

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană

În temeiul art. 6 lit. b) și h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare,

Având în vedere Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014,

Având în vedere Recomandarea nr. 1/2022 a Consiliului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană din 22 august 2022 privind Programul de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană 2021-2027,

Având în vedere Concluziile Consiliului European din 23-24 iunie 2022, privind acordarea statutului de țară candidată a Uniunii Europene pentru Republica Moldova,

Având în vedere recomandarea Comisiei Europene din 8 noiembrie 2023 de a deschide negocierile de aderare cu Republica Moldova, precum și Decizia Consiliului European din 14 decembrie 2023, care au aprobat deschiderea negocierilor de aderare,

Având în vedere Cadrul de Negociere aprobat la Prima Conferință Interguvernamentală din 25 iunie 2024, care a dat startul procesului de negociere a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029 (în continuare – Programul național de aderare/PNA).

2. Ministerele și alte autorități publice responsabile vor asigura, conform competențelor, realizarea integrală și în termen a Programului național de aderare.

3. Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului pentru integrare europeană, va asigura coordonarea generală a implementării Programului național de aderare.

4. Monitorizarea nivelului de implementare a Programului național de aderare va fi realizată prin intermediul Sistemului informațional „e-Monitorizare”.

5. Ministerele, Cancelaria de Stat și alte autorități responsabile, desemnate prin Hotărârea Guvernului nr. 180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces, vor asigura implementarea, monitorizarea și raportarea procesului de realizare a Programului național de aderare, conform instrucțiunilor aprobate de către viceprim-ministrul pentru integrare europeană.

6. Raportul anual consolidat de implementare a Programului național de aderare va fi prezentat de către viceprim-ministrul pentru integrare europeană Guvernului și Parlamentului până la data de 25 februarie a anului următor anului de raportare și publicat pe site-ul web oficial al Guvernului.

7. Programul național de aderare va fi actualizat anual, începând cu luna octombrie, prin integrarea recomandărilor și criteriilor de referință stabilite în rapoartele anuale de progres publicate de Comisia Europeană privind Pachetul de Extindere a Uniunii Europene, precum și a altor angajamente asumate pe parcursul negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

8. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

9. La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 422-425, art. 1020), cu modificările ulterioare.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru
pentru integrare europeană

Cristina GHERASIMOV

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (în continuare PNA) este elaborat de către Cancelaria de Stat, în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de asigurarea coordonării procesului de elaborare, actualizare și implementare a documentelor de planificare pentru realizarea cerințelor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, coordonării procesului de elaborare, monitorizare și raportare a progresului privind implementarea cerințelor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și a progresului privind procesul de implementare a Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014, inclusiv aspectele conexe integrării accelerate, conform prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.657/2009. Proiectul a fost elaborat în baza propunerilor grupurilor de lucru instituite prin Hotărârea Guvernului nr.180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționarea echipei de negociere în cadrul acestui proces Republicii Moldova la Uniunea Europeană, cu implicarea tuturor ministerelor și autorităților publice centrale responsabile.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
HG 180/2024 <i>cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces</i>, a stabilit competențele Biroului pentru integrare europeană în ceea ce privește coordonarea procesului de aderare. Urmare a Primei Conferințe Interguvernamentale din 25 iunie 2024 s-a dat startul negocierilor de aderare, iar procedura și condițiile în care se desfășoară negocierile au fost descrise în Cadrul de negociere. Cadrul de negociere stabilește că progresele în pregătirea pentru aderare vor fi măsurate în raport cu îndeplinirea de către țara noastră a criteriilor de la Copenhaga, implementarea obligațiilor care rezultă din Acordul de asociere, precum și realizarea priorităților cheie care sunt stabilite în Rapoartele anuale ale Comisiei și concluziilor relevante ale Consiliului. Potrivit art. 6 lit. b) și h) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, în realizarea funcțiilor sale, Guvernul are printre atribuții asigurarea politicii interne și externe a statului și aprobarea documentelor de politici și acte normative.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, intrat în vigoare la 01 iulie 2016, și ratificat prin Legea nr. 112/2014 a stabilit faptul că Guvernul urmează să întreprindă măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului.

La 3 martie 2022, Republica Moldova a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană, iar la 17 iunie 2022, Comisia Europeană a prezentat avizul său pe marginea cererii Republicii Moldova, în baza Chestionarului pentru aderare, după care la 23 iunie 2022, Consiliul European a recunoscut perspectiva Europeană a Republicii Moldova prin acordarea statutului de țară candidată pentru aderare la Uniunea Europeană.

Având în vedere recomandarea Comisiei Europene din 08 noiembrie 2023 de a deschide negocierile de aderare cu Republica Moldova, precum și Decizia Consiliului European din 14 decembrie 2023, care au aprobat deschiderea negocierilor de aderare, a Cadrului de Negociere aprobat la Prima Conferință Interguvernamentală din 25 iunie 2024, care a dat startul procesului de negociere a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, statul a intrat într-un proces complex de armonizare a legislației în toate domeniile.

La moment este în plină desfășurare etapa de screening bilateral, care presupune o analiză comprehensivă a situației de fapt și de drept pe fiecare dintre cele 33 capitole de negociere. În procesul de evaluare a nivelului de aliniere a legislației naționale la acquis-ul UE, pregătirilor și/sau urmare a ședințelor de screening bilateral au fost identificate și planificate un șir de acțiuni ce urmează a fi implementate de stat pentru a asigura alinierea totală la acquis-ul UE.

Pentru o abordare complexă și multidimensională este necesar de elaborat un Program Național de Aderare care să cuprindă totalitatea angajamentelor asumate de stat pentru a demonstra pregătirea țării pentru a fi stat membru cu drepturi depline al Uniunii Europene.

Subsecvent, s-a constatat că exigențele noului context depășesc scopul și spectrul de acoperire al actualului Plan național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 și prin urmare, conform recomandărilor Raportului de monitorizare SIGMA „Administrația publică în Republica Moldova. Evaluare în conformitate cu principiile administrației publice”, cadrul național de planificare strategică a fost completat prin definirea și integrarea Programului național de aderare (PNA) în calitate de document principal de programare în ierarhia cadrului strategic național. (Hotărârea Guvernului Nr. 661/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice). Suplimentar, au fost dezvoltate și descrise mecanismele de integrare, inclusiv: descrisă structura și conținutul orientativ al PNA; descris procesul de elaborare și actualizare anuală a PNA; sincronizat calendarul de elaborare a documentelor de planificare; descrisă interacțiunea și corelarea PNA cu documentele de politici publice sectoriale (strategiile sectoriale și programele sectoriale); detaliată procedura de implementare a angajamentelor proiectate în PNA cu ajutorul principalelor documente de planificare operațională și instituțională, precum și planificare bugetară; descrisă procedura de monitorizare a angajamentelor la nivel instituțional; integrată raportarea implementării angajamentelor de integrare europeană în raportul consolidat al Guvernului prezentat anual Parlamentului spre examinare.

Astfel, elaborarea proiectelor de acte normative, incluse în PNA, ce urmează a fi aprobate de Guvern pe parcursul unui an, sunt operaționalizate în Planul național de reglementări, iar realizarea măsurilor de implementare a cadrului normativ armonizat și dezvoltarea capacităților administrative ale instituțiilor statului, planificate în PNA, este asigurată prin intermediul Planului Național de Dezvoltare. La nivel instituțional, toate măsurile planificate în PNA pentru domeniul gestionat este detaliat și integrat în planurile anuale de acțiuni ale autorităților, conform domeniului de competență.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul primar al elaborării PNA este de a crea principalul document pentru orientarea, planificarea și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor generate și asumate în timpul negocierilor de aderare. De asemenea, acest document va servi ca instrument de monitorizare și raportare internă a acțiunilor de ordin normativ și de implementare, iar versiunea în limba engleză va fi utilizată de Comisia Europeană pentru a monitoriza progresul Republicii Moldova de aliniere a cadrului legal și instituțional la standardele europene, și implementare a angajamentelor RM ce derivă din Acordul de Asociere RM – UE și alte acorduri bilaterale cu UE.

Structura: PNA este constituit din compartimente dedicate Criteriului Politic, Criteriului Economic și celor 33 Capitole de aderare, corespunzătoare celor 6 clustere descrise în cadrul metodologic de negociere stabilit de Comisia Europeană, și anume:

- Clusterul 1. Valori fundamentale;
- Clusterul 2. Piața internă;
- Clusterul 3. Competitivitate și creștere inclusivă;
- Clusterul 4. Agenda verde și conectivitatea sustenabilă;
- Clusterul 5. Resurse naturale, agricultură și coeziune;
- Clusterul 6. Relații externe.

Fiecare compartiment din PNA cuprinde: (i) Partea introductivă; (ii) Prezentarea generală a situației (cadrul legislativ și cadrul administrativ); (iii) Planurile de viitor (planuri legislative și planuri de implementare a acquis-ului și consolidarea capacităților administrative); (iv) Aspectele financiare (estimarea costurilor); și (v) Anexe (anexa A – Planul de acțiuni normative și anexa B – Planul de acțiuni pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu sunt.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE (PNA) va avea un impact profund asupra sectorului public al Republicii Moldova, având ca obiectiv principal alinierea legislației naționale la acquis-ul UE. Acest proces va contribui la modernizarea administrației publice și la îmbunătățirea calității serviciilor oferite cetățenilor.

Un pilon esențial al PNA este Reforma Administrației Publice (PAR), necesară pentru implementarea eficientă a acquis-ului UE. Aceasta vizează dezvoltarea și aplicarea unor reforme care să asigure un sector public eficient, transparent și responsabil, în conformitate cu standardele europene.

Principalele efecte asupra sectorului public:

1. Creșterea volumului de muncă și a responsabilităților

- Implementarea celor peste 3.100 de acțiuni normative și peste 1000 de acțiuni de implementare va impune o coordonare strânsă între ministere și agențiile publice.
- Funcționarii publici vor avea responsabilități sporite, fiind necesară respectarea unor cerințe mai stricte privind raportarea progresului și implementarea reformelor.

2. Reforma și modernizarea instituțiilor publice

- Implementarea acquis-ului UE va necesita reorganizarea și eficientizarea structurilor instituționale pentru a corespunde standardelor europene.
- Creșterea complexității procesului legislativ va necesita resurse suplimentare pentru analiza, elaborarea și adoptarea actelor normative.

- Se vor dezvolta competențele funcționarilor publici pentru a gestiona eficient procesul de aliniere la standardele europene.
- Vor fi îmbunătățite mecanismele de consultare publică pentru a spori transparența procesului decizional.
- Se vor institui mecanisme de monitorizare pentru a asigura implementarea eficientă a reformelor.

3. Intensificarea cooperării interinstituționale

- Implementarea PNA va necesita o coordonare mai strânsă între ministere, agenții guvernamentale și alte autorități publice.
- Vor fi create noi structuri de lucru și mecanisme de monitorizare pentru a asigura aplicarea eficientă a măsurilor prevăzute.

4. Consolidarea mecanismelor de responsabilitate

- Vor fi instituite mecanisme eficiente de reclamații și feedback pentru cetățeni, sporind responsabilitatea instituțiilor publice.

5. Eficientizarea politicii de resurse umane

- Se va moderniza politica de resurse umane pentru a crește capacitatea administrativă.
- Se vor dezvolta mecanisme de atragere și menținere a specialiștilor în administrația publică.
- Se vor îmbunătăți sistemele de motivare și performanță pentru funcționarii publici.

6. Digitalizarea serviciilor publice

- Se vor implementa soluții digitale pentru sporirea eficienței, transparenței și accesibilității serviciilor publice.
- Se va reduce birocrăția și timpul de procesare a cererilor cetățenilor.

Prin aceste reforme și acțiuni specifice, PNA va transforma administrația publică într-un sistem modern, eficient și orientat spre cetățean, facilitând astfel integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimate

PNA prezintă o estimare financiară a costurilor acțiunilor normative și o estimare financiară preliminară a costurilor de implementare a activităților planificate. De asemenea, prezintă sursa de acoperire a costurilor din resurse bugetare, din bugetele proiectelor de asistență externă (instrumente financiare ale UE, ajutoare bilaterale de la partenerii de dezvoltare etc.), precum și costurile neacoperite, pentru care urmează a fi identificate sursele de finanțare, atât bugetare cât și externe. Costurile estimate incluse în PNA vor constitui baza pentru viitoarea planificare bugetară și vor trebui prezentate pentru includere în Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM).

Totodată, pentru acțiunile complexe pentru care estimarea costurilor nu a fost posibilă la momentul planificării (în special pentru acțiunile de implementare), a fost indicată ”neacoperit”, lăsând necompletate celulele din coloanele ”acoperit din bugetul de stat” și ”acoperit din asistență externă”.

Estimarea costurilor acțiunilor incluse în PNA a fost realizată conform metodologiilor prezentate în *Manualul privind estimarea costurilor documentelor de politici publice din Republica Moldova*.

Valoarea totală a costurilor de implementare a Programului național de aderare pentru anii 2025-2029 se estimează la circa 65.869,85 milioane lei, inclusiv circa 6.282,84 milioane lei - costuri planificate în CBTM, 15.410,5 milioane lei acoperite din asistența externă, și circa 52.500,342 milioane lei - costurile neacoperite. Menționăm că în contextul exercițiului de actualizarea a PNA, autoritățile publice, în comun cu Ministerul Finanțelor vor reexamina,

prioritiza și identifica resursele financiare necesare pentru realizarea Programului precum și altor angajamente asumate în procesul de negociere.

Un impact major asupra implementării reformelor majore estimate în PNA va avea implementarea Planului de Creștere Economică pentru Republica Moldova, în valoare de 1,8 miliarde de euro, susținut de o facilitate de reformă și creștere pentru perioada 2025-2027. Planul de creștere este cel mai mare pachet de sprijin financiar al UE de la independența Moldovei și va stimula economia țării, o va aduce mai aproape de aderarea la UE prin accelerarea reformelor esențiale și va oferi asistență financiară semnificativă care va debloca noi motoare de creștere. care va fi finanțat de Uniunea Europeană, plan care prevede implementare de reforme majore în sectoare cheie ale economiei naționale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Programul Național de Aderare (PNA), fiind cel mai important document strategic de dezvoltare al țării, include o serie de acțiuni care vor necesita și implica aportul direct sau indirect al mediului privat. Spre exemplu, armonizarea legislației de mediu este strâns legată de legislația din domeniul afacerilor și agriculturii. Prin urmare, toate proiectele de acte normative urmează să fie consultate cu părțile interesate pentru a asigura o procedură legislativă cât mai inclusivă. Similar, politicile din domeniul educației urmează să fie corelate și adaptate la necesitățile pieței muncii și alte domenii relevante.

PNA 2025-2029 va avea un impact semnificativ asupra sectorului privat din Republica Moldova. Acest impact va fi resimțit în diverse moduri, afectând diferitele grupuri de întreprinderi în funcție de specificul activității economice, dimensiunea afacerii, localizarea regională și alte caracteristici.

Unul dintre cele mai imediate impacturi va fi reprezentat de *costurile de conformare* la standardele și reglementările UE. Aceste costuri pot fi substanțiale, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), care ar putea întâmpina dificultăți în alocarea resurselor necesare pentru a se adapta la noile cerințe.

IMM-urile vor fi afectate în mod disproporționat de costurile de conformare, deoarece acestea dispun de resurse financiare și administrative mai limitate decât întreprinderile mari. Cu toate acestea, programul de aderare poate oferi și *oportunități pentru IMM-uri, cum ar fi accesul la noi piețe și finanțări*.

Aderarea la UE va *intensifica concurența* pe piața Republicii Moldova, atât din partea companiilor din UE, cât și din partea companiilor locale care vor deveni mai competitive. Acest lucru poate duce la o creștere a eficienței și a calității produselor și serviciilor, dar și la dificultăți pentru unele întreprinderi care nu vor reuși să se adapteze.

Pe lângă costurile de conformare și impactul asupra concurenței, programul de aderare va avea și alte efecte asupra sectorului privat, inclusiv:

- *Scăderea prețurilor:* Liberalizarea comerțului cu bunuri ar putea duce la o scădere a prețurilor pentru consumatori, datorită creșterii ofertei și a concurenței.
- *Dezvoltarea tehnologică și digitalizarea:* Aderarea la UE va stimula dezvoltarea tehnologică și digitalizarea economiei Republicii Moldova, prin accesul la fonduri europene și prin adoptarea standardelor UE în domeniul digital.
- *Accesul la finanțări și investiții:* Se va facilita accesul la finanțări europene și la investiții străine, ceea ce va contribui la dezvoltarea economică a Republicii Moldova.

- *Intensificarea comerțului:* Libertatea de circulație și accesul pe cea mai mare piață va duce la o evoluție sporită a exporturilor de produse moldovenești; Se va intensifica comerțul intern și extern al Republicii Moldova, va crește competitivitatea economiei Republicii Moldova, prin eliminarea barierelor comerciale și prin adoptarea standardelor UE.
- *Stimularea inovației:* Se va stimula inovația, cercetarea și dezvoltarea în Republica Moldova, prin accesul la fonduri europene și prin participarea la programele UE de cercetare.
- *Consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală:* Vor fi consolidate drepturile de proprietate și drepturile intelectuale în Republica Moldova, prin adoptarea legislației UE în acest domeniu, astfel companiile autohtone vor avea oportunitatea asigurării avantajelor comparative pe piața UE.
- *Îmbunătățirea învățământului:* Calitatea învățământului și a sistemului de învățământ din Republica Moldova se va îmbunătăți, prin alinierea la standardele UE și prin accesul la programele europene de educație.
- *Îmbunătățirea serviciilor publice:* Se va îmbunătăți accesul la servicii publice de calitate în Republica Moldova, prin adoptarea standardelor UE în acest domeniu.
- *Consolidarea securității:* Va fi consolidată lupta împotriva fraudei, crimei, terorismului și va spori securitatea în Republica Moldova, prin cooperarea cu instituțiile UE în aceste domenii.

Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 va avea un impact complex și multidimensional asupra sectorului privat. Pe de o parte, acesta va implica costuri de conformare și o intensificare a concurenței. Pe de altă parte, va oferi numeroase oportunități, cum ar fi accesul la noi piețe, finanțări, tehnologii și inovații. Prin urmare, este esențial ca sectorul privat să se pregătească pentru aceste schimbări și să profite de oportunitățile oferite de aderarea la UE.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul Național de Aderare este elaborat în corespundere cu principiile abordării bazate pe drepturile omului, ceea ce înseamnă că la elaborare și pe tot parcursul procesului de implementare statul va garanta respectarea tuturor drepturilor omului, va asigura egalitatea și nediscriminarea, incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile și respectarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Îmbunătățirea independenței și eficienței sistemului judiciar, combaterea corupției și adoptarea unor mecanisme mai eficiente de protecție a drepturilor omului vor contribui la crearea unei societăți mai echitabile și mai juste.

Principiile de drepturile omului se regăsesc nu doar în capitolele incluse în Cluster 1 „Drepturi fundamentale”, dar și pe parcursul întregului document. În procesul de implementarea a acțiunilor din Programul Național de Aderare se va ține cont și de principiul „Nimic pentru noi, fără noi”, principiu care dă dreptul al participare în procesul decizional a tuturor celor care vor fi afectați direct sau indirect de un act sau o politică.

Impactul Social:

- *Îmbunătățirea serviciilor publice:* Modernizarea infrastructurii publice și furnizarea mai eficientă a serviciilor, prin intermediul unui sistem de achiziții mai transparent și mai eficient, vor crește încrederea cetățenilor în instituțiile statului.

- *Creșterea transparenței și a participării cetățenești:* Accesul mai mare la informații de calitate, îmbunătățirea politicilor publice și creșterea transparenței în administrația publică vor permite cetățenilor să participe mai activ la procesul decizional și să tragă la răspundere instituțiile statului.
- *Reducerea inegalităților și consolidarea coeziunii sociale:* Gestionarea corectă și transparentă a banilor publici, alocarea echitabilă a resurselor pentru servicii esențiale și îmbunătățirea accesului la servicii de calitate vor contribui la reducerea inegalităților sociale și la consolidarea coeziunii sociale.
- *Access la piața muncii:* Crearea unor legături mai strânse între consumatorii și producătorii din Republica Moldova și cei din statele membre UE, precum și accesul la piața europeană de muncă, vor avea un impact social semnificativ, oferind cetățenilor oportunități de angajare, protecție socială și acces la servicii de calitate.
- *Consolidarea drepturilor consumatorilor:* Îmbunătățirea cadrului legal pentru protecția consumatorilor, asigurarea unor produse mai sigure și o supraveghere eficientă a pieței vor contribui la creșterea încrederii cetățenilor în produsele și serviciile disponibile pe piață.
- *Îmbunătățirea accesului la servicii medicale și educaționale:* Modernizarea serviciilor medicale și educaționale, îmbunătățirea accesului la acestea și creșterea calității acestora vor contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.
- *Promovarea incluziunii și a diversității:* Îmbunătățirea mobilității profesionale, creșterea diversității și incluziunii pe piața muncii, precum și accesul la servicii de calitate pentru toți cetățenii vor contribui la crearea unei societăți mai incluzive și mai echitabile.

Impactul asupra Datelor cu Caracter Personal

- *Protecția datelor cu caracter personal:* Adoptarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal va îmbunătăți accesul la serviciile digitale publice, va spori nivelul de alfabetizare digitală și media și va crește încrederea publicului în utilizarea serviciilor online.
- *Creșterea transparenței și a încrederii în mediul de afaceri:* Digitalizarea proceselor în societățile comerciale va opera mai transparent, ceea ce va îmbunătăți încrederea publicului și a investitorilor.

Impactul asupra Echității și Egalității de Gen

- *Reducerea inegalităților sociale:* Gestionarea corectă și transparentă a banilor publici, alocarea echitabilă a resurselor pentru servicii esențiale și îmbunătățirea accesului la servicii de calitate vor contribui la reducerea inegalităților sociale, inclusiv a celor bazate pe gen.
- *Promovarea egalității de gen pe piața muncii:* Accesul la piața europeană de muncă, protecția socială, pensiile, asigurările de sănătate și alte beneficii conforme standardelor UE vor contribui la reducerea discriminării pe bază de naționalitate sau apartenență etnică, promovând o piață de muncă mai echitabilă și mai puțin discriminatorie, inclusiv pentru femei.
- *Îmbunătățirea condițiilor de muncă:* Reglementări mai clare privind munca și conformitatea cu normele de siguranță vor contribui la îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru toate persoanele.

- *Protecția lucrătorilor vulnerabili:* Accentul pus pe protecția lucrătorilor vulnerabili, inclusiv a femeilor, și pe reducerea inegalităților sociale prin asigurarea unui acces echitabil la protecția socială va contribui la crearea unei societăți mai echitabile și mai incluzive.
- *Participarea femeilor în proiecte științifice și inovatoare:* Încurajarea participării în proiecte științifice crește vizibilitatea și influența globală a Republicii Moldova, oferind oportunități și pentru femei de a se implica în astfel de proiecte.

Implementarea acțiunilor planificate în Programul Național de Aderare (PNA) va avea un impact semnificativ asupra societății Republicii Moldova, asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen. Acest impact se va resimți în diverse domenii, de la consolidarea statului de drept și îmbunătățirea serviciilor publice, până la creșterea transparenței și a participării cetățenești.

4.5. Impactul asupra mediului

Programul Național de Aderare (PNA) include un capitol dedicat mediului și schimbărilor climatice (Capitolul 27), care cuprinde acțiunile necesare de întreprins pentru ca Republica Moldova să se alinieze standardelor europene în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, reprezentând un angajament ferm al Republicii Moldova față de protecția mediului și o oportunitate de a construi un viitor mai durabil pentru generațiile viitoare.

Implementarea cu succes a acțiunilor planificate în acest capitol va necesita un efort comun din partea autorităților, a mediului de afaceri și a societății civile, dar beneficiile pe termen lung vor fi semnificative. Capitolul 27 este unul dintre cele mai ample și mai costisitoare capitole, atât pentru stat, cât și pentru mediul de afaceri. Acest lucru se datorează faptului că implementarea acquis-ului UE în domeniul mediului implică schimbări majore de perspectivă și necesită investiții semnificative.

Elaborarea unei legislații coerente în domeniu și planificarea unor acțiuni ținute spre îmbunătățirea situației ecologice vor fi factori declanșatori ai dezvoltării durabile în Republica Moldova. Aceste măsuri vor contribui la crearea unui mediu de afaceri mai atractiv și la atragerea investițiilor necesare pentru dezvoltarea tuturor ramurilor economiei.

Implementarea acțiunilor planificate în PNA va avea un impact semnificativ asupra mediului, atât pozitiv, cât și potențial negativ (în special prin prisma costurilor necesare). Acest impact este complex și multidimensional, atingând diverse aspecte ale protecției mediului și gestionării resurselor naturale, printre care se enumeră:

- *Politici de mediu mai eficiente:* realizarea acțiunilor planificate va contribui la dezvoltarea unor politici de mediu mai eficiente, bazate pe date relevante și pe o gestionare sustenabilă a resurselor naturale. Acest lucru va duce la prevenirea și gestionarea riscurilor de mediu și la promovarea unui model de dezvoltare durabilă.
- *Standarde ecologice îmbunătățite:* standarde ecologice îmbunătățite, promovarea produselor ecologice și a economiilor circulare. Aceste măsuri vor avea un efect pozitiv asupra reducerii poluării și adoptarea unor practici de producție mai responsabile.
- *Stimularea investițiilor verzi:* stimularea companiilor să adopte practici mai eficiente din punct de vedere al resurselor și să investească în tehnologii verzi pentru a se conforma reglementărilor UE în materie de mediu. De asemenea, se va promova dezvoltarea și implementarea serviciilor verzi și a soluțiilor ecologice.
- *Reducerea consumului de resurse și a emisiilor de carbon:* Investițiile ecologice vor fi încurajate, iar trecerea la înregistrări și raportări digitale va reduce semnificativ

consumul de hârtie și resurse. Digitalizarea extinsă și modernizarea infrastructurii IT vor contribui la protejarea mediului prin reducerea consumului de resurse și a emisiilor de carbon.

- *Politici industriale durabile:* Politicile industriale vor încuraja utilizarea resurselor regenerabile, reducerea poluării și gestionarea eficientă a deșeurilor. O societate educată va înțelege necesitatea ocrotirii mediului și promovarea sustenabilității, ceea ce va duce la o viață mai calitativă și mai îndelungată.
- *Transport sustenabil:* Va fi asigurată promovarea transportului sustenabil prin utilizarea vehiculelor verzi, va fi promovată utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon, etc.
- *Energie regenerabilă și eficiență energetică:* Promovarea energiilor regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor ecologice, alături de investițiile în surse de economii ecologice, va contribui la reducerea emisiilor de carbon și vor avea un efect pozitiv asupra mediului.
- *Protecția biodiversității și a fondului forestier:* sporirea nivelului de protecție a biodiversității și fondului forestier. Vor fi stabilite standarde în gestionarea deșeurilor, se va reduce poluarea solului și apei, îmbunătățind calitatea ecosistemelor.
- *Agricultură durabilă:* Promovarea practicilor agricole inteligente, durabile și rezistente la schimbările climatice va duce la protejarea produselor naturale. Reducerea poluării prin reglementarea controlului pesticidelor, fertilizanților și antibioticilor în agricultură și zootehnie va limita utilizarea substanțelor chimice și va încuraja utilizarea mai responsabilă a resurselor.
- *Îmbunătățirea calității și a standardelor de siguranță alimentară.* Asigurarea calității și a siguranței alimentare prin certificarea produselor, monitorizarea și controlul pesticidelor și substanțelor chimice, controlul calității, etichetarea corectă și informativ. Aceste rigori vor asigura nu doar siguranța alimentelor, dar și creșterea încrederii consumatorilor în produsele agricole moldovenești pe piața europeană.

Integrarea aspectelor de mediu în politicile sectoriale, precum și promovarea unui model de dezvoltare bazat pe principii durabile, vor asigura o creștere economică echilibrată și responsabilă. Prin alinierea la standardele UE, Republica Moldova va beneficia de un mediu mai curat și mai sănătos, de o utilizare mai eficientă a resurselor naturale și de o economie mai competitivă.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 va avea un impact complex și multidimensional asupra întregii societăți, care se va materializa prin standarde de viață mai înalte pentru cetățeni, servicii publice calitative și accesibile, infrastructura dezvoltată, economie competitivă și reziliență, etc.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Programul Național de Aderare este documentul de planificare care va asigura întrunirea de către statul Republica Moldova a criteriului „armonizării legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene”. Aceasta înseamnă că Programul va conține toate actele UE care urmează să fie transpuse și implementate în legislația națională.

Programul este astfel structurat că asigură implementarea unui act UE prin mai multe acțiuni normative, dar și de implementare, astfel încât să fie asigurat nu doar cadrul normativ similar celui din UE, dar și să fie instituite proceduri de implementare care să garanteze punerea în aplicare a actului UE. Realizarea tuturor acțiunilor din Program va apropia statul de îndeplinirea criteriilor de aderare, lucrul esențial pentru procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Programul Național de Aderare are două anexe: - Anexa A care include măsuri normative esențiale pentru transpunerea acquis-ului Uniunii Europene în legislația națională. Actele normative planificate vizează armonizarea cadrului juridic intern cu cerințele Uniunii Europene, contribuind la realizarea obiectivului strategic al Republicii Moldova privind integrarea europeană. - Anexa B care cuprinde acțiunile de implementare și de consolidare a capacităților instituționale, sau acțiuni ce urmează a fi efectuate de către autoritățile naționale pentru a face asigurarea implementării acquis-ului UE. Prin implementarea acestor măsuri, se urmărește asigurarea conformității legislative și operaționalizarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere, precum și a altor angajamente asumate în procesul de negociere cu UE. Totodată este de menționat că în anul 2024 a fost modificată Legea 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova la legislația Uniunii Europene. Modificările operate și intrate în vigoare în iulie 2024 au urmărit adaptarea regulilor și procedurilor de elaborare a actelor cu relevanță UE la procesul de pregătire a aderării, astfel încât la data aderării țara să poată demonstra mecanisme funcționale de aplicare a legislației europene, dar și să poată în timp util să creeze cadrul instituțional pentru funcționalitatea tuturor sistemelor.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Potrivit prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe site-ul oficial al Cancelariei de Stat a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului Programului Național de Aderare a fost publicat pe www.particip.gov.md Ulterior, proiectul de PNA a fost plasat pe pagina web a Biroului pentru ca societatea civilă și factorii interesați să participe în procesul de elaborare a unui program comprehensive, să formuleze propuneri de îmbunătățire. În perioada 27-31 ianuarie 2025, au fost organizate ședințe de prezentare a PNA pentru societatea civilă, reprezentanții mediului de afaceri și Parlament. În perioada 11-24 februarie 2025 proiectul Programului Național de Aderare a fost supus avizării publice. Urmare a acestui apel au fost recepționate 75 avize consultative de la instituții și ONG-uri, care au contribuit enorm la îmbunătățirea proiectului de document de planificare. Aspectele divergente dintre instituții au fost discutate la ședința Consiliului de coordonare interinstituțională, la care s-a agreat asupra aspectelor contradictorii.
7. Concluziile expertizelor
-
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul Programului Național de Aderare se încadrează în limitele prevederilor pct. 33-38 din HG 386/2020 cu privire la planificarea strategică.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ vor fi necesar un efort comun, interinstituțional pentru ca în termenii stabiliți, 2025- 2029, să fie aprobate actele normative corespunzătoare și să fie implementate toate măsurile planificate.

Sistemul informatic „e-Monitorizare”, aprobat prin HG nr. 860/2023 și aflat la etapa finală de dezvoltare, va avea un rol esențial în monitorizarea procesului de implementare a Planului Național de Aderare, inclusiv a procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Datorită interoperabilității SI „e-Monitorizare” cu sistemul informațional al Uniunii Europene (EUR-Lex) și cu ale Republicii Moldova (Sistemul informațional „Registrul de stat al actelor juridice”, particip.md, e-Parlament, MDoc etc.), procesele de inventariere a actelor normative, evaluare a compatibilității actelor normative ale Republicii Moldova cu cele a Uniunii Europene, recepționarea evenimentelor de trasabilitate și actualizare vor fi automatizate la maximum. De asemenea, datorită interoperabilității SI „e-Monitorizare” cu alte sisteme informatice de stat (SI „e-Legislație”, SI „project.gov.md”, SI „Registrul de stat al actelor juridice”, SI „e-Parlament”), procesul de monitorizare și raportare a implementării Planului Național de Aderare va fi automatizat.

Secretar General adjunct al Guvernului

Rodica CRUDU

SINTEZA

recomandărilor la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea

Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2027

Nr. d/o	Participantul la avizare	Conținutul Recomandării	Argumentarea autorului proiectului
1.	Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. 4283 din 11.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
2.	Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral nr. 4411 din 12.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
3.	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC) nr. 4537 din 13.02.2025	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC), a examinat proiectul de hotărâre, primit spre avizare, cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025 – 2029 PNA (număr unic 84/CS/2025) și, comunică susținerea proiectului examinat, care include măsuri normative esențiale pentru transpunerea acquis-ului UE în legislația națională și totodată cuprinde acțiunea de implementare „Operaționalizarea Centrului Unic de Apel pentru consumatori”, ce ține de responsabilitatea ISSPNPC și urmează a fi implementată prin eforturi comune.	Se acceptă
4.	Agencia Proprietății Publice nr. 4649 din 14.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
5.	Agencia Achiziții Publice nr. 4739 din 14.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-

6.	Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nr. 4828 din 14.02.2025	În urma unei evaluări detaliate a documentelor transmise spre avizare, instituția noastră nu a identificat contradicții sau aspecte problematice care ar afecta competențele PCCOCS în contextul acestui proiect. Toate elementele documentului au fost analizate sub aspectul compatibilității cu responsabilitățile legale ale instituției. Prin urmare, în aceasta etapa a procesului, informam despre lipsa obiecțiilor fata de proiectul de Hotărâre de Guvern propus. Totodată, folosim aceasta cale pentru a reafirma angajamentul ferm al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzelor Speciale de a colabora eficient cu autoritățile naționale și europene în vederea îndeplinirii obiectivelor comune, cu un accent deosebit pe combaterea criminalității organizate și gestionarea eficienta a cauzelor speciale, esențiale pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeana.	
7.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Nr. 4870 din 17.02.2025	La capitolul 4, la partea narativă pagina 1, textul ”reprezintă centrul național de colectare, analiză și diseminare a datelor financiare, misiunea acestuia fiind una extrem de importantă în procesul de reducere a vulnerabilității sectoarelor financiar-bancar și nebancar față de riscul spălării banilor și finanțării terorismului” de substituit cu “Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este Unitatea de informație financiară care contribuie la asigurarea securității statului, având ca scop protejarea sistemului național financiar-bancar, financiar-nebancare și a liberilor profesioniști, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului”.	Se acceptă (în coordonare prealabilă cu GL4)
		Cu referire la Anexa B, se propune excluderea acțiunii ”Achiziționarea instrumentelor IT pentru analiza-investigarea avansată a tranzacțiilor cu valutele virtuale”, deoarece este o măsură realizată, fiind oferite de către partenerii externi 5 licențe autorităților publice cu competențe în domeniu pentru sistemul informațional al companiei Chain analysis, care reprezintă un soft specializat în acest domeniu	Nu se acceptă eliminarea, Min. Fin. vine cu modificare în denumirea acțiunii și termenul de realizare.
		La capitolul 24, Anexa A, urmează a fi exclusă acțiunea ”Proiect Hotărâre de Guvern pentru stabilirea de măsuri de sancționare a persoanelor juridice și fizice pentru încălcarea cerințelor de furnizare a informațiilor privind beneficiarii efectivi” fiind realizată prin adoptarea Legii nr. 268/2024 pentru modificarea unor acte normative (implementarea suplimentară în cadrul normativ intern a Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională)	Se acceptă.

		Acțiunea nr. 22 din Anexa A, urmează a fi expusă în următoarea redacție: ”Proiect Hotărâre de Parlament în vederea aprobării Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului pentru anii 2026-2030”. Corespunzător, la compartimentul ”Indicator de monitorizare” se va substitui cu următorul text ”Hotărâre de Parlament adoptată”	Se acceptă.
		La Anexa B, acțiunile ”Instituirea mecanismului eficient necesar pentru furnizarea de informații actualizate și exacte privind beneficiarul efectiv de către persoanele juridice, indiferent de forma lor juridică și de organizare” și ”Impunerea sancțiunilor efective, proporționale și disuasive pentru persoanele juridice și fizice cu privire la încălcarea cerințelor de furnizare a informațiilor privind beneficiarii efectivi” urmează a fi excluse, fiind realizate prin adoptarea Legii nr. 268/2024	Se acceptă.
8.	Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice Nr. 4896 din 17.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
9.	Agenția de Mediu Nr. 4907 din 17.02.2025	Agenția de Mediu în limitele competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri. Totodată, susținem cu fermitate că integrarea aspectelor de mediu în politicile sectoriale, precum și promovarea unui model de dezvoltare bazat pe principii durabile, vor asigura o creștere economică echilibrată și responsabilă iar prin alinierea la standardele Uniunii Europene, vom beneficia de un mediu mai curat, mai sănătos și de o utilizare mai eficientă a resurselor naturale.	-
10.	Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală Nr. 4979 din 17.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
11.	Agenția Relații Interetnice Nr. 4959 din 17.02.2025	Avizează pozitiv proiectul și comunică lipsa de propuneri adiționale	-
12.	Autoritatea Aeronautică Civilă	Autoritatea Aeronautică Civilă a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea	Nu se acceptă. Regulamentul (UE)

	Nr. 4963 din 17.04.2025	Europeană pentru perioada 2025-2029, și consideră necesar efectuarea unor modificări în Anexa A a Capitolului 14 „Transport” la Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2025-2029, care include acțiunile normative de aliniere la acquis-ul UE pentru anul 2026, după cum urmează: Excluderea Acțiunii nr. 229 „Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic European (regulament-cadru)”, precum și a acțiunii nr. 230 „Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic European (regulament privind prestarea de servicii”. Atragem atenția că actele UE menționate supra, sunt substituite prin Regulamentul (UE) 2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE) CELEX:32024R2803. Respectiv, propunem înlocuirea acestora, cu Regulamentul (UE) 2024/2803. Potrivit dispozițiilor tranzitorii ale acestuia, prevederile sale vor intra integral în vigoare (la nivelul Uniunii Europene), începând cu data de 02 decembrie 2026.	2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare) abrogă parțial prevederile Regulamentului (CE) nr. 549/2004 și Regulamentului (CE) nr. 550/2004, iar potrivit art.58 cu privire la dispozițiile tranzitorii, unele prevederi ale actelor menționate urmează a fi aplicate până în luna decembrie 2026.
13.	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat Nr. 5075 din 18.02.2025	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	-
16.	Ministerul Apărării Nr. 5230 din 19.02.2025	Lipsa de obiecții și propuneri.	-
17.	Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare nr. 5321 din 19.02.2025	Capitolul 25 a) de preluat date statistice cu referire la anul 2024 (absența acestora denota lipsa unui sistem operațional care ar genera date statistice în timp real);	a) Datele statistice pentru anul 2024 încă nu sunt definitivate de către

			Biroul Național de Statistică. Odată publicate vor fi incluse
		b) de precizat statele de personal ale ANACEC – prin Hotărârea Guvernului nr. 536/2024 a fost exclusă din structura ANACEC Direcția învățământ general și revăzut efectivul-limită al aparatului administrativ cu reducerea statelor de personal de la 52 de unități la 38 de unități;	b) Se acceptă. Modificările au fost operate
		c) în Anexa A, care include acțiunile normative de aliniere la acquis-ul UE, au fost reflectate un șir de documente comunitare propuse spre transpunere în legislația națională, dar în text este stipulat că ”Acest capitol nu necesită transpunerea normelor UE în legislația națională”;	c) Capitolul 25 nu are acquis comunitar care necesită a fi transpus. Acțiunile normative incluse au drept scop alinierea la prevederile menționate în actele UE de tip soft acquis.
		d) propunem o analiză și a altor documente comunitare, care vizează activitatea de cercetare-inovare și prezintă interes pentru perfecționarea legislației naționale (vezi anexa);	d) nu se acceptă În anexa A au fost incluse actele europene menționate în agenda pentru screening bilateral. Analizarea altor documente comunitare pe domeniu face parte din procesul de lucru privind elaborarea documentelor de politici publice,

			precum și altor acte normative pe domeniu
		e) sintagma "certificarea personalului științific și didactic" urmează a fi substituită cu sintagma "certificarea personalului științific și științifico - didactic";	e) Se acceptă
		f) fraza "Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a propunerilor de proiect, tezelor de doctor", propunem de a o substitui cu fraza "Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a organizațiilor, propunerilor de proiecte, dosarelor de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice";	f) Se acceptă
		g) prevederea referitor la elaborarea unui "Regulament privind Știința deschisă" propunem să fie substituită cu elaborarea unui "Document de politici privind Știința deschisă" (Strategii).	g) Nu se acceptă. Elaborarea unui document de politici suplimentar la cele existente nu este prevăzută în planul de acțiuni
		Capitolul 26 „Educație și cultură” – de precizat la cap. 1. Prezentarea generală a situației, pct. 1.2. Capacități administrative, domeniile de competență atribuite ANACEC conform Hotărârea Guvernului 201/2018, după cum urmează Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), care evaluează extern programele și instituțiile din învățământul profesional tehnic, superior și de formare profesională a adulților, precum și confirmă titlurile științifice și didactico-științifice din învățământul superior; asigură suport în elaborarea legislației naționale privind evaluarea calității educației.	Se acceptă

18.	Parlamentul Republicii Moldova Nr. 5352 din 19.02.2025	Cu titlu de observație generală, în partea ce ține de acțiunile normative de elaborare a unui proiect de lege, opinăm asupra faptului că în calitate de instituție responsabilă urmează a fi indicat ministerul/autoritatea publică centrală responsabilă de elaborarea proiectului de lege, și nu Parlamentul. Inițiativa elaborării unui proiect de lege aparține, de regulă, ministerelor sau altor autorități publice centrale, în funcție de domeniul de reglementare, iar Parlamentul are rolul de a dezbate și vota proiectul de lege. Importanța unei atribuirii clare a responsabilităților comportă argumente de ordin practic, ori sistemul informatic a implementării PNA va conține prestabilit instituția responsabilă, iar indicarea corectă și exactă a acesteia va permite o mai bună monitorizare și raportare ulterioară. Pentru exemplificare, punctăm asupra acțiunilor nr.1-5 cuprinse în „Criteriul politic”, Funcționarea instituțiilor democratice, Anexa A. În speță, se consideră pertinent ca instituțiile precum CEC, PG, MDDED să fie indicate ca fiind instituții responsabile.	Se acceptă Nu se acceptă înlocuirea Parlamentului în calitate de instituție responsabilă pentru acțiunile din Anexa A de la Componenta „Funcționarea Instituțiilor Democratice”
19.	Cancelaria de Stat Direcția pentru relații cu Parlamentul și coordonare interinstituțională (care asigură secretariatul CIS)	La Capitolul 31, anexa B, acțiunea nr.2, se propun următoarele reformulări: 1) denumirea acțiunii va avea următorul cuprins: ” Mărirea ratei regimurilor instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat, implementate prin deciziile Consiliului Interinstituțional de Supervizare (CIS)”; 2) indicatorul de monitorizare a acțiunii menționate va avea următorul cuprins: ”Către anul 2027 - 100% de regimuri instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care RM s-a aliniat, puse în aplicare anual prin deciziile Consiliului interinstituțional de supervizare”	Se acceptă
20.	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică nr. 5434 din 20.02.2025	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică urmare a examinării demersului Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-1451 din 10 februarie 2025, avizează pozitiv proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025)	-
21.	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației informează că a examinat și susține fără obiecții proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii	-

	și Tehnologia Informației nr. 5435 din 20.02.2025	Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025)	
22.	Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar Nr. 5477 din 20.02.2025	Pentru acțiunea indicată la rândul 196 (privind transpunerea Directivei 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor), anul "2025" indicat în coloana "ANUL ADOPTĂRII" urmează a fi substituit prin anul "2026". Acest termen a fost asumat drept urmare a sesiunii de screening bilateral pe Capitolul 9, care a avut loc în perioada 3-4 februarie 2025 la Bruxelles.	Se acceptă
23.	Agencia Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în Familie Nr. 5620 din 21.02.2025	La capitolul 23. Sistem Judiciar și Drepturile Fundamentale, în Anexa B numărul de ordine 68, acțiunea "Crearea - Hub-ului Național de Coordonare și Instruire în domeniul violenței bazate pe gen și a violenței în familie", coloana „anul implementării” perioada „2025-2026” se substituie cu "2025-2027"	Se acceptă
		Totodată, se propune includerea în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, capitolul 23 Sistem Judiciar și Drepturile Fundamentale, în Anexa B, a unei acțiuni noi cu următorul conținut: Nr. 81 Acțiune: Fortificarea capacității instituționale a Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în Familie Indicator de monitorizare: Hotărârea de Guvern aprobată Structura organizatorică aprobată Instituție responsabilă: ANPCVÎFVF Anul implementării: 2025-2027 Costuri estimative (mii lei): 1,195.1 lei Acoperit din bugetul de stat: bugetul de stat Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 926/2023 va avea ca obiectiv eliminarea deficiențelor existente și îmbunătățirea activității Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, asigurând alinierea la prevederile Convenției Consiliului Europei privind	Nu se acceptă. Nu reprezintă un angajament direct ce reiese din prevederile UE, se recomandă includerea în planurile sectoriale sau instituționale.

		prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), ratificată de Republica Moldova, contribuind astfel la consolidarea capacității instituționale și la implementarea eficientă a măsurilor de protecție și sprijin pentru victime. Convenția de la Istanbul impune adoptarea unor măsuri clare pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, protecția victimelor și sancționarea agresorilor. Agenția este responsabilă de coordonarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea acestor politici și măsuri, conform art. 10, pct. 1 din Convenția prenotată. Modificările propuse vor urmări, de asemenea, să asigure capacitatea Agenției de a comunica mai eficient și de a colabora cu omologii săi din alte state, conform pct. 3 al articolului menționat supra, precum și cu autoritățile publice centrale și locale, autoritățile administrative din subordinea acestora și cu societatea civilă. Implementarea unui mecanism care va permite Agenției să creeze consilii, comisii și grupuri de lucru va optimiza acest proces, asigurând o coordonare centralizată. Structura nouă va facilita o colaborare mai eficientă între entitățile implicate, contribuind la integrarea eforturilor și la utilizarea optimă a resurselor în vederea atingerii obiectivelor comune. Deși, conform Convenției, Agenția va trebui să colaboreze cu instituțiile omoloage, această colaborare nu se realizează în mod direct în prezent. Pentru a remedia această deficiență, se va atribui Agenției responsabilitatea de a coopera cu autoritățile relevante din străinătate. Această măsură va facilita schimbul de bune practici și va îmbunătăți capacitatea Agenției de a implementa soluții eficiente în prevenirea și combaterea violenței, asigurând astfel alinierea la standardele internaționale. Procesul de reorganizare al Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în Familie va implica cheltuieli adiționale în valoare de 1.195,1 mii lei. Aceste cheltuieli vor acoperi modificările ce vor viza aspecte esențiale ale structurii și funcționării Agenției, având ca obiectiv îmbunătățirea capacității instituției de a preveni și combate violența împotriva femeilor și violența în familie. Modificările propuse vor fi fundamentate pe necesitatea de a răspunde mai eficient provocărilor întâmpinate în activitatea de protecție a victimelor violenței, promovând măsuri legislative care vor sprijini	

		implementarea politicilor naționale în domeniu, ca urmare a modificărilor aduse Legii 45/2007.	
24.	Curtea de Conturi Nr. 5673 din 21.02.2025	Lipsa de propuneri și obiecții	-
25.	Institutul Național al Justiției nr. 5698 din 21.02.2025	Lipsa de propuneri și obiecții	-
26.	Autoritatea Națională de Integritate nr. 5699 din 21.02.2025	Se propune reformularea acțiunii prevăzute la pct. 300 din anexa B astfel: „Punerea în aplicare a verificării automate a declarațiilor de avere și de interese personale în partea referitoare la depunerea în termen, respectarea cerințelor de formă și conținut ale declarațiilor, existența apariției unei încălcări a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.” În ceea ce privește acțiunea menționată la pct. 304, informăm că sistemul informațional automatizat „e-Integritate” este administrat de către Autoritatea Națională de Integritate, iar Centrul Național Anticorupție gestionează platforma de raportare „e-Integritate instituțională”. În continuare, reținând misiunea și competențele ANI consfințite în Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, ANI susține proiectul de act normativ propus și avansează recomandările enunțate supra.	Se acceptă.
27.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova nr. 5731 din 21.02.2025	1. Notăm că, în pct. 6 din proiectul hotărârii este utilizată sintagma „pagină web”, iar în pct. 8 se utilizează sintagma „site oficial” . În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, sintagma „pagină web oficială a autorității publice” a fost substituită cu sintagma „site web oficial al autorităților și instituțiilor publice”. În acest sens, recomandăm substituirea, în tot textul proiectului a sintagmei „pagină web oficială” cu sintagma „site web oficial” la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă
		2. În Capitolul 18 „Statistici”, subcapitolul 3.1.1 Statistici și conturi forestiere recomandăm excluderea pct. 3, inclusiv a Tabelului 70, care menționează rolul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru în furnizarea datelor referitoare la suprafața terenurilor acoperite cu păduri și spațiile verzi urbane. Această modificare este necesară deoarece informațiile prezentate nu reflectă cadrul normativ și instituțional actual al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru. Subliniem că,	Se acceptă (modificările au fost operate - coordonat cu BNS)

		domeniul cadastrului funciar constituie competența Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Totodată vă informăm că, AGCC este posesorul Registrului Bunurilor Imobile, care deține date despre bunurile imobile (suprafața terenurilor, modul de folosință și categoriile de destinație), precum și dreptul de proprietate și alte drepturi reale aferente lor. Recomandăm ajustarea conținutului astfel încât să reflecte corect structura instituțională și responsabilitățile entităților implicate în colectarea și raportarea acestor date.	
		3. În Anexa 2 a părții narative a Capitolului 18 „Statistici”, la pct. 15, propunem substituirea termenului „cadastrul terestru” cu sintagma „cadastrul bunurilor imobile”, pentru a asigura conformitatea cu prevederile pct. 5, subpct. 3 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 959/2023. Această modificare este necesară pentru alinierea terminologică la cadrul normativ actual. Subsidiar, în Anexa 3 „Lista abrevierilor” a Capitolului 18 „Statistici” recomandăm excluderea din pct. 3 a propoziției „de”, iar pct. 106 și 107 propunem a fi excluse. Ajustările sunt necesare pentru respectarea denumirii oficiale a autorității și subdiviziunilor ei structurale.	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		4. În pct. 52 din Anexa A la Capitolul 18 „Statistici” recomandăm substituirea cuvintelor „ARFC - Agenția Relații Funciare și Cadastru” cu textul „AGCC - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru”	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		5. În pct. 54, pct. 55 și pct. 77 din Anexa B la Capitolul 18 „Statistici” recomandăm substituirea cuvintelor „AGCC - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru” cu textul „AGCC - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru”.	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		6. Propunem în pct. 55 din anexa B la Capitolul 18 „Statistici”, la rubrica „costurile neacoperite” pentru implementarea acțiunii „Dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Prețurilor Bunurilor Imobile” să fie indicată suma de 4000 mii lei.	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		7. În partea narativă a Clusterului IV. Agenda Verde și Conectivitatea Sustenabilă, Capitolul 27. Mediu, Sub-capitolul 1 recomandăm excluderea cuvântului „geografice” întrucât datele spațiale includ deja componenta geografică. De asemenea, în Sub-capitolul 10 textul „Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru - are responsabilități privind instituirea, monitorizarea și raportarea utilizării infrastructurilor de informații spațiale.” propunem a fi substituit cu textul „Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru – are misiunea de a elabora	Se acceptă

		politici publice și reglementări specifice în domeniul infrastructurii de date spațiale, de a monitoriza calitatea politicilor și a actelor normative, precum și de a le ajusta la standardele și normele europene, de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență atribuite.”, în conformitate cu prevederile pct. 4 și 5 ale Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 959/2023	
		8. În Capitolul 27. Mediu, la Sub - Capitolul 1. Legislație Orizontală, pct.1. Prezentarea Generală a Situației, subpct. 1.1.6 propunem ca textul „În ceea ce privește infrastructura pentru informații spațiale în comunitatea europeană (INSPIRE) obiectivul principal este asigurarea unui cadru coerent și interoperabil pentru gestionarea și schimbul de date spațiale între statele membre ale Uniunii Europene. Implementarea Directivei 2007/2/EC are scopul de a facilita accesul la informațiile spațiale, promovând transparența și eficiența în utilizarea datelor pentru planificarea și luarea deciziilor în domenii esențiale precum protecția mediului, gestionarea resurselor naturale, dezvoltarea durabilă și gestionarea riscurilor. Acest cadru european contribuie la consolidarea unui sistem global de informații geospațiale, oferind instrumentele necesare pentru integrarea, partajarea și reutilizarea datelor spațiale, în conformitate cu principiul interoperabilității.” să fie reformulat conform următoarei redacții: „În ceea ce privește infrastructura de date spațiale în comunitatea europeană (INSPIRE) obiectivul principal este asigurarea unui cadru coerent și interoperabil pentru gestionarea și schimbul de date spațiale între statele membre ale Uniunii Europene. Implementarea Directivei 2007/2/EC are scopul de a facilita accesul la date spațiale, promovând transparența și eficiența în utilizarea datelor spațiale pentru planificarea și luarea deciziilor în domenii esențiale precum protecția mediului, gestionarea resurselor naturale, dezvoltarea durabilă și gestionarea riscurilor. Acest cadru european contribuie la consolidarea unui sistem global de date spațiale, oferind instrumentele necesare pentru integrarea, partajarea și reutilizarea datelor spațiale, în conformitate cu principiul interoperabilității”. Subsidiar, recomandăm excluderea din alineatul secund al aceluiași subpct. 1.1.6 a textului „Acele acte sunt fundamentale atât pentru integrarea infrastructurii naționale în rețeaua europeană, cât și pentru asigurarea interoperabilității datelor geospațiale la nivel național și european.”, fiindcă	Se acceptă

		dublează conținutul alineatului patru din același subpunct, astfel se va evita dublarea alineatelor cu un conținut similar.	
		9. În Capitolul 27. Mediu, la Sub - Capitolul 1. Legislație Orizontală, pct.1. Prezentarea Generală a Situației, la subpct. 1.1.6 în textul „Aceleste acte normative sunt esențiale pentru integrarea infrastructurii naționale de date spațiale în cadrul european și pentru a asigura interoperabilitatea datelor geospațiale la nivel național și european” propunem substituirea sintagmei „datelor geospațiale” cu sintagma „datelor spațiale”. Subsecvent, recomandăm reformularea textului „La nivel național sunt dezvoltate 2 geoportale tematice care facilitează accesul publicului și al autorităților la informațiile spațiale esențiale. Printre aceste platforme se numără Geoportalul GEODATA (https://geodata.gov.md/?locale=ro#/) și Geoportalul Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (INDS) (https://geoportalinds.gov.md/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/search?from=1&to=20). Începând cu anul 2024, geoportalul național este integrat în Geoportalul INSPIRE (https://inspiregeoportal.ec.europa.eu/srv/eng/catalog.search#/overview?view=priorityOverview&theme=none), un pas semnificativ în alinierea infrastructurii naționale la standardele și normele europene, promovând transparența și accesibilitatea informațiilor spațiale.” în următoarea redacție: „La nivel național în domeniul infrastructurii de date spațiale, sunt dezvoltate mai multe geoportale tematice, care facilitează accesul publicului și al autorităților la date spațiale esențiale. Printre aceste platforme se numără Geoportalul tematic pentru seturile de date spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru „GEODATA” (https://geodata.gov.md/?locale=ro#/), Sistemul Informațional Geografic de Stat la Nivel Local pentru Autoritățile Administrației Publice Locale (https://sigsnl.gov.md/?locale=ro#/) și altele. Un element-cheie al infrastructurii naționale de date spațiale, îl constituie Geoportalul Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (INDS) (https://geoportalinds.gov.md/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/search?from=1&to=20) care este platforma tehnică ce asigură accesul la datele spațiale, oferă informații despre datele spațiale și despre serviciile de rețea ale uneia sau mai multor entități publice sau terți, precum și asigură posibilitatea căutării, vizualizării	Se acceptă

		și descărcării datelor spațiale din diferite surse (geoportaluri tematice). Începând cu anul 2024, geoportalul național al infrastructurii naționale de date spațiale este integrat în Geoportalul INSPIRE. (https://inspiregeoportal.ec.europa.eu/srv/eng/catalog.search#/overview?view=priorityOverview&theme=none), un pas semnificativ în alinierea infrastructurii naționale de date spațiale la standardele și normele europene, promovând transparența și accesibilitatea datelor spațiale.”	
		10. În Capitolul 27. Mediu, la Sub - Capitolul 1. Legislație Orizontală, pct.1. Prezentarea Generală a Situației, la subpct. 1.2.5. propunem completarea, după sintagma „pentru elaborarea și implementarea”, cu textul „politicilor în domeniul”. De asemenea, recomandăm substituirea cuvintelor „geospațiale” și „informațiile” prin cuvintele „spațiale” și „date”, iar textul ”Agenția este responsabilă de menținerea și dezvoltarea geoportalelor tematice” propunem a fi reformulat după cum urmează: „Agenția este responsabilă de menținerea și dezvoltarea propriilor geoportale tematice”. Subsidiar, în scopul ajustării terminologiei utilizate la cadrul normativ actual, în tot textul proiectului recomandăm substituirea termenului „geospațial” cu termenul „spațial”.	Se acceptă
28.	Agenția Navală nr. 5670 din 24.02.2025	Agenția Navală a examinat Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), în special acțiunile incluse în Anexa A, care vizează sectorul naval/maritim. În urma acestei analize, ANRM formulează următoarele observații, având în vedere impactul asupra capacității administrative a instituției, distribuția sarcinilor de implementare și riscurile asociate termenelor stabilite. 1. În contextul acțiunii nr. 102 din Anexa A, referitoare la elaborarea Proiectului de lege privind noul Cod al Transportului Naval, considerăm că termenul stabilit pentru adoptarea acestuia este nerealist, având în vedere implicațiile juridice și economice ale acestei intervenții legislative. Adoptarea unui nou Cod al Transportului Naval nu este doar o actualizare normativă, ci o reformă legislativă profundă, care ar putea genera efecte semnificative asupra regimului juridic al Portului Internațional Liber „Giurgiulești”, reglementat prin Legea nr. 7/2005 privind Acordul de investiții și Legea nr. 8/2005 privind regimul portului. Întrucât noul Cod ar putea conține prevederi ce intră în divergență cu dispozițiile existente,	Se acceptă. Se propune ca termen de realizare decembrie 2026.

		procesul de elaborare trebuie să fie însoțit de consultări extinse cu părțile interesate. Având în vedere complexitatea aspectelor juridice și economice, aceste consultări ar putea necesita un interval de timp mai extins decât cel prevăzut inițial.	
		2. În ceea ce privește acțiunea nr. 141 din Anexa A, referitoare la PHG privind aplicarea unor norme de concurență corecte și echitabile în transporturile feroviare, rutiere și pe căile navigabile interioare, menționăm că sfera de reglementare a acestui act normativ nu intră în aria de competență a ANRM. Prevederile actului UE transpus vizează în mod predominant aspecte legate de politica concurențială în domeniul transporturilor, cu accent asupra transportului feroviar, rutier și pe căile navigabile interioare, domenii care intră în atribuțiile Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și ale Consiliului Concurenței. ANRM nu deține competențe în reglementarea concurenței în transporturi, iar implicarea sa în această acțiune nu este justificată din punct de vedere funcțional și instituțional. În acest context, considerăm oportună excluderea ANRM dintre instituțiile responsabile pentru această acțiune.	Se acceptă.
		3. În ceea ce privește acțiunea nr. 146 din Anexa A, referitoare la PHG privind serviciile de transport de mărfuri și călători pe căile navigabile interioare, menționăm că acest domeniu nu intră în aria de competență a ANRM. Reglementarea serviciilor de transport pe căile navigabile interioare vizează aspecte economice și operaționale specifice activităților de transport, care nu sunt gestionate de ANRM. În acest sens, considerăm necesară excluderea ANRM dintre instituțiile responsabile pentru această acțiune.	Se acceptă
		4. În ceea ce privește acțiunea nr. 154 din Anexa A, referitoare la PHG privind specificațiile tehnice ale notificărilor transmise comandanților de nave, considerăm că nivelul normativ al actului propus nu este pertinent naturii reglementării. Specificațiile tehnice privind notificările transmise comandanților de nave reprezintă reglementări de ordin tehnic și procedural, care, conform practicilor administrative, sunt de competența autorității de resort și nu necesită adoptarea printr-o Hotărâre de Guvern. Aceste aspecte țin de reglementarea sectorială și pot fi gestionate eficient printr-un Ordin al MIDR, care să ofere flexibilitate în ajustarea specificațiilor tehnice în funcție de evoluțiile normative europene și cerințele aplicabile sectorului.	Se acceptă

		5. La acțiunea nr. 173 din Anexa A, referitoare la PHG pentru stabilirea cerințelor tehnice pentru navele de navigație interioară, comunicăm că această acțiune a fost deja realizată prin HG nr. 723/2023 privind examinarea tehnică a navelor de navigație interioară și de recunoaștere a societăților de clasificare de navigație interioară. Prin urmare, considerăm necesară excluderea acesteia din Anexa A.	Se acceptă
		6. Cu referire la acțiunile nr. 169-170 din Anexa A, care vizează transpunerea Regulamentelor (CEE) nr. 4055/86, 4057/86, 4058/86 și 3577/92, considerăm necesară o clarificare a responsabilităților instituționale pentru implementarea acestor acte europene. Actele UE menționate reglementează aspecte legate de accesul pe piața transportului maritim, concurența și politicile tarifare, fiind de o natură preponderent economică și comercială. Pentru a oferi o imagine clară asupra domeniului de aplicare al fiecăruia, prezentăm în continuare o scurtă descriere: - Regulamentul CEE/4055/86 stabilește principiul libertății de a presta servicii în transportul maritim între statele membre ale UE și între statele membre și țările terțe, eliminând restricțiile discriminatorii și promovând accesul egal pe piața transportului maritim. - Regulamentul CEE/4057/86 reglementează combaterea practicilor de stabilire a prețurilor neloiale în transportul maritim, oferind mecanisme prin care statele UE pot interveni împotriva tarifelor subvenționate care afectează concurența loială. - Regulamentul CEE/4058/86 vizează acțiuni coordonate pentru asigurarea accesului liber la încărcături în transportul maritim internațional, stabilind măsuri pentru a contracara restricțiile impuse de state terțe asupra operatorilor maritimi din UE. - Regulamentul CEE/3577/92 extinde principiul libertății de a presta servicii în transportul maritim național (cabotaj), permițând operatorilor UE să furnizeze servicii de transport în interiorul altor state membre, sub aceleași condiții de concurență. Având în vedere că aceste acte UE reglementează aspecte economice legate de piața transportului maritim, concurența și libertatea de prestare a serviciilor, transpunerea și implementarea acestora necesită implicarea autorităților cu atribuții în domeniul economic și al concurenței. Realizarea acțiunilor aferente acestor regulamente ține de zona de politici de piață și reglementare a concurenței, care sunt domenii gestionate de ministerul de resort, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Se acceptă

		și Consiliul Concurenței. Având în vedere că ANRM este o AUTORITATE DE SIGURANȚĂ, responsabilă de siguranța navigației, inofensivitatea serviciilor în domeniu, certificarea navelor și personalului navigant, supravegherea portuară și reglementarea tehnică, considerăm că implicarea ANRM în implementarea acestor regulamente UE nu este justificată. În acest context, ANRM propune excluderea sa dintre instituțiile responsabile pentru transpunerea acestor acte, astfel încât responsabilitățile să fie corect atribuite autorităților cu competențe în domeniul economic și al concurenței. În plus, este important de subliniat că în vara acestui an va avea loc exercițiul de screening bilateral între Republica Moldova și Comisia Europeană, un proces esențial pentru evaluarea gradului de aliniere la acquis-ul UE. În acest context, o alocare necorespunzătoare a responsabilităților instituționale ar putea genera semne de întrebare din partea Comisiei Europene, care urmărește o distribuție logică și coerentă a atribuțiilor între autoritățile naționale. Mai mult, dacă la ședințele de screening vor participa reprezentanți ai Agenției Europene pentru Siguranța Maritimă (EMSA) sau experți responsabili de siguranța navigației, implicarea unei autorități de siguranță, precum ANRM, într-un domeniu de reglementare economică și concurențială ar putea crea confuzie și chiar reacții critice. În structura instituțională europeană, aspectele legate de siguranță și cele legate de concurență sunt gestionate de entități distincte, iar suprapunerea acestora ar putea fi interpretată ca o lipsă de claritate în delimitarea competențelor instituționale ale Republicii Moldova. În concluzie, considerăm că revizuirea alocării responsabilităților în Anexa A este esențială, astfel încât instituțiile competente în domeniul economic și concurențial să fie cele responsabile de transpunerea și aplicarea acestor regulamente, iar ANRM să fie exclusă dintre instituțiile implicate. Acest demers ar asigura o aliniere corectă la structura administrativă europeană și ar evita posibile neconcordanțe în procesul de evaluare din partea Comisiei Europene.	
		Pe lângă observațiile privind responsabilitățile și atribuțiile instituționale stabilite pentru anumite acțiuni, o analiză detaliată a termenelor de implementare și a capacității administrative relevă o serie de aspecte care necesită ajustări. Astfel, analiza calendarului de implementare a acțiunilor destinate sectorului naval/maritim indică o distribuție neuniformă a efortului instituțional pe parcursul perioadei de referință (în anexă: Maparea efortului instituțional). În primele luni ale anului 2025,	Nu se acceptă - asumarea acțiunilor și a termenelor de implementare este responsabilitatea autorităților

		volumul de muncă necesar este relativ scăzut, însă, pe măsură ce procesul avansează, se constată o creștere progresivă a intensității activităților, culminând cu o concentrare excesivă a termenelor limită în ultima parte a anului 2026. Această suprapunere a obligațiilor într-o perioadă restrânsă poate genera riscuri operaționale, inclusiv suprasolicitarea instituțiilor responsabile (ANRM și MIDR) și dificultăți în respectarea angajamentelor asumate. În acest context, o redistribuire mai echilibrată a acțiunilor ar permite o gestionare mai eficientă a procesului de transpunere a legislației europene în domeniul naval/maritim. De asemenea, se observă o lipsă de sincronizare între volumul de muncă prevăzut și măsurile de întărire a capacităților instituționale. Conform Anexei B la PHG, suplimentarea efectivului-limită al ANRM este planificată abia pentru finalul anului 2027, în timp ce acțiunile din Anexa A trebuie transpuse/implementate până în 2026. Această decalare temporală crește riscul de suprasolicitare a instituției (inclusiv a MIDR), întrucât sarcinile suplimentare vor trebui gestionate fără o extindere corespunzătoare a resurselor umane. Pe lângă aspectele legate de termene, Nota de fundamentare a PHG ridică mai multe incertitudini care necesită clarificare. În special, nu este detaliat în mod clar dacă și cum sunt alocate resurse suficiente pentru implementarea acțiunilor. În lipsa unei analize realiste a capacității instituționale și administrative, există riscul ca unele acțiuni să fie întârziate sau realizate sub presiune, afectând calitatea transpunerii acquis-ului UE.	implementatoare a PNA
		Totodată, în ceea ce privește resursele financiare necesare implementării PNA, documentul precizează că estimările financiare vor fi ajustate periodic, însă nu oferă o strategie clară pentru acoperirea costurilor ne-bugetate. Având în vedere că anumite măsuri presupun investiții semnificative (spre exemplu, digitalizarea infrastructurii administrative și operaționale), lipsa unei planificări financiare concrete poate crea riscuri de blocaj în implementare. Pentru a asigura o implementare coerentă și realistă a PNA, considerăm necesară o revizuire a Notei de fundamentare, astfel încât să fie clar stabilită corelarea dintre numărul și complexitatea acțiunilor și capacitatea administrativă reală a autorităților responsabile. De asemenea, este esențială o distribuie echilibrată a acțiunilor pe durata perioadei de implementare, evitând aglomerarea acestora în ultimele luni ale anului 2026, aspect care ar putea genera dificultăți operaționale. Un termen mai realist ar fi extinderea unor acțiuni pentru perioada 2027-2028, astfel încât	Nu se acceptă

		reforme să fie implementate eficient. Având în vedere că Nota de fundamentare reprezintă o parte integrantă a actului normativ, este esențial ca aceasta să ofere un suport clar și fundamentat pentru aprobarea PNA, dar și ulterioara implementare a acestuia. Nu trebuie percepută doar ca un document formal necesar aprobării actului normativ, ci și ca un reper strategic, utilizabil inclusiv după aprobarea PNA. Aceasta justifică nu doar necesitatea intervenției legislative, ci și direcțiile de aplicare a măsurilor aprobate, servind drept punct de referință pentru interpretarea și implementarea coerentă a noului act normativ.	
		Astfel, pe lângă aspectele referitoare la distribuția termenelor și capacitatea administrativă, se impune o analiză detaliată a conținutului Notei de fundamentare, pentru a asigura claritatea, coerența și realismul prevederilor incluse. În continuare, prezentăm o serie de observații privind conținutul compartimentelor Notei de fundamentare, cu scopul de a îmbunătăți structura și consistența acesteia. 1. În compartimentul 4.1. "Impactul asupra sectorului public", observăm că unele dintre efectele descrise nu sunt corelate în mod clar cu acțiuni specifice prevăzute în PNA. Se subliniază că PNA va contribui la modernizarea administrației publice, optimizarea procesului legislativ și îmbunătățirea serviciilor destinate cetățenilor, însă, lipsesc detalii privind măsurile concrete prin care aceste obiective vor fi atinse. Spre exemplu, aspecte precum instituirea unor mecanisme eficiente de responsabilizare și feedback, consolidarea capacității instituționale și sporirea transparenței ar trebui sprijinite prin prevederi clare care să ofere o direcție explicită de implementare. În plus, menționarea creșterii semnificative a volumului de muncă al funcționarilor publici necesită o analiză mai detaliată a capacității administrative de a gestiona acest efort. În acest context, ar fi oportună o clarificare privind strategiile de întărire a capacităților instituționale, pentru a garanta că resursele umane și financiare sunt adecvate transpunerii, dar și implementării acțiunilor asumate. Pentru a asigura o prezentare mai coerentă și ancorată în realitate, considerăm necesară ajustarea acestui compartiment astfel încât să fie evidențiate acțiunile concrete care vor genera efectele descrise, evitând formulările generale care pot crea așteptări nerealiste.	Nu se acceptă Nota de fundamentare a Programului Național de Aderare a fost elaborată în conformitate cu normele de scriere legislativă. Totodată Programul este un document de planificare strategică și nu conține în sine modificări legislative care urmează să reflecte nivelul de impact solicitat. Detaliile aprofundate despre impact vor fi evaluate pentru fiecare act normativ separat atunci când va fi în faza de elaborare.

		2. În analiza compartimentului 4.2. "Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative", se remarcă faptul că descrierea Planului de Creștere Economică pentru Republica Moldova, în valoare de 1,8 miliarde EUR, este prezentată într-un mod general, fără a detalia mecanismele prin care aceste resurse vor stimula economia și vor susține implementarea PNA. Deși documentul subliniază că acest plan va accelera reformele esențiale și va sprijini procesul de aderare la UE, lipsa unor informații concrete privind direcțiile specifice de finanțare și măsurile prin care aceste fonduri vor fi utilizate face ca impactul real asupra implementării PNA să rămână neclar. În acest sens, o prezentare mai detaliată a modului în care aceste resurse vor fi alocate și gestionate ar contribui la o mai bună înțelegere a rolului acestui sprijin financiar. Pentru asigurarea clarității și transparenței, ar fi utilă includerea unor explicații suplimentare privind mecanismele de finanțare, criteriile de distribuire a fondurilor și modalitățile prin care acestea vor susține realizarea acțiunilor prevăzute în PNA. O specificare mai precisă a tipurilor de finanțare - fie prin granturi, împrumuturi, investiții publice sau proiecte sectoriale - ar permite o mai bună evaluare a impactului economic estimat. De asemenea, o corelare mai clară între măsurile finanțate prin acest plan și obiectivele PNA ar facilita înțelegerea modului în care acest sprijin contribuie la alinierea la acquis-ul UE și la implementarea reformelor structurale. În lipsa unor detalii privind domeniile prioritare de intervenție și criteriile de alocare a resurselor, formularea actuală poate părea prea generală, neoferind o imagine clară asupra contribuției reale a acestui pachet financiar la atingerea obiectivelor PNA. Totodată, dacă există prognoze privind impactul asupra PIB, ocupării forței de muncă sau dezvoltării infrastructurii, acestea ar trebui menționate, astfel încât afirmațiile privind „stimularea economiei” și „deblocarea motoarelor de creștere” să fie mai bine susținute prin date relevante. O astfel de clarificare ar consolida fundamentarea economică a realizării acțiunilor planificate și ar oferi o perspectivă mai realistă asupra efectelor acestora	Nu se acceptă din motivele expuse supra
		3. De asemenea, o corelare mai clară între măsurile finanțate prin acest plan și obiectivele PNA ar facilita înțelegerea modului în care acest sprijin contribuie la alinierea la acquis-ul UE și la implementarea reformelor structurale. În lipsa unor detalii privind domeniile prioritare de intervenție și criteriile de alocare a resurselor, formularea actuală poate părea prea generală, neoferind o imagine clară asupra	Nu se acceptă - din motive expuse supra

		contribuției reale a acestui pachet financiar la atingerea obiectivelor PNA. Totodată, dacă există prognoze privind impactul asupra PIB, ocupării forței de muncă sau dezvoltării infrastructurii, acestea ar trebui menționate, astfel încât afirmațiile privind „stimularea economiei” și „deblocarea motoarelor de creștere” să fie mai bine susținute prin date relevante. O astfel de clarificare ar consolida fundamentarea economică a realizării acțiunilor planificate și ar oferi o perspectivă mai realistă asupra efectelor acestora. Un alt exemplu este cel referitor la „Îmbunătățirea învățământului”, care este prezentată ca o consecință directă a alinierii la standardele UE și a accesului la programe europene. Cu toate acestea, astfel de măsuri creează cadrul favorabil pentru reforme, dar nu asigură automat îmbunătățirea calității educației. Progresul în acest domeniu depinde de o serie de factori, inclusiv de implementarea efectivă a reformelor, resursele alocate și strategiile naționale de politici educaționale. În acest context, considerăm oportună o ajustare a modului în care sunt descrise efectele PNA asupra sectorului privat, astfel încât acestea să reflecte mai clar caracterul condiționat al acestor beneficii. În loc să fie prezentate ca rezultate certe, ar fi mai potrivit să se evidențieze faptul că PNA creează cadrul necesar pentru atingerea acestor obiective, iar succesul depinde de implementarea măsurilor complementare la nivel național și de adaptarea mediului de afaceri la noile realități economice.	
		4. În compartimentul 4.4. „Impactul social” se evidențiază faptul că unele dintre efectele anticipate sunt formulate într-o manieră generalizată, fără a fi clar specificate mecanismele prin care PNA va contribui la aceste schimbări. În mai multe cazuri, impacturile menționate sunt prezentate ca rezultate certe, deși, în realitate, acestea sunt influențate de factori externi și de măsuri complementare care nu sunt detaliate în document. Spre exemplu, referirea la „Îmbunătățirea serviciilor publice” sugerează că modernizarea infrastructurii și furnizarea mai eficientă a serviciilor vor conduce automat la o creștere a încrederii cetățenilor în instituțiile statului. Cu toate acestea, încrederea publicului este un fenomen complex, influențat de factori precum transparența guvernamentală, eficiența administrației și coerența politicilor publice. În acest sens, ar fi util ca documentul să detalieze ce măsuri specifice sunt avute în vedere pentru atingerea acestui obiectiv.	Nu se acceptă, din motivele expuse supra

		5. De asemenea, efectul „Reducerea inegalităților și consolidarea coeziunii sociale” este descris ca o consecință directă a gestionării transparente a resurselor publice și a alocării echitabile a fondurilor pentru servicii esențiale. În practică, însă, reducerea inegalităților sociale nu este un rezultat automat, ci depinde de o serie de politici sociale bine structurate, de programe de sprijin economic și de mecanisme eficiente de redistribuire a resurselor. În lipsa acestor detalii, impactul real al PNA asupra coeziunii sociale rămâne insuficient clarificat. Un alt exemplu este „Accesul la piața muncii”, care este descris ca un beneficiu cert al integrării economice. Totuși, nu se specifică ce măsuri concrete vor fi implementate pentru a facilita accesul la locuri de muncă, nici nu se abordează eventualele provocări legate de adaptarea pieței muncii din Republica Moldova la cerințele UE sau de riscurile asociate migrației forței de muncă. O clarificare în acest sens ar fi necesară pentru a contura mai realist impactul asupra ocupării forței de muncă. În ceea ce privește „Îmbunătățirea accesului la servicii medicale și educaționale”, deși afirmația conform căreia modernizarea acestor servicii va contribui la creșterea calității vieții este corectă, ar fi util ca documentul să includă referințe concrete la măsurile prin care această îmbunătățire va fi realizată. De asemenea, ar trebui precizat dacă resursele necesare pentru implementarea acestor măsuri sunt deja disponibile sau dacă identificarea acestora rămâne un obiectiv viitor. Totodată, referința la „Creșterea transparenței și a participării cetățenești” nu este însoțită de detalii privind mecanismele prin care se va asigura o implicare mai activă a cetățenilor în procesul decizional. Pentru a consolida această afirmație, ar fi oportun să fie menționate instrumentele concrete care vor facilita acest proces, precum mecanisme de consultare publică, platforme digitale de transparență sau programe de educație civică. Având în vedere aceste aspecte, considerăm că ar fi benefică o ajustare a modului în care sunt prezentate efectele sociale ale PNA, astfel încât acestea să fie fundamentate mai clar pe măsuri concrete. În loc să fie prezentate ca rezultate certe, ar fi mai potrivit să se sublinieze că PNA creează condițiile necesare pentru atingerea acestor obiective, succesul lor depinzând de implementarea adecvată a reformelor și de măsuri complementare adoptate la nivel național.	Nu se acceptă, din motivele expuse supra

		6. Compartimentul 4.5. „Impact asupra mediului” relevă unele aspecte care necesită clarificare și ajustare pentru a asigura o formulare mai precisă și o fundamentare mai solidă a efectelor anticipate. În primul rând, expresia „un viitor mai durabil pentru generațiile viitoare” este neclară, întrucât conceptul de durabilitate implică deja un impact pozitiv asupra viitoarelor generații. O reformulare mai clară ar fi recomandabilă pentru a sublinia în mod concis angajamentele asumate în domeniul protecției mediului. De asemenea, afirmația conform căreia „elaborarea unei legislații coerente și planificarea unor acțiuni ținute vor fi factori declanșatori ai dezvoltării durabile” nu explică în ce mod concret aceste măsuri vor contribui la crearea unui mediu de afaceri mai atractiv și la atragerea investițiilor. În lipsa unor detalii suplimentare privind mecanismele prin care aceste obiective vor fi realizate, formularea rămâne abstractă și poate crea așteptări nefundamentate. Un alt aspect care necesită clarificare este referirea la „Politici de mediu mai eficiente”, unde se menționează că acestea se vor baza pe „date relevante”. Ar fi util să se precizeze explicit despre ce tip de date este vorba - dacă se referă la studii de impact, date climatice, analize economice sau alte surse specifice. Totodată, formularea referitoare la „Transportul sustenabil”, care afirmă că „va fi asigurată promovarea transportului sustenabil prin utilizarea vehiculelor verzi”, poate crea impresia că utilizarea acestor mijloace de transport va fi impusă prin reglementări, fără a se ține cont de realitățile economice și de capacitatea sectorului privat de a adopta aceste soluții. În realitate, tranziția către un transport mai ecologic necesită politici publice bine structurate, care să includă mecanisme de stimulare economică, politici fiscale adecvate și aplicarea principiilor precum „poluatorul plătește” și internalizarea externalităților. În acest context, ar fi oportun ca formularea să reflecte mai clar rolul statului în facilitarea tranziției, nu în impunerea unor soluții prestabilite. Pentru a asigura o perspectivă echilibrată asupra impactului ecologic al PNA, considerăm necesară completarea acestui compartiment cu o mențiune privind importanța găsirii unui echilibru între obiectivele de protecție a mediului (interesul societății) și necesitățile (interesele) mediului de afaceri. Politicile de mediu ar trebui integrate într-un cadru de dezvoltare economică eficientă, astfel încât măsurile adoptate să fie implementate într-o manieră realistă și fezabilă, fără a genera dezechilibre în sectoarele economiei.	Nu se acceptă, din motivele expuse supra

		7. Evaluarea compartimentului 4.6. „Alte impacturi și informații relevante” indică necesitatea unei ajustări a formulării pentru a reflecta mai fidel succesiunea logică dintre implementarea acțiunilor din PNA și apariția efectelor acestora. Formularea actuală creează impresia că beneficiile Programului Național de Aderare se vor materializa imediat pe parcursul implementării, însă, în realitate, impactul va deveni vizibil și cuantificabil în timp, pe măsură ce măsurile adoptate vor fi aplicate și consolidate. Afirmatia conform căreia „Programul Național de Aderare va avea un impact complex și multidimensional asupra întregii societăți, care se va materializa prin standarde de viață mai înalte pentru cetățeni, servicii publice calitative și accesibile, infrastructură dezvoltată, economie competitivă și reziliență” ar trebui reformulată astfel încât să sublinieze faptul că aceste efecte depind de implementarea progresivă și eficientă a acțiunilor prevăzute în PNA. O clarificare mai pertinentă ar putea evidenția că „efectele PNA vor începe să fie resimțite treptat, în funcție de aplicarea și eficiența măsurilor implementate, contribuind astfel la îmbunătățirea standardelor de viață, dezvoltarea infrastructurii și consolidarea competitivității economiei naționale”. Prin urmare, considerăm necesar ajustarea acestui compartiment astfel încât să fie reflectată în mod realist relația dintre transpunerea/implementarea acțiunilor și apariția impactului preconizat.	Nu se acceptă, din motivele expuse supra
29.	Agencia Națională de Siguranță a Alimentelor nr. 5768 din 24.02.2025	remite anexat propuneri suplimentare pentru a fi incluse în Anexa B, Capitolul 12 Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare. 1. Dezvoltarea sistemului național de alertă rapidă pentru alimente și furaje la nivel național 2. Acreditarea unui domeniu de inspecție la cerințele ISO 17020 Evaluarea conformității – Cerințe pentru funcționarea diferitelor tipuri de organisme care efectuează inspecții 3. Consolidarea a 4 Laboratoare regionale pentru controale oficiale și pentru autocontrolul de către sectorul privat	Nu se acceptă - Acțiunile respective nu apar din regulamentele UE.
30.	Agencia Națională Transport Auto nr. 5761 din 24.02.2025	Urmare a examinării materialelor ce vizează Capitolului 14 “Politica de transport”, reiterăm necesitatea includerii în partea narativă a proiectului următoarele propuneri de modificare/completare cu referire la: Prezentare generală a situației	Se acceptă

		1.1. Cadrul legislativ 1.1.2. Transportul rutier a) alin. 2, după textul „Transportul internațional de persoane” se completează cu sintagma „și mărfuri”; b) alin. 2, după textul „instalații conexe (AGTC) (2002)”, punctul se substituie cu virgulă și se completează cu sintagma „Acordul privind transportul internațional ocazional de călători cu autocarul și autobuzul (Acordul INTERBUS) (2000), Protocolul referitor la serviciile internaționale regulate și serviciile internaționale regulate speciale de transport de călători cu autocarul și autobuzul, la Acordul INTERBUS (2024)”.	
		De asemenea, remitem în atașament propunerile Agenției la Capitolul 14 “Politica de transport” Anexa B - Planul de acțiuni pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative. Dezvoltarea capacităților instituționale ale Agenției Naționale Transport Auto prin suplinirea personalului subdiviziunii cu competențe de control în trafic, instruirea și formarea profesională a inspectorilor și dotarea cu laboratoare tehnice mobile cu inventar necesar	Se acceptă. Se propune comasarea cu acțiunea nr.9 din anexa B, întrucât acestea au același obiect de reglementare (cu modificarea indicatorului de monitorizare și a costurilor estimate).
31.	Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Tehnică „Intehagro” nr. 5802 din 24.02.2025	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro” a examinat domeniile de competență de la capitolul 1 și 12 și comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	-
32.	Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor nr. 5815 din 24.02.2025	Agencia propune includerea, după pct. 3 din Anexa A a Capitolului 5 „Achizițiile publice”, a unui punct suplimentar care să prevadă adoptarea Legii privind soluționarea contestațiilor în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice, a contractelor sectoriale, a concesiunilor de lucrări și servicii. Instituția responsabilă pentru implementare este Ministerul Finanțelor, cu Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor ca instituție co-responsabilă. Legea urmează să transpună Directiva Consiliului 89/665/EEC privind aplicarea procedurilor de căi de atac pentru atribuirea contractelor de achiziții publice, iar termenul de	Se acceptă

		implementare este iulie 2025. Necesitatea adoptării acestei legi a fost susținută anterior de ANSC și prin avizul la proiectul de lege privind achizițiile publice (număr unic 1066/MF/2024). În acest context, reiterăm argumentele principale care impun adoptarea acestei legi. Conform pct. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare al ANSC, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 271/2016, Agenția este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, având competența soluționării contestațiilor în cadrul procedurilor de achiziții publice. Totodată, conform art. 80 alin. (1) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, ANSC este independentă față de alte autorități publice, persoane fizice și juridice. De la crearea sa, competențele ANSC au fost extinse, incluzând soluționarea contestațiilor în domeniul concesiunilor de lucrări și servicii și, din iunie 2021, în domeniul contractelor sectoriale. În viitor, Agenția va soluționa și contestațiile privind atribuirea contractelor de achiziții în domeniul apărării și securității, dar și parteneriatelor publice private. În prezent, aceste domenii sunt reglementate de mai multe legi: Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, Legea nr. 121/2018 privind concesiunile de lucrări și servicii și Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale. Cu toate acestea, legea referitoare la achizițiile în domeniul apărării și securității nu a intrat încă în vigoare, iar Legea cu privire la Parteneriatul Public-Privat, se află la etapa de avizare. Extinderea competențelor Agenției a evidențiat deficiențe de reglementare, motiv pentru care este necesară revizuirea cadrului normativ, inclusiv a Regulamentului de organizare și funcționare. Astfel, Agenția consideră esențială adoptarea unei legi distincte care să reglementeze atât organizarea și funcționarea sa, cât și procedura de soluționare a contestațiilor în toate domeniile de competență. Această lege ar trebui să stabilească un cadru unitar pentru căile de atac și remedii aplicabile tuturor domeniilor gestionate de Agenție, cu reglementări specifice incluse în actele normative relevante, în funcție de particularitățile fiecărui domeniu. Mai mult ca atât, și Directivele UE sunt distincte: - Directiva Consiliului 89/665/EEC privind aplicarea procedurilor de căi de atac pentru atribuirea contractelor de achiziții publice;	

		și - Directiva Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE. În acest sens, un exemplu elocvent de reglementare în modalitatea propusă ar fi practica statului vecin, România care are adoptată Legea nr. 101 din 19 mai 2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de soluționare a Contestațiilor. Astfel, existența unei legi unitare pentru procedura de soluționare a contestațiilor, precum și care să reglementeze modalitatea de organizare și funcționare a ANSC, va facilita posibilitatea de stabilire a modalității de înaintare și soluționare a contestațiilor, precum și a mecanismului de monitorizare a executării prescripțiilor înaintate prin deciziile ANSC, astfel fiind delimitate de normele generale aplicabile procedurilor de achiziții publice. În acest context, Agenția susține proiectul de hotărâre privind aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, subliniind importanța consolidării cadrului normativ pentru soluționarea contestațiilor.	
33.	Agencia de Guvernare Electronică nr. 5810 din 24.02.2025	1. În conformitate cu dispozițiile art.23 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, pct.43 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2918, și pct.17 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, inițierea proiectelor de acte normative cu relevanță UE și prezentarea acestora spre examinare Guvernului țin de competența ministerelor și altor autorități administrative centrale, în raport cu atribuțiile lor specifice și obiectul de reglementare a legislației UE. În acest context, considerăm oportun să precizăm că, potrivit competențelor sale actuale prevăzute în Statutul instituției aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.760/2010, AGE este responsabilă de implementarea politicilor de modernizare a serviciilor guvernamentale și de e-Transformare a guvernării în cadrul administrației publice centrale de specialitate, prin oferirea soluțiilor eficiente pentru creșterea calității serviciilor guvernamentale și a actului de guvernare și prin facilitarea dezvoltării serviciilor sectoriale și sistemelor informaționale de stat,	La acțiunile de la Anexa A, care vizează elaborarea actelor normative, AGE nu se regăsește ca instituție prim responsabilă.

		pct.22 din Hotărârea Guvernului nr.414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat, la solicitarea CNAS, va putea coordona în prealabil proiectul de hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.788/2022.	<i>Guvern, precum și autorităților administrației publice locale să coordoneze cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” procesele de creare și dezvoltare a infrastructurilor și sistemelor informaționale de stat, în vederea alinierii și asigurării compatibilității acestora cu platformele centralizate de guvernare electronică.” , și conform pct. 3 din HG 562/2006, care prevede „3. Autoritățile administrației publice centrale și locale vor prezenta spre coordonare Instituției publice „Agenția de Guvernare</i>

			Electronică” conceptiile sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat. Sistemele și resursele corespunzătoare vor fi create după coordonarea prealabilă a concepțiilor nominalizate cu Ministerul Dezvoltării Informaționale.”. Reieșind din cele expuse mai sus, AGE avizează Concepțiile de instituire a Sistemelor Informaționale deținute de instituțiile publice. În cazul Capitolul 2 – Libera circulație a lucrătorilor, Anexa A, Acțiunea 29, privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.788/2022 cu privire la aprobarea Conceptului

			Sistemului informațional „Protecția Socială”, referitor la asigurarea schimbului de date cu Sistemele informaționale al țărilor membre Uniunii Europene, prevăzute în DECIZIA NR. E5 din 16 martie 2017 privind modalitățile practice aferente perioadei de tranziție pentru schimbul de date pe cale electronică menționat la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009, privind Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (platforma EESSI), AGE va aviza modificările operate la HG nr.788/2022 cu privire la aprobarea Conceptului

			Sistemului informațional „Protecția Socială”. Un aspect foarte important ține de modalitatea de asigurarea schimbului de date între Sistemul Informațional „Protecția Socială” și Sistemele informaționale de Securitate Socială țărilor membre ale Uniunii Europene pentru asigurarea Schimbului electronic de informații privind securitatea socială (platforma EESSI), asigurarea schimbului de date între Sistemele informaționale aflate în posesia instituțiilor publice are loc prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect),

			reglementată prin Legea Nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și implementată prin HG Nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), respectiv conform prevederilor art. 11 al Legii nr. 142/2018, care prevede „Cooperarea transfrontalieră prin conectarea la platforma de interoperabilitate (1) Conectarea la platforma de interoperabilitate a participanților care dețin sisteme informaționale ale altor state are loc în baza tratatelor internaționale. (2) Conectarea la platforma de interoperabilitate a participanților care dețin sisteme

			informaționale ale altor state are loc în condițiile legislației privind protecția datelor cu caracter personal. (3) La examinarea cererilor de autorizare a conectării la platforma de interoperabilitate, autoritatea competentă verifică respectarea pentru setul de date solicitat a cerințelor de securitate a sistemelor informaționale, a cerințelor stabilite de prezenta lege și a celor stabilite de legislația Republicii Moldova privind protecția datelor cu caracter personal. (4) Schimbul de date transfrontalier și datele destinate transmiterii unui participant care deține sisteme

			informaționale ale unui alt stat sînt protejate în conformitate cu legislația Republicii Moldova privind schimbul de date și interoperabilitatea, privind protecția datelor cu caracter personal, precum și cu legislația aplicabilă datelor cu regim juridic special.”. Respectiv, dacă schimbul de date între Sistemul informațional „Protecția Socială ” și Sistemele informaționale ale țărilor membre UE referitor la Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (platforma EESSI), va fi asigurat prin intermediul platformei de interoperabilitate

			(MConnect) este necesar ca AGE prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării să modifice cadrul normativ referitor la schimbul de date și interoperabilitate.
		3.2. În Anexa B, Acțiunea 11 („Dezvoltarea modului dedicat Cardului European de Asigurări Sociale de Sănătate (EHIC) în cadrul Sistemului Informațional al Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală (SI AOAM) pentru emiterea și gestionarea eficientă a cardului”), AGE necesită a fi exclusă ca și instituție prim-responsabilă de realizarea acțiunii respective. Astfel, reiterăm că, în condițiile art.72 alin.(2) din Legea nr.467/2003, responsabil de asigurarea condițiilor juridice pentru dezvoltarea SII AOAM este nemijlocit CNAM, în calitate de posesor al acestuia conform Hotărârii Guvernului nr.575/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional integrat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală”. În ceea ce privește AGE, în limitele competențelor proprii, la solicitarea CNAM, va putea oferi posesorului SII AOAM suport în procesul de dezvoltare a documentației tehnice, inclusiv a termenelor de referință pentru dezvoltarea sistemului informațional respectiv și alte activități aferente, prin evaluarea și validarea soluțiilor tehnice prin prisma corespunderii acestora documentației tehnice, documentelor de politici și prevederilor actelor normative în domeniul guvernării electronice.	Se acceptă
		4. Capitolul 5 – Achiziții publice: În Partea narativă, pct.1.2, ultimul punct grafic cuvintele „și asigurarea interoperabilității sistemului cu platforma tehnologică guvernamentală comună „MCloud”” să se excludă, deoarece sunt incorecte, platforma MCloud asigurând găzduirea sistemelor informaționale de stat și, prin	Se acceptă

		urmare, nu poate să fie interoperabilă cu sistemele informaționale pe care le găzduiește.	
		5. Capitolul 10 – Societatea informațională și mass-media: 5.1. În Partea narativă, Subcapitolul Date, pct.1.2., textul „Proprietar al platformei MConnect și al portalului data.gov.md” se va substitui cu textul „posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect) și al portalului guvernamental unic de date deschise (date.gov.md)”. 5.2. În Anexa A, Acțiunea 14, din lista instituțiilor co-responsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică, întrucât REGULAMENTUL (UE) 2024/1309 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 29 aprilie 2024 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Regulamentul privind infrastructura gigabit) (Text cu relevanță pentru SEE) reglementează domeniul comunicațiilor electronice, care nu intră în sfera de competență a AGE și nu ține atribuțiile ei specifice. 5.3. În Anexa A, Acțiunea 16, din lista instituțiilor co-responsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică, pornind de la faptul că RECOMANDAREA (UE) 2020/1307 A COMISIEI din 18 septembrie 2020 privind un set comun de instrumente al Uniunii pentru reducerea costului instalării rețelelor de foarte mare capacitate și asigurarea accesului în timp util și ușor pentru investiții la spectrul de frecvențe radio 5G, cu scopul de a încuraja conectivitatea în sprijinul redresării economice a Uniunii după criza provocată de pandemia de COVID-19 reglementează aspecte referitoare la comunicațiile electronice, care nu intră în sfera de competență a AGE și nu ține atribuțiile ei specifice.	Se acceptă Se acceptă Se acceptă
		6. Capitolul 12 – Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare: În Anexa B, Acțiunea nr.164, recomandăm excluderea din coloana „Indicator de monitorizare” a indicatorului „Alocarea de spațiu virtual pe platforma guvernamentală”, deoarece este de prisos, necesitatea găzduirii sistemelor informaționale de stat noi pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) fiind deja reglementată expres la pct.4 sbp.1) din Hotărârea Guvernului nr.128/2014.	Nu se acceptă „Intehagro” au trimis răspuns la Aviz.
		7. Capitolul 14 - Transport: În Anexa A, Acțiunea 20, din lista instituțiilor co-responsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică, pornind de la faptul că proiectul de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului	Se acceptă

		nr.127/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport” urmează a fi elaborat nemijlocit de către ANTA, în calitate de posesor al sistemului informațional în cauză, conform Hotărârii Guvernului nr.127/2020, și promovat prin intermediul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. În ceea ce privește AGE, conform competențelor sale proprii, la solicitarea ANTA, aceasta va putea coordona în prealabil proiectul de hotărâre de Guvern respectiv.	
		8. Capitolul 19 – Politica socială și a muncii: În Anexa A, numărul de ordine 36 , din lista instituțiilor co-responsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică, deoarece proiectul de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului de dezvoltare a Sistemului Informațional al ANOFM urmează a fi elaborat nemijlocit de către ANOF, ca și viitor posesor și deținător al sistemului informațional respectiv, și promovat prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. În ceea ce privește AGE, conform competențelor sale proprii, la solicitarea ANOFM, aceasta va putea coordona în prealabil proiectul de hotărâre de Guvern respectiv.	Nu se acceptă Conform prevederilor art. 23 din Legea nr. 467/2003, alin (2) pct. 3: „Se recomandă autorităților administrative autonome față de Guvern, precum și autorităților administrației publice locale să coordoneze cu Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” procesele de creare și dezvoltare a infrastructurilor și sistemelor informaționale de stat, în vederea alinierii și asigurării

			compatibilității acestora cu platformele centralizate de guvernare electronică.”. Conform pct. 3 din HG 562/2006: „3. Autoritățile administrației publice centrale și locale vor prezenta spre coordonare Instituțiile publice „Agenția de Guvernare Electronică” concepțiile sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat. Sistemele și resursele corespunzătoare vor fi create după coordonarea prealabilă a concepțiilor nominalizate cu Ministerul Dezvoltării Informaționale.”. Reieșind din cele

			expuse mai sus, AGE avizează Concepțiile de instituire a Sistemelor Informaționale deținute de instituțiile publice. Respectiv, se consideră oportună să fie menținut în calitate de co-responsabil.
		9. Capitolul 20 – Politica industrială și antreprenorială: În Anexa B, Acțiunea 1, propunem de reformulat luând în considerare faptul că platforma de interoperabilitate (MConnect) reprezintă un sistem informațional destinat asigurării schimbului de date între sistemele informaționale deținute de participanții la schimbul de date, dar nu și de afișare a datelor. Propunem expunerea acesteia cu următorul conținut: „Crearea unui modul de căutare pe Portalul guvernamental unic de date deschise (date.gov.md) care va furniza date despre întârzierile în executarea obligațiilor de plată prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect)”.	9. Se acceptă
		10. Capitolul 23 – Sistem judiciar și drepturile fundamentale: În Anexa A, Acțiunile 2 și 3, din lista instituțiilor co-responsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică – este valabilă argumentarea și propunerea de ordin general din pct.1 din prezentul aviz. Un argument suplimentar servește și faptul că, în calitatea sa de posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect), AGE pune la dispoziția posesorilor sistemelor informaționale de stat platforma necesară realizării schimbului de date, după necesitate transfrontalier, în conformitate cu prevederile Legii nr.142/2018 și a cadrului normativ subsecvent. Astfel, elaborarea cadrului normativ privind sistemul informațional destinat schimbului electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală și a celui privind digitalizarea cooperării judiciare și a accesului la justiție în cadrul procedurilor transfrontaliere în materie civilă, comercială și penală urmează a fi	10. Acțiunile au fost excluse.

		realizate de către posesorul/deținătorul viitorului sistem informațional, în colaborare cu instituțiile responsabile cu competențe în domeniu. Totodată, la solicitarea instituțiilor responsabile, AGE își exprimă disponibilitatea să le ofere suport în procesul de elaborare și promovare a proiectelor de legi respective, sau, după caz, să consulte în prealabil versiunile inițiale ale acestora, pornind de la competențele ce-i revin în calitate de posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect). De asemenea, la solicitarea Ministerului Justiției, AGE pot să-i ofere suport în procesul de dezvoltare a documentației tehnice, inclusiv a termenelor de referință pentru sistemele informaționale respective și alte activități aferente dezvoltării și funcționării lor, prin evaluarea și validarea soluțiilor tehnice prin prisma corespunderii acestora documentației tehnice, documentelor de politici și prevederilor actelor normative în domeniul guvernării electronice. 11. În tot textul Anexei B, cuvintele „sistem informatic” la orice formă gramaticală se va substitui cu cuvintele „sistem informațional” la forma gramaticală corespunzătoare, pentru corelarea cu termenii utilizați în cadrul normativ din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat.	11. Se acceptă.
		12. În Capitolul 24 – Justiție, libertate, securitate: În Partea narativă, pct.2.1. Planuri legislative, Secțiunea „Implementarea acquisului și consolidarea capacităților administrative”, pct.6), textul „Utilizând platforma de interoperabilitate „MConnect”, sistemul va colecta automat date din diverse surse informaționale” se va substitui cu textul „Sistemul informațional destinat ținării Registrului Bunurilor Infractionale Indisponibilizate va consuma, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) date relevante din alte resurse informaționale de stat”. 13. În Partea narativă, Capitolul VIII.2. Documente de călătorie, Secțiunea 2. Planuri de viitor, lit. c), textul „pe platforma guvernamentală „MConnect” se va substitui cu textul „prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), utilizând denumirea exactă a acestui sistem informațional partajat.	12. Se acceptă 13. Se acceptă
		14. În Anexa B, Acțiunea 174, este necesar de exclus Agenția de Guvernare Electronică din lista instituțiilor responsabile – este valabilă argumentarea și propunerea de ordin general din pct.1 din prezentul aviz. Astfel, considerăm că efectuarea unei analize a bazelor de date existente ale autorităților naționale de aplicare a legii privind nevoile de actualizare, depășește limitele competențelor	Acțiunea a fost exclusă.

		AGE de posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect). Considerăm că este logic ca acțiunile respective să fie realizare nemijlocit de către autoritățile naționale de aplicare a legii, care necesită a fi indicate expres ca și primele responsabile, cu suportul, în principal, al Serviciului Tehnologii Informaționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească. Astfel, precizăm că AGE nu dispune de competențe specifice și de expertiză în domeniul aplicării legii, cu atât mai mult de realizare a analizei necesităților de dezvoltare a bazelor de date din acest domeniu important și, totodată, sensibil.	
		15. În Anexa, Acțiunea 175, propunem să fie exclusă, deoarece, în opinia noastră, este inutilă și nu aduce valoare adăugată PNA, pornind de la faptul că asigurarea interoperabilității și a schimbului de date dintre sistemele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, este deja reglementată în Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Astfel, în ceea ce privește AGE, potrivit art.7 alin.(1) din această lege, Agenția este responsabilă doar de asigurarea interoperabilității juridice, semantice și stabilirea principiilor interoperabilității organizatorice și tehnice. Dacă, totuși, Ministerul Afacerilor Interne, ca și instituție coordonatoare a Capitolului 24, insistă asupra păstrării acțiunii respective, atunci în calitate de primele instituții responsabile de realizarea acestora ar trebui să fie desemnate autoritățile posesoare/deținătoare ale sistemelor informaționale de stat pentru care se va realiza interoperabilitatea și schimbul eficient de date. Astfel, anume posesorii/deținătorii sistemelor informaționale de stat sunt responsabili de îndeplinirea condițiilor tehnice necesare realizării interoperabilității și schimbului de date, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), cu alte sisteme informaționale de stat relevante. În acest caz, suntem de acord ca AGE să fie plasată ca și co-responsabilă de realizarea acțiunii respective.	Nu se acceptă. Acțiunea este din Foaia de parcurs „Statul de drept”, unde executor prim-responsabil este AGE.
		16. În Capitolul 26 – Educație și cultură: În Anexa A, numerele de ordine 8, 9 și 10, din lista instituțiilor coresponsabile de exclus Agenția de Guvernare Electronică – este valabilă argumentarea și propunerea de ordin general din pct.1 din prezentul aviz. Menționăm în acest sens că elaborarea și promovarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional Personalizare a Actelor de Studii (SIPAS) și Regulamentului privind modul de	Nu se acceptă. Toate proiectele de acte normative ce țin de sisteme informaționale sunt coordonate cu

		funcționare și utilizare a sistemului SIPAS, proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului și Regulamentului privind Sistemul Informațional de Management al Datelor în Domeniul Educației Incluzive (SIMDDEI) și proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la dezvoltarea Conceptului Sistemului Informațional Platforma națională de resurse deschise în educație urmează a fi realizate nemijlocit de către Ministerul Educației și Cercetării, care este posesorul sistemelor informaționale de stat sectoriale respective. AGE va asigura suportul necesar MEC în implementarea acțiunilor precitate la etapa coordonării prealabile a proiectelor de acte normative respective.	Agencia de Guvernare Electronică. Iar statutul de instituție co-responsabilă presupune anume această coordonare și nu delegă alte responsabilități (art. 23 din Legea 267/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat)
34.	Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova Nr. 5832 din 24.02.2025	Anexa B Capitolul 18 Acțiune - Crearea unui sistem eficient de colectare și administrare a datelor statistice cu privire la persoanele cu dizabilități dezagregate pe criterii: sex, vârstă, mediu, statut educațional, statut ocupațional, statutul familial, tip de dizabilitate, grad de dizabilității etc.), - Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica persoanelor cu dizabilități, - Integrarea dizabilității în alte produse statistice, - Elaborarea unui mecanism intersectorial de colectare a datelor statistice privind copiii și tinerii cu dizabilități	Astfel de acțiuni se regăsesc la Anexa B la nr. d/o 11,24,27,28, 30,32,60. Totodată, este de menționat că la nivel național este dezvoltat un sistem informațional cu privire la „ <u>Determinarea dizabilității și capacității de muncă</u> ”, al cărui deținător și posesor este Consiliul Național pentru Determinarea

			Dizabilității și Capacității de Muncă și care este bazat pe interconexiunea cu toate instituțiile statului prin intermediul platformei de interoperabilitate. De asemenea, în <u>Proiectul Foii de Parcurs</u> privind „Statul de Drept” (criteriu de referință în procesul de aderare la UE) sunt prevăzute acțiuni privind: - Îmbunătățirea interoperabilității sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacității de muncă” cu alte sisteme informaționale relevante din sectorul sănătății, educației și muncii;

			- Producerea și diseminarea datelor cu privire la persoanele cu dizabilități, în cadrul cercetărilor statistice, în conformitate cu Compendiul cerințelor statistice al Eurostat;
		Anexa B Capitolul 19 Acțiune 1. Aprobarea Programului Național de Incluziune Socială a Persoanelor cu dizabilități, conform cadrului legal de politici publice, 2. Aprobarea Programului Național privind dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități și dezvoltarea serviciilor sociale, 3. Revizuirea minimului de existență și a mărimii venitului minim garantat de stat pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități, în vederea adoptării politicilor care să excludă fenomenul de sărăcie a persoanelor cu dizabilități, 4. Dezvoltarea Programului de Vouchere pentru servicii sociale și tehnologii asistive, 5. Dezvoltarea și extinderea serviciilor sociale pentru persoane cu dizabilități, în funcție de nevoie de suport în comunitate, 6. Reducerea numărului adulților cu dizabilități din instituțiile rezidențiale și plasarea în servicii sociale, 7. Asigurarea durabilității serviciilor sociale create de organizațiile necomerciale prin aprobarea metodologiei de calcul a costurilor serviciilor și alocarea resurselor pentru contractarea acestor servicii.	1.Nu se acceptă <i>Abordarea față de elaborarea unui program nou, este una strategică, astfel, ne propunem să punem accent inițial pe implementarea programelor sectoriale în vigoare.</i> Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027 (HG nr. 164/2024): pune accentul pe participarea persoanelor cu

			dizabilități în toate domeniile vieții și de sprijin, inclusiv în luarea deciziilor, un acces echitabil la asistență juridică garantată de stat și justiție; sănătate; îmbunătățirea condițiilor de cazare în centrele de plasament; oportunități de angajare, educație; promovarea vieții în comunitate; adoptarea de reglementări tehnice în construcții privind accesibilitatea fizică a instituțiilor pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități, etc. Strategia de dezvoltare „Educația 2030” (HG nr. 114/2023): vizează modernizarea infrastructurii educaționale pentru a răspunde nevoilor

			elevilor cu dizabilități și îmbunătățirea accesului la tehnologii asistive și servicii specializate. Programul național de ocupare a forței de muncă 2022-2026 (HG nr. 785/2022): urmărește creșterea ratei de ocupare a persoanelor cu dizabilități cu 4 puncte procentuale până în 2026 și modernizarea infrastructurii Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru a asigura accesibilitatea. Programul național de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați 2023-2027 (HG nr. 203/2023): abordează provocările specifice cu care se confruntă femeile cu

			dizabilități, inclusiv accesul la serviciile de sănătate reproductivă și implicarea în procesele decizionale. Programul național de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie 2023-2027 (HG nr. 332/2023): oferă soluții integrate pentru abordarea violenței împotriva femeilor vulnerabile, inclusiv a celor cu dizabilități. Strategia națională de sănătate „Sănătate 2030” (HG nr. 387/2023): compusă din 7 domenii-cheie, inclusiv sănătatea publică, serviciile medicale integrate și accesul universal la asistență medicală.

			2. Nu se acceptă <i>Odată cu reforma RESTART, a fost extins numărul de echipe mobile care desfășoară activități de informare a persoanelor cu dizabilități. În prezent, 33 servicii deserveșc aproximativ 888 de beneficiari, inclusiv 656 copii și 232 de adulți cu dizabilități.</i> Impactul reformei „Restart” asupra Serviciului social „Asistență personală”: Implementată la 1 ianuarie 2024, reforma „Restart” a vizat restructurarea și eficientizarea serviciilor sociale, inclusiv Serviciul social „Asistență personală”. Serviciul social „Asistență personală” unul

			dintre cele mai solicitate SS, căruia îi acordăm o importanță majoră în sensul acoperirii tuturor solicitărilor. Astfel, în contextul reformei de la un număr de circa 7200 de AP pe țară, numărul a crescut la 8500 de AP, inclusiv: AGSSSÎ - 1550 AP, Chișinău 1860 și UTA Găgăuzia - 260 AP 3. Nu se acceptă De comun cu partenerii de dezvoltare, ne propunem o analiză a extra-costurilor pe dizabilitate, prin evaluarea nivelului actual de dezavantajare a persoanelor cu dizabilități, prin cuantificarea dimensiunii și

			structurii costurilor ce țin de dizabilitate. 4. Nu se acceptă <i>A fost reglementată procedura de asigurare gratuită a persoanelor cu dizabilități slab văzătoare și nevăzătoare cu dispozitive asistive pentru diminuarea, compensarea, monitorizarea sau neutralizarea limitărilor vizuale ale persoanelor cu dizabilități, Totodată a fost elaborat Ordinul comun al Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății cu privire la procedura de asigurare a solicitanților cu diferite dispozitive asistive. Respectiv, la moment decade necesitatea de modificare a</i>

			<i>cadrelui normativ existent.</i> Subsidiar, în contextul reformei ne propunem dezvoltarea serviciilor sociale la nivel de comunitate pentru a asigura persoanelor cu dizabilități vizuale conform necesităților. 5. Nu se acceptă <i>Impactul reformei „RESTART” asupra dezvoltării serviciilor sociale a vizat restructurarea și eficientizarea serviciilor sociale, inclusiv a Serviciilor sociale „Asistență personală”, ”Echipa mobilă” și altele.</i> <i>Prin această reforma se propune îmbunătățirea accesului la servicii sociale de calitate. Totodată, se țintește spre o utilizare mai</i>

			<i>eficientă a recurselor financiare focusate pe dezvoltarea serviciilor sociale conform necesităților persoanelor cu dizabilități</i> 6. Nu se acceptă <i>În scopul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la un trai independent și în contextul integrării lor în societate, au fost elaborate și aprobate reglementări și standarde minime de calitate ce țin de organizarea și funcționarea mai multor tipuri de servicii sociale. Impactul reformei „RESTART” asupra dezvoltării serviciilor sociale a vizat restructurarea și eficientizarea</i>

			<i>serviciilor sociale, inclusiv a Serviciilor sociale „Asistență personală”, ”Echipa mobilă” și altele.</i> 7. Nu se acceptă <i>În contextul reformei asistenței sociale, s-a identificat nevoia unei metodologii standardizate pentru calcularea costurilor serviciilor sociale. Ținem să menționăm că procesul de elaborare a metodologiei a fost deja inițiat.</i>
		Anexa A Capitolul 20 Acțiune normativă - Aprobarea Programului național de dezvoltare a antreprenoriatului social și a Proiectului de Lege privind antreprenoriatul social în Republica Moldova	Nu se acceptă, antreprenoriatul social a fost reglementat prin modificări la Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (în anul 2018).
		Anexa A Capitolul 23 Acțiune normativă	Nu se acceptă. Ministerul Finanțelor

		- Proiect de modificarea a articolul 18 al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, prin completarea criteriilor de calificare și selecție cu criterii privind standardele de accesibilitate.	a elaborat un proiect a unei noi legi cu privire la achizițiile publice, care la moment este în proces de avizare. Noul proiect de lege conține prevederi cu privire la cerințele de accesibilitate ale persoanelor cu dizabilități sau de proiectare pentru toate categoriile de utilizatori.
		Anexa B Capitolul 23 Acțiune - Dezvoltarea Programului Național de implementare a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și a unui mecanism de monitorizare a acestuia, - Elaborarea unui Program național de asigurare a condițiilor de accesibilitate a mediul fizic, informațional și de transport, - Dezvoltarea unui mecanism de asigurare a persoanelor cu dizabilități cu locuințe, - Transpunerea în cadrul normativ secundar a prevederilor privind obligativitatea de a respecta criteriul accesibilității la atribuirea contractelor de achiziții publice de către instituțiile publice, - Dezvoltarea unui nou Program de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități, - Dezvoltarea serviciilor sociale comunitare pentru persoane cu dizabilități, inclusiv copii (centre de zi, servicii de reabilitare, servicii respiro, etc.), - Dezvoltarea unor servicii regionale pentru asigurarea persoanelor cu dizabilități cu echipament asistiv (inclusiv diagnosticarea nevoilor, servicii de mentenanță, servicii de arendă), - Desemnarea Mecanismului Independent de Monitorizare a implementării prevederilor CDPD, precum și a recomandărilor înaintate de Comitetele	Se acceptă parțial. La Anexa A este inclusă măsura care vizează: - „Instituirea unui mecanism independent de coordonare și monitorizare a punerii în aplicare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități”, precum și, - transpunerea Directivei 2019/882

		ONU, urmare raportărilor periodice, vis-a vis de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, - Revizuirea HG 1033 privind indicatorii de monitorizare a CDPD prin elaborarea indicatorilor pentru toate articolele, și ajustarea indicatorilor de monitorizare cu setul de indicatori internaționali pentru implementarea CDPD.	privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, care va acoperi tot spectru de segmente enunțate de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități. Totodată, se va reține că prin HG nr. 421/2024 a fost aprobată <i>Matricea de indicatori statistici cu privire la persoanele cu dizabilități</i> și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității.
		Anexa B Capitolul 26 Acțiune - Alocarea resurselor pentru implementarea Programului Național de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027, - Elaborarea și aplicarea unei metodologii de evaluare și asigurare a calității serviciilor de educație incluzivă la toate nivelurile de educație, - Revizuirea mecanismului de finanțare a educației incluzive, în vederea măririi alocațiilor, în baza unor formule de finanțare per copil/persoană cu CES și în funcție	Nu se acceptă pentru PNA. Acțiunile date sunt parte a Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru 2024-2027

		de specificul nevoilor educaționale individualizate și gravitatea dizabilităților copiilor.	
		Anexa B Capitolul 28 Acțiune - Interconectarea sistemelor de date informaționale privind serviciile medicale, sociale, educaționale, etc., acordate persoanelor cu dizabilități în vederea eficientizării suportului acordat, - Elaborarea unui program de dezvoltare a sistemului de servicii de intervenție timpurie în copilărie și servicii de reabilitare persoanelor adulte cu dizabilități la nivel național, - Includerea criteriului de "Accesibilitate" fizice și informaționale în criteriile de acreditare a serviciilor, instituțiilor medicale, - Integrarea domeniului dizabilității în indicatorii de performanță ai prestatorilor de servicii medicale.	Nu se acceptă. Acțiunile propuse nu pot fi acceptate pe motiv că ele nu au caracter de transpunere sau aliniere la acquis-ul european. Cu toate acestea, de ele cu siguranță se va ține cont la elaborarea documentelor de politici ale Ministerului Sănătății, o parte din ele regăsindu-se deja în planul său de activitate sectorial.
35.	Ministerul Finanțelor	a anexat propuneri de ajustare a costurilor la Cap. 29 Uniunea Vamală	Se acceptă
36.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 6001 din 25.02.2025	Informăm că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) nu are obiecții la Capitolul 11 - Agricultura și dezvoltarea rurală, însă vine cu unele completări suplimentare. Totodată se propune completarea Cap. 11 cu încă 2 acte UE 1. (CELEX) 52022XC0506(04) Lista și descrierea fișelor Codului internațional al practicilor oenologice al OIV menționate la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2019/934 al Comisiei	Se acceptă

		2. (CELEX) 31996R0874 Regulamentul (CE) nr. 874/96 al Comisiei din 14 mai 1996 privind importurile de animale de reproducție de rasă pură din speciile ovină și caprină din țări terțe	
37.	Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 5865 din 24.02.2025	Prin adresarea nr. 18-69-1451 din 10.02.2025, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova a remis Consiliului Audiovizualului (în continuare - CA) spre avizare proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025). În acest sens, urmare a examinării proiectul de hotărâre sus menționat, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 CA comunică următoarele propuneri: 1. La rubrica „Costuri estimative” ce se referă la acțiunea nr. 16 „Creare în cadrul Consiliului Audiovizualului a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor de platformă de partajare video” din „Anexa B Capitolul 10”, urmează să fie substituită cifra „3524.00” cu cifra „4935.00”. Totodată, cifra „4935.00” urmează să fie indicată și la coloana/rubrica „Neacoperite”. În acest sens, comunicăm că CA, în procesul de elaborare/identificare a acțiunilor necesare pentru implementarea acquis-ului UE și de dezvoltare a capacităților administrative, a prezentat calculele necesare pentru implementarea acțiunii sus menționate. Astfel, doar pentru cheltuielile salariale și cotizațiile obligatorii, sunt necesare 4235.0 mii lei. Totodată, va fi necesară procurarea tehnicii de clacul, mobilier, programe licențiate etc. pentru care costurile necesare vor fi de aproximativ 700.00 mii lei. 2. De ordin redacțional, atragem atenția autorilor la partea narativă a „Capitolului 10 Societatea informațională și mass-media”, la paginile 2 și 3 este indicată, de 2 ori rubrica „instituțiile implementatoare”. La fel, la pagina 2 se face trimitere la Directiva „Televiziune fără Frontiere” care a fost abrogată prin Directiva 2010/13/UE. La pagina 19, propoziția, propunerile societății civile urmează să fie discutate pe platforma comisiei parlamentare în luna decembrie 2024, ca la începutul anului 2025 să fie propuse spre adoptare în Parlament, după avizarea din partea experților Consiliului Europei și a Comisiei Europene” urmează să fie revizuită.	Se acceptă Se acceptă Nu se acceptă. Fraza urmează a fi omisă din partea narativă.

		aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea personalului entităților din Republica Moldova.	
		La Capitolul 3. „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”, Anexa A, acțiunea nr.4. la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale CELEX 32005L0036 și acțiunea nr.8, Casa Națională de Asigurări Sociale solicită excluderea sintagmei ”CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale” din rubrica „Instituția co-responsabilă” Argumentare: Potrivit obiectului Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale aceasta are drept scop adoptarea unor directive care au ca obiect recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și a altor titluri oficiale de calificare. În conformitate cu art.49, alin.(1), lit. k) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Casa Națională de Asigurări Sociale certifică stagiul de cotizare pentru fiecare asigurat. Respectiv, certificatele eliberate conțin date referitoare strict la stagiul de muncă contributiv, necesar exclusiv pentru stabilirea prestațiilor de asigurări sociale de stat. În acest sens, Casa Națională de Asigurări Sociale apriori nu poate recunoaște/aproba/certifica careva competențe profesionale specifice, deoarece nu deține competențele corespunzătoare, în sensul directivei menționate.	Se acceptă (coordonat cu MDED și MMPS)
		La Capitolul 18. „Statistici”, Anexa B, acțiunea nr.30, coloana „Instituția responsabilă” se propune de completat cu cuvintele „Ministerul Muncii și Protecției Sociale”. Argumentare: Conform competențelor funcționale, reglementate în cadrul normativ, Casa Națională de Asigurări Sociale deține date cu privire la prestațiile sociale acordate beneficiarilor din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat (din resurse generale și din transferuri de la bugetul de stat). Ministerul lider pe domeniul /sectorul Protecției sociale, constituie a fi Ministerul Muncii și Protecției Sociale.	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		La Capitolul 19. „Politica socială și a muncii”: 1. În partea narativă a proiectului, la pag.2 și pag.3 sunt indicate atât ministerele responsabile de elaborarea politicilor cât și autoritățile administrative centrale care implementează politicile statului în domeniile de activitate încredințate. Astfel, se propune ca propoziția „Complementar, elaborarea politicilor pe domeniile prevăzute în capitolului 19 sunt realizate de următoarele instituții.” să fie expusă în următoarea redacție	Se acceptă

		„Complementar, elaborarea și implementarea politicilor pe domeniile prevăzute în capitolului 19 sunt realizate de următoarele instituții:” La pag.35, pct.1.2. „Cadrul administrativ” de la Blocul 6: Protecția socială și incluziunea socială, la final se propune de completat cu propoziția „Totodată, Casa Națională de Asigurări Sociale are misiunea de a realiza politicile sociale ale statului orientate spre garantarea drepturilor sociale ale cetățenilor prin administrarea sistemului public de asigurări sociale.”. Acest aspect este important de menționat prin prisma Hotărârii Guvernului nr.230/2020, și anume în conformitate cu atribuțiile/funcțiile CNAS ce țin de reglementarea normativă a modului de administrare a sistemului public de asigurări sociale și stabilirea și evidența plății pensiilor, indemnizațiilor, alocațiilor și altor prestații sociale.	
		2. Anexa A: Se prezintă atașat propunerile la calculele costurilor și sursa de finanțare pentru acțiunile din Anexa A pe Capitolul 19 . „Politica socială și a muncii” la care Casa Națională de Asigurări Sociale este inclusă ca instituție coresponsabilă. (Se anexează)	Se acceptă
		La Capitolul 24 . „Justiție, libertate, securitate”, Anexa A se prezintă atașat propunerile la calculele costurilor și sursa de finanțare pentru acțiunile din Anexa A pe Capitolul 24. „Justiție, libertate, securitate” la care Casa Națională de Asigurări Sociale este inclusă ca instituție coresponsabilă. (Se anexează)	Se acceptă. Costurile au fost integrate.
39.	Aparatul Președintelui Republicii Moldova nr. 5908 din 24.02.2025	În vederea asigurării implementării recomandărilor formulate de Comisia Europeană, corelate cu prioritățile Strategiei securității naționale, considerăm esențial ca PNA 2025–2029 să includă integral măsurile care vizează consolidarea securității naționale și implementarea instrumentelor de management al crizelor, inclusiv în contextul amenințărilor hibride, după cum urmează: 1. Se propune completarea Capitolului 24 „Justiție, Libertate și Securitate”, Anexa A: - Acțiune: Proiect de Lege privind securitatea națională. Instituția responsabilă: Aparatul Președintelui Republicii Moldova (Serviciul Consiliului Suprem de Securitate). În acest sens, accentuăm necesitatea desemnării Aparatului Președintelui Republicii Moldova (Serviciului Consiliului Suprem de Securitate) drept autoritate responsabilă în elaborarea proiectului menționat, în vederea asigurării unei abordări strategice și integrate a securității naționale.	Se acceptă.

		- Instituții coresponsabile: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Serviciul de Informații și Securitate, Parlamentul Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal). - Indicator de monitorizare: Lege adoptată. - Termen de realizare: Decembrie 2025.	
		2. Se propune completarea Capitolului 31 „Politica externă, de securitate și apărare”, Anexa B: Ținând cont de Raportul de Extindere 2024 și de recomandările formulate de Comisia Europeană pentru Capitolul 31, inclusiv în baza chestionarului privind riscurile hibride (EU Hybrid Risk Survey) – recomandări nr. 3 și nr. 4, care vizează dezvoltarea unui cadru unitar de management al crizelor și consolidarea capacităților de contracarare a amenințărilor hibride, solicităm includerea următoarei acțiuni: - Acțiune: Instituirea unui mecanism unic și integrat de evaluare interinstituțională a riscurilor, care să includă analiza sistematică a amenințărilor hibride, în vederea fundamentării și elaborării planurilor și strategiilor naționale de gestionare a crizelor. - Instituția responsabilă: Aparatul Președintelui Republicii Moldova (Serviciul Consiliului Suprem de Securitate). - Indicatori de monitorizare: (a) Raportul final privind rezultatul analizei amenințărilor hibride la adresa securității naționale destinat Centrului Național de Gestionare a Crizelor, elaborat; (b) Registrul Național al Riscurilor creat și aprobat prin act normativ; (c) Conceptul de Operațiuni pentru gestionarea situațiilor de criză (CONOPS), elaborat; (d) Exercițiul de simulare pentru testarea CONOPS, desfășurat. - Termen de realizare: Decembrie 2025 (acest termen permite atât o executare anticipată, cât și desfășurarea fără impedimente a etapelor aferente predării cadrului de evaluare a riscurilor și implementării ulterioare de către Centrul Național de Gestionare a Crizelor). Ținem să menționăm că, această acțiune răspunde în mod direct Recomandărilor nr. 3 și nr. 4 ale UE, potrivit cărora Republica Moldova: - „ar trebui să continue eforturile în vederea elaborării unui plan de management al crizelor („Operational Framework/Protocol”) și să inițieze un proces standard,	Se acceptă (coordonat cu MAE și CSS. Se acceptă cu ajustarea indicatorului conform metodologiei de elaborare PNA)

		periodic, pentru o evaluare integrată a securității naționale” („Moldova should continue ongoing efforts to develop an overarching crisis management plan for the country (“Operational Framework/Protocol”) and should initiate a standard, periodical process for an integrated national security assessment.”); periodical process for an integrated national security assessment.”); -„ar trebui să se asigure că dezvoltarea unui sistem național de management al crizelor și consolidarea capacităților de contracarare a amenințărilor hibride sunt procese integrate” („Moldovan authorities should make sure that development of a national crisis management system and strengthening capabilities to counter hybrid threats are closely integrated processes.”). În lumina celor expuse, considerăm indispensabilă includerea modificărilor și completărilor menționate în proiectul de Hotărâre privind aprobarea PNA 2025–2029, astfel încât să fie respectate și valorificate pe deplin recomandările Comisiei Europene, precum și să se asigure o abordare strategică și eficientă a securității naționale.	
40.	Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor aviz suplimentar nr. 5911 din 24.02.2025	În vederea excluderii dublării acțiunilor incluse la Capitolul 4 și 24 aferente domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, considerăm oportun reflectarea măsurilor respective la Capitolul 4 ”Libera mișcare a capitalului”.	Se acceptă (coordonat cu MinFin - acțiunile care se repetă rămân la Cap.24 și se exclud din Cap. 4)
		La Anexa B, la acțiunea ”Crearea Centrului de instruire pentru promovarea educației și certificării în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului” se va indica la rubrica ”Costuri estimative” suma de 1 000 mii lei, fiind integral acoperit din asistența externă oferită de către Consiliul Europei.	Se acceptă (coordonat cu MinFin - trecut în Cap.24)
		De asemenea, la acțiunea ”Achiziția și implementarea aplicației goAML pentru consolidarea și unificarea procesului de raportare către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, interoperabilitatea bazelor de date și diseminarea”, la compartimentul ”Costuri estimative” va fi inclusă suma de 2 120 mii lei, fiind integral achitat din fonduri externe, partener de dezvoltare fiind Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Crimă.	Nu se acceptă (coordonat cu MinFin/SPCSB - modificată denumirea – Achiziția, implementarea și mentenanța aplicației)

			goAML – soluție software pentru consolidarea și unificarea procesului de raportare către SPCSB, interoperabilitatea bazelor de date și diseminarea datelor conform competențelor – costuri estimative - 4293,7/ acoperite de BS - 1125,52/ asistență externă - 3168,18.
		Totodată, luând în considerare angajamentul Republicii Moldova de a transpune prevederile Directivelor UE aferente activelor virtuale, precum și recomandarea din Raportul de țară privind extinderea, publicat de Comisia Europeană la data de 30 octombrie 2024 cu privire la "Continue strengthening the institutional capacity of the Office for Prevention and Combating of Money Laundering in the Financial Intelligence Unit", SPCSB consideră necesar includerea următoarei acțiuni: "Consolidarea capacităților instituționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prin majorarea efectivului-limită", costurile estimative fiind aproximativ de 2 600 mii lei, care urmează a fi asigurate din bugetul de stat cu stabilirea termenului limită – 2025.	Se acceptă.
41.	Agencia Națională de Reglementare în Energetică nr. 5913 din 24.02.2025	Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), remis spre avizare de către Cancelaria de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) intervine cu următoarele propuneri și obiecții.	Nu se acceptă. Potrivit Legii Nr. 113 din 12-05-2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică,

		Potrivit Capitolului 15 Energie, 1.1 alin.(2)- Cadrul legislativ, (pag. 5-6): (...) Totodată, pentru anul 2020, obiectivele naționale de eficiență energetică au fost stabilite, astfel încât consumul de energie finală să nu depășească 2796 mii tone echivalent petrol, și în scopul implementării schemei de obligații, Guvernul, la calcularea cantității totale cumulate a economiilor de energie pentru perioada I ianuarie - 31 decembrie 2020, va utiliza valoarea procentuală în mărime de 0,7% anual, și împreună cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor întreprinde acțiunile necesare pentru punerea în aplicare a schemei de obligații începând cu I ianuarie 2019(...). Argumentare: În acest context, urmează de precizat prevederile legislative care prevăd competența ANRE în acest sens și care sunt acțiunile pe care urmează să le întreprindă ANRE pentru „punerea în aplicare a schemei de obligații începând cu I ianuarie 2019 ”, or potrivit Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică nu sunt prevăzute acțiuni pe care trebuie să le întreprindă ANRE pentru punerea în aplicare a schemei de obligații.	art. II, aliniatul (4), b) „în sensul art. 71 alin. (2), calculul cantității totale cumulate de energie ce urmează a fi economisită până la 31 decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării, în fiecare an, a noi economii de energie echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022”
42.	Consiliul Superior al Magistraturii nr. 5925 din 25.02.2025	Urmare a examinării proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele. Analizând proiectul actului normativ și argumentele prezentate în nota de fundamentare, consiliul Superior al Magistraturii consideră oportună acceptarea și avizarea proiectului înaintat, or, Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 va constitui principalul document pentru planificarea și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor generate și asumate în timpul negocierilor de aderare. Prin acest program național se vor defini prioritățile, acțiunile, dinamica și resursele necesare pentru armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE, precum și activitățile de adaptare a instituțiilor naționale la structurile administrative ale Uniunii Europene. Din raționamentele expuse	-

		supra, Plenul Magistraturii avizează fără propuneri și/sau obiecții proiectul de act normativ.	
43.	Ministerul Culturii nr. 5948 din 25.02.2025	Capitolul 3. Drepturile de stabilire și libertatea de a presta servicii La Anexa B, la acțiunea 1 „Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat Inventarul turismului se va exclude cuvântul „automatizat”.	Se acceptă
		Capitolul 10. Societate informațională și mass-media La Anexa A, la acțiunile normative 21; 23 și 26, rubrica „Instituții co-responsabile” se va completa cu textul „Ministerul Culturii”.	Se acceptă
		Capitolul 19. Politica socială și ocuparea forței de muncă La Anexa A, acțiunile normative 46 și 47 se vor exclude (se regăsesc în Capitolul 26. Educație și cultură). La Anexa B, acțiunile 13; 14; 15 și 16 se vor exclude	Se acceptă
		Capitolul 20. Politică industrială și antreprenorială Anexa B se va completa cu 2 acțiuni noi: – Implementarea Programului Național de Dezvoltare a Turismului – Crearea și dezvoltarea Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD) (cu indicatorii și costurile indicate în tabel).	Se acceptă
		Capitolul 24. Justiție, libertate și securitate La Anexa A, acțiunile normative 103 și 104 se vor exclude (se regăsesc în Capitolul 26. Educație și cultură).	Se acceptă
		Capitolul 26. Educație și cultură La Anexa A, la acțiunea normativă 59, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Aprobat din bugetul de stat (mii lei)” se va completa cu cifrele „129.02”. La Anexa B, la acțiunea 33, rubrica „Acoperit din bugetul de stat” se va completa cu cifrele „9000.00”. La acțiunea 34, rubrica „Acoperit din bugetul de stat” se va completa cu cifrele „12000.00”. Totodată, la rubrica „Acoperit din asistență externă”, cifrele „12000.00” se vor exclude. La acțiunile 37 și 38, textul „ Proiectul Tehnologiile Viitorului, finanțat de USAID, Guvernul Suediei și UKAID” se va exclude de la rubrica „Parteneri de dezvoltare”.	Se acceptă S-au operat modificările propuse

		La acțiunea 37, cifrele „300.00” se vor exclude de la rubrica „Acoperit din asistență externă” și se vor include la rubrica „ Neacoperite (mii lei)”. La acțiunea 38, cifrele „1000.00” se vor exclude de la rubrica „Acoperit din asistență externă” și se vor include la rubrica „Neacoperite (mii lei)”. La acțiunea 43, rubrica „Indicator de monitorizare” va avea următorul cuprins: „ 1) Arhivă Națională de Film creată; 2) Minim 3 evenimente de promovare a patrimoniului cinematografic la nivel național și european, organizate și desfășurate; 3) Nr. de spectatori; 4) Platformă VOD creată și operațională”; 5) Nr. de filme cartografiate; 6) Nr. de filme digitalizate; 7) 4 activități educative privind patrimoniu cinematografic, organizate și desfășurate anual.” Totodată, la acțiunea 43, rubrica „Costuri estimative (mii lei)” se va completa cu cifrele „90000.00”; rubrica „Acoperit din bugetul de stat” se va completa cu cifrele „4369.20”, iar rubrica „Neacoperit (mii lei)” se va completa cu cifrele „85630.80”. La acțiunea 46, textul „Institutul European al Rutelor Culturale” se va exclude de la rubrica „Partenerul de dezvoltare”. La acțiunea 48, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperit (mii lei)” se vor completa cu cifrele „3000.00”. La acțiunea 49, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperit (mii lei)” se vor completa cu cifrele „1560.00”. La acțiunea 50, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperit (mii lei)” se vor completa cu cifrele „2000.00”.	

		La acțiunea 51, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperit (mii lei)” se vor completa cu cifrele „50000.00”. Acțiunea 52 va avea următorul cuprins: „Restaurarea și valorificarea monumentelor istorice și edificiilor culturale și integrarea acestora în circuitele turistice”. Rubrica „Indicatori de monitorizare” de la acțiunea 52 va avea următorul cuprins: „ 3 monumente istorice și 1 edificiu cultural, restaurate, valorificate și integrate în circuitele turistice”. Rubrica „Foaie de parcurs” se va completa cu textul „GP - Planul de creștere economică”. Rubrica „Costuri estimative (mii lei)” se va completa cu cifrele „547811.98”, rubrica „Acoperit din bugetul de stat (mii lei)” se va completa cu cifrele „2500.00”, iar rubrica „Neacoperite (mii lei)” se va completa cu cifrele „545311.98”. La acțiunea 54, rubricile „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperit (mii lei)” se vor completa cu cifrele „6000.00”.	
44.	Confederația Națională a Sindicatelor din RM nr. 5954 din 25.02.2025	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova vă comunică următoarele. <u>I. La Capitolul nr. 19 „Politica socială și a muncii”</u> <u>1. La Blocul 2: Dreptul muncii</u> Pentru planuri legislative de viitor a fost inclusă transpunerea Directivei 2008/94/CE, care are ca scop protejarea lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului în vederea asigurării unui grad minim de protecție, prin garantarea plății creanțelor salariale neachitate. Deși în Program se menționează că transpunerea acestei directive ar fi <i>esențială pentru garantarea unor standarde minime de protecție a drepturilor angajaților</i>, termenul de transpunere este stabilit tocmai pentru luna decembrie 2026. Or, directiva, conform Planului Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, pentru anii 2024-2027, trebuia deja transpusă până în decembrie 2024. O nouă amânare, până în 2026, ar însemna o întârziere nejustificată, iar fiecare lună de întârziere lasă salariații vulnerabili în fața insolvenței angajatorilor. În acest sens, având în vedere necesitatea remedierii întârzierii, precum și necesitatea stringentă de constituire a unui mecanism de protecție a salariaților în	Nu se acceptă. Pentru transpunerea Directivei 2008/94/CE, (în anexa B nr. d/o 25) este planificată acțiunea <i>Elaborarea unui studiu de fezabilitate privind crearea Fondului de garantare angajatului în cazul insolvenței angajatorului-</i>

		cazul insolvenței angajatorului, considerăm oportun transpunerea Directivei 2008/94/CE, până în decembrie 2025.	termen decembrie 2025. Doar după elaborarea acestui studiu vor fi clarificate implicațiile și impactul transunerii și implementării Directivei prin identificarea variantei optime pentru implementare.
		2. La Blocul 4: Dialog social Potrivit pct. 1.2. din Program (<i>Cadrul legislativ</i>), Codul muncii al Republicii Moldova stabilește <i>interzicerea concedierii fără acordul organului sindical</i>. Prevederea menționată creează impresia unei protecții mai mari a salariaților decât cea existentă în realitate - consultarea sau, opinia consultativă a organului sindical în cazul concedierii unor salariați, așa cum este prevăzut în art. 87 din Codul muncii, nu echivalează cu un drept de veto (acord) asupra concedierilor, ceea ce face necesară o clarificare pentru a evita interpretările eronate. Tot la pct. 1.2. din Program se face referire la Codul contravențional, care sancționează în art. 61 împiedicarea exercitării dreptului de întemeiere a sindicatelor și de afiliere la acestea. Or, prin demersurile repetate către autoritățile de resort, CNSM a argumentat necesitatea perfecționării Codului contravențional în vederea sancționării <i>actelor de imixtiune în activitatea sindicatelor</i> pentru a asigura protecția reală a drepturilor sindicale și respectarea independenței acestora. În acest sens, considerăm necesar <u>stabilirea, drept prioritate urgentă</u>, a modificării art. 61 din Codul contravențional, prin prisma recomandărilor Comitetului privind Libertatea de Asociere al OIM în cazul 2317, în care a cerut de la Guvernul	Nu se acceptă, deoarece nu se referă la PNA

		Republicii Moldova examinarea minuțioasă, împreună cu partenerii sociali, a dispozițiilor legislative care să prevadă sancțiuni destul de dure în caz de încălcări ale drepturilor sindicale și să garanteze aplicarea lor în practică , precum și responsabilizarea angajatorilor pentru respectarea drepturilor sindicale garantate de legislație.	
		3. La Anexa B la Capitolul 19 din Program Pornind de la faptul că la Capitolul nr. 19 „Politica socială și a muncii” este prevăzută transpunerea Directivei (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană (acțiunea nr. 8) pentru septembrie 2025, propunem completarea Anexei B la Capitolul 19 din Program, cu următoarele acțiuni: 1. „Adoptarea cadrului legal pentru asigurarea transpunerii Directivei 2022/2041 și stabilirea salariului minim pe țară în mărime de 50% din salariul mediu lunar pe țară.”, 2. „Aprobarea și implementarea Planului de acțiuni privind promovarea negocierilor colective și creșterea ratei de acoperire a salariaților cu negocierile colective pentru anii 2025-2030, în conformitate cu prevederile Directivei 2022/2041”. Remarcăm că, conform prezentărilor elaborate pentru screening-ul bilateral pentru Capitolul 19, la „Concluzii și planuri de viitor” pentru anul 2025 sunt prevăzute următoarele acțiuni: elaborarea cadrului legal pentru asigurarea transpunerii Directivei 2022/2041 și aprobarea Planului național de promovare a negocierii colective în conformitate cu cerințele Directivei 2022/2041, în urma consultărilor cu partenerii sociali, pentru creșterea progresivă a ratei de acoperire cu negocieri colective („<i>Develop the legal framework to ensure the transposition of the Directive 2022/2041 on adequate minimum wages in the European Union</i>” și „<i>Approve the National Plan for the promotion of collective bargaining in line with the requirements of Directive 2022/2041, following consultations with social partners, to progressively increase the coverage rate of collective bargaining</i>”), iar până în anul 2030 este prevăzută elaborarea unui cadru legal pentru creșterea capacității de negociere a partenerilor sociali în vederea încheierii de contracte colective de muncă, cu un obiectiv de acoperire de 80% la nivel de țară („<i>Develop legal framework to increase the negotiation capacity of social partners to conclude collective labour agreements, targeting 80% coverage at the country level</i>”).	1. Nu se acceptă pe motiv că Anexa B include acțiuni de implementare. Adicional transpunerea Directivei 2022/2041 este inclusă ca acțiune normativă în Anexa A în redacție suficient de clară pentru a aborda transpunerea Directivei date. 2. Nu se acceptă. Comentariul a fost consultat de BIE cu MMSP, și, respectiv, ministerul a propus excluderea acțiunii din Anexa B

		Totodată, considerăm oportun completarea proiectului de Hotărâre de Guvern cu un punct nou care să prevadă abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 829/2023 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 pentru a evita unele neclarități în aplicarea acestor două acte normative.	Se acceptă
45.	Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare nr. 5917 din 25.02.2025	Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) a examinat Capitolul 25: Știință și cercetare, Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2025-2029) și la pagina 9 propune să fie făcute următoarele modificări: 1.Între punctele „organizarea concursurilor pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare” și „monitorizarea implementării proiectelor finanțate în domeniile cercetării și inovării” se va completa cu un punct: „asigură expertizarea și evaluarea independentă a proiectelor înaintate la concursuri”; 2. Punctul „evaluarea rezultatelor activităților de cercetare și inovare” va avea următoarea redacție: „recepționează rapoartele științifice de implementare a proiectelor de cercetare finanțate, însoțite de avizul consultativ emis de secția de științe respectivă a Academiei de Științe a Moldovei” 3.ANCD gestionează implementarea Programului „Orizont Europa” și coordonează activitatea Oficiului Național Orizont Europa (compus dintr-un Șef al Oficiului și 3 coordonatori tematici); Rețeaua Punctelor Naționale de Contact „Orizont Europa”; Rețeaua Reprezentanților Oficiali și Experților Naționali ai Programului „Orizont Europa”. Personal: efectiv limită – 34/ angajați – 27; <i>se va reformula:</i> ANCD gestionează implementarea Programului „Orizont Europa” și coordonează activitatea Oficiului Național Orizont Europa (compus dintr-un Șef al Oficiului și 3 coordonatori tematici); Rețeaua Punctelor Naționale de Contact „Orizont Europa”; Rețeaua Reprezentanților Oficiali și Experților Naționali ai Programului „Orizont Europa”. ANCD coordonează Oficiul pentru Știință și Tehnologie al Republicii Moldova la Bruxelles (MOST), membru al Rețelei IGLO.	Se acceptă
			Se acceptă

		Personal: efectiv limită – 34/ angajați – 27;	
46.	Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 5920 din 25.02.2025	Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025, autor – Cancelaria de Stat) și comunică următoarele. Având în vedere directoriul Comisiei Europene cu privire la legislația în domeniul serviciilor financiare, precum și remarca experților europeni din cadrul ședinței de Screening Bilateral pe Capitolul 9 Servicii Financiare cu privire la produsul paneuropean de pensii personale (PEPP), CNPF propune de a transfera actele UE (Regulamentul 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind un produs paneuropean de pensii personale și Regulamentele delegate 2021/897, 2021/895, 2021/896, 2021/473 – acțiunea normativă 48) din Anexa A Capitolul 19 la Capitolul 9. Totodată, solicităm respectuos corectarea costului estimativ din 69,48 mii lei în 196,65 mii lei.	Se acceptă
47.	Agenția pentru Securitate Cibernetică nr. 5923 din 25.02.2025	în limita competențelor stabilite de Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică comunicăm la această etapă lipsă de obiecții sau propuneri.	-
48.	Agenția Servicii Publice nr. 5957 din 25.02.2025	Agenția Servicii Publice comunică următoarele. 1. La Capitolul ”Reforma Administrației Publice”, Anexa B, de exclus acțiunea nr. 25 ”Dezvoltarea Registrului de Stat al Unităților de Drept” pe motiv că acesta acțiune se regăsește drept acțiune de implementare de bază în Capitolul 6.	Se acceptă
		2. La Capitolul 6 ”Dreptul societăților comerciale”, Anexa B, acțiunea ”Dezvoltarea și implementarea unui nou sistem informațional Registrul de Stat al Unităților de Drept”, de substituit termenul de implementare din ”2026” în ”2025”.	Se acceptă
		3. La Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”, Anexa A, formulăm următoarele obiecții și propuneri: a) Cu referire la acțiunea nr. 58, bloc ”Migrația legală” - Proiect Hotărâre de Guvern privind cerințele tehnice necesare pentru a asigura punerea în aplicare practică a Directivei (UE) 2024/1233, instituție responsabilă – ASP, instituție coresponsabilă – ASP; reiterăm repetat poziția expusă în scrisorile către MAI nr.01/1844 din 19.11.2024 și nr. 01/1464 din 03.02.2025, și repetat solicităm excluderea ASP din rubrica ”Instituție responsabilă”. Directiva UE 2024/1233 conține proceduri administrative de eliberare a unui permis unic de ședere care vizează domeniul MAI	a)Se acceptă. ASP a fost exclusă din coloana instituțiilor responsabile. Acțiunea va fi realizată de MAI.

	și nu conține specificații tehnice pe care ar trebui ASP să le transpună, or ASP este responsabilă doar de procesul de confecționare a actelor de identitate pentru străini la solicitarea și în temeiul deciziei IGM din cadrul MAI, și nu de transpunerea actelor UE ce vizează procedura eliberării actelor de identitate pentru străini. Potrivit art. 6 din Directiva UE 2024/1233, permisul unic se eliberează pe baza modelului uniform prevăzut de Regulamentul 1030/2002, cu menționarea informațiilor legate de acordarea permisiunii de a ocupa un loc de muncă, fapt ce excede competențele ASP. Datele respective sunt colectate și introduse în sistemul informațional automatizat la etapa de completare a formularului electronic privind eliberarea documentului respectiv. În anul 2024, ASP a aprobat specificațiile tehnice ale cărții de rezidență, prevăzute de Regulamentul UE 1030/2002, fapt declarat și în cadrul reuniunii de screening bilateral care s-a desfășurat pe Capitolul 24, astfel deja urmează MAI să își configureze/adapteze sistemele informaționale în vederea eliberării permiselor unice/cărților de rezidență. Pe partea specificațiilor tehnice privind confecționarea cărților de rezidență (formatul unic, elementele constitutive de securitate, materialele utilizate, etc.), inclusiv denumirile câmpurilor informaționale din blancheta documentului, ASP s-a aliniat deja la acquis-ul UE din acest domeniu. Totodată, cerințele tehnice referitoare la crearea formularului electronic privind eliberarea documentului pentru străini, introducerea în sistemul informațional automatizat al MAI a informației despre străin în conformitate cu cerințele Directivelor menționate și transmiterea informației către ASP pentru personalizarea cărții de rezidență/permisului unic sunt activități care țin exclusiv de competențele MAI. Conform Hotărârii Guvernului nr. 314/2017, ASP nu are competențe de promovare de proiecte de acte normative și nu poate fi desemnată instituție prim-responsabilă, aceasta urmând a fi înlocuită cu Ministerul Afacerilor Interne. b) Cu referire la acțiunea nr. 59, bloc ”Migrația legală” - Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la transpunerea Directivei (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate (act UE - Directiva (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe	b) Se acceptă. Acțiunea va fi realizată de MAI.

	pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate și de abrogare a Directivei 2009/50/CE a Consiliului), se va reține că rolul ASP este limitat la producerea fizică a documentelor, nu la administrarea procedurilor sau reglementarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de Directiva UE 2021/1883, iar decizia privind tipul documentului emis urmează a fi luată de autoritatea competentă pentru străini din cadrul MAI, deoarece potrivit prevederilor art.9 alin. (3) din Directivă, cartea albastră se eliberează de autoritățile competente ale statului membru în conformitate cu modelul uniform stabilit de Regulamentul (CE) 1030/2002. Mențiunea „carte albastră a UE” se introduce în rubrica „tip de permis” de pe permisul de ședere. c) Cu referire la acțiunea nr. 79, bloc ”Travel documents”- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 522/2019 privind modelele de acte de identitate în sistemul național de pașapoarte (act UE Regulamentul (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului din 13 iunie 2002 de instituire a unui model uniform de permis de ședere pentru resortisanții țărilor terțe), din rubrica instituție responsabilă ASP urmează a fi înlocuită cu MAI. Acțiunea dată se regăsește în Planul Național de Reglementări, aprobat prin HG nr. 841/2024 - [UE] Modificarea Hotărârii Guvernului nr.522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte, în contextual implementării cărților de rezidență, unde instituție responsabilă este desemnată MAI, iar ASP instituție coresponsabilă, reieșind din angajamentele asumate prin Procesul-verbal al ședinței interinstituționale din 12.12.2024, desfășurată sub egida Cancelariei de Stat. Prin urmare, este necesară corelarea acțiunilor din Planul Național de Reglementări cu Programul Național de Aderare, motiv pentru care solicităm expunerea în PNA a acțiunii date în corespundere cu PNR aprobat. Totodată, menționăm că ASP nu deține competențe de promovare a proiectelor de acte normative și nu se poate regăsi ca instituție responsabilă. Pe domeniul cărții de rezidență, elaborarea cadrului normativ ține de competența MAI. d) Cu referire la acțiunea nr. 34, bloc 4 ”Cooperare” - Proiect de Lege privind schimbul de anumite date cu Interpol (act UE - Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol JO L 27 27.01.2005), se va reține că conform Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și HG nr. 211/2019 privind platforma de	c)Se acceptă. Acțiunea va fi realizată de MAI. d)Se acceptă. Acțiunea va fi realizată de MAI.

		interoperabilitate (MConnect), autoritate competentă pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilității este Agenția de Guvernare Electronică, care urmează să se regăsească în lista instituțiilor coresponsabile. Prin urmare, solicităm substituirea ASP cu AGE din lista instituțiilor coresponsabile.	
		4. La Capitolul 14 "Transport", Anexa A: a) la acțiunea normativă nr. 67 „Proiect de hotărâre privind modificarea Standardului Moldovean SM 122:2024” Vehicule rutiere. Plăci de înmatriculare pentru autovehicule și remorci”, solicităm modificarea termenului din „Decembrie 2025” în „La data aderării”, deoarece modificarea SM 122:2024 în termenul indicat în proiect, nu va transpune în total prevederile Regulamentului (CE) nr.2411/98 al Consiliului din 3 noiembrie 1998 privind recunoașterea în cadrul traficului intracomunitar a semnului distinctiv al statului membru în care sunt înmatriculate autovehiculele și remorcile acestora; b) la acțiunea nr. 72 „Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou (model comunitar al permisului de conducere), excluderea textului „(model comunitar al permisului de conducere)” din denumirea acțiunii normative în vederea corelării denumirii respectivei acțiuni cu titlul Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere.	a) Nu se acceptă. Conform ghidului de elaborare a PNA 2025-2029, acțiunile normative din Anexa A trebuie să fie planificate până în 31 decembrie 2026. În cazul Regulamentelor, acestea vor fi direct aplicabile de la data aderării la UE, însă până atunci este necesară pregătirea cadrului normativ pentru implementarea acestora. Respectiv, se propune modificarea termenului în “decembrie 2026”.

			b) Se acceptă.
49.	Centrul Național Anticorupție nr. 5965 din 25.02.2025	La Capitolul 24 Anexa A, având în vedere Anexa nr.1 la Hotărârea Parlamentului nr.34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție, potrivit căreia Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale (în continuare – ARBI) are statut de direcție generală în cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare – CNA), ARBI urmează a fi exclusă din coloana „Instituții coresponsabile”.	Se acceptă.
		Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale” Anexa B: 1) La acțiunea nr.35 „Modernizarea platformei „reLAWed”, prin care se va oferi posibilității persoanelor să se implice în procesul de perfecționare a cadrului legal, să notifice prevederile actelor normative care pot genera acte de corupție, abuzuri sau alte ilegalități”, rubricile din coloanele „Costuri estimative” și „Costuri neacoperite” cifrele „386,41” de substituit cu „4398,8”, conform costurilor estimative stabilite în Planul de acțiuni al Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028 (aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.442/2023).	Se acceptă.
		2) La acțiunea nr.36 „Modernizarea sistemului automatizat de raportare informațională „eIntegritatea Instituțională”” rubricile din coloanele „Costuri estimative” și „Costuri neacoperite” cifrele „386,41” de substituit cu „1338,0”, conform costurilor estimative stabilite în Planul de acțiuni al Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028.	Acțiunea a fost exclusă.
		La Capitolul 24 Anexa B acțiunea nr.302 – urmează a fi inclus și CNA în calitate de instituție responsabilă.	Se acceptă. CNA a fost inclus.
		La Capitolul 32 Anexa A și B, textul „Inspekția financiară” urmează a fi substituit cu textul „Inspectoratul Control Financiar de Stat”.	Se acceptă (coordonat cu MF)
		Suplimentar, la poziția CELEX „32013R0883” (Capitolul 32 Anexa A), rubrica din coloana „Instituții coresponsabile” urmează a fi completată cu textul „CNA – Centrul Național Anticorupție”.	Se acceptă (coordonat cu MF)
50.	Consiliul pentru Egalitate nr. 5972 din 25.02.2025	Consiliul pentru egalitate comunică următoarele. La acțiunea nr. 44 din cadrul Anexei B la Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale”, care se referă la „Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a implementării recomandărilor Consiliului pentru Egalitate”, la rubrica Indicator de monitorizare urmează a fi indicat „Mecanism de monitorizare funcțional”.	Se acceptă.

		La acțiunea nr. 45 din cadrul aceluiași document, ce vizează „Dezvoltarea unui software intern de management al documentelor în cadrul Consiliului pentru Egalitate”, la rubrica Indicator de monitorizare urmează a fi indicat „Sistem informatic funcțional”, iar textul „Sistem de monitorizare” urmează a fi exclus.	Se acceptă.
51.	ÎS „Administrația de stat a drumurilor” nr. 6011 din 25.02.2025	Î.S. „Administrația de stat a drumurilor” Vă expediază completările la Anexa B Capitolul 14 Transport, conform documentului atașat.	se acceptă Completările incluse în avizul ASD au fost deja operate în procesul de elaborare al Anexei B.
52.	Procuratura Generală nr. 6025 din 25.02.2025	În rezultatul studierii și evaluării conținutul proiectului prin prisma principiilor activității de legiferare, susținem aprobarea proiectului, cu unele excepții și anume: I. La capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturi fundamentale”, subcapitolul „Drepturi fundamentale”, pct.2: prevenirea torturii și relelor tratamente și sistemul penitenciar, la compartimentul „capacități administrative” și anume în ceea ce privește atribuțiile secției combatere tortură a Procuraturii Generale, propunem rectificarea frazei „supravegherea procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale desemnați în instrumentarea cazurilor de tortură” cu fraza „organizează, coordonează și controlează activitatea procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale, iar prin intermediul Procurorului General și activitatea procurorilor din cadrul procuraturilor specializate, responsabili de investigațiile privind tortura, tratamentul inuman sau degradant, precum și a actelor de violență săvârșite asupra militarilor, în condițiile legii. Raționamentul acestei propuneri derivă din Regulamentul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General cu nr.33/3 din 03.05.2022, unde sunt indicate toate atribuțiile secțiilor Procuraturii Generale.	Se acceptă
		II. La anexa A al Capitolului 23, pct.4 propunem înlocuirea instituției coresponsabile „Procuratura Anticorupție” cu „Procuratura Generală”.	Se acceptă.
		III. La anexa A al Capitolului 23, la pct.52, propunem includerea în calitate de instituție co-responsabilă și Procuratura Generală, în ceea ce privește elaborarea, avizarea proiectului de lege privind adoptarea unui nou document de politică în sectorul justiției.	Se acceptă.

		IV. La Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate” Anexa A. La nr. de ordine 162 urmează a fi rectificată eroarea admisă și înlocuirea sintagmei „privind parchetul” cu sintagma „cu privire la Procuratură”. La același compartiment concretizăm că, statutul și garanțiile procurorului de legătură la Eurojust urmează a fi reglementate în Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură iar potrivit Legii 100/2017 cu privire la actele normative nu există așa categorie de legi-„neoficială”. La nr.de ordine 181 considerăm că, nu este necesară elaborarea unei legi separate privind ordinul european de anchetă în materie penală, în motivarea acestei propuneri aducem exemplu România, care a modificat Legea nr. 302 din 26 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, și a reglementat ordinul european de anchetă în lege și în Anexa nr. I la lege.	Se acceptă. Modificările au fost efectuate.
		V. La Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”, Anexa B. Propunem Capitolul 10 al anexe B, de a fi modificată denumirea în „asistență juridică internațională în materie penală”, pentru a fi în conformitate cu Legea cu nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. La pct.292, la indicatorul de monitorizare „procuror desemnat în cadrul Europol”, urmează a fi modificat în „Eurojust”, deoarece acțiunea ce se propune de a fi realizată are următorul conținut „Numirea procurorului de legătură în cadrul Eurojust”. Tot la acest punct propunem să fie inclusă ca instituție responsabilă Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor.	Se acceptă. Modificările au fost incluse.
		La Capitolul „Criteriul Politic” (Funcționarea instituțiilor democratice), secretariatul la care este asigurat de Ministerul Justiției, menționăm următoarele: -în Anexa A la acțiunea 4 „Proiect de lege privind modificarea cadrului legal în scopul eficientizării instrumentelor de examinare a cauzelor privind infracțiunile de finanțare ilegală, corupție politică și electorală, prin optimizarea/reducerea termenelor de examinare a cauzelor și altor factori care pot duce la tergiversarea examinării în instanțe a acestor procese.”, considerăm necesar la rubrica ”instituția co-responsabilă” de înlocuit ”Procuratura Generală” cu ”Ministerul Justiției”, reieșind din competențele avute în procesul de creare legislativă.	Se acceptă
53.	ÎP „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” nr. 6040 din 25.02.2025	În limita competențelor funcționale, I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (în continuare STISC) comunică următoarele obiecții.	

		Din cuprinsul Anexei A a Capitolul 23 - Sistem judiciar și drepturi fundamentale, la acțiunile nr. 2 și nr. 3, se va exclude „STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” din lista instituțiilor responsabile. Or, STISC nu deține drept de inițiere a proiectelor de acte normative, urmând să se expună, de rând cu alte autorități publice centrale și instituții interesate, asupra proiectelor respective în procesul de avizare	Nu se acceptă. STISC regăsește ca co-executor, documentul de proiect fiind sincronizat cu proiectul Foi de Parcurs „Statul de drept” (act. 10.4).
		În cuprinsul Anexei B a Capitolului 24 – Justiție, libertate și securitate, la acțiunea nr. 215, în vederea uniformizării cu prevederile proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Foi de parcurs privind „Statul de Drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană) (număr unic 1136/MAI/MJ/2024): 1. la coloana „instituția responsabilă”, anterior textului „STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” se va completa cu textul „MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, ASP – Agenția Servicii Publice”. 2. la coloana „anul implementării”, numărul „2025” se va substitui cu numărul „2026”.	Se acceptă. Modificările au fost incluse.
54.	Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei din 25.02.2025	Înaintăm spre examinare următoarele propuneri la documentul de politici propus spre consultări și avizare: 1. Cu referire la Capitolul 5 – “Achiziții Publice” 1.1. Se propune a fi inclus în Anexa B, după pct.5 un punct cu noi acțiuni în următoarea redacție: <i>(1) “Elaborarea și aprobarea ghidurilor și instrucțiunilor privind documentația de atribuire a achizițiilor publice care au ca obiect prestarea serviciilor sociale, inclusiv de către ONG-uri, sectorul privat ”</i>	(1) Nu se acceptă. Anexa B conținea acțiunea „Elaborarea ghidurilor și instrucțiunilor cu privire la pregătirea documentației de atribuire a achizițiilor publice care să asigure utilizarea aspectelor sociale, de mediu,

		(2) „Elaborarea și aprobarea metodologiei și a normelor financiare pentru contractarea serviciilor sociale de la ONG-uri, sectorul privat” <i>Justificare:</i> Accesul la servicii sociale sustenabile pentru copii și familii este îngreunat de lipsa unor reglementări clare și a documentației standardizate pentru achizițiile publice. Pentru a asigura transparență și eficiență, este necesară elaborarea ghidurilor și instruirea specialiștilor privind atribuirea contractelor de servicii sociale, inclusiv ONG-urilor în calitate de prestatori de servicii sociale. Aceste măsuri vor facilita aplicarea corectă a legislației, accesul echitabil al prestatorilor și sustenabilitatea serviciilor sociale în comunități.	inovare și performanță”, care acoperă și aspectele referitoare la utilizarea criteriilor sociale în achizițiile publice, asigurând astfel cadrul necesar pentru integrarea serviciilor sociale prestate de diferiți furnizori, inclusiv ONG-uri și sectorul privat. (2) Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi inclusă în lista acțiunilor aferente Capitolului 5, deoarece aceasta vizează aspecte de reglementare a finanțării și tarifării serviciilor sociale, care nu sunt de competența cadrului normativ al achizițiilor publice. Legislația achizițiilor publice nu reglementează prețuri fixe pentru bunuri, lucrări sau

			servicii, ci doar valoarea estimată a achiziției, lăsând formarea prețurilor la latitudinea concurenței din piață și a mecanismului de ofertare. În plus, procesul de achiziție trebuie să respecte principiile fundamentale ale transparenței, tratamentului egal, nediscriminării și utilizării eficiente a fondurilor publice, ceea ce presupune că orice intervenție în stabilirea tarifelor printr-o metodologie separată ar putea intra în contradicție cu aceste principii.
		1.2. Se propune a fi inclus în Anexa B, după pct. 8 un punct cu o nouă acțiune în următoarea redacție: <i>(3) “Instruirea specialiștilor de achiziții publice din cadrul autorităților publice centrale și locale, a reprezentanților prestatorilor de servicii sociale privind</i>	(3) Nu se acceptă. Anexa B conținea acțiunea „Instruirea persoanelor implicate în elaborarea documentației de

		<i>elaborarea documentației de atribuire în cadrul achizițiilor publice ce au ca obiect prestarea serviciilor sociale ”</i> <i>(4) “Instituirea si finanțarea unei structuri independente de acreditare și monitorizare a serviciilor sociale.”</i> <i>Justificare:</i> Totodată, pentru a asigura calitatea serviciilor sociale este necesară instituirea si finanțarea unei structuri independente de acreditare și monitorizare a serviciilor sociale. Doar prin sprijin sistemic și mecanisme de control a calității serviciilor poate fi asigurat accesul si dreptul la servicii sociale echitabile și de calitate.	atribuire” și „Profesionalizarea personalului implicat în procesul de achiziții”, care acoperă deja necesitatea instruirii atât a specialiștilor în achiziții publice din cadrul autorităților publice, cât și a altor actori relevanți, inclusiv în ceea ce privește achizițiile de servicii sociale. (4) Nu se acceptă. Propunerea nu poate fi inclusă în lista acțiunilor expuse în Anexa B aferentă Capitolului 5, deoarece aceasta vizează organizarea și reglementarea mecanismelor de acreditare și supraveghere a serviciilor sociale, aspecte care țin de politicile sociale și nu de cadrul normativ specific

			achizițiilor publice. Legislația achizițiilor publice reglementează exclusiv procesul de atribuire a contractelor de achiziție, fără a prevedea competențe în materie de acreditare, monitorizare sau finanțare a structurilor de supraveghere a serviciilor sociale. În plus, această inițiativă se încadrează mai degrabă în sfera Capitolului 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă”. Prin urmare, propunerea ar trebui analizată în cadrul politicilor naționale aferente domeniului social, fără a fi inclusă în acțiunile din domeniul achizițiilor publice.

	2. Cu referire la Capitolul 19- “Politica Socială și a Muncii” 2.1 A se introduce în Anexa B acțiuni aferente Recomandării (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții Europene pentru Copii (pct. 38 din Anexa A), și anume, următorul set de servicii esențiale: <i>”Educație și îngrijire timpurie gratuită și de calitate Educație gratuită (inclusiv activități școlare și minim o masă sănătoasă pe zi) Asistență medicală gratuită Alimentație sănătoasă și Locuințe adecvate”</i> <i>“Creșterea accesibilității grădinițelor și creșelor pentru copii din medii defavorizate.”</i> <i>„Asigurarea accesului familiilor defavorizate la programe de educație parentală și activități de suport la nivel comunitar oferite prin serviciile existente precum sprijin familial”</i> <i>”Asigurarea investițiilor strategice în servicii de calitate pentru copii, inclusiv în infrastructura necesară și în forță de muncă calificată”</i> <i>Elaborarea, în mod participativ, a unui plan de acțiuni pentru a pune în aplicare recomandarea UE privind garanția Europeană pentru copii</i> Justificare: Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului privind instituirea Garanției Europene pentru Copii subliniază necesitatea asigurării accesului egal la servicii esențiale pentru copiii și familiile lor din medii defavorizate, inclusiv educația timpurie. Creșterea accesibilității grădinițelor și creșelor pentru copii contribuie la reducerea inegalităților sociale, sprijină dezvoltarea timpurie și crește șansele lor de integrare ulterioară în sistemul educațional. Măsura răspunde obiectivelor europene de combatere a sărăciei infantile și promovare a incluziunii sociale prin garantarea unor servicii de educație timpurie de calitate pentru toți copiii, indiferent de statutul socio-economic al familiilor lor. Totodată măsură	Nu se acceptă, ținând cont de statutul și rigorile pentru elaborarea PNA. Propunerile Alianței ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei vor fi examinate în procesul de elaborare a Planului național de acțiuni ce va avea drept scop implementarea Garanției Europene pentru Copii în Republica Moldova.

		răspunde Recomandării (2006)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei care subliniază necesitatea de a crea condiții care să faciliteze educația parentală pozitivă.	
		2.2. A se introduce în Anexa B o nouă acțiune cu referire la Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții Europene pentru Copii (pct. 38 din Anexa A), și anume: <i>“Dezvoltarea unui program de sprijin educațional pentru copii cu dificultăți de învățare sau cu dizabilități.”</i> Justificare: Dezvoltarea unui program de sprijin educațional pentru copiii cu dificultăți de învățare sau cu dizabilități este esențială pentru asigurarea unei educații incluzive și echitabile, în conformitate cu Recomandarea Consiliului (UE) 2021/1004 privind Garanția Europeană pentru Copii și Strategia UE pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2021-2030. Lipsa suportului adecvat conduce la excluziune educațională, abandon școlar și oportunități reduse de integrare socială și profesională. Prin oferirea de adaptări curriculare, tehnologii asistive, sprijin individualizat și formarea cadrelor didactice, programul va facilita accesul egal la educație și va contribui la dezvoltarea autonomiei copiilor cu nevoi speciale. Acest demers este aliniat cu principiile europene de educație incluzivă, garantând că fiecare copil beneficiază de resursele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim.	a se vedea comentariul supra
		3. Cu referire la Capitolul 23- “Sistem judiciar și drepturi fundamentale” 3.1 În Anexa B, a se introduce după punctul 49 noi acțiuni în următoarea redacție: <i>“Stabilirea unui moratoriu pentru instituționalizarea copiilor sub vârsta de 3 ani.”</i> <i>”Dezinstituționalizarea tuturor copiilor și asigurarea dreptului lor la trai în familie.”</i>	Se acceptă parțial. În acest document de planificare sunt incluse doar măsuri congruente cu agenda de integrare europeană și care derivă din

		Justificare: Instituționalizarea copiilor sub 3 ani are efecte negative semnificative asupra dezvoltării lor cognitive, emoționale și sociale, creând riscuri majore de întârziere în dezvoltare și atașament deficitar. Îngrijirea de tip familial asigură un mediu stabil și favorabil dezvoltării timpurii. Stabilirea unui moratoriu este esențială pentru protejarea drepturilor copiilor și pentru dezvoltarea unor soluții sustenabile de îngrijire alternativă, aliniate standardelor internaționale în domeniul protecției copilului. Procesul de dezinstituționalizare trebuie să continue conform recomandărilor Comisiei Europene din 2022, privind aderarea Moldovei la Uniunea Europeană. Este crucial să asigurăm că toți copiii beneficiază de dreptul la un mediu familial, evitând astfel efectele pe termen lung ale instituționalizării, cum ar fi întârzierile semnificative în dezvoltare, dizabilitățile, traumele psihologice de lungă durată și problemele serioase de sănătate. <i>”Formarea profesională exhaustivă și continuă a specialiștilor din sistemul de protecție a copilului și altor angajați care lucrează cu copiii”</i> Justificare: Formarea profesională a specialiștilor din sistemul de protecție a copilului și a tuturor lucrătorilor care interacționează cu copiii reprezintă un element esențial pentru asigurarea unui mediu sigur și protector pentru aceștia. Este imperativ ca acești profesioniști să fie bine pregătiți, deținând competente practice și abilități de intervenție eficientă. În acest context, este nevoie să fie creat un sistem național de formare cu un curriculum standardizat pentru toți profesioniștii/prestatorii, inclusiv a celor din sectoare educație și sănătate, axat pe dezvoltarea de competențe profesionale și implicarea universităților în proces.	angajamentul RM de a se alinia la legislația UE. Astfel, proiectul cuprinde măsuri orientate spre reducerea numărului de copii plasați în instituții de plasament și prioritizarea investițiilor în servicii alternative de îngrijire, dar și formarea specialiștilor în sector. Totodată, măsuri cuprinzătoare se regăsesc în documentul de politici sectorial.
		3.2 În Anexa B, a se introduce o nouă acțiune după punctul 50 în următoarea redacție: <i>”Crearea unor programe de suport și protecție pentru copiii rămași temporar fără îngrijire părintească din cauza migrației”</i> Justificare: Programele de suport și protecție pentru copiii afectați de migrație este o necesitate urgentă, având în vedere impactul semnificativ al separării de părinți	Nu se acceptă pentru PNA Potrivit celor menționate anterior, toate măsurile propuse în proiectul Programului Național de Aderare

	sau de familii asupra dezvoltării lor emoționale, sociale și psihologice. Copiii pot deveni vulnerabili la abuzuri, neglijare și excluziune socială, iar aceste efecte pot dura pe termen lung. Prin urmare, este esențial să fie dezvoltate și implementate programe care să le asigure un cadru de protecție, sprijin și recuperare. <i>”Crearea unor programe de educație digitală pentru copii, adolescenți și tineri”</i> Justificare: Crearea unor programe educaționale destinate copiilor este esențială pentru a-i ajuta să înțeleagă riscurile și beneficiile mediului online și să navigheze în siguranță pe internet. Într-o eră digitală în continuă expansiune, copiii sunt tot mai expuși la diverse pericole online, de la cyberbullying și furtul de date personale, până la întâlnirea cu informații false sau comportamente abuzive. De aceea, este crucial ca aceștia să fie pregătiți să facă față acestor provocări și să dobândească abilități pentru a se proteja pe ei înșiși și pentru a interacționa într-un mod responsabil. <i>”Dezvoltarea și implementarea programelor naționale de consolidare a participării copiilor, a adolescenților și tinerilor la procesul decizional la diferite niveluri.”</i> Justificare: Prioritizarea participării copiilor și tinerilor în toate deciziile care le afectează viețile este esențială și reflectă prioritățile pe termen scurt și lung ale programului de asociere dintre UE și Republica Moldova pentru perioada 2021-2027, în cadrul domeniului I - Democrație, drepturile omului și buna guvernare, subpunctul 7, dedicat Drepturilor Copilului. Integrarea și aplicarea principiul participării copilului în toate procesele decizionale care îl vizează trebuie susținut prin elaborarea unor programe naționale în toate sectoarele care interacționează cu copii care să integreze îndrumări specifice pentru profesioniști, programe de formare, platforme de participare.	sunt congruente angajamentelor asumate în dialogul cu UE. Prin urmare, măsurile propuse sunt necesare însă acestea urmează a fi reflectate în alte Planuri operaționale ale instituțiilor cu competențe în domeniu.
	4. Cu referire la Capitolul 26- “Educație și Cultură”	

		4.1. A se introduce o nouă acțiune în Anexa B referitoare la o mai bună implementare a Concluziilor Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre privind o abordarea cuprinzătoare a sănătății mintale a tinerilor în Uniunea Europeană (pct. 21 din Anexa A), în următoarea redacție: <i>“Formarea cadrelor didactice, personalului medical, medicilor și a părinților pentru a identifica semnele timpurii ale problemelor de sănătate mintală a tinerilor.”</i> <i>Analiza situației privind sănătatea mintală a copiilor și tinerilor din Republica Moldova pentru identificarea barierelor și formularea recomandărilor de acțiuni</i> Justificare: Formarea cadrelor didactice, personalului medical, medicilor și a părinților este esențială pentru recunoașterea primelor semne ale tulburărilor emoționale și comportamentale, facilitând intervenții rapide și adecvate. Această acțiune contribuie la reducerea stigmatizării, îmbunătățirea accesului la suport și prevenirea agravării problemelor de sănătate mintală în rândul tinerilor, în conformitate cu abordările integrate promovate la nivel european. 4.2. A se introduce o nouă acțiune în Anexa B referitoare la o mai bună implementare a Recomandării Consiliului din 22 mai 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării, în următoarea redacție: <i>“Formarea cadrelor didactice privind aplicarea unor metode de predare inclusive axate pe nevoile individuale a elevilor.”</i> Justificare: Formarea profesorilor în metode incluzive contribuie la asigurarea unui mediu educațional echitabil, reducerea abandonului școlar și creșterea participării active a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor specifice. Această măsură sprijină integrarea elevilor din medii dezavantajate și promovează o educație de calitate	nu se acceptă pentru introducere în PNA. Acțiunile propuse sunt acoperite prin programe deja în implementare și în acțiunile din planul de activitate al MEC pentru 2025.

		pentru toți, în concordanță cu obiectivele europene de incluziune și coeziune socială.	
		4.3. A se introduce o nouă acțiune în Anexa B referitoare la aceeași Recomandare a Consiliului din 22 mai 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și dimensiunii europene a predării, în următoarea redacție: <i>“Elaborarea și implementarea unor programe de sprijin educațional pentru elevi din grupurile vulnerabile, inclusiv prin mentorat, consiliere și utilizarea resurselor digitale.”</i> Justificare: Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, educația favorabilă incluziunii și dimensiunea europeană a predării subliniază necesitatea de a asigura acces egal la educație de calitate pentru toți elevii, inclusiv cei din grupuri vulnerabile. Elaborarea și implementarea unor programe de sprijin educațional prin mentorat, consiliere și utilizarea resurselor educaționale digitale contribuie la reducerea decalajelor educaționale, prevenirea abandonului școlar și creșterea participării active a elevilor în procesul de învățare. Prin aceste măsuri, se asigură un mediu incluziv care răspunde nevoilor diverse ale elevilor, promovând coeziunea socială și egalitatea de șanse în educație, în conformitate cu obiectivele europene. Despre APSCF: Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei sprijină ferm aspirațiile Republicii Moldova de integrare europeană și își reafirmă angajamentul de a contribui activ la îmbunătățirea politicilor naționale, astfel încât acestea să fie pe deplin aliniate la standardele europene. În acest context, considerăm esențială integrarea propunerilor prezentate și sperăm că acestea vor fi analizate cu deschidere și incluse în procesul de reformă, pentru a asigura un sistem social echitabil, incluziv și sustenabil pentru toți cetățenii.	a se vedea comentariul supra
55.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Compania Națională de Asigurări în Medicină, reieșind din competența funcțională, comunică următoarele:	Se accepta

	nr. 6081 din 25.02.2025	La Capitolul 2, Anexa A, Acțiunea nr. 23 „Decizia nr. S6 din 22 decembrie 2009 privind înregistrarea în statul membru de reședință în temeiul articolului 24 din Regulamentul (CE) nr. 98712009 și întocmirea evidențelor prevăzute la articolul 64 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 98712009 (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția)", în cadrul rubricii „Acțiunea Normativă" va fi menționată următoarea sintagmă „Proiect de hotărâre de Guvern privind modul de acordare a asistenței medicale în baza cardului european de sănătate". Totodată, în cadrul rubricii „NR. D/O", numărul 24 se va substitui cu 23, iar cifra 234,6 urmează a fi exclusă din rubrica „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)" și „ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)"	
		La acțiunea nr. 24 (transpunerea Deciziei nr. S8 din 15 iunie 2011 privind acordarea de proteze, aparate mari și alte prestații în natură substanțiale, prevăzute la articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 88312004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială - text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția), se va indica ca instituție responsabilă pentru elaborarea cadrului normativ, estimarea necesarului financiar și coordonarea interinstituțională - Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare - MMPS), iar coresponsabili MS și CNAM. Mai mult de atât, MMPS este organul central de specialitate al administrației publice responsabil de realizarea politicii în domeniul protecției sociale, MS elaborează politicile în domeniul sănătății, iar CNAM gestionează sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală. Suplimentar, atragem atenția că responsabil de controlul executării Hotărârii Guvernului nr. 567/2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutoare tehnice este MMPS.	Nu se acceptă. MMPS a efectuat analiza actului UE respectiv, prin elaborarea tabelului de concordanță Link Tabel de concordanta . Se constată că prevederile pe domeniul social sunt în totalitate aliniate. Respectiv, prevederile nealiniate în Decizia nr. S8 din 15 iunie 2011 privind acordarea de proteze, aparate mari și alte prestații în natură

			substanțiale, prevăzute la articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 883 privind coordonarea sistemelor de securitate socială - text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția), urmează a fi aliniate de către autoritățile nemijlocit responsabile conform domeniilor de competență, cu examinarea acțiunilor din Decizia respectivă, și elaborarea actelor normative proprii (<i>asigurarea cu dispozitive pentru deficiențe auditive, nebulizatori, aparate ortodontice, tratamente spitalicești specializate ș.a.</i>), respectiv, CNAM si MS.

		La Capitolul 2, Anexa B, Acțiunea nr. 10 „ Crearea unui compartiment pe pagina web oficiala a CNAM privind integrarea UE" indicatorul de monitorizare se va indica sintagma „Compartiment creat". La acțiunile nr. 10 și nr. 11 se propune de a elimina sintagma „ND" din cadrul rubricii „ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ", iar cifra 200,0 și, respectiv 5000,0 urmează a fi introduse în cadrul rubricii „NEACOPERITE (mii lei)".	Se accepta
		La Capitolul 20, Anexa A, Acțiunea 17 (Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 iunie 2013 de stabilire a normelor pentru înființarea, gestionarea și funcționarea transparentă a rețelei autorităților sau organismelor naționale responsabile de evaluarea tehnologiilor medicate (2013/329/UE)) se va exclude, deoarece instituirea mecanismului național de evaluare a tehnologiilor medicale este prevăzută în Acțiunea nr. 86, Anexa A din Capitolul 28.	Nu se acceptă. Sunt acțiuni normative diferite
		La Capitolul 24, Anexa A, Acțiunea nr. 45 privind transpunerea Regulamentului (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție, ce are acțiune normativă proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 1549/2002 privind înregistrarea dactiloscopica de stat, urmează a fi exclusă CNAM din coloana „Instituție coresponsabilă", or din prevederile Regulamentului (UE) nr. 603/2013 CNAM nu ar avea careva atribuții în aplicarea acestuia.	Se acceptă. CNAM a fost exclusă din lista executorilor.
	suplimentar CNAM nr. 6568 din 28.02.2025	Suplimentar la Scrisoarea nr. 01-03/865 din 24.02.2024 Compania Națională de Asigurări în Medicină, reieșind din competența funcțională, comunică următoarele: Propunerea de excludere a acțiunii nr. 17, Anexa A din Capitolul 20 (Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 iunie 2013 de stabilire a normelor pentru înființarea, gestionarea și funcționarea transparentă a rețelei autorităților sau	Se acceptă

		organismelor naționale responsabile de evaluarea tehnologiilor medicale (2013/1329/UE)) se argumentează prin faptul că aceasta a fost realizată în anul 2024, prin operarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 156/2002. Modificarea respectiva prevede completarea pct. 12 cu o litera nouă a2) cu următorul cuprins: „să realizeze evaluarea tehnologiilor medicale și să ofere informații în cadrul procesului decizional în vederea alocării mijloacelor financiare din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru cele mai eficiente tehnologii”.	
56	Inspectoratul pentru Protecția Mediului nr. 6125 din 26.02.2025	Inspectoratul pentru protecția Mediului a examinat în limita competențelor proiectul de HG pentru aprobarea Programului Național de Aderare la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 și vă informează că în conținutul Capitolului 27 Mediu și schimbări climatice, nr de ordine 5, în contextul implementării Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediu în ceea ce privește prevenirea și remedierea daunelor mediului, este menționat la N/O 9 elaborarea unui proiect de HG privind aprobarea metodelor de calcul a prejudiciului cauzat mediului în condițiile specifice ale infrapecuniunii, pentru repararea prejudiciului ireversibil adus mediului. Examinând prevederile Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediu în ceea ce privește prevenirea și remedierea daunelor mediului, constatăm că aceasta are ca obiect stabilirea unui cadru de răspundere pentru daunele aduse mediului întemeiat pe principiul „poluatorul plătește”, pentru a preveni și a repara daunele aduse mediului, indiferent de faptul dacă aceste daune au fost cauzate prin contravenție sau infracțiune, din intenție sau imprudență. Astfel, conform art. 3 al Directivei, prezenta directivă se aplică (a) daunelor aduse mediului prin exercitarea uneia dintre activitățile profesionale enumerate în anexa III și a oricărei amenințări iminente de producere a unor asemenea daune care este determinată de una dintre aceste activități; (b) daunele aduse speciilor și habitatelor naturale protejate, prin exercitarea unei din activitățile profesionale , altele decât cele enumerate la anexa III, și oricărei amenințări iminente de producere a unor asemenea daune determinate de una dintre aceste activități, în cazul în care operatorul a comis o eroare sau o neglijență.	Se acceptă

		Prin urmare, dacă va fi elaborat proiectul de HG cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul a daunelor aduse mediului, N/O 7, indiferent de faptul dacă aceste daune au fost cauzate prin contravenție sau infracțiuni, din intenție sau imprudență, dispăre necesitatea elaborării Proiectului Hotărârii de Guvern privind aprobarea metodelor de calcul al prejudiciului cauzat mediului în condiții specifice ale infracțiunii, pentru repararea prejudiciului ireversibil adus mediului.	
57.	Ministerul Educației și Cercetării nr. 6185 din 26.02.2025	Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025) și informează despre susținerea acestuia, cu următoarele sugestii și propuneri. La Capitolul 2 „Libera circulație a lucrătorilor”, Anexa B, se propune excluderea acțiunii <i>Oferirea cursurilor de învățare a limbii române în scopuri de integrare a cetățenilor UE, cetățenilor SEE și membrii familiilor acestora (2025-2027)</i>, or conform prevederilor <i>Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă</i>, beneficiarii Programului dat sunt reprezentanții minorităților naționale. Totodată, prevederile acquis-ului european nu impun statelor membre să ofere gratuit cursurile de învățare a limbii pentru toți rezidenții străini. În ceea ce privește învățarea limbii române de către copiii cetățenilor străini, inclusiv cetățenii UE, aceasta este asigurată prin sistemul educațional formal al Republicii Moldova.	Se acceptă
		La Capitolul 10, Anexa A , costurile pentru acțiunea 48 „ <i>Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foi de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa</i> ” urmează a fi revizuite, în conformitate cu metodologia de estimare a costurilor pentru acțiunile normative.	Nu se acceptă. Acțiunea se regăsește în Capitolul 25 și urmează a fi exclusă din Capitolul 10.
		La Capitolul 14, Anexa A , la acțiunea 22 „ <i>Proiect de modificare a ordinului comun al ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale și al ministrului</i>	Se acceptă parțial. Conform avizului MIDR nr.04-997 din

		<i>educației și cercetării nr. 126/1065 din 04.09.2023</i> ”, se propune modificarea termenului adoptării din luna mai 2025 pentru octombrie 2025.	25.02.2025, se propune modificarea termenului adoptării pentru decembrie 2026.
		La Capitolul 20, Anexa A , costurile pentru acțiunea 9 urmează a fi indicate o singură dată, conform instrucțiunilor BIE.	Se acceptă
		La Capitolul 23, Anexa B , se propune reformularea acțiunii cu numărul de ordine 70 <i>„Implementarea programului de educație multilingvă în sistemul educațional”</i> în redacția <i>„Elaborarea planului de acțiuni pentru implementarea educației multilingve în sistemul educațional”</i> , cu termenul setat pentru luna februarie 2026, costurile aferente acțiunii fiind de 36 mii lei.	Se acceptă. Acțiunea a fost transferată în Anexa A.
		La Capitolul 25, partea narativă , punctul 1.3.1. Planuri legislative, se propune redactarea textului <i>„Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a propunerilor de proiect, tezelor de doctor”</i> în redacția: <i>„Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a organizațiilor, propunerilor de proiecte, dosarelor de atestare a cadrelor științifice și științifico -didactice”</i> , această acțiune urmând a fi inclusă atât în anexa A la capitolul 25, cât și în PNR, la momentul actualizării acestuia.	Se acceptă
58.	Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală Nr. 6272 din 26.02.2025	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), autor – Cancelaria de Stat și, ținând cont de competența sa funcțională, comunică următoarele. I. Capitolul 7 <i>„Dreptul proprietății intelectuale”</i>: 1. La Partea narativă, având în vedere terminologia din domeniul proprietății intelectuale, specificul acestui domeniu, necesitatea concretizării unor date incluse în acest text și evitării erorilor de interpretare și, luând în considerare structura acestui document, prezentăm unele	Se acceptă

		propuneri în format track-changes (textul cu modificările incluse se anexează). 2. La Anexa A, propunem substituirea acțiunii cu nr. D/O 6 "Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 161/2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale" cu textul "Proiect de Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale".	
		II. Capitolul 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare”: La Anexa A, propunem excluderea actului UE, CELEX 32023R1104 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1104 al Comisiei din 6 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1238/95 în ceea ce privește taxele datorate Oficiului Comunitar pentru Soiuri de Plante, deoarece este irelevant și nu necesită transpunere în Legea nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante. Totodată, propunem să verificați suplimentar corespunderea structurii Capitolului 12 inclusă în partea narativă (inclusiv numerotarea subcapitolelor pe text) cu structura indicată în Anexa A a acestui capitol, în vederea uniformizării acesteia.	Se acceptă
59.	Ministerul Afacerilor Externe Nr. 6169 din 26.02.2025	MAE formulează următoarele propuneri pe text: 1. La Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale” 1.1.MAE propune completarea compartimentului narativ din Capitolul 23 cu următorul text: „Implementarea Directivei 2019/997 ridică provocări legate de specificațiile tehnice, care sunt secretizate și respectiv, accesibile doar statelor membre UE. În prezent, prevederile Directivei 2019/997, care instituie un document de călătorie provizoriu al UE, oferind cetățenilor Uniunii o soluție unitară și eficientă în situații de urgență și ale Directivei 2015/637, ce stabilește măsuri de coordonare pentru protecția cetățenilor UE nereprezentăți în țările terțe, nu sunt încă integrate în cadrul normativ național, spre urmare sunt netranspuse. Implementarea directivelor din subcapitolul „Protecție consulară” ține de responsabilitatea Ministerului Afacerilor Externe (MAE), prin intermediul Misiunilor diplomatice și oficiilor consulare (MDOC).	Se acceptă parțial. Ajustările de rigoare au fost operate în partea narativă.

		RM dispune de o rețea de 46 MDOC, majoritatea amplasate în Uniunea Europeană. Activitatea MDOC, pe partea consulară, este coordonată de Direcția afaceri consulare a MAE, care dispune de o capacitate administrativă de 17 angajați. a. Secția drept și relații consulare (5 angajați) - responsabilă de consolidarea cadrului juridic național și internațional în domeniul consular; b. Secția servicii consulare (5 angajați) – responsabilă de coordonarea activității MDOC de prestare a serviciilor consulare, implicit emiterea documentelor de călătorie provizorii; c. Secția relații cu publicul (6 angajați) – responsabilă de acordarea asistenței consulare directe cetățenilor Republicii Moldova și celor străini, monitorizarea și coordonarea activității MDOC în acordarea protecției consulare. Pentru transpunerea directivelor menționate supra, este planificată elaborarea a 2 Hotărâri de Guvern. Pentru implementarea Directivei 2019/997, MAE va adapta sistemele informatice din gestiune până la data aderării.”	
		1.2. La acțiunea nr. 80 din Anexa B, MAE consideră judicioasă păstrarea indicatorului de monitorizare în redacția inițială propusă de Minister - „Modul de emitere a documentului de călătorie provizoriu al UE dezvoltat”, iar rubricile „Luna” și „Anul implementării”, urmează a fi completate cu „Decembrie” și, respectiv „2029”.	Se acceptă
		2. La capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate” 2.1. La poziția 40 din Anexa A – transpunerea și, respectiv, implementarea Deciziei 2003/170/JAI a Consiliului din 27.02.2003 privind utilizarea comună a ofițerilor de legătură detașați în străinătate de agențiile de aplicare a legii din statele membre și a Deciziei 2006/560/JAI a Consiliului din 24.07.2006 de modificare a Deciziei 2003/170/JAI privind utilizarea comună a ofițerilor de legătură detașați în străinătate de către agențiile de aplicare a legii din statele membre, nu țin de competențele funcționale ale MAE.	Nu se acceptă. Acțiunea este preluată din Foaia de parcurs „Statul de drept”, cu aceiași ordine a executorilor. Totodată, reglementarea procesului de detașare a ofițerilor

		Respectiv, se propune indicarea Ministerului Afacerilor Interne la rubrica „Instituție responsabilă”.	de legătură nu vizează doar angajații MAI ci ai tuturor autorităților de aplicare a legii, din acest motiv a fost stabilit MAE ca fiind autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului.
		2.2. La poziția 69 din Anexa A, în rubrica „Denumirea actului UE” urmează a fi exclusă sintagma „(text codificat) - (cu excepția statelor CSI, Turciei și Qatarului)”, ținând cont de cele prevăzute în foaia de parcurs și poziția de negociere. De asemenea, din același motiv, în rubricile „Luna” și „Anul adoptării”, mențiunile „ianuarie” și, respectiv „2026” urmează a fi înlocuite cu mențiunea „la data aderării”.	Se acceptă. Modificările au fost incluse în proiect.
		2.3. La poziția nr. 75 din Anexa A, în rubricile „Luna” și „Anul adoptării”, mențiunile „decembrie” și, respectiv „2026” urmează a fi înlocuite cu mențiunea „la data aderării”.	Se acceptă parțial, a fost indicat termenul decembrie 2029.
		2.4. La poziția 76 din Anexa A, în rubrica „Luna” mențiunea „septembrie” urmează a fi înlocuită cu „decembrie”.	Se acceptă.
		2.5. La acțiunea nr. 189 din Anexa B („Numirea ofițerilor de legătură în baza cadrului legal adoptat privind utilizarea comună a ofițerilor de legătură detașați în străinătate de către agențiile de aplicare a legii”), MAE ține să informeze că acest proces excedă competența funcțională a instituției, or prin noțiune „ofițer de legătură” se definește - un reprezentant al unui stat membru care este trimis de o autoritate de aplicare a legii într-una sau mai multe țări terțe sau organizații internaționale pentru a stabili și menține contacte cu autoritățile acelei sau acelor țări sau organizații, în scopul de a contribui la prevenirea sau la cercetarea faptelor penale. De menționat că, MAE nu poate numi ofițerii de legătură detașați, ci doar	Precizare, ordinea instituțiilor a fost preluată din Foaia de parcurs „Statul de Drept” care a fost validată de autoritățile naționale. Proiectul nu prevede numirea propriu-zisă a ofițerilor de legătura ci

		poate servi drept canal de comunicare dintre autoritățile naționale și instituția internațională. Respectiv, se propune indicarea Ministerului Afacerilor Interne la rubrica „Instituție responsabilă”.	reglementarea procesului de trimitere într-una sau mai multe țări terțe sau organizații internaționale pentru a stabili și menține contacte cu autoritățile acelei sau acelor țări sau organizații. Trimeterea ofițerilor de legătură nu se referă doar la activitatea MAI ci la toate autoritățile de aplicare a legii.
		3. La Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și de apărare” 3.1. MAE propune operarea următoarelor modificări în compartimentul narativ din Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și apărare”, subcapitolul 1.1. „Cadrul legislativ”, paragraful „Cooperarea în domeniul apărării”: - A înlocui referințele la Misiunea ONU în Sudanul de Sud (UNMISS) și Misiunea de menținere a păcii din Sudanul de Sud, care se dublează, cu o singură referință „Misiunea ONU în Sudanul de Sud (UNMISS), la care participă militarii și, în premieră, din 2023 polițiștii moldoveni.” - În referința la Misiunea Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL) începând cu anul 2021, a se indica drept an al începerii 2022. 3.2. MAE propune completarea Anexei B cu o acțiune adițională coordonată cu Aparatul Președintelui Republicii Moldova (se anexează) Instituirea unui mecanism integrat de evaluare interinstituțională a riscurilor, care să includă analiza sistematică și periodică a amenințărilor hibride, în vederea	Se acceptă (*cu ajustarea indicatorului; coordonat cu GL31)

		fundamentării și elaborării planurilor și strategiilor naționale de gestionare a crizelor	
60.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 6297 din 26.02.2025	I. La capitolul nr.1 „Libera circulație a bunurilor” 1.În vederea asigurării preciziei normative și caracterului unitar atât sub aspectul stilului cât și a terminologiei utilizate, la acțiunile normative nr.14 și 15 din anexa A urmează a fi indicat că acestea se vor aproba prin ordin al ministrului. Totodată, având în vedere complexitatea procesului de transpunere, considerăm necesar prelungirea termenului de finalizare a acțiunilor respective până în decembrie 2026. 2.Reieșind din faptul că Regulamentul (UE) nr.305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții a fost abrogat de Regulamentul (UE) 2024/3110, se propune completarea anexei cu o acțiune normativă suplimentară în responsabilitatea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, pentru a modifica Hotărârea Guvernului nr.913/2016 privind aprobarea Reglementării tehnice cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții. Termenul propus pentru transpunere este decembrie 2026, estimându-se un cost de 117,29 mii lei.	Se acceptă Se acceptă Se acceptă
		II. La capitolul nr.10 „Societatea informațională și mass-media” 3. Cu referire la acțiunea normativă nr.9 privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, care va transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1070 al Comisiei din 20 iulie 2020 din Anexa A, evocăm că domeniul comunicațiilor electronice este atribuit în responsabilitatea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, potrivit pct.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.143/2021. În contextul enunțat, propunem excluderea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale din lista instituțiilor coresponsabile de implementarea acțiunii date.	Se acceptă

	III. La capitolul nr.14 „Politici de transport” 4.În urma definitivării agendei de reforme din Planul de creștere aferent Pilonului 2: Economic Resilience and Infrastructure, unele acțiuni au fost excluse. În acest context, se propune eliminarea referinței la Growth Plan pentru acțiunile normative nr. 3 și nr. 95 din Anexa A. Subsecvent, se propune excluderea acțiunii normative nr.179 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a porturilor, având în vedere că, în urma negocierilor cu Comisia Europeană, acest pas a fost eliminat, urmând ca prioritatea de dezvoltare a porturilor să fie integrată în Programul de implementare a Strategiei de Mobilitate 2030 (acțiunea normativă nr. 51 din anexă).	Se acceptă.
	5. Reieșind din complexitatea transpunerii Regulamentului (UE) 2020/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri, se propune extinderea termenului acțiunii normative nr.14 privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri până în decembrie 2026.	Se acceptă.
	6. La acțiunea normativă nr.20 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.127/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”, opinăm asupra susținerii propunerii formulate de Agenția de Guvernare Electronică în avizul nr. 3007 – 029 din 21.02.2025 privind excluderea acesteia din lista instituțiilor coresponsabile.	Se acceptă.
	7. La acțiunea normativă nr.22, termenul de transpunere va fi prelungit până în decembrie 2026. Această extindere va asigura o implementare adecvată și conformă cu cerințele stabilite.	Se acceptă.
	8. La acțiunea normativă nr.45 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri, atragem atenția că costul acoperit din bugetul de stat urmează a fi modificat în 189,08 mii lei.	Se acceptă.

		9. Formularea acțiunii nr.67 urmează a fi ajustată după cum urmează „Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea procedurilor privind elaborarea, adoptarea și revizuirea specificațiilor tehnice de interoperabilitate”.	Se acceptă.
		10. La actul de transpunere nr.141 și 142 (acțiunea normativă nr.116) se va indica ca termen de realizare decembrie 2026.	Se acceptă.
		11. Întru evitarea dublării costurilor estimate, se propune excluderea sumei de 200,0 mii lei indicată la acțiunea de transpunere nr.185 (acțiunea normativă nr.158), dat fiind faptul că acest cost este deja integrat în acțiunea de transpunere nr.183.	Se acceptă.
		12. Cu referire la propunerile Autorității Aeronautice Civile expuse în avizul nr.337 din 14 februarie 2025 privind excluderea acțiunii de transpunere nr.229 privind Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic (regulament-cadru) și nr.230 privind Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic European (regulament privind prestarea de servicii), remarcăm ca necesară menținerea actelor respective. La caz facem mențiunea importantă că, noul Regulamentul (UE) 2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare) abrogă parțial prevederile Regulamentului (CE) nr. 549/2004 și Regulamentului (CE) nr. 550/2004, iar potrivit art.58 cu privire la dispozițiile tranzitorii, unele prevederi ale actelor menționate urmează a fi aplicate până în luna decembrie 2026. Mai mult ca atât, actele date se regăsesc și pe agenda ședinței de screening bilateral aferentă capitolului nr.14, în cadrul căreia urmează a fi prezentat nivelul curent de aliniere a cadrului normativ național la prevederile legislației UE și planurile de viitor.	Se acceptă.
		13. La acțiunea normativă nr.194, termenul de implementare urmează a fi extins până în decembrie 2026, reieșind din faptul că unele prevederi ale Regulamentului (UE) 2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024	Se acceptă.

		privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare) vor fi aplicate începând cu luna decembrie 2026.	
		14. Urmare procesului de definitivare a Planului Național de Dezvoltare pentru perioada 2026-2028 și a listei de proiecte investiționale propuse pentru finanțare prin Facilitatea de Reformă și Creștere pentru Moldova (Growth Plan), se constată o discrepanță a costurilor estimate pentru unele acțiuni prevăzute în Anexa B. În acest context, pentru asigurarea alinierii costurilor acțiunilor pentru o alocare adecvată a fondurilor și o implementare eficientă a proiectelor prevăzute în anexă propunem următoarele modificări: 14.1 la acțiunea nr.1 privind dezvoltarea și implementarea sistemului informațional "eBilet" (integrat cu funcționalitatea e-GPS) aferent Sistemului de management integrat al transporturilor rutiere, se va indica un cost de 17 600 mii lei. 14.2 la acțiunea nr.3 privind dezvoltarea și implementarea Platformei de atestare profesională, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto, costul va fi ajustat la 1 800 mii lei. 14.3 la acțiunea nr.6 privind dezvoltarea și implementarea Platformei de coordonare a traseelor de navigare în baza gabaritelor introduse și/sau date geospațiale, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto, costul total se va modifica în 1350 mii lei. 14.4 la acțiunea nr.8 privind dezvoltarea și implementarea Platformei pentru eliberarea, înlocuirea, schimbarea și înnoirea cartelei tahografice, costul estimat se va ajusta la 134,0 mii lei.	Se acceptă.
		15. Cu privire la acțiunea nr.10 privind operaționalizarea activității Punctului Național de Acces desemnat și a instituției responsabile pentru Sistemul de Transport Inteligent, menționăm că, la moment, nu este posibilă estimarea resurselor financiare necesare pentru realizarea acestei acțiuni. În acest sens argumentăm că, se află în proces de elaborare, cu suportul tehnic oferit de TCT, proiectul Strategiei privind implementarea sistemelor de transport inteligente.	Se propune excluderea acțiunii respective și includerea acesteia la următoarea actualizare PNA 2025-2029, atunci

		Documentul strategic, va estima necesarul de resurse umane, tehnice și financiare pentru crearea și operaționalizarea Punctului Național de Acces, luând în considerație infrastructura necesară și integrarea acestora cu sistemele existente de transport.	când va fi aprobată Strategia privind implementarea sistemelor de transport inteligente și va exista o claritate cu privire la costurile necesare pentru implementarea acesteia.
		16. Cu referire la recomandările Agenției Naționale Transport Auto, expuse în avizul nr.04/1-1-910 din 21.02.2025, relevăm asupra susținerii propunerii privind completarea părții narative a capitolului nr.14, cu aspectele formulate în avizul Agenției. Totodată, în partea ce ține de propunerea ce vizează completarea Anexei B, cu o acțiune de implementare suplimentară, opinăm asupra necesității comasării acesteia cu acțiunea nr.9 întrucât acestea au același obiect de reglementare. În acest context, se recomandă următoarea redacție a acțiunii „Dezvoltarea capacităților instituționale și funcționale ale Agenției Naționale Transport Auto pentru efectuarea funcțiilor ce țin de controlul în trafic și a tahografelor inteligente, indicatorul de monitorizare va fi: „majorarea efectivului-limită a Agenției cu 30 unități, 10 echipamente achiziționate”, costul estimat fiind de 5856,9 mii lei.	Se acceptă.
		17. Cu referire la avizul Agenției Navale nr.03-81 din 21.02.2025: 17.1 se susține extinderea termenului de realizare a acțiunii normative nr.102 cu privire la noul Cod al Transportului Naval, în acest sens se propune ca termen de realizare decembrie 2026 (pct.1 din avizul Agenției Navale); 17.2 la acțiunea normativă nr.141 și 146 opinăm asupra susținerii propunerii formulate de Agenția Navală în pct.2 și 3 din aviz privind excluderea acesteia din lista instituțiilor coresponsabile;	Se acceptă.

		17.3 la acțiunea nr.154, se propune substituirea categoriei actului normativ prin care se preconizează a fi aprobate specificațiile tehnice, și anume ordin al ministrului (pct.4 din Avizul Agenției Navale); 17.4 cu referire la propunerea Agenției Navale (pct.5 din aviz) privind excluderea acțiunii normative nr.173, comunicăm susținerea acesteia. 17.5 prin prisma obiecției expuse în pct.6 din avizul Agenției, se propune completarea listei instituțiilor coresponsabile de realizarea acțiunilor normative nr.169 și 170 a Consiliului Concurenței și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, iar la acțiunea nr.172 a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.	
		18. Prin prisma modificărilor operate la costurile acțiunilor din Anexa A și B , se propune actualizarea capitolului nr. 3 „Aspecte financiare (estimarea costurilor)” din partea narativă după cum urmează: „Astfel, costurile estimative pentru transpunerea actelor din Anexa A este de 39996,95 mii lei, dintre care din bugetul de stat sunt acoperite 31852,44 mii lei și vor fi incluse în programul bugetar 64 „Dezvoltarea transporturilor”, prin subprogramele 6403, 6404, 6405 și 6406. Totodată, 8144,5 mii lei vor fi alocate sub formă de asistență tehnică din partea partenerilor de dezvoltare, pentru elaborarea actelor normative.	Se acceptă.
		19. Pentru asigurarea implementării acțiunilor de implementare a măsurilor de transpunere și de consolidare a capacităților administrative prevăzute în Anexa B au fost estimate un total de 598677,38 mii lei, dintre care doar 1760,08 mii sunt acoperite din bugetul de stat, 300 mii sunt acoperite de partenerii de dezvoltare, astfel se estimează un necesar de resurse financiare în sumă de 596617,3 mii lei”.	Se acceptă.
		IV. La capitolul nr.18 „Statistici” 20. Propunem excluderea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale din lista instituțiilor responsabile de acțiunea nr.69 din Anexa B, reieșind din faptul că potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.897/2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025, Biroul Național de Statistică este responsabil de efectuarea cercetării statistice privind transportul de mărfuri și pasageri pe calea ferată, iar Autoritatea Aeronautică Civilă privind traficul aerian.	Se acceptă.

	V. La capitolul nr.21 „Rețele trans-europene” 21. Urmare procesului de definitivare a Planului Național de Dezvoltare pentru perioada 2026-2028 și a listei de proiecte investiționale propuse pentru finanțare prin Facilitatea de Reformă și Creștere pentru Moldova (Growth Plan), se constată o discrepanță a costurilor estimate pentru unele acțiuni prevăzute în Anexa B. Aceste diferențe sunt dictate de modificări ale cursului valutar și de estimarea unor noi costuri, care au apărut pe parcursul analizei detaliate a proiectelor. Din această perspectivă, pentru asigurarea alinierii costurilor acțiunilor pentru o alocare adecvată a fondurilor și o implementare eficientă a proiectelor prevăzute în anexă propunem următoarele modificări: 21.1 la acțiunea nr.1 privind reabilitarea și modernizarea infrastructurii feroviare va fi indicat un cost total de 2 300 000,0 mii lei. 21.2 la acțiunea nr.3 privind reabilitarea tronsonului de cale ferată Prut-1 - Cahul – Giurgiulești, indicatorul de monitorizare va fi revizuit la 5.4 km și ținând cont de noile estimări financiare, costul total al acțiunii va fi ajustat la 270 000.0 mii lei. 21.3 pentru acțiunea nr.4 privind modernizarea infrastructurii feroviare pe tronsonul Iași – Ungheni, costul total estimat este 240 000.0 mii lei, dintre care 120 000 mii lei se preconizează a fi acoperiți prin atragerea de fonduri externe. În acest sens s-a depus o solicitare de finanțare prin intermediul Mecanismul pentru Interconectarea Europei, însă 120 000 mii lei rămân neacoperiți. 21.4 la acțiunea nr.9 Construcția, reabilitarea și modernizarea drumurilor publice naționale incluse în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T) se precizează că, la moment, se află în desfășurare negocierile cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) pentru identificarea resurselor financiare necesare pentru implementarea proiectului dat.	Se acceptă.
	22. Având în vedere costurile ajustate din Anexa B, se impune actualizarea capitolului nr. 3 „Aspecte financiare (estimarea costurilor)” din partea narativă după cum urmează: „Pentru asigurarea implementării acțiunilor de implementare a măsurilor de transpunere și de consolidare a capacităților administrative prevăzute	Se acceptă.

		în Anexa B au fost estimate un total de 26 690 332,27 mii lei, dintre care doar 63 264,7 mii sunt acoperite din bugetul de stat, 7 421 067,57 mii sunt acoperite de partenerii de dezvoltare, astfel se estimează un necesar de resurse financiare în sumă de 19 206 000 mii lei. Respectiv, urmează a fi identificate surse suplimentare de finanțare, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare, pentru a acoperi costurile anumitor acțiuni care nu pot fi susținute în totalitate din contul surselor bugetare”.	
		VI. La capitolul nr.24 „Justiție, libertate, securitate” 23. Obiectăm asupra acțiunii nr.80 privind modificarea Hotărârii de Guvern nr.147/2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene, pentru a introducerea definițiilor prevăzute în Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 din Anexa A. În acest sens, atragem atenția că Poziția comună 2005/69/JAI se referă în mod specific la prevenirea și combaterea criminalității grave și organizate, inclusiv a terorismului, asigurând că statele membre iau măsurile necesare pentru întărirea cooperării între autoritățile lor competente, responsabile cu aplicarea legii, precum și între acestea și autoritățile omoloage din țări terțe, prin schimbul de date cu Interpol privind pașapoartele. Având în vedere, că normele stabilite de acest act UE depășesc domeniul de aplicare a Programului național de facilitare a transporturilor aeriene, considerăm necesar excluderea acțiunii respective.	Precizare. Acțiunea a fost exclusă din considerentul că primul pas va fi elaborarea și aprobarea proiectul de Lege privind schimbul de anumite date cu Interpol, care va asigura transpunerea Poziției comune 2005/69, ulterior, se va examina necesitatea ajustării cadrului subsecvent.
		VII. La capitolul nr.27 „Mediu și schimbări climatice” 24. Acțiunea normativă nr.168 privind stabilirea standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi din Anexa A va fi renumerotată ca acțiunea nr.165, dat fiind faptul că sunt acțiuni identice, iar potrivit reperelor metodologice elaborate de Biroul pentru Integrare Europeană, dacă aceeași măsură transpune mai multe acte UE, aceasta va păstra același număr de ordine de fiecare dată când se repetă în Anexa A. Totodată, se propune completarea acțiunilor normative nr.165, 169 și 170, prin indicarea	Se acceptă

		categoriai actului normativ prin care urmează a fi aprobate respectivele regulamente și anume prin ordin al ministrului.	
		25. Se propune extinderea termenului de realizare a acțiunii nr. 10 din Anexa B până în decembrie 2028, având în vedere că aceasta vizează construcția apeductelor, rețelelor de canalizare și stațiilor de epurare a apelor uzate, cu termenul inițial de finalizare stabilit pentru decembrie 2027. Această acțiune este destinată implementării acțiunii nr.54 din Anexa A, care prevede aprobarea Secțiunii specializate „Apă și sanitație” a Planului de amenajare a teritoriului național și a transpunerii Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale. Având în vedere complexitatea procesului de implementare, nu este posibil ca termenul pentru acțiunea din Anexa B să fie același cu termenul stabilit în Anexa A, respectiv 2027. Astfel, este necesară ajustarea termenului pentru a asigura finalizarea corespunzătoare a măsurilor și alocarea adecvată a resurselor pentru atingerea obiectivelor de infrastructură în domeniul gestionării apelor uzate.	Se acceptă
		26. La capitolul I. Introducere din partea narativă a Capitolului nr. 27, se vor ajusta responsabilitățile atribuite Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale prin eliminarea sintagmei „administrarea companiilor de transport maritim” și înlocuirea acesteia cu următorul text: „monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim”. Suplimentar, și la subcapitolul 8 „Schimbări climatice” urmează a fi ajustate responsabilitățile specifice Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului nr.690/2017, or domeniul energetic nu este atribuit în competența ministerului. Mai mult ca atât, referința la Serviciul de politici de transport aerian din cadrul ministerului, urmează a fi substituită cu Autoritatea Aeronautică Civilă, care în conformitate cu prevederile Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice, asigură implementarea actelor normative și a documentelor de politici în domeniul aviației și al reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației.	Se acceptă

61.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 6377 din 27.02.2025	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), reieșind din domeniile de competență, comunică susținerea proiectului cu unele propuneri de completare și modificări tehnice după cum urmează. Capitolul 1 „Libera circulație a mărfurilor”, Anexa A: Propunem completarea Anexei cu următoarele acțiuni: 1. Directiva (UE) 2022/2380 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 noiembrie 2022 de modificare a Directivei 2014/53/UE privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio (CELEX: 32022L2380); 2. Regulamentul Delegat (UE) 2023/1717 al Comisiei din 27 iunie 2023 de modificare a Directivei 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește specificațiile tehnice pentru priza de încărcare și protocolul de comunicare de încărcare pentru toate categoriile sau clasele de echipamente radio care pot fi reîncărcate prin încărcare prin cablu, (CELEX: 32023R1717). Ambele acte juridice UE vor fi transpuse prin acțiune normativă: „Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”, nr. d/o: 28; instituția responsabilă: MDED ; luna: Decembrie, anul implementării: 2026; costuri estimative: 189,1, acoperite din bugetul de stat. 3. Regulamentul (UE) 2024/2747 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2024 de instituire a unui cadru de măsuri privind situațiile de urgență pe piața internă și reziliența pieței interne și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2679/98 al Consiliului (Regulamentul privind situațiile de urgență pe piața internă și reziliența pieței interne) - CELEX: 32024R2747, nr. d/o: 29, acțiune normativă: „Proiectul hotărârii Guvernului de instituire a unui cadru de măsuri privind situațiile de urgență pe piața și reziliența”, indicator de monitorizare: „Hotărâre de Guvern adoptată”, instituția responsabilă: MDED,	Se acceptă

		instituția co-responsabilă: CS – Cancelaria de Stat, luna: Noiembrie, anul implementării: 2027, costuri estimative: 189,1, acoperite din bugetul de stat. 4. Directiva 2014/68/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor sub presiune - CELEX:3A02014L0068-20140717, nr. d/o: 30, acțiune normativă: „Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1333/2016”, indicator de monitorizare: „Hotărâre de Guvern adoptată”, instituția responsabilă: MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, luna: Noiembrie, anul implementării: 2027, costuri estimative: 189,2, acoperite din bugetul de stat. 5. Directiva 2014/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a recipientelor simple sub presiune - CELEX: 3A32014L0029,, nr. d/o: 31, acțiune normativă: „Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 368/2015”, indicator de monitorizare: „ Hotărâre de Guvern adoptată”, instituția responsabilă: MIDR, luna: Noiembrie, anul implementării: 2027, costuri estimative: 189,3, acoperite din bugetul de stat.	
		Totodată, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este indicat în calitate de instituție responsabilă pentru următoarele acte: poziția 30. Directiva Consiliului din 20 mai 1975 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la generatoarele de aerosoli (75/324/CEE) și poziția 31: Regulamentul (UE) 2016/1628 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazeși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră. Astfel, informăm că, în temeiul Anexei nr.1 din Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, pentru generatoare de aerosoli și limite ale emisiilor de poluanți gazeși și de particule poluante și omologare de tip	MM nu acceptă

		pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, în calitate de autoritate de reglementare este desemnat Ministerul Mediului. În acest context la pozițiile 30 și 31 este necesar de indicat Ministerul Mediului, în calitate de instituție responsabilă, ca urmare Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, se va exclude. Totodată, se propune de exclus Ministerul Mediului din rubrica instituție-coresponsabilă.	
		Capitolul 3 „ Drepturile de stabilire și libertatea de a presta servicii”, Anexa A: Solicităm excluderea acțiunii nr. 7 (nr. d/o 13) „Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor” din considerentul că transpunerea Directivei 2019/882 este prevăzută la Capitolul 23, respectiv se consideră oportun de a fi păstrată la un singur capitol. Pentru acțiunea nr. 15 (nr. d/o 19) „Directiva Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciale independenți - CELEX: 31986L0653” (ce se referă la Proiect de Lege privind cerințele pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială (modificarea Codului Civil nr. 1107/2002), de indicat Ministerul Justiției - instituție co-responsabilă. Ca urmare a coordonărilor suplimentare cu Ministerul Culturii, propunem excluderea din proiectul PNA, Capitolul 3, Anexa A, a pct. 3 ”Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Inventarul Turismului” și din Anexa B a pct. 1 Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat ”Inventarul turismului”, deoarece obligația de elaborare a Inventarului Turismului nu se conține în și nu reiese din actele UE din Capitolul 3. Propunerea a fost coordonată cu dl Andrei Chistol, Secretar de Stat, Ministerul Culturii și confirmată telefonic de dna Maria Ursan, Șefă Direcție turism, Ministerul Culturii	Se acceptă Se acceptă
		Capitolul 6 ”Dreptul societăților comerciale” Propunem completarea Anexei cu următoarea acțiune.	Se acceptă

		1. Directiva (UE) 2025/25 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 2024 de modificare a Directivelor 2009/102/CE și (UE) 2017/1132 în ceea ce privește extinderea și îmbunătățirea suplimentară a utilizării instrumentelor și proceselor digitale în domeniul dreptului societăților – CELEX 32025L0025, nr. d/o 2; acțiune normativă: „Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale (Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni”, indicator de monitorizare: „Lege adoptată”, instituția responsabilă: MDED, instituția co-responsabilă: CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASP – Agenția Servicii Publice, luna: Decembrie, anul implementării: 2026, costuri estimate: 208,0 acoperite din bugetul de stat.	
		Capitolul 28 „ Protecția consumatorilor și sănătate publică”, Anexa A: Propunem completarea Anexei cu un act normativ nou la acțiunea nr. 6 (nr. d/o: 9) „Directiva (UE) 2023/2225 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 privind contractele de credit de consum și de abrogare a Directivei 2008/48/CE - CELEX: 32023L2225”, cu următorul conținut: acțiune normativă: „Proiect de hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la intermediarii de credit”, indicator de monitorizare: „ Lege adoptată”, instituția responsabilă: CNPF, luna: Decembrie, anul implementării: 2026, costuri estimate: 147.9, acoperite din bugetul de stat.	Se acceptă
		Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media”, Anexa A: Propunem completarea Anexei cu următoarele acțiuni: 1. Comunicarea Comisiei Orientări privind transparența ierarhizării în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1150 a Parlamentului European și a Consiliului (2020/C 424/01) - CELEX: 52020XC1208(01), nr. d/o: 11; acțiune normativă: „Proiect de hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Regulamentului privind punerea în aplicare a Legii privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online”, indicator de monitorizare „Hotărârea adoptată”, instituția responsabilă: Consiliul Concurenței,	Se acceptă

		luna: Octombrie, anul implementării: 2026, costuri estimative: 189,087, acoperite din bugetul de stat. 2. Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) CELEX: 32000L0031; nr. d/o: 11, acțiune normativă: „Proiect de lege privind serviciile digitale, indicator de monitorizare „Lege adoptată, instituția responsabilă: MDED, luna: Octombrie, anul implementării: 2026, costuri estimative: 207.99, acoperite din bugetul de stat.	
		Totodată, având în vedere că acțiunea nr. 14 (nr. d/o 5) „Regulamentul (UE) 2024/1309 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Regulamentul privind infrastructura gigabit) - CELEX: 32024R1309” și acțiunea nr. 16 (nr. d/o 7) „Recomandarea (UE) 2020/1307 privind un set comun de instrumente al Uniunii pentru reducerea costului instalării rețelelor de foarte mare capacitate și asigurarea accesului în timp util și ușor pentru investiții la spectrul de frecvențe radio 5G, cu scopul de a încuraja conectivitatea în sprijinul redresării economice a Uniunii după criza provocată de pandemia de COVID-19 - CELEX: 32020H1307”, se referă la același proiect de lege privind accesul pe proprietăți și utilizarea infrastructurii, respectiv, reprezintă una și aceeași acțiune normativă. Astfel, solicităm ca acestea să fi puse sub numărul nr. d/o: 5.	Se acceptă
		La acțiunea nr. 20 (nr. d/o 11) „Recomandarea (UE) 2018/334 privind măsuri de combatere eficace a conținutului ilegal online – CELEX 32018H0334” (ce se referă proiect de hotărâre de Guvern cu privire la crearea platformei web pentru raportarea conținutului infracțional online, în vederea executării art.4-5 din Legea nr.20/2009), solicităm redenumirea acțiunii normative în următorul text „Proiect de lege privind serviciile digitale”, substituirea indicatorului de monitorizare cu „Lege adoptată”, instituția responsabilă: de substituit MAI – Ministerul Afacerilor Interne cu MDED, instituția co-responsabilă: va fi exclus MDED, costuri estimative: de substituit cu 207, 99.	Se acceptă

		Pentru actul normativ „Proiect hotărârii de Guvern privind instituirea Centrului național de coordonare de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică” ce se referă la acțiunea nr. 49 (nr. d/o 31) „Regulamentul (UE) 2021/887 de înființare a Centrului european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică și a Rețelei de centre naționale de coordonare” - CELEX: 32021R0887, propunem includerea unei acțiuni noi, cu nr. d/o 31 (același) „Comunicarea Comisiei C(2021) 7412: Orientări privind evaluarea capacității Centrelor Naționale de Coordonare de a gestiona fonduri pentru a îndeplini misiunea și obiectivele prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/887”.	Se acceptă
		La acțiunea nr. 50 (nr. d/o 32) „Comunicare COM(2023) 207 privind Eliminarea deficitului de talente în materie de securitate cibernetică pentru a stimula competitivitatea, creșterea și reziliența UE” (ce se referă la „Academia de competențe în materie de securitate cibernetică”), denumirea acțiunii normative: „Acord de colaborare între Republica Moldova și Academia de competențe în domeniul securității cibernetică UE” de substituit cu „Actul de participare în cadrul inițiativei Academia de competențe în materie de securitate cibernetică UE”.	Se acceptă
		La acțiunea nr. 52 (nr. d/o 41) „Comunicare din partea comisiei - Liniile directoare ale Comisiei privind aplicarea articolului 4 (1) și (2) din Directiva (UE) 2022/2555 (Directiva NIS 2) - CELEX: 32022L2555, denumirea proiectului „Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea unor acte normative (pentru punerea în aplicare a alin. (5) din art.3 al Legii nr. 48 din 16.03.2023 privind securitatea cibernetică)” va fi modificat după cum urmează „Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modul de implementare a măsurilor de securitate a rețelelor și sistemelor informatice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice”, respectiv, va fi modificat nr, d/o din ”41” în ”38”, având în vedere referința la același act normativ.	Se acceptă
		Acțiunea nr. 53 (nr. d/o 42) „Comunicarea din partea Comisiei - Liniile directoare ale Comisiei privind aplicarea articolului 3(4) din Directiva (UE) 2022/2555 (Directiva NIS 2) (2023/C 324/02)” va fi exclusă, întrucât aceasta a fost deja aliniată prin HG nr. 860/2024 cu privire la identificarea furnizorilor de servicii. Prevederile aplicabile doar statelor membre ale Uniunii Europene nu au fost transpuse. Transpunerea acestora este condiționată de aderarea Republicii Moldova la UE.	Se acceptă

		La acțiunea nr. 2 (nr. d/o 1) „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2243 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a modelului fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului – CELEX 32019R2243”, solicităm să fie substituit actul normativ „Proiect de lege privind comunicațiile electronice” cu „Proiectul hotărârii Consiliului de Administrație ANRCETI privind stabilirea modelului fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului”, cu nr. d/o nou: 53, indicator de monitorizare: „Hotărâre adoptată”, instituția responsabilă: ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, respectiv de exclus MDDE ca instituție responsabilă, costuri estimative: 117,29, luna: Aprilie, anul implementării: va fi substituit cu - 2027.	Se acceptă
		Suplimentar, propunem ca anul implementării al acțiunilor normative cu nr. d/o 30 (ce se referă la Proiect Hotărâre de Guvern privind securitatea cibernetică a rețelelor 5G) și nr. d/o 46 (ce se referă la recomandarea (UE) 2017/1584 și la proiectul hotărârii de Guvern privind răspunsul coordonat la incidentele și crizele de securitate cibernetică de mare amploare) să fie modificat din ”2026” în ”2027”, reieșind din complexitatea actelor normative.	Se acceptă
		Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media”, Anexa B: La acțiunea nr. 7 „Operaționalizarea Agenției pentru securitate cibernetică (CERT Național, Punct Național de Contact)”, suma acoperită din bugetul de stat „22 600,00 mii lei” de substituit cu „20 416,5 mii lei”, conform bugetului Agenției pentru Securitate Cibernetică, aprobat pentru anul 2025. Respectiv, suma indicată pentru această acțiune la compartimentul „Acoperit din asistență externă” - „500,00 mii lei” se va substitui cu „2 683,5 mii lei”. Totodată, cuvintele „securitate cibernetică” din denumirea acțiunii se recomandă a fi expuse cu majuscule, după cum urmează „Securitate Cibernetică”.	Se acceptă
		La acțiunea nr.8 „Crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetice și a Sistemului informațional destinat ținerii registrului respectiv”, solicităm substituirea anului implementării din „2025” în „2026”, întrucât crearea acestuia urmează a fi efectuată urmare a aprobării Regulamentului privind modul de ținere	Se acceptă

		a Registrului de stat al incidentelor cibernetice, care va fi aprobat către finele acestui an.	
		Capitolul 20 „ Politica industrială și antreprenorială”, Anexa A: Propunem, la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării, următoarea modificare: Pentru actele normative cu nr. d/o 14 (acțiunile 12, 13, 14, 15,16 - CELEX: 32009R0723, CELEX: 32018D0499, CELEX: 32015D2097, CELEX: 32012D0136, CELEX: 32014D0923), solicităm să fie modificarea denumirii actului normativ din ”Proiectul hotărârii de Guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC” în „Ordin al ministrului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în ERIC.”	Se acceptă
		La acțiunea nr. 2 (nr. d/o 2) ”Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – CELEX 32011L0007”, (ce se referă la Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea modelului de raportare și monitorizare a plăților întârziate), solicităm modificarea termenului de implementare, din „luna: iunie și anul implementării: 2025” în ”luna: martie, anul implementării: 2027”.	Se acceptă
		Capitolul 30 „ Relații Externe”, Anexa A: La acțiunea nr. 2 (nr. d/o 3) „ Regulamentul (UE) nr. 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante - CELEX: 32019R0125” (ce se referă la Proiectul hotărârii de Guvern privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), solicităm modificarea termenului de realizare, din ”luna: Aprilie, anul implementării: 2025” în ”luna: Iunie, anul implementării: 2025”, reieșind din complexitatea acțiunii.	Se acceptă
62.	Comisia Electorală Centrală nr. 6378 din 27.02.2025	Comisia Electorală Centrală comunică următoarele. I. Comisia susține proiectul Hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025)", fără a înainta propuneri la aceasta.	—

		II. In ceea ce privește proiectul Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, la această etapă, formulăm următoarele propuneri: I . La Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturi fundamentale”: - Anexa A, poziția 25: propunem a se completa coloana „INSTITUTII CORESPONSABILE” cu textul „MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”. - pozițiile 40 și 41: propunem a se completa coloana „ANUL ADOPTĂRII” cu cifrele „2028”, iar coloanele „COSTURI ESTIMATE (mii lei)” și „ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)” cu cifrele „207,9”. - Anexa B, poziția 39, propunem a se înlocui în coloana „ANUL ADOPTĂRII” cifrele „2026” cu cifrele „2025”	1.Regulamentul 2024/900 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică a fost transferat la capitolul privind Funcționarea Instituțiilor Democratice. 2.Aceste puncte au fost excluse. În același timp, potrivit foii de Parcurs privind ”Statul de drept” Republica Moldova s-a angajat să alinieze legislația națională la acquis-ul UE privind exercitarea dreptului de a alege și de a fi ales la alegerile locale pentru cetățenii Uniunii și la alegerile în Parlamentul European, până la data aderării. 3.Se acceptă.
		2. La Capitolul „Criteriul Politic” (Funcționarea Instituțiilor Democratice): - Anexa A, poziția 1, propunem a se înlocui în coloana „ACȚIUNE NORMATIVĂ” textul „Proiect de lege privind modificarea Codului electoral și	Se acceptă

		altor acte normative, prin prisma rezultatelor evaluărilor post-electorale, adreselor Curții Constituționale, recomandărilor misiunilor de observare a alegerilor, avizelor Comisiei de la Veneția și celor mai bune practici și standarde internaționale în domeniu" cu textul „Proiect de lege privind modificarea Codului electoral și altor acte normative, prin prisma rezultatelor evaluărilor post-electorale, adreselor Curții Constituționale, recomandărilor misiunilor de observare a alegerilor, avizelor Comisiei de la Veneția și celor mai bune practici și standarde internaționale în domeniu, inclusiv prin prisma implementării metodelor alternative de vot (votul prin corespondență)" . - Anexa B, poziția 9, propunem a se completa coloana „INDICATOR DE MONITORZARE” cu textul „Acces la sistem”; - poziția 13, propunem a se completa coloana „INSTITUTIA RESPONSABILA" cu textul: „CCRM - Curtea de Conturi". Costurile pentru acțiunile din Anexa B sunt incluse în atașamentul acestui demers. Totodată, având în vedere că, potrivit punctului 7 din proiectul de hotărâre, se propune actualizarea anuală a Programului, Comisia își rezervă posibilitatea de a înainta ulterior propuneri în privința costurilor și modului de realizare a acțiunilor.	
63.	Ministerul Dezvoltării și Economiei Digitalizării (aviz suplimentar)	suplimentar o propunere referitor la Capitolul ”Reforma Administrației Publice” , Anexa A, după cum urmează. Capitolul ”Reforma Administrației Publice” , Anexa A: Pentru acțiunea nr. 19 (nr. d/o 19) „Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor – CELEX: 32018R1724” (ce se referă la Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice) solicităm respectuos de indicat CS – Cancelaria de Stat, în calitate de instituție responsabilă, ca urmare Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, se va exclude. Astfel, informăm că, MDDE are mandat doar în ce privește politici privind digitalizarea serviciilor publice. Legea 234/2021 cu privire la serviciile publice a fost promovată de către CS, respectiv, și la modificarea acesteia lead-ul ar trebui să fie asumat de către CS. În context, art.7 din Legea 234/2021 prevede autoritatea	Nu se acceptă, deoarece CS nu elaborează politici pentru digitalizarea serviciilor publice. (decizia CCII din 26.03.2025)

		responsabilă de politici în domeniul modernizării serviciilor publice. În prezent, această este CS.	
64.	Ministerul Justiției Nr. 6405 din 27.02.2025	Potrivit notei de fundamentare, proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în baza propunerilor grupurilor de lucru instituite prin Hotărârea Guvernului nr. 180/2024 cu privire la mecanismul de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și modul de organizare și funcționare a echipei de negociere în cadrul acestui proces, cu implicarea tuturor ministerelor și autorităților publice centrale responsabile. Urmare examinării proiectului, se constată că Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 a fost elaborat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, astfel încât documentul respectă rigorile de structură stabilite. Astfel, reieșind din faptul că Programul reprezintă principalul document pentru planificarea și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor generate și asumate în timpul negocierilor de aderare, acțiunile planificate necesită a fi armonizate cu măsurile indicate în Foia de parcurs „Statul de drept”. Subsecvent au fost identificate următoarele propuneri pentru îmbunătățirea proiectului.	Se acceptă
		La capitolul 6: La pct. 4 din Anexa A (Regulamentul (CEE) nr. 2137/85 al Consiliului din 25 iulie 1985 privind Grupul European de Interes Economic (GEIE)), Ministerul Justiției se va exclude de la această acțiune, pornind de la obiectul de reglementare al actului UE. În context, conform prevederilor din preambulul Regulamentului (CEE) nr. 2137/85, activitatea grupului se supune dispozițiilor din legislațiile statelor membre privind exercitarea unei activități și controlul acesteia. Potrivit art. 1 din Regulamentul (CEE) nr. 2137/85, părțile care intenționează să constituie un grup trebuie să încheie un contract și să procedeze la înregistrarea prevăzută la articolul 6. Astfel, în calitate de co-executor urmează a se include Agenția Servicii Publice, ca fiind cea responsabilă de înregistrarea persoanelor juridice. Totodată, Ministerul Justiției va efectua expertiza juridică a proiectului, conform procedurii stabilite prin Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă
		La capitolul 8: În partea ce vizează transpunerea Directivei nr. 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care	Se acceptă.

		guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene, și a Comunicării Comisiei privind cuantificarea prejudiciilor în acțiunile în despăgubire întemeiate pe încălcarea articolului 101 sau 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sugerăm următoarele: La rubrica „acțiunea normativă” se va prevedea: „proiect de lege privind modificarea Legii concurenței nr. 183/2012 și a cadrului conex (după caz, elaborarea unui proiect de lege specială privind acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență)”. Referitor la transpunerea Comunicării Comisiei privind cooperarea dintre Comisie și instanțele statelor membre ale Uniunii Europene în aplicarea articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (2004/C101/04), sugerăm ca la rubrica „acțiunea normativă” să fie prevăzut: „proiect de lege privind modificarea Legii concurenței nr. 183/2012 și a cadrului conex” Cu referire la transpunerea Comunicării Comisiei privind asigurarea respectării normelor în materie de ajutoare de stat de către instanțele naționale 2021/C 305/01, sugerăm ca la rubrica „acțiunea normativă” să fie prevăzut: „proiect de lege privind modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și a cadrului conex”. Se constată că, deși actele UE menționate mai sus vizează activitatea instanțelor judecătorești, domeniul de reglementare a acestora ține de legislația în materie de concurență și de ajutor de stat. În context, având în vedere ca intervențiile legislative se impun în mod special în Legea concurenței nr. 183/2012 și în Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat (se propune completarea acestora cu capitole distincte, în partea ce vizează transpunerea reglementărilor actelor UE sus-citate), la rubrica „instituția responsabilă” considerăm relevant a indica Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, iar la rubrica „instituția co-responsabilă” – Ministerul Justiției și Consiliul Concurenței. Totodată, menționăm că potrivit pct. 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 143/2021, acesta din urmă realizează funcțiile în domeniile politici economice, reglementarea mediului de afaceri, infrastructura calității și supravegherea pieței	

		Acțiunile și măsurile prevăzute la capitolul 23 „Justiție și drepturi fundamentale” (atât din anexa A, cât și anexa B) vor fi revizuite și ajustate de către Ministerul Justiției la proiectul Foii de parcurs „Statul de Drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană).	Se acceptă.
		La capitolul 24: Anexa A: La pct. 9 (RoL 20), la poziția „instituția co-responsabilă” se va completa cu textul „SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. La pct. 9 (RoL 20) și pct. 10 (RoL 24), la poziția „anul adoptării” cifrele „2026”	Se acceptă.
		La pct. 10 (RoL 32), cifrele „2026” se vor substitui cu cifrele „2027”.	Nu se acceptă. A fost indicat anul 2026, având în vedere faptul că acțiunea în Foaia de parcurs „Statul de drept” are același termen indicat, doar că implementarea va fi din data aderării.
		La pct. 11 (RoL 33) se va specifica că acțiunea va fi aplicată la data aderării, iar termenul adoptării se va indica Decembrie 2026.	Precizare. La acțiunea indicată a fost stabilit anul 2029, pentru punerea în aplicare.
		La pct. 12 (RoL 34 și 35), pct. 14 (RoL 39), pct. 13 (RoL 37), pct. 58 (RoL 115), pct. 69 (RoL 128), pct. 80 (RoL 137), pct. 81 (RoL 138), pct. 98 (RoL 156) termenul adoptării se va indica Decembrie 2027.	La acțiunea 115 (Directivei (UE) 2024/1233), MAI a inițiat procesul de aliniere iar termenul este stabilit pentru Noiembrie 2025. Pentru celelalte acțiuni termenul a fost stabilit

			decembrie 2029, având în vedere faptul că în Foaia de parcurs „Statul de drept” termenul pentru acestea este la data aderării.
		La pct. 17 (RoL 44) la poziția termenul adoptării, textul „Aprilie 2025” se va substitui cu textul „August 2026”.	Nu se acceptă. Proiectul a fost inițiat de MAI iar la etapa actuală nu există riscuri de tergiversare.
		La pct. 19 (RoL 46) la poziția luna adoptării luna „Septembrie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Se acceptă.
		La pct. 23 (RoL 55), denumirea actului normativ se va expune conform redacției „Proiect Hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a arestului preventiv și a pedepselor privative de libertate pentru consumul de droguri”, la poziția lunii adoptării se va indica „Decembrie”.	Se acceptă.
		La pct. 24 (RoL 57), poziția „instituția co-responsabilă” se va completa cu textul „CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal”.	Se acceptă.
		La pct. 25 (RoL 59) la poziția luna adoptării luna „Iulie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Se acceptă.
		La pct. 28 (RoL 63) la poziția „instituția responsabilă” textul „SIS – Serviciul Informații și Securitate” se va substitui cu textul „MAI – Ministerul Afacerilor Interne”. Poziția „instituția co-responsabilă” se va completa cu textul „SIS – Serviciul Informații și Securitate”, iar luna adoptării luna „Octombrie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Se acceptă.
		La pct. 31 (RoL 67), acțiunea normativă expusă nu este formulată clar și lipsește trimiterea la actul UE la care urmează a fi aliniat actul normativ.	Precizare. Proiectul a fost inițiat de MAI iar denumirea este cea atribuită proiectului la etapa

			actuală. Elaborarea acestuia este o condiție prealabilă alinierii la Directiva (UE) 2022/2557.
		La pct. 58 (RoL 115) la poziția luna adoptării luna „Aprilie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Se acceptă. Termenul a fost stabilit pentru noiembrie 2025.
		La pct. 59 (RoL 117) la poziția luna adoptării luna „Noiembrie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Precizare. Proiectul este elaborat de MAI și va fi aprobat în termenul indicat.
		La pct. 60 (RoL 118) și pct. 62 (RoL 120), la poziția luna adoptării luna „Ianuarie” se va substitui cu luna „Decembrie”.	Precizare. Proiectul este elaborat de MAI și va fi aprobat în termenul indicat – Noiembrie 2025.
		La pct. 61 (RoL 119) la poziția „anul adoptării” cifrele „2025” se vor substitui cu cifrele „2026”.	Precizare. Proiectul este elaborat de MAI și va fi aprobat în termenul indicat – Noiembrie 2025.
		La pct. 65 (RoL 123) la poziția „instituția responsabilă” textul „MJ – Ministerul Justiției” se va substitui cu textul „MAI – Ministerul Afacerilor Interne”, iar la poziția „instituția co-responsabilă” substituirea se va face în mod invers (obieție valabilă și pentru pct. 66 (RoL 124)).	Acțiunea a fost exclusă. Republica Moldova este parte la protocolul menționat.
		La pct. 67 (RoL 125) la poziția „instituția co-responsabilă” textul „MAE – Ministerul Afacerilor Externe” se va substitui cu textul „MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”, iar la poziția luna adoptării „Ianuarie” se va substitui cu textul „Decembrie”.	Se acceptă.

		La pct. 84 , capitolul 9 „Cooperarea juridică în materie civilă și comercială” acțiunea urmează a fi exclusă, deoarece prin Regulamentul 2020/1783 se abrogă Regulamentul nr. 1206/2001, cu excepția art. 6 care va fi aplicabil până la intrarea în vigoare a art. 7 din Regulamentul 2020/1783 (care, potrivit estimărilor ar trebui să intre în vigoare în aprilie-mai 2025).	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă.
		La pct. 99 (RoL 157) la poziția „instituția responsabilă” textul „MJ – Ministerul Justiției” se va substitui cu textul „MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”, iar la poziția „instituția co-responsabilă” se va expune în următoarea redacție: „MJ – Ministerul Justiției, ADJAJ - Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, UNEJ - Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești”.	Precizare. La ședința din 06.03.2025, organizată de MAI în format online, MJ și-a asumat responsabilitatea de executare a acțiunii.
		La pct. 102 (RoL 160) poziția „instituția co-responsabilă” se va expune în următoarea redacție „CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat”, iar la poziția „anul adoptării” cifrele „2026” se va substitui cu cifrele „2027”.	Se acceptă.
		Suplimentar, propunem completarea anexei A cu următoarea acțiune La compartimentul 1 „Lupta împotriva crimei organizate”, subcompartimentul 1.5. „Prevenirea și combaterea criminalității informatice” cu acțiunea „Proiect Hotărâre de Guvern în vederea punerii în aplicare a Directivei 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 privind atacurile împotriva sistemelor informatice și de înlocuire a Deciziei-cadru 2005/222/JAI a Consiliului (Aplicarea de la data aderării)”, instituție responsabilă – Ministerul Justiției, instituții co-responsabile- MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, luna anul adoptării decembrie 2027, costuri estimative acoperite din bugetul de stat - 117,29 mii lei.	Se acceptă parțial, costurile au fost ajustate. Termenul rămâne cel stabilit în foaia de parcurs care vizează elaborarea actului normativ în decembrie 2026, iar aplicarea acestuia la data aderării.
		Sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă se vor reține următoarele La proiectul hotărârii: Potrivit art. 43 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, scopul și rațiunea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ, motivația social-politică, economică sau de altă natură, precum și direcțiile principale care sunt reflectate în actul normativ sunt prevăzute în preambulul actului normativ. Preambulul precedă clauza de adoptare și nu conține norme juridice și reguli de interpretare.	Se acceptă

		La pct. 5, menționăm că în cazul în care se face referință la un act normativ, se expune denumirea deplină. La pct. 6, cuvântul „publicat” se va substitui cu verbul „se publică”, iar terminologia folosită în raport cu trimiterea la pagina electronică a Guvernului se va conforma Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora. La pct. 7, abrevierea „UE” se va reda în extenso. Subsidiar, se va nota că acțiunile și măsurile prevăzute la Criteriul politici (Funcționarea Instituțiilor Democratice) (atât din anexa A, cât și anexa B) vor fi revizuite și ajustate ulterior la proiectul Foii de parcurs privind Funcționarea Instituțiilor Democratice.	
65.	Ministerul Finanțelor Nr. 6452 din 27.02.2025	Ministerul Finanțelor comunică următoarele. La Capitolul „Reforma administrației publice”: Anexa A RAP, acțiunile 2 și 3, coloana „Lună”, cuvântul „iulie” se propune a fi substituit cu cuvântul „Octombrie”, urmare acesteia termenul va fi sincronizat cu termenul indicat la aceleași acțiuni în proiectul Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană).	Se acceptă
		La Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului”: La Anexa B se propun următoarele modificări: 1. La acțiunea nr. 1: – denumirea acțiunii va avea următoarea redacție: „Obținerea instrumentelor IT pentru analiza/investigarea avansată a tranzacțiilor cu activele virtuale”; – în coloana „Lună”, cuvântul „Decembrie” se va substitui cu cuvântul „Aprilie”; – în coloana „Anul implementării”, textul „2026” se va substitui cu textul „2025”, în condițiile în care acțiunea dată a fost realizată în trimestrul I, 2025; 2. La acțiunile nr. 1 și nr. 2: – în coloana „Costuri estimative (mii lei)”, textul „ND” se va substitui cu textul „ND (acoperit integral din surse externe ce nu pot fi estimate)”; 3. La acțiunea nr. 3: – în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Acoperit din bugetul de stat (mii lei)” se va completa cu textul „208,00”;	Se acceptă (la unele din acțiuni s-a intervenit cu modificări, iar acțiunea 2 și 4 trecute în cap.24)

		4. La acțiunea nr. 4: – denumirea acțiunii va avea următoarea redacție: „Achiziționarea, implementarea și mentenanța aplicației goAML - soluție software pentru consolidarea și unificarea procesului de raportare către SPCSB, interoperabilitatea bazelor de date și diseminarea informațiilor, conform competenței”; – în coloana „Anul implementării”, textul „2025” se va substitui cu textul „2025-2027”, respectiv din coloana „Lună”, cuvântul „Decembrie” se va exclude; – în coloana „Acoperit din bugetul de stat (mii lei)”, se va completa cu textul „1 125,52”; – în coloana „Acoperit din asistență externă (mii lei)”, textul „4 293,7” se va substitui cu textul „3 168,18”.	
		Cu referire la Partea narativă: - La Subcapitolul: Combaterea spălării banilor, pct.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor), textul „În partea ce ține de costurile de implementare pe dimensiunea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (anexa B), acestea vor fi acoperite din surse externe.” Se va substitui cu textul „În partea ce ține de costurile de implementare pe dimensiunea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, acestea constituie 4501,7 mii de lei, dintre care 1333,52 mii de lei vor fi acoperite din bugetul de stat, iar 3168,18 mii de lei - din asistență externă (se referă la anexa B).”	Nu se acceptă (au fost operate unele schimbări la Anexa B - textul a fost modificat ulterior cu alte costuri).
		Suplimentar, atragem atenția asupra faptului că unele acțiuni din Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului” se dublează în Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”, după cum urmează: - acțiunea nr. 2 din Anexa B aferentă Capitolului 4, cu acțiunea nr. 80 din Anexa B aferentă Capitolului 24; - acțiunea nr. 4 din Anexa B aferentă Capitolului 4, cu acțiunea nr. 84 din Anexa B aferentă Capitolului 24. Prin urmare, având în vedere dublarea acțiunilor menționate, se consideră oportun excluderea acestora din Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”.	Nu se acceptă. Acțiunile derivă din foaia de parcurs ”Statul de drept” ce cuprinde capitolul 23 și 24, prin urmare pentru o mai bună monitorizare se consideră oportun ca acțiunile date să rămână la capitolul

			24 (GL 4 a acceptat mutarea).
		La Capitolul 5 „Achiziții publice”: La Anexa A, se propune modificarea acțiunii normative de aliniere la Directiva 92/13/CEE a Consiliului din 25 februarie 1992 de coordonare a actelor cu putere de lege și dispoziții administrative referitoare la aplicarea normelor comunitare privind achizițiile publice procedurile entităților care își desfășoară activitatea în sectoarele de apă, energie, transport și telecomunicații (CELEX: 31992L0013) și Directiva Consiliului 89/665/EEC din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și actelor administrative privind aplicarea procedurilor privind căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări (CELEX: 31989L0665). Astfel, acțiunea normativă „Proiect de lege privind achizițiile publice”, pentru ambele acte UE, se va substitui cu „Proiect de lege privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice, sectoriale și concesiuni”, termen de realizare – octombrie 2025, cost estimativ 129,02 mii lei.	Se acceptă
		La Anexa B, se propune excluderea următoarelor acțiunilor cu nr. 2, 3 și 4: Identificarea organizațiilor relevante pentru sistemul de achiziții publice de la nivel strategic, tactic și operațional. Definirea cadrului de suport și control capabil să asigure racordarea achizițiilor la acțiunile din documentele de politici sectoriale ce contribuie la atingerea obiectivelor din SND, corespunderea necesităților identificate cu obiectivele din documentele de politici sectoriale, prioritizarea, bugetarea și includerea în planurile de achiziții a necesităților. Elaborarea și implementarea mecanismului capabil să asigure realizarea achizițiilor de importanță națională ce necesită activități guvernamentale transversale și cooperare interinstituțională. Propunerea de excludere reiese din considerentul că în urma reevaluării s-a constatat că acestea nu au un impact direct asupra alinierii la acquis-ul UE în domeniul achizițiilor publice. Prin urmare, s-a decis excluderea lor, considerându-se că nu sunt esențiale pentru etapa curentă de aderare, iar resursele și eforturile vor fi direcționate către măsuri cu un impact mai rapid asupra conformității cu cerințele europene. Ulterior, se va revizui numerotarea acțiunilor pentru a asigura o ordonare coerentă a acestora.	Se acceptă

		La Partea narativă, se propune ajustarea paragrafelor 2 și 3 din punctul 3 „Aspecte financiare ale implementării acțiunilor” cu următoarea redacție: „Estimarea costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative indică un necesar financiar de 31 184,05 mii lei pentru anul 2025 și 990,9 mii lei pentru anul 2026, aceste sume urmând să fie acoperite din alocațiile bugetului de stat și asistență externă. Costurile estimate pentru implementarea acquis-ului comunitar și consolidarea capacităților administrative se prezintă ca fiind semnificative, însumând 99 048,87 mii lei. Dintre acestea, 45 727,5 mii lei sunt preconizate a fi acoperite din asistență externă, 12 922,58 mii lei din alocațiile bugetului de stat, iar suma de 40 776,79 mii lei rămâne neacoperită.”	Se acceptă
		La Capitolul 7 „Dreptul proprietății intelectuale”: La Anexa A, la acțiunea normativă nr. 24, menționăm că domeniul reglementat de actul UE nu ține de competența Serviciului Vamal. Respectiv, solicităm revizuirea instituției responsabile, prin prisma atribuțiilor Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării/Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală.	Nu se acceptă (AGEPI a prezentat refuzul argumentat)
		La Capitolul 9 „Servicii financiare”: La Anexa A: – acțiunea nr. 132 „Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în bănci”, termenul de realizare se va modifica din 2025 în 2026, având în vedere termenul asumat conform prezentării de țară la subiectul dat ce a fost efectuată la screeningul bilateral din data de 3 și 4 februarie 2025. – completarea cu o acțiune nouă în următoarea redacție: „Proiect de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova 2025-2030”, care va avea ca indicator de monitorizare Lege adoptată, cu termenul de realizare august 2025. Instituția responsabilă de promovare - Ministerul Finanțelor, iar instituția co-responsabilă - Comisia Națională a Pieței Financiare. La „Costuri estimative (mii lei)” pentru acțiunea dată se va indica suma „416”, iar la rubrica „Acoperit din bugetul de stat (mii lei)” se va indica suma „208”.	Se acceptă
		La Anexa B: – La acțiunea nr. 1 „Organizarea și desfășurarea instruirilor și atelierelor privind finanțarea durabilă pentru informarea părților interesate”, în coloana „Costuri estimative (mii lei)” se va fi indica textul „ND (acoperit integral din surse externe	Se acceptă

		ce nu pot fi estimate)”, iar în coloana „Partenerul de dezvoltare”, se va indica textul „International Finance Corporation / World Bank”; – La acțiunea nr. 3 „Dezvoltarea unui sistem informațional de supraveghere prudentială a firmelor de investiții, de monitorizare și supraveghere a participanților profesioniști la piața de capital și de depistare și contracarare a abuzului pe piață (raportare, alerte, analiză)”, în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperite (mii lei)” va fi indicat textul „5 800,00”; – La acțiunea nr. 4 „Dezvoltarea unui sistem informațional pentru supravegherea și raportarea activității fondurilor de pensii facultative și a administratorilor acestora”, în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperite (mii lei)” va fi indicat textul „500,00”; – La acțiunea nr. 5 „Dezvoltarea unui sistem informațional în scopul supravegherii fondurilor de investiții și a administratorilor fondurilor de investiții”, în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperite (mii lei)” va fi indicat textul „500,00”; – La acțiunea nr. 6 „Crearea paginii/ sub-paginii web de comparare a comisioanelor percepute de către prestatorii de servicii de plată pentru cele mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți”, în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperite (mii lei)” va fi indicat textul „50,00”; – La acțiunea nr. 7 „Elaborarea unui studiu de fezabilitate privind implementarea Pilonului II (pensii private obligatorii)”, în coloanele „Costuri estimative (mii lei)” și „Neacoperite (mii lei)” va fi indicat textul „50,00”; – La acțiunea nr. 8 „Evaluarea gradului de pregătire a societăților de asigurare pentru implementarea cerințelor cantitative prevăzute de Directiva 2009/138/CE și de Directiva 2009/103/CE”, în coloana „Costuri estimative (mii lei)” se va completa cu textul „ND (acoperit integral din surse externe ce nu pot fi estimate)”, iar în coloana „Partenerul de dezvoltare”, se va indica textul „Comisia Europeană”; – La acțiunea nr. 9 “Implementarea Sistemului Informatic de Management în cadrul Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar”, în coloana „Costuri estimative (mii lei)” se va completa cu textul “2 200,00”; Suplimentar, se consideră necesar revizuirea numerotării acțiunilor, pentru a asigura coerența.	
		Cu referire la Partea narativă:	Se acceptă.

		- La Subcapitolul: Bănci și conglomerate financiare, pct.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) se va completa cu textul: „În partea ce ține de costurile de implementare a Sistemului Informațional de Management în cadrul FGDSB, acestea constituie 2200,0 mii lei, care vor fi acoperite din bugetul instituției (se referă la anexa B).” - La Subcapitolul: Piețe de valori mobiliare și servicii de investiții, pct.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) va avea următorul cuprins: „3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea acquis-ului comunitar în legislația națională pe aspecte ce țin de piața de capital și serviciile de investiții, inclusiv finanțarea participativă constituie 8097,6 mii lei, dintre care 5641,1 mii lei vor fi acoperite din bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar 2456,5 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat în procesul de promovare a proiectelor de Legi elaborate de regulator (se referă la anexa A). În partea ce ține de costurile de implementare pe aspecte ce țin de piața de capital și serviciile de investiții, inclusiv finanțarea participativă, acestea constituie 6350,0 mii lei, costuri neacoperite la momentul actual (se referă la anexa B).”	
		- La Subcapitolul: Asigurări, pct.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) se va completa cu textul: „În partea ce ține de costurile de implementare pe aspecte ce țin de domeniul pensiilor ocupaționale, acestea constituie 550,00 mii lei, costuri neacoperite la momentul actual (se referă la anexa B).” - La Subcapitolul: Finanțe durabile, pct.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) se va completa cu textul: „În partea ce ține de costurile de implementare pe domeniul finanțării durabile (anexa B), acestea vor fi acoperite din surse externe ce nu pot fi estimate.”	Se acceptă
		La Capitolul 16 „Fiscalitate”: Anexa B, acțiunea cu numărul 2 „Elaborarea studiului de fezabilitate privind sistemul de management al riscului de conformare” - se propune următoarea redacție ”Elaborarea Termenilor de referință pentru dezvoltarea sistemului de management al riscului de conformare”.	Se acceptă
		La Capitolul 17 „Politica economică și monetară”: La Compartimentul „Partea narativă”:	Se acceptă

		a) 17.1.1 Sub-capitolul ”Participarea la procedura de coordonare a politicilor economice” Cadrul legislativ: - în textul aferent Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, textul „În prezent, prevederile Regulamentului nu necesită a fi transpuse în legislația națională, fiind aplicabile țărilor la momentul aderării.” (pag 3) se va substitui cu textul „Prevederile Regulamentului vor fi aplicate la data aderării.”. - în textul aferent Regulamentului (UE) nr. 1174/2011, textul „Prevederile Regulamentului nu necesită a fi transpuse în legislația națională, fiind aplicabile țărilor din zona euro.” (pag3) se va substitui cu textul “Prevederile vor fi aplicate de la data aderării la zona euro.”. Totodată, urmează a fi inclus următorul text: Prevederile Regulamentului Delegat (UE) NR. 918/2012 al Comisiei din 5 iulie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit în ceea ce privește definițiile, calcularea pozițiilor scurte nete, swapurile acoperite pe riscul de credit al datoriei suverane, pragurile de notificare, pragurile de lichiditate pentru suspendarea restricțiilor, scăderile semnificative ale valorii instrumentelor financiare și evenimentele nefavorabile; Regulamentului Delegat (UE) NR. 826/2012 al Comisiei din 29 iunie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice normative privind obligațiile de notificare și publicare referitoare la pozițiile scurte nete, detaliile informațiilor care trebuie furnizate Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe cu privire la pozițiile scurte nete și metoda de calcul al volumului tranzacțiilor în vederea stabilirii acțiunilor exceptate, și Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit urmează a fi aliniate în legislația națională.”	
		b) 17.1.2. Sub-capitolul ”Supravegherea fiscală a UE și evaluarea guvernantei economice” Cadrul legislativ: - în textul Protocolului nr.12, textul ”Prezentul Protocol urmează a fi transpus integral în legislația națională.”(pag.5) se va substitui cu textul ”Prevederile prezentului Protocol urmează a fi aliniate în legislația națională.”	Se acceptă

		– textul “În prezent, prevederile Regulamentului nr.472/2013 și Regulamentul nr. 473/2013 nu necesită a fi transpuse în legislația națională, fiind aplicabile țărilor din zona euro” (pag.5) se va substitui cu textul “Prevederile Regulamentului nr.472/2013 și Regulamentul nr. 473/2013 vor fi aplicate de la data aderării la zona euro.”. – în textul aferent Regulamentului (UE) 2024/1263, textul “Prezentul Regulament urmează a fi transpus integral în legislația națională” (pag.5) se va substitui cu textul “Prevederile Regulamentului urmează a fi aliniate în legislația națională”. – în textul aferent Regulamentului (UE) 2024/1264, textul “Prezentul Regulament UE nu necesită a fi transpus în legislația națională, fiind aplicabil doar de la data aderării la UE.” (pag.5) se va substitui cu textul „Prevederile Regulamentului vor fi aplicate la data aderării.”. – în textul aferent Regulamentului (UE) 1467/97 textul “Prezentul Regulament UE nu necesită a fi transpus în legislația națională, fiind aplicabil doar de la data aderării la UE” (pag.6) se va substitui cu textul „Prevederile Regulamentului vor fi aplicate la data aderării.”. – în textul aferent Regulamentului (CE) 479/2009 textul ”Prezentul Regulament urmează a fi transpus integral în legislația națională.” (pag.6) se va substitui cu textul “Prezentul Regulament urmează a fi aliniat în legislația națională.”. – în textul aferent Regulamentului (UE) nr. 1173/2011 textul “Prezentul Regulament nu necesită a fi transpus în legislația națională, fiind aplicabil țărilor din zona euro.” (pag.6) se va substitui cu textul “Prezentul Regulament urmează a fi aplicat de la data aderării la zona euro”.	
		c) 17.1.3. Subcapitolul ”Cadre bugetare naționale solide”, Cadrul legislativ: - textul ”Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului „Managementul datoriei de stat (2025-2027)” a fost definitivat și aprobat în ședința Guvernului din data de 23 decembrie 2024” (pag 8) se va substitui cu textul ”În ședința Guvernului din data de 23 decembrie 2024 a fost aprobată HG nr. 892 privind Programul „Managementul datoriei de stat (2025-2027)”.”	Se acceptă
		d) 17.2.2. Subcapitolul ”Supravegherea fiscală a UE și evaluarea guvernantei economice”, Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative: - textul “urmează a fi demarat evenimentul TAIEX la data de 17-21 februarie 2025”	Se acceptă

		(pag.17) se va substitui cu textul “a fost demarat evenimentul TAIEX în perioada 17-21 februarie 2025”.	
		e) 17.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor): - textul “În contextul Anexei B, întru implementarea a 9 măsuri sunt estimate costuri totale în mărime de 2 849,0 mii lei, costurile acoperite din bugetul de stat fiind de 2 199,702 mii lei, iar cele acoperite din asistență externă în sumă de 275,0 mii lei. Cu referire la măsura privind aplicarea pentru eveniment/e de asistență tehnică, în contextul schimbului de experiență privind crearea Consiliului Fiscal Independent acestea vor fi costificate ulterior aprobării acestor evenimente de către partenerul extern de dezvoltare.” se va substitui cu textul “În contextul Anexei B, întru implementarea a 9 măsuri sunt estimate costuri totale în mărime de 3 200,8 mii lei, costurile acoperite din bugetul de stat fiind de 2 199,702 mii lei, iar cele acoperite din asistență externă în sumă de 626,8 mii lei.”	Se acceptă
		La Anexa A: a) măsura nr.2 ”Regulamentul (CE) nr. 479/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene”, textul din coloana I ”Proiect de lege pentru modificarea unor acte legislative (privind procedura aplicabilă deficitelor excesive)” se va substitui cu textul ” Ordin privind procedura aplicabilă deficitelor excesive” și textul de la coloana J ”Lege adoptată” se va substitui cu textul ”Ordin emis”.	Nu se acceptă. BNS propune eliminarea actului respectiv și a acțiunii respective din Cap. 17. Fiind instituția responsabilă, propune să o preia ei, și să o includă în anexa A al Cap. 18 cu formularea: „Proiect de ordin privind aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv”. De asemenea, se propune următoarea acțiune de implementare în

			Anexa B al Cap. 18: „Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv”.
		La Anexa B: a) la măsura nr. 2 ”Aplicarea pentru eveniment/e de asistență tehnică, în contextul schimbului de experiență privind crearea Consiliului Fiscal Independent” coloana L și N va fi completată cu ”351.75; iar coloana O se va complete cu ”UE”. b) rândul 14, coloana L suma ”2 849,0” se va substitui cu suma ”3 200,8”; c) rândul 14, coloana N suma ”275,0” se va substitui cu suma ”626,8”.	Se acceptă
		<i>La Capitolul 29 „Uniunea vamală”:</i> La descrierea narativă, la compartimentul 1. Prezentarea generală a situației, 1.1. Cadrul legislativ, la actele transpuse parțial, pct.8 va avea următoarea redacție „Regulamentul delegat (UE) 2024/1072 al Comisiei din 25.1.2024 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2446 în ceea ce privește deciziile referitoare la informațiile obligatorii în domeniul determinării valorii în vamă și deciziile referitoare la informațiile de origine obligatorii. Suplimentar se adaugă pct.15 Regulamentul delegat (UE) 2024/1071 al Comisiei din 12.4.2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2447 în ceea ce privește deciziile referitoare la informațiile obligatorii în domeniul determinării valorii în vamă și de introducere a unui sistem electronic pentru informațiile obligatorii referitoare la origine și la determinarea valorii.	Se acceptă
		La Anexa A pentru acțiunea 17 (nr. CELEX 32024R1072) se propune anul de implementare „2029”. Suplimentar, se propune instituirea acțiunii normative nr. 46, după cum urmează: CELEX: 32024R1071; Denumire Act UE: Regulamentul delegat (UE) 2024/1071 al Comisiei din 12.4.2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2447 în ceea ce privește deciziile referitoare la informațiile obligatorii în domeniul determinării valorii în vamă și de introducere a unui sistem electronic pentru informațiile obligatorii referitoare la origine și la determinarea valorii; NR. D/O: 4 Acțiune normativă: Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023 Indicator de monitorizare: Hotărâre de Guvern aprobată Instituție responsabilă: MF; Luna:	Se acceptă

		Decembrie; Anul: 2029. Modificările sus-menționate se propun reieșind din faptul că prevederile actelor UE (32024R1072 și 32024R1071) se vor aplica statelor membre începând cu la 01.12.2027. Suplimentar, la Anexa B acțiunea de implementare nr. 1 la rubrica „Referință la acțiunea din Anexa A” se va completa cu cifrele 17, 46.	
		Referitor la acțiunea 43, se propune modificarea acțiunii normative, indicatorului de monitorizare, și a anului implementării, după cum urmează: Acțiune normativă: Proiect de ordin al Serviciului Vamal pentru implementarea Regulamentului cu privire la asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal Indicator de monitorizare: Ordin emis Anul implementării: 2029. Acțiunile normative nr. 40, 41, 42 urmează a fi excluse din motivul că acțiunile propuse se regăsesc în Capitolul 28 „Protecția consumatorilor și sănătate public”	Se acceptă
		La Anexa B, la acțiunea nr. 2 „Reorganizarea structurii Serviciului Vamal conform priorităților de activitate pentru eficientizarea administrării vamale”, costul a fost re-estimat și constituie 28 119,8 mii lei. La acțiunea nr. 8 ”Elaborarea și implementarea unui sistem informațional care ar asigura monitorizarea trasabilității pentru produsele din tutun”, la coloana H textul ”Ordin cu privire la specificațiile tehnice ale Sistemului informațional aprobat; 100% de agenți importatori de produse de tutun înregistrați” se va substitui cu textul ”Sistem național de trasabilitate a produselor de tutun elaborat și testat””. Suplimentar, costul aferent acțiunii prenotate a fost re-estimat și constituie 13 890,9 mii lei, acesta urmând a fi reflectat inclusive în coloana „Acoperit din bugetul de stat”	Se acceptă
		La Capitolul 32 „Control financiar” La partea textuală: În compartimentul „Introducere”, la pag. 1, textul „care colaborează strâns cu instituții precum Curtea de Conturi a Republicii Moldova, Banca Națională a Moldovei, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul Control Financiar de Stat și alte autorități publice centrale și locale” de substituit cu textul „care colaborează strâns cu instituții precum Cancelaria de Stat, Curtea de Conturi a Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Inspectoratul Control Financiar de Stat și alte autorități publice centrale și locale”;	Se acceptă

		În compartimentul „Control Financiar Public Intern”, sub-compartimentul 1.1. „Cadrul legislativ”: - la pag. 3 cuvintele „bine structurat și în proces de aliniere” de substituit cu cuvintele „bine structurat și aliniat”, iar textul „nr. 559/2019” de substituit cu textul „nr. 557/2019”; - la pag. 4 cuvintele „O noutate importantă în cadrul administrativ” de substituit cu cuvintele „O noutate importantă în eficientizarea cadrului administrativ”, iar textul „Fluctuația personalului, capacități insuficiente de coordonare și dezvoltare a controlului intern managerial, lipsa expertizei în domenii tehnice precum auditul IT și auditul performanței, precum și necesitatea instruirii continue, limitează eficiența sistemului CFPI” de substituit cu textul „Deficitul de personal calificat, capacitățile insuficiente de coordonare și dezvoltare a controlului intern managerial, lipsa expertizei în dezvoltarea și utilizarea instrumentelor moderne de planificare și realizare a activității de audit intern, precum și sustenabilitatea redusă a programelor de dezvoltare profesională continuă a capacităților administrative, limitează eficiența sistemului CFPI și reduc potențialul de dezvoltare a acestuia”; Pe tot parcursul Anexei A, cuvintele „Inspekția Financiară” de substituit cu cuvintele „Inspectoratul Control Financiar de Stat”	
		La Anexa B: Pe tot parcursul conținutului Anexei, cuvintele „Inspekția Financiară” de substituit cu cuvintele „Inspectoratul Control Financiar de Stat”; La acțiunea cu nr. 2: - în coloana „Acțiune”, cuvintele „și pilotarea” și cuvintele „și riscuri” de exclus; - în coloana „Indicatori de monitorizare”, textul „Exercițiu pilot realizat în cadrul unei APC” de exclus; - în coloana „Instituția responsabilă”, textul „MF – Ministerul Finanțelor” de substituit cu textul „CS – Cancelaria de Stat”; La acțiunea cu nr. 3, în coloana „Acțiune”, textul „Dezvoltarea Metodologiei integrate de management al riscurilor de fraudă și corupție” de substituit cu textul „Uniformizarea metodologiei de management al riscurilor pentru a facilita integrarea riscurilor de fraudă și corupție în registrul consolidat al riscurilor elaborat la nivel de entitate”;	Se acceptă

		La acțiunea cu nr. 5, textul din coloana „Acțiune” de completat cu cuvintele „, prin extinderea numărului de utilizatori”.	
		La Capitolul 33 ”Prevederi financiare și bugetare”: La partea narativă: Compartimentul 33.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) - textul ”În contextul Anexei B întru implementarea celor 3 măsuri sunt estimate costuri în mărime de 110,15 mii lei. În contextul proiectului Twinning, acesta urmează a fi costificat ulterior aprobării acestuia de către Comisia Europeană.” (pag.4) se va substitui cu textul ”În contextul Anexei B întru implementarea celor 4 măsuri sunt estimate costuri în mărime de 30 260,2 mii lei, costurile acoperite din bugetul de stat fiind 110,15 mii lei, iar cele acoperite din asistență externă 30 150,0 mii lei.”.	Se acceptă
		La Anexa B: a) la măsura nr. 4 ”Implementarea unui proiect de asistență tehnică de tip Twinning privind „resursele proprii”, coloana L și N se va completa cu ”30 150.0”. b) la măsura 1 și 2, coloana H cuvântul ”aprobat” se va substitui cu ”emis”. c) rândul 9 coloana L suma de ”110,2” se va substitui cu suma ”30 260,2”. d) rândul 9, coloana N se va include suma ”30 150,0”.	Se acceptă
66.	Biroul Național de Statistică nr. 6613 din 03.03.2025	I. În Capitolul 18 „Statistici”, Anexa A (Anexa 1): 1) La acțiunea nr. 7, în coloanele COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) și ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „30,81” de substituit cu „73,54”; 2) La acțiunea nr. 38, în coloana INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ de completat cu instituțiile „MJ-Ministerul Justiției, PG-Procuratura Generală”; 3) La acțiunea nr. 42, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP – Planul de creștere economică”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „240,7”; 4) La acțiunea nr. 43, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP – Planul de creștere economică”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „240,7”;	Se accepta (coordonat cu BNS, pct. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)

	5) La acțiunea nr. 46, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele” GP – Planul de creștere economică”; 6) La acțiunea nr. 53, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele” GP – Planul de creștere economică”, în coloana INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ de exclus cuvintele „AGCC – Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru”; 7) La acțiunea nr. 54, în coloana INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ de exclus cuvintele „ARFC – Agenția Relații Funciare și Cadastru” și de completat cu cuvintele „AGCC – Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru”; 8) Luând în considerare că Recensământului General Agricol (RGA) este propusă pentru realizare în anul în care va fi efectuat în statele UE (conform informațiilor prealabile parvenite de la Eurostat – anul 2030), iar ancheta (cercetarea) integrată în agricultură - cu anul de referință 2026, în corespundere cu Regulamentul (CE) de punere în aplicare 2024/2914 se propun următoarele ajustări: a) La acțiunea nr. 62, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu „GP – Planul de creștere economică”, în coloana LUNĂ cuvântul „Noiembrie” de substituit cu „Decembrie”, în coloana ANUL ADOPTĂRII, termenul „2026” de substituit cu „2027”; b) La acțiunea nr. 63, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu „GP – Planul de creștere economică”, în coloana ANUL ADOPTĂRII termenul „2026” de substituit cu „2028”; c) La acțiunea nr. 64, în coloana ANUL ADOPTĂRII termenul „2027” de substituit cu „2029”; d) La acțiunea nr. 65, în coloana ACȚIUNE NORMATIVĂ de substituit textul cu următoarea formulare: „Proiect de Ordin privind organizarea și desfășurarea Anchetei integrate (structurale) în agricultură, anul de referință 2026”, în coloana LUNĂ, cuvântul „Septembrie” de substituit cu „Decembrie”; e) Acțiunea nr. 66, de exclus, deoarece Regulamentele metodologice pentru efectuarea Anchetei integrate (structurale) se vor regăsi la acțiunea 67 (după renumerotare va fi nr. 66);	

		f) La acțiunea nr. 67, în coloana NR. D/O de substituit cifra „67” cu „66” și de ajustat numerotarea acțiunilor următoare; în coloana ACȚIUNE NORMATIVĂ de substituit textul cu următoarea formulare: „Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și a Instrumentarului statistic pentru efectuarea Anchetei integrate (structurale) în agricultură”, în coloana ANUL ADOPTĂRII, termenul „2025” de substituit cu „2026”; 9) La acțiunea nr. 68, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu „GP – Planul de creștere economică” în coloana ACȚIUNE NORMATIVĂ de substituit textul cu următoarea formulare: „Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind conturile economice pentru agricultură”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei), cifra „2407,0” de substituit cu „663,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu „156,0”; 10) Acțiunea nr. 69, de exclus, întrucât acțiunile 70 „Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind producerea de date în sectorul acvacultură” și 71 „Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind producerea de date în sectorul acvacultură” vor transpune Regulamentul (CE) nr. 762/2008. Subliniem că, în conformitatea cu art. 7, Alineatul (2) și (4) din Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, BNS, în calitate de autoritate centrală de statistică colectează și produce statistici oficiale (agricultură, industria, conturi naționale, prețuri etc.) în baza instrumentarului statistic, inclusiv a metodologiilor și chestionarelor statistice aprobate prin ordinul instituției; 11) La acțiunea nr. 79, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ de substituit cuvintele „MM-Ministerul Mediului” cu „BNS – Biroul Național de Statistică”, în coloana INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „MM-Ministerul Mediului”, în coloana LUNĂ cuvântul „Decembrie” de substituit cu „Mai”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „50” de substituit cu „156,0”, în coloana ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ de exclus cifra „150,0”, în coloana PARTENERUL DE DEZVOLTARE de exclus textul „PNUD, Proiectul „Permiterea unei tranziții verzi inclusive în Republica Moldova”.	

		12) De completat adițional cu următoarele acțiuni: a) Nr. de ordine 76, în coloana CELEX, de completat cu numărul „32022R2379”, în coloana DENUMIRE ACT UE de completat cu textul: „Regulamentul (UE) 2022/2379 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 privind statisticile referitoare la factorii de producție și la producția agricolă, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 617/2008 al Comisiei și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1165/2008, (CE) nr. 543/2009 și (CE) nr. 1185/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/16/CE a Consiliului”, în coloana ACORD DE ASOCIERE de completat cu sintagma „AA – Art. 46 și Anexa V”, în coloana NR. D/O de completat cu acțiunea numărul „84”, în coloana ACȚIUNE NORMATIVĂ de completat cu textul „Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului privind prețurile în agricultură”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de completat cu sintagma „Ordin emis”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „BNS - Biroul Național de Statistică”, în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „Noiembrie”, în coloana ANUL ADOPTĂRII de completat cu termenul „2026”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei), de completat cu cifra „556,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „156,0”. Urmare a misiunii de experți desfășurată în perioada 11-13.02.2025, prin instrumentul de asistență externă al Comisiei Europene - TAIEX, sa constatat că pentru transpunerea Regulamentului UE 2022/2379 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 617/2008 al Comisiei și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1165/2008, (CE) nr. 543/2009 și (CE) nr. 1185/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/16/CE a Consiliului (în vigoare din 01.01.2025) sunt necesare acțiuni suplimentare de transpunere a Regulamentului; b) Nr. de ordine 77, în coloana CELEX, de completat cu numărul „32009R0479”, în coloana DENUMIRE ACT UE, de completat cu textul „Regulamentul (CE) nr. 479/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene (versiune codificată)”, în coloana NR. D/O de completat cu acțiunea numărul „85”, în coloana ACȚIUNE NORMATIVĂ de completat cu	

		textul „Proiect de Ordin pentru aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv”, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu „GP - Planul de creștere economică”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de completat cu sintagma „Ordin emis”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ, de completat cu cuvintele „BNS - Biroul Național de Statistică”, în coloana INSTITUȚIE CO-RESPONSABILĂ, de completat cu cuvintele „MF - Ministerul Finanțelor, BNM - Banca Națională A Moldovei” în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „August”, în coloana ANUL ADOPTĂRII de completat cu termenul „2027”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de completat cu cifra „1240,7” și în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „240,7”.	
		II. Capitolul 18 „Statistici”, Anexa B (Anexa 2): 1) La acțiunea nr. 1, în coloana FOAIE DE PARCURS, de exclus „GP – Planul de creștere economică”; 2) La acțiunea nr. 2, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „1500,0” de substituit cu „2158,8”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „1426,3” de substituit cu „150,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „73,7” de substituit cu „2008,8”; 3) La acțiunea nr. 5, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de completat cu textul „Sistem informațional de import de date din surse administrative al SI Statistici demografice și sociale dezvoltat”, în coloana ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ de completat cu cifra „2845,0”, în coloana PARTENERUL DE DEZVOLTARE de completat cu textul „Fondul Parteneriatului pentru Dezvoltare India-ONU, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „9628,1” de substituit cu cifra „6783,1”; 4) La acțiunea nr. 7, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei), cifra „5059,0” de substituit cu cifra „16381,5”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT	Se acceptă (coordonat cu BNS, pct. 1-28)

	(mii lei) cifra „2748,0” de substituit cu „8304,2”, în coloana ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ, cifra „2311,0” de substituit cu „8077,3”; 5) La acțiunea 8, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”; 6) La acțiunea nr. 11, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „7088,9” de substituit cu „7524,1”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „6915,6” de substituit cu „7177,7”, în coloana NEACOPERITE (mii lei), cifra „173,3” de substituit cu „346,4”. Această modificare este necesară deoarece au fost reevaluate calculele privind activitățile ce țin de Ancheta Forței de Muncă; 7)La acțiunea 20, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ de completat cu „MS-Ministerul Sănătății”; 8)La acțiunea 22, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ de completat cu „MS-Ministerul Sănătății”; 9)La acțiunea 23, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ de completat cu „MS-Ministerul Sănătății”; 10) La acțiunea nr. 27, în coloana PARTENERUL DE DEZVOLTARE de completat cu cuvintele „Banca Mondială”; 11) La acțiunea nr. 29, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei), cifra „100,0” de substituit cu „134,7”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „731,7” de substituit cu „697”; 12) La acțiunea 30, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „MMPS-Ministerul Muncii și Protecției Sociale”; 13) La acțiunea nr. 31, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII termenul „2026” de substituit cu „2027”;	

		14) La acțiunea nr. 42, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „6600,6” de substituit cu „8452,6”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu „1830”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „6408,0” de substituit cu „6430,0”; 15) La acțiunea nr. 43, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică” în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „1548,2”, de substituit cu „1902,1”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „556,1”, în coloana NEACOPERIT (mii lei) cifra „1548,2” de substituit cu „1346,0”. Această măsură este necesară deoarece, urmare a misiunii de experți TAIEX din 17 - 21.02.2025, este necesară implicarea suplimentară a personalului pentru calcularea și diseminarea datelor ce țin de compilarea Tabelului resurse-utilizări pe baza Sistemului European de Conturi 2010; 16) La acțiunea nr. 44, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „654,8” de substituit cu „1554,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „984,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei), cifra „654,8” de substituit cu „570,0”. Această măsură este necesară deoarece, urmare a misiunii de experți TAIEX din 17 - 21.02.2025, este necesară implicarea suplimentară a personalului pentru calcularea și diseminarea datelor ce țin de Venitul Național Brut (GNI); 17) La acțiunea nr. 45, în coloana FOAIE DE PARCURS de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „MF - Ministerul Finanțelor, BNM - Banca Națională a Moldovei”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „500,6”, de substituit cu „2209,3”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „555,3”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „500,6” de substituit cu „1654,0”. Urmare a misiunii de experți TAIEX din 17 - 21.02.2025,	

	este necesară implicarea suplimentară a personalului pentru calcularea și diseminarea datelor ce țin de procedura de deficit excesiv; 18) La acțiunea 52, în coloana FOAIE DE PARCURS de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”; 19) La acțiunea 53, în coloana FOAIE DE PARCURS de completat cu cuvintele „GP - Planul de creștere economică”; 20) La acțiunea 55, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifrele „207,7” de substituit cu „4000,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „207,7” de substituit cu „4000,0”; 21) La acțiunea nr. 60, în coloana FOAIE DE PARCURS, de exclus „GP – Planul de creștere economică”; 22) Acțiunea nr. 63, în coloana ACȚIUNE textul „Implementarea anchetei integrate în agricultură” de modificat în următoarea redacție: „Implementarea anchetei integrate (structurale) în agricultură”, în coloana FOAIE DE PARCURS, de exclus cuvintele „GP - Planul de creștere economică”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de substituit textul „Ancheta structurală pilot realizată” cu textul „Ancheta integrată (structurală) în agricultură realizată”, în coloana LUNĂ de substituit cuvântul „Decembrie” cu „Martie”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII de substituit termenul „2026” cu „2027”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „1261,0” de substituit cu „3928,8”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „953,0” de substituit cu „953,6”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „308,0” de substituit cu „2975,2”; 23) La acțiunea nr. 64, în coloana ACȚIUNE de exclus cuvintele „de producției pe agricultură, vânat, silvicultură și acvacultură”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de exclus „Calculare elaborate”, în coloana INSTITUȚIA RESPONSABILĂ, de completat cu „MM – Ministerul Mediului, AM – Agenția de	

		Mediu, SHS-Serviciul Hidrometeorologic de Stat”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei), cifra „78,3” de substituit cu cifra „7356,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „78,3” de substituit cu „356,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) de completat cu cifra „7000,0”; 24) La acțiunea nr. 65, în coloana ACȚIUNE de substituit textul cu următoarea formulare: „Producerea și diseminarea datelor din sectorul acvaculturii”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de exclus textul „Sistem informațional dezvoltat” și de inclus textul „Date transmise către Eurostat”, în coloana LUNA de substituit cuvântul „Februarie” cu „Septembrie”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de exclus mențiunea „ND” și de completat cu cifra „156,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „156,0”; 25) La acțiunea nr. 70, în coloana FOAIE DE PARCURS de exclus „GP – Planul de creștere economică”; 26) La acțiunea nr. 77, în coloana FOAIE DE PARCURS de exclus cuvintele „GP -Planul de creștere economică”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de exclus cuvintele „SIG statistic integrat cu Registrul Adreselor” și „Registrul de Evidență a Rețelelor Edilitare implementat”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII termenul „2027” de substituit cu „2028”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „13640,0” de substituit cu cifra „3000,1”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) cifra „3240,0” de substituit cu „600,1”, , în coloana NEACOPERITE (mii lei) cifra „10400,0” de substituit cu cifra „2400,0”; 27) La acțiunea nr. 80, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de exclus textul „Conceptul Sistemului informațional integrat statistic (SIIS) dezvoltat” și „2 modulele din cadrul SIIS dezvoltate și implementate”, de substituit cu textul „Concept al Sistemului informațional integrat statistic (SIIS) elaborat și aprobat” , „4 Subsisteme (module) ale SIIS al BNS de producere a statisticilor oficiale dezvoltate”, „Gradul înalt de digitalizare a colectării datelor statistice din cadrul SSN, cel puțin 95%”, „Gradul de prezentare a rapoartelor statistice/financiare prin	

		Eraportare, cel puțin 95%”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII, termenul „2027” de substituit cu „2028”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) cifra „14726,5” de substituit cu cifra „34766,1”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „7451,4”, în coloana NEACOPERITE (mii lei), cifra „14400,5” de substituit „26988,7”; 28) De completat adițional cu următoarele acțiuni: a) Nr. de Ordine 81, în coloana ACȚIUNE de completat cu textul „Producerea și diseminarea datelor privind contul economic de mediu al emisiilor în aerul atmosferic, în conformitate cu Cadrul central al Sistemului de Evidență Economic-Mediu ONU, 2012, și Manualul Eurostat privind conturile de emisii în aer”, în coloana REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A, de completat cu numărul „79”, în coloana ACORD DE ASOCIERE de completat cu cuvintele „AA – Art. 46 și Anexa V”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de completat cu textul „Date statistice produse și diseminate” și „Date transmise către Eurostat”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „BNS - Biroul Național de Statistică”, în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „Iunie”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII de completat cu termenul „2026”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de completat cu cifra „1156,6”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifrele „156,6”, în coloana NEACOPERITE de completat cu „1000,0”; b) Nr. de Ordine 82, în coloana ACȚIUNE de completat cu textul „Documentarea proceselor statistice pentru cercetările statistice conform standardelor GSBPM”, în coloana REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A de completat cu numărul „85”, în coloana ACORD DE ASOCIERE, de completat cu cuvintele „AA – Art. 42 lit. (f)”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE, de completat cu textul „Procese statistice ale BNS documentate în conformitate cu GSBPM și „Procesele modulului Metadate descris în conformitate cu GSBPM”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ, de completat cu cuvintele „BNS - Biroul Național de Statistică”, în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „Decembrie”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII de completat cu perioada „2025-2029”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de completat cu cifra „2300,0”, în coloana ACOPERIT	

		DIN BUGETUL DE STAT (mii lei), de completat cu cifra „1500,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei), de completat cu cifra „800,0”; c) Nr. de Ordine 83, în coloana ACȚIUNE, de completat cu textul „Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv”, , în coloana REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A de completat cu numărul „87”, în coloana FOAIE DE PARCURS, de completat cu „GP-Planul de creștere economică”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de completat cu textul „Inventar elaborat, Inventar diseminat și transmis către Eurostat”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „BNS - Biroul Național de Statistică, MF-Ministerul Finanțelor, BNM - Banca Națională a Moldovei”, în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „Septembrie”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII de completat cu termenul „2027”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de completat cu cifra „4803,5”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) de completat cu cifra „803,5”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) de completat cu cifra „4000,0”; d) Nr. de Ordine 84, în coloana ACȚIUNE, de completat cu textul „Crearea Registrului de Evidență a Rețelelor Edilitare”, în coloana REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A de completat cu numărul „32020R1703”, în coloana INDICATOR DE MONITORIZARE de completat cu textul „Sistem informațional dezvoltat și funcțional”, în coloana INSTITUȚIE RESPONSABILĂ de completat cu cuvintele „AGCC – Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru”, în coloana LUNĂ de completat cu cuvântul „Decembrie”, în coloana ANUL IMPLEMENTĂRII de completat cu termenul „2026”, în coloana COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) de completat cu cifra „6020,0”, în coloana ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei), de completat cu cifra „3020,0”, în coloana NEACOPERITE (mii lei) de completat cu cifra „3000,0”.	
		III. În Capitolul 18 „Statistici”, partea narativă de substituit cu versiunea ajustată, prezentată în Anexa 3.	Se acceptă (coordonat cu BNS)
		IV. În Capitolul 13 „Pescuit” 1. În partea narativă de exclus pct. 13.6 „Colectare de date” care prevede colectarea și transmiterea datelor din domeniul acvaculturii să fie realizate de BNS.	Se acceptă

		Menționăm, că toate acțiunile de colectare, producere și diseminare a statisticelor oficiale trebuie să fie incluse în capitolul 18 „Statistici”, indiferent de instituția responsabilă de aceste activități; 2. În anexa A de exclus acțiunea nr. 4 „Proiect de Hotărâre de Guvern privind colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură” ce transpune Regulamentul (CE) nr. 762/2008. Suplimentar informăm, că în Capitolul 18 „Statistici”, Anexa A sunt deja incluse acțiunile 70 „Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind producerea de date în sectorul acvacultură” și 71 „Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind producerea de date în sectorul acvacultură” care vor transpune Regulamentul (CE) nr. 762/2008. E necesar de menționat că aceasta este procedură similară de transpunere a Aquis-ului comunitar pentru toate domeniile statistice (agricultură, industria, conturi naționale, prețuri etc). 3. În anexa B este prevăzută acțiunea 2 „Crearea unui sistem pentru colectarea datelor statistice din sectorul acvaculturii”, responsabil Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Astfel nu este clar care instituție totuși va fi responsabilă de colectarea, producerea și diseminarea statisticilor din domeniul acvaculturii.	
		V. În Capitolul 17 „Politica economică și monetară” În anexa A, de exclus acțiunea nr. 2 „Proiect de lege pentru modificarea unor acte legislative (privind procedura aplicabilă deficitelor excesive)” ce transpune Regulamentul (CE) nr. 479/2009. Suplimentar informăm, că în Capitolul 18 „Statistici”, Anexa A este propusă spre completare, acțiunea „Proiect de ordin privind aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv” de transpunere a Regulamentului UE cu acțiune de implementare la Anexa B, Capitolul 18 „Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv”.	Se accepta.
		VI. În Capitolul 26 „Educație și cultură” În partea narativă, pagina 9, de substituit textul cu următoarea redacție „ Conform datelor oficiale prezentate de Biroul Național de Statistică pentru anul academic 2023/2024 (https://statistica.gov.md/files/files/Educatia_editia_2024.pdf), numărul	Se acceptă.

		instituțiilor de învățământ secundar general a scăzut cu 30 de unități față de anul 2021/2022, ajungând la 1201 unități”.	
67.	Banca Națională a Moldovei nr. 6683 din 03.03.2025	<u>Capitolul „Criteriul economic”</u> 1. Economia de piață funcțională – La pag. 17, alin. (6), în lista actelor normative, după sintagma „Regulamentul privind participațiile calificate [...] (Hotărârea CNPF nr. 22/3/2023);” de completat cu 2 sintagme noi: „Regulamentul privind situațiile financiare specializate ale societăților de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea CNPF nr. 30/13/2023);” și „Regulamentul privind rezervele tehnice de asigurare (Hotărârea CNPF nr. 30/10/2023);”. – La pag. 21, sintagma „În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, subdiviziunea [...] și anume:” de substituit cu sintagma „În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, subdiviziunea ce are drept obiectiv de bază reglementarea și autorizarea sectorului asigurări este Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare din cadrul Departamentului Reglementare și Autorizare; subdiviziunea responsabilă de supravegherea sectorului asigurări este Direcția consolidarea supravegherii financiare din cadrul Departamentului Supraveghere Bancară, iar subdiviziunea ce are drept obiectiv fundamental coordonarea procesului de raportare, colectarea și prelucrarea datelor societăților de asigurare și reasigurare, dezvoltarea cadrului metodologic și normativ aferent procesului de raportare aplicabil domeniului de asigurări este Departamentul Raportări și Statistică”. „- Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare este responsabilă de elaborarea cadrului normativ primar și secundar în domeniul asigurări, eliberarea licențelor, avizarea deținerilor calificate, aprobarea persoanelor cu funcții de răspundere, persoanelor cu funcții-cheie. – La pag. 22, alin. (3) sintagma „se planifică a fi realizată până în anul 2029.” de substituit cu sintagma „se planifică a fi realizată după o analiză	Se acceptă

		detaliată.”, astfel cum a fost menționat și în cadrul procesului de screening bilateral aferent Capitolului 9.	
		1.1. Stabilitatea macroeconomică – La pag. 4, în lista de acte normative, după sintagma „Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci [...]” de completat cu sintagma „- Regulamentul privind lichiditatea (Hotărârea BNM nr.329/2024) (în vigoare din 1 iulie 2025);”. – La pag. 9, alin. (3), propoziția „Respectiv, până la finele anului 2025, prevederi aferente levierului, riscului de piață și expunerile mari.” de substituit cu propoziția „Respectiv, până la finele anului 2025, se vor transpune prevederi aferente levierului, riscului operațional și expunerilor mari.”. <u>Anexa B</u> - Direcția de Statistică Monetară și Financiară (DSMF) cu 13 angajați, din care 4 cu responsabilitate principală și fără posturi vacante; – La pag. 12, lit. a), sintagma „care transpun parțial prevederile acestui act. Elementele netranspuse” de substituit cu textul „aliniat parțial prevederilor acestui act. Elementele nealinate”. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar pe aspectele care vizează: – La pag. 14, alin. (4), lit. ii), textul „Decizia Comisiei nr. 2003/861/CE, Decizia Comisiei nr. 2005/37/CE și Decizia BCE/2001/11, care prevăd cerințele de asistență, cooperare și schimb extins de informații privind falsificările de bancnote și monede euro cu instituțiile relevante ale UE, inclusiv accesul la SMF (aplicabile după aderarea la UE/zona euro). În acest caz, o perioadă de tranziție de doi ani de la aderare este necesară pentru:” de substituit cu textul „În partea ce ține de Decizia Comisiei BCE/2001/11 care prevede accesul la SMF, acest lucru poate fi asigurat efectiv după:”.	Se acceptă

		<u>Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului”</u> <u>Partea narativă</u> <u>Subcapitolul „Sisteme de plăți”</u> 2.1. Planuri legislative - La pag. 7, alin. (2), după „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/410 [...]” de completat cu actul UE „Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 260/2012 și (UE) 2021/1230 și a ce privește transferurile credit instant în euro”, acesta fiind listat în anexa A pentru capitolul nominalizat. <u>Anexa A</u> – La actul UE „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: Articole 63-66” și la actul UE „Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat” acțiunea normativă nr. 4 „Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM pentru modificarea unor acte normative ale BNM (privind autorizarea și raportarea operațiunilor valutare, condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare, notificarea angajamentelor externe)” de exclus sintagma „, <i>notificarea angajamentelor externe</i>” din titlul acțiunii normative, având în vedere că acest aspect nu ține de liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital. <u>Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale”</u> Partea narativa Introducere - La pag.2, alin. (1), de exclus referința la Banca Națională a Moldovei, întrucât potrivit anexei nr. 2 la Mecanismul național de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 180/2024), BNM nu face parte din Grupul de lucru 6 „Dreptul societăților comerciale”.	Se acceptă Nu se acceptă Se consideră necesară implicarea BNM în ceea ce privește domeniul raportării financiare, și anume la transpunerea directivei 2864/2023 și a regulamentului 2589 care vizează

	- La pag. 9, penultimul alineat, de exclus referința la Banca Națională a Moldovei, întrucât BNM nu are competențe de reglementare în domeniul auditului situațiilor financiare, contabilității și raportării financiare, potrivit atribuțiilor BNM stabilite la art. 5 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. <u>Capitolul 9 „Servicii financiare”</u> <u>Partea narativă</u> Introducere – La pag. 1, în tabelul care prezintă nivelul de transpunere a actelor UE, în celula din rândul 2 coloana 6, sintagma „32021R0637” de înlocuit cu sintagma „32024R3172”. – La pag. 1, în tabelul care prezintă nivelul de transpunere a actelor UE, în celula din rândul 11 coloana 5, statutul actului cu numărul CELEX „31998L0026” de schimbat în „transpus parțial”. – La pag. 2, alin. (1), după sintagma „Banca Națională a Moldovei (BNM) [...] responsabilă de licențierea, reglementarea și supravegherii activității băncilor” de completat cu sintagma „și participanților profesioniști pe piața asigurărilor [...]”. <u>Subcapitolul Bănci și conglomerate financiare</u>	stabilirea și funcționarea punctului de acces unic, care oferă informații privind servicii financiare, piață de capital și sustenabilitate. Se acceptă cu excepția propunerii privind Legea nr.48/2023 privind securitatea cibernetică și instituția responsabilă MDED, care <u>nu se susține și urmează a fi exclusă.</u>

		1.1. Cadrul legislativ – La pag. 4, sintagma „instituțiile care se califică ca fiind instituții de credit” de completat cu sintagma „(art. 4 alin. (1) pct. 1 lit. (b) – anumite societăți de investiții cu active în valoare mai mare de 30 de miliarde EUR)”. „- prevederi aferente instituțiilor mici și cu un grad redus de complexitate, precum și instituțiilor mari; - prevederi ce vizează sisteme instituționale de protecție și bănci pentru dezvoltare publică; - prevederi aferente creditelor promoționale, creditelor de export, împrumuturilor de prefinanțare / intermediare”. 1.2. Cadrul administrativ – La pag. 8, textul „Direcția rezoluție bancară [...] ocupate în prezent 8.” de substituit cu textul „Direcția rezoluție bancară este formată din 2 secții: Secția rezoluție bancară și Secția lichidare, cu un număr total de angajați - 21 de angajați. Din cele 21 posturi în prezent sunt ocupate 17.”. – La pag. 8, rândul 5 din tabelul prezentat, sintagma „80/45” de substituit cu sintagma „83/47”. – La pag. 8, rândul 9 din tabelul prezentat, sintagma „18/15” de substituit cu sintagma „21/15”. – La pag. 8, rândul 10 din tabelul prezentat, sintagma „7/6” de substituit cu sintagma „9/4”. – La pag. 8, rândul 11 din tabelul prezentat, sintagma „8/7” de substituit cu sintagma „8/8”. – La pag. 8, ultimul rând din tabelul prezentat, sintagma „12/8” de substituit cu sintagma „21/18”. 2. Planuri de viitor 2.1. Planuri legislative – La pag. 9, alin. (4), după sintagma „tratamentul riscului de credit și al contrapărții,” de completat cu sintagma „cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață,”. 1.1. Cadrul legislativ – La pag. 17, în lista actelor transpuse parțial, după sintagma „Directiva (UE) 2016/2341” de completat cu sintagma „- Directiva 91/674/CEE”.	

		– La pag. 17, alin. (4), din sintagma „introducerea Pilonului II și Pilonului III din regimul Solvency II și menținerea cerințelor de capital naționale.”, de exclus sintagma „și menținerea cerințelor de capital naționale”. – La pag. 17, alin. (5), sintagma „Pilonul I nefiind transpus (cerințe cantitative, cerința minimă de capital, cerința de capital de solvabilitate, fonduri proprii).” de substituit cu sintagma „Pilonul I nefiind transpus (cerințe cantitative, cerința de capital de solvabilitate).”. – La pag. 18, sintagma „a fost elaborat proiectul de lege în redacție nouă” de substituit cu sintagma „este în proces de elaborare proiectul de lege în redacție nouă”. – La pag. 18, după sintagma introdusă „proiectul de lege în redacție nouă.”, de completat cu alineatul „Totodată, de menționat că Directiva 2009/138/CE a fost modificată prin Directiva 2025/2 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivei 2009/138/CE în ceea ce privește proporționalitatea, calitatea supravegherii, raportarea, măsurile referitoare la garanțiile pe termen lung, instrumentele macroprudențiale, riscurile legate de durabilitate, supravegherea la nivel de grup și supravegherea transfrontalieră și de modificare a Directivelor 2002/87/CE și 2013/34/UE. Prevederile europene noi adoptate la fel se vor transpune în proiectul de lege nou elaborat.”. – La pag. 18, alin. (1), în lista actelor UE, după sintagma „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/460 [...]”, de completat cu sintagma „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/499 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedurile care trebuie folosite pentru aprobarea utilizării elementelor fondurilor proprii auxiliare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;”. – La pag. 19, în lista actelor UE, după sintagma „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/895 [...] (UE) 2015/2452;”, de completat cu sintagma „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/462 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a înființării de vehicule investiționale, pentru cooperarea și schimbul de	

		informații dintre autoritățile de supraveghere în ceea ce privește vehiculele investiționale, precum și pentru stabilirea formatelor și a modelelor care trebuie utilizate pentru raportarea de informații de către vehiculele investiționale, în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;”. – La pag. 19, alin. (2), liniuța 3, sintagma „(per accident – în cazul [...])” de substituit cu sintagma „(actualmente fiind stabilite limite per accident - în cazul [...])”. – La pag. 19, alin.(2), liniuța 3, sintagma „organismul responsabil cu despăgubirea, cel puțin în limitele obligației de asigurare;” de inclus din alineat nou, devenind liniuța 4. 1.2. Cadrul administrativ – La pag. 21, sintagma „În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, subdiviziunea [...] și anume:” de substituit cu sintagma „În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, subdiviziunea ce are drept obiectiv de bază reglementarea și autorizarea sectorului asigurări este Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare din cadrul Departamentului Reglementare și Autorizare; subdiviziunea responsabilă de supravegherea sectorului asigurări este Direcția consolidarea supravegherii financiare din cadrul Departamentului Supraveghere Bancară, iar subdiviziunea ce are drept obiectiv fundamental coordonarea procesului de raportare, colectarea și prelucrarea datelor societăților de asigurare și reasigurare, dezvoltarea cadrului metodologic și normativ aferent procesului de raportare aplicabil domeniului de asigurări este Departamentul Raportări și Statistică”. – La pag. 21, de substituit tabelul cu informația aferentă subdiviziunilor BNM cu următorul tabel: <table><tr><th>Subdiviziunile BNM</th><th>Nr. poziții prevăzute / poziții ocupate</th></tr><tr><td colspan="2">Departamentul Reglementare și Autorizare</td></tr><tr><td>Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare</td><td>19/16</td></tr></table>	Subdiviziunile BNM	Nr. poziții prevăzute / poziții ocupate	Departamentul Reglementare și Autorizare		Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare	19/16	
Subdiviziunile BNM	Nr. poziții prevăzute / poziții ocupate								
Departamentul Reglementare și Autorizare									
Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare	19/16								

Departamentul Supraveghere Bancară	
Direcția consolidarea supravegherii financiare	24/16
Departamentul Raportări și Statistică	
Direcția gestiunea și dezvoltarea procesului de raportare	11/10
Direcția statistica monetară și financiară	13/12

– La pag. 21, înainte de sintagma „- Direcția gestiunea și dezvoltarea [...] în procesul de raportare”, de completat cu textul:

„- Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare este responsabilă de elaborarea cadrului normativ primar și secundar în domeniul asigurări, eliberarea licențelor, avizarea deținerilor calificate, aprobarea persoanelor cu funcții de răspundere, persoanelor cu funcții-cheie.

– Direcția consolidarea supravegherii financiare este responsabilă de supravegherea bazată pe o abordare prospectivă în funcție de riscuri prin verificarea, în mod continuu, a desfășurării activității de asigurare sau de reasigurare și a respectării de către participanții profesioniști pe piața asigurărilor a dispozițiilor de supraveghere și a legislației, calcularea primelor de referință pentru asigurările obligatorii RCA internă și externă, gestionarea Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii RCA, eliberarea actelor cu caracter permisiv societăților de asigurare în limita atribuțiilor de supraveghere.”.

2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

– La pag. 22, la începutul compartimentului, până la alineatul „Directiva 2016/2341 [...] de pensii facultative”, de inserat un alineat nou „Transpunerea Directivei 2009/138/CE se va realiza până la finele anului 2026, prin elaborarea proiectului de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare.”.

		– La pag. 22, se va substitui sintagma „Având în vedere că, actualmente, sumele minime de asigurare stabilite în Republica Moldova sunt de 10 ori mai mici decât valorile minime stabilite inițial prin Directiva 2009/103/CE,” cu sintagma „Având în vedere că, actualmente, sumele minime de asigurare stabilite în Republica Moldova (500 000 EUR / 100 000 EUR) sunt de 12 ori mai mici decât valorile minime stabilite inițial prin Directiva 2009/103/CE (6 450 000 EUR / 1 300 000 EUR),”. – La pag. 22, se va substitui sintagma „și transpunerii principiului „primei unice”” cu sintagma „și transpunerii limitelor minime de răspundere principiului „primei unice””. – La pag. 22, alin. (3) sintagma „se planifică a fi realizată până în anul 2029.” de substituit cu sintagma „se planifică a fi realizată după o analiză detaliată.”, astfel cum a fost menționat și în cadrul procesului de screening bilateral aferent Capitolului 9. – <u>Subcapitolul Finanțe durabile</u> 1.2. Cadrul administrativ – La pag. 24, rândul 2 din tabelul prezentat, sintagma „18/15” de substituit cu sintagma „21/15”. – La pag. 24, alin. (3), după sintagma „(Direcția politică macroprudențială).”, de completat cu sintagma „Totodată, numărul de posturi al Direcției politice macroprudențială a fost completat cu 2 poziții, a căror atribuții vor viza activități aferente domeniului de finanțare durabilă și ESG.” – <u>Anexa A</u> - De exclus valorile indicate în coloana „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)” în cazul acțiunilor normative care sunt menționate în mod repetat, inclusiv: acțiunea normativă nr. 26 „Proiect [...] BNM nr.328 din 13.12.2019” (actul UE nr. 14 „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2581 [...]”), acțiunea normativă nr. 35 „Proiect [...] a datoriilor eligibile și instrumentelor de proprietate” (actul UE nr. 21 „Regulamentul delegat (UE) 2016/1401 [...]”), acțiunea normativă nr. 32 „Proiect [...] fonduri proprii și datorii eligibile” (actul UE nr. 32 „Regulamentul delegat (UE) 2016/1450 [...]”), acțiunea normativă nr. 65 „Proiect [...] formula	

		standard de calcul” (actul UE nr. 69 „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2017 [...]). – La actul UE nr. 10, în coloana „DENUMIRE ACT UE”, textul „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/637 [...]”, de substituit cu textul „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/3172 al Comisiei din 29 noiembrie 2024 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește publicarea de către instituții a informațiilor menționate în partea a opta titlurile II și III din regulamentul respectiv și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/637 al Comisiei”, reieșind din faptul că Regulamentul 2024/3172 abrogă Regulamentul 2021/637. – La actul UE nr. 19 „Directiva 2014/59/UE [...]”, la acțiunea normativă nr. 32 „Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile”, în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE” de completat cu sintagma „CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare”. – La actul UE nr. 41 „Regulamentul (UE) nr. 909/2014 [...]”, din redacția acțiunii normative nr. 42 „Proiect de Lege privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare și privind depozitarii centrali de titluri de valoare100/2017”, de exclus sintagma „100/2017”. – La actul UE nr. 53 „Regulamentul (UE) 2019/834 [...]”, acțiunea normativă „Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții” de substituit cu acțiunea normativă „Proiect de Lege privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții”; în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE”, sintagma „Hotărâre aprobată” de substituit cu sintagma „Lege adoptată”; în coloana „INSTITUȚIA RESPONSABILĂ”, sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei” de substituit cu sintagma „MF – Ministerul Finanțelor”; în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE”, de completat cu sintagma	

		„BNM – Banca Națională a Moldovei”; din coloana „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)”, de exclus valoarea „189,1”. – La actul UE nr. 54 „Regulamentul (UE) 2019/2099 [...]”, acțiunea normativă „Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții” de substituit cu acțiunea normativă „Proiect de Lege privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții”; în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE”, sintagma „Hotărâre aprobată” de substituit cu sintagma „Lege adoptată”; în coloana „INSTITUȚIA RESPONSABILĂ”, sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei” de substituit cu sintagma „MF – Ministerul Finanțelor”; în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE” de completat cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”. – La actul UE nr. 59 „Directiva 2009/103/CE [...]”, la acțiunea normativă nr. 57 „Proiect de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule (inclusiv schema de garantare)”, de exclus sintagma „(inclusiv schema de garantare)”, având în vedere că Anexa A conține o acțiune normativă ce prevede elaborarea proiectului de Lege privind Fondul de garantare în asigurări, care acoperă schema de garantare; în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE” de completat cu sintagma „CNPFI – Comisia Națională a Pieței Financiare”. – La actul UE nr. 76 „Regulamentul (UE) 2020/852 [...]”, la acțiunea normativă nr. 72 „Proiect de Hotărâre de Guvern privind adoptarea taxonomiei pentru finanțarea durabilă”, în coloana „PARTENERUL DE DEZVOLTARE”, de completat cu sintagma „Corporația Financiară Internațională (International Finance Corporation - IFC)”. – Actul UE nr. 86 „Regulamentul (UE) 2022/858 [...]”, precum și informația aferentă acestuia, de exclus în totalitate din tabel pentru a evita dublarea.	

		– La actul UE nr. 87 „Directiva (UE) 2022/2556 [...]”, de completat cu o acțiune nouă, după cum urmează: în coloana „ACȚIUNE NORMATIVĂ”, de completat cu sintagma „Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.48 din 16.03.2023 privind securitatea cibernetică”; în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE”, de completat cu sintagma „Lege adoptată”; în coloana „INSTITUȚIE RESPONSABILĂ”, de completat cu sintagma „MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”; în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE”, de completat cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”; în coloana „LUNA”, de completat cu sintagma „Decembrie”; în coloana „ANUL”, de completat cu sintagma „2026”; în coloana „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)”, de completat cu valoarea „129,0”. – La actul UE nr. 87 „Directiva (UE) 2022/2556 [...]”, la acțiunea normativă nr. 79 „Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital”, de completat în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE” cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”. – La actul UE nr. 87 „Directiva (UE) 2022/2556 [...]”, de completat cu o acțiune nouă, după cum urmează: în coloana „ACȚIUNE NORMATIVĂ”, de completat cu sintagma „Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor”; în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE”, de completat cu sintagma „Lege adoptată”; în coloana „INSTITUȚIE RESPONSABILĂ”, de completat cu sintagma „MF – Ministerul Finanțelor”; în coloana „INSTITUȚII CO-RESPONSABILE”, de completat cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”; în coloana „LUNA”, de completat cu sintagma „Decembrie”; în coloana „ANUL”, de completat cu sintagma „2026”; în coloana „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)”, de completat cu valoarea „129,0”. – De completat Anexa A cu actul UE „Regulamentul delegat (UE) nr. 241/2014 al Comisiei din 7 ianuarie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru cerințele de fonduri proprii în cazul instituțiilor”; în coloana „ACȚIUNE NORMATIVĂ”, de completat cu sintagma „Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii	

		Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin HCE al BNM nr.109 din 24.05.2018”; în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE”, de completat cu sintagma „Hotărâre aprobată”; în coloana „INSTITUȚIE RESPONSABILĂ”, de completat cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”; în coloana „LUNA”, de completat cu sintagma „Decembrie”; în coloana „ANUL”, de completat cu sintagma „2027”; în coloana „COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)”, de completat cu valoarea „117,3”. - De revizuit numărul de ordine pentru acțiunile normative, începând cu acțiunea normativă nr. 25. - De revizuit numărul de ordine pentru actele UE, începând cu actul UE nr. 61. ANEXA B – La acțiunea nr. 1 „Organizarea și desfășurarea instruirilor și atelierelor privind finanțarea durabilă pentru informarea părților interesate”, în coloana „PARTENERUL DE DEZVOLTARE”, de completat cu sintagma „Corporația Financiară Internațională (International Finance Corporation – IFC)”. – De asigurat concordanța numerotării acțiunilor din Anexele A și B, urmare corectărilor de rigoare. <u>Capitolul 17 „Politica economică și monetară”</u> <u>Partea narativă</u> 17.1. Prezentarea generală a situației Cadrul legislativ – Pe tot textul părții narative cuvântul „transpus” la orice formă gramaticală de substituit cu cuvântul „alinat” la forma gramaticală corespunzătoare. – La pag. 11, alin. (1), sintagma „mai multe” de substituit cu cuvântul „următoarele”. – La pag. 11, alin. (1), după sintagma „simbol public” de completat cu sintagma „(semnele monedei naționale)”.	Capitolul 17 – Se acceptă

		– La pag. 11, alin. (2) de reformulat după cum urmează: „Subliniem că aspectele ce țin de protecția însemnelor monetare (indiferent de valută) împotriva falsificării și altor fapte ilegale au fost descrise detaliat în partea introductivă (nativ) din Cap. 24 și 32 ale proiectului PNA și nu sunt reiterate în Cap. 17.”. – La pag. 11, alin. (3), pct.1, sintagma „care pot fi transpuse doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin.(2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro” de substituit cu sintagma „care pot fi aplicate doar după aderarea la UE (după caz și adoptarea monedei euro)”. – La pag. 11, alin. (3), pct.1, lit. a), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu pot fi transpuse în legislația națională, fiind aplicabile doar de la data aderării la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „Prevederile acestor articole pot fi aplicate doar după aderarea la UE.”. – La pag.12, alin. (3), pct.1, lit. b), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu pot fi transpuse în legislația națională, fiind aplicabile doar de la data aderării la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „Prevederile acestui protocol pot fi aplicate doar după aderarea la UE.”. – La pag.12, alin. (3), pct.1, lit. c), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost încă transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „Prevederile acestui act UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE.”. – La pag. 12, alin. (3), pct.1, lit. d), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea	

		monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.”. – La pag. 12, alin. (3), pct.1, lit. e), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune și retragere a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.”. – La pag. 12, alin. (3), pct.1, lit. f), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.”. – La pag. 12, alin. (3), pct.1, lit. g), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de producere a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la producția monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.”. – La pag. 13, alin. (3), pct.1, lit. h), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii	

		doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează valorile nominale și specificațiile tehnice ale monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la valorile nominale și specificațiile monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.”. – La pag. 13, alin. (3), pct.1, lit. i), textul „În prezent, prevederile acestui act UE nu au fost transpuse în legislația națională, fiind relevante transpunerii doar după aderarea la UE, cu derogare conform art. 139 alin. (2) al TFUE, până la adoptarea monedei euro.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează caracteristicile, statutul de mijloc legal de plată etc. al monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la specificațiile și statutul de mijloc legal de plată al monedei euro. Se planifică alinierea parțială a legislației naționale la actul UE până în decembrie 2026 și total doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro. (PNA, Cap.32).”. – La pag. 13, alin. (3), pct.1, lit. i), sintagma „penale, procesual penale și contravenționale” de substituit cu sintagma „non-penale”. – La pag. 13, alin. (3), pct.1, după lit. i) de completat cu următorul text: „j) Regulamentul (UE) nr. 1214/2011 privind transportul rutier transfrontalier profesionist de numerar în euro între statele membre din zona euro, extins prin Regulamentul (UE) nr. 55/2013, care în esență stabilește condițiile de transport rutier transfrontalier profesionist de bancnote și monede euro, licența CIT (Cash In Transit) de transport transfrontalier; modalități de transportare securizată, sistem de securitate IBNS, notificarea și informarea referitor la operațiunile de transportare, controale și sancțiuni etc. În legislația națională există prevederi care reglementează activitatea de pază și detectiv, inclusiv care vizează transportarea securizată a valorilor, dar care nu se referă nemijlocit la activitatea companiilor CIT (Cash-in-Transit). Printre aspectele	

		ce nu sunt reglementate la nivel național se enumeră: reguli speciale de transportare a numerarului euro, norme specifice CIT, echiparea autovehiculelor CIT, echipamente IBNS și procedura în caz de neutralizare a numerarului de către acest sistem, cooperare deplină cu organismele competente ale UE etc., iar prevederi contradictorii cu actul UE nu există. Prevederile acestui act se aplică după aderarea la UE doar în cazul unor condiții specifice, precum prezența frontierei terestre al statului membru UE cu alt stat membru al zonei euro. Prevederile actului respectiv nu sunt aplicabile Republicii Moldova.”. – La pag. 13, alin. (3), pct.2, lit. a), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse, care se referă la: regulile speciale de procesare și recirculare, reproducere, schimb și retragere a bancnotelor Euro; schimbul bancnotelor deteriorate de către echipamente anti-furt etc.” de substituit cu textul „La nivel național există prevederi care vizează specificațiile, reproducerea, schimbul și retragerea a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care vizează reproducerea bancnotelor euro se planifică a fi aliniate parțial la actul UE până în decembrie 2026 (PNA, Cap. 32). Celelalte prevederi vor fi aplicabile doar după aderarea la UE (după caz și adoptarea monedei euro).”. – La pag. 13, alin. (3), pct.2, lit. b), textul „Orientarea BCE/1999/3 din 7 iulie 1998 privind anumite prevederi privind bancnotele euro, completată prin” de exclus, urmare ajustării agendei aferente screening-ului bilateral. – La pag. 13, alin. (3), pct.2, lit. c), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse, cum ar fi: protecția specială a dreptului de autor asupra designului monedelor euro; condiții speciale de reproducere; măsuri aplicabile în caz de depistare a unei încălcări etc.” de substituit cu textul „La nivel național există prevederi care vizează protecția designului monedei naționale ca simbol public, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care vizează protecția designului monedei euro se planifică a fi aliniate parțial la actul UE până în decembrie	Capitolul 17 – Se acceptă

		2026 (PNA, Cap. 32). Celelalte prevederi vor fi aplicabile doar după aderarea UE (după caz și adoptarea monedei euro).”. – La pag. 13, alin. (3), pct.2, literele d)-i) de la pag.13-15, precum și pct.3-4 de exclus, urmare ajustării agendei aferente screening-ului bilateral. – La pag. 16, alin.(1), bullet-ul (1) de exclus sintagma „analiza tehnică”. – La pag. 16, alin.(1), bullet-ul (2) din concluzie de exclus sintagma „protecția monedei euro [...] inclusiv Centrului de monitorizare a falsurilor”. – La pag. 16, textul integral de la alin. (1), bullet-ul (4) de substituit cu textul „Considerând pct. 31 din Cadrul de negociere, care prevede că după aderarea la UE, Republica Moldova va participa în cadrul Uniunii Economice și Monetare ca stat membru cu derogare, alinierea totală la prevederile Deciziei BCE/2013/10 se va efectua etapizat - decembrie 2026 (PNA, Cap. 32) și ulterior după aderare la UE (după caz adoptarea monedei euro).”. 17.2. Planuri de viitor <i>17.2.5. Subcapitolul „Interdicția de finanțare a statului. Interdicția de acces privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare”</i> Planuri legislative - La pag. 18, subsecțiunea „Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative”, de reformulat acțiunea „Rezilierea Acordului privind reemisiunea valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei din 8 februarie 2019, încheiat între Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei” după cum urmează: „Rezoluțiunea Acordului privind reemisiunea valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei din 8 februarie 2019, încheiat între Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei”, potrivit acțiunii nr.7 din anexa „B”. - La pag. 18, subsecțiunea „Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative”, de exclus acțiunea „Acord privind răscumpărarea de către Ministerul Finanțelor a valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii	se accepta

	împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei”, având în vedere că răscumpărarea valorilor mobiliare de stat se va efectua la scadență, în temeiul legislației în vigoare, fără a fi necesară încheierea unui acord. <i>17.2.6. Subcapitolul „Emisiunea de bancnote și monede euro”</i> - La pag. 18, textul de la subsecțiunea „Planuri legislative” de substituit cu textul „Nu sunt necesare careva acțiuni normative specifice, aferente acestui capitol, din motiv că acestea au fost deja planificate în Cap. 32.”. - La pag. 20, textul de la subsecțiunea „Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative” de substituit cu textul „Nu a fost identificate drept necesare careva acțiuni specifice de consolidare a capacităților administrative, aferente acestui capitol, din motiv că acestea au fost deja planificate în Cap. 32.”. <u>Anexa A</u> La actul UE „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (art.130)”, acțiunea normativă nr.4 „Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995 (aspecte privind guvernanța instituțională), înregistrat în Parlament cu nr. 362 din 4 decembrie 2024”, de ajustat termenul de implementare a acțiunii prin substituirea sintagmei „iunie 2025” cu sintagma „decembrie 2026”. <u>Anexa B</u> De exclus acțiunea nr. 8 „Acord privind răscumpărarea de către Ministerul Finanțelor a valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei”, având în vedere că răscumpărarea valorilor mobiliare de stat se va efectua la scadență, în temeiul legislației în vigoare, fără a fi necesară încheierea unui acord. <u>Capitolul 18 „Statistici”</u> <u>Partea narativă</u>	Se acceptă. Ajustarea a fost inclusă în proiectul PNA.

II. STATISTICI ECONOMICE

Subcapitolul 2.1 Conturi și statistici macroeconomice

1.2. Cadrul administrativ

– La pag. 35, ultimul alineat, textul:
„Banca Națională a Moldovei (BNM) cu diviziunile structurale:
- Direcția de Statistică Monetară și Financiară (DSMF) cu 13 angajați, din care 4 cu responsabilitate principală și fără posturi vacante;
- Direcția Statistică Conturi Internaționale (DSCI) cu 17 posturi, din care 5 posturi vacante.”
de substituit cu textul:

„Banca Națională a Moldovei (BNM), Departamentul Raportări și Statistică (DRS), cu direcțiile:

- Direcția Statistica Monetară și Financiară (DSMF) cu 13 posturi, inclusiv 1 post vacant;

- Direcția Statistica Conturilor Internaționale (DSCI) cu 17 posturi, din care 3 posturi vacante.”

– La pag. 36, de substituit conținutul Tabelului 42, după cum urmează:

Direcția Statistică Monetară și Financiară (DSMF)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	12	1
Direcția Statistică Conturi Internaționale (DSCI)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	14	3

Subcapitolul 2.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională

2. Planuri de viitor

	2.2. Acțiuni de implementare a <i>acquis</i>-ului UE și consolidarea capacităților administrative - La pag. 38, ultimul alineat, în textul „Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – decembrie 2025;”, sintagma „decembrie 2025” de substituit cu sintagma „ianuarie 2028”. - La pag. 38, ultimul alineat, în sintagma „Inițierea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, (balanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii), începând cu datele pentru tr. IV 2024 (aprilie 2025);”, de substituit textul „tr. IV 2024 (aprilie 2025);” cu textul „tr. IV 2024 - aprilie 2025;”. - La pag. 38, ultimul alineat, de completat sintagma „Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX” cu textul „- decembrie 2025”. - La pag. 39, de exclus sintagma „Implementarea continuă a procesului de aliniere la cerințele Sistemul European de Conturi 2010 (SEC 2010)”. - La pag. 39, de completat sintagma „Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțul exterior cu servicii și investiții străine directe” cu textul „- decembrie 2025”. 3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) - La pag. 39, în Tabelul 45, suma „615,31” de substituit cu suma „549,45”. Subcapitolul 2.1.14 Conturile financiare 1.2. Cadrul administrativ - La pag. 42, de substituit conținutul Tabelului 50, după cum urmează: <table border="1"> <tr> <th>Unități alocate</th><th>Unități ocupate</th><th>Unități vacante</th></tr> <tr> <td>13</td><td>12</td><td>1</td></tr> </table> 3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) - La pag. 43, textul „Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la Subcapitol 2.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională.” de substituit cu următorul tabel:	Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante	13	12	1	Se acceptă.
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante						
13	12	1						

Tabelul 51. Estimarea costurilor de transpunere și implementare a actelor UE în legislația națională privind conturile financiare

Costuri estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
65,86*				

* Costurile sunt acoperite din bugetul BNM.

Subcapitolul 2.1.15 Indicatori monetari și financiari

1.2. Cadrul administrativ

- La pag. 44, de substituit conținutul Tabelului 51, după cum urmează:

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	12	1

2.2. Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

- La pag. 44, de substituit textul:

„➤ Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – decembrie 2025;

➤ Elaborarea conceptului sistemului informațional statistic al Băncii Naționale a Moldovei – iunie 2025;

➤ Inițierea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, (balanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii), începând cu datele pentru tr. IV 2024 (aprilie 2025);

➤ Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX;

se acceptă

Se acceptă

	➤ Implementarea continuă a procesului de aliniere la cerințele Sistemul European de Conturi 2010 (SEC 2010) ➤ Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțului exterior cu servicii și investiții străine directe.” cu textul: „➤ Revizuirea și actualizarea cerințelor de raportare în vederea conformării cu cerințele UE - decembrie 2027; ➤ Dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor referitoare la societățile de asigurări, organizațiile de credit nebancare -decembrie 2027; ➤ Dezvoltarea procesului de verificare încrucișată a datelor referitoare la statisticile monetare și financiare - decembrie 2027; ➤ Elaborarea procedurii controalelor off-site și on-site -iunie 2025; ➤ Continuarea automatizării procesului de elaborare a statisticilor monetare și financiare - decembrie 2027.” 3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) - La pag. 44, de exclus textul „Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la Subcapitol 2.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională.” <i>Subcapitolul 2.2.6 Investiții străine directe</i> 2. Planuri de viitor 2.2. Acțiuni de implementare a <i>acquis</i>-ului UE și consolidarea capacităților administrative	Se acceptă Se acceptă

		- La pag. 51, de exclus sintagma „Implementarea continuă a procesului de aliniere la cerințele Sistemul European de Conturi 2010 (SEC 2010)”. <i>Subcapitolul 2.3.1 Comerțul internațional cu servicii</i> 2.2. Acțiuni de implementare a <i>acquis</i>-ului UE și consolidarea capacităților administrative - La pag. 52, de exclus sintagma „Implementarea continuă a procesului de aliniere la cerințele Sistemul European de Conturi 2010 (SEC 2010)”. <u>Capitolul 23 Sistem judiciar și drepturi fundamentale</u> <u>Anexa A</u> - Cu referire la acțiunea nr. 31 „Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor de accesibilitate pentru persoanele cu dezabilități referitoare la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor” (actul UE: „Directiva 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor”), având în vedere domeniile de competență ale BNM, ce derivă din art. 5 din Legea nr. 548/1995 și la care nu se raportează aspectele ce țin de statutul persoanelor cu dizabilități, de exclus BNM din lista autorităților coresponsabile pentru realizarea acțiunii respective. Implicarea BNM în procesul de avizare și consultare publică a proiectului hotărârii de Guvern se va realiza, dacă va fi cazul, în condițiile generale stabilite de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. <u>Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”</u> <u>Partea narativă</u> Întrucât Anexa A la Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate” conține acțiuni privind protecția monedei euro, de completat partea narativă cu subcapitolul X.1	Se acceptă.

	„Contrafacerea monedei euro”. În acest context, se propune următoarea redacție aferent subcapitolului respectiv: „1. Prezentarea generală Subcapitolul nominalizat se referă la aspectele penale legate de combaterea contrafacerii monedei euro și vizează procesul și măsurile de drept penal/procesual-penal. Printre cele mai relevante acte UE aferente acestui domeniu, pot fi menționate: 1. Convenția internațională privind reprimarea falsificării de monedă, semnată la Geneva la 20 aprilie 1929; 2. Decizia Consiliului din 6 decembrie 2001 privind protecția monedei euro împotriva falsificării (2001/887/JAI); 3. Directiva 2014/62/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării. Evidențiem faptul că actele în cauză se referă la definiția de bancnote/monede false, infracțiunea de falsificare etc., expertizarea numerarului suspect de către centrele naționale de analiză a falsurilor, schimbul de informații cu Europol, instrumente suficiente de anchetă, sancțiuni adecvate penale pentru falsificare, crearea centrelor naționale specializate etc., aspecte care necesită a fi adaptate în legislația națională. 1.1.Cadrul legislativ Din perspectiva cadrului normativ național relevant, acesta vizează, dar nu se limitează la Codul penal, Codul de procedură penală, Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani, Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr. 78/2018 etc. 1.2.Cadrul administrativ Principalele instituții naționale implicate în protecția monedei împotriva contrafacerii în ceea ce privește elaborarea de politici sunt: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei (emisiunea de bancnote și monede, condiții de procesare a numerarului; examinarea	Se acceptă. Ajustarea a fost inclusă în proiectul PNA.

	și promovarea inițiativelor legislative). Pe partea de implementare de politici, instituțiile naționale responsabile sunt: Inspectoratul General al Poliției, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național de Expertiză Judiciară, Banca Națională a Moldovei (emisiunea de bancnote și monede; verificarea autenticității și calității numerarului, evidența monedei naționale suspecte de a fi false). 2. Planuri de viitor 2.1. Planuri legislative Cadrul normativ național în domeniu asigură o aliniere parțială la <i>acquis</i>-ul UE relevant, în principal cu privire la definițiile privind falsificarea monedei; obligațiile BNM, băncilor licențiate, altor unități de schimb valutar de a identifica, retrage din circulație, înregistra și gestiona falsurile depistate de însemne monetare (indiferent de valută); cooperarea la nivel național și internațional (cu Interpol, Europol, Eurojust) etc. În prezent, nu există o abordare distinctă pentru euro în comparație cu alte valute străine în ceea ce privește verificarea autenticității, examinarea tehnică, procedura penală și răspunderea etc. În acest sens, legislația națională necesită ajustări suplimentare pentru a îndeplini deplin cerințele <i>acquis</i>-ului UE aferent, în special pe partea de încriminare a tuturor faptelor aferente falsificării euro, crearea unor centre naționale de analiză a numerarului suspect de a fi fals, comunicarea mai avansată cu autoritățile naționale și UE etc.”. <u>Capitolul 29 „Uniunea vamală”</u> <u>Partea narativă</u> 1. Prezentarea generală a situației 1.1. Cadrul legislativ - La pag. 3, pct.8, de transferat „Regulamentul (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1889/2005” din lista actelor UE netranspuse în lista actelor transpuse parțial, actul fiind evaluat	

		prin prisma scopului Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară și apreciat ca un act UE transpus parțial. 2. Planuri de viitor 2.1. Planuri legislative - La pag. 8, alin. (4), în textul „În urma modificării și ajustării de către Banca Națională a Moldovei a Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, Serviciul Vamal prin modificările și completările Hotărârii de Guvern nr.92/2023 urmează să asigure transpunerea Regulamentului (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1889/2005 [...]” după sintagma „Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară” de completat cu textul „, precum și modificării de către Guvernul Republicii Moldova a Legii nr.282/2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase” și în continuare după text. <u>Anexa A</u> - La rândul 34, aferent „Regulamentului (UE) 2018/1672 [...]”, de revăzut lista instituțiilor coresponsabile, reieșind din faptul că modificarea Legii nr.282/2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase ar implica participarea altor autorități de ramură. Totodată, în vederea evitării suprapunerii acțiunilor prevăzute la capitolul 29 cu acțiunile prevăzute la capitolul 4 „Libera circulație a capitalurilor”, de exclus BNM ca instituție coresponsabilă la acțiunea de elaborare a Proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023, având în vedere următoarele: • Modificările care vizează domeniul valutar (aferele numerarului neînsoțit) deja sunt planificate a fi operate în cadrul proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, care are drept scop liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital, fiind prevăzute la capitolul 4 „Libera circulație a capitalurilor” din proiectul PNA; • Modificările în Legea nr.62/2008 urmează a fi efectuate din punctul de vedere al circulației capitalului (ridicarea restricțiilor aferente numerarului neînsoțit), acestea ținând de domeniul valutar și nu în scopul prevenirii și	Se acceptă

		combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (scopul Regulamentului (UE) 2018/1672). Atragem atenția că, potrivit art. 9 lit. g) din Legea nr.282/2004, este de competența Guvernului de a stabili „modul de introducere, expediere și scoatere în/din Republica Moldova a metalelor prețioase și pietrelor prețioase, a articolelor din ele”. În acest sens, reglementarea în alte acte naționale (altele decât cele ale BNM) de către autoritățile de ramură a prevederilor ce nu țin de competența BNM, cum ar fi prevederile netranspuse din Regulamentul (UE) 2018/1672 aferente (a) monedelor cu un conținut de aur de cel puțin 90%; și (b) lingourilor, cum ar fi bare, pepite sau bulgări, cu un conținut de aur de cel puțin 99,5% (art. 2 alin. (1) lit. e); pct. 1 din Anexa I „Mărfuri utilizate ca rezerve de valoare cu un grad ridicat de lichiditate și carduri preplătite care sunt considerate numerar în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (a) punctele (iii) și (iv)”). <u>Capitolul 32 „Control financiar”</u> <u>Partea narativă</u> PROTECȚIA MONEDEI EURO ÎMPOTRIVA CONTRAFACERII 1. Prezentarea generală a situației 1.1. Cadrul legislativ – Pe tot textul părții narative verbul „a transpune”, substantivul „transpunere” și adverbul/adjectivul „transpus” la orice formă gramaticală de substituit cu, respectiv, verbul „a alinia”, substantivul „alinie” și adverbul/adjectivul „aliniat” la forma gramaticală corespunzătoare din text. – La pag. 12, lit. a), sintagma „care transpun parțial prevederile acestui act. Elementele netranspuse” de substituit cu textul „alinate parțial prevederilor acestui act. Elementele nealinate”. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar pe aspectele care vizează: • cooperarea mai extinsă cu instituțiile UE - până în decembrie 2028 • crearea centrelor naționale de analiză etc. - până la data aderării.”.	

		– La pag. 12, lit. b), textul „Anumite prevederi ale regulamentului respectiv sunt transpuse parțial în sistemul juridic național.” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează protecția monedei naționale și străine împotriva falsificării.”. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până la finele 2026, iar aspectele care vizează: • cooperarea mai extinsă cu instituțiile UE - până în decembrie 2028 • crearea centrelor naționale de analiză etc. - până la data aderării.”. – La pag. 12, lit. d), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează verificarea autenticității și calității monedei naționale și străine etc., cu excepția elementelor nealiniate”. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează recircularea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.”. – La pag. 12, lit. e), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse, care se refera la” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează recircularea, reproducerea, schimbul și retragerea monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la”. Sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează recircularea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.”. – La pag. 13, lit. f), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse, precum” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează protecția împotriva reproducerilor ilegale a monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la” și în continuare după text. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează circulația și procesarea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.”. – La pag. 13, lit. g), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse cum ar fi” de substituit cu textul „În	

		legislația națională există prevederi care vizează protecția împotriva reproducerilor ilegale a monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la”. La sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează circulația, schimbul, retragerea monedei euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.”. – La pag. 13, lit. h), textul „Anumite prevederi sunt transpuse parțial, cu excepția unor elemente netranspuse, cum ar fi” de substituit cu textul „În legislația națională există prevederi care vizează protecția designului monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la” și în continuare la sfârșitul aliniatului de completat cu textul „Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar partea nealiniată va fi aplicabilă după aderarea la UE.”. – La pag. 13, lit. i), textul „nu sunt transpuse în legislația națională. Transpunerea și” de substituit cu textul „nu sunt aliniate în legislația națională. Alinierea și”. – La pag. 13, lit. j), la sfârșitul aliniatului, textul „vor servi drept punct de legătură cu SMF. Această acțiune descrisă la Anexa B” de substituit cu textul „urmează a fi conectate la SMF.”. – La pag. 14, lit. k), de exclus sintagma „acțiune descrisă la anexa „B”. – La pag. 14, alin. (2), de substituit textul „prin adoptarea Legii nr. 307/2024 Republica Moldova a aderat la” cu textul „recent a intrat în vigoare Legea nr. 307/2024 pentru aderarea Republicii Moldova la”. – La pag. 14. alin. (3), în propoziția a doua, după cuvântul „falsificării” de introdus sintagma „de exemplu.”. – La pag. 14 alin. (4), textul „necesitatea unei perioade de tranziție pentru următoarele părți din acquis-ul UE:” de substituit cu cuvântul „următoarele:”. – La pag. 14, alin.(4), lit. i), textul „Decizia BCE/2013/10, Decizia BCE/2010/14, Regulamentul nr. 1210/2010, care vizează regulile de recirculare, schimb și retragere a monedei euro (aplicabile după aderarea la zona euro);” de substituit cu textul „Aspectele din Decizia BCE/2013/10, Decizia BCE/2010/14, Regulamentul nr. 1210/2010, care vizează regulile	Se acceptă

		de recirculare, schimb și retragere a monedei euro vor fi aplicabile doar după aderarea la zona euro, având în vedere că conform pct. 31 din Cadrul de negociere Republica Moldova va participa în Uniunea monetară ca stat membru cu derogare;”. – La pag. 14, alin. (4), lit. ii), textul „Decizia Comisiei nr. 2003/861/CE, Decizia Comisiei nr. 2005/37/CE și Decizia BCE/2001/11, care prevăd cerințele de asistență, cooperare și schimb extins de informații privind falsificările de bancnote și monede euro cu instituțiile relevante ale UE, inclusiv accesul la SMF (aplicabile după aderarea la UE/zona euro). În acest caz, o perioadă de tranziție de doi ani de la aderare este necesară pentru:” de substituit cu textul „În partea ce ține de Decizia Comisiei BCE/2001/11 care prevede accesul la SMF, acest lucru poate fi asigurat efectiv după:”. – La pag. 15, alin.(2), după sintagma „Ministerul Afacerilor Interne” de inclus sintagma „(Inspectoratul General al Poliției)”. – La pag. 15, alin. (3), de substituit cuvântul „sistemul” cu textul „sistemul de protecție împotriva falsificării”. 2. Planuri de viitor 2.1. Planuri legislative - La pag. 15, alin. (1), lit. a), de completat propoziția „Proiect de lege [...] Orientarea BCE/2003/5” cu textul „și a Comunicării Comisiei nr. COM/2001/0600”. 2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative – La pag. 17, alin. (1), de ajustat cuvântul „Modernizare” cu forma articulată „Modernizarea”. – La pag. 17, lit. d), textul „Desemnarea Centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor” de substituit cu textul „Elaborarea conceptului cu privire la desemnarea Centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor.”. De asemenea, de exclus textul „Totodată, acțiunea presupune [...] a acestei acțiuni.”. 3. Aspecte financiare (estimarea costurilor) La pag. 18, ultimul aliniat de exclus.	

		<u>Anexa A</u> După actul UE nr.10 „Orientarea BCE/1999/3 din 7 iulie 1998 privind anumite prevederi privind bancnotele euro, completată prin Orientarea BCE/2003/5 din 20 martie 2003 privind aplicarea unor măsuri pentru combaterea reproducerilor neconforme de bancnote euro, precum și schimbul și retragerea bancnotelor euro” de inclus un rând nou, cu următoarele informații: în coloana „CELEX” de completat cu sintagma „52001DC0600”, în coloana „DENUMIRE ACT UE” de completat cu sintagma „Comunicarea Comisiei privind protecția dreptului de autor a designului feței comune a monedelor euro (COM/2001/0600)”, în coloana „NR. D/O” de completat cu numărul „6”, în coloana „ACȚIUNE NORMATIVĂ” de completat cu textul „Proiect de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale)”, în coloana „INDICATOR DE MONITORIZARE” de completat cu textul „Lege adoptată”, în coloana „INSTITUȚIA RESPONSABILĂ” de completat cu sintagma „MF – Ministerul Finanțelor”, în coloana „INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ” de completat cu sintagma „BNM – Banca Națională a Moldovei”, în coloana „LUNĂ” de completat cu cuvântul „Decembrie”, în coloana „ANUL ADOPTĂRII” de completat cu anul „2026”. <u>Anexa B</u> La acțiunea nr. 25 „Încheierea unor Acorduri de cooperare operațională/administrativă între BNM (după caz și alte autorități naționale) și Banca Centrală Europeană, inclusiv cu Comisia Europeană”, în coloana „ANUL IMPLEMENTĂRII”, anul „2026” de substituit cu anul „2028”.	
68.	Cancelaria de Stat Direcția Drepturile Omului și cooperare cu Societatea Civilă	Direcția drepturilor omului și cooperarea cu societatea civilă, urmare a coordonărilor suplimentare, vine cu următoarele solicitări de modificare a termenelor acțiunilor nr. 10 și nr. 11 din Anexa A Cluster 1. Valori fundamentale, Criteriul politic, Funcționarea Instituțiilor Democratice, stabilite în responsabilitatea Cancelariei de Stat, din „Octombrie 2025” în „Decembrie 2026”. De asemenea, solicităm modificarea termenului pentru acțiunea nr. 29 din Anexa B Cluster 1. Valori fundamentale, Criteriul politic, Funcționarea Instituțiilor Democratice – din „Decembrie 2025” în „Decembrie 2026”.	Se acceptă

69.	Cancelaria de Stat Direcția Planificare Strategică și Coordonare a Politicilor	Cu referire la proiectul Planului Național de Aderare la UE pentru anii 2025-2029 (în continuare PNA) comunicăm următoarele. În conformitate cu pct. 41 și 50 din HG nr. 386/2020, instrumentele de implementare ale PNA sunt Planul Național de Reglementări (PNR) și Planul Național de Dezvoltare (PND). Prin urmare, accentuăm necesitatea sincronizării depline a acestor documente, astfel încât: – toate acțiunile normative cu relevanță UE din Planul Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.841/2024 <u>să se regăsească în proiectul PNA (anexa A);</u> – toate acțiunile de implementare cu relevanță UE din Planul Național de Dezvoltare pentru anul 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 361/2024 și proiectul Planului Național de Dezvoltare pentru anul 2026-2028 <u>să se regăsească în proiectul PNA (anexa B);</u> – elementele comune ale acțiunilor din PNA și PNR/ PND (termen de aprobare, indicatori de monitorizare, costuri, sursa de finanțare, autoritatea responsabilă) <u>să fie identice.</u> Subliniem că, urmare analizei proiectului actual al PNA s-au constatat divergențe esențiale între documente. Prin urmare, propunerile concrete la fiecare capitol se anexează. Menționăm că, această sincronizare este importantă, deoarece procesele de raportare vor fi unificate, iar PNR și PND vor reprezenta documentele principale în baza cărora va fi raportată sistematic realizarea PNA. Suplimentar, această cerință este impusă, inclusiv de Sistemul informațional „e-Monitorizare”, aflat în proces activ de dezvoltare, și care va fi aplicat în a doua jumătate a anului 2025. Suplimentar, reiterăm comentariile incluse în documentele Excel de către Direcția generală planificare strategică și coordonare a politicilor la Anexa A și Anexa B, oferite în cadrul etapei de elaborare a documentului Planului Național de	Se acceptă

		Aderare la UE pentru anul 2025-2029 și solicităm analiza repetată a acestora și, în cazul în care nu au fost integrate în proiectul PNA, să se considere la această etapă. Totodată, pentru a preveni eventualele confuzii și a asigura o acuratețe sporită a datelor, propunem ca toate valorile financiare să fie exprimate cu două zecimale, întrucât în prezent unele acțiuni respectă această regulă, iar altele sunt prezentate cu o zecimală. De asemenea, la conținutul întregului document se va verifica respectarea aceleiași unități de măsură (mii lei), constatându-se situații când costurile au fost exprimate în lei.	
		Capitolul 1 „Libera circulație a bunurilor” 1. La acțiunea nr.4 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 59) - 117,30 mii lei. Considerăm necesar revizuirea acțiunii sus-menționate și corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 2. Suplimentar, se va include acțiunea nr. 17 și acțiunea nr. 61 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025, cu toate elementele relevante, conform tabelului:	Se acceptă. Nu se acceptă Acțiunile respective nu asigură transpunerea unui act european.
		Capitolul 2 „Libera circulație a lucrătorilor” 1. La acțiunea nr.4 <i>Proiect de Lege privind libera circulație și șederea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și membrii de familie pe teritoriul Republicii Moldova</i>, costul estimat în PNA (189,00 mii lei) diferă de cel planificat în PNR 2025 (acțiunea 36) -208,00 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară revizuirea costurilor și alinierea acestora cu Planul Național de Reglementări pentru anul 2025.	1.Se acceptă

		2. La acțiunea nr. 21 <i>Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 208/2021 privind aprobarea structurii Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)</i>, costul estimat în PNA (202,56) diferă de cel planificat în PNR 2025 (acțiunea 354) -189,00 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară revizuirea costurilor și alinierea acestora cu Planul Național de Reglementări pentru anul 2025. 3. La acțiunea nr.15 <i>Proiect de decret al Președintelui Republicii Moldova privind inițierea negocierilor acordurilor în domeniul securității sociale</i>, urmează a fi estimate costurile. 4. Suplimentar, se va include acțiunea nr. 364 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025, conform datelor din tabel:	2.Se accepta 3. Se accepta 4. Nu se accepta
		Capitolul 3 „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii” 1. La acțiunea nr. 7 <i>Proiectul de Lege privind modificarea cadrului legislativ în domeniul sănătății</i> există neconcordanțe între costurile de elaborare stabilite în PNA și cele prevăzute în PNR 2025 (acțiunea nr. 396): PNA - 73,543 mii lei în PNA, în timp ce în PNR 2025 sunt indicate 258,00 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară alinierea acestora cu Planul Național de Reglementări pentru anul 2025. Suplimentar, se va include în PNA acțiunea nr. 427 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025, conform datelor din tabelul anexat.	Se acceptă. Nu se acceptă (MDED)
		Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului ” 1. La acțiunea nr.1 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizare parțială)</i>, se vor revizui costurile și se vor alinia cu Planul Național de Reglementări pentru anul 2025 (acțiunea 66): 214,00 mii lei.	nu se accepta La elaborarea PNR 2025 - au fost reflectate doar costurile de promovare ale Ministerului Finanțelor, fără costurile BNM.

			La etapa elaborării noului PNA - au fost estimate și reflectate costurile atât ale BNM, cât și ale Ministerului Finanțelor. Se mențin costurile reflectate de MF la etapa elaborării PNA.
		Capitolul 5 „Achiziții publice” 1. La acțiunea nr.2 <i>Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat</i>, costul nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 23) – 208,00 mii lei. Considerăm necesar revizuirea acțiunii sus-menționate și corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 2. La acțiunea nr.1 <i>Proiectul de lege privind achizițiile publice</i>, se solicită revizuirea costului estimat și corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025 (acțiunea nr. 197) – 105,57 mii lei. 3. La acțiunea nr.16 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind înființarea și organizarea autorităților centrale de achiziții, pe principalele categorii de achiziții, la nivel de autorități publice locale</i>, se solicită revizuirea costului estimat, și corelarea acestuia cu Planul național de reglementări pentru anul 2025 (acțiunea PNR nr. 179) – 189,09 mii lei.	Se acceptă. De asemenea propunerea referitoare la acțiunea nr. 16 se va aplica și pentru acțiunea nr. 15.
		Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	-

		Capitolul 7 „Dreptul proprietății intelectuale” 1. Se va include în PNA acțiunea nr. 439 și acțiunea nr. 440 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Nu se acceptă, aceste acțiuni, deoarece nu se încadrează în categoria actelor care fac obiectul Anexei A din PNA, și respectiv nu susținem includerea acestora în Anexă
		Capitolul 8 „Politica concurenței” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	-
		Capitolul 9 „Servicii financiare” 1. La acțiunea nr. 85 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital</i>, se solicită revizuirea a costului estimat, și corelarea acestora cu Planul național de reglementări pentru anul 2025 (acțiunea nr. 192) – 192,02 mii lei. 2. Acțiunile 79, 85, și 86 sunt identice, aparținând unor directive UE diferite, cu termene de realizare diferite. Având în vedere că acțiunile implică modificarea aceleași legi, se recomandă o analiză suplimentară a acțiunilor, având în vedere practica vicioasă de a modifica repetat, anual, același act normativ.	
		Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media” 1. La acțiunea nr. 3 <i>Proiect de Lege privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Uniunii Europene</i>, termenul de adoptare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 45). 2. La acțiunea nr. 8 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea listei de standarde și/sau specificații pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, precum și pentru infrastructura și serviciile asociate</i>, termenul de aprobare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 32): termen PNR - 09.07.2025. Se solicită ajustarea termenului în PNA.	Se acceptă Se acceptă

		3. La acțiunea nr. 9 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 64) – 17,30 mii lei. 4. La acțiunea nr. 34 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea cadrului normativ privind elaborarea, actualizarea și implementarea prevederilor Planului național de răspuns la incidentele cibernetice și crizele în domeniul securității cibernetice</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 21) – 189,10 mii lei. Se solicită ajustarea costului în PNA. 5. La acțiunea nr. 37 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modul de realizare de către Agenția pentru Securitate Cibernetică a procesului de divulgare coordonată a vulnerabilităților</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 13) – 189,10 mii lei. Se solicită ajustarea costului în PNA. 6. La acțiunea nr. 39 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la supravegherea și controlul de stat al modului în care furnizorii de servicii respectă prevederile Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 18) – 189,10 mii lei. Se solicită ajustarea costului în PNA. 7. La acțiunea nr.43 <i>Proiect Hotărâre de Parlament privind aprobarea documentului de politici publice în domeniul securității cibernetice</i>, costul estimat nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 24) – 75,90 mii lei. 8. Suplimentar, se va include în PNA acțiunea nr. 39 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025, conform datelor din Tabel:	Se acceptă Se acceptă Se acceptă Se acceptă Se acceptă Nu se acceptă. Acțiunea va rămâne în PNA la Capitolul 23.
		Capitolul 11 „Agricultura și dezvoltarea rurală” 1. La acțiunea nr. 34 Proiect de lege de modificare a Legii nr. 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete, comunicăm necesitatea revizuirii costurilor, întrucât	Se acceptă

		valoarea estimată (73,54 mii lei) nu poate fi mai mică decât suma acoperită din bugetul de stat (117,3). 2. Pentru a asigura o gestionare eficientă a bugetului și o implementare realistă a măsurilor, considerăm necesară estimarea corectă a costurilor pentru acțiunile care nu dispun încă de astfel de estimări (acțiunile nr. 8, 9, 10, 11, 12 etc.), astfel încât acestea să fie aliniate corespunzător cu acțiunile planificate în PNR 2025. 3. Totodată, conform proiectului se observă că în celulele <i>Costuri estimative</i> și <i>Acoperit din bugetul de stat</i>, unde este lipsă de informații, au fost introduse zerouri. Pentru a menține coerența și a facilita o interpretare corectă a datelor, considerăm relevant aplicarea unei reguli unitare prin eliminarea acestor zerouri. 4. Se vor include în PNA acțiunile cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025, conform datelor din tabelul extras din PNR:	Se acceptă Se acceptă
		Capitolul 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare” 1. Se vor include în PNA acțiunile cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Nu se acceptă
		Capitolul 13 „Pescuit” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	-
		Capitolul 14 „Transport” 1. La acțiunea nr. 5, conform ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE, se recomandă reformularea <i>Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr. 150/2014 privind accesul la profesie, transportul rutier (marfă și persoane), condițiile sociale ale lucrătorilor mobili și controlul în trafic.</i>	1.Nu se acceptă – Acțiunea a fost formulată în conformitate cu art.42 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele

		2. La acțiunea nr. 37, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la Registrul de Stat al Vehiculelor</i>. 3. La acțiunea nr. 38, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de lege pentru modificarea Legii nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier</i>. 4. La acțiunea nr. 41, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului analizei de impact și auditului în domeniul siguranței rutiere</i>. 5. La acțiunea nr. 42, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului inspecțiilor în materie de siguranță rutier</i>. 6. La acțiunea nr. 43, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea siguranței rețelei rutiere</i>. 7. La acțiunea nr. 44, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la facilitarea schimbului transfrontalier de informații privind încălcările normelor de circulație ce afectează siguranța rutieră</i>. 8. La acțiunea nr. 46, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, referitor la preschimbarea, recunoașterea reciprocă și eliberarea permiselor de conducere</i>. 9. La acțiunea nr. 47 conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de hotărâre a Guvernului pentru modificarea hotărârii de Guvern nr. 181/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind</i>	normative. Propunem următoarea formulare: Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr. 150/2014. 2.Se acceptă. 3.Nu se acceptă. În redacția actuală a acțiunii, în paranteză este indicat laconic obiectul de reglementare al proiectului de lege, având în vedere că în anul 2026, MAI urmează să opereze noi modificări la Legea nr.131/2017, pentru transpunerea altui act UE (acțiunea nr.46). 4.Se acceptă parțial. Propunem următoarea

		<i>procedura de examinare pentru obținerea permisele de conducere: ajustări privind valabilitatea administrativă, procedurile și condițiile de examinare.</i> 10. La acțiunea nr. 48: conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea modelului comunitar al permisului de conducere.</i> 11. La acțiunea nr. 57 conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de Hotărâre a Guvernului privind aplicarea testului de echilibru economic operatorilor de transport feroviar.</i> 12. La acțiunea nr. 119 conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de Hotărâre a Guvernului privind mecanismele de inspecție pentru condiții de muncă sigure și echitabile în sectorul maritim.</i> 13. La acțiunea nr. 144 conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea <i>Proiect de Hotărâre a Guvernului privind inițierea profesiei de operator de transport naval (național și internațional) și recunoașterea titlurilor oficiale de calificări pentru această activitate.</i> 14. La acțiunea nr. 200 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea normelor de punere în aplicare a funcțiilor rețelei de management al traficului aerian (ATM), termenul urmează a fi ajustat conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 248) - mai 2025.</i> 15. La acțiunea nr. 198 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.641/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu urmează a fi exclusă, având în vedere că termenul de implementare conform PNR 2025 (acțiunea 253) este februarie 2025, respectiv până la aprobarea PNA – acțiunea nu va fi valabilă.</i>	reformulare: Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la analiza de impact asupra siguranței rutiere și operațiunea de audit în domeniul siguranței rutiere. 5.Se acceptă parțial. Propunem următoarea reformulare: Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecțiile în materie de siguranță rutieră. 6.Se acceptă parțial. Propunem următoarea reformulare: Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea siguranței rețelei. 7.Se acceptă.

		16. La acțiunea nr. 14 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri</i>, termenul va fi ajustat conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 225) – septembrie 2025. 17. La acțiunea nr. 197 <i>Proiect hotărâre de Guvern pentru crearea cerului unic european</i>, data și anul de adoptare va fi ajustată conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 257) - decembrie 2025. 18. La acțiunea nr. 52 <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de siguranță rutieră 2025-2030</i>, urmează a fi exclusă, având în vedere că termenul de implementare conform PNR 2025 (acțiunea 259) este februarie 2025, respectiv până la aprobarea PNA – acțiunea nu va fi valabilă. 19. La acțiunea nr. 42 <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la inspecțiile în materie de siguranță rutieră</i>, se va completa actul UE de transpunere, conform PNR 2025 - Directiva 2008/96/CE. 20. La acțiunea nr. 190 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea normelor pentru monitorizarea transportatorilor aerieni care prezintă riscuri pentru siguranță</i>, termenul va fi ajustat conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 265) - octombrie 2025. 21. La acțiunea nr. 56 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare</i>, termenul va fi ajustat conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 271) - martie 2025. Totodată, în cazul în care adoptarea PNA se va întâmpla după această dată, acțiunea poate deveni nevalabilă pentru PNA. 22. La acțiunea nr. 160 <i>Proiect de lege privind răspunderea în caz de accident a transportatorilor de persoane pe mare</i>, se va completa cu actul de	8.Nu se acceptă. În redacția actuală a acțiunii, în paranteză este indicat laconic obiectul de reglementare al proiectului de lege, având în vedere că în anul 2025, MAI urmează să opereze modificări la Legea nr.131/2017, pentru transpunerea altui act UE (acțiunea nr.38). 9.Se acceptă parțial. Se propune următoarea redacție: Proiect hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.181/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea

		transpunere UE din PNR 2025 (acțiunea 274) - Regulamentul (CE) 392/2009. 23. La acțiunea nr. 106 <i>Proiect hotărâre de Guvern privind instalațiile portuare de preluare pentru predarea deșeurilor provenite de la nave</i>, luna și anul de adoptare va fi ajustată conform termenului din PNR 2025 (acțiunea 278) - decembrie 2025. 24. Suplimentar, se vor include în PNA acțiunile cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	permisului de conducere. 10.Se acceptă parțial. Se propune următoarea redacție a acțiunii: Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou. 11.Se acceptă. 12.Se acceptă. 13.Nu se acceptă. 14.Se acceptă. 15.Nu se acceptă. Reieșind din faptul că proiectul a fost restituit, iar la moment este în proces de definitivare, insistăm asupra menținerii acestuia în PNA. 16.Se acceptă. 17.Nu se acceptă. Reieșind din faptul că noul Regulamentul (UE) 2024/2803 al

			Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare) abrogă parțial prevederile Regulamentului (CE) nr. 550/2004, urmează a fi stabilit în cadrul sesiunii de screening bilateral aferentă cap.14, dacă actul dat se va mai transpune. 18.Nu se acceptă. Reieșind din faptul că proiectul este abia în proces de avizare, insistăm asupra menținerii acestuia în PNA. 19.Nu se acceptă. Acțiunea dată deja prevede transpunerea Directivei 2008/96/CE.

			20.Se acceptă. 21.Nu se acceptă. Acțiunile în proiectul PNA au fost stabilite începând cu luna aprilie, reieșind din faptul că PNA urmează a fi aprobat, conform calendarului elaborat de BIE în ședința de Guvern din luna aprilie. 22.Nu se acceptă. La acțiunea dată deja este indicat ca act de transpunere Regulamentul (CE) 392/2009. 23.Se acceptă. 24.Nu se acceptă. 1) [UE] Aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ: Legea

			drumurilor nr.509/1995, Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier) - Actul dat nu are drept scop transpunerea Directivei 2008/96/CE, ci este elaborat întru realizarea art.14 din Legea nr.350/2023. 2) [UE] Adoptarea hotărârii Guvernului privind stabilirea cerințelor pentru aplicarea unui protocol de transfer al mesajelor de zbor folosit în scopul notificării, al coordonării și al transferului zborurilor între unitățile de control al traficului aerian - Se regăsește în PNA, acțiunea 203, actul de transpunere 240.

			3) [UE] Adoptarea hotărârii Guvernului privind organizarea și utilizarea spațiului aerian în cerul unic european - Actul este abrogat. Date of end of validity: 01/12/2024. 4) [UE] Modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014 - Se regăsește în PNA, acțiunea nr.5. 5) [UE] Adoptarea hotărârii Guvernului privind aprobarea contractului de servicii publice de transport feroviar de pasageri și aprobarea semnării acestuia - Se regăsește în PNA acțiunea nr.45 6) [UE] Aprobarea proiectului de lege privind omologarea și supravegherea

			pieței autovehiculelor rutiere și remorcilor acestora, precum și ale sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective - Se regăsește în PNA la cap.1.
		Capitolul 15 „Energie” 1. La acțiunea nr. 46, conform ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului de rețea privind normele sectoriale pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.</i> 2. La acțiunea nr.47, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung.</i> 3. La acțiunea nr. 48, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.</i> 4. La acțiunea nr.49, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea codului de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.</i>	1.Se acceptă 2. Se acceptă 3. Se acceptă 4. Se acceptă

	5. La acțiunea nr.50, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind operarea sistemului de transport al energiei electrice.</i> 6. La acțiunea nr.51, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea regulamentului privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice.</i> 7. La acțiunea nr.52, conform ghidului pentru elaborarea PNA, se recomandă reformularea acțiunii <i>Proiect hotărâre ANRE privind aprobarea regulamentului privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatorii de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport.</i> 8. Totodată, potrivit ghidului pentru elaborarea PNA, se solicită ca în rubrica <i>INDICATOR DE MONITORIZARE</i>, pentru proiectele de Hotărâre de Guvern să fie utilizat uniform indicatorul <i>Hotărâre adoptată</i>. 9. La acțiunea nr. 18 <i>Proiect Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Suceava-Bălți și a stației electrice Bălți</i>, indicatorul de monitorizare este stabilit ca „Hotărâre de Guvern adoptată”. În situația în care actul normativ va fi aprobat prin lege, <u>indicatorul de monitorizare trebuie modificat în „Lege adoptată”</u>. 10. La acțiunea nr. 20 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei Energetice a Republicii Moldova 2050</i> termenul de aprobare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea 303) și necesită modificat – iulie 2025. 11. La acțiunea nr. 21 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Planului național integrat privind energia și clima – document unic de politici pe</i>	5. Se acceptă 6. Se acceptă 7. Se acceptă 8. Se acceptă 9. Se acceptă 10. Se acceptă 11. Nu se acceptă, termenul de aprobare

		<i>termen lung în domeniul energiei și schimbărilor climatice, având în vedere că termenul de aprobare în PNR 2025 este februarie 2025, urmează a fi exclusă din proiectul PNA, având în vedere că la momentul aprobării PNA aceasta nu va fi valabilă.</i> 12. La acțiunea nr. 38 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind oferirea statutului de producător eligibil mare</i> termenul de aprobare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea 286) și necesită modificat – noiembrie 2025. 13. La acțiunea nr.1 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 297/2016 cu privire la aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică</i>, costul estimat în PNA (438,7 mii lei) nu corespunde cu cel planificat la acțiunea 294 din PNR 2025 (117,29 mii lei). Prin urmare, se impune revizuirea acțiunii și alinierea la prevederile aprobate în PNR 2025. 14. La acțiunea nr. 24 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung</i> costul estimat în PNA (190 mii lei) nu corespunde cu cel planificat la acțiunea 314 din PNR 2025 (208,00 mii lei). Prin urmare, se impune revizuirea acțiunii și alinierea la prevederile aprobate în PNR 2025. 15. La acțiunea nr. 44 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 privind gazele naturale</i>, costul estimat în PNA (129 mii lei) nu corespunde cu cel planificat la acțiunea 295 în PNR 2025 (208,00 mii lei). Prin urmare, se impune revizuirea acțiunii și alinierea la prevederile aprobate în PNR 2025.	a fost modificat pentru luna aprilie. 12. Se acceptă 13. Nu se acceptă 14. Nu se acceptă 15. Nu se acceptă
		Capitolul 16 „Fiscalitate”	Se acceptă

		1. La acțiunea nr. 14 <i>Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind stabilirea normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale)</i>, se solicită revizuirea costului estimat și corelarea acestuia cu Planul național de reglementări pentru anul 2025 (acțiunea 193) – 189,09 mii lei.	
		Capitolul 17 „Politica economică și monetară” 1. La acțiunea nr. 1 <i>Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014</i> se solicită revizuirea costului estimat și corelarea acestuia cu Planul național de reglementări pentru anul 2025 (acțiunea 184) – 207,99 mii lei.	Nu se acceptă (acțiunea este planificată pentru anul 2026, nu 2025)
		Capitolul 18 „Statistici” La acțiunea nr. 7 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor</i>, există discrepanțe între costurile din PNR 2025 (acțiunea 441) și PNA 2025-2029: în PNR 2025 este indicat 73,54 mii lei, iar în PNA 2025-2029 este indicat 30,81 mii lei. Considerăm necesar revizuirea acțiunii sus-menționate și corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025.	Se accepta (a fost coordonat și modificat cu BNS)
		Capitolul 19 „Politica socială și a muncii” 1. La acțiunea nr.26 <i>Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 819 din 01 iulie 2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor (corectări)</i>, costul estimat nu coincide cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 406) – 234,60 mii lei. De asemenea, termenul de implementare diferă, în PNA fiind prevăzut pentru octombrie 2026, iar în PNR pentru 03.12.2025. Prin urmare, considerăm necesară revizuirea acestei acțiuni și corelarea ei cu Planul Național de Reglementări pentru anul 2025.	1. Se acceptă

		2. Suplimentar, se vor include în PNA acțiunile cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	2. Nu se acceptă, sunt incluse la Capitolul 23
		Capitolul 20 „Politica industrială și antreprenorială” 1. Se va include acțiunea nr. 43 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Nu se acceptă. Actele care se referă în PNR nu se regăsește pe agenda de screening, și nu este competența GL
		Capitolul 21 „Rețele trans-europene” 1. Se va include acțiunea nr. 280 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Nu se acceptă. Acțiunea este deja inclusă în PNA la cap.21, acțiunea nr.1.
		Capitolul 22 „Politica regională și instrumentele structurale” 1. Se va include acțiunea nr.70 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Se acceptă
		Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale” 1. La acțiunea nr. 6 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare UE)</i> , potrivit PNR 2025 (acțiunea 228) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 22.01.2025, iar în Parlament este de 21.03.2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 73,50 mii lei. Menționăm că, Actul UE de transpunere aferent acțiunii <i>Directiva 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal</i> se regăsește inclusiv în Capitolul 32 „Control financiar”. Prin urmare, urmează revizuirea acțiunii sus-menționate și corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025.	1.Acțiunea a fost exclusă și se va regăsi la cap.32. 2.Termenul final al adoptării de către

		2. La acțiunea nr. 15 <i>Proiect de Lege privind protecția datelor cu caracter personal în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 211) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 23.07.2025, iar în Parlament este de 28.11.2025. Recomandăm revizuirea termenelor planificate în PNA și corelarea acestora cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 3. La acțiunea nr. 43 <i>Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârea Guvernului nr.163/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind aplicarea apostilei</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 202) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 25.06.2025. Considerăm necesară revizuirea termenelor planificate în PNA și corelarea acestora cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. La acțiunea nr. 48 <i>Proiect de lege privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale și modificarea cadrului normativ conex (elaborarea unei legi noi și abrogarea Legii 1545/1998)</i> costul acțiunii din PNR 2025 (129,00 mii lei) diferă de cel indicat în PNA. Considerăm necesară revizuirea costurilor indicate în PNA și corelarea acestora cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 5. La acțiunea nr. 50 <i>Proiect de lege cu privire la mediere și statutul mediatorului</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 227) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 19.02.2025, iar în Parlament este de 18.04.2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 73,50 mii lei. Menționăm că, acțiunea sus-menționată se regăsește inclusiv în Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”, la acțiunea nr. 159. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea termenelor și costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. De asemenea, autorul trebuie să decidă în ce Capitol va fi inclusă acțiunea. 6. La acțiunea nr. 56 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.116/2020 privind regimul juridic al cadourilor</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea nr. 216) termenul de aprobare în ședința	Parlament a fost corelat cu termenul indicat în proiectul Foi de parcurs ”Statul de drept”. 3.Nu se acceptă. Această acțiune vizează un alt obiect de reglementare decât al proiectului din PNR. 4.Se acceptă. 5.Se acceptă parțial. Acțiunea a fost exclusă de la cap. 24 iar costul a fost ajustat. 6.Se acceptă ajustarea costurilor. În partea ce ține de termen, acesta este sincronizat cu termenul din Foaia de parcurs care operează cu 2 termene (iunie sau decembrie).

		Guvernului este 12.11.2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 117,20 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea termenelor și costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025.	
		Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate” 1. La acțiunea nr.19 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, pentru alinierea la Directiva (UE) 2018/1673 și Directiva (UE) 2019/1153</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 208) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 20.08.2025, iar în Parlament este de 28.11.2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 129,00 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea termenelor și costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 2. La acțiunea nr. 26 <i>Proiect de Lege privind confiscarea civilă</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 229) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 05.03.2025, iar în Parlament este de 08.05.2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 189,00 mii lei. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea termenelor și costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 3. La acțiunea nr. 48 <i>Proiect de Lege pentru transpunerea Directivei 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului</i>, costul acțiunii indicat în PNR 2025 (acțiunea 213) este 73,50 mii lei, diferit de cel indicat în PNA. Considerăm necesară revizuirea	1.Se acceptă. Termenul a fost stabilit noiembrie 2025, iar costurile 129,0 mii lei. 2.Se acceptă. Termenul a fost stabilit Mai 2025, iar costurile 189,0 mii lei. 3. Se acceptă. Costurile au fost ajustate, la 73,50 mii lei. 4.Acțiunea a fost exclusă din cauza aprobării acesteia în

		costurilor și alinierea acestora cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. La acțiunea nr. 105 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 117) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 26.02.2025, termen ce este anterior termenului de aprobare a PNA. Respectiv, acțiunea nu va fi valabilă la data aprobării PNA și se propune excluderea acesteia din proiectul PNA. 5. La acțiunea nr. 159 <i>Proiect de Lege pentru transpunerea Directivei 2008/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială</i>”, potrivit PNR 2025 (acțiunea 227) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 19.02.2025, iar în Parlament este de aproximativ aprilie 2025. Totodată, în PNR, costul este diferit de cel indicat în PNA, în PNR costul indicat este de 73,50 mii lei. Menționăm că, acțiunea sus-menționată se regăsește inclusiv în Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale” la acțiunea nr. 50. Prin urmare, considerăm necesară reevaluarea termenelor și costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. De asemenea, autorul va decide în ce Capitol va fi inclusă acțiunea. 6. La acțiunea nr. 161 <i>Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legii nr. 371/2006 privind asistența judiciară reciprocă și a cadrului normativ aferent (principii internaționale și prevederile acquis-ului comunitar)</i>, costul indicat în PNR 2025 (acțiunea 221) este 207,90 mii lei, diferit de cel indicat în PNA. De asemenea, acțiunea nr. 161 necesită o analiză suplimentară, având în vedere suprapunerea cu acțiunea nr. 183. Aceasta trebuie evaluată în contextul faptului că acțiunea prevăzută în PNR 2025 vizează <i>Aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 și Legea nr. 371/2006 privind asistența juridică internațională în materie penală)</i>, iar actul de transpunere relevant este <i>Decizia-cadru 2002/465/JAI</i>.	ședința Guvernului din 26.02.2025. 5.Acțiunea a fost exclusă și urmează a fi inclusă în versiunea finală a Cap.23. 6.Costul a fost ajustat. 7. Termenul a fost ajustat și stabilit pentru luna Aprilie 2025, având în vedere calendarul de elaborare a PNA, care indică luna aprilie pentru aprobarea PNA.

		7. La acțiunea nr. 162 <i>Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 privind Parchetul, Codul de procedură penală nr.122/2003 și legile neoficiale privind statutul și garanțiile procurorului de legătură la Eurojust</i>, potrivit PNR 2025 (acțiunea 212) termenul de aprobare în ședința Guvernului este 22.01.2025, iar în Parlament este de 20.03.2025. Considerăm necesară reevaluarea termenelor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 8. La fel, având în vedere că acțiunile cu nr. 103 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035</i> și nr. 104 <i>Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030</i> țin de domeniul culturii și sunt planificate în Capitolul 26 „Educație și cultură”, considerăm necesar excluderea acțiunilor sus-menționate de la Capitolul 24. 9. Suplimentar, se vor include următoarele acțiuni cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	8. Acțiunile au fost excluse pentru a fi transferate la Cap. 26. 9. Nu se acceptă, acțiunile respective nu asigură transpunerea legislației UE, ci reprezintă cadru normativ conex.
		Capitolul 25 „Știință și cercetare” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	-
		Capitolul 26 „Educație și cultură” 1. Se vor include următoarele acțiuni cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Se acceptă
		Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” 1. La acțiunea nr. 66 <i>Proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului calității apei pentru înbăiere</i>, costul indicat în PNA (70,0) nu corespunde cu costul planificat pentru aceeași acțiune în PNR 2025 (acțiunea nr. 412) – 234,60. Considerăm necesară reevaluarea	Se acceptă

		costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 2. La acțiunea nr. 67 <i>Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile</i>, costul menționat în PNA (129,00) nu este aliniat cu cel planificat pentru aceeași acțiune în PNR 2025 (acțiunea nr. 398), care este de 258,00 mii lei. Totodată, termenul din PNA va fi extins, având în vedere că în PNR termenul de aprobare în Guvern al proiectului de lege este iulie 2025, respectiv aprobarea în Parlament va avea loc mai târziu. 3. La acțiunea nr. 126 <i>Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide</i>, costul indicat în PNA (70,0) nu corespunde cu costul planificat pentru aceeași acțiune în PNR 2025 (acțiunea nr. 407) – 234,60. Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. Estimările de costuri vor fi exprimate în același format (mii lei) pentru a menține coerența prezentării și a facilita compararea și analiza acestora. De asemenea, se recomandă ca toate sumele să fie afișate cu două zecimale, astfel încât să se evite confuziile și să se asigure o acuratețe sporită a datelor financiare. Suplimentar, se vor include următoarele acțiuni cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Se acceptă Se acceptă Se acceptă Se acceptă
		Capitolul 28 „Protecția consumatorilor și sănătate publică” 1. La acțiunea nr. 13 costul estimat nu coincide cu costul planificate în PNR 2025 (acțiunea 404) – 258,00 mii lei. Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. Suplimentar, termenul din PNA coincide cu termenul PNR (aprilie 2025). Având în vedere că indicatorul țintit în PNR este „Proiect de lege aprobat de Guvern”, iar în PNA – „Lege adoptată” se va analiza oportunitatea extinderii termenului în PNA.	1. Se acceptă parțial. Acțiunea 404 din PNR, care e similară cu acțiunea nr.17 din proiectul PNA, „Proiect de lege a Farmaciei”, costul estimat se va alinia cu costul planificat

		2. La acțiunea nr. 19 costul estimat nu coincide cu costul planificate în PNR 2025 (acțiunea 411) – 234,6 mii lei. Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 3. La acțiunea nr. 37 costul estimat nu coincide cu costul planificate în PNR 2025 (acțiunea 405) – 258,00 mii lei. Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. La acțiunea nr. 41 termenul de aprobare nu coincide cu termenul planificat în PNR 2025 (acțiunea 399) – martie 2025. Considerăm necesară reevaluarea termenului, astfel încât acesta să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 5. La acțiunea nr. 43 termenul de aprobare nu coincide cu termenul planificat în PNR 2025 (acțiunea 397) – martie 2025. Considerăm necesară reevaluarea termenului, astfel încât acesta să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 6. La acțiunea nr. 4 <i>Proiect hotărâre de Guvern cu privire la evaluarea riscurilor în cazul produselor nealimentare destinate consumatorilor</i>, termenul de aprobare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea 35) – august 2025. Considerăm necesară revizuirea acțiunii, astfel încât aceasta să fie aliniată cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 7. Suplimentar, se vor include următoarele acțiuni cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	în PNR 2025, constituind 258,00 mii lei. 2. Se acceptă. Acțiunea nr. 19 <i>"Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman,,</i> costul estimat se va alinia cu costul planificat în PNR 2025, constituind 234,6 mii lei. 3. Se acceptă. Acțiunea nr. 37 <i>"Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman,,</i> costul estimat se va alinia

			cu costul planificat în PNR 2025, constituind 258,6 mii lei. 4; 5. Nu se acceptă. Ambele acțiuni având la bază Legea privind controlul tutunului nr. 278/2007, proiectul de modificare a căreia se află în Parlamentul Republicii Moldova din decembrie 2024, până în prezent încă nu a fost inclusă în ordinea de zi. Astfel, indicarea lunii martie ca termen de adoptare este irealizabil. 6. Se acceptă 7. Nu se acceptă. Acțiunea 401 din PNR, [UE] <i>Aprobarea proiectului de lege privind modificarea</i>

			<i>unor acte normative (Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 și Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală), este planificată în Capitolul 2, acțiunea 25.</i> Acțiunea 403 din PNR, [UE] Aprobarea Regulamentului cu privire la gestionarea deșeurilor farmaceutice, are sigla UE aplicată eronat, nu este de transpunere sau aliniere la acquis-ul european, și nu poate fi planificată în PNA. Acțiunea 409 din PNR, [UE] Aprobarea Regulamentului cadru de funcționare a biobăncii, are sigla UE aplicată eronat,

			nu este de transpunere sau aliniere la acquis-ul european, și nu poate fi planificată în PNA.
		Capitolul 29 „Uniunea vamală” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	—
		Capitolul 30 „Relații externe” 1. La acțiunea nr. 5 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 274/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de elaborare, încheiere și monitorizare a implementării acordurilor de investiții cu privire la proiectele investiționale strategice</i>, costul nu coincide cu cel indicat din PNR 2025, acțiunea 49 (118,00 mii lei). Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 2. La acțiunea nr. 4 <i>Proiect de Lege privind gestionarea răspunderii financiare legate de instanțele de soluționare a litigiilor între investitori și stat, stabilite prin acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte</i>, costul nu coincide cu cel indicat din PNR 2025, acțiunea 51 (208,00 mii lei). Considerăm necesară reevaluarea costurilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 3. La acțiunea nr. 11 <i>Proiect de Lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor</i>, există discrepanțe în ceea ce privește instituția co-responsabilă. În PNR, acțiunea 58 este menționat doar Ministerul Mediului, în timp ce în PNA apare și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Totodată, costul estimat nu coincide, fiind de 117,30 mii	Se acceptă Se acceptă Se acceptă

		lei în PNR, cu sursa de finanțare din bugetul de stat și USAID. Considerăm necesară revizuirea acțiunii, astfel încât acesta să fie aliniată cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. La acțiunea nr. 1 <i>Proiect de Lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară</i>, instituția co-responsabilă menționată în PNA nu corespunde celei indicate în PNR 2025. În PNR 2025 (acțiunea 76), este specificat doar Ministerul Afacerilor Interne ca instituție co-responsabilă, în timp ce în PNA sunt menționate și alte instituții: <i>Ministerul Afacerilor Interne, Cancelaria de Stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Educației și Cercetării</i>, precum și <i>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</i>. Prin urmare, acțiunea necesită revizuire și aliniere la prevederile aprobate în Planul Național de Reglementări pentru anul 2025. Suplimentar, având în vedere că indicatorul țintit în PNR este „Proiect de lege aprobat de Guvern”, iar în PNA – „Lege adoptată” se va analiza oportunitatea extinderii termenului în PNA. 5. La acțiunea nr.9 <i>Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente</i>, termenul de aprobare nu corespunde cu cel planificat în PNR 2025 (acțiunea nr. 42) - 10.12.2025. Considerăm necesară reevaluarea termenului, astfel încât acesta să fie aliniat cu prevederile aprobate în Planul național de reglementări pentru anul 2025.	Nu se acceptă (coordonat cu factorii de decizie) Nu se acceptă (în cadrul prezentării de țară și implicit în sesiunea de screening bilateral pe marginea Cap. 30 „Relații externe”, delegația MD s-a angajat să asigure transpunerea legislației aferentă creditelor de export până în 2026)
		Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și de apărare” 1. Se va include acțiunea nr. 230 și acțiunea nr. 349 cu sigla UE din Planul național de reglementări pentru anul 2025:	Se acceptă includerea acțiunilor, cu ajustarea acestora

			conform metodologiei BIE privind elaborarea PNA. Coordonat cu GL31.
		Capitolul 32 „Control financiar” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 33 „Prevederi financiare și bugetare” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Criteriul economic 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	—
		Criteriul politic 1. La acțiunea nr. 6 <i>Proiect de lege privind modificarea Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional ca urmare a evaluărilor efectuate</i> reiterăm necesitatea revizuirii și alinierii costurilor și a instituțiilor co-responsabile indicate cu PNR 2025, întrucât acestea nu coincid. Costul indicat în PNR este 129,02 mii lei, iar în PNA 207,996 mii lei. La <i>instituții co-responsabilă</i>, în PNR este Ministerul Justiției, în PNA însă, este indicat Parlamentul.	Se acceptă revizuirea costului acțiunii. Această acțiune a fost discutată cu Ministerul Justiției și în urma acestei discuții instituția co-responsabilă de implementarea acțiunii a rămas Parlamentul RM.
		Reforma administrației publice 1. Se propune includerea în antetul tabelului a denumirilor coloanelor „NR. DE ORDINE ACT UE” și „ACȚIUNE NORMATIVĂ” pentru claritate și uniformitate.	1. Se acceptă. Denumirea coloanelor a fost uniformizată. 2. Se acceptă

		2. La acțiunea nr.7, la coloana <i>INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ</i>, de modificat MAEIE - în MAE. 3. La acțiunea nr. 9 <i>Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru 2025-2027</i> data planificată în PNA nu coincide cu data planificată în PNR 2025 (acțiunea 449). În PNR termenul de implementare este 26.03.2025, în PNA- aprilie 2025. Astfel, considerăm necesară revizuirea termenelor planificate în PNA și corelarea acestora cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 4. La acțiunea nr. 2 <i>Proiect de lege cu privire la instituțiile publice</i> în PNR, ca instituție co-responsabilă este indicat Ministerul Finanțelor, în PNA nu este nicio instituție co-responsabilă indicată. Astfel, considerăm necesară corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025. 5. La acțiunea nr. 3 <i>Proiect de lege cu privire la modificarea unor acte normative (cadrul normativ conex legii privind instituțiile publice)</i>, în PNR, ca instituție co-responsabilă este indicat Ministerul Finanțelor, în PNA nu este nicio instituție co-responsabilă indicată. Considerăm necesară corelarea cu Planul național de reglementări pentru anul 2025.	3. Nu se acceptă. Termenul aprilie 2025 a fost stabilit având în vedere calendarul de elaborare a PNA 2025-2029, care indică luna aprilie 2025 pentru aprobarea PNA. 4. Se acceptă 5. Se acceptă
		Propuneri la Anexa B din PNA Capitolul 1 „Libera circulație a bunurilor” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 2 „Libera circulație a lucrătorilor” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 3 „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii” 1. Acțiunea nr. 4 <i>Digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri prin intermediul Platformei de dezvoltare a serviciilor electronice (PDSE)</i> este parte componentă a acțiunii nr. 207 <i>Dezvoltarea serviciilor în baza Platformei de Dezvoltare a Serviciilor Electronice (PDSE)</i> din PND 2025-	Se mențin constaturile indicate în PNA

		2027, fiind inclusă la etapa <i>Dezvoltarea iterativă a serviciilor publice pentru mediul de afaceri</i>. Se constată faptul că, în documentul PNA, costurile de implementare sunt mai mari. În acest context, solicităm asigurarea trasabilității proiectelor în toate documentele de planificare. Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului ” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	
		Capitolul 5 „Achiziții publice” 1. Acțiunea nr.1 <i>Dezvoltarea și implementarea sistemul electronic de achiziții în conformitate cu reglementările naționale și europene</i> reprezintă proiectul cu același titlu propus pentru PND 2026-2028, ca o continuare a proiectului nr.165 din PND 2025-2027. Totuși, termenul de implementare nu corespunde, iar costurile diferă față de cele prevăzute în documentele menționate anterior. Acțiunea urmează a fi revizuită și aliniată prevederilor din PND 2025-2027. Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	Se acceptă.
		Capitolul 7 „Dreptul proprietății intelectuale” 1. Acțiunea nr. 1 <i>Digitalizarea și modernizarea serviciilor în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale</i> este proiectul cu același titlu propus pentru PND 2026-2028, ca o continuare a proiectului 206 din PND 2025-2027. Totuși, termenul de implementare nu corespunde, iar costurile diferă față de cele prevăzute în documentele menționate anterior. În acest context, solicităm asigurarea trasabilității proiectelor în toate documentele de planificare. Capitolul 8 „Politica concurenței”	Se acceptă

		1. Lipsă de propuneri și obiecții.	
		Capitolul 9 „Servicii financiare” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	—
		Capitolul 11 „Agricultura și dezvoltarea rurală” 1. Acțiunea nr. 15 <i>Crearea și operaționalizarea Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS)</i>, necesită alinierea cu PND 2025-2027 (acțiunea nr 7) <i>Implementarea Sistemului integrat de administrare și control (IACS)</i>. De asemenea, este esențială interconectarea cu indicatorii planificați în PND 2025-2027, respectiv „Sistem IACS dezvoltat și operaționalizat până în anul 2026.” Modificările propuse pentru PND 2026-2028 trebuie, de asemenea, să fie planificate și în PNA, pentru a asigura coerența și monitorizarea eficientă a implementării proiectului. 2. Acțiunea nr. 16 <i>Dezvoltarea platformei digitale a sistemului de cunoștințe și inovare (AKIS)</i> necesită alinierea cu PND 2025-2027 (acțiunea 123) <i>Dezvoltarea platformei și instrumentelor digitale pentru facilitarea serviciilor de consultanță, transfer de cunoștințe, inovare și formare pentru fermieri</i>. Totodată, se solicită interconectarea cu indicatori planificați în PND 2025-2027 „Platformă digitală pentru serviciile de consultanță agricolă și rurală creată și operaționalizată până în anul 2026, inclusiv: Număr de programe elaborate – minimum 1 program per domeniu până în anul 2026; Număr de fermieri instruiți – 800 în anul 2026; Număr de utilizatori ai bibliotecii online – 5 000 până în anul 2026; Număr de servicii de consultanță (individuale) – 1 200 până în anul 2026; Rețea Intranet pentru interconectarea cererii și ofertei de consultanță și expertiză creată până în anul 2026; Ghid de utilizare a platformei digitale elaborat până în	Se acceptă Se acceptă

		<i>anul 2026; Nivel de acces al fermierilor la dezvoltarea profesională – 50% până în anul 2027. Modificările propuse pentru PND 2026-2028 trebuie, de asemenea, să fie planificate și în PNA, pentru a asigura coerența și monitorizarea eficientă a implementării proiectului.</i> 3. Formularea actuală a indicatorilor acțiunii nr. 17 <i>Instruirea personalului Centrului de Consiliere Agricolă privind gestionarea platformei digitale</i> nu permite o monitorizare clară, deoarece „nr. de instruiți desfășurate” și „nr. de colaboratori instruiți” sunt prea generali și nu oferă un reper concret pentru evaluarea progresului. Pentru a asigura măsurabilitatea și claritatea indicatorilor, este necesar să fie specificat numărul exact de instruiți planificate, precum și numărul estimativ de persoane care vor beneficia de acestea. 4. Formularea actuală a indicatorilor acțiunii nr. 18 <i>Organizarea campaniei de mediatizare și ghidare pentru utilizare a platformei de către fermier</i> nu permite o monitorizare clară, deoarece „nr. de campanii organizate” și „nr. de fermieri participanți” sunt generali și nu oferă un reper concret pentru evaluarea progresului. Pentru a asigura măsurabilitatea și claritatea indicatorilor, este necesar să fie specificat numărul exact de campanii de mediatizare planificate, precum și numărul estimativ de fermieri care vor participa.	
		Capitolul 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare” 1. Formularea actuală a indicatorilor acțiunilor 12 <i>Actualizarea listelor de verificare pe domeniul acvaculturii</i>; 13 <i>Actualizarea listelor de verificare privind transportul animalelor acvatice</i>; 14 <i>Actualizarea listelor de verificare privind unitățile de material germinativ</i>; 15 <i>Elaborarea listelor de verificare pentru autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute</i>; 21 <i>Monitorizarea platformelor de depozitare și fermentare a resturilor organice de origine animală, cu utilizarea ulterioară ca</i>	Se acceptă toate cu excepția 155, 158, 160, 161, 162, deoarece indicatorul de monitorizare este numit exact ca și acțiunea normativă.

		<i>îngrășământ organic și ameliorant a solurilor; 24 Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție, hibrizi și material germinative; 25 Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție de rasă pură; 33 Desemnarea laboratoarelor care pot efectua analiza probelor prelevate în cadrul controlului oficial privind sănătatea animalelor, plantelor siguranța alimentelor de origine animală și nonanimală și a hranei pentru animale pentru perioada 2025-2027; 90Înregistrarea unităților producătoare de produse alimentare tratate cu radiații ionizante; 97 Avizarea sanitară a surselor de apă minerală naturală; 98 Avizarea sanitară a surselor de apă minerală naturală; 99Avizarea sanitară a apelor minerale îmbuteliate; 100Înregistrarea de stat a suplimentelor alimentare, altele decât cele care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale; 101 Notificarea suplimentelor alimentare care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale. Actualizarea Registrului de stat al suplimentelor alimentare; 102 Notificarea produselor alimentare la care s-au adăugat vitamine, minerale, precum și anumite substanțe de alt tip; Elaborarea și plasarea pe pagina web a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică a listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare;105 Desemnarea punctelor la frontieră de control a importurilor de animale vii; 107 Avizarea sanitară a materialelor și obiectelor din plastic destinate să vină în contact cu; 108 Supravegherea privind comercializarea materialelor și obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare; 109 Avizarea sanitară a procesului de reciclare Actualizarea Registrului privind procesele de reciclare avizate;112Avizarea sanitară a obiectelor care vin în contact cu produsele alimentare; 113 Avizarea sanitară a materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil; 114 Avizarea sanitară a tetinele și suzetele fabricate din elastomeri sau cauciuc; 115Avizarea sanitară a materialelor și obiectele active și inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare; 116 Notificarea loturilor de articole din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din China și Hong Kong; 130 Elaborarea dosarului tehnic pentru evaluarea riscului plantei,</i>	

		<i>produsului vegetal, sau alt obiect; 151,,Instruirea specialiștilor implicați în evaluarea și formarea dosarelor pentru autorizarea produsele de protecția plantelor;152 Dezvoltarea capacităților instituționale pentru evaluarea produselor de protecția plantelor; 155 Instruirea personalului pentru evaluarea dosarelor de aprobare a substanțelor active; 158Asigurarea laboratorului național de referință cu dotări tehnice necesare efectuării testelor privind determinarea substanțelor noi atât pentru programele de reziduuri cit si pentru programele de calitate a pesticidelor și fertilizanților; 160 Instruirea personalului cu privire la criteriile de evaluare a coformulanților inacceptabili în produse fitosanitare;161 Instruirea personalului pentru evaluarea dosarelor de aprobare a substanțelor active susceptibile de înlocuire; 162 Instruirea personalului de verificare și inspecție a echipamentelor destinate la utilizarea produselor fitosanitare; 167 Înregistrarea de stat a produselor biocide, nu permite o monitorizare clară, deoarece sunt prea generali și nu oferă un reper concret pentru evaluarea progresului. Pentru a asigura măsurabilitatea și claritatea indicatorilor, indicatorii urmează a fi revizuiți.</i> Capitolul 13 „Pescuit” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	
		Capitolul 14 „Transport” 1. Solicităm clarificarea acțiunii nr. 1 Dezvoltarea și implementarea sistemului informațional „e-Bilet” (integrat cu funcționalitatea e-GPS) aferent Sistemului de management integrat al transporturilor rutiere, și examinarea oportunității de redenumire a acesteia. Având în vedere prevederile HG nr. 126/2020 și ale Notei de fundamentare, care menționează explicit că sistemul e-Bilet este un subsistem și face parte din Sistemul de Management Integrat al Transporturilor Rutiere (SMI), alături de alte subsisteme precum Monitorizare GPS (e-GPS), Platforma de analiză și generare rapoarte, e-Autorizație Transport, etc., este necesară o clarificare a mecanismului de implementare a acțiunii. Această clarificare trebuie să asigure coerența terminologică și alinierea obiectivelor dintre	1.Se acceptă. Propunem reformularea acțiunii respective: Asigurarea funcționării Sistemului de management integrat al transporturilor rutier în conformitate cu PND 2026-2028.

		acțiunea propusă și proiectul inclus în PND 2026-2028, care vizează dezvoltarea și funcționarea SMI. Solicităm confirmarea statutului e-Bilet ca subsistem al SMI în PNA pentru a evita interpretări eronate privind autonomia sa. Ulterior, solicităm sincronizarea termenilor și obiectivelor între proiectele privind SMI, astfel încât integrarea e-GPS în e-Bilet să fie clar definită și să nu genereze suprapuneri sau contradicții cu subsistemul Monitorizare GPS. 2. Se constată că denumirea acțiunii nr. 16 <i>Achiziționarea unei platforme digitale pentru autorizarea, operarea și monitorizarea zborurilor UAS</i>, nu definește în mod clar esența acțiunii, ceea ce îngreunează stabilirea unei legături între aceasta și proiectul relevant din PND 2025-2027, în special <i>Implementarea Programului Național de Siguranță a Zborurilor (Sistem Informatic)</i>. De asemenea, în PNA nu sunt incluși indicatori clari de performanță, ceea ce contravine principiilor de bună practică în gestionarea proiectelor. În acest context, solicităm revizuirea denumirii și a descrierii acțiunii pentru a clarifica legătura dintre aceasta și proiectele din PND 2025-2027, precum și definirea unor indicatori de performanță concreți în PNA. Aceste măsuri vor permite analiza și urmărirea progresului acțiunii, iar fără acestea, monitorizarea și evaluarea eficientă nu vor fi posibile, ceea ce poate afecta coerența dintre PNA și PND.	2.Nu se acceptă. Acțiunea dată nu se regăsește în PND 2025-2027. Aceasta a fost formulată în contextul implementării Regulamentelor 2019/947 și 2021/664, în contextul cărora este nevoie de o soluție digitală (platformă/aplicații) .
		Capitolul 15 „Energie” 1. Solicităm revizuirea perioadei de implementare a acțiunii nr. 1 <i>Dezvoltarea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”</i>, având în vedere că, conform formularului de prezentare a propunerii pentru proiectul PND 2026-2028, data finalizării proiectului este 31.12.2027. Este necesar să se ajusteze perioada de implementare în concordanță cu această dată de finalizare. 2. Solicităm revizuirea perioadei de implementare a acțiunii nr. 5 <i>Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău</i>, având în vedere că, conform formularului de prezentare a propunerii pentru proiectul PND 2026-2028, data finalizării proiectului este	1.Se acceptă 2. nu se accepta, acțiunea a fost exclusă

		31.12.2031. Este necesar să se ajusteze perioada de implementare în concordanță cu această dată de finalizare. 3. Solicităm revizuirea perioadei de implementare a acțiunii nr. 12 <i>Implementarea proiectelor demonstrative privind comunitățile de energie regenerabile</i>, având în vedere că, conform formularului de prezentare a propunerii pentru proiectul PND 2026-2028, data finalizării proiectului este 31.12.2031. Este necesar să se ajusteze perioada de implementare în concordanță cu această dată de finalizare. Capitolul 16 „Fiscalitate” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 17 „Politica economică și monetară” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 18 „Statistici” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	3. nu se accepta
		Capitolul 19 „Politica socială și a muncii” 1. Formularea actuală a acțiunii nr. 21 <i>Fortificarea Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul autorităților publice</i> este prea generală și nu reflectă clar activitățile specifice care trebuie realizate. este prea generală și nu reflectă clar activitățile specifice care trebuie realizate. Pentru a asigura o înțelegere clară și o implementare eficientă, este necesar ca aceasta să fie detaliată, astfel încât să fie evident ce anume urmează a fi întreprins. În ceea ce privește indicatorii, formularea <i>Componenta Grupurilor coordonatoare în domeniul gender actualizată</i> nu oferă suficiente informații despre acțiunea propriu-zisă. Dacă această actualizare se referă la modificarea numărului de membri ai grupurilor, atunci este necesară specificarea unui număr estimativ de persoane pentru a avea un	1. Se acceptă Prin urmare, se propune ajustarea denumirii și a indicatorilor de monitorizare, după cum urmează: <u>Denumire:</u> Consolidarea capacităților

		reper clar de monitorizare. De asemenea, indicatorul <i>Grupuri coordonatoare în domeniul gender fortificate</i> este subiectiv și nu poate fi măsurat. Dacă se urmărește consolidarea capacităților acestor grupuri prin instruire, indicatorul trebuie reformulat astfel încât să reflecte numărul de instruiți desfășurate sau numărul de persoane instruite. Indicatorul <i>Instruire pentru capacitatea tuturor unităților gender din cadrul grupurilor coordonatoare realizate</i> necesită o reformulare clară pentru a putea fi monitorizat corespunzător. Este important să fie precizat numărul exact de instruiți planificate sau numărul de persoane care vor beneficia de acestea, astfel încât progresul să poată fi evaluat. 2. Acțiunea nr. 27, „Implementarea unui program pilot pentru a testa scalabilitatea și eficacitatea voucherelor digitale în promovarea ocupării formale a forței de muncă în sectorul agricol,” necesită alinierea cu PND 2025-2027 (acțiunea 2) <i>Implementarea și dezvoltarea mecanismului de vouchere pentru zilieri și introducerea voucherelor ca modalitate de evidență și plată a muncii zilierilor în agricultură</i>. De asemenea, modificările propuse pentru PND 2026-2028 trebuie să fie planificate și incluse în PNA.	Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul autorităților publice. <u>Indicator de monitorizare:</u> 14 grupuri coordonatoare în domeniul gender cu componența actualizată conform criteriilor stabilite; 8 sesiuni de instruire organizate pentru membrii grupurilor coordonatoare gender 150 de participanți instruiți (dezagregat pe sexe); 2. Se acceptă parțial. MMPS propune ajustarea acțiunii, a indicatorilor și a costurilor, conform formulării din Growth plan: Pilotarea

			voucherelor digitale în domeniul agricol Se menționează că redacția din PND 2025-2027 nu mai este actuală.
		Capitolul 20 „Politica industrială și antreprenorială” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 21 „Rețele trans-europene” 1. Solicităm revizuirea perioadei de implementare a acțiunii nr. 3 <i>Reabilitarea tronsonului de cale ferată Prut-1 - Cahul - Giurgiulești</i>, având în vedere că, conform formularului de prezentare a propunerii pentru proiectul PND 2026-2028, data finalizării proiectului este 31.12.2029. Este necesar să se ajusteze perioada de implementare în concordanță cu această dată de finalizare. 2. Acțiunea nr. 4 <i>Modernizarea infrastructurii feroviare pe tronsonul Iași – Ungheni</i>, a cărei denumire diferă de cea a proiectului „Construcția liniei de cale ferată electrificate Iași - Ungheni” din PND 2026-2028, ridică incertitudini cu privire la conexiunea dintre cele două inițiative. Diferența terminologică dintre „modernizare” și „construcție,” precum și lipsa unei referințe explicite la electrificare în acțiunea din PNA, generează neclarități referitoare la domeniul exact al intervenției. Este necesar să se clarifice dacă modernizarea prevăzută în PNA include doar lucrări de reabilitare sau dacă face parte integrantă din proiectul de electrificare din PND, pentru a asigura coerența și alinierea între cele două documente. 3. Pentru a asigura interconectarea indicatorilor cu cei planificați în PND, solicităm revizuirea indicatorilor atribuiți acțiunilor nr.10 și nr.13 și specificarea acestora conform propunerilor prezentate de către MIDR pentru proiectul PND 2026-2028. Astfel, va fi asigurată coerența între indicatorii	1.Nu se acceptă, termenul indicat este pentru reparația a unei porțiuni de 5,4 km. 2.Se acceptă parțial, propunem următoarea redacție: Construcția liniei de cale ferată electrificată Iași - Ungheni. 3.Se acceptă parțial. În propunerile MIDR cu privire la PND 2026-2028 nu este

		din PNA și cei din PND, facilitând o monitorizare clară și eficientă a progresului implementării. 4. Solicităm revizuirea perioadei de implementare a acțiunii nr. 12 <i>Implementarea Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE)</i>, având în vedere că, conform formularului de prezentare a propunerii pentru proiectul PND 2026-2028, data finalizării proiectului este 31.12.2026. Este necesar să se ajusteze perioada de implementare în concordanță cu această dată de finalizare.	inclusă acțiunea nr.10. Cu privire la acțiunea nr.13 se acceptă, astfel indicatorii vor fi preluați din PND. 4.Se acceptă.
		Capitolul 22 „Politica regională și instrumentele structurale” 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	-
		Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale” 1. La acțiunile nr.21 și 22 considerăm necesară reformularea indicatorului prin specificarea exactă a numărului judecătorilor și procurorilor instruiți și a numărului de programe. 2. Acțiunea nr.29 se va alinia cu denumirea proiectului de dezvoltare din PND 2025-2027 (acțiunea 217) <i>Implementarea Sistemului informațional e Dosar-Judiciar în sistemul judecătoresc</i>. Totodată, se va asigura interconectarea indicatorului cu cel planificat în PND. 3. Acțiunile nr.52, 53 și 54 fac parte din proiectul de dezvoltare din PND 2025-2027 (acțiunea 215) <i>Implementarea reformei sistemului penitenciar - SAFE</i>. Prin urmare, acestea vor fi comasate și reformulate pentru a fi aliniate cu denumirea proiectului din PND, asigurând totodată corelarea indicatorului cu cel stabilit în PND. 4. La acțiunea nr. 55 se va asigura interconectarea indicatorului cu cel planificat în PND.	1.Se acceptă. 2. Nu se acceptă. În vederea asigurării unei monitorizări calitative indicatorii au fost divizați. Există o consecvență între PND și Foaia de parcurs, ceea ce oferă o claritate pe acest ultim document. Contradicție de substanță în angajamentele din PND și PNA nu există.

			3.A se vedea argumentul de mai sus. 4.A se vedea argumentul de mai sus.
		Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate” 1.Denumirea și indicatorul de monitorizare a acțiunii nr. 12 se va ajusta conform regulilor de planificare, după cum urmează: • Titlu : <i>Certificarea (licențierea) experților criminaliști din cadrul CTCEJ în segmentul ADN.</i> • Indicator: <i>Minim 3 angajați certificați.</i> 2. Acțiunile nr.266 și 267 vor fi comasate și reformulate astfel încât să fie aliniate cu denumirea proiectului din PND 2026-2028 – <i>Dezvoltarea Sistemului Informațional Național privind Vizele (NVIS)</i>, menținând indicatorul de monitorizare privind interconectarea la sistemul UE la data aderării. Această soluție a fost agreată cu MAE.	1.Se acceptă. Ajustarea a fost inclusă în proiectul PNA. 2.Se acceptă. Ajustarea a fost inclusă în proiectul PNA.
		Capitolul 25 „Știință și cercetare” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 26 „Educație și cultură” 1. La acțiunea Implementarea Proiectului „Școli-model” cu scopul creșterii calității educației în învățământul general, solicităm revizuirea valorii țintă pentru indicatorul de <i>50 de școli-model funcționale la nivel național până în 2027</i>. Propunerea pentru proiectul PND 2026-2028 prevede, însă, <i>35 de instituții de învățământ renovate și dotate integral până la 31.12.2025 și 55 de instituții renovate și dotate integral până la 31.12.2028</i>. Este necesar să se alinieze indicatorii cu aceste noi termene și obiective. 2. La acțiunea Dezvoltarea infrastructurii în Învățământul Profesional Tehnic solicităm revizuirea valorii țintă pentru indicatorul de <i>20 de instituții de</i>	Se acceptă. S-au operat modificările în anexa B

		<i>învățămant profesional-tehnic cu spații renovate până în 2027. Propunerea din proiectul PND 2026-2028 prevede însă 10 instituții modernizate anual. Este necesar să se ajusteze indicatorul pentru a reflecta acest ritm anual de modernizare, astfel încât să fie aliniat cu obiectivele propuse în PND.</i>	
		Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 28 „Protecția consumatorilor și sănătate publică” 1. Acțiunea nr.4 Dezvoltarea sistemului informațional pentru trasabilitatea medicamentelor va fi aliniată cu prevederile prevăzute în PND 2025-2027, în special cu proiectul de dezvoltare nr. 156 Dezvoltarea Sistemului Informațional pentru Trasabilitatea Medicamentelor, precum și cu modificările propuse pentru PND 2026-2028. 2. Se constată o discrepanță între formularea acțiunii nr. 8 și propunerea aferentă pentru PND 2026-2028. În acest sens, acțiunea <i>Crearea și echiparea Laboratorului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale responsabil pentru dispozitive medicale</i> necesită ajustări pentru a asigura coerența cu prevederile strategice și o corelare clară între titlu și indicatori. Solicităm asigurarea interconectării acestora, astfel încât formularea acțiunii și a indicatorilor să fie aliniată și să permită o monitorizare clară a progresului implementării. 3. Se constată o discrepanță între formularea acțiunii nr. 21 și propunerea aferentă pentru PND 2026-2028. În acest sens, acțiunea <i>Operaționalizarea Sistemului Informațional Transplant conform HG nr. 694/2024 privind instituirea Sistemului Informațional Transplant</i> necesită ajustări pentru a asigura coerența cu prevederile strategice și o corelare clară între titlu și indicatori. Solicităm asigurarea interconectării acestora, astfel încât formularea acțiunii și a indicatorilor să fie aliniată și să permită o monitorizare clară a progresului implementării. 4. Acțiunile nr. 37 Instruirea personalului în domeniul ETM și nr. 38 Aprobarea componenței nominale a Comitetului coordonator ETM, fac parte din proiectul de dezvoltare planificat în PND 2025-2027 (acțiunea	— 1.Se acceptă. Costul estimat al acțiunii va avea următorul conținut: total 120000,0 mii lei, toată suma fiind neacoperită. 2. Se acceptă. Costul estimat al acțiunii va avea următorul conținut: total 20000,0 mii lei, toată suma fiind neacoperită. 3. Se acceptă. Costul estimat al acțiunii va avea următorul conținut: total 3665,0 mii lei, din care 1250,0 mii lei acoperit din bugetul de stat, iar 2415,0 mii lei neacoperite.

		157) <i>Implementarea mecanismului de evaluare a tehnologiilor medicale (ETM)</i>. În acest context, este necesară alinierea acțiunilor cu prevederile PND. 5. Formularea actuală a indicatorilor pentru acțiunile nr. 28, „Implementarea Proiectului „Farmacie în satul tău” și nr. 29 <i>Implementarea Programului de rambursare a costurilor de deplasare în zone rurale a lucrătorilor medicali</i> este prea generală și nu oferă un reper concret pentru evaluarea progresului. Pentru a asigura măsurabilitatea și claritatea indicatorilor, este necesar să fie specificat un număr clar și detaliat, care să permită o monitorizare eficientă a implementării acestora.	4. Se acceptă. 5. Nu se acceptă. Ambele acțiuni urmează a fi realizate în limitele bugetelor alocate anual, precum și în dependență de numărul solicitărilor parvenite.
		Capitolul 29 „Uniunea vamală” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 30 „Relații externe” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 31 „Politica externă, de securitate și de apărare” 1. La acțiunea nr. 2, sugerăm modificarea indicatorul de monitorizare în „100% decizii implementate”. Capitolul 32 „Control financiar” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Capitolul 33 „Prevederi financiare și bugetare” 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Criteriul economic 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	—

		Criteriul politic 1. Lipsă de propuneri și obiecții. Reforma administrației publice 1. Lipsă de propuneri și obiecții.	
70.	Centru Național de Protecția a Datelor cu Caracter Personal nr. 6657 din 03.03.2025	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), autor – Cancelaria de Stat și, reieșind din competențele funcționale, comunică următoarele: Cu referire la Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturile fundamentale”, pct. 23 prevede ca acțiune elaborarea proiectului de Lege privind protecția datelor cu caracter personal în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, act normativ care va transpune Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului, termenul de realizare a acesteia fiind - iunie 2026. Aici urmează a fi remarcat faptul că, la data de 23 august 2024, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 367-369, art. 574 a fost publicată Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, care transpune fidel prevederile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, act normativ care va intra în vigoare din 23.08.2026. În acest context, urmează a sublinia importanța intrării în vigoare, la aceeași dată, a ambelor legi, menționate mai sus, exact după modelul pe care a mers Uniunea Europeană la adoptarea Regulamentului (UE) 2016/679 și a Directivei (UE) 2016/680 (acte adoptate și intrate în vigoare concomitent). Totodată, considerăm oportun ca organelor/entităților cărora li se va aplica noua Lege privind protecția	Nu se acceptă. La stabilirea acestui calendar s-a ținut cont de termenul de intrare în vigoare a Legii nr. 195/2024. Totodată, acesta este un termen limită indicat fapt ce nu exclude promovarea proiectului într-un termen mai restrâns.

		datelor cu caracter personal în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, să li se acorde/prevadă un termen de cel puțin jumătate de an, până la intrarea în vigoare a acesteia, perioadă optimă pentru elaborarea/aprobarea actelor normative necesare pentru executarea acesteia, motiv pentru care, solicităm micșorarea termenului de realizare a acțiunii de la punctul 23 specificat mai sus, cu indicarea lunii februarie 2026.	
71.	Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr. 6700 din 03.03.2025	Serviciul de Protecție și Pază de Stat a examinat demersul nr.18-69-1451 din 10.02.2025, prin care a fost remis spre avizare proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025) și vă comunică despre lipsa de obiecții și propuneri, în acest sens. Totodată, menționăm că pe parcursul examinării proiectului Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Serviciul și-a adus contribuția pentru Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate” (Anexele A și B, partea descriptivă), prin intermediul Secretariatului GL 24 al MAI, astfel venind cu propunerile de rigoare.	-
72.	Ministerul Energiei nr. 6728 din 03.03.2025	Cu referire la demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-1451 din 10.02.2025, cu privire la avizarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), autor – Cancelaria de Stat, Ministerul Energiei în temeiul competențelor instituționale prevăzute în pct.7 din Hotărârea de Guvern nr.118/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, comunică următoarele. Anexa A, parte a Programului Național de Aderare, se propune a interveni cu completări conform anexei, având în vedere includerea tuturor actelor juridice UE, spre transpunere care se regăsesc în Agenda Screening Bilateral, cap. 15/Energie. Totodată, la rândul 11 din Anexa A, anume Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile (transpunere parțială), de exclus sintagma din paranteze „(transpunere parțială)”, precum și modificarea termenului de realizare, în loc de „noiembrie 2026”, indicăm „decembrie 2025”.	Se acceptă.
		Cu referire la Anexa B, se propune realizarea următoarelor modificări/ajustări:	Se accepta

		- Acțiunea 1 „Dezvoltarea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE””, substituirea anului de implementare din 2026 în 2027; - Acțiunea 2 „Implementarea Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE)”, modificarea indicatorului de monitorizare, după cum urmează: • 158 km lungime a Liniei electrice aeriene de 400 kV (pe direcția Vulcănești-Chișinău) construită; • Stație electrică de 400 kV (SE Vulcănești) extinsă; • Stație electrică de 330 kV modernizată; • 5440 terenuri afectate de lucrări pentru care s-au achitat despăgubiri aferente exproprierii dreptului de folosință; • 891 Terenuri afectate de lucrări pentru care s-au achitat despăgubiri aferente exproprierii dreptului de proprietate. – Acțiunea 3 „Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelelor electrice de transport”, substituirea anului de implementare din 2027 în 2028; – Acțiunea 4 „Licitația pentru depunerea proiectelor de investiții în surse regenerabile cu o capacitate de 105/60 MW”, modificarea indicatorului de monitorizare din „Licitația pentru depunerea proiectelor de investiții în surse regenerabile cu o capacitate de 105/60 MW - finalizată” în „Licitația pentru oferirea statului de producător eligibil mare investitorilor în surse de generare energiei electrice regenerabile cu o capacitate de 105 MW eolian și 60 MW solar - finalizată”. Totodată, se propune a fi completat cu un al doilea indicator, după cum urmează „Capacități de generare a energiei electrice regenerabile puse în funcțiune de către producătorii eligibili mari (165MW)”; – Acțiunea 5 „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău”, de modificat termenului de implementare până în „decembrie 2031”. La fel, se propune de completat coloana „partenerul de dezvoltare” cu „E5P, EU-NIP”;	
		– Acțiunea 6 „Implementarea sistemului de dimensiuni mari pentru stocarea energiei electrice în baterii (BESS)”, se propune a fi exclusă, având în	Se acceptă

		vedere că proiectul MESA/USAID și-a încheiat activitatea în Republica Moldova; – Acțiunea 7 „Implementarea Programului de finanțare din Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova (FEERM)”, se propune completarea indicatorilor, cu unii noi, după cum urmează: • Activități de mediatizare și informare cu privire la promovarea Programului FEERM organizate – 4; • Renovarea suprafeței încălzite în blocurile locative asigurată – 373,0 mii m² ; • Renovarea suprafeței încălzite în case individuale asigurată – 134,0 mii m² ; • Economii de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial realizate – 5,76 mii ktep; • Clădiri cu mai multe etaje eficientizate din punct de vedere energetic - 100; • Locuințe unifamiliale vor beneficia de îmbunătățiri ale eficienței energetice, alături de programe de stimulare a instalării de pompe de căldură, sisteme de stocare a bateriilor la scară mică și stații de încărcare, îmbunătățind accesul la tehnologii moderne și durabile - 1500; • Proiecte pilot implementate cu suportul tehnic al IP CNED (Proiectul „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău”) - 57; • Clădiri cu mai multe etaje cu sistem de încălzire modernizat din apartamente (Proiectul „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău”) - 122. – Acțiunea 8 „Implementarea Programului de vouchere pentru electrocasnice”, de completat cu indicatorul de monitorizare „5,76 mii ktep economisiți de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial realizate”; – Acțiunea 9 „Implementarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” (PEEM)”, de completat cu indicatorii de monitorizare „9	

		contracte pentru execuția lucrărilor de construcții semnate” și „2 contracte pentru realizarea supravegherii tehnice semnate.” – Acțiunea 10 „Implementarea Proiectului Tranziția Durabilă prin Eficiență Energetică în Moldova (Proiectul STEEM)”, la indicatorii de monitorizare, de adăugat „...cel puțin 280”. Totodată, se propune uniformizarea informației din coloana Partenerul de Dezvoltare într-o singură limbă (la moment sunt incluse abrevierile donatorilor în Eng și Rom, inclusiv unele erori – IEB, ERBD).	
		Pe partea narativă a Programului, se propune ajustarea la paragraful 1.1 Cadrul legislativ din Blocul 1. Eficiența energetică (pag. 6), a textului cu următoarea formulare: „(...)Totodată, obiectivul național de eficiență energetică a fost stabilit astfel încât calculul cantității totale cumulate de energie ce urmează a fi economisită până la 31 decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării, în fiecare an, a noi economii de energie echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022(...)”. Suplimentar, se propune excluderea din textul anexei A, B și a părții narrative a sintagmei „Moldova Energy Security Activity (MESA), USAID”.	Se acceptă
73.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 6588 din 03.03.2025	Comentarii de ordin general În conformitate cu recomandările experților în costificare și pentru a evita situația că anumite acțiuni nu sunt costificate în documentul aprobat, pentru acțiunile normative repetitive se va menționa: „Costul reflectat la NR. D/O ...”.	Se acceptă
		Comentarii de ordin specific La Capitolul 2: Libera circulație a lucrătorilor La Anexa A 1. Se completează cu poziția nr. 31. Directiva Consiliului din 25 iulie 1977 privind educația copiilor lucrătorilor migranți" (31977L0486, AA. art. 27), acțiune normativă 1. „Proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (libera circulație a lucrătorilor UE)”. Indicator, instituția responsabilă, instituțiile co-responsabile, precum și termenul de realizare se va prelua de la acțiunea normativă nr. 1. 2. La poziția 12, 13, 14 acțiunile normative 15 și 16, în coloana N se substituie anul adoptării cu „2025-2027”.	Se acceptă

		La Anexa B 1. La poziția 3. Asigurarea interoperabilității dintre Sistemului Informațional (Piața muncii) al ANOFM și platforma EURES pentru a asigura implementarea Regulamentului 589/2016 EURES, în coloana L „Costuri estimative” de inclus suma „817,00” lei, respectiv în coloana M „427,00 ” în coloana P se va include suma „390,00”. 2. La poziția 4. Instruirea angajaților ANOFM privind aspectele de funcționalitate și utilizare a portalului/rețelei EURES în coloana O se exclude „UNDP; GIZ” 3. La poziția 5. Revizuirea descrierii locurilor de muncă declarate pe portalul angajat.md corespunzător criteriilor EURES, în coloana L „Costuri estimative” de inclus suma „279,00” lei, respectiv în coloana M „179,00 ” în coloana P se va include suma „100,00”. 4. La poziția. 6. Elaborare cerințe minime privind prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul schimbului de date cu EURES, de inclus în coloana M cifra „25,00 ”. 5. La poziția 7. Elaborarea tabelelor de corelare a aptitudinilor, competențelor și ocupațiilor naționale cu clasificatorul european (EURES), în coloana L „Costuri estimative” de inclus suma „543,70” lei, respectiv în coloana M „394”.	Se acceptă
		La Capitolul 3: Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii La Anexa A Se propune excluderea poziției 7, întrucât se dublează cu poziția 39, acțiunea normativă 31 din capitolul 23. În acest sens, se consideră oportună menținerea prioritară a acțiunii normative respective în cap. 23, ținând cont că Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor” a fost inclusă în agenda de screening bilateral pentru cap. 23, dar și în poziția de negociere pe acest capitol.	Se acceptă
		La Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale” Se recomandă excluderea acțiunilor cu privire la transpunerea Directivei 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor și Directivei 2003/72/CE a Consiliului din 22 iulie 2003 de completare a statutului societății cooperative europene, în contextul în care acțiunile pentru transpunerea acestor	Nu se acceptă, acțiunile normative sunt diferite, MMPS vor efectua modificări pe Codul Muncii în ceea ce

		Directive deja sunt incluse în Capitolul 19 „Politica socială și a muncii”, inclusiv în agenda de screening bilateral aferent capitolului 19. În acest context se propune: În Partea narativă: 1) Compartimentul Introducere, în Tabelul „Nivelul de aliniere al actelor UE (capitolul 6)” a se exclude numerele CELEX: „ 32001L0086” și „ 32003L0072”; 2) Blocul Dreptul societăților și guvernanta corporativă, 2. Planuri de viitor, 2.1 Planuri legislative se propune excluderea următorului text „7. Directiva 2001/86 CE din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor care urmează a fi transpusă.”	privește aspectul social, iar MDED va cuprind aspecte ce țin de societățile comerciale
		În Anexa A: 1) Se propune excluderea pozițiilor nr. 18. Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor și, respectiv, poziției 20. Directiva 2003/72/CE a Consiliului din 22 iulie 2003 de completare a statutului societății cooperative europene și a acțiunilor normative aferente acestora. Totodată, se menționează că, Directivele în cauză sunt planificate pentru transpunere de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare – MMPS) prin proiecte de lege, iar procesul de elaborare implică consultarea și avizarea de către partenerii sociali – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova. În acest sens, se menționează că, Directiva 2001/86/CE asigură reglementarea implicării salariaților în conducerea unei societăți europene prin mecanisme de informare, consultare și participare, iar Directiva 2003/72/CE dispune prevederi cu privire la informare și consultare a salariaților privind problemele unității și că salariații pot fi implicați în consiliile de administrație sau de supraveghere, în funcție de legislația națională și de drepturile anterioare. Adicional, remarcăm că, parteneriatul social în sfera muncii este reglementat de Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003, iar potrivit Legii nr. 245/2006 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, comisiile în cauză se constituie pentru soluționarea problemelor ce țin de domeniul muncii și a problemelor social-economice, pentru dezvoltarea parteneriatului social la nivel	Se acceptă

		național, la nivel de ramură și la nivel teritorial, iar secretariatul Comisiei naționale se creează în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Prin urmare, ambele proiecte se consideră necesar a fi promovate prin acte legislative. Mai mult ca atât, ambele acte UE sunt conectate cu domeniile de competență ale MMPS sus menționate, în speță privind reglementarea prevederilor cu referire la informare și consultare a salariaților în domeniul dialogului social.	
		La Capitolul 14 „Politica de transport” 1) La poziția 88, la acțiunea normativă de transpunere a Directivei 2005/47/CE a Consiliului din 18 iulie 2005 privind acordul dintre Comunitatea Căilor Ferate Europene (CER) și Federația Europeană a Lucrătorilor în Transporturi (ETF) asupra anumitor aspecte legate de condițiile de muncă ale lucrătorilor mobili care prestează servicii de interoperabilitate transfrontalieră în sectorul feroviar, se solicită excluderea Ministerul Muncii și Protecției Sociale din coloana „instituții co-responsabile”, în contextul în care transpunerea Directivei prenotate excede competențele funcționale ale MMPS. Totodată, MMPS comunică disponibilitatea de a participa activ în procedura de examinarea și avizare a proiectului de transpunere a Directivei 2005/47/CE.	Se acceptă.
		La Capitolul 19 : Politica socială și ocuparea forței de muncă. La partea narativă 1) În compartimentul Introducere, în Tabelul „Nivelul de aliniere al actelor UE (capitolul 19)”: a) numărul CELEX „3A32003L0088” se va substitui cu „32003L0088”; b) se va completa cu numărul CELEX „31998L0059” - ca act UE transpuse parțial (galben); c) numărul CELEX: „ 32001L0023” a se transfera la acte UE transpuse parțial (galben). 2) În Compartimentul Progrese înregistrate: a) textul „Implementarea unui Program Național pentru Reducerea Muncii Nedecarate 2024- 2027”, urmează a fi substituit cu „Implementarea unui Program național de reducere a muncii nedecarate pentru anii 2024-2025”; b) în textul „Implementarea Programului de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire pentru anii 2024-2027”, cifrele „2027” se vor substitui cu cifrele „2028”.	Se acceptă

		c) textul „Excluderea caracterului discriminatoriu în stabilirea indemnizației lunare pentru îngrijirea copiilor până la vârsta de 2 ani” se va completa la final cu textul „,fiind stabilită indemnizația în cauză pentru această categorie indiferent de statutul părintelui, ca persoană asigurată sau neasigurată”;	
		În BLOCUL 2: DREPTUL MUNCII La 1. Prezentarea generală a situației, 1.1. Cadrul legislativ, Directivele din lista actelor UE transpuse integral vor fi migrate la actele UE transpuse parțial, după cum urmează: 1) Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective; 2) Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități; 3) Directiva 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană.	Se acceptă
		La 2. Planuri de viitor, 2.1. Planuri legislative după textul „Detașarea transnațională: transpunerea Directivei 96/71/CE și Directivei 2014/67/UE în vederea reglementării raporturile de detașare în cadrul prestării de servicii transnaționale a salariaților între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene și Confederației Elvețiene.” a se completa cu următorul text: ● Informarea, consultarea și participarea lucrătorilor în administrarea întreprinderilor: Transpunerea Directivei 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective, Directivei 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități și Directivei 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană.”	Se acceptă
		La BLOCUL 5: POLITICA OCUPAȚIONALĂ	Se acceptă

		1) La Pct. 1.1 Cadrul administrativ – La rubrica „Instituțiile implicate în proces”, Ministerul Educației și Cercetării nu a furnizat informații referitoare la structura organizatorică și atribuțiile direcției responsabile în cadrul grupului de lucru pentru Capitolul 19. Astfel, se recomandă completarea acestei secțiuni cu detalii precise privind implicarea Ministerului Educației și Cercetării. 2) La Pct 2.1 Planuri legislative - se propune excluderea actului UE - Recomandarea (UE) 2021/402 a Comisiei din 4 martie 2021 privind un sprijin activ eficient pentru ocuparea forței de muncă în urma crizei COVID-19 (EASE) din lista acquis-ului UE, întrucât acest act nu mai face parte din agenda de screening bilateral pentru blocul tematic „Employment Policy” și nu se regăsește în PNA.	
		La BLOCUL 6: PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ 1) Pct. 1.2. Cadrul administrativ se va completa la început cu următorul conținut: „Pentru a asigura protecția socială necesară persoanelor în situațiile în care nu dispun de resurse materiale și/sau nu sunt capabile să-și obțină prin eforturi proprii mijloacele necesare unui trai decent, în Republica Moldova sunt utilizate două modalități de sprijin: - sistemul asigurărilor sociale (fondurile se obțin prin contribuții sistematice ale populației active, care se întorc apoi la cei care au contribuit, aflați în nevoie, în funcție de contribuția lor, sub formă de pensii, ajutor de șomaj, ajutor de boală) și are ca scop susținerea persoanelor ce nu realizează venituri dintr-o activitate proprie din cauza pierderii locului de muncă sau din cauza pierderii temporare sau definitive a capacității de muncă. Instituția care administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat prin contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor este Casa Națională de asigurări sociale. - sistemul asistenței sociale (sistem de ajutorare finanțat de la bugetul de stat, de la bugetele locale, din Fondul de susținere a populației, din donații, sponsorizări, precum și din contribuțiile beneficiarilor de asistență socială). Asistența socială se acordă sub formă de servicii sociale și de prestații sociale.	Se acceptă
		Serviciile sociale, împreună cu prestațiile sociale, precum și alte sisteme de protecție socială, intervin pentru soluționarea unor probleme potențial generatoare de excluziune socială. Conform Legii nr. 547/2003 privind asistența socială (link), de asistență socială beneficiază persoanele și familiile care, din cauza unor factori de natură economică,	Se acceptă

		fizică, psihologică sau socială, nu au posibilitate prin propriile capacități și competențe să prevină și să depășească situațiile de dificultate, și anume: a) copiii și tinerii ale căror sănătate, dezvoltare și integritate fizică, psihică sau morală sunt prejudiciate în mediul în care locuiesc; b) familiile care nu își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile privind îngrijirea, întreținerea și educarea copiilor; c) familiile fără venituri sau cu venituri mici; d) persoanele afectate de violență în familie; f) familiile afectate de violența în familie; e) persoanele fără familie, care nu pot gospodări singure, care necesită îngrijire și supraveghere sau sunt incapabile să facă față nevoilor socio -medicale; g) familiile cu trei și mai mulți copii; h) familiile monoparentale cu copii; i) persoanele vârstnice; j) persoanele cu dizabilități; k) alte persoane și familii aflate în dificultate. Totodată, conform Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale de servicii sociale pot beneficia: cetățenii Republicii Moldova, precum și străinilor specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova; precum și persoanele fizice și juridice (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) autohtone și străine cu domiciliul/sediul în Republica Moldova. Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea din cadrul administrației publice centrale care coordonează activitatea de acordare a asistenței sociale și evaluează funcționarea sistemului de asistență socială. Principalele instituții implicate în procesul de implementare a asistenței sociale sunt: – Agenția pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă gestionează activitatea instituțiilor de asistență socială cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale are calitatea de fondator. – Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia care cooperează și asigură o colaborare intersectorială cu alte instituții și organizații internaționale și necomerciale domeniul asistenței sociale.	

		– Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, conform necesităților identificate, în mod independent, acestea pot crea servicii sociale și institui unități de personal în acest sens. – Inspectoratul Social de Stat, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale realizează controlul de stat și acreditarea în domeniul asistenței sociale. Subsidiar, în cadrul aparatului central al Ministerului Muncii și Protecției Sociale activează următoarele direcții și servicii care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul asistenței sociale: - Direcția politici de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități (7 din 7 unități completate); - Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii (7 din 7 unități completate); - Direcția politici în domeniul serviciilor sociale (5 din 5 unități completate); - Direcția politici de asistență socială a familiilor cu venituri mici și vârstnicilor (5 din 5 unități completate); - Serviciul politici de protecție a veteranilor (2 din 3 unități completate); - Direcția politici de reducere a sărăciei și vulnerabilității energetice (4 din 5 unități completate); - Direcția politici de management și coordonare a activității agențiilor teritoriale de asistență socială: 1. Secția politici de planificare strategică a activității agențiilor teritoriale de asistență socială; - Secția politici de formare profesională și atestarea personalului din domeniul asistenței sociale (10 din 10 unități completate); - Serviciul ajutoare umanitare (3 din 3 unități completate) 2) Pct. 2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative se va completa cu următorul conținut: „Un rol important în domeniul protecției sociale îl are consolidarea capacităților administrative în domeniul serviciilor sociale de îngrijire pe termen lung și în special îmbunătățirea cadrului normativ cu privire la îngrijitorii formali și informal.”	

		La Anexa A 1) La poziția 3. Directiva 2009/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind instituirea unui comitet european de întreprindere sau a unei proceduri de informare și consultare a lucrătorilor în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară (reformare), în coloana I, denumirea acțiunii normative se va substitui cu „Proiect de lege privind modificarea Codului muncii (în ceea ce privește adoptarea de modificări menite să promoveze un mediu de afaceri mai inclusiv și mai participativ pentru forța de muncă din UE)”;	Se acceptă
		2) La poziția 4. Directiva 2008/104/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind munca prin agent de muncă temporară în coloana I, denumirea acțiunii normative se va substitui cu „Proiect de lege pentru modificarea Codului Muncii 154/200 și Legii securității și sănătății în muncă 186/2008 (în ceea ce privește reglementarea prevderilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară)”	Se acceptă
		3) La poziția 5. Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară, în coloana I, denumirea acțiunii normative se va substitui cu „Proiect de lege pentru modificarea Codului muncii și actelor conexe (în ceea ce privește reglementarea raporturilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară)”, precum și numărul D/O din coloana G se va substitui cu cifra „3”, iar costul indicat în coloana O și P se va substitui cu fraza „Cost indicat în Nr. D/O 3”;	Se acceptă
		4) La poziția 6. Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, denumirea acțiunii normative se va substitui cu „Proiect de lege de modificare a Codului Muncii 154/2003 și Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008”, iar în coloana O și P se va indica costul „129,02”;	Se acceptă
		5) La poziția 7. Directiva (UE) 2019/1152 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind transparența și previzibilitatea condițiilor de muncă în Uniunea Europeană, costurile indicate în coloana în coloana O și P se vor substitui cu costul „129,02”, iar costul indicat în coloana Q și sintagma „OIM” din coloana R se vor exclude;	Se acceptă

		6) La poziția 8. Directiva (UE) 2024/2831 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme: a) denumirea acțiunii normative 6. se va substitui cu „Proiect de lege privind munca pe platforme digitale și modificarea unor acte normative (privind reglementarea activităților persoanelor care prestează munca pe platforme digitale, precum și securitatea și sănătatea în muncă, etc.)”; b) acțiunea normativă 7 se va exclude. Conform discuțiilor în ședința de simulare s-a decis că acțiunea privind elaborarea proiectului de hotărâre cu privire la revizuirea Metodologiei privind controlul de stat pe baza analizei de risc în zonele de control ale Inspectoratului de Stat al Muncii (pentru a se concentra mai mult asupra persoanelor care desfășoară activități independente și lucrătorilor de platforme) va face parte din pachetul de acte normative care vor transpune Directiva 2024/2831 inclusă la Nr. D/O 6. Suplimentar, transpunerea Directivei presupune elaborarea unui cadru de măsuri de sprijin din partea statului (orientări, ghiduri, etc.) pentru platformele digitale de muncă, persoanele care prestează muncă pe platforme, partenerii sociali și autoritățile naționale competente.	Se acceptă
		7) La poziția 11. Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii: a) denumirea acțiunii normative nr. 11 se va substitui cu textul „Proiect de lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii nr. 154/2003, Codul contravențional nr. 218/2008, Codul de executare nr. 443/2004 și Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) pentru reglementarea detașării lucrătorilor în cadrul de prestării de servicii”, în coloana L „CNAS” se va substitui cu „MJ”, anul adoptării se va substitui cu „2026”; b) denumirea acțiunii normative nr. 12 se va substitui cu textul „Proiect de Hotărâre a Guvernului privind punerea în aplicare a cadrului normativ privind detașarea lucrătorilor în cadrul de prestării de servicii”, anul adoptării se va substitui cu „2026”; c) acțiunea normativă nr. 13 se va exclude, deoarece aceste activități se vor regăsi în acțiunea normativă nr. 11.	Se acceptă
		8) La poziția 12. Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind	Se acceptă

		detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”): a) acțiunea normativă nr. 11 se va expune conform redacției propuse supra. Adicional, costul indicat în coloana O și P se va substitui cu fraza „Cost indicat în Nr. D/O 11”; b) acțiunea normativă nr. 12 se va expune conform redacției propuse supra. Adicional, costul indicat în coloana O și P se va substitui cu fraza „Cost indicat în Nr. D/O 12”; c) acțiunea normativă nr. 13 se va exclude, din motivele expuse supra	
		9) La poziția 13. Recomandarea (UE) 2022/2337 a Comisiei din 28 noiembrie 2022 privind Lista europeană a bolilor profesionale, anul de implementare se va indica „2026”. 10) Pozițiile 14. Decizia Consiliului din 22 iulie 2003 de constituire a Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (2003/C 218/01) (Nr. D/O 15 și 16), 15. Regulamentul (UE) 2019/126 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 de înființare a Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2062/94 al Consiliului (Nr. D/O 17) și 16. Decizia Comisiei din 12 iulie 1995 privind constituirea Comitetului inspectorilor de muncă principali (95/319/CE) (inclusiv Decizia 2008/823/CE de modificare a Deciziei 95/319/CE) (Nr. D/O 18 și 19) se vor exclude, deoarece documentele vizate de acțiunile în cauză vor fi aplicabile pentru Republica Moldova din momentul obținerii statutului de Stat Membru UE.	Se acceptă
		11) La poziția 32. Decizia (UE) 2023/2528 a Consiliului din 9 octombrie 2023 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre, în coloana R se va adăuga textul: „Expert Grup, cu suportul financiar Fundația Soros Moldova”. 12) Poziția 29. Decizia Comisiei (98/500/EC) din 20 mai 1998 privind constituirea comitetelor de dialog sectorial, menite să promoveze dialogul între partenerii sociali la nivel european se va exclude. 13) La poziția 30 și 31, în coloana O și R se va adăuga fraza „Cost reflectat la NR D/O 31”	Se acceptă

		14) La poziția 35 și 37, în coloana O și R se va adăuga fraza „Cost reflectat la NR D/O 32”. 15) Poziția 36 se va exclude, dat fiind faptul că dublează acțiunea normativă nr. 21 la poziția 22 din Capitolul 20	
		16) La poziția 42. Directiva (UE) 2023/970 de consolidare a aplicării principiului egalității de remunerare pentru muncă egală sau muncă de valoare egală între bărbați și femei prin transparență salarială și mecanisme de aplicare, denumirea acțiunii normative „Proiectul de ordin al Ministerului Muncii și Protecției Sociale cu privire la aprobarea Sistemului de evaluare și clasificare a funcțiilor pentru stabilirea nivelurilor de salarizare prin prisma asigurării principiului plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală” se va substitui cu „Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru asigurarea egalității de remunerare prin transparență salarială)”, la indicator de monitorizare se va indica „Lege adoptată”;	Se acceptă
		17) La poziția 45. Recomandarea 2014/124/UE a Comisiei privind consolidarea principiului egalității de remunerare între bărbați și femei prin transparență, luna „Septembrie” se va substitui cu luna „Decembrie”, iar în coloana O și P se va indica fraza „Cost indicat în Nr. D/O 42”. 18) Poziția 52 se va exclude, fiind irelevantă pentru Capitolul 19, aceasta fiind transferată la Capitolul 2.	Se acceptă
		19) Se va completa cu 4 poziții noi, și anume: a) 53. Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru" (32003L0088, ANEXA III -L 260/161); acțiunea normativă „Proiect de lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii nr. 154/2003 și Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) pentru reglementarea noțiunilor conexe timpului de muncă și mecanismului de raportare a implementării Directivei”, indicator - Lege adoptată, Instituția responsabilă - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Instituții co-responsabile - Inspectoratul de Stat al Muncii; Anul Adoptării - Decembrie 2026; costuri estimative - 122,09, acoperit total din bugetul de stat. b) 54. Directiva 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a	Se acceptă

		lucrătorilor din Comunitatea Europeană" (32002L0014, AA); acțiunea normativă „Proiect de lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional (în ceea ce privește transpunerea integrală a Directivei 2002/14, Directivei 2001/23/CE, Directivei 98/59/CE)”, indicator- Lege adoptată, Instituția responsabilă - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Instituții coresponsabile - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Inspectoratul de Stat al Muncii; anul adoptării - Decembrie 2026; costuri estimative - 129,02, acoperit total din bugetul de stat. c) 55. Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități" (32001L0023, AA); acțiunea normativă „Proiect de lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional (în ceea ce privește transpunerea integrală a Directivei 2002/14, Directivei 2001/23/CE, Directivei 98/59/CE)”, conform redacției propuse supra, în coloana O menționând „Cost reflectat la NR D/O 50”; d) 56. Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective" (31998L0059, AA); acțiunea normativă „Proiect de lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional (în ceea ce privește transpunerea integrală a Directivei 2002/14, Directivei 2001/23/CE, Directivei 98/59/CE)”, conform redacției propuse supra, în coloana O menționând „Cost reflectat la NR D/O 50”; e) 57. Directiva Consiliului din 29 mai 1990 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a încărcăturilor care prezintă riscuri pentru lucrători și, în special, de producere a unor afecțiuni dorso-lombare [a patra directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (90/269/CEE)" (01990L0269- 20190726, AA, RE 2023); acțiunea normativă „Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 584/2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru manipularea manuală a încărcăturilor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de producere a unor afecțiuni dorso-lombare”, indicator - Hotărâre de Guvern adoptată, Instituția responsabilă - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Instituții	

		coresponsabile - Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Inspectoratul de Stat al Muncii; anul adoptării - Decembrie 2026; costuri estimative - 122,0, acoperit total din bugetul de stat. f) 58. Directiva 92/57/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierele temporare sau mobile [a opta directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (31990L0269, AA, RE 2023); acțiunea normativă „Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 80/2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile”, indicator - Hotărâre de Guvern adoptată, Instituția responsabilă - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Instituții co-responsabile - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; anul adoptării - Decembrie 2026; costuri estimative - 122,092, acoperit total din bugetul de stat.	
		La Anexa B După efectuarea modificărilor referitoare la atribuirea numerelor acțiunilor din Anexa A, menționate mai sus, este necesar să se modifice informațiile din coloana „Referința din acțiunea A”, după cum urmează: 1) Acțiunile 1, 2 și 3 la rubrica „Referință la acțiunea din Anexa A”, cifra ”39” se va substitui cu cifra ”38” întrucât aceste acțiuni se referă la Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii, care în Anexa A se află sub nr. de ordine 38. 2) La poziția 2, denumirea acțiunii „Dezvoltarea serviciului de asistență psihosocială pentru copiii cu statut de victimă, martor, agresor în acte de violență” se va substitui cu acțiunea „Organizarea campaniilor de informare cu privire la impactul negativ al tuturor formelor de violență față de copii (în special abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullying, violența online), precum și cu privire la egalitatea de gen și combaterea stereotipurilor de gen (ce pot conduce la violență) în rândul copiilor din toate mediile”, întrucât se constată o eroare tehnică și dublarea acțiunii nr. 1 cu nr. 2. 3) La poziția nr. 4 denumirea acțiunii „Dezvoltarea unei platforme electronice unice de informare a angajaților și angajatorilor despre specificul detașării în Republica Moldova” se va substitui cu „Dezvoltarea unei pagini web unică de informare a angajaților și angajatorilor despre specificul detașării în Republica Moldova”, în	Se acceptă

		coloana D se va indica „11, 12”, indicatorul se va substitui cu „Pagină web unică funcțională”, în coloana Instituția responsabilă „MMPS” se va substitui cu „ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii”, iar anul de implementare se va indica „2027”. 4) La poziția 5. „Crearea sistemului electronic necesar pentru depunerea Declarației de detașare prealabilă”, în coloana D se va indica „11, 12”, în coloana Instituția responsabilă „MMPS” se va substitui cu „ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii”, iar anul de implementare se va indica „2027”. 5) Poziția 6. Creare mecanismului de recuperare a sancțiunilor aplicate de autoritățile din statul membru UE se va exclude, fiind omisă din prezentare de screening bilateral. 6) La poziția 7. Consolidarea capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii privind implementarea serviciilor de detașare a lucrătorilor și asigurarea cooperării în sistemul IMI în domeniul lucrătorilor detașați, în coloana D se va indica „11, 12”, indicatorul de monitorizare se va completa cu un indicator adițional „Metodologie/ghid elaborate pentru utilizarea sistemului IMI și aplicarea legislației privind lucrătorii detașați”, iar în coloana L și P se va indica „925, O” 7) La poziția 8. Continuarea reformei Inspectoratului de Stat al Muncii și dezvoltarea capacităților personalului întru eficientizarea activităților de identificare și legalizare a lucrătorilor nedeclarați, precum și în materie de securitate și sănătate în muncă și dialog social, etc. în coloana D se va indica „3, 4, 5, 6, 8, 26”, indicatorii de monitorizare se vor substitui cu „50 de inspectori de muncă instruiți; 4 instruiri organizate”, iar costurile indicate în coloane L și P se vor substitui cu „14496,30”. 8) La poziția 12. Desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a societății privind reglementarea muncii și SSM, în coloana D se va indica „5, 6”. 9) La poziția 21. Fortificarea Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul autorităților publice”, în coloana L se va indica suma de „488,32”, iar în coloana O se va indica „UN Women și EU4Gender Equality”. 10) Poziția 22. Organizarea instruirilor reprezentanților angajaților pentru participare în cadrul comitetului european de întreprindere se va exclude, fiind omisă din prezentare de screening bilateral.	

		11) La poziția 23. Consolidarea capacităților inspectorilor de muncă și angajaților Consiliului pentru Egalitate în domeniul plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală în coloana D se va indica „42”. 12) La poziția 24. Desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a angajaților privind asigurarea principiului plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală, în coloana D se va indica „42”. 13) La poziția 10. Dezvoltarea noului Sistem Informațional al ANOFM pentru a asigura automatizarea eficientă a proceselor operaționale interne ale ANOFM, în coloana D se va indica nr. „36”, iar coloana I se va înlocui cu “1697,00”. 14) La poziția 11. Implementarea programelor de instruire pentru personalul ANOFM, privind îmbunătățirea calității serviciilor de ocupare și eficiența măsurilor active pe piața muncii în coloana D se va indica nr. „33, 34”, iar indicatorul de monitorizare se va înlocui cu „Cel puțin 240 de angajați implicați în programe de formare continuă, Cel puțin 70 instruiri/formări, anual”	
		La Capitolul 23: Sistem judiciar și drepturi fundamentale. Anexa A 1) La compartimentul - 3. Planuri de viitor, subpunctul 3.1. Pe domeniul protecției copilului, textul „Principalul deziderat al Republicii Moldova pentru perioada imediat următoare, ce ține de Cadrul legislativ, rămâne a fi aderarea la Convenția privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și la măsurile de protecție a copiilor (19.10.1996), precum și ratificarea Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (23.11.2007) și Protocolul opțional al acesteia” se va substitui cu textul „Principalul deziderat al Republicii Moldova pentru perioada imediat următoare, ce ține de cadrul legislativ, rămâne a fi ratificarea Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (23.11.2007) și Protocolul opțional al acesteia. Totodată, resursele financiare și instituționale vor fi concentrate spre continuarea dezinstituționalizării copiilor și dezvoltării serviciilor alternative de plasament de tip familial, precum și spre angajarea specialiștilor în protecția drepturilor copilului la nivel local.”;	1.Se acceptă.

	2) La compartimentul 4. Aspecte financiare (estimarea costurilor), subpunctul 4.1. Domeniul protecției copilului, textul ”Costurile necesare pentru elaborarea proiectelor actelor normative pentru ambele proiecte constituie – cca 337,01 mii lei” se va substitui cu textul ”Costurile necesare pentru elaborarea proiectului de act normativ pentru ratificarea Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (23.11.2007) și Protocolului opțional al acesteia și acțiunile prevăzute în Anexa B vor constitui – cca 104351,2 mii lei.” 3) Poziția 39. Directiva 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor se va completa cu o acțiune normativă nouă, în următoare redacție: „Proiect de lege pentru transpunerea Directiva (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor”, indicator de monitorizare „Lege adoptată”, în coloana „instituție responsabilă” se va indica „MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății, CA - Consiliul Audiovizualului, BNM – Banca Națională a Moldovei, MC – Ministerul Culturii”, în coloanele „luna” și „anul de implementare” se va indica „Decembrie 2026”, iar în coloanele O și P se va indica cifra „207,9”. 4) Poziția 42. Directiva 2004/38 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE, acțiunea normativă 33, se propune a fi exclusă, întrucât dublează acțiunea capitolul 2. Or, ținând cont că actul în cauză a fost inclus în agenda de screening bilateral pentru cap. 2, se consideră prioritară menținerea acestuia în cap. 2. De asemenea, se menționează că, termenii stabiliți pentru realizarea acțiunii respective în cap. 23 și 2 sunt diferite. Se recomandă preluarea tuturor acțiunilor normative din Foaia de parcurs pentru cap. 23 și includerea acestora în anexa A din PNA aferentă acestui capitol.	2. Se acceptă. 3. Se acceptă. 4. Se acceptă.

		Anexa B 1) La acțiunea nr. 50 „Reducerea numărului de copii plasați în îngrijire instituțională și prioritizarea investițiilor în servicii de îngrijire alternativă”, cifra „77347,6” din ambele coloane se va substitui cu cifra „75478,2”, iar textul „Proiectul USAID ”Changing the Way We Care” se va exclude. Se recomandă preluarea tuturor acțiunilor de implementare din Foaia de parcurs pentru cap. 23, în special din secțiunea drepturile persoanelor cu dizabilități și includerea acestora în anexa B din PNA aferentă acestui capitol. 2) Suplimentar, pentru acțiunea ”Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de suport specializate pentru victimele violenței bazate pe gen, inclusiv a violenței cibernetice, în 3 noi raioane ale Republicii Moldova” din Anexa B, de inclus la rubrica „Costuri estimative” - 9000,00 lei din bugetul de stat și 18000,00 lei din asistență externă, parteneri de dezvoltare - UNFPA, OIM, UN Women, Consiliul Europei.	1.Se acceptă. 2.Se acceptă.
		La Capitolul 24: Justiție, libertate, securitate Solicităm completarea părții narative pentru secțiunea Prevenirea și combaterea criminalității organizate, cu informația pe domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane după cum urmează: 1.1 Cadrul legislativ pe domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane Republica Moldova a instituit un cadru legislativ solid și cuprinzător pentru protecția victimelor traficului de ființe umane, aliniat standardelor internaționale și europene, care include legi și documente strategice relevante. Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane stabilește cadrul general de reglementare a măsurilor și mecanismelor dedicate prevenirii acestui fenomen, asigurării protecției și asistenței victimelor, promovării colaborării între autoritățile publice, organizațiile necomerciale și alți reprezentanți ai societății civile, precum și cooperării cu state și organizații internaționale și regionale relevante. Serviciile de asistență și protecție pentru victimele traficului de ființe umane sunt furnizate în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane, precum și standardele minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 898/2015. Totodată, victimele traficului de ființe umane dispun de dreptul de a beneficia de servicii de suport (consilierea informațională cu privire la drepturile și serviciile	Se acceptă. Completările au fost integrate în partea narativă.

		disponibile pentru victimele infracțiunilor, consilierea psihologică, asistența juridică garantată de stat, compensația financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune) în conformitate cu prevederile Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor. Legea nominalizată a impulsionat crearea unui mecanism instituțional și operațional de intervenție pentru asistența victimelor infracțiunilor. Contextual, în anul 2022 a fost aprobat Programul de creare și dezvoltare a mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pentru anii 2022-2026 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 182/2022, menit să asigure accesul victimelor infracțiunilor la servicii de asistență și suport.	
		2.1 Cadrul administrativ pe domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane Coordonarea activităților de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, precum și a cooperării între autoritățile administrației publice, organizațiile internaționale, organizațiile necomerciale și alte instituții este asigurată de Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane. Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită rolul de Unitate națională de coordonare a sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor traficului de ființe umane, prin intermediul Direcției politice de asigurare a egalității de gen. La nivel teritorial, coordonarea, planificarea, evaluarea și monitorizarea activităților în acest domeniu sunt gestionate de specialiști desemnați pentru prevenirea violenței în familie și reabilitarea victimelor infracțiunilor, care activează în cadrul agențiilor teritoriale de asistență socială, structurilor teritoriale de asistență socială și structurilor responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia. Sistemul de protecție a victimelor include și echipele multidisciplinare teritoriale, care au rolul de a identifica victimele și prezumatele victime ale traficului de ființe umane, precum și de a oferi protecție și asistență individualizată în procesul de reintegrare, conform planurilor personalizate de asistență. Activitatea acestor echipe este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 228/2014.	Se acceptă. Completările au fost integrate în partea narativă.
		3. Planuri de viitor 3.1 Domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane Pentru a evalua impactul financiar pentru operarea modificărilor la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală în vederea	Se acceptă.

		asigurării victimelor traficului de ființe umane cu asistență medicală gratuită, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va efectua o analiză privind necesitățile de asistență medicală pentru victimele traficului de ființe umane asistate în cadrul serviciilor specializate. Complementar, prioritățile includ consolidarea capacităților profesionale ale personalului implicat în asistența și protecția victimelor traficului de ființe umane și fortificarea serviciilor de asistență pentru victimele traficului de ființe umane prin asigurarea accesului la servicii și beneficii sociale, asistență medicală, informare și consiliere, cazare sigură, educație și asistență juridică garantată de stat.	Completările au fost integrate în partea narativă.
		Secțiunea „Capacitatea de cazare” de completat Prezentarea generală cu următorul text: Odată cu obținerea în 2002 a statutului de țară-membru a Convenției din 1951 cu privire la statutul refugiaților, Republica Moldova și-a asumat obligațiunile la nivel internațional de a oferi protecție persoanelor refugiate fără discriminare rasială, etnică, gen, apartenența la grupuri sociale marginalizate sau opinie politică. Aceste obligațiuni sunt respectate pe parcursul anilor, țara noastră găzduind persoane strămutate din toate colțurile lumii, unde există conflicte armate, persecuție, încălcarea drepturilor omului. Începând cu 24 februarie 2022, criza umanitară generată de un aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina a pus în fața Republicii Moldova provocări semnificative în legătură cu protecția și asistența persoanelor strămutate. Odată cu declanșarea conflictului armat din Ucraina, Republica Moldova a devenit un punct de tranzit și adăpost pentru un număr semnificativ de persoane strămutate din Ucraina. Ministerul Muncii și Protecției Sociale a avut un rol esențial în primirea și acomodarea acestora. Conform datelor furnizate de Înalțul Comisariat a Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), din 24 februarie 2022 până în prezent, peste 1.217.333 de persoane au intrat în Republica Moldova, dintre care 127.022 de persoane strămutate din Ucraina se află în continuare pe teritoriul țării. Pentru a asigura protecția necesară persoanelor strămutate din Ucraina, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, împreună cu instituțiile subordonate și cu suportul partenerilor de dezvoltare, au înființat, începând cu luna februarie a anului 2022, un total de 137 de Centre de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state, cu o capacitate totală de aproximativ 11.050 de locuri și au fost cazați, până în prezent, aproximativ 34.517 beneficiari.	Se acceptă. Completările au fost integrate în partea narativă.

		Cadrul legislativ urmează a fi completat: Prin Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 182 din 20 decembrie 2023 a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de plasament temporar pentru persoanele strămutate din alte state, normele de personal și mecanismul de finanțare relevant. Ulterior, prin Ordinul 117 din 31 mai 2024 cu privire la modificarea Ordinului nr. 182 din 20.12.2023 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului Social Centrul de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state și au fost aprobate Standardele minime de calitate și Fișa de evaluare a necesităților și a gradului de vulnerabilitate al beneficiarului din cadrul Centrului . De asemenea au fost aprobate: Ordinul nr. 131 din 18.06.2024 cu privire la aprobarea Procedurii operaționale privind consolidarea/reorganizarea Centrelor de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state „EXIT” și Ordinul nr. 130 din 17.06.24 cu privire la implementarea mecanismului de integrare etapizată a străinilor pentru facilitarea integrării în comunitate a persoanelor strămutate. Acțiunile de implementare urmează a fi completat: Ministerul Muncii și Protecției Sociale împreună cu partenerii de dezvoltare identifică și implementează măsurile necesare pentru protecția drepturilor persoanelor strămutate din Ucraina și integrarea acestora în comunitate Printre măsurile de asistență socială oferite persoanelor strămutate din Ucraina menționăm: - Plasament în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state; - Serviciul de asistență socială pentru familiile cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 889/2013, persoanele strămutate pot beneficia, inclusiv ajutor financiar, pentru prevenirea și/sau depășirea situațiilor de risc în vederea asigurării creșterii și educării copilului în mediul familial; - Asistența financiară acordată de către organizațiile internaționale, la moment se oferă ajutor financiar de 2200 lei pe lună pentru beneficiarii de protecție temporară. Conform datelor oferite de către UNHCR, de suportul monetar în valoare de 2200 lei /lunar au beneficiat: § În anul 2022 un număr de 107.500 de persoane strămutate din Ucraina;	Se acceptă parțial. Completările au fost integrate în partea narativă. Nu au fost incluse detaliat secțiunea „Acțiunilor de implementare”, care a fost generalizată.

		§ În anul 2023 un număr de 86.000 de persoane strămutate din Ucraina; § În anul 2024 un număr de 53.000 de persoane strămutate din Ucraina; § În ianuarie 2025, de suport monetar beneficiau 18.000 persoane. - Sprijinul pentru perioada rece a anului pentru plata serviciilor comunale pentru familiile strămutate din Ucraina care au locuit pe teritoriul Republicii Moldova și au utilizat resurse energetice; - Suport familiei din Republica Moldova, care găzduiește persoane strămutate din Ucraina (3.900 lei lunar pentru cei care găzduiesc 1-4 persoane, 4900 lei lunar pentru cei care găzduiesc mai mult 5 persoane cel puțin o săptămână - Ajutor pensionarilor din Ucraina cu o pensie mai mică de 3 000 lei, care sunt născuți înainte de anul 1945; - Serviciul de Asistență Telefonică Gratuită pentru Persoane cu Dizabilități 080010808, care este funcțional 24/24, inclusiv pentru persoanele strămutate din Ucraina; - În conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor, reprezentanților legali ori responsabililor legali ai acestora, de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.); În cazul copiilor strămutați identificați la frontieră ca neînsoțiți sau însoțiți neautorizat, se aplică proceduri speciale de protecție prevăzute de Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Hotărârea Guvernului nr.270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului. Concomitent, Ministerul Muncii și Protecției Sociale în scopul asigurării bunăstării copiilor originari din Ucraina, care au fost identificați fără reprezentanți legali pe teritoriul Republicii Moldova a întreprins măsuri în vederea dezvoltării serviciilor	

		sociale prietenoase copilului și anume serviciile sociale de tip familial - Asistență parentală profesionistă, pentru plasarea copiilor respectivi. În acest sens, printre măsurile de asistență socială stabilite prin Ordinele MMPS nr.65/2022 și nr. 56/2023 finanțate din surse UNICEF, s-a prevăzut măsura de finanțare a unor unități suplimentare de asistenți parentali profesioniști, specializați în asistența copiilor în situație de risc strămutați din Ucraina.	

		La Anexa A Pentru a evita repetarea acțiunilor, acțiunea nr. 57 urmează a fi exclusă din Capitolul 24, întrucât repetă acțiunea nr. 2 stabilită în Anexa A la Capitolului 2. În consecință, acțiunile aferente acțiunii 57 din Capitolul 24 (care va fi exclusă) se va ajusta Anexele A și B la Capitolului 2.	Se acceptă. Acțiunea din Cap. 24 a fost exclusă și va fi inclusă în versiunea finală a Cap. 2.
		La Anexa B La acțiunea 122 „Efectuarea analizei privind necesitățile de asistență medicală pentru victimele traficului de ființe umane asistate în cadrul serviciilor specializate și elaborarea Metodologiei de asigurare medicală gratuită a acestora”, la rubrica „Costuri estimative” se va indica suma de 267,29 mii lei: acoperit din bugetul de stat 117,29 mii lei, acoperit din asistență externă – 150.00 mii lei, parteneri OIM.	Se acceptă. Costurile au fost incluse.
		La acțiunea 123 „Consolidarea capacităților profesionale ale personalului implicat în asistența și protecția victimelor traficului de ființe umane”, se va revizui indicatorul de monitorizare după cum urmează „Instruiri realizate; 100%din personalul serviciilor specializate de plasament instruit”. La rubrica „Costuri estimative” se va indica suma de 570,00 mii lei – acoperit din asistență externă.	Se acceptă. Noii indicatori au fost ajustați iar următorii doi au fost excluși, li anume: 3 Centre de plasament renovate sub aspect de asigurare a accesibilității; Servicii de reintegrare pe termen lung dezvoltate;
		Acțiunea 125 „Consolidarea serviciilor de asistență pentru victimele traficului de ființe umane prin asigurarea accesului la servicii și beneficii sociale, asistență medicală, informare și consiliere, cazare sigură, educație și asistență juridică garantată de stat” se va completa cu indicatorii de monitorizare „3 Centre de plasament renovate sub aspect de asigurare a accesibilității; Servicii de reintegrare pe termen lung dezvoltate; Numărul total de victime asistate prin programe sociale în decursul unui an; Procentul victimelor traficului de ființe umane care au accesat servicii medicale gratuite în cadrul sistemului public de sănătate; Numărul de	Se acceptă. Propunerile au fost incluse.

		victime reintegrate în sistemul educațional sau programe de formare profesională; Numărul de victime care au beneficiat de asistență juridică gratuită”. La rubrica „Costuri estimative” se va indica suma de 2 800,00 mii lei: acoperit din bugetul de stat – 0 lei, acoperit din asistență externă – 1 500,00 mii lei (Organizația Internațională pentru Migrație), neacoperite – 1 300,00 mii lei.	
		La Capitolul 26: Educație și cultură La partea narativă 1) În secțiunea „Introducere” a Părții narrative, ministerul solicită excluderea responsabilității MMPS în ceea ce privește transpunerea Directivei privind accesul la educație al copiilor lucrătorilor migranți (CELEX 31977L0486), dat fiind faptul că, conform Anexei A, responsabilitatea pentru transpunerea acestui act european în legislația națională revine Ministerului Educației și Cercetării.	Se acceptă
		La Capitolul 30 „Relații externe” La Anexa A 1) La poziția 5. Regulamentul (UE) 2024/3015 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind interzicerea pe piața Uniunii a produselor realizate utilizând muncă forțată și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 (Text cu relevanță pentru SEE), JO L, 2024/3015, 12.12.2024, acțiunea normativă 8 și, respectiv, acțiunea 2. Ajustarea sau dezvoltarea de instrumente tehnice digitale pentru a face posibil schimbul de dovezi/informații între autoritățile competente care au atribuții de supraveghere a produselor și autoritățile de control cu atribuții de identificare a utilizării muncii forțate din anexa B, solicităm atribuirea acțiunilor respective în atribuțiile Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și excluderea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, și transferarea acestora la Capitolul 1 „Libera circulație a bunurilor” din următoarele considerente.a) Regulamentul (UE) 2024/3015, adoptat la 27 noiembrie 2024, stabilește un cadru cuprinzător pentru interzicerea produselor fabricate cu muncă forțată de a fi introduse pe piața Uniunii Europene sau exportate din aceasta. Regulamentul a intrat în vigoare la 13 decembrie 2024 și va deveni pe deplin aplicabil la 14 decembrie 2027, oferind un interval de trei ani pentru ca operatorii economici și statele membre să se pregătească pentru conformare. b) Regulamentul impune interdicții operatorilor economici, care nu au voie să introducă pe piața UE, să pună la dispoziție sau să exporte produse fabricate, integral sau parțial, prin muncă forțată. Deși regulamentul nu impune cerințe specifice privind diligența necesară, acesta subliniază importanța ca întreprinderile să adopte practici bazate	<i>Urmare a ședinței Consiliului de Coordonare Interinstituțională din 26.03.2025 s-a decis includerea Regulamentului (UE) 2024/3015 în lista de acte irelevante pentru transpunere la moment pentru capitolul 30, deoarece va fi aplicabil pentru statele membre ale UE din 2027. Acțiunea urmează să fie exclusă din proiectul PNA 2025 - 2027</i>

		pe evaluarea riscurilor pentru a identifica, preveni, atenua sau elimina utilizarea muncii forțate în lanțurile lor de aprovizionare. c) Până la 14 decembrie 2025, statele membre ale UE trebuie să desemneze autorități competente pentru aplicarea regulamentului. Aceste autorități vor efectua investigații bazate pe risc, luând în considerare gravitatea și amploarea muncii forțate suspectate, volumul produselor implicate și proporția produsului fabricată prin muncă forțată. De asemenea, menționăm că alinierea la Regulamentul 2024/3015 presupune colectarea, prelucrarea și stocarea informațiilor, într-o formă structurată, cu privire la aspecte legate de investigații, procesul decizional și asigurarea respectării interdicției privind produsele realizate utilizând muncă forțată și că autoritățile competente ar trebui să utilizeze Sistemul de informații și comunicare pentru supravegherea pieței menționat la articolul 34 din Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului, în conformitate cu actul de punere în aplicare al Comisiei (ICSMS). Comisia Europeană, autoritățile competente și autoritățile vamale ar trebui să aibă acces la sistemul respectiv pentru a-și îndeplini sarcinile care le revin în temeiul Regulamentului 2024/3015 sau să utilizeze alte sisteme de comunicare existente pentru a comunica cu alte autorități din propriul stat membru, atât timp cât acest lucru nu afectează obligația de a utiliza ICSMS în scopul punerii în aplicare a Regulamentului. Totodată, se menționează că în Anexa A, Capitolul 1 „Libera circulație a bunurilor”, în atribuțiile MDED se regăsesc acțiunile normative de aliniere la acquis-ul UE (rand 8, Nr. D/O 7) și anume Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1668 al Comisiei din 10 noiembrie 2020 de specificare a detaliilor și a funcționalităților sistemului de informare și comunicare care trebuie utilizat în sensul Regulamentului (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru (Text cu relevanță pentru SEE). MDED și-a atribuit elaborarea Proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la specificarea detaliilor și a funcționalităților sistemului de informare și comunicare utilizat la recunoașterea reciprocă a produselor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene (ICSMS). Chiar dacă Regulamentul (UE) 2024/3015 se aliniază angajamentului mai larg al UE de a proteja drepturile omului și de a elimina munca forțată, consolidând standardele internaționale existente și completând alte inițiative ale UE privind	

		promovarea conduitei responsabile în afaceri, MMPS nu deține competențele necesare pentru dezvoltarea cadrului normativ necesar legat de circulația produselor/mărfurilor produse utilizând munca forțată. În plus MMPS nu are capacități de a dezvolta/ajusta sistemului de informare și comunicare utilizat între autorități pentru supravegherea pieței în scopul identificării produselor confecționate cu utilizarea muncii forțate (ICSMS). Totodată, MMPS își manifestă întreaga deschidere pentru a colabora cu MDED în scopul alinierii la prevederile ce țin de domeniul muncii prevăzute de acest Regulament.	
		La Anexa B La Acțiunea 2. Ajustarea sau dezvoltarea de instrumente tehnice digitale pentru a face posibil schimbul de dovezi/informații între autoritățile competente care au atribuții de supraveghere a produselor și autoritățile de control cu atribuții de identificare a utilizării muncii forțate, din considerente expuse supra se solicită atribuirea acțiunii respective în atribuțiile Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, și transferarea acestora la Capitolul 1 „Libera circulație a bunurilor”, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmând a fi exclus din coloana „instituția responsabilă”	<i>Urmare a ședinței Consiliului de Coordonare Interinstituțională din 26.03.2025 acțiunea urmează să fie exclusă din proiectul PNA 2025 - 2027, iar Regulamentul (UE) 2024/3015 va fi inclus în lista de acte irelevante pentru transpunere la moment pentru capitolul 30, deoarece va fi aplicabil pentru statele membre ale UE din 2027.</i>
74.	Ministerul Mediului nr. 6893 din 04.03.2025	Ministerul Mediului comunică susținerea acestuia, cu următoarele propuneri de modificare și completare.	Se acceptă

		La Capitolul 27 "Mediu și Schimbări climatice": I. la Partea narativă: 1. La subcapitolul nr. 1. „Legislație orizontală”, la pct. 1.2.1. ultimul alineat "Activitatea de supraveghere și control a respectării legislației privind evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu și evaluare a biodiversității este realizată de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, autoritate administrativă subordonată Ministerului Mediului, propoziția „În activitatea respectivă sunt antrenate ??? unități de personal din cadrul Direcției ???” se va exclude.	
		2. La subcapitolul nr. 2 „Managementul deșeurilor”, la punctul 1.1. „Cadrul legislativ”, fraza "Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil (PIC) în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticide ce fac obiectul comerțului internațional (art. 15), ratificată prin Legea nr. 389/2004", se va exclude, dat fiind faptul că ține de domeniul substanțelor chimice. la punctul 1.1.9 „deșeuri din industria extractivă” în alineatul 3, după sintagma "normelor și regulilor de folosire a subsolului." se va adăuga textul "În acest context, se stabilesc măsuri stricte pentru gestionarea în siguranță a deșeurilor rezultate din industriile extractive, prevenind impactul negativ asupra mediului și sănătății. Aceasta impune operatorilor obligația de a obține autorizații, de a implementa planuri de gestionare a deșeurilor și de a asigura garanții financiare pentru reabilitarea amplasamentelor după închidere. Totodată, autoritățile sunt responsabile de monitorizarea și inspectarea instalațiilor pentru a preveni accidente și poluarea. În contextul acestui cadru normativ, se aplică următoarele acte normative:". Punctul se va completa la final cu textul: "Pentru implementarea eficientă a Codului Subsolului nr. 246/2024, sunt prevăzute elaborarea următoarelor acte normative: • Elaborarea Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului; • Elaborarea Proiectului de Ordin privind aprobarea planului de gestionare a deșeurilor din industriile extractive și a normativului de conținut al acestuia; • Elaborarea Proiectului de Ordin pentru stabilirea unor orientări tehnice pentru inspecțiile instalațiilor de gestionare a deșeurilor." Punctul 1.1.13. „Deșeuri de echipamente electrice și electronice” se va completa în final cu un alineat nou după cum urmează: "Directiva 2011/65/UE – restricții de	Se acceptă

		utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (RoHS)” – nu este transpusă”. Punctul 1.1.14 se exclude. La punctul 1.2. la alineatul 3 „Agenția de Mediu.....” cuvântul „raportatționa” se va substitui cu cuvintele „raportate prin sistemul informațional”; La punctul 2.1, subpunctul 6, după sintagma „Directivei 2012/19/UE, ” se adaugă textul ”a Directivei 2011/65 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice”. La punctul 2.2 fraza ”4. Dezvoltarea unui parteneriat cu Agenția Europeană pentru Produse Chimice și asigurarea accesului la baza de date a acestora care conține datele despre conținutului de substanțe periculoase în materiale și produse.” se va exclude și se va adăuga la sub-capitolul 6. Substanțele Chimice, la punctul 2.2 la sfârșit.	
		3. La subcapitolul nr. 3 „Calitatea apei” La punctul 1 fraza ”Rețeaua națională de monitoring al apelor subterane este alcătuită din 185 puncte de monitorizare (sonde), dintre care 14 puncte de monitorizare din bazinul râului Prut și 55 puncte de monitorizare din bazinul râului Nistru sunt dotate cu senzori de înregistrare automată a datelor.” se va expune în următoarea redacție ”Rețeaua națională de monitoring al apelor subterane este alcătuită din 182 puncte de monitorizare (sonde), dintre care 5 puncte de monitorizare din bazinul râului Prut și 37 puncte de monitorizare din bazinul râului Nistru sunt dotate cu senzori de înregistrare automată a datelor.”.	Se acceptă
		4. La subcapitolul nr. 5 „Calitatea aerului” la punctul 1 se va exclude textul „Subcapitolul „Calitatea aerului” oferă o analiză detaliată a procesului de armonizare a legislației UE privind calitatea aerului cu sistemul juridic național. Acesta include o evaluare a cadrului legislativ actual, evidențiind legislația națională și europeană deja transpusă, precum și pe cea care necesită transpunere, alături de identificarea lacunelor din procesul de integrare a acquis-ului UE. În plus, subcapitolul determină și analizează cadrul instituțional necesar pentru implementarea armonizării legislative și pentru aplicarea practică a normelor armonizate de către autoritățile statului și agențiile de implementare. Această	Se acceptă

		secțiune constituie o bază pentru înțelegerea situației actuale și sprijină formularea propunerilor legislative și instituționale necesare pentru aplicarea eficientă, în viitor, a acquis-ului UE privind calitatea aerului.” la punctul 1.1.1 în alineatul 4, textul ”În prezent, se află în proces de avizare un act normativ pentru implementarea Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, proiectul Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic. Acesta stabilește un mecanism pentru implementarea managementului calității aerului atmosferic, conform prevederilor Legii nr. 98/2022.” se va expune în următoarea redacție „Hotărârea Guvernului nr. 63/2025 privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic stabilește un mecanism pentru implementarea managementului calității aerului atmosferic, conform prevederilor Legii nr. 98/2022”. Tot la acest punct, în partea ce ține de „Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2008/50/CE și ale Directivei 2004/107/CE” în fraza „Nu au fost transpuse articolele care nu au fost incluse pentru transpunere în Acordul de Asociere. Printre acestea se numără: ”se va exclude sintagma ”art. 20: Contribuții din surse naturale”, iar după sintagma ”art. 24: Planuri de acțiune pe termen scurt;” se va adăuga sintagma „art. 28: Măsuri de punere în aplicare.”. Tot aici, se va exclude fraza „Unele articole au fost transpuse parțial: prevederile referitoare la criteriile de evaluare (art. 6 și art. 9) și la punctele de prelevare (art. 7 și art. 10) au fost ajustate pentru a reflecta realitățile Republicii Moldova, având în vedere dimensiunea teritorială a țării.”	
		La punctul 2.1.1 se va exclude alineatul 1 ”În vederea atingerii obiectivului de a crea un sistem integrat de monitorizare și management al calității aerului, precum și de a reduce emisiile de poluanți atmosferici, este esențială aprobarea Hotărârii Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic. Proiectul Hotărârii Guvernului se află în prezent în proces de avizare, iar aprobarea sa este planificată pentru luna martie 2025.” În alineatul 2, la final sintagma „septembrie 2026.” se va substitui cu sintagma „septembrie 2028.”	Se acceptă

		La punctul 2.1.2 în alineatul 2, textul „noiembrie 2025.” se substituie cu textul „noiembrie 2026.” La punctul 2.1.4 în alineatul 3, după sintagma ”a prevederilor Directivei 2004/42/CE,” se completează cu sintagma ”inclusiv art. 6 Supravegherea pieței.”. Tot la acest punct se va exclude ultimul alineat „Se preconizează elaborarea unei metodologii de supraveghere a pieței pentru monitorizarea plasării produselor pe piață și verificarea conformității acestora cu valorile limită admise de COV, precum și cu cerințele privind etichetarea produselor, cu termen de finalizare până în noiembrie 2026.”	
		La punctul 2.2.1 se va exclude fraza de la final „De asemenea, se planifică înființarea unui centru tehnic, în cadrul Agenției de Mediu, pentru gestionarea și întreținerea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului.” La punctul 2.2.2 denumirea ”Cotele naționale de emisii” se va substitui cu „Angajamentele naționale de emisii”. La punctul 2.2.3 se va exclude fraza de la final „De asemenea, se planifică înființarea unui centru tehnic, în cadrul Agenției de Mediu, pentru gestionarea și întreținerea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului.”	Se acceptă
		5. La subcapitolul nr. 6 „Substanțele chimice” La punctul 1.1 în prima propoziție din primul alineat cuvintele „și deșeurile periculoase” se vor exclude. În alineatul 3, după sintagma ”Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză,” se completează cu sintagma „aplicabilă anumitor produse chimice periculoase și pesticide care fac obiectul comerțului internațional,”. Alineatul 4 ”Convenția de la Basel privind controlul transportului și eliminării deșeurilor periculoase, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599/1998, reglementează mișcarea transfrontalieră a deșeurilor periculoase și eliminarea acestora. Acesta impune măsuri stricte de control pentru transportul și gestionarea deșeurilor periculoase între state, având ca scop prevenirea exportului de deșuri din țările dezvoltate către cele în dezvoltare. Convenția contribuie astfel la protecția	Se acceptă

		mediului global și prevenirea riscurilor legate de manipularea necorespunzătoare a deșeurilor periculoase.” se va exclude.	
		La punctul 1.1.3 în primul alineat, prima propoziție în final, după cuvântul „pesticide” se va completa cu cuvintele „care fac obiectul comerțului internațional.” La punctul 2.1 alineatul 4 în redacția ”De asemenea, un obiectiv important va fi transpunerea Directivei 2011/65/UE, care reglementează restricțiile privind utilizarea anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice. Aceste reglementări vor fi integrate în legislația națională pentru a preveni efectele dăunătoare asupra sănătății umane și a mediului.” se va exclude, ținând cont că s-a propus de a fi adăugat la sub-capitolul 2 „Managementul deșeurilor”, punctul 2.1, la sfârșit. În alineatele 5 și 6 la final se va completa cu textul „Acțiunea de elaborare a actului normativ care aliniază la reglementările Regulamentului (CE) nr. 648/2004 se regăsește în Capitolul 1 al Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 „Libera circulație a mărfurilor”, în ambele cazuri.	Se acceptă
		6. La subcapitolul nr. 8 „Emisii industriale” – la punctul 1.1 în alineatul „Totodată, au fost aprobate acte normative aferente care contribuie la implementarea Directivei 2010/75/UE, a Directivei 2001/80/CE și a Directivei 2015/2193/UE, și anume:” textul „Legea nr. 108/2020 privind controlul riscurilor majore de accidente (SEVESO)” se va substitui cu textul ”Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase”; – textul ”Legea nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic reglementează măsurile de protecție a aerului atmosferic față de poluarea industrială, impunând limite clare de emisii pentru industriile care generează substanțe poluante. Legea prevede și măsuri de monitorizare și sancționare a poluării excesive.” se va exclude; – textul ”În completare, Hotărârea Guvernului reglementează registrul național al emisiilor și transferurilor de poluanți, impunând obligația ca toate entitățile industriale să raporteze anual cantitățile de poluanți emise, contribuind astfel la transparența și monitorizarea emisiilor.” se va substitui	Se acceptă

		cu textul ”Hotărârea Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți prin care a fost creat Sistemul Informațional Automatizat „Registrul emisiilor și al transferului de poluanți” (www.retp.gov.md), impunând obligația ca toate entitățile industriale să raporteze anual emisiile în aer și apă, contribuind astfel la transparența și monitorizarea emisiilor.”; – textul ”Hotărârea Guvernului nr. 205/2023 reglementează incinerarea și co-incinerare a deșeurilor, impunând norme stricte privind controlul emisiilor de poluanți, în special cele de dioxid de carbon și alte substanțe toxice.” se va substitui cu textul ”Hotărârea Guvernului nr. 205/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor, care reglementează condițiile de incinerarea și co-incinerare a deșeurilor, impunând norme stricte privind controlul emisiilor de poluanți, în special cele de dioxid de carbon și alte substanțe toxice.” – la următorul alineat, textul ”Aceste reglementări legale formează un cadru juridic complet și coerent pentru prevenirea și reducerea emisiilor industriale., având un impact semnificativ asupra protecției mediului și sănătății publice în Republica Moldova.” se va substitui cu textul ”Aceste reglementări normative formează un cadru juridic complet și coerent pentru prevenirea și reducerea emisiilor industriale.”	
		– în alineatul ”Începând cu 2024, Ministerul Mediului a inițiat procesul de aliniere la reglementările Uniunii Europene...” înainte de cifrele „2024” și „2025” se va include cuvântul „anul” în ambele cazuri. Ultimul alineat cu textul: ”Implementarea EMAS în Republica Moldova este susținută de diverse documente strategice, inclusiv: • Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022”. • Strategia de mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024. • Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024. • Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024.	Se acceptă

		• Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023. Pentru susținerea unui sistem EMAS eficient, legislația națională relevantă include: • Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător. • Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.” se va substitui cu textul: ”Implementarea EMAS în Republica Moldova este susținută de diverse documente strategice, cum ar fi: – Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022”. – Strategia de mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024. – Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024. – Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024. – Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023.”	
		7. La subcapitolul nr. 9 „Schimbări climatice”: la punctul 1.1: după alineatul 2 „1. Convenția-cadru a Organizației.....” se va adăuga un alineat nou cu textul: ”2. Protocolul de la Kyoto la Convenția -cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, la care Republica Moldova operationalizează Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, angajând țările industrializate și economiile în tranziție să limiteze și să reducă emisiile de gaze cu efect de seră (GES) în conformitate cu obiectivele individuale convenite.” La punctul cu textul „Planul Național de Acțiune pentru Energie și Schimbări Climatice (NAPCC) – proiect NAPCC reprezintă un cadru strategic detaliat care include măsuri specifice pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea eficienței energetice.”	Se acceptă cu excepția punctului 1.1.12

		se va substitui cu textul ”Planul Național Integrat pentru Energie și Climă pentru perioada 2025- 2030 (PNEIC) (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.86/2025 – reprezintă un cadru strategic detaliat care include măsuri specifice pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea eficienței energetice.” Tot în acest alineat, în ultima frază abrevierea „NAPCC” se va substitui cu „PNEIC” La punctul 1.1.3, în alineatul 3 „În contextul național, Republica Moldova a realizat progrese parțiale în transpunerea obiectivelor prevăzute în cadrul EU ETS.....” la poziția 2 ”Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice....” cifrele „2, 4, 5, 9 și 11.” se vor substitui cu cifrele „3, 6,8,10 și 11.” Tot aici, la poziția 4, textul ”Hotărârea de Guvern nr. 107/2019 privind metodologia de calcul al impactului biocarburanților și biolichidelor asupra emisiilor de gaze cu efect de seră” se va substitui cu textul „Hotărârea de Guvern nr. 54/2025 privind aprobarea regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră”. La punctul 1.1.8 textul ”Republica Moldova a făcut pași semnificativi, adoptând Codul subsolului nr. 387/2024, care aliniază legislația națională la articolul 1 al directivei, referitor la stocarea geologică a CO₂. Directiva 2009/31/CE privind stocarea geologică a CO₂ nu a fost transpusă integral în legislația națională a Republicii Moldova” se va substitui cu textul: ”Directiva încă nu este transpusă. În acest context, pentru a stabili posibilitatea stocării geologice a CO₂, sunt necesare studii care să confirme dacă formațiunile geologice sunt adecvate pentru stocarea în siguranță a CO₂ și prevenirea eventualelor scurgeri. Stocarea dioxidului de carbon se face în rezervoare geologice, de obicei în formațiuni subterane de rocă poroasă, de adâncime mare. Republica Moldova nu dispune de astfel de infrastructuri, există o lipsă de date detaliate despre capacitatea stocării dioxidului de carbon în formațiunile geologice.	

		Pentru a stabili posibilitatea stocării geologice a CO₂, e nevoie de studii geologice și hidrogeologice detaliate pentru a determina fezabilitatea și siguranța stocării geologice a CO₂, care confirme dacă structurile geologice sunt potrivite pentru a depozita CO₂ în siguranță și pentru a evita eventualele scurgeri, inclusiv identificarea straturilor poroase care pot servi drept „rezervoare,, și a straturilor impermeabile care pot acționa ca „capace”, monitorizarea fluxului de ape subterane, evaluarea riscurilor (ex: scurgeri prin falii sau migrarea de CO₂-ului în alte formațiuni).” La punctul 1.1.10, la final se va adăuga fraza ”Pentru anul 2026 este planificată transpunerea Regulamentului (UE) 2024/573 în legislația națională prin modificarea Legii nr. 43/3023 privind gazele fluorurate cu efect de seră.”. După fraza ”La data de 11 martie 2024 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 2024/573 din 7 februarie 2024 privind gazele fluorurate cu efect de seră, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 517/2014.” La punctul 1.1.11 se va exclude fraza ”Reglementările ce țin de utilizarea hidrofluorcarburilor în sistemele de climatizare ale autovehiculelor sunt deja puse în aplicare prin interzicerea utilizării HFC prevăzute în Regulamentul cu privire la măsurile de reducere a emisiilor provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor, aprobat prin HG nr. 1242/2016.” La final, după fraza ”Majoritatea normelor aplicabile sistemului electronic de acordare a licențelor vor fi aplicate începând cu 3 martie 2025, inclusiv norma referitoare la comunicarea de către autorități a informațiilor privind vămuirea mărfurilor către sistemul de acordare a licențelor, prin intermediul platformei aferente ghișeului unic pentru vămi.” se va completa cu fraza ”În legislația națională, Regulamentul (UE) 2024/590 va fi transpus în anul 2026 prin introducerea modificărilor la Legea nr. 852/2202 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și utilizarea hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon.”	

		La punctul 1.1.12 după alineatul care începe cu fraza „Potrivit prevederilor capitolului „Mediul înconjurător” din Anexa XII, Cap. 17, a Acordului de Asociere, Republica Moldova are obligația de a transpune în legislația națională dispozițiile Directivei 98/70/CE.” se va completa cu un alineat nou în următoarea redacție: ”În conformitate cu anexa nr. 1 la Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării este desemnat ca autoritate de reglementare, iar autoritatea de supraveghere este Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor.” după care urmează fraza ”Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002 privind aprobarea Regulamentului referitor la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate transpune art. 2 pct.1 și 2, art. 3, 4, 7 și 8, anexa I–II din Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE.”	
		Punctul 2.2 se va expune în redacție nouă după cum urmează: „2.2. Acțiuni de implementare a Acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative Pentru a implementa noile reglementări în domeniul schimbărilor climatice, este necesară consolidarea instituțiilor-cheie implicate în politica climatică, precum: • Ministerul Mediului trebuie să își extindă și consolideze capacitățile de elaborare, monitorizare și raportare a politicilor de adaptare și atenuare, inclusiv cele legate de sistemul MRV. • Agenția de Mediu trebuie să își îmbunătățească capacitatea umană, tehnică și digitală pentru a asigura monitorizarea, colectarea și verificarea corectă a datelor privind emisiile de GES (hard și soft). • Inspectoratul pentru Protecția Mediului trebuie să dispună de resurse mai mari pentru a implementa mecanismele de sancționare a operatorilor care nu respectă cerințele de mediu. De asemenea este importantă aplicarea măsurilor de îmbunătățire a Sistemului de raportare pe emisii GES este un element fundamental pentru respectarea angajamentelor internaționale și pentru atragerea finanțării externe. Se planifică crearea unui registru național digital al emisiilor, ce va include toate sistemele de raportare pe emisii GES (RETP și MRV). Pentru a încuraja tranziția către o economie cu emisii reduse, Moldova intenționează să creeze mecanisme economice	Se acceptă

		sustenabile de sprijin pentru tehnologii verzi, inclusiv subvenții pentru energie regenerabilă și vehicule electrice. Crearea unor scheme de sprijin pentru IMM-uri care doresc să adopte soluții sustenabile și stimularea investițiilor private prin facilități fiscale și granturi pentru tehnologii verzi sunt esențiale. Pentru a sprijini implementarea reformelor, Moldova trebuie să își optimizeze capacitatea de atragere a fondurilor UE dedicate inovării, biodiversității și tranziției verzi, precum Horizon Europe, LIFE și InvestEU. Este nevoie de efectuarea unui studiu în vederea stabilirii mecanismului de ajustare la frontieră a emisiilor de carbon și crearea unui sistem de comercializare a certificatelor de emisii și a schemelor de sprijin pentru decarbonizarea sectoarelor industriale, CBAM și ETS. Implementarea eficientă a politicilor climatice necesită sprijinul societății civile și al sectorului privat. Pentru a spori nivelul de implicare a acestora sunt necesare campanii de informare privind beneficiile tranziției ecologice.”	
		II. La Anexa A: La acțiunea nr. 1 ”Proiect de ordin cu privire la aprobarea modelelor de date spațiale”, la rubrica ”costuri estimative (mii lei)”, se va indica ”117.293”. La acțiunea nr. 2 ”Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (pentru identificarea seturilor de date cu valoare adăugată)”, la rubrica ”costuri estimative (mii lei)”, se va indica ”129.022”. La acțiunea nr. 3 ” Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la monitorizarea și raportarea utilizării infrastructurilor de informații spațiale”, la rubrica ”costuri estimative (mii lei)”, se va indica ”117.293”. Acțiunea nr. 9 ”Proiect de hotărâre de Guvern privind aprobarea metodelor de calcul al prejudiciului cauzat mediului în condițiile specifice ale infracțiunii, pentru repararea prejudiciului ireversibil adus mediului” se va exclude. Denumirea acțiunii nr. 19 (pozițiile 24 și 25) se va expune în ambele cazuri după cum urmează „Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la statisticile de gestionare a deșeurilor”.	Se acceptă cu excepția acțiunii nr. 86 și 100

	La acțiunea nr. 60 ”Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului de inundații”, la rubrica ”anul implementării”, se va indica anul 2026. La acțiunea nr. 81 ”Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic”, la rubrica ”anul implementării”, se va indica anul 2028, având în vedere că noua Directivă UE 2024/2881 va intra în vigoare la 01 ianuarie 2027. Acțiunea nr. 82 ”Proiect de Ordin privind aprobarea Metodologiei de stabilire a normelor pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător” se va expune în următoarea redacție ”Proiect de Ordin privind aprobarea Cerințelor comune referitoare la schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului atmosferic”. Acțiunea nr. 83 ”Proiect de Hotărâre de Guvern privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină” se va expune în următoarea redacție ”Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compuși organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere”. La acțiunea nr. 86 ”Proiect de Hotărâre de Guvern privind calitatea benzinei și a motorinei”, la rubrica ”instituția responsabilă”, se va indica ”MDED-Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării”, iar la rubrica ”instituțiile coresponsabile”, se vor indica ”MEn-Ministerul Energiei, MM-Ministerul Mediului”. La acțiunea nr. 88 ”Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră”, la rubrica ”instituțiile coresponsabile”, se vor indica ”AM-Agenția de Mediu, IPM-Inspectoratul pentru Protecția Mediului, SV-Serviciul Vamal”.	

	La acțiunea nr. 89 ”Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră”, la rubrica ”instituțiile coresponsabile”, se vor indica ”AM-Agenția de Mediu, IPM-Inspectoratul pentru Protecția Mediului, SV-Serviciul Vamal”. La acțiunea nr. 90 ”Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon”, la rubrica ”instituțiile coresponsabile”, se vor indica ”AM-Agenția de Mediu, IPM-Inspectoratul pentru Protecția Mediului, SV-Serviciul Vamal”. La acțiunea nr. 100 ” Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental”, la rubrica ”instituția responsabilă”, se va indica ”MS-Ministerul Sănătății”, iar la rubrica ”instituțiile coresponsabile”, se va indica ”Ministerul Mediului”. Acțiunea nr. 164 ” Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind emisiile de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură” se va expune în următoarea redacție ” Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030”.	
	III. La Capitolul 1 ”Libera circulație a mărfurilor”, la Partea narativă: La Capitolul 1. Prezentarea generală a situației, Subcapitolul 1.2. Capacități administrative, litera g. Ministerul Mediului (MM), după textul ”6. Directiva 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice – 2026” se va adăuga	Se acceptă

		indicarea instituției responsabile Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină să fie indicate ca instituții co-responsabile, denumirea acțiunii și estimarea costurilor urmează propusă de către MMPS (subiectul a fost coordonat cu MMPS).	informat despre propunerea înaintată. La etapa elaborării PNA CNAM de comun cu MS au fost informați despre argumentele în baza cărora au fost stabiliți în calitate de responsabili. Responsabilii la acțiunea în cauză au fost ajustați, conform propunerii CNAS și susținute de MMPS. La data de 20 ianuarie reprezentanții CNAM și MS au fost informați în acest sens. Mai mult ca atât, se menționează că MMPS a efectuat analiza actului UE respectiv, prin elaborarea tabelului de concordanță Link Tabel de concordanta . Se constată că prevederile pe domeniul social sunt în totalitate aliniate.

			Respectiv, prevederile nealiniate în Decizia nr. S8 din 15 iunie 2011 privind acordarea de proteze, aparate mari și alte prestații în natură substanțiale, prevăzute la articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 883 privind coordonarea sistemelor de securitate socială - text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția), urmează a fi aliniate de către autoritățile nemijlocit responsabile conform domeniilor de competență, cu examinarea acțiunilor din Decizia respectivă, și elaborarea actelor normative proprii (<i>asigurarea cu</i>

			<i>dispozitive pentru deficiențe auditive, nebulizatori, aparate ortodontice, tratamente spitalicești specializate ș.a.), respectiv, CNAM și MS.</i>
		La Capitolul 12, Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 115, Regulamentul (UE) 2023/648 al Comisiei din 20 martie 2023 de autorizare a unei mențiuni de sănătate înscrise pe produsele alimentare și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire, acțiunea normativă va avea următorul conținut: „Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor”. 2) la numărul 129 Regulamentul (UE) 2021/1916 al Comisiei din 3 noiembrie 2021 de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008, numărul 228 și 130 Regulamentul (UE) 2021/1917 al Comisiei din 3 noiembrie 2021 de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008, anul adoptării se modifică din 2025 în 2026. 3) numărul 132 Regulamentul (UE) nr. 231/2012 al Comisiei din 9 martie 2012 de stabilire a specificațiilor pentru aditivii alimentari enumerați în anexele II și III la Regulamentul (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, acțiunea normativă va avea următorul conținut: „Proiect de ordin cu privire la stabilirea specificațiilor pentru aditivii alimentari enumerați în anexele nr. 1 și nr.2 din Ordinului Ministrului Sănătății nr. 127/2024”.	Se acceptă
		La Capitolul 12, partea narativă, se redactează după cum urmează: 1) La pagina 34, punctul 12.7 Prelucrarea alimentelor, subpunctul 1.1.1 acțiunea va avea următorul conținut „Ordinul Ministrului Sănătății nr. 127/2024”. 2) La pagina 50, în Organigrama Agenției Naționale pentru Sănătate Publică urmează a fi adițional evidențiată Secția Sănătate Ocupațională și Siguranță Chimică, ca fiind una	Se acceptă

		nemijlocit responsabilă de organizarea și gestionarea activităților în domeniul pesticidelor și biocidelor	
		La Capitolul 18, partea narativă, se redactează după cum urmează: 1) La pagina 17 punctul 1.4. Sănătatea; subcapitol 1.4.1 Sănătate publică; domeniul 1 - Asistență medicală, textul va avea următorul conținut „Unitatea dedicată din cadrul structurii ANSP este Direcția date statistice în sănătate (DDSS)” 2) Tabelul 18. Capacități administrative ale ANSP: se redactează după cum urmează: „Direcția date statistice în sănătate (DDSS)”. 3) La pagina 18 punctul 1.4. Sănătatea; Subcapitol 1.4.1 Sănătate publică; Domeniul 3 - Cauzele decesului; Furnizorii de servicii medicale, sintagma „În prezent, Republica Moldova utilizează cea de-a 10-a versiune a DCI” se va înlocui cu sintagma „În prezent, Republica Moldova utilizează cea de-a 10-a versiune a CIM”. 4) La pagina 21, Subcapitol 1.4.2 Sănătatea și securitatea la locul de muncă; 1.2. Cadrul administrativ se redactează după cum urmează: „Secția Sănătate ocupațională și siguranță chimică (SOSC) deține Registrul de evidență a persoanelor cu boală (intoxicație) profesională”, 5) Tabelul 24 se redactează după cum urmează: Tabelul 24. Capacități administrative ale ANSP: SOSC Unități alocate -9 Unități ocupate- 9 Unități vacante- 0	Se accepta.
		La Capitolul 19, Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 13 Recomandarea (UE) 2022/2337 a Comisiei din 28 noiembrie 2022 privind Lista europeană a bolilor profesionale, termenul de implementare a acțiunii se modifică din decembrie 2025 în luna noiembrie 2026, costul estimativ se modifică din 66,8 în 152.0 mii lei. 2) numărul 14, Decizia Consiliului din 22 iulie 2003 de constituire a Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (2003/C 218/01), acțiunea normativă ”Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii 140/2008, Legea sindicatelor nr. 1129/2000, Legea patronatelor 976/2000)” termenul de adoptare se modifică din iunie 2026 în decembrie 2026.	Se acceptă

	La Capitolul 19, Anexa B, se redactează după cum urmează: 1) numărul 17, Dotarea cu echipamente a laboratoarelor (în domeniul factorilor fizici și biologici și măsurări instrumentale), acțiunea normativă se redactează după cum urmează: ”<i>Fortificarea rețelei naționale de laboratoare din cadrul ANSP (în domeniul factorilor chimici, fizici, biologici și măsurări instrumentale)</i>”, indicatorul de monitorizare va avea următorul conținut: „1 analiză preliminară privind determinarea necesităților rețelei de laboratoare efectuată”, anul implementării – 2025, costuri estimative - 67.0 mii lei, acoperit din bugetul de stat.” 2) numărul 18, Dotarea cu echipamente a laboratoarelor (în domeniul încercări chimice) se exclude, prevederile lui fiind comasate cu acțiunea numărul 17. 3) numărul 19, Dezvoltarea mecanismului privind supravegherea sănătății lucrătorilor, prin integrarea unui modul funcțional în Sistemul Informațional Medical existent, acțiunea normativă se redactează după cum urmează: ”Elaborarea unui registru electronic pentru monitorizarea lucrătorilor expuși factorilor de risc la locul de muncă”, indicatorul de monitorizare va avea următorul conținut: „1 registru electronic elaborat”, anul implementării – 2026, costuri estimative - 1900.0 mii lei, acoperit din bugetul de stat 400.0 mii lei.” 4) numărul 20, Consolidarea resurselor umane în serviciile de sănătate a muncii prin pregătirea medicilor specializați în medicina muncii, indicatorul de monitorizare va avea următorul conținut: „1 plan de instruire pentru dezvoltarea capacității specialiștilor profesioniști în medicina ocupațională elaborat”, anul	1. Se accepta Indicatorul de propus si termenul propus aferent se acceptă. De asemenea, in contextul in care in prezentare de screening bilateral pe riscuri specifice pentru acțiunea privind fortificarea rețelei naționale de laboratoare din cadrul ANSP (în domeniul factorilor chimici, fizici, biologici și măsurări instrumentale) s-a stabilit termenul 2027, se propune completarea cu o acțiune de implementare suplimentara, cu indicatorul „1 rețea națională de laboratoare din cadrul ANSP dotată”, termen de implementare – decembrie 2027,

		implementării – 2025, costuri estimative - 117.0 mii lei, acoperit din bugetul de stat.”	costuri -ND. Costul expres se va determina in baza analizei preliminare. 2. Se accepta 3. Se accepta 4. Se accepta de principiu Indicatorul de propus, costurile și termenul propus aferent se acceptă. De asemenea, in contextul in care in prezentare de screening bilateral pe riscuri specifice pentru acțiunea privind consolidarea capacităților resurselor umane in sănătate ocupaționala prin instruirea doctorilor specializați in medicina ocupațională este indicat termenul „2025-continuu”, iar costul de

			implementare 80 000 EUR – neacoperiți, se propune suplimentarea cu o acțiune de implementare adițională cu indicatorul „1 instruire realizată anual pentru dezvoltarea capacității specialiștilor profesioniști în medicina ocupațională”, termen „Decembrie 2025-2029”, iar costuri neacoperite - „1563,5”.
		La Capitolul 24, Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 22, Directiva (UE) 2017/2103 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 noiembrie 2017 de modificare a Deciziei-cadru 2004/757/JAI a Consiliului pentru a include noi substanțe psihoactive în definiția termenului „drog” și de abrogare a Deciziei 2005/387/JAI a Consiliului și numărul 23, Regulamentul (UE) 2023/1322 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2023 cu privire la Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1920/2006 vor avea aceeași acțiune normativă cu următorul conținut, ”Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri în vederea reglementării substanțelor psihoactive noi”, luna implementării – iulie.	1) Se acceptă. Ajustările au fost incluse.

		2) numărul 22, Directiva (UE) 2017/2103 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 noiembrie 2017 de modificare a Deciziei-cadru 2004/757/JAI a Consiliului pentru a include noi substanțe psihoactive în definiția termenului „drog” și de abrogare a Deciziei 2005/387/JAI a Consiliului acțiunea normativă ”Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului în vederea, transpunerii listei substanțelor psihoactive noi și stabilirii mecanismului de plasare a substanțelor psihoactive noi sub control național”, costul estimat va avea următorul conținut: 207,0 mii lei, acoperit din bugetul de stat.	2) Se acceptă. Costul a fost ajustat.
		La Capitolul 24, Anexa B, ținând cont de termenul indicat în „Pозиțiile de negociere” elaborate recent la acest capitol, se impun următoarele rectificări: 1) Numărul 134, acțiunea: Elaborarea planului de acțiune privind Observatorul național al drogurilor în cooperare cu EUDA, termenul de implementare se modifică din octombrie în decembrie 2025. 2) Numărul 135, acțiunea: Elaborarea reglementării privind organizarea Observatorului național al drogurilor, termenul de implementare se modifică din februarie în decembrie 2026.	Se acceptă. Ambele propuneri au fost incluse.
		La Capitolul 24, partea narativă, II. Cooperarea în domeniul drogurilor, de completat cu textul: 1) Prezentarea generală „Cooperarea în domeniul drogurilor implică armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE, inclusiv cooperarea la compartimentele de prevenire, combaterea traficului de droguri, monitorizarea, precum și consolidarea măsurilor de reducere a cererii și ofertei de substanțe ilicite. În acest context, este esențială alinierea la Strategia UE în materie de droguri, asigurând o abordare coerentă și eficientă în lupta împotriva drogurilor. De asemenea, cooperarea presupune consolidarea colaborării între autoritățile naționale cu Agenția Europeană de Droguri (EUDA) și alte organizații internaționale din domeniu. Aceste parteneriate vizează schimbul de informații, precum și fortificarea capacităților de intervenție în cazurile de trafic și consum de droguri. Totodată, se pune accent pe adoptarea unei abordări multidisciplinare, care să includă politici și măsuri de prevenire, tratament, reabilitare și reintegrare socială a persoanelor	Se acceptă. Ajustările au fost incluse.

		afectate de consumul de droguri, precum și reducerea impactului negativ al drogurilor asupra societății.” 2) Cadrul legislativ „Cadrul legislativ național va fi actualizat prin revizuirea Legii nr.382/1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, inclusiv pentru a reglementa juridic OND. Aceste modificări vor alinia legislația națională la acquis-ul UE, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/1322 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2023 cu privire la Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1920/2006.” 3) 2.2. Capacități administrative „În cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (ANSP) este instituționalizat Observatorul Național asupra Drogurilor (OND), care funcționează ca o subdiviziune specializată în monitorizarea fenomenului drogurilor în Republica Moldova. OND are rolul de a colecta, analiza și disemina date privind consumul și traficul ilicit de droguri, contribuind la elaborarea politicilor bazate pe dovezi în acest domeniu. De asemenea, OND este responsabil de elaborarea raportului anual privind situația drogurilor în Republica Moldova, asigurând informarea autorităților naționale și a partenerilor internaționali. În plus, OND facilitează schimbul de informații la nivel național și internațional, coordonează cooperarea cu Agenția Uniunii Europene pentru Droguri (EUDA) și alte organizații internaționale relevante și sprijină dezvoltarea de strategii și măsuri de prevenire și combatere a consumului și traficului ilicit de droguri. Unități alocate-2; Unități ocupate- 1; Unități vacante- 1.	
		La Capitolul 27, partea narativă, se redactează după cum urmează: La blocul tematic 3. Calitatea apei: Punctul 1. Prezentarea generală a situației, de completat cu textul: „ Prevederile Directivei (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman au fost parțial transpuse prin Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile și Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile. În continuare, este planificată elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului	Se acceptă

	sanitar privind materialele și substanțele care vin în contact cu apa potabilă, precum și a metodologiilor de testare aferente. La fel și Directiva 2013/51/Euratom a Consiliului din 22 octombrie 2013 de stabilire a unor cerințe de protecție a sănătății populației în ceea ce privește substanțele radioactive din apa destinată consumului uman este transpusă prin Legea nr. 182/2019. Pentru protejarea sănătății populației și prevenirea bolilor asociate factorilor de risc, este esențială asigurarea unui nivel ridicat de protecție a apei de îmbăiere prin evaluarea calității acesteia. Realizarea acestui obiectiv necesită transpunerea Directivei 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat și de abrogare a Directivei 76/160/CEE.” subpunctul 1.2. Cadrul administrativ de modificat textul: „Agenția Națională pentru Sănătate Publică este o instituție administrativă subordonată Ministerului Sănătății, responsabilă de calitatea apei potabile, zonele de îmbăiere și calitatea apelor de suprafață adiacente punctelor de captare a apei potabile. De asemenea, asigură elaborarea și implementarea reglementărilor sanitare și analizează riscurile pentru sănătatea publică.” punctul 2. Planuri de viitor: subpunctul 2.1. Planuri legislative, de completat cu textul: „Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea hotărârii Guvernului privind Regulamentul calității apei pentru îmbăiere.”. subpunctul 2.2. Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative de completat cu textul: – Elaborarea Ghidurilor privind evaluarea riscurilor pentru bazinele hidrografice folosite ca sursă de apă potabilă și pentru sistemele casnice de distribuire a apei potabile. – Elaborarea Raportului național anual privind calitatea apei potabile. – Elaborarea Registrului național pentru zonele de îmbăiere din Republica Moldova.”.	
	La Capitolul 28, Anexa A, se redactează după cum urmează:	Se acceptă

		1) numărul 10 Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, acțiunea ”Proiect de lege cu privire la medicamente” termenul de implementare se modifică din aprilie în mai 2025, iar acțiunea ”Proiect de lege a Farmaciei” termenul de implementare se modifică din iulie în octombrie 2025. 2) numărul 53, Regulamentul (UE) 2017/745 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale, de modificare a Directivei 2001/83/CE, a Regulamentului (CE) nr. 178/2002 și a Regulamentului (CE) nr. 1223/2009 și de abrogare a Directivelor 90/385/CEE și 93/42/CEE ale Consiliului, acțiunea ”Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aplicarea normelor ce vizează domeniul dispozitivelor medicale pe teritoriul Republicii Moldova” termenul de implementare se modifică din august în decembrie 2025. 3) numărul 54, Regulamentul (UE) 2017/746 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro și de abrogare a Directivei 98/79/CE și a Deciziei 2010/227/UE a Comisiei, acțiunea ”Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aplicarea normelor ce vizează domeniul dispozitivelor medicale pe teritoriul Republicii Moldova” termenul de implementare se modifică din august în decembrie 2025. 4) numărul 83, Comunicarea Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor - Bolile rare: o provocare pentru Europa {SEC(2008)2713} {SEC(2008)2712}, luna și anul adoptării se redactează din decembrie 2026 în decembrie 2027. 5) introducerea unei noi acțiuni la blocul tematic ”Boli rare”, după numărul 83, după cum urmează: CELEX: 32009H0703(02), Denumirea act UE: Recomandarea Consiliului 2009/C 151/02 din 8 iunie 2009 privind o acțiune în domeniul bolilor rare, acțiune normativă: Hotărâre de Guvern pentru integrarea și implementarea clasificării și codificării ORPHA a bolilor rare în Republica Moldova, indicator: Ordin emis, instituție responsabilă: Ministerul Sănătății, instituție co-responsabilă:	

		Agencia Națională pentru Sănătate Publică ANSP și Biroul Național de Statistică BNS, luna și anul adoptării: decembrie 2026. 6) introducerea unei noi acțiuni la blocul tematic e-Sănătate, după numărul 85, după cum urmează: CELEX: 52018DC0233, Denumirea act UE: Comunicare a comisiei către parlamentul european, consiliu, comitetul economic și social european și comitetul regiunilor, privind modalitățile de a face posibilă transformarea digitală a serviciilor de sănătate și de asistență în cadrul pieței unice digitale, autonomizarea cetățenilor și construirea unei societăți mai sănătoase. Alinierea la acest act UE va avea loc prin două acțiuni normative: 1. Ordinul Ministerului Sănătății privind aprobarea conceptului dosarului electronic de sănătate și a specificațiilor tehnice pentru dezvoltarea acestuia, instituție responsabilă: Ministerul Sănătății, luna și anul adoptării: decembrie 2026, costuri estimate - 66.8 mii lei. 2. Ordinul Ministerului Sănătății de aprobare a metodologiei pentru procesarea și schimbul electronic al datelor de sănătate, instituție responsabilă: Ministerul Sănătății, luna și anul adoptării: decembrie 2027, costuri estimate - 66.8 mii lei.	
		La Capitolul 28, Anexa B, se redactează după cum urmează: 1) numărul 10, Crearea unui modul pe platforma service.gov.md și SIA GEAP pentru notificarea produselor cosmetice, acțiunea va avea următorul conținut: „Crearea unui sistem informațional pentru notificarea produselor cosmetice, anul implementării – 2027, costuri estimate -3.815 mii lei”. 2) numărul 19, Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 386/2010 cu privire la instituirea Agenției de Transplant în scopul creării rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului după model european, anul implementării se modifică din 2026 în 2025. 3) numărul 24, acțiunea se redactează după cum urmează: „Efectuarea sesiunilor de instruire privind supravegherea, prevenirea și controlul bolilor transmisibile pentru profesioniștii medicali și nonmedici”.	Se acceptă

	4) numărul 32, Instituirea mecanismului național de cooperare interinstituțională pentru prevenirea, depistarea timpurie, tratamentul tulburărilor mentale și de comportament și reabilitarea psihosocială a persoanelor afectate, anul implementării se modifică din 2025 în 2026. 5) numărul 26, Regionalizarea asistenței medicale de urgență la etapa spitalicească, la costuri estimative va fi indicată suma de 2.350 mii lei. 6) numărul 28, Implementarea Proiectului "Farmacie în satul tău", acțiunea va avea următorul conținut: "subvenționarea de către stat a activității farmaceutice în localitățile rurale". 7) numărul 29, Implementarea Programului de rambursare a costurilor de deplasare în zone rurale a lucrătorilor medicali, acțiunea va avea următorul conținut: "acordarea compensațiilor pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici". 8) introducerea între numărul 30 Implementarea Programul național de control al cancerului pentru anii 2016-2025 și numărul 31 Descentralizarea serviciilor de chimioterapie a unei noi acțiuni: "Operaționalizarea Sistemului Informațional „Registru național de Cancer” conform HG nr. 501/2024 cu privire aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul național de cancer” și a Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului național de cancer”, indicatorul de monitorizare va avea următorul conținut: "Sistem informațional funcțional", anul implementării – 2026, costuri estimative -3.000 mii lei, surse neacoperite. Acțiunea este de o importanță majoră, inclusă în planurile de viitor la Capitolul 28 din cadrul screening-ului bilateral, și inclus în proiectul PND 2026-2028, potențial finanțată din sursele UE prin proiectul Planul de creștere. 9) numărul 31, Descentralizarea serviciilor de chimioterapie, indicatorul de monitorizare "Serviciu disponibil în cel puțin 5 unități" se redactează după cum urmează: "Serviciu disponibil în cel puțin 3 unități".	

	La Capitolul 28, partea narativă, se redactează după cum urmează: Pagina 1, alineatul 1, sugerăm să fie transferat la Componenta Protecția Consumatorului, astfel fiind asigurată omogenizarea abordării la descrierea din ambele componente. Alineatul cu instituțiile care contribuie la implementarea Acquis-ului va fi transferat la finele părții narrative care descrie Componenta Protecția Sănătății (Pagina 10) Produse cosmetice “crearea unui modul pe platforma service.gov.md și SIA GEAP pentru notificarea produselor cosmetice în anul 2026” va fi substituit prin ... “ prin stabilirea unui sistem național de notificare digitală pentru urmărirea eficientă a produselor și monitorizarea conformității, prin consolidarea supravegherii pieței și a controlului după introducerea pe piață prin implementarea unei strategii de supraveghere a pieței bazată pe riscuri, asigurând inspecții regulate și testare aleatorie a produselor și consolidarea capacităților instituționale prin extinderea programelor de formare pentru autoritățile de reglementare și personalul responsabil de supravegherea pieței”	Se acceptă
	Pagina 25, Evaluarea riscurilor. Prima propoziție: “Cadrul legislativ național în domeniul evaluării riscurilor este parțial aliniat la legislația UE” va fi substituit cu “Cadrul legislativ național în domeniul evaluării riscurilor este aliniat la legislația UE” Textul ”Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009 privind problemele de sănătate asociate cu câmpurile electromagnetice încă nu a fost transpusă în legislația națională.” se substituie cu textul ”Legislația națională este aliniată la Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009 privind problemele de sănătate asociate câmpurilor electromagnetice prin: Codul de urbanism și construcții, aprobat prin Legea 434/2023, Legea 241/2007 privind comunicațiile electronice, Legea 28/2016 privind accesul la proprietatea și utilizarea în comun a rețelei de infrastructură publică în comunicații electronice, Hotărârea Guvernului nr. 643/2019 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și activitate al Agenției Naționale de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.” Textul ”Hotărârea Guvernului Nr. 697/2018 stabilește cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de câmpuri electromagnetice și Hotărârea Guvernului Nr. 819/2016 stabilește cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la	Se acceptă

		monitor, punând accent pe evaluarea și gestionarea riscurilor asociate acestei activități.” se exclude.	
		Pagina 26 – Sugerăm formatarea tabelelor. Pagina 27, alineatul 1 – textul ”adoptarea reglementărilor privind schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane” se exclude, (reglementările au fost aprobate prin HG nr. 56/2025) Țesuturi, celule și organe: de continuat și completat enunțul: 3) Adoptarea planului de pregătire profesională privind aplicarea legislației în domeniul schimbului de organe și importului/exportului de țesuturi și celule Pagina 28, Boli transmisibile, prima propoziție: “Legislația națională în domeniul maladiilor transmisibile este aliniată la legislația UE” va fi modificată prin “Legislația națională în domeniul maladiilor transmisibile este aliniată parțial la legislația UE” A 2-a propoziție va fi substituită prin: Prevederile a patru acte legislative ale UE se vor aplica numai după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și anume: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/892 al Comisiei din 22 martie 2024 de desemnare a laboratoarelor de referință ale Uniunii Europene pentru anumite domenii specifice de sănătate publică; Regulamentul (CE) nr. 851/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 de creare a unui Centru European de prevenire și control al bolilor; Decizia Comisiei din 16 septembrie 2021 de înființare a Autorității pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară 2021/C 393 I/02.” Pagina 30, 2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative De completat: 4) Dezvoltarea unui sistem informatic electronic interoperabil conectat la sectoarele de sănătate publică, veterinar, agricultură și mediu. Pagina 31, alineatul 4: “Hotărârea de Guvern nr.1387/2007 (ultima actualizare în 2023)” de modificat prin “Hotărârea de Guvern nr.874/2024”	Se acceptă

		Pagina 33, alineatul 3 de omis. Pagina 40, Boli rare, se completează cu următoarea sintagmă: ... precum și proiectul de Hotărâre de Guvern pentru integrarea și implementarea clasificării și codificării ORPHA a bolilor rare în Republica Moldova pentru a se alinia cu Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind Bolile Rare - provocările Europei {SEC(2008)2713} {SEC(2008)2712} și Recomandarea Consiliului 2009/C 151/02 din 8 iunie 2009 privind o acțiune în domeniul bolilor rare. Pagina 40, e-Sănătate 2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative – se va completa cu următorul conținut: Planurile pe viitor pentru e-Sănătate în Republica Moldova includ aprobarea Strategiei e-Sănătate pentru alinierea la concluziile Consiliului UE privind sănătatea în societatea digitală (2025), crearea unui Punct Național de Contact pentru e-Sănătate conform reglementărilor europene (2025) și elaborarea unui cadru normativ pentru schimbul electronice de date medicale. La fel este planificată formarea profesioniștilor din domeniul sănătății în utilizarea eSănătății (2027) și analiza cadrului necesar pentru implementarea European Health Data Space. Planurile mai includ și crearea Unității de Transformare Digitală în cadrul Ministerului Sănătății (2026). De asemenea, se preconizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii digitale de sănătate, inclusiv centre de date regionale și echipamente TIC, pentru a asigura interoperabilitatea și securitatea sistemelor (2029).	
		La Capitolul 29, Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 36, Regulamentul (CE) nr. 111/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului cu precursori de droguri între Uniune și țările terțe, acțiunea normativă va avea următorul conținut: ” Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri”, instituția responsabilă: Ministerul Sănătății, instituția coresponsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, luna și anul	Se acceptă

		implementării – iulie 2025, costuri estimative - 207.0 mii lei (prevăzut în Capitolul 24), acoperit din bugetul de stat”. Următoarea acțiune normativă la numărul 36, ”Proiect de HG privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului”, instituția responsabilă va avea următorul conținut: MS – Ministerul Sănătății, instituții co-responsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, MAI – Ministerul Afacerilor Interne și, costurile estimative propunem a fi indicată suma de 207.0 mii lei (prevăzut în Capitolul 24), acoperit din bugetul de stat. 2) numărul 37, Regulamentul delegat (UE) 2015/1011 al Comisiei din 24 aprilie 2015 de completare a Regulamentului (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 111/2005 al Consiliului de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului cu precursori de droguri între Comunitate și țările terțe și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1277/2005 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE), acțiunea normativă va avea următorul conținut: ”Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri”, instituția responsabilă: Ministerul Sănătății, instituția co-responsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, luna și anul implementării – iulie 2025. Următoarea acțiune normativă la numărul 37, ”Proiect de HG privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului”, instituția responsabilă va avea următorul conținut: MS – Ministerul Sănătății, instituții co-responsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, MAI – Ministerul Afacerilor Interne . Totodată, propunem includerea unei noi acțiuni la numărul 36 Regulamentul (CE) nr. 111/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului cu precursori de droguri între Uniune și țările terțe cu următorul conținut: acțiunea normativă: ” Proiect de ordin AMDM pentru aprobarea formularelor tipizate utilizate în gestionarea precursorilor”, indicator de monitorizare: Ordin aprobat de AMDM, instituția responsabilă: AMDM – Agenția	Se acceptă

		Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, luna și anul implementării – decembrie 2025, costuri estimative – 66,8 mii lei, acoperit din bugetul de stat”.	
		3) numărul 38, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1013 al Comisiei din 25 iunie 2015 de stabilire a normelor privind Regulamentul (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind precursorii drogurilor și Regulamentul (CE) nr. 111/2005 al Consiliului de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului între Uniune și țările terțe cu precursori ai drogurilor (Text cu relevanță pentru SEE), acțiunea normativă va avea următorul conținut: ” Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri”, instituția responsabilă: Ministerul Sănătății, instituția co-responsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, luna și anul implementării – iulie 2025. A doua acțiune la numărul 38 va fi înlocuită cu una nouă care va avea următorul conținut: acțiunea normativă: ” Proiect de ordin AMDM pentru aprobarea formularelor tipizate utilizate în gestionarea precursorilor”, indicator de monitorizare: Ordin aprobat de AMDM, instituția responsabilă: AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, luna și anul implementării – decembrie 2025.	Se acceptă
76.	Consiliul Concurenței nr. 7053 din 04.03.2025	Capitolul 8 1. Termenul pentru acțiunea nr. 14 din Anexa A Capitolul 8 urmează a fi modificat, întrucât Comisia Europeană planifică în anul 2025, adoptarea noilor orientări privind abuzurile întreprinderilor dominante. Prin urmare, se consideră neoportun la moment transpunerea vechii Comunicări a Comisiei — Orientări privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante (2009/C 45/02). Astfel, Comunicarea Comisiei (2009/C 45/02) urmează a fi înlocuită cu noul act UE care va fi adoptat. Respectiv, propunem ca termenul de realizare pentru acțiunea nr. 14 să fie stabilit - Septembrie 2026.	Se acceptă
		2. Cu referire la acțiunea nr. 16 din Anexa A Capitolul 8, ce prevede transpunerea Comunicării Comisiei privind cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență (2004/C 101/03) care reglementează cooperarea dintre autoritățile de concurență din statele membre UE în cadrul Rețelei Autorităților de Concurență,	Se acceptă

		care vizează mecanismul ce permite autorităților naționale de concurență din UE să colaboreze în investigarea cazurilor transfrontaliere, schimbul de informații și aplicarea coordonată a legislației europene. Astfel, această comunicare este relevantă doar pentru statele membre. Urmare a Reuniunii de screening bilateral din 20-22 ianuarie 2025 și a recomandărilor/comentariilor înaintate de Comisia Europeană în cadrul discuțiilor sa menționat despre necesitatea revizuirii și actualizării transpunerii mai multor acte UE în legislația națională, inclusiv și Comunicarea Comisiei privind cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență (2004/C 101/03). Respectiv, la această etapă este prematură transpunerea Comunicării Comisiei privind cooperarea în cadrul rețelei autorităților de concurență (2004/C 101/03), având în vedere că vizează doar statele membre UE și, în context, propunem excluderea acțiunii nr. 16.	
		3.Conform propunerilor recepționate de la experții din România în cadrul misiunii „Development of amendments to the Competition law”, în cadrul proiectului Twinning, Comunicarea Comisiei privind cooperarea dintre Comisie și instanțele membre ale Uniunii Europene în aplicarea articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (2004/C 101/04) ce se regăsește la acțiunea nr. 18 din Anexa A Capitolul 8, nu ar necesita a fi transpusă în următorii ani, din considerentul că comunicarea reglementează relația dintre Comisie și instanțele de judecată ale statelor membre în aplicarea art. 101 și 102 din TFUE, recomandând adoptarea unei legi speciale la momentul aderării. Prin urmare, se propune excluderea acțiunii nr. 18.	Se acceptă
		4. La acțiunea nr. 22 din Anexa A Capitolul 8 se propune a fi stabilit instituția responsabilă – Consiliul Concurenței și termenul de realizare - Noiembrie 2026, care au fost omise.	Se acceptă
		5. Întrucât actul normativ secundar planificat la acțiunea nr. 40 din Anexa A Capitolul 8 - Comunicarea jurisdicțională consolidată a Comisiei în temeiul Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (2008/C 95/01) și acțiunea nr.41 din Anexa A Capitolul 8 - Comunicarea comisiei privind tratamentul simplificat pentru anumite concentrări în temeiul Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (2023/c 160/01) urmează să pună în aplicare normele primare din Legea concurenței nr. 183/2012, modificarea	Se acceptă

		căreia este planificată pentru noiembrie 2025, se propune ca pentru acțiunile nr.40 și nr.41 să fie stabilit termenul de realizare - Februarie 2026.	
		6. Realizarea acțiunii nr. 54 din Anexa A Capitolul 8 privind emiterea Ordinului președintelui Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind derularea procedurilor de control al concentrărilor economice, depinde de normele primare care urmează a fi transpuse în Legea concurenței nr. 183/2012, cum ar fi procedura de pre-notificare. În acest sens, propunem ca termenul de realizare să fie stabilit - Septembrie 2026.	Se acceptă
		7. În aceeași ordine de idei, ținem să comunicăm că, urmare a Reuniunii de screening bilateral din 20-22 ianuarie 2025 și a recomandărilor înaintate de Comisia Europeană în cadrul discuțiilor s-a menționat despre necesitatea revizuirii și oportunitatea transpunerii mai multor acte UE în legislația națională. Astfel, se propune excluderea acțiunii nr.55 din Anexa A Capitolul 8 de transpunere a actului -Modalități de lucru pentru funcționarea Comitetului consultativ privind concentrările economice 22 noiembrie 2016 și a acțiunii nr.56 din Anexa A Capitolul 8 de transpunere a actului -Modalități privind organizarea reuniunilor Comitetului consultativ și participarea la acestea prin conexiune video 22 noiembrie 2016, întrucât actele respective vizează funcționarea Comitetului consultativ privind concentrările economice care este constituit doar din reprezentanții autorităților de concurență din statele membre UE și este relevant actul doar pentru statele membre.	Se acceptă
		8. La acțiunile nr. 62-63 din Anexa A Capitolul 8, este important a menționa, în temeiul art. 339 alin. (2) din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și art. 1 alin. (11) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 că, produsele agricole prevăzute în anexa nr. 1 la Acordul privind agricultura, ratificat prin Legea nr. 218/2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului sunt exceptate de la aplicarea Legii nr. 139/2012. Astfel, pentru transpunerea Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol și Regulamentului (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea	Nu se acceptă

		articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii, este necesar, la nivel național, de a decide cine va fi instituția responsabilă - autoritatea publică națională care va deține atribuții de control al ajutoarelor de minimis în sectorul agricol și ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii. Prin urmare, se propune la moment, excluderea acțiunilor nr. 62-63 din Anexa A Capitolul 8, cu posibilitatea revizuirii Planului, când va fi desemnată autoritatea publică națională care va deține atribuții de control al ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, pescuitului și acvaculturii.	
		9. La acțiunile nr.65, nr.66, nr.69 din Anexa A Capitolul 8, se propune modificarea acțiunii normative cu următorul textul - Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului pentru procedura de notificare, autorizare, investigare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat.	Se acceptă
		10. Referitor la acțiunea nr. 77 din Anexa A Capitolul 8, cu luarea în considerare a dispoziției art. 52 din Regulamentul (UE) nr. 702/2014 din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, potrivit căreia se aplică până la 31 decembrie 2022, este oportun de revăzut necesitatea planificării pentru transpunerea acestuia și, în acest sens, se propune a fi exclusă acțiunea dată din Anexa A Capitolul 8.	Se acceptă
		11.La fel, acțiunea nr. 79 din Anexa A Capitolul 8 se propune a fi exclusă, în contextul observației expuse de expertul DG Comp la 22 ianuarie 2025, potrivit căruia Regulamentul (UE) 2015/1588 constituie baza legală ce conferă Comisiei competența de a adopta excepții pe categorii. În același timp, statele membre dispun de cadru legislativ național care permite adoptarea unor astfel de excepții sau reguli similare, ceea ce face transpunerea acestui act să nu fie necesară.	Se acceptă
		12. Subsecvent, propunem la acțiunile nr.80 și nr.81 din Anexa A Capitolul 8, modificarea acțiunii normative în Proiectul de hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională.	Se acceptă
		13.În același context, acțiunea nr. 84 din Anexa A Capitolul 8, se propune a fi exclusă sau să fie amânată transpunerea acestuia la etapa finală a procesului de	Nu se acceptă

		aderare, din motivul că comunicarea UE prezintă orientări privind evaluarea finanțării publice a proiectelor importante de interes european comun, care pot sta la baza tuturor politicilor și acțiunilor care vizează să îndeplinească obiective europene comune, în special Pactul verde european, Strategia digitală și deceniul digital, Noua strategie industrială pentru Europa și actualizarea sa, Strategia europeană pentru date și Next Generation EU, sunt programe neaplicabile Republicii Moldova.	
		14. Potrivit acțiunii nr. 2 din Anexa A Capitolul 20 – Politica industrială și antreprenorială, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este instituția responsabilă de transpunere a Recomandării Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii C(2003) 1422) prin adoptarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, până în Decembrie 2025. Consiliul Concurenței consideră că până la implementarea acțiunii nr. 2 din Anexa A Capitolul 20, nu pot fi transpuse dispozițiile Recomandării UE C(2003) 1422), într-un actul normativ secundar, întrucât acest act ar depăși cadrul normativ primar. Din acest motiv, la acțiunea nr. 87 din Anexa A Capitolul 8, este necesar de modificat termenul de realizare, astfel încât adoptarea proiectului de hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii să fie planificată după implementarea acțiunii nr. 2 din Anexa A Capitolul 20 – Politica industrială și antreprenorială. În acest sens, se propune modificarea termenului de realizare a acțiunii nr. 87 din Anexa A Capitolul 8 – Martie 2026.	Se acceptă
		15. Acțiunea nr. 91 din Anexa A Capitolul 8, se propune a fi exclusă. În cadrul sesiunii de screening bilateral aferent Capitolului 8 din 22.01.2025 experții Comisiei au înaintat recomandări/comentarii conform cărora, este necesară o revizuire a necesității și oportunității transunerii mai multor acte UE în legislația națională. În legătură cu faptul că normele acestui act UE se regăsesc în Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (C/2016/2946) care este planificat la acțiunea nr. 60 din Anexa A Capitolul 8, este necesară excluderea acțiunii nr. 91.	Se acceptă

		16. Dat fiind faptul că Consiliul Concurenței a prevăzut în prezentările screening-ului bilateral alte termene de transpunere a unor acte UE, este oportun de modificat termenele de adoptare ale actelor UE la următoarele acțiuni: 16.1. La acțiunile nr. 85 și nr. 86 din Anexa A Capitolul 8, de stabilit termenul de realizare – Iulie 2026. 16.2. La acțiunea nr. 97 din Anexa A Capitolul 8, de stabilit termenul de realizare - Iulie 2026. 16.3. La acțiunile nr. 98, 100 și 101 din Anexa A Capitolul 8, de stabilit termenul de realizare - Iulie 2026.	Se acceptă
		17. La acțiunea 92 din Anexa A Capitolul 8, se propune a fi modificată acțiunea normativă cu următorul text - Proiect de lege de modificare a Legii cu privire la ajutorul de stat, întrucât această comunicare instituie noi obligații de asigurare a transparenței acordării ajutoarelor de stat pentru furnizorii de ajutor de stat și noi termene, ce urmează a fi stabilite expres în lege.	Se acceptă
		18. La acțiunea nr. 105 din Anexa A Capitolul 8, este oportun a substitui Comunicarea Comisiei Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă (2013/C 25/01) cu noul act UE Comunicarea Comisiei Orientări privind ajutoarele de stat pentru rețelele în bandă largă 2023/C 36/01 (CELEX: 52023XC0131(01)). În context, se propune de a transfera Comunicarea Comisiei (2023/C 36/01) (CELEX 52023XC0131(01)) de la Capitolul 10 - Societate Informațională și Mass-media (Clusterul 3) la Capitolul 8.	Se acceptă
		19. Potrivit acțiunii nr. 71 din Anexa A Capitolul 14 – Politica de transport, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este instituția responsabilă de transpunere a Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului prin adoptarea proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasager, până în Octombrie 2026. În contextul acțiunii nr. 106 din Anexa A Capitolul 8, nu este clară care este necesitatea transpunerii aceluiași Regulament (CE) nr. 1370/2007 de două autorități diferite și prin două acte distincte. În acest sens, se propune de a fi revăzută	Nu se acceptă. Precizăm că în anexa A aferentă capitolului nr.14, acțiunea 71 are drept scop transpunerea totală a Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al

		autoritatea responsabilă de transpunere și actul prin care va fi transpus. Atragem atenția că, în conformitate cu art. 3 alin. (3) lit. a) din Codul transportului feroviar nr. 19/2022, ministerul are atribuția de a elabora proiecte de acte normative în domeniul transportului feroviar și le prezintă Guvernului spre aprobare. Codul nr. 19/2022, în Secțiunea 4, Capitolul V nu oferă astfel de atribuții autorității de concurență ca organ de reglementare a pieței.	Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători, în partea ce ține de serviciile publice de transport rutier de călători. Menționăm că prin Hotărârea Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri a fost transpuse prevederile actului UE cu privire la serviciile de transport feroviar. Cu referire la acțiunea inclusă în capitolului nr.8 cu privire la transpunerea aceluiași act UE, atragem atenția că aceasta nu a fost coordonată cu MIDR. În context,

			presupunem că a fost inclusă din perspectiva politicilor aprobate de Consiliul Concurenței cu privire la ajutorul de stat.
		20. Termenul pentru acțiunea nr. 114 din Anexa A Capitolul 8 urmează a fi ajustat, întrucât Comunicarea Comisiei (CELEX: 52014XC0404(01)) se află în proces de actualizare pentru anul 2025. Prin urmare, se consideră nepotrivită la moment transpunerea Comunicării Comisiei respective. Actul UE urmează a fi înlocuit cu noul act UE ce va fi adoptat. În context, propunem ca termenul de realizare pentru acțiunea nr. 114 să fie stabilit pentru anul 2026.	Se acceptă
		21. La acțiunea nr. 121 din Anexa A Capitolul 8, acțiunea normativă se propune a fi redenumită ca proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare.	Se acceptă
		22. La acțiunea nr. 10 Anexa B Capitolul 8, la rubrica „Neacoperite” de completat cu cifrele —„100,0”	Se acceptă
		23. Acțiunea nr. 2 Anexa B Capitolul 8, este necesară a fi exclusă întrucât reprezintă un act intern, care din perspectiva scopului și obiectivelor Planului Național de Aderare, nu necesită a fi planificată în Planului Național de Aderare.	Se acceptă
		24. Totodată, urmare a opiniei agreate cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, este oportun de a completa capitolul 10 la acțiuni de transpunere a Comunicării Comisiei Comunicarea Comisiei „Orientări privind transparența ierarhizării în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1150 (CELEX 52020XC1208(01)) cu acțiunea normativă - Proiect de hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Regulamentului privind punerea în aplicare a Legii privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, care va avea indicator „Hotărârea adoptată, instituție responsabilă „Consiliul Concurenței”, termen de realizare – „Octombrie 2026”, costuri estimative „189,087”, acoperite din bugetul de stat.	Se acceptă

77.	Ministerul Afacerilor Interne nr. 7253 din 06.03.2025	La Capitolul 2. „Libera circulație a lucrătorilor” Acțiunea nr.2 „Proiect de Lege privind libera circulație și șederea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și membrii de familie pe teritoriul Republicii Moldova, se va exclude din considerentul că se dublează în „Anexa A” a Capitolului 24, acțiunea 123. La fel, se dublează și Directiva 2014/66/UE și Directiva 2014/36/UE. În Capitolul 24, în „Anexa A” acțiunile figurează la nr.135 și 137.	Nu se acceptă Proiect de Lege privind libera circulație și șederea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și membrii de familie pe teritoriul Republicii Moldova se va menține în cap. 2, ținând cont că Directiva 2004/38 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora a fost inclusă în agenda de screening bilateral pentru cap. 2. De asemenea, ținând cont că conform PNR termenul de aprobare a proiectului de lege este 01.11.2025, se

			va modifica anul din „2026” în „2025”, astfel cum este inclus în cap. 24. Totodată, ținând cont că proiectul de hotărâre de Guvern privind implementarea proiectului Legii privind admisie, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova, care va transpune Directiva 2014/36 și Directiva 2014/66 sunt conectate proiectului de lege menționat supra, se consideră oportună menținerea într-un singur capitol.
		La Capitolul 24. „Justiție, libere și securitate” 1. La partea narativă, textul se va modifica conform anexei. 2. Modificările și completările Ministerului Afacerilor Interne pentru Anexa „A” și Anexa „B” au fost incluse în fișierele distribuite pe Cloud, de către Biroul pentru Integrare Europeană	Se acceptă.
		La Capitolul 26 „Educație și cultură” La acțiunea nr.17 „Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricule pentru învățământul general”, din lista instituțiilor co-responsabile va fi exclus Ministerul Afacerilor Interne, reieșind din	Se acceptă

		faptul că se urmărește aprobarea unui ordin al ministrului educației și cercetării și nu a unui ordin interinstituțional.	
		La Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” La acțiunea nr. 1 „Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE)”, din lista instituțiilor coresponsabile va fi exclus Ministerul Afacerilor Interne, dacă ordinul nu este unul interinstituțional.	Nu se acceptă. HG nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, MAI este entitate responsabilă pentru seturile de date cu referire la zonele de risc.
78.	Serviciul de Informații și Securitate nr. 7338 din 06.03.2025	Cu referire la CAPITOLUL 5: La Anexa A pct. 18, la compartimentul Acțiune”, care prevede alinierea la Comunicarea Comisiei privind îndrumări pentru achizițiile publice cooperative în domeniul apărării și securității (Directiva 2009/81/CE privind achizițiile publice în domeniul apărării) considerăm necesar ca SIS să fie introdus ca instituție co-responsabilă de elaborare a proiectului de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de atribuire a contractelor de executare a lucrărilor, de furnizare a bunurilor și de prestare a serviciilor de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniul apărării și securității. Așadar, normele metodologice vor fi aplicate și în raport cu SIS la contractarea anumitor bunuri/servicii în domeniul apărării și securității.	Se acceptă
		Cu referire la CAPITOLUL 10: La Anexa A pct. 38, se referă la Regulamentul de punere în aplicare UE (2015/806 al Comisiei din 22 mai 2015 care stabilește specificații pentru forma mărcii de încredere a UE pentru serviciile de încredere calificate , iar pct. 41 din același capitol se referă la Decizia de punere în aplicare UE (2015/296 a Comisiei din 24 februarie 2015, care stabilește modalitățile procedurale de cooperare între statele membre privind identificarea electronică în temeiul art. 12 alin. (7) al Regulamentului (UE) 910.2014	

		Respectiv, implementarea efectivă a Regulamentului (UE) 2015/806 și 2015/296 , precum și a altor acte normative conexe, este condiționată de aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Aplicarea directă a Regulamentelor UE nominalizate, este posibilă doar după data aderării, moment în care Republica Moldova devine stat membru și parte a sistemului juridic comunitar. În acest context, considerăm oportună excluderea punctelor nominalizate, or PNA include măsuri și acțiuni menite să faciliteze acest proces de aliniere și pregătire, astfel încât Republica Moldova să fie pregătită să implementeze acquis-ul comunitar în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere, la momentul aderării.	
		Cu referire la Capitolul 24 La Anexa A La subcapitolul 3 „Lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării”, la pct. 28, SIS a fost desemnată instituție responsabilă de transpunerea Deciziei 2005/671/JHA a Consiliului din 20 septembrie 2005 privind schimbul de informații și cooperare referitoare la infracțiunile de terorism. Astfel, considerăm obligatoriu de desemnat ca instituție responsabilă de transpunerea acestei decizii Procuratura Generală sau Ministerul Justiției, iar SIS ca instituție co-responsabilă. Astfel, analizând actul UE expus mai sus, menționăm că în preambulul Deciziei este prevăzut că „persistența amenințării teroriste și complexitatea fenomenului necesită schimburi de informații din ce în ce mai extinse. Domeniul de aplicare a schimburilor de informații trebuie extins la toate fazele urmăririi penale, inclusiv la condamnare, precum și toate persoanele, grupurile/entitățile anchetate, urmărite în justiție sau condamnate pentru infracțiuni de terorism.” Concomitent, art. 2 al deciziei prevede furnizarea de informații privind infracțiunile de terorism către Eurojust, Europol și statele membre. Așadar, alin. (1) al acestui articol reglementează că „fiecare stat membru desemnează un serviciu specializat din cadrul forțelor de poliție sau din cadrul altor autorități de aplicare a legii care vor avea acces la toate informațiile relevante care privesc și rezultă în urma cercetării penale desfășurate de autoritățile sale de aplicare a legii în cazul infracțiunilor de terorism și le va trimite la Europol.”	Se acceptă. Responsabil a fost stabilit MAI.

		Raportând acest aliniat la Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, stabilim că Serviciul nu este organ de poliție și nu desfășoară cercetare penală în cazul infracțiunilor de terorism. În acest sens, competența pe segmentul dat se atribuie Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale care exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor de terorism (art. 270² alin. (1) pct. 1) CPP). Prin urmare, toate informațiile privind infracțiunile de terorism vor fi deținute de organul procuraturii care gestionează toate fazele urmăririi penale. Un alt aspect ține de alin. (2) al aceluiași articol care stipulează că „fiecare stat membru desemnează una, sau acolo unde sistemul său juridic permite, mai multe autorități, care să acționeze drept corespondenți naționali ai Eurojust în probleme ce privesc terorismul sau o autoritate juridică sau o altă autoritate competentă, care în conformitate cu legislația internă are acces la și colectează toate informațiile relevante care privesc urmărirea penală și condamnarea pentru infracțiuni de terorism și le trimite la Eurojust.” Această prevedere este un exemplu suplimentar al lipsei de competență al Serviciului pe caz, or SIS nu are atribuții de organ de urmărire penală ca să colecteze date despre urmărirea penală și condamnări în cazul infracțiunilor de terorism. Tot în acest sens, atragem atenția despre existența Acordului de cooperare dintre Republica Moldova și Eurojust din data de 19 iunie 2014, a cărui scop este întărirea cooperării pe domeniul combaterii infracțiunilor grave, în special crima organizată și terorismul, iar ca autoritate competente de îndeplinire a obiectivelor din Acord a fost desemnată Procuratura Republicii Moldova, iar din cadrul procuraturii fiind desemnat și un procuror de legătură. Nu putem să nu analizăm și aliniatul (4) al articolului 2, care prevede categoriile de informații care trebuie transmise: clarificarea infracțiunii cercetate, actele care fac obiectul cercetării, legături cu alte cauze conexe, infracțiunea cercetată, informații despre condamnări definitive, cereri de asistență judiciară, etc., informații care nu se află în posesia SIS. Un ultim argument este art. 4 al deciziei care reglementează „cererile de asistență judiciară și de executare a hotărârilor judecătorești”, activități ce exced competența Serviciului, fiind prerogative ale Ministerului Justiției sau Procuraturii Generale (Capitolul IX al Codului de procedură penală).	

		La Anexa B. Argumentele de mai sus sunt valabile și pentru Anexa B subcapitolul 3 „Lupta împotriva terorismului și radicalizării” acțiunea 150 care prevede transpunerea Deciziei 2005/671/JHA.	Acțiune a fost exclusă având în vedere că dublează acțiunea din Anexa A.
		La pct. 16, la rubrica „indicator de monitorizare” necesită a fi exclus indicatorul „Mecanism de cooperare interinstituțională, la nivel regional și internațional”, întrucât SIS are deja încheiate acorduri interinstituționale și internaționale, care includ și segmentul prevenirii/combaterii terorismului.	Nu se acceptă. Acțiunea reiese din Foaia de parcurs „Statul de drept”, care a fost consultată cu instituțiile publice și s-a convenit că domeniul privind lupta împotriva terorismului necesită o abordare constantă.
		La pct. 49 la rubrica „indicator de monitorizare” propunem substituirea indicatorului „Numărul de rapoarte de analiză privind prevenirea și combaterea terorismului elaborate și prezentate instituțiilor statului” cu indicatorul „ Informații cu privire la prevenirea și combaterea terorismului elaborate și prezentate instituțiilor statului”, având în vedere caracterul diferit al acestor tipuri de produse informaționale. Astfel, menționăm că rapoartele de analiză, presupun o argumentare mult mai amplă, o prelucrare completă a datelor și necesită un termen mai extins pentru elaborare. Pe când, informațiile prezentate instituțiilor statului /beneficiarilor reflectă un schimb de informații operativ, permanent și permit furnizarea mult mai rapidă a datelor relevante pentru prevenirea și combaterea terorismului. Prin urmare, considerăm că expunerea indicatorului în redacția propusă va asigura furnizarea informațiilor mult mai eficient și realist , adaptat dinamicii riscurilor și necesităților de securitate.	Se acceptă. Modificările au fost incluse. Iar termenul pentru acțiunea „Sporirea rezilienței entităților critice în domeniul transporturilor prin instruire și evaluare pe palierul antiterorist, pentru anticiparea și detectarea timpurie a amenințărilor

	Totodată, la pct. 157 propunem excluderea cuvântului „crearea” având în vedere că dispeceratul Antiterorist pentru gestionarea situațiilor de criză pe Aeroportul Internațional Chișinău este deja creat și funcțional. La pct. 158 considerăm necesară substituirea noțiunii „Camera de control” cu „Dispeceratul Antiterorist” , având în vedere că ultima este denumirea corectă a unității, inclusiv, utilizată oficial în documentele normative. În același context notăm că utilizarea termenului „Dispeceratul antiterorist” asigură coerența terminologică în proiect eliminând eventualele ambiguități sau interpretări eronate privind structura responsabilă de monitorizarea și coordonarea măsurilor antiteroriste. De asemenea, propunem excluderea pct. 169 având în vedere faptul că entitățile critice nu au fost încă identificate, iar acțiunea prevăzută nu poate fi realizată în termenii propuși „august 2025”, or conform prevederilor pct. 31 (nr d/o 72) din Anexa A, termenul de implementare este „noiembrie 2026” astfel încât SIS nu poate realiza măsuri la entitățile care încă nu au fost stabilite.	teroriste” a fost stabilit Decembrie 2027.
	La pct. 160, propunem completarea acțiunii la final cu sintagma „în mediul online” astfel încât formularea finală să fie „Identificarea autorității competente pentru emiterea ordinului de eliminare prin care se solicită furnizorilor de servicii să elimine conținutul cu caracter terorist sau să blocheze accesul la conținutul cu caracter terorist în mediul online” . Raționamentul propunerii rezidă în faptul că furnizorii de servicii sunt operatorii care prestează servicii de conexiune la internet, iar măsurile de blocare vizează exclusiv conținutul cu caracter terorist disponibil în mediul online. În redacția actuală, formularea nu precizează explicit unde se află acest conținut, ceea ce poate crea ambiguități în aplicarea măsurii. Prin urmare, specificarea clară a mediului online asigură interpretarea exactă și eficientă a acțiunii, evitând orice confuzii privind domeniul de aplicare.	Se acceptă.
	La pct. 165 , la rubrica „acțiune” propunem substituirea textului „participarea ofițerilor de securitate” cu textul „participarea instituțiilor responsabile” , iar la compartimentul „instituția responsabilă” propunem includerea Procuraturii Generale (PG) și a Ministerului Afacerilor Interne (MAI).	Se acceptă.

		Această modificare este justificată având în vedere că SIS nu este organ de urmărire penală în vederea realizării destructurării rețelelor infracționale și teroriste, această competență revenind organelor de urmărire penală. Suplimentar, acest raționament este susținut de argumentele expuse la Anexa A, unde se subliniază lipsa de competență a SIS în domeniu. Prin urmare pentru delimitarea corectă a atribuțiilor instituționale și o aplicare eficientă a măsurilor de combatere a terorismului, este necesară această clarificare terminologică și includerea PG, MAI ca instituții responsabile de realizarea acțiunii prevăzute la pct. 165 din Anexa B.	
		La pct. 167, la rubrica „indicator de monitorizare” propunem substituirea indicatorului „Număr de acorduri de cooperare interinstituțională semnate” cu indicatorul „Numărul de acțiuni realizate în domeniul cooperării”, având în vedere că SIS are deja încheiate acorduri interinstituționale, care acoperă inclusiv, și segmentul de prevenire și combatere a terorismului. Referitor la pct. 168 și pct. 170, la rubrica „luna” în care urmează să fie realizate acțiunile nominalizate, menționăm că cuvântul „august” urmează a fi exclus, iar la rubrica „anul implementării” – perioada „2025” indicată, urmează a fi substituită cu perioada „2025-2027”, având în vedere complexitatea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse.	Se acceptă.
		La pct. 171 sintagma „spațiul public” propunem a fi substituită cu sintagma „infrastructura critică”, or, măsurile de prevenire și combatere a actelor teroriste în vederea protejării persoanelor, trebuie să vizeze nu doar spațiile publice, ci întreaga infrastructură critică, care include obiective strategice esențiale pentru funcționarea societății, cum ar fi: rețelele de transport, comunicațiile, sistemele energetice și alte facilități de importanță națională. Sub acest aspect, menționăm că, protecția eficientă împotriva amenințărilor teroriste necesită un cadru mai larg de aplicare a măsurilor preventive, având în vedere că atacurile pot viza atât locuri cu acces public, cât și infrastructuri critice, care, în cazul afectării, pot avea consecințe grave asupra securității și funcționării statului.	Nu se acceptă. Sintagma „spațiul public” acoperă inclusiv și infrastructura critică, iar statistica statelor-membre UE demonstrează că actele teroriste sunt frecvente în spațiile publice, inclusiv cele aglomerate.

		Totodată, propunem excluderea pct. 172, deoarece această acțiune este deja reflectată în alte puncte ale documentului, respectiv pct. 16, 17, 59 și 50. Prin urmare eliminarea acestui punct va contribui la eliminarea repetițiilor inutile și va îmbunătăți claritatea și eficiența cadrului de monitorizare și implementare a măsurilor de prevenire a terorismului.	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă.
		Cu referire la Capitolul 31 La Anexa A , în partea ce vizează datele conținute privitor la luna în care urmează să fie implementată Decizia UE 2013/488 din 23.09.2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate, Decizia Comisiei Europene 2015/444 din 13.03.2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate și Decizia Comisiei Europene 2015/443 din 13.03.2015 privind securitatea în cadrul Comisiei, menționăm că cuvântul „martie” urmează să fie substituit cu cuvântul „decembrie”, luând în considerare complexitatea proiectelor de legi care urmează a fi promovate, consultările publice care urmează a fi desfășurate și procesul de avizare care se prezumă a fi unul complex. Referitor la Anexa B, opinăm despre necesitatea examinării oportunității includerii în tabel și a următoarelor acțiuni: 1) Elaborarea și adoptarea documentelor de politici și a ghidurilor de implementare a regulilor de securitate și protecție a informațiilor clasificate (decembrie 2027); 2) Ajustarea cadrului național normativ secundar în corespundere cu prevederile viitorului proiect de lege de transpunere a Deciziei Consiliului UE 2013/488 și a Deciziei Comisiei Europene 2015/444 (decembrie 2027); 3) Fortificarea capacităților instituționale și dezvoltarea mecanismelor de protecție a sistemelor de comunicații electronice prin aplicarea mijloacelor de protecție criptografică și tehnică a informațiilor clasificate, corespunzătoare standardelor UE (decembrie 2027) .	Se acceptă Se acceptă parțial, cu reformularea acțiunilor conform metodologiei BIE privind elaborare PNA. În urma coordonării cu Grupul de Lucru 31 vor fi incluse acțiunile ajustate după cum urmează: Anexa: <i>1.Proiect de Lege privind modificarea actelor normative ce vizează informațiile clasificate;</i> <i>2.Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea unor hotărâri ale</i>

			<i>Guvernului ce vizează informațiile clasificate</i>
79.	Consiliul Concurenței nr. 06.03.2025	Referitor la procesul de avizare a Planului Național de Acțiune (PNA) și la observațiile Ministerului Justiției cu privire la actele relevante Capitolului 8/ Politica în domeniul concurenței, Consiliul Concurenței, în limitele atribuțiilor sale instituționale, transmite următoarele observații: Transpunerea reglementărilor europene menționate impune elaborarea unor acte normative speciale. În cazul Directivei nr. 2014/104/UE, este necesară adoptarea unei legi distincte. De asemenea, Comunicarea Comisiei (2004/C101/04) și Comunicarea Comisiei privind asigurarea respectării normelor în materia ajutoarelor de stat de către instanțele naționale (2021/C 305/01) necesită reglementare printr-un singur act normativ, care să prevadă expres atribuțiile instanțelor în aplicarea normelor privind ajutoarele de stat, mecanismele de comunicare cu autoritatea de concurență, procedurile de cooperare dintre instanțele naționale și Comisia Europeană în aplicarea articolelor 101 și 102 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, precum și delimitarea competențelor instituțiilor implicate. Din perspectiva instituțiilor responsabile pentru transpunerea acestor acte europene, Consiliul Concurenței își reafirmă punctul de vedere că Ministerul Justiției ar trebui să fie desemnat drept instituție responsabilă în cadrul procesului de transpunere a reglementărilor actelor UE. În același timp, susținem includerea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și a Consiliului Concurenței ca instituții co-responsabile. Subliniem că aceste reglementări nu intră în sfera politicilor economice și nu vizează reglementarea mediului de afaceri, ci se încadrează în reforma sistemului judiciar, prin atribuirea unor competențe și obligații specifice instanțelor naționale. Or, conform pct. 6 sbp. 1) din Hotărârea Guvernului Nr. 698/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Ministerul realizează funcțiile	Nu se acceptă

		stabilite de prezentul Regulament în următoarele domenii: reforma sistemului justiției și de drept.	
80.	Organizația de Dezvoltare Antreprenoriatului Nr. 7492 din 07.03.2025	Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (IP ODA), a examinat documentul și reieșind din atribuțiile funcționale, prezintă anexat propunerile de îmbunătățire a acestuia pe domeniile de competență. Propuneri de îmbunătățire a părții narative la capitolele Criteriul Economic Capitolul 20 Politica industrială și antreprenorială Capitolul 19 Politica socială și a muncii Capitolul 26 Educație și cultură Precum și propuneri de modificare a Anexei B la Cap. 20.	Criteriul Economic - se acceptă Capitolul 26 - se acceptă Capitolul 20 - se acceptă Capitolul 19- se acceptă
81.	Ministerul Sănătății nr. 8075 din 13.03.2025	Suplimentar avizului cu nr. 07/684 din 27.02.2025, ținând cont de propunerile parvenite din partea Ministerului Finanțelor, intervenim cu solicitarea operării unor rectificări adiționale. La Capitolul 28 Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 63 „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574 al Comisiei din 15 decembrie 2017 privind standardele tehnice pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun” în calitate de instituție co-responsabilă va fi indicat: „CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SV- Serviciul Vamal”; 2) numărul 64 „Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/576 a Comisiei din 15 decembrie 2017 privind standardele tehnice pentru elementele de securitate aplicate produselor din tutun” în calitate de instituție co-responsabilă va fi indicat: „CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV- Serviciul Vamal”; 3) numărul 65 „Regulamentul delegat (UE) 2018/573 al Comisiei din 15 decembrie 2017 privind elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun” în	Se acceptă

		calitate de instituție co-responsabilă va fi indicat: „CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SV- Serviciul Vamal”	
		La Capitolul 28 Anexa B, se redactează după cum urmează: 1) numărul 25 „Fortificarea laboratoarelor naționale de referință” sursele de finanțare urmează a fi modificate, suma fiind indicată la costuri neacoperite. 2) numărul 36 „Implementarea Programului național privind bolile rare pentru anii 2024-2028” sursa de finanțare urmează a fi modificată precum urmează: total 3808642,4 mii lei, din bugetul de stat 480057,0 mii lei, neacoperite 3328585,4 mii lei. Această rectificare urmează a fi făcută și în partea introductivă la Capitolul 28 în tabelul de pe pagina 41.	Se acceptă
		La Capitolul 19, Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 20, Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004, termenul de realizare a acțiunii se modifică din decembrie 2025 în septembrie 2025; 2) Acțiunea normativă 24, Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1079/2023 cu privire la examenele medicale profilactice obligatorii ale lucrătorilor, peste tot în Anexa A termenul de realizare se modifică din septembrie 2025 în decembrie 2025.	Se acceptă
		La Capitolul 18 Anexa B, se redactează după cum urmează: 1) numărul 21, acțiunea va avea următorul conținut: „Fortificarea competențelor utilizatorilor SI eCMND în domeniul colectării, codificării și raportării datelor privind cauzele de naștere și deces”, indicatorul de monitorizare se modifică după cum urmează: 1) Manualul utilizatorului SI eCMND elaborat, 2) Video tutorial al utilizatorului SI eCMND dezvoltat, 3) 5 sesiuni de formare a formatorilor din instituții la nivel de raion efectuate.	Se accepta (coordonat cu MS si BNS)
		La Capitolul 12 Anexa A, se redactează după cum urmează: 1) numărul 132, Regulamentul (UE) nr. 231/2012 al Comisiei din 9 martie 2012 de stabilire a specificațiilor pentru aditivii alimentari enumerați în anexele II și III la	Se accepta

		Regulamentul (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, termenul de realizare se modifică din aprilie 2025 în septembrie 2025.	
		În același timp, reieșind din necesitatea coerenței PNA 2025-2029 cu propunerile aferente PND 2026- 2028, se impune necesitatea completării blocului e-Sănătate din Anexa B a capitolului 28 cu următoarele două acțiuni. 1) Elaborarea Hotărârii de Guvern pentru crearea entității naționale pentru e-Sănătate, indicator de monitorizare: Hotărârea de Guvern aprobată, instituția responsabilă: Ministerul Sănătății, luna implementării: decembrie, anul: 2025, costul estimativ 189,0 mii lei, acoperite din bugetul de stat. 2) Dezvoltarea sistemului informațional Dosarul electronic al pacientului, indicator de monitorizare: Sistemul informațional funcțional, instituția responsabilă: Ministerul Sănătății, luna implementării: decembrie, anul: 2027, costul estimativ 101800,0 mii lei, neacoperite. Totodată, acțiunea nr. 14 ”Formarea profesională în domeniul e-Sănătății” la costuri estimative va fi indicată suma de 50000,0 mii lei, neacoperite.	Se acceptă. (1) Acțiunea propusă va fi inclusă în anexa A

CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE

CRITERIUL POLITIC

FUNCȚIONAREA INSTITUȚIILOR DEMOCRATICE

Introducere

În structura instituțională a statelor, Uniunea Europeană (UE) se concentrează pe funcționarea instituțiilor politice, pe echilibrul puterilor între principalele organe în stat, responsabilitățile autorităților și cooperarea între ele. Guvernanța democratică este fundamentul sistemului de valori și standarde al UE. Republica Moldova, în calitate de stat candidat, trebuie să se asigure că are un sistem de guvernare în care instituțiile funcționează în conformitate cu procesele și normele democratice, atât în interiorul acestora, cât și în interacțiunea între ele. Acest exercițiu presupune respectarea pluralismului politic, o societate civilă activă, stat de drept și alegeri democratice, un dialog instituționalizat și democratic între toți actorii la nivel național. De asemenea, este necesar un cadru viabil pentru dialog politic dintre majoritate și opoziție, un mecanism transparent pentru procedurile legislative, participarea incluzivă a societății civile care implică consultări, audieri publice și mecanisme de feedback ce permit exprimarea opiniilor în raport cu reformele/măsurile propuse.

Existența unor instituții democratice este semnificativă atât pentru etapa aderării la UE, atunci când rolul acestora este crucial în îndeplinirea cerințelor de aderare, precum și ulterior, când capacitatea acestora trebuie să garanteze legitimitatea proceselor în cadrul statului membru UE.

Acțiunile setate rezultă din prioritățile strategice de fortificare a capacităților instituționale și din necesitățile de transpunere/implementare a acquis-ului. Acțiunile din subcapitolul Funcționarea Instituțiilor Democratice sunt structurate în trei blocuri tematice: Proces electoral, Funcționarea Parlamentului într-o societate democratică și Rolul societății civile.

***Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Componenta Funcționarea Instituțiilor Democratice (nr. Celex)***

32010L0013	32024L1069	32023H2836
32023H2829	32024L1069	
32022H0758	32024R0900	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

PROCESUL ELECTORAL

Prezentare generală a situației

Dreptul electoral este un drept fundamental prevăzut în Constituția Republicii Moldova, care garantează cetățenilor posibilitatea de a participa la viața politică prin exprimarea votului și prin candidarea la funcții eligibile. Exercitarea acestui drept este un pilon al democrației, permițând cetățenilor să influențeze direct deciziile politice și direcția în care se îndreaptă societatea.

Potrivit Art. 38 din Constituția RM „*Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege. Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii*”.

Codul electoral mai prevede, în preambul, că statul garantează exprimarea voinței libere a cetățenilor prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral. Art. 3 din Cod, statuează că cetățenii RM pot alege și pot fi aleși fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială.

În RM sunt organizate și desfășurate alegeri pentru Parlament, pentru funcția de Președinte al RM, pentru autoritățile administrației publice locale, alegeri regionale, precum și referendumuri. Referendumurile pot fi locale (locale și pentru demiterea primarului ales) și republicane (constituțional, legislativ, consultativ și pentru demiterea Președintelui RM).

După 1993, Comisia Electorală Centrală (CEC) se constituia pentru o perioadă determinată ori de câte ori se organizau alegeri, iar după finalizarea fiecărui scrutin atribuțiile componentelor expirau. Adoptarea Codului electoral la 21 noiembrie 1997 a permis reunificarea tuturor actelor legislative referitoare la alegerile prezidențiale, parlamentare, locale și a referendumurilor, fiind unificate toate procedurile electorale. În baza Codului electoral, a fost înființată Comisia Electorală Centrală ca organ de stat cu statut permanent, pentru organizarea și desfășurarea alegerilor și referendumurilor.

CEC este o autoritate publică independentă și apolitică, înființată pentru realizarea politicii electorale. Potrivit modificărilor electorale din anul 2011 legate de componența și modalitatea de numire a membrilor, CEC este constituit din 9 membri: 1 membru este desemnat de către Președintele RM, ceilalți 8 sunt desemnați de către Parlament, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției. Componența nominală a Comisiei se confirmă prin hotărâre a Parlamentului, cu votul majorității deputaților aleși. Reforma electorală din 2022, inițiată de CEC și promovată de Parlament, a adus modificări și în procedura de numire în funcție a membrilor CEC, anume pentru a diminua din suspiciunile de afiliere politică invocate de diverse forțe politice pe parcursul a peste 20 ani. Astfel, începând cu 2026, după finalizarea actualului mandat al Comisiei, organul electoral suprem va fi constituit din 7 membri desemnați de mai mulți subiecți cu acest drept (Parlament - 4 persoane, dintre care 2 din partea majorității, 1 de la opoziție și 1 din partea societății civile și câte un membru de la CSM, Guvern, la propunerea MAI, și Președintele țării). Membrii CEC sunt inamovibili și nu pot fi membri ai partidelor și ai altor organizații social-politice.

Potrivit legii, CEC are misiunea de a asigura organizarea și desfășurarea alegerilor, supravegherea și controlul respectării prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Principalele atribuții ale Comisiei, în perioada electorală se referă la: constituirea și coordonarea activității organelor electorale ierarhic inferioare; înregistrarea concurenților electorali; înregistrarea observatorilor; distribuirea mijloacelor financiare necesare organizării alegerilor; colectarea, sistematizarea, analiza și verificarea rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale prezentate de concurenții electorali sau participanții la referendum și rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă; informarea alegătorilor; instruirea funcționarilor electorali; pregătirea și distribuirea documentelor și materialelor electorale; asigurarea întocmirii și verificării listelor electorale; examinarea cererilor și contestațiilor; colectarea informațiilor cu caracter electoral; totalizarea rezultatelor votării etc. În perioada dintre alegeri, CEC este responsabil de: perfecționarea practicii și legislației electorale; elaborarea regulamentelor/instrucțiunilor;

elaborarea programelor de instruire; gestionarea Registrului funcționarilor electorali; actualizarea Registrului de stat al alegătorilor; implementarea programelor de educație civică etc.

CEC poate aplica sancțiuni pentru a garanta corectitudinea și transparența alegerilor, protejând atât drepturile cetățenilor, cât și integritatea procesului electoral. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura egalitatea de șanse a competitorilor dar și a menține încrederea publicului în democrație. În perioada electorală, cea mai dură sancțiune poate fi anularea înregistrării concurentului electoral, iar între alegeri, de la aplicarea avertismentelor sau amenzilor pentru nerespectarea normelor privind finanțarea politică până la solicitarea de dizolvare a unui partid politic.

Potrivit evaluării oferite de către Comisia Europeană, organizarea alegerilor din RMa este, în general, satisfăcătoare. Alegerile prezidențiale și referendumul constituțional, desfășurate pe 20 octombrie 2024, au fost bine organizate, potrivit misiunii internaționale de observare a alegerilor desfășurate de OSCE/ODIHR. Alegerile locale generale din 2023 s-au desfășurat în conformitate cu prevederile noului Cod electoral, care a fost aliniat într-o mare măsură la standardele internaționale.

Cadrul legislativ

Legislația națională a RM este codificată într-o singură lege, Codul electoral, care reglementează organizarea tuturor tipurilor de scrutine, fapt care permite o mai simplă unificare a noilor practici electorale, spre exemplu eventualele alegeri pentru Parlamentul European. Totodată, procesul electoral din RM este reglementat de Constituția RM; Codul administrativ; Codul contravențional; Codul penal; Legea privind partidele politice; Legea cu privire la conceptul Sistemului informațional automatizat de stat "Alegeri"; Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor; Legea privind implementarea parțială a votului prin corespondență. Totodată, prevederi aplicabile în procesul electoral sunt reglementate și în: Legea cu privire la publicitate; Legea privind administrația publică locală; Legea privind statutul alesului local; Decretele șefului statului; Hotărârile și ordonanțele Guvernului RM; Hotărârile Curții Constituționale; Actele organelor din unitatea cu statut juridic special; Actele normative ale autorităților administrației publice locale.

Analizând cadrul legal național aferent domeniului electoral, se constată că standardele internaționale în domeniul drepturilor omului sunt transpuse într-o măsură considerabilă. Menționăm aici declarațiile și convențiile internaționale la care RM este parte, îndeosebi cele în materie de alegeri: Codul de bune practici în materie electorală și cel privind referendumurile, aprobate de Comisia de la Veneția. O atenție aparte o au constatările misiunilor de observare a alegerilor și opiniile Comisiei de la Veneția, care vin să îmbunătățească cadrul legal și procedurile electorale. Opiniile și recomandările Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR s-au reflectat în reforma electorală implementată în anul 2022, care s-a soldat și cu adoptarea de către Parlament a unui nou Cod electoral. Normele și principiile de drept internațional aplicabile în RM sunt: Declarația Universală a Drepturilor Omului; Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice; Documentul Reuniunii de la Copenhaga a Conferinței pentru dimensiunea umană a CSCE; Convenția asupra drepturilor politice ale femeilor; Convenția Europeană privind protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale și unele protocoale adiționale; Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Cadrul administrativ

Potrivit prevederilor Codului electoral, în exercitarea atribuțiilor sale, CEC se conduce de principiile imparțialității și neutralității politice, dispune de independență organizațională, funcțională, operațională și

financiară. În vederea realizării politicii electorale, CEC poate constitui instituții publice sau alte structuri organizaționale. În relațiile cu autoritățile oficiale ale statelor străine, CEC acționează în limitele competenței sale. CEC poate să participe la activitatea organismelor internaționale de profil și să devină membru al acestora.

CEC este asistată de un aparat al cărui structură și efectiv-limită se aprobă de către Comisie. Personalul Aparatului este compus din funcționari publici, supuși reglementărilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, dar și personal contractual care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor Codului muncii al RM nr. 154/2003. Prin reforma electorală din 2022, a fost asigurată funcționarea permanentă și a consiliilor electorale de circumscripție de nivelul II, prin intermediul președinților acestor organe care activează permanent și fac parte din Aparatul de lucru al CEC. Personalul Aparatului este numit sau angajat în funcție de către președintele CEC.

CEC este fondatorul Centrului de instruire continuă în domeniul electoral, care deține statut de instituție publică și realizează activități de instruire, educație, cercetare și informare în domeniul electoral.

Potrivit sistemului de management electoral, în afară de CEC, mai sunt constituite Consiliile electorale de circumscripție de nivelul II care, cu excepția consiliilor electorale de circumscripție constituite pentru secțiile de votare din afara țării și pentru localitățile din stânga Nistrului, reprezintă organe electorale cu caracter permanent, în persoana președinților. Ceilalți membri sunt desemnați în perioada electorală. Consiliile electorale de circumscripție de nivelul I și Birourile Electorale ale Secțiilor de Votare se constituie și funcționează doar în perioada electorală.

Conform legislației naționale, Curtea Constituțională confirmă rezultatele alegerilor parlamentare, prezidențiale și a referendumurilor republicane și validează mandatele deputaților și a șefului statului. Consiliile electorale de circumscripție au competența de a confirma rezultatele alegerilor locale și a referendumurilor locale, precum și de validare a mandatelor aleșilor locali, iar în cazul unui dezacord persoanele vizate pot solicita verificarea legalității acestor decizii în instanțele de judecată.

În procesul organizării și desfășurării alegerilor, inclusiv pentru a supraveghea integritatea finanțării corecte a competitorilor electorali, CEC colaborează cu o serie de autorități de stat, competențele cărora sunt descrise la art. 28 din Codul electoral, de ex: Ministerul Afacerilor Externe (organizarea alegerilor în afara țării), Ministerul Afacerilor Interne (asigurarea securității și prevenirea, contracararea și constatarea contravențiilor și a infracțiunilor), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Biroul politici de reintegrare (organizarea alegerilor pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului), Serviciul de Informații și Securitate (asigurarea securității și legalității procesului), Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Agenției pentru Securitate Cibernetică, Centrul pentru Comunicare Strategică și Combaterea Dezinformării, procuraturile etc.

Așa cum CEC nu are drept de inițiativă legislativă, propunerile pentru modificarea, completarea cadrului legal electoral sunt promovate prin intermediul Guvernului și/sau prin intermediul platformei parlamentare.

Controlul legalității procesului electoral este asigurat de către sistemul judiciar: Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel și judecătoriile.

Planuri viitor

Crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii RM a dreptului constituțional de a alege și de a fi ales în cadrul unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Cooperarea interinstituțională mai strânsă pentru a combaterea fenomenelor negative, inclusiv a ingerințelor externe (corupția electorală, finanțarea politică ilegală, campanii de dezinformare, atacuri cibernetice), pentru asigurarea unei democrații participative reziliente.

Planuri legislative

Adoptarea de amendamente la cadrul juridic pentru a consolida drepturile electorale pentru toate categoriile de cetățeni în conformitate cu cele mai bune standarde internaționale și europene, inclusiv recomandările misiunilor de observare ODIHR și opiniilor Comisiei de la Veneția.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

- Implementarea metodelor alternative de vot.
- Digitalizarea proceselor electorale, inclusiv dezvoltarea Sistemului informațional automatizat de stat "Alegeri".
- Dotarea logistică corespunzătoare a tuturor secțiilor de votare pentru asigurarea unui proces sigur, accesibil și rapid
- Asigurarea unei reprezentări egale în funcțiile electivă a femeilor și bărbaților.

Dezvoltarea parteneriatelor cu Rețeaua europeană de cooperare în domeniul electoral, Autoritatea pentru partide politice europene și fundațiile politice europene și alte structuri UE, dar și cu autoritățile electorale din statele membre UE în vederea consolidării capacităților administrative ale CEC.

Aspecte financiare

Comisia Electorală Centrală este finanțată din bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală. Bugetul CEC conține și mijloacele financiare destinate finanțării partidelor politice de la bugetul de stat, cota procentuală constituind 0,1% din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație.

Bugetul alocat CEC nu întotdeauna este suficient pentru realizarea obiectivelor stabilite în documentele de dezvoltare strategică a instituției. Aici se au în vedere investiții în infrastructură și tehnologii, sustenabilitate și dezvoltare. Astfel, CEC beneficiază de sprijinul partenerilor internaționali de dezvoltare. Datorită asistenței acordate de către parteneri, autoritatea electorală reușește să mențină și să îmbunătățească sistemele informaționale, să desfășoare campanii de informare, precum și să-și consolideze capacitățile pe domenii cheie precum supravegherea și controlul finanțării politice, digitalizarea procesului electoral și altele.

FUNCȚIONAREA PARLAMENTULUI ÎNTR-O SOCIETATE DEMOCRATICĂ

Prezentare generală a situației

Potrivit art.60 alineatul (1) din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului RM și unica autoritate legislativă a statului.

Totodată, Constituția consfințește în art.34 dreptul la informație, care reprezintă fundamentul principiului transparenței în activitatea autorităților publice. De remarcat că transparența decizională este conexă și dreptului la administrare, statuat prin art.39 din Constituție, care garantează cetățenilor dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

Articolul 70 al Constituției atribuie incompatibilitatea calității de deputat cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite cu excepția activității didactice și științifice. RM și-a asumat mai multe angajamente naționale și internaționale în domeniul integrității, având ca scop consolidarea sectorului de integritate, implementarea standardelor internaționale de integritate, adoptarea unor politici pentru prevenirea și combaterea corupției, cooperarea cu partenerii internaționali, adoptarea unor mecanisme eficiente de monitorizare, raportare și evaluare a progreselor în domeniul integrității. Aceste angajamente reflectă eforturile RM de a fortifica încrederea în instituțiile statului și de a promova integritatea ca fundament al guvernării.

Cadrul legislativ

Competențele Parlamentului, precum și alte reglementări privind funcționarea acestuia sunt reflectate în Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului. Acesta reglementează aspecte precum: înființarea și funcționarea Parlamentului; formarea Biroului Permanent și a fracțiunilor parlamentare; alegerea conducerii și a membrilor organelor de lucru; competențele acestora; organizarea lucrărilor parlamentare; procedura legislativă; subiecții și condițiile de exercitare a dreptului de inițiativă legislativă; accesul cetățenilor la informațiile aferente procesului legislativ; organizarea consultării publice; depunerea amendamentelor; dezbaterile proiectelor de lege în lecturi; procedura de vot; formele de control parlamentar; etica și conduita parlamentară; relațiile dintre Parlament și alte autorități; organizarea Secretariatului Parlamentului etc.

Asigurarea transparenței și responsabilității Parlamentului sunt reglementate prin următoarele acte normative:

- Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, care reglementează procedurile prin care autoritățile publice, inclusiv și Parlamentul, trebuie să asigure participarea activă a cetățenilor, organizațiilor neguvernamentale și altor părți interesate în procesul de elaborare a actelor normative;
- Legea nr.100/2017 privind actele normative, care reglementează procedura de avizare, consultare publică și efectuarea expertizei a actelor normative;
- Legea nr.148/2023 privind accesul la informații de interes public, care stabilește procedurile de solicitare și obținere de informații de la autoritățile publice, tipurile de informații furnizate de autorități, excepțiile de la divulgare și responsabilitățile autorităților publice;
- Hotărârea Parlamentului nr. 149/2023 pentru aprobarea Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului, care are drept scop încurajarea inițiativelor civice, eficientizarea aportului participativ al părților interesate în procesul de luare a deciziilor, contribuind, astfel, la asigurarea transparenței și creșterii credibilității acestuia.

Cadrul național de reglementare care are ca scop cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public sunt reflectate în:

- Programul național de integritate și anticorupție (2024-2028) și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia. Documentul are drept scop consolidarea sistemului național de prevenire și combatere a corupției prin continuarea dezvoltării unei culturi a integrității. Prin implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028 se urmărește diminuarea fenomenului de corupție și amplificarea gradului de integritate în sectorul public și privat;

- Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020–2025 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, care are ca scop realizarea a două obiective majore, precum prevenirea (inclusiv conformitatea cu prevederile cadrului normativ național și cooperarea internațională) și investigația financiară (inclusiv analiza operațională și strategică).

Cu referire la gradul de implementare în legislația națională a altor acte adoptate la nivel UE, precum și acte ale organizațiilor internaționale, este important de menționat că aceste acte nu sunt supuse unei transpuneri directe în legislația națională, ci mai degrabă se constată o preluare a conceptelor și principiilor enunțate în ele. Acest proces de implementare parțială sugerează că, deși există un cadru de referință stabilit la nivelul UE, aplicarea efectivă a acestor acte va fi determinată și de contextul național.

Cadrul administrativ

Potrivit articolului 141 din Regulamentul Parlamentului, asistența organizatorică, informațională și tehnică în activitatea Parlamentului, a Biroului permanent, a comisiilor permanente, a fracțiunilor parlamentare și a deputaților este asigurată de Secretariatul Parlamentului.

În acord cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Secretariatului Parlamentului, Secretariatul își desfășoară activitatea pe anumite domenii, precum: proces legislativ; control parlamentar; cooperare și reprezentare; transparență decizională și management instituțional. Subdiviziunile Secretariatului sunt responsabile de asigurarea transparenței decizionale și responsabilității activității parlamentare, în conformitate cu domeniile sale de competență. Totodată, în cadrul secretariatelor comisiilor permanente este desemnat un consultant principal responsabil de comunicarea și cooperarea cu societatea civilă și părțile interesate.

În cadrul Secretariatului Parlamentului RM a fost creată subdiviziunea responsabilă de controlul integrității profesionale - Serviciul Securitate și Integritate. Serviciul este responsabil de ținerea Registrului dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, Registrului declarațiilor privind conflictele de interese și a Registrului de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Adoptarea Codului de organizare și funcționare a Parlamentului, care conține *inter alia* prevederi care reglementează:

- garanții împotriva abuzului de adoptare a actelor normative în procedura de urgență;
- metodele de lucru ale comisiilor permanente de anchetă;
- conlucrarea dintre majoritatea parlamentară și opoziție.

Analiza cadrului național de reglementare, precum și angajamentele asumate de către RM și recomandările GRECO, determină necesitatea adoptării reglementărilor referitoare la statutul, etica și conduita deputatului în Parlament, inclusiv adoptarea restricțiilor de post angajare pentru deputați.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a crește capacitățile instituționale privind asigurarea transparenței și responsabilității legislativului, se urmărește implementarea unei platforme sociale pentru a asigura informarea în timp real a părților interesate despre proiectele de acte normative, consultări publice și alte informații de interes public; constituirea consiliilor de experți pe lângă comisiile permanente; asigurarea transmisiunii în direct a ședințelor tuturor comisiilor permanente și lansarea noii pagini web a Parlamentului.

Lipsa unei comisii permanente privind Integrarea Europeană reprezintă o provocare semnificativă pentru coordonarea eficientă, monitorizarea proceselor de luare a deciziilor privind politicile de integrare europeană, motiv pentru care constituirea unei comisii permanente responsabile de procesul de integrare europeană reprezintă o prioritate.

Asigurarea formării continue pentru deputați și funcționarii publici ai Secretariatului Parlamentului în domeniile procesului de aderare la UE, funcția de supraveghere, standardele etice, integritatea, comunicarea și cooperarea cu societatea civilă reprezintă o prioritate setată de către Parlament.

Aspecte financiare

Bugetul Parlamentului este destinat pentru buna funcționare a legislativului și a Secretariatului Parlamentului și este preconizat pentru acoperirea cheltuielilor de salarizare și întreținere, servicii informaționale, de telecomunicații, procurări de bunuri și servicii, inclusiv asigurarea cu servicii și bunuri IT, licențe etc. Există un mecanism riguros de planificare și control al cheltuielilor publice, care include stabilirea unor plafoane bugetare de către Ministerul Finanțelor. Toate tranzacțiile financiare se deservesc prin intermediul Trezoreriei de Stat, iar activitatea de executare bugetară este monitorizată de către Ministerul Finanțelor. Controlul privind utilizarea mijloacelor financiare pentru întreținerea legislativului și serviciilor de suport, de regulă, îl efectuează Curtea de Conturi, iar în unele cazuri, controlul bugetar poate fi efectuat de către Inspectoratul Control Financiar de Stat. Resursele financiare limitate impun o planificare atentă și o prioritizare a cheltuielilor, astfel încât să se asigure că Parlamentul dispune de toate resursele necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile constituționale.

ROLUL SOCIETĂȚII CIVILE

Republica Moldova s-a angajat să implementeze la nivel intern o serie de instrumente internaționale precum și standarde care garantează principiile fundamentale pentru protejarea și promovarea societății civile. Eforturile de integrare în UE necesită alinierea la cadrul juridic al UE, ceea ce va consolida protecția drepturilor societății civile.

Constituția Republicii Moldova și legile naționale oferă un cadru solid care sprijină funcționarea societății civile prin asigurarea respectării și protejării drepturilor fundamentale. Acest cadru oferă organizațiilor societății civile (OSC sau organizații necomerciale) un mediu prielnic pentru a activa fără impedimente, pentru a fi parte la o guvernare democratică și oferă un mediu previzibil în care societatea civilă poate prospera și se poate angaja într-un dialog semnificativ cu Guvernul.

Prezentare generală a situației

Cadrul național de reglementare este compus din mai multe documente strategice interconectate, al căror scop principal este de a asigura o guvernare eficientă, incluzivă și transparentă. Trebuie menționat faptul că OSC sunt o parte activă în elaborarea politicilor publice și au fost pe deplin implicate în elaborarea și consultarea documentelor de planificare strategică care le vizează: Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”; Strategia de reformă a administrației publice pentru anii 2023-2030; Programul de dezvoltare a OSC pentru anii 2024-2027; Planul de acțiuni privind guvernarea deschisă pentru anii 2023-2025.

Cadrul legislativ

Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale reprezintă cadrul juridic pentru formarea, funcționarea și dizolvarea organizațiilor necomerciale. Ea stabilește principiile asocierii voluntare, autonomia organizațiilor necomerciale în ceea ce privește stabilirea structurilor și activităților lor interne, precum și dreptul de a primi și de a utiliza mijloace financiare atât din surse interne, cât și din surse externe.

Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare garantează exercitarea libertății de exprimare și urmărește să stabilească un echilibru între această libertate și protecția onoarei, demnității și vieții private a persoanelor. Legea stabilește cadrul juridic pentru mass-media și alte canale de comunicare publică, asigurând societății civile libertatea de a disemina informații și opinii fără restricții nejustificate.

Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional este un garant al dreptului de implicare a organizațiilor societății civile în procesul de elaborare a politicilor. Aceasta mandatează autoritățile publice să informeze, să consulte și să implice OSC în toate etapele procesului decizional, de la elaborarea inițială a politicilor până la adoptarea finală a actelor juridice. Legea prevede mecanisme specifice de transparență, cum ar fi consultările publice, audierile și publicarea proiectelor de legi, permițând reprezentanților domeniului asociativ să contribuie și să influențeze în mod eficient rezultatele politicilor.

Cadrul administrativ

Capacitatea de punere în aplicare și executare a autorităților de stat este structurată pe diferite niveluri de guvernare, fiecare jucând un rol propriu în asigurarea faptului că politicile, legile și reglementările sunt aplicate în mod eficient. Această capacitate este esențială pentru menținerea statului de drept, protejarea drepturilor omului și promovarea transparenței și responsabilității în cadrul Guvernului.

La nivel legislativ, Parlamentul Republicii Moldova este principalul organism responsabil pentru elaborarea și adoptarea legilor care reglementează toate domeniile, inclusiv sectorul societății civile. Capacitatea Parlamentului de a adopta o legislație eficientă este susținută de mai multe comisii permanente, fiecare concentrându-se pe diferite domenii de politică, cum ar fi administrația publică, dezvoltarea regională, drepturile omului și finanțele. Aceste comisii fac parte integrantă din asigurarea faptului că legile sunt revizuite în detaliu, dezbătute și aliniate atât la interesele naționale, cât și la obligațiile internaționale.

Cancelaria de Stat este principala instituție la nivel central responsabilă de elaborarea cadrului regulator. În cadrul Cancelariei de Stat, Direcția pentru drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă coordonează cooperarea cu societatea civilă și sprijină punerea în aplicare a politicilor privind drepturile omului. Responsabilitățile mai largi ale Cancelariei de Stat includ monitorizarea punerii în aplicare a politicilor guvernamentale de cooperare cu societatea civilă și asigurarea faptului că RM își îndeplinește obligațiile internaționale, în special în domeniul drepturilor omului.

Planuri viitor

Sunt planificate următoarele acțiuni prioritare:

- Protecția sporită a apărătorilor drepturilor omului și a persoanelor care se implică în participarea publică.
- Mecanismele de consultare publică sunt concepute într-o manieră incluzivă, permițând societății civile să participe și să contribuie la procesul decizional.
- Creșterea eficienței proceselor administrative pentru organizațiile necomerciale.

Planuri legislative

Adoptarea de amendamente la cadrul juridic pentru a proteja drepturile și oferi garanții apărătorilor drepturilor omului.

Adoptarea amendamentelor necesare pentru transpunerea Directivei (UE) 2024/1069 privind protecția persoanelor care participă la viața publică împotriva cererilor nefondate sau a procedurilor judiciare abuzive (procese strategice împotriva participării publice).

Modificarea Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional ca urmare a unui exercițiu de evaluare și de aliniere a cadrului normativ național la Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei din 12 decembrie 2023 referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea sporirii eficienței proceselor administrative referitoare la organizațiile necomerciale (asociații publice, sindicate, asociații patronale, partide politice, grupuri de acțiune locală etc.), către finele anului 2026 se preconizează crearea și asigurarea funcționării noului sistem informațional automatizat Registrul de stat al unităților de drept (SIA RSUD), care va permite automatizarea procesului de înregistrare și dizolvare de stat, inclusiv a organizațiilor necomerciale.

Pentru consolidarea sustenabilității financiare a organizațiilor necomerciale, începând cu 2025: Facilitarea accesului organizațiilor necomerciale la mecanismele de finanțare de stat și Realizarea campaniilor anuale de informare pentru promovarea mecanismului de desemnare procentuală, cu un accent deosebit pe nivelul regional și local în vederea creșterii numărului de participanți.

În vederea îmbunătățirii calității și transparenței proceselor de consultare publică, la nivel central și local, mecanismele de consultare publică vor respecta principiile de incluziune și participare publică a societății civile și cetățenilor la procesul decizional. Începând cu 2025, este planificată dezvoltarea platformei consultative online particip.gov.md și organizarea eficientă a activității platformelor consultative permanente instituite în toate autoritățile publice centrale, precum și formarea funcționarilor publici pentru aplicarea eficientă a standardelor de transparență.

Pe parcursul anilor 2025 – 2027 se planifică promovarea modelelor de bune practici de consultare publică și transparență în procesul decizional la nivel local.

Aspecte financiare

În aspect financiar costurile de implementare a planurilor pe termen mediu pentru asigurarea unui mediu favorabil activității organizațiilor societății civile și a apărătorilor drepturilor omului, constituie 3.1 mil. lei, dintre care pentru măsurile legislative - 741 mii lei (24%) și pentru măsurile de consolidare a capacităților administrative - 2,3 mil. lei (76%).

Pe ani aceste costuri se repartizează după cum urmează: 2025 - 1,7 mil.lei; 2026 - 1,1 mil. lei; 2027 - 233 mii lei. Costurile măsurilor propuse urmează a fi finanțate din următoarele surse: 81% sau 2,5 mil. lei - din mijloacele bugetului de stat și 19% sau 590 mii lei - din asistență externă.

mii lei

	2025	2026	2027	Total

Finanțare subcapitol Rolul Societății Civile, dintre care:	1030	2424.29	700	4154,29
Măsuri Legislative		454.29		454.29
Măsuri de consolidare a capacităților instituționale	1030	1970	700	3700
<i>inclusiv:</i>				
Acoperite BS	480	2074.29	350	2904.29
Asistența externă				

CRITERIUL POLITIC

REFORMA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Introducere

O administrație publică funcțională și profesionistă este esențială pentru un stat candidat la aderarea la UE. Conform criteriilor de la Copenhaga, statele membre ale UE trebuie să dispună de *„capacitatea administrativă și instituțională necesară pentru implementarea eficientă a acquis-ului și pentru asumarea obligațiilor ce decurg din statutul de membru”*. În plus, *„dreptul cetățenilor la o bună administrare”* este consacrat în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (Art. 41)¹.

O administrație publică de calitate reprezintă fundamentul unei țări de succes, sustenabile și reziliente. Administrațiile publice, la nivel central și local, asigură răspunsul la crize, furnizează servicii, implementează reforme, gestionează investiții și, mai general, administrează cheltuielile publice pentru a crea valoare socială așteptată. Ele elaborează politici adecvate cu influență pe termen lung asupra coeziunii economice, sociale și teritoriale, precum și asupra progresului tehnologic. Administrațiile publice reprezintă legătura directă între stat și cetățeni, iar nivelul de integritate instituțională și transparență procedurală determină, în mod semnificativ, gradul de încredere socială în politicile naționale și în capacitatea statului de a răspunde așteptărilor colective.

Reforma administrației publice este imperativă în contextul aspirațiilor RM de integrare în UE. Procesul de aderare impune alinierea administrației publice la standardele europene, ceea ce presupune modernizarea structurilor, eficientizarea proceselor și adoptarea unor modele de guvernare orientate către cetățean. O administrație publică eficientă și transparentă nu este doar o cerință tehnică, ci și un pilon fundamental al integrării europene. Acest proces implică atât consolidarea capacităților instituționale, cât și simplificarea procedurilor administrative și creșterea responsabilității autorităților publice față de cetățeni. Reforma administrației publice are ca obiectiv principal crearea unei administrații moderne, eficiente și responsabile, fundamentată pe principii europene. Aceasta presupune transformarea administrației publice într-un sistem capabil să răspundă nevoilor societății și să susțină obiectivele de integrare europeană ale RM.

Capitolul dedicat reformei administrației publice (RAP) din Programul Național de Aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană (PNA) subliniază importanța unei administrații publice moderne, eficiente și transparente, adaptate standardelor europene. Prin conținutul acestui capitol se evidențiază angajamentul RM de a-și moderniza administrația în conformitate cu cerințele UE, creșterea eficienței și transparenței autorităților publice și consolidarea democrației. Obiectivul final este îmbunătățirea serviciilor publice oferite cetățenilor, ca parte integrantă a procesului de aderare la UE.

Capitolul privind RAP este structurat în 6 blocuri tematice (componente), fiecare având o arie de intervenție specifică și acțiuni prioritare pentru modernizarea administrației publice:

1. **Cadrul strategic al RAP:** Această componentă asigură monitorizarea și evaluarea continuă a progreselor în implementarea Strategiei de reformă a administrației publice.

¹ Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, 2012/C 326/02, https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj/eng

2. **Dezvoltarea și coordonarea politicilor publice:** Vizează consolidarea sistemului de fundamentare și implementare a politicilor, îmbunătățirea coordonării și planificării strategice, precum și creșterea capacității de monitorizare și evaluare.
3. **Serviciul public și managementul resurselor umane:** Se concentrează pe profesionalizarea serviciului public, alinierea acestuia la standardele europene și dezvoltarea unui sistem modern de recrutare, evaluare și formare continuă a funcționarilor publici.
4. **Organizare, responsabilitate și supraveghere:** Abordează raționalizarea și eficientizarea structurilor instituționale, consolidarea mecanismelor de responsabilitate și supraveghere, precum și consolidarea rolului autorităților autonome, precum Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului.
5. **Prestarea serviciilor publice:** Se axează pe modernizarea și digitalizarea serviciilor publice, dezvoltarea ecosistemului de e-Guvernare și îmbunătățirea accesibilității și calității serviciilor oferite cetățenilor.
6. **Managementul finanțelor publice:** Include măsuri pentru sporirea eficienței și transparenței în gestionarea resurselor financiare, asigurarea disciplinei bugetar-fiscale și îmbunătățirea cadrului normativ pentru planificarea și raportarea financiară.

Fiecare componentă include obiective clare și acțiuni concrete, care reflectă angajamentele RM de a moderniza administrația publică și de a alinia sistemul de guvernare la principiile și valorile UE. Sunt incluse măsuri legislative și administrative clare ce vor transforma modul în care funcționează autoritățile administrației publice centrale și locale, consolidând capacitatea statului de a răspunde nevoilor cetățenilor. În ansamblu, aceste măsuri au drept scop modernizarea sistematică a administrației publice, orientată spre eficiență, transparență și responsabilitate, contribuind la crearea unui mediu administrativ care să sprijine dezvoltarea economică, socială și integrarea RM în UE.

Autoritatea publică coordonatoare, Cancelaria de Stat, are rolul central în gestionarea și monitorizarea implementării RAP, asigurând integrarea eforturilor tuturor actorilor implicați. Cancelaria de Stat monitorizează progresul reformei, facilitează colaborarea interinstituțională și se asigură că toate acțiunile desfășurate respectă cerințele și standardele UE, contribuind astfel la realizarea obiectivelor strategice ale procesului de reformă. De asemenea, în procesul de reformă sunt implicate activ mai multe instituții-cheie, printre care se enumeră: Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), Oficiul Avocatului Poporului, Curtea de Conturi, Agenția Națională pentru Guvernare Electronică (AGE), Agenția Servicii Publice (ASP), precum și alte entități relevante. Fiecare dintre aceste instituții contribuie prin expertiza specifică și atribuțiile proprii, având un rol clar definit în implementarea reformei. Împreună, acestea asigură o abordare coordonată și integrată pentru a răspunde provocărilor complexe ale procesului de reformă.

Acest model de colaborare interinstituțională reflectă un angajament colectiv al RM pentru transformarea administrației publice într-un sistem eficient, transparent și orientat către cetățeni, aliniat la valorile și standardele europene.

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul reformei administrației publice și a înregistrat unele progrese. În special, legea și metodologia cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ - teritoriale locale au fost adoptate în a doua jumătate a anului 2023, dar ritmul punerii în aplicare ar trebui accelerat.

Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Componenta Reforma Administrației Publice (nr. Celex)

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), alb (netranspus)

CADRUL STRATEGIC AL REFORMEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Reforma administrației publice (RAP) este un obiectiv strategic al RM, care urmărește modernizarea, eficientizarea și transparentizarea activității autorităților publice, atât la nivel central, cât și la nivel local. Scopul principal al reformei este de a crea o administrație publică orientată către cetățean, capabilă să răspundă cerințelor procesului de integrare europeană și să respecte principiile de bună guvernare, promovate de UE.

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Guvernul a statuat RAP ca fiind una dintre prioritățile sale cheie. Programul său de guvernare „*Moldova prosperă, sigură, europeană*” adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28/2023 stabilește mai multe obiective și măsuri de politică RAP. Printre obiectivele RAP incluse în acest program se enumeră: avansarea RAP la nivel central și local; extinderea accesului la serviciile electronice pentru cetățeni și antreprenori, promovarea digitalizării proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice; elaborarea mecanismului pentru asigurarea disciplinei și evaluarea autorităților publice, precum și definirea criteriilor de performanță adecvate pentru activitatea acestora.

Strategia Națională de Dezvoltare „*Moldova Europeană 2030*” adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr. 315/2022 și *Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025*, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2023 definesc, de asemenea, RAP ca prioritate.

Administrația publică din RM este reglementată printr-un cadru normativ cuprinzător. Acest cadru include atât reglementări primare, cât și secundare, iar modificările recente ale acestora sunt orientate spre alinierea treptată la standardele UE și implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere (AA) dintre UE și RM.

Reformarea administrației publice este ghidată și susținută prin documente strategice-cheie, cum sunt: *Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023–2030*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, *Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023, și *Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA a performanței Republicii Moldova în administrația publică în raport cu principiile administrației publice*, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 182-d/2023 în care sunt stabilite măsurile necesare pentru modernizarea administrației publice, creșterea transparenței și îmbunătățirea serviciilor publice, orientând administrația către nevoile cetățenilor și cerințele UE.

Capacități administrative

Reforma administrației publice este una dintre prioritățile recunoscute și asumate de către Guvernul RM, iar implementarea acesteia este considerată o precondiție pentru realizarea tuturor reformelor cu

urmări directe asupra cetățenilor, care vizează interesul public și soluționarea promptă a situațiilor de urgență. Implementarea agendei de reforme necesare și asigurarea unui ritm accelerat de avansare în procesul de aderare la UE constituie o provocare majoră pentru administrația publică din RM, Or, asigurarea capacităților instituționale necesare pentru realizarea acestor reforme și asumarea schimbărilor sistemice în vederea pregătirii acestora pentru drepturile și obligațiile care vin odată cu aderarea la UE, implică identificarea unor resurse administrative și financiare semnificative.

Complexitatea în managementul și monitorizarea RAP impune necesitatea instituirii unui mecanism stabil de management care să implice o coordonare eficientă pe verticală și orizontală, în vederea realizării integrității în implementarea, monitorizarea și evaluarea efectelor reformei. Promovarea și implementarea RAP în RM reprezintă un efort comun la nivel de Guvern, cu implicarea directă a Cancelariei de Stat și a ministerelor de resort. Guvernul asigură coordonarea strategică, iar Cancelaria de Stat coordonează implementarea operațională și monitorizează progresul reformei.

Strategia RAP prevede trei niveluri de coordonare a procesului de implementare și monitorizare a măsurilor și activităților prevăzute. Primele 2 (nivelul politic și nivelul profesional) asigură coordonarea verticală, iar cel de-al treilea (nivelul operațional) asigură coordonarea orizontală.

- Nivelul politic - Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS),
- Nivelul profesional - Secretariatul pentru implementarea Strategiei de Reformă în Administrația Publică (Secretariatul SRAP),
- Nivelul operațional - Echipa SRAP din Cancelaria de Stat și persoanele de contact din instituții.

Cancelaria de Stat are un dublu rol în proces: pe de o parte, este instituția responsabilă de gestionarea, monitorizarea și raportarea privind implementarea procesului RAP, ceea ce înseamnă că asigură coordonarea orizontală a procesului, iar pe de altă parte este instituție de conducere pentru implementarea măsurilor și activităților din programele de implementare a SRAP, astfel încât, în această funcție, asigură coordonarea verticală. Echipa SRAP este compusă din reprezentanți ai Cancelariei de Stat și din persoanele de contact din următoarele instituții publice: Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Servicii Publice, Agenția Proprietății Publice. Echipa SRAP asigură coordonarea orizontală a implementării Strategiei RAP, fiind responsabilă de monitorizarea și coordonarea programelor de implementare, armonizarea priorităților cu Programul de Guvernare și angajamentele europene, precum și de evaluarea impactului reformei asupra priorităților strategice ale Guvernului.

Cancelaria de Stat dispune de un total de 306 poziții, dintre care 26% (81 poziții) implică responsabilități legate de diverse componente ale RAP.

Planuri de viitor

În ceea ce privește componenta *Cadrul strategic al RAP*, planurile de viitor vizează monitorizarea și evaluarea continuă a cadrului strategic, prin implementarea următoarelor acțiuni:

- **Acțiunea 1:** Elaborarea Raportului intermediar pentru perioada 2023-2026, cu scopul de a evalua eficacitatea implementării Strategiei de reformă a administrației publice din RM pentru anii 2023-2030. Conform Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice”, acest document urmează să fie finalizat până în decembrie 2026.
- **Acțiunea 2:** Elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030, conform termenului stabilit în Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice”, respectiv mai 2027.

Aspecte financiare

Pentru realizarea acțiunilor planificate în cadrul componentei *Cadrul strategic al RAP*, este estimată necesitatea unui buget total de **306,4 mii lei**. Această sumă include resursele financiare alocate pentru elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern privind Programul de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030, precum și pentru elaborarea Raportului intermediar aferent perioadei 2023-2026, necesar evaluării eficacității implementării Strategiei pentru anii 2023-2030.

DEZVOLTAREA ȘI COORDONAREA POLITICILOR

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Sistemul național de dezvoltare și coordonare a politicilor publice din RM are la bază un cadru normativ și metodologic robust, care reglementează toate procesele aferente ciclului de elaborare a politicilor publice, planificării strategice, coordonării proceselor de integrare europeană, asigurând infrastructura instituțională guvernamentală necesară. Elaborate în conformitate cu Principiile administrației publice și standarde UE și OCDE, reglementările principale în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor sunt orientate spre preluarea bunelor practici ale UE și implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere (AA) dintre UE și RM.

RM dispune de documente-cheie care formează cadrul strategic și operațional în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor publice, inclusiv coordonarea proceselor de integrare europeană.

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”² (SND) este documentul național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării. SND se bazează pe angajamentele internaționale asumate de către RM, inclusiv Acordul de Asociere dintre RM și UE și Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030. Totodată, *Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030* și *Strategia privind managementul finanțelor publice pentru perioada 2023-2030* stabilesc obiectivele strategice pe termen lung în domeniul coordonării politicilor publice, iar indicatorii de impact setați țintesc orizontul anului 2030.

Conform recomandărilor Raportului de monitorizare SIGMA „*Administrația publică în Republica Moldova. Evaluare în conformitate cu principiile administrației publice*”, în anul 2024 PNA în calitate de document principal de programare la nivel național a fost definit și integrat în cadrul național de planificare strategică³. Poziționarea respectivă a PNA în sistemul național de planificare strategică a conferit acestuia prioritate absolută pentru toate strategiile și programele dezvoltate la nivel sectorial. Respectiv, toate documentele de politici în procesul de elaborare vor considera, dezvolta și detalia angajamentele UE, iar măsurile pentru ridicarea nivelului de pregătire pentru aderarea RM la UE și pentru alinierea legislației naționale la legislația UE sunt integrate transversal în toate domeniile de dezvoltare social-economică a țării.

Pe termen mediu și scurt, obiectivele specifice, acțiunile de reformă și proiectele de dezvoltare ce urmează a fi realizate de Guvern în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor sunt planificate și

² Legea nr. 315/2022 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro

³ Hotărârea Guvernului nr. 661 din 25.09.2024 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145291&lang=ro, prin care a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145294&lang=ro#

operaționalizate prin intermediul Programului pentru implementarea în perioada 2023-2026 a Strategiei de reformă a administrației publice din RM pentru anii 2023-2030, Planul național de aderare a RM la UE pentru anii 2024-2027, Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2025-2027 și Planul național de reglementări pentru anul 2025.

Cadrul normativ primar în vigoare reglementează toate procesele aferente dezvoltării și coordonării politicilor publice și stabilește infrastructura instituțională guvernamentală necesară. Principalele reglementări în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor publice sunt statuate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 235/2006 privind principiile de reglementare a activității economice, Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea fiscală.

În anul 2024, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative a fost modificată, fiind perfecționat procesul de documentare, analiză și fundamentare a proiectelor de acte normative, precum și perfecționate mecanismele de avizare și expertizare a proiectelor, în special ce țin de conceptul de analiză a impactului reglementării, a expertizei de compatibilitate pentru proiectele cu relevanță UE și a expertizei juridice și anticorupție.

Totodată, pentru facilitarea procesului de aplicare corectă și uniform a prevederilor legislației în vigoare, a fost dezvoltat un cadrul normativ secundar solid, care susține și ghidează autoritățile publice în realizarea celor mai importante procese, cum ar fi: planificarea strategică și procesul bugetar, armonizarea legislației naționale la acquis-ul UE și efectuarea expertizei de compatibilitate a proiectelor de acte normative, evaluarea impactului politicilor, estimarea costurilor politicilor, utilizarea datelor în procesul decizional.

În vederea implementării modificărilor operate la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, cât și recomandările din Raportul de monitorizare SIGMA a performanței RM în administrația publică în raport cu principiile administrației publice, în anul 2024 au fost introduse modificări la Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, Regulamentul privind armonizarea legislației RM cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 și Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului 386/2020. Astfel, au fost perfecționate reglementările principale care vin să asigure eficientizarea activității Guvernului, atât în procesul de planificare strategică și operațională, în procesul de creație legislativă a actelor normative adoptate de Guvern, cât și în relațiile acestuia cu autoritățile autonome, precum și ajustarea prevederilor referitoare la relațiile cu cetățenii și asigurarea accesului la informația de interes public.

Capacități administrative

Pentru asigurarea unui management eficient și coerent al procesului de guvernare, Cancelaria de Stat, în cooperare cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției, exercită funcțiile și atribuțiile Centrului Guvernului. Atribuțiile - cheie ale Cancelariei de Stat, reglementate prin Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, Hotărârea de Guvern nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, și Hotărârea de Guvern nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structura și efectivul-limită ale Cancelariei de Stat, vizează: coordonarea procesului de integrare europeană; coordonarea procesului de conformitate juridică a proiectelor de acte normative și de transpunere a legislației UE în cea națională; pregătirea și coordonarea ședințelor Guvernului, coordonarea procesului de planificare strategică, elaborare a politicilor și asigurare a coerenței cu prioritățile guvernamentale; coordonarea asistenței externe; monitorizarea performanței Guvernului, inclusiv reforma administrației publice; coordonarea activității de comunicare a Guvernului și de asigurare a transparenței în procesul

decizional; gestionarea relațiilor dintre Guvern și alte structuri ale statului, în primul rând Parlamentul și Președintele.

În total, pentru asigurarea proceselor de coordonare a politicilor și integrare europeană în cadrul aparatului central al Cămarilor de Stat sunt prevăzute 147 unități de personal, ceea ce constituie circa 48% din efectivul limită al Cămarilor de Stat (306 unități). Actualmente, în cadrul a 18 subdiviziuni structurale ale Cămarilor de Stat cu atribuții în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor și integrare europeană sunt angajați 137 de persoane, ceea ce reprezintă circa 93% din numărul total de unități de personal (147 unități).

În cadrul celor 14 ministere atribuțiile de planificare strategică și operațională, coordonarea procesului de elaborare a politicilor sectoriale în vederea creșterii eficienței și eficacității politicilor publice și asigurării alinierii politicilor sectoriale la standardele și cerințele de aderare la UE sunt exercitate de subdiviziunile de coordonare a politicilor publice și integrare europeană, activitatea cărora este reglementată de Regulamentul - cadru al acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 462/2021. În total, subdiviziunile respective dispun de un efectiv limită de 83 de unități de personal, de regulă constituite din 4-10 persoane, în dependență de domeniile gestionate de minister, acestea fiind suplinite cu personal în proporție de circa 82%.

Suplimentar, începând cu anul 2022, personalul ministerelor a crescut în total cu circa 20% datorită consolidării subdiviziunilor sectoriale responsabile de elaborare a politicilor publice și a celor de coordonare a procesului de integrare europeană.

Un rol important în verificarea calității politicilor publice și asigurarea fundamentării acestora în baza evidențelor, inclusiv a corelării acestora cu resursele disponibile, a fost conferit platformelor guvernamentale interinstituționale de coordonare, reconfigurate și consolidate: Consiliul pentru coordonarea dezvoltării durabile (CCDD)⁴; Comitetul interministerial pentru planificare strategică (CIPS)⁵ și Platforma secretarilor generali a ministerelor (HG 610/2018).

Implementarea agendei de reforme necesare și asigurarea unui ritm accelerat de avansare în procesul de aderare la UE constituie o provocare majoră pentru administrația publică din RM, Or, asigurarea capacităților instituționale necesare pentru realizarea acestor reforme și asumarea schimbărilor sistemice în vederea pregătirii acestora pentru drepturile și obligațiile care vin odată cu aderarea la UE implică identificarea unor resurse administrative și financiare semnificative.

În acest sens, Guvernul s-a angajat să promoveze dezvoltarea capacităților administrative și implementarea managementului performanței orientat spre rezultate al tuturor autorităților publice centrale, stabilindu-și în Programul de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice din RM pentru anii 2023-2030 revizuirea reglementărilor privind planificarea și raportarea performanțelor instituționale ale autorităților publice centrale și dezvoltarea unui set de indicatori de performanță, încât către finele anului 2025, 100% autoritățile publice centrale să aplice în activitate managementul performanței orientat spre rezultate.

Capacitățile tuturor autorităților administrației publice centrale urmează să fie dezvoltate și fortificate în vederea aplicării uniforme și corecte a sistemului de fundamentare și implementare a politicilor publice pe bază de dovezi, care va fi generalizat, consolidat și va funcționa eficient, inclusiv în vederea: asigurării procesului de transpunere și implementare a acquis-ului UE, îmbunătățirii coordonării și planificării strategice a politicilor conform celor mai bune practici europene, asigurării proceselor de estimare în raport a tuturor resurselor financiare disponibile (interne și internaționale) și creșterea semnificativă a capacității de valorificare a acestora.

⁴ [Dispoziția Guvernului nr.181-d/2023](#) cu privire la Consiliul pentru coordonarea dezvoltării durabile.

⁵ [Hotărârea Guvernului nr.1070/2023](#) privind instituirea Comitetului interministerial pentru planificare strategică.

Capacitatea analitică și expertiza sectorială în prezent insuficient dezvoltată în ministere, va fi fortificată în special în domenii precum analiza datelor și evaluarea cantitativă și calitativă a impactului politicilor. În practică, calitatea analizei impactului realizată în mod sistematic în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative, inclusiv controlul calității în acest domeniu urmează a fi îmbunătățite.

Planuri de viitor

Acțiunile planificate în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor se vor axa pe creșterea capacităților autorităților necesare pentru implementarea reformelor planificate pentru pregătirea țării de a deveni un stat membru al UE, inclusiv vor fi fortificate capacitățile de elaborare și evaluare a politicilor, de management a fondurilor de preaderare și a capacităților de implementare a reformelor asociate procesului de aderare la UE. De asemenea, vor fi dezvoltate și puse în aplicare sistemele informaționale de elaborare a politicilor de o manieră coordonată, predictibilă și transparentă, care să asigure o performanță instituțională solidă și o capacitate instituțională înaltă de livrare a reformelor necesare pentru transformarea țării într-un stat european.

Pentru următoarea perioadă de planificare se propune implementarea uniformă și calitativă a noului cadru de reglementare în domeniul planificării strategice, care integrează plenar în sistemul de planificare pe termen mediu și scurt angajamentele RM în domeniul integrării europene și oferă flexibilitate și coerență, asigurând operaționalizarea deplină a acestora.

Dezvoltarea și implementarea sistemului informatic „e-Legislație” va asigura trasabilitatea, predictibilitatea și transparența procesului legislativ, iar dezvoltarea și implementarea sistemului informatic de monitorizare a documentelor de politici și a documentelor de planificare „e-Monitorizare” va digitiza și unifica pe o platformă unică toate procesele aferente planificării strategice.

Mecanismul de monitorizare a performanței instituționale în baza indicatorilor de performanță (KPI) va fi extins către finele anului 2026 pentru toate autoritățile publice centrale.

În perioada 2025-2027 vor fi dezvoltate capacitățile a cel puțin 200 funcționari publici anual în domeniul elaborării politicilor și analizei impactului, conform noului cadru normativ și metodologic aprobat în anul 2024. Consolidarea capacităților funcționarilor publici în toate domeniile care vizează procesul de aderare la UE și de management al proiectelor urmează a fi realizată în toate autoritățile întru creșterea capacităților de absorbție și sprijinirea reformelor prin gestionarea eficientă a fondurilor de preaderare la UE.

Aspecte financiare

Pentru implementarea acțiunilor planificate privind promovarea managementului instituțional bazat pe performanțe, dezvoltarea soluțiilor digitale pentru creșterea eficienței în administrația publică, cooperarea cu societatea civilă și consolidarea capacităților administrative, inclusiv la aspectele privind integrarea europeană, elaborarea politicilor și evaluarea impactului de reglementare, asigurarea transparenței decizionale, costurile totale estimate se estimează la circa **9,985.0 mii lei** ($\approx$ **9.99 milioane lei**), dintre care 3.649,0 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat iar 6.336,0 mii lei din asistență externă.

SERVICIUL PUBLIC ȘI MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Serviciul public din RM este reglementat printr-un cadru normativ cuprinzător, care asigură organizarea, funcționarea și profesionalizarea funcției publice, precum și managementul resurselor umane din administrația publică. Acest cadru include atât reglementări primare, cât și secundare, iar modificările recente ale acestora sunt orientate spre alinierea treptată la standardele UE și implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere (AA) dintre UE și RM.

Reglementările de bază pentru funcția publică sunt reprezentate de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care definește funcția publică și stabilește regimul juridic aplicabil în domenii precum recrutarea, evaluarea, promovarea și răspunderea funcționarilor publici, completate de cele ale Hotărârii Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Reformarea serviciului public este coordonată prin documente strategice-cheie, cum sunt *Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023–2030*, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, *Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023, *Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 și *Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA a performanței Republicii Moldova în administrația publică în raport cu principiile administrației publice*, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 182-d/2023 în care sunt stabilite măsurile necesare pentru modernizarea serviciului public, dar și alinierea la Principiile administrației publice⁶ care stabilesc criteriile pentru buna guvernanță publică.

Serviciul public din RM a fost evaluat de SIGMA, în octombrie 2023, în conformitate cu Principiile administrației publice. Raportul evidențiază evoluțiile, necesitatea modificărilor cadrului normativ și direcțiile de acțiune esențiale pentru alinierea la standardele europene în domeniu.

Prin adoptarea Legii nr. 47/2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane), s-au consolidat capacitățile de administrare a funcției publice, profesionalizarea și depolitizarea serviciului public, în special în ceea ce privește recrutarea, selecția și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici de conducere de nivel superior. Totodată, pentru sporirea atractivității serviciului public au fost aprobate prin Legea nr. 96/2024, modificări la Legea nr. 123/2023 privind stagiile plătite în serviciul public.

Regimul juridic al persoanelor cu funcții de demnitate publică și al personalului din cabinetele acestora este definit prin Legea nr. 199/2010 privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legea nr. 80/2010 privind statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții publice, în timp ce statutul personalului contractual este reglementat de Codul Muncii nr. 154/2003.

Funcțiile publice cu statut special, precum cele din serviciul diplomatic, vamal, fiscal, securitatea publică și domeniul anticorupție, sunt reglementate prin acte normative speciale⁷ care completează dispozițiile generale prevăzute de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

⁶ OCDE (2023), Principiile Administrației Publice, OCDE; Paris

⁷ Legea nr. 761/2001 privind serviciul diplomatic, Legea nr. 302/2017 privind Serviciul Vamal, Codul Fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legea nr. 1104/2002 privind Centrul Național Anticorupție etc.

Pentru asigurarea unui standard ridicat de etică și integritate în serviciul public, cadrul normativ include *Codul de conduită al funcționarului public*, aprobat prin Legea nr. 25/2008, și este completat de reglementări precum *Legea nr. 122/2018 privind avertizorii de integritate*, *Legea nr. 82/2017 privind integritatea* și *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*.

Capacități administrative

Politica statului în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici este de competența Guvernului și este realizată prin Cancelaria de Stat. Potrivit prevederilor *Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, Cancelaria de Stat elaborează, coordonează, promovează și monitorizează implementarea politicii statului în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici în administrația publică.

În domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici, Cancelaria de Stat exercită următoarele funcții de bază, stabilite în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public: elaborarea și promovarea politicii statului în domeniul serviciului public și a procedurilor de personal privind planificarea resurselor umane, asigurarea cu personal, formarea și dezvoltarea profesională, motivarea și menținerea personalului, administrarea personalului; consolidarea capacităților autorităților publice în domeniul implementării politicii statului în domeniul serviciului public și a procedurilor de personal. De asemenea, Cancelaria de Stat coordonează, la nivel național, sistemul de formare și dezvoltare profesională a personalului, contribuie la transformarea digitală în managementul funcției publice și asigură evidența funcțiilor publice și a funcționarilor publici la nivel național.

Responsabilitatea pentru gestionarea personalului din autoritățile publice este împărțită între autoritățile administrației publice centrale și locale, în conformitate cu competențele atribuite prin cadrul normativ.

Conform *Hotărârii Guvernului nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structura și efectivul-limită ale Cancelariei de Stat*, gestionarea funcției publice și a funcționarilor publici la nivel național este exercitată prin subdiviziunea Direcția managementul funcției publice. Această Direcție este formată din 10 unități de personal, ceea ce reprezintă 3,06% din efectivul limită al Cancelariei de Stat. Raportul dintre numărul personalului din Direcția managementul funcției publice și numărul de funcții publice instituite în administrația publică este de 1:1774, ceea ce reflectă resurse limitate raportate la volumul responsabilităților.

Punerea în aplicare a politicilor și cadrului normativ în domeniul managementului resurselor umane, formarea funcționarilor publici și gestionarea evidenței acestora la nivelul autorităților publice centrale și locale este realizată de subdiviziunile de resurse umane, de regulă compuse din 1-3 persoane. Aceste subdiviziuni îndeplinesc, în principal, sarcini administrative, cum ar fi gestionarea personalului, furnizarea asistenței informaționale și metodologice în managementul funcției publice, precum și menținerea evidenței datelor și documentelor referitoare la personalul autorității publice.

La nivelul ministerelor și al autorităților publice centrale subordonate Guvernului, raportul dintre numărul persoanelor din subdiviziunile de resurse umane și efectivul-limită al acestor autorități este de 1:45, ceea ce subliniază resursele insuficiente pentru gestionarea eficientă a resurselor umane.

Capacitatea administrativă în acest domeniu este determinată și de lipsa unui sistem informațional integrat pentru gestionarea resurselor umane în serviciul public. Un astfel de sistem ar putea oferi informații complete pentru luarea deciziilor în domeniu și ar servi drept instrument de lucru pentru subdiviziunile de resurse umane.

Capacitățile administrative existente sunt în curs de consolidare, inclusiv prin introducerea unor criterii clare pentru stabilirea numărului de unități în subdiviziunile de resurse umane, conform

Regulamentului-cadru al subdiviziunii resurse umane din autoritatea publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009, care pune în aplicare prevederile Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public.

Planuri de viitor

În domeniul serviciului public și managementului resurselor umane, măsurile normative nu vizează transpunerea actelor UE, dar sunt esențiale pentru implementarea prevederilor art. 22 din Acordul de Asociere (AA) dintre UE și RM, a recomandărilor Comisiei Europene reflectate în Raportul de țară pe 2024 privind RM, precum și a celor prezentate în Raportul de monitorizare SIGMA „Administrația publică în Republica Moldova”.

Pentru intervalul 2025–2027, sunt esențiale măsurile legislative pentru crearea unui serviciu public modern, eficient și integru, capabil să răspundă cerințelor actuale și viitoare în procesul de integrare europeană. Acestea includ:

1. *Modificarea Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public și a Hotărârii Guvernului nr. 201/2009 privind aplicarea acestei legi.* Scopul este implementarea practicilor de recrutare competitive, evaluare și promovare bazate pe merit și depolitizare în serviciul public. Imperativitatea acestor proceduri rezultă din recomandarea Comisiei Europene de a „*elabora și aproba o politică și legislație generale privind profesionalizarea serviciului public și a politicilor de resurse umane bazate pe merit*”, menționată în capitolul RAP din Raportul de țară pe 2024 privind RM. Modificările normative vor fi precedate de elaborarea unor concepte moderne care să transpună meritocrația în sistemul de recrutare în funcția publică, dezvoltarea în carieră a funcționarilor publici și cadrul de competențe al funcționarilor publici.
2. *Elaborarea Hotărârilor de Guvern privind crearea entității responsabile de dezvoltarea profesională a funcționarilor publici și privind aprobarea Programului de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru 2025–2027.* Aceste elaborări normative se aliază la recomandarea Comisiei Europene privind profesionalizarea serviciului public.
3. *Revizuirea Legii nr. 123/2023 privind stagiile plătite în serviciul public,* inclusiv și cadrul secundar aferent, pentru atenuarea provocărilor legate de atragerea și menținerea funcționarilor publici competenți, menționate de Comisia Europeană în Raportul de țară pe 2024 privind RM. Aceste modificări vor fi fundamentate pe principiile meritocrației, transparenței și egalității de șanse în accesul la serviciul public.
4. *Elaborarea și adoptarea Legii privind Codul de conduită și etică profesională pentru persoanele cu funcții de demnitate publică,* aliniată la recomandările GRECO. Această lege va avea scopul de a promova valorile etice în rândul demnitarilor și de a asigura un climat de integritate instituțională în administrația publică.
5. *Modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.* Cadrul normativ primar aferent politicii de salarizare va fi modificat în vederea revizuirii sistemului unitar de salarizare pentru a asigura o remunerare adecvată care reflectă echitatea internă, transparența, competitivitatea relativă și stimulează performanța demonstrată, pentru personalul din administrația publică, dar și altor grupuri ocupaționale din sectorul bugetar.
6. *Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1231/2018 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar”.* Cadrul normativ secundar aferent politicii de salarizare va fi revizuit în conformitate cu prevederile noi ale Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Implementarea cerințelor de aderare la UE implică și măsuri de consolidare a capacităților administrative în domeniul serviciului public și managementului resurselor pentru dezvoltarea unei administrații publice eficiente, transparente și profesioniste, capabile să gestioneze resursele umane conform principiilor meritocrației, eticii și integrității. Acțiunile prioritare includ atât transpunerea cadrului normativ, cât și îmbunătățirea competențelor instituționale pentru aplicarea eficientă a politicilor europene în acest domeniu esențial.

Raportat la constatările și recomandările Comisiei Europene reflectate în Raportul de țară pe 2024 privind RM și la cele prezentate în Raportul de monitorizare SIGMA „Administrația publică în Republica Moldova”, măsurile de consolidare a capacităților administrative sunt planificate astfel:

1. *Consolidarea rolului și capacităților instituționale ale Cancelariei de Stat și ale subdiviziunilor de resurse umane din autoritățile publice, în cadrul unui sistem integrat de management al funcției publice și al funcționarilor publici.* În acest scop, vor fi implementate următoarele acțiuni: stabilirea numărului de personal necesar Cancelariei de Stat în funcție de natura, volumul și complexitatea atribuțiilor, în calitate de coordonator național al sistemului de management al funcției publice, precum și asigurarea unei structuri redimensionate pentru subdiviziunile resurse umane din autoritățile publice, conform standardelor aprobate; elaborarea și aplicarea procedurilor/instrumentelor standardizate pentru monitorizarea implementării procedurilor de personal la nivelul autorităților administrației publice centrale, contribuind astfel la uniformizarea și eficientizarea proceselor de management al resurselor umane; dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din Cancelaria de Stat și subdiviziunile de resurse umane din autoritățile publice centrale, prin programe de formare și dezvoltare profesională, formare a formatorilor, mentorat și schimb de experiență.

2. *Implementarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a respectării cadrului normativ privind gestionarea funcției publice și a funcționarilor publici în cadrul autorităților publice centrale,* pentru asigurarea conformității, eficienței și transparenței proceselor administrative, acțiune care va necesita elaborarea de proceduri și instrumente standardizate pentru monitorizarea implementării procedurilor de personal, și elaborarea ghidurilor metodologice pentru implementarea cadrului normativ privind funcția publică.

3. *Modernizarea sistemului de management al funcției publice prin implementarea unui sistem standardizat și uniform de recrutare, promovare și evaluare.* Acțiunea implică elaborarea a noilor concepte privind sistemul de recrutare în funcția publică pentru autoritățile publice centrale, privind dezvoltarea în carieră a funcționarilor publici și privind cadrul de competență al funcționarilor publici, dar și pilotarea acestora.

4. *Dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat pentru evidența și gestionarea funcțiilor publice și a funcționarilor publici (SI EMRU).* Această măsură are ca scop asigurarea evidenței și gestionarea eficientă a funcțiilor publice și personalului din autoritățile publice, contribuind la creșterea transparenței, eficienței și accesibilității procedurilor de personal. Acțiunea respective va sprijini consolidarea capacităților administrative, prin oferirea unui instrument modern și performant pentru gestionarea resurselor umane, susținând astfel alinierea serviciului public la standardele europene. Acțiuni planificate pentru elaborarea și implementarea acestui sistem informațional vizează: dezvoltarea și aprobarea cadrului de reglementare necesar pentru implementarea și utilizarea SI EMRU, incluzând și normele tehnice relevante; proiectarea și dezvoltarea modulară a SI EMRU, asigurând funcționalitățile necesare, precum și interoperabilitatea cu alte sisteme informatice relevante domeniului.

5. *Consolidarea capacităților instituționale în domeniul formării și dezvoltării profesionale a funcționarilor publici.* Această acțiune are drept obiectiv crearea unui sistem integrat și performant de formare profesională, capabil să sprijine dezvoltarea continuă a competențelor funcționarilor publici și să promoveze excelența în administrația publică și implică: crearea unei entități dedicate formării și dezvoltării

profesionale a funcționarilor publici, cu scopul de a eficientiza activitățile de formare și de a asigura un cadru coerent și modern de dezvoltare profesională la nivel național; îmbunătățirea abilităților profesionale ale personalului și formatorilor naționali ai entității responsabile, prin programe specializate de formare, mentorat și schimburi de experiență, pentru a susține calitatea și eficiența proceselor de instruire.

6. *Implementarea Programului de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru perioada 2025-2027.* Scopul implementării Programului este profesionalizarea funcției publice prin crearea și implementarea unui sistem modern, eficient și adaptat nevoilor actuale ale administrației publice, inclusiv și consolidarea capacităților profesionale ale funcționarilor publici.

7. *Implementarea programului de stagii plătite în administrația publică,* fundamentat pe principiile meritocrației, transparenței și egalității de șanse, pentru atragerea și dezvoltarea viitorilor profesioniști în serviciul public, contribuind la creșterea competitivității și calității resurselor umane în administrația publică.

8. *Dezvoltarea capacităților manageriale și profesionale ale funcționarilor publici de conducere de nivel superior din administrația publică centrală,* prin care se urmărește formarea unui corp de lideri și manageri capabili să răspundă provocărilor actuale, să asigure performanța instituțională și să contribuie la dezvoltarea durabilă a administrației publice. Acțiunea se va realiza prin: dezvoltarea și implementarea a unui program de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere, axat pe leadership, planificare strategică și managementul performanței și elaborarea și implementarea unui Curs managerial destinat funcționarilor publici de conducere.

9. *Consolidarea mecanismelor de integritate instituțională și etică profesională în administrația publică,* pentru crearea unui mediu instituțional bazat pe integritate și responsabilitate, precum și alinierea la recomandările GRECO privind buna guvernare și prevenirea corupției în administrația publică prin elaborarea și implementarea unui ghid metodologic de aplicare a Codului de conduită și etică profesională și prin dezvoltarea și pilotarea unui instrument de monitorizare a respectării restricțiilor post-angajare, pentru asigurarea conformității și prevenirea conflictelor de interese în administrația publică.

Aspecte financiare

Pentru realizarea acțiunilor planificate privind elaborarea actelor normative, implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative, costurile totale estimate se ridică la **90.931,36 mii lei** (≈ 90,93 mil. lei), conform analizei necesarului financiar.

Costurile pentru elaborarea actelor normative sunt estimate la 1.664,36 mii lei, dintre care 1.264,36 mii lei sunt acoperite din resursele alocate de la bugetul de stat, iar 400,0 mii lei de la partenerii de dezvoltare.

Costurile pentru implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative sunt estimate la 89.267,0 mii lei, dintre care 39.415,5 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat. Restul de 49.851,5 mii lei reprezintă costuri neacoperite la momentul actual, care necesită identificarea surselor financiare suplimentare, inclusiv din partea partenerilor de dezvoltare.

ORGANIZARE, RESPONSABILITATE ȘI SUPRAVEGHERE

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al administrației publice, pe componenta *Organizare, responsabilitate și supraveghere*, include un ansamblu de acte normative care reglementează structura, funcționarea și monitorizarea autorităților publice centrale și locale, precum și responsabilitatea acestora față de cetățeni și alte entități relevante. Printre principalele acte normative care stau la baza organizării și funcționării administrației publice din RM enunțăm: *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern*, care stabilește structura și atribuțiile Guvernului, *Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate*, care reglementează organizarea și funcționarea ministerelor și a altor autorități administrative centrale, *Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*, care definește structura, competențele și funcțiile autorităților publice locale, și *Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă*, care reglementează transferul de competențe de la nivel central către autoritățile locale.

În scopul creșterii capacității instituționale a autorităților administrației publice locale, a fost adoptată *Legea nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale* și aprobată *Hotărârea Guvernului nr. 925/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei privind amalgamarea voluntară*. Având în vedere insuficiența resurselor financiare și celor umane care se atestă la nivel local, precum și în scopul asigurării unei administrări eficiente a treburilor locale, a fost adoptată *Legea nr. 17/2023 cu privire la asociațiile de dezvoltare intercomunitară*, care reprezintă un instrument și o oportunitate reală pentru autoritățile administrației publice locale în calea depășirii problemelor existente.

Transparența decizională și accesul cetățenilor la informațiile publice sunt reglementate prin *Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional* și *Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public*, adoptată de Parlament la 9 iunie 2023. Noul act normativ extinde categoriile de entități obligate să ofere informații de interes public, reglementează conceptul de transparență proactivă și, spre deosebire de legea anterioară, asigură accesul la informațiile de interes public pentru orice persoană fizică sau juridică care se află pe teritoriul RM.

Adițional, au fost adoptate *Hotărârea Guvernului nr. 1027/2023 privind modul de înregistrare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public* și *Hotărârea Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora*. În ceea ce privește responsabilitatea financiară, *Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern* și *Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea fiscală* instituie mecanisme pentru utilizarea eficientă a resurselor publice și respectarea normelor de gestiune financiară.

Supravegherea și controlul autorităților publice sunt reglementate prin *Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi (CCRM)*, care efectuează audituri financiare și de performanță, și *Legea nr. 52/2014 privind Avocatul Poporului*, care protejează drepturile cetățenilor și monitorizează conformitatea autorităților cu normele de drept. Legea supremă a statului identifică mandatul general de audit al CCRM, iar *Legea nr. 260/2017*⁸ privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a RM îi oferă statutul de Instituție Supremă de Audit (ISA) și gradul de independență necesar, așa precum prevede Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI⁹. Legea organică a CCRM divizează clar mandatul obligatoriu de audit de cel opțional și oferă dreptul de a realiza toate tipurile de audit prevăzute de SIA INTOSAI, precum și stipulează funcțiile și responsabilitățile participanților la procesul de planificare și de implementare a activităților de audit public extern etc.

⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141392&lang=ro#

⁹ În special Secțiunea 5 din INTOSAI-P1 „Declarația de la Lima” și Principiul 1 din INTOSAI – P 10 „Declarația de la Mexic” (independență organizațională, funcțională, operațională și financiară).

Acest set de reglementări formează un cadru juridic robust, menit să asigure organizarea eficientă, responsabilitatea în utilizarea resurselor publice și transparența activității administrației, contribuind la consolidarea încrederii cetățenilor și alinierea la standardele europene.

Capacități administrative

Adaptarea instituțiilor și mecanismelor de guvernare la principiile și valorile europene presupune o abordare strategică în ceea ce privește organizarea, coordonarea, supravegherea și responsabilitatea la nivel central și local. Astfel, structura administrației publice devine nu doar un instrument operațional, ci și un garant al tranziției către un model de guvernare compatibil cu cerințele UE. Conform art. 31 al Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, Cancelaria de Stat elaborează, coordonează, promovează și monitorizează implementarea politicii statului în domeniul reformei administrației publice centrale, locale și de descentralizare administrativă.

Printre obiectivele centrale ale procesului de reformă la subcomponenta *Organizare* se numără raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice centrale prin implementarea unui cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, precum și continuarea reformei administrației publice locale, în principal prin facilitarea procesului de amalgamare voluntară, promovarea instrumentelor de cooperare intercomunitară și creșterea capacităților administrative ale APL. Cancelaria de Stat este autoritatea responsabilă de coordonarea implementării și monitorizării acestor reforme. Direcțiile direct responsabile de acest proces din cadrul Cancelariei de Stat sunt: Direcția administrație publică centrală și Direcția administrație publică locală și coordonarea activității oficiilor teritoriale.

Per ansamblu, Direcția administrație publică centrală dispune de 7 poziții planificate, toate fiind ocupate, asigurând o rată de ocupare de 100%. Acestea reprezintă 2,29% din totalul pozițiilor Cancelariei de Stat (306 poziții) și 8,64% din cele 81 de poziții cărora le sunt atribuite responsabilități pe diferite domenii ale RAP.

Direcția administrație publică locală și coordonarea activității oficiilor teritoriale dispune de 12 poziții planificate, reprezentând 3,92% din totalul pozițiilor Cancelariei de Stat (306 poziții). În prezent, 11 din cele 12 poziții sunt ocupate asigurând o rată de ocupare de 91,67%. La nivel local, autoritățile APL, organizate pe principiul autonomiei și descentralizării, sunt responsabile pentru implementarea politicilor naționale și furnizarea serviciilor publice de bază. Acestea colaborează cu Cancelaria de Stat prin intermediul oficiilor teritoriale, asigurând o conexiune eficientă între nivelurile de guvernare.

La subcomponenta *Responsabilitate și supraveghere*, monitorizarea și controlul implementării Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public sunt efectuate de către Avocatul Poporului și Cancelaria de Stat. În acest sens, rolul Cancelariei de Stat este de a colecta datele statistice din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public și de a elabora anual Raportul privind examinarea și soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.

Curtea de Conturi, de comun cu celelalte autorități ale statului, depune eforturi în procesul de aderare a RM la UE, participând și oferind contribuție Grupului de lucru responsabil de RAP. Aparatul Curții de Conturi este structurat în direcții generale și autonome de audit, direcții, secții și servicii de specialitate. Curtea de Conturi își desfășoară activitatea cu un efectiv-limită de personal de 164 de unități, dintre care - personal cu atribuții de audit public (112 unități), personal de specialitate (43 unități) și personal tehnic (2 unități).

La finele anului 2024, din 164 de unități aprobate, în cadrul CCRM activau 138 de persoane, fiind înregistrate 26 de funcții vacante, 17 din care (65%) reprezentând funcții cu atribuții de audit. Cauza principală a acestei situații este salarizarea neatractivă versus creșterea cerințelor de calitate și a volumului muncii auditorilor, care nu acceptă condițiile respective de muncă.

În contextul intensificării eforturilor pentru integrarea europeană, administrația publică din RM se confruntă cu o serie de provocări continue legate de consolidarea capacităților administrative. Printre acestea se numără finanțarea insuficientă, care limitează dezvoltarea autonomiei instituțiilor publice și dificultățile în retenția personalului calificat din cauza nivelului scăzut al remunerării. În plus, implementarea reformelor este adesea afectată de suprapunerile funcționale și de coordonarea insuficientă între nivelurile central și local de guvernare.

Planuri de viitor

Printre obiectivele centrale ale procesului de reformă la componenta *Organizare, responsabilitate și supraveghere* se numără raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice centrale, continuarea reformei administrației publice locale, asigurarea transparenței administrației publice, optimizarea mecanismului de evaluare a performanței instituționale, și consolidarea capacităților de monitorizare, supraveghere și control a autorităților publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului.

În ceea ce privește raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice centrale se urmărește adoptarea unui cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică. În acest sens, este planificată adoptarea *Legii privind modificarea unor acte normative*, care vizează migrarea unor autorități administrative centrale din subordinea Guvernului către ministerele de resort, și a *Legii cu privire la instituțiile publice*, care stabilește normele generale pentru organizarea și funcționarea instituțiilor publice, incluzând criterii de eficiență, responsabilitate și transparență, și oferind un cadru uniform pentru eficientizarea activității instituțiilor publice. În completarea acesteia, este planificată adoptarea *Legii privind modificarea cadrului normativ conex Legii privind instituțiile publice*, pentru a pune în aplicare noile reglementări.

În contextul procesului amplu de reformare a administrației publice centrale, sunt planificate acțiuni care vizează consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale Cancelariei de Stat în domeniul elaborării și coordonării politicilor conexe reformei administrației publice centrale. Această inițiativă urmărește dezvoltarea competențelor tehnice și profesionale ale personalului implicat, pentru a asigura o gestionare eficientă și coerentă a proceselor de reformă, în conformitate cu obiectivele strategice și angajamentele asumate.

Cu referire la reforma APL, Guvernul își propune pentru perioada 2025-2026 continuarea reformei administrației publice locale, în principal prin facilitarea procesului de amalgamare voluntară și promovarea instrumentelor de cooperare intercomunitară, inclusiv Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI). Obiectivul general al reformei administrației publice locale se axează pe creșterea capacităților administrative, consolidarea autonomiei financiare, patrimoniale și instituționale a APL, prin politici eficace de dezvoltare economică și socială la nivel local, ținând cont în mod deplin de aspirațiile RM de aderare la UE. În acest scop se planifică aprobarea *Hotărârii de Guvern privind modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială*, având ca obiectiv formarea unităților administrativ-teritoriale (UAT) amalgamate, ca parte a procesului de modernizare și eficientizare a administrației publice locale. În contextul politicii de amalgamare voluntară autoritățile locale vor beneficia de stimulente financiare, condiții, reguli și criterii suplimentare, astfel ca unitățile locale rezultante să fie viabile economic, geografic și funcțional.

În scopul accentuării rolului Asociațiilor reprezentative ale APL, precum și a importanței reprezentării uniforme a tuturor APL din Moldova în procesul de Integrare Europeană, se reliefează

susținerea oportunității de dezvoltare a platformelor consultative, de dialog și cooperare, inclusiv aderarea la platformele instituționale europene existente.

Totodată, în procesul de aliniere a RM la standardele europene și implementarea în practică a principiilor de bună guvernare locală, un accent important se va plasa pe sporirea capacităților profesionale ale Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, astfel ca APL să beneficieze de suport metodologic mai calificat în procesul de exercitare a funcțiilor administrative.

La subcomponenta *Supraveghere*, pentru domeniul „Audit public extern”, realizat de Curtea de Conturi a RM, nu există niciun acquis care să necesite transpunerea în legislația națională. Cerința UE în acest domeniu este următoarea: *O țară candidată trebuie să adopte și să implementeze standardele de audit extern, așa cum sunt definite de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI), în special declarațiile sale din Mexic și Lima.*

În perioada 2022-2024, necesitatea asigurării „de jure” și „de facto” a independenței Curții de Conturi a fost scoasă în evidență în multiple rapoarte de evaluare a RAP, managementului finanțelor publice (MFP), auditului extern, precum și în rapoartele de țară ale Comisiei UE. În acest scop au fost oferite recomandări ținute pe eliminarea impedimentelor, care au fost recunoscute integral și luate în calcul atât de Curtea de Conturi, cât și de Guvern, fiind aprobate acțiuni concrete în acest sens, asumate ca angajamente de țară în procesul de aderare la UE.

La această etapă, CCRM dispune de un grad suficient de independență operațională și funcțională. Pe viitor urmează să întreprindă acțiuni în vederea alinierii RM la „bunele practici” privind recunoașterea și respectarea independenței Curții de Conturi în calitate de Instituție Supremă de Audit a statului.

În continuare, CCRM va depune eforturi pentru îmbunătățirea procesului de monitorizare a implementării recomandărilor de audit și de instruire a noilor utilizatori din cadrul entităților auditate cu privire la operarea SIA „Audit CCRM”. De asemenea, va majora etapizat numărul de audituri financiare obligatorii realizate în SIA „Audit CCRM” (modulul „Audit financiar”). Aceasta va contribui la eficientizarea treptată a resurselor umane și de timp necesare pentru exercitarea mandatului obligatoriu de audit. Din contul resurselor economisite, CCRM va spori numărul și va extinde aria de audit al conformității. Un accent mare Curtea va pune pe consolidarea capacităților instituționale privind realizarea calitativă a auditului performanței.

În prezent, o preocupare la fel de importantă este identificarea modelului de țară pentru auditarea APL de nivelul I și nivelul II, a ÎM etc., adică a entităților pasibile auditării de către CCRM, dar care nu fac parte din mandatul obligatoriu al ISA. Auditarea administrației publice locale rămâne o provocare și pentru unele state UE. În comunitatea statelor europene există mai multe modele de implementare a auditului în sectorul administrației publice locale, care necesită a fi studiate și analizate în scopul identificării soluțiilor potrivite pentru aprobarea modelului oportun RM. Cu suportul SIGMA va fi realizată o evaluare externă a contextului și a situației reale la acest capitol, în baza căreia va fi elaborat un Concept privind modelul de țară și politica auditării administrației publice locale, inclusiv actorii implicați în aceste activități.

Consolidarea capacităților Curții de Conturi va duce la eficientizarea funcției de monitorizare, supraveghere și control al autorităților și instituțiilor publice. Utilizarea mai eficientă de către Parlament a rezultatelor auditului public extern va spori funcția de control parlamentar asupra instituțiilor guvernamentale. Elaborarea și aprobarea conceptului de auditare a APL va aduce claritate în acest domeniu și va asigura majorarea ariei de acoperire cu audit și control al acestei componente importante a Bugetului Public Național.

În cadrul eforturilor de integrare în UE un accent deosebit este pus pe asigurarea transparenței administrației publice și garantarea dreptului legal de acces la informațiile de interes public. Pentru a asigura o monitorizare mai eficientă a implementării Legii nr. 148/2023, se planifică dezvoltarea, pe Platforma e-Democrație, a modulului e-Petiții, care va include instrumente digitale necesare pentru depunerea și procesarea cererilor de acces la informații de interes public, vizualizarea trasabilității acestora, generarea

de date statistice dezagregate privind examinarea cererilor de către furnizorii de informații. Acțiunea va fi implementată de Agenția de Guvernare Electronică în colaborare cu Cancelaria de Stat.

Adițional, sunt planificate instruirii pentru fortificarea capacităților de implementare a legii ale personalului din cadrul autorităților și instituțiilor publice, iar pentru asigurarea respectării cerințelor privind transparența proactivă vor fi monitorizate anual paginile web oficiale ale autorităților publice centrale și locale.

Aspecte financiare

Pentru implementarea acțiunilor planificate privind elaborarea actelor normative, implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative, costurile totale estimate se ridică la **15.107,6 mii** (**≈ 15,11 milioane lei**).

Costurile pentru elaborarea actelor normative, sunt estimate la 998.0 mii lei (**≈ 1.00 milion lei**), fiind integral acoperite din resursele alocate de la bugetul de stat.

Costurile pentru implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative sunt estimate la 14.109,6 mii lei (**≈ 14.11 milioane lei**), dintre care 2.234,5 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat, 8.083,0 mii lei - din asistență externă, 1.050,0 mii lei reprezintă cheltuieli neacoperite în prezent, iar 2.742,1 mii lei constituie un necesar financiar a cărui sursă de acoperire nu a fost încă determinată.

PRESTAREA SERVICIILOR PUBLICE

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Pentru componenta de Prestare a serviciilor, este importantă alinierea legislației naționale la 2 Regulamente UE:

- [Regulamentul \(UE\) 2024/903](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (**Regulamentul privind Europa interoperabilă**). Chiar dacă cadrul național de interoperabilitate este aliniat principiilor Cadrului European de Interoperabilitate, Regulamentul (UE) 2024/903 nu a fost transpus în legislația națională.
- [Regulamentul \(UE\) 2024/1183](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr.910/2014 în ceea ce privește **instituirea cadrului european pentru identitatea digitală**. Acest Regulament nu este transpus, însă este necesară alinierea legislației RM la acest act UE, întrucât va permite RM să ofere identități digitale sigure și interoperabile, facilitând accesul cetățenilor la servicii publice și participarea la tranzacții transfrontaliere.

Aferent celor menționate mai sus, la etapa actuală, cele mai importante acte normative care reglementează principiile prestării serviciilor publice, responsabilitățile prestatorilor de servicii și cerințele față de serviciile publice, precum și reutilizarea datelor în prestarea serviciilor publice sunt:

- *Legea cu privire la serviciile publice nr. 234/2021 și cadrul normativ conex*, principalele elemente inovative și de importanță majoră ale acestora fiind centrarea pe cetățean (user-centricity), implementarea

serviciilor publice proactive, prestarea serviciilor publice în formă electronică în mod implicit (digital-by-default) și prioritar (digital-first), furnizarea datelor doar o singură dată (once only), incluziune și accesibilitate, caracterul omnicanal al prestării serviciilor publice.

- *Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate* și cadrul normativ conex, care are scopul de a facilita și a eficientiza schimbul de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii publice electronice, a optimizării activității sectorului public și a asigurării securității informaționale.

Capacități administrative

La nivel de elaborare și promovare a politicilor, următoarele entități publice au responsabilități privind **prestarea serviciilor publice**:

- *Cancelaria de Stat* este responsabilă de aspectele care vizează reingineria serviciilor publice prin asigurarea promovării și monitorizării implementării politicii statului în domeniul modernizării acestora. Schimbarea sau optimizarea modului de prestare a serviciilor implică reorganizarea sau restructurarea entităților publice implicate, având impact direct asupra RAP și cu implicații care vizează Cancelaria de Stat. În cadrul Cancelariei de Stat funcționează 2 subdiviziuni care sunt conexe componentei de prestare a serviciilor: Direcția administrație publică centrală și Direcția administrație publică locală și coordonarea activității oficiilor teritoriale.

- *Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării* - asigură realizarea politicii guvernamentale pe domeniul digitalizării serviciilor publice, tehnologia informației și economia digitală, securitate cibernetică etc. Activitatea MDED în domeniile specificate este asigurată de Secretarul de Stat pe digitalizare, responsabil pentru determinarea obiectivelor și direcțiilor strategice, dar și coordonarea activității subdiviziunii structurale specifice: Direcția politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării. Din numărul total de 10 posturi în subdiviziunea respectivă, 9 din acestea sunt ocupate.

- *Consiliul Național pentru Digitalizare* asigură prioritizarea de către entitățile publice a eforturilor de digitalizare care se aliniază cu Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova 2030, monitorizează și coordonează implementarea programelor pentru implementarea Strategiei, inclusiv măsurarea performanței. Consiliul a fost instituit la 27 noiembrie 2023 și este condus de Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Consiliul include membri din sectorul public și privat, industria ICT și societatea civilă.

La nivel de implementare a politicilor din domeniu:

- *Agencia de Guvernare Electronică* are misiunea de modernizare a serviciilor publice, prin conceptualizarea, reingineria și oferirea soluțiilor digitale eficiente pentru creșterea accesibilității și calității acestora, implementarea cadrului de interoperabilitate, coordonarea investițiilor IT în sectorul public.

- *Agencia Servicii Publice* asigură implementarea mecanismului ghișeului unic la prestarea serviciilor publice prin intermediul a 40 de centre multifuncționale, instituite la nivel regional, și este posesorul principalelor resurse informaționale de stat (Registrul populației, Registrul unităților de drept, Registrul de evidență a mijloacelor de transport și a conducătorilor de autovehicule, Registrul actelor de stare civilă). Are un număr total de 2643 de angajați din numărul de 2702 posturi disponibile.

- *Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică* administrează infrastructura tehnologiilor informaționale ale autorităților și instituțiilor publice (Cloud-ul guvernamental), exercită

atribuțiile administratorului tehnic și asigură mentenanța sistemelor informaționale de stat, asigură securitatea cibernetică și gestionează infrastructura unică a cheii publice (PKI) a Guvernului.

- *Agenția Națională pentru Securitate Cibernetică*, recent creată, este autoritatea competentă la nivel național în domeniul securității cibernetice și autoritatea responsabilă cu gestionarea crizelor în domeniul securității cibernetice la nivel național.

Alți prestatori de servicii publice la nivelul administrației publice locale sunt Centrele Unificate de Prestări Servicii (CUPS), care asigură localizarea prestării serviciilor electronice la nivel rural cu 2 funcții: asigurarea suportului în accesarea serviciilor electronice și alfabetizarea digitală a populației la nivel local.

Planuri de viitor

Pentru componenta de Prestare a serviciilor se urmărește alinierea legislației naționale la *Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor*. În acest scop vor fi realizate modificări la Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice.

Pentru consolidarea ecosistemului de e-Guvernare în RM și modernizarea sistemelor și registrelor de stat, pentru a asigura condițiile necesare pentru prestarea serviciilor publice electronice, sunt planificate o serie de acțiuni care prevăd în mod prioritar alinierea cadrului național de interoperabilitate la Cadrul European de interoperabilitate, inclusiv dezvoltarea Portofelului RM pentru identitate digitală, în conformitate cu Portofelul UE pentru identitate digitală (transpunerea IDAS 2.0). De asemenea, o serie de sisteme informaționale se planifică a fi dezvoltate și implementate până la finele 2026, inclusiv:

- Soluția tehnică care să asigure administrarea fără hârtie, în toate sferile sectorului public;
- Platforma e-Democrație ca instrument electronic de democrație participativă, pentru facilitarea proceselor de consultare, comunicare și implicare în procesul decizional a cetățenilor;
- Digitalizarea activității autorităților administrației publice locale prin dezvoltarea e-APL;
- Modernizarea registrelor și sistemelor informaționale de stat, ceea ce ar îmbunătăți modul în care datele sunt colectate, gestionate și partajate, precum și armonizarea datelor din diferite registre.

Totodată, sunt planificate acțiuni care vor asigura dezvoltarea cadrului metodologic de asigurare a calității serviciilor publice, inclusiv prin lansarea Serviciului guvernamental de suport clienți. Un alt obiectiv urmărit la subcomponenta de *Prestare a serviciilor* vizează creșterea ponderii serviciilor publice accesate electronic prin:

- Implementarea noilor cărți electronice de identitate, care va include certificatul de semnătură electronică calificată;
- Dezvoltarea noilor module a serviciilor electronice pentru aplicația mobilă guvernamentală (EVO 2.0);
- Dezvoltarea unui set unificat de principii comune a UI/UX Design pentru a asigura o experiență uniformă și accesibilă pentru cetățeni, eliminând barierele în utilizarea platformelor guvernamentale;
- Digitalizarea serviciilor publice.

Aspecte financiare

Pentru implementarea acțiunilor planificate la componenta *Prestarea serviciilor publice* costurile totale estimate se ridică la **235,844.47 mii lei ($\approx$ 235.84 milioane lei)**. Costurile pentru acțiunile normative sunt estimate la 264,9 mii lei, fiind acoperite integral din bugetul de stat. Costurile pentru acțiunile de consolidare a capacităților administrative se ridică la 235.579,57 mii lei, dintre care 32.503,82 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat, 81.698,7 mii lei - din asistență externă, iar 121.377,0 mii lei reprezintă cheltuieli neacoperite în prezent.

MANAGEMENTUL FINANTELOR PUBLICE

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

În ceea ce privește managementul finanțelor publice, acest domeniu este guvernat de un cadru legislativ relativ clar, care include acte normative precum *Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală*, ce reglementează principiile și regulile generale de administrare a bugetului public național, și *Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern*, care stabilește cadrul general pentru organizarea, funcționarea și implementarea sistemelor de control intern managerial în entitățile publice. De asemenea, *Codul fiscal* stabilește baza legală pentru colectarea veniturilor publice, iar *Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice* asigură transparența și eficiența utilizării resurselor financiare publice.

Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice (SMFP) pentru anii 2013-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023, se evidențiază ca documentul strategic prioritar, care ghidează și integrează toate eforturile de reformă și modernizare din acest domeniu. Obiectivul general al Strategiei este de a spori eficiența, performanța și transparența finanțelor publice și de a contribui la îndeplinirea criteriilor fundamentale pentru aderarea la UE. De asemenea, Strategia pune un accent semnificativ pe modernizarea proceselor administrative și digitalizarea sistemului de finanțe publice, cu scopul de a simplifica și automatiza procedurile, reducând astfel costurile și sporind eficiența operațională. Reforma managementului finanțelor publice este unul dintre pilonii-cheie ai RAP. Având în vedere că managementul financiar public eficient stă la baza unei administrații publice moderne, la elaborarea SMFP s-a ținut cont de prioritățile Strategiei reformei administrației publice, pentru a se asigura coerența și armonizarea ambelor documente strategice.

O parte din acțiunile asumate prin SMFP și din cadrul reuniunii de screening bilateral pentru capitolul prenotat sunt incluse în Capitolul RAP, iar altele în Capitolul 17 „Politica economică și monetară”, coordonat de către Ministerul Finanțelor. În special, acestea se referă la monitorizarea riscurilor bugetar-fiscale și identificarea măsurilor de mitigare a acestora, asigurarea sustenabilității investițiilor capitale publice, consolidarea capacităților de elaborare a prognozelor bugetare și macroeconomice.

Procesul de planificare bugetară continuă să întâmpine dificultăți în ceea ce privește respectarea calendarului bugetar, și anume, aprobarea cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) și legilor bugetare anuale cu depășirea termenului. În ultimii ani, autoritățile publice (centrale și locale) au avut la dispoziție, de regulă, mai puțin de patru săptămâni pentru a finaliza procedurile de planificare bugetară după emiterea cîrcularelor bugetare de către Ministerul Finanțelor. Aceste întârzieri au fost cauzate de factori externi (pandemia COVID, criza energetică, criza refugiaților etc.) și de procesul decizional. La solicitarea Ministerului Finanțelor, o misiune a FMI a analizat în iulie 2024 procesul bugetar din RM, în special

procesul de elaborare a CBTM și a bugetului de stat, inclusiv cauzele discrepanțelor între CBTM și bugetul de stat, între planificare și execuție. Recomandările acestora vor fi utilizate la ajustarea calendarului bugetar.

Clasificația organizațională are un impact important asupra calității documentelor de planificare bugetară - CBTM și legea bugetară anuală. În conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208/2015 privind Clasificația bugetară în RM, există două niveluri ale clasificăției organizaționale. Conform Anexei nr. 2 la Ordinul menționat, 52 de entități sunt beneficiari de alocații bugetare de nivelul I (Org1) (ministere, autoritățile independente/autonome, alte autorități ale administrației publice). Astfel, un număr mare de Org1 îngreunează planificarea bugetară strategică și prioritizarea resurselor în cadrul sectorului.

O altă provocare în menținerea disciplinei bugetare este nivelul scăzut de implementare a standardelor internaționale de contabilitate în sectorul public (IPSAS - International Public Sector Accounting Standards). Acestea stabilesc criteriile de recunoaștere, evaluare, descriere și prezentare a informațiilor privind tranzacțiile financiare și evenimentele în situațiile financiare cu scop general. Standardele IPSAS urmează a fi utilizate de către toate entitățile din sectorul public, în special la nivel central, la întocmirea situațiilor financiare. Utilizarea standardelor va contribui la îmbunătățirea calității, consecvenței și transparenței raportării financiare din sectorul public.

Capacități administrative

Cu referire la componenta *Managementul finanțelor publice*, cadrul instituțional este constituit din Ministerul Finanțelor, cu atribuții în elaborarea, coordonarea și implementarea politicilor bugetar-fiscale, precum și din instituții specializate, inclusiv Serviciul Fiscal de Stat, care administrează impozitele și taxele, și Curtea de Conturi, care realizează auditul extern al fondurilor publice. La nivel local, autoritățile publice dețin responsabilități legate de planificarea și gestionarea resurselor financiare proprii. În contextul pregătirii aderării RM la UE, Ministerul Finanțelor a instituit, prin Ordinul nr. 24/2024, Grupul de lucru sectorial pentru managementul finanțelor publice, care include cincisprezece reprezentanți, printre care secretari de stat și șefi de subdiviziuni, responsabili de domeniile importante în contextul aderării la UE.

Planuri de viitor

Pentru respectarea calendarului bugetar, Ministerul Finanțelor își propune ajustarea acestuia ținând cont inclusiv de recomandările FMI, astfel încât să fie respectat integral și uniform de către toate autoritățile implicate în procesul bugetar.

De asemenea, se vor analiza opțiunile de optimizare/reducere a numărului de beneficiari de alocații bugetare de nivelul I (Org1) după examinarea și ajustarea cadrului regulator privind crearea și funcționarea autorităților/instituțiilor bugetare, în corelare cu prioritățile RAP. Acțiunea dată va îmbunătăți eficiența procesului bugetar și va spori responsabilitatea managerială.

În vederea instituirii unui sistem adecvat de contabilitate și de raportare în sectorul bugetar, vor fi elaborate standarde de contabilitate în sectorul public bazate pe standardele internaționale IPSAS și, respectiv, vor fi consolidate capacitățile instituțiilor publice pentru implementarea acestora.

Astfel, în contextul celor expuse, Ministerul Finanțelor și-a stabilit pentru perioada 2025–2027 o serie de acțiuni prioritare, orientate spre întărirea disciplinei bugetare, eficientizarea gestionării resurselor publice și modernizarea sistemului de contabilitate în sectorul public:

1. Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014;
2. Elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern pentru unificarea regulilor și asigurarea trecerii Standardelor Naționale de Contabilitate în Sectorul Public bazate pe IPSAS (International Public Sector Accounting Standards);

3. Emiterea Ordinului Ministrului Finanțelor de modificare a Setului Metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului;
4. Emiterea Ordinului Ministrului Finanțelor de aprobare a Metodologiei privind procesul de raționalizare a cheltuielilor;
5. Realizarea unei analize a cadrului normativ existent care reglementează crearea și funcționarea unităților de cheltuieli directe (Org1);
6. Elaborarea unui Raport privind datele sectorului guvernamental pentru anul 2024 cu includerea datelor unităților extrabugetare;
7. Realizarea procesului de reevaluarea sistemică a funcțiilor din sectorul bugetar etc.

Aspecte financiare

Costurile totale estimate pentru implementarea acțiunilor planificate se ridică la **8,439.7 mii lei** (**≈ 8,44 milioane lei**).

Costurile pentru acțiunile normative sunt estimate la 919,4 mii lei, dintre care 545,0 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat iar 374.4 mii lei - din asistență externă. Costurile pentru acțiunile de consolidare a capacităților administrative se ridică la 7,520.3 mii lei, dintre care 2.108,3 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat iar 5412,0 mii lei din asistență externă.

COSTURI TOTALE ESTIMATE

Pentru realizarea acțiunilor planificate la Cap. RAP, costurile totale estimate sunt de **360,614.53 mii lei** (**≈ 360,61 milioane lei**), conform analizei necesarului financiar.

Detaliat, costurile sunt repartizate astfel:

- 4,035,760 lei (**≈ 4,04 milioane lei**) pentru elaborarea actelor normative.
- 356,578,770 lei (**≈ 356,58 milioane lei**) pentru implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative.

CAPITOLUL 23: SISTEM JUDICIAR ȘI DREPTURI FUNDAMENTALE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire și a înregistrat unele progrese în domeniul sistemului judiciar, lupta împotriva corupției și în domeniul drepturilor fundamentale.

Valorile fondatoare ale UE includ statul de drept și respectarea drepturilor omului. Un sistem judiciar eficace (independent, de calitate și eficient) și o luptă eficientă împotriva corupției sunt de o importanță capitală, la fel ca și respectarea drepturilor fundamentale. Toate aceste aspecte sunt vizate de capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturi fundamentale”.

Capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturi fundamentale”, este orientat pe 3 mari dimensiuni:

- *Justiția;*
- *Combaterea corupției;*
- *Drepturile fundamentale.*

Potrivit mecanismului de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (HG nr.180/2024) Ministerul Justiției este responsabil de coordonarea capitolului 23, fiind constituit similar celorlalte capitole de negocieri și un grup de lucru. În componența grupului de lucru pe capitolul 23 sunt reprezentanți a circa 32 de autorități publice, precum și reprezentanți ai societății civile.

Având în vedere că subcapitolele menționate mai sus sunt complexe ca dimensiune, în componența grupurilor de lucru sunt reprezentanți ai sistemului judecătoresc, sistemului procuraturii, ministerelor, autorităților de protecție a drepturilor omului, etc.

Acesta este unul din cele mai complexe capitole din cadrul de negociere și se află în centrul procesului de extindere al UE, încadrând cele mai importante eforturi de reformă ale țărilor candidate în domeniul *statului de drept*. Dinamica și durata procesului de negociere în acest domeniu afectează în mod direct progresul în alte aspecte ale negocierilor cu UE. Prin urmare, importanța acestui capitol este dublă: nu doar că reprezintă o condiție necesară pentru aderare, dar și o garanție a unei democrații durabile și a unei dezvoltări armonioase pe termen lung.

În cadrul acestui capitol, Republica Moldova trebuie să demonstreze progres semnificativ în reforma sistemului judiciar. Aceste reforme sunt esențiale pentru a asigura eficiența, transparența și independența judecătorilor și procurorilor, având impact direct asupra încrederii cetățenilor în instituțiile statului.

De asemenea, și lupta împotriva corupției este un subiect major al acestui capitol. UE impune standarde ridicate în privința prevenirii și combaterii corupției, incluzând transparența în administrație și justiție, fortificarea capacităților instituțiilor cu competențe de prevenire și combatere a acestui fenomen și crearea unui mediu favorabil bunei guvernante.

La fel, Uniunea Europeană este construită pe un set de valori fundamentale, printre care respectul pentru drepturile omului și democrație. Prin implementarea și respectarea drepturilor fundamentale,

inclusiv libertatea de exprimare, drepturile copilului, protecția împotriva discriminării, egalitatea de gen, libertatea de asociere și întrunire, se va asigura că cetățenii Republicii Moldova se bucură de aceleași drepturi și libertăți ca și cei din statele membre UE. Acest lucru este crucial, deoarece protecția drepturilor fundamentale reprezintă nu doar un criteriu de aderare, dar și un angajament continuu în cadrul UE.

Republica Moldova este pe deplin angajată să realizeze schimbări substanțiale și fundamentale în sistemul judiciar, sistemul anticorupție și cadrul de protecție a drepturilor fundamentale, atât la nivel normativ cât și la nivel instituțional și de implementare.

Pentru atingerea acestor obiective, Republica Moldova urmează să transpună și să se alinieze la acquis-ul UE până la etapa de aderare.

Implicarea și angajamentul autorităților în realizarea obiectivelor acestui capitol se divizează după cum urmează:

- 1) **Justiția** - Ministerul Justiției; Curtea Constituțională; Consiliul Superior al Magistraturii; Curtea Supremă de Justiție; Consiliul Superior al Procurorilor; Procuratura Generală; Institutul Național al Justiției; organele profesionale ale profesiilor juridice conexe justiției; Ministerul Educației și Cercetării.
- 2) **Combaterea Corupției** - Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate; Comisia Electorală Centrală; instanțele de judecată.
- 3) **Drepturile fundamentale** - Ministerul Justiției; Agentul Guvernamental; organele procuraturii; instanțele judecătorești; Institutul Național al Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Externe; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul Egalității; Agenția Relații Interetnice; Consiliul Audiovizualului; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și a Violenței în familie; Comisia Electorală Centrală; Agenția Servicii Publice; Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru

Această listă cu repartizarea per autorități este una indicativă și nu limitativă.

***Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Capitolul 23 (nr. Celex)***

<u>32000L0043</u>	<u>32016L0343</u>	<u>32013L0048</u>	<u>32003F0568</u>	<u>32008L0052</u>	<u>32011L0099</u>	<u>32006D0337</u>
<u>32004L0113</u>	<u>32016L0800</u>	<u>32023L2843</u>	<u>32024L1226</u>	<u>32024L1069</u>	<u>32008F0913</u>	<u>32004L0080</u>
<u>32016D2295</u>	<u>32016L1919</u>	<u>32013R0606</u>	<u>32014R0939</u>	<u>32003D0335</u>	<u>32002D0494</u>	<u>32019R1157</u>

<u>32016R0679</u>	<u>32012L0029</u>	<u>32016L0680</u>	<u>32021D0915</u>	<u>32021H1534</u>	<u>32018L1808</u>	<u>32024R1083</u>
<u>32019L1937</u>	<u>32011L0093</u>	<u>32024L1499</u>	<u>32024L1500</u>	<u>52021DC0615</u>	<u>32019L0997</u>	<u>32021H0319(01)</u> 2
<u>32012L0013</u>	<u>32010L0013</u>	<u>32024L1385</u>	<u>32016R1191</u>	<u>32021H1534</u>	<u>32022H0758</u>	<u>52020DC0620</u>
<u>32010L0064</u>	<u>32019L0882</u>	<u>32015L0637</u>	<u>22011A0722(02)</u>	<u>Link</u>	<u>Link</u>	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

23.1 JUSTIȚIA

23.1.1. Aspecte generale privind justiția, calitatea și eficiența sistemului judecătoresc și sistemului procuraturii

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Reforma justiției constituie elementele cheie în parcursul de integrare europeană a Republicii Moldova iar modul în care este înfăptuită justiția influențează direct coordonatele fundamentale de funcționare ale societății, precum securitatea juridică și dezvoltarea economică. Un sistem al justiției funcțional garantează faptul că cetățenii și mediul de afaceri pot beneficia pe deplin de drepturile lor, consolidează încrederea reciprocă și contribuie la crearea unui mediu investițional favorabil.

Foaia de parcurs în sectorul justiției în prezent o constituie *Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025* prin care au fost setate trei direcții strategice de intervenție, care vizează: (1) *Independența, responsabilitatea și integritatea actorilor din sectorul justiției*; (2) *Accesul la justiție și calitatea actului de justiție*; (3) *Administrarea eficientă și modernă a sectorului justiției*.

Acest document cuprinde o abordare strategică și sistemică a obiectivelor aferente problemelor existente, cu stabilirea instrumentelor de soluționare și a impactului așteptat. Obiectivul general al Strategiei fiind asigurarea unui sector al justiției accesibil, transparent, eficient și responsabil.

De la acordarea statutului de țară candidată pentru aderarea la UE Republica Moldova și-a intensificat și mai mult efortul și angajamentul de a construi un sector al justiției independent, responsabil, profesionist și integru. Totodată, în scopul asigurării respectării standardelor internaționale în materie judiciară cele mai importante proiecte din sector au fost expertizate de către Comisia de la Veneția.

S-a avansat cu reforme sistemice pe mai multe paliere și aici în primul rând sunt de menționat modificările constituționale privind sistemul judecătoresc care au avut drept obiectiv fortificarea constituțională a principiului independenței judecătorilor, asigurării stabilității mandatului acestora,

excluderii factorilor politici care influențează cariera acestora, dar și modificarea componenței Consiliului Superior al Magistraturii.

Pentru realizarea dezideratului de asigurare a unui sector al justiției integru și lipsit de factori coruptibili a fost adoptată *Legea nr.26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcțiile administrative din organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (pre-vetting)*.

Evaluare externă a judecătorilor și procurorilor constituie obiectivul major asumat de către Republica Moldova în contextul imperativului de a asigura un sector al justiției cu actori integri și responsabili. Astfel, ce-a de-a doua și a treia etapă a acestui exercițiu (full-vetting) este în derulare urmând a fi evaluați judecătorii din cadrul curților de apel și președinții/vicepreședinții judecătoriilor, procurorii din cadrul procuraturilor specializate, procurorii șefi din cadrul Procuraturii Generale și procurorii șefi și adjuncții procuraturilor teritoriale.

În partea ce ține de fortificarea mecanismelor de integritate a judecătorilor și procurorilor, prin *Legea nr.288/2022* a fost modificată *Legea nr. 152/2006* privind Institutul Național al Justiției fiind instituit un mecanism de verificare a averii și integrității candidaților la etapa admiterii la Institutul Național al Justiției.

A fost adoptată o nouă Lege cu privire la Curtea Supremă de Justiției (*Legea nr. 64 din 30.03.2023*). Principalele modificări cu impact major ale legii sunt: micșorarea numărului de judecători în CSJ de la 33 la 20; modificarea componenței CSJ, prin asigurarea accesului la funcțiile de judecător CSJ pentru reprezentanții altor profesii juridice, precum avocați, procurori, profesori universitari din domeniul dreptului; revizuirea competențelor CSJ, cu accentuarea rolului de bază al acesteia de unificare a practicii. În scopul asigurării formării noii componente a instanței supreme din persoane integre și profesioniste, a fost adoptată *Legea nr.65 din 30.03.2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție* (candidații la funcția de judecător CSJ au trecut exercițiul de vetting). Totodată, prin *Legea nr.246 din 31.07.2023* în legislația procesuală (civilă, penală, administrativă) au fost revizuite temeiurile de recurs pentru a se asigura examinarea în exclusivitate a aspectelor de drept, în acord cu obiectivul reformei CSJ.

Prin măsuri de ordin legislativ a fost eficientizat și mecanismul de selecție și evaluare a judecătorilor și procurorilor dar și cel privind atragerea la răspundere disciplinară.

În vederea revizuirii unor circumscripții între instanțele existente din perspectiva corespondenței acestora cu nevoile sistemului judiciar dar și cu nevoile cetățenilor, prin *Legea nr. 135 din 13.06.2024* a fost modificată *Legea nr. 76/2016* privind reorganizarea instanțelor judecătorești. În conformitate cu această lege, numărul judecătoriilor au fost reduse de la 15 la 14, fiind modificate și unele circumscripții teritoriale. De asemenea, au fost reorganizate și redenumite curțile de apel, în: Curtea de Apel Centru, Curtea de Apel Nord și Curtea de Apel Sud, cea din urmă având două sedii (mun. Cahul și mun. Comrat).

Cadrul administrativ

Urmare a modificărilor operate în Constituție prin *Legea nr.120/2021* dar și a exercițiului de pre-vetting a fost desemnată o nouă componență a Consiliului Superior al Magistraturii. De asemenea, a fost desemnată și o nouă componență a Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a fost numit un nou Procuror General.

Au fost formate noile colegii specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor, urmând să fie asigurată numirea tuturor membrilor.

În anul 2024, urmare a detașării temporare a unor judecători la Curtea Supremă de Justiție de către Consiliul Superior al Magistraturii, dar și numirii în funcție a 6 judecători urmare a exercițiului de vetting, s-a asigurat activitatea jurisdicțională a Curții în baza noului cadru legal. Curtea Supremă de Justiție a demarat uniformizarea practicii judiciare pe mai multe categorii de cauze, în special penale precum și asigură elaborarea fișelor tematice.

Politicile în sectorul justiției sunt elaborate și promovate de către Ministerul Justiției, subdiviziunea responsabilă fiind Direcția elaborare acte normative care are un efectiv de 19 unități, fiind ocupate 11 funcții.

Pe segmentul digitalizării justiției a fost extins sistemul informațional *e-Dosar Judiciar* la nivelul tuturor judecătoriilor și curților de apel. SI e-Dosar Judiciar poate fi accesat de **1971** potențiali utilizatori. Totodată, prin *Hotărârea Guvernului nr.748/2024* s-a aprobat crearea *Agenției pentru Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească*, ca urmare a comasării prin fuzionare a Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și Agenției Resurse Informaționale Juridice. Înființarea agenției este esențială pentru a avansa în dezvoltarea conceptului de e-justiție centrat pe nevoile cetățeanului. Pentru noua Agenție a fost alocat un număr de 63 de unități de personal.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul creării unui cadru normativ clar și coerent pentru funcționarea Curții Constituționale, urmează a fi adoptat proiectul unei noi legi cu privire la Curtea Constituțională. Versiunea nouă a legii a fost elaborată prin comasarea Legii privind Curtea Constituțională și a Codului jurisdicției constituționale, legi care cuprind mai multe prevederi care se dublează sau sunt perimate. Proiectul de lege va fi aliniat și la recomandările Comisiei de la Veneția adoptate în cadrul celei de-a 142-a sesiune plenară din data de 14 martie 2025.

De asemenea, pentru asigurarea unei bune aplicări a cadrului legislativ prin care s-a intervenit cu mai multe modificări în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și colegiilor specializate, urmează a fi ajustat și cadrul de reglementare intern a acestora precum și adoptate strategii de dezvoltare instituțională.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În scopul asigurării unei solide premise privind garantarea unei justiții de calitate consolidarea capacităților instituțiilor din sectorul justiției constituie o prioritate majoră. Astfel, în următoarea perioadă medie de timp măsurile vor fi orientate spre completarea tuturor pozițiilor vacante în cadrul colegiilor Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor; numirea judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție urmare a exercițiului de vetting; precum și evaluarea externă (vetting) a judecătorilor curților de apel și a președinților/vicepreședinților judecătoriilor și a procurorilor din cadrul Procuraturilor specializate, a procurorilor-șefi ai subdiviziunilor din cadrul Procuraturii Generale, precum și a procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cadrul procuraturilor teritoriale.

Digitalizarea justiției în scopul asigurării transparenței acestora dar și minimizării costurilor și a timpului implică în continuarea întreprinderea măsurilor orientate spre implementarea sistemului e-Dosar Judiciar, a sistemului de videoconferință, precum și a altor soluții digitale în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Curții Supreme de Justiție și Curții Constituționale.

23.1.2. Instruirea juridică a judecătorilor și procurorilor

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Calitatea și eficiența justiției depind în mare măsură și de sistemele de recrutare a viitorilor profesioniști, dar și de formarea inițială și continuă a acestora. Formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și procuror, dar și asigurarea instruirii continue este sarcina principală a Institutului Național al Justiției. Procesul de modernizare a formării inițiale a reprezentat în principal introducerea simulărilor de procese în programul de formare profesională și a înregistrat progrese incontestabile. De asemenea, o pondere importantă are și obiectivul de formare a abilităților non judiciare, așa cum ar fi utilizarea sistemelor informaționale judiciare, dezvoltarea abilităților în domeniul managementului etc.

Beneficiarii Institutului național al Justiției sunt și a grefierii, asistenții judiciari, șefii secretariatelor instanțelor judecătorești, consultanții procurorului, consilierii de probațiune, avocații care acordă asistență juridică garantată de stat, precum și alte persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.

Cadrul de reglementare în materie de organizare a procesului de instruire a judecătorilor, procurorilor dar și a altor actori din justiție este Legea nr.152/2006 cu privire la Institutul național al Justiției. Prin Legea nr. 2/2024 și Legea nr.226/2024 au fost aduse modificări importante Legii nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției. Acestea vizează: modul de desemnare a directorului Institutului și condițiile pe care acesta trebuie să le îndeplinească; stabilirea criteriilor de evaluare a activității directorului; organizarea examenelor de admitere și de absolvire, precum și modul de constituire a comisiilor de admitere și de absolvire; organizarea stagiilor; a fost introdus pragul minim de eligibilitate a candidaților, stagiarii institutului au fost incluși în lista persoanelor asigurate medical, pentru care Guvernul are calitatea de asigurat etc.

Cadrul administrativ

Institutul Național al Justiției (INJ) a fost inaugurat la 9 noiembrie 2007. Potrivit Legii privind Institutul Național al Justiției, acesta este o instituție publică și dispune de patrimoniu propriu, autonomie administrativă, științifică și didactică. Organele de conducere ale Institutului sunt Consiliul și directorul.

Personalul Institutului este constituit din formatori, personalul administrativ și personalul auxiliar. În anul 2024 numărul total de personal constituia 315 persoane. Formatorii Institutului sunt selectați pe bază de concurs, conform unei proceduri transparente stabilite de Consiliu, și se includ în rețeaua de formatori a Institutului. Formatorii sunt selectați din cei mai buni profesioniști din rândul judecătorilor, procurorilor, cadrelor didactice din învățământul juridic superior, al experților internaționali, precum și al altor specialiști care activează în domenii ce fac obiect al cursurilor de formare inițială și de formare continuă organizate de Institut.

Planuri de viitor

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pe segmentul instruirii inițiale și continue a actorilor din sectorul justiției Institutul Național al Justiției are ca obiectiv alinierea cadrului său de formare judiciară la standardele UE, valorificând recomandările TAIEX și consolidând parteneriatele cu instituțiile europene de formare judiciară.

Elaborarea noilor module de formare privind dreptul Uniunii Europene în cadrul Institutului Național al Justiției constituie o prioritate primară necesară oferirii unei perspective teoretice, cât și practice pentru judecători și procurori privind structura instituțiilor UE, procesul decizional la nivel UE, valorile UE și impactul acestora asupra procesului de aderare a Republicii Moldova. De asemenea, urmează a fi aprobat și un Planul de dezvoltare strategică al Institutului Național al Justiției

INJ este dedicat adoptării unor metodologii și conținuturi avansate în domenii esențiale pentru asigurarea integrității și a profesionalismului sistemului judiciar – etica judiciară, raționamentul juridic, lupta împotriva corupției etc.

23.1.3. Educația juridică

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Codul Educației al Republicii Moldova stabilește formarea competențelor sociale și civice pentru toate nivelurile de învățământ.

Oferta actuală a Curriculumului național pentru învățământul general, include discipline școlare obligatorii precum Educație pentru societate și Dezvoltare personală, și disciplinele opționale precum Educație pentru socializare juridică, Educație pentru media, STEAM în Criminalistică, Educație pentru drepturile omului.

Pentru a asigura nivelul corespunzător de competențe și rezultate ale învățării, în corespundere cu Directiva UE privind recunoașterea profesională, în 2022 au fost aprobate standarde de calificare pentru toate nivelurile de învățământ superior. Toate programele au fost acreditate.

Cadrul administrativ

Educația juridică se desfășoară în Învățământul Profesional Tehnic la două specialități: Jurisprudență și Securitatea Frontierei, la licență la două programe: Drept și Criminologie și Științe Penale, la peste 50 de programe de master și în cadrul a 4 specialități științifice doctorale, inclusiv Drept European și Internațional.

Pentru a dota absolvenții, profesorii și profesioniștii cu cunoștințe cuprinzătoare ale dreptului UE și pentru a sprijini integrarea juridică și economică în Uniunea Europeană a Republicii Moldova, se acordă o atenție deosebită diversificării cursurilor de Drept european în cadrul programelor de licență și master. Module dedicate integrității profesionale au fost incluse în cursul de Etică profesională. Au fost dezvoltate și implementate în programele de master diverse module cu privire la anticorupție.

În Republica Moldova numărul de cadre didactice din Învățământul Superior, specializați în dreptul UE este mic. Se constată lipsa de formare continuă în domeniul Dreptului UE pentru diferite categorii de personal, inclusiv profesori de la facultățile de Drept.

Având ca scop investigarea și evaluarea nivelului de integritate, percepția asupra corupției și factorii asociați, în anul 2024 a fost realizat un Studiu privind nivelul de integritate în universitățile din Republica Moldova. Una dintre concluzii a fost legată de plagiatul diplomelor de absolvire, ceea ce reprezintă un impediment pentru asigurarea calității examenelor de calificare.

Planuri de viitor

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a spori calitatea educației juridice și a crește eficacitatea educației și cercetării în domeniul dreptului UE va fi efectuată o analiză cuprinzătoare a capitalului uman specializat în dreptul UE cu elaborarea propunerilor pentru actualizarea programelor de studii. De asemenea vor fi elaborate standarde ocupaționale și de calificare pentru învățământul profesional tehnic în domeniul dreptului.

O măsură de ordin operațional este și sporirea utilizării software-urilor de antiplagiat pentru a garanta asigurarea calității examenelor de absolvire a universității.

23.1.4. Alte instituții din sectorul justiției

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Dreptul la apărare și dreptul la executarea hotărârilor judecătorești au un fundament constituțional, fiind consfințite în art. 26 și art. 120 din Constituție. Profesiile juridice care asigură realizarea în practică a acestor drepturi fundamentale sunt avocații și, respectiv, executorii judecătorești.

Profesia de avocat este reglementată de *Legea cu privire la avocatură*, iar cea de executor judecătoresc de *Legea cu privire la executorii judecătorești*. Activitățile ambelor profesii sunt guvernate și de alte acte normative, cum ar fi *Codul de procedură penală*, *Codul de procedură civilă*, *Codul de executare*, precum și reglementările secundare, cum ar fi statutele profesiilor și codurile de etică.

Conform legii, profesia de avocat și cea de executor judecătoresc sunt libere și independente, cu organizare și funcționare autonomă. Ultimele modificări legislative au fost orientate în special în partea ce ține de asigurarea independenței, responsabilizare și îmbunătățire a calității serviciilor acordate.

Astfel, au fost fortificate garanțiile de protecție a avocaților și de excludere a imixtiunii, și anume s-a stabilit că avocatul nu poate fi reținut, supus aducerii silite, arestat, percheziționat fără acordul prealabil al Consiliului Uniunii Avocaților, cu excepția cazului în care este suspectat de săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei infracțiuni flagrante. La efectuarea percheziției la sediul profesional al avocatului în alte cazuri decât infracțiunile flagrante, avocatul este în drept să solicite prezența decanului baroului sau a unui avocat desemnat de acesta. În acest caz, acțiunea procesuală se întrerupe, dar nu mai mult decât pentru 2 ore. Adicional, prin Legea nr. 13/2022 au fost aduse mai multe modificări la Legea nr. 1260/2002 privind avocatura, în partea ce ține de stabilirea unor criterii clare și transparente de acces în profesia de avocat.

Prin Legea nr. 367 din 21.12.2023 au fost modificate substanțial prevederile Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești având drept scop: determinarea clară a modalității de constituire a comisiilor profesionale de licențiere și disciplină; atribuirea unor competențe suplimentare Ministerului Justiției în cazul constatării unor situații de blocare a funcționării organului profesional; asigurarea unor garanții suplimentare persoanelor implicate în procedurile de executare în derulare la executorul judecătoresc a cărui activitate se suspendă sau a încetat; determinarea clară a cerințelor față de sesizările prin care se deplâng acțiunile/activitățile desfășurate de către executorii judecătorești; stabilirea regulilor clare privind declanșarea procedurilor disciplinare și criteriilor de inadmisibilitate a sesizărilor prin care se solicită tragerea la răspundere disciplinară a executorilor judecătorești; instituirea competențelor Ministerului Justiției și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești în domeniul supravegherii și reglementării profesionale a activității executorilor judecătorești.

Referitor la alternativele de soluționare a litigiilor, acestea sunt disponibile prin serviciile mediatorilor și arbitrilor.

Legea medierii reglementează statutul mediatorului, formele de organizare a activității de mediere, principiile procesului de mediere și efectele acestuia, particularitățile medierii în domenii specifice, precum și competența autorităților și instituțiilor statului în mediere. Începând cu anul 2023 serviciile de mediere au fost integrate în serviciile de asistență juridică garantată de stat. Noul mecanism al medierii garantate de stat a sporit interesul față de profesia de mediator determinând o creștere a numărului de solicitanți în eliberarea certificatelor de mediator. În pofida numărului semnificativ al deținătorilor de certificate de mediator, numărul celor care practică această profesie rămâne a fi redus.

În domeniul arbitrajului, există două legi separate pentru arbitrajul intern și arbitrajul internațional. Instituțiile arbitrale permanente pot fi înființate în cadrul camerelor de comerț, ONG-urilor, asociațiilor sau altor organizații și trebuie să fie înregistrate la Curtea Supremă de Justiție.

Cadrul administrativ

Organele de autoadministrare ale profesiilor sunt Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care funcționează ca asociații profesionale necomerciale, cu patrimoniu și buget propriu.

Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a devenit membru asociat al Uniunii Internaționale a Executorilor Judecătorești (UIHJ) din anul 2010, iar din anul 2022 și Uniunea Avocaților a devenit membru asociat în Consiliul Consultativ al Barourilor și al Societăților de drept din Europa (CCBE).

În domeniul medierii este constituit Consiliul de Mediere, în calitate de organ colegial, cu statut de persoană juridică de drept public.

Elaborarea politicilor în sector dar și monitorizarea și efectuarea, în limitele stabilite de lege, a controlului asupra modului în care sunt exercitate profesiile și prestate serviciile juridice constituie apanajul Ministerului Justiției, subdiviziunea responsabilă fiind Direcția profesii juridice care are un efectiv de 15 unități, fiind ocupate 13 funcții.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul promovării alternativelor de soluționare a litigiilor va fi adoptată o nouă lege cu privire la mediere, aliniată la Directiva 2008/52/CE 8 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială.

O nouă lege cu privire la arbitraj va substitui cele două acte normative existente, unificând reglementările în materia de arbitraj în corespundere cu legea-model UNCITRAL.

Prioritate constituie și domeniul de executare a hotărârilor instanțelor judecătorești prin promovarea unui cadru de reglementare robust, care să contribuie la sporirea ratei de executare silită a actelor judecătorești.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Urmare a adoptării cadrului legislativ menționat va fi instituit organul profesional al mediatorilor. În scopul degrevării instanțelor de judecată de un volum excesiv de dosare potrivit noului cadru normativ pentru anumite categorii de litigii prima sesiune de mediere extrajudiciară va deveni obligatorie.

De asemenea, având în vedere că statului îi revine obligația de a pune la dispoziția cetățeanului întregul arsenal de instrumente judiciare și extrajudiciare menite să asigure o protecție efectivă, vor fi desfășurate campanii de sensibilizare care să promoveze soluționarea alternativă a litigiilor în scopul sporirii utilizării în practică.

23.2 COMBATEREA CORUPȚIEI

23.2.1. Prezentarea generală a situației

23.2.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul de reglementare anticorupție al Republicii Moldova este în curs de ajustare la cerințele UE, fiind parțial aliniat. Principalele acte normative naționale în materia prevenirii și combaterii corupției cuprind: Codul Penal, Codul de Procedură Penală, Codul Contravențional, Legea privind declararea averii și a intereselor personale, Legea integrității, Legea integrității instituționale, Legea cu privire la procuratură, Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, Legea cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale, precum și o serie de alte acte normative care reglementează aspecte de luptă cu corupția. Adoptarea prin Legea nr.165 din 22 iunie 2023 a unor noi prevederi privind avertizorii de integritate a avut drept scop transpunerea parțială a Directivei Uniunii Europene (UE)2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii.

Principalul document de politici axat pe prevenirea și combaterea corupției îl constituie Programul național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028. Alte documente de politici sunt: Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025; Programul național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023-2027.

În contextul în care corupția reprezintă o amenințare la adresa stabilității instituțiilor democratice și a statului de drept se impune o politică coerentă de prevenire și descurajare a acesteia. Astfel, în vederea sporirii capacității de urmărire penală a infracțiunilor de corupție la nivel înalt a fost delimitată competența între Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție.

Cu asigurarea tuturor garanțiilor unui proces echitabil, au fost instituite mecanisme legale de punere sub învinuire în lipsa persoanei, precum și judecarea cauzei în lipsa inculpatului, pentru cazurile în care persoana se sustrage de la urmărirea penală (examinarea în absență). De asemenea, a fost îmbunătățit cadrul normativ în domeniul combaterii spălării banilor și în identificarea fluxurilor ilegale de finanțare.

În scopul combaterii corupției electorale în noul Cod electoral au fost stabilite reguli solide privind finanțarea partidelor politice, precum și s-au inclus mai multe sancțiuni în legislația penală.

23.2.1.2.Cadrul administrativ

Ministerul Justiției este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile anticorupție și integritate. Ministerul Justiției (prin intermediul Guvernului), dar și Parlamentul Republicii Moldova sunt entitățile abilitate să promoveze modificări legislative în direcția perfecționării cadrului normativ anticorupție, prin alinierea acestuia la acquis-ul UE.

În corespundere cu legislația Republicii Moldova transpun în practică cadrul normativ anticorupție și de integritate următoarele entități: Centrul Național Anticorupție (inclusiv cu subdiviziunea acestuia – Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale), Procuratura (în special, Procuratura Anticorupție) și Autoritatea Națională de Integritate. Tangențial, lupta anticorupție constituie funcție și a următoarelor autorități: Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Inspectoratul General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate și Comisia Electorală Centrală.

Centrul Național Anticorupție investighează corupția mică și cea sistemică. Procuratura Anticorupție investighează cazurile de corupție mare. Autoritatea Națională de Integritate asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau a funcției de demnitate publică prin aplicarea măsurilor de control al integrității.

În ultimii ani, Republica Moldova a depus mai mult efort în vederea eficientizării activității instituțiilor de drept în lupta cu corupția. Bilanțul în lupta cu corupția, în linii mari, s-a îmbunătățit, fapt demonstrat prin: numărul de cauze penale vizând corupția mare, expediate în instanța de judecată; numărul total al amenzilor și al bunurilor confiscate pe cauze de corupție etc.

Din anul 2019 până în anul 2023 Republica Moldova s-a ridicat cu 44 de locuri în clasamentul elaborat de către Transparency International pentru percepția corupției, atingând cel mai înalt punctaj din istoria sa.

23.2.2. Planuri de viitor

23.2.2.1. Planuri legislative

În raport cu măsurile de ordin legislativ urmează a se asigura: alinierea legislației naționale la acquis-ul UE privind combaterea corupției în sectorul privat în scopul reglementării răspunderii persoanelor juridice pentru acte de corupție și acțiuni conexe; alinierea deplină la acquis-ul UE privind protecția persoanelor care semnalează încălcări ale dreptului Uniunii (avertizorii de integritate); adoptarea unui mecanism de sancționare eficient pentru prevenirea și combaterea cazurilor de corupție electorală, inclusiv a celor care pot afecta securitatea națională, în conformitate cu standardele Europene; modificarea cadrului normativ privind regimul juridic al cadourilor în ceea ce privește cadourile inadmisibile conform Legii integrității nr. 82/2017; modificarea cadrului normativ în scopul reglementării sancțiunilor pentru încălcarea măsurilor restrictive internaționale. Toate aceste domenii sunt congruente următoarelor acte UE: Decizia-cadru 2003/568 (UE) privind combaterea corupției în sectorul privat; Directiva 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii; Directiva 1226/2024 privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor pentru încălcarea măsurilor restrictive ale Uniunii și de modificare a Directivei (UE) 2018/1673.

De asemenea, Republica Moldova rămâne angajată și în implementarea recomandărilor GRECO din cea de-a cincea rundă a raportului de evaluare.

23.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În pofida unor măsuri întreprinse până în prezent, în continuare urmează a fi consolidate capacitățile instituțiilor naționale pentru asigurarea standardelor de integritate și prevenire a corupției, dar și a celor care asigură investigarea, urmărirea penală și sancționarea cazurilor de corupție. Dezvoltarea competențelor ofițerilor de urmărire penală, a procurorilor și judecătorilor prin formare profesională privind urmărirea penală și examinarea cazurilor de corupție, inclusiv corupția electorală constituie un obiectiv cu caracter continuu.

În scopul prevenirii factorilor de corupție și asigurării unui climat de integritate se vor efectua evaluări specifice în sectoarele cele mai vulnerabile cum ar fi achizițiile publice, întreprinderile de stat, vama și domeniul fiscal, justiție și organele de aplicare a legii, infrastructură.

Autoritățile anticorupție urmează să intensifice procesul de cooperare inter-instituțională, de coordonare a acțiunilor anticorupție, dar și comunicarea inter-instituțională.

Eforturile vor fi orientate și pe monitorizarea eficientă a Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028, monitorizarea fiind făcută prin indicatori anuali de performanță.

23.3 DREPTURILE FUNDAMENTALE

23.3.1. Cadrul general privind drepturile fundamentale

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Valorile și principiile consfințite în art. 2 din TUE constituie valori supreme naționale consacrate în art. 1 din Constituția RM, care prin intermediul instrumentelor sale este garantul protecției drepturilor fundamentale și a libertăților. Astfel, art.1 alin. (3) stabilește că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate. În mare parte aria drepturile garantate prin Carta Europeană sunt garantate și în Legea Supremă iar toate aceste prevederi constituționale se circumscriu dimensiunii statului de drept.

Începând cu anul 2004, în scopul întreprinderii unor măsuri coordonate la nivel național în domeniul fortificării cadrului legislativ, dar și instituțional în domeniul drepturilor omului, Republica Moldova a avut 3 documente de politici naționale pe termen mediu iar în 2024 a fost adoptat cel de-al 4-a Plan de acțiuni pentru perioada 2024-2027. La baza acestor documente de politici au stat recomandările internaționale în domeniul drepturilor omului date Republicii Moldova de către organele de monitorizare ale ONU, Consiliului European, OSCE și ale altor organizații internaționale.

Cadrul administrativ

La nivel național, instituția care asigură promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului este instituția Avocatului Poporului. În conformitate cu prevederile cadrului legislativ național și prevederilor Rezoluției ONU nr. 79/177 din 17.12.2024 privind rolul Ombudsmanului și al instituțiilor mediatore în promovarea și protecția drepturilor omului, buna guvernare (adoptată în cadrul celei de-a 53-a ședință plenară), concomitent cu sarcinile de promovarea și protecție a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, sunt enunțate ca parte a mandatului Ombudsmanului și promovarea bunei guvernări, inclusiv respectarea statului de drept prin abordarea dezechilibrului de putere dintre persoane fizice și furnizorii de servicii publice. Oficiul Avocatului Poporului dispune de un efectiv de 72 de unități, 22 de funcții fiind vacante.

În scopul monitorizării implementării politicii de stat în domeniul drepturilor omului, precum și a tratatelor internaționale în domeniul drepturilor omului la care Republica Moldova este parte, și monitorizării îndeplinirii angajamentelor asumate la nivel național a fost înființat Consiliul Național pentru Drepturile Omului, organ consultativ constituit pe platforma Guvernului.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În domeniul drepturilor omului, se va asigura alinierea, bazată pe o abordare comprehensivă, a cadrului normativ la acquis-ul UE, standardele instrumentelor Consiliului Europei și ale ONU.

În scopul asigurării unei protecții efective a drepturilor și libertăților fundamentale vor fi depuse eforturi conjugate de implementare a Programului Național pentru Drepturile Omului pentru anii 2024-2027, document care abordează transversal o arie extinsă de drepturi și cuprinde atât măsuri de ordin normativ cât și instituțional în scopul asigurării unei bune implementări.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Important este și continuarea fortificării capacităților instituțiilor naționale de protecție a drepturilor omului prin suplinirea pozițiilor vacante existente în cadrul Oficiului Avocatului Poporului și a Consiliului Egalității.

Gradul de respectare a drepturilor omului se reflectă și prin numărul de adresări și condamnări a Curții Europene a Drepturilor Omului, prin urmare Republica Moldova în continuare va întreprinde măsuri holistice de evitare în viitor a unor încălcări sistemice a drepturilor convenționale și de asigurare a creșterii ratei de executare a hotărârilor CEDO.

23.3.2. Prevenirea torturii și a relelor tratamente și sistemul penitenciar

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Executarea pedepselor penale privative de libertate este reglementată de mai multe acte normative care stabilesc procedurile și condițiile de executare a pedepselor, precum și drepturile și obligațiile persoanelor condamnate, cele mai importante fiind Codul de executare, Codul penal, Codul de procedură penală.

În partea ce ține de interzicerea torturii și a tratamentelor inumane și degradante prevederile cu statut de principiu sunt consfințite în articolul 24 din Constituție. Totodată, Republica Moldova a ratificat mai multe instrumente internaționale (ale Consiliului Europei și Organizației Națiunilor Unite) în domeniul prevenirii torturii și a relelor tratamente. În lumina standardelor respective, Republica Moldova a elaborat politici și practici care să prevină aplicarea torturii și altor pedepse sau tratamente inumane sau degradante, dar în egală măsură capabile să asigure investigarea eficientă a faptelor de tortură, inclusiv reabilitarea victimelor.

Actele de tortură, tratament inuman sau degradant sunt pasibile de răspundere penală (art. 166/1 Codul penal) și sunt imprescriptibile. La fel, au fost reglementate aspecte procedurale esențiale în Codul de procedură penală precum stabilirea obligativității expertizei criminalistice în cazurile de pretinse acte de tortură, instituirea mecanismului compensator pentru relele tratamente în închisoare, declanșarea anchetei în absența unei plângeri, dacă rănilor au avut loc în închisoare. Codul de executare constituie cadrul de reglementare general privind tratamentul deținuților, particularitățile detenției și activitatea administrației penitenciarelor.

Cu referire la partea operațională, au fost adoptate mai multe măsuri instituționale în cadrul sistemului penitenciar pentru îmbunătățirea calității anchetelor cu privire la tortură și rele tratamente, precum și a procedurii de raportare și înregistrare a oricăror răni ale persoanelor deținute, fiind instituit registrul electronic de înregistrare, documentare și expediere către instituțiile abilitate cu competențe a comunicatelor/rapoartelor cu privire la cazurile de leziuni corporale (indiferent de circumstanțele în care au fost produse), aplicare a forței fizice și/sau a mijloacelor speciale ori a pretinselor acte de rele tratamente.

Cadrul administrativ

Sistemul penitenciar al Republicii Moldova se compune din Administrația Națională a Penitenciarelor, 17 instituții penitenciare și 3 instituții de suport (Detașamentul cu destinație special „Pantera”, Centrul de instruire și Centru de aprovizionare tehnico-materială).

Toate instituțiile penitenciare au fost vizitate cel puțin o dată de CPT, cea mai vizitată închisoare fiind Penitenciarul nr. 13 – Chișinău cu statut de izolator de urmărire penală, în care au fost întreprinse 10 vizite de monitorizare. Chiar dacă, în cadrul vizitelor, CPT a evidențiat o serie de probleme sistemice, totuși, în ultimele vizite, a remarcat și schimbări pozitive în sistemul penitenciar al Republicii Moldova, și anume îmbunătățiri substanțiale în ceea ce privește scăderea populației penitenciare, îmbunătățirea furnizării de asistență medicală, documentarea leziunilor fizice, transferul minorilor din Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în Penitenciarul nr. 10-Goian (penitenciar pentru minori și tineri) etc.

Procuratura este singura instituție responsabilă de investigarea și urmărirea penală a actelor de tortură. O secție specializată împotriva torturii din cadrul Procuraturii Generale asigură îndrumarea metodologică generală și organizează, coordonează și controlează activitatea procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale, iar prin intermediul Procurorului General și activitatea procurorilor din cadrul procuraturilor specializate, responsabili de investigațiile privind tortura, tratamentul inuman sau degradant, precum și a actelor de violență săvârșite asupra militarilor, în condițiile legii.

Monitorizarea respectării drepturilor omului în general și prevenirea torturii și a relelor tratamente este asigurată de Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului și Consiliul pentru prevenirea torturii. Consiliul este creat în scopul protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de mecanism național de prevenire a torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

Politicile în sector sunt elaborate și promovate de către Direcția elaborare acte normative din cadrul Ministerului Justiției.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Obiectivul major de ordin legislativ este instituirea sistemului progresiv de executare a pedepselor, cu schimbarea accentului de pe o politică punitivă pe una de resocializare.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Măsurile setate vizează implementarea corespunzătoare a cadrului normativ incident prevenirii și combaterii torturii și a relelor tratamente. În egală măsură, Republica Moldova afirmă hotărât angajamentele sale privind continuitatea, promovarea și diversificarea inițiativelor ce au drept scop reabilitarea infrastructurii penitenciare, îmbunătățirea condițiilor materiale de deținere, implementarea

mecanismelor eficiente de combatere a supraaglomerării, a fenomenului ierarhiei informale și violenței între deținuți, inclusiv diversificarea programelor de resocializare, implementarea celor mai bune practici în asigurarea asistenței medicală conforme și continuarea proceselor de transfer a serviciilor medicale către Ministerul Sănătății, precum și dezvoltarea instrumentelor ce vor asigura personal calificat și dotat.

23.3.3. Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Republica Moldova are un cadru normativ robust care garantează libertatea gândirii, conștiinței și religiei, aliniindu-se standardelor internaționale. Constituția Republicii Moldova, la articolul 31, prevede acest drept, subliniind necesitatea manifestării sale într-un spirit de toleranță și respect reciproc. Această prevedere este aliniată cu standardele internaționale, cum ar fi articolul 10 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, și reflectă angajamentul statului de a asigura respectarea drepturilor omului.

Un rol central în reglementarea libertății religioase îl are Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, gândire și religie, care stabilește cadrul general pentru organizarea și funcționarea cultelor religioase, precum și drepturile și obligațiile acestora. Legea permite grupurilor religioase să își desfășoare activitatea fără a fi obligate să se înregistreze

Codul Contravențional și Codul Penal conțin sancțiuni pentru infracțiuni motivate de ură, hărțuire și discriminare.

În partea ce ține de cadrul de politici, pe parcursul anilor 2021-2024 s-a asigurat implementarea Planului de acțiuni privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță.

În școli, studierea opțională a religiei și educația despre Holocaust promovează toleranța și înțelegerea diversității. Astfel, legislația moldovenească reflectă angajamentul pentru toleranță și respect față de diversitate.

Cadrul administrativ

Politicile în domeniul libertății de gândire, conștiință și religie sunt elaborate și promovate de către Ministerul Justiției, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne.

Autoritățile care asigură implementarea în practică dar și monitorizarea implementării prevederilor normative în domeniu sunt: Ombudsmanul, Consiliul Egalității, Agenția Servicii Publice, Agenția Relații Interetnice, organele de poliție, organele procuraturii și instanțele de judecată.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Planul de viitor de ordin normativ vizează elaborarea unui nou document de politici privind promovarea memoriei Holocaustului și culturii toleranței pentru combaterea rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță, în conformitate cu obiectivele Strategiilor UE.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Se va asigura implementarea eficientă și continuă a cadrului normativ privind libertatea de conștiință, gândire și religie, precum și promovarea respectului reciproc și protecția diversității religioase, inclusiv instruirea profesioniștilor din domeniu pentru a asigura aplicarea uniformă și eficientă a legii și promovarea educației despre Holocaust.

23.3.4. Drepturile copilului

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Protecția copilului în Republica Moldova este aliniată, în mare parte, la cadrul internațional privind drepturile copilului. La baza sistemului de protecție a copilului se află Constituția Republicii Moldova, care proclamă dreptul familiei și al copilului la protecție, inclusiv prin garantarea dreptului la viață, integritate fizică și psihică, asigurarea asistenței și protecției sociale, garantarea dreptului la asistență medicală și a dreptului de a locui într-un mediu sigur. Totodată, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți reglementează cadrul de protecție a copilului și setează, în acest sens, atribuțiile autorităților tutelare de la nivel local și raional, măsurile de protecție a copilului, precum și modalitățile de cooperare intersectorială privind protecția copilului.

Procesul de aliniere a cadrului normativ și a practicilor din domeniu la prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului continuă a fi realizat într-un proces dinamic. Astfel în anul 2023 a fost revizuită Legea nr. 338/1994 privind drepturile copilului și adoptată o nouă lege care corespunde în totalitate Convenției ONU cu privire la drepturile copilului și anume Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului.

Totodată, Republica Moldova este parte la mai multe Convenții de la Haga și anume: Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materie de adopție internațională, încheiată la Haga la 29 mai 1993, Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980 și Convenția europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980.

Documentul de politici în sector este Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026.

În partea ce ține de alinierea cadrului normativ la Directiva 2011/92/UE privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatarei sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului, a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea Codului penal care a fost adoptat în I lectură în ședința Parlamentului din 11.07.2024.

Cadrul administrativ

În Republica Moldova autoritatea centrală pentru protecția copilului este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care este abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniul protecției copilului. Totodată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită atribuțiile de autoritate centrală desemnate în contextul implementării prevederilor Convenției asupra protecției copiilor și cooperării în materie de adopție internațională, încheiată la Haga la 29 mai 1993, celor ale Convenției asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, întocmită la Haga la 25 octombrie 1980, și celor ale Convenției europene asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor, adoptată la Luxemburg la 20 mai 1980.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale își exercită atribuțiile prin intermediul Direcției politice de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii (direcția dispune de un efectiv de 7 unități), Agențiilor teritoriale de asistență socială, structurilor teritoriale de asistență socială, Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului din Chișinău, Direcției principale a sănătății și protecției sociale din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, precum și alte instituții și organizații cu competențe în domeniul adopției.

La nivel central autoritățile cheie în dezvoltarea sistemului de protecție la fel sunt: Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției.

În prezent, în Republica Moldova activează în regiunea de nord a țării un centru de asistență integrată pentru copii victime/martori ai infracțiunilor (tip Barnahus). Centrul oferă copiilor asistență specializată, care să asigure prevenirea revictimizării și/sau retraumatizării acestora în procesul de colectare a probelor în cauzele penale.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Pe acest segment măsurile de ordin legislativ vor viza alinierea cadrului național la standardele UE în materie de combatere a abuzului sexual asupra copiilor, a exploatarei sexuale a copiilor și a pornografiei infantile (Directiva 2011/93), precum și la cadrul legislativ UE privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale (Directiva 2012/29).

De asemenea, principalul deziderat pentru perioada imediat următoare ține și de ratificarea Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (23.11.2007) și Protocolul opțional al acesteia.

Totodată, în vederea asigurării unui sistem integrat de protecție a copilului, care să răspundă prompt și eficient la nevoile fiecărui copil, se va continua implementarea Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Măsurile de consolidare a capacităților instituționale sunt de a dezvolta până la finele anului 2027 încă 2 centre regionale de asistență integrată pentru copii victime/martori ai infracțiunilor (tip Barnahus).

Vor fi asigurate măsuri de angajare a specialiștilor în protecția copilului la nivel local (circa 300 specialiști). Instruirile și activitățile de consolidare a capacităților profesioniștilor se vor realiza prin implicarea tuturor membrilor echipei multidisciplinare, pentru a crește gradul de responsabilizare și implicare, respectiv pentru a asigura buna funcționare a tuturor mecanismelor intersectoriale.

Accesul copiilor din familiile vulnerabile la diverse servicii comunitare, precum și continuarea procesului de dezinstituționalizare, rămân a fi o prioritate, iar serviciile alternative de plasament urmează a fi dezvoltate și disponibile tuturor copiilor, în dependență de necesitățile individuale ale acestora (grad de dizabilitate, comportament deviant, vîrstă fragedă, etc.)

23.3.5. Libertatea de exprimare, libertatea și pluralismul media

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Republica Moldova a ratificat cele mai importante tratate internaționale ce garantează libertatea de exprimare, a opiniei și a mass-mediei, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului (articolul 19),

Convenția Europeană a Drepturilor Omului (articolul 10) și Convenția privind televiziunea transfrontalieră. La nivel național, aceste libertăți sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova, Codul serviciilor media audiovizuale, Legea privind libertatea de exprimare, Legea Presei și Legea privind accesul la informații de interes public.

Cadrul legislativ în domeniul media este aliniat parțial la legislația UE privind asigurarea protecției, și siguranței jurnaliștilor, libertatea și pluralismul mass-media, standarde profesionale, diversitatea și concentrarea media (Directiva Serviciilor Media Audiovizuale; Regulamentul european privind libertatea mass-mediei; Recomandarea (UE) 2021/1534 referitoare la garantarea protecției, a siguranței și a capacității jurnaliștilor și a celorlalți profesioniști din domeniul mass-mediei în Uniunea Europeană).

Prevederile articolului 11 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – libertate de exprimare și informare -, își găsește normă corespondentă în Legea supremă și în alte legi organice.

Cadrul administrativ

Ministerul Culturii este autoritatea administrativă responsabilă de elaborarea politicilor în domeniul media, subdiviziunea responsabilă fiind Direcția politici în domeniul mass-media cu 4 unități de personal.

Consiliul Audiovizualului reglementează domeniul comunicării audiovizuale în servicii liniare TV, radio și servicii neliniare, precum și contribuie la dezvoltarea serviciilor media audiovizuale.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Prima măsură de ordin legislativ este de a modifica Codului serviciilor media audiovizuale pentru a asigura transpunerea completă a Directivei 2010/13/UE privind serviciile media audiovizuale (inclusiv amendamentele din 2018), și care va viza inclusiv: a) mecanismul de numire și revocare a membrilor Consiliului Audiovizualului și a Companiei publice TeleRadio-Moldova, în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția/Consiliului Europei, b) obligația statului de a garanta resurse financiare adecvate, durabile și previzibile, corespunzătoare îndeplinirii misiunii radiodifuzorului public și protejării independenței editoriale.

Prioritate este și adoptarea noii Legii privind mass-media pentru a îmbunătăți cadrul normativ privind libertatea de exprimare, inclusiv presa scrisă și on-line (transparența) și protecția jurnaliștilor, dar și alinierea legislației naționale la Directiva (UE) 2024/1069 privind protecția persoanelor care se angajează în participarea publică împotriva cererilor vădit nefondate sau a procedurilor judiciare abuzive (proces strategice împotriva participării publice).

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Măsurile de ordin instituțional aferente acestui segment sunt: implementarea Legii nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei prin organizarea și desfășurarea concursului anual pentru solicitanții de granturi din Fondul pentru Subvenționarea Mass-Mediei; consolidarea capacităților Consiliului audiovizualului și a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combaterea Dezinformării; implementarea Planului privind alfabetizarea informațională și media.

23.3.6. Libertatea de întrunire și asociere

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Libertatea de întrunire este garantată de art. 40 din Constituție și este reglementată în mod specific în Legea nr. 26/2008 privind întrunirile. Legea stabilește principalele proceduri și garanții pentru exercitarea dreptului, definește rolurile și responsabilitățile participanților, organizatorilor, autorităților locale și forțelor de ordine.

Consfințit la rang constituțional este și dreptul la asociere (art. 41 și art. 42 din Constituție). Reglementări detaliate sunt cuprinse într-o serie de legi, inclusiv, dar fără a se limita la Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale, Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, Legea nr. 1129/2000 privind sindicatele.

Cadrul administrativ

Politicile în domeniu de asociere și întrunire sunt elaborate de către Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Interne. Instituțiile implementatoare sunt: Agenția Servicii Publice și organele de poliție.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Măsura de ordin legislativ este de a reglementa modul în care trebuie să fie organizate și desfășurate evenimentele publice, altele decât cele care actualmente cad sub incidența Legii nr. 26/2008 privind întrunirile, și anume întrunirile cu caracter religios, sub formă de oficiere a unor servicii divine, manifestări tradiționale, manifestări sportive, cultural-artistice și alte activități de divertisment, sau acțiuni cu caracter comercial. Noile prevederi trebuie să asigure o reglementare clară, prin prisma standardelor drepturilor omului, a atribuțiilor și obligațiilor organizatorilor, participanților, administrației publice și a forțelor de ordine în procesul de planificare și desfășurare a evenimentelor publice.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Vor fi fortificate capacitățile organelor de aplicare a legii pentru a asigura implementarea eficientă a reglementărilor legale, în special în partea ce ține de menținerea ordinii publice prin asigurarea cursurilor de instruire (circa 100 persoane din sectorul asigurării ordinii publice instruite anual).

23.3.7. Drepturile procedurale ale persoanelor suspectate și acuzate în cadrul procedurilor penale Drepturile victimelor infracțiunilor

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația Republicii Moldova asigură și garantează respectarea drepturilor persoanelor suspectate sau acuzate în materie penală. La nivel național aceste drepturi sunt consacrate în Constituție, Codul de procedură penală, Legea cu privire la avocatură, Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat și Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. Cadrul legal este suplinit cu o serie de hotărâri de Guvern care detaliază modalitățile de aplicare a drepturilor procedurale, precum și recomandări specifice care orientează modul de implementare a acestora.

La nivel constituțional se garantează prezumția de nevinovăție (articolul 21), libertatea individuală și siguranța persoanei și dreptul la informare (articolul 25) și dreptul la apărare (articolul 26).

De asemenea, Republica Moldova a semnat și ratificat mai multe instrumente internaționale în vederea respectării drepturilor victimelor, instrumente care stabilesc o serie de obligații de ordin instituțional și jurisdicțional. Astfel, în lumina standardelor respective, Republica Moldova a elaborat politici care să respecte și să asigure protecție victimelor infracțiunii. Printre actele legislative la nivel național putem menționa Codul de procedură penală, Legea cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Legea cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal și Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, fiind completată de o serie de acte normative secundare cadrului primar.

Cadrul normativ național este parțial aliniat la cadrul legislativ UE în domeniul protecției drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate și acuzate și drepturilor victimelor infracțiunilor.

Cadrul administrativ

Politicile în domeniul asigurării drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate și acuzate, precum și ale victimelor infracțiunilor sunt elaborate și promovate de către Ministerul Justiției (Direcția elaborare acte normative).

Autoritățile cu competențe de aplicare a legii sunt: organele de poliție, organele procuraturii; instanțele de judecată, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Legislația națională urmează a fi aliniată pe deplin la acquis-ul UE (cele șase directive UE) privind stabilirea standardelor minime comune procedurilor penale care să asigure un proces echitabil, în special prin modificarea Codului de procedură penală, Legii privind asistența juridică garantată de stat, Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc. Cele șase directive UE sunt: Directiva 2010/64 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale; Directiva 2012/13 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale; Directiva 2013/48 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate; Directiva 2016/343 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale; Directiva 2016/800 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale; Directiva 2016/1919 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare.

De asemenea, urmează a fi adoptat cadrul normativ pentru alinierea deplină la acquis-ul UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor infracțiunilor și despăgubirea acestora (Directiva (UE) 2004/80 și Directiva 2012/29).

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura o bună înțelegere și aplicarea a noii legislații UE în materie de procedură penală și protecție a victimelor va fi necesar organizarea instruirilor pentru toți actorii din sector (polițiști, procurori, judecători, avocați).

23.3.8. Protecția datelor cu caracter personal

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Articolul 28 din Constituția Republicii Moldova consacră dreptul fundamental la viață intimă, familială și privată.

Republica Moldova este parte la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și Convenția Consiliului Europei privind protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (ETS nr. 108).

La 25 iulie 2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, care transpune în legislația națională Regulamentul General privind Protecția Datelor. Legea va intra în vigoare pe 23 august 2026.

Până la intrarea în vigoare a noii legi, cadrul legislativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal este constituit din: Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; Legea nr. 182/2008 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal structurii, personalului - limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Codul contravențional al Republicii Moldova (art. 74¹-74³).

Cadrul administrativ

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal este autoritatea de supraveghere a Republicii Moldova, care monitorizează respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Efectivul limită de personal al Centrului este de 45 unități.

Politicile în domeniul protecției datelor cu caracter personal sunt elaborate de către Ministerul Justiției.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Principalele acțiuni planificate pe acest domeniu sunt:

- ratificarea Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (CETS nr. 223);
- adoptarea cadrului legislativ pentru transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2016/680 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În scopul asigurării protecției efective în practică a datelor cu caracter personal este necesar în continuare de a fortifica capacitățile administrative ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu

Caracter Personal. De asemenea, de a sensibiliza operatorii și subiecții de date cu privire la noul cadru normativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal ce va intra în vigoare pe 23 august 2026.

23.3.9. Nediscriminarea. Măsuri de combatere a rasismului și xenofobiei, a discursului instigator la ură și a infracțiunilor motivate de ură

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Principiul egalității și nediscriminării face parte din dreptul intern, este un principiu de rang constituțional fiind consfințit în art.16 din Constituție iar o serie de tratate internaționale ratificate de către Republica Moldova consfințesc acest drept.

Legea cadru în domeniu este Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității care este aliniată la Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică. Scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu. În același timp, un șir de alte acte normative consfințesc principiul nediscriminării.

Prin Legea nr.121/2012 se asigură transpunerea Directivei de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, a Directivei 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, precum și a Directivei 2004/113/CE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii. Directiva 2000/43/CE este transpusă total.

Acțiunile discriminatorii sunt pasibile de răspundere penală. Cad sub incidența Codului penal faptele de încălcare în drepturi a cetățenilor (art.176); încălcarea drepturilor prin promovarea fascismului, rasismului, xenofobiei și negarea Holocaustului (art.176/1); instigarea la acțiuni de violență pe motiv de prejudecată (art. 346). Faptele de discriminare se sancționează și contravențional atunci când gradul de prejudiciu este mai mic în raport cu faptele penale. Contravențional se sancționează încălcarea principiului egalității în raport cu anumite drepturi particulare, cum ar fi dreptul la muncă, educație, acces la servicii și bunuri.

Mai multe documente de politici sectoriale reflectă măsuri care au drept obiectiv prevenirea și combaterea nediscriminării, iar în scopul reducerii constrângerilor cu care se confruntă populația de etnie romă și atingerea schimbărilor se implementează Programul pentru susținerea populației de etnie romă.

Cadrul administrativ

Potrivit Legii nr.121/2012, subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității sunt: a) Consiliul pentru egalitate; b) autoritățile publice; c) instanțele judecătorești. Politicile în domeniu sunt elaborate de către Ministerul Justiției.

Examinarea plângerilor privind discriminarea constituie apanajul Consiliului Egalității și a instanțelor de judecată. Consiliul Egalității este instituția cheie care îndeplinește rolul de „garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării”, care este un organ colegial constituit din 5 membri numiți de Parlament pe o perioadă de 5 ani și acționează în condiții de imparțialitate și independență organizațională, funcțională, și financiară față de orice autoritate publică, iar membrii nu pot fi persecutați sau trași la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea funcției. Urmare a modificărilor legislative din anul 2023, capacitatea Consiliului pentru egalitate a fost consolidată prin creșterea numărului de unități de la 20 la 33. Din anul 2018 Consiliul este membru a Rețelei europene a organismelor de promovare a egalității (EQUINET).

Abordarea problematicii romilor este asigurată prin intermediul Agenției Relații Interetnice, precum și Ministerului Educației și Cercetării (Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice). În luna octombrie 2024 Guvernul Republicii Moldova a desemnat Punctul de contact național pentru romi care urmează să asigure direct coordonarea politicilor date cu Comisia Europeană.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării unor standarde de înaltă calitate de protecție a drepturilor tuturor persoanelor indiferent de criteriu, cadrul legislativ național urmează a fi aliniat deplin la acquis-ul UE, în particular la noile Directive privind standardele organismelor pentru egalitate (Directiva 2024/1499 și Directiva 2024/1500), precum și să incrimineze răspunderea persoanei juridice pentru infracțiuni de natură rasistă și xenofobă, potrivit Decizie-cadru 2008/913/JAI din 28 noiembrie 2008.

De asemenea, urmează a fi aprobat un nou document strategic de susținere a populației de etnie Romă congruent obiectivelor strategice UE, precum și modificată HG nr. 557/2013 privind Regulamentul-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar în scopul extinderii numărului acestora în comunitățile preponderent locuite de romi.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Întreprinderea măsurilor efective de prevenire și combatere a discriminării determină în continuare necesitatea de consolidare a capacităților Consiliului pentru Egalitate, dar și a organelor de aplicare a legii care asigură investigarea cazurilor, precum și îmbunătățirea mecanismelor de colectare a datelor statistice prin obținerea unor date sigure și comparabile, cu scopul de a orienta politica și a monitoriza implementarea măsurilor de abordare a problemei. De asemenea, în scopul asigurării unui climat de toleranță față de toate grupurile de persoane sunt necesare în continuare măsuri de informare și sensibilizare, precum și de instruire a profesioniștilor.

23.3.10. Egalitatea de gen și combaterea violenței împotriva femeilor

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Republica Moldova a dezvoltat un cadru legislativ cuprinzător pentru protecția femeilor, aliniat la standardele internaționale și europene, care include mai multe legi și documente strategice relevante. Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie

constituie un pilon esențial care reglementează măsurile de prevenire și protecție a victimelor. Adoptarea Legii nr. 144/2021, prin care Republica Moldova a ratificat Convenția de la Istanbul, reflectă angajamentul ferm al țării de a alinia politicile naționale la standardele europene în acest domeniu.

Legea nr. 5/2006 reglementează cadrul general care promovează egalitatea de gen în toate domeniile vieții publice și private, eliminând discriminarea pe criterii de gen. Adicional, Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității interzice orice formă de discriminare și stabilește mecanismele pentru prevenirea și combaterea acesteia.

Documentele de politici în sector sunt: Programul pentru promovarea și asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 (HG nr. 203/2023), care urmărește integrarea egalității de gen în toate sectoarele și Programul național pentru prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie pentru anii 2023-2027 (HG nr. 332/2023), care include măsuri de fortificare a răspunsului autorităților la cazurile de violență.

Cadrul administrativ

În temeiul Legii nr. 45/2007 autoritățile responsabile de prevenirea și de combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie sunt următoarele autorități publice: Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției. La nivelul agențiilor teritoriale de asistență socială este instituit Serviciul în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor.

În vederea realizării politicii în domeniul asigurării egalității de gen, Ministerul Muncii și Protecției Sociale deține rolul de coordonator național, subdiviziunea responsabilă fiind Direcția politicii de asigurare a egalității de gen cu un efectiv de 6 unități. Totodată, la nivelul autorităților publice sunt instituite grupuri coordonatoare gender și unități gender menite să asigure implementarea și monitorizarea politicilor în domeniu.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Planurile de ordin legislativ în sector sunt adoptarea cadrului normativ pentru transpunerea acquis-ului UE privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Directiva (UE) 2024/1385) și alinierea deplină la prevederile Convenției de la Istanbul.

De asemenea, cadrul normativ urmează a fi aliniat la definiția cuprinzătoare a discriminării împotriva femeilor conform recomandărilor Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor (CEDAW).

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Prioritățile includ extinderea și îmbunătățirea serviciilor specializate pentru victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie (crearea a 78 de locuri de plasament). De asemenea, în continuare se va asigura o bună monitorizare a gradului de implementare a programelor naționale în domeniu.

Organizarea cursurilor de formare profesională pentru reprezentanții organelor de aplicare a legii, judecători, angajați din sistemul de asistență socială, educație și sănătate în vederea identificării și abordării

violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice, precum și în vederea acordării suportului victimelor centrat pe nevoile acestora, la fel este un obiectiv.

23.3.11. Drepturile persoanelor cu dizabilități

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova este consfințită în art.51 din Constituție. Această normă constituțională vizează obligația statului de a asigura egalitatea de șanse a persoanelor cu dizabilități în raport cu restul comunității, fără a interzice ca, în vederea unor situații speciale, să fie instituite mijloace specifice de protecție pentru toate categoriile de persoane cu dizabilități.

Totodată, ratificarea de către Republica Moldova în anul 2010 a Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a marcat o schimbare importantă în domeniu, aceasta venind cu un nou concept de abordare a acestei categorii de persoane, și anume: abordarea persoanelor cu dizabilități nu doar prin prisma protecției sociale și a stării de sănătate, dar în primul rând prin prisma drepturilor omului și a incluziunii sociale, acestei categorii de persoane fiindu-le recunoscute, egală valoarea umană, beneficiind de aceleași drepturi civile, politice, sociale și culturale.

Urmare a ratificării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a fost adoptată Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care prevede asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, în egală măsură cu alți cetățeni, la: educație, protecție socială, asistență medicală, reabilitare, muncă, viață publică, mediu fizic, transport, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg.

În același timp, cadrul legislativ național este parțial aliniat la Directiva 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

Cadrul administrativ

În Republica Moldova autoritatea centrală pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care este abilitat să elaboreze, să promoveze și să monitorizeze realizarea politicii statului în domeniu.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale își exercită atribuțiile prin intermediul Direcției politici de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități (cu un efectiv limită de 6 unități), Agențiilor teritoriale de asistență socială, Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă, Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Centrului Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare inclusiv alte instituții, conform domeniului de competență.

Pe platformă Parlamentară, este funcțional Consiliul Național pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, care include Grupuri de lucru tematice pe componentele (educație; asistență socială, servicii de reabilitare; consolidarea sistemului statistic, revizuirea politicilor de stabilire a gradelor de dizabilitate; accesibilitate; integrarea în câmpul muncii; servicii sociale, care are ca scop monitorizarea implementării și promovării politicii de stat în domeniu (acte normative, strategii, programe, planuri de acțiuni etc.) și a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, de a asigura pentru această categorie de populație, posibilități egale de realizare a drepturilor și libertăților fundamentale la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății.

Adițional, pe segmentul elaborărilor politicilor în sector intervine și Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitizării și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și incluziunea lor socială impune alinierea deplină a cadrului normativ la acquis-ul UE privind drepturile persoanelor cu dizabilități, inclusiv la Directiva (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor, precum și instituirea unui mecanism independent de coordonare și monitorizare a punerii în aplicare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Astfel, politicile în domeniu urmează a fi aliniate pe deplin la politicilor europene și urmează a fi axate pe crearea premiselor pentru ca persoanele cu dizabilități din Republica Moldova să își exercite pe deplin drepturile sale și să participe activ în viața socială, în special la „O Uniune a Egalității: Strategia pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2021-2030”.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Alinierea legislației naționale la acquis-ul UE va fi urmată de ajustare infrastructurii la cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

De asemenea, pe segmentul capacităților administrative este necesar îmbunătățirea colectării datelor privind persoanele cu dizabilități, în conformitate cu Compendiul cerințelor statistice al Eurostat, precum și îmbunătățirea sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacității de muncă”, inclusiv asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informaționale.

O prioritate aparte o constituie și îmbunătățirea educației incluzive pentru copiii și elevii cu dizabilități.

23.3.12. Dreptul minorităților naționale

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Moldova a dezvoltat o bază legislativă comprehensivă ce ține de drepturile minorităților naționale, care este aliniată și corespunde celor mai înalte standarde internaționale în domeniu, conținând un ansamblu de legi și alte acte normative.

La baza sistemului de protecție a drepturilor minorităților naționale se află Constituția Republicii Moldova, care garantează că, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială (art. 16 alin.(2)). Art. 10 al Constituției consfințește, că statul are ca fundament unitatea poporului Republicii Moldova. Statul recunoaște și protejează dreptul tuturor cetățenilor la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.

Legea nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor dezvoltă principiile constituționale și stabilește drepturile

fundamentale ale minorităților naționale, promovând astfel o abordare deschisă și cuprinzătoare a intereselor minorităților naționale.

Documentul de politici în domeniu este *Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027*. Strategia are ca scop încurajarea diversității incluzive a societății din Republica Moldova prin integrarea minorităților naționale în diverse sfere ale vieții statului, asigurarea egalității cetățenilor indiferent de apartenența etnică, culturală, lingvistică etc. Documentul setează 4 direcții strategice de intervenție: (1) *Participarea minorităților naționale în viața publică*; (2) *Politici în legătură cu limba română și limbile minorităților*; (3) *Dialogul intercultural și apartenența civică la statul Republica Moldova*; (4) *Mass-media*.

Cadrul administrativ

Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de elaborarea politicilor în domeniul drepturilor minorităților naționale, subdiviziunea responsabilă fiind Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice constituită în 2018. Datorită specificului intersectorial al relațiilor interetnice lista instituțiilor cu competențe de implementare a politicilor este extinsă, însă rolul central este acordat Agenției Relații Interetnice (ARI) care dispune de un efectiv limită de personal de 20 unități.

Ținând cont de competența funcțională, experiența, formele de activitate și capacitățile instituționale, ARI realizează funcțiile în următoarele domenii de activitate: consolidarea relațiilor interetnice; dezvoltarea dialogului intercultural și consolidarea identității civice; funcționarea limbilor și promovarea diversității lingvistice.

În vederea implicării proactive a diferitor părți interesate în proces de implementare a politicilor publice Agenția Relații Interetnice facilitează dezvoltarea cooperării cu autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile naționale pentru drepturile omului, cum ar fi Consiliul pentru Egalitate și Oficiul Avocatului Poporului, organizațiile etnoculturale din Republica Moldova.

Pe lângă aceasta, există un parteneriat puternic și durabil între autoritățile statului și partenerii de dezvoltare în vederea promovării aplicării celor mai bune practici internaționale și a standardelor europene în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul stabilirii unor obiective și măsuri sustenabile și congruente în sector urmează a fi elaborat un nou document de politici în sector după expirarea termenului de implementare a actualei Strategiei de Consolidare a Relațiilor Interetnice (2017-2027) cu evaluarea impactului acesteia, a principalelor realizări și deficiențe ale implementării și formularea recomandărilor privind elaborarea viitorului document strategic în domeniul drepturilor minorităților naționale.

Cunoașterea limbii române reprezintă un element ce consolidează societatea și asigură participarea efectivă. Totodată, în pofida unor eforturi depuse pe parcursul anilor pentru facilitarea studierii limbii române de către persoanele aparținând minorităților naționale, nivelul de cunoaștere a limbii în rândul minorităților naționale rămâne scăzut. Astfel, prioritate este și elaborarea unui nou Program național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2026-2028.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Una dintre provocările principale în monitorizarea eficientă a participării persoanelor aparținând minorităților naționale la viața publică ține de lipsa datelor statistice. Lipsa acestor informații împiedică elaborarea unor măsuri bine direcționate pentru remedierea problemelor existente cu care se confruntă persoanele aparținând minorităților naționale în ceea ce ține de participarea lor în procesele decizionale, reprezentarea în administrația publică, organele de drept, sistemul judiciar, etc. Pentru a aborda această situație urmează a fi efectuat un studiu privind participarea minorităților naționale în vederea intensificării eforturilor de consolidare a relațiilor interetnice.

De asemenea, în continuare vor fi depuse eforturi de a îmbunătăți procesul de consultare și participare efectivă a minorităților la procesul de luare a deciziilor și elaborare a politicilor.

Conform diverselor studii sociologice la nivel de țară se atestă un nivel insuficient de cunoștințe din partea diferitor grupuri din societate despre diversitatea culturală, lingvistică, istoria și tradițiile minorităților naționale. În scopul încurajării dialogului intercultural și creării spațiilor pentru facilitarea coeziunii cetățenilor Republicii Moldova indiferent de etnia vor fi organizate activități educaționale, sociale, culturale pentru promovarea diversității culturale și lingvistice.

În scopul realizării acestor măsuri este necesar de a fi consolidate și capacitățile Agenției Relații Interetnice.

23.3.13. Dreptul de proprietate

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Dreptul de proprietate este un drept fundamental garantat de art.46 și 127 din Constituție. Potrivit Legii Supreme nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. Astfel, dispozițiile constituționale obligă statul dar și alți titulari ai puterii publice să respecte proprietatea și să se abțină de la orice acțiune care ar aduce atingere acestui drept.

Cadrul normativ infra constituțional relevant este Codul civil, Codul funciar, Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, etc. Dreptul de proprietate este protejat prin instrumente juridice de ordin civil, penal și contravențional.

Cadrul administrativ

Politicile în domeniul dreptului de proprietate sunt elaborate și promovate de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Ministerul Justiției, dar și Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru utilizează o varietate de sisteme informaționale pentru organizarea activității sale și pentru furnizarea de servicii publice. Registrul Bunurilor Imobile este digitalizat, structurat în 3 capitole: terenuri, clădiri și încăperi.

În prezent, Republica Moldova are aproximativ 5.8 milioane de terenuri, 70% pentru uz agricol, 27% rezidențial și 3% pentru alte utilizări. Aproape 98% din proprietăți sunt în proprietate privată, acoperind o suprafață de aproximativ 60% din teritoriu.

Planuri de viitor

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pe segmentul dreptului de proprietate prioritățile sunt orientate spre înregistrarea tuturor proprietăților private omise în proiectele anterioare și delimitarea proprietăților publice. De asemenea, modernizarea sistemelor informaționale va permite accesul online la produsele cadastrale, asigurarea transparenței precum și eradicarea factorilor de corupție.

23.3.14. Drepturile cetățenilor UE (dreptul la vot, dreptul la circulație)

Prezentarea generală a situației

Cadrul legislativ

Articolul 38 din Constituție garantează cetățenilor Republicii Moldova dreptul de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege. De asemenea, dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot.

Modalitatea de organizare și desfășurare a alegerilor și referendumurilor, condițiile de a candida și a participa la alegeri sunt reglementate de Codul electoral. Totodată, procesului electoral îi sunt aplicabile prevederile Codului administrativ; Codului contravențional; Codului penal; Legii privind partidele politice; Legii privind implementarea parțială a votului prin corespondență, precum și ale actelor normative inclusiv adoptate de către Comisia Electorală Centrală.

De asemenea, un drept fundamental garantat de legislația națională este dreptul la libera circulație și ședere a persoanelor. În acord cu legislația și standardele UE Republica Moldova va pune în circulație cartea de identitate (de la 31 martie 2025) și cartea de rezidență (de la 1 ianuarie 2026).

Introducerea la nivel național a cărții de identitate va permite exercitarea dreptului la libera circulație și utilizarea acesteia în calitate de document de călătorie, datorită uniformizării la nivelurile de securitate ale cărților de identitate eliberate de statele membre UE.

În același timp, cadrul normativ național este parțial aliniat la acquis-ul UE în domeniu.

Cadrul administrativ

Sistemul organelor electorale, este format din Comisia Electorală Centrală - organ ierarhic superior, consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea și întâi, birourile electorale ale secțiilor de votare și Consiliul electoral central al Găgăuziei. Consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea, cu excepția consiliilor electorale de circumscripție constituite pentru secțiile de votare din afara țării și pentru localitățile din stânga Nistrului, au statut permanent exercitat prin președinții acestora. Ceilalți membri sunt desemnați și activează doar în perioada electorală.

Potrivit legislației, rezultatele alegerilor parlamentare, prezidențiale și ale referendumurilor naționale, sunt confirmate de către Curtea Constituțională. Aceasta validează și mandatul de președinte și cel de deputat, confirmă lista candidaților supleanți la funcția de deputat. Referitor la alegerile locale, acestea se confirmă, iar mandatele se validează de către consiliile electorale de circumscripție. Legalitatea desfășurării referendumului local se confirmă și rezultatul se validează de către Comisia Electorală Centrală.

Pe segmentul asigurării dreptului la libera circulație, politicile sunt elaborate de către Ministerul Afacerilor Interne (Direcția politici în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, migrației și

azilului cu un efectiv de 8 unități) iar implementarea este asigurată de către Agenția Servicii Publice și Inspectoratul General pentru Migrație.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării drepturilor cetățenilor UE la data aderării Republicii Moldova, urmează a fi aliniat cadrul normativ național la acquis-ul UE privind dreptul la libera circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora și la acquis-ul UE de instituire a unui document de călătorie provizoriu al UE și privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezențați ai Uniunii în țările terțe (Regulamentul (UE) 2019/1157, Regulamentul 2016/1191, Directiva 2019/997, Directiva 2015/637).

În scopul punerii în aplicare depline a cărților de identitate va fi necesar operarea modificărilor în mai multe acte legislative dar și în Hotărârea Guvernului nr. 522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte și Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 privind serviciile prestate de Agenția Servicii Publice.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În scopul realizării măsurilor de ordin legislativ pe componenta electorală va fi elaborat un studiu privind bunele practici de organizare a alegerilor europarlamentare în țările membre UE, condițiile minime de reședință/ admitere a rezidenților cetățeni UE la alegerile locale din țara de reședință, inclusiv evidența unică a alegătorilor.

În partea ce ține de implementarea cărții de identitate va fi necesar achiziționarea echipamentelor specializate pentru personalizarea cărților de identitate și adaptarea sistemului informațional automatizat pentru personalizarea cărților de identitate.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor de viitor planificate, conform calculelor, pentru realizarea reformelor propuse sunt necesare estimativ *1 952 537,66 mii lei*, dintre care *582 627.65 mii lei sunt planificate în bugetul de stat* și *436 553,81 mii lei sunt acoperite din asistența externă*, iar aproximativ *933 957,20 mii lei sunt neacoperite*.

Costurile estimative de implementare a acțiunilor normative din *Anexa A*, care vizează alinierea la acquis-ul UE, sunt dependente de complexitatea reglementărilor europene care urmează să se regăsească în cadrul normativ național prin elaborarea unor noi acte normative și modificarea celor existente. Astfel, în vederea asigurării transpunerii acquis-ului UE sunt necesare aproximativ de *10 268,27 mii lei*, care vor fi acoperite din bugetul de stat în sumă de *9479,19 mii lei* și *600 mii lei* din asistență externă. Costurile au fost estimate pentru acțiunile normative, aferente celor 3 domenii, precum urmează:

- **Sistemul judiciar** sunt necesare estimativ *2 350,19 mii lei* care sunt planificate în bugetul de stat;
- **Combaterea corupției** sunt necesare estimativ *902,89 mii lei* planificate în bugetul de stat;
- **Drepturile fundamentale** sunt necesare estimativ *7 015,19 mii lei* dintre care *6415,19 mii lei* sunt planificate în bugetul de stat și *600 mii lei* sunt acoperite din asistența externă.

Costurile pentru realizarea acțiunilor de implementare a acquis-ului UE se regăsesc în *Anexa B* care implică mai multe categorii de cheltuieli, și anume:

1. Costuri administrative și instituționale (angajări de personal; formarea și instruirea personalului din cadrul sectorului justiției și a funcționarilor publici; crearea, dezvoltarea și modernizarea softurilor, bazelor de date, platformelor și sistemelor IT; achiziționarea de echipamente);
2. Costuri de infrastructură (construcții / renovări);
3. Costuri pentru educație și informare a cetățenilor;
4. Costuri de evaluare a progresului în implementarea documentelor de politici sectoriale/ altor recomandări instituționale.

Astfel, pentru implementarea acțiunilor celor 3 domenii sunt necesare:

- **Sistemul judiciar** sunt necesare estimativ 405 083,53 mii lei, dintre care 279 357,21 mii lei sunt planificate în bugetul de stat și 21 487,0 mii lei sunt acoperite din asistența externă, iar aproximativ 104 239,32 mii lei sunt neacoperite.

- **Combaterea corupției** sunt necesare estimativ 33 727,95 mii lei, dintre care 14 071,15 mii lei sunt planificate în bugetul de stat și 11 718,0 mii lei sunt acoperite din asistența externă, iar aproximativ 7 938,80 mii lei sunt neacoperite.

- **Drepturilor fundamentale** sunt necesare estimativ 1 503 457,91 mii lei, dintre care 278 930,02 mii lei sunt planificate în bugetul de stat și 402 748,81 mii lei sunt acoperite din asistența externă, iar aproximativ 821 779,08 mii lei sunt neacoperite.

Aceste valori reflectă costurile estimative parțiale asociate cu creșterea capacităților administrative ale instituțiilor, modernizarea infrastructurii, achiziția de echipamente avansate și dezvoltarea sistemelor informaționale, asigurând astfel resursele necesare pentru o implementare completă și sustenabilă a activităților din sector.

Având în vedere complexitatea și amploarea intervențiilor, în special în ceea ce privește infrastructura și investițiile capitale este indispensabilă continuarea suportului din partea partenerilor internaționali. Cooperarea și asistența externă sunt cruciale pentru succesul acestor reforme, asigurând resurse suplimentare și expertiză necesară pentru implementarea eficientă a proiectelor de modernizare și dezvoltare. Fără acest sprijin, progresul în realizarea obiectivelor propuse ar putea fi îngreunat, iar impactul pozitiv asupra funcționării eficiente a instituțiilor din sector ar putea fi limitat.

CAPITOLUL 24: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire pentru alinierea la acquis-ul UE în domeniul justiției, libertății și securității. În perioada de raportare s-au înregistrat unele progrese prin adoptarea strategiei securității naționale și a unei noi strategii naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane. Există posibilitatea extinderii utilizării instrumentelor și mecanismelor existente pentru schimbul de informații și cooperarea operațională.

Republica Moldova împărtășește valorile și principiile fundamentale ale spațiului de libertate, securitate și justiție al Uniunii Europene și recunoaște că respectarea acestora este necesară pentru procesul de aderare. Ca parte a eforturilor sale de aderare, Republica Moldova se angajează să asigure că sistemul său de justiție și securitate reflectă pe deplin principiile Uniunii. În acest context, Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană stabilește o serie de măsuri care vizează modernizarea și consolidarea statului de drept, îmbunătățirea sistemului judiciar și întărirea cooperării internaționale în domeniul securității.

Capitolul abordează aspecte privind lupta împotriva criminalității organizate și a corupției, consolidarea capacităților instituțiilor de aplicare a legii, îmbunătățirea gestionării migrației și protecția drepturilor fundamentale. Măsurile se concentrează pe consolidarea mecanismelor interne de justiție și securitate, în paralel cu promovarea unei cooperări internaționale mai coordonate cu agențiile și instituțiile europene relevante, cum ar fi Europol, Frontex și Eurojust. Pentru combaterea criminalității organizate, urmează a fi îmbunătățite instrumentele de prevenire și aplicare a legii, consolidate capacitățile investigațiilor financiare și întărite capacitățile de combatere a spălării banilor. Un obiectiv de bază este perfecționarea sistemului național de recuperare a activelor infracționale, asigurându-se că infracțiunile nu rămân nepedepsite. Totodată, vor fi implementate măsuri pentru consolidarea cooperării în domeniul aplicării legii cu agențiile din statele membre ale Uniunii Europene și cu instituțiile europene în domeniul afacerilor interne. Capitolul 24 include măsuri menite să îmbunătățească controalele la frontieră, să asigure crearea unui sistem de azil conform standardelor Uniunii Europene și internaționale, să gestioneze migrația ilegală și să sprijine programele de returnare voluntară. Aceste măsuri sunt orientate spre implementarea unui sistem de migrație echilibrat, care protejează drepturile fundamentale ale persoanelor și susține securitatea internă. Un alt obiectiv îl constituie dezvoltarea unui mecanism național robust, capabil să răspundă cererilor de cooperare judiciară în domeniile penal, civil și comercial, garantând colaborarea eficientă cu statele membre ale Uniunii Europene și cu alte state partenere. Aceste măsuri vor întări capacitatea țării de a participa activ în cadrul justiției europene și de a răspunde rapid la provocările globale existente.

Astfel, prin adoptarea setului integrat de măsuri descrise în Capitolul 24, Republica Moldova va contribui la dezvoltarea unui stat democratic, funcțional și sigur, iar progresul realizat în cadrul capitolului va sprijini în mod decisiv integrarea sa în familia europeană.

În vederea implementării planurilor de viitor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) incluse în prezentul Program pentru Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 24.785,96 mii lei, dintre care suma costurilor de 24.685,96 mii lei sunt acoperite din bugetul de stat și 100,00 mii lei sunt acoperite din asistență externă, iar pentru consolidarea capacităților

administrative (Anexa B) sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 9.433.391,97 mii lei, dintre care suma costurilor de 78.587,51 mii lei sunt acoperite din bugetul de stat, 552.825,78 mii lei sunt acoperite din asistență externă, iar suma de 8.801.978,68 mii lei reprezintă costul neacoperit.

**Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Capitolul 24 (nr. Celex)**

32024L1260	32019L0713	32008F0841	32013L0040	32018L0843	32019L1153	32018L1673
32021L0555	32018R0337	32019L0069	32022L2555	32011L0036	32005D0671	32009D0902
32023L2123	32013L0033	32013L0032	32003L0086	32003L0109	32004L0081	32023R1322
32009R0810	32016R0399	32018R1806	32009L0052	32004R2252	32023L1544	32008F0675
C(2013) 4914	32012R1215	32019R1111	32022R0838	32017L1371	link	32008R0767
32007R0861	32020R1783	32020R1784	32012R0650	32008F0909	32022D2520	22003A0719(01)
32003F0577	32006F0783	32014L0041	32002F0465	22022A0714(01)	32016R1103	32016R1104
32014L0028	32009F0829	32024R3011	32008F0947	32014R0655	32024L1233	32021L1883
32001D0887	32014L0062	32013L0029	32002D0996	32021R0784	32019R1148	32022L2557
32005F0214	32009F0948	32018R1805	32009F0905	32007D0412	32002D0956	32004D0919
32002R1030	32011D1105	32023R1543	32013R0603	32019R1896	32021R0581	32019L0884
32008L0115	32008D0616	C(2020) 2672	32016L0801	32014L0036	32004D0573	32002R0333
32005E0069	32003D0170	32019L1023	32006R1896	32001D0470	32009R0004	32010R1259
31995R1683	32009G1205(01)	31996F0277	32015R0848	32018R1727	32023R2131	32017R1939
32014L0066	32008D0615	32009D0756	32023R0969	32018R1726	32023D0117	32015L0413
32024R0982	22016A1210(01)	32021R1232	32017L2103	31997F0827	C(2018)674	32003L0110
32023L0977	32022D2519	32002R0743	32003L0008			

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

24.1. Prezentarea generală a Capitolului 24

Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”, are o structură organizatorică complexă și este orientat pe 11 domenii generale de activitate, care vizează lupta împotriva crimei organizate; cooperarea în domeniul drogurilor; lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării; cooperarea în domeniul de aplicare a legii, schimbului de informații; managementul frontierei de stat; azilul; migrația; vizele; cooperarea juridică în materie civilă și comercială; cooperarea juridică în materie penală și măsurile anticorupție.

Dintre acestea, domeniul privind lupta împotriva crimei organizate, este compartimentat în 8 subcapitole care acoperă următoarele aspecte: prevenirea și combaterea crimei organizate; investigații financiare – accesul autorităților de aplicare a legii la informații financiare; incriminarea și investigarea spălării banilor; confiscarea, înghețarea bunurilor și sancțiuni financiare; prevenirea și combaterea criminalității informatice; abuzul sexual al copiilor, inclusiv online; traficul de arme de foc (inclusiv controlul armelor de foc, al componentelor esențiale și al munițiilor), traficul de ființe umane și situații excepționale și de urgență.

Următorul domeniul format din subcapitole este migrația, care acoperă: migrația legală; neregulamentară și politica de returnare/readmisie iar blocul vizelor este divizat în compartimentul documentelor de călătorie.

24.1.1. Prevenirea și combaterea criminalității organizate

Prezentarea generală a situației

Prevenirea și combaterea criminalității organizate sunt priorități fundamentale statului de drept, care își propune să garanteze un mediu sigur și stabil pentru cetățeni. O societate liberă și democratică se bazează pe respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, iar pentru ca acestea să fie protejate, autoritățile publice intervin ferm împotriva oricărui tip de manifestare a criminalității.

Criminalitatea organizată, cu structurile sale complexe și impactul devastator asupra economiei și securității naționale, reprezintă o amenințare gravă la adresa valorilor fundamentale ale statului și cetățenilor săi. Pentru a preveni și combate criminalitatea organizată, statul adoptă măsuri pro-active și eficiente, care vizează atât prevenirea, cât și atragerea la răspundere penală, prin stabilirea nemijlocită a infracțiunilor. În acest context, autoritățile colaborează strâns, atât la nivel național, cât și internațional, pentru a limita infiltrarea grupurilor criminale în structuri legale și economice. De asemenea, instituțiile abilitate implementează strategii clare și investesc în formarea continuă a personalului, asigurându-se că sunt capabile să facă față provocărilor complexe create de criminalitatea organizată.

Declarația Universală a Drepturilor Omului și Constituția Republicii Moldova recunosc dreptul la viață, libertate și siguranță, iar statul are responsabilitatea de a asigura protecția acestora în fața oricăror amenințări. Combaterea criminalității organizate contribuie la menținerea ordinii publice și siguranței cetățenilor. Prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, Guvernul se angajează să întărească securitatea națională și să protejeze interesele publice, implementând măsuri eficiente de prevenire, investigare și sancționare a activităților criminale care pun în pericol stabilitatea socială și economică a țării.

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova privind combaterea criminalității organizate și cooperarea în domeniul aplicării legii sunt **parțial aliniat** cu acquis-ul Uniunii Europene. Domeniul prevenirii și combaterii criminalității organizate este reglementat printr-un set de legi și strategii. Codul penal stabilește norme privind infracțiunile și pedepsele, aplicându-se în conformitate cu Constituția și tratatele internaționale, inclusiv acquis-ul european. Codul de procedură penală garantează respectarea drepturilor părților implicate, în conformitate cu standardele internaționale. Legea nr. 50/2012 reglementează măsurile pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate, iar Legea nr. 59/2012 se concentrează pe activitățile speciale de investigație. Hotărârea Guvernului nr. 288/2012 a creat Consiliul Național de coordonare, responsabil pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate.

Cadrul strategic al Moldovei se aliniază priorităților strategice ale Uniunii Europene, inclusiv digitalizarea aplicării legii și a sistemului judiciar, subliniind totodată importanța cooperării internaționale.

Strategiile naționale, cum ar fi „Moldova Europeană 2030” și Strategia securității naționale din 2023, stabilesc obiectivele pe termen lung ale țării în acest domeniu, iar Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 vizează reducerea criminalității și protejarea drepturilor omului. Conform Acordului de Asociere, Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025 implementează angajamentele Republicii Moldova față de Uniunea Europeană, promovând cooperarea internațională și consolidarea capacităților autorităților în lupta împotriva criminalității. De asemenea, vizează implementarea Proiectului Hotărâre de Parlament privind aprobarea documentului de politici publice în domeniul securității cibernetice și conformarea cu Directiva NIS 2. La fel, Republica Moldova este parte la Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și la protocoalele adiționale ale acesteia.

Cadrul administrativ

Republica Moldova dispune de un sistem administrativ complex pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate, având mai multe entități cheie implicate, printre care se enumeră Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal și Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Ministerului Afacerilor Interne sunt subordonate subdiviziuni ce dețin competențe de menținere a ordinii și securității publice, de prevenire, combatere și investigare a infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave comise pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv de combatere a migrației ilegale și criminalității transfrontaliere. Ministerul Afacerilor Interne este responsabil de elaborarea și implementarea politicilor publice, managementul integrat al frontierei. Ministerul Afacerilor Interne gestionează, de asemenea, protecția civilă și securitatea națională, formulând politici publice și evaluând acte normative în acest sens. Subdiviziunile competente ale Ministerului Afacerilor Interne (efectivul-limită de 18036 de unități) sunt Inspectoratul General al Poliției (efectivul-limită de 9126 de unități), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (efectivul-limită de 3 686 de unități), Inspectoratul General pentru Migrație (efectivul-limită de 247 de unități) și Inspectoratul General de Carabinieri (efectivul-limită de 1187 de unități). Inspectoratul General al Poliției asigură îndeplinirea funcțiilor stabilite în domeniul de prevenire și combatere a criminalității organizate, având atribuții de investigare a tuturor tipurilor de infracțiuni comise de către structurile criminale. Acesta coordonează activitățile investigative ale subdiviziunilor teritoriale de poliție, asigurând o abordare unitară și eficientă a combaterii infracționalității la nivel național. În subordinea sa se află Inspectoratul național de investigații, o subdiviziune specializată în gestionarea infracțiunilor transfrontaliere și a celor organizate, având competențe extinse pentru a interveni în cazurile care implică grupuri criminale complexe ce operează inclusiv dincolo de granițele țării. De asemenea, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este responsabil pentru asigurarea securității la frontierele naționale, având ca principale obiective prevenirea și combaterea migrației ilegale, dar și supravegherea fluxurilor transfrontaliere. La fel, deține atribuții în menținerea ordinii și siguranței naționale. În paralel, Inspectoratul General pentru Migrație reglementează statutul și șederea străinilor pe teritoriul țării și exercită controlul asupra fluxurilor transfrontaliere. La fel, contribuie la prevenirea și combaterea criminalității organizate, fiind important în coordonarea măsurilor de securitate internațională și protejarea integrității teritoriului național. Subdiviziunile menționate lucrează împreună pentru a asigura un sistem de siguranță publică eficient, bazat pe prevenirea, identificarea și combaterea infracțiunilor de amploare.

Totodată, Ministerul Afacerilor Interne colaborează continuu și eficient cu Procuratura Generală și procuraturile de specialitate ale acesteia, în vederea prevenirii și combaterii activităților infracționale ale grupărilor criminale care operează pe teritoriul Republicii Moldova. Prin această cooperare interinstituțională, autoritățile își coordonează resursele și expertiza pentru a identifica rapid și a desființa rețelele infracționale, contribuind astfel la întărirea securității naționale și protejarea cetățenilor de

pericolele criminalității organizate. Republica Moldova a investit în consolidarea capacităților operaționale ale agențiilor sale de aplicare a legii, îmbunătățind infrastructura, resursele umane și tehnologia disponibilă pentru combaterea criminalității organizate. Prin colaborarea cu autoritățile ucrainene, Republica Moldova a demonstrat o eficiență sporită în desfășurarea unor operațiuni comune, care au dus la identificarea și distrugerea grupărilor criminale internaționale. Aceste realizări subliniază angajamentul țării în consolidarea securității interne și regionale, având un rol activ în cooperarea internațională pentru combaterea criminalității transfrontaliere.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În următorii ani, Republica Moldova își propune să îmbunătățească cadrul său legislativ și instituțional pentru a preveni și combate mai eficient criminalitatea organizată, aliniindu-se în același timp la cele mai bune practici internaționale din domeniu. În acest context, pentru a se alinia la standardele Uniunii Europene, Republica Moldova intenționează să aducă modificări semnificative Legii nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate. În acest sens, autoritățile vor implementa un proiect legislativ care urmărește consolidarea mecanismelor de prevenire și reacție în fața fenomenului criminalității organizate. Proiectul de lege a fost deja prezentat Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică pe 4 decembrie 2024 și este preconizat să fie adoptat până la mijlocul anului 2025.

Până la aderarea la Uniunea Europeană, Republica Moldova își propune să revizuiască și să alinieze cadrul său legislativ național în conformitate cu angajamentele asumate față de Comisia Europeană în cadrul sesiunii de screening bilateral. Un obiectiv important va fi modificarea legislației pentru a implementa Acțiunea Comună 97/827/JAI din 5 decembrie 1997, care stabilește un mecanism de evaluare a aplicării și implementării angajamentelor internaționale în lupta împotriva criminalității organizate. Totodată, țara va întreprinde măsuri pentru implementarea Deciziei 2009/902/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009, privind crearea Rețelei Europene de Prevenire a Criminalității (EUCPN), precum și a Deciziei-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate, inclusiv, Directiva 2013/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice.

Prin aceste modificări, Republica Moldova va întări cadrul său legislativ și instituțional, devenind astfel mai capabilă să răspundă eficient provocărilor legate de criminalitatea organizată și va facilita integrarea completă în rețelele internaționale de prevenire și combatere a fenomenului.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a sprijini prevenirea și combaterea criminalității organizate, Republica Moldova își propune să dezvolte și să implementeze mai multe măsuri strategice care vor întări capacitățile autorităților naționale în domeniu. Unul dintre principalele obiective este punerea în funcțiune, până la sfârșitul anului 2027, a laboratorului ADN al Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției, alături de activarea Unității de Informații privind Pasagerii. Aceste două structuri vor adăuga un nivel important de capacitate tehnologică și operațională în investigațiile privind criminalitatea organizată, permițând autorităților să identifice operativ infractorii și să monitorizeze eficient fluxurile de pasageri, necesare în combaterea rețelelor de criminalitate transfrontalieră. În același timp, Republica Moldova își propune să actualizeze „Registrul de Informații Criminalistice și Criminologice” și, până la sfârșitul anului 2027, să finalizeze o analiză detaliată privind modalitățile de asigurare a interoperabilității acestuia cu sistemele ECRIS și ECRIS-TCN. Aceste măsuri vor optimiza gestionarea datelor criminalistice, vor sprijini identificarea infractorilor și vor facilita schimbul rapid de informații în cadrul cooperării internaționale.

În plus, până în 2026, autoritățile de aplicare a legii vor fi echipate cu sisteme de comunicații TETRA, care vor îmbunătăți semnificativ capacitatea de coordonare și reacție în operațiunile destinate combaterii criminalității organizate. Prin implementarea acestor inițiative tehnologice și instituționale, autoritățile naționale vor spori securitatea și eficiența în fața provocărilor criminalității transnaționale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Prevenirea și combaterea criminalității organizate” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 1.973,95 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 661.652,54 mii lei, dintre care suma costurilor de 11.828,43 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 344.978,10 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 304.846,01 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.2. Investigațiile financiare, inclusiv accesul organelor de aplicare a legii la informațiile financiare

24.1.3 Incriminarea și investigarea spălării banilor

Prezentarea generală a situației

Investigațiile financiare reprezintă un proces complex desfășurat de autoritățile competente pentru identificarea și combaterea infracțiunilor economice, inclusiv spălarea banilor, finanțarea terorismului și alte infracțiuni grave. Acestea implică colectarea și analiza tuturor informațiilor relevante pentru a urmări bunurile și instrumentele obținute sau utilizate în comiterea infracțiunilor, precum și pentru a dispune confiscarea acestora. Importanța investigațiilor financiare rezidă în identificarea mijloacelor folosite la comiterea infracțiunilor, dar și în stabilirea rezultatelor financiare ale acestora, pentru a asigura confiscarea ulterioară a acestora. Astfel, confiscarea bunurilor și sumelor obținute în urma comiterii infracțiunilor contribuie semnificativ la recuperarea prejudiciilor produse. Investigațiile financiare cuprind un ansamblu larg de activități, prin utilizarea metodelor directe (identificarea faptelor, percheziții etc.) și indirecte (solicitarea documentelor, audieri, expertize). Obiectivele principale ale acestora sunt: identificarea bunurilor obținute din infracțiuni și urmărirea acestora, demararea procedurilor de asigurare și confiscare a bunurilor, identificarea bunurilor utilizate sau destinate comiterii unor infracțiuni, deschiderea procedurii de investigare a spălării banilor, descoperirea altor infracțiuni și identificarea altor persoane fizice sau juridice legate de cele investigate inițial, precum și crearea unui profil financiar al persoanelor suspectate.

Cadrul legislativ

Domeniul investigațiilor financiare din Republica Moldova este reglementat de un cadru legislativ complex și cuprinzător, **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene, și este destinat să asigure proceduri și măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor economice, inclusiv a spălării banilor și a finanțării terorismului. Acest cadru include acte normative fundamentale ce stabilesc competențele, atribuțiile și procedurile aplicabile autorităților competente în domeniu. Printre reglementările de bază se numără Codul penal și Codul contravențional, care stabilesc tipurile de infracțiuni și contravenții, inclusiv cele de natură economică, ce sunt fundamentale pentru investigarea și incriminarea activităților ilegale. Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului reprezintă un pilon în cadrul legislației naționale, având la bază directivele internaționale și standardele mondiale în domeniu. Legea este completată de Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, care detaliază aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea acestor norme. Legea nr. 48/2017 reglementează activitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor

Infraționale, care deține competențe privind recuperarea bunurilor obținute din activități ilegale, în timp ce alte acte, precum Legea nr. 3/2016 privind Procuratura și Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, stabilesc competențele și atribuțiile autorităților de aplicare a legii în investigarea infrațiunilor financiare.

În completarea acestui cadru legislativ, Hotărârile Guvernului nr. 896/2023 și nr. 167/2024 stabilesc metodologia și jurisdicțiile care nu respectă standardele internaționale de transparență, în contextul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, asigurând astfel integrarea normelor internaționale. De asemenea, ordinele emise de Procurorul General, precum Ordinul nr. 41/26/2018, care reglementează urmărirea penală a infrațiunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, și Ordinul nr. 18/11/2019, care reglementează investigațiile financiare paralele, stau la bază pentru buna desfășurare a procesului de investigații. Alte acte importante sunt ordinele Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, cum ar fi nr. 5/2018 și nr. 37/2018, care reglementează analiza și investigațiile financiare, iar Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 582/2020 stabilește procedurile de expediere și recepționare a documentelor prin sistemul informațional automatizat de documente electronice. Aceste reglementări asigură o gestionare adecvată a informațiilor financiare și facilitează accesul autorităților competente la datele necesare pentru investigarea și combaterea spălării banilor.

Acest cadru legislativ consolidat permite o desfășurare eficientă a investigațiilor financiare și aplicarea măsurilor necesare pentru combaterea infrațiunilor economice. În plus, Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, prin implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru perioada 2020-2025, aprobarea evaluării naționale a riscurilor și adoptarea modificărilor la Legea privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste măsuri au consolidat cadrul legislativ și instituțional, iar domeniul spălării banilor este acum incriminat în mod clar de Codul penal, asigurând o bază solidă pentru combaterea fenomenului la nivel național.

Cadrul administrativ

În Republica Moldova investigațiile financiare sunt realizate de mai multe autorități specializate, care lucrează împreună pentru prevenirea și combaterea infrațiunilor financiare. Printre principalele instituții implicate în acest proces se enumeră Procuratura Generală, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal. Procuratura investighează infrațiunile financiare, conduce urmărirea penală și reprezintă învinuirea în instanțele de judecată. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor funcționează ca un centru național pentru colectarea, analiza și diseminarea datelor financiare, având un rol de interfață între sectorul financiar și sistemul organelor de drept. Acesta identifică, prin analize complexe și investigații financiare, scheme de spălare a banilor și finanțare a terorismului, care sunt apoi trimise autorităților competente pentru examinare. Ministerul Afacerilor Interne, prin Direcția investigații infrațiuni spălarea banilor și finanțarea terorismului a Inspectoratului național de investigații, din subordinea Inspectoratului General al Poliției, creată în 2020, deține competențe privind investigarea infrațiunilor de spălare a banilor și a celor conexe, efectuând, totodată, lucrări analitice și informaționale în domeniul terorismului, extremismului și mercenariatului, inclusiv verificarea persoanelor implicate în grupuri sau mișcări teroriste. Centrul Național Anticorupție este autoritatea responsabilă de prevenirea și combaterea corupției și a infrațiunilor conexe. Dispune de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care efectuează investigații financiare paralele și asigură recuperarea bunurilor obținute ilicit, inclusiv din infrațiuni de corupție și spălare de bani. La rândul său, Serviciul Fiscal de Stat are ca sarcină principală administrarea impozitelor și taxelor în interesul statului, asigurând un proces fiscal eficient și sprijinind contribuabilii în conformarea la legislația fiscală. Acesta garantează resursele necesare statului pentru finanțarea proiectelor

sociale și dezvoltarea generală a societății. În final, Serviciul Vamal, subordonat Ministerului Finanțelor, asigură securitatea economică și fiscală a statului, facilitând comerțul legitim și oferind servicii publice de calitate pentru mediul de afaceri și cetățeni. Prin administrarea veniturilor vamale și exercitarea controlului pe baza analizei de risc, acesta aplică tehnici moderne de vămuire, asigurând un proces profesionist, transparent și responsabil.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În prima etapă, autoritățile competente vor dezvolta un proiect legislativ destinat reglementării activelor virtuale, asigurând astfel alinierea la prevederile Directivei UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018, ce modifică Directiva (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului, alături de alte acte legislative conexe. Totodată, pentru a alinia legislația națională la Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019, ce reglementează utilizarea informațiilor financiare și a altor date în scopul prevenirii, depistării, investigării și urmăririi infracțiunilor, autoritățile vor elabora un proiect de lege pentru modificarea Codului penal, Codului de procedură penală, Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și altor acte normative relevante. La fel, în conformitate cu articolul 6 alineatul (8) din Legea nr. 308/2017, Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în colaborare cu autoritățile de supraveghere, instituțiile de drept și alte autorități competente, va organiza și actualiza evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pe parcursul anului 2025. Evaluarea va contribui la optimizarea legislației, instituțiilor și politicilor în domeniu, asigurând o distribuire mai eficientă a resurselor și va sprijini autoritățile, organizațiile de profil și entitățile raportoare în identificarea riscurilor naționale. Pe baza rezultatelor evaluării, se vor propune măsuri de reducere a riscurilor, care vor fi incluse în documentele de politică pentru perioada următoare.

Adoptarea unei noi Strategii naționale pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (2026-2030) va stabili o serie de obiective generale și specifice, care vor avea drept scop consolidarea sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Astfel, Republica Moldova își propune să își alinieze complet cadrul juridic la Directivele Uniunii Europene 2018/843, 2019/1153 și 2018/1673, consolidând măsurile de drept penal pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Reformele în curs vizează îmbunătățirea rezultatelor în investigațiile, urmările penale și condamnările referitoare la combaterea spălării banilor. Pentru a se alinia complet la standardele Uniunii Europene, Republica Moldova va adopta măsuri în următorii ani, indiferent de structura juridică, inclusiv prin achiziționarea unei soluții software integrate, special concepută pentru a sprijini activitatea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

În acest scop, țara va implementa o aplicație de raportare specializată, care va optimiza și uniformiza procesul de raportare către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Implementarea acestui sistem va spori interoperabilitatea bazelor de date, va facilita schimbul de informații în timp real și va eficientiza diseminarea datelor între instituțiile implicate. Sistemul va include trei componente esențiale:

- **Colectarea datelor:** informațiile vor fi transmise de entitățile raportoare către sistemul goAML.
- **Analiza datelor:** se va realiza o analiză bazată pe multiple criterii și indicatori de risc, efectuată de analiștii Serviciului.

- **Schimbul de date:** datele vor fi schimbate între Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autoritățile competente, atât pe plan național, cât și internațional, în cadrul unui mecanism de coordonare regională și globală.

În contextul sporirii fluxului de schimb de informații internațional, asigurarea cooperării cu autoritatea nou creată la nivelul Uniunii Europene – Autoritatea de Combatere a Spălării Banilor (AMLA), precum și în scopul asigurării activității Centrului de Instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, se planifică consolidarea capacităților instituționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, prin extinderea numărului de personal cu 5 unități.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Investigații financiare – accesul autorităților de aplicare a legii la informații financiare. Incriminarea și investigarea spălării banilor*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 733,88 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 29.602,60 mii lei, dintre care suma costurilor de 1.934,42 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 4.168.18 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 23.500,0 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.4. Confiscarea, sechestrarea/înghețarea activelor și penalități financiare

Prezentarea generală a situației

Recuperarea bunurilor infracționale a devenit o prioritate internațională datorită impactului economic semnificativ al crimei organizate, care cauzează pierderi anuale estimate între 218 și 282 de miliarde de euro în Uniunea Europeană. Totuși, doar o mică parte dintre aceste bunuri sunt confiscate sau recuperate, ceea ce subliniază necesitatea unor măsuri suplimentare. În acest sens, Comisia Europeană a propus întărirea cooperării între birourile de recuperare, inclusiv prin extinderea Directivei 2014/42, pentru a spori eficiența procesului în statele membre.

În acest context, Republica Moldova a făcut progrese semnificative în alinierea la standardele internaționale, în special prin implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană din 2014. Articolul 4 din Acord subliniază necesitatea reformelor interne importante, inclusiv eficientizarea luptei împotriva corupției și consolidarea cooperării internaționale, precum și aplicarea eficientă a instrumentelor juridice internaționale, cum ar fi Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției din 2003.

Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire și a înregistrat progrese în implementarea aquis-ului Uniunii Europene în domeniu, în special prin combaterea criminalității financiare și recuperarea activelor provenite din infracțiuni. Totodată, Republica Moldova a dezvoltat o abordare strategică pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice, denumit și planul de "deoligarhizare". Implementarea coordonată a planului a îmbunătățit anchetele proactive și eficiente de combatere a corupției și a condus la un bilanț pozitiv de procese și condamnări, cu recuperarea efectivă a bunurilor.

Pentru a sprijini recuperarea bunurilor obținute ilegal, a fost înființată Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în cadrul Centrului Național Anticorupție, iar Codul de procedură penală a fost modificat pentru a include prevederi specifice acestui proces. De asemenea, au fost dezvoltate proceduri clare pentru cooperarea în domeniu, incluzând ghiduri și instrucțiuni privind sechestrarea, confiscarea bunurilor infracționale și investigarea infracțiunilor financiare. Exemple relevante includ Ordinul

Procurorului General nr. 41/26 din 6 septembrie 2018, care aprobă metodica de urmărire a infracțiunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, și Ordinul nr. 18/11 din 9 aprilie 2019 pentru investigațiile financiare paralele.

În ciuda acestor progrese, Republica Moldova continuă să îmbunătățească legislația pentru a combate mai eficient infracțiunile grave, criminalitatea organizată și corupția. Modificările legislative realizate până acum nu acoperă toate aspectele necesare pentru a eficientiza sistemul de recuperare a bunurilor infracționale. Printre deficiențele persistente se numără limitările în investigațiile financiare paralele și lipsa unor măsuri extinse de confiscare a bunurilor, provocând dificultăți în lupta împotriva crimei organizate și a corupției.

Cadrul legislativ

În ceea ce privește cadrul legislativ privind confiscarea, sechestrarea/înghețarea activelor și penalitățile financiare, Codul penal nr. 985/2002, Codul de procedură penală nr. 122/2003 și Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale reglementează aceste aspecte, **fiind aliniate parțial** la acquis-ul Uniunii Europene. În special, aceste acte legale reflectă dispozițiile Deciziei-Cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor în Uniunea Europeană, ale Directivei 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracționale, precum și ale Deciziei 2007/845/JAI a Consiliului din 6 decembrie 2007 privind cooperarea între oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre în domeniul urmăririi și identificării produselor rezultate din infracțiuni sau a altor bunuri legate de infracțiuni. Cooperarea cu autoritățile publice competente în domeniul activității Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale este reglementată prin Legea nr. 48/2017.

Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (*reglementată de Legea nr. 48/2017*), colaborează cu autoritățile publice competente în domeniul activității sale și este conectată la canalul securizat EUROPOL/SIENA, prin care efectuează schimb de informații cu omologii din alte jurisdicții. De asemenea, în calitate de membru al rețelelor CARIN și BAMIN, Agenția utilizează aceste platforme pentru schimbul de informații și identificarea bunurilor provenite din infracțiuni, iar prin canale diplomatice, facilitează identificarea și urmărirea acestora. Astfel, nu se impune alinierea deplină la Decizia 2007/845/JAI a Consiliului din 6 decembrie 2007 privind cooperarea între oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre, deoarece mecanismul existent este deja funcțional și eficient.

În ceea ce privește Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, deși statele membre trebuie să adopte actele cu putere de lege și cele administrative necesare pentru a se conforma acesteia până la 23 noiembrie 2026, se poate afirma cu certitudine că legislația Republicii Moldova s-a aliniat parțial prevederile acestei directive. Astfel, alinierea parțială la directivă este realizată prin următoarele acte normative: Codul penal, Codul de procedură penală, Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Hotărârea Guvernului nr. 684/2018 privind Regulamentul pentru evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrate), Legea nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului, Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Legea nr. 50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, Legea nr. 1104/2002 privind Centrul Național Anticorupție, Hotărârea Guvernului nr. 972/2001 pentru aprobarea Regulamentului privind evidența, evaluarea și vânzarea bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate și ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, precum și Hotărârea Parlamentului nr. 342 din 15 decembrie 2022

privind aprobarea Programului național de recuperare a bunurilor infracționale pentru perioada 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.

De asemenea, trebuie menționat că Directiva (UE) 2024/1260 înlocuiește Decizia 2007/845/JAI a Consiliului din 6 decembrie 2007, care reglementa cooperarea între oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre în domeniul urmăririi și identificării bunurilor provenite din infracțiuni, precum și Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracționale din Uniunea Europeană. Cu referire la Decizia-cadru 2005/214/JAI privind recunoașterea reciprocă a sancțiunilor financiare, Decizia-cadru 2006/783/JAI privind recunoașterea reciprocă a hotărârilor de confiscare și Regulamentul (UE) 2018/1805 privind recunoașterea ordinelor de indisponibilizare și confiscare, se precizează că prevederile acestora au fost parțial aliniate în legislația națională prin Legea nr. 371/2006 și Codul de procedură penală. De asemenea, Regulamentul (UE) 2018/1805 a înlocuit Deciziile-cadru 2003/577/JAI și 2006/783/JAI. Referitor la Directiva (UE) 2019/1153 privind utilizarea informațiilor financiare în scopuri penale și Directiva (UE) 2024/1654 privind accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare, acestea sunt parțial aliniate prin Legea nr. 48/2017 și Legea nr. 308/2017. Conform art. 6 și 14 din Legea nr. 48/2017, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale poate solicita informații de la entități, fără a invoca secretul comercial, bancar sau protecția datelor personale. Agenția are acces și la registrul centralizat al conturilor bancare gestionat de Serviciul Fiscal de Stat. Astfel, nu este necesar să se alinieze integral, întrucât mecanismul existent este funcțional.

Cadrul administrativ

La nivel național, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție, cu statut de Birou de Recuperare a Bunurilor (ARO) și Birou de Management al Bunurilor (AMO), este o unitate autonomă specializată, responsabilă de gestionarea bunurilor indisponibilizate în cadrul procedurilor penale. Conform Legii nr. 48/2017. Agenția deține atribuții de bază în efectuarea investigațiilor financiare paralele, evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor confiscate, precum și în menținerea evidenței bunurilor infracționale. Aceasta cooperează atât pe plan național, cât și internațional cu autoritățile competente și efectuează schimb de informații cu autoritățile străine, contribuind la aplicarea celor mai bune practici în gestionarea bunurilor supuse măsurilor de sechestru și confiscare. Agenția este structurată în 4 direcții și 1 secție, având un total de 34 de funcții:

- **Direcția Investigații Financiare:** realizează investigații financiare paralele și este compusă din 1 șef și 7 ofițeri de urmărire penală.
- **Direcția Investigații Speciale:** efectuează măsuri speciale de investigație și include 1 șef și 9 ofițeri de investigații.
- **Direcția Sisteme Informatică și Analitică:** desfășoară activități analitice și accesarea bazelor de date, fiind formată din 1 șef și 4 inspectori.
- **Direcția Evaluare, Administrare și Valorificare a Bunurilor Indisponibilizate:** gestionează bunurile sechestrate și profilurile financiare, incluzând 1 șef și 7 inspectori.
- **Secția Cooperare Internațională, Secretariat și Arhivă:** gestionează corespondența și arhivarea, fiind alcătuită din 1 șef și 3 inspectori.

În ceea ce privește infrastructura de date, Agenția are acces extins la toate bazele de date publice și restricționate, inclusiv Registrul conturilor bancare, Registrul populației, Registrul transporturilor, Registrul imobilelor, Registrul societăților comerciale și altele, totalizând peste 30 de registre. De asemenea, agenția poate solicita direct informații care includ date comerciale, bancare, secrete profesionale sau personale, fără a fi necesară o hotărâre judecătorească. Prin acorduri de colaborare cu furnizori de date, agenția beneficiază și de acces direct la o serie de baze private. În general, Agenția de Recuperare a

Bunurilor Infraționale cooperează cu toate autoritățile locale în domeniul recuperării activelor, direct sau prin intermediul rețelei CARIN sau al canalului EUROPOL/SIENA. Din februarie 2020, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale este conectată la canalul EUROPOL/SIENA, un canal securizat de schimb de date între statele membre EUROPOL, țările terțe și organisme internaționale de aplicare a legii. Acest canal permite schimbul rapid, eficient și sigur de date, informații și documente între autoritățile de aplicare a legii și asigură obținerea de către Agenție a informațiilor privind activele situate în străinătate. Investigațiile financiare depășesc frecvent granițele Republicii Moldova, implicând necesitatea cooperării cu organisme internaționale. Printre acestea se numără: Comisia Europeană, Eurojust, EUROPOL, BAMIN, rețeaua CARIN, INTERPOL, OSCE, GIZ, SELEC, UNODC și UNICRI.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Pentru a alinia legislația națională la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul confiscării, sechestrării/înghețării și sancțiunilor financiare, Republica Moldova a elaborat un plan normativ care include acte destinate armonizării instrumentelor de confiscare și sechestrare a bunurilor provenite din activități infraționale. Acest plan nu doar că urmărește conformarea cu standardele europene, dar și îmbunătățirea și consolidarea mecanismului de recuperare a bunurilor infraționale, pentru a asigura eficiența proceselor legale de confiscare și prevenirea utilizării acestora în scopuri ilegale.

În perioada 2025-2026, Republica Moldova va implementa un mecanism mai eficient de confiscare, integrat în procedurile penale, prin măsurile prevăzute în Programul Național de Recuperare a Bunurilor Infraționale 2023-2027 și Planul de măsuri pentru limitarea influenței excesive a intereselor private, cunoscut și ca planul de „deoligarhizare”. Aceste inițiative vor crea un cadru robust pentru recuperarea bunurilor dobândite ilicit, reducând influențele externe și interesele private asupra proceselor economice și politice. Măsurile incluse vor transpune direct dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/1805, referitoare la recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și confiscare a bunurilor, și normele din Directiva (UE) 2024/1260, ce reglementează mecanismele de confiscare extinsă. Un element central al planului îl reprezintă consolidarea mecanismului de confiscare civilă, care va permite statului să preia bunurile obținute ilegal prin fraudarea legii și a interesului public. Proiectul de lege privind confiscarea civilă, elaborat de Ministerul Justiției cu sprijinul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale și al Autorității Naționale de Integritate, prevede ca confiscarea bunurilor să fie realizată prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale. Aceasta va iniția procedurile legale în cazul persoanelor acuzate de infrațiuni prevăzute de Codul penal. Confiscarea va viza persoanele condamnate, dar care nu au avut confiscarea extinsă a bunurilor, precum și pe cele ale căror bunuri au fost supuse sechestrului, chiar dacă urmărirea penală a fost încetată sau au fost scoase de sub acuzare. Aceste măsuri vor ajuta autoritățile să aplice un mecanism de confiscare eficient, inclusiv în cazul persoanelor care au scăpat de condamnare, dar asupra căror bunuri există dovezi clare de proveniență ilicită.

Un alt obiectiv important al planului este crearea unui mecanism clar pentru utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale și de interes public. Proiectul de lege prevede armonizarea reglementărilor naționale cu legislația Uniunii Europene privind reutilizarea socială a bunurilor confiscate. Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale a Centrului Național Anticorupție va fi responsabilă de valorificarea acestor bunuri, de gestionarea evidenței acestora în bugetul de stat și de coordonarea procedurilor necesare. Scopul este de a utiliza bunurile confiscate pentru proiecte sociale, educaționale și de infrastructură, contribuind astfel la dezvoltarea comunităților locale și susținerea proiectelor de interes public. În ansamblu, obiectivul principal al acestui plan este întărirea mecanismului național de urmărire și identificare a bunurilor infraționale, sprijinind autoritățile competente în procesul de confiscare și executare a acestora. Prin alinierea legislației la standardele Uniunii Europene și implementarea unor

măsurile eficiente de gestionare a activelor, Republica Moldova va crea un cadru normativ solid pentru combaterea criminalității economice și recuperarea bunurilor infracționale, în concordanță cu cele mai bune practici internaționale.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a implementa cu succes planul legislativ, este necesar să se consolideze capacitățile administrative ale instituțiilor responsabile de confiscarea și recuperarea bunurilor infracționale. Aceste măsuri sunt vitale pentru asigurarea unei aplicări eficiente și corecte a noilor reglementări, susținând autoritățile în procesul de confiscare a bunurilor provenite din activități ilegale.

Un prim pas important în realizarea acestui obiectiv este organizarea de cursuri de instruire pentru personalul din autoritățile implicate în procesul de confiscare. Scopul acestor cursuri este familiarizarea acestora cu noile reglementări și asigurarea capacității de a aplica corect mecanismul îmbunătățit de confiscare a bunurilor infracționale. Cursurile vor aborda atât aspectele teoretice ale legislației europene și naționale, cât și aplicațiile practice ale noilor instrumente legislative. Prin această instruire continuă, se va contribui la creșterea profesionalismului și eficienței autorităților responsabile, oferindu-le toate cunoștințele necesare pentru a implementa mecanismele de confiscare într-un mod coerent și conform normelor europene.

Un alt aspect pentru o implementare eficientă a mecanismului de confiscare este dotarea corespunzătoare a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale. Aceasta trebuie să dispună de condițiile necesare pentru depozitarea bunurilor infracționale, care pot include o gamă largă de active, de la bunuri imobiliare la vehicule sau obiecte de valoare. Este important ca agenția să dispună spații sigure și adecvate pentru gestionarea acestora, iar măsurile de protecție implementate trebuie să prevină deteriorarea sau pierderea bunurilor, astfel asigurându-se respectarea principiilor transparenței și legalității în procesul de recuperare.

Un element în gestionarea bunurilor infracționale confiscate este implementarea unui sistem informatic automatizat, „Registrul bunurilor infracționale confiscate”. Acest sistem centralizat va urmări fiecare bun confiscat de la momentul indisponibilizării până la finalizarea procesului de recuperare sau redistribuire, asigurând transparența și facilitând un management eficient al activelor, reducând riscurile de eroare sau fraudă. Prin acest registru, agențiile implicate vor putea coordona mai bine activitățile și raporta stadiul fiecărui bun confiscat.

Pentru valorificarea eficientă a bunurilor confiscate, va fi dezvoltată o platformă online dedicată vânzării prin licitație publică. Aceasta va permite o gestionare mai rapidă și transparentă a bunurilor confiscate, iar licitațiile vor fi accesibile atât autorităților, cât și publicului larg, asigurând astfel transparența și concurența corectă. Veniturile generate vor putea fi folosite pentru finanțarea unor proiecte publice, cum ar fi cele sociale sau de dezvoltare economică.

În contextul îmbunătățirii mecanismului de confiscare, inclusiv confiscarea civilă și reutilizarea socială a bunurilor, va fi necesară suplimentarea personalului Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale. Creșterea volumului de activitate și extinderea atribuțiilor agenției vor impune angajarea de noi funcționari publici cu competențe în investigarea bunurilor infracționale și gestionarea activelor confiscate, astfel încât agenția să poată răspunde mai eficient provocărilor și să aplice corect reglementările europene.

Totodată, pentru a îmbunătăți procesul de recuperare a bunurilor infracționale, va fi dezvoltat un modul suplimentar în „Registrul Bunurilor Infracționale Indisponibilizate”, care va permite o căutare mai rapidă și eficientă prin integrarea acestuia cu bazele de date relevante, interne și externe. Sistemul informațional destinat ținerii Registrului Bunurilor Infracționale Indisponibilizate va consuma, prin

intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), sprijinind investigațiile financiare paralele și facilitând identificarea rapidă a bunurilor care pot fi confiscate sau valorificate.

Aceste măsuri administrative sunt necesare pentru implementarea cu succes a planului de confiscare a bunurilor infracționale și pentru asigurarea unei gestionări eficiente și conforme cu standardele Uniunii Europene. Ele vor contribui la consolidarea capacităților instituționale și la dezvoltarea unei infrastructuri administrative care să răspundă cerințelor unui sistem de justiție mai transparent și mai eficient.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Confiscarea, înghețarea bunurilor și sancțiuni financiare*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 643,21 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 21.508,90 mii lei, dintre care suma costurilor de 608,90 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 20.900,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.5. Prevenirea și combaterea criminalității cibernetice

Prezentarea generală a situației

Criminalitatea cibernetică reprezintă o amenințare majoră în era digitală, având un impact semnificativ asupra securității economice, sociale și naționale. În contextul globalizării și al digitalizării rapide, nu face excepție de la acest fenomen, confruntându-se cu o varietate de infracțiuni cibernetice, de la atacuri asupra infrastructurii critice, la fraude online, furt de identitate și activități ilegale desfășurate în mediul virtual. Dezvoltarea tehnologiilor informaționale și extinderea accesului la internet au adus beneficii considerabile, dar au oferit și oportunități pentru activități infracționale tot mai sofisticate. Infractorii cibernetici exploatează vulnerabilitățile tehnice, legislative și educaționale pentru a lansa atacuri, punând în pericol atât utilizatorii individuali, cât și organizațiile publice și private.

În Republica Moldova, criminalitatea cibernetică a devenit o prioritate pe agenda autorităților, având în vedere creșterea numărului de incidente raportate și complexitatea metodelor utilizate de atacatori. Instituțiile responsabile, precum Centrul pentru combaterea crimelor cibernetice al Inspectoratului național de investigații, din cadrul Inspectoratului General al Poliției, au intensificat măsurile de prevenire, investigare și combatere a acestui tip de infracțiuni, colaborând cu parteneri internaționali și organizații regionale pentru îmbunătățirea securității cibernetice.

Cadrul legislativ

Combaterea eficientă a criminalității cibernetice necesită un cadru legislativ robust, capabil să răspundă provocărilor impuse de dezvoltarea tehnologică și de complexitatea tot mai mare a infracțiunilor din acest domeniu. Republica Moldova a făcut progrese semnificative în armonizarea legislației naționale cu standardele internaționale, ratificând convenții și tratate relevante. Un document de referință în acest sens este Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea cibernetică, cunoscută ca Convenția de la Budapesta. Aceasta, adoptată la 23 noiembrie 2001 și ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 6/2009, oferă un set complet de norme pentru prevenirea, investigarea și combaterea infracțiunilor cibernetice, precum și încurajează cooperarea internațională. În decembrie 2022, Republica Moldova a semnat cel de-al Doilea Protocol Adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea cibernetică. Acest document introduce mecanisme noi pentru schimbul de informații între autorități și furnizorii de servicii, simplificând investigațiile transfrontaliere și sporind eficiența în combaterea criminalității informatice.

În completarea acestui cadru legislativ, Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual (Lanzarote), adoptată la 25 octombrie 2007 și ratificată la 19 decembrie 2011, introduce măsuri specifice pentru protecția copiilor împotriva abuzurilor din mediul online. Aceasta vizează prevenirea distribuirii de materiale ilegale și sprijinirea victimelor prin mecanisme adecvate de protecție. La nivel internațional, Republica Moldova a aderat, de asemenea, la Protocolul Opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului, care reglementează aspecte legate de vânzarea de copii, prostituția infantilă și pornografia infantilă. Adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 25 mai 2000 și ratificat la 22 februarie 2007, acest protocol evidențiază angajamentul țării în asigurarea protecției drepturilor copilului atât în mediul online, cât și offline.

Pe plan intern, adoptarea Legii nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității cibernetice a reprezentat o etapă importantă. Legea stabilește măsuri clare pentru prevenirea și investigarea infracțiunilor informatice și include crearea unui punct de contact 24/7, destinat coordonării rapide în cazurile de criminalitate cibernetică, inclusiv la nivel internațional. Totodată, pentru a răspunde mai operativ provocărilor tehnologice, Legea nr. 200/2024, adoptată de Parlament în iulie 2024, aduce amendamente semnificative Legii nr. 20/2009. Aceste modificări îmbunătățesc mecanismele de prevenire și investigare, consolidând cooperarea internațională în domeniul securității cibernetice. Un alt pas important în alinierea legislației naționale la standardele internaționale a fost ratificarea, prin Legea nr. 302/2016, a Protocolului Adițional la Convenția de la Budapesta, care extinde domeniul de aplicare al convenției prin incriminarea actelor rasiste și xenofobe comise prin intermediul sistemelor informatice, ceea ce reflectă angajamentul Republicii Moldova în combaterea discursului de ură și a discriminării în mediul online.

Prin integrarea convențiilor internaționale și actualizarea legislației naționale, Republica Moldova demonstrează un angajament ferm în combaterea criminalității cibernetice. Aceste inițiative legislative nu doar întăresc cadrul juridic intern, ci și poziționează țara ca un partener activ în eforturile globale de protecție a spațiului digital și de asigurare a securității cetățenilor în fața noilor amenințări informatice.

Cadrul administrativ

Centrul pentru combaterea crimelor cibernetice reprezintă o subdiviziune administrativă a Inspectoratului național de investigații creată în scopul organizării, coordonării și desfășurării activității de combatere a infracțiunilor informatice și celor conexe, precum și a infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave cu rezonanță socială sporită, comise prin utilizarea sistemelor informatice. Acesta include patru secții distincte, fiecare având un rol în protejarea securității cibernetice, după cum urmează:

- **Secția 1:** se ocupă de prevenirea și combaterea infracțiunilor cibernetice naționale și transfrontaliere, inclusiv a celor care vizează confidențialitatea și integritatea sistemelor informatice, precum și protecția intimității personale și a corespondenței.
- **Secția 2:** se concentrează pe investigațiile privind infracțiunile financiare online grave și deosebit de grave, inclusiv cele comise prin utilizarea sistemelor informatice și a mijloacelor de plată electronice sau criptomonede. De asemenea, se ocupă cu depistarea fraudelor legate de ATM-uri și dispozitivele de plată electronică.
- **Secția 3:** are ca obiectiv combaterea pornografiei infantile, abuzului sexual online asupra minorilor și promovarea materialelor care încurajează astfel de infracțiuni. De asemenea, gestionează bazele de date naționale și internaționale legate de aceste infracțiuni.
- **Secția 4:** se axează pe asistența tehnică și consultativă, utilizând echipamente și software specializat pentru investigarea infracțiunilor informatice. Aceasta examinează sistemele și dispozitivele informatice și colectează dovezi digitale.

Centrul dispune de 30 de posturi, din care 27 sunt ocupate în prezent, iar personalul este distribuit între cele patru secții. Printre atribuțiile principale ale Centrului se numără prevenirea și combaterea infracțiunilor cibernetice, monitorizarea fenomenului criminal și gestionarea sistemelor IT, dezvoltarea capacităților proprii și asigurarea cooperării naționale și internaționale. În cadrul activităților de investigare, angajații Centrului au acces la diverse baze de date, precum BCD e-Cadastru, SIA Rossoft, SIA "Criminal și Criminologic", și altele, pentru a susține activitățile de identificare și combatere a infracțiunilor informatice.

La nivel național, Centrul colaborează cu instituții precum Serviciul Tehnologiilor Informaționale a Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul de Securitate și Informații, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Banca Națională a Moldovei și Agenția pentru Securitate Cibernetică din subordinea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

La nivel internațional, Centrul cooperează cu organizații precum Europol, Interpol, Eurojust, Consiliul Europei, ENISA, FBI și diverse companii private specializate în criminalistică digitală, facilitând astfel investigarea și prevenirea infracțiunilor cibernetice pe plan global.

Totodată, Republica Moldova continuă să își întărească capacitățile de investigare a criminalității cibernetice. Începând cu luna februarie 2025, țara dispune de un laborator de ultimă generație, ce a fost lansat pentru a consolida capacitatea autorităților de a preveni, investiga, combate criminalitatea informatică, oferind tehnologie avansată și expertiză specializată în domeniul investigațiilor digitale. Datorită tehnologiilor avansate, angajații Inspectoratului General al Poliției vor putea analiza și gestiona amenințările cibernetice în timp real, protejând mai bine spațiul digital al țării. Astfel, se va colecta și analiza probe digitale pentru o identificare rapidă a infractorilor, iar experții în criminalistică vor beneficia de formare continuă prin simulări pentru a detecta și contracara atacurile informatice. În plus, vor putea testa măsuri de securitate într-un mediu controlat. Îmbunătățirea capacităților tehnice va sprijini schimbul de informații cu instituțiile Uniunii Europene și parteneri internaționali, contribuind la combaterea infracțiunilor transfrontaliere. Laboratorul, finanțat de Uniunea Europeană prin proiectul EU4Security Moldova, extinde capacitățile Centrului Tehnico-Criminalistic, aliniind Republica Moldova la standardele europene.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În contextul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană și al alinierii la standardele internaționale în domeniul combaterii criminalității cibernetice, autoritățile naționale depun eforturi considerabile pentru a dezvolta un cadru legislativ dezvoltat, capabil să facă față provocărilor generate de evoluțiile rapide în tehnologiile digitale și securitatea cibernetică. Cadru legislativ vizează atât prevenirea, cât și combaterea eficientă a infracțiunilor cibernetice și este **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene. Acesta are rolul de protejare a cetățenilor și garantarea securității naționale împotriva amenințări digitale.

În același timp, integrarea normelor europene în legislația națională reprezintă un pas important pentru crearea unui sistem coerent de răspuns la criminalitatea informatică și întărirea colaborării internaționale. Astfel, autoritățile din Republica Moldova au inițiat o serie de proiecte legislative care vizează consolidarea capacităților instituționale și asigurarea unei reacții rapide și eficiente la infracțiunile cibernetice, într-un cadru de cooperare internațională. Printre acestea, se numără proiectele de acte normative care reglementează diverse aspecte ale procesului de investigare și prevenire a infracțiunilor digitale, contribuind la întărirea securității cibernetice și la protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Unul dintre acte legislative în acest context este proiectul de Hotărâre de Guvern, care stabilește procedurile de conservare rapidă a datelor informatice și de blocare a accesului la site-urile internet ce conțin informații destinate și utilizate pentru comiterea de infracțiuni. Acesta va permite autorităților să reacționeze prompt în fața amenințărilor cibernetice, asigurându-se că informațiile relevante pentru investigarea infracțiunilor sunt protejate și accesibile în vederea obținerii probelor necesare. Un alt proiect important vizează crearea unei platforme naționale deschise pentru raportarea infracțiunilor și contravențiilor comise în mediul online. Această platformă va oferi cetățenilor și instituțiilor un instrument centralizat pentru sesizarea și monitorizarea infracțiunilor informatice, facilitând astfel un răspuns rapid și coordonat la provocările digitale.

În paralel, se planifică modificarea Codului de procedură penală și a altor acte normative relevante pentru a alinia legislația națională la standardele internaționale, în special la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică. Aceste modificări vor întări capacitatea instituțiilor statului de a coopera eficient cu alte state în domeniul combaterii criminalității cibernetice, asigurând în același timp respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor implicate în procesele legale. De asemenea, Republica Moldova urmează să ratifice cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei, care va întări cooperarea internațională, în special în ceea ce privește schimbul de informații și divulgarea probelor electronice între autoritățile judiciare ale diferitelor state. Acest protocol va permite țării să participe activ la combaterea criminalității cibernetice la nivel global, contribuind la protejarea cetățenilor și a securității naționale.

În concordanță cu reglementările europene, Republica Moldova va adopta și Regulamentele și Directivele UE relevante, inclusiv Regulamentul (UE) 2023/1543 privind ordinele europene de divulgare a probelor electronice și Ordinul european de păstrare a probelor electronice, care reglementează procesul de obținere a probelor electronice în cadrul anchetelor transfrontaliere. Aceste măsuri vor sprijini autoritățile naționale relevante în realizarea unor investigații eficiente și în colaborarea cu alte state membre ale Uniunii Europene, facilitând astfel combaterea infracțiunilor cibernetice. În plus, se lucrează la elaborarea proiectelor de acte normative pentru alinierea la Directiva (UE) 2023/1544, Directiva UE 2019/713, Directiva 2013/40/UE și Directiva (UE) 2022/2555.

Prin aceste măsuri legislative, Republica Moldova își propune să se alinieze la standardele europene și internaționale în domeniul criminalității cibernetice, asigurându-se că instituțiile statului sunt bine echipate pentru a preveni și combate infracțiunile informatice. Acest cadru legislativ va întări capacitățile autorităților de investigare și urmărire penală, va sprijini cooperarea internațională în domeniul combaterii criminalității cibernetice și va proteja drepturile și securitatea cetățenilor în fața amenințărilor digitale.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În cadrul eforturilor de consolidare a capacităților administrative ale Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii crimelor cibernetice, autoritățile naționale planifică o serie de măsuri menite să îmbunătățească eficiența răspunsului la amenințările digitale și să sporească protecția cetățenilor. Printre aceste măsuri se numără dezvoltarea unor acțiuni active de informare a populației cu privire la măsurile preventive și la modalitățile de raportare a infracțiunilor și contravențiilor comise în mediul online.

În acest sens, se va implementa un concept pentru o platformă națională deschisă de raportare, care va facilita cetățenilor și instituțiilor accesul rapid și ușor la un sistem centralizat pentru sesizarea infracțiunilor informatice. Platforma va fi complet operaționalizată, iar cetățenii vor fi încurajați să o utilizeze pentru a depune plângeri și a semnaliza infracțiunile și incidentele cibernetice. De asemenea, autoritățile vor intensifica campaniile de informare a populației cu privire la disponibilitatea și funcționarea

acestei platforme online, asigurându-se astfel că cetățenii sunt conștienți de instrumentele puse la dispoziție de autoritățile competente pentru raportarea infracțiunilor informatice.

În paralel, se preconizează creșterea numărului de unități de personal în cadrul Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice, având în vedere planurile de regionalizare ale Poliției, ceea ce va permite o reacție mai rapidă și mai eficientă la nivel local în fața amenințărilor cibernetice. Pentru a sprijini aceste inițiative, Centrul va fi dotat cu instrumente inteligente de investigare, care vor spori capacitatea de a desfășura investigații complexe și de a răspunde la infracțiuni informatice tot mai sofisticate. În plus, angajații Centrului vor beneficia de instruire continuă, axată pe noile metode și tehnici de investigare a infracțiunilor cibernetice și conexe, astfel încât să fie pregătiți să facă față provocărilor emergente din domeniu.

Măsurile menționate vor contribui semnificativ la întărirea capacităților administrative și la crearea unui sistem de protecție mai eficient împotriva criminalității cibernetice în Republica Moldova.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Prevenirea și combaterea criminalității informatice*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 2.726,28 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 30.450,00 mii lei, dintre care suma costurilor de 1.250,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 27.300,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 1.900,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.6. Abuzul sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online

Prezentarea generală a situației

Abuzul sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online, reprezintă una dintre cele mai grave forme de încălcare a drepturilor fundamentale. Fenomenul nu doar că vulnerabilizează copilul în fața unor traume fizice și psihice, dar îi afectează profund dezvoltarea ca individ. Consecințele sunt devastatoare, influențând nu doar starea de bine a copilului în prezent, ci și capacitatea sa de a se integra și de a funcționa sănătos în societate pe termen lung.

Având în vedere amploarea și complexitatea fenomenului, inclusiv impactul tot mai mare al abuzului în mediul digital, Republica Moldova a recunoscut necesitatea unor măsuri eficiente de prevenire și protecție. Au fost adoptate măsuri concrete prin ratificarea unor tratate internaționale relevante și a modificat legislația națională pentru a respecta standardele internaționale. Aceste măsuri sunt necesare pentru asigurarea unui cadru legal care să prevină și să combată eficient abuzul și exploatarea sexuală a copiilor, asigurând totodată protecția lor într-un context tot mai digitalizat. Implementarea unui astfel de cadru normativ se dovedește a fi imperativă pentru a sprijini victimele și a descuraja făptuitorii, oferind copiilor un mediu mai sigur și mai protejat în fața acestor pericole. Astfel, în Republica Moldova se va institui un mecanism care va permite sistarea accesului la paginile web care conțin informații destinate și utilizate pentru pregătirea sau comiterea infracțiunilor, în special cele ce se referă la asigurarea unui ecosistem online sigur.

Cadrul legislativ

În cadrul legislației naționale și internaționale care reglementează protecția drepturilor copilului și combaterea abuzului sexual asupra acestora, inclusiv exploatarea în mediul online, Republica Moldova a adoptat și ratificat mai multe convenții și protocoale care reflectă angajamentele internaționale în domeniul protecției copiilor. Astfel, începând cu Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile

Copilului din 20 noiembrie 1989, ratificată de Republica Moldova la 25 februarie 1993, au fost încheiate importante acorduri care vizează prevenirea abuzului și exploatării copiilor. Protocolul Opțional privind Vânzarea de Copii, Prostituția Infantilă și Pornografia Infantilă a fost ratificat prin Legea nr. 29/2007, care reglementează măsurile de prevenire și sancționare a formelor de abuz și exploatare sexuală a copiilor. Totodată, Protocolul Opțional privind implicarea copiilor în conflicte armate, ratificat prin Legea nr. 15/2004, protejează copiii împotriva recrutării și utilizării acestora în conflicte armate, în timp ce Protocolul Opțional privind Drepturile Copilului în procedura de comunicare a fost ratificat prin Legea nr. 117/2022, și oferă mecanisme suplimentare de protecție și promovare a drepturilor copiilor în fața autorităților internaționale.

Un alt instrument este Convenția Consiliului Europei (CoE) privind Protecția Copiilor împotriva Exploatării Sexuale și Abuzului Sexual, cunoscută și sub denumirea de Convenția de la Lanzarote din 2007, care este în vigoare pentru Republica Moldova din 1 iulie 2012. Aceasta stabilește măsuri clare pentru prevenirea abuzului sexual și protecția copiilor, incluzând aspecte legate de exploatarea sexuală în mediul online. La fel, Republica Moldova a ratificat Convenția CoE privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice (Convenția de la Istanbul) prin Legea nr. 144/2021, care, deși se concentrează și asupra violenței împotriva femeilor, include și protecția copiilor în fața abuzurilor de orice fel. În plus, Convenția CoE privind Acțiunea împotriva Traficului de Ființe Umane, ratificată prin Legea nr. 67/2006, vizează combaterea traficului de copii, inclusiv în scopuri de exploatare sexuală, fiind un pilon important în cadrul legislației internaționale împotriva abuzului sexual asupra copiilor, la care Republica Moldova este parte. Instrumentele internaționale menționate constituie fundamentul legal al măsurilor de protecție a copiilor în Republica Moldova, inclusiv împotriva abuzurilor sexuale și exploatării în mediul online, asigurând o abordare cuprinzătoare și integrată în domeniul drepturilor copilului.

Pe plan intern, Republica Moldova se bucură de un cadru legislativ vast în domeniul protecției copiilor împotriva abuzului sexual, inclusiv în mediul online, bazându-se pe o serie de acte normative care reglementează atât prevenirea, cât și combaterea acestui fenomen. Printre cele mai importante reglementări se enumeră Codul penal, care incriminează abuzul sexual asupra copiilor și alte infracțiuni grave, și Codul de procedură penală, care reglează activitățile procesuale pe marginea cauzelor. În plus, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a celor separați de părinți asigură mecanisme de protecție pentru minorii vulnerabili. De asemenea, legislația include Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, care protejează victimele abuzului și asigură sprijinul necesar în procesul de recuperare.

În ceea ce privește protecția online, Legea nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice reglementează instrumentele disponibile pentru sistarea accesului la pagina web ce conține informații privind instrumentele disponibile pentru sistarea accesului la pagina web ce conține informații privind faptele de abuz și exploatare sexuală, iar Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 stabilește un mecanism intersectorial de cooperare pentru identificarea și sprijinirea copiilor victime ale violenței și exploatării. Totodată, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 347/2022, aprobând Programul național pentru protecția copilului pentru perioada 2022-2026, cu trei obiective principale: consolidarea sistemului de protecție al copilului, promovarea toleranței zero față de violența asupra copiilor și asigurarea unui mediu familial sigur pentru dezvoltarea lor. Punctul 13 din Planul de acțiuni prevede elaborarea Planului național pentru siguranța online a copiilor, care cu succes a fost integrat în planul de acțiuni de bază în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 676 din 02.10.2024. De asemenea, a fost aprobat Programul de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru perioada 2024-2028 prin Hotărârea Guvernului nr. 715/2023.

În context, se menționează că legislația Republicii Moldova este **parțial aliniată** la prevederile Directivei 2011/93 a Parlamentului European și a Consiliului, care vizează combaterea abuzului sexual asupra copiilor, exploatarea sexuală a acestora și pornografia infantilă, precum și la înlocuirea Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului. În prezent, autoritățile responsabile se află în etapa de votare a proiectului de lege în lectura a doua, care va asigura alinierea deplină a Directivei în legislația națională.

În continuare, pentru a sprijini victimele infracțiunilor, inclusiv ale abuzului sexual, Hotărârea Guvernului nr. 708/2019 a stabilit regulamentul-cadru pentru organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, împreună cu standardele minime de calitate. Acest centru oferă un suport complet și integrat pentru copiii victime ale infracțiunilor, inclusiv prin acordarea de asistență psihologică, socială și juridică, asigurându-se astfel că aceștia beneficiază de toate resursele necesare pentru recuperare într-un mediu sigur și susținător. În paralel, Hotărârea Guvernului nr. 519/2022 reglementează organizarea și funcționarea Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii, un instrument pentru prevenirea abuzului și pentru intervențiile rapide în caz de urgență. Prin acest serviciu, copiii pot solicita ajutor anonim și gratuit, ceea ce contribuie semnificativ la protejarea lor, mai ales în situațiile în care nu pot apela la alți membri ai familiei sau autorități. Totodată, reglementările impun standarde minime de calitate pentru asigurarea eficienței și profesionalismului în acordarea ajutorului.

Cumulativ, se menționează că prin Dispoziția Guvernului nr. 206-d/2024 au fost stabilite un set de măsuri pentru implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote, având ca scop consolidarea protecției copiilor împotriva exploatării și abuzurilor sexuale, în conformitate cu Convenția CoE pentru protecția copiilor. Aceste măsuri sunt destinate să asigure aplicarea completă și eficientă a prevederilor Convenției Lanzarote și recomandărilor Comitetului Lanzarote pe teritoriul Republicii Moldova, pentru perioada 2025-2026. Dispoziția include acțiuni concrete ce vizează întărirea legislației naționale, dezvoltarea unor mecanisme de protecție interinstituționale și formarea unor rețele de cooperare între autoritățile relevante și organizațiile societății civile. Astfel, Guvernul își propune să răspundă în mod sistematic și eficient provocărilor legate de protecția copiilor, inclusiv prin măsuri ce vizează prevenirea, identificarea timpurie și intervenția rapidă în cazurile de abuz sexual asupra copiilor.

Cadrul administrativ

În Republica Moldova pentru prevenirea și combaterea abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online, sunt asigurate de mai multe entități și organizații cheie, precum Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ministerul Educației și Cercetării și Institutul Național al Justiției din cadrul Ministerului Justiției.

Centrul de Combatere a Traficului de Persoane subordonată Inspectoratului Național de Investigații al Inspectoratului General al Poliției deține jurisdicție pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Centrul investighează infracțiuni privind traficul de ființe umane și infracțiuni conexe, incluzând cazuri de trafic de copii și exploatare sexuală, în special cele cu caracter transfrontalier, în colaborare cu subdiviziunile teritoriale ale Poliției din țară. În urma reformelor, Centrul a fost reorganizat în 2023, iar personalul său a fost redus de la 40 la 21 de posturi, fiind structurat în două secții de investigație. Actualmente, activitatea Centrului se concentrează pe descoperirea și investigarea cazurilor de trafic de ființe umane, implicând organizarea și desfășurarea activităților speciale de investigații și colaborarea cu alte entități pentru identificarea victimelor și făptașilor. De asemenea, Centrul facilitează accesul victimelor la servicii de protecție și asistență, evaluând riscurile și sprijinind repatrierea victimelor identificate în străinătate. La fel, Centrul desfășoară și activități de prevenire, inclusiv identificarea potențialelor victime și informarea publicului despre riscurile traficului de ființe umane, colaborând cu ONG-uri, mass-media și instituții publice pentru a reduce aceste riscuri. În plus, Centrul participă la elaborarea de acte normative și politici

naționale destinate combaterii traficului de ființe umane și colaborează cu organizații internaționale și instituții naționale pentru a implementa campanii și programe comune.

Totodată, Centrul pentru combaterea crimelor cibernetice asigură combaterea infracțiunilor informatice grave comise prin utilizarea sistemelor informatice, precum și exploatarea sexuală a copiilor prin intermediul tehnologiilor informaționale. Printre funcțiile sale principale se enumeră investigarea infracțiunilor, furnizarea de asistență tehnică în aceste investigații, colaborarea cu instituții naționale și internaționale, gestionarea bazelor de date și analiza tendințelor infracționale, cu scopul de a dezvolta măsuri de prevenire și intervenție. Angajații Centrului beneficiază de formare specializată în colaborare cu INTERPOL, având acces la baza de date internațională „ICSEA” care include imagini și informații din cazuri de exploatare sexuală a minorilor. Centrul colaborează cu instituții internaționale precum Europol, Interpol, Eurojust, Consiliul Europei și altele.

Subsidiar, în iunie 2014, în Republica Moldova a fost lansată linia gratuită 116 111 (Telefonul Copilului) oferind un serviciu social național, confidențial și disponibil 24/7, care include consiliere psiho-emoțională și informații despre drepturile copilului. Serviciul tratează fiecare caz de risc individual, respectând principiul nediscriminării și promovând interesul superior al copilului, și colaborează cu autoritățile responsabile de protecția acestora. Telefonul Copilului este gestionat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și implementat de o organizație neguvernamentală. Serviciile sunt accesibile gratuit și prin chat pe telefonulcopilului.md și Skype la TelefonulcopiluluiMoldova116111. În februarie 2023, a fost semnat un acord între Inspectoratul General al Poliției și Centrul Internațional „La Strada” pentru raportarea materialelor de abuz sexual asupra copiilor, iar în aprilie 2023, Centrul Internațional „La Strada” a devenit membru al rețelei internaționale „INHOPE”. Orice persoană care descoperă un caz de abuz sexual asupra unui copil este obligată să informeze Poliția.

În ceea ce privește prevenirea victimizării copiilor și implicarea lor în acte ilegale, polițiștii aplică măsuri de prevenire primară, secundară și terțiară orientate în acest sens. Prevenirea primară include campanii educaționale, activități în școli și promovarea unei culturi anti-violente, stimulând cooperarea cetățenilor și raportarea cazurilor ilegale, iar revenirea secundară implică colaborarea Poliției cu autoritățile locale și instituțiile competente pentru a preveni cazurile de victimizare și implicare a copiilor în acte ilegale.

O altă subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției cu competențe în prevenirea abuzului sexual asupra minorilor este Secția Siguranța Minorilor a Direcției Ordine Publică a Inspectoratului Național de Securitate Publică. În domeniul coordonării interacțiunii comunitare, siguranței minorilor și activităților de patrulare, aceasta monitorizează implementarea politicilor în domeniul ordinii publice, siguranței, protecției drepturilor copilului și alte activități. Totodată, Secția coordonează, monitorizează și asigură controlul asupra activității subdiviziunilor teritoriale ale Inspectoratului General al Poliției, participă la organismele colective (consilii, comisii) constituite în cadrul autorităților publice centrale, colaborează cu autoritățile competente în domeniul protecției drepturilor copilului și contribuie la dezvoltarea unor ghiduri și recomandări pentru eficientizarea activităților poliției în comunitate.

Totodată, subdiviziunile teritoriale ale Poliției includ Secțiile de Urmărire Penală și Secțiile de Investigare a Infracțiunilor, ambele având rol în prevenirea și combaterea abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online. Secția de Urmărire Penală, parte din Inspectoratul de Poliție Teritorial, investighează infracțiunile și inițiază urmărirea penală atunci când există indicii de comitere a unor fapte ilegale. Aceasta se ocupă cu descoperirea infracțiunilor, administrarea probelor și protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor implicate, asigurându-se că legislația procesual-penală este respectată pe parcursul procesului penal. La rândul său, Secția de Investigare a Infracțiunilor are ca scop principal identificarea și investigarea infracțiunilor, inclusiv abuzurile sexuale, și urmărirea infractorilor. Activitățile sale includ organizarea de anchete speciale pentru combaterea criminalității, protejarea ordinii publice și a

drepturilor persoanelor, precum și identificarea infractorilor și a victimelor, inclusiv în cazurile de abuz sexual asupra copiilor și infracțiuni online.

Totodată, cadrul reglementar național impune cooperarea între autoritățile de tutelă, precum și cooperarea intersectorială în domeniul protecției copilului, astfel încât autoritățile locale și teritoriale de tutelă sunt obligate să colaboreze atât orizontal, cât și vertical, în cadrul sistemului de protecție a copilului. De asemenea, angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, protecției sănătății și altele, trebuie să colaboreze conform mecanismului de cooperare intersectorială aprobat de Guvern (HG 270/2014), prin echipe multidisciplinare, inclusiv pentru identificarea și intervenția în cazurile de violență și abuz sexual.

În ordinea celor expuse, se menționează Ministerul Muncii și Protecției Sociale joacă este responsabil de implementarea politicii guvernamentale pentru prevenirea și combaterea abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online, asigurându-se că legislația națională este respectată și aliniată la standardele internaționale în acest domeniu. Printre responsabilitățile principale ale Ministerului se numără elaborarea de acte normative, politici și analize care vizează protecția copiilor împotriva abuzurilor sexuale, precum și coordonarea acțiunilor interinstituționale pentru prevenirea acestor tipuri de abuzuri. Ministerul colaborează activ cu instituții internaționale și organizații non-guvernamentale, sprijinind proiectele de prevenire a abuzului sexual asupra minorilor și dezvoltarea unor mecanisme de protecție în mediul online. La fel, Ministerul monitorizează în permanență poziția Republicii Moldova în indicatorii internaționali și dezvoltă propuneri pentru îmbunătățirea acestora, concentrându-se pe crearea unui cadru legislativ eficient în domeniul protecției copiilor. De asemenea, Ministerul se ocupă de implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, contribuind la alinierea legislației naționale la reglementările europene privind prevenirea și combaterea abuzului sexual asupra minorilor.

În ceea ce privește prevenirea abuzului sexual asupra copiilor, Ministerul coordonează activitățile autorităților administrative subordonate și instituțiilor publice pentru asigurarea furnizării de servicii specifice, cum ar fi asistența socială, consilierea victimelor, precum și plasamentul în centrele de protecție specializate. Acesta se ocupă de gestionarea și monitorizarea programelor de prevenire și combatere a abuzului sexual asupra copiilor, incluzând educația pentru siguranța online, pentru a răspunde la riscurile crescute în mediul digital. Ministerul are, de asemenea, un rol important în coordonarea și implementarea măsurilor de protecție socială pentru copiii victime ale abuzului sexual, inclusiv prin programele de reintegrare familială, consiliere psihologică și sprijin pentru familiile afectate.

Managementul de caz în domeniul protecției copilului este imperativ pentru identificarea rapidă a cazurilor de abuz sexual și implementarea unor intervenții coordonate. Acesta include evaluarea inițială a cazurilor de abuz, protecția copilului în mediul online și asigurarea unui cadru legal și de suport pentru victimele abuzului sexual. Ministerul garantează printr-un mecanism intersectorial identificarea, evaluarea și monitorizarea cazurilor de abuz sexual asupra copiilor, atât în mediul fizic, cât și online, oferind protecție adecvată. După evaluarea cazului, managerul de caz, în colaborare cu echipa multidisciplinară, întocmește planul de asistență, care stabilește acțiunile, măsurile de protecție și termenele pentru implementare. Aceste acțiuni trebuie să răspundă nevoilor copilului și familiei, fiind adaptate resurselor disponibile și așteptărilor acestora.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 270/2024 și Ordinului Ministerului Sănătății nr. 445/2015, instituțiile medicale sunt obligate să înregistreze și să raporteze cazurile de abuz și să acorde servicii medicale complete copiilor, inclusiv celor în risc, participând la activitățile echipelor multidisciplinare și implementând măsuri de prevenire. Victimele minore ale infracțiunilor sexuale beneficiază de protecție juridică, asistență din partea unui avocat, audiere în spații special amenajate și consiliere psihologică. De

asemenea, se aplică măsuri de protecție conform Codului de procedură penală. În cadrul Centrului de Medicină Legală, se efectuează examinări medico-legale detaliate ale victimelor de abuz fizic și sexual, având experți judiciari specializați.

În martie 2022, a fost înființat Centrul Regional de Asistență Integrată pentru copii victime/martori ai infracțiunilor în municipiul Bălți, care oferă asistență psihologică, juridică, medicală și socială, asigurând intervenții coordonate și suport pentru familii și reprezentanți legali.

Totodată, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzelor Speciale desfășoară activități pentru combaterea abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv în mediul online, având atribuții în urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de ființe umane, exploatare sexuală și alte infracțiuni conexe. Acesta conduce anchete penale privind cazurile de abuz sexual asupra minorilor, inclusiv cele care implică rețele online, și se ocupă cu cercetarea infracțiunilor comise de organizații criminale în acest domeniu. În cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzelor Speciale, a fost înființat Biroul Antitrafic și de investigare a crimelor cibernetice, care se concentrează pe combaterea abuzurilor sexuale online și protecția copiilor împotriva exploatării sexuale. Procurorii specializați lucrează în această direcție, implementând legislația relevantă pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor ce vizează copii. În paralel, în conformitate cu standardele internaționale și cu prevederile Convenției privind Drepturile Copilului, au fost desemnați procurori specializați în domeniul protecției copiilor în toate birourile teritoriale ale procuraturii. Aceștia sunt implicați activ în investigarea cazurilor de abuzuri și în colaborarea cu alte instituții pentru protejarea copiilor de orice formă de abuz, inclusiv în mediul digital.

În perioada 2020-2023, în cadrul Programului „Intersection. Zona sigură online”, au fost implementate activități menite să sprijine protecția copiilor în mediul online. Printre acestea se numără conferințele naționale, workshop-urile pentru schimbul de bune practici, și instruirile pentru profesori, pentru a le oferi acestora resursele necesare în gestionarea siguranței copiilor în mediul digital. De asemenea, au fost create ghiduri educaționale și materiale informative, distribuite în colaborare cu Centrul Internațional „La Strada”, pentru a sprijini educația continuă a părinților și cadrelor didactice privind siguranța online a copiilor.

În ceea ce privește competențele Institutului Național al Justiției în domeniu, acesta formează profesioniștii din sistemul judiciar pentru a aborda eficient cazurile de abuz sexual asupra copiilor. Aceste instituții colaborează pentru a asigura protecția și prevenirea abuzurilor asupra copiilor.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În contextul dificultăților actuale întâmpinate în procesul de intervenție în cazurile de abuz și exploatare sexuală a copiilor, inclusiv în mediul online, este evidentă necesitatea unor măsuri legislative mai eficiente și adaptate realităților tehnologice în continuă schimbare. În acest sens, pentru perioada următoare, se preconizează implementarea și transpunerea completă a Directivei 2011/93/UE, care vizează protecția copiilor împotriva abuzului și exploatării sexuale, și a Regulamentului (UE) 2021/1232, adoptat de Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene pe 14 iulie 2021. Acest regulament introduce o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE, reglementând utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere, în scopul procesării datelor cu caracter personal și a altor informații relevante pentru combaterea abuzului sexual online asupra copiilor. Astfel, aceste măsuri legislative vor reprezenta un pas în întărirea protecției copiilor și în eficientizarea mecanismelor de prevenire și combatere a abuzului sexual, inclusiv în mediul digital, un domeniu care a devenit tot mai vulnerabil în fața riscurilor și exploatării online.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Urmare a transpunerii și modificării cadrului normativ (*alinieră la Directiva 2011/93/UE și la Regulamentul (UE) 2021/1232 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE și a Regulamentului (UE) 2024/1307 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1232 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor*) este importantă elaborarea metodologiilor, ghidurilor și instrucțiunilor de lucru pentru specialiștii din sectorul justiției în vederea cercetării noilor categorii de infracțiuni, și anume: aprobarea Metodologiei privind examinarea cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, prin utilizarea tehnologiilor online, cât și aprobarea Ghidurilor/ Instrucțiunilor privind aplicarea de către organele de drept a prevederilor legale cu privire la violența sexuală asupra copiilor

La fel, în vederea asigurării protecției și asistenței victimelor minore, se propune extinderea rețelei de Centre regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Centrul Barnahus) în regiunea Centru și Sud a țării (2 unități).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Abuzul sexual al copiilor, inclusiv online” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 396,98 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 2.234,00 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat.

24.1.7. Traficul armelor de foc, inclusiv controlul armelor de foc, componentelor esențiale și muniției

Prezentarea generală a situației

Traficul de arme de foc reprezintă una dintre cele mai grave amenințări la adresa securității naționale și internaționale, fiind strâns legat de activitățile infracționale organizate și de instabilitatea regiunilor afectate de conflicte armate sau de violență. Controlul armelor de foc, al componentelor esențiale și al munițiilor se impune pentru prevenirea acestui fenomen și pentru asigurarea unui mediu sigur și protejat pentru cetățeni.

În contextul globalizării și al evoluției tehnologiilor de fabricație și transport, traficul ilicit de arme de foc a căpătat o amploare deosebită, iar reglementările și măsurile internaționale în acest domeniu devin tot mai stringente. Pentru a combate eficient acest fenomen, este necesar să existe o coordonare internațională puternică, politici stricte de control al armelor și o colaborare constantă între autoritățile naționale și organizațiile internaționale. În această direcție, abordările legislative și operaționale trebuie să fie adaptate la noile provocări, pentru a limita accesul ilegal la arme de foc și muniție și pentru a proteja astfel drepturile fundamentale ale individului și siguranța publică.

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova este **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene. Pe de altă parte, autoritățile continuă procesul de armonizare a legislației și consolidare a instituțiilor în domeniul controlului armelor de foc, componentelor esențiale și munițiilor, având ca scop alinierea la standardele

Uniunii Europene. În acest context, țara noastră este parte la principalele instrumente internaționale relevante, cum ar fi Protocolul împotriva fabricării și traficului ilegal de arme de foc, piese și componente ale acestora, precum și de muniții, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat pe 31 mai 2001 la New York, ratificat prin Legea nr. 224/2005. De asemenea, Moldova este semnatară a Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, ratificată prin Legea nr. 15/2005, și a Tratatului privind comerțul cu arme, care a intrat în vigoare pe 26 iunie 2015, prin Legea nr. 105/2015.

Republica Moldova implementează obiectivele Planului de acțiune al Uniunii Europene privind combaterea traficului de arme de foc, prin colaborarea cu Centrul de Coordonare pentru Controlul Armelor Mici și Ușoare din Europa de Sud-Est și de Est (SEESAC) și prin participarea activă în cadrul acțiunilor operaționale EMPACT dedicate combaterii traficului ilicit de arme. Începând cu anul 2021, autoritățile din Republica Moldova au început aplicarea procedurii de marcaj pentru trasabilitatea armelor de foc, în conformitate cu standardele Uniunii Europene. Au fost adoptate măsuri pentru îmbunătățirea sistemului de evidență, trasabilitate și control al armelor, incluzând modernizarea infrastructurii IT, implementarea procedurilor de marcaj și distrugere a armelor retrase din circulație, dar și instruirea continuă a forțelor de ordine în domeniul investigării și prevenirii traficului de arme.

Cadrul legislativ național care reglementează acest domeniu este cuprinzător și include norme pentru controlul și reglementarea traficului de arme de foc, cum ar fi: Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional, Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și munițiilor cu destinație civilă, Legea nr. 105/2015 pentru ratificarea Tratatului privind comerțul cu arme și Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice. În plus, legislația include Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 privind aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” și Hotărârea Guvernului nr. 24/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova, prin care s-a aprobat Regulamentul privind procedura de control al comerțului cu mărfuri strategice. Reglementările vizate sunt necesare pentru asigurarea unui control eficient și a unei monitorizări constante asupra circulației armelor și munițiilor în Republica Moldova.

Cadrul administrativ

Traficul de arme de foc reprezintă o provocare majoră pentru Republica Moldova, în contextul geopolitic complex al regiunii, dar și în contextul unor factori istorici și economici care influențează securitatea națională. Circumstanțele, caracterizate prin instabilitate regională și vulnerabilități interne, au determinat autoritățile Republicii Moldova să adopte o serie de măsuri ferme și riguroase pentru a preveni și combate traficul ilegal de arme. Controlul și reglementarea strictă a armelor de foc, a componentelor esențiale și a munițiilor au devenit priorități de bază pentru asigurarea siguranței publice și protejarea integrității statului.

În acest context, Ministerul Afacerilor Interne deține un rol fundamental, având responsabilitatea principală în administrarea și monitorizarea armelor de foc, inclusiv în ceea ce privește autorizarea, evidența și controlul utilizării acestora. De asemenea, coordonează politica națională în domeniu, asigurând o abordare uniformă și coerentă. Inspectoratul General al Poliției, prin subdiviziunile sale specializate, analizează riscurile privind traficul ilegal de arme și colaborează cu agențiile internaționale pentru prevenirea acestui fenomen, acționând activ pentru a reduce impactul său asupra securității interne și externe. În plus, deține atribuții în gestionarea trasabilității armelor, un aspect de bază pentru identificarea și combaterea traficului ilegal.

Totodată, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Serviciul Vamal sunt implicate activ în prevenirea introducerii ilegale de arme în țară. Serviciul de Protecție și Pază de Stat colaborează cu omologii

din alte state, autorizând astfel introducerea, portul și folosirea armelor pe teritoriul Republicii Moldova în perioada vizitelor delegațiilor străine, în timp ce Ministerul Afacerilor Externe se concentrează pe dezvoltarea unor relații internaționale solide pentru implementarea tratatelor și acordurilor care reglementează comerțul și traficul de arme și muniții.

Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor are rolul de a investiga tranzacțiile financiare legate de traficul de arme, iar Serviciul de Informații și Securitate desfășoară activități de colectare și analiză a informațiilor privind amenințările la adresa securității naționale. Agenția Servicii Publice asigură ca toate documentele legate de comerțul cu arme sunt conforme cu legislația națională, iar Procuratura Generală și instanțele de judecată dețin competențe în procesul de sancționare a infracțiunilor legate de traficul de arme. În fața acestei amenințări complexe, o abordare interinstituțională și o cooperare națională și internațională strânsă sunt necesare pentru combaterea traficului de arme de foc și protejarea securității naționale a Republicii Moldova.

La nivel operațional, Republica Moldova participă activ în cadrul inițiativelor și acțiunilor coordonate de către EMPACT, colaborând cu alte state și agenții internaționale pentru a combate traficul de arme. Activitățile sunt sprijinite de baze de date naționale, precum „Registrul de Stat al Armelor”, și internaționale, precum iArms, prin intermediul INTERPOL și SIENA, pentru a asigura trasabilitatea armelor și monitorizarea eficientă a acestora. Astfel, Republica Moldova își întărește continuu capacitățile în domeniul controlului armelor de foc, contribuind la eforturile regionale și internaționale de prevenire a traficului ilicit de arme și a altor activități infracționale conexe.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Pentru aderarea la Uniunea Europeană, Republica Moldova planifică alinierea cadrului legislativ național la acquis-ul european în domeniul combaterii traficului ilicit de arme de foc și muniții pentru a asigura o gestionare mai eficientă a armelor și munițiilor și de a preveni utilizarea ilegală a acestora. Un prim obiectiv constă în alinierea Legii nr. 130/2012 privind regimul armelor de foc și al munițiilor cu destinație civilă la Directiva UE 2021/555 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 martie 2021, care se referă la controlul achiziționării și deținerii de arme, cu scopul de a întări măsurile de securitate și de a preveni proliferarea armelor de foc în rândul civililor. În acest sens, se va modifica Hotărârea Guvernului nr. 416/2021, care reglementează păstrarea informațiilor în Registrul de stat al armelor, pentru a asigura o mai bună urmărire și gestionare a datelor privind armele de foc. Un aspect important în procesul de aliniere legislativă va fi reglementarea aspectelor privind Pașaportul european pentru arme de foc, un document necesar pentru facilitarea controlului și trasabilității armelor, dar și stabilirea unor specificații tehnice clare pentru armele de alarmă și semnalizare. De asemenea, va fi reglementat termenul de păstrare a datelor referitoare la armele de foc, pentru a permite o identificare rapidă și precisă a acestora în scopuri de urmărire și prevenire a traficului ilegal.

Un alt pas semnificativ în alinierea legislației naționale la standardele europene va viza implementarea modificărilor prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/337 al Comisiei Europene, care stabilește standardele și tehnicile de dezactivare a armelor de foc. Aceste modificări vor asigura că armele de foc dezactivate devin complet ireversibile și nu mai pot fi reutilizate, eliminând astfel riscurile de reactivare și utilizare ilegală. În paralel, se va realiza și alinierea legislației naționale la Directiva de punere în aplicare (UE) 2019/69 a Comisiei, care stabilește specificațiile tehnice pentru armele de alarmă și semnalizare, în conformitate cu reglementările prevăzute de Directiva 91/477/CEE a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme.

La fel, se planifică elaborarea și aprobarea unui document strategic de politici publice în domeniul controlului armelor de calibru mic și al armamentului ușor, care va stabili direcțiile prioritare de dezvoltare a politicii naționale pentru perioada următoare, având în vedere tendințele și provocările emergente din domeniu. Documentul va viza măsuri clare pentru îmbunătățirea controlului asupra armelor de foc și va integra măsuri specifice pentru consolidarea capacității instituțiilor de aplicare a legii, în vederea prevenirii și combaterii traficului ilicit de arme și muniții.

Astfel, prin implementarea acestor planuri legislative, Republica Moldova va contribui la creșterea securității interne și externe, asigurând o gestionare eficientă a armelor de foc și munițiilor, în conformitate cu standardele internaționale și angajamentele sale în cadrul procesului de integrare europeană.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Republica Moldova își reafirmă angajamentul ferm de a lupta împotriva traficului ilicit de arme și muniții, considerându-l un aspect de bază al securității naționale și un domeniu prioritar pentru integrarea în Uniunea Europeană. În acest sens, autoritățile vor pune în aplicare un set de măsuri complexe pentru a întări capacitatea instituțională de combatere a fenomenului. Printre aceste măsuri se numără operaționalizarea punctului focal național pentru armele ușoare și muniții (SALW), care va centraliza toate informațiile și activitățile legate de gestionarea și prevenirea traficului ilegal de arme. Un alt obiectiv vizează intensificarea acțiunilor de sensibilizare a societății civile prin campanii de informare bazate pe principiul „politicii orientate spre problemă”. Campaniile vor încuraja predarea voluntară a armelor deținute ilegal, contribuind astfel la reducerea numărului de arme necontrolate aflate în circulație. De asemenea, autoritățile vor continua dezvoltarea și extinderea Registrului de stat privind SALW, având în vedere faza a II-a a acestui sistem, care va permite o monitorizare mai precisă și eficientă a armelor aflate în posesia cetățenilor și instituțiilor.

În paralel, se va construi un depozit modern de SALW în sudul țării, care va asigura un spațiu sigur și bine securizat pentru stocarea armelor confiscate sau depuse de cetățeni. Totodată, se vor crea camere speciale de păstrare a probelor în fiecare inspectorat de poliție teritorial, fiind îmbunătățită gestionarea și protecția acestora în cadrul investigațiilor. În acest context, va fi modernizat și laboratorul de tir experimental din cadrul Centrului Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al Inspectoratului General al Poliției, astfel încât să corespundă celor mai înalte standarde ale Uniunii Europene.

Pentru a răspunde adecvat provocărilor aduse de traficul ilicit de arme și de utilizarea neautorizată a acestora, Republica Moldova se angajează, de asemenea, să investească semnificativ în formarea continuă a personalului din structurile de aplicare a legii, prin organizarea cursurilor de instruire și schimburilor de bune practici cu parteneri internaționali, pentru a îmbunătăți competențele acestora în domeniul combaterii infracționalității armate. Totodată, va fi asigurată modernizarea infrastructurii și echipamentelor necesare pentru desfășurarea activităților de prevenire și combatere a traficului ilicit, pentru a garanta un răspuns eficient și bine coordonat la provocările actuale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Traficul de arme de foc (inclusiv controlul armelor de foc, al componentelor esențiale și al munițiilor)*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 679,60 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 31.774,00 mii lei, dintre care suma costurilor de 650,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 27.324,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 3.800,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.8. Traficul de ființe umane

Prezentarea generală a situației

Traficul de ființe umane reprezintă o problemă complexă în Republica Moldova, ce afectează persoane de diverse vârste și genuri. Printre cele mai comune forme de exploatare se numără munca forțată, exploatarea sexuală comercială și cerșetoria. În ultimii ani, au apărut noi forme de trafic, cum ar fi implicarea bărbaților în transportul migranților ilegali din Asia și Orientul Mijlociu, cu 18 victime identificate în 2024, dar și utilizarea femeilor ca mame surogat, cu 3 victime din Republica Moldova în Republica Elenă și 4 din Uzbekistan în Ucraina. Conform statisticilor, majoritatea victimelor adulte sunt bărbați exploatați prin muncă, în timp ce femeile sunt cele mai afectate de exploatarea sexuală. În cazul copiilor, exploatarea sexuală comercială reprezintă cea mai frecventă formă de trafic, în special în rândul fetelor cu vârste între 15 și 17 ani, majoritatea cazurilor având loc pe teritoriul național. Alte forme de trafic care afectează copiii includ exploatarea prin muncă și cerșetoria, atât în țară, cât și în străinătate, victimele fiind de ambele sexe.

În ultimii ani, tehnologia informațională a fost tot mai frecvent utilizată de infractori pentru recrutarea și exploatarea victimelor, în special în cazurile de exploatare sexuală comercială. În 2024, cauzele penale ale poliției privind traficul de ființe umane și de copii au inclus și utilizarea tehnologiei informaționale de către infractori. Printre cazurile investigate se numără trafic de ființe umane (5 cazuri), trafic de copii (7 cazuri), proxenetism (3 cazuri), încălcarea inviolabilității vieții personale (10 cazuri), șantaj (3 cazuri) și pornografie infantilă (1 caz).

Cadrul legislativ

Traficul de ființe umane în Republica Moldova beneficiază de un cadru legislativ robust, **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene, și reflectă angajamentele internaționale ale țării și eforturile constante pentru combaterea acestui fenomen. Republica Moldova a ratificat Convenția Națiunilor Unite (ONU) împotriva criminalității transnaționale organizate și Protocolul pentru prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special femei și copii (Protocolul de la Palermo), în septembrie 2005. În mai 2006, a ratificat și Convenția Consiliului Europei (CoE) privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane. Aceste instrumente internaționale constituie elemente fundamentale ale cadrului legal al Republicii Moldova, contribuind la integrarea acesteia în sistemele internaționale de protecție a drepturilor omului. Pentru a monitoriza implementarea eficientă a Convenției CoE, Grupul de experți al CoE privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane (GRETA) evaluează periodic măsurile adoptate de Guvernul Republicii Moldova. În prezent, țara este evaluată în cadrul celei de-a patra runde, ceea ce reflectă angajamentul continuu al autorităților de a îmbunătăți legislația și de a răspunde noilor provocări emergente.

De-a lungul anilor, autoritățile naționale au adoptat măsuri semnificative pentru dezvoltarea legislației și a cadrului instituțional destinat prevenirii și combaterii traficului de ființe umane. Aceste măsuri au vizat, pe de o parte, consolidarea mecanismelor de coordonare națională între actorii relevanți (autorități, agenții guvernamentale, organizații non-guvernamentale), iar pe de altă parte, au fost necesare pentru crearea unui cadru eficient de cooperare internațională. Aceste eforturi reflectă o abordare unitară și adaptată la evoluțiile globale și regionale ale fenomenului traficului de ființe umane. De asemenea, Republica Moldova a evoluat de la statutul de țară de origine a victimelor traficului de ființe umane la un rol de țară de tranzit și destinație. Această schimbare a impus ajustarea continuă a mecanismelor de răspuns ale autorităților, care s-au adaptat pentru a face față noilor realități și provocări generate de schimbările contextuale ale fenomenului. Astfel, legislația și politicile naționale s-au adaptat pentru a aborda

complexitatea traficului de ființe umane, asigurându-se că măsurile de prevenire, protecție și intervenție sunt aliniate la dinamica internațională și la necesitățile interne ale țării.

Cadrul normativ național relevant pentru combaterea traficului de ființe umane în Republica Moldova cuprinde mai multe acte legislative, printre care Codul penal, Codul de procedură penală, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc, Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Legea nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, Legea nr. 198/2007 privind asistența juridică garantată de stat și Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații. În plus, Republica Moldova este într-un proces continuu de aliniere parțială la dispozițiile Directivei 2011/36/UE, care vizează prevenirea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia.

În ceea ce privește Legea nr. 241/2005, aceasta reglementează răspunsul la fenomenul traficului de ființe umane, abordându-l într-o manieră cuprinzătoare, ce include măsuri de prevenire, urmărirea penală a traficantilor, protecția victimelor și colaborarea între diferitele entități implicate în domeniu. De asemenea, Legea nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor stabilește condițiile necesare pentru asigurarea unui proces de reabilitare adecvat victimelor, protejându-le drepturile și oferindu-le suport prin servicii de consiliere psihologică, asistență juridică și compensare financiară.

Totodată, Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” subliniază vulnerabilitatea migranților și a copiilor acestora în fața traficului de ființe umane și stabilește obiective strategice pentru eliminarea acestui fenomen și a muncii forțate. Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru perioada 2024-2028, împreună cu Planul de acțiuni aferent, vizează promovarea unei atitudini de toleranță zero față de traficul de persoane, consolidarea abilităților profesioniștilor și protejarea victimelor. În acest sens, Legea nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor stabilește cadrul legal necesar pentru asigurarea condițiilor minime de reabilitare a victimelor și pentru protecția drepturilor și intereselor acestora. Reabilitarea se realizează prin oferirea de servicii de suport, atât publice, cât și private, destinate victimelor abuzurilor, violenței fizice, psihice sau sexuale, conform prevederilor legale, și anume: consiliere informativă privind drepturile și serviciile disponibile; consiliere psihologică; asistență juridică de stat; compensare financiară din partea statului pentru prejudiciile cauzate de infracțiuni. Programul de creare și dezvoltare a Mecanismului Național de Referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pentru perioada 2022-2026 asigură respectarea drepturilor victimelor și soluționarea deficiențelor din sistemul național de referire.

Cadrul administrativ

Ministerul Justiției este responsabil pentru elaborarea politicilor punitive ale statului, în special în ceea ce privește incriminarea faptelor și reglementarea procedurilor de intervenție și activitate în cadrul procesului penal. Ministerul Afacerilor Interne garantează intervenția prin două structuri principale: Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră. Inspectoratul General al Poliției intervine prin subdiviziunile specializate, cum ar fi Inspectoratul național de investigații, care include Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane, ce se ocupă cu intervenția și examinarea sesizărilor referitoare la traficul de persoane (adulți și copii). Inspectoratul General al Poliției de Frontieră intervine prin Secția Combatere a Migrației Ilegale și Traficului de Ființe Umane. Procuratura Generală, prin procuraturile teritoriale și specializate, asigură conducerea urmăririi penale și susținerea învinuirii în instanță. Instanțele de judecată sunt responsabile pentru judecarea cazurilor, stabilirea vinovăției și aplicarea pedepsei penale. Ministerul Muncii și Protecției Sociale asigură, prin subdiviziunile sale teritoriale (Serviciile și Agențiile Teritoriale de Asistență Socială), asistența și protecția victimelor. Ministerul Sănătății, prin instituțiile medico-sanitare, identifică cazurile și asigură examinarea și îngrijirea medicală a victimelor. Centrul Regional de Asistență Integrată a Copiilor Victime / Martori ai Infracțiunilor (Centrul

Barnahus), în regiunea de nord a țării, asigură examinarea medicală și medico-legală a copiilor victime, oferind asistență informațională, socială, psihologică și audierea în cadrul procesului penal.

Republica Moldova gestionează cazurile de trafic de ființe umane prin Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane și Direcția Urmărire Penală din cadrul Inspectoratului național de investigații al Inspectoratului General al Poliției, subordonat Ministerului Afacerilor Interne, precum și prin Secția Combaterea Migrației Ilegale și Traficului de Ființe Umane din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Activitatea procesuală a ofițerilor de urmărire penală și a celor de investigații este coordonată de procurorii din cadrul Biroului antitrafic și de investigare a crimelor cibernetice al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauzelor Speciale.

Platformele de cooperare intersectoriale sunt importante în procesul de coordonare a activităților de dezvoltare, promovare, implementare și monitorizare a legislației și politicilor publice. Printre acestea se numără: Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, care monitorizează politicile și coordonează eforturile autorităților și cooperarea cu actorii internaționali, Grupul Coordonator Tehnic al Comitetului Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, care asigură implementarea rezoluțiilor și planificarea activităților, Consiliul Coordonator al Mecanismului Național de Referire pentru Protecția și Asistența Victimelor Infrațiunilor, un organ intersectorial care elaborează și monitorizează politicile de reabilitare a victimelor infrațiunilor sub coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Asistența și protecția copiilor sunt garantate prin Mecanismul Interdepartamental aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, care implică Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, și Administrația Publică Locală. Intervenția coordonată în procesul penal, pentru a preveni revictimizarea copiilor, se desfășoară pe platforma Centrului Barnahus. Protecția și asistența victimelor adulte sunt asigurate prin Mecanismul Național de Referire, cu ajutorul echipelor multidisciplinare coordonate de Serviciile Teritoriale de Asistență Socială și / sau Agențiile Teritoriale de Asistență Socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, cu implicarea Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Autoritățile Publice Locale și ONG-urilor. Victimele beneficiază și de sprijin pe platforma Centrului de Prevenire și Protecție a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de Ființe Umane.

La fel, Cancelaria de Stat, prin subdiviziunea sa specializată, coordonează activitățile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, monitorizează și evaluează realizarea politicilor în domeniu de către instituțiile competente la toate nivelurile administrației publice, creează grupuri de lucru interinstituționale pentru îmbunătățirea politicilor și coordonează procesul de elaborare a rapoartelor naționale și internaționale. De asemenea, susține campaniile de informare și sensibilizare a populației privind fenomenul traficului de ființe umane, în parteneriate cu organizațiile de dezvoltare.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În domeniul combaterii traficului de ființe umane Republica Moldova își propune să adopte un set de măsuri legislative ambițioase, având în vedere atât alinierea la standardele internaționale, cât și necesitatea îmbunătățirii protecției victimelor și a eficienței în combaterea acestui fenomen. Un obiectiv pentru viitorul apropiat este transpunerea integrală a Directivei 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011, privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și protejarea victimelor acestuia, care stabilește norme detaliate pentru prevenirea traficului de persoane, identificarea și protecția victimelor, precum și sancționarea traficantilor. Totodată, cadrul legislativ național va fi aliniat la Decizia-cadru a Consiliului 2002/629/JAI, având în vedere necesitatea actualizării normelor în concordanță cu reglementările europene și internaționale mai recente. Aceste modificări vor consolida cadrul legal

existent și vor adresa lacunele în legislația națională, oferind un cadru mai coerent și eficient în combaterea traficului de ființe umane. De asemenea, se va asigura transpunerea integrală a Directivei 2004/81/CE din 29 aprilie 2004, care reglementează acordarea permisului de ședere persoanelor din țări terțe care sunt victime ale traficului de ființe umane sau care au fost implicate în acțiuni de facilitare a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente. Aceasta va permite extinderea mecanismelor de protecție pentru victimele traficului de ființe umane, facilitând integrarea lor în societate și oferindu-le protecție pe termen lung.

Pe lângă modificările legislative preconizate, pentru buna lor implementare, se va pune accent pe consolidarea măsurilor de prevenire a traficului de persoane, dezvoltarea unor politici educaționale și informativ-educative pentru populație și profesioniști, precum și extinderea colaborării între instituțiile naționale și cele internaționale. De asemenea, va fi stimulată implementarea unor proceduri standardizate pentru identificarea victimelor și acordarea de asistență imediată acestora, asigurându-se că victimele beneficiază de protecție adecvată și de acces la resursele necesare pentru recuperare.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Printre măsurile planificate pentru îmbunătățirea protecției victimelor traficului de ființe umane se numără o serie de acțiuni complexe menite să întărească sprijinul acordat acestora și să contribuie la prevenirea tipului dat de infracțiuni. În acest context, se vor consolida Centrele de Asistență și Protecție pentru Victimele Traficului de Persoane. Centrele vor beneficia de programe de instruire continuă pentru personalul care le deservește, pentru a răspunde nevoilor specifice ale victimelor. Se vor orienta forțele spre îmbunătățirea accesibilității la Centre, asigurându-se că victimele pot beneficia rapid și eficient de serviciile oferite. Un alt obiectiv este oferirea de servicii complete de reintegrare pe termen lung, care să sprijine victimele în procesul de recuperare și adaptare în societate. Serviciile vor include asistență pentru găsirea unui loc de muncă, sprijin continuu după plasare, precum și monitorizarea evoluției fiecărui caz în parte. De asemenea, se va garanta accesul victimelor la o gamă largă de beneficii sociale și servicii, cum ar fi asistență medicală, educație, cazare sigură și consiliere psihologică. Victimele vor beneficia de asistență juridică garantată de stat, pentru a le asigura un proces legal corect și sprijin în fața autorităților.

Autoritățile își propun să îmbunătățească semnificativ capacitățile de intervenție ale Procuraturii în domeniul combaterii traficului de ființe umane, ceea ce include consolidarea expertizei și abilităților tehnice ale personalului procuraturii, cu scopul de a asigura o abordare eficientă și bine informată a cazurilor de trafic de ființe umane. În acest sens, se urmărește atingerea unui nivel înalt de pregătire până în decembrie 2025. Nu în ultimul rând, autoritățile naționale își propun, printr-un plan pe termen mediu, să îmbunătățească semnificativ capacitățile de identificare a infracțiunilor de trafic de ființe umane, consolidând în paralel abilitățile instituțiilor responsabile pentru prevenirea acestora. Măsurile vor fi implementate până în decembrie 2027, cu scopul de a crea un sistem integrat și eficient de prevenire, identificare și combatere a traficului de ființe umane în Republica Moldova.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Traficul de ființe umane*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 190,79 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 6.537,29 mii lei, dintre care suma costurilor de 717,29 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 2.220,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 3.600,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.1.9. Situații excepționale și de urgență

Prezentarea generală a situației

Domeniul situațiilor excepționale și de urgență este axat pe optimizarea interacțiunii și consolidarea capacităților autorităților administrației publice locale și centrale în domeniul gestionării situațiilor de urgență și excepționale, care să permită entităților publice să răspundă mai bine nu doar la situații de urgență și excepționale, dar și la alte șocuri și stresuri, cum ar fi: crizele naționale, conflictele regionale, situațiile de urgență și excepționale naturale/tehnogene cu efecte transfrontaliere etc. De asemenea, modernizarea și dezvoltarea capacităților de prevenire, pregătire și răspuns ale sistemului de protecție civilă al Republicii Moldova va asigura cetățenilor prestarea unor servicii de stat de calitate, ceea ce va contribui la reducerea numărului de victime și a pagubelor cauzate de situațiile de urgență și excepționale.

Pentru aceste deziderate, au fost lansate un șir de activități, inclusiv de aderare la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene, care este format din trei componente principale: prevenirea, pregătirea și răspunsul la situațiile de urgență și excepționale. Principalul obiectiv al Mecanismului de protecție civilă al Uniunii Europene este de a îmbunătăți eficiența sistemelor menționate la orice tip de situații de urgență, excepționale naturale și cele provocate de om în interiorul și în afara Uniunii Europene. De altfel, acești trei piloni (Prevention, Preparedness, Response) constituie repere de dezvoltare a Republicii Moldova în domeniul protecției civile, fiind prevăzuți anterior, și în Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană 2021-2027.

Cadrul legislativ

Cadrul național asociat domeniului situațiilor excepționale și de urgență este constituit, în mare parte, din: Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă; Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor; Legea nr. 212/2004 privind starea de urgență, regimul de asediu și de război; Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93/2007; Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale; Hotărârea Guvernului nr. 803/2018 cu privire la Centrul de dirijare în situații excepționale al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și structurile de asigurare a activității altor comisii pentru situații excepționale; Hotărârea Guvernului nr. 408/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind suportul țării-gazdă în situații excepționale; Hotărârea Guvernului nr. 804/2024 privind aprobarea Strategiei naționale de reducere a riscului la dezastre pentru perioada 2024-2030; Hotărârea Guvernului nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență; Hotărârea Guvernului nr. 846/2022 privind aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru perioada 2022-2025.

Cadrul administrativ

Capacitățile limitate ale administrației publice locale, care se află în prima linie de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale, constituie una din principalele probleme care cauzează o reziliență subdezvoltată în fața acestora și un nivel ridicat de vulnerabilitate la șocurile provocate de situațiile de urgență și excepționale. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență reprezintă entitatea specializată din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul protecției civile, apărării împotriva incendiilor, acordării primului ajutor calificat, prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor de urgență și excepționale, desfășurării în siguranță a activităților nucleare și radiologice în vederea asigurării securității populației, proprietății și mediului prin realizarea unor măsuri unitare și integrate menite să reducă riscurile de apariție a situațiilor de urgență și excepționale. Numărul mare de situații de urgență și excepționale, precum și numărul victimelor rezultate din acestea, înregistrate

anual pe teritoriul țării, indică asupra capacităților insuficiente și subdezvoltate privind măsurile de prevenire și informare a populației privind riscurile.

În perioada anilor 2012 - 2024, în republică au fost raportate și înregistrate 3731 situații excepționale. În același timp, datorită eforturilor și acțiunilor de prevenire realizate de către Inspectorat, s-a diminuat numărul de victime în ultimii 12 ani, de la 32 de decedați și 179 de spitalizați în urma situațiilor de urgență/ excepționale în anul 2012, la 14 decedați și 30 spitalizați în anul 2024. În total, în ultimii 12 ani situațiile excepționale au cauzat decesul a 142 de persoane, inclusiv 24 copii, și spitalizarea a 1604 persoane.

În acest sens, se atestă implicarea și interesul insuficient al populației în prevenirea situațiilor de urgență și excepționale.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Procesul de aliniere a cadrului normativ la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul situațiilor excepționale și de urgență prevede elaborarea unui proiect de Hotărâre de Guvern care să reglementeze participarea la activități internaționale a angajaților Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, inclusiv în misiuni și exerciții. Urmare a unui studiu de fezabilitate, se propune elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Conceptului Sistemului național de avertizare publică (de notificare și avertizare a populației în Republica Moldova).

Lipsa unei metodologii de evaluare a riscurilor la nivel național, regional și comunitar reduce capacitatea de previziune a situațiilor de urgență și excepționale, de anticipare a acestora și de planificare a măsurilor în vederea diminuării pierderilor. În acest sens, se urmărește elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea metodologiei naționale de evaluare a riscurilor situațiilor de urgență/ excepționale, care va contribui la consolidarea activităților de comunicare și informare preventivă.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea consolidării capacităților Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, se urmărește îmbunătățirea gradului de conștientizare al populației privind riscurile de dezastru (situații de urgență și excepționale), care va duce la reducerea numărului de victime și a pagubelor materiale. Totodată, prin acțiunile propuse, Republica Moldova urmărește dezvoltarea capacităților pentru furnizarea eficientă și extinsă a serviciilor de asistență internațională în domeniul protecției civile.

În prezent, capacitatea de pregătire a autorităților publice de toate nivelurile sunt diminuate din cauza lipsei unui sistem național de avertizare publică, care să asigure informarea și modul corect de acțiune a populației amenințate de pericolul sau producerea situațiilor de urgență și excepționale. În acest sens, ne propunem crearea unui sistem modern de înștiințare și avertizare a populației, care să asigure un grad înalt de siguranță și performanță, și care să tindă spre o rată de acoperire de 100% a populației.

Absența unor condiții decente de cazare, dotarea insuficientă cu mijloace speciale (autospeciale de diferite tipuri, echipamente, accesorii, utilaje etc.), precum și cu încăperi și spații special amenajate, reduc capacitatea operațională și de răspuns a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și, implicit, afectează securitatea desfășurării intervențiilor, iar finanțarea deficitară de la bugetul de stat a favorizat o degradare continuă a parcului de autospeciale de intervenție al Inspectoratului. Tehnica învechită (circa 48% din tehnică are o vechime de peste 35 de ani) creează dificultăți majore în derularea activității de intervenție a pompierilor și salvatorilor. În acest sens, Republica Moldova își propune renovarea parcului de autospeciale (achiziționarea a minim 15 autospeciale), cât și reconstruirea și/ sau construirea sediilor de salvatori și pompieri ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor

Interne (construcția Postului salvatori și pompieri Holercani a SSE Dubăsari a DSE mun. Chișinău, construcția Postului salvatori și pompieri Lipcani a SSE Briceni a DSE mun. Edineț, construcția USP Glodeni a DSE Bălți).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Situații excepționale și de urgență*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 317,85 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 648.577,17 mii lei, dintre care suma costurilor de 2.700,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 17.100,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 628.777,17 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.2.COOPERAREA ÎN DOMENIUL DROGURILOR

24.2.1. Prezentarea generală a situației

Republica Moldova continuă să își dezvolte capacitățile de prevenire și combatere a traficului ilicit de droguri, consumului de substanțe interzise și reducerii consecințelor acestora asupra societății. În acest context, cooperarea națională și internațională reprezintă pilonii de bază în dezvoltarea unei politici eficiente în domeniu. Autoritățile Republicii Moldova, precum Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății și Agenția Națională Antidrog, cooperează la un nivel avansat pentru a coordona măsurile de prevenire, control și asistență.

La nivel internațional, Republica Moldova este parte la multiple convenții ONU, inclusiv Convenția împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988, și colaborează activ cu organizații precum Europol, Interpol și Organizația Mondială a Sănătății. Cooperarea bilaterală cu statele vecine, România și Ucraina, joacă un rol important în gestionarea traficului transfrontalier. Parteneriatele sunt consolidate prin schimburi de informații, programe comune de instruire și proiecte finanțate de Uniunea Europeană. Eforturile continue de cooperare reflectă angajamentul Republicii Moldova de a aborda provocările legate de droguri într-o manieră holistică și integrată.

24.2.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii utilizării ilicite a drogurilor este **parțial aliniat** la *acquis-ul UE*. O prevedere referitoare la crearea unui „sistem de avertizare timpurie” pentru noile substanțe psihoactive este inclusă în proiectul de lege privind circulația substanțelor narcotice, psihotrope, precursorilor și înlocuitorilor de droguri. Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru perioada 2022-2030 și Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, prevăd conectarea Republicii Moldova la Sistemul European de Avertizare Timpurie (EWS) pentru monitorizarea noilor substanțe psihoactive. Printre obiectivele stabilite se numără achiziționarea și instalarea a cel puțin două licențe de acces la sistem până în 2025. Totodată, în 2022 a fost aprobat Protocolul Clinic Național privind tulburările asociate utilizării substanțelor noi cu proprietăți psihoactive, aplicabil atât adulților, cât și copiilor.

Legislația națională este **parțial aliniată** la Decizia-Cadru a Consiliului 2004/757/JAI, care stabilește normele minime privind sancționarea traficului de droguri, și a integrat o parte din Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2003 privind reducerea riscurilor asociate dependenței. Implementarea Strategiei

Naționale de Sănătate 2030 și a altor programe naționale reflectă angajamentul Republicii Moldova de a preveni bolile transmisibile legate de consumul de droguri, cu excepția unor măsuri precum crearea centrelor supravegheate de consum. Totodată, pentru a combate în mod eficient producția și traficul de droguri la nivel național, este necesar de a implementa mecanisme eficiente de prevenire și combatere a fenomenelor asociate. În acest sens, a fost adoptată Hotărârea Guvernului Nr. 631/2023, care a actualizat tabelele și listele substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor supuși controlului, inițial stabilite prin Hotărârea Guvernului Nr. 1088/2004, prin includerea a 619 substanțe noi. În anul 2022, au fost identificate patru substanțe noi, iar în 2023, alte trei substanțe suplimentare au fost descoperite. Tot în 2023, autoritățile au desființat trei laboratoare de producție a drogurilor, 76 de grupuri criminale formate din două sau mai multe persoane și 48 de grupuri criminale organizate. De asemenea, s-a înregistrat o creștere a cazurilor identificate și investigate cu ajutorul tehnologiilor informaționale pentru monitorizarea traficului de droguri online, fiind raportate 45 de cazuri în 2023, comparativ cu 42 în 2022.

După aderarea Republicii Moldova la Platforma Multidisciplinară Europeană împotriva Amenințărilor Criminale (EMPACT) țara a participat la 27 Acțiuni Operaționale în domeniul combaterii drogurilor, structurate astfel:

- **6.1 - Planul de Acțiuni pentru Cannabis, Cocaină și Heroină:** O.A. - 2.5 (P); 2.6 (P); 2.7 (P); 3.4 (P); 3.7 (P); 6.1 (P); 7.1 (P); 8.1 (P); 8.5 (P);
- **6.2 - Planul de Acțiuni pentru Noi Substanțe Psihoactive și Droguri Sintetice:** O.A. - 2.6 (P); 3.1 (P); 3.2 (P); 4.1 (P); 6.1 (P).

Aceste inițiative reflectă **alinierea** Republicii Moldova la strategia Uniunii Europene pentru combaterea traficului de droguri, prin consolidarea cooperării transfrontaliere, actualizarea legislației și utilizarea tehnologiilor moderne pentru asigurarea unui control mai eficient. Deși nu există un document politic național generalizat în domeniul drogurilor, politicile actuale ale Republicii Moldova se concentrează asupra celor trei piloni din Strategia Uniunii Europene, și anume reducerea ofertei de droguri, a cererii de droguri și a riscurilor asociate consumului de droguri. Aceste politici sunt, totodată, aliniate la măsurile din Planul de Acțiune al Uniunii Europene privind Drogurile 2021-2025.

În ceea ce privește reducerea ofertei de droguri, Republica Moldova a adoptat și actualizat legislația relevantă, care incriminează producția, traficul și consumul de droguri. Colaborarea cu agențiile internaționale de aplicare a legii și crearea unei unități speciale dedicate combaterii traficului de droguri sunt măsuri primare. De asemenea, sunt desfășurate operațiuni antidrog naționale periodice, iar controlul strict al frontierelor și formarea continuă a poliției în identificarea și combaterea traficului de droguri rămân priorități constante. Reducerea cererii de droguri se realizează prin prevenire, tratament și servicii de îngrijire. Prevenirea este implementată în școli, pentru copii, adolescenți și tineri, ca parte a curriculumului obligatoriu, și include activități pentru promovarea unui stil de viață sănătos. De asemenea, există intervenții bazate pe dovezi pentru tineri și grupuri vulnerabile, precum și măsuri de intervenție timpurie prin centre de sănătate prietenoase tineretului. Serviciile pentru persoanele care consumă droguri includ consiliere, tratament psihosocial și asistat medicamentos, terapie de întreținere cu opioide, reabilitare și reintegrare socială, iar tratamentul de dezintoxicare este acoperit de asigurarea de sănătate.

În ceea ce privește tratamentul dependenței de droguri și infecțiile asociate consumului de droguri, Legea nr. 713/2001 prevede terapie și asistență pentru consumatorii de droguri, cu un accent pe protejarea sănătății și drepturilor omului. Tratamentul dependenței de opiacee, prin terapie cu agonist opioide (OAT), a fost implementat din 2004 și extins în sistemul penitenciar. Reabilitarea utilizatorilor de droguri și serviciile psihosociale sunt reglementate conform standardelor stabilite în Regulamentul Cadru privind Organizarea Serviciului Social Integrat, iar serviciile integrate includ centre de zi, cazare tranzitorii și

comunități terapeutice. Există centre de zi în cinci districte ale țării și o comunitate terapeutică în penitenciarul „Pruncul” pentru reabilitarea pe termen lung a deținuților.

În ceea ce privește reducerea riscurilor asociate consumului de droguri, Republica Moldova implementează programe bazate pe intervenții recomandate de OMS, UNAIDS și UNODC, aliniindu-se la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030 și la Convențiile Internaționale privind Drogurile. Programul de reducere a riscurilor a fost demarat în 1998 și include măsuri precum distribuirea de ace și seringi, testare pentru HIV, sifilis, HVC, HVB, TB, trimiterea pentru tratament și gestionarea supradozelor de droguri cu naloxon. Programele sunt implementate în 29 de unități administrativ-teritoriale și 18 instituții penitenciare de către organizații neguvernamentale și Administrația Națională a Penitenciarelor. Conform Legii nr. 382/1999, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale gestionează controlul drogurilor prin Comitetul Național Permanent pentru Controlul Drogurilor. Deși procedura de includere a noilor substanțe psihoactive sub control nu este formal reglementată, aceasta implică informarea comitetului de organizațiile internaționale și Centrul de Expertiză Judiciară despre noile substanțe. Comitetul analizează informațiile primite și propune modificări care sunt supuse aprobării Ministerului Sănătății și Guvernului. Directiva UE 2017/2103 nu a fost transpusă, iar conceptul de „substanță psihoactivă nouă” este reglementat de un proiect de lege aflat în consultare.

În domeniul stocării și distrugerii drogurilor și a produselor medicamentoase utilizate în calitate de droguri, cadrul legislativ național reglementează cuprinzător procedurile și măsurile necesare pentru gestionarea acestora. Codul de procedură penală, prin alineatul (3) al Articolului 159 „Păstrarea Obiectelor Crimei și a Altor”, stabilește că substanțele stupefiante, substanțele psihoactive și precursorii pot fi păstrate ca probe în cantități mici (mostre), suficiente pentru a fi utilizate ca dovezi și pentru efectuarea expertizelor criminalistice, acestea fiind ambalate și sigilate de un expert. Cantitățile excedentare ale acestor substanțe trebuie predate instituțiilor autorizate sau distruse conform ordinului autorității de investigare, autorizată de către judecătorul de instrucție. Totodată, Legea nr. 382/1999 privind Circulația Substanțelor Narcotice și Psihotrope și a Precursorilor acestora reglementează politica statului în domeniul drogurilor, având ca obiective promovarea reglementării circulației substanțelor narcotice, protejarea sănătății publice și asigurarea securității sociale și de stat.

Hotărârea Guvernului nr. 128/2006 stabilește cerințele tehnice pentru facilitățile unde sunt depozitate substanțele narcotice, psihoactive și / sau precursorilor, impunând măsuri de protecție, cum ar fi sistemele de semnalizare multe-linii și de prevenire a incendiilor. De asemenea, Hotărârea Guvernului nr. 79/2006 reglementează cantitățile substanțelor narcotice și psihoactive depistate în circulația ilegală, stabilind criterii pentru clasificarea acțiunilor legate de droguri, în funcție de cantitățile identificate. În scopul actualizării reglementărilor, Hotărârea Guvernului nr. 223/2024 a adăugat 619 substanțe noi în lista substanțelor narcotice și psihoactive. Procedura de confiscare, păstrare și distrugere a drogurilor (probe) este reglementată la nivel interinstituțional prin Ordinul Interdepartamental nr. 41/237/164-0/315 din 7 iunie 2021, care stabilește instrucțiuni pentru confiscarea, înregistrarea, păstrarea și transferul probelor, bunurilor valoroase și altor bunuri de către autoritățile de urmărire penală și Procuratură, asigurând aplicarea unui set uniform de reguli pentru toate instituțiile semnatare.

24.2.1.2. Cadrul administrativ

Republica Moldova dispune de mecanisme administrative dedicate combaterii fenomenului drogurilor și gestionării problemelor asociate acestuia. Comisia Națională Antidrog, înființată prin Hotărârea Guvernului nr. 481/2011, coordonează politica antidrog prin implementarea cerințelor internaționale, monitorizarea măsurilor de control, propunerea de îmbunătățiri legislative și organizarea de programe de educație și cercetare. Activitățile acesteia sunt susținute de Direcția Antidrog a Inspectoratului național de investigații, din subordinea Inspectoratului General al Poliției, iar conducerea este asigurată de

Ministrul Afacerilor Interne. Comisia include trei grupuri de lucru, axate pe crearea unui sistem național de avertizare pentru noile substanțe psihoactive, dezvoltarea programelor de prevenire și reabilitare a consumatorilor și analiza fezabilității unei entități separate pentru combaterea consumului de droguri.

În domeniul sănătății, Consiliul Național de Coordonare a Programelor TB/HIV/ITS, înființat în 2005, coordonează eforturile interministeriale pentru prevenirea și controlul tuberculozei, HIV/SIDA și ITS. Consiliul reunește reprezentanți ai ministerelor, ONG-urilor și organizațiilor internaționale, având trei niveluri de organizare: decizional, de coordonare și operațional. Grupurile tehnice de lucru oferă suport pentru dezvoltarea strategiilor naționale, monitorizarea situației și atragerea finanțării externe.

La rândul său, Ministerul Sănătății este autoritatea centrală specializată în dezvoltarea politicii naționale de sănătate și coordonează reducerea cererii de droguri și a riscurilor asociate acestora. Activitatea în domeniul drogurilor este gestionată prin trei departamente:

- **Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică**, care elaborează politici și programe de prevenire, inclusiv în domeniul abuzului de droguri;
- **Direcția generală politici în domeniul serviciilor medicale integrate**, care dezvoltă politici pentru servicii de tratament și reabilitare a persoanelor afectate de consumul de droguri;
- **Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale**, responsabil de politica privind prescrierea și eliberarea medicamentelor controlate, precum și de actualizarea listelor substanțelor narcotice și precursorare.

Comitetul Permanent de Control Asupra Drogurilor, din cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, are misiunea de monitorizare a circulației legale a substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, promovare a politicii de stat în domeniu și protejarea sănătății publice prin combaterea dependenței de droguri și a traficului ilicit. Atribuțiile acesteia includ emiterea, retragerea și / sau suspendarea autorizațiilor pentru activitățile legate de circulația substanțelor reglementate; evaluarea necesarului de substanțe și transmiterea acestora la Consiliul Internațional pentru Controlul Drogurilor; analiza documentelor privind respectarea limitelor și utilizarea instalațiilor pentru fabricarea, distribuția și vânzarea substanțelor narcotice și a precursorilor. Totodată, Dispensarul Republican de Narcologie coordonează servicii pentru persoanele dependente de droguri și alcool, inclusiv terapia de substituție și tratamentele de reabilitare, atât în regim ambulatoriu, cât și staționar, sprijinind recuperarea pe termen lung și îmbunătățind calitatea vieții celor cu tulburări de consum de substanțe.

Ministerul Afacerilor Interne are ca misiune dezvoltarea politicilor publice eficiente în domeniul ordinii publice și combaterii criminalității. Direcția politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterea criminalității elaborează reglementări și asigură cooperarea cu entități naționale și internaționale. Instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne implicate în investigarea infracțiunilor privind drogurile includ:

1. **Inspectoratul General al Poliției:**
 - 1.1. Inspectoratul Național de Investigații:
 - 1.1.1. Direcția Antidrog (32 posturi), specializată în investigarea și combaterea traficului ilicit de droguri, inclusiv online;
 - 1.1.2. Direcția urmărire penală;
 - 1.1.3. Direcțiile regionale (Nord, Sud, Centru) cu unități specializate în combaterea traficului de droguri;
 - 1.2. Centrul tehnico-criminalistic și expertiză judiciară, ce realizează expertize judiciare și analize fizico-chimice ale substanțelor narcotice.
2. **Inspectoratul General al Poliției de Frontieră:**

- 2.1. Direcția investigarea criminalității transfrontaliere;
- 2.2. Direcția urmărire penală;
- 2.3. Secția pentru combaterea traficului ilicit de droguri, care desfășoară activități speciale de investigare pentru prevenirea și combaterea traficului de droguri la frontiere.

Aceste instituții colaborează la nivel național și internațional pentru a detecta, documenta și destructura rețelele de trafic de droguri, precum și pentru a preveni crearea de noi canale de trafic.

Cumulativ, organizațiile societății civile contribuie în dezvoltarea politicilor și furnizarea serviciilor de prevenire, consiliere, reabilitare și reducere a riscurilor. Acestea sunt parteneri cheie în implementarea programelor de prevenire a dependenței și sunt reprezentate în Comisia Națională Antidrog, Consiliul Național de Coordonare al Programelor de Prevenire și Control al TB/HIV/ITS, precum și în grupurile tehnice de lucru pe HIV și TB. În plus, ele contribuie activ la servicii precum prevenirea, consilierea, reabilitarea, sprijinul psihosocial și reducerea riscurilor la nivel comunitar.

Serviciul de Informații și Securitate se concentrează pe identificarea și distrugerea grupurilor de crimă organizată implicate în traficul internațional de droguri, care reprezintă o amenințare pentru securitatea națională. Operativ, identifică grupurile și canalele de trafic, informând procuratura pentru documentare conform legii. De asemenea, oferă suport în anchete și participă activ la sesiuni de lucru cu autoritățile naționale și internaționale, inclusiv în cadrul Comisiei Naționale Antidrog și Grupului Comun de Analiză a Riscurilor (GCAR).

Republica Moldova a fost un lider regional și global în implementarea programelor de reducere a riscurilor în sistemul penitenciar, cu accent pe prevenirea transmiterii bolilor infecțioase, precum HIV, hepatita B și C, și tuberculoza, în rândul persoanelor aflate în detenție. În 2023, toate cele 17 închisori din țară au integrat servicii de sănătate, inclusiv terapii cu agonști opioizi (OAT), programe de distribuire de seringi și ace (NSP), și acces la testarea și tratamentul HIV. De asemenea, țara a dezvoltat un model unic de gestionare a dependenței în penitenciare prin comunitatea terapeutică fără droguri, Catharsis. Programul de reducere a riscurilor, lansat între 1997 și 1999, se bazează pe intervenții bazate pe dovezi, respectarea drepturilor omului și abordări sensibile la gen.

Se menționează că Direcția Antidrog a Inspectoratului Național de Investigații este responsabilă de completarea Chestionarului Anual de Raportare (ARQ) pentru UNODC, având 25 de chestionare trimise în perioada 2017-2021. În colaborare cu UNDP, UNODC și UNAIDS, în 2020 a fost creată aplicația mobilă "Police Assistant", care sprijină ofițerii de poliție în gestionarea nevoilor grupurilor vulnerabile. De asemenea, Direcția a participat la 10 evenimente internaționale organizate sub auspiciile UNODC. La fel, Republica Moldova beneficiază de granturi de la Fondul Global pentru Combaterea Tuberculozei, SIDA și Malariei din 2004 pentru lupta împotriva HIV și tuberculozei. În ceea ce privește cooperarea internațională, Direcția colaborează cu EUBAM, participând la activități de livrare controlată a drogurilor și la dezvoltarea ghidurilor pentru livrările controlate între Moldova și Ucraina. Direcția este implicată activ în cooperarea cu SELEC și Grupul Pompidou al Consiliului Europei, unde participă la proiecte și conferințe internaționale privind prevenirea și tratamentul dependenței de droguri. În plus, colaborează cu Agenția Uniunii Europene pentru Droguri (EUDA) și Agenția Națională pentru Sănătate Publică privind monitorizarea situației consumului și traficului de droguri în Republica Moldova cu diseminarea informației.

Republica Moldova a fost parte activă în proiectul EU4Monitoring Drugs (EU4MD) încă de la început, participând atât în prima fază a proiectului (2019-2022), cât și în a doua fază (EU4MD II), care a început în 2023 și se va desfășura până în 2027. În prima fază, țara noastră a beneficiat de o colaborare strânsă cu EUDA, reprezentanții Republicii Moldova participând la diverse evenimente și consolidându-și capacitățile prin schimbul de date și experiență. În a doua fază a proiectului, se preconizează dezvoltarea

expertizei tehnice, a specialiștilor naționali prin programe avansate de formare și schimb de bune practici la nivel internațional. Inițiativa va avea drept scop consolidarea competențelor profesionale și operaționale ale experților implicați în monitorizarea și combaterea fenomenului drogurilor. Astfel, se va contribui la dezvoltarea unor mecanisme mai eficiente de răspuns rapid și adaptarea politicilor la noile provocări generate de substanțele ilicite. Proiectul EU4MDII pune accent pe consolidarea Observatorului Național de Droguri și creării sistemului național de avertizarea timpurie (EWS), prin formarea profesională și schimburi de bune practici între experții în domeniu.

Totodată, Republica Moldova va beneficia de multiple activități în cadrul EU4MD II, inclusiv integrarea în rețelele Uniunii Europene. Experții naționali din domeniu vor avea oportunitatea de a participa la întâlniri și training-uri pentru a dezvolta noi competențe și a împărtăși cele mai bune practici. În plus, Republica Moldova a contribuit la dezvoltarea raportului regional privind piețele de droguri din țările vecine și va continua să colaboreze strâns cu EUDA și alte instituții și organizații internaționale pentru a răspunde provocărilor legate de droguri în regiune.

Cu referire la confiscarea substanțelor narcotice, psihoactive, analogice și a precursorilor acestora se face pe baza unui ordin emis de autoritățile de investigare sau procuror, atunci când dovezile indică clar locația și persoana implicată, fiind documentată prin proces-verbal conform Codului de procedură penală. Confiscarea poate avea loc și în cadrul cercetării la fața locului, iar obiectele confiscate sunt ambalate și sigilate, cu semnătura celor implicați în proces, și înregistrate corespunzător. Se efectuează o analiză chimică pentru identificarea și evaluarea acestora. Substanțele devin probe în dosar și pot fi păstrate în cantități mici pentru expertize, iar surplusul este distrus sau predat autorităților. Probele acumulate sunt depozitate în Camera de depozitare până la soluționarea cazului. Distrugerea acestora se realizează după decizia finală a procurorului sau instanței, printr-o comisie specială. Distrugerea este înregistrată, iar o copie a documentului de distrugere este atașată dosarului. Un aspect problematic este că multe Camere de depozitare nu respectă cerințele de siguranță, ventilare, depozitare și protecție incendiu.

24.2.2. Planuri de viitor

24.2.2.1. Planuri legislative

În contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, în domeniul reglementării drogurilor, pentru alinierea la normele și standardele europene, a fost inițiat un proiect de lege care vizează modificarea Legii nr. 382/1999 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, cu scopul de a reglementa corespunzător noile substanțe psihoactive. Acesta va include măsuri pentru identificarea și controlul substanțelor, reflectând evoluțiile recente în domeniul drogurilor și tendințele de consum emergente. În paralel, se preconizează adoptarea unui proiect de Hotărâre de Guvern care va modifica Hotărârea nr. 1088/2004 privind aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului. Modificările vor include transpunerea listei substanțelor psihoactive noi și stabilirea unui mecanism național de control care să permită reglementarea acestora într-un cadru strict și clar. Măsurile sunt în concordanță cu obiectivul de a îmbunătăți controlul asupra substanțelor psihoactive și de a combate traficul ilegal, având în vedere riscurile grave pentru sănătatea publică și siguranța națională. Ambele proiecte legislative vor implementa prevederile Directivei (UE) 2017/2103 a Parlamentului European și a Consiliului, care modifică Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului pentru a include noi substanțe psihoactive în definiția termenului „drog”. Reglementările vizate sunt importante pentru armonizarea legislației Republicii Moldova cu reglementările Uniunii Europene și pentru asigurarea unui cadru legislativ eficient în domeniul combaterii consumului și traficului de droguri.

Pentru alinierea la standardele Uniunii Europene privind controlul substanțelor narcotice și psihoactive, se planifică modificarea Legii nr. 382/1999 cu privire la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor, ce va instituționaliza legal sistemul național de alertă timpurie (EWS) în cadrul

Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, care va detecta și monitoriza noile substanțe psihoactive. La fel, va fi adoptată Hotărârea de Guvern care va reglementa funcționarea sistemului național de alertă timpurie, definind responsabilitățile entităților implicate și etapele necesare implementării acestuia. Sistemul va contribui la prevenirea și combaterea traficului de droguri și a consumului acestora, oferind autorităților un instrument eficient în gestionarea situațiilor de urgență. Proiectele legislative se vor alinia la prevederile Regulamentului (UE) 2023/1322, care vizează Agenția Uniunii Europene pentru Droguri (EUDA), sprijinind integrarea Republicii Moldova în politicile europene de control al drogurilor și consolidând securitatea publică.

Totodată, în cadrul procesului de modernizare și aliniere la standardele internaționale, autoritățile Republicii Moldova planifică adoptarea unor măsuri legislative și strategice pentru combaterea traficului și consumului de droguri. Printre aceste măsuri se enumeră elaborarea și adoptarea unui Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Strategiei Naționale Antidrog pentru perioada 2027 - 2031. Această strategie va reprezenta un plan cuprinzător pentru prevenirea și combaterea consumului de droguri, având ca obiective principale consolidarea măsurilor de prevenire, tratament și reintegrare socială a persoanelor afectate de dependență, precum și îmbunătățirea colaborării dintre instituțiile statului și organizațiile internaționale în domeniu. Strategia va reflecta prioritățile Republicii Moldova în contextul politicii europene de droguri și va contribui la protejarea sănătății publice și la reducerea impactului negativ al consumului de droguri asupra societății. Adicional, se preconizează adoptarea unui Proiect de Hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a măsurilor neprivative de libertate și / sau a alternativelor la pedepsele privative de libertate pentru persoanele care consumă droguri. Măsurile vor viza reabilitarea și reintegrarea socială a consumatorilor de droguri, oferindu-le oportunități de tratament și suport psihosocial, în loc de sancțiuni penale tradiționale. Proiectul va contribui la reducerea supraaglomerării sistemului penitenciar și la promovarea unui sistem de justiție mai uman și mai eficient. De asemenea, autoritățile vor elabora un alt proiect de Hotărâre de Guvern care va reglementa procedurile și condițiile de distrugere a drogurilor confiscate, asigurând un proces transparent și eficient de gestionare a substanțelor periculoase. Reglementările vor întări cadrul național de control al drogurilor și vor sprijini implementarea unor măsuri de prevenire și combatere a traficului de droguri în concordanță cu standardele internaționale.

24.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană și al intensificării cooperării în domeniul combaterii consumului și traficului de droguri, se propune consolidarea capacităților instituționale și crearea unor mecanisme eficiente pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen. Un prim pas este regionalizarea Poliției, ceea ce va permite Direcției Antidrog să își extindă competențele teritoriale și să răspundă rapid la incidentele legate de traficul și consumul de droguri, asigurând un echilibru între resursele centrale și cele necesare pentru intervențiile locale. De asemenea, se va optea pe instruirea ofițerilor Direcției Antidrog a Inspectoratului național de investigații, din cadrul Inspectoratului General al Poliției, în utilizarea tehnologiilor digitale pentru combaterea traficului online de droguri, inclusiv prin dobândirea unor cunoștințe avansate în criptare, rețelele de dark-web și tehnici de investigație digitală. În acest context, vor fi dotate forțele de ordine cu echipamente moderne și soluții tehnologice avansate pentru a face față noilor provocări, incluzând instrumente de analiză digitală și sisteme de monitorizare a tranzacțiilor financiare.

O altă acțiune, care va consolida colaborarea cu Agenția Europeană de Droguri (EUDA) este operaționalizarea Observatorului Național de Droguri (OND), care prevede elaborarea unui plan de acțiuni privind operaționalizarea OND în comun cu EUDA. Astfel, modificarea legislației naționale, privind instituționalizarea OND va asigura un cadru transparent, aliniat la cerințele Uniunii Europene și la bunele practici internaționale în domeniu.

În paralel, se va investi în recrutarea și formarea personalului pentru a asigura o monitorizare continuă și în timp real a fenomenului drogurilor, iar formarea continuă va fi o prioritate pentru dezvoltarea competențelor avansate în analiza datelor și utilizarea noilor tehnologii de monitorizare. Un mecanism integrat de referire pentru tratament și reabilitare va fi creat pentru a asigura persoanelor dependente de droguri accesul rapid la servicii specializate, iar colaborarea între instituțiile de sănătate publică, autoritățile locale și organizațiile non-guvernamentale va permite o abordare holistică. În ceea ce privește distrugerea drogurilor confiscate, va fi realizat un studiu de fezabilitate pentru a evalua cele mai bune practici ale Uniunii Europene, iar procesul de construire a unui incinerator dedicat distrugerii acestora va fi demarat, în paralel cu adoptarea reglementărilor care să prevadă întregul proces, respectând standardele de protecție a mediului și siguranța publică. Toate aceste măsuri integrate vor contribui la crearea unui sistem național eficient de prevenire și combatere a traficului de droguri, conform cerințelor Uniunii Europene, protejând astfel sănătatea publică și securitatea națională.

24.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Cooperarea în domeniul drogurilor” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 955,88 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 19.847,95 mii lei, dintre care suma costurilor de 5.072,95 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 14.775,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.3. LUPTA ÎMPOTRIVA TERORISMULUI ȘI PREVENIREA RADICALIZĂRII

24.3.1. Prezentarea generală a situației

Domeniul „Lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării” detaliază măsurile juridice și administrative necesare pentru alinierea cadrului legal național la acquis-ul Uniunii Europene. Acesta acoperă subdomenii importante în combaterea terorismului, printre care:

- Lupta împotriva terorismului (responsabil – Serviciul de Informații și Securitate);
- Conținutul terorist online (responsabil – Serviciul de Informații și Securitate);
- Comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi (responsabil – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare);
- Protecția infrastructurii critice și reziliența entităților critice (responsabili – Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate).

În conformitate cu Raportul de Extindere al Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova va continua să dezvolte domeniul „Lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării”. În linii generale, cadrul legal național este **parțial aliniat** acquis-ului european și la tratatele internaționale relevante. Pentru anul 2025, Comisia Europeană a emis patru recomandări pentru îmbunătățirea pregătirii Republicii Moldova în domeniul luptei împotriva terorismului și prevenirea radicalizării, și anume:

- Testarea capacităților practice ale Centrului antiterorist al Serviciului de Informații și Securitate, și eficientizarea procedurilor pentru asigurarea unei coordonări și reacții rapide în fața amenințărilor teroriste;
- Alinierea legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene privind combaterea conținutului terorist online;

- Alinierea legislației la noul acquis al Uniunii Europene privind reziliența entităților critice și protecția infrastructurii critice;
- Elaborarea unui plan detaliat pentru implementarea pilonilor Agendei Uniunii Europene de combatere a terorismului (2020), care include anticiparea, prevenirea, protecția și reacția.

Pe plan internațional, Republica Moldova este semnatară a mai multor tratate internaționale în domeniul luptei împotriva terorismului, în mare parte în cadrul Consiliului Europei, al Organizației Națiunilor Unite și al statelor membre ale Uniunii Europene.

24.3.1.1. Cadrul legislativ

Domeniul luptei împotriva terorismului și prevenirea radicalizării este reglementat prin Legea nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului. Conform articolului 6 din Lege, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova este responsabil direct pentru prevenirea și combaterea terorismului, iar Centrul antiterorist al acestuia joacă rolul de autoritate națională și coordonator în acest domeniu. Legea nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului este **aliniată parțial** la Directiva UE 2017/541 privind combaterea terorismului și Directiva (UE) 2023/2123 a Parlamentului European și a Consiliului din 4 octombrie 2023, care modifică Decizia 2005/671/JHA a Consiliului pentru alinierea acesteia la normele Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal.

În ceea ce privește cadrul legislativ național pentru combaterea conținutului terorist online, acesta este reglementat de articolul 46 din Legea nr. 120/2017 privind prevenirea și combaterea terorismului. Conform acestei prevederi, Serviciul de Informații și Securitate este autorizat să solicite prestatorilor de servicii electronice blocarea accesului utilizatorilor din Republica Moldova la materialele care promovează sau justifică terorismul. Totuși, cadrul legislativ național în domeniul combaterii conținutului terorist online nu este complet aliniat acquis-ului Uniunii Europene, în special în ceea ce privește Regulamentul (UE) 2021/784 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021, care vizează prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist. Prevederile Regulamentului nu sunt actualmente reflectate în legislația națională în domeniu.

Domeniul comercializării și utilizării precursorilor explozivi în Republica Moldova nu este reglementat printr-o lege specifică, însă cadrul legal relevant este constituit de Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, precum și Hotărârea Guvernului nr. 1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

Actualmente, domeniul protecției infrastructurii critice/rezilienței entităților critice în Republica Moldova este reglementat doar împotriva amenințărilor teroriste, cadrul legal relevant fiind Hotărârea Guvernului nr. 737/2022 pentru aprobarea Programului național de consolidare și realizare a măsurilor de protecție anti-teroristă a obiectivelor de infrastructură critică pentru anii 2022-2026 și a Planului de Acțiuni pentru punerea sa în aplicare, Hotărârea Guvernului nr. 701/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice, Hotărârea Guvernului nr. 995/2018 cu privire la aprobarea Sistemului național de alertă teroristă și Hotărârea Guvernului nr. 996/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea testelor antiteroriste.

24.3.1.2. Cadrul administrativ

Autoritățile naționale responsabile de lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării, precum și de combaterea conținutului terorist online, includ Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale și Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. În ceea ce privește capacitățile instituționale ale acestor autorități, se remarcă că informațiile referitoare la capacitățile și resursele Centrului antiterorist al

Serviciului de Informații și Securitate, inclusiv resursele umane și de altă natură utilizate pentru îndeplinirea sarcinilor instituționale, sunt protejate de legislația națională privind secretul de stat^[10]. În cadrul Inspectoratului național de investigații al Inspectoratului General al Poliției, din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, funcționează Direcția pentru Investigarea Crimelor de Spălare a Banilor și Finanțarea Terorismului, care, în prezent, are acoperite 9 din cele 12 unități de personal necesare. De asemenea, în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale este operațional Biroul de combatere a criminalității organizate și cauze speciale, care este complet funcțional, având acoperite toate cele 5 unități de personal. În cadrul Serviciului pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, sunt operaționale mai multe secții, dintre care Secția Analiză Operațională are 11 din 12 unități de personal acoperite, Secția Analiză Strategică are 4 din 5 unități de personal acoperite, iar Serviciul Cooperare și Comunicare Strategică are 3 din 4 unități de personal acoperite.

În prezent, domeniul comercializării și utilizării precursorilor explozivi nu este reglementat de un cadru legislativ specific. Pentru a asigura alinierea cu acquis-ul Uniunii Europene și desemnarea autorităților naționale competente în domeniu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare trebuie să transpună Regulamentul (UE) 2019/1148 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019, privind comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi, care modifică Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 și abrogă Regulamentul (UE) nr. 98/2013.

În ceea ce privește protecția infrastructurii critice și reziliența entităților critice, la nivel național, măsurile de protecție sunt asigurate în principal împotriva amenințărilor teroriste, responsabilitatea principală în acest sens revenind Serviciului de Informații și Securitate. Totuși, protecția și reziliența infrastructurii critice în fața unui spectru mai larg de riscuri, inclusiv cele cibernetice și naturale, este coordonată de către Ministerul Afacerilor Interne, care dispune de unele capacități administrative. Odată cu alinierea deplină la Directiva (UE) 2022/2557 se va crea un cadru legislativ și instituțional mai solid, ce va permite consolidarea resurselor și dezvoltarea capacităților necesare pentru gestionarea riscurilor multiple care amenință infrastructura critică a țării. Implementarea Directivei menționate va spori coordonarea națională, va îmbunătăți securitatea infrastructurilor critice și va asigura o reacție rapidă și eficientă în fața diferitor amenințări.

24.3.2. Planuri pentru viitor

24.3.2.1. Planuri legislative

În domeniul luptei împotriva terorismului și prevenirii radicalizării, legislația națională urmează să fie aliniată la actele relevante ale Uniunii Europene, inclusiv: Directiva (UE) 2023/2123 a Parlamentului European și a Consiliului din 4 octombrie 2023, care modifică Decizia 2005/671/JHA a Consiliului pentru a o alinia la normele Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal; Decizia 2005/671/JHA a Consiliului din 20 septembrie 2005, privind schimbul de informații și cooperarea în domeniul infracțiunilor de terorism; și Decizia 2002/996/JHA a Consiliului din 28 noiembrie 2002, care stabilește un mecanism de evaluare a sistemelor juridice și a implementării acestora în lupta împotriva terorismului la nivel național.

În vederea implementării acquis-ului Uniunii Europene în domeniul combaterii conținutului terorist online, este necesară alinierea legislației naționale la Regulamentul (UE) 2021/784 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021. Regulamentul vizează prevenirea diseminării conținutului terorist pe internet și impune obligații clare pentru platformele online de a elimina rapid materialele care promovează sau justifică terorismul. Alinierea la Regulament va întări capacitatea autorităților naționale de a combate mai eficient propagarea terorismului online, asigurându-se totodată că sunt protejate drepturile fundamentale, inclusiv libertatea de exprimare. Implementarea măsurilor va contribui la o reacție mai

¹⁰ Art. 12 alin. (2) din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

rapidă și coordonată împotriva conținutului terorist online, în conformitate cu standardele Uniunii Europene.

Adițional, pentru a reglementa domeniul comercializării și utilizării precursorilor de explozivi, Republica Moldova va alinia cadrul legislativ național la Regulamentul (UE) 2019/1148 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi, iar în domeniul protecției infrastructurii critice și al rezilienței entităților critice, legislația națională urmează să fie aliniată la Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022, privind reziliența entităților critice și abrogarea Directivei 2008/114/CE a Consiliului.

24.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În domeniul luptei împotriva terorismului, Republica Moldova va întreprinde o serie de acțiuni pentru consolidarea capacităților naționale de prevenire și combatere a terorismului. Printre acestea se numără înființarea și operaționalizarea Comandamentului Operațional Antiterorist, inclusiv a sediului dedicat gestionării situațiilor de criză, precum și implementarea cadrului juridic necesar pentru alinierea la Decizia 2005/671/JHA a Consiliului, privind schimbul de informații și cooperarea referitoare la infracțiunile de terorism. De asemenea, vor fi create canale securizate de comunicare pentru schimbul de date între autoritățile competente, prin identificarea punctelor naționale de contact și desemnarea persoanelor responsabile. În paralel, va fi pusă în aplicare infrastructura necesară pentru pregătirea și instruirea subunităților specializate în prevenirea și combaterea terorismului, care va include dotarea cu echipamente și software adecvat, inclusiv pentru comunicații. La fel, se va lucra pentru crearea și operaționalizarea unui dispecerat antiterorist, care va gestiona situațiile de criză cu caracter terorist în cadrul Aeroportului Internațional Chișinău, cu accent pe dezvoltarea cooperării interinstituționale și regionale în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, consolidând astfel rețelele de sprijin și coordonare în fața amenințărilor teroriste. În scopul evaluării și consolidării capacităților de reacție, operațional-tactice și de management ale autorităților publice specializate, vor fi organizate instruirii, simulări, exerciții de tip tabletop și operativ-tactice. Activitățile vizate vor reduce vulnerabilitățile identificate prin eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a actelor teroriste, în vederea protejării persoanelor în spațiile publice. Totodată, în scopul evaluării riscurilor teroriste și aplicării instrumentelor specifice de prevenire și combatere a acestora se va facilita schimbul de informații cu instituțiile și serviciile speciale partenere.

În domeniul combaterii conținutului terorist online, Republica Moldova va implementa o serie de măsuri pentru fortificarea combaterii propagandei teroriste pe internet, prin stabilirea unei autorități naționale responsabile cu obligația de a impune furnizorilor de servicii electronice eliminarea sau blocarea materialelor cu caracter terorist. Totodată, vor fi derulate acțiuni coordonate pentru prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist și combaterea radicalizării teroriste, prin măsuri de monitorizare și intervenție rapidă. Aceste măsuri vor contribui la protejarea societății de influențele dăunătoare ale terorismului online și vor sprijini securitatea cibernetică națională.

În ceea ce privește comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi, Republica Moldova va întreprinde acțiunile necesare pentru implementarea cadrului juridic care va alinia legislația națională la Regulamentul (UE) 2019/1148 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019, privind comercializarea și utilizarea precursorilor de explozivi. Aceste măsuri vor asigura o reglementare mai strictă a activității și vor contribui la prevenirea utilizării precursorilor de explozivi în scopuri teroriste.

În domeniul protecției infrastructurii critice și al rezilienței entităților critice, Republica Moldova va implementa o serie de măsuri pentru consolidarea securității infrastructurilor vitale, una din ele fiind crearea și înființarea Centrului Național de Coordonare a Protecției Infrastructurii Critice, o autoritate publică ce va coordona activitatea tuturor administratorilor, operatorilor și proprietarilor de infrastructuri critice, având

ca scop protejarea acestora în fața diverselor amenințări. De asemenea, va fi elaborată metodologia pentru identificarea entităților critice și atribuirii statutului de infrastructură critică, precum și un studiu de fezabilitate pentru dezvoltarea unui sistem național de alertă timpurie. Cumulativ, se va pune accent pe sporirea rezilienței entităților critice din domeniul transporturilor, prin organizarea de sesiuni de instruire și evaluare în domeniul antiterorismului, pentru a anticipa și detecta din timp posibilele amenințări teroriste.

24.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Lupta împotriva terorismului și prevenirea radicalizării*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 2.613,25 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 123.623,40 mii lei, dintre care suma costurilor de 8.623,40 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 115.000,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.4. COOPERAREA ÎN DOMENIUL DE APLICARE A LEGII, SCHIMBULUI DE INFORMAȚII

24.4.1. Prezentarea generală a situației

Cooperarea în domeniul aplicării legii și schimbului de informații reprezintă un aspect de bază pentru promovarea securității și stabilității într-un stat de drept. Colaborarea interinstituțională, atât la nivel național, cât și internațional, facilitează combaterea criminalității, prevenirea terorismului și asigurarea respectării legislației. Prin parteneriate strategice între agențiile de aplicare a legii, precum Poliția, Procuratura și alte organizații naționale și internaționale relevante, se creează un cadru în care schimbul de informații este efectuat rapid și eficient, sporind capacitatea autorităților de a răspunde provocărilor existente. Această sinergie nu numai că îmbunătățește instrumentele de intervenție, ci și întărește încrederea publicului în instituțiile statului, promovând un climat de siguranță și de transparență.

Prin parteneriatele strategice cu Europol, Republica Moldova beneficiază de acces la rețele internaționale de schimb de informații și suport în combaterea criminalității transnaționale, inclusiv a criminalității organizate, terorismului și traficului de droguri sau arme. În paralel, colaborarea cu CEPOL contribuie semnificativ la dezvoltarea profesională a personalului din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin oferirea de programe de formare și schimburi de bune practici. Parteneriatele existente contribuie la modernizarea și eficientizarea instituțiilor de aplicare a legii din Republica Moldova, în contextul unei lumi interconectate și al provocărilor de securitate transfrontaliere, îndeosebi în contextul parcursului European al țării.

24.4.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova este **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene. Cooperarea cu Europol se bazează pe Acordul de cooperare strategică și operațională și Memorandumul de Înțelegere privind linia securizată de comunicare. Începând cu anul 2013, Republica Moldova delegă un ofițer de legătură la Europol pentru facilitarea colaborării. În 2014, a fost semnat Acordul pentru interconectarea rețelelor de calculatoare, canalul securizat SIENA devenind operațional din 2015. Cooperarea eficientă între agențiile de aplicare a legii se realizează prin Punctul Național de Contact Europol. În martie 2023, Centrul Național Anticorupție a fost conectat la SIENA, iar angajații săi au obținut conturi de utilizator.

Acordul bilateral cu CEPOL, semnat în 2012, a permis dezvoltarea unor noi metode de educație în domeniul afacerilor interne și de securitate. În perioada anilor 2020-2024, Ministerul Afacerilor Interne a

coordonat proiectul regional TOPCOP, implementat de CEPOL, în care au fost implicate și alte instituții de aplicare a legii, iar peste 700 de angajați au beneficiat de formare. În context, se menționează că proiectul UE-CEPOL, lansat în 2024, va susține dotarea Poliției din Republica Moldova cu tehnologie avansată pentru combaterea criminalității cibernetice și traficului de arme. De asemenea, proiectul „EU4Security Moldova” sprijină formarea personalului Ministerului Afacerilor Interne, iar Academia „Ștefan cel Mare” a înaintat un Acord de colaborare cu CEPOL privind Platforma Națională de Învățare.

Cu referire la schimbul de date privind pasagerii, Legea nr. 379/2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor, care **este aliniată** la prevederile Directivei (UE) 2016/681, reglementează utilizarea datelor din Registrul cu Numele Pasagerilor (PNR) și a intrat în vigoare pe 12 ianuarie 2025. Legea adaptează, de asemenea, prevederile Deciziei de implementare a Comisiei Europene (UE) 2017/759, privind protocoalele comune și formatele de date pentru transferul datelor PNR către Unitățile de Informații pentru Pasageri. Aceasta este un pas important în alinierea legislației naționale la standardele Uniunii Europene și în consolidarea cooperării internaționale în domeniul securității aviației. În baza acestei legi, a fost înființată Unitatea de Informații pentru Pasageri (UIP) în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care va fi responsabilă pentru colectarea, stocarea și procesarea datelor colectate de la transportatorii aerieni.

24.4.1.2. Cadrul administrativ

Republica Moldova dispune de o rețea administrativă bine structurată, care sprijină dezvoltarea și implementarea unor politici publice eficiente, pentru menținerea ordinii și siguranței naționale. Instituțiile își coordonează eforturile pentru a combate formele criminalității, inclusiv criminalitatea organizată, corupția și spălarea banilor, asigurând în același timp protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor. La elaborarea politicilor publice două ministere contribuie semnificativ, și anume Ministerul Afacerilor Interne, care este responsabil de formularea de politici eficiente în domeniul protecției drepturilor omului și al combaterii criminalității, concentrându-se pe prevenirea infracțiunilor și pe crearea unui climat de securitate internă, promovând inițiative ce vizează protejarea cetățenilor de diverse amenințări, și Ministerul Justiției, care dezvoltă politici legislative pentru îmbunătățirea cadrului normativ, în special în ceea ce privește lupta împotriva corupției, asigurarea integrității în instituțiile publice și consolidarea sistemului de justiție. Ministerul Justiției este, de asemenea, responsabil de politica punitivă a statului, asigurând aplicarea corectă și uniformă a legii.

Aplicarea legii este asigurată de o serie de autorități și instituții de stat care conlucrează pentru a garanta respectarea normelor legale și pentru a proteja ordinea publică. Procuratura Generală, ca instituție fundamentală, deține un rol central în administrarea justiției, garantând statul de drept și protejând drepturile fundamentale ale cetățenilor, asigurându-se că toți participanții la procesul penal beneficiază de un tratament echitabil. Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale este responsabilă pentru conducerea și exercitarea urmăririi penale în cauzele penale privind săvârșirea de infracțiuni din categoria celor excepțional de grave, comise de un grup criminal organizat sau organizații criminale și colaborează strâns cu agențiile de aplicare a legii, inclusiv cu Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Vamal și Serviciul Fiscal de Stat. Inspectoratul General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne se concentrează pe investigarea infracțiunilor grave, inclusiv pe cele comise de grupuri infracționale organizate, deținând competențe în combaterea criminalității transfrontaliere și în schimbul de informații internaționale, pentru coordonarea operațiunilor de aplicare a legii. Inspectoratul General pentru Migrație, la rândul său, monitorizează regimul de ședere al străinilor în țară, având responsabilitatea de a detecta și expulza persoanele care nu îndeplinesc condițiile legale de ședere sau de a aplica măsuri restrictive, atunci când este necesar. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră protejează frontierele naționale, prevenind migrarea ilegală și infracțiunile transfrontaliere, și contribuie la colaborarea

internațională în combaterea criminalității organizate transnaționale. Centrul Național Anticorupție efectuează activități de prevenire și combatere a corupției, investigând infracțiuni și contravenții privind corupția și comportamentele asociate, fiind un actor cheie în consolidarea unui stat de drept integru, contribuind la prevenirea actelor de corupție în instituțiile publice. Serviciul de Informații și Securitate are misiunea de a identifica și preveni amenințările la adresa securității naționale, inclusiv vulnerabilitățile care ar putea afecta ordinea publică și integritatea instituțiilor statului. La rândul său, Serviciul Vamal se implică activ în implementarea politicii statului în domeniul vamal, asigurând aplicarea uniformă a legislației și prevenind contrabanda și alte activități ilegale transfrontaliere, iar Serviciul Fiscal de Stat combate evaziunea fiscală și economia neformală, având rol în identificarea și eradicarea fraudelor fiscale. Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este responsabil de prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, prin identificarea și combaterea schemelor financiare ilegale, manifestate prin analize financiare și investigații complexe, contribuind astfel la securitatea economică și stabilitatea națională.

Fiecare dintre aceste instituții contribuie la realizarea unei cooperări eficiente în domeniul aplicării legii, având roluri complementare și interconectate. Împreună, autoritățile efectuează activități pentru implementarea strategiilor naționale de prevenire a criminalității și pentru asigurarea unui climat de securitate. În acest cadru, cooperarea între agențiile de aplicare a legii la nivel național și internațional este necesară pentru combaterea amenințărilor transfrontaliere și pentru consolidarea statului de drept.

24.4.2. Planuri pe viitor

24.4.2.1. Planuri legislative

Până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, țara noastră se angajează să întreprindă o serie de măsuri legislative pentru a asigura o cooperare eficientă și aliniată la standardele europene în domeniul schimbului de informații și al cooperării polițienești. Astfel, se preconizează adoptarea cadrului legal care va reglementa schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale Uniunii Europene, în conformitate cu Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului, din 10 mai 2023.

La fel, Republica Moldova va adopta un proiect de Lege privind căutarea și schimbul automat de date pentru cooperarea polițienească, ce va alinia legislația națională la Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului, din 13 martie 2024, care reglementează schimbul automatizat de date în scopuri de cooperare polițienească, contribuind la îmbunătățirea accesibilității și eficienței schimbului de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre europene, și va modifica reglementările anterioare, inclusiv Deciziile Consiliului 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, și diverse Regulamente ale Uniunii Europene, precum (UE) 2018/1726 și (UE) 2019/817. Un alt pas va fi adoptarea proiectului de Lege privind schimbul de anumite date cu Interpol, care va facilita accesul rapid și sigur la informațiile internaționale pentru combaterea criminalității transnaționale și promovarea cooperării între autoritățile de aplicare a legii. Legea va asigura interoperabilitatea și un schimb rapid de date între instituțiile de aplicare a legii din Republica Moldova și Interpol, sprijinind astfel prevenirea și combaterea infracțiunilor transfrontaliere. De asemenea, proiectul va fi ajustat pentru a fi conform cu prevederile Poziției comune 2005/69/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 24 ianuarie 2005, privind schimbul de anumite date cu Interpol, astfel cum este stabilit în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 27 din 27 ianuarie 2005.

Totodată, se va adopta un proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 147/2022 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene. Modificările vor include introducerea definițiilor prevăzute în Poziția comună 2005/69/JAI a Consiliului Uniunii Europene, cu scopul de a asigura conformitatea legislației naționale cu standardele europene

referitoare la schimbul de date sensibile în domeniul transporturilor aeriene. Ajustările vor contribui la o mai bună integrare a Republicii Moldova în rețelele internaționale de securitate aeriană și vor facilita cooperarea în prevenirea și combaterea infracțiunilor transfrontaliere. Un alt proiect legislativ vizează modificarea Legii nr. 235/2017 privind înregistrarea genetică criminalistică, cu scopul de a alinia această lege la reglementările Uniunii Europene privind schimbul de date pentru combaterea criminalității. În plus, se va propune o modificare a Hotărârii Guvernului nr. 236/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea materialului biologic, în vederea implementării Rezoluției Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009 privind schimbul de rezultate ale analizelor ADN. Această modificare va permite un schimb mai eficient al datelor ADN între autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene, sprijinind astfel soluționarea rapidă a cazurilor de criminalitate transnațională.

Cumulativ, se preconizează adoptarea unui proiect de Hotărâre de Guvern privind crearea unui punct național de contact pentru siguranța la meciurile de fotbal de anvergură internațională, care va contribui la implementarea standardelor internaționale în acest domeniu. Proiectul va armoniza în legislația națională Decizia 2007/412/JAI a Consiliului Uniunii Europene, din 12 iunie 2007, care modifică și actualizează Decizia 2002/348/JAI, din 25 aprilie 2002, referitoare la siguranța la meciurile de fotbal de anvergură internațională. Prin acest punct național de contact, Republica Moldova va asigura o mai bună coordonare între autoritățile naționale și cele internaționale responsabile de securitatea evenimentelor fotbalistice, în conformitate cu standardele europene de prevenire a violenței și menținere a ordinii publice. Crearea punctului de contact va facilita schimbul rapid de informații și va permite o reacție promptă în caz de incidente, contribuind la asigurarea unui climat de siguranță și ordine pe durata desfășurării competițiilor internaționale de fotbal. Măsura dată va întări capacitatea Republicii Moldova de a organiza și găzdui evenimente sportive de amploare internațională, respectând în același timp reglementările europene și colaborând eficient cu autoritățile din alte state membre ale Uniunii Europene în domeniul securității. La fel, se planifică modificarea Legii nr. 134/2008 privind Serviciul de Protecție și Pază de Stat, în scopul de a alinia legislația națională la Decizia 2002/956/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 28 noiembrie 2002, care vizează crearea unei rețele europene de protecție a personalităților. Prin modificările propuse, se va întări capacitatea de protecție a oficialilor de rang înalt și se va asigura o cooperare mai eficientă între autoritățile naționale și cele ale Uniunii Europene, în scopul protejării personalităților care necesită măsuri speciale de securitate. Reglementările vor facilita un schimb rapid de informații și o reacție mai coordonată în fața riscurilor de securitate, consolidând protecția acestora pe plan internațional.

De asemenea, se propune adoptarea unui proiect de Lege pentru combaterea criminalității legate de vehicule, cu implicații transfrontaliere, care va alinia prevederile Deciziei 2004/919/CE a Consiliului Uniunii Europene din 22 decembrie 2004, prin care se vor introduce măsuri mai riguroase și proceduri clare pentru combaterea traficului ilegal de vehicule, furturilor de vehicule și altor infracțiuni transfrontaliere în acest domeniu.

24.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, sunt prevăzute o serie de acțiuni pentru alinierea la standardele europene în domeniul cooperării polițienești și al securității publice. Printre principalele acțiuni, se numără stabilirea condițiilor și procedurilor pentru căutarea automatizată a profilurilor ADN, a datelor dactiloscopice, a informațiilor privind înmatricularea vehiculelor, a imaginilor faciale și a evidențelor polițienești, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024, care reglementează implementarea schimbului automatizat de date în scopuri de cooperare polițienească și modificarea reglementărilor anterioare, inclusiv a Deciziilor Consiliului 2008/615/JAI și 2008/616/JAI, precum și a Regulamentului Prüm II.

De asemenea, Republica Moldova va demara procesul de desemnare și operaționalizare a punctului național de contact pentru siguranța la meciurile de fotbal de anvergură internațională, asigurându-se că punctul de contact îndeplinește toate cerințele necesare pentru coordonarea internațională și schimbul de informații de securitate, în conformitate cu standardele europene. La fel, se va dezvolta cooperarea cu rețeaua Uniunii Europene pentru protecția personalităților publice, prin inițierea și elaborarea acordurilor de cooperare ce vizează integrarea în rețeaua europeană, ce va contribui la întărirea securității personalităților de rang înalt și la asigurarea unui cadru de protecție în conformitate cu reglementările internaționale. Totodată, urmează a fi semnat un nou tratat între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și CEPOL, prin care se vor consolida relațiilor de colaborare în domeniul formării angajaților din sectorul de aplicare a legii și stabili un nou punct focal național pentru coordonarea activităților educaționale și de instruire. În plus, vor fi dezvoltate metodologii pentru colectarea datelor și furnizarea de produse analitice comune cu Europol, ceea ce va contribui la o mai bună coordonare în combaterea criminalității. În paralel, urmează a fi realizată o analiză detaliată în vederea identificării echipamentelor necesare pentru conectarea la canalul SIENA al Europol, urmată de conectarea autorităților naționale la rețea, facilitând astfel schimbul rapid și sigur de informații cu statele membre ale Uniunii Europene.

Pentru consolidarea cooperării la nivel european, Republica Moldova planifică intensificarea colaborării cu partenerii europeni prin implicarea activă continuă în platforma EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), inclusiv și participarea la elaborarea Planurilor Operaționale de Acțiuni ale următorului ciclu EMPACT 2026-2029. Prin participare la operațiunile EMPACT, Republica Moldova contribuie la dezvoltarea și implementarea strategiilor și măsurilor eficiente în vederea combaterii infracțiunilor transfrontaliere, cum ar fi traficul de droguri, traficul de persoane, crimele economice și financiare, terorismul și alte amenințări cu risc sporit. EMPACT furnizează un cadru cooperativ care permite coordonarea operațiunilor și schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre ale Uniunii Europene și cele din țările partenere, inclusiv Republica Moldova. În plus, prin această colaborare, Republica Moldova va putea implementa măsuri inovative în domeniul tehnologiilor de urmărire și monitorizare, va îmbunătăți analiza și schimbul de informații prin canale securizate, asigurându-se astfel o reacție promptă și eficientă în fața noilor riscuri emergente.

24.4.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Cooperarea în domeniul de aplicare a legii, schimbului de informații” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 2.415,09 mii lei, integral acoperite din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 15.775,80 mii lei, dintre care suma costurilor de 6.553,40 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 2.706,20 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 6.516,20 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.5. MANAGEMENTUL FRONTIEREI DE STAT

24.5.1. Prezentarea generală a situației

Managementul integrat al frontierei de stat în Republica Moldova reprezintă un domeniu destinat garantării securității naționale și regionale, asigurând fluxuri sigure de persoane și bunuri, ce se realizează printr-o abordare coordonată și eficientă, implicând colaborarea tuturor instituțiilor naționale responsabile de supravegherea și controlul frontierei, dar și prin parteneriate internaționale cu vecinii și organizațiile relevante.

Managementul frontierei de stat nu se rezumă doar la asigurarea securității, ci promovează un echilibru între aceasta și libertatea de circulație, prevenind amenințările transfrontaliere și facilitând schimburile economice și sociale. Autoritățile Republicii Moldova își concentrează eforturile pe modernizarea punctelor de trecere a frontierei, dotarea acestora cu echipamente tehnologice avansate și consolidarea cooperării internaționale. Instruirea continuă a personalului și implementarea standardelor europene sunt, de asemenea, o prioritate pentru gestionarea eficientă și transparentă a frontierei. În plus, Republica Moldova alocă resurse semnificative pentru combaterea migrației ilegale, traficului de persoane și altor amenințări transfrontaliere, contribuind la securitatea regională. Inițiativele propuse sunt orientate spre dezvoltarea unui sistem de frontieră modern, integrat și rezilient.

24.5.1.1. Cadrul legislativ

În prezent, Republica Moldova implementează Programul de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 792/2022, un document strategic aliniat la Strategia tehnică și operativă europeană pentru gestionarea integrată a frontierelor. Programul stabilește direcțiile strategice pentru dezvoltarea unui sistem de gestionare integrată a frontierelor, contribuie la întărirea securității frontaliere, reducerea vulnerabilităților și asigurarea unui trafic transfrontalier fluent, fiind corelat cu Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și alte documente de politici publice relevante. Elaborat într-un proces participativ, cu sprijinul partenerilor internaționali, programul include măsuri pentru combaterea migrației ilegale, consolidarea securității și protejarea drepturilor fundamentale.

Având în vedere poziția sa geografică, Republica Moldova joacă un rol important în securitatea întregului spațiu european. În acest context, a fost adoptată Legea nr. 379/2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR), ce a intrat în vigoare în ianuarie 2025. Legea se **aliniază parțial** la Directiva 2016/681 a Uniunii Europene privind utilizarea datelor PNR pentru prevenirea și combaterea terorismului și a infracțiunilor grave, precum și Decizia 2017/759. La etapa actuală, a fost operaționalizată Unitatea de Informații privind Pasagerii (UIP). La 17 februarie 2025, a avut loc lansarea UIP, subdiviziune care va avea misiunea de a colecta, stoca și prelucra datele din registrul cu numele pasagerilor, ce va conține informații colectate de la companiile aeriene. UIP va contribui la prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor transnaționale, asigurând totodată schimbul de date cu unități similare din alte state și cu Europol, în strictă conformitate cu normele privind protecția datelor cu caracter personal.

La 12 februarie 2025, Guvernul a aprobat proiectul de Lege privind ratificarea Memorandumului de înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Națiunilor Unite pentru licența soluției software goTravel AIR și furnizarea activităților conexe de sprijin. În acest context, au fost aprobate și două Hotărâri de Guvern pentru implementarea prevederilor Legii nr. 379/2023, astfel încât să fie asigurată reglementarea formatelor și protocoalelor compatibile în vederea transmiterii datelor despre călători în modul prevăzut de actele Uniunii Europene menționate, precum și în vederea instituirii UIP în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

În paralel, în 2024 a fost aprobată Legea nr. 28/2024 privind frontiera de stat, cu intrarea în vigoare de la 6 ianuarie 2025, care transpune parțial Regulamentele UE 2016/399 (Codul Frontierelor Schengen) și 2018/1725, **aliniind** legislația națională la cerințele Uniunii Europene. Noua lege introduce reglementări noi privind monitorizarea drepturilor fundamentale ale omului la frontieră, utilizarea tehnologiilor avansate de supraveghere, cum ar fi dronele, și identificarea biometrică a cetățenilor la punctele de control. De asemenea, reglementează noile proceduri pentru punctele de trecere și intervențiile urgente la frontiera de stat. Pentru implementarea acestor reglementări, Guvernul a aprobat Hotărârea de Guvern nr. 788/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1145/2018 cu privire la organizarea și funcționarea

Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care instituie Unitatea de Informații pentru Pasageri în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

Totodată, Republica Moldova beneficiază de o cooperare strânsă cu Uniunea Europeană, prin agențiile FRONTEX și EUBAM, iar în martie 2022 a fost semnat un Acord cu Uniunea Europeană privind activitățile operative ale FRONTEX în Republica Moldova, fiind derulate multiple operațiuni internaționale. În plus, mandatul Misiunii EUBAM a fost prelungit în 2023, iar cooperarea continuă prin Planul de acțiune 2022-2025, care include 43 de activități comune desfășurate până în prezent.

24.5.1.2. Cadrul administrativ

În Republica Moldova, gestionarea frontierelor naționale este realizată prin implementarea, începând cu anul 2010, a conceptului european de management integrat al frontierei. Acesta promovează o abordare modernă și coordonată, ce presupune implicarea mai multor autorități naționale cu roluri clar definite în supravegherea, controlul și administrarea frontierelor, având ca scop asigurarea unui management eficient, securizat și conform standardelor europene. Principala autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul managementului integrat al frontierei este Inspectoratul General al Poliției de Frontieră. Conform Legii nr. 283/2011 privind Poliția de Frontieră, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră reprezintă autoritatea administrativă subordonată Ministerului Afacerilor Interne, care îndeplinește atribuțiile și pune în aplicare politica statului în domeniul managementului integrat al frontierelor, combaterii migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere. De asemenea, Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră stabilește misiunea instituțională, care vizează implementarea politicii de stat în domeniul gestionării integrate a frontierelor de stat ale Republicii Moldova, în scopul realizării unui control eficient. Procesul include soluționarea provocărilor privind riscurile și amenințările ce ar putea afecta securitatea națională, contribuind astfel la combaterea criminalității transfrontaliere, garantând un nivel ridicat de securitate, respectând drepturile fundamentale ale cetățenilor și asigurând, în același timp, libera circulație a persoanelor.

În implementarea principiilor de management integrat al frontierei de stat, alături de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră sunt implicate și alte instituții naționale, fiecare având roluri complementare în acest proces, și anume Serviciul Vamal, responsabil de gestionarea fluxurilor de mărfuri la frontieră, cât și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care reglementează importurile de produse alimentare și de origine animală.

Pentru a alinia conceptul național de management integrat al frontierelor la cerințele europene actuale, Poliția de Frontieră dispune de o structură organizatorică bine definită, structurată pe trei niveluri ierarhice, menită să răspundă atât cerințelor legislative, cât și provocărilor practice în implementarea noilor reglementări. Capacitatea administrativă a resurselor umane din cadrul Poliției de Frontieră este prezentată în tabelul de mai jos:

Nr.	Categorie	Număr de angajați
1	Numărul total de angajați conform statelor	3686 de unități
2	Angajații cu statut special (Ofițeri/subofițeri)	3458 de unități
3	Personal de deservire tehnică	228 de unități

24.5.2. Planuri pe viitor

24.5.2.1. Planuri legislative

Pentru întărirea capacităților naționale și asigurarea aliniamntului constant la standardele Uniunii Europene, se va dezvolta Programul de Management Integrat al Frontierei de Stat pentru perioada 2026-2030, în conformitate cu ciclul multianual de politici strategice pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor. Programul va include măsuri strategice menite să îmbunătățească securitatea frontierelor, să prevină și să combată migrația ilegală, să gestioneze eficient fluxurile migratorii și să garanteze un trafic transfrontalier fluid. În același timp, programul va respecta prevederile articolului 9 al Regulamentului (UE) 2019/1896 privind Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, precum și reglementările anterioare abrogate (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624 – pentru o planificare integrată. În perioada 2025-2026, va fi realizată transpunerea în legislația națională a normelor stabilite de Regulamentul privind Sistemul European de Comparare a Datelor Dactiloscopice (EURODAC), în conformitate cu cerințele acquis-ului Uniunii Europene și angajamentele asumate de către Republica Moldova. Astfel, vor fi preluate datele dactiloscopice ale solicitanților de azil și ale persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, inclusiv pentru minorii de la 14 ani.

De asemenea, se propune actualizarea cadrului normativ național în conformitate cu acquis-ul Uniunii Europene privind alinierea la Regulamentului referitor la Sistemul European de Supraveghere a Frontierelor (EUROSUR). Aceste măsuri vor contribui la continuitatea și sustenabilitatea reformelor, consolidând securitatea națională și sprijinind avansarea Republicii Moldova în procesul de integrare europeană, asigurând, totodată, îndeplinirea angajamentelor față de Uniunea Europeană. Astfel, se vor obține progrese semnificative în ceea ce privește nivelul de implementare a acquis-ului Uniunii Europene, în conformitate cu evaluările prevăzute de Raportul Comisiei Europene privind politica de extindere.

24.5.2.1. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a întări capacitățile naționale în domeniul managementului integrat al frontierei de stat și pentru a le alinia la standardele europene, autoritățile din Republica Moldova își propun implementarea unor acțiuni, care vor răspunde provocărilor actuale și vor asigura o gestionare eficientă a frontierei, având în vedere schimbările regionale și globale. Un obiectiv major constă în îmbunătățirea eficienței operaționale a structurilor de frontieră, prin echiparea acestora cu tehnologie avansată și echipamente moderne, necesare pentru o supraveghere constantă și un control strict al trecerii frontierei. Acțiunea presupune extinderea sistemelor speciale de control al frontierei, consolidarea analizei riscurilor și gestionării informațiilor, precum și dezvoltarea unui concept de control în linia a doua. În plus, se va implementa preluarea datelor biometrice în punctele de trecere a frontierei, pentru a spori securitatea și eficiența procedurilor.

Totodată, se impune modernizarea continuă a sistemelor informaționale gestionate de către autoritățile implicate în managementul frontierei, ceea ce presupune atât actualizarea platformelor existente, cât și asigurarea interoperabilității între instituțiile naționale, facilitând schimbul rapid și sigur de date. Interconectarea sistemelor naționale cu cele utilizate la nivel european va contribui la îmbunătățirea fluxului de informații și la creșterea transparenței în gestionarea frontierei. O altă acțiune planificată este modernizarea infrastructurii frontaliere, prin dezvoltarea unor facilități care să îndeplinească standardele europene, care vor asigura condiții optime de muncă pentru personalul de la frontieră și vor respecta standardele internaționale privind drepturile omului. În plus, infrastructura va fi adaptată pentru a sprijini atât activitățile operaționale, cât și pentru a garanta tratamente corecte și umane pentru persoanele reținute la frontieră, inclusiv pentru solicitanții de azil.

O gestionare eficientă a frontierei presupune, de asemenea, o cooperare strânsă la nivel național și internațional. În acest context, se va pune un accent pe îmbunătățirea controlului la trecerea frontierei și facilitarea fluxului de persoane și mărfuri. Implementarea treptată a controlului comun al persoanelor, mijloacelor de transport, mărfurilor și obiectelor în punctele comune de trecere a frontierei moldo-ucrainene și controlul coordonat în punctele de trecere moldo-române sunt inițiative cheie. De asemenea, se vor întări

relațiile de cooperare cu agențiile și organizațiile internaționale relevante, pentru a facilita schimbul de informații și pentru a adopta cele mai bune practici în domeniu. Prin aceste măsuri, Republica Moldova va contribui la consolidarea securității naționale și va sprijini procesul de integrare europeană, îndeplinind angajamentele asumate față de Uniunea Europeană și continuând să îmbunătățească managementul frontierei într-un mod sustenabil și eficient.

24.5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Managementul frontierei de stat” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 440,80 mii lei, dintre care suma costurilor de 340,80 mii lei urmează a fi acoperite din bugetul de stat, iar costul de 100,00 mii lei urmează a fi acoperit din asistență externă (ICMPD).

Totodată, pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 736.504,00 mii lei, dintre care suma costurilor de 26.317,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 101.000,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 609.187,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.6. AZIL

24.6.1. Prezentarea generală a situației

Sistemul de azil din Republica Moldova are drept scop protecția persoanelor care fug de persecuții, conflicte armate sau încălcări grave ale drepturilor omului în țările lor de origine. Acesta este implementat în conformitate cu standardele internaționale și legislația națională, oferind refugiaților posibilitatea de a solicita statut de azil și de a beneficia de o formă de protecție, dacă se califică, precum și de acces la servicii, cum ar fi educația, sănătatea și asistența socială. Autoritățile Republicii Moldova, în colaborare cu agențiile internaționale, depun eforturi pentru a facilita integrarea juridică și socială a persoanelor înregistrate în sistemul de azil, contribuind astfel la crearea unui mediu sigur și incluziv în societatea Republicii Moldova. În același timp, sistemul de azil promovează solidaritatea internațională și respectul pentru drepturile omului, având ca obiectiv principal asigurarea unui tratament demn și uman pentru toți cei care solicită protecție.

În 2002, Republica Moldova a devenit membru al Convenției din 1951 cu privire la statutul refugiaților, asumându-și obligația de a proteja persoanele refugiate fără discriminare. De-a lungul anilor, țara a oferit adăpost persoanelor strămutate din zonele afectate de conflicte și persecuții. Începând cu 24 februarie 2022, criza umanitară generată de războiul din Ucraina a adus provocări semnificative, Republica Moldova devenind un refugiu pentru persoanele strămutate. Conform datelor furnizate de Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), din 24 februarie 2022 până în prezent, peste 1.217.333 de persoane au intrat în Republica Moldova, dintre care 127.022 de persoane strămutate din Ucraina se află în continuare pe teritoriul țării. Pentru a asigura protecția necesară persoanelor strămutate din Ucraina, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu sprijinul partenerilor, a creat 137 de Centre de plasament temporar, având o capacitate totală de 11.050 locuri, găzduind aproximativ 34.517 persoane strămutate.

24.6.1.1. Cadrul legislativ

Legislația actuală a Republicii Moldova în domeniul azilului, reglementată prin Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, este **parțial aliniată** la acquis-ul Uniunii Europene. Republica Moldova este semnatară a convențiilor internaționale relevante în domeniul azilului și al respectării drepturilor fundamentale ale străinilor. În contextul obiectivului de integrare europeană, Guvernul Republicii Moldova a început, în anul 2024, procesul de adaptare a legislației naționale privind azilul la

cele mai înalte standarde ale Uniunii Europene. Astfel, în ianuarie 2025, au intrat în vigoare recentele modificări aduse Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, modificări care vizează alinierea parțială la Directiva 2013/32 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale, Directiva 2013/33 privind stabilirea standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională, și Directiva 2011/95 referitoare la standardele privind condițiile necesare ca resortisanții țărilor terțe sau apatrizii să poată beneficia de protecție internațională, la statutul uniform pentru refugiați sau persoanele eligibile pentru protecție subsidiară, precum și la conținutul protecției acordate. Modificările aduse Legii privind azilul urmăresc consolidarea sistemului de azil, stabilirea unor reglementări specifice pentru persoanele cu nevoi speciale, și stabilirea unor norme clare pentru prevenirea abuzurilor în cadrul sistemului de azil.

În paralel cu ajustările legislative, contextul geopolitic a determinat autoritățile din Republica Moldova să adopte măsuri speciale pentru gestionarea afluxului semnificativ de persoane strămutate din Ucraina, care fug de război. Astfel, începând cu 1 martie 2023, Republica Moldova a implementat măsura protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina, reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 21/2023. În februarie 2024, perioada protecției temporare a fost prelungită pentru încă un an, până în martie 2025. Beneficiarii protecției temporare au acces la diverse drepturi și servicii, inclusiv educație, asistență medicală, servicii sociale și dreptul de a lucra pe piața muncii din Republica Moldova. Cadrul legal este aliniat la Directiva UE 2001/55 privind protecția temporară, care prevede acordarea de ajutor rapid și eficient persoanelor strămutate din cauza unui conflict armat sau altor evenimente de urgență, și la Decizia de punere în aplicare 2022/382, care confirmă existența unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina și activează protecția temporară, conform articolului 5 din Directiva 2001/55. În acest context, în februarie 2025, Republica Moldova s-a aliniat la Decizia UE 2024/1836 din 25 iunie 2024 de prelungire a protecției temporare până la 1 martie 2026, astfel cum a fost introdusă prin Decizia de punere în aplicare 2022/382, prin efectuarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina.

În cadrul reuniunii Comitetului de asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, desfășurată la 2 decembrie 2024, au fost apreciate eforturile Republicii Moldova de a găzdui persoanele strămutate din Ucraina și au fost susținute inițiativele continue pentru asigurarea continuității acestui mecanism și integrarea acestora în viața socială și economică a comunității gazdă. Totodată, legislația națională se aliniază parțial la Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013, care instituie sistemul „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale, în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 privind stabilirea criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea cererilor de protecție internațională. Prevederile acestui Regulament sunt reflectate parțial în Legea nr. 1549/2002 privind înregistrarea dactiloscopică de stat, care stabilește că subiecții înregistrării dactiloscopice sunt străinii care solicită protecție internațională, protecție temporară sau azil politic.

Totodată, cadrul legislativ pentru protecția socială a persoanelor strămutate se bazează pe o serie de acte normative care reglementează serviciile sociale destinate acestei categorii. Printre acestea se numără Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind protecția temporară a persoanelor strămutate din Ucraina și Legea asistenței sociale nr. 547/2003. Prin Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 182/2023, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Centrelor de plasament temporar pentru persoanele strămutate din alte state, norme de personal și mecanismul de finanțare relevant. Ulterior, prin Ordinul nr. 117/2024, de modificare a Ordinului nr. 182/2023, au fost aprobate Standardele minime de calitate și Fișa de evaluare a necesităților și a gradului de vulnerabilitate al beneficiarului din cadrul Centrului. De asemenea, au fost emise Ordinul nr. 131/2024

cu privire la aprobarea Procedurii operaționale privind consolidarea/reorganizarea Centrelor de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state „EXIT” și Ordinul nr. 130/2024 cu privire la implementarea mecanismului de integrare etapizată a străinilor pentru facilitarea integrării în comunitate a persoanelor strămutate.

Misiunea principală a centrelor de plasament temporar este de a oferi adăpost, protecție și asistență persoanelor strămutate, sprijinind procesul lor de integrare și incluziune socială. Printre obiectivele de bază ale centrelor se enumeră asigurarea unor condiții de plasament și protecție adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor, furnizarea suportului social necesar pentru depășirea situațiilor de criză, inclusiv prin abordarea nevoilor speciale ale fiecărei persoane și referirea către alte instituții, atunci când este necesar, oferirea de consiliere informațională pentru facilitarea integrării și incluziunii sociale, în special în procesul de solicitare a protecției temporare, conform Hotărârii Guvernului nr. 21/2023, încurajarea participării beneficiarilor la activități sociale, educaționale, culturale și recreative, precum și sprijinirea acestora în procesul de integrare pe piața muncii. În plus, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 607/2024, care aprobă Conceptul Sistemului Informațional „UAHELP” și Regulamentul asociat acestui sistem, contribuind astfel la eficientizarea gestionării datelor și resurselor destinate persoanelor strămutate.

24.6.1.2.Cadrul administrativ

Direcția Azil și Apatridie a Inspectoratului General pentru Migrație, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, este responsabilă pentru implementarea politicilor referitoare la azil și apatridie, prin evaluarea și soluționarea cererilor de azil, protejând astfel solicitanții de azil, beneficiarii de protecție internațională, protecție temporară sau azil politic. De asemenea, Direcția se ocupă cu soluționarea cererilor de recunoaștere a statutului de apatrid pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu legislația națională. În prezent, procesul de examinare a cererilor de azil implică 8 consilieri de decizie, dintre care 4 fac parte din Direcția Azil și Apatridie, iar restul provin din Direcțiile regionale ale Inspectoratului General pentru Migrație: 1 din Direcția Regională Nord, 2 din Direcția Regională Centru și 1 din Direcția Regională Sud. Totodată, Centrul de cazare al Inspectoratului General pentru Migrație, care are statut de Direcție, reprezintă o structură specializată pentru cazarea temporară a solicitanților de azil și beneficiarilor de protecție internațională, în conformitate cu reglementările legale și cu condițiile stabilite de Regulamentul Centrului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1023/2012. Centrul are o capacitate maximă de cazare de 180 de persoane. În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 16/2023 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație și a Anexei nr. 2 a Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 145/2023, pentru funcționarea Centrului de cazare au fost alocate 8 funcții, dintre care 3 sunt ocupate de angajați cu statut special, iar 5 sunt pentru întreținere și deservire.

Începând cu 1 ianuarie 2024, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a preluat gestionarea Centrelor de plasament temporar pentru persoanele strămutate din alte state. La acea dată, existau 26 de centre active, cu o capacitate totală de 1671 locuri, dintre care 1385 erau deja ocupate, lăsând aproximativ 280 de locuri libere pentru cazare. Asigurarea capacității de cazare este coordonată de direcțiile Ministerului Muncii și Protecției Sociale și 10 agenții teritoriale de asistență socială, care oferă suport specializat persoanelor strămutate din Ucraina, inclusiv familiilor cu copii, copiilor neînsoțiți, persoanelor cu dizabilități și altor categorii care necesită asistență socială. Un alt mod important de a sprijini persoanele strămutate este prin găzduirea acestora în gospodării private, în cadrul sistemului de familii gazdă. Sistemul informațional „UAHELP” conține date despre 18618 familii gazdă care oferă adăpost pentru 48488 de persoane strămutate din Ucraina. Acest tip de sprijin social și umanitar prevede integrarea și incluziunea persoanelor strămutate, ajutându-le să se adapteze la viața în comunitatea locală și să regândească viitorul într-un mediu mai favorabil.

24.6.2. Planuri de viitor

24.6.2.1. Planuri legislative

În domeniul azilului și protecției temporare, Republica Moldova își propune să continue implementarea reformelor și să alinieze legislația națională la standardele Uniunii Europene. Printre obiectivele de viitor se numără aprobarea cadrului normativ secundar pentru punerea în aplicare a noilor modificări ale Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care va asigura accesul grupurilor și persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale la procedura de azil, va stabili norme clare pentru a preveni abuzurile asupra sistemului de azil, va viza desconcentrarea procedurii de examinare a cererilor de azil prin intermediul Direcțiilor regionale ale Inspectoratului General pentru Migrație și va reglementa detaliat standardele minime pentru acordarea protecției internaționale, creând un mecanism de acces al solicitanților de azil la serviciile de sănătate.

Totodată, se va elabora conceptul de „țară de origine sigură” și „țară terță sigură” în conformitate cu standardele dictate de acquis-ul Uniunii Europene, pentru a asigura o aplicare uniformă și transparentă a procedurilor în domeniul azilului și protecției internaționale.

24.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Republica Moldova face progrese semnificative în implementarea măsurilor necesare pentru a răspunde provocărilor din domeniul azilului și protecției temporare, într-un context regional complex și dinamic. În acest sens, se planifică realizarea unei evaluări detaliate a cadrului normativ și administrativ existent, cu scopul de a evalua gradul de pregătire al țării, capacitatea instituțională și resursele disponibile, precum și de a identifica necesitățile de intervenție pentru implementarea Pactului european privind migrația și azilul. Totodată, Republica Moldova va analiza practica statelor membre ale Uniunii Europene în implementarea prevederilor Pactului, un instrument considerat inovator pentru gestionarea migrației, pentru a adapta standardele europene și a alinia bunele practici regionale și internaționale.

În continuare, Republica Moldova își propune să implementeze un mecanism etapizat de integrare a străinilor aflați pe teritoriul său, inclusiv a persoanelor strămutate din Ucraina. Mecanismul va facilita integrarea socială și economică a acestor persoane prin asigurarea accesului la resurse și servicii, în conformitate cu principiile dreptului internațional și angajamentele asumate de țară în domeniul migrației și protecției internaționale. Totodată, urmează să fie asigurat accesul solicitanților de azil la programele naționale de sănătate. Prin deschiderea acestor canale de acces, Republica Moldova își reafirmă angajamentul de a respecta drepturile fundamentale ale fiecărei persoane și de a sprijini integrarea acestora în societate.

În vederea consolidării sistemului național de azil, autoritățile Republicii Moldova intenționează să adopte măsuri pentru creșterea capacităților operaționale ale Inspectoratului General pentru Migrație la nivel regional, prin includerea recrutării și formării unui număr suplimentar de specialiști în regiunile nord, centru și sud, având ca scop optimizarea gestionării cererilor de azil și asigurarea unui răspuns rapid și eficient la nevoile solicitanților. În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii, Republica Moldova va investi în îmbunătățirea condițiilor de cazare în cadrul Centrului de cazare pentru refugiați, asigurându-se un mediu adecvat pentru primirea solicitanților de azil, în conformitate cu standardele europene, contribuind astfel la promovarea respectului pentru drepturile fundamentale și garantarea unui climat de demnitate. Având în vedere apropierea sistemului de azil al Republicii Moldova de cel al statelor membre ale Uniunii Europene, cooperarea cu Agenția Europeană pentru Azil reprezintă un element-cheie în consolidarea acestuia. Prin stabilirea unui parteneriat sustenabil cu Agenția, Republica Moldova își propune să valorifice expertiza specializată în domeniul azilului și să își consolideze capacitățile naționale, abordând astfel provocările regionale și contribuind la dezvoltarea unui sistem integrat, rezilient și eficient de gestionare a migrației și azilului.

În prezent, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, împreună cu partenerii de dezvoltare, inclusiv UNHCR, OIM, CRS, ACTED și WFP, implementează procedura de reorganizare a Centrelor de plasament temporar pentru persoane strămutate „EXIT”. Scopul principal al acestei proceduri este integrarea persoanelor strămutate din Ucraina în comunitate, oferindu-le suport material pentru o perioadă de 6 luni, în vederea unui mod de viață independent. Obiectivele procedurii sunt asigurarea funcționării eficiente a centrelor, promovarea integrării beneficiarilor în comunitate și garantarea accesului sigur la locuri de cazare sigure și demne. Beneficiarii care fac parte din grupuri vulnerabile, precum persoanele cu dizabilități, vârstnicele, femeile însărcinate și mamele cu copii mici, vor fi redirecționați și cazați în alte centre după perioada de 90 de zile de plasament. Serviciile oferite în cadrul reorganizării includ consultații și sprijin, asistență în timpul relocării, sprijin juridic, programe de închiriere, suport pentru sănătatea mintală și ajutor pentru integrarea în câmpul muncii.

24.6.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Azil” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 841,99 mii lei, urmând a fi acoperite integral din bugetul de stat.

Totodată, pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 6.011.093,40 mii lei, dintre care suma costurilor de 1.193,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 6.009.900,40 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.7. MIGRAȚIA LEGALĂ ȘI ILEGALĂ, INCLUSIV READMISIA

24.7.1. Prezentarea generală a situației

În Republica Moldova, cadrul normativ de reglementare și implementare a politicilor de stat în domeniul migrației are scopul de a gestiona eficient și echitabil migrația, respectând atât obligațiile internaționale, cât și necesitățile interne de dezvoltare și se axează pe direcții strategice bine definite, menite să asigure gestionarea eficientă a fluxurilor migratorii.

O primă direcție prioritară vizează reglementarea migrației legale, prin stabilirea condițiilor de admitere și reglementare a șederii străinilor. În paralel, se acordă o atenție specială controlului legalității șederii străinilor, inclusiv aplicării măsurilor restrictive, având scop prevenirea, reducerea și sancționarea migrației ilegale. Un alt aspect fundamental îl constituie sistemul de azil și apatridie, prin care statul asigură protecția internațională și temporară a persoanelor care au nevoie de sprijin, în conformitate cu convențiile internaționale, acquis-ul Uniunii Europene și standardele privind drepturile omului. Nu în ultimul rând, cadrul normativ include politici dedicate integrării migranților, care vizează facilitarea adaptării acestora în societatea gazdă și promovarea diversității culturale.

24.7.1.1. Cadrul legislativ

În prezent, Republica Moldova dispune de un document principal de politici publice în domeniul gestionării migrației și azilului – Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru perioada 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2022. Programul gestionează provocările actuale ale migrației printr-o abordare integrată, având ca scop consolidarea sistemului de management al migrației și asigurarea respectării drepturilor omului. De asemenea, programul vizează facilitarea unei migrații sigure, ordonate și reglementate, în concordanță cu standardele internaționale, Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și obiectivele Agendei 2030. Printre priorități

se numără digitalizarea serviciilor pentru străini, îmbunătățirea condițiilor de integrare și întărirea capacităților naționale pentru gestionarea fluxurilor migratorii, în special în perioade de criză.

Cadrul legislativ de bază care reglementează domeniul migrației în Republica Moldova este Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, care stabilește regulile pentru intrarea, șederea și ieșirea străinilor pe/ de pe teritoriul Republicii Moldova, precum și măsurile coercitive aplicabile în cazul nerespectării regimului de ședere. Legea a fost actualizată în contextul implementării Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, dar și în cadrul Planului de Acțiuni pentru liberalizarea regimului de vize, pentru a armoniza reglementările naționale cu acquis-ul Uniunii Europene. Modificările principale aduse legii vizează **alinieră parțială** la unele acte legislative europene, precum: Codul Frontierelor Schengen, Codul de vize, Regulamentul privind țările terțe care necesită viză, Directivele referitoare la reîntregirea familiei, returnarea migranților aflați în ședere ilegală, și condițiile de admisie pentru studii sau schimburi de tineri. Modificările legislative implementate în perioada anilor 2016 și 2024 au vizat mai multe aspecte, printre care reglementarea admiterii persoanelor din Uniunea Europeană pentru diverse activități, facilitarea șederii investitorilor străini și a celor care administrează investiții economice cu efect multiplicativ, precum și eliminarea barierelor administrative prin simplificarea procedurilor de acordare a dreptului de ședere și documentației necesare pentru străini. Ajustările legislative vizate contribuie la consolidarea unui sistem de migrație modern, în acord cu cerințele internaționale și pentru promovarea unui mediu favorabil integrației migranților în Republica Moldova. În context, este de menționat că, actualmente, Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova transpune parțial prevederile mai multor acte legislative europene, însă nivelul de aliniere variază în funcție de complexitatea și specificul fiecărei Directive sau Regulament.

Recent, Republica Moldova a actualizat cadrul normativ privind gestionarea migrației ilegale, în vederea uniformizării reglementărilor referitoare la procedura de luare și prelungire a custodiei publice, competențele instanțelor judecătorești, termenele de examinare a cererilor și garantarea drepturilor străinilor aflați în situație de ședere ilegală. Aceste modificări includ și stabilirea căilor de atac, asigurând respectarea drepturilor persoanelor vizate de măsurile de returnare. Modificările legale au avut drept scop alinierea parțială la prevederile Directivei 2008/115 privind standardele și procedurile comune pentru returnarea resortisanților țărilor terțe în situație de ședere ilegală, cu intrare în vigoare din 30.01.2025.

Suplimentar, este de menționat că recente modificări ale legislației au vizat reglementări specifice privind familiile cu copii și minorii neînsoțiți. Astfel, ultimii sunt exceptați de la procedura de luare în custodie publică, în privința acestora fiind aplicabile măsuri de siguranță, cum ar fi programe de returnare voluntară și/sau voluntar asistată, inclusiv tolerarea (rămânerea pe teritoriul Republicii Moldova până la dispariția motivelor de nereturnare a acestora).

În domeniul readmisiei, pentru Republica Moldova este prioritar negocierea și semnarea Acordurilor de readmisie pentru persoanele aflate în ședere ilegală, în special cu statele terțe, pentru a asigura returnarea în siguranță a acestora și pentru a respecta drepturile fundamentale ale omului. Până în prezent, Guvernul Republicii Moldova a semnat 15 Acorduri de readmisie cu diverse state și organizații, precum Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană, Regatul Danemarcei, Regatul Norvegiei, Macedonia de Nord, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Turcia, Albania, Georgia, Kazahstan, Ucraina, Azerbaidjan, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. De asemenea, au fost încheiate 23 de protocoale adiționale cu alte state, inclusiv România, Germania, Italia, Polonia și Spania. În context, în luna februarie a anului 2024, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 111/2024 cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Islandei privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, pentru a iniția negocierile asupra unui Acord cu Guvernul Islandei privind readmisia persoanelor în ședere ilegală. Totodată, a fost aprobată

Hotărârea Guvernului nr. 399/2023 privind inițierea negocierilor pentru un protocol cu Guvernul Franței, pentru implementarea Acordului de readmisie semnat cu Comunitatea Europeană în 2007. De asemenea, în noiembrie 2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de readmisie cu Guvernul Azerbaidjanului, iar în aceeași lună, Guvernul a aprobat începerea negocierilor pentru semnarea unui acord similar cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

În prezent, legislația națională privind admiterea, șederea și supravegherea străinilor aliniază parțial diverse acte legislative europene, însă implementarea acestora variază în funcție de complexitatea și specificul fiecărei Directive sau Regulament. Totuși, anumite acte legislative ale Uniunii Europene, inclusiv cele referitoare la permisele de ședere pentru lucrătorii din țările terțe, măsurile împotriva imigrației ilegale și sancțiunile aplicabile angajatorilor care utilizează lucrători aflați în ședere ilegală, nu au fost momentan transpuse în legislația națională.

24.7.1.2. Cadrul administrativ

Inspectoratul General pentru Migrație, aflat în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, este autoritatea principală responsabilă de gestionarea migrației legale în Republica Moldova. Acesta garantează, în conformitate cu legea, implementarea politicilor statului în domeniile migrației, apatridiei și integrării străinilor, având un rol important în asigurarea unui control eficient și în aplicarea măsurilor necesare în acest domeniu.

În 2023, Biroul pentru Migrație și Azil a fost reorganizat și transformat din departament în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în Inspectoratul General pentru Migrație, subordonat Ministerului Afacerilor Interne. Structura aprobată în 2014 nu mai răspundea necesităților de capacitate și organizare, iar personalul se confrunta cu dificultăți în îndeplinirea atribuțiilor sale. Necesitatea creșterii numărului de angajați a fost subliniată și de o echipă de experți internaționali, care au evaluat activitatea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, conform „Raportului privind analiza funcțională a Ministerului Afacerilor Interne”. Prin Hotărârea Guvernului nr. 16/2023, s-a aprobat organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație, care include regulamentul, structura, personalul și subdiviziunile sale de specialitate și teritoriale. Această reorganizare a fost bine primită atât în cadrul dialogului cu Comisia Europeană (screening-ul bilateral din 2024), cât și de către partenerii externi, deschizând noi perspective pentru dezvoltarea instituțională.

Noua structură a autorității competente pentru migrație a permis gestionarea mai eficientă a fluxurilor migratorii, reducând riscurile migrației ilegale și impactul acesteia asupra ordinii publice. Funcțiile de bază ale Inspectoratului sunt implementarea politicii naționale în domeniu, respectarea tratatelor internaționale, consolidarea capacităților instituționale și coordonarea activităților cu alte autorități, atât la nivel central, cât și local. Printre atribuțiile sale se numără administrarea cererilor de ședere, combaterea șederii ilegale, măsurile de returnare, gestionarea cererilor de azil și integrarea străinilor în societate. Inspectoratul este, de asemenea, responsabil de analiza proceselor migratorii și de gestionarea datelor și informațiilor în domeniu. Pentru a îmbunătăți funcționarea instituției, au fost create noi unități pentru management operațional, relații internaționale, management de proiect, logistică, achiziții publice, audit intern, relații publice, protecția informațiilor și evidențe speciale.

Un factor important al reformei a fost delegarea unor atribuții la nivel teritorial prin direcțiile regionale (Nord, Centru, Sud), facilitând accesul mai rapid la servicii pentru cetățeni, și completarea personalului cu 50 de unități pentru a asigura implementarea eficientă a competențelor funcționale. Serviciile de primire și procesare a cererilor depuse de străini sunt gestionate de către subdiviziunile regionale ale Inspectoratului General pentru Migrație, astfel: Direcția Regională Centru - 20 de angajați, Direcția Regională Nord - 8 angajați, Direcția Regională Sud - 8 angajați, Direcția Admitere și Documentare

- 9 angajați (dintre care 4 sunt în cadrul Secției Documente de Identitate), iar Direcția pentru Integrarea Străinilor la nivel central numără 5 funcționari, cu un angajat suplimentar în fiecare dintre direcțiile regionale. Numărul redus de angajați în instituțiile responsabile de integrare limitează capacitatea de a gestiona eficient fluxurile migratorii și de a oferi servicii personalizate.

La nivel teritorial, ghișeele unice de documentare din cadrul Direcțiilor Regionale (Nord, Centru, Sud) ale Inspectoratului General pentru Migrație primesc cereri de acordare sau prelungire a dreptului de ședere, cereri pentru documente de identitate, eliberarea de invitații și prelungirea vizelor. Direcția admisie și documentare din cadrul aparatului central al Inspectoratului este responsabilă pentru monitorizarea și efectuarea controalelor periodice asupra legalității deciziilor luate la nivel regional, precum și pentru formarea continuă și consultarea personalului regional. De asemenea, aceasta stabilește și dezvoltă proceduri standard de operare privind admiterea, documentele de identitate și reglementarea șederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova pentru Direcțiile regionale. În ceea ce privește implementarea legislației Uniunii Europene, Direcția admisie și documentare include 5 funcționari implicați în acest proces.

Pentru domeniul migrației ilegale, conform statelor de personal, în cadrul Direcției supravegherea regimului de ședere sunt prevăzute 11 funcții, dintre care una este vacantă. În ceea ce privește subdiviziunile regionale ale Inspectoratului General pentru Migrație, secțiile specializate în combaterea șederii ilegale a străinilor au următoarele poziții: la Direcția Regională Centru sunt 8 funcții, din care 1 este vacantă; la Direcția Regională Nord sunt 5 funcții, din care 1 este vacantă, iar la Direcția Regională Sud sunt 5 funcții, toate fiind ocupate. În ceea ce privește elaborarea și implementarea legislației europene, în cadrul Direcției supravegherea regimului de ședere sunt implicați 3 funcționari. După reorganizarea Biroului pentru Migrație și Azil în Inspectoratul General pentru Migrație în 2023, la nivel central, în cadrul Departamentului pentru supravegherea regimului de ședere, a fost înființată Secția de readmisie, care se ocupă de acest domeniu. Secția are alocate 4 funcții, dintre care 3 sunt ocupate, iar una este temporar vacantă. În ceea ce privește implementarea legislației europene în domeniul readmisiei, Direcția supravegherea regimului de ședere dispune de 2 funcționari responsabili.

24.7.2. Planuri de viitor

24.7.2.1. Planuri legislative

Pentru consolidarea gestionării migrației, azilului și integrării străinilor, va fi dezvoltat un nou program strategic pentru perioada 2026-2030. Acesta va aborda provocările fenomenului migrațional dintr-o perspectivă multidimensională și va fi bazat pe evaluările anterioare, integrând bunele practici naționale și internaționale. Programul va include măsuri specifice pentru a asigura alinierea cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova și cu implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniu.

Republica Moldova își propune crearea unui nou cadru legislativ pentru reglementarea migrației, care să se alinieze la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul migrației legale, reglementării șederii străinilor, implementării cărții de rezidență, reîntregirii familiei și acordării dreptului de ședere permanentă. De asemenea, se va alinia acquis-ul Uniunii Europene referitor la combaterea migrației ilegale, returnarea, readmisia și custodia publică.

Totodată, Republica Moldova își propune elaborarea unei politici publice în domeniul integrării străinilor, incluzându-i pe cei cu statut legal, precum și persoanele strămutate din Ucraina. În acest sens, va fi creat un mecanism de integrare etapizată, aprobat prin Hotărâre de Guvern. Scopul acestui proiect este de a valorifica potențialul străinilor sosiți în țară pentru dezvoltarea socio-economică a Republicii Moldova, garantându-le respectarea drepturilor. De asemenea, politica publică va facilita accesul străinilor la drepturi și servicii, cum ar fi educația, asistența medicală, serviciile sociale și securitatea socială, precum și accesul

pe piața muncii. La fel, Republica Moldova va continua negocierile și semnarea acordurilor de readmisie pentru persoanele aflate în situație de ședere ilegală și va încheia Protocoale de implementare cu țările terțe.

Cumulativ, Republica Moldova își propune elaborarea unui nou cadru normativ dedicat cetățenilor Uniunii Europene pe aspecte ce vizează libera circulație și șederea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și membrilor de familie pe teritoriul Republicii Moldova, prin transpunerea Directivei 2004/38 privind dreptul la libera circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora.

La fel, Ministerul Afacerilor Interne își propune adaptarea indicatorilor colectați de autorități și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 634/2012 cu privire la aprobarea Listei indicatorilor și a Șablonului Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova, în vederea actualizării listei indicatorilor și a șablonului Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova. Setul de indicatori colectați urmează să fie adaptat la cerințele de transmitere a statisticilor cerute de Eurostat și Rețeaua Europeană de Migrație.

24.7.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Republica Moldova își propune să consolideze cadrul național pentru a se pregăti pentru implementarea Pactului European pentru Migrație și Azil, prin evaluarea capacităților naționale, instituționale, financiare și umane necesare, precum și prin dezvoltarea unui sistem informațional dedicat gestionării migrației. Printre prioritățile din domeniul migrației se enumeră consolidarea capacităților instituțiilor responsabile, organizarea programelor de formare pentru personal și actualizarea procedurilor operaționale standard. În plus, se vor implementa măsuri pentru prevenirea și combaterea migrației ilegale și pentru îmbunătățirea colaborării cu statele membre ale Uniunii Europene în domeniul returnării și readmisiei. Aceste acțiuni reflectă angajamentul țării de a se alinia la standardele europene și de a gestiona eficient provocările migrației.

Un alt domeniu prioritar pentru viitor este consolidarea capacităților administrative ale Inspectoratului General pentru Migrație. Reorganizarea din 2023 a fost doar începutul unui proces continuu de consolidare, iar structura reorganizată trebuie să fie testată în implementare pentru a stabili procesele și activitățile necesare ajustării sau reorganizării. Faza I a acestui proces nu este un act administrativ limitat, ci un demers continuu care necesită adaptări constante. În perioada 2025-2027, Faza II a reformei va include consolidarea reformei prin instituirea Inspectoratului General pentru Migrație și întărirea capacității strategice la nivel central, precum și capacității operaționale la nivel teritorial. De asemenea, va fi asigurată prestarea de servicii de calitate la nivel teritorial, prin garantarea funcției operaționale și întărirea funcției de monitorizare și control la nivel central. În paralel, se va continua consolidarea capacităților angajaților, inclusiv în ceea ce privește integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Faza II va aborda aspecte de bază, precum implementarea noului cadru legislativ în domeniul azilului, adoptat recent de Parlament, care va intra în vigoare în perioada 2025-2026, și va include preluarea procedurii complete de examinare a cererilor de azil, inclusiv reprezentarea acestora în instanță. Se va pune accent pe prevenirea și combaterea migrației ilegale, prin asigurarea supravegherii eficiente a regimului de ședere a străinilor și combaterea abuzurilor, precum traficul de persoane și pseudo-legalizarea. De asemenea, se va crea un cadru instituțional pentru armonizarea noilor reglementări privind șederea străinilor. Un alt obiectiv al Fazei II va fi descentralizarea proceselor și întărirea instituțională la nivel teritorial, ceea ce va facilita o colaborare mai eficientă cu structurile Ministerului Afacerilor Interne, autoritățile administrative centrale și autoritățile publice locale. În acest context, va fi revizuită distribuirea forțelor interne, având în vedere posibile crize regionale de durată. De asemenea, se vor evalua cazurile individuale și se va asigura accesul la măsurile de integrare, prin identificarea profilului străinilor și integrarea unui mecanism de integrare etapizată. În paralel, se depune efort pentru a crește capacitatea de a atrage asistență externă și de a dezvolta și gestiona proiecte. La fel, se urmărește reducerea factorilor care generează corupție, un angajament ferm asumat de

Ministerul Afacerilor Interne în cadrul screening-ului pentru Capitolul 24, referitor la măsurile anticorupție. În perspectiva anilor 2027-2030, Faza III a reformei va implica operaționalizarea completă a reformei și dezvoltarea continuă a structurii create, pentru a asigura tranziția către implementarea Noului Pact și a acquis-ului Uniunii Europene.

În contextul angajamentului Republicii Moldova față de vectorul european, Ministerul Afacerilor Interne se concentrează pe consolidarea sistemului de management integrat al frontierei de stat, pentru a asigura o gestionare corectă a fluxurilor transfrontaliere, menținând frontierele deschise și sigure. De asemenea, se depun eforturi substanțiale în gestionarea fluxurilor migraționale, având în vedere noile tendințe.

24.7.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Migrația legală și ilegală, inclusiv readmisia*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 1.327,73 mii lei, urmând a fi acoperită integral din bugetul de stat.

Totodată, pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 33.346,50 mii lei, dintre care suma costurilor de 2661,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma de 25.385,00 mii lei este acoperită din asistență externă, iar suma de 5.300,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.8. VIZA

24.8.1. Regimul de vize

Prezentarea generală a situației

Regimul de vize în Republica Moldova reprezintă un aspect de bază al politicii externe și al securității naționale, având un impact direct asupra relațiilor internaționale, comerțului, turismului și mobilității cetățenilor. În conformitate cu angajamentele sale internaționale și obiectivele de integrare europeană, Republica Moldova a dezvoltat un sistem de vize care reglementează intrarea și șederea străinilor pe teritoriul său, precum și condițiile de călătorie pentru cetățenii moldoveni. Regimul de vize este gestionat de Ministerul Afacerilor Externe, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, și se bazează pe o serie de reglementări și acorduri internaționale. De-a lungul anilor, Republica Moldova a adoptat măsuri de liberalizare a vizelor, care au permis cetățenilor din anumite țări să călătorească fără vize, facilitând astfel relațiile bilaterale și integrarea în comunitatea internațională. În contextul geopolitic actual, gestionarea eficientă a regimului de vize este fundamentală pentru asigurarea securității și stabilității interne, dar și pentru promovarea dezvoltării economice și atragerea investitorilor străini. Astfel, politica de vize a Republicii Moldova rămâne un domeniu dinamic, în continuă adaptare la schimbările internaționale și la nevoile interne ale țării.

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul vizelor, în contextul aderării la Uniunea Europeană, reflectă un angajament ferm al țării de a-și alinia reglementările naționale la standardele europene. Începând cu 2010, autoritățile naționale au întreprins măsuri semnificative pentru armonizarea legislației interne în acest domeniu. Primul demers major a fost adoptarea Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, care a integrat elemente fundamentale ale legislației Uniunii Europene de la acel moment. Această lege reglementează aspecte privind șederea și călătoria cetățenilor

străini, inclusiv tipurile de vize și cerințele generale pentru obținerea acestora. Ulterior, Hotărârea Guvernului nr. 331/2011 cu privire la eliberarea invitațiilor pentru străini, a stabilit procedura de emitere a invitațiilor pentru cetățenii statelor cu cerințe speciale, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2013 a fost aprobat Regulamentul cu privire la eliberarea vizelor, **aliniindu-se parțial** la Regulamentul (CE) Nr. 810/2009, cunoscut drept Codul Vizei.

Un alt pilon legislativ important este Legea nr. 257/2013, care reglementează regimul vizelor pentru cetățenii țărilor terțe, ce este parțial aliniată la Regulamentul Consiliului (CE) nr. 539/2001, care ulterior a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul (UE) 2018/1806. Deși Republica Moldova a realizat progrese semnificative în alinierea legislației la standardele europene, unele aspecte rămân în continuare în proces de ajustare, cum ar fi criteriile pentru exceptarea de la cerința de viză, mecanismele de suspendare a regimului fără vize și actualizarea relațiilor bilaterale privind regimul de vize cu statele terțe. Printre cele mai recente evoluții se enumeră denunțarea tratatului bilateral privind liberalizarea vizelor cu Ecuador și inițierea procedurilor pentru încetarea excepției unilaterale de viză pentru Cuba. Totodată, există provocări legate de liberalizarea regimului de vize pentru state sau entități precum Nauru sau Taiwan, care beneficiază de regim fără viză în Uniunea Europeană, dar nu și în Republica Moldova. Acest cadru legislativ, deși parțial aliniat, oferă o bază solidă pentru continuarea procesului de armonizare cu acquis-ul Uniunii Europene, consolidând angajamentele Republicii Moldova în procesul de integrare europeană și facilitând adaptarea la standardele Schengen în domeniul vizelor.

Cadrul administrativ

Capacitățile administrative ale Republicii Moldova în domeniul vizelor sunt gestionate printr-un efort coordonat între Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Afacerilor Interne, fiecare având roluri bine definite în formularea, implementarea și coordonarea politicii de vize. În cadrul acestui parteneriat, Direcția Afaceri Consulare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe deține un rol central, fiind responsabilă atât pentru dezvoltarea politicii de vize, cât și pentru coordonarea activităților misiunilor diplomatice și consulare. Direcția Afaceri Consulare gestionează emiterea vizelor electronice și are atribuții de modificare a legislației în domeniu, precum și de administrarea Sistemului de Management al Informațiilor privind Vizele (VMIS). Cu toate acestea, resursele umane ale acestei structuri sunt limitate: din cele 17 posturi disponibile, doar 14 sunt ocupate, iar în cadrul Diviziei Servicii Consulare, doar două persoane se ocupă de aspectele legate de politica de vize și emiterea vizelor electronice. Deciziile privind emiterea vizelor electronice sunt luate de un singur angajat al Direcției Afaceri Consulare, care acționează în calitate de ofițer consular.

Misiunile diplomatice și consulare din străinătate sunt responsabile pentru emiterea vizelor obișnuite. Rețeaua diplomatică a Republicii Moldova constă în 44 de ambasade și consulate, dintre care 50 din cele 53 de posturi consulare sunt ocupate. Totuși, această prezență este concentrată preponderent pe continentul european, fără reprezentanțe în America Latină sau Africa. Din această perspectivă, doar câteva dintre misiunile diplomatice ale Republicii Moldova sunt situate în țări ai căror cetățeni necesită viză pentru a călători în Moldova, cum ar fi Republica Populară Chineză, Republica India și Emiratele Arabe Unite. Această situație generează o presiune semnificativă asupra capacității de procesare a cererilor de viză și a determinat implementarea unui sistem de vize electronice, menit să faciliteze accesul cetățenilor străini din aceste regiuni.

În ansamblu, politica de vize a Moldovei reflectă un efort continuu de adaptare la cerințele globale și regionale, iar dezvoltarea capacităților administrative rămâne o prioritate pentru asigurarea unui regim de vize eficient și modern. În context, dacă Inspectoratul General pentru Migrație respinge o cerere de viză, ofițerul consular are obligația de a refuza acordarea acesteia, însă decizia poate fi revizuită de către Direcția Afaceri Consulare. Inspectoratul General pentru Migrație, autoritate subordonată Ministerului Afacerilor

Interne, este responsabil pentru emiterea invitațiilor, după caz, și pentru verificarea cererilor de viză ale cetățenilor proveniți din țări cu risc ridicat de migrație ilegală, lista acestor țări fiind stabilită de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe. Totodată, Inspectoratul General pentru Migrație gestionează și prelungirea vizelor. De asemenea, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne are atribuții privind emiterea vizelor la frontieră în cazuri excepționale, verificarea vizelor emise și luarea deciziei de a permite sau refuza intrarea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. În ultimii cinci ani, au fost emise doar cinci vize la frontieră: una în 2021 și patru în 2022 (toate 4 în data de 24 februarie). Situațiile excepționale care pot justifica emiterea vizelor la frontieră includ urgențe cauzate de dezastre, calamități naturale sau accidente, decesul ori boala gravă a unei rude din Republica Moldova, confirmate prin documente oficiale, necesitatea aterizării sau acostării de urgență a navelor sau aeronavelor din cauza defecțiunilor, condițiilor meteorologice nefavorabile sau riscurilor de atac terorist, misiuni oficiale ale funcționarilor organizațiilor internaționale pentru perioade scurte, de până la 15 zile calendaristice, precum și participarea la activități internaționale organizate în Republica Moldova, dacă timpul dintre informarea participanților și desfășurarea evenimentului nu permite obținerea unei vize.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În contextul adaptării legislației naționale la reglementările Uniunii Europene în domeniul vizelor, este necesar de a fi implementate o serie de modificări legislative. Un prim pas în acest sens este elaborarea unui proiect de Hotărâre de Guvern care vizează modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 privind aprobarea Regulamentului pentru eliberarea vizelor. Aceste modificări vor urmări transpunerea unor reglementări europene relevante, astfel încât procesul de eliberare a vizelor să fie mai eficient și mai uniform pe întreg teritoriul Uniunii Europene. Printre reglementările ce vor fi integrate se evidențiază Regulamentul (CE) nr. 1683/95 al Consiliului, din 29 mai 1995, care stabilește un model uniform pentru vizele de scurtă ședere. Această reglementare va asigura o standardizare a documentelor de viză, facilitând astfel călătoriile între statele membre și îmbunătățind securitatea acestora. De asemenea, proiectul de Hotărâre va include implementarea Deciziei Comisiei Europene C(2020) 2672 din 30 aprilie 2020, care prevede introducerea unui sigiliu digital pe formatul uniform pentru vize. Prin implementarea măsurii date se va contribui la combaterea fraudei și va spori protecția datelor, având un impact pozitiv asupra procesului de emitere și verificare a vizelor. În plus, reglementările vor include și dispozițiile din Regulamentul (CE) nr. 333/2002 al Consiliului din 18 februarie 2002, care stabilește un model uniform de formular pentru aplicarea unei vize de către titularii unui document de călătorie nerecunoscut de statul membru care emite formularul respectiv. Această modificare este destinată să simplifice procesul de aplicare a vizelor, asigurându-se că persoanele care dețin documente de călătorie neconvenționale nu sunt excluse din procedura de obținere a vizei, fiind astfel garantată un tratament echitabil pentru toți solicitanții.

În paralel cu modificările legislative menționate, autoritățile Republicii Moldova intenționează să modifice Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, în ceea ce privește obligația de a deține o viză pentru traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova. Această modificare va viza atât persoanele care trebuie să dețină o viză pentru a intra pe teritoriul Republicii Moldova, cât și pe cele care sunt exonerate de această obligație. Proiectul de lege va fi elaborat în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2018/1806, care stabilește două liste: una pentru statele terțe ai căror resortisanți sunt obligați să dețină o viză pentru a traversa frontierele externe ale Uniunii Europene, și alta pentru statele terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație. Scopul acestei modificări este alinierea legislației naționale a Republicii Moldova la standardele și reglementările europene în materie de gestionare a frontierelor și a migrației.

Un aspect important al modificării propuse este excluderea anumitor state de la aplicarea acestei reglementări, pentru care vor rămâne în vigoare reglementările actuale privind regimul de vize. Acest lucru reflectă necesitatea menținerii unui regim flexibil și adaptat în funcție de relațiile bilaterale și condițiile geopolitice specifice fiecărei regiuni. Prin această inițiativă legislativă, Republica Moldova va continua procesul de armonizare a regimului vizelor cu standardele europene, contribuind astfel la o gestionare mai eficientă a migrației și la întărirea securității naționale, în concordanță cu practicile și cerințele internaționale în domeniu.

Subsidiar, în cadrul procesului de modernizare și aliniere a legislației naționale la standardele europene în domeniul vizelor, se preconizează adoptarea unui proiect de Hotărâre de Guvern care vizează modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor. Această modificare va urmări implementarea unor reglementări europene recente, contribuind astfel la creșterea eficienței și securității în procesul de eliberare a vizelor. Proiectul de Hotărâre va integra în legislația națională Decizia de Implementare a Comisiei C(2018) 674 din 12 februarie 2018, care detaliază specificațiile tehnice suplimentare pentru formatul uniform al vizelor, fiind importantă pentru asigurarea unui sistem coerent și standardizat la nivel european, contribuind la o mai bună gestionare a documentelor de călătorie și reducerea riscurilor de falsificare. În același timp, va fi luată în considerare și abrogarea Deciziei C(2010) 319 a Comisiei din 27 ianuarie 2010, care reglementa formatul anterior al vizelor. De asemenea, se va urmări implementarea Regulamentului (CE) nr. 333/2002 al Consiliului din 18 februarie 2002, care stabilește un model uniform de formular pentru aplicarea unei vize de către resortisanții țărilor terțe care dețin un document de călătorie nerecunoscut de statul membru care emite formularul respectiv, facilitând în acest sens procesul de aplicare a vizelor, asigurând tratament echitabil și transparent pentru toți solicitanții, inclusiv pentru aceleași persoane care provin din state cu documente de călătorie neconvenționale.

Nu în ultimul rând, se preconizează adoptarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind implementarea Sistemului de Informații privind Vizele (VIS) și a schimbului de date între statele membre referitor la vizele de scurtă ședere. Măsura se va realiza în conformitate cu reglementările stabilite de Regulamentul (CE) nr. 767/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008, care stabilesc funcționarea Sistemului de Informații privind Vizele (VIS) și schimbul de date între statele membre în ceea ce privește vizele de scurtă ședere. Implementarea VIS are drept scop principal creșterea securității și eficienței procesului de acordare și verificare a vizelor de scurtă ședere. Sistemul va facilita schimbul rapid și sigur de date între statele membre ale Uniunii Europene, asigurând o gestionare centralizată a informațiilor vizuale ale solicitanților, ceea ce va permite autorităților să verifice mai eficient identitatea acestora și să prevină fraudele. În paralel, proiectul de Hotărâre va include și reglementările stabilite de Decizia Comisiei 2009/756/CE din 9 octombrie 2009, care precizează amprentelor digitale pentru identificarea și verificarea biometrică în cadrul sistemului VIS. Astfel se va contribui semnificativ la combaterea migrației ilegale și a fraudelor legate de vize. Prin integrarea reglementărilor vizate și tehnologiei modernizate, Republica Moldova va asigura un sistem de vize mai sigur și mai transparent, aliniat cu cele mai bune practici internaționale în domeniul gestionării frontierelor și al protecției datelor personale. Implementarea VIS va sprijini nu doar securitatea națională, dar și mobilitatea transfrontalieră, facilitând o mai bună cooperare între statele membre ale Uniunii Europene și alinierea la normele europene în materie de gestionare a vizelor.

Prin aceste modificări legislative, Republica Moldova va continua să își alinieze reglementările interne la standardele europene, consolidând securitatea, transparența și eficiența procesului de eliberare a vizelor, în concordanță cu cerințele și bunele practici europene.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, un domeniu prioritar îl reprezintă alinierea la standardele europene în ceea ce privește regimul vizelor. În acest sens, sunt prevăzuți mai mulți pași care vizează, pe lângă adaptarea cadrului normativ, modernizarea infrastructurii tehnice și administrative. Un pas constă în adoptarea unui Ordin al Ministerului Afacerilor Externe care să reglementeze implementarea versiunii consolidate a Manualului pentru prelucrarea cererilor de viză. Acest document va standardiza procedurile legate de procesarea cererilor și de modificarea vizelor deja eliberate, asigurând astfel un sistem uniform, compatibil cu cerințele Uniunii Europene. Totodată, este necesară operaționalizarea Sistemului Național de Informații privind Vizele (NVIS), un instrument pentru gestionarea eficientă a datelor. NVIS va fi dezvoltat astfel încât să asigure interoperabilitatea completă cu Sistemul European de Informații privind Vizele (VIS), ceea ce va facilita schimbul de informații între autoritățile naționale și cele europene. Pentru respectarea reglementărilor europene, se va trece la achiziționarea autocolantelor de viză conforme noii legislații aliniate standardelor Uniunii Europene. În același timp, se va asigura implementarea Regulamentului (CE) nr. 333/2002 al Consiliului, care stabilește un model uniform de formular pentru aplicarea vizelor în cazul titularilor de documente de călătorie nerecunoscute de statul membru care emite formularul. Această măsură este necesară pentru uniformizarea procesului de emitere a vizelor și pentru creșterea gradului de securitate.

Un alt aspect important îl reprezintă consolidarea capacităților instituționale. În acest sens, vor fi organizate cursuri regulate de formare pe probleme legate de regimul vizelor, adresate personalului consular și diplomatic. Sesiunile vor contribui la creșterea nivelului de profesionalism al angajaților și la familiarizarea acestora cu noile tehnologii și reglementări. De asemenea, va fi necesară reorganizarea și modernizarea sediilor misiunilor diplomatice, precum și a oficiilor consulare pentru a îndeplini standardele Schengen, inclusiv prin crearea unor spații adecvate pentru prelucrarea cererilor de viză și asigurarea securității datelor. Din punct de vedere tehnologic, va fi realizată achiziționarea de echipamente specializate pentru captarea datelor biometrice ale solicitanților de viză. Aceste echipamente vor fi integrate în infrastructura misiunilor diplomatice, contribuind la accelerarea procesului de prelucrare a cererilor și la sporirea securității. În plus, se va acorda o atenție deosebită creșterii numărului de resurse umane în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, pentru a face față volumului crescut de cereri și pentru a sprijini implementarea noilor tehnologii.

Astfel, dezvoltarea și operaționalizarea Sistemului Național de Informații privind Vizele rămân priorități de bază. Acest sistem este necesar pentru asigurarea interoperabilității cu structurile europene și pentru alinierea deplină la cerințele Uniunii Europene. Prin implementarea măsurilor, Republica Moldova va reuși să modernizeze domeniul vizelor și să își consolideze poziția în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Viza” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 798,72 mii lei, urmând a fi acoperită integral din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 763.657,70 mii lei, care reprezintă costul neacoperit.

24.8.2. Documente de călătorie

Prezentarea generală a situației

Domeniul documentelor de călătorie în Republica Moldova este unul fundamental pentru asigurarea securității și protecției cetățenilor, precum și pentru facilitarea mobilității acestora în plan internațional. Domeniul se referă la reglementările și procedurile legale prin care sunt emise pașapoartele și documentele

de călătorie, care trebuie să îndeplinească standardele internaționale și europene de securitate. În contextul globalizării și al evoluției tehnologice, este important ca documentele de călătorie să fie elemente sporite de protecție împotriva falsificării, să fie adaptate la cerințele tehnologice moderne și să garanteze protecția datelor personale ale titularilor. În acest sens, Republica Moldova a întreprins pași importanți pentru modernizarea și adaptarea cadrului normativ în acest domeniu, inclusiv prin achiziționarea echipamentelor necesare și prin implementarea unui sistem informațional automatizat pentru personalizarea și emiterea documentelor. Aceste măsuri sunt parte a angajamentului țării de a se conforma standardelor internaționale și de a asigura o mobilitate sigură și eficientă a cetățenilor săi.

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova este **parțial aliniat** la acquis-ul Uniunii Europene. Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova este actul de identitate, care atestă identitatea și cetățenia titularului, fiind emis pentru orice persoană, indiferent de vârstă, pentru călătorii în străinătate. Începând cu 1 iulie 1992, Republica Moldova a devenit stat membru al Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI), prin aderarea la Convenția de la Chicago, fapt ce a determinat inițierea procesului de modernizare a documentelor de călătorie, în conformitate cu normele internaționale. Astfel, țara a început să emită pașapoarte și documente de călătorie moderne, conforme cu standardele OACI, stabilite în Documentul 9303 privind documentele de călătorie citite automat, care reglementează normele tehnice necesare pentru garantarea securității și eficienței în procesul de control al frontierelor.

Începând cu 1 ianuarie 2011, Republica Moldova a implementat pașapoartele biometrice, care respectă cerințele internaționale de securitate prevăzute de OACI (Doc 9303) și de Regulamentul (UE) nr. 2252/2004, privind standardele de securitate și biometrie pentru documentele de călătorie. Liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova, deținători ai pașapoartelor biometrice, a creat premise pentru călătoria fără viză în Spațiul Schengen începând cu 28 aprilie 2014.

În acest context, documentele de călătorie emise de Republica Moldova sunt conforme cu standardele internaționale și europene și sunt recunoscute pe plan global, integrând elemente de securitate avansate care protejează împotriva falsificării. Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova emis din 30 martie 2023 beneficiază de tehnologii moderne, inclusiv pagină cu date din policarbonat, iar începând cu anul 2026 se preconizează lansarea unor noi modele de pașapoarte și documente de călătorie, care vor integra soluții de securitate îmbunătățite și vor fi ajustate la cerințele internaționale în domeniu. Prin Legea nr. 68/2024, au fost operate modificări la Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, ce reglementează implementarea unor noi tipuri de documente, cartea de identitate și cartea de rezidență, ce vor fi emise începând cu 31 martie 2025 și 1 ianuarie 2026, respectiv. Aceste documente vor respecta reglementările europene privind securitatea și protecția datelor, consolidând astfel securitatea identității și statutului juridic al persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Cadrul administrativ

Agenția Servicii Publice este o instituție publică fondată de Guvernul Republicii Moldova, având rolul de a facilita și eficientiza procesul de prestare a serviciilor publice. Conform Hotărârii Guvernului nr. 314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, acesteia îi revine misiunea de coordonare și organizare a activităților orientate spre implementarea politicilor de stat și prestarea serviciilor publice în conformitate cu domeniile sale de competență. Obiectivul principal al Agenției Servicii Publice este asigurarea accesibilității, calității și eficienței serviciilor, menținând un echilibru între satisfacerea intereselor beneficiarilor și interesul public general. În contextul Capitolului 24, domeniile de activitate ale Agenției includ crearea și ținerea sistemelor și resurselor informaționale de stat, precum și exercitarea atribuțiilor Guvernului de posesor și deținător al resurselor informaționale de bază. De asemenea, Agenția

Servicii Publice este autoritatea competentă în eliberarea actelor de identitate și evidența cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv a celor aflați peste hotare.

Agenția Servicii Publice deține competențe privind implementarea ghișeului unic pentru prestarea serviciilor publice, dezvoltând și administrând rețeaua de subdiviziuni teritoriale dedicate. Prin aceasta, Agenția Servicii Publice contribuie constant la re-ingeria și digitalizarea serviciilor publice, cu scopul de a eficientiza procesele operaționale și de a reduce costurile administrative. În prezent, Agenția Servicii Publice dispune de 40 de Centre multifuncționale și 6 Secții de eliberare a actelor de identitate, care oferă o gamă variată de servicii publice în domeniile sale de competență, inclusiv servicii legate de cetățenie. Unul dintre obiectivele principale ale Agenției este modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de eliberare a actelor de identitate, prin reducerea barierelor administrative și implementarea unor mecanisme electronice și informaționale fiabile și eficiente. În acest sens, au fost adoptate modificări importante ale cadrului normativ, având ca scop optimizarea proceselor operaționale și simplificarea serviciilor oferite cetățenilor, inclusiv în ceea ce privește obținerea autorizațiilor de emigrare. La etapa actuală, Agenția Servicii Publice dispune de personal calificat (back și front Office), echipamente tehnice moderne și resurse financiare pentru asigurarea procesului de documentare a cetățenilor Republicii Moldova și străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În vederea alinierii legislației naționale la cerințele Organizației Internaționale a Aviației Civile (OACI), stabilite în Documentul 9303 privind documentele de călătorie citite automat, și a alinierii la prevederile Regulamentului (CE) nr. 2252/2004, autoritățile naționale vor iniția modificarea cadrului legislativ prin revizuirea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Scopul acestei inițiative este asigurarea emiterii unor noi modele de pașapoarte care să respecte standardele internaționale de securitate. Începând cu anul 2026, se preconizează lansarea noilor modele de pașapoarte și documente de călătorie, care vor integra măsuri avansate de securitate, fiind rezistente la amenințări și riscuri, și adaptate la inovațiile tehnologice. Aceste documente vor îndeplini cerințele europene și internaționale, conform standardelor prevăzute de Regulamentul UE nr. 2252/2004.

De asemenea, pentru implementarea cărții de rezidență de model unic, conform Regulamentului (CE) nr. 1030/2002 al Consiliului European, ce stabilește un model uniform de permis/ de ședere pentru resortisanții țărilor terțe, și în contextul modificărilor introduse prin Legea nr. 68/2024 de modificare a Legii nr. 273/1994, va fi necesară ajustarea cadrului normativ aferent. Astfel, se va modifica Hotărârea Guvernului nr. 522/2019 privind modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte și va fi actualizată Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, care reglementează procedura de eliberare a actelor de identitate. Aceste măsuri vor facilita punerea în circulație a noilor acte de identitate, conforme cu reglementările internaționale în vigoare.

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea noilor cărți de rezidență, pașapoarte și documente de călătorie, este necesară realizarea unor măsuri de ordin logistic, precum și de ordin tehnico-aplicativ. În ceea ce privește partea logistică, este necesară achiziționarea și recepționarea blanchetelor pentru cărțile de rezidență, pașapoartele și documentele de călătorie, precum și echipamentele specializate destinate personalizării acestora. Prin această măsură se urmărește asigurarea integrării tehnologice adecvate pentru procesul de emiterie a documentelor. Cu referire la aspectele tehnico-aplicative, se urmărește dezvoltarea și implementarea unor sisteme informaționale automatizate care să sprijine procesele de prestare a serviciilor publice pentru eliberarea cărților de rezidență. De asemenea, se va achiziționa servicii de mentenanță adaptivă / corectivă

necesară pentru integrarea echipamentelor specializate de personalizare în sistemul existent al Agenției Servicii Publice, inclusiv adaptarea sistemului informațional automatizat pentru personalizarea documentelor. La fel, urmează a fi dezvoltate procesele de interoperabilitate a sistemelor informaționale prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), asigurând astfel un schimb de date eficient între entitățile implicate în gestionarea documentelor de călătorie. Măsurile preconizate constituie fundamentul solid pentru implementarea cu succes a noilor modele de acte de identitate și călătorie, garantând eficiența și securitatea întregului sistem.

Cumulativ, se consideră oportună participarea activă a Republicii Moldova la discuțiile tehnice cu statele membre ale Uniunii Europene, în calitate de observator, în vederea implementării acquis-ului Uniunii Europene privind cerințele de securitate pentru documentele de călătorie. Această colaborare va permite țării noastre să se alinieze standardelor europene și să beneficieze de expertiza internațională în domeniul securității documentelor, asigurând astfel un proces mai sigur și mai eficient de emitere a acestora.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „*Documente de călătorie*” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 798,72 mii lei, urmând a fi acoperită integral din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 279.253,20 mii lei, dintre care suma costurilor de 360,00 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 278.893,20 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.9. COOPERAREA JURIDICĂ ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ

24.9.1. Prezentarea generală a situației

Cooperarea juridică în materie civilă și comercială constituie un set complex de mecanisme prin intermediul cărora Republica Moldova colaborează cu alte state pentru a facilita recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, precum și pentru a soluționa litigiile transfrontaliere. Această cooperare vizează protejarea drepturilor cetățenilor și ale companiilor naționale în contextul relațiilor internaționale, garantându-se un cadru legal echitabil și eficient. În acest sens, Republica Moldova este parte activă în cadrul a diverse instrumente internaționale semnate sub egida Organizației Națiunilor Unite, precum și în cadrul Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat. Totodată, unele aspecte ale cooperării sunt reglementate și de legislația națională, ceea ce asigură armonizarea principiilor internaționale cu normele interne. În context, se menționează că domeniul cooperării juridice în domeniul civil și comercial devine un pilon al procesului de integrare al Republicii Moldova în comunitatea internațională, asigurând un flux constant și sigur al relațiilor transfrontaliere, atât în interesul cetățenilor, cât și al mediului de afaceri.

24.9.1.1. Cadrul legislativ

Baza legală pentru acordarea asistenței juridice în domeniul civil și comercial se sprijină pe angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, fiind reglementată atât prin tratatele multilaterale, regionale și bilaterale la care statul este parte, cât și prin legislația națională specifică. Aceste instrumente juridice sunt necesare pentru asigurarea unei cooperări eficiente între autoritățile naționale și cele ale altor state, având rolul de a garanta accesul la justiție pentru persoanele implicate în litigii de natură civilă sau comercială în context internațional. Republica Moldova este semnatară a mai multor convenții internaționale relevante care reglementează asistența juridică în domeniul civil și comercial. Printre acestea se numără Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate, adoptată la New York pe 20 iunie 1956, care reglementează procedurile de obținere a pensiilor de întreținere între statele semnatare. De

asemenea, este semnatară a Convenției privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată în 1958 la New York, care facilitează recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale în afaceri internaționale. În plus, Republica Moldova a aderat la Convenția privind drepturile copilului din 1989, care garantează drepturile fundamentale ale copiilor în toate statele semnatare, și la Convenția privind procedura civilă din Haga, semnată la 1 martie 1954, care reglementează procedurile civile între statele semnatare pentru a asigura o cooperare eficientă în cazurile civile.

Alte instrumente internaționale importante la care Republica Moldova este parte includ Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga pe 5 octombrie 1961, care facilitează recunoașterea actelor oficiale emise într-un stat semnatar pe teritoriul altor state semnatare. Republica Moldova este, de asemenea, parte a Convenției privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, semnată în 1965 la Haga, ce reglementează procedurile de notificare și comunicare a documentelor juridice în domeniul civil și comercial. În plus, țara a aderat la Convenția privind recunoașterea divorțurilor și separărilor legale din 1970, Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii din 1980, Convenția asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale din 1993, Convenția privind acordurile de alegere a forului din 2005 și Convenția privind asistența juridică și raporturile de drept în procesele civile, familiale și penale, semnată la Minsk în 1993. Pe lângă aceste instrumente multilaterale, Republica Moldova a semnat tratate bilaterale cu numeroase state, consolidând astfel cadrul de cooperare în domeniul asistenței juridice și al recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești. Printre aceste acorduri se numără tratatele încheiate cu România, Lituania, Italia, Turcia, Ucraina, Federația Rusă și altele, care reglementează procedurile de asistență juridică în domeniul civil, penal, comercial și familial între statele semnatare. Aceste acorduri constituie temei pentru facilitarea schimbului de informații juridice și pentru asigurarea că hotărârile judecătorești emise într-un stat pot fi recunoscute și executate într-altul.

La nivel național, cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul asistenței juridice în materie civilă și comercială este reglementat un cadru normativ complex, care asigură protecția drepturilor și intereselor părților implicate în diverse procese. Cadrul legislativ include aspecte ale activității juridice, cum ar fi Legea insolvenței nr. 149/2012, care stabilește norme precise privind procedurile de faliment și insolvență, asigurând un proces transparent și corect în cazurile de incapacitate de plată a debitorilor. De asemenea, Codul de procedură civilă nr. 225/2003 reglementează procedurile judiciare civile, detaliind etapele și condițiile în care se soluționează litigiile civile, inclusiv norme legate de procedurile de apel și executare a hotărârilor. În domeniul dreptului familial, Codul familiei nr. 1316/2000 reglementează aspectele privind căsătoria, divorțul, custodia și alte relații familiale. Un alt act important este Legea nr. 113/2010, care reglementează activitatea executorilor judecătorești, care au rolul de a pune în aplicare hotărârile judecătorești, garantând astfel respectarea deciziilor instanțelor. În ceea ce privește profesiile juridice, Legea nr. 1260/2002 prevede statutul și activitatea avocaților, asigurând un cadru corespunzător pentru exercitarea profesiei de avocat. Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială stabilește activitățile notarilor în domeniul civil și comercial, pentru validarea actelor juridice. Totodată, Legea nr. 24/2008 reglementează arbitrajul comercial internațional, oferind soluții legale pentru rezolvarea disputelor dintre părțile implicate în tranzacții internaționale, iar Legea nr. 99/2010 - procedurile legale privind adopția. Legea nr. 370/2023, ce privește drepturile copilului, asigură protecția acestora în toate domeniile legale, inclusiv în cadrul procedurilor civile și comerciale. De asemenea, Legea nr. 264/2008 reglementează statutul și activitatea interpreților și traducătorilor autorizați în domeniul justiției, asigurând corectitudinea și transparența în procesul juridic, mai ales în cazurile care implică persoane vorbitori de limbi străine.

Astfel, cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul asistenței juridice internaționale în materie civilă și comercială este bine fundamentat, atât pe baza instrumentelor internaționale, cât și a

acordurilor bilaterale, dar și a reglementărilor naționale. Cadrul existent permite Republicii Moldova să participe activ la cooperarea juridică internațională, facilitând soluționarea disputelor și protejarea drepturilor cetățenilor săi în fața autorităților din alte state.

24.9.1.2. Cadrul administrativ

Implementarea cadrului juridic este asigurată în principal de Ministerul Justiției, prin subdiviziunea sa specializată, care coordonează activitățile necesare în domeniul cooperării judiciare internaționale. Pe lângă Ministerul Justiției, în proces sunt implicate și alte autorități, cum ar fi instanțele judecătorești, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Superior al Magistraturii, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Uniunea Avocaților, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, precum și Camera Notarială. Instanțele de judecată sunt implicate în procesul de cooperare judiciară, având responsabilitatea de a primi și procesa cererile de asistență judiciară. Acestea pot formula cereri de asistență judiciară, care sunt ulterior transmise Ministerului Justiției, pentru a fi înaintate autorităților competente din alte state, în vederea examinării și, dacă este cazul, executării acestora. Agenția Servicii Publice colaborează îndeaproape cu Ministerul Justiției, furnizând informații privind cetățenia persoanelor fizice din Republica Moldova, emiterea actelor de stare civilă, precum și înregistrarea persoanelor juridice în Registrul de stat al persoanelor juridice. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în parteneriat cu Ministerul Justiției, desfășoară activități pentru obținerea informațiilor referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, atât interne, cât și străine, dar și de emiterea informațiilor privind răpirea sau adopția. În domeniul asistenței juridice, notarii, avocații și executorii judecătorești sunt profesioniști independenți care oferă sprijin atât persoanelor fizice, cât și celor juridice, facilitând cooperarea judiciară în materie civilă și comercială. Aceștia colaborează strâns cu Ministerul Justiției și sunt implicați în coordonarea procedurilor legale internaționale. În prezent, Republica Moldova dispune de 281 de notari, 164 de executori judecătorești și 2072 de avocați activi, care participă la desfășurarea proceselor legale internaționale și naționale în domeniul civil și comercial.

24.9.2. Planuri de viitor

24.9.2.1. Planuri legislative

Având în vedere că Republica Moldova nu este parte la anumite instrumente internaționale semnate în cadrul Conferinței de la Haga, se planifică aderarea la convențiile internaționale care reglementează dreptul internațional privat, și anume Convenția privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă și comercială, semnată pe 18 martie 1970, și Convenția privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială, semnată pe 2 iulie 2019.

În prezent, legislația Republicii Moldova în domeniul asistenței juridice internaționale este doar **parțial aliniată** la normele Uniunii Europene. Acest lucru impune modificări legislative care să sprijine implementarea unor reglementări menite să asigure o cooperare mai eficientă în domeniul dreptului civil și comercial, atât pe plan național, cât și în relațiile internaționale. Printre aceste măsuri se numără reglementarea competenței judiciare, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Se optează pentru crearea unui cadru juridic coerent care să permită aplicarea rapidă și eficientă a hotărârilor judecătorești emise în străinătate. Totodată, autoritățile naționale intenționează să introducă o procedură pentru ordonanța asiguratorie europeană, care va permite indisponibilizarea conturilor bancare pentru recuperarea transfrontaliere a datoriilor în materie civilă și comercială. De asemenea, va fi reglementată competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în domeniul răspunderii părintești, inclusiv în cazurile de răpire internațională de copii. În acest sens, vor fi implementate măsuri pentru o protecție mai eficientă a drepturilor familiei și copiilor în contextul relațiilor transfrontaliere. O altă prioritate vizează reglementarea obligațiilor de întreținere, prin stabilirea unui cadru juridic care să asigure recunoașterea și executarea hotărârilor în acest domeniu, alături de consolidarea cooperării între

instanțele din Republica Moldova și cele din alte state. Autoritățile Republicii Moldova planifică să creeze, de asemenea, o procedură europeană de somație de plată, care va facilita recuperarea rapidă a datoriilor și va reduce costurile procesuale pentru creditorii din țară. La fel, se vor stabili premisele pentru o procedură europeană pentru cererile cu valoare redusă, care va permite soluționarea rapidă a litigiilor de acest tip, reducând astfel volumul de muncă al instanțelor și accelerând accesul la justiție. Cooperarea între instanțele statelor membre ale Uniunii Europene va fi consolidată, în special în ceea ce privește obținerea de probe în materie civilă și comercială, iar autoritățile din Republica Moldova vor adopta măsuri care să faciliteze notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare între statele membre ale Uniunii Europene.

Prin aceste reforme legislative, Republica Moldova urmărește să întărească sistemul său de cooperare judiciară internațională și să își alinieze legislația la standardele europene, asigurându-se astfel că cetățenii și entitățile economice beneficiază de o justiție rapidă, eficientă și echitabilă în contextul transfrontalier.

24.9.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a întări mecanismul național și a îmbunătăți capacitatea de răspuns în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială, Republica Moldova își propune, până în decembrie 2026, să obțină statutul de observator în Rețeaua Judiciară Europeană în domeniul civil și comercial. Inițiativa va facilita o colaborare mai strânsă între autoritățile judiciare ale statelor membre ale Uniunii Europene, promovând schimbul rapid de informații și asistența reciprocă pentru litigiile transfrontaliere. De asemenea, se planifică revizuirea sistemului de informații existent pentru a optimiza procesul de evidență a cererilor de asistență judiciară reciprocă, îmbunătățind gestionarea acestora.

Un alt obiectiv major pentru următorii ani este crearea Registrului de insolvență, planificat pentru implementare până în decembrie 2027, care va contribui la îmbunătățirea procedurilor de insolvență, oferind un cadru clar și accesibil pentru gestionarea cazurilor de insolvență și a procedurilor conexe. Pentru a sprijini asistența juridică în litigiile transfrontaliere, forțele naționale se vor orienta asupra întăririi capacităților Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Măsurile descrise sunt orientate spre susținerea integrării calitative a Republicii Moldova în sistemul european de cooperare judiciară și spre asigurarea gestionării eficiente a proceselor transfrontaliere în domeniul civil și comercial.

24.9.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Cooperarea juridică în materie civilă și comercială” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 3.118,38 mii lei, urmând a fi acoperită integral din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 4.274,20 mii lei, dintre care suma costurilor de 274,20 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 4.000,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.10. COOPERAREA JURIDICĂ ÎN MATERIE PENALĂ

24.10.1. Prezentarea generală a situației

Cooperarea juridică în domeniul penal al Republicii Moldova reprezintă un element cheie în procesul de integrare a țării în structuri internaționale și europene. În contextul globalizării și al creșterii fenomenelor de criminalitate transfrontalieră, cooperarea implică un cadru legislativ și instituțional bine organizat, menit să sprijine colaborarea cu autoritățile naționale ale altor state pentru a combate eficient criminalitatea organizată și transnațională. Republica Moldova a înregistrat progrese în alinierea legislației penale la standardele internaționale, prin semnarea și implementarea acordurilor bilaterale și multilaterale

de specialitate. De asemenea, țara a devenit un partener și membru activ în cadrul platformelor și agențiilor internaționale de profil, precum Europol, Eurojust și Interpol, care facilitează coordonarea operațiunilor în domeniul penal, schimbul de informații și acumularea de probe în jurisdicții străine.

În context, Republica Moldova a adoptat și implementat măsuri pentru sprijinirea cooperării în domeniul penal, inclusiv prin modificarea și completarea cadrului legal național, pentru a se alinia la standardele europene, precum și prin înființarea de subdiviziuni specializate care susțin colaborarea. Astfel, cooperarea în domeniul penal depășește simpla asistență judiciară, incluzând acțiuni comune în cadrul luptei împotriva criminalității transfrontaliere, terorismului și altor infracțiuni grave care afectează securitatea națională și internațională.

24.10.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova este parte la actele internaționale care reglementează asistența judiciară în materie penală, având ca scop stabilirea unor reguli comune între state cu jurisdicții diferite pentru acumularea probelor în cadrul urmăririlor penale transnaționale. Astfel, țara a aderat la Convențiile Organizației Națiunilor Unite¹¹ și ale Consiliului Europei¹² ce prevăd combaterea criminalității organizate și alte forme de criminalitate, incluzând prevederi specifice privind cooperarea juridică penală, și anume extrădarea¹³, acumularea/ schimbul de probe și activitatea echipelor comune de investigație¹⁴, transferul și preluarea urmăririlor penale¹⁵, transferul persoanelor condamnate¹⁶, recunoașterea sentințelor¹⁷.

La nivel național, cooperarea în materie penală este reglementată de Codul de procedură penală (capitolul IX) și Legea nr. 371/2006 privind asistența juridică internațională în materie penală. Pentru a intensifica lupta împotriva criminalității organizate transfrontaliere prin rețelele Uniunii Europene, Republica Moldova a încheiat acorduri de cooperare cu Eurojust și EPPO. Până în 2023, cooperarea cu Eurojust se desfășura prin intermediul Punctului de contact, iar din 2023, Procuratura Generală a desemnat un procuror de legătură la Eurojust. Actualmente, Republica Moldova intenționează să modifice Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Codul de procedură penală nr. 122/2003 și legislația aferentă pentru a reglementa statutul și garanțiile procurorului de legătură. Aceste modificări ar permite detașarea procurorului de legătură la Eurojust. Mai mult, Procuratura Generală a desemnat două puncte de contact în cadrul Rețelei Judiciare Europene (EJN), facilitând executarea cererilor de asistență în cadrul urmăririlor penale.

În context, se menționează că legislația Republicii Moldova privind cooperarea în materie penală este **parțial aliniată** la acquis-ul Uniunii Europene. Acest lucru se datorează faptului că autoritățile Republicii Moldova oferă toate formele de asistență în materie penală prevăzute de acquis, însă nu aplică reglementările speciale destinate statelor membre ale Uniunii Europene. Astfel, nu există cooperare directă între autoritățile judiciare, iar instrumentele precum Ordinul European de Arest, Ordinul European de Investigare sau Ordinul European de Confiscare și indisponibilizare nu sunt aplicabile. În cadrul normativ

¹¹ Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate din 2000 și cele 3 protocoale ale sale și Convenția ONU împotriva corupției din 2003

¹² Convenția CoE privind combaterea traficului de persoane (Varșovia, 2005), Convenția CoE pentru protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și a abuzurilor sexuale (Lanzarote, 2007)

¹³ Convenția CoE cu privire la extrădare (Paris, 1957) și Protocoalele adiționale I, II și III

¹⁴ Convenția CoE privind asistența juridică în materie penală (Strasbourg, 1959) și Protocoalele adiționale I și II; Convenția CoE privind criminalitatea informatică (Budapesta, 2001), Convenția CoE privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii (Strasbourg, 1990), Convenția CoE privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (Varșovia, 2005)

¹⁵ Convenția CoE privind transferul urmăririi penale (Strasbourg, 1972)

¹⁶ Convenția CoE privind transferul persoanelor condamnate (Strasbourg, 1983)

¹⁷ Convenția CoE privind valoarea internațională a hotărârilor represive (Haga, 1970), Convenția CoE privind supravegherea infractorilor condamnați condiționat sau eliberați condiționat (Strasbourg, 1964)

existent, aceste acțiuni procesuale se realizează prin cereri de asistență juridică. În ceea ce privește Ordinul European de Arest, care corespunde extrădării în cadrul Uniunii Europene, Republica Moldova îl recunoaște ca o decizie de plasare în arest, dar nu îl poate utiliza ca o cerere de extrădare, deoarece acesta este aplicabil doar statelor membre ale Uniunii Europene. Extrădarea se realizează de către Republica Moldova conform Convenției Consiliului Europei privind extrădarea, respectând termenii acesteia pentru transmiterea și primirea cererilor formale, alături de actele necesare. Situația este similară și în cazul Ordinului European de Confiscare. Republica Moldova execută solicitările țărilor străine de confiscare a produselor infracțiunii, însă doar urmare a recunoașterii de către instanța de judecată națională a hotărârii statului străin de confiscare.

Echipele comune de investigații sunt create de către autoritățile de urmărire penală din Republica Moldova începând cu anul 2012, când instrumentul procesual de referire a fost implementat în legislația națională, **aliindu-se** la acquis-ul UE pe domeniu, și anume la prevederile Deciziei 2002/465/JHA din 13 iunie 2002 privind echipele comune de anchetă și Rezoluția Consiliului din 26.02.2010 privind modelul de acord ECI. În ceea ce privește recunoașterea hotărârilor penale privative și neprivative de libertate, la moment se respectă procedura prevăzută de Convenția Consiliului Europei privind valoarea internațională a hotărârilor represive, iar recunoașterea reciprocă a acestora va deveni posibilă odată cu alinierea la acquis-ul european și aderarea la Uniunea Europeană. În cadrul cooperării cu EPPO și OLAF, până la momentul aderării la Uniunea Europeană, Republica Moldova trebuie să continue să mențină o cooperare activă în temeiul Acordurilor de cooperare încheiate cu aceste entități și să își adapteze legislația la acquis-ul relevant.

24.10.1.2. Cadrul administrativ

În Republica Moldova, autoritățile centrale responsabile pentru cooperarea juridică în materie penală sunt Ministerul Justiției, care gestionează cererile de asistență formulate în faza judiciară și post-condamnare, și Procuratura Generală, pentru cererile de asistență formulate în faza pre-judiciară. În ceea ce privește autoritățile judiciare implicate în procesul de asistență internațională juridică penală, pentru faza pre-judiciară acestea includ Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal. În faza judiciară, sunt implicate instanțele de judecată, Curțile de Apel și Curtea Supremă de Justiție.

În cadrul Ministerului Justiției, responsabilitatea în domeniul cooperării juridice internaționale este atribuită Direcției Cooperare Juridică Internațională. Activitatea Direcției este dispusă unei echipe formată din 6 funcționari publici, dintre care 1 ocupă funcția de șef al direcției. Grupul creat gestionează cererile de asistență internațională în materie penală și în promovarea cooperării între autoritățile din Republica Moldova și instituțiile internaționale relevante.

Totodată, în cadrul Procuraturii Generale, competențele în domeniul cooperării juridice internaționale sunt gestionate de Secția Asistență Juridică și Cooperare Internațională. Această secție este formată dintr-o echipă mai extinsă, care include 9 procurori, dintre care 1 este procuror-șef și 8 sunt procurori care se ocupă direct de cazurile de asistență juridică internațională. De asemenea, secția beneficiază de suportul a 2 consultanți și 1 specialist principal (funcționar public), care completează echipa de lucru, asigurându-se că procesul de cooperare internațională se desfășoară într-un mod eficient și bine coordonat. Astfel, structura acestei subdiviziuni reflectă importanța acordată cooperării internaționale în cadrul activităților procuraturii, având o echipă bine pregătită și dedicată gestionării acestui domeniu complex.

24.10.2. Planuri de viitor

24.10.2.1. Planuri legislative

În prezent, legislația Republicii Moldova este **parțial aliniată** cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul cooperării judiciare în materie penală. Pentru a asigura o aliniere completă a legislației naționale la standardele europene, se planifică implementarea unui set de măsuri coerent. În scopul atingerii obiectivului propus, se planifică adaptarea legislației pentru a permite delegarea unui procuror de legătură al Republicii Moldova la Eurojust. De asemenea, va fi necesară revizuirea legislației pentru a sprijini activitatea în cadrul Parchetului European (EPPO), inclusiv prin stabilirea competențelor și a modalităților de delegare a procurorului european. Totodată, urmează alinierea legislației pentru a facilita cooperarea directă cu autoritățile judiciare ale Uniunii Europene în domeniul asistenței juridice în materie penală. Modificările vor include și reglementarea utilizării instrumentelor precum Ordinul European de Arest, Ordinul European de Investigare, Ordinul European de indisponibilizare și confiscare. Se va proceda la ajustarea legislației pentru a asigura recunoașterea reciprocă a deciziilor judecătorești în cadrul Uniunii Europene, fără necesitatea parcurgerii procedurii de recunoaștere prin instanțele naționale.

24.10.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Până în decembrie 2026, Republica Moldova își propune implementarea platformelor electronice pentru autoritățile centrale naționale, destinate gestionării cererilor de asistență juridică penală internațională. De asemenea, vor fi organizate programe de formare profesională pentru procurori, judecători și alte autorități/instituții implicate în procesul de urmărire penală, cu focus pe competențele Parchetului European (EPPO) și ale Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), inclusiv pe înțelegerea mecanismelor de activitate și a modului de cooperare în investigațiile privind fraudele ce afectează interesele financiare ale Uniunii Europene. Până la sfârșitul lunii decembrie 2027, se preconizează continuarea și consolidarea cooperării judiciare în domeniul penal cu agențiile de drept ale Uniunii Europene, precum EPPO, OLAF, Eurojust și Europol, cu scopul de a întări mecanismul național și de a îmbunătăți pregătirea și capacitatea de reacție a instituțiilor în cadrul cooperării judiciare internaționale. Totodată, numirea unui procuror de legătură la Eurojust va contribui la consolidarea mecanismului juridic național și la o colaborare mai eficientă cu agențiile specializate ale Uniunii Europene în investigarea infracțiunilor transfrontaliere.

24.10.3 Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării măsurilor cu referire la cadrul legislativ (Anexa A) pentru domeniul „Cooperarea juridică în materie penală” sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 4.035,58 mii lei, urmând a fi acoperită integral din bugetul de stat, iar pentru implementarea măsurilor cu referire la consolidarea capacităților administrative (Anexa B) pentru același domeniu sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 9.264,29 mii lei, dintre care suma costurilor de 2.531,99 mii lei este acoperită din bugetul de stat, suma costurilor de 644,30 mii lei urmează a fi acoperită din asistență externă, iar suma de 6.088,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

24.11. MĂSURI ADOPTATE PENTRU COMBATAREA CORUPȚIEI ÎN DOMENIUL JUSTIȚIEI ȘI AFACERILOR INTERNE

24.11.1. Prezentarea generală a situației

Corupția este recunoscută drept o problemă contemporană majoră, care subminează dezvoltarea socială, afectează statul de drept, perpetuează inegalitatea și sporește neîncrederea în instituțiile statului. În pofida creșterii, în ultimele 3 decenii, a numărului de politici de prevenire și combatere a corupției, problema dată rămâne notorie și dificil de măsurat, iar impactul acestor politici – greu de evaluat.

Fenomenul corupției rămâne prezent în Republica Moldova, reprezentând o amenințare pentru democrație, echitatea socială și justiția independentă. Mai mult ca atât, fenomenul corupției afectează perspectivele Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, de promovare a obiectivelor sale de politică externă și de menținere a unei bune imagini în fața partenerilor de dezvoltare. Astfel, aria tot mai largă, complexitatea și continua diversificare a formelor de manifestare a corupției impun, la nivel național, necesitatea identificării unei viziuni strategice complexe de intervenție în scopul diminuării incidentelor de corupție, precum și a efectelor acestora.

Analiza evoluției fenomenului de corupție, într-un context ca cel din Republica Moldova, este un exercițiu complex, având în vedere percepția cvasigenerală asupra corupției care există într-o mare parte a vieții sociale și a economiei, cât și lipsa unor date dezagregate. Cu toate acestea, statisticile disponibile oferă o viziune generală asupra fenomenului și evidențiază tendințele și domeniile în care sunt necesare intervenții. Indicele de percepție a corupției (IPC) reflectă nivelul corupției din sectorul public, perceput de către experți și oameni de afaceri, fiind calculat la o scară de la 0 (corupție totală) până la 100 (lipsă totală de corupție). În ianuarie 2023, Transparency International a lansat IPC pentru anul 2022, Republica Moldova înregistrând un scor de 39 de puncte, care o plasează pe locul 91 din 180 de țări incluse în clasament (pentru comparație – în anul 2021, scorul IPC a fost de 36 de puncte, Moldova fiind plasată pe locul 105 din 180 de țări). Indicele de percepție a corupției pentru anul 2022 publicat de Transparency International demonstrează că 131 de state din cele 180 analizate nu au înregistrat progrese semnificative în combaterea corupției pe parcursul ultimilor 10 ani, iar Republica Moldova nu este o excepție. Cu toate acestea, datele prezentate reflectă abordarea și evoluția pozitivă pentru statul nostru la capitolul percepția corupției, ceea ce demonstrează că eforturile depuse de către entitățile publice naționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției au un impact pozitiv și necesită a fi continuate. Indicele integrității publice (Index of Public Integrity sau IPI) publicat în anul 2021 de Centrul European de Cercetare pentru Anticorupție și Construirea Statului (ERCAS) evaluează capacitatea unei societăți de a controla corupția și de a se asigura că resursele publice sunt cheltuite fără practici corupte. În anul 2021, Republica Moldova a avut un scor al IPI de 6,28/10, la nivel mondial acesta fiind de 60/114, iar la nivel regional – un scor general de 8/12.

Potrivit Barometrului Opiniei Publice realizat de Institutul de Politici Publice, corupția continuă să provoace îngrijorare în rândul cetățenilor. Pondere cetățenilor ce manifestă îngrijorări a constituit 6,4% în anul 2023, indice care a scăzut cu aproximativ 2,2% comparativ cu 2019. În ceea ce privește încrederea în organele de drept din Republica Moldova, datele Barometrului Opiniei Publice indică o stagnare în privința celor trei instituții analizate (Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală și instanțele de judecată) și relevă faptul că cetățenii Republicii Moldova au o încredere mai mare în Centrul Național Anticorupție (4,6% în 2021 și 4,2% în 2023), comparativ cu celelalte instituții examinate.

24.11.1.1. Cadrul legislativ

Integrarea europeană reprezintă un obiectiv fundamental atât al politicii interne, cât și externe a Republicii Moldova, fiind o prioritate pentru Guvern, în special în ceea ce privește implementarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției. Conform articolului 4 lit. e) din titlul II „Dialogul politic și reformele, cooperarea în domeniul politicii externe și de securitate” al Acordului de Asociere, se prevede necesitatea implementării unor reforme interne semnificative, inclusiv prin „asigurarea eficienței în lupta împotriva corupției, în special pentru îmbunătățirea cooperării internaționale în combaterea acestora și pentru o aplicare eficientă a instrumentelor juridice internaționale relevante, precum Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2003”. Prevenirea corupției și promovarea integrității în sectorul public și justiție sunt priorități naționale și condiționalități pentru Republica Moldova față de partenerii de dezvoltare. Aceste obiective sunt reflectate în documente strategice naționale, care asigură îndeplinirea

angajamentelor asumate de țară. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 442/2023, a fost aprobat Programul național de integritate și anticorupție pentru perioada 2024–2028 și Planul de Acțiuni pentru implementarea acestuia. Conform acestei hotărâri, entitățile publice sunt obligate să adopte măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor programului și implementarea planului de acțiuni. Programul este în concordanță cu prioritățile stabilite prin Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției (adoptată la New York pe 31 octombrie 2003, semnată de Republica Moldova pe 28 septembrie 2004 și ratificată prin Legea nr. 158/2007), care impune statelor semnatare să dezvolte și să implementeze politici anticorupție eficiente și coordonate. De asemenea, programul se aliniază cu prioritățile din Agenda de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru perioada 2022–2027, precum și cu alte instrumente și acte juridice internaționale, contribuind astfel la consolidarea legislației naționale în domeniul anticorupției. Mai mult, Programul se bazează pe angajamentele prevăzute în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, și include obiectivele Agendei pentru Dezvoltare Durabilă Moldova – 2030, asigurând alinierea cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).

24.11.3.Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În vederea implementării acțiunilor eferente capitolului „*Măsuri anticorupție*” (Anexa B) sunt necesare mijloace financiare estimative de aproximativ 4.415,03 mii lei, dintre care suma costurilor de 3.077,03 mii lei este acoperită din bugetul de stat, iar suma de 1.338,00 mii lei reprezintă costul neacoperit.

CRITERIUL ECONOMIC

Introducere

Republica Moldova și-a reafirmat angajamentul ferm față de integrarea europeană, implementând reforme economice esențiale pentru alinierea la **Criteriul Economic stabilit prin Criteriile de la Copenhaga (1993)**. Acest criteriu reprezintă o componentă fundamentală a procesului de aderare la Uniunea Europeană (UE), evaluând **capacitatea țării de a dezvolta o economie de piață funcțională și de a face față presiunilor concurențiale și forțelor pieței unice europene**.

Prezentul compartiment analizează progresele economice realizate de Republica Moldova în perioada 2021-2024, evidențiind atât reformele implementate, cât și provocările structurale care urmează a fi soluționate și asigurată convergența economică cu standardele Uniunii Europene.

În conformitate cu concluziile Consiliului European de la Copenhaga din iunie 1993, **aderarea la Uniunea Europeană necesită îndeplinirea a două condiții economice esențiale:**

1. **Existența unei economii de piață funcționale** – caracterizată prin stabilitate macroeconomică, finanțe publice sustenabile, liberalizarea prețurilor și a comerțului, un sector financiar dezvoltat și un cadru juridic adecvat care să garanteze drepturile de proprietate și aplicabilitatea contractelor.
2. **Capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței unice europene** – necesită un capital uman și fizic suficient, o structură economică competitivă, un cadru de inovare eficient și o infrastructură modernă care să faciliteze integrarea economică.

O economie care este profund integrată în relațiile economice cu UE înainte de aderare se va adapta mai ușor cerințelor Pieței Unice și va putea valorifica pe deplin avantajele apartenenței la Uniune.

Alinierea la Criteriul Economic reprezintă un element central al procesului de aderare fiind monitorizat continuu pentru a evalua nivelul de pregătire al statelor candidate. Spre deosebire de alte capitole de negociere, acesta nu prevede transpunerea directă a Acquis-ului european, dar necesită alinierea la cele mai bune practici ale Uniunii Europene în ceea ce privește dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv, consolidarea stabilității macroeconomice și optimizarea utilizării capitalului uman și fizic.

În acest context, **Programul de Reformă Economică (ERP)** servește ca document strategic principal, furnizând un cadru coerent pentru asigurarea unei creșteri economice durabile și pentru integrarea treptată a Republicii Moldova în Piața Unică Europeană.

Reforme economice esențiale sunt implementate cu accent pe:

- Simplificarea reglementărilor administrative și crearea unui mediu de afaceri transparent și competitiv, aliniat la standardele europene.
- Obiectivul de creștere economică de 5-8% până în 2030, stabilit prin Strategia Națională de Dezvoltare Economică 2030.

- Consolidarea fiscală și creșterea eficienței finanțelor publice, prin măsuri menite să reducă deficitul bugetar și să optimizeze utilizarea resurselor financiare.
- Promovarea ocupării forței de muncă și reducerea economiei informale, pentru a stimula competitivitatea și a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor.

În vederea atragerii de investiții străine directe (ISD), Guvernul implementează Strategia Națională de Dezvoltare Economică, Programul Național de Industrializare și Programul Național pentru Atragerea Investițiilor și Promovarea Exporturilor. De asemenea, Planul de Creștere (Growth Plan) reprezintă un instrument-cheie pentru mobilizarea resurselor financiare necesare consolidării unei economii de piață competitive.

Uniunea Europeană rămâne principalul partener comercial al Republicii Moldova. Acordul de Asociere UE-Moldova, în special Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA), a jucat un rol esențial în avansarea dezvoltării economice a țării și în promovarea unei creșteri dinamice în comerțul internațional.

Monitorizarea progresului în îndeplinirea Criteriului Economic este realizată de un **Grup de lucru interinstituțional**, format din reprezentanți ai autorităților publice, instituțiilor subordonate acestora, Parlamentului, societății civile, partenerilor de dezvoltare și experți independenți.

Subsecvent, în sensul responsabilităților sunt de menționat următoarele autorități:

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
2. Banca Națională a Moldovei;
3. Ministerul Finanțelor;
4. Comisia Națională a Pieței Financiare;
5. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
6. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
7. Ministerul Energiei;
8. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
9. Consiliul Concurenței;
10. Centrul Național Anticorupție;
11. Ministerul Educației și Cercetării.

ECONOMIA DE PIAȚĂ FUNCȚIONALĂ

Stabilitatea macroeconomică

În ultimele două decenii, creșterea anuală estimată a producției potențiale a Republicii Moldova a scăzut constant de la 6% la mai puțin de 2% în 2023, în principal din cauza scăderii productivității totale a factorilor de producție. Schimbările demografice nefavorabile, participarea scăzută a forței de muncă, investițiile de capital scăzute și o serie de crize, cum ar fi pandemia COVID-19, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și schimbările climatice, au diminuat producția potențială. În 2023, capitalul a avut cea mai mare contribuție la creșterea PIB-ului, forța de muncă a înregistrat câștiguri semnificative, în timp ce productivitatea a avut contribuții reduse care sugerează necesitatea unor reforme structurale ambițioase, în special pentru a stimula productivitatea.

Creșterea PIB-ului a fost volatilă în ultimii șase ani, cu o medie de aproximativ 1,6 % în perioada 2018-2023, producția scăzând cu 8,3 % din cauza pandemiei COVID-19 și revenind cu 13,9 % în 2021. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei din 2022 a avut un impact semnificativ asupra stabilității macroeconomice a Republicii Moldova, provocând o criză energetică, un aflux de refugiați ucraineni,

perturbări ale lanțurilor de aprovizionare și dificultăți în comerțul agricol și regional. Aceasta a dus la o scădere cu 4,6 % a PIB-ului în 2022, urmată de o redresare modestă de 0,7 % în 2023. Structura sectorială a economiei s-a schimbat, de asemenea, sectorul serviciilor crescând de la 54,6 % din PIB în 2021 la 61,1 % din PIB în 2023, impulsivat de cererea crescută din partea refugiaților ucraineni.

Deficitul de cont curent, determinat în mare parte de un deficit comercial persistent în bunuri, a crescut constant de la 5,2 % din PIB în 2013 la 17,1 % din PIB în 2022, înainte de a scădea la 11,4% în 2023. În primele 9 luni ale anului 2024, deficitul contului curent raportat la PIB a constituit 15.5%. Deficitul de cont curent mare și persistent a fost parțial echilibrat de intrările ridicate de remitențe, deși acestea au scăzut, de asemenea, de la 21,8 % în 2013 la un nivel încă ridicat de 11,8 % din PIB în 2023, cel mai ridicat din regiune. Peste jumătate din remiterile de resurse financiare provin din UE, reflectând o îndepărtare semnificativă de țările din Comunitatea Statelor Independente (CSI). Deși produsele agroalimentare reprezintă în continuare mai mult de jumătate din exporturile de bunuri, creșterea cu aproape 300% a exporturilor de servicii TIC începând din 2019 a contribuit la avansarea exporturilor pe lanțul valoric. Republica Moldova are în continuare una dintre cele mai scăzute ponderi ale investițiilor străine directe (ISD) din regiune, cu un stoc de ISD de 33,1% din PIB, comparativ cu media UE de 71%.

BNM stabilește ținta inflației calculată în baza indicelui prețurilor de consum în valoare de 5.0 la sută anual cu o posibilă deviere de ± 1.5 puncte procentuale. Șocurile prețurilor la energie și alimente au determinat creșterea inflației la sfârșitul anului 2021, înainte de a atinge un nivel maxim la sfârșitul anului 2022 de 34,6 % și de a reveni la intervalul țintă la sfârșitul anului 2023. În a doua parte a anului 2024 rata anuală a inflației a conturat o traiectorie ascendentă în contextul unor șocuri sectoriale, iar în luna decembrie 2024 a depășit limita superioară a intervalului țintei inflației ca urmare a ajustării tarifului la gazul din rețea. Se anticipează că ajustarea prognozei inflației pe termen scurt și mediu accentuează certitudinea că rata anuală a inflației se va menține peste limita superioară a coridorului de variație de $\pm 1,5$ puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0 la sută anual pe parcursul câtorva trimestre ale anului 2025, ca urmare a ajustărilor de tarife la resursele energetice (în luna ianuarie 2025, rata anuală a inflației a constituit 9,1 la sută). Totodată, anunțarea de către Comisia Europeană și Republica Moldova a „Strategiei pentru Independența și Reziliența Energetică a Moldovei”, care prevede compensarea integrală a costurilor suplimentare pentru gospodării, până la un consum lunar de 110 kWh, până la 31 decembrie 2025, va avea un rol esențial în reducerea presiunilor inflaționiste în 2025.

Deficitul bugetar a crescut la 5,2% din PIB în 2023, în mare parte din cauza creșterii cheltuielilor pentru atenuarea impactului crizelor, inclusiv din contul acordării compensațiilor la resurse energetice gospodăriilor casnice. Atât veniturile, cât și cheltuielile ca pondere în PIB au crescut constant între 2019 și 2023, atingând nivelul de 34% și, respectiv, 39% în PIB. Autoritățile planifică o reducere treptată a deficitului bugetar între 2024 și 2027, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul programului FMI și cu concluziile comune ale dialogului economic și financiar cu UE. În pofida eforturilor autorităților de a crește cheltuielile de capital, sub-utilizarea creditelor rămâne o provocare. Datoria de stat a crescut la 34,6 % din PIB în 2023, în special ca urmare a cheltuielilor legate de pandemia de COVID-19, dar rămâne cu mult sub media UE de 88,1 % în 2024. Autoritățile se așteaptă ca tendința ascendentă a ponderii datoriei de stat să continue înainte de a se stabiliza sub 40 % în 2025.

Guvernul estimează o creștere anuală a PIB-ului de 4,2% până în 2030 în scenariul de bază și de 8,0% într-un scenariu de creștere accelerată, care presupune o creștere a încrederii investitorilor, investiții în infrastructură și extinderea sectorului industrial și al serviciilor. În baza acestor ipoteze, se așteaptă ca venitul pe cap de locuitor în Republica Moldova să crească de la 29,4% în 2023 la 40% față de media UE până în 2030. Printre riscurile care vor diminua creșterea se numără amplificarea tensiunilor geopolitice, recesiunile la nivelul principalilor parteneri comerciali, condițiile climatice nefavorabile, dezechilibrele macroeconomice și fluctuațiile valutare semnificative. Situația demografică este îngrijorătoare, deoarece se

preconizează că populația va scădea cu încă 24 % față de nivelurile din 2023 până în 2040 din cauza emigrației și a scăderii ratelor natalității.

Funcționarea piețelor produselor

În ciuda eforturilor semnificative de îmbunătățire a mediului de afaceri din Republica Moldova, persistă provocări majore. Procedurile greoaie de înregistrare, obținere a autorizațiilor și licențelor, deficiențele de infrastructură în zonele rurale și problemele legate de vamă și tarife împiedică accesul pe piață și comerțul. În plus, cadrul existent privind insolvența și litigiile financiare nerezolvate fac dificilă ieșirea de pe piață pentru întreprinderi. Creșterea economică este limitată de lipsa forței de muncă calificate, de o piață internă mică și fragmentată, de concurența neloială din partea economiei informale și de costurile ridicate ale energiei importate.

În ultimii ani, Guvernul Republicii Moldova a întreprins mai multe măsuri de dereglementare, inclusiv reforme menite să simplifice legislația muncii, procedurile de închidere a întreprinderilor, a reglementărilor fiscale, normele privind comerțul electronic, reglementările privind inspecțiile. Deși economia neobservată a scăzut recent cu aproximativ 7 puncte procentuale, aceasta reprezenta încă aproximativ o cincime din producția totală în 2022, cele mai mari ponderi regăsindu-se în sectorul imobiliar, urmat de agricultură. Eforturile de combatere a economiei informale și a corupției includ consolidarea serviciilor de inspecție, a organismelor anticorupție, reforme judiciare și campanii de conștientizare.

Stabilirea prețurilor este, în general, limitată la situații de urgență sau la protecția grupurilor vulnerabile. Prețurile de pe piața energiei continuă să fie reglementate și nu există o piață angro competitivă a energiei electrice. Datorită reformelor pieței în sectorul gazelor naturale, prețurile reglementate pentru gazele naturale vor fi eliminate treptat până în 2027. Un mecanism similar de stabilire a prețurilor există în sectorul farmaceutic pentru a proteja consumatorii de prețurile excesive ale produselor importate.

Întreprinderile de stat și întreprinderile cu proprietate parțială de stat continuă să joace un rol semnificativ în economie, deși numărul acestora a scăzut cu aproximativ 20 % din 2019. Nivelurile de productivitate rămân cu mult sub cele din întreprinderile private. Începând cu 2023, autoritățile desfășoară o reformă a Întreprinderilor de Stat, care include măsuri pentru îmbunătățirea guvernanței, cum ar fi selecția membrilor independenți ai consiliilor de administrație și instituirea comitetelor de audit. Un exercițiu de triere a fost finalizat până la sfârșitul anului 2023, identificând mai multe întreprinderi pentru lichidare, privatizare și restructurare.

Guvernul depune eforturi pentru a alinia legislația în domeniul concurenței și al ajutoarelor de stat la acquis-ul UE. În prezent, toate ajutoarele de stat sunt înscrise în Registrul ajutoarelor de stat. În 2022, ajutoarele de stat au reprezentat 0,38% din PIB, puțin peste media înregistrată în UE de 0,31%, majoritatea ajutoarelor fiind acordate sub formă de scutiri de venituri.

Funcționarea pieței financiare

Sectorul financiar al Moldovei rămâne dominat de bănci care dețin aproximativ 90% din totalul activelor financiare. Sectorul bancar a rămas stabil de la începutul pandemiei COVID-19, cu o rată de acoperire a capitalului de 26.9% (T3 2024) și o rată de acoperire a necesarului de lichiditate de 279,2%, ambele depășind mediile regionale. Aceste rezultate sunt parțial atribuite reformelor semnificative implementate în urma fraudei bancare din 2014. De asemenea, BNM și-a consolidat funcția de supraveghere macroprudențială, prin elaborarea politicii macroprudențiale și aplicarea instrumentelor în vederea prevenirii acumulării riscurilor sistemice și creșterii rezilienței sectorului financiar.

Organizațiile de creditare nebancare și asociațiile de economii și împrumuturi reprezintă aproximativ 10% din totalul activelor sectorului financiar, supravegherea acestora fiind transferată către

BNM în 2023, ceea ce a contribuit la atenuarea riscurilor anterioare la adresa stabilității financiare care au apărut după fraudă bancară.. Piața de capital a Moldovei, care reprezintă mai puțin de 1% din activele sectorului financiar, nu este o sursă majoră de finanțare pentru sectorul privat, cu doar 37 de societăți cotate la bursă și fără întreprinderi de stat. O strategie de dezvoltare a pieței de capital, axată pe întreprinderile de stat, infrastructură și alinierea la reglementările UE, este în curs de definitivare, alături de crearea primului fond privat de pensii.

În vederea dezvoltării și promovării finanțării durabile în Republica Moldova, în prima jumătate a anului 2024 a fost aprobată [Foaia de parcurs pentru finanțare durabilă 2024-2028](#), care reprezintă un document strategic de orientare elaborat și dezvoltat în cooperare cu Corporația Financiară Internațională (IFC). Foaia de parcurs are drept obiectiv formarea unei viziuni strategice clare și sistematice asupra elementelor cheie ale dezvoltării finanțării durabile în Republica Moldova și a acțiunilor necesare pentru implementarea acestora, introducerea termenilor de bază privind finanțarea durabilă în cadrul legal al finanțelor din Republica Moldova, precum și determinarea priorităților și stabilirea planului de acțiuni pentru dezvoltarea politicii privind finanțarea durabilă.

Intermedierea financiară reprezintă 29% din PIB, depășind nivelurile anterioare crizei după o scădere în 2023. Tendințele în creditare arată o creștere a împrumuturilor pentru persoane fizice, în timp ce împrumuturile pentru IMM-uri rămân stabile, reprezentând o treime din portofoliile bancare, iar împrumuturile corporative au scăzut la 29% din 2019, din cauza încrederii scăzute în afaceri și dobânzilor ridicate. Pentru a stimula accesul la finanțare, guvernul oferă garanții de credit pentru IMM-uri și garanții de portofoliu pentru bănci. În plus, un nou program care subvenționează ratele ridicate ale dobânzii a mobilizat investiții de peste 185 mil. EUR, către sfârșitul lunii ianuarie, 2025.

Piața de capital este subdezvoltată, instrumentele alternative de finanțare (cum ar fi crowdfunding-ul) sunt autorizate, precum și este în proces de definitivare o strategie de dezvoltare a pieței de capital¹⁸. Incluziunea financiară se îmbunătățește, conturile de depozit crescând cu 20% în ultimii cinci ani. Totodată, este în proces de elaborare o Strategie Națională de Incluziune Financiară, cu suportul Băncii Mondiale, care are ca scop sporirea accesului și utilizarea serviciilor financiare prin dezvoltarea serviciilor financiare digitale, îmbunătățirea cadrului de protecție a consumatorilor financiari și îmbunătățirea capacității financiare a populației. În această strategie va fi încorporat și Programul Național de Educație Financiară.

Capitolul 4 privind serviciile financiare va fi abordat în cadrul clusterului 2.

Funcționarea pieței forței de muncă

Rata de participare la forța de muncă a populației de 15 ani și peste în Republica Moldova a crescut în ultimii ani ajungând la 45,1 % în 2023, în creștere cu 3,3 puncte procentuale față de 2022. Ratele șomajului, în general, rămân relativ scăzute, la 4-5% pentru bărbați și 3-4% pentru femei. Ponderea șomerilor pe termen lung din totalul șomerilor a fost, în medie, de 20 % în ultimii cinci ani, bărbații fiind mai susceptibili de a fi șomeri de lungă durată. Rata de inactivitate în rândul populației de 15 ani și peste, în anul 2023 a fost de 54,9%, fiind în scădere cu 3,3% față de 2022. În cadrul populației inactive cea mai mare pondere, peste 49,6% revin categoriei de pensionari, elevi și studenți 13,7% și persoane casnice care îngrijesc de familie 12,2%.

Programul național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026 stabilește un obiectiv de sporire a ratei de participare a forței de muncă de 45 % până în 2026 și include măsuri precum opțiuni flexibile de lucru, servicii alternative de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile în toate zonele geografice,

¹⁸ BNM Textul dat vizează competența Comisiei Naționale a Pieței Financiare

susținerea angajatorilor care acoperă cheltuielile salariilor achitate prestatorilor de servicii alternative de îngrijire a copiilor, extinderea concediului parental până la o lună și utilizat în primul an de la naștere. În anul 2023, au fost create 460 de locuri publice de îngrijire a copiilor cu vârsta sub trei ani.

În ceea ce privește politicile în domeniul ocupării forței de muncă, a fost lansată reforma Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Prin intermediul reformei au fost elaborate profilurile pieței forței de muncă a 35 de raioane, ceea ce a contribuit la elaborarea și implementarea managementului bazat pe performanță, îmbunătățite procedurile de lucru cu angajatorii, simplificată procedura declarării locurilor vacante. Au fost lansate 21 echipe mobile pentru a se deplasa în localitățile mai îndepărtate, în scopul activării persoanelor inactive. Cu toate acestea, resursele alocate politicilor active în domeniul pieței forței de muncă rămân limitate.

Reforme implementate în Republica Moldova au generat progrese semnificative, iar obiectivul pentru 2026 privind o rată de participare pe piața muncii de 45% a fost deja atins în 2023, ajungând la 45,1%. Aceste realizări includ o creștere de 5,3 puncte procentuale a participării femeilor, comparativ cu 2020, marcând cea mai mare creștere din ultimii cinci ani, ceea ce a contribuit și la o scădere de 11,5% a ratei de inactivitate. De asemenea, s-au înregistrat progrese în reducerea ratei ridicate a tinerilor care nu sunt în educație, ocupare sau formare (NEET), care a scăzut la 23,1% în rândul persoanelor de 15–29 de ani, față de 26,2% în 2022. Această scădere constituie 2,2% pentru bărbați și 4,3% pentru femei, rămânând la 15,3% pentru bărbați și 30,3% pentru femei în 2023, reflectând impactul responsabilităților familiale asupra participării femeilor. În pofida progreselor înregistrate în ceea ce privește ocuparea forței de muncă în rândul femeilor, rata de participare a bărbaților în 2023 rămâne cu 8,1 puncte procentuale mai mare, cu disparități similare între zonele urbane și rurale.

Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) al Moldovei a lansat în 2022 reforme menite să reducă ocuparea informală. Programul Național pentru Reducerea Muncii Nedecarate (2024–2025) are ca obiectiv scăderea ocupării informale de la 22,9% în 2021 la 19% până în 2026. Printre măsurile cheie se numără inspecțiile inopinate, o mai bună analiză a riscurilor, o mai bună guvernare și investiții în creșterea capacității personalului, însoțite de o creștere cu 60% a salariilor inspectorilor. Rezultatele preliminare indică progrese semnificative. Or, pe parcursul anului 2024 au fost identificați 3088 de lucrători nedecarați, dintre care 2556 au fost legalizați, (rata de legalizare - 82,22%), comparativ cu 12 lucrători legalizați pe an în perioadele anterioare.

CAPACITATEA DE A FACE FAȚĂ PRESIUNILOR CONCURENȚIALE ȘI FORȚELOR PIEȚEI DIN CADRUL UNIUNII

Educație și inovare

Republica Moldova implementează mai multe reforme cheie pentru a îmbunătăți performanța instituțiilor de învățământ, inclusiv revizuirea curriculumului cu accent pe digitalizare și calitate, îmbunătățirea infrastructurii și promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Dezvoltarea învățământului dual în cadrul Învățământului Profesional Tehnic (VET) a început acum un deceniu, iar numărul companiilor implicate în acest tip de educație a crescut de la 1 la 170, alături de 45 de instituții VET participante. În plus, inițiativele de învățare pe tot parcursul vieții se extind, cu un număr tot mai mare de programe de formare destinate angajaților. Republica Moldova înregistrează cheltuieli relativ ridicate pentru educație, reprezentând 6,3 % din PIB în 2023, peste media UE.

Guvernul depune diverse eforturi pentru a aborda discrepanța dintre cererea de pe piața forței de muncă și rezultatele educaționale. Pentru a aborda lacunele persistente în materie de competențe, Observatorul Pieței Muncii furnizează factorilor de decizie analize anuale ale pieței muncii și sondaje de opinie în rândul companiilor. Competențele și ratele de ocupare ale forței de muncă ale absolvenților indică

o ușoară creștere a capacității de inserție profesională în ultimii doi ani. Acest lucru este susținut și de implicarea sectorului privat în procesele externe de asigurare a calității pentru programele educaționale, contribuind la obiectivul Strategiei naționale în domeniul educației de a corela educația cu necesitățile pieței forței de muncă până în 2030.

Finanțarea cercetării și dezvoltării (R&D) reprezintă doar 0,23 % din PIB, cu mult sub media UE de 2,3 % din PIB. Numărul de persoane angajate în R&D scade treptat, cu mai puțin de trei la 1000 de angajați, comparativ cu media UE de cinci la 1000 de angajați.

Republica Moldova a creat zone economice libere, parcuri industriale, incubatoare de inovare și un parc IT pentru a încuraja legăturile dintre cercetare și sectorul privat, stimulând în același timp transferul de tehnologie cu investitorii străini. Programul Național de Specializare Inteligentă a fost adoptat în 2024 pentru a facilita colaborarea dintre întreprinderi, cercetare și inovare, pentru a sprijini inovațiile la scară largă și pentru a dezvolta o cultură antreprenorială inovatoare. În 2023, șase proiecte au primit sprijin financiar din partea statului în valoare de aproximativ 230.000 EUR, la care s-a adăugat o sumă similară din partea sectorului privat. În plus, Guvernul Republicii Moldova oferă asistență financiară instituțiilor superioare de învățământ pentru a dezvolta competențele antreprenoriale și digitale în rândul studenților.

Capitolul 25, Știință și cercetare, și capitolul 26, Educație și cultură, vor fi abordate în cadrul clusterului 3.

Capitalul fizic și calitatea infrastructurii

Transport

Transportul este un pilon esențial al economiei Republicii Moldova, facilitând mobilitatea bunurilor atât pe plan intern, cât și pe plan internațional. Astfel, potrivit statisticii volumelor transportate de marfă, tipul de transport dominant în ultimii zece ani este transportul rutier, care a crescut în decursul anilor în detrimentul altor tipuri de transport până la o cotă de 85% din traficul de mărfuri. Mai mult ca atât, în anul 2023, transportul rutier a avut o pondere de 79,3% în importuri și 80,8% în exporturi, ceea ce subliniază dependența economică a țării de infrastructura rutieră. Prin urmare o infrastructură rutieră bine întreținută este esențială pentru facilitarea comerțului, mobilității și reducerea costurilor de transport, or calitatea drumurilor fiind de multe ori utilizată ca unul dintre indicatorii relevanți ce exprimă nivelul de dezvoltare economică a țării.

Examinând datele statistice privind evoluția stării drumurilor naționale, se constată că, deși pe parcursul anilor 2020-2023 se observă o tendință de creștere a ponderii drumurilor de calitate bună și foarte bună și o diminuare oscilatorie a drumurilor de calitate rea și foarte rea, totuși ponderea acestora la nivel de rețea rămâne constantă, cu o cotă semnificativă în anul 2023 de circa 50%, aceasta confirmă subfinanțarea întreținerii curente și periodice a drumurilor naționale, ceea ce influențează negativ durabilitatea infrastructurii și poate contribui la creșterea costurilor de întreținere pe termen lung.

Transportul feroviar, în evoluție înregistrează o tendință de descreștere a indicatorului privind volumul de mărfuri transportate. Acest fapt se explică prin lipsa cadrului de finanțare a infrastructurii feroviare, care să susțină creșterea calității serviciilor. Deși, acest mijloc de transport este mai atractiv pentru transportarea încărcăturilor de masă la distanțe mari, serviciile feroviare actuale nu corespund cerințelor expeditorilor și ale furnizorilor de servicii logistice, ceea ce se reflectă în o tendință generală de descreștere a activității în acest sector vital al economiei.

Republica Moldova și-a asigurat accesul la Marea Neagră prin segmentul maritim al fluviului Dunărea, dezvoltând în ultimele două decenii Complexul portuar Giurgiulești. Acest complex joacă un rol esențial în asigurarea continuității lanțurilor logistice pentru agenții economici moldoveni implicați în comerțul internațional. În 2023, volumul total de marfă tranzitat prin portul Giurgiulești a atins 2,17

milioane de tone, depășind astfel nivelul din 2022 de 1,83 milioane de tone și înregistrând o creștere semnificativă de 18,6%.

Aeroportul Internațional Chișinău constituie principalul nod de transport aerian al Republicii Moldova. Eforturile autorităților de a atrage noi operatori aerieni pe piața moldovenească și de a reduce costurile biletelor au avut un impact semnificativ asupra creșterii continue a numărului de pasageri. În 2023, acest flux a crescut cu aproximativ 23%, atingând un total de 2,83 milioane de pasageri.

Pentru perioada următoare, accentul va fi pus pe sporirea fluxurilor de transport dintre Republica Moldova, UE și țările terțe din regiune, conectivitate mult mai bună cu țările vecine, îmbunătățirea rețelelor de transport și modernizarea infrastructurii, în special, pe axele principale care leagă părțile.

Energie

Abordarea strategică pentru alinierea totală a Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul energiei înainte de aderare presupune, în primul rând, alinierea legislației naționale la Pachetul privind integrarea piețelor de energie electrică și întreprinderea măsurilor suplimentare pentru cuplarea pieței de energie electrică cu cea a Uniunii Europene. Un alt element central îl reprezintă adoptarea și implementarea Planului Național Integrat Energie și Climă (PNIEC), care constituie documentul strategic principal pentru dezvoltarea durabilă a sectorului energetic. Acesta contribuie la îndeplinirea obiectivelor de sustenabilitate, securitate energetică și prosperitate economică, asigurând tranziția echitabilă și eficientă către o economie verde. Totodată, organizarea primelor licitații pentru investiții majore în surse regenerabile de energie, prin implementarea Directivei UE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și accelerarea transpunerii și implementării Directivei privind performanța energetică a clădirilor, pentru îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Un obiectiv prioritar îl reprezintă accelerarea și consolidarea interconexiunilor electrice cu statul membru UE România, cu un accent deosebit pe:

- Finalizarea liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești - Chișinău până la sfârșitul anului 2025;
- Dezvoltarea interconexiunii electrice de 400 kV între Suceava (România) și Bălți (Republica Moldova), astfel încât aceasta să fie finalizată până la sfârșitul anului 2027.

În ceea ce se referă la sectorul electroenergetic din martie 2022, *sistemul electroenergetic* al Republicii Moldova este sincronizat cu rețeaua europeană ENTSO-E, ceea ce a sporit stabilitatea tehnică și diversificarea surselor de aprovizionare cu energie electrică, consolidând securitatea energetică a țării.

În anul 2022, SA „Energocom” a devenit participant pe piața de energie electrică din România, realizând tranzacții directe în cadrul pieței energetice a UE. Importurile de energie electrică din piețele energetice a UE (România) au reprezentat o pondere semnificativă în mixul energetic: 22% în 2022, 10% în 2023, 11% în 2024 și cca 50% în primele două săptămâni a anului 2025.

Totodată de menționat că capacitatea comercială permisă de ENTSO-E pentru importul de energie electrică (NTC) în blocul comun Ucraina - Moldova a fost majorată la 2 100 MW, din care 315 MW revin Republicii Moldova. Republica Moldova continuă să depună efort pentru creșterea acestei capacități, având în vedere necesarul de consum național, care în orele de vârf și în sezonul de iarnă depășește 1000 MW.

Astfel, având în vedere sistarea livrărilor de energiei electrice de Centrala termoelectrică Moldovenească (MGRES) către malul drept al râului Nistru, începând cu 1 ianuarie 2025 cca 50% din cantitatea totală a necesarului malului drept de energiei electrice provine din România.

În acest sens, urmare a multiplelor discuții purtate la diferite nivele, a fost confirmată reorientarea NTC nevalorificat între Ucraina și țările membre a Uniunii Europene, pentru a fi utilizat la hotarul România

- Republica Moldova, fapt care a permis importul energiei electrice și acoperirea deplină a necesarului de consum național pentru primele 2 săptămâni a lunii ianuarie 2025.

În anul 2023, Republica Moldova a finalizat implementarea Pachetului Energetic III în sectorul electroenergetic, realizând separarea activităților de transport, producere și furnizare a energiei electrice (unbundling). Această reformă garantează investitorilor acces liber la rețelele electrice de transport și distribuție a energiei electrice, facilitând vânzarea energiei atât pe piața internă, cât și pentru export. Totodată, procesul de certificare a operatorului sistemului de transport al energiei electrice a fost finalizat, reprezentând un angajament asumat prin transpunerea legislației comunitare în dreptul național. Acest progres constituie o condiționalitate esențială a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și a obținerii statutului de candidat pentru aderare.

Liberalizarea pieței energiei electrice a fost impulsionată de reformele realizate, facilitând apariția mai multor participanți care furnizează energie la prețuri negociate. Pentru consolidarea cadrului pieței energetice, în anul 2024, Guvernul a desemnat oficial operatorul pieței energiei electrice (OPEM).

După lansarea piețelor organizate, următorul obiectiv strategic este integrarea Republicii Moldova în piața unică energetică europeană, cu termen stabilit pentru anul 2025.

În ceea ce se referă la riscuri, se atrage atenția că cea mai mare sursă de energie electrică rămâne MGRES situată în regiunea Transnistreană, ceea ce reprezintă un risc major pentru securitatea energetică. Totodată, faptul că unică linie electrică de tensiune înaltă 400 kV Isaccea – Vulcănești – MGRES prin care se efectuează importul de energiei electrice tranzitează teritoriul Ucrainei infrastructură energetică căreia este permanent afectată de atacuri militare, dar și regiunea transnistreană a Republicii Moldova necontrolată de autoritățile centrale, reprezintă un risc în aprovizionarea continuă cu energie a consumatorilor finali.

Sectorul gazelor naturale

În ceea ce privește sectorul gazelor naturale, în ultimii trei ani, Republica Moldova a fost afectată de criza energetică, ceea ce a dus la schimbări radicale în acest sector. Partenerii din Uniunea Europeană au oferit un sprijin substanțial pentru a ajuta Republica Moldova să depășească această criză și să reformeze sectorul, inclusiv liberalizarea pieței gazelor naturale, proiecte noi de interconectare cu țările vecine, consolidarea securității în ceea ce privește aprovizionarea cu gaze, crearea de stocuri de securitate și altele. Această prezentare va acoperi cele mai relevante puncte forte din sectorul gazelor naturale.

Integrarea pieței gazelor naturale a Republicii Moldova cu cea a României și punerea în funcțiune a interconectorului Iași-Ungheni-Chișinău reprezintă pași esențiali în consolidarea securității energetice. România sprijină Republica Moldova prin diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare, un exemplu relevant fiind finalizarea și operaționalizarea interconectorului Iași-Ungheni-Chișinău în 2021.

Cooperarea cu Ucraina și România este strâns legată de securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova. Stocurile de securitate create conform prevederilor Legii 108/2016 privind gazele naturale sunt, de asemenea, depozitate în facilități subterane din Ucraina și România. Cooperarea cu Ucraina în ceea ce privește facilitățile de stocare este, de asemenea, legată de transportul gazelor naturale prin ruta Transbalcanică. La moment Republica Moldova stochează gaze naturale atât în stocurile de gaze naturale din Ucraina cât și România.

Începând cu vara anului 2023, pentru prima dată în istoria țării au fost create stocuri de gaze naturale, înainte de începerea sezonului de încălzire, în volum de circa 600 milioane m³, suficiente pentru acoperirea consumului de gaze naturale, practic pentru întreg sezonul de încălzire. Astăzi, țara noastră, în continuare, deține stocuri de gaze naturale și este pregătită să răspundă tuturor provocărilor aferente securității și siguranței furnizării gazelor naturale pentru consumatori.

Urmare a transpunerii prevederilor Regulamentului UE nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale, a fost asigurată stocarea unei cantități de 149,5 milioane m³ de gaze naturale începând cu

1 octombrie 2024 (din care 47,1 milioane m³ (suficient pentru 10 zile de consum) vor reprezenta stocurile de securitate), care să corespundă unui nivel de cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Obligația de stocare a fost impusă S.A. „Energocom” prin H.G. nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale și H.G. nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

În decembrie 2022, au fost achiziționați 4,3 mil. m³ de gaze naturale prin conducta Transbalcanică în flux invers. Astfel, Republica Moldova a utilizat pentru prima dată această conductă în flux invers. Această măsură a fost luată pentru a diversifica sursele și pentru a asigura securitatea energetică a Republicii Moldova. Republica Moldova manifestă un interes deosebit pentru ca această conductă să fie operațională și modernizată (creșterea capacității tehnice și comerciale a conductei în flux invers). La moment este în proces de lansare activitatea de îmbunătățirea atractivității comerciale a conductei transbalcanice. Aceasta presupune deblocarea potențialului capacității tehnice disponibile pentru utilizarea ridicată a acestei rute, susținând fluxurile de tranzit și permițând importuri din diferite surse. Aceasta implică creșterea securității aprovizionării pentru Moldova și Ucraina (inclusiv Statele Membre UE). Respectivul proiect (WECOM) are intenția să exploreze și să propună măsuri de îmbunătățire a produselor de capacitate stimulate și orientate spre piață care să permită utilizarea eficientă a punctelor de interconectare dintre Moldova și Ucraina. Respectivul instrument contribuie la mediul legal al operatorilor sistemului de transport al gazelor naturale (OST) UA și MD, permițându-le să ofere produse de capacitate orientate spre piață, de ex. prin propunerea de proiecte de amendamente la legislația secundară a Ucrainei și a Republicii Moldova. Acest mecanism este promovat de Secretariatul Comunității Energetice.

La 19 ianuarie 2024, pe platforma Conferinței Ministeriale Central East South East Connectivity (CESEC), Republica Moldova, Ucraina și Slovacia au aderat oficial la Coridorul Vertical de Gaze (Grecia-Bulgaria-România-Moldova-Ucraina), prin semnarea de către operatorii sistemelor de transport gaze a unui Memorandum de Înțelegere care stabilește pașii importanți pentru securitatea aprovizionării cu gaze în regiunea CESEC. Coridorul Vertical va include acum conducta Transbalcanică și va permite transportul gazelor naturale din Grecia către Moldova și către depozitele subterane din Ucraina.

Proiecte investiționale

Proiecte investiționale în sprijinirea dezvoltării și modernizării infrastructurii naționale de transport al gazelor naturale pentru asigurarea securității energetice, diversificarea surselor de energie și integrarea Republicii Moldova într-un sistem energetic eficient și stabil.

1. *Râul Prut-SMG Ungheni - PMG Todirești*
2. *Centura mun. Chișinău*

În 2021, Bursa Română de Mărfuri (BRM) a semnat un acord pentru a participa la Piața Spot, precum și la Piața de Produse Standardizate pe Termen Mediu și Lung, operată de BRM Energy în Republica Moldova. Prima tranzacție pe platformă a avut loc în aprilie 2024, când furnizorul de ultimă instanță a achiziționat 212.800 MWh. Funcționarea platformei de tranzacționare a gazelor naturale în Republica Moldova oferă tuturor operatorilor economici din domeniu posibilitatea de a achiziționa și tranzacționa gaze naturale, asigurând transparența achizițiilor, corectitudinea prețurilor și funcționarea stabilă a pieței angro de gaze naturale în Republica Moldova.

Telecomunicații

Investițiile în telecomunicații au crescut viteza internetului cu rețele de fibră optică disponibile în prezent în aproximativ 75% din localități. În special, 88,1% dintre gospodăriile au acces la internet. Conectivitatea mobilă a avansat semnificativ, aproape 100% din populație și teritoriu având acces la rețelele 4G.

Aceste progrese subliniază pașii importanți pe care Republica Moldova îi face pentru a îmbunătăți infrastructura critică, în timp ce provocările rămase necesită soluții pe termen lung și sprijin financiar internațional.

Structura sectorială și a întreprinderilor

Schimbări sectoriale

Economia Republicii Moldova se confruntă cu schimbări sectoriale semnificative. Contribuția agriculturii este în scădere, în timp ce sectorul serviciilor este în creștere, reprezentând 75% din totalul afacerilor și angajând 68,6% din forța de muncă în 2023, cu o creștere puternică în domeniul IT, al asistenței medicale și al ospitalității. De asemenea, sectorul de producție se dezvoltă, în special în industriile de export cu valoare adăugată mare, precum componentele auto, echipamentele electrice și externalizarea proceselor IT și de afaceri. Agricultură contribuie cu 8,9% la PIB și rămâne relativ stabilă, deși este expusă la o volatilitate semnificativă din cauza provocărilor externe precum inflația, schimbările climatice și războiul din Ucraina.

Integrarea comercială

Integrarea comercială cu Uniunea Europeană se consolidează, contribuind la o creștere a exporturilor și la o diversificare a partenerilor comerciali. Cu toate acestea, economia se confruntă în continuare cu provocări, inclusiv în ceea ce privește dependența sa de exporturile agroalimentare și limitările în materie de infrastructură și logistică. Pentru a sprijini integrarea sectoarelor locale în lanțurile valorice globale, Guvernul Republicii Moldova a adoptat în 2024 două programe: *Programul Național de Industrializare* și *Programul Național de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exporturilor 2024-2028*.

Programul Național de Industrializare vizează atragerea de Investiții Străine Directe în șase sectoare prioritare pentru susținerea modernizării bazei industriale:

- agricultură și prelucrarea alimentelor;
- construcții de automobile și de mașini;
- materiale de construcții;
- textile și îmbrăcăminte;
- produse electronice;
- produse farmaceutice și chimice.

Sprijinul guvernamental pentru IMM-uri este furnizat prin intermediul agenției publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului (I.P. ODA), care oferă asistență pentru sprijinirea antreprenorialului la toate etapele de dezvoltare a întreprinderilor, de la înființare la creștere, pregătirea pentru export și integrarea în lanțurile valorice internaționale, acoperind o gamă largă de domenii, inclusiv digitalizarea, consilierea în afaceri, inovarea sau îmbunătățirea accesului la finanțare.

Capitolul 20, Politica privind întreprinderile și industria, va fi abordat în cadrul clusterului 3, iar capitolul 11, Agricultură, va fi abordat în cadrul Clusterului 5.

Integrarea economică cu UE și competitivitatea prețurilor

Republica Moldova se integrează tot mai mult în procesele economice ale UE, adoptând măsuri semnificative pentru consolidarea economiei de piață și pregătindu-se să devină un partener competitiv pe piața unică a UE. Acest proces este sprijinit prin Planul de Acțiuni Prioritare pentru cooperarea sporită în cadrul Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) UE - Republica Moldova, Programul Piața Unică și aderarea la Convenția PAN-EURO-MED. De asemenea, au fost făcuți pași importanți în vederea încheierii unui Acord privind Evaluarea Conformității și Acceptarea Produselor Industriale în domeniul echipamentelor electrice și electronice și al compatibilității electromagnetice.

În ultimii ani, UE a devenit cel mai mare partener comercial al Republicii Moldova, reprezentând 48,3% din importuri și 65,4% din exporturi. Creșterea exporturilor către UE este determinată în principal de produsele de bază, dar și de creșterea serviciilor IT. Numărul companiilor orientate spre exporturile pe piața UE a crescut constant din 2019, reprezentând 76% în 2023. Peste 86% din investițiile străine directe (FDI) din economie provin din UE, înregistrând o creștere de 6 puncte procentuale față de 2019.

În pofida progreselor înregistrate, integrarea economică mai profundă cu UE se confruntă în continuare cu mai multe provocări:

- *Costuri ridicate de producție* și acces limitat la finanțare, care afectează capacitatea de investiții;
- *Implementarea standardelor UE*, în special cele legate de trasabilitatea produselor de origine animală, care implică costuri ridicate pentru companiile locale ce doresc să se angajeze în activități comerciale internaționale;
- *Probleme de infrastructură* cauzate de statutul de țară fără ieșire la mare, care măresc costurile de transport.

Pentru a îmbunătăți eficiența comercială, sunt necesare modernizări ale infrastructurii, simplificarea procedurilor vamale și consolidarea capacităților antreprenoriale.

Competitivitatea prețurilor

Competitivitatea evaluată sub aspect al prețurilor/costurilor continuă să se deterioreze. În ultimii ani, tendința de apreciere a Ratei Reale Efective de Schimb (REER) s-a accentuat. Această evoluție a fost determinată de aprecierea nominală a monedei naționale față de majoritatea valurilor principalelor țări parteneri comerciali și, secundar, de creșterea mai accelerată a prețurilor de consum comparativ cu creșterea prețurilor din aceste țări, inclusiv pe fondul inflației și de creșterea prețurilor la energie. Rata reală efectivă de schimb calculată în baza Indicelui Prețurilor de Consum s-a apreciat mult mai repede decât rata determinată în funcție de Indicele Prețurilor Produselor Industriale (IPPI). Pe lângă aprecierea cursului de schimb real efectiv, competitivitatea este afectată negativ și de evoluția costul unitar al muncii (CUM). Acest indicator, la fel, cunoaște o tendință ascendentă, determinată de creșterea mai rapidă a salariului nominal comparativ cu productivitatea muncii.

Pentru a susține integrarea economică și competitivitatea, Republica Moldova trebuie să se concentreze pe:

- *Reducerea costurilor de conformare cu standardele UE* prin sprijin guvernamental și acces la finanțări europene;
- *Modernizarea infrastructurii de transport* pentru a reduce costurile logistice;
- *Promovarea investițiilor în sectoarele productive și creșterea productivității forței de muncă;*

- *Consolidarea capacităților instituționale* pentru a sprijini antreprenorii în extinderea pe piețele internaționale.

LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI

Cadrul legal și instituțional

Republica Moldova a instituit un cadru instituțional și juridic anticorupție cuprinzător pentru combaterea corupției, care include *Programul Național de Integritate și Anticorupție pentru 2024-2028*, pe baza angajamentelor stabilite în *Strategia națională de dezvoltare „Moldova europeană 2030”* de combatere a corupției atât în sectorul public, cât și în cel privat. Indicatorii internaționali și sondajele naționale au arătat o îmbunătățire a percepției corupției. Aceste progrese reflectă angajamentul autorităților de a aborda corupția sistemică și de a implementa reforme structurale în instituțiile cheie.

Principalele provocări cu care se confruntă Republica Moldova în combaterea corupției în sectoarele economice sunt lipsa resurselor umane și financiare suficiente, tehnologia și infrastructură limitată și nevoia de formare continuă a personalului.

Lupta împotriva corupției este tratată la capitolul 23 - Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, iar lupta împotriva corupției în domeniul achizițiilor publice la capitolul 5 - Achizițiile publice.

CAPITOLUL 5: ACHIZIȚII PUBLICE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are **un anumit nivel de pregătire** în domeniul achizițiilor publice și a înregistrat **unele progrese**. Legislația aferentă achizițiilor în domeniul energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale a fost modificată, a fost adoptat un Program Național de Dezvoltare a Sistemului de Achiziții Publice și a fost prelungit mandatul Agenției Achiziții Publice.

Acest domeniu reprezintă un pilon strategic pentru Republica Moldova, având un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale, precum și asupra parcursului european al țării. Achizițiile publice joacă un rol esențial în asigurarea transparenței, promovarea concurenței loiale și utilizarea eficientă a resurselor publice. În același timp, achizițiile publice sprijină integrarea principiilor pieței interne a Uniunii Europene, contribuind la modernizarea sistemelor economice și administrative ale țării.

Ministerul Finanțelor este responsabil de Capitolul 5, având un rol central în coordonarea eforturilor de aliniere a Republicii Moldova la *acquis-ul UE* în acest domeniu strategic.

Scopul acestui capitol este de a prezenta cadrul legislativ și administrativ actual în domeniul achizițiilor publice, de a identifica provocările existente și de a stabili măsuri pentru transpunerea și implementarea *acquis-ului UE*. Consolidarea acestui sector este esențială pentru atingerea obiectivului strategic de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană până în anul 2030.

Obiectivul general al Capitolului 5 este alinierea totală a Republicii Moldova la *acquis-ul UE* înainte de aderare, prin crearea unui sistem de achiziții publice modern, eficient și transparent. În acest sens, se urmărește atingerea următoarelor rezultate:

- Creșterea eficienței utilizării fondurilor publice prin reducerea riscurilor de corupție și promovarea competiției loiale;
- Asigurarea unui acces mai facil și echitabil la procedurile de achiziții publice pentru toți actorii interesați, printr-un cadru normativ predictibil și corect;
- Consolidarea capacităților instituționale pentru monitorizarea și controlul implementării legislației UE, asigurând sustenabilitatea reformelor.

Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Capitolul 5 (nr. Celex)

32002R2195	52006XC0801(0)	32014L0023	32009L0081
32016R0007	52019XC0813(01)	32014L0024	32017D1358
32002R2195	32014L0025	52019XC0508(01)	32019R1780
52020XC0401(05)	32014L0023	32017D0168	32017D1870
52017DC0572	32016D0120	32016D1765	32016D1804
31989L0665	32015D1302	32019D1963	32017D2288
31992L0013	32009L0081	32014L0055	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

5.1. Prezentarea generală a situației

5.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a realizat progrese în procesul de aliniere a legislației naționale în domeniul achizițiilor publice la standardele europene, legislația în domeniu fiind, în mare parte, conformă cu *acquis-ul comunitar*. Procesul de aliniere s-a concentrat pe modernizarea și transparența sistemului de achiziții publice, având ca scop implementarea principiilor fundamentale ale UE, precum transparența, concurența și eficiența.

În anul 2023, prin *Hotărârea Guvernului nr. 625/2023*, a fost aprobat *Programul național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026*, care stabilește direcțiile prioritare pentru dezvoltarea unui sistem performant de achiziții publice, capabil să furnizeze „valoare pentru bani” în utilizarea fondurilor publice. Planul de acțiuni al Programului pune accent pe continuarea alinierii legislației cu *acquis-ul comunitar*, re-engineering-ul sistemului electronic de achiziții, integrarea aspectelor sociale, de inovare, de mediu și de performanță în achiziții, precum și pe profesionalizarea personalului. Acesta prevede o abordare sistemică bazată pe un cadru logic de intervenție bine definit, și presupune intervenții atât pe verticală (la nivel strategic, tactic și operațional), cât și pe orizontală (cadru normativ, dezvoltarea competențelor și îmbunătățirea proceselor de achiziții publice).

Actele UE incluse în Capitolul 5 se bazează pe următoarele domenii-cheie:

- Achiziții clasice;
- Utilități;
- Concesiuni și parteneriat public-privat
- Achiziții în apărare
- Remedii;
- Achiziții electronice, E-CERTIS, DUAE, formulare standard;
- Inovare, achiziții sociale, achiziții verzi, IMM-uri, profesionalizare.

Legislația națională privind achizițiile publice a fost revizuită pentru a se conforma reglementărilor europene aplicabile. Printre actele normative relevante care reflectă acest proces de aliniere se numără:

- *Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice* care reglementează procedurile de achiziții și principiile fundamentale ale acestora. Legea transpune parțial Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice și *Directiva 89/665/CCE* privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări.
- *Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale* care reglementează procedurile de achiziții publice în aceste sectoare, asigurând transparență, concurență și conformitatea cu normele europene specifice. Legea transpune parțial *Directiva (UE) 2014/25* privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și *Directiva 89/665/CCE* privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări.
- *Legea nr. 22/2025 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii* reglementează procedurile de atribuire a concesiunilor de lucrări și servicii, precum și regimul juridic aplicabil acestora. Legea transpune parțial *Directiva (UE) 2014/23* privind atribuirea contractelor de concesiune și *Directiva 89/665/CCE* privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări.
- *Legea nr. 179/2008 cu privire la parteneriatul public-privat* stabilește principiile de bază ale parteneriatului public-privat, formele, modalitățile și procedura de realizare a acestuia, drepturile și obligațiile partenerului public și ale partenerului privat.

- *Legea privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității* instituie norme privind procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice pentru bunuri, lucrări și servicii specifice, având în vedere caracteristicile și cerințele de securitate națională și apărare, asigurând totodată transparența, concurența și tratamentul echitabil al ofertanților. Legea transpune parțial *Directiva 2009/81/CE* privind coordonarea procedurilor de atribuire a anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile contractante în domeniile apărării și securității.

Cadrul normativ secundar în domeniul achizițiilor publice din Republica Moldova, complementând legislația primară, include acte normative și reglementări care detaliază aplicarea procedurilor și principiilor stabilite de legislația primară.

Printre principalele acte normative secundare se numără:

- Regulamente de procedură care stabilesc detalii specifice pentru aplicarea procedurilor de achiziții, inclusiv criteriile de selecție și evaluare a ofertelor, conform legislației naționale și directivelor europene;
- Ghiduri și instrucțiuni elaborate de autoritățile competente, care oferă orientări suplimentare pentru aplicarea corectă și uniformă a legislației în domeniul achizițiilor publice, inclusiv aspecte procedurale și interpretarea normelor legale;
- Decizii și reglementări ale autorităților de reglementare, care stabilesc detalii administrative și operaționale necesare pentru implementarea eficientă a legislației.

5.1.2. Capacități administrative

În Republica Moldova, gestionarea achizițiilor publice este realizată printr-un sistem instituțional bine structurat, care implică mai multe autorități cu atribuții distincte, dar complementare. Aceste instituții colaborează în vederea transpunerii, implementării și monitorizării acquis-ului UE în domeniul achizițiilor publice, contribuind astfel la modernizarea și eficientizarea sistemului național.

Ministerul Finanțelor reprezintă autoritatea principală responsabilă de domeniul achizițiilor publice. **Direcția achiziții publice**, din cadrul ministerului, are misiunea de a dezvolta și promova politica de stat în domeniul achizițiilor publice, de a elabora cadrul normativ național în conformitate cu acquis-ul comunitar și cu standardele internaționale. Direcția are un efectiv de 11 unități de personal, dintre care 9 funcții sunt efectiv ocupate.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este responsabil pentru politicile de administrare a proprietății publice. În cadrul Ministerului structura responsabilă pentru elaborarea documentelor de politici și a cadrului normativ în domeniul concesiunilor de lucrări și servicii, precum și a parteneriatelor public-private este **Secția politici în administrarea proprietății publice**, care dispune de un efectiv de 4 unități dintre care toate fiind ocupate.

Ministerul Apărării este responsabil de elaborarea politicii de apărare, modernizarea Armatei Naționale, evaluarea riscurilor și amenințărilor militare, precum și necesităților sistemului de apărare națională pentru a asigura securitatea statului. **Direcția planificare resurse financiare și tehnico-materiale**, responsabilă de procesul de achiziție dispune de un efectiv de 8 unități, toate fiind ocupate.

Agencia Achiziții Publice este responsabilă de fortificarea capacităților autorităților/entităților contractante și dezvoltarea abilităților mediului de afaceri în domeniul achizițiilor publice, monitorizarea conformității desfășurării procedurilor de achiziții publice și achizițiilor publice de valoare mică, precum și efectuarea analizei sistemului de achiziții publice. Agenția dispune de un efectiv - limită în număr de 32 de unități, dintre care 18 sunt ocupate.

Agencia Națională pentru Soluționarea Contestațiilor este o autoritate administrativă autonomă, responsabilă pentru soluționarea extrajudiciară a contestațiilor în domeniul achizițiilor publice, achizițiilor sectoriale și concesiunilor. Agenția dispune de un efectiv-limită în număr de 30 de unități, dintre care 22 poziții sunt ocupate.

Agencia Proprietății Publice are misiunea de a asigura realizarea politicii statului în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice, prin consolidarea, protecția și valorificarea proprietății publice. **Direcția parteneriat public-privat și proiecte investiționale** are funcția de realizare a parteneriatelor public-private și a concesiunilor. Conform statelor de personal, unitatea are prevăzute 9 poziții, dintre care 5 funcții sunt ocupate.

IP „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”, în calitate de deținător și operator tehnico-tehnologic al unității centrale de date al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Achizițiilor Publice” (MTender), este responsabil pentru mentenanța unității menționate, întreținerea și dezvoltarea portalului guvernamental unic de acces online, precum și integrarea cu resursele informaționale de stat și cu serviciile electronice guvernamentale relevante și disponibile în Republica Moldova. Instituția dispune de un efectiv-limită în număr de 479 de unități, dintre care 424 poziții sunt ocupate, iar 18 persoane sunt implicate în activitățile legate de sistemul electronic de achiziții.

5.2. Planuri de viitor

5.2.1. Planuri legislative

Transpunerea completă a *acquis*-ului UE în domeniul achizițiilor publice constituie o prioritate strategică pentru Republica Moldova, având ca obiectiv principal crearea unui cadru normativ armonizat cu standardele europene. Acest proces este esențial pentru garantarea transparenței, competitivității și eficienței în utilizarea resurselor publice.

Prin implementarea măsurilor legislative propuse, se urmărește alinierea totală la normele UE, contribuind astfel la atingerea obiectivelor generale de integrare europeană ale țării. Aceste demersuri sunt în concordanță cu recomandările formulate în Avizul Comisiei Europene privind candidatura Republicii Moldova pentru aderare, precum și cu concluziile din Rapoartele anuale ale Comisiei Europene. Totodată, ele reflectă angajamentele asumate prin Acordul de Asociere și Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (AA/DCFTA).

Recomandările se axează pe necesitatea continuării procesului de armonizare a cadrului normativ național cu *acquis*-ul UE în domeniul achizițiilor publice, subliniind importanța actualizării și completării legislației naționale, în special a celei secundare, pentru a garanta conformitatea deplină cu normele și standardele europene. În paralel, se pune un accent semnificativ pe dezvoltarea unui nou sistem electronic integrat al achizițiilor publice, care să acopere toate etapele procesului (planificare, derularea procedurii, atribuire, managementul contractului – amendamente). Un astfel de sistem electronic va contribui la sporirea transparenței, reducerea riscurilor de corupție și facilitarea accesului părților interesate la procedurile de achiziții publice, garantând astfel o utilizare mai eficientă și responsabilă a resurselor publice. Calendarul măsurilor prevede finalizarea revizuirii legislației naționale până la sfârșitul anului 2026, iar dezvoltarea și implementarea sistemului electronic de achiziții, în conformitate cu reglementările naționale și europene este planificată să fie încheiată până la finele anului 2027. Aceste acțiuni vor sprijini consolidarea procesului de reformă în domeniul achizițiilor publice și vor contribui la crearea unui mediu operațional modern, eficient și aliniat la standardele europene.

Pentru atingerea acestui obiectiv, Republica Moldova se angajează să transpună și să implementeze următoarele directive și acte normative europene relevante:

- **Directiva 2014/24/UE** privind achizițiile publice, ce reglementează procedurile clasice de achiziții;

- **Directiva 2014/25/UE** privind achizițiile publice în sectoarele utilităților (apă, energie, transporturi și servicii poștale);
- **Directiva 2014/23/UE** privind atribuirea contractelor de concesiune;
- **Directivile 89/665/CEE și 92/13/CEE** privind căile de atac în domeniul achizițiilor clasice și achizițiilor în sectoarele utilităților, care stabilesc mecanisme pentru contestarea procedurilor de atribuire;
- **Directiva 2009/81/CE** privind coordonarea procedurilor de achiziție în domeniul apărării și securității, care reglementează achizițiile sensibile din aceste domenii, cu accent pe transparență și protecția intereselor naționale.
- Alte acte normative conexe, inclusiv regulamentele referitoare la utilizarea instrumentelor electronice în achizițiile publice.

Aceste măsuri vor asigura implementarea unui sistem modern și sustenabil de achiziții publice, în linie cu standardele Uniunii Europene, sprijinind astfel parcursul european al Republicii Moldova.

5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Comisia Europeană, în rapoartele sale, a subliniat importanța dezvoltării unui sistem electronic eficient și a consolidării capacității de gestionare a proceselor de achiziții publice. Printre priorități se numără certificarea funcționarilor implicați și instruirea autorităților contractante, fiind accentuată necesitatea profesionalizării domeniului achizițiilor publice pentru a îmbunătăți eficiența și performanța sistemului.

Pentru a răspunde acestor recomandări și a se alinia standardelor europene, Republica Moldova a elaborat un set cuprinzător de măsuri strategice, menite să sprijine atât dezvoltarea instituțională, cât și îmbunătățirea proceselor de achiziții publice:

1. **Dezvoltarea unui sistem electronic integrat și unificat pentru achiziții publice**, care să acopere întregul ciclu al procesului de achiziții în conformitate cu bunele practici ale Uniunii Europene. Acest sistem ar urma să simplifice și să digitalizeze fiecare etapă, de la planificare și publicarea anunțurilor până la atribuire, gestionarea contractelor și monitorizare, contribuind astfel la creșterea transparenței, eficienței și integrității procesului de achiziții publice.
2. **Certificarea și formarea profesională a specialiștilor în achiziții publice**. Se planifică lansarea unui program de certificare dedicat specialiștilor în achiziții publice, având ca obiectiv consolidarea cunoștințelor și competențelor necesare pentru desfășurarea eficientă a procedurilor de achiziție. Programul va include cursuri de formare inițială și perfecționare continuă, pentru autoritățile contractante, axate pe legislație, bunele practici internaționale și utilizarea instrumentelor moderne.
3. **Consolidarea mecanismelor de monitorizare și asistență** prin dezvoltarea unui cadru robust pentru supravegherea conformității proceselor de achiziție cu reglementările naționale, precum și implementarea unui sistem eficient de monitorizare a contractelor, pentru a asigura respectarea standardelor de calitate și transparența în utilizarea resurselor publice.
4. **Centralizarea și eficientizarea achizițiilor publice prin** crearea și consolidarea autorităților centrale de achiziții, atât la nivel central, cât și local, pentru principalele categorii de bunuri, servicii și lucrări. Acest demers urmărește maximizarea economiilor, asigurarea transparenței și îmbunătățirea controlului asupra cheltuielilor publice.
5. **Elaborarea ghidurilor și instrucțiunilor practice** menite să sprijine autoritățile contractante în procesul de pregătire a documentației de atribuire, precum și în atribuirea/ executarea contractelor, inclusiv și orientări specifice pentru integrarea aspectelor sociale, de mediu, de inovare și de performanță, cu scopul de a încorpora sustenabilitatea în achizițiile publice.

Aceste acțiuni vor permite Republicii Moldova să răspundă cerințelor europene, să îmbunătățească performanța achizițiilor publice și să asigure utilizarea eficientă și transparentă a fondurilor publice.

5.3.Aspecte financiare

Pentru a asigura transpunerea *acquis*-ului *UE* în domeniul achizițiilor publice, Ministerul Finanțelor a identificat necesități financiare pentru mai multe domenii prioritare. Printre acestea se numără elaborarea cadrului normativ, care presupune actualizarea legislației naționale în conformitate cu directivele europene, prin elaborarea unor noi acte normative și ajustarea celor existente. Totodată, consolidarea capacităților administrative reprezintă un element esențial, ce implică investiții în formarea profesională a specialiștilor din domeniu, prin programe de instruire, seminare și certificare, precum și în dotarea instituțiilor publice cu infrastructură și echipamente. Un alt aspect prioritar îl constituie implementarea unor instrumente operaționale avansate, care vizează dezvoltarea și modernizarea soluțiilor digitale și a platformelor electronice pentru achiziții publice. Aceste eforturi urmăresc conformarea la standardele europene și asigurarea unei interoperabilități eficiente între sistemele relevante.

Estimarea costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative indică un necesar financiar de 3 886,69 mii lei pentru anul 2025 și 990,9 mii lei pentru anul 2026, aceste sume urmând să fie acoperite din alocațiile bugetului de stat și asistență externă.

Costurile estimate pentru implementarea *acquis*-ului comunitar și consolidarea capacităților administrative se prezintă ca fiind semnificative, însumând 104 911,00 mii lei. Dintre acestea, 60 367,5 mii lei sunt preconizate a fi acoperite din asistență externă, 11 057,48 mii lei din alocațiile bugetului de stat, iar suma de 33 486,02 mii lei rămâne neacoperită.

CAPITOLUL 18: STATISTICI

Introducere

Conform Raportului de progres al Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova prezintă un **anumit nivel de pregătire** în domeniul Statisticii, fiind constatată o creștere a performanței în ceea ce privește implementarea recomandărilor Comisiei Europene. În perioada de raportare 2023 au fost înregistrate **progrese bune** (cu o creștere a performanței cu 2 calificative), în special prin realizarea recensământului populației și locuințelor (RPL) 2024 și prin consolidarea capacităților instituționale. Transmiterea datelor către Eurostat rămâne limitată, dar cu o tendință ascendentă clară.

Acquis-ul Uniunii Europene în domeniul statisticii care stabilește cadrul pentru producerea datelor statistice europene este detaliat în [Compendiul Cerințelor Statistice](#), actualizat anual, ultima ediție fiind cea din anul 2024. Structura aferentă domeniilor statistice specifice conform Compendiului menționat este prezentată în **Anexa 1**.

În procesul de pregătire pentru reuniunea de screening bilateral al Republicii Moldova cu Comisia Europeană desfășurată în perioada 13-14 noiembrie 2024, la Luxemburg, au fost examinate **436** de acte UE, dintre care:

- 1) **396 de acte UE obligatorii**, inclusiv:
 - **333** Regulamente UE;
 - **23** Directive UE;
 - **40** Decizii UE.
- 2) **40 de alte acte ale UE** (rezoluții, recomandări, comunicări, ghiduri și alte tipuri de acte).

Cu referire la **gradul de transpunere în legislația națională a actelor UE obligatorii**, la această etapă avem:

- **24** acte transpuse total;
- **109** acte transpuse parțial;
- **263** acte netranspuse (dintre care 48 de acte abrogate și 124 de acte irelevante pentru a fi transpuse).

Cu referire la gradul de implementare în legislația națională a **actelor UE care nu se referă la cele obligatorii** (*Recomandări, Avize, Comunicări, Rezoluții, Ghiduri, etc.*), menționăm că la această etapă avem:

- **3 acte** aliniate total (*European Statistics Code of Practice, Quality Assurance Framework of the European Statistical System, Quality declaration of the European statistical system*);
- **10 acte** aliniate parțial (*2 Comunicate, 2 Rezoluții, 2 Recomandări, 1 Strategie, 2 Acorduri, 1 Document de lucru*);
- **27 acte** nealinate (*8 Comunicate, 7 Rezoluții, 1 Strategie, 2 Rapoarte, 6 Acorduri, 1 Plan de acțiuni, 1 Program, 1 Concluzie*).

Situația privind planificarea acțiunilor de transpunere al actelor UE în legislația națională și a acțiunilor de implementare în legislația națională, inclusiv a altor acte adoptate la nivel UE, de îndeplinire a cerințelor de aderare la UE, conform Programului Național de Aderare (PNA) 2025-2029, este prezentată în **Tabelul 1** de mai jos:

***Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Capitolul 18 (nr. Celex)***

32013R0557	32008R1099	32007R0862	32005R1552	32004R0138	32020R0258	32020R1546
32008R0451	32010R0715	32013R1260	32006R0198	32008R0762	32020R1721	32024R2522
32014R1209	32011L0036	32008R0763	32022R2294	32018R0643	32021R0466	32023R1470
32006R1893	32012L0027	32008R0453	32008R1338	32011R0692	32021R2052	32019R2152
32002R0029	32013L0040	32009R0019	32023R0126	32019R2181	32022R0029	32011R0691
31989L0391	32016R1952	32019R1700	32022R2094	32020R0256	32022R2498	32022R2379
31990R3037	32016R2032	32019R2240	32007R0458	32020R0257	32023R0212	32023R2745
32022R2552	32017R0543	31999R0530	32009R0221	32000R1916	32008R0010	32018R1091
32003R1192	32017R2169	32003R0450	32010R0849	32021R0859	32011R0263	52016SC0390
32023R2364	32015R1557	32016R0792	32023H0397	32005R1445	32024R0264	
32007R1304	32013R0549	32008R0452	32024R2914	32024R0297	32024L1385	
32019R0803	32009R0223	32013R0912	32019R1130	32023R2529	32021R0861	
32020R1569	32021R0690	32013R0317	32003R1059	32021R1901	32019R0516	
32018R0848	32020R1148	32020R1197	32023R0137	32014R0431	32023R1537	
32018R0974	32013H1204(01)	2003R1216	32015R2174	32022G1207(01)	52005XG0303(01)	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Statisticile de înaltă calitate sunt esențiale pentru un proces decizional fundamentat, contribuind la dezvoltarea unei societăți bine informate și la consolidarea democrației și prosperității în Republica Moldova. Capitolul 18 „Statistici”, a cărei instituție coordonatoare este Biroul Național de Statistică (BNS),

este unul dintre capitolele fundamentale, de importanță crucială pentru a asigura calitatea și comparabilitatea datelor statistice la nivelul UE.

Organizarea și funcționarea sistemului statistic național este reglementată de Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale (LOS). Acesta se bazează pe principiile fundamentale ale statisticilor oficiale (FPOS) și pe Codul de bune practici al statisticilor europene (ESCoP) ce reprezintă fundamentul cadrului juridic, instituțional și operațional de producție și diseminare statistică. Această lege transpune în mare măsură în legislația națională prevederile Regulamentului (UE) nr. [223/2009](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind Sistemul Statistic European.

În conformitate cu articolul 6 din LOS, **Sistemul Statistic Național (SSN)** este format din următoarele instituții:

- a) Biroul Național de Statistică (BNS);
- b) Banca Națională a Moldovei (BNM);
- c) alți producători de statistici oficiale (APSO).

Conform Legii cu privire la statistica oficială, **BNS** este autoritatea centrală în domeniul statisticilor oficiale din Republica Moldova. Este o autoritate administrativă independentă din punct de vedere instituțional și profesional, înființată de Guvern pentru coordonarea SSN, dezvoltarea și producerea de statistici oficiale.

BNM elaborează și produce statistici oficiale în domeniul său de competență în conformitate cu Legea nr. [548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei și LOS nr. 93/2017.

Alți producători de statistici oficiale (APSO) sunt alte autorități naționale care:

- au statutul de instituție sau autoritate publică; sunt responsabile de elaborarea și producerea informațiilor statistice, aceste responsabilități fiind specificate printr-un act juridic;
- au capacitatea de a colecta, prelucra, sistematiza, centraliza, analiza, estima și disemina statistici în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticilor oficiale.

Certificarea **APSO** se face de către BNS în conformitate cu **Regulamentul privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale** aprobat prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. [51/2022](#).

Structura și reglementarea organizării și funcționării BNS este aprobată de Guvern prin Hotărârea de Guvern nr. [935/2018](#) privind organizarea și funcționarea BNS.

Programul anual de lucrări statistice (PLS) listează producătorii și furnizorii de date pentru producerea și diseminarea statisticilor oficiale. PLS 2025, în afară de BNS și BNM, include 34 de instituții care sunt producători și furnizori de date pentru producerea și diseminarea statistică pe domenii.

În conformitate cu articolul 11 din LOS, **PLS** este un document de politică sectorială și instrumentul de bază prin care autoritatea de statistică centrală și alți producători de statistici oficiale produc informații statistice oficiale cu scopul de a furniza utilizatorilor informațiile statistice necesare. Elaborarea PLS se realizează în consultare cu principalele părți interesate fiind supusă aprobării de Guvern și conține (i) lista anchetelor statistice și a activităților desfășurate de BNS și de alți producători de statistici oficiale; (ii) lista lucrărilor executate și a informațiilor furnizate de alte instituții (inclusiv de deținătorii de surse administrative), în scopul elaborării și diseminării statisticilor oficiale și (iii) nivelul de dezagregare, periodicitatea și termenele.

Prioritățile ce țin de dezvoltarea instituțională a SSN includ obiective strategice: **Planuri de viitor ce țin de Capitolul 18 “Statistici”**.

- Transpunerea *acquis*-ului UE privind statisticile oficiale în legislația națională a Republicii Moldova, până la finele anului 2027;
- Continuarea alinierii datelor sectoriale la standardele UE pentru a consolida comparabilitatea prin îmbunătățirea utilizării atât a datelor administrative, cât și a celor private;
- Integrarea accelerată prin participarea în calitate de observatori la grupurile de lucru relevante la nivel de experți. Acest angajament va asigura faptul că vom rămâne la curent cu evoluțiile UE și va facilita alinierea la *acquis*-ul statistic;
- Implementarea standardelor de transmitere a datelor către Eurostat;
- Extinderea furnizării datelor și metadatelor statistice prin intermediul platformei EDAMIS pe domenii statistice;
- Consolidarea capacității administrative în cadrul SSN, ținând cont de nivelul de complexitate al sarcinilor, de competențele și abilitățile necesare personalului statistic dar și suplinirea posturilor vacante;
- Identificarea nevoilor altor noi potențiali producători de statistici oficiale (APSO) în vederea consolidării capacităților acestora de a se conforma Codului de bune practici al statisticilor europene (ESCoP) și a Compendiului cerințelor statistice (prin elaborarea foilor de parcurs);
- Evaluarea conformității surselor de date administrative (SDA) și a surselor de date private cu cerințele statistice, până la sfârșitul anului 2026;
- Realizarea evaluării globale (Peer-review) a producătorilor de statistici oficiale din perspectiva conformității cu cerințele Codului de bune practici al statisticilor europene (ESCoP).

18.1. CADRUL JURIDIC DE BAZĂ ȘI CAPACITĂȚILE INSTITUȚIONALE ALE SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL (SSN)

18.1.1. Prezentare generală a situației

18.1.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legal de bază privind activitatea statisticii oficiale este constituit de:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. [897](#) din 23.12.2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025.

Cadrul legislativ național privind statisticile oficiale include un set de documente strategice și programe:

3. Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 (la capitolul 18 Statistici), aprobat prin HG nr. [829/2023](#);
4. Strategia de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2030 aprobată prin HG nr. [954/2022](#);
5. Programul de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026 aprobat prin HG nr. [503/2023](#), care vine în completarea Strategiei.

Acestea prevăd Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030 și Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026, care vine în completarea strategiei, prezintă 4 obiective principale:

Obiectivul 1 (dezvoltare instituțională). Consolidarea capacității instituționale a membrilor sistemului statistic național (SSN) de a produce date statistice relevante, accesibile și interoperabile, reglementate de standarde și bazate pe inovare;

Obiectivul 2 (guvernanță și conducere). SSN consolidat prin sisteme de bună guvernanță, un cadru juridic și de reglementare comun, practici de protecție a vieții private și a datelor pentru a asigura

transparența și accesibilitatea datelor de interes public, pentru a spori încrederea publicului și utilizarea datelor;

Obiectivul 3 (producerea de date). Date de înaltă calitate (în timp util, relevante, fiabile, comparabile la nivel internațional) produse pentru a informa societatea și a sprijini un proces decizional eficace, bazat pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și la o societate favorabilă incluziunii;

Obiectivul 4 (utilizare și analiză/ cerere de date). Consolidarea culturii statistice în societate pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficace și să furnizeze serviciile și resursele de care are nevoie populația, inclusiv pentru redresarea în urma crizei, precum și pentru a oferi publicului larg oportunități de a înțelege mai bine statisticile și de a trage la răspundere autoritățile, într-un mod durabil.

18.1.1.2. Cadrul administrativ

În *Anexa 2* sunt prezentate instituțiile care contribuie la realizarea PLS pentru 2025 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. [897](#) din 23.12.2024 și responsabilitățile acestora.

18.1.2. Planuri de viitor

18.1.2.1. Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar privind consolidarea cadrului juridic de bază și capacitățile instituționale ale sistemului statistic național, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea structurii metadatelor în format Structura Unică Integrată a Metadatelor (SIMS);

18.1.2.2. Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea activităților privind consolidarea cadrului juridic de bază și a capacităților instituționale ale sistemului statistic național, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea centrului de formare continuă în domeniul statisticii oficiale, inovațiilor și utilizării datelor în vederea dezvoltării profesionale și a abilitării cu capacități de inovare și know-how pentru statisticile oficiale naționale;
- Dezvoltarea capacităților personalului din cadrul sistemului statistic național;
- Crearea grupurilor de lucru permanente pe domenii statistice, care să cuprindă BNS și alte instituții implicate în producerea și diseminarea statisticilor; semnarea Memorandumurilor de înțelegere cu responsabilități specifice ale părților;
- Dezvoltarea Sistemului informațional integrat în statistică (SIIS) al BNS în vederea modernizării infrastructurii tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC);
- Documentarea proceselor statistice pentru cercetările statistice conform standardelor GSBPM.

18.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE conform Programului Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind cadrul juridic și capacitățile instituționale sunt prezentate în **Tabelul 2**.

Tabelul 2. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind cadrul juridic și capacitățile instituționale

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
42820,7	8303,3	326,0	UNECE (Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa)	34191,5

18.2. STATISTICI DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

18.2.1. Populația

Subcapitol 18.2.1.1. Statistica demografică și migrația internațională

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile demografice și cele privind migrația internațională include:

1. Legea nr. [231/2022](#) privind recensământul populației și al locuințelor;
2. Legea nr. [200/2010](#) privind regimul străinilor în Republica Moldova;
3. Legea nr. [270/2008](#) privind azilul în Republica Moldova;
4. HG nr. [604/2022](#) privind aprobarea Conceptului de sistem informatic „Statistici demografice și sociale”;
5. Metodologia de estimare a numărului populației cu reședință obișnuită, aprobată prin Ordinul BNS nr. [34/2022](#);
6. Ordinul BNS nr. [29/2024](#) privind aprobarea Metodologiei de enumerare și prelucrare a datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2024;
7. Ordinul BNS nr. [21/2024](#) privind aprobarea chestionarelor de colectare a datelor recensământului populației și locuințelor din anul 2024.

Legislația UE relevantă pentru statisticile privind statistica demografică și migrația internațională, include 4 regulamente: nr. [862/2007](#), nr. [351/2010](#), nr. [1260/2013](#), nr. [205/2014](#) – toate fiind transpuse parțial în legislația națională în domeniu – în special prin Legea nr. [270/2008](#) privind azilul și HG nr. [604/2022](#) privind aprobarea Conceptului de sistem informațional „Statistici demografice și sociale”.

Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de producerea, compilarea și diseminarea statisticilor demografice și privind migrația internațională este BNS, Direcția statistica populației și migrației (DSPM), vezi **Tabelul 3**.

Tabelul 3. Capacități administrative ale BNS: DSPM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	4	1

Datele privind migrația internațională a populației sunt în prezent compilate pe baza surselor de date administrative deținute de următoarele instituții de stat: Agenția Servicii Publice (ASP), Poliția de Frontieră (PF) și Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI), care fac schimb de informații cu BNS în temeiul acordurilor bilaterale privind schimbul de date.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic demografic și migrației internaționale vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea metodologiei privind migrația internațională în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului;
- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea metodologiei privind statistica populației și mișcării naturale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1260/2013.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic demografic și migrației internaționale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica migrației internaționale;
- Crearea Registrului statistic al populației în baza Sistemului Informațional “Statistica populației și migrației” și a altor module ale Sistemului informațional “Statistici demografice și sociale”;
- Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica populației și mișcării naturale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE conform Programului Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 “Statistici” privind domeniul statistica demografică și migrația internațională sunt prezentate în **Tabelul 4**.

Tabelul 4. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica demografică și migrația internațională

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

10257,0	629,0	2845,0	Fondul Parteneriatului pentru Dezvoltare India-ONU, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație	6783,0

Subcapitol 18.2.1.2. Recensământul populației și al locuințelor

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind recensământul populației și al locuințelor include:

1. Legea nr. [231/2022](#) privind Recensământul Populației și Locuințelor;
2. Hotărârea de Guvern nr. [604/2022](#) cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”;
3. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2024;
4. Hotărârea de Guvern nr. [69/2024](#) privind data de referință și perioada de colectare a datelor recensământului populației și locuințelor în anul 2024;
5. Hotărârea de Guvern nr. [951/2022](#) privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor în Republica Moldova în anul 2024;
6. Ordinul BNS nr. [34/2022](#) privind aprobarea Metodologiei de estimare a numărului populației cu reședință obișnuită;
7. Ordinul BNS nr. [29/2024](#) privind metodologia de enumerare și prelucrare a datelor RPL 2024;
8. Ordinul BNS nr. [21/2024](#) privind aprobarea chestionarelor pentru colectarea datelor recensământului populației și locuințelor din 2024;
9. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [69/2023](#) privind aprobarea Strategiei de comunicare și promovare pentru Recensământul populației și al locuințelor 2024;

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind recensământul populației și al locuințelor, include 5 regulamente ale UE, dintre care 4 regulamente sunt transpuse parțial prin legislația națională specifică: Regulamentul (CE) nr. [763/2008](#), Regulamentul (UE) [2017/712](#), Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2017/881](#), Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2018/1799](#) și Regulamentul (UE) [2017/543](#) care e transpus total.

Cadrul administrativ

În conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Legea nr. [231/2022](#) privind recensământul populației și al locuințelor, BNS este responsabil de pregătirea, desfășurarea, monitorizarea și diseminarea rezultatelor recensământului. Direcția recensăminte (DR) a BNS este responsabilă de organizarea recensămintelor populației, locuințelor și recensământului general agricol, a se vedea **Tabelul 5**.

Tabelul 5. Capacități administrative ale BNS: DR

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	5	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru alinierea integrală la legislația UE a domeniului statistic privind recensământul populației și al locuințelor vor fi operate amendamente la Legea nr. 231/2022 privind Recensământul Populației și Locuințelor.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind recensământul populației și al locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Prelucrarea datelor recensământului populației și al locuințelor (RPL) 2024 și diseminarea acestora;
- Transmiterea către Eurostat a metadatelor și datelor Recensământului populației și al locuințelor 2024;
- Diseminarea și transmiterea la Eurostat a tematicilor selectate ale Recensământului populației și locuințelor din 2024 geocodate la nivel de griduri de 1 km²;
- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a Raportului de calitate cu privire la Recensământul populației și locuințelor din 2024.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind recensământul populației și al locuințelor (RPL) sunt prezentate în **Tabelul 6**.

Tabelul 6. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind RPL 2024

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
19151,04	9147,94	8077,3	Uniunea Europeană, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație	1925,8

Subcapitol 18.2.1.3 Statistici privind azilul și migrația gestionată

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă a statisticilor privind azilul și migrația gestionată include:

1. Legea nr. [200/2010](#) privind regimul străinilor în Republica Moldova;

2. Legea nr. [270/2008](#) privind azilul în Republica Moldova;
3. Legea nr. [215/2011](#) cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;
4. Legea nr. [269/1994](#) privind ieșirea și intrarea în Republica Moldova;
5. Legea nr. [257/2013](#) privind resortisanții țărilor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova;
6. Legea Republicii Moldova nr. [100/2001](#) privind actele de stare civilă;
7. Legea nr. [273/1994](#) privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;
8. Legea nr. [93/2017](#) cu privire la statistica oficială (LOS);
9. HG nr. [979/2023](#) cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2024;
10. Decizia nr. [808/2022](#) cu privire la aprobarea Programului privind gestionare a fluxului migrațional, azilul și integrării străinilor pentru anii 2022-2025;
11. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. [218/2008](#) (art. 333);
12. Decizia nr. [618/2023](#) cu privire la aprobarea conceptului „Sistemului Informațional Migrație”.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind azilul și migrația include 3 regulamente: nr. [862/2007](#), nr. [216/2010](#), nr. [2020/851](#) – toate fiind transpuse parțial în legislația națională.

Cadrul administrativ

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) este responsabil de colectarea datelor privind fluxurile de migrație înregistrate, solicitanții de azil, repatriații etc. În cadrul IGM există câteva Direcții care păstrează înregistrări de date: Direcția supravegherii regimului de ședere, Direcția pentru azil și apatridie, Direcția admisie și documentare, inclusiv Admisie și reglementare a șederii.

De asemenea, Secția analiza riscurilor și rapoarte analitice (SARRA) din cadrul IGM, colectează date pentru elaborarea Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova (o dată la trei ani) și Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova a Compendiului statistic (anual).

Tabelul 7. Capacități administrative ale IGM: SARRA

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
3	3	0

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statisticilor privind azilul și migrația gestionată va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de producere a statisticilor privind migrația și azilul.

Alte acțiuni de transpunere ale actelor UE vor fi realizate la Capitolul 24 ”Justiție, libertate și securitate” conform solicitării Ministerului Afacerilor Interne (scrisoarea nr. 14/4862 din 13.12.2024).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea statisticilor privind azilul și migrația gestionată, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a datelor, metadatelor și a Raportului de calitate cu privire la statistica migrației și protecției internaționale;
- Producerea statisticilor migrației și protecției internaționale privind categoriile de motive pentru eliberarea permiselor de ședere;
- Dezvoltarea Sistemului Informațional IGM pentru generarea datelor statistice.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 “Statistici” privind azilul și migrația gestionată, sunt prezentate în **Tabelul 8**.

Tabelul 8. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul privind azilul și migrația gestionată.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
10165,0	165,0	-	-	10000,0

18.2.2 Forța de muncă și Costul forței de muncă

Subcapitol 18.2.2.1. Ocuparea forței de muncă și șomajul

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile ce țin de ocuparea forței de muncă și șomajul include:

1. Legea nr. [186/2011](#) pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii (acceptarea articolelor 7-13 și a articolului 14 punctul(1));
2. Ordinul Biroului Național de Statistică (BNS) nr. [84/2024](#) privind aprobarea Metodologiei Anchetei asupra forței de muncă în gospodării;
3. Ordinul BNS nr. [89/2023](#) privind aprobarea chestionarelor AFM;
4. Ordinul BNS nr. [45/2021](#) privind aprobarea chestionarului și a instrucțiunilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor ce țin de ocuparea forței de muncă și șomajul sunt: Regulamentul (CE) nr. [1022/2009](#) (Acțiuni de transpunere a Regulamentului sunt incluse la Capitolul 2 ”Libera circulație a lucrătorilor”); Regulamentul Delegat (UE) [2019/1755](#); Regulamentul (UE) nr. [317/2013](#); Regulamentul (CE) nr. [453/2008](#); Regulamentul (CE) nr. [1062/2008](#); Regulamentul (CE) nr. [19/2009](#); Regulamentul (UE) [2019/1700](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/2240](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/2181](#); Regulamentul delegat (UE) [2020/256](#); Regulamentul delegat (UE) [2020/257](#).

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de elaborarea, producerea și diseminarea statisticilor privind forța de muncă este Direcția de statistică forței de muncă (DSFM) din cadrul BNS. Subdiviziunea responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor privind câștigurile salariale, costul muncii și locurile de muncă vacante este Direcția statistică pieței muncii (DSPM).

În afară de DSFM și alte Direcții din cadrul BNS sunt implicate în producerea datelor cu privire la forța de muncă și piața muncii: Direcția generală metode și inovații statistice (proiectarea eșantioanelor și calcularea coeficienților de extindere); Direcția proiectare aplicații și Direcția colectarea datelor în gospodării (coordonarea rețelei de interviu), subdiviziunile teritoriale de statistică. Activitatea de teren este asigurată de 130 de operatori de interviu, 26 de supervizori (din cadrul centrelor regionale de statistică) care sunt implicați în diferite cercetări statistice privind gospodăriile casnice.

Tabelul 9. Capacități administrative ale BNS: DSFM și DSPM

Direcția de statistică a forței de muncă (DSFM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	6	0

Direcția de statistică a pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	6	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind ocuparea forței de muncă și a șomajului, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de ordin privind aprobarea Metodologiei și Instrumentarului privind Statistica locurilor de muncă vacante;
- proiect de ordin pentru aprobarea Metodologiei modificate și a Instrumentarului privind AFM.
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului modulului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2027 „Organizarea muncii și organizarea timpului de lucru” (LF8YE)”;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modulului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2028 „Accidente la locul de muncă și probleme de sănătate legate de locul de muncă” (LF8YE)”;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modulului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2029 „Situția migranților și a descendenților direcți ai acestora pe piața muncii” (LF8YA)

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind ocuparea forței de muncă și a șomajului vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea statisticilor privind Ancheta forței de muncă;
- Punerea în aplicare a unui nou cadru de eșantionare pentru cercetările statistice sociale în gospodării (pe baza datelor recensământului populației și locuințelor din 2024);
- Producerea statisticilor trimestriale privind locurile de muncă vacante.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE privind statisticile ce țin de ocuparea forței de muncă și șomaj în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE, planificate în Programul Național de Aderare 2025-2029 la Capitolul 18 „Statistici”, sunt prezentate în **Tabelul 10**.

Tabelul 10. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica ocupării forței de muncă și șomajului

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
11132,8	10046,6	-	-	1086,2

Subcapitol 18.2.2.2 Câștigurile salariale și costul forței de muncă

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile câștigurilor salariale și costul forței de muncă include:

1. Legea nr. [186/2011](#) pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii.

Ancheta privind costul forței de muncă

2. Ordinul BNS nr. [42/2018](#) cu privire la aprobarea Metodologiei anchetei anuale privind veniturile și costurile forței de muncă;
3. Ordinul BNS nr. [45/2021](#) privind aprobarea Chestionarului și a instrucțiunilor.

Ancheta trimestrială privind câștigurile salariale

4. Ordinul BNS nr. [22/2017](#) privind aprobarea Metodologiei anchetei trimestriale asupra câștigurilor salariale;
5. Ordinul BNS nr. [16/2024](#) privind aprobarea chestionarului și a instrucțiunilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind statisticile ce țin de câștigurile salariale și costul forței de muncă sunt: Regulamentul (UE) [2019/1700](#); Regulamentul (CE) nr. [530/1999](#); Regulamentul (CE) nr. [1726/1999](#); Regulamentul (CE) nr. [1916/2000](#); Regulamentul (CE) nr. [450/2003](#); Regulamentul (CE) nr. [1216/2003](#); Regulamentul (CE) nr. [698/2006](#); Regulamentul (CE) nr. [1022/2009](#) (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 2 “Libera circulație a lucrătorilor”).

Acte transpuse total: Regulamentul (CE) nr. [973/2007](#) al Comisiei din 20 august 2007 de modificare a anumitor regulamente CE privind domeniile statistice specifice de punere în aplicare a nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Revizia 2.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de elaborarea, producerea și diseminarea statisticilor privind câștigurile salariale și costul forței de muncă este Direcția de statistica pieței muncii (DSPM) din cadrul BNS.

În afară de DSPM, în cadrul BNS, alte Direcții implicate în producerea datelor statistice: Direcția generală metode și inovații statistice (proiectarea eșantioanelor și calcularea ponderilor); Direcția pentru proiectarea aplicațiilor informatice și Centrele regionale de statistică (colectează și verifică datele).

Tabelul 11. Capacități administrative ale BNS: DSPM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	6	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind câștigurile salariale și costul forței de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice Structura câștigurilor salariale;
- Metodologiei privind estimarea Indicelui Costului Forței de Muncă.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind câștigurile salariale și costul forței de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Estimarea Indicilor Costului Forței de Muncă;
- Implementarea Cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale";
- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a datelor și a Rapoartelor de calitate cu privire la Costul forței de muncă, Structura câștigurilor salariale și a Indicelui Costului Forței de Muncă.

Costuri

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE ce țin de câștigurile salariale și costul forței de muncă în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE, planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici”, sunt prezentate în **Tabelul 12.**

Tabelul 12. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica câștigurilor salariale și costul forței de muncă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2459,0	1336,2	-	-	1122,8

18.2.3. Educație și formare

Subcapitol 18.2.3.1 Educație

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind educația - formarea include:

1. Codul educației nr. [152/2014](#) al Republicii Moldova;
2. Hotărârea de Guvern nr. [601/2020](#) cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de management în educație;
3. Hotărârea de Guvern nr. [114/2023](#) privind aprobarea Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”;
4. Hotărârea de Guvern nr. [199/2013](#) privind aprobarea Nomenclatorului specialităților științifice;
5. Hotărârea de Guvern nr. [853/2015](#) privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postliceal și postliceal nonterțiar, actualizat prin HG nr. 293/2024;
6. Hotărârea de Guvern nr. [425/2015](#) privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, actualizată prin HG nr. 294/2015;
7. Hotărârea de Guvern nr. [412/2024](#) privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior;
8. Ordinul BNS nr. [60/2017](#) privind aprobarea chestionarelor privind activitatea instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar; activitatea instituțiilor de învățământ profesional tehnic postliceal; activitatea instituțiilor de învățământ superior la începutul anului de studii;
9. Ordinul BNS nr. [88/2017](#) privind aprobarea chestionarului referitor la studiile de doctorat;
10. Ordinul BNS nr. [63/2018](#) privind aprobarea chestionarului referitor la activitatea instituțiilor de educație timpurie;
11. Ordinul BNS nr. [30/2021](#) privind aprobarea chestionarului referitor la activitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar general la începutul anului de studiu; personalul angajat în instituțiile de învățământ primar și secundar general la începutul anului de studiu;
12. Ordinul BNS nr. [46/2018](#) privind Metodologia anchetei privind formarea profesională în întreprinderi;
13. Ordinul BNS nr. [45/2021](#) privind chestionarul și instrucțiunile privind formarea profesională în întreprinderi.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind educația - formarea, se referă la 2 Regulamente: Regulamentul (CE) nr. [452/2008](#) și Regulamentul (UE) nr. [912/2013](#).

Cadrul administrativ

BNS colectează date statistice pentru toate nivelurile de învățământ (de la ISCED 0 la ISCED 8), în mod exhaustiv, prin anchete statistice anuale care acoperă toate instituțiile de învățământ. Anchetele și instrucțiunile aferente sunt revizuite periodic și aprobate prin Ordinele BNS (ultima revizuire a anchetei în domeniul educației aprobată prin Ordinul BNS nr. [30/2021](#)).

Direcția statistică educației, științei și culturii (DSEȘC) este responsabilă pentru producerea, și diseminarea statisticilor privind educația. Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru producerea de statistici privind știința, cultura și sportul și, în viitor, pentru Ancheta educația adulților (AES).

Tabelul 13. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind educația, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea Metodologiei și a Instrumentarului pentru cercetările statistice privind educația formală;
- Revizuirea proiectului de ordin pentru aprobarea clasificării naționale a programelor educaționale și a domeniilor de educație și formare pentru a asigura conformitatea deplină cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED 2011 și ISCED - F 2013);

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind educația, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor statistice cu privire la educația formală.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind educația - formarea, sunt prezentate în **Tabelul 14**.

Tabelul 14. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistică privind educația - formarea

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1397,92	271,5	159,8	UNICEF	966,62

Subcapitol 18.2.3.2 Statistici privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții este listată la **Subcapitol 18.2.3.1 Educație - formare**.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții sunt: Regulamentul (CE) nr. 1552/2005; Regulamentul (CE) nr. [198/2006](#); Regulamentul (UE) nr. [822/2010](#); Regulamentul (UE) nr. [1153/2014](#).; Regulamentul (UE) [2019/1700](#); Regulamentul delegat (UE) [2021/859](#); Regulamentul (CE) nr. [452/2008](#).

Cadrul administrativ

Direcția statistică educației, științei și culturii (DSEȘC) din cadrul BNS este responsabilă pentru producerea, și diseminarea statisticilor privind educația, pe viitor și de implementarea Anchetei educația adulților (AES). Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru producerea de statistici privind știința, cultura și sportul. Direcția statistică pieței muncii (DSPM) este responsabilă de Cercetarea statistică *Formarea profesională continuă*.

Tabelul 15. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC și DSPM

Direcția statistică educației, științei și culturii (DSEȘC)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2
Direcția statistică pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	6	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice Educația adulților (Ancheta privind Educația Adulților);
- Metodologiei și Instrumentarului Cercetării în întreprinderi „Formarea profesională continuă”;
- Metodologiei și Instrumentarului Cercetării Formarea Profesională Continuă În întreprinderi;
- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice în gospodării "Educația adulților".

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea cercetării statistice în gospodăriile casnice „Educația Adulților” (AES);
- Implementarea cercetării statistice în întreprinderi „Formarea profesională continuă”.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, sunt prezentate în **Tabelul 16**.

Tabelul 16. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2747,9	1637,2	133,7	-	977,0

18.2.4. Sănătatea

Subcapitol 18.2.4.1 Sănătate publică

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind sănătatea publică include:

1. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
2. Hotărârea de Guvern nr. [503/2023](#) cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026;
3. Hotărârea de Guvern nr. [897/2024](#) cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025;
4. Ordinul Ministerului Sănătății nr. [1058/2024](#) cu privire la aprobarea formularelor statistice medicale anuale;
5. Ordinul Ministerului Sănătății nr. [1104/2024](#) cu privire la elaborarea și prezentarea rapoartelor statistice medicale anuale ale instituțiilor medico-sanitare pentru anul 2024”;
6. Hotărârea de Guvern nr. [387/2023](#) cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate «Sănătate 2030».

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind sănătatea include: Regulamentul (CE) nr. [1338/2008](#), Regulamentul (UE) nr. [2022/2294](#), Regulamentul (UE) nr. [2021/1901](#); Regulamentul (UE) nr. [328/2011](#); Regulamentul (UE) nr. [2019/1700](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [2019/2181](#); Regulamentul delegat (UE) nr. [2024/297](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/2529](#).

Cadrul administrativ

Direcția statistica a serviciilor sociale din cadrul BNS este subdiviziunea responsabilă de diseminarea datelor legate de sănătatea publică, preluate de la deținătorii surselor de date administrative, în conformitate cu calendarul de diseminare.

Tabelul 17. Capacități administrative ale BNS: DSSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Totodată, elaborarea și diseminarea statisticilor privind sănătatea publică intră în responsabilitatea următoarelor instituții:

Domeniul 1 - Asistență medicală

- Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) este autoritatea administrativă, aflată în subordinea Ministerului Sănătății, responsabilă de managementul și procesarea datelor statistice în domeniul ocrotirii sănătății. Unitatea dedicată din cadrul structurii ANSP este Direcția date statistice în sănătate (DDSS), având 16 funcții dedicate, din care 12 ocupate. ANSP colectează și analizează date administrative referitoare la unitățile de asistență medicală, resursele umane din domeniul sănătății, utilizarea asistenței medicale, cheltuielile și finanțarea asistenței medicale, precum și supravegherea bolilor și alți indicatori de sănătate publică. ANSP are rolul de a se asigura că datele privind sănătatea sunt înregistrate în mod sistematic și sunt accesibile pentru analiză.

Tabelul 18. Capacități administrative ale ANSP: Direcția date statistice în sănătate (DDSS)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
16	12	4

Domeniul 2 - Cheltuieli și finanțare în domeniul sănătății

Statisticile privind cheltuielile cu asistența medicală în Republica Moldova se bazează pe date agregate din surse de date administrative deținute de diferite instituții publice. Organizarea conturilor naționale de sănătate implică următoarea structură instituțională:

- Ministerul Sănătății (MS) gestionează dezvoltarea și implementarea sistemului de conturi naționale în sănătate. Secția Conturi naționale în sănătate a ANSP (4 funcții, dintre care 1 ocupată) este unitatea responsabilă de colectarea, prelucrarea și raportarea datelor privind cheltuielile pentru sănătate.

Tabelul 19. Capacități administrative ale MS: Secția conturi naționale în sănătate (SCNS)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	1	3

Alte instituții care contribuie la colectarea datelor în domeniu sunt Biroul Național de Statistică, Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) și Compania Națională de Asigurări Sociale (CNAS), care oferă date privind cheltuielile în gospodărie, privind asigurările medicale și finanțarea sectorului public. Ministerul Finanțelor (MF) oferă date cu privire la alocațiile bugetare și finanțarea publică în sistemului de sănătate.

Domeniul 3 - Cauzele decesului

În Republica Moldova, producerea statisticilor naționale privind cauzele de deces este un proces de colaborare care implică mai multe structuri instituționale:

- **Furnizorii de servicii medicale** – experții din domeniul medical sunt responsabili pentru certificarea inițială a cauzei decesului utilizând certificate medicale electronice de deces. Aceste certificate detaliază cauza decesului în conformitate cu sistemul de codificare al Clasificării Internaționale a Bolilor (ICD) stabilit de OMS. În prezent, Republica Moldova utilizează cea de-a 10-a versiune a CIM. Codificarea cauzelor de deces se face de către experții din domeniul medical, în consultare cu specialiștii ANSP, dacă este necesar. Sistemul de informații privind cauzele medicale de naștere și deces lansat în septembrie 2024 permite notificarea activă a evenimentului de deces către oficiul local de stare civilă din subordinea Agenției Serviciilor Publice.

- **Agenția Servicii Publice** – este responsabilă de înregistrarea evenimentelor vitale, inclusiv a deceselor. ASP se asigură că cauzele de deces, astfel cum sunt stabilite de profesioniștii din domeniul sănătății, sunt documentate și introduse în sistemul de înregistrare civilă.

- **Agenția Națională de Sănătate Publică** extrage seturi de date din eCMND, calculează indicatorii legați de mortalitate, publică și difuzează date privind mortalitatea. ANSP este, de asemenea, responsabilă pentru administrarea sistemului informatic privind fișele medicale de naștere și deces (eCMND), asigură comunicarea cu furnizorii de servicii medicale, împreună cu asistența tehnică pentru utilizatorii finali.

- **BNS** – aprobă și publică statisticile oficiale privind cauzele de deces prezentate de ANSP. Totodată, publică periodic rapoarte și seturi de date privind mortalitatea, inclusiv principalele cauze de deces.

- Instituții care au acces la datele din SI eCMND: ANSP, furnizori publici și privați de servicii medicale, Centrul de Medicină Legală, Agenția Servicii Publice, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Biroul Național de Statistică, Casa Națională de Asigurări Sociale.

Domeniul 4 - Starea de sănătate și factorii determinanți ai sănătății

- Direcția statistică nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS, este responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor din Cercetarea europeană privind sănătatea populației (EHIS), precum și de producerea și diseminarea *modulului Sănătate* (ILC3YB) cu întrebări legate de sănătate în EU-SILC;

Tabelul 20. Capacități administrative ale BNS: DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	7	2

- Direcția Statistică Forței de Muncă (DSFM) a BNS, este responsabilă de colectarea și producerea datelor în cadrul *variabilelor bienale* „Starea de sănătate și dizabilitatea” adăugate *Anchetei asupra forței de muncă*;

Tabelul 21. Capacități administrative ale BNS: DSFM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante

6	5	1

Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și structurile sale teritoriale, aflate în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale – colectează și produce date administrative privind persoanele certificate cu dizabilități.

Domeniul 5 – **Accidente de muncă și boli profesionale** – a se vedea *secțiunea* privind **sănătatea și securitatea la locul de muncă**.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind sănătatea publică, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Metodologiei și Instrumentarului privind Ancheta Forței de Muncă;
- Metodologiei Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS);
- Instrumentarului Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS);
- Metodologiei de elaborare și producere a statisticilor referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății;
- Instrumentarului (rapoartelor statistice și precizărilor metodologice) referitoare la echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind sănătatea publică, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale;
- Desfășurarea training-urilor în domeniul colectării, codificării și raportării datelor în SI eCMND și analiza indicatorilor statistici pe cauze de deces;
- Producerea și diseminarea statisticilor privind cauzele de deces;
- Transmiterea către Eurostat a datelor și metadatelor privind cauzele de deces;
- Producerea și diseminarea de statistici referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății;
- Implementarea Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 -2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind sănătatea publică, sunt prezentate în **Tabelul 22**.

Tabelul 22. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul sănătății publice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

8892,36	2350,0	866,5	-	5775,86

Subcapitol 18.2.4.2 Sănătatea și securitatea la locul de muncă

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind sănătatea și securitatea la locul de muncă include:

1. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1058/2024 cu privire la aprobarea formularelor statistice medicale anuale;

Statisticile privind Accidentele de muncă:

2. Legea nr. [186/2008](#) privind securitatea și sănătatea în muncă;
3. Hotărâre de Guvern (HG) nr. [1361/2005](#) pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă;
4. Ordinul Biroului Național de Statistică (BNS) nr. [45/2018](#) privind aprobarea formularului și precizărilor metodologice privind accidentele de muncă;

Statistica bolilor profesionale

5. HG nr. [1282/2016](#) pentru aprobarea Procedurii de investigare și diagnosticare a bolilor profesionale;
6. Ordinul Ministerului Sănătății nr. [828/2011](#) privind aprobarea formularului de dosar medical primar;
7. Ordinul Ministerului Sănătății nr. [97/2017](#) privind punerea în aplicare a HG nr. 1282/2016.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea pentru statisticile privind sănătatea și securitatea la locul de muncă sunt: Regulamentul (CE) nr. [1338/2008](#), Regulamentul (UE) nr. [349/2011](#) (Acțiunea de transpunere a Regulamentului va fi inclusă la cap.19); Regulamentul (UE) [2019/1700](#);

Cadrul administrativ

Direcția statistică pieței muncii (DSPM) din cadrul BNS este responsabilă de *statisticile privind accidentele de muncă*. Alte Direcții din cadrul BNS implicate sunt:

- Direcția generală metode și inovații statistice – eșantionare și ponderare;
- Centre regionale de statistică – colectarea și verificarea datelor;
- Direcția proiectare aplicații – dezvoltarea de software informatic.

Secția Sănătate ocupațională și siguranță chimică (sSOSC) deține Registrul de evidență a persoanelor cu boală (intoxicație) profesională.

Tabelul 23. Capacități administrative ale BNS: DSPM și DSFM

Direcția statistică pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	6	2

Direcția statistică forței de muncă (DSFM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	5	1

Inspectoratul de Stat al Muncii este responsabil pentru înregistrarea și cercetarea accidentelor de muncă.

În ceea ce privește *statisticile referitoare la bolile profesionale*, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) este responsabilă de monitorizarea și raportarea cazurilor de boli profesionale. Direcția pentru sănătate în muncă, securitate chimică și toxicologie (personal: 15 posturi, 11 angajați de facto) ține Registrul cazurilor nou depistate de boli profesionale. Direcția analizează, planifică și integrează serviciile și resursele în sănătate (DAPISRS) - analizează datele colectate. La moment Biroul Național de Statistică nu diseminează date cu privire la bolile profesionale în statistica oficială.

Tabelul 24. Capacități administrative ale ANSP: SOSC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	9	0

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind sănătatea și securitatea la locul de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea Instrumentarului modului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2028 „Accidente la locul de muncă și probleme de sănătate legate de locul de muncă” (LF8YE)”
- Modificarea Hotărârii de Guvern nr.1282/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală (intoxicație) profesională;
- Modificarea Ordinului MS nr. 828/ 2011 cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară;
- Elaborarea Proiect de Ordin pentru implementarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală profesională.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind sănătatea și securitatea la locul de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea datelor și metadatelor cu privire la accidentele de muncă și transmiterea acestora în adresa Eurostat;
- Producerea și diseminarea datelor privind cazurile recunoscute de boli profesionale și transmiterea acestora în adresa Eurostat.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 -2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind sănătatea și securitatea la locul de muncă sunt prezentate în **Tabelul 25**.

Tabelul 25. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind sănătatea și securitatea la locul de muncă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
526,54	456,4	-	-	70,0

18.2.5 Venituri și condiții de viață

Subcapitol 18.2.5.1 Cercetarea privind bugetele gospodăriilor casnice

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind statistica veniturilor și a condițiilor de viață include:

1. Hotărârea de Guvern nr. [471/2006](#) privind anchetele statistice în domeniul social pe gospodării;
2. Ordinul BNS nr. [82/2018](#) privind aprobarea instrumentarului CBGC;
3. Legea nr. [152/2012](#) privind minimul de subzistență;
4. Hotărârea Guvernului nr. [285/2013](#) pentru aprobarea Regulamentului privind calculul mărimii minimului de subzistență;
5. Hotărârea Guvernului nr. [851/2005](#) privind crearea sistemului de monitorizare și evaluare a sărăciei.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind statistica veniturilor și a condițiilor de viață sunt: Regulamentul (UE) [2019/1700](#); Regulamentul delegat (UE) [2023/126](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2022/2094](#);

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice (CBGC) este Direcția statistica nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS. DSNT cuprinde 9 unități, 7 persoane de facto (*a se vedea Tabelul 20*).

De asemenea, alte Direcții din cadrul BNS care susțin activitatea DSNT sunt:

- Direcția generală metode și inovații statistice – eșantionare și ponderare;
- Direcția proiectare aplicații – dezvoltarea de software informatic;
- Direcția colectarea datelor în gospodării (coordonarea rețelei de interviuatori, care include 130 de interviuatori și 26 de supraveghetori (în cadrul centrelor statistice regionale).

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind cercetarea privind bugetele gospodăriilor casnice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind cercetarea privind bugetele gospodăriilor casnice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), precum și transmiterea acestora la Eurostat.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice, sunt prezentate în **Tabelul 26**. *Subcapitol 18.2.4.2 Sănătatea și securitatea la locul de muncă.*

Tabelul 26. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1768,60	1576,00	192,60	Banca Mondială	-

Subcapitole: 18.2.5.2. Cercetări europene armonizate privind utilizarea timpului¹⁹

18.2.5.3 Venituri, incluziune socială și condițiile de trai

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind venituri, incluziune socială și condiții de viață include:

1. Hotărârea de Guvern nr. [471/2006](#) privind anchetele statistice în domeniul social pe gospodării;

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind venituri și condiții de trai sunt: Regulamentul UE [2019/1700](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/2180](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/2181](#); Regulamentul delegat (UE) ale Comisiei: [2020/256](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/2242](#); Regulamentul delegat (UE) [2020/258](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE)

¹⁹ Eurostat planifică următoarea rundă a cercetării TUS pentru anul 2032.

[2020/1721](#); Regulamentul delegat (UE) [2021/466](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2021/2052](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2022/2498](#); Regulamentul delegat (UE) [2023/212](#).

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă cu dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor EU-SILC este Direcția statistică nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS.

- Direcția colectarea datelor în gospodării acordă suport în colectarea datelor și coordonarea rețelei de interviuatori, care include 130 de interviuatori și 26 de supraveghetori (în cadrul centrelor statistice regionale).

Tabelul 27. Capacități administrative ale BNS (privind EU-SILC): DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	7	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de trai, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC);

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de trai, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC);
- Punerea în aplicare a unui nou cadru de eșantionare pentru cercetările statistice sociale în gospodării (EMDOS-3) pe baza datelor Recensământului populației și locuințelor din 2024.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Planul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind venituri, incluziune socială și condiții de viață, sunt prezentate în **Tabelul 28**.

Tabelul 28. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistic privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de viață

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

4947,60	3028,04	192,6	-	1727,0

Subcapitol 18.2.5.4 Calitatea vieții

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind calitatea vieții include:

1. Ordinul BNS nr. 84/2024 privind aprobarea Metodologiei anchetei asupra forței de muncă;
2. Ordinul BNS nr. [82/2018](#) privind aprobarea instrumentarului HBS.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor referitoare la calitatea vieții este reprezentată de: Regulamentul UE [2019/1700](#); [Comunicarea](#) Comisiei către Consiliul și Parlamentul European - Dincolo de PIB: măsurarea progreselor într-o lume în schimbare.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea statisticii calității vieții este Direcția statistică nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS.

Tabelul 29. Capacități administrative ale BNS: DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	7	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu se prevăd acțiuni dedicate.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind calitatea vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind calitatea vieții.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la calitatea vieții, sunt prezentate în **Tabelul 30**.

Tabelul 30. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistică privind calitatea vieții

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
831,7	134,7	-	-	697,0

18.2.6 Protecția socială

Subcapitol 18.2.6.1 Protecția socială (SESPROS)

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind protecția socială include, în principal:

1. Codul muncii al Republicii Moldova nr. [154/2003](#);
2. Legea nr. [181/2014](#) privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală;
3. Legea nr. [489/1999](#) privind sistemul public de asigurări sociale;
4. Legea nr. [1585/1998](#) privind asigurarea obligatorie de asistență medicală;
5. Legea nr. [93/2017](#) cu privire la statistica oficială (LOS);
6. Hotărârea Guvernului nr. [897/2024](#) privind Programul de lucrări statistice;
7. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. [208/2015](#) privind clasificarea bugetară;
8. Legea nr. [156/1998](#) privind sistemul public de pensii;
9. Legea nr. [1544/1993](#) privind asigurarea pensiilor pentru militari și persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne;
10. Legea nr. [499/1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru anumite categorii de cetățeni;
11. Legea nr. [1591/2002](#) privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii, stabilite în sistemul public de asigurări sociale;
12. Legea nr. [289/2004](#) privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale;
13. Legea nr. [756/1999](#) privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale;
14. Legea nr. [156/2019](#) privind acordarea de indemnizații în caz de deces al unuia dintre soți;
15. Legea nr. [105/2018](#) privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj;
16. Legea nr. [909/1992](#) privind protecția socială a cetățenilor care au suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl;
17. Legea nr. [190/2003](#) cu privire la veterani;
18. Legea nr. [133/2008](#) privind asistența socială;
19. Legea nr. [123/1998](#) privind capitalizarea plăților periodice;
20. Legea nr. [315/2016](#) privind prestațiile sociale pentru copii;
21. Legea nr. [330/1999](#) privind cultura fizică și sportul;
22. Legea nr. [827/2000](#) privind fondul de susținere a populației;
23. Legea nr. [123/2010](#) privind serviciile sociale;
24. Legea nr. [198/2007](#) privind asistența juridică garantată de stat;
25. Hotărârea Guvernului nr. [1478/2002](#) privind alocațiile adresate familiilor cu copii;
26. Hotărârea Guvernului nr. [1245/2016](#) pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de stabilire, calcul și calcul al plății indemnizației pentru paternitate;
27. Hotărârea Guvernului nr. [334/2009](#) pentru aprobarea Regulamentului privind funcționarea taberelor de odihnă și întreținere a sănătății pentru copii și adolescenți;

28. Hotărârea Guvernului nr. [290/2010](#) pentru aprobarea Regulamentului privind prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balnear;
 29. Hotărârea Guvernului nr. [917/2014](#) pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calcularea și plata indemnizației de călătorie pentru sportivi de performanță;
 30. Hotărârea Guvernului nr. [78/1194](#) privind modul de calculare a vechimii în serviciu, de stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor pentru personalul militar, persoanele din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, colaboratorii Centrului Național Anticorupție și din sistemul penitenciar;
- Alte acte normative naționale cu privire la prestații sociale.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind protecția socială (ESSPROS), este: Regulamentul (CE) nr. [458/2007](#); Regulamentul (CE) nr. [1322/2007](#); Regulamentul (CE) nr. [10/2008](#); Regulamentul (UE) nr. [263/2011](#); Regulamentul (UE) nr. [110/2011](#).

Cadrul administrativ

Statisticile privind protecția socială se bazează, în principal, pe datele administrative furnizate de Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția pentru Gestionarea Serviciilor cu Specializare Înaltă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, care participă în cadrul Programului anual de lucrări statistice, aprobat de guvern și prin urmare, la producerea de statistici oficiale privind protecția socială. Printre acestea, principalul furnizor de date este Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS). CNAS generează date din sistemul informațional „Protecția Socială” care formează registrul persoanelor asigurate, inclusiv al beneficiarilor de drepturi sociale; stabilirea și plata pensiilor, a alocațiilor și a altor prestații sociale. În cadrul BNS, Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea domeniului protecția socială este Direcția statistică serviciilor sociale (DSSS).

Tabelul 31. Capacități administrative ale BNS: DSSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind protecția socială (SESPROS), vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea Instrumentarului cercetării Cheltuieli cu prestațiile sociale și veniturile instituțiilor non-profit, care deservește gospodăriile;
- Elaborarea Metodologiei Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind protecția socială (SESPROS), vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Compilarea și diseminarea statisticilor conform Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare a actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind protecția socială (ESSPROS) sunt prezentate în **Tabelul 32**.

Tabelul 32. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul privind statistica socială

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1487,0	643,0	-	-	844,0

18.2.7. Justiția și criminalitatea Subcapitol 18.2.7.1 Siguranță și criminalitate

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile referitoare la siguranță și criminalitate include:

Colectarea și producerea de statistici privind criminalitatea:

1. Legea nr. [93/2017](#) cu privire la statistica oficială (LOS);
2. Hotărârea Guvernului nr. [897/2024](#) privind Programul de lucrări statistice;
3. Legea nr. [216/2003](#) privind Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni;
4. Hotărârea Guvernului nr. [633/2007](#) privind aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”;
5. Hotărârea Guvernului nr. [328/2012](#) privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”;
6. Hotărârea Guvernului nr. [317/2020](#) privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale.

Colectarea și producerea de statistici din domeniul justiției:

7. Hotărârea Guvernului nr. [748/2024](#) cu privire la Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească;
8. Hotărârea Guvernului nr. [437/2018](#) privind organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Sectorul criminalitate și justiție:

9. Codul penal al Republicii Moldova nr. [985-XV/2002](#);
10. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. [122-XV/2003](#);
11. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. [218-XVI/2008](#), utilizat și pentru clasificarea contravențiilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind siguranța și criminalitatea include:

Directiva [2002/90/CE](#), Directiva [2011/36/EU](#), Directiva [2013/40/EU](#) (acțiuni de transpunere sunt incluse în Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”); Gentlemen's agreement [52005XG0303\(01\)](#), [link Stockholm Programme](#).

Cadrul administrativ

La implementarea Programului anual de lucrări statistice, aprobat anual de Guvern, precum și la elaborarea statisticilor oficiale privind criminalitatea și justiția participă Serviciul Tehnologii Informaționale (STI) și Inspectoratul General al Poliției (Inspectoratul Național de Securitate Publică) aflate în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, precum și de Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și Administrația Națională a Penitenciarelor, aflate în subordinea Ministerului Justiției. STI este o autoritate administrativă din subordinea MAI, care asigură administrarea, întreținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor, furnizarea de servicii legate de eliberarea și informațiilor în domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii de stat în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a ministerului. Personalul STI este de 110 unități.

Tabelul 33. Capacități administrative ale STI al MAI

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
2	2	0

Colectarea datelor cu privire la traficul de ființe umane este realizată de Inspectoratul Național de Investigații, având un total de 383 de unități. În cadrul inspectoratului funcționează Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, având 21 unități de personal.

În cadrul BNS, Direcția responsabilă pentru centralizarea datelor administrative de la instituțiile relevante și diseminarea statisticilor oficiale privind criminalitatea și justiția penală este Direcția statistică serviciilor sociale (DSSS).

Tabelul 34. Capacități administrative BNS: DSSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind siguranța și criminalitatea, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Elaborarea proiectului de Ordin cu privire la punerea în aplicare a Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice (CICSC).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind siguranța și criminalitate, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la criminalitate și justiția penală conform Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice.

Acțiuni de digitalizare a activității Agenției de Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, dezvoltare a sistemului electronic de management a persoanelor condamnate sunt prevăzute în capitolul 23 „Justiție și drepturile fundamentale”, precum și acțiunea de implementare a unui sistem de informații destinat creării și administrării Registrului de informații criminalistice și criminologice, compatibil cu sistemele de informații partajate la nivel național/internațional este prevăzută în capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind siguranța și criminalitatea, sunt prezentate în **Tabelul 35**.

Tabelul 35. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la siguranța și criminalitate

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1040,0	299,0	741,0	Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova (PNUD)	-

Subcapitol 18.2.7.2 Violența bazată pe gen

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile referitoare la violența bazată pe gen include:

1. Legea nr. [45/2007](#) privind prevenirea și combaterea violenței în familie, inclusiv art.8 care prevede că: „organele centrale de specialitate (Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției), în limita competențelor lor, colectează sistematic date statistice pe domenii dezagregate pe sexe, oferă sprijin în realizarea de cercetări privind fenomenul violenței în familie”;

2. Legea nr. [93/2017](#) cu privire la statistica oficială;
3. Programul național de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 și Planul său de acțiuni (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. [332/2023](#)), conform Obiectivului specific 4.4, acțiunile 4.4.5, 4.4.6;
4. Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 privind aprobarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027 (acțiunile 49 și 50);
5. Dispoziția Guvernului privind aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor GREVIO privind punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) 2024-2028.

Legislația UE care prevede colectarea datelor, publicarea și diseminarea de statistici privind violența împotriva femeilor sau violența domestică este Directiva (UE) 2024/1385 (acțiuni de transpunere a Directivei sunt prevăzute în capitolul 23). Realizarea la intervale regulate, de cercetări în rândul populației/gospodăriilor pentru a evalua prevalența și tendințele tuturor formelor de violență, cad sub incidența prezentei directive.

Cadrul administrativ

În cadrul BNS, direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor în domeniul violenței bazate pe gen este Direcția statistica serviciilor sociale (DSSS).

Tabelul 36. Capacități administrative ale BNS: DSSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind violența bazată pe gen, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin privind aprobarea Instrumentarului cercetării UE privind Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind violența bazată pe gen, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea cercetării statistice în gospodării ”Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală”, diseminarea rezultatelor și transmiterea datelor la Eurostat.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare a Cercetării privind ”Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală” conform manualului Eurostat și acțiunilor, planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la violența bazată pe gen, sunt prezentate în **Tabelul 37**.

Tabelul 37. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la violența bazată pe gen

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
9599,0	2120,0	-	-	7479,0

18.2.8 Cultură și sport

Subcapitol 18.2.8.1 Cultură și sport

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind cultura și sportul include:

1. Legea nr. [413/1999](#) privind cultura;
2. Legea nr. [64/2010](#) privind libertatea de exprimare;
3. Legea nr. [116/2014](#) privind cinematografia;
4. Legea nr. [160/2017](#) privind bibliotecile;
5. Legea nr. [262/2017](#) privind muzeele;
6. Legea nr. [148/2023](#) privind accesul la informațiile publice.

Chestionarele și instrucțiunile pentru completarea acestora (inclusiv definițiile) privind activitatea instituțiilor de învățământ artistic extrașcolar, a sălilor de cinema, a muzeelor/galeriilor, a instituției de teatru și concerte, a organizațiilor de concerte impresare și a circuitului, a caselor de cultură și a bibliotecilor sunt aprobate prin Ordinele BNS nr. [88/2017](#) și nr. [51/2022](#).

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind cultura și sportul este: Rezoluția nr. [95/C 327/01](#) a Consiliului; Rezoluția nr. [97/C 36/04](#) a Consiliului; Rezoluția nr. [2007/C 287/01](#) (Acțiuni de transpunere sunt incluse la Capitolul 26 ”Educație și cultură”); Regulamentul (UE) [2021/816](#) (Acțiuni de transpunere sunt incluse la Capitolul 26 ”Educație și cultură”); Council Resolution on the [EU Work Plan For Culture 2023–2026](#); Council Recommendation of [26 November 2013](#); [Conclusions of the Council](#) and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on promoting youth mainstreaming in policy decision-making processes in the European Union.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă pentru producerea statisticilor în domeniul culturii și sportului este Direcția statistică educației, științei și culturii (DSEȘC). Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru educația formală și știință.

Statisticile privind cultura și sportul sunt elaborate cu sprijinul Ministerului Culturii și al Ministerului Educației și Cercetării.

Tabelul 38. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind cultura și sportul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizărilor metodologice) de producere a statisticii culturii (Activitatea unităților cultural artistice, participarea populației la activități culturale);
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizărilor metodologice) de producere a statisticii sportului (activitatea unităților sportive, participarea populației la sport).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind cultura și sportul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul culturii (activitatea unităților cultural artistice, participarea populației la cultură);
- Dezvoltarea capacităților personalului instituțiilor de cultură de colectare/ raportare a datelor statistice;
- Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul sportului (activitatea unităților sportive, participarea populației la sport).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” pentru elaborarea statisticilor privind cultura și sportul sunt prezentate în **Tabelul 39**.

Tabelul 39. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind cultura și sportul

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1031,44	448,35	-	-	583,09

II. STATISTICI ECONOMICE

18.3.1 Conturi și statistici macroeconomice

Subcapitole

- 18.3.1.1 Euroindicatori/ PIEE,*
- 18.3.1.2 Procedura privind dezechilibrele macroeconomice (PDM)*
- 18.3.1.3 Sistemul european de conturi*
- 18.3.1.4 Conturile sectoriale anuale;*
- 18.3.1.5 Conturile sectoriale trimestriale*
- 18.3.1.6 Conturile naționale trimestriale și anuale: agregatele principale*
- 18.3.1.7 Tabelele resurselor, utilizărilor și de intrări-ieșiri*
- 18.3.1.8 Conturi regionale*
- 18.3.1.9 Monitorizarea resurselor proprii Venitul Net Brut (VNB)*
- 18.3.1.10 Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA)*
- 18.3.1.11 Pensii privind asigurările sociale*

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind conturi și statistici macroeconomice este:

1. Legea nr. [93/2017](#) cu privire la statistica oficială;
2. Legea nr. [548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei;
3. Legea nr. [181/2014](#) privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală;
4. Legea nr. [419/2006](#) cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;
5. Hotărârea Guvernului nr. [979/2023](#) privind Planul anual de lucrări statistice pentru 2024;

Ordine ale Biroului Național de Statistică (BNS), inclusiv:

6. Ordinul BNS nr. [18\(a\)/2017](#) privind aprobarea Metodologiei și metodelor de elaborare a produsului intern brut regional;
7. Ordinul BNS nr. [35/2022](#) privind aprobarea Politicii de revizuire a datelor, metadatele statistice elaborate de BNS.

Publicații elaborate de BNS care cuprind date statistice privind conturile naționale:

8. Conturi naționale și regionale, edițiile [2002-2023](#);
9. Anuarul statistic, edițiile [2002-2023](#);
10. Moldova în cifre, manual statistic de buzunar, edițiile [2006-2024](#).

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor de conturi și macroeconomice, este: [Communication of the Commission](#) to the European Parliament and the Council on Eurozone statistics towards improved methodologies for Eurozone statistics and indicators; Regulamentul (UE) nr. [1176/2011](#); Regulamentul (UE) nr. [1174/2011](#); Regulamentul (UE) nr. [549/2013](#); Regulamentul delegat (UE) nr. [2015/1342](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [724/2014](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2016/2304](#) al Comisiei; Regulamentul delegat (UE) [2015/1365](#); Regulamentul (UE) [2023/734](#); Regulamentul (CE) nr. [2223/96](#); Regulamentul (CE) nr. [448/98](#); Regulamentul (CE) nr. [1889/2002](#); Decizia Comisiei din [22](#)

[februarie 1994](#); Regulamentul (UE, Euratom) [2022/615](#) (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 "Prevederi financiare și bugetare"); Regulamentul (UE) [2019/516](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2020/1546](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/2493](#) (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 "Prevederi financiare și bugetare"); Decizia (UE, EURATOM) [2020/2053](#) (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 "Prevederi financiare și bugetare"); Regulamentul (UE, Euratom) nr. [609/2014](#) (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 "Prevederi financiare și bugetare"); Regulamentul delegat (UE) [2020/2147](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2021/1947](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2021/1948](#) (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 "Prevederi financiare și bugetare"); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2021/1949](#); Regulamentul (UE, Euratom) [2021/768](#).

Cadrul administrativ

Instituțiile responsabile pentru producerea și diseminarea datelor privind statistici de conturi și macroeconomice, sunt:

BNS, în special Direcția conturi naționale (DCN): este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticilor privind *Conturile naționale, Conturile sectoriale anuale, Conturile sectoriale trimestriale, Conturile naționale trimestriale și anuale, agregatele principale, Tabelele resurselor utilizărilor și intrărilor ieșirilor, Conturile regionale, Monitorizarea resurselor proprii, Venitul Național Brut, Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA), Drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale.*

Tabelul 40. Capacități administrative ale BNS: DCN

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	8	5

BNS, cu următoarele diviziuni structurale de sprijin:

- Direcția statistică prețurilor de consum: cu 7 posturi și 3 angajați de facto;
- Direcția statistică comerțului exterior: cu 7 posturi și 6 angajați de facto;
- Direcția generală statistică întreprinderilor: cu 29 de posturi și 16 angajați de facto;
- Direcția statistică forței de muncă: cu 8 posturi și 6 angajați de facto.

Ministerul Finanțelor (MF), cu următoarele departamente structurale:

- Direcția raportare din cadrul Direcției Generale Trezoreria de Stat
- Secțiunea analiză, strategie și risc din cadrul Direcției Generale Datoria Sectorului Public și Asistență Externă

Tabelul 41. Capacități administrative ale MF: DR și SASR

Direcția raportare (DR) din cadrul Direcției Generale Trezoreria de Stat: (DGTS)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	5	2

Secția analiză, strategie și risc (SASR) din cadrul Direcției Generale Datoria Sectorului Public și Asistență Externă (DGDSPE)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	2	2

Banca Națională a Moldovei (BNM), Departamentul Raportări și Statistică (DRS), cu direcțiile:

- Direcția Statistică Monetară și Financiară (DSMF) cu 13 posturi, inclusiv 1 post vacant;
- Direcția Statistică Conturilor Internaționale (DSCI) cu 17 posturi, din care 3 posturi vacante.

Tabelul 42. Capacități administrative ale BNM: DSMF și DSCI

Direcția Statistică Monetară și Financiară (DSMF)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	12	1
Direcția Statistică Conturi Internaționale (DSCI)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	14	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind pensiile și asigurările sociale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei elaborării conturilor naționale;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Inventarului Venitul Național Brut.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind pensiile și asigurările sociale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Alinierea în continuare a conturilor naționale în conformitate cu cerințele Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010) și punerea în aplicare a regulamentelor (UE) privind conturile naționale nefinanciare. Transmiterea datelor și rapoartelor de calitate către Eurostat.
- Compilarea tabelului resurse - utilizări pe baza SEC 2010;
- Perfecționarea calculării Venitului Național Brut (GNI).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la conturi și statistici macroeconomice, sunt prezentate în **Tabelul 43**.

Tabelul 43. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica macroeconomică

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
12871, 5	3851,5	192,6	Uniunea Europeană	8827,4

Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- **Regulamentul (CE) [nr. 184/2005](#)** al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 *privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe*, inclusiv modificările operate prin **Regulamentul (UE) [nr. 555/2012](#)** al Comisiei din 22 iunie 2012 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, în ceea ce privește actualizarea cerințelor referitoare la date și la definiții*;
- **Regulamentul (CE) [nr. 601/2006](#)** al Comisiei din 18 aprilie 2006 *de punere în aplicare al Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul și procedura de transmitere de date*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) [nr.228/2014](#) al Comisiei din 10 martie 2014 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 601/2006 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, cu privire la formatul și la procedura pentru transmiterea de date*;
- **Regulamentul (CE) [nr. 1055/2008](#)** al Comisiei din 27 octombrie 2008 *de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind criteriile de calitate și calitatea raportării statisticilor referitoare la balanța de plăți*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/1472](#) al Comisiei din 17 iulie 2023 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1055/2008 în ceea ce privește frecvența cu care statele membre furnizează rapoartele lor privind calitatea (Text cu relevanță pentru SEE)*.

Regulamentul (CE) [nr.184/2005](#) precizează în special informațiile statistice pe care Comisia trebuie să le obțină din partea statelor membre pentru realizarea statisticilor comunitare privind balanța de plăți, comerțul internațional cu servicii și investițiile străine directe. În scopul elaborării și diseminării acestor statistici comunitare, Comisia și statele membre se consultă reciproc cu privire la calitatea datelor furnizate și a diseminării acestora.

Regulamentul se bazează pe prevederile metodologice ale Manualului Balanței de plăți și poziției investiționale internaționale a FMI, ediția a 6-a (BPM6), recomandări metodologice care sunt utilizate și de către BNM.

Totodată, regulamentul prevede mai multe seturi de statistici ce urmează a fi prezentate către Comisie de către toate țările membre, conform anexelor la regulament (revizuite prin Regulamentul (UE) [nr. 555/2012](#) al Comisiei din 22 iunie 2012 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, în ceea ce privește actualizarea cerințelor referitoare la date și a definițiilor).

De menționat că UE planifică să modifice Regulamentul (CE) [nr. 184/2005](#), în vederea includerii noilor recomandări metodologice de compilare a balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a FMI (ediția a 7), care urmează să fie aprobate în prima jumătate a anului 2025.

Deși o parte din datele solicitate conform Regulamentului (CE) nr. 184/2005 sunt produse de către BNM (*în special Balanța de plăți trimestrială și poziția investițională internațională trimestrială*), acestea nu dispun de distribuția geografică solicitată sau nivelul de detaliere solicitat. În ceea ce privește balanța de plăți lunară, aceasta încă nu se produce de către BNM.

Concomitent, în conformitate cu art. 7 alin. (1) din Regulamentul (UE) [2021/1230](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în Uniune „*Statele membre nu trebuie să prevadă obligații naționale de raportare pe bază de decontări ale prestatorilor serviciilor de plată pentru statistica balanțelor de plăți aferente operațiunilor de plată ale clienților lor.*”. Statistica produsă de BNM se bazează substanțial pe Raportul privind operațiunile internaționale ([HCA al BNM nr. 61/1997](#)), care în esență este interzis prin Regulamentul (UE) [2021/1230](#). În privința **Regulamentului (CE) nr. 601/2006** și **Regulamentului (CE) nr. 1055/2008** nu sunt prevăzute acțiuni normative.

La 9 ianuarie 2025, de către Comitetul Executiv al BNM a fost aprobată foaia de parcurs pentru alinierea statisticii balanței de plăți, poziției investiționale internaționale și datoriei externe a Republicii Moldova, la cerințele Uniunii Europene, formulată în baza recomandărilor primite de la experți din UE prin intermediul misiunii TAIEX. În perioada imediat următoare se va iniția implementarea acțiunilor prioritare, preconizate pe termen scurt în foaia de parcurs.

Cadrul administrativ

Direcția statistică conturilor internaționale (DSCI) din cadrul Departamentului raportări și statistică (DRS) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe.

Tabelul 44. Capacități administrative ale BNM: DSCI din cadrul DRS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	14	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor regulamentelor UE nr. [184/2005](#), nr. [601/2006](#) și nr. [1055/2008](#). Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vederea asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. [184/2005](#).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

- Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – ianuarie 2028;
- Elaborarea conceptului sistemului informațional statistic al Băncii Naționale a Moldovei – iunie 2025;
- Inițierea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, (balanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii), începând cu datele pentru tr. IV 2024 - aprilie 2025;
- Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX - decembrie 2025;
- Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțul exterior cu servicii și investiții străine directe - decembrie 2025.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană inclusiv în **Tabelul 45** de mai jos.

Tabelul 45. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind balanța de plăți și poziția internațională investițională

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
549,45*	-	-	-	-

*Costurile sunt acoperite din bugetul BNM.

Subcapitol 18.3.1.13 Remunerarea și pensiile personalului UE

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind remunerarea și pensiile personalului UE este:

Legislația națională privind gestionarea resurselor umane publice:

1. Legea nr. [158/2008](#) cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
2. Legea nr. [199/2010](#) cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
3. Legea nr. [80/2010](#) cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
4. Legea nr. [155/2011](#) pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice;
5. HG nr. [201/2009](#) privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public;
6. Legea nr. [25/2008](#) privind Codul de conduită al funcționarului public.

Legislația națională privind remunerarea functionarilor publici:

7. Legea nr. [270/2018](#) privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
8. Legea nr. [418/2023](#) bugetului de stat (legi specifice în fiecare an);
9. HG nr. [1231/2018](#) pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Legislația națională privind sistemul public de pensii:

10. Legea nr. [156/1998](#) privind sistemul public de pensii;
11. Legea nr. [489/1999](#) privind sistemul public de asigurări sociale;
12. HG nr. [165/2017](#) pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor.

Legislația națională privind domeniul statistic

13. Ordinul BNS nr. [50/2018](#) privind aprobarea Metodologiei de calcul a Indicelui Prețurilor de Consum.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind remunerarea și pensiile personalului UE este: Regulamentul nr. [31 \(EEC\)](#), 11 (EAEC).

Cadrul administrativ

În cadrul BNS, subdiviziunile responsabile de indicatorii utilizați pentru estimarea remunerării și pensiilor personalului UE sunt:

- Direcția de statistica pieței muncii;
- Direcția de statistică a prețurilor de consum;
- Direcția conturi naționale;

Tabelul 46. Capacități administrative ale BNS: DSPM, DSPC, DCN

Direcția de statistica pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	6	2
Direcția de statistică a prețurilor de consum (DSPC)		

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	3	4
Direcția conturi naționale (DCN)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	8	5

Direcția managementul funcției publice (DMFP) din cadrul Cancelariei de Stat (CS) este responsabilă de gestionarea resurselor umane din administrația publică.

Tabelul 47. Capacități administrative ale CS: DMFP

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
10	7	3

Direcția politici salariale (DPS) din cadrul MF este responsabil de politica privind remunerarea în sectorul bugetar, inclusiv remunerarea funcționarilor publici.

Tabelul 48. Capacități administrative ale MF: DPS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	5	3

Direcția politici de asigurări sociale (DPAS) din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) este responsabil de politica de asigurări sociale, inclusiv de politica privind pensiile.

Tabelul 49. Capacități administrative ale MMPS: DPAS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	4	1

Planuri de viitor

Planuri legislative

Articolele 64-65 și anexa XI pentru salarii și coeficienți corectori, articolul 83 și anexa XII pentru pensii din Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEEa) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice, precum și modificările ulterioare nu conțin prevederi de transpunere.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Articolele 64-65 și anexa XI pentru salarii și coeficienți corectori, articolul 83 și anexa XII pentru pensii din Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEEa) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice, precum și modificările ulterioare nu conțin prevederi de implementare.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

La Subcapitol 18.3.1.13 Remunerarea și pensiile personalului UE nu sunt prevăzute costuri întrucât nu sunt acțiuni de transpunere și implementare a actelor juridice UE.

Subcapitol 18.3.1.14 Conturile financiare

Prezentare generală a situației

Conturile financiare ale Republicii Moldova (RM) sunt elaborate în baza principiilor metodologice ale Sistemului de Conturi Naționale (SCN) adoptate în 2008 în comun cu FMI, BM, UE, OCDE și ONU. Conturile financiare (*atât cele anuale, cât și cele trimestriale*) sunt întocmite de către BNM. În același timp, BNM interacționează în mod regulat cu Biroul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare, Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare și alte autorități naționale pentru schimbul de informații, furnizarea estimărilor, analiza și validarea rezultatelor obținute. Cooperarea dintre BNM și instituțiile menționate este asigurată prin acorduri bilaterale de cooperare.

Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- **Regulamentul (UE) nr. 549/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 *privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE)*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul delegat (UE) **2015/1342** al Comisiei din 22 aprilie 2015 *de modificare a metodologiei de clasificare a produselor în funcție de domeniul de activitate, din anexa A la Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)*;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2304** al Comisiei din 19 decembrie 2016 *referitor la modalitățile, structura, periodicitatea și indicatorii de evaluare ai rapoartelor privind calitatea datelor transmise în temeiul Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)*;
- **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 724/2014** al Comisiei din 26 iunie 2014 *privind standardul de schimb pentru transmiterea de date solicitate prin Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE)*.

În anul 2025 este preconizată aprobarea și publicare noilor standarde internaționale aferente Sistemului de conturi naționale. Astfel, Regulamentul (UE) nr. 549/2013 urmează a fi revizuit și actualizat.

Terminologia și metodologia utilizată de către BNM la elaborarea statisticii conturilor financiare sunt în concordanță cu definițiile Sistemului de conturi naționale, ediția 2008, pe care se bazează și Regulamentul (UE) nr. 549/2013. Prin urmare, nu sunt preconizate acțiuni normative, fiind necesare unele activități de implementare a prevederilor actelor sus menționate.

Cadrul administrativ

Direcția statistică monetară și financiară (DSMF) din cadrul Departamentului de raportare și statistică (DRS) al BNM este responsabilă de elaborarea și difuzarea conturilor financiare, implicând trei executori și șeful adjunct al direcției.

Angajații direcției, implicați în compilarea conturilor financiare, sunt responsabili de colectarea și analiza datelor primare, elaborarea estimărilor, producerea datelor conturilor financiare și compilarea materialelor analitice corespunzătoare, validarea calculelor, estimărilor și materialelor analitice aferente. În același timp, se analizează în permanență eventualele modalități de dezvoltare a conturilor financiare.

Tabelul 50. Capacități administrative ale BNM: DSMF din cadrul DRS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	12	1

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor Regulamentelor UE [nr. 549/2013](#), [nr. 2016/2304](#) și [nr. 724/2014](#), fiind necesare doar acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

BNM a finalizat compilarea tranzacțiilor financiare, datele fiind diseminate (la început ca date experimentale), iar în perioada următoare va continua procesul de aliniere la cerințele ESA 2010, cu stabilirea următoarelor obiective pe termen mediu:

- reducerea decalajului de timp pentru producerea datelor (*până la sfârșitul anului 2025*);
- inițierea compilării „*altor fluxuri*”, care împreună cu fluxurile din tranzacțiile financiare, vor permite explicarea modificărilor în stocuri (*până la sfârșitul anului 2030*);
- compilarea datelor neconsolidate (actualmente pentru mai multe sectoare datele sunt produse doar consolidat); procesul se află în derulare și depinde preponderent de disponibilitatea datelor sursă (*de ex. disponibilitatea datelor detaliate ale administrației publice, datele privind interacțiunea societăților comerciale nefinanciare etc.*);
- îmbunătățirea acoperirii sectoriale, în special în ceea ce privește sectorul financiar și sectorul gospodăriilor. Acest proces este în derulare și depinde de disponibilitatea datelor.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative de transpunere și implementare a actelor UE în legislația națională privind conturile financiare constituie suma de 65, 86 mii lei (costuri acoperite din bugetul BNM).

Subcapitol 18.3.1.15 Indicatori monetari și financiari

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- Regulamentul (CE) [nr. 1225/1999](#) al comisiei din 27 mai 1999 privind definițiile caracteristicilor statisticii serviciilor de asigurare;
- Regulamentul (CE) [nr. 1227/1999](#) al Comisiei din 28 mai 1999 privind formatul tehnic de transmitere a statisticilor serviciilor de asigurare;
- Regulamentul (CE) [nr. 1228/1999](#) al Comisiei din 28 mai 1999 privind seria de date care trebuie produsă pentru statisticile serviciilor de asigurare.

Implementarea regulamentelor menționate depinde de transpunerea și aplicarea [Directivei 2009/138/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 *privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)* și a Directivei Consiliului din 19 decembrie 1991 *privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare (91/674/CEE)*. Legea [nr. 92/2022](#) *privind activitatea de asigurare sau de reasigurare* în redacția actuală transpune parțial [Directiva 2009/138/CE](#), în Capitolul 9 „Servicii financiare” fiind prevăzută transpunerea integrală a directivei respective.

Cadrul administrativ

Direcția statistică monetară și financiară (DSMF) din cadrul Departamentului raportări și statistică (DRS) al BNM este responsabilă de elaborarea și difuzarea statisticii monetare. În procesul de transpunere și implementare a actelor UE aferente statisticii în domeniul asigurărilor este implicat un angajat și șeful direcției.

Tabelul 51. Capacități administrative ale BNM: DSMF din cadrul DRS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	12	1

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul transunerii prevederilor regulamentelor UE nr. 1225/1999, nr. 1227/1999 și nr. 1228/1999, urmare transunerii Directivei 2009/138/CE, până în luna iulie 2026 vor fi elaborate și prezentate spre aprobare Comitetului executiv al BNM. Acțiuni de transpunere a Regulamentelor sunt prevăzute în Capitolul 9 „Servicii financiare” fiind prevăzută transpunerea integrală.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

- Revizuirea și actualizarea cerințelor de raportare în vederea conformării cu cerințele UE - decembrie 2027;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor referitoare la societățile de asigurări, organizațiile de credit nebancare - decembrie 2027;
- Dezvoltarea procesului de verificare încrucișată a datelor referitoare la statisticile monetare și financiare - decembrie 2027;
- Elaborarea procedurii controalelor off-site și on-site - iunie 2025;

➤ Continuarea automatizării procesului de elaborare a statisticilor monetare și financiare - decembrie 2027

Subcapitol 18.3.1.16 Statistici privind finanțele publice - Metodologie

18.3.1.17. Statistici privind finanțele publice – Producerea datelor

18.3.1.18. Statistici privind finanțele publice – Metodologia II

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind finanțele publice este:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Legea nr. [181/2014](#) privind finanțele publice și responsabilitatea fiscal-bugetară;
3. Legea nr. [113/2007](#) contabilității;
4. Legea nr. [397/2003](#) privind finanțele publice locale;
5. Legea [bugetului de stat anual](#);
6. Legea nr. [419/2006](#) privind datoria sectorului public, garanțiile administrației centrale și împrumuturile din împrumuturi de stat;
7. Legea nr. [548/1995](#) privind Banca Națională a Moldovei;
8. Hotărârea Guvernului nr. [1136/2007](#) privind anumite măsuri de aplicare a Legii nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile administrației centrale și împrumuturile din împrumuturi de stat impune Ministerului Finanțelor să compileze și să disemineze date privind datoria și conferă Ministerului Finanțelor autoritatea de a colecta date privind datoria de la alte agenții;
9. Hotărârile Guvernului pentru aprobarea Programului de lucrări statistice anuale;
10. Normele privind execuția în numerar a bugetelor componente ale bugetului public național și a fondurilor extrabugetare prin contul unic de trezorerie al Ministerului de Finanțe, aprobate prin Ordinul Ministerului de Finanțe nr. [215/2015](#);
11. Planul de conturi și Normele privind contabilitatea și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. [216/2015](#);
12. Clasificația bugetară aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. [208/2015](#).

Legislația relevantă UE privind finanțele publice este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) [nr. 549/2013](#); Regulamentul (UE) [2023/734](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2016/2304](#) al Comisiei; Regulamentul (CE) nr. [479/2009](#); Regulamentul (CE) nr. [2516/2000](#); Regulamentul (UE) nr. [220/2014](#) al Comisiei; Regulamentul (UE) nr. [679/2010](#); Regulamentul (UE) nr. [1177/2011](#) al Consiliului; Regulamentul (UE) nr. [1176/2011](#); Directiva [2011/85/UE](#) a Consiliului; Regulamentul (CE) nr. [995/2001](#); Regulamentul (CE) nr. [2516/2000](#).

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticii privind finanțele publice (GFS) în Republica Moldova sunt împărțite între mai multe instituții: BNS, MF și BNM.

BNS este responsabil pentru compilarea conturilor nefinanciare pentru toate sectoarele instituționale. Direcția responsabilă în cadrul BNS pentru producerea datelor privind statistica macroeconomică este Direcția conturi naționale (DCN).

Tabelul 52. Capacități administrative ale BNS: DCN

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	8	5

MF este responsabil de compilarea și diseminarea datelor privind executarea bugetului public național, operațiunile administrației publice, datoria administrației centrale, datoria publică brută și datoria externă, precum și transmiterea acestor date către Fondul Monetar Internațional (FMI). În cadrul MF este responsabil: Direcția generală al Trezoreriei de Stat/ Direcția raportare și Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă/ Secția analiză, strategie și risc.

Tabelul 53. Capacități administrative ale MF: DGTS/ DR și DGDSPAE/SASR

Direcția generală al Trezoreriei de Stat/ Direcția raportare (DGTS/DR)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	5	2
Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă/Secția analiză, strategie și risc (DGDSPAE/SASR)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	2	2

BNM este responsabilă de compilarea conturilor financiare pentru toate sectoarele instituționale, inclusiv pentru sectorul general guvernamental. Acționează în calitate de agent fiscal al statului și furnizează Ministerului Finanțelor rezultatele licitațiilor de titluri de stat. BNM este responsabilă de compilarea și diseminarea în cadrul SDDS a datelor privind:

I. Sectorul financiar:

- Instituțiile financiare de depozitare;
- Banca centrală;
- Ratele dobânzii.

II. Sectorul extern:

- Balanța de plăți;
- Rezervele internaționale și lichiditatea în valută;
- Poziția investițională internațională;
- Datoria externă;
- Cursurile de schimb.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind finanțele publice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de ordin privind aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind finanțele publice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea statisticilor privind Statistica Finanțelor Publice (GFS) și Procedurile de Deficit Excesiv (EDP). Transmiterea datelor și rapoartelor de calitate către Eurostat.
- Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la statistica finanțelor publice (GFS), sunt prezentate în **Tabelul 54**.

Tabelul 54. Estimarea costurilor de implementare ale activităților planificate în domeniul statistica finanțelor publice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
8253,5	1599,5	-	-	6654,0

18.3.2 Statistica întreprinderilor

Subcapitol 18.3.2.1 Registrele business și unități statistice

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind Registrele business și unități statistice este:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [40/2023](#) cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a indicatorilor statistici privind demografia întreprinderilor.

Legislația relevantă UE privind registrele business și unități statistice este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) [2019/2152](#); Regulamentul (CEE) nr. 696/93; Regulamentul de punere în aplicare (UE)

[2020/1197](#) ; Regulamentul (CE) nr. [295/2008](#); Regulamentul (CE) nr. [97/2009](#); Regulamentul (UE) [2021/690](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică (DSDAIIS), este responsabilă de menținerea și actualizarea registrului business.

Direcții de sprijin: Direcția Generală Tehnologii Informaționale; Direcția generală metode și inovații statistice; Direcția generală statistica întreprinderilor; Centrele teritoriale de statistică; Direcția Diseminare și Comunicare.

Tabelul 55. Capacități administrative ale BNS: DSDAIIS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind registrele business și unități statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare și dezvoltare în sectorul întreprinderilor de afaceri, sectorul non-profit, învățământul superior și sectorul guvernamental.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind registrele business și unități statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea indicatorilor suplimentari pentru demografia întreprinderilor (de exemplu high-growth enterprises) conform cerințelor UE;
- Reproiectarea sistemului informațional al Registrului întreprinderilor;
- Completarea Registrului întreprinderilor cu unitățile statistice lipsă conform cerințelor UE.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind registrele business și unități statistice și statisticile structurale ale întreprinderilor, sunt prezentate în **Tabelul 56**.

Tabelul 56. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind registrele business și unități statistice și statisticile structurale ale întreprinderilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1242,6	144,0	-	-	1098,6

Subcapitole:

18.3.2.2 Statisticile privind Ancheta structurală anuală (ASA) a întreprinderilor

18.3.2.3 PRODCOM

18.3.2.4. Statistici pe termen scurt (STS) ale întreprinderilor

18.3.2.5. Statistici privind filialele străine (FATS)

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS este:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Ordinul BNS nr. [72/2023](#) cu privire la aprobarea Nomenclatorului produselor și serviciilor industriale (PRODMOLD, lista 2022);
4. Ordinul BNS nr. [68/2017](#) cu privire la aprobarea chestionarului statistic PRODMOLD-A „Ancheta statistică anuală a producției industriale”
5. Decizia Colegiului BNS nr. [5/4/2014](#) cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a indicelui producției industriale;
6. Decizia Colegiului BNS, nr. [5/3/2014](#) privind aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui cifrei de afaceri industriale;
7. Decizia Colegiului BNS, nr. 7/2008 privind aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui prețurilor producției industriale;
8. Ordinul BNS nr. [40/2023](#) privind aprobarea Metodologiei de calculare a indicatorilor statistici privind demografia întreprinderilor;
9. Ordinele BNS cu privire la aprobarea instrumentarului statistic:
 - nr. [68/2017](#) privind aprobarea chestionarului statistic lunar PRETIND „Ancheta prețurilor producției industriale”;
 - nr. [63/2018](#) privind aprobarea chestionarului statistic IND-TS „Indicatori pe termen scurt în industrie”;
 - nr. [71/2019](#) privind aprobarea chestionarului statistic CONS-TS „Indicatori pe termen scurt în construcții”;
 - nr. [89/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic 1-AC „Autorizații de construire eliberate pentru clădiri” (trimestrial);
 - nr. [23/2020](#) privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial M1 „Câștiguri”.

Legislația relevantă UE privind statisticile structurale, PRODCOM, Statistici pe termen scurt ale întreprinderilor și Statistici privind filialele străine (FATS) este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) [2019/2152](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2020/1197](#); Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1003; Regulamentul (CE) nr. [184/2005](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcției generale statistica întreprinderilor, în colaborare cu alte unități, este responsabilă de colectarea, validarea și difuzarea statisticilor structurale, PRODCOM, STS, și FATS.

Tabelul 57. Capacități administrative ale BNS: DGSÎ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
30	21	9

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Anchetei Structurale în Întreprinderi;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând Investițiile;
- Elaborarea Metodologiei Statisticilor pe termen scurt (STS);
- Elaborarea Metodologiei vizând Statistica Filialelor Străine.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Realizarea cercetărilor din sectorul antreprenorial (Ancheta Structurală Anuală, Statistica filialelor străine) (32020R1197);
- Realizarea cercetării PRODCOM (32020R1197);
- Elaborarea Statisticilor pe Termen Scurt (STS) (32020R1197);

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind ASA, PRODCOM, STS și FATS, sunt prezentate în **Tabelul 58**.

Tabelul 58. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind ASA, PRODCOM, STS și FATS.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1440,3	654,4	-	-	785,9

Subcapitol 18.3.2.6 Investiții străine directe

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Nu sunt acte sau activități separate, fiind aplicabilă informația prezentată la Subcapitolul *[Statistici economice/Conturi și statistici macroeconomice]* *Balanța de plăți și poziția internațională investițională*.

Cadrul administrativ

Direcția statistică conturilor internaționale (DSCI) din cadrul Departamentului raportări și statistică (DRS) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe. În cadrul direcției sunt 17 angajați, dintre care 3 posturi sunt vacante, toți fiind implicați la anumite etape în procesul de producere și diseminare a statisticii, conform domeniului de responsabilitate.

Tabelul 59. Capacități administrative ale BNM: DSCI din cadrul DRS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	14	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor regulamentelor UE nr. [184/2005](#), nr. [601/2006](#) și nr. [1055/2008](#). Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vederea asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. [184/2005](#).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

- Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – decembrie 2025;
- Elaborarea conceptului sistemului informațional statistic al Băncii Naționale a Moldovei – iunie 2025;

- Inițierea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, (balanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii), începând cu datele pentru tr. IV 2024 (aprilie 2025);
- Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX;
- Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțul exterior cu servicii și investiții străine directe.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la **Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională**.

18.3.3. Comerț internațional

Subcapitol 18.3.3.1. Comerțul internațional cu servicii

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Nu sunt acte sau activități separate, fiind aplicabilă informația prezentată la Subcapitolul *[Statistici economice/Conturi și statistici macroeconomice]* **Balanța de plăți și poziția internațională investițională**

Cadrul administrativ

Direcția statistică conturilor internaționale (DSCI) din cadrul Departamentului raportări și statistică (DRS) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe. În cadrul direcției sunt 17 angajați, dintre care 3 posturi sunt vacante, toți fiind implicați la anumite etape în procesul de producere și diseminare a statisticii, conform domeniului de responsabilitate.

Tabelul 60. Capacități administrative ale BNM: DSCI din cadrul DRS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	14	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor regulamentelor UE nr. [184/2005](#), nr. [601/2006](#) și nr. [1055/2008](#). Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vedere asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. [184/2005](#).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

- Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – decembrie 2025;
- Elaborarea conceptului sistemului informațional statistic al Băncii Naționale a Moldovei – iunie 2025;
- Inițierea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, (balanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii), începând cu datele pentru tr. IV 2024 (aprilie 2025);
- Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX;
- Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțul exterior cu servicii și investiții străine directe.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la **Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională**.

Subcapitol 18.3.3.2 Comerțul internațional cu mărfuri

Subcapitol 18.3.3.3 Clasificări privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri este:

1. Statisticile comerțului internațional de mărfuri se bazează pe recomandările Comisiei de Statistică a ONU (International Merchandise Trade Statistics - Concepts and Definitions, [2010 Series M No. 52](#)) și legislația EUROSTAT privind comerțul internațional de mărfuri cu țările terțe ([EXTRASTAT](#));
2. Datele sunt compilate pe baza declarațiilor vamale, care sunt înregistrate, colectate, prelucrate și validate de către Serviciul Vamal, prin intermediul Sistemului Informațional Integrat „Asycuda World” în conformitate cu Codul Vamal al Republicii Moldova nr. [95 din 24.08.2021](#) și
3. Datele sunt transmise Biroului Național de Statistică pentru producerea și diseminarea statisticilor în conformitate cu Legea Republicii Moldova „Cu privire la statistica oficială”, nr. [93/2017](#) și
4. Hotărârea Guvernului nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024.

Legislația relevantă UE privind statisticile privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) [2019/2152](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2020/1197](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1225; Regulament Delegat (UE) 2021/1704 al Comisiei; Regulament de punere în aplicare 2023/2364; Regulament de punere în aplicare 2020/1470.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția statistică comerțului exterior (DSCE), este responsabilă de producerea și difuzarea datelor statistice privind comerțul exterior cu bunuri.

Tabelul 61. Capacități administrative ale BNS: DSCE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	7	0

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 172/2014 pentru aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea statisticilor comerțului internațional cu bunuri, defalcate în funcție de moneda de facturare și în funcție de caracteristicile întreprinderii (32019R2152);

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind comerțul internațional cu bunuri și a clasificării privind statisticile comerțului cu mărfuri, sunt prezentate în **Tabelul 62**.

Tabelul 62. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind comerțul internațional cu bunuri și a clasificării privind statisticile comerțului cu mărfuri

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
240,8	240,8	-	-	-

18.3.4. Prețurile

Subcapitolul

18.3.4.1 Indicele armonizat al prețurilor de consum;

18.3.4.2 Paritatea puterii de cumpărare;

18.3.4.3 Indicele prețurilor locuințelor

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

La moment, nu există un cadrul juridic național care să reglementeze producerea și diseminarea datelor statistice privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor.

Legislația relevantă UE privind statistica prețurilor include următoarele acte normative: :Regulamentul (UE) [2016/792](#), Regulamentele de punere în aplicare (UE) [2020/1148 și 2023/1470](#), Regulamentul (CE) [nr. 1445/2007](#); Regulamentul (UE) [nr. 193/2011](#); Regulamentul (UE) [nr. 1163/2015](#).

Cadrul administrativ

Direcția statistică prețurilor de consum (DSPC), este responsabilă pentru elaborarea indicelui armonizat al prețurilor de consum, indicelui prețurilor locuințelor și activitățile legate de participarea Republicii Moldova în cadrul programului internațional de comparare.

Tabelul 63. Capacități administrative ale BNS: DSPC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	3	4

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui armonizat al Prețurilor de Consum;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui Prețurilor Locuințelor.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) (32016R0792; 32020R1148);
- Realizarea continuă a tuturor activităților aferente participării Republicii Moldova în cadrul Programul European de Comparare, parte componentă a Programului Internațional de Comparare (32011R0193, 32007R1445, 32015R1163);
- Producerea și diseminarea datelor privind indicele prețurilor locuințelor (32023R1470);
- Implementarea cercetării privind indicele prețurilor locuințelor;
- Dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Prețurilor Bunurilor Imobile”

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind indicii armonizati al prețurilor de consum, comparații spațiale ale prețurilor și indicii prețurilor locuințelor, sunt prezentate în **Tabelul 64**.

Tabelul 64. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica prețurilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
8564,4	1251,3	-	-	7313,1

18.3.5 Știință, tehnologie și inovare

Subcapitolul:

18.3.5.1 Statistici privind știința și tehnologia

18.3.5.2 Statistici privind inovarea în întreprinderi

18.3.5.3 Statistici privind tehnologiile informației și comunicațiilor

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor este:

Legislație privind statisticile:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Hotărârea de Guvern nr. [954/2022](#) pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2023-2030;
4. Hotărârea de Guvern nr. [503/2023](#) pentru aprobarea Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2023-2026;
5. Ordinul BNS nr. [13/2023](#) privind aprobarea instrumentarului statistic aferent cercetării și dezvoltării;
6. Ordinul BNS nr. [06/2022](#) privind aprobarea anchetei statistice anuale „Situația privind informatizarea și conexiunea la internet” (nr. 1-inf. rev.);
7. Ordinul BNS nr. [24/2023](#) privind aprobarea Metodologiei anchetei statistice anuale „Situația privind utilizarea produselor tehnologiei informației și comunicațiilor” (nr. 1-tic).

Cadrul juridic specific:

8. Codul Științei și Inovării al Republicii Moldova nr. [259/2004](#) reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării;
9. Hotărârea de Guvern nr. [485/2022](#) privind reorganizarea (absorbția) unor instituții din domeniile educație, cercetare și inovare și modificarea unor hotărâri ale Guvernului;
10. Hotărârea de Guvern nr. [864/2023](#) privind aprobarea Metodologiei de finanțare a instituțiilor publice din domeniile cercetării și inovării;

11. Hotărârea de Guvern nr. [1049/2023](#) privind aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 și a Planului de acțiune pentru implementarea acestuia.

Legislația relevantă UE privind statisticile știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) [2019/2152](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2020/1197](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2022/1092](#); Regulamentul (UE) [2019/1700](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2024/1883](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/1507](#).

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă pentru statisticile de cercetare-dezvoltare este Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC) din cadrul BNS.

Tabelul 65. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Direcția responsabilă pentru statisticile privind inovarea în întreprinderi este Direcția statistica structurală (DSS) din cadrul BNS.

Tabelul 66. Capacități administrative ale BNS: DSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	3	3

Direcția responsabilă pentru statisticile privind utilizarea produselor TIC și a comerțului electronic în întreprinderi, dezvoltarea comunicațiilor electronice și a serviciilor poștale este Direcția statistica turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor (DSTTIC).

Tabelul 67. Capacități administrative ale BNS: DSTTIC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	4	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul întreprinderilor de afaceri, sectorul non-profit, învățământul superior și sectorul guvernamental;

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic pentru definirea și producerea statisticilor GBARD;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei pentru Cercetarea ”Inovarea în întreprinderi”;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării privind Utilizarea produselor TIC în întreprinderi;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și instrumentarului statistic cercetării ”Utilizarea TIC de persoane și gospodării”;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea clasificării sectoarelor instituționale (Sectoare Frascati) pentru statistici de cercetare-dezvoltare (corespondența dintre Frascati și sectoarele instituționale pentru conturi naționale).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind activitatea de cercetare-dezvoltare în învățământul superior și sectorul public;
- Implementarea cercetărilor statistice privind activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul întreprinderilor de afaceri și în sectorul non-profit;
- Producerea și diseminarea datelor privind alocațiile bugetare pentru cercetare- dezvoltare (GBARD);
- Realizarea cercetării vizând statistica inovării (32022R1092);
- Realizarea cercetării statistice anuale Utilizarea produselor TIC în întreprinderi (32024R1883);
- Implementarea cercetării statistice anuale TIC în gospodăriile casnice (32019R1700).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” vizând Statisticile privind știința și tehnologia; Statisticile privind inovarea în întreprinderi; Statisticile privind tehnologiile informației și comunicațiilor, sunt prezentate în **Tabelul 68**.

Tabelul 68. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul știință, tehnologie și inovare

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
5571,5	1328,7	-	-	4242,8

III. STATISTICI SECTORIALE

18.4.1 Agricultură, silvicultură, pescuit

Subcapitolul 18.4.1.1 Statistici și conturi forestiere

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează gestionarea sustenabilă a fondului forestier este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. **Codul Silvic** aprobat prin Legea nr. 887/1996, care reglementează relațiile juridice ce apar în utilizarea fondului forestier, incluzând definiții și clasificări specifice. Acesta va fi înlocuit de un **nou Cod Silvic**, aprobat prin Legea nr. 69/2024, care va intra în vigoare la 1 aprilie 2025, cu scopul de a adapta reglementările la noile condiții și cerințe de protecție și gestionare sustenabilă a pădurilor.
2. **Legea nr. 239/2007** privind regimul regnului vegetal;
3. **Legea nr. 1538/1998** privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
4. **Legea nr. 591/1999** privind regimul spațiilor verzi în mediul urban și rural;
5. **Legea nr. 1102/1997** privind resursele naturale;
6. **Legea nr. 160/2011** privind reglementarea activității antreprenoriale prin autorizare.

În plus față de legislația de bază, reglementările specifice în domeniul silvic sunt detaliate și prin hotărâri ale Guvernului, după cum urmează:

1. **Hotărârea Guvernului nr. 664/2016** privind suspendarea temporară a exporturilor de masă lemnoasă;
2. **Hotărârea Guvernului nr. 740/2003** pentru aprobarea actelor normative referitoare la managementul forestier;
3. **Hotărârea Guvernului nr. 27/2004** pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier.

De asemenea, cadrul strategic național cuprinde următoarele documente de planificare și implementare:

1. Programul Național pentru Extinderea și Reabilitarea Pădurilor pentru perioada 2023-2032, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 55/2023**, însoțit de Planul de Acțiune pentru implementarea acestuia în perioada 2023-2027;
2. Programul Național de Adaptare la Schimbările Climatice până în 2030, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 624/2023**.

În contextul legislației europene, reglementările relevante pentru statisticile și conturile forestiere includ următoarele acte legislative:

1. **Noua Strategie Forestieră a Uniunii Europene** pentru perioada 2023-2030, parțial transpusă în legislația națională și
2. **Regulamentele nr. 691/2011** privind conturile economice de mediu ale Uniunii Europene, modificat prin **Regulamentul nr. 538/2014** al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 și **Regulamentul (CE) nr. 2173/2005** privind stabilirea unui sistem de licențiere FLEGT pentru importurile de lemn în Uniunea Europeană.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru colectarea, prelucrarea și diseminarea datelor referitoare la fondul forestier și gestionarea acestuia sunt atribuite mai multor autorități naționale, conform reglementărilor în vigoare. Astfel, următoarele instituții sunt implicate:

1. Ministerul Mediului (MM) - responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor privind fondul ecologic național, biodiversitatea și gestionarea instituțiilor subordonate. Secția responsabilă pentru producerea datelor în cadrul MM este Secția Silvicultură și Vânătoare (SSV).

Tabelul 69. Capacități administrative ale MM: SSV

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	4	0

2. Agenția „Moldsilva” - autoritatea administrativă desemnată pentru implementarea politicii statului în domeniul silviculturii și vânătorii, pentru pădurile aflate în gestiune. Secțiile responsabile pentru producerea datelor în cadrul agenției sunt:
 - Direcția Fondului Forestier, Arie Protejate și Regenerare Forestieră (DFFAPP), responsabilă pentru furnizarea anuală de date privind suprafața totală, suprafața exploatată, suprafața regenerată și volumul recoltat;
 - Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră (SPPGF), responsabil pentru furnizarea de date anuale privind numărul de incendii, suprafața afectată de incendii și numărul focarelor de boli și dăunători.

Tabelul 70. Capacități administrative ale Agenției „Moldsilva”: DFFAPP și SPPGF

Direcția Fondului Forestier, Arie Protejate și Regenerare Forestieră (DFFAPP)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	6	0
Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră (SPPGF)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
2	2	0

3. Autoritățile publice locale - instituțiile responsabile de furnizarea datelor referitoare la spațiile verzi urbane, conform legii nr 591 /1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, prin care, se stipulează că ținerea cadastrului spațiilor verzi se efectuează de către autoritățile administrației publice locale.
4. Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF) - autoritate administrativă subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul îmbunătățirii funciare, relațiilor funciare și monitoring funciar. Aceasta furnizează date anuale referitoare fondului funciar și monitoring funciar - suprafața totală a terenurilor, suprafața de terenuri irigate, suprafața de terenuri desecate. Direcția responsabilă în cadrul ANIF pentru producerea datelor este Direcția Fond funciar și Monitoring Funciar, personal: 5 unități alocate, 2 angajați, 3 locuri vacante.

Tabelul 71. Capacități administrative ale ANIF: Direcția Fond funciar și Monitoring Funciar

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

5. Agenția de Mediu (AM) - autoritatea responsabilă pentru implementarea politicii de protecție a mediului. Agenția furnizează date anuale privind numărul de permise emise pentru tăierea vegetației forestiere. Secțiile responsabile pentru producerea datelor sunt:
- Direcția Monitorizarea Resurselor Naturale;
 - Direcția Acte Regulatorii și Permise de Mediu.

Tabelul 72. Capacități administrative ale AM: DMRN și DARPM

Direcția monitorizarea resurselor naturale (DMRN)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2
Direcția acte regulatorii și permise de mediu (DARPM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	8	0

6. Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM)- responsabil pentru implementarea controlului statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale. Acesta furnizează date anuale privind numărul de încălcări ale legislației de mediu. Secția responsabilă pentru producerea datelor este Direcția de Control al Fondului Forestier, Arii Naturale Protejate și Spații Verzi (DCFFANPSV).

Tabelul 73. Capacități administrative ale IPM: DCFFANPSV

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
15	8	7

7. Serviciul Vamal - responsabil pentru colectarea, compilarea și raportarea datelor referitoare la declarațiile vamale. Secția responsabilă pentru producerea datelor este Serviciul Statistică Vamală (SSV).

Tabelul 74. Capacități administrative ale SV: SSV

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
3	3	0

8. Biroul Național de Statistică - coordonează sondajele statistice și întocmirea conturilor economice de mediu, inclusiv datele privind terenurile acoperite cu păduri care sunt extrase din cadastrul funciar. Unitatea responsabilă pentru producerea datelor în cadrul BNS este Direcția statistică

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

agriculturii și mediului, Serviciul statistică mediului (SSM).

Tabelul 75. Capacități administrative ale BNS: SSM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
1	1	0

Această colaborare interinstituțională asigură o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor forestiere, respectând legislația națională și europeană și promovând protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statistici și conturi forestiere, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conturilor economice de mediu.
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind contul economic de mediu al emisiilor în aerul atmosferic, în conformitate cu Cadrul central al Sistemului de Evidență Economic-Mediu ONU, 2012, și Manualul Eurostat privind conturile de emisii în aer.

Totodată la capitolul 27 în vederea asigurării unei gestionări eficiente, transparente și sustenabile a fondului forestier, în conformitate cu angajamentele internaționale și reglementările europene, autoritățile competente la nivel național sunt prevăzute implementarea unor măsuri strategice esențiale pentru consolidarea și modernizarea infrastructurii instituționale și a sistemelor de monitorizare a resurselor forestiere.

Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statistici și conturi forestiere, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind contul economic de mediu al emisiilor în aerul atmosferic, în conformitate cu Cadrul central al Sistemului de Evidență Economic-Mediu ONU, 2012, și Manualul Eurostat privind conturile de emisii în aer.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind conturile forestiere, sunt prezentate în **Tabelul 76**.

Tabelul 76. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul conturilor forestiere

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

1656,6	412,6	200,0	PNUD (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) Proiectul „Permiterea unei tranziții verzi inclusive în Republica Moldova”	1044,0

Aceste estimări financiare vor fi actualizate periodic, pe măsură ce se finalizează activitățile prevăzute în Anexele A și B, iar costurile detaliate vor fi ajustate în funcție de evoluția proiectelor și disponibilitatea surselor de finanțare.

Subcapitolul 18.4.1.2 Statistici agricole

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile agricole este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Hotărârea de Guvern nr. 371/2010 privind organizarea și desfășurarea recensământului general agricol 2010.

Chestionare și instrucțiuni, aprobate prin Ordinele BNS:

4. nr. [76/2018](#) privind aprobarea chestionarelor statistice: anual 4-agr. anual „Suprafața însămânțată pentru recolta anului”; infraanual 29-agr „Recoltarea culturilor din toate suprafețele însămânțate”; trimestrial f. 6” Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației”
5. nr. [87/2018](#) privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial 1- CMPA „Producția și vânzarea culturilor”, 2 - CMPA „Efectivul animalelor și păsărilor, producția animalieră obținută și vândută ”, 3 - CMPA „Venituri și cheltuieli aferente activității agricole a micilor producători agricoli”;
6. nr. [15/2024](#) privind aprobarea chestionarului statistic anual 29-agr „Producția vegetală”, 16-agr “Activitatea economică a întreprinderilor agricole”
7. Principiile metodologice privind elaborarea bilanțurilor anuale ale resurselor alimentare și utilizarea acestora, aprobate de Consiliul BNS, Decizia nr. [4/2013](#);
8. nr. [102/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial și anual 24-agr „Starea sectorului zootehnic”;
9. Ordinul BNS [48/2010](#) privind punerea în aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 371/2010 [Alte acte juridice](#) referitoare la Recensământul general agricol (RGA) 2011;

Legislația relevantă UE privind statisticile agricole este constituită din următoarele acte: Regulamentul (UE) [2022/2379](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/2745](#) ; _Regulamentul (UE) [2018/1091](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2024/2914](#); Regulamentul (CE) nr. [1217/2009](#) (Acțiuni de transpunere a regulamentului UE, se regăsesc la Capitolul 11 ”Agricultură și dezvoltare rurală”); Regulamentul delegat (UE) nr. [1198/2014](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2015/220](#) (Acțiuni de

transpunere al regulamentului UE, se regăsesc la Capitolul 11 "Agricultură și dezvoltare rurală"); Regulamentul (CE) nr. [138/2004](#).

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticilor agricole revine BNS. Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare elaborează și furnizează anual date privind cadastrul funciar.

BNS, în special Direcția statistică agriculturii și mediului (DSAM) este responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor agricole. Funcții principale: producerea de date trimestriale și anuale privind statistica vegetală și animalieră, lapte, carne și ouă, conturile și prețurile agricole.

Tabelul 77. Capacități administrative ale BNS: DSAM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	10	4

Direcții de sprijin privind statisticile agricole: Direcția Generală Tehnologii Informaționale; Direcția generală metode și inovații statistice; Centrele teritoriale de statistică; Colectarea datelor în gospodării (inclusiv 90 de interviuatori); Direcția Diseminare și Comunicare.

Direcția recensăminte responsabilă de coordonarea activităților de desfășurare a recensămintelor populației, locuințelor și a recensământului general agricol.

Tabelul 78. Capacități administrative ale BNS: DR

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	4	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statisticile agricole, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea normelor Metodologice și Instrumentarului statistic privind statistica vegetală și animalieră, lapte, carne și ouă;
- Elaborarea Proiectului de Hotărâre de Guvern privind organizarea și desfășurarea recensământului general agricol (RGA), runda 2030;
- Elaborarea Metodologiei și Instrumentarului statistic pentru efectuarea RGA;
- Aprobarea organizării și desfășurării Anchetei integrate (structurale) în agricultură, anul de referință 2026;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Regulamentelor Metodologice și a Instrumentarului statistic pentru efectuarea Anchetei integrate (structurale) în agricultură;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind contul de producție pe agricultură, vânat, silvicultură și acvacultură.
- Proiect de ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului privind prețurile în agricultură.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statisticile agricole, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica vegetală;
- Accesul BNS la sursele de date administrative (deținute de autoritățile publice centrale și locale) pentru actualizarea bazei de date a exploatațiilor agricole implicate în producția vegetală și evaluarea conformității acestora cu cerințele de calitate statistică ((32022R2379);
- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica animalieră (lapte, carne și ouă);
- Accesul BNS la registrul de stat al animalelor și evaluarea conformității acestuia conform cerințelor statistice (32022R2379);
- Implementarea anchetei integrate în agricultură;
- Elaborarea calculelor privind conturile economice pentru agricultură.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind statisticile agricole, sunt prezentate în **Tabelul 79**.

Tabelul 79. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica agriculturii

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
16764,8	3587,0	-	-	13177,8

Subcapitolul 18.4.1.3 Statistici în domeniul acvaculturii

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile în domeniul acvaculturii este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 395/2006 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării și la Acordul privind aplicarea părții XI a Convenției Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării;
2. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
3. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul acvaculturii este formată din Regulamentul (CE) nr. [762/2008](#).

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticilor în domeniul acvaculturii în Republica Moldova sunt împărțite între mai multe instituții: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și BNS.

MAIA, în special Direcția politici în sectorul zootehnic (DPSZ) are misiunea de a contribui la realizarea obiectivelor strategice ale ministerului prin elaborarea politicilor de organizare a sectorului acvaculturii în conformitate cu standardele internaționale, în special cele ale Uniunii Europene și condițiile socio-economice din țară.

Tabelul 80. Capacități administrative ale MAIA: DPSZ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	4	0

BNS: Direcția statistică agriculturii și mediului este responsabil de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice în domeniul acvaculturii.

Tabelul 81. Capacități administrative ale BNS: DSAM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	10	4

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea statisticilor în domeniul acvaculturii, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului statistic privind producerea de date în sectorul acvacultură.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic dstatisticilor în domeniul acvaculturii, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica acvaculturii;
- Crearea unui sistem pentru colectarea, procesarea și transmiterea datelor din sectorul acvaculturii (MAIA).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind acvacultura, sunt prezentate în **Tabelul 82**.

Tabelul 82. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica acvaculturii

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
286,0	156,0	-	-	130,0

Subcapitolul

18.4.1.4 Producția ecologică și agricultura ecologică

18.4.1.5 Indicatori agro de mediu

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile în domeniul producției ecologice a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Legea nr. [115/2005](#) privind producția agroalimentară ecologică;
4. Hotărârea Guvernului nr. [253/2024](#) privind normele detaliate de producție ecologică, recunoașterea retroactivă a perioadei de conversie, produsele și substanțele aprobate pentru utilizarea în producția ecologică;
5. Hotărârea Guvernului nr. [433/2024](#) privind sistemul de control și certificare a producției ecologice, recunoașterea organismelor de control și supravegherea activității acestora;
6. Hotărârea Guvernului nr. [149/2006](#) pentru punerea în aplicare a Legii privind producția agroalimentară ecologică.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu este formată din: Regulamentul (UE) [2018/848](#) (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 11 "Agricultură și dezvoltare rurală"); Regulamentul (UE) [2020/1693](#) (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 11 "Agricultură și dezvoltare rurală"); Regulamentul (CE) nr. [1107/2009](#); Directiva [2009/128/CE](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1264/2014; Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/1537](#);

Cadrul administrativ

Datele privind producția și agricultura ecologică se află în responsabilitatea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), în special a Serviciului pentru producția ecologică și produsele cu denumire de origine (SPEPDO), care este responsabilă de monitorizarea activității fermelor ecologice certificate.

Tabelul 83. Capacități administrative ale MAIA: SPEPDO

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
2	2	0

BNS, în special Secția statistică producției vegetale și animaliere (DSPVA) din cadrul Direcția statistică agriculturii și mediului, este responsabilă de colectarea, validarea, diseminarea datelor statistice privind indicatorii de agro-mediu.

Tabelul 84. Capacități administrative ale BNS: DSPVA

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	2	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind producția ecologică, a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind statistica produselor de protecție a plantelor.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind producția ecologică, a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica produselor de protecție a plantelor.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu, sunt prezentate în **Tabelul 85**.

Tabelul 85. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
830,6	156,6	-	-	674,0

18.4.2 Energie

Subcapitol 18.4.2.1 Statistici privind energia-producție

Subcapitol 18.4.2.2 Statistici privind energia - metodologie și evoluție

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind energia, producția, metodologii și evoluții este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Ordine ale Biroului Național de Statistică (BNS) privind aprobarea instrumentarului statistic:
 - nr. [108/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic lunar 1-RE „Stocuri, intrări și consum ale principalelor resurse energetice”,
 - nr. [45/2022](#) privind aprobarea chestionarului statistic 1-PEE „Prețurile la energia electrică”,
 - nr. [63/2018](#) privind aprobarea chestionarului statistic 1-PG „Prețuri pentru gazele naturale”, anual 1-Gaz „Distribuția gazelor naturale”
 - nr. [96/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic anual și a instrucțiunii 1-BE „Balanța energetică. ”

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul privind energia, producție, metodologii și evoluții este formată din: **Regulamentul (CE) nr. [1099/2008](#)**; **Regulamentul (UE) [2022/132](#)**; **Regulamentul (UE) nr. [2024/264](#)**; **Regulamentul (UE) [2023/706](#)**; **Regulamentul (UE) [2016/1952](#)**; Regulamentul (UE) nr. [431/2014](#); Directiva (UE) [2018/2001](#) (planificată în Programul Național de Aderare la capitolul 15”Energie”); Directiva de punere în aplicare (UE) [2018/1581](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția statistică industriei și energiei (DSIE) din cadrul Direcției generale statistica întreprinderilor, este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice privind statistica energiei.

Tabelul 86. Capacități administrative ale BNS: DSIE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
11	7	4

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic energetic, producția, metodologii și evoluții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind statisticile din domeniul energiei;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând consumul de energie în gospodăriile casnice.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic energetic, producția, metodologii și evoluții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Realizarea cercetărilor vizând statistica energiei (32024R0264, 32014R0431)

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” ce țin de energie, producție, metodologii și evoluții, sunt prezentate în **Tabelul 87**.

Tabelul 87. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica energetică

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1420,3	325,5	-	-	1094,8

18.4.3 Transporturi

Subcapitol 18.4.3.1 Statistici în domeniul transporturilor

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind transporturile este constituit din următoarele acte normative:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Hotărârea Guvernului nr. [868/2015](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind statistica transportului aerian de pasageri, mărfuri și poștă și a structurii de evidență pentru furnizarea datelor statistice

Ordine de aprobare emise de Biroul Național de Statistică (BNS) privind instrumentarul statistic:

4. nr. [46/2021](#) cu privire la aprobarea chestionarului statistic trimestrial 65 - auto „Transport rutier”;
5. nr. [76/2018](#) cu privire la aprobarea chestionarului statistic anual 1 - tr.(auto) „Transport rutier și lungimea drumurilor private”;
6. nr. [61/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic lunar 1-CF „Transportul feroviar de marfă și călători”;
7. nr. [61/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial 65-CF „Servicii de transport feroviar de uz general, indicatori de utilizare a transportului feroviar”;
8. nr. [61/2023](#) privind aprobarea chestionarului statistic anual 2-CF „Servicii de transport feroviar de uz general, indicatori de utilizare a căilor ferate”;
9. nr. [67/2017](#) cu privire la aprobarea chestionarului statistic lunar 1-ac „Trafic aerian”;
10. nr. [108/2016](#) cu privire la aprobarea chestionarului statistic trimestrial 6-ac „Trafic aeroportuar”;
11. nr. [67/2017](#) privind aprobarea chestionarului statistic anual 3-ac „Parcul de aeronave”;

12. nr. [66/2019](#) privind aprobarea chestionarului statistic anual 3- drum „Drumuri publice”.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul transporturilor este formată din: Regulamentul [70/2012](#); Regulamentul (CE) nr. [2163/2001](#); Regulamentul (CE) nr. [6/2003](#); Regulamentul (CE) nr. [642/2003](#); Regulamentul (UE) nr. [202/2010](#); Regulamentul(UE) [2018/643](#); Regulamentul (CE) nr. [332/2007](#); Regulamentul (CE) nr. [437/2003](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția statistică transporturilor și serviciilor (DSTS) din cadrul Direcției generale statistice întreprinderilor, este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice referitoare la transporturi.

Tabelul 88. Capacități administrative ale BNS: DSTS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind transporturile, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic vizând transportul feroviar.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind transporturile, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea Anchetei transportul rutier de mărfuri (ASTRM);
- Realizarea cercetărilor vizând transportul feroviar și aerian.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” ce țin de transporturi, sunt prezentate în **Tabelul 89**.

Tabelul 89. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistică transporturilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1069,6	108,8	-	-	960,8

18.4.4 Turismul

Subcapitol 18.4.4.1. Statisticile privind turismul

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind turismul este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea de Guvern nr. [979/2023](#) pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2024;
3. Ordinul BNS nr. [76/2018](#) privind aprobarea chestionarelor statistice: Capacitatea unităților de cazare turistică, la 31 decembrie (anual); Gradul de ocupare a unităților de cazare turistică (trimestrial, cuprinzând date pentru fiecare lună din trimestrul analizat).

Legislația relevantă UE privind statisticile turismului este formată din: Regulamentul (CE) nr. [1358/2003](#); Regulamentul (UE) nr. [692/2011](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [1051/2011](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [81/2013](#); Regulamentul delegat (UE) nr. [253/2013](#); Regulamentul delegat (UE) [2019/1681](#); Regulamentul de punere în aplicare [\(UE\) 2021/1179](#); Regulamentul delegat (UE) [2020/1569](#).

Cadrul administrativ

Direcția statistică turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor (DSTTIC) este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice privind capacitatea și gradul de ocupare a unităților de cazare turistică, activitățile agențiilor de turism și ale operatorilor de turism.

Tabelul 90. Capacități administrative ale BNS: DSTTIC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	4	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind turismul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetărilor statistice privind Capacitatea structurilor de primire turistică și Cazarea turiștilor în structurile de primire turistică în vederea transpunerii Regulamentului (UE) 692/2011 Anexa I;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea metodologiei și ajustarea Instrumentarului anchetei statistice privind Cererea turistică în gospodărie în vederea transpunerii Regulamentului (UE) 692/2011 Anexa II.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind turismul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea Cercetării vizând cererea turistică în gospodăriile casnice.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programu Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” vizând turismul sunt prezentate în **Tabelul 91**.

Tabelul 91. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica turismului

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
3225,6	104,0	-	-	3121,6

IV. STATISTICI DE MEDIU

18.5.1 Mediu

Subcapitol 18.5.1.1 Conturile monetare de mediu

Subcapitol 18.5.1.2 Conturile fizice de mediu

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru gestionarea conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu cuprinde următoarele acte normative:

Legi:

1. Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
2. Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului;
3. Codul Fiscal nr. 1163/1997, Titlul VIII: Taxele pentru resursele naturale;
4. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.

Acte normative subsecvente:

5. Hotărârea Guvernului nr. 141/2014 privind crearea sistemului de statistică energetică;
6. Hotărârea Guvernului nr. 711/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a Fondului Național pentru Mediu;
7. Ordinul nr. 15/2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), modului de completare a acesteia și Instrucțiunii privind modul de calculare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor;
8. Ordinul nr. 93/2023 despre aprobarea formularului Dării de seamă privind taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și a Instrucțiunii de completare a acesteia.

Regulamentele Uniunii Europene relevante pentru conturile monetare și fizice de mediu nu au fost încă transpuse în cadrul legislativ național. Printre acestea se află Regulamentul nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011 privind conturile economice de mediu europene.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea datelor referitoare la conturile monetare și fizice de mediu sunt împărțite între mai multe instituții publice, respectiv: Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Biroul Național de Statistică.

1. Ministerul Mediului, în special Secția de Politici de Economie Circulară și Instrumente Economice (SPECIE), are responsabilitatea de a colecta și disemina date privind conturile fizice de mediu.

Tabelul 92. Capacități administrative ale MM: SPECIE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	2	2

2. Agenția de Mediu, prin Direcția de Monitorizare a Calității Mediului (DMCM), furnizează statistici privind conturile fizice de mediu, în conformitate cu reglementările și normele stabilite.

Tabelul 93. Capacități administrative ale AA: DMCM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

3. Biroul Național de Statistică, în special Serviciul de Statistică a Mediului (DSAM) din cadrul Direcției statistica agriculturii și mediului (SSM), este responsabil pentru colectarea, validarea și diseminarea statisticilor referitoare la conturile fizice de mediu.

Tabelul 94. Capacități administrative ale BNS: DSAM și SSM

Direcția statistica agriculturii și mediului (DSAM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	10	4
Serviciul de Statistică a Mediului (SSM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
1	1	0

Aceste instituții colaborează pentru a asigura o gestionare eficientă și implementarea unui sistem integrat de colectare și raportare a datelor privind mediul înconjurător.

Planuri de viitor

Planuri legislative

Crearea cadrului normativ necesar pentru implementarea reglementărilor europene relevante, respectiv:

1. Regulamentul (UE) nr. 691/2011;
2. Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2022/125;
3. Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2016/172;
4. Decizia de Implementare a Comisiei (UE) 2016/335;
5. Regulamentul de Implementare al Comisiei (UE) 2015/2174.

prin următoarele măsuri:

- Elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului privind conturile economice de mediu, care va stabili cadrul normativ național necesar pentru transpunerea reglementărilor europene în domeniul conturilor economice de mediu.
- Aprobarea metodologiei pentru conturile economice de emisii de gaze cu efect de seră, în conformitate cu Sistemul de Conturi Economice de Mediu al Națiunilor Unite (CF-SEEA) și Manualul Eurostat, pentru a asigura conformitatea cu reglementările europene și pentru a întări capacitatea națională de raportare și gestionare a datelor referitoare la emisii.
- Dezvoltarea cadrului necesar pentru implementarea Regulamentului de Implementare al Comisiei (UE) 2023/595, prin elaborarea unor ghiduri detaliate pentru colectarea datelor relevante, în conformitate cu cerințele acestui regulament, în vederea asigurării conformității cu reglementările Uniunii Europene referitoare la resursele financiare generate din deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Nu sunt prevăzute acțiuni de implementare pentru acest subcapitol.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” vizând gestionarea conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu sunt prezentate în **Tabelul 95**.

Tabelul 95. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
200,0	50,0	150,0	PNUD „Proiectul „Permiterea unei tranziții verzi inclusive	-

			în Republica Moldova”	

Subcapitol 18.5.1.3 Statistici privind deșeurile

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legal care guvernează statistica deșeurilor include o serie de acte normative care stabilesc responsabilitățile pentru managementul deșeurilor, colectarea datelor, raportarea acestora și respectarea directivelor europene.

Legi fundamentale, precum Legea nr. 209/2016 privind gestionarea deșeurilor și Legea nr. 93/2017 privind statistica oficială, constituie baza pentru gestionarea deșeurilor și compilarea statisticilor de mediu. Aceste acte normative sunt completate de diverse Hotărâri ale Guvernului care transpun directivele europene în domeniul deșeurilor:

1. Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 pentru aprobarea Listei de Deșeuri;
2. Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 privind aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;
3. Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind deșeurile de ambalaje și deșeurile de ambalaje;
4. Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului pentru gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori;
5. Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate;
6. Hotărârea Guvernului nr. 731/2022 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate;
7. Hotărârea Guvernului nr. 93/2023 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor uzate;
8. Hotărârea Guvernului nr. 939/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind eliminarea deșeurilor;
9. Hotărârea Guvernului nr. 501/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii privind evidența și transmiterea datelor și informațiilor privind deșeurile și gestionarea deșeurilor.

Legea nr. 209/2016 privind gestionarea deșeurilor stabilește cadrul normativ pentru gestionarea deșeurilor, în scopul protecției mediului și al sănătății populației. Această lege transpune Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, care abrogă anumite directive, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 22 noiembrie 2008, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/851 din 30 mai 2018.

Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 transpune Decizia Comisiei 2000/532/CE din 3 mai 2000, care înlocuiește Decizia 94/3/CE, stabilind lista deșeurilor conform articolului 1(a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE privind deșeurile periculoase conform articolului 1(4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase, ultima modificare fiind adusă prin Decizia Comisiei 2014/955/UE din 18 decembrie 2014.

Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 transpune Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 197 din 24 iulie 2012.

Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 transpune parțial Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind deșeurile de ambalaje, ultima modificare fiind adusă prin Directiva 2018/852/UE din 30 mai 2018, precum și Decizia Comisiei 97/129/CE din 28 ianuarie 1997 privind sistemul de identificare a materialelor de ambalaje conform Directivei 94/62/CE.

Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 transpune Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori, abrogand Directiva 91/157/CEE, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/849.

Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 transpune parțial Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele uzate, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/849 din 30 mai 2018.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind deșeurile sunt împărțite între Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică și Agenția de Mediu.

(i) Ministerul Mediului, prin Direcția Politici de Management al Deșeurilor și Contaminare (DPMDC), este responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor statistice privind deșeurile;

Tabelul 96. Capacități administrative ale MM: DPMDC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

(ii) Biroul Național de Statistică, prin Serviciul de Statistică a Mediului (DSAM) din cadrul Direcției statistica agriculturii și mediului (SSM), este responsabil pentru colectarea, validarea și diseminarea statisticilor privind deșeurile;

Tabelul 97. Capacități administrative ale BNS: DSAM și SSM

Direcția statistica agriculturii și mediului (DSAM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	10	4
Serviciul de Statistică a Mediului (SSM)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
1	1	0

(iii) Agenția de Mediu, prin Direcția de Monitorizare a Calității Mediului (DMCM), furnizează statistici privind deșeurile și gestionarea acestora, precum și despre emisiile în aer provenind din surse mobile.

Tabelul 98. Capacități administrative ale AM: DMCM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

Crearea cadrului legislativ necesar pentru implementarea reglementărilor europene:

1. Regulamentul Consiliului (UE, Euratom) 2021/770;
2. Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1445/2005;
3. Regulamentul Comisiei (CE) nr. 782/2005;
4. Regulamentul (CE) nr. 2150/2002 (versiune consolidată)

prin următoarele măsuri:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Raportului de calitate cu privire la datele statistice despre gestionarea deșeurilor;
- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea statisticilor pe deșeuri.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind deșeurile, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea statisticilor și diseminarea datelor cu privire la gestionarea deșeurilor;
- Îmbunătățirea capacității funcționale a AIS MD pentru digitalizarea procesului de gestionare a deșeurilor, cu accent pe generalizarea și sistematizarea rapoartelor în cadrul sistemului informatic.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” vizând deșeurile sunt prezentate în **Tabelul 99**.

Tabelul 99. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la statistica deșeurilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
6165,9	389,9	-	-	5776,0

Subcapitol 18.5.1.4 Statistici privind apa

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Legislația în domeniul protecției apei din Republica Moldova este parțial aliniată la *acquis*-ul comunitar al Uniunii Europene. În prezent, cadrul legislativ național nu reflectă în totalitate cerințele europene în acest domeniu, însă autoritățile moldovenești planifică ajustarea acestuia până în anul 2025, astfel încât să asigure o conformitate deplină cu reglementările Uniunii Europene.

Cadrul legal național în domeniul protecției apei include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. **Legea nr. 272/2011 privind apa** – care reglementează gestionarea resurselor de apă în Republica Moldova și care este parțial aliniată la mai multe directive ale Uniunii Europene, inclusiv:
2. Directiva Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor uzate urbane;
3. Directiva Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apei împotriva poluării cu nitrați din agricultură;
4. Directiva 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru pentru gestionarea resurselor de apă;
5. Directiva Consiliului 2006/7/CE din 15 februarie 2006 privind calitatea apei destinate băilor;
6. Directiva Consiliului 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații;
7. Directiva Consiliului 2008/105/CE din 16 decembrie 2008 privind stabilirea standardelor de calitate a apei pentru mediu;
8. **Legea nr. 182/2019 privind apa potabilă** – reglementează aspectele legate de calitatea apei potabile și furnizarea acesteia către populație;
9. **Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare** – reglementează modul în care autoritățile locale trebuie să asigure serviciile de apă și canalizare;
10. **Legea nr. 93/2017 privind statistica oficială** – reglementează cadrul general de colectare și utilizare a datelor statistice, inclusiv cele referitoare la apă și mediu.

De asemenea, există o serie de acte subordonate relevante în domeniul protecției apei, printre care:

1. **Hotărârea Guvernului nr. 890/2013** pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață;
2. **Hotărârea Guvernului nr. 932/2013** privind aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și păstrarea evidenței stării apelor de suprafață și subterane;
3. **Hotărârea Guvernului nr. 931/2013** privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de calitate pentru apele subterane;
4. **Hotărârea Guvernului nr. 802/2013** privind aprobarea Regulamentului privind condițiile de descărcare a apelor uzate în corpurile de apă;
5. **Hotărârea Guvernului nr. 950/2013** privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, tratare și descărcare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpurile de apă pentru localitățile urbane și rurale;
6. **Hotărârea Guvernului nr. 651/2023** privind aprobarea regulamentului sanitar pentru supravegherea și monitorizarea calității apei potabile;
7. **Hotărârea Guvernului nr. 548/2018** privind organizarea și funcționarea Inspecției pentru Protecția Mediului;
8. **Hotărârea Guvernului nr. 549/2018** privind înființarea și organizarea Agenției pentru Protecția Mediului;

9. **Hotărârea Guvernului nr. 183/2022** privind aprobarea Regulamentului privind Cadastrul Național al Apelor, constituit din Sistemul Informațional Automatizat „Cadastrul Național al Apelor”.

Cadrul administrativ

În ceea ce privește cadrul administrativ statistic, statisticile referitoare la apă sunt gestionate de mai multe instituții naționale, inclusiv Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Agenția „Apele Moldovei”, Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale. Aceste instituții sunt responsabile pentru colectarea și diseminarea datelor privind resursele de apă, însă nu există o metodologie unificată și standardizată pentru monitorizarea acestora, ceea ce duce la inconsistențe în datele colectate. În plus, colectarea datelor nu este întotdeauna coordonată eficient, iar acest lucru limitează comparabilitatea și fiabilitatea informațiilor.

Tabelul 100. Capacități administrative ale MM: DGIRA

Direcția pentru gestionarea integrată a resurselor de apă (DGIRA)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	5	2

Tabelul 101. Capacități administrative ale MIDR: DPAAC

Direcția pentru politici de alimentare cu apă și canalizare (DPAAC)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Tabelul 102. Capacități administrative ale AM: DMRN

Direcția monitorizare resurse naturale (DMRN)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Tabelul 103. Capacități administrative ale Agenției „Apele Moldovei”

Agenția „Apele Moldovei”		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
21	18	3

Tabelul 104. Capacități administrative ale AGRM: DG

Direcția geologică (DG)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante

5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

Planurile de viitor includ dezvoltarea unui cadru legislativ suplimentar care să asigure implementarea completă a directivelor europene în domeniu, precum și alinierea metodologică la standardele internaționale pentru a îmbunătăți gestionarea și raportarea datelor privind apa. Măsurile sunt prevăzute la capitolul 27 Mediu.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Planurile de viitor includ dezvoltarea unui cadru legislativ suplimentar care să asigure implementarea completă a directivelor europene în domeniu, precum și alinierea metodologică la standardele internaționale pentru a îmbunătăți gestionarea și raportarea datelor privind apa. Măsurile sunt prevăzute la capitolul 27 Mediu.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 vizând statisticile în domeniul protecției apei sunt prezentate la Capitolul 27 Mediu.

Subcapitol 18.5.1.5 Biodiversitate

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

În ceea ce privește biodiversitatea, statistica națională este parțial aliniată la *acquis*-ul european.

Cadrul legal național în domeniul biodiversității include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. Legea nr. 439/1995 regnului animal transpune parțial Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice;
2. Legea nr. 239/2007 regnului vegetal și Legea nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică care transpun parțial Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră;
3. Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
4. Legea nr. 325/2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova;
5. Hotărârea de Guvern nr. 414/2000 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat;
6. Hotărârea de Guvern nr. 1005/2004 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului de stat al regnului animal;
7. Hotărârea de Guvern nr. 211/2009 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor regnului vegetal.

Cadrul administrativ

Republica Moldova se confruntă cu o lipsă de digitalizare în gestionarea datelor de biodiversitate, ceea ce limitează eficiența procesului de colectare și analiză a acestora. Agenția de Mediu este responsabilă pentru compilarea și diseminarea statisticilor referitoare la biodiversitate, însă la fel ca în cazul apelor, există provocări legate de coordonarea și standardizarea datelor.

Tabelul 105. Capacități administrative ale AM: DMRN

Direcția monitorizare resurse naturale (DMRN)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

Astfel, în cadrul procesului de integrare a legislației naționale la reglementările europene, autoritățile din Republica Moldova intenționează să continue dezvoltarea și implementarea unui cadru legal și metodologic eficient, care să faciliteze colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind apă și biodiversitatea, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Măsurile planificate sunt prevăzute la capitolul 27.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Astfel, în cadrul procesului de integrare a legislației naționale la reglementările europene, autoritățile din Republica Moldova intenționează să continue dezvoltarea și implementarea unui cadru legal și metodologic eficient, care să faciliteze colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind apă și biodiversitatea, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Măsurile planificate sunt prevăzute la capitolul 27.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 vizând statisticile în domeniul biodiversității sunt prezentate la capitolul 27 Mediu.

V. STATISTICI TRANSVERSALE

18.6.1 Indicatori de dezvoltare durabilă

Subcapitol 18.6.1.1 Indicatorii ODD UE: producere și diseminare

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legal național în domeniul indicatorilor ODD, include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. Legea nr. [315/2022](#) privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova europeană 2030” Strategia transpune țințele, în special cele considerate acceleratori de dezvoltare, și indicatorii Agendei 2030, ajustate conform contextului național al Republicii Moldova;

- Hotărârea Guvernului nr. [953/2022](#) cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;
- Decizia include dispoziții privind transpunerea Agendei 2030 ca un set de ținte naționale ale ODD și indicatori de monitorizare, responsabilități și calendar pentru actualizarea datelor și raportarea națională.

Alte documente justificative

- Raportul național voluntar privind progresele înregistrate, ediția [2020](#) și [anexa statistică](#) Revizuirea națională voluntară, care a fost elaborată și prezentată în anul 2020 la Forumul politic la nivel înalt al ONU, a prezentat progresele înregistrate;
- Raport național privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Agendei pentru dezvoltare durabilă, ediția [2023](#).

Scopul raportului este de a înțelege progresele înregistrate în punerea în aplicare a ODD-urilor de la data ultimului raport, și anume Raportul național voluntar privind punerea în aplicare a Agendei 2030 din 2020 până în 2023. Raportul va fi elaborat anual.

Legislația relevantă UE privind indicatorii de dezvoltare durabilă este formată din: [COMUNICAREA COMISIEI](#) către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic Și Social European Și Comitetul Regiunilor; Staff Working Document '[Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals](#)'.

Cadrul administrativ

Potrivit HG „Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă”:

Cancelaria de Stat, BNS, ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice (aproximativ 43 în total) se asigură că **țintele ODD sunt integrate în documentele de politică**; să producă, să actualizeze și să prezinte date relevante și fiabile pentru **indicatorii ODD**.

Cancelaria de Stat asigură coordonarea procesului de planificare, monitorizare și raportare a implementării Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, elaborează raportul de progres privind implementarea Agendei 2030; asigură coordonarea procesului de elaborare a rapoartelor naționale voluntare periodice de evaluare.

BNS este autoritatea coordonatoare pentru elaborarea și diseminarea indicatorilor de monitorizare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD); asigură diseminarea centralizată a indicatorilor ODD pe o platformă națională de diseminare; oferă sprijin metodologic altor autorități în elaborarea și documentarea indicatorilor ODD.

Tabelul 106. Capacități administrative ale BNS: DDC

Direcția diseminare și comunicare (DDC)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
12	6	6

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind indicatorii ODD, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 953/2022 cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a ”Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030”.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind indicatorii ODD, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Producerea și diseminarea ODD-urilor și actualizarea periodică a datelor și a metadatelor pentru a sprijini raportarea națională privind implementarea Agendei 2030.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind indicatorii de dezvoltare durabilă sunt prezentate în **Tabelul 107**.

Tabelul 107. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la indicatorii de dezvoltare durabilă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
772,1	288,0	-	-	484,1

18.6.2 Informații statistice regionale și geospațiale

Subcapitol 18.6.2.1 Statistici regionale și coordonarea acestora

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru statistice regionale și geospațiale cuprinde următoarele acte normative:

1. Legea nr. [764/2001](#) privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, în care localitățile urbane și rurale sunt definite pe baza abordării administrative;
2. Legea nr. [438/2006](#) privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
3. Hotărârea Guvernului nr. [570/2017](#) privind aprobarea Nomenclatorului unităților teritoriale pentru statistică;

4. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [18a/2017](#) privind metodologia și metodele de elaborare a produsului intern brut regional.

Alte metodologii statistice aprobate de BNS.

Legislația relevantă UE privind statisticile regionale și geospațiale este formată din: Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/1130](#); Regulamentul (CE) nr. [1059/2003](#); Regulamentul (UE) [2017/239](#); Regulamentul Delegat (UE) [2019/1755](#); Regulamentul (CE) nr. [1059/2003](#); Regulamentul (UE) [2017/2391](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2018/1685](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2019/1130](#); Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2020/1703](#).

Cadrul administrativ

Statisticile regionale pe tipologii în Republica Moldova sunt produse de BNS, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru și alte organe administrative subordonate.

În cadrul BNS, Direcția sisteme informaționale geografice (DSIG) este responsabilă de colectarea (achiziționarea) și întreținerea datelor spațiale la nivelul punctului de adresă, integrarea datelor spațiale cu cele statistice, sprijinirea colectării și diseminării datelor statistice cu ajutorul instrumentelor GIS.

Tabelul 108. Capacități administrative ale BNS: DSIG

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

Elaborarea statisticilor regionale de către sectoarele statistice și difuzarea acestora nu sunt coordonate de o unitate specializată, deoarece este responsabilitatea fiecărei unități de producție statistică. Direcția diseminare și comunicare este direcția responsabilă cu diseminarea statisticilor regionale (în cadrul căreia sunt implicați 2 angajați din 12 unități de personal disponibile), iar Direcția generală metode și inovații statistice este responsabilă cu punerea în aplicare a tehnologiilor și instrumentelor GIS în procesul de producție statistică (5 unități disponibile cu 2 angajați și 3 posturi vacante).

Tabelul 109. Capacități administrative ale BNS: DDC

Direcția diseminare și comunicare (DDC)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
12	6	6

Tabelul 110. Capacități administrative ale BNS: DGMIS

Direcția generală metode și inovații statistice (DGMIS)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statisticile regionale și geospațiale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea tipologiilor teritoriale la nivelul LAU;
- Actualizarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statisticile regionale și geospațiale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea tipologiilor teritoriale în baza sistemului de carioaje și densității populației la nivel de 1 km. p., în baza gradului de urbanizare (DEGURBA) la nivelul LAU și crearea zonelor urbane funcționale (FUA) la nivelul LAU, a tipologiei teritoriale Urban-rural la nivelul NUTS 3 și a tipologiei teritoriale Metropolitane la nivelul NUTS 3;
- Extinderea utilizării datelor geospațiale în statistica oficială;
- Elaborarea statisticilor regionale pe baza versiunii naționale actualizate a NUTS
- Implementarea Registrului de Evidență a Rețelelor Edilitare (RERE).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind statisticile regionale și geospațiale sunt prezentate în **Tabelul 111**.

Tabel 111. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificat în domeniul statistica regională și geospațială

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
8866,0	3256,3	500,0	-	109,7

VI. Infrastructură și metodologie statistică

18.7.1 Metadate și clasificări

Subcapitol 18.7.1.1. Standarde statistice pentru date și metadate (inclusiv clasificări)

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru metadate și clasificări statistice:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;

2. Codul Educației nr. [152/2014](#) al Republicii Moldova. Sistemul educațional este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011).

Regulamente:

3. Hotărârea Guvernului nr. [208/2021](#) privind aprobarea structurii Clasificării ocupațiilor din Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 239-248, art. 463);
4. Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nr. [11/2021](#) privind aprobarea Clasificării ocupațiilor din Republica Moldova adoptat în vederea transpunerii Recomandării 2009/824/CE a Comisiei din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08);
5. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [28/2019](#) cu privire la aprobarea Clasificatorului activităților economice din Republica Moldova (CAEM-2), elaborat în vederea transpunerii Regulamentului (CE) nr. 1893/2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Rev. 2;
6. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [09/2024](#) privind aprobarea Clasificării statistice a produselor (bunurilor și serviciilor) din Republica Moldova (CSPM rev. 2.1).

Legislația relevantă UE privind metadate și clasificări statistice este formată din: Commission Recommendation [2009/824/EC](#); Regulamentul (CE) [223/2009](#); Recomandarea (UE) [2023/397](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică (DSDAIIS), este responsabilă pentru clasificări: NACE, CPA, NUTS.

Tabelul 112. Capacități administrative ale BNS: DSDAIIS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	3	2

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului privind metadate și clasificări statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) Revizia 2.1;
- Elaborarea structurii metadatelor în format SIMS.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului privind metadate și clasificări statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea tipologiilor teritoriale în baza sistemului de carioaje și densității populației la nivel de 1 km², în baza gradului de urbanizare (DEGURBA) la nivelul LAU și crearea zonelor urbane funcționale

(FUA) la nivelul LAU, a tipologiei teritoriale Urban-rural la nivelul NUTS 3 și a tipologiei teritoriale Metropolitane la nivelul NUTS 3;

- Actualizarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS) pe baza datelor RPL 2024;
- Elaborarea statisticilor regionale pe baza versiunii naționale actualizate a NUTS;
- Extinderea utilizării datelor geospațiale în statistica oficială;
- Implementarea noilor versiuni ale clasificatoarelor în domeniul economic în cadrul statisticii oficiale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” ce țin de Metadate și Clasificări sunt prezentate în **Tabelul 113**.

Tabelul 113. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la metadate și clasificări.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1290,0	904,8	-	UNFPA	385,2

18.7.2 Confidențialitatea statistică și protecția divulgării

Subcapitol 18.7.2.1 Coordonarea privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate

Prezentare generală a situației

Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate cuprinde următoarele acte normative:

1. Legea nr. [93/2017](#) privind statisticile oficiale (LOS nr. 93/2017);
2. Legea nr. [133/2011](#) privind protecția datelor cu caracter personal;
3. Politica privind protecția datelor cu caracter personal, aprobată de BNS, în ianuarie 2024;
4. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. [28/2021](#) privind aprobarea Regulamentului cu privire la accesul la datele individuale în scopuri științifice;
5. Metodologia de generare a identificatorului statistic unic (ISU), aprobată de BNS, în aprilie 2023, pentru pseudonimizarea datelor cu caracter personal, colectate și prelucrate în scopul elaborării statisticilor oficiale.

Legislația relevantă UE privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate este formată din: Regulamentul (CE) [nr. 223/2009](#); Regulamentul (UE) [nr. 557/2013](#); Regulamentul (CE) [nr. 1049/2001](#); Regulamentul (UE) [2016/679](#).

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția Generală Tehnologii Informaționale, este responsabilă pentru buna funcționare a sistemelor informatice, a echipamentelor informatice și a rețelelor informatice din cadrul acestuia. Totodată, a fost creat Serviciul protecția datelor cu caracter personal responsabil de:

- aplicarea internă a standardelor de confidențialitate statistică;
- aplicarea și coordonarea măsurilor tehnice și organizaționale de protecție a datelor și de control al divulgării datelor statistice;
- planificarea și organizarea evaluării nivelului de conformitate al măsurilor de protecție;
- elaborarea actelor juridice administrative în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare în vigoare.

Tabelul 114. Capacități administrative ale BNS: DGTI și SPDCP

Direcția generală tehnologii informaționale (DGTI)		
Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
17	12	5
Serviciul protecția datelor cu caracter personal (SPDCP)		
2	2	0

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Ghidului privind confidențialitatea și protecția datelor, inclusiv controlul divulgării datelor statistice.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Consolidarea măsurilor de asigurare a confidențialității statistice și protecției datelor în cadrul Sistemului Statistic Național (SSN).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” ce țin de confidențialitatea statistică și accesul la microdate sunt prezentate în **Tabelul 115.**

Tabelul 115. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la confidențialitatea statistică și accesul la microdate

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
790,8	700,8	-	-	90,0

Structura Capitolului 18 „Statistici”

18.1 CADRUL JURIDIC DE BAZĂ ȘI CAPACITĂȚILE INSTITUȚIONALE ALE SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL (SSN)

I. STATISTICI DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

18.2.1. Populația

18.2.1.1. Statistica demografică și migrația internațională

18.2.1.2. Recensământul populației și al locuințelor

18.2.1.3. Statistici privind azilul și migrația gestionată

18.2.2. Forța de muncă și costul forței de muncă

18.2.2.1. Ocuparea forței de muncă și șomajul

18.2.2.2. Câștigurile salariale și costurile forței de muncă

18.2.3 Educație și formare

18.2.3.1. Educație

18.2.3.2. Statistici privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

18.2.4 Sănătate

18.2.4.1. Sănătate publică

18.2.4.2. Sănătatea și securitatea la locul de muncă

18.2.5 Venituri și condițiile de trai

18.2.5.1. Cercetări privind bugetul gospodăriilor

18.2.5.2. Cercetări europene armonizate privind utilizarea timpului

18.2.5.3. Venituri, incluziune socială și condițiile de trai

18.2.5.4. Calitatea vieții

18.2.6. Protecția socială

18.2.6.1. Protecție socială (ESSPROS)

18.2.7 Justiție și criminalitate

18.2.7.1. Siguranță și Criminalitate

18.2.7.2. Violență bazată pe gen

18.2.8 Cultură și sport

18.2.8.1. Cultură și sport

II. STATISTICI ECONOMICE

18.3.1 Conturi și statistici macroeconomice

18.3.1.1 Euroindicatori/ PIEE

18.3.1.2. Procedura privind dezechilibrele macroeconomice (PDM)

18.3.1.3. Sistemul european de conturi

18.3.1.4. Conturile sectoriale anuale

18.3.1.5. Conturile sectoriale trimestriale

18.3.1.6. Conturile naționale trimestriale și anuale: agregatele principale

18.3.1.7. Tabelele resurselor, utilizărilor și de intrări-ieșiri

18.3.1.8. Conturi regionale

18.3.1.9. Monitorizarea resurselor proprii VNB (Venitul Net Brut (eng. Gross National Income, GNI)

18.3.1.10. Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA)

- 18.3.1.11. Pensii privind asigurările sociale
- 18.3.1.12. Balanța de plăți și poziția investițională internațională
- 18.3.1.13. Remunerarea și pensiile personalului UE
- 18.3.1.14. Conturile financiare
- 18.3.1.15. Indicatori monetari și financiari
- 18.3.1.16. Statistici privind finanțele publice – Metodologie
- 18.3.1.17. Statistici privind finanțele publice – Producerea datelor
- 18.3.1.18. Statistici privind finanțele publice – Metodologia II

18.3.2 Statistica întreprinderilor

- 18.3.2.1. Registrele business și unități statistice
- 18.3.2.2. Statisticile privind Ancheta structurală anuală (ASA) a întreprinderilor
- 18.3.2.3. Prodcom
- 18.3.2.4. Statistici pe termen scurt (STS) ale întreprinderilor
- 18.3.2.5. Statistici privind filialele străine (FATS)
- 18.3.2.6. Investiții străine directe

18.3.3 Comerț internațional

- 18.3.3.1. Comerțul internațional cu servicii
- 18.3.3.2. Comerțul internațional cu mărfuri
- 18.3.3.3. Clasificări privind statisticile comerțului cu mărfuri

18.3.4 Prețurile

- 18.4.4.1. Indicele armonizat al prețurilor de consum
- 18.4.4.2. Paritatea puterii de cumpărare
- 18.4.4.3. Indicele prețurilor locuințelor

18.3.5 Știință, tehnologie și inovare

- 18.3.5.1. Statistici privind știința și tehnologia
- 18.3.5.2. Statistici privind inovarea în întreprinderi
- 18.3.5.3. Statistici privind tehnologia informațiilor și a comunicațiilor

III. STATISTICI SECTORIALE

18.4.1 Agricultură, silvicultură, pescuit

- 18.4.1.1. Statistici și conturi forestiere
- 18.4.1.2. Statistici agricole
- 18.4.1.3. Statistici în domeniul acvaculturii
- 18.4.1.4. Producția ecologică și agricultura ecologică
- 18.4.1.5. Indicatori agro-mediu

18.4.2 Energie

- 18.4.2.1. Statistici privind energia – producție
- 18.4.2.2. Statistici privind energia – metodologie și evoluție

18.4.3 Transporturi

- 18.4.3.1. Statistici în domeniul transporturilor

18.4.4 Turism

- 18.4.4.1. Statisticile privind turismul

IV. STATISTICI DE MEDIU

18.5.1 Mediu

- 18.5.1.1. Conturile monetare de mediu
- 18.5.1.2. Conturile fizice de mediu

18.5.1.3. Statistici privind deșeurile

18.5.1.4. Statistici privind apa

18.5.1.5. Biodiversitate

V. STATISTICI TRANSVERSALE

18.6.1 Indicatori de dezvoltare durabilă

18.6.1.1. Indicatori OOD UE: producere și diseminare

18.6.2 Informații statistice regionale și geospațiale

18.6.2.1. Statisticile regionale și coordonarea acestora

VI. INFRASTRUCTURA ȘI METODOLOGIA STATISTICĂ

18.7.1 Metadate și Clasificări

18.7.1.1. Standarde statistice pentru date și metadate (inclusiv clasificări)

18.7.2 Confidențialitatea statistică și protecția divulgării

18.7.2.1. Coordonarea privind confidențialitatea statistică și accesul la microdatelor

Listele producătorilor și furnizorilor de date pentru producerea și diseminarea statisticilor, în conformitate cu Programul anual de lucrări statistice

1. **Biroul Național de Statistică** este responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor în următoarele domenii: populația, costul forței de muncă și al forței de muncă, cultura, statisticile privind veniturile și cheltuielile populației; statisticile macroeconomice, comerțul internațional cu bunuri, prețurile, statistica întreprinderilor, agricultura, mediul, energia, transporturile, turismul, știința și inovarea, alte statistici sectoriale și multisectoriale etc.;
2. **Banca Națională a Moldovei** este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticilor referitoare la: (i) sectorul financiar și monetar (indicatori monetari și financiari); (ii) sectorul extern (balanța de plăți, poziția investițională internațională, statisticile privind datoria externă, rezervele internaționale, investițiile străine directe, comerțul internațional cu servicii, cursurile de schimb); (iii) date de supraveghere (indicatori-cheie de performanță ai băncilor, bilanțuri bancare etc.).
3. **Ministerul Finanțelor** este responsabil de compilarea și diseminarea datelor referitoare la: statisticile privind finanțele publice (cum ar fi operațiunile administrației publice și ale administrației centrale, datoria brută a administrației publice și a administrației centrale) etc. și instituțiile subordonate coordonatoare:
 - **Serviciul Fiscal de Stat** - furnizor de date privind impozitul pe venit și taxa pe valoarea adăugată etc, alte declarații fiscale.
 - **Serviciul Vamal** - responsabil de colectarea și transmiterea datelor privind declarațiile vamale.
4. **Comisia Națională a Pieței Financiare** este responsabilă de producerea și furnizarea de statistici referitoare la piața bursieră (indicele prețurilor acțiunilor) și la datele societăților de asigurare;
5. **Ministerul Mediului** este responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor referitoare la fondul ecologic național, biodiversitate și gestionarea instituțiilor subordonate:
 - **Agencia de Mediu**, care furnizează statistici privind deșeurile, precum și emisiile în aerul atmosferic;
 - **Agencia „Apele Moldovei”**, responsabilă de statisticile privind apa;
 - **Agencia „Moldsilva”**, care furnizează statistici forestiere;
 - **Inspectoratul pentru Protecția Mediului**, responsabil de colectarea datelor privind folosirea rațională a resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.
6. **Agencia Națională pentru Sănătate Publică** din cadrul Ministerului Sănătății și alte instituții de sănătate publică sunt responsabile de colectarea, compilarea și difuzarea statisticilor referitoare la sănătatea publică;
7. **Ministerul Afacerilor Interne** gestionează instituțiile din subordine:
 - **Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică**, responsabil cu colectarea datelor privind infracțiunile înregistrate, făptașii și victimele infracțiunilor;
 - **Inspectoratul General pentru Migrație**, responsabil cu colectarea datelor privind fluxurile de migrație înregistrate, solicitanții de azil, repatriații etc.;
 - **Inspectoratul General al Poliției de Frontieră**, responsabil cu colectarea datelor privind punctele de trecere a frontierei utilizate pentru elaborarea statisticilor privind turismul și migrația;
 - **Inspectoratul General al Poliției**, Inspectoratul Național de Patrulare - responsabil cu colectarea datelor privind securitatea rutieră și numărul de accidente;
 - **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență**, responsabil cu colectarea datelor privind situațiile de urgență și incendiile;
8. **Ministerul Justiției** și instituțiile sale subordonate (Agencia de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Administrația Națională a Penitenciarelor) sunt responsabile de datele legate de sistemul judiciar;

9. **Ministerul Educației și Cercetării** este responsabil pentru informațiile privind doctoranzii și datele privind activitățile sportive;
10. **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** răspunde de statisticile privind protecția socială a copiilor. De asemenea, ministerul coordonează eforturile de colectare a datelor ale următoarelor instituții din subordine:
 - **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă** colectează informații privind șomajul înregistrat;
 - **Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă** colectează date privind dizabilitățile;
 - **Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă**, responsabilă cu datele referitoare la statisticile privind asistența socială;
 - **Inspectoratul de Stat al Muncii**, responsabil de Lista angajatorilor la care s-au produs accidente de muncă în anul 2024.
11. **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** supraveghează următoarele instituții din subordine:
 - **Agenția Națională Transport Auto**, responsabilă de datele privind statisticile în domeniul transporturilor;
 - **Autoritatea Aeronautică Civilă**, responsabilă de datele din domeniul aviației civile;
12. **Ministerul Culturii** este responsabil de colectarea datelor privind bibliotecile și instituțiile culturale;
13. **Agenția Servicii Publice** este responsabilă de datele privind evenimentele vitale, migrația legală internă și internațională, precum și de datele privind înregistrarea persoanelor juridice, a vehiculelor, a clădirilor;
14. **Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației** este responsabilă de comunicațiile electronice și poștale;
15. **Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru** este responsabilă de informațiile privind cadastrul bunurilor imobile și infrastructura națională de date spațiale;
16. **Casa Națională de Asigurări Sociale** este responsabilă de producerea și furnizarea datelor privind asigurările sociale, numărul beneficiarilor de prestații sociale și valoarea prestațiilor sociale;
17. **Compania Națională de Asigurări în Medicină** este responsabilă pentru datele privind cheltuielile de asigurare medicală obligatorie;
18. **Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală** este responsabilă de datele privind proprietatea intelectuală;
19. **Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale** este responsabilă de producerea și transmiterea datelor privind reglementarea și supravegherea în domeniul medicinei și activității farmaceutice.
20. **Institutul Medico-Sanitar Public Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”** este responsabil de Raportul statistic privind cazurile noi de tuberculoză activă și Raportul statistic privind bolnavii de tuberculoză.
21. **Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”** este responsabilă de Informația privind numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV), inclusiv care suferă de maladia SIDA.
22. **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova** este responsabilă de informații vizând plățile și înlesnirile primite de populație din bugetul sindical pe următoarele poziții: acțiuni cultural-educative, lucru cu copiii, cultură fizică și sport și ajutor material.

Lista abrevierilor

Nr./o	Abreviere	Denumire completă
1.	AEA	Ancheta Educația Adulților
2.	AFM	Ancheta Forței de Muncă
3.	AGCC	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
4.	AM	Agenția de Mediu
5.	ANSP	Agenția Națională pentru Sănătate Publică
6.	APSO	Alți producători de statistici oficiale
7.	ASA	Ancheta structurală anuală
8.	ASP	Agenția Servicii Publice
9.	BM	Banca Mondială
10.	BNM	Banca Națională a Moldovei
11.	BNS	Biroul Național de Statistică
12.	CAEM 2.1	Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei rev. 2.1
13.	CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
14.	CEE	Comunitatea Economică Europeană
15.	CEEA	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
16.	CICSC	Clasificarea Internațională a Crimelor în Scopuri Statistice
17.	CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
18.	CNAS	Compania Națională de Asigurări Sociale
19.	CS	Cancelaria de Stat
20.	DAPIRS	Direcția analiză, planificare și integrare a serviciilor și resurselor în sănătate
21.	DARPM	Direcția acte regulatorii și permise de mediu
22.	DCN	Direcția conturi naționale
23.	DEGURBA	Grad de urbanizare
24.	DFFAPP	Direcția Fondului Forestier, Arii Protejate și Regenerare Forestieră
25.	DG	Direcția geologică
26.	DGDSPAE	Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă
27.	DGIRA	Direcția pentru gestionarea integrată a resurselor de apă
28.	DGMIS	Direcția generală metode și inovații statistice
29.	DGSÎ	Direcția generală statistica întreprinderilor
30.	DGTS	Direcția generală a Trezoreriei de Stat
31.	DMCM	Direcția de monitorizare a calității mediului
32.	DMFP	Direcția managementul funcției publice
33.	DMRN	Direcția monitorizarea resurselor naturale
34.	DPAAC	Direcția pentru politici de alimentare cu apă și canalizare
35.	DPAS	Direcția politici de asigurări sociale
36.	DPMDC	Direcția Politici de Management al Deșeurilor și Contaminare
37.	DPS	Direcția politici salariale

38.	DPSZ	Direcția politici în sectorul zootehnic
39.	DR	Direcția recensăminte
40.	DRS	Direcția statistică conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică
41.	DSAM	Direcția statistică agriculturii și mediului
42.	DSCE	Direcția statistică comerțului exterior
43.	DSCI	Direcția Statistică Conturi Internaționale
44.	DSDAIS	Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică
45.	DSEȘC	Direcția statistică educației, științei și culturii
46.	DSFM	Direcția de statistică a forței de muncă
47.	DSIE	Direcția statistică industriei și energiei
48.	DSMF	Direcția de Statistică Monetară și Financiară
49.	DSNT	Direcția statistică nivelului de trai
50.	DSPC	Direcția Statistică Prețurilor de Consum
51.	DSPC	Direcția de statistică a prețurilor de consum
52.	DSPM	Direcția statistică populației și migrației
53.	DSPM	Direcția statistică pieței muncii
54.	DSS	Direcția Statistică Structurală
55.	DSSS	Direcția statistică serviciilor sociale
56.	DSTTIC	Direcția statistică turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor
57.	EDAMIS	Sistemul Informatic de Administrare și Management al Fișierelor Electronice de Date
58.	EDP	Procedura de Deficit Excesiv (engl. Excessive Deficit Procedure)
59.	EHIS	Cercetarea Europeană privind Sănătatea Populației
60.	EMDOS-3	Eșantion cadru pentru realizarea cercetărilor statistice în gospodării
61.	ESCoP	Codul de bune practici al statisticilor europene
62.	EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Uniunii Europene
63.	EU-SILC	Statistici europene privind venitul și condițiile de viață
64.	EXTRA STA T	Comerțul internațional cu mărfuri cu țări terțe
65.	FATS	Statistici privind filialele străine
66.	FMI	Fondul Monetar Internațional
67.	FPOS	Principiile fundamentale ale statisticilor oficiale
68.	FUA	Zone urbane funcționale
69.	GBARD	Alocații bugetare guvernamentale pentru cercetare și dezvoltare (engl. Government budget allocations for R&D)
70.	GFS	Statistica Finanțelor Publice (engl. Government Finance Statistics)
71.	GNI	Venitul Național Brut (engl. Gross national income)
72.	GREVIO	Convenția de la Istanbul privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice
73.	HG	Hotărârea Guvernului
74.	ICD	Clasificarea Internațională a Bolilor și Problemelor de Sănătate
75.	IGM	Inspectoratul General pentru Migrație
76.	IPM	Inspectoratul pentru Protecția Mediului

77.	ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației
78.	ISCO -08	Clasificarea internațională standard a ocupațiilor
79.	ISU	Identificator Statistic Unic
80.	ITRS	Raportul privind operațiunile internaționale
81.	LAU	Unități administrative locale
82.	LOS	Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale
83.	MAI	Ministerul Afacerilor Interne
84.	MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
85.	MF	Ministerul Finanțelor
86.	MM	Ministerul Mediului
87.	MS	Ministerul Sănătății
88.	NUTS	Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică
89.	OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
90.	ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
91.	ONU	Organizația Națiunilor Unite
92.	PDM	Procedura privind dezechilibrele macroeconomice
93.	Peer-review	Realizarea evaluării globale
94.	PF	Poliția de Frontieră
95.	PLS	Programul anual de lucrări statistice
96.	PNA	Programul Național de Acțiuni
97.	PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
98.	PRODCOM	Nomenclatorul producției industriale de bunuri manufacturate
99.	PRODMOLD	Nomenclatorul Național al Producției Industriale a Mărfurilor Manufacturate
100.	RERE	Registrul de Evidență a Rețelelor Edilitare
101.	RM	Republica Moldova
102.	RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
103.	SARRA	Secția analiza riscurilor și rapoarte analitice
104.	SASR	Secția analiză, strategie și risc
105.	SCN	Sistemul de Conturi Naționale
106.	SDA	Surse de Date Administrative
107.	SEC 2010	Sistemul European de Conturi 2010
108.	SESPROS	Sistem european de statistici integrate privind protecția socială
109.	SIIS	Sistemului informațional integrat în statistică
110.	SIMS	Structura Unică Integrată a Metadatelor
111.	SPDCP	Serviciul protecția datelor cu caracter personal
112.	SPEPDO	Serviciul pentru producția ecologică și produsele cu denumire de origine
113.	SPPGF	Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră
114.	SSM	Serviciul de Statistică a Mediului
115.	SSN	Sistemul Statistic Național
116.	SSV	Secția Silvicultură și Vânătoare
117.	STI	Serviciul Tehnologii Informaționale
118.	STS	Statistici pe termen scurt
119.	TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor

120.	TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
121.	UE	Uniunea Europeană
122.	UNECE	Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa
123.	VAW	Violența împotriva femeilor (engl. Violence against women)
124.	VNB	Venitul Net Brut

CAPITOLUL 32: CONTROL FINANCIAR

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova se află **la etapa inițială de pregătire** în domeniul controlului financiar. S-au înregistrat unele progrese, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2023-2030 și adoptarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern 2024-2027.

Capitolul 32 are ca obiectiv principal armonizarea legislației și practicilor Republicii Moldova cu cerințele Uniunii Europene în domeniul controlului financiar, asigurând utilizarea eficientă, responsabilă și transparentă a resurselor publice și externe. Acest capitol acoperă patru domenii prioritare:

- Control financiar public intern;
- Audit extern;
- Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene;
- Protecția monedei euro împotriva contrafacerii.

Împreună, aceste domenii constituie pilonii unui sistem financiar public integru, capabil să sprijine buna guvernare, reducerea riscurilor de fraudă și protejarea intereselor financiare naționale și europene. Implementarea reformelor din cadrul acestui capitol este esențială nu doar pentru asigurarea unei administrări financiare eficiente și conforme standardelor europene, ci și pentru îmbunătățirea încrederii publicului în instituțiile statului și în utilizarea banilor publici.

Controlul Financiar Public Intern (CFPI) are ca scop alinierea Republicii Moldova la *acquis-ul UE* în acest domeniu. CFPI reprezintă un pilon esențial al bunei guvernări, asigurând utilizarea eficientă și transparentă a fondurilor publice și alinierea la standardele internaționale de control intern/ management financiar și audit intern.

Responsabilitatea coordonării grupului de lucru pentru acest subcapitol revine Ministerului Finanțelor, prin intermediul Direcției politici în domeniul CFPI, care colaborează strâns cu instituții precum Cancelaria de Stat, Curtea de Conturi a Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Inspectoratul Control Financiar de Stat și alte autorități publice centrale și locale. Această structură asigură o abordare integrată și coerentă pentru implementarea principiilor și standardelor europene în domeniul CFPI.

Obiectivul strategic al acestui subcapitol este atingerea conformității totale cu cadrul (normativ) de bună practică european și internațional, precum și implementarea eficace a mecanismelor de control intern managerial și audit intern până la aderare. Aceste mecanisme sunt fundamentale pentru consolidarea răspunderii manageriale și sporirea încrederii cetățenilor în utilizarea fondurilor publice.

Astfel, Republica Moldova intenționează să finalizeze armonizarea normativă, să consolideze capacitățile administrative și să dezvolte un sistem informațional robust pentru monitorizarea și raportarea domeniului CFPI. Printre provocările identificate se numără deficitul de personal calificat și necesitatea dezvoltării profesionale continue în domeniul controlului intern, dar și a auditului intern.

Auditul extern este asigurat de Curtea de Conturi a Republicii Moldova (CCRM), Instituție Supremă de Audit, care operează conform Standardelor Internaționale de Audit ale INTOSAI. Aceasta își exercită atribuțiile prin evaluarea utilizării resurselor publice, oferind recomandări pentru îmbunătățirea performanței și a transparenței financiare. CCRM a implementat Standardele Internaționale de Audit, a dezvoltat propriul cadru normativ-metodologic, aliniat la acestea, precum și a creat un sistem informatic de audit („Audit CCRM”), care facilitează monitorizarea eficientă a activităților de audit.

Principalele provocări sunt generate de asigurarea limitată a independenței financiare a CCRM. La momentul actual CCRM se confruntă cu un nivel de fluctuație de personal destul de ridicat, fapt ce pune

presiuni pe auditori și pe încărcătura profesională a acestora în vederea menținerii ariei de audit necesară asigurării mandatului de audit obligatoriu al CCRM și desfășurarea unor misiuni de audit suplimentare. În acest context, se depun eforturi pentru obținerea independenței depline a CCRM, inclusiv pe plan organizațional și financiar, în conformitate cu cerințele europene. Colaborarea eficientă cu SIGMA și alte organisme europene sprijină acest proces.

Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene se axează pe instituirea și dezvoltarea serviciului național de coordonare antifraudă (AFCOS). Obiectivul principal este prevenirea și combaterea eficientă a fraudelor în valorificarea fondurilor externe, contribuind astfel la o utilizare transparentă și corectă a acestora. Aceasta este o cerință esențială în cadrul procesului de integrare europeană pentru asigurarea absorbției eficiente a fondurilor UE.

Coordonarea acestui sub-capitol este asigurată de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Inspectoratului Control Financiar de Stat, care acționează în strânsă colaborare cu instituții precum Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și alte autorități relevante. Împreună, aceste instituții formează o rețea integrată pentru prevenirea și combaterea fraudelor, contribuind la protejarea intereselor financiare ale UE.

Republica Moldova urmărește alinierea completă la *acquis-ul* Uniunii Europene în domeniul antifraudă. Aceasta implică transpunerea regulamentelor și directivelor europene relevante, crearea unei rețele AFCOS funcționale și consolidarea capacităților instituționale. Printre provocările principale se numără lipsa unui cadru normativ complet armonizat, capacități instituționale limitate și resurse insuficiente pentru implementarea integrală a cerințelor UE.

Protecția monedei euro împotriva contrafacerii reprezintă o prioritate pe agenda UE, întrucât euro reprezintă nu doar un simbol tangibil al identității europene, ci și o monedă oficială în majoritatea statelor membre. Euro deține un rol important în politică economică globală și în sistemul financiar internațional, fiind a doua cea mai tranzacționată monedă din lume. În acest context, pentru a menține încrederea populației și a mediului de afaceri în autenticitatea și calitatea monedei euro, UE are un interes major ca viitoarele state membre să adopte un nivel adecvat de protecție a acesteia împotriva falsificării.

În perspectiva aderării la UE, Republica Moldova urmează să-și alinieze legislația la *acquis-ul* privind protecția monedei euro împotriva falsificării, având în vedere importanța creării unui cadru normativ armonizat de combatere a falsificării și reproducerii ilegale a monedei. Principalele direcții de acțiune vizează consolidarea unui sistem eficient de identificare și sancționare a infracțiunilor de falsificare, dezvoltarea expertizei și a colaborării între autoritățile competente naționale și europene, îmbunătățirea schimbului eficient de informații și centralizarea acestora, precum și crearea unor centre naționale de analiză și expertiză a falsurilor, etc.

Principalele provocări pentru Republica Moldova în transpunerea *acquis-ului* UE privind protecția monedei euro împotriva contrafacerii se referă la insuficiența capacității instituționale, inclusiv stabilirea și operarea centrelor specializate (de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv de monitorizare a falsurilor), formarea și identificarea personalului necesar, dezvoltarea unui sistem eficient de monitorizare a falsurilor, actualizarea infrastructurii pentru schimbul de informații, dar și costurile semnificative asociate consolidării acestei capacități.

În concluzie, Capitolul 32 reprezintă un fundament esențial pentru crearea unui sistem financiar public modern, transparent și eficient. Prin transpunerea *acquis-ului* UE, implementarea reformelor legislative și instituționale, dezvoltarea capacităților administrative și cooperarea internațională, Republica Moldova își consolidează angajamentul de a respecta standardele europene, sprijinind integrarea deplină în Uniunea Europeană și protejând interesele financiare ale cetățenilor săi și ale partenerilor externi.

**Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE
pentru Capitolul 32 (nr. Celex)**

32017L1371	02013D0010-20210104	52001DC0600
32001D0887	02004R2182-20090211	32013R0883
02001R1338-20090123	01999O0003-20010831	31996R2185
32010R1210	02010D0014-20200109	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

32.1. CONTROL FINANCIAR PUBLIC INTERN

32.1. Prezentarea generală a situației

32.1.1. Cadrul legislativ

Pentru domeniul „Control financiar public intern” nu există acquis al UE care să necesite transpunerea în legislația națională. Totodată, cadrul normativ al Republicii Moldova pentru CFPI este bine structurat și aliniat cu bunele practici ale Uniunii Europene, dar și standardele internaționale. Acesta include atât actul legislativ de bază, cât și reglementări subsecvente care oferă mediul necesar pentru aplicarea principiilor de responsabilitate managerială și audit intern.

Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern reprezintă pilonul central al cadrului normativ, stabilind principiile generale de organizare și dezvoltare, incluzând controlul intern managerial, auditul intern și armonizarea centralizată.

Reglementările subsecvente, care detaliază și susțin aplicarea *Legii nr. 229/2010*, includ:

- Standardele naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin *Ordinul ministrului finanțelor nr. 189/2015*, care stabilesc reguli și principii pentru organizarea și funcționarea sistemului de control intern managerial în entitățile publice;
- Standardele naționale de audit intern, aprobate prin *Ordinul ministrului finanțelor nr. 153/2018* și Normele privind auditul intern în sectorul public, aprobate prin *Ordinul nr. 161/2020*, care definesc cerințele normative generale pentru efectuarea auditului intern;
- Criteriile de dimensionare a subdiviziunilor de audit intern din cadrul ministerelor și al autorităților administrative din subordinea acestora, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 655/2023*, care consolidează capacitatea acestor unități la nivel instituțional;
- Codul etic al auditorului intern și Carta de audit intern, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 557/2019*, care promovează cultura etică necesară desfășurării activității de audit intern în mod conștiincios, cu profesionalism, loialitate și corectitudine, precum și stabilește regulamentul-cadru de funcționare al subdiviziunii de audit intern;
- Regulamentul privind auto-evaluarea și raportarea sistemului de control intern managerial, precum și emiterea Declarației de răspundere managerială, aprobat prin *Ordinul ministrului finanțelor nr. 4/2019*, și Regulamentul privind raportarea activității de audit intern, aprobat prin *Ordinul ministrului finanțelor nr. 176/2019*, care prevăd cerințele pentru monitorizarea și raportarea acestor activități componente;
- Reglementările privind activitatea de auditul intern prin asociere (*Ordinul ministrului finanțelor nr. 159/2020*) și pe bază de contract (*Ordinul ministrului finanțelor nr. 160/2020*) asigură metode alternative de organizare a auditului intern, stabilind diversitatea și particularitățile aplicării acestora pentru nevoi și situații specifice.

În plus, prin *Hotărârea Guvernului nr. 556/2019* a fost instituit un mecanism pentru instruirea și certificarea profesională în domeniul auditului intern, asigurând astfel standarde înalte de competență. De

asemenea, *Hotărârea Guvernului nr. 617/2019* reglementează evaluarea calității activității de audit intern în sectorul public.

Adoptarea acestor acte normative a creat un fundament solid pentru implementarea Programului de dezvoltare a CFPI pentru anii 2024-2027, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 165/2024*. Acest program prevede măsuri de dezvoltare a cadrului normativ-metodologic și creștere a capacităților instituționale, pentru îmbunătățirea activității de audit intern și asigurarea responsabilității manageriale printr-un sistem robust de control intern managerial, astfel contribuind la atingerea obiectivelor Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030.

32.1.2. Cadrul administrativ

Implementarea CFPI este coordonată de Ministerul Finanțelor, care deține un rol central în promovarea și monitorizarea acestui sistem. Responsabilitatea principală pentru elaborarea politicilor, dezvoltarea metodologiilor, precum și pentru asigurarea unui cadru unitar în domeniu, revine Direcției politici în domeniul CFPI a Ministerului Finanțelor, în calitate de Unitate Centrală de Armonizare, care dispune de 7 unități de personal, dintre care efectiv angajați 5 persoane. Aceasta funcționează ca nucleu de armonizare și coordonare a politicii în domeniul CFPI, oferind suport metodologic pentru sistemul de control intern managerial și funcția de audit intern la nivel național.

La nivel instituțional, responsabilitatea pentru controlul intern managerial revine conducătorilor autorităților și instituțiilor publice, precum și managerilor operaționali în limita competențelor delegate. Totodată, fiecare angajat contribuie la organizarea sistemului, având un rol bine definit în baza sarcinilor și responsabilităților stabilite. Pentru a asigura o mai bună dezvoltare a control intern managerial, la nivel de entitate este desemnată subdiviziunea cu rol de a coordona acțiunile de organizare și dezvoltare a sistemului în conformitate cu cerințele în vigoare, precum și de a monitoriza progres.

Fiecare minister și majoritatea autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea dispune de propria subdiviziune de audit intern, care funcționează în baza reglementărilor stabilite de Ministerul Finanțelor. Aceste subdiviziuni sunt responsabile pentru auditarea întregului domeniu de activitate al autorității publice, dar și al entităților din subordine, în caz că acestea din urmă nu dispun de subdiviziune proprie de audit intern. La moment, funcția de audit intern la nivelul administrației publice centrale este în proces de reorganizare și consolidare prin aplicarea criteriilor de dimensionare, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 655/2023*.

O noutate importantă în eficientizarea cadrului administrativ este implementarea Sistemului Informațional „Control Intern Managerial și Audit Intern”, care permite consolidarea automată a datelor de raportare privind controlul intern managerial și auditul intern. Acest sistem digital, accesibil tuturor entităților publice raportoare, aduce un plus de eficiență și transparență în procesul de monitorizare a CFPI, sprijinind consolidarea ulterioară a datelor și raportarea situației către Guvern.

În pofida progreselor semnificative, provocările legate de resursele umane rămân o problemă majoră pe toate cele trei componente ale CFPI: (i) controlul intern managerial, (ii) auditul intern și (iii) Unitatea Centrală de Armonizare. Deficitul de personal calificat, capacitățile insuficiente de coordonare și dezvoltare a controlului intern managerial, lipsa expertizei în dezvoltarea și utilizarea instrumentelor moderne de planificare și realizare a activității de audit intern, precum și sustenabilitatea redusă a programelor de dezvoltare profesională continuă a capacităților administrative, limitează eficiența sistemului CFPI și reduc potențialul de dezvoltare a acestuia. Pentru a răspunde acestor provocări, Programul de dezvoltare a CFPI pentru anii 2024-2027 prevede măsuri concrete de consolidare a capacităților instituționale, inclusiv prin soluții tehnice de digitalizare a proceselor.

Astfel, structura administrativă a CFPI oferă baza necesară pentru implementarea *acquis*-ului, dar necesită dezvoltări continue și resurse suplimentare pentru a răspunde standardelor și a asigura o gestionare financiară publică modernă și eficientă.

32.1.2. Planuri de viitor

32.1.2.1. Planuri legislative

Pentru a asigura o armonizare completă la cerințele Uniunii Europene și pentru a sprijini implementarea eficientă a Programului de dezvoltare a CFPI pentru anii 2024-2027, sunt planificate o serie de intervenții pentru dezvoltare a cadrului normativ - metodologic.

O prioritate importantă este îmbunătățirea cadrului procedural privind controlul intern managerial în scopul consolidării răspunderii manageriale, inclusiv prin actualizarea reglementărilor și ghidurilor de implementare a standardelor naționale de control intern privind delegarea responsabilităților, managementul performanțelor și al riscurilor (inclusiv a celor de fraudă și corupție), precum și implementarea unui mecanism modern de evaluare externă a controlului intern managerial. Aceasta presupune dezvoltarea și testarea unor metodologii noi, precum și extinderea procesului de raportare anuală, sprijinită de digitalizarea sistemelor printr-o platformă electronică dedicată.

De asemenea, cadrul normativ-metodologic pentru auditul intern va fi modernizat pentru a consolida funcția de audit intern în toate autoritățile publice. Standardele naționale de audit intern vor fi aliniate la noile Standarde Globale de Audit Intern, iar metodologiile existente vor fi revizuite pentru a reflecta aceste schimbări. Totodată, se vor dezvolta mecanisme moderne de evaluare externă a calității activității de audit intern, care vor permite o verificare obiectivă și independentă a conformității și eficienței activității de audit intern, contribuind la îmbunătățirea continuă a acestora și la alinierea la bunele practici internaționale.

32.1.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea normelor UE în domeniul CFPI și consolidarea capacităților administrative ale autorităților și instituțiilor publice, Republica Moldova a stabilit o serie de acțiuni prioritare în cadrul Programului de dezvoltare a CFPI pentru anii 2024-2027. Aceste măsuri sunt esențiale pentru crearea unui sistem robust și eficient de control financiar, aliniat cerințelor Uniunii Europene și se referă la:

a) Consolidarea răspunderii manageriale

Noile metodologii dezvoltate pentru consolidarea răspunderii manageriale și a sistemului de control intern managerial vor fi supuse unui proces de testare pilot pentru aplicarea practică a standardelor privind delegarea responsabilităților, managementul performanțelor și al riscurilor, inclusiv riscurile de fraudă și corupție, dar și de alertă a neregulilor. Utilizarea experimentală a modului informațional „E-Monitorizare” va facilita un proces integrat de planificare bazată pe riscuri, monitorizare și raportare anuală a performanței. Capacitățile manageriale vor fi dezvoltate prin aplicarea unui Program de instruire în domeniul controlului intern managerial, adaptat conform necesităților unor grupuri țintă specifice.

b) Consolidarea auditului intern

În cadrul ministerelor și autorităților publice centrale, se va continua procesul de consolidare a funcției de audit intern, conform criteriilor de dimensionare stabilite de Guvern. Această reorganizare urmărește să asigure o alocare și distribuie mai eficientă a resurselor umane, astfel crescând gradul de acoperire cu servicii de audit intern a proceselor cu risc sporit aferente activității entităților publice.

Un alt aspect organizațional de consolidare este implementarea auditului intern prin asociere la nivel local, care va permite partajarea unor servicii de calitate de către mai multe entități publice.

c) *Formarea și certificarea profesională a auditorilor interni*

În vederea consolidării capacităților umane, Programul prevede creșterea numărului de auditori interni certificați și dezvoltarea unui cadru de instruire continuă. Vor fi organizate cursuri specializate și ateliere practice care să acopere domenii emergente, cum ar fi analiza de date, auditul performanței și al tehnologiilor digitale. Aceste activități sunt necesare pentru a reduce deficitul de competențe și pentru a încuraja o cultură profesională bazată pe excelență.

d) *Digitalizarea proceselor de raportare și monitorizare.*

O direcție prioritară este dezvoltarea și extinderea utilizării Sistemului Informațional „Control intern managerial și audit intern”. Acest sistem va centraliza raportarea privind controlul intern managerial și auditul intern, va asigura un flux eficient de informații între entitățile publice și Ministerul Finanțelor și va contribui la reducerea erorilor și a timpului necesar consolidării informațiilor. Digitalizarea proceselor va permite monitorizarea mai eficientă a implementării standardelor naționale de control intern și a planurilor de acțiuni aferente, precum și realizarea conformă a activității de audit intern.

e) *Consolidarea Unității Centrale de Armonizare*

Unitatea Centrală de Armonizare, ca subdiviziune responsabilă de coordonarea politicilor în domeniul CFPI, va beneficia de un sprijin suplimentar pentru îmbunătățirea capacităților de realizarea atribuțiilor, în vederea coordonării centralizate a proceselor de implementare a standardelor internaționale și bunelor practici UE în domeniul controlului intern managerial și auditului intern. În același timp, rolul Consiliului controlului financiar public intern, în calitate de organ consultativ de promovare a controlului intern managerial și auditului intern, va fi consolidat, prin revizuirea atribuțiilor, inclusiv pe aspecte de asigurare a independenței activității de audit intern.

f) *Cooperare internațională și schimb de bune practici*

În vederea accelerării procesului de aliniere, Republica Moldova va continua colaborarea cu statele membre UE și organizațiile internaționale. Proiecte Twinning și alte forme de asistență tehnică vor contribui la transferul de cunoștințe și la adoptarea celor mai bune practici ale statelor membre.

Prin implementarea măsurilor planificate, Republica Moldova își va consolida cadrul instituțional și funcțional al CFPI, asigurând contribuția la un management financiar public performant, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene și bunele practici internaționale.

32.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru acțiunile planificate în *Subcapitolul 32.1 „Control Financiar Public Intern”*, sunt necesare costuri de implementare, care vor fi acoperite atât din bugetul de stat, cât și din asistență externă (aceasta nefiind în totalitate identificată), după cum urmează:

(în mii lei)

N/o	Costuri estimative	inclusiv		
		Acoperite din bugetul de stat	Acoperite din asistență externă	Neacoperite
32.1	<i>Control financiar public intern</i>			
	20 455,0	3 995,0	3 100,0	13 360,0

32.2. AUDIT EXTERN

32.2.1. Prezentarea generală a situației

32.2.1.1. Cadrul legislativ

Pentru domeniul „Audit extern” nu există *acquis* al UE care să necesite transpunerea în legislația națională. Instituțiile Supreme de Audit trebuie să aplice standardele de audit extern, așa cum sunt definite de Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI).

CCRM este un organ constituțional, fondat în temeiul art. 133 din Constituția Republicii Moldova. Constituția identifică mandatul general de audit al CCRM, iar *Legea nr. 260/2017*²⁰ oferă detalii privind mandatul, funcțiile și responsabilitățile participanților la procesul de planificare și de implementare a activităților etc. Astfel, cadrul legal oferă CCRM (1) statut de Instituție Supremă de Audit (ISA); (2) mandat suficient de larg pentru a îndeplini cerințele Standardelor Internaționale de Audit INTOSAI (SIA INTOSAI) și de a efectua toate tipurile de audit prevăzute de SIA INTOSAI, precum și (3) oferă gradul de independență necesar, așa precum prevede Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI²¹ (independență organizațională, funcțională, operațională și financiară).

Din anul 1994, CCRM este membru al INTOSAI și al EUROSAI (Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit). În cadrul acestor organizații, CCRM participă la activitatea mai multor grupuri de lucru și grupuri operative. Din anul 2008, CCRM este membru al AISCCUF (Asociației Instituțiilor Supreme de Audit Francofone), iar din anul 2022 a devenit membru al Rețelei Instituțiilor Supreme de Audit din țările candidate și potențial candidate pentru aderare la UE. De asemenea, din anul 2022 CCRM participă, cu statut de observator, la ședințele Comitetului de contact al Instituțiilor Supreme de Audit ale UE.

Începând cu anul 2012, CCRM a aderat regulamentar la SIA INTOSAI și le-a pus în aplicare (2012 și 2020²²), a specializat auditorii pe tipuri de audit (financiar, performanță, de conformitate), concomitent dezvoltând și baza metodologică aferentă. Din anul 2019 se efectuează certificarea personalului cu atribuții de audit. În anul 2024 a fost pus în aplicare Ghidul privind sistemul de management al calității în cadrul CCRM, care este în corelare cu cerințele standardului ISSAI 140 (revizuit) al INTOSAI și prevede proceduri de control aferente tuturor elementelor sistemului.

Cadrul normativ intern al CCRM²³ elaborat în scopul reglementării proceselor, ghidării angajaților și oferirii exemplelor privind aplicarea SAI INTOSAI este complex și actualizat la zi. Acest fapt este menționat în toate rapoartele de evaluare de țară și/sau a instituției CCRM, publicate de instituțiile evaluatoare internaționale în ultimii 5 ani. Obiecțiile tuturor evaluatorilor se rezumă la „neasigurarea independenței organizaționale și financiare” a CCRM, soluționarea cărora poate fi atinsă cu participarea în rol de lider a Cancelariei de Stat, Ministerul Finanțelor, Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova.

Strategia de comunicare a CCRM pentru perioada 2022-2025, care definește obiectivele de comunicare și modul de comunicare cu părțile interesate, servește drept bază pentru planificarea anuală activităților de sporire a interacțiunii cu Parlamentul, Guvernul. Organele de drept, societatea civilă, mediul academic, mass-media și publicul larg. Pentru a ne asigura că rapoartele de audit sunt redactate într-un limbaj accesibil, a fost introdusă revizuirea editorială (de comunicare) a rapoartelor.

32.2.1.2. Cadrul administrativ

²⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141392&lang=ro#

²¹ În special Secțiunea 5 din INTOSAI-P1 „Declarația de la Lima” și Principiul 1 din INTOSAI – P 10 „Declarația de la Mexic”.

²² Varianta SIA INTOSAI – revăzută și modificată.

²³ Regulamente, Instrucțiuni, Îndrumări, Ghiduri, Manuale, Buletine etc.

Curtea de Conturi a Republicii Moldova își realizează atribuțiile legale cu un efectiv-limită de personal de 164 unități, inclusiv 7 membri ai CCRM (inclusiv Președintele). Conducerea CCRM este exercitată de către Președinte. Fiecare membru al CCRM coordonează un sector din domeniul de activitate al instituției. În activitatea sa, CCRM este asistată de un Aparat în număr de 157 unități, inclusiv: personalul cu atribuții de audit public (112 unități), personalul de specialitate (42 unități) și personalul tehnic (2 unități).

CCRM își planifică și gestionează resursele umane în conformitate cu prevederile legislației naționale care reglementează funcția publică și statutul funcționarului public, cu principiile generale prevăzute de standardele internaționale INTOSAI-P-1, INTOSAI-P-10, ISSAI 130 „Codul etic”, ISSAI 140 „Controlul calității”, ISSAI 150 „Competența auditorului” etc. În acest sens, CCRM acționează în conformitate cu principiile și obiectivele stabilite în Politica de recrutare, selecție și angajare a CCRM, Strategia resurselor umane a CCRM pentru perioada 2023-2027 și a Cadrului de competențe profesionale al CCRM, aprobate prin Hotărârile CCRM și puse în aplicare în perioada anilor 2022-2023.

Pe parcursul anului 2024 s-au întreprins acțiuni concrete în vederea obținerii „de facto” a independenței organizaționale și financiare a CCRM²⁴. Conlucrarea eficientă dintre Cancelaria de Stat și CCRM, cu atragerea experților SIGMA, a accelerat procesul de modificare a Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a cadrului subsecvent acesteia, în baza căruia CCRM a obținut dreptul la unele derogări cu privire la aprobarea statului de personal, fapt ce permite o organizare mai rațională și eficientă a instituției. După modificările menționate, CCRM a aprobat o nouă structură organizatorică, cu punerea în aplicare din februarie 2025.

CCRM și-a dezvoltat propriul Sistem Informațional Automatizat „Audit CCRM”, unul din modulele căruia este destinat automatizării procesului de audit financiar. Sistemul ajută la efectuarea auditurilor financiare, prin aplicarea uniformă a metodologiei și a documentelor standard, asigurând controlul calității. Un alt modul al SIA „Audit CCRM” este utilizat pentru monitorizarea recomandărilor de audit și interacțiunea cu entitățile auditate.

32.2.2. Planuri de viitor

32.2.2.1. Planuri legislative

Pe aspectul asigurării independenței financiare, pentru a îndeplini recomandările Comisiei Europene, CCRM și Ministerul Finanțelor vor reveni la proiectul de lege pentru modificarea art. 4 din Legea nr. 260/2017, elaborat de CCRM, experții Delegației UE în Republica Moldova, SIGMA, precum și discutat pe platforma grupului de lucru 32²⁵. Proiectul de lege se referă la modul de elaborare și aprobare a bugetului CCRM care, conform angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul reuniunilor de screening bilateral din 26 septembrie și 14 octombrie 2024, urmează a fi aprobat de Parlament în anul 2025.

32.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Obiectivele și direcțiile de consolidare a capacităților administrative ale CCRM sunt prevăzute în Strategia de dezvoltare a CCRM pe anii 2021-2025, Strategia de audit a CCRM pe anii 2025-2027, precum și alte strategii sectoriale. Vor fi depuse eforturi pentru dezvoltarea modului de monitorizare a

²⁴ Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA „Performanța Republicii Moldova în administrația publică în raport cu Principiile Administrației Publice”, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 182-d din 21.12.2023 (poziția 117-119 din Tabel, pct. 6.12.1, 6.12.3).

²⁵ Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA „Performanța Republicii Moldova în administrația publică în raport cu Principiile Administrației Publice”, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 182-d din 21.12.2023 (poziția 118 din Tabel, pct. 6.12.2).

recomandărilor a Sistemului Informațional Automatizat „Audit CCRM”, în scopul îmbunătățirii procesului de monitorizare a implementării recomandărilor de audit. Totodată, este planificată instruirea noilor utilizatori din cadrul entităților auditate cu privire la utilizarea SIA „Audit CCRM”.

Pentru a asigura calitatea procesului de audit, CCRM va finaliza perioada de testare a modulului de automatizare a procesului de audit financiar din cadrul SIA „Audit CCRM” pentru auditurile financiare pilot și va majora treptat numărul de audituri financiare obligatorii ale CCRM realizate în sistem. Aceasta va contribui la eficientizarea treptată a resurselor umane și de timp necesare pentru exercitarea mandatului obligatoriu de audit al CCRM. Din contul resurselor economisite se vor majora numărul și aria de audit al conformității.

Consolidarea capacităților angajaților va fi asigurată prin organizarea instruirilor profesionale și certificare. Un accent sporit se va pune pe consolidarea capacităților de realizare a auditului performanței și pe sporirea impactului activității de audit extern. De asemenea, se planifică majorarea numărului auditurilor performanței pentru a asigura o acoperire de 15% din numărul total de audituri realizate în anul 2027.

32.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru acțiunile planificate în *Subcapitolul 32.2 „Audit extern”*, sunt necesare costuri de implementare, care vor fi acoperite atât din bugetul de stat, cât și din asistență externă (aceasta nefiind la moment identificată), după cum urmează:

(în mii lei)

N/o	Costuri estimative	inclusiv		
		Acoperite din bugetul de stat	Acoperite din asistență externă	Neacoperite
32.2	<i>Audit extern</i>			
	22 471,65	21 075,45	0	1 396,2

32.3. PROTECȚIA INTERESELOR FINANCIARE ALE UNIUNII EUROPENE

32.3.1. Prezentarea generală a situației

32.3.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul normativ al Republicii Moldova pentru prevenirea și combaterea fraudelor este în curs de ajustare la cerințele Uniunii Europene. Principalele acte normative naționale includ *Codul Penal*, *Codul Vamal*, *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014*, precum și o serie de hotărâri ale Guvernului care reglementează funcția antifraudă.

Codul Penal prevede sancțiuni pentru faptele de fraudă, inclusiv utilizarea și delapidarea frauduloasă a fondurilor externe, iar *Codul Vamal* asigură prevenirea activităților ilegale la frontieră. *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014* stabilește reguli stricte pentru gestionarea fondurilor publice, inclusiv prin prevederi specifice legate de CFPI, inspectarea financiară și auditul extern.

La fel, *Hotărârea Guvernului nr. 576/2017* reglementează implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și implicarea autorităților naționale în protecția intereselor financiare ale UE, iar *Hotărârea Guvernului nr. 377/2018* reglementează cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe. Totodată, *Hotărârea Guvernului nr. 938/2023* desemnează Inspectoratul Control

Financiar de Stat ca fiind coordonatorul funcției naționale antifraudă și *Hotărârea Guvernului nr. 1365/2016* desemnează punctul de contact pentru OLAF.

În contextul negocierilor de aderare la UE în cadrul procesului de screening bilateral pentru Capitolul 32, blocul tematic „Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene” se evidențiază drept relevante următoarele acte UE care reglementează aspectele de coordonare antifraudă:

- a) *Directiva UE nr. 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale UE*, care stabilește norme pentru penalizarea acestor fraude și asigurarea că statele membre aplică sancțiuni corespunzătoare, scopul actului fiind îmbunătățirea cooperării între statele membre în combaterea fraudelor și asigurării aplicării uniforme a legislației. La nivel național există anumite prevederi care transpun parțial prevederile acestui act. Elementele netranspuse în cadrul normativ național prevăd stabilirea și funcționarea cooperării și comunicării extinse cu instituțiile UE și fraudă în materie de TVA;
- b) *Regulamentul UE nr. 883/2013 privind investigațiile efectuate de OLAF*, care stabilește proceduri și norme pentru investigarea fraudelor ce afectează bugetul Uniunii Europene și are scopul de a asigura cooperarea eficientă între statele membre și OLAF, cu delimitarea clară a atribuțiilor și acțiunilor de investigare. Anumite prevederi ale actului respectiv sunt transpuse parțial în cadrul normativ național. Elementele netranspuse prevăd cooperarea eficientă între statele membre și OLAF;
- c) *Regulamentul UE nr. 2185/96 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri*, care stabilește dispoziții generale ce se aplică în diverse domenii pentru a asigura transparența și integritatea utilizării fondurilor europene, precum și corectitudinea controalelor și inspecțiilor administrative la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale UE împotriva abaterilor.

32.3.1.2.Cadrul administrativ

Sistemul administrativ responsabil pentru protecția intereselor financiare ale UE în Republica Moldova implică mai multe instituții cheie, fiecare având un rol specific în asigurarea integrității și transparenței sistemului. Ministerul Finanțelor deține un rol central, supraveghind gestionarea fondurilor publice, implementarea politicilor financiare și documentarea cazurilor de fraudă prin intermediul Inspectoratului Control Financiar de Stat. Centrul Național Anticorupție are atribuția de efectuare a acțiunilor de prevenire și combatere a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile, precum și efectuarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor a căror contracarare ține de competența sa. Serviciul Fiscal de Stat contribuie la prevenirea și combaterea fraudelor fiscale prin activități de control și monitorizare, având ca obiectiv principal asigurarea integrității sistemului fiscal și protejarea resurselor bugetare. Serviciul Vamal joacă un rol important în prevenirea fraudelor vamale și comerciale, asigurând respectarea legislației vamale prin măsuri riguroase de control și monitorizare.

Inspectoratul Control Financiar de Stat este una dintre instituțiile cheie în sistemul național antifraudă, având atribuții de coordonare antifraudă prin colaborarea activă cu alte autorități și parteneri internaționali, inclusiv OLAF, în scop de a asigura protecția fondurilor externe și a investiga suspiciunile de fraudă. Realizarea atribuțiilor menționate este asigurată de Direcția coordonare antifraudă din cadrul Inspectoratului, care dispune de un stat de 5 unități de personal, dintre care angajate 2 persoane.

Capacitatea instituțională a acestor entități este suficientă pentru facilitarea transpunerii acquis-ului Uniunii Europene, deși se menține necesitatea de consolidare a resurselor umane și tehnice pentru o aplicare efectivă și eficiență sporită.

32.3.2. Planuri de viitor

32.3.2.1. Planuri legislative

Pentru a alinia pe deplin cadrul normativ al Republicii Moldova la cerințele UE și pentru a consolida funcția antifraudă, sunt planificate o serie de ajustări și inițiative legislative esențiale. În acest sens, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 va fi modificată pentru a armoniza cerințele stipulate în *Regulamentul (UE) nr. 883/2013* și *Regulamentul UE nr. 2185/96*, care abordează aspecte cheie ce țin de cooperarea operativă între statele membre în combaterea fraudei. Totodată, prevederile Codului Penal și ale Codului de Procedură Penală vor fi ajustate pentru a transpune integral *Directiva (UE) 2017/1371* care are ca obiectiv prevenirea și sancționarea infracțiunilor care afectează interesele financiare ale UE.

Un alt pas important este elaborarea unui Program național antifraudă pentru anii 2025-2028, care va defini cadrul strategic și măsurile necesare pentru consolidarea sistemului național de coordonare antifraudă. De asemenea, pentru ajustarea și modernizarea cadrului instituțional urmează a fi ajustate prevederile mai multor hotărâri ale Guvernului (inclusiv *HG nr. 938/2023*, *HG nr. 1365/2016*, *HG nr. 377/2018* și *HG nr. 576/2017*). Aceste inițiative vor crea cadrul juridic necesar pentru un sistem antifraudă modern și eficient.

32.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a sprijini implementarea cerințelor europene în materie de protecție a intereselor financiare ale UE și pentru a dezvolta capacitățile administrative de coordonare antifraudă, Republica Moldova intenționează realizarea următoarelor acțiuni:

- a) *Instituționalizarea Sistemului Național Antifraudă (AFCOS).*
Prin implementarea sistemului AFCOS, autoritățile naționale își vor întări capacitatea de a gestiona integritatea financiară, asigurând astfel transparența și responsabilitatea utilizării resurselor financiare. Acțiunea prevede implementarea mecanismului privind organizarea, funcționarea și responsabilitatea autorităților componente ale sistemului.
- b) *Semnarea acordurilor interinstituționale și Angajamentului administrativ de cooperare cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF)*
Aceste acorduri facilitează schimbul de informații și expertiză între instituțiile implicate, contribuind astfel la o mai bună coordonare a acțiunilor și la creșterea eficienței în investigarea cazurilor de fraudă, astfel asigurând o reacție rapidă și adecvată la amenințările emergente în domeniul integrității financiare. Pe plan internațional, Republica Moldova va negocia semnarea unui angajament administrativ de cooperare cu OLAF și va extinde parteneriatele cu autoritățile relevante din statele membre ale UE, în scop de a facilita transferul de bune practici și o mai bună integrare a țării în mecanismele europene de protecție a intereselor financiare.
- c) *Digitalizarea proceselor de monitorizare a cazurilor de fraudă*
Republica Moldova intenționează să modernizeze sistemul actual de coordonare antifraudă prin crearea unei platforme IT pentru monitorizarea și coordonarea cazurilor de fraudă. Această platformă va facilita schimbul de informații între instituțiile responsabile naționale și europene și va contribui la transparență și eficiență în procese.
- d) *Instruirea și formare continuă a angajaților Inspectoratului Control Financiar de Stat și Centrului Național Anticorupție*

Inspectoratul Control Financiar de Stat și Centrul Național Anticorupție vor beneficia de instruire și resurse suplimentare pentru a-și consolida capacitatea de investigare, monitorizare și raportare. În acest sens, vor fi elaborate metodologii clare pentru gestionarea neregulilor, în conformitate cu ghidurile OLAF.

Prin implementarea măsurilor planificate, Republica Moldova va îmbunătăți semnificativ protecția intereselor financiare Uniunii Europene și ale statului, va moderniza procesele de combatere a fraudei și va avansa în direcția integrării europene. Aceste inițiative sprijină consolidarea unei guvernări responsabile, transparente și eficiente.

32.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru acțiunile planificate în *Subcapitolul 32.3 „Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene”*, sunt necesare costuri de implementare, care vor fi acoperite atât din bugetul de stat, cât și din asistență externă (aceasta nefiind la moment identificată), după cum urmează:

(în mii lei)

N/o	Costuri estimative	inclusiv		
		Acoperite din bugetul de stat	Acoperite din asistență externă	Neacoperite
32.3	<i>Protecție intereselor financiare ale UE</i>			
	6 351,6	729,4		5 622,2

32.4. PROTECȚIA MONEDEI EURO ÎMPOTRIVA CONTRAFACERII

32.4.1. Prezentarea generală a situației

32.4.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ/normativ național relevant pentru protecția monedei împotriva falsificării include o serie de acte normative, printre care: *Legea nr. 1232/1992* cu privire la bani, *Legea nr. 62/2008* privind reglementarea valutară, *Legea nr. 548/1995* cu privire la Banca Națională a Moldovei, *Codul penal nr. 985/2002*, *Codul de procedură penală nr. 122/2003*, *Codul contravențional nr. 218/2008*, *Legea nr. 68/2016* cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, *Legea nr. 320/2012* cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei (HCE al BNM) nr. 78/2018 etc. De asemenea, RM beneficiază de acorduri de cooperare semnate cu Eurojust, Europol și Interpol, care facilitează schimbul de informații și cooperarea în domeniul aplicării legii și al urmăririi penale, inclusiv în cazurile ce vizează falsificarea banilor.

În contextul negocierilor de aderare la UE în cadrul procesului de screening bilateral pentru Capitolul 32, blocul tematic „Protecția monedei euro împotriva contrafacerii” se evidențiază drept relevante următoarele acte UE care reglementează aspectele non-penale legate de protecția monedei euro:

- [Decizia Consiliului din 6 decembrie 2001 \(2001/887/JAI\) privind protecția monedei euro împotriva falsificării](#), care în esență stabilește definiții ale falsificării; stabilirea responsabilităților autorităților competente etc. pentru protecția monedei euro; obligația de a efectua analiza/expertiza bancnotelor/monedelor suspecte de a fi false de către centre specializate; schimbul de informații cu organele competente ale UE; anchete efective pentru identificarea și urmărirea penală a falsificării monedei euro. La nivel național există anumite prevederi care aliniate parțial prevederilor acestui act. Elementele nealiniate în cadrul normativ național prevăd stabilirea și funcționarea centrelor naționale de analiză și expertiză a falsurilor; cooperarea și comunicarea extinsă cu instituțiile UE. Alinierea

parțială se planifică până în decembrie 2026 iar pe aspecte care vizează: cooperarea mai extinsă cu instituțiile UE - până în decembrie 2028; crearea centrelor naționale de analiză etc. - până la data aderării.

- b) [Regulamentul \(CE\) nr. 1338/2001](#) al Consiliului din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării, extins prin [Regulamentul \(CE\) nr. 1339/2001](#), care în esență stabilește definiția activității de falsificare, autorități competente etc.; gestiunea datelor tehnice și statistice și centralizarea informației; obligația operatorilor economici de verificare a autenticității numerarului primit și transmiterea celui suspect de a fi fals către autoritățile competente; cooperarea și asistența reciprocă pe domeniu etc. În legislația națională există prevederi care vizează protecția monedei naționale și străine împotriva falsificării. Elementele nealiniat prevăd centralizarea deplină a informației la nivel național cu referire la combaterea falsificării banilor; cooperarea și comunicarea avansată cu instituțiile UE; crearea și funcționarea centrelor naționale de analiză și expertiză a falsurilor; obligația anumitor categorii de persoane juridice de a verifica autenticitatea bancnotelor și monedelor și de a le transmite pe cele suspecte de a fi false către organele naționale de drept responsabile pentru efectuarea expertizei. Alinierea parțială se planifică până la finele 2026 iar aspectele care vizează: cooperarea mai extinsă cu instituțiile UE - până în decembrie 2028; crearea centrelor naționale de analiză etc. - până la data aderării.
- c) [Decizia BCE/2010/14](#) din 16 septembrie 2010 privind verificarea autenticității și a calității și repunerea în circulație a bancnotelor euro, care în esență stabilește regulile și procedurile comune privind verificarea autenticității și calității, inclusiv repunerea în circulație, a bancnotelor euro; definiția agenților care operează cu numerar, personal calificat etc.; obligația verificării autenticității și calității bancnotelor euro (manual, de personal calificat, sau utilizând echipamente speciale); clasificarea și detectarea celor falsificate; testarea și controlul echipamentelor de procesare de către banca centrală; raportarea către autoritățile competente etc. În legislația națională există prevederi care vizează verificarea autenticității și calității monedei naționale și străine etc., cu excepția elementelor nealiniat, cum ar fi obligația anumitor categorii de persoane juridice de a verifica autenticitatea bancnotelor și de a le transmite pe cele suspecte de a fi false către organele naționale de drept; regulile speciale de procesare și recirculare a bancnotelor euro; testarea, autorizarea și controlul echipamentelor de procesare; cooperarea și raportarea informației relevante către Banca Centrală Europeană (BCE). Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează recircularea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.
- d) [Regulamentul \(UE\) nr. 1210/2010](#) al Parlamentului european și al Consiliului din 15 decembrie 2010 privind autentificarea monedelor euro și procesarea monedelor euro impropriu circulației, care în esență stabilește procedurile și metodele pentru autentificarea și procesarea monedelor euro (manual, de personal calificat sau utilizând echipamente de procesare); retragerea și schimbul celor necorespunzătoare circulației; raportarea către Comisia Europeană etc. În legislația națională există prevederi care vizează verificarea autenticității și calității monedei naționale și străine etc., cu excepția elementelor nealiniat, care se referă la obligația anumitor categorii de persoane juridice de a verifica autenticitatea monedelor și de a le transmite pe cele suspecte de a fi false către organele naționale de drept; regulile speciale de procesare și recirculare, schimbul și retragerea monedelor euro; testarea și autorizarea echipamentelor de procesare; cooperarea și raportarea către Comisia Europeană. Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează recircularea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.
- e) [Decizia BCE/2013/10](#) din 19 aprilie 2013 privind cupiurile, specificațiile, reproducerea, preschimbarea și retragerea bancnotelor euro, care în esență stabilește specificațiile bancnotelor euro; condițiile de reproducere, de preschimbare a celor deteriorate (inclusiv de către dispozitive antifurt); de retragere și schimb etc. În legislația națională există prevederi care vizează recircularea,

reproducerea, schimbul și retragerea monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la regulile speciale de procesare și recirculare, reproducere, schimb și retragere a bancnotelor euro; schimbul bancnotelor deteriorate de către echipamente antifurt etc. Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează recircularea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.

- f) [Regulamentul \(CE\) nr. 2182/2004](#) privind medaliile și jetoanele similare monedelor euro, extinsă prin [Regulamentul \(CE\) nr. 2183/2004](#), care în esență stabilește condiții uniforme de autorizare a reproducerii monedelor euro; sancțiuni pentru producția ilegală de medalii și jetoane similare monedelor euro în vederea protejării cetățenilor împotriva riscului de confuzie sau de fraudă la utilizarea bancnotelor și monedelor. În legislația națională există prevederi care vizează protecția împotriva reproducerilor ilegale a monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la regulile speciale de protecție împotriva reproducerii ilegale a monedei euro; autorizări și derogări; sancțiuni aplicabile etc. Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează circulația și procesarea euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.
- g) [Orientarea BCE/1999/3 din 7 iulie 1998](#) privind anumite prevederi privind bancnotele euro, completată prin [Orientarea BCE/2003/5 din 20 martie 2003](#) privind aplicarea unor măsuri pentru combaterea reproducerilor neconforme de bancnote euro, precum și schimbul și retragerea bancnotelor euro, care în esență stabilește definițiile reproducerii neconforme de bancnote euro; măsuri de combatere a acestui fenomen; retragerea și schimbul bancnotelor deteriorate. În legislația națională există prevederi care vizează protecția împotriva reproducerilor ilegale a monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la reguli speciale de reproducere a bancnotelor euro; schimbul și retragerea bancnotelor euro deteriorate; centralizarea informației despre falsurile depistate; crearea și funcționarea centrelor naționale de analiză; cooperarea și raportarea extinsă către BCE. Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar aspectele care vizează circulația, schimbul, retragerea monedei euro urmează a fi aplicate după aderarea la UE și zona euro.
- h) *Comunicarea Comisiei privind protecția dreptului de autor a designului feței comune a monedelor euro* ([COM/2001/0600](#)), și care în esență stabilește: condițiile de reproducere a monedelor euro; protecția dreptului de autor asupra designului monedei euro; autorizarea reproducerii etc. În legislația națională există prevederi care vizează protecția designului monedei naționale etc. Aspectele nealiniate se referă la protecția specială a dreptului de autor asupra designului monedelor euro; condiții speciale de reproducere; măsuri aplicabile în caz de depistare a unei încălcări etc. Alinierea parțială se planifică până în decembrie 2026, iar partea nealiniată va fi aplicabilă după aderarea la UE.
- i) *Decizia Consiliului nr. [2003/861/CE](#) din 08 decembrie 2003 privind analiza și cooperarea cu privire la monedele euro falsificate și Decizia Comisiei nr. [2005/37/CE](#) din 29 octombrie 2004 privind înființarea Centrului Tehnic și Științific European (CTSE) și coordonarea acțiunilor tehnice pentru protecția monedelor euro împotriva falsificării*, și care în esență stabilesc prerogativele creării unui centru european responsabil de analiza și clasificarea monedelor euro suspecte de a fi false; acordarea asistenței (inclusiv prin acorduri administrative) autorităților naționale în domeniul protecției monedelor euro împotriva falsificării; condiții de cooperare cu instituțiile UE de profil. În prezent, legislația națională nu este aliniată la prevederile acestor decizii UE. Alinierea și implementarea integrală a acestora necesită acțiuni preparatorii de consolidare a capacităților instituționale, inclusiv desemnarea centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor (Centrul de Analiză Național, Centrul Național de Analiză a Monedelor, Centrul Național de Monitorizare a Falsurilor), care să asigure raportarea și schimbul de informații cu CTSE. Anumite dispoziții ar putea fi aplicate anticipat pe baza Acordurilor de cooperare operațională (mecanism de aderare accelerată) cu Comisia UE, acțiune descrisă la Anexa B.

- j) Decizia [BCE/2001/11](#) din 08 noiembrie 2001 privind anumite condiții referitoare la accesul la Sistemul de monitorizare a falsurilor (SMF), care în esență stabilește condițiile de creare și gestiune a accesului la Sistemul de monitorizare a falsurilor (bază de date privind falsificările depistate de bancnote euro); de introducere a datelor în sistem de către participanții autorizați; de creare a centrului național de monitorizare și gestiune a accesului la sistem; standardele de securitate și confidențialitate etc. La etapa actuală, legislația națională nu este aliniată la prevederile acestui act UE. Conform reglementărilor stabilite de actul respectiv, autoritățile naționale competente din statele membre ale UE trebuie să dețină acces la datele relevante ale SMF. În acest context, este necesar ca în prima fază să fie desemnate centrele naționale de analiză a falsurilor, inclusiv Centrul de monitorizare a falsurilor, care urmează a fi conectate la SMF.
- k) Regulamentul (UE) [2021/840](#) de instituire a unui program de schimb, asistență și formare profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării pentru perioada 2021-2027 („programul Pericles IV”), extinsă prin Regulamentul (UE) [2021/1696](#), care în esență stabilește obiectivele programului privind schimbul de experiență și formarea profesională pentru protecția monedei euro împotriva falsificării; bugetul alocat; condițiile de acordare a asistenței tehnice și administrative, de cooperare și schimb de informații; entitățile eligibile etc. În prezent, legislația națională nu este aliniată la prevederile acestui act UE, întrucât acesta este aplicabil la data aderării la UE. Totodată, Republica Moldova ar putea solicita anticipat cooperarea și participarea cu drepturi limitate la acest Program, prin negocierea unui acord de cooperare cu Comisia UE.

Este important de menționat că în conformitate cu recomandarea din Raportul de extindere 2024 al Comisiei Europene, recent a intrat în vigoare *Legea nr. 307/2024* pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția Internațională privind Stoparea Falsificării de Monedă, semnată la Geneva la 20 aprilie 1929.

În concluzie, cu referire la acest subcapitolul se evidențiază că actualmente la nivel național nu există o abordare distinctă pentru euro în comparație cu alte valute străine în ceea ce privește verificarea autenticității, analiza tehnică, procedura și răspunderea penală, etc.. Legislația națională necesită ajustări suplimentare pentru a îndeplini deplin cerințele *acquis*-ului UE privind protecția monedei euro împotriva falsificării, de exemplu: consolidarea procedurilor pentru colectarea, stocarea și schimbul centralizat de date tehnice și statistice privind falsificarea euro și pentru transferul bancnotelor/monedelor euro suspecte pentru analiză și expertiză; cooperarea extinsă și schimbul de date tehnice și operaționale cu autoritățile naționale și ale UE; desemnarea centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi fals, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor; stabilirea unor proceduri mai avansate de verificare a autenticității și calității bancnotelor și monedelor euro; adoptarea regulilor de reproducere și protejare a drepturilor de autor pentru grafica bancnotelor și monedelor euro etc.

Republica Moldova își asumă angajamentele pentru alinierea *acquis*-ului, standardele și bunele practici ale Uniunii Europene pentru acest subcapitol până la data aderării la UE, evidențiind în același timp următoarele:

- i. Aspectele din Decizia *BCE/2013/10*, Decizia *BCE/2010/14*, Regulamentul nr. *1210/2010*, care vizează regulile de recirculare, schimb și retragere a monedei euro vor fi aplicabile doar după aderarea la zona euro, având în vedere că conform pct. 31 din Cadrul de negociere Republica Moldova va participa în Uniunea monetară ca stat membru cu derogare;
- ii. În partea ce ține de Decizia Comisiei *BCE/2001/11* care prevede accesul la SMF, acest lucru poate fi asigurat efectiv după:
 - desemnarea și asigurarea funcționării centrelor naționale pentru analiza monedelor și bancnotelor (Centrul Național de Analiză, Centrul Național de Analiză a Monedelor și Centrul Național de Monitorizare a Falsificărilor);
 - asigurarea accesului acestor Centre la datele relevante din Sistemul European de Monitorizare a Falsificărilor.

Deși dreptul de acces apare la obținerea statutului de membru UE, accesul tehnic efectiv poate avea loc doar urmare negocierii (eventual prin acord/contract operațional cu BCE) a cel puțin: condițiilor și nivelului de acces, condițiilor de confidențialitate și securitate, funcției de administrator a accesului, alte aspecte tehnico-organizatorice etc.

32.4.1.2.Cadrul administrativ

Sistemul administrativ responsabil pentru protecția monedei euro împotriva falsificării în Republica Moldova implică mai multe instituții cheie, care colaborează pentru a preveni și combate această infracțiune. Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei (BNM) sunt autoritățile implicate în elaborarea strategiilor și politicilor de combatere a falsificării. Totodată, Inspectoratul General de Poliție este responsabil de investigarea cazurilor de falsificare prin intermediul organului de urmărire penală din subordine. Procuratura Generală, cu cele 37 de birouri regionale, are un rol esențial în urmărirea penală a cazurilor de falsificare, coordonând acțiunile de investigare și urmărire penală la nivel național.

La compartimentul protecției monedei euro împotriva falsificării, în partea ce ține de elaborarea politicilor din cadrul BNM sunt implicați 7 angajați ai Direcției Operațiuni cu Numerar. Concomitent, 14 angajați ai aceleiași subdiviziuni sunt responsabili de implementarea politicilor atât în ceea ce privește emisiunea de bancnote și monede, cât și verificarea autenticității și calității numerarului, și evidența monedei naționale suspecte de a fi false.

Cooperarea interinstituțională este esențială pentru succesul eforturilor de combatere a falsificării. În acest sens Acordul de cooperare semnat între BNM și Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) stabilește cadrul pentru facilitarea schimbului de informații, instruirea și coordonarea acțiunilor în domeniul combaterii falsificării monedei la nivel național.

Cu toate acestea, sistemul de protecție împotriva falsificării se confruntă cu o serie de provocări, precum lipsa unor organisme naționale specializate, pentru colectarea și analiza centralizată a datelor privind falsificările de bancnote și monede. Pentru a depăși aceste provocări, este necesară consolidarea cooperării interinstituționale, în scopul desemnării Centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor, și intensificarea eforturilor de prevenire și combatere a acestui fenomen.

32.4.2. Planuri de viitor

32.4.2.1. Planuri legislative

În conformitate cu angajamentele asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral pe Capitolul 32, la partea relevantă protecției monedei euro împotriva falsificării, inclusiv recomandările /constatăările primite din partea experților Comisiei Europene în Raportul de extindere pentru anul 2024, au fost stabilite următoarele acțiuni normative necesare pentru alinierea *acquis*-ului UE relevant:

- a) *Proiect de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale)*, care presupune modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legii nr. 1232/1992 cu privire la bani, Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, Legii nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice și prevede alinierea parțială a *Deciziei 2001/887/JAI, Regulamentului (CE) nr. 1338/2001, Deciziei BCE/2010/14, Regulamentului (UE) nr. 1210/2010, Deciziei BCE/2013/10, Regulamentului (CE) nr. 2182/2004, Orientării BCE/1999/3* completată prin *Orientarea BCE/2003/5* și a *Comunicării Comisiei nr. COM/2001/0600*. Prin acest proiect legislativ urmează a fi ajustat cadrul legal de profil pe aspecte legate de obligația procesatorilor specializați (băncilor, unități de schimb valutar și alți operatori

economici care participă cu titlu profesional la verificarea și distribuirea numerarului etc.); de a verifica autenticitatea și calitatea bancnotelor și monedelor primite (indiferent de valută); sancțiuni aplicabile pentru încălcări în acest sens; procedura de transmitere a numerarului suspect către organele de drept (inclusiv precizarea acestor organe) pentru expertiză; stabilirea condițiilor de reproducere (inclusiv protecția drepturilor de proprietate intelectuală al organului emitent asupra designului grafic al monedei naționale și euro; testarea și controlul echipamentelor de procesare; controlul activității de procesare a numerarului; cooperarea și comunicarea cu instituțiile responsabile naționale și UE (Banca Centrală Europeană, Comisia Europeană) etc.

- b) *Proiect de hotărâre a Comitetului executiv (HCE) al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancnotelor lei moldovenești în vederea recirculării și de modificarea a unor acte normative ale BNM* (modificare a Regulamentului cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin HCE al BNM nr. 78/2018, a Regulamentului privind activitatea unităților de schimb valutar, aprobat prin HCE al BNM nr. 335/2016, a Regulamentului privind efectuarea controalelor și aplicarea sancțiunilor unităților de schimb valutar, aprobat prin HCE al BNM nr. 187/2023). Acest proiect presupune alinierea parțială (alinierea/implementarea integrală se va efectua odată cu adoptarea monedei euro) a *Regulamentului (CE) nr. 1338/2001, Deciziei BCE/2010/14, Regulamentului (UE) nr. 1210/2010, Deciziei BCE/2013/10, Regulamentului (CE) nr. 2182/2004*, în contextul obligației procesatorilor specializați (băncilor, unități de schimb valutar și alți operatori economici care participă cu titlu profesional la verificarea și distribuirea numerarului etc.) de a verifica autenticitatea și calitatea numerarului primit (indiferent de valută); stabilirea condițiilor de procesare, clasificare și recirculare a numerarului; stabilirea cerințelor față de echipamentele și personalul implicat la procesarea numerarului; stabilirea condițiilor pentru transmiterea numerarului suspect organelor de drept și autorităților competente pentru efectuarea expertizei bancnotelor/monedelor suspecte de a fi false; consolidarea procedurii în cazul numerarului deteriorat (intenționat deteriorat, cu grad înalt de deteriorare, pătat cu cerneală antifurt, contaminat etc.); adoptarea controalelor și sancțiunilor aplicabile pentru asigurarea respectării cerințelor în domeniul recirculării numerarului; stabilirea condițiilor de testare, autorizare și control a echipamentelor de procesare; instituirea raportării către organele competente, inclusiv BNM și instituțiile UE etc.
- c) *Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancnotelor și monedelor euro* prevede alinierea parțială (alinierea/implementarea integrală se va efectua odată cu adoptarea monedei euro) a *Regulamentului (CE) nr. 1338/2001, Deciziei BCE/2010/14, Regulamentului (UE) nr. 1210/2010, Deciziei BCE/2013/10, Regulamentului (CE) nr. 2182/2004* în contextul obligației procesatorilor specializați (băncilor, unități de schimb valutar și alți operatori economici care participă la verificarea și distribuirea valutei străine etc.) de a verifica autenticitatea bancnotelor și monedelor euro primite în cadrul operațiunilor cu numerar; controlul autenticității asigurat prin personal calificat sau echipament autorizat de Banca Centrală Europeană sau Comisia Europeană; a procedurii de transmitere către autoritățile naționale competente a bancnotelor și monedelor euro suspecte de a fi false; a cooperării și schimbului de informații între autoritățile naționale și cu cele ale UE de profil; a controalelor și sancțiunilor aplicabile în domeniu; a raportării către organele competente inclusiv BNM etc.

32.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

La partea relevantă protecției monedei euro împotriva falsificării, în conformitate cu rezultatele screening-ului bilateral, dar și recomandările și constatările primite din partea experților Comisiei Europene

în Raportul de extindere pentru anul 2024, au fost identificate drept necesare următoarele acțiuni de consolidare a capacităților administrative:

- a) *Încheierea unui Acord (nou) de cooperare operațională între Banca Națională a Moldovei și Inspectoratul General al Poliției, după caz, cu alte organe de drept, de ex. Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Centrul Național de Expertize Judiciare etc.*

Prin această acțiune se intenționează extinderea nivelului de cooperare între instituții (stabilit prin Acordul de cooperare semnat în 2015), cât și cu alte organe de drept (spre exemplu Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție etc.) pentru îmbunătățirea mecanismului și procesului existent de colaborare între autoritățile naționale implicate în procesul de combatere a falsurilor de monedă națională; asigurarea unei cooperări operaționale și schimb efectiv și rapid de informații privind falsurile depistate; implicarea mai activă în procesul de instruire a specialiștilor responsabili din sectorul public și privat privind măsurile de combatere a falsificării și distribuirii în circulație a falsurilor; examinarea metodelor și mijloacelor utilizate în producerea falsurilor și înaintarea propunerilor privind sporirea calității monedei naționale; crearea condițiilor de centralizare la nivel național a informațiilor, inclusiv de creare a unei baze naționale de evidență a falsurilor. Acțiunea respectivă presupune implementarea proiectului de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale).

- b) *Dezvoltarea Sistemului informațional de Evidență a Falsurilor (SEF)*

Prin această acțiune se planifică modernizarea SEF (bază de date implementată din 2013 de BNM, cu scop de evidență a falsurilor de monedă națională depistate pe teritoriul RM și informarea/alertarea imediată a sistemului bancar despre tendințele de falsificare a monedei naționale înregistrate) prin integrarea informațiilor despre falsurile depistate în valută străină.

Modernizarea va asigura cel puțin înregistrarea centralizată rapidă și eficientă a informațiilor privind bancnotele/monedele suspecte falsificate în moneda națională, detectate la nivel național, pentru asigurarea unui acces și schimb operativ de informații la nivelul sistemului bancar și organele naționale de drept despre tipurile și caracteristicile bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false/falsificate. În prezent la SEF au acces BNM și băncile licențiate, care au obligația de a înregistra în termen proxim informațiile privind bancnota/moneda națională identificată ca suspectă de a fi falsă. BNM conlucrează cu Inspectoratul General al Poliției pentru acordarea accesului angajaților acestora în vederea introducerii rezultatelor expertizelor direct în SEF. Printre potențialii beneficiari se enumeră BNM, Inspectoratul General al Poliției, băncile licențiate, eventual Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național de Expertize Judiciare etc. Acțiunea vizată presupune implementarea proiectului de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale) și a proiectului de hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancnotelor lei moldovenești în vederea recirculării și modificare a unor acte normative ale BNM.

- c) *Încheierea unor Acorduri de cooperare operațională/administrativă de către BNM (după caz și alte autorități naționale) cu Banca Centrală Europeană și Comisia Europeană*

Această acțiune are drept scop extinderea nivelului de cooperare între BNM și instituțiile europene în cauză pentru îmbunătățirea procesului de protecție a bancnotelor/monedelor euro împotriva falsificării, asigurarea unei colaborări operaționale efective, stabilirea condițiilor de colectare, stocare și schimb efectiv de informații și date tehnice și statistice privind falsurile de euro depistate pe teritoriul RM, stabilirea condițiilor de participare în cadrul programului PERICLES a reprezentanților instituțiilor din RM responsabile de protecția numerarului împotriva falsificării, stabilirea condițiilor de acces parțial la SMF etc. Acțiunea dată presupune implementarea proiectului de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale).

- d) *Elaborarea conceptului cu privire la desemnarea Centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor*

Centrele în speță vor asigura centralizarea informațiilor strategice și operaționale privind falsurile depistate (indiferent de valută) pe teritoriul RM, precum și asigurarea funcțiilor de clasificare și analiză a datelor tehnice referitoare la bancnotele și monedele falsificate. La moment, unele din funcțiile asociate acestor centre sunt îndeplinite de Inspectoratul General al Poliției, ca parte integrantă a atribuțiilor lor de investigare a activităților infracționale cu supraveghere din partea organelor de procuratură.

32.4.2. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru acțiunile planificate în *Subcapitolul 32.3 „Protecția monedei euro împotriva contrafacerii”*, sunt necesare costuri de implementare, care vor fi acoperite atât din bugetul de stat, cât și din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, după cum urmează:

N/o	Costuri estimative	inclusiv		
		Acoperite din bugetul de stat (mii lei)	Acoperite din asistență externă (mii lei)	Neacoperite (mii lei)
32.4	<i>Protecția monedei euro împotriva falsificării</i>			
	1 450,0	1 450,0		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE																
CRITERIUL POLITIC																
FUNCȚIONAREA INSTITUȚIILOR DEMOCRATICE																
				RE 2023	FDI	1	Proiect de lege privind modificarea Codului electoral și altor acte normative, prin prisma rezultatelor evaluărilor post-electorale, adreselor Curții Constituționale, recomandărilor misiunilor de observare a alegerilor, avizelor Comisiei de la Veneția și celor mai bune practici și standarde internaționale în domeniu, inclusiv prin prisma implementării metodelor alternative de vot (votul prin corespondență).	Lege adoptată	Parlament	CEC – Comisia Electorală ...	Decembrie	2027	208	208		
					FDI	2	Proiect de lege privind modificarea Codului electoral și altor acte normative în conformitate cu recomandările misiunilor de observare a alegerilor și cele mai bune practici și standarde internaționale pentru a preveni și/sau controla implicarea Comisiei pentru Situații Excepționale în procesul electoral.	Lege adoptată	Parlament	CEC – Comisia Electorală ...	Decembrie	2027	208	208		
1	32023H2829	Recomandarea (UE) 2023/2829 a Comisiei din 12 decembrie 2023 referitoare la procese electorale inclusive și reziliante în Uniune și la consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European			FDI	3	Proiect de lege privind modificarea Codului electoral și altor acte normative pentru garantarea unui proces electoral incluziv, rezilient și accesibil pentru persoanele cu dizabilități, în conformitate cu standardele internaționale și europene.	Lege adoptată	Parlament	CEC – Comisia Electorală ... APL – Administrația Publi...	Decembrie	2027	208	208		
					FDI	4	Proiect de lege privind modificarea cadrului legal în scopul eficientizării instrumentelor de examinare a cauzelor privind infracțiunile de finanțare ilegală, corupție politică și electorală, prin optimizarea/reducerea termenelor de examinare a cauzelor și altor factori care pot duce la tergiversarea examinării în instanțe a acestor procese.	Lege adoptată	Parlament	PG – Procuratura Generală	Decembrie	2026	208			
2	32024R0900	Regulamentul (UE) 2024/900 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind transparența și vizarea unui public-țintă în publicitatea politică			FDI	5	Proiect de lege privind modificarea Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate, în conformitate cu standardele UE privind transparența și direcționarea publicității politice.	Lege adoptată	Parlament	MC – Ministerul Culturii CA - Consiliul Audiovizua... MDED – Ministerul Dezvo...	Decembrie	2025	208			
3	Link	Paramentri privind relația dintre majoritatea parlamentară și opoziție în democrație: Lista de verificare, adoptată de Comisia de la Veneția la cea de-a 119-a sesiune plenară (Veneția, 21-22 iunie 2019)		RE 2023 RE 2024	FDI	6	Proiect de lege pentru adoptarea Codului de organizare și funcționare a Parlamentului, care să reglementeze, inter alia, garanțiile împotriva utilizării abuzive a procedurii de urgență, metodele de lucru ale comisiilor parlamentare de anchetă precum și dialogul dintre majoritatea parlamentară și opoziție.	Lege adoptată	Parlament		Iulie	2025	81	81		
4	32019Q1122(01)	Regulamentul de procedură al Parlamentului European, legislatura a 9-a		RE 2023 RE 2024	FDI	6	Proiect de lege pentru adoptarea Codului de organizare și funcționare a Parlamentului, care să reglementeze, inter alia, garanțiile împotriva utilizării abuzive a procedurii de urgență, metodele de lucru ale comisiilor parlamentare de anchetă precum și dialogul dintre majoritatea parlamentară și opoziție.	Lege adoptată	Parlament		Iulie	2025				
5	32018D0221(02)	Decizia Comisiei Europene din 31 ianuarie 2018 privind un cod de conduită al membrilor Comisiei Europene (2018/C 65/06)		RE 2024 RE 2023	FDI	7	Proiect de lege cu privire la adoptarea reglementărilor privind etica și conduita deputatului, a normelor pentru parlamentari privind interacțiunea acestora cu terțe părți interesate de influențarea procesului legislativ și a restricțiilor de post angajare pentru parlamentari.	Lege adoptată	Parlament		Decembrie	2025	81	81		
					FDI	8	Proiect de lege pentru modificarea cadrului legal în vederea protejării drepturilor apărătorilor drepturilor omului și instituirii mecanismelor asiguratorii.	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	Parlament	Decembrie	2026	208	208		
6	32023H2836	Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei din 12 decembrie 2023 referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice				9	Proiect de lege privind modificarea Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional ca urmare a evaluărilor efectuate.	Lege adoptată	CS – Cancelaria de Stat	Parlament	Decembrie	2026	129	129		
6	32023H2836	Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei din 12 decembrie 2023 referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice				10	Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.	Hotărâre adoptată	CS – Cancelaria de Stat		Decembrie	2026	117.29	117.29		
													1,656	1,240		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE																
CRITERIUL POLITIC																
REFORMA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE																
			Art. 21,22,23	RE 2024	PAR: GP - Planul d...	1	Proiect de lege privind modificarea unor acte normative (cu privire la migrarea unor autorități administrative centrale).	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Iulie	2025	208	208		
			Art. 21,22,23	RE 2024	PAR: GP - Planul d...	2	Proiect de lege cu privire la instituțiile publice.	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Octombrie	2025	208	208		
			Art. 21,22,23	RE 2024	PAR: GP - Planul d...	3	Proiect de lege cu privire la modificarea unor acte normative (cadru normativ conex legii privind instituțiile publice).	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Octombrie	2025	208	208		
			Art. 21,22,23	RE 2024	PAR:	4	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030.	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Mai	2027	189.1	189.1		
				RE 2024	PAR:	5	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială (formarea UAT amalgamate).	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Septembrie	2025	189	189		
				RE 2024		6	Proiect de Lege privind detasarea experților naționali la instituțiile și organismele Uniunii Europene, precum și modificarea cadrului normativ conex.	Legea adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Mai	2025	129.02	129.02		
			Art. 22, lit.c)	RE 2024		7	Proiect de lege pentru ratificarea Acordului Administrativ dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind detasarea și pregătirea profesională a funcționarilor din Republica Moldova la Comisia Europeană.	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat	MAE - Ministerul Afacerilor Externe	Mai	2025	67	67		
			Art. 22	RE 2024	PAR:	8	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la crearea Entității responsabile de dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici.	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Mai	2025	117.29	117.29		
			Art. 22	RE 2024	PAR:	9	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru 2025-2027.	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Mai	2025	117.29	117.29		
			Art. 22	RE 2024	PAR: GP - Planul	10	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (privind funcția publică: Legea 158/2008; Legea 155/2011; Legea 98/2012).	Legea adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Iulie	2025	129.02	129.02		
			Art. 22	RE 2024	PAR: GP - Planul	11	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Decembrie	2025	189.1	189.1		
			Art. 22	RE 2024	PAR:	12	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.	Legea adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Iulie	2025	129.02	129.02		
			Art. 22	RE 2024	PAR:	13	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 123/2023 cu privire la stagiile plătite în serviciul public.	Legea adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Iulie	2025	73.54	73.54		
			Art. 22		PAR:	14	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.532/2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desființarea stagiilor plătite în serviciul public.	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat		Decembrie	2025	66.86	66.86		
			Art. 22		PAR:	15	Proiectul Codului de conduită și etică profesională pentru titularii funcțiilor publice.	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat	MJ - Ministerul Justiției CNA - Centrul Național Anticorupție ANI - Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2026	129.02	129.02		
			Art. 22 lit.b) modernizarea serviciilor publice		PAR:	16	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.956/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional "Acte de stare civilă" în vederea completării cu aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului Informațional "Acte de stare civilă".	Hotărâre adoptată	CS - Cancelaria de Stat	ASP - Agenția Servicii Publice	Mai	2025	75.9	75.9		
			Cap. 7, art 48, lit.) b	RE 2024	PAR: GP - Planul	17	Ordin al Ministerului Finanțelor de modificare a Setului Metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului.	Ordin emis	MF - Ministerul Finanțelor		Decembrie	2026	230	230		
			Cap. 7, art 48, lit.) a		PAR:	18	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru unificarea regulilor și asigurarea trecerii Standardelor Naționale de Contabilitate în Sectorul Public bazate pe IPSAS (International Public Sector Accounting Standards).	Hotărâre adoptată	MF - Ministerul Finanțelor		Septembrie	2027	374.4	0	374.4	
1	12018R1724	Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor			PAR:	19	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr.234/2021 cu privire la serviciile publice.	Lege adoptată	MDEd - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE - Agenția de Guvernare Electronică	Aprilie	2026	189	189		
				RE 2023	PAR:	20	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.	Lege adoptată	MF - Ministerul Finanțelor	CS - Cancelaria de Stat	Iunie	2026	200			

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE																
				RE 2023	PAR:	21	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1231/2018 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar”.	Hotărâre adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	200			
					PAR:	22	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea conceptului privind modelul de auditare a APL.	Hotărâre adoptată	CCRM – Curtea de Conturi	CS – Cancelaria de Stat MF – Ministerul Finanțelor	August	2027	185	185		
					GP - Planul d...	23	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind resursa informațională creată de Sistemul informațional de evidență și management al resurselor umane din autoritățile publice (SI EMRU).	Hotărâre adoptată	CS – Cancelaria de Stat	CS – Cancelaria de Stat	Octombrie	2025	117.2	117.2		
					GP - Planul d...	24	Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2025	315	315		
					GP - Planul d...	25	Ordin al Ministrului Finanțelor de aprobare a Metodologiei privind procesul de raționalizare a cheltuielilor.	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		Iunie	2026				
													4035.76	3261.36	374.4	

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE															
CAPITOLUL 23 - SISTEM JUDICIAR ȘI DREPTURI FUNDAMENTALE															
				RoL	1	Proiect de Lege privind adoptarea unui nou document de politici în sectorul justiției bazat pe o analiză comprehensivă a implementării Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, CSJ – Curtea Supremă de Justiție, INJ - Institutul Național al Justiției, PG – Procuratura Generală	Iunie	2027	207.90	207.90		
				RoL	2	Proiect Hotărâre pentru modificarea cadrului de reglementare intern a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a asigura eficiența activității proprii și a organelor din cadrul acestora	Hotărâre adoptată	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		Decembrie	2025	117.29	117.29		
				RoL	3	Proiect Hotărâre pentru modificarea cadrului de reglementare intern a Consiliului Superior al Procurorilor, pentru a asigura eficiența activității proprii și a organelor din cadrul acestora	Hotărâre adoptată	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor		Decembrie	2025	117.29	117.29		
				RoL	4	Proiect Hotărâre pentru aprobarea Planului de dezvoltare strategică al Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2025-2029, care vor cuprinde măsuri ce vizează resursele umane.	Hotărâre adoptată	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		Iunie	2025	189.08	189.08		
				RoL	5	Proiect Hotărâre pentru aprobarea Planului de dezvoltare strategică al Consiliului Superior al Procurorilor pentru perioada 2025-2029, care vor cuprinde măsuri ce vizează resursele umane.	Hotărâre adoptată	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor		Iunie	2025	189.08	189.08		
				RoL	6	Proiect Hotărâre pentru aprobarea Planului de dezvoltare strategică a Curții Supremă de Justiție.	Hotărâre adoptată	CSJ – Curtea Supremă de Justiție		Decembrie	2026	189.08	189.08		
				RoL	7	Proiect Hotărâre pentru aprobarea noului Regulament intern al Curții Supremă de Justiție și a noii structuri organizatorice.	Hotărâre adoptată	CSJ – Curtea Supremă de Justiție		Decembrie	2026	189.08	189.08		
				RoL, GP - Planul de creștere economică	8	Proiect Hotărâre pentru aprobarea Planului de dezvoltare strategică al Institutului Național al Justiției	Ordin emis	INJ - Institut Național al Justiției		Decembrie	2026	117.29	117.29		
				RoL	9	Proiect Hotărâre de Parlament de modificare a Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente necesare pentru buna funcționare a sistemului instanțelor judecătorești	Hotărâre de Parlament adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Iulie	2025	129.00	129.00		
1	32023L2843	Directiva (UE) 2023/2843 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 2023 de modificare a Directivelor 2011/99/UE și 2014/41/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivei 2003/8/CE a Consiliului și a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2003/577/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI, 2008/947/JAI, 2009/829/JAI și 2009/948/JAI ale Consiliului, în ceea ce privește digitalizarea cooperării judiciare	AA - Art.20 alin. (2)	RoL	10	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind digitalizarea cooperării judiciare)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	PG – Procuratura Generală, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, STISC - Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică	Decembrie	2027	207.90	207.90		
				RoL	11	Proiect de Lege cu privire la modificarea Codului de executare pentru a îmbunătăți mecanismul de executare a hotărârilor judecătorești	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	UNEJ - Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	Decembrie	2026	207.90	207.90		
2	32008L0052	Directiva 2008/52/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială		RoL	12	Proiect de Lege cu privire la mediere și statutul mediatorului (stabilirea obligației medierii anumitor categorii de litigii până la etapa judiciară precum și crearea organismului profesional al mediatorilor care va activa pe principalele autonomii decizionale și financiare)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției		Decembrie	2025	207.90	207.90		
				RoL	13	Proiect de Lege cu privire la modificarea cadrului normativ în materia arbitrajului (în scopul îmbunătățirii eficienței procedurilor arbitrale)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției		Iunie	2026	207.90	207.90		
				GP - Planul de creștere economică, RoL	14	Proiect de Lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție	Lege adoptată	Parlament	MJ – Ministerul Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Iulie	2025	207.90	207.90		

3	32003F0568	Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat	AA - Art.16 lit. (e)	RoL, GP - Planul de creștere economică	15	Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal (privind răspunderea persoanei juridice pentru acte de corupție în sectorul privat)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, CNA - Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	129.00	129.00		
4	32019L1937	Directiva 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii		RoL	16	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.116/2020 privind regulamentul juridic al cadourilor (privind cadourile inadmisibile) în conformitate cu Legea integrității nr.82/2017	Hotărâre adoptată	MJ - Ministerul Justiției	CNA - Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	117.20	117.20		
				RoL	17	Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal și a altor acte normative (înstituirea unui mecanism de sancționare eficient pentru prevenirea și combaterea cazurilor de corupție electorală, inclusiv a celor care pot afecta securitatea națională)	Lege adoptată	Parlament	MJ - Ministerul Justiției, CEC - Comisia Electorală Centrală, CNA - Centrul Național Anticorupție, MAI - Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2025	129.00	129.00		
				RoL	18	Proiect de Lege privind Codul de conduită și etică profesională pentru persoanele cu funcții de demnitate publică (alinat la recomandările GRECO)	Lege adoptată	CS - Cancelaria de Stat	MJ - Ministerul Justiției, CNA - Centrul Național Anticorupție, ANI - Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2026	207.90	207.90		
5	32024L1226	Directiva 1226/2024 privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor pentru încălcarea măsurilor restrictive ale Uniunii și de modificare a Directivei (UE) 2018/1673		RoL	19	Proiect de Lege pentru modificarea cadrului normativ (reglementarea sancțiunilor pentru încălcarea măsurilor restrictive internaționale)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției		Decembrie	2026	129.00	129.00		
					20	Proiect Hotărâre privind aprobarea regulilor de audit al gestionării financiare a partidelor politice în conformitate cu standardele internaționale și europene	Hotărâre adoptată	CEC - Comisia Electorală Centrală		Decembrie	2026	117.29	117.29		
6	32010L0064	Directiva 2010/64 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale	AA - Art. 12 alin. (3)	RoL	21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, Legea nr.264/2008 cu privire la statul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, PG - Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, MF - Ministerul Finanțelor, CNA - Centrul Național Anticorupție	Iunie	2026	207.90	207.90		
7	32012L0013	Directiva 2012/13 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale	AA - Art. 12 alin. (3)	RoL	21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, Legea nr.264/2008 cu privire la statul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, PG - Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, CNA - Centrul Național Anticorupție	Iunie	2026				
8	32013L0048	Directiva 2013/48 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privirii de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privirii de libertate	AA - Art. 12 alin. (3)	RoL	21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, Legea nr.264/2008 cu privire la statul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, PG - Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, CNA - Centrul Național Anticorupție, CSM - Consiliul Superior al Magistraturii	Iunie	2026				
9	32016L0343	Directiva 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale	AA - Art. 12 alin. (3)	RoL	21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, Legea nr.264/2008 cu privire la statul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, PG - Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, CSM - Consiliul Superior al Magistraturii	Iunie	2026				

10	32016L0800	Directiva 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, (Legea nr.264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iunie	2026				
11	32016L1919	Directiva 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele eliberate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		21	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legea nr.198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, (Legea nr.264/2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, etc (privind stabilirea standardelor minime comune pentru asigurarea proceselor echitabile)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	Iunie	2026				
12	32012L0029	Directiva 2012/29 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		22	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legii nr.137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și altor acte normative (sprijinirea și despăgubirea victimelor	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, PG – Procuratura Generală, CNAJGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	Decembrie	2026	207.90	207.90		
13	32004L0080	Directiva 2004/80 a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		22	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legii nr.137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și altor acte normative (sprijinirea și despăgubirea victimelor	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026				
14	32006D0337	Decizia 2006/337/EC a Comisiei din 19 aprilie 2006 stabilirea de formulare tip pentru transmiterea cererilor de decizii în temeiul Consiliului Directiva 2004/80/CE privind compensarea victimelor infracțiunilor		RoL		22	Proiect de Lege privind modificarea Codului de procedură penală, Legii nr.137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și altor acte normative (sprijinirea și despăgubirea victimelor	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026				
15	32011L0099	Directiva 2011/99 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție		RoL		23	Proiect de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală, Codului de procedură civilă și altor acte normative (privind ordinul european de protecție)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2026	207.90	207.90		
16	32013R0606	Regulamentul (UE) 606/2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă		RoL		23	Proiect de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală, Codului de procedură civilă și altor acte normative (privind ordinul european de protecție)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2026				
17	32014R0939	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 939/2014 al Comisiei din 2 septembrie 2014 de stabilire a certificatelor menționate în articolele 5 și 14 din Regulamentul (UE) nr. 606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă				23	Proiect de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală, Codului de procedură civilă și altor acte normative (privind ordinul european de protecție)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2026				
18	32003D0335	Decizia 2003/335/JAI a Consiliului din 8 mai 2003 privind cercetarea și urmărirea penală în cazul faptelor de genocid, al crimelor împotriva umanității și al crimelor de război	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		24	Proiect de Lege cu privire la modificarea Codului penal, Codului de procedură penală (privind urmărirea penală a crimelor de genocid)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală	Iunie	2027	129.00	129.00		
19	32002D0494	Decizia 2002/494/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 de înființare a unei rețele europene de puncte de contact cu privire la persoane vinovate de genocid, crime împotriva umanității și crime de război	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL		24	Proiect de Lege cu privire la modificarea Codului penal, Codului de procedură penală (privind urmărirea penală a crimelor de genocid)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală	Iunie	2027				
				RoL		25	Proiect de Lege pentru modificarea Codului de executare și a altor acte normative (sistemul progresiv de executare a pedepselor penale și repartizarea deținuților bazată pe risc)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	Parlament	Decembrie	2026	207.90	207.90		
				RoL		26	Proiect de Hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismului de transfer/partajare a responsabilităților pentru sistemul medical din penitenciare de la Ministerul Justiției la Ministerul Sănătății	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2027	189.00	189.00		

20	32011L0093	Directiva 2011/93 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL	27	Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal, Codului de procedură penală, Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	Parlament, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală	Iunie	2025	207.90	207.90		
21	22011A0722(02)	Convenție privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei (23.11.2007) și Protocolul opțional al acesteia	AA – Tit. III Articolul 12 Statul de drept		28	Proiectul de Lege privind ratificarea Convenției privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate pentru copii și alți membri ai familiei, încheiată la 23 noiembrie 2007 și a Protocolului din 2007 privind obligațiile de întreținere	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	129.00	129.00		
22	Link	Protocolul (STCE nr. 223) de modificare și actualizare a Convenției 108 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automată a datelor cu caracter personal	AA – Art. 13 și Anexa I	RoL	29	Proiect de Lege cu privire la ratificarea Protocolului (STCE nr. 223) de modificare și actualizare a Convenției 108 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automată a datelor cu caracter personal	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAE – Ministerul Afacerilor Externe, CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Iunie	2026	73.50	73.50		
23	32016L0680	Directiva 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepelor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului	AA – Art. 13 și Anexa I	RoL	30	Proiect de Lege privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Iunie	2026	207.90	207.90		
24	32021D0915	Decizia de punere în aplicare 2021/915 a Comisiei din 4 iunie 2021 privind clauzele contractuale standard dintre operatori și persoanele imputernicite de operatori prevăzute la articolul 28 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului și la articolul 29 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului		RoL	31	Proiect de Ordin privind clauzele contractuale standard dintre operatori și persoanele imputernicite de operatori	Ordin emis	CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal		Iunie	2026	66.80	66.80		
25	32010L0013	Directiva 2010/13 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale)	AA -Art.131 alin. (2)	RoL	32	Proiect de Lege privind modificarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018	Lege adoptată	Parlament	CA - Consiliul Audiovizualului, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	207.90	207.90		
26	32018L1808	Directiva (UE) 2018/1808 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 noiembrie 2018 de modificare a Directivei 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) având în vedere evoluția realităților pieței.		RoL	32	Proiect de Lege privind modificarea Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018	Lege adoptată	Parlament	CA - Consiliul Audiovizualului, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
27	32024R1083	Regulamentul 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei)	AA -Art.132	RoL	33	Proiect de Lege privind mass-media	Lege adoptată	Parlament	CA - Consiliul Audiovizualului, MC – Ministerul Culturii	Iunie	2026	207.90	207.90		
27	32024R1083		AA -Art.132		34	Proiect de Lege privind modificarea Legii 62/2022 cu privire la egalitate	Lege adoptată	Parlament	CA - Consiliul Audiovizualului, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	129.00	129.00		
28	32021H1534	Recomandarea (UE) 2021/1534 a Comisiei din 16 septembrie 2021 referitoare la garantarea protecției, a siguranței și a capacității jurnaliștilor și a celorlalți profesioniști din domeniul mass-mediei în Uniunea Europeană			35	Proiect de Ordin privind aprobarea planului de acțiuni în domeniul securității jurnaliștilor	Ordin emis	MC – Ministerul Culturii	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CA - Consiliul Audiovizualului, PG – Procuratura Generală, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2025	117.20	117.20		
				RoL	36	Proiect de Ordin de aprobare a Regulamentului de organizare a concursului de subvenții	Ordin emis	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	117.20	117.20		
29	32024L1069	Directiva (UE) 2024/1069 privind protecția persoanelor care se angajează în participarea publică împotriva cererilor vădit nefondate sau a procedurilor judiciare abuzive (procese strategice împotriva participării publice)		RoL	37	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (privind anti-SLAPP)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2027	207.90	207.9		
30	32022H0758	Recomandarea (UE) 2022/758 a Comisiei din 27 aprilie 2022 privind protecția jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului implicați în acțiuni de mobilizare publică împotriva procedurilor judiciare vădit nefondate sau abuzive („acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”)		RoL	37	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (privind anti-SLAPP)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2027				

				RoL	38	Proiect de Lege privind adoptarea legii pentru reglementarea evenimentelor publice care nu sunt vizate de Legea nr. 26/2008 privind întrunirile (întrunirile cu caracter religios, sub formă de oficiere a unor servicii divine sau a altor manifestări tradiționale; manifestărilor sportive, cultural-artistice și a altor activități de divertisment)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	207.90	207.90		
31	32008F0913	Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL	39	Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal (privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală	Iunie	2026	129.00	129.00		
32	32024L1499	Directiva 2024/1499 a Consiliului din 7 mai 2024 privind standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității în domeniul egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, în domeniul egalității de tratament în materie de încadrare în muncă și de ocupare a forței de muncă, indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală și în domeniul egalității de tratament între femei și bărbați în materie de securitate socială și în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii și de modificare a Directivelor 2000/43/CE și 2004/113/CE	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL	40	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 121/2012 cu privire la egalitate și a altor acte normative	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	Consiliul pentru egalitate	Iunie	2026	207.90	207.90		
33	32024L1500	Directiva 2024/1500 privind standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității de tratament și a egalității de șanse între femei și bărbați în materie de încadrare în muncă și de ocupare a forței de muncă și de modificare a Directivelor 2006/54/CE și 2010/41/UE	AA – Art. 12 alin. (3)	RoL	40	Proiect de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 121/2012 cu privire la egalitate și a altor acte normative	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	Consiliul pentru egalitate	Iunie	2026				
					41	Proiect de Decizie pentru aprobarea unui nou plan strategic al Consiliului pentru egalitate pentru perioada 2025-2029	Decizie adoptată	Consiliul pentru egalitate		Iunie	2025	117.29	117.29		
34	32021DC0615	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești (2021-2030)		RoL	42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la elaborarea unui nou Plan național de acțiune privind promovarea memoriei Holocaustului și culturii toleranței pentru combaterea rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță, în conformitate cu obiectivele Strategiei UE	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice, MJ – Ministerul Justiției, MC – Ministerul Culturii, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	189.00	189.00		
35	32021H0319011	Recomandarea Consiliului din 12 martie 2021 privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor		RoL	43	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la adoptarea noului document de politici pentru susținerea populației de etnie Roma în corespundere cu cadrul strategic al UE pentru Roma	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2026	189.00	189.00		
36	32020DC0620	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu „O Uniune a egalității: Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor”			43	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la adoptarea noului document de politici pentru susținerea populației de etnie Roma în corespundere cu cadrul strategic al UE pentru Roma	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2026				
37	link	Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2016 cu privire la procesul de integrare accelerată a Romilor			43	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la adoptarea noului document de politici pentru susținerea populației de etnie Roma în corespundere cu cadrul strategic al UE pentru Roma	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2026				
				RoL	44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.557/2013 privind Regulamentul-cadru cu privire la organizarea activității mediatorului comunitar	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2026	189.00	189.00		
				RoL	45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea noului document de politici pentru consolidarea relațiilor interetnice și asigurarea drepturilor minorităților naționale în conformitate cu standardele UE	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2028	189.00	189.00		

				RoL	46	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea noului Program național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2025	189.00	189.00		
				RoL	47	Proiect de Ordin cu privire la aprobarea Planului de acțiune pentru implementarea educației multilingve în sistemul educațional	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Februarie	2026	36.00	36.00		
38	32024L1385	Directiva 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice		RoL, GP - Planul de creștere economică	48	Proiect de Lege cu privire la modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, Codului penal și a altor acte normative	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MJ – Ministerul Justiției, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, ANPCV – Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței în Familie, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, Consiliul pentru egalitate	Decembrie	2027	807.90	207.90	600	
					49	Proiect de Lege cu privire la modificarea Legii 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și a Legii nr.5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (alinierarea cadrului normativ la definiția cuprinzătoare a discriminării împotriva femeilor conform recomandărilor Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Iunie	2026	129.00	129.00		
39	32019L0882	Directiva 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor		RoL	50	Proiect de Lege cu privire la modificarea cadrului normativ (privind dreptul persoanelor cu dizabilități)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății, MC – Ministerul Culturii, CA - Consiliul Audiovizualului	Decembrie	2026	207.90	207.90		
	32019L0882				51	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități referitoare la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Noiembrie	2025	66.80	66.80		
				RoL	52	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative în scopul instituirii unui mecanism independent de coordonare și monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Oficiul Avocatul Poporului, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	207.90	207.90		
40	32019R1157	Regulamentul (UE) 2019/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la liberă circulație		RoL	53	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind implementarea cărții de identitate)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Iunie	2025	207.90	207.90		
	32019R1157			RoL	54	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de înregistrare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	117.20	117.20		
	32019R1157				55	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 966/2020 privind serviciile prestate de Agenția Servicii Publice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	117.20	117.20		
41	32016R1191	Regulamentul 2016/1191 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016 privind promovarea liberei circulații a cetățenilor prin simplificarea cerințelor de prezentare a anumitor documente oficiale în Uniunea Europeană și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012		RoL	56	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 100/2001 cu privire la actele de stare civilă	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	207.90	207.90		
	32016R1191			RoL	57	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 163/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind aplicarea apostilei	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ – Ministerul Justiției		Decembrie	2027	117.20	117.20		
42	32019L0997	Directiva 2019/997 a Consiliului din 18 iunie 2019 de instituire a unui document de călătorie provizoriu al UE și de abrogare a Deciziei 96/409/PESC		RoL	58	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la documentul de călătorie provizoriu al UE	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.20	117.20		

43	32015L0637	Directiva 2015/637 a Consiliului din 20 aprilie 2015 privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezentati ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE		RoL	59	Proiect Hotărâre de Guvern privind protecția consulară a cetățenilor nereprezentanți ai UE	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne; MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	117.20	117.20		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR.DD	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mil. lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mil. lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE																
CAPITOLUL 24 – JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE																
1. Lupta împotriva crimei organizate																
1.1. Prevenirea și combaterea crimei organizate																
						1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri	Iunie	2025	207.90	207.90		
						2	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 332/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri	August	2025	189.08	189.08		
1	31997E0227	Acțiunea comunității 97/827/JAI din 5 decembrie 1997 adoptată de Consiliu, în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, de instituire a unui mecanism de evaluare a aplicării și punerii în aplicare pe plan național a angajamentelor internaționale în domeniul luptei împotriva criminalității organizate (evaluare reciprocă)				3	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea unui mecanism de evaluare a aplicării și punerii în aplicare pe plan național a angajamentelor internaționale în domeniul luptei împotriva criminalității organizate (evaluare reciprocă)	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	189.08	189.08		
2	32005D0002	Decizia 2009/902/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 de instituire a unei rețele europene de prevenire a criminalității (EUCPN) și de abrogare a Deciziei 2001/427/JAI				4	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la participarea la rețeaua europeană de prevenire a criminalității	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2026	189.08	189.08		
3	32008F0841	Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate			RoL	5	Proiect de Lege pentru modificarea art. 284 din Codul penal, în vederea alinării la art. 5 și 6 din alinarii la Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva criminalității organizate	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2026	189.08	189.08		
4	32013L0029	Directiva 2013/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice (reformare)				6	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MIDR – Ministerul Infrastructurii	August	2025	189.08	189.08		
						7	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 241/2007 privind comunicațiile electronice, pentru identificarea utilizatorului cartei de telefonie mobilă care a fost folosită în activități infracționale	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Octombrie	2025	117.29	117.29		
						8	Proiect de Lege cu privire la reglementarea organizării și desfășurării evenimentelor publice menționate la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2008 privind intrunirile	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri	August	2025	117.29	117.29		
						9	Proiect de Lege cu privire la reorganizarea sistemului de ordine și securitate publică	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Iunie	2025	207.90	207.90		
			AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24			10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la consolidarea, prin regionalizare, a capacităților sistemului de ordine și securitate publică, în vederea asigurării unui răspuns profesional, eficient și rapid	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Septembrie	2025	189.09	189.09		
			AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24			11	Proiect Hotărâre de Guvern privind dezvoltarea Sistemului informațional automatizat „Managementul misiunilor de intervenție ale instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne” (planificarea resurselor, coordonarea eficientă a forțelor și consolidarea rezultatelor prin corolare cu situația operativă la un anumit moment și misiunile rezultate), în vederea menținerii și restabilirii ordinii publice, a protecției liniștii și a bunurilor materiale a cetățenilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	STI – Serviciul tehnologii informaționale, IGC – Inspectoratul General de Carabinieri, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, IGP – Inspectoratul General al Poliției, IGM – Inspectoratul General pentru Migrație	Decembrie	2026	189.08	189.08		
						12	Proiect de Ordin pentru implementarea protocoloarelor de schimb de date în timp real între Țările participante la Central de servicii al Uniunii Europene pentru securitatea internă și managementul frontierelor din Republica Moldova	Ordin emis	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2027	117.00	117.00		
1.2. Investigații financiare – accesul autorităților de aplicare a legii la informații financiare																
1.3. Încriminarea și investigarea spălării banilor																
5	32018L0841	Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE			RoL	13	Proiect de Lege cu privire la activitățile virtuale	Lege adoptată	SPCSB – Serviciul Prevenință a Combaterea Spălării Banilor	CNPF – Comisia Națională a Protecției Financiare, SFS – Serviciul Informații și Securitate, ASP – Agenția Servicii Publice, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, SFS – Serviciul Fiscal de Stat, BNM – Banca Națională a Moldovei, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	207.90	207.90		
6	32019L1153	Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau sancționării penale a anumitor infracțiuni și de abrogare a Deciziei 2000/642/JAI a Consiliului	AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		14	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CNA – Centrul Național Anticorupție, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, SV – Serviciul Vamal, SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	207.90	207.90		
7	32018L1671	Directiva (UE) 2018/1673 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2018 privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor	AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		15	Proiect de lege pentru stabilirea de măsuri de sancționare a persoanelor juridice și fizice pentru încălcarea cerințelor de furnizare a informațiilor privind beneficiarii efectivi	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CNA – Centrul Național Anticorupție, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, SV – Serviciul Vamal, SFS – Serviciul Fiscal de Stat, SPCSB – Serviciul Prevenință și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2025	129.00	129.00		
	32018L1671					16	Proiect Hotărâre de Parlament în vederea aprobării Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului pentru anii 2026-2030	Hotărâre de Parlament adoptată	SPCSB – Serviciul Prevenință a Combaterea Spălării Banilor		Decembrie	2026	189.08	189.08		
1.4. Confiscarea, închirierea taxelor bunurilor și sancțiuni financiare																
8	32024L1260	Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor			RoL	17	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (închirierea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	207.90	207.90		
	32024L1260				GP – Planul de creștere economică	18	Proiect de Lege privind utilizarea bunurilor confiscate în scopuri sociale sau în interes public	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CNA – Centrul Național Anticorupție, MF – Ministerul Finanțelor, SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	129.02	129.02		
	32024L1260					19	Proiect de Lege privind confiscarea civilă	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CNA – Centrul Național Anticorupție, ANI – Autoritatea Națională de Integritate	Iunie	2025	189.00	189.00		

[illegible]

																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		</

23	120231.2121	Directiva (UE) 2023/2123 a Parlamentului European și a Consiliului din 4 octombrie 2023 de modificare a Deciziei 2005/671/JHA a Consiliului în ceea ce privește alinierea acestuia la normele Uniunii privind protecția datelor cu caracter personal (și cele mai recente modificări ale acesteia)	RoL	58	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, pentru a reglementa schimbul de informații privind infracțiunile teroriste între autoritățile naționale relevante, Europol, statele membre și asigurarea protecției datelor cu caracter personal	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	SIS - Serviciul Informații și Securitate, PG - Procuratura Generală, CNPDCP - Central National pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Decembrie	2026	129.02	129.02		
	120231.2123		RoL	59	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, în vederea adaptării definițiilor la definițiile prevăzute la articolul 1 din Directiva (UE) 2023/2123 (cu noi reglementări care prevăd schimbul de informații privind infracțiunile teroriste între autoritățile naționale relevante, Europol, statele membre și asigurarea protecției datelor cu caracter personal)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	SIS - Serviciul Informații și Securitate, PG - Procuratura Generală, MAI - Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	129.02	129.02		
24	1200210996	Decizia 2002/996/JHA a Consiliului din 28 noiembrie 2002 de instituire a unui mecanism de evaluare a sistemelor juridice și a punerii lor în aplicare la nivel național în lupta împotriva terorismului	RoL	60	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului (instituirea unui mecanism de evaluare a sistemelor juridice și a punerii lor în aplicare la nivel național în lupta împotriva terorismului)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	129.02	129.02		
25	1200510671	Decizia 2005/671/JHA a Consiliului din 20 septembrie 2005 privind schimbul de informații și cooperarea referitoare la infracțiunile de terorism	RoL	61	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului (asigurarea schimbului de informații și cooperarea referitoare la infracțiunile de terorism)	Lege adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	MJ - Ministerul Justiției, PG - Procuratura Generală, SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	73.54	73.54		
				62	Proiect Hotărâre de Guvern pentru adoptarea regulamentului de organizare și funcționare pentru sala de comandă permanentă	Hotărâre de Guvern adoptată	SIS - Serviciul Informații și Securitate	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, MF - Ministerul Finanțelor, SV - Serviciul Vamal	Decembrie	2025	66.85	66.85		
26	1202180284	Regulamentul (UE) 2021/784 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist	RoL	63	Proiect de Lege privind prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist	Lege adoptată	SIS - Serviciul Informații și Securitate	MJ - Ministerul Justiției, PG - Procuratura Generală, MAI - Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	129.00	129.00		
27	1201981148	Regulamentul (UE) 2019/1148 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind comercializarea și utilizarea precursorilor de exploziv, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 98/2013	RoL	64	Proiect de Lege pentru comercializarea și utilizarea precursorilor de exploziv	Lege adoptată	MAIA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, MM - Ministerul Mediului, ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, IPM - Inspectoratul pentru Protecția Mediului, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	189.08	189.08		
28	1202212557	Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului	RoL	65	Proiect de Lege privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurii critice	Lege adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate, MEA - Ministerul Energiei, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, BNM - Banca Națională a Moldovei, CNPP - Comisia Națională a Protecției Financiare, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MA - Ministerul Apărării	Decembrie	2025	189.08	189.08		
	1202212557			66	Proiect de Lege privind reziliența entităților critice	Lege adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate, MEA - Ministerul Energiei, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, BNM - Banca Națională a Moldovei, CNPP - Comisia Națională a Protecției Financiare, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MA - Ministerul Apărării	Decembrie	2026	189.08	189.08		
	1202212557		RoL	67	Proiect Hotărâre de Guvern privind desemnarea Grupului de lucru pentru protecția infrastructurilor critice (un organism consultativ care va promova politicile de protecție a infrastructurilor critice și va fi format din membri ai tuturor autorităților publice)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	189.08	189.08		
	1202212557			68	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea listei infrastructurilor critice naționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	189.08	189.08		
	1202212557		RoL	69	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea listei entităților critice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
	1202212557		RoL	70	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei de consolidare a rezilienței entităților critice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	189.08	189.08		
				71	Proiect Hotărâre de Guvern privind numirea Grupului de lucru pentru reziliența entităților critice (un organism consultativ care va promova politicile de reziliență ale entităților critice)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2026	189.08	189.08		
				72	Proiect de Lege privind securitatea națională	Lege adoptată	CSS - Consiliul Suprem de Securitate	MAI - Ministerul Afacerilor Interne, MA - Ministerul Apărării, SIS - Serviciul Informații și Securitate, SPPS - Serviciul de Protecție și Pază de Stat, SV - Serviciul Vamal	Decembrie	2025	189.08	189.08		
29	1201910884	Directiva (UE) 2019/884 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de modificare a Deciziei-cadru 2006/311/JAI a Consiliului în ceea ce privește schimbul de informații privind resortisanții Țărilor terțe și în ceea ce privește sistemul european de informații cu privire la cazierele judiciare (ECRIS) și de înlocuire a Deciziei 2009/316/JAI a Consiliului	RoL	73	Proiect Hotărâre de Guvern privind interpenetrabilitatea Regimului de informații criminologice și criminologice/ cu ECRIS și ECRIS-TCN	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	MJ - Ministerul Justiției, PG - Procuratura Generală, MF - Ministerul Finanțelor, CNA - Central National Anticorupție	Decembrie	2027	189.08	189.08		
		AA - Art. 19 PptAA - 3.11, Opinia CE privind Cererea de aderare (Partea I)		74	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 120/2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului conform recomandărilor Comisiei de la Veneția	Lege adoptată	SIS - Serviciul Informații și Securitate	MJ - Ministerul Justiției, MA - Ministerul Apărării	Decembrie	2026	66.00	66.00		
4. Cooperarea în domeniul de aplicare a legii, schimbului de informații														
30	1202310977	Directiva (UE) 2023/977 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 privind schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre și de abrogare a Deciziei-cadru a Consiliului din 2006/960/JAI	RoL	75	Proiect Hotărâre de Guvern privind schimbul de informații între autoritățile de aplicare a legii din statele membre	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	MJ - Ministerul Justiției, MF - Ministerul Finanțelor, SV - Serviciul Vamal, SPS - Serviciul Fiscal de Stat, PG - Procuratura Generală, CNA - Central National Anticorupție, SIS - Serviciul Informații și Securitate, INEI - Unitatea Națională a Executorilor Judecătorești	Decembrie	2027	117.29	117.29		

31	12024R0292	Regulamentul (UE) 2024/982 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 privind clătura și schimbul automat de date pentru cooperarea polițienească și de modificare a Deciziei Consiliului 2008/615/JAI și 2008/616/JAI și Regulamentelor (UE) 2018/1726, (UE) nr. 2019/817 și (UE) 2019/818 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Regulamentul Prtm II)				RoL	76	Proiect de Lege privind clătura și schimbul automat de date pentru cooperarea polițienească	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MJ – Ministerul Justiției, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice, UNEJ - Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	Decembrie	2026	189.08	189.08			
	12024R0292					RoL	77	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea bazei de date privind profilul ADN, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automate Prm de profilul ADN	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MJ – Ministerul Justiției, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.29	117.29			
	12024R0292					RoL	78	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea cadrului normativ pentru asigurarea concetării Registrului național al vehiculelor cu EUCARIS, ca o condiție prealabilă pentru schimburile automate Prm privind datele de înmatriculare a vehiculelor, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI ale Consiliului, modificate prin Regulamentul Prm II 2024/982	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MJ – Ministerul Justiției, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.29	117.29			
	12024R0292					RoL	79	Proiect Hotărâre de Guvern pentru stabilirea unei baze de date privind imaginile faciale ale infracțioanelor înregistrarea imaginilor suspectilor și persoanelor condamnate (opțional victimele), ca o condiție prealabilă pentru schimburile automate de imagini faciale Prm, în conformitate cu Deciziile 2008/615/JAI ale Consiliului, modificate prin Regulamentul Prm II 2024/982	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MJ – Ministerul Justiției, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.29	117.29			
	12024R0292					RoL	80	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea instrucțiunilor naționale pentru a defini în mod clar punctele naționale de contact (cum ar fi punctul național responsabil de gestionarea schimburilor automate Prm privind datele dactiloscopice, imaginile faciale, profilurile ADN) și verificarea posesiei potrivit cu datele biometrice)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MJ – Ministerul Justiției, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.29	117.29			
32	12005L0062	Proziția comună 2005/69/JAI a Consiliului din 24 ianuarie 2005 privind schimbul de anumite date cu Interpol				RoL	81	Proiect de Lege privind schimbul de anumite date cu Interpol	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2026	129.02	129.02			
33	12009G1205011	Rezoluția Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind schimbul de analize ADN				RoL	82	Proiect de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 235/2017 privind înstrăinarea geneticii criminalistice, cu accent pe respectarea standardelor UE privind schimbul de date	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	207.90	207.90			
	12009G1205011					RoL	83	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 236/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea materialelor biologice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	189.08	189.08			
34	12009L0204	Decizia-cadru a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind acreditarea furnizorilor de servicii criminalistice care desfășoară activități de laborator (2009/905/JAI)				RoL	84	Proiect Hotărâre de Guvern pentru acreditarea furnizorilor de servicii criminalistice care desfășoară activități de laborator	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	189.08	189.08			
35	12007R0412	Decizia 2007/412/JAI a Consiliului din 12 iunie 2007 de modificare a Deciziei 2002/348/JAI privind acordul la măsurile de fotbal de averegat internațională și Decizia 2002/348/JAI a Consiliului din 25 aprilie 2002 privind siguranța la măsurile de fotbal de averegat internațională				RoL	85	Proiect Hotărâre de Guvern privind crearea punctului național de contact pentru asigurarea la măsurile de fotbal de averegat internațională	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri	Iunie	2025	66.85	66.85			
36	12002R0256	Decizia 2002/956/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2002 privind crearea unei rețele europene de protecție a personalităților				RoL	86	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Lege adoptată	SPPS- Serviciul de Protecție și Pază de Stat		Noiembrie	2025	207.90	207.90			
37	12004D0919	Decizia 2004/919/CE a Consiliului din 22 decembrie 2004 privind combaterea criminalității referitoare la vehicule cu implicații transfrontaliere				RoL	87	Proiect de Lege privind combaterea criminalității referitoare la vehicule cu implicații transfrontaliere	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2026	129.02	129.02			
38	12008D0615	Decizia 2008/615/JHA a Consiliului din 23 iunie 2008 privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și criminalității transfrontaliere (Prtm)				RoL	88	Proiect de Lege privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și a criminalității transfrontaliere (Prtm)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MJ – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, SIS – Serviciul Informații și Securitate, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, MF – Ministerul Finanțelor, SV – Serviciul Vamal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	129.02	129.02			
39	12008D0616	Decizia 2008/616/JAI a Consiliului din 23 iunie 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2008/615/JAI privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și criminalității transfrontaliere (Prtm)				RoL	89	Proiect Hotărâre de Guvern pentru punerea în aplicare a Legii privind intensificarea cooperării transfrontaliere, în special în domeniul combaterii terorismului și criminalității transfrontaliere (Prtm)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MJ – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, SIS – Serviciul Informații și Securitate, CNPDCP – Central Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, MF – Ministerul Finanțelor, SV – Serviciul Vamal, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	129.02	129.02			
40	12001R0170	Deciziei 2003/170/JAI a Consiliului din 27.02.2003 privind utilizarea comună a ofierilor de legătură detașați în unitățile de agenție de aplicare a legii din statele membre și a Deciziei 2006/560/JAI a Consiliului din 24.07.2006 de modificare a Deciziei 2003/170/JAI privind utilizarea comună a ofierilor de legătură detașați în unitățile de către agențiile de aplicare a legii din statele membre				RoL	90	Proiect de Lege privind utilizarea comună a ofierilor de legătură detașați în unitățile de agenție de aplicare a legii din statele membre	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	129.02	129.02			
							91	Proiect Hotărâre de Guvern privind reglementarea participării la activități internaționale a angajaților IGSU	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Octombrie	2025	66.85	66.85			
41	12015L0413	Directiva (UE) 2015/413 a Parlamentului European și a Consiliului, de facilitare a schimbului transfrontalier de informații privind închidările numerelor de circulație care afectează siguranța rutieră	AA – Art. 82 alin. (1) PgAA – 3.IV.16 RA - Cup. 14				92	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la facilitarea schimbului transfrontalier de informații privind închidările numerelor de circulație care afectează siguranța rutieră	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		August	2025	66.80	66.80			
							93	Proiect de Ordin comun privind Unitatea de informații despre pasageri	Ordin emis	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MF – Ministerul Finanțelor, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Iunie	2025	67.00	67.00			
5. Managementul frontierei de stat																		
		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA - Cup. 24	RE 2024			RoL	94	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la adoptarea Programului de gestionare integrată a frontierelor de stat pentru perioada 2026-2030, în conformitate cu ciclul multianual de politici strategice pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MF – Ministerul Finanțelor, SV – Serviciul Vamal, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, MIDR – Ministerul Infrastructurii Dezvoltării Regionale, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MA – Ministerul Apărării, SIS – Serviciul Informații și Securitate, MM – Ministerul Mediului, MS – Ministerul Sănătății, ANSP – Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2026	190.00	90.00	100		

42	201180601	REGULAMENTUL (UE) NR. 603/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statutului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un solicitant al unei diți timpuriu de către un agent și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europei de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spiritul de libertate, securitate și justiție (reformare)	AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023	RoL, GP – Planul de creștere economică	95	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 965/2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat “Registrul dactiloscopic”, în conformitate cu cerințele EURODAC	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	STI – Serviciul tehnologic informațional; IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2025	66.80	66.80		
	201180603		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023	RoL, GP – Planul de creștere economică	96	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1310/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la obținerea, evidențierea, sistematizarea și utilizarea datelor dactiloscopice și Lanet funcționale deținute de persoanele supuse înregistrării dactiloscopice obligatorii	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Iunie	2025	66.80	66.80		
43	2011981806	Regulamentul (UE) 2019/1896 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2019 privind Polita de frontieră și garda de coastă la nivel european și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1052/2013 și (UE) 2016/1624	AA – Art. 14 alin. (2) lit. (f) PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	97	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 429/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Sistemul de coordonare a securității frontaliere, în vederea modernizării sistemului de coordonare a securității frontierei de stat, a îmbunătățirii procedurii datelor, a cunoașterii situației și schimbului de informații între autoritățile naționale și internaționale relevante, inclusiv în contextul Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2025	117.20	117.20		
44	202180381	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/581 al Comisiei din 9 aprilie 2021 privind tabloarele singurale ale Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR)				97	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 429/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Sistemul de coordonare a securității frontaliere, în vederea modernizării sistemului de coordonare a securității frontierei de stat, a îmbunătățirii procedurii datelor, a cunoașterii situației și schimbului de informații între autoritățile naționale și internaționale relevante, inclusiv în contextul Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Decembrie	2025				
	6. Anul															
45	2011310013	Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare)			RoL	98	Proiect Hotărâre de Guvern privind aplicarea modificărilor operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2026	207.90	207.90		
46	2011310032	Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)			RoL	98	Proiect Hotărâre de Guvern privind aplicarea modificărilor operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MS – Ministerul Sănătății, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2026				
					RoL	99	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului Național de Integrare etapizată a strălărilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MC – Ministerul Culturii, CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale, CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, BRD – Băncă de rețea și Diaspora	Iunie	2025	189.08	189.08		
					RoL	100	Proiect de Ordin al ministrului sănătății privind lista serviciilor medicale furnizate solicitanților de azil	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, MF – Ministerul Finanțelor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2026	189.08	189.08		
					RoL	101	Proiect Hotărâre de Guvern privind mecanismul de acces al solicitanților de azil la serviciile de sănătate, în contextul punerii în aplicare a Legii nr. 270/2008	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, MF – Ministerul Finanțelor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2026	189.08	189.08		
					RoL	102	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1023/2012 privind aprobarea Regulamentului privind Controlul de cazare, în vederea consolidării sistemului național de azil	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		Septembrie	2026	66.85	66.85		
	7.1 Migrația															
			AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	103	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului în domeniul migrației și azilului pentru anii 2026-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MC – Ministerul Culturii, ASP – Agenția Servicii Publice, CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale, CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Iunie	2026	189.08	189.08		
					RoL	104	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Migrație”	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, AGE – Agenția de Governare Electronică	Decembrie	2027	117.29	117.29		
					RoL	105	Proiect de Lege pentru coordonarea activităților privind documentarea strălărilor în scopuri profesionale și investiționale (Modificarea Legii nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinderi în vederea facilitării obținerii permisului de ședere de lungă durată)	Hotărâre de Guvern adoptată	MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	129.02	129.02		

					Ref.	106	Proiect Hotărâre de Guvern privind revizuirea mecanismului național de gestionare unitară și coerență a situației în cazul unui aflux sporit de străini	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MF – Ministerul Finanțelor, MA – Ministerul Apărării, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	189.08	189.08			
						107	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 634/2012 cu privire la aprobarea listei indicatorilor și a subdomniului Profilului Migrațional Extin al Republicii Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MAI – Ministerul Afacerilor Externe, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ASP – Agenția Servicii Publice, ABI – Agenția Relații Interne, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, BRD – Biroul relații cu Diaspora, CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale	Octombrie	2025	189.08	189.08			
47	32024H.1233	7.2 Migrația legală Directiva (UE) 2024/1233 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru locuitorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății, ASP – Agenția Servicii Publice	Noembrie	2025	189.08	189.08			
	32024H.1231					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.20	117.20			
48	32021I.1883	Directiva (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate și de abrogare a Directivei 2009/50/CE a Consiliului			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății, MM – Ministerul Mediei, MJ – Ministerul Justiției	Noembrie	2025					
	32021I.1881					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
49	32003I.0086	Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reintregirea familiei			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noembrie	2025					
	32003I.0086					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
50	32003I.0109	Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noembrie	2025					
	32003I.0109					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
51	32004I.0081	Directiva 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permiterea eliberării resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au fost obiectul unei facilități a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MJ – Ministerul Justiției	Noembrie	2025					
	32004I.0081					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
52	32008I.0115	Directiva 2008/115/CE privind standardele procedurii comune aplicabile în statele membre pentru conținerea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală			Ref.	108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MJ – Ministerul Justiției	Noembrie	2025					
	32008I.0115					109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
53	3200908I.0	Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize)				108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noembrie	2025					
54	3201680I.999 3201680I.999	Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Unirii privind regimul de trecere a frontierei de către persoane (Codul Frontierelor Schengen)				108	Proiect de Lege privind admita, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noembrie	2025					

55	2018R1806	Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listelor țărilor terțe a căror resortisanți trebuie să dețină vize pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe a căror resortisanți sunt exceptați de această obligație				108	Proiect de Lege privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noiembrie	2025					
56	2014L0066	Directiva 2014/66/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în contextul unui transfer în cadrul aceluiași companii	RoL			108	Proiect de Lege privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDSD – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalității, MPMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noiembrie	2025					
						109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDSD – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalității, MPMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026					
57	2016L0001	Directiva (UE) 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair (reformare)	RoL			108	Proiect de Lege privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MPMS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2025					
						109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MPMS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026					
58	2014L0036	Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul scopului unui loc de muncă la calitate de lucrător sezonier	RoL			108	Proiect de Lege privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDSD – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalității, MPMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noiembrie	2025					
						109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDSD – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalității, MPMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026					
59	2009L0052	7.3. Migrația neregulamentară Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală	RoL			110	Proiect de Lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova (aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor de angajare a străinilor)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MI – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MPMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	207.90	207.90			
60	2003L0110	7.4. Politica de returnare/readmisie Directiva 2003/10/CE din 25 noiembrie 2003 privind asistența în caz de tranzit în scopul îndeplinirii pe cale aeriană	RoL			109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026					
61	2004L0073	Decizia 2004/573/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind organizarea de zboruri comune pentru expulzarea de pe teritoriul a două sau mai multe state membre a resortisanților țărilor terțe care fac obiectul unor măsuri individuale de îndeplinire	RoL			109	Proiect Hotărâre de Guvern de implementare a Legii privind admitia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
55	2018R1806	8. Vize Regulamentul (UE) nr. 2018/1806 de stabilire a listelor țărilor terțe a căror resortisanți trebuie să dețină vize pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe a căror resortisanți sunt exceptați de această obligație	AA – Art. 15 alin. (2) PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023	RoL	111	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exceptați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova	Lege adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2029	129.02	129.02			
						GP - Planul de creștere economică, RoL	111	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exceptați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova (incluzîndu-se vizele pentru cel puțin 3 state)	Lege adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2027	129.02	129.02			
53	2009R0810	Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize)			RoL	112	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	117.20	117.20			
62	1199R1083	Regulamentul (CE) nr. 1683/95 al Consiliului din 29 mai 1995 de instituire a unui model uniform de vize			RoL	112	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2026					
63	link	Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2020) 2672 din 30.4.2020 de introducere a unui sigiliu digital pe formatul uniform pentru vize			RoL	112	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2026					
64	2002R0333	Regulamentul (CE) nr. 333/2002 al Consiliului din 18 februarie 2002 de stabilire a unui model uniform de formulă pentru aplicarea unei vize eliberate de statele membre titularilor unui document de călătorie nerecunoscut de statul membru care emite formulă respectiv				113	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la punerea în aplicare a Anexei Regulamentului (CE) nr. 333/2002 al Consiliului din 18 februarie 2002 de stabilire a unui model uniform de formulă pentru aplicarea unei vize eliberate de statele membre titularilor unui document de călătorie nerecunoscut de statul membru care emite formulă respectiv	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2029	117.20	117.20			
65	C(2018)674	Decizia de implementare a Comisiei C(2018) 674 din 12 februarie 2018 în ceea ce privește specificările tehnice suplimentare pentru formatul uniform pentru vize și de abrogare a Deciziei C(2010) 319 a Comisiei din 27 ianuarie 2010 (tecare)			RoL	114	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2029	117.20	117.20			
64	2002R0333	Regulamentul (CE) nr. 333/2002 al Consiliului din 18 februarie 2002 de stabilire a unui model uniform de formulă pentru aplicarea unei vize eliberate de statele membre titularilor unui document de călătorie nerecunoscut de statul membru care emite formulă respectiv				114	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2026					
66	2008R0757	Regulamentul (CE) nr. 757/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind Sistemul de informații privind vizele (VIS) și schimbul de date între statele membre cu privire la vizele de scurtă ședere (Regulamentul VIS)				115	Proiect Hotărâre de Guvern privind Sistemul de informații privind vizele (VIS) și schimbul de date între statele membre cu privire la vizele de scurtă ședere (Regulamentul VIS)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	189.08	189.08			
67	2009R0756	Decizia Comisiei 2009/756/CE din 9 octombrie 2009 de stabilire a specificațiilor privind rezoluția și utilizarea amprentelor digitale pentru identificarea și verificarea biometrică în cadrul Sistemului de informații privind vizele [notificată cu numărul C(2009) 7435]				113	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizeelor (specificările tehnice de prelevare a amprentelor digitale)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2029					
						116	Proiect de Ordin pentru implementarea versiunii consolidate a Manualului pentru prelucrarea cererilor de vize și modificarea vizeelor eliberate	Ordin emis	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		Decembrie	2026	189.09	189.09			

89	32015R0848	Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență (reformare)				RoL	138	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (administrarea eficientă a procedurilor de insolvenabilitate)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției		Decembrie	2026	207.90	207.90		
90	32003L0606	Directiva 2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în limbilele transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată la acțiunile de litigii				RoL	139	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (norme minime comune privind asistența judiciară acordată în litigii transfrontaliere)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	CNAIGS - Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantați de Stat	Decembrie	2027	207.90	207.90		
10. Cooperarea juridică în materie penală																	
						RoL	140	Proiect de Lege pentru modificarea Codului de proceduri penale, Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală și a cadrlui normativ aplicat	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2025	207.90	207.90		
						RoL	141	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și a Codului de procedură penală nr. 122/2000 (implementarea statutului și garanțiile procurorului de legătură din cadrul Europei)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2025	129.00	129.00		
91	32018R1727	Regulamentul (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) și de înlocuire și abrogare a Deciziei 2002/187/JAI a Consiliului				RoL	142	Proiect de Lege de modificare a unor acte normative (cooperarea cu Eurojust - Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.00	129.00		
92	32023R2131	Regulamentul (UE) 2023/2131 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 octombrie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1727 al Parlamentului European și al Consiliului și a Deciziei 2005/671/JAI a Consiliului în ceea ce privește schimbul de informații digitale în cazurile de terorism				RoL	143	Proiect de Lege privind schimbul de informații digitale în cazurile de terorism	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, SIS - Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	129.00	129.00		
93	32023R0838	Regulamentul (UE) 2023/838 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1727 în ceea ce privește conservarea, analiza și stocarea în cadrul Europei a probelor referitoare la genocid, la crime împotriva umanității, la crime de război și la infracțiuni conexe				RoL	144	Proiect de Lege privind conservarea, analiza și stocarea probelor referitoare la genocid, la crime împotriva umanității, la crime de război și la infracțiuni conexe	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.00	129.00		
94	32017R1929	Regulamentul (UE) 2017/1929 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instanțele Punctului European (EPPO)				RoL	145	Proiect de Lege privind punerea în aplicare a unei forme de cooperare consolidată	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.00	129.00		
95	32017L1171	Directiva (UE) 2017/1171 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal				RoL	146	Proiect de Lege de modificare a unor acte normative (combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	207.90	207.90		
	32017L1171					RoL	147	Proiect Hotărâre de Guvern pentru a asigura combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace infracționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	129.00	129.00		
96	32008F0909	Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană	Cap. 24	RE 2023		RoL	148	Proiect de Lege de modificare a unor acte normative (recunoașterea reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	ANP - Administrația Națională a Penitenciarelor	Decembrie	2026	207.90	207.90		
	32008F0909		Cap. 24	RE 2023			149	Proiect de Lege cu privire la modificarea Codului de proceduri penale și a cadrlui normativ conex (privind cooperarea internațională în materie penală)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	207.90	207.90		
97	32008F0947	Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative				RoL	150	Proiect de Lege privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției		Decembrie	2026	129.02	129.02		
98	22003A07120011	Acord privind extrădarea între Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii	Cap. 24	RE 2023			151	Proiect de Lege privind modificarea Codului de proceduri penale și a cadrlui normativ conex (privind cooperarea internațională în materie penală)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026				
99	22016A12100011	Acord între Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană privind protecția informațiilor cu caracter personal în ceea ce privește prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor	Cap. 24	RE 2023			151	Proiect de Lege privind modificarea Codului de proceduri penale și a cadrlui normativ conex (privind cooperarea internațională în materie penală)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026				
100	32009F0826	Decizia-cadru 2009/828/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă				RoL	152	Proiect de Lege privind aplicarea principiului de recunoașterea reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.02	129.02		
101	32009F0914	Decizia-cadru 2009/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2009 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare				RoL	153	Proiect de Lege privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	129.02	129.02		
102	32008F0675	Decizia-Cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal				RoL	154	Proiect de Lege privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.02	129.02		
103	32009F0948	Decizia-cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale				RoL	155	Proiect de Lege privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.02	129.02		
104	32024R3011	Regulamentul (UE) 2024/3011 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind transferul procedurilor în materie penală				RoL	156	Proiect de Lege privind transferul procedurilor în materie penală	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.02	129.02		
105	32018R1805	Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciproce a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare				RoL	157	Proiect de Lege privind recunoașterea reciproce a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	CNA - Central National Anticorupție, PG - Procuratura Generală	Decembrie	2026	129.02	129.02		
106	32003F0577	Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iunie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor				RoL	158	Proiect de Lege de modificare a unor acte normative (ordinele de înghețare a bunurilor sau a probelor)	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, CNA - Central National Anticorupție, MAI - Ministerul Afacerilor Interne, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV - Serviciul Vamal, MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	129.02	129.02		
107	32006F0781	Decizia-Cadru 2006/781/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare					159	Proiect de Lege privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției		Noiembrie	2026	129.02	129.02		
108	32014L0041	Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinar european de anchetă în materie penală				RoL	160	Proiect de Lege privind ordinar european de anchetă în materie penală	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, MAI - Ministerul Afacerilor Interne, MF - Ministerul Finanțelor, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV - Serviciul Vamal, CNA - Central National Anticorupție	Decembrie	2026	129.02	129.02		
	32014L0041						161	Proiect de Lege privind aderarea la Convenția de asistență reciproce în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene și la protocolul acesteia, din 12.07.2000	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MAE - Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2026	207.90	207.90		
109	32007F0665	Decizia-cadru 2002/465/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind echipelile comune de anchetă				RoL	162	Proiect de Lege privind echipelile comune de anchetă	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală	Decembrie	2025	129.02	129.02		
110	31996R0272	Acțiunea Comună 96277/JAI din 22 aprilie 1996 adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind crearea unui cadru pentru schimbul de magistrați de legătură, în scopul îmbunătățirii cooperării judiciare între statele membre ale Uniunii Europene				RoL	163	Proiect de Lege privind crearea unui cadru pentru schimbul de magistrați de legătură	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, MAI - Ministerul Afacerilor Interne, MF - Ministerul Finanțelor, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV - Serviciul Vamal, CNA - Central National Anticorupție	Decembrie	2026	129.02	129.02		

111.	32021R0962	Regulamentul (UE) 2023/969 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de instituire a unei platforme de colaborare pentru sprijinirea funcționării echipelor comune de anchetă și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1726			RoL	164	Proiect de Lege privind platforma de colaborare pentru sprijinirea funcționării echipelor comune de anchetă	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, MAI - Ministerul Afacerilor Interne, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV - Serviciul Vamal, CNA - Central Național Anticorupție, MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	129.02	129.02		
112.	32001D0887	Decizia 2001/887/JAI a Consiliului din 6 decembrie 2001 privind protecția monedei euro împotriva falsificării			RoL	165	Proiect de Lege privind protecția monedei euro împotriva falsificării	Lege adoptată	MAI - Ministerul Afacerilor Interne	MJ - Ministerul Justiției, PG - Procuratura Generală, MF - Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	207.90	207.90		
113.	32014L0062	Directiva 2014/62/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării și de înlocuire a Deciziei-cadru 2000/383/JAI a Consiliului			RoL	166	Proiect de Lege privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării	Lege adoptată	MJ - Ministerul Justiției	PG - Procuratura Generală, MF - Ministerul Finanțelor, MAI - Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	207.90	207.90		
114.	32018R1726	Regulamentul (UE) 2018/1726 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Europeană pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informactice la Scară Lărgă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1987/2006 și a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011				167	Proiect Hotărâre de Guvern în vederea punerii în aplicare a sistemului informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MEDE - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2029	129.02	129.02		
115.	32023D0117	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/117 a COMISIEI din 13 ianuarie 2023 referitoare la cerințele privind nivelul serviciilor pentru activitățile care urmează să fie desfășurate de eu-LISA în ceea ce privește sistemul e-CODEX				167	Proiect Hotărâre de Guvern în vederea punerii în aplicare a sistemului informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MEDE - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2029				
116.	32021D2520	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2520 a Comisiei din 20 decembrie 2021 privind modalitățile specifice ale procesului de predare și preluare a sistemului e-CODEX				167	Proiect Hotărâre de Guvern în vederea punerii în aplicare a sistemului informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MEDE - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2029				
117.	32021D2419	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2419 a Comisiei din 20 decembrie 2021 privind specificitățile și standardele tehnice pentru sistemul e-CODEX, inclusiv cele privind securitatea și metodele de verificare a integrității și a autenticității				167	Proiect Hotărâre de Guvern în vederea punerii în aplicare a sistemului informatizat pentru schimbul electronic transfrontalier de date în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și penală	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ - Ministerul Justiției	MEDE - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2029				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. Valori fundamentale																	
Capitolul 5. Achiziții Publice																	
1	32014L0025	Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achiziții publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE	AA – Art. 272 alin. (2), Anexa XXIX-B, Anexa XXIX-C, Anexa XXIX-D și Anexa XXIX-G; PgAA – 3.V			1		Proiect de lege privind achizițiile publice	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, ANSC – Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	Iulie	2025	105.57	105.57		
2	31992L0013	Directiva 92/13/CEE a Consiliului din 25 februarie 1992 de coordonare a actelor cu putere de lege și dispoziții administrative referitoare la aplicarea normelor comunitare privind achizițiile publice procedurile entităților care își desfășoară activitatea în sectoarele de apă, energie, transport și telecomunicații	AA – Art. 272 alin. (2), Anexa XXIX-A, Anexa XXIX-B, Anexa XXIX-E, Anexa XXIX-F			2		Proiect de lege privind remedii și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice, sectoriale și concesiuni	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, ANSC – Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	Octombrie	2025	129.02			
3	31989L0665	Directiva Consiliului 89/665/EEC din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și actelor administrative privind aplicarea procedurilor privind căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de biocri	AA – Art. 272 alin. (2), Anexa XXIX-B, Anexa XXIX-C, Anexa XXIX-D, Anexa XXIX-I			2		Proiect de lege privind remedii și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice, sectoriale și concesiuni	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, ANSC – Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	Octombrie	2025				
4	32014L0025	Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entități care operează în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE	AA – Art. 272 alin. (2), Anexa XXIX-A, Anexa XXIX-B, Anexa XXIX-D, Anexa XXIX-E, Anexa XXIX-F			3		Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2025	129.02	129.02		
5	32014L0055	Directiva 2014/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice				4		Proiect de lege privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, CTIP – Central de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Octombrie	2025	129.02	129.02		
6	32017D1870	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1870 a Comisiei din 16 octombrie 2017 privind publicarea referinței standardului european referitor la facturarea electronică și lista sintaxelor sale în conformitate cu Directiva 2014/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului				4		Proiect de lege privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, CTIP – Central de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Octombrie	2025				
7	32019R1780	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1780 al Comisiei din 23 septembrie 2019 de instituire formulare tip pentru publicarea anunțurilor în domeniul achizițiilor publice și abrogarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1986 (eForms)				5		Proiect Hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a formularelor standard pentru publicarea anunțurilor în domeniul achizițiilor publice	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Iulie	2025	117.29	117.29		
8	32016D1804	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1804 a Comisiei din 10 octombrie 2016 privind normele de aplicare a articolelor 34 și 35 din Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale				6		Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Modulului de elaborare și transmitere a notificării/cererii privind constatarea faptului că o anumită activitate este sau nu expusă direct concurenței	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MEa - Ministerul Energiei, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Noiembrie	2025	117.29	117.29		
9	32017H1805	Recomandarea (UE) 2017/1805 a Comisiei din 3 octombrie 2017 cu privire la profesionalizarea achizițiilor publice — Construirea unei arhitecturi pentru profesionalizarea achizițiilor publice		RE 2023	GP - Planul de creștere economică	7		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind certificarea specialiștilor în domeniul achizițiilor publice/sectoriale	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Octombrie	2025	189.08	189.08		
10	32017D2288	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2288 a Comisiei din 11 decembrie 2017 privind identificarea ale specificațiilor tehnice TIC pentru referire în achizițiile publice				8		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 544/2019 cu privire la unele măsuri de organizare a procesului de achiziții în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2025	189.08	189.08		
	32017D2288					9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2026	117.29	117.29		
11	32016D20120	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/120 a Comisiei din 28 ianuarie 2016 privind identificarea limbajului extensibil de raportare a afacerilor 2.1 pentru referire în achizițiile publice				9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF – Ministerul Finanțelor, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2026				

12	32015D1302	Decizia (UE) 2015/1302 a Comisiei din 28 iulie 2015 privind identificarea profilurilor inițiativei „Integrating the Healthcare Enterprise” pentru utilizarea ca referință în cadrul achizițiilor publice				9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MS – Ministerul Sănătății, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2026				
13	32017D0168	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/168 a Comisiei din 31 ianuarie 2017 privind identificarea specificațiilor tehnice ale „Grupului operativ pentru ingineria internetului” pentru referințierea în cadrul achizițiilor publice				9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2026				
14	32016D1765	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1765 a Comisiei din 3 octombrie 2016 privind identificarea specificațiilor tehnice TIC pentru referințiere în cadrul achizițiilor publice				9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică, MF – Ministerul Finanțelor	Martie	2026				
15	32017D1358	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1358 a Comisiei din 20 iulie 2017 privind identificarea specificațiilor tehnice TIC pentru referințiere în cadrul achizițiilor publice				9		Proiect de Ordin MDED privind aprobarea specificațiilor tehnice TIC utilizate ca referință în documentație de achiziții	Ordin emis	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2026				
16	32019D1963	Decizia (UE, Euratom) 2019/1963 a Comisiei din 17 octombrie 2019 de stabilire a punerii în aplicare norme privind securitatea industrială în ceea ce privește contractele de achiziție clasificate				10		Proiect de Ordin SIS privind punerea în aplicare a Legii privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova	Ordin emis	SIS – Serviciul Informații și Securitate	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	117.29	117.29		
17	52019XC0508(01)	Comunicarea Comisiei privind îndrumări pentru achizițiile publice cooperative în domeniul apărării și al securității (Directiva 2009/81/CE privind achizițiile publice în domeniul apărării și al securității)	RE 2023			11		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind modul de atribuire a contractelor de executare a lucrărilor, de furnizare a bunurilor și de prestare a serviciilor de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MA – Ministerul Apărării, AAP - Agenția Achiziții Publice SIS - Serviciul de Informații și Securitate	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
						12		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normelor metodologice cu privire la implementarea legii privind achizițiile publice	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
			RE 2023, RE 2024			13		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedurile și condițiile de atribuire a contractelor de concesiune	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	APP - Agenția Proprietății Publice	Decembrie	2026	189.08	189.08		
			RE 2023, RE 2024			14		Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Regulamentului privind procedurile standard și condițiile generale de selectare a partenerului privat	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	APP - Agenția Proprietății Publice	Decembrie	2026	189.08	189.08		
				GP - Planul de creștere economică		15		Proiect Hotărâre de Guvern privind înființarea și organizarea autorităților centrale de achiziții, pe principalele categorii de achiziții, la nivel de autorități publice centrale	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Decembrie	2025	189.08	189.08		
				GP - Planul de creștere economică		16		Proiect Hotărâre de Guvern privind înființarea și organizarea autorităților centrale de achiziții, pe principalele categorii de achiziții, la nivel de autorități publice locale	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Decembrie	2025	189.08	189.08		
						17		Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Regulamentului cu privire la modul de planificare a contractelor de achiziții publice	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice	Iulie	2025	189.08	189.08		
			RE 2024	GP - Planul de creștere economică		18		Proiect Hotărâre de Guvern privind Conceptul de reengineering pentru sistemul electronic de achiziții din perspectiva integrării și interoperabilității acestuia la nivel național și european	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AAP - Agenția Achiziții Publice, CTIF - Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe	Decembrie	2025	189.08	189.08		

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
1	32009R0223	Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare și a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene	AA – Art. 46, Cap. 6, pct. 2 și Anexa V			1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială	Lege adoptată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2026	451.8	451.8		
	32009R0223			RE 2024		2	Proiect de Ordin pentru aprobarea structurii metadatelor în format Structura Unică Integrată a Metadatelor (SIMS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2025	20	20		
	32009R0223		AA – Art. 46, Cap. 6, pct. 2 și Anexa V			3	Proiect de Ordin pentru aprobarea Ghidului privind confidențialitatea și protecția datelor, inclusiv controlul divulgării datelor statistice	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	25	25		
2	32021R0690	Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a unui program privind piața internă, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, domeniul plantelor, animalelor, produselor alimentare și hranei pentru animale și statisticile europene (Programul privind piața unică) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 90/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014 și (UE) nr. 652/2014	AA – Art. 46, Cap. 6, pct. 2 și Anexa V			1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială	Lege adoptată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2026				
3	32007R0863	Regulamentul (CE) nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației și protecției internaționale și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 311/76 al Consiliului privind elaborarea de statistici cu privire la lucrătorii străini	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g) și Anexa V	RE 2023		4	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind statistica migrației internaționale	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	109	109		
	32007R0863		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g) și Anexa V	RE 2023		5	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de producere a statisticilor privind migrația și azilul	Ordin emis	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGM – Inspectoratul General pentru Migrație	Decembrie	2026	109			109
4	32013R1260	Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene	AA – Art. 43 lit. (a) și (c), art. 44 și Anexa V	RE 2023		6	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei statisticii populației și mișcării naturale	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	ASP – Agenția Servicii Publice	Noiembrie	2026	38.5	38.5		
5	32008R0763	Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor	AA – Art. 43 lit. (a) și Anexa V	RE 2023		7	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor	Lege adoptată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Octombrie	2025	74	74		
6	32008R0453	Regulamentul (CE) nr. 453/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 referitor la statisticile trimestrale privind locurile de muncă vacante în Comunitate	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		8	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei "Statistica locurilor de muncă vacante"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Mai	2025	61.2	61.2		
	32008R0453		AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		9	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind "Statistica locurilor de muncă vacante"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Mai	2025	7.3	7.3		
7	32009R0019	Regulamentul (CE) NR. 19/2009 al comisiei din 13 ianuarie 2009 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 453/2008 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la statisticile trimestrale privind locurile de muncă vacante în Comunitate, în ceea ce privește definiția unui loc de muncă vacant, datele calendaristice de referință pentru colectarea datelor, specificațiile privind transmiterea datelor și studiile de fezabilitate	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		8	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei "Statistica locurilor de muncă vacante"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Mai	2025				
	32009R0019		AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		9	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind "Statistica locurilor de muncă vacante"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Mai	2025				
8	32019R1700	Regulamentul (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 octombrie 2019 de stabilire a unui cadru comun pentru statisticile europene referitoare la persoane și gospodării, bazate pe datele la nivel individual colectate din eşantioane, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 808/2004, (CE) nr. 452/2008 și (CE) nr. 1338/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1177/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 577/98 al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		10	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei modificate și a Instrumentarului Anchetei forței de muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noiembrie	2025	1465.5	957.5		508
	32019R1700		AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V			11	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Octombrie	2025	319.5	171.8		147.7
	32019R1700		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		12	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	277.3	171.8		105.5

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32019R1700		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		13	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	771	171.8		599.2
	32019R1700		AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2023		14	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului statistic ale cercetării "Utilizarea Tehnologiei Informației și Comunicației de persoane și gospodării"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Iunie	2026	338			338
9	32019R4240	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2240 al Comisiei din 16 decembrie 2019 de specificare a aspectelor tehnice ale setului de date, de stabilire a formatelor tehnice pentru transmiterea informațiilor și de specificare a modalităților detaliate și a conținutului rapoartelor de calitate privind organizarea unei anchete prin sondaj în domeniul forței de muncă în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		10	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei modificate și a Instrumentarului Anchetei forței de muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025				
10	32019R2181	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2181 al Comisiei din 16 decembrie 2019 de specificare a caracteristicilor tehnice în ceea ce privește elementele comune mai multor seturi de date în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V	RE 2024		10	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei modificate și a Instrumentarului Anchetei forței de muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025				
	32019R2181		AA – Art. 46 și Anexa V			15	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2025	280.2	171.8		108.4
	32019R2181		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	383.4	171.8		211.6
11	32020R0256	Regulamentul delegat (UE) 2020/256 al Comisiei din 16 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unui program continuu multianual	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V	RE 2024		17	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului modular ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2027 „Organizarea muncii și organizarea timpului de lucru” (LF8YE)”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Octombrie	2026	255.6	239.4		16.2
	32020R0256		AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V	RE 2024		18	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2028 „Accidente la locul de muncă și probleme de sănătate legate de locul de muncă” (LF8YE)”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2027	306.8	287.3		19.5
	32020R0256		AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V	RE 2024		19	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2029 „Situația migrațiilor și a descendenților direcți ai acestora pe piața muncii” (LF8YA)”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Octombrie	2028	357.9	335.1		22.8
12	32020R0257	Regulamentul delegat (UE) 2020/257 al Comisiei din 16 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea numărului și a titlului variabilelor pentru domeniul forței de muncă	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V	RE 2024		10	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei modificate și a Instrumentarului Anchetei forței de muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025				
13	11999R0530	Regulamentul (CE) nr. 530/1999 al Consiliului din 9 martie 1999 privind statisticile structurale ale câștigurilor salariale și ale costului forței de muncă	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		20	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	471.8	215.7		256.1

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	31999R0530		AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		21	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	202.2	92.4		109.8
14	32000R1916	Regulamentul (CE) nr. 1916/2000 al Comisiei din 8 septembrie 2000 privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 530/1999 al Consiliului privind statisticile structurale referitoare la câștigurile salariale și costul forței de muncă, în ceea ce privește definirea și transmiterea informațiilor despre structura câștigurilor salariale	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		20	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
	32000R1916		AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		21	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
15	32003R0450	Regulamentul (CE) nr. 450/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2003 privind indicele costului forței de muncă	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		22	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei statistice privind estimarea Indicelui Costului Forței de Muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	163.7	77.0		86.7
16	2003R1216	Regulamentul (CE) nr. 1216/2003 al Comisiei din 7 iulie 2003 de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 450/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind indicele costului forței de muncă	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		22	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei statistice privind estimarea Indicelui Costului Forței de Muncă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
17	32008R0452	Regulamentul (CE) nr. 452/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 privind producerea și dezvoltarea de statistici în materie de educație și învățare continuă	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		23	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind producerea statisticii educației formale	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2026	250.5	90.5		160
18	32013R0912	Regulamentul (UE) nr. 912/2013 al Comisiei din 23 septembrie 2013 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 452/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind producerea și dezvoltarea de statistici în materie de educație și învățare continuă, în ceea ce privește statisticile în materie de sisteme de educație și formare	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		24	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetărilor statistice în domeniul educației formale	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2026	300.3	180.3		120
	32013R0912		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		25	Proiect de Ordin pentru revizuirea clasificării naționale a programelor educaționale și a domeniilor de educație și formare pentru a asigura conformitatea deplină cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED 2011 și ISCED - F 2013)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2025	423.5	90.5	159.8	333.0
19	32013R0212	Regulamentul (UE) nr. 317/2013 al Comisiei din 8 aprilie 2013 de modificare a anexelor la Regulamentele (CE) nr. 1983/2003, (CE) nr. 1738/2005, (CE) nr. 698/2006, (CE) nr. 377/2008 și (UE) nr. 823/2010 în ceea ce privește Clasificarea Internațională Standard a Educației	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		25	Proiect de Ordin pentru revizuirea clasificării naționale a programelor educaționale și a domeniilor de educație și formare pentru a asigura conformitatea deplină cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED 2011 și ISCED - F 2013)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2025				
20	32005R1552	Regulamentul (CE) nr. 1552/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 septembrie 2005 privind statisticile referitoare la formarea profesională în întreprinderi	AA – Art. 46 și Anexa V			26	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării statistice „Formarea Profesională Continuă în Întreprinderi”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	374.3	249.6		124.7
	32005R1552		AA – Art. 46 și Anexa V			27	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării „Formarea Profesională Continuă în Întreprinderi”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	145.6	97.0		48.6
21	32006R0198	Regulamentul (CE) nr. 198/2006 al Comisiei din 3 februarie 2006 de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1552/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile referitoare la formarea profesională în întreprinderi	AA – Art. 46 și Anexa V			27	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării „Formarea Profesională Continuă în Întreprinderi”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025				

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚA EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32006R0198		AA – Art. 46 și Anexa V			26	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării statistice „Formarea Profesională Continuă în Întreprinderi”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025				
22	32021R0859	Regulamentul delegat (UE) 2021/859 al Comisiei din 4 februarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin specificarea numărului și a titlurilor variabilelor pentru setul de date din domeniul educației și formării	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V			28	Proiect de Ordin pentru aprobare a Metodologiei cercetării statistice în gospodării “Educația adulților”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2027	191.5	57.8	133.7	133.7
	32021R0859		AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V			29	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării “Educației adulților”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2027	322	173.3		148.7
23	32021R0861	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/861 al Comisiei din 21 mai 2021 de specificare a aspectelor tehnice ale setului de date și de stabilire a formatelor tehnice pentru transmiterea informațiilor privind organizarea unei anchete prin sondaj în domeniul educației și formării în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46, pct 2 și Anexa V			28	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării “Educația adulților”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2027				
	32021R0861					29	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării “Educației adulților”	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Noiembrie	2027				
24	32024R0297	Regulamentul delegat (UE) 2024/297 al Comisiei din 31 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea numărului și a titlurilor variabilelor pentru domeniul sănătății	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		15	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2025				
25	32023R2529	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2529 al Comisiei din 17 noiembrie 2023 de specificare a aspectelor tehnice ale setului de date, de stabilire a formatelor tehnice pentru transmiterea informațiilor și de specificare a modalităților detaliate și a conținutului rapoartelor de calitate privind organizarea unei anchete prin sondaj în domeniul sănătății în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		15	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2025				
26	32021R1901	Regulamentul (UE) 2021/1901 al Comisiei din 29 octombrie 2021 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește statisticile referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		30	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de elaborare și producere a statisticilor referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	134	134		
27	32024R2494	Regulamentul (UE) 2022/2494 al Comisiei din 23 noiembrie 2022 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește statisticile referitoare la echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		31	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului (rapoartelor statistice și precizărilor metodologice) referitoare la echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Aprilie	2026	171	171		
28	32008R1338	Regulamentul (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind statisticile comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și siguranța la locul de muncă	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			32	Proiect de Hotărâre de Guvern stat-prive la medicina Hotărâri de Guvern nr. 1282/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală (intoxicație) profesională	Hotărâre adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2026	152	152		
	32008R1338					33	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului MS nr. 828/2011 cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2026	136	136		

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32008R1338					34	Proiect de Ordin pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală profesională	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2026	136	136		
29	32023R0126	Regulamentul delegat (UE) 2023/126 al Comisiei din 21 octombrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea numărului și a titlului variabilelor pentru domeniul consumului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		35	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	85.9	85.9		
30	32023R2094	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2094 al Comisiei din 28 octombrie 2022 de specificare a aspectelor tehnice ale setului de date, de stabilire a formatorilor tehnice pentru transmiterea informațiilor și de specificare a modalităților detaliate și a conținutului rapoartelor de calitate privind organizarea unei anchete prin sondaj în domeniul consumului în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		35	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025				
31	32020R0258	Regulamentul delegat (UE) 2020/258 al Comisiei din 16 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin specificarea numărului și titlurilor variabilelor pentru domeniul veniturii și condiții de viață	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		13	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
32	32020R1721	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1721 al Comisiei din 17 noiembrie 2020 de specificare a aspectelor tehnice din seturile de date ale anchetei prin sondaj pentru domeniul veniturii și condițiilor de viață, în ceea ce privește sănătatea și calitatea vieții, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
33	32021R0466	Regulamentul delegat (UE) 2021/466 al Comisiei din 17 noiembrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin specificarea numărului și a titlului variabilelor pentru domeniul veniturii și condițiilor de viață, în ceea ce privește sănătatea și calitatea vieții	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
34	32021R2052	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2052 al Comisiei din 24 noiembrie 2021 de specificare a aspectelor tehnice din seturile de date ale anchetei prin sondaj pentru domeniul veniturii și condițiilor de viață în ceea ce privește piața muncii și locuințele, transmiterea între generații a avantajelor și a dezavantajelor și dificultățile legate de locuințe, precum și subiectul ad hoc pentru 2023 privind eficiența energetică a gospodăriilor în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
35	32023R0029	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2052 al Comisiei din 24 noiembrie 2021 de specificare a aspectelor tehnice din seturile de date ale anchetei prin sondaj pentru domeniul veniturii și condițiilor de viață în ceea ce privește piața muncii și locuințele, transmiterea între generații a avantajelor și a dezavantajelor și dificultățile legate de locuințe, precum și subiectul ad hoc pentru 2023 privind eficiența energetică a gospodăriilor în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
36	32024R2498	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2498 al Comisiei din 9 decembrie 2022 de specificare a aspectelor tehnice din seturile de date ale anchetei prin sondaj pentru domeniul veniturii și condițiilor de viață, în ceea ce privește accesul la servicii, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
37	32023R0212	Regulamentul delegat (UE) 2023/212 al Comisiei din 3 noiembrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1700 al Parlamentului European și al Consiliului prin specificarea numărului și a titlului variabilelor din domeniul veniturii și condițiilor de viață în ceea ce privește accesul la servicii	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		16	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
38	32007R0458	Regulamentul (CE) nr. 458/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 aprilie 2007 privind Sistemul european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS)	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		36	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării "Cheltuieli cu prestațiile sociale și veniturile instituțiilor non-profit, care deserveșc gospodăriile"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025	284	161		123
	32007R0458		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		37	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iulie	2026	973	252		721
39	32008R0010	Regulamentul (CE) nr. 10/2008 al Comisiei din 8 ianuarie 2008 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 458/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind Sistemul european de statistici integrate ale protecției sociale (ESSPROS) cu privire la definițiile, clasificările detaliate și actualizarea regulilor de difuzare pentru sistemul central ESSPROS și modulul privind beneficiarii de pensie	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		37	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iulie	2026				
40	32011R0263	Regulamentul (UE) nr. 263/2011 al Comisiei din 17 martie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 458/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind Sistemul european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS) cu privire la lansarea colectării complete a datelor pentru modulul SESPROS privind prestațiile nete de protecție socială	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		37	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iulie	2026				
41	S2005XG03030101 link.Stockholm Programme	Acordul domniilor la care s-a ajuns în cadrul Grupului de lucru privind statisticile în materie de criminalitate și justiție penală, bazat pe „Programul de la Haga din 2004: consolidarea libertății, securității și justiției în Uniunea Europeană” (2005/C 53/01) și „Programul de la Stockholm din 2009: O Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora” (2010/C 115/01)	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		38	Proiect de Ordin de punere în aplicare a Clasificării Internaționale a Crimelelor în Scopuri Statistice (CICSC)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	PG – Procuratura Generală, MJ – Ministerul Justiției, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Septembrie	2026	832	90	741	742

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
42	202401385	Directiva (UE) 2024/1385 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		39	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al cercetării UE privind "Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței în Familie, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Martie	2026	761	79	682	682
43	32022C1207(01)	Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023-2026 (2022/C 466/01)				40	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizări metodologice) de producere a statisticii culturale (activitatea unităților cultural-artistice, participarea populației la activități culturale)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MC – Ministerul Culturii	Iulie	2026	183.47	57.77		125.7
44	Link	Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2013 privind promovarea activității fizice favorabile sănătății în toate sectoarele (2013/C 354/01)				41	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizări metodologice) de producere a statisticii sportului (activitatea unităților sportive, participarea populației la sport)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Octombrie	2026	231	75.01		155.99
45	32013R0549	Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană			GP - Planul de creșt	42	Ordin pentru aprobarea Metodologiei elaborării conturilor naționale	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	481	240.7		241
46	32019R0516	Regulamentul (UE) 2019/516 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind armonizarea venitului național brut la prețurile pieței și de abrogare a Directivei 89/130/CEE, Euratom a Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1287/2003 al Consiliului (Regulamentul VNB)				43	Proiect de Ordin pentru aprobarea Inventarului Venitului Național Brut	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2028	481	240.7		241
47	32020R1546	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1546 al Comisiei din 23 octombrie 2020 de stabilire a structurii și a modalităților detaliate privind inventarul surselor și metodelor utilizate pentru a produce agregatele venitului național brut și componentele acestora în conformitate cu Sistemul european de conturi (SEC 2010)				43	Proiect de Ordin pentru aprobarea Inventarului Venitului Național Brut	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2028				
48	32020R1197	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197 al Comisiei din 30 iulie 2020 de stabilire a specificărilor tehnice și a modalităților în temeiul Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile europene de întreprindere și de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere	AA – Art. 46 și Anexa V			44	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Anchetei Structurale în Întreprinderi	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	220.7	123.1		97.6

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32020R1197		AA – Art. 42 lit. (b) și (c), art. 43 lit. (c), art. 46 alin. (1) și Anexa V			45	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând Investițiile	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	94.3	94.3		
	32020R1197		AA – Art. 46 și Anexa V			46	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei Statisticilor pe termen scurt (STS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Iunie	2025	85.6	85.6		
	32020R1197		AA – Art. 46 și Anexa V			47	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând Statistica Filialelor Stabile	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2026	85.6	85.6		
	32020R1197		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			48	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare și dezvoltare în învățământul superior, sectorul public, sectorul întreprinderilor de afaceri și sectorul non-profit	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	444	144		300
	32020R1197					49	Proiect de Ordin de aprobare a clasificării sectoarelor instituționale (Sectoare Frascati) pentru statistici de cercetare-dezvoltare (corespondența dintre Frascati și sectoarele instituționale pentru conturi naționale)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Iulie	2026	356.3	154		202.3
	32020R1197		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			50	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic pentru definirea și producerea statisticilor privind Alocările bugetare guvernamentale pentru cercetare și dezvoltare (GBARD)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025	125	77		48
	32020R1197		AA – Art. 46 și Anexa V			51	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei pentru Cercetarea "Inovarea în întreprinderi"	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025	173.2	73.2		100

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
49	32024R2522	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2522 al Comisiei din 23 septembrie 2024 de modificare a anexei I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful Valut Comun				52	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 172/2014 pentru aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2027	31	31		
50	32016R0792	Regulamentul (UE) 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicii prețurilor locuințelor și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2494/95 al Consiliului	AA – Art.42 (c), Art. 43 (d), Art.46 și Anexa V	RE 2024	GP - Planul de creșt	53	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui armonizat al Prețurilor de Consum	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	289	96		193
51	32020R1148	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1148 al Comisiei din 31 iulie 2020 de stabilire a specificațiilor metodologice și tehnice în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicii prețului locuințelor	AA – Art.42 (c), Art. 43 (d), Art.46 și Anexa V	RE 2024	GP - Planul de creșt	53	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui armonizat al Prețurilor de Consum	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026				
52	32023R1470	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1470 al Comisiei din 17 iulie 2023 de stabilire a specificațiilor metodologice și tehnice în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicii prețurilor locuințelor și indicii prețurilor locuințelor ocupate de proprietari și de modificare a Regulamentului (UE) 2020/1148 al Comisiei	AA – Art.42 (c), Art. 43 (d), Art.46 și Anexa V	RE 2024		54	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui Prețurilor Locuințelor	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	"AGCC - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru"	Decembrie	2027	289	96		193
53	32019R2152	Regulamentul (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind statisticile europene referitoare la întreprinderi, de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor referitoare la întreprinderi, JO L 327, 17.12.2019, p.1	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			55	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare și dezvoltare în sectorul întreprinderilor de afaceri, sectorul non-profit, învățământul superior și sectorul guvernamental	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2026	444	144		300
	32019R2152		AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			50	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic pentru definirea și producerea statisticilor privind Alocațiile bugetare guvernamentale pentru cercetare și dezvoltare (GBARD)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025				
	32019R2152		AA – Art. 46 și Anexa V			56	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării privind Utilizarea produselor Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC) în întreprinderi	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025	78	78		

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
54	32011R0691	Regulamentul (UE) nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011 privind conturile economice de mediu europene	AA – Art. 46, pct 2 și Anexa V			57	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conturilor economice de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026	300	100	200	
55	32022R2379	Regulamentul (UE) 2022/2379 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 privind statisticile referitoare la factorii de producție și la producția agricolă, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 617/2008 al Comisiei și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1165/2008, (CE) nr. 543/2009 și (CE) nr. 1185/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/16/CE a Consiliului	AA – Art. 46 și Anexa V			58	Proiect de Ordin pentru aprobarea normelor Metodologice privind statistica vegetală	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	224.3	224.3		
	32022R2379		AA – Art. 46 și Anexa V			59	Proiect de Ordin pentru aprobarea normelor Metodologice privind statistica animalieră, lapte, carne și ouă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	724	724		
	32024R2479		AA – Art. 46 și Anexa V			60	Proiect de Ordin pentru ajustarea Instrumentarului privind statistica animalieră, lapte, carne și ouă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	269.6	269.6		
	32022R2379		AA – Art. 46 și Anexa V			61	Proiect de ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului privind prețurile în agricultură	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2026	556	156		400
56	32015R1557	Regulamentul delegat (UE) 2015/1557 al Comisiei din 13 iulie 2015 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 543/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile referitoare la producția vegetală	AA – Art. 46 și Anexa V			62	Proiect de Ordin pentru ajustarea Instrumentarului privind statistica vegetală	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	78	78		
57	32023R2745	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2745 al Comisiei din 8 decembrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2379 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește statisticile referitoare la producția animalieră	AA – Art. 46 și Anexa V			60	Proiect de Ordin pentru ajustarea Instrumentarului privind statistica animalieră, lapte, carne și ouă	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026				
58	32018R1091	Regulamentul (UE) 2018/1091 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind statisticile integrate referitoare la ferme și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1166/2008 și (UE) nr. 1337/2011	AA – Art. 43 lit. (b)	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	63	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și desfășurarea Recensământului general agricol (RGA), runda 2030	Hotărâre adoptată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iunie	2027	242.6	242.6		
	32018R1091		AA – Art. 43 lit. (b)	RE 2023		64	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei pentru efectuarea Recensământului General Agricol (RGA)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2028	242.6	242.6		

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32018R1091		AA – Art. 43 lit. (b)	RE 2023		65	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind efectuarea Recensământului General Agricol (RGA)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2029	242.6	242.6		
59	32024R2914	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2914 al Comisiei din 25 noiembrie 2024 privind datele care trebuie furnizate în perspectiva anului de referință 2026, în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1091 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile integrate referitoare la ferme, în ceea ce privește lista variabilelor și descrierea acestora	AA – Art. 43 lit. (b)			66	Proiect de Ordin pentru aprobarea organizării și desfășurării Anchetei integrate (structurale) în agricultură, anul de referință 2026	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	192.6	192.6		
	32024R2914		AA – Art. 43 lit. (b)			67	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și a Instrumentarului statistic pentru efectuarea Anchetei integrate (structurale) în agricultură	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	917.7	340		577.7
60	32004R0138	Regulamentul (CE) nr. 138/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 decembrie 2003 privind conturile economice pentru agricultură în cadrul Comunității	AA – Art. 43 lit. (b)			68	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind conturile economice pentru agricultură	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2027	663	156		507
61	32008R0762		AA – Art. 46 și Anexa V			69	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind producerea de date în sectorul aviculturii	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	50	50		

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
	32008R0762		AA – Art. 46 și Anexa V			70	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind producerea de date în sectorul acvacultură	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	80	80		
62	32023R1532	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1537 al Comisiei din 25 iulie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2379 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește statisticile referitoare la utilizarea produselor de protecție a plantelor care urmează să fie transmise pentru anul de referință 2026 în cadrul regimului tranzitoriu 2025-2027 și în ceea ce privește statisticile referitoare la produsele de protecție a plantelor introduse pe piață	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			71	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind statistica produselor de protecție a plantelor	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2027	674	674		
63	32024R0264	Regulamentul (UE) 2024/264 al Comisiei din 17 ianuarie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile în domeniul energiei, în ceea ce privește implementarea actualizărilor pentru statisticile	AA – Art. 46 și Anexa V			72	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind statisticile anuale, lunare și lunare pe termen scurt din domeniul energiei	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MEEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2026	70.1	70.1		
64	32018R0643	Regulamentul (UE) 2018/643 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind statisticile din transportul feroviar (reformare)	AA – Art. 46 și Anexa V			73	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului vizind transportul feroviar	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Iulie	2026	15	15		
65	32011R0692	Regulamentul (UE) nr. 692/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011 privind statisticile europene referitoare la turism și de abrogare a Directivei 95/57/CE a Consiliului	AA – Art. 46 și Anexa V			74	Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetării statistice anuale privind Capacitatea structurilor de primire turistică și Cazarea turiștilor în structurile de primire turistică în vederea transunerii Regulamentului (UE) 692/2011 Anexa I	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Octombrie	2025	104.0	104.0		
	32011R0692		AA – Art. 46 și Anexa V			75	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și ajustarea Instrumentarului anchetei statistice privind Cereea turistică în gospodării în vederea transunerii Regulamentului (UE) 692/2011 Anexa II	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2025	104.0			104.0
66	32005R1445	Regulamentul (CE) nr. 782/2005 al Comisiei din 24 mai 2005 de stabilire a formatului pentru transmiterea rezultatelor privind statisticile asupra deșeurilor				76	Proiect de Ordin pentru aprobarea Raportului de calitate cu privire la datele statistice despre gestionarea deșeurilor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	67. 0	67		
67	32009R0221	Regulamentul (CE) nr. 221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 privind statisticile referitoare la deșeuri, în ceea ce privește competențele de executare conferite Comisiei				77	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea statisticilor pe deșeuri	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	142.6	142.6		
68	32010R0849	Regulamentul (UE) nr. 849/2010 al Comisiei din 27 septembrie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la statisticile privind deșeurile				77	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea statisticilor pe deșeuri	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026				

NR.D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE																
Capitolul 18: STATISTICI																
69	32015R2174	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2174 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 privind culegerea cu titlu indicativ a bunurilor și serviciilor de mediu, formatul de transmitere a datelor pentru conturile economice de mediu europene și modalitățile, structura și periodicitatea rapoartelor de calitate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind conturile economice de mediu europene (Text cu relevanță pentru SEE)				57	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conturilor economice de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026				
	32015R2174					78	Proiect de Ordin pentru aprobarea metodologiei conturilor economice ale emisiilor atmosferice pe baza Cadrlui central al sistemului de conturi economice și de mediu al ONU (CF-SEE) și a manualului Eurostat	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MM – Ministerul Mediului	Mai	2026	200	156		44
70	32016SC0390	Documentul de lucru al serviciilor Comisiei „Principalele acțiuni europene de sprijinire a Agendei 2030 și a Obiectivelor de dezvoltare durabilă” [SWD(2016)0390 final]				79	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 953/2022 cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030	Hotărâre adoptată	CS – Cancelaria de Stat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Septembrie	2025	129	129		
71	32019R1130	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1130 al Comisiei din 2 iulie 2019 privind condițiile uniforme pentru aplicarea armonizată a tipologiilor teritoriale în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	AA – Art. 41 și 42 lit. b) și c)			80	Proiect de Ordin pentru aprobarea tipologiilor teritoriale la nivelul LAU	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2027	125.9	116.2		9.7
72	32003R1059	Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 mai 2003 privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)	AA – Art. 42 lit. (c)			80	Proiect de Ordin pentru aprobarea tipologiilor teritoriale la nivelul LAU	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2027				
73	32023R0132	Regulamentul delegat (UE) 2023/137 al Comisiei din 10 octombrie 2022 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE a doua revizuire				81	Proiect de Ordin pentru aprobarea Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) Revizia 2.1	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Noiembrie	2026	85.6	85.6		
74	32023HD0392	Recomandarea (UE) 2023/397 a Comisiei din 17 februarie 2023 privind metadatele de referință și rapoartele privind calitatea pentru Sistemul Statistic European, care înlocuiește Recomandarea 2009/498/CE privind metadatele de referință pentru Sistemul Statistic European	AA – Art. 42 lit. (f)	RE 2023		2	Proiect de Ordin pentru aprobarea structurii metadatelor în format Structura Unică Integrată a Metadatelor (SIMS)	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Septembrie	2025				
75	32014R0431	Regulamentul (UE) nr. 431/2014 al Comisiei din 24 aprilie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile în domeniul energiei, în ceea ce privește punerea în aplicare a statisticilor anuale privind consumul de energie în gospodăriile populației	AA – Art. 43 lit. (c) și Anexa V			82	Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând consumul de energie în gospodăriile casnice	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova		Decembrie	2025	94.8	94.8		
76	32009R0479	Regulamentul (CE) nr. 479/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene (versiune codificată)			GP - Planul de creștere	83	Proiect de ordin privind aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv	Ordin emis	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	MF – Ministerul Finanțelor, BNM – Banca Națională a Moldovei	August	2027	1240.7	240.7		1000

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUT CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER I. VALORI FUNDAMENTALE																	
CAPITOLUL 32 - CONTROL FINANCIAR																	
1	32017J1371	Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor inadecvate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal				1		Proiect de Lege pentru modificarea Codului Penal	Lege adoptată	MF – Ministerul Justiției	MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Central Național Anticorupție, SFS – Serviciul Fiscal de Stat, ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2026	77.00			77.00
2	320180883	Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 883/2013 al parlamentului european și al consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLA) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului, inclusiv conform abuzului modificat din 17.01.2021		RE 2023, RE 2024		2		Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilități bugetar-fiscale nr.10/2014	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNA – Central Național Anticorupție, ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2025	129.00			129.00
	320180883					3		Proiect de Lege pentru modificarea Codului de Procedură Penală	Lege adoptată	MF – Ministerul Justiției	MF – Ministerul Finanțelor, ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2025	208.00			208.00
	320180884			RE 2023, RE 2024		4		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la reglementarea cadrului instituțional și implementarea mecanismului de funcționare al sistemului de coordonare antifraudă (AFCOS)	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNA – Central Național Anticorupție, ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2025	117.00	117.00		
	320180883			RE 2023, RE 2024		5		Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (HG nr. 580/2023, HG nr. 1365/2016, HG nr. 377/2018, HG nr. 576/2017) (privind achiziția sistemului antifraudă)	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat, CNA – Central Național Anticorupție, CS – Căminul de Stat	Decembrie	2026	189.00	189.00		
3	31998P2185	Regulamentul UE nr. 2185/96 privind controlul și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisia în scopul protejirii intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abuzuri		RE 2023, RE 2024		4		Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la reglementarea cadrului instituțional și implementarea mecanismului de funcționare al sistemului de coordonare antifraudă (AFCOS)	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNA – Central Național Anticorupție, ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2025				
4	3200120887	Decizia Consiliului din 6 decembrie 2001 (2001/887/JAI) privind protecția monedei euro împotriva falsificării				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	208.00			
5	0200181338-20090122	Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 al Consiliului din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării, extins prin Regulamentul (CE) nr. 1339/2001				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	0200181338-20090122					7		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancometelor lei moldovenești în vederea reevaluării și modificarea a unor acte normative ale BNM	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	190.00			
	0200181338-20090122					8		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancometelor și monedelor euro	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	118.00			
6	0201000014-20200109	Decizia BCE/2010/14 din 16 septembrie 2010 privind verificarea autenticității și a calității și reparația în circulație a bancometelor euro				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	0201000014-20200109					7		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancometelor lei moldovenești în vederea reevaluării și modificarea a unor acte normative ale BNM	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
	0201000014-20200109					8		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancometelor și monedelor euro	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
7	32010R1210	Regulamentul (UE) nr. 1210/2010 al Parlamentului european și al Consiliului din 15 decembrie 2010 privind autentificarea monedelor euro și procesarea monedelor euro improprii circulației				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	32010R1210					7		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancometelor lei moldovenești în vederea reevaluării și modificarea a unor acte normative ale BNM	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
	32010R1210					8		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancometelor și monedelor euro	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
8	0201320010-20210108	Decizia BCE/2013/10 din 19 aprilie 2013 privind cuprinsul, specificitățile, reproducerea, proscimbarea și retragerea bancometelor euro				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	0201320010-20210108					7		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancometelor lei moldovenești în vederea reevaluării și modificarea a unor acte normative ale BNM	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
	0201320010-20210108					8		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancometelor și monedelor euro	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
9	02004R2183-20090211	Regulamentul (CE) nr. 2182/2004 privind modalitățile tehnice similare monedelor euro, extins prin Regulamentul (CE) nr. 2183/2004				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	02004R2183-20090211					7		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind verificarea calității bancometelor lei moldovenești în vederea reevaluării și modificarea a unor acte normative ale BNM	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
	02004R2183-20090211					8		Proiect Hotărâre a Comitetului executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind asigurarea autenticității bancometelor și monedelor euro	Hotărâre adoptată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
10	0199900003-20030853	Orientarea BCE/1999/3 din 7 iulie 1999 privind anumite prevederi privind bancometele euro, completată prin Orientarea BCE/2003/5 din 20 martie 2003 privind aplicarea unor măsuri pentru combaterea reproducerilor neconforme de bancomete euro, precum și schimbării și retragerii bancometelor euro				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
11	320012K0600	Comunicarea Comitetului privind protecția dreptului de mite a designului fațetă comune a monedelor euro (COM/2001/0600)				6		Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării altor țipe ilegale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
			RE 2024		GP - Planul de creștere economică	9		Proiectul de Lege pentru modificarea art.4 din Legea nr. 240/2017 pentru asigurarea independenței financiare (procedura de planificare și aprobare a bugetului SA)	Lege adoptată	CCR - Curtea de Conturi	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	356.00	356.00		
						10		Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului național antifraudă pentru anul 2025-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	ICFS – Inspectoratul Central Financiar de Stat	Decembrie	2025	189.00	189.00		
					GP - Planul de creștere economică	11		Proiect de ordin pentru modificarea Ordinului MF nr.140/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiilor CPPI, pentru extinderea mandatului acestora privind capacitățile de supraveghere a independenței funcției de audit intern	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2027	310.00	60.00		250.00

					GP - Planul de creștere economică	12		Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „MCAI” (Monitorizare și Coordonare Antifraudă)	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	ICFS – Inspectoratul Control Financiar de Stat	Iunie	2026	189.00	0.00		189.00

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
FUNCȚIONAREA INSTITUȚIILOR DEMOCRATICE														
1		Dezvoltarea unei platforme electronice pentru sporirea transparenței în procesul de administrare electorală, la nivelul CEC și consiliilor electorale de circumscripție, inclusiv prin dezvoltarea și perfecționarea instrumentelor informaționale, care satisfac cerințele de date deschise, accesibile, combinate cu rezistență, siguranță și flexibilitatea sistemelor informaționale.				FDI	Platforma elaborată și funcțională	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2027	1000	500	500	
2		Dezvoltarea unei soluții digitale pentru depunerea, examinarea și soluționarea contestațiilor în perioada electorală.				FDI	Soluție digitală dezvoltată	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	1000		1000	
3		Dezvoltarea unui nou Registru de Stat al Alegătorilor pentru îmbunătățirea calității listelor electorale (indiferent de tipul scrutinului și care ar reglementa mecanisme simplificate de excludere din liste a persoanelor decedate, inclusiv peste hotarele țării).				FDI	Registru creat și operațional	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2027	4000	2000	2000	
4		Elaborarea unui studiu privind bunele practici de organizare a alegerilor europarlamentare în țările membre UE, condițiile minime de reședință/ admitere a rezidenților cetățeni UE la alegerile locale din țara de reședință, inclusiv evidența unică a alegătorilor.				FDI	Studiu elaborat	CEC – Comisia Electorală Centrală	Ianuarie	2026	150		150	
5		Dezvoltarea unei platforme electronice dedicată procesului colectare, stocare și arhivare a activităților politice observate de către funcționarii electorali, pentru a contribui la proceduri mai eficiente de supraveghere și control a finanțării politice.				FDI	Platformă creată și funcțională	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	600		600	
6		Elaborarea unui ghid metodologic privind tehnica și metoda de cercetare și calificare a infracțiunilor legate de finanțarea politică ilegală și corupția politică.	4			FDI	Ghid aprobat	PG – Procuratura Generală	Decembrie	2026				
7		Elaborarea și actualizarea unui curs de învățare la distanță (platforma ILIAS) pentru judecători, procurori și ofițeri de urmărire penală privind particularitățile examinării cauzelor legate de finanțarea politică ilegală și corupția politică.	4			FDI	Curs electronic elaborat și lansat	INJ - Institutul Național de Justiție	Decembrie	2027				
8		Creșterea nivelului de interacțiune și colaborare între CEC și autoritățile publice implicate în documentarea cazurilor de finanțare politică ilegală și corupție politică, inclusiv prin crearea echipelor mixte de profil.	4			FDI	Grupuri de lucru instituite și numărul de ședințe desfășurate	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2027	6.8	6.8		
9		Asigurarea schimbului de date și interoperabilitate între sistemele informaționale ale autorităților publice naționale și europene referitoare la cazuri de finanțare politică ilegală și corupție politică.				FDI	Numărul de autorități/sisteme cu care s-a asigurat interacțiunea	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	0			
10		Asigurarea interacțiunii și schimbului continuu de experiență cu Autoritatea pentru partidele politice și fundațiile politice europene, precum și alți actori internaționali relevanți.				FDI	Numărul de evenimente organizate și prezentări făcute	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	300	300		

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
11		Reconfigurarea funcțională a modului de raportare electronică financiară a partidelor politice și concurenților electorali (sub-sistemul informațional „Control financiar”) care satisfac cerințele de date deschise, accesibilitate combinate cu rezistență, siguranță și flexibilitatea sistemelor informaționale				FDI	Modul de raportare financiară reconfigurat	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	3000	1500	1500	
12		Instruirea profesională continuă a trezorerilor, cenzorilor și conducătorilor partidelor politice și concurenților electorali privind prevenirea cazurilor de finanțare politică necorespunzătoare.				FDI	Numărul persoanelor instruite (cenzori, trezoreri, concurenți, etc)	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2025-2027	200	100	100	
13		Aprobarea Regulamentului privind normele metodologice de auditare a partidelor politice în baza procedurilor convenite.				FDI	Regulament aprobat	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	152.2	76.1	76.1	
14		Elaborarea unui ghid de bune practici de prevenire și evitare a abuzului de resurse administrative și desfășurarea campaniilor de informare publică privind regulile și interdicțiile de finanțare politică.				FDI	Ghid elaborat	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	152.2	76.1	76.1	
15		Elaborarea și pilotarea unei metodologii analitice pentru identificarea și evaluarea amenințărilor informaționale prin intermediul unui grup operativ interinstituțional, pentru consolidarea eforturilor de contracarare a acțiunilor de Manipulare a Informațiilor și Ingerințele Străine (MIIIS), cu suportul programelor de instruire și utilizarea eficientă a platformei OPEN CTL				FDI	Metodologie elaborată și pilotată	CCSCD - Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatare a Dezinformării	Decembrie	2025				
16		Inițierea și desfășurarea unui Program de instruire destinat grupului comun de analiști din cadrul instituțiilor specializate (SIS, MAI, ANRCETI, MJ, etc.) pentru identificarea și evaluarea amenințărilor informaționale, în contextul consolidării eforturilor de contracarare a MIIIS.				FDI	Nr. de instruiri desfășurate Nr. de beneficiari	CCSCD - Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatare a Dezinformării	Decembrie	2025				
17		Dezvoltarea de campanii sociale pentru consolidarea parteneriatelor cu actorii non-statali, inclusiv cu organizațiile media și societatea civilă, pentru a încuraja gândirea critică.	5			FDI	Nr. de campanii sociale dezvoltate Nr. de beneficiari	CCSCD - Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatare a Dezinformării	Decembrie	2025				
18		Elaborarea și implementarea de programe de fortificare a capacităților pentru funcționarii publici, experți și specialiști în comunicare, pentru a spori reziliența instituțiilor la dezinformare și a consolida reziliența societală, abordând factorii sistemici care permit sau facilitează MIIIS.				FDI	Nr. de programe elaborate / aprobate	CCSCD - Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatare a Dezinformării	Decembrie	2025				
19		Instituirea platformelor sociale (viber, facebook etc.) pentru informarea în timp real a părților interesate cu privire la proiectele de acte normative, consultările publice, dezbaterele și alte informații de interes public, la nivelul Parlamentului.	6		RE 2024	FDI	Nr. platforme instituite, Nr. de informații plasate	Parlament	Iunie	2026	0			
20		Instituirea și asigurarea funcționalității consiliilor de experți care să ofere sprijin specializat comisiilor parlamentare permanente pentru a spori implicarea societății civile în procesul decizional.			RE 2024	FDI	Nr. consilii de experți constituite Rata de participare a consiliilor de experți în activitatea comisiilor permanente	Parlament	Decembrie	2025	0			
21		Achiziționarea echipamentului necesar pentru transmiterea în direct a tuturor ședințelor parlamentare.				FDI	Nr.ședințe transmise în direct din totalul ședințelor parlamentare organizate	Parlament	Iulie	2026	300	300		

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
22		Lansarea unei noi pagini web a Parlamentului pentru a oferi acces larg și în termen publicului la documentația parlamentară (materiale audio, video și scrise) întru monitorizarea progresului în procesul legislativ.			RE 2024	FDI	Pagina web lansată	Parlament	Mai	2025	1700	1700		
23		Constituirea Comisiei permanente pentru integrare europeană.	6		RE 2024	FDI	Comisie permanentă constituită	Parlament	Decembrie	2025	81	81		
24		Formarea comitatului pentru deputați și funcționarii publici din cadrul Secretariatului Parlamentului în materie de proces de aderare la UE, funcția de control parlamentar, standarde etice, integritate, comunicare și cooperare cu societatea civilă.	7			FDI	Nr. funcționarilor instruiți Nr. de instruiri	Parlament	Decembrie	2025	300	300		
25		Elaborarea ghidurilor metodologice pentru OSC privind aplicarea și raportarea utilizării mijloacelor obținute prin finanțare nerambursabilă; desemnare procentuală; achiziții publice; antreprenariat social.				FDI	4 ghiduri/orientări metodologice elaborate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	200	200		
26		Desfășurarea sesiunilor de formare/informare a OSC de către autoritățile publice finanțatoare privind accesul la finanțare publică.				FDI	Nr. sesiunilor desfășurate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	70	70		
27		Desfășurarea, de comun cu organizațiile necomerciale și autoritățile publice relevante, a campaniilor anuale de informare a publicului larg privind oportunitățile de finanțare a organizațiilor necomerciale prin participarea la mecanismul de desemnare procentuală și a OSC-urilor privind procedura și beneficiile înscrierii la mecanismul de desemnare procentuală.				FDI	Nr. sesiunilor de informare desfășurate Nr. consultațiilor individuale pentru OSC oferite Nr. materialelor promoționale elaborate și distribuite	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	450	100		350
28		Dezvoltarea funcționalului platformei online de consultare publică particip.gov.md , prin perfecționarea interfeței, precum și dezvoltării aspectelor specifice ale platformei de asigurare a transparenței, consultării, feedback și monitorizării procesului decizional al autorităților publice.	10			FDI	Platforma particip.gov.md perfecționată	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	800	800		
29		Promovarea utilizării conforme a platformei paticip.gov.md de către autoritățile publice centrale și locale.	10			FDI	Numărul activităților de promovare desfășurate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	200	200		
30		Dezvoltarea capacităților rețelei specializate TeConsult privind organizarea și funcționarea eficientă a platformelor consultative permanente a autorităților publice centrale.	10			FDI	Nr. funcționarilor instruiți Nr. de instruiri	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	300	100		200
31		Elaborarea Ghidului privind organizarea și funcționarea eficientă a platformelor consultative permanente.	10			FDI	Ghid elaborat	CS – Cancelaria de Stat	Iulie	2025	30	30		
32		Organizarea atelierelor dedicate autorităților publice locale privind modelele de consultare publică.	10			FDI	Nr. atelierelor desfășurate	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	250	250		
											15108	8690	6002.2	550

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
REFORMA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE														
1		Elaborarea Raportului intermediar pentru perioada 2023-2026, în vederea evaluării eficacității implementării Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030	4	Art. 21,22,23	RE 2024	PAR	Raport elaborat	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	117.3	117.3		
2		Consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale Cancelariei de Stat în domeniul elaborării și coordonării politicilor conexe reformei administrației publice centrale	1, 2, 3, 4, 5	Art. 21,22,23		PAR	Nr de funcționari alocați și instruiți în domeniul elaborării și coordonării politicilor conexe reformei administrației publice centrale	CS – Cancelaria de Stat	Martie	2025-2027	2742.1	ND	ND	
3		Elaborarea analizei comparative și ajustarea cadrului normativ ce abilitază autoritățile cu roluri și competențe pentru gestionarea fondurilor pentru gestionarea eficientă a fondurilor UE (de preaderare)			RE 2024	PAR ERP - Planu...	Analiza realizată, recomandări înaintate, cadru normativ ajustat	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	800		800	
4		Creșterea capacității administrative prin intermediul formării de formatori și cursuri în cascadă pentru APC și APL privind gestionarea și absorbția fondurilor UE (de preaderare și structurale)			RE 2024	PAR ERP - Planu...	Cel puțin 1 formare de formatori cu câte 4 instruiți în cascadă organizate, Nr. de persoane instruite (cu dezagregare din APC și APL)	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	4 800.0		4 800.0	
5		Consolidarea capacităților Cancelariei de Stat în calitate de coordonator național al sistemului de management al funcției publice, și ale subdiviziunilor de resurse umane din autoritățile publice, pentru dezvoltarea unui sistem integrat, modern și eficient de gestionare a funcției publice		Art. 22, lit.c)	RE 2024	PAR	1. Majorarea cu cel puțin 80% (de la 10 la 18 unități de personal) a unităților subdiviziunii cu atribuții în domeniul managementului funcției publice din Cancelaria de Stat până la sfârșitul anului 2026. 2. Cel puțin 80% din subdiviziunile de resurse umane din APC care dispun de personal alocat, în conformitate cu normele standardizate aprobate. 3. Cel puțin 65% din personalul Cancelariei de Stat și subdiviziunile de resurse umane din APC instruit în managementul funcției publice, până la sfârșitul anului 2027.	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	7220	7220		
6		Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de monitorizare a implementării procedurilor de personal în cadrul autorităților publice centrale (eșantionat) în vederea îmbunătățirii cadrului normativ aferent managementul funcției publice		Art. 22, lit.c)		PAR	1. Proceduri și instrumente standardizate pentru monitorizarea implementării procedurilor de personal elaborate, pilotate și aplicate în autoritățile publice centrale (eșantionat) până la sfârșitul anului 2026. 2. Ghiduri metodologice privind implementarea procedurilor de personal elaborate și/sau revizuite până la sfârșitul anului 2027. 3. Raportul anual privind monitorizarea implementării procedurilor de personal elaborat.	CS – Cancelaria de Stat		2024-2027	450			450
7		Dezvoltarea și implementarea proceduri de accedere în funcția publică prin recrutare centralizată		Art. 22, lit.c)	RE 2024	PAR GP - Planu...	1. Conceptul privind recrutarea centralizată elaborat. 2. Conceptul privind implementarea cadrului de competențe în funcția publică elaborat. 3. Cadrul normativ privind pilotarea procedurii de accedere în funcția publică prin recrutare centralizată în APC (eșantionat pe autorități și categorii de funcții). 4. Cadrul instituțional, metodologic, tehnologic (platformă/modul IT) și logistic pentru pilotarea recrutării centralizate în APC pregătit, până la sfârșitul anului 2027.	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	25512.5			25512.5
8		Dezvoltarea și implementarea unui sistem informațional integrat privind evidența și managementul funcțiilor publice și a funcționarilor publici, interoperabil cu alte sisteme informaționale relevante, în vederea asigurării uniformității, eficienței, transparenței și accesibilității		Art. 22, lit.c)		PAR GP - Planu...	1. Conceptul sistemului informațional integrat, elaborat și aprobat până la sfârșitul anului 2025. 2. Sistemul informațional dezvoltat modular și testat tehnic (cel puțin 2 module) până la sfârșitul anului 2026. 3. Sistemul informațional pilotat (cel puțin 2 module) în APC până la sfârșitul anului 2027.	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025-2027	14301.6	4500		9801.6
9		Consolidarea capacităților entităților responsabile de formarea și dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici, în vederea asigurării unui corp de funcționari publici performant	8		RE 2024	PAR	1. Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici creată. 2. Standarde minime de calitate a programelor de instruire/dezvoltare elaborate. 3. Cel puțin 30% din formatorii interni din APC/entitatea publică implicați în instruirea funcționarilor publici din APC cu competențe îmbunătățite.	CS – Cancelaria de Stat	Aprilie	2025-2027	19943.3	19812.5		130.8
10		Implementarea Programului de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru perioada 2025-2027, în cadrul procesului de profesionalizare a funcției publice	9	Art. 22, lit.c)	RE 2024	PAR	1. Numărul programelor de formare specializată elaborate și implementate. 2. Ponderea funcționarilor publici instruiți per categorii de funcții publice din grupurile prioritare.	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025-2027	9000			9000

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
11		Implementarea Programului de stagii plătite în administrația publică, bazat pe meritocrație, transparență și egalitate de șanse, pentru atragerea și formarea viitorilor profesioniști în serviciul public	13, 14	Art. 22, lit.c)	RE 2024	PAR	1. Ghidul metodologic pentru implementare Programului de stagii în serviciul public, revizuit până la sfârșitul anului 2025. 2. Rata autorităților publice centrale care implementează Programul de stagii plătite în serviciul public. 3. Rata stagiariilor care au absolvit Programul de stagii plătite în serviciul public.	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	7920	7883		37
12		Dezvoltarea capacităților manageriale și profesionale ale funcționarilor publici de conducere de nivel superior din administrația publică centrală	9	Art. 22, lit.c)	RE 2024	PAR	1. Programul de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere de nivel superior elaborat până la sfârșitul anului 2025. 2. Ponderea funcționarilor publici de conducere de nivel superior care au absolvit Programul de formare specializată.	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	4089.6			4089.6
13		Implementarea unui sistem integrat pentru consolidarea integrității instituționale și eticii profesionale în administrația publică, pentru promovarea transparenței, responsabilității și creșterea încrederii cetățenilor în serviciul public	15	Art. 22, lit.c)		PAR	1. Instrumentul de monitorizare a restricțiilor post-angajare elaborat și pilotat în autoritățile publice pilot. 2. Ghid metodologic privind aplicarea Codului de conduită și etică profesională, elaborat, aprobat și distribuit către autoritățile relevante până la sfârșitul anului 2027.	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2027	830			830
14		Instruirea continuă a funcționarilor publici din cadrul autorităților publice cu privire la aplicarea Legii nr. 148/2023				PAR	5 instruiți anual 500 de funcționari instruiți anual	IAP - Institutul de Administrație Publică		2025-2027	ND			
15		Monitorizarea paginilor web oficiale ale autorităților publice privind respectarea cerințelor de transparență proactivă prevăzute de Legea nr. 148/2023				PAR	50 de pagini web monitorizate anual Recomandări elaborate și transmise către autoritățile monitorizate	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	70	70		
16		Efectuarea unei evaluări externe în scopul identificării modelului potrivit pentru Republica Moldova de auditare a APL, armonizat la bunele practici în cadrul Uniunii Europene				PAR	Evaluare efectuată	CCRM – Curtea de Conturi	Iunie	2026	150	150	Cele mai semnificative costuri vor fi suportate de SIGMA (asistență tehnică)	Nu necesită estimări, costurile vor fi suportate de SIGMA, avem acordul preliminar al partenerului
17		Elaborarea proiectului conceptului privind modelul de auditare a APL, consultarea și avizarea proiectului conform procedurii legale	22			PAR	Proiect de concept elaborat și avizat	CCRM – Curtea de Conturi	Decembrie	2026	200.9	200.9		
18		Dezvoltarea Sistemului de e-Management al Documentelor (e-DMS) pentru entitățile publice		Art.22 lit.(b)		PAR	Sistem informațional dezvoltat, testat și pilotat în cel puțin 5 entități publice	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Iunie	2027	24375		24375	
19		Dezvoltarea Platformei pentru susținerea democrației participative (e-Democratie) cu modulele e-Petitie, e-Feedback, e-Survey, care va include instrumente digitale necesare pentru procesarea cererilor de acces la informații de interes public, vizualizarea trasabilității acestora, generarea de date statistice dezagregate privind examinarea cererilor de către furnizorii de informații		Art.22 lit.(b)		PAR	Platformă dezvoltată	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Iunie	2025	3968.4		3968.4	
20		Dezvoltarea Portalului administrației publice locale din Republica Moldova e-APL		Art.22 lit.(b)		PAR	Platformă dezvoltată și lansată Cel puțin 50% din APL nivel 1 utilizează e-APL	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Iunie	2026	15092.8		7715.75	7377
21		Lansarea Serviciului guvernamental de suport clienți		Art.22 lit.(b)		PAR	Serviciu lansat	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Iunie	2025	24180		24180	
22		Dezvoltarea noilor module a serviciilor electronice pentru aplicația mobilă guvernamentală (EVO 2.0)		Art.22 lit.(b)		PAR	Module noi funcționale în EVO	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	August	2025	2660		2660	
23		Conectarea Portalului serviciilor publice la Portalul digital unic european pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor pentru utilizatori transfrontalieri		Art.22 lit.(b)		PAR	Cerințe identificate și transpuse Portalul Serviciilor Publice conectat la portalul digital unic	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Mai	2026	2000			2000
24		Dezvoltarea Sistemului informațional „Acte de stare civilă”	16	Art.22 lit.(b)		PAR	Sistem informațional dezvoltat și lansat	ASP – Agenția Servicii Publice	Iulie	2025	7456.4		7456.4	
25		Dezvoltarea Registrului de Stat al Unităților de Drept		Art.22 lit.(b)		PAR	Sistem informațional dezvoltat și lansat	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	11343.15		11343.15	
26		Operaționalizarea Centrelor Unificate de Prestare a Serviciilor		Art.22 lit.(b)			50 de CUPS noi înlocuite până în 2027; 153 de CUPS funcționale continuu până în 2027; Număr de instruiți realizați pentru specialiștii CUPS; Activități de informare a populației, de promovare a serviciilor realizate de specialiștii CUPS	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2025-2027	3528.82	3528.82		

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
27		Dezvoltarea unui set unificat de principii comune a UI/UX Design pentru asigurarea experienței uniforme, coerente și eficiente pentru cetățeni în utilizarea serviciilor publice, indiferent de modul de accesare a acestora		Art.22 lit.(b)		PAR	Set dezvoltat	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2025	975	975		
28		Digitalizarea și modernizarea serviciilor de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatricularea a autovehiculelor		Art.22 lit.(b)		PAR	Servicii digitalizate	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2027	140000	28000		112000
29		Ghid metodologic cu privire la definirea, analiza și monitorizarea indicatorilor de performanță instituționalii dezvoltat și aplicat de către toate autoritățile publice centrale				PAR	Ghid metodologic elaborat și pus în aplicare	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	140		140	
30		Organizarea sesiunilor de instruire cu privire la definirea, analiza și monitorizarea indicatorilor de performanță instituționalii pentru autoritățile publice centrale				PAR	3 sesiuni de instruire	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	140		140	
31		Consolidarea capacităților funcționarilor publici în domeniile: coordonarea politicilor, elaborarea de politici bazate pe date concrete, estimări costurilor politicilor publice, transpunerea, monitorizarea și evaluarea acquis-ului UE, raportarea la nivel de rezultate, evaluarea impactului normativ și sincronizarea planificării strategice și bugetare				PAR	6 module de instruire desfășurate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	2080	1624	456	
32		Dezvoltarea sistemului informatic „e-legislație” pentru înregistrarea procesului legislativ și asigurarea trasabilității, previzibilității și transparenței acestuia				PAR	SI funcțional	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	825	825		
33		Dezvoltarea sistemului informatic de monitorizare a documentelor de politici și de planificare „e-Monitorizare”				PAR	SI funcțional	CS – Cancelaria de Stat	Iunie	2026	1200	1200		
34		Elaborarea Raportului privind implementarea procesului de amalgamare voluntară și recomandărilor identificate privind consolidarea administrativ-teritorială				PAR	Raport elaborat	CS – Cancelaria de Stat	Octombrie	2025-2026	860	110	750.00	
35		Desfasurarea evenimentelor regionale privind promovarea instrumentelor de cooperare a APL și consolidarea capacităților Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitare				PAR	3 evenimente organizate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	579		579.00	
36		Consolidarea capacităților profesionale ale autorităților administrației publice locale prin asigurarea asistenței metodologice pe platforma Oficiilor teritoriale ale CS			RE 2024	PAR	10 cursuri/ateliere de instruire	CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025	1050.00			1050.00
37		Elaborarea Metodologiei de evaluare a capacităților administrative ale APL				PAR	Metodologie elaborată	CS – Cancelaria de Stat	Septembrie	2026	879		879.00	
38		Elaborarea și consultarea propunerii de politică publică privind reconsiderarea sistemului finanțelor publice locale din perspectiva regionalizării serviciilor				PAR	Propunere de politica publica elaborata	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	1125		1125.00	
39		Consolidarea și eficientizarea platformelor de dialog și consultare APC-APL, inclusiv prin intermediul asociațiilor reprezentative				PAR	Grupuri de lucru sectoriale ale Comisiei Paritare pentru descentralizare funcționale	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	250.00	250.00		
40		Acordarea asistenței privind asigurarea reprezentativității colectivităților locale din RM în cadrul Comitetului European al Regiunilor și altor platforme europene				PAR	Platforma de cooperare europeană instituită	CS – Cancelaria de Stat	Septembrie	2026	250		250	
41		Audierea Registrului de Stat al Actelor Locale (RSAL) în vederea dezvoltării noii versiuni				PAR	Analiza funcțională elaborată	CS – Cancelaria de Stat	Septembrie	2026	300.00	300.00		
42		Dezvoltarea instrumentelor de monitorizare și soluționare a problemelor identificate în cadrul vizitelor PM în teritoriu				PAR	Mecanism de monitorizare dezvoltat	CS – Cancelaria de Stat	Mai	2025	100.00	100.00		
43		Instruirea și dezvoltarea profesională a reprezentanților OTCS privind asigurarea coordonării serviciilor descentralizate în teritoriu				PAR	10 evenimente/ ateliere desfășurate	CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025	500.00	500.00		

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
44		Uniformizarea și diseminarea bunelor practici în rîndul OTCS privind exercitarea controlului de legalitate a actelor emise de APL				PAR	10 ateliere de lucru desfășurate	CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025	500.00	500.00		
45		Acordarea asistenței specializate APL în procesul de amalgamare voluntară pentru dezvoltarea viziunii strategice, consolidării cadrului instituțional și îmbunătățirii calității serviciilor publice locale				PAR	300 sesiuni de asistență metodică desfășurate; 20 seturi de acte aferente viziunii strategice a UAT amalgamate elaborate	CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025-2026	4500		4500.00	
46		Desfășurarea consultărilor în contextul oportunității de ratificare a Protocolului adițional la Carta Autonomiei Locale				PAR	2 evenimente organizate	CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2026	53.6	53.6		
47		Analiza cadrului normativ existent care reglementează crearea și funcționarea unităților de cheltuieli directe (Org1)		Cap. 7, art 48, lit.) b		PAR	Analiză efectuată	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	508.3	508.3		
48		Realizarea procesului de reevaluarea sistemică a funcțiilor din sectorul bugetar	20		RE 2023	GP - Planul ...	Proces de reevaluare a funcțiilor definitivat; Grila de salarizare revizuită; Funcții din sectorul bugetar reerarhizate;	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	5412		5412	
49		Raportarea extinsă a datelor sectorului guvernamental pentru anul 2024 cu includerea datelor unităților extrabugetare		Cap. 7, art 48, lit.) a		GP - Planul ...	Raport elaborat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	600	600		
50		Reflecția în proiectul bugetului de stat pentru anul 2026 a transferurilor către fondurile de asigurări medicale obligatorii în bugetul Ministerului			RE 2024	GP - Planul ...	Ponderarea acțiunilor generale în totalul cheltuielilor bugetului de stat pentru anul 2026 constituie 32%	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	1000	1000		
											351778.77	80028.42	96729.7	172278.5

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACTIUNE	REFERINȚĂ LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
CAPITOLUL 23 - SISTEM JUDICIAR ȘI DREPTURI FUNDAMENTALE														
1		Monitorizarea implementării Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025					3 rapoarte semestrale și 2 anuale elaborate și publicate	MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	117.20	117.20		
2		Numirea/selecția membrilor Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor, precum și Colegiului disciplinar, urmare a exercitării de pre-vetting și organizarea concursurilor pentru candidați până la completarea tuturor funcțiilor		AA – Art. 4 lit. (c)	RE 2024	RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr concursuri lansate 3 membri desemnați pentru Colegiul de selecție și evaluare a judecătorilor 2 membri desemnați pentru Colegiul disciplinar	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	132.03	132.03		
3		Numirea membrilor pentru Colegiul de disciplină și etică a procurorilor, urmare a exercitării de pre-vetting și organizarea concursurilor pentru candidați până la completarea tuturor funcțiilor		AA – Art. 4 lit. (c)	RE 2024	RoL, GP - Planul de creștere economică	2 membri desemnați	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor		2025-2026	485.50	485.50		
4		Numirea judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție după finalizarea exercitării de vetting		AA – Art. 4 lit. (c)	RE 2024	RoL, GP - Planul de creștere economică	14 poziții vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție completate	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2026	528.12	528.12		
5		Evaluarea externă (vetting) a judecătorilor cuților de apel și a președinților/vicepreședinților judecătorilor și a procurorilor din cadrul Procuraturilor specializate, a procurorilor-șefi ai subdiviziunilor din cadrul Procuraturii Generale, precum și a procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cadrul procuraturilor teritoriale				RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr judecătorilor evaluați	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	13978.50	13978.50		
6		Organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante în cadrul judecătorilor și cuților de apel, inclusiv a funcțiilor de conducere până la completarea funcțiilor vacante		AA – Art. 4 lit. (c)	RE 2024	RoL, GP - Planul de creștere economică	Pozițiile vacante de judecător la curțile de apel și judecătorii completate	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2027	396.49	396.49		
7		Organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante în sistemul procuraturii, inclusiv a funcțiilor de conducere până la completarea funcțiilor vacante		AA – Art. 4 lit. (c)	RE 2024	RoL	Pozițiile vacante de procurori completate	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor		2025-2027	7528.30	7528.30		
8		Consolidarea capacității administrative a secretariatelor Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor				RoL	Număr de instruiți și numărul persoanelor instruite (anual)	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor		2025-2026	2 879.7 (CSP) 3 555.1 (CSM)	2 879.7 (CSP) 3 555.1 (CSM)		
9		Dezvoltarea software-ului intern pentru CSM: - digitalizarea dosarului disciplinar al judecătorului (e-disciplinar) și a dosarului de selecție și evaluare (e-carieră)		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Număr de funcții vacante ocupate Soluție digitală dezvoltată	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2027	386.41			386.41
10		Dezvoltarea software-ului intern pentru CSP: - digitalizarea dosarului disciplinar al procurorului (e-disciplinar) și a dosarului de selecție și evaluare (e-carieră)		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Soluție digitală dezvoltată	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor	Decembrie	2027	10446.30	990.00		9456.30
11		Reducerea numărului de cazuri disciplinare restante prin operaționalizarea colegiilor disciplinare a judecătorilor și procurorilor		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Rata cazurilor disciplinare restante redusă cu 50 %	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor	Decembrie	2026	2105.28	2105.28		
12		Îmbunătățirea/dezvoltarea bazei de date de căutare a jurisprudenței Curții Supreme de Justiție		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Bază de date dezvoltată	CSJ - Curtea Supremă de Justiție	Decembrie	2026	386.41			386.41
13		Adoptarea ghidurilor privind aplicarea legii în diferite categorii de litigii		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Numărul ghidurilor aprobate de către Plenul CSJ	CSJ - Curtea Supremă de Justiție		2026-2027	207.99	207.99		
14		Îmbunătățirea/dezvoltarea bazei de date a jurisprudenței Curții Constituționale				RoL	Bază de date dezvoltată	CC - Curtea Constituțională	Decembrie	2026	1952.00		1952	
15		Aprobarea unei noi structuri a hotărârilor judecătorești, inclusiv prin definirea standardelor de calitate pentru hotărârile judecătorești		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Hotărâre CSM adoptată	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2025	189.08	189.08		
16		Organizarea de cursuri de formare pentru judecători privind scrierea juridică în conformitate cu noua structură a hotărârilor judecătorești aprobată de Consiliul Superior al Magistraturii		AA – Art. 4 lit. (c)		RoL	Număr judecătorilor instruiți (circa 350 judecători din cadrul judecătorilor)	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2026-2027	133.00	133.00		

17		Revizuirea gradelor de complexitate ale tuturor cauzelor pentru a asigura o sarcină de muncă comparabilă a judecătorilor în distribuția aleatorie a cauzelor (Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor)			RE 2024	RoL, GP - Planul de creștere economică	Hotărâre CSM adoptată	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2026	189.08	189.08		
18		Monitorizarea și evaluarea periodică a numărului de dosare restante aflate pe rolul instanțelor (mai mult de 24 luni) și punerea în aplicare a strategiilor de reducere a restanțelor, a altor măsuri de eficientizare a instanțelor și de îmbunătățire a calității serviciilor judiciare, pe baza instrumentelor CEPEJ				RoL, GP - Planul de creștere economică	Numărul rapoartelor de monitorizare	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2027	393.54	393.54		
19		Consolidarea capacităților instanțelor de judecată și a procuraturilor de colectare și procesare a datelor statistice				RoL	Rapoarte statistice noi dezvoltate și integrate în PIGD cu date dezagregate Datele statistice penale aliniate la Clasificatorul Internațional a Crimelor în Scopuri Statistice Numărul persoanelor instruite privind colectarea datelor statistice judiciare	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, MJ – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	3454.50	3454.50		
20		Operaționalizarea activității noi Agenției Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească				RoL	Statul de personal aprobat	MJ – Ministerul Justiției	Iunie	2025	13764.30	9804.10		3960.20
21		Creșterea transparenței și eficienței în sectorul justiției prin operaționalizarea soluției e-Dosar judiciar în toate judecătoriile				RoL, GP - Planul de creștere economică	Personal numit în funcție 100% din instanțele judecătorești care aplică Soluția e-Dosar Judiciar	MJ – Ministerul Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2027	40345.60	40345.60		
22		Îmbunătățirea utilizării videoconferințelor pentru procedurile judiciare				RoL	Număr ședințe desfășurate prin videoconferință	MJ – Ministerul Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2027	17750.00			17750.00
23		Avansarea în procesul de implementare a hărții judiciare și îmbunătățirea condițiilor de lucru	9			RoL	Numărul sedilor instanțelor renovate	MJ – Ministerul Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2027	167500.00	167500.00		
24		Avansarea în procesul de implementare a hărții procuraturilor și îmbunătățirea condițiilor de lucru				RoL	Numărul procuraturilor fuzionate	PG – Procuratura Generală	Decembrie	2027	100300.00	28000.00		72300.00
25		Elaborarea noilor module de formare privind dreptul Uniunii Europene în cadrul Institutului Național al Justiției			RE 2024	RoL	Numărul sedilor renovate Module de formare privind dreptul UE instituționalizate	INJ - Institutul Național al Justiției	Decembrie	2025	24.50	24.50		
26		Organizarea de cursuri de formare continuă pentru procurori și judecători în domeniul dreptului UE, raționamentul judiciar, etica și integritatea			RE 2024	RoL	200 de judecători și 200 de procurori instruiți anual	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procuraturilor		2025-2026	304.00	304.00		
27		Revizuirea planului de formare inițială și continuă de către Institutul Național al Justiției în corespundere cu recomandările TAIEX 2022			RE 2024	RoL	Planuri de formare inițială/continuă revizuite	INJ - Institutul Național al Justiției	Decembrie	2026	1422.50	1422.50		
28		Elaborarea și aprobarea standardelor ocupaționale și de calificare pentru învățământul profesional tehnic în domeniul dreptului				RoL	Standarde elaborate și aprobate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025	800.00	800.00		
29		Efectuarea unei analize cuprinzătoare a capitalului uman specializat în dreptul UE și elaborarea propunerilor pentru actualizarea programelor de studii					Analiză efectuată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, INJ - Institutul Național al Justiției	Decembrie	2025	200.00	200.00		
30		Îmbunătățirea utilizării soft-ului antiplagiat în cadrul universităților				RoL	Soft antiplagiat utilizat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2027	19535.00		19535	
31		Desfășurarea campaniilor de sensibilizare care să promoveze soluționarea alternativă a litigiilor în scopul sporirii utilității în mediu	12				Plan de acțiune aprobat Numărul activităților de informare desfășurate	MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	127.90	127.90		
32		Continuarea implementării recomandărilor GRECO din cea de-a cincea rundă a raportului de evaluare a Republicii Moldova	18			RoL	3 rapoarte anuale de monitorizare a gradului de implementare a recomandărilor elaborate și prezentate	CS – Cancelaria de Stat, MJ – Ministerul Justiției, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CNA – Centrul Național Anticorupție, ANI – Autoritatea Națională de Integritate		2025-2027	175.80	175.80		
33		Monitorizarea implementării Programului național de integritate și anticorupție 2024-2028 și analiza progresului, identificarea deficiențelor și a măsurilor de remediere		AA - art. 16 alin. (1) lit. (e)		RoL	3 rapoarte anuale de progres elaborate și publicate Grupul interinstituțional de monitorizare al Programului întrunit anual	CNA – Centrul Național Anticorupție		2025-2027	293.00	293.00		
34		Monitorizarea implementării Planului de măsuri pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (Planul de deslăsurizare)				RoL	Rapoarte trimestriale de progres elaborate și prezentate	CS – Cancelaria de Stat		2025-2026	117.20	117.20		

35		Continuarea monitorizării implementării indicatorilor de performanță OECD a Rețelei Anticorupție pentru Europa de Est și Asia Centrală din cea de-a V-a Rundă de monitorizare a Planul de acțiuni anti-corupție de la Istanbul				RoL	3 rapoarte anuale de monitorizare a gradului de implementare a recomandărilor elaborate și prezentate	CNA – Centrul Național Anticorupție		2025-2027	175.80	175.80		
36		Asigurarea formării continue a funcționarilor publici și a managerilor entităților publice privind cerințele de integritate instituțională și protecția avertizorilor de integritate în acord cu standardele UE.		AA – Art. 4 lit. (c) și art. 16 alin. (1) lit. (e)	RE 2024	RoL	Platformă de e-learning creată (OAP) 15 000 de funcționari instruiți anual	CNA – Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatul Poporului		2025-2027	177.2 (CNA) 1800.0 (OAP)	177.2 (CNA)		1800.0 (OAP)
37		Dezvoltarea noi versiuni a SIA „e-Integritate”				GP - Planul de creștere economică	Sistem informațional dezvoltat	ANI – Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2026	11718.00		11718	
38		Asigurarea interoperabilității sistemului informațional automatizat e-Integritate cu alte de baze de date informaționale prin intermediul platformei de interoperabilitate MConect pentru a optimiza și automatiza verificarea declarațiilor de avere și intereselor personale cu datele stocate de alte baze de date.		AA – Art. 4 lit. (c) și art. 16 alin. (1) lit. (e)		RoL, GP - Planul de creștere economică	Interoperabilitate dintre sisteme asigurată	ANI – Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2027	300.00	300.00		
39		Modernizarea platformei „eLAWed”, prin care se va oferi posibilități persoanelor să se implice în procesul de perfecționare a cadrului legal, să notifice prevederile actelor normative care pot genera acte de corupție, abuzuri sau alte ilicite.				RoL	Platformă modernizată	CNA – Centrul Național Anticorupție, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	4398.80			4398.80
40		Consolidarea capacităților instituționale ale autorităților de prevenire a corupției, investigare și urmărire penală a cazurilor de corupție și celor conexe corupției.				RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr de instruiți și numărul persoanelor instruite (anual) Număr de funcții vacante ocupate Structura organizatorică ANI	ANI – Autoritatea Națională de Integritate, CNA – Centrul Național Anticorupție, CEC – Comisia Electorală Centrală, PG – Procuratura Generală		2026-2027	1 391.7 (ANI) 16 052.6 (CNA) 3610.87 (CEC) 37 810.8 (PG)	1 391.7 (ANI) 16 052.6 (CNA) 3610.87 (CEC) 37 810.8 (PG)		
41		Implementarea Strategiei de dezvoltare instituțională a Autorității Naționale de Integritate pentru anii 2024-2028				RoL	Raport anual de progres elaborat	ANI – Autoritatea Națională de Integritate		2025-2027	110 000,0	110 000,0		
42		Asigurarea verificării sistemice a declarațiilor de avere și interese pe baza metodologiei armonizate				RoL	Numărul declarațiilor de avere și interese verificate anual	ANI – Autoritatea Națională de Integritate		2025-2027	60 624.0	60 624.0		
43		Dezvoltarea competențelor ofițerilor de urmărire penală, a procurorilor judecătoria prin formare profesională privind urmărirea penală și examinarea cazurilor de corupție, care va cuprinde și corupția electorală.	15 17			RoL	180 de judecatori, 180 de procurori și ofițeri de urmărire penală instruiți (anual)	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, PG – Procuratura Generală, CNA – Centrul Național Anticorupție.		2026-2027	273.60	273.60		
44		Elaborarea Ghidului de aplicare a legislației procesuale și individualizarea pedepselor penale în cazurile de corupție și conexe corupției				RoL	Ghid elaborat, publicat și diseminat	CSJ - Curtea Supremă de Justiție	Iunie	2026	189.08	189.08		
45		Îmbunătățirea cooperării, comunicării și coordonării interinstituționale între autoritățile de aplicare a legii în investigarea cazurilor de corupție				RoL	Număr de ședințe organizate Număr de acorduri încheiate	PG – Procuratura Generală, "CNA – Centrul Național Anticorupție, MJ – Ministerul Justiției", MJ – Ministerul Justiției		2025-2027	240.00	240.00		
46		Efectuarea analizei strategice privind riscurile în scopul combaterii corupției în sectoarele cele mai vulnerabile cum ar fi achizițiile publice, întreprinderile de stat, vama și domeniul fiscal, justiție și organele de aplicare a legii, infrastructura				RoL, GP - Planul de creștere economică	Evaluări efectuate și riscuri identificate	CNA – Centrul Național Anticorupție		2025-2027	1648.20	1648.20		
47		Efectuarea evaluărilor integrității instituționale în sectoarele cele mai vulnerabile și monitorizarea punerii în aplicare a recomandărilor pentru a spori responsabilitatea și a consolida climatul de integritate				RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr de entități publice evaluate Numărul Planurilor de integritate care integrează recomandările formulate de CNA elaborate și aprobate Numărul rapoartelor de monitorizare privind implementarea Planurilor de integritate elaborate anual	CNA – Centrul Național Anticorupție		2025-2027	8340.00	6600.00		1740.00

48		Îmbunătățirea în continuare a istoricului investigațiilor, urmăririlor penale și condamnărilor în cazurile de corupție, în special a condamnărilor definitive în cazurile de mare corupție și confiscarea activelor				RoL, GP - Planul de creștere economică	Numărul de investigații penale inițiate (anual) Numărul de cauze penale expediate în instanța de judecată (anual) Număr de condamnări în cazuri de corupție (anual) Valoarea anuală a confiscărilor	PG – Procuratura Generală, CNA – Centrul Național Anticorupție		2026-2027	135.20	135.20		
49		Efectuarea evaluării periodice a cazurilor de corupție la nivel înalt și sistemică pentru a raționaliza investigațiile privind corupția.				RoL, GP - Planul de creștere economică	Evaluări anuale efectuate privind cazurile de corupție la nivel înalt	PG – Procuratura Generală, CNA – Centrul Național Anticorupție		2026-2027	135.20	135.20		
50		Fortificarea capacităților instituțiilor naționale de protecție a drepturilor omului		AA – Art. 12 alin. (3)	RE 2024	RoL	Număr de instruirii și numărul persoanelor instruite (anual) Număr de funcții vacante ocupate	Oficiul Avocatul Poporului, Consiliul pentru egalitate		2025-2027	28 000.0 (Oficiul Avocatului Poporului) 3501.4 (Consiliul pentru Egalitate)	10.0 (Consiliul pentru Egalitate)		28 000.0 (Oficiul Avocatului Poporului) 3491.4 (Consiliul pentru Egalitate)
51		Dezvoltarea sistemului informațional automatizat e-Ombudsman pentru a optimiza procesele și pentru a asigura o monitorizare mai eficientă a nivelului de punere în aplicare a recomandărilor		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	Sistem informațional dezvoltat	Oficiul Avocatul Poporului	Decembrie	2027	520.00	180.00	340	
52		Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a implementării recomandărilor Consiliului pentru Egalitate		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	Mecanism de monitorizare funcțional	Consiliul pentru egalitate	Decembrie	2027	386.41			386.41
53		Dezvoltarea unui software intern de management al documentelor în cadrul Consiliului pentru Egalitate		AA – Art. 12 alin. (3)			Sistem informațional funcțional	Consiliul pentru egalitate	Decembrie	2026	386.41			386.41
54		Monitorizarea gradului de implementare a Programului național privind asigurarea drepturilor omului pentru anii 2024-2027 și analiza progresului, identificarea deficiențelor și a măsurilor de remediere		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	3 rapoarte anuale elaborate și publicate	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	175.80	175.80		
55		Efficientizarea activității „Consiliului Consultativ” de a analiza impedimentele existente în executarea hotărârilor CEDO și pentru a propune măsuri care să asigure executarea deplină și rapidă		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	3 ședințe ale Consiliului consultativ organizate anual	MJ – Ministerul Justiției, MF – Ministerul Finanțelor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, CSJ - Curtea Supremă de Justiție, PG – Procuratura Generală, Oficiul Avocatul Poporului		2025-2027	262.29	87.43	174.86	
56		Creșterea performanțelor personalului subdiviziunii Agentului Guvernamental prin detașarea la Departamentul pentru executarea hotărârilor și deciziilor CEDO a Consiliului Europei pentru a se asigura dobândirea celor mai bune practici și implementarea în cadrul subdiviziunii				RoL	1 angajat detașat anual pentru 3 luni	MJ – Ministerul Justiției		2025-2027	805.88	78.30	727.58	
57		Organizarea instruirilor de punere în aplicare a cadrului normativ de aliniere la acquis-ul UE (celeșase directive) în materie de procedură penală	21			RoL	100 de cursuri organizate 2000 de reprezentanți instruiți anual	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală		2026-2027	1520.00	1520.00		
58		Creșterea ratei personalului specializat în protecția copilului la nivel local în întreaga țară		AA- Art. 138		RoL	Circa 200 de persoane angajate în domeniul protecției copilului	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2025-2027	115065.00	5265.00		109800.00
59		Formarea specializată a specialiștilor în domeniul protecției drepturilor copilului, inclusiv a judecătorilor și procurorilor	27			RoL	Numărul specialiștilor formați	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, PG – Procuratura Generală		2025-2027	1 623.3	1 623.3		

60		Reducerea numărului de copii plasati în instituții de plasament și prioritizarea investițiilor în servicii alternative de îngrijire în conformitate cu Strategia UE privind drepturile copilului, Strategia UE privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Convenția ONU privind drepturile copilului și Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap		AA- Art. 138		RoL	Cel puțin 90% copii plasați în servicii de tip familial din numărul total al copiilor plasați în plasament planificat	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2026-2027	75 478.2		75 478.2	
61		Crearea și asigurarea funcționalității a două Centre regionale (Centruși Sud) de asistență integrată pentru copiii victime/martori ai infracțiunilor		AA- Art. 138		RoL	2 Centre regionale create	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	25 609.00		25 609.00	
62		Monitorizarea implementării Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026și analiza progresului, identificarea deficiențelor și a măsurilor de remediere				RoL	2 Rapoarte anuale elaborateși publicate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2025-2026	117.20	117.20		
63		Modernizarea infrastructurii penitenciare prin: - Demararea construcției Penitenciarului Chișinău; - Construcția Centrului de Detenție Bălți; - Reconstrucția Penitenciarului nr. 5-Cahul; - Reconstrucția sectoarelor deschise în penitenciarele Leova, Soroca și Brănești; - Renovarea și modernizarea infrastructurii pentru acreditarea spitalului penitenciar		AA – Art. 12 alin. (3)	RE 2024	RoL	Infrastructură modernizată - construcția Penitenciarului Chișinău demarată; - 650 de locuri de detenție create în Centrul de detenție Bălți; - 300 de locuri de detenție create în Penitenciarul nr.5 Cahul; - Sectoarea reconstruită în penitenciarele Leova (+40 locuri), Soroca (+60 locuri)și Brănești (+70 locuri)) - Secția medicală Goian acreditată; - Spitalul penitenciar nr.16 Pruncul renovat conform standardelor	MJ – Ministerul Justiției		2025-2028	50 9652.46	112 000		397 652.46
64		Dotarea personalului penitenciar cu echipamente moderne de siguranță și intercomunicație				RoL	50 de echipamente anual achiziționate și personal dotat	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	7130.00			7130.00
65		Monitorizarea punerii în aplicare a Planului de acțiune (pentru 2024 - 2027) privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europeneși combaterea subculturii criminale, în vederea implementării recomandărilor CPT				RoL	3 rapoarte anuale elaborate	MJ – Ministerul Justiției		2025-2027	175.80	175.80		
66		Dezvoltarea sistemului electronic de management a persoanelor condamnate				RoL	Sistem electronic creatși funcțional	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	35 495.0			35 495.0
67		Elaborarea programelor de probațiune destinate schimbării comportamentului și prevenirii recidivei în rândul persoanelor condamnate (Programul de reducere a comportamentului violent; Program de reabilitare a infractorilor cu dependență de alcool; Program pentru minoriși tineri)		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	3 programe probaționale dezvoltate/ îmbunătățite	MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	100.00		100	
68		Implementarea programelor de orientare vocațională și instruire profesională în sistemul penitenciar				RoL	Numărul deținuților antrenați în programe vocaționale și de instruire profesională	MJ – Ministerul Justiției, MEC – Ministerul Educației și Cercetării		2025-2027	2 088.1	2088.10		
69		Fortificarea capacităților Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în scopul asigurării exercitării competențelor într-un mod eficient				RoL	Număr instruiți și număr persoane instruite (anual) Număr de funcții vacante ocupate	CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, MF – Ministerul Finanțelor		2026-2027	5596.80	5596.80		
70		Organizarea campaniilor de informare a operatorilor și a subiecților vizati cu privire la legislația privind protecția datelor cu caracter personal	31			RoL	Număr de campanii realizate Număr de operatori instruiți	CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal		2026-2027	1040.20	386.60		653.60
71		Organizarea cursurilor de instruire privind standardele drepturilor omului pentru angajații autorităților de aplicare a legii care asigură ordinea publică	38	AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	Circa 100 persoane instruite anual	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	366.70			366.70
72		Organizarea și desfășurarea concursului anual pentru solicitanții de granturi din Fondul pentru Subvenționarea Mass-Mediei	36			RoL	Concurs anual organizat	MC – Ministerul Culturii		2025-2027	15.00	15.00		
73		Implementarea Planului privind alfabetizarea informațională și media				RoL	3 rapoarte anuale elaborate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MC – Ministerul Culturii		2025-2027	175.80	175.80		

74		Consolidarea capacităților Consiliului Audiovizualului				RoL	Număr de instruiți și numărul persoanelor instruite (anual) Număr de participări la activitățile organizațiilor internaționale în domeniu Număr de funcții vacante ocupate	CA - Consiliul Audiovizualului		2025-2027	12 936.0	2 046.0		10 890
75		Consolidarea capacităților operaționale ale Centrului pentru Comunicare Strategică și Combateră Dezinformării				RoL	Concurs organizat și Directorul Centrului pentru Comunicare Strategică și Combateră Dezinformării numit	STRATCOM - Centrul pentru Comunicare Strategică și Combateră Dezinformării		2025-2027	4994.90	4994.90		
76		Monitorizarea implementării Programului de Promovare și Asigurare a Egalității între Femei și Bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 și analiza progresului, identificarea deficiențelor și a măsurilor de remediere				RoL	3 Rapoarte anuale elaborate și publicate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2025-2027	175.80	175.80		
77		Aprobarea unui nou Ghid pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor motivate de ură și a discursului de ură, în conformitate cu standardele internaționale și UE		AA – Art. 12 alin. (3)		RoL	Ghid aprobat	PG – Procuratura Generală	Decembrie	2025	92.00	92.00		
78		Dezvoltarea în continuare a sistemului de colectare a datelor dezgregate privind actele comise din motive de prejudecată		AA – Art. 12 alin. (3)			Sistem informațional dezvoltat și date dezgregate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	4000.00			4000.00
79		Organizarea campaniilor de informare, a activităților educative și culturale cu privire la interzicerea discriminării pe orice criteriu, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de ură				RoL	Număr de campanii desfășurate anual Număr de persoane instruite	Consiliul pentru egalitate, Oficiul Avocatul Poporului, ARI – Agenția Relații Interetnice, MEC – Ministerul Educației și Cercetării		2025-2027	360.0 (Agenția Relații Interetnice) 300.0 (Consiliul pentru Egalitate) 250.0 (Oficiul Avocatului Poporului)	60.0 (Agenția Relații Interetnice) 90.0 (Consiliul pentru Egalitate) 70.0 (Oficiul Avocatului Poporului)		300.0 (Agenția Relații Interetnice) 210.0 (Consiliul pentru Egalitate) 180.0 (Oficiul Avocatului Poporului)
80		Instruirea actorilor din sectorul justiției în domeniul nediscriminării	39			RoL	200 de actori din sectorul justiției instruiți anual	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii, CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	228.00	228.00		
81		Monitorizarea implementării Programului Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru perioada 2023-2027 și analiza progresului, identificarea deficiențelor și a măsurilor de remediere, precum și publicarea rapoartelor		AA – Art. 4 lit. (b)		RoL	3 Rapoarte anuale elaborate și publicate	ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violentei împotriva Femeilor și Violentei în Familie		2025-2027	175.80	175.80		
82		Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de suport specializate pentru victimele violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice și crearea unui număr suficient de adăposturi		AA – Art. 4 lit. (b)		RoL, GP - Planul de creștere economică	Servicii extinse și îmbunătățite prin asigurarea a 260 de locuri de plasament disponibile	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violentei împotriva Femeilor și Violentei în Familie	Decembrie	2027	64 000.0		4000	60 000.0
83		Organizarea cursurilor de formare profesională pentru reprezentanții organelor de aplicare a legii, judecători, procurori, angajați din sistemul de asistență socială, educație și sănătate în vederea identificării și abordării violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice, precum și în vederea acordării suportului victimelor centrat pe nevoile acestora				RoL	14 cursuri organizate anual 400 reprezentanți instruiți	INJ - Institutul Național al Justiției, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violentei împotriva Femeilor și Violentei în Familie		2025-2027	456.00	456.00		
84		Achiziționarea echipamentelor de monitorizare electronică pentru agresorii familiali în vederea asigurării protecției victimelor violenței domestice					100 de echipamente achiziționate anual	MJ – Ministerul Justiției		2025-2026	2000.00	2000.00		
85		Dezvoltarea sistemului informațional de colectare a datelor privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie, care va asigura date calitative și fiabile, dezgregate pe criterii		AA – Art. 4 lit. (b)		RoL, GP - Planul de creștere economică	Regulament de funcționare aprobat Sistem informațional dezvoltat	ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violentei împotriva Femeilor și Violentei în Familie	Decembrie	2027	9994.00		9994.00	

86		Crearea Hub-ului Național de Coordonare și Instruire în domeniul violenței bazate pe gen și a violenței în familie		AA – Art. 4 lit. (b)			Hub-ul Național de Coordonare și Instruire în domeniul violenței bazate pe gen și a violenței în familie creat	ANPCV - Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței în Familie	Decembrie	2027	11070.40		11070.4	
87		Monitorizarea implementării Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025	46	AA- Art.14 alin. (1) lit. (c)		RoL	Numărul persoanelor participante anual la program	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025	10 000.0	10 000.0		
88		Consolidarea capacităților Agenției Relații Interetnice				RoL	Număr de instruiți și numărul persoanelor instruite (anual) Număr de funcții vacante ocupate	ARI – Agenția Relații Interetnice, CS – Cancelaria de Stat, MEC – Ministerul Educației și Cercetării		2025-2027	2880.90	2730.90		150.00
89		Organizarea de activități educaționale, sociale și culturale pentru promovarea diversității culturale și lingvistice, a istoriei și tradițiilor minorităților naționale, precum și pentru încurajarea dialogului intercultural		AA- Art.14 alin. (1) lit. (c)		RoL	Numărul activităților organizate și a persoanelor antrenate	ARI – Agenția Relații Interetnice		2025-2027	7500.00	1500.00		6000.00
90		Evaluarea impactului implementării Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anul 2017-2027	45	AA- Art.14 alin. (1) lit. (c)		RoL	Analiză efectuată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2027	175.80	175.80		
91		Elaborarea unui studiu privind participarea reprezentanților minorităților naționale în organele administrației publice centrale (Guvern, Parlament)		AA- Art.14 alin. (1) lit. (c)			Studiu elaborat	ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2026	250.00	50.00		200.00
92		Îmbunătățirea interoperabilității sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacități de muncă” cu alte sisteme informaționale relevante din sectorul sănătății, educației și muncii				RoL	Interoperabilitate dintre sisteme asigurate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	3912.00			3912.00
93		Delimitarea proprietăților publice și înregistrarea proprietăților private omise în proiectele anterioare, precum și rectificarea erorilor comise în aceste proiecte				RoL	Proprietăți publice demarcate Înregistrarea proprietăților private finalizată	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Decembrie	2026	255 645. 97		255 645. 97	
94		Digitalizarea serviciilor cadastrale prin: - modernizarea infrastructurii IT - crearea noului sistem informațional cadastral				RoL	Servicii cadastrale digitalizate	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Decembrie	2027	33223. 8	300.00	19608.8	13315.00
95		Instruirea judecătorilor în domeniul dreptului de proprietate, inclusiv prin prisma jurisprudenței CEDO				RoL	250 de judecători instruiți	INJ - Institutul Național al Justiției, CSM – Consiliul Superior al Magistraturii		2025-2026	95.00	95.00		
96		Elaborarea unui studiu privind bunele practici de organizare a alegerilor europarlamentare în țările membre UE, condițiile minime de reședință/ admitere a rezidenților cetățeni UE la alegerile locale din țara de reședință, inclusiv evidența unică a alegătorilor				RoL	Studiu elaborat	CEC – Comisia Electorală Centrală	Decembrie	2026	150.00	150.00		
97		Emiterea cărților de identitate (achiziționare de cititoare de carduri și blanchete)				RoL	Număr cărți de identitate emise Blanchete și cititoare achiziționate	ASP – Agenția Servicii Publice		2025-2027	232 795.0	112 795.0		120 000.0
98		Achiziționarea echipamentelor specializate pentru personalizarea cărților de identitate				RoL	5 echipamente achiziționate și operaționale	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	11240.99	11240.99		
99		Adaptarea sistemelor informaționale pentru gestionarea și emiterea ETD până la data aderării				RoL	Modul de emitere a documentului de călătorie provizoriu al UE dezvoltat	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2029	19260.10			19260.10

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
CAPITOLUL 24 - JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE														
		I. Lupta împotriva criminalității organizate I.1. Prevenirea și combaterea criminalității organizate												
1		Organizarea schimbului de bune practici privind utilizarea instrumentelor și a programelor informatice în analiza tranzacțiilor/fluxurilor financiare	4			RoL	Minim 5 sesiuni de instruire dedicate utilizării software-ului Minim 10 angajați instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	500.00	500.00		
2		Realizarea unei evaluări privind implementarea Intelligence-Led Policing (în continuare - ILP) în cadrul Inspectoratului General al Poliției	5			RoL	Minim 1 expert identificat Cel puțin 5 interviuri/sesiuni de consultare desfășurate 1 raport privind stadiul actual al ILP la nivelul Inspectoratului General al Poliției realizat	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Septembrie	2025	200.00		200.00	
3		Elaborarea Planului de acțiuni pentru punerea în aplicare a recomandărilor din raportul de evaluare privind implementarea ILP în cadrul Inspectoratului General al Poliției	5			RoL	Plan de acțiuni elaborat Ordin emis	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	112.00	112.00		
4		Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile de criminalitate organizată				RoL, GP - Planul de creștere economică	Proceduri operaționale ajustate Evidența statistică îmbunătățită.	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CSM - Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2027	200.00	200.00		
5		Organizarea reuniunilor anuale comune de coordonare în special cu autoritățile de aplicare a legii din România și Ucraina în vederea identificării soluțiilor pentru combaterea amenințărilor criminalității organizate în context regional (în special cu privire la aspecte legate de traficul de droguri, traficul de arme, fraudele de tip call-center)				RoL	Minim 2 reuniuni comune organizate pe an Minim 6 participanți	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	400.00	400.00		
6		Consolidarea cooperării interinstituționale și a capacității prin intermediul Consiliului Național pentru Coordonarea Activităților de Prevenire și Combateră a Criminalității Organizate, pentru a aborda lacunele în materie de prevenire a criminalității organizate					Număr de reuniuni organizate anual Număr de decizii emise de Consiliul Național	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	48.72	48.72		
7		Operationalizarea Consiliului de coordonare a activității speciale de investigații					Sedinte planificate și organizate ale Consiliului	PG – Procuratura Generală		2025-2027	57.20	57.20		
8		Efectuarea periodică de evaluări comune a amenințărilor cu alte autorități naționale și elaborarea produselor analitice					Raport național SOCTA 2024-2025 elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Septembrie	2026	150.00	150.00		
9		Organizarea de ateliere privind cele mai bune practici în materie de investigații transfrontaliere					4 ateliere de lucru desfășurate 40 angajați instruiți	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2025-2027	400.00			400.00
10		Formarea continuă a ofițerilor de investigații cu privire la aspectele legate de criminalitatea organizată transnațională					Minim 3 instruirii/schimb de experiență/ateliere, etc per an Minim 5 angajați instruiți anual	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025-2027	500.00			500.00
11		Certificarea (licențierea) experților criminaliști din cadrul CTCEJ în segmentul ADN				RoL	Minim 3 angajați certificați	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	14,000.00		1,000.00	13,000.00
12		Achiziționarea serverului pentru funcționarea bazei de date ADN a poliției				RoL	Server achiziționat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	1,000.00		1,000.00	
13		Acreditarea laboratorului ADN în conformitate cu standardul ISO/IEC 17025		PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Laborator acreditat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	35.00	35.00		
14		Dezvoltarea bazei de date ADN a Inspectoratului General al Poliției				RoL	Minim 2 sesiuni de instruire pentru personalul care va utiliza baza de date ADN Minim 250 de profile ADN introduse în bază de date	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	1,300.00	300.00	1,000.00	
15		Formarea continuă a personalului certificat în realizarea acțiunilor de urmărire penală și folosirea echipamentelor adecvate (ADN)					Număr de angajați instruiți în domeniul CFL, cu accent pe ADN	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	400.00	400.00		
16		Acreditarea a 2 metode de expertiză: - urmele de încălțăminte; - substanțele opiacee		PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Metode acreditate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	136.50	136.50		
17		Efectuarea unei analize juridice pentru a identifica modificările necesare ale cadrului normativ național pentru a asigura interoperabilitatea cu Sistemul european de informații privind cazurile judiciare (ECRIS) și ECRIS-TCN				RoL	Analiza cadrului juridic cu propuneri și recomandări elaborate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MJ – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	189.09	189.09		
18		Implementarea unui sistem de informații destinat creării și administrării Registrului de informații criminalistice și criminologice, compatibil cu sistemele de informații partajate la nivel național/internațional				RoL	Sistem elaborat și operaționalizat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MJ – Ministerul Justiției, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2027	7,000.00			7,000.00
19		Elaborarea Procedurii operaționale standard privind activitatea specială de investigații desfășurată de Inspectoratul General al Poliției		AA – Art. 16 RA – Cap. 24			Procedură operațională standard elaborată și aprobată	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	67.00	67.00		

20		Extinderea sistemului informațional de monitorizare a circulației vehiculelor și a persoanelor în/din linia administrativă					Sistem operaționalizat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2025	75.50	75.50		
21		Utilizarea mai frecventă a investigațiilor financiare paralele în cazurile de criminalitate organizată pentru identificarea și urmărirea penală a bunurilor infracționale	AA – Art. 16 alin. (2) PgAA – 3.III Opinia CE privind Cererea de aderare (Pacea I)				Număr de cazuri de utilizare a investigațiilor financiare paralele în trimestrul curent raportat la numărul din trimestrul precedent	PG – Procuratura Generală		2025-2027	670.00	670.00		
22		Implementarea modului „Agenda poliștilui”	AA – Art. 18 și 19 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Modul implementat	IGP – Inspectoratul General al Poliției, STI – Serviciul tehnologii informaționale	Decembrie	2027	5,000.00			5,000.00
23		Operaționalizarea platformei „JNFPOL”	AA – Art. 18 și 19 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Platformă operaționalizată	IGP – Inspectoratul General al Poliției, STI – Serviciul tehnologii informaționale	Decembrie	2026	2,000.00			2,000.00
24		Dotarea cu echipamente de comunicații TETRA pentru prestarea serviciilor de calitate cu privire la menținerea și restabilirea ordinii publice, protecția liniștii și a bunurilor materiale manifestate prin mărirea timpului de reacționare la incidente, având ca soluție sisteme moderne de comunicații	AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Număr de echipamente TETRA achiziționate și conectate la sistem (portabile – 2 040, mobile – 595, staționare – 54, console – 11)	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025-2027	278,821.10	2,800.00	276,021.10	
25		Dotarea locurilor de muncă cu echipamente TIC pentru asigurarea condițiilor de realizare a activităților de prestare a serviciilor de calitate cu privire la menținerea și restabilirea ordinii publice, protecția liniștii și a bunurilor materiale manifestate	AA – Art. 14 alin. (2) lit. (f) PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Număr de echipamente achiziționate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	184,946.01			184,946.01
26		Dotarea unităților de transport ale echipelor de patrulare și reacționare cu echipamente pentru identificarea rapidă a persoanelor care încalcă ordinea și securitatea publică, operaționalizarea activităților specifice, reacționarea rapidă, gestionarea eficientă a resurselor, precum și constatarea și documentarea încălcărilor în termene proximale (Police Intelligent Car – PICar)	AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Numărul unităților de transport echipate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	40,357.00			40,357.00
27		Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național	AA – Art. 4 lit. (b) PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Concept de activitate polițienească comunitară aplicat eficient în 80% din sectoarele de poliție	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	400.00			400.00
28		Operaționalizarea companiilor mobile de intervenție ale Inspectoratului General de Carabinieri					5 companii mobile de intervenție operaționalizate	IGC – Inspectoratul General de Carabinieri	Decembrie	2025	4,000.00	4,000.00		
29		Reînnoțirea echipamentelor, precum și îmbunătățirea proceselor de formare inițială și profesională în toate autoritățile administrative din subordinea MAI	PgAA – 3.III	RE 2023			Număr unități echipamente achiziționate/instalate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	70,000.00			70,000.00
30		Îmbunătățirea cooperării interinstituționale între organele de aplicare a legii (Inspectoratul General al Poliției și Serviciul Vamal), autoritățile locale de aplicare a legii și organele din domeniul sănătății și al educației	PgAA – 3.III HG nr. 658/2022 HG nr. 948/2022 PPCC 2022-2025 OS nr.2.4.; acțiunile 2.2.3 și 2.4.4	RE 2023			Număr de ediție de lucru comune organizate periodic	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	120.00	120.00		
31		Sporirea capacității de efectuare a măsurilor speciale de investigație	PgAA – 3	RE 2023			Număr de instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	500.00	500.00		
32		Intensificarea transferului reciproc de cunoștințe și expertiză între UE și Republica Moldova în vederea pregătirii și executării stabile și fără efort adițional a misiunilor operaționale și tactice comune	AA – Art. 7 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Număr de exerciții comune RM-UE desfășurate prin livrarea expertizei	MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	492.22	492.22		
33		Formarea ofițerilor de aplicare a legii la nivel central, regional și local în domeniul analizei informațiilor pe dimensiuni strategice tactice					Minim 5 sesiuni desfășurate la nivel central, regional și local	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	500.00			500.00
34		Achiziționarea de soluții specializate pentru prelucrarea și analiza unui volum mare de date și informații extrase din diverse sisteme informatice					Minim 2 soluții IT achiziționate	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	2,500.00			2,500.00
35		Creșterea ponderii produselor analitice utilizate pentru evaluarea amenințării în vederea inițierii și desfășurării investigațiilor în cazurile de crimă organizată (trafic de persoane, trafic de droguri, spălare de bani etc.)	AA – Art. 16 alin. (2) PgAA – 3.III Opinia CE privind Cererea de aderare (Pacea I)				Număr de cazuri de utilizare a produselor analitice utilizate în trimestrul curent versus numărul pentru trimestrul precedent	PG – Procuratura Generală		2025-2027	67.20	67.20		
36		Extinderea capacităților de utilizare a Sistemului Informațional Automatizat 112, în vederea îmbunătățirii siguranței rutiere și a gestiunii situațiilor de urgență în trafic					Capacitățile SIA 112 extinse	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	44,000.00		22,000.00	22,000.00
37		Extinderea programului-pilot privind introducerea informației statistice criminologice în Sistemul informațional automatizat „Registru Informației Criminalistice și Criminologice” de către ofițeri de urmărire penală	AA/PgAA – 3.III POSP 2022-2025	RE 2023			Numărul ofițerilor de urmărire penală instruiți privind introducerea datelor în sistem	IGP – Inspectoratul General al Poliției, STI – Serviciul tehnologii informaționale		2025-2027	300.00	300.00		
38		Evidența numărului de investigații inițiate cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 284 din Codul penal al Republicii Moldova, modificat în vederea alinierii la art. 5 și 6 din Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva criminalității organizate				RoL	Numărul investigațiilor inițiate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	208.00	208.00		
39		Organizarea cursurilor de instruire pentru consolidarea capacităților profesionale ale actorilor implicați în lupta împotriva crimei organizate, privind metodele moderne de identificare (documentare) a acestor infracțiuni				RoL	Numărul instruirilor organizate	INJ - Institutul Național al Justiției, PG – Procuratura Generală	Decembrie	2027	300.00	300.00		
40		Implementarea măsurilor comune de investigație și inițierea de echipelor dedicate investigației și combaterii noilor fenomene criminale transnaționale				RoL	Numărul măsurilor comune de investigație desfășurate	PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2027	300.00	300.00		

41		Consolidarea capacităților prin implementarea soluțiilor de inteligență artificială și/sau software/instrumente specializate în domeniul OSINT (Open Source Intelligence) pentru a sprijini investigațiile și a optimiza eficiența cazurilor în curs de desfășurare				RoL	Numărul soluțiilor/instrumentelor implementate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	100.00	100.00		
42		Elaborarea ghidurilor privind investigarea diferitelor tipuri de cazuri de criminalitate organizată				RoL	Numărul ghidurilor elaborate	PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	100.00	100.00		
		1.2. Investigatii financiare - accesul autorităților de aplicare a legii la informații financiare 1.3. Incriminarea și investigarea spălării banilor												
43		Crearea Centrului de formare pentru promovarea educației și certificării în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului	13			RoL, GP - Planul de creștere economică	Centrul de formare creat	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, SIS – Serviciul Informații și Securitate, BNM Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2025	1,000.00		1,000.00	
44		Achiziționarea, implementarea și mentenanța aplicației goAML - soluție software pentru consolidarea și unificarea procesului de raportare către SPCSB, interoperabilitatea bazelor de date și diseminarea informațiilor, conform planșetei				RoL	goAML implementat	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor		2025-2027	4293.7	1125.52	3168.18	
45		Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiuni de spălare de bani	15			RoL, GP - Planul de creștere economică	Proceduri operaționale ajustate Evidența statistică îmbunătățită	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, CSM - Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2027	200.00	200.00		
46		Consolidarea capacităților instituționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prin majorarea efectivului-limită	15				Efectiv limită majorat	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2025	2,600.00			2,600.00
		1.4. Confiscarea, înghețarea bunurilor și sancțiuni financiare												
47		Operaționalizarea sistemului informațional automatizat „Registrul bunurilor infracționale confiscate”				RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr de instituții conectate la sistem Număr de utilizatori conectați la sistem	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	2,000.00			2,000.00
48		Instruirea utilizatorilor și elaborarea ghidului pentru sistemul informațional automatizat „Registrul bunurilor infracționale confiscate”				RoL, GP - Planul de creștere economică	Număr de bunuri înregistrate Numărul personalului instruit Aprobarea ghidului utilizatorului	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	500.00			500.00
49		Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile financiare paralele				RoL, GP - Planul de creștere economică	Proceduri operaționale ajustate Evidența statistică îmbunătățită	CNA – Centrul Național Anticorupție, PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	400.00	400.00		
50		Identificarea, urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale (activelor) în vederea asigurării confiscării		AA – Art. 18 alin. (1), art. 430 alin. (1)	RE 2023		Număr de investigații financiare paralele realizate Valoare a bunurilor indisponibilizate	CNA – Centrul Național Anticorupție		2025-2027	208.90	208.90		
51		Organizarea cursurilor de instruire referitoare la mecanismul de confiscare a bunurilor infracționale îmbunătățiri	17				Numărul persoanelor instruite	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	400.00			400.00
52		Dotarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale în conformitate cu mecanismul îmbunătățiri de confiscare a bunurilor infracționale	18				Spațiu și condiții de depozitare pentru bunurile infracționale administrate asigurat	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	4,000.00			4,000.00
53		Punerea în aplicare a mecanismului de reutilizare socială a bunurilor confiscate	18			GP - Planul de creștere economică	Numărul de bunuri confiscate reutilizate Numărul de beneficiari ai bunurilor reutilizate Numărul de proiecte implementate cu bunuri confiscate Cheltuielile privind gestionarea bunurilor confiscate spre reutilizare Numărul de rapoarte privind reutilizarea bunurilor confiscate	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	2,000.00			2,000.00
54		Dezvoltarea platformei online pentru vânzarea prin licitație a bunurilor sechestrate confiscate	20				Sistem informațional elaborat și lansat	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	1,000.00			1,000.00
55		Consolidarea capacității instituționale a Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție prin majorarea efectivului-limită					Efectiv limită majorat	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	10,000.00			10,000.00
56		Dezvoltarea modului care va eficientiza căutarea bunurilor infracționale prin intermediul tuturor bazelor de date existente					Modulul în Sistemul informațional automatizat „Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate” elaborat și integrat	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	1,000.00			1,000.00
		1.5. Prevenirea și combaterea crimelor cibernetice												
57		Desfășurarea acțiunilor active de informare a populației cu privire la măsurile preventive și la raportarea cazurilor conexe domeniului cibernetic de către autoritățile de aplicare a legii		AA/PgAA – Titlul III	RE 2023		Concept al platformei naționale deschise de raportare a infracțiunilor/contravențiilor comise în mediul online elaborat și aprobat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	250.00	250.00		

58		Operaționalizarea platformei naționale deschise de raportare a infracțiunilor/contravențiilor comise în mediul online					Platformă națională creată și operaționalizată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, STI – Serviciul tehnologii informaționale	Decembrie	2026	400.00			400.00
59		Operaționalizarea Agenției pentru Securitate Cibernetică (CERT Național, Punct Național de Contact)				RoL	ASC operaționalizată integral	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025	400.00	400.00		
60		Consolidarea cooperării dintre Agenția pentru Securitate Cibernetică și Centrul pentru Combaterea Crimelor Cibernetică al Inspectoratului Național de Investigații al Inspectoratului General al Poliției				RoL	Număr de activități comune realizate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	200.00	200.00		
61		Informarea populației cu privire la operaționalizarea instrumentului/platformei online de raportare a infracțiunilor informatice					Minim o campanie de informare realizată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	100.00	100.00		
62		Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice prin prisma regionalizării Poliției					Minim 5 funcții noi create	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Septembrie	2027	1,500.00			1,500.00
63		Dotarea Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice cu instrumente inteligente de investigare					Minim 2 soluții IT achiziționate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Iunie	2026	2,000.00		2,000.00	
64		Instruirea angajaților Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice cu privire la metodele noi de investigare a infracțiunilor cibernetice și conex					Minim 5 instruirii organizate Minim 50% din angajații Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice instruiți	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Noiembrie	2026	300.00	300.00		
65		Consolidarea capacităților Laboratorului de expertiză criminalistică în domeniul cibernetice		PgAA – 3	RE 2023		Instrumente tehnice pentru culegerea informațiilor implementate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Noiembrie	2026	25,300.00		25,300.00	
66		Formarea personalului Laboratorului de expertiză criminalistică în domeniul cibernetice		PgAA – 3	RE 2023		Număr de angajați noi instruiți	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Noiembrie	2026				
67		Reacreditarea Laboratorului de expertiză criminalistică în domeniul cibernetice		PgAA – 3	RE 2023		Laborator reacreditat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027				
		1.6. Abuz sexual asupra copiilor, inclusiv online												
68		Aprobarea Metodologiei privind examinarea cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, prin utilizarea tehnologiilor online		37		RoL	Metodologie aprobată	PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CSJ - Curtea Supremă de Justiție	Decembrie	2025	117.00	117.00		
69		Aprobarea Ghidurilor/ Instrucțiunilor privind aplicarea de către organele de drept a prevederilor legale cu privire la violența sexuală asupra copiilor		37		RoL	Ghid aprobat	PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CSJ - Curtea Supremă de Justiție	Decembrie	2026	117.00	117.00		
70		Punerea în aplicare a setului de măsuri pentru implementarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatarii sexuale și a abuzului sexual (Convenția de la Lanzarote) pentru perioada 2025-2026					Set de măsuri implementate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	2,000.00	2,000.00		
		1.7. Traficul de arme de foc (inclusiv controlul armelor de foc, al componentelor esențiale și al munițiilor)												
71		Aprobarea Fișei de parcurs pentru dezvoltarea Punctului focal național privind SALW pentru perioada 2025-2027				RoL	Foaie de parcurs aprobată	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Iunie	2025	30.00	30.00		
72		Implementarea Fișei de parcurs pentru dezvoltarea Punctului focal național privind SALW pentru perioada 2025-2027					Minim 75% din activități implementate conform termenului stabilit (raportare continuă 2025-2027)	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	9,920.00		9,920.00	
73		Elaborarea studiului de fezabilitate privind punerea în aplicare a fazei I a „Registrului de stat al armelor”				RoL	Studiu de fezabilitate elaborat	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	535.00		535.00	
74		Crearea unei extensii a conexiunii „Registrului de stat al armelor” la alte baze de date				RoL	Asigurarea interconexiunii cu Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor Asigurarea interconexiunii cu Sistemul Informațional „ASYCUDA World” Asigurarea interconexiunii cu Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	300.00	300.00		
75		Elaborarea fazei a II-a a „Registrului de stat al armelor”				RoL	Expert identificat	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2026	500.00			500.00
76		Formarea continuă a autorităților naționale de aplicare a legii pentru a reacționa eficient la amenințările privind armele de foc				RoL	Caiet de sarcini elaborat Minim 5 cursuri organizate Minim 30 angajați instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	250.00	250.00		
77		Modernizarea laboratorului de tir experimental în conformitate cu standardele UE				RoL	Proiect tehnic elaborat Laborator renovat și dotat	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	1,900.00			1,900.00
78		Construirea depozitului de SALW în partea de sud-ăstrie				RoL	Locație identificată Caiet de sarcini realizat Depozit funcțional	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2027	3,000.00		3,000.00	
79		Evidența cazurilor investigate cu sprijinul Punctului focal național privind SALW					Număr de cazuri investigate	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	200.00			200.00

[illegible]

96		Îmbunătățirea gradului de conștientizare al populației privind riscurile de dezastru (situații de urgență și excepționale)	47	AA – Art.118 PgAA – 3.III RE 2023 Cap.27 RA – Cap. 24			Număr de aplicații desfășurate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență		2025-2027	500.00	500.00		
97		Organizarea campaniilor de informare desfășurate în comun cu autoritățile administrației publice locale, privind riscurile de dezastru (situații de urgență și excepționale)	48				Număr de campanii de informare desfășurate în comun cu autoritățile administrației publice locale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență		2025-2027	2,000.00			2,000.00
98		Consolidarea capacităților de prevenție privind situațiile de urgență și excepționale	49				Numărul tehniciilor și utilajelor procurate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență		2025-2027	21,240.00			21,240.00
99		Operaționalizarea modului de pompare de mare capacitate		AA – Art. 120 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		Număr de angajați instruiți Număr de echipamente procurate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	19,800.00			19,800.00
100		Operaționalizarea modului de combaterea incendiilor forestiere cu ajutorul vehiculelor		AA – Art. 120 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		Număr de angajați instruiți Număr de echipamente procurate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	30,800.00			30,800.00
101		Certificarea Echipei USAR (Urban Search and Rescue)		AA – Art. 120 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		Echipa USAR certificată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	25,000.00	2,200.00		22,800.00
102		Înființarea și dotarea Echipei de asistență și suport tehnic					Echipă creată și dotată cu echipament	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	11,000.00			11,000.00
103		Crearea sistemului de avertizare publică		AA – Art. 17 alin. (1) PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Sistem de avertizare publică creat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	90,000.00			90,000.00
104		Modernizarea parcului de autospeciale					15 autospeciale procurate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2026	414,000.00			414,000.00
105		Construcția Postului salvatori și pompieri Holercani a SSE Dubăsari a DSE mun. Chișinău					Post de salvatori și pompieri construit	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2026	7,486.67			7,486.67
106		Construcția Postului salvatori și pompieri Lipcani a SSE Briceni a DSE mun. Ediș					Post de salvatori și pompieri construit	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	7,850.50			7,850.50
107		Construcția Unității de salvatori și pompieri Glodeni a DSE Bălți					Unitatea de salvatori și pompieri construită	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGSU – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2027	18,900.00		17,100.00	1,800.00
2. Cooperarea în domeniul drogurilor														
108		Înstituirea mecanismului de plasare a substațiilor psihoactive noi sub controlul statului				RoL	Mecanism aprobat	MS – Ministerul Sănătății, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	200.00	200.00		
109		Elaborarea planului de acțiune privind Observatorul național al drogurilor în cooperare cu EUDA	51	AA – Art. 17 alin. (1) PgAA – 3.III		RoL	Plan elaborat	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	30.00	30.00		
110		Elaborarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Observatorului Național al Drogurilor				RoL	Regulament aprobat	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	30.00	30.00		
111		Elaborarea, aprobarea și pilotarea mecanismului de referire a consumatorilor de droguri la serviciile de tratament și reabilitare		AA – Art. 17 alin. (2) PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Mecanism de referire instituit Mecanism de referire pilotat	MS – Ministerul Sănătății, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2026	935.00	10.00		925.00
112		Înțelegerea procesului de înființare a incineratorului pentru distrugerea drogurilor (finalizarea acestei măsuri va depinde de resursele financiare identificate)	56			RoL	Expert identificat Studiu de fezabilitate elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției, MM – Ministerul Mediei	Decembrie	2027	4,000.00			4,000.00
113		Îmbunătățirea evidenței statistice privind ridicarea, pilozarea și distrugerea drogurilor				RoL	Proceduri operaționale ajustate Evidența statistică îmbunătățită.	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MM – Ministerul Mediei	Decembrie	2027	200.00	200.00		
114		Crearea unui sistem național de alertă timpurie privind supravegherea, prevenirea, detectarea și incriminarea noilor substanțe psihoactive (NPS)		RE 2023 – Cap. 24	RE 2023		Sistem național creat Conectarea Sistemului național de alertă timpurie la Sistemul european de alertă timpurie	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2027	4,000.00			4,000.00
115		Consolidarea capacităților instituționale ale Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale în contextul dezvoltării Sistemului național de avertizare timpurie	53		RE 2024		Subdiviziune reorganizată și structură aprobată și funcțională	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	600.00	600.00		

116		Consolidarea capacităților instituționale ale Inspectoratului General al Poliției (Direcția Antidrog) prin prisma regionalizării Poliției	56	AA – Art. 17 alin. (2) PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Minim 4 funcții instituite în cadrul Direcției antidrog Număr de angajați instruiți Număr de operațiuni realizate Număr de laboratoare de droguri detectate și destructurate	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	1,500.00			1,500.00
117		Organizarea programelor de instruire profesională pentru Direcția Antidrog din cadrul IGP privind combaterea traficului de droguri în mediul online	54				Minimum 2 instruiți organizați Minimum 10 angajați instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	350.00			350.00
118		Echiparea ofițerilor de investigații cu instrumente specializate pentru identificare și investigarea eficientă a traficului de droguri.	54				Raport de evaluare a necesităților elaborat Dotarea cu minim 30% din echipamentul necesar	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Noembrie	2026	4,000.00			4,000.00
119		Consolidarea capacităților instituționale ale Observatorului național al drogurilor cu resurse umane	51				Număr personal angajat Număr personal instruit	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2026	4,002.95	4,002.95		
		3. Lupta împotriva terorismului și radicalizării												
120		Inițierea și operaționalizarea Centrului de criză de combatere a terorismului pentru activitatea Comandamentului operațional de combatere a terorismului				RoL	Centru de criză inițiat și operaționalizat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	10,000.00	1,000.00		9,000.00
121		Desfășurarea măsurilor preventive în cadrul cooperării intersectoriale cu reprezentanții serviciilor sociale, educației, autorităților administrației publice centrale și locale, autorităților pentestocare etc., în scopul prevenirii radicalizării și extremismului violent.				RoL	Numărul măsurilor desfășurate	SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MJ – Ministerul Justiției, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	300.00	300.00		
122		Aprobarea modelului de emisie a ordinelor de eliminare (în conformitate cu anexa 1 la Regulamentul (UE) 2021/784 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist)				RoL	Modelul de emisie a ordinelor de eliminare aprobat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	66.00	66.00		
123		Crearea și inițierea Centrului Național de Coordonare a Protecției Infrastructurii Critice (autoritate publică care va asigura coordonarea activității tuturor administratorilor, operatorilor și proprietarilor de infrastructuri critice în vederea protecției infrastructurii critice)				RoL	Centru operaționalizat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IMO - Inspectoratul de Management Operațional, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	16,000.00			16,000.00
124		Elaborarea metodologiei de identificare a infrastructurilor critice				RoL	Metodologie elaborată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	4,000.00			4,000.00
125		Intensificarea schimbului de informații și de expertiză prin utilizarea oportunităților oferite de Acordul operațional semnat cu Europol în prevenirea și combaterea tuturor tipurilor de criminalitate gravă (organizată și internațională) și a terorismului				RoL	Numărul schimbului de informații	SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	129.00	129.00		
126		Dezvoltarea cooperării interinstituționale și regionale în materie de prevenire și combatere a terorismului				RoL	Numărul de acțiuni realizate în domeniul cooperării	SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, PG – Procuratura Generală, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	73.00	73.00		
127		Consolidarea capacităților instituționale și optimizarea cooperării, inclusiv a coordonării interinstituționale, prin schimb eficient de informații în domeniul securității, pentru consolidarea prevenției și reacției operative, inclusiv în situații de criză.		AA – Titlul III	RE 2023		Conceptul național unic de intervenție elaborat și aprobat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	62,000.00			62,000.00
128		Crearea canalelor de comunicare securizate pentru schimbul de date (prin identificarea punctelor naționale de contact și desemnarea persoanelor responsabile)					Puncte naționale de contact identificate Număr de persoane responsabile desemnate	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	100.00	100.00		
129		Inițierea și operaționalizarea sedului Comandamentului operațional Antiterorist destinat gestionării situațiilor de criză					Comandamentul operațional Antiterorist constituit și funcțional	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	10,000.00	1,000.00		9,000.00
130		Crearea infrastructurii necesare pentru pregătirea și instruirea subunităților specializate în prevenirea și combaterea terorismului a Centrului Antiterorist					Infrastructura pentru pregătirea și instruirea Forțelor pentru Operațiuni Speciale (FOS) creată și funcțională	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	2,000.00	1,000.00		1,000.00
131		Achiziționarea echipamentelor și a software-ului necesar (inclusiv pentru comunicare)					Echipamente speciale hardware și software achiziționate	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	9,000.00	1,000.00		8,000.00
132		Operaționalizarea Dispeceratului Antiterorist pentru gestionarea situațiilor de criză teroriste în Aeroportul Internațional Chișinău					Dispecerat Antiterorist pentru gestionarea crizei teroriste în AIC operaționalizat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2025	2,000.00	1,000.00		1,000.00
133		Dotarea Dispeceratului Antiterorist cu echipamentele necesare (inclusiv 2 de vehicule de teren pentru deplasarea pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău)					Dispecerat Antiterorist din cadrul AIC dotat cu echipamente speciale FOS Vehicule de teren pentru operațiuni FOS în cadrul AIC procurate	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2025	6,000.00	1,000.00		5,000.00
134		Destructurarea rețelilor infracționale și teroriste, care reprezintă o amenințare semnificativă pentru securitatea internă a UE, precum și pentru securitatea cetățenilor și					Numărul operațiunilor de destructurare a rețelilor infracționale și teroriste	PG – Procuratura Generală, SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAI – Ministerul Afacerilor Interne		2025-2027	300.00	300.00		

135		Evaluarea și consolidarea capacităților de reacție, operațional-tactice și de management ale autorităților publice competente la gestionarea crizelor teroriste			RE 2024		Număr de instruiți speciali/training-uri, simulări, exerciții de tip table top și operativ-tactice efectuate	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	100.00	100.00		
136		Sporirea rezilienței entităților critice în domeniul transporturilor prin instruire și evaluare pe palierul antiterorist, pentru anticiparea și detectarea timpurie a amenințărilor teroriste			RE 2024		Număr de intruiri și evaluări pe palierul antiterorist în domeniul entităților critice în domeniul transporturilor	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	100.00	100.00		
137		Derularea acțiunilor de competență pentru prevenirea diseminării conținutului online cu caracter terorist și a radicalizării teroriste			RE 2024		Număr de cazuri identificate și surse online cu caracter terorist blocate	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	100.00	100.00		
138		Minimizarea vulnerabilităților prin optimizarea măsurilor de prevenire și combatere a actelor teroriste, pentru protejarea persoanelor în spațiile publice			RE 2024		Număr de instruiți și măsuri practice realizate	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	200.00	200.00		
139		Digitalizarea datelor colectate pentru asigurarea consultării acestora în cadrul unui proces analitic integrat (amenajări hibride)	24PgAA – 3.II		RE 2023		Număr de informații procesate Număr de informații diseminate beneficiarilor legali	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	176.00	176.00		
140		Îmbunătățirea schimbului de date prin utilizarea cadrului de referință al UE și indicatorilor de risc privind tranziția teritoriului național de către luptătorii terorști străini	PgAA – 3.II		RE 2023		Număr de rapoarte elaborate/ diseminate Număr de rapoarte și schimb de date, cu accent pe indicatorii comuni de risc privind luptătorii terorști străini	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	122.00	122.00		
141		Dezvoltarea cooperării interinstituționale, regionale și internaționale în vederea prevenirii și combaterii terorismului	AA – Art. 11 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Număr de cereri executate în raport cu cele primite	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	117.00	117.00		
142		Aprofundarea schimbului de informații cu instituțiile partener/omologe din alte state, pe linia prevenirii și combaterii terorismului	AA – Art. 11 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RE 2024		Număr de țări/organizații cu care a fost elaborat și implementat Mecanismul de cooperare interinstituțională, la nivel regional și internațional	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	94.00	94.00		
143		Efectuarea schimbului de informații cu serviciile speciale partener privind cazurile și situațiile concrete, conform procedurii stabilite	AA – Art. 11 PgAA – 3.III RA – Cap. 24				Număr de acțiuni ce vizează schimbul de informații operative cu serviciile partener realizate	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	94.00	94.00		
144		Aducerea la cunoștință publică, în baza prevederilor Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, despre instituirea, modificarea, prelungirea, suspendarea sau ridicarea sancțiunilor internaționale impuse de Consiliul de Securitate al ONU	AA – Art. 11 alin. (3) PgAA – 3.II RA – Cap. 24				Număr de ordine elaborate și publicate ale MAE privind aducerea la cunoștință publică a conținutului rezoluțiilor Consiliului de Securitate ONU privind regimurile de sancțiuni Număr de notificări transmise către autorități	MAE – Ministerul Afacerilor Externe		2025-2027	87.40	87.40		
145		Punerea în aplicare a Strategiei globale a ONU împotriva terorismului din 2006 și altor instrumente ale ONU	AA – Art. 19 PgAA – 3.II RA – Cap. 24				Strategie/instrumente ale ONU aplicate	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	207.00	207.00		
146		Îmbunătățirea schimbului de date în procesul de abordare a riscului de radicalizare a cetățenilor moldoveni la curentele aferente terorismului internațional	PgAA – 3.II		RE 2023		Informații cu privire la prevenirea și combaterea terorismului elaborate și prezentate instituțiilor statului	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	129.00	129.00		
147		Prevenirea riscului de aderare a cetățenilor moldoveni sau străini stabiliți în Republica Moldova la grupurile teroriste internaționale în calitate de luptători străini	PgAA – 3.II		RE 2023		Număr de informații diseminate Număr de persoane identificate Număr de măsuri realizate în comun cu partenerii naționali/ internaționali	SIS – Serviciul Informații și Securitate		2025-2027	129.00	129.00		
148		Desfășurarea măsurilor pregătitoare, inclusiv evaluări sectoriale, consultări interinstituționale în domeniul participării la EU T-SAT					Numărul activităților realizate	SIS – Serviciul Informații și Securitate, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	200.00	200.00		
		4. Cooperarea în domeniul de aplicare a legii, schimbului de informații												
149		Stabilirea condițiilor și procedurilor pentru căutarea automatizată de profiluri ADN, de date dactiloscopice, de anumite date privind înmatricularea vehiculelor, de imagini faciale și de evidențe ale poliției	77				Numărul solicitărilor privind schimbul automatizat de date ADN, de date dactiloscopice, de anumite date privind înmatricularea vehiculelor, de imagini faciale și de evidențe ale poliției executate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	129.00	129.00		
150		Asigurarea interoperabilității sistemelor pentru un schimb eficient de date (în conformitate cu rezultatele analizei resurselor financiare identificate)				RoL	Sisteme interoperabile	AGE – Agenția de Guvernare Electronică, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate, MF – Ministerul Finanțelor, SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spăllării Banilor, CNA – Centrul Național Anticorupție, CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ASP – Agenția Servicii Publice, UNEJ – Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	Decembrie	2027	207.00	207.00		
151		Desemnarea și operaționalizarea punctului național de contact pentru siguranța la meciurile de fotbal de anvergură internațională (asigurându-se că îndeplinesc toate criteriile pentru coordonarea internațională și schimbul informațiilor de securitate)	85				Punct național de contact operațional	IGC – Inspectoratul General de Carabiniери	Octombrie	2025	117.20	117.20		

152		Stabilirea cooperării cu rețeaua UE pentru Protecția Personalităților Publice	86			RoL	Cooperare inițiată	SPPS- Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Noiembrie	2026	1,216.20	200.00		1,016.20
153		Conectarea Republicii Moldova la rețeaua TESTA (Servicii trans-europene securizate de telematică între administrații)				RoL	Număr acorduri de conectare elaborate Număr entități publice conectate	STISC – Serviciul Tehnologiei Informației și Securității Cibernetice, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate, CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2027	117.00	117.00		
154		Dezvoltarea și operaționalizarea unității de informații despre pasageri (UIP) în vederea punerii în aplicare a Legii nr. 379/2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Sistem API/PNR funcțional	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Iunie	2025	4,000.00	3,500.00		500.00
155		Amenajarea și echiparea spațiilor pentru operaționalizarea Unității de Informații despre Pasageri		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Sediu pentru UIP reconstruit și dotat	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Noiembrie	2025	5,000.00		1,500.00	3,500.00
156		Recrutarea și instruirea personalului pentru Unitatea de Informații despre Pasageri		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Personal angajați instruiți	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	August	2025	1,000.00		600.00	400.00
157		Semnarea unui aranjament tehnic între Ministerul Afacerilor Interne și CEPOL care vizează consolidarea relațiilor de colaborare în sectorul formării angajaților din domeniul aplicării legii				RoL	Aranjament semnat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	189.00		189.00	
158		Crearea unui nou punct focal pentru cooperarea CEPOL în cadrul Ministerului Afacerilor Interne				RoL	Punct focal creat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	117.20		117.20	
159		Dezvoltarea metodologiei de colectare a datelor și furnizarea de produse analitice comune cu Europol				RoL	Expert contractat pentru elaborarea metodologiei; Metodologie aprobată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025	400.00	400.00		
160		Reorganizarea punctului unic de sistematizare a datelor analitice raportate către Europol		AA-Titulul III, art. 16, al. 2		RoL	Reorganizarea serviciului PNC Europol al DCPI în secție Suplinirea numărului de angajați și instruirea acestora în conformitate cu standardele UE Crearea Biroului național SIRENE (operațional din anul 2028)	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Iunie	2025	621.00	621.00		
161		Efectuarea unei analize în scopul identificării echipamentelor necesare pentru conectarea la canalul SIENA al Europol		AA/PgAA – Titlul 3			Raport de analiză elaborat și aprobat	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	110.00	110.00		
162		Conectarea autorităților de aplicare a legii la canalul SIENA al Europol					Număr de autorități conectate la canalul SIENA al Europol Instrucțiunea comună privind utilizarea canalului securizat SIENA al Europol al DCPI a IGP elaborată	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	600.00			600.00
163		Majorarea numărului de utilizatori ai canalului SIENA la nivelul agențiilor naționale de aplicare a legii				RoL	Număr de utilizatori ai canalului SIENA	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGP – Inspectoratul General al Poliției, MF – Ministerul Finanțelor, CNA – Centrul Național Anticorupție, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2025	35.00	35.00		
164		Formarea continuă a angajaților cu privire la utilizarea canalului SIENA al Europol					Număr de angajați instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției		2025-2027	500.00			500.00
165		Consolidarea cooperării cu statele membre ale UE și cu agențiile UE de aplicare a legii în combaterea criminalității grave și organizate prin intermediul platformei EMPACT 2024-2025, prin continuarea participării la Planurile Operaționale de Acțiune 2024-2025				RoL	Număr operațiuni comune realizate cu statele membre ale UE Număr de cooperări cu agențiile UE de aplicare a legii în combaterea criminalității grave și organizate	IGP – Inspectoratul General al Poliției	Decembrie	2025	480.00	480.00		
166		Participarea la elaborarea Planurilor Operaționale de Acțiune ale următorului ciclu EMPACT 2026-2029				RoL	Propuneri înaintate Număr de reuniuni la care s-a participat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	280.00	280.00		
167		Punerea în aplicare a noului concept de supraveghere a frontierelor pentru a raționaliza coordonarea și desfășurarea activităților de supraveghere a frontierelor de stat				RoL	Concept pus în aplicare	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2027	117.20	117.20		
168		Armonizarea deplină a Programului de formare a poliției de frontieră cu programul comun de bază a Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Program armonizat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Septembrie	2025	300.00		300.00	

169		Instițuirea unui punct focal național pentru interconectarea la rețeaua cu-LISA				RoL	Punct focal național instituit	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, ASP – Agenția Servicii Publice, STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	Martie	2026	240.00	240.00		
		5. Managementul frontierei de stat												
170		Evaluarea programului de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2022-2025	94	AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2024	RoL	Raport final de evaluare elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MA – Ministerul Apărării, SIS – Serviciul Informații și Securitate, MM – Ministerul Mediului, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	65.00	65.00		
171		Punerea în aplicare a mecanismului interinstituțional pentru evaluarea aplicării principiilor gestionării integrate a frontierelor		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2024		Cel puțin o misiune de evaluare realizată anual	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025-2027	117.00	117.00		
172		Achiziționarea, licențelor, computerelor și a echipamentelor specializate (scanere live) pentru dotarea subdiviziunilor de frontieră cu posturile de muncă pentru prelucrarea datelor biometrice		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023	RoL, GP - Planul de creștere economică	100% din subdiviziunile de frontieră dotate	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2026	12,000.00		2,000.00	10,000.00
173		Modernizarea sistemului de coordonare a securității frontierelor prin asigurarea cu echipamente a centrelor regionale și locale	97	AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Centrele regionale și locale de coordonare a Poliției de Frontieră dotate conform necesităților	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Septembrie	2027	20,000.00			20,000.00
174		Modernizarea sistemului de coordonare a securității frontierelor prin ajustarea sistemului informajonal al Centrului operațional de coordonare din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră	97	AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Sistem informațional al Centrul operațional de coordonare ajustat	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Septembrie	2027	8,000.00			8,000.00
175		Asigurarea interoperabilității cu sistemele de informații relevante pentru a menține o imagine de ansamblu națională actualizată a situației		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Interoperabilitatea asigurată Tablou situațional actualizat	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2027	2,000.00			2,000.00
176		Elaborarea unui studiu comun între Republica Moldova și cu-LISA privind evaluarea arhitecturii sistemelor naționale de informații (Sistemul informațional automatizat "Registrul dactiloscopic", Sistemul integrat de informații al poliției de frontieră, Sistemul de informații privind gestionarea vizelor etc.), precum și interoperabilitatea acestora cu sisteme similare ale Uniunii Europene, în special cu Sistemul de informații Schengen (SIS), cu Sistemul de informații privind vizetele (VIS) și cu sistemul „Eurodac”		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Studiu elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2025	200.00	200.00		
177		Dezvoltarea și adaptarea, în funcție de costurile estimate a Sistemului informațional automatizat "Registrul dactiloscopic", pentru a permite integrarea cu EUODAC, Prum și alte sisteme informaționale	95				Sistem informațional automatizat „Registrul dactiloscopic” dezvoltat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2027	21,087.00			21,087.00
178		Lansarea interoperabilității Sistemului informajonal automatizat „Registrul dactiloscopic” cu EUODAC	95				Interoperabilitatea cu EUODAC lansată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2028	200.00	200.00		
179		Dotarea punctelor de trecere a frontierei de stat cu echipamente informatice și resurse tehnice pentru a optimiza controlul la trecerea frontierei (nivelul I)		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Echipamente și resurse tehnice instalate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, MF – Ministerul Finanțelor	Martie	2027	44,000.00			44,000.00
180		Îmbunătățirea infrastructurii și dotarea punctelor de trecere a frontierei de stat cu echipamente informatice și resurse tehnice pentru a optimiza controlul la trecerea frontierei (nivelul II)		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		GP - Planul de creștere economică	100% de locuri pentru control în linia a 2-a dotate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, MF – Ministerul Finanțelor, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	40,000.00		15,000.00	25,000.00
181		Punerea treptată în aplicare a controlului în comun al persoanelor, mijloacelor de transport, marfurilor și obiectelor în punctele comune de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainene		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Conceptul de control comun implementat în cel puțin 9 PTF a frontierei MD-UA	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, MF – Ministerul Finanțelor, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	1,000.00			1,000.00

182		Implementarea treptată a controlului coordonat la punctele de trecere a frontierei de la frontiera de stat Moldova-România		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Conceptul de control coordonat implementat în cel puțin 1 PTF la frontiera MD-RO	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, MF – Ministerul Finanțelor, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	100.00			100.00
183		Punerea în aplicare a proiectelor de infrastructură transfrontaliere „Giurgiuțeni”, „Leșeni-Albița”, „Unghești” finanțate în cadrul Programului „Mecanismul pentru Interconectarea Europei”				RoL	Proiecte implementate	MF – Ministerul Finanțelor, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	117.00	117.00		
184		Ajustarea procedurilor operaționale instituționale cu privire la desfișurarea controlului amănunțit la traversarea frontierei de stat, în scopul diminuării riscurilor de migrație ilegală din statele cu care Republica Moldova are acorduri bilaterale privind călătoriile fără vize				RoL	Proceduri operaționale revizuite	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2025	100.00	100.00		
185		Implementarea noului concept de supraveghere a frontierelor pentru a eficientiza coordonarea și desfișurarea activităților de supraveghere a frontierelor de stat		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Sistemul fix de supraveghere a frontierelor extinse Sistemul mobil de supraveghere a frontierelor extinse Sistemul de supraveghere aeriană a frontierei consolidat Sistemul de supraveghere video a PTF dezvoltat Capacitatea de intervenție în zonele greu accesibile dezvoltată	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră		2025-2027	353,250.00	25,250.00	59,000.00	269,000.00
186		Îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul IGPF prin modernizarea infrastructurii frontierelor de stat, în conformitate cu documentul de politici publice adoptat		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Minim 7 Sectoare ale Poliției de Frontieră construite Sectorul Poliției de Frontieră „Otaci” reconstruit	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2027	154,000.00		25,000.00	129,000.00
187		Semnarea Acordului de lucru privind cooperarea operațională între Ministerul Afacerilor Interne și Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX)		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24			Aranjament de lucru semnat	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Decembrie	2025	67.00	67.00		
188		Punerea în aplicare a protocoalelor privind schimbul de date în timp real între părțile participante la HUB-ul de securitate al UE pentru securitatea internă și managementul frontierelor Republicii Moldova					Ordin emis	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	67.00	67.00		
189		Efectuarea periodică de evaluări comune ale amenințărilor și producerea de produse analitice (în contextul HUB-ului de securitate)					Rapoarte de evaluare realizate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025-2027	67.00	67.00		
190		Consolidarea capacităților de control al frontierei de stat prin implementarea conceptului de autonomie a patrulii		AA – Art. 14 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		Ordin emis 100 unități de transport dotate cu sisteme integrate de comunicații	IGPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră		2025-2027	80,067.00	67.00		80,000.00
191		Elaborarea unui proiect de Plan de acțiune Schengen bazat pe o analiză a lacunelor, consultări cu părțile interesate și coordonare interinstituțională					Plan elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor, MAE – Ministerul Afacerilor Externe, MJ – Ministerul Justiției, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	67.00	67.00		
6. Azil														
192		Implementarea mecanismului de integrare etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate	99				Plan de acțiuni implementat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	6,000,447.00			6,000,447.00
193		Consolidarea cooperării cu societatea civilă în nordul, centrul și sudul țării pentru a oferi sprijin beneficiarilor (acoperit de partenerii de dezvoltare) în domeniile vizate: accesul la informații, integrarea locală, incluziunea economică și coeziunea socială		PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Numarul de activități realizate în regiunile nord, centru și sud	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, CS - Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	10.20	10.20		
194		Creșterea oportunităților pentru străini de a solicita diferite măsuri de integrare internă (sporirea rolului activ al centrelor de integrare pentru străini)		AA – Art. 14 alin. (2) PgAA – 3.III RA – Cap. 24		RoL	Număr de activități realizate Număr de străini incluși în programe de integrare	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC - Ministerul Educației și Cercetării, MC - Ministerul Culturii, MS – Ministerul Sănătății, CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, ARI - Agenția Relații Interne, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2027	117.20	117.20		

[illegible]

[illegible]

232		Eliberarea noilor modele de pașapoarte și documente de călătorie în conformitate cu ICAO Doc 9303				RoL	Pașapoarte și documente de călătorie de tip nou eliberate	ASP – Agenția Servicii Publice, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2026	180.00	180.00		
233		Achiziționarea noilor blanchete de pașapoarte și documente de călătorie				RoL	Blanchete de tip nou achiziționate	ASP – Agenția Servicii Publice, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	213,786.80			213,786.80
234		Achiziționarea echipamentelor specializate pentru personalizarea pașapoartelor și a documentelor de călătorie				RoL	Echipament achiziționat	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	44,303.20			44,303.20
235		Adaptarea sistemului informațional automatizat pentru personalizarea pașapoartelor și a documentelor de călătorie				RoL	Sistem informațional automatizat adaptat	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	4,000.00			4,000.00
236		Achiziționarea noilor blanchete pentru cărțile de rezidență				RoL	Blanchete de tip nou de cărți de rezidență achiziționate	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	2,774.80			2,774.80
237		Achiziționarea echipamentelor specializate pentru personalizarea cărților de rezidență				RoL	Echipament achiziționat	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	11,240.90			11,240.90
238		Adaptarea sistemului informațional automatizat pentru personalizarea cărților de rezidență				RoL	Sistem informațional automatizat adaptat	ASP – Agenția Servicii Publice, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	2,787.50			2,787.50
239		Eliberarea noilor modele de cărți de rezidență emise în conformitate cu cerințele ICAO Doc 9303 și acquis-ul UE					Cărți de rezidență de tip nou eliberate	ASP – Agenția Servicii Publice	Ianuarie	2026	180.00	180.00		
		9. Asistență juridică internațională în materie civilă și comercială												
240		Crearea Registrului de insolvență	137			RoL	Registru creat	MJ – Ministerul Justiției, MDEI – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ASP – Agenția Servicii Publice, ADIAJ – Agenția Servicii Publice Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, UAA – Uniunea Administratorilor Autorizați	Decembrie	2027	4,000.00			4,000.00
241		Consolidarea capacităților Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat				RoL	Capacități consolidate	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	207.20	207.20		
242		Îmbunătățirea mecanismului de evidență a cererilor de asistență judiciară reciprocă în materie civilă și comercială prin revizuirea modului pentru sistemul de informații existent					Numărul cererilor de asistență recepționate și cele executate	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	67.00	67.00		
		10. Asistență juridică internațională în materie penală												
243		Implementarea unei platforme electronice pentru înregistrarea cererilor pentru toate formele de asistență judiciară în materie penală în cadrul autorităților centrale naționale				RoL	Platformă electronică funcțională	PG – Procuratura Generală, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2027	998.39	354.09	644.30	
244		Formarea profesională a procurorilor, judecătorilor și ai altor subiecți ai procesului de urmărire penală cu privire la competențele Parchetului European (EPPO) și Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), mecanismele de activitate modul de cooperare și particularitățile investigațiilor privind fraudele ce vizează interesele financiare ale UE, în conformitate cu atribuțiile și competențele Parchetului European				RoL	Numărul subiecților instruiți Numărul de evenimente/instruirii organizate	INJ – Institutul Național al Justiției, PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2027	400.00	400.00		
245		Continuarea și îmbunătățirea cooperării judiciare în materie penală cu agențiile de drept ale Uniunii Europene (EPPO, OLAF, Eurojust, Europol etc.)				RoL	Numărul activităților comune desfășurate	PG – Procuratura Generală, CNA – Centrul Național Anticorupție, MJ – Ministerul Justiției, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2027	1,257.90	1,257.90		
246		Numirea procurorului de legătură în cadrul Eurojust				RoL	Procuror desemnat în cadrul Eurojust	CSP – Consiliul Superior al Procurorilor, PG – Procuratura Generală, MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2026	288.00			288.00
247		Infilițarea Oficiului național pentru schimbul de informații privind falsificarea de monedă	165			RoL	Oficiu național creat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MJ – Ministerul Justiției, MF – Ministerul Finanțelor, MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Decembrie	2025	540.00	540.00		
248		Dotarea Centrului de expertiză criminalistică judiciară cu echipamente avansate pentru examinarea și identificarea valutei false	165				Echipament procurat pentru examinarea și identificarea valutei false Minim 3 instruirii realizate Număr de criminalisti instruiți	IGP – Inspectoratul General al Poliției	August	2027	5,800.00			5,800.00
		11. Măsuri anticorupție												
249		Evaluarea implementării Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, aprobat HG nr.947/2022				RoL	Raport de evaluare elaborat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Iunie	2026	108.00	108.00		
250		Elaborarea, monitorizarea și raportarea privind implementarea registrului riscurilor anticorupție în cadrul autorităților de aplicare a legii (LEA)				RoL	Registrul riscurilor elaborat și aprobat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate, PG – Procuratura Generală, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2027	30.00	30.00		

251		Consolidarea capacităților Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne și modificarea cadrului normativ pentru stabilirea competențelor și funcțiilor de bază ale Serviciului				RoL	Capacități consolidate Cadrul normativ ajustat	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	250.00	250.00		
252		Implementarea și monitorizarea recomandărilor GRECO din Runda a cincea de evaluare în ce privește autoritățile de aplicare a legii				RoL	Raport elaborat	PG – Procuratura Generală, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CS - Căminul de Stat, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2025	123.03	123.03		
253		Organizarea instruirilor privind standardele de etică și practicile anticorupție				RoL	Numărul instruirilor organizate Numărul persoanelor instruite	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	500.00	500.00		
254		Intensificarea campaniilor de prevenire a corupției și acțiunilor de informare în vederea sporirii numărului denunțurilor privind manifestările de corupție, avertizărilor de integritate și influențelor necorespunzătoare				RoL	Numărul campaniilor organizate	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	500.00	500.00		
255		Îmbunătățirea evidenței statistice privind asigurarea măsurilor de integritate și combaterii manifestărilor de corupție				RoL	Proceduri operaționale ajustate Evidența statistică îmbunătățită	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2026	250.00	250.00		
256		Angajarea și promovarea funcționarilor publici pe baza meritelor și a integrității profesionale în instituțiile statului de drept					Numărul concursurilor desfășurate Număr persoane angajate în baza de concurs Număr angajați promovați în baza de concurs	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2025-2027	564.00	564.00		
257		Exercitarea controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor					Controale efectuate pentru 100% din sesizările recepționate	ANI – Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2027	188.00	188.00		
258		Verificarea automatizată a declarațiilor de avere și interese personale din perspectiva respectării termenului de depunere, a caracterului complet și a acurateții completării acestora				GP - Planul de creștere economică	100% dintre declarațiile depuse prin intermediul SIA „e-Integritate” sunt verificate automat	ANI – Autoritatea Națională de Integritate	Decembrie	2027	188.00	188.00		
259		Asigurarea funcționării și promovării liniilor specializate de combatere a corupției în cadrul entităților publice					Număr de apeluri la linia specializată	CNA – Centrul Național Anticorupție, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025-2027	188.00	188.00		
260		Formarea funcționarilor publici cu privire la avertizarea în interes public și protecția avertizorilor de integritate, precum și a funcționarilor publici responsabili de managementul avertizorilor de integritate în cadrul entităților publice					Număr de instruiți realizați Număr persoane instruite	CNA – Centrul Național Anticorupție, MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025-2027	188.00	188.00		
261		Modernizarea sistemului informațional automatizat de raportare „e-Integritate instituțională”, gestionat de Centrul Național Anticorupție					SI modernizat, racordat la PNIA	CNA – Centrul Național Anticorupție	Decembrie	2027	1,338.00			1,338.00

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACTIUNE	REFERINȚĂ LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
Capitolul 5. Achiziții Publice														
1		Dezvoltarea și implementarea sistemului electronic de achiziții în conformitate cu reglementările naționale și europene	1, 3, 4, 5	Art. 271 și 272, Anexa XXIX-B	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Sistem electronic de achiziții publice funcțional	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	60000		45727.5	14272.5
2		Elaborarea ghidurilor și instrucțiunilor cu privire la pregătirea documentației de atribuire a achizițiilor publice care să asigure utilizarea aspectelor sociale, de mediu, inovare și performanță					Ghiduri și instrucțiuni elaborate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026-2027	7596.48			7596.48
3		Elaborarea caietelor de sarcini-model pentru cele mai utilizate obiecte de achiziții, cu includerea aspectelor sociale, de mediu, inovare și performanță					Caiete de sarcini-model elaborate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026-2027	5808.52			5808.52
4		Instruirea persoanelor implicate în elaborarea documentației de atribuire					Număr de persoane instruite	AAP - Agenția Achiziții Publice	Decembrie	2026-2027	200	200		
5		Desfășurarea seminarelor/atelierele de lucru în scopul instruirii personalului privind planificarea/pregătirea, inclusiv consultarea pieței, organizarea procedurilor și atribuirea contractelor de achiziții publice					Seminare/ateliere de lucru desfășurate; număr de persoane instruite	AAP - Agenția Achiziții Publice	Decembrie	2026-2027	700	700		
6		Monitorizarea corectitudinii înținerii și desfășurării procedurilor de achiziții, inclusiv a achizițiilor publice de valoare mică			RE 2024		Număr de proceduri monitorizate, număr de rapoarte tematice de monitorizare a achizițiilor publice de valoare mică	AAP - Agenția Achiziții Publice	Decembrie	2025-2027	9600	9600		
7		Profesionalizarea personalului implicat în procesul de achiziții	8		RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 200 de specialiști certificați	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	356.9	356.9		
8		Înființarea instituțiilor de achiziții publice centralizate la nivel central și/sau local	16,17		RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 3 instituții înființate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	14640		14640	

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
1	Crearea centrului de formare continuă în domeniul statisticii oficiale, inovațiilor și utilizării datelor în vederea dezvoltării profesionale și a abilitării cu capacități de inovare și know-how pentru statisticile oficiale naționale	1	AA – Art 46, Cap. 6, pct 2 și Anexa V	RE 2024		Concept instituțional juridic elaborat Centru de instruire creat; Program anual/multianual de instruire în domeniul statisticii oficiale și utilizării datelor aprobat și desfășurat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Septembrie	2026	5200			5200
2	Dezvoltarea capacităților personalului din cadrul sistemului statistic național	1	AA – Art 46, Cap. 6, pct 2 și Anexa V	RE 2024		Minim 90% din personalul BNS instruit anual în domeniul statisticii oficiale Minim 30% din personalul antrenat în producerea statisticii oficiale din alte instituții instruit anual	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MC – Ministerul Culturii, MM – Ministerul Mediului, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MJ – Ministerul Justiției, AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă, ANSP - Agenția	Decembrie	2025-2027	2158.8	150		2008.8
3	Crearea grupurilor de lucru permanente pe domenii statistice, care să cuprindă BNS și alte instituții implicate în producerea și diseminarea statisticilor; semnarea Memorandumurilor de înțelegere cu responsabilități specifice ale părților	1	AA – Art. 42 lit. (d)			Număr de grupuri de lucru create și funcționale Număr de Memorandumuri de înțelegere semnate și implementate	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025-2026	230	230		
4	Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica migrației internaționale	4, 5 32010R0351	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a), (g) și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2026	48	48		
5	Crearea Registrului statistic al populației în baza Sistemului Informațional „Statistică populației și migrației” și a altor module ale Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”		AA – Art. 43 lit. (a) și (c), art. 44 și Anexa V	RE 2024		Registrul statistic al populației dezvoltat și integrat Sistem informațional de import de date din surse administrative al SI „Statistici demografice și sociale dezvoltat”	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Noiembrie	2027	10013	385	2845	6783.1
6	Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica populației și mișcării naturale	6	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a), (g) și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Noiembrie	2025-2027	48	48		
7	Prelucrarea datelor Recensământului Populației și al Locuințelor (RPL) 2024 și diseminarea acestora	7 32008R0763 32017R0712 32017R0881	AA – Art. 43 lit. (a) și Anexa V	RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Datele recensământului 2024 procesate și diseminate Datele, metadatele și raportul de calitate privind RPL 2024 transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2026	16 381.5	8304.2	8077.3	
8	Diseminarea și transmiterea la Eurostat a tematicilor selectate ale Recensământului populației și locuințelor din 2024 geocodate la nivel de griduri de 1 km²	32018R1799	AA – Art. 43 lit. (a) și Anexa V	RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Datele RPL 2024 la nivel de griduri de 1 km² diseminate și transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026	2696	770		1926
9	Producerea și diseminarea statisticilor privind azilul și migrația, inclusiv protecția internațională, prevenirea intrării și șederii ilegale, permisele de reședință și reședința resortisanților unor țări terțe, returnările	4, 5 32007R0862 32010R0216	AA – Art. 43 lit. (a), Art. 42 lit. (c)	RE 2024		Nr. de angajați instruiți Date produse, transmise către BNS și diseminate Date și metadate validate de către BNS Date și metadate transmise către Eurostat	IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, IOPF – Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2027	165	165		
10	Dezvoltarea Sistemului Informațional IGM pentru generarea datelor statistice	4, 5				Sistem informațional (SI) și echipament achiziționat SI dezvoltat și testat SI funcțional Date produse, transmise către BNS și diseminate	IGM – Inspectoratul General pentru Migrație, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	10000			10000
11	Producerea statisticilor privind Ancheta forței de muncă	10, 17, 18, 19	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		Instrumentar statistic testat Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	August	2026-2027	7524.1	7177.7		346.4

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
12	Punerea în aplicare a unui nou cadru de eșantionare pentru cercetările statistice sociale în gospodării (EMDOS-3) pe baza datelor Recensământului populației și locuințelor din 2024	11, 13, 14, 15, 16	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)	RE 2024		Noul cadru de eșantionare pentru cercetările statistice sociale în gospodării (EMDOS-3) implementat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025	961.8	788.5		173.3
13	Producerea statisticilor trimestriale privind locurile de muncă vacante	8, 9 32008R1062	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), art. 46 și Anexa V	RE 2024		Aplicație IT ajustată și implementată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2026	192.6	192.6		
14	Estimarea Indicilor Costului Forței de Muncă	24	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), art. 46 și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Date, metadate și raport de calitate transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026-2027	256.1	188.7		67.4
15	Implementarea cercetării statistice „Structura câștigurilor salariale”	20, 21	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), art. 46 și Anexa V	RE 2024		Aplicația IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026-2028	1288.2	710.5		577.7
16	Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a datelor și Raportului de calitate cu privire la „Costul forței de muncă”	31999R1726 , 32006R0698 , 22	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2027	77	51.9		25.1
17	Producerea și diseminarea datelor statistice cu privire la educația formală	23, 24	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g)			Date produse și diseminate Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026-2027	423.62	90.5		333.12
18	Implementarea cercetării statistice în gospodăriile casnice „Educația Adulților” (AES)	28, 29	AA – Art. 42 lit. (c), art. 46 și Anexa V	RE 2024		Instrumentar statistic testat Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2028-2029	943.8	404.8		539
19	Implementarea cercetării statistice în întreprinderi „Formarea Profesională Continuă”	26, 27	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), art. 46 și Anexa V	RE 2024		Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	August	2025-2027	770.7	654.7		116
20	Producerea și diseminarea datelor privind echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale	31	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Aplicație IT dezvoltată Date și metadate produse, diseminate și transmise către Eurostat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MS - Ministerul Sănătății	Februarie	2028	5377.2	168.4		5208.8
21	Fortificarea competențelor utilizatorilor SI eCMND în domeniul colectării, codificării și raportării datelor privind cauzele de naștere și deces	32011R0328	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Manualul utilizatorului SI eCMND pe suport de hârtie elaborat. Video tutorial a utilizatorului SI eCMND dezvoltat. 5 sesiuni de formare a formatorilor din instituții la nivel de raion efectuate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, MS – Ministerul Sănătății	Septembrie	2025	481.4			481.4
22	Producerea și diseminarea statisticilor privind cauzele de deces și transmiterea acestora în adresa Eurostat	32011R0328	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Date și metadate transmise către Eurostat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MS - Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	570.3	185.2		385.1
23	Producerea și diseminarea de statistici referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății	31	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		Date și metadate produse și diseminate Date și metadate transmise către Eurostat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MS – Ministerul Sănătății	Aprilie	2025-2026	115	115		
24	Implementarea cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS)	32019R1700 32023R2529 11, 15	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		Instrumentar statistic testat Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2026	1449.8	1193.7		256.1
25	Producerea datelor și metadatelor cu privire la accidentele de muncă și transmiterea acestora în adresa Eurostat	32011R0349	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Date și metadate produse Date și metadate validate de BNS Date și metadate transmise la Eurostat	ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	20	20		
26	Producerea și diseminarea datelor privind cazurile recunoscute de boli profesionale și transmiterea acestora în adresa Eurostat	32008R1338 32, 34	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Date și metadate produse și diseminate Date și metadate transmise către Eurostat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MS – Ministerul Sănătății	Octombrie	2027	82.5	12.5		70

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
27	Producerea și diseminarea datelor privind Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC)	35	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		Clasificatorul COICOP 2018 implementat Aplicație IT ajustată Metoda CAPI implementată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2028	1682.7	1490.1	192.6	
28	Implementarea cercetării statistice privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC)	18	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		Cercetare pilot efectuată Aplicație IT elaborată și implementată Date colectate Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2027	1747.3	936.6		810.7
29	Producerea și diseminarea datelor statistice privind calitatea vieții	32019R1700	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2028	831.7	134.7		697
30	Compilarea și diseminarea statisticilor conform Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS)	37 32008R0010 32011R0263 32007R1322 32011R0110	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Cercetare a instituțiilor non-profit implementată Date statistice compilate și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Ianuarie	2027	230	230		
31	Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la criminalitate și justiția penală conform Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice	38 52005XG0303(01)	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Date și metadate transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, ANP - Administrației Naționale a Penitenciarelor, ADIAJ - Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească	Septembrie	2027	208	208		
32	Implementarea cercetării statistice în gospodării „Violență bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală”	39	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V	RE 2024		Cercetare pilotată Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Februarie	2025-2027	5110	80		5030
33	Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul culturii (activitatea unităților cultural-artistice, participarea populației la cultură)	40	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Date statistice produse și diseminate	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MC – Ministerul Culturii	August	2027	183.47	57.77		125.7
34	Dezvoltarea capacităților personalului instituțiilor de cultură de colectare/ raportare a datelor statistice	40 31995Y1207(01)		RE 2024		Minim 100 de persoane instruite anual Minim 3 instruiți pe an	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2027	250.00	200.00		50
35	Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul sportului (activitatea unităților sportive, participarea populației la sport)	41	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Art. 46 și Anexa V			Date statistice produse și diseminate	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	August	2027	183.5	57.8		125.7
36	Elaborarea conceptului sistemului informațional statistic al Băncii Naționale a Moldovei	32005R0184				Conceptul sistemului informațional statistic elaborat și aprobat	BNM – Banca Națională a Moldovei	Iunie	2025	117.29			
37	Încucirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE					Statisticile oficiale aferente sectorului extern elaborate în baza surselor de date alternative	BNM – Banca Națională a Moldovei	Ianuarie	2028	300.44			
38	Înfișarea raportării directe către Eurostat a datelor deja produse, bilanța de plăți și poziția investițională internațională, comerțul internațional cu servicii (începând cu datele pentru trim. IV 2024)	32005R0184				Date statistice transmise către Eurostat	BNM – Banca Națională a Moldovei	Mai	2025	0			
39	Dezvoltarea capacităților Băncii Naționale a Moldovei de raportare către Eurostat în formatul SDMX	32005R0184 32006R0601	AA – Art. 43 lit. (d) și Anexa V			Raportare către Eurostat în format Schimb de date și metadate statistice (SDMX) realizată	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2025	65.86			
40	Extinderea metadatelor raportate către Eurostat pentru sectoarele comerțului exterior cu servicii și investiții străine directe	32008R1055	AA – Art. 43 lit. (d) și Anexa V			Metadate diseminate	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2025	65.86			

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
41	Implementarea continuă a procesului de aliniere la cerințele Sistemul European de Conturi 2010 (SEC 2010)	42	AA – Art. 46 și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate aliniate la cerințele UE	BNM – Banca Națională a M	Decembrie	2027	65.86			
42	Alinierea în continuare a conturilor naționale în conformitate cu cerințele Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010) și punerea în aplicare a regulamentelor (UE) privind conturile naționale nefinanciare	42			GP - Planul de creștere economică	Foia de parcurs elaborată Inventarul (sursele și metodele) elaborat și aprobat pentru conturi anuale sectoriale, sectoriale trimestriale, conturi naționale anuale și trimestriale, VAB regional Instrumentarul revizuit Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat Serii de timp pe conturi naționale pe anii 1995-2016 pe baza ESA 2010 revizuite	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2025-2029	8452.6	1830	192.6	6430
43	Compilarea tabelului resurse-utilizări pe baza Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010)	42				Surse de date identificate și evaluate Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2028	1902.1	556.1		1346
44	Perfectionarea calculării Venitului Național Brut (GNI)	43				Inventarul (sursele și metodele) GNI elaborat; Tratarea TVA rambursat și necolectat Date statistice privind GNI produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2029	1554	984		570
45	Elaborarea statisticilor privind Statistica Finanțelor Publice (GFS) și Procedurile de Deficit Excesiv (EDP)	32013R0549			GP - Planul de creștere economică	Clasificarea unităților pe sectoare instituționale elaborată Lista unităților din sectorul S.13 elaborată și actualizată anual Instrumentar elaborat și aplicat Procedura de actualizare a unităților pe sectoare elaborată și aprobată Date statistice privind GFS și EDP produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, BNM – Banca Națională a Moldovei, MF – Ministerul Finanțelor	August	2025-2028	2209.3	555.3		1654
46	Producerea indicatorilor suplimentari pentru demografia întreprinderilor conform cerințelor UE	55	AA - Art 46 și Anexa V			Surse relevante de date administrative identificate Indicatori noi elaborați	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026	192.6	192.6		
47	Reproiectarea sistemului informațional al Registrului întreprinderilor	44	AA - Art 46 și Anexa V			Sistem informațional reproiectat și implementat Noi unități statistice incluse în Registrul Registrul actualizat anual	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2027	606			606
48	Realizarea cercetărilor din sectorul antreprenorial (Ancheta Structurală Anuală, Statistica filialelor străine)	46, 47	AA - Art 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Aplicație IT ajustată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Mai	2027	446.2	100		346.2
49	Realizarea cercetării PRODCOM	32020R1197	AA – Art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Aplicație IT ajustată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat Listă PRODCOM actualizată și aprobată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026	246.1	165.8		80.3
50	Elaborarea statisticilor pe Termen Scurt (STS)	46	AA – Art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Aplicație IT ajustată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat Ajustarea sezonieră a indicatorilor STS	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2027	261.8	261.8		
51	Elaborarea statisticilor comerțului internațional cu bunuri, deflate în funcție de moneda de facturare și în funcție de caracteristicile întreprinderii	32019R2152	AA – Art 42 (e), Art. 43 (d), Art 46 și Anexa V			Aplicație IT dezvoltată Date și metadate produse și transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Iunie	2027	210	210		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
52	Producerea și diseminarea datelor privind indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC)	53	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V		GP - Planul de creștere economică	Calculare experimentale elaborate Date produse și diseminate Date transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2027	1194	192.6		1001.4
53	Realizarea activităților aferente participării Republicii Moldova în cadrul Programului European de Comparare, parte componentă a Programului Internațional de Comparare 2024-	32011R0193 , 32007R1445 , 32015R1163	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V		GP - Planul de creștere economică	6 Chestionare de colectare a datelor realizate Date procesate și transmise la Eurostat Raport de calitate expediate către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2026	1444.4	481.5		962.9
54	Implementarea cercetării privind indicele prețurilor locuințelor	54	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			Date produse și diseminate Aplicație IT elaborată Acces la datele SI Registrul Prețurilor Bunurilor Imobile asigurat Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, "AGCC -Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru"	Decembrie	2028	1348	385.2		962.8
55	Dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Prețurilor Bunurilor Imobile”	32023R1470	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			Sistem informațional dezvoltat și funcțional	"AGCC -Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru"	Martie	2027	4000			4000
56	Implementarea Cercetărilor statistice privind cercetarea și dezvoltarea în 4 sectoare: învățământul superior, sectorul public, sectorul întreprinderilor de afaceri și sectorul non-profit	55	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			Instrumentar statistic elaborat Date statistice produse și diseminate Date și metadate transmise la Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Mai	2027	656	221		435
57	Producerea și diseminarea datelor privind Alocațiile bugetare pentru cercetare și dezvoltare (GBARD)	50	AA – Art. 42 lit. (c), art. 43 lit. (a) și (g), Anexa V			Instrumentar elaborat și implementat Date produse și diseminate Date transmise la Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor, ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Octombrie	2027	299	154		145
58	Realizarea cercetării vizând statistica inovării	51 32022R1092	AA – Art. 42 lit. (b), (c), art. 43 lit. (c), art. 46 alin. (1) și Anexa V	RE 2024		Date produse și diseminate Aplicație IT ajustată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Septembrie	2026	167.5	167.5		
59	Realizarea cercetării statistice anuale Utilizarea Tehnologiei Informației și Comunicației (TIC) în întreprinderi	56 32024R1883	AA – Art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate Aplicație IT ajustată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Mai	2026	780.8	260		520.8
60	Implementarea cercetării statistice anuale privind Utilizarea Tehnologiei Informației și Comunicației TIC în gospodăriile casnice	14	AA – Art. 41, art. 42 lit. (a), art. 43 și art. 44	RE 2023		Instrumentar statistic testat Date produse și diseminate Aplicație IT elaborată Date transmise la Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	2153.7			2153.7
61	Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica vegetală	58,62	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	156.6	156.6		
62	Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica animalieră (lapte, carne și ouă)	59,60	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			Accesul BNS către surse de date administrative asigurat Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	1526.4	626.4		900
63	Implementarea anchetei integrate (structurale) în agricultură	66, 67	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			Surse de date administrative (SDA) relevante identificate Baza de date actualizată a exploatațiilor agricole în baza SDA Ancheta integrală (structurală) în agricultură realizată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, APL – Administrația Publică Locală, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2027	3928.8	953.6		2975.2

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
64	Lucrările de pregătire pentru Recensământul General Agricol (RGA), runda 2030	63, 64, 65	AA – Art. 43 lit. (b)		GP - Planul de creștere economică	Surse de date administrative (SDA) relevante RGA identificate Baza de date actualizată a exploatațiilor agricole în baza SDA relevante RGA Sistem informațional al RGA dezvoltat și implementat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2029	8000	1000		7000
65	Elaborarea calculului privind conturile economice pentru agricultură	61	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			Calculare elaborate privind conturile economice în agricultură Date statistice privind prețurile în agricultură elaborate și diseminate	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Noiembrie	2027	7356	356		7000
66	Producerea și diseminarea datelor din sectorul acvaculturii	69, 70	AA – Art. 46 Anexa 5			Date statistice produse și diseminate Date transmise la Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA –	Septembrie	2027	156	156		
67	Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica produselor de protecție a plantelor	71 32022R2379 32011R0408 32011R0656 32014R1264	AA – Art. 43 lit. (b) și Anexa V			Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Noiembrie	2027	156.6	156.6		
68	Realizarea cercetărilor vizând statistica energeticii	72 32014R0431	AA – Art. 46 Anexa V			Aplicație IT ajustată Implementarea cercetării în gospodărie Date produse și diseminate Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	1255.4	160.6		1094.8
69	Implementarea Anchetei transportul rutier de mărfuri (ASTRM)	32012R0070 32010R0202	AA – Art. 46 Anexa V			Aplicație IT dezvoltată Date produse și diseminate Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Iulie	2026	713.7	713.7		
70	Realizarea Cercetărilor vizând transportul feroviar și aerian	73 32007R0332 32003R0437	AA – Art. 46 Anexa V			Aplicație IT ajustată Date produse și diseminate Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, AAC - Autoritatea Aeronautică Civă	Iunie	2026	340.9	93.8		247.1
71	Implementarea Cercetării vizând cererea turistică în gospodăriile casnice	74,75 32011R1051 32021R1179	AA – Art. 46 Anexa V			Cercetare pilot realizată Date produse și diseminate Aplicație IT dezvoltată Date transmise la Eurostat Raport de calitate elaborat și diseminat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Septembrie	2027	3017.6			3017.6
72	Producerea statisticilor și diseminarea datelor cu privire la gestionarea deșeurilor	76, 77				Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat	AM – Agenția de Mediu, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MM – Ministerul Mediului	Octombrie	2026	180.3	180.3		
73	Îmbunătățirea capacității funcționale a AIS MD pentru digitalizarea procesului de gestionare a deșeurilor, cu accent pe generalizarea și sistematizarea rapoartelor în cadrul sistemului informatic.	79 32002R2150				Sistem Informațional adaptat la necesitățile de raportare Date procesate și diseminate Date transmise către BNS	MM – Ministerul Mediului, AM – Agenția de Mediu, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	5776			5776
74	Producerea și diseminarea indicatorilor de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) pentru a sprijini implementarea Agendei globale 2030	79	AA – Art. 2 și Anexa V			Indicatori ODD produși și diseminați Platformă ODD de diseminare actualizată anual (a datelor și metadateelor)	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2025-2027	643.1	288		355.1
75	Crearea tipologiilor teritoriale în baza sistemului de caroiaje și densității populației la nivel de 1 km², în baza gradului de urbanizare (DEGURBA) la nivelul LAU și crearea zonelor urbane funcționale (FUA) la nivelul LAU, a tipologiei teritoriale Urban-rural la nivelul NUTS 3 și a tipologiei teritoriale Metropolitane la nivelul NUTS 3	80	AA – Art.41 și 42 lit. b) și c)			Teritoriul țării clasificat la nivel de caroiaje de 1 km² Unitățile Administrative Locale (LAU) clasificate în baza DEGURBA Zone urbane funcționale (FUA) la nivel LAU determinate Regiunile de nivel NUTS 3 clasificate în Urban- rural Regiunile de nivel NUTS 3 clasificate în Metropolitane - non-metropolitane	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	3800	600	500	2700

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 1: VALORI FUNDAMENTALE													
CAPITOLUL 18: STATISTICI													
76	Actualizarea Nomenclarului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS) pe baza datelor RPL 2024	32019R1755	AA – Art.42 lit. (c)			Proiect elaborat Proiect agreat cu Eurostat Proiect aprobat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CS – Cancelaria de Stat, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	80	80		
77	Elaborarea statisticilor regionale pe baza versiunii naționale actualizate a NUTS	32020R1703	AA – Art. 46 și Anexa V			Date produse și diseminate conform versiunii naționale actualizate a NUTS Date transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	1860	1860		
78	Extinderea utilizării datelor geospațiale în statistica oficială	32020R1703	AA – Art. 43 lit. (c), (f) și (g) și art. 44			Numărul de cercetări în care se utilizează datele geospațiale Business Regstru geocodificat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, "AGCC -Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru", MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2028	1620	220		1400
79	Implementarea noilor versiuni ale clasificatoarelor în domeniul economic în cadrul statisticilor oficiale	81	AA – Art 46 și Anexa V			Versiune a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) armonizată cu NACE 2.1 implementată Business Registrul recodificat Serii de timp recalculat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2027	1204.4	819.2		385.2
80	Consolidarea măsurilor de asigurare a confidențialității statistice și protecției datelor în cadrul Sistemului Statistic Național (SSN)	3				Raport de evaluare a necesităților privind asigurarea confidențialității în cadrul SSN elaborat. Ghid privind confidențialitatea și protecția datelor elaborat. Nr. de procese documentate și actualizate. Dispoziții ale politicii de protecție a datelor actualizate și aplicate.	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Octombrie	2026	765.8	675.8		90
81	Dezvoltarea Sistemului informațional integrat în statistică (SIIS) al BNS în vederea modernizării infrastructurii tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC)					Concept al Sistemului informațional integrat statistic (SIIS) elaborat și aprobat 4 Sub sisteme (module) ale SIIS al BNS de producere a statisticilor oficiale dezvoltate Gradul înalt de digitalizare a colectării datelor statistice din cadrul SSN, cel puțin 95% Gradul de prezentare a rapoartelor statistice/financiare prin E-raportare, cel puțin 95%	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2028	34766.1	7451.4	326	26988.7
82	Producerea și diseminarea datelor privind contul economic de mediu al emisiilor în aerul atmosferic, în conformitate cu Cadrlul central al Sistemului de Evidență Economic-Mediu ONU, 2012, și Manualul Eurostat privind conturile de emisii în aer.	57,78	AA – Art. 46 și Anexa V			Date statistice produse și diseminate Date transmise către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Iunie	2026	1156.6	156.6		1000
83	Documentarea proceselor statistice pentru cercetările statistice conform standardelor GSBPM		AA – Art. 42 lit. (f)			Procese statistice ale BNS documentate în conformitate cu GSBPM Procesele descrise în cadrul modului Metadata în conformitate cu GSBPM	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2025-2029	2300	1500		800
84	Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv	83			GP - Planul de creștere economică	Inventar elaborat Inventar diseminat și transmis către Eurostat	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, BNM – Banca Națională a Moldovei	Septembrie	2027	4803.5	803.5		4000
85	Crearea Registrului de Evidență a Rețelilor Edilitare	32020R1703	AA – Art. 43 lit. (c), (f) și (g) și art. 44			Sistem informațional dezvoltat și funcțional	"AGCC -Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru"	Decembrie	2027	6020	3020		3000
86	Crearea bazei de date geospațiale statistice	32020R1703	AA – Art. 43 lit. (c), (f) și (g) și art. 44		GP - Planul de creștere economică	Bază de date geospațială statistică creată și implementată	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, "AGCC -Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru", MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Iunie	2026	1380.1	1380.1		

Anexa B														
NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE
CLUSTER 1. VALORI FUNDAMENTALE														
CAPITOLUL 32 - CONTROL FINANCIAR														
1		Elaborarea și pilotarea Ghidului de aplicare a standardelor de delegare a împuternicirilor în cadrul unui sistem de management delegat					Ghid elaborat Exercițiu pilot realizat în cadrul unei APC	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	2350.00	250.00	250.00	1850.00
2		Dezvoltarea unor proceduri de planificare și raportare a activității bazate pe performanță				GP - Planul de creștere economică	Proceduri elaborate	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	4110.00	410.00		3700.00
3		Uniformizarea metodologiei de management al riscurilor pentru a facilita integrarea riscurilor de fraudă și corupție în registrul consolidat al riscurilor elaborat la nivel de entitate				GP - Planul de creștere economică	Ghid revizuit Exercițiu pilot realizat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	2750.00	300.00		2450.00
4		Proiectarea și pilotarea sistemului eficient de management al riscurilor în baza cărora se identifică, evaluează, monitorizează și raportează sistematic riscurile la nivelul administrației publice centrale				GP - Planul de creștere economică	Modulul „Registrul riscurilor” integrat în SI „E-monitorizare” Cel puțin 50% din APC utilizează modulul informațional	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026	200.00		200.00	
5		Elaborarea și punerea în aplicare a unui Program de dezvoltare a capacităților manageriale privind organizarea sistemelor eficiente de control intern managerial					Program aprobat și implementat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	2400.00	600.00		1800.00
6		Digitalizarea procesului de monitorizare și analiză cu privire la controlul intern managerial în baza platformei electronice de raportare a datelor (www.raportare-cfpi.mf.gov.md) cu extinderea numărului utilizatorilor către API				GP - Planul de creștere economică	Sistem informațional dezvoltat, pus în aplicare și extins către API cu peste 50.000 de locuitori	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2027	740.00	490.00		250.00
7		Organizarea unui eveniment de informare mediatizată a rolului și responsabilităților de coordonare CIM, cu implicarea organelor API				GP - Planul de creștere economică	Eveniment organizat Rețea a coordonatorilor CIM stabilită la nivelul API (municipii API de nivelul al doilea)	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2027	185.00	25.00		160.00
8		Consolidarea funcției de audit intern la nivelul organelor autorității administrației publice centrale, prin aplicarea criteriilor minime de dimensionare a subdiviziunilor de audit intern				PAR	Număr de subdiviziuni de audit intern restructurate, în baza criteriilor de dimensionare aprobate	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	250.00	250.00		0.0
9		Crearea de capacități pentru organizarea auditului intern prin asociere la nivelul administrației publice locale					Exercițiu-pilot realizat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	1370.00	170.00		1200.00
10		Implementarea efectivă a mecanismelor de asigurare a calității activității de audit intern în sectorul public					Cel puțin 5 misiuni de evaluare externă realizate Pondere a subdiviziunilor de audit intern supuse evaluării externe în ultimii 5 ani, %	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	1170.00	270.00		900.00
11		Îmbunătățirea sistemului de instruire și certificare în domeniul auditului intern în sectorul public prin revizuirea mecanismului aprobat, dezvoltarea materialelor de instruire și a rețelei de formatori				PAR	Materiale de instruire dezvoltate Rețea de formatori consolidată Program de instruire și certificare implementat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	3750.00	1100.00	2650.00	
12		Dezvoltarea capacităților Unității Centrale de Armonizare prin instruire și schimb de experiență				GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 3 activități de instruire și schimb de experiență realizate anual	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	870.00	70.00		800.00
13		Modernizarea modului de monitorizare a recomandărilor a Sistemului Informațional Automatizat „Audit CCRM”			RE 2023	PAR	Modul îmbunătățit; Evaluări anuale cu privire la îmbunătățirea procesului de monitorizare elaborate	CCRM – Curtea de Conturi	Ianuarie	2026-2027	3978.00	3978.00		
14		Instruirea noilor utilizatori din cadrul entităților auditate cu privire la utilizarea SIA „Audit CCRM”			RE 2023	PAR	Cel puțin 1 instruire pe an organizată; Numărul de utilizatori noi conectați la sistem	CCRM – Curtea de Conturi	Noiembrie	2024-2027	64.00	64.00		
15		Finalizarea perioadei de testare a modului de automatizare a procesului de audit financiar din cadrul SIA „Audit CCRM” pentru auditurile financiare pilot și majorarea treptată a numărului de audituri financiare obligatorii ale CCRM în Sistem			RE 2023		Raport anual privind rezultatele testării modului SIA „Audit CCRM” la finalizarea auditurilor financiare pilot elaborat; Numărul anual a auditurilor financiare obligatorii realizate în SIA „Audit CCRM”	CCRM – Curtea de Conturi	Ianuarie	2025-2027	160.00	160.00		
16		Certificarea noilor auditori publici externi			RE 2023	PAR	Numărul de noi auditori certificați din rândul a 20 de candidați	CCRM – Curtea de Conturi	Decembrie	2025	377.00	377.00		
17		Consolidarea capacităților angajaților antrenati în efectuarea auditului performanței și auditului IT			RE 2024		Cel puțin 4 instruirii efectuate anual în domeniul auditului performanței și IT; Circa 70% din numărul total al auditorilor implicați în auditul performanței / auditul IT instruiți;	CCRM – Curtea de Conturi	Ianuarie	2025-2027	614.00	614.00		
		Majorarea numărului misiunilor de audit al performanței desfășurate pe parcursul unui an				GP - Planul de creștere economică	Pondere a capacității totale de audit a Curții de Conturi dedicate auditurilor de performanță crește la 15% din întreaga capacitate de audit	CCRM – Curtea de Conturi	Iunie	2027	14579.65	13183.45		1396.2
18		Intensificarea eforturilor de promovare a rapoartelor Curții de Conturi prin conlucrarea eficientă cu comisiile parlamentare și plenul Parlamentului			RE 2024		100% a rapoartelor de audit aprobate, remise comisiilor de profil ale Parlamentului, precum și prezentarea rezultatelor auditurilor în ședințele comisiilor și plenul Parlamentului, conform solicitărilor Parlamentului	CCRM – Curtea de Conturi	Decembrie	2025-2027	2343.00	2343.00		
19		Semnarea Acordurilor de cooperare între autoritățile competente care participă la protecția intereselor financiare ale UE	1		RE 2023, RE 2024		Acorduri semnate	ICFS - Inspectoratul Control Financiar de Stat	Decembrie	2025	117.20	117.20		
20		Elaborarea Metodologiei pentru gestionarea neregulilor în conformitate cu Ghidurile OLAF privind raportarea neregulilor	1				Metologie elaborată	ICFS - Inspectoratul Control Financiar de Stat	Decembrie	2026	117.20			117.20
21		Crearea unei platforme IT de monitorizare și coordonare anti-fraudă				GP - Planul de creștere economică	Sistem informațional dezvoltat și pus în funcțiune	ICFS - Inspectoratul Control Financiar de Stat	Decembrie	2027	4902.00			4,902.00
22		Semnarea Angajamentului administrativ de cooperare între Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și ICFS	1				Acord semnat	ICFS - Inspectoratul Control Financiar de Stat	Ianuarie	2026	117.20	117.20		

23		Incheierea unui Acord (nou) de cooperare operațională între BNM și IGP, după caz, cu alte organe de drept	3				Acord încheiat	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2027	67.00	67.00		
24		Dezvoltarea Sistemului informațional de Evidență a Falsurilor	3, 5				Sistem informațional modernizat/dezvoltat	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2027	600.00			
25		Incheierea unor Acorduri de cooperare operațională/ administrativă între BNM (după caz și alte autorități naționale) și Banca Centrală Europeană, inclusiv cu Comisia Europeană	3				Acorduri încheiate	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2028	200.00			
26		Elaborarea Conceptului cu privire la desemnarea Centrelor naționale de analiză a bancnotelor și monedelor suspecte de a fi false, inclusiv a Centrului de monitorizare a falsurilor	4				Concept aprobat	BNM – Banca Națională a Moldovei	Iulie	2025	67.00			

CLUSTER 2 „PIAȚA INTERNĂ”

CAPITOLUL 1 LIBERA CIRCULAȚIE A BUNURILOR

INTRODUCERE

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova are un nivel începător de pregătire în domeniul liberei circulații a bunurilor. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește standardizarea prin adoptarea standardelor UE.

Adițional, a fost efectuată o evaluare legislativă prealabilă a dispozițiilor privind barierele tehnice în calea comerțului din Acordul de asociere UE-RM. Recomandarea Comisiei din anul precedent a fost implementată parțial și rămâne valabilă. În anul următor, Moldova urmează să continue evaluarea legislației și a practicilor administrative în domeniile nearmonizate și să pregătească o strategie pentru a asigura respectarea articolelor 34-36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE); să se alinieze la *acquis*-ul UE privind vehiculele; să consolideze capacitățile administrative necesare pentru implementarea și asigurarea respectării *acquis*-ului UE, în special în sectoarele pentru care intenționează să semneze un acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA) cu UE.

În context, Moldova este în proces de asigurare a conformității legislației naționale cu art. 34-36 TFUE. Proiectul de lege privind recunoașterea reciprocă a produselor comercializate legal în statele membre ale UE a fost deja elaborat și se află la etapa de consultare pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova. Proiectul de lege a fost examinat de experții din cadrul proiectului „Pre-evaluarea legislativă a Acordului de Asociere UE-Moldova - Dispoziții privind barierele tehnice în calea comerțului”.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32021R2248	32014L0035	02014L0068	32016R0426	32022L2380
32021R1121	02014L0053	32014L0029	02014L0030	32023R1717
32019L0771	32016R0425	02016R0424	32019R1020	31989L0105
32019L0770	02009L0048	32007L0045	31985L0374	32013R0167
32008L0122	01969L0493	02014L0034	32012R1025	32019R1009
32000L0031	01994L0011	32014L0053	02004R0648	
02019R1020	02011R1007	02004R0273	32019R0515	
02014L0032	01985L0374	02006R1907	31998R2679	

31975L0107	32014L0033	02016R1628	32015L1535	
3A31980L0181	02011R0305	02004L0009	02014L0060	
32014L0031	02006R1907	02004L0010		
31976L0211	32008R0765	32019R0515		

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

Libera circulație a mărfurilor, una dintre cele patru libertăți fundamentale, este o piatră de temelie a integrării europene și esențială pentru competitivitatea europeană. Libera circulație a mărfurilor pe piața internă UE este asigurată prin normele comune privind mărfurile (legislația de armonizare a UE) și prin principiul recunoașterii reciproce. Acestea implică eliminarea tuturor barierelor tehnice din calea comerțului dintre statele membre, creând astfel condiții pentru libera circulație a mărfurilor în întreaga Uniune prin:

- eliminarea **taxelor vamale** la import și la export, precum și toate măsurile cu efect echivalent;
- interzicerea **restricțiilor cantitative** (cote) ale exporturilor și importurilor, precum și măsuri cu efect echivalent (în principiu, toate normele comerciale ale statelor membre, care ar putea împiedica direct sau indirect, efectiv sau potențial, comerțul în cadrul UE); și
- înlăturarea **barierelor netarifare** prin armonizarea legislațiilor naționale – eliminarea barierelor create prin norme naționale divergente prin stabilirea de norme comune atât pentru garantarea liberei circulații a mărfurilor, cât și pentru respectarea altor obiective ale UE, cum ar fi protecția mediului și protecția consumatorilor.

Capitolul 1 este guvernat de articolele 34-36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Legislația UE din Capitolul 1 cuprinde acte care fac parte din categoria legislației primare a Uniunii Europene, direct aplicabile în legislația statelor membre UE, precum și acte aplicabile mărfurilor sau anumitor aspecte ale mărfurilor, care necesită a fi transpuse în legislația națională.

În articolele 34 și 36 din TFUE este încorporat principiul recunoașterii reciproce care a fost dezvoltat în continuare prin jurisprudență, în special în cazul C-120/78 „*Cassis de Dijon*”. Principiul recunoașterii reciproce presupune că un produs care este comercializat în mod legal într-un stat membru ar trebui să poată fi comercializat sub aceleași condiții și în alte state membre, cu excepția cazului în care cele din urmă au motive solide să interzică sau să restricționeze vânzarea acestuia.

În plus, Republica Moldova situează pe prim plan adoptarea standardelor europene în calitate de standarde moldovenești și armonizarea tuturor reglementărilor sale tehnice cu actele UE relevante. În acest context, vor fi facilitate schimburile comerciale și se va asigura că produsele autohtone pot circula liber pe piața unică, fără a întâmpina bariere inutile.

Republica Moldova întreprinde acțiuni continue pentru îndeplinirea angajamentelor sale de a realiza conformitatea cu reglementările tehnice, standardele, metrologia, acreditarea, evaluarea conformității și supravegherea pieței în cadrul Uniunii Europene.

În acest sens, Republica Moldova a transpus progresiv acquis-ul relevant al UE în legislația sa. În prezent, 42 de acte ale UE care reglementează libera circulație a mărfurilor au fost transpuse în legislația națională, dintre care 17 sunt considerate armonizate, în timp ce 25, sunt parțial armonizate.

STANDARDIZARE

Conform regulilor europene într-un stat membru poate fi un singur Organism național de standardizare (ONS).

Institutul de Standardizare din Moldova (ISM) are statut de membru afiliat al Comitetului European de Standardizare (CEN) din 2007 și al Comitetului European de Standardizare Electrotehnică (CENELEC) din 2014, precum și de observator în cadrul Institutului European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI) din 2014.

Pentru îndeplinirea angajamentelor de a deveni membru cu drepturi depline la CEN și CENELEC, în anul 2024 ISM a înaintat o scrisoare oficială de intenție, împreună cu dovezi de conformare cu criteriile din Ghidul CEN/CENELEC 22. Decizia finală va fi luată în cadrul reuniunii Adunării Generale CEN/CENELEC în 2026, în urma evaluării efectuate de CEN și CENELEC, planificate pentru septembrie 2025.

În conformitate cu statutul de membru afiliat/observator al organizațiilor europene de standardizare CEN, CENELEC și ETSI, ISM adoptă standardele europene în calitate de standarde moldovenești. Rata de adoptare a standardelor europene este următoarea:

- CEN - 100%
- CENELEC - 100%
- ETSI - 84,62%

Retragerea standardelor moldovenești conflictuale este un proces continuu, dată fiind „moștenirea” standardelor GOST. Respectarea prevederilor și practicilor Acordului CEN-ISO de la Viena și ale Acordului CENELEC-IEC de la Frankfurt are ca obiectiv eliminarea dublării sau suprapunerii activităților de standardizare la nivel european și internațional. Pe măsură ce standardele europene sunt adoptate și după examinarea corpului de standarde europene adoptate anterior sunt retrase standardele moldovenești conflictuale. Astfel, în perioada 2020-2023 au fost anulate 4581 standarde conflictuale și 1428 standarde depășite. În perspectivă este necesară consolidarea poziției pe plan european a ISM în calitate de ONS.

METROLOGIE

Obiectivul de bază a activităților din domeniul metrologiei este asigurarea uniformității și exactității măsurărilor, al protejării persoanelor fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, împotriva efectelor nocive ale măsurărilor incorecte sau false.

Asigurarea trasabilității metrologice a rezultatelor măsurărilor la Sistemul Internațional de Unități (SI) este o prevedere fundamentală efectuată de Institutul Național de Metrologie (INM) prin elaborarea, cercetarea, dezvoltarea, menținerea și păstrarea etaloanelor naționale, realizarea comparațiilor etaloanelor naționale la nivel european și internațional, precum și conservarea și diseminarea unităților de măsură de la etaloanele naționale la etaloanele de nivel ierarhic inferior pînă la etaloanele de lucru.

Actualmente, INM gestionează 20 de etaloanele naționale ale Republicii Moldova, care acoperă 80% din necesitățile economiei naționale.

Pentru a obține recunoașterea europeană și internațională a măsurărilor efectuate în Moldova, INM participă activ ca membru cu drepturi depline (din 2019) la Asociația Europeană a Institutelor Naționale de Metrologie (EURAMET) și ca membru asociat (din 2017) la Cooperarea Europeană în Metrologie Legală (WELMEC).

Rolul INM este major pentru realizarea continuă a exercițiilor de măsurare și perfecționarea tehnicilor precise de măsurare, care asigură exactitatea și siguranța măsurărilor la nivel național, rezultatele cărora urmează a fi recunoscute la nivel european și internațional.

ACREDITAREA ȘI EVALUAREA CONFORMITĂȚII

Alinierea la practicile europene de acreditare și evaluare a conformității a fost promovată prin armonizarea cadrului juridic al Republicii Moldova cu cerințele Regulamentului (CE) nr. 765/2008 de stabilire a cerințelor pentru acreditare și cu cerințele Deciziei nr.768/2008/CE privind un cadru comun pentru comercializarea produselor.

În anul 2017 Centrul Național de Acreditare MOLDAC (CNA MOLDAC) a devenit semnatar al Acordului de Recunoaștere Bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA BLA). Totodată în 2017 Centrul Național de Acreditare MOLDAC a devenit semnatar al Memorandumului de Înțelegere al Forumului Internațional pentru Acreditare (IAF MoU), precum și semnatar al Acordului Multilateral de Recunoaștere IAF MLA pentru certificarea produselor și certificarea sistemelor de management.

Decizia de recunoaștere a acreditărilor naționale la nivel de acreditare europeană a fost posibilă în urma evaluărilor la nivel de omologi efectuate de Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA) pentru șase scheme: testarea/etalonarea, conform standardului EN ISO/IEC 17025; analize medicale, conform standardului EN ISO 15189; inspecții, conform standardului EN ISO/IEC 17020; certificarea produselor, conform standardului EN ISO/IEC 17065; certificarea

sistemelor de management, conform standardului EN ISO/IEC 17021. Din anul 2023 CNA MOLDAC este membru cu drepturi depline (membru A) al EA.

Statutul de semnatar al EA MLA facilitează recunoașterea rapoartelor de încercări și certificatelor emise de organisme de evaluare a conformității din RM de țările UE. În rezultat, prin eliminarea barierelor tehnice, va fi stimulat comerțul transfrontalier, creșterea calității, iar produsele moldovenești cu certificate naționale vor fi acceptate pe piața europeană. În acest sens este foarte important de a menține și a consolida capacitățile CNA MOLDAC.

SUPRAVEGHEREA PIEȚEI

Cadrul juridic în acest domeniu îl reprezintă Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, care transpune fidel Regulamentul (UE) 2019/1020. În conformitate cu această lege 7 autorități naționale sunt abilitate cu funcții de supraveghere a pieței. Îmbunătățirea funcționării pieței prin consolidarea capacităților tehnice și administrative ale autorităților naționale va garanta că numai produsele care oferă un nivel ridicat de protecție în domeniul precum sănătatea, siguranța și protecția consumatorilor, protecția mediului și a oricăror alte interese publice, sunt puse la dispoziție pe piață.

La rândul său, autoritățile de supraveghere a pieței își vor desfășura activitățile cu un nivel ridicat de transparență oferind publicului informații relevante pentru a proteja interesele publice. O atenție deosebită necesită asistență și cooperarea cu agenții economici care va facilita accesul online la informații, proceduri administrative și servicii de suport pentru agenții economici din Republica Moldova.

La Capitolul 1 o provocare majoră pentru Republica Moldova este sporirea capacității administrative necesare pentru implementarea liberei circulații a bunurilor în conformitate cu legislația și principiile UE. Republica Moldova se angajează să elaboreze un cadru normativ primar și secundar necesar pentru facilitarea liberei circulației a mărfurilor, asigurând capacitatea de a participa la programele europene aferente.

1.1.ASPECTE SECTORIALE

Scopul de bază al alinierii legislative și instituționale în domeniul vehiculelor rutiere este asigurarea liberei circulații a mărfurilor, garantarea siguranței rutiere și recunoașterea reciprocă a omologărilor tehnice la nivel european. În acest scop, Republica Moldova a aderat la tratatele internaționale relevante ale ONU privind reglementările tehnice armonizate pentru vehiculele rutiere și componentele acestora, prin Legea nr. 111/2016 și Legea nr. 309/2006, stabilind astfel cadrul juridic pentru armonizarea cu standardele Uniunii Europene.

Regulamentele (UE) nr. 2018/858 și nr. 168/2013, care vizează vehiculele cu motor, remorcile acestora, sistemele, componentele și unitățile tehnice separate, precum și vehiculele cu două sau trei roți au un grad redus de transpunere, fiind rezumat doar la prevederile ce țin de clasificarea vehiculelor rutiere.

Consolidarea capacităților administrative, dezvoltarea infrastructurii de testare și finalizarea procesului de armonizare legislativă sunt esențiale pentru a asigura o integrare eficientă în piața internă a Uniunii Europene și pentru recunoașterea internațională a sistemului moldovenesc de omologare și inspecție tehnică a vehiculelor.

Pentru viitor, Moldova își propune adoptarea unei legi privind aprobarea și supravegherea pieței vehiculelor și implementarea unor regulamente secundare pentru aplicarea corectă a legislației europene. De asemenea, se dorește crearea unui departament specializat pentru supravegherea pieței vehiculelor și a unui departament de omologare în cadrul instituțiilor responsabile. Se estimează că aceste măsuri vor fi realizate până în 2028, cu inițierea etapizată a procesului de omologare a vehiculelor rutiere pe parcursul 2029-2030.

Prin aceste reforme, Moldova urmărește integrarea în piața europeană a vehiculelor și creșterea siguranței rutiere.

Cu referire la Echipamentele și sistemele de protecție utilizate în medii potențial explozive, Reglementările tehnice sunt acoperite de Hotărârea Guvernului nr. 1407/2016, cu ultimele modificări din anul 2024, prin care au fost transpuse prevederile Directivei 2014/34/UE din 26.02.2024 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la echipamentele și sistemele de protecție destinate utilizării în atmosfere potențial explozive. Astfel, nu au fost transpuse doar articolele din Directiva menționată care fac referire la activitatea Comisiei Europene, precum și reglementările care sunt neaplicabile - prevederi referitoare la transpunere, abrogarea Directivei vechi, intrarea în vigoare a Directivei și destinarii.

Politica în domeniul echipamentelor electronice este asigurată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Echipamentele de joasă tensiune sunt reglementate prin HG nr. 745/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune”, care transpune Directiva 2014/35/EU. Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor este reglementată prin HG nr. 807/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor”, care transpune Directiva 2014/30/EU. Echipamentele radio fac obiectul HG nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”, care transpune Directiva 2014/53/EU. Hotărârile de Guvern menționate stabilesc, printre altele, cerințele esențiale pentru ca aceste echipamente să fie introduse sau plasate pe piață, obligațiile producătorilor, importatorilor și distribuitorilor. Republica Moldova a aprobat în calitate de standarde moldovenești standardele europene armonizate în domeniu prin Ordinul nr. 4/2015 (joasă tensiune), Ordinul nr. 36/2022 (compatibilitatea electromagnetică) și Ordinul nr. 244/2020 (echipamente radio). Supravegherea pieței în domeniul echipamentelor electronice de joasă tensiune și compatibilității electromagnetice este efectuată de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, iar în cazul echipamentelor radio – de către Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în conformitate cu prevederile Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor. Serviciul Vamal cooperează cu autoritățile de supraveghere a pieței în

cadrul controlului produselor care intră pe piață privind siguranța și conformitatea acestora înainte de punerea lor în liberă circulație, cu scopul de a preveni introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a produselor care prezintă un risc grav pentru interesele publice sau care nu corespund cerințelor reglementărilor tehnice aplicabile.

Produsele fertilizante sunt reglementate de Legea nr. 21/2025 privind plasarea pe piață a produselor fertilizante care este aliniată la Reg. UE nr. 2019/1009 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003, care intră în vigoare la 27.09.2025, Hotărârea Guvernului nr. 268/2012 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale”. Totodată supravegherea este asigurată și de normele stabilite de Hotărârea Guvernului nr. 938/2018 pentru aprobarea unor regulamente privind trecerea frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Anexa nr. 4 la Regulament stabilește Nomenclatorul produselor fertilizante supuse controlului fitosanitar la trecerea frontierei de stat. Introducerea în țară a loturilor de produse fertilizante se efectuează în baza notificării prealabile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte, sau prin intermediul sistemului informațional (TRACES).

Reglementarea tehnică „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale” transpune Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 octombrie 2003 privind îngrășămintele.

Totodată, conform poziției nr. 54 al Anexei nr. 1 al Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, Autoritatea de supraveghere a pieței este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, iar Autoritatea de reglementare este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Din categoria altor bunuri chimice, reglementarea cărora ține de competența Ministerului Afacerilor Interne fac parte Explosivii de uz civil și Articolele pirotehnice. Astfel, Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil transpune parțial Directiva 2014/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață și controlul explozivilor de uz civil.

Totodată, în vederea transpunerii integrale a acquis-ului comunitar din acest domeniu, urmează a fi modificată/completată Hotărârea Guvernului nr. 1324/2016 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind cerințele esențiale de securitate ale explozibililor de uz civil, punerea la dispoziție pe piață și controlul explozibililor de uz civil.

Articolele pirotehnice sunt reglementate prin Legea nr. 143/2014 privind regimul articolelor pirotehnice, care transpune parțial Directiva 2013/29/UE din 12 iunie 2013 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a articolelor pirotehnice.

Domeniul jucăriilor este reglementat prin HG nr. 808/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind siguranța jucăriilor, care transpune Directiva 2009/48/EC. Hotărârea de Guvern menționată stabilește condițiile privind siguranța jucăriilor și libera circulație a acestora pe piața Republicii Moldova. Republica Moldova a aprobat în calitate de standarde moldovenești standardele europene armonizate în domeniu prin Ordinul MDDE nr. 92/2022. Supravegherea pieței în domeniul jucăriilor este efectuată de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în temeiul Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, în cooperare cu Serviciul Vamal, cu scopul de a preveni introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a produselor care prezintă un risc grav pentru interesele publice sau care nu corespund cerințelor reglementării tehnice aplicabile.

Sticla cristal cade sub incidența HG nr. 718/2023 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind sticla cristal, care transpune Directiva 69/493/EEC. Hotărârea de Guvern menționată stabilește cerințele privind clasificarea, caracteristicile, etichetarea și metodele pentru determinarea caracteristicilor chimice și fizice ale categoriilor de sticlă cristal. Supravegherea pieței și controlul produselor din sticlă cristal care sunt puse la dispoziție pe piață se efectuează de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în condițiile Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

Domeniul textilelor și încălțămintei este reglementat după cum urmează: HG nr. 11/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind denumirile fibrelor textile și etichetarea corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile, prevederile căreia sunt aliniate la Regulamentul (UE) 1007/2011; și HG nr. 856/2023 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind etichetarea materialelor folosite la producerea principalelor componente ale articolelor de încălțăminte destinate vânzării către consumatori, care transpune Directiva 94/11/CE. Cu referire la textile, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor efectuează verificări privind conformitatea compoziției fibroase a produselor textile cu indicațiile furnizate asupra compoziției fibroase pe etichetele produselor respective, în condițiile Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor. În cazul în care pe piață este introdusă încălțăminte ce nu respectă dispozițiile referitoare la etichetare, se aplică măsurile prevăzute de Legea nr. 162/2023.

Domeniul Armelor de foc în Republica Moldova este reglementat de Legea nr. 130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, Hotărârea Guvernului nr. 293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor” și Hotărârea Guvernului nr. 416/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al armelor, format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, care transpun parțial prevederile Directivei 2021/555 din 24 martie 2021 privind controlul achiziționării și deținerii de arme. Pentru anul 2025 sunt planificate modificări la Legea 130/2012 și Hotărârea Guvernului nr. 416/2021, în vederea transunerii la maxim a prevederilor Directivei menționate.

Protejarea patrimoniului cultural național mobil, în general, și circulația bunurilor culturale, în special, sunt reglementate de Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil și Hotărârea de Guvern 470/2023. Hotărârea de Guvern transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012.

Monitorizarea circulației bunurilor culturale mobile, inclusiv expertizarea bunurilor, emiterea actelor permissive aferente circulației acestora, evidența patrimoniului cultural național mobil sunt puse în sarcinile Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile. Instituția este autoritatea administrativă în subordinea Ministerului Culturii împuternicită inclusiv cu atribuții de elaborare a propunerilor de modificare a cadrului normativ în domeniul de competență, implementare a tratatelor internaționale în domeniu și prezentarea către Ministerul Culturii a rapoartelor privind executarea acestora.

Proiectul de modificare a legii pentru modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil în scopul transpunerii Directivei 2014/60/UE a fost aprobat în prima lectură în Parlamentul Republicii Moldova.

1. Prezentarea generală a situației

1. 1. Cadrul legislativ

Libera circulație a mărfurilor presupune eliminarea tuturor barierelor tehnice în comerțul dintre statele membre ale UE. În acest sens, Republica Moldova, în calitate de țară candidată, care urmărește să devină un stat membru al UE, trebuie să elimine toate obstacolele care ar putea afecta integrarea pe piața unică, asigurând în același timp un nivel ridicat de protecție a siguranței vieții și sănătății oamenilor, precum și protecția animalelor și plantelor, a mediului, și a consumatorilor.

Armonizarea legislației naționale cu cerințele UE reprezintă cele mai importante sarcini ale Republicii Moldova în cadrul Capitolului 1: Libera circulație a mărfurilor.

Capitolul 1 conține legislația structurată după cum urmează:

- principii generale;
- măsuri orizontale (evaluarea conformității, standardizarea, metrologia, acreditarea, supravegherea pieței);
- măsuri sectoriale (noua abordare, vechea abordare);
- măsuri procedurale.

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul liberei circulații a mărfurilor asigură o transpunere fidelă al acquis-ului UE. Procesul de aliniere cu normele și procedurile UE include transpunerea și alinierea la directivele/regulamentele UE, adoptarea standardelor europene armonizate în calitate de standarde moldovenești, implementarea cerințelor de evaluare a

conformității, crearea unor mecanisme eficiente de supraveghere a pieței și stabilirea normelor privind marcajul CE.

Structura și textul actelor normative naționale reflectă întocmai principiile acquis-ului UE, ceea ce demonstrează un angajament ferm al Republicii Moldova pentru integrarea europeană. Cu toate acestea, există sectoare care necesită ajustări și completări pentru a respecta pe deplin cerințele europene.

În prezent, 42 de acte ale UE care reglementează libera circulație a mărfurilor au fost transpuse în legislația națională, dintre care 17 sunt considerate armonizate (transpun legislația UE), în timp ce 25, sunt parțial armonizate, conform evaluării legislative efectuate de Comisia Europeană în anul 2024.

Acest rezultat reflectă angajamentul constant al țării de a implementa cerințele prevăzute în Acordul de Asociere (AA) și Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA).

Deși progresul este remarcabil, există sectoare care necesită îmbunătățiri, precum finalizarea transpunerii reglementărilor care sunt transpuse parțial și adoptarea legislației pentru recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate legal în statele membre UE.

În consecință, cadrul legislativ al Republicii Moldova reflectă un angajament ferm pentru integrarea europeană. Implementarea continuă a reformelor legislative și administrative va consolida poziția țării pe piața unică europeană, stimulând dezvoltarea economică și facilitând comerțul transfrontalier.

1.2. Capacități administrative

Capacitățile administrative presupun o colaborare interinstituțională între autoritățile naționale de reglementare, autoritățile naționale responsabile de supravegherea pieței și instituțiile care pun în aplicare legislația națională care transpune acquis-ul UE.

Pentru a asigura implementarea eficientă a legislației naționale care transpune legislația UE, Republica Moldova a înființat instituții care sunt responsabile de acreditarea organismelor de evaluare a conformității, de standardizarea națională și de supravegherea pieței. Aceste instituții colaborează cu autoritățile administrației publice centrale, precum și colaborează intersectorial în scopul asigurării continue a implementării reglementărilor naționale.

Capacitățile instituționale ale autorităților implicate în procesul de transpunere și punerea în aplicare a acquis-ului UE includ următoarele:

a. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED)

Organ central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile specificate în Hotărârea Guvernului nr. 143/2021. MDED este responsabil pentru Capitolul 1, asigurând transpunerea și implementarea actelor UE după cum urmează,

Legislația orizontală

- Libera circulație a mărfurilor/sectorul nearmonizat, articolele 34-36 TFUE; eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului și principiul recunoașterii reciproce;
- Regulamentul (UE) nr. 2019/515 privind măsurile cu efect echivalent;
- Regulamentul „Strawberry” nr. 2679/98 privind reglementările tehnice naționale;
- Acreditarea și aplicarea marcajului CE, Regulamentul (CE) nr. 765/2008;
- Notificarea reglementărilor tehnice, Directiva (UE) nr. 2015/1535;
- Supravegherea pieței, Regulamentul (UE) nr. 2019/1020 și răspunderea pentru produsele cu defect, Directiva nr. 85/374;
- Standardizarea, Regulamentul (UE) nr. 1025/2012;
- Evaluarea conformității și NANDO (New Approach Notified and Designated Organisations – organizații notificate și desemnate în cadrul noii abordări), Regulamentul (CE) nr. 765/2008 și Decizia 768/2008/CE;

Legislația sectorială

- Sticle utilizate ca recipiente de măsură, Directiva nr. 75/107/CEE;
- Mijloace de măsurare, Directiva nr. 2014/32/UE;
- Unități de măsură, Directiva nr. 80/181/EEC și Directiva nr. 2009/3/CE;
- Aparare de cântărit cu funcționare neautomată, Directiva nr. 2014/31/UE;
- Produse preambalate, Directiva nr. 2007/45/CE și Directiva nr. 76/211/CEE;
- Aparare consumatoare de combustibili gazoși, Regulamentul (UE) nr. 2016/426;
- Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor, Directiva nr. 2014/30/UE;
- Echipamente electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune, Directiva nr. 2014/35/UE;
- Echipamente radio, Directiva nr. 2014/53/UE;
- Echipamente individuale de protecție, Regulamentul (UE) nr. 2016/425;
- Siguranța jucăriilor, Directiva nr. 2009/48/CE;
- Sticla cristal, Directiva nr. 69/493/CEE;

- Etichetarea materialelor folosite la producerea principalelor componente ale articolelor de încălțăminte destinate vânzării către consumatori, Directiva nr. 94/11/CE;
- Denumirea fibrelor textile, etichetare corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile, Regulamentul (UE) nr. 1007/2011.

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 Libera circulație a mărfurilor **8** angajați ai MDED, precum și angajații Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor și a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

b. Ministerul Finanțelor (MF)

Organ central de specialitate al administrației publice, responsabil de politici publice în domeniul vamal specificate prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017. Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” **3** angajați ai MF, inclusiv Serviciul Vamal.

c. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)

Organ central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii publice în domeniile specificate în Hotărârea Guvernului nr. 690/2017. Astfel, MIDR este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte sectoriale:

- Zgomot emis de echipamentele utilizate în exterior, Directiva 2000/14/CE;
- Comercializarea produselor pentru construcții, Regulamentul (UE) 2024/3110;
- Ambarcațiuni de agrement și motovehicule nautice, Directiva 2013/53/UE;
- Autovehiculele și remorcile acestora, Regulamentul (UE) 2018/858;
- Autovehiculele cu două sau trei roți, Regulamentul (UE) 168/2013;
- Ascensoare, Directiva 2014/33/UE;
- Mașini industriale, Directiva 2006/42/CE și Regulamentul (UE) 2023/1230;
- Instalații pe cablu, Regulamentul (UE) 2016/424;
- Echipamente sub presiune, Directiva 2014/68/UE;
- Vase simple sub presiune, Directiva 2014/29/UE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” **3** angajați ai MIDR, inclusiv angajați ai Inspectoratului pentru Supravegherea Tehnică și Agenției Navale.

d. Ministerul Culturii

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul culturii și patrimoniului național, specificat în Hotărârea Guvernului nr.147/2021.

Republica Moldova a înscris progrese considerabile în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil, în special, în domeniul circulației bunurilor culturale. În scopul racordării cadrului legislativ național în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil la prevederile cadrului legislativ național vamal și la standardele europene, a fost îmbunătățit cadrul normativ și instituțional în domeniul de referință. A fost aprobat proiectul de lege privind modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Legea prevede:

- reglementarea procesului de circulație a bunurilor culturale prin aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind circulația bunurilor culturale mobile;
- instituționalizarea unei noi structuri în subordinea MC - Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile (SECBCM). Serviciul prestează servicii de expertizare a bunurilor culturale mobile, eliberare a certificatelor și adeverințelor de export, a notificărilor privind importul bunurilor culturale. SECBCM are atribuții în domeniul evidenței patrimoniului cultural național mobil și gestionează următoarele baze de date: Registrul patrimoniului cultural național mobil; Registrul patrimoniului muzeal mobil, Registrul muzeelor; Registrul experților în domeniul bunurilor culturale mobile; Registrul restauratorilor și conservatorilor în domeniul patrimoniului cultural mobil; Registrul bunurilor culturale distruse, furate, dispărute, scoase sau introduse ilegal în Republica Moldova, precum și a celor recuperate. Detalii: <https://secbcm.gov.md/rom>.

Astfel, Ministerul Culturii este responsabil pentru transpunerea și implementarea actului sectorial ce ține de restituirea obiectelor culturale.

- Bunuri culturale, Directiva 2014/602/EU;

Întru realizarea sarcinilor expuse, este implicat în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” 1 angajat al Ministerului Culturii.

e. Ministerul Sănătății

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul medicamentelor și dispozitivelor medicale, specificat în Hotărârea Guvernului nr. 148/2021. Astfel, Ministerul Sănătății este responsabil pentru transpunerea și implementarea actelor sectoriale ce ține de transparența măsurilor care reglementează stabilirea prețurilor medicamentelor de uz uman și precursorii drogurilor.

- Precursorii de droguri, Regulamentul (CE) 273/2004;
- Prețurile medicamentelor, Directiva 89/105/CEE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 „Libera circulație a bunurilor” 3 angajați al Ministerului Sănătății, inclusiv a Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

f. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul ordinii și securității publice, specificat în Hotărârea Guvernului nr. 693/2017. Astfel, MAI este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte:

- Explozivi de uz civil, Directiva 2014/28/UE;
- Echipamente și sisteme de protecție destinate utilizării în medii potențial explozive, Directiva 2014/34/UE;
- Articole pirotehnice, Directiva 2013/29/UE;
- Arme, Directiva (UE) 2021/555;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 2 angajați ai MAI.

g. Ministerul Mediului (MM)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniile protecției mediului, schimbărilor climatice și gestionării durabile a resurselor naturale, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 145/2021. Astfel, MM este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte legislative sectoriale:

- Substanțe chimice, Regulamentul (CE) nr. 1907/2006;
- Clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice, Regulamentul (CE) nr. 1272/2008;
- Bunele practici de laborator, Directiva 2004/10/CE și Directiva 2004/9/CE;
- Detergenți, Regulamentul (CE) nr. 648/2004;
- Generatoarele de aerosoli, Directiva 75/324/CEE;
- Cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, Regulamentul (UE) nr. 2016/1628;

Reglementările stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, Regulamentul CE nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice și Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al

Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții au fost transpuse parțial prin Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice. Aspectele ce vizează Fișa cu date de Securitate (Anexa nr. 2 la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice) au fost de asemenea transpuse prin amendarea și completarea Legii cadru privind substanțele chimice prin Anexa nr. 2¹ care reflectă Elementele de cuprins ale fișei cu date de securitate (FDS), cât și prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 189/2044 care aprobă Instrucțiunea de completare a FDS.

Menționăm că, Republica Moldova este incipient aliniată la prevederile ce vizează bunele practici de laborator, elementele de bază preluate din Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL) și 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice regăsindu-se în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice.

Totodată, pentru a prelua integral reglementările sus-menționate, dar și pentru a respecta recomandările Comisiei Europene în ceea ce privește crearea unui cadru regulatoriu de gestionare durabilă a substanțelor chimice cât mai comprehensiv și mai aproape de standardele europene, în perioada 2025-2026 Ministerul Mediului urmează să transpună total următoarele acte:

- Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice (detalii se vor regăsi în capitolul 27 Mediu și schimbări climatice).
- Regulamentul CE nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice (detalii se vor regăsi în capitolul 27 Mediu și schimbări climatice).
- Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții.
- Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL).
- Directiva 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice.
- Regulamentul (CE) nr. 648/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 privind detergenții.

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 **3** angajați ai MM, precum și angajații Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

h. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice în domeniul protecției plantelor, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 695/2017. Astfel, MAIA este responsabil pentru transpunerea și implementarea a următoarelor acte:

- Fertilizanți, Regulamentul (UE) nr. 2019/1009;
- Tractoare agricole și forestiere, Regulamentul (UE) nr. 167/2013;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 2 angajați ai MAIA, precum și angajații Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

i. Ministerul Apărării (MA)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice de apărare, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 692/2017. Astfel, MA este responsabil pentru transpunerea și implementarea a unui act legislativ sectorial pentru produsele din domeniul apărării.

- Produse din domeniul apărării, Directiva 2009/43/CE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 2 angajați ai MA.

j. Ministerul Energiei (MEEn)

Autoritatea responsabilă de elaborarea politicii publice de domeniul energetic, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 118/2023. Astfel, MEEn este responsabil pentru transpunerea și implementarea a unui act legislativ sectorial pentru proiectarea ecologică produselor cu impact energetic.

- Proiectare ecologică, Directiva 2009/125/CE;

Întru realizarea sarcinilor expuse, sunt implicați în activitatea Grupului de lucru 1 2 angajați ai MEEn.

2.1. Capacitățile administrative instituțiilor publice responsabile de implementarea acquis-ului UE includ următoarele:

a. IP Institutul de Standardizare din Moldova (ISM)

ISM dispune de un sistem operațional, compatibil cu regulile și practicile standardizării internaționale și europene. Guvernul asigură ISM cu spațiu și resurse financiare din bugetul de stat, necesare pentru cooperarea în standardizare la nivel european și internațional.

ISM oferă servicii în domeniul standardizării tuturor părților interesate. În conformitate cu obiectivul său de aderare la Uniunea Europeană, Guvernul Republicii Moldova alocă fondurile necesare pentru dezvoltarea sistemului național de standardizare, pentru menținerea ratei de

adoptare a standardelor europene la nivel de 100%, pentru dezvoltarea capacităților ISM de participare la activități de standardizare europeană și internațională (lucrările Comitetelor Tehnice), precum și pentru sprijinirea implementării standardelor moldovenești care transpun standarde europene de către entitățile din Republica Moldova.

Pentru planificarea și dezvoltarea eficientă a sistemului de standardizare, ISM a elaborat o serie de documente strategice, precum Strategia de standardizare ISM 2024-2026, Planul anual de activitate și Programul național anual de standardizare. În plus, statutul de membru CEN și CENELEC va oferi ISM posibilitatea de a prelua bunele practici în domeniul standardizării și de a deveni un organism național de standardizare modern, progresiv și eficient. În acest context, ISM a implementat în activitatea sa 4 sisteme de management: Sistem de management al calității, conform ISO 9001:2015; Sistem de management anti-mită, conform ISO 37001:2016; Sistem de management al securității informațiilor, conform ISO/IEC 27001:2017; Sistemul de management al continuității afacerii (BCMS), conform ISO 22301:2020.

b. IP Centrul Național de Acreditare MOLDAC (CNA MOLDAC)

MOLDAC dispune de competențe tehnice și administrative, precum și de resursele necesare în scopul acreditării organismelor de evaluare a conformității și executarea de sarcini specifice în sprijinul politicii publice. Guvernul asigură CNA MOLDAC cu spațiu și resurse financiare pentru îndeplinirea sarcinilor sale, inclusiv pentru îndeplinirea sarcinilor speciale precum activitățile de cooperare legate de acreditarea europeană și internațională.

c. IP Institutul Național de Metrologie (INM)

INM implementează, la nivel național, politica în domeniul metrologiei, prin asigurarea uniformității și trasabilității măsurărilor efectuate în Republica Moldova.

Gestionarea Etaloanelor Naționale de către INM reprezintă realizarea continuă a măsurărilor și evaluarea rezultatelor, interpretarea acestora și îmbunătățirea tehnicilor de măsurare. În prezent, INM gestionează 20 de Etaloane Naționale de Măsurare care acoperă 80% din nevoile pieței naționale.

2. Planuri pe viitor

2.1. Planuri legislative

Recunoașterea reciprocă este un element crucial pentru funcționarea corespunzătoare a pieței unice a bunurilor. În cazul în care nu există legislație specifică a UE, statele membre au libertatea de a elabora norme naționale care stabilesc cerințele aplicabile produselor. Astfel de cerințe naționale pot coexista în diverse state membre, dar, dacă sunt divergente, ele pot crea bariere în calea comerțului intra-UE.

În cazul în care nu există norme comune ale UE sau atunci când doar anumite aspecte ale produselor sunt acoperite de norme tehnice comune ale UE, statele membre rămân libere să adopte norme naționale care să stabilească cerințele pe care trebuie să le îndeplinească produsele

respective, cum ar fi normele referitoare la formă, dimensiune, greutate, compoziție, prezentare, etichetare sau ambalare. Aceste reglementări tehnice naționale sunt supuse prevederilor articolelor 34-36 din TFUE, care interzic restricționarea comerțului sau măsurile cu efect echivalent, precum și principiului recunoașterii reciproce.

a. Măsurile legislative orizontale necesare pentru a asigura conformitatea cu art. 34-36 TFUE

Transpunerea în legislația națională a:

- Regulamentul (UE) nr. 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008;
- Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și al Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale;
- Regulamentul (CE) nr. 2679/98 al Consiliului din 7 decembrie 1998 privind funcționarea pieței interne în legătură cu libera circulație a mărfurilor între statele membre;
- Recomandarea Comisiei 2013/461/ UE privind principiile care guvernează SOLVIT;

Conform **Raportului de țară privind extinderea, publicat de Comisia Europeană la data de 30 octombrie 2024**, Republica Moldova nu a înregistrat progrese la alinierea legislației naționale la *acquis-ul* UE privind produsele din cadrul „vechii abordări”, inclusiv privind Regulamentul UE în ceea ce privește înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice sau clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, sau bunele practici de laborator.

Cu referire la **măsurile procedurale**, legislația națională nu este aliniată la *acquis-ul* UE privind armele de foc, achizițiile publice în domeniul apărării, stabilirea prețurilor medicamentelor, sau obiectele culturale.

Legislația UE aferentă domeniilor expuse supra este planificată pentru transpunere în termen de până la 2026, fapt inclus în Anexa A din Programul Național de Aderare.

b. Măsurile legislative sectoriale necesare pentru a asigura conformitatea cu Directiva 2014/60/EU

- Aprobarea proiectului de modificare a Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil pentru a transpune Directiva 2014/60/EU;
- Aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, pentru a alinia cadrul legislativ la Regulamentul (EU)

nr. 2019/880, Regulamentul (EU) nr.2021/1079, Regulamentul (EC) nr. 116/2009 și Regulamentul (EU) 1081/2012.

c. Măsuri legislative sectoriale necesare pentru a asigura conformitatea cu Directiva 75/324/CEE a Consiliului din 20 mai 1975 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la generatoarele de aerosoli.

- Aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind condițiile introducerii pe piață a generatoarelor de aerosoli care va transpune Directiva 75/324/CEE.

d. Măsuri legislative sectoriale necesare pentru asigurarea conformității cu Regulamentul (UE) 2018/858 și Regulamentul (UE) 168/2013

- elaborarea și aprobarea proiectului de Lege privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele rutiere;
- elaborarea și aprobarea reglementărilor tehnice necesare pentru punerea în aplicare a Legii.

e. Măsuri legislative sectoriale necesare pentru asigurarea conformității cu Regulamentul (UE) nr. 167/2013

- elaborarea și aprobarea proiectului de Lege privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere;
- elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea cerințelor minime pentru plasarea pe piață a vehiculelor agricole și forestiere.

f. Măsuri legislative sectoriale necesare pentru a asigura conformitatea cu Directiva 75/324/CEE a Consiliului din 20 mai 1975 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la generatoarele de aerosoli.

- Aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind condițiile introducerii pe piață a generatoarelor de aerosoli care va transpune Directiva 75/324/CEE.

g. Măsurile legislative sectoriale necesare pentru asigurarea conformității cu Directiva 2014/53/UE privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio

- Aprobarea Hotărârii Guvernului de modificare a HG nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio” în scopul transpunerii depline a Directivei 2014/53/UE.

În domeniul echipamentelor de joasă tensiune și a compatibilității electromagnetice, Republica Moldova și-a luat angajamentul negocierii unui Acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ACAA). În acest sens, urmează înlăturarea neconformităților și implementarea recomandărilor expuse de Comisia Europeană în rapoartele de pre-evaluare

operațională în domeniile standardizare, metrologie, acreditare și evaluarea conformității, efectuate în perioada 2024-2025.

h. Măsurile legislative sectoriale necesare pentru asigurarea conformității cu legislația europeană în domeniul bunurilor chimice

În domeniul bunurilor chimice, se planifică alinierea cadrului legislativ național la prevederile Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (REACH) privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice, prin modificarea Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice și aprobarea listei substanțelor și amestecurilor chimice interzise și restricționate și listei substanțelor cu risc major pentru sănătatea umană și mediu.

Alinierea integrală la Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice se va realiza prin elaborarea și aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice care va stabili reglementări precise pentru etichetarea și clasificarea substanțelor și amestecurilor chimice, contribuind astfel la protejarea consumatorilor și a mediului înconjurător.

În ceea ce privește Regulamentul (CE) nr. 648/2004 privind detergenții, Ministerul Mediului va adopta măsuri specifice pentru reglementarea substanțelor chimice folosite în produsele de curățare, având în vedere impactul acestora asupra sănătății și mediului, prin aprobarea Regulamentului privind detergenții.

În domeniul produselor fertilizante sunt planificate ajustarea Categoriilor funcționale de produse și Categoriile de materii componente conform Anexelor I și II ale Regulamentului UE 2019/1009 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003. La fel sunt planificate elaborarea Procedurilor de evaluare a conformității a produselor fertilizante și a formatului Declarației de conformitate.

Alinierea la normele europene în domeniul substanțelor chimice va include și transpunerea Directivei 2004/9/CE și Directivei 2004/10/CE, care stabilesc principiile bunei practici de laborator în testele efectuate asupra substanțelor chimice. Aceste reglementări vor asigura evaluarea sigură și corectă a substanțelor chimice comercializate pe piața din Moldova. În acest sens se planifică elaborarea și aprobarea Regulamentului privind aplicarea principiilor bunei practici de laborator (BAT) și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acquis-ului inclus în Anexa A din Planul Național de Aderare au fost planificate un șir de măsuri, de bază fiind:

- a. Elaborarea și aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Legii privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene, care aliniază cadrul legal național la Regulamentul (UE) 2019/515.

Planul va conține toată legislația națională care necesită o analiză în scopul conformării la principiile art. 34-36 din TFUE, inclusiv propuneri de modificare/abrogare.

- b. Inițierea negocierilor cu Comisia Europeană asupra Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale în sectoarele echipamente de joasă tensiune și compatibilitatea electromagnetică.
- susținerea pre-evaluării operaționale în domeniile supravegherea pieței și metrologie efectuată de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA;
 - reorganizarea Î.S. Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare urmare a pre-evaluării operaționale efectuate de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA;
 - reorganizarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației ca urmare a pre-evaluării operaționale efectuate de către Comisia Europeană în scopul semnării acordului ACAA.
- c. Crearea punctelor de informare pentru produse, în sensul Regulamentului (UE) nr. 2019/515;
- d. Crearea biroului pentru schimb de informații pentru reglementări tehnice, în sensul Directivei (UE) 2015/1535;
- e. Dezvoltarea și implementarea Programului de Perfecționare în Managementul Patrimoniului Cultural Mobil la Universitatea de Stat din Moldova;
- f. Dezvoltarea și implementarea programului de instruire în circulația bunurilor culturale mobile pentru angajații Serviciului Vamal;

Cu privire la consolidarea capacităților administrative se menționează despre reformele inițiate și necesare de a fi efectuate pentru:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;

Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative aferente Capitolului 1 este planificată până în anul 2027, fapt inclus în Anexa B din Programul Național de Aderare.

Suplimentar, consolidarea capacităților administrative include, dar nu se limitează la, următoarele aspecte:

- Consolidarea mecanismelor de cooperare între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal. Cooperarea va fi formalizată printr-un mecanism reglementat de HG nr. 346/2024 care transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2248 al Comisiei din 16 decembrie 2021, aceasta include utilizarea unei interfețe electronice pentru schimbul de informații;
 - Extinderea resurselor și instruirea personalului. Dezvoltarea competențelor tehnice și administrative ale autorităților de supraveghere a pieței, Institutului Național de Metrologie, Centrului Național de Acreditare (MOLDAC), Institutului de Standardizare din Moldova;
 - Digitalizarea proceselor administrative este esențială privind dezvoltarea și punerea în aplicare a Sistemului Național de Informare și Comunicare pentru Supravegherea Pieței (SI NICSP), compatibil cu sistemul vamal integrat. Sistemul va asigura identificarea produselor neconforme sau cu risc ridicat și va îmbunătăți coordonarea dintre autorități, conform cerințelor Regulamentului (UE) nr. 2019/1020.
- g. Consolidarea capacităților administrative în contextul alinierii cadrului normativ național la legislația europeană în domeniul vehiculelor:
- Crearea Serviciului de omologare și supravegherea pieței în cadrul ISST Intehagro (format din 4 persoane, inclusiv șeful secției), în vederea dezvoltării capacității instituționale și instruirii personalului pe domeniul omologării și supravegherea pieței;
 - Desemnarea unei entități în competența căreia vor fi plasate sarcinile de serviciu tehnic;
 - Dotarea Serviciului tehnic cu instrumente și utilaje de control, pentru asigurarea testării vehiculelor agricole și forestiere precum și componentele acestora, în scopul determinării conformității.
 - Instituirea structurilor responsabile de omologarea vehiculelor rutiere și supravegherea pieței în cadrul Agenției Servicii Publice și Agenției Naționale Transport Auto.
 - Desemnarea entității care va asigura funcțiile de serviciu tehnic pentru vehiculele rutiere și asigurarea dotării acestora cu instrumentele și utilajele necesare.
- h. Dezvoltarea capacităților laboratoarelor de încercări, în conformitate cu Programul național de dezvoltare industrială pentru anii 2024-2028.

3. Aspecte financiare

De ordin general: În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor din acest capitol, conform calculelor preliminare, sunt necesare 69 085,886 mii lei.

Cheltuielile pentru dezvoltarea sectorului infrastructurii calității și protecției consumatorului sunt finanțate din bugetul de stat. Pentru anii 2025 - 2027 sectorul are o acoperire financiară anuală în valoare de **38 755,9 mil lei**. Analizând structura bugetului pe priorități pe

termen mediu (2025-2027) se constată că cea mai mare pondere a cheltuielilor este destinată pentru asigurarea activității organului de supraveghere a pieței/control.

Cu referire la elementele principale privind realizarea angajamentelor capitolului 3, titlul V „Comerțul și aspectele legate de comerț” din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și a angajamentelor ce derivă din statutul de țară candidat pe segmentul „Libera circulație a bunurilor”, se constată o finanțare constantă, care asigură executarea funcțiilor instituțiilor publice, conform cadrului legal aferent și obligațiilor.

Costurile acțiunilor de implementare și consolidare a capacităților administrative pe domeniile de competență al MDED sunt prezentate în anexa B. Suma totală necesară de a fi finanțată de la bugetul de stat constituie 4 500,0 mii lei.

Pentru aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea recomandărilor pre-evaluării operaționale pentru semnarea unui ACAA și pentru implementarea recomandărilor experților europeni, în Planul de creștere economică a fost alocată suma de 2 760,00 mii lei.

4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la acquis-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 2 – LIBERA CIRCULAȚIE A LUCRĂTORILOR

INTRODUCERE

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova se află la etapa inițială de pregătire în domeniul liberei circulații a lucrătorilor. S-au înregistrat progrese limitate în ceea ce privește acordurile bilaterale privind coordonarea sistemelor de securitate socială cu statele membre ale UE și începerea lucrărilor pregătitoare pentru aderarea la Rețeaua europeană de servicii pentru ocuparea forței de muncă (EURES).

Capitolul 2 Libera circulație a lucrătorilor este principiul fundamental stipulat în Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Art. 45, care oferă cetățenilor Uniunii, indiferent de reședința acestora, dreptul de a circula liber în alt stat membru pentru a lucra și/sau a locui acolo în interes profesional și îi protejează împotriva discriminării pe motiv de cetățenie în ceea ce privește accesul la muncă, condițiile de angajare, în special în ceea ce privește remunerarea, concedierea, impozitarea și avantajele sociale. De asemenea, asigură aplicarea unui tratament egal în raport cu resortisanții statului membru respectiv, conform legislației naționale interne, practicii juridice și contractelor de muncă aplicabile.

Această abordare va contribui la consolidarea accesului lucrătorilor la piața muncii și la aplicarea unui cadru uniform de drepturi și obligații pentru toți cetățenii Uniunii. Capitolul dat este structurat în cinci subcapitole:

1. Accesul la piața muncii: principii generale
2. Rețeaua Europeană de Servicii de Ocupare a Forței de Muncă
3. Autoritatea Europeană a Muncii (ELA)
4. Coordonarea sistemelor de securitate socială
5. Pensiile suplimentare

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea responsabilă de coordonarea grupului de lucru aferent Capitolului 2 „Libera circulație a lucrătorilor”. Complementar, elaborarea politicilor pe domeniile prevăzute în capitolului 2 sunt realizate de următoarele instituții:

- Ministerul Afacerilor Interne (MAI)
- Ministerul Sănătății (MS)
- Ministerul Finanțelor (MF)
- Ministerul Educației și Cercetării (MEC)
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)

Implementarea politicilor este realizată de:

- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)
- Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM)
- Consiliul pentru egalitate (CE)
- Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS)
- Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM)
- Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)
- Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF)
- Comisia Națională a Pieței Financiare (INPF)

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32014L0050	32014L0054	32011R0492	32016R0589	31998L0049
32004R0883	02004L0038- 20110616	32010D0424(08)	32017D1255	22012D0166
3A32017D0719	32011D0906(01)	32010H0424(03)	32010R1231	32018D0170
32016D0211(05)	32010D0427(02)	32010H0424(02)	32017D1257	32018D1020
31962L0302	32010D0424(10)	32021D0618(01)	32009R0987	32019R1149
32014L0036	32009H0824	32010D0424(09)	32017D1256	32018D1021
32014L0066	32009H0824			

verde (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

2.1. ACCESUL LA PIAȚA MUNCII: PRINCIPII GENERALE

2.1.1. Prezentarea generală a situației

Accesul pe piața muncii- oferirea accesului liber pe piața muncii cetățenilor UE și membrilor familiilor acestora.

Legislația în vigoare în domeniul migrației forței de muncă tratează cetățenii Uniunii Europene ca „cetățeni străini”, fiindu-le aplicate aceleași reglementări ca și altor categorii de străini aflați pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, cetățenii străini, inclusiv cetățenii unui stat membru UE au acces la tot pachetul de servicii și măsuri active de ocupare a forței de muncă dacă au următorul statut pe teritoriul Republicii Moldova:

- a. drept de ședere provizorie;
- b. drept de ședere permanentă;
- c. apatrid în Republica Moldova;
- d. beneficiari de protecție internațională sau de azil politic.

Totuși, străinii deținători a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă sau de studii nu beneficiază de acest acces.

2.1.1.1. Cadrul legislativ

În prezent, cetățenilor UE li se aplică prevederile Legii Nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Cetățenii străini, inclusiv cetățenii UE, sunt obligați să obțină un permis de ședere provizorie în scop de muncă pe teritoriul Republicii Moldova pentru a se putea angaja. Legea menționată supra prevede expres că dreptul de ședere provizorie în scop de muncă se acordă pentru o perioadă de până la un an, cu posibilitatea prelungirii pe un nou termen. Totodată, pentru categoriile de străini care sunt angajați în proiecte investiționale de importanță națională, sau ale căror specialități sunt incluse în Lista ocupațiilor prioritare, dreptul de ședere se acordă pe o perioadă de până la 2 ani, cu posibilitatea prelungirii pe un nou termen. Străinii care nu solicită un permis de ședere pe teritoriul Republicii Moldova au dreptul de a se afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen de până la 90 de zile calendaristice în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice.

În anul 2023, au fost operate modificări la Legea Nr. 200/2010, conform cărora cetățenii statelor membre UE au dreptul, timp de 90 zile în decursul oricărei perioade de 180 de zile calendaristice de aflare pe teritoriul Republicii Moldova, să muncească fără obținerea permisului de ședere în scop de muncă (fără careva formalități).

Constituția Republicii Moldova stabilește cadrul general de prevenire a discriminării prin care se precizează că orice persoană are dreptul la muncă, la alegerea muncii, la condiții echitabile și

satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului, și că cetățenii străini au drepturi și obligații egale ca și cetățenii moldoveni, cu excepțiile reglementate de legislație.

Întru evitarea discriminării cetățenilor UE pe piața muncii, vor fi aplicate prevederile următoarelor acte normative:

- Codul Muncii Nr. 154/2003, Art. 5 și Art. 8, garantează egalitatea în drepturi a salariaților și interzic discriminarea în sfera muncii.
- Legea Nr. 121/2012 privind asigurarea egalității, fiind pe deplin aliniată la Directiva Consiliului 2000/43/CE din 29 iunie 2000, asigură aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, indiferent de rasă sau origine etnică, și la Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000, care stabilește un cadru general pentru egalitatea de tratament.
- Legea Nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, în Art. 84¹– 84¹³, prevede că străinii aflați în Republica Moldova beneficiază de aceleași drepturi și libertăți ca cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de legislația în vigoare.
- Accesul egal al cetățenilor Republicii Moldova, cât și al cetățenilor străini, la servicii și măsuri de promovare a ocupării forței de muncă, este garantat de Legea Nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Legea stabilește că cetățenii străini care dețin dreptul de ședere provizorie; dreptul de ședere permanentă; celor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid în Republica Moldova; precum și beneficiarii de protecție internațională sau de azil politic (excepție constituie străinii deținători a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă sau de studii) sunt supuși acelorași reglementări ca cetățenii Republicii Moldova în accesarea, la necesitate, a serviciilor și măsurilor active de ocupare.

2.1.1.2. Cadrul administrativ

Din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în procesul de transpunere a actelor UE privind accesul la piața muncii, suportul în angajare, la asigurarea egalității și acordarea avantajelor sociale sunt implicate aproximativ 35 persoane.

În procesul de implementare a acquis-ului UE în domeniul liberei circulații a lucrătorilor, vor fi implicate următoarele instituții:

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) va juca un rol central în asigurarea accesului cetățenilor din statele membre la serviciile și măsurile active de ocupare a forței de muncă. În procesul de implementare a politicilor vor fi implicate aceleași persoane care sunt responsabile pentru promovarea politicilor de ocupare pentru cetățenii Republicii Moldova. Acest lucru presupune implicarea celor 35 de subdiviziuni teritoriale de ocupare a forței de muncă, care au un efectiv limită de 189 de persoane, dintre care 179 de persoane sunt angajate. La nivel central, următoarele subdiviziuni vor fi implicate în procesul de implementare: Direcția Implementare Politici de Ocupare a Forței de Muncă (8 efectivul limită, 6 persoane angajate); Direcția Migrația Forței de Muncă și EURES (6 efectivul limită, 5 persoane angajate); Direcția Planificare Bugetară, Evidență Contabilă și Plăți (7 efectivul limită, 6 persoane angajate); Direcția Tehnologii Informaționale (5 efectivul limită, 5 persoane angajate); Direcția Resurse Umane (5 efectivul limită,

4 persoane angajate); Observatorul Pieței Muncii și Managementul Performanței (7 efectivul limită, 3 persoane angajate); Serviciul Juridic (2 efectivul limită, 1 persoane angajate); Serviciul Relații Internaționale (2 efectivul limită, 0 persoane angajate); Centrul de Apel și Comunicare (4 efectivul limită, 2 persoane angajate). Aceste subdiviziuni vor lucra împreună pentru a asigura implementarea corectă a măsurilor de ocupare a forței de muncă și integrarea eficientă a cetățenilor din statele membre pe piața muncii din Republica Moldova.

- **Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS)**, care va asigura acordarea prestațiilor de asigurare socială pentru cetățenii dintr-un stat membru care vor fi asigurați în sistemul public de asigurări sociale. În cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, următoarele subdiviziuni sunt implicate în procesul de relevanță: Direcția generală de relații internaționale (personalul planificat este format din 18 specialiști, angajați sunt 16 specialiști); Direcția generală juridică (personalul planificat este format din 18 specialiști, angajați sunt 13 specialiști); Direcția generală de dezvoltare a sistemelor aplicative și e-transformare (personalul planificat este de 18 specialiști, angajați sunt 10 specialiști).
- **Inspectoratul de Stat al Muncii**, potrivit Raportului de activitate ([link](#)), Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) cu subdiviziunile sale teritoriale, în anul 2023 a realizat 1 821 controale privind respectarea legislației și ale altor acte normative în domeniul muncii, din care 456 în domeniul raporturilor de muncă, 20 în domeniul securității și sănătății în muncă și 1 339 complexe (ambele domenii), 6 în domeniul migrației în muncă. Au fost întreprinse controale la unități cu un număr de 78 312 salariați, din care 44 947 femei, 961 persoane cu dizabilități și 45 minori. În sectorul public au fost efectuate 777 controale și în sectorul real – 1 044 controale. Din numărul total de controale, 967 constituie controale planificate și 853 controale inopinate. Urmare a acțiunilor inspectorilor de muncă, de către angajatori au fost achitate plăți salariale restante în sumă de 3 843,93 mii lei. Personalul planificat este de 88 specialiști, iar angajați sunt 69 specialiști.
- **Consiliul pentru egalitate (CE)**, care va avea rolul de prevenire și combatere a cazurilor de discriminării în rândul cetățenilor dintr-un stat membru, aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sfera politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu. CE are personalul planificat 33, din care 19 sunt angajați.
- **Ministerul Afacerilor Interne** prin Direcția politici în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, migrației și azilului, este responsabil de gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor, în sensul de elaborare a politicilor pe acest domeniu. Direcția respectivă este constituită din 8 angajați.

În vederea asigurării respectării dreptului la liberă circulație, Ministerul Afacerilor Interne este responsabil de racordare a politicilor ce țin de gestionarea proceselor migrației la legislația europeană. Astfel, are un rol important în elaborarea proiectelor de lege ce va facilita intrarea și șederea cetățenilor dintr-un stat membru cu scop de muncă astfel încât să asigure dreptul la liberă circulație.

Instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, precum Inspectoratul General pentru Migrație, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Poliției, sunt responsabile de asigurarea liberei circulații a lucrătorilor în interiorul țării. Astfel, Ministerul Afacerilor Interne împreună cu Inspectoratul General pentru Migrație sunt responsabile de transpunerea Directivei 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora.

Potrivit Hotărârii de Guvern Nr. 16/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), una din atribuțiile Inspectoratului în combaterea șederii ilegale este planificarea și coordonarea activităților de depistare a străinilor cu ședere ilegală, precum și încălcarea regulilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini sau apatrizi. Totodată, IGM efectuează controale în locurile frecventate de străini, în instituțiile publice sau private, precum și în incintele agenților economici sau ale întreprinderilor atunci când există date sau indicii cu privire la existența în aceste locuri a unor străini care nu respectă prevederile legale privind regimul străinilor în Republica Moldova. În acest context, în 2024 a fost semnat Acordul de colaborare încheiat între Inspectoratul General pentru Migrație și Inspectoratul de Stat al Muncii, care reglementează relații directe de cooperare, la nivel central și teritorial în domeniul prevenirii și combaterii ilegalităților în domeniul muncii, reglementării regimului străinilor pe teritoriul Republicii Moldova. În cadrul IGM la nivel central atribuția de combatere a șederii ilegale și verificarea regulilor de plasare în câmpul muncii revine ofițerilor de investigație în număr de 4 angajați care coordonează activitățile în cauză la nivel național, iar la nivel regional atribuțiile date sunt acoperite de către 18 ofițeri de investigație (potrivit statelor de personal la Direcția regională Sud și Nord revin câte 5 funcții și la Direcția regională Centru – 8 funcții).

2.1.2 Planuri de viitor

2.1.2.1. Planuri legislative

Acquis-ul UE inclus în subcapitolul Accesul la piața muncii: principii generale este compus din următoarele acte:

- Regulamentul (UE) Nr. 492/2011 al Parlamentului European și Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii.
- Directiva (UE) 2004/38 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) Nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE.
- Directiva (UE) 2014/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor Text cu relevanță pentru SEE.

Prin Ordinul Nr. 149 din 26.07.2024, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a instituit Grupul de lucru interinstituțional și a inițiat elaborarea proiectului de lege privind exercitarea drepturilor conferite în contextul liberei circulații a lucrătorilor în cadrul UE. Acest proiect de lege va transpune parțial Regulamentul (UE) Nr. 492/2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii și Directiva (UE) 77/486/CEE privind educația copiilor lucrătorilor migranți și va transpune integral Directiva UE 2014/54/UE privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor.

Ulterior, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Consiliul pentru egalitate urmează să ajusteze actele normative secundare din domeniul de competență pentru a asigura mecanismul de punere în aplicare a prevederilor proiectului de lege.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (în continuare - MMPS) va modifica Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 privind aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă pentru a asigura accesul la serviciile și măsurile active oferite de ANOFM cetățenilor UE.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (în continuare - MIDR) va efectua modificări în legislația sectorială aferentă procedurilor de acces la locuințe de serviciu, pentru a elimina lacunele care ar împiedica accesul cetățenilor unui stat membru la aceste locuințe.

Consiliul pentru egalitate, în calitate de autoritate națională pentru promovarea, monitorizarea și susținerea egalității de tratament pentru toți lucrătorii din UE și membrii familiilor acestora, desemnată prin proiectul de lege, va trebui să revizuiască regulamentul de funcționare, organigrama și statele de personal, pentru a putea asigura examinarea și constatarea eventualelor cazuri de discriminare în rândul cetățenilor unui stat membru pe teritoriul Republicii Moldova.

De asemenea, Ministerul Afacerilor Interne (în continuare - MAI) va stabili cum va avea loc înregistrarea cetățenilor unui stat membru sosiți pe teritoriul Republicii Moldova, care va servi temei pentru accesul la serviciile publice pe teritoriul Republicii Moldova. În acest scop e necesară revizuirea cadrului normativ secundar al MAI.

Inspectoratul General pentru Migrație (în continuare - IGM), în calitate de autoritate responsabilă de implementarea politicilor în domeniul migrației, azilului și integrării străinilor, va realiza măsurile necesare, în special de ordin tehnic, pentru a putea asigura informarea adecvată a cetățenilor unui stat membru aflați pe teritoriul Republicii Moldova despre drepturile și obligațiile lor, precum și referirea acestora la instituțiile competente pentru a asigura integrarea în societate.

Cu scopul asigurării accesului cetățenii statelor UE și membrii familiilor acestora la educația timpurie, învățământul primar, învățământul secundar ciclul I și II, învățământul profesional tehnic și formarea profesională inițială și continuă prin sistemul național de învățământ, Ministerul Educației și Cercetării, urmează să ajusteze cadrul normativ secundar în domeniu.

2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În rezultatul adoptării Legii privind modificarea unor acte normative (libera circulație a lucrătorilor UE) în vederea implementării acesteia unele autorități urmează să întreprindă următoarele acțiuni:

- Consiliul pentru egalitate prin conferirea noii atribuții de autoritate națională pentru promovarea, monitorizarea și susținerea egalității de tratament pentru toți lucrătorii din UE, SEE și membrii familiilor lor, care își exercită dreptul la liberă circulație pe teritoriul Republicii Moldova, va modifica structura autorității și va elabora un set de proceduri interne care va asigura implementarea competenței atribuite, precum și elaborarea a unui set de proceduri.
- Ministerul Educației și Cercetării va crea oportunități de studiere a limbii române pentru cetățenii UE și SEE, inclusiv pentru membrii familiilor acestora, care vor accede în sistemul de învățământ din țară, oferite prin Programul național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă. O nouă ediție a acestui Program pentru perioada 2026-2028 va fi elaborată în anul 2025. În contextul noului Program vor fi prevăzute și activități de creare la nivel național, a Centrelor de studiere a limbii române. Pentru copiii, membri de familie ai cetățenilor UE, încadrați în sistemul educațional național, cursurile de studiere a limbii române vor fi oferite în instituțiile de învățământ în care aceștia vor fi înscriși. Va fi prevăzut un mecanism de remunerare a profesorilor care vor oferi servicii/cursuri de învățare a limbii române. Toate aceste acțiuni ar putea genera și necesități de unități didactice suplimentare.

2.1.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A:

- Costuri estimative: 1077,31 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B:

- Costuri estimative: 3401,00 mii lei
- Costuri neacoperite: 401,00 mii lei
- Costuri nedeterminate: 3000,00 mii lei, costurile se referă și la BLOCUL 2: Rețeaua Europeană de Servicii de Ocupare a Forței de Muncă

2.2. REȚEAUA EUROPEANĂ DE SERVICII DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ

2.2.1. Prezentarea generală a situației

EURES este o rețea de cooperare între serviciile publice de ocupare a forței de muncă din statele membre ale Uniunii Europene, Spațiul Economic European (SEE) și Elveția. Scopul principal al EURES este de a facilita liberă circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii Europene, asigurând accesul la oportunități de angajare și oferind sprijin pentru integrarea pe piața muncii în alte țări europene. Este necesară continuarea lucrărilor pregătitoare pentru aderarea completă la Rețeaua Europeană de Servicii de Ocupare a Forței de Muncă (în continuare – EURES). Republica Moldova a elaborat un plan de acțiuni intern pentru aderarea la rețeaua EURES și a atribuit Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă rolul de Birou Național de Coordonare.

2.2.1.1. Cadrul legislativ

Prin Hotărârea Guvernului nr. 617/2024 a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 990/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, care asigură alinierea parțială la Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de modificare a Regulamentelor (UE) nr 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013.

Pentru finalizarea aderării la rețeaua EURES, Republica Moldova trebuie să continue implementarea reformelor, să îmbunătățească schimbul de date între Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă (în și platforma europeană și să finalizeze alinierea legislativă pentru a permite cetățenilor să beneficieze pe deplin de oportunitățile oferite de această rețea.

2.2.1.2. Cadrul administrativ

Din cadrul ANOFM, în transpunerea acquis-ului UE privind funcționarea rețelei EURES, pe partea de asigurarea tehnică a conectării la EURES și asigurarea schimbului de date între EURES și sistemul informațional a ANOFM „Piața muncii” sunt implicați angajații Direcției migrație forței de muncă și EURES, din cadrul ANOFM, precum și ai Direcției tehnologia informației și comunicațiilor.

2.2.2. Planuri de viitor

2.2.2.1. Planuri legislative

Acquis-ul UE inclus în subcapitolul Rețeaua Europeană de Servicii de Ocupare a Forței de Muncă este alcătuit din următoarele acte UE:

- Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de

modificare a Regulamentelor (UE) nr. 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013 (Text cu relevanță pentru SEE).

- Decizia 2017/1256 privind modelele și procedurile necesare pentru schimbul de informații la nivelul Uniunii referitoare la programele naționale de lucru ale rețelei EURES.
- Decizia 2017/1256 privind modelele și procedurile necesare pentru schimbul de informații la nivelul Uniunii referitoare la programele naționale de lucru ale rețelei EURES.
- Decizia 2018/170 privind specificațiile detaliate uniforme pentru colectarea și analiza datelor în scopul monitorizării și al evaluării funcționării rețelei EURES.
- Decizia 2017/1255 privind un model de descriere a sistemelor și procedurilor naționale pentru admiterea organizațiilor ca membri și parteneri EURES.
- Decizia 2017/1257 privind standardele tehnice și formatele necesare pentru un sistem uniform care să permită corelarea locurilor de muncă vacante cu cererile de locuri de muncă și cu CV-urile pe portalul EURES.
- Decizia 2018/1020 privind adoptarea și actualizarea listei de aptitudini, competențe și ocupații din clasificarea europeană în scopul corelării automate prin intermediul platformei IT comune EURES.
- Decizia 2018/1021 privind adoptarea unor standarde și formate tehnice necesare pentru funcționarea corelării automate prin intermediul platformei IT comune, utilizând clasificarea europeană și interoperabilitatea între sistemele naționale și clasificarea europeană.

Odată cu atribuirea ANOFM a rolului de Birou Național de Coordonare pentru EURES, direcțiile responsabile urmează să realizeze măsurile tehnice necesare pentru accesul la platforma EURES, prevăzute de Deciziile Comisie.

Acest lucru va permite realizarea schimbului de date între Sistemul Informațional „Piața muncii” a ANOFM și EURES, privind locurile de muncă vacante și CV-urile persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă conform acquis-ului UE.

2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea asigurării implementării eficiente a actelor aferente rețelei EURES, va fi necesar de consolidat și dezvoltat capacitățile ANOFM prin asigurarea interoperabilității sistemului informațional al ANOFM cu platforma EURES, precum și prin instruirea angajaților ANOFM pentru a asigura abilitățile necesare pentru funcționarea eficace în cadrul EURES.

2.2.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A:

- Costuri estimative: 1 642,76 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B:

- Costuri estimative: 3 475,00 mii lei

- Costuri neacoperite: 475,00 mii lei
- Costuri nedeterminate: 3 000,0 mii lei, costurile se referă și la BLOCUL 1: Accesul la piața muncii, principii genera

2.3.AUTORITATEA EUROPEANĂ A MUNCII (ELA)

2.3.1. Prezentarea generală a situației

2.3.1.1. Cadrul legislativ

Autoritatea Europeană a Muncii (în continuare – ELA) este o agenție a Uniunii Europene înființată în 2019, cu scopul de a sprijini statele membre și instituțiile UE în aplicarea eficientă a normelor europene privind mobilitatea forței de muncă și coordonarea sistemelor de securitate socială. ELA promovează o aplicare corectă și uniformă a legislației europene privind liberă circulație a lucrătorilor, detașarea acestora și drepturile sociale ale lucrătorilor mobili.

2.3.1.2. Cadrul administrativ

Republica Moldova a început dialogul cu ELA în vederea stabilirii unei cooperări structurale, în special în domeniul combaterii muncii nedeclarate. Proiectul Aranjamentului a fost definitivat, discutat și coordonat cu autoritățile naționale pe parcursul anului 2024. Versiunea finală a textului Aranjamentului, la moment parcurge procedurile ELA, necesare pentru aprobare. În paralel, în desfășurare, este realizarea procedurilor naționale necesare pentru aprobarea semnării.

2.3.2. Planuri de viitor

2.3.2.1. Planuri legislative

Planificăm semnarea Aranjamentului de colaborare dintre MMPS și ELA până la finele anului 2025.

2.3.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Lucrăm la consolidarea capacităților MMPS, ANOFM și ISM, care vor fi autoritățile cheie de conlucrare cu Autoritatea.

2.3.Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A:

- Costuri estimative: 189,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

2.4. COORDONAREA SISTEMELOR DE SECURITATE SOCIALĂ

2.4.1. Prezentarea generală a situației

Coordonarea sistemelor de securitate socială: avansarea negocierilor cu alte statele membre UE în vederea semnării acordurilor de securitate socială. În condițiile amplificării mobilității forței de muncă între state, coordonarea sistemelor de securitate socială a devenit o componentă esențială a politicii sociale promovate de Republica Moldova. Republica Moldova asigură protejarea și garantarea drepturilor de asigurări sociale ale lucrătorilor din Republica Moldova care desfășoară sau au desfășurat o activitate de muncă pe teritoriul unui alt stat, prin intermediul a 18 acorduri bilaterale în domeniul securității sociale, încheiate cu alte state (16 dintre ele fiind state membre UE).

Odată cu obținerea statutului de țară candidat pentru aderarea la UE, Republica Moldova se angajează să intensifice eforturile pentru a încheia acorduri de securitate socială cu toate statele membre ale UE și țările din afara UE, în conformitate cu Regulamentul UE nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Cardul European de Asigurări Sociale de Sănătate: Republica Moldova urmează să aplice Cardul European de Asigurări Sociale de Sănătate (CEAS). Acesta este un document emis de statele membre UE care le oferă cetățenilor acces la servicii medicale necesare în timpul unei șederi temporare în alt stat membru. Cardul garantează că deținătorii acestuia pot beneficia de tratament medical de urgență în aceleași condiții și la aceleași costuri ca și cetățenii statului în care se află, fie gratuit, fie cu rambursare ulterioară.

2.4.1.1. Cadrul legislativ

Sistemul de securitate socială în Republica Moldova se organizează și funcționează în baza a 9 principii dintre care unul este principiul contributivității. Potrivit căruia, drepturile de asigurări sociale se cuvin în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite de către contribuabili, în conformitate cu Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Respectiv, persoanele beneficiază de prestații de asigurări sociale sub formă de pensii, indemnizații, ajutoare ca urmare a survenirii riscurilor asigurate, precum: vârsta, dizabilitatea, accidentul, boala, maternitatea, adopția, pierderea locului de muncă sau decesul.

Republica Moldova a încheiat 19 acorduri internaționale de securitate socială, dintre care 17 cu statele membre ale Uniunii Europene, bazate pe principiul proporționalității, care permit totalizarea perioadelor de asigurare realizate în ambele țări pentru stabilirea drepturilor la prestații sociale. Aceste state sunt: România, Portugalia, Bulgaria, Luxemburg, Austria, Estonia, Cehia, Polonia, Ungaria, Belgia, Lituania, Germania, Grecia, Italia, Letonia, Spania și Franța.

De asemenea, Republica Moldova are încheiate 4 acorduri privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii, bazate pe principiul teritorialității, cu: Ucraina, Rusia, Azerbaidjan și Uzbekistan”.

Principii de aplicare a acordurilor:

- Principiul proporționalității: Perioadele de contribuție din ambele state contractante se totalizează pentru stabilirea dreptului la pensie, iar prestația se calculează proporțional cu perioada de contribuție în fiecare stat.
- Principiul teritorialității: Asigurarea cu pensii a cetățenilor, precum și a membrilor lor de familie se efectuează conform legislației statului, pe teritoriul căruia persoana domiciliază, în conformitate cu legislația acestui stat.

Acordurile în domeniul securității sociale încheiate de Republica Moldova au la bază principii europene stabilite în Regulamentul (CE) Nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, care sunt unanim acceptate și aplicate de toate statele membre UE, precum și statele din afara spațiului comunitar. Acestea sunt:

- Egalitatea de tratament – cetățenii Republicii Moldova au aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii statului în care aceștia activează;
- Determinarea legislației aplicabile – persoana va plăti contribuții de asigurări sociale doar în statul în care este angajată, și nu în ambele state contractante;
- Totalizarea perioadelor de asigurare – la calcularea drepturilor de securitate socială se iau în considerare atât perioadele de asigurare realizate în statul de domiciliu, cât și perioadele realizate în celălalt stat. Fiecare stat achită partea de pensie proporțional perioadei de contribuție la propriul sistem;
- Exportul prestațiilor – dreptul unui lucrător migrant de a beneficia de prestațiile dobândite în statele în care acesta și-a desfășurat activitatea, pe teritoriul statului de domiciliu.

Aceste acorduri permit o mai bună protecție socială pentru cetățenii moldoveni care muncesc în străinătate și facilitează accesul acestora la drepturi sociale echivalente cu cele ale cetățenilor UE.

Actualmente actele UE care reglementează Cardul European de Asigurări de Sănătate nu sunt transpuse în Republica Moldova. Procesul de implementare a Cardului European de Asigurări de Sănătate (CEASS) implică pași importanți în ajustarea cadrului legal național, astfel încât să fie pe deplin aliniat cu cerințele europene. Una dintre acțiunile principale este modificarea legislației naționale, inclusiv Legea Nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății și Legea Nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală. Aceste modificări sunt planificate să fie realizate pe parcursul anului 2025.

2.4.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate ce îi sunt

încredințate. În cadrul Ministerului, Direcția politici de asigurări sociale are misiunea de a asigura realizarea prerogativelor constituționale ale Guvernului privind elaborarea, promovarea și realizarea politicii statului în domeniul asigurărilor sociale. Scopul principal al activității Direcției constă în promovarea politicilor statului în domeniul asigurărilor sociale, precum și coordonarea sistemelor de securitate socială cu statele de destinație a lucrătorilor migranți, originari din Republica Moldova. Efectivul planificat al Direcției este de 5 specialiști, dintre care, în prezent, sunt ocupate 4 funcții.

Casa Națională de Asigurări Sociale CNAS) este o autoritate administrativă centrală subordonată Guvernului, responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniile care îi sunt încredințate, în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 230/2020. Instituția implementează prevederile tratatelor internaționale în domeniul securității sociale la care Republica Moldova este parte și este responsabilă de negocierea și semnarea tratatelor internaționale, în conformitate cu Legea Nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Totodată, CNAS administrează sistemul public de asigurări sociale, gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat prin contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor. Realizarea sarcinilor CNAS în domeniul protecției sociale este asigurată prin intermediul unui sistem informațional performant, care este parte componentă a sistemelor informaționale de stat și reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune, destinat evidenței platitorilor și contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat, stabilirii și evidenței plății pensiilor și prestațiilor sociale, precum și gestionării bugetului asigurărilor sociale de stat. În cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, următoarele subdiviziuni sunt implicate în procesul de relevanță: Direcția generală de relații internaționale (personalul planificat este format din 18 specialiști, angajați sunt 16 specialiști); Direcția generală juridică (personalul planificat este format din 18 specialiști, angajați sunt 13 specialiști); Direcția generală de dezvoltare a sistemelor aplicative și e-transformare (personalul planificat este de 18 specialiști, angajați sunt 10 specialiști).

Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) este autoritatea națională responsabilă de administrarea sistemului de asigurare obligatorie de asistență medicală și gestionarea fondurilor asigurării în cauză. CNAM are rolul de coordonator al procesului de implementare a Cardului European de Asigurări de Sănătate (CEASS). Acest card are la bază prevederile Regulamentului (CE) Nr. 883/2004, Regulamentului (CE) Nr. 987/2009 și Decizia S2 din 12 iunie 2009, care stabilesc cerințele tehnice și operaționale pentru card. În cadrul CNAM sunt implicate mai multe subdiviziuni în procesul de armonizare/implementare a CEASS, fiecare având atribuții specifice pentru asigurarea unui cadru normativ și tehnologic conform cerințelor Uniunii Europene. Acestea colaborează întru atingerea obiectivului final al alinierii complete la acquis-ul UE, prin transpunerea reglementărilor europene și dezvoltarea infrastructurii necesare. Astfel, sunt implicate Secția cooperare internațională, Direcția juridică, Direcția relații cu beneficiarii, Direcția tehnologii informaționale, Direcția economie și Direcția contabilitate.

2.4.2. Planuri de viitor

2.4.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova își asumă angajamentul pentru a semna acordurile de securitate socială cu toate statele membre UE până la aderare, în conformitate cu Regulamentul nr. 883/2004, Regulamentul (UE) 2019/1149 și Regulamentul (UE) 1231/2010 (11 state UE). Suplimentar, planificăm adaptarea cadrului juridic pentru a asigura transpunerea Regulamentului (CE) Nr. 987/2009 și schimbul transfrontalier de date până la data aderării.

De asemenea, există angajamentul de a implementa Cardul European de Asigurări Sociale de Sănătate (CEASS), care presupune modificarea legislației naționale, și anume Legea Nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății și Legea Nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală. Aceste modificări sunt planificate să fie realizate în 2025.

2.4.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information) este un sistem informațional electronic creat de Uniunea Europeană pentru a facilita schimbul rapid, transparent și sigur de informații între instituțiile de securitate socială din statele membre ale UE, țările SEE și Elveția. Acesta sprijină aplicarea uniformă a legislației europene în materie de securitate socială pentru cetățenii care locuiesc sau se deplasează în mai multe state membre, contribuind la crearea unui spațiu juridic și administrativ unificat.

În Republica Moldova, schimbul de date, inclusiv cel transfrontalier, se realizează exclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), gestionată de I.P. „Agenția de Guvernare Electronică,” în conformitate cu Legea Nr. 142/2018 și Hotărârea Guvernului Nr. 211/2019. Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, ANOFM, CNAS și MMPS pregătesc infrastructură digitală necesară pentru aderarea la EESSI.

Pentru implementarea Deciziilor S1 și S2 din 12 iunie 2009, se planifică crearea unui compartiment dedicat pe pagina web a CNAM, intitulat „Integrarea UE,” care va include reglementările normative și progresul realizat. Totodată, este în dezvoltare un modul special pentru Cardul European de Asigurări Sociale de Sănătate în cadrul Sistemului Informațional al asigurării obligatorii de asistență medicală, pentru emiterea și gestionarea eficientă a cardului. Acest modul va facilita accesul rapid și simplu al cetățenilor la servicii de sănătate în statele membre ale UE, îmbunătățind experiența utilizatorilor care călătoresc sau lucrează în străinătate.

2.4.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A:

- Costuri estimative: 64 754,60 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B:

- Costuri estimative: 13 609,00 mii lei
- Costuri acoperite din bugetul de stat: 7 062,00 mii lei
- Costuri acoperite din asistență externă: 6 547,00 mii lei

2.5.PENSIILE SUPLIMENTARE

2.5.1. Prezentarea generală a situației

2.5.1.1.Cadrul legislativ

Pensiile suplimentare sunt reglementate în Republica Moldova prin Legea Nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative. Această lege stabilește cadrul legal pentru funcționarea a două tipuri de fonduri de pensii suplimentare:

1.Fonduri de pensii facultative individuale:

- Participantul încheie un contract direct cu administratorul fondului de pensii.
- Fondul este destinat economisirii voluntare pentru obținerea unui venit suplimentar la pensie, separat de sistemul public de pensii.

1.Fonduri de pensii ocupaționale:

- Acestea sunt o subcategorie a fondurilor de pensii facultative.
- Contractul se încheie între angajat, administratorul fondului și angajator.
- Destinate să ofere beneficii suplimentare angajaților în funcție de contribuțiile angajatorului și ale angajatului.

Conformitatea cu legislația UE:

Legea nr. 198/2020 a transpus în legislația națională prevederile Directivei (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORPs). De asemenea, această legislație reflectă standardele stabilite de:

- Directiva 2014/50/UE privind cerințele minime pentru îmbunătățirea mobilității lucrătorilor între statele membre prin asigurarea dobândirii și păstrării drepturilor la pensii suplimentare.
- Directiva 98/49/CE privind protejarea drepturilor la pensii suplimentare ale lucrătorilor salariați și independenți care se deplasează în interiorul Comunității.

Conform Tabelelor de Conformitate elaborate de Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), legislația Republicii Moldova este aliniată la Directiva 2014/50/UE privind cerințele minime pentru îmbunătățirea mobilității lucrătorilor între statele membre prin asigurarea dobândirii și păstrării drepturilor la pensii suplimentare și asigură transpunerea parțială a Directivei 98/49/CE privind protejarea drepturilor la pensii suplimentare ale lucrătorilor salariați și independenți care se deplasează în interiorul Comunității.Situația actuală în Republica Moldova:

- Lipsa unui sistem de pensii suplimentare legat de activitatea profesională: În prezent, Republica Moldova nu dispune de un sistem de pensii suplimentare ocupaționale asociate direct cu încadrarea în câmpul muncii sau profesia exercitată.

- Dezvoltarea fondurilor de pensii facultative: CNPF a emis prima licență destinată unei companii de administrare a fondurilor de pensii facultative, al cărei obiectiv unic va fi administrarea acestor fonduri în Republica Moldova.

Ce presupune implementarea pensiilor suplimentare:

- Beneficii pentru angajați: oferirea unui venit suplimentar la pensie, pe lângă pensia publică.
- Avantaje pentru angajatori: posibilitatea de a oferi beneficii salariale neimpozabile pentru a atrage și reține forța de muncă.
- Contribuții voluntare: participarea la fonduri este opțională, atât pentru angajați, cât și pentru angajatori.

Prin adoptarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, Republica Moldova face pași importanți în modernizarea sistemului de pensii și alinierea acestuia la standardele Uniunii Europene, deși implementarea efectivă a sistemului de pensii ocupaționale rămâne în fază incipientă.

2.5.1.2. Cadrul administrativ

CNPF este autoritatea publică autonomă responsabilă de asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței pieței de capital, incluzând în sfera sa de competență și activitatea fondurilor de pensii facultative. Autoritatea CNPF se extinde asupra tuturor participanților la piața financiară nebanară, implicit fondurile de pensii facultative și administratorii acestora. CNPF este instituția abilitată să pună în aplicare prevederile Legii Nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative, exercitând atribuțiile conferite de Legea Nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare.

În cadrul CNPF, Direcția reglementare autorizare, subdiviziune a Departamentului Piața de Capital, are responsabilitatea elaborării și implementării cadrului normativ și de supraveghere în domeniul fondurilor de pensii facultative. Această Direcție dispune de un personal planificat de 8 specialiști, dintre care, în prezent, sunt ocupate 5 funcții.

Urmare a modificărilor operate în structura organizațională a CNPF din 30.12.2024 a fost creată o subdiviziune separată – Direcția de investiții colective și crowdfunding. Subdiviziunea structurală respectivă este investită cu responsabilitățile în domeniul elaborării cadrului de reglementare a organismelor de plasament colectiv, fondurilor de pensii și platformelor de finanțare participativă, precum și dezvoltării mecanismelor de supraveghere corespunzătoare.

2.5.2. Planuri de viitor

2.5.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova își asumă transpunerea totală a Directivei 98/49/CE privind protecția dreptului la pensie suplimentară al lucrătorilor salariați și al lucrătorilor care desfășoară activități independente care se deplasează în cadrul Comunității.

2.5.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

- Costuri estimative: 108,65 mii lei
- Costuri acoperite din bugetul de stat: 69,48 mii lei

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 3 – DREPTUL DE STABILIRE ȘI LIBERTATEA DE A PRESTA SERVICII

INTRODUCERE

Capitolul 3, Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii se referă la normele care reglementează eliminarea barierelor din calea comerțului cu servicii în Uniunea Europeană (UE).

*Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova are **un anumit nivel de pregătire** în domeniul dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii. S-au înregistrat progrese, în special prin actualizarea anexei la AA/DCFTA privind normele aplicabile serviciilor poștale și de curierat.*

Recomandările Comisiei au fost parțial puse în aplicare și rămân valabile. Moldova urmează să continue alinierea cadrului juridic la cerințele Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale, inclusiv ale Directivei privind cerințele minime în materie de formare și ale Directivelor privind libera circulație a avocaților, să ia măsuri pentru a se alinia la Directiva privind efectuarea testului de proporționalitate; și să continue alinierea legislației naționale la Directiva privind serviciile.

Reforme în materie de reglementare au contribuit la alinierea cadrului juridic al Republicii Moldova la Directiva UE privind serviciile, însă sunt necesare mai multe progrese pentru a asigura conformitatea deplină și alinierea în continuare a legislației sectoriale la Directiva privind serviciile. În prezent, nu există bariere în calea dreptului de stabilire al persoanelor și al întreprinderilor străine și există un punct unic de contact pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea. Recomandările Comisiei din anul precedent au fost parțial puse în aplicare și rămân valabile, în special, să continue alinierea legislației naționale la Directiva privind serviciile.

Serviciile reprezintă unul dintre factorii-cheie ai creșterii economice a Republicii Moldova, fiind unul dintre obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Economică 2030.

În acest scop, Guvernul urmărește în permanență reducerea birocrăției pentru antreprenori, încurajând astfel sectorul serviciilor să crească în viitor. Astfel, pe parcursul ultimilor 7 ani, numărul actelor permissive impuse pentru autorizarea activității agenților economici au fost reduse de la 416 la 152. Procesul de simplificare a condițiilor de desfășurare a activității de antreprenariat urmează a fi continuat, revizuiind legislația națională prin prisma prevederilor Directivei UE 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, cu scopul de a simplifica cerințele privind autorizarea prestatorilor de servicii, precum și corelarea legislației naționale cu cerințele UE privind autorizarea serviciilor.

Concomitent, se depun eforturi pentru ajustarea cerințelor privind calificările profesionale ale prestatorilor de servicii la legislația Uniunii Europene (UE). În rezultatul acestor activități se va facilita aderarea la Piața Internă a Uniunii Europene, ceea ce va constitui o oportunitate economică imensă de dezvoltare, diversificare și furnizare de servicii pentru prestatorii de servicii din Republica Moldova.

În procesul de evaluare (self-screening) al gradului de aliniere a legislației Republicii Moldova la acquis-ul UE și de pregătire a instituțiilor statului pentru aplicarea acestuia, au fost identificate 157 de acte UE pentru Capitolul 3.

Actele UE care urmează a fi transpuse vizează trei domenii cheie: dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, serviciile poștale și livrarea de colete în Uniunea Europeană.

În urma examinării actelor respective în procesul de elaborare a proiectului Planului Național de Aderare (PNA), 65 dintre ele au fost considerate irelevante, de asemenea, 73 de acte UE se încadrează și au impact asupra mai multor capitole, respectiv, acestea sunt prevăzute și descrise în alte capitole.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32021D1827	31998L0005	32009D0767
31994L0022	31974L0556	32015R0983
31963L0474	31974L0557	32018R1263
32006L0123	31977L0249	31997L0067
32005L0036	32018L0958	31977L0249
32019L0882	32009D0739	
32018R0644	31986L0653	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

Capitolul 3 este gestionat de un grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai autorităților publice centrale, a instituțiilor subordonate acestora, a Parlamentului, a societății civile, și a partenerilor de dezvoltare.

Responsabilitatea generală pentru coordonarea Capitolului 3 îi revine Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED). Subsecvent, în sensul responsabilităților care derivă din actele UE incluse în Capitolul 3, e relevant de menționat următoarele autorități responsabile:

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) - coordonează politicile referitoare la stabilirea/coordonarea regimurilor de autorizare pentru prestatorii de servicii, în general, precum și domeniile servicii poștale și livrare de colete, în particular.
2. Ministerul Educației și Cercetării (MEC) - coordonează politicile privind calificarea profesională a persoanelor fizice și juridice, prestatori de servicii.
3. Ministerul Sănătății (MS) - coordonează politicile de calificare profesională a prestatorilor de servicii vizați de profesiile reglementate în domeniul sănătate.
4. Ministerul Justiției (MJ) - coordonează politicile care vizează prestarea serviciilor de către avocați.

5. Agenția Servicii Publice (ASP). Agenția are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre realizarea politicilor de stat și prestarea serviciilor publice conform domeniilor de competență, asigurând accesibilitatea, calitatea serviciilor și eficiența prestării acestora.
6. Agenția de Guvernare Electronică (AGE) are scopul de îmbunătățire a calității actului de guvernare și a serviciilor publice prin aplicarea intensă a tehnologiilor informaționale și de comunicații.
7. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) reglementează activitatea în următoarele sectoare: comunicații electronice, tehnologia informației și comunicații poștale, precum și asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a sectoarelor nominalizate și supraveghează respectarea legislației în domeniu de către furnizorii de pe piețele de comunicații electronice și de servicii poștale.

Transpunerea actelor UE abordează recomandările Comisiei Europene din Pachetul de Extindere 2024 a RM și sunt planificate în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anul 2025 – 2029 (PNA). Având în vedere obiectivul strategic de armonizare, transpunerea integrală a actelor UE obligatorii (Regulamente/Directive/Decizii) se planifică, conform contextului temporal, până cel târziu la 31 decembrie 2026.

În transpunerea și implementarea legislației la Capitolul 3 există o serie de provocări care necesită o examinare mai detaliată și în scopul identificării de soluții orientate spre:

- consolidarea capacității instituționale a autorităților publice de a pune în aplicare în mod eficace Directiva privind serviciile și reglementările conexe prin asigurarea unor resurse umane adecvate, a expertizei tehnice, precum și consolidarea capacității tehnice limitate de a dezvolta și a pune în aplicare sisteme informaționale moderne și soluții digitale necesare pentru funcționarea eficientă a sectorului serviciilor;
- provocări potențiale în ceea ce privește interoperabilitatea dintre sistemele informaționale naționale și platformele digitale de la nivelul UE;
- dezvoltarea serviciilor poștale moderne și competitive și facilitarea utilizării eficiente a acestora în implementarea strategiilor naționale de economie digitală;
- punerea în aplicare a cadrului juridic necesar, standardizarea calificărilor și raționalizarea proceselor de autorizare a programelor de studii și a calificărilor profesionale, care sunt esențiale pentru recunoașterea calificărilor profesionale;
- resurse financiare limitate, în special în ceea ce privește formarea personalului și crearea/ajustarea infrastructurii sistemelor informaționale.

Pentru a face față acestor provocări și a accelera integrarea, Moldova depune efort să consolideze participarea la grupurile de lucru ale experților UE privind serviciile, calificările profesionale și cardul profesional european. Participarea în calitate de Observator în cadrul acestor

grupuri va permite să beneficiem de schimbul de cunoștințe, să consolidăm capacitatea instituțională și să aliniem mai bine legislația noastră națională la standardele UE.

Cu privire la alinierea legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, menționăm că în agenda de screening bilateral au fost incluse 9 acte UE, dintre care 6 Directive și 3 Regulamente, repartizate conform domeniilor cheie (sub-capitole):

1. Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii
2. Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale
3. Servicii poștale și livrare de colete.

3.1. DREPTUL DE STABILIRE ȘI LIBERTATEA DE A PRESTA SERVICII

3.1.1 Prezentarea generală a situației

Libertatea de a presta servicii este una dintre cele patru libertăți fundamentale care permit funcționarea pieței unice a UE, împreună cu libertatea de circulație a mărfurilor, a lucrătorilor și a capitalului. Libera circulație a serviciilor permite companiilor să ofere servicii în orice stat membru al UE, indiferent de țara unde își au sediul. Această libertate facilitează o mai bună alocare a resurselor, promovează competitivitatea, noi oportunități de afaceri, esențiale pentru o dezvoltare continuă a Republicii Moldova.

Acest sub-capitol prevede un singur act UE de bază în Agenda de screening bilateral, și anume: Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (32006L0123).

3.1.1.1. Cadrul legislativ

Legea 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii presupune o transpunere fidelă a Directivei 2006/123/CE în vederea stabilirii unui cadru normativ care va fi utilizat pentru reevaluarea întregului sistem de acte permissive (denumite în Directivă „autorizații”) în vederea armonizării acestuia cu acquis-ul UE.

Acte transpuse integral

Cu referire la acte transpuse integral, putem menționa că nu există acte UE transpuse și implementate integral în legislația națională.

Totodată, în ceea ce vizează alinierea legislației naționale la normele Uniunii Europene pe partea dreptului de stabilire, precum și libertatea de a presta servicii, Parlamentul RM a adoptat Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, care transpune prevederile Directivei 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne și creează cadrul legal intern necesar pentru implementarea prevederilor acesteia.

În același timp, pentru implementarea prevederilor Directivei 123/2006 și ale Legii nr. 282/2024, va fi necesară revizuirea tuturor actelor normative naționale sectoriale care se referă la autorizarea prestatorilor de servicii, pentru a identifica prevederile care nu sunt conforme Directivei 123/2006 și a modifica actele respective, asigurând condiții echitabile de acces pe piața UE prestatorilor de servicii din Republica

Moldova, dar și accesul prestatorilor de servicii din țările membre UE pe piața de servicii a Republicii Moldova. În acest sens, în PNA au fost definite acțiuni concrete pentru a dezvolta cadrul legal necesar și ulterior a implementa acele prevederi.

Rubricile Acte transpuse parțial și Acte netranspuse nu sunt aplicabile în contextul gradului de transpunere a Directivei 123/2006.

3.1.1.2. Cadrul administrativ

Coordonarea sectorului de prestare a serviciilor este în sarcina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, care, în cooperare cu Agenția de Guvernare Electronică și Agenția Servicii Publice urmează să asigure cadrul normativ necesar alinierii sectorului de servicii la piața unică a UE. Subsecvent, transpunerea și implementarea legislației conexe prevederilor Directivei 123/2006 este, conform unor estimări prealabile, în competența a peste 60 de autorități și instituții subordonate acestora. Concomitent, în actualizarea și implementarea cadrului normativ este antrenat și mediul de afaceri.

În acest sens, subdiviziunea relevantă din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în domeniul respectiv este Direcția politici de dezvoltare a antreprenoriatului, subordonată unui secretar de stat responsabil de domeniul reglementării și dezvoltării mediului de afaceri. La momentul actual, Direcția politici de dezvoltare a antreprenoriatului dispune de 6 (șase) persoane angajate, dintre care un angajat este responsabil de domeniul respectiv.

3.1.2. Planuri de viitor

3.1.2.1. Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea sectorului serviciilor, sunt preconizate următoarele acțiuni:

1) adoptarea și implementarea legii de transpunere a Directivei 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne – Legea 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii;

2) modificarea, după caz, a reglementărilor existente și/sau elaborarea de noi acte normative în vederea corelării cu legislația UE referitoare la servicii;

3) elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișeului unic);

4) elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Punctului național de contact de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne (Sistemul IMI).

3.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea Directivei 123/2006, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea și aprobarea unei foi de parcurs privind implementarea Legii 282/2024, care va conține:
 - Identificarea și evaluarea tuturor actelor normative care conțin prevederi referitoare la autorizarea prestatorilor de servicii;

- Identificarea prevederilor din actele evaluate care nu sunt conforme cu prevederile Directivei 123/2006;
- Revizuirea procedurilor de autorizare pentru toate serviciile reglementate de Directivă și modificarea tuturor actelor normative în scopul excluderii normelor care nu sunt conforme cu prevederile Directivei 123/2006.
- Instituirea și operaționalizarea Punctului unic de legătură și completarea statelor de funcții ale autorităților cu unități de personal responsabil de furnizarea informației prin intermediul Punctului Unic de Legătură (PUL).
- Instruirea unităților de personal responsabile de implementarea Legii 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii (implementarea Directivei 123/2006), inclusiv asigurarea colaborării cu statele UE prin intermediul Sistemului IMI.
- Reconfigurarea funcționalităților Portalului guvernamental al serviciilor publice necesare îndeplinirii rolului de Ghișeu Unic.
- Digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri prin Platforma de dezvoltare a serviciilor electronice (PDSE) în cadrul SIA GEAP (reconfigurarea SIA GEAP, digitalizarea a 160 de servicii publice și rescrierea a 85 de servicii publice).

3.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor de viitor planificate, conform calculelor preliminare, pentru realizarea reformelor sunt necesare **peste 134 340,0 mii lei**.

Costurile pentru realizarea, în perioada 2025-2027, a activităților legate de transpunerea și implementarea Directivei 123/2006 se estimează pentru următoarele acțiuni majore, după cum urmează:

Aprobarea și implementarea Planului de Acțiuni ”Implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii” – 71 260,0 mii lei.

Reconfigurarea funcționalităților Portalului guvernamental al serviciilor publice necesare îndeplinirii rolului de Ghișeu Unic - 10 000,0 mii lei.

Digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri prin intermediul Platformei de dezvoltare a serviciilor electronice (PDSE) - 52 580,0 mii lei.

Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat ”Inventarul turismului” – 500,0 mii lei.

Costurile indicate sunt costuri neacoperite, respectiv, urmează a fi identificate sursele de acoperire financiară, care, în mare parte, vor necesita asistență externă.

3.2. RECUNOAȘTEREA RECIPROCĂ A CALIFICĂRILOR PROFESIONALE

3.2.1. Prezentarea generală a situației

Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale este o componentă fundamentală pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Aceasta va permite cetățenilor Republicii Moldova

să-și exercite profesiile și să valorifice competențele pe întreaga piața muncii UE, contribuind la dezvoltarea economică și socială a țării.

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova și-a armonizat parțial legislația cu Directiva UE privind recunoașterea calificărilor profesionale.

Recomandările Comisiei din anul precedent au fost parțial puse în aplicare și rămân valabile, în special: să continue alinierea cadrului juridic la cerințele Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale, inclusiv ale Directivei privind cerințele minime în materie de formare și ale Directivelor privind libera circulație a avocaților, și să ia măsuri pentru a se alinia la Directiva privind efectuarea testului de proporționalitate.

3.2.1.1. Cadrul legislativ

În Agenda reuniunii de screening bilateral acest sub-capitol conține următoarele 5 acte UE:

1) Directiva 2005/36/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (32005L0036).

2) Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii (32018L0958).

3) Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea (31998L0005).

4) Directiva 77/249/CEE a Consiliului din 22 martie 1977 privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii (31977L0249).

5) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (32015R0983).

Acte transpuse integral

Cu referire la acte transpuse integral, putem menționa că, la sub-capitolul respectiv, nu există acte ale UE transpuse și implementate integral în legislația națională.

Acte transpuse parțial

Următoarele acte UE sunt transpuse parțial:

- Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale: prevederi similare prevederilor din Directiva 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale se conțin în mai multe acte naționale, precum Codul Educației, Cadrul Național al Calificărilor, și altele. De asemenea, pentru toate profesiile reglementate vizate de Directiva UE 36/2005, există prevederi naționale privind formarea specialiștilor;

- Directiva 98/5/CE privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea;
- Directiva 77/249/CEE privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii: cadrul legislativ specific în domeniu se regăsește în Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Acte netranspuse

Urmează să fie transpuse în cadrul juridic național:

- Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

3.2.1.2. Cadrul administrativ

Rolul de autoritate coordonatoare în domeniul calificărilor profesionale aparține Ministerului Educației și Cercetării. De asemenea, un rol important le revine autorităților responsabile de profesiile reglementate, și anume: Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Având în vedere faptul că domeniul este unul destul de complex, în transpunerea și implementarea legislației conexe calificărilor profesionale este antrenat un număr vast de autorități, instituții de formare profesională, organizații și asociații de specialitate.

Subdiviziunea din cadrul Ministerului Educației și Cercetării responsabilă de elaborarea politicilor și cadrului normativ în domeniul respectiv este Direcția cadrul național al calificărilor, cu 7 persoane angajate, dintre care 3 persoane sunt responsabile de recunoașterea calificărilor profesionale.

3.2.2. Planuri de viitor

3.2.2.1. Planuri legislative

Pentru a asigura recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, vom ajusta cadrul normativ național la legislația UE, în special pentru a asigura conformitatea cu prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, a Directivei 2018/958/CE privind testele de proporționalitate și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/983 privind cardul profesional european. În acest scop, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege cu privire la recunoașterea calificărilor profesionale, în vederea transunerii Directivei (EU) 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale;
- elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege cu privire la efectuarea unui test de proporționalitate anterior adoptării unor noi reglementări referitoare la profesii;

- elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege privind facilitarea exercitării profesiei de avocat (modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură);
- elaborarea și aprobarea unui proiect de hotărâre de Guvern cu privire la desemnarea autorității coordonatoare și a autorităților competente de eliberarea cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă;
- elaborarea și aprobarea unui proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea criteriilor minime de formare și a criteriilor de evaluare în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării pentru programele de studii superioare de Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moașe, Medicină veterinară, Arhitectură și pentru programul de studii profesional tehnice post secundare non terțiare de Moașe;
- elaborarea și aprobarea unui proiect de hotărâre de Guvern cu privire la recunoașterea experienței profesionale;
- elaborarea și aprobarea unui proiect de Ordin cu privire la Actualizarea standardelor de calificare pentru profesiile reglementate (Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență Medicală Generală, Moașă) în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023;
- modificarea reglementărilor existente și elaborarea de noi acte legislative în vederea alinierii la cerințele UE.

3.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale prin implementarea prevederilor Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, a Directivei 2018/958/CE privind testele de proporționalitate și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/983 privind cardul profesional european, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- modificarea reglementărilor existente și elaborarea de noi acte legislative în vederea alinierii la cerințele UE;
- standardizarea calificărilor și raționalizarea recunoașterii diplomelor/certificatelor;
- simplificarea proceselor de autorizare a programelor de studii și a calificărilor profesionale;
- dezvoltarea cadrului juridic pentru punerea în aplicare a cardului profesional european;
- dezvoltarea cadrului juridic pentru introducerea unui mecanism de alertă.

3.2.3. Aspecte financiare

Costurile totale pentru transpunerea și implementarea actelor UE din sub-capitolul Recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale se estimează la 38 491,1 mii lei. Dintre acestea:

Costurile pentru elaborarea actelor normative se estimează la 431,1 mii lei, dintre care 327,2 mii lei vor fi suportate din bugetul de stat.

Costurile pentru implementarea prevederilor actelor normative referitoare la actualizarea standardelor de calificare pentru profesiile reglementate (Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență Medicală Generală, Moașă) în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor, se estimează la 1 540,0 mii lei.

Costurile pentru implementarea prevederilor actelor normative referitoare la ajustarea duratei studiilor și a Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea postuniversitară prin studii de rezidențiat se estimează la 36 480,0 mii lei.

Costurile pentru transpunerea și implementarea Directivei 98/5/EC și Directivei 77/249 în domeniul avocaturii se estimează la 103,9 mii lei și urmează a fi acoperite de asistență externă - German Foundation for International legal cooperation (IRZ).

Costurile pentru implementarea prevederilor altor acte normative aprobate pentru transpunerea legislației UE urmează a fi determinate suplimentar.

3.3. SERVICII POȘTALE ȘI LIVRARE DE COLETE

3.3.1. Prezentarea generală a situației

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, „în ceea ce privește serviciile poștale, Moldova s-a aliniat la acquis-ul poștal al UE, inclusiv la Directiva 97/67/CE privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului și a Regulamentului (UE) 2018/644 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete, și a actualizat Anexa XXVIII-C la AA/DCFTA privind normele aplicabile serviciilor poștale și de curierat. Moldova va continua să monitorizeze și să asigure punerea în aplicare corectă a noilor norme ale UE privind piața serviciilor poștale”.

3.3.1.1. Cadrul legislativ

Agenda pentru reuniunea de screening bilateral conține următoarele 3 acte UE la acest sub-capitol:

1) Directiva 97/67/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (31997L0067).

2) Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete (32018R0644).

3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului (32018R1263).

Acte transpuse integral

Cu referire la actele transpuse integral, putem menționa că nu există acte ale UE din Agenda de screening bilateral transpuse și implementate integral în legislația națională. Totodată, putem menționa Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1827 a Comisiei din 18 octombrie 2021 privind standardele pentru serviciile poștale și îmbunătățirea calității serviciului în sprijinul Directivei 97/67/CE a Parlamentului

European și a Consiliului care a fost transpusă integral prin Hotărârea Guvernului nr. 1226/2016 cu privire la standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 555/2024.

Acte transpuse parțial

Următoarele acte UE sunt transpuse parțial:

Directiva 97/67/CE privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului: legislația națională este aliniată la Directiva UE privind serviciile poștale 97/67/CE, modificată prin Directivele 2002/39/CE și 2008/6/CE, cu excepția prevederilor privind mecanismul de finanțare pentru furnizarea serviciului universal.

Regulamentul (UE) 2018/644 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete a fost transpus prin modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016.

Transpunerea Regulamentului a conferit Agenției Naționale de Reglementare pentru Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) noi sarcini în ceea ce privește:

- publicarea pe site-ul oficial, până la data de 31 martie a fiecărui an calendaristic, a tarifelor pentru serviciile, furnizate de prestatorii de servicii de livrare a coletelor poștale;
- evaluarea tarifelor pentru serviciile poștale internaționale de livrare a coletelor, care intră în obligația USO.

În vederea transpunerii Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor de transmitere a informațiilor de către prestatorii de servicii de livrare a coletelor în temeiul Regulamentului (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului, au fost adoptate următoarele acte:

- Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI Nr. 59/2023 privind prezentarea listei tarifelor aplicabile pentru serviciile de livrare a coletelor poștale;
- Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 60/2023 privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de servicii poștale;

În vederea punerii în aplicare a prevederilor articolelor 5 și 6 din Regulamentul (UE) 2018/644, comparatorul de servicii poștale a fost plasat pe site-ul ANRCETI. Această comparație include tarifele aplicate de furnizorii de servicii de livrare a coletelor poștale, începând cu 1 ianuarie 2024, pentru trimerile poștale individuale supuse măsurilor de transparență a prețurilor și evaluării;

Acte netranspuse la acest sub-capitol nu există.

3.3.1.2. Cadrul administrativ

Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul comunicațiilor poștale este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării care elaborează și promovează politica statului în domeniul comunicațiilor poștale, iar autoritatea de reglementare în acest domeniu este Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (Direcția Juridică, Autorizare și Control, cu 4 unități de personal; Direcția Reglementare și Analiză, cu 3 unități de personal). Subdiviziunea din cadrul MDED responsabilă de elaborarea politicilor și cadrului normativ în domeniul respectiv este Direcția politici

în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, cu 6 persoane angajate, dintre care un angajat este responsabil de comunicațiile poștale.

3.3.2. Planuri de viitor

3.3.2.1. Planuri legislative.

Pentru armonizarea deplină a cadrului legal național în domeniul comunicațiilor poștale cu Directiva 97/67/CE privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului și a Regulamentului (UE) 2018/644 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete, urmează a fi modificată Legea nr. 36/2016 privind comunicațiile poștale. În acest scop, proiectul Programului național de aderare conține elaborarea unui proiect de Lege privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și a serviciilor de livrare transfrontalieră de colete (modificarea Legii nr. 36/2016 privind comunicațiile poștale).

Totodată, pentru dezvoltarea serviciilor poștale moderne și competitive și facilitarea utilizării eficiente a acestora în implementarea strategiilor naționale de economie digitală pentru anul 2025 este planificată elaborarea și aprobarea prin Hotărâre de Guvern a Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive.

3.3.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Modernizarea serviciilor poștale și a livrărilor de colete urmează a fi asigurată prin implementarea Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive.

Este de remarcat faptul că nu există impedimente legislative sau procedurale pentru livrarea transfrontalieră a coletelor.

Procesul de vămuire a trimerilor poștale a fost digitalizat prin implementarea modulelor necesare în IS „ASYCUDA World”. Acestea includ modulul „Manifest” (declarație vamală poștală cu setul de date redus H6) și declarația poștală CN22/23.

În consecință, nouă operatori poștali au implementat deja ajustările necesare la sistemele lor informaționale pentru a permite transmiterea datelor preliminare către Serviciul Vamal din ASYCUDA World.

În plus, Serviciul Vamal intenționează să dezvolte o soluție tehnică pentru externalizarea declarației vamale cu un set redus de date pe pagina sa oficială. Acest lucru va facilita completarea și depunerea declarației vamale direct de către declarant (destinatarul trimiterii poștale). Destinatarul va avea apoi opțiunea de a declara singur coletul la import sau de a apela la serviciile unui reprezentant vamal, costul acestor servicii urmând a fi suportat de destinatar.

3.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor din acest sub-capitol, conform calculelor preliminare, sunt necesare 258,2 mii lei. Acestea sunt costuri estimative pentru modificarea legislației (elaborarea și aprobarea unui proiect de Lege privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și a serviciilor de livrare transfrontalieră de colete) și implementarea Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive.

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative.

CAPITOLUL 4 LIBERA CIRCULAȚIE A CAPITALULUI**INTRODUCERE**

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova se află între un nivel de pregătire inițial și un nivel moderat de pregătire în domeniul libera circulație a capitalului. S-au înregistrat unele progrese prin implementarea celei de-a 5-a Directive privind combaterea spălării banilor. Moldova a abordat unele dintre deficiențele tehnice prin recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI), pentru care a fost evaluată ca fiind parțial conformă sau neconformă. Totuși, unele deficiențe tehnice persistă.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32016R1675	3A12012E	32009L0110	32015L2366	32017R2055	32018R1108	32021R1230
32018R0389	32023R1113	32015L0849	32019R0411	32024R0886	32019R0758	32015R0751
31988L0361	32012R0260	32018L0843	32021R1722	32019R0410	32024L1640	32024R1624

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

Esența Capitolului 4 constă în crearea premiselor necesare și asigurarea efectuării operațiunilor de plăți atât în interiorul Uniunii Europene (UE), cât și între statele membre și țările terțe, fără careva restricții. Principalele aspecte ale acestui capitol sunt circulația capitalului sub formă de instrumente financiare și investiții, sistemele și serviciile de plată, precum și prevenirea și combaterea utilizării fluxurilor financiare în acțiuni de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Respectiv, la nivel național, principalele autoritățile competente responsabile de activitățile grupului de lucru aferent capitolului 4 sunt Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei (BNM) și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB).

1. Ministerul Finanțelor reprezintă autoritatea guvernamentală responsabilă de politicile în sectorul financiar bancar și nebancar, menite să îmbunătățească și să perfecționeze legislația națională la cele mai bune practici și standarde UE în domeniu.
2. Banca Națională a Moldovei este autoritatea publică autonomă, responsabilă de reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova și de licențierea, reglementarea și supravegherea activității de prestare a serviciilor de plată.
3. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este Unitatea de informație financiară care contribuie la asigurarea securității statului, având ca scop protejarea sistemului național financiar bancar, financiar nebancare și a liberilor profesioniști, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

PLĂȚILE ȘI LIBERA CIRCULAȚIE A CAPITALULUI

În contextul circulației capitalului și a plăților, Republica Moldova (RM) a promovat o politică prudentă în vederea liberalizării graduale a ieșirilor de capital din RM cu scopul evitării șocurilor care ar putea avea loc în cazul unei liberalizări totale realizate într-o singură etapă. Politica promovată corespunde cu poziția instituțională a Fondului Monetar Internațional (FMI) („*Review of the Institutional view on the liberalisation and management of capital flows*”, 2022¹) și angajamentele asumate de către RM conform acordurilor internaționale (Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE, art. 267).

Alinierea la prevederile Art. 63 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, transpunerea Anexei nr. 1 „*Nomenclatorul mișcărilor de capital menționate la articolul 1*” din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), pe partea ce ține de efectuarea operațiunilor valutare, eliminarea restricțiilor aferente circulației capitalurilor și plăților presupune inclusiv modificarea Legii privind reglementarea valutară nr. 62/2008 și, eventual, a altor acte relevante. Având în vedere că punerea în aplicare integrală a modificărilor la Legea nr. 62/2008 (*liberalizarea totală a operațiunilor valutare de capital*) presupune eliminarea totală a restricțiilor rămase la efectuarea plăților/transferurilor în cadrul operațiunilor valutare de capital, precum și ținând cont de recomandările experților FMI prezentate urmare asistenței tehnice recepționate în acest sens în anul 2024, se va evalua oportunitatea implementării proiectului de lege în raport cu anumite operațiuni mai volatile (*deschiderea conturilor de către rezidenți în străinătate la băncile nerezidente*) după finalizarea negocierilor, la data aderării RM la UE.

SISTEME DE PLĂȚI

Sistemele de plăți reprezintă un domeniu esențial pentru integrarea RM în UE, asigurând baza pentru tranzacții financiare sigure și eficiente și uniforme cu cele din UE.

Implementarea *acquis*-ului european în domeniul plăților continuă să fie o prioritate strategică pentru RM, având drept obiectiv final îmbunătățirea calității serviciilor financiare oferite utilizatorilor, promovarea securității tranzacțiilor, dar și asigurarea compatibilității cu normele și standardele europene.

Subcapitolul: Combaterea spălării banilor

Fluxurile de bani iliciți pot amenința integritatea, stabilitatea, reputația sectorului financiar, precum și dezvoltarea economiei naționale, iar finanțarea terorismului poate submina temeliile societății noastre. Spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt fenomene strâns legate de economia tenebră și sunt percepute ca activități desfășurate cu încălcarea normelor juridice și economice.

Integrarea rapidă a Republicii Moldova în sistemul financiar internațional determină întreprinderea unor acțiuni adecvate și prompte din partea autorităților competente în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

¹ [Review of the Institutional view on the liberalization and management of capital flows”, 2022](#)

Corespunzător, luând în considerare consecințele grave care le pot avea, măsurile de prevenire și combatere a acestor infracțiuni au caracter prioritar și continuu pentru toate părțile interesate.

Conform angajamentelor asumate în procesul de aderare, Republica Moldova își propune să finalizeze transpunerea *acquis*-ului UE în acest domeniu până la sfârșitul anului 2026, perioada 2027-2029 urmând a fi dedicată implementării acestuia, consolidării instituționale, revederii unor atribuții instituționale (odată cu liberalizarea deplină a operațiunilor valutare de capital și respectiv, abrogarea regimului de autorizare de către BNM, anularea controlului valutar, necesității reglementării operațiunilor valutare), precum și monitorizării progresului.

Din cele 14 acte UE obligatorii incluse pe agenda Capitolului 4 “Libera circulație a capitalului”, 9 acte UE sunt transpuse parțial (Tratatul UE, 5 Directive și 3 Regulamente), iar 5 Regulamente nu sunt transpuse încă în legislația națională.

4.1. PLĂȚILE ȘI LIBERA CIRCULAȚIE A CAPITALULUI

4.1.1. Prezentarea generală a situației

4.1.1.1. Cadrul legislativ

Pe partea operațiunilor valutare de capital, prevederile Articolului 63 din Tratatul de funcționare a UE și a Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat sunt parțial transpuse în Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.

Alinierea la *acquis*-ul UE presupune ridicarea tuturor restricțiilor la efectuarea plăților/transferurilor în cadrul operațiunilor valutare de capital, precum și la efectuarea importului/exportului de active financiare care poate fi realizată prin modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. La rândul său, liberalizarea totală și sigură a operațiunilor valutare de capital poate fi efectuată doar în cazul întrunirii anumitor precondiții (piața de capital dezvoltată, condiții macroeconomice și financiare stabile etc.), abordare susținută și de recomandările experților FMI, oferite în rezultatul asistenței tehnice în anul 2024.

Având în vedere politica prudentă în promovarea liberalizării operațiunilor valutare de capital, susținută de principiul liberalizării graduale a acestora (conform recomandărilor FMI) amendamentele la Legea nr. 62/2008 necesită a fi realizate în câteva etape.

La prima etapă, reieșind din condițiile economice actuale (*condițiile macroeconomice și circumstanțele regionale, piața de capital subdezvoltată etc.*) proiectul de lege pentru modificarea Legii privind reglementarea valutară nr. 62/2008 (anul 2025) prevede liberalizarea operațiunilor valutare de capital recomandate pentru etapa respectivă de către experții FMI, urmare asistenței tehnice sus menționate, în particular, operațiuni ce vizează procurarea de către rezidenți a instrumentelor financiare în scopuri investiționale și

introducerea/ scoaterea numerarului în monedă națională de către bănci. Următoarea etapă este reflectată la secțiunea 2 „Planuri de viitor”.

4.1.1.2. Cadrul administrativ

Cu referire la libera circulație a capitalului și plăților (*pe aspecte aferente operațiunilor valutare*) instituția responsabilă pentru transpunerea actelor UE și implementarea acestora este BNM, iar Ministerul Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați) este instituția responsabilă de promovarea proiectelor de legi elaborate de BNM.

Procesul de transpunere a actelor UE (Articolul 63 din TFUE și Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat) pe aspecte aferente operațiunilor valutare este în responsabilitatea Departamentului reglementare și autorizare, Direcția reglementare, care are 4 angajați cu atribuții de elaborare a actelor normative aferente operațiunilor valutare.

Având în vedere că liberalizarea operațiunilor valutare de capital presupune eliminarea restricțiilor rămase la efectuarea plăților/transferurilor de mijloace bănești în cadrul operațiunilor în cauză, precum și la efectuarea importului/exportului de active financiare, procesul de autorizare de către BNM a operațiunilor valutare de capital își va pierde actualitatea și va fi eliminat. În acest sens, în cazul liberalizării depline a operațiunilor valutare de capital, implementarea legislației UE pentru efectuarea operațiunilor valutare de capital după data aderării la UE nu va genera acțiuni și costuri suplimentare (*de ex. crearea subdiviziunilor noi, angajarea personalului nou, soft-uri etc.*). Totodată, se vor revedea competențele unor subdiviziuni ale BNM și structura decizională ca urmare a necesității asigurării stabilității pieței valutare a RM urmare integrării în UE (de ex. aplicarea la solicitarea RM a măsurilor de salvagardare de către Comisia Europeană).

4.1.2. Planuri de viitor

4.1.2.1. Planuri legislative

Pe partea operațiunilor valutare de capital, transpunerea prevederilor Articolului 63 din Tratatul de funcționare a UE și a Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat, se va realiza etapizat:

- a. parțial - în anul 2025, prin adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind reglementarea valutară nr. 62/2008 (*privind liberalizarea unor operațiuni valutare de capital*);
- b. integral - până la 31 decembrie 2026, prin elaborarea și adoptarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind reglementarea valutară nr. 62/2008 (*va implica suplimentar și modificarea legislației primare conexe, cum ar fi Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*).

Astfel, având în vedere conceptul de liberalizare graduală a operațiunilor valutare de capital (*abordare recomandată și de experții FMI în cadrul asistenței tehnice din 2024*) și condițiile care ar trebui îndeplinite de către RM pentru o liberalizare sigură, se va evalua oportunitatea amânării implementării legii în raport cu anumite operațiuni valutare de capital, care au cel mai ridicat nivel de volatilitate (*ex. eliminarea regimului de autorizare pentru deschiderea conturilor în străinătate de către rezidenți la băncile nerezidente*).

Urmare adoptării modificărilor la Legea privind reglementarea valutară nr. 62/2008 se planifică acțiunile necesare pentru modificarea actelor normative secundare în 2 etape (I etapă – iulie 2025, II etapă – iulie 2027).

4.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Odată cu liberalizarea deplină a operațiunilor valutare de capital (*care va reprezenta abrogarea regimului de autorizare de către BNM, anularea controlului valutar, precum și necesității reglementării operațiunilor valutare*) va fi necesar de a modifica competențele BNM în partea ce ține de reglementarea, autorizarea și supravegherea operațiunilor valutare de capital prin modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, de a modifica atribuțiile subdiviziunilor implicate, precum și de a examina aspectele ce țin de personalul care nu va mai fi implicat în procesele de reglementare, autorizare și supraveghere a operațiunilor valutare de capital. Totodată, se vor revedea competențele unor subdiviziuni a BNM și structura decizională ca urmare a necesității asigurării stabilității pieței valutare a RM urmare integrării în UE (*de ex. aplicarea la solicitarea RM a măsurilor de salvagardare de către Comisia Europeană*) conform actelor UE.

4.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru liberalizarea totală a fluxurilor de capital constituie 924,9 mii de lei, dintre care 722,38 mii de lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 202,52 mii de lei (costuri aferente promovării proiectelor de Legi elaborate de BNM) - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

4.2. SISTEME DE PLĂȚI

4.2.1. Prezentarea generală a situației

4.2.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul de reglementare din domeniul plăților din RM este fundamentat pe *acquis*-ul UE, reflectând angajamentul țării de a alinia legislația și practicile naționale la standardele pieței unice europene. Această orientare subliniază determinarea țării de a crea un mediu de plăți modern și compatibil cu normele europene.

Procesul de armonizare a cadrului legal cu cerințele UE a început încă din anul 2012, marcând un moment important în modernizarea sectorului financiar. În acel an, BNM a transpus în legislația națională prevederile *Directivei 2007/64/CE privind serviciile de plată*

pe piața internă și ale Directivei 2009/110/CE referitoare la activitatea instituțiilor emitente de monedă electronică, care reglementează activitatea de prestare a serviciilor de plată și emiterea de monedă electronică, prin intermediul Legii cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114/2012, reglementând activitatea de prestare a serviciilor de plată și emiterea de monedă electronică.

Această inițiativă a avut ca scop principal crearea unui mediu juridic și operațional care să faciliteze dezvoltarea unor servicii de plată moderne, accesibile și sigure, în conformitate cu cerințele UE. De asemenea, transpunerea acestor directive a contribuit la consolidarea încrederii utilizatorilor în instrumentele de plată fără numerar și la stimularea concurenței în sectorul financiar, deschizând calea pentru integrarea mai strânsă a RM în spațiul economic european.

Un progres important în acest sens a fost realizat în anul 2022, când BNM a asigurat transpunerea parțială în legislația națională a celei de a doua directive aferente serviciilor de plată - *Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (PSD2)*, prevederile netranspuse fiind aplicabile exclusiv statelor membre ale UE.

De asemenea, au fost transpuse și alte acte europene care derivă din *Directiva (UE) 2015/2366*, printre care:

1. *Regulamentul (UE) nr. 260/2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro* – act UE transpus parțial prin *Regulamentul cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN*, aprobat prin Hotărâre a Consiliului Executiv al BNM nr. 108/2023 (prevederile netranspuse sunt aplicabile statelor membre ale UE);
2. *Regulamentul delegat (UE) 2018/389 al Comisiei din 27 noiembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru autentificarea strictă a clienților și standardele deschise, comune și sigure de comunicare* – act UE transpus prin *Regulamentul cu privire la autentificarea strictă a clienților și standardul deschis, comun și sigur de comunicare între prestatorii de servicii de plată nr. 12/2024*;
3. *Ghidul privind autorizarea și înregistrarea conform PSD2* – transpus prin *Regulamentul cu privire la licențierea și înregistrarea societăților de plată, a societăților emitente de monedă electronică și a furnizorilor de servicii poștale în calitate de prestatori de servicii de plată și/sau emitenți de monedă electronică*, aprobat prin Hotărâre a Consiliului Executiv al BNM nr. 11/2024;
4. *Ghidul comun privind evaluarea prudențială a achizițiilor și majorarea participațiilor calificate în sectorul financiar* – transpus prin Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM nr. 9/2024;

5. Ghidul referitor la excluderea privind rețelele limitate în temeiul PSD2 – transpus prin Regulamentul privind notificarea activităților prevăzute la art. 2 alin. (2) pct.11) lit. a) și b) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

4.2.1.2. Cadrul administrativ

BNM are următoarele atribuții în domeniul plăților:

1. constituie, reglementează, licențiază, autorizează, administrează, monitorizează infrastructurile pieței financiare, schemele, aranjamentele și instrumentele de plată în scopul promovării funcționării sigure și eficiente a acestora și pentru a evita riscul sistemic;
2. licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emisie a monedei electronice.

Subdiviziunea din cadrul BNM care asigură realizarea atribuțiilor expuse mai sus este Departamentul Infrastructuri, Plăți și Supravegherea Altor Instituții, în tabelul 2 de mai jos fiind reflectat numărul angajaților din cadrul subdiviziunii:

Tabelul 2: Numărul angajaților din cadrul Departamentului Infrastructurii, Plăți și Supravegherea Altor Instituții

Departamentul Infrastructuri, Plăți și Supravegherea Altor Instituții	Nr. poziții ocupate/total poziții
Direcția reglementare și licențiere	7/8
Direcția monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a plăților	7/8
Direcția administrarea sistemelor de plăți	14/14
Direcția supravegherea altor instituții	22 (8 poziții implicate în domeniul plăților)/29

Totodată, în condițiile în care BNM nu dispune de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul serviciilor de plată se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

4.2.2. Planuri de viitor

4.2.2.1. Planuri legislative

În vederea continuării procesului de aliniere la *acquis*-ul UE, BNM își propune să transpună o serie de acte europene relevante domeniului plăților.

Astfel, urmează să fie asigurată **transpunerea integrală** a următoarelor acte UE până în anul 2026:

1. Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne;
2. Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică;
3. Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro;
4. Regulamentul (UE) 2021/1230 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în Uniune.

De asemenea, până în anul 2026 urmează transpunerea în cadrul național a următoarelor acte UE (*astfel încât la data aderării RM la UE să existe capacitate de aplicare a cadrului de reglementare*):

1. Regulamentul delegat (UE) 2017/2055 al Comisiei din 23 iunie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente în cazul activității desfășurate în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii de către instituțiile de plată;
2. Regulamentul delegat (UE) 2019/411 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea cerințelor tehnice privind instituirea, gestionarea și menținerea registrului central electronic în domeniul serviciilor de plată și privind accesul la informațiile conținute de acesta;
3. Regulamentul delegat (UE) 2021/1722 al Comisiei din 18 iunie 2021 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cadrul pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statului membru de origine și cele ale statului membru gazdă în contextul supravegherii instituțiilor de plată și a instituțiilor emitente de monedă electronică ce furnizează servicii de plată la nivel transfrontalier;
4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/410 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește detaliile și structura informațiilor din domeniul serviciilor de plată care

trebuie notificate de autoritățile competente Autorității Bancare Europene în temeiul Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului.

5. Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 260/2012 și (UE) 2021/1230 și a Directivelor 98/26/CE și (UE) 2015/2366 în ceea ce privește transferurile credit instant în euro.

4.2.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Transpunerea actelor Uniunii Europene menționate anterior reprezintă un proces esențial pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană și necesită o serie de măsuri specifice care să asigure o implementare eficientă. Aceste măsuri vor include consolidarea capacităților organizaționale și pregătirea instituțională, astfel încât Republica Moldova să fie în măsură să respecte cerințele și standardele europene la momentul aderării.

În acest sens, este imperios necesar ca Banca Națională a Moldovei (BNM) să își consolideze resursele umane și instituționale pentru a răspunde în mod eficient provocărilor și responsabilităților adiționale care decurg din *acquis*-ul comunitar. Eforturile necesare către consolidarea capacităților administrative și operaționale, astfel încât să se asigure conformitatea cu cerințele UE și să se faciliteze integrarea armonioasă în cadrul juridic și instituțional al UE urmează a fi solicitate și direcționate către următoarele acțiuni prioritare:

- Extinderea și optimizarea efectivului de personal – identificarea necesarului de personal suplimentar și atragerea de specialiști calificați în domeniile cheie;
- Instruirea personalului existent și nou angajat – dezvoltarea programelor de formare profesională specifice noilor cerințe impuse de UE; participarea la sesiunile de instruire continuă;
- Adaptarea structurii instituționale și a atribuțiilor, inclusiv prin ajustarea cadrului organizațional pentru a reflecta noile cerințe impuse de transpunerea legislației UE.

4.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea totală a *acquis*-ului comunitar în domeniul sistemelor de plăți și serviciilor de plată constituie 1 550,54 mii de lei, dintre care 1 342,54 mii de lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 208,0 mii de lei (costuri aferente promovării proiectelor de legi elaborate de BNM) - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

4.3. COMBATEREA SPĂLĂRII BANILOR

4.3.1. Prezentarea generală a situației

4.3.1.1. Cadrul legislativ

Legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a fost armonizată cu legislația UE și practicile internaționale prin transpunerea parțială sau totală a următoarelor acte UE și standarde internaționale:

- (i.) *Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei* (Text cu relevanță pentru SEE);
- (ii.) *Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE* (Text cu relevanță pentru SEE), cu excepția cerințelor față de criptoactive;
- (iii.) *Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006* (Text cu relevanță pentru SEE);
- (iv.) Cerințele standardelor internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă, adoptate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) în februarie 2012.

Transpunerea și implementarea prevederilor prenotate s-a realizat prin adoptarea de noi acte normative sau modificarea celor existente:

- 1. Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017 în vederea transunerii prevederilor Directivei (UE) 2015/849 și a prevederilor Directivei (UE) 2018/843;
- 2. Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 160/2018;
- 3. Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 23/2020;
- 4. Legea cu privire la modificarea unor acte normative nr. 257/2020;
- 5. Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 301/2022;
- 6. Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 66/2023;
- 7. Legea pentru modificarea unor acte normative (implementarea suplimentară în cadrul normativ intern a Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională) nr. 268/2024;
- 8. Legea privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului nr. 75/2020 și modul de aplicare a sancțiunilor în scopul transunerii art. 14 (4), 16, 18, 18a, 20, 30, 32, 32a, 40, 42, 45, 46, 48, 50a, 59 și 60 din Directiva (UE) 2015/849, așa cum a fost modificată ultima

dată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018;

9. Hotărârea Parlamentului nr. 239/2020 prin care a fost aprobată Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, elaborată în scopul implementării recomandărilor formulate ca urmare a celei de-a V-a runde de evaluare efectuate de Comitetul MONEYVAL a Consiliului Europei.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017, au fost aprobate o serie de acte normative secundare:

- 1) Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) nr. 15/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte de spălare a banilor;
- 2) Ordinul SPCSB nr. 16/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte de finanțarea terorismului;
- 3) Ordinul SPCSB nr. 34/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea beneficiarului efectiv (modificat prin Ordinul SPCSB nr. 21/2024);
- 4) Ordinul SPCSB nr. 22/2023 cu privire la aprobarea listei funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic;
- 5) Ordinul SPCSB nr. 23/2023 cu privire la aprobarea Ghidului privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politici și a indicilor de risc privind persoanele expuse politic;
- 6) Ordinul SPCSB nr. 21/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului pentru entitățile supravegheate de către SPCSB;
- 7) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor nr. 200/2018, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2015/847;
- 8) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea unităților de schimb valutar nr. 201/2018;
- 9) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancari nr. 202/2018, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2015/847;

- 10) Hotărârea BNM pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea instituțiilor financiare nebancare nr. 280/2024;
- 11) Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice nr. 281/2024;
- 12) Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 63/1/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- 13) Ordinul Agenției Servicii Publice nr. 573/2023 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind verificarea, înregistrarea și actualizarea datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice (cu scop lucrativ și organizații necomerciale) și ai întreprinzătorilor individuali/gospodăriilor țărănești (de fermier) în Registrul de stat al unităților de drept;
- 14) Decizia Instituției Publice ”Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului” nr. 05/2022 cu privire la aprobarea Normelor privind aplicarea de către entitățile de audit a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- 15) Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/113/2019 privind criteriile și factorii privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea liber profesioniștilor (avocaților);
- 16) Decizia Camerei Notariale privind aprobarea Regulamentului privind activitatea notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Transpunerea integrală a Regulamentului (UE) 2015/847 a fost asigurată, inclusiv, prin adoptarea/modificarea următoarelor acte normative primare și secundare, după cum urmează:

- a. Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114/2012;
- b. Codul penal nr. 985/2002;
- c. Hotărârea BNM pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN nr. 108/2023;
- d. Hotărârea BNM cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la raportarea datelor aferente utilizării instrumentelor și serviciilor de plată nr. 211/2014.

4.3.1.2. Cadrul administrativ

Cadrul legal de bază în acest domeniu este reglementat prin Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Aceste legi stabilesc categoriile de entități raportoare, cerințele privind măsurile de precauție privind clienții, organele cu

funcții de supraveghere a entităților raportoare, cerințele privind politicile, controalele interne și proceduri ce urmează a fi implementate de către entitățile raportoare, măsurile asiguratorii aplicate în cazul stabilirii unor suspiciuni care ar indica despre acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă.

Conform Legii nr. 308/2017, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este Unitatea de Informații Financiare a Republicii Moldova, a cărei funcții de bază constă în primirea, înregistrarea, analiza și diseminarea către organele competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat și de finanțare a terorismului.

De asemenea, în vederea asigurării implementării cadrului legal în acest domeniu, următoarele autorități, conform competenței legale, au funcția de supraveghere a entităților raportoare:

- Banca Națională a Moldovei;
- Comisia Națională a Pieței Financiare;
- Camera Notarială;
- Uniunea Avocaților din Republica Moldova;
- Uniunea administratorilor autorizați;
- Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești;
- Consiliul de Mediere;
- Consiliul de supraveghere publică a auditului.

De menționat că, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de asemenea are funcție de supraveghere a implementării cadrului legal aferent a anumitor categorii de entități raportoare.

Astfel, în vederea consolidării capacităților de supraveghere a domeniului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au adoptat cadrul normativ secundar de reglementare pentru entitățile raportoare supravegheate.

4.3.2. Planuri de viitor

4.3.2.1. Planuri legislative

Ca o primă prioritate, luând în considerare aprobarea celei de a 6-a Directivă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (Directiva UE 2024/1640 a Parlamentului European și a Consiliului privind mecanismele care urmează să fie instituite de statele membre în scopul prevenirii utilizării sistemului financiar pentru spălarea banilor sau finanțarea terorismului, care modifică Directiva (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849), autoritățile naționale competente vor

elabora proiectele de acte normative care ar asigura transpunerea totală a prevederilor actului UE menționat.

Totodată, în vederea asigurării alinierii cadrului național la cerințele UE, se planifică transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2018/1108 al Comisiei din 7 mai 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului cu standarde tehnice de reglementare privind criteriile pentru desemnarea punctelor centrale de contact pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată, precum și cu norme privind funcțiile acestora.

De asemenea, este planificată transpunerea integrală a Regulamentului delegat (UE) 2019/758 al Comisiei din 31 ianuarie 2019 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le întreprindă instituțiile de credit și financiare pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe (Text cu relevanță pentru SEE) până în luna decembrie 2026.

În altă ordine de idei, cerințele și instrumentele legale actuale (*Regulamentul BNM nr. 200/2018 și Regulamentul BNM nr. 202/2018*) asigură, similar actului UE, posibilitatea de remediere a potențialelor impedimente care pot surveni la implementarea politicilor și procedurilor la nivel de grup:

1. Obligația entităților de a informa autoritatea cu funcții de supraveghere privind cazurile de identificare a impedimentelor la implementarea politicilor și procurilor la nivelul grupului financiar;
2. Obligația entităților de a aplica măsuri adiționale pentru remedierea riscurilor, inclusiv auditul independent al sucursalelor, închiderea acestora;
3. Dreptul autorității de supraveghere de a impune oricare alte măsuri de remediere necesare.

În procesul de transpunere se va considera noul Regulament (UE) 2023/1113 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849 (Text cu relevanță pentru SEE), care substituie Regulamentul (UE) 2015/847 (procedura de reformare). Potrivit prevederilor articolului 39 și 40 din Regulamentul (UE) 2023/1113, Regulamentul (UE) 2015/847 se abrogă de la data aplicării noului regulament (30 decembrie 2024).

4.3.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul sporirii fluxului de schimb de informații internațional, asigurarea cooperării cu autoritatea nou creată la nivelul UE – Autoritatea de Combateră a Spălării Banilor (AMLA), precum și în scopul asigurării activității Centrului de Instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului se planifică consolidarea

capacităților instituționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, prin extinderea numărului de personal cu 5 unități.

Totodată, în vederea consolidării capacităților IT ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, va fi instalat și asigurată mentenanța sistemului informațional analitic specializat - goAML elaborat de Organizația Națiunilor Unite. Acest sistem informațional analitic include trei soluții de bază:

1. Colectarea datelor: informațiile sunt transmise (către sistemul informațional integrat goAML) Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către entitățile raportoare;
2. Analiza datelor: analiza se efectuează în baza mai multor criterii și indicatori de risc, fiind realizată de către analiștii din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
3. Schimbul de date se efectuează între Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și alte organe de drept sau autorități judiciare, în cadrul mecanismului de coordonare națională, și cu alte instituții regionale, cât și internaționale specializate.

În același context, BNM urmează să fortifice capacitățile Direcției specializate de supraveghere în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, astfel încât să asigure eficiența măsurilor de supraveghere aplicate la entitățile supravegheate, prin creșterea numărului de poziții în corespundere cu necesitățile de serviciu, instruirea continuă a angajaților subdiviziunii cu cele mai noi practici de prevenire și combatere a SBFT, segregarea funcțiilor pe arii de competență, etc.

De asemenea, BNM va consolida activitatea Direcției prin creșterea capacității soluției informatice pentru monitorizarea transparenței acționarilor și analiza la distanță a tranzacțiilor băncilor în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului de analiză a datelor, în special, prin încorporarea altor date/informații și de la alte entități supravegheate. Această acțiune va mări considerabil capacitatea BNM-ului de identificare timpurie a riscurilor de spălare a banilor în activitatea entităților supravegheate.

4.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea totală a *acquis*-ului comunitar în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului constituie 650,58 mii de lei, dintre care 416,0 mii de lei vor fi acoperite din bugetul de stat, iar 234,58 mii de lei - din bugetul BNM (se referă la anexa A).

În partea ce ține de costurile de implementare a unor acțiuni pe dimensiunea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, acestea vor fi acoperite din bugetul de stat în sumă de 208,0 mii lei, precum și din surse externe ce nu pot fi estimate (se referă la anexa B). Totodată, acțiunile de implementare ce vizează Centrul de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și Aplicația goAML, precum

și costurile aferente acestora, sunt prevăzute în Anexa B aferentă Capitolului 24 „Justiție, libertate, securitate.”

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană.

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL - 6 DREPTUL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE

INTRODUCERE

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova se află între o etapă incipientă de pregătire și un anumit nivel de pregătire în domeniul dreptului societăților comerciale. S-au înregistrat progrese limitate, inclusiv modificări ale legislației naționale privind integrarea semnăturii electronice în procesele de înregistrare și depunere a documentelor companiilor, în scopul alinierii la acquis-ul UE.

Recomandările Comisiei din anul trecut au fost implementate doar parțial și, prin urmare, rămân în mare parte valabile. În anul următor, Moldova ar trebui, în special:

- să consolideze capacitatea administrativă a Agenției Servicii Publice
- să continue alinierea la acquis-ul UE privind societățile cu asociat unic, drepturile acționarilor (inclusiv încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor), divulgarea informațiilor despre societăți, transformările transfrontaliere, fuziunile și divizările, precum și utilizarea instrumentelor și proceselor digitale în dreptul societăților comerciale;

Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale” include reglementările comune ale UE în domeniul societăților comerciale.

Acquis-ul din acest capitol este compus din acte în domeniul ce necesită a fi transpuse în legislația națională precum și din legislația direct aplicabilă UE. Deși alinierea Republicii Moldova cu acquis-ul UE conform Capitolului 6 este avansată, sunt necesare eforturi direcționate pentru finalizarea transpunerii, sporirea aplicării și consolidarea capacităților administrative. Inițiativele legislative și de consolidare a capacităților planificate, reprezintă priorități cheie în Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea la UE pentru a asigura alinierea și implementarea completă a standardelor și cerințelor relevante ale UE.

Republica Moldova își propune să urmeze o abordare echilibrată a politicilor publice în domeniu reglementărilor drepturilor societăților. Țara noastră recunoaște importanța alinierii legislației privind societățile comerciale cu cele adoptate de Uniunea Europeană și statele membre.

O provocare majoră pentru Republica Moldova în cadrul Capitolului 6 este consolidarea capacității administrative necesare pentru implementarea reglementărilor în domeniul societăților comerciale în conformitate cu standardele și principiile UE. Republica Moldova se angajează să elaboreze un cadru normativ primar și secundar necesar care să reglementeze acest domeniu, asigurând totodată capacitatea de a participa la programele europene destinate țărilor în curs de dezvoltare și celor mai puțin dezvoltate, precum și la inițiativele din domeniul societăților comerciale.

Deși Republica Moldova este în prezent un beneficiar al asistenței oficiale pentru dezvoltare și nu un donator, alinierea la legislația UE și respectarea angajamentelor internaționale sunt

esențiale. Acestea implică atât conformarea la normele stabilite, cât și dezvoltarea capacităților administrative necesare pentru a sprijini dezvoltarea unui mediu de afaceri competitiv și eficient. Această aliniere nu reprezintă doar un exercițiu reglementar, ci o decizie strategică de a armoniza practicile naționale cu standardele UE.

Capitolul 6 „Dreptul societăților comerciale” este structurat în subcapitole, după cum urmează:

- I. Dreptul societăților și guvernanta corporativă;
- II. Raportări ale societăților

Instituția coordonatoare a grupului de lucru a Capitolului 6 „Dreptul societăților comerciale” este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Grupul de lucru este format din reprezentanți ai următoarelor instituții Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice, Agenția de Guvernare Electronică, Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Cancelaria de Stat, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Biroul Național de Statistică precum și reprezentanții societății civile.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32009L0102	32004H0913	32008H0362	32014H0208	32002R1606
32005H0162	32009H0385	32014L0095	32017L0828	32007L0036
32004L0025	32017L1132	32024L2810	3A32021R1042	32004L0109
02023R2772- 2023I222	32001R2157	32022L2464	32003R1435	32019R0815
32018R1212	32003L0072	32023R2772	32023L2775	32015R0761
31985R2137	32008H0473	32007L0014	32001L0086	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

6.1. DREPTUL SOCIETĂȚILOR ȘI GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

6.1.1. Prezentarea generală a situației

6.1.1.1. Cadrul legislativ

Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali reglementează procedura înregistrării de stat a persoanelor juridice, ținerii registrelor de stat ale persoanelor juridice, precum și stabilește statutul juridic al organului înregistrării de stat și al registratorului în domeniul înregistrării de stat, act normativ care se aplică societăților comerciale în sensul capitolului dat de negociere.

În vederea realizării angajamentelor stabilite în Acordul de Asociere UE-RM, au fost aprobate mai multe amendamente la Legea nr.220/2007, care au avut drept scop proximitatea legislației Republicii Moldova la anumite aspecte ale acquis-ului Uniunii Europene, în sensul simplificării procesului de prestare a serviciilor publice către mediul de afaceri, în mod particular simplificarea procedurilor și formalităților necesare pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice, și anume:

1. Legea nr.175/2021 pentru modificarea unor acte normative, urmare a căreia a fost posibilă depunerea electronică a documentelor pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice, cu semnătura electronică, eliberată în condițiile Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și ale actelor normative subsecvente acesteia;

2. Legea nr.321/2023 pentru modificarea unor acte normative care a avut drept scop stimularea dezvoltării și utilizării serviciilor electronice; și

3. Legea nr.229/2023 pentru modificarea unor acte normative care conține prevederi privind reglementarea relațiilor dintre asociații/fondatorii societăților comerciale.

Modificările operate au vizat: înregistrarea de stat a societăților comerciale, înregistrarea modificărilor în actul de constituire și consemnarea datelor în Registrul de stat al persoanelor juridice, îndeplinirea cerințelor de publicitate privind societățile comerciale, nulitatea societăților comerciale, etc.

În consecință, din data de 10.01.2022, ziua intrării în vigoare a Legii nr.175/2021, ASP a pus în aplicare procedura înregistrării de stat la distanță prin instituirea serviciului electronic „Înregistrarea de stat a unității de drept” cu utilizarea adresei electronice înregistrare.ud@asp.gov.md. Interacțiunea dintre solicitantul de servicii și prestatorul de servicii poate fi realizată, exclusiv prin utilizarea adresei electronice respective, fără a impune prezența fizică a solicitantului. Documente electronice remise în adresa organului înregistrării de stat sunt semnate cu semnătura electronică, eliberată în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și ale actelor normative subsecvente acesteia.

Ca urmare a modificărilor aduse Legii nr.220/2007 prin Legea nr.175/2021 pentru modificarea unor acte legislative a fost impusă necesitatea modernizării Registrului de stat al persoanelor juridice în scopul implementării noilor prevederi ale art.8 ale Legii nr.220/2007, și anume asigurarea procesului electronic de înregistrare a unităților de drept.

La momentul actual, sunt în desfășurare lucrările de proiectare, dezvoltare și implementare a noii versiuni a sistemului informațional „Registrul de stat al unităților de drept” (în continuare – SI RSUD) în cadrul contractului nr.MD-EGA-268047-CS-QCBS 2 și contractul nr.MD-EGA-268059-NC-RFB privind digitizarea dosarelor de evidență ale persoanelor juridice, realizate și implementate de Agenția Servicii Publice de comun cu Agenția de Guvernare Electronică în cadrul proiectului finanțat de Banca Mondială „Modernizarea serviciilor guvernamentale”.

Lansarea noii versiuni a Sistemului informațional RSUD este preconizată pentru 01.07.2025, care va asigura toate operațiunile de înregistrare, modificare sau radiere în format tradițional „la ghișeu” și în format digital „on-line” (inclusiv achitarea serviciului în regim on-line).

Dezvoltarea sistemului informațional va permite implementarea prevederilor Directivei (UE) nr.2019/1151 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale. Astfel, realizarea măsurii de modernizare a Registrului de stat al persoanelor juridice are drept obiectiv integrarea noilor tehnologii în procesul prestării serviciilor din domeniul înregistrării de stat a unităților de drept, care va permite depunerea cererilor de înregistrare a unităților de drept sau modificarea datelor acestora, declararea beneficiarilor efectivi în regim on-line.

Dezvoltarea RSUD prezintă mai multe facilități și beneficii pentru mediul de afaceri și cetățeni, prin faptul că reprezintă un sistem informațional automatizat de evidență a tuturor structurilor, care au statut de unități de drept (conform recomandărilor EUROSTAT), fiind destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analizarea datelor cu privire la unitățile de drept, iar seturile de date înregistrate și furnizate va fi extins.

Integrarea RSUD cu platformele guvernamentale (MSign, MCabinet, MPass, Mpay, MConnect etc) va oferi posibilitatea de a verifica și primi informații și documente de la alte instituții cu referire la cererile depuse (ex. verificarea lipsei înscrierilor la Serviciul Fiscal de Stat privind existența datoriilor la bugetul de stat și a lipsei interdicțiilor în privința persoanelor, autentificarea utilizatorului în regim on-line prin Serviciul de autentificare și control al accesului (MPass) pe baza semnăturii calificate). Va fi posibilă atât eliberarea extraselor din RSUD în 8 limbi internaționale, cât și verificarea validității acestora în regim on-line. De asemenea SI RSUD posedă o arhivă digitală a dosarelor unităților de drept de peste 10 milioane de file digitizate.

Totodată, SI RSUD va asigura interacțiunea cu alte sisteme informaționale de stat, precum și cu cele private sau internaționale (BRIS), prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate (MConnect).

Amendamentele operate la Legea nr. 220/2007 și dezvoltarea Registrului de stat al unităților de drept permite a considera că Directiva (UE) 2017/1132 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, în mod particular Directiva (UE) 2019/1151 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale este parțial transpusă.

Transpunerea Directivei (UE) 2017/1132 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, cu accent pe Directiva (UE) 2019/1151 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale și Directiva (UE) 2019/2121 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește transformările, fuziunile și divizările transfrontaliere, poate implica elaborarea proiectelor de lege de modificare a mai multor acte normative, cum ar fi Codul civil al Republicii Moldova,

Legea nr.135/2007 privind societățile comerciale, Legea nr.220/2007, inclusiv ce ține de publicarea obligatorie a actului constitutiv/statutului integral după survenirea unor modificări în textul acestuia, reorganizarea societăților comerciale transfrontaliere, înregistrarea sucursalelor în alte state, precum și schimbul de informații prin intermediul sistemului de interconectare a registrelor persoanelor juridice.

Legislația Republicii Moldova în domeniul pieței financiare este în mare măsură armonizată cu acquis-ul UE pentru Capitolul 6, în special în ceea ce privește următoarele directive și recomandări:

- **Directiva 2007/36/CE**, în redacția acesteia din anul 2014 (modificată prin Directiva 2014/59/UE) - a fost transpusă prin Legea nr. 18/2020 pentru modificarea Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.
- **Directiva 2017/828/UE**: Dispozițiile esențiale au fost transpuse prin Legea nr. 101/2023 pentru modificarea unor acte normative (aspecte conexe de guvernare corporativă și piața de capital), Legea nr. 259/2024 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea accesului antreprenorilor locali la piețe de capital externe), precum și prin modificările operate la Codul de guvernare corporativă prin Hotărârea CNPF nr.12/2/2024 .
- **Directiva 2017/1132/UE**: În mare parte armonizată, cu excepția prevederilor privind fuziunile, divizările și transformările transfrontaliere, care urmează să fie transpuse până în decembrie 2026 conform Programului Național de Acțiuni (PNA).
- **Recomandările UE privind Remunerația** (2004/913/CE, 2005/162/CE, 2009/385 CE, 2014/208) -incorporate și asigurată recent transpunerea lor totală prin amendamentele cumulative aduse Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (la examinare în Parlamentul Republicii Moldova).

6.1.1.2. Cadrul administrativ

Autoritățile responsabile de elaborarea legislației în cadrul acestui bloc sunt Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția Servicii Publice, Agenția de Guvernare Electronică.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, dispune de resurse limitate de personal pentru asigurarea transpunerii adecvate a Directivei 2017/1132, armonizarea cadrului legal va necesita expertiză calificată din partea mediului academic, a Ministerului Justiției, dar și asistență din partea partenerilor de dezvoltare.

Ministerul Finanțelor, implicat Direcția reglementarea sectorului financiar (constituită din 5 unități de personal), este autoritatea guvernamentală responsabilă de politicile aferente sectorului financiar (conform domeniilor de competență a Comisiei Naționale a Pieței Financiare), în condițiile în care Comisia Națională a Pieței Financiare nu dispune de drept de inițiativă legislativă. Respectiv, Ministerul Finanțelor în comun cu Comisia Națională a Pieței Financiare asigură

promovarea pe platforma guvernamentală a proiectelor de legi menite să contribuie la îmbunătățirea și perfecționarea legislației în vigoare conform celor mai bune practici și standarde europene.

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, care, în exercitarea atribuțiilor sale, este investită cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare, în limitele stabilite de legislație. Autoritatea CNPF se extinde asupra participanților la piața financiară nebanară, care cuprind emitenții de valori mobiliare, participanții profesioniști la piața financiară nebanară (persoanele licențiate sau autorizate să desfășoare activități pe piața de capital, fondurile de pensii facultative și administratorii acestora, precum și furnizorii de servicii de finanțare participativă) și investitorii, precum și asupra subiecților raporturilor ce țin de reglementarea, supravegherea și controlul în domeniul protecției drepturilor consumatorilor. CNPF dispune de capacități administrative și instituționale limitate pentru a asigura implementarea și monitorizarea eficientă a cadrului legislativ armonizat. Principalele provocări includ: a) personal insuficient pentru a face față cerințelor crescânde de conformitate cu UE; b) necesitatea de asistență tehnică externă și expertiză pentru facilitarea transpunerii și aplicării eficiente.

Agencia Servicii Publice realizează înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali conform prevederilor Legii nr. 220/2007, prin structurile sale teritoriale. Aceasta este constituită în temeiul Hotărârii Guvernului RM nr.314/2017 și are statut juridic de instituție publică, fiind singura autoritate publică abilitată prin lege privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice, sucursalelor acestora, a persoanelor fizice - întreprinzători individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier). Totodată, este deținătoarea principalelor resurse informaționale de stat, inclusiv a Registrului de stat al unităților de drept.

Pe domeniul înregistrării de stat a persoanelor juridice sunt implicate următoarele subdiviziuni structurale ale ASP, care dispun de următoarele resurse umane:

1. *Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept* responsabilă pentru înregistrarea de stat a persoanelor juridice, sucursalelor acestora, a persoanelor fizice - întreprinzători individuali și a gospodăriilor țărănești (de fermier) - (total 176 persoane conform statelor de personal / total 170 efectiv angajate), dintre care registratori în domeniul înregistrării de stat 75 unități, inclusiv 6 funcții vacante.

Înregistrarea de stat a persoanelor juridice, sucursalelor acestora și a întreprinzătorilor individuali/gospodăriilor țărănești (de fermier) este efectuată conform principiului „ghișeului unic” de către registratorii în domeniul înregistrării de stat, care activează în cadrul a 32 Centre multifuncționale ale ASP.

2. *Departamentul cercetare, conceptualizare și transformare digitală și Departamentul tehnologii informaționale și comunicații* responsabile de digitalizarea proceselor și dezvoltarea sistemelor informaționale, inclusiv SI RSUD.

Departamentul cercetare, conceptualizare și transformare digitală dispune de total 22 unități de personal, efectiv angajate 21.

Departamentul tehnologii informaționale și comunicații dispune de total 168 unități de personal, efectiv angajate 155.

Dezvoltarea Registrului de stat al unităților de drept va permite consolidarea capacității administrative pe segmentul înregistrării de stat a societăților comerciale prin digitalizarea proceselor legate de înregistrarea societăților comerciale.

IP Agenția de Guvernare Electronică (AGE), a fost constituită prin Hotărârea Guvernului RM nr.760/2010 și are scopul de îmbunătățire a calității actului de guvernare și a serviciilor publice prin aplicarea intensă a tehnologiilor informaționale și de comunicații.

Astfel, în conformitate cu art.1 alin. (1) al Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, AGE facilitează și eficientizează schimbul de date și interoperabilitatea în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat, în vederea creșterii calității serviciilor publice prestate, a creării noilor servicii publice electronice și asigurării securității informaționale.

Totodată reiterăm că, platforma de interoperabilitate (MConnect), potrivit art. 3 al Legii nr.142/2018, constituie un sistem informațional, proprietate a statului, destinat asigurării schimbului de date între sistemele informaționale deținute de participanții la schimbul de date. Posesor și deținător al platformei de interoperabilitate (MConnect), conform art. 3 al Legii nr.142/2018 și pct.3 al Hotărârii Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate, este desemnată AGE, prin subdiviziunea sa responsabilă - Serviciul de schimb de date și interoperabilitate (constituit din 4 unități de personal și 2 colaboratori, responsabili de suport tehnic).

6.1.2. Planuri de viitor

6.1.2.1. Planuri legislative

Planurile de viitor ce se regăsesc în Programul național de aderare sunt după cum urmează:

Prevederile privind fuziunile, divizările și transformările transfrontaliere introduse prin Directiva (UE) 2019/2121 nu se regăsesc în legislația națională și urmează să fie transpuse până în decembrie 2026.

Până la finele anului 2026, Republica Moldova își asumă să continue procesul de revizuire a cadrului normativ aferent pieței de capital, pentru alinierea deplină la Directiva 2004/25 privind ofertele publice de cumpărare și Directiva 2004/109/CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE

Directiva (UE) 2024/2810 privind structurile de acțiuni cu drepturi de vot multiple în societățile care solicită admiterea la tranzacționare în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare recent aprobată (23.10.2024), cu termen de transpunere pentru statele membre stabilit la 5 decembrie 2024, urmează a fi integrată în documentele de politici publice naționale, în contextul pregătirilor pentru aderarea Republicii Moldova la UE. Prin urmare, în baza angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană, Republica Moldova va asigura

transpunerea prevederilor Directivei, până în decembrie 2027, conform standardelor și cerințelor europene.

Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (text codificat) (Text cu relevanță pentru SEE). În continuare este relevantă armonizarea cu varianta consolidată a Directivei, în special cu modificările operate prin Directiva (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale (Text cu relevanță pentru SEE).

Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene (SE) care urmează a fi aliniat.

Regulamentul nr. 2137/85 din 25 iulie 1985 privind Grupul European de interes Economic care urmează a fi aliniat.

Directiva 2001/86 CE din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor care urmează a fi transpusă, se regăsește în anexa A, Capitolul 19.

Alinierea la Regulamentul (UE) 2018/1212 privind cerințele minime pentru identificarea acționarilor și exercitarea drepturilor prin adoptarea actelor normative - până în **septembrie 2025**.

Transpunerea Directivei 2004/109/CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE, precum și a regulamentelor delegate de completare a acesteia - **decembrie 2026**.

Alinierea cu Capitolul I (art. 1 para. 2) lett. (b), art. 2 lett. (g), art. 3j) din Directiva 2007/36) în partea ce ține de transparența și conduita consilierilor de vot, dispoziții privind transmiterea informațiilor către ESMA (art.3a alin.(7) din Directiva 2007/36) **până în decembrie 2027**.

Transpunerea Directivei (UE) 2024/2810 privind structurile cu drepturi de vot multiple în companiile listate public până în **decembrie 2027**.

6.1.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării prevederilor Directivei (UE) nr.2019/1151 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale, autoritățile relevante precum ASP, AGE, STISC, vor dezvolta și implementa un nou sistem informațional al Registrului de Stat al Unităților de Drept (SI RSUD) care va asigura interacțiunea cu alte sisteme informaționale de stat, precum și cu cele private sau internaționale (BRIS).

6.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile pentru elaborarea actelor normative vor fi suportate din bugetul de stat, din bugetul CNPF, fiind totodată posibilă atragerea asistenței partenerilor de dezvoltare pentru segmentele neidentificate la moment. Costurile per fiecare acțiune a fost estimată conform cerințelor prestabilite în cadrul Ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE.

În partea ce ține de aprecierea costurilor pentru ajustarea sistemelor informaționale sau a capacităților instituționale ale agențiilor specializate precum ASP, AGE, STISC sau altele care vor fi identificate în procesul de armonizare, vor trebui evaluări suplimentare.

6.2. RAPORTĂRI ALE SOCIETĂȚILOR

6.2.1. Prezentarea generală a situației

Conform Raportul de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul raportării financiare ale societăților comerciale.

Recomandările Comisiei din anul precedent au fost parțial puse în aplicare și rămân valabile, în special pentru avansarea alinierii la acquis-ul UE în ceea ce privește raportarea financiară și auditul, îmbunătățirea în continuare a capacităților și independența sistemelor de supraveghere a auditului.

6.2.1.2. Cadrul legislativ

Pe domeniul auditului situațiilor financiare:

a) Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, de modificare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului și de abrogare a Directivei 84/253/CEE a Consiliului a fost transpusă parțial prin:

- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271/2017;
- Hotărârea Guvernului nr.807/2018 pentru aprobarea Regulamentului de activitate al Consiliului de supraveghere publică a auditului;
- Actele normative ale IP ”Consiliul de supraveghere publică a auditului”;

b) Regulamentul (UE) nr.537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei a fost parțial aliniat prin:

- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271/2017;

c) Recomandarea Comisiei din 5 iunie 2008 privind limitarea răspunderii civile a auditorilor legali și a societăților de audit aliniată parțial prin Legea nr.2 din 30.01.2025 care modifică Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271/2017;

d) Recomandarea Comisiei din 6 mai 2008 privind asigurarea calității externe pentru auditorii legali și firmele de audit care auditează entități de interes public aliniată prin Decizia I.P. ”Consiliul de supraveghere publică a auditului” nr.17/2019 privind aprobarea Regulamentului privind controlul extern al calității auditului.

Pe domeniul contabilității și raportării financiare:

a) Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului a fost transpusă parțial prin:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271/2017;

- Standardele Naționale de Contabilitate aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor nr.118/2013;

- Codul contravențional al RM nr.218/2008;

b) Regulamentul (CE) nr.1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate a fost aliniat prin:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

- Hotărârea Guvernului nr.238/2008 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară pe teritoriul Republicii Moldova;

- Ordinele Ministrului Finanțelor de acceptare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (nr.109/2008, nr.44/2013, nr.105/2015, nr.154/2016, nr.78/2018, nr.87/2019, nr.21/2023);

c) Directiva (UE) 2021/2101 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea, de către anumite întreprinderi și sucursale, de informații privind impozitul pe profit a fost transpusă parțial prin:

- Legea nr.320/2023 pentru modificarea unor acte normative (prezentarea de către unele entități a informațiilor privind impozitul pe venit);

d) Directiva (UE) 2022/2464 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr.537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi – netranspusă;

e) Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 al Comisiei din 31 iulie 2023 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea – nealinat;

f) Directiva 2014/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari a fost transpusă prin:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017;

g) Directiva delegată (UE) 2023/2775 a Comisiei din 17 octombrie 2023 de modificare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește ajustarea criteriilor de mărime pentru microîntreprinderi și întreprinderi sau grupuri mici, mijlocii și mari – netranspusă.

6.2.1.2. Cadrul administrativ

Autoritățile responsabile de elaborarea legislației în cadrul acestui bloc sunt: Ministerul Finanțelor, Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului, Banca Națională a Moldovei, Biroul Național de Statistică.

Ministerul Finanțelor, Direcția politici contabile și audit în sectorul corporativ are un efectiv de personal de 6 unități, cu competențe funcționale de elaborare a politicilor din domeniul contabilității, raportării financiare și auditului în sectorul corporativ, dispune de capacități administrative și instituționale limitate pentru a asigura elaborarea și implementarea eficientă a cadrului legislativ armonizat. Principalele provocări includ:

- personal insuficient pentru a face față cerințelor crescânde de conformitate cu actele normative ale UE;

- necesitatea de asistență tehnică externă și expertiză pentru facilitarea transpunerii și implementării eficiente.

6.2.2. Planuri de viitor

6.2.2.1. Planuri legislative

În vederea alinierii legislației naționale la legislația UE sunt planificate următoarele acțiuni:

1. Până decembrie 2026 - transpunerea Directivei delegate (UE) 2023/2775 a Comisiei din 17 octombrie 2023 de modificare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește ajustarea criteriilor de mărime pentru microîntreprinderi și întreprinderi sau grupuri mici, mijlocii și mari. Prin urmare, se vor stabili noi criterii de atribuire la categorii de entități și grupuri în scopul contabilității și raportării financiare, astfel:

- se vor modifica criteriile de atribuire la categorii și grupuri de entități în vederea majorării acestora;

- un număr mai mare de entități vor putea întocmi situații financiare simplificate și prescurtate;

2. Pe parcursul anului 2025 - transpunerea prevederilor Recomandării Comisiei din 5 iunie 2008 privind limitarea răspunderii civile a auditorilor legali și a societăților de audit prin modificarea Legii privind auditul situațiilor financiare nr.271/2017;

3. Transpunerea prevederilor Directivei (UE) 2022/2464 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi prin implementarea condițiilor de întocmire și asigurare a raportării privind durabilitatea de către entități, va fi efectuată după operarea modificărilor, conform recomandării Comisiei Europene în cadrul screeningului bilateral din 20 martie 2025;

4. Alinierea la Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 al Comisiei din 31 iulie 2023 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea, prin asigurarea aplicării standardelor de raportare privind durabilitatea de către entități, va fi efectuată după operarea modificărilor, conform recomandării Comisiei Europene în cadrul screeningului bilateral din 20 martie 2025.

6.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile vor fi suportate din bugetul de stat.

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 7: DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

INTRODUCERE

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală (DPI). S-au înregistrat unele progrese, în special, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a continuat să îmbunătățească cooperarea cu Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO).

Capitolul 7 al acquis-ului Uniunii Europene, dedicat dreptului proprietății intelectuale, reprezintă un domeniu esențial în procesul de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Acest capitol stabilește cerințe privind protecția DPI, inclusiv a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, a mărcilor, invențiilor, soiurilor de plante, desenelor și modelelor industriale, indicațiilor geografice, denumirilor de origine, specialităților tradiționale garantate, precum și a topografiilor produselor semiconductoare. De asemenea, include măsuri pentru combaterea contrafacerii și pirateriei, garantând respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Obiectivul principal al acestui capitol este asigurarea unui cadru juridic armonizat și eficient care să protejeze inovațiile și creațiile intelectuale, stimulând astfel investițiile și competitivitatea economică. Acest lucru presupune transpunerea și implementarea integrală a legislației europene relevante în legislația națională, precum și consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice responsabile de aplicarea acestor norme.

În cazul Republicii Moldova, procesul de aliniere la acquis-ul UE în domeniul proprietății intelectuale a fost inițiat prin adoptarea unui cadru legislativ modern, axat pe protejarea eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru transpunerea completă a reglementărilor europene și pentru asigurarea aplicării acestora.

Capacitatea administrativă are un rol esențial în implementarea acestui capitol. AGEPI este instituția responsabilă pentru promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale în Republica Moldova, privind drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor și drepturile conexe. Totodată, AGEPI coordonează grupul de lucru nr. 7 „Dreptul proprietății intelectuale”.

Grupul de lucru nr. 7 include specialiști din cadrul AGEPI și reprezentanți ai altor autorități publice cu atribuții în asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, precum Serviciul Vamal, Inspectoratul General al Poliției, inclusiv ai unor instituții care au competențe specifice în anumite sectoare, cum ar fi Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Culturii, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Totuși, având în vedere natura specifică a domeniului proprietății intelectuale, gestionat în principal de AGEPI, responsabilitatea transunerii și implementării acquis-ului european relevant revine, în principal, reprezentanților AGEPI, care sunt membri ai grupului de lucru. Reprezentanții celorlalte autorități publice sunt consultați și implicați atunci când este necesar, în special pentru furnizarea de informații sau întocmirea de rapoarte care intră în competența funcțională a acestora.

Planurile de viitor includ armonizarea totală a legislației naționale cu directivele și regulamentele europene. De asemenea, va fi elaborat și implementat un plan național de acțiuni în

domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală, menit să consolideze eforturile în lupta împotriva contrafacerii și pirateriei.

Totodată, se preconizează și consolidarea capacităților administrative ale AGEPI prin instruirea personalului în vederea desfășurării activităților de creștere a gradului de cunoaștere a drepturilor de proprietate intelectuală în rândul autorităților publice implicate în asigurarea respectării DPI.

Conform angajamentelor asumate în procesul de aderare, Republica Moldova își propune să finalizeze transpunerea acquis-ului UE în acest domeniu până la sfârșitul anului 2026, urmând ca perioada 2027-2029 să fie dedicată implementării acestuia, consolidării instituționale, precum și monitorizării progresului.

Alinierea completă la acquis-ul UE în domeniul proprietății intelectuale va permite Republicii Moldova să participe activ la piața unică europeană, să protejeze mai bine inovațiile și creațiile naționale și să contribuie la dezvoltarea unui mediu de afaceri sigur și competitiv. Acest proces va facilita, de asemenea, accesul la resurse și tehnologii avansate, stimulând astfel dezvoltarea economică durabilă și integrarea europeană.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

31998L0044	32015L2436	32019R1753	32002R0006	32019L0790	32004L0048	31996R1610
52016XC1108(01)	32017R1001	32012L0028	32009R0469	32001L0029	31993L0083	31987L0054
32016L0943	32006L0115	31996L0009	32017L1564	32019L0789	32014L0026	32006L0116
32017R1563	32023R2411	32019R0933*	32006R0816*	32024L2823	32024R2822	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus/neinițiat)

*acte transpuse parțial în Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2008 privind protecția invențiilor (consolidarea cadrului normativ aplicabil protecției invențiilor) aprobat de Guvern în 11.12.2024 și remis Parlamentului spre adoptare

7.1. DREPTUL DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE

7.1.1. Prezentarea generală a situației

Protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe este esențială pentru promovarea creativității, inovației și pentru stimularea industriei culturale și creative. Republica Moldova urmărește alinierea legislației naționale la standardele Uniunii Europene pentru protejarea operelor literare, artistice, muzicale, audiovizuale, programelor de calculator și altor forme de creație intelectuală.

În prezent, Republica Moldova dispune de un cadru legal de bază care reglementează acest domeniu, însă sunt necesare îmbunătățiri pentru a asigura conformitatea deplină cu acquis-ul UE. Actualele reglementări vizează protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe, gestiunea acestor drepturi, precum și mecanismele de asigurare aplicabile în cazul încălcării dreptului de autor și a drepturilor conexe.

7.1.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a adoptat Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (în continuare, Legea nr. 230/2022), care reglementează protecția operelor originale și a drepturilor aferente. Totuși, este necesară armonizarea totală a acestei legi cu Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9CE și 2001/29/CE, Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, precum și cu alte reglementări europene relevante.

Pe lângă legislația de bază, sunt necesare măsuri suplimentare pentru protejarea dreptului de autor în mediul digital, inclusiv stabilirea unor norme clare privind distribuirea conținutului digital, licențierea operelor protejate și gestiunea colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe.

7.1.1.2. Cadrul administrativ

Instituția responsabilă pentru implementarea legislației în acest domeniu este AGEPI. De asemenea, în Republica Moldova activează 4 organizații de gestiune colectivă (OGC) avizate de către AGEPI, care joacă un rol esențial în colectarea, repartizarea și achitarea remunerațiilor datorate autorilor și titularilor de drepturi. Aceste organizații sunt responsabile pentru gestionarea categoriilor de drepturi și a tipurilor de opere în diferite sectoare creative, precum și de colectarea, repartizarea și achitarea remunerațiilor de autor cu regularitate, diligență și în mod transparent.

În sprijinul gestionării eficiente, a fost creată, de către 3 din cele 4 OGC-uri avizate, structura comună de colectare CLAD (Asociația Obștească “Structura Comună de Colectare Licențiere și Autorizare a Drepturilor”), care eficientizează procesul de colectare a remunerațiilor, oferind transparență și eficiență în gestionarea drepturilor.

Se preconizează consolidarea capacităților AGEPI și ale OGC-urilor prin instruirea personalului, dezvoltarea unor sisteme informatice avansate pentru a asigura transparența colectării, repartizării și achitării remunerațiilor de autor, precum și prin sporirea cooperării cu instituțiile internaționale din domeniu.

7.1.2. Planuri de viitor

7.1.2.1. Planuri legislative

Pentru a asigura conformitatea deplină cu acquis-ul UE, Republica Moldova intenționează să adopte amendamente la Legea nr. 230/2022 .

Astfel, modificarea Legii nr. 230/2022 va avea drept scop transpunerea actelor europene, după cum urmează:

- Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu;
- Directiva 2001/29/CE a Parlamentului și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;
- Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale;
- Directiva 2006/116/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata protecției a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe;
- Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului;
- Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE;
- Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date;
- Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane;
- Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;
- Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare;
- Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și

acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă.

7.1.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe, Republica Moldova va întreprinde următoarele măsuri:

1. Digitalizarea și modernizarea serviciilor în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale, inclusiv în domeniul protecției juridice a dreptului de autor și a drepturilor conexe (2025-2027);
2. Desfășurarea campaniei de informare în domeniul proprietății intelectuale dedicată elevilor din cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar din Republica Moldova cu genericul „Creativitatea și rolul proprietății intelectuale” (aprilie 2025).

7.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru modificarea Legii nr. 230/2022, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 208 mii lei (se referă la anexa A).

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 501 mii lei (se referă la anexa B).

7.2. DREPTURILE DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ ȘI ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

7.2.1. Prezentarea generală a situației

Drepturile de proprietate industrială includ drepturile ce reies din protecția invențiilor, topografiile produselor semiconductoare, soiurile de plante, mărcile, desenele și modelele industriale, indicațiile geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate etc. Acestea dețin un rol esențial în promovarea inovației, protejarea investițiilor și stimularea competitivității economice. Republica Moldova își propune alinierea legislației naționale la acquis-ul UE pentru a consolida respectarea acestor drepturi.

În prezent, Republica Moldova dispune de un cadru legislativ care reglementează domeniul proprietății industriale, însă sunt necesare ajustări pentru conformitatea deplină cu standardele europene. Printre principalele provocări sunt armonizarea legislației, consolidarea capacităților administrative și implementarea mecanismelor eficiente de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

7.2.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova dispune de un cadru legislativ modern și bine structurat pentru protecția drepturilor de proprietate industrială. Acesta a fost dezvoltat continuu în conformitate cu

standardele internaționale și europene, reflectând angajamentul țării de a asigura un nivel înalt de protecție și aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală.

Înregistrarea mărcilor pe teritoriul Republicii Moldova, precum și drepturile conferite de înregistrarea acestora este reglementată, în prezent, de Legea nr. 38/2008 privind protecția mărcilor (în vigoare până în aprilie 2027) și Hotărârea Guvernului nr. 488/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor.

În anul 2024, în scopul asigurării corespunderii sistemului național de protecție a mărcilor celui european și compatibilității cadrului normativ național cu prevederile actelor UE, a fost adoptată Legea nr. 25/2024 privind mărcile, care va intra în vigoare în anul 2027.

Protecția desenelor și modelelor industriale este reglementată de Legea nr. 161/2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale și Hotărârea Guvernului nr. 1496/2008 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a desenelor și modelelor industriale. Aceste acte legislative sunt parțial armonizate cu Directiva 98/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale și Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare. Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea completă a Directivei (UE) 2024/2823 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE) și Regulamentului (CE) nr. 6/2002 menționat supra, asigurându-se astfel un cadru normativ complet, conform celui european, pentru înregistrarea și protecția desenelor și modelelor industriale.

Cu referire la invenții, menționăm că actele normative care reglementează protecția acestora sunt Legea nr. 50/2008 privind protecția invențiilor și Hotărârea Guvernului nr. 528/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului. Acestea sunt armonizate cu Directiva 98/44/CE privind invențiile biotehnologice și parțial armonizate cu reglementările UE referitoare la certificatele suplimentare de protecție pentru produse medicinale și produse pentru protecția plantelor. Planurile viitoare includ armonizarea completă cu Regulamentul (CE) nr. 816/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2006 privind acordarea de licențe obligatorii pentru brevetele referitoare la fabricarea produselor farmaceutice destinate exportului în țări cu probleme de sănătate publică; Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare; Regulamentul (CE) nr. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/933 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 până în 2026.

Protecția topografiilor circuitelor integrate este reglementată de Legea nr. 655/1999 privind protecția topografiilor circuitelor integrate, care asigură un cadru normativ armonizat parțial cu Directiva (CE) nr. 87/54 privind protecția juridică a topografiilor produselor din materiale semiconductoare. În anul 2025 este planificată elaborarea, promovarea și adoptarea unui nou act normativ în domeniu, Legea privind protecția topografiilor produselor semiconductoare,

care va transpune în totalitate directiva menționată, consolidând astfel protecția acestor obiecte de proprietate intelectuală.

Protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate este reglementată de Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate și Hotărârea Guvernului nr. 610/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate. Pentru anul 2025 este planificată transpunerea Regulamentului (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele artisanale și industriale și de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1001 și (UE) 2019/1753, Regulamentului (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind indicațiile geografice pentru vin, băuturi spirtoase și produse agricole, precum și privind specialitățile tradiționale garantate și mențiunile facultative de calitate pentru produsele agricole, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1308/2013, (UE) 2019/787 și (UE) 2019/1753 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012 și Regulamentului (UE) 2019/1753 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2019 privind acțiunile Uniunii în urma aderării acesteia la Actul de la Geneva al Acordului de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice.

Astfel, cadrul legislativ al Republicii Moldova reflectă un angajament clar pentru alinierea la standardele europene și internaționale, dezvoltând un sistem clar, robust și eficient de protecție a proprietății industriale.

7.2.1.2. Cadrul administrativ

AGEPI reprezintă autoritatea națională în domeniul protecției proprietății intelectuale, având un rol central în aplicarea legislației și promovarea respectării drepturilor de proprietate industrială. AGEPI este responsabilă de examinarea cererilor din domeniul proprietății intelectuale, acordarea titlurilor de protecție privind invențiile, soiurile de plante, topografiile produselor semiconductoare, mărcile, desenele și modelele industriale, indicațiile geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate. De asemenea, AGEPI gestionează Registrele naționale și bazele de date în domeniul proprietății intelectuale, asigurând accesibilitatea și transparența informațiilor.

Un alt rol important al AGEPI este acela de a oferi consultanță și suport titularilor de drepturi. Instituția organizează și desfășoară campanii de informare și educare publică, contribuind astfel la creșterea gradului de conștientizare privind importanța protecției și respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

AGEPI colaborează cu alte instituții naționale, precum Serviciul Vamal, Inspectoratul General al Poliției, Procuratura Generală și altele, pentru a combate fenomenele de contrafacere și piraterie.

În vederea modernizării și digitalizării proceselor administrative, AGEPI implementează soluții IT avansate, precum platforme online pentru depunerea electronică a cererilor și sisteme

informatică pentru gestionarea eficientă a datelor. Totodată, instituția participă la proiecte internaționale, consolidând cooperarea cu organizațiile europene și internaționale de profil.

7.2.2. Planuri de viitor

7.2.2.1. Planuri legislative

Pentru a asigura alinierea completă la acquis-ul UE, Republica Moldova intenționează să adopte și să implementeze următoarele măsuri legislative:

- Adoptarea Legii privind protecția topografiilor circuitelor semiconductoare, pentru a transpune total Directiva Consiliului 87/54/CEE și Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.
- Armonizarea completă a legislației privind desenele și modelele industriale pentru a transpune total prevederile Directivei 2004/48/CE, Directivei (UE) 2024/2823 și Regulamentului (CE) nr. 6/2002.
- Armonizarea completă a legislației privind indicațiile geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate cu Directiva 2004/48/CE, Regulamentul (UE) 2019/1753, Regulamentul (UE) 2023/2411 și Regulamentul (UE) 2024/1143.
- Adoptarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor.
- Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 528/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului, pentru a transpune total prevederile Regulamentului (CE) 469/2009, Regulamentului (UE) 2019/933 și Regulamentului (CE) 1610/96.

7.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acquis-ului UE, consolidarea capacităților administrative în domeniul proprietății industriale și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, Republica Moldova va întreprinde următoarele măsuri:

1. Digitalizarea și modernizarea serviciilor în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale, inclusiv în domeniul proprietății industriale (2025-2027);
2. Desfășurarea campaniei de informare în domeniul proprietății intelectuale dedicată elevilor din cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar din Republica Moldova cu genericul „Creativitatea și rolul proprietății intelectuale” (aprilie 2025);
3. Elaborarea unui Plan Național de Acțiuni pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (2025);
4. Aderarea AGEPI, în calitate de reprezentant al Republicii Moldova, la Rețeaua Anti-Scam și participarea la ședințele acestei rețele (2025);
5. Implementarea Planului comun de activități AGEPI-EUIPO pentru anul 2025.

7.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru modificarea legislației naționale relevante în domeniu, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 1,506 mii lei (se referă la anexa A).

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru implementarea *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 1,271 mii lei, iar 480 mii lei vor fi parțial acoperite de către Proiectul UE ”Consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală în Georgia, Moldova și Ucraina” (EU4IP) și Oficiul Uniunii Europene de Proprietate Intelectuală (EUIPO) (se referă la anexa B).

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 8 – POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

INTRODUCERE

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii de concurență. Progrese limitate au fost înregistrate în cursul perioadei de raportare. În iulie 2023, Legea concurenței a fost modificată. Noua structură a

Consiliului Concurenței a fost aprobată în iulie 2024, inclusiv cu scopul de a consolida capacitățile instituționale al acestuia.

Capitolul 8 „Politica în domeniul concurenței” reflectă angajamentul Republicii Moldova de a alinia cadrul său juridic la standardele Uniunii Europene, cu scopul de a garanta un mediu concurențial sănătos și echitabil. Acesta detaliază măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea practicilor anticoncurențiale, reglementarea concentrărilor economice și asigurarea unei gestionări transparente a ajutoarelor de stat. De asemenea, este abordat cadrul de autorizare, monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat acordate beneficiarilor din toate sectoarele economiei, precum și reglementarea competențelor și activității Consiliului Concurenței, un actor esențial în aplicarea corectă a legislației în domeniul concurenței.

În domeniul practicilor anticoncurențiale, cadrul juridic european impune reguli clare împotriva abuzului de poziție dominantă și a acordurilor anticoncurențiale, reglementări care sunt transpuse în legislația națională. În ceea ce privește concentrările economice, legislația națională reglementează fuziunile și achizițiile care pot modifica structura pieței, stabilind proceduri de notificare și evaluare a acestora pentru a preveni efectele negative asupra concurenței. Cadrul juridic prevede, de asemenea, o procedură detaliată de autorizare și monitorizare a ajutoarelor de stat, în care sunt stabilite condițiile în care statul poate interveni în sprijinul anumitor sectoare economice, asigurându-se că aceste ajutoare nu distorsionează concurența și sunt conforme cu reglementările europene. Aceste domenii sunt reglementate printr-o serie de legi și acte normative care stabilesc responsabilități clare pentru autoritățile competente, creând un sistem coerent care contribuie la realizarea unui mediu concurențial echitabil, transparent și conform standardelor Uniunii Europene. Fiecare domeniu este reglementat prin proceduri precise care garantează transparența și eficiența în aplicarea normelor de concurență.

În scopul alinierii complete la acquis-ul Uniunii Europene, Republica Moldova pune în aplicare un set de măsuri pentru a asigura transpunerea integrală a normelor europene, care vizează atât prevenirea abuzurilor de poziție dominantă, cât și reglementarea concentrațiilor economice, un domeniu deosebit de important pentru menținerea unei piețe libere și competitive. Totodată, accentul este pus pe transparența și eficiența proceselor de monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât orice sprijin financiar acordat beneficiarilor să respecte principiile concurenței și să nu distorsioneze piața.

În paralel, după finalizarea negocierilor, dar până la data aderării, Republica Moldova își va continua reformele instituționale, asigurându-se că autoritățile competente, în special Consiliul Concurenței, dispun de instrumentele necesare pentru aplicarea eficientă a legislației, iar capacitățile acestora sunt consolidate în mod continuu, pentru a răspunde cerințelor Uniunii Europene.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

52023XC0331(01)	52008XC0702(01)	52009XC0326(01)	52009XC0819(03)	52009XC0611(01)
32003R0001	32022R0720	32014R0316	32023R1067	32023R1066
31965R0019	32010R0461	31971R2821	52008XC0722(04)	52022XC0630(01)
52014XC0328(01)	52011XC0114(04)	32019L0001	52009XC0224(01)	52024XC01645
52004XC0427(04)	02005XC1222(03)-20150806	52014XC0830(01)	31979Y0103(01)	32004R0773
52006XC0901(01)	52006XC1208(04)	52011XC1020(02)	52002XC0319(04)	52008XC0119(01)
32023R2832	52003XC1209(02)	52012XC0111(02)	52012XC0111(03)	32015R1589
32004R0794	52021XC0429(01)	52008XC0119(01)	32007R1370	52009XC1027(01)
52013XC1115(01)	31998Y0206(01)	32023R2831	52016XC0719(05)	12012E/TXT
52008XC1022(01)	32004R0139	32023R0914	52008XC0416(08)	52023XC0505(01)
LINK	32015R1588	52023XC0602(01)	52022XC1028(03)	52021XC1216(04)
52004XC0427(02)	02010XC0528(01)-20230417	52004XC0427(03)	52022XC0930(02)	52022XC1004(02)
52005XC0305(01)	52004XC0427(06)	52011SC1216	32014R0717	52021XC0730(01)
52013XC0613(04)	52023XC01446	31991R1534	32009R0487	31997Y0930(01)
52005XC0305(02)	52021XC0331(01)	52023XC0505(02)	52008XC1018(03)	52004XC0205(02)
52013XC0126(01)	52019XC0723(01)	52018XC0719(01)	52002XC0522(04)	32013R1408
32022R2586	32014R0651	32022R2472	32014R0702	02022R2473-20231213
52021XC1230(02)	52009XC0811(01)	52009XC0811(02)	32003H0361	52008XC0620(02)
52008XC0620(02)	52012XC1219(01)	52009XC0115(01)	32006L0111	52022XC0218(03)
52020XC0925(01)	32010D0787	52014XC0731(01)	32014L0104	52002XC0626(02)

32016R2338	52010XC1207(04)	52014XC0329(01)	52004XC0117(0 1)	52017XC0413(0 01)
C2008/317/08	52013XC0730(01)	52014XC0404(01)	52023XC0711(0 1)	LINK
LINK	LINK	LINK	LINK	LINK
LINK	LINK	LINK	LINK	LINK
LINK	LINK	LINK	LINK	LINK

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

8.1. Prezentarea generală a situației

8.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național în domeniul concurenței și ajutorului de stat este guvernat de Legea concurenței nr. 183/2012 și Legea nr. 139 /2012 cu privire la ajutorul de stat, adoptate în anul 2012. Adicional, procesul de aplicare a legislației în domeniu a fost asigurat prin elaborarea și adoptarea regulamentelor necesare implementării legilor, ce au avut drept scop armonizarea cadrului național de reglementare a domeniului concurenței și ajutorului de stat la prevederile comunitare din domeniu.

În Republica Moldova, Legea concurenței nr. 183/2012 stabilește cadrul juridic în domeniul concurenței și reglementează protecția concurenței, inclusiv prevenirea și combaterea practicilor anticoncurențiale, precum:

- acordurile anticoncurențiale interzise de art. 5 și 7, care includ dispozițiile art. 101 din TFUE;
- abuzul de poziție dominantă interzis de art. 11, care include dispozițiile art. 102 din TFUE;
- concurența neloială interzisă de art. 15-19;
- realizarea concentrărilor economice pe piață, ca instrument pentru protejarea, menținerea și stimularea concurenței, în scopul promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Legea stabilește, de asemenea, cadrul juridic pentru activitatea și competențele Consiliului Concurenței, precum și răspunderea pentru încălcările legislației concurențiale. Consiliul Concurenței are competență exclusivă de a adopta decizii, de a reglementa, interzice, interveni, inspecta și sancționa încălcările legislației privind concurența, ajutorul de stat și publicitatea, în limitele stabilite de lege.

Pentru a armoniza legislația în domeniul concurenței din Republica Moldova cu acquis-ul UE, pe 20 iulie 2023 au fost adoptate amendamente la Legea Concurenței nr. 183/2012. Aceste amendamente aliniază prevederile Legii cu Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018, care vizează întărirea capacității autorităților de concurență ale

statelor membre de a acționa ca aplicatori mai eficienți ai legislației și asigurarea funcționării corecte a pieței interne. Amendamentele au intrat în vigoare pe 18 septembrie 2023, iar anumite dispoziții urmează să intre în vigoare în 2026.

Printre cele mai importante aspecte care au fost modificate în Legea concurenței nr. 183/2012, se pot menționa următoarele:

Ca element novator, noile modificări instituie dreptul de aplicare a procedurii simplificate în cazurile de acordare a tratamentului favorabil întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi care recunosc săvârșirea unei practici anticoncurențiale, interzise de art. 5 și art. 11 din Legea nr. 183/2012. O altă modificare importantă vizează dreptul Consiliului Concurenței de a-și stabili prioritățile pentru îndeplinirea sarcinilor de aplicare a prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012, în funcție de impactul potențial asupra concurenței efective, de interesul public sau de importanța strategică a sectorului economic vizat.

Pentru a asigura controlul concentrărilor economice care ar putea avea impact asupra concurenței, s-au majorat pragurile de notificare a concentrărilor economice care cad sub incidența Legii nr. 183/2012.

În ceea ce privește instrumentele pe care autoritatea de concurență le poate utiliza în investigarea cazurilor, recente modificări vor permite autorității de concurență să utilizeze mai eficient interviul ca instrument de investigație și să aplice sancțiuni pentru prezentarea de informații neautentice, incomplete sau pentru neprezentarea informațiilor solicitate în cazul unui interviu desfășurat în cadrul investigației.

Totodată, au fost stabilite și concretizate, doar pentru carteluri, condițiile de aplicare a programului de clemență și posibilitatea de solicitare a unui număr de ordine pentru a asigura prioritatea în ceea ce privește înregistrarea cererilor de clemență.

Un alt aspect modificat a vizat armonizarea nivelului de bază al amenzilor stabilite de Legea nr. 183/2012 pentru încălcarea normelor de procedură și a normelor materiale ale legislației concurențiale, la nivelul stabilit în UE, de 5% și respectiv 10% din cifra de afaceri totală obținută în anul anterior sancționării. Însă, aceste modificări urmează să intre în vigoare începând cu 18 august 2026.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană, a fost inițiat procesul de transpunere a cadrului UE relevant și la nivelul cadrului normativ secundar național.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 9/2024, a fost adoptat Regulamentul privind aplicarea procedurii simplificate în cazurile de acordare a tratamentului favorabil întreprinderilor sau asocierilor. Regulamentul reglementează procedura simplificată ce urmează a fi aplicată de Consiliul Concurenței în cazurile de acordare a tratamentului favorabil

întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi care recunosc săvârșirea unei practici anticoncurențiale interzise de art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, sub forma unei recompense, cu posibilitatea de a primi o reducere a amenzii între 10% și 30% din nivelul de bază al acesteia.

În aceeași ordine de idei, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2/2025 a fost aprobat noul Regulament privind concentrările economice. Pentru a asigura corelarea cu noile modificări ale Legii concurenței nr. 183/2012, regulamentul stabilește norme procedurale referitoare la notificarea concentrărilor economice, procedura simplificată de notificare, investigare a concentrărilor economice, precum și unele aspecte procedurale, cum ar fi suspendarea termenelor de examinare. De asemenea, acesta prevede clauze de flexibilitate pentru trecerea de la procedura generală la procedura simplificată, la cererea părților care fac notificarea, în conformitate cu cadrul UE relevant.

Referitor la **domeniul ajutorului de stat**, Legea nr. 139/2012 stabilește cadrul juridic privind modalitățile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal. Cadrul secundar în domeniu cuprinde 26 de acte normative, dintre care 24 care transpun acquis-ul relevant al Uniunii Europene în domeniul ajutorului de stat, inclusiv reglementări privind:

- Regulile procedurale detaliate referitoare la notificarea ajutoarelor de stat și desfășurarea investigațiilor;
- Formele specifice de ajutor de stat;
- Registrul național al ajutoarelor de stat;
- Criteriile de evaluare a compatibilității măsurilor de ajutor de stat cu mediul concurențial normal (intensitate, valoare etc.) pe categorii de ajutoare de stat.

Este necesar de menționat că, la data de 24 noiembrie 2023, prin Legea nr. 341/2023, a fost modificată Legea nr. 139/2012 privind ajutorul de stat. Modificările importante prevăzute în lege au vizat majorarea pragului ajutoarelor de minimis la nivelul pragului stabilit în Uniunea Europeană.

O altă prevedere importantă se referă la instituirea procedurii de notificare simplificată pentru anumite modificări ale ajutorului de stat existent, în cazul în care sunt întrunite cerințele stabilite de Legea nr. 139/2012. Noile prevederi ale Legii nr. 139/2012 stabilesc modul de calcul al dobânzii pentru ajutorul de stat acordat ilegal, care urmează să fie recuperat.

Cât privește cadrul normativ secundar, este de menționat că, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024, a fost aprobat noul Regulament privind ajutorul de minimis, la 5 septembrie 2024. Regulamentul privind ajutorul de minimis transpune parțial Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis și stabilește elementele

obligatorii ale schemelor de ajutor de minimis, precum și regulile privind cumularea ajutoarelor de minimis, evidența, raportarea și monitorizarea acestora.

Totodată, Regulamentul stabilește că, la actualizarea ajutoarelor de minimis acordate în tranșe, va fi aplicată rata de scont calculată conform Metodologiei de stabilire a ratelor de referință și de scont.

Astfel, prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 07 din 5 septembrie 2024, a fost aprobată Metodologia de stabilire a ratelor de referință și de scont. Metodologia prevede modalitatea de stabilire a ratei de scont, care va fi aplicată la calculul valorii prezente nete a ajutorului de stat sau a ajutorului de minimis acordat în tranșe. Totodată, este prevăzut modul de determinare a ratelor de referință pentru calcularea dobânzii aferente ajutorului de stat care urmează a fi recuperat în temeiul unei decizii de recuperare, precum și a valorii ajutorului de stat sau ajutorului de minimis acordat sub formă de împrumuturi cu dobânzi preferențiale sau garanții în condiții preferențiale, în cazul lipsei unui indicator de referință adecvat pe piață.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 02 ianuarie 2025 a fost aprobat Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat. Regulamentul transpune cadrul UE relevant, stabilește procedura de notificare, procedura simplificată de notificare, conținutul formularelor de notificare și al plângerii referitoare la presupuse ajutoare de stat ilegale sau la presupusa utilizare abuzivă a ajutoarelor de stat, procedura de investigație, procedura de evaluare a compatibilității ajutorului de stat cu mediul concurențial normal, adoptarea și publicarea deciziilor în domeniul ajutorului de stat, raportarea, monitorizarea și recuperarea ajutorului de stat ilegal sau a ajutorului de stat utilizat abuziv.

Totodată, Regulamentul menționat reglementează procedura simplificată de notificare pentru anumite modificări aduse ajutoarelor de stat existente, în sensul prevăzut de art. 81 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Această procedură este una inovativă pentru Republica Moldova, care în sine constituie un nou instrument de eficientizare și accelerare a procedurii de notificare a ajutorului existent.

8.1.2. Cadrul administrativ

Consiliul Concurenței și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) sunt instituțiile coordonatoare ale Capitolului 8: „Politica în domeniul concurenței”, ce cuprinde acțiuni și măsuri de implementare care reflectă angajamentele relevante domeniului concurență și ajutor de stat, fiind responsabile direct de realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană.

Conform Acordului de Asociere RM-UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a menține o autoritate independentă din punct de vedere operațional, cu resurse umane și financiare adecvate pentru a aplica eficient legile cu privire la concurență și ajutor de stat. În contextul procesului de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Consiliului Concurenței îi revin sarcinile specifice și prioritare ce țin de implementarea cerințelor de aderare la Uniunea Europeană în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

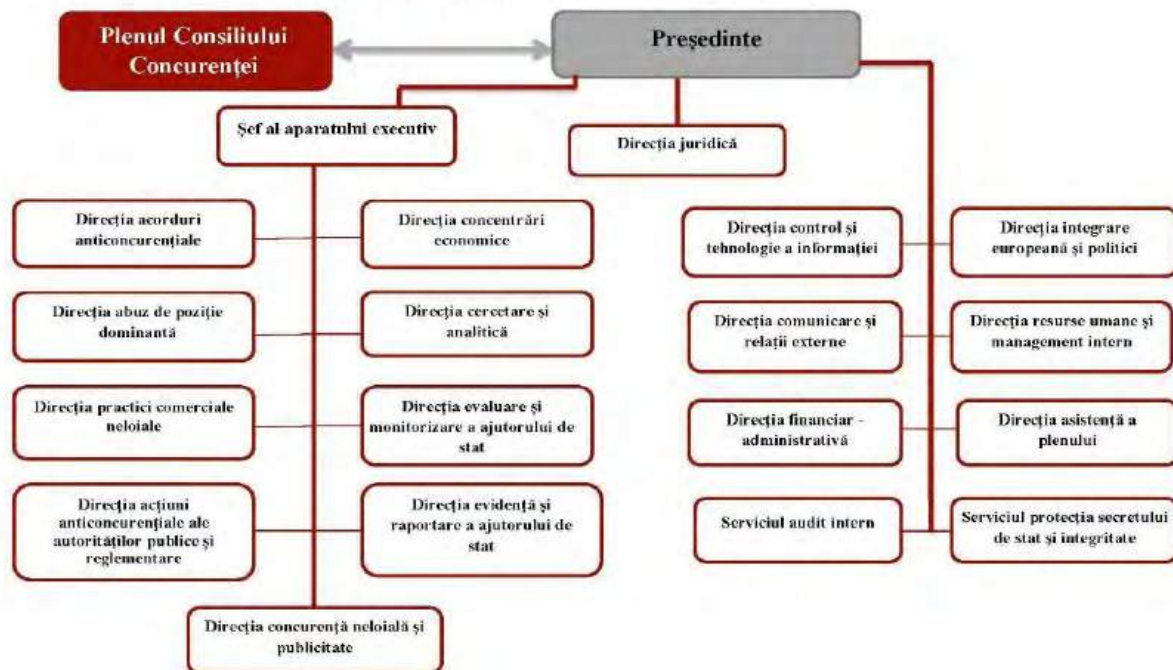
Art. 32 din Legea concurenței 183/2012, stipulează faptul că Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale, precum și din domeniul practicilor comerciale neloiale dintre întreprinderi la furnizarea produselor agricole și alimentare. Consiliul Concurenței este persoană juridică, cu bilanț propriu, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și cu denumirea sa. Activitatea Consiliului Concurenței se exercită pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Data fiind importanța unui mediu concurențial sănătos pentru bunăstarea consumatorilor, pentru dezvoltarea economiei naționale, precum și pentru atragerea investițiilor străine în economia națională – rolul Consiliului Concurenței este unul crucial.

În anul 2023, a fost efectuată analiza activității instituționale, a proceselor și procedurilor necesare de implementat în cadrul autorității, a volumului de muncă a angajaților din cadrul subdiviziunilor, a numărului de personal angajat la moment, a sarcinilor noi atribuite Consiliului Concurenței, inclusiv prin efectuarea evaluării externe în format de „peer-review”, desfășurat de către o echipă de experți internaționali contractați de către Delegația Uniunii Europene în Moldova. Recomandările pregătite de către experți se referă, printre altele și la modificarea structurii Consiliului Concurenței. În urma analizei efectuate și a recomandărilor din partea experților europeni, a apărut necesitatea elaborării unui nou proiect al structurii organizatorice a Consiliului Concurenței. Noua structură organizatorică a Consiliului Concurenței a fost aprobată în ședința Parlamentului Republicii Moldova din 18.07.2024 (Hotărârea Parlamentului nr. 194 din 18.07.2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 314-317 din 23.07.2024).

Organigrama Consiliului Concurenței

ORGANIGRAMA CONSILIULUI CONCURENȚEI

Conducerea autorității de concurență din Republica Moldova este realizată de către organul decizional – Plenul Consiliului Concurenței.

Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Membrii Plenului Consiliului Concurenței exercită funcții de demnitate publică, conform Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199/2010.

Conform art. 42 din Legea concurenței nr. 183/2012, membrii Plenului Consiliului Concurenței, inclusiv președintele, sunt numiți în funcție prin hotărâre a Parlamentului, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul comisiei parlamentare de profil (Comisia Economie, Buget și Finanțe).

Aparatul executiv al Consiliului Concurenței este compus din subdiviziuni specializate și operaționale și, după caz, subdiviziuni teritoriale. Personalul Aparatului executiv al Consiliului Concurenței include funcționari publici, care cad sub incidența Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și personal de deservire tehnică, ale cărui drepturi și obligații sunt reglementate de legislația muncii.

Conform recentelor modificări legislative, Consiliului Concurenței i s-au adăugat atribuții, pentru realizarea deplină a funcțiilor sale, precum și asigurarea implementării și respectării prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012, Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din

15.06.2012, Legii cu privire la publicitate nr. 62 din 17.03.2022, Legii cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010 și a Codului transportului feroviar nr. 19 din 03.02.2022.

Astfel, personalul din cadrul Consiliului Concurenței va realiza sarcini de complexitate medie, înaltă și majoră în domeniul concurenței, în domeniul controlului asupra modului de utilizare a resurselor financiare publice la acordarea ajutoarelor de stat, în domeniul publicității, a stabilirii, examinării, aplicării interdicțiilor și sancționării practicilor comerciale neloiale, precum și în domeniul de reglementare a transportului feroviar, fapt pentru care trebuie să posede cunoștințe aprofundate în mai multe arii de expertiză, să manifeste abilități de analiză a datelor complexe, a fenomenelor și a proceselor, să soluționeze probleme de complexitate majoră în domeniul de competență, să dispună de autonomie în exercitarea sarcinilor și să reprezinte interesele autorității de concurență în instanța de judecată. Funcția de bază în cadrul Consiliului Concurenței este de controlor de stat.

Totodată, pe lângă un management calitativ al autorității, un colectiv de personal foarte bine calificat în domeniul economic, juridic și cu o capacitate analitică foarte bine dezvoltată, este mai mult decât necesar. La finele anului 2024, capacitatea administrativă a Consiliului Concurenței în partea de resurse umane este reflectată în tabelul de mai jos.

Nr/ o	Subdiviziuni	Nr. de unități conform schemei de încadrare	Nr. de persoane active 31.12.2024	Gradul de ocupare a funcțiilor % 31.12.2024	Nr. de funcții vacante și temporar vacante	Nr de persoane implicate în elaborarea si implementarea legislației UE	Nr de angajați necesari în vederea elaborării si implementării legislației UE
1.	Aparatul Executiv	1	0	0%	1	-	1
2.	Direcția juridică	10	5	50%	5	5	8
3.	Direcția acorduri anticoncurențiale	9	5	55,6%	4	3	5
4.	Direcția abuz de poziție dominantă	9	5	55,6%	4	4	4
5.	Direcția practici comerciale neloiale	5	2	40%	3	1	1
6.	Direcția acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și reglementare	8	3	37,5%	5	2	3
7.	Direcția concentrări economice	8	4	50%	4	3	4
8.	Direcția concurență neloială și publicitate	6	2	33,3%	4	1	1
9.	Direcția cercetare și analitică	7	0	0%	7	-	4

10.	Direcția evaluare și monitorizare a ajutorului de stat	10	5	50%	5	3	6
11.	Direcția evidență și raportare a ajutorului de stat	6	4	66,7%	2	3	4
12.	Direcția control și tehnologie a informației	5	1	20%	4	1	3
13.	Direcția integrare europeană și politici	5	2	40%	3	1	3
14.	Direcția comunicare și relații externe	5	3	60%	2	0	1
15.	Direcția resurse umane și management intern	7	5	71,4%	2	1	2
16.	Direcția asistență a plenului	5	2	40%	3	0	1
17.	Direcția financiar-administrativă	6	4	66,7%	2	0	0
18.	Serviciul protecția secretului de stat și integritate	2	0	0%	2	0	0
19.	Serviciul audit intern	1	0	0%	1	0	0
Total		115	52	45,2%	63	28	51

În plus, în 2024, a fost lansat un proiect Twinning în parteneriat cu autoritățile de concurență din România, Polonia și Lituania. Acest proiect va oferi Moldovei expertiză și suport pentru îmbunătățirea eficienței instituționale, alinierea practicilor de aplicare a legii la standardele UE și întărirea capacității în domeniul controlului concurenței și ajutoarelor de stat.

În anul 2024, Consiliul Concurenței a făcut un pas important în lupta împotriva corupției, obținând certificatul pentru implementarea standardului internațional anti-mită ISO 37001:2016, care confirmă angajamentul instituției de a combate riscurile de corupție și de a se alinia celor mai bune practici europene. Scopul acestui standard este de a ajuta organizațiile să implementeze, să mențină și să îmbunătățească un sistem de management care să prevină, să detecteze și să răspundă la riscurile de corupție și mită. Alinierea Consiliului Concurenței la standardul ISO 37001 s-a realizat cu suportul Institutului de Standardizare din Moldova și al programului USAID Reforme Instituționale și Structurale în Moldova (MISRA).

8.2. Planuri de viitor

8.2.1. Planuri legislative

În agenda preliminară pentru reuniunea de screening bilateral, sunt incluse 161 de acte UE, dintre care: 1 Tratat, 51 Regulamente, 5 Directive, 3 Decizii, și 101 acte UE neobligatorii de clarificare a acțiunilor UE (recomandări, avize, comunicări, ghiduri și alte tipuri de acte). Dintre acestea, la etapa actuală sunt transpuse integral în legislația națională 2 acte neobligatorii, parțial transpuse 22 de acte obligatorii și 29 de acte UE neobligatorii, iar 38 de acte obligatorii și 71 de acte neobligatorii nu au fost transpuse în legislația națională.

În vederea alinierii la standardele UE a legislației pe domeniul concurenței și ajutorului de stat, Consiliul Concurenței a instituit două grupuri de lucru privind modificarea cadrului legislativ:

- 1. Grupul de lucru pentru modificarea Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, instituit prin Ordinul nr. 45 din 18.09.2024;*
- 2. Grupul de lucru pentru modificarea Legii ajutorului de stat nr. 139 din 15.06.2012, instituit prin Ordinul nr. 46 din 18.09.2024.*

Astfel, în PNA sunt planificate 110 acte UE, care urmează a fi transpuse în perioada anilor 2025-2026 în 74 de acte naționale primare și secundare (conform calendarului prevăzut în Anexa A).

8.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul parcursului european al Republicii Moldova, armonizarea legislației naționale cu noile reglementări ale acquis-ului UE constituie o prioritate. Pe lângă adoptarea actelor normative necesare, o provocare esențială pentru următorii ani este asigurarea implementării eficiente și practice a acestora.

Astfel, Comisia Europeană în Raportul de țară pe 2024 privind Republica Moldova constată că Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii de concurență și vine cu următoarele recomandări – Republica Moldova urmează:

- să alinieze cadrul legislativ la acquis-ul UE în materie de practici anticoncurențiale („antitrust”), concentrări economice și ajutoare de stat;
- să crească transparența ajutoarelor de stat acordate de Guvern și să alinieze în continuare schemele ajutoarelor de stat în vigoare la acquis-ul UE, inclusiv al celor aplicate în zonele economice libere;
- să continue consolidarea capacității administrative și instituționale a Consiliului Concurenței.

În acest scop și în vederea asigurării unui nivel de protecție și de respectare a legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat echivalent celui existent în Uniunea Europeană, Consiliul Concurenței își propune:

- **Combaterea acordurilor anticoncurențiale.** Consiliul Concurenței va implementa programe de instruire direcționate spre creșterea capacităților de depistare și investigare a acordurilor anticoncurențiale, inclusiv cartelurilor.

Consiliul Concurenței va adopta metode moderne de analiză a piețelor și de screening pentru a identifica semnele acordurilor anticoncurențiale, facilitând detectarea mai eficientă a cartelurilor. Vor fi implementate măsuri pentru creșterea eficienței desfășurării inspecțiilor, utilizând instrumente avansate de IT forensic care să sprijine identificarea și colectarea probelor relevante.

Un element central va fi dezvoltarea și promovarea unei politici de clemență, menite să încurajeze companiile să coopereze și să denunțe practicile anticoncurențiale. Totodată, vor fi organizate sesiuni de instruire pentru angajații Consiliului, astfel încât aplicarea legislației să fie consistentă cu practica și jurisprudență existente în Uniunea Europeană. Totodată, Consiliul va intensifica colaborarea internațională cu autorități similare din Uniunea Europeană, pentru schimbul de bune practici și informații esențiale despre cazurile transfrontaliere.

- **Abuzuri de poziție dominantă.** Consiliul Concurenței va intensifica monitorizarea piețelor pentru a identifica posibile abuzuri de poziție dominantă. Această monitorizare va include colectarea de date detaliate despre structura pieței, comportamentul principalilor jucători economici și impactul acestora asupra concurenței. Consiliul va efectua analize comparative între piețele locale și cele europene pentru a detecta posibile eșecuri de piață determinate de structura pieței naționale și de barierele existente de intrare pe piață pentru concurenți.

Pentru investigarea abuzurilor, Consiliul va utiliza diferite metode de analiză economică, care trebuie să contribuie la determinarea impactului practicilor dominante asupra concurenței și asupra consumatorilor.

Consiliul va trebui să-și întărească capacitățile de colectare a datelor economice ce țin de structura și funcționarea piețelor, și va coopera cu experți naționali și internaționali pentru a prelua cele mai bune practici de analiză a piețelor.

Angajații Consiliului vor beneficia de instruire specializată pentru a aborda cazurile complexe de abuzuri de poziție dominantă, iar resursele dedicate acestor investigații vor fi suplimentate.

– **Controlul concentrărilor economice** Consiliul Concurenței va optimiza procedurile pentru notificarea și analiza concentrărilor economice, asigurând transparența și eficiența procesului decizional. Capacitatea instituției de a efectua analize economice va fi consolidată prin instruirea angajaților existenți și recrutarea noilor angajați.

Totodată, Consiliul va organiza consultări regulate cu actorii economici și reprezentanții societății civile, pentru a asigura o aplicare echitabilă și predictibilă a normelor ce țin de concentrări economice.

– **Domeniul ajutorului de stat** Consiliul Concurenței își va consolida capacitățile de evaluare și monitorizare a măsurilor de ajutor de stat pentru a asigura aplicarea corectă a normelor Uniunii Europene la acordarea ajutoarelor.

Consiliul va moderniza Sistemul Informațional Automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”. Acest sistem va asigura transparența totală și o raportare detaliată a tuturor formelor de ajutor, conform cerințelor europene.

Consiliul își va intensifica eforturile de identificare și investigare a ajutoarelor de stat ilegale, a ajutoarelor de stat incompatibile și a ajutoarelor de stat utilizate abuziv inclusiv prin aplicarea mecanismelor direcționate spre recuperarea unor astfel de ajutoare.

Totodată, Consiliul va continua organizarea sesiunilor de instruire pentru autorități locale și centrale, oferind suport practic pentru implementarea corectă a normelor europene în domeniul ajutoarelor de stat. În același timp, va fi intensificată cooperarea cu Comisia Europeană și alte autorități din statele membre ale UE pentru schimbul de bune practici și asigurarea respectării normelor UE în acest domeniu.

În ceea ce privește angajarea de personal nou, conform pct. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 8/2019, se prevede că președintele Plenului Consiliului Concurenței va asigura realizarea atribuțiilor Consiliului Concurenței în conformitate cu structura organizatorică și efectivul-limită de personal aprobate prin prezenta hotărâre, în limita mijloacelor bugetare aprobate anual prin legea bugetului de stat.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, mijloacele bugetare alocate Consiliului Concurenței pentru anul 2025, destinate cheltuielilor de personal, sunt în sumă de 28.836,2 mii lei, pentru un efectiv de 84 de persoane, ceea ce reprezintă 70% din numărul total de unități.

La data de 31 decembrie 2024, în cadrul Consiliului Concurenței erau ocupate 57 de unități, iar 63 de unități erau vacante sau temporar vacante. Dintre acestea, 3 unități urmează să fie ocupate în luna ianuarie 2025, în urma concursului de ocupare a funcțiilor publice, finalizat în decembrie 2024.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 911 din 30 decembrie 2024, privind stabilirea moratoriului temporar asupra încadrării personalului din sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, s-a

instituit un moratoriu temporar, aplicabil și Consiliului Concurenței, pentru ocuparea a 50 de unități (moratoriul fiind cu titlu recomandabil).

Astfel, pentru anul 2025, se propune ca gradul de ocupare a personalului să fie de cel puțin 75%, pentru a asigura îndeplinirea misiunii Consiliului Concurenței și realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană.

8.3.Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a planurilor de viitor, costurile de implementare a unor acțiuni ce vizează elaborarea și implementarea cadrului legal pentru transpunerea actelor UE sunt acoperite din bugetul de stat, precum și din sursele de asistență externă, în special prevăzute în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței pentru aplicarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat în conformitate cu cele mai bune practici ale UE”. Costurile totale au fost estimate la 143 679,618 mii lei, dintre care 128 069,754 mii lei vor reveni acțiunilor aferente alinierii la *acquis*-ul UE (Anexa A), iar 15609,927 mii lei sunt costuri de implementare (Anexa B).

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 9 SERVICII FINANCIARE

INTRODUCERE

*Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are **un anumit nivel de pregătire** în domeniul serviciilor financiare. Au fost înregistrate unele progrese în perioada de raportare prin adoptarea unei legislații pentru alinierea parțială la Directiva Solvabilitate II a UE și la Directiva privind asigurarea auto.*

Acquis-ul Capitolului 9 privind serviciile financiare prevede norme aferente modului de autorizare, funcționare și supraveghere a entităților financiare și a piețelor reglementate. Entitățile financiare care fac obiectul acquis-ului conform acestui capitol pot activa în întreaga Uniune Europeană în conformitate cu principiile „pașaportului unic” și „controlului țării de origine”, fie prin înființarea sucursalelor, fie prin furnizarea de servicii pe o bază transfrontalieră. Reglementările UE aferente acestui capitol acoperă trei domenii majore pentru care se aplică aceste principii: servicii bancare, servicii de investiții și servicii de asigurări.

Prin urmare, la nivel național, autoritățile competente responsabile de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului dat este Ministerul Finanțelor, de comun cu Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar.

Ministerul Finanțelor reprezintă autoritatea guvernamentală responsabilă de politicile în sectorul financiar bancar și nebancar, ce au drept scop îmbunătățirea și perfecționarea legislației naționale la cele mai bune practici și standarde UE în domeniu.

Banca Națională a Moldovei (BNM) este autoritatea publică autonomă subordonată Parlamentului, responsabilă de licențierea, reglementarea și supravegherea activității băncilor, și participanților profesioniști pe piața asigurărilor, infrastructurilor financiare precum și reprezintă autoritatea de rezoluție conform prevederilor cadrului normativ național. De asemenea, Banca Națională a Moldovei reprezintă autoritatea responsabilă competentă de supravegherea suplimentară în cazul conglomeratelor financiare

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) este autoritatea publică autonomă subordonată Parlamentului, responsabilă de licențierea, reglementarea și supravegherea activității societăților de investiții, fondurilor de pensii facultative, a platformelor de finanțare participativă, a pieței de capital în ansamblu, precum și de supravegherea modului de respectare de către entitățile din sectorul financiar a drepturilor consumatorilor de servicii financiare.

Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar (FGDSB) este o persoană juridică de drept public, care are drept obiectiv garantarea depozitelor constituite în bănci, aceasta fiind instituția responsabilă de punerea în aplicare a schemei de garantare a depozitelor bancare. De asemenea, începând cu anul 2020, FGDSB este administrator al Fondului de Rezoluție Bancară, având drept scop acumularea resurselor financiare pentru acoperirea necesităților legate de aplicarea eficace a instrumentelor de rezoluție.

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32022R2111	32022R2117	32022R2112	32022R2115	32022R2120	32022R2118	32022R2114
32022R2119	32022R2116	32013L0036	32013R0575	32014R0528	32021R0637	32021R0451
32016R1401	32021R1751	32016R0778	32017R0867	32021R1340	32016R1712	32016R1400
32021R1527	32016R1075	32015R0063	32019R0348	32018R1624	32016R0860	32014R0909
31991L0674	32014L0049	32009L0103	32009L0138	32018R0344	32001L0024	32002L0047
32002L0087	31997L0009	32014R0694	32014L0065	32014R0600	32006L0073	32014R0596
32017R1129	32019R0979	32009R1060	32011L0061	32009L0065	32010L0044	32010L0043
32015R0760	32016L0097	32016L2341	32001L0034	32020R1503	32013R0345	32015R2365
32016R0101	32022R2257	32019L2162	32022R2059	32022R2058	32022R2060	32015R0585
32022R1011	32022R2580	32022R2581	32014R1151	32016R0709	32016R1801	32014L0059
32021R1456	32017R0389	32021R0023	32016R1450	31998L0026	32021R0622	32021R0763
32017R0390	32017R0391	32017R0392	32017R0393	32017R0394	32018R1229	32021R0070
32022R1930	32022R0858	32012R0648	32019R0834	32019R2099	32022R2310	32022R2311
32015R0500	32015R2013	32015R2015	32015R2012	32015R0035	32015R0460	32015R0499
32015R0462	32015R2014	32022L2556	32022R0858	32015R2016	32015R2017	32023R0895
32022R2554	32019R2033	31999R1225	31999R1228	31999R1227	32020R0852	32021R2139
32021R2178	32022R1214	32023R2486	32023R2485	32014R1222	32023R1114	31998R2533
32022R0244	32022R0025	32022R0076	32022R0026	32022R1455	32022R1159	32019L2034
32021R2155	32021R2153	32021R2154	32021R2284	32017R0585	32017R0572	32017R0988
32017L0593	32017R0565	32017R0587	32017R0569	32017R0588	32017R0590	32017R0575
32017R0584	32017R2402	32007L0016	32017R1946	32017R0582	32017R0567	32017R2417
32014L0092	32016R1212	2019R1156	32015L2392	32014L0057	32016R0909	32016R1011
32018R1642	32021R1383	32018R1646	32018R1105	32018R1644	32018R1106	32018R1637
32020R1817	32020R1816	32021R1350	32021R1349	32021R1351	32021R1348	32021R1352
32018R0032	32018R0034	32018R0033	32014L0017	32021L2167	32014R1125	32019L1160

32017R1469	32017R2358	32017R2359	32018R0990	32023R2631	32018R0708	32017R113 1
32014R1286	32017R0653	32016R1212	32022R2122	32022R2121	32022R2113	32010R058 4
32019R0820	32021R0528	32020R1272	32020R1273	32019R0980	32021R0955	32019R208 8
32022R1288	32023R0606	32013R0231	32016R0438	32013R0447	32013R0448	32010R058 3

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

9.1. BĂNCI ȘI CONGLOMERATE FINANCIARE

9.1.1. Prezentarea generală a situației

9.1.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Bănci și conglomerate financiare” se cuprind acte UE aferente următoarelor domenii: pachetul CRD/CRR, supravegherea conglomeratelor financiare, obligațiunile garantate, pachetul IFR/IFD, schemele de garantare a depozitelor și de compensare a investitorilor, redresarea și rezoluția bancară și contrapărților centrale, mecanismul unic de rezoluție, reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit.

Reforma majoră a legislației bancare a fost realizată în 2018, prin adoptarea unei noi legi bancare – Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor și a actelor normative secundare pentru implementarea acesteia, care au fost elaborate cu suportul UE prin intermediul proiectului Twinning “Consolidarea capacității Băncii Naționale a Moldovei în domeniul reglementării și supravegherii bancare în contextul cerințelor Uniunii Europene”, desfășurat în perioada 2015 – 2017. Noul cadru de reglementare a activității băncilor este aliniat în mare parte actelor UE aferente pachetului CRD IV/ CRR, compus din Directiva 2013/36/UE și respectiv Regulamentul UE 575/2013. Transpunerea parțială în cadrul național a pachetului UE CRD IV/CRR a asigurat realizarea angajamentului din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (denumit în continuare „AA”) cu privire la inițierea/exercitarea activității și cerințele de capital aferente instituțiilor de credit.

Astfel, Directiva 2013/36/UE, cu modificările realizate prin Directiva 2015/2366 a fost transpusă parțial în legislația națională prin următoarele acte normative:

- Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor;
- Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor (Hotărârea BNM nr. 110/2018);
- Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor (Hotărârea BNM nr. 322/2018).

În contextul nivelului de transpunere a Directivei 2013/36/UE, nu au fost transpuse prevederile care se referă la:

- abordarea bazată pe modele interne (IRB);
- securitizare, supravegherea pe bază sub-consolidată, societăți de importanță sistemică globală (G-SII);
- cerințe pe bază consolidată pentru anumite societăți financiare holding și holding mixte;
- întreprinderea-mamă din UE intermediară;
- sucursale semnificative;

- transmiterea informațiilor către organisme internaționale;
- riscul de rată a dobânzii rezultat din activități din afara portofoliului de tranzacționare (variațiile potențiale ale marjelor de credit);
- instituțiile care beneficiază de o intervenție guvernamentală;
- neîndeplinirea cerinței amortizorului combinat;
- restricțiile privind distribuirile în caz de nerespectare a cerinței amortizorului pentru indicatorul efectului de levier și neîndeplinirea cerinței amortizorului pentru indicatorul efectului de levier;
- instituțiile care se califică ca fiind instituții de credit (art. 4 alin. (1) pct. 1 lit. (b) – anumite societăți de investiții cu active în valoare mai mare de 30 de miliarde EUR);
- instituțiile de credit afiliate în mod permanent unui organism central;
- anumite cerințe privind programul de activitate;
- nivelul deținerii calificate;
- schimbul de informații cu autoritățile responsabile de separarea structurală în grupurile bancare;
- anumite aspecte referitoare la remunerația variabilă;
- cerințe de raportare adiționale,
- cerințe de fonduri proprii suplimentare (legate de testările la stres).

Regulamentul (UE) nr. 575/2013, cu modificările realizate prin Regulamentul (UE) nr. 2015/62 a fost transpus parțial prin următoarele acte normative:

- Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor;
- Regulamentul cu privire la fondurile proprii și cerințele de capital (Hotărârea BNM nr.109/2018);
- Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor (Hotărârea BNM nr.110/2018);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate (Hotărârea BNM nr.111/2018);
- Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci (Hotărârea BNM nr.112/2018);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate (Hotărârea BNM nr.113/2018);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate (Hotărârea BNM nr.114/2018);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci (Hotărârea BNM nr.115/2018);
- Regulamentul cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit (Hotărârea BNM nr.116/2018);
- Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere (Hotărârea BNM nr.117/2018);
- Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor 9Hotărârea BNM nr.322/2018);
- Regulamentul cu privire la expunerile mari (Hotărârea BNM nr.109/2019);
- Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci (Hotărârea BNM nr.44/2020, în vigoare până la 1 iulie 2025);
- Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor (Hotărârea BNM nr.101/2020);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci (Hotărârea BNM nr.102/2020);
- Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci (Hotărârea BNM nr.103/2020);

- Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci (Hotărârea BNM nr.158/2020);
- Regulamentul privind efectul de levier pentru bănci (Hotărârea BNM nr.274/2020).

În contextul nivelului de transpunere a Regulamentului (UE) nr. 575/2013, următoarele prevederi nu au fost transpuse:

- prevederi aferente Pasivelor Eligibile, aplicate la determinarea cerinței minime de fonduri proprii și pasive eligibile (MREL) în scop de rezoluție;
- prevederi aferente instituțiilor mici și cu un grad redus de complexitate, precum și instituțiilor mari;
- prevederi ce vizează sisteme instituționale de protecție și bănci pentru dezvoltare publică;
- prevederi aferente creditelor promoționale, creditelor de export, împrumuturilor de refinanțare / intermediare
- nivelul cerinței privind indicatorul efectului de levier – 3%;
- actualizarea limitei expunerilor mari de la 15% la 25% și a ratei fondurilor proprii totale de la 10% la 8%;
- cerința de fonduri proprii determinată conform abordărilor IRB;
- tratamentul prudențial aferent expunerilor din securitizări, în scopul determinării cerinței de capital și al expunerilor sub formă de obligațiuni garantate;
- actualizarea cerințelor aferente publicării informațiilor de către bănci, inclusiv în materie de sustenabilitate (riscurile ESG);
- cerințele aferente G-SII.

Transpunerea Directivei 2002/87/CE privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar este un angajament asumat prin AA, realizat prin adoptarea Legii nr. 250/2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar și Regulamentului cu privire la standardele tehnice de reglementare a supravegherii suplimentare a conglomeratelor financiare (Hotărârea BNM nr.31/2020).

La etapa actuală în Republica Moldova nu se înregistrează nici un conglomerat financiar.

Directiva (UE) 2019/2162 privind emisiunea de obligațiuni garantate și supravegherea publică a obligațiunilor garantate nu este transpusă în cadrul de reglementare național.

Regulamentul (UE) 2019/2033 privind cerințele prudențiale ale firmelor de investiții și Directiva (UE) 2019/2034 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții nu sunt transpuse în cadrul de reglementare național. Totodată, cerințele prudențiale privind adecvarea capitalului inițial al firmelor de investiții corespund cerințelor europene, conform Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, fiind aliniată parțial la Directiva 2013/36/UE (titlul IV), abrogată în prezent prin Directiva 2019/2034/UE. În plus, Legea nr. 171/2012 privind piața de capital conține norme privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții de către autoritatea de supraveghere aliniată la Directiva 2013/36/UE. Acțiunile de transpunere a acestor două acte UE au fost incluse în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027.

În partea ce ține de schemele de compensare a investitorilor, Directiva 97/9/CE privind sistemele de compensare pentru investitori este parțial transpusă, fiind un angajament asumat prin AA. Astfel, Directiva 97/9/CE a fost transpusă parțial în legislația națională prin următoarele acte normative:

- Legea nr.171/2012 privind piața de capital;
- Regulamentul privind Fondul de Compensare a Investitorilor (Hotărârea CNPF nr. 32/2/2014);

- Regulamentul privind licențierea și autorizarea pe piața de capital (Hotărârea CNPF nr. 56/11/2014)

În contextul nivelului de transpunere a Directivei 97/9/CE, nu au fost transpuse prevederile care se referă la:

- mărimea cuantumului plafonului de compensare;
- posibilitatea de a scuti o instituție de credit de obligația de a participa la o schemă de compensare a investitorilor;
- acoperirea de către sistemul de compensare din statul membru a investitorilor din sucursale înființate de societatea de investiții în statele membre (legislația națională prevede apartenența obligatorie a societăților de investiții din statele membre la sistemul local de compensare), precum și ca și condițiile în care poate avea aderarea voluntară în sistemul local de compensare;
- investitorii din sucursalele înființate de societatea de investiții în țările terțe.

În aceeași ordine de idei, se remarcă faptul că prin adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 160/2023 privind garantarea depozitelor în bănci, a fost transpusă parțial Directiva 2014/49 privind schemele de garantare a depozitelor.

Alte acte prin care s-a transpus parțial Directiva prenotată sunt:

- Regulamentul privind informarea deponenților de către Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar și instituțiile membre (Hotărârea FGDSB nr. 05/1/2023);
- Regulamentul privind condițiile de impunere, modul de determinare și de colectare a contribuțiilor speciale în Fondul de Acoperire a Depozitelor Bancare (Hotărârea FGDSB nr. 07/1/2024);
- Regulamentul privind raportarea regulată către FGDSB, modul de determinare și de plată a contribuțiilor ordinare la Fondul de Acoperire a Depozitelor Bancare (Hotărârea FGDSB nr. 05/1/2023).

Prevederile Directivei 2014/49/UE, care nu au fost transpuse în totalitate se referă la:

- unele noțiuni utilizate;
- stabilirea nivelului de acoperire la 100.000 EUR;
- aprobare procedurilor de compensare a depozitelor.

În ceea ce privește alinierea legislației naționale la legislația UE în domeniul redresării și rezoluției bancare, la etapa actuală, Directiva 2014/59/UE este transpusă parțial. Astfel, în scopul armonizării în continuare cu acquis-ul UE, Banca Națională a Moldovei, cu asistența Centrului consultativ pentru sectorul financiar al Băncii Mondiale (FinSAC), a elaborat proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (pe aspecte ce țin de redresare și rezoluție bancară), acesta fiind adoptată prin Legea nr. 314/2024 pentru modificarea unor acte normative (pe aspecte ce țin de redresarea și rezoluția bancară). Legea nr. 314/2024 prevede actualizarea, în primul rând, a clauzelor aferente cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile (cerința MREL), relevantă în contextul utilizării instrumentului de recapitalizare internă, care are drept obiectiv garantarea faptului că băncile au o capacitate suficientă de absorbție a pierderilor și de recapitalizare. Totodată, Legea prenotată precizează condițiile de finanțare, în cadrul aplicării instrumentelor de rezoluție, din contul fondului de rezoluție și fondului de acoperire a depozitelor bancare.

Referitor la cadrul legal secundar elaborat, au fost aprobate următoarele acte normative:

- Regulamentul privind modul de calcul și de plată a contribuțiilor la fondul de rezoluție bancară (Hotărârea BNM nr. 74/2020);

- Procedura de elaborare a planurilor de rezoluție, inclusiv un model al sintezei elementelor cheie ale planului de informare a băncilor, aprobată în 2020 și actualizată în 2022 în urma asistenței tehnice acordate de către FinSAC;
- Ghidul intern cu privire la procesele de intervenție în rezoluție și lichidare bancară, aprobat la 16 martie 2023;
- Instrucțiunea privind evaluările în scop de rezoluție, aprobată în ianuarie 2024.

Cu referire la domeniul redresării și rezoluției contrapărților centrale, Regulamentul (UE) 2021/23 nu este transpus în legislația națională.

În ceea ce ține de mecanismul unic de rezoluție, transpunerea Regulamentului (UE) 806/2014 este condiționată de aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, reieșind din faptul că aplicabilitatea regulamentului este relevantă pentru țările membre UE ale căror monedă este euro sau care au stabilit o cooperare strânsă cu Banca Centrală Europeană.

Directiva 2001/24/CE privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit este transpusă parțial prin cadrul de lichidare în vigoare – Legea nr.550/1995 cu privire la lichidarea băncilor. Totodată, în perioada 2022-2023, Banca Națională a Moldovei a beneficiat de asistență tehnică din partea Fondului Monetar Internațional, în cadrul căreia a fost analizat cadrul legal al lichidării silite a băncilor pentru identificarea oportunităților de consolidare a procedurilor de lichidare. Recomandările pentru revizuirea cadrului de lichidare a băncilor au fost incluse în Raportul final [„Design Considerations for a New Bank Liquidation Framework”](#) din septembrie 2023. În prezent, Banca Națională a Moldovei a inițiat elaborarea unui proiect de Lege pentru modificarea cadrului lichidării forțate a băncilor.

9.1.1.2.Cadrul administrativ

Banca Națională a Moldovei este autoritatea competentă pentru bănci în Republica Moldova, care potrivit Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, licențiază, reglementează și supraveghează, pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată, activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state.

Totodată, în baza Legii nr. 250/2017 în cazul conglomeratelor financiare din care ar face parte o bancă sau o societate de asigurare din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei are calitatea de autoritate responsabilă competentă de supravegherea suplimentară.

Subdiviziunile responsabile de reglementarea, autorizarea și supravegherea activității băncilor în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în contextul cerințelor stabilite de Directiva 2013/36/UE și Regulamentul (UE) nr. 575/2013, sunt Departamentul reglementare și autorizare, Departamentul supraveghere bancară și Departamentul stabilitate financiară.

Structura și numărul de poziții aferente Departamentului supraveghere bancară a fost completat în scopul asigurării îndeplinirii atribuțiilor de supraveghere a sectorului bancar urmare Asistenței Tehnice acordate de către Banca Mondială FinSAC și având la bază cele mai bune practici în domeniu.

În perioada 2024-2026, Banca Națională a Moldovei beneficiază de Asistență Tehnică acordată de BERD, care are ca scop examinarea cadrului de reglementare și supraveghere prudențială a băncilor în raport cu acquis-ul UE pentru evaluarea echivalenței cadrului de reglementare și supraveghere aplicabil băncilor în baza chestionarelor Autorității Bancare Europene.

În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, Direcția rezoluție bancară reprezintă subdiviziunea structurală independentă, ale cărei atribuții de bază vizează, dar nu se limitează la:

- organizarea și exercitarea atribuțiilor BNM, în calitate de autoritate de rezoluție, prin aplicarea instrumentelor de rezoluție și exercitarea competențelor de rezoluție bancară;
- organizarea și supravegherea procesului de lichidare a băncilor, ale căror licențe pentru activitățile financiare au fost retrase de către BNM, până la finalizarea acestuia și radierea băncii din Registrul de stat al persoanelor juridice;
- supravegherea procesului de lichidare a activității/insolvenței societăților de asigurare, a organizațiilor de creditare nebanară, a asociațiilor de economii și împrumut și a oficiilor de istorie a creditelor.

Direcția rezoluție bancară este formată din 2 secții: Secția rezoluție bancară și Secția lichidare, cu un număr total de angajați - 21 de angajați. Din cele 21 posturi în prezent sunt ocupate 17.

În tabelul de mai jos este reflectat numărul angajaților din cadrul Departamentului Reglementare și Autorizare, Departamentului Supraveghere Bancară, Departamentului Stabilitate Financiară și Direcției rezoluție bancară.

Subdiviziunea din cadrul BNM	Nr. poziții prevăzute/ poziții ocupate
Departamentul Reglementare și Autorizare	15/15
Direcția reglementare	10/10
Direcția autorizare	5/5
Departamentul Supraveghere Bancară	83/47
Direcția supraveghere continuă	33/17
Direcția control și evaluare riscuri	23/12
Direcția consolidarea supravegherii financiare	24/16
Departamentul Stabilitate Financiară	21/15
Direcția politică macroprudențială	9/4
Direcția analiza riscului sistemic	8/8
Direcția modelare economică	3/2
Direcția rezoluție bancară	21/18

Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar (FGDSB) este o persoană juridică de drept public, care are drept obiectiv garantarea depozitelor constituite în bănci, protejarea intereselor deponenților și contribuirea la stabilitatea sistemului financiar.

Pe lângă atribuțiile specifice unei scheme de garantare a depozitelor, începând cu anul 2020, FGDSB este administrator al Fondului de Rezoluție Bancară, având drept scop acumularea

resurselor financiare pentru acoperirea necesităților legate de aplicarea eficace a instrumentelor de rezoluție.

Potrivit Legii nr. 160/2023, FGDSB, prin intermediul Consiliului de Administrație, aprobă acte normative aplicabile instituțiilor membre, necesare pentru implementarea respectivei legi.

FGDSB are, în calitate de organ administrativ, Consiliul de Administrație, iar activitatea curentă este coordonată de către Directorul General. În prezent, în cadrul FGDSB sunt prevăzute 10 poziții, 6 dintre acestea fiind ocupate.

Totodată, în condițiile în care BNM și FGDSB nu dispun de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul financiar bancar și nebankar se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

9.1.2. Planuri de viitor

9.1.2.1. Planuri legislative

În vederea continuării procesului de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene, Banca Națională a Moldovei își propune să transpună o serie de acte UE din domeniul serviciilor financiare. Acestea se regăsesc în agendele reuniunilor de screening explicativ și bilateral, vizează îndeplinirea angajamentelor din Acordul de Asociere (AA), derivă din recomandările Comisiei Europene prezentate în Raportul de Extindere aferent Capitolul 9 sau au fost identificate de către Banca Națională a Moldovei în acquis-ul UE ca fiind relevante pentru transpunere și implementare.

În scopul alinierii cadrului primar național la prevederile versiunii consolidate a Directivei UE 2013/36 și a Regulamentului UE 575/2013, urmează a fi aprobat până în august 2026 proiectul de lege pentru modificare Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

Subsecvent, urmează a fi aprobat cadrul secundar, care va asigura transpunerea totală a Directivei UE 2013/36 și a Regulamentului UE 575/2013, conform anexei A. Respectiv, *până la finele anului 2025*, prevederi aferente levierului, riscului de piață și expunerile mari.

Până la finele anului 2026 urmează a fi ajustat cadrul național secundar, în scopul asigurării transpunerii totale a Directivei UE 2013/36 și a Regulamentului UE 575/2013. Astfel, vor fi modificate regulamentele elaborate în scopul implementării Legii nr. 202/2017 sau, după caz, aprobate în redacție nouă, care vizează amortizoarele de capital, fondurile proprii și cerințele de capital, tratamentul riscului de credit și al contrapărții, cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață, tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului, expunerile mari, supravegherea pe bază consolidată, lichiditatea, tratamentul prudențial al expunerilor din securitizări și cerințele de publicare.

Totodată, până în Decembrie 2026 urmează a fi aprobată Legea privind emisiunea de obligațiuni garantate și supravegherea publică a obligațiunilor garantate, care va asigura transpunerea Directivei UE 2019/2162, precum și Legea pentru modificarea Legii nr. 250/2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, care va asigura transpunerea totală a Directivei UE 2002/87.

De asemenea, până la sfârșitul anului 2025, vor fi operate modificări la Legea nr. 171 în vederea transpunerii Directivei UE 2019/2034, iar Regulamentul UE 2019/2033 va fi transpus în cadrul secundar până la sfârșitul anului 2026.

Până la finele anului 2027 urmează a fi elaborate și aprobate regulamente naționale în scopul punerii în aplicare a Directivei UE 2013/36 și a Regulamentului UE 575/2013.

În vederea alinierii cadrului primar național la prevederile versiunii consolidate a Directivei 2014/59/UE, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor urmează a fi aprobat până în Decembrie 2026. Totodată, în cadrul asistenței tehnice oferite de către Banca Mondială (FinSAC) în perioada 2024 – 2025, urmează a fi operaționalizate prevederile Legii nr.232/2016, prin elaborarea și adoptarea cadrului secundar care vizează cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile (cerința MREL), precum și reducerea valorii sau conversia datoriilor eligibile și instrumentelor de proprietate.

Referitor la cadrul de lichidare, Directiva UE 2001/24/CE urmează a fi transpusă în totalitate prin modificarea Legii nr. 550/1995 cu privire la lichidarea băncilor.

În vederea continuării procesului de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul garantării depozitelor, urmează a fi transpuse reglementările rămase netranspuse din Directiva UE 2014/49/UE, prin ajustarea corespunzătoare a Legii nr. 160/2023 privind garantarea depozitelor în bănci, precum și prin aprobarea de către FGDSB a cadrului normativ secundar, în special a reglementărilor privind procesul de compensare a depozitelor indisponibile.

9.1.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea cadrului UE aferent reglementării și supravegherii prudențiale a băncilor prevede aplicarea unor limite prudențiale mai puțin riguroase, fapt ce presupune că aceasta nu va conduce la necesitatea unei capitalizări adiționale din partea băncilor. Totodată, acest fapt vine după experiența băncilor din Moldova din 2018 când a fost realizată reforma bancară prin transpunerea cadrului UE pachetul CRD IV/CRR (echivalent standardelor Basel II/III).

În cadrul Băncii Naționale a Moldovei are loc instruirea continuă a personalului, fiind efectuate instruirii / ateliere de lucru și pentru sectorul bancar.

Totodată, e de notat faptul că, în mare parte, băncile din Moldova sunt parte a grupurilor din UE. Astfel, la nivel local, băncile continuă să beneficieze de instruirii și expertiza privind cadrul UE, disponibilă la nivel de grup, de asemenea și cu implementarea prevederilor cadrului de guvernanță și cerințelor prudențiale aplicabile la nivel de grup.

În același timp, având în vedere numărul proiectelor de legi ce urmează a fi elaborate întru asigurarea transpunerii în legislația națională a actelor UE, Ministerul Finanțelor în calitate de autoritate responsabilă de promovarea acestor proiecte de legi, se va concentra pe consolidarea capacităților Direcției reglementarea sectorului financiar.

9.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru alinierea legislației naționale la acquis-ul UE în domeniul băncilor, firmelor de investiții, conglomeratelor financiare (inclusiv pe aspecte ce țin de redresare și rezoluție bancară, scheme de compensare a investitorilor și de garantare a depozitelor bancare) constituie 8 087,2 mii lei (se referă la anexa A), dintre care 7 260,4 mii lei urmează a fi acoperite din bugetul Băncii naționale a Moldovei, bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare și bugetul Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar, iar 826,8 mii lei - din bugetul de stat, acestea reprezentând costuri aferente procesului de promovare a proiectelor de Legi elaborate de instituțiile prenotate. În partea ce ține de costurile de implementare a Sistemului

Informațional de Management în cadrul FGDSB, acestea constituie 2200,0 mii lei, care vor fi acoperite din bugetul instituției (se referă la anexa B).

9.2. INFRASTRUCTURILE PIEȚEI FINANCIARE

9.2.1. Prezentarea generală a situației

9.2.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Infrastructurile pieței financiare” se cuprind acte UE aferente următoarelor domenii: finalitatea decontărilor, garanțiile financiare, depozitarii centrali, derivatele financiare și contrapărțile centrale.

Procesul de armonizare a cadrului legal cu cerințele Uniunii Europene a început încă din anul 2012, când Directiva 98/26/CE privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare a fost parțial transpusă în cadrul normativ național prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital. Ulterior, prin Legea nr. 185/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prevederile transpuse în Legea nr. 171/2012 în partea referitoare la finalitatea decontărilor în sistemul de decontare a instrumentelor financiare au fost abrogate, în prezent fiind transpusă în cea mai mare parte prin Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare.

Scopul Legii nr. 183/2016 este reducerea riscului sistemic asociat cu participarea la sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, precum și reducerea disfuncționalităților sistemelor cauzate de intentarea procedurii de insolabilitate împotriva unui participant la aceste sisteme. Prevederile legii menționate se regăsesc în regulile sistemelor care funcționează pe teritoriul Republicii Moldova, iar până în prezent, nu a fost aplicată nici o procedură de insolabilitate față de participanți la sistem.

Suplimentar, prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 142/2017, Sistemul Automatizat de Plăți Interne și Sistemul Depozitarului Central Unic de Valori Mobiliare au fost desemnate ca și sisteme care intră sub incidența prevederilor Legii nr. 183/2016.

În partea ce ține de contractele de garanție financiară, Directiva 2002/47/CE a fost parțial transpusă în Legea nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară.

Legea nr. 184/2016 reglementează regimul juridic aplicabil contractelor de garanție financiară și garanțiilor financiare, punerea la dispoziție și executarea garanțiilor financiare, dreptul de utilizare a garanțiilor financiare, recunoașterea contractelor de garanție financiară cu transfer de proprietate și a clauzelor de compensare cu exigibilitate imediată, neaplicarea anumitor dispoziții în materie de insolabilitate și legea aplicabilă unor aspecte referitoare la garanțiile financiare. Această lege a fost adoptată în vederea îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova din AA, care prevede punerea în aplicare a dispozițiilor Directivei 2002/47/CE în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a acordului.

Regulamentul (UE) 909/2014 a fost transpus parțial prin Legea nr. 234/2016 privind Depozitarul Central Unic de Valori Mobiliare (DCU), cu mențiunea că versiunile inițiale și ulterioare ale acestei legi au transpus parțial Regulamentul (UE) 909/2014. Ultimele modificări aduse Legii nr. 234/2016 au fost aprobate prin Legea nr. 292/2023 în partea ce ține de consolidarea aspectelor privind infrastructurile pieței financiare, în special, prevederi în ceea ce privește conexiunile cu alți depozitari și externalizarea activităților și serviciilor.

Cu privire la domeniul de aplicare a cadrului normativ actual privind depozitarul central, acesta se aplică doar cu privire la DCU – instituția care desfășoară activități de depozitare și decontare a valorilor mobiliare în Republica Moldova. Pentru unele categorii de emitenți și valori mobiliare, în Republica Moldova activează și registratorii.

În prezent, nu este transpus în legislația națională nici un act UE cu privire la derivate și contrapărți centrale, însă, conform ultimelor modificări aduse la Legea nr. 548/1995, Banca Națională a Moldovei este autoritatea competentă care „constituie, reglementează, licențiază, autorizează, administrează, monitorizează infrastructurile pieței financiare, schemele, aranjamentele și instrumentele de plată în scopul promovării funcționării sigure și eficiente a acestora și pentru a evita riscul sistemic”, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) 648/2012 (EMIR).

9.2.1.2. Cadrul administrativ

Banca Națională a Moldovei face parte din instituțiile de elaborare a politicilor în domeniul infrastructurii piețelor financiare și are următoarele atribuții în acest domeniu:

- constituie, reglementează, licențiază, autorizează, administrează, monitorizează infrastructurile pieței financiare, schemele, aranjamentele și instrumentele de plată în scopul promovării funcționării sigure și eficiente a acestora și pentru a evita riscul sistemic;
- licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emisie a monedei electronice.

Subdiviziunea responsabilă din cadrul Băncii Naționale a Moldovei de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul Infrastructurii Pieței Financiare este Departamentul infrastructuri, plăți și supravegherea altor instituții, în special Direcția monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a plăților. În cadrul subdiviziunii responsabile sunt prevăzute 8 poziții, dintre care 7 posturi sunt ocupate, cu mențiunea că 2 angajați au contractul de muncă suspendat (de facto, fiind ocupate doar 5 poziții).

În tabelul de mai jos este reflectat numărul angajaților din cadrul subdiviziunii **Departamentul Infrastructuri, Plăți și Supravegherea Altor Instituții (DIPSI)**

Subdiviziunile DIPSI	Nr. poziții prevăzute/ poziții ocupate
Direcția reglementare și licențiere	8/7
Direcția monitorizarea infrastructurilor pieței financiare și a plăților	8/7
Direcția administrarea sistemelor de plăți	14/14
Direcția supravegherea altor instituții	29/22

Cu referire la infrastructurile pieței financiare (*pe domeniile: finalitatea decontărilor, garanțiile financiare, depozitarii centrali, derivatele financiare și contrapărțile centrale*), instituția responsabilă pentru transpunerea actelor UE și implementarea acestora este BNM, CNPF și DCU, iar Ministerul Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați) este instituția responsabilă de promovarea proiectelor de legi elaborate de acestea.

9.2.2. Planuri de viitor

9.2.2.1. Planuri legislative

Referitor la finalitatea decontărilor, urmează a fi modificată Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare pentru a fi transpuse 2 acte UE care modifică Directiva 98/26/EC, și anume: Directiva 2019/879/EC și Regulamentul (UE) 2024/886.

În scopul realizării alinierii în totalitate a cadrului legislativ național la cel aplicabil în Uniunea Europeană în ceea ce privește contractele de garanție financiară, urmează a fi transpusă integral Directiva 2002/47/CE prin modificarea Legii nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară.

Modificarea unor norme din Legea nr. 184/2016, nearmonizate anterior, și implementarea integrală a Directivei 2002/47/CE este determinată de necesitatea îndeplinirii angajamentelor asumate prin AA.

Cu privire la depozitari centrali de valori mobiliare, Regulamentul (UE) 909/2014 a fost transpus parțial. Astfel, până la sfârșitul anului 2025, Legea nr. 234/2016 urmează a fi abrogată și înlocuită cu o nouă lege privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare și privind depozitarii centrali de titluri de valoare, care va transpune integral Regulamentul (UE) 909/2014. Celelalte 10 acte aferente depozitarilor centrali urmează a fi transpuse pe parcursul anului 2026.

Referitor la derivate financiare și contrapărțile centrale, urmează a fi transpuse 7 acte UE până la finele anului 2026.

9.2.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Transpunerea actelor Uniunii Europene menționate anterior reprezintă un proces esențial pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană și necesită o serie de măsuri specifice care să asigure o implementare eficientă. Aceste măsuri vor include consolidarea capacităților organizaționale și pregătirea instituțională, astfel încât Republica Moldova să fie în măsură să respecte cerințele și standardele europene la momentul aderării.

În acest sens, este imperios necesar ca Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare să își consolideze resursele umane și instituționale pentru a răspunde în mod eficient provocărilor și responsabilităților adiționale care decurg din acquis-ul comunitar. Eforturile necesare către consolidarea capacităților administrative și operaționale, astfel încât să se asigure conformitatea cu cerințele UE și să se faciliteze integrarea armonioasă în cadrul juridic și instituțional al UE urmează a fi solicitate și direcționate către următoarele acțiuni prioritare:

- Extinderea și optimizarea efectivului de personal – identificarea necesarului de personal suplimentar și atragerea de specialiști calificați în domeniile cheie;
- Instruirea personalului existent și nou-angajat – dezvoltarea programelor de formare profesională specifice noilor cerințe impuse de UE; participarea la sesiunile de instruire continuă;
- Adaptarea structurii instituționale și a atribuțiilor, inclusiv prin ajustarea cadrului organizațional pentru a reflecta noile cerințe impuse de transpunerea legislației UE.

9.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Reieșind din estimările efectuate, costurile necesare pentru racordarea legislației naționale la normele și standardele UE aferente infrastructurilor financiare constituie 3 034,1 mii lei, dintre care 2 465,3 mii lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 568,8 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat (se referă la anexa A).

9.3. PIEȚE DE VALORI MOBILIARE ȘI SERVICII DE INVESTIȚII

9.3.1. Prezentarea generală a situației

9.3.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Piețe de valori mobiliare și servicii de investiții” se cuprind acte UE aferente următoarelor domenii: piețele instrumentelor financiare, abuzul de piață, indicii de referință, prospectele, securitizările, agențiile de rating de credit, investițiile colective, conturile de plăți și creditele imobiliare.

În cadrul național de reglementare sunt parțial transpuse prevederile Directivei 2014/65/UE (MiFID II), deoarece aceasta a preluat în mare măsură prevederile Directivei 2004/39/CE (MiFID I) revizuite, care a fost parțial transpusă în cadrul național, fiind și un angajament din AA.

Parțialitatea transpunerii este asigurată prin următoarele acte normative:

- Legea nr. 171/2012 privind piața de capital;
- Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Piețelor Financiare;
- Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni;
- Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;
- Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor;
- Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017;
- Legea nr. 234/2016 privind Depozitarul Central Unic de Valori Mobiliare;
- Legea nr. 183/2016 privind finalitatea decontării în sistemele de plată și decontare a instrumentelor financiare;
- Regulamentul privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare (Decizia CNPF nr. 49/2/2015);
- Regulamentul privind serviciile și activitățile de investiții (Hotărârea CNPF nr.49/3/2015);
- Regulamentul privind licențierea și autorizarea pe piața de capital (Hotărârea CNPF nr. 56/11/2014);
- Regulamentul privind Fondul de Compensare a Investitorilor (Hotărârea CNPF nr. 32/2/2014);
- Instrucțiune privind raportarea persoanelor licențiate și autorizate pe piața de capital (Hotărârea CNPF nr. 38/5/2015);
- Regulile piețelor reglementate, acceptate prin Hotărârea CNPF nr. 23/3/2015;
- Regulile MTF, acceptate prin Hotărârea CNPF nr. 60/8/2015.

Prevederile netranspuse țin de următoarele aspecte: tranzacționarea algoritmică, cerințe specifice pentru sistemele organizate de tranzacționare, furnizarea de servicii prin intermediul unei alte firme de investiții, servicii prestate clienților profesioniști, piețe de creștere a IMM-urilor, furnizarea de servicii și activități de investiții de către firme din țări terțe, dispoziții privind contrapărțile centrale și aranjamentele de compensare și decontare, limite de poziție în instrumente derivate pe mărfuri și controale de gestionare a poziției în instrumente derivate și derivate pe mărfuri a certificatelor de emisii, raportarea postului pe categorii de titulari de funcții, cooperarea între autoritățile din același stat membru, semnalizarea încălcărilor, mecanismul extrajudiciar de plângere a consumatorilor, secretul profesional, protecția datelor, obligația de a coopera, schimbul

de informații, medierea obligatorie, refuzul cooperării, măsuri de precauție care trebuie luate de membrul statului gazdă, cooperarea și schimbul de informații cu ESMA.

Regulamentul (UE) nr. 600/2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (MIFIR) nu este transpus în legislația națională.

Transpunerea în legislația națională a Regulamentului (UE) nr. 596/2014 privind abuzul de piață este un alt angajament asumat prin AA. Transpunerea parțială a acestuia a fost asigurată prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Piețelor Financiare, Codul Contravențional nr. 218/2008, Codul penal nr. 985/2002, Regulamentul privind abuzul pieței de capital (Hotărârea CNPF nr. 14/15/2017), Regulamentul privind divulgarea informațiilor de către emitenții de valori mobiliare (Hotărârea CNPF nr. 7/1/2019). Aspectele netranspuse țin de: scutiri pentru programele de răscumpărare și măsuri de stabilizare și pentru activitățile monetare, gestionarea datoriei publice și activitățile de politică climatică, cooperarea cu țări terțe, exercitarea atribuțiilor de supraveghere și aplicarea sancțiunilor, raportarea încălcărilor.

În ceea ce privește alinierea legislației naționale la legislația UE în domeniul prospectelor, la etapa actuală, Regulamentul (UE) nr. 2017/1129 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată, și de abrogare a Directivei 2003/71/CE este transpus parțial, precum și este un angajament asumat prin AA, realizat prin adoptarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Legii nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Piețelor Financiare, Codului Contravențional nr. 218/2008, Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare (Hotărârea CNPF nr. 13/10/2018). Prevederile netranspuse în cadrul normativ național țin, în mare parte, de aspectele transfrontaliere și prevederi aplicabile pentru statele membre.

Transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit este asigurată prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital și Regulamentul privind agențiile de rating de credit (Hotărârea CNPF nr. 56/3/2020). Prevederile netranspuse vizează aspectele cu privire la instrumentele de securitizare și prevederi aplicabile pentru statele membre. În prezent, nu există agenții de rating de credit înregistrate în Republica Moldova.

Armonizarea cadrului național la cel UE în domeniul investițiilor colective a fost asigurată prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital în partea ce ține de organismele de plasament colectiv în valori mobiliare - OPCVM (Directiva 2009/65/CE). Actul UE este transpus parțial și reprezintă un angajament stabilit prin AA. Prevederile netranspuse se referă la relațiile cu țările terțe, politicile de investiții, managementul riscurilor, evaluarea, raportarea și transparență. Actele UE netranspuse în domeniul OPCVM rămân a fi Regulamentul (UE) nr. 2019/1156 și Directiva (UE) 2019/1160.

De asemenea, armonizarea domeniului investițiilor colective a fost asigurată prin Legea nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative, fiind transpusă parțial Directiva 2011/61/UE privind administratorii fondurilor de investiții alternative și Regulamentul (UE) 2015/760 privind fondurile europene de investiții pe termen lung. Regulamentul (UE) 2023/606 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/760 în ceea ce privește cerințele referitoare la politicile de investiții și condițiile de funcționare ale fondurilor europene de investiții pe termen lung și sfera activelor de investiții eligibile, cerințele privind structura și diversificarea portofoliului, precum și împrumutul de numerar și alte reguli ale fondurilor este netranspus.

În prezent, nu există organisme de plasament colectiv înregistrate în Republica Moldova.

În legislația națională nu sunt transpuse acte UE aferente următoarelor domenii: indicii de referință (Regulamentul (UE) 2016/1011), securitizările (Regulamentul (UE) 2017/2402), conturile de plăți (Directiva 2014/92/UE) și creditele imobiliare (Directiva 2014/17/UE).

9.3.1.2. Cadrul administrativ

Comisia Națională a Pieței Financiare este autoritatea, care potrivit Legii nr. 192/1998, este responsabilă de reglementarea și supravegherea participanților profesioniști la piața financiară nebancară, care cuprind emitenții de valori mobiliare, participanții profesioniști la piața financiară nebancară (persoane licențiate sau autorizate să desfășoare activități pe piața de capital, fondurile de pensii facultative și administratorii acestora, furnizorii de servicii de finanțare participativă), investitorii, precum și asupra subiecților raporturilor ce țin de reglementarea, supravegherea și controlul în domeniul protecției drepturilor consumatorilor.

Subdiviziunile responsabile de reglementarea, autorizarea și supravegherea activității participanților profesioniști la piața de capital, în contextul cerințelor stabilite de Directiva 2014/65/UE și Regulamentul (UE) 600/2014, sunt Direcția reglementare și autorizare și Direcția supraveghere din cadrul Departamentului piața de capital. De asemenea, în atribuțiile Direcțiilor vizate sunt incluse următoarele domenii: abuzul de piață, indicii de referință, prospectele, securitizările, agențiile de rating de credit.

În cadrul CNPF, Departamentul piața de capital este subdiviziunea responsabilă de reglementarea, autorizarea și supravegherea participanților profesioniști la piața de capital.

În contextul consolidării capacităților instituționale, la 30 decembrie 2024, prin Hotărârea CNPF nr. 61/2 a fost aprobată o nouă structură organizatorică, prin care a fost creată o nouă subdiviziune - Direcția de investiții colective și crowdfunding. Subdiviziunea menționată a fost creată în scopul consolidării atribuțiilor de reglementare și supraveghere a domeniilor precum: pensiile facultative și administratorii acestora, organismele de plasament colectiv și furnizorii de servicii de finanțare participativă.

Subdiviziunile Departamentului piața de capital	Nr. poziții prevăzute/ poziții ocupate
Direcția reglementare - autorizare	7/5
Direcția supraveghere	7/4

În cadrul Direcției de investiții colective și crowdfunding sunt prevăzute 4 poziții care urmează a fi suplinite.

Totodată, în condițiile în care CNPF nu dispune de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul piețelor de valori mobiliare și servicii de investiții se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

9.3.2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

În Programul Național de Aderare au fost incluse 15 acte UE cuprinse în blocul tematic „Piețele valorilor mobiliare și servicii de investiții”, dintre care 6 derivă din angajamentele din Acordul de Asociere. Totodată, acțiunile planificate întru transpunerea acestor acte urmăresc

realizarea recomandărilor din Raportul de Extindere și sunt planificate pentru a fi transpuse până la finele anului 2026.

Astfel, actele UE din domeniul piețelor instrumentelor financiare, abuzul de piață, indicilor de referință, prospectelor, agențiilor de rating de credit urmează a fi transpuse prin modificarea cadrului național de reglementare în vigoare și anume a Legii nr. 171/2012 privind piața de capital și a actelor subordonate, iar actele din domeniul organismelor de plasament colectiv - prin Legea nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative. Un nou cadru de reglementare va fi elaborat în contextul transpunerii Regulamentului (UE) 2017/2402, Directivei 2014/92/UE și Directivei 2014/17/UE.

9.3.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea consolidării capacităților instituționale și implementării acquis-ului european, prin Hotărârea CNPF nr. 61/2 din 30.12.2024 a fost aprobată o nouă structură organizațională prin care au fost mărite statele de personal și au fost create noi subdiviziuni.

De asemenea, CNPF planifică să inițieze organizarea instruirilor și obținerea expertizei internaționale prin intermediul asistenței tehnice, precum și să implementeze Planul de instruire intern.

În contextul sistemelor informaționale, CNPF își propune pe parcursul anului 2025 să implementeze sistemul de raportare pentru participanții pieței de capital, iar până la finele anului 2027 să creeze o pagină web de comparare a comisioanelor percepute de către prestatorii de servicii de plată pentru cele mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți.

Totodată, dat fiind numărul proiectelor de legi ce urmează a fi elaborate întru asigurarea transpunerii în legislația națională a actelor UE, Ministerul Finanțelor în calitate de autoritate responsabilă de promovarea acestor proiecte de legi, se va concentra pe consolidarea capacităților Direcției reglementarea sectorului financiar.

9.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru transpunerea acquis-ului comunitar în legislația națională pe aspecte ce țin de piața de capital și serviciile de investiții, inclusiv finanțarea participativă constituie 8097,6 mii lei, dintre care 5641,1 mii lei vor fi acoperite din bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar 2456,5 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat în procesul de promovare a proiectelor de Legi elaborate de regulator (se referă la anexa A). În partea ce ține de costurile de implementare pe aspecte ce țin de piața de capital și serviciile de investiții, inclusiv finanțarea participativă, acestea constituie 6350,0 mii lei, costuri neacoperite la momentul actual (se referă la anexa B).

9.4. ASIGURĂRI

9.4.1. Prezentarea generală a situației

9.4.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Asigurări” se cuprind acte UE aferente următoarelor domenii: regimul Solvabilitate II, asigurarea de răspundere civilă auto (RCA), distribuția de asigurări, pensiile ocupaționale și situațiile financiare ale întreprinderilor de asigurare.

Aferent domeniului asigurărilor, sunt transpuse parțial următoarele acte UE:

- Directiva 2009/138/CE;
- Directiva 2009/103/CE (cu amendamentele introduse prin Directiva 2021/2118/CE);
- Directiva (UE) 2016/97;
- Directiva (UE) 2016/2341.

În cadrul proiectului de asistență tehnică „Reforma pieței de asigurări din Moldova”, finanțat de Financial Sector Reform and Strengthening Initiative (FIRST) în perioada 2018-2020, cu suportul experților Băncii Mondiale, au fost elaborate Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare și Legea nr. 106/2022 privind asigurarea de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule, care transpun parțial Directivele UE în domeniu.

În cadrul proiectului menționat, experții Băncii Mondiale, urmare a evaluării sectorului asigurări, nu au recomandat transpunerea pilonului I din regimul Solvency II în proiectul nou de Lege, chiar și în cazul transpunerii graduale a acestui pilon. Evaluând piața ca una fragilă și subdezvoltată, experții Băncii Mondiale au recomandat introducerea Pilonului II și Pilonului III din regimul Solvency II.

În context, pentru realizarea angajamentelor prevăzute în cadrul AA, a fost adoptată Legea nr. 92/2022, care transpune parțial Directiva 2009/138/CE (Solvabilitate II), în speță Pilonul II (cerințe calitative, Guvernanța și managementul riscului) și Pilonul III (Cerințe de raportare calitative, cantitative), Pilonul I nefiind transpus (cerințe cantitative, cerința de capital de solvabilitate).

Referitor la cadrul normativ secundar care transpune parțial Pilonul II și III din Directiva Solvabilitate II, au fost aprobate următoarele acte normative:

- Regulamentul privind cerințele față de persoanele cu funcție de conducere, membrii comitetului de audit, persoanele care dețin funcție-cheie în cadrul asigurătorului sau al reasigurătorului, conducătorii sucursalei unui asigurător sau a unui reasigurător din statul terț și față de lichidatorul asigurătorului sau al reasigurătorului în proces de lichidare (Hotărârea CNPF nr. 26/2/2023);
- Regulamentul privind participațiile calificate în capitalul social al societăților de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea CNPF nr. 22/3/2023);
- Regulamentul privind sistemul de guvernanță al societăților de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea BNM nr. 241/2024);
- Regulamentul privind externalizarea funcțiilor și activităților legate de activitatea de asigurare sau de reasigurare de către societățile de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea BNM nr. 242/2024);
- Regulamentul privind evaluarea internă a riscurilor proprii și a solvabilității pentru societățile de asigurare sau de reasigurare și cerințele cu privire la efectuarea testelor pentru evaluarea capacității de menținere a stabilității financiare (Hotărârea BNM nr. 243/2024);
- Regulamentul privind fondurile proprii, evaluarea activelor și pasivelor, activele admise pentru acoperirea rezervelor tehnice și cerinței de capital minim, solvabilitatea și lichiditatea societății de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea BNM nr. 328/2024).

Urmare proiectului Twinning „Consolidarea supravegherii, guvernanței corporative și gestionării riscurilor în sectorul financiar” în perioada 2018-2020, realizat cu suportul experților din cadrul Autorității de Supraveghere Financiară din România, a fost elaborat un nou proiect de Lege privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, care are ca scop transpunerea integrală a Directivei 2009/138/CE (Solvabilitate II). În condițiile în care transpunerea Directivei Solvabilitate II va duce la modificarea și completarea substanțială a Legii nr. 92/2022, este în proces de elaborare

proiectul de lege în redacție nouă. Totodată, de menționat că Directiva 2009/138/CE a fost modificată prin Directiva 2025/2 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Directivei 2009/138/CE în ceea ce privește proporționalitatea, calitatea supravegherii, raportarea, măsurile referitoare la garanțiile pe termen lung, instrumentele macroprudențiale, riscurile legate de durabilitate, supravegherea la nivel de grup și supravegherea transfrontalieră și de modificare a Directivelor 2002/87/CE și 2013/34/UE. Prevederile europene noi adoptate la fel se vor transpune în proiectul de lege nou elaborat.

Procesul de armonizare a cadrului legal în domeniul asigurări cu cerințele Uniunii Europene este condiționat și de transpunerea următoarelor acte UE:

- Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) Text cu relevanță pentru SEE;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/460 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedura privind aprobarea unui model intern în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/499 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedurile care trebuie folosite pentru aprobarea utilizării elementelor fondurilor proprii auxiliare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/500 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile care trebuie urmate pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a aplicării unei prime de echilibrare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2012 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile de luare a deciziilor de stabilire, calculare și eliminare a majorărilor de capital în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2013 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la deviațiile standard aplicabile sistemelor de egalizare a riscurilor de sănătate în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2015 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare privind procedurile de evaluare a evaluărilor externe ale creditului în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2016 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la indicele acțiunilor pentru ajustarea simetrică a cerințele standard de capital propriu în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2017 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la factorii ajustați de calculare a cerinței de capital pentru riscul de modificare a ratei de schimb valutar în cazul monedelor

raportate la euro în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/895 al Comisiei din 4 aprilie 2023 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește procedurile, formatele și machetele pentru publicarea de către întreprinderile de asigurare și de reasigurare a raportului lor privind solvabilitatea și situația financiară și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2452;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/462 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a înființării de vehicule investiționale, pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile de supraveghere în ceea ce privește vehiculele investiționale, precum și pentru stabilirea formatelor și a modelelor care trebuie utilizate pentru raportarea de informații de către vehiculele investiționale, în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2014 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile și machetele pentru transmiterea informațiilor către supraveghetorul grupului și pentru procedura de schimb de informații între autoritățile de supraveghere în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de Supraveghere (Autoritatea europeană de asigurări și pensii ocupaționale) de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/79/CE a Comisiei.

Asigurarea de răspundere civilă auto (denumită în continuare „asigurarea RCA”) este reglementată la nivel european de Directiva 2009/103/CE. Legea nr.106/2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule transpune parțial Directiva 2009/103/CE, cu modificările realizate prin Directiva 2021/2118/CE și reiese din angajamentele asumate în AA.

Prin Legea nr. 106/2022 s-au transpus prevederile din Directiva 2009/103/CE care, după amendamentele esențiale introduse prin Directiva 2021/2118/CE, sunt calificate ca având statutul de „transpunere parțială” și țin de:

- extinderea noțiunii de „vehicul”, „utilizarea unui vehicul” „teritoriul în care staționează în mod obișnuit vehiculul”;
- excepții de asigurare, încheierea unei convenții între birourile naționale;
- limitele minime de răspundere (actualmente fiind stabilite limite per accident - în cazul - în cazul vătămarilor corporale: 500 000 EUR; în cazul daunelor materiale: 100 000 EUR);
- organismul responsabil cu despăgubirea, cel puțin în limitele obligației de asigurare;
- informarea persoanelor prejudiciate în urma accidentelor care implică o remorcă tractată de un vehicul; recunoașterea certificatelor privind istoricul daunelor;
- organisme de informare, de despăgubire;
- informarea persoanelor prejudiciate.

Prevederile netranspuse ale Directivei prenotate se referă la: reprezentantul de despăgubiri; limitele minime (revizuirea, convertirea în moneda națională (per accident - în cazul vătămarilor corporale: 6 450 000 EUR; în cazul daunelor materiale: 1 300 000 EUR)); fondul de garantare

(protecția persoanelor prejudiciate în cazul insolvenței/lichidării unei societăți de asigurare); prima unică RCA; competențele Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule (denumit în continuare „BNAA”) în calitate de organism de informare, despăgubire.

BNAA îndeplinește prerogativele și atribuțiile de birou național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări (SIA) „Carte Verde”, astfel cum acestea sunt stabilite în Legea nr. 106/2022. BNAA a fost fondată în 1995, cu aderarea în 1997 la Sistemul Internațional de Asigurări „Carte Verde” în calitate de membru tranzitoriu și obținerea dreptului de a emite, începând cu anul 2001 a certificatelor „Carte Verde”. BNAA nu este semnatar al Acordului Multilateral.

Directiva (UE) 2016/97 privind distribuția de asigurări, este transpusă parțial în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, fiind un angajament asumat în AA. Transpunerea parțială, este, de asemenea, realizată prin următoarele acte normative:

- Regulamentul privind autorizarea brokerului de asigurare și/sau reasigurare (Hotărârea CNPF nr. 34/15/2023);
- Regulamentul privind Registrul agenților de asigurări și agenților de bancassurance (Hotărârea CNPF nr. 21/3/2019);
- Regulamentul privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări (Hotărârea CNPF nr. 49/5/2016);
- Hotărârea privind aprobarea formei și conținutului rapoartelor de specialitate ale intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări (Hotărârea CNPF nr. 45/5/2009).

În contextul nivelului de transpunere a Directivei (UE) 2016/97, nu au fost transpuse prevederile care se referă la: exercitarea libertății de a presta servicii, încălcarea obligațiilor la exercitarea libertății de a presta servicii, exercitarea libertății de stabilire, împărțirea competențelor între statele membre de origine și cele gazdă, încălcarea obligațiilor la exercitarea libertății de stabilire, competențele în raport cu dispozițiile naționale adoptate în interesul binelui general, cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente ale statelor membre, publicarea regulilor „bunului general”, conflicte de interese și transparență, sfaturi și standarde pentru vânzări în cazul în care nu se acordă sfaturi, informații furnizate de intermediarii de asigurări auxiliare, scutiri de informații și clauză de flexibilitate, vânzarea încrucișată, supravegherea produsului și cerințele de guvernare, cerințe suplimentare în legătură cu produsele de investiții bazate pe asigurări, sancțiuni și alte măsuri.

De asemenea, în cadrul național de reglementare este transpusă parțial Directiva (UE) 2016/2341 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale, fiind un angajament asumat prin AA. Astfel, în anul 2020 a fost instituit Pilonul III al sistemelor de pensii prin prevederile Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.

Netranspuse sunt prevederile care se referă la următoarele aspecte: marjă de solvabilitate, evaluarea riscului propriu, aspecte transfrontaliere.

Directiva (91/674/CEE) Consiliului din 19 decembrie 1991 privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare a fost parțial transpusă prin Regulamentul privind situațiile financiare specializate ale societăților de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea CNPF nr. 30/13/2023) și prin Regulamentul privind rezervele tehnice de asigurare (Hotărârea CNPF nr.30/10/2023).

Cu privire la alinierea legislației Republicii Moldova la legislația UE, prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 1225/1999 al Comisiei din 27 mai 1999 privind definițiile caracteristicilor statisticii serviciilor de asigurare; Regulamentului (CE) nr. 1227/1999 al Comisiei din 28 mai 1999

privind formatul tehnic de transmitere a statisticilor serviciilor de asigurare și Regulamentului (CE) nr. 1228/1999 al Comisiei din 28 mai 1999 privind seria de date care trebuie produsă pentru statisticile serviciilor de asigurare sunt transpuse parțial prin:

- Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare;
- Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
- Hotărârea cu privire la aprobarea formei și conținutului rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasiguratorilor) (Hotărârea CNPF nr. 26/15/2011);
- Hotărârea cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasiguratorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă (Hotărârea CNPF nr. 57/14/2018);
- Regulamentul privind cerințele față de programul de reasigurare al asigurătorului, regulile de contractare a reasigurărilor și condițiile avizării nivelului reținerii proprii al asigurătorului (Hotărârea CNPF nr. 30/12/2023);
- Regulamentul privind situațiile financiare specializate ale societăților de asigurare sau de reasigurare (Hotărârea CNPF nr. 30/13/2023);
- Hotărârea cu privire la aprobarea formei și conținutului rapoartelor specializate ale intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări (Hotărârea CNPF nr. 45/5/2009);
- Regulamentul privind Fondul de compensare (Hotărârea CNPF nr. 23/3/2008);
- Regulamentul privind Fondul de protecție a victimelor străzii (Hotărârea CNPF nr. 19/11/2009).

În primul semestru al anului 2025 este prevăzut modificarea Legii nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, prin care parțial vor fi transpuse unele aspecte din Regulamentul Comisiei Europene nr. 1225/1999.

Cu privire la alinierea legislației Republicii Moldova la legislația UE, prin transpunerea Regulamentului (CE) nr. 2533/98 al Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind colectarea informațiilor statistice de către Banca Centrală Europeană – aspectele privind confidențialitatea datelor statistice, secretul profesional se regăsesc parțial în:

- Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
- Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Regulamentul respectiv reglementează atribuțiile BCE în colectarea informațiilor statistice, inclusiv, în mare parte colectarea rapoartelor de la băncile centrale naționale ale statelor din zona euro. Totodată, prin acest regulament se reglementează regimul de confidențialitate pentru datele statistice colectate de BCE.

Conform cerinței din regulament față de statele membre, Republica Moldova la fel urmează să adopte toate măsurile necesare pentru a garanta protecția informațiilor statistice confidențiale.

9.4.1.2. Cadrul administrativ

În cadrul Băncii Naționale a Moldovei, subdiviziunea ce are drept obiectiv fundamental coordonarea procesului de raportare, colectarea și prelucrarea datelor societăților de asigurare și reasigurare, dezvoltarea cadrului metodologic și normativ aferent procesului de raportare aplicabil domeniului de asigurări este Departamentul Raportări și Statistică (DRS) și anume:

Subdiviziunile BNM	Nr. poziții prevăzute / poziții ocupate
Departamentul Reglementare și Autorizare	

Direcția consolidarea reglementării și autorizării financiare	19/16
Departamentul Supraveghere Bancară	
Direcția consolidarea supravegherii financiare	24/16
Departamentul Raportări și Statistică	
Direcția gestiunea și dezvoltarea procesului de raportare	11/10
Direcția statistica monetară și financiară	13/12

- Direcția consolidarea supravegherii financiare este responsabilă de supravegherea bazată pe o abordare prospectivă în funcție de riscuri prin verificarea, în mod continuu, a desfășurării activității de asigurare sau de reasigurare și a respectării de către participanții profesioniști pe piața asigurărilor a dispozițiilor de supraveghere și a legislației, calcularea primelor de referință pentru asigurările obligatorii RCA internă și externă, gestionarea Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii RCA, eliberarea actelor cu caracter permisiv societăților de asigurare în limita atribuțiilor de supraveghere.
- Direcția gestiunea și dezvoltarea procesului de raportare este responsabilă de gestionarea procesului de raportare de către entitățile raportoare la BNM, elaborarea cadrului normativ și actualizarea metodologiei aferente procesului de raportare. Totalul personalului este format din 10 angajați, dintre care 3 sunt implicați în reglementare și 7 – în procesul de raportare.
- Direcția statistica monetară și financiară asigură elaborarea și diseminarea periodică a statisticii monetar-financiare (2 angajați implicați în procesul de implementare a transpunerii actelor UE).
- Subdiviziunea din cadrul Comisiei Naționale a Pieței Financiare responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul distribuției de asigurări, conturilor de plăți și creditelor imobiliare este Departamentul supravegherea protecției consumatorului.
- Obiectivul departamentului este asigurarea respectării de către subiecții supravegheați a obligațiilor prevăzute de cadrul normativ și, implicit, asigurarea tratamentului echitabil și responsabil al consumatorilor în procesul beneficierii acestora de produsele și serviciile acordate de participanții profesioniști pe piața asigurărilor, bănci, prestatorii de servicii de plată (în sensul art.5 alin. (1) lit.b) și c) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică), unitățile de schimb valutar (altele decât băncile).

Subdiviziunile Departamentului supravegherea protecției consumatorului	Nr. poziții prevăzute/ poziții ocupate
Direcția asigurări	5/3
Direcția credite/depozite	6/4
Direcția servicii de plată și schimb valutar	4/2

Totodată, în condițiile în care BNM și CNPF nu dispun de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul asigurărilor se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

9.4.2. Planuri de viitor

9.4.2.1. Planuri legislative

Transpunerea Directivei 2009/138/CE se va realiza până la finele anului 2026, prin elaborarea proiectului de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare. Directiva 2016/2341 urmează a fi transpusă total până la finele anului 2026 prin modificarea Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.

Directiva 2016/97 privind distribuția de asigurări va fi transpusă până la finele anului 2026 prin elaborarea unui nou cadru de reglementare.

Transpunerea totală a Directivei 2009/103/CE va fi realizată până la momentul aderării Republicii Moldova la UE, cu aprobarea proiectului Legii privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule în 2026.

Având în vedere că, actualmente, sumele minime de asigurare stabilite în Republica Moldova (500 000 EUR / 100 000 EUR) sunt de 12 ori mai mici decât valorile minime stabilite inițial prin Directiva 2009/103/CE (6 450 000 EUR / 1 300 000 EUR) , precum și necesitatea creării fondului de garantare (protecția persoanelor prejudiciate urmare a accidentelor care au avut loc în statul membru de reședință în cazul insolvenței unei societăți de asigurare) și transpunerii limitelor minime de răspundere principiului „primei unice” (în conformitate cu care asigurarea auto obligatorie ar trebui să acopere, pe baza unei prime unice, întregul teritoriu al Comunității), fiind în prezent stabilite tarife separate pentru RCA internă și RCA externă „Carte Verde”), implementarea integrală a aquis-ului UE aferent acestui domeniu se planifică a fi realizată până în anul 2029.

Transpunerea totală a Directivei 91/674/CEE se propune să se realizeze până în decembrie 2026, deoarece această acțiune depinde de transpunerea cadrului normativ superior și va fi posibilă odată cu implementarea de către societățile de asigurări a standardului de contabilizare – IFRS 17 și transpunerea pilonului I din directiva privind Solvabilitate II (2009/138/CE), acțiune planificată pentru decembrie 2026.

În scopul transpunerii Regulamentelor Comisiei Europene nr. 1225/1999, nr. 1227/1999 și nr. 1228/1999 până în decembrie 2026 vor fi prezentate spre aprobare:

- Proiect de Hotărâre a BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind definițiile caracteristicilor statisticii serviciilor de asigurare;
- Proiect de Hotărâre a BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind formatul tehnic de transmitere a statisticilor serviciilor de asigurare
- Proiect de Hotărâre a BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind seria de date care trebuie produsă pentru statisticile serviciilor de asigurare.

9.4.2.2 Implementarea aquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În scopul asigurării unei implementări eficiente a aquis-ului comunitar pe domeniul asigurărilor și pensiilor facultative, eforturile autorităților de reglementare (Banca națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare) vor fi axate pe consolidarea capacităților organizaționale și pregătirea instituțională, astfel încât Republica Moldova să fie în măsură să respecte cerințele și standardele europene la momentul aderării.

Respectiv, urmează a se examina oportunitatea extinderii și optimizării efectivului de personal – identificarea necesarului de personal suplimentar și atragerea de specialiști calificați în domeniile cheie. Nu în ultimul rând, eforturile autorităților se vor concentra inclusiv pe asigurarea instruirilor corespunzătoare specifice noilor cerințe legislative ale UE.

De asemenea, având în vedere numărul proiectelor de legi ce urmează a fi elaborate întru asigurarea transpunerii în legislația națională a actelor UE, Ministerul Finanțelor în calitate de autoritate responsabilă de promovarea acestor proiecte de legi, se va concentra pe consolidarea capacităților Direcției reglementarea sectorului financiar.

9.4.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Potrivit estimărilor, costurile necesare pentru ajustarea legislației naționale la Directivele și Regulamentele UE în materie de asigurări și pensii facultative constituie 3 973,8 mii lei, dintre care 3 091,8 mii lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei și din bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar 882,0 mii lei (costuri aferente promovării proiectelor de Legi elaborate de BNM și CNPF) - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

9.5. FINANȚE DURABILE

9.5.1. Prezentarea generală a situației

9.5.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Finanțe durabile” se cuprind acte UE aferente domeniului Taxonomiei UE.

În noiembrie 2023, Banca Națională a Moldovei a aderat la Rețeaua de servicii bancare și financiare durabile (Sustainable Banking and Finance Network - SBFN), ca măsură de consolidare a capacităților de reglementare și supraveghere în domeniul gestionării riscurilor financiare legate de schimbările climatice.

Conform Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare, încheiat cu Fondul Monetar Internațional, inclusiv măsurilor de reformă în domeniul mobilizării finanțării durabile și reziliența sectorului financiar, lansate în cadrul programului susținut prin Mecanismul de finanțare pentru reziliență și durabilitate (RSF), Banca Națională a Moldovei și-a asumat angajamentul privind elaborarea și implementarea unui cadru național de finanțare durabilă aliniat la cele mai bune practici internaționale și UE. Banca Națională a Moldovei beneficiază de asistență tehnică din partea Corporației Financiare Internaționale (IFC), în vederea dezvoltării unui cadru de finanțare durabilă pentru sectorul financiar al Republicii Moldova, cadrului de reglementare și altor instrumente necesare în timpul tranziției la finanțarea durabilă.

Astfel, la 28 mai 2024, a fost aprobată [Foaia de parcurs pentru finanțarea durabilă](#) 2024-2028, elaborată în cooperare cu IFC, care reprezintă un document strategic de orientare pentru Banca Națională a Moldovei, entitățile din sectorul financiar, precum și alte părți interesate în dezvoltarea și promovarea finanțării durabile în țară.

Totodată, a fost semnat Memorandumul de Înțelegere între Guvernul Republicii Moldova, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la dezvoltarea cadrului privind finanțarea durabilă și responsabilă față de mediu, cu scopul de a stabili cadrul de cooperare între părți, în vederea facilitării integrării principiilor de finanțare durabilă în sistemul financiar național.

La moment, în cadrul legislativ național nu sunt transpuse cele 7 Regulamente, dintre care 5 acte sunt regulamente delegate conexe, din Agenda pentru reuniunea de screening bilateral.

9.5.1.2. Cadrul administrativ

În cadrul BNM, Departamentul Stabilitate Financiară este subdiviziunea responsabilă de domeniul finanțării durabile.

Subdiviziune	Nr. poziții prevăzute/ poziții ocupate
Departamentul Stabilitate Financiară	21 /15

În vederea transpunerii actelor obligatorii UE pe domeniul finanțării durabile, în cadrul BNM, la moment, sunt implicați 2 angajați din cadrul Departamentului Stabilitate Financiară (Direcția politică macroprudențială).

Totodată, în condițiile în care BNM nu dispun de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul finanțelor durabile se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

9.5.2. Planuri de viitor

9.5.2.1. Planuri legislative

În scopul transpunerii Regulamentului (CE) nr. 2533/98 al Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind colectarea informațiilor statistice de către Banca Centrală Europeană urmează a fi aplicate modificări la Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei precum și la Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.

Se planifică către aprilie 2026 să fie prezentat spre aprobare proiectul de Hotărâre BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind raportarea informațiilor statistice la Banca Centrală Europeană.

Urmează a se examina oportunitatea încheierii unui Memorandum dintre BNM și BCE în care se vor regăsi și aspectele raportării informațiilor statistice la BCE.

În scopul alinierii cadrului normativ la acquis-ul UE, urmează a fi dezvoltată și adoptată taxonomia pentru finanțarea durabilă, în vederea realizării angajamentelor asumate și transpunerii Regulamentului (UE) 2020/852 și a actelor UE delegate. Transpunerea în totalitate a actelor va fi realizată până la finele anului 2026.

9.5.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea consolidării capacităților administrative, se preconizează organizarea și desfășurarea training-urilor și atelierelor privind finanțarea durabilă pentru informarea părților interesate. Totodată, pentru a promova creșterea gradului de conștientizare cu privire la finanțarea durabilă, a fost creat pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei un compartiment cu informații despre Foaia de parcurs aprobată și activitățile desfășurate în acest domeniu. Acest compartiment va fi actualizat pe parcursul dezvoltării cadrului privind finanțarea durabilă.

9.5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru elaborarea cadrului normativ aferent finanțării durabile constituie 729,5 mii lei, dintre care 521,5 mii lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei și din bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar 208,0 mii lei - din bugetul de stat (se referă la anexa A).

În partea ce ține de costurile de implementare pe aspecte ce țin de domeniul pensiilor ocupaționale, acestea constituie 550,00 mii lei, costuri neacoperite la momentul actual (se referă la anexa B). În partea ce ține de costurile de implementare pe domeniul finanțării durabile (anexa B), acestea vor fi acoperite din surse externe ce nu pot fi estimate.

9.6. FINANȚE DIGITALE

9.6.1. Prezentarea generală a situației

9.6.1.1. Cadrul legislativ

În cadrul subcapitolului „Finanțe digitale” se cuprind acte UE aferente următoarelor domenii: piața criptoactivelor (MiCA), reziliența operațională digitală pentru sectorul financiar, infrastructurile pieței bazate pe tehnologia registrelor distribuite.

Moldova și-a asumat angajamente majore în transformarea digitală. Astfel:

- Strategia de Securitate a Informațiilor (2019-2024) prioritizează securitatea cibernetică, combaterea criminalității cibernetice și dezvoltarea rezilienței cibernetice;
- Strategia de Transformare Digitală (2023-2030) se axează pe dezvoltarea unei societăți digitale, întărirea sectorului TIC, crearea unei economii digitale inovative, și asigurarea unui mediu digital sigur și incluziv.

Cadrul Legislativ primar și secundar include:

- Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică care aliniază parțial legislația națională la prevederile Directivei (UE) 2022/2555 (NIS2) și stabilește un cadru național solid pentru securitatea cibernetică;
- Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, actul normativ fundamental care reglementează funcționarea sectorului bancar în Republica Moldova, va include, începând cu anul 2025, Articolul 38², care introduce cerințe suplimentare pentru băncile din Republica Moldova și contribuie la consolidarea încrederii în sectorul financiar prin prioritizarea securității și rezilienței operaționale;
- Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;
- Regulamentul privind autentificarea strictă a clienților (Hotărârea BNM nr. 12/2024), care: transpune Directiva (UE) 2015/2366 (PSD2);
- Regulamentul privind cerințe minime pentru Sisteme Informaționale și de Comunicare ale băncilor (Hotărârea BNM nr. 47/2018), care transpune Directivele aferente Autorității Bancare Europene (EBA).

9.6.1.2. Cadrul administrativ

Totodată, în condițiile în care BNM nu dispune de drept de inițiativă legislativă, promovarea proiectelor de legi în domeniul finanțelor durabile se realizează prin intermediul Ministerului Finanțelor (implicit Direcția reglementarea sectorului financiar cu un efectiv de 5 angajați).

9.6.2. Planuri de viitor

9.6.2.1. Planuri legislative

În compartimentul ”Finanțe Digitale” au fost incluse în PNA următoarele acte UE planificate să fie transpuse până în decembrie 2026, și anume:

- Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivelor 2013/36/UE și (UE) 2019/1937;
- Directiva (UE) 2022/2556 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE, 2014/65/UE, (UE) 2015/2366 și (UE) 2016/2341 privind reziliența operațională digitală;
- Regulamentul (UE) 2022/858 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind un regim-pilot pentru infrastructurile pieței bazate pe tehnologia registrelor distribuite, precum și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 600/2014 și (UE) nr. 909/2014 și a Directivei 2014/65/UE;
- Regulamentul (UE) 2022/2554 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 600/2014, (UE) nr. 909/2014 și (UE) 2016/1011.

9.6.2.2 Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

În scopul elaborării cadrului normativ primar, precum și asigurării implementării acestuia pe aspecte ce țin de finanțe digitale, Banca Națională a Moldovei urmează să-și fortifice și să-și consolideze capacitățile instituționale, prin revizuirea structurii organizaționale și asigurarea exercitării atribuțiilor, atât pe partea de reglementare, cât și pe cea de autorizare a activității prestatorilor de servicii cu cripto-active. De asemenea, eforturile regulatorului se vor concentra inclusiv pe asigurarea instruirilor corespunzătoare specifice noului cadru de reglementare, precum și pe identificarea personalului calificat în acest sens.

9.6.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Conform estimărilor, costurile necesare pentru elaborarea și implementarea cadrului legislativ și de reglementare în materie de finanțe digitale constituie 1 404,1 mii lei, dintre care 1 067,1 mii lei vor fi acoperite din bugetul Băncii Naționale a Moldovei, iar 337,0 mii lei vor fi acoperite din bugetul de stat, acestea reprezentând costuri de promovare, conform procedurii, a proiectelor de Legi ce urmează a fi elaborate (se referă la anexa A).

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 28 – PROTECȚIA CONSUMATORILOR ȘI SĂNĂTĂȚII

INTRODUCERE

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniile protecției consumatorilor și a sănătății. S-au înregistrat unele progrese prin alinierea legislației la mai multe acte ale acquis-ului UE în aceste domenii. Capitolul 28 "Protecția consumatorilor și a sănătății" are menirea să protejeze sănătatea, siguranța și interesele economice și juridice ale consumatorilor.

Acest capitol cuprinde două componente: protecția consumatorilor și sănătatea publică, care sunt esențiale pentru asigurarea unui mediu sigur, echitabil și sustenabil pentru toți cetățenii, în contextul reglementărilor naționale și cele ale UE.

Scopul politicii de protecție a consumatorilor este protecția intereselor economice ale acestora, siguranța produselor, furnizarea de informații complete cu privire la bunuri și servicii, educarea consumatorului cu privire la drepturile sale, precum și asigurarea căilor de atac în caz de încălcare a drepturilor consumatorului.

În contextul negocierilor pentru aderarea la Uniunea Europeană, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a se alinia standardelor comune stabilite de UE și de a colabora activ în gestionarea provocărilor transfrontaliere. Principalele obiective ale legislației dedicate sănătății includ protejarea sănătății, dezvoltarea unui sistem eficient de prevenire și control al bolilor transmisibile și netransmisibile, reducerea inechităților în domeniul sănătății între statele membre și cele candidate, precum și promovarea sănătății prin prevenirea bolilor și adoptarea unor stiluri de viață sănătoase. Acquis-ul aferent componentei Sănătate, Capitolul 28, reglementează aspecte esențiale și este divizat în următoarele subcapitole:

1. Protecția Sănătății

Medicamente de uz uman și veterinar
Produse cosmetice
Dispozitive medicale
Controlul tutunului
Drepturile pacientului în asistența transfrontalieră

2. Determinanții Sociali și de Mediu ai Sănătății

Inegalități în sănătate
Modul sănătos de viață - prevenirea abuzului de alcool și droguri

3. Sănătatea Publică

Sânge, țesuturi, celule și organe
Informații în sănătate și evaluarea riscurilor

4. Boli transmisibile

5. Boli netransmisibile

Cancer
Sănătate mintală
Boli rare
E-Sănătate
Evaluarea Tehnologiilor Medical

Tabelul 1: Nivelul de transpunere a actelor UE (conform Anexei A)

32019L0771	32017R2394	32019L0770	32008R1234
32006L0114	31987L0357	32023R0183	32016D0586
32010R0037	32001L0095	32023R0905	32018R0574
32009R1223	32022R1255	32021R1904	32018D0576
32003L0033	32021R0963	32024R0875	32018R0573
32004D0513	32014L0040	32024R0878	32014L0109
32004L0033	32004L0023	32018R0782	32021R0577
32014L0110	32006L0017	32017R0880	32012L0052
32002L0098	32010D0453	32021R0578	32011L0024
32005L0062	32015L0565	02021R0017-20230613	32023R1808
32016L1214	32010L0053	32017R0012	32024R1232
32005L0061	52012XG1221(02)	32006R1950	32022R2372
32015L0566	32015D2186	32024R1973	52017XG1221(01)
32012L0025	32015D1842	32021R1248	32019D1765
32008L0048	32019D0417	32021R1281	32016D0787
32002L0065	32019L2161	32021R1280	32021R1760
31993L0013	32013L0011	32022R0209	32023R0988
31998L0006	32022L2100	32024R1159	32023L2225
32005L0029	32015D2183	32019R0004	32023L2673
32008L0122	32015D1735	52024XC01443	32011D0408
32011L0083	32020L1828	31995R0540	32008R1234
32015L2302	32019R0006	32021R0805	32009H1205(01)

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

28.1. PROTECȚIA CONSUMATORILOR

28.1.1. Prezentarea generală a situației

Componenta “Protecția consumatorilor” reprezintă un cadru comprehensiv care tinde să asigure un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în întreaga Uniune Europeană și care contribuie la promovarea unei piețe interne funcționale și competitive. Implementarea și respectarea acestui capitol sunt esențiale pentru menținerea încrederii consumatorilor în piața unică europeană.

Astfel, în contextul angajamentelor Republicii Moldova în calitate de țară candidat, armonizarea legislației în domeniul protecției consumatorilor este în continuă desfășurare pentru a asigura consumatorilor din Republica Moldova un tratament echitabil și mecanisme echitabile de protecție a consumatorilor similar celor din statele membre.

Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorului stabilește cerințele generale de protecție a consumatorilor, de asigurare a cadrului necesar accesului neîngrădit la produse și servicii, informații complete asupra caracteristicilor principale ale acestora, apărării și asigurării drepturilor și intereselor economice ale consumatorilor în cazul practicilor comerciale incorecte, dezvoltarea capacităților decizionale ale consumatorilor, accesul nelimitat la piețe, acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de calitatea necorespunzătoare a produselor sau serviciilor, cooperarea între autoritățile responsabile de protecția consumatorilor, ș.a.

Codul civil reglementează obligațiile contractuale (precontractuale) dintre un consumator și un profesionist (*Directiva (UE) 2011/83*), protecția consumatorilor în ceea ce privește anumite aspecte referitoare la contractele privind dreptul de folosință a bunurilor pe durată limitată, la contractele privind produsele de vacanță cu drept de folosință pe termen lung, precum și la contractele de revânzare și de schimb (*Directiva 2008/122/CE*), pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate (*Directiva (UE) 2015/2302*), clauzele abuzive în contracte (*Directiva 93/13/EEC*), inclusiv răspunderea pentru produsele cu defect (*Decizia 85/374/CEE*).

În subsidiar, în contextul noilor provocări tehnologice, și a unei piețe vaste de consum, similar spațiului UE, RM tinde spre asigurarea unei legislații robuste și a unor mecanisme eficiente de protecție a consumatorilor, care sunt esențiale pentru a evita abuzurile, înșelăciunile și practicile comerciale incorecte.

În acest context, *Legea nr. 342/2023* a adus îmbunătățiri semnificative cadrului național privind protecția consumatorilor, republicat în anul 2024, prin alinierea acestuia la prevederile *Directivei 2005/29/CE* privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor față de consumatori, *Directivei (UE) 2013/11* privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum, *Directivei (UE) 2019/771* privind anumite aspecte referitoare la contractele de vânzare de bunuri, precum și *Regulamentului (UE) 2017/2394* privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure respectarea legislației în materie de protecție a consumatorului.

Având în vedere că protecția consumatorilor nu se limitează doar la asigurarea respectării drepturilor și intereselor individuale, iar protejarea intereselor colective ale consumatorilor este esențială pentru a asigura o relație echilibrată între agenții economici și consumatori, pentru a promova un mediu economic sănătos și pentru a proteja drepturile și bunăstarea tuturor membrilor societății, Republica Moldova a inițiat alinierea cadrului normativ național prin transpunerea *Directivei (UE) 2020/1828* privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor.

În materie de siguranță a produselor, a fost elaborat proiectul noii legi privind siguranța generală a produselor care transpune *Regulamentul (UE) 2023/988*.

Concomitent, autoritățile competente în domeniul protecției consumatorilor desfășoară activități de informare și consultanță atât pentru agenții economici cu scopul de a asigura conformitatea acțiunilor acestora cu principiile și cerințele stabilite de legislația în domeniul protecției consumatorilor, cât și pentru consumatori, pentru a consolida capacitatea acestora de a lua decizii informate.

Prin aceste măsuri, Republica Moldova garantează un proces continuu de protecție a consumatorilor și se angajează să se alinieze la standardele și valorile Uniunii Europene în acest domeniu.

28.1.1.2. Cadrul legislativ

Protecția drepturilor consumatorilor de către stat se realizează prin elaborarea și promovarea la nivel de stat a politicii în domeniul protecției drepturilor consumatorilor, elaborarea și aprobarea legilor și altor acte normative în domeniu, prin organizarea și exercitarea controlului și supravegherii de stat asupra respectării legislației în domeniu, precum și a cerințelor stabilite în actele normative referitoare la produse, servicii.

Protecția drepturilor consumatorilor este asigurată de stat prin elaborarea și promovarea politicilor publice în domeniu, adoptarea cadrului legislativ și normativ relevant, precum și prin organizarea și exercitarea controlului și supravegherii asupra respectării legislației privind protecția consumatorilor și a cerințelor prevăzute în actele normative referitoare la produse și servicii.

Aspectele ce vizează protecția consumatorilor în Republica Moldova sunt reglementate de un șir de acte normative. În același timp, normele generale în domeniul protecției drepturilor și intereselor economice ale consumatorilor cu aplicare intersectorială sunt prevăzute în *Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002* și *Legea nr. 105/2003* privind protecția consumatorilor.

Astfel cum a fost relatat supra, *Codul Civil al Republicii Moldova* reglementează la nivel general relațiile dintre consumatori și profesioniști, asigurând protecția drepturilor consumatorilor și stabilind obligațiile pentru profesioniști. *Codul Civil al Republicii Moldova* stabilește criteriile determinante ale calității de de consumator, respectiv acest statut este rezervat celor care achiziționează bunuri și servicii în scopuri personale, și nu în scopuri ce țin de activitatea de întreprinzător sau profesională.

De asemenea, *Codul civil* definește și stabilește norme cu privire la clauzele considerate abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, stipulându-se că astfel de clauze sunt nule de drept în contractele cu consumatorii, chiar și în cazurile când acestea au fost negociate, asigurând astfel o protecție eficientă împotriva abuzurilor profesioniștilor.

În ceea ce privește obligațiile profesioniștilor în raport cu consumatorii, *Codul Civil* impune o serie de cerințe. Printre acestea se numără obligația de a furniza informații clare și precise în contractele încheiate cu consumatorii, precum și respectarea anumitor cerințe de formă și conținut în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale sau la distanță.

În special, în cazul contractelor încheiate prin mijloace electronice, *Codul Civil* prevede obligații specifice pentru profesioniști. Aceștia urmează să se asigure că procesul de încheiere a contractului este transparent și că consumatorul are posibilitatea de a corecta eventualele erori înainte de finalizarea contractului. De asemenea, înainte de încheierea contractului, profesionistul trebuie să garanteze punerea la dispoziția consumatorului a tuturor clauzelor contractuale în formă textuală.

Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor poartă un caracter special în raport cu *Codul Civil* și vine să completeze prevederile acestuia, dar în același timp are un caracter general în raport cu celelalte norme sectoriale. Aceasta stabilește cerințele generale de protecție a consumatorilor, de asigurare a cadrului necesar accesului neîngrădit la produse și servicii, informării complete asupra caracteristicilor principale ale acestora, dreptul de informare asupra prețului produselor sau serviciilor, dreptul de a rezolva diferite tipuri de contracte într-un termen prestabilit, de apărare și asigurare a drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor în cazul practicilor comerciale incorecte, participarea acestora la fundamentarea și luarea de decizii ce îi interesează în calitate de consumatori.

În mod special, sunt reglementate drepturile consumatorilor în contractele de vânzare-cumpărare și cele de prestări-servicii, inclusiv normele referitoare la conformitatea produselor cu contractul și modalitățile de remediere a neconformităților, precum și garanțiile comerciale oferite consumatorilor. În plus, legea stabilește un cadru pentru soluționarea extrajudiciară a litigiilor, oferind consumatorilor și vânzătorilor/prestatorilor posibilitatea de a soluționa disputele în mod eficient și echitabil. În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, legea prevede modalități prin care autoritățile responsabile de aplicarea legislației privind protecția consumatorilor colaborează pentru a asigura respectarea normelor în domeniu.

De asemenea, legea stabilește exhaustiv organele abilitate cu funcții de protecție a consumatorului, inclusiv rolul de elaborare și implementare a politicilor, dar și controlul asupra respectării prevederilor acestora. Totodată, stabilește în mod clar obligațiile producătorilor și vânzătorilor, protecția drepturilor economice ale consumatorilor și definește interdicții specifice pentru practicile comerciale incorecte, inclusiv modalitățile de răspundere pentru încălcarea acestora.

În același timp, este important de menționat că legea nu acoperă aspecte cum ar fi sănătatea consumatorilor, competența instanțelor judecătorești sau reglementările privind metalele prețioase.

Normele primare privind siguranța generală a produselor au fost aprobate în anul 2006 prin **Legea nr. 422/2006 privind securitatea generală a produselor**, care transpune *Directiva 2001/95/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001 privind siguranța generală a produselor.

În subsidiar, prin *Hotărârea Guvernului nr. 1246/2016*, care transpune *Directiva Consiliului 87/357/CEE* au fost instituite cerințele pentru interzicerea comercializării, importului, producerii și exportului imitațiilor de produse alimentare, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, cum ar fi sănătatea și siguranța consumatorilor, în special a copiilor.

După cum s-a menționat anterior, *Codul Civil* și *Legea nr. 105/2003* privind protecția consumatorilor au un caracter general, aplicabil intersectorial pentru toate domeniile care vizează protecția consumatorilor. În același timp, în completarea atribuțiilor exercitate de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în calitate de punct de contact național, Art. 36 din *Legea nr. 105/2003* stabilește, într-o manieră exhaustivă, organele administrației publice abilitate cu funcții de reglementare în domeniul protecției consumatorilor, în limita domeniilor de competență ale acestora.

În limitele competențelor care le revin, fiecare dintre aceste autorități se supune, suplimentar *Legii nr. 105/2003* și *Codului Civil*, unui set de norme speciale care reglementează activitățile specifice ale acestora și care au un caracter derogatoriu față de cadrul legislativ general. Printre acestea se numără: *Legea nr. 284/2004* privind serviciile societății informaționale, *Legea nr. 202/2013* privind contractele de credit pentru consumatori, *Legea nr. 157/2014* privind încheierea și executarea contractelor la distanță pentru servicii financiare destinate consumatorilor, *Hotărârea Guvernului nr. 836/2012* pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în cazul refuzului la îmbarcare, anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, precum și *Hotărârea Guvernului nr. 944/2018* privind aprobarea Regulamentului cu privire la promovarea etică a medicamentelor, etc.

28.1.1.2. Cadrul administrativ

Organul central de specialitate al administrației publice responsabil de elaborarea politicii de stat în domeniul protecției consumatorilor este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, care este organizat și funcționează în conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 143/2021* cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării. Unul dintre domeniile care este în responsabilitatea exclusivă a Ministerului ține de politicile privind protecția consumatorilor. În același timp, funcția de reglementare și controlul respectării prevederilor legislației cu privire la protecția consumatorilor este partajată între multiple autorități. Astfel, conform Art. 36 al *Legii nr. 105/2003* privind protecția consumatorilor precum și legislației sectoriale, următoarele autorități sunt desemnate autorități cu competențe de reglementare în domeniul protecției consumatorilor:

1. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare - în domeniul produselor alimentare;
2. Ministerul Sănătății - în domeniul protecției vieții și sănătății consumatorilor;
3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - în domeniul transportului interurban și internațional, construcții;

4. Ministerul Culturii - *în domeniul turismului*;
5. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației/ Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării - *în domeniul telecomunicațiilor*;
6. Comisia Națională a Pieței Financiare - *în domeniul financiar*.

Controlul respectării prevederilor legislației cu privire la protecția consumatorilor în partea ce ține de siguranța și calitatea produselor și serviciilor, introduse sau puse la dispoziție pe piață și destinate consumatorilor, inclusiv în partea ce se referă la practicile corecte în domeniu, este efectuat de instituțiile menționate infra.

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării care coordonează la nivel național respectarea legislației de protecție a consumatorilor, având rolul de punct de contact național. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, precum și structura sa organizațională, este aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 466/2022*.

Inspectoratul îndeplinește funcțiile atribuite în următoarele domenii de activitate: supravegherea pieței produselor nealimentare; verificarea conformității serviciilor, inclusiv în sectorul turismului; protecția consumatorilor; metrologie și produse preambalate; supravegherea și controlul activităților de jocuri de noroc. Totodată, Inspectoratul poate participa, în colaborare cu organizații și instituții atât interne, cât și internaționale, la implementarea programelor naționale și internaționale în domeniul protecției consumatorilor, în limitele competențelor sale legale.

Odată cu adoptarea *Legii nr. 175/2023*, care a modificat diverse acte normative, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a preluat responsabilitățile de reglementare, supraveghere și control în domeniul protecției consumatorilor în domeniul financiar.

Pe lângă supravegherea respectării reglementărilor generale de protecție a consumatorilor în cazul practicilor comerciale incorecte și a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, CNPF asigură respectarea unor legi specifice, inclusiv *Legea nr. 202/2013* privind contractele de credit pentru consumatori, *Legea nr. 157/2014* privind contractele la distanță pentru servicii financiare și secțiunile relevante din *Legea nr. 92/2022* privind activitățile de asigurare și reasigurare.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) este autoritatea responsabilă de asigurarea respectării legislației privind protecția consumatorilor în sectorul alimentar pe întreg lanțul alimentar.

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății, responsabilă de asigurarea respectării legislației în domeniul preparatelor medicamentoase, produselor farmaceutice și parafarmaceutice, al dispozitivelor medicale, precum și al altor produse și servicii puse la dispoziția consumatorului de întreprinderile și instituțiile farmaceutice.

Agencia Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății responsabilă de asigurarea respectării legislației în domeniul serviciilor prestate de prestatorii de servicii medicale.

Agencia Națională de Transport Auto (ANTA) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul transportului rutier interurban și internațional.

Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul transportului aerian.

Agencia Navală (AN) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul transportului naval.

Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică (INST) este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul construcțiilor.

Agencia Națională de Reglementare a Energeticii (ANRE) este autoritatea responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul energetic și în domeniul alimentării cu apă și canalizării.

Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) este autoritatea responsabilă de supravegherea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în domeniul comunicațiilor electronice.

28.1.2. Planuri de viitor

28.1.2.1 Planuri legislative

Dezvoltarea cadrului normativ în domeniul protecției consumatorilor rămâne o prioritate pentru Republica Moldova. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) stabilește anual, în planurile sale de activitate, acțiuni specifice în acest domeniu. Principale priorități normative sunt orientate spre amendarea cadrului normativ național în vederea asigurării transpunerii totale a prevederilor *Directivei (UE) 2019/2161* a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivelor 98/6/CE, 2005/29/CE și 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește o mai bună asigurare a respectării normelor Uniunii în materie de protecție a consumatorilor și modernizarea acestor norme; transpunerea *Regulamentului (UE) 2023/988* al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind siguranța generală a produselor; *Directiva (UE) 2023/2225* a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 privind contractele de credit de consum; *Directiva (UE) 2023/2673* a Parlamentului European și a

Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a *Directivei 2011/83/UE* în ceea ce privește contractele de servicii financiare încheiate la distanță și de abrogare a *Directivei 2002/65/CE*, etc.

28.1.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Republica Moldova va continua alinierea la acquis-ul comunitar în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a consumatorilor. În acest sens, MDED își asumă dezvoltarea politicilor privind siguranța generală a produselor și instituirea unui Sistem informațional național privind schimbul rapid de informații pentru produsele periculoase.

Totodată, MDED, își propune elaborarea unui set de indicatori de performanță care să permită monitorizarea activităților în domeniul protecției consumatorilor.

În vederea consolidării cadrului instituțional și normativ, MDED planifică elaborarea unui Program național în domeniul protecției consumatorilor. Acesta va include măsuri concrete privind dezvoltarea cadrului normativ, întărirea capacităților autorităților responsabile și fortificarea colaborării cu societatea civilă, în special cu asociațiile de consumatori.

De asemenea, este important de remarcat inițierea proiectului de dezvoltare a platformei de depunere a petițiilor, care va constitui un instrument eficient de facilitare a procesului de depunere a reclamațiilor și de urmărire a stadiului de soluționare a acestora.

28.1.3. Aspecte financiare

Una dintre cele mai mari provocări în procesul de dezvoltare a domeniului protecției consumatorilor reprezintă resursele financiare limitate, care afectează atât consolidarea capacităților instituționale ale autorităților competente, cât și dezvoltarea sistemelor naționale de cooperare între autoritățile de supraveghere a pieței, precum și schimbul rapid de informații referitoare la produsele periculoase.

În acest context, conform estimărilor preliminare referitoare la implementarea sistemelor informaționale, costul estimativ pentru dezvoltarea software-ului SI se ridică la aproximativ 3 milioane lei. Până în prezent, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitale (MDED) nu a reușit să identifice sursele financiare necesare, ceea ce impune o întârziere în asigurarea dezvoltării acestor instrumente digitalizate.

Cu toate acestea, este de remarcat că în contextul proiectului SEED+ de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și țările membre ale Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA), au fost discutate posibilitățile de preluare a sistemului informațional privind supravegherea pieței și schimbul de informații pentru produsele nesigure, dezvoltat în cadrul proiectului CEFTA și lansarea acestuia la nivel național.

COMPONENTA: SĂNĂTATE

Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în alinierea legislației naționale la standardele UE în domeniul sănătății. Progresele înregistrate sunt rezultatul direct al implementării Acordului de Asociere dintre Republica Moldova-Uniunea Europeană, precum și al implementării

acțiunilor din Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la UE pentru anii 2024-2027. Totodată, Republica Moldova și-a consolidat cooperarea cu Uniunea Europeană prin aderarea la programul EU4Health. Acordul de asociere al RM la programul dat, semnat cu Comisia Europeană în anul 2023, oferă acces la proiecte finanțate de UE, resurse financiare și expertiză tehnică. Colaborarea în cadrul EU4Health contribuie la realizarea obiectivelor comune în domeniul prevenției, diagnosticării și tratamentului bolilor, consolidând astfel legăturile cu spațiul european de sănătate.

Sectorul de sănătate din Republica Moldova se află într-un proces activ de transformare, având ca reper principal Strategia Națională Sănătate 2030, aprobată în anul 2023. Aceasta oferă o perspectivă modernă asupra dezvoltării sistemului de sănătate și urmărește îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin reforme sistemice, fiind corelată cu obiectivul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Strategia Națională Sănătate 2030 este aliniată la politicile de sănătate publică ale UE și propune direcții care conectează Republica Moldova la spațiul european. Printre obiectivele cheie se numără consolidarea capacităților de prevenire și răspuns la crize, gestionarea amenințărilor transfrontaliere pentru sănătate, dezvoltarea soluțiilor digitale pentru eficientizarea serviciilor de sănătate și asigurarea accesului echitabil la medicamente și dispozitive medicale de calitate. Aceste priorități nu doar îmbunătățesc sistemul de sănătate, dar sprijină și procesul de aliniere a Republicii Moldova la acquis-ul aferent Capitolului 28.

În plus, Strategia Națională Sănătate 2030 este operaționalizată printr-o serie de programe naționale, care abordează probleme prioritare de sănătate publică, cum ar fi rezistența antimicrobiană, bolile rare, siguranța sângelui, imunizare, bolile oncologice și sănătatea mintală.

Republica Moldova și-a propus să alinieze total legislația națională relevantă Capitolului 28, componenta Sănătate, până la finele anului 2026, cu implementarea acesteia pe parcursul anului 2027.

Pentru realizarea obiectivelor stabilite, Republica Moldova adoptă o abordare comprehensivă cu următoarele direcții strategice:

- *Armonizarea legislativă*: Adoptarea și implementarea legislației europene relevante, conform unui calendar până la finele anului 2026.
- *Dezvoltarea infrastructurii sanitare*: Modernizarea spitalelor, laboratoarelor și altor facilități medicale pentru a asigura conformitatea cu standardele europene. Acest proces include investiții în tehnologie modernă și extinderea accesului la servicii medicale de calitate.
- *Îmbunătățirea capacității administrative*: Consolidarea instituțiilor care să asigure implementarea, monitorizarea și respectarea standardelor UE. Aceasta presupune formarea personalului calificat și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de gestionare.
- *Colaborarea internațională*: Participarea activă la rețele europene și internaționale de sănătate publică, promovând schimbul de bune practici și accesul la sprijin tehnic și financiar.

Alinierea deplină la standardele UE va avea un impact pozitiv asupra protecției sănătății și calității vieții cetățenilor. Republica Moldova va beneficia de un sistem de sănătate modern, capabil

să răspundă provocărilor contemporane și să ofere servicii medicale de înaltă calitate. Totuși, în procesul de aplicare a *acquis-ului*, vor trebui depășite anumite provocări, în special cele legate de sistemul de stimulente pentru protecția medicamentelor brevetate. Aceste aspecte pot afecta sustenabilitatea sistemului public de asigurări medicale, precum și capacitatea acestuia de a asigura accesul la medicamente accesibile, inclusiv pentru tratamentele HIV, TB și ale bolilor rare. Depășirea acestor provocări va necesita un efort concertat și soluții inovatoare pentru a echilibra nevoia de inovație cu accesibilitatea tratamentelor esențiale.

Implementarea prevederilor Capitolului 28, componenta Sănătate, în Republica Moldova presupune un efort coordonat între mai multe instituții cheie, care colaborează pentru transpunerea legislației UE în dreptul național, precum și pentru aplicarea sa efectivă. Aceste instituții includ:

- **Ministerul Sănătății**, are rolul central în dezvoltarea politicilor, transpunerea *acquis-ului* și coordonarea eforturilor intersectoriale;
- **Agencia Națională pentru Sănătate Publică**, e responsabilă de monitorizarea și prevenirea bolilor, promovarea sănătății publice și supravegherea riscurilor pentru sănătate;
- **Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale**, gestionează reglementarea medicamentelor și dispozitivelor medicale conform standardelor UE;
- **Compania Națională de Asigurări în Medicină**, joacă un rol important în finanțarea serviciilor de sănătate publică și implementarea programelor de asigurare a accesului la îngrijiri de sănătate.

Pe lângă instituțiile din domeniul sănătății, autorități publice precum Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării contribuie la atingerea obiectivelor Capitolului 28, componenta Sănătatea publică.

28.2. PROTECȚIA SĂNĂTĂȚII

28.2.1. Prezentarea generală a situației

28.2.1.1 Cadrul legislativ

Medicamente de uz uman

Implementarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, dar și a Planului Național de Aderare pentru anii 2024-2027, au contribuit atât la revizuirea și actualizarea unor acte normative, cât și la elaborarea proiectelor de acte normative noi întru alinierea legislației naționale care vizează medicamentele de uz uman la cea a Uniunii Europene.

Legea nr. 1409/1997 privind medicamentele și *Legea nr.1456/1993* privind activitatea farmaceutică constituie fundamentul legislației naționale în domeniul medicamentelor de uz uman. În anul 2016 cadrul general pentru medicamentele de uz uman a fost completat cu *Legea nr. 116/2016* pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind elaborarea unei farmacopei europene și la Protocolul la Convenția privind dezvoltarea unei farmacopei europene. În același timp, un șir de hotărâri de Guvern, ordine ale Ministerului Sănătății și Agenției Medicamentului și

Dispozitivelor Medicale reglementează multiplele aspecte din domeniul medicamentelor de uz uman. Deși actualmente, nu există acte UE din domeniul medicamentelor de uz uman transpuse integral în legislația națională, o serie de reglementări din actele UE au fost transpuse parțial în noul proiect de Lege a medicamentului elaborat de Ministerul Sănătății în anul 2024 pentru a asigura alinierea RM la standardele europene și pentru a spori accesul populației la medicamente de calitate, disponibile și sigure pe piața națională. Astfel, la *acquis-ul* european este aliniat cadrul legal care vizează autorizarea medicamentelor, inclusiv a medicamentelor de uz pediatric, terapie avansată, medicamente orfane, aprobarea studiilor clinice, farmacovigilența, inspecțiile de bune practici. Aprobarea proiectului nou de lege a medicamentului planificată pentru anul 2025 va permite dezvoltarea și aprobarea cadrului legislativ secundar pentru alinierea totală a legislației naționale la *acquis-ul comunitar*. Noul proiect al legii farmaciei, modernizează legislația națională și transpune prevederile *Directivei 2001/83/EC*.

Medicamente de uz veterinar

Legislația națională care vizează medicamentele de uz veterinar este aliniată parțial la reglementările Uniunii Europene, Moldova înregistrând progrese în armonizarea legislației privind produsele medicinale veterinare cu standardele UE, o serie de acte UE urmând să fie transpuse în perioada 2025-2026.

În prezent, condițiile și procedura de înregistrare, fabricație, import, export, depozitare, distribuție și eliberare a medicamentelor de uz veterinar în scopul introducerii lor pe piața Republicii Moldova sunt stabilite de *Legea nr. 119/2018* privind medicamentele de uz veterinar. Astfel, medicamentul de uz veterinar poate fi introdus pe piață (importat, fabricat, depozitat, distribuit angro, comercializat, utilizat) numai în baza unui certificat de înregistrare emis de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și doar dacă este înscris în Registrul de stat al medicamentelor de uz veterinar. Prevederile *Directivei 2001/82/CE* au fost parțial transpuse prin *Legea nr. 119/2018*, iar regulamentele UE privind distribuția și utilizarea medicamentelor veterinare și alte norme naționale sunt integrate în legislația secundară reglementată de următoarele acte:

- *Hotărârea Guvernului nr. 696/2020* cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar;
- *Hotărârea Guvernului nr. 169/2013* pentru aprobarea Regulamentului privind testarea medicamentelor de uz veterinar;
- *Hotărârea Guvernului nr. 298/2011* pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere și control al unor substanțe și al reziduurilor acestora la animalele vii și la produsele lor, precum și al reziduurilor de medicamente de uz veterinar în produsele de origine animală;
- *Hotărârea Guvernului nr. 195/2011* pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologic active în produsele alimentare de origine animală;
- *Hotărârea Guvernului nr. 93/2012* cu privire la aprobarea Regulilor de bună practică de producere a medicamentelor de uz veterinar;
- *Hotărârea Guvernului nr. 157/2019* cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei medicamentelor de uz veterinar.

Prevederile *Regulamentului (UE) 2019/6* privind produsele medicinale veterinare și revizuirea *Directivei 2001/82/CE*, *Regulamentului (UE) 2019/5*, care modifică regulamentele privind autorizarea medicamentelor umane și veterinare, reglementările privind bunele practici de farmacovigilență (*Regulamentul de Implementare (UE) 2021/1281*) și distribuția de medicamente active (*Regulamentul de Implementare (UE) 2021/1280*) vor fi transpuse până la finele anului 2026.

Normele pentru sistemele informatice centralizate ale UE (*Regulamentul de Implementare (UE) 2021/16*) sau regulile pentru design-ul comun al logo-ului pentru vânzările online de produse medicinale veterinare (*Regulamentul de Implementare (UE) 2021/1904*), pot fi considerate irelevante pentru transpunere directă.

Dispozitive medicale

Cadrul legal existent care vizează dispozitivele medicale nu este aliniat la reglementările UE și alinierea acestuia la reglementările UE este planificată pentru anul 2026.

Introducerea pe piață, punerea în funcțiune și utilizarea dispozitivelor medicale calitative, eficiente și sigure în Republica Moldova, sunt reglementate prin *Legea Nr. 102/2017*, care stabilește cerințe esențiale privind siguranța și performanța dispozitivelor medicale, clasificarea acestora în funcție de riscul asociat, procedurile de evaluare a conformității, precum și obligațiile producătorilor, distribuitorilor și utilizatorilor. De asemenea, legea prevede mecanisme de supraveghere a pieței și de vigilență pentru a monitoriza incidentele și a asigura protecția sănătății publice.

Condițiile de introducere pe piața Republicii Moldova a dispozitivelor medicale, dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro și dispozitivelor medicale implantabile active sunt partea a mai multor regulamente aprobate prin Hotărâri de Guvern, iar sistemul de vigilență pentru dispozitivele medicale este reglementat printr-un Ordin al Ministerului Sănătății. Proiectul de Lege privind dispozitivele medicale transpune parțial *Regulamentul (UE) 2017/745* al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale, de modificare a Directivei 2001/83/CE, a Regulamentului (CE) nr. 178/2002 și a Regulamentului (CE) nr. 1.223/2009 și de abrogare a Directivelor 90/385/CEE și 93/42/CEE ale Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 117 din 5 mai 2017, p. 1, nr. CELEX: 02017R0745-20240709, așa cum a fost modificat ultima dată prin *Regulamentul (UE) 2024/1860* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 și *Regulamentul (UE) 2017/746* al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro și de abrogare a Directivei 98/79/CE și a Deciziei 2010/227/UE a Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 117 din 5 mai 2017, p. 176, nr. CELEX: 02017R0746-20240709, așa cum a fost modificat ultima dată prin *Regulamentul (UE) 2024/1860* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024.

Produse cosmetice

Cadrul legal din Republica Moldova care reglementează produsele cosmetice este aliniat la *acquis-ul UE*. Autoritățile și-au propus să continue eforturile pentru a sprijini funcționarea unei

piețe competitive și circulația liberă a mărfurilor. Transpunerea reglementărilor UE în acest domeniu a fost realizată în cadrul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, contribuind la îmbunătățirea securității și conformității produselor plasate pe piață.

Securitatea produselor cosmetice este asigurată în principal de *Legea Nr. 422/2006* privind securitatea generală a produselor, care stabilește cadrul general de reglementare. Regulamentul sanitar privind produsele cosmetice, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1207/2016*, transpune parțial prevederile *Regulamentului (CE) nr. 1223/2009* și reglementează plasarea pe piață, supravegherea și conformitatea acestora. Modificările aduse Regulamentului în 2024 au îmbunătățit semnificativ procesul de plasare a produselor, monitorizarea acestora și respectarea normelor de siguranță.

Noile prevederi au simplificat procedurile pentru produsele cosmetice înregistrate în UE, facilitând circulația acestora pe piața internă și internațională. De asemenea, au fost actualizate listele de substanțe restricționate, impuse cerințe suplimentare de etichetare pentru anumite substanțe alergene sau potențial periculoase și consolidate măsurile pentru utilizarea filtrelor UV. În plus, Regulamentul transpune directivele europene, precum *Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 25 noiembrie 2013* și *Decizia (UE) 2022/677*, care stabilesc normele privind glosarul denumirilor comune ale ingredientelor utilizate la etichetare.

Normele aplicabile agenților economici, inclusiv producătorilor, importatorilor și distribuitorilor, sunt prevăzute de *Legea nr. 162/2023*. Aceasta introduce măsuri stricte de supraveghere a pieței, obligații clare pentru operatorii economici privind siguranța și calitatea produselor și împuternicește autoritățile competente să efectueze controale, să aplice sancțiuni și să gestioneze neconformitățile.

Pentru asigurarea unei reacții eficiente în cazul produselor periculoase, Regulamentul aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1116/2016* instituie un mecanism clar de schimb rapid de informații. Evaluarea riscurilor, determinarea măsurilor corective și informarea consumatorilor sunt efectuate în baza Metodologiei stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 1212/2016*, garantând protecția sănătății consumatorilor și menținerea unui nivel înalt de siguranță pe piața produselor cosmetice.

Controlul tutunului

În Republica Moldova, consumul produselor din tutun este o problemă majoră de sănătate publică. În acest domeniu, țara dispune de un cadru cuprinzător de politici axat pe protecția cetățenilor, în special a tinerilor, împotriva efectelor nocive ale fumatului și altor forme de consum al produselor din tutun și nicotină. Republica Moldova este Parte la Convenția Cadru a OMS pentru controlul tutunului (CCCT) din 2009 și, din 2022, a aderat la Protocolul pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun.

Cadrul juridic național de bază în domeniul controlului tutunului este reprezentat de *Legea nr. 278/2007* privind controlul tutunului. Legea a fost revizuită semnificativ în anul 2015 pentru a se alinia prevederilor esențiale ale CCCT și pentru a respecta angajamentele asumate în cadrul

Acordului de Asociere, Capitolul 21 - Sănătate publică, prin transpunerea legislației europene. Ulterior, au fost elaborate actele normative secundare pentru implementarea legislației, printre care: *Hotărârea Guvernului nr. 1065/2016* pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun și produsele conexe și *Hotărârea Guvernului nr. 613/2017* pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din tutun, a tutunului destinat rulării în țigarete și a produselor conexe.

Legislația națională a Republicii Moldova privind controlul tutunului prevede interzicerea fumatului în toate spațiile publice închise, locurile de muncă, mijloacele de transport public și anumite spații exterioare, reglementează etichetarea produselor din tutun prin impunerea avertismentelor grafice de sănătate care acoperă 65% din suprafața principală a pachetelor pentru produsele pentru fumat, interzice expunerea produselor din tutun și produselor conexe la punctele de vânzare, interzice toate formele de publicitate și promovare a tutunului, reglementează ingredientele produselor din tutun prin interzicerea aromelor și impune restricții stricte asupra vânzării, inclusiv interzicerea vânzării către și de către minori.

Cadrul juridic în vigoare în domeniul controlului tutunului (cu ultima revizuire în anul 2023) transpune *Directiva (UE) 2014/40* privind produsele din tutun, *Directiva (CE) 2003/33* privind publicitatea pentru produsele din tutun, *Recomandarea a Consiliului privind mediile fără fum de tutun (2009/C 296/02)*, precum și *Recomandarea a Consiliului privind prevenirea fumatului și controlul tutunului (2003/54/CE)*.

În 2024, Republica Moldova a întreprins pași importanți pentru actualizarea politicii naționale de control al tutunului, având în vedere necesitatea alinierii continue la legislația europeană. În acest sens, Ministerul Sănătății a elaborat și a promovat un proiect de lege cu o serie de modificări care vizează eliminarea anumitor excepții aplicabile produselor din tutun încălzit, în conformitate cu *Directiva Delegată a Comisiei (UE) 2022/2100*. Totodată, proiectul a propus extinderea interzicerii fumatului în anumite spații exterioare, în conformitate cu Propunerea de revizuire a Recomandării Consiliului privind mediile fără fum de tutun, pentru a consolida protecția împotriva expunerii la fumul de tutun în zone publice deschise. Proiectul de lege a fost aprobat de Guvern și transmis Parlamentului pentru examinare și adoptare.

Cu referire la cadrul secundar, conform direcțiilor prioritare stabilite în domeniul controlului tutunului și a recomandărilor Comisiei, în anul 2024 au fost inițiate măsurile de instituire a sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun, prin care se asigură transpunerea *Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/574* al comisiei privind standardele tehnice pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun.

Drepturile pacienților în asistența medicală transfrontalieră

Asistența medicală oferită cetățenilor străini pe teritoriul Republicii Moldova este reglementată de *Legea nr. 1585/1998* privind asigurarea obligatorie de asistență medicală (beneficiarii de protecție internațională incluși într-un program de integrare sunt asigurați de Guvern) și *Legea nr. 274/2011* privind integrarea străinilor în Republica Moldova, art. 2 alin. (1) lit. a)–c) cetățenii străini au aceleași drepturi și obligații în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepția cazului în care tratatele

internaționale prevăd altfel, dacă sunt angajați în Republica Moldova pe baza unui contract individual de muncă, încheiat conform legislației Republicii Moldova, sunt titulari ai unui permis de ședere permanentă în Republica Moldova, sunt beneficiari de protecție internațională temporară sau umanitară.

Cetățenii străini care au obținut dreptul de ședere temporară pe teritoriul Republicii Moldova pentru reunificarea familiei, studii, activități umanitare, voluntariat sau religioase au obligația de a se asigura individual, achitând prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, similar cetățenilor Republicii Moldova și bucurându-se de aceleași drepturi.

Cadrul legislativ național existent nu are transpusă legislația UE în domeniul asistenței medicale transfrontaliere.

Prevederi UE neaplicabile

Prevederile Uniunii Europene incluse în *Decizia delegată a Comisiei 2014/286/UE* din 10 martie 2014 și *Decizia de punere în aplicare a Comisiei 2014/287/UE* din 10 martie 2014 stabilesc criteriile și condițiile pentru funcționarea Rețelelor Europene de Referință (ERN) și pentru furnizorii de servicii medicale care doresc să devină membri ai acestor rețele. Aceste acte normative stabilesc criterii pentru înființarea, evaluarea și facilitarea schimbului de informații și expertiză între rețelele europene și membrii acestora. Deciziile au caracter de recomandare și nu sunt obligatorii de transpus sau implementat în Republica Moldova înainte de aderarea la Uniunea Europeană.

28.2.1.2. Cadrul administrativ (Capacități administrative)

Ministerul Sănătății este autoritatea centrală al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul sănătății. În conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 148/2021* efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Sănătății este de 93 de unități, dintre care:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Medicamente de uz uman</i>	Direcția politici în domeniul medicamentelor și dispozitivelor medicale (3 angajați)	1
<i>Dispozitive Medicale</i>		
<i>Produse cosmetice</i>	Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică (3 angajați)	1
<i>Controlul tutunului</i>		

<i>Drepturile pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere</i>	Direcția politici de buget și asigurări medicale (1 angajat)	1

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM) este autoritatea administrativă, subordonată Ministerului Sănătății, abilitată cu competențe de reglementare și supraveghere în domeniul medicamentului, activității farmaceutice și dispozitivelor medicale. Potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 71/2013*, privind aprobarea regulamentului, structurii și personalului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, AMDM are 25 de subdiviziuni cu 120 de posturi de personal, dintre care 17 sunt subdiviziuni principale și 8 subdiviziuni de suport.

Subdomeniu	Număr de angajați	
	Executori	Post conducere
<i>Autorizare medicamente de uz uman</i>	2	2
<i>Farmacovigilența</i>	1	
<i>Studii clinice cu medicamente de uz uman</i>	1	
<i>Fabricare medicamente</i>	1	
<i>Dispozitive medicale</i>	2	

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate care îi sunt încredințate.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Medicamente de uz veterinar</i>	0	1

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea administrativă centrală din subordinea Guvernului, care implementează politica statului în domeniile orientate spre

garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a produselor vitivinicole, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar. Efectivul-limită de personal al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor este stabilit în număr de 1194 de unități, dintre care 255 de unități pentru aparatul central, 148 de unități pentru posturile de inspecție la frontieră și 791 de unități pentru subdiviziunile teritoriale.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Medicamente de uz veterinar</i>	2	1

Agenția Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății, cu subdiviziuni teritoriale – centre de sănătate publică, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile 1) supravegherii de stat, prevenirea bolilor, promovarea și protecția sănătății publice; 2) controlul de stat (inspecția) în sănătate; 3) monitorizarea și evaluarea stării de sănătate a populației.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Controlul tutunului</i>	2	2
<i>Produse cosmetice</i>	1	1

Compania Națională de Asigurări în Medicină este o instituție de stat autonomă cu autonomie financiară de nivel național, care dispune de personalitate juridică și desfășoară activități nonprofit în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 156/2002 efectivul limită al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină constituie 295 de unități, dintre care 134 unități fac parte din aparatul central. La elaborarea și implementarea legislației UE sunt implicați 12 angajați din cadrul aparatului central:

Subdomeniu	Capacități administrative

	Executori	Post conducere
<i>Drepturile pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere</i>	Direcția juridică (1 angajat)	1
	Direcția strategie și guvernanta instituțională (0 angajați)	1
	Direcția relații cu beneficiarii (1 angajat)	1
	Direcția contractarea prestatorilor de servicii medicale (0 angajați)	1
	Direcția medicamente (1 angajat)	1
	Direcția economie (0 angajați)	1
	Direcția contabilitate (0 angajați)	1
	Direcția tehnologii informaționale (0 angajați)	1
	Secția cooperare internațională (1 angajat)	1

28.2.2 Planuri de viitor

28.2.2.1. Planuri legislative

Medicamente de uz uman

Până la finele anului 2026 este planificată aprobarea a două proiecte de legi: legea cu privire la medicamente și legea farmaciei, și a cinci regulamente care vor reglementa autorizarea medicamentelor de uz uman, activitățile de farmacovigilență și promovarea etică a medicamentelor, studiile clinice cu medicamente de uz uman, pregătirea pentru și gestionarea situației de criză în domeniul medicamentelor și al dispozitivelor medicale și gestionarea acestora, reguli de bune practici de fabricație. Documentele aprobate vor alinia legislația națională la prevederile legislației UE cu privire la medicamentele de uz uman.

Medicamente de uz veterinar

Până la finele anului 2026, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) planifică armonizarea cadrului legislativ existent în domeniul medicamentelor de uz veterinar la cel al UE. În acest sens, urmează a fi realizate următoarele acțiuni: aprobarea proiectului de lege cu privire la medicamentele de uz

veterinar, și proiectului cerințelor specifice de etichetare și vânzare cu amănuntul la distanță a medicamentelor de uz veterinar, completarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologic active în produsele alimentare de origine animală, stabilirea și aprobarea datelor care urmează a fi colectate și raportate, precum și a modului de colectare a datelor privind volumul vânzărilor și utilizarea medicamentelor de uz veterinar cu efect antimicrobian, aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de introducere pe piață a medicamentelor de uz veterinar, emiterea ordinului cu privire la produsele medicamentoase veterinare și substanțele esențiale pentru tratamentul ecvideelor, aprobarea bunelor practici de distribuție pentru produsele medicinale veterinare și bunele practici de farmacovigilență și de distribuție a substanțelor active utilizate ca materiale de start în produsele medicinale veterinare.

Urmează a fi elaborat cadrul normativ referitor la furajele medicamentate, care va reglementa următoarele aspecte: 1) fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furajelor medicamentate; 2) administrarea orală pe alte căi decât furajele medicamentoase a produselor medicinale veterinare autorizate și prescrise care sunt administrate de către deținătorul de animale, unor animale de la care se obțin produse alimentare.

Totodată, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) urmează să aprobe un Ghid metodologic privind produsele medicinale veterinare.

Produse cosmetice

Armonizarea cadrului legislativ existent în domeniul produselor cosmetice va fi realizată până la finele anului 2025, prin modificarea *Hotărârii Guvernului nr. 1207/2016* pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind produsele cosmetice. Modificările propuse vor asigura transpunerea *Regulamentului (UE) nr. 655/2013* al Comisiei din 10 iulie 2013 de stabilire a criteriilor comune pentru justificarea mențiunilor utilizate în legătură cu produsele cosmetice și *Recomandarea Comisiei din 22 septembrie 2006* privind eficacitatea produselor de protecție solară și a afirmațiilor referitoare la acestea. Deși aceste acte nu au fost incluse pe agenda ședinței de screening bilateral, ele au fost identificate fiind relevante în contextul asistenței TAIEX.

Dispozitive medicale

Cadrul legislativ național în domeniul dispozitivelor medicale urmează a fi completat, până la finele anului 2026, prin elaborarea și aprobarea unui proiect de lege privind dispozitivele medicale, precum și a normelor aferente aplicabile pe teritoriul Republicii Moldova. Aceste demersuri au drept scop transpunerea în legislația națională a prevederilor *acquis-ului UE* în domeniul dispozitivelor medicale.

Controlul tutunului

Republica Moldova este la etapa inițială de instituire a sistemului național de trasabilitate și securitate pentru produsele din tutun. În conformitate cu recomandările Comisiei privind implementarea eficientă a prevederilor Protocolului pentru eliminarea comerțului ilicit cu produse din tutun și având temei legal stabilit prin lege, Ministerul Finanțelor este în proces de elaborare a

pachetului de reglementări tehnice necesare pentru ca sistemele de trasabilitate și elementele de securitate pentru produsele din tutun să devină operaționale la nivel național. Aceste măsuri normative vizează transpunerea a trei acte UE, precum: *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574* al Comisiei privind standardele tehnice pentru instituirea și funcționarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun, *Regulamentul delegat (UE) 2018/573* al Comisiei privind elementele-cheie ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun, și *Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/576* a Comisiei privind standardele tehnice pentru elementele de securitate aplicate produselor din tutun. Noul cadru normativ național urmează să fie implementat de Ministerul Finanțelor, Serviciul vamal și Instituția Publică Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe din 2026.

Va fi finalizată procedura de adoptare a proiectului pentru modificarea *Legii nr. 278/2007* privind controlul tutunului, precum și a unor legi conexe, proiectul care în anul 2024 a fost aprobat de Guvern și prezentat spre examinare Parlamentului. În vederea implementării noii legislații, în perioada 2025-2026 vor fi ajustate o serie de reglementări tehnice care vizează transpunerea actelor de punere în aplicare și actelor delegate din legislația UE pe domeniul controlului tutunului, care stabilesc specificațiile tehnice aplicabile avertismentelor de sănătate, formatul comun pentru notificarea diferitor categorii de produse din tutun și produsele conexe, precum și standardele tehnice pentru mecanismul de reumplere al țigaretelor electronice.

Ministerul Finanțelor va fi transpune *Directiva (UE) 2011/64* privind impozitarea tutunului din 21 iunie 2011 (TAXUD) prin elaborarea proiectului de lege privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr. 1163/1997 în decembrie 2026.

Drepturile pacienților în asistența medicală transfrontalieră

Până la finele anului 2026, Ministerul Sănătății va crea cadrul normativ pentru a permite utilizarea în practică de către cetățenii RM, odată cu aderarea la UE, a dreptului de a beneficia de asistență medicală în orice țară din UE. Legislația în domeniul ocrotirii sănătății și asigurărilor medicale va fi modificată pentru a clarifica drepturile pacienților la asistența medicală transfrontalieră, cu stabilirea procedurilor administrative și de rambursare a costurilor, precum și instituirea unui punct național de contact pentru informarea pacienților. Totodată, sistemul de sănătate din RM va fi mai interconectat la sistemele europene prin stabilirea elementelor minime pentru o rețetă medicală în scopul recunoașterii acesteia în țările UE.

28.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Medicamente pentru uz uman

Pentru implementarea acquis-ului în domeniul medicamentelor de uz uman sunt planificate dezvoltarea și implementarea sistemului de trasabilitate a medicamentelor, fortificarea resurselor umane ale AMDM prin instruirea personalului.

Medicamente pentru uz veterinar

În vederea implementării *acquis-ului* în domeniul medicamentelor de uz veterinar va fi elaborat și implementat Sistemul Informațional ”Registrul de stat al medicamentelor de uz veterinar” și Sistemul Informațional ”Trasabilitatea medicamentelor de uz veterinar (distribuție și utilizare)”.

Produse cosmetice

Implementarea *acquis-ului* aferent produselor cosmetice va fi realizată prin stabilirea unui sistem național de notificare digitală pentru urmărirea eficientă a produselor și monitorizarea conformității, prin consolidarea supravegherii pieței și a controlului după introducerea pe piață prin implementarea unei strategii de supraveghere a pieței bazată pe riscuri, asigurând inspecții regulate și testare aleatorie a produselor și consolidarea capacităților instituționale prin extinderea programelor de formare pentru autoritățile de reglementare și personalul responsabil de supravegherea pieței.

Dispozitive medicale

Pentru implementarea *acquis-ului* în domeniul dispozitivelor medicale AMDM: 1) va fortifica Inspectoratul pentru dispozitive medicale; 2) va crea și echipa Laboratorul AMDM pentru dispozitive medicale.

După adoptarea noii Legi a dispozitivelor medicale, numărul unităților de personal din cadrul Direcției Generale Dispozitive Medicale din cadrul AMDM va fi extins de la 8 la 25.

Controlul tutunului

Pentru implementarea *acquis-ului* în domeniul controlului tutunului sunt planificate și vor fi implementate o serie de activități: 1) organizate sesiuni de instruire privind implementarea legislației în controlul tutunului pentru fortificarea capacităților personalului antrenat în activități de control din cadrul ANSP și IGP; 2) elaborat formatul electronic de raportare conform Regulamentului sanitar privind notificarea și raportarea informației despre produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora.

Drepturile pacienților în asistența medicală transfrontalieră

Implementarea legislației în domeniul drepturilor pacienților în asistența medicală transfrontalieră va fi realizată prin crearea și funcționarea Punctului Național de Contact pentru asistența medicală transfrontalieră în anul 2026.

28.2.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea *acquis-ului* Uniunii Europene, componenta Protecția sănătății, estimările preliminare ale Ministerului Sănătății evidențiază necesitățile financiare pentru elaborarea cadrului normativ, consolidarea capacităților administrative și implementarea instrumentelor operaționale după cum urmează:

	2025		2026		2027
	Elabora re (mii lei)	Implementar e (mii lei)	Elabora re (mii lei)	Implementa re (mii lei)	Implementa re (mii lei)
<i>Medicamente de uz uman</i>	911.3	-	612.6	11775	2165.2
<i>Medicamente de uz veterinar</i>	250	-	1829.6	420	1900
<i>Produse cosmetice</i>	234.6	-	-	100	-
<i>Dispozitive medicale</i>	586	-	-	-	22165.2
<i>Controlul tutunului</i>	2439.8	250	234.6	15	-
<i>Drepturile pacientului în asistența transfrontalieră</i>	380.6	-	66.8	109.4	-

28.3 DETERMINANȚII SOCIALI ȘI DE MEDIU AI SĂNĂTĂȚII

28.3.1. Prezentarea generală a situației

28.3.1.1. Cadrul legislativ

Inechități în sănătate

Constituția Republicii Moldova, Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030,” și programele naționale care vin în suportul implementării strategiilor, cadrul legislativ primar și secundar, oferă cadrul necesar pentru asigurarea accesului echitabil al populației la servicii de sănătate, reducerea inechităților și promovarea unui stil de viață sănătos, cu accent pe grupurile vulnerabile ale populației, în conformitate cu recomandările Uniunii Europene și Organizației Mondiale a Sănătății (OMS).

Recomandările din actele UE care vizează Inegalitățile în sănătate, atribuite la *soft law*, se regăsesc în cadrul legislativ al Republicii Moldova.

Legea nr. 411/1995 ocrotirii sănătății prevede dreptul cetățenilor la asigurarea sănătății, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex, apartenență socială și religie, *Legea nr. 121/2012* privind asigurarea egalității combate orice formă de discriminare, asigurând acces egal la servicii medicale și sociale, *Legea nr. 1585/1998* cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, reglementează accesul la servicii finanțate public, indiferent de statutul social sau etnic, Programul de susținere a populației de etnie romă (2022-2025) include măsuri dedicate îmbunătățirii accesului

la servicii de sănătate pentru romi, reducerea barierelor culturale și lingvistice, precum și instruirea personalului medical în aspecte legate de incluziunea romilor, Programul național privind drepturile omului (2024-2027), include acțiuni pentru creșterea gradului de conștientizare și reducerea stereotipurilor legate de rasă sau etnie în accesul la sănătate, *Hotărârea Guvernului nr. 816/2016* privind intervențiile timpurii, sprijină grupurile vulnerabile, inclusiv minoritățile etnice și rasiale, *Legea nr. 10/2009* privind supravegherea de stat a sănătății publice, promovează accesul egal la măsuri de prevenire și protecție a sănătății, Strategia Națională de Sănătate „Sănătatea 2030”, vizează distribuirea echitabilă a resurselor medicale, inclusiv în zonele rurale și defavorizate, Programul național pentru prevenirea și controlul bolilor netransmisibile (2023-2027) asigură prevenirea bolilor printr-o abordare echitabilă și contribuie la reducerea decalajelor în sănătate. *Legea nr. 138/2012* privind sănătatea reproducerii reglementează accesul la servicii pentru femei, inclusiv cele din grupuri vulnerabile, Planul de acțiuni pentru reducerea mortalității materne și infantile asigură intervenții prioritare în zonele rurale și pentru categoriile dezavantajate, iar *Hotărârea Guvernului nr. 934/2008* privind reglementarea utilizării resurselor financiare în sistemul de sănătate contribuie la o gestionare mai echitabilă a fondurilor.

Stil de viață sănătos - Prevenirea abuzului de alcool și droguri

Republica Moldova dispune de un cadru legislativ extins pentru reglementarea prevenirii și combaterii abuzului de substanțe stupefiante, psihotrope și alcool, precum și pentru protejarea sănătății publice. Recomandările și concluziile listate în cele 10 acte UE atribuite domeniului Stil de viață sănătos - Prevenirea abuzului de alcool și droguri, se regăsesc în cadrul legislativ al RM.

Legea nr. 10/2009 reglementează organizarea supravegherii sănătății publice, promovarea sănătății și prevenirea bolilor, inclusiv prin prevenirea abuzului de droguri și alcool. *Legea nr. 62/2022* interzice promovarea publicității care încurajează consumul de substanțe nocive, stabilind sancțiuni stricte pentru nerespectarea acestor norme. În domeniul media, Codul serviciilor Media Audiovizuale impune furnizorilor de servicii media să evite difuzarea de conținut care glorifică consumul de droguri sau alcool și să promoveze mesaje educative.

Pe partea de reglementare a substanțelor supuse controlului, *Legea nr. 382/1999* și *Hotărârea Guvernului nr. 1088/2004* stabilesc norme stricte privind producerea, distribuirea și utilizarea substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, în timp ce *Legea nr. 713/2001* definește măsuri de prevenire și tratament pentru consumatorii de droguri și alcool. *Hotărârea Guvernului nr. 232/2017* creează servicii sociale integrate pentru consumatorii de substanțe psihoactive, asigurând sprijin medical și social.

În plan penal, *Codul Penal* și *Codul Contravențional* prevăd sancțiuni severe pentru infracțiunile și contravențiile legate de droguri și alcool, având ca scop descurajarea consumului și traficului ilegal. De asemenea, ordinele Ministerului Sănătății, cum ar fi nr. 314/2022, nr. 933/2013 și nr. 543/2011, oferă protocoale clinice naționale pentru diagnosticarea și tratamentul tulburărilor legate de consumul de substanțe, punând accent pe prevenirea recidivei și reintegrarea pacienților.

Cadrul normativ național este aliniat la *acquis-ul UE* în domeniile prevenirii și reducerii efectelor consumului de alcool și droguri, controlul și reglementarea circulației substanțelor

stupefiante, servicii de asistență pentru consumatorii de substanțe psihoactive, reglementarea tratamentului farmacologic și psihiatric.

28.3.1.2. Cadrul administrativ (Capacități administrative)

Ministerul Sănătății este autoritatea centrală al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul sănătății. În conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 148/2021* efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Sănătății este de 93 de unități, dintre care:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Inechități în sănătate</i>	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare (2 angajați)	1
<i>Stil de viață sănătos - prevenirea abuzului de alcool și droguri</i>	Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică (3 angajați)	1

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății, cu subdiviziuni teritoriale – centre de sănătate publică, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile 1) supravegherii de stat, prevenirea bolilor, promovarea și protecția sănătății publice; 2) controlul de stat (inspecția) în sănătate; 3) monitorizarea și evaluarea stării de sănătate a populației.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Stil de viață sănătos - prevenirea abuzului de alcool și droguri</i>	1	1

28.3.2. Planuri de viitor

28.3.2.1. Planuri legislative

Determinanții sociali și de mediu ai sănătății

Cadrul național de politici existent este aliniat la *acquis-ul UE*, iar analiza curentă indică faptul că nu sunt necesare acțiuni legislative suplimentare pentru asigurarea conformității.

28.3.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru anul 2025 este planificată regionalizarea asistenței medicale de urgență la etapa spitalicească și anume: instituirea în 5 IMSP a Unității de primire urgențe tip A, în 10 IMSP a Unității de primire urgențe tip B, în 7 IMSP a Unității de primire urgențe tip C, în 37 IMSP a Camerei de gardă.

Pentru anul 2026 este planificată realizarea proiectului tehnic conceptual pentru Spitalul Regional Bălți și Spitalul Regional Cahul.

În anul 2026, conform Programului național de protecție a copilului pentru anii 2022-2026, urmează Dezvoltarea, adoptarea și implementarea de programe și servicii de reabilitare și consiliere pentru copiii și părinții care abuzează de alcool, droguri și alte substanțe nocive.

Până la finele 2027 este planificată în Republica Moldova implementarea rețelilor integrate de trimitere, care presupune reorganizarea serviciilor specializate de asistență medicală, cu asigurarea unui acces echitabil prin definirea rolurilor spitalelor, stabilirea criteriilor de trimitere și crearea unor structuri de finanțare de sprijin. Procesul va demara cu planuri regionale de evaluare a capacităților prestatorilor de servicii medicale, prin clasificarea spitalelor în funcție de infrastructură, resurse și competențe, în diferite niveluri de îngrijire, în vederea simplificării trimiterilor.

28.3.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea și implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul Determinanților sociali și de mediu ai sănătății, estimările preliminare ale Ministerului Sănătății evidențiază următoarele necesități financiare:

	2025		2026		2027
	Elaborare (mii lei)	Implementare (mii lei)	Elaborare (mii lei)	Implementare (mii lei)	Implementare (mii lei)
<i>Inechități în sănătate</i>	-	217.3	-	38506.6	-
<i>Mod de viață sănătos</i>					
<i>Reorganizarea serviciilor specializate de asistență medicală</i>	380.6		189.0		30430.0

28.4 SĂNĂTATEA PUBLICĂ

28.4.1. Prezentarea generală a situației

28.4.1.1. Cadrul legislativ

Substanțe de origine umană: sânge, țesuturi, celule și organe

Sânge

Securitatea transfuzională și autoasigurarea RM cu produse sanguine constituie principalele obiective ale politicii statului în domeniul transfuziei sângelui.

Promovarea și organizarea activității de donare de sânge și componente sanguine de origine umană și a transfuziei acestora, normele de asigurare a calității și securității donării de sânge, prelucrării și utilizării sângelui și componentelor sanguine, inclusiv în calitate de materie primă pentru producerea preparatelor diagnostice și biomedicale, sunt reglementate de *Legea nr. 241/2008* privind donarea de sânge și transfuzia sanguină. Legea transpune *Directiva 2002/98/EC*, *Directiva 2004/33/EC*, *Directiva 2005/61/EC* și *Directiva 2005/62/EC*. Directivele menționate sunt transpuse integral cu contribuția adițională a circa 50 de acte normative care reglementează implementarea, dezvoltarea, asigurarea managementului calității activității de transfuzie, printre care *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 773/2020* care reglementează organizarea sistemului de hemovigilență, *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 279/2024* care aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 581/2024* care aprobă standardele de calitate și securitate pentru recoltarea, controlul, prelucrarea, stocarea și distribuirea sângelui uman și a componentelor sanguine în activitatea unităților de sânge, *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 381/2024* care reglementează autorizarea importului/exportului produselor de sânge.

Regulamentul (UE) 2024/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană destinate utilizării la om și de abrogare a *Directivelor 2002/98/CE* și *2004/23/CE* urmează a fi supus screeningului și transpus.

Țesuturi, celule și organe

Legislația RM în domeniul țesuturilor, celulelor și organelor are parțial aliniată la prevederile legislației UE. Reglementările transpuse parțial sunt în proces de aliniere completă la legislația Uniunii Europene. Prevederile UE neaplicabile se referă exclusiv la activitățile instituțiilor europene, precum Comisia Europeană, Parlamentul European sau Consiliul, și nu necesită adaptări în legislația națională.

Legea nr. 42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane constituie legea de bază care reglementează domeniul transplantului în Republica Moldova. Legea transpune parțial *Directiva 2004/23/EU* din 31 martie 2004 privind stabilirea standardelor de calitate și securitate pentru donarea, obținerea, controlul, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuirea țesuturilor și celulelor umane, *Directiva 2006/86/EC* a Comisiei din 24 octombrie 2006 de punere în aplicare a

Directivei 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la cerințele de trasabilitate, notificarea reacțiilor și a incidentelor adverse grave, precum și la anumite cerințe tehnice pentru codificarea, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuirea țesuturilor și a celulelor umane cu relevanță pentru SEE, Directiva 2006/17/EC a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește anumite cerințe tehnice pentru donarea, procurarea și testarea țesuturilor și celulelor umane, Directiva 2010/53/EU din 7 iulie 2010 privind standardele de calitate și siguranță referitoare la organele umane destinate transplantului, în temeiul art.36 din Constituția Republicii Moldova, Directiva de punere în aplicare 2012/25/UE a Comisiei din 9 octombrie 2012 de stabilire a procedurilor de informare pentru schimbul, între statele membre, de organe umane destinate transplantului, Decizia 2010/453/UE a Comisiei din 3 august 2010 de stabilire a orientărilor privind condițiile inspecțiilor și măsurile de control, precum și privind formarea și calificarea funcționarilor, în domeniul țesuturilor și celulelor umane, prevăzut de Directiva 2004/23/CE din Parlamentului European și a Consiliului, Directiva 2015/566 a Comisiei din 8 aprilie 2015 de punere în aplicare a Directivei 2004/23/CE în ceea ce privește procedurile de verificare a standardelor echivalente în materie de calitate și de siguranță ale țesuturilor și celulelor importate, Concluziile Consiliului cu privire la donarea de organe și transplant 2012/C396/03.

*Hotărârea Guvernului nr. 386/2010 cu privire la instituirea Agenției de Transplant și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 427 cu privire la aprobarea Standardului de organizare și desfășurare a activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane contribuie la transpunerea parțială a *acquis*-ului.*

Un șir de prevederi din legislația Uniunii Europene sunt transpuse integral în legislația națională, precum: 1) schimbul transfrontalier de organe cu adoptarea procedurilor uniforme pentru transmiterea informațiilor referitoare la evaluarea organului și a donatorului, asigurarea trasabilității organelor, precum și raportarea incidentelor și reacțiilor adverse grave cu scopul de a garanta cele mai înalte standarde de calitate și siguranță ale organelor care fac obiectul schimburilor transfrontaliere; 2) importul și exportul de țesuturi și celule umane destinate utilizării la om, care prevede că acestea sunt efectuate de centre de țesuturi acreditate, desemnate, autorizate sau titulare ale unei licențe acordate de autoritățile competente a statelor în acest sens. Totodată, centrele care importă/exportă țesuturi să asigure că acestea respectă standarde în materie de calitate și de siguranță echivalente cu cele prevăzute în *Directiva 2004/23/CE* pentru care se solicită stabilirea de proceduri pentru a verifica echivalența standardelor în materie de calitate și siguranță ale importurilor de țesuturi și de celule prevăzute în *Directiva 2015/566/UE*, 3) sistemul de trasabilitate în domeniul transplantului și aplicarea Codului European Unic, 4) sistemul de vigilență în domeniul transplantului de organe, țesuturi și celule de umane, 5) cerințele tehnice care se aplică codificării, prelucrării, conservării, stocării și distribuției de țesuturi și celule umane destinate utilizării la oameni și produse preparate, derivate din țesuturi și celule umane destinate utilizării la oameni, 6) cerințe tehnice pentru donarea, prelevarea și controlul țesuturilor și celulelor umane pentru prevenirea transmiterii bolilor prin țesuturile și celulele umane utilizarea la om și pentru a asigura un nivel ridicat de calitate și securitate, care impune testarea biologică suplimentară pentru donatorii originari din zone cu incidență ridicată a unor boli specifice sau ai căror parteneri sexuali sau părinți provin din zone cu incidență ridicată.

Anumite aspecte legate de inspecții și măsuri de control, prevăzute în *Directiva 2004/23/CE* au fost transpuse parțial și sunt încă în proces de alinierea completă la legislația Uniunii Europene.

Evaluarea riscurilor

Cadrul legislativ național în domeniul evaluării riscurilor este aliniat la legislația UE. Legislația națională este aliniată la Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009 privind problemele de sănătate asociate câmpurilor electromagnetice prin: Codul de urbanism și construcții, aprobat prin *Legea nr. 434/2023*, *Legea nr. 241/2007* privind comunicațiile electronice, *Legea nr. 28/2016* privind accesul la proprietatea și utilizarea în comun a rețelei de infrastructură publică în comunicații electronice, *Hotărârea Guvernului nr. 643/2019* pentru aprobarea Regulamentului de organizare și activitate al Agenției Naționale de Reglementare în Comunicatii Electronice și Tehnologia Informației.

Regulamentul sanitar privind limitarea expunerii populației la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 563/2024*, transpune integral Recomandarea Consiliului Europei din 12 iulie 1999 privind limitarea expunerii publicului larg la câmpuri electromagnetice (0 Hz – 300 GHz), și reglementează restricțiile de bază și valorile de referință pentru limitarea expunerii populației la câmpurile electromagnetice în concordanță cu noile dovezi referitor la expunerea la câmpuri electromagnetice.

28.4.1.2. Cadrul administrativ (Capacități administrative)

Ministerul Sănătății este autoritatea centrală al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul sănătății. În conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 148/2021* efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Sănătății este de 93 de unități, dintre care:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Evaluarea riscurilor</i>	Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică (3 angajați)	1
<i>Substanțe de origine umană: sânge</i>	Direcția politici în domeniul asistenței medicale spitalicești (1 angajat)	1
<i>Substanțe de origine umană: țesuturi, celule și organe</i>		

Centrul Național de Transfuzie a Sângelui este instituția care are atribuții să presteze servicii de examinare medicală a potențialilor donatori de sânge și componente sanguine, recoltare sânge/componente sanguine de la donatori și examinarea de laborator a sîngelui donat,

produselor sanguine și soluțiilor perfuzabile, producerea componentelor, preparatelor diagnostice și biomedicale din sânge, asigurarea instituțiilor medico-sanitare cu produse sanguine, tratament aferent a sîngelui și alte funcții de bază, precum și alte atribuții a instituției ce rezultă din specificul de activitate.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Substanțe de origine umană: sânge</i>	0	2

Agencia de Transplant este o instituție publică, subordonată Ministerului Sănătății, care realizează politicile și programele naționale de transplant de organe, țesuturi și celule umane, asigurînd pacienților acces egal la servicii de transplant.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Substanțe de origine umană: țesuturi, celule și organe</i>	2	2

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății, cu subdiviziuni teritoriale – centre de sănătate publică, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile 1) supravegherii de stat, prevenirea bolilor, promovarea și protecția sănătății publice; 2) controlul de stat (inspecția) în sănătate; 3) monitorizarea și evaluarea stării de sănătate a populației.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Evaluarea riscurilor</i>	1	1

28.4.2. Planuri de viitor

28.4.2.1. Planuri legislative

Substanțe de origine umană

Țesuturi, celule și organe

Ministerul Sănătății va asigura, până la finele anului 2026, adoptarea planului de pregătire profesională privind aplicarea legislației în domeniul schimbului de organe și importului/exportului de țesuturi și celule, dezvoltarea mecanismului de inspecție și a măsurilor de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană, activitățile de la donare până la utilizare la om în vederea asigurării protecției sănătății umane (în special pentru donatorii și primitorii de SoHO și pentru descendenții care provin din reproducerea asistată medical), aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane. Transpunerea *Regulamentului (UE) 2024/1938* al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană destinate utilizării la om și de abrogare a *Directivelor 2002/98/CE și 2004/23/CE* va fi asigurată după aplicarea acestuia la nivelul țărilor UE (începând cu 2027) și va fi inclusă în PNA la următoarele actualizări.

Evaluarea riscurilor

Având în vedere că legislația Uniunii Europene în domeniul evaluării riscurilor este deja transpusă integral în legislația națională, fie nu este relevantă pentru contextul național, aceasta va fi monitorizată în mod constant, iar legislația națională va fi actualizată, după caz, în funcție de evoluțiile la nivel european.

28.4.2.1. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Substanțe de origine umană- sânge

Implementarea acquis-ului în domeniul Substanțe de origine umană: sânge va cuprinde următoarele acțiuni: 1) asigurarea instituțiilor medico-sanitare spitalicești ce oferă asistență hemotransfuzională cu dispozitive medicale specifice serviciului de sânge; 2) revizuirea standardelor naționale de audit extern a centrului/secției/ cabinetului de transfuzie a sângelui.

Substanțe de origine umană - țesuturi, celule și organe

Următoarele acțiuni vor fi realizate pentru implementarea acquis-ului în domeniul Substanțe de origine umană - celule, țesuturi și organe: 1) Crearea rețelei naționale de coordonare a donării (RNCD); 2) Modernizarea Sistemului Informațional Transplant conform *Hotărârea Guvernului nr. 694/2024* cu privire la instituirea Sistemului Informațional Transplant.

28.4.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea și implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul Sănătății publice, estimările preliminare ale Ministerului Sănătății evidențiază acțiunea de asigurare a 30 de instituții medico-sanitare spitalicești ce oferă asistență hemotransfuzională cu dispozitive medicale specifice serviciului de sânge în valoare de 5 mil. lei, alte necesități financiare pentru elaborarea cadrului normativ, consolidarea capacităților administrative și implementarea instrumentelor operaționale:

	2025		2026	
	Elabora re (mii lei)	Implementar e (mii lei)	Elabora re (mii lei)	Implementa re (mii lei)
<i>Substanțe de origine umană - țesuturi, celule și organe</i>	350	1360	360	2369.66

28.5. BOLI TRANSMISIBILE

28.5.1. Prezentarea generală a situației

28.5.1.1. Cadrul legislativ

Legislația națională în domeniul maladiilor transmisibile este aliniată parțial la legislația UE. Prevederile a patru acte legislative ale UE se vor aplica numai după aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și anume: *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/892* al Comisiei din 22 martie 2024 de desemnare a laboratoarelor de referință ale Uniunii Europene pentru anumite domenii specifice de sănătate publică; *Regulamentul (CE) nr. 851/2004* al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 de creare a unui Centru European de prevenire și control al bolilor; *Decizia Comisiei din 16 septembrie 2021 de înființare a Autorității pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară 2021/C 393 I/02*.

Organizarea supravegherii de stat a sănătății publice, stabilirea cerințelor generale de sănătate publică, drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice, modul de organizare a sistemului de supraveghere de stat a sănătății publice sunt reglementate de *Legea nr. 10/2009* privind supravegherea de stat a sănătății publice.

Lista bolilor transmisibile și a problemelor de sănătate speciale conexe supuse înregistrării și notificării în cadrul sistemului de supraveghere epidemiologică, precum și a definițiilor de caz, aprobate prin *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 533/2023*, transpun integral *Decizia (UE) 2018/945* din 22 iunie 2018 privind bolile transmisibile și problemele speciale de sănătate conexe care urmează să fie acoperite de supravegherea epidemiologică, precum și definițiile de caz relevante.

Regulamentul cu privire la Sistemul de supraveghere epidemiologică a bolilor transmisibile și amenințărilor transfrontaliere grave pentru sănătate, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 741/2024*, transpune parțial *Regulamentul (UE) 2022/2371* al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și de abrogare a *Deciziei (UE) 1082/2013*.

Sistemul de alertă precoce și răspuns rapid, instituit în legătură cu amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, la procedurile de notificare a alertelor și la procedurile de schimb de informații, consultare și coordonare a răspunsurilor la astfel de amenințări, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 30/2024*, transpune prevederile *Regulamentului (UE) 2022/2371* privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și de abrogare a *Deciziei nr. 1082/2013/UE*

și prevederile *Deciziei de punere în aplicare (UE) 2017/253* a Comisiei din 13 februarie 2017 de stabilire a procedurilor de notificare a alertelor în cadrul sistemului de alertă precoce și răspuns rapid instituit în legătură cu amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și a procedurilor de schimb de informații, consultare și coordonare a răspunsurilor la astfel de amenințări în temeiul *Deciziei (UE) 1082/2013* a Parlamentului European și a Consiliului.

Programul Național de Imunizare pentru anii 2023-2027, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 211/2023* și Implementarea Registrului Național de Vaccinare, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 885/2025*, transpun parțial Recomandarea Consiliului din 7 decembrie 2018 privind consolidarea cooperării în combaterea bolilor care pot fi prevenite prin vaccinare.

Supravegherea, prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale, reglementate prin *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 749/2024*, precum și implementarea modulului Infecții Asociate Asistenței Medicale, aprobat prin *Hotărârea Guvernului Nr. 885/2022* cu privire la instituirea Sistemului informațional de supraveghere a bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate publică, transpun parțial Recomandarea Consiliului din 9 iunie 2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale (2009/C 151/01).

Programul național pentru supravegherea și combaterea rezistenței la antimicrobiene pentru anii 2023-2027, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 697/2023*, transpune parțial Recomandarea Consiliului privind intensificarea acțiunilor UE de combatere a rezistenței la antimicrobiene în cadrul unei abordări de tip „O singură sănătate” 2023/C 220/01. Supravegherea, prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale, aprobate prin *Ordinul Ministerului Sănătății nr. 749/2024*, dar și instituirea sistemului de monitorizare a rezistenței antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale, în contextul implementării abordării „One Health”, aprobate prin *Ordinul ANSP și ANSA nr.122/2024*, transpun o parte din Recomandările Consiliului.

Regulamentul delegat (UE) 2024/1232 al Comisiei din 5 martie 2024 de completare a *Regulamentului (UE) 2022/2371* al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește evaluările stadiului punerii în aplicare a planurilor naționale de prevenire, pregătire și răspuns și ale relației acestora cu planul de prevenire, pregătire și răspuns al Uniunii, nu a fost transpus în legislația Republicii Moldova.

28.5.1.2. Cadrul administrativ (Capacități administrative)

Ministerul Sănătății este autoritatea centrală al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul sănătății. În conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 148/2021* efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Sănătății este de 93 de unități, dintre care:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere

<i>Boli transmisibile</i>	Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică (3 angajați)	1

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Sănătății, cu subdiviziuni teritoriale – centre de sănătate publică, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile 1) supravegherii de stat, prevenirea bolilor, promovarea și protecția sănătății publice; 2) controlul de stat (inspecția) în sănătate; 3) monitorizarea și evaluarea stării de sănătate a populației.

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Boli transmisibile</i>	2	2

28.5.2. Planuri de viitor

28.5.2.1. Planuri legislative

Boli transmisibile

Armonizarea legislativă în domeniul bolilor transmisibile va include: 1) elaborarea și aprobarea ordinului intersectorial privind formatul furnizării informațiilor cu privire la planificarea prevenirii, pregătirii și răspunsului la amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății; 2) elaborarea și aprobarea procedurii de evaluare a planurilor naționale de prevenire, pregătire și răspuns la amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății printr-un ordin al MS; 3) elaborarea și aprobarea ordinului privind asigurarea contramăsurilor medicale necesare în situații de criză în cazul unei urgențe de sănătate publică.

28.5.2.1. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Boli transmisibile

Implementarea acquis-ului în domeniul maladiilor transmisibile cuprinde următoarele acțiuni: 1) actualizarea Planului Național de Prevenire, Pregătire și de Răspuns în Urgențe de Sănătate Publică și coordonarea acestuia cu un reprezentat UE pe domeniul Urgențelor de Sănătate Publică (ECDC, HERA); 2) efectuarea sesiunilor de instruire privind supravegherea, prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistentei medicale; 3) fortificarea laboratoarelor naționale de referință; 4) Dezvoltarea unui sistem informatic electronic interoperabil conectat la sectoarele de sănătate publică, veterinar, agricultură și mediu.

28.5.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea și implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul Bolilor transmisibile, estimările preliminare ale Ministerului Sănătății evidențiază acțiunea de fortificare a 6 laboratoare naționale de referință a căror costuri estimative sunt de 5 mil. de lei, alte necesități financiare:

	2025	
	Elaborare (mii lei)	Implementare (mii lei)
<i>Boli transmisibile</i>	200.4	500

28.6. BOLI NETRANSMISIBILE

28.6.1. Prezentarea generală a situației

28.6.1.1. Cadrul legislativ

Cancer

Cancerul este o problemă de sănătate publică majoră la nivel național și constituie una din cauzele principale ale morbidității și mortalității în majoritatea țărilor lumii, inclusiv în Republica Moldova. Cadrul legislativ național este aliniat parțial la recomandările și comunicările Comisiei în domeniul combaterii cancerului.

Constituția Republicii Moldova, Art. 36, asigură dreptul tuturor cetățenilor RM la ocrotirea sănătății. Statul garantează accesul la serviciile de sănătate și ia măsuri pentru protecția sănătății publice, prevenirea bolilor și combaterea acestora. *Legea nr. 411/1995* cu privire la ocrotirea sănătății, Art. 41¹ garantează asistența medicală pentru persoanele cu maladii oncologice, ultima actualizare în 2024, cuprinde reglementări cu privire la serviciile medicale de profilaxie, diagnostic, tratament și supraveghere acordate în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice și private, în conformitate cu actele normative aprobate de Guvern și reglementări cu privire la Registrul național de cancer. *Legea nr. 1585/1998* cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (actualizată în 2024), garantează pacienților cu maladii oncologice accesul la servicii medicale de prevenție, diagnostic, tratament și supraveghere. Programul unic de asigurare, elaborat de Ministerul Sănătății și aprobat de Guvern, include o listă detaliată a maladiilor oncologice și a stărilor care beneficiază de asistență medicală finanțată din fondurile asigurării obligatorii, asigurând astfel că pacienții cu cancer primesc îngrijirea necesară în timp util.

Legea nr. 1585/1998 instituie un sistem autonom de protecție financiară pentru pacienții cu maladii oncologice, bazat pe principii de solidaritate. Aceasta prevede finanțarea cheltuielilor legate de tratamentele oncologice, inclusiv chimioterapia, radioterapia și intervențiile chirurgicale necesare. De asemenea, legea include prevederi pentru monitorizarea continuă a stării de sănătate a pacienților cu cancer prin intermediul Registrului național de cancer, care colectează, înregistrează și prelucerează date legate de incidența, prevalența și mortalitatea prin cancer. Aceste date sunt

esențiale pentru planificarea și implementarea politicilor de sănătate publică menite să îmbunătățească prevenția, diagnosticarea și tratamentul cancerului la nivel național.)

Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 874/2024*, include servicii esențiale pentru pacienții cu maladii oncologice. Documentul atribuie responsabilitatea pentru elaborarea și implementarea Programului unic, precum și pentru informarea populației cu privire la drepturile și serviciile disponibile, Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Hotărârea mai reglementează furnizarea serviciilor de către instituțiile medico-sanitare publice și private, inclusiv evaluarea anuală complexă a stării de sănătate a persoanelor vârstnice, prescrierea de tratament medical și igienico-dietetic, servicii de tratament de lungă durată pentru maladiile cronice și reabilitare, servicii medicale geriatrice și servicii pentru pacienții în tratament de dializă și chimioterapie.

Programul național de control al cancerului pentru anii 2016-2025, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1291/2016* și Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului național de control al cancerului pentru anii 2016-2025, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 292/2024*, transpun parțial Recomandarea Consiliului din 9 decembrie 2022 privind consolidarea prevenirii prin depistare timpurie: O nouă abordare a UE privind screeningul pentru depistarea cancerului, care înlocuiește *Recomandarea 2003/878/CE* a Consiliului, și Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu Planul european de combatere a cancerului (3 februarie 2021).

În Republica Moldova, înregistrarea și gestionarea datelor de screening (sisteme de date pentru desfășurarea programelor organizate de depistare a cancerului), asigurarea unui nivel ridicat de participare, bazat pe consimțământul pe deplin informat, atunci când se oferă screening organizat pentru cancer, precum și introducerea de noi teste de screening - prin programe pilot de screening pentru cancerul pulmonar, de prostată și gastric încă – nu sunt încă implementate.

Sănătate mintală

În ultimii ani Republica Moldova a făcut pași sistemici în reformarea sistemului de sănătate mintală, asigurând schimbarea paradigmei în prestarea serviciilor de sănătate mintală cu accent pe dezvoltarea serviciilor comunitare de sănătate mintală și integrarea serviciilor de sănătate mintală în asistența medicală primară. Al treilea program național este în proces de implementare.

Dreptul cetățenilor la ocrotirea sănătății, inclusiv la sănătatea mintală, este garantat de *Constituția Republicii Moldova, Art. 36*. Legislația națională, printre care *Legea nr. 411/1995* privind ocrotirea sănătății, *Legea nr. 114/2024* privind sănătatea și bunăstarea mentală, stabilesc cadrul general și specific pentru protecția și asistența persoanelor cu tulburări mintale, cu accent pe alinierea la standardele Uniunii Europene.

Legislația națională, inclusiv *Legea nr. 60/2012* privind incluziunea persoanelor cu dizabilități și *Legea nr. 1585/1998* cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală recunosc drepturile fundamentale și accesul la servicii. De asemenea, regulamentele și ordinele guvernamentale, precum cele privind centrele comunitare de sănătate mintală (CCSM), promovează integrarea comunitară și reducerea dependenței de spitalizare, reflectând standardele europene.

Republica Moldova a realizat progrese în transpunerea actelor Uniunii Europene privind sănătatea mintală în legislația națională. Astfel, Programul național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 971/2023*, transpune mai multe concluzii și recomandări europene: Concluziile Consiliului privind sănătatea mintală (30 noiembrie 2023), incluzând acțiuni cuprinzătoare pentru sprijinirea sănătății mintale, Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2003 referitoare la reducerea efectelor nocive ale dependenței de droguri, Concluziile Consiliului din 15 noiembrie 2001 privind combaterea stresului și depresiei.

Legea nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mentală constituie un act legislativ major, care transpune Recomandările Consiliului Uniunii Europene privind prevenirea efectelor nocive ale dependențelor, precum și Concluziile Consiliului privind „Pactul european pentru sănătate mintală și bunăstare”. Actul reflectă principiile moderne de diagnostic, tratament și reabilitare a persoanelor cu tulburări mintale. Totodată, Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022–2025, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 948/2022*, include aspecte legate de sănătatea mintală a persoanelor implicate în activități ilegale sau care necesită reintegrare. De asemenea, *Hotărârea Guvernului nr. 134/2022* vizează prevenirea și controlul infecției HIV/SIDA și infecțiilor sexuale, cu legături indirecte la sănătatea mintală, prin programe de sprijin și consiliere psihologică.

Boli rare

Cadrul de politici al Republicii Moldova privind bolile rare a înregistrat o dezvoltare semnificativă în ultimii ani, fiind ghidat de normele internaționale. Astfel, în 2024 a fost aprobat primul Program Național privind Bolile Rare pentru anii 2024-2028, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 166/2024*, document care rezonează cu legislația UE.

Asigurarea accesului echitabil la diagnostic, informare, tratament și îngrijire pentru toate persoanele cu maladii rare constituie obiectivul general al Programului privind Bolile Rare pentru anii 2024-2028. Programul Național privind Bolile Rare din Moldova urmărește să extindă acoperirea tratamentelor medicamentoase specifice și a serviciilor de reabilitare pentru mai multe boli rare, să lărgască spectrul de diagnostic și monitorizare a circa 30 de maladii rare, să implementeze screening neonatal extins pentru maladiile metabolice ereditare, să promoveze colaborarea internațională în cercetare și dezvoltarea tratamentelor pentru boli rare, să crească conștientizarea, dar și competențele în diagnosticarea și gestionarea bolilor rare, oferind acces echitabil la servicii integrate și prestate pacienților cu boli rare.

Programul Național privind Bolile Rare pentru anii 2024-2028 cuprinde prevederile din Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind bolile rare - provocările Europei {SEC(2008)2713} {SEC(2008)2712} și din Recomandările Consiliului din 8 iunie 2009 privind acțiunea în domeniul Bolilor Rare.

Decizia de punere în aplicare 2014/287/UE a Comisiei din 10 martie 2014 pentru setarea criteriilor pentru stabilirea și evaluarea rețelelor europene de referință și a membrilor acestora și pentru facilitarea schimbului de informații și de expertiză privind stabilirea și evaluarea unor astfel de rețele și *Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1269* a Comisiei din 26 iulie 2019 de

modificare a *Deciziei de punere în aplicare 2014/287/UE* de stabilire a criteriilor pentru stabilirea și evaluarea rețelelor europene de referință și a membrilor acestora și pentru facilitarea schimbului de informații și de expertiză privind stabilirea și evaluarea unor astfel de rețele vor fi transpuse și implementate la data aderării. Până atunci, Republica Moldova se va alinia la standardele, reglementările și cele mai bune practici europene în domeniul asistenței medicale a bolilor rare, asigurând conformitatea cu criteriile ERN-uri și consolidându-și sistemul național de sănătate pentru a facilita un proces de integrare mai bun.

Cadrul normativ de bază care reglementează și asigură accesul la servicii de sănătate în Republica Moldova și include prevederi relevante pentru pacienții cu boli rare este stabilit de *Legea nr. 1585/1998* cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală care garantează accesul pacienților cu boli rare la servicii medicale de diagnosticare și tratament, inclusiv medicamente compensate și dispozitive medicale necesare. Aceste servicii sunt acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală, asigurând astfel accesul universal și gratuit la tratamente pentru boli rare. *Hotărârea Guvernului nr. 1387/2007* cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală reglementează implementarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, care include servicii esențiale pentru pacienții cu boli rare. Hotărârea stabilește accesul la investigații, tratamente și îngrijire continuă pentru persoanele diagnosticate cu boli rare, finanțate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. Hotărârea include în Programul unic o gamă largă de servicii medicale pentru pacienții cu boli rare, de la diagnosticare și tratament până la monitorizare și îngrijire paliativă. Aceste servicii sunt finanțate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, asigurând astfel accesul universal și gratuit la tratamente pentru boli rare. Hotărârea mai stabilește responsabilitățile instituțiilor. Astfel, MS și CNAM sunt responsabile de elaborarea și implementarea Programului unic, precum și pentru informarea populației cu privire la drepturile și serviciile disponibile. Instituțiile medico-sanitare publice și private joacă un rol crucial în furnizarea serviciilor pentru boli rare, conform standardelor și reglementărilor stabilite de hotărâre.

Protocoalele clinice naționale (pentru 54 de boli rare) și standarde pentru diagnosticarea și tratamentul bolilor rare, aprobate de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova sunt bazate pe ghidurile internaționale de bune practici și evidențe. Acestea sunt esențiale pentru asigurarea unei asistențe medicale de calitate și uniformizate pentru pacienții cu boli rare.

e-Sănătate

Cadrul normativ național ce vizează domeniul e-Sănătate este constituit dintr-o serie de acte normative ce reglementează: protecția datelor cu caracter personal, cadrul general de interoperabilitate și schimb de date, normele securității infrastructurii de servicii digitale, identificarea electronică și serviciile de încredere. Cadrul legislativ național în domeniul e-Sănătate este parțial aliniat la legislația UE.

Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal a fost adoptată la 25.07.2024 și intră în vigoare la expirarea a 24 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. *Legea nr. 195/2024* reglementează noțiunile de date genetice, date privind sănătatea, dar și condiții specifice de prelucrare a datelor privind sănătatea ca și categorie specială de date cu caracter personal și stabilește cadrul juridic cu privire la: protecția persoanelor fizice în

ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal; organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; supravegherea implementării legislației privind protecția datelor cu caracter personal; răspunderea juridică și sancțiunile aplicate pentru încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal și asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal. *Legea nr. 195/2024* a transpus integral *Regulamentul (UE) 2016/679* al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și parțial: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind modalitățile de a face posibilă transformarea digitală a serviciilor de sănătate și de asistență în cadrul pieței unice digitale, autonomizarea cetățenilor și construirea unei societăți mai sănătoase și Concluziile Consiliului privind sănătatea în societatea digitală – progrese în domeniul inovației bazate pe date în domeniul sănătății (2017/C 440/05).

Raporturile juridice ce apar în procesul schimbului de date și interoperabilitate sunt reglementate în *Legea nr. 142/2018* cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. *Legea* transpune parțial în partea reglementării cadrului general de interoperabilitate, dar și cooperarea transfrontalieră: Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind modalitățile de a face posibilă transformarea digitală a serviciilor de sănătate și de asistență în cadrul pieței unice digitale, autonomizarea cetățenilor și construirea unei societăți mai sănătoase și Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului referitor la spațiul european al datelor privind sănătatea.

Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică reglementează cadrul normativ, organizațional și de cooperare în domeniul securității cibernetice, stabilește competența autorităților și instituțiilor publice în materie de securitate cibernetică, determină cadrul național general de gestionare a crizelor în domeniul securității cibernetice, instituie cerințe, măsuri și mecanisme în scopul asigurării securității rețelelor și sistemelor informatice, care sunt esențiale pentru funcționarea societății, și al gestionării incidentelor cibernetice. Prin *Legea nr. 48/2023* privind securitatea cibernetică au fost transpuse o serie de articole din *Directiva (UE) 2022/2555* a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsurile pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a *Regulamentului (UE) nr. 910/2014* și a *Directivei (UE) 2018/1972* și de abrogare a *Directivei (UE) 2016/1148* (Directiva NIS 2), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 333 din 27 decembrie 2022. Directive la care se face trimitere în actul examinat.

Supravegherea și controlul de stat al respectării de către furnizorii de servicii a obligațiilor privind asigurarea securității cibernetice în vederea punerii în aplicare a *Legii nr. 48/2023* sunt exercitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică.

Asigurarea funcționării pieței naționale în domeniul securității mijloacelor de identificare electronică și a serviciilor de încredere, stabilirea cadrului normativ de bază pentru utilizarea semnăturilor electronice, sigiliilor electronice, mărcilor temporale electronice, documentelor electronice, serviciilor de distribuție electronică înregistrate și serviciilor de certificare pentru autentificarea paginilor web sunt reglementate prin *Legea nr. 124/2022* privind identificarea

electronică și serviciile de încredere, în vigoare din 01.01.2025. Legea transpune parțial *Regulamentul (UE) nr. 910/2014* al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a *Directivei 1999/93/CE*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 257 din 28 august 2014.

Obligațiile furnizorilor de servicii, precum și stabilirea autorității competente de securitatea cibernetică la nivel național sunt stipulate în *Legea nr. 1456/1993* cu privire la activitatea farmaceutică, *Legea nr. 411/1995* cu privire la ocrotirea sănătății și *Legea nr. 102/2017* cu privire la dispozitivele medicale.

Evaluarea tehnologiilor medicale

Compania Națională de Asigurări în Medicină este autoritatea responsabilă de efectuarea evaluării tehnologiilor medicale în conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 441/2024*, care a modificat *Hotărârea Guvernului nr. 156/2002* cu privire la organizarea și funcționarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prin care autorității respective i-a fost atribuită responsabilitatea de a realiza evaluarea tehnologiilor medicale (ETM). Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea mecanismului național de evaluare a tehnologiilor medicale, prevede alinierea la principiile UE din *Directiva 2011/24/EU* privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere și *Regulamentul (UE) 2021/2282* privind ETM, care promovează utilizarea eficientă a resurselor și accesul echitabil al pacienților la tehnologii inovative.

Cadrului juridic național privind implementarea mecanismului ETM include dezvoltarea capacităților autorității naționale responsabile de ETM care va sprijini și facilita cooperarea și schimbul de informații între statele membre din cadrul rețelei europene pentru ETM. Totodată entitatea națională responsabilă de ETM va putea prelua de pe platforma informatică UE raportul de evaluare clinică comună ETM pentru tehnologiile medicale la care a fost efectuată și publicată o evaluare clinică comună, inclusiv va delega experți naționali pentru evaluări clinice comune și consultări științifice la nivel internațional.

Adițional, conform Planului național de aderare până la finele anului 2025 va fi elaborat cadrul normativ secundar pentru punerea în aplicare a Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea mecanismului național de evaluare a tehnologiilor medicale, inclusiv aprobarea metodologiei de evaluare a tehnologiilor medicale și lansarea efectivă a procesului ETM conform procedurilor stabilite.

Ghidul metodologic privind ETM și structura dosarului ETM care urmează a fi aprobat prin cadru normativ departamental vor fi în concordanță cu *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1381* de stabilire, în temeiul *Regulamentului (UE) 2021/2282* privind evaluarea tehnologiilor medicale, a normelor procedurale care vizează interacțiunea din cursul pregătirii și actualizării evaluărilor clinice comune ale medicamentelor de uz uman la nivelul Uniunii, schimbul de informații despre ele și participarea la ele, precum și a modelelor pentru respectivele evaluări clinice comune.

Acces sporit la tratamente inovatoare pentru pacienții cu povară ridicată a bolii se va asigura în anul 2025 prin includerea medicamentelor inovatoare pe lista de rambursare se realizează prin intermediul procesului de evaluare a tehnologiilor medicale (ETM) bazat pe principiile descrise în *Regulamentul UE 2021/2282*. În acest scop, instituția responsabilă de funcțiile ETM va pilota faza de evaluare pentru cel puțin două medicamente inovatoare, cu contribuția tehnică a experților din instituțiile publice de sănătate.

28.6.1.2. Cadrul administrativ (Capacități administrative)

Ministerul Sănătății este autoritatea centrală al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul sănătății. În conformitate cu *Hotărârea Guvernului nr. 148/2021* efectivul-limită al aparatului central al Ministerului Sănătății este de 93 de unități, dintre care:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
<i>Cancer</i>	Direcția generală politici în domeniul serviciilor medicale integrate (1 angajat)	
<i>Sănătate mintală</i>	Secția politici în domeniul asistenței medicale primare și comunitare (2 angajați)	1
<i>Boli rare</i>		
<i>eSănătate</i>	Serviciul Tehnologiei Informației Și Comunicațiilor (E Sănătate)	1

Compania Națională de Asigurări în Medicină este o instituție de stat autonomă cu autonomie financiară de nivel național, care dispune de personalitate juridică și desfășoară activități nonprofit în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 156/2002 efectivul limită al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină constituie 295 de unități, dintre care 134 unități fac parte din aparatul central. La elaborarea și implementarea legislației UE sunt implicați 12 angajați din cadrul aparatului central:

Subdomeniu	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere

<i>e-Sănătate</i>	Direcția juridică 1	1
	Direcția strategie și guvernanță instituțională 0	1
	Direcția contractarea prestatorilor de servicii medicale 0	1
	Direcția medicamente 1	1
	Direcția economie 0	1
	Direcția contabilitate 0	1
	Direcția tehnologii informaționale 1	1
	Secția cooperare internațională 1	1
<i>Evaluarea tehnologiilor medicale</i>	Direcția juridică 1	1
	Direcția medicamente 4	1
	Secția cooperare internațională 1	1

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal conform *Legii nr. 195/2024* este o autoritate publică ce funcționează la nivel național ca structură unică, independentă față de alte autorități publice, față de alte persoane juridice și față de persoanele fizice și are următoarea structură organizatorică

	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere

Director		1
Director adjunct		1
Direcția generală supraveghere și conformitate	19	
Direcția Juridică	8	
Direcția conformitate	14	
Direcția prevenire, supraveghere și evidență	5	
Direcția relații externe și integrare europeană	5	
Serviciul de informare, comunicare cu media și eTransformare	2	
Serviciul economic financiar	3	
Serviciul resurse umane	2	
Serviciul documentare și arhivare	2	
Serviciul audit intern	1	

Agencia pentru Securitate Cibernetică - autoritate administrativă subordonată MDED care are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii, care sunt esențiale pentru funcționarea societății și a statului. Conform HG nr. 1028 din 21.12.2023 are următoarea structură organizațională.

	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere

Director		1
Director adjunct		1

Agenția de Guvernare Electronică (AGE) este instituția publică în subordinea Guvernului, creată în 2010, care urmărește beneficiul public prin aplicarea Tehnologiilor Informaționale și de Comunicații în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor, inclusiv prin modernizarea serviciilor publice electronice și are următoarea structură organizatorică

	Capacități administrative	
	Executori	Post conducere
Director		1
Director adjunct		1
Serviciul audit intern	1	
Serviciul economic financiar	1	1
Direcția implementare proiecte	14	1
Direcția platforme digitale	14	1
Serviciul schimb de date și interoperabilitate	2	1
Serviciul gestionarea plăților electronice	3	1
Direcția management instituțional	10	1
Direcția investigații inteligente în guvernarea digitală	2	
Serviciul asigurarea calității și securității digitale	1	1
Serviciul relații publice	1	1

Centru de inovare și formare în guvernare digitală		1

28.6.2. Planuri de viitor

28.6.2.1. Planuri legislative

Cancer

Până la finalul lunii martie 2026, este prevăzută elaborarea unui nou Program Național de Control al Cancerului, care va alinia cadrul legislativ național la cel European - Planul european de combatere a cancerului și noua abordare a UE privind screeningul pentru depistarea cancerului.

Sănătate mintală

Având în vedere alinierea legislației naționale la *acquis-ul UE* în domeniul sănătății mintale, autoritățile competente vor asigura monitorizarea continuă a evoluțiilor legislative la nivel european și, după caz, actualizarea cadrului normativ național.

Boli rare

Va fi elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la Crearea registrului național al pacienților cu boli rare, în conformitate cu practicile europene pentru colectarea datelor și schimbul de informații.

e-Sănătate

Proiectul Programului național de sănătate digitală, elaborat de Ministerul Sănătății, în conformitate cu recomandarea Comisiei, va fi prezentat Guvernului spre aprobare în anul 2025. Programul este aliniat la inițiativele UE cu privire la e-Sănătate, sprijinind transformarea digitală a sectorului de sănătate și implementarea soluțiilor informatice.

Măsurile normative privind autoritatea națională responsabilă de e-Sănătate vor fi elaborate în cadrul exercițiului de transpunere a legislației UE pe asistența medicală transfrontalieră. Acestea vor urmări scopul de a corespunde normelor stabilite la nivelul UE privind dobândirea calității de membru al rețelei de e-sănătate, facilitând astfel decizia Republicii Moldova de a participa la această rețea voluntară.

Până la sfârșitul anului 2026, vor fi finalizate conceptul și arhitectura sistemului de dosare electronice de sănătate (DES) în vederea implementării la nivel național, precum și cadrul de reglementare aprobat care va detalia standardele de gestionare securizată a datelor. După aprobarea cadrelor de lucru și de reglementare, va începe dezvoltarea sistemului DES, iar ministerul va supraveghea implementarea prin programe pilot, acoperire națională, formare a personalului și campanii de sensibilizare, urmărind progresul prin intermediul datelor de utilizare și al ratelor de acoperire. Până la sfârșitul anului 2027, instituțiile cheie vor dispune de un sistem DES complet funcțional, care va oferi acces securizat și în timp real la dosarele pacienților.

Obiectivul este ca cel puțin 40% din populația asigurată să aibă un DES activ până în 2027, fiind astfel demonstrată asimilarea cu succes a sistemului și digitalizarea dosarelor medicale

Evaluarea tehnologiilor medicale

În contextul armonizării legislației naționale în domeniul Evaluării tehnologiilor medicale cu cea a Uniunii Europene, până la finele anului 2025 este planificată instituirea și pilotarea mecanismului național de evaluare a tehnologiilor medicale și aprobarea metodologiei de evaluare a tehnologiilor medicale.

28.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Cancer

Implementarea acquis-ului UE în domeniul cancerului în legislația națională va fi realizată prin punerea în aplicare a Programului național de control al cancerului 2016-2025 cât și descentralizarea serviciilor de chimioterapie, serviciu disponibil în cel puțin 5 unități.

Sănătate Mintală

Următoarele acțiuni vor fi implementate pentru implementarea legislației naționale aliniată la legislația UE: 1) instituirea mecanismului național de cooperare interinstituțională pentru prevenirea, depistarea timpurie, tratamentul tulburărilor mentale și de comportament și reabilitarea psihosocială a persoanelor afectate; 2) racordarea indicatorilor de sănătate mintală la standardele internaționale și colectarea acestora în sisteme informaționale sigure și integrate; 3) aprobarea standardele minime de calitate în acordarea asistenței în sănătatea mintală de către prestatorii de servicii publice și privați; 4) reorganizarea unităților specializate pentru tratament prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Boli rare

Implementarea acquis-ului UE în domeniul bolilor rare în legislația națională va fi realizată prin punerea în aplicare a Programului național privind bolile rare pentru anii 2024-2028, precum și proiectul de Hotărâre de Guvern pentru integrarea și implementarea clasificării și codificării ORPHA a bolilor rare în Republica Moldova pentru a se alinia cu Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind Bolile Rare - provocările Europei {SEC(2008)2713} {SEC(2008)2712} și Recomandarea Consiliului 2009/C 151/02 din 8 iunie 2009 privind o acțiune în domeniul bolilor rare.

e-Sănătate

Dezvoltarea și implementarea programelor de formare și instruire pentru personalul medical și tehnic în utilizarea tehnologiilor digitale, pentru a asigura o tranziție eficientă și un management adecvat al noilor soluții este o necesitate imperativă.

O altă prioritate o constituie dezvoltarea și implementarea programelor de formare specializată și de dezvoltare profesională pentru diferite categorii de personal în domeniul protecției datelor și interoperabilitatea sistemelor.

Planurile pe viitor pentru e-Sănătate în Republica Moldova includ aprobarea Programului Național e-Sănătate pentru alinierea la concluziile Consiliului UE privind sănătatea în societatea digitală (2025), crearea unui Punct Național de Contact pentru e-Sănătate conform reglementărilor europene (2025) și elaborarea unui cadru normativ pentru schimbul electronice de date medicale. La fel este planificată formarea profesioniștilor din domeniul sănătății în utilizarea e-Sănătății (2027) și analiza cadrului necesar pentru implementarea European Health Data Space. Planurile mai includ și crearea Unității de Transformare Digitală în cadrul Ministerului Sănătății (2026). De asemenea, se preconizează dezvoltarea și modernizarea infrastructurii digitale de sănătate, inclusiv centre de date regionale și echipamente TIC, pentru a asigura interoperabilitatea și securitatea sistemelor (2029).

Evaluarea tehnologiilor medicale

Pentru anul 2025 sunt planificate: 1) aprobarea componenței nominale a Comitetului coordonator responsabil de Evaluarea Tehnologiilor Medicale; 2) instruirea personalului în domeniul evaluării tehnologiilor medicale. Instruirea personalului va fi efectuată cu suportul Organizației Mondiale a Sănătății și Băncii Mondiale.

28.6.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea și implementarea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul Bolilor netransmisibile, estimările preliminare ale Ministerului Sănătății evidențiază următoarele necesități financiare:

	2025		2026		2027
	Elaborare (mii lei)	Implementare (mii lei)	Elaborare (mii lei)	Implementare (mii lei)	Implementare (mii lei)
Cancer	-	117.3	234.6	698115.2	-
Sănătate mintală	-	198	-	66	-
Boli rare	-	-	189.6	-	2879543.3
e-Sănătate	1778.0	-	7521.0	30000.0	161657.3
Evaluarea tehnologiilor medicale	345.2	172.6	-	94554.0	-

Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAM DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTIA CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIATĂ INTERNĂ																
CAPITOLUL 1 - LIBERA CIRCULAȚIE A BUNURILOR																
1	32009L0043	Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității				1	Proiect de Lege privind simplificarea clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării între statele membre ale Uniunii Europene și Republica Moldova	Lege adoptată	MA - Ministerul Apărării	ASP - Agenția Servicii Publice, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2029	189.10	189.10		
2	32019R0215	Regulamentul (UE) 2019/515 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 764/2008		RE: 2024		2	Proiect de Lege privind recunoașterea reciprocă a produselor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Octombrie	2025	239.70	239.70		
3	02008R0765-20210716	Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93	AA - Art. 170-173, anexa XVI		GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității; Legea nr. 20/2016 cu privire la standardizarea națională)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Noiembrie	2025	208.00	208.00		
4	32008L0768	Decizia nr. 768/2008/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 privind un cadru comun pentru comercializarea produselor și de abrogare a Deciziei 93/465/CEE a Consiliului	AA - Art. 173, anexa XVI			3	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității; Legea nr. 20/2016 cu privire la standardizarea națională)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Noiembrie	2025	208.00	208.00		
5	0201281025-20230709	Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană, de modificare a Directivelor 89/686/CEE și 93/15/CEE ale Consiliului și a Directivelor 94/9/CE, 94/25/CE, 95/16/CE, 97/23/CE, 98/34/CE, 2004/22/CE, 2007/23/CE, 2009/23/CE și 2009/105/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Deciziei 87/95/CEE a Consiliului și a Deciziei nr. 1673/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA - Art.170-173, anexa XVI		GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității; Legea nr. 20/2016 cu privire la standardizarea națională)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Noiembrie	2025				
	32015L1535	Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (text codificat)		RE: 2024		4	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025	117.30	117.30		
7	31199R2629	Regulamentul (CE) nr. 2679/98 al Consiliului din 7 decembrie 1998 privind funcționarea pieței interne în legătură cu libera circulație a mărfurilor între statele membre		RE: 2024		5	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea unui mecanism de informare și monitorizare cu privire la obstacolele minore în calea comerțului	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	189.10	189.10		
8	3201101041	2013/1641/UE: Recomandarea Comisiei din 17 septembrie 2013 privind principiile care guvernează SOLVIT		RE: 2024		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind principiile care guvernează SOLVIT	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	189.10	189.10		
9	32020R1668	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1668 al Comisiei din 10 noiembrie 2020 de specificare a detaliilor și a funcționalităților sistemului de informare și comunicare care trebuie utilizat în anulul		RE: 2024		7	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la specificarea detaliilor și a funcționalităților sistemului de informare și comunicare utilizat la recunoașterea reciprocă a produselor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Noiembrie	2027	189.10	189.10		
10	3201441060	Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind returnarea bunurilor culturale - sesoare ilegale de pe teritoriul unui stat membru și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (refinanțare)	AA-Cap. 25 Art. 132	RE: 2023		8	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil	Lege adoptată	MC - Ministerul Culturii		Mai	2025	189.10	189.10		
11	02004R0273-20240303	Regulamentul (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 privind precursorii drogurilor	AA-Art.170-173, anexa XVI			9	Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psicoactive noi și substitutenților de droguri	Lege adoptată	MS - Ministerul Sănătății	AMDM - Agenția Medicamentului	Iulie	2025	207.90	207.90		
	02004R0273-20240303		AA-Art.170-173, anexa XVI			10	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelului și listelor substanțelor stupefante, psihotrope și mecatanizelor acestora, summe controlului	Hotărâre de Guvern adoptată	MS - Ministerul Sănătății	AMDM - Agenția Medicamentului	Decembrie	2026	207.00	207.00		
	02004R0273-20240303		AA-Art.170-173, anexa XVI			11	Proiect de Ordin al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale pentru aprobarea formularelor tipizate utilizate în gestionarea precursorilor	Ordin emis	AMDM - Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	MS - Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	66.80	66.80		
12	31995L0105	Directiva Consiliului din 21 decembrie 1988 privind transparența mănușilor care reglementează stabilirea prețurilor mănușilor de uz unic și includerea acestora în domeniul de aplicare al sistemelor naționale de asigurare a calitat		RE: 2023		12	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 295/2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la metode de aprobare și înregistrare a prețurilor de producție la medicamente	Hotărâre de Guvern adoptată	MS - Ministerul Sănătății	AMDM - Agenția Medicamentului	Decembrie	2026	117.30	117.30		
13	32018R0168	Regulamentul (CE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele cu două sau trei roți și pentru cendrickiuri	AA, ANEXA XVI	RE: 2024		13	Proiect de Lege privind omologarea și supravegherea pieței autovehiculelor rutiere și remorcilor acestora, precum și ale sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective	Lege adoptată	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025	207.90	207.90		
14	32014R0044	Regulamentul delegat (UE) nr. 44/2014 al Comisiei din 21 noiembrie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește construcția vehiculelor și cerințele generale pentru omologarea de tip a vehiculelor cu două sau trei roți și a cendrickiurilor		RE: 2024		13	Proiect de Lege privind omologarea și supravegherea pieței autovehiculelor rutiere și remorcilor acestora, precum și ale sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective	Lege adoptată	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025				
15	32018R0858	Regulamentul (UE) 2018/858 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind omologarea și supravegherea pieței autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și ale sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2007 și (CE) nr. 595/2009 și de abrogare a Directivei 2007/46/CE	AA, ANEXA XVI	RE: 2024		13	Proiect de Lege privind omologarea și supravegherea pieței autovehiculelor rutiere și remorcilor acestora, precum și ale sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective	Lege adoptată	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025				
16	32023R0163	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/163 al Comisiei din 7 februarie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/858 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele funcționale pentru supravegherea pieței vehiculelor, sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate				14	Ordin al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la cerințele funcționale pentru supravegherea pieței vehiculelor, sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate	Ordin emis	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.10	189.10		
17	32017R1151	Regulamentul (UE) 2017/1151 al Comisiei din 1 iunie 2017 de completare a Regulamentului (CE) nr. 715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenient de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor, de modificare a Directivei 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 692/2008 al Comisiei și a Regulamentului (UE) nr. 1230/2012 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 692/2008 al Comisiei	AA, ANEXA XVI			15	Ordin al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la proiectul Regulamentului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenient de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (euro 5 și euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor	Ordin emis	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.10	189.10		
18	32007R0715	Regulamentul (CE) nr. 715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2007 privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenient de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor	AA, ANEXA XVI			15	Ordin al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la proiectul Regulamentului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenient de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele comerciale (euro 5 și euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor	Ordin emis	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
19	32019R2144	Regulamentul (UE) 2019/2144 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind cerințele pentru omologarea de tip a autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate unor astfel de vehicule, în ceea ce privește siguranța generală a acestora și protecția ocupanților vehiculului și a utilizatorilor vulnerabili al drumurilor, de modificare a Regulamentului (UE) 2018/858 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 78/2009, (CE) nr. 79/2009 și (CE) nr. 661/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 631/2009, (UE) nr. 406/2010, (UE) nr. 672/2010, (UE) nr. 1003/2010, (UE) nr. 1005/2010, (UE) nr. 1008/2010, (UE) nr. 1009/2010, (UE) nr. 19/2011, (UE) nr. 109/2011, (UE) nr. 438/2011, (UE) nr. 65/2012, (UE) nr. 136/2012, (UE) nr. 347/2012, (UE) nr. 351/2012, (UE) nr. 433/2012, (UE) nr. 540/2012, (UE) nr. 607/2012, (UE) nr. 661/2009, (UE) nr. 662/2009, (UE) nr. 663/2009, (UE) nr. 664/2009, (UE) nr. 665/2009, (UE) nr. 666/2009, (UE) nr. 667/2009, (UE) nr. 668/2009, (UE) nr. 669/2009, (UE) nr. 670/2009, (UE) nr. 671/2009, (UE) nr. 672/2009, (UE) nr. 673/2009, (UE) nr. 674/2009, (UE) nr. 675/2009, (UE) nr. 676/2009, (UE) nr. 677/2009, (UE) nr. 678/2009, (UE) nr. 679/2009, (UE) nr. 680/2009, (UE) nr. 681/2009, (UE) nr. 682/2009, (UE) nr. 683/2009, (UE) nr. 684/2009, (UE) nr. 685/2009, (UE) nr. 686/2009, (UE) nr. 687/2009, (UE) nr. 688/2009, (UE) nr. 689/2009, (UE) nr. 690/2009, (UE) nr. 691/2009, (UE) nr. 692/2009, (UE) nr. 693/2009, (UE) nr. 694/2009, (UE) nr. 695/2009, (UE) nr. 696/2009, (UE) nr. 697/2009, (UE) nr. 698/2009, (UE) nr. 699/2009, (UE) nr. 700/2009, (UE) nr. 701/2009, (UE) nr. 702/2009, (UE) nr. 703/2009, (UE) nr. 704/2009, (UE) nr. 705/2009, (UE) nr. 706/2009, (UE) nr. 707/2009, (UE) nr. 708/2009, (UE) nr. 709/2009, (UE) nr. 710/2009, (UE) nr. 711/2009, (UE) nr. 712/2009, (UE) nr. 713/2009, (UE) nr. 714/2009, (UE) nr. 715/2009, (UE) nr. 716/2009, (UE) nr. 717/2009, (UE) nr. 718/2009, (UE) nr. 719/2009, (UE) nr. 720/2009, (UE) nr. 721/2009, (UE) nr. 722/2009, (UE) nr. 723/2009, (UE) nr. 724/2009, (UE) nr. 725/2009, (UE) nr. 726/2009, (UE) nr. 727/2009, (UE) nr. 728/2009, (UE) nr. 729/2009, (UE) nr. 730/2009, (UE) nr. 731/2009, (UE) nr. 732/2009, (UE) nr. 733/2009, (UE) nr. 734/2009, (UE) nr. 735/2009, (UE) nr. 736/2009, (UE) nr. 737/2009, (UE) nr. 738/2009, (UE) nr. 739/2009, (UE) nr. 740/2009, (UE) nr. 741/2009, (UE) nr. 742/2009, (UE) nr. 743/2009, (UE) nr. 744/2009, (UE) nr. 745/2009, (UE) nr. 746/2009, (UE) nr. 747/2009, (UE) nr. 748/2009, (UE) nr. 749/2009, (UE) nr. 750/2009, (UE) nr. 751/2009, (UE) nr. 752/2009, (UE) nr. 753/2009, (UE) nr. 754/2009, (UE) nr. 755/2009, (UE) nr. 756/2009, (UE) nr. 757/2009, (UE) nr. 758/2009, (UE) nr. 759/2009, (UE) nr. 760/2009, (UE) nr. 761/2009, (UE) nr. 762/2009, (UE) nr. 763/2009, (UE) nr. 764/2009, (UE) nr. 765/2009, (UE) nr. 766/2009, (UE) nr. 767/2009, (UE) nr. 768/2009, (UE) nr. 769/2009, (UE) nr. 770/2009, (UE) nr. 771/2009, (UE) nr. 772/2009, (UE) nr. 773/2009, (UE) nr. 774/2009, (UE) nr. 775/2009, (UE) nr. 776/2009, (UE) nr. 777/2009, (UE) nr. 778/2009, (UE) nr. 779/2009, (UE) nr. 780/2009, (UE) nr. 781/2009, (UE) nr. 782/2009, (UE) nr. 783/2009, (UE) nr. 784/2009, (UE) nr. 785/2009, (UE) nr. 786/2009, (UE) nr. 787/2009, (UE) nr. 788/2009, (UE) nr. 789/2009, (UE) nr. 790/2009, (UE) nr. 791/2009, (UE) nr. 792/2009, (UE) nr. 793/2009, (UE) nr. 794/2009, (UE) nr. 795/2009, (UE) nr. 796/2009, (UE) nr. 797/2009, (UE) nr. 798/2009, (UE) nr. 799/2009, (UE) nr. 800/2009, (UE) nr. 801/2009, (UE) nr. 802/2009, (UE) nr. 803/2009, (UE) nr. 804/2009, (UE) nr. 805/2009, (UE) nr. 806/2009, (UE) nr. 807/2009, (UE) nr. 808/2009, (UE) nr. 809/2009, (UE) nr. 810/2009, (UE) nr. 811/2009, (UE) nr. 812/2009, (UE) nr. 813/2009, (UE) nr. 814/2009, (UE) nr. 815/2009, (UE) nr. 816/2009, (UE) nr. 817/2009, (UE) nr. 818/2009, (UE) nr. 819/2009, (UE) nr. 820/2009, (UE) nr. 821/2009, (UE) nr. 822/2009, (UE) nr. 823/2009, (UE) nr. 824/2009, (UE) nr. 825/2009, (UE) nr. 826/2009, (UE) nr. 827/2009, (UE) nr. 828/2009, (UE) nr. 829/2009, (UE) nr. 830/2009, (UE) nr. 831/2009, (UE) nr. 832/2009, (UE) nr. 833/2009, (UE) nr. 834/2009, (UE) nr. 835/2009, (UE) nr. 836/2009, (UE) nr. 837/2009, (UE) nr. 838/2009, (UE) nr. 839/2009, (UE) nr. 840/2009, (UE) nr. 841/2009, (UE) nr. 842/2009, (UE) nr. 843/2009, (UE) nr. 844/2009, (UE) nr. 845/2009, (UE) nr. 846/2009, (UE) nr. 847/2009, (UE) nr. 848/2009, (UE) nr. 849/2009, (UE) nr. 850/2009, (UE) nr. 851/2009, (UE) nr. 852/2009, (UE) nr. 853/2009, (UE) nr. 854/2009, (UE) nr. 855/2009, (UE) nr. 856/2009, (UE) nr. 857/2009, (UE) nr. 858/2009, (UE) nr. 859/2009, (UE) nr. 860/2009, (UE) nr. 861/2009, (UE) nr. 862/2009, (UE) nr. 863/2009, (UE) nr. 864/2009, (UE) nr. 865/2009, (UE) nr. 866/2009, (UE) nr. 867/2009, (UE) nr. 868/2009, (UE) nr. 869/2009, (UE) nr. 870/2009, (UE) nr. 871/2009, (UE) nr. 872/2009, (UE) nr. 873/2009, (UE) nr. 874/2009, (UE) nr. 875/2009, (UE) nr. 876/2009, (UE) nr. 877/2009, (UE) nr. 878/2009, (UE) nr. 879/2009, (UE) nr. 880/2009, (UE) nr. 881/2009, (UE) nr. 882/2009, (UE) nr. 883/2009, (UE) nr. 884/2009, (UE) nr. 885/2009, (UE) nr. 886/2009, (UE) nr. 887/2009, (UE) nr. 888/2009, (UE) nr. 889/2009, (UE) nr. 890/2009, (UE) nr. 891/2009, (UE) nr. 892/2009, (UE) nr. 893/2009, (UE) nr. 894/2009, (UE) nr. 895/2009, (UE) nr. 899														

28	3A320044.0009 3A320044.0010	Directiva 2004/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind inspecția și verificarea bunei practici de laborator (BPL); Directiva 2004/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind armonizarea actelor cu putere de lege și actelor administrative referitoare la aplicarea principiilor bunei practici de laborator și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice	AA - Anexa XVI			22	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea principiilor bunei practici de laborator (BPL) și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice	Hotărâre adoptată	MM - Ministerul Medului	MS - Ministerul Sănătății	Noiembrie	2026	337.50	337.50		
29	2013R0167	Regulamentul (UE) nr. 167/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 februarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere	AA - Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI			23	Proiect de Lege privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele agricole și forestiere	Lege adoptată	MAIA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul	Decembrie	2026	129.00	129.00		
	2013R0167					23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea cerințelor minime pentru plasarea pe piață a vehiculelor agricole și forestiere	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul	Decembrie	2026	189.10	189.10		
30	32015R1009	Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de stabilire a normelor privind punerea la dispoziție pe piață a produselor fertilizante UE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1069/2009 și (CE) nr. 1107/2009 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2003/2003	AA-Art.170-173, anexa XVI	RE: 2023		24	Proiect de Lege privind normele de punere la dispoziție pe piață a produselor fertilizante	Lege adoptată	MAIA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025	129.00	129.00		
	32015R1009					24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la procedurile de evaluare a conformității a produselor fertilizante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	189.10	189.10		
31	32016R1628	Regulamentul (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind cerințele referitoare la limitile emisiilor de poluanți gazeți și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile flui destinate rutieră, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE (Text cu relevanță pentru SEE)		RE: 2023		25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor referitoare la limitile emisiilor și omologarea de tip a motoarelor cu ardere internă pentru utilaje mobile flui destinate rutieră	Hotărâre de Guvern adoptată	MEDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM - Ministerul Medului	Decembrie	2026	230.00	230.00		
32	019751.0324	Directiva Consiliului din 20 mai 1975 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la generatoarele de aer condiționat (75/324/CEE)		RE: 2023		26	Proiect Hotărâre de Guvern privind condițiile introducerii pe piață a generatoarelor de aer condiționat	Hotărâre de Guvern adoptată	MM - Ministerul Medului		Iunie	2025	189.10	189.10		
33	32022L2380	Directiva (UE) 2022/2380 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 noiembrie 2022 de modificare a Directivei 2014/53/UE privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio	AA, ANEXA XVI			27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	189.10	189.10		
34	32023R1717	Regulamentul Delegat (UE) 2023/1717 al Comisiei din 27 iunie 2023 de modificare a Directivei 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește specificațiile tehnice pentru receptaculul de încărcare și protocolul de comunicare pentru încărcare pentru toate categoriile sau clasele de echipamente radio care pot fi reutilizate prin cablu	AA, ANEXA XVI			27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 34/2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio”	Hotărâre de Guvern adoptată	MEDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
35	32024R2747	Regulamentul (UE) 2024/2747 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2024 de instituire a unui cadru de măsuri privind situațiile de urgență pe piața internă și reziliența pieței interne și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2678/98 al Consiliului (Regulamentul privind situațiile de urgență pe piața internă și reziliența pieței interne)		RE: 2024		28	Proiect de Hotărâre de Guvern de instituire a unui cadru de măsuri privind situațiile de urgență pe piața și reziliența	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CS - Cancelaria de Stat	Noiembrie	2027	189.10	189.10		
36	3A02014L0068-20140717	Directiva 2014/68/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor sub presiune	AA, ANEXA XVI	RE: 2024		29	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1333/2016	Hotărâre de Guvern adoptată	MEDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2027	189.20	189.20		
37	3A32014L0029	Directiva 2014/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a recipientelor simple sub presiune	AA, ANEXA XVI	RE: 2024		30	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 368/2015	Hotărâre de Guvern adoptată	MEDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2027	189.30	189.30		
38	32024R3110	Regulamentul (UE) 2024/3110 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 de stabilire a unor norme armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 305/2011	AA, ANEXA XVI	RE: 2024		31	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 913/2016	Hotărâre de Guvern adoptată	MEDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	117.29	117.29		
39	32024L2853	Directiva (UE) 2024/2053 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind răspunderea pentru produse cu defecte și de abrogare a Directivei 85/374/CEE a Consiliului	AA, ANEXA XVI			32	Proiect de Lege pentru modificarea Codului Civil	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	207.996	207.996		
40						GP - Planul de creștere economică	33	Aprobarea Ordinului Institutului de Standardizare din Moldova pentru constituirea comitetelor tehnice	Ordine aprobate	ISM - Institutul de Standardizare din Moldova	Decembrie	2026	45.00	45.00		
41						GP - Planul de creștere economică	34	Aprobarea Ordinului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru punerea la aplicare a recomandărilor experților menționate în rapoartele finale nr. INT MARKET IND/EXP-90157 și nr. INT MARKET IND/EXP-90152	Ordin aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	54.00	54.00		

NR. DO	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ																
CAPITOLUL 2 LIBERA CIRCULAȚIE A LUCRĂTORILOR																
1	32011R0492	Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii		RE 2024		1	Proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative (libera circulație a lucrătorilor UE)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, KM – Inspectoratul General pentru Migrație, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MS – Ministerul Sănătății, MF – Ministerul Finanțelor, CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Consiliul pentru	Septembrie	2025	208.00	208.00		
	32011R0492			RE 2024		2	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă (acces la asigurarea serviciilor și măsurilor de ocupare a cetățenilor UE)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Februarie	2026	129.02	129.02		
	32011R0492					3	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a cadrului normativ secundar în domeniul locuințelor pentru a asigura acces cetățenilor UE la locuințe de serviciu	Hotărâre de Guvern adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2026	117.29	117.29		
2	02004L0038-20110616	Directiva 2004/38 a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și sedere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/55/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE				4	Proiect de Lege privind libera circulație și sederea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și membrii de familie pe teritoriul Republicii Moldova	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	208.00	208.00		
3	32014L0054	Directiva 2014/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor Text cu relevanță pentru SEE		RE 2024		1	Proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative (libera circulație a lucrătorilor UE)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, KM – Inspectoratul General pentru Migrație, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor, CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Consiliul pentru egalitate	Septembrie	2025				
	32014L0054			RE 2024		2	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă (acces la asigurarea serviciilor și măsurilor de ocupare a cetățenilor UE)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Februarie	2026				
4	32016R0589	Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013 (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2023, RE 2024		5	Proiect Hotărâre de Guvern privind procedura de admitere a organizațiilor în calitate de membri și parteneri EURES	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Septembrie	2025	189.00	189.00		
	32016R0589					6	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de somaj (introducere EURES ca un domeniu al politicii de ocupare)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Septembrie	2025	189.00	189.00		
5	32017D1255	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1255 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind un model de descriere a sistemelor și procedurilor naționale pentru admiterea organizațiilor ca membri și parteneri EURES (Text cu relevanță pentru SEE.)		RE 2023, RE 2024		7	Proiect de Ordin privind aprobarea modelului informațiilor aferente procedurii de admitere a organizațiilor în calitate de membri și parteneri EURES	Ordin emis	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Decembrie	2025	189.00	189.0		
6	32018D0170	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/170 A COMISIEI din 2 februarie 2018 privind specificațiile detaliate uniforme pentru colectarea și analiza datelor în scopul monitorizării și al evaluării funcționării rețelei EURES		RE 2023, RE 2024		8	Proiect de Ordin pentru aprobarea procedurii privind colectarea și analiza datelor în scopul funcționării rețelei EURES	Ordin emis	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Decembrie	2025	189.00	189.00		
7	32017D1257	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1257 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind standardele tehnice și formatele necesare pentru un sistem uniform care să permită corelarea locurilor de muncă vacante cu cererile de locuri de muncă și cu CV-urile pe portalul EURES		RE 2023, RE 2024		9	Proiect de Ordin privind aprobarea procedurii cu privire la Standardele tehnice și formatele care să permită corelarea locurilor de muncă și CV pe portalul EURES	Ordin emis	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Septembrie	2026	189.00	189.00		
8	32017D1256	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1256 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind modelele și procedurile necesare pentru schimbul de informații la nivelul Uniunii referitoare la programele naționale de lucru ale rețelei EURES		RE 2023, RE 2024		10	Proiect de Ordin pentru aprobarea procedurii privind schimbul de informații privind Programul național anual de lucru pe rețeaua EURES	Ordin emis	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Octombrie	2026	189.00	189.00		
9	32018D1020	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1020 a Comisiei din 18 iulie 2018 privind adoptarea și actualizarea listei de aptitudini, competențe și ocupații din clasificarea europeană în scopul corelării automate prin intermediul platformei IT comune EURES		RE 2023, RE 2024		11	Proiect de Ordin cu privire la participarea în activitățile de actualizare a listei de competențe, ocupații din ESCO și corelării cu EURES	Ordin emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Ianuarie	2027	117.20	117.20		

10	32018D1021	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1021 a Comisiei din 18 iulie 2018 privind adoptarea unor standarde și formate tehnice necesare pentru funcționarea corelării automate prin intermediul platformei IT comune, utilitate clasificarea europeană și interoperabilitatea între sistemele naționale și clasificarea europeană	RE 2023, RE 2024		12	Proiect de Ordin cu privire la asigurarea interoperabilității cu platforma EURES	Ordin emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2026	189.00	189.00		
11	32019R1149	REGULAMENTUL (UE) 2019/1149 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 iunie 2019 de instituire a unei Autorități Europene a Muncii, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004, a Regulamentului (UE) nr. 492/2011 și a Regulamentului (UE) 2016/589 și de abrogare a Deciziei (UE) 2016/344			13	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea rolului Autorității Europene a Muncii în calitate de mediator în litigiile privind cazurile individuale de aplicare a dreptului Uniunii în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2019/1149)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii, CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Octombrie	2026	189.00	189.00		
12	32004R0883	Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Elveția)			14	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea Nr. 411/1995 octoririi sănătății, Legii Nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Octombrie	2025	380.00	380.60		
	32004R0883		RE 2024		15	Proiect de Decret al Președintelui Republicii Moldova privind înțierea negocierilor acordurilor în domeniul securității sociale	Decret emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027	142.00	142.00		
	32004R0883		RE 2024		16	Proiect Hotărâre de Guvern privind aranjamentele administrative pentru aplicarea acordurilor în domeniul securității sociale	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027	142.00	142.00		
13	32009R0987	Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (Text cu relevanță pentru SEE și Elveția)			14	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 411/1995 octoririi sănătății și Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Octombrie	2025				
	32009R0987		RE 2023, RE 2024		15	Proiect de Decret al Președintelui Republicii Moldova privind înțierea negocierilor acordurilor în domeniul securității sociale	Decret emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027				
	32009R0987		RE 2023, RE 2024		16	Proiect Hotărâre de Guvern privind aranjamentele administrative pentru aplicarea acordurilor în domeniul securității sociale	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027				
14	32010R1231	Regulamentul (UE) nr. 1231/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de extindere a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și a Regulamentului (CE) nr. 987/2009 la resortisanții țărilor terțe care nu fac obiectul regulamentelor respective exclusiv pe motive de sănătate	RE 2024		15	Proiect de Decret al Președintelui Republicii Moldova privind înțierea negocierilor acordurilor în domeniul securității sociale	Decret emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027				
	32010R1231				16	Proiect Hotărâre de Guvern privind aranjamentele administrative pentru aplicarea acordurilor în domeniul securității sociale	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027				
15	32010D0424(08)	Decizia nr. S1 din 12 iunie 2009 privind cardul european de asigurări sociale de sănătate (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția)			14	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea Nr. 411/1995 octoririi sănătății și Legea Nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Octombrie	2026				
16	32010D0424(09)	Decisia nr. S2 din 12 iunie 2009 privind specificațiile tehnice ale cardului european de asigurări sociale de sănătate (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția)			17	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea a specificațiilor tehnice ale cardului european de asigurări de sănătate (CEAS)	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății	Septembrie	2026	361.70	361.70		
	32010D0424(09)				14	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea Nr. 411/1995 octoririi sănătății și Legea Nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Octombrie	2026				
17	31998L0049	Directiva 98/49/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind protecția dreptului la pensie suplimentară al lucrătorilor salariați și al lucrătorilor care desfășoară activități independente care se deplasează în cadrul Comunității			18	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	108.65	69.48	39.17	
18	32010H0424(02)	Recomandarea nr. U1 din 12 iunie 2009 privind legislația aplicabilă șomerilor care întreprind activități profesionale sau comerciale cu timp parțial în-un stat membru diferit față de statul de reședință (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția)			19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și de șomaj	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Iulie	2026	208.00	208.00		
	32010H0424(02)				20	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Nr.1276/2016 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Iulie	2026	208.00	208.00		
19	32010H0424(03)	Recomandarea nr. U2 din 12 iunie 2009 privind aplicarea articolului 64 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului șomerilor care își însoțesc soții sau partenerii care desfășoară o activitate profesională sau comercială în alt stat membru decât statul comestrat			19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și de șomaj	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Iulie	2026				
20	22012D0166	Decizia nr. U4 din 13 decembrie 2011 privind procedurile de rambursare în temeiul articolului 65 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și articolului 70 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția			19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și de șomaj	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Iulie	2026				
	22012D0166				20	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Nr.1276/2016 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS - Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Iulie	2026				

21	32009H0824	Recomandarea Comisiei din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08)				21	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 208/2021 privind aprobarea structurii Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Iulie	2025	189.00	189.00		
	32009H0824					22	Proiect de modificare a Ordinului ministrului muncii și protecției sociale Nr. 11/2021 cu privire la aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)	Ordin emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2025	129.022	129.022		
22	32010D0424(10)	Decizia nr. S3 din 12 iunie 2009 de definire a prestațiilor vizate de articolul 19 alineatul (1) și de articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, precum și de articolul 25 secțiunea A alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE-Elveția				23	Proiect Hotărâre de Guvern privind modul de acordare a asistenței medicale în baza cardului european de sănătate	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2026	361.70	361.70		
23	32010D0427(02)	Decizia nr. S6 din 22 decembrie 2009 privind înregistrarea în statul membru de reședință în temeiul articolului 24 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 și întocmirea evidențelor prevăzute la articolul 64 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE-Elveția)				23	Proiect Hotărâre de Guvern privind modul de acordare a asistenței medicale în baza cardului european de sănătate	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2026				
24	32011D0906(01)	Decizia nr. S8 din 15 iunie 2011 privind acordarea de protecție, agenție mari și alte prestații în natură substanțiale prevăzute la articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE-Elveția				24	Proiect Hotărâre de Guvern privind modul de acordare a asistenței medicale transfrontaliere	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noiembrie	2026				
25	32011D0618(01)	Decizia Nr. S11 din 9 decembrie 2020 privind procedurile de rambursare pentru punerea în aplicare a articolelor 35 și 41 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția) 2021/C 246/04				23	Proiect Hotărâre de Guvern privind modul de acordare a asistenței medicale în baza cardului european de sănătate	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2026				
26	32014L0066	Directiva 2014/66/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în contextul unui transfer în cadrul aceleiași companii				25	Proiect Hotărâre de Guvern privind implementarea proiectului Legii privind admiterea, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025	180.00	180.00		
27	32014L0036	Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă în calitate de lucrători sezonieri				25	Proiectul Hotărâre de Guvern privind implementarea proiectului Legii privind admiterea, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025				
28	31962L0302	Directiva din 302/1962 privind liberul acces la locurile de muncă pentru personal calificat în domeniul nuclear				26	Proiect de Lege privind liberul acces la locurile de muncă pentru personal calificat în domeniul nuclear (transpunerea Directivei 303/1962)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	ANRANR – Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	380.00	380.00		
29	32016D0211(05)	Decizia nr. F2 din 23 iunie 2015 privind schimbul de date dintre instituții în scopul acordării prestațiilor familiale				27	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (LP 142/2018 privind schimbul de date și interoperabilitate, HG nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (Mconnect), Legea Nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, Legea Nr.315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2026	208.00	208.00		
30	3A32017D0719	Decizia nr. E5 din 16 martie 2017 privind modalitățile practice pentru perioada de tranziție pentru schimbul de date prin mijloace electronice menționat la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009*				28	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Legea Nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, Legea Nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2026	208.00	208.00		
	3A32017D0719					29	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului Nr.788/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Protecția Socială”	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNAS – Casa Națională de Asigurări Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2026	208.00	208.00		
31	31977L0486	Directiva Consiliului din 25 iulie 1977 privind educația copiilor lucrătorilor migranți				1	Proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative (libera circulație a lucrătorilor UE)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚIA CORESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIATA INTERNĂ																
CAPITOLUL 3 - DREPTUL DE STABILIRE ȘI LIBERTATEA DE A PRESTA SERVICII																
1	32006L0123	Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișei Uni)	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2026	800.00			
	32006L0123					2	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Punctului unic de legătură de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2026	400.00			
	32006L0123		AA, Cap. 3	RE 2024		3	Ordin al Ministerului Culturii cu privire la Regulamentul privind procesul de acreditare a ghizilor naționali de turism	Ordin emis	Ministerul Culturii	ONT - Oficial National al Turismului	Noiembrie	2026	50.00			
2	32009D0739	Decizia Comisiei din 2 octombrie 2009 de stabilire a unor modalități practice pentru schimbul de informații prin mijloace electronice între statele membre în temeiul capitolului VI din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile în cadrul pieței interne [notificată cu numărul C(2009) 34931]				2	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Punctului unic de legătură de cooperare administrativă în cadrul Sistemului de informare al pieței interne	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2026				
3	32009D0767	Decizia Comisiei din 16 octombrie 2009 de stabilire a unor măsuri de facilitare a utilizării procedurilor prin mijloace electronice prin intermediul ghișelor unice în temeiul Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile în cadrul pieței interne [notificată cu numărul C(2009) 7806]				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor acte normative (privind unele măsuri de coordonare a autorităților competente și instituire a Ghișei Uni)	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2026				
4	32005L0036	Directiva 2005/36/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale		RE 2024		4	Proiect de Lege cu privire la recunoașterea calificărilor profesionale	Lege adoptată	Ministerul Educației și Cercetării	MS – Ministerul Sănătății	Iulie	2025	120.00	120.00		
	32005L0036					5	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea criteriilor minime de formare și a criteriilor de evaluare în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării pentru programele de studii superioare de Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moșe, Medicină veterinară, Arhitectură și pentru programul de studii profesional tehnice postsecundare nomerjare de Moșe	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Educației și Cercetării	MS – Ministerul Sănătății	Mai	2025	50.00	50.00		
	32005L0036				GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății și Legii 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic	Lege adoptată	Ministerul Sănătății	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025	258.00	258.00		
	32005L0036					7	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la recunoașterea experienței profesionale	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Aprilie	2026	117.20	117.20		
	32005L0036					8	Ordin cu privire la Actualizarea standardelor de calificare pentru profesiile reglementate (Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență Medicală Generală, Moșă) în conformitate cu Cadru Național al Calificărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023	Ordin emis	Ministerul Educației și Cercetării	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	21916.00	21916.00		
	32005L0036					9	Ordin de ajustare a Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea postuniversitară prin studii de rezidențat, aprobat prin Ordinul MS nr. 175 din 23 decembrie 2015 și modificat prin ordinul MSMPS nr. 589 din 14 mai 2018	Ordin emis Nomenclator actualizat	Ministerul Sănătății	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	36.40	36.40		
	32005L0036					10	Proiect Hotărâre de Guvern privind instituirea unității de licențiere a cadrelor medicale și aprobarea Regulamentului de funcționare a secției	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Sănătății		Decembrie	2026	189.00	189.00		
	32005L0036					11	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 24/2024 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății (SIERUSS)	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Sănătății		Decembrie	2026	189.00	189.00		
5	31974L0556	Directiva Consiliului din 4 iunie 1974 de stabilire a normelor de aplicare privind măsuri tranzitorii din domeniul activităților de comerț și de distribuție a produselor toxice și activităților de utilizare profesională a acestor produse, inclusiv activitățile de intermediari				12	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Legea nr. 119/2004 privind produsele fitosanitare și ingrasamintele, etc.)	Lege adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AM – Agenția de Mediu, MM – Ministerul Mediului, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Aprilie	2026	560.68	337.48	223.2	
	31974L0556					13	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea unor Hotărâri ale Guvernului (HG nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, HG nr. 1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; HG nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, etc.)	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Mediului	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2026	63.10	63.10		
6	31974L0557	Directiva Consiliului din 4 iunie 1974 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii pentru activitățile independente și activitățile intermediarilor din comerțul și distribuția produselor toxice				12	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Legea nr. 119/2004 privind produsele fitosanitare și ingrasamintele, etc.)	Lege adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MM – Ministerul Mediului, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Aprilie	2026				
	31974L0557					13	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea unor Hotărâri ale Guvernului (HG nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, HG nr. 1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; HG nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, etc.)	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Mediului	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2026				
7	32018R1263	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1263 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de stabilire a formularelor pentru transmiterea informațiilor de către furnizorii de servicii de livrare de colete în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului				14	Hotărâre de modificare a Hotărârii nr. 60/2023 a Agenției Naționale de Reglementare pentru Comunicații Electronice și Tehnologii Informației a Republicii Moldova privind raportarea datelor statistice de către furnizorii de servicii postale	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologii Informației	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noiembrie	2026	75.00	75.00		
8	32018L0958	Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii				15	Proiect de Lege cu privire la efectuarea unui test de proporționalitate anterior adoptării unor noi reglementări referitoare la profesii	Lege adoptată	Ministerul Educației și Cercetării		Iulie	2025	60.00			
9	32015R0983	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului				16	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la desemnarea autorității coordonatoare și a autorităților competente de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă	Hotărâre de Guvern adoptată	Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	120.00	120.00		
10	31998L0005	Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind facilitarea exercitării profesiei de avocat în mod permanent într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea				17	Proiect de Lege privind facilitarea exercitării profesiei de avocat (modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură)	Lege adoptată	Ministerul Justiției		Noiembrie	2025	103.90	103.90		
11	31977L0249	Directiva 77/249/CEE a Consiliului din 22 martie 1977 privind facilitarea exercitării efective de către avocați a libertății de a presta servicii				17	Proiect de Lege privind facilitarea exercitării profesiei de avocat (modificarea Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură)	Lege adoptată	Ministerul Justiției		Noiembrie	2025				
12	31997L0067	Directiva 97/67/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor postale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului	Anexa XXVIII-C a AA			18	Proiect de Lege privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor postale și a serviciilor de livrare transfrontaliară de colete (modificarea Legii nr. 36/2016 privind comunicațiile postale)	Lege adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2026	129.10	129.10		

13	32018R0644	Regulamentul (UE) 2018/644 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018 privind serviciile de livrare transfrontalieră de colete	Anexa XXVIII-C a AA			18	Proiect de Lege privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale și a serviciilor de livrare transfrontalieră de colete (modificarea Legii nr. 36/2016 privind comunicațiile poștale)	Lege adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2026				
14	312861.0653	DIRECTIVA CONSILIULUI din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciale independenți (86/653/EEC)				19	Proiect de Lege privind cerințele pentru încheierea și funcționarea contractelor de reprezentare comercială (modificarea Codului Civil nr. 1107/2002)	Lege adoptată	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	170.00	170.00		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)*	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 2. PIATA INTERNĂ																
Capitolul 4. Libera Circulație a Capitalului																
1	3A12012E	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: Articole 63-66	AA – Art. 265 alin. (1) și alin. (2) lit. (a) și (b), art. 267 alin (1) –(3)	RE 2024		1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizare parțială)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Mai	2025	281.5	73.5		
	3A12012E					2	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și altor acte normative conexe (liberalizare totală)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	337.02	129.02		
	3A12012E					3	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM pentru modificarea unor acte normative ale BNM (Regulament privind unele aspecte aferente exportului și importului de numerar și cecuri de călătorie de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.165 din 14.06.2019)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Octombrie	2025	117.29			
	3A12012E					4	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM pentru modificarea unor acte normative ale BNM (privind autorizarea și raportarea operațiunilor valutare, condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iulie	2027	189.09			
2	319881.0361	Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat	AA – Art. 265 alin. (1) și alin. (2) lit. (a) și (b), art. 267 alin (1)-(3)	RE 2024		1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (liberalizare parțială)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Mai	2025				
	319881.0361					2	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și altor acte normative conexe (liberalizare totală)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	319881.0361					3	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM pentru modificarea unor acte normative ale BNM (Regulament privind unele aspecte aferente exportului și importului de numerar și cecuri de călătorie de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.165 din 14.06.2019)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Octombrie	2025				
	319881.0361					4	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM pentru modificarea unor acte normative ale BNM (privind autorizarea și raportarea operațiunilor valutare, condițiile și modul de efectuare a operațiunilor valutare)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iulie	2027				
3	320151.2366	Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (Text cu relevanță pentru SEE)	AA			5	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416	208		
4	320091.0110	Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desființarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emidente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE (Text cu relevanță pentru SEE)				5	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
5	3201280260	Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 924/2009 Text cu relevanță pentru SEE				6	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de modificare și completare a Regulamentului cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.108 din 08.06.2023	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			
6	32021R1230	Regulamentul (UE) 2021/1230 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în Uniune				7	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de aprobare a Regulamentului privind plățile transfrontaliere în Uniune	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			
7	32024R0886	Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 260/2012 și (UE) 2021/1230 și a Directivelor 98/26/CE și (UE) 2015/2366 în ceea ce privește transferurile credit instant în euro				5	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026				
	32024R0886					6	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de modificare și completare a Regulamentului cu privire la transferul de credit, debitarea directă și atribuirea codurilor IBAN, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.108 din 08.06.2023.	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026				
8	32017R2055	Regulamentul delegat (UE) 2017/2055 al comisiei din 23 iunie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente în cazul activității desfășurate în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii de către instituțiile de plată				8	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de aprobare a Regulamentului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente în cazul activității desfășurate în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii de către instituțiile de plată	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			
9	32019R0411	Regulamentul delegat (UE) 2019/411 al comisiei din 29 noiembrie 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea cerințelor tehnice privind instituirea, gestionarea și menținerea registrului central electronic în domeniul serviciilor de plată și privind accesul la informațiile conținute de acesta				9	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de aprobare a Regulamentului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea cerințelor tehnice privind instituirea, gestionarea și menținerea registrului central electronic în domeniul serviciilor de plată și privind accesul la informațiile conținute de acesta	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			
10	32021R1722	Regulamentul delegat (UE) 2021/1722 AL Comisiei din 18 iunie 2021 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cadrul pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statului membru de origine și cele ale statului membru gazdă în contextul supravegherii instituțiilor de plată și a instituțiilor emidente de monedă electronică ce furnizează servicii de plată la nivel transfrontalier				10	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de aprobare a Regulamentului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cadrul pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statului membru de origine și cele ale statului membru gazdă în contextul supravegherii instituțiilor de plată și a instituțiilor emidente de monedă electronică ce furnizează servicii de plată la nivel transfrontalier	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)*	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 2. PIATĂ INTERNĂ																
Capitolul 4. Libera Circulație a Capitalului																
11	32019R0410	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/410 AL COMISIEI din 29 noiembrie 2018 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește detaliile și structura informațiilor din domeniul serviciilor de plată care trebuie notificate de autoritățile competente Autorității Bancare Europene în temeiul Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului				11	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de aprobare a Regulamentului de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește detaliile și structura informațiilor din domeniul serviciilor de plată care trebuie notificate de autoritățile competente Autorității Bancare Europene în temeiul Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189.09			
12	32019R0758	Regulamentul delegat (UE) 2019/758 al Comisiei din 31 ianuarie 2019 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia instituțiile de credit și financiare pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe (Text cu relevanță pentru SEE.)				12	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de modificare a Regulamentelor cu privire la cerințele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea entităților raportoare (nr.200/2018, nr.202/2018, etc.)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117.29			
13	32023R1113	Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anunțuri criptoactive și de modificare a Directivei (UE) 2015/849				13	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de modificare a Regulamentelor nr. 200/2018 și 202/2018 (modificări la cerințele privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri, cu excepția operațiunilor cu criptoactive)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117.29			
14	32018R1108	Regulamentul delegat (UE) 2018/1108 al Comisiei din 7 mai 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului cu standarde tehnice de reglementare privind criteriile pentru desemnarea punctelor centrale de contact pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată, precum și cu norme privind funcțiile acestora				14	Proiect Hotărâre a Comitetului Executiv al BNM de modificare a Regulamentului nr. 202/2018 (modificări pentru stabilirea standardelor tehnice de reglementare privind criteriile pentru desemnarea punctelor centrale de contact pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată, precum și cu norme privind funcțiile acestora)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117.29			
15	32024L1640	Directiva (UE) 2024/1640 a Parlamentului European și a Consiliului din 31 mai 2024 privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și abrogare a Directivei (UE) 2015/849				15	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2027	208	208		
16	32015L0849	Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (prevederile privind valutele virtuale)				16	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (pe aspecte ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2026	208	208		
17	32018L0843	Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE (prevederile privind valutele virtuale)				16	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (pe aspecte ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2026				
18	32024R1624	Regulamentul (UE) 2024/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului				15	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative privind prevenirea și combaterea spălării banilor sau finanțării terorismului	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2027				
*Diferența de cost dintre coloana O și P este acoperită din bugetul instituțiilor autonome implicate.																

*Diferența de cost dintre coloana O și P este acoperită din bugetul instituțiilor autonome implicate.

NR. DO	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIATA INTERNA																
CAPITOLUL 6 DREPTUL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE																
1	32017L1132	Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale	Titlul IV, Capitolul 3, Art.27 alin. (1)			1	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinderilor individuale, Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată etc.)	Lege adoptată	MD-ED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASP – Agenția Servicii Publice, MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	208.00	208.00		
	32017L1132					2	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale (Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinderilor individuale, Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni)	Lege adoptată	MD-ED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASP – Agenția Servicii Publice, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	208.00	208.00		
	32017L1132					3	Proiect de Lege cu privire la transformările, fuziunile și diviziunile transfrontaliere	Lege adoptată	MD-ED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	208.00	208.00		
2	32020L18042	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1042 al Comisiei din 18 iunie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește specificățiile tehnice și procedurile aplicabile sistemului de interconectare a registrelor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (CE) 2020/2244 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)				4	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea specificațiilor tehnice și procedurile aplicabile sistemului de interconectare a registrelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MD-ED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	117.00	117.00		
3	32024L2410	Directiva (UE) 2024/2810 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind structurile de acțiuni cu drepturi de vot multiple din societățile care solicită admiterea acțiunilor lor la tranzacționare în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare (Text cu relevanță pentru SEE)				5	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni și Legea nr.171/2012 privind piața de capital - referitor la structurile de acțiuni cu drepturi de vot multiple pentru societățile admise la MTF)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2027	336.72	129.02		207.7
4	31985B137	Regulamentul (CEE) nr. 2137/85 al Consiliului din 25 iulie 1985 privind Grupul European de Interes Economic (GRIE)				6	Proiect de Lege privind Grupul European de Interes Economic	Lege adoptată	MD-ED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	208.00	208.00		
5	32008L0473	Recomandarea Comisiei din 5 iunie 2008 privind limitarea răspunderii civile a auditorilor legali și a societăților de audit (notificată cu numărul C(2008) 2274) (Text cu relevanță pentru SEE) (2008/473/CE)	AA	RE 2024		7	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.271/2017 privind auditul situațiilor financiare	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Mai	2025	119.952	119.952		
6	32023L2725	Directiva delegată (UE) 2023/2725 A Comisiei din 17 octombrie 2023 de modificare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește ajustarea criteriilor de mărime pentru microîntreprinderi și întreprinderi sau grupuri mici, mijlocii și mari (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2024		8	Proiect de Lege pentru modificarea Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2026	172.282	172.282		
7	32007L0036	Directiva 2007/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 iulie 2007 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul societăților comerciale cu statut la burse	AA			9	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (redactarea și rezoluția contrapărților centrale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2027	336.72	129.02		207.7
8	32017L0828	Directiva (UE) 2017/828 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2017 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încautarea implicării esențiale în acțiuni	AA			10	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (consolidare de vot)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	336.72	129.02		207.7
9	32018L1212	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1212 al Comisiei din 3 septembrie 2018 de stabilire a cerințelor minime de punere în aplicare a Directivei 2007/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește identificarea acționarilor, transmiterea de informații și facilitarea exercitării drepturilor acționarilor	AA	RE 2023		11	Proiect Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la identificarea acționarilor și transmiterea informațiilor într-o facilitare exercitării drepturilor acționarilor	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Septembrie	2025	125.30			
10	32004L0109	2004/109/CE: Directiva privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE	AA			12	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (aspecte de dezvăluire a informațiilor de către emitenți pe piața de capital)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	416.0	208.00		208.00
	32004L0109					13	Proiecte Hotărâre pentru modificarea Regulamentului nr.7/1/2019 cu privire la dezvoltarea informației de către emitenți de valori mobiliare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	125.30			
11	32007L0014	2007/14/EC: Directiva de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată	AA			12	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (aspecte de dezvăluire a informațiilor de către emitenți pe piața de capital)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
	32007L0014		AA			13	Proiect Hotărâre pentru modificarea Regulamentului nr.7/1/2019 cu privire la dezvoltarea informației de către emitenți de valori mobiliare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
12	32015R0761	2015/761/EU: Regulament delegat de completare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la anumite standarde tehnice de reglementare referitoare la participările importante				12	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (aspecte de dezvăluire a informațiilor de către emitenți pe piața de capital)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2027				
	32015R0761					13	Proiect Hotărâre pentru modificarea Regulamentului nr.7/1/2019 cu privire la dezvoltarea informației de către emitenți de valori mobiliare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
13	32019R0815	2019/815/EU: Regulament delegat de completare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind specificația unui format de raportare electronic unic				12	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital (aspecte de dezvăluire a informațiilor de către emitenți pe piața de capital)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
	32019R0815					13	Proiect Hotărâre pentru modificarea Regulamentului nr.7/1/2019 cu privire la dezvoltarea informației de către emitenți de valori mobiliare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
14	32004L0025	2004/25/CE: Directiva privind ofertele publice de cumpărare				14	Proiect de Lege pentru modificarea legii nr.171/2012 privind piața de capital (aspecte conex ofertelor publice de cumpărare)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	336.72	129.02		207.70

	32004L0025					15	Proiect Hotărâre pentru modificarea Regulamentului nr. 33/1/2015 privind ofertele publice de cumpărare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	71.50			
15	32001R2167	Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene (SE)				16	Proiect de Lege privind societățile europene	Lege adoptată	MEED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MJ – Ministerul Justiției, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	208.00	208.00		
16	32003R1435	Regulamentul (CE) nr. 1435/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE)				17	Proiect de Lege privind societățile cooperative europene	Lege adoptată	MEED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MJ – Ministerul Justiției, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	208.00	208.00		
17	32025L0025	Directiva 2025/25 a din 19 decembrie 2024 a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2009/102/CE și (UE) 2017/1132 în ceea ce privește extinderea și îmbunătățirea suplimentară a utilizării instrumentelor și proceselor digitale în domeniul dreptului societăților				1	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative ce privește utilizarea instrumentelor și a proceselor digitale în contextul dreptului societăților comerciale (Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002, Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinderilor individuale, Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni)	Lege adoptată	MEED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASP – Agenția Servicii Publice, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	208.00	208.00		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 2 PIAȚA INTERNĂ															
CAPITOLUL 7 DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE															
1	32023R2411	Regulamentul (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele arizante și industriale și de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1001 și (UE) 2019/1753	AA – Art. 296-306			1	Proiect de Lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	208.00	208.00	
	32023R2411		AA – Art. 296-306			2	Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2026	189.00	189.00	
2	32019R1753	Regulamentul (UE) 2019/1753 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2019 privind acțiunile Uniunii în urma aderării acesteia la Actul de la Geneva al Acordului de la Lisabona privind denumirile de origine și indicațiile geografice	AA – Art. 296-306			1	Proiect de Lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025			
	32019R1753		AA – Art. 296-306			2	Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026			
3	31987L0054	Directiva Consiliului din 16 decembrie 1986 privind protecția juridică a topografiilor produselor din materiale semiconductoare (87/54/CEE)	AA - Art. 277-332			3	Proiect de Lege privind protecția topografiilor produselor semiconductoare	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2025	208.00	208.00	
4	32004L0048	Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală	AA - Art. 277-332			3	Proiect de Lege privind protecția topografiilor produselor semiconductoare	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2025			
	32004L0048		AA - Art. 317			4	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 39/2008 privind protecția surselor de plante	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Iunie	2026	129.00	129.00	
	32004L0048		AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026	208.00	208.00	
	32004L0048		AA – Art. 296-306			1	Proiect de Lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2025			
	32004L0048		AA – Art. 307-311			6	Proiect de Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026	208.00	208.00	
5	32009R0469	Regulamentul (CE) NR. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente	AA – Art. 312-316			7	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 528/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2025	117.00	117.00	
6	32019R0933	Regulamentul (UE) 2019/933 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 469/2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente	AA - Art. 312-316			7	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 528/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2025			
7	31996R1610	Regulamentul (CE) NR. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare	AA - Art. 312-316			7	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 528/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2025			
8	32017R1001	Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (text codificat) (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 292-295			8	Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026	189.00	189.00	
	32017R1001		AA – Art. 292-295			9	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 25/2024 privind mărcile	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026	129.00	129.00	
9	32015L2436	Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 292-295			9	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 25/2024 privind mărcile	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026			
10	32024L2823	Directiva (UE) 2024/2823 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (reformare)	AA – Art. 307-311			6	Proiect de Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026			
11	32002R0006	Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare	AA – Art. 307-311			6	Proiect de Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026			
	32002R0006		AA – Art. 307-311			10	Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere,	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026	189.00	189.00	
12	32024R2822	Regulamentul (UE) 2024/2822 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 6/2002 al Consiliului privind desenele sau modelele industriale	AA – Art. 307-311			6	Proiect de Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		Decembrie	2026			

	32024R2822		AA – Art. 307-311			10	Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de depunere,	Hotărâre de Guvern adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
13	31993L0083	Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
14	31996L0009	Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
15	32001L0029	Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
16	32006L0115	Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
17	32006L0116	Directiva 2006/116/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe	AA - Art. 286			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
18	32019L0789	Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
19	32019L0790	Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
20	32014L0026	Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă	AA - Art. 291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
21	32012L0028	Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
22	32017L1564	Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			
23	32017R1563	Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2017 privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate	AA - Art. 281-291			5	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2026			

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	COD UNC IDENTIFICABIL	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIATA INTERNA																	
CAPITOLUL 8 - POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI																	
1	32003B0001	Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025	207,996	207,996		
2	32022B0720	Regulamentul (UE) 2022/720 al Comisiei din 10 mai 2022 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în categoriile de acorduri verticale și practici concertate	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		2		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087		
3	32014B0316	Regulamentul (UE) nr. 316/2014 al Comisiei din 21 martie 2014 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri de transfer de tehnologie	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		3		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor anticoncurențiale de transfer de tehnologie	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
4	32023B1062	Regulamentul (UE) nr. 2023/1067 al Comisiei din 1 iunie 2023 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de specializare	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		4		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025	189,087	189,087		
5	32023B1066	Regulamentul (UE) nr. 2023/1066 al Comisiei din 1 iunie 2023 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de acorduri de cercetare și dezvoltare	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		4		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				
6	31965B0010	Regulamentul (CE) nr. 19/65/CEE al Consiliului din 2 martie 1965 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri și practici concertate amendat prin Regulamentul (CE) nr. 1215/1999 al Consiliului din 10 iunie 1999 de modificare a Regulamentului nr. 19/65/CEE privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri și practici concertate	Art 335, alin (1)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	31965B0019		Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		2		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026				
	31965B0019		Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		4		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				
	31965B0019		Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		3		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor anticoncurențiale de transfer de tehnologie	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026				
7	32010B0461	Regulamentul (UE) nr. 461/2010 al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/822 al Comisiei din 17 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 461/2010 în ceea ce privește perioada sa de aplicare	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		2		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026				
8	31971B2621	Regulamentul (CE) nr. 2821/71 al Consiliului din 20 decembrie 1971 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) [în prezent articolul 81 alineatul (3)] din tratat categoriilor de acorduri, decizii și practici concertate	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		4		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				
9	32014B0104	Directiva nr. 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind norme comune care guvernează acțiunile în despagubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	32014B0104					5		Proiect de Lege de modificare a cadrului conex Legii concurenței	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției		Decembrie	2026	207,996	207,996		
10	52022XC0630(01)	Comunicare a Comisiei COMUNICAREA COMISIEI Orientări privind restricțiile verticale 2022/C 248/01	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		2		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026				
	52022XC0630(01)		Art 335, alin (1)			6		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind restricțiile verticale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
11	52014XC0328(01)	Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicarea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de transfer de tehnologie	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		2		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026				
	52014XC0328(01)		Art 335, alin (1)			7		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind acordurile de transfer de tehnologie	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026				
12	52011XC0114(04)	Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene acordurilor de cooperare orizontale	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		4		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				

	52011XC0114(04)		Art 335, alin (1)	RE: 2024, RE: 2023		8		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind acordurile de cooperare orizontală	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Martie	2026	66,857	66,857		
13	800XC0528015-2023-0	Comunicarea Comisiei Orientări suplimentare privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule.	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		9		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2025	189,087	189,087		
	02010XC0528(01)-20230417		Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		10		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind restricțiile verticale în acordurile pentru vânzarea și repararea autovehiculelor, precum și pentru distribuția de piese de schimb pentru autovehicule	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Mai	2026	66,857	66,857		
14	52009XC0224(01)	Comunicare a Comisiei – Orientări privind prioritățile Comisiei în aplicarea articolului 82 din Tratatul CE la practicile de excludere abuzivă ale întreprinderilor dominante	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		11		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026	117,293	117,293		
15	52024XC01645	Comunicarea Comisiei privind definirea pieței relevante în sensul dreptului Unirii în domeniul concurenței	Art 335, alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52024XC01645		Art 335, alin (1)			12		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind definirea pieței relevante	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
16	32019I.0001	Directiva (UE) nr. 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie organisme mai eficiente de asigurare a respectării normelor și privind asigurarea bunei funcționări a pieței interne.	Art 335, alin (1), (2), (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
17	52004XC0427(04)	Comunicarea Comisiei privind examinarea de către Comisie a plângerilor depuse în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (2004/C 101:05)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52004XC0427(04)		Art 335, alin (1) și (3)			13		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței privind modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Concurenței	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026	117,293	117,293		
18	52022XC1004(02)	Comunicare a Comisiei privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de articolele 101 și 102 din Tratatul	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Hotărâre aprobată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52022XC1004(02)		Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		14		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Martie	2026	189,087	189,087		
19	52022XC0930(02)	Comunicare a Comisiei Orientări privind aplicarea legislației Unirii în domeniul concurenței în cazul contractelor colective de muncă privind condițiile de muncă ale persoanelor care desfășoară o activitate independentă fără angajați 2022/C 374:02	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		15		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind aplicarea legislației concurenței în cazul contractelor colective de muncă privind condițiile de muncă ale persoanelor care desfășoară o activitate independentă fără angajați	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
20	52004XC0427(06)	Comunicarea Comisiei Orientări privind conceptul de efect asupra comerțului din articolele 81 și 82 din tratat (2004/C 101:07)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		16		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087		
21	2005XC1222(01)-20150006	Comunicarea Comisiei privind regulile de acces la dosarul Comisiei în cauzele în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE, articolelor 53, 54 și 57 din Acordul SEE și Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului (2005/C 325:07)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	02005XC1222(01)-20150006		Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		17		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind regulile de acces la dosar	Hotărâre adoptată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
22	52014XC0830(01)	Comunicarea Comisiei – Comunicare privind acordurile de importanță minoră care nu restrâng în mod semnificativ concurența în sensul articolului 101 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Comunicarea de minimis)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
23	LINK	Orientări privind restrângerea concurenței „prin obiect” în scopul definirii acordurilor care pot beneficia de Comunicarea de minimis	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		18		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind restrângerea concurenței „prin obiect”	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	117,293	117,293		
24	11979Y0103(01)	Comunicarea Comisiei din 18 decembrie 1978 privind evaluarea anumitor acorduri de subcontractare având în vedere dispozițiile articolelor 85 alineatul (1) din Tratatul CEE	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		3		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea acordurilor anticoncurențiale de transfer de tehnologie	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026				
25	52023XC01446	Orientările Comisiei privind excluderea de la articolul 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul acordurilor de durabilitate ale producătorilor agricoli în temeiul articolului 210a din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		19		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind acordurile de durabilitate ale producătorilor agricoli.	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
26	31991R1534	Regulamentul (CEE) nr. 1534/91 al Consiliului din 31 mai 1991 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat anumitor categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		20		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind anumite categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul asigurărilor	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
27	32009R0487	Regulamentul (CE) nr. 487/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea articolului 81 alineatul (1) din tratat anumitor categorii de acorduri și practici concertate în sectorul transporturilor aeriene	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		21		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind anumite categorii de acorduri, decizii și practici concertate în sectorul transporturilor aeriene.	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2026	189,087	189,087		
28	31997Y0930(01)	Clarificarea recomandărilor Comisiei privind aplicarea normelor în materie de concurență în cazul noilor proiecte de infrastructură de transport	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		22		Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind aplicarea normelor în materie de concurență în cazul noilor proiecte de infrastructură de transport.	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		

29	3204/0773	Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desființarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
30	52006XC0901(01)	Orientări privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (2006/C 210/02)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
31	52006XC1200(04)	Comunicarea Comisiei privind înmunișarea la amenzi și reducerea cuantumulului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (2006/C 298/11), modificată prin Comunicarea Comisiei – Modificări aduse Comunicării Comisiei privind înmunișarea la amenzi și reducerea cuantumulului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
32	52011XC1020(02)	Comunicarea Comisiei privind cele mai bune practici de desființare a procedurilor inițiate în aplicarea articolelor 101 și 102 din TFUE	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52011XC1020(02)		Art 335, alin (1) și (3)			13		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței privind modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Concurenței	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026				
33	LINK	Cele mai bune practici privind divulgarea de informații în camere de date în cadrul procedurilor inițiate în temeiul articolelor 101 și 102 din TFUE și al Regulamentului UE privind concentrările economice	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	LINK	Anexa A: Reguli standard ale camerei de date TERMIENI DE DEZVĂLUIRE A SECRETELOR DE AFACERI ȘI A ALTE INFORMAȚII CONFIDENȚIALE PE BAZA „NUMAI A CONSILIERILUI EXTERN” („Regulile camerei de date”) și Anexa B: Acord standard de nedivulgare – Acord de nedivulgare	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		23		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind regulile de acordare a accesului la informația confidențială în camere de date	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iunie	2026	66,857	66,857		
34	52011SC1216	Document de lucru al serviciilor comisiei – cele mai bune practici privind prezentarea probelor economice și colectarea datelor în cauzele referitoare la aplicarea articolelor 101 și 102 TFUE și în cauzele de concentrare	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		24		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind prezentarea probelor economice și colectarea datelor	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței	CC – Consiliul Concurenței	Iunie	2026	66,857	66,857		
35	32004B0139	Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul CE privind concentrările economice)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
36	32002B0914	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 914/2023 al Comisiei din 20 aprilie 2023 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei („regulamentul de punere în aplicare”) și amenzile sale (formularul CO, formularul simplificat CO, formularul CMA și formularul BM)	Art 335, alin (1) și (3)			25		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Februarie	2026	117,293	117,293		
	32002B0914		Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		26		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind acceptarea remediilor propuse de către întreprinderi în domeniul concentrărilor	Hotărâre adoptată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	189,087	189,087		
37	52008XC0416(08)	Comunicare jurisdicțională consolidată a Comisiei în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		25		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Februarie	2026				
	52008XC0416(08)		Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2024, RE: 2023		27		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025	66,857	66,857		
38	52023XC0505(01)	Comunicare a Comisiei privind tratamentul simplificat pentru anumite concentrări în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi 2023/C 160/01	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		25		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Februarie	2026				
39	52005XC0305(01)	Comunicarea Comisiei privind trimiterea cazurilor în care se privește concentrările	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		28		Proiect de Ordin a Prezidiului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind transmiterea cazurilor referitoare la concentrările economice la anumite categorii de cazuri.	Ordinul emis	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026	66,857	66,857		
40	52005XC0305(02)	Comunicarea Comisiei privind restricții direct legate și necesare punerii în aplicare a concentrărilor economice (2005/C 56/03)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		25		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Februarie	2026				
41	52021XC0331(01)	Comunicare a Comisiei Orientări privind aplicarea mecanismului de trimitere prevăzut la articolul 22 din Regulamentul privind concentrările economice la anumite categorii de cazuri 2021/C 113/01	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		28		Proiect de Ordin a Prezidiului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind transmiterea cazurilor referitoare la concentrările economice la anumite categorii de cazuri.	Ordinul emis	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026				
42	52023XC0505(02)	Comunicare a Comisiei Comunicare în temeiul articolului 3 alineatul (2), al articolului 13 alineatul (3), al articolelor 20 și 22 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2023/914 al Comisiei de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei 2023/C 160/02	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		27		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				
43	52008XC1018(03)	Orientări privind evaluarea concentrărilor orizontale în conformitate cu regulamentul Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		29		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a instrucțiunii privind evaluarea concentrărilor economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
44	52004XC0205(02)	Orientări privind evaluarea concentrărilor orizontale în temeiul Regulamentului Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (2004/C 31/03)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		29		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a instrucțiunii privind evaluarea concentrărilor economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025				

45	52008XC1022(01)	Comunicare a Comisiei privind măsurile corective admisibile în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului și în temeiul Regulamentului (CE) nr. 802/2004 al Comisiei	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52008XC1022(01)		Art 335, alin (1) și (3)			26		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind acceptarea remediilor propuse de către întreprinderi în domeniul concentrărilor	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025				
46	LINK	Nota de informare a DG Concurență privind articolul 6 alineatul (1) litera (c) a doua teză din Regulamentul 139/2004 (abandonarea concentrărilor economice)	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	LINK		Art 335, alin (1) și (3)			25		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Februarie	2026				
47	LINK	Orientări privind pregătirea versiunilor publice ale deciziilor Comisiei adoptate în temeiul Regulamentului privind concentrările economice	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	LINK		Art 335, alin (1) și (3)			30		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind pregătirea versiunilor publice ale deciziilor Comisiei adoptate în temeiul Regulamentului privind concentrările economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
48	LINK	Linii directoare referitoare la orientările privind cele mai bune practici: Modelele de texte ale Comisiei privind angajamentele de cesionare și mandatul mandatului în temeiul Regulamentului CE privind concentrările economice 5 decembrie 2013	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		31		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind măsurile corective admisibile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025	189,087	189,087		
49	LINK	Model standard pentru angajamentele de cesionare Versiunea 5 decembrie 2013	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		26		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind acceptarea remediilor propuse de către întreprinderi în domeniul concentrărilor	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025				
50	LINK	Mandat de mandat standard Versiunea 5 decembrie 2013	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		31		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind măsurile corective admisibile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025				
51	LINK	Cele mai bune practici de desființare a procedurilor comunitare de control al concentrărilor economice 20 ianuarie 2004	Art 335, alin (1) și (3)	RE: 2023, RE: 2024		1		Proiect de Lege pentru modificarea Legii Concurenței nr. 183/2012	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	LINK		Art 335, alin (1) și (3)			32		Proiect de Ordin a Prezidiului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind derularea procedurilor de control al concentrărilor economice	Ordinul emis	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026	66,857	66,857		
52	LINK	Cooperarea internațională cu autoritățile naționale de concurență din afara UE în materie de control al concentrărilor economice Modelul de scutire al Comisiei Europene	Art 337	RE: 2023, RE: 2024		33		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Instrucțiunii privind cooperarea internațională cu autoritățile naționale de concurență din afara UE în materie de control al concentrărilor economice	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	66,857	66,857		
53	12012E:TXT	Art 107 -109 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024	GP • Planul de creștere economică	34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025	207,996	207,996		
	12012E:TXT		Art. 339 , Art 341 alin (1)			35		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului pentru procedura de notificare, autorizare, investigare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Aprilie	2026	189,087	189,087		
54	12012E:TXT	Article 93 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	12012E:TXT		Art. 339 , Art 341 alin (1)			36		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iunie	2026	189,087	189,087		
55	52016SC0719(03)	Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		37		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Ghidului privind noțiunea de ajutor de stat	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
56	32023R2831	Regulamentul (UE) nr. 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024	GP • Planul de creștere economică	38		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de minimis	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026	117,293	117,293		

57				RE: 2023, RE: 2024	GP - Planul de creștere economică	39		Proiect de hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 378/2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”	Hotărâre aprobată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026	66,857	66,857			
58				RE: 2023, RE: 2024	GP - Planul de creștere economică	40		Proiect de hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 1112/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de țineră a Registrului ajutoarelor de stat	Hotărâre aprobată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026	66,857	66,857			
59	32015R1583	Regulamentul (UE) nr. 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025					
60	32004R0794	Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025					
	32004R0794		Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		35		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului pentru procedura de notificare, autorizare, investigare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Aprilie	2026					
61	52015XC0719(01)	Cod de bune practici pentru desfășurarea procedurilor de control al ajutoarelor de stat	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		35		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului pentru procedura de notificare, autorizare, investigare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Aprilie	2026					
62	52019XC0723(01)	Comunicare a Comisiei – Comunicare a Comisiei privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025					
	52019XC0723(01)		Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		41		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087			
63	52021XC0730(01)	Comunicare a Comisiei privind asigurarea respectării normelor în materie de ajutoare de stat de către instanțele naționale 2021.C 305/01	Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025					
	52021XC0730(01)		Art. 339 , Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		42		Proiect de Lege de modificare a cadrului conex Legii cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	CSM – Consiliul Superior al Magistraturii	Decembrie	2026	207,996	207,996			
64	52003XC1209(02)	Comunicarea nr. C(2003) 4582 a Comisiei din 1 decembrie 2003 privind socotul profesional în deciziile din domeniul ajutorului de stat	Art 341 alin (1), Art. 343	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025					
	52003XC1209(02)		Art 341 alin (1), Art. 343	RE: 2023, RE: 2024		35		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului pentru procedura de notificare, autorizare, investigare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Aprilie	2026					
65	52002XC0522(04)	Comunicarea Comisiei privind stabilirea regulilor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		41		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026					
66	52012XC0111(02)	Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutoare de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		43		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30 august 2013	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		August	2025	117,293	117,293			
67	LINK	Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de servicii publice acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		43		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30 august 2013	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		August	2025					
68	52012XC0111(03)	Comunicare a Comisiei – Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub formă compensațiilor pentru obligația de servicii publice (2011)	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		43		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30 august 2013	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		August	2025					
69	22023R2832	Regulamentul nr. 2832/2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de minimis acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general	Art. 339 , Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024	GP - Planul de creștere economică	38		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de minimis	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Septembrie	2026					

70	32014R0651	Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		44		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind declararea anumitor categorii de ajutoare compatibile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	189,087	189,087		
71	32023R2472	Regulamentul (UE) nr. 2022/2472 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricole și forestiere și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		45		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind declararea anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricole și forestiere și în zonele rurale compatibile cu piața internă	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087		
72	52021SC0429(01)	Comunicare a Comisiei Orientări privind ajutoarele de stat regionale	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		46		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru dezvoltare regională	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		August	2025	117,293	117,293		
73	52021SC0602(01)	Comunicare a Comisiei de modificare a punctului 188 și a anexelor I și IV la Orientările privind ajutoarele de stat regionale în ceea ce privește evaluarea la jumătatea perioadei a hărților ajutoarelor regionale pentru perioada 1 ianuarie 2022-31 decembrie 2027	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		46		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		August	2025				
74	52022SC1029(03)	Comunicare a Comisiei Cadru pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare 2022-C 414/01	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		47		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iulie	2026	189,087	189,087		
75	52021XC1216(04)	Comunicare a Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor de finanțare de risc	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		48		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor de finanțare de risc	Hotărâre adoptată	CC – Consiliul Concurenței		Iulie	2026	189,087	189,087		
76	52009XC0811(01)	Comunicarea comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		49		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iulie	2026	189,087	189,087		
77	52009XC0811(02)	Comunicarea Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și a celor cu handicap, care fac obiectul notificării individuale	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		50		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și a celor cu handicap, care fac obiectul notificării individuale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iulie	2026	189,087	189,087		
78	32003H0361	Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		51		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Martie	2026	117,293	117,293		
79	52008SC0620(02)	Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții	Art 339, Art 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
	52008SC0620(02)		Art 339, Art 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		52		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat sub formă de garanții	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2025	189,087	189,087		
80	52012XC1219(01)	Comunicare a Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul asigurării creditelor la export pe termen scurt	Art 339, Art 340, Art 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		53		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind asigurării creditelor la export pe termen scurt	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087		
81	52008SC0119(01)	Comunicare a Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont	Art 339, Art 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		54		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de modificare a Metodologiei de stabilire a ratelor de referință și scont	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	117,293	117,293		
82	LINK	Comunicarea Comisiei privind transparența	Art 339, Art 341 alin. (1), Art. 342	RE: 2023, RE: 2024		34		Proiect de Lege cu privire la ajutorul de stat	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2025				
83	32006L0111	Directiva 2006/111/CE a Comisiei din 16 noiembrie 2006 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice, precum și transparența relațiilor financiare din cadrul anumitor întreprinderi	Art 339, Art 340, Art 341 alin. (1), Art. 342	RE: 2023, RE: 2024		55		Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind transparența relațiilor financiare dintre autoritățile publice și întreprinderile publice, precum și transparența financiară în cadrul anumitor întreprinderi	Hotărâre aprobată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	117,29	117,29		
84	LINK	Document de lucru al serviciilor Comisiei – Metodologie comune pentru evaluarea ajutoarelor de stat	Art 339, Art 340, Art 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		56		Proiect de Ordin a Președintelui Consiliului Concurenței de adoptare a instrucțiunilor privind evaluarea AS	Ordin emis	CC – Consiliul Concurenței		Decembrie	2025	66,857	66,857		
85	52022SC0218(03)	Comunicarea Comisiei – Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		57		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Noiembrie	2026	189,087	189,087		
86	52020SC0292(01)	Comunicare a Comisiei Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2021	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		58		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2021	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Iulie	2026	189,087	189,087		

87	LJNK	Comunicarea Comisiei privind metodologia de analiză a ajutoarelor de stat legate de costurile inecuperabile, adoptată de Comisie la 26 iulie 2001 și comunicată statelor membre prin scrisoarea SEC(2001) D/290869, 6 august 2001	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		59		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat legate de costurile inecuperabile	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Noembrie	2026	189,087	189,087		
88	53010D0782	2010/787/UE: Decizia Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		60		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iulie	2026	189,087	189,087		
89	52014XC071101	Comunicare a Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		61		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iulie	2025	189,087	189,087		
90	52002XC0319104	Comunicarea Comisiei Ajutor pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		62		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iulie	2026	189,087	189,087		
91	52002XC062602	Comunicarea Comisiei privind anumite aspecte ale tratării cazurilor de concurență ca urmare a expirării Tratatului CECO	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		62		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iulie	2026				
	52002XC062602		Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		60		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iulie	2026				
92	31998Y020601	Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurență în sectorul poștal și privind evaluarea anumitor măsuri de stat cu privire la serviciile poștale	Art 340, Art 341 alin (1)	RE: 2023, RE: 2024		63		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile poștale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Septembrie	2025	189,087	189,087		
93	52013XC111501	Comunicarea Comisiei privind ajutoarele de stat pentru filme și alte opere audiovizuale	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		64		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru filme și alte opere audiovizuale	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Septembrie	2026	189,087	189,087		
94	52009XC102701	Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		65		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat serviciilor publice de radiodifuziune	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
95	52023XC013101	Comunicare a Comisiei Orientări privind ajutoarele de stat pentru rețele în bandă largă 2023/C 36/01	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		66		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelilor de comunicații în bandă largă	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iunie	2026	189,087	189,087		
96	52016R2338	Regulamentul (UE) nr. 2016/2338 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2016 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 în ceea ce privește deschiderea pieței pentru serviciile de transport feroviar intern de călători	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		67		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind deschiderea pieței pentru serviciile de transport feroviar intern de călători.	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
97	52008XC072204	Comunicare a Comisiei — Linii direcționale comunitare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		68		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
98	52014XC032901	Comunicare a Comisiei referitoare la orientări pentru interpretarea Regulamentului (CE) nr. 1370/2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		36		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Iunie	2026				
99	52004XC011701	Comunicarea Comisiei C(2004) 43 – Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		69		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
100	52017XC041301	Comunicarea Comisiei privind actualizarea anexei la Comunicarea Comisiei C(2004) 43 — Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		69		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026				
101	C2008/31708	Comunicare a Comisiei cu privire la orientările privind ajutoarele de stat complementare finanțării comunitare pentru lansarea autostrăzilor maritime	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		69		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim	Hotărâre adoptată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026				
102	52009XC061101	Comunicare a Comisiei de stabilire a unor orientări privind ajutoarele de stat pentru societățile de administrare a navelor	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		70		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind stabilirea unor orientări privind ajutoarele de stat pentru societățile de administrare a navelor	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
103	52014XC040401	Comunicarea Comisiei — Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		71		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		
104	52023XC071101	Comunicare a comisiei referitoare la prelungirea perioadei de tranziție prevăzute în Orientările privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene în ceea ce privește aeroporturile regionale	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		71		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026				
105	53023R2586	Regulamentul (UE) nr. 2022/2586 al Consiliului din 19 decembrie 2022 privind aplicarea articolelor 93, 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat în sectorul transportului feroviar, al transportului pe căile navigabile interioare și al transportului multimodal	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		72		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat în sectorul transportului feroviar, al transportului pe căile navigabile interioare și al transportului multimodal	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței			Octombrie	2026	189,087	189,087		

106	52013XC0730(01)	Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea privind sectorul bancar”)	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		73		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2025	189,087	189,087		
107	52010XC1207(04)	Comunicarea Comisiei privind aplicarea, după 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutoarele de stat pentru sprijinirea măsurilor în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		73		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2025				
108	52009XC0326(01)	Comunicare a Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		73		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2025				
109	52009XC0819(03)	Comunicare a Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		73		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2025				
110	52009XC0115(01)	Comunicare a Comisiei — Re-capitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței	Art. 339, Art. 340, Art. 341 alin. (1)	RE: 2023, RE: 2024		73		Proiect de Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței de adoptare a Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare	Hotărâre aprobată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2025				

Nr. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 2. PIATA INTERNĂ																
CAPITOLUL 9. SERVICII FINANCIARE																
1	32013L0036	Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE	AA	RE 2024		1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	August	2026	258,0	129,0		
	32013L0036					2	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin HCE al BNM nr.322 din 20.12.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013L0036					3	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind amortizoarele de capital ale băncilor, aprobat prin HCE al BNM nr.110 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		August	2026	117,3			
2	32013R0575	Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012	AA	RE 2024		1	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	August	2026				
	32013R0575					4	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin HCE al BNM nr.109 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		August	2026	117,3			
	32013R0575					5	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.111 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iunie	2026	117,3			
	32013R0575					6	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.112 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iunie	2026	117,3			
	32013R0575					7	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul operațional și abrogarea HCE al BNM nr.113 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2025	189,1			
	32013R0575					8	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață (abrogarea HCE al BNM nr.114 din 24.05.2018)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1			
	32013R0575					9	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin HCE al BNM nr.109 din 05.04.2019	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013R0575					10	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la supraveghere pe bază consolidată a băncilor, aprobat prin HCE al BNM nr.101 din 16.04.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013R0575					11	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.102 din 16.04.2020.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013R0575					12	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la tratamentul riscului de ajustare a evaluării creditului pentru bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.103 din 16.04.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			

	32013R0575					13	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.158 din 09.07.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013R0575					14	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind efectul de levier și abrogarea HCE al BNM nr.274 din 10.12.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iulie	2025	117,3			
	32013R0575					15	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind lichiditatea, aprobat prin HCE al BNM nr.329 din 19.12.2024	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3			
	32013R0575					16	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea unor regulamente (tratamentul riscurilor bancare potrivit abordării bazate pe modele interne)	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1			
	32013R0575					17	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind tratamentul prudențial al securizărilor	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1			
3	32019L2162	Directiva (UE) 2019/2162 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind emisiunea de obligațiuni garantate și supravegherea publică a obligațiunilor garantate și de modificare a Directivelor 2009/65/CE și 2014/59/UE				18	Proiect de Lege privind emisiunea de obligațiuni garantate și supravegherea publică a obligațiunilor garantate	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416,0	208,0		
4	32022R2059	Regulamentul delegat (UE) 2022/2059 al Comisiei din 14 iunie 2022 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează detaliile tehnice ale cerințelor privind testarea ex post și atribuirea profitului și a pierderii în temeiul articolelor 325bf și 325bg din	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	189,1			
5	32022R2058	Regulamentul delegat (UE) 2022/2058 al Comisiei din 28 februarie 2022 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la orizonturile de lichiditate pentru abordarea bazată pe modele interne alternativă, menționate la articolul 325bd alineatul (7)	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027				
6	32022R2060	Regulamentul delegat (UE) 2022/2060 al Comisiei din 14 iunie 2022 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică criteriile de evaluare a gradului în care pot fi modelați factorii de risc în cadrul abordării bazate pe modele interne și frecvența acestei evaluări în temeiul articolului 325be alineatul (3) din	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027				
7	32014R0528	Regulamentul delegat (UE) nr. 528/2014 al Comisiei din 12 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru alte riscuri decât riscul delta ale opțiunilor în cadrul abordării standardizate a riscului de piață, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2016/861 al Comisiei din 18 februarie 2016	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027				
8	32016R0101	Regulamentul delegat (UE) 2016/101 al Comisiei din 26 octombrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru evaluarea prudență prevăzute la articolul 105 alineatul (14), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2020/866 al Comisiei din 28 mai	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027				
9	32022R2257	Regulamentul delegat (UE) 2022/2257 al Comisiei din 11 august 2022 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează metodele de calcul al cuantumurilor brute ale trecerii bruște în starea de nerambursare pentru expunerile la instrumente de datorie și de capital și pentru expunerile la riscul de nerambursare care decurg din activele instrumente financiare derivate și de specificare a determinării valorilor noționale ale altor instrumente decât cele menționate la articolul 325w alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013	AA	RE 2024		19	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințe de fonduri proprii pentru riscul de piață	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027				
10	32021R0637	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/3172 al Comisiei din 29 noiembrie 2024 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește publicarea de către instituții a informațiilor menționate în partea a opta titlurile II și III din regulamentul respectiv și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/637	AA	RE 2024		20	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.158 din 09.07.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Octombrie	2027	117,3			

11	32015R0585	Regulamentul delegat (UE) 2015/585 al Comisiei din 18 decembrie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea perioadelor de risc de marjă	AA	RE 2024		21	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapărții pentru bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.102 din 16.04.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	117,3			
12	32022R1011	Regulamentul delegat (UE) 2022/1011 al Comisiei din 10 martie 2022 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează modul de determinare a expunerilor indirecte față de un client care provin din contracte derivate și contracte derivate de credit, atunci când contractele nu sunt încheiate direct cu respectivul client, dar instrumentul de datorie sau de capital suport a fost emis de clientul respectiv	AA	RE 2024		22	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, aprobat prin HCE al BNM nr.109 din 05.04.2019	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iulie	2025	117,3			
13	32022R2580	Regulamentul delegat (UE) 2022/2580 al Comisiei din 17 iunie 2022 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează informațiile care trebuie furnizate în cererea de autorizare ca instituție de credit și obstacolele care ar putea împiedica exercitarea efectivă a funcțiilor de supraveghere de către autoritățile competente	AA	RE 2024		23	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la deținerile în capitalul social al băncii, aprobat prin HCE al BNM nr.127 din 27.06.2013	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Iulie	2027	117,3			
	32022R2580					24	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii, al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare, aprobat prin HCE al BNM nr.292 din 29.11.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		August	2027	117,3			
	32022R2580					25	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea băncii și a sucursalei băncii din alt stat, aprobat prin HCE al BNM nr.328 din 13.12.2019	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Septembrie	2027	117,3			
14	32022R2581	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2581 al Comisiei din 20 iunie 2022 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește transmiterea de informații în cererile de autorizare ca instituție de credit	AA	RE 2024		25	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea băncii și a sucursalei băncii din alt stat, aprobat prin HCE al BNM nr.328 din 13.12.2019	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Septembrie	2027	117,3			
15	32014R1151	Regulamentul delegat (UE) nr. 1151/2014 al Comisiei din 4 iunie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind informațiile care trebuie notificate în exercitarea dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/2403 al Comisiei din 16 ianuarie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează condițiile de aplicare a derogărilor referitoare la monedele cu constrângeri privind disponibilitatea activelor lichide	AA	RE 2024		27	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind informațiile care trebuie notificate în exercitarea dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	117,3			
16	32016R0709	Regulamentul delegat (UE) 2016/709 al Comisiei din 26 ianuarie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează condițiile de aplicare a derogărilor referitoare la monedele cu constrângeri privind disponibilitatea activelor lichide	AA	RE 2024		28	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind lichiditatea, aprobat prin HCE al BNM nr.329 din 19.12.2024	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	117,3			
17	32016R1801	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1801 al Comisiei din 11 octombrie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la punerea în corespondență a evaluărilor de credit efectuate de instituțiile externe de evaluare a creditului pentru securizate, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2365 al Comisiei din 2 decembrie 2022	AA	RE 2024		29	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului privind tratamentul prudențial al securizărilor	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	189,1			
18	32021R0451	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/451 al Comisiei din 17 decembrie 2020 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr.	AA	RE 2024		30	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, aprobată prin HCE al BNM nr.117 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Octombrie	2027	117,3			
19	32014L0059	Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr.	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	416,0	208,0		
	32014L0059					32	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1			

	32014L0059					33	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind operaționalizarea competenței Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, de reducere a valorii sau de conversie a datorilor eligibile și instrumentelor de proprietate	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
20	32016R0778	Regulamentul delegat (UE) 2016/778 al Comisiei din 2 februarie 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește circumstanțele și condițiile în care plata contribuțiilor ex post extraordinare poate fi amânată parțial sau integral și în ceea ce privește criteriile de stabilire a activităților, serviciilor și operațiunilor pentru funcțiile critice și de stabilire a limitelor de activitate și a serviciilor asociate pentru liniile de activitate	AA	RE 2024		34	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru completarea și modificarea Regulamentului privind modul de calcul și de plată a contribuțiilor la fondul de rezoluție bancară, aprobat prin ICE a BNM nr.74 din 20.03.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
21	32016R1401	Regulamentul delegat (UE) 2016/1401 al Comisiei din 23 mai 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru metodologiile și principiile referitoare la evaluarea pasivelor care provin din instrumente financiare derivate	AA	RE 2024		35	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aprobarea Regulamentului privind operaționalizarea competenței Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, de reducere a valorii sau de conversie a datorilor eligibile și instrumentelor de proprietate	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
22	32021R1751	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1751 al Comisiei din 1 octombrie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește formatele și modelele uniforme pentru notificările de constatare a imposibilității recunoașterii contractuale a competențelor de reducere a valorii contabile și de conversie	AA	RE 2024		35	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aprobarea Regulamentului privind operaționalizarea competenței Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, de reducere a valorii sau de conversie a datorilor eligibile și instrumentelor de proprietate	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026					
23	32017R0867	Regulamentul delegat (UE) 2017/867 al Comisiei din 7 februarie 2017 privind categoriile de acorduri care trebuie protejate în cadrul transferurilor parțiale de proprietate în temeiul articolului 76 din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
24	32021R1340	Regulamentul delegat (UE) 2021/1340 al Comisiei din 22 aprilie 2021 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc conținutul clauzelor contractuale privind recunoașterea competențelor de	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
25	32016R1712	Regulamentul delegat (UE) 2016/1712 al Comisiei din 7 iunie 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează un set minim de informații privind contractele financiare care trebuie să figureze în evidența detaliată și circumstanțele în care trebuie impusă această cerință	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
26	32016R1400	Regulamentul delegat (UE) 2016/1400 al Comisiei din 10 mai 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care prevăd elementele minime din planul de reorganizare a activității și conținutul minim al raportului privind progresele înregistrate în aplicarea planului	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
27	32021R1527	Regulamentul delegat (UE) 2021/1527 al Comisiei din 31 mai 2021 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind recunoașterea contractuală a competențelor de reducere a valorii contabile și de conversie	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
28	32016R1075	Regulamentul delegat (UE) 2016/1075 al Comisiei din 23 martie 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare care precizează conținutul planurilor de redresare, al planurilor de rezoluție și al planurilor de rezoluție a grupului, criteriile minime pe care autoritatea competentă trebuie să le examineze în ceea ce privește planurile de redresare și planurile de redresare a grupului, condițiile de acordare a sprijinului financiar intragrup, cerințele privind evaluatorii independenți, recunoașterea contractuală a competențelor de reducere a valorii contabile și de conversie, procedurile și conținutul cerințelor de notificare și ale avizului de suspendare și funcționarea operațională a colegiilor de	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32016R1075		AA	RE 2024		36	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al BNM pentru completarea și modificarea Procedurii privind elaborarea planurilor de rezoluție	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
29	32019R0348	Regulamentul delegat (UE) 2019/348 al Comisiei din 25 octombrie 2018 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile de evaluare a impactului intrării în dificultate a unei instituții asupra piețelor financiare, asupra altor instituții și asupra condițiilor de	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
30	32015R0063	Regulamentul delegat (UE) 2015/63 al Comisiei din 21 octombrie 2014 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește contribuțiile ex ante la mecanismele de finanțare a rezoluției	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					

	32015R0063		AA	RE 2024		34	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru completarea și modificarea Regulamentului privind modul de calcul și de plată a contribuțiilor la fondul de rezoluție bancară, aprobat prin HCE a BNM nr.74 din 20.03.2020	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026					
31	32018R1624	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1624 al Comisiei din 23 octombrie 2018 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile și formularele și schematele standard care trebuie utilizate pentru furnizarea informațiilor necesare în scopul planurilor de rezoluție pentru instituțiile de credit și firmele de investiții în temeiul Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE)	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32018R1624		AA	RE 2024		36	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al BNM pentru completarea și modificarea Procedurii privind elaborarea planurilor de rezoluție	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026					
32	32016R1450	Regulamentul delegat (UE) 2016/1450 al Comisiei din 23 mai 2016 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile metodologice de stabilire a cerinței minime privind fondurile proprii și pasivele eligibile	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32016R1450		AA	RE 2024		32	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	147,9				
33	32016R0860	Regulamentul delegat (UE) 2016/860 al Comisiei din 4 februarie 2016 de specificare în detaliu a situațiilor în care excluderea de la aplicarea competențelor de reducere a valorii contabile sau de conversie este necesară în temeiul articolului 44 alineatul (3) din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32016R0860		AA	RE 2024		35	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aprobarea Regulamentului privind operaționalizarea competenței Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, de reducere a valorii sau de conversie a datoriilor eligibile și instrumentelor de proprietate	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026					
34	32021R0622	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/622 al Comisiei din 15 aprilie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește modelele uniforme de raportare, instrucțiunile și metodologia pentru raportarea cu privire la cerința minimă de fonduri proprii	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32021R0622		AA	RE 2024		32	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
35	32021R0763	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/763 al Comisiei din 23 aprilie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere și publicarea cerinței minime de fonduri proprii și datorii eligibile	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32021R0763		AA	RE 2024		32	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
36	32018R0344	Regulamentul delegat (UE) 2018/344 al Comisiei din 14 noiembrie 2017 de completare a Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile legate de metodologia de evaluare a diferenței de tratament în	AA	RE 2024		31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2026					
	32018R0344		AA	RE 2024		37	Proiect de hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru completarea și modificarea Instrucțiunii interne nr. 17/2024 privind evaluările în scop de rezoluție	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
37	32021R0023	Regulamentul (UE) 2021/23 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un cadru pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1095/2010, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 609/2014, (UE) nr. 806/2014 și (UE) 2015/2365 și a Directivei 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2007/36/CE, 2014/59/UE și (UE) 2017/1132		RE 2024		38	Proiect de Hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind un cadru pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	189,1				

38	32001L0024	Directiva 2001/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit	AA			39	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.550 din 21.07.1995 cu privire la lichidarea băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	337,0	129,0		
39	31998L0026	Directiva nr. 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare				40	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.183 din 22.07.2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Iulie	2026	149,9	76,4		
40	32002L0047	Directiva 2002/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iunie 2002 privind contractele de garanție financiară	AA			41	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.184 din 22.07.2016 cu privire la contractele de garanție financiară	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Iulie	2026	149,9	76,4		
41	32014R0909	Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarea centrală de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr.	RE 2024	GP - Planul de creștere economică		42	Proiect de Lege privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare și privind depozitarea centrală de titluri de valoare	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2025	416,0	208,0		
42	32017R0389	Regulamentul delegat (UE) 2017/389 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește parametrii pentru calcularea sancțiunilor în fonduri bănești pentru decontările neexecutate și operațiunile CSD-urilor în statele membre gazdă	RE 2024			43	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind parametrii pentru calcularea sancțiunilor în fonduri bănești pentru decontările neexecutate și operațiunile CSD-urilor în statele membre gazdă	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
43	32017R0390	Regulamentul delegat (UE) 2017/390 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la anumite cerințe prudentiale pentru depozitari centrali de titluri de valoare și instituțiile de credit desemnate care oferă servicii auxiliare de tip bancar	RE 2024			44	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare referitoare la anumite cerințe prudentiale pentru depozitari centrali de titluri de valoare și instituțiile de credit desemnate care oferă servicii auxiliare de tip bancar	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
44	32017R0391	Regulamentul delegat (UE) 2017/391 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru detalierea conținutului raportărilor referitoare la decontarea internalizată	RE 2024			45	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare pentru detalierea conținutului raportărilor referitoare la decontarea internalizată	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
45	32017R0392	Regulamentul delegat (UE) 2017/392 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la standarde tehnice de reglementare în materie de autorizare, supraveghere și cerințe operaționale pentru depozitari centrali de titluri de valoare	RE 2024			46	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare în materie de autorizare, supraveghere și cerințe operaționale pentru depozitari centrali de titluri de valoare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
46	32017R0393	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/393 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la modelele și procedurile pentru raportarea și transmiterea informațiilor referitoare la decontările internalizate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului	RE 2024			47	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la modelele și procedurile pentru raportarea și transmiterea informațiilor referitoare la decontările internalizate	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
47	32017R0394	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/394 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește formulare, modelele și proceduri standard pentru autorizarea, examinarea și evaluarea depozitarilor centrali de titluri de valoare, pentru cooperarea dintre autoritățile din statul membru de origine și statul membru gazdă, pentru consultarea autorităților implicate în procesul de autorizare pentru furnizarea de servicii auxiliare de tip bancar, pentru accesul care implică depozitari centrali de titluri de valoare, precum și în ceea ce privește formatul evidențelor care trebuie păstrate de către depozitarii centrali de titluri de valoare în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului	RE 2024			48	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește formulare, modele și proceduri standard pentru autorizarea, examinarea și evaluarea depozitarilor centrali de titluri de valoare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Mai	2026	189,1			
48	32018R1229	Regulamentul delegat (UE) 2018/1229 al Comisiei din 25 mai 2018 de completare a Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la disciplina în materie de decontare	RE 2024			49	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare referitoare la disciplina în materie de decontare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Octombrie	2026	189,1			
49	32021R0070	Regulamentul delegat (UE) 2021/70 al Comisiei din 23 octombrie 2020 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2018/1229 în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la disciplina în materie de decontare, cu privire la intrarea sa în vigoare	RE 2024			49	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare referitoare la disciplina în materie de decontare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Octombrie	2026				
50	32022R1930	Regulamentul delegat (UE) 2022/1930 al Comisiei din 6 iulie 2022 de modificare a standardelor tehnice de reglementare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) 2018/1229 în ceea ce privește data aplicării dispozițiilor referitoare la regimul de cumpărare impusă	RE 2024			49	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind standardele tehnice de reglementare referitoare la disciplina în materie de decontare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Octombrie	2026				
51	32022R0858	Regulamentul (UE) 2022/858 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind un regim-pilot pentru infrastructurile pieței bazate pe tehnologia registrelor distribuite, precum și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 600/2014 și (UE) nr. 909/2014 și a Directivei 2014/65/UE	RE 2024			50	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului cu privire la un regim-pilot pentru infrastructurile pieței bazate pe tehnologia registrelor distribuite	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	189,1			
52	32012R0648	Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții	RE 2024			51	Proiect de Lege privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	416,0	208,0		

53	32019R0834	Regulamentul (UE) 2019/834 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 în ceea ce privește obligația de compensare, suspendarea obligației de compensare, cerințele de raportare, tehnicile de atenuare a riscurilor pentru contractele derivate extrabursiere care nu sunt compensate de o contraparte centrală, înregistrarea și supravegherea registrelor centrale de tranzacții și cerințele aplicabile registrelor centrale de tranzacții		RE 2024		52	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	189,1				
54	32019R2099	Regulamentul (UE) 2019/2099 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 în ceea ce privește procedurile și autoritățile implicate în autorizarea contrapărților centrale și cerințele pentru recunoașterea contrapărților centrale din țări terțe		RE 2024		52	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
55	32022R2310	Regulamentul delegat (UE) 2022/2310 al Comisiei din 18 octombrie 2022 de modificare a standardelor tehnice de reglementare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 149/2013 în ceea ce privește valoarea pragului de compensare pentru pozițiile deținute în contracte derivate extrabursiere pe mărfuri și în alte contracte derivate extrabursiere		RE 2024		53	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind valoarea pragului de compensare pentru pozițiile deținute în contracte derivate extrabursiere pe mărfuri și în alte contracte derivate extrabursiere	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	66,8				
56	32022R2311	Regulamentul delegat (UE) 2022/2311 al Comisiei din 21 octombrie 2022 de modificare a standardelor tehnice de reglementare prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 153/2013 în ceea ce privește măsurile de urgență temporare referitoare la cerințele în materie de garanții reale		RE 2024		54	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile de urgență temporare referitoare la cerințele în materie de garanții reale	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	66,8				
57	32021R1456	Regulamentul delegat (UE) 2021/1456 al Comisiei din 2 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea criteriilor conform cărora condițiile comerciale ale serviciilor de compensare pentru instrumentele financiare derivate extrabursiere trebuie considerate a fi echitabile, rezonabile, nediscriminatorii și transparente		RE 2024		55	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind precizarea criteriilor conform cărora condițiile comerciale ale serviciilor de compensare pentru instrumentele financiare derivate extrabursiere trebuie considerate a fi echitabile, rezonabile, nediscriminatorii și transparente	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	66,8				
58	32009L0138	Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfasurarea activității de asigurare și de reasigurare	AA	RE 2024		56	Proiect de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416,0	208,0			
59	32009L0103	Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi (versiune codificată)	AA	RE 2024		57	Proiect de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule (inclusiv schema de garantare)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416,0	208,0			
	32009L0103		AA	RE 2024		58	Proiect de Lege privind Fondul de garantare în asigurări	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416,0	208,0			
60	32015R0035	Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind accesul la activitate și desfasurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)	AA			59	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea activelor și pasivelor, fondurile proprii și cerința de capital minim	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	189,1				
	32015R0035					60	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	189,1				
	32015R0035					61	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind rezervele tehnice	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	189,1				
	32015R0035					62	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind sistemul de guvernanță	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	118,3				
	32015R0035					63	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind publicarea informațiilor și raportarea periodică de supraveghere	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	118,3				
	32015R0035					64	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind grupurile de asigurare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	118,3				
61	32015R0460	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/460 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedura privind aprobarea unui model intern în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			60	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
62	32015R0499	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/499 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedurile care trebuie folosite pentru aprobarea utilizării elementelor fondurilor proprii auxiliare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			59	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea activelor și pasivelor, fondurile proprii și cerința de capital minim	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
63	32015R0500	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/500 al Comisiei din 24 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile care trebuie urmate pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a aplicării unei prime de echilibrare în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			61	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind rezervele tehnice	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					

64	32015R2012	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2012 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile de luare a deciziilor de stabilire, calculare și eliminare a majorărilor de capital în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului	AA			59	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind evaluarea activelor și pasivelor, fondurile proprii și cerința de capital minim	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
65	32015R2013	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2013 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la deviațiile standard aplicabile sistemelor de egalizare a riscurilor de sănătate în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			60	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
66	32015R2015	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2015 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare privind procedurile de evaluare a evaluărilor externe ale creditului în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și al Consiliului	AA			60	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
67	32015R2016	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2016 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la indicele acțiunilor pentru ajustarea simetrică a cerințelor standard de capital propriu în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului	AA			60	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027					
68	32015R2017	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2017 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la factorii ajustați de calculare a cerinței de capital pentru riscul de modificare a ratei de schimb valutar în cazul monedelor raportate la euro în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			65	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de capital de solvabilitate, formula standard de calcul	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	66,9				
69	32023R0895	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/895 al Comisiei din 4 aprilie 2023 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește procedurile, formatele și machetele pentru publicarea de către întreprinderile de asigurare și de reasigurare a raporturilor lor privind solvabilitatea și situația financiară și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2452	AA			66	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Rgeulamentului privind procedurile, formatele și machetele raportului privind solvabilitate și situația financiară	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	117,3				
70	32015R0462	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/462 al Comisiei din 19 martie 2015 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile pentru aprobarea de către autoritățile de supraveghere a înființării de vehicule investiționale, pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile de supraveghere în ceea ce privește vehiculele investiționale, precum și pentru stabilirea formatelor și a modelelor care trebuie utilizate pentru raportarea de informații de către vehiculele investiționale, în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și al Consiliului	AA			67	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile pentru aprobarea înființării de vehicule investiționale, pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile de supraveghere în ceea ce privește vehiculele investiționale, precum și pentru stabilirea formatelor și a modelelor care trebuie utilizate pentru raportarea de informații de către vehiculele investiționale	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	117,3				
71	31991L0674	Directiva (91/674/CEE) Consiliului din 19 decembrie 1991 privind situațiile financiare anuale și situațiile financiare consolidate ale întreprinderilor de asigurare	AA			68	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Instrucțiuni cu privire la raportarea situațiilor financiare anuale și situațiilor financiare consolidate a companiilor de asigurare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
72	31999R1225	Regulamentul (CE) nr. 1225/1999 al Comisiei din 27 mai 1999 privind definițiile caracteristicilor statisticii serviciilor de asigurare	AA			69	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind definițiile caracteristicilor statisticii serviciilor de asigurare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
73	31999R1228	Regulamentul (CE) nr. 1228/1999 al Comisiei din 28 mai 1999 privind seria de date care trebuie produsă pentru statisticile serviciilor de asigurare	AA			70	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind seria de date care trebuie produsă pentru statisticile serviciilor de asigurare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
74	31999R1227	Regulamentul (CE) nr. 1227/1999 al Comisiei din 28 mai 1999 privind formatul tehnic de transmitere a statisticilor serviciilor de asigurare	AA			71	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind formatul tehnic de transmitere a statisticilor serviciilor de asigurare	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
75	32020R0852	Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	416,0	208,0			
76	32021R2139	Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					

77	32021R2178	Regulamentul delegat (UE) 2021/2178 al Comisiei din 6 iulie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea conținutului și a modului de prezentare a informațiilor care trebuie furnizate de întreprinderile care fac obiectul articolului 19a sau 29a din Directiva 2013/34/UE în ceea ce privește activitățile economice durabile din punctul de vedere al mediului și prin precizarea metodologiilor pentru respectarea acestei obligații de furnizare de informații				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
78	32022R1214	Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei din 9 martie 2022 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2139 în ceea ce privește activitățile economice din anumite sectoare energetice și a Regulamentului delegat (UE) 2021/2178 în ceea ce privește publicarea de informații specifice referitoare la activitățile economice respective				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
79	32023R2486	Regulamentul delegat (UE) 2023/2486 al Comisiei din 27 iunie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la utilizarea durabilă și la protejarea resurselor de apă și a resurselor marine, la tranziția către o economie circulară, la prevenirea și controlul poluării sau la protejarea și refacerea biodiversității și a ecosistemelor și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu și de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2178 al Comisiei în ceea ce privește publicarea de informații specifice referitoare la activitățile economice respective				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
80	32023R2485	Regulamentul delegat (UE) 2023/2485 al Comisiei din 27 iunie 2023 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2139 prin stabilirea unor criterii tehnice de examinare suplimentare pentru a determina condițiile în care anumite activități economice se califică drept activități care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitățile respective nu aduc prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu				72	Proiect de Hotărâre de Guvern privind taxonomia pentru finanțarea durabilă	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei, CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
81	32014R1222	Regulamentul delegat (UE) nr. 1222/2014 al Comisiei din 8 octombrie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea metodologiei pentru identificarea instituțiilor globale de importanță sistemică și pentru definirea de subcategorii ale instituțiilor globale de importanță sistemică				73	Proiect de Hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei privind aprobarea Metodologiei pentru identificarea instituțiilor globale de importanță sistemică	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	189,1				
82	32023R1114	Regulamentul (UE) 2023/1114 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind piețele criptoactivelor și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 1095/2010 și a Directivei 2013/36/UE și (UE) 2019/1937		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	74	Proiect de Lege cu privire la piețele criptoactivelor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	416,0	208,0			
83	31998R2533	Regulamentul (CE) nr. 2533/98 al Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind colectarea informațiilor statistice de către Banca Centrală Europeană	AA			75	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind colectarea informațiilor statistice de către Banca Centrală Europeană	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
84	32022R2554	Regulamentul (UE) 2022/2554 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 600/2014, (UE) nr. 909/2014 și (UE) 2016/1011				76	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
	32022R2554					77	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind reziliența operațională digitală a sectorului financiar	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	250,7				
85	32022L2556	Directiva (UE) 2022/2556 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de modificare a Directivei 2009/65/CE, 2009/138/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE, 2014/65/UE, (UE) 2015/2366 și (UE) 2016/2341 privind reziliența operațională digitală pentru sectorul financiar				79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32022L2556					56	Proiect de Lege privind activitatea de asigurare și de reasigurare	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					
	32022L2556					80	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncii și cerințele de capital, aprobat prin HCE al BNM nr.109 din 24.05.2018	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2026	117,3				
	32022L2556					31	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.232 din 03.10.2016 privind redresarea și rezoluția băncilor	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026					

	32022L2556					81	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	258,0	129,0		
86	32015R2014	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2014 al Comisiei din 11 noiembrie 2015 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la procedurile și machetele pentru transmiterea informațiilor către supraveghetorul grupului și pentru procedura de schimb de informații între autoritățile de supraveghere în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA			82	Proiect de Hotărâre a Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea Regulamentului privind cooperarea și schimbul de informații între autoritățile de supraveghere	Hotărâre aprobată	BNM – Banca Națională a Moldovei		Decembrie	2027	118,3			
87	32002L0087	Directiva 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2002 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar și de modificare a Directivelor 73/239/CEE, 79/267/CEE, 92/49/CEE, 92/96/CEE, 93/6/CEE și 93/22/CEE ale Consiliului și a Directivelor 98/78/CE și 2000/12/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului	AA			83	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.250 din 01.12.2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	205,4	76,4		
88	32019R2033	Regulamentul (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind cerințele prudențiale ale firmelor de investiții și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 575/2013, (UE) nr. 600/2014 și (UE) nr. 806/2014		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	250,7			
89	32021R2284	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2284 al Comisiei din 10 decembrie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea în scopuri de supraveghere și publicarea de informații de către firmele de investiții		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
90	32022R0244	Regulamentul delegat (UE) 2022/244 al Comisiei din 24 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cuantumul marjei totale pentru calcularea factorului K aferent „marjei de compensare date” (K-CMG)		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
91	32022R0025	Regulamentul delegat (UE) 2022/25 al Comisiei din 22 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează metodele de măsurare a factorilor K menționate la articolul 15 din regulamentul respectiv		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
92	32022R0076	Regulamentul delegat (UE) 2022/76 al Comisiei din 22 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează ajustările coeficienților aplicabili factorului K „fluxul zilnic de tranzacționare”		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
93	32022R0026	Regulamentul delegat (UE) 2022/26 al Comisiei din 24 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează noțiunea de „conturi separate” pentru a asigura protecția fondurilor clienților în caz de faliment al unei firme de investiții		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
94	32022R1455	Regulamentul delegat (UE) 2022/1455 al Comisiei din 11 aprilie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru cerința de fonduri proprii pentru firmele de investiții, calculată pe baza cheltuielilor generale fixe		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
95	32022R1159	Regulamentul delegat (UE) 2022/1159 al Comisiei din 11 martie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2033 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru publicarea de către firmele de investiții de informații privind politica de investiții		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	84	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele prudențiale aferente firmelor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
96	32019L2034	Directiva (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind supravegherea prudențială a firmelor de investiții și de modificare a Directivelor 2002/87/CE, 2009/65/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE și 2014/65/UE	AA	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	85	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2025	483,8	208,0		

97	32021R2155	Regulamentul delegat (UE) 2021/2155 al Comisiei din 13 august 2021 de completare a Directivei (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare în care sunt precizate clasele de instrumente care reflectă în mod adecvat calitatea creditului firmei de investiții în condiții de continuitate a activității și posibilele mecanisme alternative care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	85	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2025					
98	32021R2153	Regulamentul delegat (UE) 2021/2153 al Comisiei din 6 august 2021 de completare a Directivei (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile în baza cărora anumite firme de investiții trebuie să fie supuse cerințelor Regulamentului (UE) nr. 575/2013		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	85	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2025					
99	32021R2154	Regulamentul delegat (UE) 2021/2154 al Comisiei din 13 august 2021 de completare a Directivei (UE) 2019/2034 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare în care sunt precizate criteriile adecvate pentru identificarea categoriilor de personal ale celorlalte activități profesionale au un impact semnificativ asupra profilului de risc al unei firme de investiții sau al activelor pe care le administrează		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	85	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2025					
100	31997L0009	Directiva 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 1997 privind sistemele de compensare pentru investitori	AA	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	86	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	168,9	76,4			
	31997L0009					87	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind Fondul de compensare a investitorilor, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 32/2 din 16 iunie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
101	32015R2365	Regulamentul (UE) 2015/2365 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind transparența operațiunilor de finanțare prin instrumente financiare și transparența reutilizării și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012				88	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital și Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0			
102	32014L0065	Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (reformare)		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	483,8	208,0			
103	32017R0988	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/988 al Comisiei din 6 iunie 2017 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare privind formatele, modelele și procedurile standard referitoare la mecanismele de cooperare în ceea ce privește locurile de tranzacționare ale celorlalte activități au o importanță semnificativă într-un stat membru gazdă		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9				
104	32017L0593	Directiva delegată (UE) 2017/593 a Comisiei din 7 aprilie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește protejarea instrumentelor financiare și a fondurilor care aparțin clienților, obligațiile de guvernanță a produsului și normele aplicabile la acordarea sau primirea de onorarii, comisioane sau alte tipuri de beneficii pecuniare sau nepecuniare		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
	32017L0593			RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
105	32017R0565	Regulamentul delegat (UE) 2017/565 al Comisiei din 25 aprilie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele organizatorice și condițiile de funcționare aplicabile firmelor de investiții și termenii definiți în sensul directivei menționate		RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

106	32017R0587	Regulamentul delegat (UE) 2017/587 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele instrumentelor financiare în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cerințele în materie de transparență pentru locurile de tranzacționare și firmele de investiții în legătură cu acțiunile, certificatele de depozit, fondurile tranzacționate la bursă, certificatele și alte instrumente financiare similare și la obligația de tranzacționare a amitor acțiuni într-un loc de tranzacționare sau printr-un operator independent		RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9				
	32017R0587			RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
107	32017R0569	Regulamentul delegat (UE) 2017/569 al Comisiei din 24 mai 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la suspendarea și retragerea de la tranzacționare a instrumentelor financiare		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
	32017R0569			RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
108	32017R0588	Regulamentul delegat (UE) 2017/588 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind regimul pasurilor de cotare pentru acțiuni, certificate de depozit și fonduri tranzacționate la bursă		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
	32017R0588			RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
109	32017R0590	Regulamentul delegat (UE) 2017/590 al Comisiei din 28 iulie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru raportarea tranzacțiilor către autoritățile competente		RE 2024, RE 2023		92	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Instrucțiunii cu privire la sistemul de raportare în domeniul pieței de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 38/5 din 03 iulie 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
110	32017R0575	Regulamentul delegat (UE) 2017/575 al Comisiei din 8 iunie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind piețele instrumentelor financiare, în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la datele publicate de către locurile de executare despre calitatea executării tranzacțiilor		RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
	32017R0575			RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
111	32014R0600	Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012	AA	RE 2024, RE 2023		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pieței de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

	32014R0600			RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
	32014R0600			RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
	32014R0600			RE 2023, RE 2024		92	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Instrucțiunii cu privire la sistemul de raportare în domeniul pieței de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 38/5 din 03 iulie 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
112	32017R0585	Regulamentul delegat (UE) 2017/585 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru standardele în materie de date și formatele aplicabile datelor de referință privind instrumentele financiare și pentru măsurile tehnice necesare în legătură cu modalitățile care trebuie stabilite de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe și de autoritățile competente		RE 2023, RE 2024		92	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Instrucțiunii cu privire la sistemul de raportare în domeniul pieței de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 38/5 din 03 iulie 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
	32017R0585			RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
	32017R0585			RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
113	32017R0572	Regulamentul delegat (UE) 2017/572 al Comisiei din 2 iunie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea furnizării de date pretranzacționare și a nivelului de dezagregare a datelor		RE 2024, RE 2023		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
114	32017R1946	Regulamentul delegat (UE) 2017/1946 al Comisiei din 11 iulie 2017 de completare a Directivei 2004/39/CE și 2014/65/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea unei liste exhaustive a informațiilor care trebuie incluse de către potențialii achizițori în notificarea unui proiect de achiziție a unei participații calificate într-o firmă de investiții		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
115	32017R0582	Regulamentul delegat (UE) 2017/582 al Comisiei din 29 iunie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care prevăd obligația de compensare a instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piețele reglementate și termenele pentru acceptarea compensării		RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
116	32017R0567	Regulamentul delegat (UE) 2017/567 al Comisiei din 18 mai 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește definițiile, transparența, comprimarea portofoliilor și măsurile de supraveghere privind intervenția asupra produselor și pozițiile		RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea a Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				

				RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
117	32017R2417	Regulamentul delegat (UE) 2017/2417 al Comisiei din 17 noiembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele instrumentelor financiare în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la obligația de tranzacționare pentru anumite instrumente financiare derivate		RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
118	32017R0584	Regulamentul delegat (UE) 2017/584 al Comisiei din 14 iulie 2016 de completare a Directivei 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare în care sunt precizate cerințele organizatorice pentru locurile de tranzacționare		RE 2023, RE 2024		91	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/2 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
119	32006L0073	Directiva 2006/73/CE a Comisiei din 10 august 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele organizatorice și condițiile de funcționare ale întreprinderilor de investiții și termenii definiți în sensul directivei menționate		RE 2023, RE 2024		90	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind serviciile și activitățile de investiții, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/3 din 26 august 2015	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
120	32014R0596	Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind abuzul de piață (regulamentul privind abuzul de piață) și de abrogare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivelor 2003/124/CE, 2003/125/CE și 2004/72/CE ale Comisiei		RE 2023, RE 2024		93	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind abuzul pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 14/15 din 31 martie 2017	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	162,7			
121	32015L2392	Directiva de punere în aplicare (UE) 2015/2392 a Comisiei din 17 decembrie 2015 privind Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește raportarea către autoritățile competente a încălcărilor efective sau potențiale ale acestui regulament		RE 2023, RE 2024		93	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind abuzul pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 14/15 din 31 martie 2017	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
122	32014L0057	Directiva 2014/57/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind sancțiunile penale pentru abuzul de piață (directiva privind abuzul de piață)		RE 2023, RE 2024		94	Proiect de Lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0		
123	32016R0909	Regulamentul delegat (UE) 2016/909 al Comisiei din 1 martie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la standardele tehnice de reglementare pentru conținutul notificărilor care trebuie transmise autorităților competente și compilarea, publicarea și actualizarea listei notificărilor		RE 2023, RE 2024		93	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind abuzul pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 14/15 din 31 martie 2017	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
124	32016R1011	Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivei 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014		RE 2024, RE 2023		95	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital (în ceea ce privește indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	483,8	208,0		
	32016R1011					89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
	32016R1011					96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	250,7			

125	32018R1642	Regulamentul delegat (UE) 2018/1642 al Comisiei din 13 iulie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează mai detaliat criteriile pe care autoritățile competente trebuie să le ia în considerare atunci când evaluează dacă administratorii indicilor de referință semnificativi ar trebui să aplice anumite cerințe		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
126	32018R1642	Regulamentul delegat (UE) 2018/1645 al Comisiei din 13 iulie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează forma și conținutul care trebuie respectate pentru cererile de recunoaștere depuse la autoritatea competentă din statul membru de referință și pentru prezentarea de informații în notificarea Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
127	32018R1646	Regulamentul delegat (UE) 2018/1646 al Comisiei din 13 iulie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru informațiile care trebuie furnizate într-o cerere de autorizare și într-o cerere de înregistrare		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
128	32018R1105	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1105 al Comisiei din 8 august 2018 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește procedurile și formularele utilizate pentru informațiile furnizate ESMA de către autoritățile competente în temeiul Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
129	32018R1644	Regulamentul delegat (UE) 2018/1644 al Comisiei din 13 iulie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care determină conținutul minim al acordurilor de cooperare cu autoritățile competente din țările terțe ale căror cadre juridice și practici de supraveghere au fost recunoscute ca fiind echivalente		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
130	32018R1106	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1106 al Comisiei din 8 august 2018 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește modelele de declarații de conformitate care trebuie publicate și menținute de către administratorii de indici de referință semnificativi și nesemnificativi, în temeiul Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
131	32018R1637	Regulamentul delegat (UE) 2018/1637 al Comisiei din 13 iulie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru procedurile și caracteristicile funcției de supraveghere		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
132	32020R1817	Regulamentul delegat (UE) 2020/1817 al Comisiei din 17 iulie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conținutul minim al explicației modului în care se reflectă factorii de mediu, sociali și de guvernanță în metodologia de elaborare a indicilor de referință		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
133	32020R1816	Regulamentul delegat (UE) 2020/1816 al Comisiei din 17 iulie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește explicația din declarația privind indicii de referință a modului în care se reflectă factorii de mediu, sociali și de guvernanță în fiecare indice de referință furnizat și publicat		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
134	32021R1350	Regulamentul delegat (UE) 2021/1350 al Comisiei din 6 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cerințele ce asigură faptul că mecanismele de guvernanță ale unui administrator sunt suficiente de solide		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
135	32021R1349	Regulamentul delegat (UE) 2021/1349 al Comisiei din 6 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile de evaluare de către autoritățile competente a conformității în ceea ce privește administrarea obligatorie a unui indice de referință critic		RE 2023, RE 2024		89	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind licențierea și autorizarea pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 56/11 din 14 noiembrie 2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
136	32021R1351	Regulamentul delegat (UE) 2021/1351 al Comisiei din 6 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează caracteristicile sistemelor și ale controalelor pentru identificarea și raportarea oricărui comportament care poate implica manipularea sau o tentativă de manipulare a unui indice de referință		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

137	32021R1348	Regulamentul delegat (UE) 2021/1348 al Comisiei din 6 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează criteriile pe baza cărora autoritățile competente pot solicita modificări ale declarației de conformitate privind indici de referință nesemnificativi		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
138	32021R1352	Regulamentul delegat (UE) 2021/1352 al Comisiei din 6 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează condițiile ce asigură faptul că metodologia de stabilire a unui indice de referință respectă cerințele de calitate		RE 2023, RE 2024		96	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului privind indicii de referință utilizați în cadrul instrumentelor financiare și măsurarea performanțelor fondurilor de investiții	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
139	32017R1129	Regulamentul (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată, și de abrogare a Directivei 2003/71/CE		RE 2023, RE 2024		97	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2020 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	168,9	76,4			
	32017R1129					98	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
140	32019R0979	Regulamentul delegat (UE) 2019/979 al Comisiei din 14 martie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la informațiile financiare esențiale din rezumatul prospectului, publicarea și clasificarea prospectelor, comunicările cu caracter publicitar privind valorile mobiliare, suplimentele la prospect și portalul pentru notificări și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 382/2014 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2016/301 al Comisiei		RE 2024, RE 2023		98	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
141	32009R1060	Regulamentul (CE) nr. 1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit	AA			99	Proiect de modificare a legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	168,9	76,4			
	32009R1060					100	Proiect Hotărâre CNPF privind modificarea Regulamentului privind agențiile de rating de credit, (aprobat prin Hotărârea CNPF nr.56/3/2020)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
142	32017R2402	Regulamentul (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securizare simplă, transparentă și standardizată, și de modificare a Directivei 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 648/2012		RE 2023, RE 2024		101	Proiect de Lege privind securitizarea	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	483,8	208,0			
143	32011L0061	Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivei 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010		RE 2024, RE 2023		102	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	483,8	208,0			
144	32009L0065	Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)	AA	RE 2024, RE 2023		103	Proiect de modificare a Regulamentului privind structurile de tip „master-feeder” (Hot. nr. 36/12 din 26.06.2015)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	250,7				
145	32007L0016	Directiva 2007/16/CE a Comisiei din 19 martie 2007 privind punerea în aplicare a Directivei 85/611/CEE a Consiliului privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în ceea ce privește clarificarea anumitor definiții		RE 2024, RE 2023		103	Proiect de modificare a Regulamentului privind structurile de tip „master-feeder” (Hot. nr. 36/12 din 26.06.2015)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
146	32010L0044	Directiva 2010/44 UE a Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește anumite dispoziții referitoare la fuziunile fondurilor, structurile de tip „master-feeder” și procedura de notificare		RE 2023, RE 2024		103	Proiect de modificare a Regulamentului privind structurile de tip „master-feeder” (Hot. nr. 36/12 din 26.06.2015)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

147	32010L0043	Directiva 2010/43/UE a Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele organizatorice, conflictele de interese, regulile de conduită, administrarea riscului și conținutul acordului dintre depozitar și societatea de administrare		RE 2023, RE 2024		104	Proiect de Hotărâre privind modificarea Regulamentului privind reglementările prudențiale față de activitatea societății de administrare a organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr.62/21/14)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9			
148	32016R1212	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1212 al Comisiei din 25 iulie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare referitoare la procedurile și formularele standard pentru transmiterea informațiilor în conformitate cu Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	105	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0		
149	32019R1156	Regulamentul (UE) 2019/1156 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind facilitarea distribuției transfrontaliere a organismelor de plasament colectiv și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 345/2013, (UE) nr. 346/2013 și (UE) nr. 1286/2014		RE 2023, RE 2024		106	Proiect de Hotărâre privind modificarea Regulamentului privind ofertele de acțiuni/unități de fond ale organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr. 57/10/2014)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
150	32019L1160	Directiva (UE) 2019/1160 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivelor 2009/65/CE și 2011/61/UE în ceea ce privește distribuția transfrontalieră a organismelor de plasament colectiv	AA	RE 2023, RE 2024		105	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
151	32015R0760	Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind fondurile europene de investiții pe termen lung		RE 2023, RE 2024		107	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0		
	32015R0760					108	Proiect Hotărâre CNPF privind modificarea Regulamentului privind avizarea constituirii și funcționării organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr. 49/14/2014)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
152	32014L0092	Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisiunilor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază				109	Proiect de Lege privind comparabilitatea comisiunilor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	168,9	76,4		
153	32018R0032	Regulamentul delegat (UE) 2018/32 al Comisiei din 28 septembrie 2017 de completare a Directivei 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la terminologia standardizată a Unii aplicabilă celor mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți				110	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Listei celor mai reprezentative servicii aferente unui cont de plăți	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
154	32018R0034	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/34 al Comisiei din 28 septembrie 2017 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare privind formatul de prezentare standardizat al documentului de informare cu privire la comisioane și simbolul comun al acestuia, în conformitate cu Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului				111	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea formatului standardizat al documentului de informare cu privire la comisioane	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
155	32018R0033	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/33 al Comisiei din 28 septembrie 2017 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la formatul de prezentare standardizat al situației comisiunilor și simbolul comun al acestuia, în conformitate cu Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului				112	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea formatului standardizat al documentului referitor la situația comisiunilor	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
156	32014L0017	Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010				113	Proiect de Lege privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	291,7	129,0		
157	32021L2167	Directiva (UE) 2021/2167 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE				114	Proiect de Lege privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0		
	32021L2167					115	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea Regulamentului cu privire la administratorii de credite și cumpărătorii de credite	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
158	32014R1125	Regulamentul delegat (UE) nr. 1125/2014 al Comisiei din 19 septembrie 2014 de completare a Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile pe care intermediarii de credit trebuie să o dețină				116	Proiect Hotărâre CNPF privind standardele tehnice de reglementare referitoare la suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile pe care intermediarii de credit trebuie să o dețină	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8			
159	32016L0097	Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare)		RE 2023, RE 2024		117	Proiect de Lege privind distribuția în asigurări	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare, BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	291,7	129,0		

160	32017R1469	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1469 al Comisiei din 11 august 2017 de stabilire a unui format standard de prezentare a documentului de informare privind produsul de asigurare				118	Proiect Hotărâre CNPF referitor la documentul de informare privind produsul de asigurare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2025	82,8				
161	32017R2358	Regulamentul delegat (UE) 2017/2358 al Comisiei din 21 septembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de supraveghere și de guvernanță a produselor, aplicabile societăților de asigurare și distribuitorilor de asigurări				119	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de supraveghere și de guvernanță a produselor, aplicabile societăților de asigurare și distribuitorilor de asigurări	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	82,8				
162	32017R2359	Regulamentul delegat (UE) 2017/2359 al Comisiei din 21 septembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de informare și normele de conduită profesională aplicabile distribuției de produse de investiții bazate pe asigurări				120	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de informare și normele de conduită profesională aplicabile distribuției de produse de investiții bazate pe asigurări	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	82,8				
163	32016L2341	Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupationale (IORP) (reformare)		RE 2023, RE 2024		121	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.198/2020 privind fondurile de pensii facultative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0			
163	32023R2631	Regulamentul (UE) 2023/2631 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 noiembrie 2023 privind obligațiunile verzi europene și publicarea opțională de informații pentru obligațiunile comercializate ca fiind durabile din punctul de vedere al mediului și pentru obligațiunile legate de durabilitate				122	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind obligațiunile verzi	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9				
165	32001L0034	Directiva 2001/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 mai 2001 privind admiterea valorilor mobiliare la cota oficială a unei burse de valori și informațiile care trebuie publicate cu privire la aceste valori mobiliare			GP - Planul de creștere economică	123	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	168,9	76,4			
166	32017R1131	Regulamentul (UE) 2017/1131 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind fondurile de piață monetară				124	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului privind fondurile de piață monetară	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9				
167	32014R1286	Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP)				125	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 171/2012 privind piața de capital și Legea nr. 2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	483,8	208,0			
168	32017R0653	Regulamentul delegat (UE) 2017/653 al Comisiei din 8 martie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP), prin stabilirea unor standarde tehnice de reglementare privind modul de prezentare, conținutul, revizuirea și modificarea documentelor cu informații esențiale, precum și condițiile de îndeplinire a cerinței de a furniza astfel de documente				106	Proiect Hotărâre CNPF privind modificarea Regulamentului privind ofertele de acțiuni/unități de fond ale organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr. 57/10/2014)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
169	32020R1503	Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937				126	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	291,7	129,0			
	32020R1503					127	Proiect Hotărâre CNPF privind modificarea Regulamentului privind publicarea și furnizarea informației obligatorii, fișa cu informații esențiale, referitoare la investiție, și metodologia de calcul al rateilor de nerambursare a împrumuturilor oferite pe o platformă de finanțare participativă, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 50/8/2024	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
170	32022R2122	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2122 al Comisiei din 13 iulie 2022 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente referitoare la furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri				126	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					

171	32022R2121	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2121 al Comisiei din 13 iulie 2022 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formularele, modelele și procedurile standard pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente și ESMA în legătură cu furnizorii de servicii de finanțare participativă pentru afaceri				126	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
172	32022R2113	Regulamentul delegat (UE) 2022/2113 al Comisiei din 13 iulie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru schimbul de informații între autoritățile competente în legătură cu activitățile de investigare, de supraveghere și de asigurare a respectării legislației referitoare la furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri				126	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 181/2023 privind serviciile de finanțare participativă	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
173	32013R0345	Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene cu capital de risc				107	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
174	32019R0820	Regulamentul delegat (UE) 2019/820 al Comisiei din 4 februarie 2019 de completare a Regulamentului (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conflictele de interese în domeniul fondurilor europene cu capital de risc				107	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
175	32021R0528	Regulamentul delegat (UE) 2021/528 al Comisiei din 16 decembrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește informațiile minime pe care trebuie să le conțină documentul care trebuie publicat pentru acordarea unei derogări de la obligația publicării unui prospect în contextul unei preluări prin ofertă de schimb, al unei fuziuni sau al unei divizări				128	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
176	32020R1272	Regulamentul delegat (UE) 2020/1272 al Comisiei din 4 iunie 2020 de modificare și de rectificare a Regulamentului delegat (UE) 2019/979 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la informațiile financiare esențiale din rezumatul prospectului, publicarea și clasificarea prospectelor, comunicările cu caracter publicitar privind valorile mobiliare, suplimentele la prospect și portalul pentru notificări				128	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
177	32020R1273	Regulamentul delegat (UE) 2020/1273 al Comisiei din 4 iunie 2020 de modificare și rectificare a Regulamentului delegat (UE) 2019/980 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul, conținutul, verificarea și aprobarea prospectului care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată				128	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
178	32019R0980	Regulamentul delegat (UE) 2019/980 al Comisiei din 14 martie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1129 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul, conținutul, verificarea și aprobarea prospectului care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 809/2004 al Comisiei				128	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea și modificarea unor acte normative ale CNPF (modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare; aprobarea Regulamentului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

179	32021R0955	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/955 al Comisiei din 27 mai 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2019/1156 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formularele, modelele, procedurile și modalitățile tehnice necesare pentru publicările și notificările normelor aplicabile comercializării și ale taxelor și comisionanelor, de precizare a informațiilor de comunicat pentru crearea și întreținerea bazei de date centralizate privind comercializarea transfrontalieră a FIA și a OPCVM, precum și de precizare a formularelor, modelelor și procedurilor pentru comunicarea acestor informații					129	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea Regulamentului privind facilitarea distribuției transfrontaliere a organismelor de plasament colectiv	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9				
180	32019R2088	Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare					130	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea Regulamentului cu privire la transparența privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
181	32022R1288	Regulamentul delegat (UE) 2022/1288 al Comisiei din 6 aprilie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează detaliile referitoare la conținutul și prezentarea informațiilor în legătură cu principiul de a nu aduce prejudicii semnificative, care precizează conținutul, metodologia și prezentarea informațiilor în legătură cu indicatorii de durabilitate și efectele negative asupra durabilității, precum și conținutul și prezentarea informațiilor în legătură cu promovarea caracteristicilor de mediu sau sociale și a obiectivelor de investiții durabile în documentele precontractuale, pe site-urile web și în rapoartele periodice					131	Proiect Hotărâre CNPF privind aprobarea Regulamentului privind declararea aspectelor aferente dezvoltării durabile	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	82,8				
182	32023R0606	Regulamentul (UE) 2023/606 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/760 în ceea ce privește cerințele referitoare la politicile de investiții și condițiile de funcționare ale fondurilor europene de investiții pe termen lung și sfera activelor de investiții eligibile, cerințele privind structura și diversificarea portofoliului, precum și împrumutul de numerar și alte reguli ale fondurilor					107	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
183	32013R0231	Regulamentul delegat (UE) nr. 231/2013 al Comisiei din 19 decembrie 2012 de completare a Directivei 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește derogările, condițiile generale de operare, depozitările, efectul de levier, transparența și supravegherea					102	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
184	32014R0694	Regulamentul delegat (UE) nr. 694/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2013 de completare a Directivei 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc tipurile de administratori ai fondurilor de investiții alternative					102	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
185	32013R0447	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 447/2013 al Comisiei din 15 mai 2013 de stabilire a procedurii pentru AFIA care optează să intre sub incidența Directivei 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului					102	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
186	32013R0448	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 448/2013 al Comisiei din 15 mai 2013 de instituire a unei proceduri pentru stabilirea statutului membru de referință al unui AFIA din afara UE în temeiul Directivei 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului					102	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026					
187	32010R0583	Regulamentul (UE) nr. 583/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește informațiile cheie destinate investitorilor și condițiile care trebuie îndeplinite pentru furnizarea informațiilor cheie destinate investitorilor sau a prospectului pe un suport durabil, altul decât hârtia, sau prin intermediul unui site web					104	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind reglementările prudentiale față de activitatea societății de administrare a organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr. 62/21/2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					
	32010R0583						106	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind ofertele de acțiuni/unități de fond ale organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr. 57/10/2014	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026					

188	32010R0584	Regulamentul (UE) nr. 584/2010 al Comisiei din 1 iulie 2010 de punere în aplicare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește forma și conținutul scrisorii standard de notificare și ale atestării OPCVM-urilor, utilizarea mijloacelor electronice de comunicare între autoritățile competente în scopul notificării, procedurile de efectuare a verificărilor la fața locului și a investigațiilor și schimbul de informații dintre autoritățile competente			GP - Planul de creștere economică	105	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
189	32016R0438	Regulamentul delegat (UE) 2016/438 al Comisiei din 17 decembrie 2015 de completare a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește obligațiile depozitarilor				108	Proiect Hotărâre CNPF cu privire la modificarea Regulamentului privind vizarea constituției și funcționării organismelor de plasament colectiv (Hotărârea CNPF nr.49/14/2014)	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
190	32016R1212	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1212 al Comisiei din 25 iulie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare referitoare la procedurile și formularele standard pentru transmiterea informațiilor în conformitate cu Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului				105	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
191	32018R0708	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/708 al Comisiei din 17 aprilie 2018 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la modelul care trebuie utilizat de către administratorii fondurilor de piață monetară la raportarea către autoritățile competente, astfel cum se prevede la articolul 37 din Regulamentul (UE) 2017/1131 al Parlamentului European și al Consiliului				124	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile de piață monetară	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
192	32018R0990	Regulamentul delegat (UE) 2018/990 al Comisiei din 10 aprilie 2018 de modificare și de completare a Regulamentului (UE) 2017/1131 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește securitizările și efectele de comerț garantate cu active (ABCP) simple, transparente și standardizate (STS), cerințele aplicabile activelor primite în cadrul acordurilor reverse repo și metodologiile de evaluare a calității creditului				124	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile de piață monetară	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
193	32021R1383	Regulamentul delegat (UE) 2021/1383 al Comisiei din 15 iunie 2021 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2018/990 în ceea ce privește cerințele pentru activele primite de fondurile de piață monetară ca parte a acordurilor reverse repo				124	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile de piață monetară	Hotărâre aprobată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026				
194	32014L0049	DIRECTIVA 2014/49/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor (reformare)		RE 2023, RE 2024		132	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în banci	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	FGDSB - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar	Decembrie	2026	152,8	76,4		
	32014L0049			RE 2023, RE 2024		133	Proiect de hotărâre a FGDSB pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de compensare	Hotărâre aprobată	FGDSB - Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar		Decembrie	2026	129,0			
195	32021R0897	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/897 al Comisiei din 4 martie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul raportării în scopuri de supraveghere către autoritățile competente, precum și cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente și cu Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale				134	Proiect de lege privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP) (punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	196,65			
196				RE 2023, RE 2024		135	Proiect de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova 2025-2030	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	August	2025	416	208		
197					GP - Planul de creștere economică	136	Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 122 din 29.05.2008 privind birocure istoriilor de credit	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	258	129		

*Diferența de cost dintre coloana O și P este acoperită din bugetul instituțiilor autonome implicate

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚIA CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ																
CAPITOLUL 28 - PROTECȚIA CONSUMATORILOR ȘI A SĂNĂTĂȚII																
PROTECȚIA CONSUMATORILOR																
1	32023R0938	Regulamentul (UE) 2023/988 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 privind siguranța generală a produselor, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și a Directivei (UE) 2020/1828 a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 87/357/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2024		1	Proiect de lege privind siguranța generală a produselor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Marie	2026	207,996	207,996		
2	32024R3173	Regulamentul delegat (UE) 2024/3173 al Comisiei din 27 august 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2023/988 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind accesul la Sistemul de alertă rapidă Safety Gate și funcționarea acestuia, informațiile care trebuie introduse în sistemul respectiv, cerința privind notificările și criteriile de evaluare a nivelului de risc	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2023, RE 2024		2	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea sistemului de schimb rapid de informații privind produsele periculoase	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	117,293	117,293		
	32024R3173					3	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la crearea SI Sistemul de schimb rapid de informații privind produsele periculoase	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	117,293	117,293		
	32024R3173					4	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la evaluarea riscurilor în cazul produselor nealimentare destinate consumatorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	117,293	117,293		
3	32024L0825	Directiva (UE) 2024/825 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 februarie 2024 de modificare a Directivei 2005/29/CE și 2011/83/UE în ceea ce privește consolidarea rolului consumatorilor în vederea tranziției verzi prietenoare mai bună protecție împotriva practicilor neeloiale și o mai bună informare (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2024		5	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Ianuarie	2027	207,996	207,996		
4	32024L1799	Directiva (UE) 2024/1799 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune de promovare a reparării bunurilor și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei (UE) 2019/771 și (UE) 2020/1828 (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2024		6	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2024 privind protecția consumatorilor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Ianuarie	2027	207,996	207,996		
	32024L1799					7	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 322/2024 privind cooperarea transfrontalieră în domeniul protecției consumatorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2027	66,857	66,857		
5	32019L2161	Directiva (UE) 2019/2161 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 98/6/CE, 2005/29/CE și 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește o mai bună asigurare a protecției nomenclor Uniunii în materie de respectare a consumatorilor și modernizarea acestor norme	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2023, RE 2024		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Ianuarie	2026	129,022	129,022		
6	32023L2225	Directiva (UE) 2023/2225 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 privind contractele de credit de consum și de abrogare a Directivei 2008/48/CE	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2024		9	Proiect de Lege privind contractele de credit de consum	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	210,65	210,65		
	32023L2225					10	Proiect Hotărâre CNPF pentru aprobarea Regulamentului cu privire la intermediarii de credit	Hotărâre adoptată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		Decembrie	2026	147,9	147,9		
7	32023L2673	Directiva (UE) 2023/2673 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2011/83/UE în ceea ce privește contractele de servicii financiare încheiate la distanță și de abrogare a Directivei 2002/65/CE	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV	RE 2024		11	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 157/2014 despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	125,3	129,022		
8	32014H0478	2014/478/UE: Recomandarea Comisiei din 14 iulie 2014 privind principiile pentru protecția consumatorilor și a utilizatorilor de servicii de jocuri de noroc online și pentru împiedicarea accesului minorilor la jocurile de noroc online	AA			12	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 777/2018 pentru aprobarea Regulamentelor-tip privind organizarea și desfășurarea activității în domeniul jocurilor de noroc ce constituie monopol de stat	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	120,7	120,7		
	32014H0478					13	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	120,7	120,7		
9	32011D0408	2011/408/UE: Decizia Consiliului din 28 iunie 2011 de stabilire a unor norme și proceduri simplificate privind controalele sanitare la produse pescărești, moluște bivalve vii, echinoderme, tunicate, gasteropode marine, subprodusele acestora și produsele derivate din subprodusele respective, provenite din Groenlanda Text cu relevanță pentru SEE	AA			14	Ordin ANSA de stabilire a unor norme și proceduri simplificate privind controalele sanitare la produse pescărești, moluște bivalve vii, echinoderme, tunicate, gasteropode marine, subprodusele acestora și produsele derivate din subprodusele respective, provenite din Groenlanda	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	66,8	66,8		
10	32008L0122	Directiva 2008/122/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind protecția consumatorilor în ceea ce privește anumite aspecte referitoare la contractele privind dreptul de folosință a bunurilor pe durată limitată, la contractele privind produsele de vacanță cu drept de folosință pe termen lung, precum și la contractele de revânzare și de schimb (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV			15	Proiect de lege pentru modificarea Codului Civil	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2026	129,022	129,022		
11	32015L2302	Directiva 2015/2302 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind pachetele de servicii de călătorie și serviciile de călătorie asociate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2011/83/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 90/314/CEE a Consiliului	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV			15	Proiect de lege pentru modificarea Codului Civil	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2026				
12	32019L0770	Directiva (UE) 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2019 privind anumite aspecte referitoare la contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 38-39Capitoliu	RE 2023		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025				
13	32020L1828	DIRECTIVA (UE) 2020/1828 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 25 noiembrie 2020 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția interacțiilor colective ale consumatorilor și de abrogare a Directivei 2009/22/CE	AA – Art. 38-39Capitoliu	RE 2023		16	Proiect de Lege privind acțiunile în reprezentare pentru protecția interacțiilor colective ale consumatorilor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2025	208	208		

14	32005L0029	Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neetice ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivei 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului.	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025					
15	31998L0006	Directiva 98/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind protecția consumatorilor prin indicarea prețurilor produselor oferite consumatorilor	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025					
16	32011L0083	Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025					
17	31993L0012	Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii	AA – Art. 38-39 Capitolul V, Titlul IV, Anexa IV		8	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 1125/2002)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025					
MEDICAMENTE DE UZ UMAN ȘI VETERINAR																
10	32001L0083	Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025	208	208			
	32001L0083				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025	117,3	117,3			
	32001L0083				19	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind efectuarea activităților de farmacovigilanță	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Martie	2026	117,3	117,3			
	32001L0083				20	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la promovarea etică a medicamentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Martie	2026	117,3	117,3			
	32001L0083		GP - Planul de creștere economică	21	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conceptului tehnic și regulamentul sistemului informațional de trasabilitate a medicamentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	117,3	117,3			
	32001L0083				22	Proiect de Lege a Farmaciei	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Octombrie	2025	258	258			
11	32000R0141	Regulamentul (CE) nr. 141/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 1999 privind produsele medicamentelor orfane			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025					
	32000R0141				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
12	32006R1901	Regulamentul (CE) nr. 1901/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 privind medicamentele de uz pediatric și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1768/92, a Directivei 2001/20/CE, a Directivei 2001/83/CE și a Regulamentului (CE) nr. 726/2004			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025					
	32006R1901				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
13	31996R2141	Regulamentul (CE) nr. 2141/96 al Comisiei din 7 noiembrie 1996 privind examinarea unei cereri de transfer a unei autorizații de introducere pe piață a unui medicament care se intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 2109/92 al Consiliului			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
14	32007R1394	Regulamentul (CE) nr. 1394/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind medicamentele pentru terapie avansată și de modificare a Directivei 2001/83/CE și a Regulamentului (CE) nr. 726/2004			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025					
	32007R1394				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
15	32004R0726	Regulamentul (CE) nr. 726/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 de stabilire a procedurilor comunitare privind autorizarea și supravegherea medicamentelor de uz uman și veterinar și de instituire a unei Agenții Europene pentru Medicamente			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025					
	32004R0726				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
16	02016R0161-20220101	Regulamentul delegat (UE) 2016/161 al Comisiei din 2 octombrie 2015 de completare a Directivei 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea de norme detaliate pentru elementele de siguranță care apar pe ambalajul medicamentelor de uz uman			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
17	32006R0507	Regulamentul (CE) nr. 507/2006 al Comisiei din 29 martie 2006 privind autorizarea de introducere pe piață condiționată pentru medicamente de uz uman care se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 726/2004 al Parlamentului European și al Consiliului			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
18	32000R0847	Regulamentul (CE) nr. 847/2000 al Comisiei din 27 aprilie 2000 de stabilire a dispozițiilor de aplicare a criteriilor pentru desemnarea unui produs medicamentos ca produs medicamentos orfan și a definițiilor termenilor „produs medicamentos similar” și „autorizație clinică”			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
19	32008R1234	Regulamentul (CE) nr. 1234/2008 al Comisiei din 24 noiembrie 2008 privind examinarea modificării condițiilor autorizațiilor de introducere pe piață acordate pentru medicamentele de uz uman și veterinar			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la autorizarea medicamentelor de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025					
20	31995R0540	Regulamentul (CE) nr. 540/95 al Comisiei din 10 martie 1995 de stabilire a procedurilor de comunicare a reacțiilor adverse neașteptate suspectate care nu sunt grave, care apar fie în Comunitate, fie într-o țară terță, la produsele medicamentose de uz uman sau veterinar autorizate în conformitate cu dispozițiile din Regulamentul (CEE) nr. 2309/93 al Consiliului			19	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind efectuarea activităților de farmacovigilanță	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Martie	2026					
21	02014R0536-20220131	Regulamentul (UE) nr. 536/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind studiile clinice intervenționale cu medicamente de uz uman și de abrogare a Directivei 2001/20/CE			17	Proiect de Lege cu privire la medicamente	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Iunie	2025					

	62014R0536:20220131						23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025	234.6	234.6		
22	32017R0556	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/556 al Comisiei din 24 martie 2017 privind modalitățile detaliate pentru procedurile de inspecție cu privire la bunurile practice clinice în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 536/2014 al Parlamentului European și al Consiliului					23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025				
23	32022R0020	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/20 al Comisiei din 7 ianuarie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 536/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește stabilirea normelor și a procedurilor pentru cooperarea statelor membre cu privire la evaluarea siguranței studiilor clinice intervenționale					23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	August	2025				
24	32017R1569	Regulamentul delegat (UE) 2017/1569 al Comisiei din 23 mai 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 536/2014 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea principiilor și a orientărilor pentru buna practică de fabricație a medicamentelor de uz uman experimentale și a modalităților de realizare a inspecțiilor					24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulilor de bune practici de fabricație	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Noiembrie	2025	189	189		
25	32017L1572	Directiva (UE) 2017/1572 a Comisiei din 15 septembrie 2017 de completare a Directivei 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește principiile și orientările vizând buna practică de fabricație a medicamentelor de uz uman					24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulilor de bune practici de fabricație	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Noiembrie	2025				
26	32022R0123	Regulamentul (UE) 2022/123 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 ianuarie 2022 privind consolidarea rolului Agenției Europene pentru Medicamente în ceea ce privește pregătirea pentru situații de criză în domeniul medicamentelor și al dispozitivelor medicale și gestionarea acestora					25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la pregătirea pentru situații de criză în domeniul medicamentelor și al dispozitivelor medicale și gestionarea acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	189	189		
	32022R0123						26	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 71/2013 cu introducerea atribuțiilor noi privind pregătirea pentru situații de criză în domeniul medicamentelor și al dispozitivelor medicale și gestionarea acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		Decembrie	2026	189	189		
27	32021R1760	Regulamentul delegat (UE) 2021/1760 al Comisiei din 26 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor pentru desemnarea antimicrobiencilor care trebuie să fie rezervate pentru tratamentul anumitor infecții la oameni	AA-Anexa XXIV-B				27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	250	250		
28	32019R0006	Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind produsele medicinale veterinare și de abrogare a Directivei 2001/82/CE					27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
29	32021R0572	Regulamentul delegat (UE) 2021/577 al Comisiei din 29 ianuarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul informațiilor necesare în vederea aplicării articolului 112 alineatul (4) și a articolului 115 alineatul (5) și care umează să fie incluse în documentul unic de identificare pe viață menționat la articolul 8 alineatul (4) din regulamentul asociativ					27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
30	32021R0805	Regulamentul delegat (UE) 2021/805 al Comisiei din 8 martie 2021 de modificare a anexei II la Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
31	32023R0183	Regulamentul delegat (UE) 2023/183 al Comisiei din 23 noiembrie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele privind conformitatea cu bunurile practice de laborator pentru medicamentele de uz veterinar prevăzute în anexa II la regulamentul asociativ					27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
32	32023R0905	Regulamentul delegat (UE) 2023/905 al Comisiei din 27 februarie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea interdicției de utilizare a anumitor medicamente antimicrobiene la animale sau în cazul produselor de origine animală exportate din țări terțe în Uniune					27	Proiect de Lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
33	32021R1904	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1904 al Comisiei din 29 octombrie 2021 de adoptare a designului unui logo comun pentru vânzarea cu amănuntul la distanță a medicamentelor de uz veterinar					28	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la cerințele specifice de etichetare a medicamentelor de uz veterinar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189	189		
34	32024R0875	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/875 al Comisiei din 21 martie 2024 de adoptare a unei liste de abrevieri și pictograme comune pe întreg teritoriul Uniunii care să fie utilizate pe ambalajele produselor medicinale veterinare în sensul articolului 10 alineatul (2) și al articolului 11 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					28	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la cerințele specifice de etichetare a medicamentelor de uz veterinar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
35	32024R0878	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/878 al Comisiei din 21 martie 2024 de adoptare a unor norme uniforme privind dimensiunea unităților mici de ambalaj primar al produselor medicinale veterinare menționate la articolul 12 din Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					28	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la cerințele specifice de etichetare a medicamentelor de uz veterinar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
36	32018R0782	Regulamentul (UE) 2018/782 al Comisiei din 29 mai 2018 de stabilire a principiilor metodologice pentru evaluarea riscurilor și pentru recomandările de gestionare a riscurilor menționate în Regulamentul (CE) nr. 470/2009	AA-Anexa XXIV-B				29	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 195/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologice active în produsele alimentare de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	117.2	117.2		
37	32017R0880	Regulamentul (UE) 2017/880 al Comisiei din 23 mai 2017 de stabilire a normelor privind utilizarea unei limite maxime de reziduuri stabilite pentru o substanță farmacologică activă dintr-un anumit produs alimentar, pentru un alt produs alimentar obținut din aceeași specie, precum și a unei limite maxime de reziduuri stabilite pentru o substanță farmacologică activă dintr-o altă specie, pentru alte specii, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 470/2009 al Parlamentului European și al Consiliului	AA-Anexa XXIV-B				29	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 195/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologice active în produsele alimentare de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				

38	32021R0578	Regulamentul delegat (UE) 2021/578 al Comisiei din 29 ianuarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru colectarea datelor privind volumul vânzărilor și utilizarea produselor medicinale antimicrobiene la animale					30	Proiect de Ordin cu privire la stabilirea formatului datelor care trebuie colectate și raportate, precum și a modului de colectare a datelor privind volumul vânzărilor și utilizarea medicamentelor de uz veterinar cu efect antimicrobian	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	66.8	66.8			
39	62021R0017-20230613	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/17 al Comisiei din 8 ianuarie 2021 de stabilire a unei liste de modificări care nu necesită evaluare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/997 al Comisiei din 23 mai 2023					31	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la examinarea modificării condițiilor autorizărilor de introducere pe piață acordate pentru medicamentele de uz veterinar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189	189			
40	32017R0012	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/12 al Comisiei din 6 ianuarie 2017 privind forma și conținutul solicitărilor și cererilor de stabilire a limitelor maxime de reziduuri în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 470/2009 al Parlamentului European și al Consiliului					29	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 195/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind indurările și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologice active în produsele alimentare de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026					
41	32006R1950	Regulamentul (CE) nr. 1950/2006 al Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentosede veterinare, a unei liste a substanțelor esențiale pentru tratamentul ecvidelor					32	Proiect de Ordin cu privire la produsele medicamentosede veterinare și a substanțelor esențiale pentru tratamentul ecvidelor	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	66.8	66.8			
42	32024R1973	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1973 al Comisiei din 18 iulie 2024 de stabilire a unei liste de antimicrobiene care nu se utilizează în conformitate cu articolele 112 și 113 din Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului sau care se utilizează în conformitate cu articolele respective numai sub rezerva imunității zoonozilor					27	Proiect de lege cu privire la medicamentele de uz veterinar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026					
43	32021R1248	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1248 al Comisiei din 29 iulie 2021 referitor la măsurile privind buncele practice de distribuție pentru produsele medicinale veterinare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					33	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la buncele practice de distribuție pentru produsele medicinale veterinare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	189	189			
44	32021R1281	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1281 al Comisiei din 2 august 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește buncele practice de farmacovigilență și formatul, conținutul și rezumatul dosarului standard al sistemului de farmacovigilență pentru produsele medicinale veterinare					34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la buncele practice de farmacovigilență a produselor medicinale veterinare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	189	189			
45	32021R1280	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1280 al Comisiei din 2 august 2021 în ceea ce privește măsurile privind buncele practice de distribuție pentru substanțele active utilizate ca materiale de start în produsele medicinale veterinare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 93/2012 cu privire la aprobarea Regulilor de bună practică de producere a medicamentelor de uz veterinar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	189	189			
46	32022R0209	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/209 al Comisiei din 16 februarie 2022 de stabilire a formatului datelor care trebuie colectate și raportate pentru a determina volumul vânzărilor și utilizarea medicamentelor antimicrobiene la animale în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului					30	Proiect de Ordin cu privire la stabilirea formatului datelor care trebuie colectate și raportate, precum și a modului de colectare a datelor privind volumul vânzărilor și utilizarea medicamentelor de uz veterinar cu efect antimicrobian	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026					
47	32024R1159	Regulamentul delegat (UE) 2024/1159 al Comisiei din 7 februarie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme cu privire la măsurile adecvate pentru a asigura utilizarea eficace și în condiții de siguranță a produselor medicinale veterinare autorizate și prescrie pentru administrare orală pe alte căi decât furaiele medicamentate, care sunt administrate de către deținătorul de animale unor animale de la care se obțin produse alimentare					36	Proiect Hotărâre de Guvern privind administrarea orală pe alte căi decât furaiele medicamentate a produselor medicinale veterinare autorizate și prescrie care sunt administrate de către deținătorul de animale unor animale de la care se obțin produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	189	189			
48	32019R0004	Regulamentul (UE) 2019/4 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furaielei medicamentate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 183/2005 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 90/167/CEE a Consiliului					37	Proiect Hotărâre de Guvern privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furaielei medicamentate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	189	189			
49	52024XC01443	Comunicare a Comisiei – Orientări pentru solicitanți – produse medicinale veterinare					38	Proiect de Ordin pentru aprobarea Ghidului metodologic privind produsele medicinale veterinare	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	66.8	66.8			
50	11995R0540	Regulamentul (CE) nr. 540/95 al Comisiei din 10 martie 1995 de stabilire a procedurilor de comunicare a reacțiilor adverse neașteptate suspectate care nu sunt grave, care apar fie în Comunitate, fie într-o țară terță, la produsele medicamentosede de uz uman sau veterinar autorizate în conformitate cu dispozițiile din Regulamentul (CEE) nr. 2309/93 al Consiliului					34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la buncele practice de farmacovigilență a produselor medicinale veterinare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026					
PRODUSE COSMETICE																		
51	A32013R0655	Regulamentul (UE) nr. 655/2013 al Comisiei din 10 iulie 2013 de stabilire a criteriilor comune pentru justificarea mențiunilor utilizate în legătură cu produsele cosmetice					39	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1207/2016 pentru aprobarea Regulamentului similar privind produsele cosmetice	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP – Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2025	234.6	234.6			
52	32006H0647	Recomandarea Comisiei nr. 2006/647 din 22 septembrie 2006 privind eficacitatea produselor de protecție solară și a afumărilor referitoare la acestea					39	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1207/2016 pentru aprobarea Regulamentului similar privind produsele cosmetice	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP – Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2025					
DISPOZITIVE MEDICALE																		
53	32017R0745	Regulamentul (UE) 2017/745 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale, de modificare a Directivei 2001/83/CE, a Regulamentului (CE) nr. 178/2002 și a Regulamentului (CE) nr. 1223/2009 și de abrogare a Directivei 90/385/CEE și 93/42/CEE ale Consiliului					40	Proiect de Lege cu privire la dispozitive medicale	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDMD – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	258.6	258.6			
	32017R0745						41	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aplicarea normelor ce vizează domeniul dispozitivelor medicale pe teritoriul Republicii Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	AMDMD – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	189	189			
54	32017R0746	Regulamentul (UE) 2017/746 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2017 privind dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro și de abrogare a Directivei 98/79/CE și a Deciziei 2010/227/UE a Comisiei					40	Proiect de Lege cu privire la dispozitive medicale	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDMD – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026					
	32017R0746						42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aplicarea normelor ce vizează domeniul dispozitivelor medicale in vitro pe teritoriul Republicii Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	AMDMD – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	189	189			

CONTROLUL TUTUNULUI																	
55	32009H1205(01)	Recomandarea Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind mediile fără fum de tutun	AA- Anexa XIII			43	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	234	234			
56	32014L0040	Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de abstragere a Denumirii 2001/37/CE	AA- Anexa XIII	RE 2023		43	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025					
	32014L0040					44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârea Guvernului nr. 1065/2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	234	234			
57	32015D2186	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2186 a Comisiei din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unui format pentru transmiterea și punerea la dispoziție a informațiilor privind produsele din tutun [notificată cu numărul C(2015) 8162]	AA- Art.116	RE 2023		44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârea Guvernului nr. 1065/2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025					
58	32016D0787	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/787 a Comisiei din 18 mai 2016 de stabilire a unei liste prioritare de aditivi conținuți în țigări și tutun de rulat care fac obiectul unor obligații de raportare sporite	AA -art.116	RE 2023		44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârea Guvernului nr. 1065/2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025					
59	32015D2183	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2183 a Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unui format comun pentru notificarea țigaretelor electronice și a flaconelor de reumplere [notificată cu numărul C(2015) 8087]	AA-art.116			44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârea Guvernului nr.1065/2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025					
60	32015D1733	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1735 a Comisiei din 24 septembrie 2015 privind poziția exactă a avertismentului general și a mesajului de informare pe tutunul de rulat comercializat în pungă/plicuri		RE 2023		45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 613/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din tutun, a tutunului destinat nărlării în țigarete și a produselor conexe	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2026	234.6	234			
61	32015D1842	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1842 a Comisiei din 9 octombrie 2015 privind specificitățile tehnice referitoare la dispoziția, aspectul și forma avertismentelor de sănătate combinate pentru produsele din tutun pentru fumut				45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 613/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din tutun, a tutunului destinat nărlării în țigarete și a produselor conexe	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2026					
62	32016D0586	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/586 a Comisiei din 14 aprilie 2016 privind standardele tehnice pentru mecanismul de reumplere al țigaretelor electronice				46	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Standardelor tehnice pentru mecanismul de reumplere al țigaretelor electronice	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	234.6	234.6			
63	32018R0574	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/574 al Comisiei din 15 decembrie 2017 privind standardele tehnice pentru instituirea și operarea unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun	AA-art.116			47	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea și operarea sistemului național de trasabilitate a produselor din tutun și desemnarea autorității naționale de gestionare a sistemului național de trasabilitate	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SV - Serviciul Vamal	Iunie	2025	936	936			
64	32018D0576	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/576 a Comisiei din 15 decembrie 2017 privind standardele tehnice pentru elementele de securitate aplicate produselor din tutun	AA-art.116			48	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind elementele tehnice pentru elementele de securitate aplicate produselor din tutun	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SFS - Serviciul Fiscal de Stat, SV - Serviciul Vamal	Decembrie	2026	800	800			
65	32018R0573	Regulamentul delegat (UE) 2018/573 al Comisiei din 15 decembrie 2017 privind elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun	AA-art.116			49	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind elementele principale ale contractelor de stocare de date care urmează să fie încheiate ca parte a unui sistem de trasabilitate pentru produsele din tutun	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, SV - Serviciul Vamal	Decembrie	2026	234.6	234.6			
66	32014L0109	Directiva delegată 2014/109/UE a Comisiei din 10 octombrie 2014 de modificare a anexei II la Directiva 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea galeriei de avertismente ilustrate care trebuie utilizate pe produsele din tutun				45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 613/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind avertismentele de sănătate și etichetarea produselor din tutun, a tutunului destinat nărlării în țigarete și a produselor conexe	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2026					
67	32022L2100	Directiva delegată (UE) 2022/2100 a Comisiei din 29 iunie 2022 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor derogări cu privire la produsele din tutun încălzit				43	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025					
DREPTURILE PACIENȚILOR ÎN ASISTENȚA MEDICALĂ TRANSFRONTALIERĂ																	
68	32012L0052	Directiva de punere în aplicare 2012/52/UE a Comisiei din 20 decembrie 2012 de stabilire a unor măsuri pentru facilitarea recunoașterii prescripțiilor medicale emise în alt stat membru				50	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 960/2012 cu privire la modul de prescriere și eliberare a medicamentelor	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	66.8	66.8			
69	32011L0024	Directiva 2011/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2011 privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere				51	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Legii nr. 411/1995 ocrotirii sănătății, Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legii nr. 263/2005 cu privire la drepturile pacientului și responsabilitățile medicului)	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Decembrie	2026	380.6	380.6			
SUBSTANȚE DE ORIGINE UMANĂ -SÎNGE, TESUTURI, CELULE ȘI ORGANE																	
70	32004L0023	Directiva 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind stabilirea standardelor de calitate și securitate pentru donarea, obținerea, controlul, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuția țesuturilor și a celulelor umane				52	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Iunie	2025	151.6	151.6			
	32004L0023					53	Proiect de Ordin privind dezvoltarea mecanismului de inspecție și a măsurilor de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană, activitățile de la donare până la utilizare la om în vederea asigurării protecției sănătății umane (în special pentru donatorii și primitorii de SoHO și pentru descendenții care provin din reproducerea asistată medical)	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Noiembrie	2025	250	250			
	32004L0023					54	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 427/2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Octombrie	2026	360	360			

71	32006L0017	Directiva 2006/17/CE a Comisiei din 8 februarie 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește anumite cerințe tehnice pentru donarea, obținerea și controlul testurilor și celulelor umane, așa cum a fost ultima dată modificată prin Directiva 2012/39/UE a Comisiei din 26 noiembrie 2012.				54	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 427/2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Octombrie	2026					
72	32010D0453	2010/453/UE: Decizia Comisiei din 3 august 2010 de stabilire a orientărilor referitoare la modalitățile de inspecție și măsurile de control, precum și la formarea și calificarea agenților, în domeniul testurilor și al celulelor umane, prevăzute în Directiva 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2010) 5278]				53	Proiect de Ordin privind dezvoltarea mecanismului de inspecție și a măsurilor de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru substanțele de origine umană, activitățile de la donare până la utilizare la om în vederea asigurării protecției sănătății umane (în special pentru donatorii și primitorii de SoHo și pentru descendenții care provin din reproducerea asistată medical)	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Noiembrie	2025					
73	32015L0565	Directiva 2006/86/CE a Comisiei din 24 octombrie 2006 de punere în aplicare a Directivei 2004/23/CE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la cerințele de masabilitate, notificarea reacțiilor și a incidentelor adverse grave, precum și la anumite cerințe tehnice pentru codificarea, prelucrarea, conservarea, stocarea și distribuirea testurilor și a celulelor umane, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2015/566				54	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 427/2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Octombrie	2026					
74	32015L0566	Directiva (UE) 2015/566 a Comisiei din 8 aprilie 2015 de punere în aplicare a Directivei 2004/23/CE în ceea ce privește procedurile de verificare a standardelor echivalente în materie de calitate și de siguranță ale testurilor și celulelor importate				52	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Iunie	2025					
75	32010L0053	Directiva 2010/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind standardele de calitate și siguranță referitoare la organele umane destinate transplantului				52	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Iunie	2025					
	32010L0053					54	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 427/2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Octombrie	2026					
76	32012L0025	Directiva de punere în aplicare 2012/25/UE a Comisiei din 9 octombrie 2012 de stabilire a procedurilor de informare pentru schimbul, între statele membre, de organe umane destinate transplantului				52	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Iunie	2025					
77	52012XG1221(02)	Concluziile Consiliului privind donarea și transplantul de organe (2012/C 396/03)				54	Proiect de Ordin cu privire la modificarea Ordinului nr. 427/2017 cu privire la aprobarea Standardului privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	AT – Agenția de Transplant	Octombrie	2026					
						55	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 386/2010 cu privire la instituirea Agenției de Transplant în scopul creării rețelei naționale de coordonare în domeniul transplantului după model european	Hotărâre de Guvern adoptată	AT – Agenția de Transplant	MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2025	151.6	151.6			
MALADII TRANSMISIBILE																	
78	32023R1808	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1808 al Comisiei din 21 septembrie 2023 de stabilire a modelului pentru furnizarea informațiilor referitoare la planificarea prevenirii, pregătirii și răspunsului în caz de amenințări transfrontaliere grave la adresa sănătății în conformitate cu Regulamentul (UE) 2022/2371 al Parlamentului European și al Consiliului				56	Proiect de Ordin intersectorial privind modelului pentru furnizarea informărilor referitoare la planificarea prevenirii, pregătirii și răspunsului în caz de amenințări transfrontaliere grave la adresa sănătății	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Octombrie	2025	66.8	66.8			
79	32024R1232	Regulamentul delegat (UE) 2024/1232 al Comisiei din 5 martie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2022/2371 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește evaluările stadiului punerii în aplicare a planurilor naționale de prevenire, pregătire și răspuns și ale relației acestora cu planul de prevenire, pregătire și răspuns al Uniunii				57	Proiect de Ordin privind procedura de evaluare a planurilor naționale de prevenire, pregătire și răspuns și ale relației acestora cu planul de prevenire, pregătire și răspuns	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2025	66.8	66.8			
80	32022R2372	Regulamentul (UE) 2022/2372 al Consiliului din 24 octombrie 2022 privind un cadru de măsuri pentru asigurarea furnizării contramăsurilor medicale necesare în situații de criză în cazul unei urgențe de sănătate publică la nivelul Uniunii				58	Proiect de Ordin privind asigurarea contramăsurilor medicale necesare în situații de criză în cazul unei urgențe de sănătate publică	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	66.8	66.8			
DETERMINANȚII SOCIALI ȘI DE MEDIU A SĂNĂȚĂȚII																	
						GP - Planul de creștere economică	59	Proiect Hotărâre de Guvern privind organizarea și funcționarea serviciilor spitalicești	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății		Iulie	2027	189	189		
CANCER																	
81	32022H1213(01)	Recomandare a Consiliului din 9 decembrie 2022 privind consolidarea prevenirii prin depistare timpurie: O nouă abordare a UE privind screeningul pentru depistarea cancerului, care înlocuiește Recomandarea 2003/878/CE a Consiliului 2022/C 473/01				60	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la Programul național de control al cancerului	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății			Martie	2026	234.6	234.6		
82	52012DC0044	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL Planul european de combatere a cancerului				60	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la Programul național de control al cancerului	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății			Martie	2026				
BOLI RARE																	
83	52008DC0679	Comunicarea Comisiei către Parlamentul european, Consiliu, Comitetul economic și social european și Comitetul regiunilor Boli rare: o provocare pentru Europa (SEC(2008)2713) (SEC(2008)2712)				61	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Crearea registrului național al pacienților cu boli rare, în conformitate cu practicile europene pentru colectarea datelor și schimbul de informații	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății			Decembrie	2026	189.6	189.6		
E-SĂNĂȚATE																	
84	52017XG1221(01)	Concluziile Consiliului privind sănătatea în societatea digitală - realizarea de progrese în inovarea bazată pe date în domeniul sănătății			GP - Planul de creștere economică	62	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național de eSănătate	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății			Decembrie	2025	389	189.6		199.4
85	32019D1765	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1765 a Comisiei din 22 octombrie 2019 de stabilire a normelor pentru îndrumarea, gestionarea și funcționarea rețelei de autorități naționale responsabile cu e-sănătatea și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare 2011/890/UE				63	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 411/1995 privind corectarea sănătății	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății			Octombrie	2025	200			200
86	52018DC0233	Comunicarea a comisiei către parlamentul european, consiliu, comitetul economic și social european și comitetul regiunilor, privind modalitățile de a face posibilă transformarea digitală a serviciilor de sănătate și de asistență în cadrul pieței unice digitale, autonomizarea cetățenilor și construirea unei societăți mai sănătoase			GP - Planul de creștere economică	64	Proiect de Ordin cu privire la aprobarea metodologiei pentru procesarea și schimbul electronic al datelor de sănătate	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății			Decembrie	2026	256.6	66.8		189.8
						GP - Planul de creștere economică	65	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la crearea entității naționale pentru e-Sănătate	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății		Decembrie	2026	1189	189		1000

					GP - Planul de creștere economică	66	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conceptului tehnic și regulamentului de organizare și funcționare al sistemului informațional Dosarul Electronic de Sănătate (DEFS)	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății		Decembrie	2026	288,9	189		99,9
					GP - Planul de creștere economică	67	Proiect de Ordin cu privire la standardizarea și governanța datelor în sănătate (model de date, codificare, terminologii, inclusiv ICD-11, etc)	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății		Decembrie	2026	206,6	66		140,6
EVALUAREA TEHNOLOGIILOR MEDICALE																
87	32021R2282	Regulamentul (UE) 2021/2282 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 decembrie 2021 privind evaluarea tehnologiilor medicale și de modificare a Directivei 2011/24/UE				68	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea mecanismului național de evaluare a tehnologiilor medicale	Hotărâre de Guvern adoptată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	MS – Ministerul Sănătății	Iunie	2025	172,6	172,6		
88	32024R1381	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1381 al Comisiei din 23 mai 2024 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2282 privind evaluarea tehnologiilor medicale, a normelor procedurale care vizează interacțiunea din cursul pregătirii și actualizării evaluărilor clinice comune ale medicamentelor de uz uman la nivelul Uniunii, schimbul de informații despre ele și participarea la ele, precum și a modelelor pentru respectivele evaluări clinice comune			GP - Planul de creștere economică	69	Proiect de Ordin cu privire la aprobarea metodologiei de evaluare a tehnologiilor medicale	Ordin emis	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină		Decembrie	2025	172,6	172,6		

ANEXA B													
NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIATA INTERNA													
CAPITOLUL 1. LIBERA CIRCULAȚIE A BUNURILOR													
1	Semnarea Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale în sectoarele echipamente de joasă tensiune și compatibilitatea electromagnetică	3	AA-Art.174, anexa XVI	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Acord semnat	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noembrie	2027	960.00	960.00		
2	Crearea punctelor de informare pentru produse, stabilite la art. 9 din proiectul de Lege privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în statele membre ale Uniunii Europene	2		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	7 puncte de informare create	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	August	2027	2350.00			2350
3	Dezvoltarea sistemului informațional pentru interoperabilitatea bazelor de date ale Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate pentru a îmbunătăți urmărirea și controlul introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european IMI)	8	AA-Cap. 25 art. 132	RE 2024		Sistem informațional creat și funcțional din data aderării	MC – Ministerul Culturii	Octombrie	2027	386.40			386.40
4	Stabilirea instituțiilor responsabile cu atribuții în domeniul omologării și supravegherii pieței pentru vehiculele rutiere	13	AA, ANEXA XVI			Autoritate/instituție desemnată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Septembrie	2027	207.90	207.90		
5	Crearea unei subdiviziuni responsabile de: ascensoare, echipamente sub presiune, vase sub presiune, mașini industriale, emisia de zgomot în mediu de către echipamente destinate utilizării în aer liber	19, 20, 29, 30	AA, ANEXA XVI			Numărul de personal angajat, instruit și calificat în domeniu	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	4909.20			4909.20
6	Consolidarea capacităților funcționale și instituționale a entităților implicate	19, 20, 29, 30	AA, ANEXA XVI			Numărul de personal angajat, instruit și calificat în domeniu	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	4909.20			4909.20
7	Crearea Serviciului omologare și supravegherea pieței în cadrul ISST Intehagro (format din 4 persoane, inclusiv șeful secției), în vederea dezvoltării capacității instituționale și instruirea personalului în domeniul omologării și supravegherii pieței.	23	AA – Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI			Serviciu creat; Nr. persoane instruite și calificate pe domeniu	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat petru Supraveghere Tehnică	Decembrie	2026	2088.4			2088.40
8	Desemnarea unei entități în competența căreia vor fi plasate sarcinile de serviciu tehnic	23	AA – Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI			Entitatea identificată și desemnată	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat petru Supraveghere Tehnică	Decembrie	2026-2027	75.20			75.20
9	Dotarea Serviciului tehnic cu instrumente și utilaje de control, pentru asigurarea testării vehiculelor agricole și forestiere precum și componentele acestora, în scopul determinării conformității	23	AA – Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI			Serviciu tehnic funcțional și dotat cu instrumente și utilaje de control	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat petru Supraveghere Tehnică	Decembrie	2027	1200			1200
10	Accreditarea ISST Intehagro pe domeniului de omologare, conform prevederilor Legii nr. 235/2011	23	AA – Art. 173 alin. (1), art. 174, Anexa XVI			Instituție acreditată în domeniu	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat petru Supraveghere Tehnică	Decembrie	2027	98.20			98.20
11	Elaborarea studiului de fezabilitate privind necesitatea dotării laboratoarelor pentru metode noi de testare conform cerințelor pieței Republicii Moldova	3			GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 5 metode noi de testare sunt introduse și efectuate de laboratoarele moldovenești în conformitate cu standardele europene în sectoarele industriale prioritare identificate în Programul de dezvoltare industrială.	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	40000			40000
12	Plasarea pe site-ul MDED a ghidurilor/referințelor aferente produselor finite	3, 4			GP - Planul de creștere economică	Ghiduri/referințe plasate pe site	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	400			400

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2.PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 2 LIBERA CIRCULAȚIE A LUCRĂTORILOR													
1	Elaborarea actelor interne de funcționare a subdiviziunii noi create în cadrul Consiliului pentru Egalitate (privind libera circulație)	1		RE 2024		Statul de personal aprobat; Regulament de funcționare a subdiviziunii noi create aprobat	Consiliul pentru egalitate	Iunie	2027	401.00			401.00
2	Asigurarea interoperabilității dintre Sistemului Informațional (Piața muncii) al ANOFM și platforma EURES pentru a asigura compensarea în implementarea Regulamentului 589/2016 EURES	4		RE 2023, RE 2024		Sistem informațional funcțional	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Februarie	2027	817.00	427.00		390.00
3	Instruirea angajaților ANOFM privind aspectele de funcționalitate și utilizare a portatului/rețelei EURES	4		RE 2023, RE 2024		Cel puțin 2 instruiți organizate anual Cel puțin 70 angajați instruiți din cadrul ANOFM	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2025-2027	200.00			200.00
4	Revizuirea descrierii locurilor de muncă declarate pe portalul angajat.md corespunzător criteriilor EURES	4		RE 2023, RE 2024		Introducerea criteriilor reglementate EURES pentru toate locurile de munca plasate pe portalul ANOFM: angajat.md	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2026	279.00	179.00		100.00
5	Elaborare cerințe minime privind prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul schimbului de date cu EURES	4		RE 2023, RE 2024		Formular de prelucrare a datelor cu caracter personal elaborat	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Octombrie	2026	25.00			25.00
6	Elaborarea tabelelor de corelare a aptitudinilor, competențelor și ocupațiilor naționale cu clasificatorul european (EURES)	4		RE 2023, RE 2024		2 Tabele de corelare elaborate	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Noiembrie	2026	543.00	394.00		150.00
7	Negocierea proiectelor de acorduri în domeniul securității sociale și a aranjamentelor privind aplicarea Acordurilor în domeniul securității sociale	12		RE 2024		11 Acorduri încheiate cu state membre UE; 11 Aranjamente de implementare a Acordurilor încheiate cu state membre UE	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2025-2027	1862.00	1862.00		
8	Interconectarea sistemelor de securitate socială ale statelor membre ale UE cu sistemul de securitate socială din RM	12, 13				Sistemul Informațional „Protecția Socială” interconectat cu Sistemul Informațional „ESSF” prin intermediul platformei de interoperabilitate	CNAS - Casa Națională de Asigurări Sociale, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2027	2875.00		2875.00	
9	Crearea unui compartiment pe pagina web oficială a CNAM privind „Integrare UE”, care va reflecta toate reglementările normative aprobate și progresul realizat în domeniul de referință	15		RE 2024		Pagina oficială creată	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Noiembrie	2026	200.00			200.00
10	Dezvoltarea modului dedicat Cardului European de Asigurări Sociale de Sănătate (EHC) în cadrul Sistemului Informațional al Asigurării Obligatorii de Asistență Medicală (SIAOAM) pentru emiterea și gestionarea eficientă a cardului.	15		RE 2024		Modul dezvoltat	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2026	5000.00			5000.00
11	Dezvoltarea Sistemului Informațional „E-Social”	30				Sistemul Informațional dezvoltat și implementat	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iunie	2027	80000.00			80000.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INTITUTIA RESPONSABILA	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 3 - DREPTUL DE STABILIRE ȘI LIBERTATEA DE A PRESTA SERVICII													
1	Aprobarea și implementarea Planului de Acțiuni "Implementarea Legii nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii"		AA, Cap. 3	RE 2024		Plan aprobat 100% acțiuni realizate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Iunie	2025	71260.00	60.00		71200.00
2	Reconfigurarea funcționalităților Portalului guvernamental al serviciilor publice necesare îndeplinirii rolului de Ghișeu Unic	1				100% din funcționalitățile Portalului reconfigurate în concordanță cu cerințele Ghișeului Unic	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2027	10000.00			10000.00
3	Digitalizarea serviciilor publice pentru mediul de afaceri prin intermediul Platformei de dezvoltare a serviciilor electronice (PDSE)		AA, art.22 lit.(b)		PAR	Minim 150 de servicii pentru mediul de afaceri digitalizate prin PDSE Minim 75 de servicii existente rescrise prin PDSE și integrate în SIA GEAP	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2027	52580.00			52580.00
4	Aprobarea și implementarea Programului de dezvoltare a serviciilor poștale moderne și competitive					Program aprobat 100% acțiuni realizate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Iunie	2025-2027	129.10	129.10		
5	Instruirea cadrelor pe resurse umane din domeniul medical privind licențierea	10			GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 80% din cadre pe resurse umane instruite	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	3465.40			3465.40
6	Instituirea unității de licențiere a cadrelor medicale	10			GP - Planul de creștere economică	Subdiviziune instituită în cadrul CNEAS responsabilă de licențierea medicilor	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	976.00	976.00		
7	Dezvoltarea și implementarea de noi module SIERUSS	11			GP - Planul de creștere economică	Modul dezvoltat și implementat	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	6000.00	6000.00		

NR. D/O	ACTIUNE	REFERINȚĂ LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 4. LIBERA CIRCULAȚIE A CAPITALULUI													
1	Obținerea instrumentelor IT pentru analiza investigarea avansată a tranzacțiilor cu activele virtuale	17				Soft IT implementat	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Mai	2025	0			
2	Actualizarea Raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului					Raport de evaluare aprobat	SPCSB – Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	Decembrie	2025	208.00	208.00		

	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 6 - DREPTUL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE													
1	Dezvoltarea și implementarea unui nou sistem informațional Registrul de Stat a Unităților de Drept		Titlul IV, Capitolul 3, Art.28	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	sistem informațional funcțional	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	11 170.00		Proiectul Modernizarea Serviciilor Guvernamentale în Republica Moldova (MGSP)	

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 7 DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE													
1	Digitalizarea și modernizarea serviciilor în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale					Sistemul Informațional e-AGEPI pentru depunerea cererilor obiectelor de proprietate intelectuală dezvoltat Sistemul Informațional e-AGEPI testat și lansat în producție Rată de digitalizare a serviciilor în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale - 100%	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală		2025-2027	10000.00	300.00		
2	Desfășurarea campaniei de informare în domeniul proprietății intelectuale dedicată elevilor din cadrul instituțiilor de învățământ preuniversitar din Republica Moldova cu genericul „Creativitatea și rolul proprietății intelectuale”					Campanie organizată; Cel puțin 10 evenimente organizate, Minimum 3000 elevi instruiți	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Mai	2025	201.00	201.00		
3	Elaborarea unui Plan Național de Acțiuni pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală			RE 2024		Plan Național de Acțiuni aprobat	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2025	250.00	50.00	200.00	
4	Aderarea AGEPI, în calitate de reprezentant al Republicii Moldova, la Rețeaua Anti-Scam și participarea la ședințele rețelei Anti-scam			RE 2024		AGEPI membru al Rețelei Anti-scam	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Iunie	2025	40.00	40.00		
5	Implementarea Planului comun de activități AGEPI-EUIPO pentru 2025			RE 2024		100% de activități realizate	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Decembrie	2025	480.00	200.00	280.00	

NR. D/O	COD UNIC IDENTIFICABIL	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ														
CAPITOLUL 8 - POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI														
1		Adoptarea unui mecanism de priorizare a investigațiilor desfășurate de către Consiliul Concurenței.			RE 2024, RE 2023		Mecanism de priorizare a investigațiilor desfășurate de către Consiliul Concurenței adoptat	CC – Consiliul Concurenței	Mai	2025	117,29	17,00	100,29	
2		Identificarea schemelor de ajutoare de stat	34		RE 2024, RE 2023		Registru schemelor de ajutor de stat întocmit	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026	189,09			189,09
3		Elaborarea raportului privind ajutoarele de stat	34,35		RE 2024, RE 2023		Raport anual privind ajutoarele de stat acordate Republicii Moldova pentru anul precedent prezentat Parlamentului, plasat pe site-ul web al CC, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2024-2027	189,09	189,09		189,09
4		Publicarea informațiilor despre măsurile de ajutor de stat acordate	34		RE 2024, RE 2023		Elaborarea unui ghid privind publicarea informațiilor despre măsurile de ajutor de stat notificate 100% informații publicate	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026-2027	66,08	66,08		
5		Desfășurarea campaniilor de informare și consientizare			RE 2024, RE 2023		2 campanii de informare desfășurate anual.	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2025-2027	681,00			681,00
6		Desfășurarea evenimentelor de advocacy în domeniul concurenței și Ajutorului de stat			RE 2023, RE 2024		Min 20 de instituții /autorități instruite anual, min 200 de persoane instruite anual	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2025-2027	4124,54			4124,54
7		Dotarea angajaților implicați în efectuarea inspecțiilor cu echipament specializat			RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	5 seturi de echipament specializat achiziționate	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2027	3763,31			3763,31
8		Crearea „camerelor de date” pentru acordarea accesului la informația confidențială (secrete de afaceri și alte informații confidențiale) obținută în cadrul procedurilor desfășurate de Consiliul Concurenței	1		RE 2024, RE 2023		„Cameră de date” organizată și dotată corespunzător	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2027	770,16			770,16
9		Actualizarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat”, inclusiv prin dezvoltarea Registrului central al ajutoarelor de minimis	34,35,38,39,40		RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Modul nou creat și sistem informațional modernizat	CC – Consiliul Concurenței	Iunie	2027	673,87			673,87
10		Crearea Sistemului electronic de gestionare a cazurilor va integra și posibilitatea de a gestiona toate documentele interne ale Autorității de concurență, inclusiv gestionarea cazurilor inițiate de Consiliul Concurenței.			RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Sistem electronic creat	CC – Consiliul Concurenței	Iunie	2025-2027	5035,50			5035,50

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 9. SERVICII FINANCIARE													
1	Organizarea și desfășurarea instruirilor și atelierelor privind finanțarea durabilă pentru informarea părților interesate	72				3 instruiuri / ateliere desfășurate	BNM – Banca Națională a Moldovei		2024-2026	ND (acoperit integral din surse externe ce nu pot fi estimate)			
2	Dezvoltarea unui sistem informațional de supraveghere prudentială a firmelor de investiții, de monitorizare și supraveghere a participanților profesioniști la piața de capital și de depistare și contracarare a abuzului pe piață (raportare, alerte, analiză)	91,99,105,114,123	AA	RE 2023, RE 2024		Sistem informațional creat	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		2026-2027	5 800.00			5 800.00
3	Dezvoltarea unui sistem informațional pentru supravegherea și raportarea activității fondurilor de pensii facultative și a administratorilor acestora	165	AA			Sistem informațional creat	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		2026-2027	500.00			500.00
4	Dezvoltarea unui sistem informațional în scopul supravegherii fondurilor de investiții și a administratorilor fondurilor de investiții	145, 146	AA	RE 2023, RE 2024		Sistem informațional creat	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		2026-2027	500.00			500.00
5	Crearea paginii/ sub-paginii web de comparare a comisionelor percepute de către prestatorii de servicii de plată pentru cele mai reprezentative servicii legate de un cont de plăți	154				Pagină web funcțională	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		2027	50.00			50.00
6	Elaborarea unui studiu de fezabilitate privind implementarea Pilonului II (pensii private obligatorii)	165	AA			Studiu elaborat	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare		2027	50.00			50.00
7	Evaluarea gradului de pregătire a societăților de asigurare pentru implementarea cerințelor cantitative prevăzute de Directiva 2009/138/CE și de Directiva 2009/103/CE	55, 56		RE 2024		Raport de evaluare a gradului de pregătire al societăților de asigurare	BNM – Banca Națională a Moldovei	Mai	2025	ND (acoperit integral din surse externe ce nu pot fi estimate)			
8	Implementarea Sistemului Informatic de Management în cadrul Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar	132, 133				Sistem informatic elaborat	FGDSB - Fondul de garantare a depozitelor in sistemul bancar	Decembrie	2026	2 200.00			
9	Implementarea de noi tehnologii, în vederea digitalizării serviciilor bursei de valori în relațiile cu membrii acestora și cu investitorii, întru asigurarea efectuării tranzacțiilor la distanță				GP - Planul de creștere economică	Interfață de acces la distanță la sistemul de tranzacționare elaborată și aplicată	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Iunie	2027	11273.00			11273.00
10	Sporirea capacității operatorului de piață privind informarea și promovarea instrumentelor financiare pe piața de capital				GP - Planul de creștere economică	2 instruiuri desfășurate	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Iunie	2027	200.00			200.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 2. PIAȚA INTERNĂ													
CAPITOLUL 28 - PROTECȚIA CONSUMATORILOR ȘI A SĂNĂTĂȚII													
PROTECȚIA CONSUMATORILOR													
1	Dezvoltarea sistemului informațional Sistemul de schimb rapid de informații privind produsele periculoase (SI SRIPP)	3	AA	RE 2023		Sistem creat și funcțional	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Ianuarie	2027	3.815.352			3.815.352
2	Crearea subdiviziunii structurale responsabilă de soluționarea alternativă a litigiilor în cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor		AA	RE 2023		Regulament aprobat	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025	189,087			
3	Operaționalizarea Centrului Unic de Apel pentru consumatori			RE 2024		Centrul Unic de Apel pentru consumatori funcțional	ISSNPC – Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor	Februarie	2025	1163,4		1163,4	
MEDICAMENTE DE UZ UMAN ȘI VETERINAR													
4	Dezvoltarea și implementarea sistemului informațional pentru trasabilitatea medicamentelor	17			GP - Planul de creștere economică	Sistemul informațional pentru trasabilitatea medicamentelor funcțional	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	11775	4800		6975
5	Actualizarea Sistemului Informațional "Registrul de stat al medicamentelor de uz veterinar"	28				Sistemul informațional "Registrul de stat al medicamentelor de uz veterinar" elaborat și implementat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	405	405		
6	Elaborarea Sistemului Informațional "Trasabilitatea medicamentelor de uz veterinar" (distribuție și utilizare)	28				Sistemul Informațional "Trasabilitatea medicamentelor de uz veterinar (distribuție și utilizare)"	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	6000	6000		
7	Fortificarea resurselor umane ale subdiviziunii responsabile de autorizarea medicamentelor	17				4 specialiști angajați	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2027	2165,2	270		
DISPOZITIVE MEDICALE													
8	Crearea și echiparea Laboratorului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale responsabil pentru dispozitive medicale	40, 41, 42				Laborator creat și dotat	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2027	20000		Surse externe EU4MD	
9	Fortificarea cu resurse umane ale diviziunii responsabile de control și inspecție în domeniul dispozitivelor medicale	40, 41, 42				6 Inspectori angajați	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2027	2165,2	2165,2		
PRODUSE COSMETICE													
10	Crearea unui sistem informațional pentru notificarea produselor cosmetice					Sistem informațional creat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2027	3,815			100
CONTROLUL TUTURULUI													
11	Efectuarea sesiunilor de instruire privind implementarea legislației în controlul tutunului pentru fortificarea capacităților personalului antrenat în activități de control din cadrul ANSP și IGP	43	AA			80 de angajați instruiți	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Octombrie	2025	250	0	250	
12	Elaborarea unui instrument electronic de colectare și raportare a informației privind produsele din tutun	43	AA			Instrument electronic elaborat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2026	15	15		
DREPTURILE PACIENȚILOR ÎN ASISTENȚA MEDICALĂ TRANSFRONTALIERĂ													
13	Crearea Punctului Național de Contact pentru asistență medicală transfrontalieră	60				Punct Național de Contact pentru asistență medicală transfrontalieră creat și funcțional	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Octombrie	2026	109,4			
E-SĂNĂTATE													
14	Elaborarea documentației tehnice pentru digitalizarea sectorului de sănătate	62			GP - Planul de creștere economică	Documentație tehnică elaborată	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	30000			30000
15	Dezvoltarea Dosarului electronic de sănătate și părților conexe pentru implementarea acestuia, inclusiv adaptarea infrastructurii TIC.	66			GP - Planul de creștere economică	Dosarul electronic de sănătate funcțional	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2027	141657,3			141657,3
16	Formarea profesională în domeniul e-Sănătății	62, 63, 64 65, 66, 67			GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 80% din personal medical instruit	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2027	20000			20000
SUBSTANȚE DE ORIGINE UMANĂ - SÂNGE, ȚESUTURI, CELULE ȘI ORGANE													
17	Asigurarea instituțiilor medico-sanitare spitalicești ce oferă asistență hemotransfuzională cu dispozitive medicale specifice serviciului de sânge					30 instituții medicale dotate cu dispozitive medicale specifice serviciului de sânge	CNTS – Centrul național de transfuzie a sângelui	Decembrie	2025-2026	5000		5000	
18	Revizuirea standardelor naționale de audit extern a centrului/secției/ cabinetului de transfuzie a sângelui					Standarde revizuite și aprobate	CNTS – Centrul național de transfuzie a sângelui	Decembrie	2025	151,6	151,6		
19	Efectuarea sesiunilor de instruire privind aplicarea standardelor naționale de audit extern a centrului și secției/cabinetului de transfuzie a sângelui din instituția medical spitalicească					150 angajați instruiți	CNTS – Centrul național de transfuzie a sângelui	Decembrie	2026	500			5000
20	Crearea rețelei naționale de coordonare a donării (RNCD)	55				Rețea națională de coordonare a donării creată	AT – Agenția de Transplant	Decembrie	2026	2189,66			2189,66
21	Operaționalizarea Sistemului Informațional Transplant conform HG nr. 694/2024 cu privire la instituirea Sistemului Informațional Transplant	52				Sistem informațional funcțional	AT – Agenția de Transplant	Decembrie	2026	3665	1250		2415
22	Instruirea personalului privind implementarea legislației pe schimb de organe și importul/exportul de țesuturi și celule pentru utilizare la om	52				50 angajați instruiți	AT – Agenția de Transplant	Decembrie	2027	300			300
MALADII TRANSMISIBILE													
23	Actualizarea Planului național de prevenire, pregătire și răspuns în urgențe de sănătate publică pentru anii 2025-2030	57				Plan național aprobat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025	250			

24	Efectuarea sesiunilor de instruire privind supravegherea, prevenirea și controlul bolilor transmisibile pentru profesioniști medicali și non-medici					Minim 6 ateliere de instruire efectuate Minim 120 de persoane instruite	MS – Ministerul Sănătății		2025	250			
25	Fortificarea laboratoarelor naționale de referință					6 laboratoare dotate cu reagenți și consumabile	MS – Ministerul Sănătății		2025-2027	5000			5000
DETERMINANȚII SOCIALI ȘI DE MEDIU A SĂNĂTĂȚII													
26	Regionalizarea asistenței medicale de urgență la etapa spitalicească			RE 2024		Instituirea în 5 IMSP a Unității de primire urgențe tip A, 10 IMSP a Unității de primire urgențe tip B, 7 IMSP a Unității de primire urgențe tip C, 37 IMSP a Camerei de gardă	MS – Ministerul Sănătății	Iunie	2025	2350,0	150,0	2.200,0	
27	Realizarea proiectului tehnic conceptual pentru Spitalul Regional Bălți și Spitalul Regional Cahul			RE 2024		Proiect tehnic realizat	MS – Ministerul Sănătății		2026	38506,6		38506	
28	Planificarea integrată a serviciilor de sănătate, a fluxurilor de pacienți și a finanțării rețelelor de referință la nivel național și regional.	59			GP - Planul de creștere economică	Plan aprobat	MS – Ministerul Sănătății	Iulie	2027	6930,4			6930,4
29	Dezvoltarea de proceduri regionale pentru transferul pacienților acuti și pacienților critici pentru toate arile patologice de interes	59			GP - Planul de creștere economică	Proceduri elaborate	MS – Ministerul Sănătății	Iulie	2027	7500			7500
30	Instruirea cadrelor din domeniul medical privind aplicarea modelelor moderne de îngrijire	59			GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 80% din personal medical instruit	MS – Ministerul Sănătății	Iulie	2027	16000			16000
31	Subvenționarea de către stat a activității farmaceutice în localitățile rurale					100% de cereri de subvenționare examinate	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2024-2025	5000	5000		
32	Acordarea compensațiilor pentru cheltuielile de transport (deplasarea tur-retur între domiciliu și locul de muncă) lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici					Cel puțin 3000 de beneficiari de compensații	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	12360	12360		
CANCER													
33	Implementarea Programul național de control al cancerului pentru anii 2016-2025					Raport de progres elaborat	MS – Ministerul Sănătății	Aprilie	2026	698115,2	327641,9	370473,3	
34	Operaționalizarea Sistemului Informațional „Registru național de Cancer”					Sistem informațional funcțional	IO - Institutul Oncologic	Decembrie	2026	3000			
35	Descentralizarea serviciilor de chimioterapie			RE 2024		Serviciu disponibil în cel puțin 3 unități	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	117,3	117,3		
SĂNĂTATEA MENTALĂ													
36	Instituirea mecanismului național de cooperare interinstituțională pentru prevenirea, depistarea timpurie, tratamentul tulburărilor mintale și de comportament și reabilitarea psihosocială a persoanelor afectate					Ordin comun cu MMPS emis	MS – Ministerul Sănătății	Iunie	2026	66	66		
37	Racordarea indicatorilor de sănătate mintală la standardele internaționale și colectarea acestora în sisteme informaționale sigure și integrate					Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	Octombrie	2025	66	66		
38	Elaborarea și aprobarea standardele minime de calitate în acordarea asistenței în sănătatea mintală de către prestatorii de servicii publice și privați					Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	Septembrie	2025	66	66		
39	Reorganizarea unităților specializate pentru tratament prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical					Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	66	66		
BOLI RARE													
40	Implementarea Programului național privind bolile rare pentru anii 2024-2028					90% acțiuni implementate, raport de implementare	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2027	3808642,4	480057		3328585,4
EVALUAREA TEHNOLOGIILOR MEDICALE													
41	Implementarea mecanismului de evaluare a tehnologiilor medicale	68, 69				GP - Planul de creștere economică	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Decembrie	2025	5500	172,6		5500
42	Asigurarea unui mecanism sustenabil de finanțare a 2 medicamente inovatoare ca urmare a finalizării procesului de evaluare a tehnologiilor medicale					GP - Planul de creștere economică	CNAM – Compania Națională de Asigurări în Medicină	Decembrie	2026	94554			94554

CLUSTERUL III: COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE INCLUZIVĂ

CAPITOLUL 10: SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ ȘI MASS-MEDIA

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene pentru 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul societății informaționale și al mass-mediei. În perioada de raportare s-au înregistrat unele progrese, întrucât guvernul și-a menținut angajamentul de punere în aplicare a Strategiei de transformare digitală 2023-2030 (STDM) și s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice.

Acquis-ul european aferent Capitolului 10 „Societatea informațională și mass-media” include reguli specifice privind comunicațiile electronice, serviciile societății informaționale (în special comerțul electronic și serviciile de acces condiționat) și serviciile audiovizuale. În domeniul comunicațiilor electronice, acquis-ul urmărește eliminarea obstacolelor în calea funcționării eficiente a pieței interne pentru serviciile și rețelele de comunicații electronice, promovarea competiției și protejarea intereselor consumatorilor, inclusiv asigurarea disponibilității universale a serviciilor moderne.

În ceea ce privește politica audiovizuală, acquis-ul are ca scop instituirea unui cadru de reglementare transparent, predictibil și eficient pentru difuzarea publică și privată, în conformitate cu standardele europene. În plus, acquis-ul impune capacitatea de a participa la programele comunitare Media Plus și Media Training, care sprijină dezvoltarea și formarea în sectorul media.

Acest capitol este divizat în 9 subcapitole: Strategie, Comunicații Electronice, Servicii Digitale, Date Deschise, Servicii de încredere, Securitate Cibernetică, Mass-Media, Semiconductori și Inteligența Artificială.

Instituțiile implementatoare:

– **Agencia de Guvernare Electronică**, implementează strategii și politici publice în domeniul transformării digitale; modernizarea tehnologică a serviciilor publice;

– **Agencia pentru Securitate Cibernetică**, implementează politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii.;

– **Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației**, este autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în sectoarele comunicații electronice, tehnologia informației și comunicații poștale, asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a sectoarelor nominalizate și supraveghează respectarea legislației în domeniu de către furnizorii de pe piețele de comunicații electronice și de servicii poștale. Totodată, urmează să preia rolul de Coordonator național al serviciilor digitale și autoritate competentă pentru reglementarea și supravegherea serviciilor societății informaționale.

– **Consiliul Concurenței** este desemnat în calitate de autoritate responsabilă pentru implementarea prevederilor proiectului Legii privind promovarea echității și transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online. Totodată, urmare a transunerii la

nivel național a Regulamentului 2022/1925 privind piețele digitale (DMA), CC urmează să fie desemnat autoritate responsabilă de implementarea acestuia.

- **Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării** asigură securitatea spațiului informațional în fața dezinformării, manipulării și ingerințelor străine.

- **Serviciul de Informații și Securitate, responsabil** de subcapitolul Servicii de Încredere, este organul abilitat cu atribuții de supraveghere și control în domeniul identificării electronice și serviciilor de încredere. Drept instituție implementatoare intervine **Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică**, care este unicul prestator de servicii de încredere calificat în Republica Moldova.

- **Ministerul Culturii** este responsabil de subcapitolul Media, și asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate: cultură, patrimoniu național și turism.

- **Consiliul Audiovizualului** reglementează domeniul comunicării audiovizuale în servicii liniare TV, Radio și servicii neliniare; contribuie la dezvoltarea serviciilor media audiovizuale. În ceea ce privește organismele responsabile cu supravegherea serviciilor și piețelor digitale menționăm lipsa acestor autorități.

În perioada următoare, **prioritățile aferente domeniilor incluse în Capitolul 10 sunt:**

- **În domeniul serviciilor digitale:** contracararea amenințărilor hibride și de dezinformare prin cooperare internațională și transpunerea DSA. Desemnarea coordonatorului serviciilor digitale și a altor autorități competente în contextul implementării DSA.

- Crearea cadrului normativ și capacitatea Consiliului Concurenței în calitate de autoritate competentă pe segmentul P2B și DMA.

- **În domeniul securității cibernetice** obiectivul prioritar rămâne operaționalizarea deplină a Agenției Naționale de Securitate Cibernetică (CERT național, SOC, punctul național de contact). În prezent, ASC este în proces de angajare a personalului (17 unități deja angajate din 45 planificate).

- Identificarea și desemnarea furnizorilor de servicii în sensul Legii 48/2023 privind securitatea cibernetică, în baza listei aprobate de Guvern a sectoarelor și subsectoarelor critice, tipurilor și categoriilor de persoane juridice care prestează servicii în sectoarele și subsectoarele respective.

- Promovarea proiectului HG privind aprobarea cerințelor specifice de securitate pentru rețele și sisteme informatice.

- Transpunerea Acquis-ului UE privind certificarea în domeniul securității cibernetice, securitatea rețelelor 5G, actului UE privind reziliența cibernetică, cu determinarea autorității competente pentru monitorizarea cerințelor orizontale de securitate cibernetică.

- **În domeniul guvernării electronice**, prioritare sunt alinierea cadrului privind interoperabilitatea sistemelor informaționale, date deschise și reutilizare, ecosistemul de guvernanță a datelor.

- **În domeniul comunicațiilor electronice**, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește alinierea legislației naționale la cadrul normativ al UE în acest domeniu. Printre principalele evoluții se numără:

1. Lansarea procesului de consultare publică a proiectului de lege care transpune Codul european al comunicațiilor electronice (Directiva (UE) 2018/1972) și a 9 acte UE conexe.

2. Lansarea procesului de consultare publică a proiectului de lege privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Uniunii Europene, care transpune Regulamentul (UE) 2022/612 și creează baza legală pentru implementarea celorlalte acte UE privind roamingul.

- **În domeniul serviciilor de încredere**, urmează transpunerea integrală a eIDAS 1.0, elaborarea cu suportul EU4Digital a proiectului de lege pentru transpunerea EUDI (eIDAS 2.0), dar și asigurarea implementării până în anul 2026 a Portofelului European de Identitate Digitală, în vederea facilitării recunoașterii certificatelor semnăturilor electronice din RM în spațiul UE.

- **În domeniul mass-media**, pentru anul 2025, comisia parlamentară de profil a anunțat drept prioritară adoptarea unei noi legi cu privire la mass-media, care să acopere presa scrisă și online, precum și actualizarea Codului serviciilor media audiovizuale. Pentru perioada ulterioară alinierii la acquis-ul comunitar, și drept urmare a acestei alinieri, priorități sectoriale urmează a fi elaborarea cadrului normativ secundar aferent și implementarea acțiunilor în domeniile alfabetizării informaționale și media, asigurării securității jurnaliștilor, dar și implementării Legii nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei pentru fortificarea sustenabilității economico-financiare a mass-media și, drept consecință independența acesteia. Provocările principale în domeniul mass-media îl constituie insuficiența mijloacelor financiare pentru o subvenționare efectivă a domeniului mass-media, dar și necesitatea combaterii manipulărilor informaționale și ingerințelor străine existente pe fundalul unui nivel scăzut al alfabetizării informaționale și media.

Principalele provocări legate de adoptarea Acquis-ului UE în domeniul societății informaționale:

- Rețelele 5G necesită investiții majore pentru a asigura conformitatea cu cerințele UE 5G Toolbox;

- Crearea unui organism național de certificare în domeniul securității cibernetice;

- Capacitarea coordonatorului serviciilor digitale ANRCETI, precum și CA, pentru a face față noilor sarcini în contextul transpunerii DSA;

- Crearea unui cadru de monitorizare și evaluare bazat pe Indicele Economiei și Societății Digitale (DESI);

- Capacitarea MDED în calitate de instituție responsabilă pentru politicile de date deschise și monitorizarea calității datelor;

- Capacitarea entităților publice, inclusiv autorităților publice locale în generarea și prelucrarea datelor deschise;

- Capacitarea autorității de reglementare în contextul alinierii la EUDI;
- Desemnarea și capacitatea autorităților responsabile de politici în domenii semiconductoare și inteligența artificială

Nivelul de aliniere a actelor UE

52018XC0507 (01)	32016D0339	32019D0785	32022R0612	32022R1925	32015R1501	32017H1584
32015D1293	32014D0641	32024D0340	32016R2286	32023R2854	32015R1502	32023R1781
52021DC0118	32008D0477	32000L0031	32024R1309	32022R0868	32015D1984	32021R2085
52022DC0212	32019D0235	32022L2555	32024H0539	32014R0910	32019H0534	52022DC0045
32021R1153	32008D0411	32018L1972	32020H1307	32024R1183	Link	32024R1689
32002D0676	32020D1426	32019R2243	02007D0176	32018R0302	Link	32024R0903
32007D0344	32022D0179	32021R0654	32020R1070	32019L1024	Link	32018R1971
32012D0243	32021D1067	32002L0077	Link	32023R0138	32021R0887	31998L0084
32013D0195	32019D0784	32002L0058	32018H0334	52020DC0066	Link	
32017D0899	32022D0180	32015R2120	32022R2065	32018R1807	Link	
32016D0687	32019D1345	32008L0063	32024R0436	52019DC0250	Link	
32010D0267	32022D0172	32023R0444	52024XC0301 4	32015R0806	52021JC001 4	
32022D0173	32017D2077	32021R1232	32023R1127	32015D1505	52020JC001 8	
32018D0661	32022D2324	32024R1307	Link	32016D0650	32024R2847	
32012D0688	32021D1730	32020H2245	Link	32015D0296	32019R0881	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

10.1. Subcapitolul Strategie

10.1.1. Prezentarea generală a situației

10.1.1.1. Cadrul legislativ

Strategia de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, setează viziunea pentru transformarea digitală până în anul 2030 și reafirmă angajamentul Guvernului de a construi o societate digitală modernă, centrată pe cetățeni și aliniată la agenda de integrare Europeană.

Principalele domenii de intervenție ale Strategiei de Transformare Digitală a Moldovei urmează punctele cardinale ale Busolei Digitale a Uniunii Europene. Obiectivele cheie ale strategiei sunt ambițioase și orientate pe dezvoltarea durabilă a Moldovei:

1. Dezvoltarea unei societăți digitale, în care serviciile electronice să fie accesibile tuturor cetățenilor.
2. Consolidarea sectorului TIC prin investiții în cercetare și dezvoltare. Creșterea competitivității Republicii Moldova pe piața globală prin crearea unei economii inovatoare și reziliente.
3. Eficientizarea instituțiilor publice prin utilizarea pe larg a tehnologiilor digitale avansate. Guvernul trebuie să fie transparent, iar lucrul administrativ – fără hârtie.
4. Asigurarea unui mediu digital sigur și incluziv, unde datele personale sunt protejate iar securitatea cibernetică – solidă.
5. Construirea unui brand de națiune digitală prin promovarea realizărilor din acest domeniu. Punerea în evidență a potențialului nostru în sectorul tehnologiilor și crearea unei imagini pozitive a țării la nivel internațional.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are rolul de a monitoriza și asigura implementarea strategiei. În prezent, a fost elaborat și urmează a fi expus pentru consultare publică proiectul Programului de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, care prevede acțiuni concrete de realizare a obiectivelor Strategiei.

În domeniul media, principalul document de politici este Programul național de dezvoltare a mass-mediei pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 187 din 7 iulie 2023. Republica Moldova a ratificat cele mai importante tratate internaționale ce garantează libertatea de exprimare, a opiniei și a mass-mediei, precum Declarația Universală a Drepturilor Omului (articolul 19), Convenția Europeană a Drepturilor Omului (articolul 10) și Convenția privind televiziunea transfrontalieră. La nivel național, aceste libertăți sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova, Codul serviciilor media audiovizuale, Legea privind libertatea de exprimare, Legea Presei și Legea privind accesul la informații de interes public.

În ce privește nivelul de armonizare la legislația Uniunii, prevederile articolului 11 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – libertate de exprimare și informare -, se regăsesc în legislația națională. Directiva Serviciilor Media Audiovizuale este preponderent transpusă, Codul serviciilor media audiovizuale (CSMA) urmând să fie amendat pentru transpunerea completă a acesteia.

Republica Moldova este aliniată la o serie de principii prevăzute în Recomandarea Comisiei privind asigurarea protecției, siguranței și împuternicirii jurnaliștilor și a altor profesioniști din mass-media din Uniunea Europeană, precum: Libertatea mass-media, Pluralismul mass-media, Siguranța jurnaliștilor, Standarde profesionale, Diversitatea și concentrarea media. Regulamentul European privind libertatea mass-mediei (EMFA) este, la fel, transpus parțial,

urmând să fie făcute modificări ale cadrului legislativ privind mass-media scrisă și online, precum și amendat CSM.

*Acțiunile normative de transpunere a legislației UE aferente sub-capitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23.

10.1.1.2. Cadrul administrativ

În calitate de autoritate centrală de specialitate și de coordonator al Capitolului 10 **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**, prin intermediul:

1. Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării
2. Direcției politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale

are misiunea de a elabora, promova și coordona politicile în domeniile: tehnologiei informației, digitalizării, economiei digitale, securității cibernetice, comunicațiilor electronice și poștale și respectiv este responsabil de următoarele subcapitole: Strategie, Comunicații Electronice, Servicii Digitale și Securitate Cibernetică. De asemenea, conform ultimelor evoluții, MDDE urmează să își asume domeniile de politici: semiconductori, inteligența artificială, date deschise și reutilizarea informației din sectorul public.

Secretarul de Stat este președintele grupului de lucru pe Capitol, iar Consultantul Principal pentru colaborare internațională din cadrul Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării are rolul de Secretar al GL.

În total, în ambele direcții sunt 16 angajați, dintre care responsabili pentru:

- Șefi direcții - 2 persoane
- Tehnologia informației, societate informațională, servicii de încredere - 1 persoană
- Date deschise/reutilizare, Inteligență artificială - 1 persoană
- Digitalizarea serviciilor publice - 1 persoană;
- Economie digitală și e-comerț - 1 persoană
- Cooperare internațională și integrare europeană - 1 persoană
- Securitate Cibernetică - 4 persoane;
- Comunicații electronice - 4 persoane;
- Comunicații poștale - 1 persoană.

De asemenea, conform ultimelor evoluții, MDDE urmează să își asume domeniile de politici: semiconductori, inteligența artificială, date deschise și reutilizarea informației din sectorul public. Aceste domenii nu sunt acoperite de nici un angajat al ministerului la moment și necesită mărirea statelor de personal.

Din cadrul Ministerului Culturii Direcția politici în domeniul mass-media e responsabilă de transpunerea acquis-ului UE aferent subcapitolului Media, fiind în subordinea secretarului de

stat responsabil de domeniul artei, industriei creative, turismului, educației artistice, cercetării și inovării și mass-media.

10.1.2. Planuri de viitor

10.1.2.1. Planuri legislative

Aprobarea Programului de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 în calitate de document de politici publice pe termen mediu (3 ani) în scopul implementării obiectivelor generale stabilite de STDM, cu un plan de acțiuni în vederea consolidării unei economii digitale reziliente și aliniate la modelul Uniunii Europene, modernizării infrastructurii digitale guvernamentale, creșterii alfabetizării digitale și gradului de acceptanță a produselor TIC, este prioritatea pe termen mediu.

10.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea cu succes a prevederilor STDM și a Programului de implementare a acesteia, necesită crearea capacităților corespunzătoare în cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, dar și în cadrul Agenției pentru Guvernare Electronică. Astăzi, din lista de domenii noi asumate de MDED doar pentru domeniul datelor deschise este prevăzută mărirea unităților de personal cu 2 unități.

Cadrul de monitorizare și evaluare a implementării prevederilor STDM se va alinia la Indicele Economiei și Societății Digitale (DESI), adaptat pentru Republica Moldova, și la alți indicatori relevanți pentru măsurarea progresului.

10.1.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Pentru realizarea obiectivelor specifice și generale ale Programului de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, sunt necesare resurse financiare, tehnice și umane considerabile. Estimările inițiale indică un cost total de 405,5 milioane de lei, finanțarea urmând să fie acoperită în principal din bugetul de stat, dar și din fonduri suplimentare, atrase prin parteneriate public-private, sprijinul partenerilor de dezvoltare și investițiile sectorului privat.

10.2. Subcapitolul Comunicații electronice

10.2.1. Prezentarea generală a situației

10.2.1.1. Cadrul legislativ

În prezent, proiectul de lege care va substitui actualul conținut al Legii nr. 241/2007 și va transpune Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice și alte 9 acte conexe din legislația Uniunii Europene în domeniul comunicațiilor electronice este în proces de avizare și consultare publică. Proiectul de lege urmează a fi adoptat de către Parlament în prima jumătate a anului 2025.

Proiectul de lege prevede crearea unui cadru legal modern și competitiv pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în Republica Moldova, adaptat realităților actuale ale sectorului, promovând investițiile în rețele de mare capacitate, extinderea conectivității și protejarea drepturilor consumatorilor.

Totodată, proiectul de lege al comunicațiilor electronice va transpune în legislația națională inclusiv următoarele acte ale Uniunii Europene:

1) Regulamentul delegat (UE) 2021/654 al Comisiei din 18 decembrie 2020 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 137/2021 din 22 aprilie 2021;

2) Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 201 din 31 iulie 2002, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice, a Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului;

3) Directiva 2008/63/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 privind concurența pe piețele echipamentelor terminale pentru telecomunicații, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 162 din 21 iunie 2008;

4) Regulamentul (UE) 2021/1232 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 274/2021 din 30 iulie 2021;

5) Regulamentul (UE) 2024/1307 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1232 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1307 din 14 mai 2024;

6) Directiva 2002/77/CE a Comisiei din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 249 din 17 septembrie 2002;

7) art. 2 din Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 320, din 28 noiembrie 1998;

8) Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la Internetul deschis și tarifele cu amănuntul pentru comunicațiile în interiorul UE reglementate și de modificare a Directivei 2002/22/CE și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 310 din 26 noiembrie 2015, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2018/1971 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018;

9) Regulamentul delegat (UE) 2023/444 al Comisiei din 16 decembrie 2022 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului cu măsuri de asigurare a accesului efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către numărul european unic pentru apeluri de urgență „112”, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 65/2023 din 2 martie 2023.

Proiectul de lege privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Uniunii Europene de asemenea este în proces de avizare și consultare publică. Proiectul vizează transpunerea Regulamentului (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii. Legea va crea premise pentru includerea Republicii Moldova în zona de „roaming la tarife naționale” a UE (*Roam Like At Home*) și urmează a fi adoptată de către Parlament în prima jumătate a anului 2025. Până la sfârșitul anului 2025 ANRCETI va aproba hotărâri prin care va stabili norme detaliate de aplicare a dispozițiilor legii:

- privind furnizarea de roaming reglementat cu amănuntul;
- privind aplicarea politicii de utilizare echitabilă în conformitate cu articolul 5;
- privind procedura și metodologia de evaluare a durabilității Politicii privind eliminarea suprataxelor de roaming cu amănuntul;
- privind furnizarea de acces la roaming reglementat cu ridicata, care include, de asemenea, tarifele maxime de roaming cu ridicata pe care un operator de rețea vizitată din Republica Moldova le poate percepe.

Proiectul de hotărâre a Guvernului privind transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1070 al Comisiei din 20 iulie 2020 de specificare a caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în temeiul articolului 57 alineatul (2) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronic, la fel este în proces de avizare și consultare publică și urmează a fi aprobat de către Guvern în prima jumătate a anului 2025. Proiectul are ca scop simplificarea procedurilor de instalare a punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă, pentru a reduce costurile de instalare a acestora și timpul necesar, cu respectarea normelor de asigurarea a protecției sănătății și siguranței persoanelor, fără a afecta integritatea patrimoniului arhitectural sau aspectul estetic al construcțiilor. Proiectul dat va contribui la

dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice fără fir, îmbunătățind calitatea serviciilor și facilitând implementarea tehnologiilor avansate.

Până la finele anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului (UE) 2024/1309 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Regulamentul privind infrastructura gigabit).

Toate actele UE privind gestionarea și utilizarea spectrului de frecvențe radio au fost transpuse prin modificările operate până în prezent în Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe prin Hotărârile Comisiei de stat pentru frecvențe radio a Republicii Moldova (ultima actualizare a intrat în vigoare la 15.09.2023).

Transpunerea actelor Uniunii Europene și armonizarea legislației naționale rămâne o prioritate în cadrul Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 829/2023.

10.2.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin Direcția politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, este responsabil de elaborarea și asigurarea implementării documentelor de politici privind dezvoltarea comunicațiilor electronice, inclusiv de transpunerea acquis-ului Uniunii Europene aferent capitolului 10 pe domeniul comunicațiilor electronice.

Activitatea Direcției în domeniul comunicațiilor electronice este asigurată de către 5 persoane. Implementarea este realizată prin Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. Aceasta asigură implementarea strategiilor de dezvoltare pentru aceste sectoare și supraveghează respectarea legislației de către furnizorii de servicii de comunicații electronice și poștale.

ANRCETI are, de asemenea, misiunea de a proteja drepturile și interesele legitime ale utilizatorilor finali ai serviciilor de comunicații electronice și poștale, prin promovarea concurenței pe aceste piețe, asigurarea utilizării eficiente a resurselor limitate și încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură și inovație.

ANRCETI este o persoană juridică cu buget autonom și funcționează independent de furnizorii de comunicații electronice și poștale. În activitatea sa, autoritatea respectă câteva principii de bază: transparență, oportunitate, proporționalitate, forță obligatorie, neutralitate tehnologică și stabilitate. Numărul statelor de personal al ANRCETI este de 111 persoane, dintre care 69 de persoane sunt nemijlocit implicate în activitățile ce vizează domeniul comunicațiilor electronice.

ANRCETI își îndeplinește rolul și funcțiile statutare în colaborare cu Consiliul Concurenței, inclusiv prin schimbul de informații necesare aplicării legislației privind concurența și comunicațiile electronice și poștale.

10.2.2. Planuri de viitor

10.2.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează până la finele anului 2027 să transpună toate actele UE în domeniul comunicațiilor electronice, prioritare fiind Codului european al comunicațiilor electronice; Regulamentul 2021/654 privind stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Uniunii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a apelurilor de voce în rețelele fixe; Regulamentul privind infrastructura gigabit; și altele

10.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În urma transpunerii Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, în calitate sa de autoritatea publică centrală care reglementează activitatea în domeniu și asigură implementarea strategiilor de dezvoltare, va efectua un studiu geografic privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să furnizeze rețele de bandă largă.

De asemenea, în urma transpunerii Regulamentului (UE) 2024/1309 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind măsurile de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, (Regulamentul privind infrastructura gigabit), Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației va implementa un sistem de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și un Punct de Informare Unic.

10.2.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede alocarea următoarelor mijloace financiare:

- Efectuarea unui studiu geografic privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să furnizeze rețele de bandă largă - 5000 mii lei (2026);
- Implementarea unui sistem de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și a Punctului de Informare Unic - 2200 mii lei (2027).

10.3. Subcapitolul Servicii digitale

10.3.1. Prezentarea generală a situației

10.3.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova are o aliniere largă cu Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic). Această directivă fiind parțial transpusă la nivel național prin Legea 284/2004 privind serviciile societății informaționale.

Legea Nr. 284/2004 stabilește principiile de reglementare și condițiile de furnizare a serviciilor societății informaționale, răspunderea furnizorilor de servicii și a intermediarilor, precum și principiile de susținere a cooperării între Republica Moldova și alte state în procesul de furnizare a serviciilor societății informaționale. Legea se aplică furnizorilor de servicii înregistrați și/sau stabiliți în Republica Moldova, furnizorilor de servicii care își direcționează activitatea către Republica Moldova, precum și serviciilor oferite de aceștia.

La fel, a fost transpus parțial la nivel național și Regulamentul (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online prin proiectul de Lege privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, aprobat în ședința Guvernului din 27.11.2024 (DP nr. 48.5), proiect care urmează a fi adoptat de către Parlament în a doua lectură în primul trimestru al anului 2025.

Scopul legii este de a contribui la buna funcționare a pieței prin stabilirea de norme menite să asigure faptul că întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online și utilizatorii profesionali de site-uri în relația lor cu motoarele de căutare on-line beneficiază de un grad adecvat de transparență și echitate.

În același timp, în proces de armonizare este și proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate, care va transpune parțial la nivel național prevederile Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.

10.3.1.2. Capacități administrative

În prezent, politicile și cadrul normativ în domeniul economiei digitale, inclusiv comerțului electronic, sunt promovate de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. În cadrul Direcției politicii în domeniul tehnologiei informației și digitalizării, 1 unitate de consultant principal este responsabilă pentru acest domeniu.

Totodată, nu există autorități competente pentru reglementare și supraveghere în domeniul serviciilor digitale și al piețelor digitale.

10.3.2. Planuri de viitor

10.3.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează pînă la sfîrșitul anului 2026 să transpună prioritar Actul legislativ privind serviciile digitale și Actul privind piețele digitale.

O parte din actele aferente subcapitolului se regăsesc și în Anexa XXVIII-B a AA (Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații), actualizată la 06.10.2023, JO L, 31.10.2023. Prin urmare,

Republica Moldova se angajează să finalizeze transpunerea integrală a reglementărilor UE pe domeniul serviciilor digitale, stabilite în Anexa XXVIII-B a AA.

10.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În urma transunerii Regulamentului 2022/2065 privind serviciile digitale (DSA) și Regulamentului 2022/1925 privind piețele digitale (DMA) la nivel național, vor fi desemnate autoritățile responsabile cu supravegherea serviciilor și piețelor digitale.

În contextul transunerii DSA, în ce privește competența autorităților, se propune desemnarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației în calitate de coordonator al serviciilor digitale în Republica Moldova, și a Consiliului Audiovizualului în calitate de autoritate competentă pe domeniul serviciului de platformă de partajare a materialelor video. Capacitățile ambelor instituții urmează a fi fortificate ca urmare a transunerii regulamentelor.

Totodată, potrivit proiectului Legii privind promovarea echității și transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, Consiliul Concurenței urmează să dețină atribuții de monitorizarea activității platformelor online și aplicarea sancțiunilor în cazul în care acestea nu au un comportament corect și transparent față de companiile care le utilizează serviciile. Totodată, autoritatea de concurență urmează să vină cu propuneri de implementare și ajustare a cadrului normativ în termenii prevăzuți de dispozițiile tranzitorii a actului enunțat.

10.3.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea în cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor societății informaționale și coordonare a serviciilor digitale - 5227 mii lei (2026-2027);

- Crearea în cadrul Consiliului Audiovizualului a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor de platformă de partajare video -3524 mii lei (2026-2027)

- Crearea în cadrul Consiliului Concurenței a subdiviziunii responsabile de realizarea atribuțiilor privind echitatea, transparența și concurența pe piețele digitale - 3955 mii lei (2026-2027)

- Alocarea în cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a 2 unități în cadrul Direcției juridice pentru oferirea de consultanță consumatorilor în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a legii privind prevenirea geoblocării - 375 mii lei

10.4. Subcapitolul Date

10.4.1. Prezentarea generală a situației

10.4.1.1. Cadrul legislativ

La nivel național, în Republica Moldova, datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public sunt reglementate de Legea 305/2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, elaborată ca urmare a aplicării Directivei Europene anterioare (2003/98/CE) privind reutilizarea informațiilor din sectorul public. Legea reglementează raporturile care apar în procesul de reutilizare a documentelor deținute de autoritățile și instituțiile publice și/sau deținute de alte persoane juridice în numele lor în scopuri comerciale sau necomerciale și urmărește să faciliteze reutilizarea documentelor deținute de autoritățile și instituțiile publice, pe care le-au creat în cadrul propriei activități publice și care pot fi ulterior utilizate în scopuri comerciale sau necomerciale.

În plus, alte acte normative susțin implementarea acestei legi, cum ar fi:

- Hotărârea de Guvern nr. 886/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 305 din 26 decembrie 2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public. Această Hotărâre de Guvern urmărește să faciliteze accesul la datele guvernamentale (date deschise), datele computerizate generate și găzduite de și pentru instituțiile guvernamentale;

- Hotărârea de Guvern nr. 700/2014 pentru aprobarea Concepției privind principiile datelor guvernamentale deschise, care stabilește principiile datelor deschise și este esențială pentru sectorul public, asigurând transparența în sectorul dat și valorificând potențialul economic al datelor publice;

- Hotărârea de Guvern nr. 701/2014 cu privire la aprobarea Metodologiei publicării datelor guvernamentale deschise

La sfârșitul anului 2024, MDED a lansat în consultări publice proiectul de lege (nr. unic 1024/MDED/2024), care transpune Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

10.4.1.2. Cadrul administrativ

Deși în Republica Moldova reutilizarea datelor publice este reglementată de Legea 305/2012 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, care transpune Directiva Europeană anterioară (2003/98/CE) privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, legea menționată nu stabilește o autoritate responsabilă pentru politicile și reglementările din acest domeniu.

Ca urmare a lansării în consultări publice a proiectului de lege privind datele deschise și reutilizarea, s-a propus distribuirea responsabilităților legate de domeniul datelor deschise și reutilizarea acestora între MDED și Agenția pentru Guvernanță Electronică (AGE), acestea fiind delimitate după cum urmează:

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării:

- Monitorizarea implementării legii de către autoritățile/instituțiile publice;
- Elaborarea și actualizarea periodică a instrucțiunilor detaliate privind publicarea informațiilor, cu scopul de a asigura uniformitatea și standardizarea procedurilor, facilitarea accesului la informații și creșterea transparenței instituționale;
- Elaborarea și promovarea normelor tehnice referitoare la formatul și standardele pentru publicarea datelor;
- Elaborarea și promovarea listei de categorii tematice de seturi de date de mare valoare, precum și a seturilor de date individuale.

Menționăm că la moment, MDED nu dispune de angajați în acest domeniu.

Agenția de Guvernare Electronică:

- Punct unic de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor;
- Posesor al platformei de interoperabilitate (MConnect) și al portalului guvernamental unic de date deschise (data.gov.md);
- Crearea sistemului de raportare pentru autoritățile publice;
- Monitorizarea și coordonarea implementării procedurilor interne ale instituțiilor publice pentru colectarea, gestionarea și publicarea informațiilor și evaluarea periodică a proceselor de gestionare a informațiilor.
- Aceste atribuții vor fi descrise în noua lege care va transpune acquis-ul UE privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

Astăzi, în cadrul AGE există o singură persoană responsabilă de menținerea portalului datelor deschise.

10.4.2. Planuri de viitor

10.4.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea mai multor acte UE în domeniu, precum Actul privind guvernanta datelor; Actul privind datele; Strategia europeană pentru date, ș.a.

10.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor aquis-ului în domeniu necesită consolidarea capacităților administrative prin crearea în cadrul MDED a subdiviziunii responsabile de politici în domeniul datelor deschise și reutilizării informației, dar și crearea în cadrul AGE a unității de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor.

10.4.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea în cadrul MDED a subdiviziunii responsabile de politici în domeniul datelor deschise și reutilizării informației - 2.964 mii lei (2025-2027)
- Crearea în cadrul AGE a unității de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor - 6.669 mii lei (2025-2027)
- Modernizarea Portalului date.gov.md și popularea platformei cu seturi de date deschise - 8.944 mii lei (2025-2027)

10.5. Subcapitolul Servicii de încredere și Securitate Cibernetică

10.5.1. Prezentarea generală a situației

10.5.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a realizat unele progrese în alinierea legislației naționale la standardele Uniunii Europene în domeniul serviciilor de încredere și al identificării electronice. Adoptarea Legii nr. 124/2022 privind serviciile de încredere, care transpune parțial Regulamentul 910/2014, oferă cadrul legal de bază pentru reglementarea activităților din acest domeniu, inclusiv recunoașterea semnăturilor electronice, sigiliilor electronice și altor instrumente de certificare digitală emise de prestatori de servicii de încredere calificați din statele membre UE.

Cu suportul Comisiei Europene și prin programul EU4Digital, Moldova beneficiază de asistență tehnică pentru transpunerea Regulamentului 1183/2024 în legislația națională. Conform propunerilor la PNA, proiectul de lege urmează a fi aprobat în Q3 2025. De asemenea, este necesar un efort suplimentar pentru a asigura dezvoltarea și interoperabilitatea cu Portofelele Europene de Identitate Digitală. Moldova planifică să lanseze portofelul, aliniat la standardele EU până la finele anului 2026.

Prin adoptarea Legii nr. 48/2023 *privind securitatea cibernetică*, se asigură parțial armonizarea cadrului normativ național la prevederile Directivei NIS2. Legea stabilește cadrul normativ primar și modelul de guvernare în domeniul securității cibernetice, având ca scop asigurarea securității rețelelor și sistemelor informatice, utilizate de către persoanele juridice, publice sau private, în procesul de prestare a serviciilor considerate a fi esențiale pentru susținerea unor activități sociale și economice critice.

În vederea implementării Legii nr. 48/2023 *privind securitatea cibernetică*, a fost adoptată Legea nr. 58/2024 *pentru modificarea unor acte normative*, prin care sunt ajustate normele cuprinse în actele legislative sectoriale care reglementează activitatea viitorilor furnizori de servicii, și se asigură direct aplicarea legislației armonizate. De asemenea, cadrul normativ secundar a fost completat cu:

- Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 *cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică*.

- Hotărârea Guvernului nr. 333/2024 *cu privire la instituirea, organizarea și funcționarea Consiliului coordonator în domeniul securității cibernetice.*

- Hotărârea Guvernului nr. 860/2024 *cu privire la identificarea furnizorilor de servicii*

Referitor la setul de instrumente al UE pentru securitatea rețelelor 5G, în Programul Național de Aderare (PNA), a fost inclusă acțiunea privind elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern *privind securitatea cibernetică a rețelelor 5G* (deadline: decembrie 2027). Pentru punerea în aplicare a setului de instrumente 5G este va fi desfășurată o analiză cuprinzătoare a riscurilor și a costurilor, anticipându-se un impact semnificativ asupra sectorului privat.

10.5.1.2. Cadrul administrativ

Asigurarea capacității instituționale pentru alinierea legislației la cerințele UE privind identificarea electronică, protecția datelor și securitatea cibernetică, inclusiv utilizarea Toolbox-ului UE pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G - este o recomandare care se păstrează în pachetele de extindere atât din 2023, cât și din 2024.

MDED prin intermediul Secției politici în domeniul securității cibernetice din cadrul Direcției politici în domeniul tehnologiei informației și digitalizării asigură elaborarea politicilor în domeniul securității cibernetice. Activitatea Secției politici în domeniul securității cibernetice este asigurată de către 4 persoane (Șef secție - 1 unitate; consultant principal - 2 unități; consultant superior - 1 unitate).

Agenția pentru Securitate Cibernetică a fost înființată în decembrie 2023, având misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice și de a asigura un nivel înalt de securitate al rețelelor și sistemelor IT ale furnizorilor de servicii.

Conform statului de personal aprobat, ASC dispune de un efectiv limită de 45 de persoane. ASC se află în fază activă de capacitate și dotare. La moment, în cadrul Agenției sunt angajate 20 de persoane (7 - în echipa CERT și 13 - în celelalte subdiviziuni). Totodată, sunt necesare eforturi suplimentare în vederea transmiterii și dotării sediului destinat ASC.

Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (STISC) asigură, la nivel guvernamental, implementarea politicii statului în domeniul securității cibernetice, exercitând rolul de Centru guvernamental de reacție la incidente de securitate cibernetică. În vederea executării acestei funcții, în cadrul STISC se regăsește Direcția securitate cibernetică, cu o capacitate de 17 unități de personal și 10 angajați. Direcția securitate cibernetică a fost constituită pentru furnizarea de informații și asistență beneficiarilor, pentru implementarea măsurilor în avans menite să reducă riscurile de apariție a incidentelor legate de securitatea informatică, precum și răspunsul la astfel de incidente atunci când apar.

De politicile în domeniul Serviciilor de încredere se face responsabil Serviciul de Informații și Securitate.

Implementarea acestora se realizează în special prin Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (STISC), în calitate de gestionar al infrastructurii

unice a cheii publice a Guvernului și prestator de servicii de încredere calificat acreditat de către Serviciul de Informații și Securitate, în calitate de Organ de supraveghere și control. În acest sens, STISC dispune de o direcție distinctă dedicată serviciilor de încredere. Direcția servicii de încredere, cu o capacitate de 19 unități de personal și 13 angajați, este responsabilă de: asigurarea funcționării Prestatorului de servicii de încredere calificat; asigurarea funcționării infrastructurii unice a cheii publice (PKI) a Guvernului; asigurarea prestării serviciilor de încredere pentru diferite categorii de solicitanți, conform nomenclatorului Instituției; organizarea funcționării prestatorilor de servicii de înregistrare a Prestatorului; asigurarea dezvoltării și modernizării infrastructurii Prestatorului; asigurarea corespunderii activității Prestatorului la cerințele actelor normative în vigoare în domeniul serviciilor de încredere; asigurarea conlucrării Instituției cu entități din mediul public și privat, din țară și din străinătate, pe subiecte ce țin de domeniul serviciilor de încredere și identificare electronică; promovarea serviciilor de încredere în mediul public. Suplimentar, în vederea exercitării rolului de prestator de servicii de încredere calificate, pe lângă Direcția servicii de încredere mai sunt implicați 5 angajați ai Secției vânzări, administratori de înregistrare, care sunt responsabili de identificarea solicitanților serviciilor de încredere.

10.5.2. Planuri de viitor

10.5.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova urmează în perioada următoare să se alinieze acquis-ul UE privind:

1. Directiva privind securitatea rețelelor și a sistemelor informatice (Directiva NIS 2);
2. Regulamentul privind Centrul de competențe și rețeaua de centre naționale;
3. Comunicarea Comisiei privind Academia de competențe cibernetice;
4. Regulament privind cerințele orizontale de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale (Actul privind reziliența cibernetică);
5. Securitatea cibernetică a rețelelor 5G;
6. și altele.

10.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor aquis-ului în domeniu necesită acțiuni complexe în vederea operaționalizării ASC. Totodată, sunt necesare acțiuni privind crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetice și instituirea Platformei de management al incidentelor cibernetice și pentru schimbul de informații.

Un alt aspect important este crearea unui mecanism național de certificare a securității cibernetice și desemnarea autorității naționale abilitate cu atribuții privind supravegherea pieței,

monitorizarea respectării normelor și cerințelor stabilite de Regulamentul privind Reziliența Cibernetică.

10.5.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Implementarea Portofelului de identitate digitală în conformitate cu EUDI (Regulamentul UE 2024/1183) - 11700 mii lei
- Operaționalizarea Agenției pentru Securitate Cibernetică (CERT Național, Punct Național de Contact) - 28100 mii lei
- Crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetice și a Sistemului informațional destinat ținerii registrului respectiv - 2000 mii lei
- Instituirea platformei de management al incidentelor cibernetice și pentru schimbul de informații - 100 mii lei
- Instituirea unui mecanism național de certificare a securității cibernetice care să includă un set de norme, cerințe tehnice, standarde și proceduri aplicabile certificării sau evaluării conformității produselor TIC, serviciilor TIC și proceselor TIC - 576 mii lei
- Desemnarea autorității naționale abilitate cu atribuții privind supravegherea pieței, monitorizarea respectării normelor și cerințelor stabilite de Regulamentul privind reziliența cibernetică - 5227 mii lei

10.6. Subcapitolul Mass-Media

10.6.1. Prezentarea generală a situației

10.6.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al Republicii Moldova în domeniul mass-media include un șir de acte normative care reglementează diferite aspecte ale domeniului respectiv:

- Codul Nr. 174/2018 Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.
- Legea Nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare.
- Legea Nr. 243/1994 Presei.
- Legea Nr. 62/2022 cu privire la publicitate.
- Legea Nr. 50/2024 cu privire la Fondul pentru subvenționarea mass-mediei.
- Legea Nr. 30/2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației.

- Legea Nr. 189/2024 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția patrimoniului audiovizual și a Protocolului la aceasta.

- Ordinul comun Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Culturii nr.701/174 din 17.05.2024 Cu privire la aprobarea Planului interministerial de integrare a acțiunilor de Alfabetizarea Informațională și Media (AIM) în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024-2026.

- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 61/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind conținuturile audiovizuale.

- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 160/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale.

- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 285/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei privind constatarea și evaluarea cazurilor de dezinformare în conținuturile audiovizuale.

- Decizia Consiliului Audiovizualului Nr. 166/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de monitorizare a programelor audiovizuale cu caracter electoral.

10.6.1.2. Capacități administrative

Formată în 2024, Direcția politici în domeniul mass-media a Ministerului Culturii are angajați 3 funcționari publici - 1 consultant principal e responsabil de domeniul cinematografie care nu este parte a capitolul 10, iar încă două poziții sunt vacante.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova reglementează domeniul comunicării audiovizuale și are în prezent 59 de angajați, iar 18 funcții sunt vacante.

Capacitățile administrative ale ambelor instituții urmează să fie întărite, din perspectiva resurselor umane, iar capacitățile Consiliului Audiovizualului urmează a fi întărite și din perspectiva salarizării.

10.6.2. Planuri de viitor

10.6.2.1. Planuri legislative

La 02 decembrie 2024, în cadrul Forumului Mass-Media, reprezentanți ai societății civile au prezentat conceptul unor modificări ce urmăresc ajustarea la legislația europeană ce operează cu sintagma de servicii media, fie că e vorba de servicii audiovizuale, presă tradițională sau online. Totodată, mai multe prevederi țin de protecția jurnaliștilor, prin completarea garanțiilor din Legea privind libertatea de exprimare ce se referă la confidențialitatea surselor de informare și protecția acestora, precum și inadmisibilitatea interceptării jurnaliștilor și a angajaților unei instituții mass-media. Propunerile vin să răspundă și la recomandările Comisiei Europene de a extinde cerințele în ceea ce privește transparența proprietății și a surselor de finanțare și la presa online și cea scrisă.

Modificările mai vizează prevederile ce țin de inamovibilitatea membrilor Consiliului Audiovizualului, ai Consiliului de Supraveghere și Dezvoltare al furnizorului public național ”TeleRadio-Moldova”, precum și a directorului acestuia.

Implementarea noii Legi cu privire la mass-media și a amendamentelor la Codul serviciilor media audiovizuale va începe odată cu intrarea în vigoare a acestora, cu termen limită de realizare – decembrie 2026.

Ministerul Culturii va avea responsabilități în partea ce ține de întocmirea Registrului proprietarilor serviciilor media scrise și online, elaborarea legislației conexe/a regulamentelor pentru implementarea prevederilor EMFA.

Consiliul Audiovizualului va avea responsabilități privind platformele de partajare video, serviciile neliniare, măsuri sporite privind protecția minorilor și măsurarea pluralismului audiovizual.

10.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Acțiunile normative de transpunere a legislației UE aferente subcapitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23.

10.6.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Acțiunile normative de transpunere și implementare a legislației UE aferente subcapitolului Media au fost incluse în PNA la capitolul 23. Respectiv, aceste aspecte sunt reflectate în capitolul 23.

10.7. Subcapitolul Semiconductori

10.7.1. Prezentarea generală a situației

10.7.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, sectorul semiconductoarelor se află într-o etapă incipientă, aproape inexistent, ceea ce creează un decalaj semnificativ față de cerințele europene stabilite prin legislația aferentă, inclusiv EU Chips Act. În prezent, nu există reglementări naționale care să sprijine planificarea, construirea sau operarea instalațiilor de producție de semiconductori, iar nici o autoritate publică nu este desemnată să examineze sau să avizeze astfel de cereri administrative.

Această situație subliniază nevoia unei viziuni clare pentru dezvoltarea industriei semiconductoarelor, aliniată la cerințele europene, și a unei colaborări extinse cu partenerii internaționali pentru a stimula cercetarea, dezvoltarea și atragerea de investiții în acest domeniu.

10.7.1.2. Capacități administrative

Astăzi în Republica Moldova nu există o instituție responsabilă de acest domeniu.

Ministerul Educației și Cercetării asigură implementarea politicii guvernamentale în domeniile cercetării și inovării prin intermediul Direcției Politici în Cercetare și Inovare. Aceasta elaborează cadrul politic pentru aceste domenii, consolidează relațiile de colaborare naționale și internaționale și contribuie la dezvoltarea cadrului pentru cooperarea științifică și tehnologică bilaterală și multilaterală la nivel internațional. Direcția numără 6 specialiști, toate pozițiile fiind ocupate.

Agenția Națională pentru Cercetare și Inovare implementează politica statului conform planurilor de acțiuni aprobate de Guvern în vederea realizării Programului național în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării, precum și a strategiilor sectoriale.

10.7.2. Planuri de viitor

10.7.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului UE privind cipurile și a Actului european privind cipurile.

10.7.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor acquis-ului în domeniul semiconductori necesită consolidarea capacităților administrative prin crearea unei funcții noi de consultant principal în cadrul Direcției politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

10.7.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea funcției noi de consultant principal - 642,67 mii lei (2025-2027).

10.8. Subcapitolul Inteligența artificială

10.8.1. Prezentarea generală a situației

10.8.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, domeniul inteligenței artificiale (IA) precum și transpunerea acquis-ului european în acest domeniu se află într-o etapă incipientă, însă există pași clari și planuri ambițioase pentru alinierea la reglementările UE, în special la Actul privind Inteligența Artificială (AI Act).

Primul cadru politic în acest domeniu este Cartea Albă privind IA și guvernanta datelor, elaborată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED). Aceasta oferă un punct

de plecare pentru dezvoltarea legislației naționale în domeniul IA și pentru crearea unor structuri de guvernare specifice.

Conform propunerilor la PNA, până în 2027, Moldova intenționează să transpună Actul privind IA al UE, să dezvolte propria lege națională pentru IA și să desemneze/înființeze o instituție mandatată cu guvernarea IA.

10.8.1.2. Cadrul administrativ

Nu a fost încă identificată sau înființată o instituție responsabilă de politici în domeniu sau care să supravegheze aplicarea reglementărilor în domeniul Inteligenței Artificiale.

Cu toate acestea, MDED a întreprins mai multe acțiuni pentru a pregăti cadrul normativ în domeniu.

În 2024 pe platforma Consiliului Național pentru Digitalizare a fost creat sub-consiliul pentru Guvernanța Datelor și Inteligența artificială din care fac parte instituții ale statului, societatea civilă, sectorul privat și parteneri externi. Membrii sub-consiliului în acest an au contribuit activ la elaborarea și publicarea Cărții Albe pentru Inteligență Artificială și Guvernanța Datelor. Deși cartea nu este un document de politici propriu-zis, aceasta setează viziunea statului pentru dezvoltarea cadrului normativ în acest domeniu.

De asemenea, sub-consiliul a coordonat desfășurarea unui studiu privind pregătirea sectorului public din Republica Moldova de a adopta soluții bazate pe Inteligența Artificială care a adus în lumină situația actuală privind competențele și pregătirea funcționarilor pentru adoptarea acestor soluții.

10.8.2. Planuri de viitor

10.8.2.1. Planuri legislative

Până la sfârșitul anului 2026 este planificată transpunerea Regulamentului UE privind inteligența artificială.

10.8.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea prevederilor acquis-ului în domeniul inteligenței artificiale necesită consolidarea capacităților administrative prin crearea unei funcții noi de consultant principal în Secția politici în domeniul economiei digitale și digitalizării serviciilor publice din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

10.8.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor

Implementarea prevederilor cadrului normativ în domeniu prevede consolidarea capacităților instituționale cu alocarea mijloacelor financiare necesare pentru:

- Crearea funcției noi de consultant principal - 642,67 mii lei (2025-2027).

CAPITOLUL 16: FISCALITATE

Introducere

*Confrom Raportului Comisiei Europene pentru 2024, Republica Moldova are **un anumit nivel de pregătire** în domeniul fiscal. S-au înregistrat **progrese satisfăcătoare** prin aderarea la cadrul incluziv privind erodarea bazei impozabile și a transferului de profituri (BEPS). S-au înregistrat progrese în ceea ce privește impozitarea indirectă și directă și accizele și s-a îmbunătățit digitalizarea serviciilor de administrare fiscală. Moldova și-a îmbunătățit în continuare capacitatea de cooperare administrativă și de asistență reciprocă.*

Republica Moldova este în proces de aliniere a legislației naționale la cadrele juridice și reglementările Uniunii Europene. În partea ce ține de domeniul fiscalitate, un aspect esențial al acestei alinieri este armonizarea reglementărilor privind accizele și TVA, sistemului de accize cu acquis-ul UE,

În anul 2024, am făcut progrese semnificative în transpunerea Directivelor UE, în mod particular, Moldova a început procesul de transpunere graduală a Directivei Consiliului 2006/112/CE privind TVA, care va aduce sistemul național de TVA mai aproape de standardele UE.

În paralel, Moldova lucrează la transpunerea Directivei Consiliului (UE) 2020/262 privind accizele, legea fiind la etapa finală de adoptare, iar legea privind alcoolul și tutunul este, de asemenea, în proces de adaptare.

Pe filiera conformării fiscale, angajamentul Moldovei de a combate evaziunea fiscală a fost consolidat semnificativ. În mai 2024, Moldova a aderat la cadrul incluziv BEPS al OCDE, a realizat primul schimb automat, reciproc de date privind conturile financiare, astfel, manifestând intenția de a adopta standarde internaționale.

Rezultatele acestor eforturi sunt deja vizibile în creșterea veniturilor fiscale ale Moldovei. Până în septembrie 2024, Moldova a depășit obiectivele de venituri cu 2,4%, având o colectare totală de 52,57 miliarde MDL. Această realizare reflectă impactul pozitiv al măsurilor de conformare fiscală, inclusiv al Programului de Conformare Voluntară, care vizează sectoare cu risc ridicat, cum ar fi comerțul comerțul cu amănuntul, industria prelucrătoare și construcțiile. Prin monitorizarea și educația ținute, facem progrese semnificative în promovarea conformării fiscale voluntare și în identificarea domeniilor ce necesită îmbunătățiri.

Totodată, Republica Moldova își consolidează capacitățile de administrare fiscală. Un domeniu cheie de interes este dezvoltarea unui Program IT pentru a asigura interoperabilitatea cu sistemele IT ale UE. Programul de dezvoltare IT pentru perioada 2025-2027, aflat la moment în proces de definitivare, consultare, conturează un plan cuprinzător pentru modernizarea infrastructurii IT, îmbunătățirea schimbului de date și creșterea eficienței analizei de risc. De menționat că R.Moldova beneficiază, de asemenea, de sprijinul experților internaționali în acest sens, precum misiunile de experți TAIEX, Trezoreria SUA, USAID MISRA.

Nivelul de aliniere a actelor UE

32022R2300	32022L2523	32003L0049	32009L0132	31992L0083	31983L0182	32016L1164
31992L0084	32009L0133	31995L0060	32003L0096	32011L0064	32006L0079	31986L0560
32006L0112	32017L1852	32008L0009	32020L0262	32008L0007	32011L0016	32010L0024
32011L0096	32020L0262					

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

16.1 Subcapitolul: Prezentarea generală a sistemului fiscal

16.1.1. Prezentarea generală a situației

16.1.1.1. Cadrul legislativ actual

Republica Moldova dispune de un cadru legislativ fiscal bine structurat, reglementat de Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997 și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta. Respectiv, actele normative respective reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor și taxelor locale.

Actualmente, legislația fiscală națională conține într-o anumită măsură reglementări ale cadrului normativ european, dar totuși procesul amplu pe domeniul transpunerii urmează a fi inițiat începând cu anul 2025.

16.1.1.2. Cadrul administrativ actual

Serviciul Fiscal de Stat (SFS) este autoritatea administrativă responsabilă pentru implementarea politicii fiscale naționale, subordonată Ministerului Finanțelor. Actele legislative și normative care reglementează statutul juridic, sarcina de bază, structura, funcțiile de bază, atribuțiile și principiile generale de organizare a Serviciului Fiscal de Stat sunt: Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, Titlul 5, art. 132-136; Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2017.

Ministerul Finanțelor exercită dirijarea metodologică a Serviciului Fiscal de Stat prin acordarea asistenței metodologice în activitatea acestuia și prin exercitarea următoarelor atribuții: aprobă structura Serviciului Fiscal de Stat; stabilește obiectivele Serviciului Fiscal de Stat și indicatorii de performanță; aprobă bugetul Serviciului Fiscal de Stat.

Sarcina de bază a Serviciului Fiscal de Stat este specificată art. 132 din Codul fiscal al Republicii Moldova și constă în asigurarea administrării fiscale, prin crearea de condiții

contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației, aplicarea uniformă a politicii și reglementărilor în domeniul fiscal.

Misiunea Serviciului Fiscal de Stat este stabilită în Carta strategică a Serviciului Fiscal de Stat „Să creăm condiții optime pentru conformarea fiscală voluntară”.

Serviciul Fiscal de Stat este persoană juridică de drept public și dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova.

Sistemul administrativ al Serviciului Fiscal de Stat se determină în raport cu importanța majoră, volumul, complexitatea și specificul funcțiilor pe care le realizează. Efectivul-limită pentru Serviciul Fiscal de Stat se aprobă de către Guvern.

16.1.2. Planuri de viitor

16.1.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova își propune transpunerea integrală a acquis-ului UE până la finele anului 2026 și implementarea acestuia până la sfârșitul anului 2027.

16.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

- Pregătirea pentru a asigura interoperabilitate sistemului IT cu SI ale UE, în acest sens fiind elaborat un proiect de Program de dezvoltare IT pentru anii 2025-2027.
- Beneficierea de asistență a partenerilor externi de dezvoltare precum Trezoreria SUA, Agenția Fiscală Suedeză, USAID MISRA care va impulsiona modernizarea administrației fiscale, dezvoltarea managementului riscurilor și îmbunătățirea schimbul de date .
- Valorificarea Programul Fiscalis, misiunile TAIEX, asistența Secretariatului Forumului Global, pentru înțelegerea legislației UE și racordarea la standardele internaționale.
- Introducerea în curriculumul de formare pentru funcționari din cadrul Serviciului Fiscal de Stat a cursurilor de limbi străine și instruirea continuă conform necesităților.
- Măsurarea periodică a gradului de satisfacție a contribuabililor cu serviciile prestate de către Serviciul Fiscal de Stat

16.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea planurilor legislative (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA pentru fiecare acțiune în parte, estimativ 10 mil.lei.

Responsabil: Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat

- Pregătirea pentru a asigura interoperabilitate sistemului IT cu SI ale UE, în acest sens fiind elaborat un proiect de Program de dezvoltare IT pentru anii 2025-2027. *Cheltuielile pentru realizare acestei acțiuni sunt estimate la suma de 80 mii lei.*

- Beneficierea de asistență a partenerilor externi de dezvoltare precum Trezoreria SUA, Agenția Fiscală Suedeză, USAID MISRA care va impulsiona modernizarea administrației fiscale,

dezvoltarea managementului riscurilor și îmbunătățirea schimbul de date. *Cheltuielile aferente acestei acțiuni sunt acoperite de parteneri externi.*

- Valorificarea Programul Fiscalis, misiunile TAIEX, asistența Secretariatului Forumului Global, pentru înțelegerea legislației UE și racordarea la standardele internaționale.

- *Activitățile în cadrul Programului sunt acoperite din Grantul oferit autorității fiscale*

- *Cheltuielile din cadrul misiunilor TAIEX sunt suportate de program*

- *Asistența Secretariatului Forumului Global – R.M. participă cu contribuție anuală.*

- Introducerea în curriculumul de formare pentru funcționari din cadrul Serviciului Fiscal de Stat a cursurilor de limbi străine și instruirea continuă conform necesităților. *Costurile pentru cursurile de instruire vor fi estimate după primirea ofertei de preț*

- Măsurarea periodică a gradului de satisfacție a contribuabililor cu serviciile prestate de către Serviciul Fiscal de Stat. *Serviciile de efectuare a sondajului vor fi acoperite în cadrul programului de asistență cu Agenția Fiscală Suedeză*

Responsabil: Serviciul Fiscal de Stat

16.2. Subcapitolul: Impozitare directă

16.2.1. Prezentarea generală a situației

16.2.1.1. Cadrul legislativ actual

Sistemul de impozitare directă din Republica Moldova este reglementat de Codul fiscal și legislația conexă care stabilește cadrul legal pentru impozitarea veniturilor, câștigurilor de capital, veniturilor din proprietăți și alte surse de venit. Principalele prevederi includ:

- Impozitul pe venit pentru persoane fizice și juridice:

- Pentru persoanele fizice, rata standard este de 12% pentru veniturile salariale și alte recompense similare.

- Pentru persoanele juridice, rata standard este de 12%. Anumite categorii de contribuabili beneficiază de regimuri fiscale preferențiale.

- Impozitarea câștigurilor de capital: Se aplică la active capitale prevăzute la art.39 din Codul fiscal, și se impozitează cu 12% impozitul pe venit la 50% din suma excedentară a creșterii de capital.(art. 39-40 din Codul fiscal).

- Convenții internaționale pentru evitarea dublei impunerii: Republica Moldova a semnat 51 de tratat fiscal bilateral.

- Legislație privind transparența fiscală: Transpunerea Standardului Comun de Raportare (CRS) și aderarea la BEPS (din mai 2024) contribuie la combaterea evaziunii fiscale.

16.2.1.2. Cadrul administrativ actual

Administrarea impozitelor directe este gestionată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS).

Convențiile pentru evitarea dublei impunerii (DTA) și Tratatetele privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale.

16.2.2. Planuri de viitor

16.2.2.1. Planuri legislative

- Implementarea standardelor minime BEPS ale OCDE. De asemenea, se depun eforturi la implementarea regulilor privind societățile străine controlate (CFC), așa cum sunt prevăzute în Directiva anti-evaziune fiscală (ATAD), fiind stabilit un plan clar de transpunere a acestora în legislația națională
- Transpunerea Directivei Pilonului 2 (UE) 2022/2523 pentru aplicarea unui impozit minim global
- Implementarea Instrumentului Multilateral (MLI) privind tratatele fiscale.
- Modificări în impozitarea câștigurilor de capital: Simplificarea calculului și eliminarea unor excepții în scopul alinierii la acquis-ul UE.
- Modificări în impozitarea dividendelor, dobânzilor, royalty repartizate între societăți asociate din state membre UE.

16.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

- Instruirea personalului pentru aplicarea noilor reglementări fiscale.
- Familiarizarea cu alte schimburi de informații în scopuri fiscale necesare a fi realizate.
- Participarea la Programe UE de asistență tehnică și schimb de bune practici.

16.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Republica Moldova participă anual la contribuția OCDE.

Pentru transpunerea Directivei anti-evaziune fiscală (ATAD)- cost estimativ de 1,4 mil. lei.

Pentru transpunere – cost estimativ 7 mil. lei.

Responsabil: Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat

Costurile aferente acțiunilor de implementare și capacitate administrativă pentru acest subcapitol vor fi acoperite din cadrul programelor/ parteneri externi.

Responsabil: Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat

16.3. Subcapitolul 3: Impozitare indirectă

16.3.1. Prezentarea generală a situației

16.3.1.1. Cadrul legislativ actual

Sistemul de impozitare indirectă din Republica Moldova este reglementat de Codul fiscal, Titlul III și IV, Legea 1417/97 de punere în aplicare a Titlului III, Legea 1054/2000 de punere în aplicare a titlului IV, HG nr. 93/2013, HG 1123/2006; Codul Vamal 95/2021.

În prezent, sistemul de impozitare indirectă din Republica Moldova include două componente principale: Taxa pe Valoare Adăugată (TVA) și accizele. Acestea sunt reglementate prin Titlul III și Titlul IV din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997.

Pe parcursul anului 2024, a fost inițiat procesul de transpunere treptată a Directivei 2006/112/CE privind TVA. În prezent, este în proces de revizuire unele dispoziții cheie, cum ar fi

mecanismul de taxare inversă pentru produsele energetice, iar legile finale sunt în curs de elaborare.

De asemenea, a fost definitivat proiectul de lege pentru modificarea Titlului IV din Codul Fiscal, vizând transpunerea Directivei Consiliului (UE) 2020/262 privind accizele și directivelor aferente alcoolului și tutunului

16.3.1.2. Cadrul administrativ actual

Serviciul Fiscal de Stat este responsabil pentru administrarea impozitelor indirecte. Activitatea sa este ghidată de principiile stabilite în Codul fiscal, inclusiv utilizarea servicii electronice pentru administrarea fiscală.

16.3.2. Planuri de viitor

16.3.2.1. Planuri legislative

- Republica Moldova își propune transpunerea integrală a acquis-ului UE până în la finele anului 2026 și implementarea acestuia până la sfârșitul anului 2027.

- Adoptarea proiectului de lege pentru transpunerea completă a Directivei 2006/112/CE privind TVA, cu termenul de implementare final stabilit pentru 2026. În 2025 este planificată consultarea publică și avizarea proiectului de lege.

- Finalizarea transpunerii Directivei (UE) 2020/262 privind accizele, alături de directivele referitoare la produse accizabile, cum ar fi alcoolul și tutunul. Proiectul este în proces de avizare și se preconizează a fi aprobat în semestrul I al anului 2025.

16.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

- Preluarea experienței de la administrații fiscale străine, inclusiv prin participarea la Programul FISCALIS, misiuni TAIEX, ateliere/vizite de studiu IOTA, CEF etc.

16.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA – 2,8 mil. lei.

Responsabil: Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat

Activitățile în cadrul Programului Fiscalis sunt acoperite din Grantul oferit autorității fiscale.

Cheltuielile din cadrul misiunilor TAIEX sunt suportate de program.

Republica Moldova participă la contribuția anuală IOTA și CEF.

Responsabil: Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat

CAPITOLUL 17 - POLITICA ECONOMICĂ ȘI MONETARĂ

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul politicii economice și monetare. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește atenuarea presiunilor inflaționiste, consolidarea independenței funcționale și financiare, inclusiv acordarea autonomiei operaționale a BNM asupra activelor sale.

De asemenea, în domeniul politicii economice, Moldova continuă să pună în aplicare strategia de dezvoltare a gestionării finanțelor publice pentru perioada 2023-2030.

Acquis-ul în domeniul politicii economice și monetare conține norme specifice care impun independența băncilor centrale din statele membre, interzicând finanțarea directă a sectorului public de către băncile centrale și interzicând accesul privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare. Statele membre să își coordoneze politicile economice și sunt supuse Pactului de stabilitate și creștere privind supravegherea fiscală. Noile state membre se angajează, de asemenea, să respecte criteriile stabilite în tratat pentru a putea adopta euro în timp util după aderare. Până atunci, aceștia vor participa la Uniunea Economică și Monetară ca stat membru cu o derogare de la utilizarea monedei euro și își vor trata cursurile de schimb ca o chestiune de interes comun.

Totodată, procesul de adoptare a monedei euro ca monedă oficială, conform art. 140 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene poate fi inițiat doar după doi ani sau la solicitarea statului membru care face obiectul unei derogări, iar Comisia și Banca Centrală Europeană prezintă Consiliului un raport privind progresele efectuate de statele membre care fac obiectul unei derogări în îndeplinirea obligațiilor care le revin pentru realizarea uniunii economice și monetare. Aceste rapoarte examinează în special, dacă legislația națională a fiecăruia dintre aceste state membre, inclusiv statutul băncii centrale naționale, este compatibilă cu articolele 130 și 131 Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și cu Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC) și al Băncii Centrale Europene (BCE), și dacă a fost realizat un grad înalt de convergență durabilă, analizând în ce măsură fiecare stat membru a îndeplinit criteriile conform Protocolului (nr.13) privind criteriile de convergență (Tratatul privind funcționarea UE), și anume:

– **Articolul 1. Criteriul stabilității prețurilor**, menționat la articolul 140 alineatul (1) a doua liniuță din tratatul menționat înseamnă că un stat membru are o stabilitate durabilă a nivelului prețurilor și o rată medie a inflației, în cursul unei perioade de un an înaintea examinării, care nu poate depăși cu mai mult de 1,5 % rata inflației a cel mult trei state membre care au înregistrat cele mai bune rezultate în domeniul stabilității prețurilor. Inflația se calculează cu ajutorul indicelui prețurilor de consum pe o bază comparabilă, ținând seama de diferențele dintre definițiile naționale.

– **Articolul 2. Criteriul situației finanțelor publice**, menționat la articolul 140 alineatul (1) a doua liniuță din tratatul menționat înseamnă că, în momentul examinării, un stat membru nu face obiectul unei decizii a Consiliului menționată la articolul 126 alineatul (6) din tratatul menționat, privind existența unui deficit excesiv în statul membru respectiv.

–**Articolul 3. Criteriul de participare la mecanismul cursului de schimb al Sistemului Monetar European**, menționat la articolul 140 alineatul (1) a treia liniuță din tratatul menționat, înseamnă că un stat membru a respectat marjele normale de fluctuație prevăzute de mecanismul cursului de schimb al Sistemului Monetar European, fără să cunoască tensiuni grave cel puțin pe parcursul ultimilor doi ani dinaintea examinării. În special, statul membru nu a devalorizat din proprie inițiativă cursul de schimb central bilateral al monedei sale în raport cu euro pentru aceeași perioadă.

–**Articolul 4. Criteriul de convergență al ratelor dobânzilor** menționat la articolul 140 alineatul (1) a patra liniuță din tratatul menționat, în cursul unei perioade de un an înaintea examinării, înseamnă că un stat membru a avut o rată a dobânzii nominală medie pe termen lung care nu poate depăși cu mai mult de 2 % pe cea a cel mult trei state membre care au înregistrat cele mai bune rezultate în domeniul stabilității prețurilor. Ratele dobânzilor sunt calculate pe baza obligațiunilor de stat pe termen lung sau a unor titluri comparabile, ținând seama de diferențele dintre definițiile naționale.

La nivel național, autoritățile competente responsabile de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului prenotat este Ministerul Finanțelor, de comun cu Banca Națională a Moldovei. Suplimentar, instituțiile implicate sunt: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Comisia Națională a Pieței Financiare, Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, etc.

În cadrul grupului de lucru aferent Capitolului 17 sunt membri: 49 de reprezentanți din partea instituțiilor publice, 14 membri din partea societății civile, precum și Consilierul Înalt în domeniul serviciilor financiare.

Nivelul de aliniere a actelor UE (capitolul 17)

02011L0085-20240430	32024R1263	12008M/PRO/12	32012R0918
32012R0826	32012R0236	12016E130	31998D0415
31993R3603	31993R3604	12016E123	

galben (transpus parțial), **alb** (netranspus)

17.1. Prezentarea generală a situației

17.1.1. Subcapitolul ”Participarea la procedura de coordonare a politicilor economice”

17.1.1.1 Cadrul legislativ

În anul 2024 Republica Moldova a participat pentru prima dată la Dialogul Economic și Financiar cu Uniunea Europeană (UE), prezentând primul său Program de Reformă Economică (PRE) 2024-2026 în ianuarie 2024. Acest document a inclus cadrul macro-fiscal, în timp ce informațiile privind reformele structurale nu au fost incluse, acestea fiind opționale. La moment, Ministerul Finanțelor de comun cu instituțiile implicate sunt în proces de elaborare și definitivare a PRE 2025-2027, care a fost completat cu capitole noi care includ: analiza sensibilității și

comparația cu programul anterior, calculul soldului structural al bugetului public național și coerența Planului de creștere economică (Growth Plan) cu cadrul macro-fiscal al PRE, având la bază Growth Plan 2025-2027 pe care Republica Moldova urmează să-l adopte în timpul cel mai apropiat. În proces mai sunt implicate instituții guvernamentale și alte autorități publice, în special Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Banca Națională a Moldovei și Biroul Național de Statistică. După definitivarea PRE, acesta urmează a fi aprobat de Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică, care este o platformă decizională de nivel înalt ce are misiunea de a asigura un proces integrat de planificare și coordonare a deciziilor aferente implementării priorităților naționale de dezvoltare.

Totodată, în anul 2023 Comisia Europeană a inclus prognoza macroeconomică a Republicii Moldova în exercițiul său de previziune (runda de toamnă și primăvară), ca o etapă importantă a Semestrului European. În Republica Moldova, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) este instituția responsabilă pentru elaborarea prognozelor macroeconomice oficiale. În conformitate cu Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală (*Ordinul nr. 124/2023 al MF*), MDED elaborează prognoze macroeconomice de două ori pe an: o versiune preliminară în februarie și una actualizată – în iulie. Totuși, în perioadele cu șocuri economice semnificative, crize sau incertitudine ridicată, MDED actualizează mai frecvent prognoza principalilor indicatori macroeconomici. Pe parcursul anului 2024, MDED a elaborat 3 versiuni ale prognozei macroeconomice. Versiunea preliminară a fost elaborată în perioada februarie-martie 2024 și a fost utilizată la estimările Cadrului bugetar pe termen mediu 2025-2027. În iulie 2024, MDED a actualizat proiecțiile macroeconomice, care au servit drept bază pentru planificarea bugetului pentru anul 2025. În luna octombrie 2024, urmare a consultărilor în cadrul misiunii Fondului Monetar Internațional (FMI), prognoza macroeconomică a fost revizuită, transmisă Ministerului Finanțelor spre utilizare și plasată pe pagina web a ministerului.

Suplimentar, în contextul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice din cadrul semestrului european, pentru Republica Moldova sunt disponibili un set de indicatori (*predefiniți în Regulamentul UE 1174/2011 privind măsurile de executare pentru corectarea dezechilibrelor macroeconomice excesive din zona euro și Regulamentul 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice*). În prezent, indicatorii prenotați sunt calculați și raportați de către autoritățile naționale, cu excepția celor 2 indicatori aferenți pieței imobiliare. Prin urmare, instituțiile responsabile de producerea și raportarea indicatorilor sunt: Banca Națională a Moldovei – responsabilă de 16 indicatori; Biroul Național de Statistică – responsabil de 7 indicatori, iar de comun cu Ministerul Finanțelor – 2 indicatori.

Cu toate acestea, alinierea strictă a definițiilor acestor indicatori în legislația națională și reglementările UE este în proces de analiză.

În contextul subcapitolului prenotat, printre actele de bază a UE se enumeră:

1. [**Titlul VIII, TFUE: Politica economică și monetară, Capitolul 1 - Art. 121 – 126**](#) stabilește alinierea politicilor economice a statului membru la politicile economice a Uniunii Europene, în esență acesta fiind participarea în cadrul procesului semestrului european. În prezent, Republica Moldova nu participă în cadrul Semestrului European, respectiv prevederile acestui tratat fiind aplicabile doar la data aderării la UE.

2. [Titlul VIII, TFUE: Politica economică și monetară, Capitolul 4 Art. 136](#), prevede măsuri pentru statele membre a căror monedă este euro pentru:

(a) a consolida coordonarea și supravegherea disciplinei lor bugetare;

(b) a elabora, în ceea ce le privește, orientările de politică economică, veghind ca acestea să fie compatibile cu cele adoptate pentru întreaga Uniune și asigurând supravegherea acestora.

Actul respectiv vizează statele membre a căror monedă este euro.

3. [Regulamentul \(UE\) nr. 1176/2011](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice. Prezentul regulament stabilește norme detaliate pentru detectarea dezechilibrelor macroeconomice și pentru prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice excesive din cadrul Uniunii.

În prezent, prevederile Regulamentului vor fi aplicabile la data aderării. În acest context, doar urmează a fi asigurată calcularea și raportarea indicatorilor privind dezechilibrele macroeconomice.

4. [Regulamentul \(UE\) nr. 1174/2011](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind măsurile de executare pentru corectarea dezechilibrelor macroeconomice excesive din zona euro. Prezentul Regulament stabilește un sistem de sancțiuni în vederea corectării efective a dezechilibrelor macroeconomice excesive din zona euro.

Prevederile Regulamentului vor fi aplicate de la data aderării la zona euro.

Prevederile [Regulamentului Delegat \(UE\) NR. 918/2012](#) al Comisiei din 5 iulie 2012 de completare a [Regulamentului \(UE\) nr. 236/2012](#) al Parlamentului European și al Consiliului privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit în ceea ce privește definițiile, calcularea pozițiilor scurte nete, swapurile acoperite pe riscul de credit al datoriei suverane, pragurile de notificare, pragurile de lichiditate pentru suspendarea restricțiilor, scăderile semnificative ale valorii instrumentelor financiare și evenimentele nefavorabile; [Regulamentului Delegat \(UE\) NR. 826/2012](#) al Comisiei din 29 iunie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice normative privind obligațiile de notificare și publicare referitoare la pozițiile scurte nete, detaliile informațiilor care trebuie furnizate Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe cu privire la pozițiile scurte nete și metoda de calcul al volumului tranzacțiilor în vederea stabilirii acțiunilor exceptate, și [Regulamentului \(UE\) nr. 236/2012](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit urmează a fi aliniate în legislația națională.

Suplimentar, [Regulamentul \(UE\) 2020/852](#) al Parlamentului european și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088; [Regulamentul delegat \(UE\) 2021/2139](#) al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică

respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu și [Regulamentul delegat \(UE\) 2021/2178](#) al Comisiei din 6 iulie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea conținutului și a modului de prezentare a informațiilor care trebuie furnizate de întreprinderile care fac obiectul articolului 19a sau 29a din Directiva 2013/34/UE în ceea ce privește activitățile economice durabile din punctul de vedere al mediului și prin precizarea metodologiei pentru respectarea acestei obligații de furnizare de informații se regăsesc la Capitolul 9 ”Servicii financiare” în cadrul Blocului ”Sustainable finance”.

17.1.1.2. Cadrul administrativ

În procesul de aliniere a legislației UE în partea ce ține de procedura de coordonare a politicilor economice sunt implicați: din partea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării – 2 reprezentanți din cadrul Direcției analiză și prognoză macroeconomică; din partea Ministerului Finanțelor – 4 reprezentanți din cadrul Direcției generale politici și sinteză bugetară, 1 reprezentant din cadrul Direcției generale datoria sectorului public și asistență externă, 1 reprezentant din cadrul Direcției generale Trezoreria de Stat; din cadrul Biroului Național de Statistică - 1 reprezentant din cadrul Direcției conturi naționale; din partea Ministerului Muncii și Protecției Sociale – 1 reprezentant din cadrul Direcției Politici Ocupaționale și de Reglementare a Migrației Forței de muncă.

17.2.Subcapitolul ”Supravegherea fiscală a UE și evaluarea guvernancei economice”

17.2.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la aspectul alinierii legislației RM la legislația UE în contextul supravegherii fiscale și evaluării guvernancei economice se comunică că legislația națională nu este aliniată integral la acquis-ul UE.

Regulile privind politica bugetar-fiscală sunt prevăzute în Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală și au fost puse în aplicare începând cu anul 2018. În conformitate cu aceste reguli, politica bugetară ar trebui să fie elaborată în concordanță cu alte politici convergente și să asigure un deficit anual de la bugetul public național, excluzând granturile, care nu depășește 2,5 % din Produsul intern brut. Depășirea nivelului limită al deficitului bugetului public național se permite în condițiile existenței surselor reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale finanțate din surse externe și a capacităților de valorificare a acestora.

Există mai multe clauze derogatorii, care permit excepții de la regula generală, și pot fi admise doar pentru o perioadă fixă de cel mult trei ani și doar în caz de:

a) catastrofe naturale și alte situații excepționale care pun în pericol securitatea națională;

b) declin al activității economice și/sau dacă nivelul inflației depășește cu 10 puncte procentuale nivelul prognozat/planificat;

c) apariție a necesității de acoperire a soldului debitar al fondului general de rezervă al Băncii Naționale a Moldovei, precum și în caz de criză financiară sistemică, pentru capitalizarea

băncilor și pentru garantarea creditelor de urgență acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei.

În perioada excepțiilor, Guvernul trebuie să raporteze Parlamentului, odată la șase luni, tendințele indicatorilor macro bugetari, măsurile întreprinse și planificate pentru respectarea regulilor politicii bugetar-fiscale.

În conformitate cu normele privind soldul bugetar, nivelul soldului bugetar se stabilește prin legile bugetare anuale, care prevăd, după caz, sursele de finanțare a deficitului bugetar sau direcționarea excedentului bugetar. Orice modificare a soldului bugetar se adoptă doar prin legile de modificare a bugetului.

În cele din urmă, proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative. Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget. De asemenea, stabilirea prin alte acte normative decât legea bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din produsul intern brut destinate anumitor domenii, sectoare sau programe nu se admite.

În contextul subcapitolului prenotat, printre actele de bază a UE se enumeră:

- [Protocolul 12 \(TFUE\) privind procedura aplicabilă deficitelor excesive](#) detaliază în esență valorile de referință privind nivelul deficitului excesiv și nivelul datoriei publice în PIB.

Prevederile prezentului Protocol urmează a fi aliniate în legislația națională.

- [Regulamentul \(UE\) nr. 472/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară.

Prezentul regulament stabilește dispoziții pentru consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre a căror monedă este euro.

- [Regulamentul \(UE\) nr. 473/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro.

Prezentul Regulament stabilește dispoziții pentru îmbunătățirea monitorizării politicilor bugetare în zona euro și pentru asigurarea faptului că bugetele naționale sunt în conformitate cu orientările în domeniul politicilor economice emise în contextul Pactul de Stabilitate și Creștere și al Semestrului european pentru coordonarea politicilor economice.

Prevederile Regulamentului nr.472/2013 vor fi aplicate de la data aderării la zona euro.

Prevederile Regulamentului nr. 473/2013 vor fi aplicate de la data aderării.

- **Regulamentul (UE) 2024/1263** al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

Prezentul regulament stabilește norme care să asigure coordonarea eficace a politicilor economice viabile ale statelor membre, sprijinind astfel realizarea obiectivelor Uniunii privind creșterea durabilă și favorabilă incluziunii și ocuparea forței de muncă.

Prevederile Regulamentului urmează a fi aliniate în legislația națională.

- **Regulamentul (UE) 2024/1264** al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv.

Prezentul regulament stabilește dispozițiile privind accelerarea și clarificarea punerii în aplicare a procedurii aplicabile deficitelor excesive.

Prevederile Regulamentului vor fi aplicate la data aderării.

- **Regulamentul (CE) nr. 1467/97** al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv.

Prezentul regulament stabilește dispozițiile privind accelerarea și clarificarea procedurii de deficit bugetar, care au ca obiect descurajarea deficitelor publice generale excesive și, dacă ele apar, să stimuleze corectarea lor promptă.

Prevederile Regulamentului vor fi aplicate la data aderării.

- **Regulamentul (CE) nr. 479/2009** al Consiliului din 25 mai 2009 privind aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Prezentul regulament stabilește dispoziții pentru îmbunătățirea monitorizării politicilor bugetare în zona euro și pentru asigurarea faptului că bugetele naționale sunt în conformitate cu orientările în domeniul politicilor economice emise în contextul Pactului de Stabilitate și Creștere și al Semestrului european pentru coordonarea politicilor economice.

Prezentul Regulament urmează a fi aliniat în legislația națională.

- **Regulamentul (UE) nr. 1173/2011** al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea eficientă a supravegherii bugetare în zona euro.

Prezentul regulament stabilește un sistem de sancțiuni în vederea consolidării aplicării componentei preventive și a componentei corective a Pactului de stabilitate și de creștere în zona euro.

Prezentul Regulament urmează a fi aplicat de la data aderării la zona euro.

17.2.1.2. Cadrul administrativ

În procesul de aliniere a legislației UE în partea ce ține de supraveghere fiscală a UE și evaluare a guvernantei economice sunt implicați: din partea Ministerului Finanțelor – 4 reprezentanți din cadrul Direcției generale politici și sinteză bugetară, 2 reprezentanți din cadrul Direcției generale datoria sectorului public și asistență externă, 2 reprezentanți din cadrul Direcției generale Trezoreria de Stat; din cadrul Biroului Național de Statistică - 1 reprezentant din cadrul Direcției conturi naționale; din partea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării – 2 reprezentanți din cadrul Direcției analiză și prognozare macroeconomică.

17.3. Subcapitolul ”Cadre bugetare naționale solide”

17.3.1.1. Cadrul legislativ

Legislația națională nu este aliniată integral la acquis-ul UE, cu precădere la Directiva 2011/85. Cu toate acestea, legislația bugetară națională conține prevederi care sunt în conformitate cu Directiva UE 2011/85. Astfel, Legea 181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale conține următoarele prevederi:

- stabilirea regulilor fiscale numerice și a clauzelor de evaziune – art. 15;
- planificarea pe termen mediu, inclusiv prognoza cadrului macroeconomic și agregatele fiscale, cadrul de planificare – art. 48,
- indicatori ai datoriei publice – art. 38,
- reguli și proceduri pentru: întocmirea bugetului anual - art. 50-53, aprobarea – art. 54-55, modificarea – art. 61
- transparența fiscală – art. 12, 13, etc.

Totodată, prevederi detaliate sunt descrise în legislația secundară - Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 124/2023 cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, care conține procesul bugetar mai detaliat, inclusiv descrierea întocmirii și publicării analizei riscurilor bugetar-fiscale și a raportului de cheltuieli fiscale.

Cadrul bugetar pe termen mediu este un instrument care asigură coerența alocării resurselor financiare publice cu prioritățile de politică pe termen mediu. Prioritățile politicii sectoriale pe termen mediu derivă din Strategia Națională de Dezvoltare, Programul de activitate al Guvernului și Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Acestea se bazează, de asemenea, pe documente strategice sectoriale, care oferă entităților publice flexibilitatea necesară pentru a stabili structura cea mai adecvată și nivelurile posibile de finanțare pentru atingerea acestor obiective.

Procesul de elaborare a cadrului bugetar pe termen mediu asigură estimarea de sus în jos a cadrului general al resurselor disponibile pentru finanțarea cheltuielilor publice, în combinație cu o estimare de jos în sus a costurilor politicilor întreprinse/planificate.

Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) conține obiectivele politicii fiscal-bugetare, previziunile pentru bugetul public național, resursele și cheltuielile și componentele acestuia pe termen mediu și limitele agregate ale cheltuielilor de la bugetul de stat pentru ministerele de resort/entitățile autonome. Previziunile CBTM sunt actualizate anual, menținând o perspectivă de trei ani în planificarea bugetară. Primul an al cadrului bugetar pe termen mediu este următorul

exercițiu bugetar, pentru care este în curs de elaborare proiectul de buget. În același timp, bugetul pe termen mediu reflectă rezultatele din ultimele două exerciții bugetare și rezultatele estimate pentru exercițiul bugetar în curs. CBTM a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2024 cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2025-2027) și poate fi accesat pe pagina web a Ministerului Finanțelor.

Statistica macroeconomică este realizată în conformitate cu metodologia Națiunilor Unite privind Sistemul de Conturi Naționale 2008 (SCN 2008). În contextul actelor aferente domeniului statisticii (*Regulamentul 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană Text cu relevanță pentru SEE; Regulamentul de punere în aplicare 2020/1148 al Comisiei din 31 iulie 2020 de stabilire a specificațiilor metodologice și tehnice în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicele prețului locuințelor (Text cu relevanță pentru SEE); Regulamentul 2016/792 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind indicii armonizați ai prețurilor de consum și indicele prețului locuințelor, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2494/95 al Consiliului și Regulamentul de punere în aplicare 2016/2304 al Comisiei din 19 decembrie 2016 referitor la modalitățile, structura, periodicitatea și indicatorii de evaluare ai rapoartelor privind calitatea datelor transmise în temeiul Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)*), acestea se regăsesc la Capitolul 18 ”Statistici”.

Datele fiscale acoperă toate fluxurile economice ale administrației publice (cu excepția activității cvasi-fiscale) și stocul datoriei publice, ce sunt în conformitate cu Statistica finanțelor guvernamentale 2001.

Legea cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (nr. 419/2006) prevede dreptul Ministerului Finanțelor de a împrumuta, de a oferi garanții de stat și de a recredita în numele Guvernului. De asemenea, Legea privind finanțele publice locale (nr. 397/2003) impune limite în contractarea împrumuturilor pe termen lung pentru autoritățile locale sau acordarea garanțiilor pentru împrumuturile întreprinderilor municipale și societăților comerciale cu capital majoritar sau integral municipal, cu condiția ca plățile anuale aferente serviciului datoriei (rambursarea principalului, plata dobânzilor și altor plăți conexe) să nu depășească 20% din veniturile anuale ale bugetelor locale, cu excepția transferurilor cu destinație specială. În cazul municipiilor Chișinău și Bălți, acest plafon este de 30%. Ministerul Finanțelor evaluează capacitatea deservirii datoriei de către autorități publice locale, emițând avize și monitorizând permanent datoria acestora.

Ministerul Finanțelor publică lunar datele privind datoria de stat, garanțiile de stat și împrumuturile recreditate pe site-ul său. De asemenea, raportul trimestrial/anual privind datoria sectorului public, inclusiv a autorităților locale și a întreprinderilor publice, este publicat pe site-ul Ministerului Finanțelor.

Conform prevederilor Legii nr. 419/2006, Ministerul Finanțelor elaborează anual Programul „Managementul al datoriei de stat pe termen mediu”. În ședința Guvernului din data de 23 decembrie 2024 a fost aprobată HG nr. 892 privind Programul „Managementul datoriei de stat

(2025-2027)”. Documentul stabilește obiective specifice de gestionare a datoriei de stat, precum și intervale țintă pentru principalii parametri de risc și sustenabilitate, în care datoria de stat nu trebuie să depășească 43% până la sfârșitul anului 2025.

În prezent, în RM nu sunt instituite instituții bugetar-fiscale independente (IFI). O analiză privind înființarea unui posibil Consiliu Fiscal pentru Republica Moldova și opțiunile pentru instituirea acestuia, a fost elaborată de către experți UE în anul 2017 și include descrierea unor practici existente în țările din Europa de Est, care au stabilite deja cu succes astfel de instituții fiscale independente.

Totodată, reieșind din ultimele modificări introduse conform art. 8 a al Directivei 2024/1265/UE de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre despre înființarea instituțiilor fiscal-bugetare independente, Republica Moldova a actualizat în decembrie 2024 Raportul privind instituirea unui posibil Consiliu Fiscal pentru Moldova și opțiunile pentru înființarea acestuia, care poate fi găsit pe pagina web al Ministerului Finanțelor.

Înființarea unei IFI este necesară pentru Republica Moldova, ca Guvernul să dispună de cadre credibile de management al finanțelor publice pentru a construi încrederea în guvernanta bugetară și pentru a menține suficient spațiu fiscal pentru a finanța răspunsurile la criză atunci când este necesar. Fiecare dintre crizele din ultimii ani a arătat importanța păstrării rezistenței finanțelor publice pentru ca țara să fie capabilă să finanțeze cheltuieli mari și neașteptate. De asemenea, instituirea cu succes a unei IFI în Republica Moldova ar putea asigura aplicarea utilă a reformelor managementului finanțelor publice, ar putea spori sustenabilitatea fiscală și ar putea promova cultura fiscală în rândul publicului larg.

Totodată, începând cu anul 2018, Republica Moldova întocmește Nota privind riscurile bugetar-fiscale ca parte a documentației bugetare. Nota include o analiză detaliată și observații cu privire la toate riscurile fiscale explicate și implicite. De asemenea Nota riscurilor asociate întreprinderilor de stat și companiilor cu capital integral sau majoritar de stat este inclusă în Nota privind riscurile bugetare și fiscale.

În contextul subcapitolului prenotat, actul de bază a UE se menționează:

- [Directiva 2011/85/UE](#) a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre.

Prezenta directivă stabilește norme detaliate privind caracteristicile cadrelor bugetare ale statelor membre. Aceste norme sunt necesare pentru a asigura respectarea de către statele membre a obligațiilor care decurg din TFUE în ceea ce privește evitarea deficitelor publice excesive.

Prevederile Directivei urmează a fi transpuse integral în legislația națională.

17.3.1.2. Cadrul administrativ

În procesul de aliniere a legislației UE în partea ce ține de cadre bugetare naționale sunt implicați: din partea Ministerului Finanțelor – 4 reprezentanți din cadrul Direcției generale politici și sinteză bugetară, 1 reprezentant din cadrul Direcției generale datoria sectorului public și

asistență externă, 1 reprezentant din cadrul Direcției generale Trezoreria de Stat; din cadrul Biroului Național de Statistică - 1 reprezentant din cadrul Direcției conturi naționale; din partea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării – 2 reprezentanți din cadrul Direcției analiză și prognozare macroeconomică.

Suplimentar, în contextul recomandărilor Comisiei Europene se enumeră necesitatea înființării unei instituții independente de evaluare a politicii bugetar-fiscale. În acest context, Ministerul Finanțelor a elaborat și publicat pe pagina web *Raportul privind instituirea unui posibil Consiliul Fiscal pentru Republica Moldova și opțiuni pentru înființarea acestuia*¹.

Totodată, întru îmbunătățirea execuției bugetare cu precădere investițiile capitale, începând cu luna martie 2024, noua versiune a Sistemului Informațional „Registrul proiectelor de investiții capitale” (SI RPIC) este funcțională și este utilizată pentru examinarea și evaluarea proiectelor noi de investiții capitale publice. Proiectele evaluate și eligibile pot fi incluse în Cadrul bugetar pe termen mediu și în Anexa la legea bugetară anuală. În perioada martie – decembrie 2024, autoritățile administrației publice centrale au plasat în SI RPIC spre examinare 32 de proiecte noi, dintre care: 12 proiecte au fost validate ca eligibile, 13 proiecte sunt în proces de evaluare și 7 propuneri au fost remise spre ajustare.

Pentru crearea listei unice (pipeline) a tuturor proiectelor noi de investiții capitale publice finanțate din bugetul de stat, inclusiv din contul fondurilor de dezvoltare, autoritățile responsabile de gestionarea fondurilor de dezvoltare urmează să plaseze în SI RPIC: (i) Formularul de identificare și evaluare a proiectului; (ii) avizul Ministerului Mediului privind implicațiile și vulnerabilitățile climatice ale proiectului și alte documente relevante. Acesta din urmă este necesar după modificarea din iulie 2024 a Hotărârii Guvernului nr.684/2022, pentru a se asigura că toate proiectele noi de investiții capitale publice au o evaluare cuprinzătoare a impactului asupra mediului.

17.4. Subcapitolul „Independența băncii centrale”

17.4.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la aspectul alinierii legislației RM la legislația UE în domeniul independenței băncii centrale, este de menționat că cerințele relevante, stabilite în TFUE (art. 119, art. 130) și în Protocolul nr. 4 privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (art. 7 și art. 14) sunt aliniate în prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995:

- aspectele de independență funcțională - art. 4 și 5;
- cerințele de independență instituțională - art. 6 alin. (4) și (5), art. 8;
- independența personală a membrilor organelor de conducere ale BNM - art. 23 alin. (7)-(12) și art. 25;
- elementele inerente independenței financiare - art. 19-21, art. 26 alin. (1) lit. e) și art. 70¹.

¹ <https://mf.gov.md/ro/content/raportul-privind-instituirea-unui-posibil-consiliu-fiscal-pentru-republica-moldova-%C8%99i>

În același timp, (în conformitate cu angajamentele RM prevăzute în Memorandumul de politici economice și financiare convenit cu FMI - iunie 2024) a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995 (aspecte privind guvernanta instituțională), care prevede implementarea unor reforme suplimentare privind consolidarea procedurilor legate de schimbările în organele decizionale ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM), inclusiv stabilirea de garanții procedurale și pârgirii de verificare, ajustarea structurilor de guvernare și de luare a deciziilor ale BNM. Actualmente, acesta se examinează de către Parlament, fiind înregistrat cu nr.362 din 4 decembrie 2024.

În prezent, nu sunt aliniate prevederile art. 127 alin. (4) liniuța doi din TFUE („Banca Centrală Europeană este consultată de autoritățile naționale, cu privire la orice proiect de reglementare în domeniile care sunt de competența sa, dar în limitele și în condițiile stabilite de Consiliu, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 129 alineatul (4)”) și nici prevederile Deciziei Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare.

17.4.1.2. Cadrul administrativ

În procesul de aliniere a legislației UE în partea ce ține de independența băncii centrale, din cadrul BNM sunt implicați 2 angajați din cadrul Departamentului Legislație și Drept Internațional.

17.5. Subcapitolul „Interdicția de finanțare a statului. Interdicția de acces privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare”

17.5.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la aspectul alinierii legislației RM la legislația UE referitoare la interdicția de finanțare a statului și interdicția de acces privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare, comunicăm, că prevederile TFUE (art. 123, art. 124) și ale Regulamentului (CE) nr. 3603/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de precizare a definițiilor necesare aplicării interdicțiilor menționate la articolele 104 și 104b alineatul (1) din tratat sunt aliniate parțial în prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995, care reglementează aspectele referitoare la interdicția de creditare a statului la articolele 37, 41 și 76¹. Prevederile Regulamentului (CE) nr. 3604/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de stabilire a definițiilor pentru aplicarea interdicției accesului privilegiat prevăzute la articolul 104a din tratat nu sunt aliniate în mod explicit, dar inadmisibilitatea favorizării accesului preferențial la instituțiile financiare al autorităților publice și a întreprinderilor publice pare să rezulte din art. 3 și art. 8 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și art. 2 și 3 din Legea concurenței nr. 183/2012.

17.5.1.2. Cadrul administrativ

În procesul de aliniere a legislației UE în partea ce ține de interdicțiile de finanțare a statului și de acces privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare, din cadrul BNM sunt implicați 3 angajați din cadrul Departamentului Piețe Financiare și 2 angajați din cadrul Departamentului Legislație și Drept Internațional.

17.6. Subcapitolul „Emisiunea de bancnote și monede euro”

17.6.1.1. Cadrul legislativ

La moment, unitatea monetară a RM o constituie leul moldovenesc, care reprezintă mijloc legal de plată. Din perspectiva subiectului de emisiune monetară care include dar nu se limitează la următoarele componente, precum producerea bancnotelor și monedelor, transportarea, procesarea, punerea în circulație, statutul de mijloc legal de plată inclusiv ca simbol public (semnele monedei naționale) protejat de lege, schimbul și distrugerea numerarului necorespunzător, retragerea din circulație etc., cadrul legislativ național relevant include o serie de acte normative, printre care Constituția Republicii Moldova, Codul Civil nr. 1107/2002, Codul contravențional nr. 218/2008, Legea cu privire la bani nr. 1232/1992, Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995, Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015, Regulamentul cu privire la operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM (HCE al BNM) nr. 78/2018, Hotărârea Consiliului de Supraveghere al BNM cu privire la punerea în circulație ca mijloc de plată a unor bancnote modernizate nr. 2/2015, Hotărârea Consiliului de supraveghere al BNM cu privire la punerea în circulație ca mijloc de plată a monedelor metalice noi nr. 5/2018, precum și alte reglementări normative/interne BNM care vizează domeniul de emisiune monetară, operațiuni cu numerar etc.

Subliniem că aspectele ce țin de protecția însemnelor monetare (indiferent de valută) împotriva falsificării și altor fapte ilegale au fost descrise detaliat în partea introductivă (narativ) din Cap. 24 și 32 ale proiectului PNA și nu sunt reiterate în Cap. 17.

Prin urmare, în contextul negocierilor de aderare la UE în cadrul procesului de screening explicativ aferent Capitolului 17, pentru subcapitolul „Emisiunea de bancnote și monede euro” au fost evidențiate drept relevante următoarele acte UE:

1. Acte care nu sunt descrise în alte capitole din acquis-ul UE și care pot fi aplicate doar după aderarea la UE (după caz și adoptarea monedei euro):

a) [Art. 139-142 TFUE](#) stabilesc în esență definiția statelor membre cu derogare; derogările admise statelor membre; coordonarea politicii monetare și de schimb în statele cu derogare; criteriile de convergență pe care un stat membru trebuie să le îndeplinească pentru a adopta moneda euro; evaluarea nivelului de convergență de către Comisia Europeană, Banca Centrală Europeană; decizia Consiliului UE dacă un stat poate adera la zona euro etc.

Prevederile acestor articole pot fi aplicate doar după aderarea la UE.

b) [Protocolul nr. 13 TFUE privind criteriile de convergență](#) detaliază în esență criteriile de convergență pe care statele membre trebuie să le îndeplinească pentru a adopta moneda euro (*de ex. stabilitatea prețurilor, sustenabilitatea finanțelor publice, stabilitatea cursului de schimb etc.*).

Prevederile acestui protocol pot fi aplicate doar după aderarea la UE.

c) [Rezoluția Consiliului European privind instituirea unui mecanism de schimb valutar în a treia etapă a uniunii economice și monetare Amsterdam, 16 iunie 1997](#), stabilește în esență cadrul pentru Mecanismul cursului de schimb (ERM), fiind subliniate principiile pentru stabilizarea ratelor de schimb dintre euro și moneda națională a statelor membre UE care nu se

află încă în zona euro (*participare voluntară, rate de schimb, mecanisme de intervenție, relația cu zona euro etc.*).

Prevederile acestui act UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE.

d) [Decizia Băncii Centrale Europene din 13 decembrie 2010 privind emisiunea de bancnote euro \(reformare\) \(BCE/2010/29\)](#) stabilește în esență condițiile de emisiune a bancnotelor euro; obligațiile statelor emitente; alocarea bancnotelor euro în Eurosistem etc.

În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.

e) [Regulamentul \(CE\) Nr. 974/98 al Consiliului din 3 mai 1998 privind introducerea euro](#) stabilește în esență condițiile de adoptare a monedei euro, perioada de tranziție între data adoptării euro și retragerea completă a monedelor naționale, condiții de emitere și utilizare a monedei euro, rata fixă de schimb etc.

În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune și retragere a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.

f) [Regulamentul \(UE\) Nr. 651/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind emiterea de monede euro](#) stabilește în esență dreptul statelor membre de a emite monede euro (de circulație și de colecție), volumul de emisiune aprobat de BCE, condiții de emitere a monedelor comemorative și de colecție, plafoane de emisie, etc.

În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de emisiune a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la emisiunea monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.

g) [Orientarea \(UE\) 2015/280 a Băncii Centrale Europene din 13 noiembrie 2014 privind instituirea Sistemului pentru achiziții și producție din Eurosistem \(BCE/2014/44\)](#) stabilește în esență principiile procesului de producție și achiziție a bancnotelor euro, asigurând eficiență și uniformitate în cadrul Euro sistemului; producerea bancnotelor euro fie de către tipografiile care aparțin băncilor centrale naționale din Eurosistem, fie de tipografii private selectate prin licitație competitivă; principii de achiziție centralizată etc.

În legislația națională există prevederi care vizează condițiile de producere a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la producția monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.

h) [Regulamentul \(UE\) nr. 729/2014 al Consiliului din 24 iunie 2014 privind valorile nominale și specificațiile tehnice ale monedelor euro ce urmează să intre în circulație](#) stabilește în

esență valorile nominale, specificațiile tehnice, caracteristicile de securitate, de design etc. ale monedelor euro destinate circulației, armonizând caracteristicile acestora în toate statele membre ale zonei euro.

În legislația națională există prevederi care vizează valorile nominale și specificațiile tehnice ale monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se referă la valorile nominale și specificațiile monedei euro. Prevederile actului UE pot fi aplicate doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro.

i) [Recomandarea Comisiei din 22 martie 2010 privind domeniul de aplicare și efectele statutului de mijloc legal de plată al bancnotelor și monedelor euro \(2010/191/UE\)](#) stabilește în esență definiția și caracteristicile statutului de mijloc legal de plată; condiții de acceptare a plăților în numerar; distrugerea/deteriorarea bancnotelor și monedelor (inclusiv de sisteme antifurt); statutul de mijloc legal de plată pentru monedele de colecție etc.

În legislația națională există prevederi care vizează caracteristicile, statutul de mijloc legal de plată etc. ale monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care nu sunt reglementate la nivel național se referă la specificațiile și statutul de mijloc legal de plată ale monedei euro. Se planifică alinierea parțială a legislației naționale la actul UE până în decembrie 2026 și totală doar după aderarea la UE și adoptarea monedei euro. (PNA, Cap.32). În partea ce ține de prevederile privind protecția împotriva distrugerii/deteriorării bancnotelor și monedelor, aceste aspecte ar putea fi aliniate în baza acțiunilor propuse la Anexa A, Cap. 32, și anume: „Proiect de lege de modificare a unor acte normative (protecția prin măsuri non-penale a însemnelor monetare împotriva falsificării și altor fapte ilegale).”.

j) [Regulamentul \(UE\) nr. 1214/2011 privind transportul rutier transfrontalier profesionist de numerar în euro între statele membre din zona euro, extins prin Regulamentul \(UE\) nr. 55/2013](#), care în esență stabilește condițiile de transport rutier transfrontalier profesionist de bancnote și monede euro, licența CIT (Cash In Transit) de transport transfrontalier; modalități de transportare securizată, sistem de securitate IBNS, notificarea și informarea referitor la operațiunile de transportare, controale și sancțiuni etc.

În legislația națională există prevederi care reglementează activitatea de pază și detectiv, inclusiv care vizează transportarea securizată a valorilor, dar care nu se referă nemijlocit la activitatea companiilor CIT (Cash-in-Transit). Printre aspectele ce nu sunt reglementate la nivel național se enumeră: reguli speciale de transportare a numerarului euro, norme specifice CIT, echiparea autovehiculelor CIT, echipamente IBNS și procedura în caz de neutralizare a numerarului de către acest sistem, cooperare deplină cu organismele competente ale UE etc., iar prevederi contradictorii cu actul UE nu există. Prevederile acestui act se aplică după aderarea la UE doar în cazul unor condiții specifice, precum prezența frontierei terestre al statului membru UE cu alt stat membru al zonei euro. Prevederile actului respectiv nu sunt aplicabile Republicii Moldova.

2. Actele UE ce urmează a fi aliniate, care sunt prevăzute și descrise la Cap. 32:

a) [Decizia BCE/2013/10 din 19 aprilie 2013](#) privind cupiurile, specificațiile, reproducerea, preschimbarea și retragerea bancnotelor euro în esență stabilește specificațiile bancnotelor euro; condițiile de reproducere, de preschimbare a celor deteriorate (inclusiv de către dispozitive antifurt); de retragere și schimb etc.

La nivel național există prevederi care vizează specificațiile, reproducerea, schimbul și retragerea a monedei naționale, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care vizează reproducerea bancnotelor euro se planifică a fi aliniate parțial la actul UE până în decembrie 2026 (PNA, Cap. 32). Celelalte prevederi vor fi aplicabile doar după aderarea la UE (după caz și adoptarea monedei euro).

b) [Orientarea BCE/2003/5 din 20 martie 2003](#) privind aplicarea unor măsuri pentru combaterea reproducerilor neconforme de bancnote euro, precum și schimbul și retragerea bancnotelor euro în esență stabilește definițiile reproducerii neconforme de bancnote euro; măsuri de combatere a acestui fenomen; retragerea și schimbul bancnotelor deteriorate.

La nivel național există prevederi care vizează protecția monedei naționale inclusiv împotriva reproducerilor ilegale, schimbul și retragerea celei deteriorate, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care vizează protecția monedelor euro împotriva reproducerilor ilegale se planifică a fi aliniate parțial la actul UE până în decembrie 2026 (PNA, Cap. 32). Celelalte prevederi vor fi aplicabile doar după aderarea la UE (după caz și adoptarea monedei euro).

c) *Comunicarea Comisiei privind protecția dreptului de autor a designului feței comune a monedelor euro* ([COM/2001/0600](#)) în esență stabilește condițiile de reproducere a monedelor euro; protecția dreptului de autor asupra designului monedei euro; autorizarea reproducerii etc.

La nivel național există prevederi care vizează protecția designului monedei naționale ca simbol public, iar prevederi contradictorii cu actul UE respectiv nu există. Aspectele care vizează protecția designului monedei euro se planifică a fi aliniate parțial la actul UE până în decembrie 2026 (PNA, Cap. 32). Celelalte prevederi vor fi aplicabile doar după aderarea UE (după caz și adoptarea monedei euro).

În concluzie, la subcapitolul „Emisiunea de bancnote și monede euro” se evidențiază următoarele:

–actualmente, la nivel național nu există o abordare distinctă pentru moneda euro în comparație cu alte valute străine în ceea ce privește verificarea autenticității, procedura și răspunderea penală etc.;

–legislația națională necesită ajustări suplimentare pentru a îndeplini deplin cerințele acquis-ului UE privind stabilirea unor proceduri mai avansate de verificare a autenticității și calității bancnotelor și monedelor euro; adoptarea regulilor de reproducere și protejare a drepturilor de autor pentru grafica bancnotelor și monedelor euro etc.

–acquis-ul UE privind regulile de producere, emisiune, transportare CIT, recirculare, schimb și retragere a monedei euro nu poate fi aliniat la moment în legislația națională, întrucât acesta este

aplicabil la data aderării la UE și adoptarea monedei euro, dar principiile și regulile de recirculare a bancnotelor și monedelor urmează a fi implementat inițial pentru moneda națională;

–Considerând pct. 31 din Cadrul de negociere, care prevede că după aderarea la UE, Republica Moldova va participa în cadrul Uniunii Economice și Monetare ca stat membru cu derogare, alinierea totală la prevederile Deciziei BCE/2013/10 se va efectua etapizat - decembrie 2026 (PNA, Cap. 32) și ulterior după aderare la UE (după caz adoptarea monedei euro).

17.6.1.2. Cadrul administrativ

La acest compartiment în partea ce ține de elaborarea politicilor din cadrul BNM sunt implicați 7 angajați ai Direcției Operațiuni cu Numerar (*5 persoane - emisiunea de bancnote și monede, condiții de procesare a numerarului și 2 persoane - examinarea și promovarea inițiativelor legislative*). Cât privește implementarea politicilor sunt implicați 14 angajați ai Direcției Operațiuni cu Numerar (*5 persoane - emisiunea de bancnote și monede și 9 persoane - verificarea autenticității și calității numerarului, evidența monedei naționale suspecte de a fi false*).

2. Planuri de viitor

17.1. Subcapitolul ”Participarea la procedura de coordonare a politicilor economice”

17.1.2.1. Planuri legislative

Urmează a fi asigurată participarea anuală a Republicii Moldova la Dialogul Economic și Financiar cu UE, precum și prezentarea Programului de Reformă Economică și implementarea recomandărilor de politici înaintate de Comisia Europeană în cadrul dialogului.

De asemenea, procesul de elaborare a Programului de Reformă Economică urmează a fi instituționalizat (la moment în proces de discuții), cu instituții clar definite, fiecare având atribuții specifice, termene precise pentru prezentarea contribuțiilor, un sistem de monitorizare a implementării recomandărilor de politică propuse de Comisia Europeană și responsabilități clare pentru dezvoltarea și îmbunătățirea calității programului.

17.1.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul subcapitolului prenotat, urmează a fi consolidate capacitățile administrative prin intermediul unor șir de acțiuni.

Cu suportul proiectului de asistență tehnică a UE ”Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor legate de implementarea Acordului de Asociere”, urmează: (i) a fi elaborat și inclus în cadrul Programului de Reformă Economică 2025-2027 un capitol „Deficitul bugetar structural”; (ii) a fi dezvoltată metodologia de calcul a deficitului structural precum și instruirea personalului MF și MDED la acest subiect.

Suplimentar, se preconizează a fi consolidate capacitățile instituționale aferente modelării și prognozării macroeconomice prin:

- dezvoltarea modelelor de prognoză existente (ex: Model macroeconomic structural MFMod, model macroeconomic trimestrial, model de prognoză a pieței muncii, model de

echilibru general) prin conlucrarea cu experți în vederea îmbunătățirii preciziei indicatorilor prognozați, soluționării problemelor tehnice etc;

- participarea la instruirile organizate cu suportul instituțiilor financiare internaționale.

17.2. Subcapitolul ”Supravegherea fiscală a UE și evaluarea guvernantei economice”

17.2.2.1. Planuri legislative

La acest subcapitol este prevăzută alinierea cadrului bugetar la acquis-ul european în contextul procedurii aplicabile deficitelor excesive pentru menținerea disciplinei bugetare. Astfel, la prima etapă urmează a fi efectuate aranjamentele necesare pentru compilarea datelor relevante calculării deficitului excesiv, și anume raportarea deplină a datelor aferente autorităților sectorului guvernamental.

17.2.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul subcapitolului prenotat, urmează a fi consolidate capacitățile administrative prin intermediul unor șir de acțiuni.

În contextul deficitului excesiv a fost demarat evenimentul TAIEX în perioada 17-21 februarie 2025.

17.3. Subcapitolul ”Cadre bugetare naționale solide”

17.3.2.1. Planuri legislative

În contextul subcapitolului ”Cadre bugetare naționale solide” urmează a fi aliniat cadrul legal UE în legislația națională, cu precădere Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre.

17.3.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul subcapitolului prenotat, cu suportul asistenței tehnice a părții olandeze urmează a fi elaborată o analiză în scopul evaluării capacităților și implicațiilor de cost pentru instituirea Consiliului Fiscal.

Suplimentar, urmează a fi dezvoltată metodologia pentru evaluarea impactului riscurilor bugetar-fiscale, cu suportul Fondului Monetar Internațional.

17.4. Subcapitolul „Independența băncii centrale”

17.4.2.1. Planuri legislative

În vederea alinierii art. 127 alin. (4) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și a Deciziei Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare, precum și a recomandărilor Comisiei Europene de consolidare a independenței băncii centrale este necesară adoptarea următoarelor acte normative:

–Proiect de lege pentru modificarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995 (aspecte privind guvernanta instituțională), care este în proces de examinare în Parlament (înregistrat cu nr. 362 din 4 decembrie 2024);

–Proiect de lege pentru modificarea Legii privind actele normative nr. 100/2017 (consultarea Băncii Centrale Europene).

17.5. Subcapitolul „Interdicția de finanțare a statului. Interdicția de acces privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare”

17.5.2.1. Planuri legislative

În vederea alinierii prevederilor art. 123 și art. 124 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, a Regulamentului (CE) nr. 3603/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de precizare a definițiilor necesare aplicării interdicțiilor menționate la articolele 104 și 104b alineatul (1) din tratat și a Regulamentului (CE) nr. 3604/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de stabilire a definițiilor pentru aplicarea interdicției accesului privilegiat prevăzute la articolul 104a din tratat este necesară realizarea următoarelor acțiuni:

–Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (*interdicția accesului privilegiat al autorităților publice și al entităților din sectorul public la serviciile financiare*);

–Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (*particularități privind interdicția de finanțare a statului*);

–Proiect de lege pentru abrogarea art. 76¹ din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

17.5.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul realizării acțiunii legislative de abrogare a art. 76¹ din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, au fost identificate drept necesare următoarele acțiuni:

Rezoluțiunea Acordului privind reemisiunea valorilor mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei din 8 februarie 2019, încheiat între Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei”, potrivit acțiunii nr.7 din Anexa „B”.

17.6. Subcapitolul „Emisiunea de bancnote și monede euro”

17.6.2.1. Planuri legislative

Nu sunt necesare careva acțiuni normative specifice, aferente acestui capitol, din motiv că acestea au fost deja planificate în Cap. 32.

17.6.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

Nu a fost identificate drept necesare careva acțiuni specifice de consolidare a capacităților administrative, aferente acestui capitol, din motiv că acestea au fost deja planificate în Cap. 32.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile per fiecare acțiune a fost estimată conform cerințelor prestabilite în cadrul Ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE.

În contextul Anexei A, întru alinierea celor **11 acte** sunt estimate costuri în sumă de **7980.97 mii lei**, costurile acoperite din bugetul de stat fiind de **7069.85 mii lei**.

În contextul Anexei B, întru implementarea a **10 măsuri** sunt estimate costuri totale în mărime de **6331.502 mii lei**, costurile acoperite din bugetul de stat fiind de **2115.702 mii lei**, iar cele acoperite din asistență externă în sumă de **3958.8 mii lei**. Cu referire la măsura privind aplicarea pentru eveniment/e de asistență tehnică, în contextul schimbului de experiență privind crearea Consiliului Fiscal Independent acestea vor fi costificate ulterior aprobării acestor evenimente de către partenerul extern de dezvoltare.

4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la acquis-ul UE.

Anexa B: Acțiuni de implementare a acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative.

CAPITOLUL 19: POLITICA SOCIALĂ ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în ceea ce privește politica socială și ocuparea forței de muncă și a înregistrat unele progrese în cursul perioadei de raportare. Au fost luate măsuri pentru a crește gradul de ocupare a forței de muncă și a consolida cooperarea dintre autoritățile de asistență socială și autoritățile de ocupare a forței de muncă.

Capitolul 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă” acoperă următoarele domenii: raporturi de muncă, sănătatea și securitatea la locul de muncă, dialog social, egalitatea de gen la locul de muncă, ocuparea forței de muncă, nediscriminare, politica socială și incluziune socială, FSE+. Această secțiune detaliază cadrul legislativ existent, progresul în alinierea legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, capacitățile administrative necesare pentru implementarea legislației europene, precum și planurile de viitor, care sunt detaliate în anexa A și anexa B la prezentul program.

Republica Moldova a adoptat un cadru legal robust în vederea implementării politicilor în domeniile sus menționate. Deși au fost înregistrat progrese considerabile în transpunerea actelor UE și armonizarea actelor naționale la cele mai bune practici europene și internaționale, este esențial ca eforturile să continue pentru a asigura transpunerea integrală și pregătirea pentru aderare la UE.

Capitolul dat este structurat în 9 subcapitole/secțiuni după cum urmează:

1. Pilonul european al drepturilor sociale
2. Dreptul muncii
3. Securitate și sănătate la locul de muncă
4. Dialog social
5. Politica ocupațională
6. Protecția socială și incluziunea socială
7. Fondul social european
8. Nediscriminare în politica socială și ocupațională
9. Egalitate între femei și bărbați în politica socială și ocupațională

Progrese înregistrate:

- Implementarea unui Program Național de Reducere a Muncii Nedecarate 2024-2025;
- Consolidarea dialogului social prin modificări legislative care au facilitat înregistrarea organizațiilor sindicale și patronale;

- Reforma Inspectoratului de Stat al Muncii prin detectarea cazurilor de muncă nedeclarată și scoaterea acestora din tenebritate;

- Reforma Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, inclusiv în rândul femeilor, persoanelor cu dizabilități și grupurilor vulnerabile;

- Operarea modificărilor legislative la Codul Muncii pentru a-l aduce în conformitate cu acquis-ul UE;

- Implementarea Programului de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire pentru anii 2024-2028;

- Aprobarea Programului Național privind Îmbătrânirea Activă și Sănătoasă 2023-2027;

- Înființarea Universității Vârstei a Treia, destinată promovării incluziunii sociale și învățării pe tot parcursul vieții pentru persoanele în vârstă;

- Ratificarea Convenției nr. 190 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind eliminarea violenței și hărțuirii în lumea muncii;

- Excluderea caracterului discriminatoriu în stabilirea indemnizației lunare pentru îngrijirea copiilor până la vârsta de 2 ani, fiind stabilită indemnizația în cauză pentru această categorie indiferent de statutul părintelui, ca persoană asigurată sau neasigurată;

- A fost adoptat Programul Național pentru Promovarea și Asigurarea Egalității între Femei și Bărbați 2023-2027, care are ca obiective: (i) reducerea inegalităților structurale de gen prin politici și bugete sensibile la gen; (ii) sprijin extins (protecție socială) pentru îngrijirea pe termen lung; (iii) reducerea diferențelor de remunerare; (iv) promovarea egalității de gen prin implicarea bărbaților; (v) creșterea reprezentării femeilor în funcții de conducere și procesul decizional.

- A fost aprobat Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027, care își propune să contribuie la: asigurarea egalității de gen și la combaterea stereotipurilor de gen; toleranța zero față de toate formele de violență față de femei și violența în familie; dezvoltarea serviciilor sociale eficiente și adecvate nevoilor victimelor; investigarea, judecarea eficientă și responsabilizarea făptuitorilor și asigurarea parteneriatelor cu societatea civilă. Continuarea eforturilor de digitalizare a serviciilor de protecție socială și muncă.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea responsabilă de coordonarea grupului de lucru aferent Capitolului 19 „Politica socială și ocuparea forței de muncă”. Complementar, elaborarea și implementarea politicilor pe domeniile prevăzute în capitolului 19 sunt realizate de următoarele instituții:

- Ministerul Sănătății (MS);

- Ministerul Culturii (MC);

- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA);

- Ministerul Mediului (MM);
- Ministerul Educației și Cercetării (MEC);
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED);
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR);
- Ministerul Finanțelor (MF);
- Ministerul Justiției (MJ);
- Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS);
- Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP);
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM);
- Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM);
- Consiliul pentru Egalitate (CE);
- Agenția Națională pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Nivelul de aliniere al actelor UE (capitolul 19)

01997L0081-19980525	32019L1158	31999L0095	1989L0656	2003L0010
1992L0091	31999L0092	2002L0044	1992L0104	31999L0070
32013L0035	32019L1831	32017L0164	31990L0269	
32000L0043	32006L0054	31992L0057	32021R1057	01989L0654-20190726-20081211
31992L0085	32000L0039	31994L0033	32009L0104	01990L0269
31989L0654	32010L0041	32008L0094	31998L0059	32003L0088
32008H0867	31991L0383	32019L1152	01989L0654-20190726	32001L0023
01989L0391-20081211	01998L0024-20240408	32023L2668	31991L0322	32010L0032
32021H1004	32002L0014	32004L0037	32000L0054	32006L0025
01990L0270-20190726	31990L0270	01992L0058-20190726	32023D2528	32016H0220(01)
32020H1104(01)	32023H01344	32021R0895	32021R0896	31979L0007
32022L2041	32019R0126	01996L0071	32014L0067	32024L2831
32003G0607(02)	01992L0029-20191120	01995D0319-20100101	32022H2337	32021R0473
32014H0124	31998D0500	3A32016D1859	52023DC0040	32023H01389
32011R0349	32009L0038	32006D0351	31998L0024	32003H0134
32023L0970	32022L2381	32001L0086	32008L0104	32003L0072
02019R1238-20240109	32021R0897			

verde - (transpus total), *galben* (transpus parțial), *alb* (netranspus)

19.1. Subcapitolul: PILONUL EUROPEAN AL DREPTURILOR SOCIALE

19.1.1. Prezentarea generală a situației

În iunie 2023, Republica Moldova a semnat Declarația de aliniere la Pilonul european al drepturilor sociale, angajându-se să implementeze aceste principii pentru a îmbunătăți condițiile de muncă și protecția socială în țară.

Implementarea Pilonului în Republica Moldova implică reforme și politici menite să asigure egalitatea de șanse, condiții de muncă echitabile și protecție socială adecvată pentru toți cetățenii.

Pilonul european al drepturilor sociale stabilește principiile esențiale pentru piețe ale muncii echitabile și sisteme de protecție socială eficiente, structurate în trei capitole principale:

Egalitatea de șanse și accesul pe piața muncii:

- Toți indivizii au dreptul la educație și formare de calitate, favorizând participarea deplină în societate și tranziții reușite pe piața muncii.
- Promovarea egalității de tratament și oportunități între femei și bărbați în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește participarea pe piața muncii, condițiile de angajare și dezvoltarea carierei.
- Asigurarea egalității de tratament și oportunități pentru toți, indiferent de origine, religie, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală.
- Dreptul la asistență în căutarea unui loc de muncă, formare și reconversie profesională.

Condiții de muncă echitabile:

- Promovarea unor relații de muncă care oferă stabilitate și previzibilitate.
- Dreptul lucrătorilor la o remunerație echitabilă care să asigure un trai decent.
- Transparență în privința drepturilor și obligațiilor angajaților și angajatorilor.
- Promovarea dialogului între partenerii sociali și implicarea acestora în elaborarea politicilor sociale și economice.
- Dreptul la condiții de muncă care permit reconcilierea vieții profesionale cu cea personală.
- Asigurarea unor standarde ridicate de sănătate și securitate la locul de muncă.

Protecție socială și incluziune:

- Dreptul copiilor la educație și îngrijire de calitate, accesibile și incluzive.
- Accesul la protecție socială adecvată, inclusiv pentru lucrătorii independenți.
- Dreptul șomerilor la prestații adecvate de șomaj pe durata căutării unui nou loc de muncă.
- Asigurarea unui venit minim adecvat pentru cei fără resurse suficiente.
- Dreptul pensionarilor la venituri care să asigure un trai decent.

– Accesul la servicii de calitate, inclusiv apă, salubritate, energie, transport și servicii financiare.

Aceste principii generale se regăsesc structurat și detaliat în celelalte secțiuni din acest capitol. Acțiuni de ordin legislativ, administrativ și planuri de viitor se regăsesc în secțiunile corespunzătoare.

19.2. Subcapitolul 2: DREPTUL MUNCII

19.2.1. Prezentarea generală a situației

19.2.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, dreptul la muncă și la protecția muncii este garantat de Constituția Republica Moldova Nr. 1/1994. La nivel național reglementarea raporturilor de muncă sunt prevăzute de Codul Muncii al Republicii Moldova Nr.154/2003. Nerespectarea legislației muncii naționale se sancționează conform Codului Contravențional al Republicii Moldova Nr. 218/2008.

Suplimentar, la actele de bază în domeniul raporturilor de muncă se relevă următoarele Convenții (cu aplicabilitate la nivel național):

- *Convenția colectivă (nivel național) nr. 2/2004 cu privire la timpul de muncă și timpul de odihnă;*
- *Convenția colectivă (nivel național) nr. 8/2007 cu privire la eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor;*
- *Convenția colectivă (nivel național) nr 16/2018 cu privire la modelul Contractului individual de muncă pentru perioada îndeplinirii unei anumite lucrări;*
- *Convenția colectivă (nivel național) nr. 17/2020 cu privire la modelul Tabelului de evidență a timpului de muncă; etc.*

Potrivit *Raportului de activitate pentru anul 2023* ([link](#)), Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) cu subdiviziunile sale teritoriale, în anul 2023, a realizat 1 821 controale privind respectarea legislației în domeniul muncii, din care 456 în domeniul raporturilor de muncă, 20 în domeniul securității și sănătății în muncă și 1 339 complexe (ambele domenii), 6 în domeniul migrației în muncă. Au fost întreprinse controale la unități cumulând un număr total de 78 312 salariați, din care 44 947 femei, 961 persoane cu dizabilități și 45 minori. În sectorul public au fost efectuate 777 controale și în sectorul real – 1 044 controale. Din numărul total de controale: 967 constituie controale planificate, 853 controale inopinate. Urmare a acțiunilor inspectorilor de muncă, angajatorii au achitate plăți salariale restante în sumă de 3 843,94 lei.

Inspectoratul de Stat al Muncii asigură protecția cetățenilor Republicii Moldova aflați în căutarea unui loc de muncă în străinătate sau care desfășoară activitate de muncă în străinătate. În vederea realizării controlului activității agenților private și intermediarilor nelicențiați, Inspectoratul de Stat al Muncii realizează controale planificate și inopinate.

Încălcărilor cheie legate de muncă identificate de ISM în perioada anilor 2019-2023 sunt:

- angajare cu un salariu mai mic decât salariul minim garantat de stat;

– inițierea raporturilor de muncă fără contract individual de muncă și angajare fără respectarea procedurilor stabilite de lege;

Principalele sectoare vizate: comerț, agricultură, silvicultură și pescuit; administrația publică; educație; servicii etc.

În cadrul controalelor realizate de către ISM, pe lângă încălcările constatate, pe parcursul anului 2023, inspectorii au identificat 18 încălcări ale legislației muncii în raport cu persoanele sub 18 ani.

- 14 minori lucrau în comerțul cu amănuntul (restaurante, farmacie, alimentație);
- 2 minori lucrau în construcții;
- 2 minori erau antrenați în activități de tabără de vară.

Potrivit Raportului național privind implementarea politicii de prevenire și combatere a traficului de persoane pentru anul 2023 (link), în cadrul cauzelor penale instrumentate pe infracțiuni de trafic de ființe umane (art. 165 Cod Penal) și trafic de copii (art. 206 Cod Penal), au fost identificate – 169 victime, dintre care: 144 victime adulte (16 femei/128 bărbați), 25 victime copii (19 fete/6 băieți). Totodată, 84 victime adulte (78 bărbați/6 femei) au fost supuse exploatării prin muncă (comparativ cu 82 victime identificate în anul 2022), dintre care 53 victime sunt cetățeni din alte țări: 42 din Bangladesh și 11 din India. Pe de altă parte, numărul cauzelor penale pe infracțiuni de organizare a migrației ilegale a crescut cu peste 46 % în 2023, precum și o creștere semnificativă au avut și infracțiunile de muncă forțată (art.168 din Codul penal). Principala formă de exploatare a victimelor adulte se menține ca și în anii precedenți exploatarea prin muncă, iar locul exploatării este traficul extern.

Prin urmare, cadrul normativ național în domeniul muncii continuă să se perfecționeze în vederea respectării drepturilor omului la muncă decentă. În acest context, în anii 2023 și 2024, au fost aprobate noi modificări la Codul Muncii, inclusiv au fost introduse sancțiuni mai aspre pentru angajatorii care angajează minori în muncă nedeclarată și au limitat munca minorilor încadrați în învățământul obligatoriu la muncă ușoară; a fost introdus un nou tip de concediu fără plată de până la 5 zile pe an pentru angajații care îngrijesc o persoană bolnavă, care locuiește în aceeași locuință cu salariatul; a permis femeilor însărcinate și mamelor să efectueze muncă de noapte, ore suplimentare și muncă în timpul vacanțelor; au fost permise contracte pe durată determinată pentru refugiați. Moldova a adoptat prevederi pentru a se alinia la acquis-ul UE privind timpul de lucru.

În domeniul legislației muncii **au fost asigurate transpunerea** a următoarelor acte UE:

- Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEE;
- Directiva 97/81/CE a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind acordul-cadru cu privire la munca pe fracțiune de normă, încheiat de UCIPE, CEIP și CES;

De asemenea, a fost asigurată **transpunerea parțială** următoarelor acte UE:

- Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru.

- Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară.

- Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă. Dreptul muncii la nivelul Uniunii Europene (UE) stabilește un cadru juridic menit să asigure condiții de muncă echitabile, protecția drepturilor angajaților și promovarea dialogului social între angajatori și lucrători. Aceste reglementări sunt esențiale pentru armonizarea legislațiilor naționale și pentru garantarea unui standard ridicat de protecție a muncii în toate statele membre.

- Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective;

- Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități;

- Directiva 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană.

Dreptul muncii conține și o secțiune separată pentru dreptul muncii în transport.

Timpul de muncă și odihnă a conducătorilor auto din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, transpune parțial dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006, privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 3821/85 și (CE) nr. 2135/98 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3820/85 al Consiliului. De asemenea, prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 437/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea, înlocuirea, schimbarea și înnoirea cartelelor tahografice, descărcarea și stocarea datelor din tahografe și cartelele tahografice, au fost incluse parțial în legislația națională prevederile Regulamentului (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 februarie 2014, privind tahografele în transportul rutier, de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere. Aceste norme au drept scop prevenirea abuzurilor în domeniul transportului rutier și asigurarea respectării normelor privind timpul de muncă și de odihnă al șoferilor.

În sectorul naval, timpul de muncă al echipajului navei este stabilit conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 342/2024, care transpune parțial Directiva 1999/63/CE a Consiliului din 21 iunie 1999 privind Acordul de organizare a timpului de lucru al navigatorilor, încheiat între Asociația Proprietarilor de Nave din Comunitatea Europeană (ECSA) și Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Transporturi din Uniunea Europeană (FST) și Directiva 1999/95/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 13 decembrie 1999 privind aplicarea normelor referitoare la timpul de muncă al echipajului navelor care fac escală în porturile Comunității, fiind stabilite reguli clare pentru promovarea siguranței și eficienței organizării timpului de muncă pe navele maritime.

Pentru protejarea sănătății și siguranței lucrătorilor din domeniul aviației, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 612/2022, care transpune în legislația națională Directiva 2000/79/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000, care vizează punerea în aplicare a Acordului European privind organizarea timpului de lucru al personalului mobil din aviația civilă, încheiat de Asociația companiilor europene de navigație aeriană (AEA), Federația europeană a lucrătorilor din transporturi (ETF), Asociația europeană a personalului tehnic navigant (ECA), Asociația europeană a companiilor aviatice din regiunile Europei (ERA) și Asociația internațională a liniilor aeriene rezervate în sistem charter (AICA). Transpunerea directivei a permis stabilirea unor norme clare și unitare pentru organizarea timpului de lucru al personalului mobil din aviație, având ca obiectiv principal reducerea riscurilor generate de oboseală, garantarea unor perioade corespunzătoare de odihnă și îmbunătățirea condițiilor de muncă în acest domeniu.

Totodată, aceste măsuri sprijină creșterea nivelului de siguranță aeronautică și protejarea sănătății angajaților prin limitarea duratei maxime de lucru și introducerea obligativității controalelor medicale periodice. În domeniul feroviar, condițiile de muncă ale lucrătorilor sunt reglementate conform Codului muncii nr. 154/2003 care stabilește prevederi generale referitoare la drepturile și obligațiile angajaților, sănătatea și securitatea în muncă, durata timpului de lucru, precum și perioada de odihnă.

Sub aspectul celor menționate, pentru perioada 2025-2026, se va pune accent pe coordonarea eforturilor în vederea continuării procesului de aliniere a legislației naționale la acquis-ul UE. În acest sens, vor fi transpuse următoarele acte:

- Directiva 2014/112/UE a Consiliului din 19 decembrie 2014, care pune în aplicare Acordul european privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru în transportul pe căi navigabile interioare.

- Directiva 2005/47/CE a Consiliului din 18 iulie 2005, care reglementează acordul dintre Comunitatea Căilor Ferate Europene (CER) și Federația Europeană a Lucrătorilor în Transporturi (ETF) referitor la condițiile de muncă ale lucrătorilor mobili din sectorul feroviar ce prestează servicii de interoperabilitate transfrontalieră.

- Directiva 2009/13/CE a Consiliului din 16 februarie 2009, care pune în aplicare acordul dintre Asociația Armatorilor din Comunitatea Europeană (ECSA) și Federația Europeană a Lucrătorilor din Transporturi (ETF) privind Convenția din 2006 privind munca în domeniul maritim.

- Directiva 2002/15/CE, referitoare la organizarea timpului de lucru al persoanelor care efectuează activități mobile în transportul rutier.

În acest context, pentru a asigura coerența procesului de planificare și a preveni eventualele suprapuneri de acțiuni care ar putea apărea dintr-o abordare fragmentată, actele respective au fost integrate în capitolul 14 „Politica de transport”, având ca scop final îmbunătățirea condițiilor de muncă ale lucrătorilor din domeniul transporturilor, în conformitate cu principiile europene de siguranță, protecție socială și echitate.

19.2.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin intermediul Direcției politici în domeniului raporturilor de muncă și dialog social (*4 unități ocupate din 6 unități planificate*) asigură elaborarea și promovarea politicilor publice și cadrului normativ în domeniul raporturilor de muncă, securității și sănătății în muncă, retribuirea muncii și dialogului social. În acest proces se asigură consultarea cu reprezentanții partenerilor sociali (*Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova*), cu alte autorități publice administrative centrale (MDED, MF, MIDR, etc.), precum și cu reprezentanții partenerilor de dezvoltare, cu Organizația Internațională a Muncii și societatea civilă.

Instituțiile implicate în proces:

- Ministerul Educației și Cercetării
- Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
- Ministerul Finanțelor
- Inspectoratul de Stat al Muncii
- Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
- Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova

19.2.2. Planuri de viitor

19.2.2.1. Planuri legislative

- **Informarea și consultarea angajaților:** **Directiva 2001/86/CE** din 8 octombrie 2001 de completare a Statutului unei companii europene în ceea ce privește implicarea salariaților. Va fi transpusă împreună cu transpunerea Regulamentului (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind Statutul unei societăți europene (SE) către sfârșitul anului 2026 (cu aplicare de la aderarea la UE). **Directiva 2003/72/CE** din 22 iulie 2003 de completare a Statutului Societății Cooperative Europene. Va fi transpusă împreună cu transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1435/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind Statutul Societății Cooperative Europene (SCE) către sfârșitul anului 2026 (cu aplicare de la aderarea la UE).

- **Consiliile de întreprindere europene:** Transpunerea Directivei **2009/38/CE**: Prevede înființarea consiliilor de întreprindere europene sau a procedurilor de informare și consultare în întreprinderile de dimensiune comunitară, facilitând dialogul transnațional între angajatori și angajați.

- **Organizarea timpului de muncă:** Transpunerea Directivei **2003/88/CE**: Reglementează aspecte precum durata maximă a timpului de muncă, perioadele minime de odihnă zilnică și săptămânală, concediul anual plătit și munca de noapte, pentru a proteja sănătatea și siguranța lucrătorilor.

- **Munca prin agenții de muncă temporară:** Transpunerea Directivei **2008/104/CE**: Stabilește condițiile de muncă pentru angajații temporari, garantând egalitatea de tratament cu angajații permanenți în ceea ce privește remunerația și alte condiții esențiale.

- **Protecția tinerilor la locul de muncă:** Transpunerea Directivei **94/33/CE**: Vizează protecția tinerilor lucrători, stabilind limite de vârstă pentru angajare și condiții speciale de muncă pentru a asigura sănătatea și siguranța acestora.

- **Condiții de muncă:** Transpunerea Directivei **2008/94/CE**. Directiva 2008/94/CE are ca scop protejarea lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului în vederea asigurării unui grad minim de protecție, prin garantarea plății creanțelor lor salariale neachitate. Transpunerea acestei Directive în legislația națională este esențială pentru garantarea unor standarde minime de protecție a drepturilor angajaților.

- **Condiții de muncă transparente și previzibile:** Transpunerea Directivei **2019/1152**: Asigură dreptul lucrătorilor de a fi informați în mod transparent și la timp cu privire la condițiile esențiale ale contractului lor de muncă, promovând previzibilitatea și securitatea raporturilor de muncă.

- **Salarii minime adecvate:** Transpunerea Directivei **2022/2041**: Stabilește cadrul pentru asigurarea unor salarii minime adecvate în UE, menite să garanteze un nivel de trai decent pentru lucrători și să combată sărăcia în muncă.

- **Munca pe platforme:** Transpunerea Directivei (UE) **2024/2831** a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme cu obiectivul general de a îmbunătăți condițiile de muncă și drepturile sociale ale persoanelor care lucrează prin intermediul platformelor, inclusiv în vederea sprijinirii condițiilor pentru dezvoltarea durabilă a platformelor digitale de muncă din UE, până la sfârșitul anului 2025.

- **Detașarea transnațională:** transpunerea Directivei **96/71/CE** și Directivei **2014/67/UE** în vederea reglementării raporturile de detașare în cadrul prestării de servicii transnaționale a salariaților între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene și Confederației Elvețiene.

- **Informarea, consultarea și participarea lucrătorilor în administrarea întreprinderilor:** Transpunerea Directivei 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective, Directivei 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități și Directivei 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informare și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană.

Aceste directive reflectă angajamentul UE de a promova condiții de muncă echitabile, de a proteja drepturile angajaților și de a încuraja dialogul social, contribuind la crearea unui mediu de muncă sigur, sănătos și incluziv pentru toți lucrătorii din Uniune.

19.2.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura o transpunere eficientă a acquis-ului european conex blocului, va fi necesară fortificarea Direcției politici în domeniul raporturilor de muncă și dialog social, prin suplimentarea unităților de personal și suportul experților în analiză și expertiză actelor UE. Suplimentar, va fi necesar de consolidat capacitățile instituționale și umane ale Inspectoratului de Stat al Muncii.

Va fi necesară crearea sistemului electronic pentru depunerea Declarației de detașare prealabilă și a mecanismului de recuperare a sancțiunilor aplicate de autoritățile din statele membre ale UE. Consolidarea capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii privind implementarea

serviciilor de detașare a lucrătorilor și asigurarea cooperării în sistemul IMI în domeniul lucrătorilor detașați rămâne o prioritate.

Continuarea reformei Inspectoratului de Stat al Muncii și dezvoltarea capacităților personalului vor contribui la eficientizarea activităților de identificare și legalizare a lucrătorilor nedeclarați, precum și în materie de securitate și sănătate în muncă și dialog social.

19.2.2. Aspecte financiare

În Anexa A sunt stabilite următoarele costuri totale

- Costuri estimative: 2 415,40 mii lei
- Costuri acoperite din bugetul de stat: 2 460, 69 mii lei
- Costuri acoperite din asistență externă: 72,00 mii lei, OIM

În Anexa B sunt stabilite următoarele costuri totale

- Costuri estimative: 1 400,00 mii lei, total neacoperite
- o acțiune nedeterminată

19.3. Subcapitolul: SECURITATE ȘI SĂNĂTATE LA LOCUL DE MUNCĂ

19.3.1. Prezentarea generală a situației

Securitatea și sănătatea în muncă reprezintă unul dintre domeniile cele mai importante ale politicii Uniunii Europene referitoare la ocuparea forței de muncă și afaceri sociale. Scopul final al activității de securitate și sănătate în muncă este protejarea vieții, integrității și sănătății salariaților împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională care pot apărea la locul de muncă și crearea unor condiții de muncă care să le asigure acestora confortul fizic, psihic și social. Astfel, securitatea și sănătatea în muncă reprezintă un indicator elocvent al calității vieții în orice stat.

Acest indicator se obține printr-un ansamblu de măsuri și acțiuni orientate spre asigurarea celor mai juste și echilibrate condiții de inițiere, realizare și încetare a relației de muncă, spre asigurarea unui nivel suficient de securitate și sănătate în muncă, precum și spre asigurarea unui nivel decent de protecție socio-economică a celor ce muncesc.

Realizarea acestor măsuri și acțiuni necesită existența unui sistem de securitate și sănătate în muncă atât la nivel național, atât și la nivel de unitate economică. Acest sistem înglobează mai multe elemente indispensabile. Printre acestea se înscriu cadrul normativ în domeniul securității și sănătății în muncă, cadrul de politici în domeniul securității și sănătății în muncă și cadrul instituțional în acest domeniu, precum și controlul asupra aplicării acestuia, de asemenea și parteneriatul social, la fel cu abilități dezvoltate pentru a promova un nivel înalt de securitate și sănătate în muncă.

Programul de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire pentru anii 2024-2028, este aliniat la Cadrul strategic al UE privind sănătatea și securitatea la locul de muncă 2021-2027.

Numărul accidentelor de muncă a crescut în 2023: 603 accidente au fost raportate pentru 2023 (562 în 2022), dintre care 69 au fost mortale (73 în 2022), în timp ce 25 au fost confirmate ca fiind de natură profesională după investigații (19 în 2022).

Sectoarele cele mai vulnerabile în ceea ce privește accidentele de muncă sunt: construcțiile, agricultura și industria prelucrătoare.

19.3.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul normativ în domeniul securității și sănătății în muncă a fost construit urmărind armonizarea legislației Republicii Moldova la principiile cadrului internațional de securitate și sănătate în muncă, în special la Directivele UE din acest domeniu. Cadrul normativ înglobează acte normative cum sunt: Codul Muncii nr. 154/2003; Codul Contravențional nr. 218/2008; Legea Securității și Sănătății în muncă nr. 186/2008; Lege privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10/2008; Legea ocrotirii sănătății 411/1995; Legea cu privire la Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2012.

Guvernul a aprobat o serie de Hotărâri de Guvern privind cerințele minime, securitatea și sănătatea în muncă și transpun mai mult de 20 de Directive UE din acest domeniu, printre care pot fi menționate:

- Hotărârea Guvernului nr.353 din 05 mai 2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă transpune Directiva Consiliului Comunităților Europene 89/654/CEE din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă;

- Hotărârea Guvernului nr.603 din 11 august 2011 privind Cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă, transpune Directiva Parlamentului European și Consiliului 2009/104/CE din 16 septembrie 2009 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă;

- Hotărârea Guvernului nr.80 din 09 februarie 2012 privind Cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierelor temporare sau mobile, transpune parțial Directiva Consiliului 92/57/CEE din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierelor temporare sau mobile;

- Hotărârea Guvernului nr. 918 din 18 noiembrie 2013 privind Cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă transpune parțial Directiva Consiliului 92/58/CEE din 24 iunie 1992 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă;

- Hotărârea Guvernului nr.362 din 27 mai 2014 cu privire la aprobarea Cerințelor minime privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru sănătatea și securitatea lor generate sau care pot fi generate de expunerea la zgomot, în special împotriva riscurilor pentru auz, transpune Directiva Parlamentului European și Consiliului 2003/10/CE din 6 februarie 2003 privind

cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenți fizici (zgomot) și altele.

19.3.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin intermediul Direcției politici în domeniului raporturilor de muncă și dialog social (*4 unități ocupate din 6 unități planificate*) asigură elaborarea și promovarea politicilor publice și cadrului normativ în domeniul raporturilor de muncă, **securității și sănătății în muncă**, retribuirea muncii și dialogului social. În acest proces se asigură consultarea cu reprezentanții partenerilor sociali (*Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova* și *Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova*), cu alte autorități publice administrative centrale (MS, ANSP, ISM etc.), precum și cu reprezentanții partenerilor de dezvoltare, cu Organizația Internațională a Muncii și societatea civilă.

Instituțiile implicate în proces:

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Inspectoratul de Stat al Muncii
- Ministerul Sănătății
- Agenția Națională pentru Sănătate Publică
- Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
- Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova

19.3.2. Planuri de viitor

19.3.2.1. Planuri legislative

Uniunea Europeană a stabilit un cadru legislativ cuprinzător pentru a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul de muncă. Acest cadru include directive care stabilesc cerințe minime pe care statele membre trebuie să le implementeze, permițându-le totodată să adopte măsuri mai stricte, dacă este necesar.

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1282/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală (intoxicație) profesională în contextul alinierii la prevederile actelor UE, prin transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind statisticile comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și siguranța la locul de muncă și alinierea la Recomandarea (UE) 2022/2337 a Comisiei din 28 noiembrie 2022 privind Lista europeană a bolilor profesionale.

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1079/2023 cu privire la examenele medicale profilactice obligatorii ale lucrătorilor prin transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind statisticile comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și siguranța la locul de muncă, Directiva 2006/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind cerințele minime de securitate și de sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenții fizici (radiații optice artificiale), Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18

septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă [a șaptea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE], Directiva 98/24/CE a Consiliului din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă [a paisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE].

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 244/2013 privind aprobarea Cerințelor minime pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă, prin transpunerea integrală a Directivei 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă.

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 775/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind protecția sănătății lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă, prin transpunerea integrală a Directivei 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la locul de muncă la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere.

Ajustarea cadrului normativ național la Regulamentul (UE) 2019/126 a Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 de instituire a Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă(EU-OSHA).

Ajustarea cadrului normativ național la Decizia Comisiei din 12 iulie 1995 (95/319/EC) de constituire a Comitetului Inspectorilor Principali de Muncă.

Operarea modificărilor Legea securității și sănătății în muncă 186/2008 pentru transpunerea integrală a Directivei Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE)

Ajustarea cadrului normativ național în vederea asigurării aplicării Recomandării Consiliului din 18 februarie 2003 privind îmbunătățirea protecției sănătății și securității la locul de muncă a lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă (2003/134/CE).

Modificarea Hotărârii Guvernului nr.353 din 05 mai 2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă (introducerea de corectări) în vederea ajustării la Directiva Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă [prima directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (89/654/CEE).

Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 819 din 01 iulie 2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor (corectări) în vederea asigurării ajustării la Directiva Consiliului din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate pentru lucrul la monitor

Modificare Hotărârii Guvernului nr. 918 din 18 noiembrie 2013 privind Cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă (corectări amestecuri periculoase) în vederea ajustării la Directiva 92/58/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă

Transpunerea Directivei 93/103/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la bordul navelor de pescuit

Transpunerea Directivei 92/29/CEE a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor.

19.3.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Gestionarea mai eficientă a securității și sănătății în muncă, precum și o mai bună conformare a angajatorilor la cerințele legale în domeniu implică consolidarea capacităților instituționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii pentru intensificarea măsurilor de sensibilizare, informare, consultare și instruire asupra celor mai eficiente căi de aplicare a legislației securității și sănătății în muncă, precum și de prevenire a accidentelor de muncă.

Așadar, dezvoltarea capabilităților inspectorilor de muncă este critică în ceea ce privește pregătirea și dezvoltarea în materie de SSM. Deasemenea, devine imperativă elaborarea de instrumente metodologice pentru organizarea SSM la nivelul unității economice și locului de muncă.

19.3.3.Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

- Costuri estimative: 1 852,99 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B

- Costuri estimative: 900,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat
- 2 acțiuni nedeterminate la nivel de costuri

19.4. Subcapitolul: DIALOG SOCIAL

19.4.1.Prezentarea generală a situației

19.4.1.1.Cadrul legislativ

Codul Muncii al Republicii Moldova conține dispoziții care reglementează dreptul la negociere colectivă pentru toți angajații, indiferent de sectorul economic. La fel acesta stabilește modul de desfășurare a negocierilor colective ([link](#)).

Totodată, legislația muncii în vigoare prevede garanții și compensații pentru participanții la negocierile colective. Astfel, persoanele care participă la negocierile colective, la elaborarea

proiectului contractului colectiv de muncă sau al convenției colective se eliberează de la munca de bază, cu menținerea salariului mediu pe termenul stabilit prin acordul părților, de cel mult 3 luni.

Legea Sindicatelor nr. 1129/2000 stabilește drepturile sindicatelor de a negocia colectiv și de a reprezenta interesele lucrătorilor în discuțiile cu angajatorul [\(link\)](#).

Legea Patronatelor nr. 976/2000 prevede dreptul patronilor de a participa la negocierea contractelor colective de muncă și la concilierea, medierea și soluționarea litigiilor și conflictelor de muncă, la alte negocieri, în conformitate cu statutele proprii și cu legislația în vigoare [\(link\)](#).

Legislația actuală a Republicii Moldova evidențiază dreptul la asociere și crearea sindicatelor, dreptul sindicatelor de a apăra interesele membrilor, într-o serie de acte normative cum ar fi :

- Constituția Republicii Moldova, care stipulează că „dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte” și că „orice salariat are dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.” [\(link\)](#)

- Codul muncii al Republicii Moldova, Capitolul III, prevede drepturile organelor sindicale la efectuarea controlului asupra respectării legislației muncii și garanțiile activității lor. Reglementează: asigurarea dreptului sindicatelor de a exercita controlul obștesc asupra respectării legislației muncii; statutul sindicatelor de părți ale parteneriatului social; drepturile sindicatelor de a participa la negocierile colective și de a semna convențiile colective; participarea sindicatelor la soluționarea litigiilor de muncă; interzicerea concedierii fără acordul organului sindical; drepturile organelor sindicale la efectuarea controlului asupra respectării legislației muncii și garanțiile activității lor; consultarea sindicatelor în majoritatea aspectelor referitoare la munca salariaților etc. [\(link\)](#);

- Legea sindicatelor nr. 1129/2000, care reglementează raporturile sociale ce apar în legătură cu realizarea de către salariați a dreptului constituțional de a întemeia și de a se înscrie în sindicate, stabilește cadrul juridic al întemeierii lor, garanțiile activității, reglementează relațiile lor cu autoritățile publice, cu patronii și cu asociațiile patronilor [\(link\)](#);

- Codul contravențional, care sancționează, în art. 61, împiedicarea exercitării dreptului de întemeiere a sindicatelor și de afiliere la acestea [\(link\)](#).

Comisia Națională pentru Consultări și Negocieri Colective este un organ tripartit (reprezentanți ai părții guvernamentale, a sindicatelor și patronatelor), constituit în scopul realizării obiectivelor și al stabilirii bazelor de reglementare a relațiilor social-economice și de muncă în țară.

Reprezentanții salariaților și ai angajatorilor au dreptul de a iniția și de a participa la negocierile colective pentru elaborarea, încheierea, modificarea sau completarea contractului colectiv de muncă sau a convențiilor colective.

Potrivit prevederilor art. 27 din Codul muncii nr. 154/2003, participanții la negocierile colective sînt liberi în alegerea chestiunilor ce vor constitui obiectul de reglementare al contractelor colective de muncă și al convențiilor colective.

În unitățile unde o parte a salariaților nu sînt membri de sindicat aceștia sînt în drept, să împuternicească organul sindical să le reprezinte interesele la negocieri. În unitățile unde nu sînt constituite sindicate, interesele salariaților sînt exprimate, de reprezentanții aleși ai salariaților.

Dreptul de a participa la negocierile colective, de a semna convențiile colective în numele salariaților/angajatorilor la nivel național, ramural sau teritorial aparține sindicatelor/patronatelor corespunzătoare.

Părțile sînt obligate să-și furnizeze reciproc informațiile necesare pentru desfășurarea negocierilor colective cel tîrziu peste 2 săptămîni din momentul solicitării. (art. 27 din Codul muncii nr. 154/2003).

Planul de activitate al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective 2015-2024 [\(link\)](#).

Comisia Națională pentru Consultări și Negocieri Colective desfășoară ședințele în mod sistematic care joacă un rol crucial în modelarea și implementarea politicilor publice în Republica Moldova în urma căroră:

- se fac modificări de politici publice pentru abordarea noilor realități economice, sociale și politice;
- se elaborează și modifică acte normative pentru a sprijini implementarea eficientă a politicilor publice.

Dinamica întrunirilor CNCNC a crescut considerabil din 2021 până în 2023. În 2021 a avut loc doar o singură ședință a CNCNC. Aceasta se datorează în principal pandemiei de Covid-19. În anul 2023 au avut loc 8 ședințe, iar în 2024 au avut loc 5 ședințe.

Consultații tripartite naționale și negocieri pe probleme de muncă și socio-economice au inclus un șir de subiecte, printre care:

- Propuneri de modificare a Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003;
- Proiecte anuale de legi privind bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurile asigurărilor obligatorii de sănătate;
- Revizuirea anuală a cuantumului salariului minim;
- Mecanismul de stabilire (adecvare) a salariului minim;
- Ratificarea și alinierea legislației la prevederile Convenției OIM:
- C190 privind violența și hărțuirea în lumea muncii - care va intra în vigoare pentru Republica Moldova la 19 martie 2025;
- C156 Lucrători cu responsabilități familiale - discuții în așteptare etc;
- Provocări de negociere colectivă la toate nivelurile.

În iulie 2023, Parlamentul a aprobat o lege care scutește sindicatele și asociațiile patronale de plata taxelor de înregistrare. Aceste măsuri au ca scop încurajarea dialogului social la toate nivelurile prin facilitarea sindicalizării. Anterior, sindicatele plăteau o taxă de înregistrare de 1 149 de lei, iar asociațiile patronale plăteau 90 de lei.

În ianuarie 2024, Guvernul și sindicatele au adoptat o declarație comună privind sprijinirea cursului de integrare europeană a Republicii Moldova [\(link\)](#). În acest fel, partenerii sociali și-au exprimat angajamentul de a coopera pentru avansarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, inclusiv prin transpunerea accelerată a legislației europene în cadrul de reglementare național și dezvoltarea dialogului social la toate nivelurile.

Dialogul social la nivelul Uniunii Europene (UE) reprezintă un element esențial al politicii sociale europene, facilitând negocierile și cooperarea între partenerii sociali—organizațiile patronale și sindicale—pentru a promova condiții de muncă echitabile și progres social.

19.4.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin intermediul Direcției politicii în domeniului raporturilor de muncă și dialog social (*4 unități ocupate din 6 unități planificate*) asigură elaborarea și promovarea politicilor publice și cadrului normativ în domeniul dialogului social.

În acest proces, consultarea problemelor ce țin de domeniul muncii și a problemelor social-economice este asigurată cu reprezentanții partenerilor sociali (*Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova*) inclusiv cu alte autorități publice administrative centrale.

19.4.2. Planuri de viitor

19.4.2.1. Planuri legislative

Aprobarea unei legi de modificare a cadrului legal pentru a îmbunătăți procesele Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective dintr-o perspectivă mai incluzivă și mai eficientă;

Consolidarea implicării partenerilor sociali în diferite grupuri de lucru ale UE pentru a crește reprezentarea la nivel european și a asimila resursele financiare europene (fonduri de preaderare);

Creșterea capacității de a recruta membri de sindicat și la negocierea contractelor colective de muncă, vizând o acoperire de 80%;

19.4.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

– Costuri estimative: MDL 281,54 mii, acoperit total din bugetul de stat

19.5. Subcapitolul: POLITICA OCUPAȚIONALĂ

19.5.1. Prezentarea generală a situației

19.5.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova are o politică națională privind ocuparea forței de muncă și include mai multe documente de politică din domeniile de competență a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care au ca scop dezvoltarea cererii și ofertei de forță de muncă.

În anul 2022 a fost aprobat prin, Hotărârea Guvernului nr. 785/2022, Programul Național pentru ocuparea forței de muncă pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia. În anul 2018 a intrat în vigoare Legea nr. 105 pentru ocuparea forței de muncă și asigurare de șomaj, care vine cu un pachet de măsuri active pe piața muncii pentru șomeri și servicii de ocupare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) prin intermediul a celor 35 de subdiviziuni teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM).

Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării a aprobat Strategia Națională de Dezvoltare Economică 2030, obiectivul căreia este de a consolida competitivitatea economică a statului, asigurând o creștere continuă și sustenabilă a standardelor de viață ale cetățenilor, prin crearea de locuri de muncă decente și oferirea unei remunerări atractive. Totodată, prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), ministerul asigură implementarea mai multe Programe de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM), inclusiv de creare a locurilor de muncă, cum ar fi: „Programul Start pentru Tineri – o afacere durabilă la tine acasă” ([link](#)); Programul de susținere a antreprenoriatului feminin ([link](#)); Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” ([link](#)); Programul de sprijin pentru dezvoltarea ÎMM în domeniul turismului ([link](#)); Programul de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice ([link](#)); Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii ([link](#)); Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a întreprinderilor mici și mijlocii ([link](#)); Programul de susținere a inovațiilor digitale și startup-urilor tehnologice ([link](#)); Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii ([link](#)); Facilitarea accesului ÎMM la resurse financiare prin emiterea garanțiilor financiare ([link](#)); Programul de stimulare a investițiilor „373” ([link](#)); Ministerul Educației și Cercetării a aprobat Strategia Națională Educație 2030 ([link](#)); Cadrul Național al Calificărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 ([link](#)); Regulamentul privind educația adulților ([link](#)), documente care urmăresc dezvoltarea ofertei de forță de muncă prin îmbunătățirea accesului și calității educației.

Prevederile Programelor și măsurilor menționate sunt conforme cu recomandările acquis-ului UE.

Totuși, pentru atingerea ȋntelor stabilite la nivel UE, sunt necesare eforturi suplimentare în vederea unei implementări mai eficiente și a unei finanțări adecvate a măsurilor care vizează: (1) promovarea unei forțe de muncă calificate, prin sporirea continuă a calității învățământului; (2) asigurarea accesului la formare profesională pe parcursul vieții pentru populația adultă; (3) reducerea dezechilibrului între cerere și oferta pe piața muncii, inclusiv deficitului forței de muncă;

(4) reducerea inegalității pe piața muncii între femei și bărbați, dar și între anumite grupuri vulnerabile, precum persoanele cu dizabilități, persoanele fără o calificare, populația din rândul minorităților naționale, în special populației de etnie romă; (5) integrarea tinerilor NEETs; (6) consolidarea dialogului social pe piața muncii; (7) asigurarea condițiilor de muncă decentă; (8) susținerea întreprinderilor sociale; (9) asigurarea tranziției verde echitabile.

Indicatorii pieței muncii din Republica Moldova rămân a fi scăzuți, iar piața muncii mai puțin flexibilă, comparativ cu țările membre, fapt menționat și în raportul CE pentru Republica Moldova, în anul 2024.

Chiar dacă, pe parcursul ultimilor ani, Republica Moldova înregistrează o ușoară creștere a indicatorilor pieței muncii, rata de participare rămâne a fi scăzută. În anul 2023, rata de participare la forța de muncă a fost de 58,4% în rândul populației de 20-64 ani, inclusiv în rândul bărbaților – 61,9% și pentru femei 55,3%. Pentru categoria de vârstă de 15-34 ani – 41,2%.

Republica Moldova are deocamdată un număr mare de persoane în afara forței de muncă, care constituie 54,9% din totalul populației de 15 ani și peste. Acest fapt cauzează și valoare scăzută a ratei de ocupare în rândul populației de 20-64 ani, care a fost în anul 2023 - 55,7%. În rândul bărbaților acest indicator era - 58,8% și în rândul femeilor - 53%. În rândul tinerilor de 15-34 ani rata de ocupare a constituit 38,7%.

Forța de muncă în Republica Moldova în anul 2023 a constituit 929,5 mii persoane sau 45,1% din numărul total al populației în vârstă de 15 ani și peste, din care populația ocupată a constituit 866,9 mii persoane sau 95,4% din forța de muncă și șomerii BIM - 42,6 mii persoane sau 4,6%.

Rata șomajului a înregistrat valori de 4,6% pentru categoria de vârstă 20-64 ani și, inclusiv în rândul bărbaților – 5% și în rândul femeilor – 4,2%. Pentru grupa de vârstă 15-34 ani acest indicator a înregistrat valoare de 6%.

Se înregistrează o participare scăzută a salariaților la formare profesională continuă, rata globală de participare la formarea profesională continuă a salariaților a constituit în anul 2023 - 20,8%.

În pofida reducerii ratei tinerilor NEET în ultimii ani, această rămâne a fi ridicată, comparativ cu țările membre. În anul 2023, rata tinerilor NEET de 15-34 ani a fost de - 27,6%.

Economia socială are un rol important în dezvoltarea economică și socială prin promovarea unor modele economice sustenabile, centrate pe nevoi colective și solidaritate, pe oferirea de oportunități de integrare pe piața muncii a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației, prin dezvoltarea serviciilor sociale în interesul comunității și prin creșterea incluziunii sociale.

Cadrul normativ din Republica Moldova definește, în acest sens, antreprenoriatul social, care urmărește obiectivele de soluționare a problemelor sociale la nivel de comunitate, crearea și dezvoltarea locurilor de muncă pentru persoanele defavorizate, dar care, în condițiile actuale, rămâne a fi un sector subdezvoltat. Astfel, deși la nivel politici de țară sunt peste 80 de inițiative de antreprenoriat social, la moment, cu statut de întreprindere socială/întreprindere socială de

inserție activează 12, iar cadrul legal în partea ce ține de procedura de acordare a statutului, sprijinul acordat acestora, în ceea ce ține de acces la achiziții publice, facilități fiscale, urmează a fi revizuite pentru a spori accesibilitatea acestora pentru întreprinderile sociale, dar și pentru dezvoltarea sectorului de antreprenariat social per ansamblu.

19.5.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, împreună cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), îndeplinește funcția de coordonator în domeniul ocupării forței de muncă. Aceste autorități sunt responsabile de elaborarea și implementarea strategiilor, cadrului legislativ și politicilor generale din domeniul muncii, având ca scop principal îmbunătățirea ocupării forței de muncă și crearea unui mediu propice pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă, prin oferirea de servicii directe și suport.

În cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Direcția Politici Ocupaționale și Reglementarea Migrației Forței de Muncă este structura responsabilă pentru elaborarea politicilor din domeniul ocupării forței de muncă. Conform structurii de personal aprobate, Direcția are în componență 5 angajați, inclusiv șeful Direcției. Dintre aceștia, două persoane, inclusiv șeful, sunt implicate activ în procesul de transpunere a acquis-ului comunitar. În plus, Direcția respectivă desfășoară activități precum dezvoltarea competențelor forței de muncă, actualizarea standardelor ocupaționale și revizuirea Clasificatorului Ocupațiilor, asigurând alinierea acestora la cerințele pieței. Totodată, subdiviziunea în cauză colaborează cu Ministerul Educației și Cercetării pentru a actualiza nomenclatoarele domeniilor de formare profesională, standardele de calificare și programele de studii, contribuind astfel la optimizarea formării profesionale și creșterea calității forței de muncă din Republica Moldova.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă dispune de un număr de 45 de angajați din totalul de 56 prevăzuți în schema de personal. ANOFM coordonează activitatea a 35 de subdiviziuni teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM), amplasate în fiecare raion al Republicii Moldova. Aceste subdiviziuni teritoriale au un efectiv de 176 de angajați din totalul de 189 de unități planificate, ceea ce reprezintă o medie de aproximativ 4-5 angajați per subdiviziune.

STOFM are ca principal obiectiv implementarea politicilor din domeniul ocupării forței de muncă, furnizând servicii și măsuri de sprijin pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și pentru angajatori. Prin activitățile lor, aceste subdiviziuni joacă un rol important în crearea unei legături eficiente între cererea și oferta de muncă, contribuind astfel la utilizarea optimă a resurselor umane în economia națională.

Instituțiile implicate în proces:

- Ministerul Educației și Cercetării

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării - dispune de 97 de angajați din totalul de 102 unități prevăzute în schema de încadrare a personalului. În cadrul Serviciului dezvoltarea economiei verzi, incluzive și de bună guvernanță, din cadrul ministerului sunt prevăzute 2 unități, din care este ocupată 1 unitate.

- Ministerul Mediului - Activitățile în cadrul ministerului se realizează prin intermediul Secției politici în domeniul schimbărilor climatice cu un efectiv de 4 persoane dintre care doar 3 sunt completate. Autoritatea centrală responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor și actelor normative privind reducerea emisiilor de GES și adaptarea la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris. Asigură respectarea tratatelor internaționale în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, având rolul de punct oficial de contact pentru acestea. Colaborează cu autoritățile centrale și locale pentru elaborarea Contribuției Naționale Determinate, a strategiei de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a politicilor de adaptare la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de GES.

- Agenția de mediu - instituția responsabilă pentru implementarea politicilor în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, eliberează autorizația integrată de mediu care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES, administrează Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți și recepționează raportul anual privind emisiile de gaze depus prin intermediul acestuia, asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES incluse în inventarul național.

19.5.2. Planuri de viitor

19.5.2.1. Planuri legislative

Prin transpunerea acquis-ului UE, inclus în subcapitolul Politica de ocupare a forței de muncă, se urmărește constituirea unei piețe a muncii orientate către viitor și capabile să reacționeze la evoluția economiei, dar și incluzive, precum și atingerea Țintelor stabilite la nivel UE, cum ar fi:

- cel puțin 78% din populația în vârstă cuprinsă între 20 și 63 de ani încadrată în câmpul muncii;
- cel puțin 60% din totalul adulților, antrenați anual în formare continuă;
- numărul populației supuse riscului de sărăcie sau excludere socială urmează a fi redus, cu cel puțin 15 mil. persoane (ceea ce este egal cu 3,3%) comparativ cu anul 2019.

Acquis-ul comunitar inclus în subcapitolul Politica de ocupare a forței de muncă constă din următoarele acte UE:

- Decizia (UE) 2023/2528 a Consiliului din 9 octombrie 2023 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă;
- Recomandarea consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret;
- Recomandarea consiliului din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă;
- Recomandarea consiliului din 10 martie 2014 privind un cadru de calitate pentru stagii;
- Recomandarea consiliului din 27 noiembrie 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale;

- Recomandarea a consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică;

Dat fiind faptul că acquis-ul UE este constituit din Recomandări ale Consiliului, acestea nu necesită a fi transpuse direct în legislația națională, ci considerate la elaborarea documentelor de politici naționale în vederea susținerii antreprenoriatului, educației și instruirii pe parcursul vieții a adulților, susținerii economiei sociale, ocupării forței de muncă și asigurării tranziției echitabile către neutralitatea climatică, astfel încât acestea să contribuie la atingerea obiectivelor stabilite în domeniu la nivel UE.

Pentru a ajusta politica națională în domeniul ocupării forței de muncă, în anul 2026 va fi elaborat un nou Program Națională de ocupare a forței de muncă, care va trebui să asigure implementarea Recomandărilor CE privind politica de ocupare a forței de muncă, emise până acum și cele noi, precum și modificată Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj, și Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 privind aprobarea Procedurilor de acces la măsurile de ocupare a forței de muncă. De asemenea, anual vor fi revizuite obiectivele și indicatorii de performanță pentru ANOFM și STOFM, astfel încât să contribuie la realizarea recomandărilor CE privind politica de ocupare a forței de muncă.

19.5.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura o implementare eficientă a acquis-ului comunitar, va fi necesar de consolidat și dezvoltat capacitățile Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale Direcției de profil din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul programelor de formare continuă privind îmbunătățirea calității prestării serviciilor de ocupare și eficiența măsurilor active pe piața muncii.

Suplimentar, ANOFM trebuie să dezvolte și să implementeze un nou Sistem Informațional dedicat „Pieței muncii”. Actualul sistem, care este învechit și ineficient, nu poate susține automatizarea proceselor operaționale interne necesare pentru o funcționare optimă. Printre prioritățile acestui nou sistem se numără digitalizarea completă a procedurilor interne, precum și monitorizarea indicatorilor de performanță stabiliți pentru cele 35 STOFM.

De asemenea, este important să se asigure accesibilitatea acestora pentru persoanele cu dizabilități, astfel încât să se promoveze incluziunea și egalitatea de șanse.

19.5.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

Costuri estimative: : 671,9 mii lei, acoperite total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B

Costuri estimative: 1 270,00 mii lei, total neacoperite

19.6. Subcapitolul: PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ

19.6.1. Prezentarea generală a situației

19.6.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legal al Republicii Moldova în domeniul protecției sociale și incluziunii sociale este bine definit printr-o serie de acte normative esențiale, care reglementează drepturile cetățenilor și instituțiilor în acest domeniu.

Constituția Republicii Moldova garantează dreptul la asistență și protecție socială pentru toți cetățenii, stimulând că statul trebuie să ia măsuri adecvate pentru asigurarea unui trai decent și pentru sprijinirea categoriilor vulnerabile ale populației.

De asemenea, este reglementat dreptul cetățenilor la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Legea nr. 547/2003 privind asistența socială stabilește principiile generale ale sistemului de asistență socială, inclusiv formele de suport oferite persoanelor și familiilor aflate în dificultate, criteriile de eligibilitate și modalitățile de acordare a beneficiilor sociale.

Legea 123/2010 cu privire la serviciile sociale ([link](#)) stabilește cadrul general de creare și funcționare a sistemului integrat de servicii sociale, cu determinarea sarcinilor și responsabilităților autorităților administrației publice centrale și locale, ale altor persoane juridice și fizice abilitate cu asigurarea și prestarea serviciilor sociale, precum și protecția drepturilor beneficiarilor de servicii sociale. *Servicii sociale* includ ansamblul de măsuri și activități realizate pentru a satisface necesitățile sociale ale persoanei/familiei în vederea depășirii unor situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale

Prin Legea nr. 166/2010 Republica Moldova a ratificat Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, demonstrând interes în ceea ce privește elaborarea și promovarea politicilor în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, precum și ajustarea legislației naționale în vigoare la prevederile celei internaționale

Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități reglementează drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea incluziunii sociale a acestora, garantând posibilitatea participării lor în toate domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, educației, sport, cultură, ocrotirii sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității și justiției, inclusiv și alte domenii destinate integrării acestora.

Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj reglementează măsurile de promovare a ocupării forței de muncă, serviciile de asistență pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și condițiile de acordare a indemnizațiilor de șomaj.

Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii stabilește cadrul legal al funcționării sistemului public de pensii, precum și interacțiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale și cu alte mecanisme statale de protecție socială a populației. Scopul legii date constă în asigurarea

unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social prevede acordarea de ajutoare sociale familiilor și persoanelor cu venituri mici, stabilind criteriile de eligibilitate și cuantumul suportului financiar oferit de stat.

Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale stabilește dreptul la prestații de asigurări sociale pentru prevenirea, limitarea, înlăturarea riscurilor sociale și susținerea financiară a persoanelor îndreptățite a le primi, în cazul producerii unor astfel de riscuri. Reglementările prezentei legi se aplică în cazul următoarelor riscuri sociale asigurate: îmbolnăvirea, maternitatea, creșterea copilului și decesul.

Legea nr. 45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie stabilește bazele juridice și organizatorice ale activității de prevenire și de combatere a violenței în familie, autoritățile și instituțiile abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței în familie, mecanismul de sesizare și soluționare a cazurilor de violență.

Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului stabilește drepturile fundamentale ale copilului, principiile și măsurile de asigurare a drepturilor copilului, atribuțiile autorităților publice centrale și locale și interacțiunea acestora în procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului. În baza acestei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetățenie, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.

Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți stabilește procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective.

Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii stabilește prestațiile sociale pentru copii în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului la nașterea copilului, pentru îngrijirea copilului, pentru creșterea copiilor gemeni, precum și prestațiile sociale de suport pentru copiii adoptați, copiii plasați în serviciile de tip familial, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, inclusiv în vederea continuării studiilor.

Suplimentar, sunt în vigoare următoarele Hotărâri de Guvern:

- Hotărârea Guvernului nr. 716/2019 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată la 11 mai 2011

- Hotărârea Guvernului nr. 357/2018 cu privire la determinarea dizabilității
- Hotărârea Guvernului nr. 569/2019, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități” și a Standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 712/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea și plata indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți
- Hotărârea Guvernului nr. 256/2018 cu privire la aprobarea Listei locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vîrstă în condiții avantajoase, precum și a Instrucțiunii privind modul de aplicare a Listei și de confirmare a stagiului special
- Hotărârea de Guvern nr. 165/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor
- Hotărârea Guvernului nr. 575/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și violenței împotriva femeilor și a Standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 198/2019 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități și Standardele minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 272/2017, pentru aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de reabilitare profesională în cadrul CREPOR și Metodologia de calcul a tarifelor pentru prestarea serviciilor de reabilitare profesională în cadrul CREPOR
- Hotărârea Guvernului nr. 1245/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației paternale
- Hotărârea Guvernului nr. 572/2023 pentru aprobarea Regulamentelor cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor
- Hotărârea Guvernului nr. 1413/2016, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport
- Hotărârea Guvernului nr. 885/2015, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social „Casă comunitară” și a standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 228/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire
- Hotărârea Guvernului nr. 75/2014, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Plasament familial pentru adulți” și a Standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 333/2014, pentru aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului
- Hotărârea Guvernului nr. 314/2012, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate

- Hotărârea Guvernului nr. 413/2012, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Respiro” și a Standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 722/2011, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 567/2011, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de asigurare a unor categorii de cetățeni cu mijloace ajutoare tehnice
- Hotărârea nr. 1200/2010 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate privind serviciile sociale prestate victimelor violenței în familie
- Hotărârea nr. 129/010 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a centrelor de reabilitare a victimelor violenței în familie
- Hotărârea Guvernului nr. 711/2010, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată” și a Standardelor minime de calitate
- Hotărârea Guvernului nr. 948/2008 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de repatriere a copiilor și adulților – victime ale traficului de ființe umane, traficului ilegal de migranți, precum și a copiilor neînsoțiți
- Hotărârea Guvernului nr. 929/2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de pensii și alocațiilor sociale de stat
- Hotărârea Guvernului nr. 108/2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă
- Hotărârea Guvernului nr. 412/2004 despre aprobarea unor acte normative ce țin de stabilirea și plata pensiilor funcționarilor publici
- Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii
- Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar
- Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului
- Hotărârea Guvernului nr. 889/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii
- Hotărârea Guvernului nr. 1278/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumurile și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial
- Hotărârea Guvernului nr. 591/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți și a Standardelor minime de calitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 52/2013 privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social Casa comunitară pentru copii în situație de risc.

Hotărârea Guvernului nr. 529/2014 cu privire la aprobarea standardelor minime de calitate pentru Serviciul social Casă comunitară pentru copii în situație de risc.

- Hotărârea Guvernului nr. 760/2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență parentală profesionistă și a standardelor minime de calitate.

- Hotărârea Guvernului nr. 441/2015 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de zi pentru copii în situație de risc și a standardelor minime de calitate.

- Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă de copii de tip familial” și a Standardelor minime de calitate.

- Hotărârea Guvernului nr. 730/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni–3 ani.

- Hotărârea Guvernului nr. 519/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii și a Standardelor minime de calitate;

- Hotărârea Guvernului nr. 456/2024 pentru aprobarea Standardelor privind spațiile de audiere în condiții speciale a minorilor victime/martori ai infracțiunilor;

- Hotărârea Guvernului nr. 491/2024 privind aprobarea Regulamentului resursei informaționale create de Sistemul informațional în domeniul protecției copilului.

- Hotărârea Guvernului nr. 569/2013 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de zi pentru persoane vârstnice și a standardelor minime de calitate ([link](#)). Scopul Centrului este de a presta servicii specializate în vederea asigurării activităților de îngrijire, reabilitare și (re)integrare socială a persoanelor vârstnice, în baza evaluării necesităților, în regim de zi.

- Hotărârea Guvernului nr. 323/2013 pentru aprobarea Regulament – Cadru privind organizarea și funcționarea Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și a Standardelor minime de calitate ([link](#)). Scopul Serviciului este asigurarea protecției sociale a beneficiarilor pentru depășirea situației de dificultate și îmbunătățirea calității vieții acestora, în baza evaluării necesităților.

- Hotărârea Guvernului nr. 144/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului adăpost de noapte și a standardelor minime de calitate ([link](#)). Scopul Serviciului constă în acordarea suportului persoanelor fără adăpost pentru depășirea situației de dificultate, prin prisma abordării necesităților individuale și crearea premiselor necesare pentru integrarea acestora în societate.

Strategii și programe naționale

Pe lângă legislația menționată, Republica Moldova a elaborat și implementat diverse strategii și programe naționale menite să îmbunătățească protecția socială și incluziunea socială, cum ar fi:

- Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027
- Programul Național privind Serviciile de Îngrijire a Copiilor cu Vârsta până la 3 ani pentru anii 2023-2026
- Programul privind îmbătrânirea activă și sănătoasă pentru anii 2023-2027
- Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027
- Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026
- Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2018-2026
- Hotărârea Guvernului nr. 259/2018 privind aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2018-2021 și a Planului de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia

19.6.1.2. Cadrul administrativ

Pentru a asigura protecția socială necesară persoanelor în situațiile în care nu dispun de resurse materiale și/sau nu sunt capabile să-și obțină prin eforturi proprii mijloacele necesare unui trai decent, în Republica Moldova sunt utilizate două modalități de sprijin:

- **sistemul asigurărilor sociale** (fondurile se obțin prin contribuții sistematice ale populației active, care se întorc apoi la cei care au contribuit, aflați în nevoie, în funcție de contribuția lor, sub formă de pensii, ajutor de șomaj, ajutor de boală) și are ca scop susținerea persoanelor ce nu realizează venituri dintr-o activitate proprie din cauza pierderii locului de muncă sau din cauza pierderii temporare sau definitive a capacității de muncă. Instituția care administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat prin contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor este **Casa Națională de asigurări sociale**.

- **sistemul asistenței sociale** (sistem de ajutorare finanțat de la bugetul de stat, de la bugetele locale, din Fondul de susținere a populației, din donații, sponsorizări, precum și din contribuțiile beneficiarilor de asistență socială). Asistența socială se acordă sub formă de servicii sociale și de prestații sociale

Serviciile sociale, împreună cu prestațiile sociale, precum și alte sisteme de protecție socială, intervin pentru soluționarea unor probleme potențial generatoare de excluziune socială.

Conform Legii nr. 547/2003 privind asistența socială ([link](#)), de asistență socială beneficiază persoanele și familiile care, din cauza unor factori de natură economică, fizică, psihologică sau socială, nu au posibilitate prin propriile capacități și competențe să prevină și să depășească situațiile de dificultate, și anume: a) copiii și tinerii ale căror sănătate, dezvoltare și integritate fizică, psihică sau morală sunt prejudiciate în mediul în care locuiesc; b) familiile care nu își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile privind îngrijirea, întreținerea și educarea copiilor; c) familiile fără venituri sau cu venituri mici; d) persoanele afectate de violență în familie; f) familiile afectate de violența în familie; e) persoanele fără familie, care nu pot gospodări singure, care

necesită îngrijire și supraveghere sau sînt incapabile să facă față nevoilor socio-medicale; g) familiile cu trei și mai mulți copii; h) familiile monoparentale cu copii; i) persoanele vârstnice; j) persoanele cu dizabilități; k) alte persoane și familii aflate în dificultate.

Totodată, conform Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale de servicii sociale pot beneficia: cetățenii Republicii Moldova, precum și străinilor specificați la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 274 din 27 decembrie 2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova; precum și persoanele fizice și juridice (indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare) autohtone și străine cu domiciliul/sediul în Republica Moldova.

Totodată, Casa Națională de Asigurări Sociale are misiunea de a realiza politicile sociale ale statului orientate spre garantarea drepturilor sociale ale cetățenilor prin administrarea sistemului public de asigurări sociale.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale este autoritatea din cadrul administrației publice centrale care coordonează activitatea de acordare a asistenței sociale și evaluează funcționarea sistemului de asistență socială. Principalele instituții implicate în procesul de implementare a asistenței sociale sunt:

- **Agencia pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă** gestionează activitatea instituțiilor de asistență socială cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale are calitatea de fondator.

- **Agenciile teritoriale de asistență socială** și structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia care cooperează și asigură o colaborare intersectorială cu alte instituții și organizații internaționale și necomerciale din domeniul asistenței sociale.

- **Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi**, conform necesităților identificate, în mod independent, acestea pot crea servicii sociale și institui unități de personal în acest sens.

- **Inspectoratul Social de Stat**, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale realizează controlul de stat și acreditarea în domeniul asistenței sociale se efectuează de către,

Subsidiar, în cadrul aparatului central al Ministerului Muncii și Protecției Sociale activează următoarele direcții și servicii care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul asistenței sociale:

- Direcția politici de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități (7 din 7 unități completate);
- Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii (7 din 7 unități completate);
- Direcția politici în domeniul serviciilor sociale (5 din 5 unități completate);
- Direcția politici de asistență socială a familiilor cu venituri mici și vârstnicilor (5 din 5 unități completate);
- Serviciul politici de protecție a veteranilor (2 din 3 unități completate);

- Direcția politici de reducere a sărăciei și vulnerabilității energetice (4 din 5 unități completate);
- Direcția politici de management și coordonare a activității agențiilor teritoriale de asistență socială: 1. Secția politici de planificare strategică a activității agențiilor teritoriale de asistență socială;
- Secția politici de formare profesională și atestarea personalului din domeniul asistenței sociale (10 din 10 unități completate);
- Serviciul ajutoare umanitare (3 din 3 unități completate).

La nivel central autoritățile cheie în dezvoltarea sistemului de protecție a copilului la fel sunt: Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției.

Direcția politici de asigurări sociale are misiunea de a asigura realizarea prerogativelor constituționale ale Guvernului privind elaborarea, promovarea și realizarea politicii statului în domeniul asigurărilor sociale. Una din sarcinile de bază a Direcția este elaborarea și promovarea cadrului normativ în vederea asigurării stabilității și sustenabilității sistemului public de asigurări sociale, precum și dezvoltarea acestuia. Efectivul planificat al Direcției este de 5 specialiști, dintre care, în prezent, sunt ocupate 4 funcții.

19.6.2. Planuri de viitor

19.6.2.1. Planuri legislative

- Completarea cadrului normativ național cu un set de măsuri în corespundere cu Recomandarea (UE) 2021/1004 din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii.

- Aprobarea proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului Național de ocupare a forței de muncă pentru anii 2027-2031 în vederea Recomandarea Comisiei din 3 octombrie 2008 privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii

19.6.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Implementarea măsurilor pentru o mai bună incluziune a grupurilor vulnerabile pe piața muncii și digitalizarea serviciilor sociale și în muncă sunt priorități esențiale. De asemenea, este necesară dezvoltarea serviciilor de asistență psihosocială pentru copiii aflați în situații vulnerabile, cum ar fi victimele, martorii, agresorii în acte de violență, copiii în conflict cu legea și cei cu comportament deviant.

Activitățile de informare, sensibilizare și educare a populației privind impactul negativ al violenței asupra copiilor, incluzând abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullying-ul și violența online, sunt cruciale, alături de promovarea egalității de gen și combaterea stereotipurilor de gen. În același timp, organizarea campaniilor de sensibilizare pentru prevenirea violenței împotriva femeilor și creșterea conștientizării asupra diferitelor forme de violență trebuie să contribuie la schimbarea atitudinilor și reducerea stereotipurilor.

Măsurile obligatorii de formare profesională pentru specialiștii care lucrează cu victimele și agresorii, împreună cu îmbunătățirea programelor de sprijin familial și consolidarea capacităților specialiștilor, reprezintă pași importanți pentru un sistem mai eficient de protecție socială.

19.6.3.Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

Costuri estimative: 258,55 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B

Costuri estimative: două acțiuni nedeterminate la nivel de costuri

19.7. Subcapitolul: FONDUL SOCIAL EUROPEAN

19.7.1. Prezentarea generală a situației

19.7.1.1. Cadrul legislativ

Fondul Social European Plus (FSE+) este principalul instrument financiar al Uniunii Europene destinat sprijinirii ocupării forței de muncă, incluziunii sociale și combaterii sărăciei. Acesta își are baza legală în articolul 162 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care prevede că FSE are rolul de a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă în cadrul Uniunii prin promovarea unui nivel ridicat de ocupare și de locuri de muncă mai bune.

Regulamentul (UE) 2021/1057 stabilește cadrul pentru FSE+ în perioada de programare 2021-2027. Obiectivele specifice ale FSE+ includ:

- Îmbunătățirea accesului la locuri de muncă pentru toate persoanele, în special pentru tineri și grupurile defavorizate.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, asigurând acces egal la servicii de calitate.
- Sprijinirea educației și formării pentru a facilita adaptarea la cerințele pieței muncii.
- Promovarea inovării sociale și a experimentării de soluții noi pentru provocările sociale.

În 2024, Republica Moldova a aderat la componenta EaSI (Programul pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială) a FSE+ prin Legea 165/2024, beneficiind astfel de sprijin în dezvoltarea pieței muncii și promovarea incluziunii sociale.

19.7.1.2. Cadrul administrativ

Instituțiile implicate în proces:

- Ministerul Finanțelor
- Cancelaria de Stat
- Curtea de Conturi
- Inspectoratul Control Financiar de Stat

19.7.2. Planuri de viitor

19.7.2.1. Planuri legislative

Aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la implementarea componentei de ocupare a forței de muncă și inovație socială (EaSI) a FSE+ pentru alinierea la Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și a Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013

19.7.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Implementarea proiectelor cofinanțate prin Fondul Social European, vizând ocuparea forței de muncă și reducerea inegalităților sociale și consolidarea capacităților instituționale în vederea gestionării eficiente a EaSI.

De asemenea, se planifică organizarea instruirilor privind implementarea Componentei „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI) a Fondului social european Plus (FSE+).

19.7.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A:

Costuri estimative: 67,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B:

Costuri estimative: 200,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

19.8. Subcapitolul: NEDISCRIMINARE ÎN POLITICA SOCIALĂ ȘI OCUPAȚIONALĂ

19.8.1. Prezentarea generală a situației

19.8.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, cadrul legal privind nediscriminarea la locul de muncă și în politica socială este bine definit și se bazează pe mai multe acte normative esențiale:

- Constituția Republicii Moldova: Articolul 16 garantează egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii sau discriminări.

- Codul Muncii al Republicii Moldova: Acesta interzice discriminarea în domeniul muncii, asigurând drepturi egale pentru toți angajații, indiferent de criterii precum sex, rasă, vârstă, religie, orientare sexuală sau dizabilitate.

- Legea nr. 121/ 2012 privind asigurarea egalității: Această lege stabilește cadrul legal general pentru prevenirea și combaterea discriminării în diverse domenii, inclusiv în muncă și politică socială.

Unul dintre principiile care stau la baza prestării serviciilor sociale este principiul de oportunități egale, care prevede asigurarea dreptului la servicii sociale tuturor persoanelor/famiiliilor defavorizate în condiții de tratament egal și fără discriminare (Legea nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale). La aplicarea prevederilor Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, se interzice orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.

În Republica Moldova funcționează Consiliul pentru egalitate, care este o autoritate autonomă, constituită în scopul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității.

În plus, Republica Moldova este parte la diverse tratate internaționale care promovează egalitatea și nediscriminarea, angajându-se să respecte și să implementeze standardele internaționale în acest domeniu.

Este important de menționat că, în pofida existenței acestui cadru legal, provocările în aplicarea efectivă a principiilor de nediscriminare persistă, necesitând eforturi continue pentru consolidarea mecanismelor de implementare și sensibilizarea societății cu privire la importanța egalității de șanse.

19.8.1.2. Cadrul administrativ

Instituțiile implicate în proces:

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Ministerul Justiției
- Consiliul pentru Egalitate
- Avocatul Poporului
- Inspectoratul de Stat al Muncii
- Ministerul Culturii
- Ministerul Educației și Cercetării
- Agenția Relații Interetnice

19.8.2. Planuri de viitor

19.8.2.1. Planuri legislative

- Transpunerea Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă

- Transpunerea Directivei 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică

- Transpunerea Directivei 2024/1499: Stabilește standarde pentru organismele de egalitate în domeniul tratamentului egal, indiferent de rasă, origine etnică, religie, convingeri, dizabilitate,

vârstă sau orientare sexuală, și modifică directivele anterioare pentru a asigura o aplicare mai eficientă a principiilor de nediscriminare.

- Transpunerea Directivei 2024/1500: Stabilește standarde pentru organismele de egalitate în domeniul egalității de tratament și de șanse între femei și bărbați în materie de ocupare a forței de muncă, modificând directivele existente pentru a întări aplicarea acestor principii.

Directivele indicate se regăsesc în capitolul 23 și sunt planificate în PNA la acel capitol, pentru a nu dubla informația.

19.8.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Elaborarea unui plan de acțiuni pentru modernizarea infrastructurii culturale publice, cu accent pe accesibilitatea persoanelor cu nevoi speciale, reprezintă o prioritate esențială. Acest demers trebuie completat de dezvoltarea capacităților personalului din instituțiile publice de cultură aflate în subordinea Ministerului Culturii, astfel încât să fie pregătit să integreze și să sprijine persoanele cu nevoi speciale.

De asemenea, este vitală asigurarea accesului acestor persoane la spectacole și evenimente culturale, prin susținerea proiectelor dedicate lor. Aceste inițiative ar trebui să includă crearea de materiale accesibile și dezvoltarea unor standarde clare pentru accesibilitate în cadrul instituțiilor culturale, asigurând o participare egală și incluzivă la actul cultural.

19.8.3. Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

- Costuri estimative: 645, 29 mii lei
- Costuri acoperite din bugetul de stat: 66,86 mii lei
- Costuri acoperite din asistență externă: 578,43 mii lei

Costuri totale Anexa B

- Costuri estimative: 2 100,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat
- o acțiune nedeterminată la nivel de costuri

19.9. Subcapitolul: EGALITATE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI ÎN POLITICA SOCIALĂ ȘI OCUPAȚIONALĂ

19.9.1. Prezentarea generală a situației

19.9.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a dezvoltat un cadru legislativ cuprinzător în vederea asigurării egalității de șanse între femei și bărbați, aliniat la standardele europene, care include mai multe legi și documente strategice relevante. Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați constituie un pilon esențial în vederea asigurării exercitării drepturilor egale de către femei și bărbați în sfera politică, economică, socială, culturală, în alte sfere ale vieții,

drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, în vederea prevenirii și eliminării tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex.

Cu același scop, Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității vine să garanteze asigurarea egalității tuturor persoanelor, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu, în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții.

Începând cu anul 2017, Republica Moldova a adoptat 2 documente strategice în domeniul promovării și asigurării egalității de gen: Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați pe anii 2017-2021 (Hotărârea Guvernului nr. 259/2017) și Programul pentru promovarea și asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 (Hotărârea Guvernului nr. 203/2023), care urmărește integrarea egalității de gen în domenii precum: sănătatea, educația, piața muncii, activitatea de antreprenariat, protecția socială și dezvoltarea locală.

Mai mult decât atât, scopul politicii de asistență socială constă în orientarea măsurilor politice și social-economice spre asigurarea de posibilități egale pentru membrii societății, iar unul dintre principiile care stau la baza prestării serviciilor sociale este principiul de oportunități egale, care prevede asigurarea dreptului la servicii sociale tuturor persoanelor/famiiliilor defavorizate în condiții de tratament egal și fără discriminare.

În partea ce ține de promovarea forței de muncă și asigurarea de șomaj, este interzisă prin lege orice discriminare pe criterii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.

Politica Uniunii Europene privind egalitatea de gen în domeniile social și ocupațional este consolidată printr-o serie de directive și recomandări menite să asigure tratamentul egal între femei și bărbați.

19.9.1.2. Cadrul administrativ

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Inspectoratul de Stat al Muncii
- Consiliul pentru Egalitate
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
- Ministerul Finanțelor
- Comisia Națională a Pieței Financiare
- Ministerul Sănătății
- Cancelaria de Stat

19.9.2. Planuri de viitor

19.9.2.1. Planuri legislative

- Transpunerea Directivei (UE) 2023/970 stabilește măsuri pentru a asigura aplicarea principiului remunerației egale pentru muncă egală sau de valoare egală între femei și bărbați, prin mecanisme de transparență salarială și de asigurare a respectării legislației.
- Transpunerea Directivei (UE) 2022/2381 vizează îmbunătățirea echilibrului de gen în rândul directorilor companiilor listate și stabilește măsuri conexe pentru a atinge acest obiectiv.
- Transpunerea Directivei 2010/41/UE se aplică principiului egalității de tratament între bărbați și femei care desfășoară o activitate independentă, înlocuind Directiva 86/613/CEE.
- Transpunerea Directivei 92/85/CEE introduce măsuri pentru îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă pentru lucrătoarele gravide, care au născut recent sau care alăptează.
- Transpunerea Directivei 79/7/CEE prevede implementarea progresivă a principiului egalității de tratament pentru bărbați și femei în domeniul securității sociale.

19.9.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Fortificarea Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul autorităților publice reprezintă un pas important pentru promovarea egalității de gen. În același timp, este necesară consolidarea capacităților inspectorilor de muncă și ale angajaților Consiliului pentru Egalitate în ceea ce privește aplicarea principiului plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală.

Desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a angajaților cu privire la importanța respectării acestui principiu este esențială pentru crearea unui mediu de muncă echitabil și pentru reducerea inegalităților salariale. Aceste măsuri contribuie la întărirea cadrului instituțional și la creșterea gradului de conștientizare privind egalitatea de gen în sectorul muncii.

19.9.3.Aspecte financiare

Costuri totale Anexa A

- Costuri estimative: 948,6,00 mii lei, acoperit total din bugetul de stat

Costuri totale Anexa B

- Costuri estimative: 950,00 mi lei, acoperit total din bugetul de stat
- o acțiune nedeterminată la nivel de costuri

CAPITOLUL 20: POLITICA INDUSTRIALĂ ȘI ANTREPRENORIALĂ

Introducere

Capitolul 20 „Politica Industrială și Antreprenorială” include cadrul legislativ, politicile și măsurile promovate de Uniunea Europeană (UE) pentru a stimula competitivitatea, sustenabilitatea și inovația în sectorul industrial și antreprenorial. Obiectivul acestui capitol este de a asigura dezvoltarea unei industrii și economii dinamice, competitive și reziliente, în conformitate cu valorile și standardele europene.

Capitolul 20 și acquis-ul aferent este structurat pe trei mai blocuri, care conțin mai multe sectoare, implicit:

- 1. Politica industrială;**
- 2. Politica antreprenorială și instrumente – Întreprinderi Mici și Mijlocii;**
- 3. Sectoare industriale.**

De asemenea, acquis-ul este compus preponderent din legislația direct aplicabilă a UE, implicit Regulamentele pentru industriile sectoriale ale Uniunii Europene, precum și documente de politici cu privire la dezvoltarea industrială în ansamblu și documente de politici sectoriale (*soft law*), implicit Strategii și Planuri de dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii și a sectoarelor industriale identificate în cel de-al treilea bloc.

Transpunerea și alinierea etapizată la acquis-ul UE aferent Capitolului 20, implicit dezvoltarea măsurilor și acțiunilor conexe, reprezintă o oportunitate de reanimare a sectorului industrial din Republica Moldova, a cărui pondere în Produsul Intern Brut (PIB) a scăzut de la cca 40% în anul 1990 la 11,4% în anul 2023, precum și o oportunitate de dezvoltare a mediului de afaceri în ansamblu. Dinamica economiei mondiale contemporane presupune dezvoltarea unui cadru de reglementare și a unor politici conexe menite să asigure competitivitatea, reziliența și sustenabilitatea sectorului industrial din Republica Moldova, implicit a Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în timp ce cadrul legal, instituțional și financiar european poate facilita în mare măsură acest demers complex.

Republica Moldova urmărește alinierea completă la acquis-ul Uniunii Europene înainte de aderarea la UE.

În acest context, abordarea strategică este focusată pe o serie de etape esențiale:

- evaluarea stării actuale a legislației și reglementărilor naționale, comparativ cu cerințele UE;
- identificarea lacunelor legislative și instituționale și elaborarea de planuri de acțiune pentru eliminarea acestora;
- consolidarea capacităților administrative pentru implementarea corectă a legislației europene, prin formarea personalului și digitalizarea proceselor administrative;

- promovarea unui dialog continuu între autoritățile naționale și Uniunea Europeană pentru a asigura transparența și eficiența implementării acquis-ului.

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, **Republica Moldova se află într-un nivel moderat de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 20.** Pe parcursul ultimului an, recomandările au fost parțial implementate și rămân valabile pentru următoarea perioadă, înregistrând unele progrese în implementarea acțiunilor din Capitolul 20.

Comisia Europeană a formulat unele recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în domeniul industrial și antreprenorial:

- adoptarea și implementarea unei strategii coerente de dezvoltare industrială, care să fie aliniată la prioritățile europene, punând accent pe inovație, digitalizare și tranziție verde;

- îmbunătățirea mediului de afaceri prin reducerea birocrăției, simplificarea procedurilor administrative și promovarea unui cadru legal predictibil și transparent pentru investiții;

- sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) prin extinderea accesului la finanțare, crearea de programe de formare antreprenorială și stimularea accesului la piața unică europeană;

- creșterea capacităților de inovare și digitalizare prin investiții în infrastructura digitală, adoptarea noilor tehnologii și stimularea cooperării între mediul academic și sectorul privat;

- promovarea tranziției către o economie circulară și sustenabilă, reducând impactul ecologic al industriei prin aplicarea practicilor de producție ecologică și eficiente din punct de vedere energetic;

- consolidarea cooperării regionale și internaționale pentru integrarea în lanțurile valorice globale și stimularea parteneriatelor public-private;

- monitorizarea și evaluarea constantă a progresului prin rapoarte periodice care să reflecte adaptarea la acquis-ul european și identificarea domeniilor ce necesită îmbunătățiri suplimentare.

Transpunerea și alinierea legislației Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene reprezintă un proces complex și, în egală măsură, o prioritate strategică în procesul de integrare europeană. Repercusiunile transpunerii și alinierii acquis-ului Uniunii Europene aferent Capitolului 20 asupra mediului de afaceri autohton, precum și asupra societății în ansamblu, solicită o aliniere etapizată și însoțită de o consolidare a capacităților tuturor sectoarelor sociale – sectorului public, sectorului privat și sectorului asociativ – precum și a sectoarelor industriale.

În acest context, transpunerea și alinierea menționate supra diferă în funcție de sector, implicit de dezvoltarea sectorului la nivel național și de complexitatea cadrului normativ european aferent sectorului. Astfel, evaluarea nivelului de pregătire denotă o situație diferențiată pentru fiecare dintre cele trei blocuri de bază și sectoarele componente.

Republica Moldova își propune să transpună integral acquis-ul UE aferent Capitolului 20 până la sfârșitul anului 2026. Agenda screening-ului bilateral conține 33 de acte UE (restul 11 reprezintă platforme online):

- 20 de acte – au fost transpuse în legislația națională și/sau documentele de politici naționale sunt în linii mari aliniate la documentele de politici ale Uniunii Europene.

- 13 acte (1 Directivă; 1 Recomandare; 5 Comunicări; 1 Raport al CE) – au fost planificate acțiuni normative pentru anii 2025-2026.

Acțiunile normative planificate, precum și măsurile de implementare conexe acestora urmează să elimine mai multe dezechilibre care obstrucționează dezvoltarea unui sector industrial și economii competitive și sustenabile, implicit:

- **Digitalizarea sectorului industrial.** Implementarea unor reglementări clare care să sprijine tehnologiile digitale în industrie este crucială. Industria 4.0 este un concept esențial în strategia UE, iar Republica Moldova trebuie să adapteze cadrul legal și politicile pentru a sprijini automatizarea și integrarea tehnologiilor inteligente în producție.

- **Economia circulară.** Este necesară o reglementare mai strictă în domeniul gestionării deșeurilor și utilizării resurselor regenerabile, pentru a răspunde cerințelor europene privind sustenabilitatea și protecția mediului. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura o dezvoltare industrială compatibilă cu Pactul Verde European.

- **Inovația și cercetarea-dezvoltarea.** Deși există reglementări generale pentru sprijinirea startup-urilor inovative, este nevoie de norme mai detaliate care să sprijine investițiile în cercetare-dezvoltare.

Acțiunile planificate sunt conforme cu recomandările formulate în documentele strategice ale UE, inclusiv Avizul Comisiei Europene privind candidatura Republicii Moldova și obligațiile asumate prin Acordul de Asociere (AA/DCFTA).

Aspectele reglementate de Capitolul 20 sunt gestionate de Grupul de lucru pentru negocierile de aderare a Republicii Moldova la UE pentru Capitolul 20 (GL20), condus de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Nivelul de aliniere a actelor UE (capitolul 20)

32011L0007	32003H0361	32024R1252	31994Y0117(01)	32000Y0719(01)	32008H0345	32001G1221(01)
32021R0695	32021D0764	32009R0723	32018D0499	32015D2097	32012D0136	32014D0923
32013D0329	31994D0023	32011H0024	32013R0346	32019R0819	31986Y1231(02)	32016H0924(01)
32021R0690	52021DC0070	52014DC0387	52016DC0950	52020DC0102	52021DC0350	52023DC0062

52022DC003 1	52013DC054 2	52016DC038 1	52020DC027 6	52020DC010 3	52023DC053 5	52008DC039 4
52013DC040 7	52016DC015 5	52018DC077 3	52022DC014 1	52021SC035 3	31992Y0715(04)	31973Y1231(01)
32006D0077	31995Y1219(01)	31994Y1206(01)	31996Y0713(02)	32006R1893	31992Y0715(01)	32005D0456
31997R0023	32004D0213	32022D2269	31990Y0116(01)	31993Y0120(02)	31992Y0627(01)	31989D0337
31989D0630	32016R0425	31995H0216	31997Y0117(01)	31993Y1203(01)	31994Y1022(01)	31995H0198
31995Y1219(02)	31991Y0605(01)	31986Y1114(01)	31988Y0727(02)	31996Y0503(01)	31997H0344	31992Y1216(01)

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

20.1. Subcapitolul: POLITICA INDUSTRIALĂ

20.1.1. Prezentarea generală a situației

20.1.1.1. Cadrul legislativ actual

Politica industrială generală conține preponderent documente de politici (*soft law*) – noua Strategie Industrială a UE, Actualizarea noii Strategii Industriale, Planul de Acțiuni cu privire la sinergia dintre industria civilă, spațială și de apărare – a căror obiective se conțin în mare măsură în Strategia Națională de Dezvoltare Economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.393/2024 (SNDE 2030), și în Programul Național de Dezvoltare Industrială pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 280/2024 (PNDI 2024-2028), precum și în documente de politici conexe cum sunt Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028 și Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA”.

Astfel, SNDE 2030 își propune atingerea a trei obiective fundamentale:

I.Pregătirea țării pentru aderarea la Uniunea Europeană pe baza unei economii robuste, incluzive, verzi, competitive la nivel global și rezistente la crize.

II.Consolidarea unui sector de servicii puternic, care valorifică resursele existente și reprezintă motorul dezvoltării economice și dezvoltării resurselor umane.

III.Dezvoltarea unei industrii inovatoare, bazată pe produse cu un nivel mai înalt de sofisticare tehnologică și cu o valoare adăugată mai înaltă.

De asemenea, PNDI 2024-2030 conține trei obiective generale (OG) și 6 obiective specifice (OS), câte două pentru fiecare dintre obiectivele generale, după cum urmează:

OG 1. Îmbunătățirea guvernantei și modernizarea instituțională

- *Obiectivul specific 1.1.* Consolidarea cadrului normativ și eficientizarea guvernantei.
- *Obiectivul specific 1.2.* Dezvoltarea platformelor investiționale și a infrastructurii de afaceri.

OG 2. Mobilizarea capitalului și forței de muncă

- *Obiectivul specific 2.1.* Stimularea investițiilor în industria prelucrătoare.
- *Obiectivul specific 2.2.* Facilitarea accesului la forța de muncă calificată.

OG 3. Stimularea productivității și tranziției la economia verde

- *Obiectivul specific 3.1.* Creșterea inovării și a competitivității industriei prelucrătoare.
- *Obiectivul specific 3.2.* Facilitarea tranziției la economia verde.

Republica Moldova nu are dezvoltate toate cele 14 ecosisteme industriale existente la nivelul Uniunii Europene și nu dispune deocamdată de instrumentele financiare de stimulare a sectoarelor industriale prioritare care sunt la dispoziția statelor membre, dovadă că în PNDI 2024-2028 sunt setate măsuri de stimulare a 6 sectoare industriale în perspectiva dezvoltării unor ecosisteme industriale, în timp Planul de acțiuni de implementare a PNDI pentru anii 2024-2026 conține intervenții și măsuri de sprijin accesibile Guvernului Republicii Moldova.

Totodată, pe măsura implementării Planului Național de Acțiuni pentru anii 2024-2026 și avansării în parcursul integrării europene, Programul Național de Acțiuni pentru anii 2025-2029 urmează să conțină noi instrumente și mecanisme de stimulare a sectoarelor industriale din Republica Moldova.

De asemenea, Republica Moldova a transpus parțial acquis-ul UE relevant la care se face trimitere în noua Strategie Industrială a UE, dar care este aferent altor capitole, cum este cazul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) – transpusă parțial prin Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale.

Dimensiunea „Abilități” din cadrul blocului Politica industrială, este reprezentată în mod special de Comunicarea „O nouă agendă pentru competențe în Europa: Să lucrăm împreună pentru consolidarea capitalului uman, a capacității de inserție profesională și a competitivității”. Pe parcursul ultimilor ani au fost adoptate o serie de acte normative aliniate la obiectivele acesteia, implicit: Legea nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual și Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 110/2022; Hotărârea Guvernului nr. 348/2022 cu privire la aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”.

20.1.1.2. Cadrul administrativ actual

Printre autoritățile publice responsabile de promovarea proiectelor de legi elaborate pentru transpunerea actelor UE în domeniul politicii industriale se enumeră:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Mediului;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Educației și Cercetării.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este principala instituție responsabilă de adoptarea și implementarea legislației în cadrul subcapitolului „Politica industrială”.

Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului politicilor industriale din cadrul autorităților publice menționate supra, precum și numărul persoanelor direct implicate sunt reflectate în tabelul următor.

Tabelul 1.1. Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului politicilor industriale

Autoritatea publică	Subdiviziunea (direcția/secția)	Angajați în total, persoane	Angajați implicați direct, persoane
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Direcția politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială	6	4
	Direcția politici de reglementare a mediului de afaceri	4	2
Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Direcția politici și reglementări în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor și locuințelor	7	2
Ministerului Mediului	Direcția politici de gestionare a deșeurilor și a siturilor contaminate	3	1
Ministerului Finanțelor	Direcția integrare europeană și cooperare transfrontalieră	4	3
Total	x	28	14

Alte autoritățile responsabile de adoptarea legislației în cadrul acestui capitol, precum și cu obligații definite în cadrul Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, sunt: Cancelaria de Stat, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Apărării,

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Serviciul Vamal, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare.

20.1.2. Planuri de viitor

20.1.2.1. Planuri legislative

Subcapitolul „Politica industrială” include diferite acte UE, care urmează să fie **aliniat** **integral** până în anul 2026, între care:

- Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (Text cu relevanță pentru SEE);

- Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 iunie 2013 de stabilire a normelor pentru înființarea, gestionarea și funcționarea transparentă a rețelei autorităților sau organismelor naționale responsabile de evaluarea tehnologiilor medicale (2013/329/UE);

- Decizia Comisiei din 17 ianuarie 1994 privind norme de procedură comune pentru acordul tehnic european (94/23/CE).

Pentru alinierea legislației naționale la legislația UE menționată supra, vor fi elaborate și implementate un șir de acte normative, cum ar fi:

- Proiect de hotărâre de Guvern privind modificarea HG 646/2010 cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile de importanță națională;

- Proiect de hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr.439/2023 cu privire la organizarea și funcționarea IP Agenția de Investiții;

- Proiect de lege privind modificarea Legii nr.162/2023 cu privire la supravegherea pieței și conformitatea produselor;

- Proiect de hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 156/2002 cu privire la organizarea și funcționarea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

- Proiect de hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 913/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de eliberare a certificatului de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții.

20.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul implementării acquis-ului UE, MDED urmează să consolideze politica industrială prin dezvoltarea unor strategii integrate care să sprijine modernizarea infrastructurii industriale și creșterea sustenabilității economice, alinierea proceselor de producție la standardele europene de eficiență energetică și reducerea impactului asupra mediului, promovarea inovației

tehnologice și digitalizării, precum și stimularea parteneriatelor public-private în vederea creării unor lanțuri valorice reziliente și competitive. Totodată, se va acorda prioritate dezvoltării capacităților umane în industrie prin formarea continuă a angajaților și atragerea profesioniștilor în sectoarele industriale strategice.

În același context, MDED urmează să fortifice capacitățile Direcției politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială, astfel încât să asigure eficiența politicilor de dezvoltare industrială, prin creșterea numărului de poziții în corespundere cu necesitățile de serviciu, instruirea continuă a angajaților subdiviziunii cu cele mai noi practici de atragere a investițiilor în sectorul industrial, etc.

20.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa A din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană.

Suma totală estimată necesară pentru realizarea acțiunilor referitoare la „Politica industrială” constituie 598,2 mii lei, care vor fi acoperite în întregime din bugetul de stat.

20.2. Subcapitolul: POLITICA ANTREPRENORIALĂ ȘI INSTRUMENTE – ÎNTREPRINDERI MICI ȘI MIJLOCII

20.2.1. Prezentarea generală a situației

20.2.1.1. Cadrul legislativ actual

Politica antreprenorială conține „Strategia IMM pentru o Europă sustenabilă și digitală”, „Small Business Act” pentru IMM-urile din Europa, care definește mai multe principii concepute pentru a încuraja spiritul antreprenorial în UE și pentru a înlesni dezvoltarea întreprinderilor mici, precum și componenta de IMM a Programului UE privind piața unică.

Strategia națională de dezvoltare economică 2030 și Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (PNPACC 2023-2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023 sunt aliniate la documentele de politici ale Uniunii Europene menționate supra, implicit la „Strategia IMM pentru o Europă sustenabilă și digitală”. Astfel, PNPACC 2023-2027 conține trei Obiective Generale (OG) și 9 obiective specifice, câte 3 la fiecare obiectiv general, după cum urmează:

OG 1. Îmbunătățirea cadrului de reglementare a mediului de afaceri

- *Obiectivul specific 1.1.* Crearea condițiilor favorabile activității antreprenoriale prin eliminarea obstacolelor birocratice și îmbunătățirea legislației.

- *Obiectivul specific 1.2.* Digitalizarea proceselor administrative din cadrul instituțiilor publice și a serviciilor publice pentru a eficientiza interacțiunile cu antreprenorii și a reduce birocrăția.

- *Obiectivul specific 1.3.* Creșterea economică sustenabilă și crearea condițiilor pentru promovarea și implementarea principiilor ESG (Mediu, Social și Guvernare) prin promovarea unei economii transparente, încurajarea tranziției verzi, dezvoltarea economiei sociale și sprijinirea antreprenoriatului feminin, pentru a asigura o dezvoltare economică durabilă, responsabilă social și ecologic, incluzivă și echitabilă.

OG 2. Facilitarea accesului la finanțare și creșterea competitivității produselor/serviciilor locale, inclusiv pe piețele externe

- *Obiectivul specific 2.1.* Sporirea accesului la finanțare oferind antreprenorilor mai multe opțiuni de finanțare, inclusiv programe de împrumuturi cu dobânzi preferențiale și susținerea dezvoltării capitalului de risc.

- *Obiectivul specific 2.2.* Sporirea productivității întreprinderilor prin promovarea inovației, tehnologiei avansate și a practicilor eficiente de gestionare.

- *Obiectivul specific 2.3.* Sporirea și diversificarea exportului prin promovarea produselor și serviciilor din Republica Moldova pe piețele internaționale și identificarea de noi oportunități de export, pentru a stimula creșterea economică prin comerț internațional.

OG 3. Promovarea culturii antreprenoriale

- *Obiectivul specific 3.1.* Îmbunătățirea competențelor profesionale și antreprenoriale prin programe de formare, mentorat și sprijin educațional, pentru a dezvolta abilitățile antreprenorilor și a le asigura succesul în mediul de afaceri.

- *Obiectivul specific 3.2.* Îmbunătățirea dialogului public-privat și a percepției rolului mediului de afaceri pentru a promova o atitudine pozitivă și favorabilă față de antreprenoriat și pentru a încuraja înființarea de noi afaceri și dezvoltarea lor sustenabilă.

- *Obiectivul specific 3.3.* Îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru susținerea continuă a dezvoltării antreprenoriatului.

Totodată, la 8 septembrie 2023 Republica Moldova a semnat Acordul de asociere pentru participarea la Programul UE privind Piața Unică, componenta competitivitatea IMM-urilor.

De asemenea, cel de-al doilea bloc conține definirea IMM-urilor în Uniunea Europeană, precum și Directiva 2011/7/UE privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale. Legea nr. 179/2016 privind întreprinderile mici și mijlocii urmează să fie aliniată la definițiile IMM-urilor în conformitate cu definițiile existente în Uniunea Europeană, implicit urmează să aliniem etapizat pragurile pentru cifra de afaceri proprie fiecărei categorii de întreprinderi.

Directiva 2011/7/UE este transpusă parțial în legislația națională. O parte din articolele Directivei sunt incluse în Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 – Capitolul Obligații (art. 862, art. 942; art. 945). Totuși, În Rapoartele de progres din 2023 și 2024, Comisia Europeană constată că nu există o lege specială care reglementează combaterea plăților întârziate și lipsa unui mecanism de monitorizare a plăților întârziate. În acest context, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a elaborat proiectul de lege, care a fost transmis Guvernului spre aprobare.

20.2.1.2. Cadrul administrativ actual

Printre autoritățile publice responsabile de promovarea proiectelor de legi elaborate pentru transpunerea actelor UE în domeniul politicii antreprenoriale se enumeră:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Ministerul Finanțelor.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este principala instituție responsabilă de adoptarea și implementarea legislației în cadrul subcapitolului „Politica antreprenorială și instrumente – Întreprinderi Mici și Mijlocii”.

Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului politicilor industriale din cadrul autorităților publice menționate supra, precum și numărul persoanelor direct implicate sunt reflectate în tabelul următor.

Tabelul 2.1. Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului „Politica antreprenorială și instrumente – Întreprinderi Mici și Mijlocii”

Autoritatea publică	Subdiviziunea (direcția/secția)	Angajați în total, persoane	Angajați implicați direct, persoane
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Direcția politici de dezvoltare a antreprenoriatului	5	2
Ministerului Educației și Cercetării	Direcția politici în domeniul cercetării și inovării	5	2
Ministerului Finanțelor	Direcția integrare europeană și cooperare transfrontalieră	4	3
Total	x	14	7

Alte autoritățile responsabile de adoptarea legislației în cadrul acestui capitol, precum și cu obligații definite în cadrul Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, sunt: Cancelaria de Stat, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Apărării, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Serviciul Vamal, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare.

20.2.2. Planuri de viitor

20.2.2.1. Planuri legislative

Subcapitolul „Politica antreprenorială și instrumente – Întreprinderi Mici și Mijlocii” include multiple acte UE, care urmează să fie **transpuse integral** până în anul 2026, între care:

- Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (reformare);
- Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013;
- Regulamentul (CE) nr. 723/2009 al Consiliului din 25 iunie 2009 privind cadrul juridic comunitar aplicabil unui consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (ERIC);
- Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social Text cu relevanță pentru SEE;
- Regulamentul delegat (UE) 2019/819 al Comisiei din 1 februarie 2019 de completare a Regulamentului (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conflictele de interese, măsurarea impactului social și informarea investitorilor în domeniul fondurilor europene de antreprenoriat social.

Pentru transpunerea actelor UE menționate supra, vor fi elaborate și implementate un șir de acte normative, cum ar fi:

- Proiect de lege privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante (număr unic 564/MDED/2024);
- Proiect de hotărâre de Guvern privind aprobarea modelului de raportare și monitorizare a plăților întârziate;
- Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- Proiect de hotărâre de Guvern privind crearea Parcului industrial electronic;
- Proiect de hotărâre de Guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC;
- Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor europene de antreprenoriat social;
- Proiect de lege pentru îmbunătățirea cadrului legal privind administrarea și deetimizarea proprietății publice prin includerea prevederilor privind neadmiterea companiilor sau persoanelor corupte și frauduloase în cadrul proceselor de privatizare/înstrăinare/valorificare a proprietății publice (Planul de acțiuni pentru dezoligarhizare);
- Proiect de lege de modificare a Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;

- Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la instituirea unor consilii naționale pentru productivitate.

20.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul angajamentelor privind implementarea acquis-ului UE, MDED va sprijini dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) prin crearea unui cadru legislativ și fiscal favorabil, facilitarea accesului la finanțare și piețe externe, implementarea unor platforme digitale de sprijin antreprenorial, dezvoltarea competențelor antreprenorilor prin programe de formare și mentorat, precum și stimularea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și grupurilor defavorizate. În același timp, vor fi promovate instrumente inovatoare pentru IMM-uri, inclusiv mecanisme de sprijin pentru startup-uri și proiecte de inovare, în vederea sporirii competitivității și sustenabilității acestora.

În același context, MDED urmează să fortifice capacitățile Direcției politici de dezvoltare a antreprenoriatului, astfel încât să asigure eficiența politicilor de dezvoltare antreprenorială, prin creșterea numărului de poziții în corespundere cu necesitățile de serviciu, instruirea continuă a angajaților subdiviziunii cu cele mai noi practici de dezvoltare a sectorului IMM-urilor, etc.

20.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa A din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană.

Suma totală estimată necesară pentru realizarea acțiunilor referitoare la „Politica antreprenorială și instrumente – Întreprinderi Mici și Mijlocii” constituie 3.472,8 mii lei, din care 1.449,1 mii lei (*sau cca 42%*) vor fi acoperite din bugetul de stat, 700,0 mii lei vor fi asigurate din contul asistenței externe, iar 1323,7 mii lei sunt costuri neacoperite.

20.3. Subcapitolul: SECTOARE INDUSTRIALE

20.3.1. Prezentarea generală a situației

20.3.1.1. Cadrul legislativ actual

Acest subcapitol conține mai multe sectoare, și anume:

Spațiul;

- Industria turismului;
- Construcțiile;
- Materiile critice;
- Oțelul;
- Textile, îmbrăcăminte, piele și încălțăminte;

- Industria militară.

Spațiul

Subcapitolul conține Regulamente aferente dezvoltării programelor spațiale la nivelul Uniunii Europene, implicit Regulamentul (UE) 2021/696 din 28 aprilie 2021 de instituire a Programului spațial al Uniunii și a Agenției Uniunii Europene pentru Programul spațial, precum și Comunicarea Comisiei „Strategia spațială a Uniunii Europene pentru securitate și apărare”.

Republica Moldova nu are deocamdată dezvoltat un program spațial și, în aceeași ordine de idei, nu are create instituții și mecanisme de finanțare a programelor spațiale.

Industria turismului

Subcapitolul conține „Calea de tranziție pentru sectorul turismului”, recomandări de politici care se conțin în Programul național de dezvoltare a turismului „Turism - 2028”, aprobat prin Hotărârea Guvernului.

Construcțiile

Subcapitolul conține „Calea de tranziție pentru construcții”, recomandări de politici care nu necesită a fi transpuse, odată ce alinierea la cadrul normativ al UE pe domeniul construcțiilor s-a efectuat prin: Adoptarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Legea cu privire la locuințe nr.75/2015, precum și prin alte acte normative secundare, necesare pentru implementarea Codului.

Materiile critice

Subcapitolul conține Regulamentul (UE) 2024/1252 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice, precum și o serie de studii și o Comunicare a Comisiei UE cu privire la „Reziliența materiilor prime critice: trasarea unui model pentru îmbunătățirea securității și a durabilității”.

Partea generală de exploatare a resurselor minerale, implicit cercetarea și explorarea, se conțin în Codul Subsolului, dar Republica Moldova nu are reglementări specifice cu privire la materiile prime critice, nu are instituții specializate pe materiile prime critice, din moment ce deocamdată nu are descoperite pe teritoriul propriu materii critice, definite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2024/1252.

Oțelul

Subcapitolul conține o serie de Comunicări ale Comisiei/documente de politici – a căror principii se regăsesc tangențial în PNDI 2024-2028, dar Republica Moldova nu a dezvoltat un sector industrial de oțel. Uzina Metalurgică Râbnîța situată în regiunea transnistreană are o proprietate incertă, nerecunoscută de autoritățile constituționale de la Chișinău.

Textile, îmbrăcăminte, piele și încălțăminte

Subcapitolul conține Comunicarea Comisiei „Strategia UE pentru textile circulare și sustenabile” și recomandări de politici pentru tranziția verde și digitală a sectorului textilelor.

Republica Moldova nu are un document de politici dedicat sectorului textile, dar dată fiind importanța industriei textilelor pentru economia moldovenească, industria textilelor este identificată în PNDI 2024-2028 drept una dintre cele 6 sectoare industriale prioritare.

PNDI 2024-2028 constată că industria ușoară din Republica Moldova – care acoperă producția de produse de îmbrăcăminte, dar și textile tehnice – se confruntă cu schimbări dramatice și provocări, definite pe trei dimensiuni majore, implicit: cadrul de reglementare; cererea pieței și; schimbări geo-economice. Cadrul de reglementare din UE, dar din ce în ce mai mult pe glob, doresc să reglementeze industria textilă pentru a-și reduce amprenta asupra mediului, adică să reducă deșeurile și emisiile de CO², să restricționeze utilizarea anumitor substanțe chimice, să reducă consumul de apă. Cadrul de reglementare intenționează, de asemenea, să sporească transparența în lanțul de aprovizionare și să abordeze abuzul social în industria textilă, de ex. munca copiilor și salariile inechitabile (sub nivelul de trai).

Industria textilă din Republica Moldova va trebui să se adapteze la acest nou mediu, care va avea consecințe pe întregul lanț valoric. Astfel, digitalizarea industriei textilelor și tranziția verde a unuia dintre cele mai poluante sectoare industriale reprezintă parte a abordării complexe de creștere a competitivității și sustenabilității industriei textilelor în Republica Moldova, care se regăsește în PNDI 2024-2028.

Industria militară

Subcapitolul conține documente de politici cu privire la dezvoltarea sectorului apărării, inclusiv Comunicarea „Către un sector al apărării și al securității mai competitiv și mai eficient” și Planul de acțiune european în domeniul apărării, precum și Comunicări și Regulamente care instituie programe și mecanisme de finanțare a industriei militare la nivelul Uniunii Europene, implicit Regulamentul (UE) 2021/697 de instituire a Fondului european de apărare.

Republica Moldova a pierdut competitivitatea din domeniul industriei apărării existentă în perioada sovietică, precum și proprietatea principalelor companii din sectorul industriei militare conectate la complexul militar din spațiul ex-sovietic. Deși sectorul apărării se confruntă cu provocări precum lipsa investițiilor, infrastructura învechită și expertiza tehnologică limitată, constrângerile economice obstrucționează dezvoltarea unei industrii de apărare autohtone.

Ministerul Apărării are dezvoltată „Strategia militară”, care conține și componenta dezvoltării industriei militare, care urmează să fie aprobată de Guvern. Totodată, Republica Moldova nu este deocamdată eligibilă pentru instrumentele financiare ale UE relevante, implicit pentru finanțarea prin Fondul european de apărare.

20.3.1.2. Cadrul administrativ actual

Printre autoritățile publice responsabile de promovarea proiectelor de legi elaborate pentru transpunerea actelor UE în domeniul sectoarelor industriale se enumeră:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Apărării;
- Ministerul Culturii.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este principala instituție responsabilă de adoptarea și implementarea legislației în cadrul subcapitolului „Sectoare industriale”.

Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului politicilor industriale din cadrul autorităților publice menționate supra, precum și numărul persoanelor direct implicate sunt reflectate în tabelul următor.

Tabelul 3.1. Subdiviziunile implicate în transpunerea acquis-ului UE aferent domeniului „Sectoare industriale”

Autoritatea publică	Subdiviziunea (direcția/secția)	Angajați în total, persoane	Angajați implicați direct, persoane
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Direcția politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială	6	4
Ministerului Apărării	Secția armament și blindate	4	3
Ministerului Culturii	Direcția turism	4	4
Total	x	14	11

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării curează următoarele sectoare industriale: construcțiile, materiile critice, oțelul, textile, îmbrăcăminte, piele și încălțăminte. Respectiv, Ministerului Apărării este responsabil de industria militară, iar Ministerul Culturii – de industria turismului.

Alte autoritățile responsabile de adoptarea legislației în cadrul acestui capitol, precum și cu obligații definite în cadrul Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, sunt: Cancelaria de Stat, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare.

20.3.2. Planuri de viitor

20.3.2.1. Planuri legislative

Subcapitolul „Sectoare industriale” include diferite acte UE, care urmează să fie **transpuse integral** până în anul 2026, menționate în special în subcapitolul „Politica industrială”, la care se mai adaugă unele specifice, de exemplu:

- 2011/24/UE: Recomandarea Comisiei din 11 ianuarie 2011 privind autorizarea întreprinderilor europene din domeniul apărării în temeiul articolului 9 din Directiva 2009/43/CE

a Parlamentului European și a Consiliului de simplificare a clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării în interiorul Comunității Text cu relevanță pentru SEE;

- Rezoluția Consiliului din 22 decembrie 1986 privind o mai bună distribuție sezonieră și geografică a turismului.

Pentru alinierea la actele UE menționate supra, vor fi elaborate și implementate un șir de acte normative, cum ar fi:

- Proiect de lege privind simplificarea clauzelor și condițiilor de transfer al produselor din domeniul apărării între statele membre ale Uniunii Europene și Republica Moldova;

- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și promovarea Programului național de dezvoltare a turismului „Turism - 2028”;

- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la crearea și funcționarea Organizațiilor de Management al Destinațiilor.

20.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În contextul aderării la standardele europene, MDED va concentra eforturile asupra dezvoltării sectoarelor industriale cu potențial de creștere prin identificarea și sprijinirea industriilor-cheie și inovatoare, promovarea investițiilor în tehnologii avansate și procese de producție sustenabile, stimularea competitivității prin sprijinirea transferului de cunoștințe și tehnologii între mediul academic și cel industrial. De asemenea, se vor intensifica eforturile pentru atragerea investițiilor strategice în sectoare cu valoare adăugată mare, cum ar fi industriile creative, tehnologiile verzi și producția avansată, creând astfel premisele pentru o tranziție industrială verde și digitală.

20.3.3. Aspecte financiare

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa A din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană.

Suma totală estimată necesară pentru realizarea acțiunilor referitoare la „Sectoare industriale” constituie 394,1 mii lei, care în întregime vor fi acoperite din bugetul de stat.

CAPITOLUL 25: ȘTIINȚĂ ȘI CERCETARE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Moldova este pregătită într-o măsură moderată în domeniul științei și cercetării. S-au înregistrat unele progrese în cursul perioadei de raportare. Programul național de specializare inteligentă 2024-2027 și planul său de acțiuni au fost adoptate în august 2024.

La nivel european, domeniile științei, cercetării și inovării sunt reglementate de titlurile XVII (articolul 173) și XIX (articolele 179-190) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) care stipulează că Uniunea are drept obiectiv consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice, prin crearea unui spațiu european de cercetare, creșterea competitivității sale, inclusiv prin industrie.

Capitolul 25: Știință și cercetare din *acquis-ul comunitar* al Uniunii Europene se concentrează pe știință și cercetare, punând bazele cunoașterii de vârf, inovării și creșterii competitivității între statele membre ale UE și țările candidate. Statele membre au obligația de a asigura capacitățile necesare pentru implementarea obiectivelor și activităților Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice.

Acest capitol nu necesită transpunerea normelor UE în legislația națională. Capacitatea de implementare se referă la existența condițiilor necesare pentru participarea eficientă în Programele-Cadru ale Uniunii Europene, precum Programul Orizont Europa.

Politica de cercetare și inovare la nivel național este coordonată de Ministerul Educației și Cercetării.

Sistemul național de cercetare și inovare cuprinde toate organizațiile de drept public și privat din domeniile cercetării și inovării care desfășoară una sau mai multe dintre următoarele activități:

- Cercetare fundamentală și/sau aplicată,
- Dezvoltare experimentală,
- Implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor,
- Transfer de tehnologie,
- Formarea și dezvoltarea personalului științific.

Implementarea/ alinierea Acquis-ului pe capitolul 25: Știință și cercetare este în responsabilitatea Ministerului Educației și Cercetării, cu suport din partea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. De asemenea, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării sunt implicate în procesul de integrare europeană, la fel și alte autorități publice centrale cu responsabilități în domeniile cercetării și inovării.

Capitolul 25: Știință și cercetare și *acquis-ul* aferent este structurat pe două blocuri:

1. Știință și cercetare

2. Inovare

Alinierea Republicii Moldova la acquis-ul comunitar în domeniile științei, cercetării și inovării necesită un efort conjugat din partea tuturor actorilor implicați și va include ajustarea cadrului normativ național, consolidarea capacităților instituționale, fortificarea capitalului uman, atragerea tinerilor în domeniile de cercetare-inovare, investiții în modernizarea infrastructurii de cercetare precum și sporirea cooperării dintre mediul academic și cel de afaceri.

25.1. Subcapitolul: ȘTIINȚĂ ȘI CERCETARE

25.1.1. Prezentarea generală a situației

25.1.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ care reglementează activitățile de cercetare și inovare este compus din legi, hotărâri de guvern și ordine interne ale Ministerului Educației și Cercetării.

Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 259/2004, reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării, inclusiv procesul de elaborare și implementare a politicilor, evaluarea organizațiilor, confirmarea și recunoașterea titlurilor științifice și științifico-didactice. baza normativă, instituțională și socio-economică pentru dezvoltarea și stimularea activității în domeniile cercetării și inovării. [Link](#)

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” care este un document național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării, inclusiv în domeniile științei și cercetării [Link](#)

Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 a fost aprobat prin HG nr. 1049/2023 și sunt aliniate cu obiectivele **Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”**, fiind sincronizate cu obiectivele programelor-cadru **Orizont Europa**. Acest program își propune să stimuleze colaborarea între sectoarele științific și de afaceri, să consolideze competitivitatea economiei naționale și să faciliteze integrarea în Spațiul European de Cercetare. [Link](#)

Prioritățile strategice în domeniile cercetării și inovării, incluse în Programul național pentru perioada 2024-2027, sunt:

- **Sănătate**
- **Agricultură durabilă, securitate alimentară**
- **Biotehnologii și protecția mediului**
- **Provocări societale**
- **Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare**

Fiecare prioritate include un set de direcții strategice.

Obiectivele generale ale Programului sunt următoarele:

- **Consolidarea sistemului de cercetare-dezvoltare.**

- a) obiectiv specific 1.1. Consolidarea instituțiilor din domeniile cercetării și inovării
- b) obiectiv specific 1.2. Consolidarea capitalului uman în domeniile cercetării și inovării
- c) obiectiv specific 1.3. Îmbunătățirea accesului la infrastructura de cercetare de calitate

- **Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale**

- a) obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
- b) obiectiv specific 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic

- **Integrarea în Spațiul European al Cercetării**

- a) obiectiv specific 3.1. Sporirea internaționalizării cercetării
- b) obiectiv specific 3.2. Valorificarea plenară a oportunităților ce rezidă din statutul de țară asociată la Programul-cadru „Orizont Europa”.

Programul Național pentru Specializare Inteligentă pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”, împreună cu Planul de acțiune pentru implementare, a fost aprobat prin HG nr. 588/2024. Prin aprobarea unui astfel de document de politici, Republica Moldova a devenit prima țară din Parteneriatul Estic care a realizat acest lucru fapt ce a permis **realizarea unei recomandări incluse în Raportul de Extindere al Comisiei Europene din anul 2023.** [Link](#)

Domeniile prioritare ale Programului „Smart Moldova” sunt:

- **Agricultură și procesarea producției agricole**
- **Tehnologia informației și comunicațiilor**
- **Energie**
- **Biomedicină și biofarmaceutică**

Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin HG nr.864/2023, reglementează modalitatea prin care organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, inclusiv instituțiilor de învățământ superior publice, li se acordă finanțarea din bugetul de stat pentru menținerea și dezvoltarea infrastructurii publice din domeniile cercetării și inovării și pentru cheltuielile de personal. [Link.](#)

Conform Metodologiei, finanțarea instituțională se împarte în:

- **Finanțarea instituțională de bază** — pentru realizarea programelor instituționale și menținerea infrastructurii publice din domeniile cercetării și inovării—cel mult 90 % din alocațiile bugetare pentru finanțarea instituțională

- **Finanțarea instituțională complementară** — acordată pentru susținerea performanței instituționale—6 % din alocațiile bugetare pentru finanțarea instituțională

- **Finanțarea instituțională suplimentară** — acordată pentru menținerea și dezvoltarea unor proiecte specifice de dezvoltare instituțională cel puțin 4 %

Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobată prin HG 382/2019, reglementează procedura de organizare și desfășurare a concursului de proiecte din domeniile cercetării și inovării în vederea finanțării lor din bugetul de stat. [Link](#).

În conformitate cu prevederile Metodologiei, pot fi organizate următoarele tipuri de proiecte:

- *programe de stat*
- *proiecte de transfer tehnologic*
- *proiecte de inovare*
- *vouchere inovationale*
- *proiecte bi-/multilaterale*
- *programe de postdoctorat*
- *proiecte pentru tinerii cercetători*
- *proiecte pe probleme de interes stringent*
- *proiecte pe domeniile specializării inteligente*
- *proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii din domeniile cercetării și inovării*
- *alte tipuri de proiecte.*

Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „**Orizont Europa**” – **Programul-cadru pentru cercetare și inovare** reglementează, la nivel legislativ, asocierea Republicii Moldova la Programul „Orizont Europa” și implicit alinierea la următorul *acquis comunitar* relevant din domeniul cercetării și inovării: [Link](#)

- **Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021** de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 [Link](#)

- **Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE** (Text cu relevanță pentru SEE) [Link](#)

- **Regulamentul (CE) nr. 723/2009 al Consiliului din 25 iunie 2009** privind cadrul juridic comunitar aplicabil unui consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (ERIC) [Link](#)

25.1.1.2 Capacități administrative

Parlamentul Republicii Moldova are un rol special în îmbunătățirea politicii de stat în domeniile cercetării și inovării, precum și în conectarea procesului de cercetare și dezvoltare la necesitățile țării. Astfel, conform Art. 58 din **Codul Științei și Inovării nr. 259/2004**, Parlamentul are următoarele atribuții:

- adoptă acte normative care reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării;
- aprobă, prin legea anuală a bugetului, sumele distincte pentru finanțarea domeniilor cercetării și inovării;
- ratifică tratatele interstatale privind cooperarea în domeniile cercetării și inovării.

Activitatea în domeniul cercetării și inovării este gestionată de **Comisia pentru Cultură, Educație, Cercetare, Tineret, Sport și Mass-Media** din cadrul Parlamentului Republicii Moldova.

Guvernul Republicii Moldova, conform Art. 59 din **Codul cu privire la știință și inovare**, are următoarele atribuții:

- aprobă Programul Național, strategiile sectoriale și planurile de acțiune pentru implementarea acestora;
- adoptă acte normative în domeniile cercetării și inovării;
- sprijină crearea și optimizarea infrastructurii în domeniile cercetării și inovării;
- încheie acorduri de cooperare interguvernamentală;
- înființează, reorganizează sau lichidează organizații de drept public în domeniile cercetării și inovării;
- îndeplinește alte atribuții care decurg din prevederile cadrului normativ.

Ministerul Educației și Cercetării este organul central specializat al administrației publice și, conform punctului 2 din **Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării**, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 146/2017**, asigură implementarea politicii guvernamentale în domeniile cercetării și inovării. Conform Art. 60 din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, Ministerul Educației și Cercetării are următoarele atribuții:

- elaborează, printr-un exercițiu amplu de consultare cu entitățile interesate, și promovează Programul Național, strategiile sectoriale și planurile de acțiune pentru implementarea acestora;
- propune Guvernului, în limitele mijloacelor bugetare anuale aprobate, revizuirea planurilor de acțiune pentru implementarea Programului Național și a strategiilor sectoriale;
- elaborează, conform competențelor sale, acte normative pentru crearea instrumentelor de stimulare și promovare a activităților în domeniile cercetării și inovării;

- aprobă bugetele de finanțare instituțională;
- examinează rapoartele științifice elaborate în domeniile cercetării și inovării;
- propune Guvernului înființarea, reorganizarea sau lichidarea organizațiilor de drept public în domeniile cercetării și inovării;
- elaborează proiectul cadrului bugetar pe termen mediu în domeniile cercetării și inovării, inclusiv pentru finanțarea instituțională;
- coordonează, monitorizează și promovează activitățile de cercetare și inovare ale organizațiilor subordonate;
- promovează programe bilaterale și multilaterale în domeniile cercetării și inovării, lansate în cadrul acordurilor de cooperare cu organizații și fundații internaționale;
- monitorizează implementarea documentelor de politici și a proiectelor în domeniile cercetării și inovării și prezintă anual Guvernului raportul privind implementarea acestora;
- organizează selecția prin concurs a conducătorilor organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării aflate în subordinea sa;
- monitorizează organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării aflate în subordinea sa, precum și activitatea conducătorilor acestora;
- atrage fonduri din surse externe pentru dezvoltarea domeniilor cercetării și inovării;
- elaborează standarde minime pentru acordarea titlurilor științifice și științifico-didactice și proiectează acte normative privind recunoașterea și echivalarea titlurilor științifice și științifico-didactice obținute în alte țări, precum și alte acte normative care reglementează domeniul, pentru a fi înaintate Guvernului spre aprobare;
- stabilește denumirile domeniilor, ramurilor, profilurilor și specialităților științifice în consultare cu Academia de Științe a Moldovei și autoritățile publice centrale relevante;
- îndeplinește alte atribuții care decurg din prevederile cadrului normativ.

Personalul: efectiv limită a Ministerului Educației și Cercetării – 123 / angajați – 90

Direcția politici în domeniile cercetării și inovării este subdiviziunea responsabilă pentru gestionarea domeniului. Direcția dispune de 6 unități, la moment fiind ocupate 5 unități.

Consiliul Consultativ pentru Știință și Tehnologie, conform Art. art. 60¹ din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, este un organ consultativ aflat sub coordonarea Ministerului Educației și Cercetării (MER), fără personalitate juridică.

Componenta Consiliului:

- Este format din **17 membri** și un **Secretar**.

- Membrii includ reprezentanți ai autorităților centrale specializate ale statului, precum și personalități științifice recunoscute la nivel național și/sau internațional.

Caracteristici și organizare:

- Componenta nominală a Consiliului este actualizată la nevoie, dar nu mai rar de o dată la fiecare **patru ani**.

- Calitatea de membru în cadrul Consiliului este pe **bază voluntară**.

Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării și Cancelaria de Stat exercită, de asemenea, calitatea de fondatori ai organizațiilor din domeniile cercetării și inovării.

Atribuțiile fondatorilor organizațiilor din domeniile cercetării și inovării:

- aprobă structura persoanelor juridice din domeniile cercetării și inovării, elaborată în conformitate cu prioritățile strategice ale acestor domenii;

- aleg conducerea organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării pe bază de concurs;

- stabilesc sarcinile conducătorului organizației din domeniile cercetării și inovării, în conformitate cu cadrul normativ;

- aprobă numărul de funcții științifice și auxiliare ale organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării;

- determină structura și funcțiile organizațiilor de informații științifico-tehnologice de drept public, în acord cu **Ministerul Educației și Cercetării**.

Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD), conform **Hotărârii Guvernului nr. 196/2018** privind organizarea și funcționarea sa, este o autoritate administrativă centrală subordonată Guvernului. Agenția implementează politica de stat în domeniile cercetării și inovării în conformitate cu **Programul Național** și strategiile sectoriale și gestionează bugetul aprobat pentru finanțarea proiectelor, conform cadrului normativ.

Conform prevederilor Art. 61 din **Codul cu privire la știință și inovare nr. 259/2004**, **Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare** are următoarele atribuții în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării:

- implementarea politicilor naționale în domeniile cercetării și inovării;
- gestionarea resurselor financiare alocate pentru cercetare și inovare;
- organizarea concursurilor pentru finanțarea proiectelor de cercetare și inovare;
- asigură expertizarea și evaluarea independentă a proiectelor înaintate la concursuri;
- monitorizarea implementării proiectelor finanțate în domeniile cercetării și inovării;
- recepționează rapoartele științifice de implementare a proiectelor de cercetare finanțate, însoțite de avizul consultativ emis de secția de științe respectivă a Academiei de Științe a Moldovei;
- promovarea cooperării internaționale în domeniile cercetării și inovării;

- sprijinirea transferului de tehnologii și a implementării rezultatelor cercetării în economie;
- elaborarea și actualizarea instrumentelor și mecanismelor de finanțare pentru cercetare și inovare, în conformitate cu cadrul normativ;
- alte atribuții care derivă din prevederile legislative și regulamentare aplicabile.

ANCD gestionează implementarea Programului „Orizont Europa” și coordonează activitatea Oficiului Național Orizont Europa (compus dintr-un Șef al Oficiului și 3 coordonatori tematici); Rețeaua Punctelor Naționale de Contact „Orizont Europa”; Rețeaua Reprezentanților Oficiali și Experților Naționali ai Programului „Orizont Europa”. ANCD coordonează Oficiul pentru Știință și Tehnologie al Republicii Moldova la Bruxelles (MOST), membru al Rețelei IGLO.

Personal: efectiv limită – 34/ angajați – 27

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), conform HG Nr. 201/2018, este o autoritate administrativă subordonată Ministerului Educației și Cercetării, responsabilă pentru evaluarea organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, precum și a personalului științific.

ANACEC are următoarele atribuții:

- evaluarea organizațiilor care desfășoară activități de cercetare și inovare pentru a asigura conformitatea cu standardele de calitate;
- certificarea personalului științific și didactic conform standardelor stabilite;
- monitorizarea și verificarea îndeplinirii standardelor de calitate în organizațiile de cercetare și inovare;
- elaborarea și actualizarea criteriilor și metodologiilor de evaluare a calității în domeniul cercetării și inovării;
- emiterea rapoartelor de evaluare și propunerea măsurilor de îmbunătățire a calității în organizațiile evaluate;
- contribuția la promovarea culturii calității în domeniile cercetării, inovării și educației;
- alte atribuții ce derivă din cadrul normativ aplicabil în domeniul asigurării calității în educație și cercetare.

Personal: efectiv limită – 52/ angajați – 36

În procesul de elaborare a contribuției la capitolul 25: Știință și cercetare sunt implicate și alte autorități publice precum și organizațiile din domeniile cercetării și inovării.

Sistemul național de cercetare include:

I. Organizații publice de cercetare și inovare:

- instituții publice de învățământ superior de stat; În 2022, a fost adoptată HG nr. 485/2022, prin care majoritatea institutelor de cercetare au fost integrate în cadrul celor mai mari universități, în scopul consolidării sistemului.

- institute de cercetare organizate ca instituții publice sub coordonarea Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Culturii;

- instituții medico-sanitare publice a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;

- muzee organizate ca instituții publice a căror arie de activitate include cercetarea;

- alte instituții publice a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific.

II. Organizații de drept privat în domeniul cercetării și inovării:

- organizații comerciale a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;

- instituții private de învățământ superior;

- instituții medico-sanitare private a căror arie de activitate include cercetarea, dezvoltarea experimentală, implementarea rezultatelor științifice și a inovațiilor, transferul tehnologic, formarea și perfecționarea personalului științific;

- muzee private al căror obiect de cercetare este cercetarea.

În anul 2023, conform datelor statistice, activitățile de cercetare au fost desfășurate în 47 de entități, dintre care 30 de instituții publice. Au fost implicați 3526 salariați, dintre care 2584 cercetători.

25.1.2. Planuri de viitor

25.1.2.1 Planuri legislative

Printre inițiativele legislative care au drept scop alinierea la politicile Uniunii Europene în domeniile științei și cercetării și integrarea în Spațiul European al Cercetării se numără:

- Aprobarea, de către Parlamentul Republicii Moldova, a Amendamentului I, încheiat prin schimb de scrisori, la Anexa II la *Acordul între Uniunea Europeană, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Orizont Europa, programul-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii*, în conformitate cu Articolul 5

Reciprocitate și ajustarea listei non-exhaustive de programe și proiecte echivalente cu Programul „Orizont Europa” ale Republicii Moldova.

- Hotărâre de guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC

- Hotărâre de guvern privind aprobarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării

- Hotărâre de guvern privind modificarea unor hotărâri a Guvernului (majorarea burselor pentru studenții-doctoranzi)

- Hotărâre de guvern privind salarizarea experților încadrați în procesul de expertizare, evaluare a organizațiilor, propunerilor de proiecte, dosarelor de atestare a cadrelor științifice și științifico-didactice

25.1.2.2. Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative.

Implementarea continuă a *Programului național în domeniile de cercetării și inovării pentru anii 2024-2027* și a *Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”* va fi efectuată în conformitate cu acțiunile incluse în Planurile aferente acestor documente de politici publice.

Elaborarea și aprobarea, prin ordin al ministrului educației și cercetării, a mai multor foi de parcurs și regulamente care vin să implementeze recomandările incluse în *Rapoartele de extindere din anii 2023 și 2024* după cum urmează:

- Regulament privind Știința deschisă
- Foaie de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027
- Foaie de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării
- Foaie de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
- Foaie de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa

O dimensiune separată pentru dezvoltarea și implementarea Recomandărilor Uniunii Europene îl reprezintă integrarea continuă în *Spațiul European de Cercetare* prin sporirea participării organizațiilor din domeniile cercetării și inovării în programul-cadru „Orizont Europa”, programul COST, programele bi/multilaterale.

Acțiunile planificate, inclusiv alte acțiuni aferente Directoriului din self-screening, precum și măsurile de implementare conexe acestora urmează să elimine mai multe dezechilibre care obstrucționează dezvoltarea și consolidarea domeniilor de cercetare-inovare cu impact economico-social și competitiv la nivel european.

25.2. Subcapitolul: INOVARE

25.2.1.1 Cadrul legislativ

În Republica Moldova gestionarea domeniului de inovare îi revine Ministerului Educației și Cercetării, în special Direcției politici în domeniile cercetării și inovării.

Din punct de vedere al legislației, activitățile de inovare sunt reglementate, în mare parte de aceleași legi, hotărâri de guvern și alte acte normative precum și domeniile științei și cercetării:

Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova [Link](#).

Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 care are un obiectiv general dedicat activităților de inovare:

- **Creșterea contribuției sistemului de cercetare și inovare la dezvoltarea societății și economiei naționale**

a) obiectiv specific 2.1. Dezvoltarea și consolidarea legăturilor dintre mediul de cercetare și cel de afaceri

b) obiectiv specific 2.2. Stimularea inovării și transferului tehnologic

Programul Național pentru Specializare Inteligentă pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova” [Link](#)

Metodologia de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării [Link](#).

Metodologia de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării. [Link](#).

Metodologia prevede posibilitatea organizării următoarelor proiecte dedicate segmentului de inovare precum:

- *proiecte de transfer tehnologic*
- *proiecte de inovare*
- *vouchere inovaționale*
- *proiecte pe domeniile specializării inteligente*
- *proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii din domeniile cercetării și inovării*

Suplimentar putem evidenția următoarele acte legislative și normative care vin în suportul activităților de inovare precum:

Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare (Legea nr. 226/2018) care reglementează procesul de creare și funcționare a parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare, crearea premiselor necesare pentru implementarea în practică a inovațiilor și a transferului de tehnologii din care rezultă produse și servicii noi sau perfecționate, competitive pe piață. [Link](#)

Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității 2023-2027 ce își propune sprijinirea creșterii economice sustenabile și incluzive prin promovarea antreprenoriatului, inclusiv msuri pentru a spori competitivitatea afacerilor, a încuraja inovația și a crea un mediu favorabil pentru startup-uri și întreprinderile mici [Link](#)

Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare reglementează, la nivel legislativ, asocierea Republicii Moldova la Programul „Orizont Europa” și implicit alinierea la următorul *acquis comunitar* relevant din domeniul inovării: [Link](#)

REGULAMENTUL (UE) 2021/819 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie (reformare) [Link](#)

Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa [Link](#)

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: O nouă agendă europeană de inovare [Link](#)

Subcapitolul Capacități administrative în domeniile inovării

25.2.1.2. Cadrul administrativ

Gestionarea procesului de integrare europeană precum și alinierea la *acquis-ul comunitar* pe capitolul 25: Știință și cercetare ține de competența Ministerului Educației și Cercetării, Direcția politici în domeniile cercetării și inovării.

De asemenea, autoritatea publică centrală care are responsabilități pe domeniul inovării este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Implementarea politicilor în domeniu se realizează și prin intermediul mai multor agenții de implementare, precum:

- Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare [Link](#)
- Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) care are misiunea de a susține dezvoltarea antreprenoriatului în Republica Moldova de la inițierea unei afaceri la internaționalizarea acesteia [Link](#)

De asemenea, organizațiile din domeniile cercetării și inovării, precum universitățile, parcurile științifico-tehnologice, incubatoarele de inovare și hub-urile sunt implicate în procesul de implementare a politicii statului în domeniul de inovare, precum:

- Parcul Științifico-Tehnologic ”Academica” cu Incubatorul de Inovare ”Inovatorul”
- Incubatorul de Inovare ”Politehnica”
- Incubatorul de Inovare ”Innocenter”

- Incubatorul de Inovare "Inventica-USM"
- Incubatorul de Inovare "Antreprenorul Inovativ"
- Incubatorul de Inovare Moldo-Lituanian "Media Garaj"
- Incubatorul de Inovare "IT4BA"

25.2.2. Planuri de viitor în domeniul inovării

25.2.2.1. Planuri legislative

Acțiunile de ordin legislativ pe care Ministerul Educației și Cercetării și le propune spre realizare în domeniile cercetării vor avea impact și asupra domeniului de inovare care este gestionat de către MEC.

25.2.2.2. Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative pe domeniul inovării.

Implementarea continuă a *Programului național în domeniile de cercetării și inovării pentru anii 2024-2027* și a *Programului național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „Smart Moldova”* va fi efectuată în conformitate cu acțiunile incluse în Planurile aferente acestor documente de politici publice.

Elaborarea și aprobarea, prin ordin al ministrului educației și cercetării, a mai multor foi de parcurs și regulamente care vin să implementeze recomandările incluse în *Rapoartele de extindere din anii 2023 și 2024* după cum urmează:

- Lansarea Fondului Național pentru Inovare (implementarea Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie)
- Lansarea apelurilor de proiecte din cadrul Fondului Național pentru Inovare
- Foaie de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării
- Foaie de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri
- Regulament-cadru privind activitatea Oficiilor de transfer tehnologic
- Regulament privind accesul la infrastructura publică de cercetare și inovare
- Foaie de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa
- Elaborarea studiului de fezabilitate privind instituirea Oficiului național de transfer tehnologic
- Crearea/stimularea activităților oficiilor de transfer tehnologic în cadrul universităților

Acțiunile planificate, inclusiv alte acțiuni aferente Directoriului din self-screening, precum și măsurile de implementare conexe acestora urmează să elimine mai multe dezechilibre care obstrucționează dezvoltarea și consolidarea domeniilor de cercetare-inovare cu impact economico-social și competitiv la nivel european.

25.2.3. Costuri financiare (estimarea costurilor) pentru ambele blocuri

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor de aliniere la acquis-ul comunitar este de 135350 mii lei, dintre care:

Din bugetul de stat: 25 250 mii lei

Asistența externă: 110 100 mii lei (Uniunea Europeană; Banca Mondială, GIZ, etc).

CAPITOLUL 26: EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Moldova se află între un anumit nivel și un nivel moderat de pregătire în domeniul educației și culturii. În cursul perioadei de raportare s-au înregistrat progrese bune, întrucât autoritățile sporesc relevanța, calitatea și caracterul incluziv al educației. Crearea Institutului Național pentru Educație și Leadership a stat la bazele procesului de reprojecare a dezvoltării profesionale a cadrelor didactice. Dezvoltarea politicilor culturale avansează, de asemenea, dar sectorul cultural suferă, în general, de o capacitate limitată.

Acquis-ul din capitolul 26 – Educație și cultură, în mare parte, nu necesită transpunerea normelor UE în legislația națională. Constituit în mare parte din Recomandări, Decizii, Rapoarte, acquis-ul din Capitolul 26 stabilește prioritățile, țintele și domeniile de cooperare și interes al statelor membre. Cu excepția Directivei privind accesul la educație al copiilor lucrătorilor migranți (transpunere în responsabilitatea MMPS), Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (transpunere prevăzută în capitolul 23) și hotărârilor Curții Europene de Justiție privind cazurile legate de nediscriminarea între resortisanții unui stat membru UE și alți cetățeni ai UE, acquis-ul european în domeniul educației, formării, sportului și tineretului include recomandări ale Consiliului European în domenii ce vizează învățământul general; învățământul profesional tehnic și superior, formarea adulților, voluntariat și mobilitatea tinerilor, artiștilor și profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, protecția și promovarea diversității culturale, patrimoniu cultural, inclusiv patrimoniu cinematografic).

Capitolul 26 Educație și cultură acoperă o gamă largă de domenii, inclusiv educație și formare profesională, tineret, sport și cultură.

Capitolul 26 este structurat în 2 subcapitole/ blocuri tematice după cum urmează:

I. Acquis-ul în educație și formare

II. Tineret, Sport și Cultură

Responsabilitățile pentru implementarea Acquis-ului la cap. 26 sunt distribuite între 2 autorități publice centrale: Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Culturii. În procesul de transpunere/aliniere la acquis-ul UE, ministerele menționate colaborează efectiv cu toate agențiile și instituțiile din subordine dar și autoritățile publice centrale din țară.

Domeniile educației, culturii, tineretului și sportului sunt reglementate de titlurile XII și XIII (articolele 165-167) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Potrivit acestor articole, Uniunea contribuie la dezvoltarea unei educații de calitate, prin încurajarea cooperării dintre statele membre și, în cazul în care este necesar, prin sprijinirea și completarea acțiunilor acestora, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul învățământului și de organizarea sistemului educațional, precum și diversitatea lor culturală și lingvistică.

Alinierea Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul educației necesită o **abordare strategică integrată**, care va include reforme legislative, consolidarea capacităților instituționale și investiții în modernizarea sistemului educațional.

În acest context, eforturile Republicii Moldova în domeniile menționate sunt îndreptate spre atingerea obiectivelor și țințelor europene pentru segmentele menționate prin continuarea reformelor în domeniile respective, asigurarea finanțării adecvate a proceselor de modernizare a sistemelor educației, culturii, tineretului și sportului, dar și fortificarea capitalului uman și capacităților administrative. Elementele de bază ale acestor reforme vor viza:

- Revizuirea cadrului normativ pentru alinierea la obiectivele și standardele UE în educație;
- Transpunerea principiilor Spațiului European al Educației și Procesului de la Bologna;
- Dezvoltarea curriculei naționale în conformitate cu competențele-cheie promovate de UE;
- Consolidarea resursei umane din educație;
- Integrarea componentelor privind valorile și principiile europene, precum drepturile omului, diversitatea culturală și democrația.
- Promovarea incluziunii și egalității de șanse;
- Consolidarea sistemului de asigurare a calității în educație prin implementarea standardelor europene (ESG – Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA);
- Modernizarea infrastructurii educaționale
- Integrarea și participarea în programele europene

Totodată menționăm că sistemul educațional din Republica Moldova se confruntă cu o serie de provocări, care afectează calitatea și accesibilitatea educației și care vor periclita atingerea unor obiective și țințe în domeniile menționate. Printre acestea sunt:

1. Finanțare insuficientă și lipsa capitalului uman necesar pentru valorificarea eficientă a fondurilor din asistența externă și a partenerilor de dezvoltare;
2. Infrastructură perimată în sistem la toate nivelurile de studii, fapt pentru care a fost demarat Proiectul Școlilor Model;
3. Deficit de cadre didactice calificate, lipsa unui sistem de formare continuă eficient și a motivației, inclusiv financiare, pentru a urma cariera în pedagogie, în special pentru tineri specialiști;
4. Inegalități în accesul la educație, elevii din mediul rural au acces mai limitat la resurse educaționale și la profesori calificați, fapt ce a fost dovedit prin rezultatele ultimei evaluări PISA ;

Astfel, Republica Moldova va asigura implementarea/alinierea integrală la acquis-ul UE specific acestui capitol înainte de aderare și nu vor fi solicitate perioade de tranziție.

Sectorul Culturii este marcat de o serie de provocări, determinate de:

1. Infrastructură culturală. În mediul rural, această problemă este determinată de scăderea continuă a numărului de biblioteci, muzee și case de cultură, fapt care cauzează erodarea treptată a accesului la resurse culturale esențiale. Pe de altă parte, infrastructura culturală existentă suferă de o uzură semnificativă, iar lipsa de investiții în modernizare contribuie la starea precară a acesteia. De asemenea, monumentele istorice și alte elemente de patrimoniu cultural, atât material cât și imaterial, sunt insuficient protejate și restaurate, iar acest lucru pune în pericol nu doar integritatea lor, ci și transmiterea valorilor culturale către viitoarele generații. Migrarea masivă a populației din zonele rurale către centrele urbane are un impact negativ asupra vieții culturale din multe regiuni. Tendința generală de scădere a populației naționale încurajează abandonul unor zone geografice și, implicit, al infrastructurii culturale din aceste zone.

2. Capitalul uman. Salariile din domeniu culturii sunt printre cele mai mici de pe piața muncii, ceea ce face ca profesiile din cultură și patrimoniu să fie mai puțin atractive, în special pentru tinerii specialiști. Ritmul lent de creștere a salariilor, care este mai scăzut decât media pe economie, și lipsa unor stimulente financiare conduc la fenomenul de „îmbătrânire” a personalului din instituțiile de cultură și patrimoniu, iar acest lucru pune presiune asupra capacității sectorului de a se adapta la schimbările rapide ale societății și tehnologiei. Formarea profesională în domeniul restaurării monumentelor istorice este aproape inexistentă, iar acest lucru afectează grav capacitatea sectorului de a conserva și revitaliza patrimoniul cultural național. Un alt aspect important este accesibilitatea redusă a serviciilor culturale pentru populația din mediul rural, unde instituțiile de cultură și patrimoniu se confruntă cu dificultăți economice, iar migrația internă duce la închiderea acestora. Astfel, interacțiunile culturale în aceste comunități sunt limitate, iar cheltuielile pentru consumul cultural sunt extrem de mici.

3. Finanțarea culturii și a patrimoniului cultural reprezintă una dintre cele mai mari provocări pentru dezvoltarea sustenabilă a acestora în Republica Moldova. Cota destinată culturii și patrimoniului cultural în PIB-ul țării este mult mai mică decât media Uniunii Europene, iar resursele alocate prin intermediul bugetului național și bugetele locale sunt insuficiente pentru a susține proiecte de amploare.

4. Sectorul cultural independent. Deși este un sector în proces de constituire, dezvoltarea acestuia rămâne încă fragilă și precară. Lipsa unor politici eficiente pentru consolidarea capacităților sectorului independent este un obstacol major, iar aceasta se reflectă în participarea scăzută la programele de finanțare oferite de Uniunea Europeană, inclusiv în domeniul patrimoniului cultural. Finanțarea insuficientă a sectorului cultural independent împiedică organizațiile să investească în dezvoltarea capacităților pe termen lung. Artiștii independenți și lucrătorii culturali nu dispun de un sistem eficient de asigurări sociale sau de protecție a securității sociale, ceea ce îi face vulnerabili la incertitudinile economice și sociale.

5. Participarea culturală și consumul cultural. Repartizarea teritorială neuniformă a serviciilor culturale, inclusiv în domeniul patrimoniului cultural, are impact negativ asupra participării culturale și consumului cultural. Multe regiuni, în special cele din mediul rural și periferic, au acces limitat la activitățile culturale, determinând un decalaj semnificativ între diferitele zone ale țării. În multe localități, investițiile în cultură sunt minime, iar activitățile culturale sunt adesea privite ca un domeniu secundar, fără o importanță economică imediată,

determinând o prezență scăzută a producției instituțiilor teatral-concertistice în regiunile mai izolate.

26.1. Subcapitolul: ACQUIS-UL ÎN EDUCAȚIE ȘI FORMARE

26.1.1. Prezentarea generală a situației

26.1.1.1 Cadrul legislativ

La etapa actuală, Republica Moldova a adoptat un cadru legal robust pentru implementarea politicilor în domeniile educației și formării. În raportul de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, a fost menționată o creștere cu **0,5** a nivelului de pregătire pentru aderare pentru Cap.26 - Educație și cultură.

Actul legislativ primar care reglementează funcționarea sistemului de învățământ în Republica Moldova este Codul Educației (Legea 152/2014). Adoptarea Codului educației a coincis cu semnarea Acordului de Asociere cu UE, fiind rezultatul unei munci laborioase privind integrarea principiilor și structurilor care rezonază cu țintele și obiectivele UE, devenind documentul de referință pentru toate reformele ulterioare și principalele documente de politici aprobate, precum:

- Strategia de Dezvoltare a Educației „Educația 2030” (2023);
- Cadrul Național al Calificărilor din Republica Moldova (HG 330/2023) (2023);
- Regulamentul privind certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite în contextul educației non-formale și informale;
- Regulamentul cu privire la educația adulților (HG 222/2024) (2024);
- Legea nr. 110/2022 privind învățământul dual (2022);
- Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 110/2022; (2023);
- Actualizarea Nomenclatoarelor specialităților pentru învățământul și formarea profesională și pentru învățământul superior pentru a asigura alinierea la nevoile pieței muncii;
- Crearea și consolidarea continuă a capacităților instituționale ale Agenției Naționale pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare;
- Evaluarea externă și acreditarea programelor de studii în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic, inclusiv acreditări internaționale a programelor;
- Participarea la programele UE: Erasmus+, Jean Monnet pentru învățământul superior, tineret și sport și Programul eTwinning pentru învățământul general;
- Promovarea implementării autonomiei universitare extinse în cele 4 componente ale sale: organizațională, academică, resurse umane și financiare;
- Instituirea și consolidarea capacităților Centrelor de Excelență din țară;

Codul Educației definește nivelurile de studii, ciclurile, tipurile de instituții și forme de studiu din țară, standardele educaționale și formele de evaluare externă și stabilește structurile și organele responsabile pentru asigurarea implementării politicilor statului în domeniu.

Sistemul de învățământ este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011):

- a) nivelul 0 - educația timpurie:
 - educația antepreșcolară;
 - învățământul preșcolar;
- b) nivelul 1 - învățământul primar;
- c) nivelul 2- învățământul secundar, ciclul I: învățământul gimnazial;
- d) nivelul 3:
 - învățământul secundar, ciclul II: învățământul liceal;
 - învățământul profesional tehnic secundar;
- e) nivelul 4 - învățământul profesional tehnic postsecundar;
- f) nivelul 5 - învățământul profesional tehnic post secundar nonterțiar;
- g) nivelul 6 - învățământul superior, ciclul I: învățământ superior de licență;
- h) nivelul 7 - învățământul superior, ciclul II: învățământ superior de master;
- i) nivelul 8 - învățământul superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat.

Eforturile Republicii Moldovei de a atinge țintele europene și de a se integra în Spațiul European al Educației au început la nivelul învățământului superior, în 2005, când Republica Moldova a semnat Comunicatul de la Bergen și a aderat la Procesul de la Bologna. Prin implementarea obiectivelor Bologna și a angajamentelor cheie asumate, Procesul de la Bologna a creat premisele pentru următoarele reforme în domeniu, inclusiv reformele structurale, susținute și de programul UE Tempus, ulterior programul Erasmus+, implementat de instituțiile de învățământ superior cu sprijinul ministerului.

În domeniul Învățământului profesional tehnic, alinierea la politicile Uniunii Europene în domeniu a fost facilitată în special prin participarea R. Moldova în Procesul Torino și cooperarea intensă cu Fundația Europeană pentru Instruire (ETF). Acesta a marcat începutul unor transformări semnificative menite să îmbunătățească sectorul învățământului profesional tehnic în Moldova.

Din 2014, Republica Moldova folosește sistemul de credite pentru învățământul profesional (ECVET) și din 2022 este membră a Alianței Europene pentru Ucenicie.

Rezoluția Consiliului din 26 februarie 2021 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în educație și formare pentru Spațiul European al Educației și nu numai (2021-2030)

prezintă un document cheie în elaborarea documentului-cadru general, care definește obiectivele generale și obiectivele specifice pe termen mediu și lung: Strategia de Dezvoltare a Educației „Educația 2030”, aprobată în 2023 prin HG 114/2023 [link](#)

În conformitate cu Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, acest document strategic operaționalizează obiectivele de convergență strategică asumate prin Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Potrivit Strategiei, „Republica Moldova va asigura implementarea acestuia, inclusiv cu sprijinul pe care Uniunea Europeană îl poate oferi, și va ține cont de bunele practici ale țărilor membre UE, corelate cu propria experiență”.

Prioritățile strategice ale Strategiei de dezvoltare a educației Educația 2030 oglindesc prioritățile strategice ale documentului european, după cum urmează:

Prioritățile din Rezoluția Consiliului din 26 februarie 2021	Obiectivele generale din Strategia de Dezvoltare “Educația 2030”
Prioritatea strategică 1: Îmbunătățirea calității, echității, incluziunii și succesului pentru toți în educație și formare	Obiectivul general 2: Asigurarea accesului tuturor la educație de calitate pe tot parcursul vieții Obiectiv general 4: Întărirea coeziunii socio-educative pentru o educație de calitate prin reunirea eforturilor tuturor actorilor procesului educațional Obiectivul general 9: Creșterea performanței sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului de învățământ
Prioritatea strategică 2: Transformarea învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității într-o realitate pentru toți	Obiectivul general 5. Crearea noilor medii, eficiente și motivante, de dezvoltare și învățare pe parcursul vieții pentru toți cetățenii (ODD-3, ODD-4, ODD-5) Obiectivul general 7. Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal (ODD-4, ODD-5, ODD-10, ODD-17)
Prioritatea strategică 3: Creșterea competențelor și a motivației în profesia de pedagog	Obiectivul general 3. Asigurarea sistemului educațional la toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic/științifico-didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv (ODD-4, ODD-5, ODD-8)
Prioritatea strategică 4: Consolidarea învățământului superior european	Obiectivul general 1. Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman Obiectivul general 8. Promovarea inovațiilor și a schimbărilor în educație prin dezvoltarea cercetării științifice (ODD-4, ODD-8, ODD-9)

Prioritatea strategică 5: Sprijinirea tranziției verzi și digitale în și prin educație și formare	Obiectivul general 6. Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității și sustenabilității educației (ODD-4, ODD-8, ODD-9)

Pentru implementarea obiectivelor menționate, corelate cu prioritățile strategice ale UE, au fost realizate acțiuni și elaborate documente la nivel de sistem:

În educația timpurie, eforturile se concentrează pe realizarea recomandărilor UE conținute în Recomandările:

- Council Recommendation of 22 May 2019 on High-Quality Early Childhood Education and Care Systems *OJ C 189, 5.6.2019, p. 4–14*

- Council Recommendation (EU) 2021/1004 of 14 June 2021 establishing a European Child Guarantee *OJ L 223, 22.6.2021, p. 14–23* [link](#)

- Council Recommendation of 8 December 2022 on early childhood education and care: the Barcelona targets for 2030 2022/C 484/01 *OJ C 484, 20.12.2022* [link](#)

- Council Recommendation of 22 May 2019 on High-Quality Early Childhood Education and Care Systems *OJ C 189, 5.6.2019, p. 4–14* [link](#).

Astfel în concordanță cu obiectivele acestor acte UE, principiul educației centrate pe copil în Educația Timpurie (ECEC) este integrat în documentele de politici naționale:

- Cadrul de referință pentru educația timpurie [link](#)

- Curriculum pentru educația timpurie [link](#)

- Planul Cadru de Învățământ Preșcolar [link](#)

- Standarde de învățare și dezvoltare a copiilor de la naștere până la 7 ani [link](#)

- Metodologia de monitorizare și evaluare a dezvoltării copilului pe baza Standardelor de Învățare și Dezvoltare pentru copiii de la naștere până la vârsta de 7 ani.

În prezent, autoritățile naționale se concentrează pe extinderea serviciilor de educație timpurie pentru copiii până la 2 ani și pe dezvoltarea de opțiuni alternative de îngrijire a copiilor, aspecte puse în evidență în legislația UE de ultima oră.

Corespondența dintre obiectivele țintă ale UE și cele naționale pentru educația timpurie se prezintă în tabelul de mai jos:

Indicatori	Ținte UE	Ținte RM
Rata de participare a copiilor sub 3 ani în educația timpurie	45%	33%
Rata de participare a copiilor de 3-6 ani în educația timpurie	96%	83,2 %

Calificarea personalului didactic în educația timpurie (ISCED 6)	100%	65,3%
Acces efectiv și gratuit la alimentație sănătoasă pentru copiii vulnerabili	Cel puțin 1 masă pe zi	2-4 mese pentru toți copii, în dependență de timpul petrecut în instituție
Minimul de ore de activitate săptămânală	Cel puțin 25 ore pe săptămână	De la 30 la 60 ore pe săptămână în educație timpurie
Acces efectiv și gratuit la asistență medicală pentru TOȚI copiii din educația timpurie și îngrijirea copiilor	100%	100% pentru toți copii
Acces gratuit la serviciile de educație pentru toți copiii din educația timpurie și îngrijirea copiilor	100%	100% (pentru copii de la 2 la 6 ani

Pentru asigurarea calității, echității, incluziunii și succesului tuturor în educație și formare, în aspecte de finanțare, menționăm elaborarea și implementarea mecanismelor de finanțare bazate pe performanță, la toate nivelurile de studii:

- Metodologia de finanțare bazată pe costul standard per elev al instituțiilor de învățământ primar și gimnazial (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul II (HG nr. 868/2014) [link](#);

- Metodologia finanțării bugetare a instituțiilor publice din ÎPT (HG nr. 628/2023) [link](#);

- Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior (HG nr.343 /2020, cu modificările ulterioare) [link](#)

În ceea ce privește transversalitatea și incluziunea, și în conformitate cu obiectivele stabilite în actele UE: *Council Recommendation of 28 November 2022 on Pathways to school success, a new framework for action* [link](#); *Council conclusions on equity and inclusion in education and training in order to promote educational success for all* [link](#); *Council conclusions on reducing early school leaving and promoting success in school* [link](#),

- Programul Național pentru Educație Incluzivă pentru anii 2024-2027 [link](#).

- Programul pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027; [link](#); [link](#)

- Programul de sprijinire a populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, care asigură acces mai mare al copiilor romi la sistemul educațional [link](#)

- Programul Național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025 [link](#)

- Dezvoltarea în 2010 a curricula școlare orientate spre formarea de competențe.

- Plan-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul universitar 2024-2025 [link](#)

- Planul-cadru de instruire pentru elevii din familii de refugiați din Ucraina Ordin nr. 210 din 28.09.2023;

- Programul de burse de merit pentru elevii de liceu și studenți romi (adoptat prin HG 818/2023) [link](#)

- Standarde minime pentru dotarea instituțiilor de învățământ general cu mijloace de tehnologii informaționale și internet, ordin nr. 675 din 07.05.2024 [link](#)

- Înființarea Consiliului Consultativ în domeniul educației incluzive, ordin nr. 211/2023 [link](#)
Ghid metodologic pentru guvernarea școlară democratică în Republica Moldova orin nr. 1643/2023 [link](#)

- Aprobarea Ghidurilor metodologice privind completarea Fișei de observare a bunăstării copilului, Fișei de evaluare a bunăstării copilului și Fișei de planificare a acțiunilor pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului. Ordin 1352/ 2023 [link](#)

- Hotărârea Guvernului 1042/2023 privind Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică [link](#)

- O atenție sporită se acordă aspectelor legate de fortificarea infrastructurii de acces și dotarea instituțiilor de învățământ și centrelor de resurse cu tehnologii asistive care să răspundă necesităților copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Cu referire la [Council Recommendation of 16 June 2022 on learning for the green transition and sustainable development](#) acțiuni importante au fost realizate la nivel național, și anume:

- Dezvoltarea și implementarea conceptului privind dezvoltarea durabilă în educație;
- Dezvoltarea și implementarea conceptului-formarea profesorilor pentru dezvoltare durabilă,
- Inițiativa Școlilor Model lansată în 2023 ((Model School Concept), care este axată pe renovarea și reprojectarea a 35 de școli și are ca scop îmbunătățirea eficienței energetice a rețelei,
- A fost elaborată și introdusă în învățământul general un curriculum pentru o nouă disciplină opțională, „Inovație și durabilitate”,
- Au fost introduse două discipline opționale suplimentare în programele pentru învățământ general : *Educație ecologică* și *Surse de energie regenerabilă*;
- În Învățământul profesional tehnic au fost introduse noi „specialități de ecologizare”.

Una dintre priorități pentru acest nivel de studiu ține de dotarea elevilor cu competențele cheie necesare secolului XXI. În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018

privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, Codul Educației al Republicii Moldova, art. 11, alin. (2), se referă la următoarele competențe:

- a) abilități de comunicare în limba română;
- b) abilități de comunicare în limba maternă;
- c) abilități de comunicare în limbi străine;
- d) competențe în matematică, știință și tehnologie;
- e) competențe digitale;
- f) a învăța să învețe;
- g) abilități sociale și civice;
- h) abilități antreprenoriale și spirit de inițiativă;
- i) abilități de exprimare culturală și conștientizare a valorilor culturale.

Aceste competențe sunt pe deplin integrate în sistemul educațional al Republicii Moldova printr-un cadru curricular și metodologic cuprinzător. Din cele nouă competențe cheie, cinci sunt conectate cu discipline academice specifice, iar celelalte patru competențe au un caracter transversal, extinzându-se pe mai multe discipline. [Link](#)

Educația pentru democrație, pace și cetățenie activă, educația interculturală și multilingvă, educația pentru sănătate și protecția mediului este stabilită ca obiectiv în Strategia Națională de Dezvoltare Educație 2030. În conformitate cu prioritățile promovate în documentele UE:

[Council Recommendation of 22 May 2018 on promoting common values, inclusive education, and the European dimension of teaching \(europa.eu\)](#) și Council Resolution of 21 November 2008 on a European strategy for multilingualism [link](#), sistemul educațional moldovenesc asigură această dimensiune în învățământul general prin disciplina obligatorie *Educație pentru societate*. Cu sprijinul CoE a fost elaborat și este în curs de implementare ghidul metodologic „Guvernarea democratică a școlilor din Republica Moldova”, cu scopul de a ajuta școlile să crească nivelul de participare a elevilor la guvernare.

În învățământul profesional tehnic, educația pentru cetățenie și educația privind valorile europene fac parte din subiectul „Educație pentru societate”. Cadrul de referință al competențelor pentru cultura democratică al Consiliului Europei este în curs de implementare paralel cu Dezvoltarea curricula și implementarea treptată a disciplinei Educație pentru societate (curricula, ghiduri, metodologii de evaluare și monitorizare) [link link link link link link](#).

Există activități de sprijin pentru instituțiile pentru formarea inițială și continuă a personalului didactic în elaborarea curriculei disciplinare (recalificare, master, programe ÎPT) și multe activități de implementare a Competențelor CoE pentru Cadrul de Referință pentru Cultura Democratică [link link](#).

Consolidarea resurselor umane în educație În contextul recomandărilor din actele UE menționate mai sus, în Republica Moldova se acordă o atenție deosebită consolidării resurselor

umane în educație. În octombrie 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 807/2023 a fost înființată Instituția Publică Institutul Național pentru Educație și Leadership (INEL). [Link](#).

În anul 2024, INEL a pregătit 1000 de mentori pentru instituțiile de învățământ general. Acești mentori vor juca un rol vital în a ajuta profesorii începători să se adapteze la mediul școlar, să pună în aplicare programele și să depășească provocările cu care se confruntă.

În 2023, a fost lansat programul **„Investim în profesori”** cu obiectivul de a spori dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. În 2023 a fost alocat un buget de 6 milioane de lei, și au fost instruiți circa 7000 de profesori din 90 de instituții de învățământ general. În 2024, pentru Program a fost aprobată o alocare de 8 milioane de lei pentru formarea a 4000 de cadre didactice. În plus, recunoscând importanța educației timpurii, programul „Investim în profesori” a fost extins pentru a include educatorii din educația timpurie. În 2024, 2000 de educatori din 116 grădinițe au urmat cursuri de formare.

Pentru a se asigura că instituțiile de învățământ general sunt dotate cu personal didactic de înaltă calificare, Guvernul a implementat câteva stimulente semnificative implementate prin:

- Hotărârea Guvernului nr. 949/2023 prevede dublarea burselor pentru studenții la pedagogie. Această măsură urmărește să atragă mai multe persoane să urmeze o carieră în pedagogie, oferind sprijin financiar pe parcursul studiilor. [Link](#)

- Începând cu 1 ianuarie 2024, salariile cadrelor didactice au fost majorate cu 15%.

- Lansarea campaniei „Alege să fii profesor, inspiră generații!” își propune să promoveze pedagogia ca profesie esențială pentru dezvoltarea societală și individuală.

Consolidarea rețelei de învățământ și implementarea Proiectului Școli Model

În anul 2024 a fost lansat, Proiectul „Școala Model”. Rețeaua de 35 de școli model, câte una în fiecare raion, a fost aprobat Conceptul „Școala Model” (Ordinul nr. 198 din 26.02.2024). [link](#)

Obiectivul proiectului este de a canaliza toate resursele disponibile: umane, financiare și sprijinul donatorilor către aceste instituții pentru a consolida sectorul educației din Republica Moldova, a accelera dezvoltarea capitalului uman și a încuraja o societate bazată pe cunoaștere, inovare, echitate și antreprenariat. Acest proiect ambițios este susținut de parteneri internaționali importanți, inclusiv Uniunea Europeană, Banca Mondială, PNUD, UNICEF și alte organizații. În plus, mai multe companii private s-au alăturat inițiativei, contribuind cu aproximativ 17 milioane de lei în investiții pentru realizarea viziunii privind Rețeaua de Școli Model. Către anul 2027, se preconizează extinderea rețelei de școli model la un număr 90 de instituții.

Conform datelor oficiale prezentate de Biroul Național de Statistică pentru anul academic 2023/2024 (https://statistica.gov.md/files/files/Educatia_editia_2024.pdf), numărul instituțiilor de învățământ secundar general a scăzut cu 30 de unități față de anul 2021/2022, ajungând la 1201 unități”.

Învățământul profesional tehnic (ÎPT)

În Învățământul profesional tehnic cu referire la prioritățile actelor UE:

- Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (VET) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență – EMPL B3 JO C 417, 2.12.2020 ([link](#));

- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Agenda europeană pentru competențe pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență ([link](#))

- Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor cu privire la progresele către realizarea Spațiului european al educației ([link](#))

- Propunerea Comisiei de recomandare a Consiliului „Europa în mișcare” – oportunități de mobilitate pentru învățare pentru toți, ([link](#))

- Pilonul european al drepturilor sociale, semnat la 17 noiembrie 2017 de către Consiliul UE, Parlamentul European și Comisie ([link](#))

- Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind educația și formarea ca motor cheie al Strategiei de la Lisabona ([link](#))

- Recomandarea Consiliului din 15 martie 2018 privind un cadru european pentru ucenicie de calitate și eficiență - EMPL B3 ([link](#))

reforma și modernizarea sectorului se concentrează pe următoarele componente:

Asigurarea calității și reforma curriculară

- 90% din programele de formare profesională, (215 programe) au curricula revizuite/modernizate;

- 215 programe din Învățământul Profesional Tehnic sunt acreditate de către Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Educație și Cercetare (ANACEC);

- A fost actualizat și se implementează un nou mecanism de finanțare;

- Consolidarea capacităților Centrelor de Excelență și ale instituțiilor este în proces;

- Consolidarea rețelei școlare: în perioada 2022-2023, au fost reorganizate 8 instituții de ÎPT.

Pe dimensiunea Alinierea la nevoile pieței muncii atingerea obiectivelor UE se realizează prin:

- Actualizarea Nomenclatorului specialităților pentru învățământul și formarea profesională în vederea asigurării alinierii la nevoile pieței muncii:

- Hotărârea Guvernului nr. 425/2015 privind Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și meseriilor/profesiilor actualizată prin HG nr. 294/2024;

- Hotărârea Guvernului nr.853/2015 privind Nomenclatorul domeniilor de pregătire profesională, specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postliceal și postliceal nonterțiar, actualizată prin HG nr. 293/2024;

- *Elaborat Cadrul normativ pentru Învățământul profesional tehnic prin sistem dual: Legea nr. 110/2022 privind învățământul dual și Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 110/2022 privind învățământul dual;*

- Cadrul metodologic pentru Învățământul profesional tehnic dual: Ghidul pentru elaborarea Acordului de cooperare în învățământul dual; Ghidul pentru întocmirea și perfecționarea contractului de pregătire profesională în învățământul dual;

- *Creșterea atractivității învățământului dual:* înscrierea în învățământul dual a crescut în ultimul an cu 60 %;

- *Compensarea cheltuielilor antreprenorilor implicați în învățământul dual:* a fost majorată alocația bugetară pentru companiile implicate în învățământul dual de la 3,5 milioane MDL în 2023 la 10 milioane MDL pentru 2024.

Digitalizarea Învățământului Profesional Tehnic

- Hotărârea Guvernului nr. 601/2020, actualizată în anul 2024, privind aprobarea conceptului EMIS, cu specificarea modului în care se operează introducerea datelor de către reprezentanții ÎPT;

- Se implementează catalogul electronic pentru sistemul Învățământului Profesional Tehnic;

- Se colectează pe platforme IT informații, date privind companiile implicate în sistemul Dual, informații privind instructorii din cadrul companiilor; acorduri de cooperare în ÎPT dual.

- Sunt dezvoltate o serie de cursuri pe platforma Moodle <https://ceiti.md/> prin care studenții și profesorii au acces la materiale digitale de învățare pentru programele de formare profesională oferite de instituție;

- A fost aprobat Curriculum modular pentru sistemul Învățământului Profesional Tehnic în TIC - ordinul nr.848/2020;

- A fost acreditat programul de formare continuă a cadrelor didactice „Dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor”.

În conformitate cu:

- Decizia (UE) 2018/646 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 aprilie 2018 privind un cadru comun pentru furnizarea de servicii mai bune pentru competențe și calificări (Europass) și de abrogare a Deciziei nr. 2241/2004/CE ([link](#))

- Rezoluția Consiliului privind o nouă agendă europeană pentru învățarea adulților 2021-2030 ([link](#))

- Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcreditelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de angajare 2022/C 243/02 – EMPL B3 ([link](#))

- Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții ([link](#))

- Recomandarea Consiliului (2016/C 484/01) din 19 decembrie 2016 privind căile de perfecționare: noi oportunități pentru adulți – EMPL B2 ([link](#))

Orientările strategice ale sectorului învățământului profesional tehnic în Republica Moldova se concentrează pe următoarele componente:

Orientarea socială a sistemului ÎPT:

- Toți studenții din ÎPT cu finanțare de la buget beneficiază de masă gratuită conform HG nr. 266/2006; ([link](#))

- Peste 95% dintre studenții ÎPT din gimnaziu au o bursă conform HG nr.1009/2006 ([link](#))

- Pentru anul universitar 2023-2024 aproximativ 18000 de studenți locuiesc în cămine. Costul este parțial acoperit de la bugetul de stat. Pentru învățământul profesional secundar bugetul de stat acoperă 85% din costul real al costului. Pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, statul acoperă 60% din costul real conform HG nr.99/2007 ([link](#)).

- Conform formulei de finanțare, instituțiile VET pot beneficia de alocarea de mijloace financiare suplimentare în proporție de 40% din suma per student cu nevoi educaționale speciale.

Orientarea profesională în sistemul ÎPT

- Toți elevii din ÎPT au oportunitatea de a studia în cadrul modulului „Dezvoltare personală și proiectarea carierei”, elaborat și promovat în toate instituțiile ÎPT conform Ordinului Ministerului nr. 793/2016.

- Au fost elaborate două ghiduri (unul metodologic și altul practic), iar 45 de profesori din ÎPT au fost instruiți pentru implementarea metodologiei dezvoltate.

- Toți elevii din ÎPT au acces la cele 4 Centre de Consiliere în Carieră, create în cadrul structurilor teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) în Soroca, Cahul și Chișinău.

Dezvoltarea abilităților de viață în sistemul ÎPT

- Toți elevii din ÎPT au oportunitatea de a studia cursul „Decizii pentru un mod sănătos de viață”, elaborat și promovat în toate instituțiile ÎPT conform Ordinului nr. 871/2022.

- Au fost create spații prietenoase pentru tineri în instituțiile și/sau căminele a 12 instituții din ÎPT.

- Experți naționali în sănătate și psihologie au organizat instruirii pentru a spori conștientizarea profesorilor din ÎPT cu privire la provocările de sănătate și bunăstare mentală cu care se confruntă tinerii.

Sistemul de învățare pe tot parcursul vieții este asigurat de o serie de acte normative, care vine să alinieze sistemul la rigorile Uniunii Europene, printre care :

- Hotărârea Guvernului nr. 330/2023 privind aprobarea Cadrului Național al Calificărilor [link](#) .

- HG nr. 222/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la educația adulților [link](#).

- Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții [link](#)

- Ordinul nr. 93/2023 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de formare profesională pentru adulți și a curriculumului în învățarea pe tot parcursul vieții [link](#)

- Ordinul nr. 65/2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la validarea educației non - formale și informale [link](#).

- Ordinul Ministrului nr. 1034/2022 referitor la înființarea Centrelor de Validare [link](#).

- În corespundere cu Council Recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability [link](#) sistemul de microcredințiale a fost introdus în R. Moldova și este în proces de dezvoltare pentru a acoperi necesitatea în noi competențe.

Începând cu anul 2024, ca parte a unui proiect Erasmus+, Ministerul Educației și Cercetării și-a asumat rolul de Punct Național de Coordonare pentru rețelele Euroguidance, Europass și EQF. În anii următori, eforturile se vor concentra pe consolidarea capacității Ministerului de a îndeplini eficient acest obiectiv esențial.

Învățământ superior reieșind din Strategia Europeană pentru Universități (adoptată de Comisie la 18 ianuarie 2022), și în calitate de membru al Procesului Bologna din 2005, Republica Moldova a întreprins reforme structurale pentru a se alinia la principiile și obiectivele-cheie ale Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA) în corespundere cu actele UE.

- Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the regions, a blueprint for a European degree COM(2024) 144 final

- Council Conclusions of 4 April 2022 on a European strategy empowering higher education institutions for the future of Europe [Council conclusions on a European strategy empowering higher education institutions for the future of Europe 2022/C 167/03 - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

- Council Recommendation of 20 November 2017 on tracking graduates. OJ C 423, 9.12.2017, p. 1–4 [EUR-Lex - 32017H1209\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Council Recommendation of 5 April 2022 on Building bridges for effective European higher education cooperation *OJ C 160, 13.4.2022, p. 1–8* [EUR-Lex - 32022H0413\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Council Recommendation of 26 November 2018 on Promoting automatic mutual recognition of higher education and upper secondary education and training qualifications and the outcomes of learning periods abroad [EUR-Lex - 32018H1210\(01\) - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Council Recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability [EUR-Lex - 52021DC0770 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

- Commission Implementing Decision on the Framework of inclusion measures of the Erasmus+ and the European Solidarity Corps [Framework of inclusion measures of the Erasmus+ and the European Solidarity Corps 2021-27](#) (Commission adoption: 22 October 2021):

- Council Recommendation ‘Europe on the Move’ – learning mobility opportunities for everyone establishes the concept of “learning mobility”

În această ordine de idei reformele au vizat:

- Implementarea sistemului de 3 cicluri în Învățământ superior; Codul Educației 152/2014;
- Suplimentului la Diplomă, care este oferit gratuit în limbile engleză și română,
- Introducerea Sistemul European de Transfer și Acumulare a Creditelor (ECTS) din 2005, pentru a asigura comparabilitatea și transferabilitatea la nivel european.
- Sistemul de ”*micro-calificare*”, care poate fi îmbinată cu o calificare completă pentru activitate profesională sau poate fi combinată cu mai multe părți de calificări,
- Regulamentul privind aplicarea Sistemului european de credite transferabile ECTS în cadrul programelor de formare profesională continuă în instituțiile de învățământ superior, Ordinul MEC nr. 1019/2023
- Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior (HG 700/2023), [link](#)
- Corelarea Nomenclatorul specialităților cu nevoile actuale și de perspectivă ale pieței muncii, în baza recomandărilor Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013) Hotărârea de Guvern 412/2024 [link](#)
- Sistemul unificat „E-ADMITERE” (Hotărârea de Guvern 680/2023 [link](#)) pentru asigurarea procesului transparent de acces cetățenilor la învățământul superior.
- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de Etică și Management (Ordinul MEC nr. 1274/2024) [link](#)
- Programul de proiecte (33) privind îmbunătățirea orientării către piața muncii, prin actualizarea programelor de studii din domenii prioritare ale instituțiilor de învățământ superior și colegiilor pedagogice.

- Conceptul sistemului de management informațional pentru consolidarea învățământului superior (SIMIS), HG nr.4/2024)([link](#))

- Planul de acțiuni privind internaționalizarea instituțiilor de învățământ superior din RM pentru anii 2024-2025. Ordinul MEC 462/2024

- Regulamentul-cadru de organizare și desfășurare a învățământului superior dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), HG 660/2024 ([link](#))

- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin HG 616/2016 ([link](#)). În scopul alinierii la standardele europene, recunoașterea internațională a diplomelor de studii superioare, extinderea autonomiei instituțiilor, simplificarea procedurilor de evaluare externă, oferirea flexibilității în organizarea programelor, au fost operate modificări la

- Prin Ordinul MEC nr. 898/2020, au fost aprobate *Recomandările-cadru de inițiere și organizare a programelor comune de studii superioare*, precum și *Recomandările-cadru privind organizarea mobilităților academice și a recunoașterii perioadelor de mobilitate* (Ordin MEC nr. 897/2020).

- Regulamentul-cadru privind mobilitatea academică în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2014 ([link](#))

- Recomandările-cadru privind organizarea mobilităților academice și a recunoașterii perioadelor de mobilitate (Ordinul nr. 897 din 26.08.2020);

- Structura CNC, structurată pe 8 niveluri conform nivelurilor care urmează EQF/2008.

- Susținerea mobilității academice a fost facilitată prin participarea R. Moldova la Programele UE: Începând cu anul 1994 - Programul Tempus/Tacis urmat de Programul Erasmus+ 2014-2020, și actualul Program Erasmus+ 2021-2027;

- Pentru participarea activă la fortificarea Spațiului European al Învățământului superior este în proces de implementare Planul de acțiuni privind internaționalizarea Învățământului superior pentru anii 2024-2025.

În aspecte de **Recunoaștere a actelor de studii și calificărilor**: Republica Moldova a dezvoltat un cadru normativ robust pentru a sprijini recunoașterea diplomelor și calificărilor. Acest cadru facilitează atât recunoașterea diplomelor și calificărilor eliberate în R. Moldova în străinătate, cât și recunoașterea calificărilor din străinătate în Republica Moldova.

Din 1999, Republica Moldova este parte la Convenția privind recunoașterea calificărilor privind învățământul superior în Regiunea Europeană (Convenția de la Lisabona, 1997). În 2023, Moldova și-a consolidat angajamentul față de recunoașterea internațională prin ratificarea Convenției Globale privind Recunoașterea Calificărilor privind Învățământul Superior.

În plus, R. Moldova a încheiat acorduri bilaterale privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, titlurilor științifice și a titlurilor didactice cu mai multe țări, printre care: România,

Republica Italiană, Republica Lituania, Republica Bulgaria, Republica Azerbaidjan, Republica Uzbekistan, Federația Rusă, Commonwealth. a Statelor Independente (CSI), Republica Populară Chineză.

Aceste acorduri demonstrează deschiderea și angajamentul țării de a promova mobilitatea academică și de a asigura alinierea la standardele internaționale de educație.

Toate aceste acțiuni și participări la forumuri internaționale se aliniază și susțin îndeplinirea inițiativelor cheie ale UE privind recunoașterea actelor de studii și a calificărilor, stipulate în: *Concluziile Consiliului din 16 mai 2023 privind pașii suplimentari pentru a face din recunoașterea reciprocă automată în educație și formare o legătură realitate și Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor de învățământ superior și secundar superior și de formare și rezultatele perioadelor de învățare în străinătate* [link](#)

Procesele de recunoaștere sunt facilitate de o serie de aranjamente și afilieri internaționale. Republica Moldova este membru cu drepturi depline a Procesului Bologna/Spațiului European al Învățământului superior din 2005, marcând începutul eforturilor conjugate de a-și alinia sistemele de educație și formare la politicile și valorile europene.

Moldova este, de asemenea, un membru activ al mai multor rețele și inițiative cheie, inclusiv:

- Rețeaua europeană de centre de informare și centre naționale de informare privind recunoașterea academică (ENIC-NARIC)

- Rețeaua Euroguidance

- Centrele Naționale Europass

- Punctele naționale de coordonare ale Cadrului European al Calificărilor (EQF).

În calitate de țară candidată la aderarea la UE, Ministerul Educației și Cercetării face parte din: Grupul consultativ al Cadrului European de Calificări și Grupul consultativ Europass. Aceste apartenențe reflectă angajamentul Moldovei față de integrarea europeană și eforturile sale de a consolida procesele de recunoaștere și de a spori compatibilitatea cu sistemele de educație și formare din UE.

În proces de implementare este Foaia de parcurs pentru anii 2023–2027 privind implementarea Cadrului Național al Calificărilor, care include acțiuni-cheie menite să consolideze recunoașterea și modernizarea calificărilor în Moldova. Aceste acțiuni includ: Dezvoltarea mecanismelor și procedurilor de recunoaștere a calificărilor pentru profesiile reglementate; Asigurarea funcționalității și interoperabilității Registrului Național al Calificărilor (RNC) cu baza de date Europass, Digitalizarea documentelor de studiu; Referențierea Cadrului Național al Calificărilor (NQF) la Cadrul European al Calificărilor (EQF).

Politici orizontale (tranziția digitală și verde)
Pandemia de COVID-19 a oferit lecții importante, evidențiind necesitatea consolidării sistemelor educaționale pentru a asigura reziliența și pregătirea pentru crize viitoare. Pe baza acestor lecții și

în conformitate cu *Recomandarea Consiliului din 29 noiembrie 2021 privind abordările de învățare mixtă pentru o educație primară și secundară de înaltă calitate și inclusivă* [link](#), Republica Moldova continuă să îmbunătățească sistemul său național de educație. Aceasta implică abordarea impactului pandemiei asupra elevilor, profesorilor și altor categorii de personal din educație, promovând în același timp recuperarea și pregătirea pentru provocări neprevăzute.

Toate acțiunile și politicile legate de promovarea TIC în sistemul educațional sunt concepute pentru a se alinia la obiectivele stabilite de Comisia Europeană în următoarele acte ale UE:

- Recomandarea Consiliului privind factorii cheie pentru o educație și formare digitală de succes, 23 noiembrie 2023 [link](#).

- Recomandarea Consiliului privind îmbunătățirea furnizării competențelor și abilităților digitale în educație și formare, 23 noiembrie 2023 [Link](#).

- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 - Reconfigurarea educației și formării pentru era digitală, COM/2020/624 final [link](#).

- Concluziile Consiliului privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa [link](#)

- Concluziile Consiliului privind sprijinirea bunăstării în educația digitală [link](#).

Modernizarea sistemului educațional prin utilizarea TIC și dezvoltarea competențelor digitale este reflectată în următoarele documente de politică educațională:

- Codul Educației, Art. 1, [link](#)

- Strategia de Dezvoltare „Educația 2030”, [link](#)

- Planul de acțiuni în domeniul educației digitale pentru anii 2024-2027 [link](#)

- Cadrul de Referință al Curriculumului Național, [link](#).

Republica Moldova se află într-un proces accelerat de transformare digitală a sistemului educațional, având ca obiectiv principal adaptarea la cerințele noi și crearea unui mediu educațional modern, accesibil și eficient. În acest context, situația actuală reflectă progresul semnificativ realizat în patru domenii prioritare care definesc digitalizarea educației:

Sisteme informaționale și date

Republica Moldova a făcut pași importanți în dezvoltarea unor platforme și sisteme centralizate pentru gestionarea și analiza datelor educaționale. Aceste sisteme contribuie la o mai bună monitorizare a performanțelor instituțiilor de învățământ și sprijină luarea deciziilor bazate pe date.

- Din anul 2009, se implementează sistemul SIPAS (Sistemul Informațional de Personalizare a Actelor de Studii) care a marcat primul pas în digitalizarea proceselor educaționale, asigurând personalizarea documentelor de studii și evidența centralizată acestora;

- 2017 a fost implementat Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) cu dezvoltarea ulterioară a acestuia prin integrarea modulelor noi,

- 2019, a fost creat Registrul Național al Calificărilor, care centralizează informațiile despre calificările naționale, facilitând planificarea și alinierea programelor de formare la standarde naționale și internaționale;

- 2021, a fost lansat proiectul pilot – Catalogul Electronic.

- 2024, peste 50% dintre instituțiile de învățământ din Republica Moldova au implementat Registrul Electronic, un sistem digital avansat destinat gestionării datelor educaționale.

Conținuturi digitale:

Republica Moldova se află în etapa inițială a procesului de dezvoltare a resurselor educaționale digitale, cum ar fi manuale interactive, platforme de învățare online și alte materiale didactice moderne. Au fost lansate mai multe inițiative cu scopul de a evalua eficiența și impactul acestora asupra procesului educațional. Aceste inițiative reprezintă etape inițiale care vor sprijini dezvoltarea unor strategii bine fundamentate și identificarea celor mai potrivite soluții pentru implementarea instrumentelor digitale la nivel național.

Infrastructura digitală:

- În 2024 au fost aprobate standardele minime de dotare a școlilor cu tehnologii informaționale și acces la internet, ca parte a eforturilor de digitalizare a educației.

- În 2024, Republica Moldova a aderat la inițiativa globală Giga, lansată de UNICEF și ITU, pentru a sprijini transformarea digitală în educație.

Competențe digitale:

Pentru a asigura modernizarea procesului educațional și dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor și elevilor, Ministerul Educației și Cercetării a elaborat:

- Standarde de competență digitală pentru elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal, [link](#);

- Standarde de competență digitală pentru profesorii din învățământul general, [link](#);

- Standarde minime pentru echipamentele TIC în cabinetele școlare, [link](#).

- Cadrul de competențe digitale al cadrelor didactice din educație, [link](#);

- Implementarea Programului Național de Alfabetizare Digitală pentru profesorii din învățământul general și profesional-tehnic.

- Acces gratuit la platforma *Google for Education*, care include o serie de aplicații educaționale;

- Implementarea Proiectului Biblioteca Digitală, platformă în care sunt puse la dispoziție pentru elevi și profesori lecții video la disciplinele de bază pentru clasele 1-12 <https://educatieonline.md/>

- În septembrie 2023, a fost adoptat Cadrul de Competențe Digitale pentru Educatori (DigCompEdu) la nivel național, iar începând cu anul 2024, cadrul de competențe digitale pentru educatori va fi inclus în programele de formare continuă a cadrelor didactice.

Pe dimensiunea de competențe verzi Strategia de Dezvoltare a Educației „Educația 2030” setează ca prioritate: Îmbunătățirea funcționalității sistemului educațional prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale și pedagogiilor inovative pentru a asigura calitatea și durabilitatea educației pentru dezvoltarea sustenabilă a țării.

Procesul de modernizare a Curriculumului la toate nivelurile de studiu pune accent Competențe STEM, competențe pentru viață, competențe transversale și competențe verzi. Un nou concept de curriculum pentru învățământul general este în curs de elaborare, valorificând noile tipuri de educație: educația ecologică, tranziția verde, educația pentru pace, educația pentru participare și democrație, educația economică.

În învățământul general, în anul academic 2023/2024 a fost implementat proiectul-pilot „Verde Play” în cadrul căruia au fost elaborate: • Curriculumul „Inovații și Sustenabilitate” și Ghidul profesorului. Cei **3 piloni ai proiectului au fost:** Energie regenerabilă; Agricultură ecologică și Economie circulară. Fiecare instituție de învățământ implicată în proiect a beneficiat de un kit tehnologic în valoare de 30 de mii de lei pentru crearea de soluții inovatoare. În anul 2024 este preconizată extinderea Curriculumului la disciplina Educație Tehnologică cu noul modul „Inovații și Sustenabilitate” pentru clasele V-IX.

La nivelul Învățământului profesional tehnic se implementează programe axate pe ocupații și competențe verzi: promovarea principiilor ecologice, integrarea competențelor verzi în curricula de formare, dezvoltarea de noi ocupații verzi, ecologizarea instituțiilor de ÎPT, etc.

Pe dimensiunea de Învățământ Superior prioritățile pentru tranziția verde sunt:

- Promovarea principiilor ecologice
- Integrarea competențelor verzi în curricula de formare, dezvoltarea de noi ocupații verzi,
- Ecologizarea instituțiilor de Învățământ Superior,
- Integrarea disciplinelor axate pe economia verde în diverse domenii de studiu,
- Instituirea facultăților sau a programelor specializate dedicate dezvoltării durabile și educației ecologice.

Menționăm în special, Programele de master și studii postuniversitare cu orientare spre economie verde, precum: economie de mediu, management de mediu, inginerie de mediu. Eforturile pe această dimensiune vor continua în aspecte de: Integrarea principiilor ecologice/ competențe verzi în curriculum; implementarea proiectelor pilot la toate nivelurile de studii; Formarea cadrelor didactice, Ecologizarea instituțiilor de învățământ. Nu în ultimul rând ne vom axa pe organizarea campaniilor de conștientizare cu privire la importanța protejării mediului și adoptării unui stil de viață sustenabil.

26.1.1.2 Cadrul administrativ

Implementarea acquis-ului la capitolul 26 Educație și cultură este în primul rând competența directă a Ministerului Educației și Cercetării și a Ministerului Culturii. Autoritățile la

nivel central responsabile de sectoare sunt Guvernul Republicii Moldova, care aprobă politicile de stat în domeniu:

Ministerul Educației și Cercetării, elaborează politici sectoriale în educație, care acoperă toate nivelurile, începând cu învățământul preșcolar, învățământul primar, învățământul gimnazial, învățământul general, învățământul profesional (învățământul profesional), învățământul superior (studii de licență, masterat și doctorat), tineret și sport, precum și autoritățile administrației publice locale de nivelul doi și ale UAT Găgăuzia, autoritățile administrației publice locale de nivel I, care sunt responsabile de implementarea politicilor.

Personalul: efectiv limită a Ministerului Educației și Cercetării – 123 / angajați – 90

Implementarea politicilor în domeniu se realizează și prin intermediul mai multor agenții de implementare, precum:

- *Agenția de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC)*, care evaluează extern programele și instituțiile din învățământul profesional tehnic și superior, precum și confirmă titlurile științifice și didactico-științifice din învățământul superior; asigură suport în elaborarea legislației naționale privind evaluarea calității educației;

Personal: efectiv limită – 52 / angajați – 36;

- *Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (ANCE)*, are în responsabilitate organizarea și desfășurarea evaluărilor la nivel național pentru clasele IX-a și a XII-a și a olimpiadelor internaționale și naționale;

Personal: efectiv limită – 38 / angajați – 10;

- *Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activităților pentru Tineret* coordonează implementarea programelor și serviciilor de stat în domeniul tineretului.

Personal: efectiv limită – 16 / angajați – 10;

- *Centrul pentru Tehnologii Informaționale în Educație (CTICE)*, care coordonează aspectele legate de formarea competențelor digitale ale cadrelor didactice din sistem și asigurarea funcționalității sistemelor IT ale Ministerului Educației și Cercetării

Personal: efectiv limită – 32 / angajați – 23;

- *Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, și 35 departamente teritoriale (SAP)* coordonează aspectele legate de promovarea educației incluzive și suport pentru copii cu necesități educaționale

Personal: efectiv limită 367 / angajați- 328;

- *Institutul Național pentru Educație și Leadership* - susține Ministerul în elaborarea cadrului normativ privind formarea inițială și continuă a cadrelor didactice; asigură formarea mentorilor și formatorilor

Personal: efectiv limită –17 / angajați – 14;

- *Agenția Națională de Cercetare și Dezvoltare*, care implementează politicile statului în domeniile cercetării și inovării la nivel național

Personal: efectiv limită – 34 / angajați – 27;

- Organele locale de specialitate în domeniul învățământului, 35 la număr, care implementează politicile naționale în domeniul educației la nivel local;

În procesul de elaborare a politicilor în domeniile ce țin de capitolul de negocieri 26, sunt implicate și alte ministere:

- Ministerul Finanțelor, care aprobă Cadrul bugetar pe termen mediu și Legea bugetului de stat;

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în domeniile protecției copilului, prognoza și incluziunea pieței muncii sau dezvoltarea calificărilor profesionale.

- Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care au în subordinea lor o serie de instituții de învățământ profesional și superior au și prerogativa de a elabora politici în zonele conexe.

Este de menționat că recent numărul de personal al Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Culturii a fost completat. Atestăm, la ora actuală, faptul că nu toate unitățile de personal sunt completate atât în cadrul autorităților publice centrale cât și în cadrul instituțiilor subordonate. Sunt în proces de derulare mai multe concursuri de angajare, și eforturi vor fi depuse și în continuare pe aceste dimensiuni. Totodată, complexitatea reformelor ce vizează aspectele de integrare europeană denotă necesitatea stringentă de a crește capacitățile umane a acestor instituții, precum și a instituțiilor din subordinea acestora.

26.1.2. Planuri de viitor

26.1.2.1. Planuri legislative

În conformitate cu Strategia de dezvoltare a educației „Educație 2030”, prevederile Acordului de Asociere și Programul național de asociere pentru 2025-2029, Republica Moldova va continua să ajusteze sectorul educației la cerințele și legislația Uniunii Europene. Republica Moldova va adopta în continuare o abordare cuprinzătoare a sectoarelor din capitolul de negocieri 26, care va include:

- Elaborarea și adoptarea unui cadru legislativ care să sprijine reformele sectoarelor din Capitolul 26;

- Integrarea standardelor europene în sistemul național de educație și formare;

- Promovarea calității și relevanței studiilor la toate nivelurile;
- Asigurarea accesului echitabil și educației incluzive;
- Dezvoltarea profesională și creșterea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți
- Asigurarea calității și diversificării programelor oferite în sectoarele de tineret, sport și cultură.

În această ordine de idei, la nivel de sistem sunt planificate aprobarea Programului de implementare a Strategiei Educație 2030 pentru perioada 2026-2028, care va adresa prioritățile menționate în acțiuni concrete. O atenție deosebită va fi acordată proceselor care vor asigura atingerea indicatorilor stabiliți la nivelul UE pentru domeniile din capitolul 26, ținând cont de starea actuală a sistemului educațional și de posibilitățile reale pentru dezvoltarea acestuia.

În același timp, vor continua să fie promovate reformele instituționale, parteneriatele strategice, mecanismele de monitorizare și consolidare a capacităților, inclusiv consolidarea capacităților necesare pentru participarea la programele UE și la grupurile de lucru al Cadrului strategic de cooperare al Uniunii Europene.

În educația timpurie, planurile legislative se concentrează pe:

- Aprobarea prevederilor normative pentru implementarea unei formule de finanțare per copil în cadrul educației și îngrijirii timpurii a copilului (ECEC);
- Elaborarea cadrului normativ pentru educația parentală;
- Dezvoltarea cadrului normativ pentru tranziția la autogestionarea instituțiilor de educație timpurie.

În învățământul general vor fi dezvoltate/aprobate:

- Cadru normativ cuprinzător pentru consolidarea autonomiei școlare și formarea liderilor școlari cu instruirea necesară pentru a gestiona și conduce în mod eficient instituțiile autonome.
- Hotărâre de Guvern pentru înființarea unui fond dedicat pentru sprijinirea incluziunii copiilor din medii defavorizate și a celor cu nevoi educaționale speciale, asigurând egalitatea de șanse și promovarea unui mediu educațional incluziv;
- Vor fi aprobate noile Curricule pentru învățământul general
- Hotărâre de Guvern pentru aprobarea unui nou Program național de învățare a limbii române pentru anii 2026-2027 și un Regulamentului cu privire la examenul de evaluare a competențelor lingvistice în limba română ale persoanelor adulte și ale elevilor din învățământul liceal;

În aspecte de digitalizare se va pune accent pe Creșterea accesibilității resurselor educaționale pentru toți beneficiarii, îmbunătățirea calității procesului educațional prin utilizarea de materiale diversificate și actualizate. În acest context vor fi aprobate:

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Platforma națională de resurse deschise în educație Aprobarea Conceptului Sistemului Informațional e-admitere în învățământul general și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a sistemului;

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Platforma națională de resurse deschise în educație (PNR);

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional de Personalizare a Actelor de Studii (SIPAS) și Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a sistemului SIPAS,

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea cadrului normativ și operațional pentru utilizarea, administrarea și dezvoltarea Sistemului Automatizat de Prelucrare a Datelor (SAPD)

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Conceptului și Regulamentului privind Sistemului Informațional de Management al Datelor în Domeniul Educației Incluzive (SIMDDEI)

În domeniul Învățământului profesional tehnic

- Asigurarea relevanței și calității învățământului profesional prin elaborarea standardelor ocupaționale și a standardelor de calificare,

- Va fi asigurată actualizarea curriculumului și dezvoltate materiale didactice, inclusiv manuale,

- Va fi asigurată formarea continuă a cadrelor didactice din sistem;

- Dezvoltarea de programe noi în domeniul competențelor verzi și al microcalificărilor.

În domeniul recunoașterii actelor de studii și a calificărilor se va aproba:

- Legea privind profesiile reglementate și a Hotărârilor Guvernului privind cerințele minime pentru profesiile recunoscute automat;

- Revizuirea Metodologiei de recunoaștere a calificărilor dobândite în diferite contexte de învățare pentru a elimina barierele existente și a facilita învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv micro-certificările;

- Promovarea utilizării mai eficiente a instrumentelor Europass;

- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind recunoașterea și echivalarea perioadelor de studiu obținute în străinătate pentru continuarea studiilor în învățământul superior.

Principalele domenii de revizuire se vor concentra pe:

- Utilizarea corespunzătoare a rezultatelor învățării conform Cadrului European al Calificărilor (EQF) și Sistemului European de Transfer și Acumulare a Creditelor (ECTS);

- Facilitarea mobilității academice;

- Creșterea schimburilor internaționale și consolidarea încrederii în calificările naționale.

În învățământul superior aspectele legislative se vor axa pe aprobarea:

- Programului de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026-2028;
- Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior racordate la nevoile actuale și de perspectivă ale pieței muncii, în contextul apariției noilor profesii și domenii de formare;
- Conceptului platformei digitale de urmărire a traseului educațional al absolvenților;
- Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior va fi aprobată ca urmare a procesului de pilotare în anii 2021-2024;
- Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și desfășurare a învățământului la distanță și cu frecvență redusă în cadrul studiilor superioare de licență și de master;
- Hotărârii de Guvern pentru aprobarea majorării burselor în cadrul Programului de mobilitate CEEPUS IV

26.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În domeniul educației timpurii, eforturile sunt direcționate către creșterea ratelor generale de participare, îmbunătățirea calității și diversității programelor preșcolare, precum și sporirea finanțării pentru educația și îngrijirea timpurie a copilului (ECEC). Eforturile viitoare în educația timpurie vor fi concentrate pe:

- Asigurarea unei finanțări adecvate pentru Educația timpurie în funcție de necesități, și implementarea unei formule de finanțare per copil în educație timpurie, începând cu 2025;
- Revizuirea Sistemului de Informații pentru Managementul Educației (SIME) din perspectiva colectării datelor recomandate de UE;
- Crearea de noi locuri în creșele și grădinițele publice în zonele cu creștere demografică, cu un accent special pe localitățile fără servicii de educație timpurie și în zonele rurale (acțiune continuă);
- Dotarea tuturor instituțiilor de educație timpurie cu jucării, cărți și materiale didactice conform standardelor de echipare pentru a asigura calitatea procesului educațional.

În învățământ general, pentru a îmbunătăți accesibilitatea, echitatea și calitatea înaltă a educației pentru toți, activitățile se vor concentra pe:

- Implementarea *Proiectului Școala-Model*, lansat în 2024, cu o rețea inițială de 35 de școli-model, care se așteaptă să crească la 90 de școli. Implementarea proiectului este aliniată activităților de consolidare a rețelei școlare;
- Elaborarea *noului Curriculum pentru învățământ general*, care va oferi flexibilitate curriculumului școlar, pentru a crește relevanța studiilor în funcție de cerințele, abilitățile și

interesele elevilor, precum și o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii. Noul curriculum va asigura unitatea educației, îmbrățișând diversitatea socială, culturală și lingvistică și promovând educația interculturală și multilingvă. Curriculumul va oferi o abordare integrată interdisciplinară bazată pe discipline școlare conexe, cu procese de predare-învățare-evaluare inter- și transdisciplinare, orientate spre dezvoltarea durabilă a competențelor-cheie, cu un accent pe dimensiunea de gen, tranziția verde și digitală;

- *Creșterea competențelor profesionale ale personalului didactic* prin programe de formare continuă dedicate, cum ar fi Programul Național „Investim în Profesori”, lansat în 2023. Această inițiativă, împreună cu alte programe și proiecte susținute de parteneri, își propune să ofere profesorilor metodologii moderne, abilități și resurse pentru a îmbunătăți calitatea educației și rezultatele elevilor;

- Fortificarea instituțională a *Institutului Național pentru Educație și Leadership (INEL)*, înființat în 2023, care va sprijini Ministerul în elaborarea noului curriculum, formarea formatorilor/mentorilor, îmbunătățirea cadrului normativ pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice;

- Vor fi elaborate 2 metodologii noi privind reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice;

- *Digitalizarea în învățământul general*, concentrată pe integrarea tehnologiilor informaționale în procesul educațional, dezvoltarea competențelor digitale pentru elevi și profesori și crearea unor sisteme informaționale performante pentru o mai bună colectare și analiză a datelor în cadrul sistemului educațional.

Va continua implementarea unor programe naționale, precum:

- Programul pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027; [link](#); [link](#)

- Programul de sprijinire a populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, care se concentrează pe un acces mai mare al copiilor romi la sistemul educațional [link](#)

- Programul Național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025 [link](#)

- Programul național pentru educație incluzivă (2024-2027) [link](#)

- Planul interministerial de integrare a acțiunilor de Alfabetizarea Informațională și Media (AIM) în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024-2026;

- Planul de acțiuni pentru educație multilingvă în învățământul general.

Învățământ tehnic profesional:

- Actualizarea curriculumului în învățământul tehnic profesional (curricula aprobate pentru 50% din programele curente);

- Asigurarea formării continue a cadrelor didactice de specialitate:

1. Formări oferite de Centrele de Excelență;
 2. Formări realizate prin prisma proiectului UNFPA;
 3. Formări realizate prin proiectul ADA.
- Investiții în infrastructura ÎIPT (40 milioane lei de la bugetul de stat);
 - Elaborarea și aprobarea materialelor de învățare;
 - Corelarea comenzii de stat cu tendințele de dezvoltare ale pieței muncii;
 - Promovarea învățământului profesional tehnic
 1. Caravana meseriilor;
 2. Târgul de cariere;
 3. Competiții pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor;
 4. Actualizarea site-ului www.ipt.gov.md.
 - Organizarea externă și desfășurarea examenelor de calificare pe baza testelor unice pentru programele de formare profesională: Contabilitate, Planificare și Administrare a Afacerilor, Turism, Merceologie.
 - Implementarea sistemelor digitale de management în învățământul tehnic profesional: SIME, e-admitere, registru electronic, registru de unități în învățământul dual, agendă electronică.
 - Monitorizarea procesului de evaluare externă pentru acreditarea/autorizarea programelor de formare inițială în învățământul tehnic profesional.
 - Înmatricularea a 2000 de tineri în învățământul dual pentru admiterea în 2025;
 - Organizarea și desfășurarea unei campanii media pentru învățământul dual;
 - Monitorizarea accesului unităților economice la fonduri pentru compensarea costurilor în învățământul dual.
- Învățarea pe tot parcursul vieții** activitățile se vor axa pe creșterea calității și transparenței procesului de formare profesională a adulților în contextul învățării pe tot parcursul vieții:
- Monitorizarea traseului de formare profesională a adulților prin programe de recalificare (raport de monitorizare elaborat);
 - Monitorizarea și diversificarea serviciilor de validare a învățării non-formale și informale);
 - Promovarea formării profesionale a adulților (Ghid pentru elaborarea programelor de microcalificări);
 - Completarea Registrului Național al Calificărilor (formare continuă) cu informații despre programele acreditate (100% programe înregistrate).
 - Calcularea ratei medii de promovare în programele de formare profesională a conducătorilor auto pentru fiecare unitate de formare pentru anul 2024 (rating al școlilor de șoferi/filialelor per program pentru anul 2024).

Învățământ superior: În domeniul Învățământului superior eforturile vor fi concentrate pe aspecte legate de promovarea calității educației și formării profesionale aliniată la cerințele pieței muncii; internaționalizarea Învățământului superior.

Internaționalizare:

- Va fi implementat un nou Plan de Internaționalizare a Învățământului superior pentru anii 2026- 2028;
- Se vor elabora și acredita programe de studii în limba engleză;
- Vor fi fortificate competențele de limbă engleză a profesorilor din Învățământ superior;
- Se vor realiza acțiuni de promovare a imaginii Învățământului superior din țară peste hotare;

Pentru fortificarea guvernancei în învățământ superior se va realiza:

- Actualizarea Regulamentului-cadru privind organizarea admiterii la studii superioare de licență, studii superioare integrate și studii superioare de master;
- Regulamentul-cadru privind modul de alegere a rectorului instituției de învățământ superior din Republica Moldova
- Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova

În aspecte de digitalizare va fi asigurată:

- Implementarea sistemului informațional e-Admitere pentru instituțiile de învățământ superior;
- Implementarea Sistemului informațional SIMÎS în învățământ superior;
- Elaborarea și implementarea unor Recomandări pentru utilizarea etică și responsabilă a inteligenței artificiale în programele de studii superioare.

26.1.3.Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Resursele financiare pentru realizarea obiectivelor legate de implementarea acquis-ului în domeniul educație și formare se estimează:

Pentru măsurile legislative/normative – **74867,99 mii lei**, dintre care;

- **45965,47** mii lei din bugetul de stat
- **28725,52** din asistența externă

Pentru măsurile de implementare a reformelor - **491557,49 mii lei**, dintre care:

- **53194,00** din bugetul de stat

- **450246,56** din asistența externă.

Costurile de la bugetul de stat sunt racordate la planificarea bugetară anuală și la Cadrul bugetar pe termen mediu. Costurile de implementare vor crește pe măsura în care vor fi identificate noi surse de finanțare de la parteneri, precum și calcularea costurilor pentru unele acțiuni cu statut de – resurse nedeterminate.

26.2. Subcapitolul: TINERET, SPORT ȘI CULTURĂ

Introducere

În Republica Moldova, responsabilitatea pentru dezvoltarea politicilor și programelor naționale pentru domeniile tineret și sport revine Ministerului Educației și Cercetării, în special prin Direcția politici pentru tineret și sport, iar pentru domeniul culturii - Ministerului Culturii.

Elaborarea și implementarea politicilor pentru tineret la nivel local este o responsabilitate a autorităților publice locale. La nivel național politicile în domeniul tineret sunt implementate de Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activităților de Tineret, o instituție subordonată Ministerului Educației și Cercetării.

Pe domeniul sport, Ministerul Educației și Cercetării, ca organ central de specialitate în domeniul educației fizice și sportului colaborează cu Agenția Națională Antidoping, alte Autorități Publice Centrale și Locale, Comitetul Național Olimpic și Sportiv, Comitetul Paralimpic, Comitetul Deaflympic. Politica națională pe dimensiunea sportului este implementată de către federațiile naționale de profil, școlile sportive, asociațiile, cluburile sportive și Centrul Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale prin diverse programe și măsuri legislative, administrative și financiare.

Dezvoltarea și implementarea politicilor legate de cultură, patrimoniu național, turism (cultural) și mass-media revine Ministerului Culturii, în special prin Direcția arte, industriei creative și educație artistică, Direcția patrimoniu cultural, Direcția turism, precum și Direcția politici în domeniul mass-media. Implementarea politicilor naționale este asigurată de către Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii, Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, Camera Națională a Cărții, Centrul Național al Cinematografiei, Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, Institutul Patrimoniului Cultural, Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, Agenția Națională Arheologică, precum și Oficiul Național al Turismului.

Abordarea strategică pentru alinierea domeniilor **tineret, sport și cultură** din Republica Moldova la legislația și rigorile Uniunii Europene implică reforme legislative, instituționale și programatice. Acestea trebuie să integreze valorile europene privind incluziunea, egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă și participarea activă a tinerilor și sportivilor.

Această abordare urmează să includă:

- Adoptarea unui cadru legislativ modern bazat pe Strategia UE pentru Tineret 2019-2027, care promovează principiile de participare, conectare și emancipare a tinerilor.

- Armonizarea legislației naționale cu directivele europene privind drepturile tinerilor, voluntariatul, mobilitatea și educația pentru cetățenie activă;

- Crearea și dezvoltarea unei rețele de centre pentru tineret la nivel național, cu standarde armonizate la cele ale UE;

- Dezvoltarea unor platforme de dialog structurat între tineri, autorități și parteneri europeni pentru co-crearea politicilor;

- Adoptarea legislației conforme cu Carta Europeană a Sportului și normele Consiliului Europei și ale UE privind buna guvernare în sport.

- Crearea unor mecanisme de cooperare între federațiile sportive naționale și organismele internaționale pentru a alinia practicile sportive la standardele UE;

- Susținerea sportului pentru toate categoriile sociale, inclusiv persoane cu dizabilități, prin inițiative finanțate la nivel național și european.

- Promovarea egalității de gen în sport, încurajând participarea fetelor și femeilor în activități sportive și de conducere;

- Adoptarea cadrului de politici și normativ în domeniul culturii și patrimoniului, corelat cu prioritățile și acquis-ul UE;

- Protecția și promovarea diversității expresiilor culturale;

- Consolidarea rolului culturii pentru promovarea incluziunii sociale, egalității de gen și coeziunii teritoriale, combaterea rasismului, dezinformării și propagandei de război;

- Promovarea dimensiunii culturale a Dezvoltării Durabile;

- Gestionarea riscurilor în domeniul patrimoniului cultural și asigurarea arhitecturii de înaltă calitate și mediului construit;

- Asigurarea rezilienței și durabilității sectoarelor culturale și creative;

- Fortificarea statutului artiștilor și profesioniștilor culturali și creativi;

- Promovarea și susținerea acțiunilor aferente diplomației culturale (târguri de carte, expoziții internaționale, festivaluri, turnee teatrale ș.a.);

- Promovarea și implementarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală;

- Cooperarea în cadrul forurilor internaționale precum UNESCO și Consiliul Europei pentru dezvoltarea diversității culturale, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și istoric.

Totodată, este de menționat că în implementarea acestor obiective domeniul Tineret și sport și cultură se confruntă cu o serie de provocări:

- Lipsa unei finanțări adecvate, dependența de finanțări externe pentru majoritatea inițiativelor destinate tineretului și sportului face ca sustenabilitatea acțiunilor să fie incertă;

- Capacitate instituțională redusă: Instituțiile responsabile de politici pentru tineret și sport nu dispun de personal suficient și de resurse suficiente pentru a implementa programele în mod eficient.

- Acces inegal la oportunități pentru tineri: Tinerii din zonele rurale sau din familii dezavantajate au acces limitat la programe și inițiative pentru dezvoltare personală și profesională.

- Lipsa infrastructurii de suport (centre de tineret, săli de sport, stadioane, servicii de consiliere) în multe regiuni ale țării).

- Lipsa oportunităților economice pentru tineri, rata ridicată a șomajului în rândul tinerilor și lipsa unor programe eficiente de tranziție de la școală la locul de muncă;

- Lipsa de investiții în modernizarea infrastructurii culturale;

- Lipsa specialiștilor calificați în domeniul patrimoniului cultural;

- Mobilitatea redusă a artiștilor și profesioniștilor culturali și creativi;

- Accesul inegal la bunuri și servicii culturale pentru populația din diferite zone geografice/localități urbane și rurale;

- Riscul de emigrare a tinerelor talente și asimilarea diasporei moldovenești de către țările de reședință;

- Utilizarea culturii în instrumentele războiului hibrid (dezinformare, propaganda de război ș.a.).

26.2.1. Prezentare generală a situației

26.2.1.1. Cadrul legislativ:

Tineret

Politica națională pentru tineret este aliniată cu politicile Comisiei Europene în acest domeniu, așa cum sunt prevăzute în cel de-al patrulea document de politică sectorial – **Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2030** și Programul său de implementare pentru 2023–2027.

Activitățile de tineret sunt structurate în jurul a trei obiective generale, deduse în linii mari din comunicările și rezoluțiile instituțiilor UE în acest domeniu:

1. Creșterea numărului de tineri care beneficiază de programe de tineret de calitate prin consolidarea capacităților sectorului și profesionalizarea resurselor umane;

2. Creșterea participării și implicării civice prin programe de formare, consolidarea capacităților și împuternicirea tinerilor;

3. Valorificarea potențialului tinerilor pentru inițiative de inovație socială și dezvoltare comunitară prin instrumente de sprijin financiar și material.

Astfel, politica națională pentru tineret se axează pe domenii precum educația nonformală și dobândirea de competențe, dezvoltarea lucrului cu tinerii ca instrument educațional și practică

socială, consolidarea structurilor și instituțiilor care implementează programe pentru tineret, întărirea organizațiilor de tineret și a democrației participative, precum și implicarea tinerilor și a sectorului de tineret în procesele decizionale. În acest context, toate programele guvernamentale și ministeriale dedicate tinerilor sunt dezvoltate cu un accent special pe aceste subdomenii.

Agencia Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activităților de Tineret implementează programe aliniate cu rezoluțiile și comunicările instituțiilor UE, după cum urmează:

Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru Tineret 2019–2027 ([link](#))

1. **Concursul de proiecte pentru organizații de tineret** – finanțare nerambursabilă oferită organizațiilor de tineret care dezvoltă și implementează proiecte în domenii precum participarea semnificativă a tinerilor, educația pentru democrație, educația digitală și media, precum și inovația socială. De asemenea, sunt susținute inițiativele care vizează sănătatea mintală și bunăstarea.

2. **Programul Capitala Tineretului**, care se concentrează pe accesul tinerilor din mediul rural și pe asigurarea egalității de șanse, indiferent de locația geografică.

3. **Programul pentru dezvoltarea centrelor de tineret**, aliniat cu același cadru european, care urmărește:

- Profesionalizarea resurselor umane din centrele de tineret;
- Asigurarea unor condiții mai bune pentru implementarea programelor pentru tineret;
- Finanțarea programelor desfășurate de centrele de tineret din bugetul de stat;
- Oferirea de sprijin financiar autorităților locale pentru înființarea de noi centre.

În conformitate cu Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind cadrul pentru stabilirea unei agende europene a lucrului cu tinerii ([link](#)) se implementează următoarele programe:

1. **Programul de sprijin pentru consolidarea consiliilor elevilor**, destinat împuternicirii elevilor, profesorilor și personalului de conducere pentru a dezvolta și implementa proiecte de inovație socială în cadrul instituțiilor de învățământ.

2. **Centrul de inovație socială**, un spațiu de co-working care susține organizațiile de tineret prin oferirea de spații, ghidare metodologică, concentrându-se pe inovația ca instrument pentru împuternicirea tinerilor și abordarea provocărilor sociale.

3. Republica Moldova a adoptat și **Agenda Europeană a Lucrului cu Tinerii**, integrată în Componenta 1 a Strategiei pentru Tineret 2030, care include o foaie de parcurs pentru:

- Consolidarea lucrului cu tinerii ca practică socială și educațională;
- Profesionalizarea lucrătorilor de tineret;

- Integrarea lucrului cu tinerii în diverse sectoare.

O atenție sporită este acordată aspectelor legate de promovarea voluntariatului în rândul tinerilor, reglementată prin Legea nr. 121/2010 [link](#) și Hotărârea Guvernului nr. 152 din 2012. Acest cadru include certificarea instituțiilor gazdă care emit carnete de voluntariat voluntarilor care desfășoară peste 40 de ore de activitate pe lună. Un proiect de lege este în curs de elaborare pentru revizuirea legislației actuale și actualizarea completă a Legii actuale a voluntariatului.

Cu toate acestea, politica națională nu este pe deplin aliniată cu anumite prevederi specifice, cum ar fi: Articolul 3, literele (a), (b) și (h) din *Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru Tineret 2019–2027* ([link](#)) și Articolele 26, 27 și 28 din *Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre privind o abordare cuprinzătoare a sănătății mintale a tinerilor în Uniunea Europeană* ([link](#)).

Cadrul legislativ Sport

În anul 2024, prin hotărâre de guvern a fost aprobată **Strategia de Dezvoltare „Sport 2030”**, care setează viziunea Guvernului Republicii Moldova în domeniul educației fizice și al sportului și descrie conținutul și mecanismul de realizare a acesteia prin activități planificate. Principalele obiective setate în strategie presupun adoptarea și implementarea unui șir de reforme care să contribuie la modernizarea infrastructurii sportive, promovarea activităților de profil în școli și universități, acordarea sprijinului necesar pentru dezvoltarea sportului de performanță.

Procesul de aliniere a cadrului de politici în domeniul educației fizice și sportului la cel al Uniunii Europene este o activitate complexă și continuă, care necesită adoptarea și implementarea unui spectru larg de reforme. În acest sens, actualizarea cadrului normativ prin elaborarea/adoptarea **Legii privind educația fizică și sportul** și a altor acte normative aferente are rolul de a integra obiectivele și valorile europene ale Uniunii Europene în domeniul sportului în politicile naționale ale Republicii Moldova.

Politica Republicii Moldova pe dimensiunea sportului este axată pe mai multe obiective generale care urmăresc dezvoltarea sportului la nivel național și crearea unui cadru favorabil pentru practicarea acestuia.

Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Sport 2030” (în proces de elaborare) detaliază viziunea statului privind realizarea obiectivelor setate în Strategie și are scopul de a dezvolta un cadru favorabil pentru copiii și sportivii din Republica Moldova, având un impact semnificativ asupra sănătății, educației și bunăstării populației.

Realizarea prevederilor și recomandărilor din actele UE în domeniul sportului, este asigurată prin multiple măsuri la nivel național și regional, precum:

- Săptămâna Europeană a Sportului;
- Săptămâna Mișcării în Republica Moldova;
- Ultramaratonul „Rubicon” pe traseul Chișinău-București;

- Gala Sportului.

Activitățile sportive desfășurate anual la nivel de țară, pe de o parte facilitează dezvoltarea sportului în RM, iar de altă parte contribuie la promovarea în societate a obiectivelor și valorilor comune europene.

În anul 2018, Republica Moldova a ratificat Convenția Consiliului Europei privind manipularea în competițiile sportive prin Legea nr. 285 din 2018 [Link](#). În temeiul acestei legi, prin HG 886/2024 a fost instituită Platforma Națională Pentru Integritate în Sport, gestionată de către Agenția Națională Antidoping, având scopul de a proteja sportul de activitățile criminale și de a promova valorile eticii sportive.

Legea nr. 207 din 2017 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special, meciurile de fotbal [Link](#) și modificările operate în Codul contravențional al Republicii Moldova 218/2008, art 365/3 privind încălcarea regulilor de comportament al spectatorilor la competiții sportive oficiale desfășurate în incinta sălilor de sport sau stadioane [Link](#) reprezintă cadrul normativ primar care servesc ca fundament pentru alinierea politicilor RM la cele ale UE. (Council Conclusions concerning the need to prevent and counter the use of pyrotechnics in spectator areas of football stadia and other sports venues [Link](#). Și Council Conclusions on sports-related violence – Council Conclusions (7 June 2021) [Link](#).

În perioada 2022-2024, Republica Moldova a adoptat mai multe acte normative în domeniul sportului, menite să îmbunătățească și să modernizeze acest sector. Aceste măsuri facilitează dezvoltarea infrastructurii sportive și promovarea sportului, dar și alinierea la standardele internaționale.

Astfel, în scopul fortificării finanțării domeniului sportului și creării de mecanisme de finanțare stabile pentru politica de sport, în perioada 2023-2024 au fost întreprinse un șir de modificări a actelor normative relevante care să asigure majorarea alocațiilor financiare de la bugetul de stat, acestea atingând un nivel de 0,22% (vom verifica la sfârșit de an) din PIB în anul 2024. Aceste modificări au vizat:

- Salarii majorate cu 15 % pentru profesorii care lucrează în domeniul sportului, începând din ianuarie 2024;
- Premii în valoare totală de [33 de milioane de lei](#) pentru performanțele obținute în cadrul Jocurilor Olimpice 2024;
- Investiții în infrastructură sportivă, prin programul Satul European, fiind construite sau renovate peste 110 obiecte sportive, iar Liceul Republican cu profil sportiv din Chișinău a beneficiat de investiții de peste un milion de euro pentru modernizare, ca parte a programului „Școală Model”.

Prioritățile stabilite pentru alinierea RM la valorile și standardele prevăzute în actele UE:

- Armonizarea cadrului legislativ și normativ;
- Dezvoltarea unei infrastructuri sportive durabile, incluzive și accesibile;
- Promovarea educației și a valorilor europene prin sport;
- Combaterea practicilor neloiale și ilegale și consolidarea guvernanței sportive;
- Creșterea capacităților instituționale pentru participare activă în proiectele și programele Uniunii Europene în domeniul sportului.

În contextul implementării actului UE *Cartea albă privind sportul* {SEC(2007) 932} {SEC(2007) 934} {SEC(2007) 935} {SEC(2007) 936 [Link](#)} a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr.22 din 2023 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul de finanțare a sportului de performanță conform criteriilor distincte [Link](#) asigurându-se o finanțare adecvată a domeniului și promovarea sportului în R. Moldova.

Republica Moldova continuă să sprijine și să promoveze politicile menite să asigure egalitatea de gen în sport ca fiind un subiect-cheie pentru protejarea integrității și a valorilor în sport. În această ordine de idei, art.1 și art 9 ale *Legii nr.121 din 2012 cu privire la asigurarea egalității* [Link](#) se aliniază tangențial pe partea de prevenire și combaterea a discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sfera socială și interzicerea discriminării în domeniul sportului în conformitate cu prevederile ***Concluziilor Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind femeile și egalitatea în domeniul sportului*** [Link](#) . Actul UE menționat, rămâne a fi prioritate de aliniere pentru viitor în susținerea valorilor privind femeile și egalitatea în domeniul sportului la toate nivelele.

Prioritățile stabilite prin actele UE:

European Union Work Plan for Sport for 2011-2014 [Link](#).

Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States, meeting within the Council, of 21 May 2014 on the European Union Work Plan for Sport (2014-2017) [Link](#).

Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind Planul de lucru al Uniunii Europene pentru sport (1 ianuarie 2021-30 iunie 2024) 2020/C 419/01 [Link](#).

Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind infrastructuri sportive durabile și accesibile 2022/C 494/01 [Link](#), sunt setate pentru a fi realizate prin *Legea cu privire la educație fizică și sport*, care va fi aprobată în februarie 2025.

De asemenea, menționăm că în parteneriat cu Agenția Națională a Sportului din România, Federația Sportului pentru Toți din Republica Moldova, Federația Internațională a Sportului pentru Toți și Instituția de stat „Centrul ucrainean pentru sănătatea fizică a populației „Sportul pentru toți”, în perioada 2025-2027, va fi implementat ***Proiectul Erasmus + Sport „Romania Moldova***

ACT!”. Scopul acestui proiect este sprijinirea și stimularea dezvoltarea sportului pentru toți prin colaborarea transnațională și inițiative comune între organizațiile din diferite țări, dar și creșterea capacităților instituționale ale structurilor naționale pentru aplicare la proiecte ale Uniunii Europene.

Cultură

Actul normativ primar care reglementează domeniul culturii este **Legea culturii nr. 413/1999** [link](#), care stabilește cadrul cultural și domeniile de activitate culturală, precum: literatura, teatrul, muzica, artele plastice, arhitectura, cinematografia, radiodifuziunea și televiziunea, arta fotografică, designul; arta populară, meșteșugurile artistice (artizanatul), activitatea artistică de amatori; protecția și valorificarea patrimoniului cultural; muzeele, arhivele și bibliotecile; editarea de carte, alte domenii ce țin de publicarea, difuzarea și utilizarea cărții; educație estetică și artistică; cercetarea științifică, managementul culturii, organizarea procesului de creație; pregătirea cadrelor în domeniul culturii; schimburile culturale internaționale, precum și turismul cultural.

În raportul de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, a fost apreciată avansarea dezvoltării politicilor culturale, precum și constatată capacitatea limitată a sectorului cultural în general. La moment, Republica Moldova nu dispune de o Strategie în domeniul culturii și patrimoniului, în schimb, la nivel de politici dispune de un program sectorial în domeniul industriilor creative.

Finanțarea culturii

În scopul fortificării finanțării domeniului culturii a fost creat Fondul național al culturii (**Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii** [link](#)). Cu circa 29,5 mln de lei în 2024, Fondul susține proiecte elaborate de organizații necomerciale din domeniul culturii, editorial, de traduceri literare și de reviste culturale; din domeniul arte, studii și analize, inclusiv activități de formare profesională continuă, programe de dezvoltare culturală locale, programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

Totodată, pentru punerea în aplicare a *Convenției UNESCO din 2005 privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale*, din cele 6 domenii de intervenție ale Fondului, ultimele 3 domenii de intervenție au fost dezvoltate în vederea susținerii și promovării diversității expresiilor culturale și a artiștilor, precum și creșterea gradului de conștientizare a valorii acestora la nivel local, național și internațional (programele de sprijinire a domeniilor artelor, educației artistice, studiilor și analizei, inclusiv activități de formare profesională continuă în cultură; programele de dezvoltare culturală locală; precum și programele de rezidență și mobilitate artistică și culturală).

De asemenea, au fost operate modificări la **Legea nr. 1421/2002 cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice** [link](#), precum și la actele normative secundare (Hotărârea Guvernului nr. 16/2024) în vederea creării unui cadru legal pentru activitatea economico-financiară a teatrelor, circurilor și organizațiilor concertistice, precum și a unui sistem de protecție socială a personalului din domeniu.

În scopul gestionării celor 6 programe/proiecte culturale și editoriale ale Ministerului Culturii (parte componentă a Fondului național al culturii), precum și implementării unui sistem de repartizare a mijloacelor financiare atât instituțiilor culturale, cât și persoanelor fizice, dar și ONG-urilor care creează artă, prin Hotărârea Guvernului nr. 537/2024 a fost creat Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii.

În context, măsurile guvernamentale de intervenție financiară se sincronizează cu direcția prioritară „Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate”, stipulată în *Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026 (2022/C 466/01)* [link](#)

Datorită Pachetului guvernamental „Spor pentru Moldova”, au fost majorate salariile pentru circa 1700 de oameni de cultură, în medie, cu 25%.

Ministerul Culturii a luat măsuri proactive pentru a dezvolta și implementa Programul de formare continuă MANAGEMENT ÎN CULTURĂ, destinat managerilor instituțiilor culturale. În 2023, peste 60 de participanți au fost instruiți cu un buget alocat în sumă de 162.559 mii lei (inclusiv manageri de biblioteci, muzee, teatre, case de cultură și alte instituții culturale).

În vederea facilitării accesului tinerilor la produse și servicii culturale, precum spectacole de teatru, concerte, produse cinematografice și achiziții de cărți, din 2022 se implementează **Programul Național „Voucher cultural”** [link](#), dedicat tinerilor în vârstă de 18 ani (eligibili în intervalul de timp din ziua împlinirii vârstei de 18 ani și până în ziua împlinirii vârstei de 19 ani) care vor intra în posesia unui voucher anual în valoare de 1000 de lei. La 2 ani de la lansarea Programului, 7137 au beneficiat de vouchere culturale în valoare de 1000 de lei.

Prin modificarea Legii culturii nr. 413/1999 (amendarea art. 10) [link](#) și **aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea tinerilor absolvenți din domeniul culturii** [link](#) au fost create condiții de susținere a tinerilor specialiști din domeniu. Astfel, din 1 iulie 2024, o indemnizație unică de 90 mii lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ profesional tehnic post secundar și de 120 mii lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior este plătită tinerilor bibliotecari, muzeografi sau artiști care, în primul an după absolvirea instituțiilor cu profil artistic, merg să activeze în instituțiile publice din domeniul culturii în municipiile, orașele și satele din țară.

În vederea creării unui mecanism transparent, echitabil de finanțare din mijloacele prevăzute în bugetul de stat pentru susținerea publicării revistelor culturale și editării cărții naționale în străinătate a fost aprobat **Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare pentru traducerea și editarea cărții în străinătate** [link](#) și **Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare a revistelor culturale din mijloacele bugetului de stat**. Efectele introducerii noilor reglementări sunt destinate persoanelor juridice și fizice: actorii interesați și antrenați în domeniul editorial și al industriei cărții și lecturii; bibliotecile publice care vor avea posibilitatea să beneficieze prin intermediul serviciului/abonamentului poștal și să-și completeze colecțiile (fondurile de carte) cu circa 300 de reviste culturale recepționate cu titlu gratuit din

proiectele editoriale ale revistelor culturale câștigătoare, precum și redactori, autori, cititori/utilizatori.

Prin crearea Fondului de subvenționare în domeniul mass-media (**Legea nr. 50/2024 cu privire la Fondul de subvenționare în domeniul mass-mediei** [link](#)) au fost fortificate condițiile de dezvoltare a pluralismului mediatic; sprijinire a proiectelor culturale, educaționale și de alfabetizare media; încurajarea abordării subiectelor și problemelor din domeniile de interes social general; sprijinirea investigațiilor jurnalistice în problemele de interes public; fortificarea independenței editoriale și economice. În vederea operaționalizării mecanismului de subvenționare în domeniul mass-mediei a fost aprobat **Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului de selectare a membrilor desemnați de Consiliul de Presă în Consiliul de experți pentru gestionarea Fondului de subvenționare în domeniul mass-media** [link](#). Astfel, în baza Regulamentului aprobat, a fost organizat și desfășurat concursul de desemnare a celor 4 membri ai Consiliului de experți.

Totodată, a fost operaționalizat Consiliul de examinare și selecție din cadrul Mecanismului de finanțare a distribuirii publicațiilor periodice din Republica Moldova pentru anul 2024, 17 publicații periodice fiind incluse în lista beneficiarilor.

Realizarea prevederilor *Convenției UNESCO 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale (ratificată de Republica Moldova în 2006)* [link](#) este asigurată prin multiple măsuri la nivel național, precum:

- Organizarea și desfășurarea anuală a Zilelor Europene ale Patrimoniului [link](#)
- Organizarea și desfășurarea forumurilor internaționale dedicate industriei cinematografice [link](#)
- Sesiuni teoretice și practice pentru deținătorii publici și privați de bunuri culturale mobile [link](#)
- Ateliere practice și paneluri de discuții organizate și desfășurate în cadrul Forumului Național al Culturii cu reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, organizații culturale, artiști și experți în domeniul culturii [link](#) [link](#) ș.a.

Industria creative

Industria creative din Republica Moldova constituie un sector emergent cu un potențial imens de a impulsiona dezvoltarea economică sustenabilă și de a consolida coeziunea socială. În anul 2023, acestea reuneau aproximativ 2800 de companii, 10500 de angajați și 2500 de liber-profesioniști care activează într-o varietate de domenii precum design, publicitate, media digitală, arhitectură, muzică, teatru, animație, editarea de carte și tehnologiile creative (createch). Acest sector a demonstrat o creștere semnificativă în ultimii ani, cu o dublare a cifrei de afaceri de la 178 milioane USD în 2020 la 267 milioane USD în 2023, consolidându-se ca un pilon important al economiei naționale.

Pentru a susține diferitele arii și categorii de activități din acest sector dinamic, a fost dezvoltat Ansamblul industriilor creative din Republica Moldova, un factor catalizator pentru

dezvoltarea durabilă a țării. Acesta integrează mai multe sectoare cheie: sectorul artelor vizuale (inclusiv arte plastice, fotografie, design și modă), sectorul artelor spectacolului (teatru, dans și muzică), sectorul editării (carte și presă), sectorul audiovizualului (radio, televiziune, cinematografie, video), sectorul publicității, sectorul createch (new media art și jocuri) și sectorul arhitecturii.

Aprobarea **Programului Național de Dezvoltare a Industriilor Creative „Moldova Creativă” pentru anii 2024-2027** (Hotărârea Guvernului nr. 184/2024 [link](#)) subliniază angajamentul strategic al țării în consolidarea sectorului prin inițiative orientate spre dezvoltare și integrare în contextul global al economiei creative, precum și sprijină realizarea priorităților stabilite în Acordul de Asociere RM-UE și Programul de asociere RM –UE 2021-2027.

Programul „Moldova Creativă” este structurat în jurul a trei obiective generale:

- Fortificarea sectorului industriilor creative prin sisteme de bună guvernare, cadru normativ și de politici comun, consolidarea poziției pentru asigurarea creșterii economice;
- Crearea unui ecosistem dinamic și durabil pentru activitățile creative, bazat pe interconectarea industriilor creative, utilizarea tehnologiilor moderne inovatoare și creșterea exportului de bunuri și servicii creative de înaltă calitate;
- Creșterea rolului industriilor creative în reziliența economică și socială a Republicii Moldova

Programul se încadrează în obiectivele strategice de integrare europeană ale Republicii Moldova, fiind în concordanță și având ca prioritară accesarea la Programul Uniunii Europene „Europa Creativă”. Astfel, „Moldova Creativă” promovează schimburile culturale, mobilitatea artiștilor, dezvoltarea dialogului în domeniul cultural și al audiovizualului, precum și alinierea la standardele europene menționate în *Convenția UNESCO 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale* și a *Rezoluției Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026* (2022/C 466/01). Totodată, prevederile Programului „Moldova Creativă” implică alinierea parțială la *Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative* (2021/C 209/03) [link](#); *Concluziile Consiliului privind elaborarea unei strategii europene pentru ecosistemul industriilor culturale și creative* 2022/C 160/06 [link](#); *Concluziile Consiliului privind consolidarea schimburilor interculturale prin mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, precum și prin multilingvism în era digitală* (2022/C 160/07) [link](#); *Rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2021 referitoare la situația artiștilor și la redresarea culturală în UE* (2020/2261(INI)) [link](#); *Concluziile Consiliului privind egalitatea de gen în domeniul culturii* [link](#).

În scopul implementării politicii sectoriale în domeniul industriilor creative, la nivel național sunt susținute și derulate diverse inițiative și programe, demonstrând angajamentul Republicii Moldova față de susținerea *Convenției UNESCO 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale* și politicile UE în domeniu:

- Platforma digitală „Creative square” [link](#) , lansată în ianuarie 2024 (cartografierea sistematică a sectorului cultural și creativ în vederea asigurării accesului la parteneriate, talente și extinderea comunității în domeniu);
- Festivalul industriilor creative [link](#);
- Programul „Muzele Viitorului” [link](#) (dedicat sporirii notorietății instituțiilor muzeale din Republica Moldova prin integrarea inovațiilor, modernizarea spațiilor și atragerea vizitatorilor/turiștilor);
- Programul „Profesiile Viitorului” [link](#) (program educațional inovator cu specializări în Animație, Game Design și Producție);
- Programul de stimulare a investițiilor „373” [link](#) (susținerea IMM –urilor la costuri și termene de finanțare accesibile);
- Programul BRIDGE [link](#) (susținerea internaționalizării afacerilor locale, inclusiv în domeniul industriilor creative).

Republica Moldova are un sector de cinematografie de lungmetraj relativ mic și deși acesta primește un anumit sprijin din partea statului, acesta nu este suficient pentru a-i permite să dezvolte multiple proiecte la nivel local sau cu parteneri europeni, valoarea totală a sprijinului de stat pentru realizarea filmelor fiind de aproximativ 400 000 EUR pe an. La fel ca și în majoritatea țărilor europene de mărimi nu prea mari, industria cinematografică din Republica Moldova este destul de mică și fragmentată. Din punct de vedere a capacităților, sectorul cinematografic are o pregătire destul de bună, iar prețurile sunt suficient de joase, fiind demonstrată și de capacitatea de atragere a coproducțiilor și proiectelor internaționale. Cu toate acestea, sectorul distribuției locale, inclusiv televiziunea și rețelele digitale, joacă un rol neglijabil în riscurile de producție, sectorul expozițional rămânând subdezvoltat.

În context, în vederea atragerii investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale a fost modificată Legea nr. 154/2018 [link](#) și instituit Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale. Totodată, a fost aprobat Regulamentul privind Programul de investiții în domeniul producției de film și alte opere [link](#). Reglementările operate au creat condiții de finanțare anuală a până la 10 proiecte cinematografice.

Reieșind din faptul că Directiva 89/552/CEE a Consiliului privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune – anexa XIV din AA RM-UE (și respectiv Directiva 2007/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2007 de modificare a Directivei 89/552/CEE) nu mai sunt în vigoare, Republica Moldova și-a concentrat eforturile pe alinierea legislației naționale din domeniul mass-media cu Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale). Ca urmare, a fost adoptat Codul nr. 174/2018 serviciilor media audiovizuale care a transpus Directiva serviciilor mass-media audiovizuale. Transpunerea integrală a Directivei

(condiție obligatorie pentru aderarea la Programul „Europa Creativă”) urmează a fi realizată în 2025.

Educație artistică

În conformitate cu prevederile *Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. O nouă agendă europeană pentru cultură COM/2018/267* [link](#), au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- Aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru sprijinirea tinerilor absolvenți din domeniul culturii (Hotărârea Guvernului nr.392/2024) [link](#)

- Conferința învățământului artistic, organizată de Ministerul Culturii în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării [link](#)

- Forumul Național dedicat Școlilor de Muzică, Arte și Arte Plastice [link](#)

- Modificarea Codului Educației nr. 152/2014 [link](#) pentru a integra învățământul artistic în sistemul general de educație.

În corespundere cu direcția prioritară „Cultura pentru oameni: creșterea participării culturale și a rolului culturii în societate” *Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026 (2022/C 466/01)* [link](#), în 2022, în scopul dezvoltării importanței lecturii, dragostei față de carte și promovării culturii scrise, a fost instituită Ziua Națională a Lecturii, în data de 14 februarie în contextul marcării la nivel mondial a Zilei Internaționale a Cititului Împreună, desfășurată anual în primele zile ale lunii februarie. În acest sens, sunt derulate o serie de acțiuni culturale majore la nivel național:

- Proiectul Național de Promovare a Lecturii: Cartea Deschisă;

- Campania Națională de promovare a lecturii „Să citim împreună!”;

- Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret; Salonul Internațional de Carte Bookfest Chișinău;

- Programul Național Lectura Central; Zilele Literaturii Române la Chișinău.

În contextul combaterii dezinformării, discursurilor de incitare la ură și a știrilor false și îmbunătățirii alfabetizării mediatice a fost **aprobat Planului interministerial de integrare a acțiunilor de Alfabetizare Informațională și Media (AIM)** în planurile de acțiuni ale instituțiilor de stat relevante pentru anii 2024 – 2026 [link](#)

Planul se aliniază la domeniile prioritare ale UE, stipulate în *Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026 (2022/C 466/01)* și are ca scop sporirea nivelului de alfabetizare informațională și media a cetățenilor Republicii Moldova, prin oferirea unui acces mai mare la oportunități de informare și de învățare formală și informală, de la nivelul preșcolar la toate celelalte categorii de vârstă. De asemenea, sunt vizați reprezentanții minorităților lingvistice și etnice, categoriile social-vulnerabile, grupurile cu acces limitat la informații și cele cu cerințe educaționale speciale (deficiențe de auz, vâz etc.)

Republica Moldova susține rolul culturii, educației și media în combaterea rasismului, așa cum este prevăzut și în *Raportul Parlamentului European privind rolul culturii, educației, media și sportului în combaterea rasismului 2021/2057(INI)* [link](#)). Art. 11 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 117/2018 [link](#) prevede interzicerea programelor audiovizuale „suscetibile de a propaga, incita, promova sau justifica ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranță sau pe discriminarea pe criterii de sex, de rasă, de naționalitate, de religie, de dizabilitate sau de orientare sexuală”.

Totodată, sunt dezvoltate și promovate diverse inițiative și evenimente cultural-educative, menite să combată rasismul:

- dezvoltarea și aplicarea mecanismului de sprijin pentru proiectele asociațiilor obștești pe dimensiunea „minorităților naționale” (Ordinul ministrului culturii nr. 13/2024);
- implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027 (Hotărârea Guvernului nr. 164/2024);
- implementarea programelor de sprijinire și promovare a formelor de exprimare culturală a minorităților naționale, inclusiv măsuri de creștere a accesului la produse și servicii culturale (Proiectul transfrontalier Ucraina-Moldova: O abordare multisectorială pentru copiii și adolescenții afectați de război, implementat cu sprijinul organizației WeWorld Moldova și al Teatrului Republican de Păpuși "Licurici");
- organizarea evenimentelor culturale la nivel național și regional care facilitează schimbul de experiență și cunoștințe între minoritățile locale și naționale și comunitățile de migranți (Festivalul Național „Zilele Europene ale Culturii Evreiești” în Moldova; diverse evenimente dedicate comemorării genocidului romilor în timpul celui de-al Doilea Război Mondial; comemorarea victimelor Holocaustului).

În vederea dezvoltării rolului instituțiilor de cultură pentru comunități locale, a fost aprobat ***Regulamentul de organizare și funcționare a casei de cultură (Hotărârea Guvernului nr. 83/2023)***, creându-se condiții pentru accesibilitatea cetățenilor la serviciile culturale, precum și a independenței caselor de cultură, prin acordarea mai multor atribuții și șanse de a obține bani din proiecte în vederea reabilitării infrastructurii instituțiilor de cultură, în special a furnizorilor de servicii din domeniu, acumularea resurselor financiare pentru noi programe, servicii ș.a

Patrimoniul cultural

Cu referire la *Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european* [link](#), Republica Moldova dispune de un cadru normativ divers, care reglementează protecția și valorificarea acestuia, prevederile legale fiind actualizate continuu pentru a asigura o protecție mai eficientă în fața schimbărilor globale:

- Legea nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor;
- Legea nr. 161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război;
- Legea nr.218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic;

- Legea nr.144/2024 pentru aprobarea Registrului arheologic național;
- Legea nr.192/2011 monumentelor de for public;
- Legea nr.148/2018 privind aprobarea Registrului național al monumentelor de for public;
- Legea muzeelor nr. 262/2017;
- Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;
- Strategia de dezvoltare a Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile pentru perioada 2023-2025.

Cu toate acestea, resursele financiare, capacitățile administrative și infrastructura rămân a fi limitate.

Cu referire la patrimoniul cinematografic, este de menționat ratificarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția patrimoniului audiovizual și a Protocolului ei (Legea nr. 189/2024) [link](#) prin care va fi încurajată promovarea patrimoniului cultural și audiovizual distinct al Republicii Moldova, pentru a fi recunoscut și apreciat la nivel internațional, intensificarea eforturilor de restaurare și conservare a materialelor audiovizuale, precum și facilitarea accesului la patrimoniul cultural prin diverse platforme digitale.

Totodată, în 2024 a fost creată Arhiva Națională de Film (Hotărârea Guvernului nr. 664/2024 [link](#)) precum și a fost aprobat Nomenclatorul serviciilor prestate de către Centrul Național al Cinematografiei prin Arhiva Națională de Film, dar și Metodologia de calculare a tarifelor pentru lucrările și serviciile aferente prestate.

Cu referire la *Concluziile Consiliului privind gestionarea riscurilor în domeniul patrimoniului cultural 2020/C 186/01* [link](#), anual, la nivel național sunt organizate și desfășurate o serie de evenimente dedicate patrimoniului cultural, menite să asigure sensibilizarea și comunicarea eficientă și pozitivă cu publicul:

- Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor;
- Ziua Națională a Portului Popular;
- Ziua Internațională a Muzeelor și Noaptea Europeană a Muzeelor;
- Zilele Patrimoniului European;
- Târgul Național al Covorului „Covorul Dorului”.

De asemenea, există mai multe programe TV care se concentrează pe patrimoniul cultural, istorie și tradiții, promovând astfel conștientizarea importanței conservării și valorificării patrimoniului național [link](#)

În Republica Moldova, problema coerenței politicilor pentru o arhitectură de înaltă calitate și un mediu construit durabil (*Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european 2021/C 501 I/03* [link](#)) este încă un subiect în curs de dezvoltare. În context, este de menționat că în cadrul Ministerului

Culturii își desfășoară activitatea Consiliul Național al Monumentelor Istorice, precum și Consiliul Național al Monumentelor de For Public. Deși există un cadru juridic și instituțional necesar pentru a aborda problemele legate de mediul construit, arhitectură și planificare urbană, există încă provocări semnificative în ceea ce privește coordonarea adecvată între ministere, autorități locale, agenții și servicii relevante.

În vederea reorganizării sistemului instituțional în domeniul circulației bunurilor culturale mobile, a fost **creat Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile** [link](#). Totodată, în scopul extinderii accesului la oportunități și activități culturale și facilitarea circulației licite a bunurilor culturale mobile (alinarea parțială a *Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Planul de Acțiuni al UE împotriva traficului de bunuri culturale* [link](#)) a fost aprobat **Regulamentul de circulație a bunurilor culturale mobile**, care:

- transpune parțial (transpune art. 1; art. 2; art. 4; art. 9 și Anexa I, Secțiunea A) Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiune codificată), CELEX 32009R0116, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L nr. 39 din 10 februarie 2009;

- transpune art. 3 (3) (5); art. 4; art. 5 (a) și (c); art. 6 (1); art. 6 (2) (a) și (b); art. 6 (4) și (5); art. 7 (b); art. 8 (1); art. 9 (1) și (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012 pentru Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale (text codificat), CELEX 32012R1081, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L nr. 324 din 22 noiembrie 2012.

În 2024, Centrul de Resurse pentru Formare Continuă al Universității de Stat din Moldova (USM), a dat start **Programului de Microcalificare în Managementul Patrimoniului Cultural Mobil** organizat de către Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (SECBCM) în parteneriat cu Ministerul Culturii și USM. Acesta urmărește dezvoltarea competențelor necesare în prevenirea traficului ilicit de bunuri culturale și gestionarea patrimoniului cultural mobil. La moment, 23 de cursanți beneficiază de Program.

În perioada august-septembrie 2024, Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile a organizat instruirii în domeniul controlului vamal al bunurilor culturale mobile în contextul modificărilor legislative. În acest sens, au fost instruiți peste 50 de angajați ai Aparatului central al Serviciului Vamal, precum și a tuturor punctelor vamale [link](#). Acesta reprezintă un pas important în asigurarea unei gestionări corecte și transparente a patrimoniului cultural mobil al Republicii Moldova, contribuind la îmbunătățirea colaborării între instituțiile implicate și la consolidarea capacităților profesionale ale angajaților vamali.

Turism cultural

Luând în considerare faptul că atât la nivelul UE, cât și la nivel global, este recunoscut într-o măsură din ce în ce mai mare rolul dezvoltării sectorului turistic în redresarea și creșterea economică și în contextul includerii turismului în domeniile naționale strategice prioritare, a fost **ratificat Acordul parțial extins al rutelor culturale europene** [link](#)

Accederea la Acord va contribui la conservarea unui patrimoniu divers prin itinerare turistice tematice, alternative și proiecte culturale. La data de 20.04.2023, Acordul Parțial Extins a intrat în vigoare pentru Republica Moldova, contribuind astfel la crearea condițiilor de promovare a țării ca destinație turistică.

În 2021, Republica Moldova a aderat la Ruta cultural-turistică a Bisericilor din Lemn care cuprinde și România, precum și la Ruta Meșteșugarilor. Ruta Bisericilor din Lemn din România și Republica Moldova include 183 de lăcașe de cult din România și 7 biserici de lemn din RM, având drept scop dezvoltarea turismului religios. Ruta Meșteșugarilor este destinată promovării și valorificării a 20 de meșteri populari din 14 localități din diferite regiuni ale RM, care dispun de diverse abilități: sculptură în lemn, sculptură în metal, țesut la război, costumelor naționale ș.a. [link](#)

26.2.1.2. Cadrul administrativ

Implementarea acquis-ului la capitolul 26 Educație și Cultură pe dimensiunile – Tineret, Sport și Cultură este în primul rând competența directă a Ministerului Educației și Cercetării și a Ministerului Culturii. Autoritățile la nivel central responsabile de sectoare sunt Guvernul Republicii Moldova, care aprobă politicile de stat în domeniu:

Ministerul Educației și Cercetării, elaborează politici sectoriale în domeniile tineret și sport, iar agențiile subordonate, federațiile sportive sunt responsabile de implementarea politicilor.

Personalul: efectiv limită a Ministerului Educației și Cercetării – 123 / angajați – 90.

Ministerul Culturii, elaborează politici sectoriale în domeniul cultură și patrimoniu național, turism și mass-media, instituțiile publice concertistice, teatrale, bibliotecile, muzeele, instituțiile publice din domeniile educației, cercetării și inovării, precum și autoritățile administrației publice locale de nivelul I și II fiind entitățile implementatoare.

Personal efectiv limită – 54 / angajați – 43

Implementarea politicilor în domeniu se realizează și prin intermediul mai multor agenții de implementare, precum:

- *Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activităților pentru Tineret* coordonează implementarea programelor și serviciilor de stat în domeniul tineretului.
Personal: efectiv limită – 16 / angajați – 10;

- *Centrul pentru Tehnologii Informaționale în Educație (CTICE)*, care coordonează aspectele legate de formarea competențelor digitale și asigură funcționalitatea sistemelor IT;

- *Federațiile Sportive*;

- *Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii (ONDC)* gestionează Fondul național al culturii și selectează proiectele culturale și editoriale care vor fi finanțate din bugetul de stat.

Personal: efectiv limită – 22 / angajați – 12;

- *Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial (CNCPCI)* asigură aplicarea politicilor de protejare în teritoriu, în special în comunitățile purtătoare de patrimoniu, susține prin măsuri concrete viabilitatea patrimoniului cultural imaterial și transmiterea lui către tânăra generație, inventariază elementele acestuia, conservând informațiile pe diverse suporturi moderne

Personal: efectiv limită –31 / angajați – 30;

- *Camera Națională a Cărții (CNC)* constituie, dezvoltă,, administrează, cercetează și conservează patrimoniul documentar național;

Personal: efectiv limită –29 / angajați – 29;

- *Centrul Național al Cinematografiei (CNC)* implementează politica de stat în domeniul cinematografiei, protejează, dezvoltă și pune în valoare patrimoniul cinematografiei naționale;

Personal: efectiv limită –16 / angajați – 12;

- *Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (SECBCM)* responsabil de evidența patrimoniului cultural mobil și de circulația bunurilor culturale mobile;

Personal: efectiv limită –7 / angajați – 3;

- *Institutul Patrimoniului Cultural (IPC)* organizează și desfășoară cercetări în domeniile arheologie, etnologie și studiul artelor;

Personal: efectiv limită –43 / angajați – 43;

- *Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor (AIRM)* inspectează pe teren monumentele de istorie, artă și arhitectură și zonele lor de protecție, precum și asigură controlul/supravegherea respectării prevederilor legislației în vigoare în domeniul ocrotirii monumentelor;

Personal: efectiv limită –7/ angajați – 7;

- *Agenția Națională Arheologică (ANA)* activează în scopul implementării politicii de stat în domeniul protejării și valorificării patrimoniului arheologic;

Personal: efectiv limită –16 / angajați – 16;

- *Oficiul Național al Turismului (ONT)* coordonează și organizează activitățile orientate spre dezvoltarea și promovarea turismului receptor și intern, conform strategiilor și programelor aprobate de Guvern;

Personal: efectiv limită –25 / angajați – 10.

În procesul de elaborare a politicilor în domeniile ce țin de capitolul de negocieri 26, domeniile tineret, sport și cultură sunt implicate și alte ministere:

- Ministerul Finanțelor, care aprobă Cadrul bugetar pe termen mediu și Legea bugetului de stat;

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale, angajabilitatea tinerilor inserția pe piața muncii;
- Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Ministerul Sănătății și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Digitalizării, în comun cu care se realizează o serie de proiecte comune pentru tineri;

Este de menționat că recent numărul de personal al Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Culturii a fost completat. Atestăm, la ora actuală, faptul că nu toate unitățile de personal sunt completate atât în cadrul autorităților publice centrale cât și în cadrul instituțiilor subordonate. Sunt în proces de derulare mai multe concursuri de angajare, și eforturi vor fi depuse și în continuare pe aceste dimensiuni.

Totodată, complexitatea reformelor ce vizează aspectele de integrare europeană denotă necesitatea stringentă de a crește capacitățile umane ale acestor instituții, precum și a instituțiilor din subordinea acestora.

26.2.2. Planuri de viitor

26.2.2.1. Planuri legislative

Tineret

- Legea privind modificarea Legii voluntariatului nr.121/2010
- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea normelor financiare pentru realizarea activităților de tineret
- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Programului guvernamental de asistență pentru dezvoltarea organelor de autoguvernanță studențești;
- Pilotarea unui program pentru implicarea tinerilor în consultări privind politicile locale, regionale, naționale și europene (Dialogul cu Tinerii).

În ciuda acestor eforturi, Republica Moldova nu dispune de capacitatea instituțională și financiară necesară pentru a alinia pe deplin politica națională la componentele europene în domenii precum:

- Facilitarea programelor de mobilitate pentru tineri la scară largă, precum Erasmus+;
- Asigurarea accesului universal la tehnologie, alfabetizare digitală și infrastructură;
- Oferirea de sisteme de sprijin pentru sănătatea mintală, din cauza lipsei de resurse umane specializate.

Este important de menționat că politica pentru tineret este una transversală, cu angajabilitatea și antreprenoriatul aflate în responsabilitatea Ministerului Economiei, implementate prin programe derulate de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului. În plus, programele de sănătate mintală, inclusiv cele destinate tinerilor, intră în responsabilitatea Ministerului Sănătății.

Sport

Pentru alinierea sectorului sport la rigorile și actele UE, în plan legislativ, vor fi aprobate:

- Hotărârea de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea cluburilor sportive;
- Modificarea Hotărârii Guvernului nr.176/2019 cu privire la organizarea și funcționarea federațiilor sportive naționale;
- Modificarea Hotărârii Guvernului nr.1552/2002 cu privire la aprobarea normelor financiare pentru activitatea sportive;
- Modificarea hotărârii Guvernului nr. 639/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și de plată a burselor lunare sportivilor de performanță;
- Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027;
- Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1137/2007 cu privire la mijloacele speciale ale instituțiilor subordonate Ministerului Tineretului și Sportului;
- Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de funcționare a Sistemului Informațional de Management al Datelor din domeniul Sport.

Cultură

Pentru alinierea sectorului cultură la acquis UE, la nivel de politici publice, vor fi aprobate :

- Strategia pentru cultură și patrimoniu 2025-2035 ;
- Programul de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030.

Totodată, urmează a fi aprobate mai multe acte normative în următoarele domenii:

Domeniul arte, industrii creative și educație artistică:

- Adoptarea Legii privind Statutul omului de creație;
- Hotărârea de Guvern cu privire la crearea și funcționarea Centrului de Cultură și Artă Contemporană „UNIVERSUL”;
- Aprobarea Conceptului și Programului de susținere a evenimentelor culturale la nivel internațional, aferente diplomației culturale a Republicii Moldova;
- Ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul „Europa Creativă”;
- Modificarea Legii nr.116/2014 cinematografilei (Fondul cinematografilei);
- Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2014 cinematografilei;

- Aprobarea planului de acțiuni privind restaurarea, depozitarea, conservarea și promovarea operelor cinematografice în vederea intensificării cooperării în domeniul arhivelor în Europa;

- Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 392/2024 cu referire la aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii;

- Adoptarea Legii privind aderarea la Fondul cultural european „Eurimages”;

- Adoptarea Legii privind aderarea la Platforma „Europa Cinema”;

- Adoptarea Hotărârii de Guvern privind aprobarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (Fondul național al culturii);

- Adoptarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire și plată a subvențiilor din bugetul de stat pentru teatrele, circurile și organizațiile concertistice de drept public;

- Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1350/2004 cu privire la aprobarea unor regulamente ale festivalurilor internaționale și a modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 859 din 26 iulie 2004.

Domeniul patrimoniu cultural:

- Modificarea Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial;

- Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural;

- Adoptarea Legii privind protejarea monumentelor istorice.

- Fortificarea Fondului național al culturii;

- Aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat.

În contextul reformei instituționale în domeniul patrimoniului cultural, urmează a fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Adoptarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Statutului Instituției Publice Institutul Patrimoniului Cultural;

- Adoptarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectoratului Național al Monumentelor (reorganizarea Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor);

- Adoptarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Monumentele de For Public;

- Adoptarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național al Monumentelor Istorice;

Turism cultural

- Aprobarea Ghidului de dezvoltare a rutelor culturale la nivel european.

Aprobarea Ghidului va asigura un cadru clar și practic pentru crearea și dezvoltarea rutelor culturale, cu un accent special pe alinierea la standardele europene. Acest obiectiv este esențial pentru a facilita cooperarea transfrontalieră, promovarea patrimoniului cultural și stimularea dezvoltării turistice durabile.

26.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative, tineret

Acțiunile de implementare a politicilor în domeniul tineretului se vor axa pe:

- Pilotarea modelului Eu Youth Dialogue în Republica Moldova prin: elaborarea și implementarea unui Program de pilotare, operaționalizarea unui Grup Național pe Tineret și realizarea unor sesiuni de informare pentru consolidarea capacităților, precum și realizarea unor Forumuri anuale de dialog pentru tineret;

- Crearea Centrului de Resurse și Cercetare în domeniul tineret pe lângă Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, care de asemenea va fi axat pe consolidarea capacităților tinerilor;

- Elaborarea și aprobarea cadrului de referință a competențelor dobândite în cadrul programelor de voluntariat

- Consolidarea capacităților instituționale ale Centrelor de Tineret din țară.

- Implementarea Programului Guvernamental „Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret 2030”;

- Elaborarea Programului de suport pentru structurile de autoguvernanță studențești

- Implementarea Programului de suport pentru consolidarea Consiliilor elevilor.

În domeniul Sportului activitățile de implementare se vor axa pe:

- Promovarea sportului pentru toți și a modului sănătos de viață prin organizarea unei serii de evenimente internaționale și naționale precum: ”Săptămâna Europeană a Sportului”, „Săptămâna mișcării în Republica Moldova” ; Forumul Sportiv al Republicii Moldova;

- Actualizarea cadrului normativ secundar în domeniul sportului pentru alinierea la prioritățile Agendei Europene în domeniul sportului prin aprobarea Contractului și Acordurilor de colaborare cu Federațiile sportive; aprobarea Foi de parcurs cu privire la integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în domeniul sportului de masă;

- Crearea Comisiei consultative pe lângă Ministerul Educației și Cercetării cu privire la politicile și programele guvernamentale de sport de masă/mod sănătos de viață/manipulări în sport;

- Dezvoltarea și implementarea programului de profesionalizare și creștere a competențelor antrenorilor.

În domeniul Culturii activitățile de implementare se vor axa pe:

În vederea realizării Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030 va fi asigurată:

- Implementarea programelor de traduceri, editare a cărții și revistelor culturale în vederea susținerii industriei cărții și lecturii publice;

- Implementarea programelor de dezvoltare culturală locale;

- Implementarea programului de sprijin pentru organizațiile necomerciale în promovarea și realizarea proiectelor culturale, inclusiv pentru reprezentanții diasporei;

- Susținerea sectorului independent prin sisteme de bună guvernare, cadru normativ și de politici comun;

- Integrarea centrelor de excelență și inovații din sectorul industriilor creative la rețeaua europeană European Creative Hubs Network pentru programe de mobilitate și dezvoltare creativă.

De asemenea, va fi asigurată:

- Dezvoltarea și promovarea cooperării culturale cu țările partenere prin activități de diplomatie culturale;

- Susținerea activităților creative ale artiștilor independenți;

- Organizarea și desfășurarea concursului proiectelor pentru accesarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală prin intermediul Fondului național al culturii;

- Organizarea concursului proiectelor pentru accesarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală prin intermediul Fondul național al culturii;

- Modernizarea programelor de formare profesională continuă pentru artiști și manageri culturali în conformitate cu standardele europene.

În domeniul cinematografic, se preconizează:

- Inventarierea patrimoniului cinematografic;

- Crearea Cinematecii de Film;

- Promovarea patrimoniului cinematografic național;

- Crearea bazei de date a patrimoniului cinematografic;

- Digitalizarea patrimoniului cinematografic național;

- Integrarea patrimoniului cinematografic național în circuitul patrimoniului audiovizual european;

- Integrarea patrimoniului cinematografic național în activități educative;

- Promovarea producțiilor cinematografice prin intermediul Platformei „Europa Cinema”;
- Cofinanțarea producțiilor cinematografice naționale prin intermediul Fondul cultural european „Eurimages”.

În domeniul patrimoniului cultural:

- Dezvoltarea sistemului informatic pentru interoperabilitatea bazelor de date ale Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate în vederea îmbunătățirii monitorizării și controlului introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european ICG) (similar sistemului european ICG)
- Dezvoltarea S.I. „Inventarul monumentelor și siturilor”
- Elaborarea programelor de formare profesională continuă în domeniul patrimoniului cultural (imobil și mobil);
- Digitalizarea expozițiilor muzeale (prin tururi 3D, realitate augmentată (AR) sau virtuală (VR));
- Inventarierea monumentelor istorice în scopul documentării imobilelor clasate ca monumente istorice, a monumentelor istorice declasate, precum și a identificării celor distruse sau dispărute;
- Restaurarea și valorificarea monumentelor istorice, inclusiv integrarea acestora în circuitele turistice;
- Elaborarea dosarelor de nominalizare pentru includerea elementelor de patrimoniu cultural material și imaterial în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității, precum și promovarea acestora pe plan internațional;

În domeniul turismului cultural, va fi asigurată:

- Organizarea acțiunilor de promovare a rutelor culturale europene, pentru actorii din industria turismului din Republica Moldova;
- Cartografierea națională a rutelor culturale;
- Aderarea Republicii Moldova la rutele culturale europene.

26.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor legislative **pentru domeniile tineret și sport** constituie **1717,85 din bugetul de stat;**

Costurile estimative pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative reprezintă **124209,00 mii lei**, dintre care:

- **72 826,00 mii lei** din bugetul de stat

- **800,00 mii lei** din asistența externă
- **50583,00 mii lei**- cosuri neacoperite.

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor legislative pentru **domeniul culturii** constituie **3 231.25 mii lei**, dintre care:

- **2 652.83 mii lei** – costuri acoperite din bugetul de stat;
- **578.42 mii lei** – costuri acoperite din asistența externă (Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova).

Costurile estimative pentru implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative reprezintă **367 730.9 mii lei**, dintre care:

- **41 275.00 mii lei** - costuri acoperite din bugetul de stat;
- **13 300.00 mii lei** – costuri acoperite din asistența externă (Proiectul Tehnologiile Viitorului, finanțat de USAID, Guvernul Suediei și UKAID);
- **303 655.9 mii lei** – costuri neacoperite.

Costurile de la bugetul de stat sunt racordate la planificarea bugetară anuală și la Cadrul bugetar pe termen mediu. Costurile de implementare vor crește pe măsura în care vor fi identificate noi surse de finanțare de la parteneri, precum și calcularea costurilor pentru unele acțiuni cu statut de – resurse nedeterminate.

CAPITOLUL 29: UNIUNEA VAMALĂ

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova este pregătită într-o măsură moderată în domeniul politicii vamale. Țara a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a noului Cod Vamal, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024, dar punerea în aplicare deplină a noilor norme și proceduri este în curs de desfășurare.

Capitolul 29 – Uniunea Vamală se referă la legislația UE care reglementează funcționarea uniunii vamale și controlul frontierelor externe. Acquis-ul include Codul Vamal al Uniunii și legislația aferentă de punere în aplicare, Nomenclatura Combinată, Tariful Vamal Comun, precum și dispozițiile privind clasificarea tarifară, scutirea de taxe vamale, suspendarea taxelor și anumite contingente tarifare. Sunt incluse, de asemenea, prevederi referitoare la aplicarea în vamă a drepturilor de proprietate intelectuală, controlul precursorilor de droguri, regimul bunurilor culturale, precum și prevederi privind cooperarea între administrațiile vamale ale statelor membre ale UE și asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal cu țările terțe.

Republica Moldova trebuie să asigure capacitățile necesare pentru aplicarea acestor norme, inclusiv prin utilizarea sistemelor electronice compatibile cu cele ale UE. Serviciul Vamal trebuie să aplice, de asemenea, reguli conexe privind comerțul exterior, sănătatea și securitatea.

UE a lansat Inițiativa Vamală Electronică pentru a crea un sistem digital unificat de schimb de date. În acest sens, a fost elaborat Planul Strategic Multianual (MASP) pentru coordonarea proiectelor IT din domeniul vamal.

În cadrul Serviciului Vamal, 42 de funcționari contribuie la procesul de integrare europeană. O provocare majoră o reprezintă consolidarea capacității administrative pentru a asigura un sistem vamal eficient și armonizat cu legislația UE.

În activitatea grupului de lucru responsabil de Capitolul 29: Uniunea Vamală, sunt implicate următoarele autorități:

- Serviciul Vamal,
- Ministerul Finanțelor,
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,
- Banca Națională a Moldovei,
- Ministerul Culturii,
- Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile,
- Agenția Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale,
- Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor,
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

În prezent, legislația națională este parțial armonizată cu acquis-ul: din 49 de acte europene relevante, 4 au fost transpuse integral, 14 parțial, iar 31 nu au fost încă transpuse.

Nivelul de aliniere a actelor UE

21993A0527(01)	02015R2447-20210315	32019R0880	32024R0250	32015R1011	31991R3648	Link
02009D0477-20220625	52023PC0258	32021R1079	32024R0249	32015R1013	Link	Link
02021R0821-20220505	01987R2658-20221013	32009R0116	21987A0813(01)	32018R0574	Link	Link
Link	32009R1186	02012R1081-20121212	32022R2399	32018R0573	Link	Link
02013R0952-20200101	Link	02018R1672-20181112	32025R0512	32018D0576	Link	Link
02015R2446-20220101	32013R0608	32023D2879	32021R0776	31997R0515	Link	Link
02015R2446-20220101	32013R1352	02012R0978-20220101	02005R0111-20221003	32008D0070(01)	Link	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

29.1. Prezentarea generală a situației

29.1.1. Cadrul legislativ

Începând cu 1 ianuarie 2024, Republica Moldova a început aplicarea noului Cod Vamal, care este, în mare parte, aliniat la acquis-ul Uniunii Europene. Codul introduce procese automatizate pentru perceperea taxelor vamale și a altor taxe, precum și pentru contabilizarea și gestionarea datoriilor. Totodată, administrațiile vamale și fiscale dispun de proceduri pentru raportarea neregulilor și fraudelor către autoritățile competente. Cu toate acestea, infrastructura IT existentă necesită modernizare pentru a corespunde cerințelor sistemului tradițional de resurse proprii al UE.

Noua legislație vamală, împreună cu actele sale de punere în aplicare, conține dispoziții privind tranzitul, în mare parte armonizate cu prevederile Convenției privind Tranzitul Comun.

Din noiembrie 2022, Republica Moldova aplică Programul de recunoaștere reciprocă a operatorilor economici autorizați (AEO) cu Uniunea Europeană. Până în prezent, Serviciul Vamal a eliberat autorizații AEO pentru 149 de operatori economici, dintre care 31 vizează securitatea și siguranța, fiind recunoscute în toate statele membre ale UE. Procedura de solicitare a statutului AEO a fost digitalizată și simplificată printr-o soluție informatică dedicată.

Digitalizarea și informatizarea proceselor rămân priorități ale Serviciului Vamal. A fost lansat Sistemul de Decizii Vamale – o platformă electronică națională pentru gestionarea cererilor

și emiterea autorizațiilor. De asemenea, a fost introdusă validarea automată a declarațiilor vamale, într-o primă etapă, pentru exporturi.

A fost elaborat un proiect de Program național privind modernizarea și armonizarea sistemelor informaționale vamale în conformitate cu sistemele informaționale ale Uniunii Europene pentru anii 2025-2030, însoțit de o foaie de parcurs, care urmează a fi aprobat de Guvern. Acest document stabilește alinierea treptată a proceselor operaționale informatice la Codul Vamal al Uniunii, asigurând un mediu digital complet și interoperabil cu sistemele informatice ale UE.

De asemenea, Serviciul Vamal a întreprins măsuri pentru ca Republica Moldova să devină parte la Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale Pan-Euro-Mediteraneene, în vederea aplicării mecanismului de cumul diagonal de origine între țările membre ale convenției.

În ceea ce privește protejarea patrimoniului cultural, normele privind respectarea drepturilor asupra bunurilor culturale sunt, în mare parte, aliniate la legislația Uniunii Europene.

29.1.2. Cadrul administrativ

La nivel național, autoritățile competente responsabile de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului prenotat sunt Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal. În procesul de implementare sunt implicate și alte instituții relevante, precum: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Culturii (prin Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile), Agenția Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, precum și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Serviciul Vamal implementează cu succes Programul „Customs” al Uniunii Europene, contribuind la consolidarea capacităților instituționale și la acumularea de cunoștințe esențiale pentru procesul de extindere. În cadrul Programului Operațional Comun România–Republica Moldova 2014-2020, a fost implementat cu succes un proiect al Uniunii Europene dedicat reconstrucției punctelor de trecere a frontierei moldo-române (Giurgiulești, Leușeni, Sculeni), în scopul facilitării comerțului transfrontalier.

În prezent, este în desfășurare modernizarea și reconstrucția infrastructurii vamale prin intermediul Programului „Mecanismul pentru Interconectarea Europei” (Connecting Europe Facility). Finanțarea este destinată dezvoltării infrastructurii transfrontaliere în punctele: Ungheni (Republica Moldova) – Ungheni (România), Leușeni – Albița și Giurgiulești – Galați.

Începând cu luna aprilie 2024, Serviciul Vamal a lansat, la nivel național, procesul de pilotare a Noului Sistem Computerizat de Tranzit. Din octombrie 2024, utilizarea acestui sistem a devenit obligatorie pentru toți operatorii economici care aplică regimul de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova.

Tot în 2024, Serviciul Vamal a inițiat cu succes implementarea Sistemului de decizii vamale – o platformă electronică inovatoare pentru gestionarea cererilor și emiterea deciziilor vamale. Începând cu 10 decembrie 2024, operatorii economici pot utiliza acest sistem pentru a depune cereri în format digital, beneficiind de un proces transparent, rapid și eficient. În prima etapă, sistemul a fost aplicat pentru emiterea următoarelor tipuri de autorizații: statutul de destinatar

agreat; statutul de expeditor agreat; utilizarea sigiliilor speciale; statutul de destinatar agreat în sensul TIR; regimul vamal de admitere temporară; utilizarea garanției globale, inclusiv cu quantum redus sau exonerarea de la aceasta.

Suplimentar, pentru consolidarea capacităților administrative și instituționale ale personalului din instituțiile implicate, au fost inițiate misiuni de experți și activități de preluare a bunelor practici, prin intermediul instrumentului TAIEX al Uniunii Europene, precum și prin Programul „Customs”.

Totodată, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene, prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 338-O din 18 septembrie 2024, a fost instituit Grupul de lucru pentru optimizarea și reforma structurii Serviciului Vamal. Acesta are ca obiectiv reorganizarea subdiviziunilor vamale în vederea sporirii capacității, performanței și integrității instituției, precum și optimizarea proceselor de vămuire și de trecere a frontierei de stat.

29.2. Planuri de viitor

29.2.1. Planuri legislative

Serviciul Vamal urmează să modifice și să completeze Codul Vamal nr. 95/2021, precum și Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 privind punerea în aplicare a acestuia, în vederea transpunerii integrale a următoarelor acte legislative ale Uniunii Europene:

- Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind stabilirea Codului vamal al Uniunii;
- Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei, privind normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei, privind normele de aplicare a Codului vamal;
- Regulamentul (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului privind scutirile de taxe vamale;
- Regulamentele (UE) 2024/249 și 2024/250 privind cerințele comune pentru schimbul și stocarea de informații;
- Regulamentele (UE) nr. 608/2013 și 1352/2013 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale.

În plus, prin aprobarea unei Hotărâri a Guvernului privind modalitățile tehnice de dezvoltare, întreținere și utilizare a sistemelor electronice pentru schimbul și stocarea informațiilor, vor fi transpuse:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1070 al Comisiei;
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2879 privind programul de lucru pentru implementarea sistemelor informatice prevăzute în Codul vamal;
- Decizia nr. 70/2008/CE privind crearea unui mediu informatizat pentru vamă și comerț.

În colaborare cu *Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării*, urmează modificarea Legii nr. 172/2014 privind Nomenclatura combinată a mărfurilor, pentru transpunerea:

- Regulamentului (CEE) nr. 2658/87 privind Nomenclatura tarifară și Tariful Vamal Comun;
- Regulamentului (UE) nr. 978/2012 privind sistemul generalizat de preferințe tarifare;
- Regulamentului (UE) 2021/2278 privind suspendarea taxelor vamale;
- Regulamentului (UE) 2021/2283 privind contingentele tarifare autonome.

De asemenea, este necesară completarea cadrului legal prin modificarea Codului Vamal și a Hotărârii Guvernului nr. 92/2023, în vederea aderării Republicii Moldova la Convenția de tranzit comun, semnată între Uniunea Europeană și mai multe state europene.

Prin aprobarea unei Hotărâri de Guvern privind instituirea ghișeului unic vamal, va fi transpus Regulamentul (UE) 2022/2399 privind mediul aferent ghișeului unic al UE pentru vămi.

Ministerul Culturii, prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 470/2023, va asigura transpunerea următoarelor acte privind bunurile culturale:

- Regulamentul (UE) 2019/880;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079;
- Regulamentul (CE) nr. 116/2009;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012.

Banca Națională a Moldovei va modifica Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară, precum și modificările de către Guvernul Republicii Moldova a Legii nr. 282/2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase, iar *Serviciul Vamal* va actualiza Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 pentru transpunerea:

- Regulamentului (UE) 2018/1672 privind controlul numerarului;
- Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/776 privind formulare și schimbul de informații.

Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale va armoniza cadrul legal național pentru a transpune:

- Regulamentul (CE) nr. 111/2005 privind comerțul cu precursori de droguri;
- Regulamentele (UE) 2015/1011 și 2015/1013 privind norme suplimentare în acest domeniu.

Serviciul Vamal, prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 35/2024, a fost desemnat autoritate responsabilă pentru transpunerea:

- Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/574 privind trasabilitatea produselor din tutun;

- Regulamentului delegat (UE) 2018/573 privind contractele de stocare de date;
- Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/576 privind standardele tehnice pentru elementele de securitate ale produselor din tutun.
- Pentru domeniul asistenței administrative reciproce cu statele membre UE, Serviciul Vamal va transpune:
- Regulamentul (CE) nr. 515/97 privind cooperarea administrativă în domeniul vamal și agricol.

În final, Serviciul Vamal va elabora și publica pe pagina web instituțională ghiduri și compendii din domeniul vamal, în scopul informării mediului de afaceri și altor actori interesați.

29.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul Capitolului 29 "Uniunea Vamală", Republica Moldova se află la un stadiu moderat de pregătire. Respectiv, întru avansarea implementării reformelor pe Capitolul prenotat, urmează a fi consolidate capacitățile instituționale fapt enunțat de către Comisia Europeană în Raportul de extindere a Uniunii Europene pentru Republica Moldova din 2023 și 2024.

- *Serviciul Vamal* își propune automatizarea pe deplin a procesele de gestionare a riscurilor și de vămuire. În acest sens, *Serviciul Vamal* urmează să aprobe un plan strategic privind dezvoltarea sistemelor informaționale în vederea implementării prevederilor Codului Vamal, cu scopul de a realiza un mediu complet informatizat și interconectarea și interoperabilitatea acestora cu mediul vamal electronic al UE. Suplimentar, se va depune efort pentru elaborarea și aprobarea conceptului de Ghișeu Unic Vamal (Single Window Environment for Customs) și asigurarea interoperabilității între sisteme întru asigurarea implementării principiului de Ghișeului Unic Vamal. De comun cu *Ministerul Culturii*, se va dezvolta sistemul informatic pentru interoperabilitatea bazelor de date ale serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate pentru a îmbunătăți urmărirea și controlul introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european ICG);

- *Administrația vamală* va asigura finalizarea pregătirilor juridice și tehnice pentru aderarea țării la Convenția privind regimul de tranzit comun și pentru punerea în aplicare și funcționalitatea deplină a Noul Sistem Computerizat de Tranzit;

- *Serviciul Vamal* va continua procesul de reorganizare a *Serviciului Vamal* demarat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 338-O /2024, cu scopul de a spori capacitatea, performanța și integritatea acestuia, precum și să optimizeze procesele de vămuire și de trecere a frontierei pentru a avansa la un model operațional bazat pe risc;

- *Serviciul Vamal* își propune să continue campaniile de informare/instruire pentru mediul de afaceri și funcționarii vamali cu modificările și completările Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021 și Regulamentului de punere în aplicare a acestuia Hotărârea Guvernului 92/2023. În acest sens, *Serviciul Vamal* urmează să publice pe pagina web instituțională Ghidurile/Compendiile Uniunii Europene aferente Capitolului 29: Uniunea Vamală;

- *Serviciul Vamal* își va intensifica eforturile de combatere a fraudei vamale, în special a contrabandei cu produse din tutun, prin organizarea evenimentelor comune cu [Oficiul european de luptă antifraudă](#) (OLAF) și stabilirea de noi canale de schimb de informații;

- *Serviciul Vamal* va continua implementarea bunelor practici în domeniul proprietății intelectuale prin asigurarea protecției la frontieră a drepturilor de proprietate intelectuală;

- *Serviciul Vamal* va multiplica beneficiile pentru Operatorii Economici Autorizați, inclusiv în contextul Recunoașterii reciproce a Programelor AEO cu UE, pentru a moderniza infrastructura vamală la punctele de trecere a frontierei de stat;

- *Serviciul Vamal* va continua implementarea programului „CUSTOMS” al UE pentru cooperare în domeniul vamal. În acest sens, fiind preconizată participarea la evenimentele de expertizare, preluarea de bune practici și experiențe prin instrumentele oferite de către Comisia Europeană (de ex. TAIEX, TWINNING).

29.3.Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În partea ce ține de acoperirea financiară a acțiunilor planificate, realizarea acestora va fi acoperită din bugetul de stat, și de suportul partenerilor externi. Costul estimativ este de 47 888 309,2 EUR, dintre care 3 485 539,29 EUR vor fi acoperite din bugetul de stat, 18 737 745 EUR din asistență externă, iar deficitul R.de acoperire este de 25 665 024,9 EUR.

Urmează a fi identificate potențiale surse, care la moment nu au o acoperire bugetară pentru dezvoltarea sistemelor informaționale ce pun în aplicare Codul Vamal și Reorganizarea subdiviziunilor și, după caz, a structurii Serviciului Vamal conform priorităților de activitate pentru eficientizarea administrării vamale.

La fel, nu au acoperirea financiară acțiunile de implementare a sistemului informațional care ar asigura monitorizarea trasabilității pentru produsele din tutun; Conceptul/ interoperabilitatea pentru a institui Ghișeul Unic Vamal; Sistemul informatic pentru interoperabilitatea bazelor de date ale Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate pentru a îmbunătăți urmărirea și controlul introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european ICG).

Pentru modernizarea infrastructurii vamale, Republica Moldova va beneficia de asistența financiară prin intermediul Programul UE „Mecanismul pentru Interconectarea Europei” (conform condițiilor Programului, 50% sunt oferite sub formă de grant). La moment sunt în derulare proiectele privind dezvoltarea infrastructurii transfrontaliere: Ungheni (MD) - Ungheni (RO), Leușeni (MD) – Albița (RO) și Giurgiulești (MD) – Galați (RO).

Pentru acțiunile ce țin de preluarea bunelor practici și schimb de experiențe, partea financiară va fi acoperită de Programul „CUSTOMS” și instrumentele TAIEX, TWINNING.

Pentru acțiunile de elaborare și aprobare a actelor normative de transpunere și alinierea la standardele UE, partea financiară va fi asigurată de către bugetul instituțional.

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
Cluster 3 – COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE INCLUZIVĂ																
Capitolul 10 – Societatea Informațională și mass-media																
1	32018L1972	DIRECTIVA (UE) 2018/1972 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025	207.99	207.99		
2	32021R0654	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2021/654 AL COMISIEI din 18 decembrie 2020 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui tarif maxim unic la nivelul Ununii de terminare a apelurilor de voce în rețelele mobile și a unui tarif maxim unic la nivelul Ununii de terminare a apelurilor de voce în rețelele fixe (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
3	32002L0077	DIRECTIVA 2002/77/CE A COMISIEI din 16 septembrie 2002 privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
4	32002L0058	DIRECTIVA 2002/58/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
5	32015R2120	Regulamentul (UE) 2015/2120 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 de stabilire a unor măsuri privind accesul la internetul deschis și de modificare a Directivei 2002/22/CE privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații și a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 privind roamingul în rețele publice de comunicații mobile în interiorul Ununii	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
6	32008L0063	Directiva 2008/63/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 privind concurența pe piețele echipamentelor terminale pentru telecomunicații (versiune codificată)			GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
7	32023R0444	Regulamentul delegat (UE) 2023/444 al Comisiei din 16 decembrie 2022 de completare a Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului cu măsuri de asigurare a accesului efectiv la serviciile de urgență prin intermediul comunicațiilor de urgență către numărul european unic pentru apeluri de urgență „112”			GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
8	32021R1232	Regulamentul (UE) 2021/1232 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor			GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
9	32024R1307	Regulamentul (UE) 2024/1307 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1232 privind o derogare temporară de la anumite dispoziții ale Directivei 2002/58/CE în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor de către furnizorii de servicii de comunicații interpersonale care nu se bazează pe numere pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și a altor date în scopul combaterii abuzului sexual online asupra copiilor			GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				
10	32018R1971	REGULAMENTUL (UE) 2018/1971 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 decembrie 2018 de instituire a Organismului Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC) și a Agenției de sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC) și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1211/2009 (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Mai	2025				
11	32020H1245	RECOMANDAREA (UE) 2020/2245 A COMISIEI din 18 decembrie 2020 privind piețele relevante de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante, în conformitate cu Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice [notificată cu numărul C(2020) 8750] (Text cu relevanță pentru SEE)			GP - Planul de creștere economică	2	Proiect Hotărâre a Consiliului de Administrație ANRCETI privind piețele relevante de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex ante	Hotărâre adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației		Noiembrie	2026	117.29	117.29		
12	32022R0612	Regulamentul (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 privind roamingul în rețele publice de comunicații mobile în interiorul Ununii (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Ununii Europene	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025	207.99	207.99		
13	32016R286	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2016/2286 AL COMISIEI din 15 decembrie 2016 de stabilire a unor norme detaliate cu privire la aplicarea politicii utilizării rezonabile, precum și la metodologia de evaluare a sustenabilității eliminării suprațelurilor pentru serviciile de roaming cu amănuntul și la cererea care trebuie prezentată de furnizorul de servicii de roaming în scopul evaluării respective (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre a Consiliului de Administrație ANRCETI privind normele detaliate cu privire la aplicarea politicii utilizării rezonabile, precum și la metodologia de evaluare a sustenabilității eliminării suprațelurilor pentru serviciile de roaming cu amănuntul	Hotărâre adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației		Octombrie	2025	117.29	117.29		
14	32024R1309	REGULAMENTUL (UE) 2024/1309 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 29 aprilie 2024 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor gigabit de comunicații electronice, de modificare a Regulamentului (UE) 2015/2120 și de abrogare a Directivei 2014/61/UE (Regulamentul privind infrastructura gigabit) (Text cu relevanță pentru SEE)			GP - Planul de creștere economică	5	Proiect de Lege privind accesul pe proprietăți și utilizarea infrastructurii	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Decembrie	2026	175.94	175.94		
15	32024H0539	RECOMANDAREA (UE) 2024/539 A COMISIEI din 6 februarie 2024 privind promovarea în materie de reglementare a conectivității la nivel de gigabit				6	Proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație ANRCETI privind promovarea în materie de reglementare a conectivității la nivel de gigabit	Hotărâre adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației		Decembrie	2027	117.29	117.29		
16	32020H1307	RECOMANDAREA (UE) 2020/1307 A COMISIEI din 18 septembrie 2020 privind un set comun de instrumente al Ununii pentru reducerea costului instalării rețelelor de foarte mare capacitate și asigurarea accesului în timp util și ușor pentru investiții la spectrul de frecvențe radio 5G, cu scopul de a încuraja conectivitatea în sprijinul redresării economice a Ununii după criza provocată de pandemia de COVID-19				5	Proiect de lege privind accesul pe proprietăți și utilizarea infrastructurii	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Decembrie	2026	207.99	207.99		

17	02007D0176	Decizia Comisiei din 11 decembrie 2006 de stabilire a unei liste de standarde și/sau specificații pentru rețele și serviciile de comunicații electronice, precum și pentru infrastructura și serviciile asociate și de indicare a tuturor versiunilor precedente [notificată cu numărul C(2006) 6364] (Text cu relevanță pentru SEE) (2007/176/CE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023			7	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea listei de standarde și/sau specificații pentru rețele și serviciile de comunicații electronice, precum și pentru infrastructura și serviciile asociate	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iulie	2025	189.10	189.10		
18	32020R1070	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2020/1070 AL COMISIEI din 20 iulie 2020 de specificare a caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă în temeiul articolului 57 alineatul (2) din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		8	Proiect Hotărâre de Guvern privind specificarea caracteristicilor punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MS – Ministerul Sănătății	Mai	2025	17.30	17.30		
19	Link	Cartea Albă - Cum să gestionăm necesitățile de infrastructură digitală ale Europei?			GP - Planul de creștere economică	9	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului privind implementarea Strategiei de Transformare Digitală 2023-2030	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2027	189.08	189.08		
20	52020XC120801	Comunicarea Comisiei Orientări privind transparența ierarhizării în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1150 a Parlamentului European și a Consiliului (2020/C 424/01)				10	Proiect de Hotărâre a Plenumului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Regulamentului privind punerea în aplicare a Legii privind promovarea schității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online	Hotărâre adoptată	CC – Consiliul Concurenței		Octombrie	2026	189.08	189.08		
21	32018H0334	RECOMANDAREA (UE) 2018/334 A COMISIEI din 1 martie 2018 privind măsuri de combatere eficace a conținutului ilegal online	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023			11	Proiect de Lege privind serviciile digitale	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Octombrie	2026				
22	32022R2065	REGULAMENTUL (UE) 2022/2065 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 19 octombrie 2022 privind o pașă unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		11	Proiect de Lege privind serviciile digitale	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, CA – Consiliul Audiovizualului, MC – Ministerul Culturii	Octombrie	2026	207.99	207.99		
23	32000L0031	Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic)				11	Proiect de Lege privind serviciile digitale	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Octombrie	2026				
24	32024R0436	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2024/436 AL COMISIEI din 20 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme privind efectuarea auditurilor pentru platformele online foarte mari și motoarele de căutare online foarte mari				12	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la stabilirea metodologiei privind efectuarea auditurilor pentru platformele online foarte mari și motoarele de căutare online foarte mari	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Octombrie	2026	189.08	189.08		
25	52024XC03014	COMUNICARE A COMISIEI Orientări ale Comisiei către furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari privind atenuarea riscurilor sistemice la adresa proceselor electorale în temeiul articolului 35 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2022/2065 (Text cu relevanță pentru SEE) (C/2024/3014)				13	Proiect de Hotărâre a Consiliului de Administrație a ANRCETI cu privire la orientările către furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari privind atenuarea riscurilor sistemice la adresa proceselor electorale	Hotărâre adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	CA – Consiliul Audiovizualului, CEC – Comisia Electorală Centrală, MC – Ministerul Culturii	Octombrie	2026	117.29	117.29		
26	32023R1127	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2023/1127 AL COMISIEI din 2 martie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea metodologiilor și a procedurilor detaliate referitoare la taxele de supraveghere percepute de Comisia furnizorilor de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari (Text cu relevanță pentru SEE)				14	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la stabilirea metodologiei și a procedurilor detaliate referitoare la taxele de supraveghere percepute de la furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Mai	2026	189.08	189.08		
27	Link	Codul de bune practici privind dezinformarea din 2022 (document aprobat de Comisia Europeană în cadrul unei inițiative de combatere a dezinformării care include un set de recomandări și măsuri pentru platformele online, precum și pentru actorii din sectorul public și privat)				15	Proiect de Ordin a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării cu privire la dezvoltarea și pilotarea metodologiei analitice pentru combaterea manipulării informației și ingerințelor străine: Instituționalizarea unui grup național de lucru și desfășurarea instruirilor pentru sistemul informațional OPEN CTI	Ordin aprobat	CCSCD – Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării	CA – Consiliul Audiovizualului, SS – Serviciul Informații și Securitate, ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MA – Ministerul Apărării, MJ – Ministerul Justiției, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CSS – Consiliul Suprem de Securitate, ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică, PCCOCS – Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	Decembrie	2025	117.29	117.29		
28	Link	Codul de conduită al UE privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online (document de politică și acord voluntar între Comisia Europeană și companiile mari din domeniul tehnologiei)				16	Proiect de Ordin a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării cu privire la încheierea de acorduri voluntare cu marile platforme tehnologice care operează în Republica Moldova (Meta, TikTok, Google, etc) pentru a implementa măsuri proactive de moderare a conținutului	Ordin aprobat	CCSCD – Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	117.29	117.29		
29	32022R1925	REGULAMENTE REGULAMENTUL (UE) 2022/1925 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 14 septembrie 2022 privind piețe contestabile și echitabile în sectorul digital și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind piețele digitale) (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		17	Proiect de Lege privind piețele digitale	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CC – Consiliul Concurenței	Octombrie	2026	207.99	207.99		
30	32023R2854	REGULAMENTUL (UE) 2023/2854 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 13 decembrie 2023 privind norme armonizate pentru un acces echitabil la date și o utilizare corectă a acestora și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2394 și a Directivei (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind datele) (Text cu relevanță pentru SEE)				18	Proiect de Lege privind datele	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2026	207.99	207.99		

31	32022R0868	REGULAMENTUL (UE) 2022/868 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 30 mai 2022 privind guvernarea datelor la nivel european și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 (Regulamentul privind guvernarea datelor) (Text cu relevanță pentru SEE)					19	Proiect de Lege privind guvernarea datelor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Iunie	2026	207.99	207.99		
32	32014R0910	REGULAMENTUL (UE) NR. 910/2014 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE	Anexa XXVIII-B a AA din 16.11.2021				20	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 124/2022 privind înedificarea electronică și serviciile de încredere	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Septembrie	2026	129.02	129.02		
33	32024R1183	REGULAMENTUL (UE) 2024/1183 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală			GP - Planul de creștere economică		21	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	129.02	129.02		
34	32018R0302	REGULAMENTUL (UE) 2018/302 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024			22	Proiect de Lege privind prevenirea geoblocării nejustificate	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ISSPNC – Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor	Aprilie	2025	129.02	129.02		
35	32019L1024	Directiva(UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public (reformare)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2024	PAR		23	Proiect de Lege privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2025	207.99	207.99		
36	32023R0138	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/138 AL COMISIEI din 21 decembrie 2022 de stabilire a unei liste de seturi de date cu valoare ridicată specifice și a modalităților de publicare și reutilizare a acestora (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023				24	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2025	189.08	189.08		
37	52020DC0066	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O strategie europeană privind datele			GP - Planul de creștere economică		9	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului privind implementarea Strategiei de Transformare Digitală 2023-2030	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2027				
38	32018R1807	REGULAMENTUL (UE) 2018/1807 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 14 noiembrie 2018 privind un cadru pentru libera circulație a datelor fără caracter personal în Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE)					25	Proiect de Lege privind libera circulație a datelor fără caracter personal	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2026	207.99	207.99		
39	52019DC0250	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL Orientări referitoare la Regulamentul privind un cadru pentru libera circulație a datelor fără caracter personal în Uniunea Europeană					25	Proiect de Lege privind libera circulație a datelor fără caracter personal	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2026				
40	32015D1505	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2015/1505 A COMISIEI din 8 septembrie 2015 de stabilire a specificațiilor tehnice și a formatelor pentru listele sigure în temeiul articolului 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 16.11.2021				26	Proiect de Ordin privind modificarea Ordinului directorului SIS nr. 57/2024 privind aprobarea cerințelor tehnice în domeniul serviciilor de încredere	Ordin aprobat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2026	117.29	117.29		
41	32015D1506	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1506 a Comisiei din 8 septembrie 2015 de stabilire a specificațiilor referitoare la formatele semnăturilor și siglilor electronice avansate care trebuie recunoscute de către organismele din sectorul public în temeiul articolului 27 alineatul (5) și al articolului 37 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE)					26	Proiect de Ordin privind modificarea Ordinului directorului SIS nr. 57/2024 privind aprobarea cerințelor tehnice în domeniul serviciilor de încredere	Ordin aprobat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2026				
42	32016DC0650	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2016/650 A COMISIEI din 25 aprilie 2016 de stabilire a standardelor pentru evaluarea securității dispozitivelor de creare a semnăturilor și a siglilor calificate în temeiul articolului 30 alineatul (3) și al articolului 39 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE)					27	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Septembrie	2026	117.29	117.29		
43	32015R1501	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2015/1501 AL COMISIEI din 8 septembrie 2015 privind cadrul de interoperabilitate prevăzut la articolul 12 alineatul (8) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023				20	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Septembrie	2026				
44	32015R1502	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2015/1502 AL COMISIEI din 8 septembrie 2015 de stabilire a unor specificații și proceduri tehnice minime pentru nivelurile de asigurare a încrederei ale mijloacelor de identificare electronică în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023				28	Proiect Hotărâre de Guvern privind nivelurile de identificare electronică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Septembrie	2026	129.02	129.02		
45	32015D1984	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2015/1984 A COMISIEI din 3 noiembrie 2015 de stabilire a circumstanțelor, a formatelor și a procedurilor de notificare, în conformitate cu articolul 9 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă [notificată cu numărul C(2015) 7369] (Text cu relevanță pentru SEE)	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023				26	Proiect de Ordin privind modificarea Ordinului directorului SIS nr. 57/2024 privind aprobarea cerințelor tehnice în domeniul serviciilor de încredere	Ordin aprobat	SIS – Serviciul Informații și Securitate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2026				
46	32019JD0534	RECOMANDAREA (UE) 2019/534 A COMISIEI din 26 martie 2019 Securitatea cibernetică a rețelelor SG		RE 2024	GP - Planul de creștere economică		29	Proiect Hotărâre de Guvern privind securitatea cibernetică a rețelelor SG	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2027	189.08	189.08		
47	Link	Comunicare din partea Comisiei: Implementarea în siguranță a rețelelor SG în UE: Punerea în aplicare a setului de instrumente al UE		RE 2024			29	Proiect Hotărâre de Guvern privind securitatea cibernetică a rețelelor SG	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2027				
48	Link	DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI - Raport privind impacturile Recomandării Comisiei din 26 martie 2019 privind securitatea cibernetică a rețelelor SG		RE 2024			29	Proiect Hotărâre de Guvern privind securitatea cibernetică a rețelelor SG	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2027				
49	Link	Comunicare din partea Comisiei: Implementarea setului de instrumente pentru securitatea cibernetică a rețelelor SG		RE 2024			29	Proiect Hotărâre de Guvern privind securitatea cibernetică a rețelelor SG	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2027				

50	32021R0887	REGULAMENTUL (UE) 2021/887 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 mai 2021 de înființare a Centrului european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică și a Rețelei de centre naționale de coordonare				30	Proiect Hotărâre de Guvern privind instituirea Centrului național de coordonare de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
51	Link	Comunicarea Comisiei C(2021) 7412: Orientări privind evaluarea capacității Controlorilor Naționale de Coordonare de a gestiona fonduri pentru a îndeplini misiunea și obiectivele prevăzute în regulamentul (UE) 2021/887				30	Proiect Hotărâre de Guvern privind instituirea Centrului național de coordonare de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2026				
52	Link	COMUNICARE COM(2023) 207 A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Eliminarea deficitului de talente în materie de securitate cibernetică pentru a stimula competitivitatea, creșterea și reziliența UE („Academia de competențe în materie de securitate cibernetică”)				31	Proiect de ordin a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării cu privire la Actul de participare în cadrul inițiativei Academiei de competențe în materie de securitate cibernetică UE	Ordin aprobat	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Mai	2026	117.29	117.29		
53	32022I.2555	DIRECTIVA (UE) 2022/2555 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2) (Text cu relevanță pentru SEE)	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică		32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii 48/2023 privind securitatea cibernetică	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Noiembrie	2026	207.99	207.99		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		33	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea cadrului normativ privind elaborarea, actualizarea și implementarea prevederilor Planului național de răspuns la incidentele cibernetică și critice în domeniul securității cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2025	189.10	189.10		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de înțere a Regimului de stat al incidentelor cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2025	189.08	189.08		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		35	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de semnare de către persoanele juridice de drept public a acordurilor de schimb de informații în materie de securitate cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Martie	2026	117.29	117.29		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		36	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modul de realizare de către Agenția pentru Securitate Cibernetică a procesului de divulgare coordonată a vulnerabilităților	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Septembrie	2025	189.10	189.10		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		37	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modul de implementare a măsurilor de securitate a rețelor și sistemelor informatice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Mai	2025	189.08	189.08		
	32022I.2555			GP - Planul de creștere economică		38	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la supravegherea și controlul de stat al modului în care furnizorii de servicii respectă prevederile Legii nr.48/2023 privind securitatea cibernetică	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Septembrie	2025	189.10	189.10		
	32022I.2555					39	Proiect Hotărâre a Institutului de Standardizare cu privire la aprobarea standardelor naționale în domeniul securității informației și al securității cibernetică în baza standardelor și a specificațiilor tehnice europene și celor internaționale relevante pentru securitatea rețelor și a sistemelor informatice	Hotărâre adoptată	ISM – Institutul de Standardizare din Moldova	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
54	Link	COMUNICARE DIN PARTEA COMISIEI - Linile directoare ale Comisiei privind aplicarea articolului 4 (1) și (2) din Directiva (UE) 2022/2555 (Directiva NIS 2) (2023/C 328/02)	RE 2023, RE 2024			37	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modul de implementare a măsurilor de securitate a rețelor și sistemelor informatice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Mai	2025				

55	52021JC0014	COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Raport privind punerea în aplicare a Strategiei de securitate cibernetică a UE pentru deceniul digital					40	Proiect Hotărâre de Parlament privind aprobarea documentului de politici publice în domeniul securității cibernetice	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CSS – Consiliul Suprem de Securitate, MEN – Ministerul Energiei, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, MM – Ministerul Mediului, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MA – Ministerul Apărării, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate, ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologii Informației, STISC – Serviciul Tehnologii Informației și Securitate Cibernetică, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2025	75.90	75.90		
56	52020JC0018	COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Strategia de securitate cibernetică a UE pentru deceniul digital					40	Proiect Hotărâre de Parlament privind aprobarea documentului de politici publice în domeniul securității cibernetice	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CSS – Consiliul Suprem de Securitate, MEN – Ministerul Energiei, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, CTIF – Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, MM – Ministerul Mediului, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MA – Ministerul Apărării, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, SIS – Serviciul Informații și Securitate, ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologii Informației, STISC – Serviciul Tehnologii Informației și Securitate Cibernetică, AGE – Agenția de Guvernare Electronică, ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2025				
57	32024R2847	REGULAMENTUL (UE) 2024/2847 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 23 octombrie 2024 privind cerințele orizontale în materie de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013 și (UE) 2019/1020, precum și a Directivei (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind reziliența cibernetică) (Text cu relevanță pentru SEE)					41	Proiect de Lege privind cerințele orizontale în materie de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2026	207.99	207.99		
58	32019R0881	REGULAMENTUL (UE) 2019/881 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 17 aprilie 2019 privind ENISA (Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică) și privind certificarea securității cibernetice pentru tehnologia informației și comunicațiilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 526/2013 (Regulamentul privind securitatea cibernetică) (Text cu relevanță pentru SEE)					42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea sistemului național de certificare a securității cibernetice	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2026	189.08	189.08		
59	32017H1584	RECOMANDAREA (UE) 2017/1584 A COMISIEI din 13 septembrie 2017 privind răspunsul coordonat la incidentele și crizele de securitate cibernetică de mare amploare					43	Proiect Hotărâre a Guvernului privind răspunsul coordonat la incidentele și crizele de securitate cibernetică de mare amploare	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASC – Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2027	117.29	117.29		
60	32023R1781	REGULAMENTUL (UE) 2023/1781 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 13 septembrie 2023 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european al semiconductoarelor și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/694 (Regulamentul privind cipurile) (Text cu relevanță pentru SEE)					44	Proiect de Lege privind cipurile	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	207.99	207.99		
61	52024DC0045	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Actul european privind cipurile					44	Proiect de Lege privind cipurile	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026				
62	32024R1689	REGULAMENTUL (UE) 2024/1689 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 13 iunie 2024 de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 300/2008, (UE) nr. 167/2013, (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 și (UE) 2019/2144 și a Directivelor 2014/90/UE, (UE) 2016/797 și (UE) 2020/1828 (Regulamentul privind inteligența artificială) (Text cu relevanță pentru SEE)					45	Proiect de Lege privind inteligența artificială	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	207.99	207.99		
63	32024R0903	Regulamentul (UE) 2024/903 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (Regulamentul privind Europa interoperabilă)			PAR		46	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2026	207.99	207.99		
	32024R0903				PAR		47	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr.21/2019 privind platforma de interoperabilitate (MCconnect)	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2026	189.08	189.08		
64	31998L0084	Directiva 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau interzicute pe aceste servicii					48	Proiect de Lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Mai	2025	129.02	129.02		
	31998L0084						1	Proiect de Lege privind comunicațiile electronice (anurile prevederi ale Directivei 98/84/CE vor fi transpuse prin Legea privind comunicațiile electronice)	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Mai	2025				

65	32019R4243	Regulamentul de Punere în Aplicare (UE) 2019/2243 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a modelului fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului în temeiul Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	49	Proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație ANRCETI privind stabilirea modelului fișei de sinteză a contractului care trebuie utilizat de furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului	Hotărâre adoptată	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației		Aprilie	2027	117.29	117.29		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 16 – Fiscalitate																
1	32020.0262	Directiva (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 de stabilire a regimului general al accizelor (reformare)	AA – Art. 54	RE 2023		1	Proiect de Lege privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	2960.00	2960.00		
2	32006.0112	Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată	AA – Art. 54	RE 2023		2	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind taxa pe valoarea adăugată)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	2800.00	2800.00		
	32022.0542	Directiva (UE) 2022/542 a Consiliului din 5 aprilie 2022 de modificare a Directivei 2006/112/CE și (UE) 2020/285 în ceea ce privește cotele taxei pe valoarea adăugată				2	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind taxa pe valoarea adăugată)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026				
	32020.0284	Directiva (UE) 2020/284 a Consiliului din 18 februarie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește introducerea anumitor cerințe pentru prestatorii de servicii de plată.				2	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind taxa pe valoarea adăugată)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026				
3	32011.0096	Directiva 2011/96/UE a Consiliului din 30 noiembrie 2011 privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din diferite state membre		RE 2023		3	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	700.00	700.00		
4	32022.2523	Directiva (UE) 2022/2523 a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind asigurarea unui nivel minim global de impozitare a grupurilor de întreprinderi multinaționale și a grupurilor naționale de mari dimensiuni în Uniune	AA	RE 2023		4	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind asigurarea unui nivel minim global de impozitare a grupurilor de întreprinderi multinaționale și a grupurilor naționale de mari dimensiuni)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	700.00	700.00		
5	32009.0133	Directiva 2009/133/CE a Consiliului din 19 octombrie 2009 privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, diviziunilor, diviziunilor parțiale, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societățile din state membre diferite și transferul sediului social al unei SE sau SCE între statele membre	AA	RE 2023		5	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind regimul fiscal comun care se aplică fuziunilor, diviziunilor, diviziunilor parțiale, cesionării de active și schimburilor de acțiuni între societăți)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	1400.00	1400.00		
6	32017.1852	Directiva (UE) 2017/1852 a Consiliului din 10 octombrie 2017 privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeană	AA			6	Proiect de ordin privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale	Ordin aprobat	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	560.00	560.00		
7	32003.0049	Directiva 2003/49/CE a Consiliului din 3 iunie 2003 privind sistemul comun de impozitare, aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe efectuate între societăți asociate din state membre diferite	AA			7	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind sistemul comun de impozitare, aplicabil plăților de dobânzi și de redevențe efectuate între societăți asociate)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	700.00	700.00		
8	31995.0060	Directiva 95/60/CE a Consiliului din 27 noiembrie 1995 privind nomenclatura fiscală a motoarelor și a kerosenului		RE 2023		8	Proiect de Lege pentru modificarea Legii privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	Serviciul Vamal, SFS – Serviciul Fiscal de Stat, MEEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2025	1220.00	1220.00		
9	32008.0009	Directiva 2008/9/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 de stabilire a normelor detaliate privind rambursarea taxei pe valoare adăugată, prevăzută în Directiva 2006/112/CE, către persoane impozabile stabilite în alt stat membru decât statul membru de rambursare	AA			9	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.93/2013	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	700.00	700.00		
10	32009.0132	Directiva 2009/132/CE a Consiliului din 19 octombrie 2009 de stabilire a domeniului de aplicare a articolului 143 literele (b) și (c) din Directiva 2006/112/CE în ceea ce privește scutirea de la taxa pe valoarea adăugată a anumitor importuri finale de bunuri	AA			2	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind taxa pe valoarea adăugată)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026				
11	32003.0096	Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității	AA	RE 2023		8	Proiect de Lege pentru modificarea Legii privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat, MEEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2025				
12	31992.0084	Directiva 92/84/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind apropierea ratelor accizelor la alcool și băuturi alcoolice	AA	RE 2023		1	Proiect de Lege privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2025				
13	31992.0083	Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice	AA	RE 2023		1	Proiect de Lege privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2025				
14	32011.0064	Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat	AA	RE 2023		1	Proiect de Lege privind modificarea Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MS – Ministerul Sănătății, ANSP – Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025				
15	32008.0007	Directiva 2008/7/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 privind impozitarea indirectă a majorării de capital				10	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind impozitarea indirectă a majorării de capital)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	700.00	700.00		
16	31983.0182	Directiva Consiliului din 28 martie 1983 privind scutirea de taxă în intervalul Comunității pentru anumite mijloace de transport importate temporar dintr-un stat membru în altul				11	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind scutirea de taxă pentru anumite mijloace de transport importate temporar)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	Serviciul Vamal	Decembrie	2026	700.00	700.00		
17	32006.0079	Directiva 2006/79/CE a Consiliului din 5 octombrie 2006 privind scutirea de impozit la import pentru loturile mici de bunuri cu caracter necomercial din țări terțe				12	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind scutirea de impozit la import pentru loturile mici de bunuri cu caracter necomercial din țări terțe)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2026	560.00	560.00		
18	32011.0016	Directiva 2011/16/UE a Consiliului din 15 februarie 2011 privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal și de abrogare a Directivei 77/799/CEE	AA			13	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2026	700.00	700.00		
19	32016.1164	Directiva (UE) 2016/1164 a Consiliului din 12 iulie 2016 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne	AA	RE 2024		14	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind stabilirea normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	189.09	189.09		
20	31986.0560	A treisprezecea directivă a Consiliului din 17 noiembrie 1986 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul Comunității	AA			15	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul vamal)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	700.00	700.00		
21	32010.0024	Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri				16	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	1400.00	1400.00		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT* (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 17 – Politica economică și monetară																
1	02011L0085_20240430	Directiva 2011/85/UE a Consiliului din 8 noiembrie 2011 privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre	AA – Art. 47-48	RE 2023		1	Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026	6133,653	6133,653		
2	32024R1263	Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supraviețuirea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului	AA – Art. 47-48			1	Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026		0		
3	12008M/PRO/12	Protocolul 12 (TFEU) privind procedura aplicabilă deficitelor excesive				1	Proiect de lege pentru modificarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Decembrie	2026		0,000		
4	32012R0918	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) NR. 918/2012 AL COMISIEI din 5 iulie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit în ceea ce privește definițiile, calcularea pozițiilor scurte nete, swapurile acoperite pe riscul de credit al datoriei suverane, pragurile de notificare, pragurile de lichiditate pentru suspendarea restricțiilor, scăderile semnificative ale valorii instrumentelor financiare și evenimentele nefavorabile				2	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026	474,46	208,44		
5	32012R0826	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) NR. 826/2012 AL COMISIEI din 29 iunie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice normative privind obligațiile de notificare și publicare referitoare la pozițiile scurte nete, detaliile informațiilor care trebuie furnizate Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe cu privire la pozițiile scurte nete și metoda de calcul al volumului tranzacțiilor în vederea stabilirii acțiunilor exceptate				2	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
6	32012R0236	REGULAMENTUL (UE) NR. 236/2012 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit				2	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
7	12016E130	Articolul 130 din TFEU		RE 2024		3	Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548/1995 (aspecte privind guvernarea instituțională), înregistrat în Parlament cu nr. 362 din 4 decembrie 2024	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	246,31	117,29		
8	31998D0415	Decizia Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare				4	Proiect de lege pentru modificarea Legii privind actele normative nr. 100/2017 (consultarea Băncii Centrale Europene)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	246,31	117,29		
9	31993R3603	Regulamentul (CE) nr. 3603/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de precizare a definițiilor necesare aplicării interdicțiilor menționate la articolele 104 și 104b alineatul (1) din tratat				5	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (particularități) privind interdicția de finanțare a	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	246,31	117,29		
10	31993R3604	Regulamentul (CE) nr. 3604/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de stabilire a definițiilor pentru aplicarea interdicției accesului privilegiat prevăzute la articolul 104a din tratat				6	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (interdicția accesului privilegiat al autorităților publice și al entităților din sectorul public la serviciile financiare)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	246,31	117,29		
11	12016E123	Articolul 123 din TFEU		RE 2023		7	Proiect de lege pentru abrogarea art. 76/1 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	BNM – Banca Națională a Moldovei	Decembrie	2026	387,618	258,598		
*Diferența de cost dintre coloana O și P este acoperită din bugetul instituțiilor autonome implicate.																

No.	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE INCLUZIVĂ																
CAPITOLUL 19 - Politica socială și a muncii																
1	12001L0086	Directiva 2001/86/CE a Consiliului din 8 octombrie 2001 de completare a statutului societății europene în ceea ce privește implicarea lucrătorilor	AA, art. 27			1	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii (în ceea ce privește implicarea salariaților)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	129.02	129.02		
2	12003L0072	Directiva 2003/72/CE a Consiliului din 22 iulie 2003 de completare a statutului societății cooperative europene	AA, art. 27			1	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii (în ceea ce privește implicarea salariaților)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026				
3	12009L0032	Directiva 2009/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind instituirea unui comitet european de întreprinderi sau a unei proceduri de informare și consultare a lucrătorilor în întreprinderile și grupurile de întreprinderi de dimensiune comunitară (reformare)	AA			2	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii (în ceea ce privește adoptarea de modificări menite să promoveze un mediu de afaceri mai incluziv și mai participativ pentru forța de muncă din UE)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM – Institutul de Standardizare din Moldova	Decembrie	2026	129.02	129.02		
4	12008L0104	Directiva 2008/104/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind munca prin agent de muncă temporară	-			3	Proiect de Lege pentru modificarea Codului muncii și actelor conexe (în ceea ce privește reglementarea raporturilor conexe prestații muncii prin agent de muncă temporară)	Lege aprobată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Decembrie	2025	129.02	129.02		
5	11991L0383	Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară	ANEXA III - L 260/161			4	Proiect de Lege pentru modificarea Codului Muncii Nr. 154/200 și Legii securității și sănătății în muncă Nr. 186/2008 (în ceea ce privește reglementarea prevederilor conexe prestații muncii prin agent de muncă temporară)	Lege aprobată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Decembrie	2025	129.02	129.02		
6	11994L0033	Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă	-			4	Proiect de Lege de modificare a Codului Muncii Nr. 154/2003 și Legii securității și sănătății în muncă Nr. 186/2008	Lege aprobată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Decembrie	2025	129.02	129.02		
7	12019L1152	Directiva (UE) 2019/1152 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind transparența și prezizibilitatea condițiilor de muncă în Uniunea Europeană	AA- Anexa III			5	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (în ceea ce privește informarea și consultarea salariaților - Codului muncii și Codul Convențional)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Decembrie	2025	129.02	129.02		
8	12024L2831	Directiva (UE) 2024/2831 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul muncii pe platforme				6	Proiect de Lege privind munca pe platforme digitale și modificarea unor acte normative (privind reglementarea activităților persoanelor care prestează munca pe platforme digitale, precum și securitatea și sănătatea în muncă, etc.)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, SFS – Serviciul Fiscal de Stat, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Decembrie	2026	307.90	307.90		
9	12022L2041	Directiva 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană				7	Proiect de Lege privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MF – Ministerul Finanțelor	Septembrie	2025	122.09	122.09		
	12022L2041					8	Proiect de Lege privind modificarea și completarea Codului muncii Nr.154/2003 (în ceea ce privește ajustarea normelor privind revizuirea salariului minim și promovarea negocierilor colective)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Septembrie	2025	122.09	122.09		
10	12008L0094	Directiva 2008/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2008 privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului.				9	Proiect de Lege privind protecția lucrătorilor salariați în cazul insolvenței angajatorului	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, CNAS- Casa Națională de Asigurări Sociale	Decembrie	2026	208.00	208.00		
11	01996L0071	Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestații de servicii				10	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii Nr. 154/2003, Codul contravențional Nr. 218/2008, Codul de executare Nr. 443/2004 și Legea Nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) pentru reglementarea detașării lucrătorilor în cadrul de prestări de servicii	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026	208.00	208.00		
	01996L0071					11	Proiect Hotărâre a Guvernului privind punerea în aplicare a cadoului normativ privind detașarea lucrătorilor în cadrul de prestări de servicii	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	129.02	129.02		
12	12014L0062	Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestații de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Basamantul DIME”)				10	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii Nr. 154/2003, Codul contravențional Nr. 218/2008, Codul de executare Nr. 443/2004 și Legea Nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) pentru reglementarea detașării lucrătorilor în cadrul de prestări de servicii	Legea aprobată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MJ – Ministerul Justiției	Decembrie	2026				
	12014L0062					12	Proiect de Hotărâre a Guvernului privind punerea în aplicare a cadoului normativ privind detașarea lucrătorilor în cadrul de prestări de servicii	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026				
13	12022H2337	Recomandarea (UE) 2022/2337 a Comisiei din 28 noiembrie 2022 privind Lista europeană a bolilor profesionale				13	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 1282/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare și stabilire a diagnosticului de boală (intoxicație) profesională	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	66.80	66.80		

14	019804.0391-20081211	Directiva Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE)	AA Anexa III, L 260/162	RE 2023		14	Proiect de Lege pentru modificarea Legii securității și sănătății în muncă Nr. 186/2008 (<i>raportare</i>)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Octombrie	2026	122.09	122.09		
15	019809.0654-20190726	Directiva Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă [prima directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (89/654/CEE)	AA Anexa III, L 260/162	RE 2023		15	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr.353 din 05 mai 2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă (<i>corectări</i>)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Noiembrie	2025	117.29	117.29		
16	019921.0058-20190726	Directiva 92/58/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă [a doua directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]	AA Anexa III, L 260/163	RE 2023		16	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 918 din 18 noiembrie 2013 privind Cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă (<i>corectări amestecuri periculoase</i>)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Noiembrie	2025	117.29	117.29		
17	12004L.0017	Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere la locul de muncă (A șasea directivă individuală în sensul articolului 16(1) din Directiva Consiliului 89/391/CEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 158, din 30 aprilie 2004, aex.com	AA			17	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr.775/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind protecția sănătății lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025	66.80	66.80		
	12004L.0037					18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern Nr. 1079/2023 cu privire la examinarea medicală profilactice obligatorii ale lucrătorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Noiembrie	2025	66.80	66.80		
18	12000L.0054	Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă [a șaptea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern Nr. 1079/2023 cu privire la examinarea medicală profilactice obligatorii ale lucrătorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025				
19	12006L.0025	~~12006L.0025~~ Directiva 2006/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind cerințele minime de securitate și de sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenți fizici (radiații optice artificiale) [A nouăsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]				18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern Nr. 1079/2023 cu privire la examinarea medicală profilactice obligatorii ale lucrătorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025				
20	11998L.0024	Directiva 98/24/CE a Consiliului din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă [a paisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]	AA			18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern Nr. 1079/2023 cu privire la examinarea medicală profilactice obligatorii ale lucrătorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025				
21	1200310114	RECOMANDAREA CONSILIULUI din 18 februarie 2003 privind îmbunătățirea protecției sănătății și securității la locul de muncă a lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă (2003/134/CE)	-	RE 2024		19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Securității și Sănătății în muncă Nr. 186/2008 (<i>lucratori independenți</i>)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Iulie	2025	122.09	122.09		
22	01990L.0270-20190726	Directiva Consiliului din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate pentru lucrul la monitor [a cincea directivă individuală în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 87/391/CEE] (90/270/CEE)	AA Anexa III, L 260/163	RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 819 din 01 iulie 2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor (<i>corectări</i>)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Noiembrie	2025	234.60	234.60		
23	019921.0029-20191120	Directiva 92/29/CEE a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor	AA Anexa III L 260/165	RE 2023		21	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, ANRM – Agenția Navală	Octombrie	2026	189.00	189.00		
24	12011R0349	REGULAMENTUL (UE) NR. 349/2011 AL COMISIEI din 11 aprilie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticele comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și siguranța la locul de muncă în ceea ce privește accidentele de muncă	-	RE 2023		22	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului cu privire la corectarea accidentelor de muncă Nr. 1361/2005	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Iulie	2025	122.09	122.09		
	12011R0349					23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Sistemului Informațional „Inspectoratul de Stat al Muncii”	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Iulie	2025	122.09	122.09		
25	12023L.2668	Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 330 din 16 decembrie 2009 , așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2023/2668 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a	AA			24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 244/2013 privind aprobarea Cerințelor minime pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	septembrie	2025	66.80	66.80		
	12023L.2668					18	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern Nr. 1079/2023 cu privire la examinarea medicală profilactice obligatorii ale lucrătorilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025				
26	120210X0040	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Consolidarea dialogului social în Uniunea Europeană prin valorificarea întregului său potențial de gestionare a tranzițiilor echitabile				25	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind consolidarea dialogului social)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MF – Ministerul Finanțelor, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Decembrie	2026				
27	12023B01389	RECOMANDARE A CONSILIULUI din 12 iunie 2023 privind consolidarea dialogului social în Uniunea Europeană (C/2023/1389)				25	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind consolidarea dialogului social)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MF – Ministerul Finanțelor, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația	Decembrie	2026				

28	32023D2526	Decizia (UE) 2023/2528 a Consiliului din 9 octombrie 2023 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre				26	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului Național de ocupare a forței de muncă pentru anii 2027-2031	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	189.00	189.00		
29	32016R0270(01)	RECOMANDAREA CONSILIULUI din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă (2016/C 67/01)				27	Proiect de Ordin privind procedura de lucru cu șomerii de lungă durată	Ordin emis	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Mai	2026	67.00	67.00		
30	32006D20351	A nr. 205 din 17 octombrie 2005 referitoare la domeniul de aplicare al noțiunii de "somaj parțial" în ceea ce privește lucrătorii frontaliери				28	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr. 105/2018 pentru promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de somaj (reglementarea ajutor de somaj pentru lucrători frontaliери)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Septembrie	2026	129.00	129.00		
	32006D20351					29	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă (reglementarea ajutor de somaj pentru lucrători frontaliери)	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Noiembrie	2026	117.00	117.00		
31	32020H1104(01)	RECOMANDAREA CONSILIULUI din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (2020/C 372/01)				26	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului Național de ocupare a forței de muncă pentru anii 2027-2031	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2026	124.826			
	32020H1104(01)			RE 2023, RE 2024		30	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului de dezvoltare a Sistemului Informațional al ANOFM	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Noiembrie	2026	208.00	208.00		
32	32008R10862	RECOMANDAREA COMISIEI din 3 octombrie 2008 privind includerea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii				26	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului Național de ocupare a forței de muncă pentru anii 2027-2031	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2026				
33	32021H11004	RECOMANDAREA (UE) 2021/1004 A CONSILIULUI din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii	AA – art. 137 și 138			31	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 347/2022 cu privire la aprobarea Programului Național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MF – Ministerul Finanțelor, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	189.07	189.07		
34	32003L0014	REGULAMENTUL (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și a Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013				32	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la implementarea componentei de ocupare a forței de muncă și inovație socială (EaSI) a FSE+	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CS – Cancelaria de Stat, MF – Ministerul Finanțelor, CCRM – Curtea de Conturi	Decembrie	2025	67.00	67.00		
35	32010L0041	Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului				33	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femeile care desfășoară o activitate independentă)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noiembrie	2025	207.99	207.99		
36	31992L0085	DIRECTIVA 92/85/CEE A CONSILIULUI din 19 octombrie 1992 privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează [a zecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]				34	Proiect Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 1408/2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru protecția salariaților gravide, care au născut de curând sau care alăptează	Hotărâre de Guvern aprobată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	Septembrie	2026	129.00	129.00		
37	32023L0970	Directiva (UE) 2023/970 de consolidare a aplicării principiului egalității de remunerare pentru muncă egală sau muncă de valoare egală între bărbați și femei prin transparență salarială și mecanisme de aplicare				35	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (pentru asigurarea egalității de remunerare prin transparență salarială)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MF – Ministerul Finanțelor, MJ – Ministerul Justiției, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Consiliul pentru Egalitate, CNPDCP –	Decembrie	2026	122.09	122.09		
38	32022L2381	Directiva 2022/2381 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 noiembrie 2022 privind consolidarea echilibrului de gen în rândul administratorilor societăților cotate la bursă și măsuri conexe				36	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea echilibrului de gen în rândul administratorilor societăților cotate la bursă și măsuri conexe)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Septembrie	2025	207.99	207.99		
39	31979L0002	Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea tratatului a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale	AA – Anexa III			37	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea tratatului a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Septembrie	2025	207.99	207.99		
40	32014H0124	Recomandarea 2014/124/UE a Comisiei privind consolidarea principiului egalității de remunerare între bărbați și femei prin transparență				38	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (pentru asigurarea egalității de remunerare prin transparență salarială)	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MF – Ministerul Finanțelor, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MJ – Ministerul Justiției, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Consiliul pentru egalitate, CNPDCP – Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Decembrie	2026	73.54	73.54		
41	32021R0892	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/897 al Comisiei din 4 martie 2021 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul raportării în scopuri de supraveghere către autoritățile competente, precum și încurajarea și stabilirea de informații tehnice auto-raportate și cu				39	Proiect de Lege privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP) (punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				

42	32021R0895	Regulamentul delegat (UE) 2021/895 al Comisiei din 24 februarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește intervenția asupra produselor				39	Proiect de Lege privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP) (punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
43	32021R0896	Regulamentul delegat (UE) 2021/896 al Comisiei din 24 februarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește informațiile suplimentare pentru convergența raportării în scopuri de supraveghere				39	Proiect de Lege privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP) (punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
44	32021R0473	Regulamentul delegat (UE) 2021/473 al Comisiei din 18 decembrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cerințele aplicabile documentelor informative, costurilor și comisiunilor incluse în planul costurilor,				39	Proiect de Lege privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP) (punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019)	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	CNPF – Comisia Națională a Pieței Financiare	Decembrie	2026				
45	32003L0088	Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru	ANEXA III - L 260/161			40	Proiect de Lege privind modificarea unor acte normative (Codul muncii Nr. 154/2003 și Legea Nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) pentru reglementarea noțiunilor conexe timpului de muncă și mecanismului de raportare a implementării Directivei	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Decembrie	2026	122.09	122.09		
46	32002L0014	Directiva 2002/14/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 de stabilire a unui cadru general de informație și consultare a lucrătorilor din Comunitatea Europeană	AA			41	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM – Institutul de Standardizare din Moldova	Decembrie	2026	129.02	129.02		
47	32001L0023	DIRECTIVA 2001/23/CE A CONSILIULUI din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități.	AA			41	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM – Institutul de Standardizare din Moldova	Decembrie	2026				
48	31998L0059	Directiva 98/59/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concederile colective	AA			41	Proiect de Lege privind modificarea Codului muncii și Codului contravențional	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CNPM – Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM – Institutul de Standardizare din Moldova	Decembrie	2026				
49	01990L0269-20190726	Directiva Consiliului din 29 mai 1990 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a încărcăturilor care prezintă riscuri pentru lucrătorii și, în special, de producere a unor afecțiuni doro-ombare [a puteri directivei specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (90/269/CEE)	AA	RE 2023		42	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 584/20165 privind Cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru manipularea manuală a încărcăturilor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de producere a unor afecțiuni doro-ombare	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MS – Ministerul Sănătății, ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică, CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, ISM- Inspectoratul de Stat al Muncii	Decembrie	2026	122.00	122.00		
50	31990L0269	Directiva 92/57/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe șantierele temporare sau mobile [a opta directivei specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]	AA	RE 2023		43	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 80/2016 privind Cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026	122.092	122.092		
51	32009L0104	Directiva Parlamentului European și Consiliului 2009/104/CE din 16 septembrie 2009 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosarea de către lucrătorii a echipamentului de muncă la locul de muncă				44	Proiect de Ordin al Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru aprobarea Instrucțiunii de verificare a echipamentelor de muncă, a cărui securitate depinde de condițiile de instalare	Ordin emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CNSM – Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	Decembrie	2026	117.29	117.29		
52	32023H1215(01)	RECOMANDAREA CONSILIULUI din 8 decembrie 2022 privind accesul la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate și accesibile din punct de vedere financiar				45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cadru pentru servicii sociale	Hotărâre de Guvern adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Decembrie	2025	208.00	208.00		
53						46	Proiect de Ordin pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a 32 servicii sociale și a Standardelor minime de calitate	Ordin emis	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Decembrie	2025	208.00	208.00		
54						47	Proiect de Lege pentru modificarea Legii Nr. 131/2012 privind controlul de stat	Lege adoptată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	208.00	208.00		

	CELEX	DENUMIRE ACTUE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR.DD	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILE	LUNA	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mil lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mil lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mil lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 28 - Politici industriale și antreprenoriat																
1	120110007	Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)					1	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea modului de raportare și monitorizare a plăților întârziate	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF - Ministerul Justiției, MF - Ministerul Finanțelor, AGEE - Agenția de Guvernanță Electronică	Iunie	2026	189,1	189,1	
2	120030361	Recomandarea Comisiei din 6 mai 2005 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijocii (Text cu relevanță pentru SEE) (notificat cu numărul C(2005) 1424)	RE 2023, RE 2024				2	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijocii	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2025	207,9	207,9	
3	1202481252	Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (Text cu relevanță pentru SEE)					3	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 646/2010 cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile de importanță națională (cu completarea listei cu „materii prime strategice”)	Hotărâre aprobat	MM - Ministerul Mediului		Decembrie	2026	117,3	117,3	
	1202481253						4	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.439/2023 cu privire la organizarea și funcționarea IP Agenției de Inovare	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CS - Căminul de Stat	Decembrie	2026	117,3	117,3	
	1202481255						5	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr.162/2023 cu privire la supravegherea pieței și conformitatea produselor	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	129,0	129,0	
4	1202481257	Căca de tranziție pentru turism					6	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și promovarea Programului național de dezvoltare a turismului "Turism - 2028"	Hotărâre aprobat	MC - Ministerul Culturii	ADR - Agenția de Dezvoltare Regională, APA - Agenția de Intervenție și Păi pentru Agricultură, APL - Administrația Publică Locală, BNS - Bănci Naționale de Statistică al Republicii Moldova, MAA - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MEC - Ministerul Educației și Cercetării, MF - Ministerul Finanțelor, MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MM - Ministerul Mediului, ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, ONDRIL - Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	Mai	2025	110,0	110,0	
5	1202430113061	Raportul special nr. 5/93 privind centrele de afaceri și de inovare, însoțit de răspunsul Comisiei					7	Proiect Hotărâre de Guvern privind crearea Parcului industrial	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	189,1	189,1	
6	120030361	Rezoluția Consiliului din 15 iunie 2000 privind instituirea unui spațiu european de cercetare și inovare					8	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	100,0	0,0	100,0
7	120030365	Recomandarea comisiei din 7 februarie 2008 privind un cod de conduită pentru o cercetare responsabilă în domeniul nanotehnologiei și nanobiotehnologiei (notificat cu numărul C(2008) 424)					9	Regulament elaborat și aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Martie	2026	100,0	0,0	100,0
8	12001G121101	Rezoluția Consiliului privind consolidarea strategiei de mobilitate în cadrul Spațiului European de Cercetare (SER)					8	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	0,0		
	120180695	Regulamentul (UE) 2021/099 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (Text cu relevanță pentru SEE)	RE 2023, RE 2024				10	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea unui Regulament privind Știința deschisă	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	100,0	0,0	100,0
	120180695		RE 2023, RE 2024				8	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	0,0		
	120180695		RE 2023, RE 2024				11	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2026	100,0	0,0	100,0
10	1201100764	Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE (Text cu relevanță pentru SEE)	RE 2023, RE 2024				8	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025			
	1201100764		RE 2023, RE 2024				12	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	August	2025	100,0	0,0	100,0
11	120030365	Decizia nr. 742/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 iulie 2008 privind participarea Comunității la un program de cercetare și dezvoltare derulat de mai multe state membre, destinat să sprijine întreprinderile mici și mijocii care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare (Text cu relevanță pentru SEE)	RE 2023, RE 2024				12	Proiect de Ordin al Ministerului educației și cercetării privind aprobarea Fișei de pașaport pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2025			
12	120030365	Regulamentul (CE) nr. 742/2008 al Consiliului din 29 iunie 2008 privind cadrul juridic conceput aplicabil unei convenții pentru a înființa un program de cercetare (ERIC)					13	Proiect de Ordin al Ministerului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026	189,1	189,1	
13	120180699	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/899 a Comisiei din 20 martie 2018 de instituire a Consorțiului european pentru infrastructura europeană de cercetare în domeniul biologiei clinice (EU-OPENSCREEN ERIC) (notificat cu numărul C(2018) 1482) (Text cu relevanță pentru SEE -)					13	Proiect de Ordin al Ministerului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026			
14	1201522097	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2097 a Comisiei din 26 octombrie 2015 privind infrastructura Sistemului integrat de observare a carbonului Consorțiul european pentru infrastructura de cercetare (ICOS ERIC) (Text cu relevanță pentru SEE)					13	Proiect de Ordin al Ministerului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026			
15	1201290136	2012/136/UE: Decizia Comisiei din 29 februarie 2012 de înființare a Infrastructurii comune pentru resurse lingvistice și tehnologice sub forma unui consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (CLARIN ERIC) (notificat cu numărul C(2012) 1018)					13	Proiect de Ordin al Ministerului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026			
16	1201430921	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 12 decembrie 2014 privind infrastructura Institutului comun pentru infrastructura europeană de cercetare în domeniul biologiei clinice și a consorțiului european de cercetare (JTC-ERIC)					13	Proiect de Ordin al Ministerului privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Ordin aprobat	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026			
17	1199430631	Decizia Comisiei din 17 ianuarie 1994 privind norme de procedură comune pentru acordul tehnice european (94/23/CE)					14	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 913/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișei unice de elabare a evaluărilor tehnice în construcții și Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea ghișei unice de elabare a certificatului de acceptare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții	Hotărâre aprobat	MIDR - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	117,3	117,3	
18	120180346	Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social (Text cu relevanță pentru SEE)					15	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor europene de antreprenoriat social	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF - Ministerul Finanțelor, MMPS - Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2026	189,1	189,1	
	120180849	Regulamentul delegat (UE) 2019/819 al Comisiei din 1 februarie 2019 de completare a Regulamentului (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conflictele de interes, măsurarea impactului social și informarea investitorilor în domeniul fondurilor europene de antreprenoriat social (Text cu relevanță pentru SEE.)					15	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor europene de antreprenoriat social	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF - Ministerul Finanțelor, MMPS - Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2026			
20	11986V1231024	Rezoluția Consiliului din 22 decembrie 1986 privind o nouă abordare economică și geografică a turismului					16	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la crearea și funcționarea Organizației de Management al Destinațiilor	Hotărâre aprobat	MC - Ministerul Culturii	APL - Administrația Publică Locală, MF - Ministerul Finanțelor	Novembrie	2025	95,0	95,0	
21	1201610924301	Recomandarea Consiliului din 20 septembrie 2016 privind instituirea de comisi naționale pentru productivitate	AA - Art. 63 lit. (a)				17	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea unor comisi naționale pentru productivitate	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	189,1	189,1	
22			RE 2023, RE 2024				18	Proiect de Lege pentru îmbunătățirea cadrului legal privind administrarea și deținutarea proprietății publice prin includerea prevederilor privind neutralizarea compunilor sau persoanelor corupte și însoțitoare în cadrul procedurii de privatizare/înstrăinare/valorificare a proprietății publice (Planul de acțiune pentru deslășuirea)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Iunie	2025	208,0	208,0	
			AA - Art. 63 lit. (a)				19	Proiect de Lege de modificare a Legii nr. 845/1992 cu privire la licențierea și autorizarea	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025	208,0	208,0	
23							20	Proiect de Lege cu privire la modificarea a Legii nr.160/2011 cu privire la reglementarea prin autorizare a activității de interpretare, albe legi care reglementează acte permise (prima etapă)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025	208,0	208,0	
							21	Proiect de Lege cu privire la modificarea a Legii nr.160/2011 cu privire la reglementarea prin autorizare a activității de interpretare, albe legi care reglementează acte permise (a doua etapă)	Lege adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	208,0	208,0	
							22	Proiect de acte normative cu privire la modificarea unor acte normative (tot de mai sus) elaborate în scopul eliminării reglementărilor în domeniul activității mediului de afaceri identificate în baza categoriilor reglementărilor (prima etapă)	Legis adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025	208,0	208,0	
							23	Proiect de acte normative cu privire la modificarea unor acte normative (tot de mai sus) elaborate în scopul eliminării reglementărilor în domeniul activității mediului de afaceri identificate în baza categoriilor reglementărilor) (a doua etapă)	Legis adoptată	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	208,0	208,0	
							24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de acțiune "A doua etapă pentru IMM-uri"	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2026	189,1	189,1	
							25	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea "Programului cadru de suport pentru crearea și dezvoltarea afacerilor"	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2026	207,9	207,9	
							26	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la extinderea termenului Programului de acțiune "A doua etapă pentru IMM-uri"	Hotărâre aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA - Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului	Decembrie	2026	189,1	189,1	
							27	Proiect de Ordin al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării privind aprobarea metodologiei pentru stoparea și recuperarea ajutoarelor de stat regionale	Ordin aprobat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2025	117,3	117,3	
							28	Proiecte de Hotărâre de Guvern privind înființarea Platformelor Industriale Multisectoriale	4 Hotărâri aprobate	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		Decembrie	2026	756,4	756,4	

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 25 Știință și cercetare																
1	32021R0695	Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de discriminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013		RE 2023, RE 2024		1	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind adoptarea unui Regulament privind Știința deschisă.	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	100	0	100	
	32021R0695			RE 2023, RE 2024		2	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foi de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025	50	50		
	32021R0695			RE 2023, RE 2024		3	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foi de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Septembrie	2026	100	0	100	
2	32021R0819	Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2023, RE 2024		4	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării pentru aprobarea Fondului Național pentru Inovare	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Mai	2025-2027	35 000	35 000		
	32021R0819					5	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foi de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	August	2025	100	0	100	
	32021R0819					6	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Regulamentului-cadru privind activitatea Oficiilor de transfer tehnologic	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Iunie	2025	100	0	100	
3	32009R0723	Regulamentul (CE) nr. 723/2009 al Consiliului din 25 iunie 2009 privind cadrul juridic comunitar aplicabil unui consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (ERIC)				7	Proiect de Hotărâre de guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026	189,1			
	32009R0723			RE 2023, RE 2024		8	Proiect de Hotărâre de guvern cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional e-Cercetare și Proiect de Hotărâre de guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional e-Cercetare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2026	189,1			
	32009R0723					9	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Regulamentului privind accesul la infrastructura publică de cercetare și inovare	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2025	50,0			

4	32021R2085	Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014		RE 2023, RE 2024		10	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs privind participarea Republicii Moldova în cadrul Întreprinderilor comune din cadrul Orizont Europa	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Martie	2026	100	0	100	
5	32021D0764	Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2023, RE 2024		2	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025				
	32021D0764					5	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	August	2025				
6	Link	Pactul pentru cercetare și inovare în Europa: Concluziile Consiliului privind viitoarea guvernarea a Spațiului European de Cercetare, 14/126/21 din 19 noiembrie 2021		RE 2023, RE 2024		2	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025				
7	52021DG0252	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR privind Abordarea globală a cercetării și a inovării: Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare		RE 2024		1	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind adoptarea unui Regulament privind Știința deschisă.	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025				
8	31999Y0716(01)	Rezoluția Consiliului din 20 mai 1999 privind femeile și știința		RE 2023, RE 2024		3	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Septembrie	2026				
9	32017D0995	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/995 a Comisiei din 9 iunie 2017 de instituire a Consorțiului de arhive europene de date privind științele sociale – consorțiu pentru o infrastructură europeană de cercetare (CESSDA ERIC) [notificată cu numărul C(2017) 3870]		RE 2023, RE 2024		7	Proiect de Hotărâre de guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026				
10	22020XG1125(01)	Hotărârea Consiliului din 10 noiembrie 2003 privind profesia și cariera de cercetători din Spațiul European de Cercetare (ERA)		RE 2023, RE 2024		2	Proiect Ordin al ministrului educației și cercetării privind aprobarea Foii de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării	Ordin aprobat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2025				
11	32014D0392	2014/392/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 24 iunie 2014 privind înființarea Consorțiului pentru o infrastructură central-europeană de cercetare (CERIC-ERIC)		RE 2023, RE 2024		7	Proiect de Hotărâre de guvern privind participarea organizațiilor din Republica Moldova în cadrul ERIC	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	August	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 26 Educație și cultură																
1	32021G1210(01)	Rezoluția Consiliului privind structura de guvernantă a Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a Spațiului european al educației (2021-2030) 2021/C 497/01	AA			1	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MC – Ministerul Culturii, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025	189.08	189.08		
2	32021G0228(01)	Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) 2021/C 66/01	AA			1	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025				
	32021G0228(01)		AA			2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, ANACEC – Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	Decembrie	2026	28932.52	180,00	28725.52	
3	52022DC0700	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Privind Progresele Înregistrate în Direcția Realizării Spațiului European al Educației	AA			1	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025				
4	32022H0627(01)	Recomandare a Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă 2022/C 243/01 (Text cu relevanță pentru SEE)	AA			2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MEA – Ministerul Energiei, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026				
5	32024H03364	Recomandarea Consiliului din 13 mai 2024 „Europa în mișcare” – oportunități de mobilitate pentru învățare pentru toată lumea	AA			3	Proiect ordin al ministrului pentru aprobarea Programului de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026-2028	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	76,00	76,00		
	32024H03364		AA			4	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru majorarea burselor în cadrul Programului de mobilitate CEEPUS IV	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	189,00	189,00		
6	32008G1216(01)	Hotărârea Consiliului din 21 noiembrie 2008 privind o strategie europeană pentru multilingvism	AA			5	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programul național de învățare a limbii române pentru anii 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, ARI – Agenția Relații Interetnice	Decembrie	2025	20000,00	20000,00		
7	32007G1212(01)	Hotărârea Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind educația și formarea ca un motor cheie al Strategiei de la Lisabona	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
8	32019H0605(02)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind o abordare globală a predării și învățării limbilor	AA			5	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului național de învățare a limbii române pentru anii 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025				
	32019H0605(02)		AA			6	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la examenul de evaluare a competențelor lingvistice în limba română ale persoanelor adulte și ale elevilor din învățământul liceal.	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	200,00	200,00		
9	52020DC0624	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 Restaurarea educației și formării pentru era digitală	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025				
	52020DC0624		AA			7	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional e-admitere în învățământul general și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a sistemului	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	189,00	189,00		

	52020DC0624		AA			8	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Personalizare a Actelor de Studii (SIPAS) și Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a sistemului SIPAS	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Septembrie	2025	189,00	189,00		
	52020DC0624		AA			9	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului și Regulamentului privind Sistemul Informațional de Management al Datelor în Domeniul Educației Incluzive (SIMDDEI)	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Octombrie	2025	189,00	189,00		
10	52020XG1201(02)	Concluziile Consiliului privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa 2020/C 415/10	AA			10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la dezvoltarea Conceptului Sistemului Informațional Platforma națională de resurse deschise în educație	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2025	117,29	117,29		
11	52022XG1209(01)	Concluziile Consiliului privind sprijinirea stării de bine în educația digitală				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
12	42014Y0614(03)	Recomandarea Consiliului cu privire la factorii cheie pentru educația și formarea digitală de succes	AA			10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la dezvoltarea Conceptului Sistemului Informațional Platforma națională de resurse deschise în educație	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2025				
13	32024H01030	Recomandarea Consiliului din 23 noiembrie 2023 privind îmbunătățirea ofertei de competențe digitale în educație și formare				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății, MF – Ministerul Finanțelor, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025				
14	32019H0605(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor	AA	RE 2024		11	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard per copil a instituțiilor publice de învățământ preșcolar	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării			Noiembrie	2025	189,08	189,08		
15	32021H11004	Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii	AA			12	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev în instituțiile de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor	August	2025	189,08	189,08		
16	32022H1220(01)	Recomandarea a Consiliului din 8 decembrie 2022 privind educația și îngrijirea timpurie a copiilor: obiectivele de la Barcelona pentru 2030 2022/C 484/01	AA			11	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard per copil a instituțiilor publice de învățământ preșcolar	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Septembrie	2025				
17	32018H0604(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții				2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026				
18	32021H1214(01)	Recomandare a Consiliului din 29 noiembrie 2021 privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv 2021/C 504/03		RE 2024		2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026				
19	32019H0605(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor	AA	RE 2024		13	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind atribuirea funcției de executor de buget instituțiilor publice bugetare de învățământ preșcolar	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	189,08	189,08		
20	32022H1209(01)	Recomandarea Consiliului din 28 noiembrie 2022 privind cilele către succesul școlar și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 28 iunie 2011 privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii (Text cu relevanță pentru SEE) 2022/C 469/01	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea programului de implementare a Strategiei Educația 2030 pentru 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025				
21	52023XG01337	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre privind o abordare cuprinzătoare a sănătății mintale a tinerilor în Uniunea Europeană	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea programului de implementare a Strategiei Educația 2030 pentru 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025				

22	52022XG0421(01)	Concluziile Consiliului privind sporierea mobilității cadrelor didactice și a formatorilor, în special a mobilității europene, în timpul educației și formării lor inițiale și continue 2022/C 167/02	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea programului de implementare a Strategiei Educația 2030 pentru 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025				
23	52015XG1215(03)	Concluziile Consiliului privind echitatea și incluziunea în educație și formare în vederea promovării succesului educațional pentru toți 2021/C 221/02	AA			2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2026				
	52015XG1215(03)					73	Ordin MEC privind aprobarea Metodologiei de implementare a educației incluzive în IPT	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2025	60,00	60,00		
24	LINK	Concluziile Consiliului privind rolul transformator al educației pentru dezvoltare durabilă și cetățenia globală ca instrument instrumental pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD)	AA			14		Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	26,00	26,00		
25	52022XG0421(02)	Concluziile Consiliului privind o strategie europeană de capacitate a instituțiilor de învățământ superior pentru viitorul Europei 2022/C 167/03	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Educația 2030 pentru 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
26	52023XG0526(03)	Concluziile Consiliului privind măsurile suplimentare necesare pentru ca recunoașterea reciprocă automată în domeniul educației și al formării să devină o realitate 2023/C 185/10	AA			15	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior racordate la nevoile actuale și de perspectivă ale pieței muncii (aparitiia noilor profesii și domenii)	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Iulie	2026	189,00	189,00		
	52023XG0526(03)		AA		GP - Planul de creștere economică	16	Proiect Hotărâre de Guvern pentru actualizarea metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		August	2026	189.01	189.01		
27	32017H1209(01)	Recomandarea Consiliului din 20 noiembrie 2017 privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților (Text cu relevanță pentru SEE.	AA			17	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Concepției platformei digitale de urmărire a traseului educațional al absolvenților	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Octombrie	2026	189,00	189,00		
	32022H0413(01)	Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior (Text cu relevanță pentru SEE) 2022/C 160/01	AA			18	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 343/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, ca urmare a procesului de pilotare în anii 2021-2024	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Octombrie	2025	189.08	189.08		
	32022H0413(01)		AA			19	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru pentru organizarea și desfășurarea a învățământului la distanță și cu frecvență redusă în cadrul studiilor superioare de licență și de master	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC - Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189.08	189.08		
28	32018H1210(01)	Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate				20	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de recunoaștere și echivalare a actelor de studii și calificărilor obținute în diferite contexte	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	189,00	189,00		
	32018H1210(01)		AA			21	Proiect de Ordin al ministrului pentru aprobarea Regulamentului pentru dezvoltarea cadrului normativ pentru recunoașterea rezultatelor învățării obținute în cadrul programelor de mobilitate academică la nivelurile 1-4 ale CNC în conformitate cu standardele europene	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății	Noiembrie	2025	76,00	76,00		

29	32021D1877	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1877 a Comisiei din 22 octombrie 2021 privind cadrul de măsuri de incluziune pentru programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate 2021-2027 (Text cu relevanță pentru SEE)	AA				22	Proiect Hotărâre Guvern pentru modificarea HG 504/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la studiile străinilor în instituțiile de învățământ din Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MS – Ministerul Sănătății, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MC – Ministerul Culturii, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2026	76,00	76,00		
30	link	Comunicarea Comisiei privind Strategia Europeană pentru universități (internaționalizare)	AA				1	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Educația 2030 pentru 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2025				
	LINK		AA				23	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1009/2006 cu privire la cuantumul burselor, soldelor lunare, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, profesional tehnic secundar și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MC – Ministerul Culturii, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MS – Ministerul Sănătății	2025	117.29	117.29		
31	31977L0486	Directiva Consiliului din 25 iulie 1977 privind educația copiilor lucrătorilor migranți	AA				24	Proiect lege pentru modificarea Codului educației și a altor acte normative	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MF – Ministerul Finanțelor	2025	189.00	189.00		
32	32004L0038	Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și sedere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE Text cu relevanță pentru SEE. ARTICOLUL 24	AA				22	Proiect Hotărâre Guvern pentru modificarea HG 504/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la studiile străinilor în instituțiile de învățământ din Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	2026	189.00	189.00		
33	52023XG01419	Concluzii ale Consiliului privind contribuția educației și a formării la consolidarea valorilor europene comune și a cetățeniei democratice	AA		GP - Planul de creștere economică		2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANACEC – Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	2026				
34	32018H0607(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării	AA		GP - Planul de creștere economică		2	Proiect Ordin al ministrului pentru aprobarea noilor Curricula pentru învățământul general	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ANACEC – Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare	2026				
35	32008R0452	Regulamentul (CE) nr. 452/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2008 privind producerea și dezvoltarea de statistici în materie de educație și învățare continuă (Text cu relevanță pentru SEE)	AA				25	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Tabelelor de concordanță și structurii Sistemului Educațional din Republica Moldova conform cerințelor UE	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MF – Ministerul Finanțelor	2025	200.00	200.00		
36	32018D0646	Decizia (UE) 2018/646 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 aprilie 2018 privind un cadru comun pentru furnizarea unor servicii mai bune pentru aptitudini și calificări (Europas) și de abrogare a Deciziei nr. 2241/2004/CE (Text cu relevanță pentru SEE.) EMPL	AA				26	Proiecte de ordine ale ministrului pentru promovarea instrumentelor Europass	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		2026	200.00	200.00		
37	32021G1214(01)	Rezoluție a Consiliului privind un nou plan european pentru învățarea în rândul adulților (2021-2030) 2021/C 504/02	AA				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2025				
38	42008X1213(02)	Rezoluție a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reunite în cadrul Consiliului din 21 noiembrie 2008 privind o mai bună integrare a orientării de-a lungul vieții în strategiile de învățare de-a lungul vieții	AA				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2025				
39	32022H0627(02)	Recomandare a Consiliului din 22 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională 2022/C 243/02					27	Proiect de ordin pentru aprobarea Ghidului pentru elaborarea programelor de formare profesională a adulților în bază de microcalificări	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	2025	76,00	76,00		
40	32022H0627(03)	Recomandarea a Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare 2022/C 243/03					28	Proiect de ordin pentru aprobarea Centrului de validare	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		2025	76,00	76,00		

41	32020H1202(01)	Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență 2020/C 417/01	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MS – Ministerul Sănătății	2025					
42	32018H0604(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții	AA			29	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea conenții de stat în învățământul profesional tehnic	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării			2025	189.08	189.08		
	32018H0604(01)		AA			30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la completarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor cu noi calificări	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2025	189.08	189.08		
	32018H0604(01)		AA			31	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la completarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialiștilor și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar cu noi calificări	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale		2026	189.08	189.08		
43	32018H0502(01)	Recomandarea Consiliului din 15 martie 2018 privind un Cadru european pentru ucenici de calitate și eficace	AA		GP - Planul de creștere economică	32	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Regulamentului privind modul de compensare a cheltuielilor unității în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 (majorarea cuantumului de compensare pentru reamănare elevilor)	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării		2025	189.08	189.08		
44	32017H0615(01)	Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadru european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea de-a lungul vieții	AA		GP - Planul de creștere economică	33	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea a 4 standarde de calificare pentru dezvoltarea programelor pentru competențe verzi în învățământul profesional tehnic	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MEn – Ministerul Energiei, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2025	440,00	440,00		
	32017H0615(01)		AA			34	Proiect de Ordin al ministrului pentru aprobarea Cadrului de Calificări Sectoriale pentru domeniile pilot: Educație, Sănătate și TIC, care integrează toate nivelurile și domeniile de formare profesională necesare sectorului (calificări sectoriale)	Ordin emis	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025	600,00	600,00		
45	32016H1224(01)	Recomandarea Consiliului din 19 decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MC – Ministerul Culturii	2025					
46	32012H1222(01)	Recomandarea Consiliului din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
47	32006H0962	Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
48	52020DC0274	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience	AA			1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare Educație 2030 pentru perioada 2026-2028	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MS – Ministerul Sănătății, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025				
49	42023Y0526(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reunii în cadrul Consiliului, privind rezultatele celui de al nouălea ciclu al dialogului UE cu tinerii 2023/C 185/04				35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	189,00	189,9		
50	42023Y0526(02)	Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reunii în cadrul Consiliului, privind revizuirea Planului de lucru pentru Strategia UE pentru tineret pe perioada 2022-2024 2023/C 185/05				35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026				

51	42021Y1214(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind rezultatele celui de al optulea ciclu al dialogului UE cu tinerii 2021/C 504/01				35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
52	LINK	Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind punerea în aplicare a Strategiei UE pentru tineret (2019-2021)				35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
53	42020Y1201(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reușiți în cadrul Consiliului privind cadrul pentru instituirea unui program european pentru activitățile pentru tineret 2020/C 415/01	AA			35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
54	42019Y0605(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre reușiți în cadrul Consiliului de stabilire a orientărilor privind guvernarea Dialogului UE cu tinerii – Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027				35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
55	42018Y1218(01)	Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027	AA	RE 2024, RE 2023		35	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026					
56	32017G0615(01)	Rezoluția Consiliului privind dialogul structurat și viitoarea dezvoltare a dialogului cu tinerii în contextul politicilor de cooperare europeană în domeniul tineretului pentru perioada de după 2018				36	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru perioada 2027-2030	Hotărâre a Guvernului adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189,00	189,9			
57	42006X0720(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind recunoașterea valorii învățării non-formale și informale în domeniul tineretului european				37	Proiect de Lege a voluntariatului	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	August	2025	189,00	189,00			
58	32022H0411(01)	Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind mobilitatea tinerilor voluntari în Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE) 2022/C 157/01	AA			37	Proiect de Lege a voluntariatului	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	August	2025					
59	32011H0707(01)	Recomandarea Consiliului din 28 iunie 2011 – Tineretul în mișcare – promovarea mobilității tinerilor în scop educațional				37	Proiect de Lege a voluntariatului	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	August	2025					
60	52023XG01362	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind femeile și egalitatea în domeniul sportului				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189,00	189,00			
61	52022XG1228(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind infrastructuri sportive durabile și accesibile 2022/C 494/01	AA			39	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de funcționare a Sistemului Informațional de Management al Datelor din domeniul Sport	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Decembrie	2025	189,00	189,00			
	52022XG1228(01)		AA			40	Proiect Lege cu privire la educație fizică și sport	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189,00	189,00			
62	LINK	Concluziile Consiliului privind necesitatea de a preveni și de a contracara utilizarea obiectelor pirotehnice în zonele de spectatori ale stadioanelor de fotbal și ale altor locuri de sport				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025					
63	32012H1222(01)	Recomandarea Consiliului din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale				37	Proiect lege pentru modificarea Legii voluntariatului nr.121/2010	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Iunie	2025					
64	LINK	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, intitulată „Sportul și activitatea fizică, o piarghie promițătoare pentru transformarea comportamentului în favoarea dezvoltării durabile” 2022/C 170/01				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025					
65	52021XG1213(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind activitatea fizică de-a lungul vieții 2021/C 501 I/01	AA			40	Proiect Lege cu privire la educație fizică și sport	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	250,00	250,00			
66	LINK	Concluziile Consiliului privind violența legată de sport – Concluziile Consiliului (7 iunie 2021)				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025					
67	52021XG0604(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reușiți în cadrul Consiliului, privind inovarea în sport 2021/C 212/02				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025					

68	52020XG1204(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea cooperării transsectoriale spre folosul sportului și al activității fizice în cadrul societății 2020/C 419/08	AA	RE 2024		38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
69	52020XG0629(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind impactul pandemiei de COVID-19 și redresarea sectorului sportului 2020/C 214 I/01	AA			41	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea cluburilor sportive	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Iunie	2025	43,00	43,00		
	52020XG0629(01)		AA			42	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.176/2019 cu privire la organizarea și funcționarea federațiilor sportive naționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189,00	189,00		
70	52020XG0611(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind capacitatea antrenorilor prin sporirea oportunităților de a dobândi aptitudinii și competențe 2020/C 196/01				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
71	52019XG1211(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind combaterea corupției în sport 2019/C 416/03	AA			42	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.176/2019 cu privire la organizarea și funcționarea federațiilor sportive naționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
72	52019XG1212(01)	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind protejarea copiilor în sport 2019/C 419/01				40	Proiect Lege cu privire la educație fizică și sport	Lege adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
73	LINK	Concluziile Consiliului (22 noiembrie 2016) Diplomatie sportivă				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
74	42021Y1213(01)	Rezoluția a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, cu privire la caracteristicile esențiale ale modelului european în domeniul sportului 2021/C 501/01	AA			42	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.176/2019 cu privire la organizarea și funcționarea federațiilor sportive naționale	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
75	42020Y1204(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind Planul de lucru al Uniunii Europene pentru sport (1 ianuarie 2021-30 iunie 2024) 2020/C 419/01				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
76	42017Y0615(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind Planul de lucru al Uniunii Europene pentru sport (1 iulie 2017-31 decembrie 2020)				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
77	42014Y0614(03)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 21 mai 2014 privind Planul de lucru al Uniunii Europene pentru sport (2014-2017)				38	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
78	42011Y0601(01)	Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind un plan de lucru european pentru sport pentru perioada 2011-2014				39	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei Sport 2030 pentru perioada 2025-2027	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025				
79	LINK	Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2013 privind promovarea activității fizice care îmbunătățește sănătatea în diferite sectoare	AA	RE 2024, RE 2023		43	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 639/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și de plată a bursei lunare sportivilor de performanță	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Iunie	2025	76,6	76,6		
80	52007D0391	Carte albă - Cartea albă privind sportul [SEC(2007) 932] [SEC(2007) 934] [SEC(2007) 935] [SEC(2007) 936]	AA	RE 2023, RE 2024		44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr.1552/2002 cu privire la aprobarea normelor financiare pentru activitatea sportivă	Hotărâre de Guvern adoptată	MEC – Ministerul Educației și Cercetării		Iunie	2025	25,25	25,25		
81	Link	Convenția UNESCO 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale	AA, ANEXA XIV	RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	289.213,00	289.213,00		

	Link		AA, ANEXA XIV	RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniul 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		August	2025	289.213,00		289.213,00		
	Link		AA, ANEXA XIV			47	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	66.86	66.86			
82	32022G1207(01)	Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE pentru cultură 2023–2026 (2022/C 466/01)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniul 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025					
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniul 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		August	2025					
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		48	Proiect de Lege privind aderarea la Fondul cultural european „Eurimages”	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Decembrie	2026	73.543,00	73.543,00			
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		49	Proiect de Lege privind aderarea la Platforma „Europa Cinema”	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Decembrie	2026	73.543,00	73.543,00			
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		50	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire și plată a subvențiilor din bugetul de stat pentru teatrele, circurile și organizațiile concertistice de drept public	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		Mai	2025	189,09	189,09			
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		51	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1350/2004 cu privire la aprobarea unor regulamente ale festivalurilor internaționale și a modificărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 859 din 26 iulie 2004	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	181.6	181.6			
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		52	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (fortificarea Fondului național al culturii)	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	66.86	66.86			
	32022G1207(01)			RE 2023, RE 2024		53	Proiect de lege privind protejarea monumentelor istorice	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Decembrie	2025	189.08	189.08			
83	42019Y1206(01)	Rezoluția Consiliului Unirii Europene și a Reprezentanților Guvernelor Statelor Membre reușii în cadrul Consiliului privind Dimensiunea Culturală a Dezvoltării Durabile (2019/C 410/01)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniul 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025					
	42019Y1206(01)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniul 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii		August	2025					

84	S2020XG0605(01)	Concluziile Consiliului privind gestionarea riscurilor în domeniul patrimoniului cultural 2020/C 186/01		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	S2020XG0605(01)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
85	13097/20	Concluziile Consiliului privind egalitatea de gen în domeniul culturii		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	13097/20			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
86	S2021XG0602(01)	Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative (2021/C 209/03)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	S2021XG0602(01)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
87	S2021XG1213(03)	Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european 2021/C 501 I/05		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	S2021XG1213(03)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
	S2021XG1213(03)			RE 2023, RE 2024		54	Proiect de lege privind crearea Fondului național pentru protejarea patrimoniului cultural imobil	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2026	ND				
	S2021XG1213(03)			RE 2023, RE 2024		55	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Statutului Instituției Publice Institutul Patrimoniului Cultural	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iulie	2025	189.09	189.09			
	S2021XG1213(03)			RE 2023, RE 2024		56	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectoratului Național al Monumentelor (reorganizarea Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor)	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iulie	2025	189.09	189.09			
	S2021XG1213(03)			RE 2023, RE 2024		57	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Monumentele de For Public	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Mai	2025	189.09	189.09			

	52021XG1213(03)					58	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național al Monumentelor Istorice	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025	189.09	189.09				
88	52022XG0413(01)	Concluziile Consiliului privind elaborarea unei strategii europene pentru ecosistemul industriilor culturale și creative 2022/C 160/06		RE 2023, RE 2024		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	52022XG0413(01)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
89	52014DC0477	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	52014DC0477			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
90	52016IC0029	Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu. Cître o strategie pentru relațiile culturale internaționale		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	52016IC0029			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
91	52018DC0267	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. O nouă agendă europeană pentru cultură COM/2018/267		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	52018DC0267			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
92	52021IP0430	Rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2021 referitoare la situația artiștilor și la redresarea culturală în UE (2020/2261(INI))		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	52021IP0430			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
93	2021/2057(INI)	Raportul Parlamentului European privind volul culturii, educației, media și sportului în combaterea rasismului 2021/2057(INI)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						
	2021/2057(INI)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025						
94	32010H0238	Recomandarea Comisiei din 26 aprilie 2010 privind inițiativa de programare în comun a cercetării Patrimoniul cultural și schimbările globale: o nouă provocare pentru Europa (2010/238/UE)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Junie	2025						

	32010H0238					46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
95	32006G0515	Decizia Consiliului din 18 mai 2006 privind încheierea Convenției pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale (2006/515/CE)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	32006G0515			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
	32006G0515			RE 2023, RE 2024		59	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr.116/2014 cinematografiei (Fondul cinematografiei)	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	129,00	129,00			
	32006G0515			RE 2023, RE 2024		60	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 116/2014 cinematografiei	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	129.022,00	129.022,00			
96	32002G0205(02)	Rezoluția Consiliului din 21 ianuarie 2002 privind rolul culturii în dezvoltarea Uniunii Europene (2002/C 32/02)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	32002G0205(02)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
97	31997G0205(01)	Rezoluția Consiliului din 20 ianuarie 1997 privind integrarea aspectelor culturale în acțiunile Comunității (97/C 36/04)		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	31997G0205(01)			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
98	Link	Raportul OMC „Sănătatea artiștilor și profesioniștilor culturali și creativi”, 2023		RE 2024, RE 2023		45	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025-2035	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025					
	Link			RE 2024, RE 2023		46	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de implementare a Strategiei pentru cultură și patrimoniu 2025 - 2035 pentru anii 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	August	2025					
	Link			RE 2023		61	Proiect de Lege privind Statutul omului de creație	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii	Iunie	2025	90,6	90,6			
	Link			RE 2023		62	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la crearea și funcționarea Centrului de Cultură și Artă Contemporană „UNIVERSUL”	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025	90,6	90,6			

	Link					63	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (Fondul național al culturii)	Hotărâre de Guvern adoptată										
				RE 2023					MC – Ministerul Culturii		Iulie	2025	36.24	36.24				
	Link			RE 2023		64	Proiect de Ordin al Ministrului Culturii pentru aprobarea Conceptului și Programului de susținere a evenimentelor culturale la nivel internațional, aferente diplomației culturale a Republicii Moldova	Ordin emis										
									MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	25.00	25.00				
99	52022XG04131021	Concluziile Consiliului privind consolidarea schimburilor interculturale prin mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, precum și prin multilinguism în era digitală (2022/C 160/07)		RE 2023		63	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (Fondul național al culturii)	Hotărâre de Guvern adoptată										
									MC – Ministerul Culturii		Iulie	2025						
100	Link	Rezoluția Consiliului și a Ministrilor responsabili de Afaceri Culturale, reușită în cadrul Consiliului, din 18 decembrie 1984, privind utilizarea sportivă a Fondului Social European pentru lucrătorii culturali (85/C2/02)		RE 2023		64	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea HG nr. 392/2024 cu referire la aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor cu destinație specială pentru susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii	Hotărâre de Guvern adoptată										
									MC – Ministerul Culturii		Mai	2025	18.16	18.16				
101	Link	Rezoluția Consiliului din 21 ianuarie 2002 privind cultura și societatea cunoașterii (2002/C 32/01)		RE 2023		65	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea programelor de susținere a domeniilor arte, educație prin artă, studii și analize, inclusiv a activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii (Fondul național al culturii)	Hotărâre de Guvern adoptată										
									MC – Ministerul Culturii		Noiembrie	2025	36.24	36.24				
	Link			RE 2023		63	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (Fondul național al culturii).	Hotărâre de Guvern adoptată										
									MC – Ministerul Culturii		Iulie	2025						
102	32021R0818	Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a programului „Europa creativă” (2021–2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2024		66	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul „Europa Creativă”	Lege adoptată										
									MC – Ministerul Culturii		Decembrie	2025	66.857,00	66.857,00				
103	Link	Recomandarea Consiliului din 14 noiembrie 2005 privind acțiunile prioritare pentru creșterea cooperării în domeniul arhivelor în Europa				67	Proiect de Ordin al Ministrului Culturii cu privire la aprobarea planului de acțiuni privind restaurarea, depozitarea, conservarea și promovarea operelor cinematografice în vederea intensificării copoperării în domeniul arhivelor în Europa	Ordin emis										
									MC – Ministerul Culturii	CNC – Central Național al Cinematografiei	August	2025	117.293,00	117.293,00				
104	Link	Rezoluția Consiliului din 26 iunie 2000 privind conservarea și promovarea patrimoniului cinematografic european				68	Proiect de Ordin al Ministrului Culturii cu privire la aprobarea planului de acțiuni privind restaurarea, depozitarea, conservarea și promovarea operelor cinematografice în vederea intensificării copoperării în domeniul arhivelor în Europa	Ordin emis										
									MC – Ministerul Culturii	CNC – Central Național al Cinematografiei	August	2025						

105	Link	Rezoluția Consiliului din 24 noiembrie 2003 privind depozitarea operelor cinematografice în Uniunea Europeană				69	Proiect de Ordin al Ministrului Culturii cu privire la aprobarea planului de acțiuni privind restaurarea, depozitarea, conservarea și promovarea operelor cinematografice în vederea intensificării cooperării în domeniul arhivelor în Europa	Ordin emis	MC – Ministerul Culturii	CNC – Centrul Național al Cinematografiei	August	2025				
106	Link	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Planul de Acțiuni al UE împotriva traficului de bunuri culturale				70	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural	Hotărâre de Guvern adoptată	MC – Ministerul Culturii	SECBCM - Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile	Iunie	2025	80,00	80,00		
	Link					71	Proiect de lege pentru aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat	Lege adoptată	MC – Ministerul Culturii		Iunie	2025	66.86	66.86		
107	Link	Rezoluția Miniștrilor responsabili de Afaceri Culturale, reanți în cadrul Consiliului din 17 februarie 1986 privind instituirea rutelor culturale transnaționale (86/C 44/02)				72	Proiect de Ordin al Ministrului Culturii pentru aprobarea Ghidului de dezvoltare a rutelor culturale la nivel european	Ordin emis	MC – Ministerul Culturii		Decembrie	2026	170,00	170,00		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ																
Capitolul 29 – Uniunea vamală																
1	32025R00512	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/512 al Comisiei din 13 martie 2025 privind modalitățile tehnice pentru dezvoltarea, întreținerea și utilizarea sistemelor electronice destinate schimbului și stocării de informații în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	1	Proiect Hotărâre de Guvern privind modalitățile tehnice pentru dezvoltarea, întreținerea și utilizarea sistemelor electronice destinate schimbului și stocării de informații în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		iunie	2025	1588.4	1588.4		
2	32023D2879	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2879 a Comisiei din 15 decembrie 2023 de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	2	Proiect Hotărâre de Guvern de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		iunie	2025	1588.4	1588.4		
3	02013R0952-20200101	Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare)	AA Anexa XXVI	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026	1588.4	1588.4		
	02013R0952-20200101		AA Anexa XXVI	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026	1588.4	1588.4		
4	02015R2446-20220101	Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii	AA Anexa XXVI	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	02015R2446-20220101		AA Anexa XXVI	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
5	02015R2446-20220101	Modificări ale Regulamentului delegat (UE) 2015/2446 privind comerțul electronic	AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	02015R2446-20220101		AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
6	02015R2447-20210315	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii	AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	02015R2447-20210315		AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
7	52023PC0258	Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Codului vamal al Uniunii, de înființare a Autorității vamale a Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013	AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	52023PC0258		AA Anexa XXVI	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
8	Link	Ghid general privind Deciziile vamale				5	Ordin cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului Deciziă vamală	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
9	Link	Ghid privind procedurile speciale				6	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind procedurile speciale	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
11	Link	Ghid privind datoriile vamale (TITLE III OF UCC)				7	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind datoriile vamale	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
12	Link	Ghidul privind rambursarea și remiterea				8	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind rambursarea și remiterea	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
13	Link	Ghid privind garanții pentru datoriile vamale potențiale sau existente				9	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind garanții pentru datoriile vamale potențiale sau existente	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
14	01987R2658-20221013	Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful Vamal Comun				10	Modificarea și completarea Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF – Ministerul Finanțelor	decembrie	2026	1588.4	1588.4		
15	Link	Ghid privind procesul de informare privind tarifele obligatorii				11	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind procesul de informare privind tarifele obligatorii	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
16	32009R1186	Regulamentul (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale (Versione modificată)	Anexa XXVI la Acordul de Asociere		GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	32009R1186		Anexa XXVI la Acordul de Asociere		GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
17	32024R1072	Regulamentul delegat (UE) 2024/1072 al Comisiei din 25 ianuarie 2024 de completare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2446 în ceea ce privește deciziile referitoare la informațiile obligatorii în domeniul determinării valorii în vamă și deciziile referitoare la informațiile de origine obligatorii			GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
18	02012R0978-20220101	Regulamentul (UE) nr. 978/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 de aplicare a unui sistem generalizat de preferințe tarifare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 732/2008 al Consiliului				12	Proiect Hotărâre de Guvern referitor la aplicarea a unui sistem generalizat de preferințe tarifare	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	decembrie	2026	1588.4	1588.4		
19	Link	Ghid privind regulile de origine nepreferențiale				13	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind regulile de origine nepreferențiale	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
20	Link	Ghid privind informații obligatorii pentru a stabili originea mărfii				14	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului privind informații obligatorii pentru a stabili originea mărfii	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
21	Link	Ghid formalități vamale de intrare și import în Uniunea Europeană				15	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului formalități vamale de intrare și import în Uniunea Europeană	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		

22	Link	Ghid export și ieșire în afara Uniunii Europene					16	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului export și ieșire în afara Uniunii Europene	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
23	32024R0250	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/250 al Comisiei din 10 ianuarie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2447 în ceea ce privește formatele și codurile pentru cerințele comune în materie de date în scopul schimbului și al stocării anumitor informații în temeiul legislației vamale			GP - Plamul de creștere economică		3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	32024R0250				GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
24	32024R0249	Regulamentul delegat (UE) 2024/249 al Comisiei din 30 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2446 în ceea ce privește cerințele comune în materie de date în scopul schimbului și al stocării anumitor informații în temeiul legislației vamale			GP - Plamul de creștere economică		3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	32024R0249				GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
25	Link	Ghidului de orientare EORI					17	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Ghidului de orientare EORI	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026	40.5	40.5		
26	21987A0813(01)	Convenția de tranziț între Comunitatea Economică Europeană, Republica Austria, Republica Finlanda, Republica Islanda, Regatul Norvegiei, Regatul Suediei și Confederația Elvețiană, privind o procedură comună de tranziț	RE 2024		GP - Plamul de creștere economică		18	Proiect de Lege în vederea aderării la Convenția privind regimul de tranziț comun	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	1588.4	1588.4		
	21987A0813(01)				GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
27	32023R2399	Regulamentul (UE) 2022/2399 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 de instituire a modului aferent ghișeului unic al Uniunii Europene pentru vămi și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013			GP - Plamul de creștere economică		19	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea ghișeului unic vamal	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2029	1588.4	1588.4		
28	32013R0608	Regulamentul (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului	AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Plamul de creștere economică		3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	decembrie	2026				
	32013R0608		AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	decembrie	2026				
29	32013R1352	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1352/2013 al Comisiei din 4 decembrie 2013 de stabilire a formularelor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale	AA Anexa XXVI	RE 2023	GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	decembrie	2026				
30	32019R0880	Regulamentul (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale	AA Cap. 25 Art. 132				20	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea HG 470/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MC – Ministerul Culturii	MF – Ministerul Finanțelor	octombrie	2026	189	189		
31	32021R1079	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1079 al Comisiei din 24 iunie 2021 de stabilire a unor norme detaliate pentru punerea în aplicare a anumitor prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea și importul bunurilor culturale	AA Cap. 25 Art. 132				20	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea HG 470/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MC – Ministerul Culturii	MF – Ministerul Finanțelor	octombrie	2026				
32	32009R0116	Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind exportul bunurilor culturale (versiune codificată)	AA Cap. 25 Art. 132				20	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea HG 470/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MC – Ministerul Culturii	MF – Ministerul Finanțelor	octombrie	2026				
33	02012R1081-2021212	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1081/2012 al Comisiei din 9 noiembrie 2012 pentru Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale (text codificat)	AA Cap. 25 Art. 132				20	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea HG 470/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MC – Ministerul Culturii	MF – Ministerul Finanțelor	octombrie	2026				
34	02018R1672-20181112	Regulamentul (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1889/2005			GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
35	32021R0776	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/776 al Comisiei din 11 mai 2021 de stabilire a modelelor pentru anumite formulare, precum și a normelor tehnice pentru schimbul efecace de informații în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune			GP - Plamul de creștere economică		4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	32021R0776						21	Modificarea și completarea Ordinului SV nr.516-O/2023 cu privire la aprobarea declarației valutare, cerințelor pentru formularul declarației și instrucțiunea de completare, depunere a declarației valutare, verificarea și acordarea a liberului de vamă.	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026	1588.4	1588.4		
36	02005R0111-20221003	Regulamentul (CE) nr. 111/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului cu precursori de droguri între Uniune și țările terțe					22	Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefante, psihotrope, plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substituenților de droguri	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	iulie	2025	207	207		
	02009R0111-20221003						23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului	Hotărâre aprobată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale , MAI – Ministerul Afacerilor Interne	decembrie	2026	207	207		
	02005R0111-20221003						24	Proiect de ordin AMDM pentru aprobarea formularelor tipizate utilizate în gestionarea precursorilor	Ordin emis	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		Decembrie	2025	66.8	66.8		
37	32015R1011	Regulamentul delegat (UE) 2015/1011 al Comisiei din 24 aprilie 2015 de completare a Regulamentului (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 111/2005 al Consiliului de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului cu precursori de droguri între Comunitate și țările terțe și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1277/2005 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)					22	Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefante, psihotrope, plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substituenților de droguri	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	iulie	2025				

	32015R1011					23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1088/2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului	Hotărâre de Guvern aprobată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale MAI – Ministerul Afacerilor Interne	decembrie	2026				
38	32015R1013	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1013 al Comisiei din 25 iunie 2015 de stabilire a normelor privind Regulamentul (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind precursorii drogurilor și Regulamentul (CE) nr. 111/2005 al Consiliului de stabilire a normelor de monitorizare a comerțului între Uniune și țările terțe cu precursori ai drogurilor (Text cu relevanță pentru SEE)				22	Proiect de Lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope, plantele care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psychoactive noi și substituenților de droguri	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	iulie	2025				
	32015R1013					24	Proiect de ordin AMDM pentru aprobarea formularelor tipizate utilizate în gestionarea precursorilor	Ordin emis	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		decembrie	2025				
39	Link	Compendiu de evaluare în vamă a mărfurilor				25	Semnarea Ordinului cu privire la aprobarea și publicarea Compendium de evaluare în vamă a mărfurilor	Ordin emis	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2025	40.5	40.5		
40	31997R0515	Regulamentul (CE) nr. 515/97 al Consiliului din 13 martie 1997 privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie în vederea asigurării aplicării corecte a legislației din domeniile vamal și agricol				26	Proiect de Ordin al Serviciului Vamal privind asistența administrativă între autoritățile vamale a Uniunii Vamale	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026	1588.4	1588.4		
41	31991R1368	Regulamentul (CEE) nr. 3648/91 al Consiliului din 11 decembrie 1991 de stabilire a modalităților de utilizare a formularului 302 și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3690/86 privind eliminarea formalităților vamale în cadrul Convenției TIR la ieșirea dintr-un stat membru cu ocazia trecerii unei frontiere comune pentru două state membre și a Regulamentului (CEE) nr. 4283/88 privind eliminarea anumitor formalități la ieșire cu ocazia trecerii frontierelor interne ale Comunității – introducerea punctelor de frontieră comune			GP - Planul de creștere economică	3	Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului Vamal nr. 95/2021	Lege adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
	31991R1368				GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		decembrie	2026				
42	32008D0070(01)	Decizia nr. 70/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind crearea unui mediu informatizat pentru vamă și comerț	RF: 2024		GP - Planul de creștere economică	1	Proiect Hotărâre de Guvern privind modalitățile tehnice pentru dezvoltarea, întreținerea și utilizarea sistemelor electronice destinate schimbului și stocării de informații în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului	Hotărâre de Guvern adoptată	MF – Ministerul Finanțelor		iunie	2025				
43	32024R1071	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1071 al Comisiei din 12 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2447 în ceea ce privește deciziile referitoare la informațiile obligatorii în domeniul determinării valorii în vamă și de introducere a unui sistem electronic pentru informațiile obligatorii referitoare la origine și la determinarea valorii				4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr.92/2023	Hotărâre de Guvern aprobată	MF – Ministerul Finanțelor		Decembrie	2026				

NR. D/O	ACTIUNE	REFERINTA LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILA	LUNA	ANUL IMPLEMENTARI	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENTA EXTERNA	NEACOPERITE (mii lei)
Cluster 3 – COMPETITIVITATE SI CRESTERE INCLUZIVA													
Capitolul 10 – Societatea informatională și mass-media													
1	Crearea în cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării a subdiviziunii responsabile de politici în domeniul datelor deschise și reutilizării informației	23	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2024		Subdiviziune creată prin Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr.143 din 25.08.2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025-2027	2964.00			
2	Crearea în cadrul Agenției de Guvernare Electronică a unității de suport care va coordona procesul de deschidere a datelor	18 19 24 25				Crearea unității de suport	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2025-2027	5000.00			5000.00
3	Crearea în cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor societății informaționale și coordonare a serviciilor digitale	11	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		Subdiviziune creată prin Hotărârea Consiliului de Administrație a Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Decembrie	2026-2027	5227.00			
4	Crearea în cadrul Consiliului Concurenței a subdiviziunii responsabile de realizarea atribuțiilor privind echitatea, transparența și concurența pe piețele digitale	17	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		Subdiviziune creată prin Hotărârea Parlamentului privind structura organizatorică a Consiliului Concurenței	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026-2027	3955.00			
5	Alocarea în cadrul Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor a 2 unități în cadrul Direcției juridice pentru oferirea de consultanță consumatorilor în caz de litigii cu comercianți care decurg din punerea în aplicare a legii privind prevenirea geoblocării	22	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		Unități alocate conform Ordinului intern al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în baza Structurii Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor aprobată de Guvern	ISSPNPC – Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor	Octombrie	2027	375.00			
6	Implementarea Portofoliului de identitate digitală în conformitate cu EUDI (Regulamentul UE 2024/1183)	21		RE 2024	PAR	Portofoliu de identitate digitală implementat și certificat	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Decembrie	2027	34700.0			
7	Operaționalizarea Agenției pentru Securitate Cibernetică (CERT National, Punct Național de Contact)	33-39		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	ASC - pe deplin funcțional și dotat tehnologic	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Iunie	2025	28100.00	20416.5	2683.50	5000.00
8	Crearea Registrului de stat al incidentelor cibernetice și a Sistemului informațional destinat înregistrării acestor incidente	34		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Registrul de stat al incidentelor cibernetice creat, Sistemul informațional Registrul de stat al incidentelor cibernetice creat	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2026	2000.00		1360.00	640.00
9	Instaurarea platformei de management al incidentelor cibernetice și pentru schimburi de informații	34				Platforma de management instituită și funcțională	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Decembrie	2025	100.00		100.00	
10	Instaurarea unui mecanism național de certificare a securității cibernetice care să includă un set de norme, cerințe tehnice, standarde și proceduri aplicabile certificării sau evaluării conformității produselor TIC, serviciilor TIC și proceselor TIC.	42				Mechanism național de certificare instituit	ASC - Agenția pentru Securitate Cibernetică	Noiembrie	2027	576.00			576.00
11	Desemnarea autorității naționale abilitate cu atribuții privind supravegherea pieței, monitorizarea respectării normelor și cerințelor stabilite de Regulamentul privind reziliența cibernetică.	41				Autoritatea națională desemnată și abilitată cu atribuții privind supravegherea pieței conform legii privind cerințele orientate în materie de securitate cibernetică pentru produsele cu elemente digitale	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2027	5227.00			
12	Efectuarea unui studiu geografic privind aria de acoperire a rețelelor de comunicații electronice capabile să furnizeze rețele de bandă largă	1	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	Studiu geografic elaborat și publicat	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Decembrie	2026	5000.00		5000.00	
13	Implementarea unui sistem de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și a Punctului de Informare Unic	5	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023		GP - Planul de creștere economică	Sistem de cartografiere a acoperirii cu Internet în bandă largă și a Punctului de Informare Unic implementat	ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Decembrie	2027	2200.00	2200.00	2200.00	
14	Crearea unității de consultant principal în cadrul Direcției politice de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru politici în domeniul semiconductori	44				Unitate de consultant principal creată prin Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr.143 din 25.08.2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025-2027	642.67			
15	Crearea unității de consultant principal în cadrul Direcției politice în domeniul tehnologiei informației și digitalizării a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru politici în domeniul inteligenței artificiale	45				Unitate de consultant principal creată prin Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr.143 din 25.08.2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025-2027	642.67			
16	Crearea în cadrul Consiliului Audiovizualului a subdiviziunii responsabile de supravegherea serviciilor de platformă de partajare video	11	Anexa XXVIII-B a AA din 06.10.2023	RE 2023, RE 2024		Subdiviziune creată prin Decizia Consiliului Audiovizualului	CA - Consiliul Audiovizualului	Ianuarie	2026-2027	4935.00			4935.00
17	Elaborarea studiului de analiză a impactului și a riscurilor de implementare a etelui de instrumente de securitate cibernetică SG al UE			RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Studiu de analiză elaborat	MDED - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025	9875.00		9875.00	
18	Includerea STISC în lista de încredere a prestatorilor din UE			RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Prestator de servicii de încredere calificat din RM inclus în lista de încredere a prestatorilor din UE	STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	Decembrie	2026				
19	Implementarea soluției tehnice pentru verificarea și validarea certificatelor semnăturilor electronice emise în UE				GP - Planul de creștere economică	STISC urmează să asigure implementarea prevederilor HG 491/2022 cu privire la aprobarea modului de reconstrucție a semnăturilor electronice calificate create utilizând un certificat calificat al cheii publice eliberat de un prestator de servicii de încredere dintr-un stat membru al Uniunii Europene	STISC – Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	Decembrie	2025				
20	Implementarea Planului de acțiuni al Programului de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030				GP - Planul de creștere economică	Raport de monitorizare anual elaborat și prezentat CS.	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Aprilie	2026-2027	615000.00	203000.00	187000.00	225000.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ													
Capitolul 16 – Fiscalitate													
1	Aprobarea Programului de dezvoltare IT a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027, inclusiv o foaie de parcurs și un calendar pentru asigurarea interoperabilității cu sistemele informaționale ale UE	1 2 13 16		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Programul de dezvoltare IT a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027, aprobat	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	80.00	80.00		
2	Elaborarea Termenilor de referință pentru dezvoltarea/identificarea sistemului de management al riscului de conformare	14		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Termeni de referință elaborați	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2025	430.00			430.00
3	Elaborarea unei foi de parcurs privind implementarea acțiunilor Cadrlui Incluziv BEPS			RE 2023, RE 2024		Foaie de parcurs aprobată	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	20.00	20.00		
4	Valorificarea oportunităților oferite de Programul Fiscalis în partea ce ține de asigurarea procesului de aliniere a legislației UE	17				Minimum 5 schimburi de experiență	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Iunie	2025-2027	694.00		694.00	
5	Dezvoltarea serviciilor digitalizate conform cerințelor tehnice aprobate				GP - Planul de creștere economică	3 servicii digitalizate	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	1 560.00	1 560.00		
6	Mediatizarea serviciilor noi digitalizate				GP - Planul de creștere economică	Minimum 3 mediatizări efectuate	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Decembrie	2026	1 920.00	1 920.00		
7	Aprobarea și implementarea Planului de acțiuni privind Modernizarea procedurilor aferente controalelor fiscale				GP - Planul de creștere economică	Plan de acțiuni aprobat Minimum 2 rapoarte de progres, anuale	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Mai	2025	ND			
8	Achiziționarea și crearea infrastructurii de stocare a datelor				GP - Planul de creștere economică	Depozit de date funcțional	SFS – Serviciul Fiscal de Stat	Martie	2026	54 210.00			54 210.00

[illegible]

NR. D/O	ACTIUNE	REFERINȚĂ LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ													
Capitolul 19 – Politica Socială și a muncii													
1	Dezvoltarea serviciului de asistență psihosocială pentru copii cu statut de victimă, martor, agresor în acte de violență.	31	AA - Art. 137 și 138; PgAA - 3.1.7			Prestarea a cel puțin 1 serviciu de asistență psihosocială.	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	ND			
2	Organizarea campaniilor de informare cu privire la impactul negativ al tuturor formelor de violență față de copii (în special abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullyingul, violența online), precum și cu privire la egalitatea de gen și combaterea stereotipurilor de gen (ce pot conduce la violență) în rândul copiilor din toate mediile	31	AA - Art. 137 și 138; PgAA - 3.1.7			2 campanii de informare, sensibilizare și educare realizate; 100% populație informată	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	ND			
3	Îmbunătățirea programelor de sprijin familial și consolidarea capacităților specialiștilor în implementarea acestora	31	AA - Art. 137 și 138; PgAA - 3.1.7			1 program nou de sprijin primar implementat în cadrul serviciului social de sprijin pentru familii cu copii	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	ND			
4	Dezvoltarea unei pagini web unice de informare a angajaților și angajatorilor despre specificul detașării în Republica Moldova	10, 11				Pagină web unică funcțională	ISM - Inspectoratul de Stat al Muncii	Decembrie	2027	500.00			500.00
5	Crearea sistemului electronic necesar pentru depunerea Declarației de detașare prealabilă	10, 11				Sistem Declarației de detașare prealabilă creat	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	1000.00			1000.00
6	Creare mecanismului de recuperare a sancțiunilor aplicate de autoritățile din statul membru UE	11, 12				Mecanism de recuperare a sancțiunilor aplicate creat	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	500.00			500.00
7	Consolidarea capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii privind implementarea serviciilor de detașare a lucrătorilor și asigurarea cooperării în sistemul IMI în domeniul lucrătorilor detașați	10, 11				50 inspectori de muncă din cadrul ISM instruiți în ceea ce privește legislația privind lucrătorii detașați și utilizarea sistemului IMI 3 sesiuni de instruire organizate pe tema utilizării IMI și legislației UE privind detașarea lucrătorilor Metodologie/ghid elaborate pentru utilizarea sistemului IMI și aplicarea legislației privind lucrătorii detașați	ISM - Inspectoratul de Stat al Muncii	Decembrie	2027	925.00			925.00
8	Continuarea reformei Inspectoratului de Stat al Muncii și dezvoltarea capacităților personalului întru eficientizarea activităților de identificare și legalizare a lucrătorilor nedeclașiți, precum și în materie de securitate și sănătate în muncă și dialog social, etc.	3,4,5, 6,7,20				50 de inspectori de muncă instruiți; 4 instruiți organizate și realizate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025-2027	14496.30			14496.30
9	Crearea unei baze de date electronice pentru evidența și accesul public la convențiile colective și la contractele colective și plasarea acestora pe site-ului MMPS și a site-ului ISM	7				2 Baze de date create (la nivel de MMPS,ISM)	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Octombrie	2026	200.00			200.00
10	Dezvoltarea noului Sistemului informațional al ANOFM pentru a asigura automatizarea eficienței a proceselor operaționale interne ale ANOFM	30		RE 2023, RE 2024		Sistem informațional nou al ANOFM creat	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2027	1697.00	427.00		1270.00
11	Implementarea programelor de instruire pentru personalul ANOFM, privind îmbunătățirea calității serviciilor de ocupare și eficiența măsurilor active pe piața muncii.	27, 28		RE 2023, RE 2024		Cel puțin 240 de angajați implicați în programe de formare continuă Cel puțin 70 instruiți/formări, anual	ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Decembrie	2025-2027	2100.00			2100.00
12	Desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a societății privind reglementarea muncii și SSM	5,6		RE 2024		4 Campanii de informare desfășurate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025	1400.0			1400.00
17	Fortificarea rețelei naționale de laboratoare din cadrul ANSP (în domeniul factorilor chimici, fizici, biologici și măsurări instrumentale)	18				1 analiză preliminară privind determinarea necesităților rețelei de laboratoare efectuată”	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	67.00	67.00		
19	Elaborarea unui registru electronic pentru monitorizarea lucrătorilor expuși factorilor de risc la locul de muncă	18	AA			1 registru electronic elaborat	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2026	1900.00	400.00		1500.00
20	Consolidarea resurselor umane în serviciile de sănătate a muncii prin pregătirea medicilor specialiști în medicina muncii	18	AA			1 plan de instruire pentru dezvoltarea capacității specialiștilor profesioniști în medicina ocupațională elaborat	MS – Ministerul Sănătății	Decembrie	2025	117.00	117.00		
21	Consolidarea capacităților Grupurilor coordonatoare în domeniul gender din cadrul autorităților publice	36		RE 2024		14 grupuri coordonatoare în domeniul gender cu componența actualizată conform criteriilor stabilite; 8 sesiuni de instruire organizate pentru membrii grupurilor coordonatoare gender 150 de participanți instruiți (dezagregat pe sexe)	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	488.32		488.32	

22	Organizarea instruirilor reprezentanților angajaților pentru participare în cadrul comitetului european de întreprindere	3				1 instruire organizată 10 persoane instruite	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2027	100.00			100.00
23	Consolidarea capacităților inspectorilor de muncă și angajaților Consiliului pentru Egalitate în domeniul plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală	35				1 instruire realizată; 30 inspectori de muncă instruiți; 5 reprezentanți ai Consiliului pentru Egalitate instruiți	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	200.00			200.00
24	Desfășurarea unor campanii de informare și sensibilizare a angajaților privind asigurarea principiului plății egale pentru muncă egală și muncă de valoare egală	35				3 campanii de informare și sensibilizare desfășurate	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026-2027	750.00			750.00
25	Elaborarea unui studiu de fezabilitate privind crearea Fondului de garantare angajatului în cazul insolvenței angajatorului	10				Studiu de fezabilitate elaborat	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025	650.00	650.00		
26	Organizarea instruirilor privind implementarea Componentei „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI) a Fondului social european Plus (FSE+)	32				3 instruiuri organizate 10 persoane instruite	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025-2026	200.00			200.00
27	Pilotarea voucherelor digitale în sectorul agricol					Mecanism de vouchere pentru zilieri pilotat Sistem informațional dezvoltat 6000 zilieri în sectorul agricol achită contribuții de asigurări sociale obligatorii, înregistrați în sistemul informațional	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	500.00			500.00
28	Implementarea managementului de caz unic și coerent pentru 15 servicii de asistență socială și de ocupare a forței de muncă				GP - Planul de creșterea	cel puțin 30 000 de persoane beneficiază de servicii de asistență socială și de ocupare a forței de muncă	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	60000.00			60000.00
29	Înstituirea sistemului de monitorizare a executării prescripțiilor formulate de inspectorul de muncă în procesul-verbal de control, întocmit în urma realizării controlului				GP - Planul de creșterea	Sistem de monitorizare funcțional	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025	9786.00			9786.00
30	Creșterea numărului de beneficiari ai măsurilor active pe piața muncii				GP - Planul de creșterea	400% creștere față de 2024	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026-2028	751533.70			751533.70
31	Extinderea serviciilor de îngrijire a copiilor cu vârsta până la 3 ani				GP - Planul de creșterea	16% copii cu vârsta de până la 3 ani încadrați în instituții de educație timpurie până la 31.12.2028; 5000 copii încadrați în servicii de creșă până la 31.12.2028	MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2025- 2028	1172400.00			1172400.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ													
Capitolul 20 – Politica industrială și antreprenorială													
1	Crearea unui modul de căutare pe Portalul Guvernamental de Date (date.gov.md/) care va furniza date despre întârzierile în executarea obligațiilor de plată prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect)	1		RE 2023, RE 2024		Modul funcțional	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	Martie	2027	60	60		
2	Implementarea acțiunilor din Programul național de dezvoltare industrială pentru anii 2024-2028 (PNDI) prin: 1. Elaborarea raportului anual de implementare a PNDI 2. Dezvoltarea infrastructurii PIM 3. Acordarea ajutorului de stat în cadrul Schemei de ajutor de stat regional pentru investiții 4. Evaluarea posibilităților și mecanismelor de dezvoltare a sectorului siderurgic în Republica Moldova			RE 2023, RE 2024		1. 2 Rapoarte anuale de implementare a PNDI elaborate 2. Infrastructura a 2 PIM construită și transmisă în administrarea APL 3. Acorduri de acordare a ajutorului de stat pentru întreprinderile din industria prelucrătoare (cel puțin 30 de Acorduri) 4. Studiu elaborat privind evaluarea posibilităților și mecanismelor de dezvoltare a sectorului siderurgic în Republica Moldova	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025-2027	150200	50 000	100 000	200
3	Implementarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrarea în lanțurile valorice			RE 2023, RE 2024		1. Numărul locurilor de muncă menținute 2. Numărul locurilor de muncă noi create 3. Volumul investițiilor atrase în economia națională 4. Numărul companiilor finanțate 5. Valoarea granturilor aprobate 6. Bază de date națională businesslink.md a furnizorilor funcțională și 100 de profile noi 7. 6 evenimente B2B organizate 8. 15 companii integrate în lanțurile valorice	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2025-2027	115500	115000		
4	Implementarea Programului național pentru promovarea antreprenariatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027 (PACC 2027)			RE 2023, RE 2024		1. Raport de implementare PACC elaborat 2. Gradul de realizare a acțiunilor 3. Plan de acțiuni 2026-2027 elaborat și aprobat prin HG	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2025-2027	265209,2	197309,2	67900	
5	Elaborarea Metodologiei pentru evaluarea impactului urmare implementării programelor de granturi și dezvoltarea și operaționalizarea unui Sistem de Monitorizare a programelor de grant gestionate de ODA			RE 2023	GP - Planul de creștere economică	1. Metodologie de evaluare a impactului elaborată 2. Sistem de Monitorizare definitivat	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	August	2026	140			140
6	Implementarea Programului de dezvoltare a turismului	6			GP - Planul de creștere economică	1. Numărul cetățenilor străini cazați în structurile de cazare 2. 20 sesiuni de instruire organizate și desfășurate 3. 500 de actori instruiți 4. Numărul de participări la expoziții internaționale specializate în vederea prezentării ofertei turistice de țară 5. 15 tururi informaționale susținute și desfășurate 6. Numărul de acțiuni de dezvoltare și promovare a rutelor cultural-turistice organizate și desfășurate 7. Numărul hărților turistice accesibile on-line 8. 10 campanii de promovare a ofertei turistice naționale desfășurate 9. Profil investițional elaborat 10. Numărul acțiunilor de susținere a actorilor din domeniul turism desfășurate 11. Numărul obiectivelor cultural-turistice reabilitate 12. 5 studii de dezvoltare durabilă elaborate 13. Creșterea numărului turiștilor cu 30%	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025-2027	722 566,0	612 566,0		110 000,0

7	Crearea și dezvoltarea Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD)	16			GP - Planul de creștere economică	1. 7 OMD-uri create 2. Numărul turiștilor care valorifică patrimoniul cultural și natural în cadrul OMD-ilor 3. Numărul proiectelor investiționale locale și regionale atrase 4. Numărul campaniilor de promovare a destinațiilor organizate și desfășurate 5. 6 programe de consolidare a capacităților, asistență tehnică și financiară pentru IMM-uri și OMD-uri în vederea punerii în aplicare a standardelor de durabilitate în turism și călătorii 6. 10 sesiuni de instruire organizate și desfășurate pentru actorii din destinațiile turistice.	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2026-2027	42 000.0			42 000.0
8	Lansarea și implementarea Programului de sprijin "A doua șansă pentru IMM-uri".	24			GP - Planul de creștere economică	Program de sprijin lansat și implementat	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2026-2027	60 000.0			60 000.0
9	Lansarea și implementarea „Programului cadru de suport pentru crearea și dezvoltarea afacerilor”	25			GP - Planul de creștere economică	Programul cadru de suport lansat și implementat	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2026-2027	700 000.0	345 000.0		355 000.0
10	Digitalizarea proceselor interne privind planificarea, evidența și raportarea activității IP ODA.	25			GP - Planul de creștere economică	Procese interne ale ODA complet digitalizate	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2025-2027	4 079.0	600	379	3 100.0
11	Stabilirea unui sistem de evaluare a riscurilor și crearea unei unități separate pentru gestionarea acestora.	25			GP - Planul de creștere economică	Unitate de gestionare a riscurilor creată și sistem de evaluare a riscurilor stabilit	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2025-2027	4850			4850
12	Dezvoltarea cadrului normativ intern privind activitatea FGC.	26			GP - Planul de creștere economică	Cadrul intern al FGC dezvoltat	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2025	2 570.8	110	2 460.8	
13	Operaționalizarea a 2 noi produse de garantare în cadrul Fondului de Garantare a Creditelor, inclusiv concentrarea asupra IMM-urilor orientate spre export (garanții pentru creditele la export și garanții pentru creditele agricole)	26			GP - Planul de creștere economică	2 noi produse de garantare operaționale	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2025-2026	700 000.0			700 000.0
14	Operaționalizarea a 2 noi produse financiare ale Fondului pentru Antreprenoriat și Creștere Economică a Moldovei (FACEM) - (împrumuturi preferențiale pentru investiții și un mecanism de împrumut pentru portofoliul de credite)	26			GP - Planul de creștere economică	2 noi produse financiare ale FACEM operaționale	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului	Decembrie	2026-2027	2 800 000.0		400 000.0	2 400 000.0
15	Furnizarea serviciilor de consultanță în afaceri pentru IMM	26			GP - Planul de creștere economică	Servicii de consultanță în afaceri furnizate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	10 500.0			10 500.0
16	Administrarea schemei de acordare a ajutorului de stat				GP - Planul de creștere economică	Cel puțin 10 Acte încheiate de acordare a ajutorului de stat	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Aprilie	2025-2027	189,1	189,1		
17	Reglementarea proceselor de înregistrare a rezidenților	28			GP - Planul de creștere economică	Contracte de rezident semnate	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026-2027	189,1	189,1		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂ RII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ													
Capitolul 25 - Știință și cercetare													
1	Implementarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027	1,2		RE 2023, RE 2024		Aprobarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării aprobată Elaborarea și aprobarea Foi de parcurs privind aderarea la cea de-a doua ERA Policy Agenda pentru anii 2025-2027 în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 3 Oficii de transfer tehnologic în cadrul universităților create/stimulate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	3150	3150		
2	Dezvoltarea sistemului național informațional e-Cercetare	8		RE 2023, RE 2024		Platformă operațională	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	30000		30000	
3	Instituirea Fondului Național pentru Inovare	4		RE 2023, RE 2024		Ordin al ministrului educației și cercetării privind lansarea Fondului 3 apeluri de proiecte lansate 10 companii private implicate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	35000	35000		
4	Implementarea Programului național „Smart Moldova” 2024-2027 și a Planului de acțiuni	1		RE 2023, RE 2024		1 Raport privind cartografierea infrastructurii de cercetare, inclusiv în domeniile de Specializare inteligentă elaborat 4 infrastructuri din domeniile Smart dezvoltate 4 clustere în domeniile de specializare inteligentă create 1 apel de proiecte în domeniile Smart lansat anual	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	85050	5050	80000	
5	Dezvoltarea colaborării dintre organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării și mediul de afaceri	7		RE 2023, RE 2024		1 Foai de parcurs aprobată 10 parteneriate de colaborare încheiate între organizațiile din domeniile cercetării și inovării și mediul de afaceri	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	100		100	
6	Implementarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare	1		RE 2023, RE 2024		70 de granturi încheiate de organizațiile din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova 10 mln Euro contribuția netă a Uniunii Europene atrasă de Republica Moldova în Orizont Europa 300 de propuneri eligibile depuse de organizațiile din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova 50 de instruiri pentru organizațiile din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova desfășurate	ANCD – Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Decembrie	2025-2027	2000	2000		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRI I	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 3. COMPETITIVITATE ȘI CREȘTEREA INCLUZIVĂ													
Capitolul 26 - Educație și cultură													
1	Consolidarea participării funcționarilor Ministerului Educației și Cercetării în grupurile de lucru în cadrul strategiei al Spațiului European al Educației pentru 2021-2025 și alte structuri europene și internaționale.	1	AA			70 % participări la reuniunile grupurilor de lucru al Cadrului Strategic European	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	900,00	900,00		
2	Implementarea Programului National <i>Investim în Profesori</i> în vederea creșterea pregătirii profesionale a cadrelor didactice din învățământul general	1	AA	RE 2024, RE 2023		1) 5 000 cadre didactice și 300 de managieri formați anual, 2) 10000 de cadre didactice formate și certificate privind competențele digitale; 3) 1000 mentori implicați în integrarea profesională a tinerilor specialiști.	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	67998.23	18000,00	49998.23	
3	Modernizarea serviciilor de educație timpurie prin renovări și dotări a instituțiilor de educație timpurie (IET) pentru creșterea accesului la educație de calitate pentru copii	11	AA	RE 2024		1) 200 de grădinițe dotate cu mobilier, jucării și materiale didactice 2) 32 grupe noi create în 32 de IET	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2026	67044.39	120,00	66924.39	
4	Implementarea Proiectului „Scoli-model” cu scopul creșterii calității educației în învățământul general	1	AA	RE 2024		35 de instituții de învățământ renovate și dotate integral	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	308178.29		308178.29	
5	Implementarea Programului de studiere a limbii române, inclusiv în rîndul populației adulte pentru anii 2026-2027	5	AA			100 % din acțiunile Programului implementate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026-2027	20000,00	20000,00		
6	Creșterea numărului de elevi în învățământul profesional tehnic secundar dual	32	AA			1. Număr de elevi în învățământul profesional tehnic secundar dual majorat cu 10% anual 2. Cel puțin o campanie de promovare a învățământului dual realizată anual	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Octombrie	2025-2027	3200,00	3000,00	200,00	
7	Dezvoltarea curriculumului și a noilor programe de formare profesională pentru integrarea principiilor de tranziție verde și digitală și de dezvoltare sustenabilă în învățământul profesional tehnic	33	AA			1. 3 programe de formare profesională dezvoltate și implementate 2.10 curricula aprobate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	230,00	230,00	contract de prestare a serviciilor, elaboreaza documete	
8	Dezvoltarea infrastructurii în Învățământul Profesional Tehnic	1	AA			20 instituții de învățământ profesional tehnic cu spații renovate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	30000,00	30000,00		
9	Dezvoltarea și implementarea de noi programe de formare profesională a adulților în bază de microcalificări în corespundere cu piața muncii	27	AA			10 programe dezvoltate și implementate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	76,00	76,00		
10	Dezvoltarea și ajustarea cadrului normativ secundar pentru recunoașterea și echivalarea perioadelor de studii și a calificărilor obținute în străinătate la prevederile Convenției Globale și altor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte	20	AA			2 Metodologii aprobate prin ordin	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Octombrie	2026	100,00	100,00		
11	Dezvoltarea și implementarea sistemului informațional pentru recunoașterea calificărilor obținute în străinătate în conformitate cu standardele Spațiului European al Recunoașterii (LRC, ENIC-NARIC)	20				1. Sistem informațional funcțional 2. 100% acte de studii din străinătate recunoscute incluse în sistem	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2027	1500,00		1500,00	
12	Elaborarea Raportului de referințiere a Cadrului Național al Calificărilor la Cadru European al Calificărilor conform criteriilor de referințiere înaintate de CE.	20				Raport de referințiere elaborat și transmis Grupului consultativ a Comisiei Europene pe Cadru European al Calificărilor	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025	500,00		500,00	
13	Implementarea Programului de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026-2028	3	AA			Program elaborat	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025		40,00	10738.95	
14	Dezvoltarea și implementarea sistemului informațional de Management în Învățământ Superior (SIMIS) și a sistemului informațional e-Admitere pentru instituțiile de învățământ superior	3	AA			1. Sistem informațional implementat (SIMIS) 2. Sistem informațional e-Admitere implementat la nivel național	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	10226.07		10226.07	
15	Integrarea dimensiunii de gen incluziune în formarea cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic	73			GP - Planul de creștere economică	Cadre didactice formate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	1500,00	1500,00		

16	Organizarea la nivel național a evenimentelor pentru promovarea sportului pentru toți și a modului sănătos de viață	39	AA			1) "Săptămâna Europeană a Sportului" organizată 2) „Săptămâna mișcării sportive în Republica Moldova” 3) Forumul Sportiv al Republicii Moldova	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	1100,00	300,00	800,00	
17	Realizarea Programului de implementare a Strategiei Tineret 2030 pentru anii 2023-2026	35	AA			100% din acțiunile Programului realizate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2026	114083,00	68000,00		46083,00
18	Dezvoltarea și implementarea foii de parcurs cu privire la Agenda Europeană pentru Lucru de Tineret	35	AA			1. Foie de parcurs elaborată și aprobată 2. 100% acțiuni implementate	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	76,00	76,00		
19	Elaborarea legislației secundare pentru implementarea Legii Voluntariatului	37	AA			1) Cadru de referință cu privire la competențele voluntarilor aprobat prin Ordin MEC 2. Platformă on-line de promovare a voluntariatului funcțională 3) Ordin de aprobare a Metodologiei de certificare a instituțiilor gazdă;	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2025-2027	450,00	450,00		
20	Implementarea Programului Guvernamental „Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret 2030”	36	AA	RE 2024		1) 2 Centre de tineret create anual 2) 20% de lucrători de tineret instruiți anual	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Mai	2025-2027	8500,00	4000,00		4500,00
21	Implementarea programelor de traduceri, editare a cărții și revistelor culturale	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		1) 10 autori/scriitori/ traducători promovați anual la nivel local, național și internațional; 2) 3 de programe de lectură organizate și desfășurate anual	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2027	10000,00	10000,00		
22	Implementarea programelor de dezvoltare culturală locală	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		1) 15 servicii și bunuri culturale, valorificate; 2) 10 organizații de cultură finanțate	MC – Ministerul Culturii	Noiembrie	2025-2027	9000,00	9000,00		
23	Implementarea programului de sprijin pentru organizațiile necomerciale în promovarea și realizarea proiectelor culturale, inclusiv pentru reprezentanții diasporei	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		1) Ponderea creațiilor contemporane și inițiativelor culturale promovate la nivel local, național și internațional, p.p.; 2) 50 de proiecte culturale, susținute financiar, anual	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2027	12000,00	12000,00		
24	Susținerea sectorului independent prin parteneriate de cooperare	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		1) Nr. de parteneriate de cooperare încheiate; 2) 10 proiecte susținute financiar	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2027	200,00	200,00		
25	Susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		30 beneficiari de indemnizații unice	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025-2027	4500,00	4500,00		
26	Integrarea centrelor de excelență și inovații din sectorul industriilor creative la rețeaua europeană European Creative Hubs Network pentru programe de mobilitate și dezvoltare creativă	46	AA – art. 132 lit. a), e)	RE 2023, RE 2024		1) 2 centre de excelență și inovații conectate la European Creative Hubs Network; 2) Nr. de programe de mobilitate și dezvoltare creativă, accesate	MC – Ministerul Culturii	Decembrie	2025-2026	300,00			300,00
27	Dezvoltarea ecosistemului industriilor creative din Republica Moldova	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		1) 5 companii creative asistate prin programe de suport ale ODA; 2) 2 programe de accelerare lansate și implementate anual	MC – Ministerul Culturii	Septembrie	2025-2026	3000,00	2000,00		1000,00
28	Dezvoltarea și promovarea cooperării culturale cu țările partenere prin activități de diplomatie culturale	46; 64	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023		1) 7 coparteneriate și coproducții lansate anual, la nivel internațional; 2) 20 de evenimente organizate și desfășurate, anual	MC – Ministerul Culturii	Februarie	2025-2027	18000,00	18000,00		
29	Susținerea activităților creative ale artiștilor independenți	62	AA – art. 132 lit. a)	RE 2023		1) 10 artiști independenți și producători culturali, susținuți și promovați 2) 1 centru creat	MC – Ministerul Culturii	Octombrie	2027	289969,5			289969,5
30	Organizarea și desfășurarea concursului proiectelor pentru accesarea programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală prin intermediul Fondului național al culturii	63	AA – art. 132 lit. a) - c)	RE 2023		1) 10 de proiecte câștigătoare ale artiștilor susținute financiar; 2) 10 de oameni de creație promovați și susținuți financiar anual, la nivel național și internațional	MC – Ministerul Culturii	Noiembrie	2025-2027	3000,00	3000,00		
31	Modernizarea programelor de formare profesională continuă pentru artiști și manageri culturali în conformitate cu standardele europene	65	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023		1) 2 de programe de formare profesională continuă, modernizate și aprobate; 2) 20 beneficiari	MC – Ministerul Culturii	Septembrie	2027	100,00	100,00		

32	Dezvoltarea și promovarea patrimoniului cinematografic național	67	AA – art. 132 lit. d)			1) Arhivă Națională de Film creată; 2) Cinematica de Film creată; 3) Minim 3 evenimente de promovare a patrimoniului cinematografic la nivel național și european, organizate și desfășurate; 4) Nr. de spectatori; 5) Platformă VOD creată și operațională; 6) Nr. de filme cartografiate; 7) Nr. de filme digitalizate; 8) 4 activități educative privind patrimoniul cinematografic, organizate și desfășurate anual;	CNC – Centrul Național al Cinematografiei	2025-2027	90000,00	4369.2		85630.8
33	Promovarea producțiilor cinematografice prin intermediul Platformei „Europa Cinema”	49	AA – art. 131; art. 132 lit. c)			5 producții cinematografice promovate la nivel european	MC – Ministerul Culturii	2026	1500,00			1500,00
34	Cofinanțarea producțiilor cinematografice naționale prin intermediul Fondul cultural european „Eurimages”	48	AA – art. 131; art. 132 lit. c)	RE 2023		1) Nr. de proiecte cinematografice depuse pentru cofinanțare; 2) Minim 1 proiect cofinanțat	MC – Ministerul Culturii	2026-2027	5400,00			5400,00
35	Promovarea și aderarea la Rutele Culturale Europene	72	AA – Art. 105 lit. c)			1) Nr. de acțiuni de promovare organizate și desfășurate; 2) Nr. de participanți; 3) Catalog național al rutelor culturale întocmit; 4) Nr. de Rute Culturale Europene, la care a aderat Republica Moldova	MC – Ministerul Culturii	2027	375,00	75,00		300,00
36	Dezvoltarea sistemului informatic pentru asigurarea interoperabilității bazelor de date ale SECBCM și SV și ale altor autorități interesate în vederea îmbunătățirii monitorizării și controlului introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european ICG)	70	AA - art. 132 lit. d)			Sistem informațional creat și operațional din data aderării	MC – Ministerul Culturii	2027	386.4			386.4
37	Dezvoltarea S.I. „Inventarul monumentelor și siturilor”	46	AA - art. 132 lit. d)	RE 2023, RE 2024		Platforma dezvoltată continuu și operațională	MC – Ministerul Culturii	2027	3000,00			3000,00
38	Elaborarea programelor de formare profesională continuă în domeniul patrimoniului cultural (imobil și mobil)	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		2 programe de formare profesională continuă în domeniul patrimoniului cultural (imobil și mobil), elaborate și aprobate	MC – Ministerul Culturii	2027	1560,00			1560,00
39	Digitalizarea expozițiilor muzeale (prin tururi 3D, realitate augmentată (AR) sau virtuală (VR))	46	AA – art. 132 lit. c)	RE 2023, RE 2024		Cel puțin 2 expoziții muzeale digitalizate (prin tururi 3D, realitate augmentată (AR) sau virtuală (VR))	MC – Ministerul Culturii	2027	2000,00			2000,00
40	Inventarierea monumentelor istorice în scopul documentării imobilelor clasate ca monumente istorice, a monumentelor istorice declasate, precum și a identificării celor distruse sau dispărute	56	AA – art. 132 lit. c) - d)			1) Nr. de monumente istorice clasate inventariate; 2) Nr. de monumente istorice declasate inventariate; 3) Nr. de monumente istorice distruse sau dispărute identificate	MC – Ministerul Culturii	2026-2027	50000,00			50000,00
41	Restaurarea și valorificarea monumentelor istorice și edificiilor culturale și integrarea acestora în circuitele turistice	46	AA - art. 104; art. 132 lit. d)	RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	3 monumente istorice și 1 ediciu cultural restaurate, valorificate și integrate în circuitele turistice	MC – Ministerul Culturii	2025-2027	547811.98	2500,00		545 311.98
42	Organizarea și desfășurarea activităților de promovare și valorificare a elementelor de patrimoniu cultural, inclusiv și cele incluse în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității	46		RE 2024		6 activități/evenimente organizate și desfășurate anual	MC – Ministerul Culturii	2025-2027	3000,00	3000,00		
43	Elaborarea și depunerea dosarelor de nominalizare pentru includerea elementelor de patrimoniu cultural în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și/sau în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității	46	AA – art. 132 lit. c), d)	RE 2024, RE 2023		Cel puțin un dosar elaborat și depus pentru includerea în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și/sau în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității;	MC – Ministerul Culturii	2025-2027	6000,00			6000,00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA	ACORD DE	RAPORT	FOAIE DE	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI	ACOPERIT DIN	ACOPERIT DIN	NEACOPERIT
Cluster 3 – COMPETITIVITATE ȘI CREȘTERE INCLUZIVĂ													
Capitolul 29 - Uniunea Vamală													
1	Aprobarea și implementarea Programului cu privire la sistemele informaționale vamale în conformitate cu sistemele informatice ale UE, cu scopul de a realiza un mediu complet informatizat și interconectarea și interoperabilitatea cu mediul vamal electronic.	1, 2, 3,4,5,6,7,17	AA – Art. 201	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Program aprobat Gradul de implementare/dezvoltarea al SIV	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	505400.00			505400.00
2	Reorganizarea structurii Serviciului Vamal conform priorităților de activitate pentru eficientizarea administrării vamale	3,4	AA – Art. 199	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Ordinul Ministerul Finanțelor referitor la aprobarea structurii noi semnat	MF – Ministerul Finanțelor	August	2025	28119.8			28119.8
3	Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și instruire pentru mediul de afaceri și funcționarii vamali cu modificările și completările Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021 și Regulamentului de punere în aplicare a acestuia Hotărârea Guvernului 92/2023	1,2,3, 4	AA – Art. 193 și 197			Număr de sesiuni de informare și instruire desfășurate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	5598.6	5598.6		
4	Dezvoltarea infrastructurii vamale la punctele de trecere a frontierei de stat, inclusiv piste pentru AEO	3, 4	AA – Art. 197			100 % lucrări realizate conform proiectului Numărul de proiecte inițiate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2024-2027	305618.4		305618.4	
5	Asigurarea protecției la frontieră a drepturilor de proprietate intelectuală	3,4	AA – Art. 197			Număr de cazuri de reținere a mărfurilor susceptibile de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală Număr de obiecte de proprietate intelectuală introduse în „Registrul obiectelor de proprietate intelectuală” Număr de cereri de intervenție a organului vamal depuse	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025-2027	1.072	1.072		
6	Eficientizarea activităților specifice de contracarare a traficului de droguri și precursori	22,23,24				Număr de persoane prelucrate Număr de grupări prelucrate Număr de cauze înregistrate Număr de participări la reuniuni europene și internaționale Număr de participanți Număr de activități comune desfășurate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025-2027	1831.2	1831.2		
7	Asigurarea implementării programului „CUSTOMS” al UE pentru cooperare în domeniul vamal	3,4	AA-Art.199	RE 2024		Cel puțin 5 funcționari vamali instruiți 100 % de fonduri accesate	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025-2027			881.9	
8	Elaborarea și implementarea unui sistem informațional care ar asigura monitorizarea trasabilității pentru produsele din tutun		AA-Art.55, Art.114	RE 2024		Sistem național de trasabilitate a produselor de tutun elaborat și testat.	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	13890.9	13890.9		
9	Elaborarea conceptului privind crearea Ghișeului Unic Vamal (GUV) în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2022/2399 de însuțire privind stabilirea Ghișeului Unic al Uniunii Europene pentru vămi	19	AA – Art. 201	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Concept elaborat și aprobat Sistem Ghișeu Unic Vamal operabil și funcțional	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2029	20000.00			20000.00
10	Înstituirea unei unități responsabile de monitorizarea sistemului de avertizare timpurie	22,23,24		RE 2024		Ordin de însuțire a unității aprobat	AMDM – Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Decembrie	2026	600.00	600.00		
11	Dezvoltarea sistemului informațional pentru interoperabilitatea bazelor de date ale Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate pentru a îmbunătăți urmărirea și controlul circulației bunurilor culturale (similar sistemelor europene IMI și ICG)	20	Cap. 25 art. 132	RE 2024		Sistem informațional creat și funcțional din data aderării	MC – Ministerul Culturii	Octombrie	2027	575414.00	189.00		386414.00

CLUSTER 4

AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ

CAPITOLUL 14

POLITICA DE TRANSPORT

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul transporturilor. S-au înregistrat unele progrese, în special în ceea ce privește adoptarea noului Cod feroviar.

Politica de transport este un capitol esențial în cadrul procesului de negociere pentru aderarea la Uniunea Europeană, fiind reglementat prin articolul 4 alineatul (2) litera (g) și titlul VI (articolele 90-100) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Transporturile reprezintă una dintre cele mai strategice politici comune ale Uniunii Europene. Aceasta vizează stabilirea unui sistem de transport accesibil, durabil, interoperabil și sigur, cu scopul de a îmbunătăți eficiența transportului de pasageri și mărfuri. Capitolul include acte din legislația primară a Uniunii Europene, direct aplicabile în legislațiile naționale ale statelor membre, precum și acte secundare care reglementează aspecte specifice ale transportului, ce trebuie transpuse în legislația națională. Aceste măsuri asigură armonizarea normelor și implementarea eficientă a reglementărilor europene în domeniul transporturilor, de la accesul la piață până la exercitarea ocupației de operator de transport, sistemele de tarifare și taxare a infrastructurii, standardele sociale minime pentru angajații din sector.

Asigurarea integrării sistemului de transport din Republica Moldova în piața internă a Uniunii Europene (în continuare – UE) vizează îmbunătățirea circulației pasagerilor și a bunurilor, sporirea fluidității fluxurilor de transport dintre Republica Moldova, UE și țările terțe din regiune, conectivitate mult mai bună cu țările vecine, prin eliminarea obstacolelor administrative, tehnice și de alt tip.

Odată cu obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară candidată pentru aderarea la UE și deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, asigurarea implementării acquis-ului UE din domeniul transporturilor, a devenit o prioritate absolută. Deși, pe dimensiunea transpunerii obligațiilor de implementare a legislației UE în domeniul de transport au fost înregistrate progrese, fiind transpuse 107 acte ale UE în domeniul transportului în legislația națională, dintre care 29 fiind total armonizate și 78 armonizate parțial, totuși urmează a fi consolidate eforturile pentru asigurarea transpunerii în mod progresiv a legislației UE privind transporturile și aplicarea acesteia în mod eficient.

În anul 2022, Republica Moldova a obținut statutul de observator în cadrul comunității transporturilor, cu ocazia reuniunii ministeriale a Tratatului de instituire a Comunității Transporturilor (TCT). În calitate de membru observator, Republica Moldova va putea beneficia

de asistență tehnică pentru transpunerea legislației UE în legislația națională. În acest context, au fost elaborate planuri de acțiuni comune pentru alinierea legislației naționale la normele europene din domeniul de transport rutier, naval, feroviar și rețele transeuropene. Măsurile și acțiunile identificate au ca scop ghidarea participanților observatori în vederea alinierii cu standardele și practicile UE.

În conformitate cu Mecanismul național de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.180/2024, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este responsabil pentru coordonarea activităților aferente capitolului 14 „Politica de transport”, fiind responsabil de procesul de planificare și monitorizare a progresului înregistrat întru transpunerea și implementarea legislației UE aferent domeniului gestionat. Totodată, în cadrul activității grupului de lucru sunt desemnați reprezentanți din cadrul Ministerului Finanțelor, Ministerului Mediului, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Energiei, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Educației și Cercetării, Consiliului Concurenței, Agenției Naționale Transport Auto, Agenției Navale, Autorității Aeronautice Civile, Agenției Servicii Publice, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenției Feroviare, Biroului Național de Statistică, Întreprinderii de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, Cancelariei de Stat, Biroului pentru integrare europeană, Centrului de armonizare a legislației, care desfășoară activități pentru asigurarea realizării tuturor activităților necesare pentru pregătirea și desfășurarea procesului de negociere în vederea aderării la Uniunea Europeană, precum și a implementării angajamentelor care derivă din Acordul de Asociere și din alte documente conexe procesului de aderare.

Capitolul 14 cuprinde acquis-ul UE din toate modurile de transport, și reglementează aspecte punctuale aferente sectoarelor de transport rutier, feroviar, maritim, naval, aerian, precum și transportul combinat.

Nivelul de aliniere a actelor UE (capitolul 14)

<i>31999L 0062</i>	<i>32023 D2698</i>	<i>32020 R0203</i>	<i>32019L05 20</i>	<i>32020 R0204</i>	<i>32016R0 480</i>	<i>32009 D0992</i>	<i>32024 D2164</i>	<i>32014 R0165</i>
<i>32016 R0799</i>	<i>32024 R1886</i>	<i>32006 R0561</i>	<i>C(2011)3 759/F1</i>	<i>32009 R1071</i>	<i>32009R1 072</i>	<i>32009 R1073</i>	<i>32006L 0022</i>	<i>32016 R0403</i>
<i>32020L 1057</i>	<i>32011 R0181</i>	<i>32002L 0015</i>	<i>31989R40 58</i>	<i>31990 R3916</i>	<i>32006L0 001</i>	<i>32014 R0361</i>	<i>31996L 0053</i>	<i>32019 R1242</i>

32019 R1213	32019 R1916	32016L 1629	32020R04 74	32023 R2917	32009L0 030	32009L 0018	32008 R0324	52013 DC029 5
32014L 0045	32019 R0621	32020 R1056	32016R00 68	32017 R0548	32017D 1013	32022 R1012	32022 R0695	32021 R2179
32007 D0230	32022L 2561	32007L 0038	31989L04 59	31992L 0006	31991L0 671	32009L 0033	32018 R0732	32010 L0040
32023L 2661	32015 R0962	32011 D0453	32016D02 09	32022 R0670	32013R0 886	32017 R1926	32024 R0490	C(202 4)7744
32014 D0585	32013 R0305	32010 H0159	32018R11 39	32008 R1008	32019R2 153	32014 R0139	32024 R0894	32024 R0405
32013 R0885	32022L 1999	32010L 0035	32014L00 47	32017 R2205	31999L0 037	31998 R2411	32004L 0054	32008 L0096
32015L 0413	32007 R1370	32006L 0126	32016D19 45	31993 D0704	52020D C0789	32000L 0084	32009 H0060	32010 H0378

32012L 0034	32018R 1795	32015R 1100	32015R 0909	32015R 0171	32015R0 010	32010R 0913	32010R 0036	32010D 0017
32011D 0765	32005L 0047	32024R 1400	32023R 0203	32023R 2117	32011R1 178	32024R 2076	32011R 1332	32005R 2111

32013R 0885	32022L 1999	32010L 0035	32014L 0047	32017R 2205	31999L0 037	31998R 2411	32004L 0054	32008L 0096
32015L 0413	32007R 1370	32006L 0126	32016D 1945	31993D 0704	52020D C0789	32000L 0084	32009H 0060	32010H 0378
32012L 0034	32018R 1795	32015R 1100	32015R 0909	32015R 0171	32015R0 010	32010R 0913	32010R 0036	32010D 0017
32011D 0765	32005L 0047	32024R 1400	32023R 0203	32023R 2117	32011R1 178	32024R 2076	32011R 1332	32005R 2111
32017D 1474	32018R 0545	32011D 0665	32018D 1614	32023D 2584	32014R1 299	32014R 1300	32014R 1301	32014R 1302
32014R 1303	32014R 1304	32004D 0446	32002D 0735	32014R 1305	32019R0 777	32019R 0773	32011R 0454	32023R 1695
32013R 0321	32020R 0424	32009D 0965	32011D 0155	32018R 0761	32018R0 762	32020R 0572	32019R 0779	32009D 0460
32012R 1078	32013R 0402	32006R 0474	32023R 0660	32020R 2034	32021R2 082	32021R 0664	32022R 1645	32024R 2803
32016R 0796	32018R 0867	32018R 0764	31992L 0106	32024R 0949	31960R0 011	32011H 0766	32008L 0068	32017R 0352
32005L 0035	32003R 0782	32008R 0536	32019L 0883	32022R 0091	32016L0 802	32013R 1257	32016D 2325	32016D 2322
32009L 0045	32003L 0025	32017L 2110	31998L 0041	32010R 0428	32010R0 801	32010R 0802	31996L 0040	32002L 0059

32013L 0054	32014R 0788	32019R 0317	32011R 0176	32004R 0549	32004R0 550	32014R 1321	32013R 0409	32019R 0123

32009D049 1	32004R 0789	32022L0 993	32013R1257 32009L0020	3200 9L0 020	32002 D0762	32002 D0971	3200 4D0 246	32014 L0090
32024R197 5	32018R 0414	32013D 0638	32001L0096	3201 4D0 195	31997L 0070	32002R 1406	3200 2R20 99	32009 R0169
31985R291 9	31999R 0718	31987L0 540	31996L0075	3199 6R1 356	31991R 3921	32009L 0100	3201 7L23 97	32020 R0182
32020L001 2	32015R 0340	32020R0 469	32017R0373	3202 3R1 768	32023R 1769	32023R 1770	3202 3R17 71	32020 R0473
32014L011 2	32005L 0044	32019R0 838	32013R0909	3200 7R0 416	32019R 1744	32007R 0414	3201 0R11 77	32012 D002 2
32012D002 3	32009R 0392	32023R1 805	32024R2027	3202 4R2 031	32009L 0013	31999L 0063	3201 9R12 39	32023 R2790
32023R020 5	32023R 0204	31992R3 577	31986R4055	3198 6R4 057	31986R 4058	32023R 1772	3201 2R09 23	32021 R0116
32024D166 3	32024R 1109	32024R1 107	32003R0437	3199 3R0 095	32009R 0080	32023R 2405	3201 5R19 98	32002 L0049

32019R071 2	32019 D0709	32024D 2103	32024R1108	3202 4R1 110	32012R 0646	32024R 1111	3201 4R04 52	32024 D168 8
52024XC0 5997	32012R 0965	32003L0 088	32019D1128	3201 0R0 996	32009R 1254	32007R 0633	3200 6R10 33	32006 R1032
32004R026 1	22009A 0515(0 2)	22001A0 718(01)	32018R0763	3201 6L0 797	32016L 0798	32010 D0713	3201 6R05 45	32007 L0059
32021R078 2	32013 D0103	32013L0 053	32015R0757	3202 3R2 449	32016R 1928	32009L 0016	3200 9L00 21	32010 L0065
32005L006 5	32004R 0725	52015X C0519(0 1)	32009L0015	3200 9R0 391	32006R 0336	32012R 0530	3201 8R19 76	32010 R0255
32018R039 5	32015R 0640	32009R0 029	32006R1107	3201 9R0 945	32019R 0947	32018R 1048	3200 5R21 50	31997 R2027
32004R078 5	32015R 1018	32014R0 376	32006L0093	3200 8R0 300	32009R 0272	32014R 0598	3199 6L00 67	32009 L0012
32013R062 8	32006R 0473	32008R0 351	32006R0768	3200 0L0 079	22009A 0515(0 2)	22001A 0718(0 1)	3201 0R05 81	31976 R3237
32019H078 0	32014 H0881	32019R0 250	32017R2177	3201 1R1 286	31999L 0095			

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

14.1. Transportul rutier

14.1. Prezentare generală a situației

14.1.1. Cadrul legislativ

Uniunea Europeană (UE) reprezintă principalul partener economic al Republicii Moldova (RM), iar dezvoltarea acestor relații în mare parte este realizată prin intermediul transporturilor rutiere.

Transportul internațional de persoane și mărfuri se efectuează în baza reglementărilor internaționale și a acordurilor rutiere încheiate - Convenția asupra circulației rutiere (1998), Convenția relativă la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (C.M.R.) (1998), Protocolul adițional la Convenția privind contractul pentru transportul internațional de mărfuri pe șosele (CMR) cu privire la scrisoarea de trăsură electronică (2008), Convenție vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor T.I.R (Convenția T.I.R.) (1998), Acordul european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi internaționale pe șosele (A.E.T.R.), (1998), Acordul European referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.) (1999), Acordul european privind marile linii de transport internațional combinat și instalații conexe (AGTC) (2002), Acordul privind transportul internațional ocazional de călători cu autocarul și autobuzul (Acordul INTERBUS) (2000), Protocolul referitor la serviciile internaționale regulate și serviciile internaționale regulate speciale de transport de călători cu autocarul și autobuzul, la Acordul INTERBUS (2024). Acordul între RM și UE privind transportul rutier de mărfuri, prelungit până la 31 decembrie 2025, în cadrul reuniunii Comitetului mixt din martie 2024, a contribuit, pe parcursul anului 2022, la creșterea exporturilor spre țările UE. Astfel, întreprinderile care dețin întâietate în structura mărfurilor transportate (80,9%), au transportat 16,9 mln. de tone de mărfuri, din care 4,5 mln. de tone (26,8%) în trafic internațional.

Prin adoptarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014, s-a asigurat stabilirea unui sistem de management instituțional performant și eficient în domeniul transportului rutier și instituirea unui mecanism de acces și efectuare a profesiei armonizat cu acquis-ul comunitar european și adecvat stimulării unui mediu concurențial favorabil.

Prevederile privind timpul de muncă și odihnă a conducătorilor auto, au fost reglementate parțial în Codul transporturilor rutiere, Hotărârea Guvernului nr.437/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea, înlocuirea, schimbarea și înnoirea cartelelor tahografice, descărcarea și stocarea datelor din tahografe și cartelele tahografice, care a transpus parțial Regulamentul (UE) nr.165/2014 și Hotărârea Guvernului nr.475/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de montare, reparare și verificare a tahografelor și a limitatoarelor de viteză, care a transpus Directiva 92/6/CEE și Regulamentul (UE) nr. 581/2010. Aceste acte normative reglementează odihna obligatorie pentru lucrătorii mobili și necesitatea introducerii tahografelor digitale în vehicule.

Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr.840/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere a fost stabilit mecanismul de

implementare a unor obligațiuni, cerințe și prevederi cu privire la inspecția tehnică periodică și transpunerea și stabilirea listei parametrilor supuși verificării și metodele de verificare a acestora, în conformitate cu prevederile Directivei 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor.

Mărfurile periculoase

Transportul substanțelor periculoase este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr.589/2017 privind aprobarea Regulamentului transporturilor rutiere de mărfuri periculoase, care stabilește cadrul de aplicare în Republica Moldova a prevederilor Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.) și Hotărârea Guvernului nr. 143/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind transportul interior de mărfuri periculoase, care transpune parțial Directiva 2008/68/CE.

Siguranță rutieră

Pe domeniul siguranței rutiere a fost transpusă parțial Directiva 2008/96/CE prin adoptarea Legii nr.350/2023 privind gestionarea siguranței rutiere, care are drept scop îmbunătățirea siguranței rutiere, atât pe infrastructurile rutiere noi proiectate, cât și pe cele existente, atingerea obiectivelor trasate în planurile și programele naționale și facilitarea accesării programelor internaționale de finanțare și/sau de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de siguranță rutieră la nivel național.

14.2. Transport feroviar

14.2.1. Prezentare generală a situației

14.2.1.1. Cadrul legislativ

Transportul feroviar din Republica Moldova este reglementat atât de acte normative naționale, cât și de convenții internaționale. Acordul privind transportul internațional feroviar de marfă al Organizației de Colaborare a Căilor Ferate (SMGS) a fost ratificat în forma sa revizuită, cu modificările și completările aduse până la 1 iulie 2017, fiind în vigoare din 1 noiembrie 1951. De asemenea, Republica Moldova a aderat, prin Legea nr. 150/2020 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF), consolidând astfel integrarea sistemului feroviar național în cadrul normativ internațional și facilitând cooperarea în domeniul transporturilor feroviare internaționale.

Pentru dezvoltarea politicilor în domeniul transportului feroviar și avansarea gradului de armonizare la acquis-ul UE în domeniu, a fost adoptat Codul transportului feroviar nr.19/2022, care contribuie la reformarea și restructurarea întregului domeniu, fiind stabilite reguli concrete privind aportul statului în privința dezvoltării infrastructurii feroviare și ulterior, va permite crearea unui climat investițional echitabil în ramură și dezvoltarea competitivității pe piața serviciilor de transport feroviar de mărfuri. Codul transpune parțial Directiva 2012/34/UE a Parlamentului

European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european; Directiva 2016/798/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind siguranța feroviară; Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind certificarea mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar comunitar. Implementarea reglementărilor UE pe segmentul susținerii statului în scopul asigurării cetățenilor cu servicii de transport feroviar calitative și accesibile tuturor a fost asigurat prin Hotărârea Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri, care transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători.

Totodată, prin Hotărârea Guvernului nr.593/2023 cu privire la aprobarea Drepturilor și obligațiilor pasagerilor în transportul feroviar și a regulilor de furnizare a serviciilor în transportul feroviar de pasageri a fost transpus parțial Regulamentul (UE) nr.2021/782 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar, fiind îmbunătățite serviciile de transport feroviar de pasageri și de protecție împotriva incidentelor, riscurilor și amenințărilor legate de drepturile pasagerilor și al transportatorului față de pasageri.

În actele subsecvente Codului Transportului Feroviar au fost transpuse parțial mai multe măsuri din legislația UE, și anume metodologia de stabilire a tarifelor de utilizare a infrastructurii feroviare¹ și a regulilor pentru alocarea capacității de infrastructură feroviară²; certificarea mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar comunitar și modelele comunitare de permise de mecanici de locomotivă, certificate complementare, formulare pentru cererile de permise de mecanici de locomotivă³, precum și modelele de certificate și de declarații „CE” pentru subsistemele și pentru elementele constitutive de interoperabilitate feroviare și interoperabilitatea sistemului feroviar⁴.

¹ Hotărârea Guvernului nr. 543/2024 privind aprobarea Metodologiei de formare a tarifelor pentru serviciile de utilizare a infrastructurii feroviare prestate de administratorul infrastructuri
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145141&lang=ro

² Hotărârea Guvernului nr. 547/2024 cu privire la aprobarea Regulilor de alocarea capacității de infrastructură feroviară
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144701&lang=ro

³ Hotărârea Guvernului nr. 792/2023 pentru aprobarea Regulilor privind certificarea mecanicilor de locomotivă
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140632&lang=ro

⁴ Nu este încă publicat în Monitorul Oficial

14.3. Transport maritim și naval interior

14.3.1. Prezentare generală a situației

14.3.1.1. Cadrul legislativ

În domeniul transportului maritim și naval interior, actualmente Moldova este membru al mai multor acte internaționale și anume: Convenția cu privire la Organizația Internațională Maritimă⁵, Convenția privind facilitarea traficului maritim internațional, Convenția pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime, Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării și la Acordul referitor la aplicarea părții a XI-a a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării⁶, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 152 privind securitatea și igiena muncii în operațiunile portuare⁷, Acordul european referitor la transportul internațional al mărfurilor periculoase pe căile navigabile interne (ADN)⁸, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 92 privind cazarea echipajelor la bordul navei⁹, Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 133 privind cazarea echipajelor la bordul navei¹⁰, Convenția privind Regulile internaționale pentru prevenirea abordajelor pe mare¹¹, Convenția internațională privind standardele de pregătire a navigatorilor, brevetare/atestare și efectuare a serviciului de cart și la Codul de pregătire, brevetare/atestare a personalului navigant și efectuare a serviciului de cart¹², Convenția internațională pentru prevenirea poluării de către nave și la Protocolul acesteia¹³, Convenția internațională asupra măsurii tonajului navelor¹⁴, Convenția de la Budapesta privind contractul de transport de mărfuri în navigația interioară¹⁵, Convenția Organizației Internaționale

⁵ Legea nr. 53/2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția cu privire la Organizația Internațională Maritimă https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132787&lang=ro

⁶ Legea Nr. 395/2006 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării și la Acordul referitor la aplicarea părții a XI-a a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=7339&lang=ro

⁷ Legea nr. 339/2006 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 152 privind securitatea și igiena muncii în operațiunile portuare https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133193&lang=ro

⁸ Legea nr. 296/2007 pentru ratificarea Acordului european referitor la transportul internațional al mărfurilor periculoase pe căile navigabile interne (ADN) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=24471&lang=ro

⁹ Legea Nr. 238/2005 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 92 privind cazarea echipajelor la bordul navei https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133155&lang=ro

¹⁰ Legea Nr. 239/2005 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 133 privind cazarea echipajelor la bordul navei (dispoziții complementare)

¹¹ Legea Nr. 191/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind Regulile internaționale pentru prevenirea abordajelor pe mare (COLREG 72), adoptată la Londra la 20 octombrie 1972 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133153&lang=ro

¹² Legea Nr. 190/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională privind standardele de pregătire a navigatorilor, brevetare/atestare și efectuare a serviciului de cart (STCW 78), adoptată la Londra la 7 iulie 1978, și la Codul de pregătire, brevetare/atestare a personalului navigant și efectuare a serviciului de cart (STCW Code), adoptat la Londra la 7 iulie 1995 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133152&lang=ro

¹³ Legea Nr. 189/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională pentru prevenirea poluării de către nave, adoptată la Londra la 2 noiembrie 1973, și la Protocolul la ea (MARPOL 73/78), adoptat la Londra la 17 februarie 1978 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133075&lang=ro

¹⁴ Legea Nr. 188/2005 cu privire la aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională asupra măsurii tonajului navelor (TONNAGE 69), adoptată la Londra la 23 iunie 1969 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133074&lang=ro

¹⁵ Legea Nr. 37/2008 pentru ratificarea Convenției de la Budapesta privind contractul de transport de mărfuri în navigația interioară (CMNI) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=7306&lang=ro

a Muncii nr.185 privind actele de identitate ale personalului Navigant¹⁶, Convenția internațională privind ocrotirea vieții umane pe mare și la Protocolul la aceasta¹⁷, Convenția internațională asupra răspunderii civile pentru daunele provocate prin poluarea cu hidrocarburi¹⁸, Convenția internațională asupra liniilor de încărcare¹⁹, Convenția cu privire la măsurarea navelor de navigație internă²⁰ și Protocolul adițional la Convenția despre regimul navigației pe Dunăre²¹.

Transportul maritim și naval interior este reglementat de Codul navigației maritime comerciale aprobat prin Legea nr.599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova și Legea privind transportul naval intern nr.176/2013.

Pentru a asigura o aliniere continuă a legislației naționale la cea europeană, au fost transpuse mai multe acte UE: Directiva 2013/53/UE, Regulamentul (UE) nr.1286/2011, Directiva 2009/16/CE, Directiva 2009/21/CE, Directiva 2009/15/CE, Lista organizațiilor recunoscute pe baza Regulamentului (CE) nr. 391/2009, Directiva 2009/18/CE, Regulamentul (UE) nr.530/2012, Regulamentul (CE) nr. 336/2006, Directiva 1999/95/CE, precum și transpuse parțial prevederile din: Regulamentul (UE) nr. 1177/2010, Directiva 2010/65/UE, Regulamentul (UE) 2019/1239, Regulamentul delegat (UE) nr. 2023/205, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2023/204, Directiva 2009/45/CE, Directiva (UE) 2017/2110, Directiva 2002/59/CE, Regulamentul (UE) 2015/757, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2449, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1928, Regulamentul (CE) 725/2004, Directiva 2005/65/CE, Directiva 2008/68/CE, Directiva 98/70/CE, Directiva (UE) 2016/1629, Directiva 2003/25/CE, Directiva 1999/63/CE și Directiva 98/41/CE.

14.4. Transport aerian

14.4.1. Prezentare generală a situației

14.4.1.1. Cadrul legislativ

Prioritatea principală în domeniul transportului aerian este creșterea eficienței managementului traficului aerian și a serviciilor de navigație aeriană prin deschiderea pieței serviciilor aeriene din Republica Moldova. Semnarea de către Republica Moldova în anul 2012 a

¹⁶ Legea Nr. 31/2006 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr.185 (revizuită) privind actele de identitate ale personalului Navigant https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133174&lang=ro

¹⁷ Legea Nr. 185/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională privind ocrotirea vieții umane pe mare, adoptată la Londra la 1 noiembrie 1974, și la Protocolul la ea (SOLAS 74), adoptat la Londra la 11 noiembrie 1988 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132970&lang=ro

¹⁸ Legea Nr. 186/2005 cu privire la aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională asupra răspunderii civile pentru daunele provocate prin poluarea cu hidrocarburi (CLC 92), adoptată la Londra la 27 noiembrie 1992 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133072&lang=ro

¹⁹ Legea Nr. 187/2005 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională asupra liniilor de încărcare, adoptată la Londra la 5 aprilie 1966, și la Protocolul la ea (LL 66), adoptat la Londra la 11 noiembrie 1988 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133073&lang=ro

²⁰ Hotărârea Parlamentului Nr. 602/1999 privind aderarea Republicii Moldova la Convenția cu privire la măsurarea navelor de navigație internă https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=59227&lang=ro

²¹ Hotărârea Parlamentului Nr. 86/1998 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția despre regimul navigației pe Dunăre Hotărârea Parlamentului Nr. 86/1998 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția despre regimul navigației pe Dunăre

Acordului privind spațiul aerian comun între Republica Moldova și Uniunea Europeană și statele sale membre (în continuare – ASAC) a creat în premieră condiții ca operatorii aerieni naționali și cei din Uniunea Europeană să aibă acces liberalizat la piața serviciilor aeriene între UE și Republica Moldova, fiind posibilă efectuarea de zboruri în regim liberalizat cu statele UE și cu statele din Spațiul Aerian Comun. În contextul ajustării legislației naționale cu legislația comunitară, precum și îmbunătățirii siguranței zborurilor, au fost adoptate o serie de acte normative naționale care transpun peste jumătate din actele juridice enumerate în Anexa III la Acordul privind Spațiul Aerian Comun între RM și UE și statele sale membre.

Adoptarea Codului aerian al RM²², care a intrat în vigoare la data de 23.03.2019, instituie sistemul național de supraveghere a activităților aferente domeniului aviației civile, fiind stabilite principiile generale pentru desfășurarea activităților agenților aeronautici (transpune Regulamentul (CE) nr.216/2008 și Directiva 2004/36/CE).

Printre actele UE care au fost transpuse total în legislația națională sunt: Regulamentul (CE) nr. 261/2004, Regulamentul (CE) nr. 1107/2006, Regulamentul (UE) nr. 139/2014, Regulamentul (UE) nr. 395/2018, Regulamentul (UE) nr. 965/2012, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1976, Regulamentul (UE) nr. 748/2012, Regulamentul (UE) 2015/640, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1018, Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1128, Regulamentul (CE) nr. 29/2009, Regulamentul (CE) nr. 785/2004, Regulamentul (CE) nr. 2150/2005, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 628/2013, Directiva 2009/12/CE, Directiva 96/67/CE, Directiva 2003/88/CE, Regulamentul (CE) nr. 1358/2003, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1048.

Actele UE care au fost transpuse parțial în legislația națională: Regulamentul (UE) 2015/340, Regulamentul (UE) nr. 1178/2011, Regulamentul (UE) nr. 1321/2014, Regulamentul (CE) nr. 2111/2005, Regulamentul (CE) nr. 473/2006, Regulamentul (CE) nr. 474/2006, Regulamentul (CE) nr. 351/2008, Regulamentul (CE) nr. 768/2006, Regulamentul (UE) nr. 376/2014, Regulamentul (UE) nr. 996/2010, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/947, Regulamentul delegat (UE) 2019/945, Regulamentul (CE) nr. 1033/2006, Regulamentul (CE) nr. 633/2007, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/373, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 923/2012, Regulamentul (UE) nr. 255/2010, Regulamentul (UE) nr. 1332/2011, Regulamentul (UE) 2016/583, Regulamentul (CE) nr. 1032/2006, Regulamentul (CE) nr. 437/2003, Regulamentul (CEE) nr. 95/93, Regulamentul (UE) nr. 598/2014, Directiva 2000/79/CE, Regulamentul (CE) nr. 300/2008, Regulamentul (UE) nr. 18/2010, Regulamentul (CE) nr. 272/2009, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998, Regulamentul (UE) nr. 1254/2009, Directiva 2006/93/CE și Decizia Consiliului din 6 aprilie 2009.

²² Cod nr. 301/2017 Codul aerian al Republicii Moldova https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142505&lang=ro

1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are misiunea de a elabora și promova politici consistente, complementare, efective pentru o dezvoltare durabilă și incluzivă în domeniile încredințate, inclusiv domeniul de transport și infrastructura de transport, în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.690/2017, pentru a spori în mod vizibil calitatea vieții oamenilor, urmând imperativul integrării europene.

Potrivit pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, efectivul-limită al ministerului este de 105 unități.

La situația din 31 decembrie 2024, din totalul de 105 unități, doar 77 de funcții sunt ocupate. Astfel, gradul de asigurare a ministerului cu personal este de 73%. Totuși, făcând o referință la subdiviziunile structurale de politici din cadrul MIDR, care nemijlocit au sarcini de elaborare și promovare a actelor normative, inclusiv a acțiunilor de transpunere a legislației UE, se constată următoare situație: dintr-un efectiv-limită aprobat conform statului de personal de 52 de unități, doar 35 sunt ocupate, astfel gradul de ocupare constituie 67%. Această situație poate avea un impact negativ asupra capacității ministerului de a implementa portofoliului de politici publice în domeniile de activitate atribuite într-o manieră eficientă, eficace și sustenabilă.

14.1.1.2. Transport rutier

Sub aspect instituțional transportul rutier este reglementat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – responsabil de politica de transport și infrastructură și **Agenția Națională Transport Auto** (în continuare – ANTA), care potrivit art.8 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, asigură implementarea documentelor de politici publice și a strategiilor naționale de dezvoltare în domeniul transporturilor rutiere, controlează și supraveghează respectarea legislației naționale și internaționale în domeniu de către operatorii de transport rutier, iar în temeiul art.32 eliberează autorizații de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, municipal, raional, interraional și internațional.

Potrivit pct.3 din Hotărârea Guvernului nr.151/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale Transport Auto, efectivul-limită al agenției este de 105 unități, dintre care 98 sunt ocupate. Astfel, gradul de asigurare cu personal al instituției este de 89.9%.

14.2.1.2. Transport feroviar

Politica în domeniul transportului feroviar în Republica Moldova este elaborată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și potrivit art. 4 din Codul transportului feroviar nr.19/2022, **Agenția Feroviară** este responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniul transportului feroviar și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ privind siguranța traficului feroviar și calitatea serviciilor de transport feroviar. Efectivul-limită al Agenției Feroviar este de 27 unități potrivit pct.3 din Hotărârea Guvernului nr. 759/2022, dintre care doar 5 sunt ocupate.

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (în continuare – CFM) reprezintă unicul operator feroviar din Republica Moldova, având responsabilități ce includ transportul de marfă și de pasageri, precum și administrarea rețelei feroviare. CFM nu dispune de capacitatea necesară pentru a implementa renovări ample și permanente ale infrastructurii feroviare într-o manieră eficientă. Compania deține 4970 persoane angajate din cele 7000 planificate.

Transportul feroviar de marfă reprezintă segmentul principal de activitate pentru CFM, având în vedere că 80% din veniturile operaționale ale companiei sunt generate de activitățile de transport de marfă. În anul 2019, CFM a gestionat transportul a 4,27 milioane tone de marfă, în timp ce în 2023 această cifră s-a redus la 3,94 milioane tone. În ceea ce privește transportul feroviar de pasageri al CFM, acesta este deficitar, în special în ceea ce privește transporturile locale și suburbane. Serviciile domestice de transport de pasageri au fost diminuate la jumătate comparativ cu perioada anterioară pandemiei, în principal din cauza învechirii materialului rulant. Un număr restrâns de servicii internaționale sunt desfășurate cu vagoane modernizate, înregistrând rezultate satisfăcătoare. Deși liniile internaționale sunt performanțe, pe piața internă tarifele pentru serviciile de călători sunt stabilite de stat la niveluri extrem de reduse, iar CFM nu beneficiază de compensații financiare pentru aceste servicii, spre deosebire de practicile din țările UE, astfel rezultând pierderi semnificative. În plus, nu există o colaborare între operatorii de transport rutier de pasageri și cei feroviari pentru a oferi servicii integrate călătorilor.

14.3.1.2. Transport maritim și naval interior

Politica în domeniul transportului naval în Republica Moldova este elaborată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și implementată prin intermediul **Agenției Navale** a Republicii Moldova (în continuare – ANRM), autoritate administrativă din subordinea ministerului.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.706/2018, ANRM are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniul transportului naval și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ în acest domeniu, pentru asigurarea siguranței navigației pe căile navigabile interne și în raza portuară, a calității și inofensivității serviciilor de transport naval și a navigației în genere.

În scopul eficientizării realizării atribuțiilor și creșterii capacității instituționale a ANRM, în vederea realizării funcțiilor și atribuțiilor principale, prin Hotărârea Guvernului nr. 338/2024 a fost majorat efectivul limită de la 31 la 45 unități. Această măsură vizează consolidarea capacității Agenției, precum și îndeplinirea obligațiilor statului, conform tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, și prevederilor Acordului de Asociere RM-UE. În prezent, agenția dispune de 23 de angajați.

Din cadrul inițial extins al sistemului portuar moldovenesc, unicul ansamblu portuar rămas funcțional din punct de vedere comercial este **Complexul portuar Giurgiulești**, care se compune din două entități (porturi): Portul de pasageri și mărfuri Giurgiulești și Portul Internațional Liber „Giurgiulești”. Acesta reprezintă unicul port din Republica Moldova care asigură acces nemijlocit spre căile navigabile internaționale și spre Marea Neagră, constituind un nod crucial pentru intrarea și ieșirea mărfurilor în și din Republica Moldova.

14.4.1.2. Transport aerian

Politica în domeniul transportului aerian în Republica Moldova este elaborată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, iar **Autoritatea Aeronautică Civilă** (în continuare – Autoritate) este o autoritate administrativă de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile. Potrivit, pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.133/2019, efectivul limită a Autorității este de 93 de unități, dintre 84 sunt ocupate.

Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian (Î.S. „MOLDATSA”) prestează servicii de navigație aeriană în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate la nivel național și internațional, pentru a garanta siguranța, regularitatea și eficiența navigației aeriene. În cadrul întreprinderii sunt angajate 226 de persoane.

La momentul actual, în Republica Moldova funcționează două aeroporturi internaționale certificate, **Aeroportul Internațional Chișinău** și **Aeroportul Internațional Mărculești**, ambele fiind în proprietatea statului. Aeroportul Internațional Chișinău reprezintă principalul nod de transport aerian al țării și a revenit în gestiunea statului în martie 2023, după rezilierea contractului de concesiune cu „Avia Invest” SRL, care a preluat în anul 2013 operațiunile și managementul aeroportului în cadrul unui parteneriat public-privat.

2. Planuri pe viitor

2.1. Planuri legislative

În scopul alinierii Republicii Moldova la standardele și valorile europene în domeniu, îmbunătățirii infrastructurii de transport, dezvoltării unui sistem de transport eficient și sustenabil, precum și asigurării unui cadru legal și instituțional care să sprijine integrarea Republicii Moldova în piața internă de transport a Uniunii Europene, eforturile se vor axa pe următoarele priorități.

În transportul rutier:

- ajustarea reglementărilor naționale privind accesul la profesie, transportul rutier de mărfuri și persoane, condițiile sociale pentru lucrătorii mobili și controlul în trafic prin transpunerea Regulamentului (UE) nr.165/2014; Regulamentului (CE) nr. 1073/2009; Regulamentului (UE) nr. 181/2011; Regulamentului (CE) nr.1071/2009; Directivei 2006/22/CE; Regulamentului (CE) nr. 1072/2009; Directivei 2002/15/CE și Directivei (UE) 2020/1057.
- stabilirea mecanismului de reglementare a taxelor la infrastructura rutieră (Directiva 1999/62/CE).
- inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere
- revizuirea și actualizarea procedurilor de inspecție tehnică pentru a respecta reglementările Directivei 2014/45/UE.
- stabilirea unui cadru juridic pentru comunicarea electronică, între operatorii economici și autoritățile competente, a informațiilor de reglementare referitoare la transportul de mărfuri prin transpunerea Regulamentului (UE) 2020/1056 .

- îmbunătățirea sistemului de management al siguranței infrastructurii rutiere prin punerea în aplicare a Directivei 2008/96/CE.
- implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport prin transpunerea Directivei 2010/40, Directivei (UE) 2023/2661, Regulamentului delegat (UE) 2015/962, Deciziei de punere în aplicare (UE) 2016/209, Regulamentului delegat (UE) 2022/670, Regulamentului delegat (UE) nr. 886/2013, Regulamentului delegat (UE) 2017/1926, Regulamentului delegat (UE) 2024/490.
- aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou (Directiva 2006/126/CE).
- adaptarea obiectivelor naționale în domeniul siguranței rutiere la cadrul de politică al UE și ONU prin implementarea unei abordări bazate pe conceptul de sistem sigur și cei cinci piloni ai acesteia, prin aprobarea Programului național de siguranță rutieră 2025-2030.
- aprobarea documentelor de politici pentru garantarea unei mobilități sustenabile și inteligente, și anume: Programul de implementare a Strategiei de Mobilitate 2030, Strategia privind implementarea sistemelor de transport inteligente, Programul pentru implementarea Strategiei privind implementarea sistemelor de transport inteligente.

În transportul feroviar:

- stabilirea unor norme specifice și proceduri detaliate privind procesul de acordare a autorizațiilor întreprinderilor feroviare (transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/171).
- aprobarea contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare (transpunerea Directivei 2012/34/UE).
- aprobarea contractului de servicii publice de transport feroviar de pasageri (implementarea Regulamentului (UE) nr.1370/2007).
- reglementarea condițiilor de muncă și a drepturilor lucrătorilor mobili care prestează servicii de transport feroviar transfrontalier (transpunerea Directivei 2005/47/CE).
- asigurarea cerințelor cu privire la sistemele de management al siguranțelor feroviare (transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/762).
- transpunerea cerințelor tehnice pentru a asigura interoperabilitatea sistemului feroviar (Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2584, Regulamentul (UE) nr. 1299/2014, Regulamentul (UE) nr. 1300/2014, Regulamentul (UE) nr. 1301/2014, Regulamentul (UE) nr. 1302/2014, Regulamentul (UE) nr. 1303/2014, Regulamentul (UE) nr. 1304/2014, Decizia Comisiei din 29 aprilie 2004, Decizia Comisiei din 30 mai 2002, Regulamentul (UE) nr. 1305/2014, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/777, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/773, Regulamentul (UE) nr. 454/2011, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1695, Regulamentul (UE) nr. 321/2013, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/424).

În transportul maritim și naval interior:

- eliminarea reglementărilor și permiterea încheierii contractelor de transport marfă în mod liber (transpunerea Directivei 96/75/CE).
- stabilirea regimului privind răspunderea și asigurarea pentru transportul de pasageri pe mare (Regulamentul (CE) 392/2009).
- adoptarea noului Cod al Transportului Naval (Regulamentul (UE) 2017/352).
- protejarea mediului marin împotriva efectelor negative ale deșeurilor provenite de la nave (Directiva (UE) 2019/883, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/91) și interzicerea compușilor organostatici pe nave (Regulamentul (CE) nr. 782/2003, Regulamentul (CE) nr. 536/2008)
- creșterea siguranței transportului maritim de mărfuri vrac, prin operațiuni portuare mai sigure și mai eficiente (Directiva 2001/96/CE). monitorizarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim (Regulamentul delegat (UE) 2023/291).
- stabilirea normelor și standardelor de siguranță pentru navele de pasageri (Directiva 2009/45/CE).
- transpunerea Directivei (UE) 2022/993 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2022 privind nivelul minim de formare a navigatorilor (codificare) și Directiva 2009/100/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind recunoașterea reciprocă a certificatelor de navigație pentru navele de navigație interioară.
- stabilirea unui mediu aferent ghișeului unic european în domeniul maritim (Regulamentul (UE) 2019/1239, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2790, Regulamentul delegat (UE) 2023/205).
- aderarea la mai multe tratate internaționale, și anume: Convenția internațională de la Hong Kong privind reciclarea sigură și ecologică a navelor din 2009, Convenția din 1976 privind limitarea răspunderii pentru creanțe maritime, Convenția internațională de la Nairobi privind ridicarea epavelor, 2007, Convenția internațională din 2001 privind răspunderea civilă pentru daunele provocate de poluarea cu hidrocarburi utilizate pentru propulsia navei, Convenția internațională din 1996 privind răspunderea și despăgubirile pentru prejudicii în legătură cu transportul pe mare al substanțelor periculoase și nocive (Convenția HNS), Acordul de la Cape Town din 2012 privind punerea în aplicare a dispozițiilor Protocolului de la Torremolinos din 1993 referitor la Convenția internațională de la Torremolinos pentru siguranța navelor de pescuit din 1977, Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor, Convenția privind munca în sectorul maritim (MLC 2006).

În transportul aerian:

- instituirea unui sistem de performanță și de tarificare comun (transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317)
- stabilirea cerințelor comune pentru furnizarea de management al traficului aerian/servicii de navigație aeriană (Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1771)
- implementarea Planului general european de management al traficului aerian (Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 409/2013).

- organizarea și utilizarea spațiului aerian în cadrul cerului unic european (Regulamentul (CE) nr. 551/2004)
- consolidarea sistemului de supraveghere și siguranță al sectorului aerian (Regulamentul delegat (UE) 2023/660).
- stabilirea unui nivel ridicat și uniform al siguranței aviației civile (Regulamentul (UE) 2018/1139 și Regulamentul (CE) nr. 1008/2008).

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acțiunilor de transpunere, în Anexa B a Planului Național de Aderare au fost prevăzute mai multe acțiuni, și anume:

- Reorganizarea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” în societate pe acțiuni, potrivit reglementărilor din Codul transportului feroviar. Separarea organizatorică și financiară a activităților CFM, incluzând transportul de călători, transportul de marfă și infrastructura feroviară, va facilita deschiderea pieței feroviare din Moldova pentru actorii privați sau va atrage noi operatori feroviari (publici sau privați, locali sau internaționali). Acest proces va stimula creșterea competiției în sectorul feroviar și va contribui la dezvoltarea acestuia.
- Dezvoltarea capacităților instituționale ale Agenției Naționale Transport Auto pentru efectuarea controlului tahografelor inteligente.
- Consolidarea capacității instituționale și funcționale a Agenției Navale pentru eficientizarea realizării funcției de control a statului-port și statului-pavilion.
- Desemnarea instituției responsabile de siguranța infrastructurii rutiere.
- Stabilirea cadrului instituțional și adoptarea unor măsuri necesare pentru înființarea Punctului Național de Acces pentru implementarea sistemului de transport inteligent.
- Dezvoltarea și implementarea sistemului informațional ”e-Bilet” (integrat cu funcționalitatea e-GPS) aferent Sistemului de management integrat al transporturilor rutiere.
- Dezvoltarea Sistemului informațional „e-Autorizație Transport”
- Dezvoltarea și implementarea Platformei de atestare profesională, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto.
- Dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul drumurilor publice”.
- Dezvoltarea și implementarea Platformei de coordonare a traseelor de navigare în baza gabaritelor introduse și/sau date geospațiale, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto.
- Dezvoltarea Sistemului informațional Registrul de Stat al Vehiculelor.
- Achiziționarea unei platforme digitale pentru autorizarea, operarea și monitorizarea zborurilor UAS.
- Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional „Ghișeu unic în domeniul maritim”.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Reieșind din gradul complex și specific al obiectivelor și măsurilor cuprinse în Anexa A și B, implementarea acestora într-un mod eficient necesită o abordare bazată pe sinergia și complementaritatea resurselor financiare, atât cele publice, cât și cele atrase din surse externe.

Astfel, costurile estimative pentru transpunerea actelor din Anexa A este de 46461,67 mii lei, dintre care din bugetul de stat sunt acoperite 36317,16 mii lei și vor fi incluse în programul bugetar 64 „Dezvoltarea transporturilor”, prin subprogramele 6403, 6404, 6405 și 6406. Totodată, 10144,50 mii lei vor fi alocate sub formă de asistență tehnică din partea partenerilor de dezvoltare, pentru elaborarea actelor normative.

Pentru asigurarea implementării acțiunilor de implementare a măsurilor de transpunere și de consolidare a capacităților administrative prevăzute în Anexa B au fost estimate un total de 675205,38 mii lei, dintre care doar 1389,08 mii sunt acoperite din bugetul de stat, 300 mii sunt acoperite de partenerii de dezvoltare, astfel se estimează un necesar de resurse financiare în sumă de 673516,3 mii lei.

Respectiv, urmează a fi identificate surse suplimentare de finanțare, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare, pentru a acoperi costurile anumitor acțiuni care nu pot fi susținute în totalitate din contul surselor bugetare.

CAPITOLUL 15

ENERGIE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova este pregătită într-o măsură moderată în domeniul energiei. RM a înregistrat progrese satisfăcătoare printre care diversificarea rutelor de aprovizionare cu gaze și energie electrică, a redus și mai mult dependența de aprovizionarea cu energie din Rusia, înlocuindu-le cu aprovizionarea din Europa și SUA. RM s-a aliniat la Directiva UE privind energia din surse regenerabile, la Directiva UE privind eficiența energetică și la Regulamentul privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice și a început punerea în aplicare a acestora. A fost elaborat Planul național integrat privind energia și clima (PNEC). Țara a desemnat și a autorizat operatorul pieței energiei electrice. De asemenea a fost creat Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul rezidențial (FEERM).

Capitolul 15 „Energie”, fiind unul integrat în Clusterul IV „Agenda verde și conectivitatea sustenabilă”, este organizat în mai multe blocuri tematice, fiecare abordând domenii esențiale ale sectorului energetic, reflectând complexitatea reglementărilor europene privind eficiența energetică, performanța energetică a clădirilor (care include directivele și regulamentele legate de îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor), reglementările care se referă la cerințele pentru proiectarea și etichetarea produselor cu consum redus de energie, rețelele transeuropene (care se axează pe reglementările privind dezvoltarea infrastructurii energetice transfrontaliere), codurile de rețea, reglementările privind piața de energie electrică și armonizarea tarifelor pentru gaze naturale, depozitarea gazelor naturale și stocurile de petrol (care presupun inclusiv obligațiile de constituire a stocurilor de petrol), reglementările europene care vizează reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, directivele și inițiativele legislative care promovează utilizarea surselor regenerabile de energie, precum și reglementările de securitate și gestionarea activităților în domeniul energiei nucleare, în conformitate cu Euratom.

Fiecare bloc este asociat unor directive și regulamente specifice, iar responsabilitățile sunt repartizate între instituții - cheie, precum Ministerul Energiei (MEn), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), ÎS „Moldelectrica”, Ministerul Mediului (MM), Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (ANRANR), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), precum și alte autorități relevante, inclusiv Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului (ISSPNPC).

Abordarea strategică pentru alinierea totală a Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul energiei înainte de aderare presupune, în primul rând, alinierea legislației naționale la Pachetul privind integrarea piețelor de energie electrică și întreprinderea măsurilor suplimentare pentru cuplarea pieței de energie electrică cu cea a Uniunii Europene. Un alt element central îl reprezintă adoptarea prin H.G. 86/2025 și implementarea Planului Național Integrat Energie și Climă (PNIEC), care constituie documentul strategic principal pentru dezvoltarea durabilă a sectorului energetic. Acesta contribuie la îndeplinirea obiectivelor de sustenabilitate, securitate energetică și prosperitate economică, asigurând tranziția echitabilă și eficientă către o

economie verde. Totodată, organizarea primelor licitații pentru investiții majore în surse regenerabile de energie, prin implementarea Directivei UE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și accelerarea transpunerii și implementării Directivei privind performanța energetică a clădirilor, pentru îmbunătățirea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Un obiectiv prioritar îl reprezintă accelerarea și consolidarea interconexiunilor electrice, cu un accent deosebit pe:

- Finalizarea liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești - Chișinău până la sfârșitul anului 2025;
- Dezvoltarea interconexiunii electrice de 400 kV între Suceava (România) și Bălți (Republica Moldova), astfel încât aceasta să fie finalizată până la sfârșitul anului 2027.

De menționat că acțiunile planificate pentru perioada de după finalizarea negocierilor și până la data aderării la UE, care sunt și cele mai mari provocări pentru Republica Moldova, sunt:

1. Directiva 2024/1275 privind performanța energetică a clădirilor (reformare), ce vizează reducerea emisiilor de carbon și îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor. Respectiv, începând cu 1 ianuarie 2028, toate clădirile noi deținute de instituțiile publice trebuie să fie clădiri cu emisii zero. Aceste clădiri trebuie să fie proiectate astfel încât să nu producă emisii de gaze cu efect de seră, ceea ce înseamnă că vor trebui să utilizeze surse de energie regenerabilă, să aibă un consum redus de energie și să fie eficiente din punct de vedere energetic. Însă, începând cu 1 ianuarie 2030, această cerință de clădiri cu emisii zero se va aplica pentru toate clădirile noi, nu doar pentru cele deținute de instituțiile publice.

2. Directiva 2023/1791 privind eficiența energetică, ce impune economii semnificative de energie în fiecare an. Republica Moldova trebuie să economisească anual 388 milioane euro (echivalentul a 21,6 ktoe de energie finală), iar în sectorul rezidențial, pentru economisirea a 1 ktoe, se estimează un cost de 18 milioane euro. Având în vedere că bugetul național și resursele financiare sunt limitate, Republica Moldova va trebui să aloce sume considerabile pentru a finanța aceste economii de energie, pentru modernizarea infrastructurii energetice, inclusiv în sectorul rezidențial, industrial și public. Renovarea clădirilor vechi, implementarea de măsuri de eficiență energetică, modernizarea echipamentelor energetice și implementarea unor tehnologii mai eficiente vor necesita investiții inițiale semnificative, ceea ce poate pune presiune pe sectorul public și privat.

Totodată, implementarea unor măsuri de economisire a energiei la nivelul gospodăriilor și al consumatorilor rezidențiali presupune nu doar investiții financiare, dar și o schimbare de comportament și mentalitate. Educația și informarea cetățenilor, stimularea unui comportament responsabil față de consumul de energie și încurajarea utilizării de echipamente eficiente energetic vor fi esențiale, însă acestea necesită timp și resurse.

3. RED III (Directiva (UE) 2023/2413), impune creșteri anuale semnificative ale utilizării energiei regenerabile, atât în industrie, cât și în transporturi și construcții. Republica Moldova va trebui să adopte măsuri semnificative pentru a respecta obiectivele de reducere a emisiilor și de creștere a ponderii energiei regenerabile în consumul total de energie (pentru statele membre la 42,5% până în 2030, cu un obiectiv indicativ suplimentar de 2,5%). Respectiv, sectorul industrial,

RED III impune o creștere anuală de 1,6% a utilizării energiei regenerabile. Statele membre trebuie să asigure ca cel puțin 42% din hidrogenul utilizat în industrie (în scopuri energetice și non-energetice) să provină din combustibili regenerabili de origine non-biologică (RFONBO) până în 2030 și 60% până în 2035. Statele membre pot reduce contribuția RFONBO în industrie cu 20% dacă contribuția națională la obiectivul obligatoriu al UE este atinsă, iar ponderea hidrogenului din combustibili fosili nu depășește 23% în 2030 și 20% în 2035. În timp ce în sectorul transporturilor, statele membre trebuie să aleagă între i) o cotă obligatorie de cel puțin 29% energie regenerabilă în consumul final de energie în transporturi până în 2030 sau ii) un obiectiv obligatoriu de reducere a intensității emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi cu 14,5% până în 2030. Cât privește, sectorul construcțiilor, noile reguli stabilesc un obiectiv indicativ de cel puțin 49% pentru cota energiei regenerabile în clădiri până în 2030. Obiectivele de energie regenerabilă pentru sistemele de încălzire și răcire vor crește gradual, cu o creștere anuală obligatorie de 0,8% la nivel național până în 2026 și de 1,1% din 2026 până în 2030.

4. Directiva 2009/119/CE de impunere a obligației statelor membre de a menține stocuri minime

de țiței și/sau produse petroliere - se planifică a fi transpusă în legislația națională prin Legea privind securitatea aprovizionării cu produse petroliere în anul 2025 (Trim. IV). În perioada 2025-2027 se planifică a fi elaborată legislația secundară pentru a crea premisele în vederea implementării prevederilor Legii menționate. Ținând cont de starea actuală și disponibilitatea de utilizare a instalațiilor de stocare a produselor petroliere din Moldova pentru executarea obligației de asigurare a nivelului minim de stocuri de urgență, precum și de impactul major asupra economiei odată cu creșterea prețurilor produselor petroliere, implementarea prevederilor legislației ce transpune Directiva se planifică a fi realizate treptat în perioada 2026-2030, fiind necesare crearea sau extinderea unor instalații suplimentare pentru a satisface cerințele Directivei, ce presupune investiții majore în infrastructură. De asemenea, operatorii de pe piața petrolieră vor trebui să se conformeze noilor cerințe de securitate reglementate prin lege, ceea ce poate implica atât costuri de conformare, cât și ajustări ale operațiunilor lor.

5. Pachetul privind decarbonizarea piețelor gazelor naturale și hidrogenului, ce transpune

Directiva (UE) 2024/1788 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului și Regulamentul (UE) 2024/1789 privind piețele interne de gaze regenerabile, gaze naturale și hidrogen - se estimează posibilitatea transunerii în legislația națională a Directivei 2024/1788 și Regulamentului 2024/1789, până în trimestru IV, 2027, având în vedere că termenul pentru transpunerea Directivei 2024/1788 și Regulamentului 2024/1789 stabilit pentru statele membre UE este 5 august 2026. De fapt, transpunerea acestor 2 acte UE, ar necesita efectuarea de modificări majore la Legea nr. 108/2016 și Hotărârea ANRE nr. 420/2019 sau chiar abrogarea acestora și elaborarea a unei noi Legi cu privire la gazele naturale și al unui nou Cod al rețelelor de gaze naturale. Cât privește implementarea acestora, nu este posibil la etapa actuală a estima un termen pentru implementarea acestor 2 acte UE, deoarece la moment nu există un studiu sau test efectuat pentru a fi demonstrat dacă este posibilă utilizarea unui amestec de gaze naturale și un anumit % de hidrogen pentru a fi transportat prin sistemul de transport și/sau distribuție a gazelor naturale din Republica Moldova. Respectiv, rezultând din vechimea rețelelor de gaze naturale care au fost construite preponderent în perioada sovietică, termenul de exploatare fiind de 25 de ani, se impune elaborarea unui Studiu

de analiză a stării tehnice a sistemului de transport/distribuție al gazelor naturale, instalațiilor și aparatelor de utilizare existente, și pregătirea acestora pentru transportul de gaze în amestec cu hidrogen, iar rezultatele acestuia, vor fundamenta un termen estimat pentru implementarea reglementărilor ce se referă la integrarea hidrogenului în infrastructura de gaze.

Nivelul de aliniere al actelor UE

32022R1032	32018L2001	32017R1485	32017R2196	32016R1719
32008D0952	32012L0027	32010L0031	32017R2195	32015R1222
32019R0942	32019L0944	32019R0943	32023L2413	32022R2577
32023R0826	32024R1834	32024R1787	32019R0807	32023R2533
32024R1103	32024R1781	32020R2155	32020R2156	32023L1791
32024L1275	32022R0996	32022R0759	32023R1184	32010R0838
32024R1106	32024R1747	32024R1366	32009L0119	32013R0543

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

15.1. Subcapitolul Eficiența energetică

15.1.1. Prezentarea generală a situației în domeniul eficienței energetice

Politică în domeniul eficienței energetice reprezintă un set de măsuri, reglementări și strategii implementate la nivel național sau regional pentru a reduce consumul de energie, îmbunătăți eficiența utilizării resurselor energetice și sprijini tranziția către o economie sustenabilă și cu emisii reduse de carbon.

Republica Moldova, ca stat cu resurse energetice limitate și o dependență semnificativă de importurile de energie, a recunoscut importanța eficienței energetice pentru asigurarea securității energetice, reducerea costurilor energetice, precum și diminuarea impactului asupra mediului. Respectiv, în decembrie 2021, a fost demarat Proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova”, care este orientat spre îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice din întreaga țară (10 instituții medicale din Republica Moldova), având ca rezultat beneficii semnificative de mediu prin economii de energie și reducerea emisiilor de carbon.

La fel, în decembrie 2023, a fost instituit I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), transformată prin reorganizarea Agenției pentru Eficiență Energetică (H.G. nr. 1060/2023), fiind principala instituție ce va lansa programe pentru finanțarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în sectorul rezidențial, prin intermediul **Programului Fondului de Eficiență Energetică pentru Sectorul Rezidențial (Programul FEERM)**, lansat în 2024, program ce oferă granturi de până la 70% din valoarea investițiilor necesare pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică.

De menționat că instituirea Fondului național pentru eficiență energetică, vine să pună accent pe intervențiile din sectorul rezidențial, ținând seama de cele mai bune practici regionale,

care a fost o recomandare a Comisiei Europene în Raportul pe 2023 privind Republica Moldova, care însoțește documentul Comunicarea Comisiei Europene din 2023 privind politica de extindere a UE.

Totodată, prin intermediul IP CNED au fost lansate două programe importante ce contribuie semnificativ la reducerea consumului de energie, promovarea energiei regenerabile, sprijinirea gospodăriilor vulnerabile și tranziția Republicii Moldova către un model sustenabil și eficient energetic:

- **Programul de vouchere pentru electrocasnice (Eco-Vouchere):** finanțat de UE și implementat de PNUD și, ulterior extins la nivel național prin IP CNED, a demonstrat un impact semnificativ, facilitând valorificarea a 7.246 vouchere pentru electrocasnice și 31.832 pentru lămpi LED în faza pilot. Iar în cadrul programului național, finanțat din bugetul de stat (lansat septembrie 2024), alte 7.224 vouchere pentru electrocasnice au fost oferite contribuind la reducerea consumului de energie și promovarea sustenabilității în gospodăriile vulnerabile din Republica Moldova. De asemenea, programul a contribuit la reciclarea unui număr semnificativ de electrocasnice uzate, promovând reutilizarea componentelor uzate, consolidând tranziția către un model de consum sustenabil și reducerea impactului asupra mediului. Impactul monetar al acestui program este estimat la 4 mil. lei anual.
- **Programul Casa Verde,** finanțat de UE și realizat de PNUD, prin care peste 230 de gospodării au beneficiat de măsuri de valorificare și utilizare a energiei din surse regenerabile: în 145 de gospodării au fost instalate panouri fotovoltaice, au fost instalate 11 colectoare solare și 22 de cazane pe biocombustibil solid, cu un buget total de 1,7 milioane USD. Au fost instalate centrale fotovoltaice cu o capacitate totală de 600 kW la cinci instituții medicale din țară, contribuind la reducerea consumului anual de energie electrică al acestor instituții cu până la 32%.

Subsecvent, de menționat că, în următorii 5 ani, Republica Moldova va implementa alte două proiecte majore de eficiență energetică, precum **Proiectul Tranziție Durabilă prin Eficiență Energetică în Moldova**, cu obiectivul de a spori eficiența energetică în 46 instituții de învățământ primar (suprafața totală de peste 250 mii m² / beneficiari peste 46 mii elevi, profesori și alt personal al școlilor) și instalarea a cel puțin 280 de Puncte Termice Individuale în clădirile publice din municipiul Chișinău, și Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică ce va include modernizarea a 16 clădiri ale instituțiilor de învățământ superior (58.000 m²) și 14 clădiri ale spitalelor raionale (34.000 m²), contribuind la dezvoltarea unei infrastructuri publice durabile.

15.1.1.1. Cadrul legislativ

Bazele cadrului legislativ necesar pentru crearea premiselor îmbunătățirii eficienței energetice și reglementarea activităților menite să reducă intensitatea energetică în economia națională și diminuarea impactului negativ al sectorului energetic asupra mediului, a fost stabilit prin adoptarea Legii nr. 142/2010 cu privire la eficiența energetică (abrogată ulterior prin Legea nr. 139/2018 privind eficiența energetică), ce a transpus Directiva 2006/32/CE privind eficiența energetică la consumatorii finali și serviciile energetice. Totodată, prin adoptarea Legii menționate a fost instituită Agenția pentru Eficiență Energetică, organ administrativ în domeniul eficienței

energetice, ce avea rolul de implementare a politicii statului în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie.

Ulterior, în vederea consolidării cadrului juridic necesar promovării eficienței energetice și eliminării barierelor în calea eficienței energetice, promovării echipamentelor eficiente, mobilizării investițiilor în renovarea clădirilor, precum și reglementării activităților specifice sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică a întregii economii și diminuării impactului negativ al sectorului termoeenergetic asupra mediului, a fost transpusă Directiva 2012/27/UE, prin adoptarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și a Legii nr. 139/2018 privind eficiența energetică. Totodată, obiectivul național de eficiență energetică a fost stabilit astfel încât calculul cantității totale cumulate de energie ce urmează a fi economisită până la 31 decembrie 2030 se face ținând seama de obligația realizării, în fiecare an, a noi economii de energie echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

Republica Moldova își consolidează cadrul juridic național în domeniul eficienței energetice prin transpunerea Directivei (UE) 2018/2002, ce face parte din pachetul legislativ „Energie curată pentru toți europenii” al Comisiei Europene, prin adoptarea Legii nr. 113/2023 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Prin urmare, scopul prezentei legi constă în crearea premiselor pentru stabilirea obiectivelor naționale de eficiență energetică pentru diferite orizonturi de timp, în corespundere cu angajamentele Republicii Moldova, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea cu energie și utilizarea acesteia. Legea prevede utilizarea unei părți din plățile consumatorilor și contribuțiile operatorilor din sectorul energetic pentru finanțarea programelor de eficiență energetică, instituirea unui sistem informațional național pentru clădiri publice și monitorizarea economiilor de energie, precum și dezvoltarea unui Registru electronic al auditorilor energetici. De asemenea, în vederea implementării obligațiilor privind economiile de energie, conform art.7¹ din Legea nr.139/2018, Republica Moldova și-a asumat obligația realizării, în fiecare an, a noi economii de energie echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022. Perioada pentru care se efectuează calculul cantității totale cumulate a economiilor de energie, în sensul art.7¹ alin.(1), este 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2030.

Pentru implementarea cadrului legislativ primar, au fost emise următoarele hotărâri de Guvern:

- H.G. nr. 297/2016 cu privire la aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică, ce transpune Decizia 2011/877/UE de stabilire a valorilor de referință armonizate ale randamentului pentru producția separată de energie electrică și căldură. Prevederile prezentei hotărâri se aplică de către producătorii de energie electrică și termică în regim de cogenerare care dispun de centrale electrice de termoficare, precum și în cazul proiectelor de construcție a unităților de cogenerare de înaltă eficiență și aceste valori vor fi revizuite din patru în patru ani.

De menționat că prin adoptarea H.G. nr. 197/2025 a fost modificată H.G. nr. 297/2016 și a fost aprobată Metodologia pentru stabilirea cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență în vederea certificării prin garanții de origine. Acest act normativ a avut ca rezultat alinierea la Decizia 2008/952 privind orientările detaliate pentru implementarea anexei II la Directiva 2004/8/CE și la Regulamentul Delegat (UE) 2023/2104 din 4 iulie 2023, care modifică Regulamentul Delegat (UE) 2015/2402 referitor la revizuirea valorilor de referință armonizate ale randamentului pentru producția separată de energie electrică și termică, în aplicarea Directivei 2012/27/UE.

- H.G. nr. 676/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, ce stabilește cadrul juridic necesar pentru calificarea auditorilor energetici, condițiile și cerințele obligatorii pentru efectuarea auditurilor energetice necesare identificării soluțiilor pentru îmbunătățirea eficienței energetice și promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și mecanismul de asigurare și verificare a calității auditurilor energetice efectuate.
- H.G. nr. 372/2020 pentru aprobarea Programului cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate pentru anii 2020-2022, ce are drept scop implementarea obligației de renovare anuală, pentru perioada 2019-2020, a unei rate de 1% din suprafața totală a clădirilor din domeniul public al statului, cu o suprafață totală utilă de peste 250 m², în care își desfășoară activitatea autoritățile administrației publice centrale de specialitate.
- H.G. nr. 1060/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, ce are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile eficiența energetică, valorificarea surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare pentru finanțarea și promovarea proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice, și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării.
- H.G. nr. 1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026. Cu accent pe acumularea de contribuții din partea părților obligate (operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, importatorii de produse petroliere, furnizorii de energie termică), inițiativele includ mecanisme de eficiență energetică și investiții în renovarea clădirilor. Totodată, beneficiarii acestei hotărâri sunt consumatorii din sectorul rezidențial, care urmează de beneficiere de proiecte de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul blocurilor locative și a caselor individuale.
- H.G. nr. 1068/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, ce are drept scop crearea unui mecanism unic de determinare a contribuțiilor anuale care urmează a fi achitate de părțile obligate pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în scopul realizării în fiecare an a noi economii de energie pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

- H.G. nr. 163/2024 pentru aprobarea Programului cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate pentru anii 2024-2026, ce vizează renovarea anuală a 3% din suprafața totală a clădirilor publice cu o suprafață utilă de peste 250 m², ceea ce reprezintă 87.099 m² în perioada 2024-2026, precum și recuperarea suprafeței restante din perioada 2019-2024, estimată la 106.095 m². Prin urmare, se urmărește asigurarea unei clase de performanță energetică „B” sau superioare pentru clădirile renovate, promovarea rolului exemplar al clădirilor publice prin selectarea a 10 edificii incluse în program și mobilizarea resurselor financiare necesare. Aceste obiective vor fi realizate prin două proiecte principale: „Eficiența energetică în Republica Moldova”, finanțat prin acorduri de împrumut cu BERD, BEI și granturi cu UE și „Producerea de energie ecologică și eficiența energetică”, implementat cu sprijinul financiar al Guvernului Germaniei.
- H.G. nr. 829/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari. Regulamentul prevede: stabilirea criteriilor pentru identificarea întreprinderilor mari care au obligația de efectuare a auditurilor energetice cu o periodicitate de 4 ani, stabilirea cerințelor față de întreprinderile mari pentru implementarea sistemului de management energetic sau de mediu și crearea mecanismelor de suport pentru întreprinderile mari în vederea identificării potențialului de economisire a energiei, cu atragerea după caz, a mijloacelor financiare sub formă de grant în vederea implementării măsurilor de eficiență energetică.
- H.G. nr. 251/2024 cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” ce vizează promovarea și facilitarea utilizării eficiente a energiei de către consumatorii casnici prin valorificarea potențialului de eficientizare a consumului de energie în clădirile rezidențiale, având drept rezultat reducerea cheltuielilor populației pentru resurse energetice, sporirea nivelului de confort în locuințe, îmbunătățirea aspectului estetic al clădirilor, creșterea valorii imobilelor și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin realizarea următoarelor obiective specifice: realizarea a minimum 5,76 mii tone echivalent petrol (ktep) de noi economii de energie la consumatorii casnici și asigurarea renovării unei suprafețe încălzite de cel puțin 507 mii m² din clădirile rezidențiale.

15.1.1.2. Cadrul administrativ

În contextul creării Ministerului Energiei prin separare de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (H.G. nr. 117/2023), a fost preluat întreg portofoliul pe domeniul energiei, devenind astfel organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul securității energetice și eficienței energetice, activând conform Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2023. În acest sens, drept obiective esențiale ale politicilor promovate de către Minister sunt asigurarea securității energetice a țării, precum și oferirea soluțiilor eficiente în asigurarea tranziției verzi și a digitalizării sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile și a eficienței energetice.

Conform structurii Ministerului, **Direcția Eficiență Energetică**, dispune de un efectiv de 5 funcționari, dintre care 3 angajați și 2 locuri vacante. Direcția are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în sectorul eficiență energetică, prin elaborarea actelor normative aliniate

legislației UE, având ca obiective îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, dezvoltarea durabilă, economisirea resurselor energetice primare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Totodată, atribuțiile includ, dezvoltarea mecanismelor de sprijin și gestionarea programelor naționale, precum Fondul pentru Eficiență Energetică, EcoVoucher și SuperEsco.

Direcția energie termică și cogenerare dispune de un efectiv de 5 funcționari, dintre care 3 angajați și 2 locuri vacante. Direcția are misiunea de a contribui la realizarea politicii guvernamentale în domeniul energiei termice și cogenerare prin crearea, dezvoltarea și asigurarea funcționării eficiente a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică și utilizarea tehnologiilor de cogenerare în scopul asigurării competitivității sectorului termoeenergetic și garantării securității energetice a țării. Totodată, asigură elaborarea și promovarea documentelor de politici și a proiectelor de acte normative în domeniul energiei termice și cogenerare, asigurând alinierea acestora la legislația Uniunii Europene și Comunității Energetice.

Totodată, în vederea implementării politicii statului în domeniul eficienței energetice, a fost instituit **I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă**, care prin intermediul Direcției conformitate politici în domeniul eficienței energetice și valorificare a surselor de energie regenerabilă, are misiunea de a acorda asistență la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice, crearea condițiilor pentru promovarea producerii energiei termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență și din surse regenerabile. Structura organizatorică a centrului prevede un personal de 50 de unități, angajați fiind 33 unități.

Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), este o instituție publică, creată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 21 decembrie 2000, în scopul asigurării implementării eficiente a proiectelor în domeniul energeticii prin administrarea, monitorizarea și coordonarea acestora în conformitate cu cerințele organismelor financiare internaționale donatoare.

La moment, UCIPE implementează proiecte importante de dezvoltare, precum: Al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (2021-2025, cu extindere preconizată până în 2027) și Proiectul eficiența energetică în Republica Moldova (2022-2027). Alte două proiecte urmează a fi lansate în anul 2025: Proiectul tranziție durabilă prin eficiență energetică în Moldova și Proiectul Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică.

La situația din 31 decembrie 2024 structura organizatorică UCIPE prevede 38 unități de personal, iar numărul de angajați este de 22, specialiști angajați în implementarea a trei proiecte în derulare. În cadrul UCIPE sunt create și funcționează sub-unități de implementare pentru fiecare proiect, iar necesarul de funcții/posturi este stabilit pentru fiecare proiect în parte, reieșind din specificul proiectului și complexitatea acestuia. Lansarea a două proiecte noi începând cu anul 2025 presupune angajarea unui număr suplimentar de specialiști, care să asigure capacitatea de implementare necesară.

15.2. Planuri de viitor

15.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova își propune să integreze prevederile Directivei (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică în cadrul său legislativ și politic, în contextul angajamentelor internaționale asumate și al obiectivelor europene privind neutralitatea climatică. Această directivă, parte a eforturilor Uniunii Europene de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% până în 2030, subliniază importanța îmbunătățirii eficienței energetice în atingerea acestor ținte. Pentru Republica Moldova, transpunerea directivei reprezintă o oportunitate de a adopta măsuri avansate de eficiență energetică, de a sprijini utilizarea energiei curate și de a contribui la reducerea impactului climatic, aliniindu-se la Pactul verde european și la obiectivele Acordului de la Paris;

În vederea implementării proiectelor investiționale privind **„Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”** și **„Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică” (INSPIREE)**, urmează promovarea și adoptarea actelor normative cu referire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării asupra Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/EU-NIP și E5P, ratificarea Acordului de împrumut și de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/EU-NIP și E5P, inițierea negocierilor asupra Acordului de împrumut și aprobarea semnării acestuia dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții, ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții. Totodată, urmează promovarea și adoptarea actelor normative cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului **Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și AFD**, precum și semnarea și ratificarea acestuia.

15.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Urmare a adoptării H.G. nr. 144/2025 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”, va fi dezvoltat sistemul informațional până la finele anului 2026, ce va contribui la sporirea productivității implementării politicilor din domeniul eficienței energetice și al valorificării surselor de energie regenerabilă. Valorificarea potențialului tehnologiei informației și implementarea conceptelor moderne de schimb de date implementate în SINEE vor îmbunătăți calitativ activitatea IP CNED și va facilita accesul la date în domeniul eficienței energetice și al valorificării surselor de energie regenerabilă. SINEE constituie o soluție din categoria Guvern către Guvern (G2G), Guvern către Business (G2B) și Guvern către Cetățeni (G2C), îndreptată spre eficientizarea utilizării resurselor informaționale în domeniul eficienței energetice, creșterii transparenței și asigurării accesului la date și servicii online pentru instituții ale statului, agenți economici și specialiștii care lucrează în domeniul respectiv. Scopul SINEE constă în asigurarea IP CNED cu o soluție informatică performantă scalabilă, configurabilă și compatibilă cu ulterioare dezvoltări și integrări, care să asigure funcționalități de realizare a activităților în domeniile de competență ale IP CNED.

15.1.3. Aspecte financiare ale implementării acțiunilor (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că costul total constituie 1 760,5 mii lei. De asemenea, costurile totale pentru dezvoltarea și operaționalizarea Sistemului Informațional Național în Domeniul Eficienței Energetice (Anexa B) sunt estimate la 40 000,0 mii lei, din care 14 133,0 mii lei sunt acoperiți prin asistență externă (GIZ și BM). Partea neacoperită, în valoare de 25 867,0 mii lei, urmează să fie inclusă în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026-2028, din care 15% (3 880,0 mii lei) vor fi alocați pentru mentenanța sistemului, iar restul sumei reprezintă sursele financiare rămase neacoperite.

În contextul implementării proiectelor investiționale în domeniul eficienței energetice, Ministerul Energiei, cu sprijinul financiar al partenerilor de dezvoltare (sub formă de împrumuturi și granturi), inclusiv Uniunea Europeană, BERD, BEI, Banca Mondială, USAID, Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul Norvegiei, desfășoară multiple proiecte de dezvoltare. Valoarea totală a acestor proiecte este de 5 966 150,10 mii lei, din care 1 534 821,40 mii lei provin din bugetul de stat, 2 326 727,00 mii lei din surse externe, iar suma de 2 104 601,7 mii lei rămâne neacoperită.

15. 2. Subcapitolul Performanța energetică a clădirilor

15.2.1. Prezentarea generală a situației în domeniul performanței energetice a clădirilor

În Republica Moldova, performanța energetică a clădirilor se confruntă cu provocări semnificative din cauza vechimii fondului de locuințe. Conform datelor disponibile, 75% din totalul locuințelor au fost construite înainte de anul 1990, iar majoritatea acestora sunt situate în mediul rural. Această vechime a fondului de locuințe este un factor care contribuie la o performanță energetică scăzută, având în vedere că multe dintre aceste clădiri nu sunt dotate cu tehnologii moderne de eficiență energetică. Prin urmare, măsurile de îmbunătățire a performanței energetice sunt esențiale, iar implementarea unor politici și proiecte pentru renovarea clădirilor și pentru creșterea eficienței energetice reprezintă un pas crucial. Aceasta include obiectivele naționale de renovare și certificare energetică a clădirilor, cu scopul de a reduce consumul de energie și a contribui la protecția mediului, aspecte deja abordate de guvern prin reglementări și proiecte de modernizare.

15.2.1.1. Cadrul legislativ

Prin adoptarea Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor au fost transpuse parțial Directiva 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor (reformare), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2010/02/MC-EnC din 24 septembrie 2010, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2018/844 privind performanța energetică a clădirilor, Regulamentul (UE) 244/2012 de completare a Directivei 2010/31/UE prin stabilirea unui cadru metodologic comparativ de calcul al nivelurilor optime, din punctul de vedere al costurilor, a cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora, precum și Regulamentul (UE) 2018/1999 privind

guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice. Aceasta stabilește cadrul legal necesar pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor, luând în considerare condițiile climatice, cerințele de confort interior și raportul cost-eficiență. Măsurile includ implementarea politicilor publice pentru creșterea eficienței energetice, stabilirea cerințelor minime de performanță energetică și certificarea acestora, precum și informarea proprietarilor și potențialilor cumpărători sau locatari despre performanța energetică a clădirilor.

În plus, prezenta lege instituie un subsistem informațional în domeniul performanței energetice a clădirilor în vederea realizării strategii pentru renovarea fondului imobiliar și a planului național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero. Prin implementarea acesteia se reiterează interesul sporit al statului pentru reducerea consumului final de energie, în situația în care clădirile reprezintă cel mai mare consumator de energie, circa 50% din consumul total național de energie, iar efectele crizei energetice în care ne aflăm impun măsuri țintite în acest sens.

Pentru implementarea cadrului legislativ primar, au fost emise următoarele hotărâri de Guvern:

- H.G. 621/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de certificare a performanței energetice a clădirilor și a unităților de clădire. Actul normativ conține prevederi referitoare la modul de întocmire a certificatelor de performanță energetică, stabilește cerințele specifice privind ținerea Registrului electronic al certificatelor de performanță energetică și modul de înregistrare a certificatelor de performanță energetică.
- H.G. 622/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea evaluatorilor energetici, a inspectorilor sistemelor de încălzire și a inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare, care stabilește cadrul juridic necesar pentru calificarea evaluatorilor energetici, a inspectorilor sistemelor de încălzire și a inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare, precum și înregistrarea acestora în Registrul electronic al evaluatorilor energetici, în Registrul electronic al inspectorilor sistemelor de încălzire și în Registrul electronic al inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare.

15.2.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, **Direcția Eficiență Energetică**, dispune de un efectiv de 5 funcționari, dintre care 3 angajați și 2 locuri vacante. Direcția are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în sectorul eficiență energetică, prin elaborarea actelor normative aliniate legislației UE, având ca obiective îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, dezvoltarea durabilă, economisirea resurselor energetice primare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), ce are misiunea de a acorda asistență la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul performanței energetice. Structura organizatorică a centrului prevede un personal de 50 de unități, angajați fiind 33 unități.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este autoritatea responsabilă în temeiul Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în vederea stabilirii și

punerii în aplicare a cerințelor minime privind performanța energetică a clădirilor și baza normativă a performanței energetice și a soluțiilor tehnice în sectorul construcțiilor.

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică - instituția responsabilă de mecanismul de control în temeiul Legii nr. 282/2023. Cu sprijinul IP CNED, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică se va reorganiza pentru a asigura capacitatea mecanismului de control în domeniul performanței energetice a clădirilor.

15.2.2. Planuri de viitor

15.2.2.1. Planuri legislative

- Transpunerea Directivei 2024/1275 privind performanța energetică a clădirilor (reformare),

ce are drept obiectiv atingerea unui parc imobiliar cu emisii zero până în 2050, prin stabilirea cerințelor pentru calculul performanței energetice, renovării clădirilor existente, utilizării energiei regenerabile, implementării soluțiilor inteligente și certificării performanței energetice. Directiva încurajează renovările profunde și certificarea performanței energetice pentru reducerea consumului energetic și a emisiilor.

Pentru Republica Moldova, această directivă are o importanță strategică, oferind un cadru pentru renovarea fondului imobiliar învechit și promovând utilizarea surselor regenerabile și a soluțiilor inteligente. Implementarea directivei poate contribui la reducerea emisiilor și la creșterea eficienței energetice, aliniind Moldova la obiectivele internaționale de sustenabilitate. Cu toate acestea, țara noastră se confruntă cu provocări semnificative în transpunerea și implementarea directivei, manifestându-se prin capacități instituționale limitate, finanțare insuficientă pentru renovări profunde, lipsa unui cadru tehnologic avansat și a personalului calificat, precum și conștientizarea redusă a populației cu privire la beneficiile renovărilor energetice.

- Regulamentul delegat (UE) 2020/2155 de completare a Directivei 2010/31/UE prin instituirea

unui sistem comun opțional al Uniunii Europene privind evaluarea gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor - stabilește un sistem comun opțional al Uniunii pentru evaluarea gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor, o metodologie comună ce constă în calcularea punctajului privind gradul de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor sau a unităților de clădire și obținerea unei evaluări a gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor sau a unităților de clădire.

- Regulamentul (UE) 2020/2156 care detaliază modalitățile tehnice de implementare efectivă a unui sistem comun opțional al Uniunii pentru evaluarea indicatorului gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor ce detaliază modalitățile tehnice de punere în aplicare efectivă a unui sistem comun opțional al Uniunii privind evaluarea gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor, stabilit în Regulamentul delegat (UE) 2020/ 2155.

-Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de dezvoltare a sectorului serviciilor energetice pentru perioada 2025-2030, pentru dezvoltarea sustenabilă a pieței serviciilor energetice prin eliminarea barierelor, promovarea contractelor de performanță energetică și implementarea proiectelor ESCO, ce are drept scop instituționalizarea și asigurarea dezvoltării sustenabile a pieței serviciilor energetice, eliminarea barierelor regulatorii în sectorul

serviciilor energetice, prin crearea cadrului normativ și metodologic de aplicare a contractelor de performanță energetică, promovarea contractelor de performanță energetică și consolidarea capacităților prestatorilor de servicii energetice (ESCO), pilotarea și implementarea proiectelor ESCO în clădiri.

- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Planului național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero, în vederea promovării clădirilor cu consum de energie aproape egal cu zero, atât pentru construcții noi, cât și pentru renovarea celor existente.

- Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, în scopul identificării investițiilor necesare pentru renovarea fondului imobiliar național, oferind soluții economice și prognoze pe termen lung bazate pe date și economii de energie estimate.

15.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Este de remarcat că accelerarea și transpunerea Directivei privind performanța energetică a clădirilor, reprezintă, de asemenea, o recomandare a Comisiei Europene în Raportul pe 2024 privind Republica Moldova, care însoțește documentul Comunicarea Comisiei Europene din 2024 privind politica de extindere a UE.

15.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că costul total constituie 1006,0 mii lei dintre care 416,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat, iar 590,0 mii lei din asistență externă.

15.3. Subcapitolul Rețele transeuropene

15.3.1. Prezentarea generală a situației în domeniul rețelilor transeuropene (TEN-E)

Conform Anexei 2 la Hotărârea Guvernului nr. 180/2024 privind mecanismul de coordonare a aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, domeniul rețelilor transeuropene este inclus în Capitolul 21, având ca instituție coordonatoare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Din martie 2022, sistemul electroenergetic al Republicii Moldova este sincronizat cu rețeaua europeană ENTSO-E, ceea ce a sporit stabilitatea tehnică și diversificarea surselor de energie electrică, consolidând securitatea energetică.

În anul 2022, SA „Energocom” a devenit participant pe piața de energie electrică din România, realizând tranzacții directe în cadrul pieței energetice a UE. Importurile de energie electrică din piețele energetice a UE (România) au reprezentat o pondere semnificativă în mixul energetic: 22% în 2022, 10% în 2023, 11% în 2024 și cca 50% în primele două săptămâni a anului 2025.

În contextul deteriorării infrastructurii energetice ucrainene, capacitatea comercială permisă de ENTSO-E pentru importul de energie electrică (NTC) în blocul Ucraina - Moldova a fost majorată la 2.100 MW, din care 315 MW revin Republicii Moldova. Eforturile continuă pentru creșterea acestei capacități, având în vedere necesarul de consum național, care în orele de vârf și în sezonul de iarnă depășește 1.000 MW.

Astfel, având în vedere stoparea livrărilor de energiei electrice de Centrala termoelectrică de la Cuciurgan către malul drept al râului Nistru, începând cu 1 ianuarie 2025 cca. 50% din cantitatea totală a necesarului malului drept de energiei provine din România.

În acest sens, urmare a multiplelor discuții la nivelul operatorilor sistemelor de transport a energiei electrice dar și a acțiunilor realizate de Ministerul Energie, a fost confirmată reorientarea NTC nevalorificat între Ucraina și țările membre a Uniunii Europene, pentru a fi utilizat la hotarul România - Republica Moldova, fapt care a permis importul energiei electrice și acoperirea deplină a necesarului de consum național pentru primele 2 săptămâni a lunii ianuarie 2025.

Totodată, ÎS „Moldelectrica” cu suportul CNTEE „Transelectrica” SA din România au realizat testări pentru liniile de interconexiune Republica Moldova - România de 110 kV, urmare a cărora s-a stabilit posibilitatea activării acestora în regim de urgență în regim insular, fapt care ar putea majora NTC cu cca. 110 MW.

Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în domeniul gazelor naturale, cu scopul diversificării surselor de aprovizionare și consolidării securității energetice. Astfel, construcția conductei principale de gaze transfrontaliere Iași-Ungheni-Chișinău (PMI) a fost finalizată și este pe deplin operațională începând cu octombrie 2021. Având o lungime de aproximativ 150 km, dintre care 110 km pe teritoriul Republicii Moldova, acest gazoduct conectează rețelele de transport al gazelor din România și Republica Moldova. Noua infrastructură are o capacitate anuală de transport de aproximativ 2,2 miliarde de metri cubi de gaze naturale către Republica Moldova, acoperind astfel circa 75% din necesarul de consum (inclusiv pentru regiunea transnistreană) în condiții normale și 60% în perioada sezonului de încălzire.

Finalizarea acestui proiect simbolizează integrarea piețelor statelor membre ale UE cu cele din țările Parteneriatului Estic, contribuind semnificativ la securitatea energetică a regiunii. Pentru realizarea proiectului, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană de Investiții (BEI) au acordat împrumuturi în valoare de 41 milioane de euro, iar Uniunea Europeană a oferit un grant de 10 milioane de euro.

Procedura de transport a gazelor naturale în regim backhaul a fost reglementată, facilitând astfel crearea de capacități întreruptibile la punctele de interconectare. Astfel, a fost asigurată diversificarea rutelor de aprovizionare cu gaze naturale a țării prin asigurarea fluxului de gaze naturale în regim revers pe conducta Trans-Balcanică atât fizic, cât și virtual.

La 19 ianuarie 2024, țara a aderat la Coridorul Vertical de transport al gazelor naturale (conducta Trans-balcanică) prin semnarea unui memorandum de către SAR „Vestmoldtransgaz”. Coridorul conectează rețelele din Grecia, Bulgaria, România și Ungaria, extinzându-se către Republica Moldova, Ucraina și Slovacia, și permite importul de gaze din multiple surse, inclusiv gaze naturale lichefiate (LNG) din Grecia, reducând astfel dependența de Gazprom.

În mai 2024, SA „Moldovagaz” a început să achiziționeze gaze naturale pentru malul drept al Nistrului prin intermediul SRL „Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) Est” (BRM Est), implementând mecanisme transparente și concurențiale. Totodată, în aprilie 2024, SA „Energocom” a importat, pentru prima dată, gaze lichefiate din Statele Unite, livrate prin portul grecesc Alexandroupolis, în parteneriat cu compania grecească DEPA.

Pentru a sprijini dezvoltarea infrastructurii, în octombrie 2024, Comisia de cercetare prealabilă, constituită prin H.G. nr. 623/2024, a acordat statut de interes public național proiectelor de extindere a rețelei de transport al gazelor naturale. În același an, BRM Est a lansat piața SPOT pentru gaze naturale, care permite tranzacționarea prin licitații electronice, oferind acces la gaze din România și alte țări europene și reducând dependența de o singură sursă de aprovizionare.

Liberalizarea pieței gazelor naturale continuă să fie o prioritate, iar începând cu 1 ianuarie 2025, conform modificărilor operate în Legea nr. 108/2016, întreprinderile mari vor putea încheia contracte de procurare exclusiv pe piața liberă. În acest context, în mai 2024, Ministerul Energiei a organizat primul forum de afaceri dedicat liberalizării pieței – “Forumul gazelor naturale: de la monopol la piață liberă”, desfășurat în parteneriat cu USAID, BRM East Energy și Transgaz.

Aceste inițiative subliniază angajamentul Republicii Moldova de a-și diversifica sursele de energie, de a crea o piață competitivă și transparentă și de a îmbunătăți securitatea energetică națională.

15.3.1.1. Cadrul legislativ

Prin adoptarea Legii nr. 281/2023 pentru modificarea unor acte normative (instituirea mecanismului de guvernanta energetică și a acțiunilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică) au fost transpuse parțial Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC și Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC, considerând prevederile din Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013.

Prin aceste modificări, Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, a fost completată cu noi prevederi privind instituirea mecanismului de guvernanta energetică și a acțiunilor climatice, crearea cadrului normativ pentru facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică cu impact transfrontalier, elaborarea documentelor de politici în domeniul energiei și dezvoltarea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc.

Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), potrivit clauzei de armonizare, transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 2017/1938 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022, Regulamentul (CE) nr. 715/2009 privind condițiile de

acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MCEnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022. Conform acesteia, întreprinderile mari și întreprinderile mijlocii în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, până la 01 ianuarie 2025 și respectiv 01 ianuarie 2027, vor fi în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 din Legea nr. 108/2016.

La data de 11.09.2024, a fost adoptată H.G. nr. 623/2024 cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a proiectelor de dezvoltare a rețelei de transport al gazelor naturale. În octombrie 2024, Comisia a decis conferirea statutului de interes public național acestor proiecte, având ca scop consolidarea securității energetice a Republicii Moldova și diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare cu gaze naturale.

Proiectele vizează extinderea rețelelor de transport al gazelor naturale, modernizarea infrastructurii existente, facilitarea transportului de gaze naturale către Republica Moldova, precum și poziționarea țării ca un important culoar de tranzit regional. De asemenea, inițiativele contribuie la creșterea volumelor de gaze transportate, sporirea eficienței energetice și protecția mediului, prin utilizarea tehnologiilor moderne.

15.3.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, **Direcția Energie Electrică** este formată din 5 funcționari și are drept misiune contribuirea la implementarea politicii guvernamentale în sectorul energiei electrice. Activitatea acestei direcții include dezvoltarea infrastructurii și asigurarea unei aprovizionări fiabile cu energie electrică, într-un mod eficient, durabil și competitiv, care să sprijine securitatea energetică a țării. În acest sens, Direcția elaborează și promovează documente de politici și proiecte de acte normative, aliniind legislația națională la standardele Uniunii Europene și Comunității Energetice, creând astfel premisele pentru dezvoltarea și funcționarea durabilă a sectorului energetic.

În timp ce, **Direcția Gaze Naturale și Produse Combustibile** este compusă din 7 funcționari (5 angajați activi și 2 posturi vacante) și are ca obiectiv implementarea politicii guvernamentale în domeniul gazelor naturale și produselor combustibile. Direcția urmărește dezvoltarea și menținerea unui sector eficient, durabil și competitiv al aprovizionării cu gaze naturale și produse combustibile, asigurând totodată securitatea energetică națională. Printre atribuțiile sale se numără elaborarea și promovarea documentelor de politici și proiectelor de acte normative, alinate la legislația Uniunii Europene și a Comunității Energetice.

Î.S. „Moldelectrica”, operatorul sistemului de transport al energiei electrice din Republica Moldova, a fost certificat de ANRE ca Operator Independent de Sistem la 11 iulie 2023. Structura organizatorică a întreprinderii prevede un personal de 1357 de unități. Angajați fiind 1278, care include aproximativ 800 de muncitori/ specialiști tehnici.

Misiunea sa este de a sprijini dezvoltarea durabilă a sectorului energetic, de a contribui la implementarea soluțiilor inovatoare în eficiența energetică, economisirea energiei și sustenabilitate, precum și de a asigura o aprovizionare sigură și eficientă cu energie electrică pentru populație, sectorul economic și instituțiile statului. În procesul de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene, Î.S. „Moldelectrica” își propune să implementeze cadrul instituțional necesar și să dezvolte capacitățile administrative aferente. Pe termen lung, întreprinderea își propune să devină un actor cheie pe piața regională a energiei electrice. Începând cu 22 noiembrie 2023, Î.S. „Moldelectrica” a devenit membru observator în cadrul ENTSO-E, contribuind la consolidarea relațiilor cu operatorii de transport de energie electrică din UE, în contextul sincronizării sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul electroenergetic continental.

La moment, Î.S. „Moldelectrica” implementează proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”, care presupune construcția, echiparea și punerea în funcțiune a unei noi linii electrice de interconexiune dintre Republica Moldova și România, care constă într-o linie electrică aeriană de transport energiei electrice cu tensiunea de 400 kV, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, având ca traseu municipiul Bălți din Republica Moldova și municipiul Suceava din România.

În acest sens, în iunie 2024 a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 394/2024 cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV.

Drept urmare Ministerul Energiei cu suportul Unității Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, și ÎS „Moldelectrica” a convocat ședința de lucru pentru data de 25 iunie 2024 a Comisiei de cercetare prealabilă citată.

În rezultatul ședinței cu votul unanim al membrilor participanți la ședință s-a stabilit existența elementelor justificative pentru declararea de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava și modernizarea stației electrice Bălți 330 kV inclusiv construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV pentru asigurarea conectării la nivelul de tensiune 400 kV.

Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), este o instituție publică, creată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 21 decembrie 2000, în scopul asigurării implementării eficiente a proiectelor în domeniul energeticii prin administrarea, monitorizarea și coordonarea acestora în conformitate cu cerințele organismelor financiare internaționale donatoare.

De-a lungul timpului, **UCIPE** a implementat proiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, cum ar fi: Proiectul energetic, Proiectul energetic II (componentele electrică și termică), „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze din România cu sistemul de transport gaze din Republica Moldova”, „Elaborarea Studiului de fezabilitate în vederea conexiunii sincrone a sistemelor energetice ale Ucrainei și Moldovei la Sistemul continental European ENTSO-E”. La moment, implementează Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE), ca activități de bază a proiectului fiind Construcția liniei electrice aeriene

(LEA) de înaltă tensiune cu un singur circuit (400 kV) pe direcția Vulcănești – Chișinău și Modernizarea/ Extinderea stațiilor electrice Chișinău de 330 kV și Vulcănești de 400 kV.

La situația din 31 decembrie 2024 structura organizatorică UCIPE prevede 38 unități de personal, iar numărul de angajați este de 22, specialiști angajați în implementarea a trei proiecte în derulare. În cadrul UCIPE sunt create și funcționează sub-unități de implementare pentru fiecare proiect, iar necesarul de funcții/posturi este stabilit pentru fiecare proiect în parte, reieșind din specificul proiectului și complexitatea acestuia. Lansarea a două proiecte noi începând cu anul 2025 presupune angajarea unui număr suplimentar de specialiști, care să asigure capacitatea de implementare necesară.

15.3.2. Planuri de viitor

15.3.2.1. Planuri legislative

- Modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, ce urmează să transpună Regulamentul (UE) 2022/869, în vederea identificării proiectelor de interes comun pentru implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare în infrastructură energetică din sectorul electroenergetic, gazelor naturale, produselor petroliere și dezvoltarea rețelelor inteligente (planificată pentru trim. III, 2025, cap. 21);

- În scopul asigurării construcției, echipării și punerii în funcțiune a unei noi interconexiuni dintre Republica Moldova și România, inclusiv modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, urmează a fi adoptate proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de grant pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II” și proiectul de Decret de inițiere a negocierilor și aprobarea Acordului de grant pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”;

- Adoptarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Bălți-Suceava, modernizarea stației electrice Bălți 330 kV și construcția unei stații electrice noi Bălți 400 kV, va facilita atragerea investițiilor pentru dezvoltarea economică a regiunilor și creșterea securității energetice prin interconectarea rețelelor electrice naționale cu cele europene și modernizarea infrastructurii energetice naționale.

- În scopul demarării proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza III” (LEA 400kV Strășeni-Gutinas, extinderea statiei Strasenii)”, în cadrul căruia urmează a fi construită cca 70 km de linie electrică aeriană 400 kV, pe parcursul anului 2025 va fi adoptată Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și a stației electrice Strășeni.

15.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

- Proiectul de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (perioada de implementare 2020-2026), contribuie semnificativ la sporirea capacității și îmbunătățirea fiabilității sistemului de transport al energiei electrice în Republica Moldova și are următoarele obiective de dezvoltare: sporirea securității aprovizionării cu energie electrică a țării; diversificarea rutelor și a surselor de

aprovizionare cu energie electrică; crearea potențialelor oportunități pentru dezvoltarea piețelor competitive și integrarea regională. Construcția LEA de 400 kV pe direcția Vulcănești - Chișinău înregistrează progrese, gradul de realizare a activităților de proiectare, furnizare și construcție/instalare constituind cca. 49%. Lucrările de construcție lansate efectiv în luna aprilie 2024 (după elaborarea/aprobarea proiectului tehnic și realizarea condițiilor premergătoare lucrărilor) sunt realizate gradual de la sud spre centru concomitent cu procedura de expropriere a terenurilor și urmează a fi finalizate până la sfârșitul anului 2025. Realizarea lucrărilor de construcție/instalare constituie cca 22% (cu 191 fundații construite și 29 piloni asamblați), iar volumul de echipamente și materiale produse și livrate constituie cca 90%. Procedura de expropriere este în derulare, procesul de compensare fiind realizat la moment în 28 din 34 de localități (peste 80% din localitățile necesare). 75% de terenuri necesare din 28 localități au fost compensate pentru folosință permanentă și temporară. În contextul modificărilor la traseul LEA, în data de 4 decembrie 2024 a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 807/2024 privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1037/2023 cu privire la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a bunurilor imobile și a dreptului de folosință asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de interes național de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești – Chișinău, fapt ce va facilita desfășurarea în continuare a procedurii de expropriere. Contractul de proiectare, furnizare și instalare pentru modernizarea stației electrice Chișinău de 330 kV este în derulare, înregistrând un progres de cca 51%. Finalizarea lucrărilor la stația electrică Chișinău este preconizată pentru luna iulie 2025. Contractul pentru extinderea stației electrice Vulcănești de 400 kV urmează a fi semnat în luna februarie 2025.

- Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelelor electrice de transport (perioada de implementare 2024-2027), reprezintă o inițiativă strategică pentru modernizarea și integrarea sistemului energetic al Republicii Moldova în rețeaua europeană ENTSO-E. Cu o lungime de aproximativ 48 km, linia va lega stațiile electrice 400/110 kV Bălți (Republica Moldova) și 400/110/20 kV Suceava (România), traversând râul Prut și raioanele Glodeni, Fălești, Rîșcani și municipiul Bălți. Scopul principal al proiectului este de a stabili și îmbunătăți interconectarea sistemelor electroenergetice, asigurând furnizarea și transportul fiabil al energiei electrice. Suplimentar la stabilirea elementelor justificative pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei, a fost obținut și Acordul de Mediu nr. 08 din 19 august 2024.

- Implementarea sistemului de dimensiuni mari pentru stocarea energiei electrice în baterii (BESS) (perioada de implementare 2024-2026) va contribui la creșterea fiabilității rețelelor electrice și va permite gestionarea eficientă a rezervelor de energie, reducerea fluctuațiilor cererii, integrarea surselor regenerabile de energie și extinderea capacităților energetice, pe măsură ce necesitățile consumatorilor evoluează.

Republica Moldova urmează să accelereze consolidarea interconexiunilor, cu accent pe finalizarea liniei electrice aeriene Vulcănești - Chișinău de 400 kV până la sfârșitul anului 2025 și realizarea de progrese pe linia electrică aeriană Bălți-Suceava de 400 kV, deschizând calea spre finalizarea acesteia până cel târziu la sfârșitul anului 2027.

Aceste inițiative reflectă recomandările Comisiei Europene, incluse în Raportul de țară pe 2024 privind Republica Moldova, care însoțesc Comunicarea Comisiei Europene privind politica de extindere a UE. Accelerarea și finalizarea acestor proiecte reprezintă pași esențiali în integrarea energetică a Moldovei în Uniunea Europeană.

15.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că costul total constituie 509,5 mii lei, care vor fi acoperiți din bugetul de stat. De asemenea, costurile totale pentru implementarea proiectelor de infrastructură (Anexa B) sunt estimate la 2 831 030,80 mii lei, acoperite din asistență financiară externă sub formă de împrumut și grant, în valoare de 2 707 100,80 mii lei. Totodată, în contextul implementării Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic, 123.930,0 mii lei constituie contribuția Guvernului pentru achitarea despăgubirilor aferente exproprierii terenurilor destinate construcției Liniei Electrice Aeriene (LEA) 400 kV Vulcănești – Chișinău.

15. 4. Subcapitolul Stocarea gazelor naturale

15.4.1. Prezentarea generală a situației în domeniul stocării gazelor naturale

Începând cu vara anului 2023, pentru prima dată în istoria țării au fost create stocuri de gaze naturale, înainte de începerea sezonului de încălzire, în volum de circa 600 milioane m³, suficiente pentru acoperirea consumului de gaze naturale, practic pentru întreg sezonul de încălzire. Astăzi, țara noastră, în continuare, deține stocuri de gaze naturale și este pregătită să răspundă tuturor provocărilor aferente securității și siguranței furnizării gazelor naturale pentru consumatori.

Urmare a transpunerii prevederilor Regulamentului UE nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale, a fost asigurată stocarea unei cantități de 149,5 milioane m³ de gaze naturale începând cu 1 octombrie 2024 (din care 47,1 milioane m³ (suficient pentru 10 zile de consum) vor reprezenta stocurile de securitate), care să corespundă unui nivel de cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Obligația de stocare a fost impusă S.A. „Energocom” prin H.G. nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale și H.G. nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

15.4.1.1. Cadrul legislativ

- Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative, ce transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 2017/1938 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022 și Regulamentul (CE) nr.715/2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MCEnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022. Conform prevederilor se stipulează crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale, pentru a se asigura utilizarea, până la 1 noiembrie

- a fiecărui an calendaristic, a capacității de stocare a gazelor naturale în instalațiile de stocare din alte țări părți ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, care să corespundă unui nivel de cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici.
- H.G. nr. 728/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale, transpune parțial prevederile Regulamentului (UE) 2017/1938 privind măsurile de garantare a siguranței aprovizionării cu gaze naturale devenit obligatoriu pentru Părțile Contractante ale Comunității Energetice în anul 2021 așa cum a fost adaptat și adoptat prin Decizia Consiliului Ministerial nr. 2021/15/MC-EnC și Decizia Consiliului Ministerial nr. 2022/01/MC-EnC care a fost încorporat în aquis-ul comunitar devenind obligatoriu pentru țările părți ale Comunității Energetice, inclusiv Republica Moldova. Regulamentul (UE) 2017/1938 stabilește regulile de cooperare între țările Părți Contractante ale Comunității Energetice în scopul prevenirii, atenuării și gestionării crizelor de gaze naturale. Regulamentul definește în mod clar responsabilitățile pentru securitatea aprovizionării la nivel național și vizează consumatorii protejați, stabilește standardele de aprovizionare și infrastructură, obligă autoritățile să identifice scenarii de risc și să atenueze eficient astfel de riscuri, îmbunătățește transparența în pregătirea măsurilor preventive și de urgență, planuri de acțiuni preventive și de urgență, obligă țările vecine să coopereze în cazurile de urgență și în procesul de elaborare a planurilor de urgență.
 - H.G. nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale, adoptată în vederea asigurării continuității și securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, precum și în scopul implementării prevederilor Regulamentului UE nr. 2022/1032 în ceea ce privește stocarea gazelor naturale transpuse în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.

Totodată, prezenta hotărâre prevede desemnarea SA „Energocom”, în calitate de titular al obligației de stocare și măsurile ce urmează să le întreprindă, pentru asigurarea realizării sarcinilor ce rezultă din obligația de stocare a gazelor naturale atribuită, stabilirea cantității exacte de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, ce corespunde unui nivel de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici 2019-2023, precum și impunerea SA „Energocom” obligației de stocare, în termen de până la 1 octombrie 2024, a unei cantități de gaze naturale de 102,4 milioane m³ în instalațiile de stocare din țări părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene, urmare a deducerii din cantitatea totală de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, a cantității de gaze naturale de 47,1 milioane m³, ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

- H.G. nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale, conform căreia S.A. „Energocom” a fost desemnată în calitate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate, prin încheierea acordurilor și contractelor necesare cu operatorii depozitelor de stocare, inclusiv din țările vecine, din țările părți ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene, precum și cu operatorii de sistem prin ale

căror rețele urmează să fie transportate gazele naturale care fac obiectul stocurilor de securitate. Totodată, cantitatea minimă de gaze naturale ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate se stabilește la nivelul de 22,8 milioane m³, conform calculelor efectuate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Ulterior, prin modificări parvenite la prezenta hotărâre (H.G. nr. 331/2023 și H.G. nr. 364/2024) cantitatea de gaze naturale ce urma a fi stocată în calitate de stocuri de securitate a fost stabilită la nivelul de 45,6 milioane m³ până la 1 octombrie 2023 și, respectiv 47,1 milioane m³ până la 1 octombrie 2024.

- HANRE nr. 277/2023 privind aprobarea Metodei de determinare a mărimii contribuțiilor financiare achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor stocurilor de securitate de gaze naturale, ce reglementează modul de calculare a cuantumului contribuțiilor financiare și periodicitatea achitării acestora de către furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale pentru acoperirea costurilor de creare și menținere a stocurilor de securitate.

- HANRE nr. 539/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de determinare a prețului reglementat al stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare, ce stabilește modul de calculare și aprobare a prețului reglementat al stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare. Respectiv, până la data de 1 octombrie a fiecărui an, titularul obligației de stocare prezintă Agenției cererea privind aprobarea prețului reglementat la care urmează a fi vândute gazele naturale care fac obiectul obligației de stocare și calculul motivat și documentat al costurilor aferente. Agenția, până la 20 octombrie aprobă prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

15.4.1.2. Cadrul administrativ

Direcția gaze naturale și produse combustibile cu un efectiv de 6 funcționari, dintre care 5 angajați și 1 loc vacant, are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în domeniul gazelor naturale și produselor combustibile prin dezvoltarea și menținerea unui sector al aprovizionării cu gaze naturale și produse combustibile eficient, durabil și competitiv, care să garanteze securitatea energetică a țării, prin elaborarea și promovarea documentelor de politici și a proiectelor de acte normative în sectorul gaze naturale și produse combustibile, inclusiv prin alinierea acestora la legislația Uniunii Europene și Comunității Energetice.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (cu un personal de 177 unități, în prezent fiind angajați 149), prin intermediul Departamentului gaze naturale și energie termică își desfășoară activitatea în conformitate cu Planul de activitate aprobat de către Consiliul de Administrație al ANRE, precum și de actele administrative aprobate de Consiliul de Administrație. Totodată, Departamentul elaborează acte normative de reglementare în sectorul gazelor naturale, examinează costurile reglementate aferente serviciului de transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale, examinează aplicarea corectă a prețurilor și tarifelor reglementate pentru transportul, distribuția și furnizarea gazelor naturale de către furnizorul de ultimă opțiune și/sau de furnizorul căruia i-a fost impusă îndeplinirea obligației de serviciu public, precum și aplicarea tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale, examinează și aprobă Planurile de dezvoltare ale operatorilor de sistem (pentru

10 ani a operatorului sistemului de transport al gazelor naturale și pentru 3 ani ai operatorilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale). La fel, examinează și aprobă Planurile anuale de investiții prezentate de operatorii de sistem- titularii de licențe.

Potrivit structurii organizatorice, Departamentul gaze naturale și energie termică are în componența sa următoarele subdiviziuni: Secția tarife și analize, Secția investiții energie termică și cogenerare, Secția investiții gaze naturale, Secția reglementări.

S.A. „Energocom”, începând cu 1 iulie 2014, a obținut licență pentru genul de activitate furnizarea gazelor naturale la tarife nereglementate. În baza acestei decizii, societatea pe acțiuni gestionează contracte de import a gazelor naturale pentru necesitățile pieței interne și încheie contracte directe din surse de import. În prezent, prin intermediul Direcției Tranzacționare gaze naturale, gestionează comercial și financiar contractele de import a gazelor naturale pentru necesitățile pieței interne, ce include asigurarea continuității și siguranței furnizării gazelor naturale, respectarea standardelor de calitate impuse de legislație, încheierea contractelor cu companii de furnizare (piața en-gros) și consumatorii finali (piața retail), asigurând condiții echitabile și transparente, implementarea măsurilor necesare pentru a asigura securitatea aprovizionării cu gaze naturale, inclusiv menținerea unor stocuri de rezervă și diversificarea surselor de import.

15.4.2. Planuri de viitor

15.4.2.1. Planuri legislative

Adoptarea Legii nr. 108/2016 privind gazele naturale, în vederea prelungirii obligației de stocare după anul 2025, în conformitate cu prevederile Regulamentului UE 2022/1032, care impune stocarea unui volum de 15% și a cărei aplicabilitate expiră la data de 31 decembrie 2025.

15.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În acest paragraf nu sunt incluse activități care presupun crearea de instituții noi, reorganizarea instituțiilor existente, acordarea atribuțiilor suplimentare instituțiilor existente, consolidarea efectivului de personal în instituțiile existente, instruirea personalului, achiziționarea echipamentelor/licențelor necesare pentru procesul de aderare, elaborarea de sisteme informaționale sau alte activități de consolidare a capacităților.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 129,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

15. 5. Subcapitolul Stocuri de produse petroliere

15.5.1. Prezentarea generală a situației în domeniul stocării produselor petroliere

15.5.1.1. Cadrul legislativ

- Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, ce are drept scop crearea unui cadru organizatoric, juridic și economic pentru asigurarea securității economice a țării și reglementarea importului, transportului, depozitării și comercializării produselor petroliere pe piața internă, ca produse strategice, cu un regim special de activitate.

- H.G. nr. 1116/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate, transpune parțial Directiva 98/70/CE privind calitatea benzinei și a motorinei, reglementând depozitarea și comercializarea cu ridicata a produselor petroliere identificate: benzinei, motorinei, gazului lampant, petrolului turboreactor, combustibilului pentru cuptoare, gazului lichefiat, păcurei, uleiurilor și lubrifianților (în continuare - produse petroliere), în urma cărui fapt importatorii organizează livrarea produselor petroliere menționate vânzătorilor cu amănuntul și cumpărătorilor cu ridicata.

- H.G. nr. 476/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate, stabilește regulile generale și principiile organizatorice de transportare a produselor petroliere, pe care importatorii le vor comercializa ulterior de la producător la consumator.

15.5.1.2. Cadrul administrativ

Direcția gaze naturale și produse combustibile cu un efectiv de 6 funcționari, dintre care 5 angajați și 1 loc vacant, are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în domeniul gazelor naturale și produselor combustibile prin dezvoltarea și menținerea unui sector al aprovizionării cu gaze naturale și produse combustibile eficient, durabil și competitiv, care să garanteze securitatea energetică a țării, prin elaborarea și promovarea documentelor de politici și a proiectelor de acte normative în sectorul gaze naturale și produse combustibile, inclusiv prin alinierea acestora la legislația Uniunii Europene și Comunității Energetice.

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (cu un personal de 177 unități, în prezent fiind angajați 149), prin intermediul Departamentului licențiere, monitorizare și control este reglementat piața produselor petroliere, în special prin stabilirea zilnică a prețurilor maxime de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, stabilirea semestrială a marjei comerciale specifice și procesul de monitorizare a corectitudinii aplicării prevederilor Metodologiei de calcul și de aplicare a prețurilor pe piața produselor petroliere de către titularii de licențe. Departamentul este responsabil și de alte procese de reglementare a activității de întreprinzător din sectorul energetic, precum eliberarea autorizațiilor pentru importul motorinei pentru consum propriu.

15.5.2. Planuri de viitor

15.5.2.1. Planuri legislative

Transpunerea Directivei 2009/119/CE privind obligația statelor membre de a menține un nivel minim de rezerve de țiței și/sau de produse petroliere, prin adoptarea proiectului de lege privind securitatea aprovizionării cu produse petroliere, ce are drept scop garantarea unui nivel

ridicat de securitate în aprovizionarea cu produse petroliere, asigurând o mai bună rezistență în fața crizelor și alinierea la standardele Uniunii Europene.

15.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Transpunerea Directivei 2009/119/CE, presupune crearea unei entități noi în cadrul Guvernului, ce va avea rolul de a gestiona și de a menține un nivel minim de rezerve de produse petroliere. În acest sens, pentru noua entitate vor fi necesare activități ce țin de instruire a personalului, sediu și echipament de lucru. Cât privește asistență logistică, va fi necesar un sistem informațional de măsurare și transmitere de la distanță a datelor (ex. SCADA). De asemenea, se planifică angajarea experților pe termen scurt care să ofere consultanță de specialitate pentru identificarea și propunerea de modele legislative și instituționale eficiente, adaptate specificului Republicii Moldova în domeniul gazelor naturale și al produselor petroliere, în special prin implementarea eficientă a legislației secundare privind stocurile de securitate și transpunerea în legislația națională a cerințelor specifice și detaliate privind menținerea rezervelor minime de produse petroliere. În cazul în care vor fi aplicate cerințe de creare a stocurilor în afara țării, este necesar suport de consultanță în vederea stabilirii Parteneriatelor între ministerele de ramură /Guverne pentru a facilita crearea și monitorizarea stocurilor.

15.5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 208,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

15. 6. Subcapitolul Emisii de Metan

15.6.1. Prezentarea generală a situației în domeniul emisiilor de metan

15.6.1.1. Cadrul legislativ

- Legea nr.74/2024, privind acțiunile climatice, care transpune parțial Directiva 2003/87/CE; Regulamentul (UE) 2018/1999 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice; Regulamentul (UE) 2021/1119 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice; Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și Directiva 1999/94/CE privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO₂ destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi.

Prezenta lege stabilește cadrul normativ în domeniul acțiunilor climatice orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală prevăzut în Acordul de la Paris, ratificat prin Legea nr. 78/2017, precum și cadrul normativ pentru realizarea de progrese în vederea îndeplinirii obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice.

- Legea nr. 1515/1993, privind protecția mediului înconjurător, constituie cadrul juridic de bază pentru elaborarea actelor normative speciale și instrucțiunilor în probleme aparte din domeniul protecției mediului în scopul: asigurării fiecărui om a dreptului la un mediu sănătos și

estetic plăcut; realizării supremei responsabilități a fiecărei generații pentru protecția mediului în fața generațiilor viitoare; obținerii unui diapazon cât mai larg de folosire a resurselor naturale fără a depăși limitele admisibile, evitându-se epuizarea și degradarea lor, riscul pentru sănătatea oamenilor și alte consecințe nedorite și imprevizibile; protecției solului și subsolului, apelor și aerului de poluare chimică, fizică și biologică, de alte acțiuni care dereglează echilibrul ecologic; păstrării biodiversității și genofondului, integrității sistemelor naturale, valorilor naționale istorice și culturale; restabilirii ecosistemelor și componentelor lor, afectate prin activitatea antropică sau calamități naturale.

- Legea nr. 108/2016, cu privire la gazele naturale care are drept scop instituirea unui cadru juridic general pentru organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării eficiente și monitorizarea sectorului gazelor naturale menit să aprovizioneze consumatorii cu gaze naturale în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, calitate și transparență, asigurarea respectării drepturilor consumatorilor, precum și a normelor privind protecția mediului.

- Legea nr. 592/1995 privind transportul prin conducte magistrale, care stabilește bazele juridice și organizatorice de funcționare a transportului prin conducte magistrale (denumit în continuare transport prin conducte), reglementează relațiile în acest domeniu în vederea asigurării fiabilității și securității conductelor magistrale (denumite în continuare conducte) la toate etapele de construire și funcționare a lor, precum și în scopul protecției vieții și ocrotirii sănătății populației, mediului înconjurător împotriva acțiunii negative posibile a transportului prin conducte.

- Legea nr.1102/1997 cu privire la resursele naturale care reglementează relațiile din domeniul folosirii, protecției și reproducerii resurselor naturale în scopul asigurării securității ecologice și dezvoltării durabile a țării.

- COD nr. 246 /2024 Codul Subsolului ce are drept scop instituirea cadrului normativ menit să asigure folosirea rațională și complexă a subsolului pentru satisfacerea necesarului de materie primă minerală și a altor necesități ale economiei naționale, să asigure securitatea lucrărilor la folosirea subsolului, precum și apărarea drepturilor persoanelor fizice și ale persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, de asemenea să asigure prevenirea sau reducerea oricăror efecte negative asupra mediului, în special asupra apei, aerului, solului, faunei, florei și peisajului, precum și a oricăror riscuri pentru sănătatea umană, rezultate din gestionarea deșeurilor din industriile extractive.

- H.G. nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. Scopul prezentului Regulament constă în instituirea și funcționarea unui mecanism de reglementare a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice (în continuare – *SNMR*).

SNMR cuprinde, ca părți integrante, următoarele două sisteme:

1) Sistemul național de inventariere, care asigură cadrul instituțional, juridic și procedural stabilit în vederea estimării emisiilor antropice din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a tuturor gazelor cu efect de seră, compilate în inventarul național al emisiilor antropice de gaze cu efect de seră (în continuare – *inventar național*), precum și în vederea raportării și arhivării informațiilor privind inventarierea, în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul Convenției-

cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare - *CONUSC*), al Acordului de la Paris, precum și în scopul executării prevederilor Tratatului de constituire a Comunității Energetice;

2) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze, care asigură cadrul instituțional, juridic și procedural pentru evaluarea progresului în implementarea politicilor de atenuare a schimbărilor climatice, pentru elaborarea prognozelor referitoare la emisiile antropice din surse sau la reținerile prin sechestrare a gazelor cu efect de seră.

- H.G. nr.373/2018, cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți. Sistemul informațional automatizat „Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți” reprezintă date sistematizate despre emisiile de poluanți în aer, apă, sol și sursele difuze, precum și despre transferurile de deșeuri și poluanți din apele reziduale în afara amplasamentului, raportate de către operatorii care desfășoară una sau mai multe dintre activitățile menționate în anexa nr. 1 la Regulamentul privind Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți.

- H.G. nr. 659/2024, cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030. Scopul Programului constă în atingerea obiectivelor de reducere a emisiilor de GES expuse în Contribuția Națională Determinată actualizată raportată către CONUSC. Programul identifică acțiunile - cheie pentru diferite sectoare ale economiei în vederea reducerii emisiilor de GES în comparație cu nivelul înregistrat în anul de referință 1990. Aceste sectoare sunt: (1) energia, (2) transporturile, (3) clădirile, (4) procesele industriale, (5) agricultura, (6) folosința terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura (FTSCFTS), (7) deșeurile. Accentul este pus pe măsurile și principiile economiei verzi: eficiența energetică, dezvoltarea surselor regenerabile, aplicarea tehnologiilor performante de producere a cimentului și sticlei, agricultura conservativă, împăduriri, management eficient al deșeurilor etc. Acțiunile respective reflectă politicile și măsurile sectoriale ale statului exprimate în actele normative ale țării.

15.6.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Mediului are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici publice eficiente în domeniul protecției mediului, schimbărilor climatice și gestionarea durabilă a resurselor naturale. Ministerul deține Secția politici în domeniul schimbării climei cu un efectiv de 4 persoane dintre care la moment doar 3 sunt angajați.

În domeniul schimbării climei ministerul are atribuțiile de elaborare și promovare a documentelor de politici și actelor normative privind reducerea emisiilor de GES și adaptarea la schimbările climatice, conform Acordului de la Paris; deține calitatea de punct oficial de contact pentru tratatele internaționale în domeniile de aplicare ale legii la care Republica Moldova este parte; asigură elaborarea, actualizarea și aprobarea CND și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a instrumentelor de raportare ale acestora.

Ministerul Energiei este responsabil de a elabora politici publice eficiente în domeniile: securitate energetică; eficiență energetică; surse de energie regenerabilă; energie electrică; energie termică și promovarea cogenerării de înaltă eficiență; gaze naturale și produse petroliere; tranziție energetică.

Agencia de Mediu, instituție subordonată Ministerului Mediului are misiunea de a implementa politicile în domeniul schimbării climei, și anume: asigură implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, monitorizează nivelul realizării acestora și raportează, periodic, Ministerului Mediului despre aceasta; eliberează autorizația integrată de mediu, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES din întreaga instalație staționară sau dintr-o parte a acesteia, controlată de același operator, cu respectarea cerințelor de evaluare a planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră; coordonează planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră, prezentat de către operator și monitorizează realizarea acestuia; ține Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți și recepționează raportul anual privind emisiile de gaze cu efect de seră depus prin intermediul acestuia; asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES incluse în inventarul național; elaborează informații și rapoarte; participă la elaborarea rapoartelor cu privire la emisiile de GES și le prezintă Ministerului Mediului.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului, instituție subordonată Ministerului Mediului asigură controlul privind respectarea legislației de mediu, a actelor normative din domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; efectuează controlul privind respectarea de către operatori a cerințelor în domeniul raportării în RETP; constată cazurile de încălcare a legislației în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice și aplică sancțiuni conform Codului contravențional; calculează prejudiciul cauzat mediului, ca urmare a încălcării prevederilor actelor normative și ale actelor permissive.

15.6.2. Planuri de viitor

15.6.2. 1. Planuri legislative

- Alinierea Regulamentului (UE) 2024/1787 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic și de modificare a Regulamentului prin aprobarea unui proiect de regulament la nivel național până la 31 decembrie 2026.
- Elaborarea cadrului de reglementare privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcătorilor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobate de Guvern până la 31 decembrie 2025.
- Elaborarea programului privind reducerea metanului până la 31 decembrie 2026, care stabilește politicile și măsurile pentru realizarea obiectivelor de reducere a impactului pe termen scurt și mediu al emisiilor de metan asupra emisiilor totale de GES, luându-se în considerare potențialul de încălzire globală și durata de viață, relativ scurtă, a metanului în atmosferă, precum și obiectivele economiei circulare, după caz.

15.6.2.2. Implementarea aquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Dezvoltarea și îmbunătățirea Sistemului Informațional PRTR pentru a gestiona rapoartele operațiunilor până la 31 decembrie 2026.

15.6.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 400,0 mii lei vor fi acoperiți din asistență externă. De asemenea, costurile totale pentru dezvoltarea sistemului informațional (Anexa B) sunt estimate la 3000,00 mii lei.

15.7. Subcapitolul Energie regenerabilă

15.7.1. Prezentarea generală a situației în domeniul energiei regenerabile

Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în domeniul energiei regenerabile, contribuind la tranziția verde și la sporirea securității energetice. Capacitățile de producere a energiei din surse regenerabile au crescut de la 120 MW în 2021 la 521 MW în trimestrul III al anului 2024, incluzând 154 MW din energie eoliană, 345 MW din energie solară fotovoltaică, 16 MW din energie hidroelectrică și 6 MW din biogaz. Programul de contorizare netă a facilitat conectarea a peste 5.000 de beneficiari și a generat o capacitate de 115 MW până la sfârșitul anului 2023. În 2024, mecanismul a fost înlocuit cu facturarea netă, astfel, la sfârșitul lunii noiembrie 2024, capacitatea de 27 MW a fost instalată prin mecanismul de sprijin facturare netă, cu un număr de 1174 de beneficiari. Totodată, au fost lansate licitații pentru 165 MW de energie regenerabilă (105 MW eolian și 60 MW solar), estimându-se investiții între 180 și 190 de milioane de euro.

Pentru susținerea investițiilor, în 2023 a fost modificată Legea privind promovarea energiei din surse regenerabile, introducând concepte inovatoare precum comunitățile de energie din surse regenerabile și prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv. Guvernul a alocat cote pentru schema de sprijin tarif fix, oferind garanții pe 15 ani pentru 120 MW solar fotovoltaic, ceea ce a crescut atractivitatea sectorului.

Pe lângă sprijinul legislativ, în anul 2024 au fost lansate inițiative sustenabile, cum ar fi Programul de susținere pentru producătorii de biocombustibili solizi, care a oferit sprijin non-monetar în valoare de 42.000–75.000 USD pentru 10 beneficiari (întreprinderi/producători existenți de biocombustibili solizi). Programul de susținere pentru producătorii de biocombustibili solizi, implementat de PNUD Moldova în cadrul Proiectului „Răspunsul la Provocările Emergente de Securitate Umană”, cu susținerea financiară a Guvernului Japoniei, are obiectivul de a susține întreprinderile micro, mici și mijlocii (ÎMMM) existente producătoare de biocombustibili solizi (pelete și brichete) pentru a obține o producție eficientă din punct de vedere al resurselor, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor eficiente energetice.

Se află în etapa inițială de selecție a beneficiarilor, primele proiecte dedicate Comunităților Energetice din surse regenerabile. Aceste inițiative sunt sprijinite de PNUD Moldova și urmăresc înființarea a două comunități - pilot care să devină pe deplin operaționale până în anul 2026. De asemenea, sunt planificate activități de consolidare a capacităților actorilor locali și ai autorităților publice locale, cu sprijinul Agenției Germane pentru Energie (DENA) și al Convenției Primarilor. Aceste inițiative vizează încurajarea implementării proiectelor energetice coordonate la nivel comunitar în întreaga țară.

Impactul acestor măsuri se reflectă în creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul total de energie electrică: de la 3% în 2020, la 10,5% în 2023 și o estimare de 18% în 2024. Aceste progrese contribuie la reducerea dependenței de resurse externe și la consolidarea sustenabilității energetice a țării.

15.7.1. 1. Cadrul legislativ

- Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, ce transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.

De menționat că mecanismul de monitorizare netă, deși atractiv, a generat tendințe de supradimensionare a instalațiilor de către unii consumatori finali, afectând echitatea socială și accesul altor consumatori la opțiunea de autogenerare a energiei electrice din surse regenerabile. Puterea medie instalată a beneficiarilor acestui mecanism depășea de peste patru ori necesarul unei gospodării casnice. Prin urmare, pentru a corecta aceste inechități, a fost adoptată prezenta Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016, care a introdus mecanismul de facturare netă începând cu 1 ianuarie 2024. Acesta permite prosumatorilor să contabilizeze surplusul de energie produsă sub formă monetară, utilizând un preț mediu de procurare a energiei. Beneficiarii mecanismului de contorizare netă își păstrează drepturile până la 31 decembrie 2027, după care vor tranzita la facturarea netă. Noul mecanism permite, de asemenea, producerea energiei în locații diferite de cele de consum, cu condiția conectării la aceeași rețea de distribuție.

Totodată, pe parcursul anului 2024, au fost elaborate și promovate două amendamente (Legea nr. 37/2024 pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV), care vizează unele aspecte privind aplicarea schemei de sprijin „Facturare netă” și Legea Nr. 229/ 2024, care are ca scop îmbunătățirea aplicării și eficientizarea utilizării energiei din surse regenerabile, clarificarea responsabilităților de monitorizare a îndeplinirii obligațiilor de către producătorii eligibili mari, de către Ministerul Energiei, precum și extinderea schemei de suport „facturare netă”, pentru centralele electrice amplasate în afara locurilor lor de consum, cu condiția conectării la aceeași rețea de distribuție.

- Instituirea mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, realizată prin adoptarea Legii nr. 281/2023 pentru modificarea unor acte normative (instituirea mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice) și a H.G. nr. 10/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, ce transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC și 2022/02/MC, prevăd angajamentul Republicii Moldova de a elabora și aproba Planuri naționale integrate privind energia și clima (*în continuare PNIEC*), pe toate cele 5 dimensiuni ale Comunității Energetice. Punerea în aplicare a Mecanismului de guvernanță energetică presupune o reducere semnificativă a sarcinii administrative și a complexității pentru părțile nemijlocit implicate, stimularea cooperării la nivel regional, național și local pentru atingerea obiectivelor axate pe constrângerile dezvoltării cu emisii reduse de carbon, care vor asigura o dezvoltare durabilă și adaptarea la schimbările climatice în toate sectoarele economiei naționale.

- Legea nr. 45/2025 privind modificarea unor acte normative (responsabilizarea titularilor avizelor de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibre), în vederea reducerii riscului de rezervare a capacității, dar fără a fi construită într-un final instalația electrică, prin

responsabilizare financiară ce constă în depunerea garanțiilor de bună execuție pentru eliberarea avizelor de racordare.

- H.G. nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025, cu modificările ulterioare exprimate de interesul sporit al investitorilor în tehnologiile de generare a energiei electrice prin intermediul instalațiilor de panouri fotovoltaice amplasate pe terenuri și implementării mecanismului de facturare netă, fiind stabilite cotele de capacitate, pe categorii de beneficiari finali, pentru care pot fi stabilite și plafoane de capacitate individuală per centrală electrică.

- H.G. nr 300/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, ce are drept scop îmbunătățirea și simplificarea procedurii de licitație pentru obținerea statutului de producător eligibil mare, asigurarea unei concurențe efective în cadrul procesului de licitație pentru obținerea statutului de producător eligibil prin atragerea mai multor participanți la licitație și prin stabilirea unor condiții transparente și avantajoase pentru potențialii investitori în sectorul energiei regenerabile și obținerea, în urma procedurii de licitație, a unor prețuri fixe, care să fie reciproc avantajoase atât pentru producătorii desemnați câștigători în cadrul procedurii de licitație, cât și pentru consumatorii finali, care vor suporta, în cele din urmă, costurile de punere în aplicare a schemei de sprijin.

- H.G. nr. 778/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid, are drept scop promovarea utilizării biomasei, contribuind la îndeplinirea angajamentelor privind schimbările climatice și la promovarea utilizării surselor regenerabile de energie. Totodată, prezentul Regulament reprezintă o etapă în transpunerea în legislația tehnică națională a prevederilor ediției consolidate a Directivei 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Implementarea sa va contribui semnificativ la dezvoltarea economică și la protejarea mediului, oferind un cadru clar și predictibil pentru toți actorii implicați în domeniul biocombustibililor solizi.

- H.G. nr.26/2025 privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în scopul acordării accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de sprijin „preț fix”, în vederea facilitării accesului la rețelele electrice, producătorilor eligibili mari.

- H. G. nr.53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră, în vederea stabilirii unui cadru normativ pentru promovarea utilizării sustenabile a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și minimizarea riscurilor asociate schimbării indirecte a destinației terenurilor.

- H.G. nr. 74/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, prin stabilirea unui mecanism transparent, clar și neechivoc de calcul a consumului de energie din surse regenerabile, precum și de stabilire a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

- H.G. nr.58/2025 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile cu o altă parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, cu scopul de a institui un mecanism de cooperare internațională prin transfer statistic, pentru a stimula depășirea obiectivelor naționale privind energia din surse regenerabile și a facilita atingerea acestora în mod eficient și cu costuri reduse.

- H.G. nr. 253/2025 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe părți contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe, în vederea facilitării cooperării internaționale, accesului la finanțări dedicate energiei regenerabile, implementării soluțiilor inovative și integrării eficiente a energiilor regenerabile în rețelele naționale și internaționale, contribuind la tranziția către un sistem energetic durabil și cu emisii scăzute de carbon.

- Dispoziția Guvernului nr. 64-d/2025 pentru aprobarea Planului de acțiuni privind organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026, cu scopul de a asigura implementarea recomandărilor Comisiei Europene, asumate de Republica Moldova, incluse în Scrisoarea de Intenție semnată de ambele Părți la 4 februarie 2025, la Chișinău. Aceste măsuri vizează crearea unui cadru transparent și competitiv pentru dezvoltarea capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale de tranziție energetică și integrare în piața europeană a energiei.

15.7.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, **Direcția surse de energie regenerabilă și mobilitate verde**, dispune de un efectiv de 7 funcționari, dintre care 6 angajați și 1 loc vacant. Direcția este responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor guvernamentale în domeniul surselor de energie regenerabilă și al mobilității verzi, asigurând alinierea acestora cu legislația Uniunii Europene și Comunității Energetice. Aceasta monitorizează calitatea documentelor de politici și implementarea programelor naționale de finanțare, dezvoltând mecanisme de sprijin pentru atingerea obiectivelor naționale privind ponderea energiei regenerabile în consumul final de energie.

Totodată, în vederea implementării politicii statului în domeniul surselor de energie regenerabilă, a fost instituit **I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă**, care prin intermediul Direcției conformitate politici în domeniul eficienței energetice și valorificare a surselor de energie regenerabilă, are misiunea de a acordă asistență la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora. Structura organizatorică a centrului prevede un personal de 50 de unități, angajații fiind 33 unități.

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (cu un personal de 177 unități, în prezent fiind angajați 149), prin intermediul *Departamentului energie electrică și regenerabile*, în special *Secția energie regenerabilă* asigură exercitarea atribuțiilor ANRE în domeniul energiei regenerabile, inclusiv prin elaborarea și promovarea proiectelor de hotărâri privind acordarea sau retragerea statutului de producător eligibil mic, instituirea și actualizarea listelor producătorilor eligibili mici, ținerea registrului garanțiilor de origine.

Ministerul Mediului (cu un personal de 96 unități, în prezent fiind angajați 72), are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate, precum protecția mediului,

schimbări climatice și gestionarea durabilă a resurselor naturale, de a elabora politici publice eficiente în domeniile menționate, de a monitoriza calitatea politicilor și actelor normative și de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate.

15.7.2. Planuri de viitor

15.7.2.1. Planuri legislative

- Modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în vederea accelerării desfășurării proiectelor de energie regenerabilă și punerea în aplicare a principiului prioritar al eficienței energetice;
- Proiect de hotărâre a Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare, în scopul alinierii reglementărilor energetice naționale la obiectivele Uniunii Europene, cu clauze contractuale și responsabilități ajustate pentru producătorii de energie regenerabilă;
- Proiect de hotărâre a Guvernului privind aprobarea procedurii de verificare a respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la producerea biocarburanților, precum și aprobarea unei scheme voluntare de certificare a biocarburanților produși local și de recunoaștere a documentelor care confirmă calitatea biocarburanților importați, care va stabili un mecanism transparent și standardizat pentru evaluarea și certificarea biocarburanților produși local, pe baza criteriilor de durabilitate și reducere a gazelor cu efect de sera;
- Proiect de hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025, în vederea actualizării limitelor de capacitate, a cotelor maxime și categoriile de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile, precum și alinierea cu evoluțiile pieței, noile obiective naționale și cerințele strategice după 31 decembrie 2025, asigurând astfel o implementare eficientă și durabilă a politicilor energetice;
- Proiect de hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.1051/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, în vederea alinierii la cerințele Directivei (UE) 2018/2001, care solicită standarde de calificare și certificare pentru instalatorii de echipamente utilizând energie regenerabilă.
- Proiect de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei Energetice a Republicii Moldova 2050, în scopul modernizării sectorului energetic al Republicii Moldova pentru securitate, decarbonizare, dezvoltare durabilă și integrarea în infrastructura și piețele energetice Uniunii Europene;
- Proiect de Hotărâre de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, în vederea includerii componentei de stocare.
- Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a

Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră.

-

15.7.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea asigurării conformității cu legislația europeană și a îmbunătățirii capacităților administrative, următoarele măsuri urmează a fi implementate:

- Actualizarea sistemului de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură, în conformitate cu noile standarde ale Uniunii Europene.
- Crearea Registrului garanțiilor de origine de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, asigurând trasabilitatea și transparența energiei produse din surse regenerabile;
- Inițierea procesului de măsurare a potențialului eolian, cu scopul de a identifica cele mai favorabile locații pentru dezvoltarea proiectelor și construcția centralelor electrice eoliene.
- Crearea și consolidarea Centrului Unic Informațional al instituției publice de suport, sprijinind astfel promovarea energiei din surse regenerabile, cât și protecția mediului.
- Elaborarea unei scheme voluntare de certificare a biocarburanților produși local și de recunoaștere a documentelor care confirmă calitatea biocarburanților importați.
- Stabilirea cerințelor pentru amplasarea centralelor fotovoltaice și eoliene, pentru a asigura o dezvoltare durabilă.
- Implementarea proiectelor demonstrative pentru comunități energetice din surse regenerabile, cu scopul de promovare a conceptului precum și a utilizării energiei din surse regenerabile la nivel comunitar, contribuind la creșterea participării locale în tranziția energetică.
- Inițierea unei noi runde de licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026 (cu includerea componentei de stocare a energiei electrice).

În contextul realizării recomandărilor Comisiei Europene, incluse în Rapoartele de țară pentru anii 2023 și 2024 privind Republica Moldova, care însoțesc Comunicarea Comisiei Europene privind politica de extindere a UE, la data de 26.02.2025 a adoptat H.G. 86/2025 cu privire la aprobarea Planului național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030. Totodată, Republica Moldova urmează să organizeze primele licitații pentru investiții mari din surse regenerabile, implementând Directiva UE privind energia regenerabilă. Accelerarea și finalizarea acestor proiecte reprezintă pași esențiali în integrarea energetică a Moldovei în Uniunea Europeană.

15.7.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În urma estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 1 244,5 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

De asemenea, construcția centralelor electrice din surse regenerabile urmare a desfășurării licitațiilor pentru depunerea proiectelor de investiții cu o capacitate de 105/60 MW, vor genera costuri în valoare totală de 3 639 621 mii lei, finanțați integral din investiții private. Totodată,

urmează implementarea a 2 proiecte pilot demonstrative privind comunitățile de energie regenerabile, în valoare totală de 10 202,5 mii lei, implementate de către PNUD și DENA.

15. 8. Subcapitolul Piața energiei electrice și gaze naturale

15. 8. 1. Sub-blocul Coduri de rețea

1. Prezentarea generală a situației în domeniul pieței energiei electrice

În anul 2023, Republica Moldova a finalizat implementarea Pachetului Energetic III în sectorul electroenergetic, realizând separarea activităților de transport, producere și furnizare a energiei electrice (unbundling). Această reformă garantează investitorilor acces liber la rețelele electrice de transport și distribuție a energiei electrice, facilitând vânzarea energiei atât pe piața internă, cât și pentru export. Totodată, procesul de certificare a operatorului sistemului de transport al energiei electrice a fost finalizat, reprezentând un angajament asumat prin transpunerea legislației comunitare în dreptul național. Acest progres constituie o condiționalitate esențială a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și a obținerii statutului de candidat pentru aderare.

Liberalizarea pieței energiei electrice a fost impulsionată de reformele realizate, facilitând apariția mai multor participanți care furnizează energie la prețuri negociate. Pentru consolidarea cadrului pieței energetice, în anul 2024, Guvernul a desemnat oficial operatorul pieței energiei electrice (OPEM). Totodată, pentru operaționalizarea Pieței pentru Ziua Următoare și Pieței pe Parcursul Zilei, au fost modificate Regulile pieței energiei electrice, iar procedurile operaționale au fost consultate public. Următorii pași vizează testarea platformei de tranzacționare și asigurarea funcționalității tehnice a operatorului.

După lansarea piețelor organizate, următorul obiectiv strategic este integrarea Republicii Moldova în piața unică energetică europeană, cu termen stabilit pentru anul 2025. Pentru a realiza această obligație, este necesară armonizarea legislației fiscale naționale cu cea a Uniunii Europene. În acest sens, cu suportul Ministerului Finanțelor urmează a fi transpuse în legislația națională prevederile Directivei 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, precum și Directiva 86/560/CEE referitoare la armonizarea sistemelor de restituire a TVA către persoanele impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul Comunității. Aceste măsuri sunt esențiale pentru asigurarea compatibilității cadrului legislativ al Republicii Moldova cu cel al UE și pentru facilitarea cuplării pieței naționale cu cea europeană și a facilita tranzacționarea transfrontalieră cu energie electrică.

Aceste reforme au fost apreciate pozitiv de către Uniunea Europeană, sectorul energetic fiind evidențiat în rapoartele de extindere ca având un nivel înalt de pregătire pentru inițierea negocierilor de aderare. La nivelul Comunității Energetice, Republica Moldova ocupă acum primul loc în rândul țărilor contractante pentru transpunerea și implementarea cadrului legal european, aceasta reprezentând o realizare semnificativă pentru anul 2024 care reflectă progresele considerabile în domeniul energetic.

Totodată, în anul 2024, Republica Moldova a elaborat o serie de acte normative care transpun Pachetul Integrat al Energiei (Electricity Integration Package), incluzând o nouă Lege privind energia electrică și cinci Coduri de rețea. Aceste documente, supuse consultărilor publice

și aflate în proces de aprobare, vor sprijini organizarea unei piețe funcționale de energie electrică și integrarea acesteia în piețele Uniunii Europene.

1. 1. Cadrul legislativ

- Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, ce transpune parțial Directiva 2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și prevederile anexei I din Regulamentul (CE) 714/2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, piața energiei electrice din Republica Moldova, se declară deschisă, iar fiecare consumator final din Republica Moldova are dreptul de a alege furnizorul, precum și de a schimba furnizorul. În timp ce furnizorii care, dețin licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate vor îndeplini obligațiile de serviciu public privind prestarea serviciului universal și privind furnizarea de ultimă opțiune pe o perioadă de 10 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, în limitele teritoriului stabilit de ANRE.
- În anul 2023 a fost finalizat implementarea Pachetului energetic III în sectorul electroenergetic, fiind aprobată Legea nr. 414/2023 privind modificarea unor acte normative (modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică), care prevede armonizarea legislației naționale cu legislația UE privind preluarea modelului de separare a operatorului sistemului de transport a energiei electrice, ceea ce reprezintă o garanție pentru investitori în producerea și furnizarea energiei electrice de acces liber la rețea pentru a vinde energia atât în țară cât și peste hotare. Datorită liberalizării sectorului electroenergetic, pe piața liberă au apărut încă 2 furnizori alternativi activi la prețuri negociate, iar 8 consumatori non-casnici industriali au beneficiat de schimbarea furnizorului la prețuri negociate.
- Totodată, în conformitate cu Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, nr. D/2018/10/MC-EnC, Republica Moldova, în calitate de parte semnatară a Tratatului Comunității Energetice, a transpus, Regulamentul UE nr. 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, în versiunea adaptată, prezenta lege fiind completată cu o serie de prevederi care reglementează înregistrarea participanților la piața angro a energiei electrice, comunicarea și utilizarea informațiilor privilegiate la încheierea tranzacțiilor, acțiunile de manipulare pe piața energiei electrice, precum și atribuțiile ANRE privind monitorizarea, investigarea și sancționarea participanților la piața angro a de energie electrică, care manifestă un comportament nesatisfăcător.
- Întru asigurarea funcționării sigure, fiabile și eficiente a sistemului electroenergetic menită să garanteze furnizarea neîntreruptă a energiei electrice și satisfacerea cererilor de energie electrică ale consumatorilor finali, stabilirea unor măsuri menite să garanteze securitatea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali, precum și crearea unei previzibilități și stabilități pentru funcționarea economiei naționale, a fost adoptată H.G. nr. 1059/2023 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu energie electrică, prin care a fost creat un mecanism legal prin care, SA „Energocom” va putea achiziționa cantitățile necesare de energie electrică pentru acoperirea necesităților consumatorilor finali la prețuri favorabile pentru consumatori.
- H.G. nr.125/2024 cu privire la desemnarea operatorului pieței energiei electrice, adoptarea prezentei hotărâri reprezintă atât angajament asumat în calitate de parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice cât și un element fundamental al

- Pachetului privind integrarea piețelor de energie electrică (Electricity integration package) aprobat prin Decizia Consiliului Ministeriale al Comunității Energetice 2022/03/MC-EnC. Respectiv, Societatea cu Răspundere Limitată „Operatorul Pieței de Energie M”, în calitate de operator al pieței de energie electrică va deține și va îndeplini drepturile, obligațiile și atribuțiile stipulate în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și va contribui la:
- i) funcționarea eficientă a pieței energiei electrice, prin gestionarea și facilitarea tranzacțiilor și operațiunilor pe piața de energie electrică, ii) transparență și concurență, prin stabilirea și aplicarea regulilor corecte și echitabile, în care toți participanții au șanse egale de a concura, ceea ce poate duce la prețuri mai competitive pentru consumatori, iii) gestionarea riscurilor legate de furnizarea și tranzacționarea energiei electrice, pentru a preveni fluctuațiile semnificative ale prețurilor și pentru a asigura stabilitatea aprovizionării cu energie electrică, iv) creșterea încrederii investitorilor în scopul dezvoltării infrastructurii și a capacităților de producție a energiei.
 - H.G. nr. 517/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind construcția/reconstrucția centralelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului - în contextul armonizării legislației Republicii Moldova cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul energetic, adoptarea hotărârii actualizează cadrul normativ pentru a reflecta noile cerințe legislative, înlocuind un regulament învechit care nu corespunde rigorilor actuale. Regulamentul nou introduce principii moderne de autorizare, în conformitate cu Directiva 2019/944 și stabilește criterii obiective, transparente și nediscriminatorii pentru aprobarea construcției și majorării capacităților centralelor electrice. Printre acestea se numără siguranța sistemului electroenergetic, protecția mediului, eficiența energetică, utilizarea surselor regenerabile și conformitatea cu obiectivele de politică publică. Totodată, adoptarea acestui regulament este crucială pentru a răspunde solicitărilor din partea investitorilor privind construcția centralelor electrice de mare capacitate și va accelera procesul de emitere a actelor permissive necesare, eliminând interpretările și neconcordanțele existente, ceea ce va crea premise favorabile pentru investiții în infrastructura energetică modernă.
 - H.G. nr. 820/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic, transpune Regulamentul(UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice, adaptat conform Deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice 2021/13/MC-EnC din 30 noiembrie 2021. Regulamentul creează cadrul juridic necesar pentru asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică prin organizarea funcționării normale și continue a pieței energiei electrice și prin realizarea unor măsuri menite să contribuie la realizarea obiectivelor Comunității Energetice cu privire la securitatea energetică, solidaritatea, încrederea și asigurarea gestionării situațiilor de criză de energie electrică și stabilește normele pentru cooperarea între Părțile contractante ale Comunității Energetice în vederea prevenirii crizelor de energie electrică, a pregătirii pentru astfel de crize și a gestionării acestora, în spiritul solidarității și al transparenței și luând în considerare pe deplin cerințele unei piețe interne competitive a energiei electrice.

În timp ce Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic, are drept scop stabilirea măsurilor preventive vizând asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică prin crearea premiselor necesare pentru funcționarea fiabilă și continuă a

sistemului electroenergetic în condiții optime și de piață a energiei electrice; stabilirea unor măsuri de urgență care urmează să fie puse în aplicare în cazul în care pe piața energiei electrice nu sunt disponibile cantitățile necesare de energie electrică pentru acoperirea necesităților consumatorilor finali, precum și stabilirea clară și neechivocă a responsabilităților și coordonarea activităților întreprinderilor electroenergetice atât la nivel de acțiuni preventive, cât și în cazul apariției situațiilor de criză în sectorul electroenergetic.

- HANRE nr. 447/2023 cu privire la certificarea operatorului sistemului de transport al energiei electrice Î.S. „Moldelectrica”, în vederea executării art. 3 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și art. 10 alin. (6) din Directiva 2009/72/CE, a fost aprobată certificarea operatorului sistemului de transport al energiei electrice Î.S. „Moldelectrica”, pentru activitatea de transport a energiei electrice, valabilă până la data de 20.04.2026, conform modelului „operatorului de sistem independent”.
- HANRE nr. 283/2020 cu privire la aprobarea Regulilor pieței energiei electrice, odată cu intrarea în vigoare a Regulilor pieței energiei electrice, întru avansarea dezvoltării pieței energiei electrice, pentru Republica Moldova devine imperativă crearea/desemnarea unui Operator al pieței de energie electrică care să organizeze piețele locale pe termen scurt, Piața pentru ziua următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ) și să asigure o viitoare cuplare a acestora cu alte piețe centralizate din Europa, (Single Day-Ahead Coupling (SDAC) și Single Intraday Coupling (SIDC), or în lipsa unui asemenea operator nu se poate crea o piață cu adevărat concurențială și funcțională, obligație asumată în calitate de parte contractantă la Tratatul de constituire a Comunității Energetice și urmare a semnării Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.
- HANRE nr. 423/2019 cu privire la aprobarea Codului rețelelor electrice, transpune Regulamentul (UE) 2016/631 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare, adaptat prin Decizia Nr. 2018/03/PHLG - EnC, Regulamentul (UE) 2016/1447 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu, adaptat prin Decizia Nr. 2018/04/PHLG - EnC și Regulamentul (UE) 2016/1388 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor, adaptat prin Decizia Nr. 2018/05/PHLG - EnC. Prezentul Cod instituie cadrul normativ pentru asigurarea și gestionarea unui acces eficient și transparent la rețelele electrice reglementând procedurile de racordare, dezvoltare și exploatare a rețelelor electrice, în legătură cu fluxurile transfrontaliere și exploatarea rețelelor electrice și stabilește procedurile aplicate de operatorul sistemului de transport în scopul îndeplinirii în mod eficient a atribuțiilor aferente cerințelor tehnice pentru funcționarea centralelor electrice, echilibrul în sistemul electroenergetic, accesul și racordarea la rețelele electrice, securitatea operațională, planificarea operațională și programarea, frecvența și rezervele, gestionarea situațiilor de urgență și restabilirea livrării, inclusiv măsuri de limitare a consumului în caz de necesitate.
- HANRE nr. 424/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 714/2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, încorporat și adaptat prin Decizia 2011/02/MC-Ene și are ca scop stabilirea normelor și

criteriilor pentru alocarea pe termen lung a capacităților interconexiunilor dintre sistemul electroenergetic al Republicii Moldova și al țărilor vecine. Acesta urmărește facilitarea schimburilor transfrontaliere de energie electrică în condiții transparente, echitabile și nediscriminatorii, gestionarea eficientă a congestiilor și sporirea concurenței pe piața națională a energiei electrice. Totodată, promovează concurenței la generarea, comercializarea și furnizarea energiei electrice, asigură utilizarea optimă a infrastructurii de transport a energiei electrice, a securității alimentării cu energie electrică, a unui tratament echitabil și nediscriminatoriu pentru participanții la piața energiei electrice, optimizează alocarea capacităților interconexiunilor, creează premise pentru formarea unei piețe echitabile și ordonate, și a unei modalități de formare a prețurilor echitabile și ordonate, etc.

- HANRE nr. 299/2017 cu privire la prezentarea către ENTSO-E a informațiilor despre piața energiei electrice a Republicii Moldova și publicarea acestora, obligație asumată în cadrul Tratatului Comunității Energetice, pentru asigurarea executării Deciziei nr. 2015/01/PHLG-EnC din 24 iunie 2015 cu privire la implementarea Regulamentului UE nr. 543/2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei Regulamentului (CE) nr. 714/2009, prin care operatorul sistemului de transport se obligă să inițieze procedura de cooperare cu ENTSO-E în vederea prezentării, pentru publicare pe platforma centrală pentru transparența informației a ENTSO-E, a informației disponibile despre piața energiei electrice din Republica Moldova, cu privire la sarcina totală, indisponibilitatea unităților de consum, marja de prognoză pentru anul următor, infrastructura de transport, indisponibilitatea infrastructurii de transport, estimarea și oferirea capacităților intrazonale.

1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, **Direcția Energie Electrică** este formată din 5 funcționari și are drept misiune contribuirea la implementarea politicii guvernamentale în sectorul energiei electrice. Activitatea acestei direcții include dezvoltarea infrastructurii și asigurarea unei aprovizionări fiabile cu energie electrică, într-un mod eficient, durabil și competitiv, care să sprijine securitatea energetică a țării. În acest sens, Direcția elaborează și promovează documente de politici și proiecte de acte normative, aliniind legislația națională la standardele Uniunii Europene și Comunității Energetice, creând astfel premisele pentru dezvoltarea și funcționarea durabilă a sectorului energetic.

Î.S. „Moldelectrica”, conform structurii organizatorice a întreprinderii prevede un personal de 1357 de unități. Angajații fiind 1278, care include aproximativ 800 de muncitori/specialiști tehnici. Misiunea sa este de a sprijini dezvoltarea durabilă a sectorului energetic, de a contribui la implementarea soluțiilor inovatoare în eficiența energetică, economisirea energiei și sustenabilitate, precum și de a asigura o aprovizionare sigură și eficientă cu energie electrică pentru populație, sectorul economic și instituțiile statului. În procesul de aliniere la acquis-ul Uniunii Europene, Î.S. „Moldelectrica” își propune să implementeze cadrul instituțional necesar și să dezvolte capacitățile administrative aferente. Pe termen lung, întreprinderea își propune să devină un actor cheie pe piața regională a energiei electrice. Începând cu 22 noiembrie 2023, Î.S. „Moldelectrica” a devenit membru observator în cadrul ENTSO-E, contribuind la consolidarea

relațiilor cu operatorii de transport de energie electrică din UE, în contextul sincronizării sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul electroenergetic continental.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (cu un personal de 177, în prezent fiind angajați 149), prin intermediul Departamentului energie electrică și regenerabile, în special subdiviziunilor conform competențelor specifice i) asigură elaborarea proiectelor tarifelor și prețurilor aplicabile activităților reglementate în domeniul energiei electrice și regenerabile, conform legislației și actelor normative în vigoare, în baza analizelor și monitorizărilor efectuate în procesul activității curente a Departamentului și a solicitărilor parvenite (Secția tarife și analize), ii) examinează proiectele planurilor de investiții în aspectul tehnic al acestora, examinarea pe teren a investițiilor planificate pentru a stabili necesitatea efectuării, verificarea selectivă pe teren a investițiilor efectuate de către titularii de licențe conform planurilor aprobate și înaintarea propunerilor către Consiliul de Administrație (Secția investiții) și iii) elaborează proiectele de acte normative în domeniul energiei electrice și regenerabile, consultă opinia tuturor părților interesate și examinează recomandările experților pe marginea proiectelor de acte normative, acordă asistență metodologică titularilor de licențe în procesul de armonizare a reglementărilor proprii cu actele normative adoptate de Agenție (Secția reglementări).

2. Planuri de viitor

2.1 Planuri legislative

- Proiect de lege cu privire la energia electrică, prin care vor fi transpuse Directiva (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică, Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă de energie electrică (reformare), Regulamentul (UE) 2019/942 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare), Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (Text cu relevanță pentru SEE).

- Alinierea prin coduri de rețea, ce urmează a fi aprobate în trim. I, 2025:

- Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (Text cu relevanță pentru SEE);
- Regulamentul (UE) 2016/1719 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung;
- Regulamentul (UE) 2017/2195 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică;
- Regulamentul (UE) 2017/1485 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice;
- Regulamentul (UE) 2017/2196 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.

- În vederea creșterii transparenței și integrității pieței angro de energie, îmbunătățirii capacităților de monitorizare și stabilizării prețurilor, prin prevenirea manipulărilor care pot duce la fluctuații nejustificate ale prețurilor, asigurând astfel un mediu concurențial echitabil și protejând interesele consumatorilor, urmează a fi promovat și adoptat actul normativ de aliniere a Regulamentului (UE) 2024/1106 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011 și (UE)

2019/942 în ceea ce privește îmbunătățirea protecției Uniunii împotriva manipulării pieței în cadrul pieței angro de energie.

-Totodată, în scopul îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice prin crearea unui sistem energetic mai stabil, previzibil și rezilient, în beneficiul consumatorilor și al tranziției către surse de energie cu emisii reduse de carbon, urmează alinierea la cadrul național a Regulamentului (UE) 2024/1747 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În acest paragraf nu sunt incluse activități care presupun crearea de instituții noi, reorganizarea instituțiilor existente, acordarea atribuțiilor suplimentare instituțiilor existente, consolidarea efectivului de personal în instituțiile existente, instruirea personalului, achiziționarea echipamentelor/licențelor necesare pentru procesul de aderare, elaborarea de sisteme informaționale sau alte activități de consolidare a capacităților.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În urma estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 416,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat. Cât privește alinierea actelor juridice prin coduri de rețea, de menționat că ANRE dispune de un buget propriu, nu se justifică alocarea de cheltuieli suplimentare în acest sens.

15. 8. 2. Sub-blocul Gaze naturale

1. Prezentarea generală a situației

1. 1. Cadrul legislativ

În scopul integrării pieței naționale de gaze naturale în piața internă europeană și asigurării conformității cu standardele și normele UE, Republica Moldova a asigurat transpunerea în legislația primară și secundară a tuturor actelor aferente Pachetului Energetic III.

Principalele acte normative care reglementează organizarea, funcționarea, monitorizarea pieței gazelor naturale, accesului la piața gazelor naturale, precum și asigurarea integrității și transparenței pieței gazelor naturale sunt: Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Regulile pieței gazelor naturale aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 534/2019, Codul rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019, Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 113/2019, Raportul privind punerea în aplicare a măsurilor provizorii de echilibrare aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 516/2024.

Codul rețelelor de gaze naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019, a transpus următoarele Regulamente UE:

1. Regulamentul (UE) 2015/703 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date;
2. Regulamentul (UE) 312/2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz;
3. Regulamentul (UE) 2017/459 de stabilire a unui cod de rețea privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor;
4. Regulamentul (UE) 2017/460 de stabilire a unui cod de rețea privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor;

1.2. Cadrul administrativ

Direcția gaze naturale și produse combustibile cu un efectiv de 6 funcționari, dintre care 5 angajați și 1 loc vacant, are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în domeniul gazelor naturale și produselor combustibile prin dezvoltarea și menținerea unui sector al aprovizionării cu gaze naturale și produse combustibile eficient, durabil și competitiv, care să garanteze securitatea energetică a țării, prin elaborarea și promovarea documentelor de politici și a proiectelor de acte normative în sectorul gaze naturale și produse combustibile, inclusiv prin alinierea acestora la legislația Uniunii Europene și Comunității Energetice.

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (cu un personal de 177, în prezent fiind angajați 149), prin intermediul Departamentului gaze naturale și energie termică își desfășoară activitatea în conformitate cu Planul de activitate aprobat de către Consiliul de administrație al ANRE, precum și de actele administrative aprobate de Consiliul de administrație. Totodată, Departamentul elaborează acte normative de reglementare în sectorul gazelor naturale, examinează costurile reglementate aferente serviciului de transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale, examinează aplicarea corectă a prețurilor și tarifelor reglementate pentru transportul, distribuția și furnizarea gazelor naturale de către furnizorul de ultimă opțiune și/sau de furnizorul căruia i-a fost impusă îndeplinirea obligației de serviciu public de furnizare a gazelor naturale anumitor categorii de consumatori, precum și aplicarea tarifelor reglementate pentru serviciile auxiliare prestate de operatorii de sistem din sectorul gazelor naturale, examinează și aprobă Planurile de dezvoltare ale operatorilor de sistem (pentru 10 ani a operatorului sistemului de transport al gazelor naturale și pentru 3 ani ai operatorilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale). La fel, examinează și aprobă Planurile anuale de investiții prezentate de operatorii de sistem- titularii de licențe.

Potrivit structurii organizatorice, Departamentul gaze naturale și energie termică are în componența sa următoarele subdiviziuni: Secția tarife și analize, Secția investiții energie termică și cogenerare, Secția investiții gaze naturale, Secția reglementări.

2. Planuri de viitor

2.1. Planuri legislative

- Adoptarea Legii nr. 108/2016 privind gazele naturale, în vederea liberalizării pieței gazelor naturale pentru stimularea concurenței și reglementarea gestionării, operării și întreținerii rețelelor de gaze, asigurând o administrare eficientă, sigură și transparentă a aprovizionării cu gaze naturale. Totodată vor fi aduse și modificări privind tariful armonizat vizând tariful serviciului de distribuție a gazelor naturale;
- Transpunerea Directivei (UE) 2024/1788 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE (reformare), fiind parte integrantă a pachetului legislativ „Pregătiți pentru 55”, vizând atingerea neutralității climatice până în 2050, are drept scop stabilirea unui cadru pentru dezvoltarea infrastructurii și a pieței hidrogenului, precum și introducerea măsurilor pentru protejarea consumatorilor împotriva sărăciei energetice;
- Alinierea Regulamentului (UE) 2024/1789 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (reformare), în vederea dezvoltării pieței hidrogenului, prin stabilirea regulilor pentru accesul nediscriminatoriu la rețelele de hidrogen și promovarea dezvoltării unei piețe integrate a hidrogenului în UE și facilitării integrării gazelor din surse regenerabile în sistemul energetic, contribuind la decarbonizarea sectorului energetic.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Transpunerea și implementarea Directivei 2024/1788 implică extinderea atribuțiilor direcției responsabile de acest domeniu, precum și necesitatea instruirii personalului, valorificând experiența altor state. De asemenea, aplicarea acestei directive va defini responsabilități clare atât pentru ministerul de resort, cât și pentru ANRE, asigurând armonizarea cerințelor privind organizarea și funcționarea pieței.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În urma estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 545,0 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

15. 9. Subcapitolul Energia nucleară

15.9.1. Prezentarea generală a situației în domeniul energiei nucleare

Republica Moldova nu are reactoare nucleare sau de cercetare. Cu toate acestea, realizările științei și tehnologiei nucleare sunt utilizate într-un număr de ramuri de producție, în medicină, agricultură, industrie și sectoare de cercetare. Total, în Registrul Național de evidență a surselor de radiații ionizante sunt incluse peste 1020 surse radioactive; 1436 generatoare; 1318 echipamente asociate și 621 unități radiologice autorizate. În țările vecine (Bulgaria, România, Ucraina) există șapte centrale nucleare, situate la 125-400 km de granițele sale cu Republica Moldova.

15.9.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ internațional

Republica Moldova a aderat la toate instrumentele de securitate nucleară, siguranță nucleară și garanții nucleare sub auspiciile Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (IAEA). Referitor la sistemul de răspundere civilă, Moldova este parte la Convenția de la Viena din 1963 privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, dar nu și la Protocolul său de amendare din 1997. De asemenea, Republica Moldova nu a aderat la Protocolul comun privind aplicarea Convenției de la Viena și a Convenției de la Paris sau la Convenția privind compensarea suplimentară a daunelor nucleare.

Cadrul legislativ național

Cadrul juridic nuclear în Republica Moldova este cuprins, în principal, în Legea nr.132/2012_ privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, Legea nr. 289/2022 privind principalele cerințe privind securitatea radiologică, alte legi relevante: Legea nr. 68/2017 privind Strategia națională de gestionarea deșeurilor radioactive cu Planul de acțiuni 2017-2026; Legea nr. 235-XVI/2006 privind principiile de bază ale reglementării activității de întreprinzător; Legea nr. 1163-XIV/2000 „Cu privire la exportul, importul, reexportul și tranzitul mărfurilor strategice”; Legea nr. 10-XVI/2009 „Cu privire la supravegherea de stat a sănătății publice”; Legea nr. 131/2012 „Cu privire la controlul de stat asupra activităților de afaceri”; și Legea nr. 271/994 „Cu privire la protecția civilă”.

În scopul implementării prevederilor legislației menționate, au fost aprobate prin Hotărâri de Guvern Regulamente normative pentru majoritatea domeniilor reglementate.

15.9.1.2. Cadrul administrativ

În temeiul Legii nr. 132/2012 a fost creat, în anul 2007, un singur organ de reglementare pe lângă Ministerul Mediului - Agenția Națională de Reglementare a Activității Nucleare și Radiologice (ANRANR). Printre principalele responsabilități ale ANRANR se numără autorizarea, evidența surselor de radiații ionizante, controlul și supravegherea de stat/inspecția activităților și instalațiilor nucleare și radiologice, cu aplicarea sancțiunilor, elaborarea și revizuirea reglementărilor și actelor normative, controlul neproliferării nucleare și respectarea tratatelor internaționale.

Responsabilitățile diferitelor autorități cu atribuții în domeniul nuclear/radiologic sunt alocate în Legea nr. 132/2012. Ministerul Sănătății operează spitalele și clinicile guvernamentale și în același timp (prin Agenția Națională de Sănătate Publică (ANSP)) inspectează și eliberează

autorizațiile sanitare pentru aceste unități. În plus, ANSP oferă servicii persoanelor abilitate în domeniul monitorizării individuale și a locurilor de muncă.

15.9.2. Planuri de viitor

15.9.2.1. Planuri legislative

Directiva 2011/70/Euratom de stabilire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, va fi transpusă într-o nouă lege națională.

De asemenea, până la finele anului 2026, urmează a fi transpuse și aliniate în legislația națională următoarele directive:

- Directiva 2009/71/EURATOM de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, ce are drept scop principal asigurarea unui nivel ridicat de siguranță nucleară în UE, prin stabilirea de principii comune și obligații pentru statele membre.
- Directiva 2013/59/EURATOM de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom, în vederea stabilirii unui cadru unificat pentru protecția împotriva radiațiilor ionizante în toate domeniile: medical, industrial, nuclear și de cercetare, asigurării unei protecții coerente pentru lucrători, pacienți, populație și mediu, promovării unei culturi a securității radiologice și a responsabilității la toate nivelurile.
- Directiva 2006/117/Euratom privind supravegherea și controlul transferurilor de deșeuri radioactive și combustibil uzat între statele membre și către și dinspre Comunitate, de abrogare a Directivei 92/3/Euratom a Consiliului (JO L 337, 5.12.2006, p. 21), stabilind un cadru mai clar și mai eficient pentru gestionarea acestor transferuri, în scopul protejării sănătății populației și a mediului.
- Regulamentul (Euratom) nr. 302/2005 privind aplicarea garanțiilor Euratom (JO L 54, 28.2.2005, p. 1), ce prevede aplicarea unui sistem de control și supraveghere a materialelor nucleare utilizate în scopuri civile.
- Regulamentul (Euratom) 2016/52 de stabilire a nivelurilor maxime permise de contaminare radioactivă a alimentelor și furajelor în urma unui accident nuclear sau a oricărui alt caz de urgență radiologică și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 3954/87 al Consiliului și a Regulamentelor (Euratom) nr. 944/89 și (Euratom) nr. 770/90, în vederea protejării sănătății publice prin stabilirea de limite maxime pentru contaminanții radioactivi (izotopi radioactivi) în alimente și furaje în urma unui incident radiologic semnificativ, indiferent dacă acesta are loc pe teritoriul UE sau într-o țară terță, dar cu potențial de impact asupra UE.
- Regulamentul (Euratom) nr. 1493/93 privind transferurile de substanțe radioactive între statele membre (JO L 148, 19.6.1993, p. 1-7), ce prevede asigurarea trasabilității și controlului transferurilor de substanțe radioactive între statele membre, pentru protejarea sănătății publice, supravegherii utilizărilor nucleare civile, respectării garanțiilor Euratom.

De menționat că Legea nr. 68/2017 pentru aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor radioactive pentru anii 2017-2026 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, reprezintă o realizare a unor prevederi ale Directivei 2011/70/Euratom.

15.9.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Participarea la ateliere și seminarii pentru a îmbunătăți cunoștințele și capacitățile de aplicare a legislației legate de cooperarea internațională în domeniul securității nucleare.

Furnizarea de programe de formare și de îmbunătățire a competențelor organismului de reglementare (ANRANR) cu privire la implementarea și raportarea în conformitate cu convențiile nucleare internaționale și acordurile nucleare semnate.

15.9.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurilor necesare pentru măsurile indicate mai sus, vor fi acoperite din bugetul de stat, constituind 1 258,1 mii lei.

15. 10. Subcapitolul Etichetarea energetică și Eco design

15. 10. 1. Sub-blocul Etichetarea energetică

1. Prezentarea generală a situației în domeniul energiei regenerabile.

1.1. Cadrul legislativ

Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic, transpune Regulamentul (UE) 2017/1369 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/03/MC-EnC din 29 noiembrie 2018, stabilește cadrul juridic de reglementare care se aplică produselor cu impact energetic introduse pe piață sau puse în funcțiune și care asigură etichetarea produselor respective și furnizarea unor informații standard privind eficiența lor energetică, privind consumul de energie și de alte resurse la utilizarea acestora, a informațiilor suplimentare privind produsele, astfel încât utilizatorii finali să poată alege produse mai eficiente pentru reducerea consumului lor de energie.

Implementarea Legii nr. 306/2023 este asigurată prin intermediul modificării a două hotărâri distincte ale Guvernului, și anume:

- H.G. nr. 693/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la etichetarea pneurilor, transpune parțial Regulamentul (UE) 2020/740 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri, în scopul obținerii anuale a economiilor de carburanți, reducerea anuală a emisiilor de CO₂, informarea continuă a proprietarilor de autovehicule cu privire la performanța energetică a pneurilor existente pe piață, în scopul îmbunătățirii siguranței, protecției sănătății și eficienței economice și ecologice a sectorului transportului rutier, prin promovarea pneurilor eficiente din punctul de vedere al consumului de combustibil, durabile, sigure și cu niveluri scăzute de zgomot.

- H.G. nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, cu modificările ulterioare, transpune:

- Regulamentul delegat (UE) nr. 392/2012 cu privire la cerințele de etichetare energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 626/2011 în ceea ce privește etichetarea energetică a aparatelor de climatizare;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 65/2014 în ceea ce privește etichetarea energetică a cuptoarelor și a hotelor de bucătărie de uz casnic;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 812/2013 în ceea ce privește etichetarea energetică a instalațiilor pentru încălzirea apei, a rezervoarelor pentru apă caldă și a pachetelor de instalație pentru încălzirea apei și dispozitiv solar, versiunea consolidată care inserează modificările introduse prin Regulamentul delegat (UE) 2017/254 al Comisiei din 30 noiembrie 2016;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 811/2013 în ceea ce privește etichetarea energetică a instalațiilor pentru încălzirea incintelor, a instalațiilor de încălzire cu funcție dublă, a pachetelor de instalație pentru încălzirea incintelor, regulator de temperatură și dispozitiv solar și a pachetelor de instalație de încălzire cu funcție dublă, regulator de temperatură și dispozitiv solar, versiunea consolidată care inserează modificările introduse prin Regulamentul delegat (UE) 2017/254 al Comisiei din 30 noiembrie 2016.

- H.G. nr. 189/2024 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, având în vedere Decizia 2022/04/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, au fost transpuse setul de regulamente UE revizuite, după cum urmează:

- Regulamentul Delegat (UE) 2019/2013 în ceea ce privește etichetarea energetică a afisajelor electronice;
- Regulamentul Delegat (UE) 2019/2014 în ceea ce privește etichetarea energetică a mașinilor de spălat rufe de uz casnic și a mașinilor de spălat și uscat rufe de uz casnic;
- Regulamentul Delegat (UE) 2019/2015 în ceea ce privește etichetarea energetică a surselor de lumină;
- Regulamentul Delegat (UE) 2019/2016 în ceea ce privește etichetarea energetică a aparatelor frigorifice;
- Regulamentul delegat (UE) 2019/2017 în ceea ce privește etichetarea energetică a mașinilor de spălat vase de uz casnic.

1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția Eficiență Energetică, dispune de un efectiv de 5 funcționari, dintre care 3 angajați și 2 locuri vacante. Direcția are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în sectorul eficiență energetică, prin elaborarea actelor normative aliniate legislației UE, având ca obiective îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, dezvoltarea durabilă, economisirea resurselor energetice primare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Totodată, în vederea implementării politicii statului în domeniul eficienței energetice, a fost instituit I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă, care prin intermediul Direcției conformitate politici în domeniul eficienței energetice și valorificare a surselor de energie regenerabilă, are misiunea de a acorda asistență la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice,

inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice. Structura organizatorică a centrului prevede un personal de 50 de unități, angajații fiind 33 unități.

Inspectorul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului, prin intermediul **Direcției supravegherea metrologică**, asigură supravegherea pieței privind produsele nealimentare pentru a asigura că respectivele produse îndeplinesc cerințele esențiale care oferă un nivel înalt de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și securitatea. Numărul inspectorilor implicați în activități de supraveghere metrologică din 12 unități, sunt angajați doar 7 unități.

2. Planuri de viitor

2.1 Planuri legislative

Proiectul de hotărâre a guvernului pentru modificarea H.G. nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, (transpunerea integrală a Regulamentului (UE) 2017/1369 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică) prin transpunerea următoarelor regulamente delegate noi:

- Regulamentul delegat (UE) 2015/1094 în ceea ce privește etichetarea energetică a dulapurilor frigorifice de depozitare profesionale;
- Regulamentul delegat (UE) 1254/2014 cu privire la cerințele de etichetare energetică aplicabile unităților de ventilație rezidențiale;
- Regulamentul delegat (UE) 2015/1186 în ceea ce privește etichetarea energetică a aparatelor pentru încălzire locală;
- Regulamentul delegat (UE) 2015/1187 în ceea ce privește etichetarea energetică a cazanelor cu combustibil solid și a pachetelor de cazan cu combustibil solid, instalații de încălzire suplimentare, regulate de temperatură și dispozitive solare;
- Regulamentul (UE) nr. 2023/1669 al Comisiei din 16 iunie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește etichetarea energetică a telefoanelor inteligente și a tabletelor de tip „slate”

Suplimentar, hotărârea Guvernului sus menționată, prevede completarea unor regulamente deja transpuse, după cum urmează:

- Regulamentul delegat (UE) nr. 392/2012 cu privire la cerințele de etichetare energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 626/2011 cu privire la cerințele de etichetare energetică a aparatelor de climatizare;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 65/2014 cu privire la cerințele de etichetare energetică a cuptoarelor și a hotelor de bucătărie de uz casnic;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 812/2013 cu privire la cerințele de etichetare energetică a instalațiilor pentru încălzirea apei, a rezervoarelor pentru apă caldă și a pachetelor de instalație pentru încălzirea apei și dispozitiv solar;
- Regulamentul delegat (UE) nr. 811/2013 cu privire la cerințele de etichetare energetică a instalațiilor pentru încălzirea incintelor, a instalațiilor de încălzire cu funcție dublă, a pachetelor de instalație pentru încălzirea incintelor, regulator de temperatură și dispozitiv

solar și a pachetelor de instalație de încălzire cu funcție dublă, regulator de temperatură și dispozitiv solar.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea va fi asigurată de instituțiile nemijlocit responsabile: Inspectoratul de Stat pentru supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor și IP Centrul Național pentru Energie Durabilă care implementează și elaborează programe de stimulare a utilizării produselor cu impact energetic, lansează campanii de informare, etc.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile sus menționate, s-a constatat că 189,1 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

15. 10. 2. Sub-bloc Eco-design

1. Prezentarea generală a situației în domeniul energiei regenerabile.

1. 1. Cadrul legislativ

- Legea nr. 151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, ce transpune Directiva 2009/125/CE de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, se aplică tuturor produselor cu impact energetic și crează cadrul legislativ privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic în scop de asigurare a liberei circulații a acestor produse pe piața internă și stabilește cerințe pentru produsele cu impact energetic introduse pe piață și/sau puse în funcțiune, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă, creșterea eficienței energetice și a nivelului de protecție a mediului, precum și la sporirea securității furnizării energiei.

- H.G. nr.768/2024 pentru modificarea H.G. nr. 750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, transpune integral următoarele acte ale UE:

- Regulamentul (UE) 2019/2020 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile surselor de lumină și dispozitivelor de comandă separate;
- Regulamentul (UE) 2019/1781 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile motoarelor electrice și variatoarelor de viteză;
- Regulamentul (UE) 2019/2022 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile mașinilor de spălat vase de uz casnic;
- Regulamentul (UE) 2019/2023 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile mașinilor de spălat rufe de uz casnic și mașinilor de spălat și uscat rufe de uz casnic;
- Regulamentul (UE) 2019/1782 de stabilire cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile surselor de alimentare externe;
- Regulamentul (UE) 2019/2021 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile afisajelor electronice;

- Regulamentul (UE) 2015/1185 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor pentru încălzire locală cu combustibil solid;
- Regulamentul (UE) 2015/1095 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile dulapurilor frigorifice de depozitare profesionale, dulapurilor frigorifice de răcire și congelare rapidă, unităților de condensare și răcitoarelor pentru procese;
- Regulamentul (UE) nr. 548/2014 privind punerea în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește transformatoarele de putere mici, medii și mari;
- Regulamentul (UE) nr. 1253/2014 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru unitățile de ventilație;
- Regulamentul (UE) 2015/1189 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică aplicabile cazanelor cu combustibil solid;
- Regulamentul (UE) 2016/2281 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică aplicabile produselor pentru încălzirea aerului, produselor pentru răcire, răcitoarelor industriale cu temperaturi înalte și ventiloconvectoarelor;
- Regulamentul (UE) 2019/424 de stabilire a unor cerințe de proiectare ecologică pentru servere și produse pentru stocarea datelor;
- Regulamentul (UE) 2023/1670 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru telefoane inteligente, alte telefoane mobile decât cele inteligente, telefoane fără fir și tablete de tip „slate”;
- Regulamentul (UE) 2019/2019 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor frigorifice;
- Regulamentul (UE) nr. 66/2014 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică aplicabile cuptoarelor, plitelor de gătit și hotelor de bucătărie de uz casnic;
- Regulamentul (UE) 2015/1188 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor pentru încălzire locală;
- Regulamentul (UE) 2019/1784 pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile echipamentelor de sudură;
- Regulamentul (UE) 2019/2024 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare directă;
- Regulamentul (UE) nr. 617/2013 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică aplicabile computerelor și serverelor informatice;
- Regulamentul (UE) nr. 814/2013 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică pentru instalațiile pentru încălzirea apei și rezervoarele de apă caldă;
- Regulamentul (CE) nr. 641/2009 de punere în aplicare a Directivei 2005/32/CE cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile pompelor de circulație fără etanșare independente și pompelor de circulație fără etanșare integrate în produse;

- Regulamentul (UE) nr. 547/2012 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru pompele de apă;
- Regulamentul (UE) nr. 932/2012 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- Regulamentul (UE) nr. 666/2013 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aspiratoare;
- Regulamentul (UE) nr. 206/2012 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică pentru aparatele de climatizare și ventilatoarele de confort;
- Regulamentul (UE) nr. 327/2011 de implementare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru ventilatoarele acționate de motoare cu o putere la intrare între 125 W și 500 kW;
- Regulamentul (CE) nr. 1275/2008 de implementare a Directivei 2005/32/CE în ceea ce privește cerințele în materie de ecoproiectare pentru consumul de energie electrică în modul standby și oprit al echipamentelor electrice și electronice de uz casnic și de birou;
- Regulamentul (CE) nr. 107/2009 de implementare a Directivei 2005/32/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru unitățile simple de conversie semnal;
- Regulamentul (UE) nr. 813/2013 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE cu privire la cerințele de proiectare ecologică aplicabile încălzitoarelor de spații și încălzitoarelor combinate

1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția Eficiență Energetică, dispune de un efectiv de 5 funcționari, dintre care 3 angajați și 3 locuri vacante. Direcția are misiunea de realizare a politicii guvernamentale în sectorul eficiență energetică, prin elaborarea actelor normative aliniate legislației UE, având ca obiective îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, dezvoltarea durabilă, economisirea resurselor energetice primare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Totodată, în vederea implementării politicii statului în domeniul eficienței energetice, a fost instituit **I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă**, care prin intermediul Direcției conformitate politici în domeniul eficienței energetice și valorificare a surselor de energie regenerabilă, are misiunea de a acorda asistență la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice. Structura organizatorică a centrului prevede un personal de 50 de unități, angajații fiind 33 unități.

Inspectorul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului, prin intermediul Direcției supravegherea metrologică, asigură supravegherea pieței privind produsele nealimentare pentru a asigura că respectivele produse îndeplinesc cerințele esențiale care oferă un nivel înalt de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și securitatea. Numărul inspectorilor implicați în activități de supraveghere metrologică din 12 unități, sunt angajați doar 7 unități.

2. Planuri de viitor

2.1 Planuri legislative

- Regulamentul (UE) 2024/1781 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542;
- Regulamentul (UE) 2023/826 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru consumul de energie în modurile oprit, standby și standby în rețea al echipamentelor electrice și electronice de uz casnic și de birou în temeiul Directivei 2009/125/CE;
- Regulamentul (UE) 2024/1834 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru ventilatoarele acționate de motoare cu o putere electrică de intrare între 125 W și 500 kW;
- Regulamentul (UE) 2023/2533 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur, de modificare a Regulamentului (UE) 2023/826;
- Regulamentul (UE) 2024/1103 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor pentru încălzire locală și dispozitivelor de control conexe separate.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea va fi asigurată de instituțiile nemijlocit responsabile: Inspectoratul de Stat pentru supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor care va asigura schimbul de informații cu alte state privind supravegherea pieței și IP Centrul Național pentru Energie Durabilă.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru măsurile indicate în paragraful 2.1 (Anexa A), s-a constatat că 397,1 mii lei vor fi acoperiți din bugetul de stat.

CAPITOLUL 21

REȚELE TRANSEUROPENE

Introducere

*Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un **anumit nivel de pregătire** în domeniul rețelelor transeuropene de transport. S-au înregistrat **unele progrese** în cursul perioadei de raportare.*

Capitolul 21 este dedicat dezvoltării rețelei transeuropene de transport (TEN-T), reprezentând un instrument esențial pentru planificarea, dezvoltarea și exploatarea unei infrastructuri de transport coerente, eficiente, multimodale și de înaltă calitate. Realizarea rețelei transeuropene de transport va crea condiții favorizante în ceea ce privește definirea unei infrastructurii care ar permite ca toate modurile de transport să devină mai durabile, mai accesibile ca preț și mai incluzive în cadrul unui sistem de transport multimodal. Infrastructura rețelei transeuropene de transport este compusă din infrastructura transportului feroviar, transportului pe căi navigabile interioare, transportului maritim, transportului rutier, transportului aerian și transportului multimodal, inclusiv în nodurile urbane.

Articolele 170, 171 și 172, împreună cu articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și constituie temeiul juridic al rețelelor TEN-T, care există în următoarele trei sectoare de activitate.

- Rețelele transeuropene de transport (TEN-T), care acoperă proiecte de interes comun pentru crearea unei noi infrastructuri de transporturi sau pentru modernizarea celor existente, pentru eliminarea deficiențelor, pentru înlăturarea blocajelor și pentru eliminarea barierelor tehnice ale fluxurilor de transport dintre statele membre ale UE.
- Rețelele energetice transeuropene (TEN-E), care acoperă sectorul energiei electrice și al gazelor naturale. Acestea urmăresc conectarea infrastructurii energetice a statelor membre ale UE pentru a ajuta la crearea unei piețe unice a energiei și pentru a contribui la siguranța aprovizionării.
- Rețelele transeuropene din domeniul infrastructurii de telecomunicații (eTEN), care urmăresc să înlăture barierele digitale care împiedică finalizarea pieței unice digitale și să atingă obiectivele UE privind conectarea la internet a tuturor gospodăriilor europene.

Având în vedere clasificarea rețelelor, menționată supra, fiecare capitol va conține un subcapitol (TEN-T - rețele transeuropene de transport, TEN-E - rețele energetice transeuropene și eTEN - rețele transeuropene din domeniul infrastructurii de telecomunicații), care va reflecta informația solicitată aferentă acestuia.

În conformitate cu Mecanismul național de coordonare a procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.180/2024, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este responsabil pentru coordonarea activităților aferente capitolului 21 „Rețele transeuropene”, fiind responsabil de procesul de planificare și monitorizare

a progresului înregistrat întru transpunerea și implementarea legislației UE aferent domeniului gestionat. Totodată, în cadrul activității grupului de lucru sunt desemnați reprezentanți din Ministerul Finanțelor, Ministerul Energiei, Ministerul Afacerilor Externe, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Biroul Național de Statistică, Întreprinderea de Stat „Administrația de Stat a Drumurilor”, Cancelaria de Stat, Biroul pentru integrare europeană, Centrul de armonizare a legislației.

32024R1679	32023R1804
32021L1187	32022R0869

Nivelul de aliniere a actelor UE (capitolul 21) verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

1. Prezentarea generală a situației

1.1. Cadrul legislativ

21.1. TEN-T

În ceea ce privește **rețelele de transport**, cadrul strategic actual pentru infrastructura de transport este integrată în Strategia de mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.589/2024.

Potrivit noul Regulament TEN-T (UE) 2024/1679, care a intrat în vigoare în iulie 2024, hărțile orientative ale Rețelei transeuropene de transport includ coridoare de transport europene către Republica Moldova și Ucraina. În acest context, Coridorul nord-baltic a fost extins prin Lvov și Kiev până la Mariupol; Coridorul baltic-Marea Neagră - Marea Egee a fost extins prin Lvov, Cernăuți (România și Moldova) până la Odesa; iar prin Lvov vor trece coridoarele Baltic-Adriatic și Rin-Dunăre. Astfel, două segmente de drum, R7 (Soroca-Drochia-Costești, frontieră cu România) și R30 (Anenii Noi-Căușeni-Ștefan Vodă, frontieră cu Ucraina) fac parte din rețeaua transeuropeană de drumuri. Totodată, tronsoanele de cale ferată Chișinău-Căinari-Basarabeasca și Bălți-Ocnița sunt parte a rețelei TEN-T. Includerea rutelor logistice în rețeaua TEN-T va contribui la atragerea investițiilor europene pentru modernizarea infrastructurii de transport și va elimina obstacolele existente în desfășurarea operațiunilor logistice.

Un alt pas semnificativ este aderarea Republicii Moldova la Mecanismul pentru Interconectarea Europei (CEF), un instrument esențial pentru accesarea fondurilor europene destinate dezvoltării infrastructurii de transport, energie și digitală. Acest mecanism va permite Moldovei să acceseze mai eficient fondurile necesare pentru îmbunătățirea interconectării infrastructurii critice.

În vederea dezvoltării infrastructurii rutiere, au fost atrase surse externe în sumă de circa 600 mil. Euro, actualmente fiind în proces de reabilitare/modernizare și/sau construcție circa 300 km de drumuri naționale, și în proces de licitare lucrări pentru alte 250 km de drumuri, după cum urmează:

- Reabilitarea drumului R34, sector Cantemir - Cahul/ pe lungimea de 39 km.
- Reabilitarea drumului R33 Hâncești – Lăpușna M1, lungime totală de 37,2 km;
- Construcția drumului de ocolire a s. Giurgiulești, pe drumul M3, lungime totală de 8 km.
- Modernizarea drumului expres M1 sectorul Leușeni – Chișinău, lungimea totală 85 km.
- Modernizarea prin extindere la 4 benzi a drumului expres M2, centura Chișinăului, sectorul 2, lungimea 8 km.

Concomitent, au fost lansate negocieri pentru semnarea unui nou acord cadru de finanțare cu BERD și BEI pentru:

- Construcția drumului M2, centura Chișinăului, tronsonul 3, 4, 5 și 6 / lungime estimată cca 65 km;
- Reabilitarea drumului R7, Cosăuți - Drochia - Costești / lungime totală 99 km;
- Reabilitarea drumului M3, pe sectorul Chișinău – Comrat/ lungime totală 73 km;

Pentru îmbunătățirea conectivității:

- a fost semnat Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Ucraina privind podul rutier peste râul Nistru, la granița dintre cele două state, între localitățile Cosăuți (Moldova) - Yampol (Ucraina), sunt inițiate negocieri cu BERD privind finanțarea drumului de acces la pod pe partea moldovenească.
- a fost semnat Acordul între Guvernul R. Moldova și Guvernul României privind podurile rutiere peste râul Prut, la frontiera dintre cele două state, între localitățile Leușeni (Moldova) - Albița (România)
- a fost semnat Acordul între Guvernul R. Moldova și Guvernul României privind podurile rutiere peste râul Prut, la frontiera dintre cele două state, între localitățile și Ungheni (Moldova) - Ungheni (România).

21.2.TEN-E

În ceea ce privește **rețelele energetice**, a fost adoptată [Legea nr. 281/2023](#) pentru modificarea unor acte normative (instituirea mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică), fiind transpuse parțial Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC și Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC, considerând prevederile din Regulamentul (UE) 2022/869 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009,

(UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013.

În acest sens, Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, a fost completată cu noi prevederi privind instituirea mecanismului de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, crearea cadrului normativ pentru facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică cu impact transfrontalier, elaborarea documentelor de politici în domeniul energiei și dezvoltarea proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice, precum și a proiectelor de interes reciproc.

Din martie 2022, sistemul electroenergetic al Republicii Moldova este sincronizat cu rețeaua europeană ENTSO-E, ceea ce a sporit stabilitatea tehnică și diversificarea surselor de energie electrică, consolidând securitatea energetică.

Totodată, în decembrie 2023, Moldova și România au semnat un memorandum interguvernamental de înțelegere privind punerea în aplicare a proiectelor necesare pentru interconectarea rețelelor de gaze și energie electrică, care a fost aprobat de Guvern în februarie 2024. Acesta stabilește, printre altele, baza celei de a doua și a celei de a treia interconexiuni de energie electrică, creșterea capacității interconexiunii de gaze și operatorul pieței centralizate de energie electrică în vederea integrării piețelor energiei.

- LEA 400kV Bălți (MD) – Suceava (RO). Pentru finanțarea liniei electrice Suceava - Bălți (a doua interconectare cu România), au avut loc negocieri privind un acord de împrumut cu BERD, pe baza unei hotărâri a Guvernului emise în ianuarie 2024. La 13.03.2024 Ministerul Energiei a semnat Acordul de Împrumut între R.M. și BERD privind implementarea Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică între Republica Moldova și România, Faza II”. Proiectul va include și reconstrucția stației de 400 kV din Bălți și va fi adăugat un nou transformator de 400 kV/330 kV. Proiectul are finanțare BERD, BEI, UE în valoare de 37 milioane euro + 40 milioane euro pentru recondiționarea Stațiilor Electrice ale ÎS ”Moldelectrica” face parte din aceleași împrumuturi.
- LEA 400kV Vulcănești (MD) – Chișinău (MD).) - înregistrează progrese, gradul de realizare a activităților de proiectare, furnizare și construcție/instalare constituind cca. 49%. Lucrările de construcție lansate efectiv în luna aprilie 2024 (după elaborarea/aprobarea proiectului tehnic și realizarea condițiilor premergătoare lucrărilor) sunt realizate gradual de la sud spre centru concomitent cu procedura de expropriere a terenurilor și urmează a fi finalizate până la sfârșitul anului 2025. Realizarea lucrărilor de construcție/instalare constituie cca 22% (cu 191 fundații construite și 29 piloni asamblați), iar volumul de echipamente și materiale produse și livrate constituie cca 90%. Se estimează finalizarea lucrărilor până la sfârșitul anului 2025.
- Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelelor electrice de transport (perioada de implementare 2024-2027), reprezintă o inițiativă strategică pentru modernizarea și integrarea sistemului energetic al Republicii Moldova în rețeaua europeană ENTSO-E. Cu o lungime de aproximativ 48 km, linia va lega stațiile electrice 400/110 kV Bălți (Republica

Moldova) și 400/110/20 kV Suceava (România), traversând râul Prut și raioanele Glodeni, Fălești, Rîșcani și municipiul Bălți. Scopul principal al proiectului este de a stabili și îmbunătăți interconectarea sistemelor electroenergetice, asigurând furnizarea și transportul fiabil al energiei electrice. Suplimentar la stabilirea elementelor justificative pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei, a fost obținut și Acordul de Mediu nr. 08 din 19 august 2024.

21.3. eTEN

Cadrul juridic al UE în domeniul comunicațiilor electronice a fost revizuit substanțial odată cu intrarea în vigoare a Directivei (UE) 2018/1972 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice.

În prezent, este în proces de consultare publică și avizare proiectul de lege care va transpune Directiva (UE) 2018/1972 și alte 9 acte conexe din legislația Uniunii Europene în domeniul comunicațiilor electronice. Proiectul de lege urmează a fi adoptat de către Parlament în prima jumătate a anului 2025. Proiectul prevede crearea unui cadru legal modern și competitiv pentru dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în Republica Moldova, adaptat realităților actuale ale sectorului, promovând investițiile în rețele de mare capacitate, extinderea conectivității și protejarea drepturilor consumatorilor.

1.2. Capacități administrative

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are misiunea de a elabora și promova politici consistente, complementare, efective pentru o dezvoltare durabilă și incluzivă în domeniile încredințate, inclusiv domeniul de transport și infrastructura de transport, în conformitate cu Regulamentul de organizare și funcționare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.690/2017, pentru a spori în mod vizibil calitatea vieții oamenilor, urmând imperativul integrării europene.

Potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.690/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, efectivul-limită al ministerului este de 105 unități.

La situația din 31 decembrie 2024, din totalul de 105 unități, doar 77 de funcții sunt ocupate. Astfel, gradul de asigurare a ministerului cu personal este de 73%. Totuși, făcând o referință la subdiviziunile structurale de politici din cadrul MIDR, care nemijlocit au sarcini de elaborare și promovare a actelor normative, inclusiv a acțiunilor de transpunere a legislației UE, se constată următoare situație: dintr-un efectiv-limită aprobat conform statului de personal de 52 de unități, doar 35 sunt ocupate, astfel gradul de ocupare constituie 67%. Această situație poate avea un impact negativ asupra capacității ministerului de a implementa portofoliului de politici publice în domeniile de activitate atribuite într-o manieră eficientă, efecace și sustenabilă.

Organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate încredințate, și anume: securitate energetică, eficiență energetică, surse de energie regenerabilă, energie electrică, energie termică și promovarea cogenerării de înaltă eficiență, gaze naturale și produse petroliere și tranziție energetică, este **Ministerul Energiei**, care, potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.118/2023, a fost aprobat un efectiv-limită de 60 de persoane, dintre care 44 sunt ocupate.

Organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul comunicațiilor electronice potrivit Hotărârii Guvernului nr.143/2021 este **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin Direcția politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale, este responsabil de elaborarea și asigurarea implementării documentelor de politici privind dezvoltarea comunicațiilor electronice, inclusiv de transpunerea acquis-ului Uniunii Europene pe domeniul comunicațiilor electronice. Activitatea Direcției în domeniul comunicațiilor electronice este asigurată de către 5 persoane.

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (Î.S ASD), începând cu 1 ianuarie 2017, după transmiterea drumurilor publice locale de interes raional (municipal) în administrarea organelor publice locale de nivelul II, gestionează numai drumurile publice naționale în conformitate cu prevederile Legii drumurilor nr. 509/1995 și Hotărârii Guvernului nr. 1468/2016 privind aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale din Republica Moldova. La moment, întreprinderea este în proces de reorganizare în societate comercială cu capital integral de stat, de interes strategic național, (în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.413/2024). Întreprinderea dispune de un efectiv-limită de 192 de unități, dintre care 171 sunt deja ocupate.

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (în continuare – CFM) reprezintă unicul operator feroviar din Republica Moldova, având responsabilități ce includ transportul de marfă și de pasageri, precum și administrarea rețelei feroviare. CFM nu dispune de capacitatea necesară pentru a implementa renovări ample și permanente ale infrastructurii feroviare într-o manieră eficientă. Compania deține 4970 persoane angajate din cele 7000 planificate.

Ministerul Energiei, prin intermediul **Direcției Energie Electrică**, formată din 5 funcționari publici, are drept misiune contribuirea la implementarea politicii guvernamentale în sectorul energiei electrice. Activitatea acestei direcții include dezvoltarea infrastructurii și asigurarea unei aprovizionări fiabile cu energie electrică, într-un mod eficient, durabil și competitiv, care să sprijine securitatea energetică a țării. În acest sens, Direcția elaborează și promovează documente de politici și proiecte de acte normative, aliniind legislația națională la standardele Uniunii Europene și Comunității Energetice, creând astfel premisele pentru dezvoltarea și funcționarea durabilă a sectorului energetic.

Totodată, o altă direcție din cadrul Ministerului Energiei, ce are drept scop implementarea politicii guvernamentale în domeniul gazelor naturale și produselor combustibile, este **Direcția Gaze Naturale și Produse Combustibile**, cu 7 funcționari publici (5 angajați activi și 2 posturi vacante). Direcția urmărește dezvoltarea și menținerea unui sector eficient, durabil și competitiv al aprovizionării cu gaze naturale și produse combustibile, asigurând totodată securitatea energetică națională. Printre atribuțiile sale se numără elaborarea și promovarea documentelor de

politici și proiectelor de acte normative, aliniate la legislația Uniunii Europene și a Comunității Energetice.

Î.S. „Moldelectrica”, operatorul sistemului de transport al energiei electrice din Republica Moldova, a fost certificat de ANRE ca Operator Independent de Sistem la 11 iulie 2023. Structura organizatorică a întreprinderii prevede un personal de 1357 de unități. Angajați sunt 1278, care include aproximativ 800 de muncitori/ specialiști tehnici. Misiunea sa este de a sprijini dezvoltarea durabilă a sectorului energetic și pe termen lung își propune să devină un actor cheie pe piața regională a energiei electrice. Începând cu 22 noiembrie 2023, Î.S. „Moldelectrica” a devenit membru observator în cadrul ENTSO-E, contribuind la consolidarea relațiilor cu operatorii de transport de energie electrică din UE, în contextul sincronizării sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul electroenergetic continental.

Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE), este o instituție publică, creată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1276 din 21 decembrie 2000, în scopul asigurării implementării eficiente a proiectelor în domeniul energeticii prin administrarea, monitorizarea și coordonarea acestora în conformitate cu cerințele organismelor financiare internaționale donatoare.

UCIPE a implementat proiecte de importanță strategică pentru Republica Moldova, cum ar fi: Proiectul energetic, Proiectul energetic II (componentele electrică și termică), „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze din România cu sistemul de transport gaze din Republica Moldova”, „Elaborarea Studiului de fezabilitate în vederea conexiunii sincrone a sistemelor energetice ale Ucrainei și Moldovei la Sistemul continental European ENTSO-E”. La moment, implementează Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE), ca activități de bază a proiectului fiind Construcția liniei electrice aeriene (LEA) de înaltă tensiune cu un singur circuit (400 kV) pe direcția Vulcănești – Chișinău și Modernizarea/ Extinderea stațiilor electrice Chișinău de 330 kV și Vulcănești de 400 kV.

La situația din 31 decembrie 2024 structura organizatorică UCIPE prevede 38 unități de personal, iar numărul de angajați este de 22, specialiști angajați în implementarea a trei proiecte în derulare. În cadrul UCIPE sunt create și funcționează sub-unități de implementare pentru fiecare proiect, iar necesarul de funcții/posturi este stabilit pentru fiecare proiect în parte, reieșind din specificul proiectului și complexitatea acestuia. Lansarea a două proiecte noi începând cu anul 2025 presupune angajarea unui număr suplimentar de specialiști, care să asigure capacitatea de implementare necesară.

2. Planuri pe viitor

2.1. Planuri legislative

În scopul alinierii Republicii Moldova la standardele și valorile europene în domeniu, îmbunătățirii infrastructurii de transport, vor fi realizate următoarele activități:

- Stabilirea cadrului normativ în vederea de progrese în direcția realizării rețelei transeuropene de transport prin transpunerea Directivei (UE) 2021/1187.

- Reglementarea aspectelor legate de infrastructura de transport și tranziția către un sistem de transport mai sustenabil și eficient prin transpunerea Regulamentului (UE) 2024/1679.
- Transpunerea Directivei (UE) 2021/1187 a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2021 privind măsurile de raționalizare în scopul înregistrării de progrese în direcția realizării rețelei transeuropene de transport (TEN-T).
- Modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică pentru transpunerea Regulamentului (UE) 2022/869.

2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acțiunilor de transpunere, în Anexa B a Planului Național de Aderare au fost prevăzute mai multe acțiuni, și anume:

1) Dezvoltarea infrastructurii TEN-T, prin:

- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii feroviare, în particular 128 km de cale ferată din coridorul feroviar Vălcineț - Ocnîța - Bălți - Ungheni - Chișinău - Căinari reabilitați; 100 km de cale ferată din tronsonul de cale ferată Prut-1 - Cahul - Giurgiulești Lansarea lucrărilor de reabilitare; lucrări de reabilitare și electrificare pe tronsonul Iași – Ungheni; Reabilitarea a 233 km din tronsonului de cale ferată Bender-Căușeni - Basarabeasca - Etulia - Giurgiulești.
- Construcția, reabilitarea și modernizarea drumurilor publice naționale incluse în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T).
- Implementarea măsurilor în cadrul proiectelor finanțate prin programul „Mecanismul pentru interconectarea Europei” (Connecting Europe Facility), conform apelului din 2022 și 2023.
- Realizarea studiului de fezabilitate și conceptul de proiectare pentru linia ferată cu ecartament european pentru coridorul feroviar Ungheni-Chișinău; studiul de fezabilitate pentru modernizarea și construcția centurii mun. Chișinău (sectoarele 2, 3, 4, 5 și 6) și a studiului de fezabilitate și fezabilitate privind construcția autostrăzii Ungheni - Chișinău - Odessa.

Planificarea, dezvoltarea și exploatarea rețelei transeuropene de transport va dezvolta forme de transport durabile, care sunt capabile să ofere soluții de transport multimodale și interoperabile îmbunătățite și o integrare intermodală sporită a întregului lanț logistic, contribuind astfel la buna funcționare a pieței interne și externe prin crearea arterelor necesare pentru fluidizarea fluxurilor de transport de pasageri și de marfă conectate la Uniunea Europeană și prin stabilirea unor conexiuni de transport fluide cu țările învecinate.

2) TEN-E

- Implementarea Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE).
- Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelelor electrice de transport.

3) eTEN

I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” în consorțiu cu Î.S. "Moldelectrica", Î.S. "Calea Ferată din Moldova" și Serviciul de Telecomunicații Speciale din România își propun dezvoltarea și implementarea unui proiect menit să îmbunătățească infrastructura digitală, să sporească securitatea cibernetică și să faciliteze interconectarea eficientă între sistemele naționale în conformitate cu prioritățile europene în domeniul comunicațiilor electronice.

3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru transpunerea actelor din Anexa A este de 1139.64 mii lei, dintre care 839.64 mii vor fi acoperite din bugetul de stat, iar 300 mii lei sunt alocați de partenerii de dezvoltare pentru asistență tehnică.

Pentru asigurarea implementării acțiunilor de implementare a măsurilor de transpunere și de consolidare a capacităților administrative prevăzute în Anexa B au fost estimate un total de 26690332.27 mii lei, dintre care doar 63264,7 mii sunt acoperite din bugetul de stat, 7421067,57 mii sunt acoperite de partenerii de dezvoltare, astfel se estimează un necesar de resurse financiare în sumă de 19206000 mii lei.

Respectiv, urmează a fi identificate surse suplimentare de finanțare, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare, pentru a acoperi costurile anumitor acțiuni care nu pot fi susținute în totalitate din contul surselor bugetare.

CAPITOLUL 27

MEDIUL ÎNCONJURĂTOR ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Introducere

Politica de mediu a UE reprezintă totalitatea obiectivelor și priorităților de mediu, a metodelor de reglementare și a instrumentelor de implementare a acestora, concepute pentru asigurarea utilizării durabile a resurselor naturale, prevenirea degradării calității mediului și pentru încurajarea întreprinderilor să „ecologizeze” economia și să contribuie la protejarea patrimoniului natural european, a sănătății și bunăstării cetățenilor UE.

Uniunea Europeană aplică unele dintre cele mai avansate standarde de protecție a mediului din lume, care se bazează pe principiile precauției, prevenirii, corectării poluării la sursă și „poluatorul plătește”. Acestea se cuprind în mare parte în Capitolul 27 al acquis-ului Uniunii Europene și constituie 199 acte UE esențiale, dintre care 101 Regulamente, 51 Directive, 35 Decizii, 12 acte UE neobligatorii (recomandări, avize, comunicări, ghiduri și alte tipuri de acte) și peste 900 de acte complementare acestora, care reglementează domenii variate, toate fiind critice pentru garantarea unui mediu sănătos și echilibrat. De la legislația orizontală de mediu care cuprinde acele reglementări ce au în vedere evaluarea impactului de mediu, transparența și circulația informației, facilitarea procesului de luare a deciziei, dezvoltarea activității și implicării societății civile în procesul decizional și până la legislația sectorială de mediu ce se referă la gestiunea deșeurilor, poluarea fonică, calitatea apei, calitatea aerului, controlul poluării industriale, protecția naturii, protecția solului, substanțe chimice periculoase, organisme modificate genetic și protecția civilă, legislația europeană în domeniul mediului oferă un ghid de bune practici care trebuie transpus și implementat cu rigurozitate.

Deși pe parcursul ultimilor ani au fost depuse eforturi mari pentru armonizarea legislației de mediu la cerințele UE în conformitate cu angajamentele Acordului de Asociere RM-UE, pentru a sprijini procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană, este esențial ca legislația națională să fie aliniată total la aceste standarde înalte încă înainte de aderare, cu scopul de a pregăti sectorul de mediu de a le aplica după aderare și de a răspunde provocărilor globale în materie de protecție a mediului și schimbări climatice.

Capitolul 27 „Mediu” este organizat în 10 subcapitole tematice, fiecare abordând domenii specifice de protecție a mediului și anume:

- Subcapitolul 1. Legislația Orizontală - cuprinde circa 8 acte UE de bază care reglementează aspectele de evaluarea a impactului asupra mediului ale activităților economice planificate, de evaluare strategică de mediu a proiectelor de documente de politici și planificare, de asigurare a accesului la informația de mediu și de participare la procesul decizional în materie de mediu, de răspundere pentru daunele aduse mediului și pentru crimele ecologice, de gestionare a datelor spațiale, de asigurare a implementării programelor pentru mediu și acțiuni climatice (programe LIFE) ș.a.
- Subcapitolul 2. Managementul Deșeurilor - cuprinde circa 20 acte UE de bază care reglementează aspectele de gestionare a deșeurilor (autorizare, colectare,

comercializare, valorificare, transportare, depozitare, control, raportare a datelor etc), de implementare a mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului pentru mai multe produse, cum ar fi deșeurile de echipamente electrice și electronice, deșeurile de ambalaje, de uleiuri uzate, deșeurile de baterii și acumulatori, vehicule scoase din uz și anvelope, precum și aspecte de management pentru anumite fluxuri de deșeuri (deșeuri de plastic de unică folosință, deșeuri de poluanți organici persistenți, deșeuri medicale, deșeuri miniere, deșeuri biodegradabile) și de promovare a economiei circulare ș.a

- Subcapitolul 3. Calitatea Apelor - cuprinde circa 14 acte UE de bază care reglementează aspectele de gestionare și protecție a apelor de suprafață, a celor subterane, a terenurilor fondului apelor și a zonelor de protecție, inclusiv măsurile de prevenire și de combatere a inundațiilor, a eroziunii și măsurile de contracarare a secetei și a deșertificării, activitățile de captare și folosință a apei, inclusiv de reutilizare a apei, activitățile de asigurare a standardelor de calitate a apelor , inclusiv a apei potabile și de îmbăiere, de deversare a apelor uzate și a poluanților, alte activități care pot afecta semnificativ starea corpurilor de apă, inclusiv de monitoring a calității solurilor.

- Subcapitolul 4. Protecția Naturii și Conservarea Biodiversității - cuprinde circa 19 acte UE de bază care stabilesc reglementări pentru protecția și conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună pe cale de dispariție, precum și pentru restaurarea naturii și conservarea ecosistemelor naturale, conservarea păsărilor sălbatice, protecția animalelor utilizate în cercetări științifice, a celor din grădinile zoologice, comerțul cu specii de floră și faună sălbatică, utilizarea capcanelor, defrișările de păduri și comerțul cu produsele de lemn.

- Subcapitolul 5. Calitatea Aerului - cuprinde circa 10 acte UE de bază care reglementează aspectele de monitorizare și evaluare a calității aerului, de raportare și de schimb de informații cu privire la calitatea aerului, de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici proveniți din surse industriale, transporturi și alte sectoare economice, de dezvoltare și implementare a programelor de control al calității aerului, de reducere a conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi, ș.a.

- Subcapitolul 6. Substanțele Chimice - cuprinde circa 7 acte UE de bază care stabilesc reglementări cu privire la înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice, clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice și a amestecurilor, exportul și importul substanțelor chimice periculoase, precum și gestionarea unor anumite categorii de substanțe chimice periculoase precum: biocidele, bifenilii și terfenilii policlorurați, poluanții organici persistenți.

- Subcapitolul 7. Zgomotul - cuprinde 1 act UE de bază care stabilește reglementări pentru monitorizarea și controlul poluării fonice, limitele acceptabile de zgomot în mediile urbane și în apropierea infrastructurilor de transport în vederea protejării sănătății publice și îmbunătățirii calității vieții.

- Subcapitolul 8. Emisiile industriale - cuprinde circa 12 acte UE de bază care stabilesc reglementări cu privire la autorizarea emisiilor industriale, cu privire la raportarea datelor privind emisiile de poluanți de la instalațiile industriale, prevenirea

și controlul accidentelor industriale care implică substanțe periculoase, prevenirea și reducerea emisiilor de azbest, de compuși organici volatili, de mercur, reglementări cu privire la ecoetichetare și schemele de management și audit de mediu.

- Subcapitolul 9. Schimbările Climatice - cuprinde circa 98 de acte UE de bază care stabilesc un set de reglementări ambițioase pentru combaterea schimbărilor climatice și consolidarea rezilienței și adaptării la acestea, concentrându-se pe reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și tranziția către o economie verde, sustenabilă. Aceste reglementări sunt conforme cu angajamentele internaționale ale Uniunii Europene și contribuie la realizarea obiectivelor globale de limitare a încălzirii globale.

- Subcapitolul 10. Protecția Civilă - cuprinde circa 4 acte UE de bază și 13 amendamente la acestea, care stabilesc mecanismele de protecție civilă aplicate la nivelul UE, infrastructura și capacitățile comune de gestionare a riscurilor de mediu.

La transpunerea și implementarea legislației UE în cadrul acestor 10 subcapitole sunt implicate în mare parte autoritățile de mediu din Republica Moldova, dar pe anumite segmente responsabilitatea este pusă și pe alte autorități precum cele din domeniul sănătății, transportului, economiei, energiei, agriculturii ș.a. Astfel că:

Ministerul Mediului în comun cu autoritățile administrative din subordine (Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția „Moldsilva”, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenția Națională pentru Reglementarea Activităților Nucleare și Radiologice) și instituțiile publice fondate (IP Serviciul Hidrometeorologic de Stat, IP „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului, IP „Administrația Națională „Apele Moldovei”) sunt responsabile de elaborarea și implementarea legislației în toate cele 10 subcapitole ale capitolului 27 „Mediu”;

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are responsabilități în ceea ce vizează reglementare utilizării pesticidelor ca poluanți organici persistenți, prevenirii formării deșeurilor alimentare,

Ministerul Sănătății - cu responsabilități în elaborarea și implementarea legislației cu privire la calitatea apei destinate consumului uman și a apelor pentru scăldat, cu privire la utilizarea produselor biocide,

Ministerul Energiei - cu responsabilități în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul energetic;

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - are responsabilități în domeniul elaborării și implementării legislației în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație, tratării apelor reziduale urbane, administrării companiilor de transport maritim, stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru autoturismele noi, vehicule utilitare ușoare și grele, condițiile de plasare a acestora pe piață.

Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Situații de Urgență) - are responsabilități privind implementarea mecanismelor de protecție civilă, protecția contra inundațiilor;

Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru - are misiunea de a elabora politici publice și reglementări specifice în domeniul infrastructurii de date spațiale, de a monitoriza calitatea politicilor și a actelor normative, precum și de a le ajusta la standardele și normele europene, de a propune intervenții justificate ale statului care urmează să ofere soluții eficiente în domeniile de competență atribuite.

Republica Moldova urmează să adopte o abordare strategică și incrementală, ce va include mai multe etape esențiale pentru alinierea completă a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene. Această abordare va avea un caracter sistematic și va implica evaluarea continuă a progresului, a deficiențelor și a resurselor necesare pentru implementare.

Aderarea la Uniunea Europeană presupune un proces de integrare complex, ce implică nu doar alinierea legislației menționată la cele 10 subcapitole, dar și construirea unor mecanisme administrative eficiente, capabile să aplice reglementările europene în mod corespunzător. Prin urmare, în procesul de implementare a legislației Uniunii Europene în domeniul mediului Republica Moldova urmează să se confrunte cu o serie de **provocări semnificative**, mai ales în sectoare sensibile legate de protecția mediului, schimbările climatice și gestionarea resurselor naturale. Aceste provocări sunt determinate nu doar de specificitatea contextului național, dar și de complexitatea și gradul avansat de reglementare al legislației europene, care impune standarde de protecție a mediului extrem de riguroase.

Una dintre principalele provocări cu care deja se confruntă Republica Moldova ține de **capacitatea administrativă**. Deși există instituții dedicate protecției mediului, aceste entități necesită o întărire substanțială a resurselor și competențelor pentru a face față cerințelor complexe ale acquis-ului UE de mediu. Este necesar să se investească în consolidarea unui cadru instituțional mai eficient, care să asigure aplicarea riguroasă a reglementărilor și să monitorizeze impactul acestora asupra mediului. Aceasta va presupune crearea unor structuri noi de mediu pe anumite segmente neacoperite, dezvoltarea și operaționalizarea unor sisteme de evaluare și monitorizare a legislației de mediu, precum și formarea și specializarea personalului în domenii cheie. Un aspect crucial al procesului va fi distribuirea responsabilităților între instituțiile implicate, asigurându-se astfel că toate instituțiile de resort vor coopera într-un cadru unitar și coordonat. De asemenea, va fi necesar ca fiecare instituție să își definească rolurile și atribuțiile clar, pentru a evita suprapunerea sau disfuncționalitățile administrative. Acest lucru presupune un proces de consolidare a capacităților instituționale, prin formarea unor echipe dedicate și alocarea de resurse financiare suficiente.

O altă provocare ține de **infrastructură inadecvată de mediu și resurse financiare insuficiente**. Dezvoltarea cadrului normativ în conformitate cu cerințele UE va impune implementarea unor măsuri costisitoare și complexe, care să asigure atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, implementarea principiilor economiei circulare, bazate pe reducerea, reutilizarea și reciclarea materialelor, dezvoltarea infrastructurii de apă și sanitație, de gestionare a deșeurilor, implementarea soluțiilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a tehnologiilor verzi, soluții de gestionare sustenabilă a apelor, prin integrarea celor mai bune practici europene în acest domeniu, protecția și conservarea speciilor de flora și fauna rare și vulnerabile, extinderea suprafețelor de arii naturale protejate, extindere și reabilitare a pădurilor. Lipsa infrastructurii necesare pentru gestionarea deșeurilor, a apelor uzate, de mobilitate urbană ecologică, de monitorizare a calității mediului și a resurselor naturale sau a altor aspecte legate de mediu, lipsa resurselor financiare necesare pentru implementarea măsurilor menționate și pentru dezvoltarea acestei infrastructuri poate îngreuna implementarea efectivă a legislației. Vor fi necesare măsuri de atragere a investițiilor în infrastructură de mediu și un dialog permanent cu partenerii de dezvoltare în acest sens. Valorificarea eficientă și integrală a acestor resurse la fel va prezenta o provocare.

O altă provocare ține de **interesele economice**. Punerea în aplicare a legislației de mediu și a celei din domeniul schimbărilor climatice va necesita o transformare profundă a mai multor sectoare ale economiei naționale, în special a sectorului agricol, energetic și industrial, cu scopul de a sprijini tranziția către o economie verde cu emisii scăzute de carbon. Prin urmare implementarea reglementărilor de mediu este percepută ca o povară pentru mediul de afaceri care activează în aceste sectoare, necesitând eforturi și resurse enorme, ceea ce duce la opoziție din partea sectorului privat.

Educația publicului și conștientizarea ecologică este esențială pentru succesul implementării legislației de mediu. **Lipsa conștientizării și educației** în legătură cu riscurile de mediu, cu impactul poluării asupra sănătății, cu problemele de mediu și impactul activității umane asupra ecosistemelor naturale reprezintă o provocare semnificativă, care duce la inacțiune și care necesită soluții integrate, colaborarea și implicarea tuturor sectoarelor societății pentru a promova un viitor mai sustenabil.

Aceste provocări necesită soluții complexe care implică nu doar legislație, ci și educație, investiții în infrastructură și, în multe cazuri, o schimbare de mentalitate în rândul societății.

Pentru a asigura o tranziție lină și pentru a respecta angajamentele asumate în cadrul procesului de pregătire pentru aderare, în perioada de după finalizarea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, pe capitolul 27 „Mediu”, Republica Moldova trebuie să asigure transpunerea totală a actelor UE de bază stabilite la acest capitol, prin revizuirea legislației naționale, modificarea și aprobarea legislației naționale relevante. Îmbunătățirea capacității administrative și asigurarea faptului că instituțiile naționale sunt pregătite să implementeze și să aplice legislația UE, inclusiv formarea personalului și crearea de structuri administrative adecvate la fel sunt aspecte foarte esențiale a fi realizate în această perioadă. Identificarea și implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de mediu necesare conform standardelor UE și a programelor de asistență și cooperare oferite de UE, stabilirea unor parteneriate cu alte state membre ale UE pentru a învăța din experiențele lor și a beneficia de asistență tehnică trebuie să se regăsească pe agenda autorităților de mediu. La fel de important pentru procesul de implementare a politicilor de mediu și a reformelor ce urmează a fi puse în aplicare în conformitate cu noile prevederi legale, vor fi și acțiunile de sprijin a sectoarelor economice vulnerabile, a mediului de afaceri care ar putea fi afectate de impunerea noilor standarde legate de protecția mediului, dialogul permanent cu societatea civilă și campaniile de informare despre beneficiile aderării și despre schimbările care vor avea loc în urma integrării în UE.

Cu referire la gradul de transpunere în legislația națională a actelor UE obligatorii (187 - Regulamente, Directive, Decizii), menționăm că:

1. Sunt transpuse în legislația națională următoarele 16 acte UE:

afereant domeniului schimbări climatice - 5 acte UE:

- în partea ce ține de regulamentul de guvernare: Regulamentul (UE) 2018/1999^[1]; Regulamentul delegat (UE) 2020/1044^[2]; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1208;
- în partea ce ține de sistemul de comercializare a emisiilor în aviație: Regulamentul (UE) nr. 606/2010^[3];

- în partea ce ține de substanțele care diminuează stratul de ozon: Regulamentul (UE) 291/2011^[4] al Comisiei.

aferent domeniului protecției naturii – 8 acte UE:

- în partea ce ține de deținerea animalelor sălbatice în grădinile zoologice: Directiva 1999/22/CE^[5];
- în partea ce ține de comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție - CITES: Regulamentul (CE) nr. 338/97^[6];
- în partea ce ține de comerțul de produse derivate din focă: Regulamentul (CE) nr. 1007/2009^[7]; Regulamentul (UE) nr. 737/2010^[8]; Directiva 83/129/CEE^[9];
- în partea ce ține de capcanele cu pedală: Regulamentul (CEE) nr. 3254/91^[10]; Regulamentul (CE) nr. 35/97^[11]; Decizia Consiliului nr. 97/602/CE^[12].

aferent domeniului substanțe chimice - 3 acte UE:

- în partea ce ține de poluanții organici persistenti (POPS) & bifenilii policlorurați (PCB) și terfenili policlorurați (PCT): Regulamentul (UE) nr. 2019/1021^[13]; Directiva 96/59/CE^[14]
- în partea ce ține de controlul emisiilor de compuși organici volatili: Directiva 94/63/CE^[15].

2. Sunt transpuse parțial în legislația națională următoarele 65 de acte UE:

aferent domeniului schimbări climatice - 15 acte UE:

- în partea ce ține de legislația europeană privind clima: Regulamentul (UE) 2021/1119^[16];
- în partea ce ține de regulamentul de guvernanță: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2299^[17];
- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii - ETS: Directiva 2003/87/CE^[18];
- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii în aviație: Directiva 2003/87/CE^[19]; Directiva 2018/2066^[20];
- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii pentru transportul maritim: Regulamentul (UE) 2015/757^[21]; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1928^[22]; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2449^[23];
- în partea ce ține de gazele fluorurate cu efect de seră: Regulamentul (UE) 2024/573^[24]; Regulamentul (CE) nr. 306/2008^[25]; Regulamentul (CE) nr. 307/2008^[26]; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2215^[27];
- în partea ce ține de substanțe care diminuează stratul de ozon: Regulamentul (UE) 2024/590^[28];
- în partea ce ține de etichetarea mașinilor: Directiva 1999/94/CE^[29];
- în partea ce ține de calitatea combustibilului: Directiva 98/70/CE^[30].

aferent domeniului legislației orizontale - 8 acte UE:

- în partea ce ține de evaluarea impactului asupra mediului: Directiva 2011/92/UE^[31]; Directiva 2001/42/CE^[32];
- în partea ce ține de accesul la informație, participarea publicului și accesul la justiție: Directiva 2003/4/CE^[33]; Directiva 2003/35/CE^[34];
- în partea ce ține de răspunderea de mediu: Directiva 2004/35/CE^[35];

- în partea ce ține de infracțiunile asupra mediului: Directiva 2024/1203^[36];
- în partea ce ține de infrastructură pentru informații spațiale în comunitatea europeană (INSPIRE): Directiva 2007/2/CE^[37];
- în partea ce ține de programul pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE): Regulamentul (UE) 2021/783^[38].

aferent domeniului calității aerului - 5 acte UE:

- în partea ce ține de calitatea aerului ambiant: Directiva 2008/50/CE^[39]; Directiva 2004/107/CE^[40];
- în partea ce ține de plafoanele naționale de emisii: Directiva (UE) 2016/2284^[41]; Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522^[42];
- în partea ce ține de conținutul de sulf din combustibilii lichizi: Directiva (UE) 2016/802^[43].

aferent domeniului de management al deșeurilor - 13 acte UE :

- în partea ce ține de directiva-cadru privind deșeurile: Directiva 2008/98/CE^[44];
- în partea ce ține de transportarea deșeurilor: Regulamentul (CE) nr. 1013/2006^[45]; Regulamentul (CE) nr. 1418/2007^[46]; Regulamentul (UE) 2024/1157^[47];
- în partea ce ține de economie circulară: Directiva (UE) 2019/904^[48];
- în partea ce ține de ambalaje: Directiva 94/62/CE^[49];
- în partea ce ține de vehiculele scoase din uz: Directiva 2000/53/CE^[50];
- în partea ce ține de deșeurile miniere: Directiva 2006/21/CE^[51];
- în partea ce ține de nămolul de canalizare: Directiva 86/278/CEE^[52];
- în partea ce ține de baterii: Directiva 2006/66/CE^[53];
- în partea ce ține de depozitarea deșeurilor: Directiva 1999/31/CE^[54];
- în partea ce ține de deșeurile de echipamente electrice și electronice: Directiva 2012/19/UE^[55]

aferent domeniului calitatea apelor - 9 acte UE:

- în partea ce ține de politicile privind mediul marin: Directiva 2008/56/CE^[56];
- în partea ce ține de cadrul pentru acțiunea comunitară în domeniul politicii apei: Directiva 2000/60/CE^[57];
- în partea ce ține de reutilizarea apei: Regulamentul (UE) 2020/741^[58];
- în partea ce ține de apă potabilă: Directiva 2020/2184^[59];
- în partea ce ține de tratarea apelor uzate: Directiva 91/271/CEE^[60];
- în partea ce ține de standardele de calitate a mediului: Directiva 2008/105/CE^[61];
- în partea ce ține de apele subterane: Directiva 2006/118/CE^[62];
- în partea ce ține de evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații: Directiva 2007/60/CE^[63];
- în partea ce ține de protecția apelor împotriva poluării cauzate de nitrații din surse agricole: Directiva 91/676/CEE^[64];

aferent domeniului protecția naturii - 5 acte UE:

- în partea ce ține de experimentele cu animale: Directiva 2010/63/EU^[65];

- în partea ce ține de păsările sălbatice și habitate: Directiva 2009/147/CE^[66]; Directiva 92/43/CEE^[67];
- în partea ce ține de comerțul internațional cu specii pe cale de dispariție - CITES: Regulamentul (CE) nr. 865/2006^[68]; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 792/2012^[69].

aferent domeniului protecției civile - 1 act UE: Decizia nr. 1313/2013/UE^[70]

aferent domeniului substanțelor chimice - 4 acte UE:

- în partea ce ține de biocide: Regulamentul (UE) nr. 528/2012^[71];
- în partea ce ține de înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice: Regulamentul (UE) nr. 1907/2006^[72];
- în partea ce ține de clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor: Regulamentul (UE) nr. 1272/2008^[73];
- în partea ce ține de exportul și importul substanțelor chimice periculoase: Regulamentul (UE) nr. 649/2012^[74];

aferent domeniului emisii industriale - 5 acte UE:

- în partea ce ține de emisii industriale: Directiva 2010/75/UE^[75]; Regulamentul (UE) 2024/1244^[76];
- în partea ce ține de compușii organici volatili din vopsele: Directiva 2004/42/CE^[77];
- în partea ce ține de mercur: Regulamentul (UE) 2017/852^[78];
- în partea ce ține de eticheta ecologică: Regulamentul (CE) nr. 66/2010^[79]
- în partea ce ține de controlul pericolelor de accidente majore ce implică substanțe periculoase: Directiva 2012/18/UE^[80]

3. Nu au fost transpuse încă în cadrul juridic național următoarele 99 de acte UE:

aferent domeniului schimbări climatice - 67 de acte UE :

- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii: Decizia (UE) 2015/1814^[81]; Decizia (UE) 2010/634^[82]; Decizia (UE) 2013/448^[83]; Regulamentul (UE) 2019/856^[84]; Regulamentul (UE) 2019/331^[85]; Decizia (UE) 2019/708^[86]; Regulamentul (UE) 2021/447^[87]; Regulamentul (UE) 2023/2830^[88]; Decizia (UE) 2021/927^[89]; Decizia (UE) 2020/2166^[90]; Regulamentul (UE) 2023/2441^[91]; Regulamentul (UE) nr. 389/2013^[92]; Regulamentul delegat (UE) 2019/1122^[93]; Decizia 2006/780/CE^[94]; Decizia 2011/389/UE^[95]; Regulamentul (UE) 2018/2067^[96]; Regulamentul (UE) 2019/1842^[97]; Regulamentul (UE) 2020/1001^[98]; Decizia 2013/447/UE^[99]; Regulamentul (UE) 2024/2620^[100]; Decizia 2005/381^[101]. (UE) 2021/447^[102]
- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii în aviație: Decizia 2009/450/CE^[103]; Regulamentul (CE) nr. 748/2009^[104]; Regulamentul (UE) nr. 606/2010^[105]; Regulamentul (UE) 2018/2067^[106]; Regulamentul (UE) 2019/1603^[107]; Decizia (UE) 2023/2440^[108]; Regulamentul (UE) 2024/622^[109]; Regulamentul (UE) 2024/1030^[110]; Decizia Comisiei din 5 iulie 2024^[111]; Regulamentul (UE) 2024/1879^[112].

- în partea ce ține de sistemul de comercializare a certificatelor de emisii al navelor:Regulamentul (UE) 2023/2917^[113];Regulamentul(UE) 2023/2849^[114];Regulamentul (UE) 2023/2776^[115]; Regulamentul (UE) 2023/2297^[116];Regulamentul (UE) 2023/2599^[117];Decizia (UE) 2023/2895^[118];Decizia (UE) 2024/1113^[119];
- în partea ce ține de fondul social de climă:Regulamentul (UE) 2023/955^[120];
- în partea ce ține de reducerea emisiilor:Regulamentul (UE) 2018/842^[121];Decizia (UE) 2020/2126^[122];Decizia (UE) 2023/863^[123];Regulamentul (UE) 2019/1122^[124];
- în partea ce ține de utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultura: Regulamentul (UE) 2018/841^[125];
- în partea ce ține de certificare pentru eliminarea carbonului:Regulamentul (UE) 2024/3012^[126];
- în partea ce ține de captarea și stocarea carbonului:Directiva 2009/31/CE^[127];Decizia 2011/92/UE^[128];Decizia 2010/670/UE^[129];
- în partea ce ține de gazele fluorurate cu efect de seră:Regulamentul (CE) nr. 1497/2007^[130];Regulamentul (CE) nr. 1516/2007^[131];Regulamentul (CE) nr. 304/2008^[132];Regulamentul (UE) 2015/2066^[133];Regulamentul (UE) 2016/879^[134];Regulamentul (UE) 2024/2174^[135];Regulamentul (UE) 2024/2195^[136];Regulamentul (UE) 2015/2065^[137];Regulamentul (UE) 2024/2473^[138]Regulamentul (UE) 2024/2174^[139];
- în partea ce ține de substanțe care diminuează stratul de ozon: Regulamentul (UE) nr. 537/2011^[140];
- în partea ce ține de standarde de performanță privind emisiile de CO2 pentru vehiculele grele:Regulamentul (UE) 2019/1242^[141];Regulamentul (UE) 2020/1079^[142];Regulamentul (UE) 2021/1430^[143];Regulamentul (UE) 2024/1127^[144];Regulamentul (UE) 2022/1362^[145];Regulamentul (UE) 2017/2400^[146];Regulamentul (UE) 2021/941^[147];
- în partea ce ține de standarde de performanță în emisii de CO₂ pentru autoturisme și autovehicule utilitare: Regulament (UE) 2019/631^[148]; Regulament (UE) 2021/392^[149]; Regulament (UE) 63/2011^[150]; Regulament (UE) 114/2013^[151]; Regulament (UE) 2023/2767^[152]; Decizia 2012/100/UE^[153]; Decizia 2012/99/UE^[154]; Regulamentul (UE) 2023/2867^[155]; Regulamentul (UE) 2023/2866^[156];
- în partea ce ține de calitatea carburanților:Decizia 2002/159/CE^[157]

aferent domeniului calității aerului - 4 act UE:

- în partea ce ține de zgomot:Directiva 2002/49/C^[158];
- în partea ce ține de calitatea aerului: Directiva (UE) 2024/2881^[159];Decizia 2011/850/UE^[160]
- în partea ce ține de conținutul de sulf din combustibili lichizi: Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/253^[161]

aferent domeniului managementului deșeurilor - 6 acte UE:

- în partea ce ține de transporturi de deșeuri:Regulamentul (UE) nr. 1257/2013^[162] ;
- în partea ce ține de ambalaje:Regulamentul (UE) 2025/40^[163];
- în partea ce ține de baterii:Regulamentul (UE) 2023/1542^[164];
- în partea ce ține de depozit de deșeuri:Decizia 2003/33/CE^[165] ;
- în partea ce ține de restricționarea substanțelor periculoase în echipamentele electrice și electronice:Directiva 2011/65/UE^[166]

aferent domeniului calitatea apei - 5 acte UE

- în partea ce ține de ape pentru scăldat: Directiva 2006/7/CE^[167];
- în partea ce ține de epurarea apelor uzate urbane: Decizia 2014/431/UE^[168]; Directiva (UE) 2024/3019^[169];
- în partea ce ține de standarde de calitate a mediului: Propunerea de directivă^[170];
- în partea ce ține de monitorizarea solului: Propunerea de directivă^[171]

aferent domeniului protecția naturii - 8 acte UE:

- în partea ce ține de restaurarea naturii: Regulamentul (UE) 2024/1991^[172];
- în partea ce ține de acces și partajarea beneficiilor: Regulamentul (UE) nr. 511/2014^[173];
- în partea ce ține de comerțul cu lemn: Regulamentul (UE) nr. 995/2010^[174]; Regulamentul (UE) nr. 607/2012^[175]; Regulamentul (UE) nr. 363/2012^[176]; Regulamentul (UE) 2023/1115^[177];
- în partea ce ține de sistem de licențiere pentru importurile de lemn: Regulamentul (CE) nr. 2173/2005^[178]; Regulamentul (CE) nr. 1024/2008^[179];

aferent domeniului protecției civile - 3 acte UE: Decizia 2014/762/UE^[180]; Decizia (UE) 2019/1310^[181]; Decizia (UE) 2019/570^[182]

aferent domeniului substanțe chimice - 1 act UE: Asbestos: Directiva 87/217/CEE^[183]

aferent domeniului emisii industriale - 4 acte UE

- în partea ce ține de controlul emisiilor de compuși organici volatili: Directiva 2009/126/CE^[184];
- în partea ce ține de sistemul de management de mediu și audit: Regulamentul (CE) nr. 1221/2009^[185]; Decizia (UE) 2023/2463^[186];

SUBCAPITOLUL 27.1. LEGISLAȚIE ORIZONTALĂ

27.1.1. Prezentarea generală a situației

27.1.1.1. Cadrul legislativ

Legislația orizontală din cadrul acquis-ului european constituie baza procedurală esențială pentru asigurarea coerenței și eficienței reglementărilor de mediu. Aceste acte nu se limitează la un sector specific, ci se referă la procese și mecanisme fundamentale care susțin întregul cadru legislativ. Ele vizează îmbunătățirea procesului decizional și armonizarea normativelor, contribuind astfel la o implementare uniformă și eficientă a legislației de mediu în toate domeniile. La acest subcapitol se integrează legislația cu privire la evaluarea impactului de mediu, evaluarea strategică de mediu, accesul la informații de mediu și participarea publică la luarea deciziilor de mediu, răspunderea de mediu și crimele ecologice, cu privire la infrastructura pentru informații spațiale (INSPIRE) și programul pentru mediu și acțiunile climatice LIFE.

În domeniul evaluării de mediu, Republica Moldova a dezvoltat un cadru normativ robust care reglementează evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu și evaluarea biodiversității. Aceste reglementări permit autorităților de resort să gestioneze și să monitorizeze efectele potențiale ale activităților planificate asupra mediului înconjurător.

Republica Moldova a devenit parte la **Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier** (Convenția Espoo, 25.02.1991) prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993 pentru aderarea Republicii Moldova la unele convenții în domeniul protecției mediului și ratificarea Convenției privind diversitatea biologică. Ca urmare a aderării la Convenția Espoo, la nivel național a fost adoptată Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, care transpune Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, modificată prin Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014, precum și prevederile art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică modificată prin Directiva 2013/17/UE din 13 mai 2013.

Ulterior, Republica Moldova a semnat **Protocolul privind evaluarea strategică de mediu** la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier în cadrul reuniunii extraordinare a părților la Convenția Espoo de la Kiev (Ucraina) din 21 mai 2003 și l-a ratificat prin Legea nr. 156/2018 pentru ratificarea Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier. Ca urmare, la nivel național a fost adoptată Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, care transpune prevederile Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului.

Cadrul normativ secundar, care completează legislația primară, reglementează procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și stabilește pașii necesari pentru realizarea unei evaluări complete și corecte a activităților planificate, care pot avea efecte semnificative asupra mediului. Printre acestea se numără:

- Ghidul privind executarea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului (Ordinul ministrului mediului Nr. 53 din 23. 04. 2025);
- Ghidul privind evaluarea biodiversității (Ordinul ministrului mediului Nr. 105/2024);
- Ghidul privind evaluarea calității raportului de evaluare a impactului asupra mediului (Ordinul ministrului mediului Nr. 150/2024);
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea comisiei tehnice de analiză a calității raportului privind evaluarea impactului asupra mediului (Ordinul ministrului mediului Nr. 34/2024).

În ceea ce privește evaluarea strategică de mediu, actele normative secundare care reglementează acest domeniu sunt următoarele:

- Ghidul privind efectuarea procedurilor de evaluare strategică de mediu (Ordinul ministrului mediului, dezvoltării regionale și agriculturii Nr. 219/2018);
- Ghidul privind evaluarea calității raportului privind evaluarea strategică de mediu (Ordinul ministrului mediului Nr. 83/2024);
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de Experți pentru analiza calității raportului privind evaluarea strategică de mediu (Ordinul ministrului mediului Nr. 71/2024).

În vederea asigurării unui proces de evaluare de mediu complet și eficient, în procesul de implementare a instrumentelor de evaluare de mediu se aplică și alte acte normative fundamentale care guvernează domeniul protecției mediului, inclusiv:

- Legea Nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, care definește principiile fundamentale de protecție a mediului și stabilește mecanismele pentru evaluarea și gestionarea impacturilor asupra mediului,

- Legea Nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică, care reglementează constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a rețelei ecologice paneuropene, și rețelelor ecologice locale pentru stabilirea unui regim de gestiune și de protecție a rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale, esențiale în evaluarea activităților ce pot afecta biodiversitatea,

- Legea Nr. 227/2022 privind emisiile industriale, care reglementează emisiile de poluanți provenite din activitățile industriale, având un impact direct asupra evaluării efectelor acestora asupra mediului,

- Legea apelor Nr. 272/2011, care reglementează protecția și gestionarea resurselor de apă, un domeniu de importanță majoră, având în vedere impactul activităților economice asupra calității și disponibilității acestora,

- Legea Nr. 209/2016 privind deșeurile care reglementează managementul deșeurilor, un sector esențial în protecția mediului, având un rol crucial în evaluarea activităților care implică gestionarea acestora. Esențial pentru evaluarea impactului asupra mediului, Legea nr.108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, care reglementează măsurile de prevenire a accidentelor majore care implică substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății umane și asupra mediului, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție pe întreg teritoriul Republicii Moldova, este și Codul urbanismului și construcțiilor Nr. 434/2023, care guvernează planificarea și realizarea lucrărilor de construcție, integrând procedura de evaluare a impactului asupra mediului ca parte a procesului decizional, ș.a.

În domeniul asigurării accesului la informația despre mediu, participarea publicului și accesul la justiție este de menționat faptul că Republica Moldova este parte la Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, cunoscută sub denumirea de Convenția Aarhus, fiind ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 346/1999. Întru punerea în aplicare a acesteia la nivel național, a fost aprobat și implementat un Plan Național de Acțiuni pentru implementarea Convenției Aarhus în Republica Moldova (2011-2015) și un Regulament privind accesul publicului la informația de mediu (Hotărârea Guvernului nr. 1467/2016).

În cadrul obiectivului general 1 al Strategiei de mediu pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024, care vizează dezvoltarea unui sistem de guvernare de mediu transparent, eficient, incluziv și durabil, în conformitate cu cerințele de

protecție a mediului sunt planificate următoarele direcții de acțiuni pentru implementarea prevederilor Convenției Aarhus:

1. Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor publice la toate nivelurile de guvernare;
2. Asigurarea unui proces decizional inclusiv, participativ și reprezentativ, accesibil tuturor cetățenilor, la toate nivelurile autorităților publice;
3. Asigurarea accesului egal la informații de mediu pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

Legislația națională care este aliniată parțial la prevederile Directivei 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 26 mai 2003, privind instituirea participării publicului în elaborarea anumitor planuri și programe în domeniul mediului și modificarea Directivei 85/337/CEE ale Consiliului, ale Directivei 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 28 ianuarie 2003, privind accesul publicului la informațiile de mediu și abrogarea Directivei 90/313/CEE a Consiliului și ale Regulamentului CE nr. 1376/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea pentru instituțiile și organismele comunitare a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului cuprinde următoarele acte normative:

- Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. [116/2018](#) reglementează statutul participanților în raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice și ale instanțelor competente în domeniul contenciosului administrativ, precum și drepturile și obligațiile participanților în procedurile administrative și de contencios administrativ, stabilind cerințele de transparență și notificare/comunicare a participanților în cadrul acestora.
- Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public reglementează modalitatea de exercitare și protecție a dreptului de acces la informațiile de interes public, stabilind obligațiile furnizorilor de informații în asigurarea accesului, precum și mecanismele de monitorizare și control pentru implementarea acestor prevederi, incluzând reglementarea răspunderii juridice în caz de încălcare a dreptului de acces.
- Regulamentul privind accesul publicului la informațiile de mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1467/2016, reglementează detaliat dreptul de acces la informațiile de mediu deținute de autoritățile publice, stabilind condițiile și procedurile prin care cetățenii pot accesa aceste informații, inclusiv obligațiile autorităților publice de a crea și menține un registru electronic unic al informațiilor de mediu și de a asigura diseminarea proactivă a acestora.
- Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional - reglementează cerințele și obligațiunile autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități de asigurare a transparenței în procesul decizional și a participării cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul decizional;
 - Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional - stabilește mecanismele de consultare aplicabile în procesul de transparență decizională.
 - Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu reglementează procedurile de consultare publică și participare a publicului la procedurile de evaluare strategică de mediu a proiectelor de documente de politici și planificare;

- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului reglementează procedurile de consultare publică și participare a publicului la procedurile de evaluare a impactului asupra mediului asupra unor genuri de activitate planificate publice și private.

Cu referire la răspunderea de mediu, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate prin Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova, țara noastră s-a angajat să alinieze legislația națională la standardele europene în domeniul protecției mediului și răspunderii pentru daunele aduse mediului. Unul dintre principalele obiective ale Acordului de Asociere este implementarea Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului, care reglementează răspunderea pentru mediul înconjurător, în ceea ce privește prevenirea și repararea daunelor aduse mediului. Transpunerea totală a Directivei a fost realizată prin Legea privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (proiect examinat în Parlament), care stabilește reglementările generale cu privire la mecanismele de răspundere și procedurile de reparare a daunelor aduse mediului.

Republica Moldova și-a asumat implementarea aspectelor cu privire la răspunderea pentru daunele aduse mediului, odată cu ratificarea mai multor tratate internaționale de mediu, inclusiv:

- Convenția privind diversitatea biologică (CBD), ratificată prin Legea nr. 8/1979, care are ca scop protejarea biodiversității și utilizarea durabilă a resurselor naturale ale planetei;
- Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice (CMS), ratificată prin Legea nr. 168/1979, care reglementează protecția speciilor migratoare și habitatelor acestora pe întreg parcursul migrației;
- Convenția de la Aarhus, ratificată prin Decizia Parlamentului nr. 346/1999, care garantează drepturi fundamentale ale cetățenilor în ceea ce privește accesul la informații, participarea publicului în procesul decizional și accesul la justiție în materie de mediu;
- Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice (UNFCCC), ratificată prin Decizia Parlamentului nr. 404/1995, care vizează limitarea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Tratatul privind Comunitatea Energetică, ratificat prin Legea nr. 117/2009, care reglementează integrarea energetică în regiunea sud-est europeană, promovând sursele de energie regenerabilă;
- Protocolul Cartagena privind biosecuritatea, ratificat prin Legea nr. 1381/2002, care reglementează manipularea și utilizarea organismelor modificate genetic;
- Convenția de la Basel privind controlul mișcărilor transfrontaliere ale deșeurilor periculoase și eliminarea acestora, ratificată prin Legea nr. 1599/1998, care reglementează gestionarea transfrontalieră a deșeurilor periculoase.

Aceste angajamente internaționale se regăsesc în unele documente strategice aprobate la nivel național (Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, Strategia de mediu pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024) și în actele normative precum:

- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului, care reglementează cerințele generale de protecție a mediului;

- Legea nr. 1107/2002 privind Codul Civil, care reglementează inclusiv și răspunderea civilă pentru prejudiciile ecologice.

Mai mult, printr-o serie de acte normative departamentale, autoritățile de mediu au stabilit proceduri de evaluare și cuantificare și mecanisme pentru compensarea daunelor și repararea prejudiciilor de mediu cauzate resurselor de sol, aerului, apei și biodiversității. Printre reglementările specifice aplicate de autoritățile de mediu la moment se numără:

1. Ordinul nr. 383/2004 privind evaluarea daunelor produse resurselor solului;
2. Ordinul nr. 381/2004 privind evaluarea daunelor cauzate de poluarea aerului din surse staționare;
3. Ordinul nr. 206/2003 privind evaluarea prejudiciilor aduse resurselor piscicole;
4. Ordinul nr. 34/2008 privind evaluarea daunelor cauzate spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale;
5. Ordinul nr. 163/2003 privind evaluarea daunelor produse mediului ca urmare a încălcării legislației apelor.

În ceea ce privește investigarea încălcărilor și crimelor de mediu, legislația națională reglementează proceduri specifice de răspundere, care pot fi de natură penală, contravențională sau civilă, în funcție de gravitatea faptei comise. De asemenea, legislația prevede mecanisme pentru recuperarea prejudiciilor aduse mediului ca urmare a activităților economice sau a altor acțiuni dăunătoare. În acest cadru, sunt reglementate și plățile pentru poluarea mediului, precum și taxele pentru utilizarea resurselor naturale în cazul activităților autorizate, ca măsuri preventive și compensatorii pentru impactul asupra mediului.

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” stabilește obiective clare pentru dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova, aliniate cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite. Printre acestea, Obiectivul general 8 vizează „edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent”, iar Obiectivul general 10 urmărește „asigurarea unui mediu sănătos și sigur”. Aceste obiective contribuie semnificativ la îmbunătățirea calității mediului în Republica Moldova, fiind strâns corelate cu promovarea activă a principiului „poluatorul plătește”, care reprezintă un pilon fundamental al strategiei de protecție a mediului.

În conformitate cu angajamentele internaționale, Republica Moldova are obligația de a transpune și implementa Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal, care înlocuiește Directiva 2008/99/CE și Directiva 2009/123/CE.

În prezent, legislația națională reglementează infracțiunile de mediu și răspunderea penală, precum și mecanismele de protecție a mediului, printr-o serie de acte normative care stabilesc proceduri clare pentru investigarea și sancționarea încălcărilor de mediu. Astfel:

- Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, în Capitolul 9 - Infracțiuni de mediu, prevede sancțiuni pentru faptele care aduc atingere resurselor naturale și mediului, incluzând gestionarea resurselor de sol, apă, aer, subsol, flora și fauna, precum și încălcarea reglementărilor privind arii protejate, fondul forestier și managementul deșeurilor.

Infracțiunile de mediu reglementate de Codul Penal vizează și nerespectarea legislației privind protecția mediului.

- Codul de Procedură Penală nr. 122/2002, stabilește procedurile pentru desfășurarea urmăririi penale și pentru tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de comiterea infracțiunilor de mediu, inclusiv termenele pentru desfășurarea urmăririi penale.
- Codul Contravențional al Republicii Moldova (nr. 218/2008) reglementează contravențiile legate de încălcarea legislației de mediu, inclusiv în domeniul gestionării resurselor naturale, protecției biodiversității, securității ecologice și neîndeplinirii obligațiilor de protecție a mediului. Contravențiile sunt sancționate mai ușor decât infracțiunile, reflectând gravitatea redusă a faptei.
- Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului reglementează mecanismul de colectare a plăților pentru poluarea mediului, în contextul activităților economice care au un impact asupra mediului, stabilind obligații financiare pentru agenții economici responsabili de poluare.
- Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător reglementează inclusiv activitatea autorităților de inspecție a mediului și stabilește responsabilitățile acestora în supravegherea și controlul respectării legislației de mediu.
- Legea privind răspunderea pentru mediu detaliază măsurile de prevenire și remediere a daunelor cauzate mediului, oferind un cadru juridic pentru răspunderea civilă, precum și pentru remedierea daunelor aduse mediului, prin măsuri de restaurare a mediului afectat.
- Ghidul pentru apărătorii dreptului la un mediu sănătos este un document esențial pentru promovarea și protejarea dreptului la un mediu sănătos, destinat tuturor celor implicați în protecția mediului, inclusiv avocaților, organizațiilor non-guvernamentale și altor promotori ai unui mediu curat și sănătos.

În ceea ce privește Programul pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE), acesta reprezintă un mecanism financiar al Uniunii Europene destinat să susțină proiectele de mediu și politici climatice, cu scopul de a proteja biodiversitatea, de a combate schimbările climatice și de a promova o dezvoltare economică sustenabilă. Programul LIFE sprijină implementarea unor inițiative inovative în domeniul protecției mediului și gestionării eficiente a resurselor naturale și are un buget de 5 432 000 000 EURO pentru perioada 2021-2027.

Deși Republica Moldova încă nu a aliniat Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 care stabilește obiectivele programului LIFE, bugetul acestuia pentru perioada 2021-2027, formele de finanțare din partea Uniunii și normele privind acordarea finanțării, potrivit prevederilor art.6, alin (1) țara noastră poate fi eligibilă pentru finanțare ca țară candidată la aderare. Prin urmare, în iulie 2022, Comisia Europeană a lansat negocierile privind asocierea la LIFE cu mai multe țări din afara UE, inclusiv cu Republica Moldova, care permit acestor țări să se alăture programului prin acorduri bilaterale de asociere. Astfel, prin Legea nr. 347/2022 a fost ratificat Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene pentru mediu și politici climatice – „LIFE”, semnat la Chișinău la 26 noiembrie 2022, care permite entităților juridice din Republica Moldova să participe la acțiunile programului LIFE, în condiții echivalente cu entitățile juridice din UE. De asemenea, Republica Moldova a desemnat un punct național de contact pentru Programul LIFE,

care participă la ședințele Comitetului pentru Programul LIFE în calitate de observator. Circa un milion de euro sunt oferiți Republicii Moldova și partenerilor din Grecia din Programul LIFE pentru implementarea proiectului privind păsările și habitatele rețelei Natura 2000 în Ucraina și Republica Moldova, în baza rețelei actuale comune de situri Emerald, în conformitate cu Convenția de la Berna.

Astfel, Republica Moldova își propune să creeze cadrul juridic necesar pentru a participa la programele și inițiativele UE în domeniul ecologic, inclusiv la Programul LIFE. În acest context, Programul LIFE se prezintă ca un instrument valoros pentru susținerea implementării acțiunilor de mediu la nivel național, oferind oportunități de finanțare pentru proiectele care vizează protecția mediului, eficiența energetică și adaptarea la schimbările climatice.

În ceea ce privește infrastructura pentru informații spațiale în comunitatea europeană (INSPIRE) obiectivul principal este asigurarea unui cadru coerent și interoperabil pentru gestionarea și schimbul de date spațiale între statele membre ale Uniunii Europene. Implementarea Directivei 2007/2/EC are scopul de a facilita accesul la date spațiale, promovând transparența și eficiența în utilizarea datelor spațiale pentru planificarea și luarea deciziilor în domenii esențiale precum protecția mediului, gestionarea resurselor naturale, dezvoltarea durabilă și gestionarea riscurilor. Acest cadru european contribuie la consolidarea unui sistem global de date spațiale, oferind instrumentele necesare pentru integrarea, partajarea și reutilizarea datelor spațiale, în conformitate cu principiul interoperabilității.

Pentru alinierea la cerințele Directivei 2007/2/EC (INSPIRE), care reglementează infrastructura de date spațiale la nivel național, au fost adoptate o serie de acte normative esențiale, care stabilesc cadrul legal și instituțional necesar pentru implementarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova. Printre actele normative relevante se numără:

- **Legea nr. 254/2016** cu privire la infrastructura națională de date spațiale, care reglementează cadrul legal general al INSPIRE;
- **Hotărârea Guvernului Nr. 738/2017**, care aprobă regulamentul privind normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;
- **Hotărârea Guvernului Nr. 737/2017**, care reglementează normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare al acestora;
- **Hotărârea Guvernului Nr. 458/2017**, care stabilește responsabilitățile entităților publice privind seturile de date spațiale;
- **Hotărârea Guvernului Nr. 254/2018**, care reglementează normele de partajare a seturilor de date și serviciilor între entitățile publice și terți;
- **Hotărârea Guvernului Nr. 683/2018** pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare.

Aceste acte normative sunt esențiale pentru integrarea infrastructurii naționale de date spațiale în cadrul european și pentru a asigura interoperabilitatea datelor spațiale la nivel național și european.

La nivel național în domeniul infrastructurii de date spațiale, sunt dezvoltate mai multe geoportale tematice, care facilitează accesul publicului și al autorităților la date spațiale esențiale. Printre aceste platforme se numără Geoportalul tematic pentru seturile de date spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru „GEODATA” (<https://geodata.gov.md/?locale=ro#/>), Sistemul Informațional Geografic de Stat la Nivel Local pentru Autoritățile Administrației Publice Locale (<https://sigsnl.gov.md/?locale=ro#/>) și altele. Un element-cheie al infrastructurii naționale de date spațiale, îl constituie Geoportalul Infrastructurii Naționale de Date Spațiale (INDS) (<https://geoportalinds.gov.md/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/search?from=1&to=20>) care este platforma tehnică ce asigură accesul la datele spațiale, oferă informații despre datele spațiale și despre serviciile de rețea ale uneia sau mai multor entități publice sau terți, precum și asigură posibilitatea căutării, vizualizării și descărcării datelor spațiale din diferite surse (geoportale tematice). Începând cu anul 2024, geoportalul național al infrastructurii naționale de date spațiale este integrat în Geoportalul INSPIRE (<https://inspiregeoportal.ec.europa.eu/srv/eng/catalog.search#/overview?view=priorityOverview&theme=none>), un pas semnificativ în alinierea infrastructurii naționale de date spațiale la standardele și normele europene, promovând transparența și accesibilitatea datelor spațiale.

27.1.1.2. Cadrul administrativ

Cu referire la legislația orizontală din cadrul acquis-ului european de mediu, cadrul administrativ joacă un rol fundamental, fiind structurat pe un sistem instituțional complex, în care **Ministerul Mediului** are un rol central ca autoritate responsabilă pentru elaborarea și promovarea politicilor de protecție a mediului, iar instituțiile subordonate acestuia au rol de implementare și control.

În ceea ce privește evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu și evaluarea biodiversității, Ministerul Mediului, prin **Direcția Politici de Prevenire a Poluării**, este responsabil de dezvoltarea și promovarea politicii și legislației în domeniile respective și de implementarea procedurii de evaluare strategică de mediu a documentelor de politici și planificare elaborate de autoritățile publice centrale, în activitatea dată fiind antrenată 1 unitate de personal.

Implementarea procedurilor de evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu și evaluare a biodiversității sunt asigurate de **Agencia de Mediu**, autoritate administrativă subordonată Ministerului Mediului, care prin intermediul **Direcției Evaluare de Mediu și Expertiză Ecologică**, asigură evaluarea impactului asupra mediului al activităților planificate la nivel național și transfrontalier și evaluarea strategică de mediu a documentelor de politici și planificare urbană și rurală, aprobate de autoritățile publice locale. Direcția dispune de un personal de 5 angajați antrenați în activitatea respectivă. La implementarea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, evaluare strategică de mediu și evaluare a biodiversității sunt implicate și autoritățile publice locale, pe teritoriul cărora se planifică desfășurarea activității, dar și alte autorități publice centrale interesate implicate în procesul de consultare.

Cu referire la asigurarea accesului la informația despre mediu, participarea publicului și accesul la justiție, Ministerul Mediului este responsabil de elaborarea și promovarea politicilor în domeniul respectiv, fiind și punct focal național pentru Convenția Aarhus. Cu referire la implementare, toate autoritățile publice sunt responsabile de asigurare a accesului la informațiile despre mediu deținute, de implementarea procedurilor de asigurare a transparenței în procesul decizional și de participare a publicului la luarea deciziilor de mediu, conform Legii nr. 100/2017

privind actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, implicarea activă a societății civile și a altor părți interesate în elaborarea actelor normative. Ministerul Mediului în comun cu autoritățile administrative din subordine (Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția „Moldsilva”, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Agenția Națională pentru Reglementarea Activităților Nucleare și Radiologice) și instituțiile publice fondate (IP Serviciul Hidrometeorologic de Stat, IP „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului, IP „Administrația Națională „Apele Moldovei”) furnizează informații de mediu pe cale proactivă, prin publicarea acestora pe site-ul său oficial și prin răspunsuri la cererile de acces la informații de mediu. De asemenea, Agenția de Mediu asigură administrarea sistemelor informatice utilizate în activitatea sa și publică, pe site-ul oficial, rapoarte statistice și analize privind starea mediului, la intervale de 3, 6 sau 12 luni. În același context, Agenția de Mediu elaborează și publică, la fiecare patru ani, Raportul privind starea mediului în Republica Moldova. Serviciul Hidrometeorologic de Stat colectează, prelucrează și analizează date referitoare la condițiile meteorologice, hidrologice, agrometeorologice și climatice. Un aspect important al monitorizării îl reprezintă monitorizarea și analiza datelor hidrologice pentru corpurile de apă. Inspectoratul pentru Protecția Mediului furnizează anual date referitoare la dezvoltarea și desfășurarea controalelor planificate și la elaborarea rapoartelor săptămânale, lunare și anuale.

În ceea ce privește răspunderea pentru mediu, instituția implicată în elaborarea politicilor de răspundere pentru mediu este Ministerul Mediului, care prin intermediul **Direcției Politici de Prevenire a Poluării** are responsabilitatea de a elabora și promova acte normative privind prevenirea poluării, controlul integrat al poluării, incluzând emisiile industriale și riscurile de accidente industriale. Scopul principal al politicilor elaborate de direcție este prevenirea sau minimizarea poluării apelor, aerului și solului, pentru protejarea mediului și sănătății populației. Direcția dispune de 7 poziții, dintre care 5 sunt ocupate și doar o singură poziție e responsabilă de domeniul respectiv. Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului sunt instituțiile cu funcții de implementare și control a legislației cu privire la răspunderea de mediu. Direcția Monitorizarea Calității Mediului din cadrul Agenției de Mediu se ocupă cu monitorizarea calității factorilor de mediu, cum ar fi apa, aerul, solul. Direcția are 5 poziții, dintre care doar 2 sunt ocupate. Inspectoratul pentru Protecția Mediului are responsabilități în domeniul evaluării riscurilor și realizării controalelor de mediu. Inspectoratul deține 273 unități de personal dintre care doar 195 sunt ocupate.

În ceea ce privește prevenirea și combaterea infracțiunilor de mediu, Ministerul Mediului, prin Secția Juridică (care are 4 angajați), elaborează propunerile legislative cu privire la penalitățile pentru infracțiunile de mediu, gestionează și soluționează litigiile de mediu, reprezentând Ministerul în fața instanțelor de judecată. Inspectoratul pentru Protecția Mediului asigură controlul și supravegherea respectării legislației de mediu, întocmește procese verbale și, în funcție de gravitatea încălcărilor, poate aplica sancțiuni contravenționale sau poate transmite materialele către organele de urmărire penală pentru investigarea infracțiunilor de mediu. Procuratura Generală și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate, contribuie la respectarea statului de drept și apără drepturile și interesele legitime ale persoanei și societății. Aceste instituții pot iniția urmărirea penală în cazurile de infracțiuni de mediu, fie la sesizarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fie din oficiu.

Un rol esențial în combaterea infracțiunilor de mediu îl joacă și Inspectoratul General al Poliției, subordonat Ministerului Afacerilor Interne, care protejează drepturile fundamentale ale persoanei și asigură ordinea publică. Inspectoratul are 9.156 angajați, dintre care 9.000 sunt ocupați, și desfășoară activități de prevenire și descoperire a infracțiunilor, inclusiv a celor de mediu. Inspectoratul General al Poliției furnizează anual date cu privire la măsurile speciale de investigare și la efectuarea urmăririi penale în cauzele de mediu, contribuind activ la depistarea încălcărilor legislației de mediu.

Autoritatea competentă pentru elaborarea și implementarea politicilor în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova este **Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru** (46 unități), prin Direcția Infrastructura de Date Spațiale (direcția dispune de 5 unități, 4 fiind asigurate). Aceasta are rolul de a coordona și gestiona infrastructura națională de date spațiale, aliniindu-se la cerințele europene impuse de Directiva INSPIRE (2007/2/EC), pentru a asigura interoperabilitatea și accesibilitatea datelor [1] spațiale la nivel național și european. Agenția este responsabilă de menținerea și dezvoltarea geoportalelor tematice care facilitează accesul publicului și al autorităților la datele spațiale esențiale.

În contextul implementării Programului LIFE, Ministerul Mediului joacă un rol crucial în crearea cadrului instituțional în domeniu. Instituția Publică „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului (ONIPM)”, fondată de Ministerul Mediului prin Hotărârea Guvernului nr. 1249/2018, este responsabilă de implementarea Programului LIFE, având ca scop susținerea proiectelor de mediu și politici climatice în concordanță cu standardele internaționale.

ONIPM are misiunea de a sprijini Ministerul Mediului și instituțiile subordonate prin implementarea eficientă a proiectelor de asistență financiară și tehnică, atât externe, cât și interne. De asemenea, ONIPM se ocupă cu administrarea **Fondului Național pentru Mediu**, asigurându-se că procedurile de identificare, evaluare, selecție, finanțare și monitorizare a proiectelor sunt conforme cu reglementările naționale și internaționale. În ceea ce privește Programul LIFE, ONIPM are atribuții esențiale în gestionarea acestuia, desemnând 1 colaborator - punct național de contact pentru Programul LIFE, care participă la ședințele Comitetului pentru Programul LIFE în calitate de observator. În prezent, personalul dedicat gestionării Totuși, se preconizează extinderea echipei pe măsură ce programul LIFE și alte inițiative de mediu vor câștiga importanță în politica de mediu națională.

În concluzie, în pofida atribuțiilor extinse ale instituțiilor menționate, există un deficit de personal care ar putea afecta eficiența implementării politicilor de protecție a mediului. Direcțiile din cadrul Ministerului Mediului, Agenției de Mediu și Inspectoratului pentru Protecția Mediului dispun de un număr limitat de angajați, ceea ce poate îngreuna procesul de monitorizare, control și implementare a legislației de mediu.

27.1.2. Planuri de viitor

27.1.2.1. Planuri legislative

În contextul elaborării unui cadru legislativ național coerent și bine structurat în domeniul evaluării de mediu, este necesar de menționat faptul că legislația națională în mare parte este armonizată cu acquis-ul Uniunii Europene (UE) în materie de evaluare de mediu. Aceste

reglementări constituie un fundament solid care garantează continuitatea și eficiența proceselor de evaluare și monitorizare a impactului asupra mediului și biodiversității, elemente esențiale pentru dezvoltarea sustenabilă. Această modificare va contribui la protecția mediului și va asigura conformitatea cu reglementările existente.

În ceea ce privește acquis-ul UE referitor la accesul publicului la informații, participarea acestuia la procesul decizional și accesul la justiție în domeniul protecției mediului, Strategia de mediu pentru perioada 2024-2030 prevede măsuri specifice pentru implementarea integrală a Convenției Aarhus. Astfel, autoritățile competente urmează să elaboreze un raport de implementare a Convenției Aarhus pentru perioada 2021-2024, document care va reflecta stadiul actual al transpunerii acestui instrument internațional, va identifica măsurile deja implementate și va evidenția eventualele lacune ce necesită măsuri suplimentare.

În scopul asigurării unei transpuneri complete și corecte a Directivei 2003/4/CE, a Directivei 2003/35/CE și a Regulamentului 1367/2006 este imperativ ca autoritățile naționale să adopte un cadru legislativ adecvat, care să reglementeze în mod detaliat accesul publicului la informații, justiție și participarea în procesul decizional în domeniul mediului. Acest cadru legislativ, sub forma unui regulament dedicat, va contribui la integrarea completă a celor trei acte europene, fiind așteptat să fie finalizat și pus în aplicare până la 31 decembrie 2026. Această acțiune va garanta conformitatea legislației naționale cu standardele europene în domeniu, în special în ceea ce privește transparența și participarea publicului la luarea deciziilor de mediu.

În vederea alinierii legislației naționale la standardele europene și internaționale în domeniul răspunderii pentru daunele ecologice, sunt prevăzute următoarele măsuri legislative fundamentale:

1. Modificarea actelor normative existente printr-un proiect de lege care vizează ajustarea legislației naționale la prevederile Legii răspunderii pentru mediu, cu scopul de a preveni și remedia eficient daunele aduse mediului.
2. Aprobarea unei Hotărâri a Guvernului pentru stabilirea regulamentului privind stabilirea și aplicarea formelor de garanție financiară în cazul daunelor de mediu asigurând astfel compensarea adecvată în caz de daune de mediu;
3. Aprobarea unei Hotărâri a Guvernului pentru adoptarea unei metodologii de calculare a daunelor aduse mediului având ca scop repararea daunelor ireversibile aduse mediului.

Pentru optimizarea mecanismelor de investigare a încălcărilor legislației de mediu, autoritățile naționale vor implementa măsuri suplimentare, inclusiv:

1. Crearea unui cadru de transpunere și implementare a Directivei 2024/1203, prin elaborarea unui act normativ care să vizeze combaterea infracțiunilor de mediu. Acesta va include reglementări pentru prevenirea, identificarea și sancționarea acestora;
2. Înființarea unui Grup de Lucru format din reprezentanți ai autorităților publice, ai organelor de urmărire penală și experți din domeniu, pentru a coordona implementarea eficientă a Directivei Europene de Mediu (DCE), conform dispozițiilor articolului 19 din DCE. Acest grup va asigura o cooperare interinstituțională consolidată în detectarea și urmărirea infracțiunilor de mediu.

În ceea ce privește implementarea infrastructurii naționale de date spațiale și alinierea la standardele europene, sunt planificate următoarele acțiuni strategice:

1. Armonizarea datelor spațiale și a serviciilor de rețea, pentru a asigura conformitatea cu standardele tehnice naționale și europene;
2. Actualizarea standardelor EN ISO referitoare la datele spațiale, precum și a standardelor OGC, prin procedura de adoptare ca standard național (SM), pentru a sprijini alinierea cu reglementările internaționale;
3. Alinierea cadrului normativ național la prevederile Deciziei UE 2019/1372 , având în vedere implementarea Directivei 2007/2/EC privind infrastructura națională de date spațiale și raportarea aferentă acestora;
4. Transpunerea Regulamentului UE 2023/138 în cadrul normativ național, cu scopul de a reglementa procedurile de publicare și reutilizare a seturilor de date spațiale de mare valoare, în conformitate cu standardele europene, asigurând astfel transparența și accesibilitatea datelor de mediu.

Aceste măsuri vor contribui la dezvoltarea infrastructurii naționale de date spațiale, la asigurarea interoperabilității și transparenței acestora, precum și la consolidarea capacității administrative și tehnice a instituțiilor competente.

În ceea ce privește implementarea Programului LIFE și aplicarea Regulamentului (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului, Republica Moldova va putea implementa integral acest cadru european o dată cu aderarea la Uniunea Europeană. În acest sens, autoritățile naționale vor întocmi un Ghid național care va detalia prevederile acestui regulament și va stabili condițiile de finanțare și aplicare a acestuia. Ghidul va oferi îndrumări clare instituțiilor publice și altor entități responsabile de gestionarea fondurilor pentru mediu, în vederea asigurării respectării normelor europene. Se estimează că acest ghid va fi disponibil în anul 2026.

În concluzie, autoritățile naționale din Republica Moldova vor construi treptat un cadru legislativ robust și eficient în domeniul legislației orizontale în conformitate cu standardele Uniunii Europene, care va sprijini procesul de aderare.

27.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a susține procesul de implementare eficientă a legislației privind evaluarea de mediu, sunt planificate mai multe măsuri pentru consolidarea capacităților administrative și operaționale. În acest sens, se va implementa o reformă internă a Agenției pentru Mediu, care va include creșterea numărului de angajați implicați direct în procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu. Scopul acestei reforme este de a îmbunătăți capacitatea de gestionare a proceselor de evaluare și de a asigura respectarea standardelor internaționale. În paralel, se vor organiza sesiuni de formare continuă pentru personalul implicat în aplicarea evaluărilor de mediu, cu scopul de a le îmbunătăți competențele și abilitățile în domeniul evaluării impactului asupra mediului și evaluării strategice de mediu. Două sesiuni de formare anual vor fi dedicate acestui proces.

Pentru o gestionare mai eficientă a ariilor naturale protejate și a siturilor Emerald, va fi dezvoltat un sistem GIS dedicat monitorizării și gestionării acestora, care va permite identificarea riscurilor și sprijinirea evaluării biodiversității. Acest sistem va facilita luarea unor decizii informate și rapide, contribuind astfel la protecția mediului. În vederea alinierii legislației

naționale la standardele europene și internaționale în domeniul evaluării de mediu, sunt prevăzute următoarele măsuri legislative fundamentale:

1. Amendament la Legea nr. 86/2014 pentru a asigura transpunerea articolului 2 alineatul (5) și a articolului 12 din Directiva 2011/92/UE a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (codificată) modificată prin Directiva 2014/52/UE.

2. Amendament la Legea nr. 11/2017 pentru a asigura transpunerea art. 3(9), 11, 12, 13 din Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului.

3. Aprobarea prin ordinul ministrului mediului a Ghidului privind integrarea cerințelor privind schimbările climatice în procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

4. Aprobarea prin ordinul ministrului mediului a Ghidului pentru integrarea cerințelor privind schimbările climatice în procedura de evaluare strategică de mediu.

[2] În ceea ce privește implementarea Convenției Aarhus în Republica Moldova, deși au fost realizate progrese semnificative, continuarea reformelor legislative și administrative este esențială pentru a asigura un acces efectiv al cetățenilor la informațiile de mediu, pentru a facilita participarea activă la luarea deciziilor și pentru a le garanta dreptul de a apăra interesele de mediu în fața instanței. În acest context, autoritățile pot implementa măsuri pentru îmbunătățirea educației ecologice prin campanii de informare și educare a cetățenilor despre drepturile lor în domeniul protecției mediului. Totodată, se vor consolida capacitățile instituționale prin investiții în formarea personalului din instituțiile de mediu și prin alocarea unor resurse suplimentare pentru implementarea procedurilor de consultare publică și acces la justiție. Crearea unor platforme digitale eficiente și accesibile pentru publicarea informațiilor de mediu și pentru facilitarea participării cetățenilor în procesul decizional va sprijini promovarea unei culturi de transparență și responsabilitate.

Pentru eficientizarea mecanismului de investigare a încălcărilor legislației de mediu, autoritățile vor înființa un grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai autorităților publice, ai organelor de urmărire penală și experți, care va coordona implementarea măsurilor de conformitate cu Directiva (EU) 2024/1203. Grupul va dezvolta un mecanism de detectare, investigare și urmărire a infracțiunilor de mediu, în conformitate cu cerințele Directivei. În paralel, Institutul Național al Justiției va organiza cursuri de formare pentru inspectorii și personalul implicat în investigarea infracțiunilor de mediu, pentru a asigura aplicarea corespunzătoare a legislației de transpunere a Directivei.

În ceea ce privește infrastructura națională de date spațiale, autoritățile vor întreprinde măsuri pentru alinierea la standardele europene și pentru asigurarea interoperabilității datelor spațiale, conform reglementărilor INSPIRE. Aceste măsuri vor include crearea și actualizarea periodică a seturilor de date, conform anexelor din Legea nr. 254/2016, și menținerea unei infrastructuri tehnice moderne în cadrul AGCC și instituțiilor publice responsabile de gestionarea datelor spațiale. În acest sens, va fi asigurată dotarea fiecărei instituții cu cel puțin 5 stații de lucru și vor fi pregătiți specialiști în utilizarea programului Hale Studio, necesar pentru armonizarea datelor spațiale în conformitate cu specificațiile tehnice INSPIRE.

Pentru a sprijini procesul de integrare a acquis-ului european și al programului LIFE, autoritățile vor crea un mecanism de coordonare interinstituțională eficient, care va facilita

colaborarea între ministere, agenții guvernamentale, autorități locale și organizații non-guvernamentale, promovând sinergia și evitând duplicarea eforturilor. Reforma Oficiului Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului (ONIPM) va include crearea unui departament specializat, dedicat implementării programului LIFE, care va coordona proiectele LIFE, va oferi asistență tehnică și consultanță pentru pregătirea aplicațiilor și va asigura monitorizarea implementării acestora. În paralel, ONIPM va trebui să își consolideze capacitățile administrative și tehnice prin formarea personalului în domenii precum managementul proiectelor și consultanța părților terțe implicate. Extinderea finanțării Fondului Național pentru Mediu va fi esențială pentru susținerea proiectelor LIFE, asigurând cofinanțarea acestora și facilitând accesul la fonduri europene pentru protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice. Aceste măsuri vor contribui la mobilizarea resurselor necesare pentru implementarea proiectelor de mediu de anvergură națională și internațională.

27.1.3. Aspecte financiare

Pentru implementarea măsurilor necesare alinierii legislației și proceselor naționale la standardele europene în domeniul legislației orizontale, se estimează o sumă totală de **5,060,573 MDL**. Aceste resurse financiare vor fi asigurate atât din surse externe, prin intermediul proiectelor internaționale, cât și din bugetul de stat. Investițiile propuse vor sprijini consolidarea unui cadru legislativ coerent, dezvoltarea capacităților instituționale și instruirea personalului competent, facilitând, astfel, implementarea eficientă a măsurilor menite să asigure conformitatea cu reglementările europene în acest domeniu.

SUBCAPITOLUL 27.2. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

27.2.1. Prezentarea generală a situației

27.2.1.1. Cadrul legislativ

Gestionarea deșeurilor este o prioritate a politicii de mediu în Republica Moldova, având drept reper Directivele UE din domeniul gestionării deșeurilor, precum și promovarea economiei circulare, transformând provocările în posibilități și contribuind la dezvoltarea durabilă a societății. Economia circulară reprezintă o oportunitate esențială pentru Republica Moldova de a îmbunătăți utilizarea resurselor și de a reduce impactul asupra mediului. În prezent, rata reciclării deșeurilor este scăzută și constituie în mediu de la 5 % la 15 % per flux de deșeu reciclabil, iar gestionarea deșeurilor rămâne o provocare majoră, cu o dependență semnificativă de depozitele de deșeuri. Totuși, Moldova are un potențial ridicat de a valorifica principiile economiei circulare prin investiții în tehnologii moderne, crearea de locuri de muncă verzi și reducerea pierderilor economice cauzate de risipa resurselor.

Republica Moldova este parte la mai multe tratate de mediu în domeniului gestionării deșeurilor. Astfel, Ministerul Mediului, în calitate de autoritate competentă, asigură dezvoltarea cadrului legal, instituțional și de politici pentru următoarele acorduri: Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (art. 7), ratificată prin Legea nr. 40/2004, precum și Convenția de la Minamata cu privire la mercur (art. 20), ratificată prin Legea nr. 51/2017.

Totodată, Republica Moldova a ratificat și anual depune rapoarte către Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora (art. 4 alin. 4), semnată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599/1998, care abordează problema gestionării deșeurilor de substanțe chimice periculoase, precum și Amendamentul la anexa VII ratificat prin Legea nr. 205/2008.

Pe lângă aceste angajamente internaționale, Republica Moldova a adoptat și o serie de reglementări naționale pentru implementarea acestora, detaliind procedurile și mecanismele de aplicare a acestor angajamente. În acest context, conform Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Spre o economie circulară: un program „deșeuri zero” pentru Europa, unul dintre obiectivele specifice ale **Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”** este **OS 10.4. Tranziția activă spre economia verde și circulară**. Acest obiectiv vizează integrarea măsurilor și principiilor economiei circulare în procesele de producție din diverse sectoare economice, contribuind astfel la îmbunătățirea calității mediului și a nivelului de trai al populației din Republica Moldova.

Pentru atingerea acestui obiectiv, vor fi sprijinite ideile, soluțiile și proiectele inovatoare care promovează gestionarea integrată a deșeurilor. Implementarea acestor inițiative va facilita **decuplarea creșterii economice de degradarea mediului**, contribuind la o dezvoltare sustenabilă. Obiectivul dezvoltării economiei circulare în Republica Moldova este reflectat în mai multe documente strategice, printre care:

1. Strategia de mediu pentru anii 2024–2030, aprobată prin HG nr. [409/2024](#);
2. Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013 –2027, aprobată prin HG nr. [248/2013](#);
3. Strategia Națională de Dezvoltare Economică 2030, aprobată prin HG nr. [393/2024](#).

Pentru realizarea obiectivelor de economie circulară stabilite în aceste strategii, au fost dezvoltate următoarele programe:

1. Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023–2027, aprobat prin HG nr. [972/2023](#);
2. Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024–2028, aprobat prin HG nr. [495/2024](#);
3. Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023–2027, aprobat prin HG nr. [653/2023](#);
4. Programul național de dezvoltare industrială pentru anii 2024–2028, aprobat prin HG nr. [280/2024](#).

Cadrul legislativ actual în domeniul gestionării deșeurilor a fost aliniat în mare parte la directivele europene, cum ar fi Directiva-cadru privind deșeurile și alte directive specifice domeniului, fiind implementate noi reglementări precum responsabilitatea extinsă a producătorilor, obiective de reciclare și norme pentru prevenirea generării de deșeuri. Principii ale economiei circulare sunt prevăzute în:

1. Legea nr. [1515/1993](#) privind protecția mediului înconjurător;
2. Legea nr. [231/2010](#) cu privire la comerțul interior;
3. Legea nr. [151/2014](#) privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic.

Dar Legea fundamentală care sprijină tranziția la economia circulară este Legea nr. [209/2016](#) privind deșeurile, care introduce mecanisme și instrumente-cheie, precum

responsabilitatea extinsă a producătorului (REP), inclusiv sistemul depozit. Aceasta este implementată prin următoarele regulamente:

1. Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, aprobat prin HG nr. [212/2018](#);
2. Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG nr. [561/2020](#);
3. Regulamentul privind gestionarea bateriilor, acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori , aprobat prin HG nr. [586/2020](#);
4. Regulamentul privind gestionarea anvelopelor uzate, aprobat prin HG nr. [610/2022](#);
5. Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate, aprobat prin HG nr. [731/2022](#);
6. Regulamentul privind gestionarea vehiculelor scoase din uz, aprobat prin HG nr. [93/2023](#).

Pentru a facilita implementarea responsabilității extinse a producătorului și pentru a stimula agenții economici să atingă obiectivele de reciclare, Legea nr. [1540/1998](#) privind plata pentru poluarea mediului prevede taxe specifice pentru poluarea mediului, inclusiv pentru ambalajele nereciclate puse pe piață.

Ce ține de infrastructură de gestionare a deșeurilor acesta este reglementată, suplimentar prin următoarele acte normative:

- Regulamentul privind depozitarea deșeurilor, aprobat prin HG nr. [939/2023](#);
- Regulamentul privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor, aprobat prin HG nr. [205/2023](#).

Directiva cadru privind deșeurile

În conformitate cu angajamentele asumate prin anexa nr. XI, capitolul 16, din Acordul de Asociere (AA) dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (RM-UE), Republica Moldova a transpus parțial (art. 1-8, 10-26; 28-32, 34, 35, 36, 38, Anexele nr. 1-4) Directiva 2008/98/CE privind deșeurile. Astfel prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile au fost aprobate temeiurile legale, politica statului și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor determinate de generarea și gestionarea deșeurilor. Legea stabilește noi cerințe privind gestionarea deșeurilor, promovând responsabilitatea extinsă a producătorului pentru mai multe produse, cum ar fi deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), deșeurile de ambalaje, uleiurile uzate, deșeurile de baterii și acumulatori, vehicule scoase din uz (VSU) și anvelope). Legea deșeurilor a instituit o nouă reglementare de management pentru anumite fluxuri de deșeuri (deșeuri POP, deșeuri medicale, anvelope, deșeuri biodegradabile etc.). Conform ultimelor modificări operate în mai 2024 la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile au fost transpuse noile reglementări ale Directivei 2008/98/CE privind deșeurile introduse prin Directiva (UE) 2015/1127 și Directiva (UE) 2018/851 care țin de detalierea reglementărilor în gestionarea deșeurilor, în contextul promovării colectării separate, noțiuni noi de ambalaj de unică folosință, ambalaj reciclabil și nereciclabil, precum și dezvoltarea mecanismului de implementare a responsabilității extinse a producătorului. Suplimentar a fost actualizată procedura de eliberare a autorizațiilor de gestionare a deșeurilor și a fost detaliat mecanismul de implementare a sistemului de depozit aplicabil ambalajelor și produsele ambalate, reglementate prin art. 54¹-54⁴.

Economie circulară - Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Spre o economie circulară: un program „deșeuri zero” pentru Europa”

Economia circulară reprezintă o strategie de dezvoltare care implică o creștere economică fără a spori consumul de resurse, o transformare profundă a lanțurilor de producție și a obiceiurilor de consum și re proiectarea sistemelor industriale la nivel de sistem ce va implica și transformare a deșeurilor în resurse. Transformarea deșeurilor într-o resursă face parte din „închiderea buclei” în cadrul sistemelor bazate pe economia circulară. Obiectivele și țintele stabilite în legislația europeană au fost factori primordialii în ceea ce privește o mai bună gestionare a deșeurilor; ele stimulează inovarea în domeniul reciclării și al reutilizării, limitează depozitarea deșeurilor, reduc pierderile de resurse și creează stimulente pentru schimbarea comportamentelor.

Strategia „Spre o economie circulară: un program „deșeuri zero” pentru Europa” prevede stabilirea unor obiective clare de reciclare pentru perioada până în anul 2030. Colectarea separată la sursă și metodologiile riguroase de calculare a ratelor de reciclare vor asigura reciclarea de înaltă calitate și vor contribui la dezvoltarea piețelor pentru aprovizionarea cu materii prime secundare de înaltă calitate. Aceste obiective au fost doar parțial incluse în politicile sectoriale precum **Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023–2027**, aprobat prin HG nr. [972/2023](#); și **Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024–2028**, aprobat prin HG nr. [495/2024](#); inclusiv în Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și Legea nr. 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente.

Strategia UE privind plasticul - Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Spre o economie circulară: un program „deșeuri zero” pentru Europa”. Plasticul este un material important și omniprezent în economie și în viața noastră de zi cu zi, având multiple funcții care contribuie la soluționarea unor provocări cu care se confruntă societatea noastră. Materialele ușoare și inovatoare din autoturisme sau avioane contribuie la economisirea de combustibil și la reducerea emisiilor de CO₂. Materialele izolatoare de înaltă performanță ne ajută să facem economii la facturile de energie. În ambalaje, materialele plastice contribuie la asigurarea siguranței alimentare și la reducerea risipei de alimente. Cu toate acestea, mult prea adesea modul în care materialele plastice sunt în prezent produse, utilizate și eliminate nu reflectă beneficiile economice ale unei abordări mai „circulare” și dăunează mediului înconjurător. Fenomenul este exacerbat de creșterea cantității de deșeuri produse în fiecare an și este întreținut de creșterea consumului de articole din plastic de „unică folosință”, respectiv ambalaje sau alte produse de consum care sunt aruncate după o foarte scurtă utilizare și care sunt rareori reciclate, fiind regăsite apoi în natură. Este nevoie urgent să se găsească soluții la problemele de mediu care denotă că mii de tone de deșeuri de plastic ajung să fie abandonate la gropile de gunoi, iar gradul de reciclare a deșeurilor de mase plastice constituie doar 6-8%. În special urmează a fi reglementate ambalaje, pungile, paharele de unică folosință, capacele, paiele și tacâmurile, pentru care se utilizează pe scară largă materialul plastic datorită faptului că este ușor, ieftin și practic.

Obiectivele Strategiei Europene pentru materialele plastice într-o economie circulară prevăd schimbări în producție și design care să permită rate mai mari de reciclare a materialelor plastice pentru toate aplicațiile cheie. Până în 2030, mai mult de jumătate din deșeurile de plastic generate în Europa vor fi reciclate, iar colectarea separată a deșeurilor din plastic va atinge niveluri foarte ridicate 60-80%. Ambalajele din materiale plastice reprezintă un domeniu prioritar atunci când este vorba de proiectare având în vedere potențialul de reciclare. Astăzi, acestea reprezintă

aproximativ 65 % din deșeurile de plastic „post-consum” conform studiului compoziției morfologice a deșeurilor municipale, realizat cu suportul proiectului „Securitatea Energetică a Republicii Moldova” (Moldova Energy Security Activity – MESA), finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, iar proiectarea produsului este unul dintre elementele cheie pentru îmbunătățirea nivelurilor de reciclare. Astfel, îmbunătățirile în materie de proiectare ar putea reduce la jumătate costurile de reciclare a deșeurilor de ambalaje.

Unele prevederi ale Strategiei Europene au fost preluate parțial la nivel național prin **Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023–2027**, aprobat prin HG nr. 972/2023 și **Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024–2028**, aprobat prin HG nr. 495/2024.

Produse din plastic de unică folosință

Deși joacă un rol util în economie și oferă aplicații esențiale în numeroase sectoare, utilizarea crescândă a plasticului cu durată scurtă de viață, care nu sunt proiectate pentru reutilizare sau pentru o reciclare eficientă din punctul de vedere al costurilor, înseamnă că modelele de producție și de consum aferente au devenit din ce în ce mai ineficiente și liniare. Prevenirea generării de deșeuri se află în vârful ierarhiei deșeurilor, astfel cum este definit în Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și va contribui la îndeplinirea obiectivului de dezvoltare durabilă nr. 12 al Organizației Națiunilor Unite (ONU) de asigurare a unor modele de consum și de producție durabile, care este parte a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Directiva (UE) 2019/904 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului promovează abordările circulare și acordă prioritate produselor reutilizabile durabile și netoxice, precum și sistemelor de reutilizare, decât produselor de unică folosință, vizând în principal o reducere a cantității de deșeuri generate. Legea nr. 209/2016 privind deșeurile transpune parțial unele reglementări ale Directivei (UE) 2019/904, în particular vis-a-vis de responsabilitatea extinsă a producătorului (art.12) și dezvoltarea sistemului de depozit pentru ambalaje (art.54¹-54⁴). Legea nu prevede reglementări care ar contribui la o reducere ambițioasă și susținută a consumului de produse din plastic de unică folosință enumerate în partea A a anexei din Directiva 2019/904, în special de prevenire a generării de deșeuri, care să conducă la o inversare semnificativă a tendințelor de creștere a consumului. Recent, în mai 2024 au fost introduse în art. 54⁴ la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile ținte pentru colectarea ambalajelor din plastic care vor varia între 60 -80% în perioada 2027-2029. Au fost introduse măsuri care să asigure că la punctul de vânzare către consumatorul final sunt puse la dispoziție alternative reutilizabile pentru pungile din plastic de unică folosință. Instrumentele economice prin care să se asigure că produsele din plastic de unică folosință nu sunt furnizate gratuit la punctul de vânzare către consumatorul final, sunt aplicabile doar în cazul pungilor din plastic în scopul prevenirii generării de deșeuri din astfel de produse pentru a se asigura că acestea sunt înlocuite cu alternative care sunt reutilizabile sau nu conțin plastic.

O lacună importantă constituie și lipsa reglementărilor privind conținutului de plastic reciclat în ambalaje. Implementare noilor reglementări în economie circulară de asemenea necesită investiții în formarea profesională prin organizarea programelor de instruire pentru personalul și administrației publice centrale, inclusiv a subdiviziunilor Ministerului Mediului și a administrației publice locale cu privire la noile cerințe legislative și bunelor practici europene menționate deja la în secțiunea Directiva Cadru privind deșeurile.

Transferurile de deșeuri

În Republica Moldova, sectorul de gestionare a deșeurilor, în special al celor periculoase se

efectuează doar parțial și cu capacități reduse de tratare/eliminare, iar din lipsa capacităților de valorificare a unor categorii de deșeuri (de exemplu, echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori, deșeuri de produse chimice, etc.), acestea sunt exportate spre valorificare/eliminare în alte țări, care dispun de astfel de capacități și care acceptă transferul de deșeuri. Astfel, producătorii și deținătorii de deșeuri pot exporta aceste deșeuri pentru eliminare și valorificare în țările care au ratificat Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, și care dispun de tehnologie adecvată și acceptă să efectueze asemenea operațiuni. Conform art. 63 al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, este interzis importul în Republica Moldova al deșeurilor și reziduurilor de orice natură, în stare brută și prelucrată în scopul acumulării temporare, valorificări sau eliminării prin orice metodă, cu excepția categoriilor de deșeuri prezentate în anexa nr. 7, destinate utilizării în calitate de materie primă secundară la întreprinderile autohtone existente. Totodată, exportul de deșeuri din Republica Moldova în alte țări se realizează cu respectarea procedurii de notificare prealabilă scrisă și de consimțământ prealabil scris sau cu respectarea cerințelor generale de informare, în conformitate cu Regulamentul privind transferurile de deșeuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411/2022, care este aliniat parțial cu Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 privind transferurile de deșeuri. Regulament se aplică transferurilor de deșeuri:

- importate în Republica Moldova, fiind destinate operațiunilor de valorificare;
- exportate din Republica Moldova, fiind destinate operațiunilor de valorificare și eliminare;
- aflate în tranzit pe teritoriul Republicii Moldova; efectuate exclusiv pe teritoriul Republicii Moldova.

Transferurile transfrontaliere de deșeuri se efectuează în baza următoarelor proceduri: notificarea prealabilă scrisă și consimțământul prealabil scris pentru deșeurilor periculoase destinate operațiunilor de valorificare și eliminare și pentru deșeurile nepericuloase destinate operațiunilor de eliminare; cerințe generale de informare pentru deșeurile nepericuloase destinate operațiunilor de valorificare. Republica Moldova nu este membru al OECD, iar Decizia C(2001)107/Final a Consiliului OCDE privind revizuirea Deciziei C(92)39/Final privind circulația transfrontalieră a deșeurilor destinate operațiunilor de recuperare reglementează transferurile internaționale de deșeuri destinate operațiunilor de recuperare. În ceea ce privește Regulamentul (CE) nr. 1418/2007, acesta vizează exporturile destinate recuperării deșeurilor enumerate în anexele III și IIIA la Regulamentul (CE) nr. 1013/2006, care nu sunt interzise conform articolului 36 din regulament, către anumite țări cărora nu li se aplică Decizia C(2001)107/Final a Consiliului OCDE și pentru care se aplică procedurile prevăzute în anexa la Regulamentul (CE) nr. 1418/2007. Astfel, în temeiul art. 36 din regulamentul 1013/2006, în cazul deșeurilor enumerate la anexa III sau IIIA (deșeuri nepericuloase) al căror export nu este interzis, Republica Moldova transmite la solicitarea Comisiei o confirmare scrisă despre deșeurile care pot fi importate din Comunitate pentru a fi valorificate în țara conform art. 63 al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile. Prin urmare, Regulamentul (CE) nr. 1418/2007 nu necesită act normativ dedicat aprobat la nivel național.

În ceea ce privește Regulamentul (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind reciclarea navelor și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 și a Directivei 2009/16/CE, acesta urmează a fi aliniat printr-un act normativ separat.

Ce ține de Regulamentul (UE) 2024/1157 privind transferurile de deșeuri, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006, prevederile aplicabile ale acestuia au fost aliniate prin HG 411/2022 iar suplimentar pentru aliniere totală este planificat pentru anul 2026. Suplimentar necesită a fi menționat că noul regulament se va aplica de la 21 mai 2026, cu unele excepții.

Vehiculele scoase din uz

Actul normativ care reglementează gestionarea vehiculelor scoase din uz este Hotărârea Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scoase din uz, care transpune parțial Directiva 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2018/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, a Directivei 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și a Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (text cu relevanță pentru SEE) și Directiva delegată (UE) 2020/363 a Comisiei din 17 decembrie 2019 de modificare a anexei II la Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind vehiculele scoase din uz în ceea ce privește anumite exceptări pentru plumbul și compușii plumbului din componente.

În temeiul Regulamentului, producătorii, importatorii și distribuitorii de vehicule sunt obligați să creeze sisteme de colectare și tratare a vehiculelor scoase din uz (VSU) și să asigure că vehiculele sunt proiectate astfel încât să permită demontarea, reutilizarea și reciclarea pieselor. Costurile pentru gestionarea VSU sunt acoperite de producători în baza principiului de responsabilitate extinsă a producătorului.

Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele de circularitate pentru proiectarea vehiculelor și gestionarea vehiculelor scoase din uz, de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/858 și 2019/1020 și de abrogare a Directivelor 2000/53/CE și 2005/64/CE stabilește cerințe de circularitate privind proiectarea și producția vehiculelor în ceea ce privește posibilitățile de reutilizare, reciclare și recuperare și utilizarea conținutului reciclat, care trebuie verificate la omologarea de tip a vehiculelor, precum și cerințe de informare și etichetare a pieselor, a componentelor și a materialelor din vehicule. Regulamentul stabilește, de asemenea, cerințe privind răspunderea extinsă a producătorilor, colectarea și tratarea vehiculelor scoase din uz, precum și privind exportul de vehicule rulate din Uniune către țări terțe. Alinierea integrală la regulament este planificată pentru anul 2026.

Nămolurile

Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale și Hotărârea Guvernului nr. 1157/2008 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole” transpun Directiva Consiliului Comunităților Europene din 12 iunie 1986 privind protecția mediului, în special a solului, atunci când se utilizează nămoluri de epurare în agricultură (86/278/CEE).

Reglementarea tehnică stabilește măsuri de prevenire a proceselor de degradare a solului, ce survin natural și pot fi cauzate de lucrările agricole ce subminează capacitatea solului de a-și îndeplini funcțiile sale, precum și cerințe față de utilizatorii de terenuri agricole de a aplica măsuri preventive de ordin organizatoric, agrotehnic, fitoameliorativ și hidrotehnic, în cazul în care, ca rezultat al folosirii terenurilor, pot apărea degradarea și impedimente în realizarea funcțiilor naturale ale solului (ambiente, economice, sociale și culturale).

Deșeuri din industriile extractive

Directiva nr. 2006/21/CE din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive, a fost transpusă parțial prin Codul Subsolului nr. 246 din 08.11.2024 (în redacție nouă), care va intra în vigoare la expirarea a 18 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (la 29.05.2026).

Articolele 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26 și 27, care nu au fost încă transpuse, vor fi aplicate integral atunci când Republica Moldova va deveni membră a Uniunii Europene.

Republica Moldova are obligația de a lua măsuri în vederea asigurării gestionării raționale a subsolului, din punct de vedere economic și social, a tuturor tipurilor de resurse ale subsolului în baza folosirii tehnologiilor avansate și respectării standardelor, limitelor, normelor și regulilor de folosire a subsolului. În acest context, se stabilesc măsuri stricte pentru gestionarea în siguranță a deșeurilor rezultate din industriile extractive, prevenind impactul negativ asupra mediului și sănătății. Aceasta impune operatorilor obligația de a obține autorizații, de a implementa planuri de gestionare a deșeurilor și de a asigura garanții financiare pentru reabilitarea amplasamentelor după închidere. Totodată, autoritățile sunt responsabile de monitorizarea și inspectarea instalațiilor pentru a preveni accidente și poluarea.

În contextul acestui cadru legislativ, se aplică următoarele acte normative:

- Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.
- Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 pentru aprobarea Listei deșeurilor.

Pentru implementarea eficientă a Codului Subsolului nr. 246/2024, sunt prevăzute elaborarea următoarelor acte normative:

- Elaborarea Proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului;
- Elaborarea Proiectului de Ordin privind aprobarea planului de gestionare a deșeurilor din industriile extractive și a normativului de conținut al acestuia;
- Elaborarea Proiectului de Ordin pentru stabilirea unor orientări tehnice pentru inspecțiile instalațiilor de gestionare a deșeurilor.

Baterii și acumulatori

Directiva 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori este transpusă parțial prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori, care stabilesc cerințele privind plasarea pe piață a bateriilor și acumulatorilor și unele reguli specifice privind colectarea, tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor de baterii și acumulatori, în special interzicerea plasării pe piață a bateriilor și acumulatorilor ce conțin substanțe chimice periculoase.

În temeiul regulamentului, producătorii, importatorii, distribuitorii, consumatorii și agenții economici întreprind măsurile necesare pentru optimizarea colectării separate a deșeurilor de

baterii și acumulatori, minimizarea eliminării bateriilor și acumulatorilor ca deșeuri municipale mixte, inclusiv realizarea nivelului ridicat de reciclare pentru toate deșeurile de baterii și acumulatori, contribuind astfel la implementarea principiului responsabilității extinse a producătorului.

Necesită a fi menționat faptul că Directiva 2006/66/CE se abrogă de la 18 august 2025, fiind înlocuită de Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și deșeurile de baterii, de modificare a Directivei 2008/98/CE și a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Directivei 2006/66/CE. Cu toate acestea, dispozițiile următoare continuă să se aplice după cum urmează:

- articolul 11 până la 18 februarie 2027 (Îndepărtarea deșeurilor de baterii și acumulatori);
- articolul 12 alineatele (4) și (5) până la 31 decembrie 2025, cu excepția dispoziției privind transmiterea de date către Comisie, care continuă să se aplice până la 30 iunie 2027;
- articolul 21 alineatul (2) până la 18 august 2026 .

Alinierea la noul regulament este planificată pentru anul 2026.

Ambalajele

Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje este parțial transpusă prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, care reglementează gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului, asigurând un grad ridicat de protecție a mediului, funcționarea pieței și evitarea obstacolelor în calea comerțului. Regulamentul stabilește măsurile prioritare destinate prevenirii producerii deșeurilor de ambalaje și principiile privind reducerea eliminării finale a deșeurilor de ambalaje prin reutilizare, reciclare și valorificarea acestora, prin intermediul sistemelor individuale sau colective de implementare a responsabilității extinse a producătorului.

Propunerea de Regulament privind ambalajele și deșeurile de ambalaje stabilește cerințe pentru întregul ciclu de viață al ambalajelor în ceea ce privește durabilitatea mediului și etichetarea, pentru a permite introducerea pe piață a acestora, precum și cerințe privind răspunderea extinsă a producătorilor, colectarea, tratarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje, și contribuie la tranziția către o economie circulară, prin stabilirea de măsuri în conformitate cu ierarhia deșeurilor.

În prezent este în proces de avizare proiectul Hotărâre de Guvern privind stabilirea Sistemului de depozit pentru ambalaje, care stabilește mecanismul de creare și funcționare la nivel național a Sistemului de depozit pentru ambalaje, unic și aplicabil pentru ambalajele reutilizabile și ambalajele de unică folosință pentru care s-a constituit un depozit, în conformitate cu prevederile art. 54¹ al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile. Sistemul de depozit se va pune în funcțiune pe întreg teritoriul Republicii Moldova în termen de un an de la desemnarea administratorului sistemului de depozit, conform art. 54³ din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, dar nu mai târziu de 25 ianuarie 2027.

Depozitarea deșeurilor

Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri este transpusă prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și Hotărâre de Guvern nr. 939/2023 privind aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor, care stabilește cadrul legal pentru desfășurarea activităților de depozitare a deșeurilor, proiectarea, construcția, exploatarea, monitorizarea, închiderea și urmărirea postînchidere a depozitelor noi și a celor existente în condiții de protecție a mediului și sănătății populației prin intermediul unor cerințe tehnice și de exploatare stricte privind deșeurile și depozitele de deșeuri. Regulamentul introduce măsuri și linii directoare pentru prevenirea și reducerea efectelor negative asupra componentelor de mediu (apelor de suprafață, apelor subterane, solului, aerului, inclusiv efectul de seră) și sănătății populației provocate de depozitele de deșeuri pe durata întregului lor ciclu de viață.

Ține de menționat că conform Directivei, depozitele de deșeuri autorizate sau care funcționau deja la data punerii în aplicare a directivei urmau să fie supuse unei proceduri de autorizare și conformare la prevederile Directivei, în cel mai scurt timp posibil și în termen de **maximum opt ani de la data intrării în vigoare**.

Nu au fost transpuse unele prevederi ale Directivei precum elaborarea Strategia privind reducerea deșeurilor biodegradabile destinate depozitelor de deșeuri:

- (a) în termen de maximum cinci ani de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1), deșeurile biodegradabile municipale destinate depozitelor de deșeuri trebuie reduse cu 75 % din totalul (în greutate) al deșeurilor biodegradabile municipale produse în anul 1995 sau în ultimul an înainte de 1995, pentru care sunt disponibile date Eurostat standardizate;
- (b) în termen de maximum opt ani de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1), deșeurile biodegradabile municipale destinate depozitelor de deșeuri trebuie reduse cu 50 % din totalul (în greutate) al deșeurilor biodegradabile municipale produse în anul 1995 sau în ultimul an înainte de 1995, pentru care sunt disponibile date Eurostat standardizate;
- (c) în termen de maximum 15 ani de la data stabilită la articolul 18 alineatul (1), deșeurile biodegradabile municipale destinate depozitelor de deșeuri trebuie reduse cu 35 % din totalul (în greutate) al deșeurilor biodegradabile municipale produse în anul 1995 sau în ultimul an înainte de 1995, pentru care sunt disponibile date Eurostat standardizate.

În acest context, Republica Moldova va solicita o perioadă de tranziție de 15 ani, în scopul implementării prevederilor și creării infrastructurii de gestionare a deșeurilor.

Deșeuri de echipamente electrice și electronice

Directiva 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) este transpusă parțial prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, care stabilesc condițiile de protecție a sănătății tuturor celor implicați în ciclul de viață al echipamentelor electrice și electronice, precum producătorii, importatorii, distribuitorii, consumatorii și agenții economici direct implicați în colectarea, tratarea, reciclarea, valorificarea și eliminarea nepoluantă a DEEE, contribuind astfel la implementarea principiului responsabilității extinse a producătorului. Ține de menționat că între timp au fost introduse mai multe acte normative care asigură punerea în aplicare a Directivei 2012/19/UE, care urmează a fi incluse în Hotărârea Guvernului nr. 212/2018.

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/290 al Comisiei din 19 februarie 2019 de stabilire a formatului pentru înregistrarea și raportarea în registru de către producătorii de echipamente electrice și electronice
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/699 al Comisiei din 18 aprilie 2017 de stabilire a unei metodologii comune de calcul al greutatei echipamentelor electrice și electronice (EEE) introduse pe piața fiecărui stat membru și a unei metodologii comune de calcul al cantității de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) generate, exprimată în greutate, în fiecare stat membru
- Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2193 a Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor și de stabilire a formatelor de date în sensul Directivei 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) [notificată cu numărul C(2019) 8995]
- Decizia Comisiei din 3 mai 2005 de stabilire a normelor de control al conformității statelor membre și de stabilire a formatelor de date în sensul Directivei 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice.
- Directiva 2011/65/UE – restricții de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (RoHS)” – nu este transpusă.

27.2.1.2. Cadrul administrativ

Responsabilitatea principală în ce privește elaborarea și promovarea politicilor de gestionare a deșeurilor și implementarea economiei circulare o are **Ministerul Mediului**, în cadrul căruia activează Direcția politici de gestionarea a deșeurilor și siturilor contaminate (3 angajați din 5 unități disponibile) și Secția Politici în domeniul economiei circulare și instrumente economice (2 angajați din 4 unități), fiind responsabile de elaborarea proiectelor de acte normative și documente de politici în acest domeniu. Totodată, ministerul este coordonator național al Convenției la Basel 22 martie 1989 privind controlul circulației transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminarea acestora, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599/1998.

Agencia de Mediu asigură implementarea politicii de stat în domeniul gestionării deșeurilor prin eliberarea, suspendarea, prelungirea sau retragerea a autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor, eliberarea documentelor de notificare la transportarea peste frontieră a deșeurilor, inclusiv a consimțământului prealabil scris pentru transferurile de deșeuri, monitorizarea implementării reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, colectarea, verificare și validarea datelor raportate prin sistemul informațional automatizat „Managementul deșeurilor” (SIAMD). Aceste activități sunt asigurate de Direcția reglementare și acte permissive de mediu (personal: 2 unități), Secția instrumente economice de mediu (personal: 4 unități, 2 completate), Direcția monitoringul calității mediului (personal: 2 unități).

Inspectoratul pentru Protecția Mediului prin intermediul Direcției controlul gestionării deșeurilor și substanțelor chimice (personal: 4 unități, 4 completate), a Direcției control geologic și resurse funciare (personal: 4 unități, 4 completate) și a subdiviziunilor teritoriale (personal: 219 unități, 209 completate) exercită controlul privind gestionarea deșeurilor și implementarea responsabilității extinse a producătorului. Inspectoratul pentru Protecția Mediului exercită

controlul și supravegherea de stat, prevenirea și contracararea încălcărilor în domeniile de competență, pentru a asigura un nivel înalt de supraveghere și protecție mediului, a intereselor publice, siguranța ecologică a statului și altor valori ocrotite de legislație.

Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale prin intermediul Direcției Geologie asigură cercetarea geologică a subsolului, în scopul extinderii bazei de materii prime minerale și monitorizarea stării subsolului, asigurând realizarea acestora (personal: 3 unități, 3 completate). Atribuții vis-a-vis de implementarea cadrului legal în domeniul gestionării deșeurilor le revin autorităților publice locale și altor autorități ale administrației publice centrale precum: **Serviciul Vamal**, care este organul administrației publice responsabil de implementarea politicii vamale și conduce nemijlocit activitatea vamală în Republica Moldova care asigură schimbul de date cu Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului (Ordinul nr. 337-0/nr. 32/nr. 62 din 15.09.2023) cu privire la schimbul de informații privind transferurile transfrontaliere de deșeuri, care stabilește punctele de trecere a frontierei prin care se admite introducerea/scoaterea în/din Republica Moldova pe cale ferată, rutieră, navală, precum și procedurile de notificare reciprocă privind circulația/transferurile de deșeuri.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Serviciul dezvoltarea economiei verzi, incluzive și de bună guvernanta (1 angajat din 2 unități).

Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală (4 angajați din 5) și Departamentul Îmbunătățiri Funciare și Fond Funciar (7 angajați).

În pofida atribuțiilor extinse ale acestor instituții, există un deficit de personal care ar putea afecta eficiența implementării politicilor de protecție a mediului. **Direcțiile** din cadrul **Ministerului Mediului, Agenției de Mediu și Inspectoratului pentru Protecția Mediului** dispun un număr limitat de angajați, ceea ce poate îngreuna procesul de monitorizare, control și implementare a legislației de mediu.

27.2.2. Planuri de viitor

27.2.2.1. Planuri legislative

Având în vedere evaluarea cadrului legislativ în domeniului gestionării deșeurilor, descrisă mai sus și care a fost elaborat în perioada 2016-2020, se constată că acquis-ul Uniunii Europene (UE) a fost transpus parțial, asigurându-se astfel alinierea graduală la abordările și principiile politicii Europene în materie de gestionare a deșeurilor. În ceea ce privește noile modificări ale acquis-ului UE inclusiv adoptarea actelor delegate și deciziilor de punere în aplicare a Directivelor UE, este imperativ ca autoritățile de mediu să continue procesul de transpunere a acquis-ului UE și de aliniere la acesta. Având în vigoare lacunele actuale ale cadrului legal, necesită a fi elaborate următoarele documente de politici și acte normative:

1. Modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile pentru a prelua mai multe prevederi precum obiective de reducere a deșeurilor biodegradabile, eliminate prin depozitare, obiective calitative sau cantitative privind punerea în aplicare a măsurilor de prevenire a generării de deșeuri, reglementări pentru gestionarea deșeurilor de textile și cele alimentare, reglementări noi pentru procedura de autorizare a unui depozit de deșeuri existent, inclusiv prin aliniere la:

- Directiva (UE) 2018/851 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile și Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și deșeurile de baterii, de modificare a Directivei 2008/98/CE și a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Directivei 2006/66/CE.etc.
 - Directiva 2019/904 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, ș.a.
 - Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile din ambalaje
2. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 939/2023 de aprobare a Regulamentului privind depozitarea deșeurilor pentru aliniere cu cea mai recentă versiune a actului UE, inclusiv stabilirea normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor referitoare la depozitele de deșeuri municipale, stabilirea unor criterii și proceduri de admitere a deșeurilor în depozitele de deșeuri, în conformitate cu articolul 16 și cu anexa II la Directiva 1999/31/CE. Se va elabora și o metodă de măsurare și evaluare datelor deșeurilor colectate și a deșeurilor reciclate, depuse eforturi pentru a elimina practic depozitarea deșeurilor până în 2030.
 3. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, în special pentru a asigura alinierea la:
 - Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile din ambalaje
 - Decizia Comisiei din 22 martie 2005 de stabilire a tabelelor corespunzătoare sistemului de baze de date în conformitate cu Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje [notificată cu numărul C(2005) 854]
 - Decizia Comisiei din 19 februarie 2001 de stabilire a condițiilor derogatorii pentru ambalajele din sticlă de la nivelul concentrației de metale grele stabilit prin Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile din ambalaje [notificată cu numărul C(2001) 398]
 - 2009/292/CE: Decizia Comisiei din 24 martie 2009 de stabilire a condițiilor derogatorii pentru lăzile din plastic și paleții din plastic de la nivelurile de concentrație în metale grele stabilite prin Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ambalajele și deșeurile din ambalaje [notificată cu numărul C(2009) 1959]
 4. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice pentru a alinia cu cea mai recentă versiune a Directivei 2012/19/UE și a Directivei 2011/65 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice.
 5. În vederea alinierii unor prevederi din Propunerea de Regulament privind cerințele de circularitate pentru proiectarea vehiculelor și gestionarea vehiculelor scoase din uz de, se constată necesitatea:
 - Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scoase din uz.
 6. Modificarea Regulamentului cu privire la transferul deșeurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411/2022 în vederea alinierii la Regulamentul (UE) 2024/1157 privind transferurile de deșeuri
 - Elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind reciclarea navelor.

7. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1157/2008 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice “Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole” (în baza Regulamentului (UE) 2019/1010 privind alinierea obligațiilor de raportare în domeniul legislației legate de mediu și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 166/2006 și (UE) nr. 995/2010 și ale Directivelor 2002/49/CE, 2004/35/CE, 2007/2/CE, 2009/147/CE și 2010/63/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 338/97 și (CE) nr. 2173/2005 ale Consiliului și a Directivei 86/278/CEE a Consiliului).

8. Modificarea hotărârii de Guvern nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori, pentru a alinia cu cea mai recentă versiune a Directivei 2006/66/CE și acte de implementare a Directivei 2006/66/CE (Regulamentul (UE) nr. 1103/2010, Directiva 93/86/CEE, Regulamentul (UE) nr. 493/2012, Decizia Comisiei din 29 septembrie 2008).

9. Un alt aspect important constă în revizuirea și modificarea Codului Contravențional în scopul măririi amenzilor pentru încălcarea Art. 154 și 154¹.

27.2.2.2. Implementarea Acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea cadrului legal în domeniul gestionării deșeurilor rămâne a fi o necesitate stringentă care necesită investiții în formarea profesională prin organizarea programelor de instruire pentru personalul și administrației publice centrale, inclusiv a subdiviziunilor Ministerului Mediului și a administrației publice locale cu privire la noile cerințe legislative și bunelor practici europene. În particular urmează a fi:

1. Consolidate capacitățile Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului care asigură cadrul administrativ pentru implementarea Legii nr.
2. 209/2016 privind deșeurile și actelor normative ce rezultă din lege în materie de răspundere extinsă a producătorilor vis-a-vis de verificarea corectitudinii raportării atingerii țintelor de colectare și valorificare a deșeurilor, trasabilității datelor și informațiilor furnizate. Este nevoie de crearea unei structuri de implementare și monitorizare a REP, precum și de creșterea competențelor profesionale ale personalului implicat. În lipsa capacităților administrative ale autorităților publice, drept alternativă poate servi desemnarea unui organism care este independent de interesele private care să supravegheze punerea în aplicare a obligațiilor în materie de răspundere extinsă a producătorilor (art.8a (5) al Directivei 2008/98/CE privind deșeurile).
3. Alt aspect important al asigurării implementării Legii nr.209/2016 privind deșeurile și actelor normative ce rezultă din lege constă în elaborarea rapoartelor privind punerea în aplicare:
 - Directivei 2008/98/CE privind deșeurile) (articolului 10,) al în ceea ce privește deșeurile municipale și bio-deșeurile, inclusiv privind acoperirea materială și teritorială a colectării separate și eventualele derogări în temeiul alineatului (3) (până la 31 decembrie 2021).
 - Implementarea măsurilor pentru a demonstra reducerea consumului produselor din plastic, în termen de 18 luni de la sfârșitul anului de raportare pentru care acestea au fost colectate. (art.13). Prima perioadă de raportare este anul calendaristic 2022, cu excepția literelor (e) și (f) de la primul

paragraf, pentru care prima perioadă de raportare este anul calendaristic 2023. Rapoartele vor fi însoțite de un raport privind verificarea calității.

4. Instituirea sistemului de control al calității și de trasabilitate a datelor privind gestionarea deșeurilor (progresele înregistrate în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor de colectare și reciclare a deșeurilor, inclusiv a deșeurilor municipale).

5. Un element crucial îl reprezintă dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor și implementarea economiei circulare, care necesită investiții semnificative de rînd cu închiderea depozitelor de deșeuri neconforme, după punerea în funcțiune a site-urile noi, conform standardele UE și crearea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor conform HG 248/2013 și HG 972/2023. Moldova va atrage finanțare din fonduri internaționale, cum ar fi programele UE pentru țările partenere, și va încuraja parteneriate public-private. Totodată, vor fi introduse mecanisme financiare, cum ar fi stimulente pentru companiile care adoptă practici circulare și taxe pentru poluare.

6. Până în 2030, urmează a fi îmbunătățită colectarea separată a deșeurilor și asigurate investițiile în inovare, abilitățile și extinderea capacității, iar exportul de deșeuri de plastic prost sortate să fie eliminat treptat. Colectarea separată a deșeurilor din plastic urmează să atingă niveluri foarte ridicate de pînă la 60-80%. Reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic trebuie să atingă niveluri comparabile cu cele ale altor materiale de ambalare, fiind extinsă capacitatea de reciclare a materialelor plastice. Autoritățile publice centrale și locale trebuie să investească în colectarea separată extinsă și îmbunătățită pentru produsele din plastic de unică folosință. Schemele de responsabilitate extinsă a producătorului (REP) joacă un rol cheie pentru a oferi finanțarea necesară pentru dezvoltarea acestei infrastructuri.

Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor presupune eforturi financiare și administrative enorme, de aceea vor fi necesare perioade de tranziție și termenelor de vacatio legis pentru implementarea deplină a acțiunilor planificate.

27.2.3. Aspecte financiare

Implementarea Directivei 2008/98/CE privind deșeurile, dezvoltare a infrastructurii de gestionarea deșeurilor de rînd cu implementarea economiei circulare necesită investiții semnificative. Moldova va atrage finanțare din fonduri internaționale, cum ar fi programele UE pentru țările partenere, și va încuraja parteneriate public-private. Totodată, vor fi introduse mecanisme financiare, cum ar fi stimulente pentru companiile care adoptă practici circulare și taxe pentru poluare.

- Dezvoltarea direcției dedicate în cadrul Agenției de Mediu și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului pentru coordonarea activității sistemelor de implementare a Responsabilității Extinse a Producătorului, implică instruirea personalului, vizite de studii TAIEX, etc.), iar costul acestor activități variază în funcție de amploarea și durata instruirilor (500 - 2000 mii lei)

- Costul total pentru implementarea Programul național pentru gestionarea deșeurilor pe anii 2023-2027 constituie 4 402 303,8 mii de lei, inclusiv pentru anul 2024 costul total estimat este de 121 491,0 mii de lei. Din costul total estimat, 4 131 857,2 mii de lei constituie costul total pentru modernizarea infrastructurii de management integrat al

deșeurilor municipale, iar pentru anii 2024-2026 sunt necesare, estimativ, 2 793 858 mii de lei, finanțate din împrumutul BEI/ BERD. O parte din prevederile Programului sunt acoperite din contul Cadrului bugetar pe termen mediu (2024-2026), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 408/2023, sectorul Protecția mediului. Pentru compartimentul: Managementul integrat al deșeurilor și substanțelor chimice, limita de cheltuieli de la bugetul de stat, pentru perioada 2024-2026, este aprobată în valoare de 961 787,9 mii de lei.

- Transpunerea Directivelor UE necesită investiții în tehnologii avansate de reciclare care îmbunătățesc calitatea și puritatea materialelor reciclate, făcându-le comparabile cu materialele virgine.
- Organizarea și demararea campaniilor de informare privind gestionarea corectă a deșeurilor.

SUBCAPITOLUL 27.3. CALITATEA APEI

27.3.1. Prezentarea generală a situației

În domeniul gestionării resurselor de apă Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative pe dimensiunea de elaborare și dezvoltare a cadrului normativ. Armonizarea cadrului național cu Directivele Uniunii Europene a început încă în 2011, odată cu adoptarea Legii apelor nr. 272/2011, treptat fiind elaborat și pus în aplicare cadrul normativ secundar.

Aprobarea Legii apelor nr. 272/2011 a marcat introducerea în Republica Moldova a *principiului bazinal* de gestionare a resurselor de apă, contribuind la preluarea practicilor implementate cu succes în țările europene și asigurând armonizarea parțială a legislației naționale cu Directiva nr. 2000/60/CEE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (DCA). Gestionarea resurselor de apă se realizează în bază de districte ale bazinelor hidrografice (DBH), pe teritoriul Republicii Moldova fiind delimitate hotarele a 2 bazine hidrografice: 1) Nistru și 2) Dunărea-Prut și Marea Neagră, precum și 39 subbazine hidrografice.

Acestea sunt gestionate în baza unui plan de gestionare, aprobat de Guvern și revizuit la fiecare 6 ani, care include măsuri de implementare a documentelor de politici naționale în domeniul resurselor de apă. În prezent țara noastră este în proces de elaborare (pentru DBH Nistru) și implementare (pentru DBH Dunărea-Prut și Marea Neagră) a ciclului II al Planurilor de management a DBH, pentru a asigura gestionarea eficientă și durabilă a resurselor de apă și prevenirea deteriorării ulterioare, conservarea și îmbunătățirea stării ecosistemelor acvatice, reducerea riscului de poluare, și atenuarea efectelor inundațiilor și ale perioadelor de secetă, etc.

Pentru fiecare district al bazinului hidrografic, este format câte un Comitet al districtului bazinului hidrografic, constituit din reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, ai comitetelor sub-bazinelor, asociațiilor utilizatorilor de apă, societății civile și comunității științifice. Scopul Comitetului este de a asigura o colaborare eficientă între instituțiile reprezentate privind problemele de gestionare, utilizare și protecție a resurselor de apă de pe teritoriul districtului bazinului hidrografic respectiv.

Legea apelor nr. 272/2011 asigură de asemenea și transpunerea Directivei nr. 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscului de inundații, reglementând

gestionarea riscului de inundații. În acest sens, pentru ambele DBH au fost elaborate Planuri de gestionare a riscului de inundații care conțin câte un set de măsuri pe un termen de 6 ani, implementarea cărora contribuie la reducerea și prevenirea riscului de inundații, sporirea rezilienței populației la situațiile de risc, precum și la consolidarea capacității instituționale a autorităților publice centrale de resort și ale autorităților publice locale. Pentru perioada următoare este planificată actualizarea Planurilor de gestionare a riscului la inundații, precum și implementarea unor măsuri importante, susținute inclusiv de către partenerii de dezvoltare ce țin de inventarierea barajelor și repararea celor cu risc sporit de inundații, dezvoltarea sistemelor de alertă timpurie, precum și consolidarea rețelei de monitorizare hidrometeorologică pentru gestionarea eficientă a bazinelor hidrografice și detectarea inundațiilor rapide.

Referitor la Directiva nr. 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevederile acesteia sunt parțial transpuse în Legea apelor nr. 272/2011, care conține norme privind prevenirea poluării din activități agricole. Pentru a asigura implementarea acestora, la nivel național a fost elaborat Regulamentul privind prevenirea poluării apelor din activități agricole, care include proceduri de identificare a apelor poluate din activități agricole, precum și identificarea și delimitarea a zonelor vulnerabile. În baza acestuia, zonele vulnerabile la nitrați proveniți din surse agricole au fost identificate și cartate și incluse în Planurile de management al DNH. Iar pentru a diminua efectul negativ al nitraților asupra mediului ambiant, și în special, asupra resurselor acvatice, a fost elaborat un Cod de bune practici agricole privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, care include metode alternative de aplicare a îngrășămintelor chimice utilizate de producătorii agricoli. În scopul activităților de implementare se planifică organizarea de instruirii și seminare în vederea aplicării Codului menționat. Conform Recomandărilor Comisiei UE, menționate în RE 2023 este planificată elaborarea Programului de protecție a apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, în vederea progresării implementării Directivei menționate.

Pentru a asigura implementarea prevederilor Directivei 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, transpusă în legislația națională, inclusiv prin Legea apelor nr. 272/2011, calitatea apelor de suprafață, în Republica Moldova se monitorizează sistematic, în baza programelor de monitorizare a calității apelor aprobate anual și implementate de către Agenția de Mediu (prin intermediul Laboratorului de Referință de Mediu).

Rețeaua de monitorizare a calității apelor de suprafață în Republica Moldova cuprinde 49 secțiuni de monitoring amplasate pe 34 râuri mari și mici, 6 bazine de acumulare și 2 lacuri naturale. Totodată, în baza Acordurilor bilaterale cu România și Ucraina, precum și baza calității de membru al ICPDR, sunt stabilite secțiuni transfrontaliere suplimentare de monitorizare. De asemenea, țara noastră beneficiază de *sistemul de alertă AEWS* (Accident Emergency Warning System) din bazinul fluviului Dunărea, eficient în cazul unui risc de poluare a cursurilor de apă transfrontaliere din districtul hidrografic al fluviului Dunărea, precum și atunci când sunt depășite nivelurile de pericol sau concentrația maximă admisibilă pentru substanțe periculoase.

În baza rezultatelor monitorizării calității apelor de suprafață Agenția de Mediu atribuie corpurilor de apă clasa corespunzătoare de calitate după sistemul de 5 clase: *clasa I* (foarte bună), - *clasa a V-a* (foarte poluată).

Rețeaua națională de monitoring al apelor subterane este alcătuită din 182 puncte de monitorizare (sonde), dintre care 5 puncte de monitorizare din bazinul râului Prut și 37 puncte de monitorizare din bazinul râului Nistru sunt dotate cu senzori de înregistrare automată a datelor. În dependență de tipul de monitorizare, aceasta se realizează în baza parametrilor cantitativi și/sau calitativi, conform Programului de monitorizare elaborat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, consultat în prealabil cu organul de specialitate al administrației publice centrale în domeniul sănătății și cu instituțiile științifice și aprobat de Ministerul Mediului.

Sistemul de monitoring hidrologic este format din structurile centrale și rețeaua de monitoring hidrologic și asigură monitorizarea stării și evoluției regimului hidrologic al apelor de suprafață din rețeaua hidrografică a țării. Pe lângă monitorizarea regimului hidrologic al apelor de suprafață, acesta are drept scop elaborarea prognozelor hidrologice, emiterea de avertismente privind declanșarea unor fenomene hidrologice periculoase, publicarea datelor de sinteză anuale și multianuale, precum și organizarea și desfășurarea cercetărilor hidrografice și schimbul de informații în cadrul sistemului mondial de observații hidrologice. În prezent în Republica Moldova există 53 de stații hidrologice, dintre care 22 sunt stații clasice, 14 stații automate și 17 mixte. Autoritatea responsabilă de monitoringul hidrologic este Serviciul Hidrometeorologic de Stat.

Având la bază principiile gestionării integrate a bazinelor hidrografice, Republica Moldova colaborează cu Ucraina în baza Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind colaborarea în domeniul protecției și dezvoltării durabile a bazinului râului Nistru, semnat la 29 noiembrie 2012 la Roma (Italia), iar cu România în baza Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, semnat la Chișinău, la 28 iunie 2010.

În baza Acordurilor menționate sunt create *Comisiile bilaterale*, pentru Nistru - Comisia privind utilizarea stabilă și protecția bazinului râului Nistru, iar pentru râul Prut - Comisia hidrotehnică interguvernamentală pentru implementarea Acordului nominalizat supra. În cadrul Comisiei Nistrene sunt create Grupuri de lucru tematice, care anual elaborează planuri de acțiuni, și colaborează în baza acestora, iar în cadrul Comisiei hidrotehnice interguvernamentale pe râul Prut sunt create 4 subcomisii cu scopul identificării și soluționării problemelor existente.

Ce ține de Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru Strategia pentru mediul marin), chiar dacă Republica Moldova nu are ieșire la mare și nu toate prevederile sunt aplicabile pentru, țara noastră manifestă un interes sporit și o atitudine pro-activă în contextul asigurării protecției mediului marin și colaborării cu statele riverane Mării Negre. Prin aderarea la Agenda Maritimă Comună la Marea Neagră, Republica Moldova a optat pentru o abordare integrată, coerentă, în vederea dezvoltării economiei albastre simultan cu protecția resursei de apă.

De asemenea, țara noastră promovează relații strânse în cadrul Organizației Cooperării Economice a Mării Negre (OCEMN), fiind una dintre țările fondatoare ale acesteia și având un rol esențial pentru consolidarea dialogului politic și dezvoltarea proiectelor regionale în regiunea Mării Negre. Ministerul Mediului al Republicii Moldova este membru al *Grupului de lucru privind protecția mediului înconjurător din cadrul OCEMN*, scopul principal al căruia este să

promoveze integritatea protecției mediului în politicile economice și sociale ale statelor membre OCEMN, să protejeze mediul ambiant, inclusiv în domeniu conservării și gestionării durabile a resurselor naturale în conformitate cu principiile Dezvoltării Durabile.

Referitor la Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, acestea îi revine un rol important în avansarea către obiectivul de reducere a poluării la zero, afirmat în cadrul „Pactului Verde European”. Directiva contribuie semnificativ la îmbunătățirea stării corpurilor de apă, îmbunătățirea rezilienței ecosistemelor și protejarea biodiversității. Având în vedere provocarea majoră de asigurare a stării bune a corpurilor de apă, colectarea și tratarea eficientă a apelor uzate urbane sunt deosebit de importante. Totodată, sectorul apelor uzate poate contribui și la economia circulară prin reutilizarea apelor uzate tratate și a nămolului de epurare, producția de energie regenerabilă și reciclarea nutrienților. Recent, în vederea facilitării implementării prevederilor Directivei, Guvernul a aprobat Foaia de parcurs pentru implementarea Directivei, care va contribui la:

- îmbunătățirea infrastructurii de colectare și epurare a apelor uzate la nivel național, incluzând construcția și modernizarea stațiilor de epurare necesare;
- protejarea resurselor de apă și a mediului înconjurător de poluarea cauzată de deversările necontrolate;
- crearea un mediu sănătos pentru toți cetățenii prin reducerea riscurilor legate de poluarea apei.

Așa cum este menționat în RE 2024, Republica Moldova trebuie să continue implementarea proiectelor de infrastructură, în special în zona rurală pentru a asigura acces cetățenilor la apă de calitate, precum și asigurarea colectării și epurării eficiente a apelor uzate. În acest sens, sunt în desfășurare mai multe Programe din bugetul de stat, așa ca „Satul European”, precum și implementate proiecte de infrastructură susținute de partenerii de dezvoltare.

Prevederile Directivei (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului Europei din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman au fost parțial transpuse prin Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile și Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile. În continuare, este planificată elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și substanțele care vin în contact cu apa potabilă, precum și a metodologiilor de testare 307 aferente. La fel și Directiva 2013/51/Euratom a Consiliului din 22 octombrie 2013 de stabilire a unor cerințe de protecție a sănătății populației în ceea ce privește substanțele radioactive din apa destinată consumului uman este transpusă prin Legea nr. 182/2019. Pentru protejarea sănătății populației și prevenirea bolilor asociate factorilor de risc, este esențială asigurarea unui nivel ridicat de protecție a apei de îmbăiere prin evaluarea calității acesteia. Realizarea acestui obiectiv necesită transpunerea Directivei 2006/7/CE a Parlamentului European și a consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat și de abrogare a Directivei 76/160/CEE.

27.3.1.1. Cadrul legislativ

Aprobarea Legii apelor nr. 272/2011, a lansat în Republica Moldova un nou principiu de gestionare a resurselor de apă preluând practicile implementate cu succes în țările europene și aplicând cerințele expuse în directivele cadru ale Uniunii Europene, legea fiind parțial armonizată cu directivele caracteristice domeniului reglementat. Astfel, legea transpune parțial Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale și Directiva nr. 91/676 CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, directivele Parlamentului European și ale Consiliului nr. 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru de politică comunitară în domeniul resurselor de apă; nr. 2006/7/CE din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat; nr. 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații; nr. 2008/105/CE din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, și asigură cadrul legal necesar gestionării, protecției și folosinței apelor. Scopul legii îl constituie stabilirea mecanismelor de protecție a stării apelor, prevenirea oricărei degradări ulterioare a acestora, protecția și restabilirea mediului acvatic, convergența treptată și sistematică a protecției și a gestionării resurselor de apă cu cerințele europene, stabilirea drepturilor de folosință a apei și promovarea investițiilor în domeniu, precum și asigurarea unei aprovizionări suficiente cu apă de suprafață și cu apă subterană de calitate bună, în scopul utilizării durabile, echilibrate și echitabile a apei.

Pentru a asigura concordanța Legii apelor 272/2011 cu cadrul strategic și normativ european, pe parcursul anilor au fost operate modificări pentru a introduce noțiuni și concepte noi, ultimele fiind realizate în 2023. Resursele de apă sunt obiect de protecție generală, dar există reglementări specifice și pentru anumite categorii. De exemplu, aspectele privind apa potabilă sunt reglementate prin lege specială Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile care are ca obiectiv protecția sănătății umane împotriva efectelor nefaste ale contaminării apei potabile prin asigurarea inofensivității și purității acesteia. Particularități specifice privind exploatarea apelor subterane se regăsesc în Codul subsolului, fiind reglementate particularitățile exploatarea zăcămintelor de ape subterane. Cadrul legal privind reglementarea domeniului epurarea apelor uzate urbane este asigurat de către Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (art. 22), care stabilește crearea cadrului legal pentru înființarea, organizarea, gestionarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului.

Legea nr. 368/2023 privind activitatea meteorologică și hidrologică asigură instituirea unui cadru juridic pentru activitatea meteorologică și hidrologică, necesar pentru prevenirea și minimizarea impactului fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase asupra vieții umane, proprietății și securității statului. Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, care stabilește bazele juridice și politica de stat în domeniul utilizării produselor de uz fitosanitar și fertilizanți, reglementând condițiile lor de cercetare, testare, import, comercializare și utilizare inofensivă pentru om, animale și mediu.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor legii a fost elaborat și aprobat cadrul normativ secundar, relevant domeniilor reglementate, precum și Directivelor UE menționate.

Lista actelor normative care asigură transpunerea în legislația națională a Directivei nr. 2000/60/CEE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei:

- Hotărârea Guvernului nr. 775/2013 cu privire la hotarele districtelor bazinelor și sub-bazinelor hidrografice și hărțile speciale în care sunt determinate.
- Hotărârea Guvernului nr. 867/2013 pentru aprobarea Regulamentului-tip privind modul de constituire și de funcționare a Comitetului districtului bazinului hidrografic.
- Hotărârea Guvernului nr. 866/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de elaborare și de revizuire a Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic.
- Hotărârea Guvernului nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață.
- Hotărârea Guvernului nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane.
- Hotărârea Guvernului nr. 931/ 2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.
- Hotărârea Guvernului nr. 779/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la planificarea gestionării secetei.
- Hotărârea Guvernului nr. 802 / 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 881/2013 pentru aprobarea Metodologiei privind identificarea, delimitarea și clasificarea corpurilor de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale.
- Hotărârea Guvernului nr. 728/2014 privind aprobarea Listei corpurilor de apă de suprafață, a zonelor și a fișiiilor de protecție, precum și a Listei construcțiilor hidrotehnice gestionate de autoritatea administrativă de gestionare a apei.
- Hotărârea Guvernului nr. 814/2017 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru.
- Hotărârea Guvernului nr. 444/2022 cu privire la aprobarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră.
- Hotărârea Guvernului nr. 590/2016 privind Concepția reformei sistemului național de gestionare, prevenire și reducere a consecințelor inundațiilor asupra mediului.
- Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți.
- Hotărârea Guvernului nr. 491/2019 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor” .
- Hotărârea Guvernului nr. 183/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului Cadastrului de stat al apelor format de Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”.

- Hotărârea Guvernului nr. 836 din 29 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea poluării apelor din activități agricole.
- Hotărârea Guvernului nr. 657/2024 pentru aprobarea Metodologiei privind analiza presiunilor și evaluarea riscurilor antropice în cadrul districtelor bazinelor hidrografice.
- Hotărârea Guvernului nr. 648/2024 pentru aprobarea Metodologiei privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă de suprafață ca fiind artificiale sau puternic modificate.
- Hotărârea Guvernului nr. 709/2024 pentru aprobarea Metodologiei privind identificarea modificărilor hidromorfologice și monitorizarea și evaluarea corpurilor de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 949/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului la inundații.
- Hotărârea Guvernului nr. 227/2025 cu privire la aprobarea Metodologiei de clasificare și evaluare a stării corpurilor de apă subterană.

Prevederile ce țin de raportare în adresa Comisiei UE vor fi transpuse în anul 2026, operînd modificări la Legea apelor 272/2011. Referitor la transpunerea prevederilor Directivei 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, menționăm actele normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 890 din 12 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață.
- Hotărârea Guvernului nr. 932 din 20 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane.
- Hotărârea Guvernului nr. 802 din 9 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau corpurile de apă pentru localitățile urbane și rurale.
- Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile.

Directiva nr. 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscului de inundații a fost transpusă prin Legea apelor nr. 272/2011 și Regulamentul cu privire la gestionarea riscurilor de inundații, Planurile de gestionare a riscului la inundații precum și o serie de acte departamentale relevante. Cadrul normativ relevant managementului riscului de inundații:

- Hotărârea Guvernului nr. 887 din 11 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la gestionarea riscurilor de inundații.
- Hotărârea Guvernului nr. 590 din 21 iunie 2018 cu privire la aprobarea Concepției reformei sistemului național de gestionare, prevenire și reducere a consecințelor inundațiilor.
- Hotărârea Guvernului nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului la inundații.

- Hotărârea Guvernului nr. 433/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind digurile de protecție contra inundațiilor.
- Hotărârea Guvernului nr. 1030/2000 cu privire la aprobarea Schemei de protecție a localităților din Republica Moldova împotriva inundațiilor.

Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării este parțial transpusă în legislația națională. Pe lângă Legea apelor nr. 272/2011, o mare parte din prevederi sunt transpuse în Regulamentul privind cerințele de calitate a apelor subterane, elaborat în 2013. Reglementări suplimentare sunt incluse și în Regulamentul cu privire la monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane, sau în Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă. Cadrul normativ relevant prevenirii poluării apelor subterane:

- Hotărârea Guvernului nr. 932 din 20 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane.
- Hotărârea Guvernului nr. 931 din 20 noiembrie 2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.
- Hotărârea Guvernului nr. 802 din 9 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți.
- Hotărârea Guvernului nr. 836 din 29 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea poluării apelor din activități agricole

Ce ține de Directiva nr. 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, întrucât agricultura reprezintă una dintre ramurile majore ale economiei Republicii Moldova, unde terenurile agricole reprezintă aproximativ 74% din suprafața totală a țării, aplicarea îngrășămintelor (în special a nitraților) în cantități excesive și fără măsurile de precauție necesare, duce la poluarea apelor de suprafață și subterane cu nitrați și la dezvoltarea eutrofizării în corpurile de apă de suprafață - râuri, lacuri, precum și ape subterane. Pentru a preveni deteriorarea calității apei, în baza condițiilor naturale ale solului, terenului, climei și hidrogeologiei, au fost identificate și desemnate zonele vulnerabile la nitrați din Republica Moldova. De asemenea a fost elaborat cadrul normativ aferent, care asigură transpunerea parțială a Directivei la nivel național.

- Hotărârea Guvernului nr. 836 din 29 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind prevenirea poluării apelor din activități agricole.
- Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 cu privire la aprobarea Metodologiilor de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați și zonelor sensibile la nutrienți.
- Ordinul ministrului agriculturii, dezvoltării regionale și mediului nr. 160 din 27.07.2020 cu privire la aprobarea Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole.
- Hotărârea Guvernului nr. 115/2013 privind controlul nitraților în produsele alimentare de origine vegetală.

- Hotărârea Guvernului nr. 268/2012 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale”.

Directiva Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, este transpusă prin Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau emisare pentru localitățile urbane și rurale, Hotărârea Guvernului nr.950/2013 și parțial în următoarele acte:

- Hotărârea Guvernului nr. 199/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2030).
- Hotărârea Guvernului nr. 802 din 9 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 890 din 12 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață.
- Hotărârea Guvernului nr. 949 din 25 noiembrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă.
- Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile.
- Dispoziția Guvernului nr. 200 /13 noiembrie 2024 pentru aprobarea Foi de parcurs pentru implementarea Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale.

Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei. Legislația națională nu este aliniată la prevederile Regulamentului, dar sunt în proces de implementare măsuri, care vor facilita luarea deciziilor argumentate. În acest sens, cu suportul Institutului de Mediu din Stockholm, în perioada 2024-2025 este elaborat *Studiul privind potențialul de reutilizare a apelor uzate în agricultură*, care va investiga utilizarea apelor uzate epurate ca sursă alternativă pentru irigație, se vor analiza metodele optime de utilizare a acestor ape, având în vedere calitatea și cantitatea lor disponibilă, compatibilitatea cu solul, precum și avantajele și riscurile asociate. În plus, studiul va estima costurile pentru implementarea sistemelor de tratare a apei. Ulterior va fi elaborat Regulamentul național de reutilizare a apelor, în vederea alinierii la Regulamentul UE, activitate planificată pentru anul 2026, în baza concluziilor Studiului realizat.

27.3.1.2. Cadrul administrativ

Pornind de la ideea că apa nu este un produs comercial oarecare, ci un patrimoniu natural, o resursă strategică de siguranță și securitate națională, apele de suprafață și subterane fac parte din domeniul public al statului, iar Guvernul coordonează activitatea tuturor autorităților publice cu atribuții în domeniul apelor și aprobă cadrul normativ necesar gestionării domeniului.

Ministerul Mediului (MM) este autoritatea administrației publice centrale responsabilă de gestionarea și protecția resurselor de apă, de administrarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice proprietate a statului, cu excepția terenurilor din afara fâșiei riverane de protecție a apelor și a construcțiilor hidrotehnice proprietate a statului, identificate ca părți componente ale sistemelor de irigare și/sau de desecare, precum și a terenurilor din afara fâșiei riverane de protecție a apelor aferente altor obiective de infrastructură tehnico-edilitară, necesare pentru a exploata, a întreține și a repara sistemele de irigare și/sau de desecare proprietate publică

a statului, gestionate de Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare și administrate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. MM elaborează politicile, actele normative, planurile ce trebuie aprobate de Guvern, precum și modificările necesare pentru aducerea legislației în conformitate cu cerințele europene; asigură, în comun cu Ministerul Sănătății, respectarea legislației privind calitatea și protecția apelor; încurajează și promovează participarea societății civile și a tuturor părților interesate la consultarea și dezbaterarea unor anumite proiecte în domeniul apelor de interes național; asigură cooperarea internațională și coordonarea desfășurării activităților ce rezultă din tratate internaționale. În cadrul MM activează Direcția politici de management integrat al resurselor de apă, constituită din 7 state de personal. La moment în cadrul Direcției activează 5 persoane.

Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, reformată în decembrie 2024 pe baza Agenției „Apele Moldovei”, prin comasarea cu alte 3 întreprinderi de stat, în scopul de a crea o instituție capabilă să gestioneze resursele de apă și să implementeze politicile statului în acest domeniu. Autoritatea întreprinde măsuri de implementare a legislației în domeniul gestionării și protecției resurselor de apă și participă la elaborarea și la implementarea de programe, de planuri și de măsuri în gestionarea apelor. Aceasta gestionează terenurile fondului apelor și construcțiile hidrotehnice proprietate a statului. De asemenea, IP Administrația Națională „Apele Moldovei” coordonează și monitorizează crearea și funcționarea comitetelor districtelor bazinelor hidrografice și a comitetelor subbazinelor.

Efectivul-limită al Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” este stabilit în număr de 84 de unități de personal. (la moment instituția se află în proces de disponibilizări/angajări în contextul noii structuri aprobate).

Ce ține de monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane, instituțiile responsabile de monitoringul resurselor de apă sunt Agenția de Mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

Agenția de Mediu creează și asigură funcționarea sistemului de monitoring al calității apelor de suprafață, administrând rețeaua națională de monitoring al calității apelor de suprafață. Aceasta asigură funcționarea Laboratorului pentru calitatea apei și efectuează măsurări, analize și investigații privind calitatea apelor de suprafață și subterane în conformitate cu programele de monitoring al calității apelor de suprafață.

În cadrul Agenției de Mediu activează Laboratorul de referință de mediu, care include și Laboratorul pentru calitatea apei, în care din cele 12 funcții disponibile, sunt ocupate 9.

Serviciul Hidrometeorologic de Stat este instituția competentă care monitorizează starea și evoluția condițiilor meteorologice și hidrologice de pe teritoriul țării în scopul protejării populației împotriva fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase, pentru prevenirea sau diminuarea pagubelor ce pot fi cauzate de acestea. De asemenea acesta colectează, prelucrează, analizează, evaluează și sintetizează sistematic datele privind condițiile meteorologice, hidrologice, agrometeorologice și climatice colectate și prelucrate pe teritoriul țării etc. Astfel, SHS este instituția responsabilă și cu monitorizarea, colectarea, analizarea și prelucrarea datelor hidrologice ale corpurilor de apă. În cadrul SHS activează Centrul Hidrologic care include 50 poziții (toată țara), ocupate 48.

Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale este responsabilă de cercetarea, înregistrarea și reglementarea utilizării resurselor minerale, inclusiv exploatarea și monitorizarea stării apelor subterane. În cadrul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale activează Direcția Geologică, responsabilă de monitorizarea și cercetarea apelor subterane. Direcția este constituită

din 5 funcții, la moment fiind vacante 2. Gestionarea resurselor de apă subterană este asigurată de către Direcția folosirea subsolului, constituită din 5 funcții, la moment fiind vacante 3 funcții.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM) este autoritatea administrativă în subordinea Ministerului Mediului, împuternicită să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale. În domeniul protecției resurselor de apă, acesta efectuează controlul privind conformitatea utilizării resurselor de apă, respectarea normelor de consum, utilizarea rațională și deținerea actelor permise în domeniul gestionării apelor. Totodată, acesta controlează modul de funcționare a stațiilor de epurare și respectarea condițiilor de calitate a apelor uzate evacuate, potrivit reglementărilor în vigoare precum și exercită controlul privind respectarea condițiilor de utilizare a resurselor de apă și de deversare a apelor uzate potrivit actelor permise deținute.

În cadrul IPM, aparatul central, activează Direcția control gestionare resurse de apă și aer atmosferic, constituită din 5 persoane. La moment în cadrul Direcției activează o singură persoană cu atribuții în domeniul resurselor de apă. Este de menționat că domeniul alimentare cu apă și sanitație este în responsabilitatea **Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale**, politicile în domeniul irigației – **Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare**. **Agenția Națională pentru Sănătate Publică** este o instituție administrativă subordonată Ministerului Sănătății, responsabilă de calitatea apei potabile, zonele de îmbăiere și calitatea apelor de suprafață adiacente punctelor de captare a apei potabile. De asemenea, asigură elaborarea și implementarea reglementărilor sanitare și analizează riscurile pentru sănătatea publică.

Concomitent este de remarcat, că pentru fiecare district al bazinului hidrografic, Ministerul Mediului a format câte un **comitet al districtului bazinului hidrografic**, care este o structură consultativă ce are competența de a participa la activitățile de gestionare eficientă a resurselor de apă în limitele districtului bazinului hidrografic respectiv. Scopul Comitetului este de a asigura o colaborare eficientă între autoritățile administrației publice centrale și teritoriale de gestionare și protecție a apelor și autoritățile administrației publice locale, utilizatorii de apă din districtul bazinului hidrografic respectiv, beneficiarii serviciilor de gestionare a apelor, reprezentanții instituțiilor de cercetări științifice, organizațiile societății civile privind problemele de gestionare, utilizare și protecție a resurselor de apă de pe teritoriul districtului bazinului hidrografic respectiv. Printre sarcinile de bază ale acestora se numără consultarea Ministerului Mediului la elaborarea, modificarea și completarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic, inclusiv la determinarea priorităților folosinței apei în cadrul districtului bazinului hidrografic, la elaborarea măsurilor și determinarea termenelor de implementare a acestora și a rezultatelor planificate, precum și recomandarea priorităților de finanțare.

27.3.2. Planuri de viitor

Conform recomandărilor din cadrul RE 2023 și 2024 este necesară continuarea eforturilor de armonizare a cadrului normativ, precum și accelerarea activităților de implementare a politicilor în domeniu. Este necesară consolidarea capacităților de monitorizare a resurselor de apă, precum și realizarea proiectelor de infrastructură care să asigure accesul populației la surse sigure de apă, precum și asigurarea colectării și epurării apelor uzate în mod eficient, cu evaluarea posibilității de reutilizare a acestora.

27.3.2.1. Planuri legislative

Pe partea ce ține de Planuri legislative sunt planificate:

- Proiect de modificare a Legii apelor 272/2011, în vederea asigurării transpunerii aspectelor ce țin de raportare în adresa Comisiei UE .
- Proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului de gestionare a districtului hidrografic Nistru, ciclu II (2025-2030);
- Proiect de lege pentru aprobarea Secțiunii specializate „Apă și sanitație” a Planului de amenajare a teritoriului național;
- Proiect de hotărâre a Guvernului privind aprobarea Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”;
- Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.931/2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane;
- Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului de inundații;
- Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole;
- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei.

- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea hotărârii Guvernului privind Regulamentul calității apei pentru îmbăiere.

Precum și alte acte normative (identificate ca necesare pe parcurs) care să contribuie la îmbunătățirea situației în domeniul gestionării resurselor de apă. Având în vedere că de la 1 ianuarie 2025, la nivelul UE au intrat în vigoare noi cerințe față de colectarea și epurarea apelor uzate, vor fi inițiate activitățile necesare de modificare și completare a cadrului normativ național, astfel încât să fie armonizat cu cerințele UE.

27.3.2.2. Acțiuni de implementare a aquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

- Activități și măsuri de consolidare a instituției nou create Instituția Publică „Administrația Națională „Apele Moldovei”;
- Dotarea Laboratorului de Referință al Agenției de mediu cu echipament și consumabile pentru implementarea Metodologiei de determinare a conținutului de grăsimi și uleiuri în apă;
- Realizarea programului de cercetare/monitorizare pentru apele de suprafață în vederea identificării substanțelor poluante prioritare;
- Activități de instruire -interpretarea datelor de monitoring;
- Studiu privind potențialul de reutilizare a apelor uzate în agricultură;
- Activități de instruire pentru fermieri/ asociații referitor la aplicarea Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole;
- Implementarea proiectelor de infrastructură -alimentare cu apă, canalizare, stații de epurare a apelor uzate;

- Consolidarea rețelei de monitorizare hidrometeorologică pentru gestionarea eficientă a bazinelor hidrografice și detectarea inundațiilor rapide;
- Sistemul de prognoză și avertizare timpurie privind inundațiile rapide și inundațiile stabilite și operațional;
- Modelarea hidrologică și hidraulică pentru evaluarea siguranței barajelor la diferite scenarii de inundații;
- Realizarea unui studiu privind siguranța barajelor cu evaluarea riscurilor și organizarea instruirii în domeniul evaluării siguranței barajelor pentru inginerii local;
- Elaborarea Ghidurilor privind evaluarea riscurilor pentru bazinele hidrografice folosite ca sursă de apă potabilă și pentru sistemele casnice de distribuire a apei potabile.
- Elaborarea Raportului național anual privind calitatea apei potabile, și elaborarea Registrului.

27.3.3. Aspecte financiare

Majoritatea activităților planificate este prevăzută a fi realizată cu suportul partenerilor de dezvoltare, prin intermediul proiectelor:

- „Sprijin autorităților din RM în gestionarea durabilă a Nistrului”, susținut de Ambasada Suediei, implementat de PNUD Moldova,
- „Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme cauzate de schimbările climatice în Republica Moldova, finanțat de Agenția de Dezvoltare a Austriei.
- „Securitatea alimentării cu apă și sanitație în RM”, susținut de Banca Mondială.

Costurile estimate pentru măsurile planificate constituie cca 2166303,44 mii MDL, inclusiv costul de implementare a proiectelor de infrastructură - alimentare cu apă, canalizare, stații de epurare a apelor uzate, care de fapt sunt cele mai costisitoare și urgente acțiuni.

Dintre aceștia, 24391,27 mii MDL revin asigurării implementării acțiunilor normative de aliniere la aquis-ul UE (Anexa A) și 2141912,17 mii MDL revin acțiunilor de implementare a aquis-ului UE și acțiunilor de dezvoltare a capacităților administrative (Anexa B).

SUBCAPITOLUL 27.4. PROTECȚIA NATURII

27.4.1. Prezentarea general a situației

27.4.1.1. Cadrul legislativ

Legislația națională de bază care reglementează subcapitolele Restaurarea naturii, Păsări sălbatice (Wild Birds), Habitat (Habitats), Grădini zoologice (Zoo), Utilizarea animalelor în experimente (Animal Experiments), Accesul și împărțirea beneficiilor (Access and Benefit Sharing (ABS)), CITES, Comerțul cu produse derivate din focă (Trade in Seal Products), Capcane cu pedală (Leghold Traps), este următoarea:

Tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte

- Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Berna, 19 septembrie 1979), ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1546/1993;
- Carta Mondială a Naturii (New York, 28 octombrie 1982), ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1546/1993;
- Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională în special ca habitat al păsărilor acvatice (Ramsar, 2 februarie 1971), ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova Nr. 504/1999;
- Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (Washington, 3 martie 1973) ratificată prin Legea nr. 1246/2000;
- Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (Kyoto 11 decembrie 1997), ratificată prin Legea nr. 29/2003;
- Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice (Bonn, 23 iunie 1979), ratificată prin Legea nr. 1244/2000;
- Acordul privind conservarea păsărilor migratoare de apă african-eurasiatice (Haga, 16 iunie 1995), ratificată prin Legea nr. 1244/2000;
- Acordul privind conservarea Liliiecilor în Europa (Londra, 04 decembrie 1991) ratificată prin Legea nr. 1244/2000;
- Convenția privind Diversitatea Biologică (Rio de Janeiro, 5 iunie 1992) ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993
- Protocolul de la Cartagena cu privire la Biosecuritate (Montreal, 29 ianuarie 2000), ratificată prin Legea nr. 1381/2002;
- Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora (Nagoya, 29 octombrie 2010), ratificată prin Legea nr. 117/2016;
- Protocolul suplimentar Nagoya Kuala Lumpur privind răspunderea și repararea prejudiciului (Montreal, 29 ianuarie 2000), ratificată prin Legea nr. 96/2018;
- Convenția privind peisajul european (Florența, 20 octombrie 2000), ratificată prin Legea nr. 536/2001;
- Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția de la Espoo), ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1546/1993;
- Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier ratificată prin Legea nr. 156/2018;
- Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 346/1999;
- Convenția pentru combaterea deșertificării în țările afectate grav de secetă și/sau de deșertificare, ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 257/1998;
- Tratatul internațional privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. nr. 257/1998.

Republica Moldova este membră la următoarele Organizații internaționale

- Uniunea Internațională privind Conservarea Naturii (Comisia pentru managementul ecosistemelor, Comisia pentru educație și comunicare, Comisia pentru politici de mediu, economice și sociale, Comisia pentru legislația mediului, Comisia pentru supraviețuirea speciilor, Comisia mondială pentru zonele protejate);
- Organizația Mondială a Sănătății - Procesul „Mediul și Sănătatea”;
- Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dandrii (Aria prioritară nr. 6 „Conservarea biodiversității, a peisajelor și a calității aerului și solurilor”);
- Comisia consultativă europeană pentru pescuit în apele interioare și acvacultură;
- Platforma Științifico-Politică Interguvernamentală privind Biodiversitatea și Serviciile Ecosistemelor;
- Fondul Global de Mediu;
- Programul LIFE;
- Agenda maritimă comună pentru Marea Neagră.

În ceea ce privește **alinieră legislației naționale la cea a Uniunii Europene** menționăm că:

- Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice este transpusă parțial în Legea nr. 439/1995 regnului animal, care reglementează protecția și utilizarea animalelor sălbatice (mamifere, păsări, reptile, amfibii, pești, insecte, crustacee, moluște etc.) care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol și populează permanent sau temporar teritoriul Republicii Moldova, în Legea Nr. 55/2024 vânătorii și a protecției fondului cinegetic și în Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică. Cu toate acestea, anumite articole și anexe din Directivă, inclusiv articolele 9 (3), 10 (2), 11, 12 (1), 14 și Anexa V nu sunt încă transpuse în legislația națională. Articolele 12 (2), 13, 15, 16, 16a, 18, 19, 20 și Anexa VI, Anexa VII nu sunt transpozabile.
- Directiva nr. 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră este transpusă parțial în Legea nr. 239/2007 regnului vegetal, Legea nr. 439/1995 regnului animal, în Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică și în Legea Nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. În aceste acte sunt reglementate aspecte legate de conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră, constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, precum și integrarea acesteia în rețeaua Emerald, inclusiv, procedurile și modalitățile aplicate în procesul de evaluare a impactului asupra mediului al unor genuri de activitate planificate publice și private care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state. Articolele din Directivă care sunt transpuse parțial includ 1, 16, precum și anexe (I, II partea a, b; IV partea a, b; V a), b)), iar articolul 17 (1) nu este transpus. Articolele 5, 7, 8, 9, 17 (2), 19, 20, 21, 23, 24 nu sunt transpozabile.
- Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea este aliniat prin

Legea nr. 239/2007 regnului vegetal și Legea nr. 439/1995 regnului animal. Articolele 7, 15, 18, 19, 20, 21 și 22 nu sunt relevante pentru aliniere.

- Regulamentul (CE) nr. 865/2006 al Comisiei din 4 mai 2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea este parțial aliniat prin Legea nr. 239/2007 regnului vegetal, Legea nr. 439/1995 regnului animal și prin Hotărârea Guvernului Nr. 866/2018 cu privire la aprobarea formularelor-tip ale actelor permissive.

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 792/2012 al Comisiei din 23 august 2012 de stabilire a modelelor pentru permisele, certificatele și alte documente prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 865/2006 al Comisiei este parțial aliniat prin Legea nr. 239/2007 regnului vegetal, Legea nr. 439/1995 regnului animal și prin Hotărârea Guvernului Nr. 866/2018 cu privire la aprobarea formularelor-tip ale actelor permissive. Articolele 1, 2 și Anexa I sunt parțial alinate. Articolul 3 și anexele (II, III, IV, V și VI) nu sunt alinate, iar articolele 4 și 5 nu sunt relevante pentru aliniere.

- Directiva nr. 1999/22/CE privind deținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice este transpusă prin Legea nr. 136/2007 privind grădinile zoologice, care reglementează protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității în grădinile zoologice, precum și mecanismele de autorizare și control al acestora.

- Directiva nr. 2010/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice este transpusă parțial în Legea nr. 211/2017 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice. Această lege reglementează autorizarea utilizării animalelor în scopuri experimentale și stabilește cerințele generale pentru utilizarea animalelor, condițiile privind efectuarea experimentelor, cerințele pentru metodele folosite și pentru crescători, furnizori și utilizatori, precum și procedurile de autorizare și evaluare a proiectelor.

- Directiva nr. 83/129/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 privind importul în statele membre de piei de anumiți pui de focă și de produse derivate din acestea este transpusă și Regulamentul (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind comerțul cu produse derivate din focă, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2015/1850 al Comisiei din 13 octombrie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind comerțul cu produse derivate din focă sunt alinate în Hotărârea de Guvern nr. 763/2024 privind aprobarea Cerințelor la importul produselor derivate din focă.

- Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului din 4 noiembrie 1991 de interdicere a utilizării capcanei cu pedală în Comunitate și de introducere în Comunitate a blănurilor și a produselor prelucrate de la anumite specii de animale sălbatice originare din țări care le capturează folosind capcana cu pedală sau alte metode în dezacord cu standardele

internaționale de vânatoare cu capcane cu suferință minimă, Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei din 10 ianuarie 1997 de stabilire a dispozițiilor cu privire la autorizarea blănurilor și a bunurilor care intră sub incidența Regulamentului (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului, Decizia Consiliului nr. 97/602/CE din 22 iulie 1997 privind lista menționată la articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 și la articolul 1 alineatul (1) litera a) din Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei sunt aliniate prin Hotărârea de Guvern nr. 37/2025 privind interzicerea utilizării capcanelor cu pedală și introducerea pe piață a blănurilor și a produselor prelucrate de la animalele sălbatice capturate cu capcana cu pedală

- Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (text codificat), așa cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014, precum și prevederile art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, așa cum a fost modificată prin Directiva 2013/17/UE din 13 mai 2013 sunt transpuse în Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. Această lege instituie mecanismele de evaluare a impactului asupra mediului pentru diverse activități planificate, publice și private, precum și evaluarea biodiversității, având scopul de a preveni sau minimiza impactul semnificativ asupra mediului și sănătății populației încă din etapele inițiale ale proiectului. Legea asigură, de asemenea, implementarea obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova.

- Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului este transpusă parțial în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu. Legea stabilește cadrul juridic pentru efectuarea evaluării strategice de mediu, inclusiv procedura de evaluare în context transfrontalier, acolo unde este necesar. Scopul acesteia este asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului și prevenirea sau diminuarea efectelor negative ale documentelor de politici și planificare asupra mediului și sănătății populației.

- Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale este transpus în Legea nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar. Legea reglementează controalele oficiale pentru aplicarea legislației în domeniul alimentelor și furajelor, sănătății și bunăstării animalelor, sănătății plantelor și produselor de protecție a plantelor, asigurând astfel conformitatea cu reglementările europene relevante.

- Directiva 1999/105/CE a Consiliului din 22 decembrie 1999 privind comercializarea materialului forestier de reproducere este transpusă în Legea nr. 44/2022 cu privire la producerea, comercializarea și utilizarea materialului forestier de reproducere. De asemenea, se transpune și Regulamentul (CE) nr. 1597/2002 al Comisiei din 6 septembrie 2002, care stabilește norme pentru aplicarea Directivei 1999/105/CE, precum și Regulamentul (CE) nr. 2301/2002 al Comisiei din 20 decembrie 2002, care reglementează definiția „cantităților reduse de semințe”. În plus, Legea include și prevederi din art. 2, 4 și anexa II din Decizia 2008/971/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind

echivalența materialului forestier de reproducere produs în țări terțe, precum și orientările din Recomandarea 2012/90/UE a Comisiei din 14 februarie 2012 pentru prezentarea informațiilor privind loturile de material forestier de reproducere.

Documente de politici și planificare care au ca obiectiv restaurarea naturii, conservarea, protecția, restabilirea și folosirea obiectelor regnului vegetal și animal, constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, rețelei Emerald, protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, accesul la resursele genetice sunt:

- **Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”** aprobată prin Legea nr. 315/2022 avînd ca obiective fiind creșterea durabilă a suprafeței pădurilor și ariilor protejate; restabilirea rețelei ecologice naționale de arii naturale, restaurarea zonelor de protecție ale râurilor, stimularea plantării pădurilor private pe terenurile agricole private, implementarea programului național de împădurire și extinderea a suprafețelor împădurite prin valorificarea terenurilor degradate din fondul de terenuri cu destinație agricolă și a altor categorii de terenuri, prin regenerarea terenurilor din fondul forestier; ameliorarea metodelor și a tehnicilor de îngrijire, de regenerare, de conservare și de reconstrucție ecologică, de valorificare rațională a produselor lemnoase de pădure și de gestionare a pădurilor; crearea unor ecosisteme forestiere înalt productive și stabile; menținerea fâșiilor forestiere deja existente și contracararea practicilor de defrișare a acestora; crearea unui mecanism nou de finanțare a managementului forestier durabil, elaborarea unui mecanism de compensare a pierderilor în silvicultură și de plată pentru serviciile ecosistemice.
- **Programul național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030** aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 624/2023 avînd ca obiective adaptarea sectorului forestier la schimbările climatice prin aplicarea practicilor complexe de conservare a biodiversității și printr-o abordare ecosistemică, conservarea stocului de carbon în păduri și incorporarea acestora în managementul forestier; adaptarea regulamentelor și practicilor de regenerare forestieră la necesitățile impuse de schimbările climatice; crearea și/sau reabilitarea sistemelor silvopastorale și agroforestiere; crearea și reconstrucția spațiilor verzi în localitățile urbane și rurale; crearea și consolidarea sistemelor de perdele forestiere pentru protecția terenurilor agricole și a căilor de comunicație; reconstrucția ecologică a arboretelor necorespunzătoare și vulnerabile la schimbările climatice.
- **Programul național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pe perioada 2023-2027** aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 55/2023 are ca obiective: extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră până la cel puțin 15% din suprafața țării până în anul 2032; reabilitarea/reconstruirea plantațiilor forestiere noi (110 mii ha) și a terenurilor (35 mii ha) până în anul 2032; diminuarea indicelui de fragmentare a pădurilor cu 0,75 unități (ceea ce înseamnă compactitate mai mare) prin îmbunătățirea conectivității ecologice cu habitatele asigurate pentru biodiversitate până în anul 2032; reducerea suprafeței de terenuri degradate cu 45 mii ha până în anul 2032; consolidarea sectorului forestier comunal prin extinderea suprafețelor împădurite și reabilitarea celor existente, instruirea personalului și elaborarea planurilor de management forestier (85 mii ha) până în anul 2032; consolidarea sectorului forestier privat prin extinderea suprafețelor împădurite, instruirea personalului și elaborarea planurilor de management forestier până în anul 2032; reducerea suprafeței terenurilor puternic erodate cu 15 mii ha până în anul 2032; întărirea carcasei hidrologice

prin împădurirea a 15 mii ha de fâșii riverane până în anul 2032; diminuarea proceselor de eroziune a solurilor și protejarea a circa 350 mii ha terenuri agricole prin crearea/reabilitarea a 10 mii de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole până în anul 2032; consolidarea capacităților de diminuare a incidenței incendiilor forestiere prin elaborarea planurilor de management antiincendiar, precum și crearea infrastructurii antiincendiar în pădurile noi sau reabilite (echipament, surse de asigurare cu apă, fâșii mineralizate, turnuri de pază și monitorizare etc.) – 145 mii ha până în anul 2032; consolidarea capacităților de management al pajiștilor prin implementarea unor activități practice de creare și reabilitare a sistemelor silvopastorale – 5 mii ha până în 2032; ameliorarea habitatelor pentru specii de floră și faună prin adăpost, migrație, hrană și satisfacerea altor necesități vitale.

- **Strategia de mediu pentru anii 2024-2030** aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024 are următoarele obiective: asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri și zone umede; promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, efectuarea lucrărilor silvotecnice, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi; luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, pentru a stopa pierderea biodiversității și, pentru a proteja și a preveni extincția speciilor amenințate; luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate, precum și pentru a face față problemelor puse de cererea și oferta de produse ilegale de specii sălbatice; adoptarea și implementarea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și a eradica speciile prioritare; integrarea și monitorizarea valorilor biodiversității și a ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii, planurile de reducere a sărăciei și planurile de amenajare a teritoriilor; protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv păduri, zone umede, râuri, acvifere și lacuri; gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor pentru a evita impacturile negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora; eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat.

- **Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030**, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 659/2023 are următorul obiectiv specific privind biodiversitatea: reducerea necondiționată, până în anul 2030, a gazelor cu efect de seră (GES) provenite din sectorul agricol cu 44% și reducerea de GES condiționată până la 47% comparativ cu anul 1990. Impactul rezultat din implementarea măsurilor: protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate; conservarea biodiversității; reducerea presiunilor directe asupra biodiversității și promovarea utilizării durabile a resurselor naturale; asigurarea securității alimentare prin măsuri reziliente la schimbările climatice în sectorul agricol.

- **Programul de promovare a economiei verzi și circulare** în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 495/2024, are ca unul din obiective includerea în Programul privind biodiversitatea a principiilor Pactului verde european în vederea refacerii ecosistemelor și sporirea biodiversității în spațiile urbane.

- **Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și a Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia**, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 864/2020 are următoarele obiective generale: racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului; prevenirea și combaterea eroziunii solului; ameliorarea solurilor terenurilor agricole; conservarea și sporirea fertilității solurilor terenurilor agricole.
- **Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030**, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 56/2023, are ca unul din obiectivele generale fortificarea potențialului sectorului agricol primar și promovarea practicilor agricole inteligente, durabile și reziliente la schimbările climatice și stabilind ca direcții prioritare adoptarea practicilor moderne de valorificare și gestionare eficientă a resurselor de apă și extinderea suprafețelor irigate pentru asigurarea rezilienței climatice, implementarea tehnologiilor și a măsurilor de stimulare a implementării principiilor bioeconomiei și a economiei circulare, sprijinirea și consolidarea protecției mediului prin conservarea biodiversității, protecției apelor, a solului și promovarea utilizării practicilor ecologice agricole, sprijinirea valorificării surselor de energie regenerabilă în cadrul exploatațiilor agricole, inclusiv utilizarea deșeurilor de origine vegetală și animală.

Legislația națională relevantă:

- Codul Silvic nr. 69/2024 stabilește cadrul normativ privind gestionarea durabilă a fondului forestier, conservarea și restabilirea diversității biologice, indiferent de tipul de proprietate, precum și folosirea rațională și asigurarea cu resurse forestiere a necesităților actuale și de viitor ale societății.
- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător reglementează conservarea biodiversității și protecția monumentelor naturii.
- Legea nr. 1102/1997 cu privire la resursele naturale reglementează relațiile din domeniul folosirii, protecției și reproducerii resurselor naturale în scopul asigurării securității ecologice și dezvoltării durabile a țării.
- Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat - stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, principiile, mecanismul și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu.
- Legea nr. 325/2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova reglementează relațiile sociale în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale dispărute, critic periclitare, periclitare, vulnerabile, rare și nedeterminate, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, în scopul prevenirii dispariției și asigurării conservării fondului lor genetic, stabilește bazele juridice ale ținerii Cărții Roșii, atribuțiile autorităților publice de toate nivelurile și ale instituțiilor științifice în domeniu.
- Legea nr. 55/2024 vânătorii și a protecției fondului cinegetic stabilește bazele juridice ale dezvoltării durabile, protecției, conservării și folosirii raționale a faunei de interes cinegetic, precum și drepturile persoanelor fizice privind practicarea vânătorii.

- Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor stabilește măsuri tarifare și netarifare de reglementare a activității economice externe a statului, perfecționării evidenței statistice și a schimbului de informație referitoare la circulația mărfurilor pe plan extern, cu alinierea acestora la standardele internaționale.
- Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător - scopul legii constă în instituirea unor prevederi unitare privind procedura de reglementare prin autorizare a activității de întreprinzător, care va fi aplicată de autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător sau a unei alte activități prevăzute de lege, conexe cu activitatea de întreprinzător și indispensabilă ei.
- Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor - stabilește principiile de bază ale organizării și desfășurării activității de identificare și înregistrare a animalelor pe teritoriul Republicii Moldova.
- Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară - stabilește principalele norme și cerințe sanitare veterinare privind sănătatea și bunăstarea animalelor, identificarea animalelor, mișcarea acestora, mecanismul autorizării sanitar veterinare activităților de creștere și întreținere a animalelor.
- Codul contravențional nr. 218/2008 care prevede sancțiuni pentru nerespectarea prevederilor legislației privind funcționarea grădinilor zoologice și a cerințelor de conservare și întreținere a animalelor sălbatice.
- În vederea implementării cadrului normativ primar pe domeniul conservării, protecției, restabilirii și folosinței obiectelor regnului vegetal și animal, constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, rețelei Emerald, protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice, accesul la resursele genetice și împărțirea beneficiilor au fost aprobate.
- Hotărârea Guvernului nr. 1107/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la înființarea, înregistrarea, completarea, păstrarea, exportul și importul colecțiilor de animale și plante din flora și fauna sălbatică - regulamentul are drept scop coordonarea activităților și instituirea controlului asupra înființării, înregistrării, completării, păstrării, exportului și importului colecțiilor de animale și plante din flora și fauna sălbatică de importanță științifică, culturală, educațională și estetică. Regulamentul este elaborat în conformitate cu prevederile.
- Hotărârea Guvernului Nr. 866/2018 cu privire la aprobarea formularelor-tip ale actelor permissive - sunt aprobate formularele-tip ale actelor permissive (autorizație pentru dobândirea de animale care nu constituie obiecte ale vânatului și pescuitului, acord pentru exportul/importul animalelor sălbatice/plantelor sălbatice și Permis/Certificat CITES).
- Hotărârea Guvernului nr.318/2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.
- Hotărârea Guvernului nr. 793/2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului.
- Hotărârea Guvernului nr. 763/2024 privind aprobarea Cerințelor la importul produselor derivate din focă transpune Regulamentul (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind comerțul cu produse derivate

din focă, Regulamentul (UE) nr. 737/2010 al Comisiei din 10 august 2010 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind comerțul cu produse derivate din focă, Directiva Consiliului din 28 martie 1983 privind importul în statele membre de piele de pui de focă și de produse derivate.

- Hotărârea Guvernului nr. 866/2018 cu privire la aprobarea formularelor-tip ale actelor permissive - sunt aprobate formularele-tip ale actelor permissive (autorizație pentru dobândirea de animale care nu constituie obiecte ale vânatului și pescuitului, acord pentru exportul/importul animalelor sălbatice/plantelor sălbatice și Permis/Certificat CITES).
- Hotărârea Guvernului nr.793/2024 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024 reglementează modul de constituire a fondului cinegetic, reglementarea efectivului de animale de interes cinegetic în ariile naturale protejate de stat, organizarea și practicarea vânătorii.
- Hotărârea Guvernului nr. 782/2000 pentru aprobarea regulamentelor-cadru ale parcurilor naționale, monumentelor naturii, rezervațiilor de resurse și rezervațiilor biosferei.
- Hotărârea Guvernului nr.784/2000 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la ariile cu management multifuncțional, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile naturale, Regulamentului-cadru cu privire la rezervațiile peisagistice și Regulamentului-cadru cu privire la monumentele de arhitectură peisajeră.
- Hotărârea Guvernului nr.785/2000 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la grădinile dendrologice, Regulamentului-cadru cu privire la grădinile zoologice, Regulamentului cadru cu privire la rezervațiile științifice.
- Hotărârea Guvernului nr.1009/2000 despre aprobarea Regulamentului privind zonele protejate naturale și construite.
- Hotărârea Guvernului nr. 803/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de instituire a regimului de arie naturală protejată.
- Hotărârea Guvernului nr. 665/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al zonelor umede de importanță internațională.
- Hotărârea Guvernului nr. 923/2014 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Parcului Național "Orhei".
- Hotărârea Guvernului nr. 122/2021 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Rezervației biosferei „Prutul de Jos” nr. 122/2021.
- Hotărîrea de Guvern nr. 414/2000 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat.
- Hotărîrea de Guvern nr. 1005/2004 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului de stat al regnului animal.
- Hotărîrea de Guvern nr. 211/2009 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor regnului vegetal.
- Hotărârea Guvernului nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante transpune parțial Directiva 2002/53/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole, regulamentul stabilește procedurile de testare a soiurilor de plante și admitere a acestora în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova în scopul utilizării acestora în producție și transpune parțial prevederile.

- Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor nr.91/2022 privind Componenta și instituirea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.
- Ordinul Ministerului Mediului nr. 105/2024 cu privire la aprobarea Ghidului privind evaluarea biodiversității care oferă îndrumări privind procedura, a documentelor tehnice și a condițiilor pentru luarea măsurilor necesare în vederea implementării mecanismului de evaluare a biodiversității asupra activităților planificate.
- Ordinul Ministerului Mediului nr. 80/2024 cu privire la aprobarea Ghidului pentru elaborarea planurilor de management pentru siturile Emerald.

27.4.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Mediului prin Direcția politici în domeniul conservării naturii și biosecurității (personal: 6 unități, 5 completate), este responsabil de elaborarea proiectelor de acte normative și documente de politici în domeniul conservării naturii, protecției, restabilirii și folosinței obiectelor regnului vegetal și animal, protecției resurselor acvatice, constituirii și dezvoltării rețelei ecologice naționale, rețelei Emerald, creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, biosecurității.

Agencia de Mediu prin Direcția monitoringul resurselor naturale (personal: 5 unități, 3 completate) este responsabilă de monitoringul obiectelor regnului animal și vegetal, a resurselor biologice acvatice, a ariilor naturale protejate de stat și dezvoltarea sistemului de indicatori statistici din domeniu, eliberarea autorizațiilor pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, dobândirea de animale care nu constituie obiecte ale vînatului și pescuitului, eliberarea acordurilor pentru exportul/importul animalelor sălbatice/plantelor sălbatice și permise/certificate CITES, înregistrarea/reînregistrarea colecțiile de animale și plante din flora și fauna sălbatică.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului prin intermediul Direcției control fond forestier, arii naturale protejate și spații verzi (personal: 15 unități, 8 completate), **Direcției control resurse cinegetice și piscicole** (personal: 10 unități, 6 completate) și a subdiviziunilor teritoriale (personal: 219 unități, 209 completate) exercită controlul privind protecția florei și faunei sălbatice, resurselor acvatice, ariilor naturale protejate și utilizării raționale a resurselor naturale.

Agencia „Moldsilva” prin Direcția fond forestier, arii protejate și regenerarea pădurii (personal: 5 unități, 5 completate) și **Serviciul gospodărire cinegetică și vînaătoare** (personal: 2 unități, 2 completate) este responsabilă de implementarea politicilor în domeniile silviculturii și cinegetici, dezvoltării durabile a fondului forestier proprietatea publică a statului, protecția și paza pădurilor și faunei sălbatice, menținerea, conservarea, reconstrucția ecologică a pădurilor din ariile naturale protejate de stat, aflate în gestiune, asigură respectarea regimului de administrare a fondului ariilor naturale, conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal și animal din aceste arii.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prin Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală (personal: 5 unități, 4 completate) este responsabil de

elaborarea proiectelor de acte normative și documente de politici în domeniul sănătății și bunăstării animalelor, trasabilității animalelor, medicamentelor de uz veterinar, utilizării animalelor în proceduri, prin **Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală** (personal: 5 unități, 3 completate) elaborarea proiectelor de acte normative și documente de politici în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitare.

Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante prin **Direcția testare VCU (Valoarea Culturală și de Utilizare)** coordonează activitatea de testare a soiurilor de plante la indicii agronomici cantitativi și calitativi în cadrul stațiunilor sale de testare, amplasate în toate zonele pedo-climaterice ale republicii, în scopul evidențierii celor mai competitive soiuri, comparativ cu soiurile prezente pe piață, pregătirea și înaintarea propunerilor de înregistrare a noilor soiuri în Catalogul Soirilor de Plante, prin **Direcția testare DUS (Distinctivitate, Uniformitate, Stabilitate)** efectuează examinarea tehnică a soiurilor noi de plante la condițiile de brevetabilitate în condiții de câmp, ce includ indicatori morfo-fiziologici, conform Metodologiilor unice de protecția soiurilor noi de plante (UPOV). Prezintă Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) rapoartele tehnice al examinărilor pentru ulterioara eliberare a Brevetului pentru Soi de Plante, cu acordarea protecției juridice la soiul respectiv. Direcția dată menține baza de date a UPOV-ului și furnizează informația relevantă pentru completarea acestei baze, elaborează ghiduri de testare a soiurilor la distinctivitate, uniformitate, stabilitate pentru speciile rare de plante; (total personal pe ambele direcții: 54 unități, 47 completate).

Instituția Publică „Centrul pentru Ameliorarea și Reproducția animalelor” prin **Direcția ameliorare și reproducție a animalelor** (personal: 2 unități, 1 completate) desfășoară activități în domeniul creșterii, selecției, ameliorării și testării animalelor pentru reproducție, recepționează și analizează informațiile primite de la exploatațiile zootehnice privind lucrările de selecție și ameliorare efectuate cu animalele de reproducție de diferite specii și rase; prezintă trimestrial informația privind lucrările de selecție și ameliorare a efectivului de animale pe specii și rase în baza informației prezentate de către exploatațiile zootehnice.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor prin **Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor** (personal: 10 unități, 8 completate) este responsabil de supravegherea și controlul respectării normelor de sănătate, protecția și bunăstarea animalelor, identificarea și înregistrarea animalelor, autorizarea sanitar veterinară a activităților de creștere și întreținere a animalelor, autorizarea și reglementarea utilizării animalelor în proceduri și în alte scopuri științifice, monitorizarea utilizării animalelor în proceduri, **Direcția protecția plantelor** exercită controlul și supravegherea de stat în domeniul carantina fitosanitară și certificarea producției vegetale.

Serviciul Vamal prin **Direcția organizarea controlul vamal și facilitarea comerțului** (personal: 23 unități, 23 completate), subdiviziune structurală a Departamentului venituri și control vamal din cadrul Aparatului Central al Serviciului Vamal al Republicii Moldova este responsabil de controlul vamal al mărfurilor, bunurilor și mijloacelor de transport, precum și monitorizarea și controlul modului de administrare de către subdiviziunile vamale a formelor de control vamal.

Instituția Publică Universitatea de Stat din Moldova:

Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru prin Laboratorul Resurse vegetale (deține un potențial științific de 5 cercetători științifici și 3 specialiști coordonatori, inclusiv 3 doctori în științe) efectuează una din activitățile de bază ale grupului de cercetători, care este introducerea plantelor utile din flora spontană, reprezentată în colecție de peste 100 specii de plante cu potențial terapeutic, aromatic, condimentar și melifer; mobilizează genofondul de plante aromatice, completează colecțiile cu specii noi, cercetează particularitățile ecologice și biomorfologice ale speciilor endemice și introduse, evidențierea celor de perspectivă pentru economia națională reprezintă directiva de bază ale cercetărilor botanice actuale. Anual colecția se completează cu 15-20 specii, obținute prin schimbul internațional de semințe, precum și din flora spontană, prin **Laboratorul Embriologie și Biotehnologie** (deține un potențial științific de 7 cercetători științifici și 1 specialist coordonator, inclusiv 3 doctori în științe) efectuează activitățile de bază, cum sunt fundamentarea științifică privind elaborarea tehnologiilor de înmulțire *in vitro* a speciilor valoroase, de interes economic pentru Republica Moldova, introducerea și elaborarea tehnologiilor de cultivare prin tehnici convenționale și culturi *in vitro* a speciilor de plante lemnoase noi; bazându-se pe direcțiile de elaborare a tehnicilor de micropropagare *in vitro* pentru specii noi introduse, stabilire a tehnologiilor *in vitro*, de aclimatizare a plantelor obținute și înființarea unor câmpuri experimentale.

Institutul de Ecologie și Geografie prin Laboratorul Ecosisteme Naturale și Antropizate (deține un potențial științific de 12 cercetători) este responsabil de evaluarea stării ecosistemelor naturale/antropizate, argumentarea științifică a statutului de protecție a patrimoniului lor natural, valuarea integrată a impactului antropic asupra ariilor naturale protejate de stat în scopul conservării și extinderii lor, crearea, ținerea și completarea băncii de date a cadastrului ariilor naturale protejate de stat, evidențierea și argumentarea științifică de noi arii naturale protejate, evaluarea impactului antropic asupra componentelor mediului în context local și transfrontalier.

Institutul de Zoologie format din Laboratorul Vertebrate Terestre (deține un potențial de 23 cercetători științifici) și este un centru de cercetări în domeniul zoologiei, ecologiei vertebratelor terestre, fiziologiei și etologiei mamiferelor, păsărilor, reptilelor și amfibienilor, atât în republică, cât și în Sud – Estul Europei și **Laboratorul Ihtiologie și Acvacultură** (deține un potențial de 10 cercetători științifici) este un centru de cercetări științifice fundamentale și aplicative în vederea inventarierii ihtiofaunei, elaborării prognozei de perspectivă a stării funcționale a ecosistemelor acvatice și recomandărilor de sporire a productivității piscicole în obiectivele acvatice.

Institutul de Genetică și Fiziologie și Protecție a Plantelor prin Laboratorul Resurse Genetice Vegetale (personal: 8,75 unități, 12 completate) este responsabil de instituirea și menținerea a unui sistem național de conservare de lungă durată a agrobiodiversității vegetale în Republica Moldova. Laboratorul este responsabil de crearea, completarea și menținerea Băncii naționale de gene cu păstrarea în colecții de bază și cele active a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, precum și a sistemului național de documentare a agrobiodiversității vegetale.

27.4. 2. Planuri de viitor

27.4. 2.1. Planuri legislative

Restaurarea naturii, conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, protecția păsărilor sălbatice, controlul comerțului cu specii de floră și faună pe cale de dispariție, prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive, accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora, prin asigurarea transpunerii complete a Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea și protecția păsărilor sălbatice, Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, Regulamentului (CE) Nr. 865/2006 al Comisiei din 4 mai 2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 792/2012 al Comisiei din 23 august 2012 de stabilire a modelelor pentru permisele, certificatele și alte documente prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 865/2006 al Comisiei, Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive, Regulamentului (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizatorilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în Uniune care reprezintă un angajament din Acordul de Asociere stabilit la art. 87, 368 și Anexa XI și o recomandare din raportul Comisiei Europene pentru anul 2023.

Pentru asigurarea alinierii la Regulamentului (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii se planifică:

- elaborarea unei foi de parcurs care va sprijini procesul de implementare a obiectivelor stabilite în regulament;
- aprobarea Programului privind Diversitatea Biologică pentru perioada 2025-2030.

27.4.2.2. Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Asigurarea unui management eficient a ariilor naturale protejate, conservarea biodiversității și adaptarea la schimbările climatice prin crearea Agenției Arii Naturale Protejate, Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat Registrul Ariilor Naturale Protejate și elaborarea unei foi de parcurs pentru alinierea siturilor Emerald la standardele Natura 2000. Conform Raportului Comisiei Europene pentru anul 2023 și 2024, Republica Moldova trebuie, să-și dezvolte capacitatea de management mai eficient în domeniul protecției naturii, să continue să se pregătească pentru identificarea și pre-desemnarea siturilor care vor fi acoperite de rețeaua Natura 2000 și înființarea unui serviciu independent pentru ariile protejate în acest sens.

27.4.3. Aspecte financiare

Costul acțiunilor privind transpunerea acquis-ului UE este de 2009 mii lei, costul pentru implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative fiind de 48,469 mii lei. Aceste cheltuieli vor fi suportate din bugetul de stat al Republicii Moldova.

SUBCAPITOLUL 27. 5. CALITATEA AERULUI

27.5.1. Prezentarea generală a situației

Necesitatea elaborării și aprobării cadrului normativ privind calitatea aerului atmosferic rezultă din obiectivul de a crea un sistem integrat de monitorizare și management al calității aerului, precum și de a reduce emisiile de poluanți atmosferici, conform prevederilor **Strategiei de Mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024**. De asemenea, se va contribui la realizarea Obiectivului general 10 din **SND "Moldova Europeană 2030"**, aprobată prin Legea nr. 315/2022 - Asigurarea unui mediu sănătos și sigur.

27.5.1.1. Cadrul Legislativ

Calitatea aerului ambiental

- Republica Moldova a aderat la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), încheiată la Geneva pe 13 noiembrie 1979, prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995.
- Republica Moldova a ratificat Convenția de la Minamata cu privire la mercur prin Legea nr. 51/2017, care urmărește protejarea sănătății umane și a mediului prin reducerea emisiilor de mercur din sursele existente și din cele noi.
- Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, în calitate de lege-cadru, stabilește baza juridică pentru consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului atmosferic. De asemenea, Legea nr. 98/2022 reglementează raporturile juridice asociate implementării sistemelor integrate, precum Sistemul Național Integrat de Monitorizare și Gestionare a Calității Aerului și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici.
- Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic stabilește cadrul juridic pentru:
 - praguri de evaluare și opțiuni pentru regimul de evaluare preliminară;
 - obiective de calitate, criterii de agregare a datelor și metode de referință pentru evaluarea concentrațiilor poluanților atmosferici;
 - delimitarea aglomerărilor și zonelor pe întreg teritoriul Republicii Moldova;
 - criterii de amplasare a punctelor de prelevare pentru poluanții atmosferici;
 - criterii de determinare a numărului minim de puncte de prelevare necesare pentru măsurătorile fixe ale poluanților atmosferici;
 - informațiile ce trebuie incluse în planurile de calitate a aerului / de menținere a calității aerului atmosferic;
 - cerințe privind informarea publicului.
- Hotărârea Guvernului nr. 63/2025 privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic stabilește un mecanism pentru implementarea managementului calității aerului

atmosferic, conform prevederilor Legii nr. 98/2022. Acest mecanism se bazează pe următoarele acțiuni de implementare:

1. delimitarea *aglomerărilor și zonelor* pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru evaluarea calității aerului atmosferic și stabilirea punctelor potențiale de amplasare a stațiilor automate de monitorizare. Estimarea nivelurilor poluanților atmosferici se efectuează în raport cu obiectivele de sănătate și mediu, stabilite în Anexa nr.2 la Legea nr.98/2022;
2. stabilirea *regimurilor și metodelor de evaluare a calității aerului atmosferic* - se realizează conform art. 21 din Legea nr.98/2022, bazându-se pe pragurile de evaluare prevăzute în anexa nr.3, precum și pe rezultatele măsurărilor preliminare și studiilor de modelare;
3. stabilirea *criteriilor de clasificare a ariilor în regimuri de evaluare a calității aerului* pe întreg teritoriul Republicii Moldova în cadrul SNMGICA, precum și procedura de determinare a numărului de puncte de prelevare necesare pentru monitorizarea poluanților atmosferici prin intermediul Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA);
4. *etapele elaborării inventarului național al emisiilor de poluanți atmosferici*, prevăzuți în anexa nr.1 la Legea nr.98/2022, monitorizați în cadrul SNIEPA
5. *numărul de puncte de prelevare probe de aer* pentru asigurarea monitorizării poluanților atmosferici prin intermediul RNMCA
6. *întocmirea metodologiei de elaborare a planurilor de calitate și de menținere a calității aerului* cu scopul de a stabili procedurile necesare pentru crearea, aprobarea și implementarea eficientă a acestor planuri.
7. *întocmirea listei unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și aglomerări* (regim de gestionare I sau II).

Pentru monitorizarea poluanților atmosferici PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, CO, B(a)P și Ozon teritoriul Republicii Moldova este delimitat în următoarele cinci zone, specificate în anexa nr.1 la proiectul de Regulament, precum:

1. Zona Nord
2. Zona Centru
3. Zona Est
4. Zona Sud
5. Zona Sud-Est

Pentru monitorizarea poluanților atmosferici SO₂, benzen, Pb, Cd, Ni, As, NO_x teritoriul Republicii Moldova este delimitat într-o singură zonă, specificată în anexa nr.2 la proiectul de Regulament. Pentru monitorizarea tuturor poluanților atmosferici specificați în anexa nr.1 la Legea nr.98/2022, este stabilită o aglomerare - ce include teritoriul municipiului Chișinău (conform anexei nr.2 la proiectul de Regulament). Prevederile proiectului stipulează că în diverse zone și aglomerări se aplică regimuri de evaluare diferite. Pe baza rezultatelor evaluării, se stabilesc măsuri cuantificabile, implementate astfel încât să nu fie depășite valorile limită pentru poluanții atmosferici.

Metodologia de elaborare a planurilor de calitate și menținere a calității aerului, specificată în anexa nr.2 la proiectul de hotărâre de Guvern, prevede două tipuri de planuri:

- *Planuri de calitate a aerului* pentru zonele clasificate în regim de gestionare I;

- *Planuri de menținere a calității aerului* pentru zonele clasificate în regim de gestionare II.

Legea nr.227/2022 privind emisiile industriale, instituie cadrul normativ cu privire la prevenirea poluării provocate de activitățile industriale și economice, în vederea reducerii emisiilor în aer, apă și sol. Legea creează sistemul de autorizare integrată de mediu/autorizare de mediu, instituie procedura de aplicare a celor mai bune tehnici disponibile și a regulilor generale pentru operatori, precum și sistemul de monitorizare a respectării condițiilor din autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu.

Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.593/2024, sprijină atingerea obiectivelor de calitate a aerului prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor pentru cinci poluanți atmosferici de origine antropogenă. Acest obiectiv va fi realizat prin elaborarea programului național de control al poluării atmosferice și a inventarului național de emisii, însoțit de un raport informativ de inventariere.

Următoarele acte normative contribuie la îmbunătățirea calității aerului:

- Hotărârea Guvernului nr. 914/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili (COV) cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor stabilește limite pentru conținutul de COV;
- Hotărârea Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) generate de depozitarea și distribuția benzinei, de la terminale până la stațiile de alimentare cu produse petroliere, reglementează reducerea emisiilor de COV rezultate din evaporarea benzinei pe parcursul lanțului de depozitare și distribuție a carburanților.

Analiza comparativă a transunerii Directivei 2008/50/CE și ale Directivei 2004/107/CE, așa cum au fost modificate prin Directiva (UE) 2015/1480

În conformitate cu angajamentele asumate prin anexa nr. XI, capitolul 16, din Acordul de Asociere (AA) dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (RM-UE), ratificat de Parlament prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldova a transpus parțial Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice din aerul înconjurător.

Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic și Hotărârea Guvernului privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic transpun parțial Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directiva 2004/107/CE privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, așa cum au fost modificate prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015 de modificare a mai multor anexe la Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Comisiei prin care se stabilesc normele privind metodele de referință, validarea datelor și amplasarea punctelor de prelevare pentru evaluarea calității aerului înconjurător.

Nu au fost transpuse articolele care nu au fost incluse pentru transpunere în Acordul de Asociere. Printre acestea se numără:

- art. 15: Obiectivul național de reducere a expunerii la PM_{2.5} pentru protecția sănătății umane;
- art. 21: Depășiri atribuite operațiunilor de nisipare sau sărare a drumurilor pe timp de iarnă;
- art. 22: Amânarea termenelor de atingere a obiectivelor și exceptarea de la aplicarea anumitor valori-limită;
- art. 24: Planuri de acțiune pe termen scurt;
- art. 28: Măsuri de punere în aplicare.

În ceea ce privește metodele de măsurare de referință (art. 8), Legea nr. 98/2022 include doar partea descriptivă a acestor metode. Detaliile tehnice sunt reglementate prin Hotărârea Guvernului nr.63/2025 privind monitorizarea și gestionarea calității aerului atmosferic, având în vedere faptul că acestea pot necesita actualizări frecvente. Alegerea de a reglementa aceste aspecte printr-un act normativ secundar se datorează procedurii complexe și de durată implicate de modificarea legii, ceea ce permite o adaptare mai rapidă și eficientă a normelor tehnice.

Anexa nr. 5 Criterii pentru determinarea numărului minim de puncte de prelevare, a fost transpusă, adaptându-se la realitățile demografice ale Republicii Moldova. Anexa nr. 6 a fost transpusă în lege doar în ceea ce privește partea descriptivă a metodelor. Metodele de referință sunt reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 63/2025, deoarece acestea pot necesita modificări mai frecvente. Procedura de modificare a legii este mult mai complexă și de lungă durată.

Unele anexe ale Directivei 2008/50/CE au fost integrate într-o singură anexă a Legii nr. 98/2022, astfel: anexa nr. 11 - Valorile-limită pentru protecția sănătății umane, anexa nr. 12 - Pragurile de informare și alertă și anexa nr. 13 - Nivelurile critice pentru protecția vegetației au fost transpuse în anexa nr. 2 - Standardele privind calitatea aerului atmosferic. Anexa nr.14 Obiectivul național de reducere a expunerii, valoarea -țintă și valoarea-limită pentru PM_{2,5} nu a fost transpusă din motivul că nu a fost inclusă pentru transpunere în Acordul de Asociere ratificat prin Legea nr. 112/2014.

Art. 30 din Directiva 2008/50/CE și art. 9 din Directiva 2004/107/CE, care reglementează regimul de sancționare aplicabil, vor fi examinate suplimentar pentru a determina în ce măsură contravențiile prevăzute în Codul Contravențional și Codul Penal reflectă sancțiuni "eficace, proporționale și cu efect de descurajare". În funcție de concluzii, se vor propune modificări relevante.

2011/850/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 12 decembrie 2011 de stabilire a normelor pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător [notificată cu numărul C(2011) 9068] nu a fost transpusă în legislația națională.

Prevederile Directivei 2008/50/CE și ale Directivei 2004/107/CE non aplicabile

Dispozițiile art. 29-35 din Directiva 2008/50/CE, precum și art. 6, art. 8 și art. 10-12 din Directiva 2004/107/CE nu constituie obiect al transpunerii, deoarece stabilesc obligații specifice aplicabile statelor membre sau Comisiei Europene. Aceste obligații nu pot fi implementate înainte de aderarea la UE sau, în general, nu se supun transpunerii.

Angajamentele naționale de reducere a emisiilor

Reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici astfel încât să contribuie eficient la atingerea obiectivului pe termen lung al Uniunii Europene privind calitatea aerului, conform orientărilor Organizației Mondiale a Sănătății. De asemenea, această reducere sprijină obiectivele Uniunii în domeniul biodiversității și protecției ecosistemelor, prin diminuarea nivelurilor și depunerilor de poluanți atmosferici care cauzează acidifiere și eutrofizare, precum și a nivelului de ozon sub pragurile și cantitățile critice stabilite de Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (Convenția LRTAP).

Republica Moldova a aderat la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), încheiată la Geneva pe 13 noiembrie 1979, prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995.

Angajamentele internaționale de reducere a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili nemetanici, amoniac și particule fine în suspensie, precum și reducerea emisiilor de negru de fum, sunt stipulate în Protocolul privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic (Protocolul de la Göteborg). Protocolul de la Göteborg a fost adoptat la 1 decembrie 1999, iar Republica Moldova l-a semnat pe 23 mai 2000, însă nu l-a ratificat.

La nivelul UE, prevederile Protocolului de la Göteborg privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici sunt reglementate prin Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522, care stabilește un format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice, conform Directivei (UE) 2016/2284.

Prevederile Directivei (UE) 2016/2284 și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1522 au fost transpuse parțial la nivel național prin art. 33 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic și prin Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024. HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici a fost elaborat în conformitate cu prevederile capitolului IV „Mediul înconjurător”, Anexa XI, Cap.16 din Acordul de Asociere, care stabilește obligația Republicii Moldova de a transpune prevederile Directivei CE 2001/81 privind plafoanele naționale de emisie pentru anumiți poluanți atmosferici, care a fost ulterior abrogată și înlocuită prin Directiva UE 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici.

Punerea în aplicare a HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici va contribui la atingerea obiectivelor stabilite în Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și se aliniază la angajamentele asumate de țară pentru a contribui la realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD-lor) stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – SND), aprobată prin Legea nr. 315/2022, în special Obiectivul general 10, care vizează asigurarea unui mediu sănătos și sigur.

HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici a creat cadrul juridic necesar pentru îmbunătățirea calității aerului atmosferic prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor antropice de poluanți, în special, poluanți atmosferici cum ar fi dioxidul de sulf (SO₂), oxizii de azot (NO_x), compuși

organici volatili nemetanici (COVnm), amoniac (NH₃), particulele fine în suspensie (PM_{2,5}) – substanțe care afectează grav sănătatea umană. HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici stabilește perioadele de reducere a emisiilor pentru cei 5 poluanți, începând cu anul 2030, având ca an de referință anul 2020, și prevede:

- *reducerea emisiilor de dioxid de sulf (SO₂), până la 27% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de oxizi de azot (NO_x), până la 26% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de PM_{2,5}, până la 29% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de amoniac (NH₃), până la 4% către anul 2040*
- *reducerea emisiilor de compuși organici volatili nemetanici (COVnm), până la 15% către anul 2040.*

Realizarea obiectivelor Regulamentului, aprobat prin HG nr. 593/2024 se va realiza prin elaborarea unui Program național de control al poluării atmosferice, care va include măsuri politico-juridice pentru asigurarea reducerii emisiilor de poluanți atmosferici. În Anexa nr. 3 a proiectului este stabilit formatul și conținutul minim al Programului de control al poluării, care se va elabora în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

De asemenea, Regulamentului, aprobat prin HG nr. 593/2024 conține prevederi referitoare la elaborarea și raportarea inventarelor de emisii, prognozelor naționale de emisii, rapoartelor informative de inventariere (pentru toți poluanții atmosferici care fac obiectul Regulamentului). Limitarea conținutului total de compuși organici volatili în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 914/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor. Reducerea emisiilor de compuși organici volatili rezultați din evaporarea benzinei de-a lungul lanțului de depozitare și distribuție a carburanților este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere.

Analiza comparativă a transpunerii Directivei (UE) 2016/2284 așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1522

Prevederile art. 2 din Directiva (UE) 2016/2284 au fost transpuse parțial. Dispozițiile referitoare la zonele economice exclusive și zonele de protecție a mediului, inclusiv cele aplicabile Insulelor Canare, departamentelor franceze de peste mări, Madeira și Azore, nu sunt relevante în contextul Republicii Moldova. Art. 3 din Directiva (UE) 2016/2284 este transpus parțial, deoarece astfel de noțiuni cum ar fi: „trafic maritim internațional”, „zonă de control a poluării” și „legislația Uniunii privind controlul poluării aerului la sursă” nu sunt relevante pentru Republica Moldova. De asemenea, prevederile referitoare la emisiile provenite din transportul maritim intern către și dinspre zonele menționate la Art. 2(2) din Directiva (UE) 2016/2284 nu sunt relevante în contextul Republicii Moldova. Art. 4, Anexa nr.1-3 din Directiva (UE) 2016/2284, termenele au fost adaptate la realitățile transpunerii și implementării standardelor UE în Republica Moldova:

- 2020 (Reg. UE) = 2030 (pentru RM);
- 2029 (Reg. UE) = 2039 (pentru RM);
- 2030 (Reg. UE) = 2040 (pentru RM).

Referitor la stabilirea termenelor de atingere a angajamentelor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, menționez că în urma analizei scenariilor identificate, experții naționali, în consultare cu experții Institutului Internațional pentru Analiza Sistemelor Aplicate din Austria (IIASA), au concluzionat că scenariul cu anul de referință 2020 este cel mai fezabil pentru Republica Moldova. Acest scenariu reflectă în mod adecvat capacitatea țării de a gestiona poluarea aerului. După atingerea acestui nivel de îndeplinire a angajamentelor până în 2040, angajamentele pot fi recalculate pe baza unui scenariu mai ambițios.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522, care stabilește un format comun pentru Programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284, a fost transpusă în Anexa nr. 3 la Regulamentul, aprobat prin HG nr. 593/2024, cu adaptarea termenelor la realitățile Republicii Moldova, astfel:

- 2020 (Reg. UE) = 2030 (pentru RM);
- 2029 (Reg. UE) = 2039 (pentru RM);
- 2025 (Reg. UE) = 2035 (pentru RM);
- 2030 (Reg. UE) = 2040 (pentru RM).

Directiva delegată (UE) 2024/299, care modifică Directiva (UE) 2016/2284 privind metodologia de raportare a prognozelor de emisii pentru anumiți poluanți atmosferici, a fost integral transpusă în Anexa nr. 1, în Tabelul C și Tabelul D la Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin HG nr. 593/2024.

Prevederile Directivei (UE) 2016/2284 așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1522 non aplicabile

- Dispozițiile Directivei (UE) 2016/2284, art. 2 (2), art. 3, pct. 12 - 14, art. 4 (3) (c) și (d), art. 5 (5) - (8), art. 6 (7) - (10), art. 7, art. 8 (6) și (7), art. 9 (3), art. 10 (2) - (4), art. 11- 13, art. 16, art. 17, art. 19 - 23 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, care nu pot fi implementate până la data aderării la UE sau, per general, nu se supun transpunerii.
- Dispozițiile Directivei delegate (UE) 2024/299, art. 2 și art. 3 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc prevederi UE care nu se supun transpunerii.
- Comunicare a Comisiei – Orientări pentru elaborarea programelor naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284 nu are caracter obligatoriu din punct de vedere juridic și reprezintă un ghid menit să sprijine autoritățile naționale în elaborarea programelor naționale de control al poluării atmosferice.

Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi

Republica Moldova a aderat la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), încheiată la Geneva pe 13 noiembrie 1979, prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995. Prin această convenție, țările semnatare își asumă angajamentul de a colabora pentru a limita, preveni progresiv și reduce emisiile proprii de poluanți atmosferici, în vederea combaterii poluării transfrontaliere. Convenția a intrat în vigoare în 1983. Acesta a fost extinsă de opt protocoale adiționale.

Din cele 8 protocoale ale Convenției LRTAP, țara noastră a semnat 4 și a ratificat 3, printre care: Protocolul privind metalele grele, Protocolul privind poluanții organici persistenți și

Protocolul privind Programul de monitorizare și evaluare a transportului pe distanțe lungi a poluanților atmosferici în Europa (EMEP).

Republica Moldova a aderat la Protocolul din 1984 cu privire la finanțarea pe termen lung a Programului comun de monitorizare continuă și evaluare a transportului poluanților atmosferici pe distanțe lungi în Europa (EMEP) prin Legea nr.215/2015. RM raportează inventarierea poluanților atmosferici începând cu anul 2012.

Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, în calitate de lege-cadru, reglementează raporturile juridice legate de implementarea sistemelor integrate, inclusiv Sistemul Național Integrat de Monitorizare și Gestionare a Calității Aerului și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici.

Republica Moldova, în calitate de țară parte a Convenției LRTAP, transmite anual către Centrul EMEP pentru Inventarele și Proiecțiile Emisiilor, precum și către Secretariatul CLRTAP, următoarele rapoarte:

- nomenclatura pentru Raportare (NFR)
- raportul Informativ al Inventarului (IIR).

RM raportează inventarierea poluanților atmosferici începând cu anul 2012. Prin Legea nr. 1018/2002, Republica Moldova a ratificat două protocoale ale Convenției LRTAP: Protocolul privind poluanții organici persistenti (Protocolul POPs) și Protocolul privind metalele grele, ambele adoptate la Aarhus pe 24 iunie 1998.

Cerințele referitoare la producția, plasarea pe piață și utilizarea substanțelor cu conținut de POPs, fie individual, fie în compoziția produselor chimice sau sub formă de compuși în diverse articole, sunt transpuse în Regulamentul privind poluanții organici persistenti, aprobat de Guvern prin HG nr. 744/2024. Acest Regulament asigură implementarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (ratificată prin Legea nr. 40/2004) și a Protocolului POPs, precum și transpune parțial Regulamentul (UE) 2019/1021 din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenti (reformare).

Prevederile art. 53 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile reglementează plasarea pe piață și utilizarea substanțelor care fac obiectul prevederilor privind gestionarea stocurilor și deșeurilor de poluanți organici persistenti. Totodată, Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice stabilește că cerințele privind utilizarea unor substanțe chimice periculoase, inclusiv a unor poluanți organici persistenti, cum sunt mercurul, plumbul, cadmiul, compușii organici ai staniului, cromul hexavalent, ftalații, substanțele care distrug stratul de ozon, inclusiv hidroclorofluorocarburile în echipamente electrice și electronice, în vehicule, în acumulatori și baterii, în ambalaje sau componente de ambalaje și în alte articole sau dispozitive fabricate sau plasate pe piață, se stabilesc prin legislație specială.

Cerințele referitoare la producția, plasarea pe piață și utilizarea substanțelor cu conținut de POPs, fie individual, fie în compoziția produselor chimice sau sub formă de compuși în diverse articole, sunt transpuse în Regulamentul privind poluanții organici persistenti, aprobat de Guvern prin HG nr. 744/2024. Acest Regulament asigură implementarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (ratificată prin Legea nr. 40/2004) și a Protocolului POPs, precum și transpune parțial Regulamentul (UE) 2019/1021 din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenti (reformare). Protocolul privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic (Protocolul de la Göteborg) a fost adoptat la 1 decembrie 1999, iar Republica Moldova l-a semnat pe 23 mai 2000, însă nu l-a ratificat. La nivelul UE, prevederile Protocolului de la Göteborg privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici sunt

reglementate prin Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522, care stabilește un format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice, conform Directivei (UE) 2016/2284.

Prevederile Directivei (UE) 2016/2284 și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1522 au fost transpuse parțial la nivel național prin art. 33 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic și prin Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024. Republica Moldova nu a ratificat următoarele protocoale adiționale ale Convenției LRTAP:

- Protocolul din 1985 cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Helsinki);
- Protocolul din 1988 referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora (Protocolul de la Sofia);
- Protocolul din 1991 privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier;
- Protocolul din 1994 cu privire la reducerea ulterioară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Oslo).

Conținutul de sulf în combustibilii lichizi

Republica Moldova a aderat la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), încheiată la Geneva pe 13 noiembrie 1979, prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995. În cadrul Convenției LRTAP au fost adoptate două protocoale adiționale pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf: Protocolul din 1985 privind reducerea suplimentară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Helsinki) și Protocolul din 1994 privind reducerea ulterioară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Oslo). Republica Moldova nu a ratificat aceste protocoale ale Convenției LRTAP.

Protocolul de la Oslo stipulează că părțile contractante trebuie să reducă emisiile de sulf cu cel puțin 30%, conform prevederilor Protocolului de la Helsinki, sau chiar mai mult. De asemenea, protocolul subliniază faptul că nivelurile critice și cantitățile depășite vor continua să persiste în anumite zone sensibile, ceea ce impune adoptarea unor măsuri suplimentare pentru reducerea emisiilor de dioxid de sulf. Prin urmare, părțile contractante sunt obligate să reducă semnificativ emisiile de dioxid de sulf.

Republica Moldova a aderat, în anul 2005, prin lege, la Convenția Internațională privind Prevenirea Poluării cauzate de Nave, adoptată la Londra la 2 noiembrie 1973, precum și la Protocolul adițional (MARPOL 73/78), adoptat la Londra la 17 februarie 1978. Republica Moldova este membră a Organizației Meteorologice Mondiale (OMM) din anul 1994 și a aderat la Organizația Maritimă Internațională (OMI) în anul 2001. Reglementările Uniunii Europene privind reducerea emisiilor de sulf sunt stabilite prin Directiva (UE) 2016/802 din 11 mai 2016, care vizează limitarea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/253 a Comisiei din 16 februarie 2015, care stabilește norme pentru prelevarea de probe și raportarea referitoare la conținutul de sulf din combustibilii marini, în conformitate cu Directiva 1999/32/CE a Consiliului.

Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, în calitate de lege-cadru, stabilește baza juridică pentru consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului atmosferic. De asemenea, Legea nr. 98/2022 reglementează raporturile juridice asociate

implementării sistemelor integrate, precum Sistemul Național Integrat de Monitorizare și Gestionare a Calității Aerului și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici.

HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici a creat cadrul juridic necesar pentru îmbunătățirea calității aerului atmosferic prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor antropice de poluanți, în special, poluanți atmosferici cum ar fi dioxidul de sulf (SO_2), oxizii de azot (NO_x), compușii organici volatili nemetanici (COVnm), amoniac (NH_3), particulele fine în suspensie ($\text{PM}_{2,5}$) – substanțe care afectează grav sănătatea umană. HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici stabilește perioadele de reducere a emisiilor pentru cei 5 poluanți, începând cu anul 2030, având ca an de referință anul 2020, și prevede:

- reducerea emisiilor de dioxid de sulf (SO_2), până la 27% către anul 2040;
- reducerea emisiilor de oxizi de azot (NO_x), până la 26% către anul 2040;
- reducerea emisiilor de $\text{PM}_{2,5}$, până la 29% către anul 2040;
- reducerea emisiilor de amoniac (NH_3), până la 4% către anul 2040
- reducerea emisiilor de compuși organici volatili nemetanici (COVnm), până la 15% către anul 2040.

Sistemul obligatoriu de control al cantității și calității produselor petroliere importate a fost creat în anul 2002 prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr.476/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate. Conform prevederilor hotărârii respective a fost organizat controlul cantității și calității produselor petroliere importate la introducerea în teritoriul vamal al Republicii Moldova. Până în 24 februarie 2019, în Republica Moldova a fost utilizată sistemul de confirmare a calității și cantității prin procedura de certificare a benzinei și motorinei, care prevedea: prelevarea probelor pentru produsele petroliere introduse în teritoriul vamal al Republicii Moldova, efectuarea încercărilor de către laboratorul de încercări acreditat și eliberarea ulterioară a certificatelor de conformitate de către organismul de certificare acreditat. Procedura de certificare se efectuează de către organisme de evaluare a conformității acreditate. Prin procedura menționată se verificau parametrii pentru benzină și motorină, care erau stabiliți în standardele GOST. Astfel procedura de certificare, aplicată până în 24 februarie 2019, asigura un control total a conformității produselor petroliere importate. Totodată menționăm că, prin procedura de control la import de fapt nu putea fi garantată calitatea produselor petroliere comercializate cu amănuntul la stațiile de alimentare (la pompă) pentru consumatorii finali.

În 2018 prin Legea nr.168/2018 au fost efectuate modificări la art. 5 alin. (3) din Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere care prevedea că, produsele petroliere importate și comercializate trebuie să corespundă prevederilor actelor normative și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Piața produselor petroliere actualmente este reglementată printr-un șir de acte normative:

- Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere;
- Hotărârea Guvernului nr. 476/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate;
- Hotărârea Guvernului nr. 1027/2001 cu privire la unele măsuri de implementare a Legii privind piața produselor petroliere;

- Hotărârea Guvernului nr. 414/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi. Hotărârea Guvernului nr. 414/2016, care aproba Regulamentul privind reducerea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi, a transpus parțial Directiva 1999/32/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 referitoare la limitarea conținutului de sulf din combustibili lichizi și la modificarea Directivei 93/12/CEE. Directiva 1999/32/CE a fost ulterior abrogată prin Directiva (UE) 2016/802 din 11 mai 2016, care vizează limitarea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi.

Analiza comparativă a transpunerii Directivei (UE) 2016/802

Analizând nivelul de transpunere, se constată că art.1(2) lit.d) din Directiva (UE) 2016/802 a fost transpus parțial în Hotărârea Guvernului nr. 414/2016. Excepția referitoare la combustibilii din regiunile ultraperiferice nu este reglementată sau transpusă, aceștia trebuie să respecte standardele de calitate a aerului, iar utilizarea păcurii cu un conținut de sulf de peste 3% este interzisă. Hotărârea Guvernului nr. 414/2016 a fost adoptată într-o perioadă în care Directiva privind emisiile industriale nu era încă transpusă. În consecință, prevederile art.3(2) și (3) din Directiva (UE) 2016/802, care se referă la monitorizarea emisiilor din instalațiile de combustie de către autoritățile competente, nu au fost incluse.

Articole din Directiva (UE) 2016/802 netranspuse:

- art.8 Metode de reducere a emisiilor
- art.10 Testarea noilor metode de reducere a emisiilor
- art.11 Măsuri financiare
- art.13 Eșantionarea și analiza

De asemenea, anexele I și II din Directiva (UE) 2016/802 privind criteriile de utilizare a metodelor de reducere a emisiilor nu au fost transpuse în legislația națională.

Prevederile Directivei (UE) 2016/802 non aplicabile

Dispozițiile Directivei (UE) 2016/802, art.12, art.14-21 Anexele III și IV nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, care nu pot fi implementate până la data aderării la UE sau, per general, nu se supun transpunerii.

VOCs (Compuși Organici Volatili) în vopsele și controlul acestora

Compușii organici volatili (COV) sunt recunoscuți pentru impactul lor negativ asupra sănătății umane și contribuția la formarea poluanților secundari, precum oxidanții fotochimici și particulele în suspensie. COV emiși de vopsele și lacuri utilizate în acoperirea suprafețelor au generat o preocupare tot mai mare în ceea ce privește calitatea aerului, în special în zonele de utilizare. Republica Moldova a aderat la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), încheiată la Geneva pe 13 noiembrie 1979, prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995. Prin această convenție, țările semnatare își asumă angajamentul de a colabora pentru a limita, preveni progresiv și reduce emisiile proprii de poluanți atmosferici, în vederea combaterii poluării transfrontaliere. Convenția a intrat în vigoare în 1983. Acesta a fost extinsă de opt protocoale adiționale.

Din cele 8 protocoale ale Convenției LRTAP, țara noastră a semnat 4 și a ratificat 3, printre care: Protocolul privind metalele grele, Protocolul privind poluanții organici persistenți și

Protocolul privind Programul de monitorizare și evaluare a transportului pe distanțe lungi a poluanților atmosferici în Europa (EMEP). Republica Moldova nu a ratificat Protocolul din 1991 privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier. Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, în calitate de lege-cadru, stabilește baza juridică pentru consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului atmosferic. De asemenea, Legea nr. 98/2022 reglementează raporturile juridice asociate implementării sistemelor integrate, precum Sistemul Național Integrat de Monitorizare și Gestionare a Calității Aerului și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici.

Totodată, Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice stabilește că cerințele privind utilizarea unor substanțe chimice periculoase, inclusiv a unor poluanți organici persistenți, cum sunt mercurul, plumbul, cadmiul, compușii organici ai staniului, cromul hexavalent, ftalații, substanțele care distrug stratul de ozon, inclusiv hidroclorofluorocarburile în echipamente electrice și electronice, în vehicule, în acumulatori și baterii, în ambalaje sau componente de ambalaje și în alte articole sau dispozitive fabricate sau plasate pe piață, se stabilesc prin legislație specială. Protocolul privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic (Protocolul de la Göteborg) a fost adoptat la 1 decembrie 1999, iar Republica Moldova l-a semnat pe 23 mai 2000, însă nu l-a ratificat. La nivelul UE, prevederile Protocolului de la Göteborg privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici sunt reglementate prin Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522, care stabilește un format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice, conform Directivei (UE) 2016/2284.

Prevederile Directivei (UE) 2016/2284 și ale Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1522 au fost transpuse parțial la nivel național prin art. 33 din Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic și prin Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024. HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici a creat cadrul juridic necesar pentru îmbunătățirea calității aerului atmosferic prin stabilirea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor antropice de poluanți, în special, poluanți atmosferici cum ar fi dioxidul de sulf (SO_2), oxizii de azot (NO_x), compușii organici volatili nemetanici (COV_{nm}), amoniac (NH_3), particulele fine în suspensie ($\text{PM}_{2,5}$) – substanțe care afectează grav sănătatea umană.

HG nr. 593/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici stabilește perioadele de reducere a emisiilor pentru cei 5 poluanți, începând cu anul 2030, având ca an de referință anul 2020, și prevede:

- *reducerea emisiilor de dioxid de sulf (SO_2), până la 27% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de oxizi de azot (NO_x), până la 26% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de $\text{PM}_{2,5}$, până la 29% către anul 2040;*
- *reducerea emisiilor de amoniac (NH_3), până la 4% către anul 2040*
- *reducerea emisiilor de compuși organici volatili nemetanici (COV_{nm}), până la 15% către anul 2040.*

Analiza comparativă a transunerii Directivei 2004/42/CE

În conformitate cu angajamentele asumate prin anexa nr. XI, capitolul 16, din Acordul de Asociere (AA) dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (RM-UE), ratificat de Parlament

prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldova a transpus parțial Directiva 2004/42/CE din 21 aprilie 2004 privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele și lacuri și în produsele de refinisare a vehiculelor și de modificare a Directivei 1999/13/CE.

Directiva 2004/42/CE a fost transpusă la nivel național prin HG nr.914/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor.

HG nr.914/2020 stabilește cerințe tehnice menite să asigure că produsele enumerate în Anexa nr. 1 sunt introduse pe piață în conformitate cu valorile limită specificate în Anexa nr. 2 și respectă prevederile referitoare la etichetare. Implementarea acestor cerințe și dispoziții, armonizate cu standardele europene, va contribui semnificativ la reducerea emisiilor de COV în atmosferă, promovând astfel protecția sănătății publice și a mediului în ansamblu. Prevederile art. 3 din Directiva 2004/42/CE au fost transpuse parțial. Dispozițiile privind licențele individuale pentru vânzarea și achiziționarea, în cantități strict limitate, a produselor care nu respectă valorile limită de COV, destinate întreținerii clădirilor și vehiculelor de epocă, nu au fost transpuse.

Valorile limită maxime pentru conținutul de COV din faza I (începând cu 01.01.2007) au fost excluse, deoarece, conform Acordului de Asociere UE-Moldova, Moldova are obligația de a transpune prevederile fazei II din Anexa II.

Prevederile Directivei 2004/42/CE non aplicabile

- Dispozițiile Directivei 2004/42/CE, art. 7-12 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, care nu pot fi implementate până la data aderării la UE sau, per general, nu se supun transpunerii.
- Art. 10 din Directiva 2004/42/CE, care reglementează regimul de sancționare aplicabil, vor fi examinate suplimentar pentru a determina în ce măsură contravențiile prevăzute în Codul Contravențional și Codul Penal reflectă sancțiuni "eficace, proporționale și cu efect de descurajare". În funcție de concluzii, se vor propune modificări relevante.
- Cadrul legislativ al Uniunii Europene reglementează reducerea emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultate din evaporarea benzinei pe parcursul lanțului de depozitare și distribuție a carburanților. Acest obiectiv este stabilit prin Directiva 94/63/CE din 20 decembrie 1994, care prevede controlul emisiilor de COV generate în timpul depozitării carburanților și distribuției acestora de la terminale la stațiile de alimentare, precum și prin Directiva 2009/126/CE din 21 octombrie 2009, care reglementează etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină.
- Directiva 94/63/CE a fost transpusă parțial prin Hotărârea Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compuși organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere.

- Directiva 2009/126/CE nu a fost transpusă.

Analiza comparativă a transpunerii Directivei 94/63/CE

În conformitate cu angajamentele asumate prin anexa nr. XI, capitolul 16, din Acordul de Asociere (AA) dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (RM-UE), ratificat de Parlament prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldova a transpus parțial Directiva 94/63/CE.

HG nr. 587/2020 se aplică procedeele, instalațiilor, vehiculelor și navelor utilizate pentru depozitarea, încărcarea/descărcarea și transportarea benzinei de la un terminal la altul sau de la un terminal la o stație de alimentare cu produse petroliere în scopul limitării emisiilor de compuși organici volatili rezultați ca urmare a executării acestor operațiuni. Dispozițiile referitoare la termenele de conformare, prevăzute la alin.(2) art. 3, alin.(2) art. 4, alin. (2) art. 5, alin. (2) art. 6 din Directiva 94/63/CE, au fost ajustate pentru Republica Moldova. [3]

Prevederile Directivei 94/63/CE non aplicabile

Dispozițiile Directiva 94/63/CE, art. 8-11 nu constituie obiect al transpunerii întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre sau a Comisiei, care nu pot fi implementate până la data aderării la UE sau, per general, nu se supun transpunerii.

27.5.1.2. Cadrul administrativ

Protecția mediului și gestionarea calității aerului se realizează printr-un cadru administrativ bine organizat, în care mai multe instituții publice au atribuții clare și se coordonează pentru a asigura un mediu curat și sănătos. Aceste instituții colaborează pentru a elabora politici și reglementări, pentru a monitoriza implementarea acestora și pentru a sancționa eventualele abateri.

Ministerul Mediului joacă un rol esențial în elaborarea politicii și legislației pentru protecția mediului și calitatea aerului. Acesta coordonează și reglementează activitățile care țin de monitorizarea și evaluarea emisiilor de poluanți atmosferici. Ministerul gestionează sistemele naționale de monitorizare a calității aerului și emisiilor de poluanți și dezvoltă planuri pentru menținerea calității aerului la nivel național. În cadrul Ministerului, **Direcția Politici în Domeniul Protecției Aerului Atmosferic** are un rol central în elaborarea reglementărilor și normelor pentru evaluarea și controlul emisiilor de poluanți atmosferici. Direcția se ocupă cu coordonarea implementării acestor reglementări, iar personalul său este format din **5 unități**, dintre care **4 unități sunt completate**.

Agencia de Mediu este responsabilă pentru implementarea efectivă a cadrului normativ privind calitatea aerului atmosferic. Aceasta monitorizează și raportează periodic Ministerului Mediului despre progresul realizării obiectivelor stabilite prin legislație. Agenția de Mediu întocmește și transmite anual Ministerului Mediului mai multe documente esențiale, printre care:

- Inventarul național al emisiilor de poluanți atmosferici, care include date actualizate despre sursele de poluare și tipurile de poluanți emisi;
- Raportul informativ de inventariere a emisiilor de poluanți, care însoțește inventarul și oferă detalii suplimentare despre nivelul emisiilor;

- Prognozele naționale ale emisiilor de poluanți atmosferici, care prezintă estimări pe termen scurt și lung referitoare la evoluția acestora;
- Asigură implementarea sistemului de evaluare și monitorizare a emisiilor de poluanți atmosferici, având rolul de a verifica și evalua continuu starea calității aerului din diverse locații ale țării.

Agencia de Mediu prezintă, de asemenea, propuneri de modificare și îmbunătățire a reglementărilor existente în domeniul calității aerului, în funcție de necesitățile și condițiile actuale. În cadrul Agenției de Mediu, **Direcția de Monitorizare a Calității Mediului** este responsabilă cu gestionarea rețelelor de monitorizare și evaluare a calității aerului. Personalul acestei direcții include **5 unități**, dintre care **3 unități sunt completate**. Agenția mai dispune de **Laboratorul de Referință pentru Mediu** (48 de unități, dintre care 36 completate) și **Laboratorul pentru Calitatea Aerului** (15 unități, dintre care 12 completate), care au ca scop verificarea echipamentelor de monitorizare și analiza datelor colectate.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului este instituția care se ocupă cu constatarea încălcărilor legislației în domeniul protecției aerului atmosferic și aplicarea sancțiunilor corespunzătoare. Inspectoratul colaborează cu Poliția de Frontieră pentru a verifica respectarea reglementărilor privind combustibilii utilizați pe nave și emisiile provenite de la sursele fixe de poluare. În cadrul Inspectoratului, **Direcția Control Gestionare Resurse de Apă și Aer Atmosferic** se ocupă cu supravegherea acestora, având un personal de **5 unități**, dintre care **3 unități sunt completate**.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are un rol important în protecția mediului prin supravegherea pieței și monitorizarea introducerii produselor pe piață. Acesta se ocupă cu elaborarea și coordonarea activităților de **standardizare, metrologie, acreditare și reglementare tehnică** la nivel național. În plus, Ministerul întocmește anual **raportul național privind monitorizarea calității benzinei și motorinei**, care conține date despre:

- Calitatea benzinei și motorinei, incluzând informații despre conținutul acestora și conformitatea cu standardele de mediu;
- Cantitățile totale de benzină și motorină vândute, cu detalii despre distribuția lor pe regiuni și pe perioade de timp.

Acest raport este întocmit în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv **SM EN 14274**, și este publicat pe site-ul ministerului. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării include două entități relevante:

- **Departamentul de Infrastructură a Calității și Supravegherea Pieței**, cu un personal de 10 unități (dintre care 1 unitate completată),
- **Secția Protecția Consumatorului și Supravegherea Pieței**, cu un personal de 4 unități (dintre care 1 unitate completată).

Ministerul Energiei se ocupă cu gestionarea resurselor energetice și promovarea tranziției energetice. Acesta monitorizează emisiile de poluanți provenite din sectorul energetic și

implementează politici pentru reducerea acestora, în colaborare cu alte autorități și instituții relevante.

Serviciul Vamal are un rol important în controlul importului, exportului și tranzitului substanțelor periculoase, cum sunt hidroclorofluorocarburi (HCFC), hidrofluorocarburi (HFC) și se asigură că reglementările internaționale referitoare la aceste substanțe sunt respectate. Vama colaborează cu Agenția de Mediu pentru a furniza informații detaliate despre tranzacțiile internaționale, contribuind astfel la protecția mediului.

Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului (ONIPM) sprijină educația și formarea profesională în domeniul protecției mediului. Acesta acordă suport pentru actualizarea bazei tehnico-informaționale a instituțiilor educaționale din domeniu și pentru formarea funcționarilor vamali și a inspectorilor de mediu. În cadrul ONIPM, **Unitatea Națională a Protocolului de la Montreal** are un personal de **2 unități**, toate completate, și se ocupă cu implementarea măsurilor internaționale de protecție a stratului de ozon.

Autoritățile administrației publice locale la nivel local, organizează, împreună cu agențiile teritoriale de mediu, elaborarea și implementarea planurilor pentru îmbunătățirea calității aerului. Acestea sunt implicate în monitorizarea progresului și în raportarea anuală a realizărilor, contribuind totodată la planificarea amplasamentului stațiilor de monitorizare a calității aerului.

27.5.2. Planuri de viitor

27.5.2.1. Planuri legislative

Calitatea aerului ambiental

PNA prevede revizuirea Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic pentru a include articolele netranspuse, care nu au fost incluse în Acordul de Asociere ratificat prin Legea nr. 112/2014. De asemenea, proiectul de modificare a Legii nr. 98/2022 urmărește alinierea acesteia la noile prevederi ale Directivei (UE) 2024/2881 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, cu termenul de aprobare stabilit pentru septembrie 2028.[4] [5] [6] [7]

Pentru transpunerea cerințelor Deciziei 2011/850/UE a Comisiei din 12 decembrie 2011, care stabilește normele pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE privind schimbul reciproc de informații și raportarea calității aerului înconjurător, se planifică elaborarea unei metodologii ce va fi aprobată prin ordinul Agenției de Mediu. Aceasta va institui un format standardizat pentru raportarea anuală privind evaluarea calității aerului înconjurător, precum și pentru prezentarea informațiilor legate de planurile și programele referitoare la valorile limită pentru anumiți poluanți atmosferici. Pe viitor, un astfel de format standardizat va permite prelucrarea electronică a datelor, conform cerințelor Directivei 2007/2/CE din 14 martie 2007 privind instituirea unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

În prezent, sancțiunile aplicate nu sunt încă aliniate la noile standarde, nu reflectă pe deplin gravitatea daunelor aduse mediului și nu sunt suficient de proporționale pentru a asigura

respectarea legislației privind calitatea aerului. Se planifică modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 și a Codului Penal nr. 985/2002 pentru a include noi dispoziții privind contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind calitatea aerului.

Angajamente naționale de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici

Republica Moldova, prin transpunerea Directivei (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva delegată (UE) 2024/299 și prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522, s-a aliniat angajamentelor internaționale prevăzute de Protocolul privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic (Protocolul de la Göteborg).

Se preconizează elaborarea și aprobarea proiectului de Lege pentru ratificarea Protocolului de la Göteborg până în noiembrie 2026.

În același timp, pentru implementarea eficientă a Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, în planul de viitor sunt incluse următoarele măsuri:

- elaborarea și aprobarea proiectului HG pentru aprobarea Programului național de control al poluării atmosferice până în ianuarie 2026;
- modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 și a Codului Penal nr. 985/2002 pentru a include noi dispoziții privind contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind calitatea aerului.

Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi

Republica Moldova, prin transpunerea acquis-ului UE privind calitatea aerului (Directivile 2008/50/CE, 2004/107/CE și (UE) 2016/2284 etc.), s-a aliniat angajamentelor internaționale prevăzute de Convenție LRTAP și de protocoalele sale adiționale. Pentru a respecta procedurile necesare de aderare la nivel național, se planifică elaborarea și aprobarea, până în noiembrie 2026, a proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf, Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora, Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic și Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi.

VOCs (Compuși Organici Volatili) în vopsele

Republica Moldova, prin transpunerea parțială a Directivei 2004/42/CE, s-a aliniat angajamentelor internaționale prevăzute de Convenție LRTAP și de Protocolul privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier, pe care nu l-a ratificat.

Pentru a respecta procedurile necesare de aderare la nivel național, se planifică elaborarea și aprobarea, până în noiembrie 2026, a proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Helsinki), Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora; Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier, Protocolului

cu privire la reducerea ulterioară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Oslo), Protocolului privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic.

Se preconizează modificarea Hotărârii Guvernului nr. 914/2020 privind aprobarea Regulamentului referitor la limitarea emisiilor de compuși organici volatili (COV) cauzate de utilizarea solvenților organici în anumite vopsele, lacuri și produse de refinisare a autovehiculelor, în vederea transpunerii integrale a prevederilor Directivei 2004/42/CE, inclusiv art. 6 Supravegherea pieții.

Pentru a îndeplini angajamentele asumate privind reducerea emisiilor de compuși organici volatili (COV) și pentru a implementa eficient Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024, se preconizează elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre a Guvernului pentru adoptarea Programului național de control al poluării atmosferice până în ianuarie 2026.

Pentru implementarea eficientă a Hotărârii Guvernului nr.914/2020, se planifică modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 și a Codului Penal nr. 985/2002, prin introducerea unor noi dispoziții referitoare la contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind calitatea aerului.

Se preconizează elaborarea unei metodologii de supraveghere a pieței pentru monitorizarea plasării produselor pe piață și verificarea conformității acestora cu valorile limită admise de COV, precum și cu cerințele privind etichetarea produselor, cu termen de finalizare până în noiembrie 2026.

Controlul Compușilor Organici Volatili

Republica Moldova, prin transpunerea parțială a Directivei 94/63/CE, s-a aliniat angajamentelor internaționale prevăzute de Convenție LRTAP și de Protocolul privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier, pe care nu l-a ratificat.

Pentru a respecta procedurile necesare de aderare la nivel național, se planifică elaborarea și aprobarea, până în decembrie 2025, a proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Helsinki), Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora; Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier, Protocolului cu privire la reducerea ulterioară a emisiilor de sulf (Protocolul de la Oslo), Protocolului privind reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic.

Se preconizează modificarea Hotărârii Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compuși organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere în vederea transpunerii integrale a prevederilor Directivei 94/63/CE.

Prevederile Directivei 2009/126/CE din 21 octombrie 2009, care reglementează etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină vor fi transpuse printr-o nouă hotărâre de Guvern, planificată pentru 2026.[8]

Pentru a îndeplini angajamentele asumate privind reducerea emisiilor de compuși organici volatili (COV) și pentru a implementa eficient Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024, se preconizează elaborarea și aprobarea unui proiect de Hotărâre a Guvernului pentru adoptarea Programului național de control al poluării atmosferice până în ianuarie 2026.

Pentru implementarea eficientă a Hotărârii Guvernului nr. 587/2020, se planifică modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 și a Codului Penal nr. 985/2002, prin introducerea unor noi dispoziții referitoare la contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind calitatea aerului.

27.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Calitatea aerului ambiental

Pentru implementarea acquis-ului UE privind calitatea aerului, transpus în legislația națională, se prevede crearea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului prin achiziționarea și instalarea a 18 stații fixe și a unei stații mobile. Pentru a asigura buna funcționare a stațiilor de monitorizare, se planifică organizarea unor sesiuni de instruire pentru reprezentanții Agenției de Mediu.

În prezent Ministerul Mediului are încheiat un acord cu PNUD care implementează Proiectul „Greening the Future, Advancing Rights and Stability: Spurring an Inclusive and Green Transition with Responsive Governance in the Eastern Neighbourhood Region” / „Accelerate a Just Energy Transition in Moldova”, prin intermediul căruia vor fi acoperite cheltuielile necesare pentru consolidarea și funcționarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului. Astfel, 10 stații de monitoring automate urmează a fi procurate cu suportul proiectului UE-PNUD „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, pentru a fi amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, în zonele delimitate în prezentul Regulament.

Pentru a asigura funcționarea stațiilor de monitorizare și efectuarea măsurătorilor, este necesară achiziționarea analizatoarelor și echiparea laboratorului de referință și calibrare. Totodată, se prevede dotarea Agenției de Mediu cu echipamente TIC (hard și soft).

Angajamentele naționale de emisii

Pentru a asigura implementarea eficientă a prevederilor HG nr. 593/2024 privind aprobarea Regulamentului pentru reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, inclusiv elaborarea inventarului național al emisiilor, raportului informativ de inventariere și prognozelor naționale ale emisiilor de poluanți atmosferici, angajații Agenției de Mediu au nevoie de suport financiar și metodologic, sub formă de instruire.

Comunicare a Comisiei – Orientări pentru elaborarea programelor naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici vor fi luate în considerare pe parcursul instruirilor.

Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi

Pentru implementarea standardelor privind calitatea aerului, se prevede înființarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului prin achiziționarea și instalarea a 18 stații fixe și a unei stații mobile. Pentru a asigura buna funcționare a stațiilor de monitorizare, se planifică organizarea unor sesiuni de instruire pentru reprezentanții Agenției de Mediu. Pentru a asigura funcționarea stațiilor de monitorizare și efectuarea măsurărilor, este necesară achiziționarea analizatoarelor și echiparea laboratorului de referință și calibrare. Totodată, se prevede dotarea Agenției de Mediu cu echipamente TIC (hard și soft).

VOCs (Compuși Organici Volatili) în vopsele

Elaborarea unui program cuprinzător de instruire destinat îmbunătățirii capacității administrative în limitarea și monitorizarea emisiilor de compuși organici volatili, asigurând că autoritățile de reglementare și personalul administrativ dispun de cunoștințele și competențele necesare pentru a implementa în mod eficient cadrul de reglementare.

Controlul Compușilor Organici Volatili

Elaborarea unui program cuprinzător de instruire destinat îmbunătățirii capacității administrative în limitarea și monitorizarea emisiilor de compuși organici volatili, asigurând că autoritățile de reglementare și personalul administrativ dispun de cunoștințele și competențele necesare pentru a implementa în mod eficient cadrul de reglementare.

27.5.3. Aspecte financiare

Pentru implementarea măsurilor necesare alinierii legislației și proceselor naționale la standardele europene în domeniul legislației privind calitatea aerului, se estimează o sumă totală de **1,031,201.00 MDL**. Aceste resurse financiare vor fi asigurate atât din surse externe, prin intermediul proiectelor internaționale, cât și din bugetul de stat. Investițiile propuse vor sprijini consolidarea unui cadru legislativ coerent, dezvoltarea capacităților instituționale și instruirea personalului competent, facilitând, astfel, implementarea eficientă a măsurilor menite să asigure conformitatea cu reglementările europene în acest domeniu.

SUBCAPITOLUL 27.6. SUBSTANȚELE CHIMICE

27.6.1. Prezentarea general a situației

27.6.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova gestionează substanțele chimice și deșeurile periculoase în conformitate cu angajamentele internaționale asumate prin semnarea și ratificarea unor tratate de mediu semnificative. Cadrul legislativ național în domeniu este structurat pe baza principalelor convenții internaționale, care reglementează gestionarea substanțelor chimice periculoase, având ca scop protejarea sănătății umane și a mediului. Aceste tratate impun măsuri clare și eficiente

pentru prevenirea riscurilor generate de substanțele chimice și deșeurile periculoase, contribuind la crearea unui mediu mai sigur și mai sănătos.

- **Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (POPs)**, ratificată prin Legea nr. 40/2004, vizează eliminarea sau reducerea poluanților organici persistenti (POPs). Acești poluanți sunt extrem de periculoși pentru sănătatea umană și mediul, având o durată lungă de viață și tendința de a se acumula în lanțul trofic. Convenția impune statelor părți să interzică producția și utilizarea acestor substanțe și să implementeze politici care să prevină expunerea la riscurile lor.
- **Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză** aplicabilă anumitor produse chimice periculoase și pesticide care fac obiectul comerțului internațional, ratificată prin Legea nr. 389/2004, reglementează comerțul internațional cu produse chimice periculoase și pesticide, stabilind un mecanism de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză. Statele părți sunt obligate să obțină consimțământul altor state înainte de a exporta aceste substanțe. Scopul este de a proteja mediul și sănătatea publică prin asigurarea unei informări corespunzătoare înainte de comercializarea acestor substanțe.
- **Convenția de la Basel privind controlul transportului și eliminării deșeurilor periculoase**, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599/1998, reglementează mișcarea transfrontalieră a deșeurilor periculoase și eliminarea acestora. Acesta impune măsuri stricte de control pentru transportul și gestionarea deșeurilor periculoase între state, având ca scop prevenirea exportului de deșeuri din țările dezvoltate către cele în dezvoltare. Convenția contribuie astfel la protecția mediului global și prevenirea riscurilor legate de manipularea necorespunzătoare a deșeurilor periculoase.
- **Convenția de la Minamata privind mercurul**, ratificată prin Legea nr. 51/2017, vizează reducerea emisiilor de mercur și protejarea sănătății umane și a mediului de efectele nocive ale acestuia. Convenția impune măsuri de control asupra utilizării mercurului, interzicerea utilizării acestuia în anumite procese industriale și promovarea unor alternative mai sigure și mai sustenabile.
- Pe lângă tratatele internaționale menționate, Republica Moldova s-a alăturat **Cadrului global pentru substanțele chimice**, o inițiativă internațională care urmărește un sistem global de gestionare responsabilă a substanțelor chimice. Acest cadru promovează un viitor sustenabil, în care substanțele chimice și deșeurile periculoase nu reprezintă o amenințare pentru sănătatea publică și mediul înconjurător. Cadrul global subliniază importanța implicării sectorului privat în adoptarea celor mai bune practici, soluții inovative și tehnologii care să reducă riscurile asociate cu substanțele chimice periculoase.

-În domeniul gestionării substanțelor chimice, Republica Moldova și-a aliniat parțial cadrul legislativ la cerințele Uniunii Europene, în scopul respectării angajamentelor asumate prin **Acordul de Asociere** între Republica Moldova și Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014.

Obiectivele și prioritățile naționale pentru dezvoltarea unui sistem de management durabil al substanțelor chimice de-a lungul întregului ciclu de viață, inclusiv în conformitate cu tratatele internaționale menționate, sunt setate în Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului 816/2023, acesta fiind documentul strategic pentru sectorul dat.

Legea de bază care are drept scop de a proteja viața și sănătatea umană, mediul și proprietatea de efectele nocive ale substanțelor și amestecurilor chimice este Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice.

REACH - Înregistrarea, Evaluarea, Autorizarea și Restricționarea Substanțelor Chimice

Unul dintre instrumentele esențiale ale legislației UE în domeniul substanțelor chimice este Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), care stabilește un cadru detaliat pentru gestionarea acestora pe teritoriul Uniunii Europene. Scopul principal al REACH este de a asigura protecția sănătății umane și a mediului, printr-o evaluare riguroasă a substanțelor chimice, atât la nivelul producției, cât și al comercializării acestora. Regulamentul este transpus parțial în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, care reglementează aspecte precum înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice pe teritoriul național. În acest context, legea națională stabilește cerințele de bază pentru alinierea la principiile REACH, pentru a facilita schimburile comerciale în condiții de siguranță.

Un aspect important al REACH este reglementarea Fișei cu Date de Securitate (FDS), care conține informații esențiale despre substanțele chimice, riscurile asociate utilizării acestora și măsurile de protecție necesare. În conformitate cu Anexa nr. 2 la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006, Fișa cu Date de Securitate trebuie să fie furnizată de către producători și importatori de substanțe chimice, pentru a asigura o informare corectă și completă a utilizatorilor. Reglementările referitoare la Fișele cu Date de Securitate sunt la fel transpuse în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, în Anexa nr. 2¹ și în Ordinul Ministrului Mediului nr. 189/2044, care aprobă Instrucțiunea de completare a Fișei cu Date de Securitate.

CLP - Clasificarea, Etichetarea și Ambalarea Substanțelor și Amestecurilor

Cerințele Uniunii Europene în domeniul clasificării, etichetării și ambalării substanțelor și amestecurilor chimice sunt reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice, care stabilește un sistem uniform de clasificare a substanțelor chimice pe baza caracteristicilor lor periculoase, etichetarea corespunzătoare și cerințele de ambalare pentru a proteja sănătatea umană și mediul. Acest regulament este esențial pentru asigurarea unei informări corecte și clare a utilizatorilor și pentru prevenirea accidentelor sau a expunerii la substanțe chimice periculoase. Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 este transpus parțial în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, care constituie cadrul legislativ național de bază pentru gestionarea substanțelor chimice. Legea națională reglementează aspecte și stabilește baza pentru dezvoltarea cadrului normativ secundar de reglementare, care va include norme detaliate referitoare la clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice. Se preconizează ca aceste reglementări secundare să fie elaborate

sub forma unui regulament privind clasificarea substanțelor și amestecurilor chimice, urmat de anexe care se referă la caracteristicile periculoase (de exemplu, toxicitate, corozivitate, periculozitate pentru mediu), dar și la etichetarea substanțelor cu informații clare și ușor de înțeles și cerințele de ambalare pentru prevenirea scurgerilor sau accidentelor în timpul manipulării și transportului.

Exportul și Importul Substanțelor Chimice Periculoase

În ceea ce privește comerțul internațional cu substanțe chimice periculoase, Republica Moldova se ghidează, în principal, după Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză aplicabilă anumitor produse chimice periculoase și pesticide care fac obiectul comerțului internațional. Convenția, ratificată prin Legea nr. 389/2004, are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului prin reglementarea comerțului internațional cu substanțe chimice periculoase, printr procedura de consimțământ prealabil. Aceasta impune ca statele exportatoare să obțină acordul autorităților desemnate din țările importatoare înainte de a exporta anumite substanțe chimice periculoase sau pesticide.

Regulamentul UE 649/2012 privind exportul și importul produselor chimice care prezintă risc are drept obiectiv crearea mecanismului de aplicare a Convenției de la Rotterdam. Unele prevederi ale Regulamentului (art. 1–4, 18 și 28) sunt transpuse în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, iar alinierea cadrului normativ național cu cerințele Regulamentului a fost realizată prin aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul produselor chimice periculoase.

Poluanți Organici Persistenti (POPs), Bifenili Policlorurați (PCB) și Terfenili Policlorurați (PCT)

- Directiva 96/59/CE a Consiliului din 16 septembrie 1996 privind eliminarea bifenililor policlorurați și a terfenililor policlorurați (PCB/TPC) a fost transpusă integral în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 81/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați (BPC). Astfel, producerea și introducerea pe piață a BPC în stare pură, în amestecuri sau în calitate de componente ale unor articole este interzisă, în conformitate Regulamentului menționat.
- Regulamentul (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenti (reformare), așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/866 al Comisiei din 24 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește acidul perfluorooctanoic (PFOA), sărurile acestuia și compușii înrudiți cu acesta a fost aliniat prin Hotărârea Guvernului nr. 744/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind poluanții organici persistenti. Regulamentul nominalizat abrogă punctul 7 din Regulamentul privind bifenilii policlorurați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 81/2009, stabilind noi termene privind scoaterea din uz și eliminarea echipamentelor cu conținut de BPC și respectând, astfel prevederile Convenției de la Stockholm privind POPs.
- Planul Național de Implementare a Convenției de la Stockholm privind POPs (Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 816/2023 pentru aprobarea Programului de management

durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030 setează 11 obiective care urmează a fi atinse, prin realizarea anumitor acțiuni stabilite până în anul 2030. Acesta se aliniază cerințelor Convenției de la Stockholm privind POPs, contribuind astfel la implementarea prevederilor acesteia.

Biocidele

- Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide este transpus parțial (art. 1, 3, 17, 19, 20, 22, 25, 48 și anexa V) în Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice și în Hotărârea Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide

27.6.1.2. Cadrul administrativ

În conformitate cu art. 7, alin. (1) din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, **Ministerul Mediului** este autoritatea competentă în domeniul managementului integrat al substanțelor chimice. Acesta are atribuții esențiale în elaborarea, promovarea și coordonarea politicii unice de stat, precum și în asigurarea unui cadru normativ corespunzător pentru gestionarea substanțelor și produselor chimice pe întregul lor ciclu de viață. De asemenea, Ministerul Mediului reprezintă punctul oficial de contact pentru tratatele și acordurile internaționale relevante la care Republica Moldova este parte. Ținând cont de statutul de țară candidată la Uniunea Europeană, Ministerul Mediului joacă un rol fundamental în alinierea reglementărilor naționale la acquis-ul comunitar în domeniul gestionării substanțelor chimice. În urma reformei instituționale din 2021, a fost înființat Serviciul politici de gestionare a substanțelor chimice (compus din 3 angajați), cu scopul de a elabora și promova politici de stat în domeniul gestionării durabile a substanțelor chimice.

Cu toate acestea, în prezent nu există o instituție desemnată pentru implementarea completă a politicii statului în acest domeniu. Conform Legii nr. 277/2018, responsabilitatea ar trebui să revină **Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice**, însă această agenție nu a fost încă creată. În acest context, atribuțiile respective vor fi transferate către **Agencia de Mediu**, în special către Direcția Generală Substanțe Chimice, care va fi înființată odată cu finalizarea reformei instituționale.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului – Conform Hotărârii Guvernului nr. 548/2018, Inspectoratul pentru Protecția Mediului este responsabil de exercitarea controlului de stat privind respectarea legislației referitoare la protecția mediului în procesul de fabricare, depozitare, transport, utilizare, neutralizare și înhumare a deșeurilor, precum și a produselor și substanțelor nocive.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare – prin **Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor**, este responsabil de omologarea și înregistrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, care sunt reglementate și monitorizate conform normativelor naționale și internaționale.

Ministerul Sănătății – prin intermediul **Agenției Naționale pentru Sănătate Publică**, autorizează și înregistrează produsele biocide care sunt plasate pe piața Republicii Moldova, asigurându-se că acestea respectă cerințele de sănătate publică și siguranță.

27.6.2. Planuri de viitor

27.6.2.1. Planuri legislative

În perioada 2025-2026, urmează să fie asigurat un proces esențial de aliniere a legislației naționale la reglementările Uniunii Europene în domeniul substanțelor chimice. Aceste măsuri sunt deosebit de importante pentru a asigura gestionarea durabilă a substanțelor chimice, respectând standardele europene și recomandările Comisiei Europene, ce vizează protecția mediului și sănătatea publică.

Se planifică alinierea unor reglementări cheie, care vor aduce legislația din Republica Moldova mai aproape de normele europene. Printre acestea, se numără Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 (REACH) privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice. Aceasta presupune modificarea Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice și adoptarea unor reglementări care să stabilească o listă a substanțelor și amestecuri chimice interzise și restricționate și o listă a substanțelor cu risc major pentru sănătatea umană și mediu. De asemenea, se vor implementa măsuri pentru a asigura controlul asupra comercializării și utilizării substanțelor chimice pe întreg ciclul lor de viață.

Alinierea totală la Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice va include aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice care va stabili reglementări precise pentru etichetarea și clasificarea substanțelor și amestecurilor chimice, contribuind astfel la protejarea consumatorilor și a mediului înconjurător.

În ceea ce privește Regulamentul (CE) nr. 648/2004 privind detergenții, Ministerul Mediului va adopta măsuri specifice pentru reglementarea substanțelor chimice folosite în produsele de curățare, având în vedere impactul acestora asupra sănătății și mediului prin aprobarea Regulamentului privind detergenții. Acțiunea de elaborare a actului normativ care aliniază la reglementările Regulamentului (CE) nr. 648/2004 se regăsește în Capitolul 1 al Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 „Libera circulație a mărfurilor”.

Pe lângă acestea, integrarea normelor europene în domeniul substanțelor chimice va include și transpunerea Directivei 2004/9/CE și Directivei 2004/10/CE, care stabilesc principiile bunei practici de laborator în testele efectuate asupra substanțelor chimice. Aceste reglementări vor asigura evaluarea sigură și corectă a substanțelor chimice comercializate pe piața din Moldova. Acțiunea de elaborare a Regulamentului privind aplicarea principiilor bunei practici de laborator (BAT) și verificarea aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice, care va transpune reglementările Directivei 2004/9/CE și Directivei 2004/10/CE se regăsește în Capitolul 1 al Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 „Libera circulație a mărfurilor”.

De asemenea, cadrul legislativ național urmează a fi aliniat cu Regulamentul (CE) nr. 440/2008 al comisiei din 30 mai 2008 de stabilire a metodelor de testare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH). În acest sens, urmează a fi elaborat un regulament pentru alinierea integrală la cerințele UE.

În ceea ce privește comerțul cu substanțe chimice periculoase, Anexa nr. 1 și Anexa nr. 5 a Regulamentului (CE) nr. 649/2012 privind exportul și importul acestora vor fi aliniate în legislația națională, conform ultimilor actualizări la nivel EU or, la nivel european acestea se modifică cel puțin o dată pe an. Astfel, urmează a fi modificate reglementările existente prin ajustarea Listei produselor chimice interzise sau supuse unor restricții severe și Listei Produselor chimice și articole care fac obiectul unei interdicții la export și import, conform celor existente la nivel european.

27.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Implementarea reglementărilor europene în domeniul gestionării substanțelor chimice este un proces esențial pentru alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene. Acest proces presupune o serie de măsuri și pași strategici care implică atât consolidarea capacităților administrative, cât și dezvoltarea unor instrumente și sisteme necesare pentru implementarea reglementărilor. Primul pas esențial în acest proces este înființarea Direcției Generale Substanțe Chimice în cadrul Agenției de Mediu, structură care va avea atribuțiile necesare pentru gestionarea substanțelor chimice conform reglementărilor europene și naționale. După finalizarea reformei instituționale, atribuțiile și responsabilitățile acestei direcții vor fi clar definite, iar aceasta va deveni un pilon central al procesului de implementare.

O componentă fundamentală a succesului acestui proces va fi consolidarea capacităților administrative ale Agenției de Mediu. În acest sens, instruirea continuă a personalului este esențială. Participarea la grupurile de lucru europene, schimbul de bune practici cu alte autorități europene și dezvoltarea unui plan de formare profesională vor contribui la creșterea expertizei angajaților agenției și a altor autorități implicate. Astfel, personalul va fi pregătit pentru a face față cerințelor impuse de reglementările europene și va putea implementa cu succes măsurile prevăzute.

Un alt pas important în implementarea reglementărilor europene este dezvoltarea și implementarea unor sisteme informatice eficiente. Un element-cheie în acest sens va fi consolidarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” (SIA REPC), care va facilita înregistrarea și gestionarea substanțelor chimice conform reglementărilor europene.

În paralel, în cadrul Agenției de Mediu, se va dezvolta un Sistem Național de Suport Helpdesk, destinat să ofere asistență operatorilor economici și altor entități implicate în procesul de înregistrare și gestionare a substanțelor chimice. În ceea ce privește testarea substanțelor chimice, se va asigura dotarea corespunzătoare a laboratorului specializat pentru testarea substanțelor chimice. Achiziționarea echipamentelor necesare și instruirea personalului din laboratoare vor fi priorități, pentru a asigura realizarea testelor specifice conform reglementărilor internaționale. Aceste măsuri vor contribui la asigurarea siguranței și conformității substanțelor chimice care ajung pe piața națională.

Un alt aspect crucial va fi implementarea reglementărilor europene privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice. Un sistem de etichetare conform cerințelor europene va fi creat pentru substanțele chimice periculoase, care va include fraze de pericol și măsuri de precauție. Astfel, va fi asigurată o etichetare corectă și transparentă, în concordanță cu reglementările europene. De asemenea, în contextul reglementărilor internaționale privind exportul și importul de substanțe chimice periculoase, Agenția de Mediu va prelua rolul de Autoritate Națională Desemnată pentru implementarea prevederilor Convenției de la Rotterdam. Aceasta va implica transpunerea reglementărilor internaționale în legislația națională, crearea unui sistem de monitorizare a tranzacțiilor internaționale de produse chimice periculoase și implementarea procedurilor de control la frontieră, pentru a asigura respectarea acestor reglementări.

Pentru ca Republica Moldova să își poată asuma angajamentele pe care le are față de Convenția de la Stockholm privind POPs raportând situația de facto în ceea ce privește gestionarea POPs-urilor, dar și în conformitate cu prevederile stabilite de Planul Național de Implementare a Convenției pentru perioada imediat următoare se planifică realizarea următoarelor acțiuni:

- Elaborarea de inventare ale articolelor care conțin POP, inclusiv a stocurilor, a deșeurilor contaminate cu POP.
- Elaborarea inventarului siturilor contaminate cu POPs.
- Remedierea siturilor contaminate cu POPs.

27.6.3. Aspecte financiare

Pentru alinierea integrală cu Regulamentul EU 1907/2006 sunt estimate ca fiind necesare următoarele costuri:

- Elaborarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice - 560, 68 mii lei, respectiv 337,48 mii lei acoperite din bugetul de stat, iar 223,20 mii lei cu suportul Proiectului Twinning Calitatea Aerului și mediul înconjurător, finanțat de Uniunea Europeană.
- Elaborarea și aprobarea Proiectului de hotărâre pentru aprobarea Listei produselor chimice interzise și restricționate și Listei cu risc major pentru sănătatea umană și pentru mediu - 337, 48 mii lei din bugetul de stat.

Pentru alinierea integrală cu Regulamentul EU 1272/2008 sunt estimate ca fiind necesare următoarele costuri:

- Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice - 560, 68 mii lei, respectiv 337,48 mii lei acoperite din bugetul de stat, iar 223,20 mii lei cu suportul Proiectului Twinning Calitatea Aerului și mediul înconjurător, finanțat de Uniunea Europeană.
- Elaborarea și aprobarea Proiectului de ordin pentru aprobarea Listei de Clasificare și etichetare armonizate ale anumitor substanțe periculoase - 337, 48 mii lei din bugetul de stat.

Pentru alinierea integrală cu Regulamentul EU 649/2012 sunt estimate ca fiind necesare următoarele costuri:

- Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre pentru modificarea HG nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase - 126,2 mii lei, din bugetul de stat.

Costul pentru acțiunile setate în Planul Național de Implementare a Convenției de la Stockholm privind POPs (Anexa nr. 2 la HG nr. 816/2023) este de 58420 mii lei. Acestea urmează a fi acoperite atât din bugetul autorităților/instituțiilor implicate, cât și cu suportul partenerilor externi. O parte din acțiuni, inclusiv cele sus-listate nu au acoperire, respectiv se atestă o necesitate stringentă de identificare a resurselor financiare pentru realizarea acestora.

SUBCAPITOLUL 27.7. ZGOMOTUL

27.7.1. Prezentarea generală a situației

27.1.1.1. Cadrul legislativ

Legislația Republicii Moldova în domeniul gestionării zgomotului ambiental cuprinde un set de acte normative naționale care reglementează aspectele esențiale ale poluării sonore, în concordanță cu standardele europene. Deși Directiva 2002/49/CE privind gestionarea zgomotului ambiental nu a fost transpusă integral în legislația națională, țara noastră a implementat deja măsuri relevante pentru protecția sănătății publice și a mediului, precum și pentru gestionarea riscurilor asociate expunerii la zgomot. Printre actele normative relevante în acest domeniu se numără:

- Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice
- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului
- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală

În completarea acestora, Hotărârile Guvernului stabilesc structuri, proceduri și măsuri specifice pentru implementarea reglementărilor și coordonarea autorităților responsabile. Printre aceste acte se regăsesc:

- Hotărârea Guvernului nr. 246/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea normelor și procedurilor referitoare la introducerea restricțiilor de operare legate de zgomot la aeroporturi, într-o abordare echilibrată;
- Hotărârea Guvernului nr. 362/2014 privind aprobarea cerințelor minime de protecție a lucrătorilor împotriva riscurilor generate de expunerea la zgomot, în special riscurile de pierdere a auzului;
- Hotărârea Guvernului nr. 148/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății;
- Hotărârea Guvernului nr. 1090/2017 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică;
- Hotărârea Guvernului nr. 145/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului;
- Hotărârea Guvernului nr. 548/2018 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului;

- Hotărârea Guvernului nr. 549/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu;
- Hotărârea Guvernului nr. 690/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Hotărârea Guvernului nr. 133/2019 privind organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile.

27.7.1.2. Cadrul administrativ

Atribuțiile autorităților în gestionarea zgomotului ambiental sunt reglementate de diverse instituții care acoperă domenii precum sănătatea publică, protecția mediului, siguranța muncii și infrastructura aeronautică. Fiecare entitate are un rol distinct în prevenirea și diminuarea poluării sonore, având ca obiectiv principal protejarea sănătății și bunăstării cetățenilor. În continuare, sunt detaliate responsabilitățile principalelor autorități implicate:

Ministerul Sănătății este responsabil pentru supravegherea stării de sănătate publică și pentru implementarea politicilor publice menite să prevină riscurile pentru sănătate, inclusiv cele asociate expunerii la zgomot. Conform Legii nr. 10/2009[9] privind supravegherea stării de sănătate publică, Ministerul reglementează expunerea la zgomot ca factor de risc pentru sănătatea publică. De asemenea, autoritatea dezvoltă programe și măsuri pentru protecția populației, inclusiv în domeniul poluării sonore.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică are un rol esențial în monitorizarea și controlul expunerii la zgomot, în special în mediile de muncă și în zonele rezidențiale. Aceasta implementează măsuri de prevenire și protecție împotriva riscurilor de sănătate generate de zgomot, coordonând studii și cercetări pentru evaluarea impactului poluării sonore asupra sănătății. Totodată, agenția elaborează ghiduri pentru instituțiile publice și private, referitoare la gestionarea riscurilor de expunere la zgomot.

Ministerul Mediului este responsabil pentru protejarea mediului și reglementarea poluării fonice. Conform legislației în vigoare, ministerul trebuie să implementeze politici și reglementări care să reducă impactul zgomotului asupra mediului. Acesta colaborează cu instituțiile implicate în controlul poluării și se asigură că sunt respectate normele naționale și internaționale privind poluarea fonică. În colaborare cu **Inspectoratul pentru Protecția Mediului și cu Agenția de Mediu**, Ministerul Mediului verifică respectarea standardelor de calitate a mediului, inclusiv în ceea ce privește zgomotul.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are responsabilitatea gestionării infrastructurii de transport, inclusiv a celor care generează zgomot semnificativ, cum ar fi transportul feroviar și aerian. Autoritatea reglementează măsurile care trebuie adoptate pentru reducerea zgomotului provenit de la infrastructurile de transport, conform normelor naționale și europene privind poluarea fonică. Ministerul monitorizează implementarea proiectelor de infrastructură ce includ măsuri de protecție împotriva zgomotului, precum construirea de bariere fonoabsorbante și stabilirea de limite sonore pentru zonele rezidențiale aflate în apropierea drumurilor și căilor ferate.

Autoritatea Aeronautică Civilă reglementează zgomotul generat de aeroporturi și aeronave, implementând restricții de operare specifice pentru reducerea impactului poluării sonore asupra zonelor rezidențiale din apropierea aeroporturilor. Conform Hotărârii nr. 246/2019, autoritatea stabilește reguli și proceduri pentru introducerea restricțiilor de operare legate de zgomot în aeroporturile din Republica Moldova, urmând o abordare echilibrată. Autoritatea se asigură că operatorii aerieni respectă limitele de zgomot și adoptă măsuri de atenuare a acestuia, inclusiv prin utilizarea de echipamente mai puțin poluante fonic.

Autoritățile administrațiile publice locale joacă un rol esențial în implementarea reglementărilor privind zgomotul ambiental la nivel local. Acestea sunt responsabile pentru aplicarea măsurilor de protecție împotriva zgomotului în cadrul comunităților locale, adaptate particularităților fiecărei zone. Autoritățile administrației publice locale monitorizează și controlează sursele de zgomot urban (trafic, construcții, activități comerciale etc.) și implementează măsuri pentru limitarea expunerii la zgomot, în scopul protejării sănătății publice. De asemenea, autoritățile administrațiilor publice locale pot adopta reglementări suplimentare pentru a proteja calitatea vieții cetățenilor.

27.7.2. Planuri de viitor

27.7.2.1. Planuri legislative

În conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova, transpunerea Directivei 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental va fi realizată prin adoptarea unei Hotărâri de Guvern, care va aproba un Regulament național detaliat. Acest regulament va stabili proceduri precise pentru evaluarea și gestionarea zgomotului, aliniind legislația națională la standardele europene și va include măsuri pentru elaborarea hărților de zgomot, identificarea surselor majore de poluare fonică și definirea zonelor ce necesită intervenții. Proiectul de Hotărâre de Guvern este planificat să fie adoptat în 2025 și va constitui un instrument esențial în protecția sănătății publice și în reducerea impactului negativ al poluării sonore asupra mediului.

27.7.2.2. Implementarea acquis -ului și consolidarea capacităților administrative

Autoritățile vor adopta măsuri de formare continuă pentru funcționarii publici, pentru a asigura o aplicare corectă și eficientă a legislației europene. De asemenea, se vor face investiții în tehnologii avansate de monitorizare a zgomotului ambiental, iar colaborarea interinstituțională va fi încurajată și consolidată pentru o gestionare mai eficientă a poluării sonore și protecția mediului.

27.7.3. Aspecte financiare

Pentru transpunerea Directivei 2002/49/CE privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental, se preconizează un buget total de 189.087 mii lei. Această sumă va fi alocată în principal pentru elaborarea și adoptarea regulamentului național, asigurând astfel alinierea legislației naționale la cerințele europene. Fondurile vor fi acoperite din bugetul de stat. De asemenea, vor fi finanțate activitățile de formare și instruire a personalului responsabil din

instituțiile publice, pentru a asigura o implementare corectă a reglementărilor și o gestionare eficientă a poluării sonore conform standardelor europene.

SUBCAPITOLUL 27.8. EMISII INDUSTRIALE

27.8.1. Prezentarea generală a situației

27.8.1.1. Cadrul legislativ

În vederea prevenirii și controlului emisiilor în aer, apă și sol, gestionării deșeurilor, eficienței energetice și prevenirii accidentelor, Republica Moldova a semnat și ratificat o serie de tratate internaționale care vizează protecția mediului, atât la nivel național, cât și european și internațional. Aceste acte internaționale oferă autorităților competente posibilitatea de a monitoriza și controla impactul activităților propuse asupra mediului, promovând cooperarea transfrontalieră și la scară largă pentru prevenirea poluării. Astfel, Republica Moldova a aderat la Tratatul de instituire a Comunității Energiei (aprobat prin Legea nr. 117/2009), în cadrul căruia s-au asumat obligații referitoare la implementarea acquis-ului comunitar privind resursele energetice. În acest context, Directiva 2001/80/CE a Parlamentului European și al Consiliului privind limitarea emisiilor atmosferice provenind de la instalațiile de ardere de dimensiuni mari a fost transpusă în legislația națională prin Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale.

Convenția privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi a fost ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 399/1995, având ca obiectiv reducerea și controlul poluării atmosferice transfrontaliere prin cooperare internațională. Convenția stabilește un cadru pentru monitorizarea, schimbul de informații și dezvoltarea unor strategii comune pentru reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. În cadrul acestei convenții, Republica Moldova a semnat patru din cele opt protocoale, ratificând trei dintre ele:

- Protocolul privind metalele grele, ratificat prin Legea nr. 1018/2002;
- Protocolul privind poluanții organici persistenți, ratificat prin Legea nr. 1018/2002;
- Protocolul privind finanțarea pe termen lung a programului de cooperare pentru monitorizarea și evaluarea transmiterii pe distanțe lungi a poluării atmosferice în Europa (Protocolul EMEP), ratificat prin Legea nr. 215/2015;
- Protocolul privind reducerea acidificării, eutrofizării și ozonului troposferic (Protocolul de la Göteborg), semnat la 23 mai 2000, dar care nu a fost ratificat de Republica Moldova.

În conformitate cu obligațiile stabilite de aceste protocoale și convenții internaționale, Republica Moldova are responsabilitatea de a monitoriza și raporta emisiile poluante și de a implementa măsuri de reducere a poluării atmosferice transfrontaliere. Aceste angajamente au fost reglementate prin următoarele acte normative naționale:

- Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice pentru perioada 2010-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 973/2010;
- Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru perioada 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2023;

- Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale;
- Regulamentul privind poluanții organici persistenti (POPs), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 744/2024;
- Regulamentul privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 593/2024;
- Regulamentul privind bifenilii policlorurați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 81/2009.

Protocolul privind registrele de emisii și transferuri de poluanți (PRTR), semnat la Kiev în 2003, în cadrul Convenției Aarhus, a fost ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 99/2013. Convenția Aarhus garantează accesul publicului la informații, justiție și participare în procesul decizional privind protecția mediului. În vederea implementării acestui protocol, Republica Moldova a creat Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 373/2018, care include un sistem informațional pentru raportarea emisiilor provenite din activitățile economice (www.retp.md).

În ceea ce privește evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, Republica Moldova a devenit parte la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo, 1991), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993. În urma aderării la această convenție, a fost adoptată Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, care reglementează procesul de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitățile publice și private și stabilește măsurile necesare pentru prevenirea și minimizarea impactului acestora asupra sănătății populației și mediului.

Totodată, prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546/1993, Republica Moldova a ratificat și Convenția privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (Convenția de la Helsinki, 1992). Pentru implementarea prevederilor acestei convenții, a fost adoptată Legea nr. 108/2020, care reglementează măsurile de prevenire și control al accidentelor majore implicând substanțe periculoase, asigurând protecția sănătății umane și a mediului în cazul unui accident. Prin aceste tratate internaționale și actele normative naționale, Republica Moldova își întărește angajamentele în domeniul protecției mediului, contribuind la prevenirea poluării și la asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății și mediului. În același context, documentele de politici naționale stabilesc obiectivele și măsurile necesare pentru implementarea actelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

- **Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”** adoptată prin Legea nr. 315/2022 determină obiectivele de dezvoltare printre care Obiectivul general 10. „Asigurarea unui mediu sănătos și sigur” și obiectivele specifice care prevăd îmbunătățirea calității componentelor de mediu, promovarea economiei circulare și realizarea obiectivelor de dezvoltare economică ecologică. Prin urmare au fost aprobate documente de politici pe domenii specifice care au același obiectiv de protecție a mediului și direct contribuie la implementarea Strategiei Moldova 2030:
- **Strategia de mediu pentru anii 2024-2030**, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024;
- **Programul de dezvoltare cu emisii reduse până în 2030**, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023;
- **Programul privind gestionarea deșeurilor pentru anii 2023-2027**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2023;

- **Programul pentru gestionarea durabilă a substanțelor chimice pentru anii 2023-2030**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2023;

Republica Moldova are angajamentul să transpună și să implementeze următoarele directive ale Uniunii Europene:

1. **Directiva 2010/75/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării)(reformare);
2. **Directiva 2001/80/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2001 privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații de ardere de dimensiuni mari;
3. **Directiva 2015/2193/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații medii de ardere;

Aceste directive au fost transpuse în legislația națională prin următoarele acte normative:

- Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale;
- Regulamentul privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 205/2023;
- Ordinul ministrului mediului nr. 186/2024 cu privire la elaborarea Raportului privind situația de referință;
- **Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale**, care transpune parțial Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) și Directiva (UE) 2015/2193 privind limitarea emisiilor de poluanți provenind de la instalațiile medii de ardere, reglementează cadrul normativ cu privire la prevenirea poluării provocate de activitățile industriale și economice, în vederea reducerii emisiilor în aer, apă și sol, inclusiv a generării de deșeuri, precum și controlul de mediu, promovarea și aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru a se atinge un nivel înalt de protecție a mediului. În acest sens sunt stabilite condițiile pentru autorizarea activităților economice cu impact asupra mediului și măsurile de prevenire a emisiilor și deversărilor în mediu, raportare și funcționarea instalațiilor mari și medii de ardere, accentuând prevederile de implicare a publicului în procesul de autorizare a activităților industriale și economice cu impact asupra mediului.
- **Regulamentul privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor** - reglementează activitatea și stabilește condițiile de exploatare și supraveghere a instalațiilor de incinerare și co-incinerare a deșeurilor, în scopul de a preveni sau a limita, pe cât este posibil, efectele negative asupra mediului și, în special, poluarea datorată emisiilor în aer, sol, în apele de suprafață și în apele subterane, precum și riscurile pe care acestea le prezintă pentru sănătatea oamenilor, floră și faună. La fel, Regulamentul stabilește condițiile pentru funcționarea unităților tehnice sau mobile, teritoriilor stațiilor de incinerare și co-incinerare a deșeurilor.
- **Ordinul ministrului mediului nr. 186/2024 cu privire la elaborarea Raportului privind situația de referință** urmărește implementarea Legii 227/2022, fiind destinat operatorilor economici precum și publicului interesat de starea componentelor de mediu pe amplasamentul unei instalații, stabilind competențele și responsabilitățile instituționale,

precum și a operatorilor în procesul de elaborare, examinare și aprobare a Raportului privind situația de referință.

Totodată, au fost aprobate acte normative aferente care contribuie la implementarea Directivei 2010/75/UE, a Directivei 2001/80/CE și a Directivei 2015/2193/UE, și anume:

- Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic care reglementează protecția aerului atmosferic și stabilește standardele de calitate a acestuia, impunând limitări ale emisiilor de poluanți din industrie, controlul surselor de poluare și monitorizarea calității aerului în zonele industriale.
- Legea apelor nr. 272/2011 care reglementează protecția și utilizarea resurselor de apă, stabilind norme pentru prevenirea poluării apelor prin activitățile industriale. Autoritățile competente sunt obligate să monitorizeze și să controleze descărcările de substanțe toxice în cursurile de apă.
- Legea nr. 209/2016 privind deșeurile care reglementează condițiile de gestionare, valorificare și eliminare a deșeurilor provenite de la instalațiile industriale, impunând autorităților competente să stabilească norme pentru controlul emisiilor de substanțe poluante provenite din deșeuri, inclusiv prin activitățile de reciclare și incinerare.
- Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice care reglementează utilizarea, manipularea și eliminarea substanțelor chimice periculoase, stabilind norme stricte pentru gestionarea substanțelor care pot genera emisii periculoase în cadrul proceselor industriale. Autoritățile de mediu sunt responsabile pentru monitorizarea respectării acestor norme.
- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului care reglementează procedurile de evaluare a impactului asupra mediului pentru activitățile planificate industriale care pot avea un impact semnificativ asupra mediului. Activitățile planificate care pot avea impact semnificativ asupra mediului trebuie să fie supuse procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, cu identificarea măsurilor pentru reducerea, prevenirea și compensarea impactului potențial negativ asupra mediului.
- Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase) reglementează măsurile de prevenire și control al riscurilor de accidente majore în industriile care manipulează substanțe periculoase. Emisiile industriale rezultate în urma unui accident major sunt monitorizate și controlate în vederea prevenirii poluării masive a aerului, apei și solului.
- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului impune autorităților să adopte măsuri adecvate pentru prevenirea poluării industriale și protecția ecosistemelor, reglementând limitarea emisiilor de substanțe poluante care pot afecta sănătatea umană și mediul.
- Hotărârea Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți prin care a fost creat Sistemul Informațional Automatizat „Registrul emisiilor și al transferului de poluanți” (www.retp.gov.md) impunând obligația ca toate entitățile industriale să raporteze anual emisiile în aer și apă, contribuind astfel la transparența și monitorizarea emisiilor.
- Hotărârea Guvernului nr. 205/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor, care reglementează condițiile de incinerarea și co-incinerare a deșeurilor, impunând norme stricte privind controlul emisiilor de poluanți, în special cele de dioxid de carbon și alte substanțe toxice.

Aceste reglementări normative formează un cadru juridic complet și coerent pentru prevenirea și reducerea emisiilor industriale. În ceea ce privește domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase:

Tratatele internaționale, la care Republica Moldova este parte:

- Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014 și intrat în vigoare la data de 02.07.2014.
- Convenția privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (Helsinki, 1992) (Decizia Parlamentului nr. 1546/1993);
- Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme de mediu (Aarhus, 25 iunie 1998) - ratificată prin Decizia Parlamentului nr. 346/1999;

Documente și strategii naționale care au referire și la Directiva SEVESO:

- Strategia Națională de Dezvoltare Moldova Europeană 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022, care are ca obiective asigurarea unui mediu sănătos pentru viață, cu obiectivele specifice de creștere a calității componentelor de mediu, promovarea economiei circulare și atingerea ȋintelor de dezvoltare a economiei verzi;
- Programul de Management Durabil al Substanțelor Chimice pentru anii 2023-2030, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2023, care are ca obiectiv general reducerea și eliminarea impactului substanțelor chimice asupra mediului și sănătății umane.

Cadrul normativ de bază care reglementează domeniul **accidentelor industriale** este:

- Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase reglementează măsurile de prevenire a riscurilor de accidente majore care implică substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății umane și a mediului, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție pe întreg teritoriul Republicii Moldova; stabilește cerințele pentru operatorii în ale căror amplasamente sunt prezente substanțe periculoase, autoritățile responsabile de implementare, responsabilitățile instituționale în domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, informațiile furnizate și acțiunile care trebuie întreprinse, informarea/consultarea/participarea publicului la procesul decizional, procedurile care trebuie puse în aplicare; etc.;
- Legea nr. [151/2022](#) privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase;
- Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător - reglementează modul de solicitare, acordare, suspendare și retragere a actelor permissive;

- Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice;
- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, reglementează mecanismul de evaluare a impactului asupra mediului al unor genuri de activitate planificate publice și private și a mecanismului de evaluare a biodiversității pentru asigurarea prevenirii sau minimizării, la etapele inițiale, a impactului semnificativ asupra mediului și sănătății populației;
- Legea nr. 131/2011 privind controlul de stat, care reglementează procedura efectuării controlului activității de întreprinzător de către entitățile împuternicite cu asemenea competențe;
- Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, stabilește cadrul normativ unitar pentru amenajarea teritoriului, urbanism, autorizarea și execuția lucrărilor de proiectare și a lucrărilor de construcții, postutilizarea construcțiilor, asigurarea calității construcțiilor, a materialelor și produselor pentru construcții, exercitarea controlului de stat cu privire la respectarea disciplinei în amenajarea teritoriului și urbanism și a regimului de autorizare a execuției construcțiilor, precum și aplicarea unitară a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții pe teritoriul Republicii Moldova, cu respectarea interesului public.
- HG nr.1467/2016 [pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informația de mediu](#);
- HG nr. 1076/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale.

Legea privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase nr. 108/2020 transpune parțial Directiva 2012/18/UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și abrogare ulterioară a Directivei 96/82/UE. Legea reglementează măsuri de prevenire a riscurilor de accidente majore care implică substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății umane și asupra mediului, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție pe întreg teritoriul Republicii Moldova și Stabilește cerințele pentru operatorii pe ale căror amplasamente sunt prezente substanțe periculoase, care sunt autoritățile responsabile cu implementarea, responsabilitățile instituționale în domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, informațiile furnizate și acțiunile care trebuie întreprinse, informarea/consultarea/participarea publicului la procesul decizional, procedurile care urmează a fi implementate etc.

În ceea ce privește **Sistemul comunitar de management de mediu și audit (EMAS)**, deși nu există un cadru legislativ național complet reglementat pentru implementarea EMAS, unele organizații și instituții publice din Republica Moldova organizează sesiuni de informare și instruire privind acest sistem. Companiile care doresc să adopte sistemul EMAS se pot certifica voluntar în Uniunea Europeană. EMAS este menționat în diverse acte legislative naționale care favorizează produsele și companiile certificate, printre care:

- Hotărârea Guvernului nr. 592/2019 privind Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii.
- Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.
- Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.
- Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 69/2021 privind aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări.

Începând cu anul 2024, Ministerul Mediului a inițiat procesul de aliniere la reglementările Uniunii Europene și de elaborare a unui regulament național pentru implementarea EMAS. Acest regulament este așteptat să fie adoptat în anul 2026, reprezentând un pas important în promovarea unei economii mai verzi și mai sustenabile. Implementarea EMAS în Republica Moldova este susținută de diverse documente strategice, cum ar fi:

- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030, aprobată prin Legea nr. 315/2022”.
- Strategia de mediu pentru anii 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2024.
- Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024.
- Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 495/2024.
- Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023.

În ceea ce privește **etichetarea ecologică**, la 25 septembrie 2015, Republica Moldova, alături de alte 192 de state membre ale ONU, a adoptat **Agenda 2030 de Dezvoltare Durabilă**, cunoscută sub denumirea „Transformarea lumii în care trăim”. Această agendă include **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)** și 169 de ținte, care sunt structurate în cinci piloni fundamentali: oameni, planetă, prosperitate, pace și parteneriate. Republica Moldova și-a angajat responsabilitatea de a implementa această agendă până la sfârșitul anului 2030, iar obiectivul ODD 12 – Consum și producție responsabilă joacă un rol central în contextul etichetării ecologice. În această direcție, etichetele ecologice oficiale contribuie semnificativ la realizarea acestui obiectiv, având un rol important în promovarea unui consum și al unei producții mai durabile și responsabile, prin evidențierea produselor cu un impact redus asupra mediului, sănătății, climatului și resurselor naturale.

Pe lângă angajamentul luat prin adoptarea Agendei 2030, Republica Moldova a semnat și implementat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014. Acordul promovează dezvoltarea durabilă, incluzând la Titlul V, capitolul 13 - Comerț și Dezvoltare Durabilă, clauze care subliniază importanța comerțului cu mărfuri care respectă standarde durabile, inclusiv prin utilizarea etichetelor ecologice și sistemelor de certificare a produselor.

Eticheta ecologică este un instrument eficient pentru promovarea produselor care au un nivel ridicat de performanță în ceea ce privește protecția mediului, contribuind astfel la realizarea unui

comerț durabil și echitabil. Schema de etichetare ecologică face parte din politica europeană de consum și producție durabilă, care vizează reducerea impactului negativ asupra mediului și resurselor naturale. În anul 2023 Republica Moldova a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 204/2023, care aprobă Regulamentul privind etichetarea ecologică. Prezentul Regulament transpune parțial (art. 1-4; art. 6 (1)-(4), (6); art. 9 (1)-(6), (8)-(12); art. 10; Anexa III pct. 1 și 3 și Anexa V) Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind eticheta UE ecologică, CELEX: 32010R0066, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 27/1 din 30 ianuarie 2010, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2017/1941 al Comisiei din 24 octombrie 2017.

De asemenea, cadrul legislativ național cuprinde o serie de legi și documente de politici care reglementează indirect aspectele etichetării ecologice. Mai multe legi și reglementări naționale reglementează aspectele legate de etichetarea ecologică și certificarea produselor, inclusiv:

- Legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică: Această lege are scopul de a sprijini buna funcționare a pieței interne prin eliminarea barierelor tehnice și promovarea unui comerț care respectă standardele de siguranță și durabilitate, în conformitate cu obligațiile față de Organizația Mondială a Comerțului (OMC) și Uniunea Europeană.
- Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității: Aceasta stabilește cadrul legal pentru activitatea de acreditare a organismelor de evaluare a conformității, pentru asigurarea că produsele introduse pe piață respectă reglementările de mediu și alte standarde de calitate și siguranță.
- Legea nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare: Legea reglementează procedurile de supraveghere a pieței pentru produsele nealimentare, asigurându-se că acestea îndeplinesc cerințele esențiale de siguranță și protecția mediului, în conformitate cu reglementările europene. Aceasta se aliniază cu Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele de acreditare și supraveghere a pieței pentru produsele comercializate în Uniunea Europeană.

27.8.1.2. Cadrul administrativ

În domeniul reglementării emisiilor industriale, mai multe autorități guvernamentale sunt implicate în gestionarea, controlul și prevenirea poluării mediului, având responsabilități clar delimitate pentru asigurarea respectării legislației și protejarea resurselor naturale și a sănătății publice.

Ministerul Mediului, creat prin Hotărârea Guvernului nr. 145/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, joacă un rol esențial în formularea politicilor și actelor normative care vizează prevenirea și controlul poluării industriale. **Direcția Politici de Prevenire a Poluării** este responsabilă pentru elaborarea și promovarea documentelor de politici, proiectelor de acte normative și reglementărilor în domeniul emisiilor industriale, evaluării de mediu și riscurilor de accidente industriale. Scopul acestei direcții este prevenirea și minimizarea impactului negativ asupra componentelor de mediu (apă, aer, sol), în etapele inițiale ale

activităților economice, pentru a asigura protecția mediului și sănătatea populației. Activitățile Direcției se concentrează pe:

- Prevenirea și controlul integrat al poluării (emisii industriale);
- Gestionarea riscurilor de accidente industriale;
- Evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea strategică de mediu;
- Implementarea eco-etichetării și răspunderea de mediu.

Numărul de unități: 7 persoane; numărul de angajați: 5 persoane.

Agencia de Mediu, conform Hotărârii Guvernului nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, are responsabilitatea de a implementa politica națională de protecție a mediului, inclusiv prevenirea poluării și reglementarea activităților economice cu impact asupra mediului. Aceasta este implicată în autorizarea activităților industriale prin eliberarea autorizațiilor de mediu necesare, inclusiv a autorizației integrate de mediu, reglementând emisiile de poluanți în apă, aer și sol.

Direcția Reglementări și Acte Permisive de Mediu este responsabilă pentru:

- Prevenirea poluării mediului;
- Reducerea emisiilor de poluanți;
- Reglementarea și autorizarea activităților economice cu impact asupra mediului.

Numărul de unități: 8 persoane; numărul de angajați: 7 persoane, dintre care 3 sunt responsabili pentru eliberarea autorizațiilor integrate de mediu/autorizațiilor de mediu.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului, creat prin Hotărârea Guvernului nr. 548/2018 cu privire la organizarea și funcționarea acestuia, are rolul de a controla și supraveghea respectarea reglementărilor din domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale. Acesta efectuează controale la întreprinderi, instituții și organizații pentru a asigura că activitățile industriale și economice se desfășoară conform condițiilor prevăzute în actele permisive de mediu, precum autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu. Inspectoratul are responsabilități în:

- Controlul și supravegherea respectării reglementărilor de protecția mediului;
- Investigarea încălcărilor legislației și aplicarea sancțiunilor corespunzătoare;
- Recuperarea prejudiciilor asupra mediului conform principiului „poluatorul plătește”.

Structura Inspectoratului include mai multe direcții, fiecare având atribuții specifice în domeniul controlului poluării industriale:

- **Direcția Metodologie, Evaluarea Riscurilor și Planificarea Controalelor:** 5 unități, 2 angajați;
- **Direcția Control Gestionare Resurse de Apă și Aer Atmosferic:** 5 unități, 3 angajați;
- **Direcția Control Gestionarea Deșeurilor și Substanțelor Chimice:** 5 unități, 4 angajați;
- **Direcția Control Geologic și Resurse Funciare:** 5 unități, 4 angajați.

În domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase: În conformitate cu Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, autoritățile centrale competente sunt Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății, iar autorități responsabile pentru aplicarea prevederilor prezentei legi sunt: Agenția de Mediu, inclusiv subdiviziunile ei teritoriale; Inspectoratul pentru Protecția Mediului; Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Agenția Națională pentru Sănătatea Publică și autoritățile administrației publice locale. În statele Ministerului Mediului pe partea de realizare a prevederilor Legii/Directivei Seveso, prevenirii poluării, emisiilor industriale, etc. se ocupă Direcția politici de prevenire a poluării și Serviciul politici de gestionare a substanțelor chimice.

Direcția evaluare de mediu și expertiză ecologică din cadrul Agenției de Mediu se ocupă cu toate întrebările legate cu implementarea prevederilor Legii și Directivei Seveso. Direcția control gestionare deșeuri și substanțe chimice, precum și subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului sunt responsabile pentru implementarea prevederilor Legii și Directivei Seveso în aria lor de responsabilitate. Din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică responsabilitatea punerii în aplicare a Directivei și a Legii Seveso revine efectivului Direcției supraveghere tehnică și control în domeniul apărării împotriva incendiilor și protecției civile, iar pe principiul teritorial efectivului Direcțiilor teritoriale supraveghere tehnică și control Nord și Sud. IGSU al MAI este reprezentat de Direcția radiativ chimică și medico-biologică din cadrul Direcției generale prevenție – 5 pers, sunt responsabile pentru coordonarea și realizarea activităților profilactice în comun cu reprezentanții subdiviziunilor teritoriale DGP.

Efectivul Serviciului CBRN din DRCS-1, Chisinau – 12 pers, și Serviciului CBRN din DRCS-2, Bălți – 12 pers, în comun cu forțele și mijloacele Direcțiilor și Secțiilor SE teritoriale pot acorda ajutorul organelor administrației publice locale și obiectivelor economice pentru localizarea accidentelor majore care implică substanțe periculoase și lichidarea consecințelor acestora. În cadrul Agenției Naționale Sănătății Publice Secția sănătatea mediului din cadrul Direcției protecția sănătății publice duce responsabilitatea pentru implementarea prevederilor Legii/Directivei Seveso.

27.8.2. Planuri de viitor

27.8.2.1. Planuri legislative

Transpunerea Directivei 2010/75/UE, Directivei 2001/80/CE și a Directivei 2015/2193/UE necesită întreprinderea măsurilor de elaborare și aprobare a cadrului normativ care să asigure implementarea și aplicarea Legii 227/2022. Astfel, pentru implementarea acestei sunt planificate elaborarea și aprobarea următoarelor acte subsecvente:

1. Modificarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale (ajustarea cadrului normativ conform modificările operate la Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării prin Directiva (UE) 2024/1785 a Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și al Consiliului privind emisiile industriale (prevenirea și

controlul integrat al poluării) și a Directivei 1999/31/CE a Consiliului privind depozitele de deșeuri.

2. Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și prestarea serviciilor publice de emitere a autorizației integrate de mediu și a autorizației de mediu;
3. Elaborarea proiectului ordinului ministrului mediului privind aprobarea Ghidului cu privire la emiterea autorizației integrate de mediu, autorizației de mediu și înregistrarea activității;
4. Adoptarea prin ordinul ministrului mediului a Concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru 12 categorii de activități.

Transpunerea Directivei 2012/18/UE necesită întreprinderea măsurilor de elaborare și aprobare a cadrului normativ care să asigure implementarea și aplicarea Legii 108/2020. Astfel, pentru implementarea acestei sunt planificate elaborarea și aprobarea următoarelor acte subsecvente:

- Modificarea Legii nr. 108/2020 pentru a asigura transpunerea Directivei 2012/18;
- Consolidarea capacităților umane ale Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Inspectoratului Național de Supraveghere Tehnică în domeniul SEVESO;
- Achiziționarea echipamentelor pentru laboratoarele mobile pentru investigații privind nivelul de poluare a componentelor de mediu, inclusiv în caz de accidente majore.
- Modificarea Ghidului privind procedurile de implementare a prevederilor Legii privind controlul pericolelor de accidente majore cu substanțe periculoase nr. 108/2020 aprobat prin Ordinul ministrului mediului nr. 54/2025 pentru transpunerea următoarelor Decizii UE:

-Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1979 a Comisiei din 31 august 2022 de stabilire a formularului și a bazelor de date pentru transmiterea informațiilor menționate la articolul 18 alineatul (1) și la articolul 21 alineatul (3) din Directiva 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare 2014/895/UE a Comisiei [notificată cu numărul C(2022) 6124] (Text cu relevanță pentru SEE);

- Decizia de punere în aplicare (UE) 2014/895/UE:a Comisiei din 10 decembrie 2014 de stabilire a formatului pentru transmiterea informațiilor menționate la articolul 21 alineatul (3) din Directiva 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase [notificată cu numărul C(2014) 9334]

În paralel cu aceste reglementări, în 2026, Republica Moldova va implementa complet **Regulamentul EMAS (Eco-Management and Audit Scheme)**, un sistem voluntar de certificare care va încuraja organizațiile să adopte bune practici de management de mediu. Ministerul Mediului va pregăti o hotărâre de guvern pentru implementarea EMAS, integrarea celor mai bune practici de management de mediu în sectoare cheie, cum ar fi gestionarea deșeurilor, agricultura, industria alimentară și băuturi, precum și administrația publică.

27.8.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Aplicarea eficientă a legislației privind emisiile industriale și prevenirea poluării necesită măsuri complexe pentru fortificarea capacităților administrative și operaționale ale instituțiilor de mediu abilitate cu atribuții de implementare a acquis-ului Uniunii Europene pe domeniul emisiilor industriale. În acest sens sunt necesare următoarele tipuri de acțiuni destinate să consolideze capacitățile atât a autorităților publice cât și a operatorilor și persoanelor interesate:

- Crearea Grupului de lucru din reprezentanții autorităților publice, mediul de afaceri și experți pentru elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale;
- Evaluarea cadrului normativ secundar de punere în aplicare a Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale și ajustarea/modificarea actelor normative, reieșind din modificările operate la Legea nr. 227/2022;
- Urmărirea evoluției și actualizarea Concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile;
- Reformarea Agenției de Mediu cu creșterea numărului de angajați cu responsabilități de emitere a autorizației integrate de mediu și a autorizației de mediu;
- Instruirea personalului implicat în implementarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale și operarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrului emisiilor și transferului de poluanți”;
- Crearea unei baze de date pentru evidența operatorilor care se încadrează în lista activităților din anexa nr. 1, 2 și 3 la Legea nr. 227/2022, cu monitorizarea actelor permissive emise;
- Evaluarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrului emisiilor și transferului de poluanți” cu înaintarea propunerilor de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți prin prisma modificărilor operate la Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale.

Aplicarea eficientă a legislației din domeniul controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase și prevenirea poluării necesită măsuri complexe pentru fortificarea capacităților administrative și operaționale ale instituțiilor de mediu abilitate cu atribuții de implementare a acquis-ului Uniunii Europene pe domeniul de control al pericolelor de accidente industriale. În acest sens sunt necesare următoarele tipuri de acțiuni destinate să consolideze capacitățile atât a autorităților publice cât și a operatorilor și persoanelor interesate:

- Consolidarea capacităților umane ale Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și Inspectoratului Național de Supraveghere Tehnică în domeniul SEVESO.
- Achiziționarea echipamentelor pentru laboratoarele mobile pentru investigații privind nivelul de poluare a componentelor de mediu, inclusiv în caz de accidente majore.

Un alt obiectiv important va fi implementarea Eco-Management and Audit Scheme (EMAS). Agenția de Mediu va crea un Birou EMAS care va fi responsabil de promovarea și implementarea sistemului în Republica Moldova. Dezvoltarea Listei naționale a organizațiilor înregistrate EMAS, accesibilă publicului, va permite urmărirea performanței ecologice a organizațiilor certificate EMAS, iar instruirea continuă a personalului agenției și a altor instituții relevante va contribui la succesul acestui sistem. Participarea la grupuri de lucru europene pentru

schimbul de bune practici va sprijini implementarea EMAS și va asigura integrarea acestui sistem în cadrul național.

27.8.3. Aspecte financiare

Pentru implementarea măsurilor necesare alinierii legislației și proceselor naționale la standardele europene în domeniul emisiilor industriale, se estimează o sumă totală de **MDL**. Aceste resurse financiare vor fi asigurate atât din surse externe, prin intermediul proiectelor internaționale, cât și din bugetul de stat. Investițiile propuse vor sprijini consolidarea unui cadru legislativ coerent, dezvoltarea capacităților instituționale și instruirea personalului competent, facilitând, astfel, implementarea eficientă a măsurilor menite să asigure conformitatea cu reglementările europene în acest domeniu.

SUBCAPITOLUL 27. 9. SCHIMBĂRI CLIMATICE

27.9.1. Prezentarea generală a situației

Republica Moldova se numără printre cele mai vulnerabile țări din Europa în fața impactului schimbărilor climatice, o vulnerabilitate determinată de factori multipli, inclusiv de (i) sensibilitatea sporită la modificările condițiilor climatice, reflectând în principal dependența semnificativă de sectorul agricol, concentrarea mare a populației în zonele rurale, o dependență crescută de importurile de energie și o diversificare limitată a surselor de aprovizionare cu energie, precum și resurse financiare restrânse pentru asigurarea unor servicii publice de calitate; și (ii) capacitatea scăzută de adaptare la șocurile climatice, datorată unei strategii de prevenire a dezastrelor relativ slabe, adaptării insuficiente în sectorul agricol și calității infrastructurii vulnerabile.

Evaluarea vulnerabilității climatice se realizează pe baza a trei sub-indici fundamentali: *expunerea*, care măsoară gradul în care societatea și sectoarele economice vulnerabile vor fi afectate de viitoarele condiții climatice, aflate într-o continuă schimbare; *sensibilitatea*, care reflectă gradul în care oamenii și sectoarele de care depind aceștia sunt afectate de perturbările climatice, având în vedere factori precum topografia și demografia; și *capacitatea de adaptare*, care definește abilitatea societății și a sectoarelor economice de a implementa măsuri de reducere a daunelor potențiale și de a răspunde eficient la consecințele negative ale fenomenelor climatice.

În acest context, consolidarea capacității instituționale, inclusiv prin dezvoltarea competențelor personalului și creșterea expertizei tehnice, joacă un rol crucial în implementarea eficientă a politicilor energetice și climatice. De asemenea, colaborarea interministerială este esențială pentru crearea sinergiilor, optimizarea resurselor și reducerea redundanței. În timp ce abordarea provocărilor pe termen scurt poate fi realizată prin utilizarea mai eficientă a resurselor existente, construirea unor capacități specifice și durabile este imperativă pentru atingerea obiectivelor pe termen lung ale guvernantei energetice și climatice.

27.9.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova este un actor activ în eforturile globale de combatere a schimbărilor climatice, fiind parte integrantă a numeroaselor inițiative și acorduri internaționale. Acestea nu doar că reflectă angajamentele naționale față de reducerea impactului schimbărilor climatice, dar constituie și un cadru esențial în vederea implementării unor măsuri concrete de protecție a mediului și dezvoltare durabilă.

1. **Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC)**, ratificată la 16 martie 1995, reprezintă baza principală a angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul schimbărilor climatice. Această convenție stabilește principiile generale pentru cooperarea globală în combaterea schimbărilor climatice, promovând, în același timp, o abordare echitabilă și diferențiată între țările dezvoltate și cele în dezvoltare.
2. **Protocolul de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei**, la care Republica Moldova operaționalizează Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, angajând țările industrializate și economiile în tranziție să limiteze și să reducă emisiile de gaze cu efect de seră (GES) în conformitate cu obiectivele individuale convenite.
3. **Convenția UNECE privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus)**, intrată în vigoare pentru Moldova la 7 aprilie 1999, promovează transparența și participarea activă a cetățenilor în procesul decizional legat de protecția mediului, inclusiv în contextul schimbărilor climatice.
4. **Protocolul privind registrele de emisii și transferuri de poluanți adițional la Convenția de la Aarhus**, în vigoare din 26 aprilie 2013, constituie un instrument suplimentar prin care Republica Moldova se angajează să colecteze și să facă publice informațiile referitoare la emisiile de poluanți și transferurile acestora, astfel contribuind la monitorizarea și reducerea emisiilor.
5. **Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova**, care a intrat în vigoare la 2 iulie 2014, include sectoare specifice de cooperare în domeniul schimbărilor climatice, promovând integrarea politicilor climatice ale Republicii Moldova în cadrul celor europene, în vederea reducerii emisiilor și a stimulării unui model de dezvoltare verde.
6. **Acordul de la Paris**, ratificat de Republica Moldova la 4 mai 2017, constituie un angajament ferm la nivel global de limitare a creșterii temperaturii medii globale la sub 2 grade Celsius față de nivelurile preindustriale, cu scopul de a preveni schimbările climatice periculoase și de a construi un viitor sustenabil. În acest context, Moldova și-a asumat obiective clare de reducere a emisiilor și implementarea de măsuri de adaptare, având în vedere vulnerabilitatea țării în fața fenomenelor extreme.

În plus față de aceste acorduri, Republica Moldova face parte și din organizații internaționale relevante pentru combaterea schimbărilor climatice, cum ar fi:

- **Fondul Verde pentru Climă (Green Climate Fund - GCF)**, din care Republica Moldova poate accesa finanțări pentru implementarea proiectelor de reducere a impactului schimbărilor climatice și promovarea unei economii cu emisii scăzute de carbon.
- **Organizația Mondială a Meteorologiei (OMM)**, membră din 1992, prin care Republica Moldova contribuie la monitorizarea și analiza datelor meteorologice globale, esențiale pentru anticiparea și gestionarea schimbărilor climatice.
- **Inițiativa Uniunii Europene privind Pactul Primarilor pentru Climă și Energie**, la care mai multe localități din Republica Moldova au aderat, asumându-și angajamente de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea rezilienței climatice, în conformitate cu obiectivele europene de dezvoltare sustenabilă.

La nivel național, Republica Moldova a elaborat o serie de documente de politici și planificare care stabilesc cadrul pentru combaterea schimbărilor climatice și promovarea dezvoltării durabile, cum ar fi:

- **Strategia de mediu pentru anii 2024 – 2030** (aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 409/2024)
Această strategie reprezintă o viziune pe termen lung pentru dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova, prin integrarea considerentelor de mediu în toate domeniile de politici publice. Strategia include măsuri specifice pentru protecția biodiversității, gestionarea resurselor naturale, reducerea poluării și combaterea schimbărilor climatice. Obiectivul principal este acela de a asigura un mediu sănătos pentru cetățeni, în contextul schimbărilor climatice globale, și de a sprijini tranziția către o economie verde și sustenabilă. De asemenea, aceasta urmărește alinierea legislației naționale cu standardele și practicile internaționale în domeniul protecției mediului.
- **Programul național de adaptare la schimbările climatice** (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 624/2023)
Acest program vizează identificarea și implementarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în diferite sectoare economice și sociale. Obiectivele sale includ reducerea vulnerabilității țării la efectele schimbărilor climatice, precum creșterea frecvenței fenomenelor extreme (secete, inundații, temperaturi extreme) și protejarea celor mai expuse sectoare, cum ar fi agricultura, infrastructura, sănătatea și gestionarea resurselor de apă. Programul oferă un cadru coerent pentru integrarea măsurilor de adaptare în politicile naționale și locale, contribuind la creșterea rezilienței țării față de schimbările climatice.
- **Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în 2030** (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023)
Acest program urmărește să sprijine Republica Moldova în atingerea obiectivelor sale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și să contribuie la tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon. Programul include măsuri de promovare a eficienței energetice, utilizarea surselor regenerabile de energie, transporturi durabile și reducerea emisiilor din industrie. De asemenea, programul prevede implementarea unor măsuri de eficientizare a utilizării resurselor, reducerea risipei și adoptarea de tehnologii curate, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate prin Acordul de la Paris.
- **Planul Național Integrat pentru Energie și Climă pentru perioada 2025- 2030 (PNEIC)** (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.86/2025) – reprezintă un cadru strategic

detaliat care include măsuri specifice pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea eficienței energetice. Acest plan abordează atât domeniul energiei, cât și aspectele legate de schimbările climatice, integrarea celor două arii fiind esențială pentru realizarea unui sistem energetic durabil. Măsurile incluse în PNEIC sunt aliniate cu politicile europene în domeniul energiei și climatului și se concentrează pe dezvoltarea infrastructurii energetice eficiente, creșterea utilizării surselor regenerabile de energie și sprijinirea inovării în domeniul tehnologiilor ecologice.

-Contribuția determinată la nivel național (NDC)

În conformitate cu angajamentele asumate prin Acordul de la Paris, Republica Moldova a stabilit obiective clare de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru perioada 2021-2030. Contribuția determinată la nivel național (NDC) detaliază măsurile de reducere a emisiilor în sectoarele non-ETS (sectorul de energie, industrie, transporturi, agricultură și silvicultură), având ca obiectiv final o economie cu emisii reduse de carbon. NDC reprezintă o componentă esențială în angajamentele țării față de comunitatea internațională și reflectă un angajament ferm în lupta împotriva schimbărilor climatice.

- Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru perioada 2023-2032 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia pe perioada 2023-2027 (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 55/2023)

Pădurile joacă un rol crucial în combaterea schimbărilor climatice prin absorbția CO₂ și protejarea solului împotriva eroziunii. În acest context, Republica Moldova a elaborat un program național care vizează extinderea și reabilitarea pădurilor, contribuind astfel la creșterea capacității țării de a combate schimbările climatice și de a proteja biodiversitatea. Planul de acțiuni detaliază măsurile specifice pentru creșterea suprafeței forestiere, reabilitarea pădurilor degradate și îmbunătățirea gestionării resurselor forestiere, fiind un element esențial în strategia națională de adaptare la schimbările climatice.

- Strategia de mobilitate 2030 aprobată prin HG 589/2024. Prezenta Strategie este aliniată la Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, transpusă contextului național prin Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 și contribuie direct la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (în continuare – ODD) din domeniul „Transport”, dar și celor conexe: 1.1. ODD 9.1: va fi asigurată dezvoltarea unei infrastructuri de calitate, fiabile, durabile și sigure în întreaga țară pentru a susține dezvoltarea economică și creșterea bunăstării populației, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți; 1.2. ODD 10.2: va fi asigurată promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură;

1.3. ODD 11.2: va fi asigurat accesul la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, va fi îmbunătățită siguranța rutieră, în special prin extinderea rețelelor de transport public; 1.4. ODD 13.2: vor fi integrate măsurile privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.

În ceea ce privește **gradul de aliniere a legislației naționale cu acquis-ul UE**, identificăm următoarele aspecte relevante:

- Legea europeană privind clima (ECL)

Legea europeană privind clima (ECL), adoptată prin Regulamentul (UE) 2021/1119, stabilește un cadru obligatoriu pentru atingerea neutralității climatice până în 2050, asigurând astfel respectarea de către UE a Acordului de la Paris. Acest regulament istoric urmărește să integreze

durabilitatea în politicile economice și sociale din toate statele membre, stabilind obiective ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și promovând reziliența la schimbările climatice. Printre reperele fundamentale ale ECL se numără reducerea netă a emisiilor de GES cu 55% până în 2030 față de nivelurile din 1990, precum și stabilirea unor obiective intermediare pentru 2040. Articolele 1, 2, 4, 5, 9 din Regulamentul (UE) 2021/1119 sunt transpuse în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, asigurând astfel conformitatea legislativă a Republicii Moldova cu obiectivele UE în materie de climă.

- **Regulamentul privind guvernanța**

Punerea în aplicare eficientă a Regulamentului (UE) 2018/1999 stabilește fundamentul legislativ necesar pentru o guvernanță fiabilă, favorabilă incluziunii, eficientă din punctul de vedere al costurilor, transparentă și previzibilă a uniunii energetice și a acțiunilor climatice (mecanismul de guvernanță), care să asigure atingerea obiectivelor uniunii energetice prevăzute pentru anul 2030 și pe termen lung în conformitate cu Acordul de la Paris din 2015 asupra schimbărilor climatice încheiat în urma celei de a 21-a sesiuni a Conferinței părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice („Acordul de la Paris”), prin eforturi complementare, coerente și ambițioase din partea Uniunii și a statelor sale membre, limitând totodată complexitatea administrativă. Articolele 1, 15 și 16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 sunt de asemenea transpuse în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, consolidând astfel integritatea legislativă a țării în domeniul schimbărilor climatice și energiei.

- **Sistemul de comercializare a emisiilor (ETS) consolidat**

Republica Moldova a inițiat procesul de aliniere la cadrul ETS al Uniunii Europene (EU ETS) în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere și obiectivul pe termen lung de atingere a neutralității climatice până în 2050. Cu referire la Directiva 2003/87/EC e de menționat că în prezent, Republica Moldova a transpus parțial prevederile directivei. Printre aspectele deja transpuse se numără stabilirea unui sistem de monitorizare, raportare și verificare (MRV) pentru instalațiile staționare și sectorul aviației, conform Regulamentelor UE 2018/2066 și 2018/2067. De asemenea, au fost create registre naționale pentru raportarea emisiilor, iar obligațiile de raportare și verificare au fost parțial transpuse. Cu toate acestea, rămân neimplementate aspecte critice, cum ar fi: art. 10-13, referitoare la comercializarea certificatelor de emisie și mecanismele de licitație; integrarea sectoarelor maritime (transpunerea Regulamentului 2023/2449 și a Directivei 2023/958); stabilirea unui sistem operațional de tranzacționare a certificatelor de emisie.

În contextul național, Republica Moldova a realizat progrese parțiale în transpunerea obiectivelor prevăzute în cadrul EU ETS, prin implementarea unor acte legislative cheie, dintre care menționăm:

1. Legea privind protecția mediului nr. 1515/1993 – stabilește principiile fundamentale ale protecției mediului și abordează în mod direct schimbările climatice, constituind baza legală pentru acțiunile de combatere a acestora.
2. Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice – transpune în legislația națională elementele esențiale ale Legii Europene privind Clima (ECL), incluzând articolele 3, 6, 8, 10 și 11. Aceasta susține angajamentul Moldovei de a atinge neutralitatea climatică și pune accent pe dezvoltarea strategiilor sectoriale de decarbonizare.

3. Hotărârea de Guvern nr. 425/2024 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Schimbările Climatice – înființează Comisia Națională pentru Schimbările Climatice (NCCC), care va coordona politicile și investițiile climatice naționale, având un rol central în implementarea obiectivelor de mediu.
4. Hotărârea de Guvern nr. 54/2025 privind aprobarea regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră – stabilește un cadru metodologic pentru evaluarea impactului acestora asupra emisiilor de GES, esențial în dezvoltarea unui sistem de energie regenerabilă mai sustenabil.
5. Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018 privind instituirea și funcționarea Sistemului Național de Monitorizare și Raportare a Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră – definește cadrul operațional pentru monitorizarea emisiilor de GES, contribuind la implementarea corectă a obligațiilor de raportare conform reglementărilor internaționale.

- **ETS (Maritim și pentru Aviație)**

Republica Moldova a inițiat procesul de aliniere cu cadrul Uniunii Europene privind sistemul de comerț cu emisii de gaze cu efect de seră (ETS) în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere și obiectivul său pe termen lung de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Implementarea Directivei 2003/87/EC și a amendamentului recent, Directiva 2023/958, este esențială pentru dezvoltarea unui mecanism funcțional de preț al carbonului, precum și pentru integrarea Republicii Moldova în piața europeană a certificatelor de emisie. Articolele 3g 3gd, 3ge, 4-5, 14, 15, 15a, 18, precum și anexele I, II, și IV din Directiva 2003/87/CE sunt transpuse în Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.

În cadrul acestui proces, Republica Moldova a realizat transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2015/757, privind monitorizarea, raportarea și verificarea (MRV) emisiilor de CO₂ din sectorul transportului maritim. Acest regulament are ca scop reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) din transportul maritim și asigurarea unui cadru transparent pentru raportarea acestora. Deși au fost realizate progrese importante, anumite prevederi, precum cele referitoare la sancțiuni, verificare și măsuri de conformitate, rămân neimplementate, ceea ce limitează eficiența implementării integrale a regulamentului. Alinierea completă la standardele internaționale de monitorizare a emisiilor din sectorul maritim va asigura o raportare corectă și transparentă, esențială pentru respectarea normelor comerciale și de mediu internaționale. În acest sens, au fost adoptate și se aplică următoarele acte normative:

1. **Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice** – furnizează un cadru parțial pentru monitorizarea și raportarea emisiilor din sectorul aviației, contribuind la alinierea Republicii Moldova la standardele internaționale în acest domeniu. Cu toate acestea, dispozițiile esențiale referitoare la licitarea și alocarea cotelor de emisii pentru aviație (articolele 3c-3d) rămân netranspuse, iar integrarea efectelor non-CO₂ ale emisiilor din aviație în mecanismele de monitorizare și raportare (articolul 14) necesită o implementare suplimentară.

2. **Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017** – reglementează activitățile ce vizează reducerea impactului negativ al aviației civile asupra mediului, inclusiv emisiile de gaze cu efect de seră provenite din motoarele aeronavelor și alte substanțe asociate activităților aeronautice, cum ar fi substanțele chimice utilizate în timpul operațiunilor și reziduurile acestora.
3. **Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic** – stabilește responsabilități specifice pentru autoritățile publice, în special pentru Guvern și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), în ceea ce privește controlul și monitorizarea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul aviației.
4. **Hotărârea de Guvern nr. 250/2024 privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA)** – această hotărâre guvernamentală reglementează implementarea CORSIA (Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation), un mecanism global de reducere a emisiilor de CO₂ din aviația internațională, care face parte dintr-o inițiativă globală a Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI).

- **Regulamentul privind partajarea eforturilor (ESR)**

Regulamentul (UE) 2018/842 privind partajarea eforturilor, care stabilește obiective anuale obligatorii de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) pentru statele membre ale Uniunii Europene, constituie un element central al angajamentelor UE față de acțiunile climatice și Acordul de la Paris. Pentru Republica Moldova, alinierea la acest regulament este esențială, nu doar în contextul aspirațiilor sale de aderare la Uniunea Europeană, dar și pentru tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon, în linie cu angajamentele internaționale și obiectivele de dezvoltare durabilă.

Regulamentul stabilește obiective clare și obligatorii de reducere a emisiilor de GES pentru perioada 2021-2030, punând accent pe sectoarele cheie ale economiei, precum energia, transporturile, agricultura și gestionarea deșeurilor. Acesta prevede un cadru complex de alocare a obligațiilor de reducere a emisiilor pentru fiecare stat membru, având în vedere diversitatea și particularitățile economice ale fiecărei țări.

În acest context, Republica Moldova a făcut progrese în direcția implementării regulamentului, însă încă nu s-a aliniat pe deplin la cerințele acestuia. Adoptarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice reprezintă un pas semnificativ, oferind un cadru legislativ esențial pentru reducerea emisiilor de GES și stabilind măsuri sectoriale de decarbonizare. În plus, documentele strategice relevante, cum ar fi **Programul de dezvoltare cu emisii reduse până în 2030** (aprobat prin HG nr. 659/2023), integrează obiectivele de reducere a emisiilor, iar inițiativele guvernamentale fac referire la planuri de acțiune pentru a asigura conformitatea pe termen lung cu angajamentele internaționale.

Republica Moldova nu dispune încă de alocări anuale obligatorii de emisii, așa cum sunt prevăzute în articolele 4 și 5 ale regulamentului, iar mecanismele de flexibilitate, cum ar fi rezervarea, împrumutarea și comercializarea alocărilor de emisii, nu au fost implementate în mod corespunzător. Aceste lacune legislative și instituționale necesită o abordare mai amplă pentru a

asigura conformitatea integrală cu Regulamentul privind partajarea eforturilor și pentru a sprijini o tranziție eficientă către o economie verde și sustenabilă.

Alinierea completă la acest regulament va permite Republicii Moldova să participe activ la mecanismele europene de reducere a emisiilor și să contribuie în mod semnificativ la realizarea obiectivelor climatice globale, asigurând, în același timp, o dezvoltare economică sustenabilă și rezilientă la schimbările climatice.

- **Utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură LULUCF**

Regulamentul (UE) 2018/841 privind utilizarea terenurilor, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură (LULUCF) stabilește un cadru esențial pentru integrarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră (GES) provenite din aceste sectoare, având ca scop echilibrarea acestora pentru a atinge un nivel net-zero de emisii. Implementarea acestui regulament reprezintă un pas semnificativ în îndeplinirea obiectivelor naționale de integrare în Uniunea Europeană și în consolidarea unui sector agricol și forestier sustenabil.

Deși Republica Moldova a început să adopte măsuri relevante, transpunerea completă a acestui regulament nu a fost realizată până în prezent. Implementarea Regulamentului (UE) 2018/841 presupune integrarea unor măsuri legislative și strategice adecvate care să contribuie la reducerea emisiilor de GES și la promovarea unor practici de gestionare durabilă a resurselor naturale. Printre măsurile legislative deja adoptate, care sunt relevante pentru acest domeniu, se numără:

- **Legea nr. 1041/2000 pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate**, care vizează reabilitarea ecologică a terenurilor degradate prin plantarea de păduri, contribuind astfel la absorbția de CO₂ din atmosferă și la prevenirea erodării solului.
- **Codul silvic nr. 69/2024**, care va intra în vigoare la 26 aprilie 2025, și care reglementează gestionarea pădurilor în scopul protejării biodiversității, asigurării resurselor de lemn și promovării absorbției de gaze cu efect de seră prin refacerea și menținerea pădurilor.
- **Codul funciar nr. 22/2024**, ce va intra în vigoare pe 7 martie 2025, reglementând utilizarea terenurilor agricole și a celor forestiere, astfel încât schimbările de utilizare a terenurilor să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și să sprijine absorbția acestora prin conservarea ecosistemelor și promovarea practicilor agricole sustenabile.
- **Captarea și stocarea carbonului**

Directiva 2009/31/CE stabilește un cadru pentru stocarea geologică a CO₂ în condiții de siguranță pentru mediu, având ca scop atenuarea schimbărilor climatice prin limitarea permanentă a emisiilor de CO₂. Directiva încă nu este transpusă. În acest context, pentru a stabili posibilitatea stocării geologice a CO₂, sunt necesare studii care să confirme dacă formațiunile geologice sunt adecvate pentru stocarea în siguranță a CO₂ și prevenirea eventualelor scurgeri. Stocarea dioxidului de carbon se face în rezervoare geologice, de obicei în formațiuni subterane de rocă poroasă, de adâncime mare. Republica Moldova nu dispune de astfel de infrastructuri,

există o lipsă de date detaliate despre capacitatea stocării dioxidului de carbon în formațiunile geologice.

Pentru a stabili posibilitatea stocării geologice a CO₂, e nevoie de studii geologice și hidrogeologice detaliate pentru a determina fezabilitatea și siguranța stocării geologice a CO₂, care să confirme dacă structurile geologice sunt potrivite pentru a depozita CO₂ în siguranță și pentru a evita eventualele scurgeri, inclusiv identificarea straturilor poroase care pot servi drept „rezervoare,” și a straturilor impermeabile care pot acționa ca „capace”, monitorizarea fluxului de ape subterane, evaluarea riscurilor (ex: scurgeri prin falii sau migrarea de CO₂-ului în alte formațiuni). Având în vedere complexitatea și importanța acestei problematice, ar fi necesare studii geologice și hidrogeologice detaliate pentru a determina fezabilitatea și siguranța stocării geologice a CO₂ în Republica Moldova.

- Fondul social pentru climă

Regulamentul (UE) 2023/955 privind instituirea Fondului Social pentru Climă (FSC) are ca scop sprijinirea financiară a statelor membre pentru implementarea măsurilor și investițiilor prevăzute în planurile lor sociale pentru climă. Aceste planuri vizează un set coerent de măsuri și investiții naționale existente sau noi pentru a aborda impactul stabilirii prețului carbonului asupra gospodăriilor vulnerabile, microîntreprinderilor vulnerabile și utilizatorilor vulnerabili ai transportului, pentru a asigura încălzire, răcire și mobilitate la prețuri accesibile, însoțind și accelerând în același timp măsurile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor climatice ale Uniunii. Fondul reprezintă un instrument esențial pentru asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică, având în vedere impactul semnificativ al schimbărilor climatice asupra celor mai defavorizate segmente ale populației.

Pentru Republica Moldova, alinierea la acest regulament presupune armonizarea legislației naționale, consolidarea capacității instituționale și o planificare strategică adecvată pentru combaterea sărăciei energetice și de transport. În acest sens, s-au adoptat mai multe acte normative care sprijină obiectivele Fondului Social pentru Climă, inclusiv:

- Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, care facilitează transparența și implicarea publicului în procesul de decizie.
- Legea nr. 139/2018 privind eficiența energetică, care promovează utilizarea eficientă a resurselor energetice.
- Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care sprijină tranziția către surse de energie mai sustenabile.
- Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală, care asigură un cadru fiscal corespunzător pentru implementarea măsurilor financiare în domeniul energiei și al schimbărilor climatice.

- Gaze fluorurate cu efect de seră

Acțiunile necesare pentru eliminarea treptată din consum a gazelor fluorurate cu potențial de încălzire globală (GWP) ridicat sunt reglementate de Protocolul privind substanțele care distrug stratul de ozon (Montreal, 1987), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 966/1996. Aceste măsuri vor contribui la îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica

Moldova în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbarea climei (CONUSC), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 404/1995, și al Acordului de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017. De asemenea, ele derivă din obligațiile asumate prin Tratatul de constituire a Comunității Energetice, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 117/2009, contribuind la atenuarea schimbărilor climatice.

Ulterior, Republica Moldova a aderat la amendamentele de la Londra, Copenhaga, Montreal și Beijing la Protocolul de la Montreal, incluzînd în domeniul său de reglementare atît substanțele chimice care diminuează stratul de ozon, cît și cele ce provoacă încălzirea globală. La 15 octombrie 2016, în Kigali, Rwanda, a fost adoptată Decizia XXVIII/1 privind Amendamentul suplimentar la Protocolul de la Montreal, care are ca scop reducerea progresivă a utilizării hidrofluorocarburilor (HFC) la nivel global. Republica Moldova a ratificat acest amendament prin Legea nr. 178/2023 privind aderarea la Amendamentul la Protocolul de la Montreal referitor la substanțele care distrug stratul de ozon.

Potrivit prevederilor capitolului „Mediul înconjurător” din Anexa XII, Cap. 17, a Acordului de Asociere, Republica Moldova are obligația de a transpune în legislația națională dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 842/2006 din 17 mai 2006 privind anumite gaze fluorurate cu efect de seră. Acest regulament a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul (UE) nr. 517/2014 din 16 aprilie 2014 privind gazele fluorurate cu efect de seră. Conținutul normelor internaționale și ale Regulamentului (UE) nr. 517/2014 coincid în mare parte. Ținînd cont de acest fapt, este oportună ajustarea concomitentă a legislației naționale atît la legislația UE, cît și la cerințele CONUSC, Acordului de la Paris și Protocolului de la Montreal. Regulamentul (UE) nr. 517/2014 a fost transpus parțial în Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect și în Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră, aprobat prin HG nr. 483/2019.

Legea nr. 43/2023 și HG nr. 483/2019 transpun următoarele regulamente de punere în aplicare emise în temeiul Regulamentului nr. 517/2014:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2067 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor pentru recunoașterea reciprocă în scopul certificării persoanelor fizice în ceea ce privește echipamentele staționare de refrigerare, de climatizare și pompele de căldură, precum și unitățile de refrigerare ale camioanelor și remorcilor frigorifice care conțin gaze fluorurate cu efect de seră și în scopul certificării întreprinderilor în ceea ce privește echipamentele staționare de refrigerare, de climatizare și pompele de căldură care conțin gaze fluorurate cu efect de seră;
- Regulamentul (CE) nr. 306/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă privind certificarea personalului care recuperează anumiți solvenți pe bază de gaze fluorurate cu efect de seră din echipamente;
- Regulamentul (CE) nr. 307/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime pentru programele de formare și a condițiilor pentru recunoașterea reciprocă a certificatelor de formare pentru personal, în ceea ce privește

sistemele de climatizare ale unor autovehicule care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră.

Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră stabilește cadrul juridic pentru reducerea emisiilor de gaze F în sectoarele climatizării staționare, refrigerării comerciale, refrigerării industriale, climatizării mobile, răcirii în transport, cu scopul de a atenua schimbările climatice și a proteja mediul. Legea reglementează izolarea, utilizarea, recuperarea și distrugerea gazelor F, impune condiții pentru introducerea pe piață a produselor și echipamentelor care conțin sau a căror funcționare se bazează pe aceste gaze, stabilește cerințe pentru utilizările specifice ale gazelor F și limite cantitative pentru introducerea lor pe piață, precum și norme privind raportarea importului și utilizării acestor substanțe.

Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice oferă un cadru consolidat pentru managementul substanțelor și amestecurilor chimice și prevede armonizarea treptată a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în acest domeniu. Legea prevede emiterea autorizației pentru importul, exportul sau reexportul hidrofluorcarburilor specificate în Anexa nr. 1, Secțiunea 1 la Legea nr. 43/2023, care este valabilă până la sfârșitul anului pentru care este alocat contingentul.

Standardele UE cu privire la formarea și certificarea persoanelor fizice care deservește echipamentele frigorifice și de condiționare a aerului, care funcționează pe bază de HFC au fost transpuse în legislația națională prin Regulamentul cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 483/2019, (în continuare – Hotărârea Guvernului nr. 483/2019).

Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburi și hidrofluorcarburilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2018, (în continuare – Hotărârea Guvernului nr. 589/2018), reglementează activitatea și componența Comisiei de repartizare a contingentelor anuale pentru importul HCFC și HFC și stabilește nivelul de bază al consumului de HFC, estimat conform Mecanismului de alocare a contingentelor anuale pentru introducerea pe piață a hidrofluorcarburilor (prevăzut de Legea nr. 43/2023), luând în considerare consumul total de HFC în perioada 2020–2022.

Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de GES și altor informații relevante pentru schimbările climatice a creat cadrul normativ în vederea consolidării capacităților instituționale și asigurării monitorizării tuturor emisiilor antropice din surse a gazelor cu efect de seră, evaluării progresului înregistrat cu privire la îndeplinirea angajamentelor referitoare la emisiile în cauză, precum și la punerea în aplicare a cerințelor de raportare în temeiul CONUSC și Acordului de la Paris. Prin intermediul instrumentelor de raportare către CONUSC, prevăzute de Hotărârea de Guvern nr. 1277/2018 (Inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră, Raportul național de inventariere, Raportul bienal de transparență și Comunicarea națională), se prezintă informații despre modul în care implementarea politicilor și măsurilor de atenuare, prognoza emisiilor de GES și progresul în realizarea contribuției naționale determinate contribuie la adaptarea economiei Republicii Moldova la schimbările climatice globale, promovând în același timp drepturile omului și egalitatea de gen. Reglementările ce țin de utilizarea hidrofluorcarburilor în sistemele de climatizare ale autovehiculelor sunt puse în aplicare prin interzicerea utilizării HFC-urilor specificate în Regulamentul cu privire la măsurile de reducere a emisiilor provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1242/2016.

Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (UE) nr. 517/2014 și unor Regulamente de punere în aplicare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014

Unele prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 517/2014 au fost transpuse parțial:

- termenele prevăzute la art. 15, art. 24, art. 27-29, art. 32, art. 36 și în Anexa 4 nu sunt relevante pentru punerea în aplicare, deoarece Republica Moldova a transpus prevederile stabilite prin Protocolul de la Montreal;
- art. 13. Excepția de la interdicția de plasare pe piață pentru trifluorometanul obținut ca produs secundar în timpul procesului de fabricație, inclusiv în cadrul fabricării intermediarilor de sinteză necesari producției acestuia, nu a fost transpusă, deoarece în Republica Moldova nu există procese industriale pentru producerea acestor substanțe;
- la art. 18 nu au fost transpuse prevederi referitoare la certificarea întreprinderilor, acestea au obligația de a angaja operatori certificați;
- la art.26 interdicția privind utilizarea hexafluorurii de sulf în turnarea sub presiune a magneziului și în reciclarea aliajelor de magneziu turnate sub presiune nu este transpusă.
- la Anexa 6, privind calcularea cantității maxime, a valorilor de referință și a cotelor pentru introducerea pe piață a hidrofluorocarburilor, a fost transpus un alt orar în conformitate cu Protocolul de la Montreal. În calitate de țară clasificată conform Art. 5 drept „țară în curs de dezvoltare”, Republica Moldova este obligată să urmeze următorul orar pentru reducerea HFC.
- Anexa nr. 5 la Legea privind gazele fluorurate cu efect de seră.

Anii	Procentaj pentru calculul cantității maxime de hidrofluorocarburi ce urmează să fie introduse pe piață și al cotelor corespunzătoare
2024-2028	înghețarea consumului la nivelul de 100% a consumului nivelului de bază ⁽¹⁾
2029-2034 (etapa I)	90% din consumul nivelului de bază
2035-2039 (etapa II)	70% din consumul nivelului de bază
2040-2044 (etapa III)	50% din consumul nivelului de bază
2045 și ulterior (etapa IV)	20% din consumul nivelului de bază

Note:⁽¹⁾ - estimarea nivelului de bază (producția/consumul de HFC) ca medie a anilor 2020, 2021, 2022 + 65% din nivelul de bază (producția/consumul) de HCFC.

Prevederile art. 5 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2067, referitoare la certificarea întreprinderilor, nu au fost transpuse, dar întreprinderile au obligația de a angaja operatori certificați.

Următoarele prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 306/2008 au fost transpuse parțial:

- art.3 cerința conform căreia, în cazul în care un sistem de certificare acoperă parțial competențele minime definite, organismele de certificare pot emite un certificat cu condiția ca solicitantul să promoveze un examen suplimentar nu este transpusă;
- art.4 procedurile pentru suspendarea și retragerea certificatelor, precum și pentru înregistrarea acestora, nu sunt transpuse;

- art.5 procedurile de raportare ale organismului de certificare nu au fost transpuse.

Prevederea din art. 2 al Regulamentul (CE) nr. 307/2008, conform căruia personalul înscris la un curs de formare în vederea obținerii unui certificat, pentru o perioadă de maximum 12 luni, nu este considerat calificat în mod adecvat pentru a desfășura activitatea, nu a fost transpusă.

Prevederile Regulamentului (UE) nr. 517/2014 non aplicabile în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014

- Art. 6 (2) și (3) pct. 2, art. 10 (10), (12) – (15), art. 11 (6), art. 12 (14) - (15), art. 14 (4), art. 15 (4), art. 16 (1) pct. 2 și (5) pct. 2-3, art. 17 (4), art. 18 (2) pct. 2, art. 19 (6) – (8), art. 20 - 27 din Regulamentul UE nr. 517/2014 stabilesc norme care vizează exclusiv statele membre UE, și nu puteau fi transpuse, reieșind din statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.
- Art. 9, art. 11, art.12 și Anexa II din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2067 nu fac obiectul transpunerii.
- Prevederile art. 6-8 și anexa din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2067 nu fac obiectul transpunerii.
- Prevederile art. 4 și art.6 din Regulamentul (CE) nr. 307/2008 nu fac obiectul transpunerii.
- La data de 11 martie 2024 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 2024/573 din 7 februarie 2024 privind gazele fluorurate cu efect de seră, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 517/2014. Pentru anul 2026 este planificată transpunerea Regulamentului (UE) 2024/573 în legislația națională prin modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră.

Substanțe care diminuează stratul de ozon

Diminuarea ratei emisiilor de substanțe care distrug stratul de ozon în atmosferă și eliminarea completă a hidroclorofluorocarburilor din consum până în anul 2040 reprezintă un angajament asumat de Republica Moldova prin aderarea la Convenția pentru protecția stratului de ozon (Viena, 1985) și la Protocolul privind substanțele care distrug stratul de ozon (Montreal, 1987), conform Hotărârii Parlamentului nr. 966/1996.

Protocolul de la Montreal reglementează producția și consumul substanțelor care distrug stratul de ozon (ODS) încă din 1989. Prin Amendamentul de la Kigali, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 178/2023, hidrofluorocarburile (HFC), substanțe cu un potențial ridicat de încălzire globală, au fost incluse pe lista substanțelor controlate.

Măsurile de reducere a substanțelor care distrug stratul de ozon (SDO), cum ar fi emiterea autorizațiilor pentru import, export sau reexport de SDO, interzicerea importului anumitor substanțe reglementate și eliminarea treptată a SDO, sunt reglementate la nivel național prin Legea nr. 852/2002, care aprobă Regulamentul privind regimul comercial și utilizarea hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon. Legea nr. 852/2002 a fost elaborată în conformitate cu Protocolul de la Montreal al Convenției pentru protecția stratului de ozon.

La nivelul Uniunii Europene, prevederile Convenției de la Viena și Protocolului de la Montreal sunt implementate prin Regulamentul (UE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon. Conform prevederilor capitolului „Mediul înconjurător” din Anexa XII, Cap. 17, al Acordului de Asociere, Republica Moldova are obligația de a transpune în legislația națională prevederile Regulamentului (UE) nr. 1005/2009.

Legea nr. 852/2002 a fost modificată prin Legea nr. 197/2024, transpunând prevederi din următoarele acte ale Uniunii Europene:

- Regulamentul (UE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon;
- Regulamentul (UE) nr. 291/2011 al Comisiei din 24 martie 2011 privind utilizările esențiale de laborator și analitice autorizate în Uniune ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburi, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1005/2009;

Măsurile legislative prevăzute de Legea nr. 852/2002 sunt esențiale pentru asigurarea unui nivel ridicat de eficiență în atingerea obiectivului general. În acest context, se stabilește următorul calendar național pentru eliminarea treptată a hidroclorofluorocarburilor, elaborat în conformitate cu prevederile Protocolului de la Montreal aplicabile țărilor în curs de dezvoltare:

- reducerea cu 10% din nivelul de bază până la sfârșitul anului 2015;
- reducerea cu 35% din nivelul de bază până în anul 2020;
- reducerea cu 67,5% din nivelul de bază până în anul 2025;
- reducerea cu 97,5 % din nivelul de bază până în anul 2030;
- eliminarea completă a hidroclorofluorocarburilor din consum până în anul 2040.

Implementarea eficientă a prevederilor Legii nr. 852/2002 este sprijinită de aplicarea Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice, care reglementează obligațiile persoanelor fizice și juridice care produc sau plasează pe piață substanțe sau amestecuri chimice, interdicțiile și restricțiile privind producerea, plasarea pe piață, importul, exportul și utilizarea substanțelor și amestecurilor chimice periculoase, condițiile de clasificare, etichetare și ambalare a substanțelor și amestecurilor chimice, crearea și menținerea unui registru al produselor chimice, procedura de raportare a produselor chimice, procedura de autorizare a produselor chimice periculoase, obligațiile de raportare, controlul și alte aspecte cu privire la substanțele și amestecurile chimice.

Gestionarea proceselor de înregistrare a HCFC-urilor, recepționarea și procesarea rapoartelor anuale ale importatorilor de HCFC-uri, precum și autorizarea plasării acestora pe piața din Republica Moldova vor fi realizate prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” (SIA REPC).

SIA REPC a fost creat conform prevederilor art. 30 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, este momentan în proces de pilotare, din motiv că nu a fost instituită autoritatea competentă responsabilă de gestionarea integrată a substanțelor chimice în calitate de deținător al sistemului, conform Hotărârii Guvernului nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”. Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor și hidrofluorocarburilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2018 stabilește mecanismul de repartizare a contingentelor anuale pentru importul hidroclorofluorocarburilor halogenate și asigură realizarea prevederilor Programului de suprimare eşalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 856/2016, precum și reglementează activitatea și componența Comisiei de repartizare a contingentelor anuale pentru importul HCFC și HFC.

Analiza comparativă a transunerii Regulamentului (UE) nr. 1005/2009, Regulamentului (UE) nr. 291/2011 și Regulamentului (UE) 2017/605

Prevederile actelor Uniunii Europene au fost transpuse parțial. Prevederile art.1, art.2, art.5, art.12, art.13, art.15, art. 23, art.24 și art.27 din Regulamentului (UE) nr. 1005/2009 sunt transpuse parțial

și ajustate în conformitate cu dispozițiile aplicabile țărilor în curs de dezvoltare, conform Protocolului de la Montreal. Unele prevederi ale Regulamentului 1005/2009/CE nu au fost transpuse la nivel național din diverse motive specifice:

- o serie de noțiuni din art. 3 al Regulamentului 1005/2009/CE, precum „producție”, „nivel calculat”, „raționalizare industrială”, „aplicații de preexpediere”, „produse și echipamente care depind de substanțe reglementate” și „substanțe nou produse”, nu au fost transpuse deoarece acestea se aplică proceselor de producție a substanțelor, iar în Republica Moldova nu există procese industriale de producere sau distrugere a acestor substanțe.
- art. 9 din Regulamentul 1005/2009/CE, care reglementează introducerea pe piață a substanțelor reglementate pentru distrugere sau regenerare, precum și a produselor și echipamentelor care conțin sau depind de aceste substanțe, nu a fost transpus. Conform art. 63 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, importul deșeurilor este strict interzis în Republica Moldova.
- art. 11 din Regulamentul 1005/2009/CE, care conține norme opționale și depășite privind derogările aplicabile producției, introducerii pe piață și utilizării hidroclorofluorocarburilor, precum și introducerii pe piață a produselor și echipamentelor care conțin aceste substanțe, nu a fost preluat.
- art. 14 alin. (2) din Regulamentul 1005/2009/CE, referitor la raționalizarea industrială, nu a fost transpus din cauza lipsei capacității de producție în Republica Moldova.
- art. 22 alin. (2) și (4) din Regulamentul 1005/2009/CE, care reglementează recuperarea și distrugerea substanțelor reglementate uzate, nu a fost transpus, întrucât aceste acțiuni sunt deja reglementate prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.
- Anexa VII din Regulamentul 1005/2009/CE, care prevede tehnologiile de distrugere a substanțelor reglementate menționate la art. 22 alin. (1), nu a fost transpusă. Tabelul de concordanță indică faptul că normele privind tehnologiile de distrugere sunt reglementate conform Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

Prevederile Regulamentului (UE) nr. 1005/2009, Regulamentului (UE) nr. 291/2011 și Regulamentului (UE) 2017/605 non aplicabile

Următoarele dispoziții ale Regulamentului (UE) nr. 1005/2009 nu constituie obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații ale Comisiei Europene, fie vizează obligații specifice pentru statele membre ale Uniunii Europene și care nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea la UE: unele prevederi ale art. 7, art. 8, art. 10 (2), (4) – (6), art. 12 (3), art. 13 (2), (4), art. 14 (3) - (4), art. 16, art. 17 (3), art. 18, art. 19, art. 20 (2) – (4), art. 21, art. 22 (3), (5), art. 23 (7), art. 24 (2) – (3), art. 25, art. 26, art. 27(8) – (10), art. 28, art. 29, art. 30, art. 31, Anexa VII și Anexa VIII.

Prevederile art. 2 din Regulamentul (UE) 2017/605 și prevederile art. 2 din Regulamentul (UE) nr. 291/2011 nu fac obiectul transpunerii. La data de 11 martie 2024 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 2024/590 din 7 februarie 2024 privind substanțele care diminuează stratul de ozon, care a abrogat Regulamentul (CE) nr. 1005/2009. Majoritatea normelor aplicabile sistemului electronic de acordare a licențelor vor fi aplicate începând cu 3 martie 2025, inclusiv norma referitoare la comunicarea de către autorități a informațiilor privind vămuirea mărfurilor către sistemul de acordare a licențelor, prin intermediul platformei aferente ghișeului unic pentru vămi.

În legislația națională, Regulamentul (UE) 2024/590 va fi transpus în anul 2026 prin introducerea modificărilor la Legea nr. 852/2202 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și utilizarea hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon.

Calitatea combustibililor

Reducerea semnificativă a conținutului de substanțe aromatice, olefine, benzen și sulf poate îmbunătăți considerabil calitatea combustibililor, având un impact pozitiv asupra calității aerului și contribuind totodată la atenuarea efectelor schimbărilor climatice. Armonizarea standardelor UE pentru benzina și motorina utilizate în autoturisme, camioane și vehicule nerutiere, având ca scop protejarea sănătății umane și a mediului înconjurător, inclusiv prin interzicerea plumbului în compoziția benzinei și limitarea conținutului de sulf în motorină, va contribui semnificativ la îndeplinirea angajamentelor asumate prin următoarele convenții:

- Convenția asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi (CLRTAP), (Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 399/1995);
- Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbarea climei (CONUSC), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 404/1995, și al Acordului de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017.
- Tratatul de constituire a Comunității Energetice, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 117/2009.

Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, în calitate de lege-cadru, stabilește baza juridică pentru consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului atmosferic. De asemenea, Legea nr. 98/2022 reglementează raporturile juridice asociate implementării sistemelor integrate, precum Sistemul Național Integrat de Monitorizare și Gestionare a Calității Aerului și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici.

Totodată, Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice stabilește că cerințele privind utilizarea unor substanțe chimice periculoase, inclusiv a unor poluanți organici persistenți, cum sunt mercurul, plumbul, cadmiul, compușii organici ai staniului, cromul hexavalent, ftalații, substanțele care distrug stratul de ozon, inclusiv hidroclorofluorocarburile în echipamente electrice și electronice, în vehicule, în acumulatori și baterii, în ambalaje sau componente de ambalaje și în alte articole sau dispozitive fabricate sau plasate pe piață, se stabilesc prin legislație specială. Piața produselor petroliere actualmente este reglementată printr-un șir de acte normative:

- Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 476/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate;
- Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate;
- Hotărârea Guvernului nr. 1117/2002 despre aprobarea Regulamentului de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere.

Calitatea benzinei și a motorinei, inclusiv conținutul de sulf și plumb, este reglementată la nivelul Uniunii Europene prin Directiva 98/70/CE din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei, care modifică Directiva 93/12/CEE a Consiliului. Potrivit prevederilor

capitolului „Mediul înconjurător” din Anexa XII, Cap. 17, a Acordului de Asociere, Republica Moldova are obligația de a transpune în legislația națională dispozițiile Directivei 98/70/CE. Hotărârea Guvernului nr. 1116/2002 transpune art. 2 pct.1 și 2, art. 3, 4, 7 și 8, anexa I–II din Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE.

În conformitate [10] [11] [12] cu Anexa Nr. 1 la Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării este desemnat ca autoritate de reglementare, iar autoritatea de supraveghere este Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor. Decizia Comisiei din 18 februarie 2002 privind elaborarea unui formular comun pentru prezentarea sintezelor de date naționale referitoare la calitatea carburanților nu a fost transpusă la nivel național.

Analiza comparativă a transunerii Directivei 98/70/CE

Următoarele prevederi ale Directivei 98/70/CE nu au fost transpuse:

- Art.6 Comercializarea combustibililor care prezintă specificații de mediu mai stricte;
- Anexa III. Specificații de mediu aplicabile combustibililor de pe piață destinați vehiculelor echipate cu motor cu aprindere prin scânteie;
- Anexa IV. Specificații de mediu aplicabile combustibililor de pe piață destinați vehiculelor echipate cu motor cu aprindere prin compresie.

Prevederile Directivei 98/70/CE non aplicabile

Art.9-16 din Directiva 98/70/CE nu fac obiectul transunerii.

Emisiile de CO₂ pentru autoturisme, autovehiculele utilitare și vehiculele grele

La nivel național, nu există un cadru normativ specific pentru emisiile de CO₂ generate de vehiculele rutiere la momentul introducerii acestora pe piață. În prezent, procesul de introducere pe piață este reglementat de normele generale prevăzute în Codul Vamal. Taxarea pentru vehiculele introduse pe piață se bazează pe criteriul vârstei acestora, iar valoarea taxelor crește proporțional cu vârsta unității de transport. Conform articolului 153 din Codul Transporturilor Rutiere nr. 150/2014, începând cu 1 ianuarie 2020, doar autobuzele și autocarele care respectă cel puțin standardele de emisii Euro 1 sunt admise la efectuarea transportului rutier.

Pentru a rezolva această situație, este esențială implementarea unui sistem național de omologare a vehiculelor rutiere. Aceasta presupune desemnarea unei autorități responsabile de monitorizarea și autorizarea introducerii pe piață a vehiculelor care îndeplinesc cerințele tehnice și de mediu. În conformitate cu anexa nr. 2 la Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este desemnat ca autoritate de reglementare pentru sectorul autovehiculelor rutiere.

27.9.1.2. Capacități administrative

Ministerul Mediului (MM)—Responsabil de elaborarea și monitorizarea politicilor climatice. Activitățile în cadrul MM se realizează prin Secția Politici în domeniul Schimbărilor

Climatice parte a Ministerului Mediului, dar cu resurse limitate. Conform organigramei în Secției sunt 4 unități dintre care 3 sunt completate.

Ministerul Energiei (MEN) - Ministerul realizează funcțiile în următoarele domenii: 1) securitate energetică; 2) eficiență energetică; 3) surse de energie regenerabilă; 4) energie electrică; 5) energie termică și promovarea cogenerării de înaltă eficiență; 6) gaze naturale și produse petroliere; 7) tranziție energetică.

Comisia Națională pentru Schimbări Climatice (CNSC)—Un organism interministerial care coordonează politici și proiecte privind schimbările climatice. Este structură fără personalitate juridică, instituit la nivelul Guvernului, compus din: prim-ministru, președinte al Comisiei, Ministrul Mediului, vicepreședinte al Comisiei, viceprim-ministru, ministrul dezvoltării economice și digitalizării, viceprim-ministru, Ministrul agriculturii și industriei alimentare, Ministrul finanțelor, Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministrul Energiei, Ministrul Sănătății, Ministrul Muncii și Protecției Sociale, Ministrul Educației și Cercetării, Ministrul Culturii, Ministrul Afacerilor Interne

Agenția de mediu—Instituție responsabilă pentru implementarea politicilor de mediu, monitorizarea calității aerului, apei și solului, precum și pentru raportarea indicatorilor de mediu. Conform HG nr. 549/2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, AM în domeniul schimbărilor climatice are următoarele atribuții: a) asigură implementarea legislației Naționale, monitorizează și raportează periodic Ministerului despre stadiul realizării acesteia, prezintă propuneri de modificare și completare a legislației respective; b) participă la procesul de armonizare treptată a legislației naționale cu legislația comunitară de mediu, asigurând ulterior implementarea legislației adoptate în domeniile respective; c) implementează prevederile documentelor de politici și ale tratatelor internaționale de mediu la care Republica Moldova, elaborează și prezintă Ministerului informații cu privire la realizarea acestora; e) eliberează persoanelor fizice și juridice autorizația de emisie a poluanților în atmosferă de la sursele fixe, suspendă, retrage sau prelungește valabilitatea acesteia; f) eliberează persoanelor fizice și juridice autorizația pentru importul, exportul sau reexportul substanțelor care distrug stratul de ozon, al produselor și al echipamentului care conțin asemenea substanțe, suspendă, retrage sau prelungește valabilitatea acesteia; g) creează și asigură funcționarea sistemului de monitoring al calității și poluării aerului atmosferic; j) participă în cadrul activității Comisiei naționale pentru schimbări climatice; k) asigură implementarea sistemului de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră; l) realizează colectarea, centralizarea, validarea și prelucrarea datelor și a informațiilor pentru elaborarea inventarelor și rapoartelor de emisii de poluanți atmosferici și de gaze cu efect de seră; o) acordă suport tehnic Ministerului la elaborarea comunicărilor naționale și a raportului bianual, conform prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbările climatice.

În cadrul AM dedicate domeniul sunt următoarele structuri: Direcția Monitorizarea Calității Mediului – în care doar 3 unități din 5 sunt acoperite cu angajați; Direcția Monitorizarea Resurselor Naturale - în care doar 2 unități din 4 sunt acoperite cu angajați; Secția Mecanisme Economice de Mediu - în care doar 2 unități din 4 sunt acoperite cu angajați;

Serviciul Hidrometeorologic de Stat—Furnizează date și prognoze meteo, precum și informații privind schimbările climatice, fiind un actor esențial în evaluarea riscurilor climatice, are următoarele atribuții: a) monitorizează starea și evoluția condițiilor meteorologice și hidrologice pe teritoriul țării în vederea protecției populației contra fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase, a prevenirii sau diminuării pagubelor ce pot fi cauzate de acestea; b) colectează, prelucrează, analizează, evaluează și sintetizează sistematic datele cu privire la condițiile meteorologice, hidrologice, agrometeorologice și climatice colectate și prelucrate pe teritoriul țării; d) elaborează orientări practice și metodologii privind activitatea meteorologică și hidrologică în conformitate cu recomandările Organizației Meteorologice Mondiale și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; e) asigură implementarea noilor metode și procedee de elaborare a prognozelor meteorologice, hidrologice, agrometeorologice și climatice; analiza și evaluarea caracteristicilor spațiale și temporale ale elementelor meteorologice și dezvoltarea bazelor climatice; studii și analize pentru amenajarea teritoriului, pentru proiectarea, construcția și exploatarea unor spații mari de investiții, în condițiile legii; f) efectuează cercetări științifice aplicative în domeniul meteorologic, climatologic și hidrologic; g) participă, în modul stabilit, la lucrările comisiilor de stat pentru examinarea consecințelor calamităților naturale, ale catastrofelor și accidentelor generate de fenomenele meteorologice și hidrologice periculoase; j) asigură managementul datelor și informațiilor meteorologice și hidrologice în vederea adaptării la schimbările climatice, de asemenea schimbul rapid de date, observații și servicii atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Serviciul dispune de 261 de unități, dintre care doar 254 sunt ocupate cu angajați.

Pentru domeniul **ETS pentru Aviație** sunt implicate autorități cu responsabilități specifice cum sunt:

- **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** are următoarele atribuții relevante: elaborează și include în programele sectoriale pentru activitățile din transport, energetică și dezvoltare regională, în limita competențelor funcționale, prevederi și măsuri care vizează reducerea impactului asupra calității aerului atmosferic și a mediului ca întreg, dezvoltând politici pentru susținerea tehnologiilor mai puțin poluante și a surselor regenerabile; elaborează reglementări normative privind emisiile provenite de la vehiculele rutiere (Euro 5 și Euro 6) și stabilește condițiile tehnice pentru mijloacele de transport în vederea reducerii impactului emisiilor asupra calității aerului atmosferic; pune la dispoziția Agenției de Mediu, la solicitare, informațiile necesare elaborării inventarelor emisiilor provenite din activități specifice sectorului, inclusiv date privind implementarea activităților incluse în documentele de politici de mediu.
- **Serviciu de politici de transport aerian din cadrul MIDR** – care are responsabilități pentru reglementările în domeniul aviației, dar are doar patru angajați, insuficient pentru gestionarea complexității ETS.

Pentru domeniul **MRV Maritim** sunt implicate autorități cu responsabilități specifice cum sunt:

- **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** - este responsabil pentru elaborarea politicilor naționale în domeniul transporturilor, inclusiv în sectorul maritim. Elaborarea de strategii naționale care să includă cerințele MRV. Transpunerea directivelor UE și a altor norme internaționale relevante în legislația națională.

- **Agencia Navală** - este instituția-cheie responsabilă de reglementarea și monitorizarea activităților legate de navele sub pavilion moldovenesc. Este autoritatea administrativă subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, care are misiunea de a asigura punerea în aplicare a politicilor de stat în domeniul navigației și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului de reglementare în acest domeniu pentru a asigura siguranța navigației pe căile navigabile interioare și în zona portuară, calitatea și siguranța serviciilor de transport maritim și a navigației în general. Cele mai relevante sarcini sunt: (i) Punerea în aplicare a standardelor internaționale în domeniul transportului maritim, inclusiv a celor legate de MRV. (ii) Asigurarea respectării reglementărilor privind monitorizarea emisiilor de CO₂ pentru navele care operează sub pavilion moldovenesc. (iii) emiterea documentelor relevante și supravegherea conformității navelor cu cerințele internaționale.

- **Agencia "Moldsilva" în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 150/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției "Moldsilva", structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia**, are următoarele atribuții, printre altele, organizarea și coordonarea implementării politicilor în domeniile de fondului forestier, asigurând aplicarea uniformă a legislației naționale în domeniile vizate; elaborează și implementează programe de dezvoltare în domeniile silviculturii și cinegeticii, și serviciilor forestiere și cinegetice. Direcția fond forestier, arii protejate și regenerarea pădurii – **3 unități din 5 sunt** ocupate la moment și în cadrul Serviciului protecția pădurii și garda forestieră -**2 unități din 4** sunt ocupate de angajați.

- **Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice** – ICAS- este ÎS subordonată Agenției pentru Silvicultură "Moldsilva". Atribuțiile sunt fundamentate pe baze științifice de gestionare și dezvoltare a sectorului forestier prin producerea și diseminarea de informație științifică și tehnică, acordarea de consultanță de specialitate, crearea, transferul și implementarea de tehnologii noi sau modernizate, dezvoltarea de produse inovative, care să contribuie la creșterea competitivității sectorului forestier și la bunăstarea societății.

- **Agencia pentru Geologie și Resurse Minerale** - elaborarea, împreună cu organele centrale de specialitate și alte instituții interesate, a programelor de stat pentru cercetarea geologică a subsolului în vederea extinderii bazei de materii prime minerale și monitorizarea stării subsolului, asigurarea realizării acestora. În cadrul Direcției geologice 3 unități din 3 planificate sunt ocupate.

Instituțiile responsabile pentru implementarea politicilor climatice și transpunerea acquis-ului comunitar al UE, precum Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Comisia Națională pentru Schimbări Climatice și Ministerul Energiei, se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește resursele umane și financiare. Astfel, Serviciul de politici climatice din cadrul Ministerului Mediului operează cu mai puțin de 70% din personalul necesar, ceea ce afectează negativ eficiența în gestionarea obligațiilor de raportare și coordonare. De asemenea, Agenția Navală și Autoritatea Aeronautică Civilă nu dispun de expertiza adecvată pentru monitorizarea emisiilor în sectoarele maritim și aviație. Un alt punct critic este absența unui organism dedicat

gestionării sistemului ETS, ceea ce îngreunează implementarea mecanismelor de piață pentru tranzacționarea certificatelor de emisii. Fără o consolidare substanțială a acestor instituții, Republica Moldova riscă întârzieri semnificative în implementarea măsurilor climatice și posibile sancțiuni pentru neconformitate.

27.9.2. Planuri de viitor

Pentru a asigura o aliniere completă la acquis-ul UE și o implementare eficientă a politicilor climatice, Republica Moldova își concentreze eforturile pe următoarele direcții strategice în procesul de transpunere a acquisite comunitare climatice:

1. **Accelerarea transpunerii legislației europene** – finalizarea transpunerii directivelor și regulamentelor UE pentru a evita lacunele legislative care pot împiedica accesul la fondurile UE.
2. **Consolidarea capacității administrative** – extinderea/ reforma structurilor instituționale și dotarea acestora cu personal și expertiză necesară pentru implementarea măsurilor climatice la nivel național și local, dezvoltarea capacităților în domeniul diplomației climatice.
3. **Dezvoltarea unui sistem robust de monitorizare, raportare și verificare (MRV)** – crearea unor registre digitale compatibile cu platformele UE pentru creșterea transparenței și eficienței datelor climatice.
4. **Accesarea fondurilor europene și internaționale** – dezvoltarea unor mecanisme financiare clare pentru absorbția fondurilor destinate tranziției climatice.

27.9.2.1. Planuri legislative

În vederea alinierii complete la acquis-ul comunitar privind schimbările climatice, autoritățile naționale intenționează adoptarea și modificarea unui număr semnificativ de acte normative, pentru a asigura o conformitate deplină cu cerințele Uniunii Europene. Printre cele mai relevante inițiative legislative se numără:

- Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care va integra cerințe suplimentare privind măsurile de adaptare și mecanismele de flexibilitate.
- Proiect de Hotărâre de Guvern de modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 593/2024 privind aprobarea Regulamentului pentru reducerea emisiilor naționale ale anumitor poluanți atmosferici pentru a include raportarea impactului asupra calității aerului și a emisiilor de poluanți atmosferici.
- Modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 în vederea transpunerii articolului 16, „Sancțiuni”, din Directiva 2003/87/CE privind ETS.
- Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei de dezvoltare pe termen lung cu emisii reduse.
- Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului Național de Reducere a Metanului.

- Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră, în vederea transpunerii Regulamentului (UE) 2024/573, până în noiembrie 2026.
- Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 483/2019 privind formarea și atestarea specialiștilor în domeniul gazelor fluorurate cu efect de seră.
- Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 852/2002, precum și transpunerea prevederilor Regulamentului (UE) 2024/590 din 7 februarie 2024 privind substanțele care diminuează stratul de ozon, care a abrogat Regulamentul (CE) nr. 1005/2009, până în martie 2026.

- Proiect de modificare a Legii nr. 43/2023 și Proiectul de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 483/2019 va asigura transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1497/2007; Regulamentului (CE) nr. 1516/2007; Regulamentul (CE) nr. 304/2008; Regulamentului (UE) 2015/2066; Regulamentului (UE) 2016/879; Regulamentului (UE) 2024/2215; Regulamentului (UE) 2024/2174; Regulamentului (UE) 2015/2065.

- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea unui Program de suprimare eşalonată a HFC pentru perioada 2025–2045, cu un plan de acțiuni pentru perioada 2025–2029, în conformitate cu Amendamentul de la Kigali.
- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Codului Contravențional nr. 218/2008 și a Codului Penal nr. 985/2002, pentru introducerea unor dispoziții referitoare la contravențiile și infracțiunile legate de încălcarea legislației privind schimbările climatice.
- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024 privind monitorizarea, raportarea și verificarea (MRV) emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) provenite de la instalațiile staționare și sectorul aviației.
- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 544/2024, care reglementează monitorizarea emisiilor de GES din transportul maritim.
- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verifcătorilor emisiilor de gaze cu efect de seră.
- Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1116/2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la depozitarea și comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate.
- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea standardelor de emisii de CO2 pentru autoturismele și vehiculele utilitare noi, care va stabili limite clare și standarde tehnice pentru reducerea emisiilor de CO2.
- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și raportarea datelor referitoare la emisiile de CO2 provenite de la autoturismele și vehiculele utilitare ușoare, care va institui proceduri și obligații pentru raportarea emisiilor în mod periodic.
- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea procedurii de aprobare și certificare a tehnologiilor inovatoare de reducere a emisiilor de CO2 provenite de la autoturisme și vehicule utilitare ușoare, care va încuraja adoptarea de soluții tehnologice ecologice și eficiente.

- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea standardelor de performanță în materie de emisii de CO₂ pentru vehiculele grele noi, care va reglementa limitele de emisii specifice pentru acest tip de vehicule și va stabili metodele de colectare a datelor referitoare la emisii.
- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și raportarea emisiilor de CO₂ provenite de la vehiculele grele noi și a consumului de combustibil al acestora, care va institui un mecanism de urmărire a respectării normelor de emisii și eficiență energetică.
- Proiect de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind datele care trebuie raportate pentru verificarea emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil al vehiculelor grele noi, care va preciza informațiile necesare pentru a evalua conformitatea cu reglementările privind emisiile de CO₂ și consumul de combustibil.

Aceste inițiative vor contribui semnificativ la eliminarea lacunelor legislative existente, facilitând integrarea Republicii Moldova în mecanismele climatice europene și asigurându-se că țara își îndeplinește angajamentele internaționale.

27.9.2.2. Planuri legislative viitoare

Pentru a implementa noile reglementări, este necesară consolidarea instituțiilor-cheie implicate în politica climatică:

- **Ministerul Mediului** trebuie să își extindă **Secția politici în domeniul schimbării climei** pentru a gestiona eficient MRV și implementarea politicilor de adaptare.
- **Agencia de Mediu** trebuie să își îmbunătățească capacitatea tehnică și digitală pentru a asigura colectarea și verificarea corectă a datelor privind emisiile și pentru monitoring (hard și soft).
- **Inspectoratul pentru Protecția Mediului** trebuie să dispună de resurse mai mari pentru a implementa mecanismele de sancționare a operatorilor care nu respectă cerințele de mediu. De asemenea este importantă aplicarea măsurilor de îmbunătățire a Sistemului de raportare pe emisii GES este un element fundamental pentru respectarea angajamentelor internaționale și pentru atragerea finanțării externe. Se planifică crearea unui registru național digital al emisiilor, ce va include toate sistemele de raportare pe emisii GES (RETP și MRV).

Pentru a încuraja tranziția către o economie cu emisii reduse, Moldova intenționează să creeze mecanisme economice sustenabile de sprijin pentru tehnologii verzi, inclusiv subvenții pentru energie regenerabilă și vehicule electrice. Crearea unor scheme de sprijin pentru IMM-uri care doresc să adopte soluții sustenabile și stimularea investițiilor private prin facilități fiscale și granturi pentru tehnologii verzi sunt esențiale.

Pentru a sprijini implementarea reformelor, Moldova trebuie să își optimizeze capacitatea de atragere a fondurilor UE dedicate inovării, biodiversității și tranziției verzi, precum Horizon Europe, LIFE și InvestEU. Este nevoie de efectuarea unui studiu în vederea stabilirii mecanismului de ajustare la frontieră a emisiilor de carbon și crearea unui sistem de comercializare a

certificatelor de emisii și a schemelor de sprijin pentru decarbonizarea sectoarelor industriale, CBAM și ETS. Implementarea eficientă a politicilor climatice necesită sprijinul societății civile și al sectorului privat. Pentru a spori nivelul de implicare a acestora sunt necesare campanii de informare privind beneficiile tranziției ecologice.

27.9.3. Aspecte financiare

Pentru implementarea măsurilor necesare alinierii legislației și proceselor naționale la standardele europene în domeniul legislației privind schimbările climatice, se estimează o sumă totală de **715,980 MDL**. Aceste resurse financiare vor fi asigurate atât din surse externe, prin intermediul proiectelor internaționale, cât și din bugetul de stat. Investițiile propuse vor sprijini consolidarea unui cadru legislativ coerent, dezvoltarea capacităților instituționale și instruirea personalului competent, facilitând, astfel, implementarea eficientă a măsurilor menite să asigure conformitatea cu reglementările europene în acest domeniu.

SUBCAPITOLUL 27.10. PROTECȚIA CIVILĂ ȘI GESTIONAREA RISCURILOR DE MEDIU

27.10.1. Prezentarea generală a situației

27.10.1.1. Cadrul legislativ

În vederea îmbunătățirii eficienței sistemelor de prevenire, pregătire și răspuns la dezastre naturale și cele provocate de om, precum și în scopul consolidării cooperării dintre Uniunea Europeană și statele membre și a facilitării coordonării în domeniul protecției civile, a fost instituit Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene (UCPM), prin Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii.

La data de 29 septembrie 2023, semnat la Chișinău Republica Moldova a semnat Acordul dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, astfel începînd cu 1 ianuarie 2024, Republica Moldova a devenit oficial stat participant la UCPM.

Cadrul național asociat domeniului protecției civile este constituit din:

- Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă;
- Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor;
- Legea nr. 212/2004 privind starea de urgență, regimul de asediu și de război;
- Legea nr. 93/2007 Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr. 282/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la instruirea în domeniul protecției civile;
- Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale;

- Hotărârea Guvernului nr. 803/2018 cu privire la Centrul de dirijare în situații excepționale al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și structurile de asigurare a activității altor comisii pentru situații excepționale;
- Hotărârea Guvernului nr. 408/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind suportul țării gazdă în situații excepționale;
- Hotărârea Guvernului nr. 846/2022 privind aprobarea Programului de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru perioada 2022-2025;
- Hotărârea Guvernului nr. 804/2024 privind aprobarea Strategiei naționale de reducere a riscului la dezastre pentru perioada 2024-2030.

27.10.1.2. Cadrul administrativ

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI (IGSU) este autoritate administrativă subordonată Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile și implementează politica statului în domeniul protecției civile, apărării împotriva incendiilor, acordării primului ajutor calificat, prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor de urgență și excepționale, desfășurării în siguranță a activităților nucleare și radiologice. Astfel, IGSU este instituția desemnată, drept autoritatea competentă responsabilă de implementarea prevederilor Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, și va acționa în calitate de punct național de contact cu Centrul de Coordonare a Răspunsurilor de Urgență al Direcției Generale pentru Protecție Civilă Europeană și Operațiuni de Ajutor Umanitar al Comisiei Europene, pentru Uniunea Europeană.

27.10.2. Planuri de viitor

27.10.2.1 Planuri legislative

În scopul transpunerii unor prevederi ale Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, este necesar să fie adoptat un cadru național de reglementare pentru implementarea acestei Decizii europene. În acest context, IGSU a inițiat elaborarea unui proiect de Lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene. Totodată, vor fi transpuse și prevederile Deciziei 762/2014/UE de punere în aplicare a Comisiei din 16 octombrie 2014 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii și de abrogare a Deciziilor 2004/277/CE, Euratom și 2007/606/CE, Euratom ale Comisiei.

27.10.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative, includ realizarea următoarelor obiective:

- Consolidarea capacităților de instruire în domeniul protecției civile și gestionării dezastrelor prin îmbunătățirea infrastructurii Centrului Republican de Instruire al IGSU al MAI;
- Implementarea măsurilor de prevenire în rândul populației, prin desfășurarea de campanii de informare și instruire a tuturor categoriilor de populație, în special a tinerii generații și copiilor;
- Crearea modulelor/echipelor de intervenție de următoarele tipuri - USAR (modul de căutare și salvare urbană), GFFFv (modul de combatere a incendiilor forestiere la sol cu ajutorul vehiculelor) și HCP (modul de pompă de capacitate mare), capabile să

intervină dincolo de granițele Republicii Moldova, în conformitate cu legislația și standardele Uniunii Europene;

- Crearea Sistemului de Avertizare Publică al Republicii Moldova pentru notificarea populației despre apariția pericolelor de situații excepționale/de urgență.

27.10.3. Aspecte financiare

În vederea implementării obiectivelor stabilite, în special pentru transpunerea unor prevederi ale Deciziei 1313/2013/UE, au fost estimate costuri de 189,08 (mii lei).

[¹] Text consolidat: Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și acțiunea pentru climă, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, Directivele Consiliului 2009/119/CE și (UE) 2015/652 și de abrogare a Regulamentului (52/UE) ([link](#))

[²] Regulamentul delegat (UE) 2020/1044 al Comisiei din 8 mai 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește valorile potențialelor de încălzire globală și orientările privind inventarul și în ceea ce privește sistemul de inventariere al Uniunii și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 666/Tex al Comisiei cu relevanță¹⁴ (UE) nr. ([link](#))

[³] Regulamentul (UE) nr. 606/2010 al Comisiei din 9 iulie 2010 privind aprobarea unui instrument simplificat dezvoltat de organizația europeană pentru siguranța navigației aeriene (Eurocontrol) pentru estimarea consumului de combustibil al anumitor operatori de aeronave cu emisii mici (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

[⁴] Regulamentul (UE) Nr. 291/2011 al Comisiei din 24 martie 2011 privind utilizările esențiale de laborator și analitice autorizate în Uniune ale substanțelor reglementate, altele decât hidroclorofluorocarburile, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind substanțele care diminuează stratul de ozon ([link](#))

[⁵] Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind ținerea animalelor sălbatice în grădinile zoologice ([link](#))

[⁶] Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin reglementarea comerțului cu acestea ([link](#))

[⁷] Regulamentul (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind comerțul cu produse derivate din focă (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

[⁸] Regulamentul (UE) nr. 737/2010 al Comisiei din 10 august 2010 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1007/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind comerțul cu produse derivate din focă Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

[⁹] Directiva 83/129/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 privind importul în statele membre a pieilor anumitor pui de focă și a produselor derivate din acestea ([link](#))

[¹⁰] Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului din 4 noiembrie 1991 de interdicere a utilizării capcanelor de picior în Comunitate și a introducerii în Comunitate a pieilor și a mărfurilor prelucrate din anumite specii de animale sălbatice originare din țările care le prind prin intermediul capcanelor cu capcane sau prin metode de captare care nu îndeplinesc standardele internaționale de capcane umane. ([link](#))

[¹¹] Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei din 10 ianuarie 1997 de stabilire a dispozițiilor cu privire la autorizarea blănurilor și a bunurilor care intră sub incidența Regulamentului (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului ([link](#))

[¹²] Decizia Consiliului nr. 97/602/CE din 22 iulie 1997 privind lista menționată la articolul 3 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 și la articolul 1 alineatul (1) litera a) din Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei ([link](#))

[¹³] REGULAMENTUL (UE) 2019/1021 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 iunie 2019 privind poluanții organici persistenți ([link](#))

- [14] Directiva 96/59/CE a Consiliului din 16 septembrie 1996 privind eliminarea bifenililor policlorurați și a terfenililor policlorurați (PCB/PCT) ([link](#))
- [15] Directiva 94/63/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultate din depozitarea benzinei și distribuția acestora de la terminale la stațiile de benzină ([link](#))
- [16] Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de stabilire a cadrului pentru atingerea neutralității climatice și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) ([link](#))
- [17] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2299 al Comisiei din 15 noiembrie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește structura, formatul, detaliile tehnice și procesul pentru rapoartele naționale integrate privind progresul energetic și climatic ([link](#))
- [18] Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [19] Text consolidat: Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [20] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [21] Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon din transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [22] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1928 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 privind determinarea mărfurilor transportate pentru alte categorii de nave decât navele de pasageri, ro-ro și containere, în temeiul Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon cu relevanță EEA din transportul maritim. ([link](#))
- [23] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2449 al Comisiei din 6 noiembrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele de planuri de monitorizare, rapoarte de emisii, rapoarte parțiale de emisii, documente de conformitate și rapoarte la nivel de companie și de punere în aplicare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/17 ([link](#))
- [24] Regulamentul (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie 2024 privind gazele fluorurate cu efect de seră, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 517/2014 (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [25] Regulamentul (CE) nr. 306/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă pentru certificarea personalului care recuperează din echipamente anumiți solvenți fluorurati pe bază de gaze cu efect de seră (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [26] Regulamentul (CE) nr. 307/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime pentru programele de formare și a condițiilor de recunoaștere reciprocă a atestatelor de formare a personalului în ceea ce privește sistemele de climatizare a anumitor autovehicule care conțin anumite gaze cu efect de seră cu relevanță EEA (T.E.) ([link](#))
- [27] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2215 al Comisiei din 6 septembrie 2024 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime pentru eliberarea certificatelor persoanelor fizice și juridice și a condițiilor de recunoaștere reciprocă a unor astfel de certificate, în ceea ce privește ciclurile staționare de răcire și pompe de căldură, echipamente frigorifice și de aer condiționat, echipamente frigorifice și frigorifice organice. camioane, remorci frigorifice, vehicule ușoare frigorifice, containere intermodale și vagoane de tren care conțin gaze fluorurate cu efect de seră sau alternative ale acestora și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2067 al Comisiei ([link](#))
- [28] Regulamentul (UE) 2024/590 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie 2024 privind substanțele care epuizează stratul de ozon și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1005/2009 (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

- [29] Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor pentru consumatori privind economia de combustibil și emisiile de CO₂ în ceea ce privește comercializarea autoturismelor noi ([link](#))
- [30] Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE a Consiliului ([link](#))
- [31] Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (codificare) Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [32] Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului ([link](#))
- [33] Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile de mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului ([link](#))
- [34] Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de prevedere a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe referitoare la mediu și de modificare în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție Directivele Consiliului 85/337/CEE și 96/61/CE - Declarație a Comisiei ([link](#))
- [35] Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediu în ceea ce privește prevenirea și remedierea daunelor mediului ([link](#))
- [36] DIRECTIVA (UE) 2024/1203 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin dreptul penal și care înlocuiește Directivele 2008/99/CE și 2009/123/CE ([link](#))
- [37] Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE) ([link](#))
- [38] REGULAMENTUL (UE) 2021/783 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 ([link](#))
- [39] Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa ([link](#))
- [40] Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice din aerul ambiant ([link](#))
- [41] Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [42] Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1522 a Comisiei din 11 octombrie 2018 de stabilire a unui format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici (notificat sub documentul C(254198) ([link](#))
- [43] Directiva (UE) 2016/802 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind reducerea conținutului de sulf al anumitor combustibili lichizi (codificare) ([link](#))
- [44] Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [45] Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transporturile de deșeuri ([link](#))
- [46] Regulamentul (CE) nr. 1418/2007 al Comisiei din 29 noiembrie 2007 privind exportul în vederea valorificării anumitor deșeuri enumerate în anexa III sau IIIA la Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului către anumite țări cărora Decizia OCDE privind controlul mișcărilor transfrontaliere a deșeurilor nu se aplică (cu relevanță EEA) ([link](#))
- [47] Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transporturile de deșeuri, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (text cu relevanță) ([link](#))
- [48] Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [49] Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje ([link](#))
- [50] Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele scoase din uz - Declarații ale Comisiei ([link](#))

- [51] Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE - Declarație a Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei ([link](#))
- [52] Directiva 86/278/CEE a Consiliului din 12 iunie 1986 privind protecția mediului, în special a solului, atunci când nămolurile de epurare sunt utilizate în agricultură ([link](#))
- [53] Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și de abrogare a Directivei 91/157/CEE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [54] Directiva 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitarea deșeurilor ([link](#))
- [55] Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (reformare) Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [56] Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii de mediu marin (Directiva-cadru privind strategia marină) (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [57] Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii apei ([link](#))
- [58] REGULAMENTUL (UE) 2020/741 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei ([link](#))
- [59] DIRECTIVA (UE) 2020/2184 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman ([link](#))
- [60] Directiva Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor uzate urbane (91/271/CEE) ([link](#))
- [61] Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul politicii apei, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor Consiliului 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/498/CEE și de modificare a Directivei 84/491/CEE și 84/491/CEE 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [62] Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și deteriorării ([link](#))
- [63] Directiva 2007/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [64] Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cauzate de nitrați ([link](#))
- [65] DIRECTIVA 2010/63/EU A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 22 septembrie 2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice ([link](#))
- [66] Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (versiunea codificată) ([link](#))
- [67] Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice ([link](#))
- [68] Regulamentul (CE) nr. 865/2006 al Comisiei din 4 mai 2006 de stabilire a normelor detaliate privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin reglementarea comerțului cu acestea ([link](#))
- [69] Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 792/2012 al Comisiei din 23 august 2012 de stabilire a normelor de proiectare a autorizațiilor, certificatelor și a altor documente prevăzute în Regulamentul (CE) nr. ([link](#))
- [70] Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism al Uniunii de protecție civilă Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [71] Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [72] REGULAMENTUL (CE) NR. 1907/2006 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI ([link](#))
- [73] REGULAMENTUL (CE) NR. 1272/2008 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și abrogare a Directivele 67/548/CEE și 1999/45/CE și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 ([link](#))
- [74] REGULAMENTUL (UE) NR. 649/2012 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 4 iulie 2012 privind exportul și importul de produse chimice periculoase ([link](#))
- [75] Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

- [76] Regulamentul (UE) 2024/1244 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 aprilie 2024 privind raportarea datelor de mediu din instalațiile industriale, de instituire a unui portal de emisii industriale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 166/2006 ([link](#))
- [77] Directiva 2004/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili datorate utilizării de solvenți organici în anumite vopsele și lacuri și produse de finisare a vehiculelor și de modificare a Directivei 1999/13/CE ([link](#))
- [78] Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind mercurul și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1102/2008 (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [79] Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind eticheta ecologică a UE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [80] Directiva 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și ulterior de abrogare a Directivei 96/82/CE a Consiliului ([link](#))
- [81] Decizia (UE) 2015/1814 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 octombrie 2015 privind instituirea și funcționarea unei rezerve de stabilitate a pieței pentru sistemul de comercializare a emisiilor de gaze cu efect de seră din Uniune și de modificare a Directivei 2003/87/CE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [82] 2010/634/UE: Decizia Comisiei din 22 octombrie 2010 de ajustare a cantității de cote la nivelul Uniunii care urmează să fie eliberate în cadrul sistemului Uniunii pentru 2013 și de abrogare a Deciziei 2010/384/UE [notificată în documentul C(2010) 7180] ([link](#))
- [83] 2013/448/UE: Decizia Comisiei din 5 septembrie 2013 privind măsurile naționale de punere în aplicare pentru alocarea cu titlu gratuit de tranziție a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată în temeiul documentului C(2013) 5666] Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [84] Regulamentul delegat (UE) 2019/856 al Comisiei din 26 februarie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește funcționarea Fondului pentru inovare (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [85] Regulamentul delegat (UE) 2019/331 al Comisiei din 19 decembrie 2018 de stabilire a normelor tranzitorii la nivelul Uniunii pentru alocarea gratuită armonizată a cotelor de emisie în conformitate cu articolul 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE). ([link](#))
- [86] DECIZIA DELEGATĂ (UE) 2019/708 A COMISIEI din 15 februarie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea sectoarelor și subsectoarelor considerate a fi expuse riscului de relocare a emisiilor de carbon pentru perioada 2021 până în 2030 ([link](#))
- [87] REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/447 AL COMISIEI din 12 martie 2021 de stabilire a valorilor de referință revizuite pentru alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisii pentru perioada 2021-2025 în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [88] Regulamentul delegat (UE) 2023/2830 al Comisiei din 17 octombrie 2023 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea normelor privind calendarul, administrarea și alte aspecte ale licitației cotelor de emisii de gaze cu efect de seră ([link](#))
- [89] Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/927 a Comisiei din 31 mai 2021 de stabilire a factorului de corecție transsectorial uniform pentru ajustarea alocărilor gratuite de certificate de emisie pentru perioada 2021-2025 [notificată sub documentul C(2021) 3745] (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [90] Decizia (UE) 2020/2166 a Comisiei din 17 decembrie 2020 privind determinarea cotelor de licitație ale statelor membre în perioada 2021-2030 a Sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (notificată sub documentul C(2020) 8945) ([link](#))
- [91] REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/2441 AL COMISIEI din 31 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică necesare pentru acordarea alocare gratuită de certificate de emisii ([link](#))
- [92] Regulamentul (UE) nr. 389/2013 al Comisiei din 2 mai 2013 de instituire a unui registru al Uniunii în temeiul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, Deciziei nr. 280/2004/CE și nr. 406/2009/CE ale Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 200 și nr. 1193/2011 Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

- [93] Regulamentul delegat (UE) 2019/1122 al Comisiei din 12 martie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește funcționarea Registrului Uniunii (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [94] 2006/780/CE: Decizia Comisiei din 13 noiembrie 2006 privind evitarea numărării duble a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul schemei comunitare de comercializare a certificatelor de emisii pentru activitățile de proiect în temeiul Protocolului de la Kyoto, în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (notificată sub documentul cu numărul C(2006) EEAT relevantă ([link](#)))
- [95] 2011/389/UE: Decizia Comisiei din 30 iunie 2011 privind cantitatea de cote la nivelul Uniunii menționată la articolul 3e alineatul (3) literele (a)-(d) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [96] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [97] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1842 al Comisiei din 31 octombrie 2019 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește măsurile ulterioare pentru ajustările alocării gratuite a cotelor de emisie ca urmare a modificărilor nivelului de activitate ([link](#))
- [98] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1001 al Comisiei din 9 iulie 2020 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește funcționarea Fondului de modernizare care sprijină investițiile pentru modernizarea sistemelor energetice și îmbunătățirea eficienței energetice a anumitor state membre ([link](#))
- [99] 2013/447/UE: Decizia Comisiei din 5 septembrie 2013 privind factorul standard de utilizare a capacității în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Decizia 2011/278/UE Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [100] Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru a considera că gazele cu efect de seră au devenit permanent legate chimic într-un produs ([link](#))
- [101] Decizia Comisiei din 4 mai 2005 de stabilire a unui chestionar în vederea prezentării de rapoarte privind aplicarea Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului [notificată cu numărul C(2005) 1359]Text cu relevanță pentru SEE. ([link](#))
- [102] REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2021/447 AL COMISIEI din 12 martie 2021 de stabilire a valorilor de referință revizuite pentru alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisii pentru perioada 2021-2025 în temeiul articolului 10a alineatul (2) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [103] 2009/450/CE: Decizia Comisiei din 8 iunie 2009 privind interpretarea detaliată a activităților de aviație enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată sub documentul numărul C(2009) 4293] ([link](#))
- [104] Regulamentul (CE) nr. 748/2009 al Comisiei din 5 august 2009 privind lista operatorilor de aeronave care au desfășurat o activitate de aviație enumerată în anexa I la Directiva 2003/87/CE la 1 ianuarie 2006 sau după aceasta de specificare a statului membru de administrare pentru fiecare operator de aeronave (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [105] Regulamentul (UE) nr. 606/2010 al Comisiei din 9 iulie 2010 privind aprobarea unui instrument simplificat dezvoltat de organizația europeană pentru siguranța navigației aeriene (Eurocontrol) pentru estimarea consumului de combustibil al anumitor operatori de aeronave cu emisii mici (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [106] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificatorilor în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [107] Regulamentul delegat (UE) 2019/1603 al Comisiei din 18 iulie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește măsurile adoptate de Organizația Aviației Civile Internaționale pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor din aviație în scopul punerii în aplicare a unei măsuri globale de piață (Text cu relevanță EEA) ([link](#))
- [108] Decizia (UE) 2023/2440 a Comisiei din 27 octombrie 2023 privind cantitatea totală de cote la nivelul Uniunii care urmează să fie alocată pentru operatorii de aeronave în cadrul Sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii pentru 2024 ([link](#))

- [109] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/622 al Comisiei din 22 februarie 2024 privind lista statelor care sunt considerate a fi aplicate CORSIA în sensul Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile în 2023 ([link](#))
- [110] Regulamentul (UE) 2024/1030 al Comisiei din 27 martie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 748/2009 în ceea ce privește actualizarea listei operatorilor de aeronave care desfășoară o activitate de aviație enumerați în anexa I la Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [111] Decizia Comisiei din 5 iulie 2024 privind instruirea administratorului central al Registrului Uniunii de a introduce tabelele naționale de alocare pentru aviație pentru 2024 și 2025 în Registrul Uniunii ([link](#))
- [112] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1879 al Comisiei din 9 iulie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește calcularea cerințelor de compensare în scopul CORSIA ([link](#))
- [113] Regulamentul delegat (UE) 2023/2917 al Comisiei din 20 octombrie 2023 privind activitățile de verificare, acreditarea verificatorilor și aprobarea planurilor de monitorizare de către autoritățile administratoare în temeiul Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră, regulamentul delegat din transportul maritim și al Comisiei (UE) 2016/2072 ([link](#))
- [114] Regulamentul delegat (UE) 2023/2849 al Comisiei din 12 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de raportare și transmitere a datelor agregate privind emisiile la nivel de companie ([link](#))
- [115] Regulamentul delegat (UE) 2023/2776 al Comisiei din 12 octombrie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și alte informații relevante din transportul maritim ([link](#))
- [116] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2297 al Comisiei din 26 octombrie 2023 de identificare a porturilor de transbordare a containerelor învecinate în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [117] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2599 al Comisiei din 22 noiembrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește administrarea companiilor de transport maritim de către autoritățile de administrare în ceea ce privește o companie de transport maritim ([like](#))
- [118] Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2895 a Comisiei din 19 decembrie 2023 de stabilire a listei insulelor și porturilor menționate la articolul 12 alineatul (3-d) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a listei contractelor de serviciu public transnațional sau a obligațiilor de serviciu public transnațional menționate la articolul 12 alineatul (3) din directiva menționată. ([link](#))
- [119] Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1113 a Comisiei din 18 aprilie 2024 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2023/2895 în ceea ce privește lista insulelor și porturilor menționate la articolul 12 alineatul (3-d) din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([link](#))
- [120] Regulamentul (UE) 2023/955 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de instituire a unui Fond pentru clima socială și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060 ([link](#))
- [121] Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind reducerea obligatorie anuală a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021-2030 care contribuie la acțiunile climatice pentru îndeplinirea angajamentelor asumate prin Acordul de la Paris și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 (Text relevant pentru SEE) ([link](#))
- [122] Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/2126 a Comisiei din 16 decembrie 2020 privind stabilirea alocărilor anuale de emisii ale statelor membre pentru perioada 2021-2030, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [123] Decizia (UE) 2023/863 a Comisiei din 26 aprilie 2023 privind stabilirea sumelor corespunzătoare la 20 % din depășirea globală a anumitor state membre în perioada 2013-2020, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului European și al Consiliului ([link](#))
- [124] Regulamentul delegat (UE) 2019/1122 al Comisiei din 12 martie 2019 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește funcționarea Registrului Uniunii (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [125] Regulamentul (UE) 2018/841 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a eliminărilor din utilizarea terenurilor, modificarea utilizării terenurilor și

silvicultură în cadrul climatic și energetic pentru 2030 și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 și a Deciziei nr. [\(link\)](#)

[126] Regulamentul (UE) 2024/3012 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 de instituire a unui cadru de certificare al Uniunii pentru absorbțiile permanente de carbon, agricultura carbonului și stocarea carbonului în produse [\(link\)](#)

[127] Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, a Directivelor Parlamentului European și a Consiliului 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, Regulamentul 220/CE, 2801/CE și 2201/CE (CE) nr. 1013/2006 (Text cu relevanță pentru SEE) [\(link\)](#)

[128] 2011/92/UE: Decizia Comisiei din 10 februarie 2011 de introducere a chestionarului care urmează să fie utilizat pentru primul raport privind punerea în aplicare a Directivei 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind stocarea geologică a dioxidului de carbon [notificată sub documentul C(2011) 657] Text cu relevanță pentru SEE [\(link\)](#)

[129] 2010/670/UE: Decizia Comisiei din 3 noiembrie 2010 de stabilire a criteriilor și măsurilor pentru finanțarea proiectelor demonstrative comerciale care vizează captarea și stocarea geologică a CO₂ în condiții de siguranță pentru mediu, precum și proiectele demonstrative de tehnologii inovatoare de energie regenerabilă în cadrul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității instituită prin Directiva 2003/CE a Consiliului C(2010) 7499) [\(link\)](#)

[130] Regulamentul (CE) nr. 1497/2007 al Comisiei din 18 decembrie 2007 de stabilire, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, cerințe standard de verificare a scurgerilor pentru sistemele staționare de protecție împotriva incendiilor care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră (Text cu relevanță pentru SEE) [\(link\)](#)

[131] Regulamentul (CE) nr. 1516/2007 al Comisiei din 19 decembrie 2007 de stabilire, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, cerințe standard de verificare a scurgerilor pentru echipamentele staționare de refrigerare, aer condiționat și pompe de căldură care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră (Text cu relevanță pentru SEE) [\(link\)](#)

[132] Regulamentul (CE) nr. 304/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă pentru certificarea companiilor și a personalului în ceea ce privește sistemele staționare de protecție împotriva incendiilor și stingătoarele care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră (EEA) cu relevanță. [\(link\)](#)

[133] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2066 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă pentru certificarea persoanelor fizice care efectuează instalarea, întreținerea, întreținerea, repararea sau scoaterea din funcțiune a gazelor electrice cu efect de seră cu efect de seră fluorurate recuperate sau cu efect de seră fluorurate. gaze de la aparatura electrică staționară (Text cu relevanță pentru SEE) [\(link\)](#)

[134] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/879 al Comisiei din 2 iunie 2016 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a modalităților detaliate referitoare la declarația de conformitate la introducerea pe piață a echipamentelor de refrigerare, aer condiționat și pompe de căldură încărcate cu hidrofluorocarburi (verificarea EEA de către un auditor independent cu relevanța acestora) [\(link\)](#)

[135] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2174 al Comisiei din 2 septembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul etichetelor pentru anumite produse și echipamente care conțin gaze fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 20685/2068 al Comisiei [\(link\)](#)

[136] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2195 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de stabilire a formatului de transmitere a rapoartelor de date menționate la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1191 al Comisiei. [\(link\)](#)

[137] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2065 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a formatului de notificare a programelor de formare și certificare ale statelor membre (Text cu relevanță pentru SEE) [\(link\)](#)

[138] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2473 al Comisiei din 19 septembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrarea pe portalul F-gaz și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/661 al Comisiei a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2024/2473 al Comisiei din 19 septembrie 2024 de stabilire a normelor de

aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrarea pe portalul F-gaz și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/661 al Comisiei ([link](#))

^[139] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2174 al Comisiei din 2 septembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul etichetelor pentru anumite produse și echipamente care conțin gaze fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2068 al Comisiei ([link](#))

^[140] Regulamentul (UE) nr. 537/2011 al Comisiei din 1 iunie 2011 privind mecanismul de alocare a cantităților de substanțe reglementate permise pentru utilizări de laborator și analitice în Uniune în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind substanțele care epuizează stratul de ozon ([link](#))

^[141] Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentului (CE) nr. ([link](#))

^[142] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1079 al Comisiei din 20 iulie 2020 privind verificarea și corectarea datelor menționate în Regulamentul (UE) 2018/956 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil al vehiculelor grele noi (Text cu relevanță pentru SEE)Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1079 al Comisiei din 20 iulie 2020 privind verificarea și corectarea datelor menționate în Regulamentul (UE) 2018/956 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil al vehiculelor grele noi (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

^[143] Regulamentul delegat (UE) 2021/1430 al Comisiei din 31 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2018/956 al Parlamentului European și al Consiliului prin specificarea datelor care trebuie raportate de statele membre în scopul verificării emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil al vehiculelor grele noi (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

^[144] Regulamentul delegat (UE) 2024/1127 al Comisiei din 8 februarie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea principiilor directe și a criteriilor pentru definirea procedurilor de verificare a valorilor emisiilor de CO₂ și consumului de combustibil ale vehiculelor grele, verificarea în exploatare (ve de CO₂ ale autoturismelor și ale vehiculelor utilitare ușoare în temeiul Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 1014/2010, (UE) nr. 293/2012, (UE) 2017/1152 și (UE) 2017/1153 ale Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

^[150] Regulamentul (UE) nr. 63/2011 al Comisiei din 26 ianuarie 2011 de stabilire a dispozițiilor detaliate pentru aplicarea unei derogări de la obiectivele privind emisiile specifice de CO₂, în temeiul articolului 11 din Regulamentul (CE) nr. 443/2009 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

^[151] Regulamentul delegat (UE) nr. 114/2013 al Comisiei din 6 noiembrie 2012 de completare a Regulamentului (UE) nr. 510/2011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la cererea de derogare de la obiectivele privind emisiile specifice de CO₂ ale vehiculelor utilitare ușoare noi Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

^[152] Regulamentul de punere în aplicare erificare în exploatare) ([link](#))

^[145] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1362 al Comisiei din 1 august 2022 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 595/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește performanța remorcilor grele în ceea ce privește influența acestora asupra emisiilor de CO₂, consumului de combustibil, consumului de energie și de modificare a regulamentul de implementare a vehiculelor cu emisii zero (UE) 2020/683 (Text cu relevanță pentru SEE)Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

^[146] Regulamentul (UE) 2017/2400 al Comisiei din 12 decembrie 2017 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 595/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește determinarea emisiilor de CO₂ și a consumului de combustibil al vehiculelor grele și de modificare a Directivei 2007/46/CE și a Regulamentului (UE) nr. (Text cu relevanță pentru SEE)Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))

^[147] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/941 al Comisiei din 10 iunie 2021 de stabilire a unei proceduri specifice de identificare a vehiculelor grele certificate ca vehicule profesionale, dar neînmatriculate ca atare și care aplică corecții la media anuală a emisiilor specifice de CO₂ ale unui producător pentru a lua în considerare vehiculele respective (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

^[148] Regulamentul (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 443/2009 și (UE) nr. 510/2011 (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))

- [149] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/392 al Comisiei din 4 martie 2021 privind monitorizarea și raportarea datelor referitoare la emisiile (UE) 2023/2767 al Comisiei din 13 decembrie 2023 de stabilire a unei proceduri de omologare și de certificare a tehnologiilor inovatoare care contribuie la reducerea emisiilor de CO₂ generate de autoturisme și de vehiculele utilitare ușoare, în temeiul Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului ([link](#))
- [153] 2012/100/UE: Decizia Comisiei din 17 februarie 2012 privind o metodă de colectare a primelor pentru emisiile suplimentare de CO₂ generate de autoturismele noi în temeiul Regulamentului (CE) nr. 443/2009 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [154] 2012/99/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 17 februarie 2012 privind dispozițiile detaliate de colectare a primelor pentru emisiile suplimentare de CO₂ generate de vehiculele utilitare ușoare noi, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 510/2011 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [155] Regulamentul delegat (UE) 2023/2867 al Comisiei din 5 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea principiilor directoare și a criteriilor pentru definirea procedurilor de verificare a valorilor emisiilor de CO₂ și ale consumului de combustibil ale autoturismelor și ale vehiculelor utilitare ușoare în circulație (verificare în circulație) ([link](#))
- [156] Consolidated text: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2866 al Comisiei din 15 decembrie 2023 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea procedurilor de verificare a valorilor pentru emisiile de CO₂ și consumul de combustibil ale autoturismelor și ale vehiculelor utilitare ușoare aflate în circulație (verificare în circulație) ([link](#))
- [157] Decizia Comisiei din 18 februarie 2002 privind un format comun pentru transmiterea rezumatelor datelor naționale privind calitatea combustibililor [notificată sub documentul numărul C(2002) 508] ([link](#))
- [158] Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental - Declarație a Comisiei în cadrul comitetului de conciliere privind Directiva privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental ([link](#))
- [159] Directiva (UE) 2024/2881 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (reformare) ([link](#))
- [160] 2011/850/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 12 decembrie 2011 de stabilire a normelor pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător [notificată în documentul C(2011) 90] ([link](#))
- [161] Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/253 a Comisiei din 16 februarie 2015 de stabilire a normelor privind prelevarea de probe și raportarea în conformitate cu Directiva 1999/32/CE a Consiliului în ceea ce privește conținutul de sulf al combustibililor marini ([link](#))
- [162] Regulamentul (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind reciclarea navelor și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 și a Directivei 2009/16/CE Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [163] Regulamentul (UE) 2025/40 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2024 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [164] Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și bateriile uzate, de modificare a Directivei 2008/98/CE și a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Directivei 2006/66/CE (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [165] 2003/33/CE: Decizia Consiliului din 19 decembrie 2002 de stabilire a criteriilor și procedurilor de acceptare a deșeurilor la depozitele de deșeuri în conformitate cu articolul 16 și cu anexa II la Directiva 1999/31/CE ([link](#))
- [166] Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind restricționarea utilizării anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (reformare) Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [167] Directiva 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei de scăldat și de abrogare a Directivei 76/160/CEE ([link](#))
- [168] 2014/431/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 iunie 2014 privind formatele de raportare privind programele naționale de punere în aplicare a Directivei 91/271/CEE a Consiliului [notificată prin documentul C(2014) 4208] ([link](#))
- [169] Directiva (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind tratarea apelor uzate urbane (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))

- [170] Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI de modificare a Directivei 2000/60/CE de instituire a unui cadru pentru acțiunea comunitară în domeniul politicii apei, a Directivei 2006/118/CE privind protecția apelor subterane împotriva poluării și deteriorării și a Directivei 2008/105/CE privind standardele de calitate a mediului în domeniul politicii apei ([link](#))
- [171] Propunere de DIRECTIVA A PARLAMENTULUI EUROPEAN SI A CONSILIULUI privind monitorizarea și rezistența solului (Legea privind monitorizarea solului) ([link](#))
- [172] Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind refacerea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869 (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#))
- [173] Regulamentul (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate pentru utilizatori din Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea echitabilă și echitabilă a beneficiilor care decurg din utilizarea acestora în Uniune Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [174] Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [175] Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 607/2012 al Comisiei din 6 iulie 2012 privind normele detaliate privind sistemul de due diligence și frecvența și natura controalelor asupra organizațiilor de monitorizare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor operatorilor care introduc lemn și produse din lemn pe piața relevantă Textul EEA ([link](#))
- [176] Regulamentul delegat (UE) nr. 363/2012 al Comisiei din 23 februarie 2012 privind normele de procedură pentru recunoașterea și retragerea recunoașterii organizațiilor de monitorizare, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn relevante. ([link](#))
- [177] REGULAMENTUL (UE) 2023/1115 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 31 mai 2023 privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii și exportul din Uniune al anumitor mărfuri și produse asociate cu defrișarea și degradarea pădurilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 ([link](#))
- [178] Regulamentul (CE) nr. 2173/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2005 privind instituirea unui sistem de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană ([link](#))
- [179] Regulamentul (CE) nr. 1024/2008 al Comisiei din 17 octombrie 2008 de stabilire a măsurilor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2173/2005 al Consiliului privind instituirea unui sistem de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană ([link](#))
- [180] 2014/762/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 16 octombrie 2014 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism al Uniunii de protecție civilă și de abrogare a Deciziilor Comisiei 2004/277/CE, Euratom și 2013/UE (documentul E606007 C(2014) 7489) Text cu relevanță pentru SEE ([link](#))
- [181] Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1310 a Comisiei din 31 iulie 2019 de stabilire a normelor privind funcționarea Pool-ului european de protecție civilă și a rescEU [notificată sub documentul C(2019) 5614] (Text cu relevanță pentru SEE.) ([link](#))
- [182] Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/570 a Comisiei din 8 aprilie 2019 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește capacitățile rescEU și de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2014/762/UE a Comisiei (notificată sub documentul C(2013/UE) cu relevanță) (Tex. ([link](#)))
- [183] Directiva 87/217/CEE a Consiliului din 19 martie 1987 privind prevenirea și reducerea poluării mediului cu azbest ([link](#))
- [184] Directiva 2009/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 privind etapa II de recuperare a vaporilor de benzină în timpul realimentării autovehiculelor în stațiile de benzină ([link](#))
- [185] Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la o schemă comunitară de management și audit ecologic (EMAS), de abrogare a Regulamentului (CE) nr. ([link](#))
- [186] Decizia (UE) 2023/2463 a Comisiei din 3 noiembrie 2023 privind publicarea ghidului utilizatorului de stabilire a pașilor necesari pentru a participa la sistemul UE de management și audit ecologic (EMAS) în temeiul Regulamentului (CE) nr. ([link](#))

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ													
CAPITOLUL 14. POLITICA DE TRANSPORT													
1	Asigurarea funcționării Sistemului de management integrat al transporturilor rutier în conformitate cu PND 2026-2028	5				Subsistem informațional funcțional;	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2025	17600			17600
2	Dezvoltarea Sistemului informațional „e-Autorizație Transport”	4			GP - Planul de creștere economică	Registrul operatorilor de transport rutier conform cu normele comune privind interconectarea registrelor electronice naționale ale întreprinderilor de transport rutier	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2027	3600			3600
3	Dezvoltarea și implementarea Platformei de atestare profesională, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto	4			GP - Planul de creștere economică	Platformă implementată; Procesul de atestare profesională a conducătorilor auto și personalului din domeniul transporturilor rutiere și serviciilor conexe, digitalizat în proporție de 100%	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2027	1800			1800
4	Crearea Centrului de monitorizare și comunicare conectat la Sistemul de management integrat în domeniul transporturilor rutiere	5				Centru funcțional	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Aprilie	2027	3900	1200		2700
5	Dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul drumurilor publice”	9				Sistem informațional dezvoltat și implementat; Ponderea drumurilor publice naționale incluse și actualizate în Registrul drumurilor publice de 100%	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Decembrie	2026	6000			6000
6	Dezvoltarea și implementarea Platformei de coordonare a traseelor de navigare în baza gabaritelor introduse și/sau date geospațiale, în cadrul Agenției Naționale Transport Auto.	9				Platformă implementată;	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026	1350			1350
7	Achiziția laboratorului mobil destinat inventarierii drumurilor publice	9				Echipament achiziționat	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Decembrie	2027	21142.3			21142.3
8	Dezvoltarea și implementarea Platformei pentru eliberarea, înlocuirea, schimbarea și înnoirea cartelei tahografice	5				Platformă implementată;	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026	134			134
9	Dezvoltarea capacităților instituționale și funcționale ale Agenției Naționale Transport Auto pentru efectuarea funcțiilor ce țin de controlul în trafic și a tahografelor inteligente	5			GP - Planul de creștere economică	Majorarea efectivului limită a Agenției cu 30 unități; 10 echipamente achiziționate	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026	5856.9			5856.9
10	Operaționalizarea activității structurii organizaționale responsabile de gestionarea siguranței infrastructurii rutiere	41-43			GP - Planul de creștere economică	Entitate publică operaționalizată; Competențe atribuite	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Aprilie	2025	6077.1			6077.1
11	Dezvoltarea Sistemului informațional Registrul de Stat al Vehiculelor	37				Sistem informațional dezvoltat	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	17900			17900
12	Realizarea procesului de reorganizare a I.S. „Calea Ferată din Moldova” și a procedurilor aferente	57			GP - Planul de creștere economică	Întreprindere reorganizată	APP – Agenția Proprietății Publice	Decembrie	2027	20000			20000
13	Implementarea Contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare	57			GP - Planul de creștere economică	Contract semnat și implementat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2029	400000			400000

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
14	Implementarea Contractului de servicii publice de transport feroviar de pasageri	57			GP - Planul de creștere economică	Contract semnat și implementat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2029	80000			80000
15	Achiziționarea unei platforme digitale pentru autorizarea, operarea și monitorizarea zborurilor UAS	193				Platformă achiziționată și funcțională	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2027	994.5			994.5
16	Dezvoltarea și implementarea Sistemului informațional „Ghișeu unic în domeniul maritim”	168				Sistem lansat și funcțional	ANRM – Agenția Navală	Martie	2027	20000			20000
17	Consolidarea capacității instituționale și funcționale a Agenției Navale pentru eficientizarea realizării funcției de control a statului-port și statului-pavilion	117				Majorarea efectivului-limită a Agenției cu 40 unități	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2027	9361.5			9361.5
18	Elaborarea unei Foi de parcurs pentru excluderea Republicii Moldova de pe lista neagră a Memorandumului de înțelegere de la Paris privind controlul statului port	104, 121, 123, 129, 178		RE 2023, RE 2024		Foie de parcurs elaborată și aprobată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Aprilie	2025	489.08	189.08	300	
19	Dezvoltarea sistemului informațional pentru asigurarea schimbului electronic de informații de reglementare referitoare la transportul de mărfuri (eFTI)	32				Sistem funcțional	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2028	59000			59000
20	Dezvoltarea și implementarea sistemului de control al cântăririi în mișcare a vehiculelor aflate în circulație pe drumurile publice	9				Sistem funcțional	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Decembrie	2027	322402.7			322402.7
21	Modernizarea centrelor de formare profesională prin adoptarea unor instrumente moderne de instruire, precum simulările interactive, platformele digitale pentru testare și evaluare, precum și modulele de e-learning	22				Centrele de formare profesionale modernizate	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2027	2150			2150
22	Dotarea Agenției Naționale Transport Auto cu echipamentul necesar pentru desfășurarea inspecțiilor tehnice rutiere în trafic	9				Echipament achiziționat	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2027	3225			3225
23	Operaționalizarea activității Punctului Național de Acces desemnat și a instituției responsabile pentru Sistemul de transport Inteligent	30			GP - Planul de creștere economică	Entitate publică creată; Competențe atribuite	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	TBD			
24	Dezvoltarea Sistemului informațional privind ghișeu unic european în domeniul maritim	166				Sistem funcțional	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2028	8050			8050
25	Implementarea unui sistem de comunicații prin legături de date (DLIC)	200				Sistem funcțional	MOLDATSA	Decembrie	2026	40000			40000

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ													
CAPITOLUL 15 ENERGIE													
1	Dezvoltarea sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”	3	AA – Art. 77, lit. (f)			Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”, operațional	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2027	40000.00	0.00	14133.00	25867.00
2	Implementarea Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE)			RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	158 km lungime a Liniei electrice aeriene de 400 kV (pe direcția Vulcănești-Chișinău) construită; Stație electrică de 400 kV (SE Vulcănești) extinsă; Stație electrică de 330 kV modernizată;	MEn – Ministerul Energiei	Iunie	2026	1291030.80	123930.00	1167100.80	0.00
3	Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelilor electrice de transport	15,16,18		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Lungime a LEA pe direcția Bălți – Suceava construită – 52 km; Stația electrică Bălți de 400 kV construită; Pondere a rețelilor electrice de transport reabilitate – 100%	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2028	1540000.00	0.00	1540000.00	0.00
4	Licitația pentru depunerea proiectelor de investiții în surse regenerabile cu o capacitate de 105/60 MW	22,40,42,44		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Licitația pentru oferirea statului de producător eligibil mare investitorilor în surse de generare energiei electrice regenerabile cu o capacitate de 105 MW eolian și 60 MW solar - finalizată Capacități de generare a energiei electrice regenerabile puse în funcțiune de către producătorii eligibili mari (165MW)	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2028	3639621.00	0.00	0.00	3639621.00
5	Implementarea Programului de finanțare din Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova (FEERM)		AA – Art. 77, lit. (f)	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	Activități de mediatizare și informare cu privire la promovarea Programului FEERM organizate – 4; Renovarea suprafeței încălzite în blocurile locative asigurată – 373,0 mii m2; Renovarea suprafeței încălzite în case individuale asigurată – 134,0 mii m2; Economii de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial realizate – 5,76 mii ktep; Clădiri cu mai multe etaje eficiente din punct de vedere energetic - 100; Locuințe unifamiliale vor beneficia de îmbunătățiri ale eficienței energetice, alături de programe de stimulare a instalării de pompe de căldură, sisteme de stocare a bateriilor la scară mică și stații de încărcare, îmbunătățind accesul la tehnologii moderne și durabile - 1500; Proiecte pilot implementate cu suportul tehnic al IP CNED (Proiectul „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău”) - 57; Clădiri cu mai multe etaje cu sistem de încălzire modernizat din apartamente (Proiectul „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) din mun. Chișinău”) - 122.	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2027	2751579.10	1130763.40	39000.00	1581815.70
6	Implementarea Programului de vouchere pentru electrocasnice		AA – Art. 77, lit. (f)		GP - Planul de creștere economică	Număr de beneficiari ai Programului de vouchere, în condițiile unei finanțări suficiente – 28 000 5,76 mii ktep economisiți de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial realizate	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2027	796000.00	378450.00	145250.00	272300.00
7	Implementarea Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova” (PEEM)		AA – Art. 77, lit. (f)		GP - Planul de creștere economică	Număr de instituții medicale renovate cu măsuri de eficiență energetică – 10. Suprafață totală reabilitată energetic – 203 413 m².	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2027	1442219.00	25608.00	1166125.00	250486.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂR II	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
8	Implementarea Proiectului Tranziția Durabilă prin Eficiență Energetică în Moldova (Proiectul STEEM)		AA – Art. 77, lit. (f)		GP - Planul de creștere economică	Număr de instituții de învățământ reabilitate energetic – 46. Număr de puncte termice individuale instalate în clădiri publice din mun. Chișinău – cel puțin 280.	MEn – Ministerul Energiei	Iunie	2029	976352.00	0.00	976352.00	0.00
9	Elaborarea /dezvoltarea sistemului informațional Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți	57				Sistemul informațional Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți operațional pentru a prelua rapoartele privind emisiile de metan de la operatori.	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2027	3000.00	0.00	3000.00	0.00
10	Implementarea proiectelor demonstrative privind comunitățile de energie regenerabile	21, 22				2 Proiecte pilotate	MEn – Ministerul Energiei		2026-2027	10202.50	0.00	10202.50	0.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ													
CAPITOLUL 21. REȚELE TRANSEUROPENE													
1	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii feroviare	1		RE 2024		128 km de cale ferată din coridorul feroviar Vâlcineț - Ocnița - Bălți - Ungheni - Chișinău - Căinari reabilitați	CFM - Calea Ferată din Moldova	Decembrie	2027	2300000		2300000	
2	Realizarea Studiului de fezabilitate și lucrări conceptuale de proiectare pentru linia ferată cu ecartament european pentru coridorul feroviar Ungheni-Chișinău	1		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Studiu de fezabilitate realizat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Octombrie	2026	9577.9		9577.9	
3	Reabilitarea tronsonului de cale ferată Prut-1 - Cahul - Giurgiulești	1			GP - Planul de creștere economică	5.4 km de cale ferată reabilitate	CFM - Calea Ferată din Moldova	Decembrie	2027	270000			270000
4	Construcția liniei de cale ferată electrificată Iași - Ungheni				GP - Planul de creștere economică	2 km de cale ferată reabilitate (2 km)	CFM - Calea Ferată din Moldova	Decembrie	2027	240000		120000	120000
5	Reabilitarea tronsonului de cale ferată Bender-Căușeni - Basarabasca - Etulia - Giurgiulești	1				Lucrări de reabilitare lansate (233 km)	CFM - Calea Ferată din Moldova	Decembrie	2027	2340000		2340000	
6	Realizarea studiului de fezabilitate pentru modernizarea și construcția centurii mun. Chișinău (sectoarele 2, 3, 4, 5 și 6)	1		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Studiu realizat	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Octombrie	2026	3831.1		3831.1	
7	Realizarea studiului de fezabilitate privind construcția autostrăzii Iași-Ungheni - Chișinău - Odesa	1		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Studiu realizat	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Iunie	2025	3831.1		3831.1	
8	Realizarea studiului de fezabilitate privind construcția autostrăzii Iași-Ungheni - Chișinău - Odesa	1			GP - Planul de creștere economică	Studiu realizat	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Iunie	2026	3831.1		3831.1	
9	Construcția, reabilitarea și modernizarea drumurilor publice naționale incluse în rețeaua transeuropeană de transport (TEN-T)	1				1. Nivel de executare a lucrărilor de reabilitare a 358,4 km de drumuri, conform cerințelor Regulamentului (UE) nr.1679/2024 – 50% până în anul 2027; 2. Pondere a drumurilor conforme cu Regulamentul (UE) nr. 1679/2024 din rețeaua de drumuri naționale incluse în rețeaua TEN-T – 20% până în anul 2027	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Decembrie	2027	18816000			18816000
10	Modernizarea infrastructurii în cadrul Mecanismului pentru Interconectarea Europei	1		RE 2024		Infrastructura transfrontalieră dintre Ungheni– Ungheni și Albița– Leușeni dezvoltată;	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Aprilie	2027	626959.7		626959.7	

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
11	Modernizarea infrastructurii în cadrul Mecanismului pentru Interconectarea Europei, conform apelului din 2023, pentru reabilitarea drumului de acces la PTF Galați – Giurgiuilești – Reni și construcția drumului de ocolire a satului Giurgiuilești cu dotarea unei parări pentru camioane	1		RE 2024		Drumul de acces la PTF Galați – Giurgiuilești – Reni reabilitat; Drumul de ocolire a satului Giurgiuilești cu dotarea unei parări pentru camioane construit	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor	Decembrie	2027	250287.77		250287.77	
12	Implementarea Proiectului de dezvoltare a sistemului electroenergetic (PDSE)	4		RE 2024		Proiect finalizat	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2026	760725.6	63264.7	697460.9	
13	Construcția LEA 400 kV Bălți-Suceava, a stației electrice Bălți 400 kV și reabilitarea rețelelor electrice de transport	4		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Stația electrică Bălți-400 kV construită; 52 km LEA construită (Bălți-Suceava) 100 % ponderea rețelelor electrice de transport reabilitate	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2027	1065288		1065288	

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATEA SUSTENABILĂ												
Capitolul 27. Mediu și Schimbări Climatice												
1	Crearea și actualizarea periodică a seturilor de date conform anexelor Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (aprox. 400.000 lei - 1.000.000 euro + controlul calității)	1				32 de seturi de date cu modele create	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Decembrie	2027	324.00	108.40	215.60
2	Armonizarea datelor spațiale și serviciilor de rețea	3				32 de seturi de date armonizate în conformitate cu specificațiile INSPIRE, pentru vizibilitate pe geoportalul INSPIRE	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Decembrie	2027	1699.00		1699.00
3	Pregătirea specialiștilor în utilizarea programului Hale Studio pentru armonizarea datelor spațiale în conformitate cu specificațiile tehnice INSPIRE (aprox. 2 persoane din fiecare instituție responsabilă)	2				20 de specialiști instruiți	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Decembrie	2025-2027	N.D.		N.D.
4	Procurarea de echipament modern pentru AGCC și instituțiile responsabile de seturi de date spațiale (H.G. nr. 458/2017) (aprox. minim 5 work-stations per instituție)	2				Seturi de date și servicii de rețea active	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	Martie	2025-2026	N.D.		N.D.
5	Elaborarea Ghidurilor privind evaluarea riscurilor pentru bazinele hidrografice folosite ca sursă de apă potabilă și pentru sistemele casnice de distribuire a apei potabile	67				2 Ghiduri elaborate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Octombrie	2026	150.00	50.00	100.00
6	Elaborarea Raportului național anual privind calitatea apei potabile	67				Raport național anual elaborat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Martie	2025-2027	60.00	60.00	0.00
7	Elaborarea Registrului național pentru zonele de îmbăiere din Republica Moldova	66				Registru național elaborat	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2026	100.00		100.00
8	Studiu privind potențialul de reutilizare a apelor uzate în agricultură	53	-			Studiu realizat	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2025	5700.00		0.00
9	Realizarea Programului de cercetare/monitorizare pentru apele de suprafață în vederea identificării substanțelor poluante prioritare	57	AA-Anexa XI	RE 2023, RE 2024		Program realizat Raport de implementare aprobat	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	1496.00		0.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
10	Construcția apeductelor, rețelelor de canalizare și stații de epurare a apelor uzate	54	AA-Anexa XI	RE 2023, RE 2024		km de rețea construite, Stații de epurare construite	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2028	2 120 000.00	600 000.00	0.00
11	Consolidarea rețelei de monitorizare hidrometeorologică pentru gestionarea eficientă a bazinelor hidrografice și detectarea inundațiilor rapide	57 60	AA-Anexa XI	RE 2024		3 stații meteorologice și 5 stații hidrologice în zonele pilot instalate	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	7858.44		0.00
12	Crearea și operaționalizarea sistemului de prognoză și avertizare timpurie privind inundațiile	60	AA-Anexa XI	RE 2024		Procedurile de funcționare a Centrului de alertă/ avertizare timpurie a riscului la inundații elaborate și funcționale Hărți a riscului la inundații și hărți a hazardului la inundații pentru 5 zone pilot elaborate	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	4491.27		0.00
13	Modelarea hidrologică și hidrolică pentru evaluarea siguranței barajelor la diferite scenarii de inundații	60	AA-Anexa XI	RE 2024		Modelări efectuate pentru 5 zone pilot	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	1382.02		0.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
14	Realizarea unui studiu privind siguranța barajelor cu evaluarea riscurilor și organizarea instruirii în domeniul evaluării siguranței barajelor pentru inginerii locali	60	AA-Anexa XI	RE 2024		Studiul realizat	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	984.44		0.00
15	Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat Registrul Ariilor Naturale Protejate	65				Sistem creat și funcțional	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	800.00	800.00	0.00
16	Crearea institutiei responsabile de gestionarea ariilor naturale protejate	65		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	Instituție creată și funcțională	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	47669.00	47669.00	0.00
17	Elaborarea Inventarului Forestier Național	63				Elaborarea rețelei naționale privind fondul forestier și colectarea datelor de teren privind forestier	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2027	44000.00		34000.00
18	Dezvoltarea sistemului informațional automatizat de evidență și trasabilitate a produselor lemnoase recoltate și comercializate.	77				Sistem creat și funcțional	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2027	3482.00	482.00	0.00
19	Consolidarea rețelei naționale de monitoring a calității aerului atmosferic	81				10 stații de monitoring noi instalate; 10 seturi de analizatoare noi instalate	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2027	74981.00		28117.80
20	Dezvoltarea sistemului național de suport al agenților economici în domeniul produselor chimice Helpdesk	92, 94				Sistem național de suport creat (în cadrul Agenției de Mediu). Contur funcțional în SIA RECP.	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	200.00	200.00	0.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
21	Dezvoltarea Sistemului informațional automatizat „Registrul Produselor Chimice plasate pe piața Republicii Moldova” (SIA REPC)	92				Sistem creat și funcțional	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	199 399.98	199 399.98	0.00
22	Modernizarea facilităților de laborator ale Agenției de Mediu prin dotarea cu echipamente analitice avansate pentru detectarea și cuantificarea completă a poluanților organici persistenți (POP) în stocuri și fluxuri de deșeuri.					Laborator modernizat	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026-2027	1 935 922.11		1 935 922.11
23	Actualizarea inventarelor articolelor care conțin poluanți organici persistenți (POPs), inclusiv a stocurilor și a deșeurilor contaminate cu POPs (o dată la 4 ani),					Inventar actualizat	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	4 839 805.28		4 839 805.28
24	Actualizarea inventarului site-urilor contaminate cu poluanți organici persistenți (POPs) (o dată la 4 ani)					Inventar actualizat	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	7 743 699.44		7 743 699.44
25	Remediarea siturilor contaminate cu POPs					350 ha remediate	IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2027	338 786 369.30		338 786 369.30
26	Dezvoltarea sistemului de raportare online Registrul Național al Emisiilor și al Transferului de Poluanți cu crearea unui modul de raportare pentru emisiile de gaze cu efect de seră de la sursele staționare, transportul maritim și avia.	160	AA, anexa XII	RE 2024		Sistem creat și funcțional	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	3000.00	0.00	0.00

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
27	Elaborarea unui studiu și Plan de Implementare a Regulamentului privind procedura de participare voluntară a organizațiilor la un sistem de management de mediu	148				Studiu și Plan de Implementare elaborat	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2027	100.00		100.00
28	Dezvoltarea sistemului electronic de colectare a planurilor de monitorizare și modificări, precum și pentru transmiterea de către operatori a rapoartelor anuale de emisii, a rapoartelor de verificare și a rapoartelor de îmbunătățire.	194				Sistem creat și funcțional	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2027	N.D.		N.D.
29	Achiziționarea laboratoarelor mobile pentru investigații privind nivelul de poluare a componentelor mediului	122				Laborator mobil procurat	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2028	N.D.		N.D.
30	Consolidarea capacităților Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului prin capacitatea resurselor umane, îmbunătățirea abilităților tehnologice, elaborarea și evaluarea rapoartelor de mediu, verificare conformității cu normele legale.			RE 2024			MM	Decembrie	2025-2027	9 650 000.00		9 650 000.00
31	Desfășurarea de campanii de informare, sensibilizare și educare a publicului cu privire la necesitatea gestionării corespunzătoare a deșeurilor.	29, 30, 35,				3 campanii anuale de informare despre importanța prevenirii deșeurilor, reciclării, sortării și gestionării responsabile a deșeurilor, 1 campanie anuală de comunicare strategică pentru implementarea gestionării deșeurilor la nivel local și național.	MM	Decembrie	2025-2027	N.D.		N.D.
32	Actualizarea sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor”	20, 30				Sistem informațional automatizat actualizat	MM	Decembrie	2027	250 000.00	250 000.00	0.00
33	Realizarea unei cartografieri naționale a distribuției azbestului pentru a identifica numărul de clădiri, case acoperite cu azbest și pentru a indica locurile exacte în care este utilizat.	99				Cartografiere realizată	MM	Decembrie	2026-2027	500 000.00		500 000.00
34	Elaborarea unui Plan de acțiuni și măsuri pentru eliminarea totală a stocului de azbest.	99				Plan de acțiuni elaborat	MM	Decembrie	2027-2029	N.D.		N.D.

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
35	Elaborarea studiului de fezabilitate în scopul evaluării necesităților în scopul creării centrului de gestionare a deșeurilor	183				Studiu de fezabilitate elaborat	MM	Decembrie	2025-2026	500 000.00		0.00

CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ															
CAPITOLUL 14. POLITICA DE TRANSPORT															
Transport rutier															
1	31999L0062	Directiva 1999/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 1999 de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri	AA, Anexa X TCT, Anexa 1.3			1	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (stabilirea mecanismului de reglementare a taxelor la infrastructura rutieră)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor, MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2027	207.99	207.99	
2	32023D2698	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2698 a Comisiei din 4 decembrie 2023 privind specificarea nivelului de referință al emisiilor de CO2 pentru grupele de vehicule grele care nu intră sub incidența Regulamentului (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului în temeiul Directivei 1999/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.3			1	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (stabilirea mecanismului de reglementare a taxelor la infrastructura rutieră)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor, MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2027			
3	32020R0203	Regulamentul Delegat (UE) 2020/203 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 privind clasificarea vehiculelor, obligațiile utilizatorilor serviciului european de taxare rutieră electronică, cerințele privind elementele constitutive de interoperabilitate și criteriile minime de eligibilitate pentru organisme notificate	TCT, anexa 1.3			2	Proiect hotărâre de Guvern privind implementarea sistemului european de taxare rutieră electronică, cerințelor de interoperabilitate și procedurilor de notificare a organismelor competente	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2028	189.08	189.08	
4	32019L0520	Directiva (UE) 2019/520 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 martie 2019 privind interoperabilitatea sistemelor de taxare rutieră electronică și facilitarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la neplata taxelor rutiere în cadrul Uniunii	TCT, anexa 1.3			3	Proiect hotărâre de Guvern privind interoperabilitatea sistemelor de taxare rutieră electronică și facilitarea schimbului transfrontalier de informații cu privire la neplata taxelor rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2027	189.08	189.08	
5	32020R0204	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/204 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 privind obligațiile detaliate ale furnizorilor serviciului european de taxare rutieră electronică, conținutul minim al declarației privind domeniul serviciului european de taxare rutieră electronică, interfețele electronice și cerințele pentru elementele constitutive de interoperabilitate și de abrogare a Deciziei 2009/750/CE	TCT, anexa 1.3			4	Proiect hotărâre de Guvern privind obligațiile detaliate ale furnizorilor serviciului de taxare rutieră electronică, conținutul minim al declarației privind domeniul serviciului de taxare rutieră electronică, interfețele electronice și cerințele pentru elementele constitutive de interoperabilitate	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2028	189.08	189.08	
6	32016R0480	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/480 al Comisiei din 1 aprilie 2016 de stabilire a unor norme comune privind interconectarea registrelor electronice naționale ale întreprinderilor de transport rutier și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1213/2010				5	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2025	117.29	117.29	
7	32009D0992	Decizia Comisiei din 17 decembrie 2009 privind cerințele minime pentru datele care trebuie introduse în registrul electronic național al întreprinderilor de transport rutier				5	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2025			
8	32024D2164	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2164 a Comisiei din 11 iulie 2024 privind cerințele minime referitoare la datele vehiculelor închiriate care trebuie introduse în registrele electronice naționale ale întreprinderilor de transport rutier [notificată cu numărul C(2024) 4665]				5	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.126/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic privind Sistemul de management integrat în domeniul transportului rutier	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2025			
9	32014R0165	Regulamentul (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 februarie 2014 privind tahografele în transportul rutier, de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere	TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026	865.98	415.98	450
10	32016R0799	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/799 al Comisiei din 18 martie 2016 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a cerințelor pentru construirea, testarea, instalarea, operarea și repararea tahografelor și a componentelor acestora	TCT, anexa 1.3			7	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Cerințelor privind construcția, testarea, instalarea și inspecția tahografelor	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2027	66.86	66.85	

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
11	32024R1886	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1886 al Comisiei din 10 iulie 2024 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește conținutul formării inițiale și continue a agenților de control pentru analiza datelor înregistrate și pentru verificarea tahografelor				8	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Programului de formare a agenților de control pentru analiza datelor înregistrate și pentru verificarea tahografelor	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026	66.86	66.86		
12	32006R0561	Regulamentul (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 3821/85 și (CE) nr. 2135/98 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3820/85 al Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
13	C2011J3759/F1	Decizia de implementare a Comisiei din 07.06.2011 privind calcularea timpului zilnic de conducere în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 561/2006 a Parlamentului European și a Consiliului			GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
14	32009R1071	Regulamentul (CE) nr. 1071/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme comune privind condițiile care trebuie îndeplinite pentru exercitarea ocupației de operator de transport rutier și de abrogare a Directivei 96/26/CE a Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
15	32009R1072	Regulamentul (CE) nr. 1072/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind normele comune pentru accesul la piața transportului rutier internațional de mărfuri		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
16	32009R1073	Regulamentul (CE) nr. 1073/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind normele comune pentru accesul la piața internațională a serviciilor de transport cu autocarul și autobuzul și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
17	32006L0022	Directiva 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind condițiile minime pentru punerea în aplicare a Regulamentelor (CE) nr. 561/2006 și (UE) nr. 165/2014 și a Directivei 2002/15/CE în ceea ce privește legislația socială referitoare la activitățile de transport rutier și de abrogare a Directivei 88/599/CEE a Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
18	32016R0403	Regulamentul (UE) 2016/403 al Comisiei din 18 martie 2016 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1071/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește clasificarea încălcărilor grave ale normelor Uniunii, care pot determina pierderea de către un operator de transport rutier a bunei reputații și de modificare a anexei III la Directiva 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului		RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
19	32020L1057	Directiva (UE) 2020/1057 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 iulie 2020 de stabilire a unor norme specifice cu privire la Directiva 96/71/CE și la Directiva 2014/67/UE privind detașarea conducătorilor auto în sectorul transportului rutier și de modificare a Directivei 2006/22/CE în ceea ce privește cerințele de control și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012	TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
20	32011R0181	Regulamentul (UE) nr. 181/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind drepturile pasagerilor care călătoresc cu autobuzul și autocarul și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004	TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
21	32002L0015	Directiva 2002/15/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 privind organizarea timpului de lucru al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
22	31989R4058	Regulamentul (CEE) nr. 4058/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind stabilirea prețurilor la transportul rutier de mărfuri între statele membre			GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
23	31990R3916	Regulamentul (CEE) nr. 3916/90 al Consiliului din 21 decembrie 1990 privind măsurile care trebuie luate în eventualitatea unei crize pe piața transportului rutier de mărfuri			GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
24	32006L0001	Directiva 2006/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind utilizarea vehiculelor închiriate fără conducători auto pentru transportul rutier de mărfuri			GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de lege pentru modificarea Codului transporturilor rutiere nr.150/2014	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026				
25	32014R0361	Regulamentul (UE) nr. 361/2014 al Comisiei din 9 aprilie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1073/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește documentele pentru transportul internațional de călători cu autocarul și autobuzul și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2121/98		RE 2024		9	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Modelului documentelor pentru transportul internațional de călători cu autocarul și autobuzul	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2027	66.85	66.85		
26	31996L0053	Directiva 96/53/CE a Consiliului din 25 iulie 1996 de stabilire, pentru anumite vehicule rutiere care circulă în interiorul Comunității, a dimensiunilor maxime autorizate în traficul național și internațional și a greutății maxime autorizate în traficul internațional	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3			10	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.326/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea pe drumurile publice a transporturilor rutiere cu depășirea masei totale, a maselor pe axe și/sau a dimensiunilor maxime admise.	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Iunie	2026	117.29	117.29		
27	32019R1242	Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 595/2009 și (UE) 2018/956 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/53/CE a Consiliului	TCT, anexa 1.3			11	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru vehiculele grele noi	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	66.85	66.85		
28	32019R1213	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1213 al Comisiei din 12 iulie 2019 de stabilire a unor dispoziții detaliate care să asigure condiții uniforme pentru punerea în aplicare a interoperabilității și compatibilității echipamentelor de cântărire la bord în conformitate cu Directiva 96/53/CE a Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3			10	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.326/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea pe drumurile publice a transporturilor rutiere cu depășirea masei totale, a maselor pe axe și/sau a dimensiunilor maxime admise	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Iunie	2026				
	32019R1213					12	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea Cerințelor tehnice aplicabile echipamentelor de cântărire la bord	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026	66.85	66.85		
29	32019R1916	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1916 al Comisiei din 15 noiembrie 2019 de stabilire a dispozițiilor detaliate în ceea ce privește utilizarea dispozitivelor aerodinamice montate în spate în temeiul Directivei 96/53/CE a Consiliului				10	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.326/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea pe drumurile publice a transporturilor rutiere cu depășirea masei totale, a maselor pe axe și/sau a dimensiunilor maxime admise	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Iunie	2026				
30	32014L0045	Directiva 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și de abrogare a Directivei 2009/40/CE	TCT, anexa 1.3			13	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.840/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2026	117.29	117.29		
31	32019R0621	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/621 al Comisiei din 17 aprilie 2019 privind informațiile tehnice necesare pentru inspecția tehnică a elementelor autovehiculelor care trebuie testate, privind utilizarea metodelor de testare recomandate, precum și de stabilire a normelor detaliate privind formatul datelor și procedurile de accesare a informațiilor tehnice relevante	TCT, anexa 1.3			13	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.840/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2026				
32	32020R1056	Regulamentul (UE) 2020/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri	TCT, anexa 1.2		GP - Planul de creștere economică	14	Proiect hotărâre de Guvern privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Septembrie	2027	639.08	189.08	450	
33	32016R0068	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/68 al Comisiei din 21 ianuarie 2016 privind procedurile și specificațiile comune necesare pentru interconectarea registrelor electronice ale cardurilor de conducător auto	TCT, anexa 1.3			15	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile și specificațiile pentru interconectarea registrelor electronice ale cardurilor de conducător auto	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Ianuarie	2026	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
34	32017R0548	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/548 al Comisiei din 23 martie 2017 de stabilire a unui formular standard pentru declarația scrisă referitoare la îndepărtarea sau ruperea sigiliului unui tahograf				16	Proiect de ordin al ministrului cu privire la aprobarea formularului standard pentru declarația scrisă referitoare la îndepărtarea sau ruperea sigiliului unui tahograf	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2026	66.85	66.85		
35	32017D1013	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1013 a Comisiei din 30 martie 2017 de stabilire a formularului tip pentru raportare menționat la articolul 17 din Regulamentul (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2017) 1927]				17	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea unui formular tip pentru raportarea încălcărilor depistate cu privire la timpul de muncă și odihnă a conducătorilor auto	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2026	66.85	66.85		
36	32022R1012	Regulamentul delegat (UE) 2022/1012 al Comisiei din 7 aprilie 2022 de completare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește stabilirea de standarde care detașază nivelul de servicii și de securitate al spațiilor de parcare sigure și securizate și procedurile de certificare a acestora	TCT, anexa 1.3			18	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea standardelor de siguranță și securitate privind spațiile de parcare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2025	189.08	189.08		
37	32022R0695	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/695 al Comisiei din 2 mai 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește formula comună pentru calcularea gradului de risc al întreprinderilor de transport	TCT, anexa 1.3			19	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.836/2018 pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor în domeniile de control ale Agenției Naționale Transport Auto	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2025	117.29	117.29		
38	32021R2179	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2179 al Comisiei din 9 decembrie 2021 privind funcționalitățile interfeței publice conectate la Sistemul de informare al pieței interne pentru detașarea conducătorilor auto în sectorul transportului rutier				20	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 127/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a registrelor de stat formate de Sistemul informațional „e-Autorizație transport”	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2026	117.29	117.29		
39	32007D0230	2007/230/CE: Decizia Comisiei din 12 aprilie 2007 privind formularul referitor la legislația socială în domeniul transporturilor rutiere	TCT, anexa 1.3			21	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea formularului de raportare a condițiilor de muncă a conducătorilor auto care efectuează transporturi rutiere internaționale	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2026	66.85	66.85		
40	32022L2561	Directiva (UE) 2022/2561 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri sau de persoane (codificare)	TCT, anexa 1.3			22	Proiect de modificare a ordinului comun al ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale și al ministrului educației și cercetării nr.126/1065 din 04.09.2023	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Decembrie	2026	66.85	66.85		
41	32007L0038	Directiva 2007/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 iulie 2007 privind postechiparea cu oglinzi retrovizoare a vehiculelor grele pentru transportul de mărfuri în Comunitate	TCT, anexa 1.3			23	Proiect de ordin al ministrului privind postechiparea cu oglinzi retrovizoare a vehiculelor grele pentru transportul de mărfuri	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	66.85	66.85		
42	31989L0459	Directiva Consiliului din 18 iulie 1989 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la adăncimea profilului pneurilor anumitor categorii de autovehicule și ale remorcilor acestora				24	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.357/2009 cu privire la Regulamentul circulației rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	117.29	117.29		
43	31992L0006	Directiva 92/6/CEE a Consiliului din 10 februarie 1992 privind instalarea și utilizarea dispozitivelor limitatoare de viteză pentru anumite categorii de vehicule din cadrul Comunității	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3			25	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.475/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de montare, reparare și verificare a tahografelor și a limitatoarelor de viteză	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	117.29	117.29		
44	31991L0671	Directiva Consiliului din 16 decembrie 1991 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind utilizarea obligatorie a centuri de siguranță în vehiculele cu o capacitate mai mică de 3,5 tone	TCT, anexa 1.3			26	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Condițiilor privind echiparea cu centuri de siguranță și a sistemelor de fixare a copiilor în scaune în vehicule	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	66.85	66.85		
45	32009L0033	Directiva 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3			27	Proiect de lege privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului, MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2026	129.02	129.02		
46	32018R0732	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/732 al Comisiei din 17 mai 2018 privind o metodologie comună pentru compararea prețului pe unitate al combustibililor alternativi în conformitate cu Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.3			28	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea metodologiei comune pentru compararea prețului pe unitate al combustibililor alternativi	Hotărâre adoptată	MEn – Ministerul Energiei	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	Decembrie	2026	117.29	117.29		
47	32010L0040	Directiva 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind cadrul pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	TCT, anexa 1.3		GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	378.16	378.16		

CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
32010L0040				GP - Planul de creștere economică	30	Proiect de hotărâre a Guvernului privind stabilirea cadrului instituțional și adoptarea unor măsuri necesare pentru înființarea Punctului Național de Acces	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2027	189.08	189.08		
48	32023L2661	Directiva (UE) 2023/2661 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a Directivei 2010/40/UE privind cadrul pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport (Text cu relevanță)		GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
49	32015R0962	Regulamentul delegat (UE) 2015/962 al Comisiei din 18 decembrie 2014 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește prestarea la nivelul UE a unor servicii de informare în timp real cu privire la trafic	TCT, anexa 1.3	GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
50	32011D0453	2011/453/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 13 iulie 2011 de adoptare a orientărilor de raportare de către statele membre în temeiul Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.3	GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
51	32016D0209	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/209 a Comisiei din 12 februarie 2016 privind o cerere de standardizare adresată organizațiilor europene de standardizare cu privire la sistemele de transport inteligente (STI) în zonele urbane, în sprijinul Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrul pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	TCT, anexa 1.3	GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
52	32022R0670	Regulamentul delegat (UE) 2022/670 al Comisiei din 2 februarie 2022 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește furnizarea la nivelul UE a unor servicii de informare în timp real cu privire la trafic	TCT, anexa 1.3	GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
53	32013R0886	Regulamentul delegat (UE) nr. 886/2013 al Comisiei din 15 mai 2013 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește datele și procedurile pentru furnizarea către utilizatori, în mod gratuit, atunci când este posibil, a unor informații minime universale în materie de trafic referitoare la siguranța rutieră	TCT, anexa 1.3	GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
54	32017R1926	Regulamentul delegat (UE) 2017/1926 al Comisiei din 31 mai 2017 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește furnizarea la nivelul UE a unor servicii de informare cu privire la călătoriile multimodale		GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
55	32024R0490	Regulamentul delegat (UE) 2024/490 al Comisiei din 29 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2017/1926 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește furnizarea la nivelul UE a unor servicii de informare cu privire la călătoriile multimodale		GP - Planul de creștere economică	29	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru implementarea sistemelor de transport inteligente în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
56	C(2024)7744	Decizia de punere în aplicare a Comisiei de stabilire a modelului, inclusiv a indicatorilor-cheie de performanță, pentru raportarea de către statele membre în temeiul Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului			31	Proiect de ordin al ministrului privind formatul și indicatorii de raportare privind nivelul de implementare a sistemelor de transport inteligente	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2027	66.85	66.85		
57	32014D0585	Decizia nr. 585/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind implementarea serviciului eCall interoperabil la nivelul UE	TCT, anexa 1.3		32	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Național Unic Pentru Apelurile de Urgență 112	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026	1089	544.5	544.5	
58	32013R0305	Regulamentul delegat (UE) nr. 305/2013 al Comisiei din 26 noiembrie 2012 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește furnizarea în mod armonizat a unui sistem eCall interoperabil la nivelul UE	TCT, anexa 1.3		32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Național Unic Pentru Apelurile de Urgență 112	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
59	32015R0758	Regulamentul (UE) 2015/758 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind cerințele de omologare de tip pentru instalarea sistemului eCall bazat pe serviciul 112 la bordul vehiculelor și de modificare a Directivei 2007/46/CE				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Național Unic Pentru Apelurile de Urgență 112	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026				
60	32024R1084	Regulamentul Delegat (UE) 2024/1084 al Comisiei din 6 februarie 2024 de modificare a Regulamentului 305/2013 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind furnizarea în mod armonizat a unui sistem eCall interoperabil la nivelul UE				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Național Unic Pentru Apelurile de Urgență 112	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026				
61	32013R0885	Regulamentul delegat (UE) nr. 885/2013 al Comisiei din 15 mai 2013 de completare a Directivei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind STI în ceea ce privește furnizarea de servicii de informații referitoare la locuri de parcare sigure și securizate pentru camioane și vehicule comerciale	TCT, anexa 1.3		GP - Planul de creștere economică	33	Proiect hotărâre de Guvern privind reglementarea serviciilor de informații referitoare la locurile de parcare pentru camioane și vehicule comerciale	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2027	189.08	189.08		
62	32022L1999	Directiva (UE) 2022/1999 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind procedurile unitare de control în transportul rutier de mărfuri periculoase	TCT, anexa 1.3			34	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr.589/2017 privind aprobarea Regulamentului transporturilor rutiere de mărfuri periculoase	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2025	117.29	117.29		
63	32010L0035	Directiva 2010/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 iunie 2010 privind echipamentele sub presiune transportabile și de abrogare a Directivelor 76/767/CEE, 84/525/CEE, 84/526/CEE, 84/527/CEE și 1999/36/CE ale Consiliului	AA, Anexa XVI TCT, anexa 1.2			35	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr.1094/2017 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind echipamentele sub presiune transportabile	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2025	117.29	117.29		
64	32014L0047	Directiva 2014/47/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Uniune și de abrogare a Directivei 2000/30/CE	TCT, anexa 1.3			36	Proiect hotărâre de Guvern privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Republica Moldova	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026	189.08	189.08		
65	32017R2205	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2205 al Comisiei din 29 noiembrie 2017 privind normele detaliate referitoare la procedurile de notificare a vehiculelor comerciale cu deficiențe majore sau periculoase identificate în timpul unui control tehnic în trafic	TCT, anexa 1.3			36	Proiect hotărâre de Guvern privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Republica Moldova	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Decembrie	2026				
66	31999L0037	Directiva 1999/37/CE a Consiliului din 29 aprilie 1999 privind documentele de înmatriculare pentru vehicule	TCT, anexa 1.3			37	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la Registrul de Stat al Vehiculelor	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Iunie	2026	189.08	189.08		
	31999L0037					38	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier (suspendarea înmatriculării)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Iunie	2026	129.02	129.02		
67	32004L0054	Directiva 2004/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind cerințele minime de siguranță pentru tunelurile din Rețeaua rutieră transeuropeană	TCT, anexa 1.3			39	Proiect de lege pentru modificarea Legii drumurilor nr.509/1995	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2027	207.99	207.99		
68	32008L0096	Directiva 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere	TCT, anexa 1.3			40	Proiect de lege cu privire la modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ: Legea drumurilor nr. 509/1995, Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	207.99	207.99		
	32008L0096			RE 2023	GP - Planul de creștere economică	41	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la analiza de impact asupra siguranței rutiere și operațiunea de audit în domeniul siguranței rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	117.29	117.29		
	32008L0096			RE 2023	GP - Planul de creștere economică	41	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecțiile în materie de siguranță rutieră	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	117.29	117.29		
	32008L0096			RE 2023	GP - Planul de creștere economică	42	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea siguranței rețelei	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Decembrie	2025	117.29	117.29		
	32008L0096					43	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	207.99	207.99		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
69	32015L0413	Directiva (UE) 2015/413 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2015 de facilitare a schimbului transfrontalier de informații privind încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră	TCT, anexa 1.3	RE 2024		44	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la facilitarea schimbului transfrontalier de informații privind încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGP – Inspectoratul General al Poliției, STI – Serviciul tehnologii informaționale, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, AGE – Agenția de Guvernanță Electronică	Decembrie	2026	189.08	189.08		
70	32007R1370	Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului	AA, Anexa X			45	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.47/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind serviciile publice de transport feroviar de pasageri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto, APL, Administrația Publică Locală, CC – Consiliul Concurenței, ASP – Agenția Servicii Publice, MF – Ministerul Finanțelor	Octombrie	2026	189.08	189.08		
71	32006L0126	Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere	AA, Anexa X TCT, anexa 1.3			46	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier (stabilirea termenelor de preschimbare, recunoașterea reciprocă, refuzul de a elibera permisul)	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	74.25	74.25		
	32006L0126					47	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.181/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	67.5	67.5		
	32006L0126					48	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2025	44	44		
72	32016D1945	Decizia (UE) 2016/1945 a Comisiei din 14 octombrie 2016 privind echivalențele între categoriile de permise de conducere [notificată cu numărul C(2016) 6517]				49	Proiect hotărâre de Guvern privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a permiselor de conducere cu statele membre ale UE	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	ASP – Agenția Servicii Publice	Decembrie	2026	67.5	67.5		
73	31993D0704	Decizia Consiliului din 30 noiembrie 1993 privind crearea unei baze de date comunitare asupra accidentelor rutiere				50	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al accidentelor rutiere"	Hotărâre adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MS – Ministerul Sănătății, ASP – Agenția Servicii Publice	Mai	2026	189.08	189.08		
	31993D0704					51	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 693/2007 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al accidentelor rutiere"	Hotărâre adoptată			Decembrie	2026	117.29	117.29		
74	52020DC0789	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului		RE 2024		52	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului de implementare a Strategiei de Mobilitate 2030	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	489.08	189.08	300	
	52020DC0789			RE 2024	GP - Planul de creștere economică	53	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de siguranță rutieră 2025-2030	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	Aprilie	2025	589.08	189.08	400	
	52020DC0789				GP - Planul de creștere economică	54	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Strategiei privind implementarea sistemelor de transport inteligente	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iunie	2026	489.08	189.08	300	
	52020DC0789				GP - Planul de creștere economică	55	Proiect de hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului pentru implementarea Strategiei privind implementarea sistemelor de transport inteligente	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	489.08	189.08	300	
76	32009H0060	Recomandarea Comisiei din 23 ianuarie 2009 privind orientările pentru cele mai bune practici în ceea ce privește controlul aparatelor de înregistrare care trebuie efectuat în cadrul controloanelor pe șosea și de către atelierele autorizate [notificată cu numărul C(2009) 108]				56	Proiect de ordin al ministrului privind condițiile de control a aparatelor de înregistrare care trebuie efectuat în cadrul controloanelor pe șosea și de către atelierele autorizate	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Martie	2026	66.85	66.85		
77	32010H0378	Recomandarea Comisiei din 5 iulie 2010 privind evaluarea defecțiunilor în cadrul inspecțiilor tehnice auto, în conformitate cu Directiva 2009/40/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind inspecția tehnică auto pentru autovehicule și remorcile acestora				13	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.840/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Octombrie	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
78	32023H0550	Recomandarea (UE) 2023/550 a Comisiei din 8 martie 2023 privind programele naționale de sprijin pentru planificarea mobilității urbane durabile				57	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea aspectelor metodologice și normelor tehnice pentru elaborarea planurilor de mobilitate urbană durabilă.	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	589	189	400	
Transport feroviar																
78	32012L0034	Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european (reformare)	TCT, anexa 1.2		GP - Planul de creștere economică	58	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea contractului multianual pentru întreținerea infrastructurii feroviare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor	Aprilie	2025	189.08	189.08		
	32012L0034					59	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea contractului de servicii publice de transport feroviar de pasageri și aprobarea semnării acestuia	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor	Iunie	2025	189.08	189.08		
	32012L0034					60	Proiect de lege privind modificarea Codul transportului feroviar nr.19/2022	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	207.99	207.99		
79	32016L0798	Directiva (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind siguranța feroviară				60	Proiect de lege privind modificarea Codul transportului feroviar nr.19/2022	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027				
80	32007L0059	Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind certificarea mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar comunitar				60	Proiect de lege privind modificarea Codul transportului feroviar nr.19/2022	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027				
81	32018R1795	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1795 al Comisiei din 20 noiembrie 2018 de stabilire a procedurii și a criteriilor de aplicare a testului de echilibru economic în temeiul articolului 11 din Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.2			61	Proiect hotărâre de Guvern privind aplicarea testului de echilibru economic operatorilor de transport feroviar	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Aprilie	2027	117.29	117.29		
82	32015R1100	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1100 al Comisiei din 7 iulie 2015 privind obligațiile de raportare ale statelor membre în cadrul monitorizării pieței feroviare	TCT, anexa 1.2			62	Proiect de ordin al ministrului privind conținutul și formatul datelor în vederea monitorizării pieței feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	66.85	66.85		
83	32015R0909	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/909 al Comisiei din 12 iunie 2015 privind modalitățile de calculare a costurilor generate direct în urma exploatării serviciului de transport feroviar	TCT, anexa 1.2			63	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea metodologiei de calcul al costurilor direct generate de exploatarea serviciului de transport feroviar	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	117.29	117.29		
84	32015R0171	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/171 al Comisiei din 4 februarie 2015 privind anumite aspecte din cadrul procedurii de acordare de licențe întreprinderilor feroviare	TCT, anexa 1.2		GP - Planul de creștere economică	64	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea procedurilor de acordare de autorizații în domeniului transportului feroviar	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Aprilie	2026	117.29	117.29		
85	32015R0010	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/10 al Comisiei din 6 ianuarie 2015 privind criteriile aplicabile solicitanților de capacități de infrastructură feroviară și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 870/2014	TCT, anexa 1.2			65	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unor criterii clare și transparente pentru acordarea capacităților de infrastructură feroviară	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	117.29	117.29		
86	32010R0913	Regulamentul (UE) nr. 913/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2010 privind rețeaua feroviară europeană pentru un transport de marfă competitiv	AA Anexa X TCT, anexa 1.2			66	Proiect hotărâre de Guvern privind rețeaua feroviară europeană pentru un transport de marfă competitiv	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2028	189.08	189.08		
87	32010R0036	Regulamentul (UE) nr. 36/2010 al Comisiei din 3 decembrie 2009 privind modelele comunitare de permise de mecanici de locomotivă, certificate complementare, copii certificate ale certificatelor complementare și formulare pentru cererile de permise de mecanici de locomotivă, în temeiul Directivei 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.2			67	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea modelului permisului mecanicilor de locomotivă	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2025	66.85	66.85		
88	32010D0017	Decizia Comisiei din 29 octombrie 2009 privind adoptarea parametrilor de bază pentru registrele de evidență a permiselor de mecanici de locomotivă și a certificatelor complementare prevăzute de Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.2			68	Proiect de ordin al ministrului privind registrul de evidență a permiselor și certificatelor mecanicilor de locomotivă	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
89	32011D0765	2011/765/UE: Decizia Comisiei din 22 noiembrie 2011 privind criteriile pentru recunoașterea centrelor de formare implicate în formarea mecanicilor de locomotivă, criteriile pentru recunoașterea examinatorilor responsabili cu evaluarea mecanicilor de locomotivă și criteriile pentru organizarea examinarilor în conformitate cu Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.2			69	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea cerințelor pentru recunoașterea centrelor de formare a mecanicilor de locomotivă	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Aprilie	2026	117.29	117.29		
90	32005L0047	Directiva 2005/47/CE a Consiliului din 18 iulie 2005 privind acordul dintre Comunitatea Căilor Ferate Europene (CER) și Federația Europeană a Lucrătorilor în Transporturi (ETF) asupra anumitor aspecte legate de condițiile de muncă ale lucrătorilor mobili care prestează servicii de interoperabilitate transfrontalieră în sectorul feroviar	TCT, anexa 1.2			70	Proiect hotărâre de Guvern privind reglementarea condițiilor de muncă și a drepturilor lucrătorilor mobili care prestează servicii de transport feroviar transfrontalier	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	117.29	117.29		
91	32017D1474	Decizia delegată (UE) 2017/1474 a Comisiei din 8 iunie 2017 de completare a Directivei (UE) 2016/797 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește obiectivele specifice pentru elaborarea, adoptarea și revizuirea specificațiilor tehnice de interoperabilitate	TCT, anexa 1.2			71	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea procedurilor privind elaborarea, adoptarea și revizuirea specificațiilor tehnice de interoperabilitate	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
92	32018R0545	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/545 al Comisiei din 4 aprilie 2018 de instituire a modalităților practice pentru procesul de autorizare a vehiculelor feroviare și de autorizare de tip a vehiculelor feroviare în temeiul Directivei (UE) 2016/797 a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.2			72	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea modalităților practice pentru procesul de autorizare a vehiculelor feroviare și de certificare a tipului acestora.	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025	117.29	117.29		
93	32011D0665	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 4 octombrie 2011 privind registrul european al tipurilor autorizate de vehicule feroviare		RE 2024		73	Proiect de ordin al ministrului privind crearea și gestionarea unui registru a vehiculelor feroviare autorizate	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Aprilie	2026	66.85	66.85		
94	32018D1614	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1614 a Comisiei din 25 octombrie 2018 de stabilire a specificațiilor pentru registrele vehiculelor menționate la articolul 47 din Directiva (UE) 2016/797 a Parlamentului European și a Consiliului și de modificare și abrogare a Deciziei 2007/756/CE a Comisiei	TCT, anexa 1.2	RE 2024		74	Proiect de ordin al ministrului pentru stabilirea specificațiilor tehnice ale registrelor vehiculelor feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Aprilie	2025	66.85	66.85		
95	32019R0250	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/250 al Comisiei din 12 februarie 2019 privind modelele de certificate și de declarații „CE” pentru subsistemele și pentru elementele constitutive de interoperabilitate feroviare, modelul de declarație de conformitate cu un tip de vehicul feroviar autorizat și procedurile de verificare „CE” a subsistemelor în conformitate cu Directiva (UE) 2016/797 a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a		RE 2024		75	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea modelelor de certificate și de declarații „CE” pentru subsistemele și pentru elementele constitutive de interoperabilitate feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2026	66.85	66.85		
96	32023D2584	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2584 a Comisiei din 15 noiembrie 2023 privind standardele armonizate pentru interoperabilitatea sistemului feroviar elaborate în sprijinul Directivei (UE) 2016/797 a Parlamentului European și a Consiliului		RE 2024		76	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea standardelor armonizate pentru interoperabilitatea sistemului feroviar	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
97	32014R1299	Regulamentul (UE) nr. 1299/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „infrastructură” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană	TCT, anexa 1.2	RE 2024		77	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „infrastructură” al sistemului feroviar	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
98	32014R1300	Regulamentul (UE) nr. 1300/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate referitoare la accesibilitatea sistemului feroviar al Uniunii pentru persoanele cu handicap și persoanele cu mobilitate redusă	TCT, anexa 1.2	RE 2024		78	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitor la accesibilitatea sistemului feroviar pentru persoanele cu handicap și persoanele cu mobilitate redusă	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
99	32014R1301	Regulamentul (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „energie” al sistemului feroviar din Uniune	TCT, anexa 1.2	RE 2024		79	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „energie”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
100	32014R1302	Regulamentul (UE) nr. 1302/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind o specificație tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „material rulant – material rulant de călători și locomotive” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană	TCT, anexa 1.2	RE 2024		80	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „material rulant – material rulant de călători și locomotive”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
101	32014R1303	Regulamentul (UE) nr. 1303/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la „siguranța în tunelurile feroviare” a sistemului feroviar din Uniunea Europeană	TCT, anexa 1.2	RE 2024		81	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la „siguranța în tunelurile feroviare”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
102	32014R1304	Regulamentul (UE) nr. 1304/2014 al Comisiei din 26 noiembrie 2014 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „material rulant – zgomoț”, de modificare a Deciziei 2008/232/CE și de abrogare a Deciziei 2011/229/UE. Text cu relevanță pentru SEE	TCT, anexa 1.2	RE 2024		82	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „material rulant – zgomoț”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
103	32004D0446	Decizia Comisiei din 29 aprilie 2004 de precizare a parametrilor de bază ai specificațiilor tehnice de interoperabilitate pentru „zgomoț”, „vagoane de marfă” și „aplicații telematice pentru transportul de marfă” menționate de Directiva 2001/16/CE [notificată cu numărul C(2004) 1558]				83	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea parametrilor de bază ai specificațiilor tehnice de interoperabilitate pentru „zgomoț”, „vagoane de marfă” și „aplicații telematice pentru transportul de marfă”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Septembrie	2025	66.85	66.85		
104	32002D0735	Decizia Comisiei din 30 mai 2002 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul material rulant al sistemului feroviar transeuropean de mare viteză menționat la articolul 6 alineatul (1) din Directiva 96/48/CE [notificată cu numărul C(2002) 1952]				84	Proiect de ordin al ministrului privind specificațiile tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul material rulant al sistemului feroviar transeuropean de mare viteză	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
105	32014R1305	Regulamentul (UE) nr. 1305/2014 al Comisiei din 11 decembrie 2014 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „aplicații telematice pentru transportul de marfă” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 62/2006	TCT, anexa 1.2	RE 2024		85	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitor la subsistemul aplicații telematice pentru transportul de marfă	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
106	32019R0777	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/777 al Comisiei din 16 mai 2019 privind specificațiile comune pentru registrul de infrastructură feroviară și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare 2014/880/UE	TCT, anexa 1.2			86	Proiect de ordin al ministrului privind specificațiile comune pentru registrul de infrastructură feroviară	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
107	32019R0773	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/773 al Comisiei din 16 mai 2019 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „exploatare și gestionarea traficului” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană și de abrogare a Deciziei 2012/757/UE	TCT, anexa 1.2	RE 2024		87	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitor la subsistemul „exploatare și gestionarea traficului”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2026	66.85	66.85		
108	32011R0454	Regulamentul (UE) nr. 454/2011 al Comisiei din 5 mai 2011 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „aplicații telematice pentru serviciile de călători” al sistemului feroviar transeuropean	TCT, anexa 1.2	RE 2024		88	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitor la subsistemul aplicații telematice pentru transportul de pasageri	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
109	32023R1695	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1695 al Comisiei din 10 august 2023 privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemele control-comandă și semnalizare ale sistemului feroviar din Uniunea Europeană și de abrogare a Regulamentului (UE) 2016/919	TCT, anexa 1.2	RE 2024		89	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemele control-comandă și semnalizare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
110	32013R0321	Regulamentul (UE) nr. 321/2013 al Comisiei din 13 martie 2013 privind specificația tehnică de interoperabilitate pentru subsistemul „material rulant — vagoane de marfă” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană și de abrogare a Deciziei 2006/861/CE	TCT, anexa 1.2	RE 2024		90	Proiect de ordin al ministrului privind aprobarea specificației tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul „material rulant — vagoane de marfă”	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2025	66.85	66.85		
111	32020R0424	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/424 al Comisiei din 19 martie 2020 privind transmiterea către Comisie a informațiilor referitoare la neaplicarea specificațiilor tehnice de interoperabilitate în conformitate cu Directiva (UE) 2016/797	TCT, anexa 1.2			91	Proiect de ordin al ministrului privind informațiilor referitoare la neaplicarea specificațiilor tehnice de interoperabilitate	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	66.85	66.85		
112	32009D0965	Decizia Comisiei din 30 noiembrie 2009 privind documentul de referință menționat la articolul 27 alineatul (4) din Directiva 2008/57/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate [notificată cu numărul C(2009) 8680]				92	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea listei parametrilor pentru punerea în funcțiune a vehiculelor feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	66.85	66.85		
113	32011D0155	2011/155/UE: Decizia Comisiei din 9 martie 2011 privind publicarea și gestionarea documentului de referință menționat la articolul 27 alineatul (4) din Directiva 2008/57/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate				92	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea listei parametrilor pentru punerea în funcțiune a vehiculelor feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
114	32010D0713	2010/713/UE: Decizia Comisiei din 9 noiembrie 2010 privind modulele pentru procedurile de evaluare a conformității și a adecvării pentru utilizare, precum și de verificare CE care trebuie utilizate în specificațiile tehnice de interoperabilitate adoptate în temeiul Directivei 2008/57/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2010) 7582]				93	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.725/2024 cu privire la aprobarea unor regulamente în domeniul transportului feroviar	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026				
115	32018R0761	Regulamentul delegat (UE) 2018/761 al Comisiei din 16 februarie 2018 de stabilire a metodelor comune de siguranță pentru supravegherea de către autoritățile naționale de siguranță după eliberarea unui certificat unic de siguranță sau a unei autorizații de siguranță în conformitate cu Directiva (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2012 al Comisiei	TCT, anexa 1.2			94	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unor proceduri de monitorizare a siguranței feroviare de către autoritatea națională de siguranță	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Septembrie	2026	417.29	117.29	300	
116	32018R0762	Regulamentul delegat (UE) 2018/762 al Comisiei din 8 martie 2018 de stabilire a unor metode comune de siguranță privind cerințele sistemului de management al siguranței, în temeiul Directivei (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului, și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1158/2010 și (UE) nr. 1169/2010 ale Comisiei	TCT, anexa 1.2			95	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unor metode comune de siguranță privind cerințele sistemului de management al siguranței feroviare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2025	367.29	117.29	250	
117	32020R0572	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/572 al Comisiei din 24 aprilie 2020 privind structura de raportare care trebuie urmată pentru rapoartele de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare	TCT, anexa 1.2			96	Proiect de ordin al ministrului privind structura și conținutul rapoartelor de investigare a accidentelor și a incidentelor feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Biroul pentru investigarea accidentelor și incidentelor	Aprilie	2026	66.85	66.85		
118	32019R0779	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/779 al Comisiei din 16 mai 2019 de stabilire a unor dispoziții detaliate privind un sistem de certificare a entităților responsabile cu întreținerea vehiculelor în temeiul Directivei (UE) 2016/798 a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 445/2011 al Comisiei	TCT, anexa 1.2			97	Proiect hotărâre de Guvern pentru stabilirea unor dispoziții detaliate privind sistemul de certificare a entităților responsabile de întreținerea vehiculelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	439.08	189.08	250	
119	32009D0460	2009/460/CE: Decizia Comisiei din 5 iunie 2009 privind adoptarea unei metode de siguranță comune pentru evaluarea atingerii obiectivelor de siguranță, prevăzute la articolul 6 din Directiva 2004/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.2			98	Proiect de ordin al ministrului pentru stabilirea metodologiei de siguranță privind evaluarea îndeplinirii obiectivelor de siguranță	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2026	66.85	66.85		
120	32012R1078	Regulamentul (UE) nr. 1078/2012 al Comisiei din 16 noiembrie 2012 privind o metodă de siguranță comună pentru monitorizarea pe care trebuie să o aplice întreprinderile feroviare și administratorii de infrastructură după primirea unui certificat de siguranță sau a unei autorizații de siguranță, precum și entitățile responsabile cu întreținerea				99	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea procesului de monitorizare a siguranței feroviare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2026	216.85	66.85	150	
121	32013R0402	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 402/2013 al Comisiei din 30 aprilie 2013 privind metoda comună de siguranță pentru evaluarea riscurilor și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 352/2009				100	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unei metodologii de evaluare a riscurilor de siguranță asociate operării sistemului feroviar	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2026	117.29	117.29		
122	32016R0796	Regulamentul (UE) 2016/796 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 881/2004 (Text cu relevanță pentru SEE)	TCT, anexa 1.2			101	Proiect hotărâre de Guvern privind cooperarea cu Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
123	32018R0867	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/867 al Comisiei din 13 iunie 2018 de stabilire a regulamentului de procedură al comisiei (comisiilor) pentru soluționarea contestațiilor a(le) Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate	TCT, anexa 1.2			102	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea mecanismului pentru soluționarea contestațiilor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
124	32018R0764	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/764 al Comisiei din 2 mai 2018 privind taxele și sumele de bani care trebuie plătite Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate și condițiile de plată a acestora	TCT, anexa 1.2			103	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea taxei care trebuie plătită Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MF – Ministerul Finanțelor	Iulie	2029	189.08	189.08		
125	31992L0106	Directiva 92/106/CEE a Consiliului din 7 decembrie 1992 privind stabilirea de norme comune pentru anumite tipuri de transporturi combinate de mărfuri între state membre	AA, Anexa X	RE 2024		104	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea de norme comune pentru anumite tipuri de transporturi combinate de mărfuri între state membre	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	189.08	189.08		
126	31992L0106					105	Proiect de lege pentru modificarea Codului fiscal nr.1163/1997	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	207.99	207.99		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
127	32024R0949	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/949 al Comisiei din 27 martie 2024 de stabilire a formularului comun pentru cererile de rambursare și de despăgubire a călătorilor din transportul feroviar pentru întârzieri, legături pierdute și anulări ale serviciilor feroviare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/782 al Parlamentului European și al Consiliului				106	Proiect de ordin al ministrului pentru stabilirea formularului de rambursare și despăgubire a călătorilor din transportul feroviar	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025	66.85	66.85		
128	31960R0011	Regulamentul nr. 11 privind eliminarea discriminării în materie de tarife și condiții de transport, adoptat în aplicarea articolului 79 alineatul (3) din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene	TCT, anexa 1.2			107	Proiect de ordin al ministrului privind eliminarea discriminării în materie de tarife și condiții de transport feroviar	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	66.85	66.85		
129	32012D0226	2012/226/UE: Decizia Comisiei din 23 aprilie 2012 privind al doilea set de obiective de siguranță comune în ceea ce privește sistemul feroviar [notificată cu numărul C(2012) 2084]				108	Proiect de ordin al ministrului privind stabilirea obiectivelor de siguranță comune	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	66.85	66.85		
130	32011H0766	Recomandarea Comisiei din 22 noiembrie 2011 cu privire la procedura de recunoaștere a centrelor de formare și a examinatorilor pentru mecanici de locomotivă în conformitate cu Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului Text cu relevanță pentru SEE				69	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea cerințelor pentru recunoașterea centrelor de formare a mecanicilor de locomotivă	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Aprilie	2026				
131	32019H0780	Recomandarea (UE) 2019/780 a Comisiei din 16 mai 2019 privind modalitățile practice de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură				109	Proiect de ordin al ministrului privind modul de eliberare a autorizațiilor de siguranță pentru administratorii de infrastructură	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	66.85	66.85		
Transport maritim și naval																
132	32008L0068	Directiva 2008/68/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 septembrie 2008 privind transportul interior de mărfuri periculoase	AA, Anexa X TCT, anexa 1.2	RE 2024		108	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.143/2016 privind aprobarea Regulamentului privind transportul interior de mărfuri periculoase	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, ANTA - Agenția Națională Transport Auto	Mai	2025	117.29	117.29		
133	32017R0352	Regulamentul (UE) 2017/352 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 februarie 2017 de stabilire a unui cadru privind furnizarea de servicii portuare și a normelor comune privind transparența financiară a porturilor	TCT, anexa 1.4			109	Proiect de lege privind noul Cod al Transportului Naval	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MDDE – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2027	207.99	207.99		
134	32005L0035	Directiva 2005/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind poluarea cauzată de nave și introducerea unor sancțiuni în caz de încălcare	TCT, anexa 1.4			110	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru implementarea Convenției internaționale pentru prevenirea poluării de către nave MARPOL)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului, ANRM – Agenția Navală	Februarie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					111	Proiect hotărâre de Guvern privind prevenirea poluării cu hidrocarburi	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					112	Proiect hotărâre de Guvern privind controlul poluării cu substanțe lichide nocive transportate în vrac	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					113	Proiect hotărâre de Guvern privind prevenirea poluării cu substanțe periculoase transportate ambalat	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					114	Proiect hotărâre de Guvern privind prevenirea poluării de către apele uzate provenite de la instalațiile sanitare de pe nave.	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					115	Proiect hotărâre de Guvern privind prevenirea poluării de către deșeurile solide provenite de la nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					116	Proiect hotărâre de Guvern privind prevenirea poluării de către nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	507.99	207.99	300	
	32005L0035					117	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Anexa VI la Convenția MARPOL	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2027	207.99	207.99		
135	32003R0782	Regulamentul (CE) nr. 782/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 aprilie 2003 privind interzicerea compușilor organostanici pe nave	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			118	Proiect hotărâre de Guvern privind interzicerea compușilor organostanici pe nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Februarie	2027	189.08	189.08		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
136	32008R0536	Regulamentul (CE) nr. 536/2008 al Comisiei din 13 iunie 2008 de stabilire a modalităților de aplicare a articolului 6 alineatul (3) și a articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 782/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind interzicerea compusilor organostanici pe nave și de modificare a acestuia	AA, Anexa XXVIII-D			119	Proiect hotărâre de Guvern privind reglementarea controlului respectării interdicției utilizării compusilor organostanici pe nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Februarie	2027	189.08	189.08		
137	32019L0883	Directiva (UE) 2019/883 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind instalațiile portuare de preluare pentru predarea deșeurilor provenite de la nave, de modificare a Directivei 2010/65/UE și de abrogare a Directivei 2000/59/CE				120	Proiect hotărâre de Guvern privind instalațiile portuare de preluare pentru predarea deșeurilor provenite de la nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	389.08	189.08	200	
138	32022R0091	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/91 al Comisiei din 21 ianuarie 2022 de definire a criteriilor care permit determinarea faptului că o navă produce cantități reduse de deșeurii și le gestionează într-un mod durabil și rațional din punct de vedere ecologic, în conformitate cu Directiva (UE) 2019/883 a Parlamentului European și a Consiliului				120	Proiect hotărâre de Guvern privind instalațiile portuare de preluare pentru predarea deșeurilor provenite de la nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026				
139	32016L0802	Directiva (UE) 2016/802 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind reducerea conținutului de sulf din amonij combustibili lichizi				121	Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 414/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea conținutului de sulf al anumitor combustibili lichizi	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
140	32013R1257	Regulamentul (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind reciclarea navelor și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 și a Directivei 2009/16/CE				122	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională de la Hong Kong privind reciclarea sigură și ecologică a navelor din 2009	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Mai	2026	189.08	189.08		
	32013R1257					123	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind reciclarea navelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	189.08	189.08		
141	32016D2325	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/2325 a Comisiei din 19 decembrie 2016 privind formatul certificatului de inventar al materialelor periculoase emis în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind reciclarea navelor				124	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea formatului certificatului de inventar al materialelor periculoase	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Mai	2026	117.29	117.29		
142	32016D2322	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/2322 a Comisiei din 19 decembrie 2016 privind formatul declarației de finalizare a reciclării navei care trebuie prezentată în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1257/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind reciclarea navelor				125	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea formatului declarației de finalizare a reciclării navei	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Mai	2026	117.29	117.29		
143	32009L0045	Directiva 2009/45/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind normele și standardele de siguranță pentru navele de pasageri	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			126	Proiect de lege privind normele și standardele de siguranță pentru navele de pasageri și de modificare a unor acte normative	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2025	329.02	129.02	200	
144	32003L0025	Directiva 2003/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 aprilie 2003 privind cerințele de stabilitate specifice pentru navele de pasageri ro-ro	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			127	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea cerințelor de stabilitate specifice pentru navele de pasageri ro-ro	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	389.08	189.08	200	
145	32017L2110	Directiva (UE) 2017/2110 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 noiembrie 2017 privind un sistem de inspecții pentru operarea în condiții de siguranță a navelor de pasageri de tip ro-ro și a ambarcațiunilor de pasageri de mare viteză care deslășoară servicii regulate și de modificare a Directivei 2009/16/CE și de abrogare a Directivei 1999/35/CE a Consiliului	TCT, anexa 1.4			128	Proiect hotărâre de Guvern privind inspecția operării în condiții de siguranță a navelor de pasageri de tip ro-ro și a ambarcațiunilor de pasageri de mare viteză	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2027	389.08	189.08	200	
146	31998L0041	Directiva 98/41/CE a Consiliului din 18 iunie 1998 privind înregistrarea persoanelor care călătoresc la bordul navelor de pasageri care operează în porturile de destinație sau de plecare din statele membre ale Comunității	TCT, anexa 1.4			129	Proiect hotărâre de Guvern privind înregistrarea persoanelor care călătoresc la bordul navelor de pasageri care operează în porturile de destinație sau de plecare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	August	2027	389.08	189.08	200	
147	32010R0428	Regulamentul (UE) nr. 428/2010 al Comisiei din 20 mai 2010 de punere în aplicare a articolului 14 din Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind inspecțiile extinse ale navelor	AA, Anexa XXVIII-D			130	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.183/2024 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la respectarea obligațiilor statului port	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
148	32010R0801	Regulamentul (UE) nr. 801/2010 al Comisiei din 13 septembrie 2010 privind aplicarea articolului 10 alineatul (3) din Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește criteriile privind statul de pavilion	AA, Anexa XXVIII-D			130	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.183/2024 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la respectarea obligațiilor statului port	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
149	32010R0802	Regulamentul (UE) nr. 802/2010 al Comisiei din 13 septembrie 2010 de punere în aplicare a articolului 10 alineatul (3) și a articolului 27 din Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind performanța companiei	AA, Anexa XXVIII-D			130	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.183/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea respectarea obligațiilor statului port	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
150	31996L0040	Directiva 96/40/CE a Comisiei din 25 iunie 1996 de instituire a unui model comun de carte de identitate pentru inspectorii care desfășoară controlul de stat în port				131	Proiect de ordin al ministrului privind instituirea modelului cărții de identitate pentru inspectorii care efectuează controlul de stat în port	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	117.29	117.29		
151	32002L0059	Directiva 2002/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2002 de instituire a unui sistem comun de monitorizare și informare privind traficul navelor maritime și de abrogare a Directivei 93/75/CEE a Consiliului	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			132	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.413/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
152	32013L0054	Directiva 2013/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind anumite responsabilități ale statului de pavilion referitoare la respectarea și asigurarea aplicării Convenției din 2006 privind munca în domeniul maritim	TCT, anexa 1.4			133	Proiect hotărâre de Guvern privind mecanismele de inspecție pentru condiții de muncă sigure și echitabile în sectorul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
153	32014R0788	Regulamentul (UE) nr. 788/2014 al Comisiei din 18 iulie 2014 de stabilire a normelor detaliate pentru aplicarea amenzilor și a penalităților cu titlu cominatoriu și retragere a recunoașterii organizațiilor de inspecție și control al navelor în conformitate cu articolele 6 și 7 din Regulamentul (CE) nr. 391/2009 al Parlamentului European și al Consiliului	TCT, anexa 1.4			134	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.2/2020 privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniul ale administrațiilor maritime și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1608/2003 cu privire la recunoașterea societăților internaționale de clasificare a navelor nr. 2 din 03.01.2020	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	189.08	189.08		
154	32009D0491	2009/491/CE: Decizia Comisiei din 16 iunie 2009 privind criteriile aplicabile pentru a decide dacă performanța unui organism care acționează în numele unui stat de pavilion poate fi considerată o amenințare inacceptabilă pentru siguranță și mediu [notificată cu numărul C(2009) 4398]	TCT, anexa 1.4			134	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.2/2020 privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniul ale administrațiilor maritime și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1608/2003 cu privire la recunoașterea societăților internaționale de clasificare a navelor nr. 2 din 03.01.2020	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026				
155	32004R0789	Regulamentul (CE) nr. 789/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind transferul în alt registru al cargoboturilor și al navelor de pasageri în interiorul Comunității și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 613/91 al Consiliului	TCT, anexa 1.4			135	Proiect hotărâre de Guvern privind transferul cargoboturilor și a navelor de pasageri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	367.29	117.29	250	
156	32022L0993	Directiva (UE) 2022/993 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2022 privind nivelul minim de formare a navigatorilor (codificare)	TCT, anexa 1.4			136	Proiect hotărâre de Guvern privind nivelul minim de formare a navigatorilor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Februarie	2026	489.08	189.08	300	
157	32009L0020	Directiva 2009/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind asigurarea proprietăților navelor în ceea ce privește creanțele maritime	TCT, anexa 1.4			137	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția din 1976 privind limitarea răspunderii pentru creanțe maritime	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	129.02	129.02		
	32009L0020					138	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională de la Nairobi privind ridicarea epavelor, 2007	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2026	129.02	129.02		
	32009L0020					139	Proiect hotărâre de Guvern privind asigurarea proprietăților navelor în ceea ce privește creanțele maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
158	32002D0762	Decizia Consiliului din 19 septembrie 2002 de autorizare a statelor membre, în interesul Comunității Europene, să semneze, să ratifice sau să adere la Convenția internațională din 2001 privind răspunderea civilă pentru daunele provocate de poluarea cu hidrocarburi utilizate pentru propulsia navei (Convenția hidrocarburi utilizate pentru propulsia navei)				140	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională din 2001 privind răspunderea civilă pentru daunele provocate de poluarea cu hidrocarburi utilizate pentru propulsia navei	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	129.02	129.02		
	32002D0762					141	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unui regim de răspundere și compensare pentru daunele cauzate de poluarea cu hidrocarburi provenite de la nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
159	32002D0971	Decizia Consiliului din 18 noiembrie 2002 de autorizare a statelor membre să ratifice sau să adere, în interesul Comunității Europene, la Convenția internațională din 1996 privind răspunderea și despăgubirile pentru prejudicii în legătură cu transportul pe mare al substanțelor periculoase și nocive (Convenția HNS)				142	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția internațională din 1996 privind răspunderea și despăgubirile pentru prejudicii în legătură cu transportul pe mare al substanțelor periculoase și nocive (Convenția HNS)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	129.02	129.02		
	32002D0971					143	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea mecanismelor de despăgubire pentru daunele cauzate de accidentele navale ce implică substanțe periculoase și nocive transportate pe mare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
160	32004D0246	Decizia Consiliului din 2 martie 2004 de autorizare a statelor membre să semneze, să ratifice sau să adere, în interesul Comunității Europene, la Protocolul din 2003 la Convenția internațională din 1992 privind crearea unui fond internațional pentru compensarea prejudiciilor cauzate de poluarea cu hidrocarburi și de autorizare a Austriei și Luxemburgului să adere, în interesul Comunității Europene, la instrumentele de referință				144	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Protocolul din 2003 la Convenția internațională din 1992 privind crearea unui fond internațional pentru compensarea prejudiciilor cauzate de poluarea cu hidrocarburi	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	129.02	129.02		
	32004D0246					145	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la fondul internațional pentru compensarea prejudiciilor cauzate de poluarea cu hidrocarburi	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
161	32014L0090	Directiva 2014/90/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind echipamentele maritime și de abrogare a Directivei 96/98/CE a Consiliului	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			146	Proiect hotărâre de Guvern privind echipamentele maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2026	389.08	189.08	200	
162	32024R1975	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1975 al Comisiei din 19 iulie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2014/90/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de proiectare, construcție și performanță, precum și standardele de încercare pentru echipamentele maritime și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/1667 al Comisiei				147	Proiect hotărâre de Guvern privind cerințele de proiectare, construcție și performanță privind echipamentele maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	189.08	189.08		
163	32018R0414	Regulamentul delegat (UE) 2018/414 al Comisiei din 9 ianuarie 2018 de completare a Directivei 2014/90/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește identificarea componentelor specifice ale echipamentelor maritime care pot beneficia de etichetarea electronică				148	Proiect hotărâre de Guvern privind identificarea componentelor specifice ale echipamentelor maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	189.08	189.08		
164	32013D0638	2013/638/UE: Decizia Comisiei din 12 august 2013 privind cerințele esențiale pentru echipamentele de radiocomunicații maritime destinate utilizării pe navele care nu intră sub incidența Convenției SOLAS și participării la Sistemul mondial pentru caz de sinistru și pentru siguranța navigației pe mare (GMDSS) [notificată cu numărul C(2013) 5185]				149	Proiect hotărâre de Guvern privind cerințele tehnice și de performanță pentru echipamentele de radiocomunicații destinate navelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iulie	2026	189.08	189.08		
165	32001L0096	Directiva 2001/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 decembrie 2001 de stabilire a cerințelor și procedurilor armonizate pentru încărcarea și descărcarea în siguranță a vrachierelor	AA, Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			150	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea cerințelor și procedurilor armonizate pentru încărcarea și descărcarea în siguranță a vrachierelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	317.29	117.29	200	
166	32014D0195	(2014/195/UE): Decizia Consiliului din 17 februarie 2014 de autorizare a statelor membre pentru a semna, a ratifica sau a adera la Acordul de la Cape Town din 2012 privind punerea în aplicare a dispozițiilor Protocolului de la Torremolinos din 1993 referitor la Convenția internațională de la Torremolinos pentru siguranța navelor de pescuit din 1977				151	Proiect de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul de la Cape Town din 2012 privind punerea în aplicare a dispozițiilor Protocolului de la Torremolinos din 1993 referitor la Convenția internațională de la Torremolinos pentru siguranța navelor de pescuit din 1977	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	129.02	129.02		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
167	31997L0070	Directiva 97/70/CE a Consiliului din 11 decembrie 1997 de instituire a unui regim armonizat de siguranță pentru navele de pescuit cu lungimea de 24 metri sau mai mare	TCT, anexa 1.4			152	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea normelor de siguranță pentru navele de pescuit	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
168	32002R1406	Regulamentul (CE) nr. 1406/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2002 de instituire a unei Agenții Europene pentru Siguranță Maritimă	TCT, anexa 1.4			153	Proiect hotărâre de Guvern privind cooperarea cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	317.29	117.29	200	
169	32002R2099	Regulamentul (CE) nr. 2099/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 noiembrie 2002 de instituire a unui Comitet pentru siguranța maritimă și prevenirea poluării de către nave (COSS) și de modificare a regulamentelor privind siguranța maritimă și prevenirea poluării de către nave	TCT, anexa 1.4			154	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la Comitetul pentru siguranța maritimă și prevenirea poluării de către nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	317.29	117.29	200	
170	32009R0169	Regulamentul (CE) nr. 169/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind aplicarea regulilor de concurență transporturilor feroviare, rutiere și pe căile navigabile interioare				155	Proiect hotărâre de Guvern privind aplicarea unor norme de concurență corecte și echitabile în transporturile feroviare, rutiere și pe căile navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2026	189.08	189.08		
171	31985R2919	Regulamentul nr. 2919/85 (CEE) al Consiliului din 17 octombrie 1985 privind stabilirea condițiilor de acces la regimul rezervat prin Convenția revizuită privind navigația pe Rîn a navelor care aparțin navigației pe Rîn	TCT, anexa 1.5			156	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția revizuită privind navigația pe Rîn a navelor care aparțin navigației pe Rîn	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	129.02	129.02		
172	31999R0718	Regulamentul (CE) nr. 718/1999 al Consiliului din 29 martie 1999 privind politica capacității flotei Comunității cu scopul de a promova transportul pe căile navigabile interioare	TCT, anexa 1.5			157	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea unui cadru pentru gestionarea și optimizarea capacității flotei de transport pe cai navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
173	31987L0540	Directiva Consiliului din 9 noiembrie 1987 privind inițierea profesiei de operator de transport de mărfuri pe cale navigabilă în transportul național și internațional și privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și altor titluri oficiale de calificare pentru această activitate	AA, Anexa X TCT, anexa 1.5			158	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind inițierea profesiei de operator de transport de mărfuri pe cale navigabilă în transportul național și internațional și privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și altor titluri oficiale de calificare pentru această activitate	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Februarie	2026	189.08	189.08		
174	31996L0075	Directiva 96/75/CE a Consiliului din 19 noiembrie 1996 privind sistemele de navlosire și de stabilire a prețurilor în transportul național și internațional pe căile navigabile interioare în Comunitate	AA, Anexa X TCT, anexa 1.5			159	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 176/2013 privind transportul naval intern în vederea ajustării acesteia în privința sistemelor de navlosire	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Mai	2025	129.02	129.02		
175	31996R1356	Regulamentul nr. 1356/96/CE al Consiliului din 8 iulie 1996 privind normele comune aplicabile transportului de mărfuri sau de călători pe căile navigabile interioare între statele membre în vederea instituirii libertății de a furniza aceste servicii de transport				160	Proiect hotărâre de Guvern privind servicii de transport de mărfuri și călători pe căile navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Aprilie	2026	189.08	189.08		
176	31991R3921	Regulamentul (CEE) nr. 3921/91 al Consiliului din 16 decembrie 1991 de stabilire a condițiilor în care transportatorii nerezidenți pot transporta mărfuri sau călători pe căile navigabile interioare în interiorul unui stat membru	TCT, anexa 1.5			161	Proiect hotărâre de Guvern privind accesul transportatorilor nerezidenți la piețele de transport pe căile navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Aprilie	2026	189.08	189.08		
177	32009L0100	Directiva 2009/100/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind recunoașterea reciprocă a certificatelor de navigație pentru navele de navigație interioară	TCT, anexa 1.5			162	Proiect hotărâre a Guvernului privind recunoașterea reciprocă a certificatelor de navigație interioară	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Iunie	2027	189.08	189.08		
178	32017L2397	Directiva (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2017 privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare și de abrogare a Directivelor 91/672/CEE și 96/50/CE ale Consiliului	AA, Anexa X TCT, anexa 1.5			163	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (stabilirea mecanismului de recunoaștere a calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Februarie	2026	207.99	207.99		
179	32017L2397					164	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Iunie	2026	189.08	189.08		
180	32020R0182	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/182 al Comisiei din 14 ianuarie 2020 privind modelele utilizate pentru calificările profesionale în domeniul navigației interioare	TCT, anexa 1.5			164	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Iunie	2026				
181	32020L0012	Directiva (UE) 2020/12 din 2 august 2019 de completare a Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de competențe și cunoștințele și aptitudinile corespunzătoare, pentru examenele practice, pentru aprobarea simulatorilor și pentru fitness medical	TCT, anexa 1.5			164	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Iunie	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
182	32020R0473	Regulamentul delegat (UE) 2020/473 al Comisiei din 20 ianuarie 2020 de completare a Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele pentru bazele de date privind certificatele de calificare ale Uniunii, carnetele de serviciu și jurnalele de bord	TCT, anexa 1.5			164	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală, MEC – Ministerul Educației și Cercetării	Iunie	2026				
183	32014L0112	Directiva 2014/112/UE a Consiliului din 19 decembrie 2014 de punere în aplicare a Acordului european privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru în transportul pe căi navigabile interioare, încheiat de „European Barge Union” (Uniunea Europeană a Navigației Interioare) (EBU), „European Skippers Organisation” (Uniunea Europeană a Marinarilor Fluviali) (ESO) și Federația Europeană a Lucrătorilor din Transporturi (ETF)	TCT, anexa 1.5			165	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru în transportul pe căi navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
184	32005L0044	Directiva 2005/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind serviciile de informații fluviale (RIS) armonizate pe căile navigabile interioare de pe teritoriul Comunității	AA Anexa X TCT, anexa 1.5			166	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind serviciile de informații fluviale (RIS) pe căile navigabile interioare și de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 413/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Mai	2025	389.08	189.08	200	
185	32019R0838	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/838 al Comisiei din 20 februarie 2019 privind specificațiile tehnice pentru sistemele de urmărire și reperare a navelor și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 415/2007	TCT, anexa 1.5			167	Proiect hotărâre de Guvern privind specificațiile tehnice pentru sistemele de urmărire și reperare a navelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
186	32013R0909	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 909/2013 al Comisiei din 10 septembrie 2013 privind specificațiile tehnice pentru sistemul de afișare a hărților electronice și de informații pentru navigația interioară (sistemul ECDIS interior) menționat în Directiva 2005/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului	TCT, anexa 1.5			168	Proiect de ordin al ministrului privind specificațiile tehnice pentru sistemul de afișare a hărților electronice și de informații pentru navigație interioară	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2026	66.85	66.85		
187	32007R0416	Regulamentul (CE) nr. 416/2007 al Comisiei din 22 martie 2007 privind specificațiile tehnice ale notificărilor transmise comandanților de nave menționate la articolul 5 din Directiva 2005/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile de informații fluviale (RIS) armonizate pe căile navigabile interioare de pe teritoriul Comunității	TCT, anexa 1.5			169	Proiect de ordin al ministrului privind specificațiile tehnice ale notificărilor transmise comandanților de nave	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	117.29	117.29		
188	32019R1744	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1744 al Comisiei din 17 septembrie 2019 privind specificațiile tehnice pentru raportarea electronică a navelor în navigația interioară și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 164/2010	TCT, anexa 1.5			170	Proiect de ordin al ministrului privind specificațiile tehnice pentru raportarea electronică a navelor în navigația interioară	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		August	2027	66.85	66.85		
189	32007R0414	Regulamentul (CE) nr. 414/2007 al Comisiei din 13 martie 2007 privind orientările tehnice pentru planificarea, punerea în aplicare și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS) menționate la articolul 5 din Directiva 2005/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile de informații fluviale (RIS) armonizate pe căile navigabile interioare de pe teritoriul Comunității	TCT, anexa 1.5			171	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea orientărilor tehnice pentru planificarea, implementarea și utilizarea operațională a serviciilor de informații fluviale (RIS)	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
190	32010R1177	Regulamentul (UE) nr. 1177/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind drepturile pasagerilor care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004	TCT, anexa 1.4			172	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Martie	2027	389.08	189.08	200	
191	32010R1177					173	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea drepturilor pasagerilor care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	389.08	189.08	200	
192	32012D0022	2012/22/UE: Decizia Consiliului din 12 decembrie 2011 cu privire la aderarea Uniunii Europene la Protocolul din 2002 la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor, cu excepția articolelor 10 și 11 din acesta	TCT, anexa 1.4			174	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026	329.02	129.02	200	
	32012D0022					175	Proiect hotărâre de Guvern privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2027	189.08	189.08		
193	32012D0023	2012/23/UE: Decizia Consiliului din 12 decembrie 2011 cu privire la aderarea Uniunii Europene la Protocolul din 2002 la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor, în ceea ce privește articolele 10 și 11 din acesta	TCT, anexa 1.4			174	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2026				
	32012D0023					175	Proiect hotărâre de Guvern privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2027				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
194	32009R0392	Regulamentul (CE) nr. 392/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2009 privind răspunderea în caz de accident a transportatorilor de persoane pe mare	AA Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			174	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Atena din 1974 privind transportul pe mare al pasagerilor și al bagajelor lor	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2025				
	32009R0392					176	Proiect de lege privind răspunderea în caz de accident a transportatorilor de persoane pe mare	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2025	129.02	129.02		
195	32023R1805	Regulamentul (UE) 2023/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2023 privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE				177	Proiect hotărâre de Guvern privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2027	189.08	189.08		
196	32024R2022	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2027 al Comisiei din 26 iulie 2024 privind activitățile de verificare în temeiul Regulamentului (UE) 2023/1805 al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE				178	Proiect hotărâre de Guvern pentru stabilirea normelor de verificare a utilizării combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	189.08	189.08		
197	32024R2031	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2031 al Comisiei din 26 iulie 2024 privind modelul planurilor de monitorizare în temeiul Regulamentului (UE) 2023/1805 al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE				179	Proiect hotărâre a Guvernului privind planurile de monitorizare a conformității navelor cu cerințele privind utilizarea combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon în transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2026	189.08	189.08		
198	32009L0013	Directiva 2009/13/CE a Consiliului din 16 februarie 2009 de punere în aplicare a acordului încheiat între Asociația Armatorilor din Comunitatea Europeană (ECSA) și Federația Europeană a Lucrătorilor din Transporturi (ETF) cu privire la Convenția din 2006 privind munca în domeniul maritim și de modificare a Directivei 1999/63/CE	AA Anexa XXVIII-D			180	Proiect de lege privind aderarea Republicii Moldova la Convenția privind munca în sectorul maritim (MLC 2006)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iunie	2026	129.02	129.02		
	32009L0013					181	Proiect hotărâre de Guvern privind munca în domeniul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
199	31999L0063	Directiva 1999/63/CE a Consiliului din 21 iunie 1999 privind Acordul de organizare a timpului de lucru al navigatorilor, încheiat între Asociația Proprietarilor de Nave din Comunitatea Europeană (ECSA) și Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Transporturi din Uniunea Europeană (FST)	AA Anexa XXVIII-D TCT, anexa 1.4			182	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.342/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind regimul de muncă al echipajului navei	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
200	32019R1239	Regulamentul (UE) 2019/1239 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a unui mediu aferent ghișeului unic european în domeniul maritim și de abrogare a Directivei 2010/65/UE	TCT, anexa 1.4			183	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului informațional „Ghișeul unic în domeniul maritim”	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
201	32023R2790	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2790 al Comisiei din 14 decembrie 2023 de stabilire a specificațiilor funcționale și tehnice pentru modulul de interfață de raportare al ghișeelor unice naționale în domeniul maritim				183	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului informațional „Ghișeul unic în domeniul maritim”	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
202	32023R0205	Regulamentul delegat (UE) 2023/205 al Comisiei din 7 noiembrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1239 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește stabilirea setului de date al mediului aferent ghișeului unic european în domeniul maritim și de modificare a anexei la regulamentul				183	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului informațional „Ghișeul unic în domeniul maritim”	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026				
203	32023R0204	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2023/204 al Comisiei din 28 octombrie 2022 de stabilire a specificațiilor tehnice, a standardelor și a procedurilor pentru mediul aferent ghișeului unic european în domeniul maritim				184	Proiect de ordin al ministrului pentru stabilirea specificațiilor tehnice, standardelor și procedurilor pentru mediul aferent ghișeului unic european în domeniul maritim	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	66.85	66.85		
204	31992R3577	Regulamentul (CEE) nr. 3577/92 al Consiliului din 7 decembrie 1992 de aplicare a principiului liberei circulații a serviciilor la transporturile maritime în interiorul statelor membre (cabotaj maritim)	TCT, anexa 1.4			185	Proiect hotărâre de Guvern privind cabotajul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CC – Consiliul Concurenței, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2026	389.08	189.08	200	
205	31986R4055	Regulamentul (CEE) nr. 4055/86 al Consiliului din 22 decembrie 1986 de aplicare a principiului libertății de a presta servicii în transporturile maritime între state membre și între state membre și țări terțe	TCT, anexa 1.4			186	Proiect hotărâre de Guvern privind liberalizarea sectorului transporturilor maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CC – Consiliul Concurenței, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2026	389.08	189.08	200	
206	31986R4057	Regulamentul (CEE) nr. 4057/86 al Consiliului din 22 decembrie 1986 privind practicile tarifare neoloiale în transportul maritim	TCT, anexa 1.4			187	Proiect hotărâre de Guvern privind practicile tarifare neoloiale în transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, CC – Consiliul Concurenței	Decembrie	2027	389.08	189.08	200	

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
207	31986R4058	Regulamentul (CEE) nr. 4058/86 al Consiliului din 22 decembrie 1986 privind o acțiune coordonată de garantare a accesului liber la traficul transoceanic	TCT, anexa 1.4			188	Proiect hotărâre de Guvern privind accesul liber la traficul transoceanic	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2027	189.08	189.08		
208	32020R0474	Regulamentul delegat (UE) 2020/474 al Comisiei din 20 ianuarie 2020 privind baza de date europeană pentru identificarea navelor	TCT, anexa 1.5			189	Proiect hotărâre de Guvern pentru colectarea, prelucrarea și accesarea datelor cu privire la nave	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	189.08	189.08		
209	32023R2917	Regulamentul delegat (UE) 2023/2917 al Comisiei din 20 octombrie 2023 privind activitățile de verificare, acreditarea verificatorilor și aprobarea planurilor de monitorizare de către autoritățile de administrare în temeiul Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) 2016/2072 al Comisiei				190	Proiect hotărâre de Guvern pentru monitorizarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
210	32009L0030	Directiva 2009/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește specificațiile pentru benzină și motorină, de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de modificare a Directivei 1999/32/CE a Consiliului în ceea ce privește specificațiile pentru carburanții folosiți de navele de navigație interioară și de abrogare a Directivei 93/12/CEE				191	Proiect de hotărâre de Guvern privind calitatea benzinei și a motorinei	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2026	189.08	189.08		
211	32009L0018	Directiva 2009/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de instituire a principiilor fundamentale care reglementează investigarea accidentelor din sectorul de transport maritim și de modificare a Directivei 1999/35/CE a Consiliului și a Directivei 2002/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului				192	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iunie	2027	207.9	207.9		
212	32010R0996	Regulamentul (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 privind investigarea și prevenirea accidentelor și incidentelor survenite în aviația civilă				189	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 213/2021 cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Iunie	2027				
213	32008R0324	Regulamentul (CE) nr. 324/2008 al Comisiei din 9 aprilie 2008 de stabilire a procedurilor revizuite de desfășurare a inspecțiilor efectuate de către Comisie în domeniul securității maritime				193	Proiect hotărâre de Guvern privind inspecțiile efectuate în domeniul securității maritime	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	389.08	189.08	200	
214	32015R0757	Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2006/16/CE				194	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2027	117.29	117.29		
215	32016L1629	Directiva (UE) 2016/1629 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 septembrie 2016 de stabilire a cerințelor tehnice pentru navele de navigație interioară, de modificare a Directivei 2000/100/CE și de abrogare a Directivei 2000/100/CE				195	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRM – Agenția Navală	Decembrie	2027	207.99	207.99		
216	32010H0159	Recomandarea Comisiei din 11 martie 2010 privind măsurile de autoprotecție și de prevenire a actelor de piraterie și a atacurilor armate împotriva navelor				196	Proiect de ordin al ministrului privind măsurile de autoprotecție și de prevenire a actelor de piraterie și a atacurilor armate împotriva navelor	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2026	66.85	66.85		
Transport aerian																
217	32018R1139	Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018 privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) No 3922/91 al Consiliului	ASAC			197	Proiect de lege cu privire la noul Cod aerian al Republicii Moldova	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2026	207.99	207.99		
218	32008R1008	Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (reformare)	ASAC			197	Proiect de lege cu privire la noul Cod aerian al Republicii Moldova	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2026				

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
219	32019R2153	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2153 al Comisiei din 16 decembrie 2019 privind taxele și sumele de bani percepute de Agenția Unioni Europene pentru Siguranța Aviației și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 319/2014				198	Proiect hotărâre de Guvern privind taxele și sumele de bani percepute de Agenția Unioni Europene pentru Siguranța Aviației	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2026	117.29	117.29		
220	32014R0139	Regulamentul (UE) nr. 139/2014 al Comisiei din 12 februarie 2014 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la aerodromuri în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului	ASAC			199	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2018 privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	117.29	117.29		
221	32024R0894	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/894 al Comisiei din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 în ceea ce privește raportarea evenimentelor				199	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2018 privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
222	32024R0405	Regulamentul delegat (UE) 2024/405 al Comisiei din 30 ianuarie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 în ceea ce privește utilizarea semnalelor în cazul unei întreruperi a radiocomunicațiilor				199	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2018 privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
223	32024R1400	Regulamentul delegat (UE) 2024/1400 al Comisiei din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 în ceea ce privește siguranța aerodromurilor, schimbarea operatorului de aerodrom și raportarea evenimentelor				199	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.653/2018 privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
224	32023R0203	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/203 al Comisiei din 27 octombrie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, impune organizațiilor care intră sub incidența Regulamentelor (UE) nr. 1321/2014, (UE) nr. 965/2012, (UE) nr. 1178/2011, (UE) 2015/340 ale Comisiei și a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2017/373 și (UE) 2021/664 ale Comisiei, precum și autorităților competente care intră sub incidența Regulamentelor (UE) nr. 748/2012, (UE) nr. 1321/2014, (UE) nr. 965/2012, (UE) nr. 1178/2011, (UE) 2015/340 și (UE) nr. 139/2014 ale Comisiei și a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2017/373 și (UE) 2021/664 ale Comisiei, și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1178/2011, (UE) nr. 748/2012, (UE) nr. 965/2012, (UE) nr. 139/2014, (UE) nr. 1321/2014, (UE) 2015/340 ale Comisiei și a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2017/373 și (UE) 2021/664 ale Comisiei	ASAC			200	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 119/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative pentru furnizorii de management al traficului aerian și serviciilor de navigație aeriană	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Iunie	2026	189.08	189.08		
225	32023R2117	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2117 al Comisiei din 12 octombrie 2023 de stabilire a normelor necesare și a cerințelor detaliate pentru funcționarea și gestionarea unui registru de informații în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului				201	Proiect de ordin al ministrului privind funcționarea și gestionarea unui registru de informații	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Biroul pentru investigarea accidentelor și incidentelor	Decembrie	2026	189.08	189.08		
226	32012R0748	Regulamentul (UE) nr. 748/2012 al Comisiei din 3 august 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare privind certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție (reformare)				202	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.91/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative de certificare pentru navigabilitate și mediu sau declarația de conformitate a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	117.29	117.29		
227	32011R1178	Regulamentul (UE) nr. 1178/2011 al Comisiei din 3 noiembrie 2011 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului	ASAC			203	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.204/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Octombrie	2025	117.29	117.29		
228	32024R2076	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2076 al Comisiei din 24 iulie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1178/2011 și (UE) nr. 965/2012 în ceea ce privește clarificarea cerințelor pentru copiloți suplimentari pentru rută, actualizarea cerințelor privind licențele echipajului de zbor și certificarea medicală și îmbunătățirile pentru aviația generală				204	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.612/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Octombrie	2025	117.29	117.29		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
229	32011R1332	Regulamentul (UE) nr. 1332/2011 al Comisiei din 16 decembrie 2011 de stabilire a unor cerințe comune privind utilizarea spațiului aerian și a unor proceduri comune de operare pentru evitarea coliziunii în zbor	ASAC			205	Proiect de ordin al Autorității Aeronautice Civile pentru modificarea ordinului nr.24/GEN din 19.11.2015 privind Cerințele tehnice aplicabile pentru evitarea coliziunii în zbor – ACAS II, versiunea 7.1.	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă		Iunie	2025	66.85	66.85		
230	32005R2111	Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2005 de stabilire a unei liste comunitare a transportatorilor aerieni care se supun unei interdicții de exploatare pe teritoriul Comunității și de informare a pasagerilor transportului aerian cu privire la identitatea transportatorului aerian efectiv și de abrogare a articolului 9 din Directiva 2004/36/C	ASAC			206	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.780/2018 privind procedurile administrative referitoare la aplicarea și publicarea listei transportatorilor aerieni supuși unei interdicții de exploatare în Republica Moldova	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Septembrie	2025	117.29	117.29		
231	32006R0474	Regulamentul (CE) nr. 474/2006 al Comisiei din 22 martie 2006 de stabilire a listei comunitare a transportatorilor aerieni care fac obiectul unei interdicții de exploatare pe teritoriul Comunității menționate la capitolul II din Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului	ASAC			206	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.780/2018 privind procedurile administrative referitoare la aplicarea și publicarea listei transportatorilor aerieni supuși unei interdicții de exploatare în Republica Moldova	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Septembrie	2025				
232	32023R0660	Regulamentul delegat (UE) 2023/660 al Comisiei din 2 decembrie 2022 de stabilire a normelor detaliate pentru lista transportatorilor aerieni care fac obiectul unei interdicții de exploatare sau sunt supuși unor restricții operaționale pe teritoriul Uniunii, menționate la capitolul II din Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 473/2006 de stabilire a normelor de aplicare pentru lista comunitară a transportatorilor aerieni care se supun unei interdicții de exploatare pe teritoriul Comunității, menționate la capitolul II din Regulamentul (CE) nr. 2111/2005 al Parlamentului European și al Consiliului				207	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea normelor pentru monitorizarea transportatorilor aerieni care prezintă riscuri pentru siguranță	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Octombrie	2025	117.29	117.29		
233	32020R2034	Regulamentul delegat (UE) 2020/2034 al Comisiei din 6 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul european comun de clasificare în funcție de risc				208	Proiect de ordin privind sistemul de clasificare în funcție de risc	Ordin emis	Bioul pentru investigarea accidentelor și incidentelor	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2026	66.85	66.85		
234	32021R2082	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2082 al Comisiei din 26 noiembrie 2021 de stabilire a modalităților de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul comun european de clasificare în funcție de risc				208	Proiect de ordin privind sistemul de clasificare în funcție de risc	Ordin emis	Bioul pentru investigarea accidentelor și incidentelor	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2027				
235	32021R0664	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/664 al Comisiei din 22 aprilie 2021 privind un cadru de reglementare pentru U-space				209	Proiect de ordin privind cadrul de reglementare pentru U-space	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Noiembrie	2026	66.85	66.85		
236	32022R1645	Regulamentul delegat (UE) 2022/1645 al Comisiei din 14 iulie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației impuse organizațiilor care intră sub incidența Regulamentelor (UE) nr. 748/2012 și (UE) nr. 139/2014 ale Comisiei și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 748/2012 și (UE) nr. 139/2014 ale Comisiei				210	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Martie	2026	189.08	189.08		
237	32024R2803	Regulamentul (UE) 2024/2803 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare)				211	Proiect hotărâre de Guvern privind punerea în aplicare a Cerului unic european (reformare)	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		
238	32019R0317	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarifar în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013	ASAC			212	Proiect hotărâre de Guvern privind instituirea unui sistem de performanță și de tarifar comun	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Aprilie	2026	189.08	189.08		
239	32011R0176	Regulamentul (UE) nr. 176/2011 al Comisiei din 24 februarie 2011 privind informațiile care trebuie furnizate înainte de instituirea și modificarea unui bloc funcțional de spațiu aerian	ASAC			213	Proiect hotărâre de Guvern privind informațiile care trebuie furnizate înainte de instituirea și modificarea unui bloc funcțional de spațiu aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2025	189.08	189.08		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
240	32004R0549	Regulamentul (CE) nr. 549/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 de stabilire a cadrului pentru crearea cerului unic European (regulament-cadru)	ASAC			214	Proiect hotărâre de Guvern pentru crearea cerului unic european	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		
241	32004R0550	Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 martie 2004 privind prestarea de servicii de navigație aeriană în cerul unic European (regulament privind prestarea de servicii)	ASAC			214	Proiect hotărâre de Guvern pentru crearea cerului unic european	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
242	32014R1321	Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al comisiei din 26 noiembrie 2014 privind continuitatea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea organizațiilor și a personalului cu atribuții în domeniu (reformare)	ASAC			215	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.641/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Aprilie	2025	189.08	189.08		
243	32013R0409	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 409/2013 al Comisiei din 3 mai 2013 privind definirea proiectelor comune, instituirea guvernancei și identificarea stimulentei pentru sprijinirea implementării Planului general european de management al traficului aerian	ASAC			216	Proiect hotărâre de Guvern privind definirea proiectelor comune, instituirea guvernancei și identificarea stimulentei pentru sprijinirea implementării Planului general european de management al traficului aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2025	189.08	189.08		
244	32019R0123	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/123 al Comisiei din 24 ianuarie 2019 de stabilire a normelor de punere în aplicare a funcțiilor rețelei de management al traficului aerian (ATM) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 677/2011 al Comisiei	ASAC			217	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea normelor de punere în aplicare a funcțiilor rețelei de management al traficului aerian (ATM)	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2025	189.08	189.08		
245	32015R0340	Regulamentul (UE) 2015/340 al Comisiei din 20 februarie 2015 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la licențele și certificatele controlorilor de trafic aerian în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 923/2012 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 805/2011 al Comisiei	ASAC			218	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.134/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor și procedurilor administrative referitoare la certificatele controlorilor de trafic aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Februarie	2026	117.29	117.29		
246	32020R0469	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/469 al Comisiei din 14 februarie 2020 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 923/2012, a Regulamentului (UE) nr. 139/2014 și a Regulamentului (UE) 2017/373 în ceea ce privește cerințele referitoare la managementul traficului aerian/serviciile de navigație aeriană, proiectarea structurilor de spațiu aerian, calitatea datelor și siguranța pistelor, precum și de abrogare a Regulamentului nr. 73/2010	ASAC			219	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (stabilirea cerințelor referitoare la managementul traficului aerian/serviciile de navigație aeriană)	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Aprilie	2026	117.29	117.29		
247	32017R0373	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/373 al Comisiei din 1 martie 2017 de stabilire a unor cerințe comune pentru furnizorii de management al traficului aerian/servicii de navigație aeriană și de alte funcții ale rețelei de management al traficului aerian și pentru supravegherea acestora, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 482/2008, a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 1034/2011, (UE) nr. 1035/2011 și (UE) 2016/1377, precum și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 677/2011	ASAC			220	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.119/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative pentru furnizorii de management al traficului aerian și serviciilor de navigație aeriană	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2025	117.29	117.29		
248	32023R1768	Regulamentul delegat (UE) 2023/1768 al Comisiei din 14 Iulie 2023 de stabilire a unor norme detaliate pentru certificarea și declararea sistemelor de management al traficului aerian/de servicii de navigație aeriană și a componentelor managementului traficului aerian/serviciilor de navigație aeriană				221	Proiect de modificare a ordinului Autorității Aeronautice Civile nr.50/GEN/2024 cu privire la aprobarea cerinelor tehnice „Conformitatea echipamentelor și sistemelor ATM/ANS”	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2025	189.08	189.08		
249	32023R1769	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1769 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative pentru aprobarea organizațiilor implicate în proiectarea sau producția de sisteme și componente de management al traficului aerian/servicii de navigație aeriană și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/203				222	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative pentru aprobarea organizațiilor implicate în proiectarea sau producția de sisteme și componente de management al traficului aerian/servicii de navigație aeriană	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2025	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
250	32023R1770	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1770 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de stabilire a unor dispoziții privind echipamentele aeronavelor necesare pentru utilizarea spațiului aerian al cerului unic european și a unor reguli de operare legate de utilizarea spațiului aerian al cerului unic european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 29/2009 și a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 1206/2011, (UE) nr. 1207/2011 și (UE) nr. 1079/2012	ASAC			223	Proiect de ordin al Autorității Aeronautice Civile pentru modificarea Ordinului nr. 39/2024 din 30.09.2024 privind aprobarea cerințelor tehnice. Echipamentele aeronavelor necesare pentru utilizarea spațiului aerian al Republicii Moldova"	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă		Septembrie	2025	66.85	66.85		
251	32023R1771	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1771 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/373 în ceea ce privește sistemele și componentele managementului traficului aerian și ale serviciilor de navigație aeriană și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1032/2006, (CE) nr. 633/2007 și (CE) nr. 262/2009	ASAC			220	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.119/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea cerințelor și procedurilor administrative pentru furnizorii de management al traficului aerian și serviciilor de navigație aeriană	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2025				
252	32023R1772	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1772 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 923/2012 în ceea ce privește regulile de operare referitoare la utilizarea sistemelor și componentelor managementului traficului aerian/serviciilor de navigație aeriană în spațiul aerian al cerului unic european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1033/2006	ASAC			224	Proiect de ordin al Autorității Aeronautice Civile pentru aprobarea Regulamentului privind sistemele și componentele managementului traficului aerian și ale serviciilor de navigație aeriană.	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Iunie	2026	189.08	189.08		
253	32012R0923	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 923/2012 al Comisiei din 26 septembrie 2012 de stabilire a regulilor comune ale aerului și a dispozițiilor operaționale privind serviciile și procedurile din navigația aeriană și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1035/2011 și a Regulamentelor (CE) nr. 1265/2007, (CE) nr. 1794/2006, (CE) nr. 730/2006, (CE) nr. 1033/2006 și (UE) nr. 255/2010	ASAC			225	Proiect de ordin al Autorității Aeronautice Civile pentru modificarea Ordinului nr. 33/2023 din 27.09.2023 privind aprobarea cerințelor tehnice Specificații esențiale privind regulile aerului	Ordin emis	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă		August	2025	66.85	66.85		
254	32021R0116	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/116 al Comisiei din 1 februarie 2021 privind instituirea primului proiect comun care sprijină punerea în aplicare a Planului general european de management al traficului aerian prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 550/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 409/2013 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 716/2014 al Comisiei	ASAC			226	Proiect hotărâre de Guvern privind instituirea primului proiect comun care sprijină punerea în aplicare a Planului general european de management al traficului aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2025	189.08	189.08		
255	32024D1663	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1663 a Comisiei din 12 iunie 2024 privind schimbul inițial de informații privind traiectoria în cadrul primului proiect comun instituit prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/116	ASAC			226	Proiect hotărâre de Guvern privind instituirea primului proiect comun care sprijină punerea în aplicare a Planului general european de management al traficului aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Mai	2025				
256	32024R1109	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1109 al Comisiei din 10 aprilie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru autoritatea competentă și procedurile administrative pentru certificarea, supravegherea și asigurarea respectării cerințelor privind continuitatea navigabilității sistemelor certificate de aeronave fără pilot la bord și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/20				227	Proiect de ordin al ministrului pentru aprobarea regulamentului privind normele și procedurile administrative pentru certificarea, supravegherea și asigurarea navigabilității aeronavelor fără pilot	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Octombrie	2026	66.85	66.85		
257	32024R1107	Regulamentul delegat (UE) 2024/1107 al Comisiei din 13 martie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme detaliate privind continuitatea navigabilității sistemelor certificate de aeronave fără pilot la bord și a componentelor acestora și autorizarea organizațiilor și personalului cu atribuții în domeniu				228	Proiect de ordin pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea normelor privind navigabilitatea sistemelor de aeronave fără pilot și autorizarea organizațiilor și personalului în domeniu	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Octombrie	2026	66.85	66.85		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
258	32003R0437	Regulamentul (CE) nr. 437/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2003 privind rapoartele statistice referitoare la transportul aerian de pasageri, mărfuri și poștă				229	Proiect hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.868/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind statistica transportului aerian de pasageri, mărfuri și poștă și a structurii de înregistrare pentru transmiterea datelor statistice	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Mai	2026	117.29	117.29		
259	31993R0095	Regulamentul (CEE) nr. 95/93 al Consiliului din 18 ianuarie 1993 privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare	ASAC			230	Proiect hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 462/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Iulie	2026	117.29	117.29		
260	32009R0080	Regulamentul (CE) nr. 80/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 ianuarie 2009 privind un cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 2299/89 al Consiliului	ASAC			231	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea unui cod de conduită pentru sistemele informatizate de rezervare	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	August	2026	189.08	189.08		
261	32023R2405	Regulamentul (UE) 2023/2405 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil (ReFuelEU în domeniul aviației)				232	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEn – Ministerul Energiei	Octombrie	2026	189.08	189.08		
262	32015R1998	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 al Comisiei din 5 noiembrie 2015 de stabilire a măsurilor detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației	ASAC			233	Proiect de ordin al ministrului pentru modificarea Ordinului nr.142/2021 cu privire la aprobarea Programului național de instruire și certificare a personalului în domeniul securității aviației civile	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Aprilie	2025	66.85	66.85		
263	32019R0712	Regulamentul (UE) 2019/712 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind protecția concurenței în domeniul transportului aerian și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 868/2004				234	Proiect hotărâre de Guvern privind protecția concurenței în domeniul transportului aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CC – Consiliul Concurenței	Noiembrie	2026	189.08	189.08		
264	32019D0709	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/709 a Comisiei din 6 mai 2019 privind numirea administratorului de rețea pentru funcțiile rețelei de management al traficului aerian (ATM) în cadrul cerului unic european [notificată cu numărul C(2019) 3228]				235	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind numirea administratorului de rețea pentru funcțiile rețelei de management al traficului aerian (ATM) în cadrul cerului unic european.	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2026	189.08	189.08		
265	32024D2103	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2103 a Comisiei din 30 iulie 2024 privind standardul armonizat pentru identificarea directă la distanță a aeronavelor fără pilot la bord, elaborat în sprijinul Regulamentului delegat (UE) 2019/945				236	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Septembrie	2026	189.08	189.08		
266	32024R1108	Regulamentul delegat (UE) 2024/1108 al Comisiei din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 748/2012 în ceea ce privește navigabilitatea inițială a sistemelor de aeronave fără pilot la bord care fac obiectul certificării și a Regulamentului delegat (UE) 2019/945 în ceea ce privește sistemele de aeronave fără pilot la bord și operatorii de sisteme de aeronave fără pilot la bord din țări terțe				236	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
267	32024R1110	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1110 al Comisiei din 10 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 748/2012 în ceea ce privește navigabilitatea inițială a sistemelor de aeronave fără pilot la bord care fac obiectul certificării și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/947 în ceea ce privește normele și procedurile pentru operarea aeronavelor fără pilot la bord				236	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
268	32012R0646	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 646/2012 al Comisiei din 16 iulie 2012 de stabilire a normelor detaliate privind amenziile și daunele cominatorii potrivit Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului				237	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea normelor detaliate privind amenziile și daunele cominatorii	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Februarie	2026	189.08	189.08		
269	32024R1111	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1111 al Comisiei din 10 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1178/2011, a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 923/2012, a Regulamentului (UE) nr. 965/2012 și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/373 în ceea ce privește stabilirea cerințelor pentru operarea aeronavelor cu pilot la bord cu capacitate de decolare și aterizare verticală				238	Proiect hotărâre de Guvern privind stabilirea cerințelor pentru operarea aeronavelor cu pilot la bord cu capacitate de decolare și aterizare verticală	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
270	32014R0452	Regulamentul (UE) nr. 452/2014 al Comisiei din 29 aprilie 2014 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene ale operatorilor din țări terțe în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului				239	Proiect hotărâre de Guvern pentru stabilirea cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		
271	32006R1107	Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului				240	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 147/2002 cu privire la aprobarea Programului național de facilitare a transporturilor aeriene	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2025	189.08	189.08		
272	32009I0012	Directiva 2009/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2009 privind tarifele de aeroport				241	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.476/2016 cu privire la aprobarea Metodologiei privind baza de calcul și aprobare a tarifulor pentru serviciile aeroportuale și de navigație aeriană	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Octombrie	2027	189.08	189.08		
273	31996L0067	Directiva 96/67/CE a Consiliului din 15 octombrie 1996 privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Comunității				242	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.971/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2027	189.08	189.08		
274	32008R0300	Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2008 privind norme comune în domeniul securității aviației civile și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002				243	Proiect de ordin al ministrului pentru modificarea Ordinului MIDR nr.173/2021 cu privire la aprobarea Programului național de control al calității în domeniul securității aviației civile	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2026	66.85	66.85		
275	32009R0272	Regulamentul (CE) nr. 272/2009 al Comisiei din 2 aprilie 2009 de completare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile prevăzute în anexa la Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului				244	Proiect de lege privind standardele de bază comune în domeniul securității aviației	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2025	207.99	207.99		
276	32009R1254	Regulamentul (UE) nr. 1254/2009 al Comisiei din 18 decembrie 2009 de stabilire a criteriilor care să permită statelor membre să deroge de la standardele de bază comune privind securitatea aviației civile și să adopte măsuri de securitate alternative				244	Proiect de lege privind standardele de bază comune în domeniul securității aviației	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Noiembrie	2025				
277	32012R0965	Regulamentul (UE) nr. 965/2012 al Comisiei din 5 octombrie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului				245	Proiect hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.612/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		
278	32015R0640	Regulamentul (UE) 2015/640 al Comisiei din 23 aprilie 2015 privind specificații de navigabilitate suplimentare pentru un anumit tip de operațiuni și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 965/2012				246	Proiect de ordin al Autorității Aeronautice Civile pentru modificarea ordinului AAC nr.23/GEN din 14.05.2024	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	66.85	66.85		
279	32024D1688	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1688 a Comisiei din 12 iunie 2024 de stabilire a obiectivelor de performanță la nivelul Uniunii privind rețeaua de management al traficului aerian pentru a patra perioadă de referință, care începe la 1 ianuarie 2025 și se încheie la 31 decembrie 2029				247	Proiect hotărâre de Guvern pentru stabilirea obiectivelor de performanță privind rețeaua de management al traficului aerian	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026	189.08	189.08		
280	52024XC05997	Comunicare a Comisiei – Orientări interpretative privind aplicarea derogărilor prevăzute la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2023/2405 al Parlamentului European și al Consiliului privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil (ReFuelEU în domeniul aviației)				232	Proiect hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEIn – Ministerul Energiei	Octombrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
1	32008D0952	Decizia Comisiei din 19 noiembrie 2008 de stabilire a orientărilor detaliate pentru implementarea anexei II la Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C (2008) 7294] (Text cu relevanță pentru SEE)				1	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 297/2016 cu privire la aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	438.7	117.3	321.4	
2	32012L0027	Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/50/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE Text cu relevanță pentru SEE	AA – Art. 77, lit. (f)			2	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de dezvoltare al sectorului serviciilor energetice pentru perioada 2025-2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Iulie	2025	250.0	0.0	250.0	
	32012L0027		AA – Art. 77, lit. (f)			3	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	189.1	189.1	0.0	
	32012L0027					4	Proiect Decret de inițiere a negocierilor și aprobarea semnării asupra Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/EU-NIP în vederea realizării proiectelor „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Decret aprobat	MEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	117.3	117.3	0.0	
	32012L0027					5	Proiect Decret de inițiere a negocierilor și aprobarea semnării asupra Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/E-SP în vederea realizării proiectelor „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Decret aprobat	MEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	117.3	117.3	0.0	
	32012L0027					6	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Octombrie	2025	129.0	129.0	0.0	
	32012L0027					7	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/EU-NIP în vederea realizării proiectelor „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2025	129.0	129.0	0.0	
	32012L0027					8	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare/E-SP în vederea realizării proiectelor „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2025	129.0	129.0	0.0	
	32012L0027					9	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la inițierea negocierilor asupra Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
	32012L0027					10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea semnării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
	32012L0027					11	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții în vederea realizării proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	129.0	129.0	0.0	
3	32010L0031	Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (reformare)	AA – Art. 77, lit. (f)			12	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Planului național pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	150.0	0.0	150.0	
4	32009L0119	Directiva 2009/119/CE a Consiliului din 14 septembrie 2009 privind obligația statelor membre de a menține un nivel minim de rezerve de țiței și/sau de produse petroliere	AA – Art. 77, lit. (d)			13	Proiect de Lege privind securitatea aprovizionării cu produse petroliere	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Octombrie	2025	208.0	208.0	0.0	
5	32023L2413	Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului în vederea implementării Recomandării Consiliului Ministerial al Comunității Energetice 2024/1/MC-EnC (transparență parțială)	AA – Art. 77, lit. (f, g)			14	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2025	208.0	208.0	0.0	
6			AA – Art. 77, lit. (d)	RE 2024		15	Proiect de Lege pentru ratificarea Acordului de grant pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelilor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	117.3	117.3	0.0	
7			AA – Art. 77, lit. (d)	RE 2024		16	Proiect Decret de inițiere a negocierilor și aprobarea Acordului de grant pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelilor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza II”	Decret aprobat	MEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	66.9	66.9	0.0	
8			AA – Art. 77, lit. (d)	RE 2024		17	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutâmba și a stației electrice Strășeni	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Iulie	2026	117.3	117.3	0.0	
9			AA – Art. 77, lit. (d)			18	Proiect de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Suceava-Bălți și a stației electrice Bălți	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	208.0	208.0	0.0	
10	32023L2413	Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 (versiunea consolidată)				19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	189.1	189.1	0.0	
11	32022R2577	Regulamentul (UE) 2022/2577 al Consiliului din 22 decembrie 2022 de stabilire a unui cadru pentru accelerarea implementării energiei din surse regenerabile	AA – Art. 77, lit. (f, g)			19	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2025			0.0	
12				RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei Energetice a Republicii Moldova 2050	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Iulie	2025	189.1	189.1	0.0	

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
13				RE 2024		21	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Planului național integrat privind energia și clima – document unic de politici pe termen lung în domeniul energiei și schimbărilor climatice	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	189.1	189.1	0.0	
14	32019L0944	Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 77, lit. (b, d, e)	RE 2024		22	Proiect de Lege cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	208.0	208.0	0.0	
15	32019R0943	Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 77, lit. (b, d, e)	RE 2024		23	Proiect de Lege cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025			0.0	
16	32019R0942	Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Ununii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 77, lit. (b, d, e)	RE 2024		23	Proiect de Lege cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025			0.0	
17	32015R1222	Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 77, lit. (b, d, e)	RE 2024		23	Proiect de Lege cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025			0.0	
18			PgAA – 3.IV.15			24	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Octombrie	2025	190.0	0.0	190.0	
19	32023R0826	Regulamentul (UE) 2023/826 al Comisiei din 17 aprilie 2023 de stabilire a cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru consumul de energie în module opți, standby și standby în rețea al echipamentelor electrice și electronice de uz casnic și de birou în temeiul Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1275/2008 și (CE) nr. 1072/2009 ale Comisiei				25	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	189.1	189.1	0.0	
20	32024R1834	Regulamentul (UE) 2024/1834 al Comisiei din 3 iulie 2024 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele de proiectare ecologică pentru ventilatoarele acționate de motor cu o putere electrică de intrare între 125 W și 500 kW și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 327/2011 al Comisiei				25	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026			0.0	
21	32018L2001	Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Anexa VIII			26	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei	MM – Ministerul Mediului	Aprilie	2025	334.0	189.1	144.9	
	32018L2001					27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	66.9	66.9	0.0	
	32018L2001					28	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la transferul statistic al cantităților de energie din surse regenerabile	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	189.1	189.1	0.0	
	32018L2001					29	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea de proiecte comune în domeniul energiei electrice din surse regenerabile cu una sau mai multe Părți Contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene sau țări terțe.	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	189.1	189.1	0.0	
	32018L2001					30	Proiect Hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de încălzire și pompe de caldură	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Iunie	2026	117.3	117.3	0.0	
22	32019R0807	Regulamentul delegat (UE) 2019/807 al Comisiei din 13 martie 2019 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea materiilor prime care prezintă risc ridicat din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor, în cazul cărora se observă o expansiune semnificativă a suprafeței de producție în detrimentul terenurilor care stochează cantități ridicate de carbon și certificarea biocombustibililor, a biolichidelor și a combustibililor din biomasă care prezintă riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor				26	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei	MM – Ministerul Mediului	Mai	2025			0.0	
23	32023R2533	Regulamentul (UE) 2023/2533 al Comisiei din 17 noiembrie 2023 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur, de modificare a Regulamentului (UE) 2023/826 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 932/2012 al Comisiei				25	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.750/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026			0.0	

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)	
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																	
CAPITOLUL 15 ENERGIE																	
24	32024R1103	Regulamentul (UE) 2024/1103 al Comisiei din 18 aprilie 2024 de punere în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile aparatelor pentru încălzire locală și dispozitivelor de control concepute separat și de abrogare a Regulamentului (UE) 2015/1188 al Comisiei				25	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.759/2016 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026				0.0	
25	32024R1781	Regulamentul (UE) 2024/1781 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile, de modificare a Directivei (UE) 2020/1828 și a Regulamentului (UE) 2023/1542 și de abrogare a Directivei 2009/125/CE				31	Proiect de Lege privind instituirea unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	208.0	208.0		0.0	
26	32020R2155	Regulamentul (UE) 2020/2155 al Comisiei din 14 octombrie 2020 de completare a Directivei 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unui sistem comun opțional al Unității Europene privind evaluarea gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	208.0	208		0.0	
27	32020R2156	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2156 al comisiei din 14 octombrie 2020 care detașiază modalitățile tehnice de implementare efectivă a unui sistem comun opțional al Unității pentru evaluarea indicatorului gradului de pregătire pentru soluții inteligente a clădirilor				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026				0.0	
28	32023L1791	Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare)				33	Proiect de Lege privind modificarea Legii 139/2018 privind eficiența energetică	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	208.0	208.0		0.0	
29	32024L1275	Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor (reformare)				34	Proiect de Lege privind modificarea Legii 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2027	208.0	208.0		0.0	
30	32022R0996	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/996 al Comisiei din 14 iunie 2022 privind normele de verificare a criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a criteriilor privind riscurile reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor				35	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea procedurii de verificare a respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la producerea biocombustanților, precum și aprobarea unei scheme voluntare de certificare a biocombustanților produși local și de recunoaștere a documentelor care confirmă calitatea biocombustanților importati	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Martie	2026	189.1	189.1		0.0	
31				RE 2024		36	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (mecanism de responsabilizare a solicitanților de avize de racordare și îmbunătățirea toleranțelor pentru dezechilibrele producătorilor eligibili	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	208.0	208.0		0.0	
32	32022R0759	Regulamentul delegat (UE) 2022/759 al Comisiei din 14 decembrie 2021 de modificare a anexei VII la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o metodologie de calculare a cantității de energie din surse regenerabile utilizată pentru răcire și pentru răcire centralizată				37	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	255.9	66.8		189.1	
33	32023R1184	Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Unității de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi				37	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	0.0	0.0		0.0	
34				RE 2024		38	Proiect Hotărâre de Guvern privind oferirea statutului de producător eligibil mare	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2025	117.3	117.3		0.0	
35			AA – Art. 77, lit. (f, g)			39	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 401/2021 cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, a cotelor maxime și a categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile valabile până la data de 31 decembrie 2025	Hotărâre de Guvern adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2025	189.1	189.1		0.0	
36				RE 2024		40	Proiect Hotărâre de Guvern privind impunerea obligației de serviciu public operatorilor de sistem în legătură cu acordarea accesului la rețea pentru producătorii de energie din surse regenerabile care beneficiază de schema de „sprinț preț fix”	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEEn – Ministerul Energiei		Mai	2025	66.9	66.9		0.0	
37			AA – Art. 77, lit. (f, g)			41	Proiect Hotărâre de Guvern privind inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și AFD în vederea finanțării Proiectului „INSPIREE”	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEEn – Ministerul Energiei		Iunie	2025	189.1	189.1		0.0	
38			AA – Art. 77, lit. (f, g)			42	Proiect Hotărâre de Guvern privind semnarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și AFD în vederea finanțării Proiectului „INSPIREE”	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEEn – Ministerul Energiei		Septembrie	2025	189.1	189.1		0.0	
39			AA – Art. 77, lit. (f, g)			43	Proiect de Lege privind aprobarea Ratificării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și AFD în vederea finanțării Proiectului „INSPIREE”	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2025	189.1	189.1		0.0	
40	32022R1032	Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește imaginizarea gazelor (Text cu relevanță pentru SEE)				44	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 privind gazele naturale	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2025	129.0	129.0		0.0	
41	32024R1106	Regulamentul (UE) 2024/1106 al parlamentului european și al consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011 și (UE) 2019/942 în ceea ce privește îmbunătățirea protecției Uniunii împotriva manipularii pieței în cadrul pieței angro de energie	AA – Art. 77, lit. (d)			45	Proiect de Lege pentru modificarea Legii cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	Decembrie	2026	208.0	208.0		0.0	

NR. DO	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPON.SABILĂ	INSTITUTII CO-RESPON.SABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
42	32024R1747	Regulamentul (UE) 2024/1747 al parlamentului european și al consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii	AA – Art. 77, lit. (d)			45	Proiect de Lege pentru modificarea Legii cu privire la energia electrică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026			0.0	
43	32024R1366	Regulamentul Delegat (UE) 2024/1366 AL COMISIEI din 11 martie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unui cod de rețea privind normele sectoriale pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică	AA – Art. 77, lit. (d)			46	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului de rețea privind normele sectoriale pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
44	32016R1719	Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei Europene din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (Text cu relevanță pentru SEE).	AA – Art. 77, lit. (d)			47	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2025	117.3	117.3	0.0	
45	32017R2195	Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei Europene din 23 Noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 77, lit. (d)			48	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2025	117.3	117.3	0.0	
46	32017R2196	Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic (Text cu relevanță pentru SEE).	AA – Art. 77, lit. (d)			49	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2025	117.3	117.3	0.0	
47	32017R1485	Regulamentul (UE) 2017/1485 AL COMISIEI din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operația sistemului de transport al energiei electrice (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 77, lit. (d)			50	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind operația sistemului de transport al energiei electrice.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2025	117.3	117.3	0.0	
48	32018R0543	Regulamentul (UE) NR. 543/2013 AL COMISIEI din 14 iunie 2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 77, lit. (d)			51	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea regulamentului privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
49	32010R0838	Regulamentul (UE) NR. 838/2010 AL COMISIEI din 23 septembrie 2010 privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatori de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 77, lit. (d)			52	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea regulamentului privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatori de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport.	Hotărâre de Guvern adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
50	32024R1787	Regulamentul (ue) 2024/1787 al parlamentului european și al consiliului din 13 iunie 2024 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/942				53	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MM – Ministerul Mediului	MEn – Ministerul Energiei	Septembrie	2026	400.0	0.0	400.0	
51	32023R1185	Regulamentul delegat (UE) 2023/1185 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea unui prag minim pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de combustibili pe bază de carbon reciclat și prin specificarea unei metodologii de evaluare a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră obținute de la combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi și de la combustibili pe bază de carbon reciclat				54	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocombustibili și combustibili din biomasa și a Metodologiei de calcul al impactului biocombustanților, biolichidelor și combustibililor din biomasa asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Noiembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
52	32024L1788	Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE (reformare)				55	Proiect de lege privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	
53	32024R1789	Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (reformare)				56	Proiect de lege privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	
54	32024R0869	Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice trans-europene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013				57	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică	Lege adoptată	MEn – Ministerul Energiei	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	
55	32009L0071	Directiva 2009/71/EURATOM a Consiliului din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare				58	Proiect de lege cu privire la instituirea unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	
56	32013L0059	Directiva 2013/59/EURATOM a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom				59	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la nivelele naționale de referință în securitatea radiologică și nucleară	Hotărâre de Guvern adoptată.	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	189.1	189.1	0.0	
57	32006L0117	Directiva 2006/117/Euratom a Consiliului din 20 noiembrie 2006 privind supravegherea și controlul transferurilor de deșeurilor radioactive și combustibil uzat între statele membre și către și dinspre Comunitate, de abrogare a Directivei 92/3/Euratom a Consiliului (JO L 337, 5.12.2006, p. 21)				60	Proiect de lege privind supravegherea și controlul transferurilor de deșeurilor radioactive și combustibil uzat între statele membre și către și dinspre Comunitate	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2027	208.0	208.0	0.0	
58	32011L0070	Directiva 2011/70/EURATOM a Consiliului din 19 iulie 2011 de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive				61	Proiect de lege cu privire la instituirea unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	
59	32005R0302	Regulamentul (Euratom) nr. 302/2005 al Comisiei din 8 februarie 2005 privind aplicarea garanțiilor Euratom (JO L 54, 28.2.2005, p. 1)				62	Ordin ANRANR privind aplicarea garanțiilor Euratom	Ordin aprobat	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	66.8	66.8	0.0	
60	32016R0052	Regulamentul (Euratom) 2016/52 al Consiliului din 15 ianuarie 2016 de stabilire a nivelurilor maxime permise de contaminare radioactivă a alimentelor și furajelor în urma unui accident nuclear sau a oricărui alt caz de urgență radiologică și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 3954/87 al Consiliului și a Regulamentelor (Euratom) nr. 944/89 și (Euratom) nr. 779/90 ale Comisiei				63	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea nivelurilor maxime permise de contaminare radioactivă a alimentelor și furajelor în urma unui accident nuclear sau a oricărui alt caz de urgență radiologică	Hotărâre de Guvern adoptată.	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Noiembrie	2026	189.1	189.1	0.0	
61	31993R1493	Regulamentul (Euratom) nr. 1493/93 al Consiliului din 8 iunie 1993 privind transferurile de substanțe radioactive între statele membre (JO L 148, 19.6.1993, p. L-7)				64	Proiect Hotărâre de Guvern privind transferurile de substanțe radioactive între statele membre	Hotărâre de Guvern adoptată.	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Decembrie	2026	189.1	189.1	0.0	
62	32024R1364	Regulamentul Delegat (UE) 2024/1364 al Comisiei din 14 martie 2024 privind prima etapă a instituirii unui sistem comun al Uniunii de evaluare a centelor de date				65	Proiect de Lege privind modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică	Lege adoptată	AGE – Agenția de Guvernare Electronică	MEn – Ministerul Energiei	Decembrie	2026	208.0	208.0	0.0	

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
63	32024L1405	Directiva delegată (UE) 2024/1405 a Comisiei din 14 martie 2024 de modificare a anexei IX la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește adăugarea de materii prime pentru producția de biocombustibili și biogaz				66	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Noembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
64	32010D0335	Decizie Comisiei din 10 iunie 2010 privind orientările pentru calcularea stocurilor de carbon din sol în sensul anexei V la Directiva 2009/28/CE				67	Ordnul Ministerului Energiei privind orientările pentru calcularea stocurilor de carbon din sol	Ordin emis	MEn – Ministerul Energiei		Noembrie	2026	60.0	60.0	0.0	
65	32022R2448	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2448 al Comisiei din 13 decembrie 2022 de stabilire a unor orientări operaționale privind dovezile pentru demonstrarea conformității cu criteriile de durabilitate aplicabile biomasei forestiere, prevăzute la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului				68	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Noembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
66	32023R1640	Regulamentul delegat (UE) 2023/1640 al Comisiei din 5 iunie 2023 privind metodologia de stabilire a ponderii biocombustibililor și a biogazului pentru transporturi rezultând din prelucrarea biomasei împreună cu combustibili fosili în cadrul unui proces comun				69	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Noembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
67	32018R0732	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/732 al Comisiei din 17 mai 2018 privind o metodologie comună pentru compararea prețului pe unitate al combustibililor alternativi în conformitate cu Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului				70	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Metodologiei comune stabilită în prezenta anexă se referă la combustibilii alternativi	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
68	32024L1405	Directiva Delegată (UE) 2024/1405 a Comisiei din 14 martie 2024 de modificare a anexei IX la Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește adăugarea de materii prime pentru producția de biocombustibili și biogaz				71	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
69	32010D0335	Decizia Comisiei din 10 iunie 2010 privind orientările pentru calcularea stocurilor de carbon din sol în sensul anexei V la Directiva 2009/28/CE				72	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
70	32014R1307	Regulamentul (UE) nr. 1307/2014 al Comisiei din 8 decembrie 2014 privind criteriile și limitele geografice pentru identificarea pământurilor cu biodiversitate ridicată în sensul articolului 7b alineatul (3) litera (c) din Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea benzinei și a motorinei și al articolului 17 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile				73	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
71	32022R2448	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2448 al Comisiei din 13 decembrie 2022 de stabilire a unor orientări operaționale privind dovezile pentru demonstrarea conformității cu criteriile de durabilitate aplicabile biomasei forestiere, prevăzute la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului				74	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
72					GP	75	Proiect de Dispoziție a Guvernului privind aprobarea Planului de acțiuni pentru organizarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare în perioada 2025-2026	Dispoziție aprobată	MEn – Ministerul Energiei		Aprilie	2025	117.3	117.3	0.0	
73					GP	76	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului Nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare, în vederea includerii componentei de stocare.	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEn – Ministerul Energiei		Iulie	2025	117.3	117.3	0.0	
74					GP	77	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la oferirea statutului de producător eligibil mare, pentru a doua rundă de licitații	Hotărâre de Guvern adoptată	MEn – Ministerul Energiei		Septembrie	2026	117.3	117.3	0.0	

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	AA	RE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANULADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 15 ENERGIE																
75	32018L2001	Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Anexa VIII			78	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și Metodologia de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră	Hotărâre de Guvern adoptată.	MEEn – Ministerul Energiei		Decembrie	2026	117.3	117.3	0.0	
76	32015R1222	Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 77, lit. (b, d, e)			79	Proiect Hotărâre ANRE privind aprobarea codului rețelelor electrice privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor	Hotărâre adoptată	ANRE - Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică		Mai	2025			0.0	

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL ADOPTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATE SUSTENABILĂ																
CAPITOLUL 21. REȚELE TRANSEUROPENE																
1	32024R1679	Regulamentul (UE) 2024/1679 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport, de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1153 și (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1315/2013	TCT, Anexa 1.1			1	Proiect hotărâre de Guvern privind crearea și dezvoltarea rețelei naționale a coridoarelor internaționale de transport	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CS – Cancelaria de Stat, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MF – Ministerul Finanțelor, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Octombrie	2025	189.08	189.08		
2	32023R1804	Regulamentul (UE) 2023/1804 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 septembrie 2023 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi și de abrogare a Directivei 2014/94/UE				2	Proiect hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategia de e-mobilitate	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEEn – Ministerul Energiei	Martie	2026	417.29	117.29	300	
	32023R1804					3	Proiect hotărâre de Guvern privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MEEn – Ministerul Energiei	Martie	2026	117.29	117.29		
3	32021L1187	Directiva (UE) 2021/1187 a Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 privind măsurile de raționalizare în scopul înregistrării de progrese în direcția realizării rețelei transeuropene de transport (TEN-T)				4	Proiect de lege privind măsurile de raționalizare în scopul înregistrării de progrese în direcția realizării rețelei transeuropene de transport (TEN-T)	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Noiembrie	2025	207.99	207.99		
4	32022R0869	Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013	AA – Art. 77, lit. (a)	RE 2023		5	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică	Lege adoptată	MEEn – Ministerul Energiei		Septembrie	2025	207.99	207.99		

Ieșir	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATEA SUSTENABILĂ																
Capitolul 27. Mediu și Schimbări Climatice																
1	32007L0002	Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructurii pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE)				1	Proiect de ordin cu privire la aprobarea modelelor de date spațiale	Ordin emis	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru	ASD - Administrația de Stat a Drumurilor, MM – Ministerul Mediului, INS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MS – Ministerul Sănătății, MAI – Ministerul Afacerilor Interne, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2027	117.29			117.29
2	32023R0138	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/138 AL COMISIEI din 21 decembrie 2022 de stabilire a unei liste de seturi de date cu valoare ridicată specifice și a modalităților de publicare și reutilizare a acestora (Text cu relevanță pentru SEE)				2	Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (pentru identificarea seturilor de date cu valoare adăugată)	Lege adoptată	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru		Iunie	2026	129.02			129.02
3	32019D1372	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1372 a Comisiei din 19 august 2019 de punere în aplicare a Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește monitorizarea și raportarea (notificată cu numărul C(2019) 6026)				3	Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la monitorizarea și raportarea utilizării infrastructurii de informații spațiale	Hotărâre adoptată	AGCC – Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru		Decembrie	2026	117.29			117.29
4	32021R0783	Regulamentul (UE) 2021/783 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a unui program pentru mediu și acțiuni climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1293/2013	AA - Titlul V - Cap 16, Anexa XII-a și Anexa XXVI-a	RE 2025	PAR	4	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului de implementare a Programului LIFE și instituirea mecanismului financiar național pentru cofinanțarea proiectelor LIFE	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MF – Ministerul Finanțelor	Octombrie	2025	900.00	450.00	450.00	0.00
5	32004L0035	Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediu în ceea ce privește prevenirea și remedierea daunelor mediului	AA – Art. 87	RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	5	Proiectul de Lege cu privire la răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, AM – Agenția de Mediu	Iunie	2026	613.50	213.50	400.00	0.00
	32004L0035				GP - Planul de creștere economică	6	Proiect de Lege pentru modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ conform Legii privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului)	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iunie	2026	337829.00			337829.00
	32004L0035				GP - Planul de creștere economică	7	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a daunelor aduse mediului	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iunie	2026	362581.00			362581.00
6	32004L1203	Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin dreptul penal și de înlocuire a Directivei 2008/99/CE și 2009/123/CE	AA. Anexa XII	RE 2024	GP - Planul de creștere economică	8	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea și aplicarea sancțiunilor de garanție financiară în cazul daunelor de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iunie	2026	362581.00			362581.00
						9	Proiect de lege pentru modificarea Codului penal nr. 985/2002 (Capitolul 9: infracțiuni împotriva mediului)	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2025	192541.00	192541.00		0.00
						10	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MJ – Ministerul Justiției, CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025	192541.00		192541.00	0.00
7	32003L0004	Directiva 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul publicului la informațiile de mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului	AA. Art. 363 și Anexa XII	RE 2023		10	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MJ – Ministerul Justiției, CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025				
8	32003L0035	Directiva 2003/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 mai 2003 de prevădare a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe referitoare la mediu și de modificare a directivei Consiliului în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție		RE 2023		10	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MJ – Ministerul Justiției, CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025				
9	32006R1367	Regulamentul (CE) nr. 1367/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 septembrie 2006 privind aplicarea, pentru instituțiile și organismele comunitare, a dispozițiilor Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului		RE 2023		10	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MJ – Ministerul Justiției, CS – Cancelaria de Stat	Noiembrie	2025				
10	32014DC0398	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Către o economie circulară: un program zero deșeurilor pentru Europa				11	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului zero deșeurilor și economie circulară	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Octombrie	2026	1000.00		1000.00	0.00
11	32008L0098	Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (Text cu relevanță pentru SEE)				12	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				

letr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
12	3201D0019	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/19 a Comisiei din 18 decembrie 2020 de stabilire a unei metodologii comune și a unui format pentru raportarea privind reutilizarea în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2020) 8976] (Text cu relevanță pentru SEE)				13	Proiect de Ordin pentru aprobarea metodologiei de raportare a datelor cu privire la reutilizarea produselor, ca act normativ de implementare a Legii nr. 209/2016	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026	67.00	67.00		0.00
13	32019D1004	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1004 a Comisiei din 7 iunie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor privind deșeurile în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare C(2012) 2384 a Comisiei [notificată cu numărul C(2019) 4114] (Text cu relevanță pentru SEE.)				14	Proiect de Ordin pentru aprobare a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor privind deșeurile municipale care sunt pregătite pentru reutilizare, deșeurile municipale reciclate, biodeșeurilor municipale reciclate, metalele reciclate separate după incinerarea deșeurilor municipale, ca act normativ de implementare a Legii nr. 209/2016	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Octombrie	2026	67.00	67.00		0.00
14	32011D0753	2011/753/UE: Decizia Comisiei din 18 noiembrie 2011 de stabilire a normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor fixate la articolul 11 alineatul (2) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 8165]				15	Proiect de Ordin pentru aprobarea normelor și a metodelor de calcul pentru verificarea respectării obiectivelor de reutilizare, reciclate sau sursă altele valorificări materiale , ca act normativ de implementare a Legii nr. 209/2016	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Noiembrie	2026	67.00	67.00		0.00
15	32019D2000	Decizia de Punere în Aplicare (UE) 2019/2000 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unui format pentru raportarea datelor privind deșeurile alimentare și pentru transmiterea raportului de control al calității în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2019) 8577] (Text cu relevanță pentru SEE)				16	Proiect de Ordin pentru stabilirea unui format pentru raportarea datelor privind deșeurile alimentare și pentru transmiterea raportului de control al calității	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	67.00	67.00		0.00
16	32019D1972	Decizia delegată (UE) 2019/1997 a Comisiei din 3 mai 2019 de completare a Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește o metodologie comună și cerințele minime de calitate pentru măsurarea uniformă a nivelurilor de deșeur alimentare (Text cu relevanță pentru SEE.)				17	Proiect de Ordin pentru stabilirea metodologiei comune și cerințelor minime de calitate pentru măsurarea uniformă a nivelurilor de deșeur alimentare	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	67.00	67.00		0.00
17	32002R2150	Regulamentul (CE) nr. 2150/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2002 referitoare la statisticile privind deșeurile (Text cu relevanță pentru SEE)				18	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la statisticile de gestionare a deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Martie	2026	200.00		200.00	0.00
18	32005R1445	Regulamentul (CE) nr. 1445/2005 al Comisiei din 5 septembrie 2005 de definire a criteriilor adecvate de evaluare a calității și a conținutului rapoartelor de calitate privind statisticele a deșeurilor în sensul Regulamentului (CE) nr. 2150/2002 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE.				18	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la statisticile de gestionare a deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Martie	2026				
19	32016R1245	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1245 al Comisiei din 28 iulie 2016 de stabilire a unui tabel de corespondență preliminar între codurile Nomenclaturii combinate prevăzute în Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului și mențiunile privind deșeurile cuprinse în anexele III, IV și V la Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind transferurile de deșeur (Text cu relevanță pentru SEE)				19	Proiect de Ordin pentru aprobarea Ghidului de aplicare al Regulamentului privind transferurile de deșeur	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Decembrie	2026	67.00	67.00		0.00
20	32024R1157	Regulamentul (UE) 2024/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind transporturile de deșeur, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1257/2013 și (UE) 2020/1056 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (Text cu relevanță pentru SEE)				20	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Regulamentului cu privire la transferul deșeurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 411/2022	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Decembrie	2026	142.60	142.60		0.00
21	32022R0090	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/90 al Comisiei din 21 ianuarie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2019/883 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește elementele detaliate ale mecanismului de urmărire bazat pe riscuri al Uniunii în vederea				21	Proiect de Hotărâre de Guvern privind reciclarea navelor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026	450.00		450.00	0.00
22	32022R0091	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/91 al Comisiei din 21 ianuarie 2022 de definire a criteriilor care permit determinarea faptului că o navă produce cantități reduse de deșeur și le gestionează într-un				21	Proiect de Hotărâre de Guvern privind reciclarea navelor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
23	32015D2398	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2398 a Comisiei din 17 decembrie 2015 cu privire la informațiile și documentele aferente unei cereri de includere a unei instalații de reciclare situate într-o țară terță pe lista europeană a instalațiilor de reciclare a navelor (Text cu relevanță pentru SEE)				21	Proiect de Hotărâre de Guvern privind reciclarea navelor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
24	32018DC0028	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O strategie europeană pentru materiale plastice într-o economie circulară				11	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului zero deșeurii și economie circulară	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Octombrie	2026				
25	32020DC0098	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Un nou plan de acțiune pentru economia circulară pentru o Europă mai curată și mai competitivă				11	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului zero deșeurii și economie circulară	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Octombrie	2026				
26	32019L0904	Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului amurilor produse din plastic asupra mediului (Text cu relevanță pentru SEE)				12	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025	347.40		347.40	0.00
	32019L0994					22	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului cu privire la reducerea impactului amurilor produse din plastic asupra mediului	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025	464.40		464.40	0.00
27	32023D2683	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2683 a Comisiei din 30 noiembrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește calcularea, verificarea și raportarea datelor referitoare la conținutul de plastic reciclat din sticlele de plastic de unică folosință pentru băuturi				23	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului privind stabilirea normelor de calculare și verificare a obiectivelor privind conținutul de plastic reciclat pentru toate sticlele PET introduse pe piață.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Martie	2026	67.00	67.00		0.00
28	32023D0162	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/162 a Comisiei din 4 februarie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind reducerea impactului amurilor produse din plastic asupra mediului Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește calcularea, verificarea și raportarea privind reducerea consumului de amurite produse din plastic de unică folosință și măsurile luate de statele membre pentru a obține această reducere (Text cu relevanță pentru SEE)				24	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului de stabilire a Metodologiei pentru calcularea, verificarea și raportarea privind reducerea consumului de amurite produse din plastic de unică folosință și măsurile luate de statele membre pentru a obține această reducere.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Martie	2026	67.00	67.00		0.00
29	32020R2151	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2151 al Comisiei din 17 decembrie 2020 de stabilire a unor norme referitoare la specificațiile armonizate privind marcarea produselor din plastic de unică folosință indicate în partea D din anexa la Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea impactului amurilor produse din plastic asupra mediului (Text cu relevanță pentru SEE)				22	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului privind aprobarea Regulamentului privind reducerea impactului amurilor produse din plastic asupra mediului.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
30	32021D1752	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1752 a Comisiei din 1 octombrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește calcularea, verificarea și raportarea datelor referitoare la colectarea separată a deșeurilor generate de sticlele de plastic de unică folosință pentru băuturi				25	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului pentru aprobarea normelor pentru calcularea, verificarea și raportarea datelor referitoare la colectarea separată a deșeurilor generate de sticlele de plastic de unică folosință pentru băuturi	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Martie	2026	67.00	67.00		0.00
31	32021D2267	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2267 a Comisiei din 17 decembrie 2021 de stabilire a formatului pentru raportarea datelor și a informațiilor privind deșeurile colectate după consum ale produselor din tutun cu filtre și ale filtrelor comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun (Text cu relevanță pentru SEE)				26	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului pentru aprobarea formatului pentru raportarea datelor și a informațiilor privind deșeurile colectate după consum ale produselor din tutun cu filtre și ale filtrelor comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Martie	2026	67.00	67.00		0.00
32	32022R0092	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/92 al Comisiei din 21 ianuarie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei (UE) 2019/883 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește metodologiile de lucru cu datele de monitorizare și formatul de raportare a deșeurilor pescuite în mod pasiv (Text cu relevanță pentru SEE)				27	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului pentru aprobarea Metodologiei de calcul pentru stabilirea costurilor de curățare a deșeurilor de echipamente de pescuit	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026	67.00	67.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mil lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mil lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mil lei)	COSTURI NEACOPERITE (mil lei)
33	32021D0958	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/958 a Comisiei din 31 mai 2021 de stabilire a formatului pentru raportarea datelor și informațiilor privind echipamentele de pescuit introduse pe piață și deșeurile provenite de la echipamentele de pescuit colectate în statele membre, și a formatului raportului privind verificarea calității în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) litera (d) și cu articolul 13 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/904 a Parlamentului European și a Consiliului				28	Proiect de Ordin al Ministerului Mediului pentru aprobarea formatului pentru raportarea datelor și informațiilor privind echipamentele de pescuit introduse pe piață și deșeurile provenite de la echipamentele de pescuit colectate în statele membre, și a formatului raportului privind verificarea calității	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026	67.00	67.00		0.00
34	31994L0062	Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje				29	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Decembrie	2026	142.60	142.60		0.00
	31994L0062					12	Proiect de lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Septembrie	2026				
35	32005D0270	Decizia Comisiei din 22 martie 2005 de stabilire a tabelului corespunzătoare sistemului de baze de date în conformitate cu Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje [notificată cu numărul C(2005) 854] Text cu relevanță pentru SEE.				29	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
36	32001D0171	Decizia Comisiei din 19 februarie 2001 de stabilire a condițiilor derogatori pentru ambalajele din sticlă de la nivelul concentrației de metale grele stabilit prin Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile din ambalaje [notificată cu numărul C(2001) 398] Text cu relevanță pentru SEE.				12	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
37	32009D0292	2009/292/CE: Decizia Comisiei din 24 martie 2009 de stabilire a condițiilor derogatori pentru lăzile din plastic și paletii din plastic de la nivelurile de concentrație în metale grele stabilite prin Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ambalajele și deșeurile din ambalaje [notificată cu numărul C(2009) 1959] (Text cu relevanță pentru SEE)				12	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
38	52022PC0677	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE.				29	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Decembrie	2026				
39	31997D0129	Decizia Comisiei din 28 ianuarie 1997 de stabilire a sistemului de identificare a materialelor folosite pentru ambalaje, în conformitate cu Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ambalajele și deșeurile provenite din ambalaje. Text cu relevanță pentru SEE.				29	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
40	32000L0053	Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele scuse din uz				30	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scuse din uz	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Aprilie	2025	301.80		301.80	0.00
41	32005D0293	Decizia Comisiei din 1 aprilie 2005 de stabilire a normelor privind monitorizarea obiectivelor de reutilizare/recupere și reutilizare/reciclare înlocuite de Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind vehiculele scuse din uz [notificată cu numărul C(2004) 2849] Text cu relevanță pentru SEE.				30	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scuse din uz	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Aprilie	2025				
42	32003D0138	Decizia Comisiei din 27 februarie 2003 de stabilire a standardelor de codificare a componentelor și a materialelor pentru vehicule în temeiul Directivei 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind vehiculele scuse din uz [notificată cu numărul C(2003) 620] (Text cu relevanță pentru SEE)				30	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scuse din uz	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Aprilie	2025				
43	52023PC0451	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind cerințele de circulație pentru proiectarea vehiculelor și gestionarea vehiculelor scuse din uz, de modificare a Regulamentelor (UE) 2018/858 și 2019/1020 și de abrogare a Directivelor 2000/53/CE și 2005/64/CE.				31	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de circulație pentru proiectarea vehiculelor și gestionarea vehiculelor scuse din uz	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026	450.00		450.00	0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
44	32020D0248	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/248 a Comisiei din 21 februarie 2020 de stabilire a unor orientări tehnice pentru inspecțiile prevăzute la articolul 17 din Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2020) 889] (Text cu relevanță pentru SEE)				32	Proiect de ordin pentru stabilirea unor orientări tehnice pentru inspecțiile instalațiilor de gestionare a deșeurilor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Noiembrie	2026	66.86			66.86
45	32009D0359	2009/359/CE: Decizia Comisiei din 30 aprilie 2009 de completare a definiției deșeurilor inerte, în aplicarea articolului 22 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive [notificată cu numărul C(2009) 3012]				33	Proiect de ordin privind aprobarea Procedurii pentru aprobarea planului de gestionare a deșeurilor din industriile extractive și a normativului de conținut al acestuia.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026	117293.00			117293.00
46	32009D0360	2009/360/CE: Decizia Comisiei din 30 aprilie 2009 de completare a cerințelor tehnice pentru caracterizarea deșeurilor stabilite de Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive [notificată cu numărul C(2009) 3013]				33	Proiect de ordin privind aprobarea Procedurii pentru aprobarea planului de gestionare a deșeurilor din industriile extractive și a normativului de conținut al acestuia.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
47	32009D0358	2009/358/CE: Decizia Comisiei din 29 aprilie 2009 privind armonizarea și transmiterea periodică a informațiilor și chestionarul prevăzute la articolul 22 alineatul (1) litera (a) și la articolul 18 din Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive [notificată cu numărul C(2009) 3011]				32	Proiect de ordin pentru stabilirea unor orientări tehnice pentru inspecțiile instalațiilor de gestionare a deșeurilor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Noiembrie	2026				
48	32009D0337	2009/337/CE: Decizia Comisiei din 20 aprilie 2009 privind definirea criteriilor de clasificare a instalațiilor de gestionare a deșeurilor în conformitate cu anexa III la Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive [notificată cu numărul C(2009) 2856]				33	Proiect de ordin privind aprobarea Procedurii pentru aprobarea planului de gestionare a deșeurilor din industriile extractive și a normativului de conținut al acestuia.	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2026				
49	32009D0335	2009/335/CE: Decizia Comisiei din 20 aprilie 2009 de stabilire a orientărilor tehnice privind constituirea garanției financiare în conformitate cu Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive [notificată cu numărul C(2009) 2798]				34	Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025	117293.00			117293.00
50	32010R1103	Regulamentul (UE) nr. 1103/2010 al Comisiei din 29 noiembrie 2010 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a normelor de etichetare privind capacitatea pentru bateriile și acumulatorii portabili secundari (reîncărcabili) și auto Text cu relevanță pentru SEE				35	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025				
51	32008D0763	2008/763/CE: Decizia Comisiei din 29 septembrie 2008 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a unei metode comune de calculare a vânzărilor anuale de baterii și acumulatori portabili către utilizatori finali [notificată cu numărul C(2008) 5339] (Text cu relevanță pentru SEE)				35	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025				
52	32012R0493	Regulamentul (UE) nr. 493/2012 al Comisiei din 11 iunie 2012 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a normelor detaliate privind calculul nivelurilor de eficiență a reciclării în procesele de reciclare a deșeurilor de baterii și acumulatori				35	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatori	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025				
53	32023R1542	Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și deșeurile de baterii, de modificare a Directivei 2008/98/CE și a Regulamentului (UE) 2019/1020 și de abrogare a Directivei 2006/66/CE (Text cu relevanță pentru SEE)				36	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind bateriile și deșeurile de baterii	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Iulie	2026	650.00			650.00
54	31999J0031	Directiva 1999/31/CE a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri				37	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 939/2023-cu privire la aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026	200.00		200.00	0.00
	31999J0031					12	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026	200.00		200.00	0.00
	31999J0031					38	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Planului de închidere a depozitelor existente	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Martie	2027	800.00		800.00	0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
55	32019D1885	Decizia de Punere în Aplicare (UE) 2019/1885 a Comisiei din 6 noiembrie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor referitoare la depozitele de deșeuri municipale în conformitate cu Directiva 1999/31/CE a Consiliului și de abrogare a Deciziei 2000/738/CE a Comisiei [notificată cu numărul C(2019) 7874]				37	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 939/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026	800.00		800.00	0.00
56	32003D0033	Decizia Consiliului din 19 decembrie 2002 de stabilire a unor criterii și proceduri de admitere a deșeurilor la depozitele de deșeuri, în conformitate cu articolul 16 și cu anexa II la Directiva 1999/31/CE				37	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 939/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iulie	2026				
57	32012I0019	Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) (reformare) Text cu relevanță pentru SEE				39	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Aprilie	2025	301.80		301.80	0.00
58	32019R0290	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/290 al Comisiei din 19 februarie 2019 de stabilire a formatului pentru înregistrarea și raportarea în registru de către producătorii de echipamente electrice și electronice (Text cu relevanță pentru SEE.)				39	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Aprilie	2026	142.60	142.60		0.00
59	32017R0699	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/699 al Comisiei din 18 aprilie 2017 de stabilire a unei metodologii comune de calcul al greutateii echipamentelor electrice și electronice (EEE) introduse pe piața fiecărui stat membru și a unei metodologii comune de calcul al cantității de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) generate, exprimate în greutate, în fiecare stat membru (Text cu relevanță pentru SEE.)				39	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Aprilie	2026				
60	32019D2193	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2193 a Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor și de stabilire a formatelor de date în sensul Directivei 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) [notificată cu numărul C(2019) 8995] (Text cu relevanță pentru SEE)				39	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Mai	2026				
61	32005D0369	Decizia Comisiei din 3 mai 2005 de stabilire a normelor de control al conformității statelor membre și de stabilire a formatelor de date în sensul Directivei 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice [notificată cu numărul C (2005) 1355]				39	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Mai	2026				
62	3A32011L0065	Directiva 2011/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice	AA - Anexa XVI			40	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului tehnice privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Iunie	2025	298.92			298.92
63	32013R0715	Regulamentul (UE) nr. 715/2013 al Comisiei din 25 iulie 2013 de stabilire a criteriilor de determinare a condițiilor în care anumite tipuri de deșeuri metalice nu mai constituie deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului				50	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea criteriilor de determinare a condițiilor în care deșeurile de cupru, deșeurile de fier și oțel, deșeurile de aluminiu, cioburile de sticlă și compozitul înțecază să mai fie deșeuri	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Ianuarie	2025	337.90		337.90	0.00
64	32011R0333	Regulamentul (UE) nr. 333/2011 al Consiliului din 31 martie 2011 de stabilire a criteriilor de determinare a condițiilor în care anumite tipuri de deșeuri metalice nu mai constituie deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului				50	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea criteriilor de determinare a condițiilor în care deșeurile de cupru, deșeurile de fier și oțel, deșeurile de aluminiu, cioburile de sticlă și compozitul înțecază să mai fie deșeuri	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Ianuarie	2025				0.00
65	32012R1179	Regulamentul (UE) nr. 1179/2012 al Comisiei din 10 decembrie 2012 de stabilire a criteriilor de determinare a condițiilor în care cioburile de sticlă înțecază să mai fie deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului				50	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea criteriilor de determinare a condițiilor în care deșeurile de cupru, deșeurile de fier și oțel, deșeurile de aluminiu, cioburile de sticlă și compozitul înțecază să mai fie deșeuri	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Ianuarie	2025				0.00
66	32006L0007	Directiva 2006/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat și de abrogare a Directivei 76/160/CEE				51	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea hotărârii Guvernului privind Regulamentul calității apei pentru îmbăiere	Hotărâre adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2025	234.60	234.60		0.00
67	32020I2184	Directiva (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman				52	Proiect Lege pentru modificarea Legii 182/2019 privind calitatea apei potabile	Lege adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iulie	2025	258.00	258.00		0.00
68	32020R0741	Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei	-			53	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele minime pentru reutilizarea apei	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2026	70.00	70.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
69	11991L0271	DIRECTIVA CONSILIULUI 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale	AA – Anexa XI		FDI	54	Proiect de lege pentru aprobarea Secțiunii specializate „Apă și sănătate” a Planului de amenajare a teritoriului național	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului, ONDRL – Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	Noiembrie	2027	18429.08	189.08	18240.00	0.00
70	32014D0431	2014/431/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 iunie 2014 privind formatele de raportare privind programele naționale de punere în aplicare a Directivei 91/271/CEE a Consiliului [notificată prin documentul C(2014) 4208]				55	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	ANRE – Agenția Națională Pentru Reglementare în Energetică, ONDRL – Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	Noiembrie	2026	2651.69	117.29	2534.40	0.00
71	32024L3019	DIRECTIVA (UE) 2024/3019 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor urbane (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE)				56	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Septembrie	2026	70.00	70.00		0.00
72	32000L0060	Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii apelor	AA-Anexa XI	RE 2023		57	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Planului de gestionare a districtului hidrografic Nistru, ciclu II (2025-2030)	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AAM – Agenția Apele Moldovei, AM – Agenția de Mediu	Aprilie	2025	2411.00		2411.00	0.00
		Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii apelor	AA-Anexa XI	RE 2023		57	Proiect de lege pentru aprobarea modificărilor la Legea apelor 272/2011	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AAM – Agenția Apele Moldovei	Decembrie	2026	166.73	166.73		0.00
73	32006L0118	Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și deteriorării		RE 2024		58	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Metodologiei de clasificare și evaluare a stării corpurilor de apă subterană	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, AAM – Agenția Apele Moldovei	Aprilie	2025	188.60		188.60	0.00
	32006L0118					59	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.931/2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2025	66.86	66.86		0.00
74	32007L0060	Directiva 2007/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații (Text cu relevanță pentru SEE)	AA-Anexa XI			60	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 562/2020 cu privire la aprobarea Planurilor de gestionare a riscului de inundații.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AAM – Agenția Apele Moldovei, RISU/ – Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Decembrie	2026	189.09		189.09	0.00
75	11991L0676	Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cauzate de nitrăți din surse agricole	AA-Anexa XI			61	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrăți din surse agricole	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Noiembrie	2027	189.09	189.09		0.00
76	32022D1307	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1307 a Comisiei din 22 iulie 2022 de stabilire a unei liste de supraveghere a substanțelor pentru monitorizare în întreaga Uniune conform politicii în domeniul apei în temeiul Directivei 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C (2022) 5096] (Text cu relevanță pentru SEE)				62	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a surselor de suprafață și a apelor subterane	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2025	66.86	66.86		0.00
77	32005D0646	Decizia Comisiei din 17 august 2005 de stabilire a unui registru al surselor în scopul creării unei rețele de intercambiu în conformitate cu Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului (notificată cu numărul C(2005) 3140)				62	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a surselor de suprafață și a apelor subterane	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2025				
78	32024R1991	Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869				63	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea programului privind biodiversitatea pentru anii 2025-2030	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	189.00	189.00		0.00
	32024R1991					64	Proiect de Ordin privind aprobarea Foi de parcurs pentru alinierea la Regulamentul (UE) 2024/1991	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	190.00	190.00		0.00
79	11992L0043	Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatice	AA - Anexa XI	RE 2023	GP - Planul de creștere economică	65	Proiect de Lege privind protecția naturii	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	208.00	208.00		0.00
	11992L0043					66	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional Registrul ariilor naturale protejate	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	189.00	189.00		0.00

letr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
	31992I.0043				GP - Planul de creștere economică	67	Proiect de Ordin privind aprobarea fișii de parcurs pentru alinierea managementului rețelei Emerald în Republica Moldova la standardele NATURA 2000	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Aprilie	2026	67.00	67.00		0.00
	31992I.0043					68	Proiect de Ordin privind aprobarea planurilor de management pentru siturile Emerald	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025-2029	24518.00	24518.00		0.00
80	32021I.2806	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2806 a Comisiei din 15 decembrie 2023 privind formularul-tip pentru siturile Natura 2000				69	Proiect de Ordin privind aprobarea formularului - tip pentru siturile Natura 2000 și a modului de completare a acestuia	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	67.00	67.00		0.00
81	32009I.0147	Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice	AA - Anexa XI	RE 2023		70	Proiect de Lege privind protecția naturii	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
82	31997R0338	Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea		RE 2023		70	Proiect de Lege privind protecția naturii	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
83	32006R0865	Regulamentul (CE) Nr. 865/2006 al Comisiei din 4 mai 2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea		RE 2023		71	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare a activităților de import-export sau reexport a speciilor de faună și floră sălbatice reglementate de Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și flora pe cale de dispariție CITES și de aprobare a formularelor-tip ale unor acte permise	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2025	189.00	189.00		0.00
84	32012R0792	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 792/2012 al Comisiei din 23 august 2012 de stabilire a modelilor pentru permise, certificate și alte documente prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 865/2006 al Comisiei		RE 2023		72	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare a activităților de import-export sau reexport a speciilor de faună și floră sălbatice reglementate de Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și flora pe cale de dispariție CITES și de aprobare a formularelor-tip ale unor acte permise	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2025				
85	32023R2770	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2770 al Comisiei din 12 decembrie 2023 de interzicere a introducerii în Uniunii a exemplarelor din anumite specii ale faunei și florei sălbatice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 338/97 al Consiliului privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea		RE 2023		73	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la interzicerea introducerii a exemplarelor din anumite specii ale faunei și florei sălbatice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	67.00	67.00		0.00
86	31999I.0022	Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice				74	Proiect de Lege cu privire la Grădina zoologică	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	129.00	129.00		0.00
87	32014R1143	Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive		RE 2023		75	Proiect de Lege privind speciile alogene invazive	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	189.00	189.00		0.00
88	32018R0968	Regulamentul delegat (UE) 2018/968 al Comisiei din 30 aprilie 2018 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la evaluarea riscurilor în ceea ce privește speciile alogene invazive.		RE 2023		75	Proiect de Lege privind speciile alogene invazive	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
89	32016R1141	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1141 al Comisiei din 13 iulie 2016 de adoptare a unei liste a speciilor alogene invazive de interes pentru Uniune în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2023		75	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea listei speciilor alogene invazive	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Mai	2026	117.00	117.00		0.00
90	32016R0145	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/145 al Comisiei din 4 februarie 2016 de adoptare a formatului documentului care servește drept dovadă a eliberării de către autoritățile competente ale statelor membre a autorizației care permite unităților să efectueze anumite activități legate de speciile alogene invazive de interes pentru Uniune, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2023		76	Proiect de Ordin a Ministerului Mediului privind formatul documentului care servește drept dovadă a eliberării de către autoritățile competente ale statelor membre a autorizației care permite unităților să efectueze anumite activități legate de speciile alogene invazive	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	67.00	67.00		0.00
91	32014R0511	Regulamentul (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizărilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în Uniune.				77	Proiect de lege privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Aprilie	2026	208.00	208.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
92	32015R1866	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1866 al Comisiei din 13 octombrie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește registrul colecțiilor, monitorizarea respectării normelor de către utilizatori și cele mai bune practici				78	Proiect de Hotărâre de Guvern privind registrul colecțiilor, monitorizarea respectării normelor de către utilizatori și cele mai bune practici	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Noiembrie	2026	67.00	67.00		0.00
93	31991R3254	Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului din 4 noiembrie 1991 de interzicere a utilizării capcanei cu pedală în Comunitate și de introducere în Comunitate a blânilor și a produselor prelucrate de la anumite specii de animale sălbatice originare din țări care le capturează folosind capcana cu pedală sau alte metode				79	Proiect de Hotărâre de Guvern privind interzicerea utilizării capcanelor cu pedală și introducerea pe piață a blânilor și al produselor prelucrate de la animalele sălbatice capturate cu capcana cu pedală	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Ianuarie	2025	67.00	67.00		0.00
94	31997R0035	Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei din 10 ianuarie 1997 de stabilire a dispozițiilor cu privire la autorizarea blânilor și a bunurilor care intră sub incidența Regulamentului (CEE) nr. 3254/91 al Consiliului				79	Proiect de Hotărâre de Guvern privind interzicerea utilizării capcanelor cu pedală și introducerea pe piață a blânilor și al produselor prelucrate de la animalele sălbatice capturate cu capcana cu pedală	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Ianuarie	2025	67.00	67.00		0.00
95	32010R0995	Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn Text cu relevanță pentru SEE				80	Proiectul de lege privind autorizarea tăcerilor, introducerea pe piață și circulația lemnului și a produselor din lemn	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025	208.00	208.00		0.00
	32010R0995					81	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea conceptului sistemului informațional automatizat de evidență și translație a produselor lemnoase recoltate și comercializate, sistem cvint.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	67.00	67.00		0.00
96	32023R1115	Regulamentul (UE) 2023/1115 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2023 privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii și exportul din Uniune a anumitor mărfuri și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 (Text cu relevanță pentru SEE)				82	Proiect de Hotărâre de Guvern privind punerea la dispoziție pe piață și exportul a anumitor mărfuri și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor		MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2027	67.00	67.00		0.00
97	31997D0602	Decizia Consiliului nr. 97/602/CE din 22 iulie 1997 privind lista menționată la articolul 3 alineatului (1) al doilea paragraf din Regulamentul (CEE) nr. 3254/91 și la articolul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 35/97 al Comisiei				83	Proiect de Hotărâre de Guvern privind interzicerea utilizării capcanelor cu pedală și introducerea pe piață a blânilor și al produselor prelucrate de la animalele sălbatice capturate cu capcana cu pedală	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Ianuarie	2025	67.00	67.00		0.00
98	21998A1203(02)	Protocolul la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf				84	Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf, Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora, Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic și Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier la Convenția din 1979 asupra polării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noiembrie	2026	207996.00	207996.00		0.00
99	21993A0621(01)	Protocolul Convenției din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi, referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora				84	Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf, Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora, Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic și Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier la Convenția din 1979 asupra polării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noiembrie	2026				
	22003A0717(01)	Protocol la convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic.				84	Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf, Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora, Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic și Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier la Convenția din 1979 asupra polării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Noiembrie	2026				

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
100	Link	Protocolul la Convenția din 1979 privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier				84	Proiectul de Lege pentru ratificarea Protocolului cu privire la reducerea suplimentară a emisiilor de sulf. Protocolului referitor la controlul emisiilor oxizilor de azot și al fluxurilor transfrontaliere ale acestora, Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic și Protocolului privind reducerea emisiilor de COV sau al fluxului lor transfrontalier la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	MAE– Ministerul Afacerilor Externe	Noiembrie	2026				
101	32024I.2881	Directiva (UE) 2024/2881 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (reformare)				85	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2028	207996.00	207996.00		0.00
102	32011P0850	2011/850/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 12 decembrie 2011 de stabilire a normelor pentru Directivă 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător [notificată cu numărul C(2011)39068]				86	Proiect de Ordin privind aprobarea Cerințelor comune referitoare la schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului atmosferic	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Mai	2027	66857.00	66857.00		0.00
103	32009I.0126	Directiva 2009/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină	AA – Art. 87 lit. (b) și PgAA – 3.IV.2			87	Proiect de Hotărâre de Guvern privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, AM – Agenția de Mediu, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
104	32016I.0802	Directiva (UE) 2016/802 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind reducerea conținutului de sulf din amonii combustibili lichizi	AA – Anexa XI la Cap. 16 PgAA – 3.IV.2 RA – Cap. 27 TCE RE 2023 – Cap.27			88	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 414/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea conținutului de sulf al amonior combustibili lichizi	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MEa – Ministerul Energiei, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ANRM – Agenția Națională, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noiembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
105	32015P0253	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/253 a Comisiei din 16 februarie 2015 de stabilire a normelor privind prelevarea de probe și raportarea în conformitate cu Directiva 1999/32/CE a Consiliului în ceea ce privește conținutul de sulf al combustibililor marini				88	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 414/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea conținutului de sulf al amonior combustibili lichizi	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, MEa – Ministerul Energiei, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noiembrie	2026				
106	31924I.0063	Directiva 94/63/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind controlul emisiilor de compusi organici volatili (COV) rezultați din depozitarea carburanților și din distribuția acestora de la terminale la stațiile de distribuție	AA Anexa XI la Cap. 16			89	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 587/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul emisiilor de compusi organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la benzinăci și a motorinei	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MEa – Ministerul Energiei, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Decembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
107	31928I.0070	Directiva 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei și de modificare a Directivei 93/12/CEE a Consiliului	A – Anexa XI, cap. 17 PgAA – 3.IV.2			90	Proiect de Hotărâre de Guvern privind calitatea benzinei și a motorinei	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEa – Ministerul Energiei, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2027	189087.00	189087.00		0.00
108	32002D0159	Decizia Comisiei din 18 februarie 2002 privind elaborarea unui formular comun pentru prezentarea sintezelor de date naționale referitoare la calitatea carburanților [notificată cu numărul C(2002) 308]				91	Proiect de Hotărâre de Guvern privind elaborarea unui comun pentru prezentarea sintezelor de date naționale referitoare la calitatea carburanților	Hotărâre adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MEa – Ministerul Energiei, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Octombrie	2027				
110	32004I.0042	Directiva 2004/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind limitarea emisiilor de compusi organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele și lacuri și în produsele de refinare a vehiculelor și de modificare a Directivei 1999/13/CE	AA Anexa XI la Cap. 16			92	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 914/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind limitarea emisiilor de compusi organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinare a autovehiculelor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
111	32010D0692	2010/693/UE: Decizia Comisiei din 22 iulie 2010 de stabilire a unui model comun pentru al doilea raport al statelor membre privind punerea în aplicare a Directivei 2004/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind limitarea emisiilor de compusi organici volatili [notificată cu numărul C(2010) 4955]				93	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 914/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind limitarea emisiilor de compusi organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinare a autovehiculelor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MM – Ministerul Mediului	Septembrie	2026				
112	32024R04573	Regulamentul (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie 2024 privind gazele fluorurate cu efect de seră, de modificare a Directivei (UE) 2010/1837 a de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 517/2014	AA Anexa XII la Cap.17.			94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 413/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026	207996.00	137903.00	70093.00	0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
113	32007R1497	Regulamentul (CE) nr. 1497/2007 al Comisiei din 18 decembrie 2007 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor de verificare standard în vederea detectării scurgerilor pentru sistemele staționare de protecție împotriva incendiilor, care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
114	32007R1516	Regulamentul (CE) nr. 1516/2007 al Comisiei din 19 decembrie 2007 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor de verificare standard în vederea detectării scurgerilor pentru echipamentele staționare de refrigerare, de climatizare și pentru pompele de căldură care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
115	32016R0879	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/879 al Comisiei din 2 iunie 2016 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a modalităților legate de declarația de conformitate la introducerea pe piață a echipamentelor de refrigerare, de climatizare și a pompelor de căldură indicate cu hidrofluorcarburi și de verificare a acestora de către un auditor independent (Text cu relevanță pentru SEE)				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Legea adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
116	32024R2195	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2195 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de stabilire a formatului pentru prezentarea rapoartelor cu datele menționate la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului privind gazele fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1191/2014 al Comisiei				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
117	32024R2473	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2473 al Comisiei din 19 septembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrarea pe portalul privind gazele fluorurate și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/661 al Comisiei				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
118	32024R2174	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2174 al Comisiei din 2 septembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul etichetelor pentru anumite produse și echipamente care conțin gaze fluorurate cu efect de seră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2068 al Comisiei				94	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră	Legea adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Noiembrie	2026				
119	32024R2215	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2215 al Comisiei din 6 septembrie 2024 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) 2024/573 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime pentru eliberarea de certificate persoanelor fizice și juridice și a condițiilor pentru recunoașterea reciprocă a acestor certificate, în ceea ce privește echipamentele staționare de refrigerare, de climatizare și pompele de căldură, ciclurile Rankine organice și unitățile de refrigerare ale camioanelor frigorifice, compresoarelor frigorifice, vehiculelor frigorifice ușoare, containerelor intermodale și vagourilor care conțin gaze fluorurate cu efect de seră sau alternativăle acestora și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2067 al Comisiei				95	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026	189087.00	189087.00	Inspectoratul pentru Protecția	0.00
120	32008R0304	Regulamentul (CE) nr. 304/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă pentru certificarea societăților și a personalului în ceea ce privește sistemele staționare de protecție împotriva incendiilor și extincătoarele care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră (Text cu relevanță pentru SEE)	AA Anexa XII la Cap.17.			89	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026				
121	32008R0306	Regulamentul (CE) nr. 306/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor de recunoaștere reciprocă privind certificarea personalului care recuperează amonii solvenți pe bază de gaze fluorurate cu efect de seră din echipamente	AA Anexa XII la Cap.17.			95	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și atestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorcarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026				

letr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
122	32008R0307	Regulamentul (CE) nr. 307/2008 al Comisiei din 2 aprilie 2008 de stabilire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 842/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime pentru programele de formare și a condițiilor pentru recunoașterea reciprocă a certificatelor de formare pentru personal, în ceea ce privește sistemele de climatizare ale unor autovehicule care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră				95	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și alestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026				
123	32015R2066	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2066 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a cerințelor minime și a condițiilor pentru recunoașterea reciprocă în scopul certificării persoanelor fizice care efectuează instalarea, asigurarea service-ului, întreținerea, repararea sau scoaterea din funcțiune a interupștorilor electrice care conțin gaze fluorurate cu efect de seră sau recuperarea gazelor fluorurate cu efect de seră din interupștoare electrice fixe (Text cu relevanță pentru SEE)				95	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și alestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026				
124	32015R2065	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2065 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de stabilire, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 517/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, a formatului notificării programelor de formare și certificare ale sistemelor membre				95	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 483/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și alestarea specialiștilor în domeniul tehnicii frigului care conține hidroclorofluorocarburi și gaze fluorurate cu efect de seră	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Septembrie	2026				
125	32024R0590	Regulamentul (UE) 2024/590 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 februarie 2024 privind substanțele care diminuează stratul de ozon și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1005/2009.	AA - Anexa XII la Cap.17			90	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon	Legea adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal	Octombrie	2026	207996.00	137903.00	70093.00	0.00
126	32012R0528	REGULAMENTUL (UE) NR. 528/2012 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide (Text cu relevanță pentru SEE)				91	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	August	2025	234.00	234.00		0.00
127	3A02006R1907	Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice	AA - Anexa XVI	RE 2024		92	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului		August	2025	560.68	337.48	223.20	0.00
	32006R1907					93	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Listei produselor chimice interzise și restricționate și Listei cu risc major pentru sănătatea umană și pentru mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2025	337.48	337.48		0.00
128	32008R1272	Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 91, Anexa XI	RE 2024		94	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2025	560.68	337.48	223.20	0.00
	32008R1272					95	Proiect de ordin pentru aprobarea Listei de Clasificare și etichetare armonizate ale anumitor substanțe periculoase	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2025	337.48	337.48		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILA	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
129	3A32008R0440	Regulamentul (CE) nr. 440/2008 al Comisiei din 30 mai 2008 de stabilire a metodelor de testare în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH)	AA - Anexa XVI			96	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodelor de testare a substanțelor chimice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	184.08	184.08		0.00
130	32012R0649	Regulamentul (UE) nr. 649/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind exportul și importul de produse chimice periculoase (reformare) Text cu relevanță pentru SEE				97	Proiect de hotărâre pentru modificarea HG nr. 505/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Iunie	2025	126.20	126.20		0.00
131	31987L0217	Directiva 87/217/CEE a Consiliului din 19 martie 1987 privind prevenirea și reducerea poluării mediului cu azbest				99	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea deșeurilor provenite din construcții și demolări	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM - Agenția de Mediu, IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2025	50.30		50.30	0.00
132	32002L0049	Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental		RE 2023		100	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MS – Ministerul Sănătății	Iunie	2025	189087.00	189087.00		0.00
133	32024L1785	Directiva (UE) 2024/1785 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) și a Directivei 1999/31/CE a Consiliului privind depozitele de deșuri (Text cu relevanță pentru SEE)				101	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Noiembrie	2027	560.50	210.00		350.50
134	32010L0075	Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (reformare) (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L334 din 17 decembrie 2010				102	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și prestarea serviciilor publice de emisie a autorizației integrate de mediu și a autorizației de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Martie	2025	513.50	213.50	300.00	0.00
	32010L0075					103	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Metodologia de calculare a costului autorizației integrate de mediu și al autorizației de mediu, a Nomenclatorului serviciilor aferente emiterii autorizației integrate de mediu și al autorizației de mediu și cuantumul tarifelor la acestea	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Martie	2025	450.00	210.00	240.00	0.00
	32010L0075					104	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Ghidul cu privire la emisia autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu și înregistrare a activităților	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Noiembrie	2025	540.00	300.00	240.00	0.00
135	32015D2119	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2119 a Comisiei din 20 noiembrie 2015 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului, pentru producerea de panouri pe bază de lemn [notificată cu numărul C(2015) 8062] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			105	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru producerea de panouri pe bază de lemn	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Septembrie	2026	240.00	240.00		0.00
136	32014D0768	2014/768/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 30 octombrie 2014 de stabilire a tipului, formatului și frecvenței informațiilor care trebuie furnizate de statele membre cu privire la tehnicile de gestionare integrată a emisiilor aplicate în rafinăriile de țiței și de gaz, în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului [notificată cu numărul C(2014) 7517] Text cu relevanță pentru SEE				106	Proiect de ordin cu privire la stabilirea formatului informațiilor cu privire la tehnicile de gestionare integrată a emisiilor aplicate în rafinăriile de țiței și de gaz	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Septembrie	2027	240.00	240.00		0.00
137	32013D0732	2013/732/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 9 decembrie 2013 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru producerea de clorocalci [notificată cu numărul C(2013) 8589] Text cu relevanță pentru SEE	AA, Capitolul 16, Anexa XI			107	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru producerea de clorocalci	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Decembrie	2027	240.00	240.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
138	32013D0163	2013/163/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 martie 2013 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale pentru producerea cimentului, varului și oxidului de magneziu [notificat cu numărul C(2013) 1728] Text cu relevanță pentru SEE	AA, Capitolul 16, Anexa XI			108	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru producerea cimentului, varului și oxidului de magneziu	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00	240.00	-240.00
139	32012D0249	2012/249/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 7 mai 2012 privind stabilirea perioadelor de pornire și de oprire în sensul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale [notificată cu numărul C(2012) 2948] Text cu relevanță pentru SEE				109	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru instalațiile mari de ardere	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
140	32012D0135	2012/135/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 28 februarie 2012 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale pentru producerea fontei și a oțelului [notificată cu numărul C(2012) 903] Text cu relevanță pentru SEE	AA, Capitolul 16, Anexa XI			110	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru producerea fontei și a oțelului	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Mai	2027	240.00	240.00		0.00
141	32012D0134	2012/134/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 28 februarie 2012 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale pentru fabricarea sticlei [notificată cu numărul C(2012) 865] Text cu relevanță pentru SEE	AA, Capitolul 16, Anexa XI			111	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru fabricarea sticlei	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
142	32013D0084	2013/84/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 11 februarie 2013 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale pentru tăbăcirea pieilor [notificată cu numărul C(2013) 618] Text cu relevanță pentru SEE	AA, Capitolul 16, Anexa XI			112	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru tăbăcirea pieilor	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
143	32021D2427	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2427 a Comisiei din 6 decembrie 2022 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru sistemele comune de gestionare și tratare a gazelor reziduale din sectorul chimic [notificată cu numărul C(2022) 8788] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			113	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru sisteme comune de gestionare și tratare a gazelor reziduale din sectorul chimic	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Mai	2027	240.00	240.00		0.00
144	32014D0687	Decizia de punere în aplicare (UE) 2014/687 a Comisiei din 26 septembrie 2014 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru producerea celulozei, hârtiei și cartonului [notificată cu numărul C(2014) 6750] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			114	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru producerea celulozei, hârtiei și cartonului	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
145	32017D0302	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/302 a Comisiei din 15 februarie 2017 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru creșterea intensivă a păsărilor de curte și a porcilor [notificată cu numărul C(2017) 688] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			115	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru creșterea intensivă a păsărilor de curte și a porcilor	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
146	32018D1147	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1147 a Comisiei din 10 august 2018 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT) în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru tratarea deșeurilor [notificată cu numărul C(2018) 5070] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			116	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru tratarea deșeurilor	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
147	32019D2010	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2010 a Comisiei din 12 noiembrie 2019 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru încercarea descoperii [notificată cu numărul C(2019) 7987] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			116	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru încercarea descoperii	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
148	32019D2031	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2031 a Comisiei din 12 noiembrie 2019 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru industria alimentară, a băuturilor și a lăptelui [notificată cu numărul C(2019) 7989] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			117	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru industria alimentară, a băuturilor și a lăptelui	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
149	32021D2749	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2749 a Comisiei din 11 decembrie 2023 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru abatoare și pentru sectoarele subproduselor de origine animală și/sau coproduselor comestibile [notificată cu numărul C (2023) 8434] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			118	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru sectoarele subproduselor de origine animală și/sau coproduselor comestibile [notificată cu numărul C (2023) 8434] (Text cu relevanță pentru SEE)	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
150	32021D2326	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2326 a Comisiei din 30 noiembrie 2021 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru instalațiile de ardere de dimensiuni mari [notificată cu numărul C(2021) 8580] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			119	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru instalațiile de ardere de dimensiuni mari	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
151	32014D0738	Decizia de punere în aplicare (UE) 2014/738 a Comisiei din 9 octombrie 2014 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru rafinarea petrolului mineral și a gării [notificată cu numărul C(2014) 7155] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			120	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru rafinarea petrolului mineral și a gării	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
152	32022D2508	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2508 a Comisiei din 9 decembrie 2022 de stabilire a concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile (BAT), în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind emisiile industriale, pentru industria textilă [notificată cu numărul C(2022) 8984] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA, Capitolul 16, Anexa XI			121	Proiect de ordin cu privire la aprobarea concluziilor privind cele mai bune tehnici disponibile pentru industria textilă	Ordin emis	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Iunie	2025	240.00	240.00		0.00
153	32012L0018	Directiva 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și de abrogare ulterioară a Directivei 96/82/CE a Consiliului Text cu relevanță pentru SEE				122	Proiect de modificare a Legii nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase	Lege adoptată	MM-Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Octombrie	2027	240.00	240.00		0.00
154	32024R1244	Regulamentul (UE) 2024/1244 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 aprilie 2024 privind raportarea datelor despre mediu provenite de la instalații industriale, de înființare a Portalului emisiilor industriale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 166/2006 (Text cu relevanță pentru SEE)				124	Proiect de Hotărâre de Guvern privind raportarea datelor despre mediu provenite de la instalații industriale, de înființare a Portalului emisiilor industriale	Hotărâre adoptată	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Noiembrie	2028	520.00	520.00		0.00
155	32006R0166	Regulamentul (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 ianuarie 2006 de instituire a unui registru European al emisiilor și transferului de poluanți și de modificare a Directivelor 91/689/CEE și 96/61/CE ale Consiliului Text cu relevanță pentru SEE.				125	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți	Hotărâre adoptată	MM- Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Decembrie	2025	300.00	300.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
156	32010D0205	2010/205: Decizia Comisiei din 31 martie 2010 cu privire la chestionarul de raportare asociat Regulamentului (CE) nr. 166/2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui registru european al emisiilor și transferului de poluanți și de modificare a Directivelor 91/689/CEE și 86/61/CEE ale Consiliului [notificată cu numărul C(2010) 1955] (Text cu relevanță pentru SEE)				125	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți	Hotărâre adoptată	MM - Ministerul Mediului	Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
157	32022D1244	Decizia (UE) 2022/1244 a Comisiei din 13 iulie 2022 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru substraturile de cultură și amelioratorii de sol [notificată cu numărul C(2022) 4758] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		126	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produsele substraturile de cultură și amelioratorii de sol	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Iunie	2025	216.30			216.30
158	32020D1803	Decizia (UE) 2020/1803 a Comisiei din 27 noiembrie 2020 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produse de hârtie tipărită, produse de papetărie din hârtie și sacose din hârtie [notificată cu numărul C(2020) 8155] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		127	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produse de hârtie tipărită, produse de papetărie din hârtie și sacose din hârtie	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Octombrie	2025	216.30			216.30
159	32019D0070	Decizia (UE) 2019/70 a Comisiei din 11 ianuarie 2019 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru hârtia grafică și a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru hârtia absorbantă și produsele din hârtie absorbantă [notificată cu numărul C(2019) 3] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		128	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru hârtia grafică	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Octombrie	2025	216.30			216.30
160	32018D1702	Decizia (UE) 2018/1702 a Comisiei din 8 noiembrie 2018 de stabilire a criteriilor etichetei ecologice a UE pentru lubrifianți [notificată cu numărul C(2018) 7125] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		129	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru lubrifianți	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Septembrie	2025	216.30			216.30
161	32018D0680	Decizia (UE) 2018/680 a Comisiei din 2 mai 2018 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru servicii de curățenie interioară [notificată cu numărul C(2018) 2503] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		130	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru servicii de curățenie interioară	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Septembrie	2025	216.30			216.30
162	32017D1218	Decizia (UE) 2017/1218 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru detergenți de rufe [notificată cu numărul C(2017) 4245] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		131	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru detergenți de rufe	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
163	32017D1217	Decizia (UE) 2017/1217 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produsele de curățare pentru suprafețe dure [notificată cu numărul C(2017) 4241] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		132	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produsele de curățare pentru suprafețe dure	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
164	32017D1216	Decizia (UE) 2017/1216 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE privind detergenții pentru mașini de spălat vase [notificată cu numărul C(2017) 4240] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		133	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru detergenții pentru mașini de spălat vase	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
165	32017D1215	Decizia (UE) 2017/1215 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru detergenți de uz industrial și instituțional pentru mașinile de spălat vase [notificată cu numărul C(2017) 4228] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		134	Proiect de ordin ministrului mediului cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru detergenți de uz industrial și instituțional pentru mașinile de spălat vase	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
166	32017D1214	Decizia (UE) 2017/1214 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru detergenții pentru spălare manuală a vaselor [notificată cu numărul C(2017) 4227] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		135	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru detergenții pentru spălare manuală a vaselor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
167	32017D1212	Decizia (UE) 2017/1212 a Comisiei din 23 iunie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru detergenți de rufe de uz industrial și instituțional [notificată cu numărul C(2017) 4245] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		136	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru detergenți de rufe de uz industrial și instituțional	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Decembrie	2025	216.30			216.30
168	32017D0176	Decizia (UE) 2017/176 a Comisiei din 25 ianuarie 2017 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru pardoseli pe bază de lemn, de plută și de bambus [notificată cu numărul C(2017) 303] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		137	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru pardoseli pe bază de lemn, de plută și de bambus	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30
169	32021D0476	Decizia (UE) 2021/476 a Comisiei din 16 martie 2021 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produse aparținând categoriei îmbrăcăminte rezistente [notificată cu numărul C(2021) 1579] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		138	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produse aparținând categoriei îmbrăcăminte rezistente	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30
170	32014D0312	Decizia (UE) 2014/312 a Comisiei din 28 mai 2014 de stabilire a criteriilor ecologice de acordare a etichetei ecologice a UE pentru vaselele și lacurile de interior și exterior [notificată cu numărul C(2014) 3429] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		139	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru vaselele și lacurile de interior și exterior	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Mai	2025	216.30			216.30
171	32017D0175	Decizia (UE) 2017/175 a Comisiei din 25 ianuarie 2017 privind stabilirea criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru unitățile turistice de cazare [notificată cu numărul C(2017) 299] (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		140	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru unitățile turistice de cazare	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30
172	32016D1349	Decizia (UE) 2016/1349 a Comisiei din 5 august 2016 de stabilire a criteriilor ecologice de acordare a etichetei ecologice a UE pentru încălțăminte [notificată cu numărul C(2016) 5028] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.1V.2	RE 2023		141	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru încălțăminte	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acordare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30

Încet	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
173	32014D0350	Decizia (UE) 2014/350 a Comisiei din 5 iunie 2014 de stabilire a criteriilor ecologice de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produse textile [notificată cu numărul C(2014) 3677] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		142	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produse textile	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Martie	2025	216.30			216.30
174	32020D1804	Decizia (UE) 2020/1804 a Comisiei din 27 noiembrie 2020 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru afişajele electronice [notificată cu numărul C(2020) 8156] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		143	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru afişajele electronice	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Noiembrie	2025	216.30			216.30
175	32016D1332	Decizia (UE) 2016/1332 a Comisiei din 28 iulie 2016 de stabilire a criteriilor ecologice de acordare a etichetei ecologice a UE pentru mobilier [notificată cu numărul C(2016) 4778] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		144	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru mobilier	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Iunie	2025	216.30			216.30
176	32014D0391	Decizia (UE) 2014/391 a Comisiei din 23 iunie 2014 de stabilire a criteriilor ecologice de acordare a etichetei ecologice a UE pentru saltelele de pat [notificată cu numărul C(2014) 4083] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		145	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru saltelele de pat	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Iunie	2025	216.30			216.30
177	32023D1809	Decizia (UE) 2023/1809 a Comisiei din 14 septembrie 2023 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produse de igienă absorbante [notificată cu numărul C(2023) 6024] (Text cu relevanță pentru SEE)	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		146	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produsele de igienă absorbante	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30
178	32021D1870	Decizia (UE) 2021/1870 a Comisiei din 22 octombrie 2021 de stabilire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice a UE pentru produse cosmetice și produsele pentru îngrijirea animalelor [notificată cu numărul C(2021) 4414]	AA – Art. 86 și art. 375 lit. (f) PgAA – 3.IV.2	RE 2023		147	Proiect de ordin cu privire la aprobarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru produsele cosmetice și produsele pentru îngrijirea animalelor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	MOLDAC-Centrul Național de Acreditare "MOLDAC"	Aprilie	2025	216.30			216.30
179	32009R1221	Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 761/2001 și a Deciziilor 2001/681/CE și 2006/193/CE ale Comisiei				148	Proiect de Hotărâre de Guvern privind procedura de participare voluntară a organizațiilor la un sistem de management de mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Iulie	2026	150.00	50.00	100.00	0.00
180	32021D2054	Decizia (UE) 2021/2054 a Comisiei din 8 noiembrie 2021 privind documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, la indicatorii de performanță de mediu și la parametri de excelență pentru sectorul serviciilor de telecomunicații și tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), în sensul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului				149	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul serviciilor de telecomunicații și tehnologia informației și comunicațiilor (TIC)	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
181	32020D0519	Decizia (UE) 2020/519 a Comisiei din 3 aprilie 2020 privind documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, la indicatorii sectoriali de performanță de mediu și la parametri de excelență pentru sectorul gestionării deșeurilor, elaborat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				150	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul gestionării deșeurilor	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
182	32019D2061	Decizia (UE) 2019/61 a Comisiei din 19 decembrie 2018 cu privire la documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul administrației publice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				151	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul administrației publice	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
183	32019D2062	Decizia (UE) 2019/62 a Comisiei din 19 decembrie 2018 privind documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, la indicatorii sectoriali de performanță de mediu și la parametri de excelență pentru sectorul producției de automobile, elaborat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				152	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul producției de automobile	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
184	32019D2063	Decizia (UE) 2019/63 a Comisiei din 19 decembrie 2018 privind documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, la indicatorii sectoriali de performanță de mediu și la parametri de excelență pentru sectorul producției de echipamente electrice și electronice, elaborat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				153	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul producției de echipamente electrice și electronice	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
185	32018D0813	Decizia (UE) 2018/813 a Comisiei din 14 mai 2018 privind documentul de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, la indicatorii sectoriali de performanță de mediu și la parametri de excelență pentru sectorul agricol în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				154	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatorii sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul agricol	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
186	32017D1508	Decizia (UE) 2017/1508 a Comisiei din 28 august 2017 privind documentul de referință referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul producător de alimente și băuturi în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				155	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul producător de alimente și băuturi	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
187	32016D0611	Decizia (UE) 2016/611 a Comisiei din 15 aprilie 2016 privind documentul de referință referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul turismului, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				156	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul turismului	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
188	32015D0801	Decizia (UE) 2015/801 a Comisiei din 20 mai 2015 cu privire la documentul de referință privind cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul comerțului cu amănuntul în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				157	Proiect de ordin privind aprobarea documentului de referință sectorial referitor la cele mai bune practici de management de mediu, indicatori sectoriali de performanță de mediu și parametri de excelență pentru sectorul comerțului cu amănuntul	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	30.00	10.00	20.00	0.00
189	32021D2463	Decizia Comisiei (UE) 2023/2463 din 3 noiembrie 2023 privind publicarea ghidului utilizatorului care stabilește pași necesari pentru participarea la schema de eco-management și audit a UE (EMAS) în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului				158	Proiect de ordin privind publicarea ghidului utilizatorului care stabilește pași necesari pentru participarea la schema de eco-management și audit a UE (EMAS)	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2027	30.00	10.00	20.00	0.00
190	32011D0832	Decizia Comisiei 2011/832/UE din 7 decembrie 2011 referitoare la un ghid privind înregistrarea la nivel european, înregistrarea în țări terțe și la nivel global în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)				159	Proiect de ordin pentru aprobarea ghidului privind înregistrarea la nivel european, înregistrarea în țări terțe și la nivel global în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2027	30.00	10.00	20.00	0.00
191	32018R2066	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA- anexa XII	RE 2023		160	Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Septembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
192	32018R2067	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2067 al Comisiei din 19 decembrie 2018 privind verificarea datelor și acreditarea verificărilor în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE.)	AA- anexa XII	RE 2024		161	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificărilor emisiilor de gaze cu efect de seră.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Noiembrie	2025	300.00	300.00		0.00
193	32010R0606	Regulamentul (UE) nr. 606/2010 al Comisiei din 9 iulie 2010 privind aprobarea unui instrument simplificat dezvoltat de organizația europeană pentru siguranța navigației aeriene (Eurocontrol) pentru estimarea consumului de combustibil al anilor operatori de aeronave cu emisii mici (Text cu relevanță pentru SEE)	AA- anexa XII	RE 2023		160	Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, AAC - Autoritatea Aeronautică Civilă	Decembrie	2026				
194	32023R2849	Regulamentul delegat (UE) 2023/2849 al Comisiei din 12 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de raportare și transmitere a datelor agregate privind emisiile la nivel de companie	AA- Art. 95 lit. (d)	RE 2023		163	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	189087.00	189087.00		0.00
195	32021R2499	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2599 al Comisiei din 22 noiembrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește administrarea compasilor de transport maritim de către autoritățile de administrare în ceea ce privește o companie de transport maritim	AA- anexa XII			163	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026				

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
196	02003L0087-20240301	Text consolidat: Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)				164	Proiect de lege de modificare a Legii nr. 74/2004 privind acțiunile climatice		MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	294226.50			294226.50
197	32018R1992	Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și acțiunea pentru schimbările climatice, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, Directivele Consiliului 2009/119/CE și (UE) 2015/652 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr.					Proiect de Hotărâre de Guvern de modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 593/2024 privind aprobarea Regulamentului pentru reducerea emisiilor naționale ale emitorilor poluanți atmosferici pentru a include raportarea impactului asupra calității aerului și a emisiilor de poluanți atmosferici		MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2028	294226.50	294226.50		0.00
	32018R1992						Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Strategiei de dezvoltare pe termen lung cu emisii reduse		MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026				
	32018R1992						Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Programului Național de Reducere a Metanului		MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026		2353812.00		-2353812.00
198	32019R0631	Regulamentul (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 443/2009 și (UE) nr. 510/2011				165	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind stabilirea standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru autoturismele noi și pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi	Hotărâre adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2028	189.08	189.08		0.00
199	32021R0392	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/392 al Comisiei din 4 martie 2021 privind monitorizarea și raportarea datelor referitoare la emisiile de CO2 de la autoturismele și vehiculele utilitare ușoare, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare Regulamentului de punere în aplicare al Comisiei (UE) nr. 1014/2010, (UE) nr 293/2012, (UE) 2017/1152 și (UE) 2017/1153 (Text cu relevanță pentru SEE)				166	Proiect de Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și raportarea datelor referitoare la emisiile de CO2 de la autoturismele și vehiculele utilitare ușoare	Regulament aprobat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2028	189.00	189.00		0.00
200	32023R2767	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2767 al Comisiei din 13 decembrie 2023 de stabilire a unei proceduri de aprobare și certificare a tehnologiilor inovatoare de reducere a emisiilor de CO2 de la autoturismele și vehiculele utilitare ușoare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului				167	Proiect de Ordin privind procedura de aprobare și certificare a tehnologiilor inovatoare de reducere a emisiilor de CO2 de la autoturismele și vehiculele utilitare ușoare	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2028	189.00	189.00		0.00
201	32023R2867	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2023/2867 AL COMISIEI din 5 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea principiilor directoare și a criteriilor pentru definirea procedurilor de verificare a valorilor emisiilor de CO2 și consumului de carburant ale autoturismelor și vehiculelor utilitare ușoare aflate în circulație (verificare în serviciu)				168	Proiectul Regulamentului privind stabilirea standardelor de performanță privind emisiile de CO2 pentru autoturismele noi și pentru vehiculele utilitare ușoare noi	Regulament aprobat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2028	189.00	189.00		0.00
202	02023R2866-20240407	REGULAMENTUL DE IMPLEMENTARE (UE) 2023/2866 AL COMISIEI din 15 decembrie 2023 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/631 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea procedurilor pentru efectuarea verificării valorilor emisiilor de CO2 și consumului de combustibil ale autoturismelor și vehiculelor utilitare ușoare aflate în circulație (verificare în circulație)				168	Proiectul Regulamentului privind procedurile pentru efectuarea verificării valorilor emisiilor de CO2 și consumului de combustibil ale autoturismelor și vehiculelor utilitare ușoare	Regulament aprobat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2028				0.00

letr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
203	32024R1127	Regulamentul delegat (UE) 2024/1127 al Comisiei din 3 februarie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea principiilor directoare și a criteriilor pentru definirea procedurilor de verificare a emisiilor de CO2 și a combustibilului valorile de consum ale vehiculelor grele aflate în circulație (verificare în funcționare)				168	Proiectul Regulamentului privind procedurile de verificare a emisiilor de CO2 și a combustibilului valorile de consum ale vehiculelor grele aflate în circulație	Regulament aprobat	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Decembrie	2028				0.00
204	32019R0633	Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO2 destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi				169	Proiect de Ordin pentru aprobarea Formulei și conținutului etichetei privind consumul de combustibil și emisiile de CO2 destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi.	Ordin emis	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	189.00	189.00		0.00
205	32013D1313	Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii	AA – Art.119 PgAA – 3.III RA – Cap. 24	RE 2023		170	Proiect de Lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGSU – Inspectoratul General pentru	Noiembrie	2026	189.08	189.08		0.00
206	32014D0762	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI 2014/762/UE din 16 octombrie 2014 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii și de abrogare a Deciziilor 2004/277/CE, Euratom și 2007/606/CE, Euratom ale Comisiei [notificată cu numărul C(2014) 7489] (Text cu relevanță pentru SEE) (2014/762/UE)				170	Proiect de Lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGSU – Inspectoratul General pentru	Noiembrie	2026				
207	32019D1310	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2019/1310 A COMISIEI din 16 octombrie 2019 de stabilire a normelor privind funcționarea Rezervei europene de protecție civilă și a rescEU [notificată cu numărul C(2019) 5614] (Text cu relevanță pentru SEE)				170	Proiect de Lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGSU – Inspectoratul General pentru	Noiembrie	2026				0.00
208	32019D0570	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2019/570 A COMISIEI din 31 iulie 2019 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește capacitățile rescEU și de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2014/762/UE a Comisiei [notificată cu numărul C (2019) 2644] (Text cu relevanță pentru SEE)				170	Proiect de Lege privind participarea Republicii Moldova la Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene	Lege adoptată	MAI – Ministerul Afacerilor Interne	IGSU – Inspectoratul General pentru	Noiembrie	2026				
209	32014L0052	Directiva Consiliului 2011/92/UE din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (codificat) modificată prin Directiva 2014/52/UE				171	Proiect de lege de modificare a Legen nr. 86/2014 pentru asigurarea transparenței art. 2(5), 12 din Directiva Consiliului 2011/92/UE din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (codificat) modificată prin Directiva 2014/52/UE	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	244 706.25	244 706.26		0
210	32001L0042	Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului.				172	Proiect de lege de modificare a Legen nr. 11/2017 pentru asigurarea transparenței art. 3(9), 11, 12, 13 din Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului.	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	244 706.25	244 706.26		0
211	32016L2784	Directiva 2016/2284/CE privind reducerea emisiilor naționale de aer poluant atmosferic, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE				173	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 593/2024 privind aprobarea Regulamentului pentru reducerea emisiilor naționale ale aerului poluant atmosferic	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2026	189.08	189.08		0.00
212	32025R0040	Regulamentul (UE) 2025/40 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 decembrie 2024 privind ambalajele și deseurile de ambalaje, de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 și a Directivei (UE) 2019/904 și de abrogare a Directivei 94/62/CE				29	Proiect de Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deseurile de ambalaje.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM	Decembrie	2027	142.60	142.60		0.00
	32024L1203	Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivelor 2008/99/CE și 2009/123/CE	AA. Anexa XII	RE 2024		174	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de combatere a crimelor de mediu și a Planului de acțiune pentru implementarea acestuia	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Decembrie	2028	25.00			25.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
				RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	175	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (pentru reorganizarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului)	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iunie	2026	155.00	155.00		0.00
				RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	176	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la reorganizarea Agenției de Mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM-Agenția de Mediu	Iunie	2026	155.00	155.00		0.00
				RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	177	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la reorganizarea Agenției „Moldsilva”	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția Moldsilva	Decembrie	2026	155.00	155.00		0.00
				RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	177	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Institutiei Publice „Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu”	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Iunie	2026	155.00	155.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	178	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (în vederea eficientizării activității de control în domeniul protecției mediului realizată de Inspectoratul pentru Protecția Mediului)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	IPM- Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Iunie	2026	248.00	248.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	179	Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (în contextul reorganizării Agenției de Mediu)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM- Agenția de Mediu	Iunie	2026	248.00	248.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	180	Proiect de Ordin privind instituirea Grupului de lucru pentru verificarea rapoartelor de automonitorizare și validarea datelor de mediu raportate de operatori economici și privind aprobarea metodologiilor de verificare a calității rapoartelor de automonitorizare	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM- Agenția de Mediu	Iunie	2025	145.00	145.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	181	Proiect de Ordin privind aprobarea metodologiilor și cerințelor de raportare a datelor și informațiilor despre mediu de către operatori economici	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM- Agenția de Mediu	Iunie	2025	145.00	145.00		0.00
				RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	182	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea hotărârii Guvernului nr.1249/2018 cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice „Oficiul Național de implementare a proiectelor în domeniul mediului”	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Instituția Publică „Oficiul Național de implementare a proiectelor în domeniul mediului”	Decembrie	2025	155.00	155.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	183	Proiect de hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 711/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a Fondului Național pentru Mediu	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Instituția Publică „Oficiul Național de implementare a proiectelor în domeniul mediului”	Decembrie	2025	155.00	155.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	184	Proiect de Ordin cu privire la aprobarea orientărilor și criteriilor de finanțare a proiectelor din Fondul Național de Mediu (FNM), a criteriilor de evaluare a proiectelor, a componenței comitetului de evaluare a proiectelor care urmează să fie finanțate din FNM și a proiectelor deja finanțate	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	Instituția Publică „Oficiul Național de implementare a proiectelor în domeniul mediului”	Decembrie	2025	148.00	148.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	184	Proiect de lege privind plățile pentru poluarea mediului și a taxelor pentru utilizarea resurselor naturale	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului		Iunie	2026	450.00	450.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	185	Proiect de lege de modificare a unor acte normative privind asigurarea conformității și punerea în aplicare a plăților pentru poluarea mediului și a taxelor pentru resursele naturale, precum și penalitățile pentru nerespectare	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	200.00	200.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
					GP - Planul de creștere economică	186	Proiect de Ordin privind mecanismul de aplicare a plășilor pentru poluarea mediului și a taxelor pentru utilizarea resurselor naturale	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2026	190.00	190.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	187	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de dezvoltare a sistemului integrat de monitorizare a mediului	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM	Decembrie	2026	482.00	482.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	188	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea conceptului tehnic al platformei informaționale unice în domeniul mediului	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM	Iunie	2027	380.00	380.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	189	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la Ciclul I al Inventarului Forestier Național.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția „Moldsilva”	Decembrie	2025	208.00			208.00
					GP - Planul de creștere economică	190	Proiect de ordin privind aprobarea Metodologiei pentru desfășurarea Ciclului I al Inventarului Forestier Național	Ordin aprobat	MM – Ministerul Mediului	Agenția „Moldsilva”	Decembrie	2025	89.00			89.00
					GP - Planul de creștere economică	191	Proiect de Hotărâre de Guvern privind crearea institutiei responsabile de gestionarea ariilor naturale protejate	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	Agenția „Moldsilva”	Decembrie	2026	155.00	155.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	64	Proiect de Lege privind protecția naturii	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
					GP - Planul de creștere economică	192	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Centrului pentru gestionarea deșeurilor	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Decembrie	2028		147.68		-147.68
					GP - Planul de creștere economică	193	Proiect de Ordin MM pentru aprobarea Listei unităților administrativ-teritoriale încadrate în regimuri de gestionare a ariilor din zone și din aglomerații (care vor elabura planuri privind calitatea aerului și planuri pentru menținerea calității aerului în zone și aglomerații)	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2027	67.00	67.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	194	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului național de control al poluării atmosferice	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	208.00	208.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	195	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verficatorilor emișilor de gaze cu efect de seră.	Hotărâre adoptată	MM – Ministerul Mediului		Noiembrie	2025	300.00	300.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	196	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale (amendamente la lege pentru a acoperi și emisiile de GES, clarificarea proceselor de autorizare a emișilor de GES, a proceselor de raportare, planuri de monitorizare și rapoarte anuale privind emisiile de GES)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Iunie	2026	76.00	76.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	197	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice (în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Iunie	2026	300.00	300.00		0.00

lectr	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	N/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ (mii lei)	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
					GP - Planul de creștere economică	198	Proiect de lege pentru modificarea Codului Contravențional (includerea penalităților pentru nerespectarea cerințelor de prezentare a planurilor de monitorizare autorității competente și a cerințelor de raportare a emisiilor de GES)	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	MJ – Ministerul Justiției	Iunie	2026	300.00	300.00		0.00
					GP - Planul de creștere economică	199	Proiect de Ordin pentru aprobarea Ghidului metodologic pentru operatorii instalațiilor privind elaborarea planurilor de monitorizare a emisiilor de GES și raportarea emisiilor de GES	Ordin emis	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2026	76.00	76.00		0.00

CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE

CAPITOLUL 11: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un **nivel bun de pregătire** în domeniul organizării comune a piețelor. S-au înregistrat progrese semnificative, în special în ceea ce privește alinierea la standardele de comercializare ale UE pentru uleiurile vegetale comestibile și produsele tartinabile pe bază de legume sau animale destinate consumului uman.

În domeniul politicii privind calitatea, a existat o aliniere legislativă suplimentară, inclusiv în ceea ce privește certificarea și controlul.

În ceea ce privește agricultura ecologică, legislația de punere în aplicare a Legii privind producția ecologică și etichetarea ecologică a fost adoptată în august 2024, aliniindu-se la acquis-ul UE.

Situația privind planificarea acțiunilor de transpunere al actelor UE în legislația națională și a acțiunilor de implementare în legislația națională, inclusiv a altor acte adoptate la nivel UE, de îndeplinire a cerințelor de aderare la UE, conform Programului Național de Aderare (PNA) 2025-2029, este prezentată în **Tabelul 1** de mai jos:

Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE pentru Capitolul 11 (nr. Celex)

32014R1198	32000L0036	32021R0771	32017R0040	32023R2674
32007R0445	31999L0004	32013R1308	32017R0039	32017R1183
32000R1825	32001L0113	32009R1217	32021R2115	32016R0232
32008R0566	32001L0114	32021R2116	32014R0906	32012R0511
32008R0543	32014R0251	32019R0033	32022R0127	32012R0880
32008R0617	32021R1165	32023R2430	32022R0128	32017R0891
32023R2429	32021R1378	32023R2464	32022R0129	32017R0892
32022R2104	32021R2306	32016R1238	32022R1475	32007R1299
32024R0602	32021R2307	32016R1240	32022R1172	32023R2835

32024R0601	32021R2119	32023R1606	32022R1173	32010R0192
32019R0934	32021R2325	32021R1465	32000R2870	32017R1182
32019R0935	32019R0723	32001L0110	32015R0220	32017R1184
32021R1189	32021R0279	32023R2834	32023R2465	32024R1417
32020R2146	32020R0464	32023R2466	52022XC1221(01)	32024R1143
32018R0848	32021R1342	32018R0273	32018R0274	32019R0034
32021R2305	32021R1698	32021R1235	32021R1236	32024R0585
32023R1195	32021R2304	32014R0664	32014R0668	
32019R0787	32017R0670	32024L1438	32024R2403	
32000R1760	32012L0012	32013R1370	32017R1185	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

Capitolul 11 din *acquis-ul* Uniunii Europene este dedicat Politicii Agricole Comune (PAC) și include o serie de subcapitole menite să reglementeze diverse aspecte esențiale din acest domeniu. Politica agricolă comună vizează susținerea agriculturii, securitatea alimentară și dezvoltarea rurală.

Capitolul 11 este organizat în 5 blocuri tematice majore, dintre care primele 2 blocuri sunt dezvoltate în mai multe subcapitole, fiecare conținând componente analitice și planuri de acțiune. Structura este următoarea:

1. Probleme orizontale - Structuri financiare și administrative:

- 1.1. Privire de ansamblu asupra politicii agricole a Republicii Moldova, principii generale, strategie;
- 1.2. Scheme de sprijin și orice alte tipuri de sprijin în sectorul agricol, orice condiționalitate (de mediu, socială, altele), planuri de aliniere la *acquis-ul* UE;
- 1.3. Finanțarea cheltuielilor agricole ale Moldovei;
- 1.4. Managementul și monitorizarea cheltuielilor agricole în Moldova;
- 1.5. Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS) – situație actuală, planuri de dezvoltare;
- 1.6. Farm Sustainability Data Network (FSDN) – situația actuală, planuri de dezvoltare și ajutoare de stat în sectorul agricol;
- 1.7. Sprijin național pentru dezvoltare rurală: cadru, măsuri și finanțare;

2. Piețe agricole

- 1.1. Intervenții pe piață, mecanisme comerciale (gestionarea cotelor tarifare, măsuri de import, licențiere, stocare publică/privată, măsuri de criză);
- 1.2. Lapte și produse lactate;
- 1.3. Carne de vită;
- 1.4. Carne de porc;
- 1.5. Ouă, carne de pasăre;
- 1.6. Miere;
- 1.7. Ovine și caprine;
- 1.8. Ulei de măsline;
- 1.9. Culturi arabile;
- 1.10. Cereale, orez, oleaginoase, semințe;
- 1.11. Culturi arabile;
- 1.12. Zahăr, hamei;
- 1.13. Produse prelucrate;
- 1.14. Fructe și legume, floricultură, altele;
- 1.15. Vinuri, vinuri aromatizate;
- 1.16. Băuturi spirtoase;
- 1.17. Tutun;
- 1.18. Cacao – cafea;

3. Politica de calitate – Indicații geografice – alimente, vin și băuturi spirtoase, altele;

4. Agricultura ecologică;

5. Promovarea produselor agricole.

Abordarea strategică pentru atingerea obiectivului final - alinierea totală a Republicii Moldova la *acquis-ul* Uniunii Europene înainte de aderare. Aceste reglementări sunt concepute pentru a încuraja o agricultură competitivă și ecologică, contribuind astfel la obiectivele de siguranță alimentară și sustenabilitate.

Acțiunile planificate pentru perioada de după finalizarea negocierilor, dar până la data aderării la UE. Republica Moldova a realizat progrese parțiale în armonizarea cu *acquis-ul* comunitar la capitolul 11, privind PAC, însă încă se află în proces de ajustare a cadrului legislativ și instituțional necesar pentru implementarea deplină a acestuia. Printre provocările principale se numără necesitatea consolidării capacității administrative și instituționale, precum și implementarea de politici eficiente de sprijin al agricultorilor și dezvoltării rurale.

Principalele provocări legate de adoptarea *acquis-ului* UE până la aderare și aspectele pentru care Republica Moldova ar putea solicita perioade de tranziție. Pentru subcapitolul 1 al PAC, Moldova trebuie să asigure stabilitatea și competitivitatea sectorului agricol prin intermediul reglementărilor de piață, al sprijinului financiar pentru fermieri și al intervențiilor necesare în situații de criză pe piață, cum ar fi măsuri de stocare și prețuri minime. Provocările principale includ dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru accesarea fondurilor de dezvoltare rurală similare cu Fondul European Agricol de Garantare (FEGA) și Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) al UE și promovarea inițiativelor de conservare a mediului și de incluziune socială, care constituie obiective esențiale ale PAC.

11.1. PROBLEME ORIZONTALE

Structuri financiare și administrative

11.1.1. Prezentarea generală a situației

11.1.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a realizat evoluții semnificative în politica agricolă în ultimii ani, cu accent pe modernizarea și îmbunătățirea sectorului pentru creșterea productivității, asigurarea securității alimentare și stimularea dezvoltării rurale. În ansamblu, evoluțiile politicii agricole din Moldova au arătat un angajament pentru modernizarea sectorului, îmbunătățirea productivității și promovarea practicilor durabile. Cu toate acestea, rămân provocări, inclusiv nevoia de investiții suplimentare în infrastructură, tehnologie și cercetare, precum și abordarea unor probleme precum schimbările climatice, degradarea terenurilor și sărăcia rurală. Eforturile continue și sprijinul atât din partea guvernului, cât și a părților interesate vor fi cruciale pentru a asigura sustenabilitatea și creșterea pe termen lung a sectorului agricol al Republicii Moldova.

Principalele documente de politici sunt [*Strategia Națională pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală \(SNADR\) 2023-2030*](#) și [*Strategia Națională de Securitate Alimentară 2023-2030*](#) ce promovează un sector agricol durabil și competitiv. Strategia Națională pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală 2023-2030 are 4 obiective principale:

- a. Creșterea potențialului sectorului agricol primar și promovarea practicilor agricole inteligente, durabile și rezistente la schimbările climatice;
- b. Dezvoltarea industriei alimentare și diversificarea piețelor;
- c. Sprijinirea dezvoltării socio-economice durabile în zonele rurale;
- d. Asigurarea transpunerii *acquis-ului* UE și implementării sale progresive în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și securității alimentare;

Pentru implementarea SNADR 2023-2030 a fost elaborat *Programul Strategic al Politicii Agricole pentru perioada 2025-2030*. Acesta s-a aflat în consultări publice în luna ianuarie 2025. În cadrul Programului Strategic 2025-2030 se regăsesc scheme de sprijin în sectorul vegetal precum:

- a. Sprijin cuplat pentru venit - Semințe pentru plante furajere, mazăre de grădină, fasole și porumb zaharat;
- b. Sprijin cuplat pentru venit – plante furajere: lucerna și mazărice;
- c. Sprijin cuplat pentru venit – leguminoase pentru industrializare (mazăre de grădină, fasole boabe, fasole păstăi) și porumb zaharat;
- d. Sprijin cuplat pentru venit – soia;
- e. Susținerea fermelor eco în perioada de conversie;
- f. Susținerea fermelor eco în perioada de post conversie;
- g. Investiții în creșterea rezilienței la schimbări climatice, managementul durabil al resurselor naturale, inclusiv în achiziția și modernizarea sistemelor de irigații.

Schemele de sprijin implică acordarea unei plăți unice pe hectarul eligibil de plante furajere, cuplată de nivelul producției obținute. Introducerea plantelor furajere în circuitul agricol pe lângă utilizarea lor în hrana animalelor, prezintă importanță din punct de vedere al asolamentului și al impactului pozitiv pe care îl au în refacerea structurii solului și al aportului pe care îl au ca plante premergătoare prin fixarea azotului atmosferic contribuind la reducerea

utilizării fertilizanților minerali. Totodată, intervenția contribuie la asigurarea echilibrului de mediu constând în refacerea habitatelor destinate entomofaunei, îmbunătățirea biodiversității prin atragerea polenizatorilor în zonele de cultură, diminuarea îmburuienării pe suprafața cultivată și reducerea aplicării erbicidelor. Sprijinul cuplat pentru venit contribuie la suplimentarea veniturilor fermierilor pentru a stimula adoptarea practicilor prietenoase de mediu, asigurarea materiei prime pentru fabricile procesatoare și pentru fermele zootehnice cu impact asupra locurilor de muncă din acest sector.

Pentru a fi eligibili pentru sprijinul financiar, fermierii trebuie să respecte condiționalitățile aferente standardelor GAEC 4, GAEC 5 și GAEC 6. Pentru creșterea sectorului zootehnic, totodată ținând cont de cerințele de bunăstare a animalelor, în cadrul Programului Strategic au fost incluse următoarele măsuri de sprijin pentru fermieri:

- Sprijin cuplat pentru venit – kg de lapte de bovine;
- Sprijin cuplat pentru venit - carne vită, mânzat și ovine;
- Sprijin cuplat pentru venit – kg de lapte de ovine și caprine.

Intervențiile presupune acordarea unei plăți cuplat pe producție pe cap de animal. Prin aceasta se urmărește încurajarea menținerii activității zootehnice, îmbunătățirea randamentelor, echilibrarea balanței comerciale și asigurarea securității alimentare pe termen lung.

Menținerea exploatațiilor de creștere a vacilor de lapte, conduce la menținerea pajiștilor naturale și a florei spontane pe aceste suprafețe, la respectarea măsurilor de biosecuritate cu impact asupra condițiilor de protecție a mediului, contribuind totodată la asigurarea unei surse alternative la fertilizanții minerali. Pentru a fi eligibili pentru sprijin financiar, fermierii trebuie să respecte anumite standarde și condiții obligatorii, printre care se numără: SMR-5, SMR-7, SMR-9, SMR-11 și SMR-13.

Totodată, pentru a ne alinia la *Politica Agricolă Comună* au fost transpuse parțial două Regulamente UE (Regulamentul UE [2021/2115](#) și Regulamentul UE [2021/2116](#)) prin proiectul de *Lege privind finanțarea, monitorizarea politicii agricole*. Aceasta este la etapa de aprobare și adoptare în Parlament.

Obiectivele strategice ale domeniului de dezvoltare agricolă și rurală sunt aliniate la obiectivele Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene, în vederea îmbunătățirii dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale. Conform direcțiilor prioritare stabilite pe domeniul vizat, s-au inițiat acțiuni de elaborare a cadrului de reglementare, fiind asigurată alinierea la *acquis-ul* UE și implementarea politicii agricole și pe segmentul dezvoltării rurale.

Actul legislativ de bază: ***Legea privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole*** (proiectul de lege este în proces de aprobare și adoptare). Proiectul transpune parțial Regulamentul (UE) [2021/2115](#) și Regulamentul (UE) [2021/2116](#).

Proiectul de lege stabilește:

- 1) Obiectivele generale și specifice, care trebuie realizate prin intermediul sprijinului acordat din *Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural* (FNDAMR), care contribuie la implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală și a Strategiei securității naționale a Republicii Moldova;
- 2) Cadrul instituțional al FNDAMR;

- 3) Tipurile de intervenții și cerințele comune cu ajutorul cărora trebuie să se urmărească realizarea obiectivelor generale, precum și măsurile financiare conexe;
- 4) Finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole a RM.

Structura Programului strategic al politicii agricole, care stabilește:

- strategii de intervenții;
- indicatori;
- condiții pentru intervenții, resursele financiare și sursele de finanțare, în conformitate cu obiectivele specifice și cu nevoile identificate;
- monitorizarea, raportarea, evaluarea și transparența PSPA.

Intervențiile privind dezvoltarea rurală în cadrul Programului Strategic sunt:

- Sprijin pentru investiții în modernizarea și înființarea exploatațiilor agricole în domeniul vegetal;
- Construcția sau modernizarea fermelor zootehnice;
- Sprijin pentru investiții în infrastructura de postrecoltare, depozitare și procesare a produselor agricole;
- Investiții în creșterea rezilienței la schimbări climatice, managementul durabil al resurselor naturale, inclusiv în achiziția și modernizarea sistemelor de irigații;
- Măsuri de sprijin pentru plantare și/sau reconversie a plantațiilor vitivinicole inclusiv cu soiuri autohtone și soiuri de selecție nouă;
- Sprijin pentru dezvoltarea sectorului apicol;
- Sprijin pentru dezvoltarea de produse inovatoare, inclusiv produse vitivinicole și subproduse de vinificație;
- Sprijin pentru cooperarea fermierilor prin grupuri de producători;
- Sprijin pentru instalarea tinerilor și noilor fermieri;
- Sprijin pentru susținerea fermelor de familie în zonele rurale;
- Crearea/modernizarea infrastructurii aferente exploatației agricole;
- Investiții în diversificarea activităților economice non-agricole, inclusiv din sfera bioeconomiei circulare în spațiul rural;
- Sprijin pentru investiții în domeniul agroturismului;
- Abordarea LEADER (Legătura între acțiunile de dezvoltare a economiei rurale).

Moldova se află într-un stadiu incipient de implementare a Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS). În prezent, implementarea Registrului național al fermierilor digital (dNFR) este în curs de desfășurare, nu numai pentru a servi ca sistem de identificare a beneficiarilor ca una dintre componentele obligatorii ale sistemului IACS, ci și pentru a consolida politica bazată pe dovezi și trasabilitatea în agricultură. Implementarea Registrului Național al Fermierilor digital ca una dintre primele componente IACS include nu doar soluția tehnică, schimbul de date și interoperabilitatea, colectarea datelor în zone pilot și campanii de comunicare, ci și activități privind modificarea actelor legislative naționale.

Hotărârea Guvernului nr. [597/2024](#) privind Sistemul Integrat de Administrare și Control și înființarea Sistemului Informațional „Registrul Fermierilor” a fost aprobată la data de 28 august 2024. Registrul de stat al animalelor este reglementat de Legea nr. [231/2006](#) și Hotărârea Guvernului nr. [828/2022](#). Sistemul informatic automatizat al **Registrului de Stat al Animalelor** a fost preluat de ANSA la data de 30.11.2023. Toate speciile de bovine, bivoli, oi, capre, porci,

ecvidee trebuie să fie înregistrate în Registrul de stat al animalelor. De asemenea, în format electronic sunt incluse datele privind exploatațiile, animalele identificate în acea exploatație, mișcarea acestora, precum și evenimentele precum sacrificarea, exportul, importul, pierderea și recuperarea animalelor, uciderea în caz de boală etc. Sistemul gestionează, de asemenea, crotaliile prin înregistrarea stocului și distribuirea acestuia către raioane, care sunt folosite exclusiv pentru exploatații neprofesionale. Medicii veterinari înregistrați, medicii veterinari privați și administratorii fermelor au acces la Registrul de stat al animalelor. Aparatul central al ANSA asigură trasabilitatea și înregistrează istoricul fiecărui animal.

Faza pilot a dNFR este planificată să fie urmată de operaționalizarea completă la nivel național dNFR și de consolidare a capacităților, mergând în paralel cu implementarea pas cu pas a altor componente ale sistemului IACS. Pe lângă activitățile de operaționalizare și consolidare a capacităților dNFR, accentul principal este pus pe stabilirea **Sistemului de identificare a parcelelor agricole (LPIS)** care va servi drept sistem de referință principal pentru intervențiile pe suprafață pe termen mediu și lung; urmată de stabilirea treptată a altor componente ale sistemului IACS, cum ar fi sistemul de control și sancționare, sistemul de aplicare geo-spațial și bazat pe animale și alte elemente. Pentru a depăși barierele rezultate din restricțiile actuale de trafic aerian, utilizarea imaginilor prin satelit, ca echivalent cu imaginile aeriene, este planificată în cadrul pilotării LPIS.

Un instrument similar cu Sistemul de identificare și înregistrare a animalelor este în vigoare în Moldova și sunt în desfășurare activități de proiect axate pe continuarea alinierii sistemului la standardele UE. Sunt planificate activități suplimentare de instituționalizare și de sprijinire a capacității pentru a asigura sustenabilitatea elementelor IACS stabilite, în special către Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură, care este responsabilă pentru majoritatea componentelor și/sau activităților IACS.

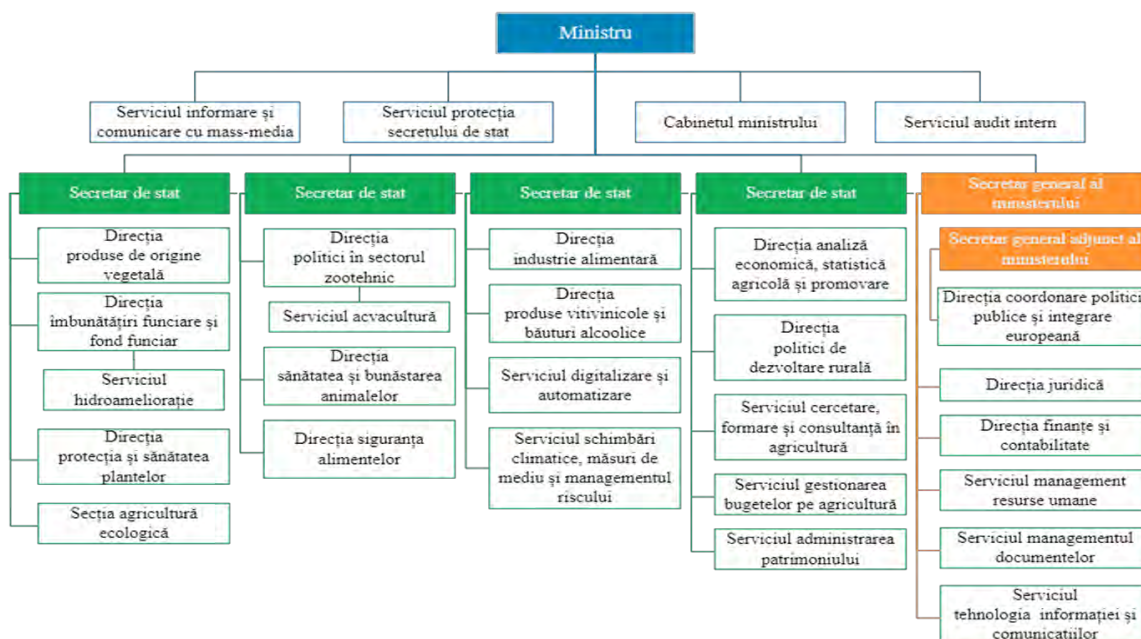
La 26 aprilie 2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. [105/2024](#) privind Rețeaua de Colectare a Informațiilor Contabile Agricole.

Ministerul se află în proces de elaborare a legislației secundare în vederea pregătirii mecanismului de operaționalizare a proceselor de colectare și analiză a datelor obținute de la exploatațiile agricole. Lucrările de stabilire a unei rețele de date privind sustenabilitatea fermelor au început cu formarea unui grup de lucru, instituirea în cadrul ministerului a unei Direcții responsabilă de coordonarea procesului de colectare a datelor contabile agricole – Agenția de legătură.

11.1.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) este autoritatea națională responsabilă cu alinierea la acquis-ul UE aferent capitolului 11 „Agricultură și dezvoltare rurală”. Organigrama Ministerului a fost actualizată în 2024 pentru a face față mai bine provocărilor legate de implementarea Strategiei naționale pentru agricultură și dezvoltare rurală 2023-2030 și integrarea în UE.

Organigrama aparatului central al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

În contextul reorganizării în cadrul ministerului au fost înființate încă 5 subdiviziuni, iar unele din departamentele existente au fost extinse cu personal adițional, astfel fiind majorat cu încă 25 de poziții. Noile departamente sunt:

- Direcția Siguranța Alimentelor;
- Serviciul Acvacultură;
- Serviciul Schimbări climatice, măsuri de mediu și serviciu de management al riscurilor;
- Direcția analiză economică, statistică agricolă și promovare;
- Serviciul management bugetului agricol.

Procesele de monitorizare și evaluare a politicilor publice inclusiv monitorizarea *Programului Strategic* sunt asigurate de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin Direcția Coordonare Politici Publice și Integrare Europeană (DCPPIE) într-un cadru participativ.

Instituția de bază responsabilă de implementare politicilor ministerului este Agenția de Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA), Agenție subordonată MAIA care gestionează și monitorizează distribuirea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. AIPA este certificată la standardul ISO 9001:2015 „Managementul calității” din 2017, confirmând conformitatea cu principiile sistemului de management al calității. De asemenea, AIPA implementează standardul internațional ISO 37001: 2016 - Sistem de management anti-mită. În perioada 2021-2022 în cadrul Proiectului Twinning au fost efectuate două simulări privind pregătirea Agenției pentru acreditare („ca și cum AIPA ar opera în calitate de agenție de plăți pentru agricultură conform cerințelor Uniunii Europene”).

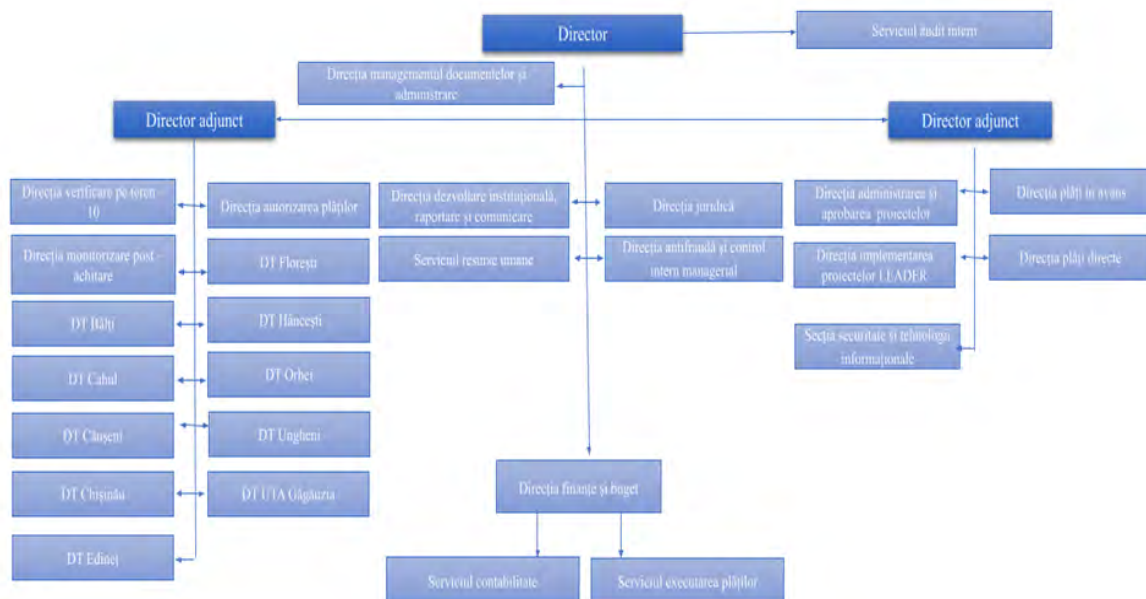
Pentru a se pregăti pentru aderarea la UE și alinierea la cerințele UE, Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură a trecut prin câteva modificări structurale, după cum urmează:

- a crescut numărul de posturi de muncă, de la 90 la 160 (în prezent, în Agenție sunt angajați 93 de persoane);

- a creat noi subdiviziuni conform cerințelor de creditare (Departamentul Plăți în Avans, Departamentul Plăți Directe, Departamentul Implementare LEADER);

Concomitent, în contextul întăririi capacităților instituționale ale Agenției, salariile angajaților Agenției au fost majorate cu 20%. Alte instituții implicate în procesul de implementare a politicilor în domeniul agroalimentar sunt Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, Agenția de Dezvoltare și Modernizare a Agriculturii, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală și trei Unități de implementare a proiectelor partenerilor de dezvoltare (Banca Mondială, Banca Europeană de Investiții și IFAD).

Organigrama Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură

În continuare, sunt prezentate informațiile referitoare la structura și capacitatea administrativă a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și a Agenției pentru Plăți și Intervenție în Agricultură (AIPA) în procesul de transpunere a *acquis-ului* UE. **Tabelul 2** evidențiază numărul de angajați implicați, actele de *acquis* pentru care fiecare direcție este responsabilă, precum și capacitățile administrative necesare pentru implementarea acestora.

Tabelul 2. Capacitatea Administrativă și Implicarea Personalului în Procesul de Transpunere a *Acquis-ului* UE - MAIA

Direcția responsabilă	Nr. de angajați implicați în procesul de transpunere	Capacități administrative necesare
Direcția politici de dezvoltare rurală	5	-
Direcția politici în sectorul vegetal	5	-
Direcția politici în sectorul zootehniei	5	-
Direcția politici în sectorul vitivinicol	5	-
Direcția Industria Alimentară	5	+2

La moment nu există o structură responsabilă de gestionarea și dezvoltarea sistemelor informaționale din domeniul agricol. Drept exemplu, în alte țări UE astfel de structuri au între 100-150 de angajați.

Direcția Analiză Economică, Statistică Agricolă și Promovare a fost recent înființată și, în prezent, dispune deocamdată doar de 2 persoane angajate. Deși este un departament esențial pentru dezvoltarea și implementarea strategiilor economice în domeniul agricol, va fi necesar să se aloce resurse pentru recrutarea și formarea unui efectiv de personal care să sprijine activitățile și să îndeplinească obiectivele direcției.

Tabelul 3. *Capacitatea Administrativă și Implicarea Personalului în Procesul de Transpunere a Acquis-ului UE*

Direcția responsabilă	Nr. de angajați implicați în procesul de transpunere	Capacități administrative necesare
Direcția analiză economică, statistică agricolă și promovare	2	+3

11.1.2. Planuri de viitor

11.1.2.1. Planuri legislative

În scopul asigurării unui cadru strategic și normativ coerent pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agricol, precum și al consolidării capacităților instituționale relevante, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Aprobarea și implementarea **Programului Strategic al Politicii Agricole 2026-2030** conform cerințelor UE;
- Elaborarea unui **Plan de acțiuni** care să stabilească cerințele pentru integrarea datelor agricole din diverse surse într-un sistem unificat - IACS;
- Elaborarea ghidurilor metodologice pentru pilotarea Sistemului informațional contabil agricol conform cerințelor UE (cum ar fi metodologia de eșantionare pentru colectarea datelor, responsabilitățile colectorilor de date, tipologiile fermierilor, conținutul chestionarelor etc.).
- Elaborarea manualului de schimb de date cu informații specifice privind responsabilitățile utilizatorilor de date ai agențiilor în cauză, formatele de date, fluxurile de date, calendarele, șabloanele și calitatea datelor în conformitate cu noile cerințe;

În scopul asigurării unui sistem eficient și transparent de sprijin pentru sectorul agricol, precum și al alinierii mecanismelor de susținere la bunele practici europene, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea ghidurilor de implementare a schemelor de sprijin;
- Monitorizarea implementării Planului Strategic pentru Agricultură (PSPA) 2025-2030;
- Dezvoltarea Sistemului de Identificare a Parcelelor Agricole (LPIS);
- Pregătirea Agenției de Plăți pentru monitorizarea îndeplinirii condiționalităților de către fermieri;
- Instituirea sistemului de penalități;

În scopul consolidării dezvoltării rurale durabile și al creării unui cadru coerent de politici și instrumente de sprijin în mediul rural, în conformitate cu principiile Uniunii Europene, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea procedurii și criteriilor de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Proiectul de hotărâre se va baza pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului delegat (UE) [2022/127](#) și Regulamentului de punere în aplicare (UE) [2022/128](#) de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) [2021/2116](#) în ceea ce privește acreditarea agențiilor de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența. În raportul analitic din februarie 2023 cu privire la Avizul Comisiei Europene privind cererea Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, Comisia Europeană a recomandat crearea unei Agenții de Plăți similară cu cea a Uniunii Europene. Printre recomandările înaintate de Comisia Europeană în raportul de extindere pentru anul 2023 se numără ca Republica Moldova să ia măsuri concrete pentru consolidarea capacității administrative a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea financiară, controlul și transparența de punere în aplicare a Programului strategic al politicii agricole. Proiectul de hotărâre se va baza pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) [2022/128](#) al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) [2021/2116](#) al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența. Proiectul va urmări aprobarea modalităților și procedurilor pentru gestiunea financiară și procedurile de verificare, inclusiv verificarea tranzacțiilor, transparența în proces de gestionare a FNDAMR și de punere în aplicare a Programului strategic al politicii agricole în mod eficient, eficace și corect.

În raportul analitic din februarie 2023 cu privire la Avizul Comisiei Europene privind cererea Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, se specifică faptul că Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este responsabilă pentru managementul financiar al agriculturii și politicii de dezvoltare rurală.

În scopul instituirii și dezvoltării unui Sistem Integrat de Administrare și Control eficient necesită intensificarea eforturilor instituționale și operaționale. A fost adoptată o foaie de parcurs pentru implementarea în continuare a IACS care include și evaluarea resurselor umane și financiare necesare. Tabelul 4 prezintă indicatorii de realizare pentru Sistemul Integrat de Administrare și Control (IACS), având rolul de a monitoriza progresul în implementarea acestuia. Indicatorii sunt esențiali pentru evaluarea eficienței și eficacității măsurilor adoptate, reflectând stadiul realizării activităților planificate și resurselor utilizate.

Tabelul 4. Sistemului integrat de administrare și control (IACS), indicatori de realizare

Indicatori de realizare	Termeni
Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. -dNFR este operaționalizat. -Minimum 20.000 de fermieri sunt înregistrați în dNFR.	Iunie 2025

Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. -dNFR este operaționalizat la nivel național. -Minimum 40.000 de fermieri sunt înregistrați în dNFR.	Decembrie 2025
Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. -dNFR este operaționalizat la nivel național. -Minimum 60.000 de fermieri sunt înregistrați în dNFR.	Iunie 2026
Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. -dNFR este operaționalizat la nivel național. -Minimum 80.000 de fermieri sunt înregistrați în dNFR.	Decembrie 2026
Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. -dNFR este operaționalizat la nivel național. -Minimum 100.000 de fermieri sunt înregistrați în dNFR.	Iunie 2027
Registrul Național Digital al Fermierilor (dNFR) este stabilit și funcțional ca sistem pentru identificarea beneficiarilor pentru intervenții IACS bazate pe suprafață și animale. - dNFR este operaționalizat la nivel național. Toți fermierii care acționează ca beneficiari ai subvențiilor agricole sunt înregistrați în dNFR.	Decembrie 2027

Urmează a fi dezvoltată o metodologie pentru colectarea și monitorizarea datelor la nivel de fermă. Pe parcursul tuturor fazelor de înființare, ministerul va elabora o definiție eșantion, reguli pentru colectarea datelor, configurarea operațională, verificarea informațiilor/verificări la fața locului etc., până la definirea specificațiilor IT și implementarea sistemului. Baza va fi un ghid/plan de acțiune, care urmează să fie dezvoltat cu sprijinul Twinning, pentru stabilirea Rețelei de date privind responsabilitatea fermelor, inclusiv cele mai bune practici privind „ecologizarea”, climă și indicatorii de mediu (Rețeaua de date privind durabilitatea fermelor (FSDN). Activitățile includ, de asemenea, elaborarea de amendamente la legislația primară și secundară relevantă privind stabilirea la nivel național și organizarea și funcționarea conform cerințelor UE.

Tabelul 5. Planul de Implementare a Rețelei de Colectare a Informațiilor Contabile Agricole (2024-2026)

1) Baza legală ceea ce privește Rețeaua de date privind durabilitatea agricolă:	
Proiectul Dispoziției Guvernului cu privire la înființarea Comitetului național al rețelei de colectare a informațiilor contabile agricole și desemnarea Agenției de legătură se află în proces de avizare	Ianuarie 2025

Ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de transpunere a Regulamentului (UE) nr. 220/2015 privind rețeaua de colectare de informații contabile	Martie 2025
Inițierea modificărilor la Legea nr. 105/2024 și actelor subsecvente.	Perioada 2025 - 2026
2) Perioada 2024-2026 de implementare a Rețelei de colectare a informațiilor contabile agricole prin măsurile:	
Stabilirea structurii de management pentru FADN	trimestrul IV-2025
Elaborarea unei metodologii naționale pentru colectarea datelor la nivelul fermelor	sfârșitul anului - 2026
Proiectarea și implementarea unui plan de selecție a fermelor pentru sondajele naționale	sfârșitul anului - 2024
Crearea unui sistem național de validare și agregare a datelor colectate	trimestrul II-2026
Dezvoltarea unei platforme online pentru a facilita accesul la informațiile FADN	sfârșitul anului - 2026
Selectarea și angajarea personalului în cadrul Direcției analiză economică, statistică agricolă pentru implementare a Rețelei de colectare a informațiilor contabile agricole	anul 2025
Identificarea resurselor financiare pentru elaborarea caietului de sarcini, documentației tehnice, dezvoltarea softului RICA	anul 2025
Instruirea personalului Direcția analiză economică, statistică agricolă și promovare în domeniul RICA	anul 2025
Instruirea colectorilor de date	anul 2025
Efectuarea testului de completare a formularelor exploatațiilor agricole	anul 2026

11.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea asigurării implementării eficiente a acquis-ului Uniunii Europene și consolidării capacităților instituționale, administrative și operaționale, sunt planificate următoarele măsuri strategice:

1. Definirea procedurilor și instrumentelor operaționale legate de capacitățile instituționale, administrative, infrastructurale și tehnice ce vor asigura un flux de lucru eficient, linii clare de raportare și coordonare între unitățile MAIA vizate și alte departamente și agenții implicate.
2. Plan de dezvoltare a resurselor umane.
3. Elaborarea unei strategii de diseminare a informațiilor, inclusiv a raporturilor anuale de performanță în sectorul agroalimentar.
4. Instituirea Comitetului Național de Monitorizare a implementării Programului Strategic.
5. Instituirea și instituționalizarea Camerelor Agricole (10 CA +1 CA Națională).
6. Dezvoltarea IACS.
7. Dezvoltarea FADN/FSDN - Registrul Informațional Sustenabil Agricol.

8. În ceea ce privește organizarea comună a pieței, sunt necesare eforturi pentru dezvoltarea în continuare a cadrului de reglementare în conformitate cu *acquis-ul* UE. Acest subcapitol a înregistrat progrese limitate în alinierea la standardele de comercializare ale UE.
9. În domeniul politicii de calitate, a existat o nouă aliniere legislativă, inclusiv în ceea ce privește certificarea și controlul. Eforturile ar trebui să continue să urmărească toate actualizările *acquis-ului* UE în acest domeniu.
10. Pentru agricultura ecologică, urmează implementarea proceselor de punere în aplicare a legislației cu privire la producția ecologică și etichetarea ce a fost adoptată în august 2024, astfel aliniindu-ne la *acquis-ul* UE.
11. Instituirea *Sistemului Informațional pentru Monitorizarea Pieței Agricole* pentru notificări privind producția/prețurile/datele financiare pentru culturile selectate precum vie, legume pomicole, cereale, sfeclă de zahăr, tutun.
12. Măsuri ale OCP selectate; scheme naționale dezvoltate (de exemplu, sisteme de calitate, producție ecologică, vin, apicultura etc.).
13. Capacitatea instituțională a AIPA ar trebui consolidată în continuare. Trebuie dezvoltată o strategie de dezvoltare a resurselor umane care să sporească reținerea și atragerea personalului necesar.
14. Dezvoltarea sistemului de depunere a cererilor de subvenționare online pentru a îmbunătăți eficiența proceselor de aplicare, evaluare, execuție a plăților și raportare.
15. Pregătirea AIPA pentru acreditarea ca agenție de implementare - Instrumentul Financiar pentru Politica de Dezvoltare Rurală (IPARD):
 - Pregătirea mecanismelor instituționale (Politica de Resurse Umane, Politica de reținere a personalului etc.) pentru dezvoltarea, întreținerea și îmbunătățirea performanței personalului AIPA;
 - Elaborarea studiului de fezabilitate a noii clădiri a Agenției;
 - Elaborarea proiectului tehnic pentru repararea capitală a noului sediu a Agenției;
 - Dotarea angajaților implicați în verificarea pe teren cu echipament specializat.
16. Modernizarea sistemului informațional Moldova LEADER IT Soft (MLIS), prin completarea sistemului cu noi funcționalități și dezvoltarea celor existente.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 8/2025 privind înființarea Comitetului Național pentru Rețeaua de Date Contabile Agricole a fost desemnat Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare ca "Agenție de legătură", responsabilă cu coordonarea activităților de colectare, prelucrare și gestionare a datelor. În urma reorganizării MAIA a fost creată Direcția analiză economică și statistică agricolă. Odată ce va deveni funcțională această Direcție va prelua implementarea RICA. Totodată, cu suportul Proiectului Twinning vom avea suportul necesar pentru elaborarea Planului de selecție a fermierilor pentru sondajele naționale conform tuturor cerințelor și rigorilor UE. Întru implementarea Registrului Informațional Sustenabil Agricol (FADN/FSDN), care reprezintă componenta națională a Rețelei de Informații Contabile Agricole (RICA), se va întreprinde acțiunea de dezvoltare a FADN/FSDN, cu scopul de a colecta și analiza date economice, contabile și de sustenabilitate de la fermele agricole reprezentative. Această inițiativă va sprijini fundamentarea politicilor agricole și alinierea la cerințele *acquis-ului* comunitar, contribuind la creșterea transparenței și eficienței în sectorul agroalimentar. Registrul va funcționa ca un instrument esențial pentru monitorizarea performanței fermelor și adaptarea intervențiilor publice la realitățile din teren.

11.2. PIEȚELE AGRICOLE

11.2.1. Prezentarea generală a situației

11.2.1.1. Cadrul legislativ

În Republica Moldova, Organizarea Pieței (OCM) nu este reglementată de un singur regulament, așa cum este cazul în UE, cu Regulamentul (UE) [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de organizarea comună a piețelor de produse agricole, cu toate acestea, mai multe legi și hotărâri reglementează acest domeniu. La moment activitatea piețelor agricole este reglementată de Legea nr. [257/2006](#) privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și agroalimentare. Legea nr. [257/2006](#) conține doar prevederi naționale, care necesită a fi revizuite și actualizate.

În același timp menționăm că cadrul normativ nu dispune de reglementări speciale privind intervențiile pe piață sau depozitare publică/privată în diverse situații de criză în sectorul agroalimentar. Ministerul a recunoscut importanța adoptării unui cadru legislativ/normativ de bază pentru reglementarea pieței în anumite sectoare ale produselor agricole prin diferite măsuri de reglementare a pieței, cu scopul de a avea la momentul accederii la UE cadrul legislativ și instituțional necesar stabilit pentru implementarea mecanismelor UE legate de organizarea comună a pieței agroalimentare.

În ceea ce privește alinierea legislației naționale la *acquis-ul* UE în domeniul practicilor comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare cu alimente, au fost deja transpuse o serie de reglementări europene relevante.

- Legea nr. 250/2022 pentru modificarea unor acte normative (Legea 231/2010 cu privire la comerțul interior) a transpus parțial: Directiva 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019;
- Hotărârea Guvernului nr. 328/2023 cu privire la aprobarea Listei produselor agricole și alimentare a transpus: Anexa nr. 1 la Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene.

Reglementările europene abordează aspecte esențiale ale funcționării pieței interne, cum ar fi gestionarea contingentelor tarifare, standardele de comercializare, notificările privind informațiile legate de agricultură, și promovarea produselor agricole pe piața internă și internațională. În cazul Republicii Moldova, transpunerea acestor reglementări nu este doar o cerință tehnică, ci și o etapă critică în adaptarea mecanismelor naționale la standardele europene, facilitând accesul pe piața unică a UE.

În ceea ce privește mecanismele comerciale, Republica Moldova nu dispune în prezent de structuri instituționale sau mecanisme pentru gestionarea contingentelor tarifare și pentru eliberarea licențelor de import/export conform normelor europene. În acest context, Republica Moldova recunoaște importanța alinierii treptate a cadrului său juridic cu legislația europeană în vederea aderării. Totodată, se angajează ca, odată cu obținerea statutului de stat membru al Uniunii Europene, să fie pregătită pentru implementarea mecanismelor necesare pentru administrarea eficientă a contingentelor tarifare, licențelor de import/export și garanțiilor financiare, în conformitate cu reglementările enumerate supra.

În continuare este prezentat cadrul legislativ relevant pentru principalele sectoare ale agriculturii, evidențiind actele normative în vigoare și măsurile de reglementare aplicabile fiecărui domeniu.

În prezent, cadrul normativ al Republicii Moldova nu include un regulament sau program dedicat furnizării de fructe, legume, lapte și produse lactate în instituțiile de învățământ.

Sectorul laptelui și al produselor lactate, este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [158/2019](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru lapte și produsele lactate, care stabilesc cerințele de calitate, ambalare, etichetare, transportare pentru laptele de consum și produsele lactate provenite atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor este asigurat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA).

Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun:

1. Partea III, Partea IV și Apendicele II din Partea VII a Anexei VII din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
2. Directiva [2001/114/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001;
3. Codex STAN GENERAL 206-1999 cu privire la utilizarea termenilor privind produsele lactate (actualizat 1999);
4. Codex STAN 207-1999 cu privire la laptele praf și smântâna dulce praf (actualizat 2018);
5. Codex STAN 208-1999 privind brânzeturile în saramură (actualizat 2018);
6. Codex STAN 221-2001 cu privire la brânza nematurată, inclusiv brânza proaspătă (actualizat 2018);
7. Codex STAN 243-2003 cu privire la laptele fermentat (actualizat 2018);
8. Codex STAN 279-1971 cu privire la unt (actualizat 2018);
9. Codex STAN 281-1971 Standard pentru laptele concentrat (actualizat 2018);
10. Codex STAN 282-1971 cu privire la laptele concentrat cu zahăr (actualizat 2018);
11. Codex STAN 283-1978 cu privire la brânzeturi (actualizat 2018);
12. Codex STAN 284-1971 Standard pentru brânzeturi din zer (actualizat 2018);
13. Codex STAN 289-1995 Standard pentru zerul praf (actualizat 2018).

Hotărârea Guvernului nr. [12/2024](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate și comercializare pentru materiile grase tartinabile de origine vegetală și/sau animală, destinate consumului uman, care stabilesc cerințele de calitate, ambalare, etichetare, transportare pentru margarină, maioneză, produsele pe bază de grăsimi de origine vegetală și/sau animală, destinate consumului uman, precum și pentru utilizare în industria culinară, de cofetărie și de panificație cu un conținut de 10 - 90 % grăsimi provenite atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor este asigurat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun:

1. Anexa VII, partea VII din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
2. Regulamentul (CE) nr. [445/2007](#) al Comisiei din 23 aprilie 2007 de stabilire a anumitor norme de aplicare a Regulamentului (CE) nr. [2991/94](#) al Consiliului de stabilire a standardelor pentru grăsimile tartinabile și a Regulamentului (CEE) nr. [1898/87](#) al Consiliului privind protecția denumirilor laptelui și produselor lactate folosite pentru comercializare;

3. Codex STAN 32-1991 Standard pentru margarină (actualizat 1989);
4. Codex STAN 168-1989 Standard pentru maioneze;
5. Codex Stan 256-2007 standard pentru spreaduri pe bază de grăsimi și amestecuri de spreaduri.

Sectorul de carne de vită este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [1406/2008](#) pentru aprobarea Normei privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor din carne de bovine a transpus:

1. Regulamentul (CE) nr. [1760/2000](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iulie 2000;
2. Regulamentul (CE) nr. [1825/2000](#) al Comisiei din 25 august 2000;
3. Regulamentul (CE) nr. [566/2008](#) al Comisiei din 18 iunie 2008;

Hotărârea Guvernului nr. [687/2024](#) cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. [1406/2008](#) pentru aprobarea Normei privind etichetarea cărnii de bovine și a produselor din carne de bovine a transpus: Regulamentul (UE) nr. [653/2014](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 și art. 78 alin.(1) lit.(a) Anexa VII partea I din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole.

Sectorul carne de porc este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [696/2010](#) cu privire la aprobarea Reglementării tehnice "Carne – materie primă. Producerea, importul și comercializarea, care stabilește criteriile obligatorii de calitate, siguranță alimentară, de prezentare, etichetare și informare a consumatorului care, în scopul asigurării protecției vieții, sănătății și securității oamenilor, trebuie respectate la producerea, importul și/sau plasarea pe piață a cărnii de animale în calitate de materie primă pentru industria produselor din carne și comercializarea pentru consum, provenite atât din producția internă, cât și din import.

Hotărârea Guvernului nr. [624/2020](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru preparate și produse din carne, care stabilește criteriile obligatorii, reguli de ambalare, etichetare, transportare, pentru preparate și produse din carne provenite atât din producția internă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Sectorul ouă și păsări de curte este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [773/2013](#) cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare de stabilire a cerințelor de comercializare a cărnii de pasăre a transpus: Regulamentul (CE) nr. [543/2008](#) al Comisiei din 16 iunie 2008.

Hotărârea Guvernului nr. [357/2012](#) pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubatie a transpus: Regulamentul (CE) nr. [617/2008](#) al Comisiei din 27 iunie 2008.

Sectorul de miere este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [661/2007](#) cu privire la aprobarea Reglementării Tehnice „Miere naturală” transpune Directiva [2001/110/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind mierea.

În domeniul importurilor animalelor de rasă pură din specia ovină și caprină, în legislația națională este transpus Regulamentul (UE) [2016/1012](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice pentru creșterea, comerțul și intrarea în Uniune a animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibrizi și a produselor germinative ale acestora prin Legea zootehnie nr. [213/2022](#), unde sunt impuse condiții comune pentru importul de animale de rasă pură, cum ar fi: art. 59 alin.(4) din Legea zootehniei nr. [213/2022](#):

„(4) Pentru a fi introduse în țară, animale de reproducție trebuie să fie însoțiți de:

a) un certificat zootehnic din țara de origine;

b) un document din țara de origine care să confirme că aceste animale sunt înscrise într-un registru genealogic sau înregistrat într-un registru zootehnic din țara de origine.”

Astfel, se intenționează elaborarea/adoptarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind *importurile de animale de reproducere de rasă pură prin care se va transpune prevederile din Regulamentul (CE) nr. [874/96](#).*

Clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine

La data de 13.12.2024 a fost adoptat în prima lectură proiectul Legii privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii parțial a transpus:

1. Regulamentul delegat (UE) [2017/1182](#) al Comisiei din 20 aprilie 2017;
2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2017/1184](#) al Comisiei din 20 aprilie 2017.
3. Art.10, Anexa IV din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013.

Sectorul Uleiurilor vegetale comestibile este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [15/2024](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru uleiurile vegetale comestibile care stabilesc cerințele minime de calitate, ambalare, etichetare, transportare pentru uleiurile vegetale comestibile (precum uleiul de soia, de arahide, de măsline, de palmier, semințe de floarea soarelui, de cocos, de rapiță, de muștar ș.a.) provenite atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor este asigurat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun:

1. Partea VIII din Anexa VII din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
2. Regulamentul (UE) [2022/2104](#) al Comisiei din 29 iulie 2022;
3. CODEX STAN 210-1999
4. CODEX STAN 19-1981
5. CODEX STAN 33-1981
6. CXS 33-1981

În Republica Moldova hameiul nu se cultivă pe motiv că clima nu asigură condițiile necesare pentru creștere: soluri lutoase sau luto-nisipoase cu pH cuprins între 6,5-7,8 și umiditate ridicată. Hameiul și produsele din hamei în Republica Moldova sunt importate iar, cea mai mare parte din cantitățile importate sunt utilizate la producerea berii.

Sectoarele de zahăr și orez sunt reglementate de:

Hotărârea Guvernului nr. 291/2014 cu privire la aprobarea cerințelor de calitate pentru orez și crupe de orez, care stabilește cerințele minime de calitate, ambalare, etichetare, transportare pentru orez și crupele de orez destinate consumului uman, provenit atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor este asigurat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun:

- Partea I a Anexei III și a anexei IV din Regulamentul (CE) nr.1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole;
- Anexa II din Regulamentul (UE) nr.1272/2009 al Comisiei din 11 decembrie 2009 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr.1234/2007 al Consiliului cu privire la achiziționarea și vânzarea produselor agricole în cadrul schemei de intervenție publică;
- Codex Standard cu privire la orez – CODEX STAN 198-1995.

Hotărârea Guvernului nr. 774/2007 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice "Zahăr. Producerea și comercializarea" stabilește condițiile minime de calitate, siguranță alimentară, prezentare și informare a consumatorilor, care trebuie să fie respectate la fabricarea și/sau comercializarea zahărului destinat consumului uman, atât de producție autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

În anul 2024, prin Hotărârea Guvernului nr. 497/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind orezul și anumite tipuri de zahăr destinate consumului uman) prevederile hotărârilor menționate supra au fost revizuite și actualizate prin transpunerea:

- parțial (partea II din Anexa I, partea III din Anexa I, partea II din Anexa II și Anexa III Partea B Capitolul III) Regulamentul (UE) nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr.922/72, (CEE) nr.234/79, (CE) nr.1037/2001 și (CE) nr.1234/2007 ale Consiliului, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024;
- parțial (art.1, art.2 pct.2 și Anexa) Directiva 2001/111/CE a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind anumite tipuri de zahăr destinate consumului uman, așa cum a fost modificată ultima oară prin Regulamentul (UE) nr.1021/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013;
- Codex STAN 212-1999 Standard pentru zaharuri/CODEX STAN 212-1999 *Standard for sugars* CXS 212-1999 (actualizat 2001, 2019, 2022).

Astfel, Cerințele de calitate pentru zahăr au fost completate cu noțiuni și prevederi pentru un șir de produse precum: Zaharuri albe, Zaharuri brute, Izoglucoză, Sirop de inulină, Zahăr brun, Zahăr semi alb, Zahăr sau zahăr alb, Zahăr extra alb, Soluție de zahăr invertit, Sirop de zahăr invertit, Sirop de glucoză, Sirop de glucoză uscată, Dextroză sau monohidrat de dextroză, Dextroză sau dextroză anhidră, Fructoză, Glucoză pulbere, Zahăr brun din trestie de zahăr.

Sectorul sucuri, gemuri și jeleuri este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. [216/2008](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru gemuri, jeleuri, dulcețuri, piureuri și alte produse similare, care stabilește cerințe minime

de calitate, siguranță alimentară, prezentare și etichetare a produselor, care trebuie să fie respectate la fabricarea și/sau comercializarea gemurilor, confiturilor, jeleurilor, marmeladelor, piureului de castane îndulcit, magiunurilor, dulcețurilor, fructelor confiate, pastelor de fructe și pomușoare, piureurilor de fructe și pomușoare, fructelor și pomușoarelor pasate sau mărunțite cu zahăr și sucurilor de fructe, provenite atât din producția internă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun parțial Directiva [2001/113/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind gemurile, jeleurile și marmeladele de fructe, precum și piureul de castane îndulcit destinate alimentației umane.

Hotărârea Guvernului nr. [1111/2010](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru sucuri și anumite produse similare destinate consumului uman, stabilește cerințe minime de calitate, de prezentare și de etichetare a produselor, care trebuie respectate la fabricarea și/sau la comercializarea produselor de sucuri destinate consumului uman, provenite atât din producția internă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpun parțial Directiva [112/2001/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind sucurile de fructe și anumite produse similare destinate consumului uman, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

În anul 2024 prin Hotărârea Guvernului nr. 448/2024 privind modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind sucurile, gemurile și alte produse similare destinate consumului uman) (HG nr. [216/2008](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru gemuri, jeleurii, dulcețuri, piureuri și alte produse similare și HG nr. [1111/2010](#) cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru sucuri și anumite produse similare destinate consumului uman) prevederile hotărârilor menționate supra au fost revizuite și actualizate prin transpunerea:

- art.1 și art.2, Anexele I-III din Directiva [2001/113/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001;
- art. 3, 4, 6, Anexele I-V din Directiva [2001/112/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001.

Sectorul fructelor și legumelor proaspete este reglementat de:

Legea 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete care transpune parțial capitolul II din titlul II, anexa III și anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [543/2011](#) al Comisiei din 7 iunie 2011 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr.1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate.

Hotărârea Guvernului nr. [929/2009](#), care transpune parțial Regulamentul delegat (UE) [2023/2429](#) al Comisiei din 17 august 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele de comercializare pentru sectorul fructelor și legumelor, pentru anumite produse din fructe și legume prelucrate și pentru sectorul bananelor și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1666/1999 al Comisiei și a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr.543/2011 și (UE) nr.1333/2011 ale Comisiei

Totodată, în sectorul fructelor și legumelor, prin Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora și Hotărârea Guvernului nr. 695/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a grupurilor de producători sunt reglementate constituirea Grupurilor de producători și asociațiile acestora, Legea și Hotărârea de Guvern sunt acte naționale și nu sunt armonizate.

Sectorul vitivinicol contribuie semnificativ la ocuparea forței de muncă, generarea de valoare adăugată în economie, la exporturi și promovarea imaginii țării la scară internațională creând 16 la sută din valoarea totală produsă în agricultură, deține o pondere de cca 2 la sută din Produsul Intern Brut al țării și 10 la sută din valoarea exporturilor, creează locuri de muncă pentru peste 150 mii de moldoveni (dintre care două treimi provin din localitățile rurale).

Exercițiul de aliniere a legislației Republicii Moldova la principiile Uniunii Europene, în sectoarele vizate, reprezintă un exercițiu continuu din anul 2012 și, mai pronunțat, în ultimii ani. Astfel a fost armonizată legislația națională la regulamentele UE fiind stabilit anul de comercializare, iar, pentru a contribui la ameliorarea condițiilor economice au fost stabilite prevederi de menținere a unor standarde de comercializare la plasarea produselor pe piață, pentru a lua în considerare așteptările consumatorilor și preluată definirea și clasificarea vinurilor și produselor vitivinicole aromatizate, preluate procesele tehnologice de producere, principiile de etichetare și cele de evaluare a calității, inclusiv, și cele de evaluare ale caracteristicilor organoleptice, au fost preluate principiile de executare a trasabilității. La fel, au fost preluate și dezvoltate schemele de calitate, a fost acordată o atenție sporită informării consumatorilor și aspectelor de executare a controlului de stat. Reglementările UE care au fost deja transpuse:

Legea RM nr. 57/2006 a viei și vinului:

- Art.6 lit.(d), art.80 alin.(2) ultimul paragraf, art.81 alin.(2) lit.(a) și (b), art.82, art.90 alin.(3) lit.(a) și (b), art.168 alin.(1) lit.(a) și (b), alin.(1a), alin.(4) lit.(a), (b) și (c) pct.(i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi) din Regulamentul (UE) 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole (pe sectorul vitivinicol);

Regulamentul privind organizarea pieței vitivinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 356/2015 au transpus parțial:

- Art.75, art.80, art.92-95, art.112 și 113, art.117, art.119-121, art.146 alin.(1), art.147 alin.(1) și (2), partea IV, pct.2 și 3 și pct.12 din Anexa II, partea II primul alineat, pct.1 "Vinul" lit.a), d) și pct.6 "Vinul spumant de calitate de tip aromat" lit.a) al doilea alineat din Anexa VII, părțile I și II din Anexa VIII din Regulamentul (UE) 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole (pe sectorul vitivinicol).

Regulamentul privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 741/2017 au transpus parțial:

- punctul 5, partea IV din anexa II și punctele 1 și 3-9, partea II din anexa VII din Regulamentul (UE) nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole;

Regulamentul (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind definirea, descrierea, prezentarea, etichetarea și protejarea indicațiilor geografice ale produselor vitivinicole aromatizate și de abrogare a Regulamentului (CEE) 1601/91 al Consiliului, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2021/2117 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021;

Regulamentul delegat (UE) 2017/670 al Comisiei din 31 ianuarie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr.251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește procesele de producție autorizate pentru obținerea produselor vitivinicole aromatizate.

Hotărârea Guvernului RM nr. 245/2024 de aprobare a „Metodei de analiză prin care se stabilește dacă există izotiocianat de alil în produsul vitivinicol” a transpus: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/935 al Comisiei din 16 aprilie 2019 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește metodele de analiză pentru determinarea caracteristicilor fizice, chimice și organoleptice ale produselor vitivinicole și notificările deciziilor statelor membre referitoare la majorările tăriei alcoolice natural.

Regulamentului privind practicile oenologice permise și restricțiile aplicabile producerii și conservării produselor vitivinicole, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 775/2024 a transpus parțial: Regulamentul delegat (UE) 2019/934 al Comisiei din 12 martie 2019 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește zonele viticole în care poate fi majorată tăria alcoolică, practicile oenologice autorizate și restricțiile aplicabile producerii și conservării produselor vitivinicole, procentajul minim de alcool al subproduselor și eliminarea acestora și publicarea fișelor OIV, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul delegat (UE) 2022/68 al Comisiei din 27 octombrie 2021.

Conform direcțiilor prioritare stabilite pe domeniul „băuturi spirtoase” s-au inițiat acțiuni de modificare a cadrului de reglementare național aliniate la acquis-ul UE. Reglementările UE care au fost deja transpuse:

Legea RM nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și al producției alcoolice, transpune:

- Art. 2 din **Regulamentul (UE) 2019/787** al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor spirtoase, utilizarea denumirilor băuturilor spirtoase în prezentarea și etichetarea altor produse alimentare, protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase, utilizarea alcoolului etilic și a distilatelor de origine agricolă în băuturile alcoolice, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 110/2008;

Regulamentul privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor ce conțin alcool, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 589/2023 a transpus parțial:

Regulamentul (UE) 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor spirtoase, utilizarea denumirilor băuturilor spirtoase în prezentarea și etichetarea altor produse alimentare, protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase, utilizarea alcoolului etilic și a distilatelor de origine agricolă în băuturile alcoolice, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 110/2008.

Sectorul cacao și cafea este reglementat de:

Hotărârea Guvernului nr. 204/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Produse de cofetărie”, care stabilește cerințe esențiale privind natura, conținutul, fabricarea, etichetarea, marcarea, cerințe minime de calitate care trebuie respectate la fabricarea și/sau comercializarea produselor de cofetărie (Produse zaharoase, inclusiv ciocolată albă, care nu conțin cacao, Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao) provenite atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpus parțial Directiva 2000/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iunie 2000 privind produsele din cacao și din ciocolată destinate consumului uman.

Hotărârea Guvernului nr. 206/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Cafea”. Extracte de cafea și de cicoare. Ceaiuri și produse de ceai”, care stabilește cerințe esențiale privind natura, conținutul, fabricarea, etichetarea, marcarea, cerințe minime de calitate care trebuie respectate la fabricarea și/sau comercializarea produselor precum cafea, ceai, extracte, esențe și concentrate de cafea, de ceai și preparate având la bază aceste produse sau având la bază cafea, ceai; cicoare prăjită și alți înlocuitori organici de cafea și extracte, esențe și concentrate din acestea, provenite atât din producția autohtonă, cât și din import. Controlul privind respectarea cerințelor se asigură de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Cerințele sunt armonizate la legislația UE și transpus parțial Directiva 1999/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 februarie 1999 privind extractele de cafea și de cicoare.

În anul 2024 prevederile hotărârilor menționate supra au fost revizuite și actualizate după cum urmează:

Hotărârea Guvernului nr. 498/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 204/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Produse de cofetărie” a transpus integral: Directiva 2000/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iunie 2000.

Hotărârea Guvernului nr. 666/2024 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 206/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Cafea. Extracte de cafea și de cicoare. Ceaiuri și produse de ceai” transpune:

- Anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/47 al Comisiei din 13 ianuarie 2022;
- transpune parțial art. 1 și 2 și Anexa „Denumiri, definiții și caracteristici ale produselor” din Directiva 1999/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 februarie 1999;
- art. 2 pct. 1 din Decizia Consiliului 2008/579/CE din 16 iunie 2008.

11.2.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de instituție responsabilă pentru elaborarea politicilor în domeniile agriculturii, dezvoltării rurale, industriei alimentare și siguranței alimentare, deține un rol esențial în procesul de transpunere și implementare a acquis-ului Uniunii Europene. În acest context, capacitatea administrativă a MAIA constituie un factor determinant pentru asigurarea alinierii cadrului național la standardele europene.

În cadrul structurii ministeriale, responsabilitățile pentru transpunerea acquis-ului sunt repartizate între subdiviziunile de specialitate, în funcție de domeniul de competență. În prezent, peste 30 de funcționari publici din cadrul MAIA sunt direct implicați în acest proces, activând în calitate de responsabili de transpunere, membri ai grupurilor de lucru sectoriale, puncte de contact pentru evaluarea preliminară a legislației sau ai altor structuri tehnice relevante.

Pe parcursul anului 2023, în cadrul MAIA a fost consolidat mecanismul intern de coordonare și monitorizare a transpunerii legislației UE, prin desemnarea responsabililor pentru fiecare act normativ prevăzut în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (PNA). De asemenea, a fost elaborat un plan intern de acțiuni care reflectă sarcinile subdiviziunilor ministerului în procesul de armonizare legislativă.

Totodată, MAIA a beneficiat de asistență tehnică din partea proiectelor sprijinite de partenerii de dezvoltare, inclusiv în ceea ce privește consolidarea capacităților instituționale. În

acest sens, au fost desfășurate mai multe sesiuni de instruire și ateliere de lucru privind metodologia de transpunere a acquis-ului, redactarea notelor de conformitate și elaborarea tabelelor de transpunere, adresate funcționarilor implicați direct în acest proces.

Cu toate acestea, procesul de transpunere se confruntă în continuare cu anumite constrângeri legate de capacitatea administrativă. Printre acestea se numără fluctuația de personal, nivelul insuficient de expertiză în unele domenii tehnice și volumul ridicat de sarcini asumate în cadrul procesului de aderare. În acest context, este necesară consolidarea suplimentară a resurselor umane și instituționale, inclusiv prin atragerea experților de profil și dezvoltarea continuă a capacităților funcționarilor implicați.

În concluzie, deși Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a înregistrat progrese semnificative în organizarea procesului de transpunere a acquis-ului, este imperativă menținerea unui efort susținut în vederea asigurării unei alinieri eficiente și durabile a legislației naționale la standardele Uniunii Europene.

11.2.2. Planuri de viitor

11.2.2.1. Planuri legislative

În contextul armonizării cu politicile comerciale comune ale Uniunii Europene, în domeniul intervențiilor pe piață și al mecanismelor comerciale, se planifică elaborarea unui proiect de hotărâre a Guvernului privind intervenția publică și ajutorul de stat pentru depozitarea privată ce va transpune:

1. Art. 8-21 din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
2. Regulamentul (UE) nr. [1370/2013](#) al consiliului din 16 decembrie 2013
3. Regulamentul delegat (UE) [2016/1238](#) al comisiei din 18 mai 2016
4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2016/1240](#) al comisiei din 18 mai 2016
5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2018/150](#) al comisiei din 30 ianuarie 2018 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) [2016/1240](#).

În ceea ce privește mecanismele comerciale, planurile legislative vizează transpunerea unor acte europene esențiale, precum:

1. Transpunerea Regulamentului delegat (UE) [2016/1237](#);
2. Transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) [2016/1239](#);
3. Regulamentul (UE) nr. [192/2010](#);
4. Pregătirea structurilor organizaționale în vederea gestionării intervențiilor de piață, licențierii și programelor de promovare (până la finele anului 2027);
5. Adoptarea Regulamentului privind metodologia și modalitatea de colectare a prețurilor (trimestrul IV, 2026).

În urma evaluării cadrului juridic și instituțional actual din Republica Moldova și având în vedere necesitatea alinierii la standardele europene, se va elabora un proiect de Hotărâre de Guvern privind delegarea atribuțiilor de gestionare a licențelor de import/export, precum și de a administra contingentările tarifare, garanțiile financiare în perioada premergătoare aderării la Uniunea Europeană și aplicarea normelor menite să sprijine competitivitatea produselor europene, să îmbunătățească percepția consumatorilor și să deschidă noi piețe. Aceasta ar îndeplini sarcinile legate de eliberarea de licențe de import și export pentru anumite produse agricole, precum și

sarcinile de repartizare a contingentelor tarifare vamale conform modelului de alocare a cotelor proporțional cu cantitățile solicitate și desfășurarea activităților legate de colectarea și prelucrarea datelor privind prețurile produselor agricole și alimentare și raportare la CE. Prin această măsură, Republica Moldova va asigura o integrare progresivă în piața internă europeană, pregătindu-se pentru respectarea reglementărilor europene, fără a suprasolicita structurile existente.

Pentru implementarea intervenției ”Program național de promovare în școli a consumului de alimente nutritive, corelat cu oferta locală de produse” va fi necesar de transpus:

1. Art. 22-25 din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
2. Art. 5 din Regulamentul (UE) nr. [1370/2013](#) al Consiliului din 16 decembrie 2013;
3. Regulamentul delegat (UE) [2017/40](#) al Comisiei din 3 noiembrie 2016;
4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2017/39](#) al Comisiei din 3 noiembrie 2016.

Planurile legislative în sectorul laptelui și al produselor lactate includ inițiative menite să transpună în dreptul național reglementările europene relevante privind organizarea producătorilor, standardele de calitate și relațiile contractuale prin:

1. Proiectul HG privind aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale (sectorul lapte și produse lactate) va transpune:
 - Art. 148-151, 160-163, 166-172b din Regulamentul (UE) nr. [1308/2013](#) al Parlamentului European și al consiliului din 17 decembrie 2013;
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. [511/2012](#) al Comisiei din 15 iunie 2012 privind notificările referitoare la organizațiile de producători și organizațiile interprofesionale, precum și la negocierile și relațiile contractuale, prevăzute în Regulamentul (CE) nr. [1234/2007](#) pentru sectorul laptelui și al produselor lactate așa cum a fost amendat în 31.10.2022;
 - Regulamentul delegat (UE) nr. [880/2012](#) al Comisiei din 28 iunie 2012 de completare a Regulamentului (CE) nr. [1234/2007](#) al Consiliului în ceea ce privește cooperarea transnațională și negocierile contractuale ale organizațiilor de producători în sectorul laptelui și al produselor lactate.
2. Proiect de modificare a unor Hotărâri de Guvern (HG) nr. [1111/2010](#) privind cerințe de calitate pentru sucuri, HG nr. [216/2008](#) cerințe de calitate pentru gemuri, jeleuri și produse similare, HG nr. [158/2019](#) cerințe de calitate pentru lapte și produse lactate) va transpune:
 - a. Directiva (UE) [2024/1438](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.
 - b. Standarde de calitate pentru lapte și produse lactate:
 - c. Regulamentul (CE) nr. [445/2007](#) al Comisiei din 23 aprilie 2007;
 - d. Regulamentul delegat (UE) nr. [880/2012](#) al Comisiei din 28 iunie 2012 de completare a Regulamentului (CE) nr. [1234/2007](#)

Planurile legislative în sectorul cărnii de porc nu prevăd preluarea Regulamentului Nr. 2004/2002 al Comisiei și al Regulamentului (CEE) nr. 226/89, deoarece acestea se referă la metode de determinare a conținutului de carne și grăsime în produsele din carne de porc care sunt considerate învechite. Aceste reglementări, din 2002 și 1989, sunt irelevante în contextul actual, având în vedere că laboratoarele din Republica Moldova utilizează metode de analiză ISO revizuite și actualizate, conforme cu standardele internaționale actuale.

Proiectul de hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1208/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea ouălor pentru consum uman are ca scop transpunerea reglementărilor europene relevante în sectorul ouălor pentru consum uman. Printre reglementările ce vor fi integrate se numără:

1. Regulamentul delegat (UE) 2023/2464 al Comisiei, care modifică Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, stabilind noi standarde de comercializare pentru ouă;
2. Regulamentul delegat (UE) 2023/2465 al Comisiei, care completează Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 și abrogă Regulamentul (CE) nr. 589/2008, având ca obiect standardele de comercializare pentru ouă;
3. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2466 al Comisiei, care stabilește norme detaliate de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 în ceea ce privește comercializarea ouălor.

În anul 2025 va fi promovat proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. [661/2007](#) cu privire la aprobarea Reglementării Tehnice „Miere naturală”, care va transpune ultimele modificări operate în Directiva [2001/110/CE](#) a Consiliului din 20 decembrie 2001 privind mierea, prin Directiva (UE) [2024/1438](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.

În anul 2025 se intenționează elaborarea/adoptarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind importurile de animale de reproducere de rasă pură, prin care se va transpune prevederile din Regulamentul (CE) nr. [874/96](#) privind importurile de animale de reproducere de rasă pură din speciile ovină și caprină provenind din țări terțe.

În luna martie 2025 a fost adoptată Legea nr. 37/2025 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii, care transpune Regulamentul delegat (UE) 2017/1182 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1184, acest act va intra în vigoare în martie 2027.

Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2022/2105](#) al Comisiei din 29 iulie 2022 de stabilire a normelor privind controalele de conformitate aplicate standardelor de comercializare pentru uleiul de măsline și metodele de analiză a caracteristicilor uleiului de măsline, se consideră irelevant întrucât Regulamentul se referă la care produs și/sau ambalează ulei de măsline. În Republica Moldova, tot uleiul de măsline este de import, astfel se prezumă că uleiul care a fost importat deja a fost supus controalelor de conformitate în țara de origine.

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reglementarea și dezvoltarea durabilă a sectorului culturilor arabile, în special în ceea ce privește orezul și zahărul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni: Republica Moldova își propune ca, în anul 2025, să transpună în legislația națională un set de regulamente europene relevante. Transpunerea va fi realizată prin adoptarea unei Hotărâri de Guvern privind Regulamentul de introducere în Republica Moldova a orezului și cerealelor, care va institui norme tehnice și cerințe de certificare aplicabile operatorilor economici. Această inițiativă are drept obiectiv alinierea la standardele Uniunii Europene în materie de siguranță și calitate a produselor importate, contribuind la protejarea consumatorilor și la pregătirea pieței naționale pentru integrarea în Piața Internă a Uniunii Europene. Hotărârea de

Guvern privind Regulamentul de introducere în Republica Moldova a orezului și cerealelor va transpune:

1. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/2834](#).
2. Regulamentul delegat (UE) [2023/2835](#).
3. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2024/2403](#).

Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2023/2834](#), acest regulament stabilește norme detaliate pentru implementarea prevederilor din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 în domeniul importurilor de produse din sectoarele orezului, cerealelor, zahărului și hameiului. Documentul reglementează aspecte tehnice, cum ar fi cerințele de documentare, certificarea de conformitate și controlul cantităților importate, pentru a asigura respectarea standardelor de calitate și securitate pe piața internă a Uniunii Europene.

Regulamentul delegat (UE) [2023/2835](#), Acest regulament completează Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 prin detalierea procedurilor specifice privind gestionarea importurilor din sectoarele orezului, cerealelor, zahărului și hameiului. Regulamentul abrogă o serie de acte legislative mai vechi pentru a simplifica și actualiza cadrul juridic existent. Scopul principal este de a asigura armonizarea normelor și de a îmbunătăți transparența și eficiența în procesul de import.

Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2024/2403](#), acest regulament introduce taxele specifice la import pentru orezul decorticat, reglementând condițiile de aplicare și ajustare a acestora în funcție de evoluțiile de pe piața internațională. Documentul are ca scop protejarea sectorului agricol din UE și menținerea unei aprovizionări sustenabile pentru consumatori, în contextul concurenței globale. Acest Regulament este irelevant până la obținerea statutului de țară candidat.

Planurile legislative în sectorul sucurilor, gemurilor și produselor lactate se concentrează pe alinierea legislației naționale la standardele europene actuale. În acest sens, proiectele de modificare a Hotărârilor de Guvern (HG nr. [1111/2010](#) cerințe de calitate pentru sucuri, HG nr. [216/2008](#) cerințe de calitate pentru gemuri, jeleuri și produse similare, HG nr. [158/2019](#) cerințe de calitate pentru lapte și produse lactate) au drept scop transpunerea Directivei (UE) [2024/1438](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.

În scopul asigurării cadrului normativ necesar în sectorului fructelor și legumelor vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

1. Hotărârea de Guvern cu privire la standardele de comercializare pentru fructe și legume va transpune: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2430 prin modificarea Legii nr. 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete, Regulamentul delegat (UE) 2017/891.
2. Proiectul de lege cu privire la organizații și asociații ale producătorilor, organizații interprofesionale și recunoașterea acestora va transpune: Art. 152-159, 164, 173-175 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013.
3. Proiectul de hotărâre de Guvern privind aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale va transpune:
Art. 125-126, 160-163, 166-172b din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
Regulamentul delegat (UE) 2017/891 al Comisiei din 13 martie 2017;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/892 al Comisiei din 13 martie 2017;
Regulamentul delegat (UE) 2016/232 al Comisiei din 15 decembrie 2015.

În scopul asigurării cadrului normativ necesar în sectorului vinului vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

Proiectul de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006 în care vor fi transpuse prevederile de ordin general – proiectul național inițiat se află în proces de promovare, se preconizează a fi adoptat în parlamentul RM până în luna iulie 2025;

Proiectul hotărârii Guvernului RM de modificare a Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole, aprobată prin HG nr. 356/2015 în care se vor transpune prevederi de ordin tehnic – proiectul național se preconizează a fi inițiat în 2025 și adoptat până în luna mai 2026.

Aceste două proiecte vor transpune:

- Regulamentul delegat (UE) 2018/273 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, registrul plantațiilor viticole, documentele însoțitoare și certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii, notificările și publicarea informațiilor notificate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele și sancțiunile relevante, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 555/2008, (CE) nr. 606/2009 și (CE) nr. 607/2009 ale Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 436/2009 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2015/560 al Comisiei;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/274 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii și notificările, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele relevante și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/561 al Comisiei.

Proiectul hotărârii Guvernului RM de modificare a Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 741/2017 va transpune: Regulamentul delegat (UE) 2024/585 al Comisiei din 8 decembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele specifice referitoare la indicarea și desemnarea ingredientelor pentru produsele vitivinicole aromatizate.

Proiectul hotărârii Guvernului RM privind aprobarea Metodelor de referință pentru analiza băuturilor spirtoase va transpune: Regulamentul (CE) nr. 2870/2000 al Comisiei din 19 decembrie 2000 de stabilire a metodelor comunitare de referință pentru analiza băuturilor spirtoase, așa cum a fost amendat în 13 Martie 2023.

11.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În vederea consolidării mecanismelor de intervenție pe piață și alinierii acestora la cerințele acquis-ului Uniunii Europene, vor fi întreprinse o serie de acțiuni strategice, cu aplicabilitate atât la nivel macroeconomic, cât și în domenii specifice precum alimentația în unitățile de învățământ.

Un element central al acestei abordări îl constituie instituirea Sistemului Informațional pentru Monitorizarea Pieței Agricole, care va permite colectarea și analiza în timp real a datelor privind producția, prețurile și datele financiare pentru culturile prioritare. Acest sistem va sprijini intervențiile rapide în situații de criză, dar și implementarea eficientă a programelor de furnizare a fructelor, legumelor, laptelui și produselor lactate în școli, prin notificări constante privind disponibilitatea și evoluția pieței pentru produsele vizate.

Totodată, în cadrul Organizării Comune a Piețelor (OCP) vor fi promovate măsuri și scheme naționale adaptate, inclusiv pentru produse precum vinul, mierea, produsele ecologice și cele cu indicații geografice. În paralel, vor fi dezvoltate instrumente specifice care să susțină sistemele de calitate și producția ecologică, contribuind astfel la implementarea unor politici agricole sustenabile și orientate spre livrarea de produse sigure și conforme cu standardele europene.

Un accent deosebit va fi pus pe armonizarea cadrului de reglementare privind standardele de comercializare, unde progresele sunt încă limitate, cu scopul de a asigura competitivitatea și accesul echitabil al producătorilor pe piața internă și europeană. În acest context, fortificarea capacităților instituționale ale direcțiilor implicate în domenii-cheie ale sectorului agroalimentar reprezintă o prioritate, fiind susținută prin proiecte de asistență tehnică precum Twinning și TAIEX.

În contextul alinierii la cerințele Uniunii Europene privind transparența și echitatea în relațiile comerciale din sectorul agroalimentar, este necesară dezvoltarea cadrului de reglementare pentru combaterea practicilor comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare cu alimente. În prezent, progresele în acest subcapitol sunt limitate, în special în ceea ce privește alinierea la standardele de comercializare și relațiile contractuale între producători, procesatori și distribuitori. Se impune adoptarea de măsuri legislative și instituționale care să protejeze actorii vulnerabili din lanțul valoric, în special fermierii, și să asigure un echilibru în raporturile comerciale, în conformitate cu *acquis-ul* UE privind practicile comerciale neloiale. Capacitățile direcțiilor și instituțiilor implicate în implementarea Directivei (UE) 2019/633 vor fi fortificate prin prisma proiectului Twinning la Consiliul Concurenței și a experților contractate de Delegația UE.

În scopul implementării mecanismelor comerciale eficiente, inclusiv pentru gestionarea licențelor de import/export și a contingentelor tarifare, se va înființa Agenția Națională pentru Gestionarea Intervențiilor de Piață și Promovare, care va avea drept domenii de competență:

- Coordonarea și implementarea programelor de subvenții și mecanisme de sprijin financiar pentru producătorii agricoli, incluzând evaluarea cererilor, alocarea fondurilor și monitorizarea utilizării resurselor;
- Sprijinirea producătorilor agricoli în accesarea piețelor internaționale prin organizarea de târguri, expoziții, crearea de parteneriate externe și promovarea brandurilor naționale agricole;
- Eliberarea licențelor și certificatelor necesare pentru export și import de produse agricole, respectând standardele internaționale și reglementările piețelor țintă;
- Furnizarea de consultanță producătorilor agricoli privind standardele de calitate, cerințele de export, inovațiile tehnologice și conformarea cu normele europene și internaționale;

- Monitorizarea performanței exporturilor agricole și a impactului schemelor de sprijin, prin elaborarea de analize și rapoarte pentru îmbunătățirea strategiilor și politicilor.

Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative în domeniul siguranței alimentare sunt coordonate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), care dispune de 435 de inspectori (392 în structurile teritoriale și 43 la nivel central), fiind organizată în 34 de circumscripții sanitar-veterinare și posturi de inspecție la frontieră. Agenția utilizează un set de 147 de proceduri de management (generale, pentru sănătatea animalelor, siguranța alimentelor, domeniul fitosanitar și administrativ), esențiale pentru aplicarea uniformă a legislației europene în controlul produselor agroalimentare.

Pentru asigurarea unui cadru coerent de implementare a politicilor europene, sunt prioritare:

1. Dezvoltarea *Sistemului Integrat de Administrare și Control* (IACS) pentru gestionarea fondurilor europene;
2. Implementarea *FADN/FSDN* pentru monitorizarea performanței economice și a sustenabilității sectorului agroalimentar;
3. Dezvoltarea unui *sistem digital de depunere a cererilor de subvenționare*, care va eficientiza accesul la fonduri;
4. Consolidarea capacităților instituționale ale AIPA, inclusiv pregătirea pentru acreditarea ca agenție IPARD;
5. Elaborarea strategiilor de informare și raportare anuală de performanță, ca instrumente de transparență și evaluare continuă.

Sectorul laptelui și produselor lactate

Vor fi definite proceduri operaționale și instrumente administrative pentru optimizarea fluxului de lucru, alături de dezvoltarea unui plan de resurse umane și strategii de diseminare a informațiilor. Accentul se pune pe continuarea alinierii la standardele europene de calitate și certificare.

Sectorul cărnii de vită

Se va institui un *Comitet Național de Monitorizare* pentru supravegherea implementării strategiei, iar *Registrul Informațional Sustenabil Agricol* va sprijini colectarea de date relevante privind performanța economică a producătorilor.

Sectorul fructelor și legumelor

Vor fi dezvoltate sisteme administrative și tehnice pentru asigurarea trasabilității producției. Se propune instituționalizarea **Camerelor Agricole** și a unui **Comitet Național de Monitorizare** pentru o coordonare eficientă. De asemenea, se va institui un **Sistem Informațional pentru Monitorizarea Pieței Agricole**, cu rol în colectarea și analiza datelor de producție și prețuri.

Sectorul vinului și băuturilor spirtoase

Responsabilitatea pentru controlul siguranței și calității produselor vitivinicole revine ANSA, printr-o direcție specializată cu 9 inspectori autorizați. Pe partea de promovare, evidență și analiză sectorială, competențele aparțin **Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV)**, instituție publică cu autonomie financiară, creată prin parteneriat public-privat. Până în 2027, se propune

dezvoltarea **platformei digitale de evidență și trasabilitate**, ca parte integrantă a Registrului Vitivinicol al Republicii Moldova, cu un cost estimativ de 3,5 milioane lei.

11.3. POLITICA DE CALITATE **(indicații geografice – alimente, vin și băuturi spirtoase, altele)**

11.3.1. Prezentarea generală a situației

În domeniul politicii calității a produselor agricole, vinurilor și băuturilor spirtoase/alcoolice cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate, pentru a beneficia de o IG, un produs trebuie să fie conform condițiilor stabilite într-un caiet de sarcini, omologat printr-o decizie a autorității competente - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care este responsabilă și de aprobarea etapelor și procedurilor de control în scopul asigurării respectării caietelor de sarcini pentru produsele cu IG din domeniul reglementat.

În sectorul agroalimentar, sunt înregistrate următoarele produse autohtone:

1) trei Denumiri de Origine (DO):

- DO Brânză de Popeasca - data înregistrării 2016-10-23, clasa 29 - brânză de oi;
- DO Agriș de Marinici - data înregistrării 2019-04-24, clasa 29 - Dulceață din agrișe, gem din agrișe, jeleu din agrișe, agrișe uscate, agrișe congelate; Clasa 31 - Fructe proaspete de agriș; clasa 32 - Suc din agrișe;
- DO Brânză de Măgura - data înregistrării 2020-01-21, clasa 29 - brânză;

2) șase Indicații Geografice:

- IGP Dulceață din petale de trandafir Călărași - data înregistrării 2016-07-24, clasa 29 - dulceață din petale de trandafir;
- IGP ZĂBRICENI - data înregistrării 2017-02-28; clasa 30 plante, fructe uscate și amestecuri din ele pentru infuzii;
- IGP Prune deosebite de Lalova - data înregistrării 2019-11-18, clasa 29 prune uscate umplute cu miez de nucă;
- IGP Miere din Codrii Moldovei - data înregistrării 2020-03-11, clasa 30 - miere;
- IGP Pistil din Valea Răutului - data înregistrării 2019-09-25, clasa 29 - pistil;
- IGP Kaurma de Bugeac - data înregistrării 2023-02-13, clasa 29 - produse din carne;

În sectorul vitivinicol și al băuturilor spirtoase, sunt înregistrate și protejate național, pentru clasa 33, următoarele produse autohtone:

1) două Denumiri de Origine Protejate (DOP):

- DOP Românești - data înregistrării 1998-11-09, clasificarea Nisa 33 vin roșu;
- DOP Ciurmai – data înregistrării 1999-10-13, clasificarea Nisa 33 vin de desert dulce roșu, vin natural sec roșu;

2) cinci Indicații Geografice Protejate (IGP):

- IGP Ștefan Vodă – data înregistrării 2013-12-13, clasificarea Nisa 33 vinuri;
- IGP Codru - data înregistrării 2013-07-14, clasificarea Nisa 33 vinuri albe, roze și roșii; vinuri licoroase; vinuri spumante; vinuri spumante de calitate; vinuri spumante de calitate de tip aromat; vinuri petiante; vinuri perlante; vinuri din struguri stafidiți; vinuri din struguri supra copti;
- IGP Valul lui Traian – data înregistrării 2013-11-01, clasificarea Nisa 33 vinuri de struguri, inclusiv vinuri albe, roze și roșii; vinuri licoroase tari și de desert; vinuri spumante, vinuri spumante de calitate și vinuri spumante de calitate de tip aromat;
- IG Divin – data înregistrării 2015-12-24, clasificarea Nisa 33 rachiu de vin învechit;
- IG Rachiu de caise Nimoreni - data înregistrării 2013-08-05, clasificarea Nisa 33 băutură spirtoasă.

Urmare a semnării Acordului de Asociere RM-UE a fost solicitată protecția pe teritoriul Republicii Moldova a 3739 indicații geografice (IG) din UE, dintre care 3648 sunt valabile, iar 91 au fost anulate. Totodată, în baza Acordului de Asociere RM-UE, 8 IG din Republica Moldova sunt protejate în UE.

11.3.1.1. Cadrul legislativ

Situația în domeniul alinierii legislației naționale la legislația UE este reglementată:

- Legea nr. [66/2008](#) privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate. Actul stabilește norme ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.
- Legea nr. [101/2014](#) pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate. Actul stabilește și condițiile și modul de utilizare a simbolurilor naționale respective (figura 1), instituite în scopul marcării produselor comercializate sub o denumire protejată în conformitate cu Legea nr. 66/2008.

Figura 1. Simbolurile naționale asociate IG, DO, STG

Simbolurile naționale respective pot fi utilizate doar de către persoanele fizice sau juridice deținătoare ale dreptului de utilizare a unei indicații geografice protejate sau a unei denumiri de origine protejate ori de către persoanele fizice sau juridice care respectă caietul de sarcini pentru o specialitate tradițională garantată.

Alte acte:

Procedurile de înregistrarea și protecție:

- Hotărârea Guvernului nr. [610/2010](#) de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate. Actul normativ stabilește normele de procedură și condițiile de depunere a cererii de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate (în continuare – cerere), modul de completare a formularului cererii, condițiile în care o persoană fizică sau juridică poate fi asimilată unui grup, normele specifice aplicate documentelor cererii, conținutul caietului de sarcini, delimitarea ariei geografice, descrierea produsului și metodei de producere a lui, procedurile de examinare a cererii și opoziției împotriva înregistrării, de înregistrare a indicației geografice, a denumirii de origine sau a specialității tradiționale garantate, datele pentru publicare în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală al Republicii Moldova (în continuare – BOPI), precum și alte acțiuni aferente procedurilor nominalizate mai sus.
- Hotărârea Guvernului nr. [644/2010](#) cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse. Prin acest act se desemnează autoritățile competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate, precum și autoritățile competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse.

Produsele agroalimentare:

- Ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare nr. [149/2015](#) cu privire la procedura de omologare a caietelor de sarcini pentru produsele agroalimentare cu denumiri de origine, indicații geografice și specialități tradiționale garantate. Actul normativ stabilește cerințe esențiale privind obținerea produselor agroalimentare cu indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate (în continuare IG, DO și STG), modul de elaborare și omologare a caietelor de sarcini și procedurile de evaluare a conformității. Acesta nu se aplică băuturilor spirtoase, vinurilor aromatizate și produselor vitivinicole, cu excepția oțeturilor din vin.

Sectorul vitivinicol:

- Legea nr. [56/2006](#) a viei și vinului. Actul stabilește norme generale privind produsele vitivinicole cu indicație geografică protejată și produsele vitivinicole cu denumire de origine protejată, și stabilește competența Guvernului de a aproba actele normative privind organizarea producerii și comercializării produselor vitivinicole cu indicație geografică protejată și a produselor vitivinicole cu denumire de origine protejată.
- Hotărârea Guvernului nr. [356/2015](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole. Regulamentul aprobat stabilește regulile generale privind organizarea pieței vitivinicole, normele privind potențialul de producție, cerințele specifice privind obținerea produselor vitivinicole, etapele de organizare a fabricării și comercializării produselor vitivinicole cu denumire de origine protejată și cu indicație geografică protejată, modul de elaborare și omologare a caietului de sarcini, normele specifice privind producerea produselor vitivinicole ecologice, procedeele tehnologice autorizate și restricțiile în enologie, cerințele față de etichetare și de trasabilitatea producției vitivinicole, precum și prevederile specifice de asigurare a calității produselor vitivinicole.
- Hotărârea Guvernului nr. [741/2017](#) pentru aprobarea Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate. Regulamentul aprobat

stabilește normele privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate, cerințele specifice față de procesele de producție și metodele de analiză pentru obținerea produselor vitivinicole aromatizate, precum și etapele de organizare, fabricare și comercializare a produselor vitivinicole aromatizate cu denumire de origine protejată și cu indicație geografică protejată, și a cerințele față de trasabilitate și față de asigurarea calității produselor vitivinicole aromatizate.

Sectorul băuturilor alcoolice:

- Legea nr. [1100/2000](#) cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice. Actul stabilește cadrul juridic, administrativ, de control și de asigurare a calității în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice, cu excepția vinului, produselor obținute pe bază de must și a produselor vitivinicole aromatizate în sensul Legii viei și vinului nr. [57/2006](#).
- Hotărârea Guvernului nr. [589/2023](#) cu privire la aprobarea Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor ce conțin alcool. Regulamentul aprobat stabilește norme specifice privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor ce conțin alcool, inclusiv a celor ce conțin denumire de origine sau indicație geografică, altele decât berea și băuturile pe bază de bere și băuturile alcoolice fermentate, norme privind alcoolul etilic de origine agricolă rectificat și distilatele de origine agricolă utilizate la producerea băuturilor ce conțin alcool, norme și cerințe esențiale privind calitatea și siguranța acestora și circulația în vederea prevenirii practicilor frauduloase și a asigurării unui nivel înalt de informare și protecție a consumatorului.

Reglementările UE care au fost deja transpuse

- Legea nr. [66/2008](#), privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate:
 - a. transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 (CELEX 32012R1151);
 - b. transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 607/2009 al Comisiei din 14 iulie 2009 (CELEX 32009R0607);
- Hotărârea Guvernului nr. [610/2010](#), de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate:
 - a. transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 (CELEX 32012R1151);
 - b. transpune Regulamentul delegat (UE) nr. 664/2014 al Comisiei din 18 decembrie 2013 (CELEX 32014R0664).
- Ordinul MAIA nr. 149/2015:
 - a. transpune Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 (CELEX 32012R1151);
 - b. transpune Regulamentul (CE) nr. 668/2014 al Comisiei din 13 iunie 2014 (CELEX 32014R0668).
- Hotărârea Guvernului nr. [356/2015](#): transpune parțial (art.75, art.80, art.92-95, art.112 și 113, art.117, art.119-121, art.146 alin.(1), art.147 alin.(1) și (2), partea IV, pct.2 și 3 și pct.12 din Anexa II, partea II primul alineat, pct.1 "Vinul" lit.a), d) și pct.6 "Vinul spumant de calitate de tip aromat" lit.a) al doilea alineat din Anexa VII, părțile I și II din Anexa VIII) Regulamentul (UE)

nr.1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 (CELEX: 32013R1308), așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2021/2117;

- Hotărârea Guvernului nr. 741/2017: transpune parțial (punctul 5, partea IV din anexa II și punctele 1 și 3-9, partea II din anexa VII) Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 (CELEX: 32013R1308): transpune Regulamentul (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 (CELEX: 32014R0251).

- Legea nr. 1100/2000 și Hotărârea Guvernului nr. 589/2023: transpun parțial Regulamentul (UE) 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 (CELEX 32019R0787).

11.3.1.2. Cadrul administrativ

Datele referitoare la numărul de angajați implicați în procesul de transpunere a acquis-ului european și la capacitatea administrativă necesară sunt evidențiate în Tabelul 6. Astfel, în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, un număr de 4 angajați sunt responsabili pentru gestionarea a 9 acte de acquis specifice, iar capacitatea administrativă necesară se concentrează pe instruire și formare de competențe și abilități practice. De asemenea, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală dispune de 7 angajați implicați în implementarea a 3 acte de acquis, iar evaluarea capacității administrative se axează pe necesitatea instruirii personalului pentru a asigura o gestionare eficientă a reglementărilor europene în domeniu.

Tabelul 6. Capacitatea Administrativă și Implicarea Personalului în Procesul de Transpunere a Acquis-ului UE

Ministerul/ autoritatea competentă/responsabil/ă	Nr. de angajați implicați în procesul de transpunere	Nr. actelor de acquis pentru care sunt responsabili	Capacității administrative necesare
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	4	9	instruiri, formare de competențe și abilități practice
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	7	3	instruiri, formare de competențe și abilități practice

11.3.2. Planuri de viitor

11.3.2.1. Planuri legislative

1. Hotărârea de Guvern cu privire la standardele de comercializare pentru fructe și legume va transpune:

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2430 prin modificarea Legii nr. 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete, Regulamentul delegat (UE) 2017/891

2. Proiectul de lege cu privire la organizații și asociații ale producătorilor, organizații interprofesionale și recunoașterea acestora va transpune:

- Art. 152-159, 164, 173-175 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;

3. Proiectul de hotărâre de Guvern privind aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale va transpune:

- Art. 125-126, 160-163, 166-172b din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
- Regulamentul delegat (UE) 2017/891 al Comisiei din 13 martie 2017;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/892 al Comisiei din 13 martie 2017;
- Regulamentul delegat (UE) 2016/232 al Comisiei din 15 decembrie 2015.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii viei și vinului nr. 57/2006 în care vor fi transpuse prevederile de ordin general – proiectul național inițiat se află în proces de promovare, se preconizează a fi adoptat în parlamentul RM până în luna iulie 2025 și proiectul hotărârii Guvernului RM de modificare a Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole, aprobată prin HG nr. 356/2015 în care se vor transpune prevederi de ordin tehnic – proiectul național se preconizează a fi inițiat în 2025 și adoptat până în luna mai 2026.

Aceste două proiecte vor transpune:

1. Regulamentul delegat (UE) 2018/273 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, registrul plantațiilor viticole, documentele însoțitoare și certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii, notificările și publicarea informațiilor notificate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele și sancțiunile relevante, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 555/2008, (CE) nr. 606/2009 și (CE) nr. 607/2009 ale Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 436/2009 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2015/560 al Comisiei;
2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/274 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii și notificările, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele relevante și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/561 al Comisiei.

Proiectul hotărârii Guvernului RM de modificare a Regulamentului privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 741/2017 va transpune:

- Regulamentul delegat (UE) 2024/585 al Comisiei din 8 decembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele specifice referitoare la indicarea și desemnarea ingredientelor pentru produsele vitivinicole aromatizate.

Proiectul hotărârii Guvernului RM privind aprobarea Metodelor de referință pentru analiza bauturilor spirtoase va transpune:

- Regulamentul (CE) nr. 2870/2000 al Comisiei din 19 decembrie 2000 de stabilire a metodelor comunitare de referință pentru analiza bauturilor spirtoase, așa cum a fost amendat în 13.03.2023.

Regulamentul (CE) nr. 1151/2012 al Consiliului din 21 noiembrie 2012 *a fost abrogat și substituit cu Regulamentul (UE) 2024/1143* al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind indicațiile geografice pentru vin, băuturi spirtoase și produse agricole, precum și privind specialitățile tradiționale garantate și mențiunile facultative de calitate pentru produsele agricole, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1308/2013, (UE) 2019/787 și (UE) 2019/1753.

Elaborarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, prin care va fi transpus Regulamentul (UE) 2024/1143.

Elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate (pentru produse agricole, vinuri și băuturi spirtoase/alcoolice), care va transpune:

- Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013;
- Regulamentul (UE) 2021/2117 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021;
- Regulamentul (UE) 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019;
- Regulamentul delegat (UE) 2021/1235 al Comisiei din 12 mai 2021;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1236 al Comisiei din 12 mai 2021;
- Regulamentul delegat (UE) 2019/33 al Comisiei din 17 octombrie 2018;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/34 al Comisiei din 17 octombrie 2018;
- Regulamentul delegat (UE) 2021/1465 al Comisiei din 6 iulie 2021.

11.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În implementarea acquis-ului UE pentru sectorul fructelor și legumelor, măsurile cheie includ dezvoltarea și consolidarea sistemelor administrative și tehnice, cum ar fi IACS și FADN/FSDN, care vor asigura trasabilitatea și monitorizarea producției. Instituirea unui Sistem Informațional pentru Monitorizarea Pieței Agricole va permite colectarea de date precise privind producția și prețurile, facilitând astfel deciziile bazate pe informații corecte. De asemenea, instituționalizarea Camerelor Agricole și crearea Comitetului Național de Monitorizare vor sprijini coordonarea și implementarea eficientă a strategiei naționale. Consolidarea capacității instituționale a AIPA și digitalizarea procesului de depunere a cererilor de subvenționare vor îmbunătăți procesul administrativ și vor asigura o gestionare mai eficientă a resurselor financiare. Aceste acțiuni sunt esențiale pentru alinierea completă la standardele europene și dezvoltarea durabilă a sectorului de fructe și legume.

Pentru implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative în domeniul vinului, vinului aromatizat și a băuturilor spirtoase, se vor întreprinde următoarele acțiuni:

1. Supravegherea și controlul de stat cu privire la respectarea condițiilor aferente produselor vitivinicole este asigurată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. În cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Direcția pentru controlul siguranței și calității

produselor vitivinicole, alcool etilic și producție alcoolică este responsabil de sectorul vitivinicol, unde lucrează 9 funcționari publici cu statut de agenți de control autorizați (inspectori), care beneficiază de o pregătire profesională adecvată domeniului de competență, care le permite să-și îndeplinească eficient atribuțiile și să efectueze controale oficiale în mod coerent. Direcția nominalizată efectuează controale oficiale pe întreg teritoriul Republicii Moldova la toate unitățile care produc și comercializează alcool etilic și producție alcoolică, inclusiv vinuri și vinuri aromatizate.

2. Pe partea de promovare, efectuarea de analize sectoriale, gestionarea și monitorizarea produselor vitivinicole, inclusiv cele cu indicații geografice și denumiri de origine, ținerea Registrului vitivinicol al Republicii Moldova, ținerea evidenței Fondului Viei și Vinului intră în competența I.P. Oficiului Național al Viei și Vinului (ONVV). ONVV este instituția publică din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, creată în baza unui parteneriat public-privat, cu statut de persoană juridică și autonomie financiară nonprofit, care funcționează în condiții de autogestionare. Organele de conducere ale ONVV sunt Consiliul de Coordonare (organul colegial superior al Oficiului) și directorul. Consiliul de Coordonare este compus din 13 membri și include: 3 reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și 10 reprezentanți ai asociațiilor de profil din sectorul vitivinicol. Activitățile ONVV sunt finanțate din Fondul Viei și Vinului. ONVV are un personal de maxim 16 angajați: un director, un director adjunct și 14 specialiști.

3. Totodată, către anul 2027 se propune Dezvoltarea platformei digitale de evidență și trasabilitate în sectorul vitivinicol, care ar fi parte componentă a Registrului vitivinicol al Republicii Moldova. Costurile estimative, aferente acțiunii, ar fi de cca 3.500,00 mii lei, care la moment sunt neacoperite.

Întru implementarea legislației naționale în domeniul politicii calității produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate sunt necesare realizarea următoarelor acțiuni:

- Instituirea și fortificarea capacității unui organism de certificare național pentru verificarea conformității produselor cu IG cu dispozițiile din caietul de sarcini;
- Organizarea instruirilor pentru asociațiile de profil, a activităților educaționale pentru producători și a campaniilor de promovare a produselor cu IG;
- Integrarea și îmbunătățirea sistemului de marketing, crearea platformelor de vânzare (magazine specializate, piețe zonale/regionale) a produselor cu IG.

11.4. AGRICULTURA ECOLOGICĂ

11.4.1. Prezentarea generală a situației

Sectorul *agriculturii ecologice* al Republicii Moldova este concentrat în mare parte pe culturile anuale cerealiere, dar și pe cultivarea nucilor, fructelor uscate, semințelor și uleiului de floarea-soarelui, a leguminoaselor, precum soia, mazărea, precum și pe cultivarea viței de vie și producerea vinului ecologic. Dintre plantele medicinale și aromatice, cea mai răspândită cultură în sistem ecologic este levănțica, iar legumele ecologice ocupă o suprafață foarte mică. În anul 2023, suprafața gestionată în sistem agricol ecologic a constituit cca 41,4 mii ha, atingând o cotă sub 2% din suprafața totală utilizată în agricultură, și fiind înregistrați 158 de operatori ecologici. Potrivit datelor referitoare la producătorii antrenați în lanțul valoric pe agricultura ecologică din

Republica Moldova per zonă de amplasare, majoritatea exploatațiilor agricole ecologice sunt amplasate în zona de Nord (50%), cu o pondere mai mică în zona de centru (33%) și sud (17%).

Tipul de activitate a entităților economice încadrate în lanțul valoric al agriculturii ecologice este: producerea, procesarea, zootehnia, comerțul și colectarea. Interesul puternic al consumatorilor, măsurile de sprijin politic, inclusiv un cadru de reglementare bun, sunt esențiale pentru atingerea acestui obiectiv de creștere a suprafețelor agricole în sistem ecologic. Statul pune prioritate pe sistemul ecologic în agricultura din Republica Moldova, aceasta fiind subliniată și în politicile de dezvoltare sectorială cât și în politica de subvenționare pentru următorii ani.

11.4.1.1. Cadrul legislativ

În domeniul agriculturii ecologice toate actele UE identificate au fost transpuse în legislația națională, iar articolele din actele UE care nu au fost transpuse conțin norme UE neaplicabile la nivel național, așa cum aplicarea lor este posibilă doar din momentul aderării țării la UE.

Actul legislativ de bază este: Legea nr. [237/2023](#) privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice. Actul normativ stabilește principiile producției ecologice și instituie normele privind producția ecologică, certificarea aferentă și utilizarea indicațiilor referitoare la producția ecologică în etichetare și în publicitate, precum și normele privind controalele suplimentare legate de producția și etichetarea produselor ecologice. Totodată, documentul vizează acordarea subvențiilor pentru stimularea dezvoltării agriculturii ecologice, prin intermediul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, iar în scopul evidenței și schimbului de date aferente activității în domeniul producției agroalimentare ecologice, este prevăzută funcționarea unui sistem informațional automatizat.

Alte acte:

- Hotărârea Guvernului nr. [252/2024](#) pentru aprobarea Regulamentului privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii. Actul normativ național stabilește normele pentru producția și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic în conformitate cu Legea nr. [237/2023](#), care constă din material semincer al soiurilor de plante agricole și de legume, material de înmulțire legumicol, altul decât semințele, material de înmulțire a plantelor ornamentale, material de înmulțire viticol și material de înmulțire fructifer.
- Hotărârea Guvernului nr. [253/2024](#) privind normele detaliate de producție ecologică, recunoașterea retroactivă a perioadei de conversie și produsele și substanțele aprobate pentru utilizare în producția ecologică. Prin acest act normativ au fost aprobate 2 regulamente, care stabilesc norme detaliate de producție ecologică vegetală, animalieră, a algelor și animalelor de acvacultură, a alimentelor prelucrate, a hranei prelucrate pentru animale, a vinului, a drojdiei utilizate ca aliment sau ca hrană pentru animale, precum și norme privind colectarea, ambalarea, transportarea și depozitarea produselor ecologice și în conversie. De asemenea, actul normativ național stabilește normele de producție excepționale, în eventualitatea unor circumstanțe catastrofale, normele cu privire la produsele și substanțele aprobate pentru utilizare în producția ecologică, norme privind procedura și documentele necesare pentru recunoașterea retroactivă a perioadelor anterioare în scopul conversiei la producția de produse ecologice, precum și și norme privind schimbul de anumite informații.

- Hotărârea Guvernului nr. [433/2024](#) cu privire la sistemul de control și certificare a producției ecologice, recunoașterea organismelor de control și supravegherea activității acestora. Prin acest act normativ au fost aprobate 2 regulamente. De asemenea, actul reglementează norme și condiții speciale în cadrul controalelor privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, inclusiv controalele pentru verificarea instituirii și funcționării sistemului de control intern, precum și măsurile care trebuie întreprinse în cazul prezenței unor produse sau substanțe neautorizate.
- Hotărârea Guvernului nr. [591/2024](#) pentru aprobarea Regulamentului privind importul și exportul produselor ecologice. Actul normativ național stabilește norme privind verificarea transporturilor de produse destinate exporturilor ca produse ecologice sau ca produse în conversie, inclusiv controlul deținerii certificatului de inspecție; controalele oficiale asupra produselor importate în țară și destinate a fi introduse pe piață ca produse ecologice sau ca produse în conversie; acțiunile care trebuie întreprinse de autoritatea competentă, autoritatea de control și organismele de control în cazurile de nerespectare suspectată sau constatată a prevederilor Legii nr. [237/2023](#) privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, în ceea ce privește loturile importate și/sau exportate de produse ecologice; precum și declarațiile și comunicările importatorilor, ale operatorilor responsabili de transporturi, ale primilor destinatari și ale destinatarilor pentru importul de produse în scopul introducerii pe piață ca produse ecologice sau ca produse în conversie.
- Hotărârea Guvernului nr. [884/2014](#) pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea mărcii naționale „Agricultura Ecologică – Republica Moldova”. Stabilește procedurile de acordare a dreptului pentru utilizarea mărcii naționale nominalizate și modalitățile de marcare cu aceasta a produselor agroalimentare ecologice produse în conformitate cu Legea nr. [237/2023](#) privind producția ecologică și etichetarea produselor alimentare. Marca națională „Agricultura Ecologică – Republica Moldova” pentru producția ecologică poate fi utilizată pentru etichetarea, prezentarea și publicitatea produselor conforme prevederilor legislației naționale, precum și în scopuri de informare și educaționale legate de existența și de publicitatea mărcii.

Reglementările UE care au fost deja transpuse:

1. Legea nr. [237/2023](#) privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice a transpus parțial:
 - Regulamentului (UE) 2018/848.
2. Hotărârea Guvernului nr. 252/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind producerea și comercializarea materialului de reproducere a plantelor din material eterogen ecologic provenit de la anumite genuri sau specii a transpus:
 - Regulamentul delegat (UE) 2021/1189 al Comisiei din 7 mai 2021 (CELEX: 32021R1189)
3. Hotărârea Guvernului nr. 253/2024 privind normele detaliate de producție ecologică, recunoașterea retroactivă a perioadei de conversie și produsele și substanțele aprobate pentru utilizare în producția ecologică a transpus:
 - Regulamentul delegat (UE) 2020/2146 al Comisiei din 24 septembrie 2020 (CELEX: 32020R2146);
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1165 al Comisiei din 15 iulie 2021 (CELEX: 32021R1165);
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/464 (CELEX: 32020R0464);

- Parțial: Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 (CELEX: 32018R0848);
4. Hotărârea Guvernului nr. 433/2024 cu privire la sistemul de control și certificare a producției ecologice, recunoașterea organismelor de control și supravegherea activității acestora a transpus:
- Regulamentul delegat (UE) 2021/1698 al Comisiei din 13 iulie 2021 (CELEX: 3202021R1698)
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1378 al Comisiei din 19 august 2021 (CELEX: 32021R1378)
 - Regulamentul delegat (UE) 2021/1342 al Comisiei din 27 mai 2021 (CELEX: 32021R1342)
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1935 al Comisiei din 8 noiembrie 2021 (CELEX: 32021R1935)
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1195 al Comisiei din 20 iunie 2023 (CELEX: 32023R1195)
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/279 al Comisiei din 22 februarie 2021 (CELEX: 32021R0279)
 - Regulamentul delegat (UE) 2021/771 al Comisiei din 21 ianuarie 2021 (CELEX: 32021R0771)
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2119 al Comisiei din 1 decembrie 2021 (CELEX: 3202021R2119)
 - Regulamentul delegat (UE) 2021/2304 al Comisiei din 18 octombrie 2021 (CELEX: 32021R2304)
 - Parțial: Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 (CELEX: 3202018R0848)
5. Hotărârea Guvernului nr. 591/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind importul și exportul produselor ecologic transpus:
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2307 al Comisiei din 21 octombrie 2021 (CELEX: 32021R2307)
 - Parțial: Regulamentul delegat (UE) 2021/2305 al Comisiei din 21 octombrie 2021 (CELEX: 32021R2305)
 - Parțial: Regulamentul delegat (UE) 2021/2306 al Comisiei din 21 octombrie 2021 (CELEX: 32021R2306)

11.4.1.2. Cadrul administrativ

Datele referitoare la coordonarea grupurilor de lucru și la transpunerea acquis-ului UE sunt evidențiate în Tabelul 7. Astfel, Serviciul Producție Ecologică și Etichetarea Produselor Ecologice din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare este responsabil de gestionarea a 19 părți de acquis, cu un efectiv de 2 angajați. Necesitățile pentru elaborarea și implementarea legislației UE în acest domeniu includ activități de instruire și formare de competențe și abilități practice. De asemenea, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care se ocupă de implementare, dispune de 10 angajați și este responsabilă pentru 14 părți de acquis, având aceleași nevoi de instruire și formare a personalului pentru a asigura o aplicare corectă și eficientă a reglementărilor europene.

Tabelul 7. Capacitatea Administrativă și Implicarea Personalului în Procesul de Transpunere a Acquis-ului UE

Ministerul/ autoritatea competentă responsabilă de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului, alte instituții din sistem	Nr. de angajați implicați în procesul de transpunere și aplicare a acquis-ului UE	Nr. actelor de acquis pentru care sunt responsabili	Necesități pentru elaborarea și implementarea legislației UE
Serviciul producție ecologică și etichetarea produselor ecologice	2	19	instruiri, formare de competențe și abilități practice
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (implementare)	10	14	instruiri, formare de competențe și abilități practice

11.4.2. Planuri de viitor

11.4.2.1. Planuri legislative

Elaborarea și aprobarea proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 253/2024, prin care vor fi transpuse normele detaliate pentru producția ecologică de insecte (cu excepția albinelor) utilizate în hrana pentru animale sau în alimente, normele privind modificarea listelor de substanțe și produse autorizate pentru producția ecologică, care va transpune: amendamentele actuale ale Regulamentului (UE) 2018/848, în ceea ce privește practicile oenologice pentru producerea vinurilor ecologice dezechilibrate, amendamentele actuale ale Regulamentului (UE) 2021/1165, precum și Regulamentul (UE) 2023/2419 din 18 octombrie 2023 privind etichetarea hranei ecologice pentru animale de companie

11.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Reorganizarea instituțiilor existente:

Consolidarea capacității administrative a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în efectuarea controalelor de stat la operatorii ecologici, investigarea cazurilor de contaminare cu reziduuri de pesticide a produselor ecologice, investigarea cazurilor de fraudă cu produse convenționale comercializate drept produse ecologice în baza notificărilor recepționate, precum și în aplicarea măsurilor corective corespunzătoare și a sancțiunilor pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, și a actelor normative de punere în aplicare a acesteia.

Instruirea personalului:

Consolidarea și fortificarea abilităților și competențelor profesionale ale subdiviziunii responsabile de domeniul agriculturii ecologice din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în evaluarea cererilor însoțite de dosarele tehnice a organismelor de control care solicită recunoașterea/autorizarea de a efectua inspecția și certificarea producției ecologice în Republica Moldova, precum și de a asigura efectuarea corespunzătoare a activităților de monitorizare și supraveghere a activității acestor organisme, și implementarea măsurilor adecvate în raport cu neîndeplinirea cerințelor care au stat la baza recunoașterii acestora.

Elaborarea de sisteme informaționale:

11.5. PROMOVAREA PRODUSELOR AGRICOLE

11.5.1. Prezentarea generală a situației

Regulamentele privind acțiunile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a UE și în țările terțe constituie un set coerent de norme menite să sprijine competitivitatea produselor europene, să îmbunătățească percepția consumatorilor și să deschidă noi piețe. Aceste reglementări pun un accent deosebit pe calitatea, diversitatea și metodele durabile de producție ale produselor agricole din Uniunea Europeană. Adoptarea lor reflectă angajamentul UE de a susține fermierii europeni și de a promova economia agricolă în context global.

11.5.1.1. Cadrul legislativ

Regulamentul (UE) nr. 1144/2014, acest regulament stabilește cadrul general pentru acțiunile de informare și promovare a produselor agricole. Obiectivul principal este creșterea gradului de conștientizare privind calitatea și standardele produselor europene pe piața internă și în țările terțe, facilitând astfel accesul acestora la noi piețe și îmbunătățind competitivitatea în raport cu produsele din afara UE. Regulamentul delegat (UE) [2015/1829](#), completează Regulamentul (UE) nr. [1144/2014](#) prin detalierea criteriilor de eligibilitate pentru programele de promovare, procedurilor de selecție a proiectelor și modalităților de finanțare. Este un instrument esențial pentru implementarea eficientă și transparentă a inițiativelor de promovare a produselor agricole. Regulamentul de punere în aplicare (UE) [2015/1831](#), acest regulament definește normele practice pentru punerea în aplicare a acțiunilor de promovare, inclusiv termenele, formatul cererilor și criteriile de evaluare. Scopul său este asigurarea unei implementări eficiente, simplificate și conforme a programelor, în conformitate cu obiectivele generale stabilite de regulamentul de bază.

11.5.1.2. Cadrul administrativ

Subdiviziunea responsabilă de elaborarea politicilor în mecanismelor de comerț este Direcția analiză economică, statistică agricolă și promovare din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, recent înființată și, în prezent, dispune deocamdată doar de 2 persoane angajate. Deși este un departament esențial pentru dezvoltarea și implementarea strategiilor economice în domeniul agricol, va fi necesar să se aloce resurse pentru recrutarea și formarea unui efectiv de personal care să sprijine activitățile și să îndeplinească obiectivele direcției.

Tabelul 8. Capacitatea Administrativă și Implicarea Personalului în Procesul de Transpunere a Acquis-ului UE

Ministerul/ autoritatea competentă/responsabil/ă	Nr. de angajați implicați în procesul de transpunere	Nr. actelor de acquis pentru care sunt responsabili	Capacității administrative necesare
Direcția analiză economică, statistică agricolă și promovare	2	3	+3

11.5.2. Planuri de viitor

11.5.2.1. Planuri legislative

Pentru consolidarea intervențiilor de piață și sprijinirea producției agricole, se va adopta:

Hotărâre de Guvern privind înființarea *Agenției Naționale pentru Intervențiile de Piață și Promovarea Producției Agricole*.

11.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative, se vor întreprinde următoarele acțiuni: va fi elaborat un plan de dezvoltare a resurselor umane, care să susțină atragerea și reținerea personalului necesar, în paralel cu dezvoltarea unui sistem de depunere a cererilor de subvenționare online, pentru a îmbunătăți eficiența proceselor administrative. De asemenea, se va institui un Comitet Național de Monitorizare a implementării Programului Strategic și se va instituționaliza Camerele Agricole pentru a sprijini coordonarea și implementarea programelor agricole. În cadrul agențiilor implicate, precum AIPA, vor fi pregătite mecanisme instituționale pentru dezvoltarea performanței personalului, iar sistemul informațional va fi extins, inclusiv prin monitorizarea pieței agricole și implementarea legislației pentru agricultura ecologică. Aceste măsuri vor asigura un flux de lucru eficient și o coordonare mai bună între instituțiile implicate, în conformitate cu reglementările acquis-ului UE.

11.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Implementarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană presupune un efort financiar semnificativ, orientat spre elaborarea și promovarea cadrului normativ, consolidarea capacităților instituționale și modernizarea infrastructurii administrative. Estimările financiare detaliate aferente acestor acțiuni sunt reflectate în Anexele A și B.

1. Direcția Politici și Programe de Dezvoltare Rurală. Au fost identificate costuri asociate elaborării unor acte normative și implementării unor măsuri pentru consolidarea capacităților administrative. O parte din aceste costuri sunt acoperite din bugetul de stat, iar pentru anumite acțiuni sursele de finanțare urmează a fi identificate. Detalii sunt prezentate în Anexele A și B.

2. Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA). Estimările vizează mai multe acțiuni aferente transpunerii acquis-ului și dezvoltării instituționale. În timp ce unele costuri sunt planificate în bugetul de stat, altele rămân deocamdată neacoperite. Reflecția completă a acestor costuri se regăsește în Anexa B.

3. Înființarea unei agenții specializate. Se prevede crearea unei structuri responsabile pentru gestionarea schemelor de ajutoare de stat, programe alimentare în școli, licențiere, depozitare și promovarea producției agricole. Costurile inițiale, aferente procesului normativ și de consultare publică, sunt incluse în Anexa A. Ulterior, vor fi necesare estimări suplimentare privind funcționarea instituției.

4. Armonizarea cadrului legislativ național
Revizuirea și actualizarea legislației, inclusiv în domeniul controlului de conformitate pentru produsele proaspete, presupune costuri moderate, acoperite din bugetul public. Acestea sunt reflectate în Anexa A.

5. Inițiative digitale și de trasabilitate
Pentru alinierea la standardele europene, se prevede dezvoltarea unor platforme digitale integrate. Finanțarea acestor măsuri este estimată a fi asigurată preponderent din surse externe, iar costurile sunt incluse în Anexa B.

11.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la acquis-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 12:

SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE

Introducere

Capitolul 12 din acquis-ul european, intitulat „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare”, stabilește un cadru esențial pentru protejarea sănătății publice și asigurarea calității produselor alimentare în Uniunea Europeană. Acest capitol cuprinde norme și reglementări menite să garanteze siguranța alimentelor, să prevină riscurile asociate sănătății animalelor și plantelor și să promoveze practici agricole durabile. Implementarea acestor standarde riguroase are ca obiectiv protejarea consumatorilor de potențiale amenințări, sprijinirea comerțului echitabil și asigurarea unei reacții eficiente în fața crizelor sanitare.

Prin implementarea unor standarde riguroase, Uniunea Europeană își propune să protejeze consumatorii de potențiale amenințări, să sprijine comerțul echitabil și să promoveze practici agricole durabile. De asemenea, capitolul subliniază importanța cooperării între statele membre în domeniul monitorizării și controlului, asigurând o reacție rapidă și eficientă în fața crizelor sanitare, permițând astfel conservarea biodiversității florei și faunei țărilor membre ale blocului comunitar.

Capitolul 12 este structurat în 12 subcapitole, fiecare având un rol bine definit:

1. **Sănătatea animală** – Reglementează principalele cerințe în materie de sănătate animală, asigurând un cadru unic în domeniul sanitar-veterinar.
2. **Controale oficiale** – Stabilește normele specifice pentru efectuarea controalelor asupra produselor de origine animală și vegetală, inclusiv cele importate din state terțe.
3. **Securitatea biologică** – Reflectă măsurile privind gestionarea crizelor sanitar-veterinare și fitosanitare, protejând spațiul comunitar.
4. **Hrană pentru animale** – Reglementează cerințele privind siguranța hranei, materiile prime utilizate și bunele practici aplicate în hrănirea animalelor.
5. **Nutriție umană** – Stabilește limitele admisibile de substanțe chimice precum conservanți și aditivi în produsele destinate consumului uman.
6. **Bunăstarea animală** – Definește metodele de întreținere și sacrificare a animalelor, precum și condițiile de creștere.
7. **Tehnologii de prelucrare a alimentelor și produse noi** – Reglementează tehnologiile moderne utilizate în producția alimentelor.
8. **Pesticide și biocide** – Reglementează utilizarea corectă a substanțelor active contra organismelor dăunătoare.

9. **Utilizarea durabilă a pesticidelor** - Stabilește măsuri și practici pentru reducerea riscurilor și impactului pesticidelor asupra sănătății umane și a mediului.
10. **Legislația alimentară generală** – Stabilește responsabilitățile operatorilor din domeniul alimentar și aplicarea principiilor HACCP.
11. **Organisme modificate genetic** – Reglementează monitorizarea produselor modificate genetic pentru hrană umană și animală.
12. **Sănătatea plantelor** – Presupune norme clare privind reglementările fitosanitare.

În contextul parcursului european al Republicii Moldova, alinierea legislației naționale la standardele europene prevăzute în capitolul 12 este esențială pentru garantarea unui sistem alimentar sigur și de încredere. Acest proces implică eforturi susținute în crearea unui cadru legal adecvat, fortificarea capacităților instituționale și acreditarea laboratoarelor responsabile de asigurarea calității produselor alimentare, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene.

În cadrul implementării acestui capitol, mai multe instituții din Republica Moldova joacă un rol esențial, incluzând Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

Pe parcursul anului 2024, Republica Moldova a realizat progrese notabile în alinierea legislației naționale la standardele UE. Printre acestea se numără:

1. Adoptarea unei strategii de dezvoltare a resurselor umane și a unui program de formare specializată pentru inspecții, menite să consolideze capacitatea instituțiilor competente.
2. Crearea unui cadru legal pentru implementarea politicilor sanitare și fitosanitare, tehnologii de prelucrare a produselor noi, precum și produse modificate genetic.
3. Acreditarea laboratoarelor pentru asigurarea calității produselor alimentare conform standardelor europene.

Cu toate acestea, există și provocări semnificative care necesită abordări strategice, inclusiv necesitatea unor perioade de tranziție în adoptarea acquis-ului european. Printre domeniile ce impun eforturi suplimentare se numără fortificarea capacităților instituționale și dezvoltarea infrastructurii necesare pentru conformitate deplină cu cerințele UE.

În concluzie, alinierea Republicii Moldova la standardele europene în domeniul siguranței alimentare și al politicilor sanitare și fitosanitare reprezintă un obiectiv strategic major în procesul de integrare europeană. Progresele înregistrate în anul 2024 evidențiază angajamentul țării de a implementa reformele necesare și de a asigura un sistem alimentar sigur și de încredere pentru consumatori, contribuind astfel la dezvoltarea economică și la creșterea competitivității producătorilor autohtoni pe piața europeană.

12.1. SĂNĂTATEA ANIMALĂ

12.1.1. Prezentarea generală a situației

Politica UE de sănătate animală este rezultatul dezvoltării de decenii în lupta împotriva bolilor transmisibile ale animalelor și acoperă toate animalele din UE, unde există riscul ca acestea să transmită boli altor animale sau oamenilor. Protejează sănătatea și bunăstarea oamenilor și a animalelor, precum și siguranța alimentelor. Contribuie la asigurarea siguranței comerțului cu animale vii și produse de origine animală. Este strâns legată de standardele internaționale ale organismului relevant de stabilire a standardelor (Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor, WOAH), în calitate de punct național de contact fiind Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Legislația în domeniul sănătății animale, care reprezintă o parte importantă a acquis-ului în domeniul agricol, acoperă în principal legislații privind creșterea animalelor și comerțul intracomunitar cu produse de origine animală, eradicarea și controlul bolilor animale, normele tehnice și administrative pentru produsele țărilor terțe și controalele produselor de origine animală. Stabilește reglementări cuprinzătoare pentru notificarea bolilor animalelor, capacitatea administrativă necesară și mecanisme de identificare, înregistrare și urmărire a deplasărilor animalelor. Reglementează prin norme detaliate importul de animale și produse de origine animală și impune ca importul să se facă din puncte de control la frontieră specifice și special echipate. În acest sens, menționăm Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară care stabilește principalele norme și cerințe sanitare veterinare în Republica Moldova, drepturile și obligațiile statului, ale persoanelor fizice și juridice în procesul producerii, prelucrării, depozitării, transportului și comercializării animalelor vii și a produselor de origine animală.

Scopul legii este asigurarea sănătății animalelor, prevenirea transmiterii de boli de la animale la om, realizarea siguranței produselor de origine animală destinate consumului uman, salubritatea și calitatea furajelor, testarea și autorizarea medicamentelor de uz veterinar și a substanțelor utilizate în activitățile de diagnostic veterinar, protecția teritoriului țării față de bolile infecțioase prin organizarea activității sanitare veterinare.

Modul de solicitare, acordare, suspendare și retragere a actelor permissive în domeniul sanitar veterinar prevăzute de prezenta lege pentru agenții economici se stabilește de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în partea în care nu este reglementat de prezenta lege.

Această Lege nu transpune acte europene.

12.1.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova asigură un proces de transpunere progresivă a acquis-ului comunitar pe domeniul sănătății animale, fiind racordată la dezvoltarea capacităților de aplicare, efortul de pregătire a sectorului.

În vederea transunerii actului legislativ de bază pentru reglementarea sănătății animalelor **Regulamentul (UE) 2016/429** privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor „Legea privind sănătatea animală”, aplicat din aprilie 2021, a fost elaborată și adoptată Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animalelor.

Legea are drept scop asigurarea unor standarde înalte de sănătate animală și de sănătate publică, stabilirea normelor de prevenire și de control al bolilor animalelor transmisibile la animale și la om, realizarea siguranței produselor alimentare, a hranei pentru animale și protecția teritoriului țării față de bolile infecțioase prin organizarea activității sanitare veterinare. Lege va intra în vigoare la data de 8 mai 2026, perioadă în care Guvernul va prezenta propuneri pentru a aduce legislația în vigoare în concordanță cu prevederile acesteia, și va aduce în concordanță cu prevederile acesteia cadrul normativ. Implementarea legii va conduce la abrogarea prevederilor și nemijlocit a actelor legislative care au stat la baza procesului de transpunere în principiu a legislației europene pe domeniu: Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și Legea nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor. Respectiv, lege constituie unei abordări integrate cu privire la transpunerea acquis-ului comunitar pe domeniu.

În vederea implementării Legii au fost aprobate:

- HG nr. 761/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la identificarea și înregistrarea ecvideelor și stabilirea documentelor de însoțire a ecvideelor.

12.1.1.2. Capacități administrative

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Elaborarea și promovarea politicii în domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor de origine animală este asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Ministerul este organul central de specialitate al administrației publice care, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea are misiunea de a analiza situația și problemele, de a elabora politici publice eficiente în domeniu, de a monitoriza și evalua calitatea implementării politicilor și actelor normative, de a propune intervenții justificate și soluții eficiente, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate. Misiunea de a contribui la realizarea obiectivelor strategice în domeniul sanitar-veterinar și al siguranței alimentelor de origine animală este asigurată de Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, subdiviziune structurală a aparatului central al Ministerului. Subdiviziunea este compusă din patru persoane: șeful Direcției și 3 consultanți principali.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor

Măsurile prevăzute la nivel comunitar și transpuse în legislația națională sunt puse în aplicare de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), autoritate în subordinea Guvernului. În conformitate Hotărârea Guvernului nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, este instituția cheie responsabilă pentru implementarea politicii de stat pentru reglementarea și controlul întregului domeniu al siguranței și calității alimentelor, inclusiv de întreținere a sistemului de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală. Efectivul-limită de personal al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor este de 1194 de unități, dintre care 255 de unități pentru aparatul central, 148 de unități pentru posturile de inspecție la frontieră și 791 de unități pentru subdiviziunile teritoriale.

Secția monitorizare și controlul reglementărilor în domeniul zootehniei își desfășoară activitatea prin monitorizarea exercitării controlului în domeniul zootehniei, monitorizarea

zootehnică a activității de ameliorare a societăților de ameliorare, exploatațiilor de ameliorare, inclusiv la fermele zootehnice de prăsilă, ce necesită o atenție deosebită asupra selecției, reproducției și ameliorării.

Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor are misiunea de a asigura sănătatea, protecția și bunăstarea animalelor de producere, cât și de companie, întru prevenirea transmiterii bolilor infecțioase de la animale la om. Implementează politica statului și coordonează activitatea sănătății și bunăstării animalelor, prevenirea introducerii bolilor epizootice și zoonozelor pe teritoriul țării, supravegherii identificării și trasabilității animalelor și zootehnie. Asigură realizarea programelor naționale și internaționale de protecție a teritoriilor față de infiltrarea și răspândirea bolilor infecțioase deosebit de periculoase, care necesită instituirea măsurilor de carantină, față de influențele tehnologice și alte impacturi negative asupra animalelor. Exerciță controlul sanitar-veterinar, zootehnic, supravegherea și controlul asupra identificării și trasabilității animalelor, bunăstării animalelor, bolilor contagioase ale animalelor, zoonozelor și agenților zoonotici. Direcția realizează, în colaborare cu alte autorități abilitate, sistemul de analiză, gestionare și comunicare a riscului în domeniul introducerii bolilor epizootice și zoonozelor pe teritoriul țării și asigura analiza riscului privind introducerea bolilor epizootice și zoonozelor la importul/tranzitul animalelor vii și materialului germinativ.

Agenția deține 17 subdiviziuni teritoriale, inclusiv 7 posturi de inspecție la frontieră și subdiviziuni teritoriale (cu statut de direcții). Structura tip a subdiviziunii teritoriale include subdiviziunea de supraveghere sanitar-veterinară și 34 de circumscripții teritoriale sanitar-veterinare. Subdiviziunile teritoriale, inclusiv medicii veterinari și felcerii veterinari angajați în circumscripțiile teritoriale sanitar-veterinare, sunt responsabile pentru punerea în aplicare a Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și de protecție a mediului, precum și de asigurarea identificării și înregistrării gratuite a animalelor din exploatații nonprofesionale.

Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor (Centrul) este unitate cu personalitate juridică și funcționează ca Instituție Publică la autofinanțare, în care Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) exercită funcția de fondator. În conformitate cu HG 524/2024, Centrul are misiunea de a organiza activități orientate spre asigurarea implementării politicilor publice în domeniile de competență care cuprind: investigațiile de laborator în scopul supravegherii sănătății animalelor, protecției plantelor, siguranței și calității alimentelor; evaluarea riscurilor sanitar-veterinare, a siguranței alimentelor și fitosanitare; omologare și înregistrare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; certificarea conformității produselor.

Instituția este desemnată în calitate de laborator național de referință la nivel național pe domeniile sale de competență, inclusiv în domeniul sănătății animalelor. Cu statut de direcție generală, cuprinde Laboratorul sănătatea animalelor și medicamentelor de uz veterinar. Este format din trei laboratoare, central local în municipal Chișinău și două laboratoare regionale cu statut de direcție în orașele Drochia și Cahul. Laboratoarele sunt certificate și aplică cerințele standardului SM SR EN ISO/CEI 17025:2018.

12.1.2. Planuri pe viitor

12.1.2.1. Planuri legislative

Transpunerea actului legislativ de bază UE pentru reglementarea sănătății animalelor (Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor „Legea privind sănătatea animală”), reprezintă o bază pentru a asigura o abordare integrată cu privire la transpunerea Regulamentelor UE care completează, respectiv fiind menținută abordarea aplicată pentru legea de bază. Este asigurată elaborarea de acte legislative și normative care respectiv abrogă actele care asigură transpunerea integrală, parțială sau de principiu a actelor UE în vigoare sau abrogate urmare a implementării reformei de pentru modernizarea, simplificarea și consolidarea lanțului agroalimentar în Europa. Principalele acțiuni legislative și normative de transpunere planificate cuprind:

- Aprobarea prin ordin ANSA a listei a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate și transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1882 privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective;
- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normelor sanitar-veterinare privind unitățile care dețin animale terestre și incubatoare și a cerințelor de trasabilitate a anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubație și respectiv de transpunere a Regulamentului Delegat (UE) 2019/2035 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile care dețin animale terestre și incubatoare, precum și pentru trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubație;
- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a reglementărilor privind unitățile de material germinativ înregistrate și autorizate și a cerințelor de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenind de la anumite animale terestre deținute, și respectiv de transpunere a Regulamentului delegat (UE) 2020/686 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 în ceea ce privește autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute;
- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normelor sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale, și respectiv transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/687 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 în ceea ce privește normele de prevenire și control al anumitor boli listate;
- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a cerințelor de sănătate animală privind circulația animalelor terestre și a ouălor pentru incubație, și respectiv transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/688 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 în ceea ce privește cerințele de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a animalelor terestre și a ouălor pentru incubație;
- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normei sanitar veterinar cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, și respectiv de transpunere a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1882 privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire

a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective;

- Aprobarea prin ordin ANSA a normelor de aplicare în ceea ce privește bolile listate care fac obiectul programelor de supraveghere și pentru care poate fi stabilit statutul de indemn de boală al compartimentelor, și respectiv transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/690 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 în ceea ce privește bolile listate care fac obiectul programelor de supraveghere ale Uniunii, domeniul de aplicare geografic al acestor programe și bolile listate pentru care se poate stabili statutul de indemn de boală al compartimentelor;

- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normelor sanitar-veterinare pentru unitățile de acvacultură și transportatorii de animale acvatice, și respectiv transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/691 al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile de acvacultură și transportatorii de animale acvatice;

- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normelor privind intrarea în RM, precum și circulația și manipularea după intrare, a transporturilor de anumite animale, de materiale germinative și de produse de origine animală, și respectiv transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/692 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind intrarea în Uniune, precum și circulația și manipularea după intrare, a transporturilor de anumite animale, de materiale germinative și de produse de origine animală;

- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a cerințele în materie de sănătate animală și de certificare vizând circulația a animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice, și respectiv transpunerea Regulamentului delegat (UE) 2020/990 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele în materie de sănătate animală și de certificare vizând circulația în interiorul Uniunii a animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice;

- Aprobarea prin ordin ANSA a reglementărilor privind procedura de înregistrare a unităților de material germinativ provenit de la bovine, porcine, ovine, caprine și ecvine, a cerințelor operaționale pentru trasabilitatea materialului germinativ, informațiilor furnizate și specificațiilor tehnice pentru marcarea, și respective transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/999 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aprobarea unităților de material germinativ și trasabilitatea materialului germinativ provenit de la bovine, porcine, ovine, caprine și ecvine;

- Aprobarea prin ordin ANSA a mecanismelor și procedurilor de notificare și raportare a bolilor listate, și respectiv de transpunere a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la notificarea și raportarea la nivelul Uniunii a bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ale Uniunii și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare;

- Aprobarea prin Ordin ANSA a listelor cu țările terțe, teritoriile sau zonele din acestea din care introducerea în Uniune de animale, material germinativ și produse de origine animală este autorizată, și respectiv transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/404 de stabilire a listelor cu țările terțe, teritoriile sau zonele din acestea din care introducerea în Uniune de animale, material germinativ și produse de origine animală este autorizată în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului;

- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a normei sanitar-veterinare privind unitățile care dețin animale terestre și incubatoare și trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubatie, și respectiv transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/520 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește trasabilitatea anumitor animale terestre deținute;

- Aprobarea prin hotărâre de Guvern a cerințelor privind înregistrarea și autorizarea unităților care dețin animale terestre și care colectează, produc, prelucrează sau depozitează material germinativ, și respectiv transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/1345 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrarea și autorizarea unităților care dețin animale terestre și care colectează, produc, prelucrează sau depozitează material germinativ;

- Aprobare prin hotărâre de Guvern a aprobarea normele de utilizare a anumitor medicamente de uz veterinar în vederea prevenirii și controlului anumitor boli listate la animalele terestre și acvatice deținute și sălbatice, și respectiv de transpunere a Regulamentului delegat (UE) 2023/361 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de utilizare a anumitor medicamente de uz veterinar în vederea prevenirii și controlului anumitor boli listate;

- Aprobarea prin ordin ANSA a cerințele și procedurile pentru aprobarea statutului de indemn de boală pentru bolile listate - boli de categoria A, și respectiv de transpunere a Regulamentului delegat (UE) 2024/2623 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de aprobare și recunoaștere a statutului de indemn de boală al compartimentelor care dețin animale terestre;

- Aprobarea prin ordin ANSA a modelelor de certificate de sănătate animală, modelele de certificate oficiale și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea și circulația transporturilor de anumite categorii de animale și mărfuri, și respectiv transpunerea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/2235 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) 2016/429 și (UE) 2017/625 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește modelele de certificate de sănătate animală, modelele de certificate oficiale și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Uniune și circulația în interiorul Uniunii a transporturilor de anumite categorii de animale și mărfuri, certificarea oficială privind astfel de certificate și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 599/2004, a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 636/2014 și (UE) 2019/628, a Directivei 98/68/CE și a Deciziilor 2000/572/CE, 2003/779/CE și 2007/240/CE și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/403 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) 2016/429 și (UE) 2017/625 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește modelele de certificate de sănătate animală și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Uniune și

circulația între statele membre a transporturilor de anumite categorii de animale terestre și de material germinativ provenit de la acestea, certificarea oficială privind astfel de certificate și de abrogare a Deciziei 2010/470/UE.

12.2. Controale Oficiale și Hrană pentru animale

12.2.1. Prezentarea generală a situației

Subcapitolul 2 Controale oficiale face parte din Capitolul 12 Siguranța alimentară, Politici sanitare și fitosanitare din acquis-ul Uniunii Europene. Subcapitolul 2 este dedicat unui set de acte normative din acquis-ul Uniunii Europene referitoare la controalele oficiale efectuate de către autoritățile competente ale statelor membre și de către Comisia Uniunii Europene în scopul garantării siguranței și salubrității alimentelor și a hranei pentru animale, protejării intereselor consumatorilor în ceea ce privește alimentele și informațiile referitoare la alimente. Totodată, în subcapitolul 12 sunt incluse un set de acte normative din acquis-ul Uniunii Europene menite să asigure un nivel ridicat de sănătate umană, a animalelor și a plantelor, precum și de bunăstare a animalelor de-a lungul lanțului agroalimentar și în toate domeniile de activitate care au printre obiectivele esențiale - lupta împotriva posibilei răspândiri a bolilor animalelor, sau lupta împotriva organismelor dăunătoare plantelor sau produselor vegetale, și să asigure protecția mediului împotriva riscurilor care ar putea fi reprezentate de organisme modificate genetic (OMG) sau de produsele de uz fitosanitar de protecție a plantelor.

Legislația Uniunii privind controalele oficiale în lanțul agroalimentar a trecut printr-o perioadă de tranziție, urmare examinării dispozițiilor reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 882/2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare, normele privind sănătatea și bunăstarea animalelor, s-a stabilit existența unor dispoziții a căror aplicare nu a fost reglementată sau a fost reglementată doar parțial în Regulamentul (CE) nr. 882/2004. În special, normele specifice privind controalele oficiale au fost menținute în Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman. De asemenea, sănătatea plantelor în mare măsură, nu se înscrie în domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 882/2004, anumite norme privind controalele oficiale fiind prevăzute în Directiva 2000/ 29/CE a Consiliului privind măsurile de protecție împotriva introducerii în Comunitate a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspândirii lor în Comunitate.

Astfel, Comisia Europeană a abrogat Regulamentul (CE) nr. 882/2004, Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 și Directiva 2000/29/CE și a elaborat un cadru legislativ nou, unic privind organizarea controalelor oficiale. Acest cadru a îmbunătățit în mod semnificativ eficiența controalelor oficiale, asigurarea aplicării legislației privind lanțul agroalimentar și nivelul de protecție împotriva riscurilor pentru sănătatea umană, a animalelor și a plantelor și pentru bunăstarea animalelor în Uniune, precum și nivelul de protecție a mediului împotriva riscurilor care ar putea fi reprezentate de OMG și de produsele de protecție a plantelor.

În conformitate cu Legea 221/2007¹ cu privire la activitatea sanitară veterinară, serviciul veterinar în Republica Moldova este organizat și funcționează ca un sistem veterinar unic fiind structurat în:

- a) servicii sanitare veterinare de stat;
- b) activități sanitare veterinare de liberă practică (asistență medicală veterinară).

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea care asigură organizarea și coordonarea acțiunilor în domenii principale de competență ca siguranța și calitatea alimentelor, sanitar veterinar, fitosanitar și protecția consumatorilor de produse alimentare la toate etapele lanțului alimentar.

Pentru realizarea acțiunilor sanitare veterinare strategice de stat legate de vaccinare, diagnosticări, controlul și eradicarea focarelor de boli infecțioase la animale etc., Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a angajat recent 146 de specialiști veterinari.

Anual, în conformitate, Agenția elaborează aprobă și implementează Planul de controale oficiale în unitățile supuse supravegherii pe domeniile de competență.

Controalele oficiale sunt planificate, executate și se includ în Registrul de Stat al Controalelor (Sistem Electronic Automat gestionat de Cancelaria de Stat). Frecvența controalelor se apreciază în urma evaluării riscurilor, procedură aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1280/2018² pentru aprobarea Metodologiei de control al statului asupra activității antreprenoriale pe baza analizei riscurilor aferente domeniilor de competență ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Controalele oficiale se efectuează în toate unitățile, inclusiv la export în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012³ privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, Legii nr. 50/2013⁴ privind controalele oficiale pentru verificarea respectării legislației privind hrana pentru animale și alimentația și normele de sănătate și bunăstare a animalelor precum și în conformitate cu procedura generală PG-19/02 „Pregătirea și efectuarea controlului oficial pe domeniile de competență ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”.

Se menționează că controalele oficiale sunt realizate cu utilizarea listelor de verificare elaborate în conformitate cu legislația în vigoare specifică activității controlate. Listele de verificare au fost elaborate pe toate domeniile de competență și aprobate prin Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 79/2019⁵ privind aprobarea listelor de verificare pentru zonele de control ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Certificarea sanitar-veterinară se efectuează în conformitate cu Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitară veterinară, Hotărârea Guvernului Nr. 385 din 25.06.2009 cu privire la unele măsuri pentru organizarea și efectuarea certificării sanitar-veterinare și în baza Procedura specifică PS/SA-PA-03/01 Certificarea produselor alimentare de origine animală destinate exportului.

Medicul veterinar împuternicit eliberează certificate sanitar-veterinare la export, conform Procedurii specifică PS/SA Certificarea produselor alimentare de origine animală destinate exportului, conform Procedurii, medicul veterinar oficial/inspectorul ANSA nu va semna

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125191&lang=ro#

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112486&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130023&lang=ro

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122829&lang=ro

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130930&lang=ro

certIFICATE sanitar-veterinare în alb, incomplete sau certificate sanitar-veterinare referitoare la produse pe care nu le-a inspectat ori care nu se află sub controlul lui.

În domeniile sale de activitate, Agenția colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, organele abilitate cu funcții de control, organizațiile necomerciale precum și cu organismele internaționale.

În procesul comerțului, tranzitului sau importului de animale vii, material germinativ, produse și subproduse de origine animală supuse supravegherii și controlului sanitar veterinar, Agenția Națională Pentru Siguranța Alimentelor în conformitate cu art. 21 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară are dreptul să dispună, în anumite cazuri (izbucnirea unor boli transmisibile pe teritoriul RM, toxiinfecțiilor alimentare, produselor alimentare neconforme), luarea unor măsuri speciale de protecție împotriva oricărui risc de natură să afecteze sănătatea animalelor, sănătatea publică, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța produselor de origine animală.

Totodată în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor, în cazul în care există suspiciuni cu privire la prezența neconformității cu legislația sau în cazul în care există îndoieli cu privire la destinația reală a lotului sau la corespondența dintre lot și garanțiile certificate, autoritatea competentă efectuează controale oficiale pentru a confirma sau pentru a elimina suspiciunea sau îndoială. Autoritatea competentă reține oficial lotul pînă la obținerea rezultatelor controalelor oficiale.

Având în vedere că FBO nu poate efectua notificarea (CHED-A, CHED-P, CHED-D) în TRACES NT în termen de 24 de ore până la sosirea transportului la frontieră, nu este posibilă gestionarea trasabilității mărfurilor de la frontieră către destinația finală. A fost posibil să se gestioneze trasabilitatea în TRACES CLASIC.

Agenția ia măsuri pentru a se asigura că produsele de origine animală destinate consumului uman sunt importate din alte țări numai dacă sunt conforme cu cerințele aplicabile tuturor etapelor de producție, procesare și distribuție a acestor produse de origine animală, sau dacă oferă garanții echivalente de sănătate animală.

Pentru a se asigura conformitatea cu obligațiile generale poate să fie stabilită lista țărilor și a regiunilor țărilor din care sunt permise importurile de produse de origine animală; o țară trebuie să apară pe o astfel de listă numai dacă în țara respectivă are loc o vizită a experților Agenției și se demonstrează că autoritatea veterinară competentă a statului respectiv asigură garanții corespunzătoare cu privire la conformitatea produselor de origine animală cu legislația Republicii Moldova.

Agenția adoptă versiunile tuturor listelor actualizate în conformitate cu prezentul punct, pentru a fi disponibile publicului; listele elaborate pot fi combinate cu alte liste elaborate în scopuri de sănătate publică sau a animalelor care includ, de asemenea, modele de certificate sanitar-veterinare. Condițiile de import pentru animale și produsele de origine animală obținute de la acestea trebuie elaborate în conformitate cu cerințele OIE, ținând cont de situația epizootică din țara sau țările vizate.

12.2.1.1. Cadrul legislativ

În legislația Republicii Moldova sunt transpuse unele aceste din legislației Uniunii Europene din domeniu controalelor oficiale, și anume:

1. Legea nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar transpune Regulamentul (UE) 2017/625 care intră în vigoare la 05 mai 2026 și este legea cadru în ceea ce privește controalele oficiale în domeniul agroalimentar, prevederile acesteia, servesc drept temei legal pentru actele normative de aplicare a legii. Aceasta, stabilește norme cu privire la efectuarea controalele oficiale în domeniul agroalimentar, adoptarea condițiilor care trebuie îndeplinite la introducerea în țară a animalelor și bunurilor, instituirea unui sistem informațional centralizat de date privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar. În prezenta lege sunt stabilite obligațiile autorității competente - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care efectuează și organizează controlul oficial și alte activități oficiale

2. Hotărârea Guvernului nr.721/2023⁶ pentru aprobarea Normei sanitar veterinare privind metodele analitice pentru reziduurile de substanțe farmacologic active utilizate la animalele de la care se obțin produse alimentare și privind interpretarea rezultatelor transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/808. Prezenta Hotărâre de Guvern prevede norma sanitară veterinară privind metodele analitice pentru reziduurile de substanțe farmacologic active utilizate la animalele de la care se obțin produse alimentare care se aplică în cazul controalelor oficiale menite să verifice respectarea cerințelor privind prezența reziduurilor de substanțe farmacologic active și stabilește norme privind metodele de analiză utilizate pentru prelevarea de probe și pentru analizele de laborator în ceea ce privește reziduurile de substanțe farmacologic active la animalele vii de la care se obțin produse alimentare

3. Hotărârea Guvernului nr. 662/2024⁷ pentru stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră transpune Regulamentul delegat (UE) 2019/1012, Regulamentul 2019/2123, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1013 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1014 aceasta reglementează domeniul în ceea ce privește normele pentru cazurile și condițiile în care se pot efectua controale de identitate și controale fizice vizând anumite mărfuri la punctele de control și în care se pot efectua controale documentare la distanță de posturile de inspecție la frontieră

4. Hotărârea Guvernului nr. 591/2024⁸ pentru aprobarea Regulamentului privind importul și exportul produselor ecologice transpune parțial Regulamentul delegat (UE) 2021/2305 care stabilește norme privind:

- a. verificarea transporturilor de produse destinate exporturilor ca produse ecologice sau ca produse în conversie, inclusiv controlul deținerii certificatului de inspecție;
- b. controalele oficiale asupra produselor importate în țară și destinate a fi introduse pe piață ca produse ecologice sau ca produse în conversie;
- c. acțiunile care trebuie întreprinse de autoritatea competentă, autoritatea de control și organismele de control în cazurile de nerespectare suspectată sau constatată a prevederilor Legii nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, în ceea ce privește loturile importate și/sau exportate de produse ecologice;

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140037&lang=ro

⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145425&lang=ro

⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145332&lang=ro

d. cazurile și condițiile în care produsele ecologice și produsele în conversie, care intră în Republica Moldova și prezintă un risc scăzut sau niciun risc specific pentru sănătatea umană, sănătatea animalelor sau a plantelor, pentru bunăstarea animalelor sau pentru mediu, sunt exceptate de la controalele oficiale la posturile de control la frontieră efectuate pentru verificarea conformității cu normele privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

5. Ordin MAIA nr. 94/2024⁹ cu privire la aprobarea modelului de formular utilizat la prezentarea Raportului anual privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar transpune parțial **Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/723**;

6. Hotărârea Guvernului nr. 208/2013¹⁰ cu privire la aprobarea Metodelor de prelevare a probelor pentru determinarea nivelului de micotoxine în produsele alimentare transpun parțial prevederile **Regulamentului nr. 401/2006**;

7. Ordin MAIA nr. 75/2024¹¹ cu privire la aprobarea Metodelor de prelevare a probelor și de analiză pentru controlul nivelurilor de oligoelemente și de contaminanți rezultați în urma prelucrării din produsele alimentare transpune prevederile **Regulamentului nr. 333/2007**;

8. Hotărârea de Guvern nr. 1006/2018¹² cu privire la aprobarea Regulilor privind metodele de prelevare de probe și a metodelor de analiză pentru controlul nivelurilor de dioxine, de PCB-uri de tipul dioxinelor și de PCB-uri care nu sunt de tipul dioxinelor în anumite produse alimentare transpun prevederile **Regulamentului (UE) 2017/644**;

9. Legea nr. 296/2017¹³ privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare transpune **Regulamentul (CE) nr. 2074/2005**;

Prezenta lege stabilește cerințele generale de igienă a produselor alimentare pentru operatorii din domeniul alimentar, ținându-se cont de următoarele reglementări:

- a. asigurarea siguranței produselor alimentare pe tot lanțul alimentar;
- b. implementarea generală a procedurilor bazate pe principiile analizei riscurilor și stabilirii punctelor critice de control (Hazard Analysis and Critical Control Points, în continuare – *HACCP*), împreună cu aplicarea bunelor practici de igienă.

10. Hotărârea Guvernului nr. 968/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar de stabilire a condițiilor specifice și a procedurilor detaliate pentru plasarea pe piață a articolelor de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din Republica Populară Chineză și din Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze transpune **Regulamentul (UE) nr. 284/2011**.

Controalele oficiale se efectuează fără notificare prealabilă, cu excepția cazului în care controlul nu poate fi desfășurat în lipsa notificării prealabile sau legislația impune condiții de notificare prealabilă, iar în ceea ce privește controalele oficiale la cererea operatorului economic, autoritatea competentă notifică prealabil controlul oficial. Totodată, controalele oficiale cu notificare prealabilă nu împiedică efectuarea de controale oficiale fără notificare prealabilă.

⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143993&lang=ro

¹⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125620&lang=ro#

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143390&lang=ro

¹² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125642&lang=ro

¹³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141242&lang=ro#

Cadrul normativ de implementarea Legii nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar, este în proces de elaborare, în anul 2024 au fost adoptate unele acte de implementarea legii, acestea fiind:

1. Hotărârea Guvernului nr. 662/2024 pentru stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră;
2. Hotărârea Guvernului nr. 591/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind importul și exportul produselor ecologice;
3. Ordin MAIA nr. 94/2024 cu privire la aprobarea modelului de formular utilizat la prezentarea Raportului anual privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar, alte acte normative urmează să fie adoptate în anii 2025-2027.

12.2.1.2. Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de elaborarea politicilor în domeniul controalelor oficiale este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în număr de 85 de unități, structura acestuia este compusă din 10 direcții și 12 servicii, de domeniul vizat sunt responsabile:

1. **Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală**, constituită din 5 persoane, dintre care 4 persoane sunt responsabile de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul controalelor oficiale pe segmentul siguranța alimentelor de origine animală, hranei pentru animale, protecția intereselor consumatorilor privind siguranța produselor de origine animală, sănătatea și bunăstarea animalelor, combaterea bolilor transmisibile de la animale la om;

2. **Serviciul producție ecologică și produse cu denumire de origine** - constituit din 2 persoane dintre care doar o persoană este responsabilă de elaborarea actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul controalelor oficiale pe segmentul produselor ecologice;

3. **Serviciul politici în sectorul vitivinicol și al băuturilor alcoolice** - constituit din 3 persoane responsabile de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul controalelor oficiale pe segmentul produselor vitivinicole, a alcoolului etilic și a producției de alcoolice;

4. **Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală** - constituită din 5 persoane, dintre care o singură persoană este responsabilă de elaborarea actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul controalelor oficiale pe segmentul sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor și inclusiv a plantelor și a produselor modificate genetic de origine vegetală și identificarea OMG în plante.

Instituția responsabilă de implementarea legislației pe segmentul controalelor oficiale în domeniul agroalimentar este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu funcție de inspecție și control, în număr de 1194 de unități, dintre care 255 de unități pentru aparatul central, 148 de unități pentru posturile de inspecție la frontieră și 791 de unități pentru subdiviziunile teritoriale.

12.2.2. Planuri pe viitor

12.2.2.1. Planuri legislative

Transpunerea acquis-ului comunitar pe compartimentul controalelor oficiale este planificată pentru anii 2025 și 2026. În anul 2025 vor fi elaborate și aprobate: 8 Hotărâri de Guvern, 1 Ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, 17 Ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, 1 lege de modificare. În anul 2026 vor fi elaborate și aprobate: 6 Hotărâri de Guvern, 17 Ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, 3 Ordine ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Astfel, pentru anul 2025 se planifică să fie transpus prin Lege de modificare a Legii nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar Regulamentul delegat (UE) 2021/2244 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 cu norme specifice privind controalele oficiale în ceea ce privește procedurile de prelevare a probelor pentru reziduurile de pesticide din alimente și hrană pentru animale.

Transpunerea unor acte europene prin ordine ale autorității competente de implementare (ANSA) ține de specificul actului și de prevederile acestuia. S-a propus transpunerea prin ordine a acelor Regulamente, Recomandări și Decizii Europene care conțin norme specifice de ordin tehnic, de aplicare a prevederilor Regulamentului european de bază (Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor).

Prin Hotărâri de Guvern vor fi transpuse următoarele acte europene:

1. Regulamentul delegat (UE) 2019/2090 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cazurile de neconformitate suspectată sau confirmată cu normele Uniunii aplicabile utilizării sau reziduurilor substanțelor farmacologic active autorizate în medicamentele de uz veterinar sau ca aditivi pentru hrana animalelor sau cu normele Uniunii aplicabile utilizării sau reziduurilor substanțelor farmacologic active interzise sau neautorizate;

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/66 privind normele referitoare la modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pentru a verifica respectarea normelor Uniunii privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor care se aplică mărfurilor respective;

3. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/627 de stabilire a unor modalități practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale asupra produselor de origine animală destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2074/2005 al Comisiei în ceea ce privește controalele oficiale;

4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/288 privind frecvența controalelor asupra materialelor de ambalaj din lemn care transportă, protejează sau sprijină anumite mărfuri din anumite țări terțe;

5. Regulamentul delegat (UE) 2019/1602 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului privind documentul sanitar comun de intrare care însoțește transporturile de animale și de mărfuri către destinația acestora;

6. Regulamentul delegat (UE) 2019/1666 al Comisiei din 24 iunie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Comisiei cu privire la condițiile de monitorizare a transportului și a sosirii transporturilor de anumite mărfuri de la punctul de control la sosirea la frontieră la unitatea de la locul de destinație din Uniune;

7. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1715 de stabilire a normelor privind funcționarea sistemului de gestionare a informațiilor pentru controalele oficiale și a componentelor sistemice ale acestuia („Regulamentul IMSOC”);

8. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1793 privind intensificarea temporară a controalelor oficiale și măsurile de urgență care reglementează intrarea în Uniune a anumitor bunuri din anumite țări terțe, de punere în aplicare a Regulamentelor (UE) 2017/625 și (CE) nr. 178/2002 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 669/2009, (UE) nr. 884/2014, (UE) 2015/175, (UE) 2017/186 și (UE) 2018/1660 ale Comisiei.

Transpus prin Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Regulamentul (CE) nr. 1882/2006 de stabilire a modalităților de prelevare de probe și a metodelor de analiză pentru controlul oficial al nivelurilor de nitrați din anumite produse alimentare.

Transpuse prin Ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor următoarele acte europene:

1. Regulamentul delegat (UE) 2019/624 privind norme specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând producția de carne și zonele de producție și de relocare a moluștelor bivalve vii în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului;

2. Regulamentul delegat (UE) 2022/931 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme privind efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește contaminanții din produsele alimentare;

3. Regulamentul delegat (UE) 2023/842 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru efectuarea controalelor oficiale în vederea verificării respectării cerințelor privind bunăstarea animalelor pentru transportul cu nave destinate transportului de animale vii;

4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1355 privind programele naționale multianuale de controale vizând reziduurile de pesticide care urmează să fie stabilite de statele membre;

5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/932 privind modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește contaminanții din produsele alimentare, privind conținutul suplimentar specific al planurilor de control naționale multianuale și privind modalitățile suplimentare specifice pentru pregătirea acestora;

6. Regulamentul delegat (UE) 2019/2074 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind

controalele oficiale specifice efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Uniune și care se întorc în Uniune după ce li s-a refuzat intrarea într-o țară terță;

7. Regulamentul delegat (UE) 2019/2122 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră, controalele specifice privind bagajele personale ale pasagerilor și transporturile mici de bunuri expediate către persoane fizice, care nu sunt destinate introducerii pe piață, și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 142/2011 al Comisiei;

8. Regulamentul delegat (UE) 2019/2126 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la controalele oficiale specifice vizând anumite categorii de animale și de mărfuri, măsurile care trebuie luate în urma efectuării acestor controale și anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră;

9. Regulamentul delegat (UE) 2021/630 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite categorii de bunuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de control la frontieră și de modificare a Deciziei 2007/275/CE a Comisiei;

10. Regulamentul delegat (UE) 2022/2292 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru intrarea în Uniune a transporturilor de animale de la care se obțin produse alimentare și de anumite mărfuri destinate consumului uman;

11. Regulamentul delegat (UE) 2024/2104 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cazurile și condițiile în care autoritățile competente pot solicita operatorilor să notifice sosirea anumitor bunuri care intră în Uniune;

12. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2130 de instituire a unor norme detaliate privind operațiunile care trebuie efectuate în timpul și în urma controalelor documentare, de identitate și fizice asupra animalelor și bunurilor care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră;

13. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/405 de stabilire a listelor cu țările terțe sau regiunile din acestea autorizate pentru introducerea în Uniune a anumitor animale și mărfuri destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului;

14. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/632 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului privind listele cu animalele, produsele de origine animală, materialul germinativ, subprodusele de origine animală și produsele derivate, produsele compuse și fânul și paieile care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de control la frontieră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2007 al Comisiei și a Deciziei 2007/275/CE a Comisiei;

15. Recomandarea Comisiei 2013/99/UE privind un plan coordonat de control pentru stabilirea prevalenței unor practici frauduloase în comercializarea anumitor produse alimentare;

16. Recomandarea Comisiei 2014/180/UE privind un al doilea plan de controale coordonate pentru stabilirea prevalenței unor practici frauduloase în comercializarea anumitor produse alimentare;

17. Decizia Comisiei 2007/843/CE privind aprobarea programelor de control pentru depistarea salmonelei în efectivele de Gallus gallus de reproducere din anumite țări terțe în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 de modificare a Deciziei 2006/696/CE în ceea ce privește anumite condiții de sănătate publică privind importul de păsări de curte și de ouă destinate incubăției.

În anul 2026 se planifică să fie transpuse prin hotărâre de Guvern următoarele acte UE:

1. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2782 de stabilire a metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul nivelurilor de micotoxine din produse alimentare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 401/2006;

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2783 de stabilire a metodelor de eșantionare și a metodelor de analiză pentru controlul nivelurilor de toxine vegetale din produsele alimentare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2015/705;

3. Regulamentul delegat (UE) 2019/2125 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la efectuarea controalelor oficiale specifice vizând;

4. Regulamentul delegat (UE) 2023/905 al Comisiei din 27 februarie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea interdicției de utilizare a anumitor medicamente antimicrobiene la animale sau în cazul produselor de origine animală exportate din țări terțe în Uniune;

5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1572 de stabilire a unei derogări de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește introducerea pe teritoriul Uniunii a tuberculilor de Solanum tuberosum L., alții decât cei destinați plantării, originari din anumite regiuni din Liban;

6. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1375 de stabilire a normelor specifice aplicabile controalelor oficiale privind prezența de Trichinella în carne.

Acte UE transpuse prin ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor:

1. Regulamentul delegat (UE) 2022/1644 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând utilizarea substanțelor farmacologic active autorizate ca medicamente de uz veterinar sau ca aditivi furajeri și a substanțelor farmacologic active interzise sau neautorizate și a reziduurilor acestora;

2. Regulamentul delegat (UE) 2019/1081 de stabilire a unor norme privind cerințele specifice de formare pentru personalul care efectuează anumite controale fizice la posturile de inspecție la frontieră;

3. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1873 privind procedurile la posturile de inspecție la frontieră pentru efectuarea în mod coordonat de către autoritățile competente a controalelor oficiale intensificate asupra produselor de origine animală, asupra materialelor germinative, precum și asupra subproduselor de origine animală și produselor compuse;

4. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1158 privind condițiile de import al produselor alimentare și al hranei pentru animale originare din țările terțe în urma accidentului produs la centrala nucleară de la Cernobîl;

5. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/478 privind menținerea măsurilor de protecție privind importurile de moluște bivalve din Turcia destinate consumului uman;

6. Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/575 privind măsuri de urgență pentru prevenirea introducerii în Uniune a febrei aftoase prin transporturile de fân și de paie provenite din țări sau din teritorii terțe și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/2208;

7. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2598 al Comisiei din 4 octombrie 2024 de stabilire a listei țărilor terțe sau a regiunilor din acestea autorizate pentru introducerea în Uniune a anumitor animale și produse de origine animală destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea interdicției de utilizare a anumitor medicamente antimicrobiene;

8. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2058 de stabilire a normelor specifice de aplicare a Regulamentului (UE) 2023/1231 al Parlamentului European și al Consiliului privind frecvențele speciale ale controalelor oficiale și modelul de certificat general pentru intrarea în Irlanda de Nord din alte părți ale Regatului Unit a transporturilor de anumite mărfuri cu amănuntul;

9. Regulamentul (UE) 2017/212 de desemnare a laboratorului de referință al UE pentru pesta micilor rumegătoare, de stabilire a responsabilităților și a sarcinilor suplimentare atribuite laboratorului respectiv și de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului;

10. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/949 de aprobare a controalelor anterioare exportului efectuate de anumite țări terțe la anumite produse alimentare în ceea ce privește prezența anumitor micotoxine;

11. Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1901 de stabilire a normelor de certificare și a unui model de certificat sanitar pentru importul în Uniune de transporturi de animale vii și de produse de origine animală provenind din Noua Zeelandă;

12. Decizia Comisiei 2002/251/CE privind anumite măsuri de protecție în ceea ce privește carnea de pasăre și anumite produse pescărești și de acvacultură destinate consumului uman și importate din Thailanda;

13. Decizia Comisiei 2002/805/CE privind anumite măsuri de protecție referitoare la unele produse de origine animală destinate alimentației animalelor și importate din Ucraina;

14. Decizia Comisiei 2002/994/CE privind anumite măsuri de protecție cu privire la produsele de origine animală importate din China;

15. Decizia Comisiei 2006/27/CE privind condițiile speciale care reglementează carnea și produsele din carne de ecvidee importate din Mexic și destinate consumului uman;

16. Decizia Comisiei 2008/161/CE privind anumite măsuri de protecție referitoare la prezența gripei aviare înalt patogene în Israel și de derogare de la Decizia 2006/696/CE;

17. Decizia Comisiei 2002/657/CE de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 96/23/CE a Consiliului privind funcționarea metodelor de analiză și interpretarea rezultatelor

Transpuse prin Ordine ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare:

1. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/932 privind modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește contaminanții din produsele alimentare, privind conținutul suplimentar specific al planurilor de control naționale multianuale și privind modalitățile suplimentare specifice pentru pregătirea acestora;

2. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1428 de stabilire a metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul substanțelor perfluoroalchilate din anumite produse alimentare;

3. Regulamentul (UE) nr. 619/2011 de stabilire a metodelor de eșantionare și analiză pentru controlul oficial al furajelor în vederea detectării materialului modificat genetic pentru care o procedură de autorizare este în curs de desfășurare sau a cărei autorizare a expirat.

12.2.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește transpunerea acquis-ului comunitar este necesar de consolidat efectivul de personal din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în:

1. Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală;
2. Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală, de a suplini funcțiile vacante. Totodată, este necesar să fie organizate instruirii a personalului direcției cu cursuri de limbă engleză.

Odată cu intrarea în vigoare și aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 782 din 20.11.2024 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (consolidarea capacității instituționale a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare), vor fi formate:

1. Direcția siguranța alimentelor, compusă din 5 unități responsabilă de elaborarea și transpunerea actelor pe segmentul ”Controlul oficial în domeniul siguranței produselor alimentare”;
2. Direcția protecția și sănătatea plantelor compusă din 5 unități responsabilă de elaborarea și transpunerea actelor pe segmentul controlul oficial în domeniul protecției și sănătatea plantelor;
3. Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor compusă din 5 unități responsabilă de elaborarea și transpunerea actelor pe segmentul controlul oficial în domeniul bunăstării animalelor, medicamentelor de uz veterinar și hrană pentru animale;

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește implementarea actelor normative care transpun *acquis-ului* comunitar privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar, este necesar să fie efectuate în cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor următoarele măsuri de consolidare a capacităților:

1. Instruirea personalului cu atribuții de control în ceea ce privește implementarea corectă a Legii nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar;
2. Validarea și acreditarea metodelor analitice pentru Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor;

3. Modificarea procesului de examinare a cazurilor suspecte de utilizare a reziduurilor, substanțelor farmacologic active;
4. Modificarea procesului de prelevare a probelor de hrană pentru animale;
5. Crearea sistem electronic propriu sau utilizarea sistemului TRACES NT.

12.2.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2025 va constitui suma de - 856,21 mii lei și pentru anul 2026 va constitui suma de - 862,2 mii lei, surse acoperite din bugetul de stat

Totodată, pentru implementarea acțiunilor întreprinse de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în anul 2025 și 2026, acțiuni privind:

1. Elaborarea actelor departamentale (Ordine și Proceduri de control);
2. Crearea sistem electronic propriu sau utilizarea sistemului TRACES NT;
3. Acțiuni privind Validarea și acreditarea metodelor analitice pentru Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor.

12.3. SECURITATEA BIOLOGICĂ

12.3.1. Prezentarea generală a situației

Subcapitolul 3 Securitatea biologică face parte din Capitolul 12 Siguranța alimentară, Politici sanitare și fitosanitare din acquis-ul Uniunii Europene. Comisia Europeană a adoptat un set de acte în domeniul securității biologice privind gestionarea crizelor din domeniul produselor alimentare și al hranei pentru animale la nivelul Uniunii și la nivel național, protejarea sănătății publice, asigurarea siguranței alimentelor. Regulamentele cheie din domeniul securității biologice vizează așa aspecte precum regulile de igienă a produselor alimentare, criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, norme privind utilizarea acidului lactic pentru reducerea contaminării microbiologice de suprafață a carcaselor de bovine, cerințe în materie de trasabilitate aplicabile germenilor și semințelor destinate producției de germeni, norme privind instituirea unui plan general pentru gestionarea crizelor în domeniul siguranței alimentelor, produsele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante, siguranța hranei pentru animale, aditivilor folosite în hrana pentru animale și alte norme care au ca scop protejarea sănătății umane. În Republica Moldova, standardele de calitate și siguranța alimentară rămân a fi relativ în concordanță cu cele ale Uniunii Europene. Cu toate acestea, cele mai esențiale prevederi din domeniu sunt aplicate uniform pe tot teritoriul țării.

13.3.1.1. Cadrul legislativ

În legislația Republicii Moldova sunt transpuse unele din actele UE privind securitatea biologică:

1. Legea nr. 296/2017 privind Cerințele generale a produselor alimentare și Ordinul ANSA nr.76 din 31 ianuarie 2024 Cu privire la aprobarea Listei încărcăturilor anterioare acceptabile, transportate înainte de uleiuri și grăsimi în aceleași instalații pe o navă maritimă, transpun Regulamentul (UE) nr. 579/2014;
2. Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 931/2011;
3. Hotărârea de Guvern nr. 790/2023 pentru aprobarea Planului general de gestionare a crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare și a hranei pentru animale transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/300;
4. Legea nr. 296/2017 privind Cerințele generale a produselor alimentare transpune parțial Regulamentul (CE) NR. 852/2004;
5. Hotărârea Guvernului nr. 435/2010 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală transpune parțial Regulamentul (CE) NR. 853/2004;
6. Hotărârea Guvernului nr. 221/2009 cu privire la aprobarea Regulilor privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare transpune Regulamentul (CE) nr. 2073/2005;
7. Hotărârea Guvernului nr. 69/2018 cu privire la cerințele aplicabile germenilor și semințelor destinate producției de germeni transpune Regulamentul (UE) nr. 210/2013 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 208/2013;
8. Hotărârea Guvernului nr. 867/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind tratarea cu radiații ionizante a produselor de diferită origine, care transpune parțial Directiva 1999/2/CE și Directiva 1999/3/CE;
9. Hotărârea Guvernului nr. 806/2013 pentru aprobarea Normei privind alimentele congelate rapid, destinate consumului uman, transpune Directiva consiliului 89/108/CEE, Directiva 92/2/CEE și Regulamentul (ce) nr. 37/2005;
10. Hotărârea Guvernului nr. 264/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici transpune Directiva 2003/99/CE;
11. Hotărârea de Guvern nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitar-veterinare față de hrana pentru animale, ce transpune Directiva 2002/32/CE;

12.3.1.2. Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de elaborarea politicilor în domeniul securității biologice este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, direcțiile responsabile fiind:

1. **Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală**, constituită din 5 unități dintre care ocupate sunt 4 unități, aceste 4 persoane sunt responsabile de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul securitatea biologică, compartimentele: siguranța produselor de origine animală și a hranei pentru animale, monitorizarea zoonozelor, criterii microbiologice, gestionarea crizelor în domeniul siguranței produselor alimentare de origine animală și hranei pentru animale;
2. **Direcția protecția plantelor și siguranța alimentelor de origine vegetală** - constituită din 5 unități, dintre care o singură persoană este responsabilă de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul securitatea biologică. Compartimentele direcției se divizează după cum urmează: siguranța produselor de origine vegetală, protecția plantelor, gestionarea crizelor în domeniul siguranța produselor de origine vegetală.

Instituția responsabilă de implementarea legislației pe segmentul biosecuritatea biologică este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu funcție de inspecție și control.

În componența ANSA la nivel central, responsabile de domeniul securității biologice, sunt următoarele direcții:

1. **Direcția planificarea, evaluarea riscurilor și managementul calității** în componența căreia este constituit *Serviciul supravegherea executării planurilor/programelor de monitorizare*, responsabil de compartimentul gestionarea crizelor privind siguranța alimentelor și hrana pentru animale, compus din 2 persoane;
2. **Direcția siguranța produselor alimentare de origine animală** - compusă din 11 persoane, în componența Direcției este constituită *Secția supravegherea și controlul unităților autorizate sanitar-veterinar*- compusă din 5 persoane responsabile de compartimentul siguranța produselor de origine animală.
3. **Direcția controlul utilizării și plasării pe piață a produselor de uz fitosanitar** - compusă din 3 persoane responsabile de compartimentul protecția plantelor;
4. **Direcția controlul semincer** compusă din 4 persoane, compartimentul cerințele aplicabile germenilor și semințelor;
5. **Direcția siguranța produselor alimentare de origine nonanimală**, *Secția monitorizarea siguranței alimentelor de origine nonanimală* - 3 persoane- compartimentul siguranța produselor de origine vegetală.

12.3.2. Planuri pe viitor

12.3.2.1 Planuri legislative

Transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul securității biologice este planificat pentru anii 2025 și 2026. În anul 2025 vor fi emise 4 Ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. În anul 2026 vor fi elaborate și aprobate: 6 Hotărâri de Guvern și 3 Ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Transpunerea unor acte europene prin ordine ale autorității competente de implementare (ANSA) ține de specificul actului și de prevederile acestuia. S-a propus transpunerea prin ordine a acelor Regulamente, Recomandări și Decizii Europene care conțin norme specifice de ordin tehnic, după cum urmează:

Pentru anul 2025:

1. **Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 427/2012** privind extinderea garanțiilor speciale referitoare la salmonelă stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului la ouăle destinate Danemarcei;
2. **Regulamentul (UE) nr. 1190/2012** privind un obiectiv al Uniunii de reducere a *Salmonella Enteritidis* și a *Salmonella Typhimurium* la efectivele de curcani, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 2160/2003;
3. **Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/307** de extindere a garanțiilor speciale referitoare la *Salmonella* spp. stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al

Parlamentului European și al Consiliului la carnea provenită de la pui pentru îngrășare (*Gallus gallus*) destinată Danemarcei;

4. **Recomandarea 2006/576/CE** privind prezența deoxinivalenolului, zearalenonei, ocratoxinei A, T-2 și HT-2 și a fumonizinelor în produsele destinate hrănirii animalelor.

Pentru anul 2026:

1. **Regulamentul (UE) nr. 101/2013** privind utilizarea acidului lactic pentru reducerea contaminării microbiologice de suprafață a carcaselor de bovine;

2. **Regulamentul (UE) 2015/1474** privind utilizarea apei calde reciclate pentru a elimina contaminarea microbiologică de suprafață a carcaselor;

3. **Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1729** privind monitorizarea și raportarea rezistenței la antimicrobiene a bacteriilor zoonotice și comensale și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare a Comisiei 2013/652/UE.

Totodată, pentru anul 2026 vor fi transpuse 6 acte UE prin Hotărâri de Guvern și anume:

1. **Regulamentul (UE) 2019/4** privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furajelor medicamentate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 183/2005 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 90/167/CEE a Consiliului;

2. **Regulamentul delegat (UE) 2024/1229** de completare a Regulamentului (UE) 2019/4 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor niveluri maxime specifice de contaminare încrucișată pentru substanțele active antimicrobiene în furajele nevizate și a metodelor de analiză pentru aceste substanțe active antimicrobiene din furaje;

3. **Recomandarea Comisiei 2013/711/UE** privind reducerea prezenței dioxinelor, a furanilor și a bifenililor policlorurați în produsele alimentare și în hrana pentru animale;

4. **Regulamentul (UE) 2015/786** de definire a criteriilor de acceptabilitate pentru procedeele de detoxifiere aplicate produselor destinate hranei pentru animale, astfel cum se prevede în Directiva 2002/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

5. **Recomandarea (UE) 2016/1110** privind monitorizarea prezenței nichelului în hrana pentru animale;

6. **Recomandarea Comisiei 2022/C 206/01** privind monitorizarea prezenței arsenului anorganic în hrana pentru animale.

12.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește transpunerea acquis-ului comunitar este necesar de consolidat efectivul de personal din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, **Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală** și de a suplini funcțiile vacante. Totodată, este necesar să fie organizate instruirii a personalului direcției cu cursuri de limbă engleză.

Odată cu intrarea în vigoare și aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 782 din 20.11.2024 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (consolidarea capacității instituționale

a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare), va fi formată Direcția siguranța alimentelor, compusă din 5 unități responsabilă de elaborarea și transpunerea actelor pe domeniul securitatea biologică.

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește implementarea actelor normative care transpun acquis-ul comunitar privind bunăstarea animalelor, este necesar să fie efectuate în cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor următoarele măsuri de consolidare a capacităților întocmai cu recomandarea CE din 2023.

12.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2026 va constitui suma de – 475 mii lei, surse acoperite din bugetul de stat.*(se referă la anexa A)*.

12.4. NUTRIȚIE UMANĂ

12.4.1. Prezentarea generală a situației

În Republica Moldova actul de bază care reglementează asigurarea sănătății nutriționale este Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. Domeniul nutriției umane este reglementat de o serie de regulamente sanitare care transpun prevederi UE și includ prevederi privind etichetarea produselor alimentare și a suplimentelor alimentare, mențiunile de sănătate înscrise pe produsele alimentare precum și transpunerea Listei de mențiuni de sănătate premise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor.

Totodată este menționat și atribuția autorității competente în domeniul supravegherii sănătății privind autorizarea produselor cu impact asupra sănătății publice.

12.4.1.1. Cadrul legislativ

Actele legislative care reglementează domeniul nutriției umane sunt:

1. Hotărârea Guvernului nr. 196/2011 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare¹⁴ care stabilește cadrul necesar pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1924/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare, Regulamentului (UE) nr. 1047/2012 al Comisiei din 8 noiembrie 2012 de modificare a Regulamentului (CE) nr.1924/2006 în ceea ce privește lista mențiunilor nutriționale, având ca scop asigurarea unei funcționări eficiente a pieței interne și protejarea consumatorilor.

Prevederile prezentului Regulament se aplică mențiunilor nutriționale și de sănătate formulate în cadrul comunicărilor comerciale, inclusiv cele de pe etichete, din prezentări sau din publicitatea produselor alimentare destinate comercializării și livrării către consumatorii finali. Regulamentul se extinde și asupra produselor alimentare destinate aprovizionării unităților precum

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=109690&lang=ro

restaurante, spitale, școli, cantine și alte tipuri similare de unități de alimentație colectivă. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile autorității competente (Agenția Națională pentru Sănătate Publică) privind avizarea sanitară a mențiunilor de sănătate, descrie procedura și actele necesare pentru eliberarea avizului sanitar.

2. Hotărârea Guvernului nr. 179/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii¹⁵, prevede aprobare a trei regulamente sanitare:

2.1. *Regulamentul sanitar* privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii care transpune Regulamentul (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii și stabilește cerințele privind compoziția și informarea consumatorului referitor la următoarele categorii de alimente: formulele de început și formulele de continuare; preparatele pe bază de cereale și alimentele pentru copii; produsele alimentare destinate unor scopuri medicale speciale; înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii, stabilește lista substanțelor care intră în compoziția alimentelor sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentelor destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorilor unei diete totale pentru controlul greutateii.

2.2. *Regulamentul sanitar* privind compoziția și informarea pentru formulele de început și formulele de continuare și alimentația sugarilor și a copiilor de vârstă mică transpune Regulamentul delegat (UE) 2016/127 al Comisiei din 25 septembrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele specifice privind compoziția și informarea pentru formulele de început și formulele de continuare și în ceea ce privește cerințele privind informațiile privitoare la alimentația sugarilor și a copiilor de vârstă mică stabilește cadrul normativ general privind cerințele specifice privind declarația nutrițională, cerințele privind compoziția, cerințele specifice privind informarea cu privire la produsele alimentare, cerințele privind practicile promoționale și comerciale legate de formulele de început, cerințele privind informațiile privitoare la alimentația sugarilor și a copiilor de vârstă mică. De asemenea este descrisă forma de autorizare sanitară a mențiunilor nutriționale de pe etichetă și anume notificarea acestora către ANSP înainte de introducerea pe piață.

2.3. *Regulamentul sanitar* privind compoziția și informarea referitor la alimentele destinate unor scopuri medicale speciale transpune Regulamentul (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii, Regulamentul delegat (UE) 2016/128 al Comisiei din 25 septembrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2013 care stabilește cerințe privind pesticidele în alimentele destinate unor scopuri medicale speciale, cerințe specifice privind informarea despre produsele alimentare destinate unor scopuri medicale speciale, cerințe specifice privind declarația nutrițională, stabilește atribuțiile ANSP privind supravegherea introducerii pe piață a alimentelor

¹⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102137&lang=ro

destinate unor scopuri medicale speciale și anume notificarea acestor produse înainte de a fi introduse pe piață.

Aceste reglementări sunt necesare pentru asigurarea cu produse sigure pe piață. Unele categorii de alimente reprezintă o sursă parțială de alimente sau constituie singura sursă de alimente pentru anumite grupuri ale populației. Astfel de categorii de alimente sunt vitale pentru gestionarea anumitor afecțiuni și/sau sunt esențiale pentru satisfacerea cerințelor nutriționale ale anumitor grupuri vulnerabile ale populației clar identificate.

3. Hotărârea Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor¹⁶, transpune Regulamentul (UE) nr. 432/2012 al Comisiei din 16 mai 2012 de stabilire a unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor și prevede preluarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor.

4. Hotărârea Guvernului nr. 538/2009 privind suplimentele alimentare¹⁷, transpune Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și Consiliului din 10 iunie 2002 referitoare la apropierea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare stabilește cerințe privind compoziția suplimentelor, cerințe privind etichetarea suplimentelor alimentare, stabilirea procedurii de notificare și înregistrare la Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

5. Hotărârea Guvernului nr. 899/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produse alimentare¹⁸, transpune Regulamentul (CE) nr. 1925/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare, transpune Regulamentul (UE) 2019/649 al Comisiei din 24 aprilie 2019 de modificare a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 1925/2006 în ceea ce privește acizii grași trans, alții decât acizii grași trans care se găsesc în mod natural în grăsimile de origine animală stabilește reglementările privind adaosul de vitamine, minerale și alte substanțe specifice în produsele alimentare, având scopul de a proteja sănătatea publică și de a asigura o informare corectă a consumatorilor.

Printre principalele prevederi se numără: cerințe și restricții privind adaosul de vitamine și minerale, condiții pentru adaosul de vitamine și minerale, prevederi privind etichetarea, prezentarea și publicitatea produselor alimentare în care se adaugă vitamine și minerale, precum și anumite substanțe de alt tip, adaos de anumite substanțe de alt tip, prevederi privind stabilirea conținutului maximal admisibil de acizi grași trans în produsele alimentare, cerințe privind notificarea produselor alimentare cu adaos de vitamine și minerale, stabilirea listei substanțelor a căror utilizare în produsele alimentare este interzisă, supusă restricțiilor sau se află sub control,

¹⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102445&lang=ro

¹⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137954&lang=ro

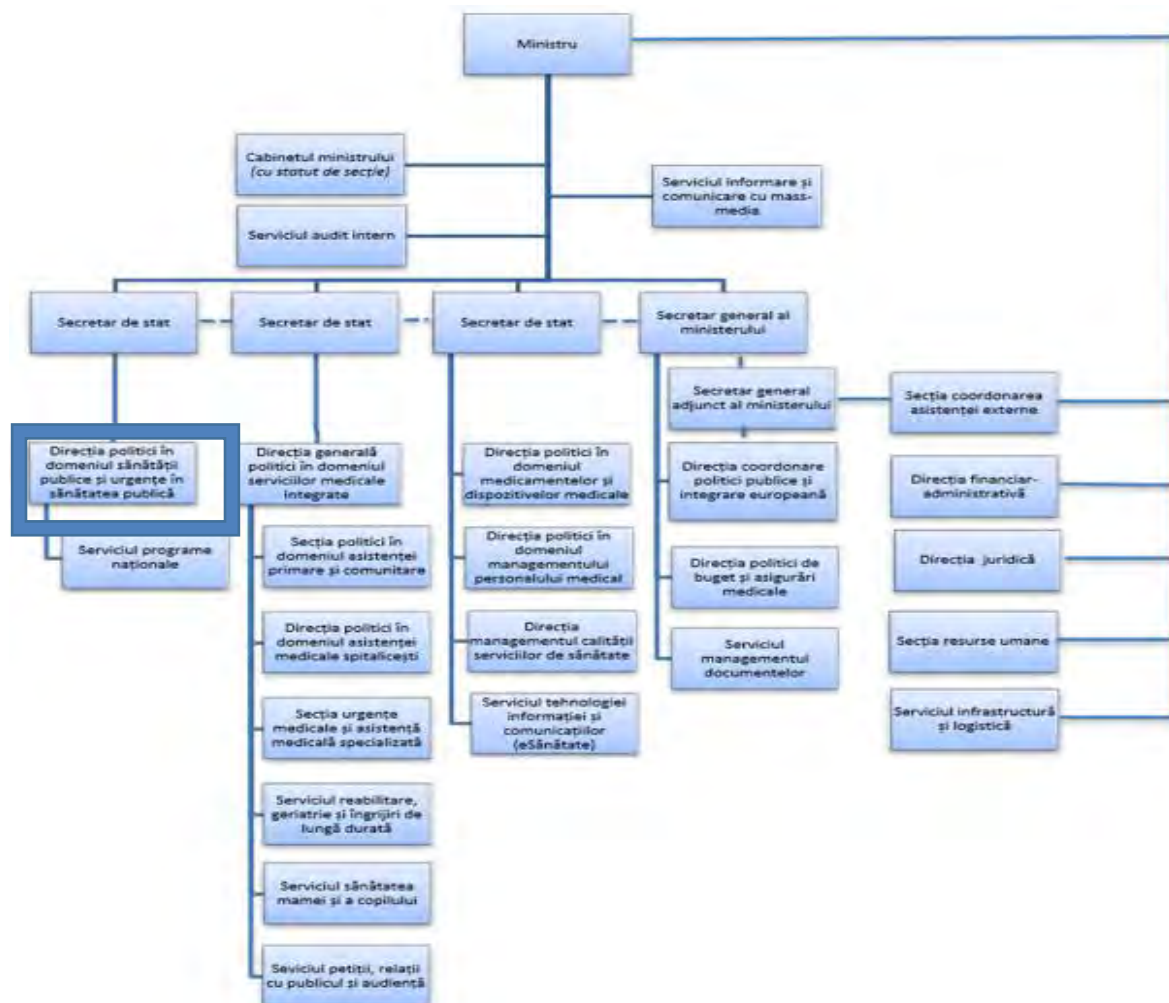
¹⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136532&lang=ro

listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare.

12.4.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Sănătății prin intermediul Direcției politici în domeniul Sănătății publice și urgențe (4 angajați) în sănătatea publică asigură responsabilitatea pentru elaborarea și promovarea actelor normative în domeniul sănătății nutriționale.

Figura 2: Organigrama Ministerului Sănătății - Direcție politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătate publică

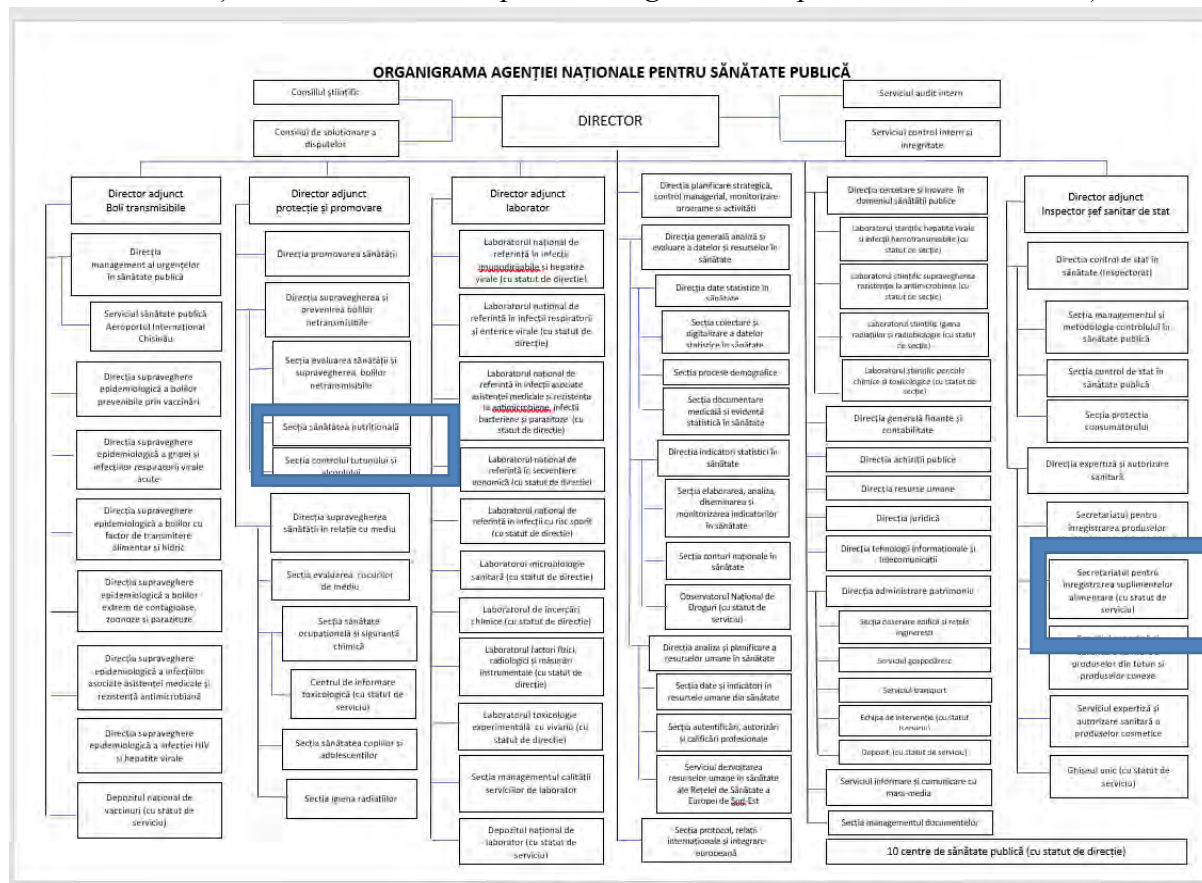

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea responsabilă:

1. Avizarea sanitară a mențiunilor de sănătate;
2. notificarea mențiunilor nutriționale de pe etichetă pentru formulele de început și formulele de continuare;
3. notificarea alimentelor destinate unor scopuri medicale speciale;
4. înregistrarea de stat a suplimentelor alimentare, altele decât cele care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale;
5. notificarea suplimentelor alimentare care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale;
6. elaborarea Registrului de stat al suplimentelor alimentare;
7. notificarea produselor alimentare la care s-au adăugat vitamine, minerale, precum și anumite substanțe de alt tip;

8. elaborarea listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare și plasarea pe pagina web a ANSP.

Figura 3: Organigrama Agenției Naționale pentru sănătatea publică (Secția sănătatea nutrițională, Secretariatul pentru înregistrarea suplimentelor alimentare)

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea care va monitoriza respectarea cerințelor reglementate în prezentul regulament asupra suplimentelor alimentare introduse pe piață, efectuează controale oficiale pentru produsele produselor alimentare cu adaos de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip cu prevederile art. 30 din Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor.

12.4.2. Planuri de viitor

12.4.2.1. Planuri legislative

Actualizarea cadrului normativ privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare, înscrise pe alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, produsele alimentare destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii.

12.4.2.2. Implementarea acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea alinierii la cerințele acquis-ului Uniunii Europene și consolidării capacităților administrative în domeniul siguranței alimentare, au fost inițiate o serie de acțiuni esențiale menite să asigure transparența și eficiența în reglementarea suplimentelor alimentare și a mențiunilor de sănătate:

- elaborarea Registrului de stat al suplimentelor alimentare;
- actualizarea listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare și plasarea pe pagina web a ANSP;
- actualizarea listei cu mențiunile de sănătate avizate sanitar de ANSP.

12.4.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative privind elaborarea și actualizarea cadrului normativ sunt de aproximativ 306,2 mii lei.

Costurile privind implementarea politicilor din domeniul nutriției umane pentru anii 2025-2027 se estimează la 17 186, 0 mii lei.

12.5. BUNĂSTAREA ANIMALĂ

12.5.1. Prezentarea generală a situației

Uniunea Europeană are unul dintre cele mai cuprinzătoare seturi de norme din lume privind bunăstarea animalelor, vizând animalele de fermă în cadrul fermei, în timpul transportului și la sacrificare.

În ceea ce privește cadrul normativ național privind bunăstarea animalelor în responsabilitatea elaborării și promovării căruia este MAIA, actualmente este reprezentat de Legea nr. 221/2007¹⁹ privind activitatea sanitară veterinară, care constituie normele primare și stabilește că deținătorii sau îngrijitorii de animale au obligația să respecte și să aplice cerințele sanitare veterinare și alte norme privind adăpostirea și îngrijirea animalelor din exploatații, grădini, parcuri zoologice și rezervații ori din aglomerările temporare de animale sau pe perioada pășunatului, în scopul respectării cerințelor fiziologice și de comportament ale acestora, potrivit cerințelor sanitare veterinare în domeniul protecției și asigurării bunăstării animalelor. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor verifică respectarea cerințelor sanitare veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor domestice și a celor sălbatice, ca autoritate de implementare a cadrului normativ național.

În prezent, bunăstarea animalelor deține un rol important în dezvoltarea sectorului de creștere a animalelor, deoarece normele respectate la un nivel înalt de bunăstare a animalelor are drept obiectiv reducerea administrării de antibiotice, cu ameliorarea sănătății animalelor care intră în lanțul alimentar și cu reducerea transmiterii bolilor de la animale la oameni.

¹⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130511&lang=ro

12.5.1.1. Cadrul legislativ

În legislația Republicii Moldova sunt transpuse unele din actele UE privind bunăstarea animalelor, și anume:

1. Hotărârea Guvernului nr.1275/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor de fermă transpune Directiva Consiliului Europei 98/58/CE, și stabilește cerințele sanitar-veterinare privind protecția animalelor de fermă;
2. Hotărârea Guvernului nr. 677/2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția găinilor ouătoare transpune Directiva Consiliului Europei nr. 1999/74, și stabilește cerințe minime față de sistemele de creștere a găinilor ouătoare, sistemele de creștere în cuști îmbunătățite și neîmbunătățite, sisteme alternative cu acces liber între nivele sau cu acces la spații cu aer liber;
3. Hotărârea Guvernului nr. 942/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de înregistrare și evidență a unităților de creștere a găinilor ouătoare transpune Directiva 2002/4/CE, și stabilește modul de înregistrare și evidență a unităților de creștere a găinilor ouătoare în sensul supravegherii sanitar-veterinare;
4. Hotărârea Guvernului nr. 415/2009 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția puilor destinați producției de carne transpune Directiva 2007/43/CE, și stabilește cerințe față de sistemele de creștere intensivă a puilor din specia Gallus, destinați producției de carne, condițiile și parametrii de întreținere precum și reglementări privind densitatea de populare.
5. Hotărârea Guvernului nr.1325/2008 „Cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea cerințelor minime pentru protecția vițelilor în scopul creșterii și îngrășării” transpune Directiva 2008/119/CE, și stabilește cerințele față de exploatațile pentru animale, cerințe minime pentru protecția vițelilor izolați în scopul creșterii și îngrășării.
6. Hotărârea Guvernului nr. 859/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind criteriile minime pentru protecția porcinelor destinate creșterii și îngrășării transpune Directiva 2008/120/CE, și stabilește cerințe minime pentru protecția porcinelor la etapele ciclului de producție.
7. Hotărârea Guvernului nr.369/2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii transpune Regulamentul (CE) nr. 1099/2009, și stabilește cerințe generale în timpul uciderii, metodele de asomare, cerințe față de abatoare, depopularea și uciderea de urgență.

12.5.1.2. Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de elaborarea politicilor în domeniul controalelor oficiale este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, de domeniul vizat este responsabilă **Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală**, constituită din 5 funcții, însă sunt completate cu persoane doar 4 funcții, persoanele din direcție sunt responsabile de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul bunăstarea animalelor.

Instituția responsabilă de implementarea legislației pe segmentul bunăstării animalelor este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), cu funcție de inspecție și control a operatorilor economici (fermelor de creșterea animalelor), în număr de 1194 de unități, dintre care 255 de unități pentru aparatul central, 148 de unități pentru posturile de inspecție la frontieră și 791 de unități pentru subdiviziunile teritoriale. În componența ANSA este creat laboratorul național de referință - Instituția Publică Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, responsabil de analizele de laborator în domeniul sănătății animalelor.

12.5.2. Planuri de viitor

12.5.2.1 Planuri legislative

Transpunerea pe deplin a acquis-ului comunitar pe compartimentul bunăstarea animalelor este planificată pentru anii 2025 și 2026. În anul 2025 vor fi elaborate și aprobate: 3 Hotărâri de Guvern. Pentru anul 2026 sunt planificate a fi transpuse 3 acte UE prin Hotărâri de Guvern și prin ordine ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

În anul 2025 vor fi transpuse următoarele acte UE:

1. Regulamentul (CE) nr. 1255/97 privind criteriile comunitare prevăzute pentru puncte de control și de modificare a planului de itinerar prevăzut în anexa la Directiva 91/628/CEE;
2. Regulamentul (CE) nr. 1/2005 privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe și de modificare a Directivelor 64/432/CEE și 93/119/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1255/97;
3. Decizia Consiliului 2004/544/CE privind semnarea Convenției Europene privind protecția animalelor în timpul transportului internațional (revizuită).

Pentru anul 2026 sunt planificate pentru transpunere următoarele acte UE :

1. Decizia consiliului 92/583/CEE privind încheierea unui protocol de modificare a Convenției europene privind protecția animalelor domestice;
2. Recomandarea (UE) 2016/336 privind aplicarea Directivei 2008/120/CE a Consiliului de stabilire a normelor minime de protecție a porcilor în ceea ce privește măsurile vizând reducerea necesității codotomie;
3. Regulamentul (CE) nr. 1523/2007 de interdicere a introducerii pe piață și a importului în Comunitate sau a exportului din Comunitate de blănuri de pisică și de câine și de produse care conțin asemenea blănuri.

12.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește transpunerea acquis-ului comunitar este necesar de consolidat efectivul de personal al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, din Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală și de a suplini funcțiile vacante. Totodată, este necesar să fie organizate instruirii a personalului direcției cu cursuri de limbă engleză.

O dată cu intrarea în vigoare și aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 782 din 20.11.2024 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (consolidarea capacității instituționale a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, va fi formată Direcția sănătatea și bunăstarea

animalelor compusă din 5 unități responsabilă de elaborarea și transpunerea actelor în domeniul bunăstării animalelor.

12.5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2025 va constitui suma de - 336 mii lei și pentru anul 2026 va constitui suma de – 306,9 mii lei, surse acoperite din bugetul de stat.*(se referă la anexa A).*

12.6. TEHNOLOGII DE PRELUCRARE A ALIMENTELOR ȘI PRODUSE NOI

12.6.1. Prezentarea generală a situației

Reglementarea cadrului normativ de bază și politica de stat în domeniul siguranței alimentare este reprezentat de Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor.

Acestea reglementează principiile generale de reglementare a domeniului produselor alimentare, consolidează cadrul juridic și instituțional privind siguranța alimentelor, stabilește drepturile și obligațiile operatorilor din domeniul alimentar implicați în producerea, procesarea, depozitarea, transportul, distribuirea și comercializarea alimentelor, stabilește domeniile de competență ale Ministerului Sănătății și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

În Republica Moldova, reglementările din domeniul alimentar cuprind o serie de acte normative care stabilesc limitele admise pentru diferite substanțe, cum ar fi aditivi, arome, enzime și contaminanți, bazându-se pe listele autorizate la nivelul Uniunii Europene. Această abordare este determinată de faptul că Republica Moldova nu dispune, în prezent, de capacitățile necesare pentru autorizarea acestor produse, atribuție care în UE revine EFSA și Comisiei Europene.

Totodată, sunt transpuse și reglementări referitor la cerințele privind materialele, inclusiv ambalajele, care intră în contact cu produsele alimentare precum și metodele de determinare a migrării anumitor compuși din materialele care intră în contact cu produsele alimentare, etichetarea acestora, cerințele specifice pentru producție și comercializare, precum și lista substanțelor permise pentru utilizare în procesul de fabricație.

De asemenea, sunt stabilite atribuțiile autorităților responsabile de supravegherea sănătății publice și siguranței alimentelor – ANSP și ANSA, care au rolul de a monitoriza și evalua riscurile pentru sănătatea publică, precum și de a asigura controlul siguranței alimentelor.

12.6.1.1. Cadrul legislativ

1. Hotărârea Guvernului nr. 229/2013 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind aditivii alimentari²⁰ transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aditivii alimentari și stabilește norme privind aditivii alimentari utilizați în produsele alimentare în vederea asigurării funcționării eficiente a pieței interne, condițiile de utilizare a aditivilor alimentari în produse alimentare,

²⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140448&lang=ro

inclusiv în aditivii alimentari, în enzimele alimentare și în aromele alimentare, normele privind etichetarea aditivilor alimentari comercializați.

Prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 127/2024 a fost preluată Lista aditivilor alimentari admiși pentru utilizare în produsele alimentare și condițiile de utilizare și Lista aditivilor alimentari, inclusiv substanțele suport, admiși în aditivii alimentari, în enzimele alimentare, în aromele alimentare și condițiile de utilizare.

2. Hotărârea Guvernului nr. 724/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare transpune transpune parțial Regulamentul (CEE) nr. 315/93 al Consiliului din 8 februarie 1993 de stabilire a procedurilor comunitare privind contaminanții din alimente, Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1881/2006, Recomandarea Comisiei 2013/711/UE din 3 decembrie 2013 privind reducerea prezenței dioxinelor, a furanilor și a bifenililor policlorurați în produsele alimentare și în hrana pentru animale, Recomandarea Comisiei 2013/165/UE din 27 martie 2013 privind prezența toxinelor T-2 și HT-2 în cereale și în produsele pe bază de cereale, stabilește nivelurile maxime ale unor contaminanți din produsele alimentare; interzicerea introducerii pe piață a produselor alimentare care depășesc nivelurile maxime de contaminanți; menținerea conținutului de contaminanți în produsele alimentare la cele mai mici niveluri pe tot parcursul lanțului alimentar. Totodată, sunt descrise responsabilitățile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cu privire la programele de monitorizare și supraveghere în conformitate cu prevederile din Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale.

3. Hotărârea Guvernului nr. 1245/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare²¹ transpune Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 872/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de adoptare a listei cu substanțele aromatizante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2232/96 al Parlamentului European și al Consiliului, Regulamentul (UE) nr. 873/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de stabilire a măsurilor tranzitorii privind lista Uniunii de arome și materii prime, prevăzută în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.

Prezenta hotărâre aprobă 2 regulamente sanitare:

3.1. Regulamentul sanitar privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și stabilirea măsurilor tranzitorii privind lista de arome și materii prime transpune Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 872/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 de adoptare a listei cu substanțele aromatizante, Regulamentul (UE) nr. 873/2012 al Comisiei din 1

²¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112688&lang=ro

octombrie 2012 de stabilire a măsurilor tranzitorii privind lista Uniunii de arome și materii prime, stabilește lista națională a aromelor alimentare și materiile prime prin armonizarea Regulamentului (UE) nr. 873/2012 al Comisiei din 1 octombrie 2012 pentru a fi folosite în și pe produsele alimentare, condițiile de utilizare a aromelor și a ingredientelor alimentare cu proprietăți aromatizante în și pe produsele alimentare, condițiile de utilizare a aromelor și a ingredientelor alimentare cu proprietăți aromatizante în și pe produsele alimentare și normele privind etichetarea aromelor.

3.2. Regulament sanitar privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare și de stabilire a listei de produse primare de arome de fum autorizate pentru utilizarea ca atare în sau pe produsele alimentare și/sau pentru producerea aromelor de fum derivate transpune articolele 1-6, 13 și anexa I din Regulamentul (CE) nr. 2065/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 noiembrie 2003 privind aromele de fum utilizate în sau pe produsele alimentare, Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1321/2013 al Comisiei din 10 decembrie 2013 de stabilire a listei Uniunii de produse primare de arome de fum autorizate pentru utilizare ca atare în sau pe produsele alimentare și/sau pentru producerea aromelor de fum derivate și stabilește măsurile tranzitorii privind lista de arome și materii prime armonizate cu prevederile europene în domeniu; aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare, condițiile pentru fabricarea produselor primare, lista națională de produse primare de arome de fum autorizate.

4. Hotărârea Guvernului nr. 1056/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind enzimele alimentare²² transpune Regulamentul (CE) nr. 1332/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind enzimele alimentare, Directiva 2000/13/CE, a Directivei 2001/112/CE a Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 258/97 și prevede norme privind enzimele alimentare utilizate în produsele alimentare, stabilește lista națională a enzimelor alimentare autorizate în concordanță cu Directiva 2000/13/CE, Directiva 2001/112/CE a Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 258/97, condițiile de utilizare a enzimelor alimentare în produsele alimentare, normele de etichetare a enzimelor alimentare comercializate.

5. Hotărârea Guvernului nr. 483/2020 cu privire la aprobarea Procedurii comune de înregistrare pentru aditivii alimentari, enzimele alimentare și aromele alimentare²³ transpune Regulamentul (UE) nr. 234/2011 al Comisiei din 10 martie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1331/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.

Actul normative prevede o procedură comună de evaluare și autorizare pentru aditivii alimentari, enzimele alimentare, aromele alimentare și materiile prime ale aromelor alimentare și ale ingredientelor alimentare cu proprietăți aromatizante folosite sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare în temeiul Regulamentului sanitar privind aditivii alimentari, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 229/2013, Regulamentului sanitar privind enzimele alimentare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1056/2016 și Regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1245/2018.

²² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102595&lang=ro

²³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122316&lang=ro

Procedura comună stabilește măsuri privind elaborarea, structura și prezentarea cererilor pentru actualizarea listelor naționale, conform prevederilor fiecărui act normativ din sectorul alimentar, modalitățile de verificare a validității cererilor și tipul informațiilor necesare. Implementarea unei proceduri comune de autorizare pentru aditivii alimentari, enzimele și aromele alimentare sprijină libera circulație a produselor alimentare la nivel național, asigurând totodată un standard ridicat de protecție a sănătății publice și a drepturilor consumatorilor.

6. Hotărârea Guvernului nr. 493/2015 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind obiectele din ceramică, sticlă, porțelan, faianță, emailate și vitrificate care vin în contact cu produsele alimentare²⁴ transpune prevederile Directivei Consiliului din 15 octombrie 1984 nr. 84/500/CEE privind obiectele din ceramică care vin în contact cu produsele alimentare și prevede reglementarea migrării plumbului și cadmiului din obiectele din ceramică, sticlă, porțelan, faianță, emailate și vitrificate în concordanță cu Directiva Consiliului din 15 octombrie 1984 nr. 84/500/CEE, condiții de analiză pentru determinarea migrării plumbului și a cadmiului, metoda de analiză pentru determinarea migrării plumbului și a cadmiului, declarația de conformitate.

7. Hotărârea Guvernului nr. 580/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil și care vin în contact cu produsele alimentare²⁵ transpune Directiva Consiliului Europei 78/142/CEE din 30 ianuarie 1978 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil și care vin în contact cu produsele alimentare și Directiva Comisiei 80/766/CEE de stabilire a metodei comunitare de analiză pentru controlul oficial al conținutului de monomer clorură de vinil în materialele și obiectele care vin în contact cu produsele alimentare.

Prezentul Regulament reglementează prezența monomerului clorură de vinil și limita de migrare a acestuia din materialele și obiectele fabricate cu polimerii sau copolimerii clorurii de vinil care, în starea lor de produse finite, vin în contact cu alimentele sau sunt destinate să vină în contact cu alimentele, precum și metoda privind determinarea conținutului monomerului clorură de vinil în materiale și obiecte.

8. Hotărârea Guvernului nr. 278/2013 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare²⁶ transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 10/2011 al Comisiei Europene din 14 ianuarie 2011 privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare definește cerințe specifice pentru fabricarea și introducerea pe piață a materialelor și a obiectelor din plastic, stabilește lista substanțelor admise pentru utilizare la fabricarea materialelor și obiectelor din plastic, criterii privind plasarea pe piață a materialelor și obiectelor din plastic, declarația de conformitate.

9. Hotărârea Guvernului nr. 671/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind solvenții de extracție utilizați la fabricarea produselor alimentare și a ingredientelor alimentare²⁷ transpune Directiva 2009/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind solvenții de extracție utilizați la fabricarea produselor alimentare și a ingredientelor alimentare, stabilește condiții de utilizare a solvenților de

²⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102859&lang=ro

²⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=101165&lang=ro

²⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=103122&lang=ro

²⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123054&lang=ro

extracție utilizați la fabricarea produselor alimentare și a ingredientelor alimentare, etichetarea solvenților de extracție, solvenții de extracție care pot fi utilizați în procesul de prelucrare a materiilor prime, a produselor alimentare, a componentelor alimentare sau a ingredientelor alimentare.

10. Hotărârea Guvernului nr. 308/2011 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele destinate să vină în contact cu produsele alimentare²⁸ transpune prevederile Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului nr. 1935/2004 din 27 octombrie 2004 privind materialele și obiectele destinate să vină în contact cu produsele alimentare.

Prezentul Regulament stabilește cerințe speciale aplicabile materialelor și obiectelor active și inteligente, măsuri specifice pentru anumite grupuri de materiale și obiecte, etichetarea materialelor și obiectelor, norme comune pentru introducerea pe piață a materialelor care intră în contact cu produsele alimentare inclusiv a ambalajelor alimentare, a ustensilelor de bucătărie, a veselei și a echipamentelor de prelucrare a alimentelor, care sunt destinate sau care pot intra în contact cu alimentele sau care pot transfera constituenții lor (substanțele pe care le pot conține) în alimente și se aplică materialelor și obiectelor, inclusiv materialelor și obiectelor inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare.

11. Hotărârea Guvernului nr. 968/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar de stabilire a condițiilor specifice și a procedurilor detaliate pentru plasarea pe piață a articolelor de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din Republica Populară Chineză și din Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze²⁹ transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 284/2011 al Comisiei din 22 martie 2011 de stabilire a condițiilor specifice și a procedurilor detaliate pentru importul de articole de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din Republica Populară Chineză și din Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze, stabilește cadrul juridic necesar, condițiile specifice și procedurile detaliate pentru plasarea pe piață a articolelor de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din Republica Populară Chineză și din Regiunea Administrativă Specială Hong Kong a Republicii Populare Chineze.

Articolele de bucătărie din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din China și Hong Kong sunt importate în Republica Moldova numai dacă importatorul prezintă Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Serviciului Vamal, pentru fiecare lot o declarație, completată în mod corespunzător, prin care să confirme faptul că lotul respectiv îndeplinește cerințele privind eliberarea de amine aromatice primare și de formaldehidă stabilite la punctele 4, 5 din Regulament.

12. Hotărârea Guvernului nr. 780/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind eliberarea N-nitrozaminelor și a substanțelor N-nitrozabile din tetinele și suzetele fabricate din elastomeri sau cauciuc³⁰ transpune prevederile Directivei 93/11/CEE a Comisiei din 15 martie 1993 privind eliberarea N-nitrozaminelor și a substanțelor N-nitrozabile din tetinele și suzetele fabricate din elastomeri sau cauciuc stabilește măsuri specifice pentru protejarea sănătății publice, în special a copiilor, împotriva riscului de contaminare chimică. Regulamentul prevede limite

²⁸ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114330&lang=ro

²⁹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=60293&lang=ro

³⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=100581&lang=ro

stricte privind cantitățile de N-nitrozamine și substanțe N-nitrozabile care pot fi eliberate din tetinele și suzele fabricate din elastomeri sau cauciuc în contact cu saliva sau alimentele, metode de testare pentru determinarea nivelurilor de eliberare a acestor substanțe, și cantitățile premise.

13. Hotărâre Guvernului nr. 57/2019 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale³¹ transpune prevederile Directivei 2009/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale; Directiva nr. 2003/40/CE din 16 mai 2003 de stabilire a listei, limitelor de concentrație și cerințelor de etichetare pentru constituenții apelor minerale naturale, precum și condițiilor de utilizare a aerului îmbogățit cu ozon la tratarea apelor minerale naturale și apele de izvor, Regulamentul nr.115/2010 al Comisiei Europene din 9 februarie 2010 de stabilire a condițiilor de utilizare a aluminei activate pentru eliminarea fluorurilor din apele minerale naturale și din apele de izvor care reglementează este protejarea sănătății populației, prevenirea inducerii în eroare a consumatorilor și asigurarea unei comercializări corecte.

Actul normativ aprobă 3 regulamente sanitare:

13.1. Regulamentul sanitar privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale prevede identificarea oficială a apelor minerale naturale, condițiile de exploatare a sursei de apă minerală, reglementări ce țin de prelucrarea apei minerale, identificarea anumite măsuri în privința criteriilor microbiologice ale apei minerale naturale, închiderea ermetică a ambalajului apei minerale și etichetarea obligatorie a particularităților apei minerale naturale, interzicerea comercializării apei minerale naturale ce conține compuși toxici sau care nu corespunde parametrilor organoleptici, semnele comerciale aplicate pentru apele minerale naturale, controalele periodice ale surselor de apă minerală naturală de către organele abilitate de stat.

13.2. Regulamentul sanitar privind stabilirea listei, limitelor de concentrație și cerințelor de etichetare pentru constituenții apelor minerale naturale, precum și a condițiilor de utilizare a aerului îmbogățit cu ozon pentru apele minerale naturale și apele de izvor stabilește lista constituenților apelor minerale naturale care pot reprezenta un risc pentru sănătatea publică, limitele nivelurilor admisibile ale constituenților respectivi și cerințele etichetării pentru anumiți constituenți. Aceștia trebuie să fie în apă în mod natural și să nu rezulte dintr-o eventuală contaminare la sursă. De asemenea, acest Regulament stabilește condițiile de utilizare a aerului îmbogățit cu ozon pentru separarea compușilor fierului, manganului, sulfului și arsenicului din apele minerale naturale sau apele de izvor, precum și cerințe specifice de etichetare a apelor care au fost supuse unui astfel de tratament.

13.3. Regulamentul sanitar privind stabilirea condițiilor de utilizare a aluminei activate pentru eliminarea fluorurilor din apele minerale naturale și din apele de izvor prevede procedura de tratare a apelor minerale naturale și de izvor utilizând alumina activată pentru eliminarea fluorurilor și cerințe tehnice de utilizare a aluminei activate pentru eliminarea fluorurilor din apele minerale naturale și din apele de izvor.

14. Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind alimentele noi transpune parțial Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, transpune Regulamentul de punere în

³¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112872&lang=ro

aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei din 20 decembrie 2017 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului privind alimentele noi.

Prezentul proiect prevede transpunerea Listei alimentelor noi autorizate la nivelul Uniunii Europene. Astfel, în Republica Moldova vor fi permise introducerea pe piața Republicii Moldova prin procedura de notificare fără a suporta costurile și complexitatea administrativă ale unui proces propriu de autorizare, care la momentul actual nu este relevant pentru Republica Moldova.

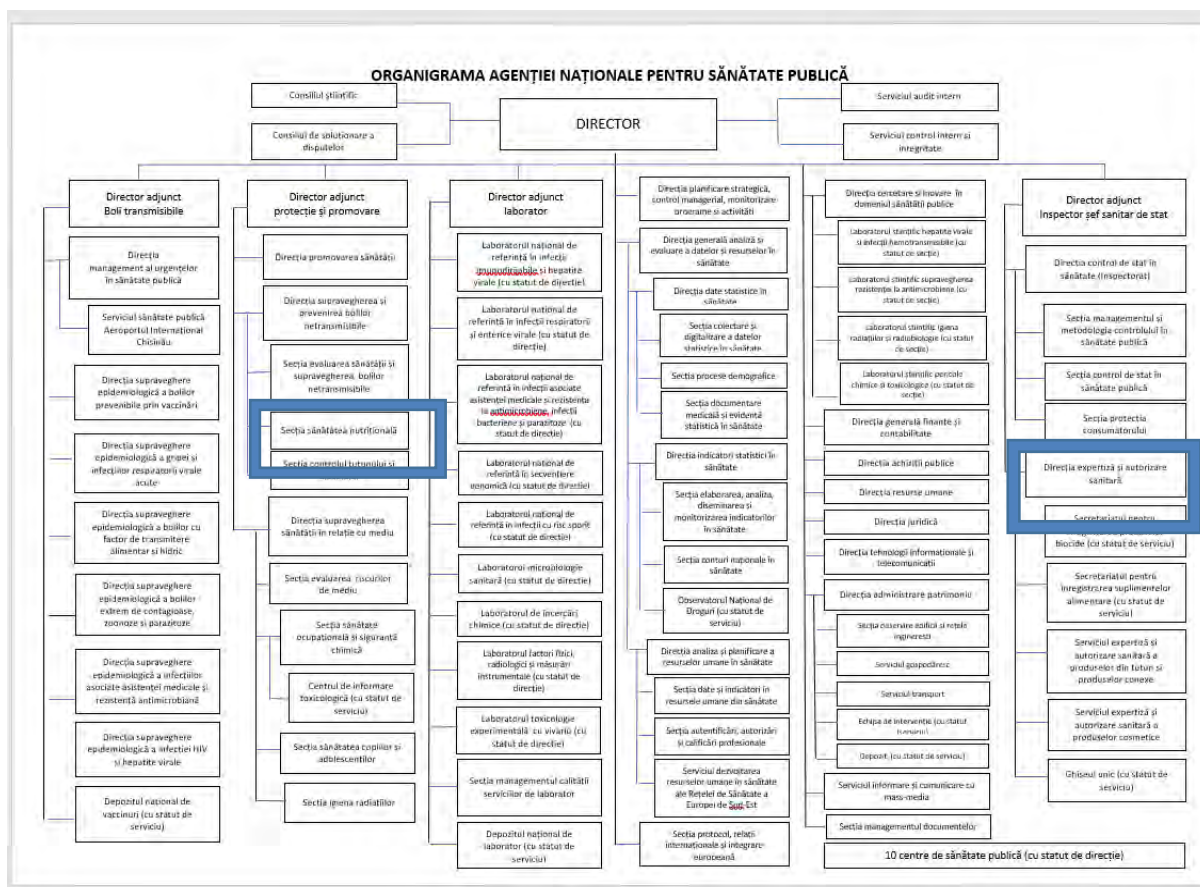
12.6.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Sănătății, Direcția politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică (4 angajați) este responsabilă de elaborarea și promovarea cadrului normativ în domeniul protecției sănătății publice (vezi figura 2: *Organigrama Ministerului Finanțelor - Direcție politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătate publică*).

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este responsabilă de:

1. supravegherea utilizării și introducerii pe piață a enzimelor și aromelor alimentare, monitorizarea procedurilor de înregistrare și punerea la dispoziție a enzimelor și aromelor alimentare, evaluarea măsurilor de securitate, a condițiilor de utilizare, neutralizare și nimicire a substanțelor și produselor în vederea evitării acțiunii lor nocive asupra sănătății umane;
2. autorizarea sanitară a materialelor și obiectelor destinate să vină în contact cu alimentele, monitorizarea pieței, implementarea metodologiilor de testare;
3. supravegherea pieței materialelor din poliamidă și melamină destinate sectorului alimentar, acreditarea laboratorului, implementarea metodelor de testare, autorizarea sanitară a materialelor și obiectelor;
4. notificarea alimentelor noi;
5. avizarea sanitară a surselor de apă minerală.

Figura 4: *Organigrama Agenției Naționale pentru sănătatea publică (Secția sănătatea nutrițională, Direcția expertiză și autorizare sanitară)*

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este responsabilă de supravegherea pieței materialelor și obiectelor în etapele de producție și distribuție a alimentelor, fiind și punctul focal pentru recepționarea, analiza și raportarea neconformităților în cadrul sistemului RASFF.

12.6.2. Planuri de viitor

12.6.2.1. Planuri legislative

Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative. Actualizarea cadrului normativ privind alimentele noi prin transpunerea Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei din 20 decembrie 2017 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/2283 și preluarea la nivel național a Listei cu alimente autorizate la nivel UE.

12.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

În procesul de armonizare cu acquis-ul Uniunii Europene și în scopul întăririi capacităților administrative, au fost planificate și puse în aplicare măsuri menite să sporească eficiența instituțiilor responsabile de implementarea și monitorizarea reglementărilor europene. Aceste acțiuni vizează:

- formarea continuă a personalului din instituții responsabile pentru implementarea și supraveghere (ANSP, ANSA);
- consolidarea efectivului de personal în instituțiile existente

- stabilirea unui mecanism de evaluare continuă a implementării și aplicării acquis-ului;
- cooperarea cu instituțiile UE și alte state membre pentru schimb de bune practici;
- acordarea atribuțiilor suplimentare instituțiilor existente;
- actualizarea periodică a legislației.

12.6.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile privind elaborarea și actualizarea cadrului normativ privind domeniul alimentar sunt estimate la 490,0 mii lei.

Costurile privind implementarea actelor normative privind siguranța alimentelor pentru anii 2025/2027 este estimat la cca 8 613,5 mii lei.

12.7. PESTICIDE ȘI BIOCID

12.7.1. Prezentarea generală a situației

În Republica Moldova, reglementările din domeniul pesticidelor sunt prevăzute în Regulamentul sanitar care stabilește limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale și Ordinul Ministrului Sănătății care transpune listei aprobată la nivel UE. În cadrul UE, Comisia Europeană este responsabilă de evaluarea cererilor referitoare la conținuturile maxime de reziduuri de pesticide și de includerea acestora în listă. În prezent, Republica Moldova nu dispune de capacitățile necesare pentru astfel de evaluări, motiv pentru care a transpus lista europeană, asigurând astfel un nivel înalt de protecție pentru consumatori.

În scopul asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății oamenilor precum și îmbunătățirea funcționării pieței interne privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, cadrul normativ național a fost armonizat cu reglementările europene. Cadrul normativ existent nu include o listă a substanțelor active autorizate pentru utilizarea în produsele biocide și nici o procedură de autorizare simplificată. Prin urmare, modificările aduse Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, vor integra aceste prevederi.

12.7.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul normativ de bază și politica de stat în domeniul activității cu produse fitosanitare, normele de autorizare și de introducere pe piață a produselor fitosanitare prezentate în formă comercială este reglementată de Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative³² și Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți³³. Acestea reglementează procedurile și activitățile aferente autorizării, fabricării, transportării, depozitării, comercializării, utilizării inofensive

³² Lege nr. 403 din 21.12.2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142159&lang=ro

³³ Lege nr. 119 din 22.06.2024 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107644&lang=ro

pentru sănătatea umană, sănătatea animalelor și pentru mediu a produselor de protecție a plantelor, determină drepturile persoanelor fizice și juridice și a împuternicirile autorităților competente.

Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar a fost aliniată de principiu la Directiva 91/414/CEE privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar care a fost abrogată, și transpune prevederile art. 1 și 3 din Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor. Prevederile legii sunt abrogate pe măsura avansării în procesul de transpunere progresivă a acquis-ului comunitar.

Legea nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative transpune parțial Regulamentul (CE) nr.1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare. Drept excepție reprezintă capitolul Capitolului II ”Substanțe active, agenți fitoprotectori, agenți sinergici și coformulanți”, care stabilește cerințele, condițiile și procedura de aprobare, rolul cheie fiind atribuit Comisiei Europene. Scopul legii este asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătății umane, a sănătății animalelor și a mediului, precum și sporirea eficienței funcționării pieței interne.

Cadrul normativ de punere în aplicare rămâne a fi:

- Hotărârea de Guvern nr. 1307/2005 cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură³⁴ care a fost elaborată cu considerarea prevederilor Directivei abrogate a Uniunii Europene nr. 91/414 CEE din 15 iulie 1991 "Cu privire la introducerea pe piață a produselor fitofarmaceutice" și a stabilit procedura de evaluare și înregistrare a produselor fitosanitare și a fertilizanților.
- Hotărârea de Guvern nr. 1045/2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, care stabilește condițiile și modul de importare, stocare, comercializare și utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, în scopul suprimării importului lor ilicit, asigurării protecției intereselor vitale și a securității cetățenilor³⁵.
- Hotărârea de Guvern nr. 200/1996 despre aprobarea Regulamentului cu privire la tarifele pentru executarea lucrărilor de cercetare-testare-experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și modul de utilizare a mijloacelor bănești acumulate care reglementează taxele în procesul de evaluare și autorizare a produselor fitosanitare³⁶.

³⁴ Hotărârea Guvernului nr. 1307 din 12.12.2005 cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125303&lang=ro#

³⁵ Hotărârea Guvernului nr. 1045 din 05.10.2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113258&lang=ro#

³⁶ Hotărârea Guvernului nr. 200 din 27.03.1995 despre aprobarea Regulamentului cu privire la tarifele pentru executarea lucrărilor de cercetare-testare-experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și modul de utilizare a mijloacelor bănești acumulate: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=45965&lang=ro#

Reglementările privind limitele maxime a reziduurilor de pesticide în produsele alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale sunt aliniate Regulamentul (CE) 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE. Transpunerea a fost realizată prin Regulamentul sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2023³⁷ și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 20/2024³⁸.

Pe domeniul utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor, cadrul normativ reiese din Program național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 123/2018³⁹. Scopul principal al Programului este asigurarea optimizării tratamentelor fitosanitare prin reducerea presiunii cantitative de produse fitosanitare la o unitate de suprafață agricolă, în vederea asigurării consumatorilor cu produse vegetale de calitate și sigure și a unui mediu sănătos de viață. Măsurilor și a principiilor protecției integrate a plantelor la nivel național se axează pe promovarea utilizării raționale a produselor de protecție a plantelor prin aplicarea metodelor alternative de protecție, implementarea tehnologiilor avansate de cultivare și a bunelor practici agricole, sigure și prietenoase mediului.

Prin Hotărârea de Guvern nr. 42/2020⁴⁰ au fost aprobate cerințele privind durabilă a produselor de uz fitosanitar, care transpune Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor. În vederea implementării cerințelor prestabilite la nivelul UE a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 333/2023⁴¹ Planul național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027.

Reglementarea pe domeniul produselor biocide este reprezentată de Hotărârea Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide⁴² care transpune parțial **Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012** privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide stabilește procedura de înregistrare a produselor biocide anterior plasării pe piață, punerea la dispoziție pe piață a articolelor tratate cu biocide, recunoașterea reciprocă a autorizațiilor eliberate în una dintre țările Uniunii Europene, anularea sau modificarea

³⁷Hotărârea Guvernului nr. 867 din 08.11.2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140082&lang=ro

³⁸ Ordin al Ministrului Sănătății nr. 20 din 05.01.2024 privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale: <https://ms.gov.md/wp-content/uploads/2024/01/ordin-Nr.20.rar>

³⁹Hotărârea Guvernului nr. 123 din 02.02.2018 cu privire la aprobarea Programului național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102113&lang=ro

⁴⁰ Hotărârea Guvernului nr. 42 din 29.01.2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120320&lang=ro

⁴¹ Hotărârea Guvernului nr. 333 din 31.05.2023 pentru aprobarea Planului național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137702&lang=ro

⁴² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143206&lang=ro

unui certificat de înregistrare, monitorizarea produselor biocide și a articolelor tratate pune la dispoziție pe piață.

Hotărârea Guvernului nr. 867/ 2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale⁴³ transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE stabilește limitele maxime de reziduuri de pesticide prin preluarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale în scopul asigurării unui nivel înalt de siguranță alimentară.

Prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 20/2024 a fost aprobată Lista produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale, lista de substanțe active din pesticide care nu necesită LMR; valorile implicite pentru produsele, grupele de produse și/sau părțile de produse asupra cărora nu au fost stabilite limite specifice; combinații de substanțe active, produse, utilizate pentru tratarea recoltei.

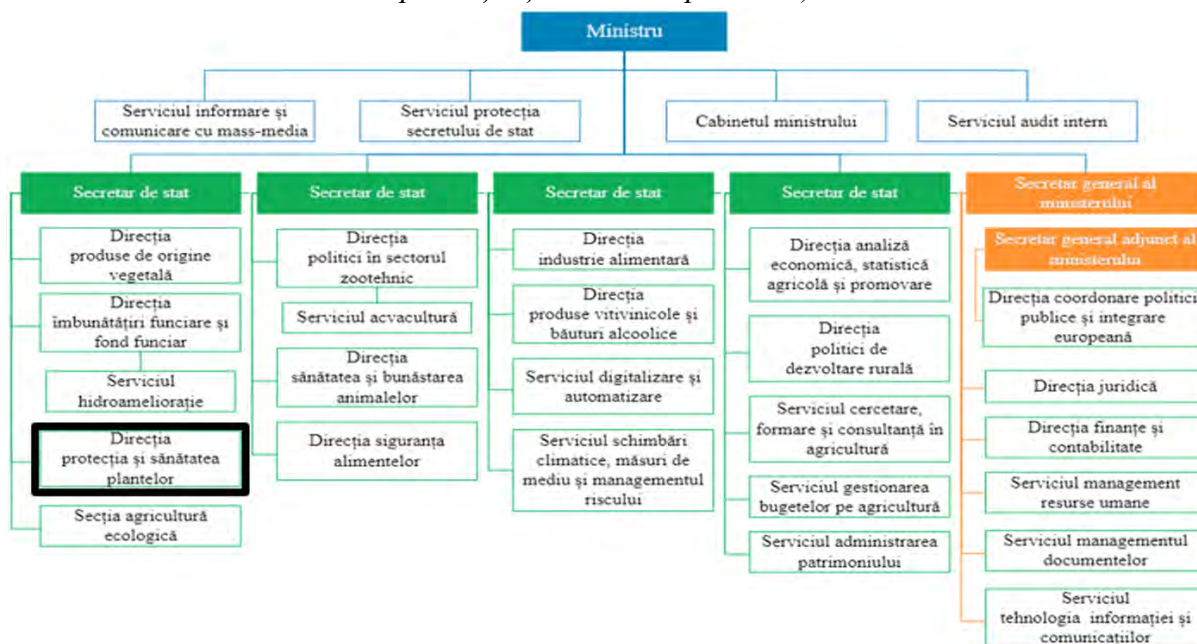
12.7.1.2. Cadrul administrativ

Elaborarea și promovarea politicii în domeniul produselor de protecția plantelor este asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care este organul central de specialitate al administrației publice care, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea⁴⁴. Are misiunea de a analiza situația și problemele, de a elabora politici publice eficiente în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitară, de a monitoriza și evalua calitatea implementării politicilor și actelor normative, de a propune intervenții justificate și soluții eficiente, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate. Misiunea de a contribui la realizarea obiectivelor strategice în domeniu este asigurată de Direcția protecția și sănătatea plantelor, subdiviziune structurală a aparatului central al Ministerului. Subdiviziunea este compusă din cinci persoane: șeful Direcției și 4 consultanți principali, responsabili de protecția plantelor, sănătatea plantelor, carantina fitosanitară și managementul produselor fitosanitare și fertilizante.

⁴³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140082&lang=ro

⁴⁴ Hotărârea Guvernului Nr. 695 din 30-08-2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129543&lang=ro

Figura 5: Organigrama Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (Direcția protecția și sănătatea plantelor)

Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” în continuare Centrul de Stat pe lângă Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 897 din 8 decembrie 1994: “Cu privire la aprobarea și utilizarea în agricultură a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.”

Măsurile prevăzute la nivel comunitar și transpuse în legislația națională sunt puse în aplicare de către Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), autoritate în subordinea Guvernului. În conformitate Hotărârea Guvernului nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor⁴⁵, este instituția cheie responsabilă pentru implementarea politicii de stat pentru reglementarea și controlul întregului domeniu al siguranței alimentelor.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor asigură supravegherea și controlul de stat al prezenței reziduurilor de pesticide în produsele alimentare și hrana pentru animale la etapa de import, producere, prelucrare, procesare, transportare, distribuire, comercializare și utilizare a acestora, efectuează controale în conformitate cu Programul anual de monitorizare a reziduurilor la toate etapele lanțului alimentar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător cu prelevarea și analiza probelor de la diferiți producători, importatori, distribuitori sau comercianți în scopul identificării pesticidelor existente în acestea, precum și a nivelurilor de reziduuri.

Direcția controlul utilizării și plasării pe piață a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților este subdiviziunea structurală a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, abilitată cu funcția de supraveghere a gestionării pesticidelor și fertilizanților, în scopul excluderii impactului negativ asupra consumatorilor producției agricole și asupra mediului ambiant. În

⁴⁵ Hotărârea Guvernului nr. 14 din 11.01.2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145325&lang=ro#

responsabilitatea controlului efectuat de către Direcție se află producerea, importul, comercializarea, depozitarea, transportarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în domeniul agricol, astfel fiind monitorizate toate etapele parcurse de produsul agrochimic de la origine până la destinația finală. Direcția, prin intermediul inspectorilor teritorialii exercită controlul de stat și contribuie la asigurarea respectării bazelor juridice și a politicii de stat în sferile utilizatoare de produse de uz fitosanitar și fertilizanți. Coordonează și exercitarea controlului privind monitorizările generale, în conformitate cu planurile anuale de monitorizare de către subdiviziunile teritoriale: planului anual de monitorizare a fermierilor în câmp și a planului național de monitorizare a reziduurilor de pesticide.

Funcția de *Laborator Central Fitosanitar* este exercitată de *Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar (cu statut de direcție generală) al Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor*. În conformitate cu HG 524/2024⁴⁶[1], instituția este desemnat în calitate de laborator național de referință la nivel național pe domeniile sale de competență. În domeniul testării producției de origine vegetală cuprinde laboratoare pe domeniul carantină fitosanitară, biologie moleculară și OMG, de control al reziduurilor, de calitate a produsului, de testare și certificare a semințelor. Laboratoarele aplică cerințele standardului SM SR EN ISO/CEI 17025:2018. Specialiștii din cadrul laboratoarelor au fost instruiți în diverse laboratoare de referință din: Polonia, România, Israel, Cehia, Italia, Austria, Federația Rusă) și au participat la diverse PT/ILS, confirmări de rezultat cu: ANSES, BIPEA, Franța, FAPAS UK, Slovenia, LCF, IISPV România. Metodele utilizate sunt acreditate de către Centrul Național de acreditare MOLDAC. Laboratorul de control al reziduurilor de pesticide a fost stabilit în anul 2012. Capacitatea analitică cuprinde maxim 250 de elemente cu un termen de livrare a rezultatelor de cel puțin 3 zile. Totodată, Instituția asigură funcționalitatea *Consiliului republican interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților*, format din șapte membri, dintre care un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, 4 reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și 2 reprezentanți ai asociațiilor de profil reprezentative ale mediului de afaceri din domeniile de competență a Centrului, aleși în cadrul unei ședințe organizate cu acestea de către autoritatea publică ce exercită în numele statului funcția de fondator.

Ministerul Sănătății este autoritatea cu atribuții pentru elaborarea și promovare a actelor normative în domeniul siguranței alimentare, stabilirea limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală în scopul introducerii pe piață și utilizarea ca produse alimentare sau hrană pentru animale a produselor de origine vegetală și animală. Prin intermediul Direcției politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătatea publică elaborează și promovează actele normative privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide al cărui scop este garantarea sănătății populației și a animalelor, precum și protecția mediului (vezi figura 2: *Organigrama Ministerului Finanțelor - Direcție politici în domeniul sănătății publice și urgențe în sănătate publică*) .

Agencia Națională pentru Sănătate Publică este autoritatea responsabilă de înregistrarea și punerea pe piață a produselor biocide și a articolelor tratate cu produse biocide. Aceasta

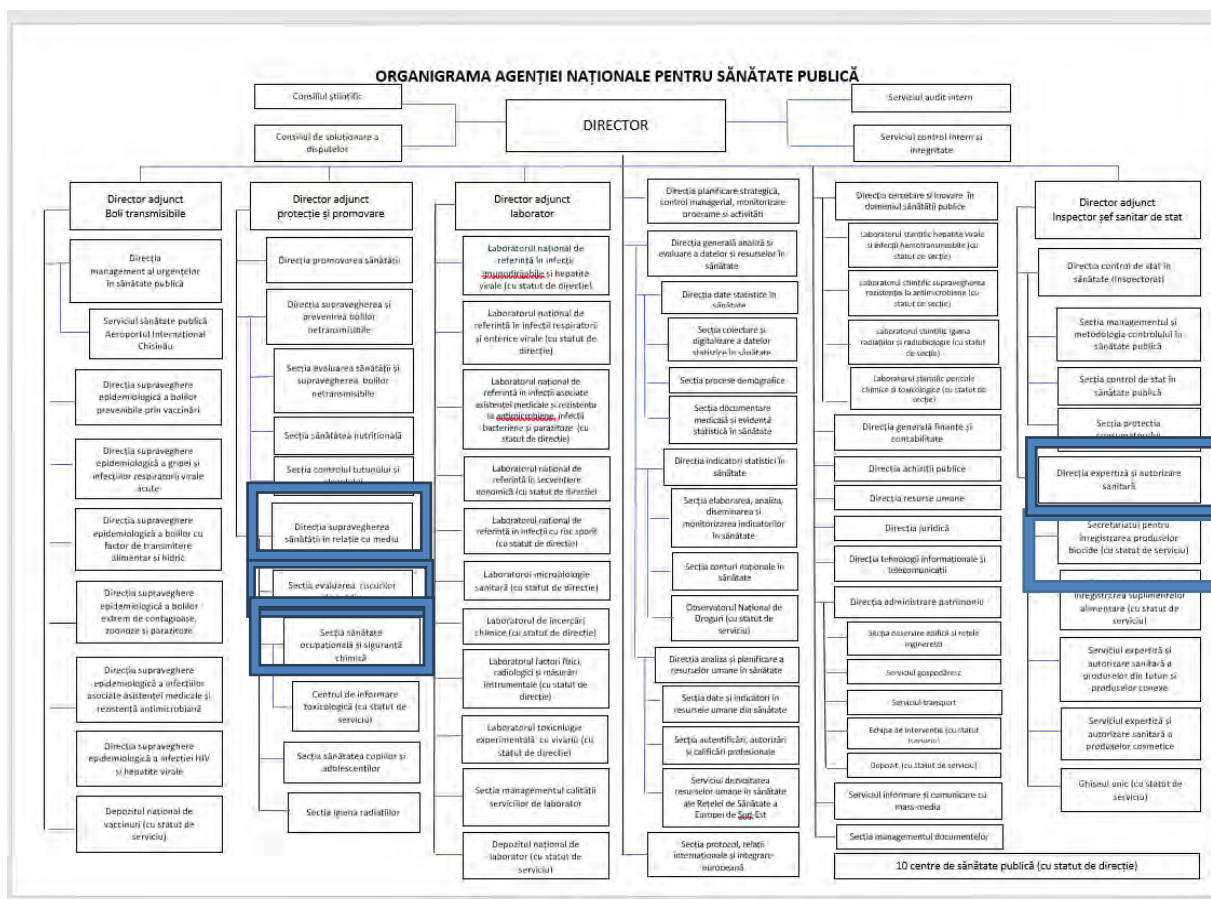
⁴⁶ Hotărârea Guvernului nr. 524 din 17.07.2024 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144627&lang=ro

evaluează substanțele active aprobate pentru tipurile de produse relevante, precum și identitatea chimică, natura, cantitatea și echivalența tehnică a substanțelor active conținute de produsul biocid. Evaluarea include principiile comune de evaluare a dosarelor pentru produse biocide, efectele inacceptabile asupra organismelor vizate (în special rezistența inacceptabilă), eficacitatea produselor (activitatea, metoda/protocolul de testare, speciile, concentrațiile, timpul de acțiune), efectele inacceptabile imediate sau întârziate asupra sănătății umane (inclusiv asupra grupurilor vulnerabile), precum și asupra sănătății animalelor, direct sau prin intermediul apei potabile, produselor alimentare, hranei pentru animale, aerului sau altor efecte indirecte. Agenția analizează și consecințele utilizării produsului biocid, efectele cumulative și cele sinergice. În limita competențelor sale, aceasta adoptă măsurile necesare pentru monitorizarea produselor biocide și a articolelor tratate plasate pe piață, pentru a stabili dacă acestea se conformează cerințelor impuse. Totodată, Agenția supraveghează produsele biocide atât înainte, cât și după punerea lor pe piață, conform prevederilor art. 24 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și art. 23 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică asigură:

- actualizarea continuă a listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale;
- promovarea conștientizării la nivelul producătorilor și operatorilor economici privind respectarea cerințelor Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale;
- evaluarea continuă a riscurilor asupra sănătății condiționate de expunerea la reziduuri de pesticide și informarea populației privind potențialul impact asupra sănătății;
- colaborarea cu autoritățile de resort în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane, precum și pentru facilitarea comerțului sigur de produse alimentare pe piața unică europeană.

Figura 6: *Organigrama Agenției Naționale pentru sănătatea publică*

12.7.2. Planuri de viitor

Din punct de vedere al portofoliului de produse fitosanitare, rămâne o provocare asigurarea principiilor de utilizare durabilă a produselor și a spectrului de dăunători. În acest sens pentru a asigura protecția integrată a dăunătorilor sunt necesare ca la îndemâna producătorilor agricoli/utilizatorilor profesioniști să fie asigurate minimum alternativ de produse cu substanțe active diferite. În așa fel, va fi posibil gestionarea eficientizarea luptei contra organismelor dăunătoare fără ca rezistența organismelor la substanțele active să nu crească. Astfel, sunt necesare acțiuni ca utilizatorii profesioniști să aibă acces la o gamă minimă necesară de produse. O astfel de posibilitate poate fi realizată prin sporirea interesului producătorilor de produse și/sau deținătorilor de drepturi ale acestora ca să autorizeze produse în Republica Moldova. Una din opțiunile posibilității este intensificarea interesului de autorizare prin recunoaștere a produselor fitosanitare deja autorizate în statele zonei centrale ale Uniunii Europene, astfel cum a fost identificată și Republica Moldova prin transpunerea Regulamentului UE 1107/2009.

O altă provocare ar fi asigurarea cu posibilitate de intervenție fitosanitară pentru producătorii agricoli ce s-au orientat și/sau cultivă culturi noi sau de nișă, acolo unde industria produselor de protecția plantelor oferă un spectru foarte îngust de produse. În acest sens se dorește ca prin posibilitatea de extindere a autorizațiilor deja existente prin extrapolarea datelor să fie autorizate utilizări minore, asigurând în acest sens pragul economic de dăunare a culturilor de nișă.

La fel o provocare ar fi capacitățile limitate instituționale ale statului în asigurarea conformă a evaluării produselor pe de o parte, dar și controlul utilizării produselor de protecția plantelor de către utilizatorii profesioniști pe de alta. Astfel, devine absolut necesar fortificarea capacităților de evaluare prin alinierea cu partea acquis-ului UE care a fost transpus și a celui ce

se planifică de fi în perioadă următoare. Capacitățile de control sunt o verigă la fel de importante ca cele de evaluare primară, ori ne garantarea utilizării corecte aduce la fel de multe riscuri și pentru produsele autorizate spre folosință. De aceea evidența și trasabilitatea produselor este crucială în dezideratul unor alimente sigure și protecția mediului. Utilizarea tehnologiilor informaționale de ultimă generație și crearea unor sisteme informaționale ce ar integra tot lanțul produselor de protecția plantelor ar permite în primul rând urmărirea trasabilității de la producător/importator până la utilizatorul profesionist, asigurând și intervenția instituțiilor de supravegherea pieței acolo unde se vede necesitatea.

12.7.2.1. Planuri legislative

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Definitivarea cadrului normativ de punere a aplicare a Legii nr. 403/2023. În acest scop în proces de elaborare și promovare sunt următoarele acte:

- Proiectul de ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare care transpune Regulamentul UE 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active aprobate și Regulamentul (UE) 2021/383 al Comisiei din 3 martie 2021 de modificare a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 care stabilește lista coformulanților care nu pot intra în compoziția produselor de protecție a plantelor.
- Proiectul Hotărârii de Guvern pentru punerea în aplicare a Legii privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și modificarea unor acte normative. Acesta cuprinde: Regulamentul de stabilire a principiilor uniforme de evaluare a produselor de protecție a plantelor care transpune Regulamentul (UE) nr. 546/2011 al Comisiei din 10 iunie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește principiile uniforme de evaluare și autorizare a produselor de protecție a plantelor; Regulamentul de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile produselor de protecție a plantelor care transpune Regulamentul (UE) nr. 284/2013 al Comisiei din 1 martie 2013 de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile produselor de protecție a plantelor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009; Regulamentul privind cerințele de etichetare pentru produsele de protecție a plantelor care transpune Regulamentul (UE) nr. 547/2011 al Comisiei din 08 iunie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de etichetare pentru produsele de protecție a plantelor.

Este planificată asigurarea îmbunătățirii și armonizării cadrului legislativ și normativ:

- Pe domeniul colectării datelor statistice privind plasarea pe piață și utilizarea pesticidelor și respectiv transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind statisticile referitoare la pesticide;
- Pe domeniul cerințelor privind structura și formatul evidențelor produselor de protecție a plantelor păstrate de utilizatorii profesioniști și respectiv de transpunere a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/564 al Comisiei din 10 martie 2023 privind conținutul și formatul evidențelor produselor de protecție a plantelor păstrate de utilizatorii profesioniști în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1107/2009;

- Privind coformulanții inacceptabili în compoziția produselor de protecție a plantelor și respectiv de transpunere a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/574 al Comisiei din 13 martie 2023 de stabilire a normelor detaliate pentru identificarea coformulanților inacceptabili în compoziția produselor de protecție a plantelor în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009;

- Îmbunătățirea reglementării în domeniul utilizarea durabilă a produselor de protecția plantelor și respectiv transpunerea Deciziei de punere în aplicare (UE) 2024/373 a Comisiei din 24 ianuarie 2024 privind standardele armonizate pentru inspecția echipamentelor de aplicare a pesticidelor în uz, elaborate în sprijinul Directivei 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Actualizarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 prin transpunerea prevederilor referitor la procedura de înregistrare a produselor biocide anterior plasării pe piață, elaborarea procedurilor de autorizare simplificate, transpunerea listei substanțelor active care pot fi utilizate în produsele biocide, stabilită la nivelul Uniunii Europene, în baza Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012.

Ministerul Sănătății

Actualizarea constantă a Ordinului Ministrului Sănătății nr. 20/2024 cu privire la elaborarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale, lista de substanțe active din pesticide care nu necesită LMR; valorile implicite pentru produsele, grupele de produse și/sau părțile de produse asupra cărora nu au fost stabilite limite specifice; combinații de substanțe active, produse, utilizate pentru tratarea recoltei în concordanță cu modificările la nivel UE.

12.7.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru punerea în aplicării acquis-ului UE și întărirea capacităților administrative, se va întreprinde următoarele acțiuni:

1. Crearea Sistemului Informațional Registrul Național pentru Sănătatea Publică în format electronic;
2. Elaborarea și actualizarea listei substanțelor chimice utilizate în domeniul biocidelor;
3. Proceduri suplimentare de autorizare simplificată;
4. Modificarea certificatelor de înregistrare pentru produsele biocide și articolele tratate cu acestea;
5. Consolidarea efectivului de personal în instituțiile existente;
6. Instruirea personalului implicat în gestionarea biocidelor în unități publice sau private;
7. Crearea unor mecanisme pentru trasabilitatea produselor de la producător până la utilizator;
8. Actualizarea continuă a listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale;
9. Promovarea conștientizării la nivelul producătorilor și operatorilor economici privind respectarea cerințelor Regulamentului sanitar privind limitele maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale;

10. Evaluarea continuă a riscurilor asupra sănătății condiționate de expunerea la reziduuri de pesticide și informarea populației privind potențialul impact asupra sănătății;
11. Colaborarea cu autoritățile de resort în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane, precum și pentru facilitarea comerțului sigur de produse alimentare pe piața unică europeană.

12.7.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2025 va constitui suma 674,35 mii lei și suma de 324,80 mii lei pentru elaborarea de acte normative de către Ministerul Sănătății. Costurile privind implementarea actelor normative privind siguranța alimentelor pentru anii 2025/2027 este estimat la cca 1 905,8 mii lei.

12.8. UTILIZAREA SUSTENABILĂ A PESTICIDELOR

12.8.1. Prezentare generală

12.8.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova demonstrează un angajament activ în procesul de adaptare a cadrului său normativ pentru a se alinia la standardele Uniunii Europene în domeniul crucial al utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor (PPP) și al managementului integrat al dăunătorilor (IPM). Această reformă amplă este impulsionată de eforturile conjugate de aliniere a politicilor și legislației naționale la *acquis communautaire*, extinzându-se dincolo de sectorul strict al protecției plantelor și cuprinzând domenii conexe esențiale precum politica agricolă, reglementările de mediu, statisticile agricole, reglementarea vehiculelor agricole, sistemele de monitorizare și trasabilitate ale produselor agricole, precum și aspecte legate de securitatea și sănătatea muncii în agricultură.

Cadrul de reglementare de bază se află într-un stadiu activ de aliniere la *acquis*-ul UE. Un pas important în acest sens a fost transpunerea parțială a prevederilor Directivei 2009/128/CE prin Hotărârea de Guvern nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar. Cu toate acestea, recunoscând necesitatea unei implementări complete și coerente, transpunerea integrală a Directivei în legislația națională, alături de aplicarea deplină a normelor deja transpuse prin HG nr. 42/2020, în concordanță cu Legea nr. 100/2017 privind actele normative, impune reglementarea acestor aspecte la nivel de lege organică. Ca răspuns la această necesitate, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) a elaborat proiectul de lege privind protecția plantelor, menit să stabilească cadrul legislativ fundamental în acest domeniu. Un alt pas semnificativ a fost adoptarea Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și pentru modificarea unor acte normative, care a asigurat transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare. Finalizarea procesului de transpunere a legislației UE este strâns legată de adoptarea actelor normative de implementare secundară. Aplicarea noilor prevederi se realizează gradual, asigurând o tranziție ordonată de la cadrul normativ anterior, stabilit în baza Legii nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, către un sistem aliniat standardelor europene.

Un instrument cheie în operationalizarea politicilor privind utilizarea durabilă a pesticidelor este Planul național de acțiuni privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de uz fitosanitar pentru anii 2023-2027, elaborat și aprobat în conformitate cu HG nr. 42/2020 prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2023. Acest plan reprezintă un prim exercițiu strategic în acest sens, stabilind obiective cantitative clare, măsuri concrete, calendare de implementare și indicatori de performanță pentru reducerea riscurilor asociate utilizării pesticidelor asupra sănătății umane și a mediului. De asemenea, planul vizează încurajarea dezvoltării și introducerii principiilor de gestionare integrată a dăunătorilor (IPM), precum și a tehnicilor și abordărilor alternative pentru a diminua dependența de utilizarea pesticidelor chimice.

În paralel, sunt puse bazele unui sistem național de monitorizare a utilizării produselor de protecție a plantelor, cu accent inițial pe nivelul de plasare pe piață/import și distribuție. Dezvoltarea deplină a acestui sistem necesită asigurarea digitalizării datelor relevante, precum și transpunerea și implementarea Regulamentului UE 2022/2379 privind statisticile referitoare la factorii de producție și la producția agricolă. În concordanță cu planurile de armonizare legislativă și acțiunile de implementare stabilite, se estimează că stabilirea și calculul indicatorilor de risc armonizați vor fi asigurate până în anul 2027. Comunicarea publică cu privire la pesticide, în special în ceea ce privește riscurile asociate (incluzând pericolele și potențialele efecte acute și cronice) și alternativele nechimice disponibile, este asigurată printr-o cooperare interinstituțională activă și utilizarea diverselor instrumente de comunicare. Pentru a spori gradul de conștientizare asupra acestei problematice și pentru a eficientiza eforturile de promovare a utilizării raționale a PPP, ultima săptămână a lunii martie a fost declarată oficial ”Săptămâna de promovare a aplicării raționale a produselor de uz fitosanitar”.

Republica Moldova a optat pentru implementarea unui sistem online avansat de asigurare a instruirii și certificării utilizatorilor profesioniști, distribuitorilor și consilierilor din domeniul PPP. Programul de instruire este structurat în 13 module de studii, care corespund tematicilor detaliate în Anexa 1 a Directivei 2009/128/CE. Obligatoritatea deținerii certificatului este în vigoare pentru utilizatorii profesioniști care manipulează produse de uz fitosanitar clasificate în categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/dermală, precum și pentru cel puțin un consultant angajat în cadrul magazinelor agricole. Sistemul de informare și consultare corectă a utilizatorilor cu privire la utilizarea, riscurile PPP și alternativele disponibile este în curs de îmbunătățire continuă. De asemenea, sunt puse bazele și se asigură implementarea unui sistem de verificare tehnică a echipamentelor de aplicare a pesticidelor, fiind stabilită obligativitatea verificării la fiecare cinci ani pentru echipamentele noi și ulterior o dată la trei ani. Verificarea este asigurată în principal de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), urmând a fi consolidată prin cooperarea interinstituțională cu Inspectoratul de Supraveghere Tehnică ”Intehagro” pe măsură ce cadrul de reglementare și capacitățile instituționale aferente sunt consolidate. Pulverizarea aeriană este supusă unui regim strict de reglementare, incluzând măsuri restrictive care asigură îndeplinirea unor condiții speciale, coordonarea obligatorie cu ANSA a planurilor de aplicare și monitorizarea riguroasă a procedurii de aplicare.

Cadrul de reglementare actual stabilește un regim restrictiv clar pentru aplicarea pesticidelor în zonele și fâșiile riverane de protecție a râurilor și bazinelor de apă, în zonele sanitare ale resurselor de apă potabilă, în spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, în zonele de recreere a populației, precum și în alte zone cu regim special de protecție. Orice derogare de la aceste

restricții este supusă coordonării prealabile cu Ministerul Sănătății și Ministerul Mediului. Reglementările specifice domeniului apei stabilesc cerințe și restricții detaliate, bazate pe prevederile Directivei 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei. Ministerul Mediului, prin intermediul instituțiilor sale subordonate, asigură monitorizarea calității apelor de suprafață atât în contextul implementării programelor anuale de monitorizare, cât și în cadrul controalelor de stat efectuate.

Republica Moldova a implementat un sistem funcțional de monitorizare a manipulării, amestecării și depozitării produselor de protecție a plantelor de către importatori, distribuitori și utilizatori profesioniști. Sunt aplicate cerințe stricte privind amplasarea, dimensiunile și materialele de construcție utilizate pentru spațiile de depozitare a PPP. Conform Legii nr. 119/2004, produsele de protecție a plantelor neutilizabile sau interzise trebuie neutralizate sau lichidate în mod corespunzător, iar ambalajele trebuie dezactivate sau distruse. În baza Legii nr. 2009/2016 cu privire la deșeuri, este stabilit cadrul de reglementare pentru aplicarea principiului responsabilității extinse a producătorului, proces care se află în stadiul de implementare. Produsele de protecție a plantelor sunt autorizate cu specificații clare privind categoria de utilizator țintă (profesional/non-profesional), urmând a fi implementat și un sistem de limitare cantitativă a produselor disponibile pentru utilizatorii neprofesioniști.

Republica Moldova a demarat procesul de instituire a unui sistem național pentru promovarea gestionării dăunătorilor cu un consum redus de pesticide, înregistrând progrese semnificative în dezvoltarea politicilor, dar cu un ritm de implementare mai lent, cauzat în principal de insuficiența resurselor financiare disponibile. Conceptualizarea cadrului de implementare este susținută de Programul național pentru protecția integrată a plantelor 2018–2027. Principiile generale ale protecției integrate a plantelor, stabilite în Directiva 2009/128/CE, au fost transpuse în legislația națională, fiind definite direcții de acțiune clare și responsabilități instituționale specifice. Cu toate acestea, la momentul actual nu a fost elaborat un set complet de ghiduri privind gestionarea integrată (IPM) a dăunătorilor specifice pentru fiecare cultură, iar indicatorii măsurabili pentru verificarea aplicării IPM la nivelul fermei sunt încă în curs de elaborare. Este planificată aprobarea pragurilor economice de dăunare pentru un număr de 5-8 culturi agricole importante. La nivel național, sunt prevăzute principiile generale ale gestionării dăunătorilor similare celor prevăzute în Anexa III a Directivei 2009/128/CE. Arhitectura de implementare a acestor principii se află în stadiul de dezvoltare, fiind strâns corelată cu disponibilitatea resurselor financiare. Un sistem funcțional de monitorizare a organismelor dăunătoare și a bolilor plantelor este deja stabilit și coordonat de ANSA. Acesta include programe anuale de monitorizare și supraveghere fitosanitară, activități de inspecție fitosanitară pe teren, utilizarea capcanelor feromonale și a altor metode de monitorizare pentru dăunătorii de carantină, precum și recoltarea de probe conform unui plan prestabilit, adaptat la specificul culturii, locației și fenofazei. Un sistem de furnizare a buletinelor de avertizare fitosanitară este operațional, dar procesul nu este încă pe deplin automatizat și digitalizat. Implementarea unui sistem electronic de monitorizare este planificată, urmând a fi realizată cu sprijinul partenerilor de dezvoltare. ANSA își propune să crească semnificativ gradul de acoperire geografică și frecvența alertelor în timp real pentru fermieri, în special în sectoarele pomicol, viticol și legumicol.

În concluzie, Republica Moldova a realizat progrese semnificative în transpunerea parțială a prevederilor Directivei UE 2009/128 și, odată cu transpunerea prevederilor Legii nr. 403/2023, se

evidențiază necesitatea actualizării complete a cadrului național privind introducerea pe piață și utilizarea produselor de protecție a plantelor în conformitate cu normele Directivei UE, inclusiv stabilirea procedurilor administrative clare pentru instituțiile de control din domeniu.

12.8.1.2. Capacități administrative

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA)

MAIA este instituția centrală responsabilă de elaborarea politicilor și a cadrului legislativ în domeniul protecției plantelor, inclusiv utilizarea durabilă a PPP și promovarea IPM conform statutului aprobat prin HG nr. 695/2017.

În cadrul MAIA, responsabilitățile sunt distribuite între diverse departamente și direcții, cum ar fi Direcția Politici în sectorul vegetal, Direcția juridică și Direcția protecția și sănătatea plantelor, care contribuie la procesul de aliniere legislativă și implementare a politicilor.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentară (ANSA)

ANSA este principalul organ de control și implementare a legislației în domeniul siguranței alimentelor și al protecției plantelor. ANSA este responsabilă de autorizarea produselor fitosanitare (deși pentru cele aprobate UE, procesul este simplificat), de monitorizarea utilizării PPP, de implementarea sistemului de verificare a echipamentelor de aplicare a produselor fitosanitare și de coordonarea sistemului de monitorizare a organismelor dăunătoare. De asemenea, ANSA administrează Sistemul informațional „BeeProtect”.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM):

IPM este responsabil de monitorizarea și controlul impactului utilizării pesticidelor asupra mediului. Deși chestionarul menționează că IPM nu are laboratoare, rolul său în supravegherea respectării reglementărilor de mediu legate de utilizarea PPP este crucial.

Centrul Național pentru Sănătatea Plantelor, Animalelor și Siguranța Alimentară ca autoritate responsabilă de autorizării produselor fitosanitare și al deținerii paginii web <https://www.pesticide.md/>, joacă un rol important în furnizarea de informații și în procesul de autorizare astfel cum este prevăzut prin HG nr. 524/2024.

Instituții de cercetare și educație:

Instituții precum Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecția Plantelor al Universității de Stat din Moldova, IP Centrul Național pentru Producerea Semințelor contribuie la dezvoltarea ghidurilor IPM și la cercetarea în domeniul protecției plantelor. Universitățile și colegiile agricole sunt implicate în formarea specialiștilor.

12.8.2. Planuri de viitor

12.8.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova și-a asumat angajamentul ferm de a finaliza procesul de aliniere a legislației naționale la *acquis communautaire* în domeniul utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor (PPP) și al managementului integrat al dăunătorilor (IPM), în conformitate cu

obligățiile stipulate în Acordul de Asociere RM-UE și ținând cont de recomandările periodice ale Comisiei Europene. Planul legislativ concret vizează transpunerea integrală a Directivei 2009/128/CE și a altor regulamente relevante, cum ar fi Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, prin adoptarea de noi acte normative primare și secundare.

Principalele acțiuni legislative planificate includ:

Adoptarea Legii privind protecția plantelor: Proiectul de lege elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) reprezintă actul normativ fundamental care va stabili cadrul de reglementare de bază pentru utilizarea durabilă a PPP și implementarea IPM. Se preconizează că această lege va asigura transpunerea completă a Directivei 2009/128/CE, inclusiv aspecte legate de:

1. Stabilirea obiectivelor naționale de reducere a riscurilor și a dependenței de pesticide.
2. Implementarea principiilor generale ale IPM pentru toți utilizatorii profesioniști.
3. Măsuri specifice pentru protecția mediului acvatic și a apei potabile.
4. Restricții privind utilizarea pesticidelor în anumite zone sensibile.
5. Promovarea metodelor alternative nechimice de combatere a dăunătorilor.
6. Stabilirea cerințelor pentru instruirea și certificarea utilizatorilor profesioniști, distribuitorilor și consilierilor.
7. Implementarea sistemului de verificare a echipamentelor de aplicare a pesticidelor.
8. Reglementarea pulverizării aeriene.

Adoptarea actelor normative secundare (Hotărâri de Guvern, Ordine ale Ministrului): Pentru a asigura aplicarea efectivă a Legii privind protecția plantelor și pentru a transpune în detaliu cerințele altor regulamente UE relevante, se planifică adoptarea unei serii de acte normative secundare, inclusiv:

- Actualizarea și completarea Hotărârii de Guvern nr. 42/2020: Pentru a asigura transpunerea integrală a Directivei 2009/128/CE până la nivel de Hotărâre de Guvern, în completarea Legii privind protecția plantelor;

- Alinierea completă a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009: Prin adoptarea de acte normative care să acopere aspecte precum procedura de autorizare a produselor fitosanitare (în afara recunoașterii automate a celor aprobate în UE), cerințele privind datele pentru autorizare (în completarea parțială realizată prin Legea nr. 403/2023), etichetarea și ambalarea.

12.8.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative și Aspectele financiare ale implementării acțiunilor

O parte din finanțe sunt stabilite prin planificări bugetare în CBTM pentru procesul de armonizare și transpunerea prevederilor *acquis-ului* UE. La fel conform bugetului ANSA sunt planificate resurse financiare pentru normele de monitoring și supraveghere fitosanitară.

Prin intermediul proiectului de susținut de Agenția cehă de dezvoltare va fi dezvoltat Sistemului Informațional „Registrul Fitosanitar de Stat (RSF) structurat în 5 module principale pentru care au fost alocate cca 500 mii euro, după cum urmează:

1. Sistemul de gestionare și inspecție a semințelor.

2. Sistemul de control fitosanitar.
3. Sistemul de monitorizare fitosanitară.
4. Portalul fitosanitar.
5. Catalogul soiurilor de plante.

12.9. LEGILAȚIA ALIMENTARĂ GENERALĂ

12.9.1. Prezentarea generală a situației

12.9.1.1. Cadrul legislativ

Acest capitol este dedicat unui set de acte normative din acquis-ul Uniunii Europene prin care se stabilește cerințe comune față de libera circulație a produselor alimentare și hranei pentru animale. Acest lucru poate fi realizat numai în cazul în care cerințele privind siguranța produselor alimentare și a hranei pentru animale nu diferă semnificativ de la un stat membru la altul.

În acest context, în legislația UE sunt reglementate cerințe față de siguranța produselor alimentare și hrana pentru animale prin Regulamentul (CE) NR. 178/2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare

În legislația Republicii Moldova acest regulament este transpus prin Legea nr.306/2018⁴⁷ privind siguranța alimentelor.

Această lege are drept scop atingerea unui înalt nivel de protecție a sănătății umane și a intereselor consumatorului în legătură cu siguranța alimentelor, ținând cont de diversitatea aprovizionării cu produse alimentare, inclusiv produse tradiționale, asigurând funcționarea eficientă a pieței naționale și stabilește:

- cerințe generale privind siguranța alimentelor;
- responsabilitățile autorităților competente;
- trasabilitatea, etichetarea produselor alimentare;
- cerințele de siguranță privind organizarea procesului de producție, autorizare, înregistrare;
- procedurile de supraveghere și control privind siguranța alimentelor, ulterior responsabilitățile și soluționarea litigiilor apărute între operatorii din domeniul alimentar/operatorii din domeniul hranei pentru animale și organele de control și supraveghere de stat ca urmare a activităților de control și de supraveghere.

Legea transpune în legislația națională prevederile:

- Regulamentului (CE) nr. 178/2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare
- Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 931/2011 al Comisiei Europene din 19 septembrie 2011 privind cerințele în materie de trasabilitate a alimentelor de origine animală stabilite în Regulamentul (CE) nr. 178/2002.

⁴⁷ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142808&lang=ro

12.9.1.2. Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de elaborarea politicilor în domeniul controalelor oficiale este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, de domeniul vizat sunt responsabile Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, constituită din 5 persoane, dintre care 4 persoane sunt responsabile de elaborare actelor normative și transpunerea acquis-ului comunitar în domeniul siguranței alimentare și a hranei pentru animale.

Autoritatea de implementare și control a legislației în domeniul siguranței alimentare și hranei pentru animale este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în număr de 1194 de unități, dintre care 255 de unități pentru aparatul central, 148 de unități pentru posturile de inspecție la frontieră și 791 de unități pentru subdiviziunile teritoriale.

Notă: Acest subcapitol nu presupune măsuri adiționale.

12.10. ORGANISMELE MODIFICATE GENETIC

12.10.1. Prezentarea generală a situației

12.10.1.1. Cadrul legislativ

Actul legislativ de bază care reglementează domeniul organismelor modificate genetic este Legea nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic transpune Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 martie 2001 privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic și de abrogare a Directivei 90/220/CEE a Consiliului și stabilește cadrul normativ general privind activitățile cu organisme modificate genetic, principii de bază aplicabile acestui domeniu, cum sunt: principiul precauției, principiul evaluării riscului ecologic urmare a importului OMG-urilor, principiul informării și participării publicului în luarea deciziilor de către autoritatea competentă și o serie de principii specifice, ca de exemplu: principiul monitorizării efectelor pe termen lung a interacțiunii OMG-urilor cu mediul, principiul respectării cerințelor de etichetare și de trasabilitate, în toate stadiile plasării pe piață a OMG-urilor, sunt stabilite atribuțiile organelor centrale de specialitate și ale autorităților publice pentru activitățile cu OMG, precum și responsabilitățile Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică pentru stabilirea riscurilor de la introducerea OMG, procedura de introducere deliberată în mediu, în alte, scopuri decât introducerea pe piață, procedura de plasare pe piață a OMG ca produs în sine sau ca componente ale altor produse, notificarea, autorizarea, consultarea publicului, avizare și suspendare a autorizației, procesul de raportare și monitorizare, evaluarea riscului ecologic, etichetarea și ambalarea, registrul și confidențialitatea datelor, accidente și măsuri de urgență, responsabilitatea și repararea daunelor în caz de accidente și răspunderea pentru încălcarea prevederilor legii.

Legea nr. 394/2023 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic transpune Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie 2003 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 268 din 18 octombrie 2003, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/1381 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019, Regulamentul (CE) nr. 1830/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 septembrie

2003 privind trasabilitatea și etichetarea organismelor modificate genetic și trasabilitatea produselor destinate alimentației umane sau animale, produse din organisme modificate genetic și de modificare a Directivei 2001/18/CE, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 268 din 18 octombrie 2003, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2019/1243 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019, Regulamentul (CE) nr. 641/2004 al Comisiei din 6 aprilie 2004 privind normele de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cererea de autorizare a noilor produse alimentare și noile furaje modificate genetic, notificarea produselor existente și prezența întâmplătoare sau tehnic inevitabilă a unui material modificat genetic care a făcut obiectul unei evaluări de risc și a obținut un aviz favorabil, publicat în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 102 din 7 aprilie 2004, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 503/2013 al Comisiei din 3 aprilie 2013. Prezenta lege stabilește cadrul normativ și instituțional cu privire la stabilirea procedurilor de înregistrare și supraveghere a produselor alimentare și a furajelor modificate genetic, cerințele de etichetare a produselor alimentare și a furajelor modificate genetic, cerințele de trasabilitate a produselor alimentare care conțin sau constau din organisme modificate genetic și a furajelor obținute din organisme modificate genetic precum și punerea în aplicare a măsurilor de gestionare a riscurilor, inclusiv, în caz de necesitate, retragerea produselor de pe piață.

În vederea implementării Legii nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic și a Legii nr. 394/2023 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic au fost aprobate:

Hotărârea de Guvern nr. 619/2024 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic care transpune Decizia 2002/812/CE Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire, în temeiul Directivei 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a formularului de sinteză a notificării privind introducerea pe piață a organismelor modificate genetic ca atare sau în produse, Decizia 2002/813/CE Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a rezumatului notificării privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic, în alte scopuri decât introducerea pe piață, Decizia 2003/701/CE Comisiei din 29 septembrie 2003 de stabilire, în temeiul Directivei 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a unui formular pentru prezentarea rezultatelor diseminării deliberate în mediu a plantelor superioare modificate genetic în alte scopuri decât introducerea pe piață, Decizia 2004/204/CE Comisiei din 23 februarie 2004 de stabilire a normelor de funcționare a registrelor pentru înregistrarea informațiilor privind modificările genetice ale OMG, Decizia 2009/770/CE Comisiei din 13 octombrie 2009 de stabilire a formularelor standard de raportare pentru prezentarea rezultatelor monitorizării privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic, ca produse sau ca și componente ale produselor, în vederea introducerii pe piață, în temeiul Directivei 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului. Prin acest act normativ a fost aprobat formularul de sinteză al notificării privind introducerea pe piață a organismelor modificate genetic ca produse în sine sau componente ale unor produse, formularul de rezumat al notificării privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic, în alte scopuri decât introducerea pe piață, formularul pentru prezentarea rezultatelor diseminării deliberate în mediu a plantelor superioare modificate genetic în alte scopuri decât introducerea pe piață, formularul standard de raportare

pentru prezentarea rezultatelor monitorizării privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic, ca produse sau ca și componente ale produselor, în vederea introducerii pe piață, formularul autorizațiilor pentru activități cu organisme modificate genetic și cerințele față de de registru pentru înregistrarea informațiilor privind modificările genetice ale OMG.

Hotărârea de Guvern nr. 618/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind deplasările transfrontaliere de organisme modificate genetic care transpune parțial Regulamentul (CE) nr. 1946/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2003 privind deplasările transfrontaliere de organisme modificate genetic prin care se instituie un sistem de notificare și informare pentru deplasările transfrontaliere de organisme modificate genetic și asigurarea punerii în aplicare a dispozițiilor Protocolul de la Cartagena privind biosecuritatea pentru a contribui la asigurarea unui nivel înalt de protecție în ceea ce privește transferul, manipularea și utilizarea în condiții de siguranță a OMG-urilor care pot avea efecte negative asupra conservării și utilizării durabile a diversității biologice, luând în considerare riscurile pentru sănătatea umană. Articolele 15 alin. (2), 17 alin.(1), 18 și 20 din Regulamentul (CE) nr. 1946/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2003 nu au fost transpuse, aceste prevederi fiind aplicabile din momentul aderării RM la UE.

Hotărârea de Guvern nr. 667/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind coexistența culturilor modificate genetic cu culturile convenționale și ecologice se aliniază la Recomandarea Comisiei din 13 iulie 2010 privind orientările pentru elaborarea măsurilor naționale de coexistență pentru evitarea prezenței accidentale a OMG-urilor în culturile convenționale și ecologice. Actul normativ național nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a legislației UE subsumat politicilor europene în domeniul siguranței alimentare, politicii sanitare și fitosanitare, fiind unul de aliniere la prevederile UE, prin crearea de măsuri naționale specifice în vederea evitării prezenței accidentale a OMG-urilor în culturile convenționale și ecologice.

Dispoziția Guvernului nr. 128-d/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului de funcționare și componența nominală a Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică stabilind modul de organizare a ședințelor, examinarea notificărilor și a dosarelor tehnice depuse de notificator și întocmirea raportului de evaluare, cerințele față de membrii comisiei.

Directiva 2009/41/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic nu a fost transpusă.

Totodată RM a ratificat și este parte la Convenția privind diversitatea biologică (Hotărârea Parlamentului nr.457/1995), Protocolul de la Cartagena privind biosecuritatea la Convenția privind diversitatea biologică (Legea 1381-XV /2002) și Protocolului adițional Nagoya-Kuala Lumpur privind răspunderea și repararea prejudiciului la Protocolul de la Cartagena privind biosecuritatea (Legea nr.96/2018).

12.10.1.2. Cadrul administrativ

Ministerul Mediului prin Direcția politici în domeniul conservării naturii și biosecurității responsabilă de elaborarea politicilor și a cadrului normativ în domeniul organismelor modificate genetic, înaintarea către Guvern spre aprobare a cerințelor de restricționare sau de interzicere a

utilizării, pe întreg teritoriul țării sau în părți ale acestuia, a unui organism modificat genetic sau a unui grup de organisme modificate genetic. Personal: 6 unități, 5 completate, 2 unități responsabile de acest domeniu.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare este, autoritatea cu atribuții de elaborare și promovare a actelor normative în domeniul introducerii și utilizării organismelor modificate genetic destinate utilizării ca material semincer/săditor, ca produse alimentare sau furaje, a produselor alimentare sau furaje care conțin sau constau din organisme modificate genetic, a produselor alimentare produse din organisme modificate genetic sau care conțin ingrediente produse din organisme modificate genetic și furaje produse din organisme modificate genetic

Agencia de Mediu prin Direcția monitorizarea resurselor naturale asigură implementarea documentelor de politici și a legislației naționale privind organismele modificate genetic, monitorizează și raportează periodic Ministerului despre stadiul realizării acesteia, prezintă propuneri de modificare și completare a legislației respective asigură buna funcționare a activității Comisiei Naționale pentru securitate, reglementează activitățile în domeniul organismelor modificate genetic, primește, gestionează și evaluează conținutul tehnic al dosarelor de notificare și autorizare a organismelor modificate genetic, eliberează persoanelor fizice și juridice autorizația pentru importul organismelor vii modificate genetic pentru utilizare în scopuri științifice și/sau diseminare în mediu, suspendă, retrage sau prelungește valabilitatea acesteia, colaborează cu notificatorul, cu Ministerul, cu Comisia pentru securitate biologică și cu autoritățile cu responsabilități în domeniu, în cazuri de urgență și de accidente în domeniul organismelor modificate genetic, pentru minimizarea riscului asupra mediului și sănătății umane sau pentru aplicarea clauzei de salvagardare. Personal: 5 unități, 3 completate, 1 unitate responsabilă de acest domeniu.

Comisia Națională pentru Securitate Biologică este un organ interdepartamental, colegial, fără personalitate juridică, care își desfășoară activitatea în cadrul Agenției de Mediu fiind constituită din 11 membri delegați de către autoritățile administrației publice, instituțiile de învățământ și cele de cercetare din domeniu și de către organizațiile neguvernamentale de mediu fiind responsabilă de examinează notificările sub aspectul evaluării riscurilor ecologice pentru sănătatea umană și mediu, al managementului riscurilor, al măsurilor de intervenție în caz de urgență, al planului de monitorizare și al metodelor de detectare și identificare a organismelor modificate genetic pentru prima solicitare de diseminare în mediu sau plasare pe piață a unui organism modificat genetic sau a unei combinații de organisme modificate genetic, ca produs în sine sau component al unui produs modificat genetic, pe teritoriul Republicii Moldova și emiterea raportului de evaluare a produselor alimentare și a furajelor modificate genetic în vederea înregistrării acestora de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în Registrul de stat al produselor alimentare și al furajelor modificate genetic.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului prin intermediul Direcției control fond forestier, arii naturale protejate și spații verzi (personal: 15 unități, 8 completate) și Direcției control resurse cinegetice și piscicole (personal: 10 unități, 6 completate) exercită controlul activităților reglementate care implică diseminarea în mediu a organismelor modificate genetic, evaluarea și calcularea daunelor, prejudiciul cauzat mediului în cazul unor accidente care implică o eliberare intenționată/neintenționată în mediu de organisme vii modificate genetic pe parcursul

utilizării acestora și identifică persoana fizică sau juridică care a cauzat daunele, constată și examinează cazurile de încălcare a legislației privind diseminarea intenționată/neintenționată în mediul natural a organismelor modificate genetic

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor asigură supravegherea și controlul de stat al prezenței organismelor modificate genetic în produsele alimentare, în furaje și semințe, la etapa de import, producere, prelucrare, procesare, transportare, distribuire, comercializare și utilizare a acestora, efectuează controale asupra utilizării organismelor modificate genetic ca produse alimentare și furaje care conțin sau constau din organisme modificate genetic, în temeiul Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, asigură controlul trasabilității produselor alimentare și furaje produse din/sau care conțin ingrediente produse din organisme modificate genetic, coordonează acțiunile în cazul situațiilor de urgență cauzate de identificarea organismelor modificate genetic în produse agroalimentare, semințe, material săditor și furaje și are funcția de punct focal național în cazul alertelor notificate de la Sistemul rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național (RASFF), prelevează probe pentru investigații de laborator în scopul confirmării sau infirmării prezenței organismelor modificate genetic, asigură funcționarea unui laborator acreditat pentru detecția și identificarea organismelor modificate genetic sau a produselor modificate genetic, asigură supravegherea și controlul etichetării produselor alimentare, furajelor și a semințelor care conțin sau constau din organisme modificate genetic, transmite informații privind rezultatele controalelor către Agenția de Mediu, Ministerul Mediului și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și informează publicul referitor la situația pe piață privind produsele alimentare și furajele care conțin sau constau din organisme modificate genetic, asigură ținerea Registrului de stat al produselor alimentare și al furajelor modificate genetic, înregistrează produsele alimentare și furajele modificate genetic în Registrul de stat al produselor alimentare și al furajelor modificate genetic.

Laboratorul Central Fitosanitar

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.524 din 17.08.2024 ”Cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor”, Instituția Publică ”Laboratorul central fitosanitar” urmează să se reorganizeze prin fuziune (absorbție) cu Instituția Publică ”Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor” (CNSAPSA – în continuare), ultima devenind succesor de drepturi și obligații, care va intra în vigoare de la 01.01.2025.

Laboratorul își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, legile și hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, alte acte normative, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu prevederile prezentului Statut.

Activitatea Laboratorului este supusă auditului extern în conformitate cu prevederile actelor normative. Laboratorul are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicilor publice în domeniile de competență stabilite de Statutul său.

Laboratorul este desemnat în calitate de laborator național de referință pentru domeniile sale de competență. Domeniile de competență ale Laboratorului sunt următoarele:

- 1) Verificarea și identificarea stării fitosanitare, protecției și nutriției plantelor, fertilității solului;
- 2) Verificarea a reziduurilor de pesticide în plante și produsele vegetale;
- 3) Verificarea calității materialului semincer și săditor, a calității produselor agroalimentare și a

produselor implicate în agricultura ecologică;

4) Acordarea serviciilor de testare privind inofensivitatea produselor din domeniile sale de competență;

5) Alte domenii atribuite prin actele normative, inclusiv actele fondatorului, în competența Laboratorului.

12.10.2. Planuri de viitor

12.10.2.1. Planuri legislative

Reglementarea utilizării în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic prin transpunerea Directivei 2009/41/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic și Deciziei Comisiei din 27 septembrie 2000 cu privire la notele explicative legate de evaluarea riscurilor menționate în anexa III la Directiva 90/219/CEE privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic care reprezintă un angajament din Acordul de Asociere (AA) - Anexa XVI.

12.10.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Mediului pentru anul 2025, va constitui suma de 75,90 mii lei, iar de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare - 66,85 mii lei.

12.11. SĂNĂTATEA PLANTELOR

12.11.1. Prezentarea generală a situației

12.11.1.1. Cadrul legislativ

Corespunzător angajamentelor Republicii Moldova față de Uniunea Europeană, inclusiv în baza Acordului de Asociere dintre RM și UE, a fost asigurat, gradual, un proces de apropiere treptată și progresivă a legislației fitosanitare de cea a Uniunii, îmbunătățire și consolidare a cadrului juridic și instituțional aferent organizării și desfășurării protecției plantelor și carantinei fitosanitare, care cuprind în particular următoarele acte normative pe domeniul protecției plantelor împotriva organismelor dăunătoare:

- Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor⁴⁸. Legea, prin consolidarea cadrului juridic și instituțional, asigură condițiile economice și juridice corespunzătoare organizării și desfășurării protecției plantelor și carantinei fitosanitare, prevenirii introducerii sau răspândirii în masă a organismelor dăunătoare. Legea transpune: (1) Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 228/2013, (UE) nr. 652/2014 și (UE) nr. 1143/2014 ale Parlamentului

⁴⁸ Legea nr. 422 din 22.12.2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142263&lang=ro

European și ale Consiliului și de abrogare a Directivelor 69/464/CEE, 74/647/CEE, 93/85/CEE, 98/57/CE, 2000/29/CE, 2006/91/CE și 2007/33/CE ale Consiliului, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017; (2) Regulamentul delegat (UE) 2019/827 al Comisiei din 13 martie 2019 privind criteriile care trebuie îndeplinite de operatorii profesioniști pentru a respecta condițiile prevăzute la art.89 alin.(1) lit.(a) din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului și privind procedurile pentru asigurarea îndeplinirii criteriilor respective.

- Hotărârea Guvernului nr. 679/2024⁴⁹ pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor. Implementează prevederile Legii nr. 422/2023 în ceea ce privește stabilirea listei organismelor dăunătoare de carantină, a organismelor dăunătoare de carantină pentru zone protejate și a organismelor dăunătoare reglementate care nu sunt de carantină. Urmărește prevenirea introducerii organismelor dăunătoare în Republica Moldova și stabilește măsuri pe bază de riscuri și de prevenire pentru protejarea teritoriului țării împotriva organismelor dăunătoare. Transpune integral:

(1) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2019 al Comisiei din 18 decembrie 2018 de stabilire a unei liste provizorii cu plante, produse vegetale sau alte obiecte cu risc ridicat, în sensul articolului 42 din Regulamentul (UE) 2016/2031, și a unei liste cu plante pentru care nu sunt necesare certificate fitosanitare în vederea introducerii în Uniune, în sensul articolului 73 din același regulament; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1213 al Comisiei din 21 august 2020 privind măsurile fitosanitare pentru introducerea în Uniune a anumitor plante, produse vegetale și a altor obiecte care au fost eliminate din anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2019;

(2) Regulamentul delegat (UE) 2019/1702 al Comisiei din 1 august 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea listei organismelor dăunătoare prioritare; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1941 al Comisiei din 13 octombrie 2022 privind interzicerea introducerii, circulației, deținerii, multiplicării sau eliberării anumitor organisme dăunătoare în temeiul articolului 30 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului;

(3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1213 al Comisiei din 21 august 2020 privind măsurile fitosanitare pentru introducerea în Uniune a anumitor plante, produse vegetale și a altor obiecte care au fost eliminate din anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2019;

(4) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1941 al Comisiei din 13 octombrie 2022 privind interzicerea introducerii, circulației, deținerii, multiplicării sau eliberării anumitor organisme dăunătoare în temeiul articolului 30 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului.

Transpune parțial: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de

⁴⁹Hotărârea Guvernului nr. 679 din 02.10.2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146033&lang=ro

protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 690/2008 al Comisiei și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2019 al Comisiei.

- Hotărârea de Guvern 367/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte⁵⁰. Modificările operate la HG 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte⁵¹ racordează modelul de pașaport fitosanitar la modelul aplicat în prezent pe teritoriul UE, reflectând cerințele privind trasabilitatea plantelor, produselor vegetale și a altor obiecte supuse regimului de carantină fitosanitară. Racordează cadrul normativ la prevederile Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, în special al articolelor 65, 69, 78-90 care reflectă trasabilitatea produselor vegetale și alte obiecte pentru care este necesar un pașaport fitosanitar. Transpune: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2313 al Comisiei din 13 decembrie 2017 de stabilire a specificațiilor privind formatul pașaportului fitosanitar pentru circulația pe teritoriul Uniunii și al pașaportului fitosanitar pentru introducerea și circulația în interiorul unei zone protejate.

- Hotărârea Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară⁵². Asigură cadrul normativ de realizare a prevederilor legale în domeniul aplicării măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare prin stabilirea: Măsurilor de urgență pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Republica Moldova a *Anoplophora chinensis* (Forster), măsurilor provizorii de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a *Phytophthora ramorum* Werres, De Cock & Man in't Veld sp. Nov, măsurile de protecție împotriva răspândirii în Republica Moldova a *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith, măsurile de urgență pentru prevenirea răspândirii în Republica Moldova a *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner și Buhner) Nickle et al. (nematodul lemnului de pin), măsurile provizorii de urgență pentru a preveni introducerea și propagarea în Republica Moldova a *Gibberella circinata* Nirenberg & O'Donnell, măsurile de urgență pentru prevenirea introducerii și răspândirii organismelor dăunătoare *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix similaris* (Gentner), *Epitrix subcrinita* (Lec.) și *Epitrix tuberis* (Gentner), regulamentul privind măsurile de prevenire a introducerii și a răspândirii în Republica Moldova a *Xylella fastidiosa* (Wells et al.). Reieșind din caracterul dinamic al acquis-ului UE, a fost inițiat procesul de armonizare progresivă a actelor UE care au substituit actele UE transpuse în Hotărâre. Acte UE în vigoare transpuse: Decizia nr. 2012/270/UE de punere în aplicare a Comisiei din 16 mai 2012 privind măsurile de urgență pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix similaris* (Gentner), *Epitrix subcrinita* (Lec.) și *Epitrix tuberis* (Gentner7); Regulamentul privind măsurile de prevenire a introducerii și a răspândirii în Republica Moldova a *Xylella fastidiosa*

⁵⁰ Hotărârea Guvernului nr. 367 din 29.05.2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 333/2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143514&lang=ro

⁵¹ Hotărârea Guvernului nr. 333 din 18.04.2018 cu privire la aprobarea unor modele de acte: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143514&lang=ro

⁵² Hotărârea Guvernului nr. 558 din 22.07.2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139105&lang=ro

(Wells et al.), care transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1201 al Comisiei din 14 august 2020 în ceea ce privește măsurile de prevenire a introducerii și răspândirii în Uniune a *Xylella fastidiosa*.

- Ordin MAIA nr. 140 din 06.09.2024 cu privire la anchetele pentru organismele dăunătoare de carantină și organismele dăunătoare prioritare⁵³. Asigură implementarea prevederilor articolului 22 din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor. Stabilește formatului anchetelor și instrucțiunilor pentru rapoartele anuale și multianuale, a cerințelor privind implementarea acestor anchete bazate pe riscuri în vederea detectării prezenței organismelor dăunătoare de carantină pentru Republica Moldova. Transpune Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1231 al Comisiei din 27 august 2020 privind formatul și instrucțiunile pentru rapoartele anuale privind rezultatele anchetelor și formatul programelor multianuale de anchetă, respectiv aspectele practice, prevăzute la articolele 22 și 23 din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului.

12.11.1.2 Cadrul instituțional

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Elaborarea și promovarea politicii în domeniul fitosanitar este asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Este organul central de specialitate al administrației publice care, în conformitate cu prevederile regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea are misiunea de a analiza situația și problemele, de a elabora politici publice eficiente în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitare, de a monitoriza și evalua calitatea implementării politicilor și actelor normative, de a propune intervenții justificate și soluții eficiente, asigurând cel mai bun raport dintre rezultatele scontate și costurile preconizate. Misiunea de a contribui la realizarea obiectivelor strategice în domeniu este asigurată de Direcția protecția și sănătatea plantelor, subdiviziune structurală a aparatului central al Ministerului. Subdiviziunea este compusă din cinci persoane: șeful Direcției și 4 consultanți principali, responsabili de protecția plantelor, sănătatea plantelor, carantina fitosanitară și managementul produselor fitosanitare și fertilizante.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor

Măsurile prevăzute la nivel comunitar și transpuse în legislația națională sunt puse în aplicare de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), autoritate în subordinea Guvernului. În conformitate Hotărârea Guvernului nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor⁵⁴, este instituția cheie responsabilă pentru implementarea politicii de stat pentru reglementarea și controlul întregului domeniu al siguranței alimentelor, inclusiv fitosanitar.

⁵³ Ordinul Ministrului agriculturii și industriei alimentare nr. 140 din 6 septembrie 2024:
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145118&lang=ro

⁵⁴ Hotărârea Guvernului nr. 14 din 11.01.2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145325&lang=ro#

Direcția protecția plantelor, este subdiviziune a aparatului central al ANSA care, în colaborare cu alte direcții ANSA și subdiviziunile teritoriale, își desfășoară activitatea vizavi de monitorizarea exercitării controlului și supravegherii de stat, în condițiile Legii nr. 422 din 22 decembrie 2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, și alte acte normative, standarde internaționale și naționale din domeniul protecția plantelor. Subdiviziunea este organul de control fitosanitar care are drept scop de a preveni introducerea sau răspândirea în masă a organismelor dăunătoare plantelor și de a proteja teritoriul țării împotriva introducerii acestora. Organul de control dispune de zece subdiviziuni teritoriale cu 103 inspectori fitosanitari în interiorul țării, inclusiv în scopul certificării exportului, și 49 de inspectori la 52 la frontiera de stat.

Monitorizarea și menținerii stării fitosanitare a teritoriului țării este asigurată prin intermediul Programelor anuale de monitorizare a organismelor dăunătoare și de carantină a plantelor aprobate prin ordinul Directorului general ANSA și exercitate de subdiviziunile teritoriale și posturile de inspecție la frontieră ale Agenției. Sunt prelevate în mediu 650 de probe, instalate 4000 capcane feromonale pentru monitorizarea a 18 dăunători de carantină. Pentru programul național de monitorizare a organismelor dăunătoare și de carantină la importul plantelor și semințelor sunt planificate prelevarea a 845 de probe pentru anul 2025.

Planul de controale oficiale cuprinde 407 controale planificate pe an. Este asigurată verificarea condițiilor de păstrare și întreținere în depozite. Anterior operațiunilor de export sunt prelevate probe și furnizate Laboratorului Central Fitosanitar, acreditat conform ISO 17025. Se efectuează teste privind prezența dăunătorilor conform cerinței statelor destinație a producției, precum și a probelor la cererea exporturilor (autocontrolul exportatorilor).

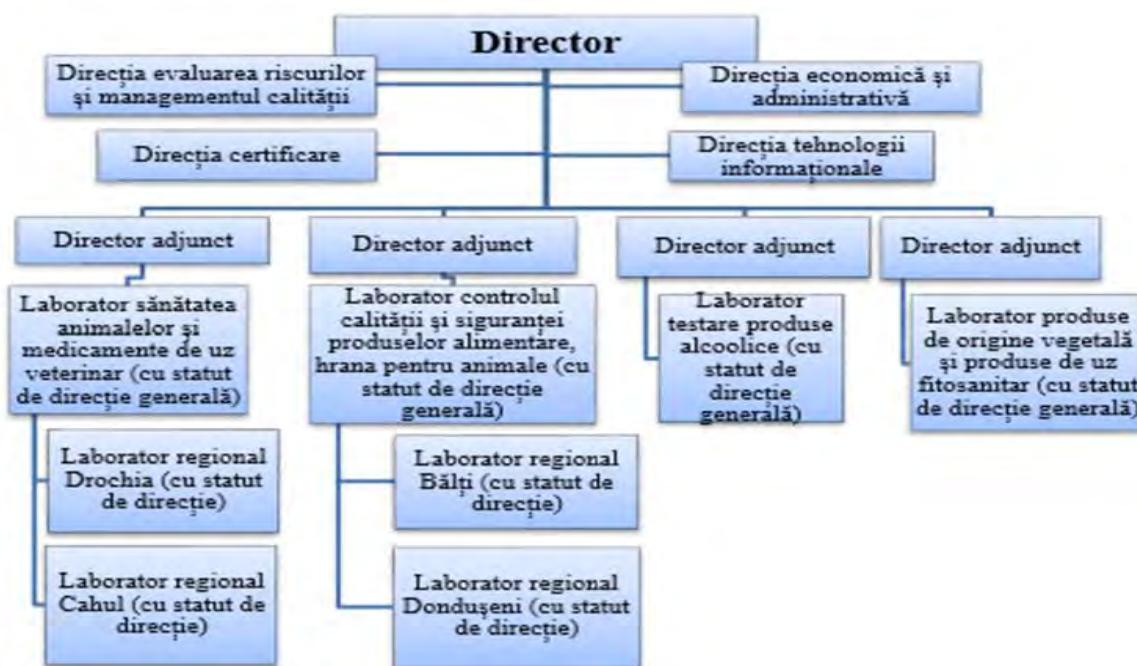
Sistemul de certificare fitosanitară cuprinde procedura de înregistrare a operatorilor, verificare a spațiilor de depozitare, Programul anual de monitorizare a organismelor dăunătoare și de carantină a plantelor, Planul controalelor oficiale, analiza în baza criteriilor de risc - controlul fizic cu prelevarea de probe și remiterea la Laboratorul Central Fitosanitar cu primirea procesului-verbal de testare și, după caz, eliberarea certificatului fitosanitar.

Procedura de înregistrare a operatorilor din domeniul fitosanitar este asigurată în conformitate cu art. 65 din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și procedurii specifice. Înregistrarea și eliberarea certificatului fitosanitar este efectuată, din anul 2017, în Sistemul Informațional Automatizat „Registru Fitosanitar de Stat”.

Funcția de Laboratorul Central Fitosanitar este exercitată de Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar (cu statut de direcție generală) al Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor. În conformitate cu HG nr. 524-2024, este desemnat în calitate de laborator național de referință la nivel național pe domeniile sale de competență, inclusiv în domeniul verificării și identificării stării fitosanitare, protecției și nutriției plantelor, fertilității solului. În domeniul testării producției de origine vegetală cuprinde laboratoare pe domeniul carantină fitosanitară, biologie moleculară și OMG, de control al reziduurilor, de calitate a produsului, de testare și certificare a semințelor. Laboratoarele aplică cerințele standardului SM SR EN ISO/CEI 17025:2018. Specialiștii din cadrul laboratoarelor au

fost instruiți în diverse laboratoare de referință din: Polonia, România, Israel, Cehia, Italia, Austria, Federația Rusă) și au participat la diverse PT/ILS, confirmări de rezultat cu: ANSES, BIPEA, Franța, FAPAS UK, Slovenia, LCF, IISPV România. Metodele utilizate sunt acreditate de către Centrul Național de acreditare MOLDAC.

Figura 7: Organigrama Instituției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor

12.11.2. Planuri de viitor

12.11.2.1 Planuri legislative

În proces de elaborare, promovare pentru aprobare:

- Proiectul de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară. Este elaborat în temeiul art. 31 alin. (1) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și va asigura îmbunătăți reglementările în vederea evitării introducerii de organisme dăunătoare și pentru a aplica măsurile corespunzătoare la circulația produselor de origine vegetală cu proveniență din țările unde este cunoscută prezența acestor organisme de carantină. Va transpune: (1) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2095 al Comisiei din 28 octombrie 2022 de stabilire a unor măsuri de prevenire a introducerii, instalării și răspândirii pe teritoriul Uniunii a *Anoplophora chinensis* (Forster) și de abrogare a Deciziei 2012/138/UE; (2) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1927 al Comisiei din 11 octombrie 2022 de stabilire a unor măsuri vizând izolarea prezenței *Aleurocanthus spiniferus* (Quaintance) la anumite zone demarcate; (3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1372 al Comisiei din 5 august 2022 privind măsurile temporare de prevenire a introducerii, circulației, răspândirii, multiplicării și eliberării

Meloidogyne graminicola (Golden & Birchfield) pe teritoriul Uniunii; (4) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2032 al Comisiei din 26 noiembrie 2019 de stabilire a măsurilor de prevenire a introducerii și a răspândirii în Uniune a Fusarium circinatum Nirenberg & O'Donnell (denumită anterior Gibberella circinata) și de abrogare a Deciziei 2007/433/CE.

- Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare. Proiectul de hotărâre este elaborat în temeiul art. 41 alin. (2) din Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor. Va transpune: (1) Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/632 al Comisiei din 13 aprilie 2022 de stabilire a unor măsuri temporare privind fructele specificate origine din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în Uniune a organismului dăunător Phyllosticta citricarpa (Mc Alpine) Van der Aa; (2) Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1503 a Comisiei din 8 octombrie 2018 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a Aromia bungii (Faldermann); (3) Decizia de punere în aplicare (UE) 2011/787 a Comisiei din 29 noiembrie 2011 de autorizare a statelor membre în vederea adoptării provizorii a unor măsuri urgente împotriva răspândirii Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi et al. provenind din Egipt.

12.11.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2025 va constitui suma 630,93 mii lei.

12.11.1. Material săditor

12.11.1.1. Prezentarea generală a situației

12.11.1.1.1. Cadrul legislativ

Pentru asigurarea unei alinieri graduale la cerințele Uniunii Europene, Direcția politici în sectorul vegetal a coordonat procesul de elaborare și promovare a unui set de acte normative. Acestea vizează atât consolidarea cadrului juridic și instituțional, cât și crearea premiselor necesare pentru implementarea eficientă a standardelor europene în sectorul vegetal.

Astfel, au fost elaborate și promovate următoarele acte normative:

- Legea nr.68/2013 despre semințe, prezenta lege transpune parțial (art. 4) Decizia Consiliului 2005/834/CE din 8 noiembrie 2005 privind echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate în anumite țări terțe și de modificare a Deciziei 2003/17/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 29 noiembrie 2005, având ca scop alinierea cerințelor privind producerea, înregistrarea, importul și exportul semințelor la standardele și reglementările Uniunii Europene.
- Hotărârea de Guvern 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante prezenta Hotărâre transpune parțial Directiva 2002/53/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole.
- Hotărârea de Guvern nr. 915/2011 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, transpune transpune Directivei

2002/57/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre

- Hotărârea de Guvern nr. 598/2012 cu privire la aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale, prezentele Cerințe transpun Directiva 93/49/CEE a Comisiei din 23 iunie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească materialele de înmulțire ale plantelor ornamentale și plantele ornamentale în conformitate cu Directiva 91/682/CEE a Consiliului, Directiva 98/56/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind comercializarea materialelor de înmulțire pentru plantele ornamentale, Directiva 1999/66/CE a Comisiei din 28 iunie 1999 de stabilire a cerințelor referitoare la etichetă sau la alte documente emise de furnizor în conformitate cu Directiva 98/56/CE a Consiliului, și transpun parțial Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 690/2008 al Comisiei și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2019 al Comisiei.

- Hotărârea de Guvern nr. 94/2024 cu privire la producerea și comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, transpune Directiva 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe; Directiva de punere în aplicare 2014/96/UE a Comisiei din 15 octombrie 2014 privind cerințele referitoare la etichetarea, sigilarea și ambalarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/90/CE a Consiliului; Directiva de punere în aplicare 2014/97/UE a Comisiei din 15 octombrie 2014 de punere în aplicare a Directivei 2008/90/CE în ceea ce privește înregistrarea furnizorilor și a soiurilor și lista comună a soiurilor și Directiva de punere în aplicare 2014/98/UE a Comisiei din 15 octombrie 2014 de punere în aplicare a Directivei 2008/90/CE a Consiliului în ceea ce privește cerințele specifice pentru genurile și speciile de plante fructifere menționate în anexa I la directivă, cerințele specifice pe care trebuie să le îndeplinească furnizorii și normele detaliate privind inspecțiile oficiale.

- Hotărârea de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol prezenta hotărâre transpune: Directiva 2002/55/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de legume; Directiva 2008/72/CE a Consiliului din 15 iulie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare legumicol, altul decât semințele, Directiva 2003/91/CE a Comisiei din 6 octombrie 2003 de stabilire a normelor de aplicare a dispozițiilor articolului 7 din Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind numărul minim de caracteristici care trebuie examinate și condițiile minime necesare pentru examinarea anumitor soiuri de legume.

- Hotărârea de Guvern nr. 189/2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofii de sămânță, creează cadrul necesar aplicării Directivei nr.56/2002/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea cartofilor de sămânță, precum și Directivei de punere în aplicare nr. 2014/20/UE a Comisiei din 6 februarie 2014 privind definirea claselor de cartofi de sămânță bază și certificați de la nivelul Uniunii, precum și a condițiilor și denumirilor aplicabile acestor clase.

- Hotărârea de Guvern nr. 1211/2008 cu privire la aprobarea Cerințelor „Material semincer pentru porumb și sorg” creează cadrul necesar aplicării Directivei (CE) nr. 66/402/CEE din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale.
- Hotărârea de Guvern nr. 730/2022 pentru aprobarea cerințelor privind admiterea și comercializarea semințelor soiurilor locale/varietăților primitive și agricole adaptate la condițiile locale și soiurilor de legume care sunt amenințate de eroziunea genetică prezentele Cerințe transpun Directiva 2008/62/CE a Comisiei din 20 iunie 2008 de stabilire a anumitor derogări pentru acceptarea soiurilor locale și a varietăților agricole adaptate natural la condițiile locale și regionale și amenințate de eroziunea genetică și pentru comercializarea semințelor și cartofilor de sămânță ale acestor soiuri locale și varietăți; Directiva 2009/145/CE a Comisiei din 26 noiembrie 2009 de stabilire a anumitor derogări pentru acceptarea varietăților primitive și a soiurilor de legume care sunt cultivate, în mod tradițional, în localități și regiuni speciale și care sunt amenințate de erodare genetică și a soiurilor de legume lipsite de valoare intrinsecă pentru producția vegetală comercială, dar create pentru a fi cultivate în condiții speciale, precum și pentru comercializarea semințelor acestor varietăți primitive și soiuri.
- Hotărâre de Guvern Nr. 205/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Produse de leguminoase proaspete și uscate. Cerințe de comercializare”, prezenta hotărâre transpune Regulamentul (CE) nr. 2561/1999 al Comisiei Comunităților Europene din 3 decembrie 1999 de stabilire a standardului de comercializare a mazării.
- Hotărâre de Guvern nr. 686/2024 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor de plante furajere, sfeclă furajeră și sfeclă de zahăr, transpun: Directiva 66/401/CEE a Consiliului din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de plante furajere; Directiva 2008/124/CE a Comisiei din 18 decembrie 2008 de limitare a comercializării semințelor din anumite specii de plante furajere și plante oleaginoase și pentru fibră la semințele care au fost certificate oficial ca „semințe de bază” sau „semințe certificate”; Decizia 2004/371/CE a Comisiei din 20 aprilie 2004 privind condițiile de introducere pe piață a amestecurilor de semințe destinate utilizării ca plante furajere; Directiva 2002/54/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea semințelor de sfeclă.
- Hotărâre de Guvern nr. 600/2014 pentru aprobarea „Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de culturi cerealiere păioase”, transpun parțial Directiva 66/402/CEE a Consiliului din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale, publicată, în Jurnalul Oficial al Comunității Europene.
- Hotărâre de Guvern nr. 69/2018 cu privire la cerințele aplicabile germenilor și semințelor destinate producției de germeni, transpun Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 208/2013 al Comisiei din 11 martie 2013 privind cerințele în materie de trasabilitate aplicabile germenilor și semințelor destinate producției de germeni.

12.11.1.1.2. Capacități administrative

Elaborarea și promovarea politicilor în sectorul vegetal este asigurată de Direcția produse de origine vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Aceasta este responsabilă de coordonarea dezvoltării și implementării politicilor agricole, având ca scop principal asigurarea unei producții vegetale eficiente, durabile și aliniate standardelor europene.

Direcția este formată din 5 angajați: Șeful Direcției și 4 consultanți principali, fiecare având atribuții distincte în domeniul dezvoltării politicilor pentru producția vegetală, armonizării cadrului normativ, sprijinului pentru fermieri și monitorizării performanțelor sectorului.

Principalele atribuții ale Direcției includ:

1. Elaborarea politicilor agricole: Planifică și coordonează politici și strategii pentru dezvoltarea sectorului vegetal.
2. Reglementarea cadrului normativ: Asigură armonizarea legislației naționale cu standardele Uniunii Europene în producția vegetală.
3. Sprijinirea fermierilor: Dezvoltă programe de suport și inițiative care contribuie la modernizarea sectorului vegetal și la creșterea competitivității.
4. Monitorizarea producției vegetale: Analizează performanțele sectorului vegetal, identificând soluții pentru provocările economice, tehnologice și climatice.

Prin aceste atribuții, Direcția produse de origine vegetală joacă un rol esențial în modernizarea și dezvoltarea sectorului agricol al Republicii Moldova, pregătind tranziția acestuia către cerințele pieței europene.

12.11.1.2. Planuri pe viitor

12.11.1.2.1. Planuri legislative

Transpunerea acquis-ului comunitar pe compartimentul controalelor oficiale este planificată pentru anii 2025 și 2026. În anul 2025 vor fi elaborate și aprobate 3 Hotărârri de Guvern, în anul 2026 vor fi elaborate și aprobate 2 Hotărârri de Guvern.

Prin Hotărârri de Guvern vor fi transpuse următoarele acte europene:

- Directiva de punere în aplicare (UE) 2021/971 a Comisiei din 16 iunie 2021 de modificare a anexei I la Directiva 66/401/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante furajere, a anexei I la Directiva 66/402/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de cereale, a anexei I la Directiva 2002/54/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de sfeclă, a anexei I la Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de legume și a anexei I la Directiva 2002/57/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, în ceea ce privește utilizarea tehnicilor biochimice și moleculare;
- Directiva Consiliului din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale (66/402/CEE);
- Directiva 2010/60/UE a Comisiei din 30 august 2010 de stabilire a anumitor derogări pentru comercializarea amestecurilor de semințe de plante furajere destinate a fi utilizate pentru protecția mediului natural;
- Directiva 2003/90/CE a Comisiei din 6 octombrie 2003 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a articolului 7 din Directiva 2002/53/CE a Consiliului în ceea ce privește caracteristicile minime de analizat și condițiile minime de verificare a anumitor soiuri de specii de plante agricole;
- Directiva 2006/127/CE a Comisiei din 7 decembrie 2006 de modificare a Directivei 2003/91/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a dispozițiilor articolului 7 din Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind numărul minim de caracteristici care trebuie examinate și condițiile minime necesare pentru examinarea anumitor soiuri de legume ;
- Directiva 2002/53/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole;

- Regulamentul (CE) nr. 217/2006 al Comisiei din 8 februarie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Directivelor 66/401/CEE, 66/402/CEE, 2002/54/CE, 2002/55/CE și 2002/57/CE ale Consiliului în ceea ce privește autorizația acordată statelor membre de a permite comercializarea temporară a semințelor care nu îndeplinesc cerințele referitoare la facultatea germinativă minimă.

În anul 2026 se planifică să fie transpuse prin hotărâre de Guvern următoarele acte UE:

- Directiva 89/14 Comisiei din 15 decembrie 1988 de stabilire a grupelor soiurilor de sfeclă pentru pețiol și frunze și sfeclă roșie care fac obiectul condițiilor de izolare a culturilor prevăzute în anexa I la Directiva 70/458/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de legume;
- Directiva 93/61/CEE a Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească răsadurile de legume și materialele de înmulțire ale legumelor, altele decât semințele, în conformitate cu Directiva 92/33/CEE a Consiliului;
- Directiva 93/62/CEE a Comisiei din 5 iulie 1993 de instituire a măsurilor de aplicare privind supravegherea și controlul furnizorilor și unităților în cadrul Directivei 92/33/CEE a Consiliului privind comercializarea răsadurilor de legume și a materialului săditor de legume altul decât semințele;
- Decizia 2004/842/EC Comisiei din 1 decembrie 2004 privind modalitățile de aplicare conform cărora statele membre pot autoriza comercializarea semințelor aparținând unor soiuri pentru care s-a depus o cerere de înscriere în catalogul național al soiurilor de plante agricole și de specii de legume;
- Directiva de punere în aplicare 2014/20/UE a Comisiei din 6 februarie 2014 privind definirea claselor de cartofi de sămânță de bază și certificați de la nivelul Uniunii, precum și a condițiilor și denumirilor aplicabile acestor clase;
- Directiva de punere în aplicare 2014/21/UE a Comisiei din 6 februarie 2014 de definire a condițiilor minime și a claselor Uniunii pentru cartofii de sămânță de prebază;
- Directiva de punere în aplicare (UE) 2022/905 a Comisiei din 9 iunie 2022 de modificare a Directivelor 2003/90/CE și 2003/91/CE în ceea ce privește protocoalele de examinare a anumitor soiuri de specii de plante agricole și de specii de legume.

12.11.1.2.2. Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în ceea ce privește transpunerea *acquis*-ului comunitar este necesar să fie organizate instruirii a personalului direcției cu cursuri de limbă engleză;

12.11.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea proiectelor de acte normative de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru anul 2025 va constitui suma de – 181,27 mii lei și pentru anul 2026 va constitui suma de – 133,73 mii lei, surse acoperite din bugetul de stat.

12.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 13: PESCUIT

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova se află într-o fază incipientă de pregătire în domeniul pescuitului, în alinierea la standardele și cerințele UE. Politicile privind pescuitul și acvacultura sunt insuficient de dezvoltate, iar cadrul instituțional și legislativ necesită îmbunătățiri semnificative.

Adoptarea unui plan strategic național pentru acvacultură și armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE rămân obiective neîndeplinite, ceea ce limitează capacitatea țării de a gestiona sustenabil resursele piscicole și de a atrage investiții în sector.

Cu toate acestea, după restructurarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, s-a creat Serviciul de Acvacultură și Pescuit, care va fi responsabil de subiectul menționat. Adicional, în anul 2024 s-au înregistrat progrese semnificative în efortul de aliniere a legislației UE la cea națională, cu includerea elaborării Strategiei pe Acvacultură.

Tabelul 1. Nivelul de aliniere a actelor UE per capitol

31992R1536	32013R1380	32017R1004	32022D0039	32009R1010	32009R1224	32022R2473
31989R2136	32013R1379	32013R1419	32021R1139	32014H0117	32023R2842	32014R0717
31996R2406	32008R0762	32021D1167	32008R1005	32013R141	32011R0404	32007R0708

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus/neinițiat)

Capitolul 13 al acquis-ului Uniunii Europene, dedicat pescuitului și acvaculturii, reprezintă o componentă esențială a procesului de aderare, având ca scop alinierea cadrului juridic, instituțional și operațional al statelor candidate la cerințele Politicii Comune în domeniul Pescuitului (PCP). Această politică stabilește norme privind gestionarea sustenabilă a resurselor acvatice vii, organizarea piețelor produselor pescărești și de acvacultură, garantarea trasabilității și calității produselor, precum și combaterea pescuitului ilegal, neraportat și nereglementat (IUU). Totodată, PCP promovează sprijinirea comunităților dependente de acest sector prin utilizarea eficientă a fondurilor structurale europene.

În cazul Republicii Moldova, specificitățile geografice ale țării – lipsa accesului direct la mare și absența unei flote de pescuit maritime – determină o adaptare particulară a obiectivelor acestui capitol. Astfel, accentul este pus pe dezvoltarea sectorului acvaculturii, un domeniu cu potențial strategic pentru satisfacerea cererii interne de produse piscicole și crearea de oportunități economice locale. În ciuda faptului că pescuitul maritim, gestionarea cotelor de pescuit și alte aspecte legate de politica comună în acest domeniu nu sunt aplicabile Moldovei, armonizarea legislației naționale cu normele europene rămâne o prioritate pentru integrarea în piața unică europeană.

Până în prezent, Republica Moldova a realizat progrese importante în ceea ce privește alinierea la acquis-ul comunitar din acest capitol. Transpunerea legislației europene a început cu

adoptarea unor acte normative cheie, inclusiv în domeniul informării consumatorilor și al trasabilității produselor piscicole. De exemplu, Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare și Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 privind cerințele de calitate pentru produsele piscicole sunt pași semnificativi în acest sens. În paralel, este în curs de elaborare o lege privind politica în domeniul acvaculturii și organizarea pieței produselor de pescuit și acvacultură, care va transpune reglementările relevante din cadrul european.

Capacitatea instituțională este un element central al acestui proces. În prezent, Direcția Politici în Sectorul Zootehnic din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare coordonează activitățile de transpunere și implementare a capitolului 13, deși resursele umane și financiare sunt limitate. Pentru a răspunde provocărilor actuale, este planificată înființarea unui Serviciu de Acvacultură specializat, care va concentra expertiza necesară implementării reglementărilor europene în acest sector.

În plus, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a dezvolta un program strategic pentru sectorul acvaculturii pentru perioada 2025-2030, care va contribui la punerea în aplicare a Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Agricolă și Rurală 2023-2030. Acest program va sprijini integrarea principiilor europene privind sustenabilitatea, inovarea și competitivitatea în sectorul acvaculturii.

Dezvoltarea sectorului acvaculturii și alinierea acestuia cu normele europene reprezintă o oportunitate pentru modernizarea economiei rurale, creșterea competitivității produselor piscicole moldovenești și îmbunătățirea bunăstării consumatorilor. În pofida constrângerilor actuale, Republica Moldova demonstrează un angajament ferm în ceea ce privește asigurarea conformității cu cerințele europene, consolidând astfel perspectivele de integrare europeană și de dezvoltare durabilă în acest domeniu.

13.1. PRINCIPII GENERALE ALE POLITICII COMUNE ÎN DOEMNIUL PESCUITULUI

13.1.1. Prezentarea generală a situației

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) este un cadru european menit să reglementeze și să gestioneze pescuitul durabil în apele Uniunii Europene, cu scopul de a proteja resursele piscicole și de a susține comunitățile care depind de acest sector.

Republica Moldova este o țară interioară care nu are flotă și cote pentru pescuit maritim. Sunt posibile activități de pescuit recreativ și științific în bazinele naturale ale râurilor Nistru și Prut, Dubăsari și Stânca Costești lacuri de acumulare și lacurile naturale Manta, Beleu și Cahul. În fiecare an, Agenția de Mediu stabilește, prin ordin, la propunerea instituțiilor științifice și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului, perioadele de prohibiție a pescuitului sportiv, amator și de agrement al oricăror specii de pești, crustacee, moluște și alte viețuitoare acvatice vii, cât și informează despre zonele de protecție piscicolă. Pescuitul comercial a fost interzis prin Ordinul nr. 113 din 25 noiembrie 2015 "Cu privire la pescuitul industrial/comercial pentru anul 2016". Piața produselor pescărești din Republica Moldova este asigurată cu pește și produse pescărești din fermele specializate pentru creșterea peștelui și din import.

13.1.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative atribuite Direcției privind alinierea la legislația Uniunii Europene, a fost identificat din 5 Regulamente (UE) doar 1 Regulament (UE) relevant care poate fi aplicat în Republica Moldova:

Regulamentul (EU) Nr. 1380/2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1954/2003 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2371/2002 și (CE) nr. 639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului.

Conform direcțiilor prioritare stabilite în domeniul pescuitului și organizării pieței produselor pescărești, Regulamentul (EU) Nr. 1380/2013, a fost transpus în Legea nr. 288/2024 privind politica în sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2025, Nr. 1-4 art. 4, intrarea în vigoare în luna iunie 2026.

13.1.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția dispune de un efectiv de 5 funcționari. La moment, în procesul de elaborare a legislației UE pe domeniul pescuitului și acvaculturii sunt implicați 2 funcționari. Începând cu anul 2025 se planifică formarea unui serviciu separat pe acest domeniu, format din 2 funcționari, care vor fi implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

Se estimează necesitatea de instruire suplimentară a angajaților implicați în aplicarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești în sectorul de acvacultură.

Totodată, vor fi implicate în aplicarea măsurilor propuse următoarele entități:

1) Ministerul Mediului, va elabora politica statului în domeniul creării și protecției bazinelor acvatice naturale, politicii de management integrat al resurselor de apă și va exercita, prin intermediul autorității pentru controlul protecției mediului, supravegherea de stat asupra respectării prevederilor actelor legislative în obiectivele acvatice piscicole naturale;

2) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va efectua autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților agenților economici și va elibera autorizația sanitară veterinară, în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară; va elabora, în colaborare cu alte autorități abilitate, cadrul normativ de implementare în domeniul sănătății și protecției animalelor de acvacultură cultivate în heleșteie sau bazine artificiale; va efectua recunoașterea și inspectarea unităților de reproducere artificială și de selecție a animalelor acvatice și va ține evidența lor, în conformitate cu prevederile Legii zootehniei nr. 213/2022; va colecta și analiza date pentru a permite identificarea și monitorizarea riscurilor care au o influență directă sau indirectă asupra siguranței produselor pescărești proaspete, refrigerate și procesate;

3) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură va elabora proceduri interne pentru asigurarea procesului de subvenționare a sectorului de acvacultură;

4) Autoritățile publice locale vor asigura implementarea politicii de stat în domeniul protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice din raza sa teritorială; vor organiza

elaborarea și realizarea programelor locale, vor stimula în măsura capacităților și resurselor disponibile efectuarea lucrărilor de reconstrucție a obiectivelor acvatice piscicole, proprietate a unităților administrativ – teritoriale, pentru restabilirea resurselor biologice acvatice; vor contribui la instruirea și sensibilizarea populației în problemele protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice.

13.1.2. Planuri de viitor

13.1.2.1. Planuri legislative

Republica Moldova este la etapa incipientă de adaptare a legislației din Capitolul – 13 conform legislației UE. În data de 8 noiembrie 2024 a fost aprobată în prima lectură Legea privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, actualmente este în examinare. Ca urmare Ministerul urmează să promoveze o serie de măsuri care vin în implementarea legii, cum ar fi:

- 1) Instituirea unui sistem național pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat;
- 2) Elaborarea unui cadru normativ privind gestionarea datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii;
- 3) Elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de producție și de comercializare a produselor pescărești și de acvacultură;
- 4) Elaborarea și punerea în aplicare a Regulamentului pentru recunoașterea organizațiilor de producători, precum și alte măsuri care urmează să fie întreprinse.

13.1.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Urmare adoptării Legii privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, pentru implementarea acesteia, instituțiile statului urmează să întreprindă următoarele măsuri:

- 1) Ministerul Mediului, va elabora politica statului în domeniul creării și protecției bazinelor acvatice naturale, politici de management integrat al resurselor de apă și va exercita, prin intermediul autorității pentru controlul protecției mediului, supravegherea de stat asupra respectării prevederilor actelor legislative în obiectivele acvatice piscicole naturale;

- 2) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va efectua autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților agenților economici și va elibera autorizația sanitară veterinară, în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară; va elabora, în colaborare cu alte autorități abilitate, cadrul normativ de implementare în domeniul sănătății și protecției animalelor de acvacultură cultivate în heleșteie sau bazine artificiale; va efectua recunoașterea și inspectarea unităților de reproducere artificială și de selecție a animalelor acvatice și va ține evidența lor, în conformitate cu prevederile Legii zootehnicii nr. 213/2022; va colecta și analiza date pentru a permite identificarea și monitorizarea riscurilor care au o influență directă sau indirectă asupra siguranței produselor pescărești proaspete, refrigerate și procesate;

3) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură va elabora proceduri interne pentru asigurarea procesului de subvenționare a sectorului de acvacultură;

4) Autoritățile publice locale vor asigura implementarea politicii de stat în domeniul protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice din raza sa teritorială; vor organiza elaborarea și realizarea programelor locale, vor stimula în măsura capacităților și resurselor disponibile efectuarea lucrărilor de reconstrucție a obiectivelor acvatice piscicole, proprietate a unităților administrativ – teritoriale, pentru restabilirea resurselor biologice acvatice; vor contribui la instruirea și sensibilizarea populației în problemele protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice.

13.1.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru această măsură, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 208,0 mii lei. (se referă la anexa A).

Acțiuni de implementare:

În vederea implementării acestor prevederi, se propune instruirea inspectorilor din cadrul posturilor de control la frontieră pentru aplicarea reglementărilor, în scopul prevenirii importului de capturi nedorite. Entitatea responsabilă pentru implementare este ANSA, iar indicatorii de monitorizare vor include numărul de inspectori instruiți și cantitățile de capturi nedorite respinse la import.

13.2. MĂSURI TEHNICE

13.2.1. Prezentarea generală a situației

Având în vedere faptul că Republica Moldova este o țară care nu pescuiește în mări și oceane deoarece nu deține o flotă de pescuit și nu deține cote de pescuit (și nici nu intenționează să pescuiască în mări și oceane sau să creeze o flotă de pescuit), și nu are nici un impact asupra resurselor maritime vii, Regulamentul (UE) 2019/1241 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind conservarea resurselor piscicole și protecția ecosistemelor marine prin măsuri tehnice este neaplicabil deoarece nu deține (la modul practic) capacități tehnice pentru gestionarea și monitorizarea unor activități sau procese în mări și oceane.

13.3. POLITICA DE PIAȚĂ PENTRU PRODUSELE PESCĂREȘTI ȘI DE ACVACULTURĂ

13.3.1. Prezentarea generală a situației

Politica de piață pentru produsele pescărești și de acvacultură este o componentă esențială a Politicii Comune în domeniul Pescuitului din cadrul Uniunii Europene. Aceasta stabilește un set de principii și reguli menite să asigure funcționarea eficientă a pieței produselor pescărești și de acvacultură, sprijinind sustenabilitatea economică, socială și ecologică a acestui sector.

În Republica Moldova, organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură este strâns legată de contextul specific al țării, care nu are ieșire la mare și se bazează pe resursele

piscicole din apele interne (lacuri, iazuri, râuri) și din import. Actualmente piața produselor pescărești și de acvacultură este reglementată de:

- Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor – stabilește principiile generale de reglementare a domeniului produselor alimentare și al hranei pentru animale;

- Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare - stabilește informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare;

- Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora;

- Hotărârea Guvernului nr. 103/2011 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind cerințele la importul și plasarea pe piață a unor produse de acvacultură – reglementează importul și introducerea pe piață a produselor de acvacultură, supuse controlului sanitar și veterinar și supraveghere;

- Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește – reglementează calitatea produselor pescărești și de acvacultură în formă vie, proaspete, refrigerate, congelate.

13.3.1.1. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ pentru organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură este reprezentat de 7 Regulamente (UE) aplicabile pentru Republica Moldova cum ar fi:

- 1) Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură – transpus în proiectul de Lege privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care urmează să fie adoptat în a doua lectură de către Parlamentul Republicii Moldova până la finele anului 2024.

- 2) Regulamentul (CE) nr. 2406/96 al Consiliului din 26 noiembrie 1996 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru anumite produse pescărești - transpus parțial în Hotărârea Guvernului nr. 103/2011 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind cerințele la importul și plasarea pe piață a unor produse de acvacultură.

- 3) Regulamentul (CEE) nr. 1536/92 al Consiliului din 9 iunie 1992 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru conservele de ton și bonito - transpus prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește.

- 4) Regulamentul (CEE) nr. 2136/89 al Consiliului din 21 iunie 1989 de stabilire a standardelor comune de comercializare pentru conservele de sardine și denumirile comerciale pentru conservele de sardine și produsele de tip sardine - . Transpus prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2023 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru pește și produsele din pește.

5) Regulamentul 2014/117/UE: Recomandarea Comisiei din 3 martie 2014 privind stabilirea și punerea în aplicare a planurilor de producție și comercializare – Regulament netranspus și neplanificat.

6) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind planurile de producție și de comercializare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură - Regulament netranspus și neplanificat.

7) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale, extinderea normelor organizațiilor de producători și organizațiilor interprofesionale și publicarea prețurilor de declanșare - Regulament netranspus și neplanificat.

Conform direcțiilor prioritare stabilite pe domeniul vizat, s-au inițiat acțiuni de elaborare a cadrului de reglementare, fiind asigurată alinierea la acquis-ul UE și implementarea pe segmentul organizării pieței produselor pescărești și de acvacultură.

Astfel, în anul 2024 a fost elaborat și promovat proiectul de Lege privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care urmează să fie adoptată în a doua lectură de către Parlamentul Republicii Moldova până la finele anului 2024. Proiectul transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor produselor pescărești și de acvacultură.

Proiectul de lege stabilește măsuri pentru organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură cum ar fi:

- aplicarea unui sistem pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat;
- aplicarea planurilor de producție și de comercializare a produselor pescărești și de acvacultură;
- aplicarea unor măsuri pentru recunoașterea organizațiilor de producători.

13.3.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția dispune de un efectiv de 5 funcționari. La moment, în procesul de elaborare a legislației UE pe domeniul pescuitului și acvaculturii sunt implicați 2 funcționari. Începând cu anul 2025 se planifică formarea unui serviciu separat pe acest domeniu, format din 2 funcționari, care vor fi implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

13.3.2. Planuri de viitor

13.3.2.1. Planuri legislative

Se intenționează elaborarea/adoptarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea organizațiilor de producători. Proiectul se

bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale, extinderea normelor organizațiilor de producători și ale organizațiilor interprofesionale și publicarea prețurilor de declanșare, 2014/117/UE Recomandarea Comisiei din 3 martie 2014 privind instituirea și punerea în aplicare a planurilor de producție și de comercializare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 în ceea ce privește planurile de producție și de comercializare prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură. Organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură în Republica Moldova este o abordare strategică pentru dezvoltarea unui sector competitiv și sustenabil. Această inițiativă vizează recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale, extinderea normelor organizațiilor de producători și ale organizațiilor interprofesionale și inițierea planificării producției membrilor organizației de producători recunoscute, conform cererii piețe. Scopul este de a asigura un echilibru între cerere și ofertă, evitând surplusul de producție pe piață. O planificare riguroasă a producției în sectorul de acvacultură este esențială pentru ajustarea cantităților produse la cerințele pieței, prevenind astfel excesul de producție care ar putea conduce la scăderea prețurilor și afectarea profitabilității întreprinderilor din acest sector.

13.3.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Instituția responsabilă pentru implementare este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care va efectua autorizarea/înregistrarea sanitară veterinară a activităților din domeniul producerii, procesării și introducerii pe piață a produselor pescărești și de acvacultură.

Prin urmare, aceasta va elibera autorizația sanitară veterinară, în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. Totodată, va elabora, în colaborare cu alte autorități abilitate, cadrul normativ necesar implementării în domeniul calității produselor plasate pe piață și informații corecte.

De asemenea, Agenția va efectua inspectarea unităților de producție, procesare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură și va ține evidența acestora. Nu în ultimul rând, va colecta și analiza datele necesare pentru identificarea și monitorizarea riscurilor ce au o influență directă sau indirectă asupra siguranței produselor pescărești proaspete, refrigerate și procesate.

13.3.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru elaborarea actului normativ, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 189,1 mii lei. (costuri preliminare).

Acțiuni de implementare:

Instituția de implementare - ANSA, propune drept acțiuni Monitorizarea etichetării corespunzătoare a produselor pescărești și de acvacultură și Aprobarea Planului anual de control a operatorilor din domeniul plasării pe piață a produselor de acvacultură. Indicatorul de

implementare - numărul controalelor efectuate și rata neconformităților depistate. Adicional, se va stabili formatul și calendarul de prezentare a Planurilor de producție și comercializare a produselor de acvacultură, și se va raporta prin planuri de producție și comercializare a produselor de acvacultură aprobate și puse în implementare de Organizațiile de producători create. Iar Aprobarea Regulamentului privind recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale din sectorul de acvacultură se va monitoriza prin numărul de organizații de producători recunoscute.

13.4. INSPECȚIE ȘI CONTROL

13.4.1. Prezentarea generală a situației

13.4.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative prevăzute în acest Bloc, au fost identificate 3 acte normative relevante pe domeniul Inspecție și control:

- 1) Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem de control al Uniunii pentru asigurarea conformității cu normele politicii comune în domeniul pescuitului
- 2) Regulamentul (UE) 2023/2842 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009
- 3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009

Conform direcțiilor prioritare stabilite pe domeniul pescăresc și organizării pieței acestora Regulamentele (UE) prenotate urmează să fie planificate în PNA pentru anul 2026.

Aici menționăm, că Direcția a elaborat și a promovat în anul curent proiectul Legii privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură, care urmează să fie adoptată în a doua lectură de către Parlamentul Republicii Moldova până la finele anului 2024.

13.4.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția dispune de un efectiv de 5 funcționari. La moment, în procesul de elaborare a legislației UE pe domeniul pescuitului și acvaculturii sunt implicați 2 funcționari. Începând cu anul 2025 se planifică formarea unui serviciu separat pe acest domeniul, format din 2 funcționari, care vor fi implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

Se estimează necesitatea de instruire suplimentară a angajaților implicați în aplicarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești în sectorul de acvacultură.

Pentru implementarea sistemului de inspecții și control vor fi implicate mai multe autorități centrale cu responsabilități pentru asigurarea dezvoltării politicilor și legiferării în domeniul pescuitului și acvaculturii, prin urmare:

1. Ministerului Mediului - responsabil pe domeniul biodiversității și al utilizării apei ca resurse naturale;
2. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare - responsabil pentru documentele de politică privind acvacultura din iazuri și producția de pește și asigură reglementarea activităților de reproducere;
3. Agenția de Mediu care se află în subordinea Ministerului Mediului - responsabilă de monitorizarea și implementarea politicilor în domeniul resurselor piscicole din bazinele naturale, calității apei, emiterea de permise, monitorizarea activităților comerciale, sportive, amatoare și recreative și alocarea de cote comerciale;
4. Inspectoratul pentru Protecția Mediului - responsabilă pentru protejarea resurselor piscicole din corpurile naturale de apă, implementarea normelor pentru pescuitul amator și științific și contracararea braconajului în bazinele naturale;
5. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor - responsabilă de întreținerea sistemelor de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, siguranța alimentelor și a materiilor prime și protecția consumatorilor în domeniu de produse alimentare, inclusiv produsele din pescuit și acvacultură introduse pe piață.

13.4.2. Planuri de viitor

13.4.2.1. Planuri legislative

Se intenționează elaborarea proiectului hotărârii Guvernului privind aplicarea unui sistem de control pentru sectorul de acvacultură. Proiectul se bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem de control al Uniunii pentru asigurarea conformității cu normele politicii comune în domeniul pescuitului și Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009.

13.4.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Ca implementare, instituția responsabilă ANSA, va asigura Instruirea inspectorilor din cadrul posturilor de control la frontieră/porturi de debarcare privind implementarea prezentelor reglementări și va raporta referitor la numărul de inspectori instruiți și numărul de verificări efectuate, autorizări de debarcare emise. Se va institui aprobarea Planului anual de control a operatorilor din domeniul plasării pe piață a produselor de acvacultură, precum și autorizarea transportului specializat pentru transportarea produselor pescărești și de acvacultură și aceste acțiuni se vor monitoriza prin numărul controalelor efectuate, rata neconformităților depistate și numărul de unități specializate autorizate. Se propune instruirea inspectorilor privind monitorizarea trasabilității produselor pescărești și de acvacultură, iar indicatorul de verificare va fi numărul de inspectori instruiți.

13.4.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Ce ține de costul elaborării și aplicării măsurilor propuse la moment nu se cunoaște. Estimarea costurilor pentru această măsură se va efectua la momentul elaborării proiectului în dependență de instituțiile și măsurile care urmează să fie întreprinse.

13.5. INN (Pescuit ilegal, nedeclarat și nereglementat)

13.5.1. Prezentarea generală a situației

Scopul elaborării, transpunerii și implementării actelor din domeniul INN ale UE [Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului din 29 septembrie 2008 de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat și Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei din 22 octombrie 2009 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat] este stabilirea un mecanism de prevenire, descurajare și eliminare a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și soluționarea problemei distrugerii hidrobiontului și biodiversității acestuia din oceanul planetar.

La momentul actual, de către ANSA obligatoriu sunt verificate doar certificatele sanitar-veterinare certificatul de calitate, dacă acesta este emis de către producător, care trebuie să însoțească loturile de pește și produse pescărești, la momentul intrării acestora în Republica Moldova.

13.5.1.1. Cadrul legislativ

La momentul actual, nu există un cadru legal, prin care să fie stabilită obligativitatea de prezentare și verificare a certificatelor de captură, care trebuie să însoțească loturile de pește și produse pescărești, destinate importului în Republica Moldova.

13.5.1.2. Cadrul administrativ

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea statului, care conform competențelor funcționale este responsabilă de verificare a certificatelor de captură, care trebuie să însoțească oricare din loturile de pește și produse pescărești, destinate importului în Republica Moldova.

13.5.2. Planuri de viitor

13.5.2.1. Planuri legislative

Implementarea mecanismului de monitorizare a loturilor de pește și produse pescărești prin verificarea certificatului de captură prin intermediul sistemului TRACES NT.

MAIA a elaborat proiectul Hotărârii Guvernului (în continuare PHG) privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. Proiectul este la etapa de avizare. Instituția responsabilă pentru implementare este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare ANSA), din anul 2026.

13.5.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Instruirea funcționarilor publici a Direcției inspectare la frontieră și a Posturilor de inspecție la frontieră din cadrul ANSA în vederea implementării procedurii de monitorizare și verificare a certificatelor de captură a loturilor de pește și produse pescărești prin verificarea certificatului de captură prin intermediul sistemului TRACES NT.

13.5.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de elaborare a PHG sunt estimate în valoare de 96,65 mii lei din contul bugetului de stat (conform Anexei A).

Acțiuni de implementare:

Drept acțiuni de implementare, MAIA a propus ca entitatea responsabilă ANSA, care la rândul lor au planificat un șir de măsuri pentru implementarea regulamentului propus și acțiunile propriu-zise de aprobare a planului anual de inspecții în Porturile Republicii Moldova pentru cel puțin 5 % din operațiunile de debarcare și de transbordare ale navelor de pescuit, în baza gestionării riscurilor, după cum urmează: elaborarea proiectului de ordine și aprobarea acestuia; Desemnarea porturilor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova, în care sunt permise operațiunile de debarcare sau transbordare a peștelui și produselor pescărești și serviciile portuare; Raportarea către Comisia Europeană, prin transmitere computerizată înainte de sfârșitul primei luni a fiecărui trimestru calendaristic, cu privire la cantitățile de pește și produse pescărești debarcate și/sau transbordate în Porturile Republicii Moldova de către navele de pescuit din alte țări în timpul trimestrului anterior.

13.6. COLECTARE DE DATE

13.6.1. Prezentarea generală a situației

Legislația relevantă UE privind colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul de acvacultură este constituită din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2017/1004 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind instituirea unui cadru al Uniunii pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului și sprijinirea consultanței științifice cu privire la politica comună în domeniul pescuitului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 199/2008 al Consiliului (reformare), Decizia delegată (UE) 2021/1167 al Comisiei din 27 aprilie 2021 de stabilire a programului multianual al Uniunii pentru colectarea și gestionarea datelor biologice, de mediu, tehnice și socioeconomice din sectoarele pescuitului și acvaculturii aplicabil începând din 2022, Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1168 a Comisiei din 27 aprilie 2021 de stabilire a listei campaniilor de cercetare pe mare obligatorii și a pragurilor în cadrul programului multianual al Uniunii pentru colectarea și gestionarea datelor în sectoarele pescuitului și acvaculturii, aplicabile începând din 2022 – care este neaplicabil pentru Republica Moldova și Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/39 a Comisiei din 12 ianuarie 2022 de stabilire a normelor privind formatul și calendarele de prezentare a planurilor naționale de lucru și a rapoartelor anuale privind colectarea datelor în sectoarele pescuitului și acvaculturii și de abrogare

a deciziilor de punere în aplicare (UE) 2016/ 1701 și (UE) 2018/128] este instituirea unui mecanism de colectare a datelor statistice din sectorul de acvacultură.

13.6.1.1. Cadrul legislativ

La momentul actual, nu există un cadru legal, prin care să fie stabilită colectarea gestionarea datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii, în Republica Moldova.

13.6.1.2. Cadrul administrativ

Actualmente Republica Moldova nu dispune de un sistem pentru colectarea datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii

13.6.2. Planuri de viitor

13.6.2.1. Planuri legislative

Implementarea de către Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară a măsurilor privind colectarea și gestionarea datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii, cu transmiterea ulterioară a acestora către Comisia Uniunii Europene.

MAIA este în proces de elaborare a unui cadru normativ privind colectarea și gestionarea datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii care urmează să fie implementate de către Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară din 2026.

13.6.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Instruirea funcționarilor Instituției Publice Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară în vederea implementării procedurilor de colectare și gestionare a datelor biologice, tehnice și socio economice din sectorul acvaculturii.

13.6.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de elaborare a PHG sunt estimate în valoare de 136,77 mii lei din contul bugetului de stat (conform Anexei A).

Acțiuni de implementare:

În vederea implementării regulamentelor europene de colectare de date din domeniul acvaculturii și pescuitului, MAIA a desemnat 2 entități responsabile: ministerul și Biroul Național de Statistică (BNS). Ca acțiuni de implementare BNS la rândul lor a propus Implementarea cercetării statistice în domeniul acvaculturii Aprobarea chestionarelor, acțiune monitorizată prin următorii indicatori:

- Proceduri de implementare aprobată;
- Nr. solicitărilor de certificare recepționate;
- Nr. de operatori certificați. Rapoarte remise către CE la fiecare doi ani, conform art. 30 al prezentului Regulament.

La rândul său MAIA a propus următoarele acțiuni :

1. Colectarea, procesare, analiza, gestionarea și utilizarea datelor statistice (socio-economice și tehnice) din sectorul de acvacultură;
2. Aprobarea programului multianual de activitate privind colectarea, procesare, analiza, gestionare și utilizarea datelor statistice socio-economice și tehnice din sectorul de agricultură;
3. Stabilirea formatului și calendarului de prezentare a programului național de activitate și raportul anual de colectare și transmitere a datelor statistice din sectorul de acvacultură către Comisia europeană. Indicatorii de monitorizare vor fi stabiliți odată ce Serviciul destinat domeniului acvaculturii va începe activitatea.

13.7. SUPORT STRUCTURAL

13.7.1. Prezentarea generală a situației

Scopul elaborării, transpunerii și implementării actelor din domeniul Suportului structural (Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură și Regulamentul privind dispozițiile comune (Regulamentul (UE) 2021/1060) definește un set comun de reguli pentru toate fondurile ESI. Acestea includ prevederi privind condiționalitatea, evaluarea performanței, aranjamentele de monitorizare, raportare, evaluare și reguli de eligibilitate), pentru sectorul acvaculturii din Republica Moldova este un concept care se referă la inițiative, politici, investiții și proiecte menite să sprijine dezvoltarea durabilă a sectorului acvaculturii. Aceasta poate include măsuri de finanțare, modernizare a infrastructurii, formare profesională, cercetare, inovare și promovare a sectorului. Dezvoltarea unui astfel de suport structural este importantă pentru a stimula creșterea producției, protejând în același timp mediu și asigurând sustenabilitatea resurselor acvatice.

Actualmente în Republica Moldova pentru subvenționarea sectorului acvaculturii sunt aplicabile următoarele acte:

1) Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative – prevăzut pentru subvenționarea materialului piscicol de populat;

2) Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – prevăzut pentru subvenționarea utilajului și echipamentului tehnologic zootehnic pentru fermele zootehnice piscicole;

3) Hotărârea Guvernului nr. 492/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe în sectorul zootehnic din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - prevăzut pentru plățile directe per kilogram de produs-material piscicol.

Urmare adaptării sistemului național de subvenționare conform legislației Uniunii Europene, domeniul producerii și procesării peștelui nu va cădea sub domeniul de aplicare care urmează să fie aplicate, astfel va fi reformat și sistemul de susținere a sectorului de acvacultură conform cerințelor UE.

13.7.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la Regulamentele (UE) ce vizează suportului structural în domeniul producerii, procesării și comercializării produselor pescărești și de acvacultură, a fost identificat 1 act normativ aplicabil:

Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură.

În data de 8 noiembrie 2024 a fost aprobată în prima lectură Legea privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură care prevede instituirea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești.

Pentru implementarea legii prenotate, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești, care transpune parțial Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură.

Proiectul inițiat urmărește armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere, și are ca scop preluarea mecanismului de susținere a sectorului pescăresc și de acvacultură aplicat în Uniunea Europeană pentru realizarea obiectivelor Politicii sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură.

13.7.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția dispune de un efectiv de 5 funcționari. La moment, în procesul de elaborare a legislației UE pe domeniul pescuitului și acvaculturii sunt implicați 2 funcționari. Începând cu anul 2025 se planifică formarea unui serviciu separat pe acest domeniul, format din 2 funcționari, care vor fi implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

Se estimează necesitatea de instruire suplimentară a angajaților implicați în aplicarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești în sectorul de acvacultură.

13.7.2. Planuri de viitor

13.7.2.1. Planuri legislative

În data de 8 noiembrie 2024 a fost aprobată în prima lectură Legea privind politica sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură care prevede instituirea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești.

Întru implementarea Legii prenotate, a fost inițiată elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești, care transpune parțial Regulamentul (UE) FEAMP 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru pescuit și acvacultură.

13.7.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

În rezultatul estimării costurilor necesare pentru această măsură, sursele financiare acoperite din bugetul de stat constituie 155,7 mii lei. (se referă la anexa A).

13.8. AJUTOR DE STAT

13.8.1. Prezentarea generală a situației

Scopul elaborării, transpunerii și implementării actelor din domeniul Ajutor de stat (Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură și Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii) definește mecanism prin care va fi oferit sprijin financiar întreprinderilor care activează în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură. Dezvoltarea unui astfel de suport este important pentru dezvoltarea întreprinderilor micro, mici și mijlocii din domeniu producerii, procesării și comercializării produselor din acvacultură.

Actualmente în Republica Moldova pentru subvenționarea sectorului acvaculturii sunt aplicabile următoarele acte:

1) Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specific de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative – prevăzut pentru subvenționarea materialului piscicol de populat;

2) Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – prevăzut pentru subvenționarea utilajului și echipamentului tehnologic zootehnic pentru fermele zootehnice piscicole;

3) Hotărârea Guvernului nr. 492/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe în sectorul zootehnic din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural - prevăzut pentru plățile directe per kilogram de produs-material piscicol.

Urmare adaptării sistemului național de subvenționare conform legislației Uniunii Europene, domeniul producerii și procesării peștelui nu va cădea sub domeniu de aplicare care urmează să fie aplicat, astfel va fi reformat și sistemul de susținere a sectorului de acvacultură conform cerințelor UE.

13.8.1.1. Cadrul legislativ

Cu privire la actele normative prevăzute în acest Blok, au fost identificate 2 acte normative relevante în domeniul Ajutorului de stat:

1) Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură

2) Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii

În conformitate cu direcțiile prioritare stabilite pe domeniul producerii și procesării peștelui și produselor pescărești, Regulamentele (UE) prenotate urmează să fie transpuse într-un proiect de hotărâre de Guvern planificat în PNA pentru anul 2026, având ca scop reglementarea mecanismelor de sprijin financiar pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) care își desfășoară activitatea în domeniul producerii, prelucrării sau comercializării produselor pescărești și de acvacultură.

13.8.1.2. Cadrul administrativ

Conform structurii Ministerului, Direcția dispune de un efectiv de 5 funcționari. La moment, în procesul de elaborare a legislației UE pe domeniul pescuitului și acvaculturii sunt implicate 2 funcționari. Începând cu anul 2025 se planifică formarea unui serviciu separat pe acest domeniul, format din 2 funcționari, care vor fi implicați în procesul de elaborare, aliniere și implementare a legislației UE prevăzută de Capitolul 13 - Pescuitul și politica maritimă din Acordul de Asociere.

Se estimează necesitatea de instruire suplimentară a angajaților implicați în aplicarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești în sectorul de acvacultură.

13.8.2. Planuri de viitor

13.8.2.1. Planuri legislative

Se intenționează elaborarea unui proiect de hotărâre de Guvern privind aplicarea ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură. Proiectul se bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederi Regulamentului (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură și Regulamentului (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii.

13.9. ORGANIZAȚII REGIONALE DE MANAGEMENT AL PESCUITULUI (ORGP)

13.9.1. Prezentarea generală a situației

Republica Moldova nu are instituite organizații regionale de management al pescuitului și nu este obligată să creeze astfel de organizații pentru că este o țară care nu pescuiește în mări și

ocean deoarece nu deține o flotă de pescuit și nu deține cote de pescuit, Regulamentul (CE) nr. 1936/2001 al Consiliului din 27 septembrie 2001 de stabilire a unor măsuri de control aplicabile pescuitului pentru anumite stocuri de pești mari migratori, Regulamentul (CE) nr. 520/2007 al Consiliului din 7 mai 2007 de stabilire a unor măsuri tehnice pentru conservarea anumitor rezerve de specii cu migrație extinsă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 973/2001, Regulamentul (UE) nr. 640/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2010 de stabilire a unui program de documentare a capturilor de ton roșu (*Thunnus thynnus*) și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1984/2003 al Consiliului, Regulamentul (UE) 2016/1627 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind un plan multianual de refacere a stocurilor de ton roșu din Oceanul Atlantic de Est și din Marea Mediterană și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 302/2009 al Consiliului, Regulamentul (UE) 2017/2107 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 noiembrie 2017 de stabilire a măsurilor de gestionare, conservare și control aplicabile în zona Convenției Comisiei Internaționale pentru Conservarea Tonului din Oceanul Atlantic (ICCAT) și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1936/2001, (CE) nr. 1984/2003 și (CE) nr. 520/2007 ale Consiliului, Regulamentul delegat (UE) 2018/191 al Comisiei din 30 noiembrie 2017 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/98 al Comisiei privind punerea în aplicare a obligațiilor internaționale ale Uniunii, astfel cum sunt menționate la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în cadrul Convenției internaționale pentru conservarea tonului din Oceanul Atlantic, în ceea ce privește stocurile de pește-spadă din Marea Mediterană, Regulamentul (UE) 2019/833 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2019 de instituire a unor măsuri de conservare și executare care se aplică în zona de reglementare a Organizației de Pescuit în Atlanticul de Nord-Vest, de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1627 și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2115/2005 și (CE) nr. 1386/2007 ale Consiliului, Regulamentul (UE) 2019/1154 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind un plan multianual de refacere a stocurilor de pește-spadă din Marea Mediterană și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1967/2006 al Consiliului și a Regulamentului (UE) 2017/2107 al Parlamentului European și al Consiliului, Regulamentul delegat (UE) 2022/824 al Comisiei din 15 martie 2022 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/98 privind punerea în aplicare a obligațiilor internaționale ale Uniunii, astfel cum sunt menționate la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în cadrul Convenției internaționale pentru conservarea tonului din Oceanul Atlantic și al Convenției privind viitoarea cooperare multilaterală pentru pescuit în Atlanticul de Nord-Vest și Regulamentul (UE) 2023/2124 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 octombrie 2023 privind unele dispoziții referitoare la pescuitul în zona Acordului de instituire a Comisiei Generale pentru Pescuit în Marea Mediterană (CGPM) (reformare) sunt neaplicabile.

13.10. ACVACULTURA

13.10.1. Prezentarea generală a situației

Scopul transpunerii și implementării prevederilor Regulamentului Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului din 11 iunie 2007 privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a

speciilor absente la nivel local este stabilirea unui cadru de guvernare a practicilor în sectorul acvaculturii în privința speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local, în vederea evaluării și a reducerii la minimum a unui posibil impact al acestora și al oricăror alte specii conexe nevizate asupra habitatelor acvatice, și contribuie în acest fel la dezvoltarea durabilă a sectorului, și în mod special prin stimularea acvaculturii recirculante. Prezentul regulament aplică acțiunile de introducere a speciilor exotice și de transfer al speciilor absente la nivel local în scopul utilizării acestora în acvacultură, cum sunt de exemplu sturionul siberian, nisetru, morunul, cega, somonul.

La momentul actual, în Republica Moldova acvacultura de tip recirculant este slab dezvoltată. Pe teritoriul țării activează doar 3 unități de tip recirculant.

13.10.1.1. Cadrul legislativ

Actualmente, nu există un cadru legal aprobat, prin care să fie stabilită o Strategie de dezvoltare a sectorului de acvacultură și prin care să fie reglementată activitatea acvaculturii recirculante.

13.10.1.2. Cadrul administrativ

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritatea statului, care conform competențelor funcționale este responsabilă de autorizarea unității de acvacultură recirculantă, monitorizare și controlul activității acesteia.

13.10.2. Planuri de viitor

13.10.2.1. Planuri legislative

MAIA urmează să planifice elaborarea unui act normativ pentru transpunerea Regulamentului (CE) nr. 708/2007 al Consiliului privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și absente la nivel local.

MAIA este în proces de elaborare a unui PHG privind aprobarea Programului Național strategic din sectorul de acvacultură.

13.10.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative

Măsurile menționate urmează a fi aplicate doar după elaborarea și aprobarea actelor normative relevante de către Guvern.

13.10.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de elaborare a PHG vor fi atribuite din contul bugetului de stat și eventual, din alte surse financiare legale și urmează să fie estimate de către MAIA (Anexa A și Anexa B).

13.11. AMENAJAREA SPAȚIULUI MARITIM

13.11.1. Prezentarea generală a situației

Republica Moldova nu poate organiza amenajarea spațiului maritim deoarece este o țară care nu are acces direct la mare, nu pescuiește în mări și oceane deoarece nu deține o flotă de pescuit și nu deține cote de pescuit, astfel încât nu are la modul practic capacități tehnice pentru gestionarea și monitorizarea unor activități sau procese în mări și oceane și reieșind din acest considerent Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim este neaplicabilă.

13.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 22: POLITICA REGIONALĂ ȘI COORDONAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în ceea ce privește politica regională și a înregistrat unele progrese în perioada de raportare, în special datorită setului de structuri de gestionare și control pentru programele Interreg.

Tabelul 1. Nivelul de aliniere a actelor UE la capitolul 22 (nr. Celex)

32021R1060	32021R1058	32021R1056
32021R1059	32021R1057	

verde - (transpus total), **galben** (transpus parțial), **alb** (netranspus)

Capitolul 22 este dedicat politicii de dezvoltare regională și coordonării instrumentelor structurale. La nivelul Uniunii Europene, politica regională a fost dezvoltată pentru a reduce disparitățile dintre regiuni și pentru a asigura coeziunea socio-economică. În același timp, coordonarea instrumentelor structurale acoperă crearea de structuri instituționale și administrative și punerea în aplicare a regulamentelor generale și specifice fiecărui fond structural utilizate ca instrumente de investiții a politicii regionale.

Acquis-ul aferent Capitolului 22 conține în principal Regulamente Cadru și de punere în aplicare, care nu necesită transpunerea în legislația națională, fiind aplicabile din momentul obținerii statutului de țară membru. Cu toate acestea, se impun măsuri administrative și juridice în ceea ce privește utilizarea eficientă a instrumentelor structurale prin intermediul principiilor și mecanismelor prevăzute în regulamentele cadru.

Alinierea Republicii Moldova la cadrul european al politicii de coeziune se va baza astfel prioritar pe restructurarea administrativă și consolidarea capacităților instituțiilor care vor fi implicate în punerea în aplicare a Regulamentelor-cadru.

Având în vedere desfășurarea în prezent a consultărilor la nivelul UE privind viitoarea politică de coeziune (post 2027), cadrul căreia ar putea fi înlocuit cu noi texte juridice (Regulamentul privind dispozițiile comune, Regulamentele specifice fondurilor), Republica Moldova urmează să se concentreze pe elaborarea de reglementări care să permită viitoarea punere în aplicare a programelor politicii de coeziune. Astfel, este necesară o capacitate administrativă adecvată la nivel de program și de proiect, instituirea unor sisteme de bună gestiune și control financiar, programarea și bugetarea multianuală, capacitate de cofinanțare, respectarea principiilor-cheie, cum ar fi parteneriatul, buna gestiune financiară, transparența, legalitatea, nediscriminarea etc.

Coordonarea capitolului dedicat politicii de dezvoltare regională și coordonării instrumentelor structurale este asigurată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în cooperare cu Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Energiei, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Concurenței, Curtea de Conturi, Agențiile de Dezvoltare Regională și Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală, Biroul Național de Statistică, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Biroul pentru Integrare Europeană și Centrul de Armonizare a Legislației.

22.1. Prezentarea generală a situației

22.1.1. Cadrul legislativ

Republica Moldova a inițiat procesul de aliniere a politicilor naționale la politicile de coeziune ale Uniunii Europene în 2006, prin adoptarea Legii nr. [438/2006](#) privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. Legea enunțată este principalul document care formulează obiectivele politicii în acest domeniu cu obiectivul general de „creștere a competitivității și dezvoltarea durabilă a fiecărei regiuni, reducerea disparităților și creșterea calității vieții locuitorilor”, „sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii” fiind unul din obiectivele specifice.

Prin intermediul acestei legi a fost instituit inițial Fondul Național de Dezvoltare Regională și, ulterior, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală ca principală sursă de finanțare a proiectelor și programelor de dezvoltare regională și locală, în 2022 fiind aprobată Legea nr. [27/2022](#) privind Fondul și în 2023 Regulamentul privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. [152/2022](#). Mecanismul alocării mijloacelor din Fond urmează a fi revizuit în 2025, inclusiv prin prisma legislației Uniunii Europene.

Prin Legea nr. [438/2006](#) este pus în aplicare și principiul parteneriatului, aplicabil la toate fazele de dezvoltare și implementare a politicii, programelor și proiectelor de dezvoltare regională, asigurând implicarea diferitelor părți interesate, inclusiv a celor din sectorul public, privat și civil.

Cadrul de politici aferent politicii regionale a evoluat semnificativ în ultimii ani, fiind aliniat obiectivelor politicii de coeziune la nivel european, în special în ceea ce privește reducerea disparităților.

În 2022 a fost aprobată Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028, care reprezintă al patrulea ciclu de programare, fiind principalul document de politici publice în domeniu. Strategia are ca obiectiv „creșterea competitivității și a dezvoltării durabile a fiecărei regiuni, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor”. În susținerea acestei abordări strategice, în perioada 2021-2024 au mai fost aprobate trei Programe naționale: Programul Național de Dezvoltare a Orașelor-poli de Creștere în Republica Moldova pentru 2021-2027, Programul Național de Accelerare a Dezvoltării mun. Bălți în calitate de pol de dezvoltare pentru anii 2024-2028 și Programul Național de Dezvoltare Locală „Satul European” pentru anii 2024-2028. Obiectivele acestor documente strategice sunt transpuse prin programele operaționale regionale, fiind aprobate la nivel de regiuni de dezvoltare și prevăd implementarea politicilor de coeziune la nivel regional. Totodată, punerea în aplicare a intervențiilor formulate în documentele strategice are loc prin Documentul unic de program, aprobat pentru o perioadă de 3 ani. Documentul menționat include programe și proiecte de dezvoltare regională și locală în vederea

îmbunătățirii condițiilor de viață ale cetățenilor și a serviciilor publice. De asemenea, Documentul vizează creșterea coeziunii teritoriale și acordarea de sprijin administrațiilor locale de nivelul I și II în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață ale cetățenilor și a serviciilor publice.

În vederea asigurării unei gestionări eficiente a programelor Interreg, Republica Moldova a transpus parțial în 2024 prevederile din Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă (art. 3 pct. 1, pct. 2 și pct. 3, art. 16 (5), art. 22, 30, 36 și 40) și prevederile din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierei și politica de vize (art. 48). Deși acquis-ul aferent Capitolului 22 nu necesită transpunerea în legislația națională, prevederile Regulamentelor menționate supra au fost introduse prin Hotărârea Guvernului nr. 477/2024 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 576/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională finanțate de Uniunea Europeană.

Conform recomandărilor Comisiei Europene din cadrul reuniunii de screening explicativ a fost punctată asigurarea coerenței legislației naționale cu legislația UE în ce privește ajutorul de stat, achizițiile publice, mecanisme anti-corupție. În ultimii ani, s-au realizat progrese substanțiale în alinierea legislației naționale la acquis-ul UE, în special în ceea ce privește ajutorul de stat, evaluările de mediu și politicile de incluziune socială, reflectate și în alte Capitole ale PNA. Modificările recente ale Legii nr. 139/2012 privind ajutorul de stat au intrat în vigoare la începutul anului 2024.

Cadrul legislativ de mediu a înregistrat progrese semnificative în alinierea la acquis-ul UE, în special, prin Legea nr. 226/2022 privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică; Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului; Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu; ș.a.). Legea nr. 226/2022 transpune Directiva 2014/52/UE, precum și art. 6 (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2013/17/UE).

În 2024, Moldova a aderat la URBACT și participă la program. De asemenea, Moldova participă la componenta privind ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI) a Fondului social european plus (FSE+).

Pentru a răspunde recomandărilor Comisiei Europene formulate în cadrul reuniunii de screening explicativ și în Rapoartele de țară pentru 2023 și 2024, Moldova urmează să acorde atenție și potențialului grupărilor europene de cooperare teritorială.

Totodată, în cadrul screeningului explicativ pentru Capitolul 22 s-a menționat despre faptul că cu 6 - 12 luni înainte de momentul aderării, Moldova va trebui să înceapă elaborarea Acordului de parteneriat care va servi drept bază pentru implementarea politicii de coeziune, pentru a îl avea finalizat și adoptat de către Comisie la momentul aderării.

22.1.2. Cadrul administrativ

Punerea în aplicare a politicii de coeziune depinde de capacitatea administrativă a instituțiilor care vor fi responsabile de managementul fondurilor.

Cadrul instituțional național actual sprijină gestionarea fondurilor UE. De la sfârșitul anului 2023, *Cancelaria de Stat* este autoritatea națională de coordonare fiind responsabilă de toate cele cinci programe de cooperare Interreg la care participă Moldova. Pentru a consolida supravegherea gestionării fondurilor UE, în temeiul Dispoziției Guvernului nr. 18-d din 28 februarie 2024, a fost instituit Grupul național de lucru pentru coordonarea implementării programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională, fiind format din reprezentanți ai principalelor ministere și agenții guvernamentale. Grupul de lucru asigură implementarea, monitorizarea, prevenirea fraudelor, ajustarea cadrului normativ și promovarea programelor Interreg la nivel național.

Mai mult, Moldova are deja un cadru instituțional stabilit pentru gestionarea asistenței externe, detaliat în Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe.

Acest cadru sprijină gestionarea sistematică și structurată a asistenței externe, inclusiv asistența UE prin modalitatea de gestionare indirectă de către Cancelaria de Stat. Astfel, Cancelaria de Stat acționează ca autoritate națională de coordonare, rol stabilit în noiembrie 2023. Sistemul de management și control și modalitatea de management partajat cu Comisia Europeană sunt stabilite în conformitate cu prevederile din Hotărârea Guvernului nr. 576/2017 privind implementarea programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională (modificări operate recent la HG nr. 576/2017, care au intrat în vigoare la 18 august 2024, în scopul alinierii parțiale la Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare Teritorială Europeană (Interreg), sprijinit de Fondul European de Dezvoltare Regională și de instrumentele de finanțare externă, precum și Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize).

Potrivit aceleiași Hotărâri, *Grupul de auditori* – reprezentanți ai Curții de Conturi a Republicii Moldova sunt desemnați ca punct național de contact pentru Autoritatea de Audit pe Program. Astfel, Grupul de auditori, în baza mandatului și în conformitate cu prevederile cadrului legal național, cu regulile stabilite în comun cu Autoritatea de Audit, auditează utilizarea resurselor alocate pentru Programe și evaluează partea națională a sistemului de control și management al Programelor, precum și procesul de verificare a eșantionului de proiecte.

Potrivit ultimelor modificări la Hotărârea Guvernului nr. 576/2017, care au intrat în vigoare în 2024, Ministerul Finanțelor este autoritatea care asigură funcția de controlor național pentru programele de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională. Mai mult, prin Hotărârea Guvernului nr. 938/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, a fost creată o nouă subdiviziune de 6 unități de personal, înființată în

cadrul Inspectoratului de Control Financiar de Stat din care sunt completate 4 unități la moment. Conform pct. 20 sbpct. 2) lit. f) din același Regulament este prevăzut că: Ministerul Finanțelor ca controlor național verifică, în colaborare cu Inspectoratul Control Financiar de Stat, pe bază de eșantion, inclusiv la solicitarea Autorității de Management și a altor autorități implicate în sistemul de management și control al Programelor, corectitudinea și veridicitatea informațiilor și a constatărilor incluse în rapoartele aferente desfășurării de către auditori a misiunilor de verificare a cheltuielilor efectuate în cadrul proiectelor finanțate în cadrul Programelor.

Cu toate că actualmente toate structurile necesare naționale, regionale și locale sunt lucrative pentru asigurarea implementării programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională, încă persistă provocările legate de fluctuația ridicată a personalului din cauza migrației interne și externe. Capacitățile existente sunt într-o oarecare măsură limitate atunci când sunt antrenate în gestionarea altor fonduri și instrumente ale UE. Acest lucru indică necesitatea dezvoltării continue a expertizei administrative pentru a coordona pe deplin și a pune în aplicare în mod eficient toate resursele disponibile ale UE.

În același timp, există un efort concertat de îmbunătățire a capacităților administrative prin programe de formare atât naționale, cât și internaționale. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a dezvoltat un Concept dedicat autorităților publice locale, care se concentrează pe domenii de implementare, monitorizare, evaluare a proiectelor și urmează să fie implementat de către Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR) - ADR Nord, ADR Centru, ADR Sud, ADR Găgăuzia și ADR mun. Chișinău. De asemenea, a fost elaborat și un Concept ce vizează consolidarea capacității instituțiilor de dezvoltare regională.

În prezent, în cadrul acestor autorități regionale activează circa 100 de angajați. Conform discuțiilor din cadrul screeningului explicativ, ca principiu, Comisia recomandă descentralizarea fondurilor de coeziune către regiuni, pentru a permite adaptarea nevoilor regiunilor și o modalitate de îmbunătățire și consolidare a capacității instituționale. Actualmente, statutul autorităților regionale este cel de instituție publică, iar potrivit explicațiilor oferite de Comisie, statutul autorităților regionale nu este principal și nu contează dacă acestea sunt subordonate unei autorități centrale sau nu. Important este ca acestea să dețină capacitatea de a gestiona fondurile UE corect. În 2025, angajații autorităților regionale urmează să beneficieze de instruirii în baza Programului de consolidare a capacităților pentru instituțiile responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională și locală, dedicate politicii de coeziune și fondurilor structurale.

Controlul intern managerial și funcția de audit intern în toate entitățile publice, de nivel central și local, sunt organizate și dezvoltate în baza prevederilor Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern (CFPI). Unitatea centrală de armonizare din cadrul Ministerului Finanțelor este responsabilă de elaborarea și promovarea politicii în domeniul controlului financiar intern public. Prioritățile și măsurile de intervenție pe termen mediu sunt stabilite în Programul de dezvoltare a CFPI pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2024, fiind orientate spre fortificarea răspunderii manageriale și consolidarea auditului intern pe baza standardelor internaționale și bunelor practici ale UE. Activitățile planificate pe domeniul CFPI sunt reflectate în Capitolul 32 „Control financiar” al PNA.

În baza Hotărârii Guvernului nr. 655/2023 pentru aprobarea Criteriilor de dimensionare a subdiviziunilor de audit intern din cadrul ministerelor și ale autorităților administrative subordonate acestora, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a restructurat activitatea de audit intern prin consolidarea acesteia la nivelul aparatului central al ministerului pe toate

domeniile gestionate (Hotărârea Guvernului nr. 273/2024). Există planuri pentru dezvoltarea în continuare a acestei funcții de audit intern, în baza Conceptului privind cadrul instituțional și mecanismul de gestionare indirectă a fondurilor structurale, programat pentru aprobare în anul 2025.

În procesul de transpunere și aplicare a acquis-ului UE aferent Capitolului 22 sunt implicați în mare parte membrii Grupului de lucru 22 - circa 40 persoane sau reprezentanți ai instituțiilor prezente în cadrul Grupului de lucru. Aceștia au beneficiat de diverse instruiți tematice privind politica de coeziune a UE, organizate cu suportul PolishAid, iar în 2025 urmează să beneficieze de instruiți în baza Programului de consolidare a capacităților pentru instituțiile responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională și locală, care de asemenea, vor fi dedicate politicii de coeziune și fondurilor structurale.

Ultimele recomandări ale Comisiei Europene aferente Capitolului 22 reflectă necesitatea asigurării unei capacități administrative suficiente pentru a pune în aplicare toate programele de cooperare transfrontalieră și transnațională (Interreg), instituirea unui sistem eficient de gestionare și control pentru programele de cooperare, precum și structuri de audit specializate în auditarea fondurilor UE.

22.2. Planuri de viitor

22.2.1. Planuri legislative

În ceea ce privește planurile de viitor, pentru alinierea la principiile și reglementările politicii de coeziune ale UE, în 2025, se planifică aprobarea unui proiect de lege referitor la cadrul instituțional și mecanismul de gestionare indirectă a fondurilor UE prin care să fie reglementate responsabilitățile și instituțiile care vor fi responsabile de gestionarea acestor fonduri. Acesta va transpune parțial elemente din Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize.

Totodată, pentru a transpune unele prevederi din același Regulament UE, în 2025, se planifică adoptarea unui Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală.

22.2.2. Implementarea acquis-ului și consolidarea capacității administrative

În vederea fortificării capacităților instituționale și îndeplinirii recomandării Comisiei Europene din Raportul de țară pentru 2024 în ceea ce privește capacitatea administrativă suficientă pentru a pune în aplicare toate programele de cooperare transfrontalieră și transnațională (Interreg), se planifică creșterea capacității administrative privind implementarea procedurilor pe Programele Interreg: România - Republica Moldova 2021-2027, Bazinul Mării Negre 2021-2027, Regiunea Dunărea 2021-2027, Interreg Europe 2021-2027, Urbact 2021-2027 prin organizarea de instruiți; îndeplinirea recomandărilor urmare auditului de sistem preventiv pe Programele Interreg

și asigurarea angajării/contractării fondurilor disponibile pentru perioada 2021-2027 în cadrul Programelor Interreg pe teritoriul Republicii Moldova.

Subsecvent, pentru a asigura continuitatea acțiunilor planificate în PNA 2024-2027 în ceea ce vizează *„Aprobarea unui program de consolidare a capacităților pentru instituțiile de dezvoltare regională și locală”* și *„Aprobarea unui concept pentru consolidarea capacităților autorităților publice locale în domeniul implementării, monitorizării și evaluării proiectelor”* în actualul PNA sunt planificate instruirii de consolidare a capacităților autorităților publice locale în domeniul implementării, monitorizării și evaluării proiectelor și sesiuni de instruire pentru consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională și locală.

22.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Acțiunile planificate în actualul PNA pentru Capitolul 22 vor fi acoperite în mare parte din asistența partenerilor de dezvoltare, povara financiară pentru bugetul de stat nefiind majoră.

Pentru acțiunile cu caracter normativ sunt prevăzute cheltuieli de circa 351 mii lei, dintre care 129 mii lei din bugetul de stat și 222 mii lei din surse externe.

Pentru acțiunile de consolidare a capacităților administrative sunt prevăzute costuri de circa 15 milioane de lei, dintre care 4,5 milioane acoperite din surse externe (cu suportul Solidarity Fund), 10 milioane – din bugetul de stat și 200 mii – surse neacoperite.

22.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la *acquis*-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a *acquis*-ului și de consolidare a capacităților administrative

CAPITOLUL 33:

PREVEDERI FINANCIARE ȘI BUGETARE

Introducere

Conform Raportului Comisiei Europene din 2024, Republica Moldova are un anumit nivel de pregătire în domeniul prevederilor financiare și bugetare. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește resursele proprii tradiționale odată cu intrarea în vigoare a noii legislații vamale, care este aliniată în linii mari la acquis-ul UE.

De asemenea, Moldova nu dispune de măsuri adecvate pentru a combate fraudă în materie de TVA și de taxe vamale. Mai mult, nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește politica subiacentă privind venitul național brut și alinierea acesteia la acquis-ul UE.

Capitolul 33 „Prevederi financiare și bugetare” se referă la normele care reglementează finanțarea bugetului Uniunii Europene („resurse proprii”). Aceste resurse se formează din: (I) contribuții bazate pe venitul național brut al fiecărui stat membru; (II) contribuții bazate pe taxe vamale; (III) contribuții bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclat și (IV) contribuții bazate pe taxa pe valoarea adăugată. Statele membre urmează să dispună de capacitatea administrativă adecvată pentru a coordona și a asigura în mod adecvat calcularea, colectarea, plata și controlul corect al resurselor proprii.

Legislația din acest capitol este obligatorie și nu impune transpunerea în legislația națională. Ținând cont de faptul că cadrul legislativ pentru sistemul de resurse proprii este tangențial Capitolelor de negociere: 16 - Fiscalitate, 18 - Statistică, 29 - Uniunea Vamală și 27 – Mediu, o imagine mai detaliată a gradului de armonizare a cadrului legislativ și instituțional cu acquis-ul comunitar se regăsește în Capitolele de negociere prenotate.

Legislația Republicii Moldova în aceste domenii este parțial armonizată cu acquis-ul comunitar.

33.1. Prezentarea generală a situației

33.1.1. Cadrul legislativ

Printre actele de bază a UE aferente Capitolului 33 se enumeră:

- a) [DECIZIA \(UE, EURATOM\) 2020/2053](#) a consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Deciziei 2014/335/UE, Euratom. Prezenta decizie stabilește normele privind alocarea resurselor proprii ale Uniunii pentru a asigura finanțarea bugetului anual al UE.
- b) [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/768](#) al Consiliului din 30 aprilie 2021 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a sistemului de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 608/2014. Prezentul Regulament stabilește modalitatea de calcul și control a sistemului de resurse proprii ale UE.
- c) [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/770](#) al Consiliului din 30 aprilie 2021 privind calcularea resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate,

*privind metodele și procedura de punere la dispoziție a resursei proprii respective, privind măsurile menite să răspundă necesităților trezoreriei și privind anumite aspecte legate de resursa proprie bazată pe venitul național brut. Prezentul Regulament stabilește normele privind calcularea resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate menționată la articolul 2 alineatul (1) litera (c) din Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 (denumită în continuare „resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate”), privind punerea la dispoziția Comisiei a resursei proprii respective, privind măsurile menite să răspundă necesităților trezoreriei și privind efectele specifice asupra calculării cotei de apel uniforme aplicabile resursei proprii bazate pe venitul național brut (VNB) menționată la articolul 2 alineatul (1) litera (d) din respectiva decizie (denumită în continuare „resursa proprie bazată pe VNB”). Suplimentar, în vederea stabilirii formularului de raportare a resursei proprii de plastic nereciclat, a fost aprobat *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/595 al comisiei din 16 martie 2023 de stabilire a formularului pentru raportul privind resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate în temeiul Regulamentului (UE, Euratom) 2021/770 al Consiliului*.*

Actele UE sus-menționate nu sunt transpuse, acestea urmând a fi aplicate direct în legislația națională la momentul aderării.

Cu referire la **resursele proprii tradiționale**, începând cu 1 ianuarie 2024, Republica Moldova implementează noul Cod Vamal, care este în mare parte aliniat cu acquis-ul UE. Există procese automatizate pentru perceperea taxelor vamale (și a altor taxe), precum și pentru contabilizarea și gestionarea datoriilor. De asemenea, administrațiile vamale și fiscale asigură proceduri pentru raportarea neregulilor și fraudelor către autoritățile naționale competente. Cu toate acestea, infrastructura IT actuală necesită modernizare pentru a satisface cerințele sistemului tradițional de resurse proprii al UE.

Ce ține de **resursa bazată pe TVA**, calculul bazei de TVA și al cotei medii ponderate este realizat parțial. Cota standard de TVA rămâne la 20%, în timp ce cota redusă de 8% a fost extinsă pentru sectorul ospitalității (HoReCa) ca măsură de sprijin pentru redresarea și creșterea acestuia în contextul regional actual. Cu toate acestea, alinierea legislației în materie de TVA la acquis-ul UE rămâne necesară.

În ceea ce privește **venitul național brut (VNB)**, Republica Moldova întocmește conturile naționale și calculează VNB conform standardelor Sistemului de Conturi Naționale (SCN 2008), dar nu în baza definițiilor și normelor contabile din standardele europene SEC 2010.

În contextul resursei bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic nereciclat, se menționează că în conformitate cu *Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului*, începând cu luna octombrie 2023, producătorii și importatorii sunt obligați să declare cantitatea de ambalaje introdusă pe piață, precum și volumul deșeurilor colectate și valorificate de către companiile autorizate.

În cazul în care producătorii nu ating țintele de reciclare și valorificare a ambalajelor din plastic stabilite prin *Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje*, aceștia sunt obligați să achite o taxă către bugetul de stat, proporțională cu diferența dintre cantitatea reciclată și obiectivul de reciclare. Aceste obligații decurg din principiul responsabilității extinse a producătorului, prevăzut de *Legea nr. 209/2016 privind deșeurile*.

Formularul pentru declararea cantităților de ambalaje puse pe piață, a ambalajelor reciclate, precum și pentru calcularea taxei aplicabile în cazul neatingerii țintelor, este reglementat prin *Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 93/2023 privind aprobarea formularului Dării de seamă pentru taxa aferentă mărfurilor care cauzează poluarea mediului și a instrucțiunii de completare a acestuia*.

Cu toate acestea, mecanismul actual pentru colectarea și procesarea datelor naționale privind ambalajele din plastic necesită îmbunătățiri și urmează să fie optimizat în viitor.

33.1.2. Cadrul administrativ

La nivel național, autoritatea competentă responsabilă de coordonarea grupului de lucru aferent capitolului prenotat este Ministerul Finanțelor. Suplimentar, instituțiile implicate sunt: Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică. În cadrul grupului de lucru aferent Capitolului sunt membri: 48 de reprezentanți din partea instituțiilor publice, 13 membri din partea societății civile, precum și Consilierul Înalt al UE pentru politica vamală și fiscală.

La recomandarea Comisiei Europene, în februarie 2024, a fost creat Comitetul de coordonare pentru a pune în aplicare procesele administrative pentru un sistem de resurse proprii, care include reprezentanți ai instituțiilor sus-menționate.

Pe parcursul anului 2024, în contextul consolidării capacităților instituționale, reprezentanții Ministerului Finanțelor, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat, Ministerului Mediului, Biroului Național de Statistică, Curții de Conturi, au asigurat participarea în cadrul atelierelor de lucru de comun cu reprezentanții Ministerului Finanțelor al Olandei, organizate pe parcursul lunilor octombrie – noiembrie 2024. În cadrul atelierelor au fost abordate următoarele subiecte: cadrul normativ la nivelul Uniunii Europene privind resursele proprii și tipologia acestora, structura bugetului UE (calcularea, colectarea, plata și controlul resurselor) și mecanismul de control aferent sistemului de resurse proprii.

Suplimentar, întru consolidarea capacităților administrative și instituționale ale reprezentanților din cadrul instituțiilor implicate, a fost demarată misiunea de experți TAIEEX aferentă sistemului de resurse proprii, pe parcursul 25-26 noiembrie 2024.

Totodată, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene, a fost înaintată solicitarea către Delegația Uniunii Europene la Chișinău de a fi implementat un proiect de asistență tehnică Twinning privind resursele proprii.

33.2. Planuri de viitor

33.2.1. Planuri legislative

Legislația din acest capitol este obligatorie și nu impune transpunerea în legislația națională. Suplimentar, planurile de viitor cu privire la alinierea la Acquis-ul UE a legislației în cele patru domenii aferente resurselor proprii ale UE, sunt detaliate la Capitolele 16, 18, 27 și 29.

33.2.2. Implementarea Acquis și consolidarea capacităților administrative

În contextul Capitolului 33 „Prevederi financiare și bugetare”, Republica Moldova se află la un stadiu incipient de pregătire. Respectiv, întru avansarea implementării reformelor pe Capitolul prenotat, urmează a fi consolidate capacitățile instituționale privind sistemul de resurse proprii al UE, fapt enunțat de către Comisia Europeană în Raportul de extindere a Uniunii Europene pentru Republica Moldova din 2023 și 2024.

Prin urmare, va continua o serie de ateliere de lucru de comun cu partea olandeză pe fiecare tip de resursă: (I) venitul național brut; (II) taxe vamale; (III) resursa de plastic nereciclat; și (iv) resursă bazată pe taxa pe valoarea adăugată.

Suplimentar urmează a fi consolidate capacitățile administrative privind normele de fraudă.

Totodată, conform recomandărilor Comisiei Europene urmează a fi instituționalizat Comitetul de coordonare pentru a pune în aplicare procesele administrative pentru un sistem de resurse proprii, precum și normele de punere în aplicare pentru alinierea la cerințele UE.

De asemenea, în contextul recomandărilor Comisiei Europene, Republica Moldova urmează să beneficieze de un proiect de asistență tehnică Twinning.

Suplimentar, în cadrul Ministerului Finanțelor urmează a fi analizată oportunitatea instituirii unei subdiviziuni distincte căreia urmează a-i fi atribuite responsabilitățile ce țin de coordonarea procesului intern de planificare, calculare, achitare și raportare a contribuției Republicii Moldova la bugetul Uniunii Europene.

33.3. Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile per fiecare acțiune a fost estimată conform cerințelor prestabilite în cadrul Ghidului pentru elaborarea Programului Național de Aderare (PNA) a Republicii Moldova la UE. În contextul Anexei B întru implementarea celor 4 măsuri sunt estimate costuri în mărime de 30 260,2 mii lei, costurile acoperite din bugetul de stat fiind 110,15 mii lei, iar cele acoperite din asistență externă 30 150,0 mii lei.

33.4. Anexe

Anexa A: Acțiuni normative de aliniere la acquis-ul UE

Anexa B: Acțiuni de implementare a acquis-ului și de consolidare a capacităților administrative

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
1	32021R2115	Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013, așa cum a fost amendat în 01.01.2023		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	1	Proiect de Lege privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Mai	2025	207,9	207,9		
	32021R2115			RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	2	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului strategic al politicii agricole 2025-2030	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Iunie	2025-2030	200	200		
	32021R2115				GP - Planul de creștere economică	3	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului platformei digitale a Sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS)	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	CCAR - Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală	Decembrie	2025	175	75	100	
	32021R2115				GP - Planul de creștere economică	4	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului de funcționare a platformei digitale a sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS)	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	CCAR - Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală	Decembrie	2025	175	75	100	
	32021R2115				GP - Planul de creștere economică	5	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului de Cunoștințe și Inovare în agricultură (AKIS)	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	CCAR - Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală	August	2027	200	200		
2	32021R2116	Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013		RE 2023		1	Proiect de Lege privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Mai	2025				
	32021R2116			RE 2024, RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului și Regulamentului sistemului de identificare a parcelelor agricole	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2027	150	150		
	32021R2116			RE 2023, RE 2024		7	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului și Regulamentului sistem de depunere a cererilor cu informații geospațiale și a sistemului de depunere a cererilor de sprijin pentru animale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2027	150	150		
	32021R2116			RE 2024, RE 2023		8	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului și Regulamentului sistemului de monitorizare a suprafețelor	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2027	150	150		
	32021R2116			RE 2023, RE 2024		9	Proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea Conceptului și Regulamentului sistemului de control și de sancțiuni	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2027	150	150		
3	32014R0906	Regulamentul Delegat (UE) Nr. 906/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cheltuielile aferente intervenției publice așa cum a fost amendat în 17.04.2022				10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la cheltuielile aferente intervenției publice	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MF – Ministerul Finanțelor, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Decembrie	2026	160	160		
4	32022R0127	Regulamentul Delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestionarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro, așa cum a fost amendat în 21.07.2023		RE 2023		11	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurii și criteriilor de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025	189	189		
5	32022R0128	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/128 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestionarea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența așa cum a fost amendat în 21.10.2023		RE 2023		12	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea financiară, controlul și transparența de punere în aplicare a Programului strategic al politicii agricole	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025	189	189		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
6	32022R0129	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/129 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a unor norme pentru tipurile de intervenții privind plantele oleaginoase, bumbacul și subprodusele vitivinicole, în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului, precum și pentru cerințele privind informarea, publicitatea și vizibilitatea legate de sprijinul din partea Uniunii și de planurile strategice PAC		RE 2024		13	Proiect de Ordin al ministerului privind cerințele de informare, publicitate și vizibilitate legate de sprijinul din partea Uniunii și FNDAMR	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Februarie	2026	66.8	66.8		
7	32022R1475	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1475 al Comisiei din 6 septembrie 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește evaluarea planurilor strategice PAC și furnizarea de informații pentru monitorizare și evaluare așa cum a fost amendat în 25.10.2023				14	Proiect de Ordin al ministerului de aprobare a metodologiei privind evaluarea PSPA și furnizarea de informații pentru monitorizare și evaluare	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025	117.2	117.2		
8	32022R1172	Regulamentul Delegat (UE) 2022/1172 al Comisiei din 4 mai 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune și aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalității așa cum a fost amendat în 01.01.2023	AA - Art. 67-68	RE 2024		15	Proiect Hotărâre de Guvern privind evaluarea sistemul integrat de administrare și control	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2025	92.2	92.2		
	32022R1172		AA - Art. 67-68			16	Proiect Hotărâre de Guvern privind aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalităților	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2025	92.2	92.2		
9	32022R1173	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1173 al Comisiei din 31 mai 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune	AA - Art. 67-68	RE 2024		17	Elaborarea proiectului de concept în vederea dezvoltării Sistemului Informațional de Administrare și Control (SIAC)	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2027	92.2	92.2		
10	32009R1217	Regulamentul (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului din 30 noiembrie 2009 de creare a unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Europeană (Versiune codificată)	AA - Art. 67-68	RE 2023		18	Proiect de dispoziție a Guvernului cu privire la Comitetul național al rețelei de colectare a informațiilor contabile agricole și desemnarea agenției de legătură	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025	92.2	92.2		
11	32015R0220	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/220 al Comisiei din 3 februarie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Uniunea Europeană, așa cum a fost amendat în 01.01.2024	AA - Art. 67-68			19	Proiect de Ordin al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare cu privire la aprobarea pragului dimensiunii economice, numărul exploatațiilor cu evidență contabilă proprie, metodelor de calculare și modelelor de documente pentru colectarea informațiilor contabile agricole	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025	65.2	65.2		
12	32023R2674	Regulamentul (UE) 2023/2674 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 22 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului în ceea ce privește transformarea Rețelei de informații contabile agricole în Rețeaua de date privind durabilitatea agricolă	AA - Art. 67-68			20	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025	92.2	92.2		
	32023R2674		AA - Art. 67-68			21	Proiectul Dispoziției pentru modificarea dispoziției Guvernului cu privire la Comitetul național al rețelei de colectare a informațiilor contabile agricole și desemnarea agenției de legătură	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Ianuarie	2026	92.2	92.2		
	32023R2674		AA - Art. 67-68			22	Proiect de Ordin pentru modificarea unor Ordine ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare cu privire la rețeaua de informații contabile agricole	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Ianuarie	2026	65.2	65.2		
13	32017R1183	Regulamentul Delegat (UE) 2017/1183 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de completare a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește notificările către Comisie de informații și documente				23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la Regulamentul național privind sistemul de notificare a datelor și documentelor din sectorul agricol și alimentară	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2026	66.8	66.8		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
14	32017R1185	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1185 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește notificările către Comisie ale informațiilor și documentelor, precum și de modificare și abrogare a mai multor regulamente ale Comisiei				23	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la Regulamentul național privind sistemul de notificare a datelor și documentelor din sectorul agricol și alimentară	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2026				
15	32016R0232	Regulamentul Delegat (UE) 2016/232 al Comisiei din 15 decembrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite aspecte ale cooperării dintre producători așa după cum a fost amendat în 11.01.2024				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026	338.26	338.26		
16	32012R0511	Regulamentul de punere în aplicare (UE) Nr. 511/2012 al Comisiei din 15 iunie 2012 privind notificările referitoare la organizațiile de producători și organizațiile interprofesionale, precum și la negocierile și relațiile contractuale, prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 pentru sectorul lapteului și al produselor lactate așa cum a fost amendat în 31.10.2022				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026				
17	32012R0830	Regulamentul Delegat (UE) Nr. 880/2012 al Comisiei din 28 iunie 2012 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește cooperarea transnațională și negocierile contractuale ale organizațiilor de producători în sectorul lapteului și al produselor lactate				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026				
18	32017R0891	Regulamentul Delegat (UE) 2017/891 al Comisiei din 13 martie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sancțiunile care trebuie aplicate în sectoarele menționate și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 al Comisiei așa cum a fost amendat în 01.01.2023				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026				
19	32017R0892	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/892 al Comisiei din 13 martie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate așa cum a fost amendat în 01.01.2023110				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026				
20	32007R1299	Regulamentul (CE) Nr. 1299/2007 al Comisiei din 6 noiembrie 2007 privind recunoașterea grupurilor de producători în sectorul hameului (versiune codificată)				24	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea procedurilor de recunoaștere a organizațiilor de producători, asociațiilor acestora și a organizațiilor interprofesionale	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Aprilie	2026				
21	32023R2835	Regulamentul Delegat (UE) 2023/2835 al Comisiei din 10 octombrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la importurile din sectorul orezului, cel al cerealelor, cel al zahărului și cel al hameului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 5330/94, (CE) nr. 2810/95, (CE) nr. 951/2006, (CE) nr. 972/2006, (CE) nr. 504/2007, (CE) nr. 1375/2007, (CE) nr. 402/2008, (CE) nr. 1295/2008, (CE) nr. 1312/2008, (UE) nr. 642/2010 (CEE) nr. 1361/76, (CEE) nr. 1842/81, (CEE) nr. 3556/87, (CEE) nr. 3846/87, (CEE) nr. 815/89, (CE) nr. 765/2002, (CE) nr. 1993/2005, (CE) nr. 1670/2006, (CE) nr. 1731/2006, (CE) nr. 1741/2006, (CE) nr. 433/2007, (CE) nr. 1359/2007, (CE) nr. 1454/2007, (CE) nr. 508/2008, (CE) nr. 903/2008, (CE) nr. 1472/2009, (CE) nr. 612/2009, (UE) nr. 817/2010, (UE) nr. 1178/2010 și (UE) nr. 90/2011 ale Comisiei și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1373/2013 al Comisiei		RE 2024		25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de conversie, prelucrare și clasificare a orezului și cerealelor	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	65	65		
22	32010R0192	Regulamentul (UE) Nr. 192/2010 al Comisiei din 5 martie 2010 de stabilire a taxelor la import aplicabile orezului semiabrit sau abrit începând cu 6 martie 2010				25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de conversie, prelucrare și clasificare a orezului și cerealelor	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
23	32017R1182	Regulamentul Delegat (UE) 2017/1182 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de completare a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește grilele utilizate în Uniune pentru clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și în ceea ce privește raportarea prețurilor de piață ale anumitor categorii de carcase și animale vii	AA - Art. 67-68	RE 2023		26	Proiect de Lege privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	207.9	207.9		
24	32017R1184	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1184 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește grilele utilizate în Uniune pentru clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și în ceea ce privește raportarea prețurilor de piață ale anumitor categorii de carcase și animale vii	AA - Art. 67-68	RE 2025		26	Proiect de Lege privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025				
25	32023R2464	Regulamentul Delegat (UE) 2023/2464 al Comisiei din 17 august 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele de comercializare a ouălor	AA			27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1208/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitare-veterinare privind comercializarea ouălor pentru consum uman	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	117.3	117.3		
26	32023R2465	Regulamentul Delegat (UE) 2023/2465 al Comisiei din 17 august 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele de comercializare aplicabile ouălor și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 589/2008 al Comisiei	AA			27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1208/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitare-veterinare privind comercializarea ouălor pentru consum uman	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
27	32023R2466	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2466 al Comisiei din 17 august 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele de comercializare a ouălor				27	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 1208/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitare-veterinare privind comercializarea ouălor pentru consum uman	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
28	52022XC1221(01)	Comunicare a Comisiei Orientările Uniiuni Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricole și forestiere și în zonele rurale 2022/C 485/01				28	Proiect Hotărâre a Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Regulamentului privind ajutoarele de stat în sectoarele agricole și forestiere și în zonele rurale	Hotărârea adoptată	CC – Consiliul Concurenței	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	189.09	189.09		
29	32024R1143	Regulamentul (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind indicațiile geografice pentru vin, băuturi spirtoase și produse agricole, precum și privind specialitățile tradiționale garantate și mențiunile facultative de calitate pentru produsele agricole, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1308/2013, (UE) 2019/787 și (UE) 2019/1753 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1151/2012	AA	RE 2023		29	Proiect de Lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	208	208		
	32024R1143		AA	RE 2024		30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caștelor de sarmci și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026	66.9	66.9		
30	32023R2430	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2430 al Comisiei din 17 august 2023 de stabilire a normelor privind controalele de verificare a conformității cu standardele de comercializare pentru sectorul fructelor și legumelor, pentru anumite produse din fructe și legume prelucrate și pentru sectorul bananelor				31	Proiect de Lege de modificare a Legii nr. 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	73.54	73.54		
31	32023R2634	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2634 al Comisiei din 10 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește importurile din sectorul orezului, cel al cerealelor, cel al zahărului și cel al hameului				25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de conversie, prelucrare și clasificare a orezului și cerealelor	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
32	32018R0273	Regulamentul Delegat (UE) 2018/273 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, registrul plantațiilor viticole, documentele însoțitoare și certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii, notificările și publicarea informațiilor notificate, de completare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele și sancțiunile relevante, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 555/2008, (CE) nr. 606/2009 și (CE) nr. 607/2009 ale Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 436/2009 al Comisiei și a Regulamentului delegat (UE) 2015/560 al Comisiei				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii vicii și vinului nr. 57/2006	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Octombrie	2025	117.3	117.3		
	32018R0273					33	Proiect de modificare a Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole aprobat prin HG nr. 356/2015	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2026	66.9	66.9		
33	32018R0274	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/274 al Comisiei din 11 decembrie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul de autorizații pentru plantările de viță-de-vie, certificarea, registrul de intrări și de ieșiri, declarațiile obligatorii și notificările, de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește controalele relevante și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/561 al Comisiei așa cum a fost amendat în 30.12.2023				32	Proiect de Lege pentru modificarea Legii vicii și vinului nr. 57/2006	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Octombrie	2025				
	32018R0274					33	Proiect de modificare a Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole aprobat prin HG nr. 356/2015	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2026				
34	32019R0034	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/34 al Comisiei din 17 octombrie 2018 de stabilire a normelor de aplicare atât a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește cererile de protecție a denumirilor de origine, a indicațiilor geografice și a menajunilor tradiționale din sectorul vitivinicol, procedura de opoziție, modificările caietelor de sarcini ale produselor, înregistrarea denumirilor protejate, anularea protecției și utilizarea simbolurilor, cât și a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește un sistem de controale adecvat, așa cum a fost amendat în 28.08.2023	AA			30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
	32019R0034		RE 2024			34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	189	189		
35	32019R0033	Regulamentul Delegat (UE) 2019/33 al Comisiei din 17 octombrie 2018 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cererile de protecție a denumirilor de origine, a indicațiilor geografice și a menajunilor tradiționale din sectorul vitivinicol, procedura de opoziție, restricțiile de utilizare, modificările caietelor de sarcini ale produselor, anularea protecției și etichetarea și prezentarea, așa cum a fost amendat în 08.12.2023	AA			30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
	32019R0033		RE 2024			34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
36	32001L0110	DIRECTIVA 2001/110/CE A CONSILIULUI din 20 decembrie 2001 Astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/63/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014, privind mierea	AA - Art. 67-68	RE 2024		35	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor la Hotărârea de Guvern nr. 661/2007 cu privire la aprobarea Reglementării Tehnice „Miere naturală”	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2025	66.8	66.8		
37	32021R1245	Regulamentul Delegat (UE) 2021/1255 al Comisiei din 12 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind cererile de înregistrare a indicațiilor geografice ale băuturilor spirituoase, modificarea caietelor de sarcini ale produselor, anularea înregistrării și registrul	AA	RE 2024		30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
	32021R1235			RE 2024		34	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026				
38	32000R2870	Regulamentul (CE) Nr. 2870/2000 al Comisiei din 19 decembrie 2000 de stabilire a metodelor comunitare de referință pentru analiza băuturilor spirituoase, așa cum a fost amendat în 13.03.2023				36	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Metodelor de analiză pentru băuturile spirituoase	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025	66.9	66.9		
39	32024R0585	Regulamentul delegat (UE) 2024/585 al Comisiei din 8 decembrie 2023 de completare a Regulamentului (UE) nr. 251/2014 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele specifice referitoare la indicarea și desemnarea ingredientelor pentru produsele vitivinicole aromatizate				37	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Regulamentului privind definiția, descrierea, prezentarea și etichetarea produselor vitivinicole aromatizate, aprobat prin HG nr. 741/2017	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	August	2025	66.9	66.9		
40	32021R1465	Regulamentul Delegat (UE) 2021/1465 al Comisiei din 6 iulie 2021 de modificare a Regulamentului (UE) 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește definiția aluziilor la denumirile legale ale băuturilor spirituoase sau la indicațiile geografice ale băuturilor spirituoase și utilizarea acestora în descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor spirituoase, altele decât băuturile spirituoase la care se face aluzie	AA			30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
41	32025R0027	Regulamentul delegat (UE) 2025/27 al Comisiei din 30 octombrie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind înregistrarea și protecția indicațiilor geografice, a specialităților tradiționale garantate și a mențiunilor facultative de calitate, precum și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 664/2014	AA	RE 2023		30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
42	32025R0026	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/26 al Comisiei din 30 octombrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2024/1143 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrările, modificările, anulările, asigurarea respectării protecției, etichetarea și comunicarea în domeniul indicațiilor geografice și în cel al specialităților tradiționale garantate, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/34 în ceea ce privește indicațiile geografice din sectorul vitivinicol și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 668/2014 și (UE) 2021/1236	AA	RE 2023		30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caietelor de sarcini și verificarea conformității cu caietul de sarcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026	190	190		
43	32024R2403	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2403 al Comisiei din 5 septembrie 2024 de stabilire a taxelor la import aplicabile anumitor tipuri de orez decorticat începând cu 6 septembrie 2024				25	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de conversie, prelucrare și clasificare a orezului și cerealelor	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
44	32024R1417	Regulamentul delegat (UE) 2024/1417 al Comisiei din 13 martie 2024 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1217/2009 al Consiliului privind crearea Rețelei de date privind durabilitatea agricolă cu norme referitoare la subțierea anuală a veniturilor, la analiza durabilității exploatațiilor agricole și la accesul la date în scopuri de cercetare, precum și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 1198/2014 al Comisiei				38	Proiect de Ordin pentru modificarea unor ordine ale ministerului cu privire la rețeau de informații contabile agricole	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ianuarie	2026	65.2	65.2		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
45	32023R1606	Regulamentul delegat (UE) 2023/1606 al Comisiei din 30 mai 2023 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2019/33 în ceea ce privește anumite dispoziții referitoare la denumirile de origine protejate și indicațiile geografice protejate ale vinurilor și la prezentarea indicațiilor obligatorii pentru produsele vitivinicole și norme specifice referitoare la indicarea și denumirea ingredientelor produselor vitivinicole, precum și de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2018/273 în ceea ce privește certificarea produselor vitivinicole importate				30	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind omologarea caștelor de sârcini și verificarea conformității cu caștelul de sârcini a produselor cu indicații geografice, denumiri de origine, mențiuni tradiționale și specialități tradiționale garantate.	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Septembrie	2026				
46	32024I1438	Directiva (UE) 2024/1438 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024 de modificare a Directivei 2001/110/CE a Consiliului privind mierea, a Directivei 2001/112/CE a Consiliului privind sucurile de fructe și anumite produse similare destinate consumului uman, a Directivei 2001/113/CE a Consiliului privind gemurile, jeleurile și marmeladele de fructe și piureul de castane îndulcit destinate alimentației umane și a Directivei 2001/114/CE a Consiliului privind anumite tipuri de lapte conservat, parțial sau integral dehidratat și destinat consumului uman	AA - Art. 67-68	RE 2024		35	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 661/2007 pentru aprobarea Reglementării Tehnice „Miere naturală”	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
	32024I1438					39	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor Hotărâri de Guvern (Hotărârea de Guvern Nr. 1111/2010 cu privire cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru sucuri și anumite produse similare destinate consumului uman”, Hotărârea de Guvern Nr. 216/2008 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru gemuri, jeleurii, dulceturi, piureuri și alte produse similare, Hotărârea de Guvern nr. 158/2019 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru lapte și produsele lactate)	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	164.6	164.6		
47	32013R1308	(art. 152-159, 164, 173-175)				40	Proiect de Lege privind organizații și asociații ale producătorilor, organizații interprofesionale și recunoașterea acestora	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025	100.28	100.28		
	32013R1308	Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizații comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului				41	Proiectul de Lege privind organizarea pieței produselor agricole	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	100	100		
	32013R1308	(art.22-25 , art.217)				42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și implementarea Programului fructe și lapte în școli	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027	408.9	408.9		
	32013R1308	(art.10 și Anexa IV)		RE 2025		26	Proiect de Lege privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine și raportarea prețurilor de piață ale carcaselor și animalelor vii	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025				
	32013R1308	(art. 8-21)				43	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la intervenția publică și ajutorul pentru depozitarea privată	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027	420.3	420.3		
48	32013R1370	Regulamentul (UE) Nr. 1370/2013 al Consiliului din 16 decembrie 2013 privind măsuri pentru stabilirea anumitor ajutoare și restituiri în legătură cu organizarea comună a piețelor produselor agricole așa cum a fost amendată în 19.10.2018				44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la intervenția publică și ajutorul pentru depozitarea privată	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				
	32013R1370					42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și implementarea Programului fructe și lapte în școli	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				
49	32016R1238	Regulamentul Delegat (UE) 2016/1238 al Comisiei din 18 mai 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește intervenția publică și ajutoarele pentru depozitarea privată				44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la intervenția publică și ajutorul pentru depozitarea privată	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL II: AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ																
50	32016R1240	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1240 al Comisiei din 18 mai 2016 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește intervenția publică și ajutorul pentru depozitarea privată				44	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la intervenția publică și ajutorul pentru depozitarea privată	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MEC – Ministerul Educației și Cercetării, AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				
51	32017R0640	Regulamentul Delegat (UE) 2017/40 al Comisiei din 3 noiembrie 2016 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește ajutoarele din partea Uniunii pentru furnizarea de fructe și legume, de banane și de lapte în instituțiile de învățământ și de modificare a Regulamentului delegat (UE) nr. 907/2014 al Comisiei așa cum a fost amendat în 22.02.2022				42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și implementarea Programului fructe și lapte în școli	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				
52	32017R0039	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/39 al Comisiei din 3 noiembrie 2016 privind normele de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește ajutoarele din partea Uniunii pentru furnizarea de fructe și legume, de banane și de lapte în instituțiile de învățământ așa cum a fost amendat în 14.07.2023				42	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea și implementarea Programului fructe și lapte în școli	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MF – Ministerul Finanțelor	August	2027				
53	52022XC0506(04)	Lista și descrierea fișelor Codului internațional al practicilor oenologice al OIV menționate la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2019/934 al Comisiei				43	Proiectul Ordinului cu privire la publicarea fișelor Codului internațional al practicilor oenologice al Organizației Internaționale a Vitei și Vinului	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	66.8	66.8		
54	31996R0874	Regulamentul (CE) nr. 874/96 al Comisiei din 14 mai 1996 privind importurile de animale de reproducție de rasă pură din speciile ovină și caprină din țări terțe				44	Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la importul de animale de reproducție de rasă pură	Hotărâre adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	66.8	66.8		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1	32018R1882	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1882 al Comisiei din 3 decembrie 2018 privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024		1	Ordin ANSA privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Martie	2027	28.00	28.00		189.08
2	32020R0687	Regulamentul delegat (UE) 2020/687 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de prevenire și control al anumitor boli listate	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		2	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
3	32020R0689	Regulamentul delegat (UE) 2020/689 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		3	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
4	32020R2002	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2002 al Comisiei din 7 decembrie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la notificarea și raportarea la nivelul Uniunii a bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ale Uniunii și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		4	Ordin ANSA cu privire la notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	50.00	50.00		
5	32020R0690	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/690 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește bolile listate care fac obiectul programelor de supraveghere ale Uniunii, domeniul de aplicare geografic al acestor programe și bolile listate pentru care se poate stabili statutul de indemn de boală al compartimentelor	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		5	Ordin ANSA cu privire la bolile listate care fac obiectul programelor de supraveghere, domeniul de aplicare geografic al acestor programe și bolile listate pentru care se poate stabili statutul de indemn de boală al compartimentelor	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	28.00	28.00		
6	32023R0361	Regulamentul delegat (UE) 2023/361 al Comisiei din 28 noiembrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de utilizare a anumitor medicamente de uz veterinar în vederea prevenirii și controlului anumitor boli listate	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea normelor de utilizare a anumitor medicamente de uz veterinar în vederea prevenirii și controlului anumitor boli listate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	117.29	117.29		
7	32024R2623	Regulamentul delegat (UE) 2024/2623 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele de aprobare și recunoaștere a statutului de indemn de boală al compartimentelor care dețin animale terestre	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		7	Ordin ANSA cu privire la normele de aprobare și recunoaștere a statutului de indemn de boală al compartimentelor care dețin animale terestre	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Aprilie	2026	28.00	28.00		
8	32020R0692	Regulamentul delegat (UE) 2020/692 al Comisiei din 30 ianuarie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind intrarea în Uniune, precum și circulația și manipularea după intrare, a transporturilor de animale, de materiale germinative și de produse de origine animală	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		8	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea normelor privind intrarea în RM, precum și circulația și manipularea după intrare, a transporturilor de animale, de materiale germinative și de produse de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
9	02021R0404-20240706	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/404 al Comisiei din 24 martie 2021 de stabilire a listelor cu țările terțe, teritoriile sau zonele din acestea din care introducerea în Uniune de animale, material germinativ și produse de origine animală este autorizată în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile care dețin animale terestre și incubatoare, precum și pentru trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubajie	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		9	Ordin ANSA cu privire la aprobarea Regulamentului de audit și încheiere a acordului de echivalență actualizat	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	28.00	28.00		
10	32019R2035	Regulamentul delegat (UE) 2019/2035 al Comisiei din 28 iunie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile care dețin animale terestre și incubatoare, precum și pentru trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubajie	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind unitățile care dețin animale terestre și incubatoare și trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubajie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
11	32021R0520	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/520 al Comisiei din 24 martie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește trasabilitatea anumitor animale terestre deținute	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		10	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind unitățile care dețin animale terestre și incubatoare și trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubajie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
12	32020R0691	Regulamentul delegat (UE) 2020/691 al Comisiei din 30 ianuarie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile de acvacultură și transportatori de animale acvatice	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		11	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea normelor sanitare veterinare pentru unitățile de acvacultură și transportatori de animale acvatice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
13	32020R0990	Regulamentul delegat (UE) 2020/990 al Comisiei din 28 aprilie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele în materie de sănătate animală și de certificare vizând circulația în interiorul Uniunii a animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		12	Proiect Hotărâre de Guvern în ceea ce privește cerințele în materie de sănătate animală și de certificare vizând circulația animalelor acvatice și a produselor de origine animală provenite de la animale acvatice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	117.29	117.29		
14	32020R0686	Regulamentul delegat (UE) 2020/686 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		13	Proiect Hotărâre de Guvern în ceea ce privește autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	189.09	189.09		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
15	32022R1345	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1345 al Comisiei din 1 august 2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește înregistrarea și autorizarea unităților care dețin animale terestre și care colectează, produc, prelucresă sau depozitează material germinativ	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		13	Proiect Hotărâre de Guvern în ceea ce privește autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026				
16	32020R0999	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/999 al Comisiei din 9 iulie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aprobarea unităților de material germinativ și trasabilitatea materialului germinativ provenit de la bovine, porcine, ovine, caprine și ecvine	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		14	Ordin ANSA cu privire la aprobarea unităților de material germinativ și trasabilitatea materialului germinativ provenit de la bovine, porcine, ovine, caprine și ecvine	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Octombrie	2026	28.00	28.00		
17	32020R0688	Regulamentul delegat (UE) 2020/688 al Comisiei din 17 decembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a animalelor terestre și a ouălor pentru incubaj	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		15	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la cerințele de sănătate animală privind circulația animalelor terestre și a ouălor pentru incubaj	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
18	32020R2154	Regulamentul delegat (UE) 2020/2154 al Comisiei din 14 octombrie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de sănătate animală, de certificate și de notificare privind circulația în interiorul Uniunii a produselor de origine animală provenite de la animale terestre	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		16	Ordin ANSA cu privire la cerințele de sănătate animală, de certificate și de notificare privind circulația în interiorul Republicii Moldova a produselor de origine animală provenite de la animale terestre	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Martie	2026	28.00	28.00		
19	32020R2235	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2235 al Comisiei din 16 decembrie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) 2016/429 și (UE) 2017/625 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește modelele de certificate de sănătate animală, modelele de certificate oficiale și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Uniune și circulația în interiorul Uniunii a transporturilor de anumite categorii de animale și mărfuri, certificarea oficială privind astfel de certificate și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 599/2004, a	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		17	Ordin ANSA cu privire la modelele de certificate de sănătate animală, modelele de certificate oficiale și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de anumite categorii de animale și mărfuri, certificarea oficială privind astfel de certificate	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	56.00	56.00		
20	02020R2736-20240510	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/2236 al Comisiei din 16 decembrie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) 2016/429 și (UE) 2017/625 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește modelele de certificate de sănătate animală pentru intrarea în Uniune și circulația în interiorul Uniunii a transporturilor de animale acvatice și de anumite produse de origine animală derivate din animale acvatice, certificarea oficială privind astfel de certificate și de abrogare a Regulamentului	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		18	Ordin ANSA cu privire la modelele de certificate de sănătate animală pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de animale acvatice și de anumite produse de origine animală derivate din animale acvatice, certificarea oficială privind astfel de certificate	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	28.00	28.00		
21	32021R0403	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/403 al Comisiei din 24 martie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentelor (UE) 2016/429 și (UE) 2017/625 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește modelele de certificate de sănătate animală și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Uniune și circulația între statele membre a transporturilor de anumite categorii de animale terestre și de material germinativ provenit de la acestea, certificarea oficială privind astfel de certificate și de abrogare a Deciziei 2010/470/UE	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		19	Ordin ANSA cu privire la modelele de certificate de sănătate animală și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de anumite categorii de animale terestre și de material germinativ provenit de la acestea, certificarea oficială privind astfel de certificate	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
22	32013R0576	Regulamentul (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind circulația necomercială a animalelor de companie și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 998/2003	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 660/2022 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind circulația necomercială a animalelor de companie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	117.29	117.29		
23	02013R0577-20240916	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 577/2013 al Comisiei din 28 iunie 2013 privind modelele de documente de identificare pentru circulația necomercială a câinilor, pisicilor și dihorilor domestici, stabilirea de liste de teritorii și țări terțe și cerințele referitoare la format, punere în pagină și limbă ale declarațiilor care atestă respectarea anumitor condiții prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 660/2022 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind circulația necomercială a animalelor de companie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026				
24	32018R0772	Regulamentul delegat (UE) 2018/772 al Comisiei din 21 noiembrie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile sanitare preventive pentru controlul infecției cu Echinococcus multilocularis la câini, precum și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 1152/2011	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 660/2022 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind circulația necomercială a animalelor de companie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026				
25	32021R1933	Regulamentul delegat (UE) 2021/1933 al Comisiei din 14 iulie 2021 de completare a Regulamentului (UE) nr. 576/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește noemele aplicabile circulației necomerciale a pisicilor de companie într-un stat membru dintr-un teritoriu sau o țară terță	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 660/2022 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind circulația necomercială a animalelor de companie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026				
26	32021R1938	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1938 al Comisiei din 9 noiembrie 2021 de stabilire a modelului de document de identificare pentru circulația necomercială a pisicilor de companie într-un stat membru dintr-un teritoriu sau o țară terță și de abrogare a Deciziei 2007/25/CE	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		20	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 660/2022 pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind circulația necomercială a animalelor de companie	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
27	32023R1605	Regulamentul delegat (UE) 2023/1605 al Comisiei din 22 mai 2023 de completare a Regulamentului (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește determinarea punctelor finale din lanțul de producție al anumitor îngrășăminte organice și amelioratori de sol	AA-Anexa XXIV-B	RE 2024, RE 2023		21	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Hotărârea de Guvern nr.11/2022 cu privire la aprobarea Normei sanitare-veterinare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	117.29	117.29		
28	02007D0453-20220808	Decizia Comisiei din 29 iunie 2007 de stabilire a statutului privind ESB al unui sunt membru, al țărilor terțe sau al uneia dintre regiunile acestora în funcție de riscul de contaminare cu ESB		RE 2024, RE 2023		22	Ordin ANSA cu privire la stabilirea a statutului privind Enciclopiei spongiformă bovină (ESB) al țărilor terțe sau al uneia dintre regiunile acestora în funcție de riscul de contaminare cu ESB	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iulie	2026	28.00	28.00		
29	32017R0716	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/716 al Comisiei din 10 aprilie 2017 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la modelele de formulare care trebuie utilizate pentru informațiile ce urmează să fie incluse în listele cu societățile de ameliorare și exploatațile de ameliorare recunoscute	Articolul 181 din Acordul de Asociere	RE 2024, RE 2023		23	Ordin MAIA cu privire la aprobare Modelului de Listă pentru evidența societăților de ameliorare, exploataților de ameliorare, fermelor zootehnice de jăsilă și a organismelor de ameliorare a țărilor din care sunt introduse animalele de rasă și materialul germinativ pentru reproducere	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Mai	2025	66.80	66.80		
30	32020D0388	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/388 a Comisiei din 6 martie 2020 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 90/428/CEE a Consiliului în ceea ce privește derogările de la regulile competițiilor ecvestre și de modificare a Deciziei 2009/712/CE a Comisiei în ceea ce privește referințele la legislația zootehnică		RE 2024, RE 2023		24	Ordin MAIA cu privire la concursurile ecvestre în scopul ameliorării rasei	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Mai	2025	36.45	36.45		
31	32022R0671	Regulamentul delegat (UE) 2022/671 al Comisiei din 4 februarie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele specifice privind controalele oficiale efectuate de autoritățile competente asupra animalelor, a produselor de origine animală și a materialelor germinative, măsurile de monitorizare care trebuie luate de autoritatea competentă în caz de neconformitate cu normele de identificare și înregistrare a bovinelor, ovinelor și caprinelor sau în caz de neconformitate în timpul tranzitului pe teritoriul Uniunii al anumitor bovine și de abrogare al Regulamentului (CE) nr. 494/98 al Comisiei		RE 2024, RE 2023		25	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normei veterinare specifice privind controalele oficiale și stabilirea frecvențelor minime uniforme a controalelor efectuate la animale și materialul germinativ	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	117.29	117.29		
32	32022R0160	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/160 al Comisiei din 4 februarie 2022 de stabilire a frecvențelor minime uniforme ale anumitor controale oficiale în vederea verificării conformității cu cerințele de sănătate animală ale Uniunii, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1082/2003 și (CE) nr. 1505/2006		RE 2024, RE 2023		25	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normei veterinare specifice privind controalele oficiale și stabilirea frecvențelor minime uniforme a controalelor efectuate la animale și materialul germinativ	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
33	02019R0624-20221208	Regulamentul delegat (UE) 2019/624 al Comisiei din 8 februarie 2019 privind norme specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând producția de carne și zonele de producție și de relocare a moluștelor bivalve vii în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024, RE 2023		26	Ordin ANSA cu privire la normele specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând producția de carne și zonele de producție și de relocare a moluștelor bivalve vii	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2025	28.00	28.00		
34	32019R2090	Regulamentul delegat (UE) 2019/2090 al Comisiei din 19 iunie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cazurile de neconformitate suspectată sau confirmată cu normele Uniunii aplicabile utilizării sau reziduurilor substanțelor farmacologice active autorizate în medicamentele de uz veterinar sau cu aditivi pentru hrana animalelor sau cu normele Uniunii aplicabile utilizării sau reziduurilor substanțelor farmacologice active interzise sau neautorizate		RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	27	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârea Guvernului nr. 195/2011 pentru aprobarea pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologice active în produsele alimentare de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	117.29	117.29		
35	32021R2244	Regulamentul delegat (UE) 2021/2244 al Comisiei din 7 octombrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme specifice privind controalele oficiale în ceea ce privește procedurile de prelevare a probelor pentru reziduurile de pesticide din alimente și hrana pentru animale		RE 2024, RE 2023		28	Proiect de Lege de modificarea a Legii nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	170.60	170.60		
36	32017R0625	Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1069/2009, (CE) nr. 1107/2009, (UE) nr. 1151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 853/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (Regulamentul privind controalele oficiale)				28	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 82/2024 privind controlul oficial în domeniul agroalimentar	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
37	31996R0874	Regulamentul (CE) nr. 874/96 al Comisiei din 14 mai 1996 privind importurile de animale de reproducție de rasă pură din speciile ovine și caprine din țări terțe				29	Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la importul de animale de reproducție de rasă pură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	66.80	66.80		
38	32022R1644	Regulamentul delegat (UE) 2022/1644 al Comisiei din 7 iulie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând utilizarea substanțelor farmacologice active autorizate ca medicamente de uz veterinar sau ca aditivi furajeri și a substanțelor farmacologice active interzise sau neautorizate și a reziduurilor acestora		RE 2024, RE 2023		30	Ordin ANSA cu privire la controalele oficiale în ferme de animale	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2027	28.00	28.00		
39	32023R0842	Regulamentul delegat (UE) 2023/842 al Comisiei din 17 februarie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru efectuarea controalelor oficiale în vederea verificării respectării cerințelor privind bunăstarea animalelor pentru transportul cu nave destinate transportului de animale vii		RE 2024, RE 2023		31	Ordin ANSA cu privire la normele pentru efectuarea controalelor oficiale în vederea verificării respectării cerințelor privind bunăstarea animalelor pentru transportul cu nave destinate transportului de animale vii	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Noiembrie	2026	28.00	28.00		
40	32019R0066	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/66 al Comisiei din 16 ianuarie 2019 privind normele referitoare la modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pentru a verifica respectarea normelor Ununii privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor care se aplică mărfurilor respective		RE 2024, RE 2023		32	Proiect Hotărâre de Guvern în aplicare (UE) 2019/66 al Comisiei din 16 ianuarie 2019 privind normele referitoare la modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale asupra plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pentru a verifica respectarea normelor Ununii privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor care se aplică mărfurilor respective	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	104.60	104.60		
41	32019R0627	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/627 al Comisiei din 15 martie 2019 de stabilire a unor modalități practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale asupra produselor de origine animală destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2074/2005 al Comisiei în ceea ce privește controalele oficiale		RE 2024, RE 2023		33	Proiect Hotărâre de Guvern privind efectuarea controalelor oficiale asupra produselor de origine animală destinate consumului uman	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2025	119.40	119.40		
42	32023R0932	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/932 al Comisiei din 9 iunie 2022 privind modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește contaminanții din produsele alimentare, privind conținutul suplimentar specific al planurilor de control naționale multianuale și privind modalitățile suplimentare specifice pentru pregătirea acestora		RE 2024, RE 2023		34	Ordin ANSA cu privire la aprobarea Programului Național de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și calității produselor de uz fitosanitar, branei pentru animale și medicamentelor de uz veterinar	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2027	100.00	100.00		
43	32022R1646	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1646 al Comisiei din 23 septembrie 2022 privind modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește utilizarea substanțelor farmacologice active autorizate ca medicamente de uz veterinar sau ca aditivi pentru hrana animalelor și a substanțelor farmacologice active interzise sau neautorizate și reziduurile acestora, conținutul specific al planurilor de control naționale multianuale și modalitățile specifice de elaborare a acestora		RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	35	Ordin MAIA privind modalitățile practice uniforme pentru efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește utilizarea substanțelor farmacologice active	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2026	66.85	66.85		
44	32021R1353	Regulamentul delegat (UE) 2021/1353 al Comisiei din 17 mai 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cazurile și condițiile în care autoritățile competente pot desemna drept laboratoare oficiale laboratoarele care nu îndeplinesc condițiile privind toate metodele pe care acestea le utilizează pentru controalele oficiale sau alte activități oficiale		RE 2024, RE 2023		36	Ordin ANSA cu privire la cazurile și condițiile în care se pot desemna drept laboratoare oficiale laboratoarele care nu îndeplinesc condițiile privind toate metodele pe care acestea le utilizează pentru controalele oficiale sau alte activități oficiale	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Septembrie	2025	20.00	20.00		
45	32022R1428	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1428 al Comisiei din 24 august 2022 de stabilire a metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul substanțelor perfluorochilate din anumite produse alimentare		RE 2024, RE 2023		37	Ordin MAIA cu privire la stabilirea metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul substanțelor perfluorochilate din anumite produse alimentare	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	67.70	67.70		
46	32023R2782	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2782 al Comisiei din 14 decembrie 2023 de stabilire a metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul nivelurilor de micotoxine din produse alimentare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 401/2006	Act UE de punere în aplicare	RE 2024, RE 2023		38	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentelor de stabilire a măsurilor de diminuare, a metodelor de determinare și a unor norme privind efectuarea controalelor oficiale a contaminanților în produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025	180.00	180.00		
47	32023R2783	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2783 al Comisiei din 14 decembrie 2023 de stabilire a metodelor de eșantionare și de analiză pentru controlul nivelurilor de toxine vegetale din produsele alimentare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2015/705	Act UE de punere în aplicare	RE 2024, RE 2023		38	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentelor de stabilire a măsurilor de diminuare, a metodelor de determinare și a unor norme privind efectuarea controalelor oficiale a contaminanților în produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025				
48	32022R0931	Regulamentul delegat (UE) 2022/931 al Comisiei din 23 martie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme privind efectuarea controalelor oficiale în ceea ce privește contaminanții din produse alimentare		RE 2024, RE 2023		38	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentelor de stabilire a măsurilor de diminuare, a metodelor de determinare și a unor norme privind efectuarea controalelor oficiale a contaminanților în produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
49	32017R2158	Regulamentul (UE) 2017/2158 al Comisiei din 20 noiembrie 2017 de stabilire a măsurilor de diminuare și a nivelurilor de referință pentru reducerea prezenței acrilamidei în produsele alimentare				38	Proiect de hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentelor de stabilire a măsurilor de diminuare, a metodelor de determinare și a unor norme privind efectuarea controalelor oficiale a contaminanților în produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025				
50	32024R2463	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2463 al Comisiei din 12 septembrie 2024 de stabilire a metodelor analitice aplicabile controalelor oficiale efectuate pentru verificarea conformității operatorilor din sectorul alimentar cu Regulamentul (CE) nr. 2073/2005		RE 2024, RE 2023		39	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr.221/2009 cu privire la aprobarea Regulilor privind criteriile microbiologice pentru produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025	118.20	118.20		
51	32019R1081	Regulamentul delegat (UE) 2019/1081 al Comisiei din 8 martie 2019 de stabilire a unor norme privind cerințele specifice de formare pentru personalul care efectuează anumite controale fizice la posturile de inspecție la frontieră		RE 2024, RE 2023		40	Ordin ANSA cu privire la stabilirea unor norme privind cerințele specifice de formare pentru personalul care efectuează anumite controale fizice la posturile de inspecție la frontieră.	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Septembrie	2026	28.00	28.00		
52	32019R1602	Regulamentul delegat (UE) 2019/1602 al Comisiei din 23 aprilie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului privind documentul sanitar comun de intrare care însoțește transporturile de animale și de mărfuri către destinația acestora		RE 2024, RE 2023		41	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea condițiilor de monitorizare a transportului și a sosirii transporturilor de anumite mărfuri de la punctul de control la sosirea la frontieră	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2025	104.60	104.60		
53	32019R1666	Regulamentul delegat (UE) 2019/1666 al Comisiei din 24 iunie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Comisiei cu privire la condițiile de monitorizare a transportului și a sosirii transporturilor de anumite mărfuri de la punctul de control la sosirea la frontieră la unitatea de la locul de destinație din Uniune		RE 2024, RE 2023		41	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea condițiilor de monitorizare a transportului și a sosirii transporturilor de anumite mărfuri de la punctul de control la sosirea la frontieră	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2025				
54	32019R2074	Regulamentul delegat (UE) 2019/2074 al Comisiei din 23 septembrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind controalele oficiale efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri originare din Uniune și care se întorc în Uniune după ce li s-a refuzat intrarea într-o țară terță		RE 2024, RE 2023		42	Ordin ANSA cu privire la aprobarea procedurii specifice în ceea ce privește normele privind controalele oficiale efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2025	28.00	28.00		
55	32019R2122	Regulamentul delegat (UE) 2019/2122 al Comisiei din 10 octombrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră, controalele specifice privind bagajele personale ale pasagerilor și transporturile mici de bunuri expediate către persoane fizice, care nu sunt destinate introducerii pe piață, și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 142/2011 al Comisiei		RE 2024, RE 2023		43	Ordin ANSA cu privire la anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Noiembrie	2025	28.00	28.00		
56	32019R2124	Regulamentul Delegat (UE) 2019/2124 al Comisiei din 10 octombrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind controalele oficiale ale transporturilor de animale și de bunuri care fac obiectul tranzitului, al transbordării și al continuării transportului pe teritoriul Uniunii și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 798/2008, (CE) nr. 1251/2008, (CE) nr. 119/2009, (UE) nr. 206/2010, (UE) nr. 605/2010, (UE) nr. 142/2011, (UE) nr. 28/2012 ale Comisiei, a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/759 al Comisiei și a Deciziei 2007/777/CE a Comisiei		RE 2024, RE 2023		44	Proiect Hotărâre de Guvern privind normele privind controalele oficiale ale transporturilor de animale și de bunuri care fac obiectul tranzitului, al transbordării și al continuării transportului pe teritoriul Republicii Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	52.11	52.11		
57	32019R2125	Regulamentul delegat (UE) 2019/2125 al Comisiei din 10 octombrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la efectuarea controalelor oficiale specifice vizând materialele de ambalaj din lemn, notificarea anumitor transporturi și măsurile care trebuie luate în caz de neconformitate		RE 2024, RE 2023		45	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la normele referitoare la efectuarea controalelor oficiale specifice vizând materialele de ambalaj din lemn	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	112.00	112.00		
58	32019R2126	REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2019/2126 AL COMISIEI din 10 octombrie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele referitoare la controalele oficiale specifice vizând anumite categorii de animale și de mărfuri, măsurile care trebuie luate în urma efectuării acestor controale și anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră		RE 2024, RE 2023		46	(transpunere parțială) Ordin ANSA privind stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Septembrie	2025	28.00	28.00		
59	32021R0630	Regulamentul delegat (UE) 2021/630 al Comisiei din 16 februarie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește anumite categorii de bunuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de control la frontieră și de modificare a Deciziei 2007/275/CE a Comisiei		RE 2024, RE 2023		47	Ordin ANSA privind stabilirea listei de anumite categorii de bunuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de control la frontieră	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Septembrie	2025	28.00	28.00		
60	32022R2292	Regulamentul delegat (UE) 2022/2292 al Comisiei din 6 septembrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru intrarea în Uniune a transporturilor de animale de la care se obțin produse alimentare și de anumite mărfuri destinate consumului uman		RE 2024, RE 2023		48	Ordin ANSA cu privire la cerințele pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de animale de la care se obțin produse alimentare și de anumite mărfuri destinate consumului uman	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Martie	2026	28.00	28.00		
61	32023R0905	Regulamentul delegat (UE) 2023/905 al Comisiei din 27 februarie 2023 de completare a Regulamentului (UE) 2019/6 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea interdicției de utilizare a anumitor medicamente antimicrobiene la animale sau în cazul produselor de origine animală exportate din țări terțe în Uniune		RE 2024, RE 2023		49	Ordin ANSA cu privire la demararea procedurii de verificare a țărilor cu care au statut de exportatori în Republica Moldova de animale vii și produse de origine animală	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
62	32024R104	Regulamentul delegat (UE) 2024/2104 al Comisiei din 27 iunie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cazurile și condițiile în care autoritățile competente pot solicita operatorilor să notifice sosirea anumitor bunuri care intră în Uniune		RE 2024, RE 2023		50	Ordin ANSA cu privire la stabilirea cazurilor și condițiilor în care autoritățile competente pot solicita operatorilor să notifice sosirea anumitor bunuri	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
63	32019R1715	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1715 al Comisiei din 30 septembrie 2019 de stabilire a normelor privind funcționarea sistemului de gestionare a informațiilor pentru controalele oficiale și a componentelor sistemice ale acestuia („Regulamentul IMSOC”)		RE 2024, RE 2023		51	Proiect Hotărâre de Guvern privind funcționarea sistemului de gestionare a informațiilor pentru controalele oficiale și a componentelor sistemice ale acestuia	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Mai	2025	119.40	119.40		
64	32019R1793	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1793 al Comisiei din 22 octombrie 2019 privind intensificarea temporară a controalelor oficiale și măsurile de urgență care reglementează intrarea în Uniune a anumitor bunuri din anumite țări terțe, de punere în aplicare a Regulamentelor (UE) 2017/625 și (CE) nr. 178/2002 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 669/2009, (UE) nr. 884/2014, (UE) 2015/175, (UE) 2017/186 și (UE) 2018/1660 ale Comisiei		RE 2024, RE 2023		52	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 938/2018, Ordin ANSA privind aprobarea procedurii privind stabilirea a unor norme pentru aplicarea uniformă a ratelor frecvenței controalelor de identitate și fizice care vizează transporturile de plante, de produse vegetale și de alte mărfuri care intră în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată Ordin ANSA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	66.86	66.86		
65	32022R2389	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2389 al Comisiei din 7 decembrie 2022 de stabilire a unor norme pentru aplicarea uniformă a ratelor frecvenței controalelor de identitate și fizice care vizează transporturile de plante, de produse vegetale și de alte mărfuri care intră în Uniune (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 alinatul (1)	RE 2024		52	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 938/2018, Ordin ANSA privind aprobarea procedurii privind stabilirea a unor norme pentru aplicarea uniformă a ratelor frecvenței controalelor de identitate și fizice care vizează transporturile de plante, de produse vegetale și de alte mărfuri care intră în Republica Moldova	Hotărâre de Guvern adoptată Ordin ANSA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
66	32019R1873	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1873 al Comisiei din 7 noiembrie 2019 privind procedurile la posturile de inspecție la frontieră pentru efectuarea în mod coordonat de către autoritățile competente a controalelor oficiale intensificate asupra produselor de origine animală, asupra materialelor germinative, precum și asupra subproduselor de origine animală și produselor compuse		RE 2024, RE 2023		53	Ordin ANSA privind intensificarea controalelor asupra produselor de origine animală, asupra materialelor germinative, precum și asupra subproduselor de origine animală și produselor compuse	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Octombrie	2026	28.00	28.00		
67	32019R2129	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2129 al Comisiei din 25 noiembrie 2019 de stabilire a unor norme pentru aplicarea uniformă a frecvenței în ceea ce privește controalele de identitate și fizice asupra anumitor transporturi de animale și bunuri care intră în Uniune		RE 2024, RE 2023		54	Ordin ANSA privind stabilirea a unor norme pentru aplicarea uniformă a frecvenței în ceea ce privește controalele de identitate și fizice asupra anumitor transporturi de animale și bunuri	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2026	28.00	28.00		
68	32019R2130	Regulamentul De Punere În Aplicare (UE) 2019/2130 al Comisiei din 25 noiembrie 2019 de instituire a unor norme detaliate privind operațiunile care trebuie efectuate în timpul și în urma controalelor documentare, de identitate și fizice asupra animalelor și bunurilor care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră		RE 2024, RE 2023		55	Ordin ANSA privind operațiunile care trebuie efectuate în timpul și în urma controalelor documentare, de identitate și fizice asupra animalelor și bunurilor care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2025	28.00	28.00		
69	32020R1158	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1158 al Comisiei din 5 august 2020 privind condițiile de import al produselor alimentare și al hranei pentru animale originare din țările terțe în urma accidentului produs la centrala nucleară de la Cernobil		RE 2024, RE 2023		56	Ordin ANSA cu privire la aprobarea modelului de certificat oficial la exportul produselor alimentare și al hranei pentru animale originare din țările terțe în urma accidentului produs la centrala nucleară de la Cernobil	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iunie	2026	28.00	28.00		
70	32020R1641	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1641 al Comisiei din 5 noiembrie 2020 privind importurile de moluște bivalve, echinoderme, tunicate și gasteropode marine vii, refrigerate, congelate sau prelucrate, destinate consumului uman, din Statele Unite ale Americii		RE 2024, RE 2023		57	Ordin ANSA cu privire la importurile de moluște bivalve, echinoderme, tunicate și gasteropode marine vii, refrigerate, congelate sau prelucrate, destinate consumului uman, din Statele Unite ale Americii	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
71	32021R0405	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/405 al Comisiei din 24 martie 2021 de stabilire a listelor cu țările terțe sau regiunile din acestea autorizate pentru introducerea în Uniune a anumitor animale și mărfuri destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024, RE 2023		58	Ordin ANSA cu privire la stabilirea a listelor cu țările terțe sau regiunile din acestea autorizate pentru introducerea în Republica Moldova a anumitor animale și mărfuri destinate consumului uman	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iulie	2025	28.00	28.00		
72	32021R0632	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/632 al Comisiei din 13 aprilie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului privind listele cu animalele, produsele de origine animală, materialul germinativ, subprodusele de origine animală și produsele derivate, produsele compuse și fânul și paiele care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de control la frontieră și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2007 al Comisiei și a Deciziei 2007/275/CE a Comisiei		RE 2024, RE 2023		59	Ordin ANSA privind listele cu animalele, produsele de origine animală, materialul germinativ, subprodusele de origine animală și produsele derivate, produsele compuse și fânul și paiele care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de control la frontieră	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2025	28.00	28.00		
73	32022R0478	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/478 al Comisiei din 24 martie 2022 privind menținerea măsurilor de protecție privind importurile de moluște bivalve din Turcia destinate consumului uman		RE 2024, RE 2023		60	Ordin ANSA privind menținerea măsurilor de protecție privind importurile de moluște bivalve din Turcia destinate consumului uman	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
74	32022D06575	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/575 a Comisiei din 6 aprilie 2022 privind măsuri de urgență pentru prevenirea introducerii în Uniune a febrei aftoase prin transporturile de fân și de paie provenite din țări sau din teritorii terțe și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/2208		RE 2024, RE 2023		61	Ordin ANSA cu privire la măsurile de urgență pentru prevenirea introducerii în Republica Moldova a febrei aftoase prin transporturile de fân și de paie provenite din țări sau din teritorii terțe	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iulie	2026	28.00	28.00		
75	32023R1312	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1312 al Comisiei din 27 iunie 2023 de stabilire a unei derogări de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește cerințele pentru introducerea pe teritoriul Uniunii a buștenilor de stejar cu scoarță originari din Statele Unite		RE 2024, RE 2023		62	Elaborarea Ordinului ANSA cerințele pentru introducerea pe teritoriul Moldovei a buștenilor de stejar cu scoarță originari din Statele Unite	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Mai	2027	28.00	28.00		
76	32023R1572	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1572 al Comisiei din 25 iulie 2023 de stabilire a unei derogări de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește introducerea pe teritoriul Uniunii a tubercuților de Solanum tuberosum L., alții decât cei destinați plantării, originari din anumite regiuni din Liban		RE 2024, RE 2023		63	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea măsurilor de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Hotărâre de Guvern aprobată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	104.60	104.60		
77	32024R2598	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2598 al Comisiei din 4 octombrie 2024 de stabilire a listei țărilor terțe sau a regiunilor din acestea autorizate pentru introducerea în Uniune a anumitor animale și produse de origine animală destinate consumului uman în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea interdicției de utilizare a anumitor medicamente antimicrobiene		RE 2024, RE 2023		64	Ordin ANSA cu privire la Modificarea Ordinului ANSA 57/2023	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iunie	2026	28.00	28.00		
78	32023R2058	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2058 al Comisiei din 26 septembrie 2023 de stabilire a normelor specifice de aplicare a Regulamentului (UE) 2023/1231 al Parlamentului European și al Consiliului privind frecvențele speciale ale controalelor oficiale și modelul de certificat general pentru intrarea în Irlanda de Nord din alte părți ale Regatului Unit a transporturilor de anumite mărfuri cu amănuntul		RE 2024, RE 2023		65	Ordin ANSA cu privire la aprobarea modelul de certificat general pentru intrarea în Irlanda de Nord din alte părți ale Regatului Unit a transporturilor de anumite mărfuri cu amănuntul	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2026	20.00	20.00		
79	32006R1882	Regulamentul (CE) nr. 1882/2006 al Comisiei din 19 decembrie 2006 de stabilire a modalităților de prelevare de probe și a metodelor de analiză pentru controlul oficial al nivelurilor de nitrați din anumite produse alimentare		RE 2024, RE 2023		66	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentelor privind stabilirea metodelor de determinare a contaminanților în produsele alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Februarie	2026	17.23	17.23		
80	32011R0619	Regulamentul (UE) nr. 619/2011 al Comisiei din 24 iunie 2011 de stabilire a metodelor de eșantionare și analiză pentru controlul oficial al furajelor în vederea detectării materialului modificat genetic pentru care o procedură de autorizare este în curs de desfășurare sau a cărui autorizare a expirat		RE 2024, RE 2023		67	Ordin MAIA privind stabilirea metodelor de eșantionare și analiză pentru controlul oficial al furajelor în vederea detectării materialului modificat genetic	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MM – Ministerul Mediului	Decembrie	2026	75.00	75.00		
81	32017R0140	Regulamentul (UE) 2017/140 al Comisiei din 26 ianuarie 2017 de desemnare a laboratorului de referință al UE pentru boli cauzate de virusurile Capripox (dermatitoza nodulară contagioasă și variola ovină și caprină), de stabilire a responsabilităților și a sarcinilor suplimentare atribuite laboratorului respectiv și de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024, RE 2023		68	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii de Guvern nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Institutiei Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iulie	2026	50.00	50.00		
82	32017R0212	Regulamentul (UE) 2017/212 al Comisiei din 7 februarie 2017 de desemnare a laboratorului de referință al UE pentru pesta micilor rumegătoare, de stabilire a responsabilităților și a sarcinilor suplimentare atribuite laboratorului respectiv și de modificare a anexei VII la Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024, RE 2023		68	Proiect Hotărâre de Guvern pentru completarea Hotărârii de Guvern nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Institutiei Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iulie	2026				
83	32013H0099	Recomandarea comisiei din 19 februarie 2013 privind un plan coordonat de control pentru stabilirea prevalenței unor practici frauduloase în comercializarea anumitor produse alimentare		RE 2024, RE 2023		69	Ordin ANSA cu privire la monitorizarea produselor alimentare de origine animală pentru determinarea prevalenței practicilor frauduloase în comercializarea anumitor produse alimentare. Ordinele vor include măsuri specifice pentru identificarea și prevenirea falsificării în cazul tipurilor de produse alimentare cel mai frecvent supuse fraudei.	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Iunie	2027	28.00	28.00		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
84	32007D0843	Decizia Comisiei din 11 decembrie 2007 privind aprobarea programelor de control pentru depistarea salmonelii în efectivele de Gallus gallus de reproducere din anumite țări terțe în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Deciziei 2006/696/CE în ceea ce privește anumite condiții de sănătate publică privind importul de păsări de curte și de ouă destinate incubajei		RE 2024, RE 2023		70	Ordin ANSA cu privire la aprobarea programelor de control pentru depistarea salmonelii în efectivele de Gallus gallus de reproducere din anumite țări terțe	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Ianuarie	2026	28.00	28.00		
85	32015D1901	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1901 a Comisiei din 20 octombrie 2015 de stabilire a normelor de certificare și a unui model de certificat sanitar pentru importul în Uniune de transporturi de animale vii și de produse de origine animală provenind din Noua Zeelandă și de abrogare a Deciziei 2003/56/CE		RE 2024, RE 2023		71	Elaborarea Ordinului ANSA de stabilire a normelor de certificare și a unui model de certificat sanitar pentru importul de animale vii și de produse de origine animală	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2027	28.00	28.00		
86	32015R1375	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1375 al Comisiei din 10 august 2015 de stabilire a normelor specifice aplicabile controalelor oficiale privind prezența de Trichinella în carne		RE 2024, RE 2023		72	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare Hotărârea de Guvern nr.1086/2017 Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea normelor specifice aplicabile controalelor oficiale privind prezența Trichinellei în carne	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026	134.20	134.20		
87	32002D0251	Decizia Comisiei din 27 martie 2002 privind anumite măsuri de protecție în ceea ce privește carnea de pasăre și anumite produse pescărești și de acvacultură destinate consumului uman și importate din Thailanda		RE 2024, RE 2023		73	Ordin ANSA privind anumite măsuri de protecție în ceea ce privește carnea de pasăre și anumite produse pescărești și de acvacultură destinate consumului uman și importate din Thailanda	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
88	32002D0805	Decizia Comisiei din 15 octombrie 2002 privind anumite măsuri de protecție referitoare la unele produse de origine animală destinate alimentației animalelor și importate din Ucraina		RE 2024, RE 2023		74	Ordin ANSA privind anumite măsuri de protecție referitoare la unele produse de origine animală destinate alimentației animalelor și importate din Ucraina	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
89	32002D0994	Decizia Comisiei din 20 decembrie 2002 privind anumite măsuri de protecție cu privire la produsele de origine animală importate din China		RE 2024, RE 2023		75	Ordin ANSA privind anumite măsuri de protecție cu privire la produsele de origine animală importate din China	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Noiembrie	2026	28.00	28.00		
90	32006D0027	Decizia Comisiei din 16 ianuarie 2006 privind condițiile speciale care reglementează carnea și produsele din carne de ecvidee importate din Mexic și destinate consumului uman		RE 2024, RE 2023		76	Ordin ANSA privind condițiile speciale care reglementează carnea și produsele din carne de ecvidee importate din Mexic și destinate consumului uman	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
91	32008D0161	Decizia Comisiei din 22 februarie 2008 privind anumite măsuri de protecție referitoare la prezența gripei aviare înalt patogene în Israel și de derogare de la Decizia 2006/696/CE		RE 2024, RE 2023		77	Ordin ANSA cu privire la anumite măsuri de protecție referitoare la prezența gripei aviare înalt patogene în Israel	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
92	32002D0637	Decizia Comisiei din 14 august 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 96/23/CE a Consiliului privind funcționarea metodelor de analiză și interpretarea rezultatelor		RE 2024, RE 2023	GP - Planul de creștere economică	78	Ordin ANSA cu privire la funcționarea metodelor de analiză și interpretarea rezultatelor de laborator	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Septembrie	2026	28.00	28.00		
93	32004R0852	Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare		RE 2024, RE 2023		79	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 296/2017 privind Cerințele generale a produselor alimentare	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2026	189.09	189.09		
94	32004R0853	Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală		RE 2024, RE 2023		80	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Cerințelor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189.09	189.09		
95	32013R0101	Regulamentul (UE) nr. 101/2013 al Comisiei din 4 februarie 2013 privind utilizarea acidului lactic pentru reducerea contaminării microbiologice de suprafață a carcасelor de bovine		RE 2024, RE 2023		80	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Cerințelor de igienă specifice pentru alimentele de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
96	32015R1474	Regulamentul (UE) 2015/1474 al Comisiei din 27 august 2015 privind utilizarea apei calde reciclate pentru a elimina contaminarea microbiologică de suprafață a carcасelor		RE 2024, RE 2023		80	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Cerințelor de igienă specifice pentru alimentele de origine animală	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
97	32012R0427	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 427/2012 al Comisiei din 22 mai 2012 privind extinderea garanțiilor speciale referitoare la salmonella stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului la ouăle destinate Danemarcei		RE 2024, RE 2023		81	Ordin ANSA cu privire la modificarea procedurii certificarea cămii și ouălor de pasare destinate exportului în Uniunea Europeană	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2025	66.85	66.85		
98	32018R0307	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/307 al Comisiei din 28 februarie 2018 de extindere a garanțiilor speciale referitoare la Salmonella spp. stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului la carnea provenită de la pui pentru îngrășare (Gallus gallus) destinată Danemarcei		RE 2024, RE 2023		81	Ordin ANSA cu privire la modificarea procedurii certificarea cămii și ouălor de pasare destinate exportului în Uniunea Europeană	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Octombrie	2025				
99	32019R0004	Regulamentul (UE) 2019/4 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furajelor medicamentate, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 183/2005 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 90/167/CEE a Consiliului		RE 2024, RE 2023		82	Proiect Hotărâre de Guvern privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furajelor medicamentate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	134.20	134.20		
100	32024R1229	Regulamentul delegat (UE) 2024/1229 al Comisiei din 20 februarie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/4 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor niveluri maxime specifice de contaminare incrustată pentru substanțele active antimicrobiene în furajele nevizate și a metodelor de analiză pentru aceste substanțe active antimicrobiene din furaje		RE 2024, RE 2023		82	Proiect Hotărâre de Guvern privind fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea furajelor medicamentate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
101	02006H0576-20160802	Recomandarea Comisiei 2006/756/CE din 17 august 2006 privind prezența deoxinivalenolului, zearalenoinei, ochratoxinei A, toxinelor T-2 și HT-2 și fumonisinelor în produsele destinate hranei animalelor		RE 2024, RE 2023		83	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitare-veterinare față de hrana pentru animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189.08	189.08		
102	32015R0786	Regulamentul (UE) 2015/786 al Comisiei din 19 mai 2015 de definire a criteriilor de acceptabilitate pentru procedeele de detoxifiere aplicate produselor destinate hranei pentru animale, astfel cum se prevede în Directiva 2002/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului		RE 2024, RE 2023		83	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitare-veterinare față de hrana pentru animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
103	02013H0711-20141003	Recomandarea Comisiei 2013/711/UE din 3 decembrie 2013 privind reducerea prezenței dioxinelor, furanilor și PCB-urilor în hrana pentru animale și alimente				83	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitare-veterinare față de hrana pentru animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
104	32022R1104	Regulamentul (UE) 2022/1104 al Comisiei din 1 iulie 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 68/2013 privind Catalogul cu materii prime pentru furaje				83	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitare-veterinare față de hrana pentru animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
105	32024R2899	Regulamentul (UE) 2024/2899 al Comisiei din 20 noiembrie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) 2020/354 de stabilire a unei liste cu utilizările preconizate ale furajelor destinate unor scopuri nutriționale speciale				83	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 910/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor sanitare-veterinare față de hrana pentru animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
106	32013R1337	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1337/2013 al Comisiei din 13 decembrie 2013 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește indicarea țării de origine sau a locului de proveniență pentru carnea proaspătă, refrigerată sau congelată de animale din specia porcine, ovină, caprină și de păsări de curte		RE 2024		84	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Legii nr.279/2017 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026	117.20	117.20		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
107	32011R0691	Directiva 2011/91/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind indicarea sau marcarea care permite identificarea lotului din care face parte un produs alimentar				84	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 279/2017 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
108	0201R1169-20250401	Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivei 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 304 din 22 noiembrie 2011, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015				84	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 279/2017 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
109	32019R0343	Regulamentul (UE) 2019/343 al Comisiei din 28 februarie 2019 de acordare a unor derogări de la articolul 1 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1924/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare pentru utilizarea anumitor descriptori generici	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	189.08	189.08		
110	02010R0384-20140711	Regulamentul (UE) nr. 384/2010 al Comisiei din 5 mai 2010 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate atribuite produselor alimentare și referitoare la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
111	32011R1160	Regulamentul (UE) nr. 1160/2011 al Comisiei din 14 noiembrie 2011 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate alimentare a anumitor mențiuni de sănătate și referitoare la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
112	32010R0957	Regulamentul (UE) nr. 957/2010 al Comisiei din 22 octombrie 2010 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate formulate pentru alimente și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
113	32011R0665	Regulamentul (UE) nr. 665/2011 al Comisiei din 11 iulie 2011 de refuzare a autorizării anumitor mențiuni de sănătate înscrise pe produse alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
114	32009R1024	Regulamentul (CE) nr. 1024/2009 al Comisiei din 29 octombrie 2009 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate asociate alimentelor și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
115	02009R02981-20140711	Regulamentul (CE) nr. 983/2009 al Comisiei din 21 octombrie 2009 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate formulate pentru alimente și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
116	32012R1048	Regulamentul (UE) nr. 1048/2012 al Comisiei din 8 noiembrie 2012 privind autorizarea unei mențiuni de sănătate înscrisă pe produse alimentare și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
117	32014R1135	Regulamentul (UE) nr. 1135/2014 al Comisiei din 24 octombrie 2014 privind autorizarea unei mențiuni de sănătate înscrisă pe produse alimentare și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
118	32011R0440	Regulamentul (UE) nr. 440/2011 al Comisiei din 6 mai 2011 privind autorizarea și refuzul autorizării anumitor mențiuni de sănătate formulate pentru alimente și care se referă la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
119	32016R1389	Regulamentul (UE) 2016/1389 al Comisiei din 17 august 2016 de autorizare a unei mențiuni de sănătate înscris pe produse alimentare, care se referă la dezvoltarea și sănătatea copiilor	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
120	32014R1228	Regulamentul (UE) nr. 1228/2014 al Comisiei din 17 noiembrie 2014 de autorizare și de refuzare a autorizării anumitor mențiuni de sănătate înscris pe produse alimentare, care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
121	32014R1226	Regulamentul (UE) nr. 1226/2014 al Comisiei din 17 noiembrie 2014 privind autorizarea unei mențiuni de sănătate înscrisă pe produse alimentare și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscriserea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
122	32023R0648	Regulamentul (UE) 2023/648 al Comisiei din 20 martie 2023 de autorizare a unei mențiuni de sănătate înscrise pe produsele alimentare și care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire	-	RE 2024		85	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1100/2017 cu privire la aprobarea Listei de mențiuni de sănătate permise pentru înscrierea pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
123	02013R0609-20241120	Regulamentul (UE) NR. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii totali ai dietei în scop de control al greutății. ◀ și de abrogare a Directivei 92/52/CEE a Consiliului, a Directivei 96/8/CE, 1999/21/CE, 2006/125/CE și 2006/141/CE ale Comisiei, a Directivei 2009/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Regulamentelor (CE) nr. 41/2009 și (CE) nr. 953/2009 ale Comisiei		RE 2024		86	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2018cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vîrstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutății	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	189.00			
124	02016R0127-20230317	Regulamentul delegat (UE) 2016/127 al Comisiei din 25 septembrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele specifice privind compoziția și informarea pentru formulele de început și formulele de continuare și în ceea ce privește cerințele privind informațiile privitoare la alimentația sugariilor și a copiilor de vârstă mică	-	RE 2024		86	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2018cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vîrstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutății	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	189.00	189.00		
125	02016R0128-20210715	Regulamentul delegat (UE) 2016/128 al Comisiei din 25 septembrie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele specifice privind compoziția și informarea aplicabile alimentelor destinate unor scopuri medicale speciale	-	RE 2024		86	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2018cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vîrstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutății	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
126	02017R1798-20231129	Regulamentul delegat (UE) 2017/1798 al Comisiei din 2 iunie 2017 de completare a Regulamentului (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele specifice privind compoziția și informațiile aplicabile înlocuitorilor totali ai dietei în scop de control al greutății	-	RE 2024		86	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2018cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vîrstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutății	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
127	32006L0125	Directiva 2006/125/CE a Comisiei din 5 decembrie 2006 privind preparatele pe bază de cereale și alimentele pentru copii destinate sugariilor și copiilor de vârstă mică	-	RE 2024		86	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 179/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugariilor și copiilor de vîrstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutății	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
128	31978D0923	Decizia Consiliului din 19 iunie 1978 privind încheierea Convenției europene pentru protecția animalelor domestice		RE 2024		87	Proiect de Lege cu privire la ratificarea Convenției europene pentru protecția animalelor domestice	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026	112.00	112.00		
129	31992D0583	Decizia Consiliului din 14 decembrie 1992 privind încheierea unui protocol de modificare a Convenției europene privind protecția animalelor domestice		RE 2024		87	Proiect de Lege cu privire la ratificarea Convenției europene pentru protecția animalelor domestice	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026				
130	32016R0336	Recomandarea (UE) 2016/336 a Comisiei din 8 martie 2016 privind aplicarea Directivei 2008/120/CE a Consiliului de stabilire a normelor minime de protecție a porcilor în ceea ce privește măsurile vizând reducerea necesității codotomici		RE 2024		88	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 859/2008 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind criteriile minime pentru protecția porcinelor destinate creșterii și îngrășării	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026	117.29	117.29		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
131	01997R1255-20070105	Regulamentul (CE) nr. 1255/97 al Consiliului din 25 iunie 1997 privind criteriile comunitare prevăzute pentru puncte de control și de modificare a planului de itinerar prevăzut în anexa la Directiva 91/628/CEE		RE 2024		89	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normei sanitare-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025	189.08	189.08		
132	32005R0001	Regulamentul (CE) nr. 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004 privind protecția animalelor în timpul transportului și al operațiunilor conexe și de modificare a Directivelor 64/432/CEE și 93/119/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1255/97		RE 2024		89	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025				
133	32004D0544	Decizia Consiliului din 21 iunie 2004 privind semnarea Convenției Europene privind protecția animalelor în timpul transportului internațional (revizuită)		RE 2024		90	Proiect de Decret semnarea Convenției Europene privind protecția animalelor în timpul transportului internațional Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției Europene privind protecția animalelor în timpul transportului internațional	Decret semnat Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025	104.60	104.60		
134	32007R1523	Regulamentul (CE) nr. 1523/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2007 de interzicere a introducerii pe piață și a importului în Comunitate sau a exportului din Comunitate de blănuri de pisică și de câine și de produse care conțin asemenea blănuri		RE 2024		91	Elaborarea ordinului ANSA privind interzicere a introducerii pe piață RM sau a exportului de blănuri de pisică și de câine și de produse care conțin asemenea blănuri	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	28.00	28.00		
135	02011R0010-20230831	Regulamentul (UE) nr. 10/2011 al Comisiei din 14 ianuarie 2011 privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare	AA(Anexa XXIV-B)	RE 2024		92	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 278/ 2013 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iulie	2026	117.20	117.20		
136	31982L0711	Directiva Consiliului 82/711/CEE din 18 octombrie 1982 de stabilire a normelor de bază privind verificarea migrației constituenților materialelor și ai obiectelor din material plastic care vin în contact cu produsele alimentare	AA(Anexa XXIV-B)	RE 2024		92	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 278/ 2013 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății		Iulie	2026				
137	01985L0572-20121231	Directiva Consiliului 85/572/EEC din 19 decembrie 1985 de stabilire a listei de simulanți utilizați pentru testarea migrației constituenților materialelor și obiectelor din material plastic care vin în contact cu produsele alimentare	-	RE 2024		92	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 278/ 2013 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iulie	2026				
138	32018R0213	Regulamentul (UE) 2018/213 al Comisiei din 12 februarie 2018 privind utilizarea bisfenolului A în materiale pentru învelișul interior al recipientelor destinate să vină în contact cu alimentele și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 10/2011 în ceea ce privește utilizarea acestei substanțe în materialele plastice care vin în contact cu alimentele	-	RE 2024		92	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 278/ 2013 privind aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iulie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
139	32012R0872	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 872/2012 AL COMISIEI din 1 octombrie 2012 de adoptare a listei cu substanțele aromatizante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2232/96 al Parlamentului European și al Consiliului, de introducere a acesteia în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1565/2000 al Comisiei și a Deciziei 1999/217/CE a Comisiei.	-	RE 2024		93	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1245/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produse alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produse alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2026	69.00	69.00		
140	32013R1321	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1321/2013 AL COMISIEI din 16 decembrie 2013 de stabilire a listei Ununii de produse primare de arome de fum autorizate pentru utilizarea ca atare în sau pe produse alimentare și/sau pentru producerea aromelor de fum derivate	-	RE 2024		93	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1245/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produse alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produse alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2026				
141	32008R1334	Regulamentul (CE) NR. 1334/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produse alimentare și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1601/91 al Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 2232/96 și (CE) nr. 110/2008 și a Directivei 2000/13/CE		RE 2024		93	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1245/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produse alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produse alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2026				
142	02022R1616-20230920	Regulamentul (UE) 2022/1616 al Comisiei din 15 septembrie 2022 privind materialele și obiectele din plastic reciclat destinate să vină în contact cu produse alimentare, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 282/2008	-	RE 2024, RE 2023		94	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 492/2015 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele din plastic reciclat destinate să vină în contact cu produse alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2025	117.20	117.20		
143	32012R0231	Regulamentul (UE) nr. 231/2012 al Comisiei din 9 martie 2012 de stabilire a specificațiilor pentru aditivi alimentari enumerați în anexele II și III la Regulamentul (CE) nr. 1333/2008 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		95	Proiect de ordin cu privire la stabilirea specificațiilor pentru aditivi alimentari enumerați în anexele nr. 1 și nr.2 din Ordinului Ministrului Sănătății nr. 127/2024	Ordin emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	66.80	66.80		
144	32019R1871	Regulamentul (UE) 2019/1871 al Comisiei din 7 noiembrie 2019 privind valorile de referință pentru substanțele farmacologice active nepermise care sunt prezente în alimentele de origine animală și de abrogare a Deciziei 2005/34/CE	-			96	Proiect de Ordin MAIA privind valorile de referință pentru substanțele farmacologice active nepermise care sunt prezente în alimentele de origine animală	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.80	66.80		
145	32015I2203	Directiva (UE) 2015/2203 a Parlamentului European și Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la caznele și cazneții destinați consumului uman și de abrogare a Directivei 83/417/CEE a Consiliului				97	Ordin MAIA cu privire la caznele și cazneții destinați consumului uman	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		August	2026	66.80	66.80		
146	32006R0627	Regulamentul (CE) nr. 627/2006 al Comisiei din 21 aprilie 2006 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2065/2003 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la criteriile de calitate pentru metodele analitice validate pentru esanționarea, identificarea și caracterizarea produselor de fum primare				98	Proiect de ordin de modificare a Ordinului nr.75/2024 cu privire la aprobarea Metodelor de prelevare a probelor de analiză pentru controlul/relevurilor de oligoelemente și de contaminanți rezultați în urma prelucrării din produsele alimentare	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.80	66.80		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
147	32016D0152	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/159 a Comisiei din 4 februarie 2016 de stabilire a procedurii privind transmiterea cererilor de granturi și a cererilor de plată, precum și a informațiilor referitoare la acestea, în ceea ce privește măsurile de urgență pentru combaterea organismelor dăunătoare plantelor la care se face referire în Regulamentul (UE) nr. 652/2014 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2016) 524]	Capitolul IV articolul 181 alinatul (1)	RE 2024		99	Proiect de hotărâre de Guvern de stabilire a procedurilor privind transmiterea cererilor de granturi și a cererilor de plată, precum și a informațiilor referitoare la acestea, în ceea ce privește măsurile de urgență pentru combaterea organismelor dăunătoare plantelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	August	2026	66.80	66.80		
148	32015R2283	Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 258/97 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1852/2001 al Comisiei	Actul UE abrogă și substituie actul UE care este prevăzut expres în anexele sau textul AA	RE 2024		100	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind alimentele noi	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Aprilie	2025	117.90	117.90		
149	32017R2470	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei din 20 decembrie 2017 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului privind alimentele noi	Actul UE pune în aplicare dispozițiile unui act UE prevăzut expres în anexele sau textul AA	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025	66.80	66.80		
150	32019R1272	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1272 al Comisiei din 29 iulie 2019 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii și a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2017/2078 de autorizare a extinderii domeniului de utilizare a beta glucanilor din drojdie ca ingredient alimentar nou în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 258/97 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
151	32020R0478	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/478 al Comisiei din 1 aprilie 2020 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
152	32018R1023	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1023 al Comisiei din 23 iulie 2018 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
153	32021R1318	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1318 al Comisiei din 9 august 2021 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 de stabilire a listei Uniunii cu alimente noi, a Deciziei 2008/968/CE de autorizare a introducerii pe piață a uleiului cu conținut ridicat de acid arahidonic obținut din Mortierella alpina ca ingredient alimentar nou și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/484 de autorizare a introducerii pe piață a lacto-N-tetraozii ca aliment nou	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
154	32022R0047	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/47 al Comisiei din 13 ianuarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a pulpei uscate de cișec de Coffea arabica L. și sau Coffea canephora Pierre ex A. Froehner și a infuziei sale ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță, în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
155	32022R0168	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/168 al Comisiei din 8 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a bacteriei Akkermansia muciniphila pasteurizate ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
156	32022R0160	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/169 al Comisiei din 8 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a viermechi galben de flău (larva de Tenebrio molitor) sub formă congelată, uscată și de pudră ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
157	32022R0187	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/187 al Comisiei din 10 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a acizilor grași cetilați ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
158	32022R0188	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/188 al Comisiei din 10 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a formelor congelate, desiccate și de pulbere ale Acheta domesticus în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
159	32022R0196	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/196 al Comisiei din 11 februarie 2022 de autorizare a unei extinderi a utilizării drojdiei pentru panificație tratate cu UV (Saccharomyces cerevisiae) și de autorizare a modificării specificațiilor acestora ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
160	32022R0672	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/672 al Comisiei din 22 aprilie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile alimentului nou trans-resveratrol (din sursă microbiană)	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
161	32022R0673	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/673 al Comisiei din 22 aprilie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a proteinei din fasole mung (Vigna radiata) ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
162	32022R0684	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/684 al Comisiei din 28 aprilie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou galacto-oligozaharid	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
163	32022R0961	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/961 al Comisiei din 20 iunie 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a tetrahidrocurcuminoidelor și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
164	32022R0965	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/965 al Comisiei din 21 iunie 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a sămburilor de soi comestibil de Jatropha curcas L. și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
165	32022R0966	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/966 al Comisiei din 21 iunie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare, cerințele specifice de etichetare și specificațiile alimentului nou denumit „ulei de Calanus finmarchicus ”	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
166	32022R1160	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1160 al Comisiei din 5 iulie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare și specificațiile alimentului nou clorură de ribozid-nicotinamidă	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
167	32022R1365	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1365 al Comisiei din 4 august 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou ulei de Schizochytrium sp. bogat în DHA și EPA	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
168	32022R1373	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1373 al Comisiei din 5 august 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a hidroxidului de fier adipat tartrat și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
169	32022R1381	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1381 al Comisiei din 8 august 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou galacto-oligozaharidă	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
170	32022R2534	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2534 al Comisiei din 21 decembrie 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a beta-lactoglobulinei din lapte de bovine (β-lactoglobulină) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
171	32022R2535	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2535 al Comisiei din 21 decembrie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a pulberii liofilizate de miceli de Anrodia camphorata ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
172	32022R0202	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/202 al Comisiei din 14 februarie 2022 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 de stabilire a listei cu alimente noi a Uniunii	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
173	32023R0004	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/4 al Comisiei din 3 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a pudrei de ciuperci conținând vitamina D2 și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
174	32023R0005	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/5 al Comisiei din 3 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a pulberii parțial degresate de Acheta domestica (greier de casă) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
175	32023R0006	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/6 al Comisiei din 3 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a proteinei din mazăre și din orez fermentate cu miceli de Lentinula edodes (ciupercă Shiitake) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
176	32023R0007	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/7 al Comisiei din 3 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a lacto-N-tetraozei produse din tulpini derivate de Escherichia coli BL21(DE3) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
177	32023R0052	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/52 al Comisiei din 4 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a 3-foscoil-lactozei produse dintr-o tulpină derivată de Escherichia coli BL21(DE3) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
178	32023R0058	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/58 al Comisiei din 5 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a aliment nou a larvelor de Alphitobius diaperinus (larvele gândacului de flină) sub formă congelată, de pastă, uscată și de pulbere și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
179	32023R0065	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/58 al Comisiei din 5 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a larvelor de Alphitobius diaperinus (larvele gândacului de flină) sub formă congelată, de pastă, uscată și de pulbere și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
180	32023R0113	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/113 al Comisiei din 16 ianuarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a sării de sodiu 3'-sialil-lactoză produse din tulpini derivate de Escherichia coli BL.21(DE3) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
181	32023R0262	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/267 AL COMISIEI din 8 februarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a fructelor cu coajă lemnoasă uscate de Canarium ovatum Engl. ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
182	32023R0463	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/267 al Comisiei din 8 februarie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a fructelor cu coajă lemnoasă uscate de Canarium ovatum Engl. ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
183	32023R0652	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/652 al Comisiei din 20 martie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a miezului prăjit și expandat provenit de la semințe de Euryale ferox Salisb. (makhama) ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță, în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
184	32023R0667	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/667 al Comisiei din 22 martie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a fructelor cu coajă lemnoasă uscate de Canarium indicum L. ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
185	32023R0859	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/859 al Comisiei din 25 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile alimentului nou 2'-fucozil-lactoză (sursă microbiană) pentru a autoriza producerea acestuia printr-o tulpină derivată de Corynebacterium glutamicum ATCC 13032	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
186	32023R0931	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/931 al Comisiei din 8 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a infuziei din frunze de cafea din specia Coffea arabica L. și/sau Coffea canephora Pierre ex A. Froehner ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
187	32023R0938	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/938 al Comisiei din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou Yarrowia lipolytica biomasă de drojdie	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
188	32023R0943	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/943 al Comisiei din 11 mai 2023 de autorizare a introducerii pe piață a coloranților cu aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
189	32023R0948	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/948 al Comisiei din 12 mai 2023 de autorizare a introducerii pe piață a sării de sodiu 6'-Sialilactoză produsă din tulpini derivate de Escherichia coli BL21 (DE3) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/ 2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
190	32023R0949	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/949 al Comisiei din 12 mai 2023 de autorizare a introducerii pe piață a cazanatului de fier din lapte ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
191	32023R0950	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/950 al Comisiei din 12 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou 2'-fucosilactoză	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
192	32023R0951	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/951 al Comisiei din 12 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile noului extract proteic alimentar din rinichi de porc	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
193	32023R0961	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/961 al Comisiei din 12 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou Lacto-N-neotetraoză	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
194	32023R0972	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/972 al Comisiei din 10 mai 2023 de autorizare a introducerii pe piață a extractului etanolic apos de Labisia pumila ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
195	32023R1581	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1581 al Comisiei din 1 august 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou „oleorezină bogată în astaxantină din algele Haematococcus pluvialis”	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
196	32023R1582	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1582 al Comisiei din 1 august 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou 3'-sialilactoză sare de sodiu produsă de tulpini derivate de Escherichia coli BL21	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
197	32023R1583	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1583 al Comisiei din 1 august 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile alimentului nou Lacto-N-neotetraoză (sursă microbiană)	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
198	32023R2210	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2210 al Comisiei din 20 octombrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a 3-fucosilactozei produsă de o tulpină derivată de Escherichia coli K-12 DH1 ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
199	32023R2214	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2214 al Comisiei din 23 octombrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare și specificațiile alimentelor noi pulberi de semințe de chia parțial degresate (Salvia hispanica)	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
200	32023R2215	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2215 al comisiei din 23 octombrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a sării de sodiu 6'-Sialilactoză produsă din tulpina derivată de Escherichia coli W (ATCC 9637) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017 /2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
201	32023R2847	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2847 al Comisiei din 20 decembrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a biomasei de culturi de celule de fructe de mare ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
202	32023R2851	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2851 al Comisiei din 20 decembrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a proteinelor parțial hidrolizate din orz uzat (Hordeum vulgare) și orez (Oryza sativa) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
203	32023R0937	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/937 al Comisiei din 10 mai 2023 de corectare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește includerea „fosfatului de amidon fosfatat produs din amidon de grâu” în lista Uniunii de alimente noi	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
204	32024R1023	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1023 al Comisiei din 8 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a noului aliment lacticol	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
205	32024R1026	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1026 al Comisiei din 8 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile noului aliment oleorezină bogată în astaxantină din algele Haematococcus pluvialis	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
206	32024R1027	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1027 al Comisiei din 8 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile galacto-oligozaharidei alimentare noi	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
207	32024R1037	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1037 al Comisiei din 9 aprilie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a sării monosodice a acidului L-5-metiltetrahidrofolic ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
208	32024R1046	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1046 al Comisiei din 9 aprilie 2024 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a beta-glucanului obținut din microalga Euglena gracilis și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
209	32024R1047	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1047 al Comisiei din 9 aprilie 2024 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a sării de sodiu 3'-sialil-lactoză produse utilizând o tulpină derivată de Escherichia coli W (ATCC 9637) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
210	32024R1048	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1048 al Comisiei din 9 aprilie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a concentratului proteic din Lemna gibba și Lemna minor ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
211	32024R1052	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1052 al Comisiei din 10 aprilie 2024 de autorizare a introducerii pe piață cu aliment nou a calciolului monohidrat și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
212	32024R1611	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1611 al Comisiei din 6 iunie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a pudrei de izomaltoză ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
213	32024R2036	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2036 al Comisiei din 29 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a 2'-fucosilactozei produse de o tulpină derivată din Escherichia coli W (ATCC 9637) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
214	32024R2044	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2044 al Comisiei din 29 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile și condițiile de utilizare a alimentului nou biomasă de drojdie Yarrowia lipolytica	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
215	32024R2046	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2046 al Comisiei din 29 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește cerințele specifice de etichetare pentru alimentul nou denumit proteine parțial hidrolizate obținute din borhot de orz (Hordeum vulgare) și de orez (Oryza sativa)	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
216	32024R2047	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2047 al Comisiei din 29 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a semințelor și a flinii de semințe de Vigna subterranea (L.) Verde, ca aliment tradițional provenit dintr-o țară terță și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
217	32024R2048	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2048 al Comisiei din 29 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile și condițiile de utilizare a alimentului nou „extract proteic din rinichi de porc”	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
218	32024R2090	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2090 al Comisiei din 29 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a amestecului de lacto-N-fucopentaoză 1 și 2'-fucosilactoză produs prin utilizarea unei tulpini derivate din Escherichia coli K-12 DH1 și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
219	32024R2049	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2049 al Comisiei din 30 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a uleiului de Schizochytrium limacinum (TKD-1) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
220	32024R2061	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2061 al Comisiei din 30 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a sucului din tulpinile plantei de Angelica keiskei (suc din tulpină de ashitaba) ca aliment nou și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
221	32024R2062	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2062 al Comisiei din 30 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește specificațiile alimentului nou denumit ulei de Schizochytrium sp. bogat în DHA și EPA	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
222	32024R2101	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2101 al Comisiei din 30 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou 2'-fucosilactoză și în ceea ce privește specificațiile alimentului nou 2'-fucosilactoză produsă de o tulpină derivată din Escherichia coli BL-21	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
223	32024R2102	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2102 al Comisiei din 30 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 în ceea ce privește condițiile de utilizare a alimentului nou 2'-fucosilactoză și în ceea ce privește specificațiile alimentului nou 2'-fucosilactoză produsă de o tulpină derivată din Escherichia coli BL-21	-	RE 2024		101	Proiect de ordin cu privire la aprobarea Listei cu alimentele noi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Noiembrie	2025				
224	32009R0124	Regulamentul (CE) nr. 124/2009 al Comisiei din 10 februarie 2009 de stabilire a limitelor maxime pentru prezența coccidiostatelor sau a histomonostaticelelor în alimente în urma transferului inevitabil al acestor substanțe în furajele necvizate	-	RE 2024		102	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârei Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru amestecuri contaminanți din produsele alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MS – Ministerul Sănătății	Octombrie	2026	117.29	117.29		
225	02023R0915-20250101	Regulamentul (UE) 2023/915 al Comisiei din 25 aprilie 2023 privind nivelurile maxime pentru amestecuri contaminanți din produsele alimentare și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1881/2006		RE 2024		102	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârei Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru amestecuri contaminanți din produsele alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Octombrie	2026				
226	32023H0965	Recomandarea (UE) 2023/965 a Comisiei din 12 mai 2023 privind metodologia de monitorizare a aportului de aditivi și de aromatizanți alimentari	-	RE 2024		103	Ordin MAIA cu privire la aprobarea planului multi anual de monitorizare privind prezența aditivilor și aromatizanților alimentari	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2027	66.85	66.85		
227	32024H0907	Recomandarea (UE) 2024/907 a Comisiei din 22 martie 2024 privind monitorizarea nichelului în alimente	-	RE 2024		104	Ordin MAIA cu privire la aprobarea planului multi anual de monitorizare privind prezența nichelului din alimente	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2027	66.85	66.85		
228	32022H1431	Recomandarea (UE) 2022/1431 a Comisiei din 24 august 2022 privind monitorizarea substanțelor perfluorochetate din alimente	-	RE 2024		105	Ordin MAIA cu privire la aprobarea planului multi anual de monitorizare a substanțelor perfluorochetate din alimente	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2027	66.85	66.85		
229	32022H1342	Recomandarea (UE) 2022/1342 a Comisiei din 28 iulie 2022 privind monitorizarea mercurului din pești, crustacee și moluște	-	RE 2024		106	Ordin MAIA cu privire la aprobarea Planului de monitorizare	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2027	66.85	66.85		
230	32022H0561	RECOMANDAREA (UE) 2022/561 A COMISIEI din 6 aprilie 2022 privind monitorizarea prezenței glicoalcalozidelor în cartofi și în produsele derivate din cartofi	-	RE 2024		107	Ordin MAIA cu privire la monitorizarea prezenței glicoalcalozidelor în cartofi și în produsele derivate din cartofi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2027	66.85	66.85		
231	32022H0553	RECOMANDAREA (UE) 2022/553 A COMISIEI din 5 aprilie 2022 referitoare la monitorizarea prezenței toxinelor Alternaria în produse alimentare	-	RE 2024		108	Ordin MAIA cu privire la monitorizarea prezenței toxinelor Alternaria în produse alimentare de origine nonanimală	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2027	66.85	66.85		
232	32022H0495	RECOMANDAREA (UE) 2022/495 A COMISIEI din 25 martie 2022 privind monitorizarea prezenței furanului și a alchilfuranilor în alimente	-	RE 2024		109	Ordin MAIA cu privire la monitorizarea prezenței furanului și a alchilfuranilor în alimente	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	66.85	66.85		
233	32019H1888	RECOMANDAREA (UE) 2019/1888 A COMISIEI din 7 noiembrie 2019 privind monitorizarea prezenței acrilamidei în anumite produse alimentare	-	RE 2024		110	Ordin MAIA cu privire la monitorizarea prezenței acrilamidei în produse alimentare de origine nonanimală	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	66.85	66.85		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
234	32016H0688	RECOMANDAREA (UE) 2016/688 A COMISIEI din 2 mai 2016 privind monitorizarea și gestionarea prezenței dioxinilor și a PCB-urilor în pește și în produsele pescărești din regiunea baltică	-	RE 2024		111	Ordin ANSA cu privire la aprobarea programelor de monitorizare și supraveghere a produselor alimentare pe întreg lanț alimentar, inclusiv supravegherea siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și nonanimală, protecția consumatorilor în domeniul alimentar, sănătatea plantelor, controlul semințelor și a materialului săditor, monitorizarea și supravegherea calității produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, testarea medicamentelor de uz veterinar și producția de hrană pentru animale, atât de origine autohtonă	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	100.00	100.00		
235	32016H0022	RECOMANDAREA (UE) 2016/22 A COMISIEI din 7 ianuarie 2016 privind prevenirea și reducerea contaminării cu carbunat de etil a rachiului din fructe sămburoase și a rachiului de mac din fructe sămburoase, precum și de abrogare a Recomandării 2010/133/UE	-	RE 2024		112	Ordin MAIA cu privire la Norme privind prevenirea și reducerea contaminării cu carbunat de etil a rachiului de fructe și a rachiului de țesovină de fructe	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Martie	2026	22.45	22.45		
236	32014H0662	RECOMANDAREA COMISIEI 2014/662/UE din 10 septembrie 2014 privind bunele practici pentru prevenirea și reducerea prezenței alcaloizilor din opiu în semințe de mac și în produsele pe bază de semințe de mac	-	RE 2024		113	Ordin MAIA cu privire la Norme privind bunele practici pentru prevenirea și reducerea prezenței alcaloizilor din opiu în semințe de mac și în produsele pe bază de semințe de mac	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.85	66.85		
237	32014H0661	RECOMANDAREA COMISIEI 2014/661/UE din 10 septembrie 2014 privind monitorizarea prezenței a 2- și 3-monocloropropan-1,2-diol (2- și 3-MCPD), a esterilor acizilor grași de 2- și 3-MCPD și a esterilor acizilor grași de glicidil în produse alimentare	-	RE 2024		114	Ordin MAIA cu privire la monitorizarea prezenței prezenței a 2- și 3-monocloropropan-1,2-diol (2- și 3-MCPD), a esterilor acizilor grași de 2- și 3-MCPD și a esterilor acizilor grași de glicidil în produse alimentare	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	66.85	66.85		
238	32006H0583	Recomandarea Comisiei 2006/583/EC din 17 august 2006 privind prevenirea și reducerea toxinelor Fusarium în cereale și produse din cereale	-	RE 2024		115	Ordin MAIA cu privire la Norme privind prevenirea și reducerea toxinelor Fusarium din cereale și produse din cereale	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.85	66.85		
239	32003H0598	Recomandarea Comisiei 2003/598/EC din 11 august 2003 privind prevenirea și reducerea contaminării cu patulină în sucul de mere și în ingredientele de suc de mere din alte băuturi	-	RE 2024		116	Ordin MAIA cu privire la Norme privind prevenirea și reducerea contaminării cu patulină în sucul de mere și în ingredientele de suc de mere din alte băuturi	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	22.45	22.45		
240	32003R2063	Regulamentul (CE) nr. 2065/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 noiembrie 2003 privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produse alimentare	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		93	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1245/2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produse alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produse alimentare.	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
241	32009L0041	Directiva 2009/41/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 mai 2009 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic	AA (Anexa XVI)	RE 2024		117	Proiect de lege privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	75.90	75.90		
242	32000D0608	Decizia Comisiei din 27 septembrie 2000 cu privire la notele explicative legate de evaluarea riscurilor menționate în anexa III la Directiva 90/219/CEE privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic [notificată cu numărul C(2000) 2736]Text cu relevanță pentru SEE	AA (Anexa XVI)	RE 2024		117	Proiect de lege privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic	Lege adoptată	MM – Ministerul Mediului	AM – Agenția de Mediu	Decembrie	2025				
243	32004R0063	Regulamentul (CE) nr. 65/2004 al Comisiei din 14 ianuarie 2004de stabilire a unui sistem de elaborare și alocare a unor identificatori unici pentru organismele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		118	Proiect de Hotărâre de Guvern de implementarea Legii nr. 394/2023 privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; AM – Agenția de Mediu	Septembrie	2026	52.28	52.28		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
244	32013R0503	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 503/2013 al Comisiei din 3 aprilie 2013 privind cererile de autorizare a alimentelor și furajelor modificate genetic în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 641/2004 și (CE) nr. 1981/2006 ale Comisiei	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		118	Proiect de Hotărâre de Guvern de implementare a Legii nr. 394/2023 privind produsele alimentare și hrana pentru animale modificate genetic	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026				
245	32007D0304	Decizia Comisiei din 25 aprilie 2007 privind retragerea de pe piață a porumbului Bt176 (SYN-EV176-9) și a produselor sale derivate [notificată cu numărul C(2007) 1804](Numai textul în limba engleză este autentic) (2007/304/CE)	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026	189.09	189.09		
246	32007D0305	Decizia Comisiei din 25 aprilie 2007 privind retragerea de pe piață a rapiței hibride cu semințe oleaginoase Ms1xR11 (ACS-BN004-7xACS-BN001-4) și a produselor sale derivate [notificată cu numărul C(2007) 1805]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
247	32007D0306	Decizia Comisiei din 25 aprilie 2007 privind retragerea de pe piață a rapiței hibride cu semințe oleaginoase Ms1xR2 (ACS-BN004-7xACS-BN002-5) și a produselor sale derivate [notificată cu numărul C(2007) 1806]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
248	32007D0307	Decizia Comisiei din 25 aprilie 2007 privind retragerea de pe piață a rapiței Topas 19/2 (ACS-BN007-1) și a produselor sale derivate [notificată cu numărul C(2007) 1809]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
249	32007D0308	Decizia Comisiei din 25 aprilie 2007 privind retragerea de pe piață a produselor derivate din porumb GA21xMON810 (MON-006021-9xMON-00810-6) [notificată cu numărul C(2007) 1810]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
250	32008D0702	Decizia Comisiei din 24 octombrie 2007 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic 59122 (DAS-59122-7) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
251	32007D0703	Decizia Comisiei din 24 octombrie 2007 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic 1507xNK603 (DAS-01507-1xMON-00603-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2007) 5142]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
252	32008D0832	Decizia Comisiei din 29 octombrie 2008 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din bumbac LL Cotton25 modificat genetic (ACS-GH001-3) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2008) 6204]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
253	32008D0933	Decizia Comisiei din 4 decembrie 2008 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din soia modificată genetic MON89788 (MON-89788-1) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2008) 7517]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
254	32009D0184	Decizia Comisiei din 10 martie 2009 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din rapiță modificată genetic T45 (ACS-BN008-2) rezultate din comercializarea acestui tip de rapiță în țări terțe până în 2005 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2009) 1541]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
255	32009D0813	Decizia Comisiei din 30 octombrie 2009 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MON 89034 (MON-89034-3) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2009) 8383]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
256	32009D0814	Decizia Comisiei din 30 octombrie 2009 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MON 88017 (MON-88017-3) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2009) 8384]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
257	32009D0866	Decizia Comisiei din 30 noiembrie 2009 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MIR604 (SYN-IR604-5) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2009) 9399]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
258	32010D0136	Decizia Comisiei din 2 martie 2010 de autorizare a introducerii pe piață a furajelor produse din cartof modificat genetic de tipul EH92-527-1 (BPS-25271-9) și a prezenței accidentale sau inevitabile din punct de vedere tehnic a acestui cartof în produsele alimentare și în alte produse furajere prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2010) 1196]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
259	32010D0419	Decizia Comisiei din 28 iulie 2010 de prelungire a autorizăției de continuare a comercializării produselor care conțin, constau în sau sunt produse din porumb modificat genetic Bt11 (SYN-BT011-1), de autorizare a alimentelor și a ingredientelor alimentare care conțin sau constau în porumb dinte-de-cal Bt11 (SYN-BT011-1) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Deciziei 2004/657/CE [notificată cu numărul C(2010) 5129]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
260	32010D0429	Decizia Comisiei din 28 iulie 2010 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MON 88017 x MON 810 (MON-88017-3 x MON-090810-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C (2010) 5139]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
261	32011D0354	Decizia Comisiei din 17 iunie 2011 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic GHBt14 (BCS-GH082-5), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 4177]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
262	32013D0327	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 25 iunie 2013 de autorizare a introducerii pe piață a produselor alimentare care conțin sau constau în rapiță modificată genetic Ms8, R5 și Ms8 x RB sau a produselor alimentare și a furajelor produse din respectivele organisme modificate genetic în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificat cu numărul C(2013) 3873]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
263	32013D0648	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 6 noiembrie 2013 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MON89034 x 1507 x NK603 (MON-89034-3 x DAS-01507-1 x MON-090603-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2013) 4719]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
264	32013D0649	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 6 noiembrie 2013 de autorizare a introducerii pe piață a polenului provenit de la porumb MON 810 (MON-090810-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2013) 4743]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
265	32013D0650	Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 6 noiembrie 2013 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic (MG) MON89034 x 1507 x MON88017 x 59122 (MON-89034-3 x DAS-01507-1 x MON-88017-3 x DAS-59122-7), patru soți iradiate de porumb MG care combină trei evenimente unice MG diferite (MON89034 x 1507 x MON88017 (MON-89034-3 x DAS-01507-1 x MON-88017-3), MON89034 x 1507 x 59122 (MON-89034-3 x DAS-01507-1 x DAS-59122-7), MON89034 x MON88017 x 59122	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
266	32013D0684	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/684 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a porumbului modificat genetic NK603 (MON-090603-6) și de reînnoire a autorizației produselor existente din porumb NK603 (MON-090603-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2015) 2753] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
267	32015D0685	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/685 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a bumbacului modificat genetic MON 15985 (MON-15985-7) și de reînoire a autorizației pentru produsele existente din bumbac modificat genetic MON 15985 (MON-15985-7), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2015) 2755]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
268	32015D0686	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/686 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87769 (MON-87769-7), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2015) 2757]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
269	32015D0687	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/687 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din rapiță modificată genetic MON 88302 (MON-88302-9), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2015) 2759]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
270	32015D0688	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/688 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic MON 88913 (MON-88913-8), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului [notificată cu numărul C(2015) 2760]	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
271	32015D0689	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/689 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de reînoire a autorizației pentru produsele existente din bumbac modificat genetic MON 531 (MON-090531-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
272	32015D0690	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/690 a Comisiei din 24 aprilie pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic GHB614xLLCotton25 (BCS-GH0002-5xACS-GH001-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
273	32015D0691	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/691 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic BPS-CV127-9 (BPS-CV127-9), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
274	32015D0693	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/693 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de reînoire a autorizației pentru produsele existente din bumbac modificat genetic MON 1445 (MON-01445-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
275	32015D0695	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/695 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de reînoire a autorizației pentru produsele existente din bumbac modificat genetic MON 531 x MON 1445 (MON-090531-6 x MON-01445-2) și de autorizare a introducerii pe piață a uleiului din semințe de bumbac fabricat din bumbac modificat genetic MON 531 x MON 1445 (MON-090531-6 x MON-01445-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
276	32015D0696	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/696 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON87705 (MON-87705-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
277	32015D0697	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/697 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a porumbului modificat genetic T25 (ACS-ZM003-2) și de reînoire a autorizației produselor existente din porumb T25 (ACS-ZM003-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
278	32015D0698	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/698 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic 305423 (DP-305423-1), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
279	32015D0699	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/699 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic T304-40 (BCS-GH004-7), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
280	32015D0700	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/700 a Comisiei din 24 aprilie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din soia modificată genetic MON87708 (MON-87708-9), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
281	32024D0385	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/388 a Comisiei din 26 ianuarie 2024 de modificare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2021/1385 în ceea ce privește extinderea domeniului de aplicare al autorizației și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2015/701	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
282	32015D0279	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2279 a Comisiei din 4 decembrie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic NK603 × T25 (MON-00603-6 × ACS-ZM963-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
283	32015D0281	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/2281 a Comisiei din 4 decembrie 2015 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87427 (MON-87427-7) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
284	32016D0087	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/87 a Comisiei din 22 ianuarie 2016 privind retragerea de pe piață a produselor existente derivate din MON 863 (MON-00863-5) și de abrogare a Deciziilor 2010/139/UE, 2010/140/UE, 2010/141/UE de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din porumb modificat genetic MON863 × MON810 × NK603 (MON-00863-5 × MON-00810-6 × MON-00603-6), MON863 × MON810 (MON-00863-5 × MON-00810-6) și MON863 × NK603 (MON-00863-5 × MON-00603-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
285	32016D1215	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1215 a Comisiei din 22 iulie 2016 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau din sau sunt produse din soia modificată genetic FG72 (MST-FG072-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
286	32016D1216	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1216 a Comisiei din 22 iulie 2016 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din soia modificată genetic MON 87708 × MON 89788 (MON-87708-9 × MON-89788-1) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
287	32016D1685	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1685 a Comisiei din 16 septembrie 2016 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21 și din soiuri de porumb modificat genetic obținut din combinarea a două sau trei dintre evenimentele Bt11, MIR162, MIR604 și GA21 și de abrogare a Deciziilor 2010/426/UE, 2011/892/UE, 2011/893/UE și 2011/894/UE	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
288	32016D1212	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1217 a Comisiei din 22 iulie 2016 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau din sau sunt produse din soia modificată genetic MON 87705 × MON 89788 (MON-87705-6 × MON-89788-1), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
289	32017D1208	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1208 a Comisiei din 4 iulie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din bumbac modificat genetic GHB119 (BCS-GH005-8), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
290	32017D1209	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1209 a Comisiei din 4 iulie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două, trei sau patru dintre evenimentele Bt11, 59122, MIR604, 1507 și GA21, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
291	32017D1211	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1211 a Comisiei din 4 iulie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 (DAS-24236-5-DAS-21023-5-MON-88913-8), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
292	32017D1212	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1212 a Comisiei din 4 iulie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din porumb modificat genetic DAS-40278-9, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
293	32017D2448	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2448 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic 305423 × 40-3-2 (DP-305423-1 × MON-04032-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
294	32017D2449	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2449 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din soia modificată genetic DAS-68416-4 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
295	32017D2450	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2450 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din soia modificată genetic DAS-44406-6 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
296	32017D2451	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2451 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din soia modificată genetic FG72 × A5547-127 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
297	32017D2452	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2452 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic 1507 (DAS-01507-1) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
298	32017D2453	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2453 a Comisiei din 21 decembrie 2017 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau din sau sunt fabricate din soia de rapită modificată genetic MON 88302 × Ms8 × R3 (MON-88302-9 × ACSBN005-8 × ACS-BN003-6), MON 88302 × Ms8 (MON-88302-9 × ACSBN005-8) și MON 88302 × R3 (MON-88302-9 × ACS-BN003-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
299	32018D1109	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1109 a Comisiei din 1 august 2018 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumbul modificat genetic 59122 (DAS-59122-7) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
300	32018D1110	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1110 a Comisiei din 3 august 2018 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumbul modificat genetic 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 și din porumbul modificat genetic obținut din combinarea a două sau trei dintre evenimentele singulare 1507, 59122, MON 810 și NK603 și de abrogare a Deciziilor 2009/815/CE, 2010/428/UE și 2010/432/UE	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
301	32018D1112	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1112 a Comisiei din 3 august 2018 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumbul modificat genetic GA21 (MON-00021-9) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
302	32018D1113	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1113 a Comisiei din 3 august 2018 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor alimentare și a furajelor produse din sfeclă de zahăr modificată genetic HT-1 (KM-000HT1-4), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
303	32018D2045	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/2045 a Comisiei din 19 decembrie 2018 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau sunt fabricate din porumb modificat genetic NK603 × MON 810 (MON-00603-6 × MON-00810-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
304	32018D2046	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/2046 a Comisiei din 19 decembrie 2018 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87427 × MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 și din porumbul modificat genetic obținut din combinarea a două, trei sau patru dintre evenimentele unice MON 87427, MON 89034, 1507, MON 88017 și 59122 și de abrogare a Deciziei 2011/366/UE	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
305	32019D1301	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1301 a Comisiei din 26 iulie 2019 de modificare a Deciziei de punere în aplicare 2013/327/UE în ceea ce privește reînnoirea autorizației de introducere pe piață a furajelor care conțin sau constau în rapită modificată genetic Ms8, R3 și Ms8 × R3 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
306	32019D1302	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1302 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic GHB614 × LLCotton25 × MON 15985, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
307	32019D1303	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1303 a Comisiei din 26 iulie pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt produse din porumb modificat genetic 5307 (SYN-05307-1) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind produsele alimentare și furajele modificate genetic	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
308	32019D1304	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1304 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic 4114 (DP-004114-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
309	32019D1305	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1305 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic Bt11 × MIR162 × 1507 × GA21 și subcombinațiile Bt11 × MIR162 × 1507, MIR162 × 1507 × GA21 și MIR162 × 1507, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
310	32019D1306	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1306 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic 1507 × NK603 (DAS-O1 507-1 × MON-00603-6) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
311	32019D1307	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1307 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau din sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87403 (MON-87403-1), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
312	32019D1308	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1308 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87411 (MON-87411-9), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
313	32019D1309	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1309 a Comisiei din 26 iulie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87751 (MON-87751-7), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
314	32019D2080	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2080 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MZH00G (SYN-0000G-2), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
315	32019D2081	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2081 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin sau sunt fabricate din rapița modificată genetic T45 (ACS-BN008-2), rezultate din comercializarea acestui tip de rapiță în țări terțe până în 2005, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
316	32019D2082	Decizia de Punere în Aplicare (UE) 2019/2082 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din bumbac modificat genetic LL Cotton25 (ACS-GH001-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
317	32019D2083	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2083 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 89788 (MON-89788-1), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
318	32019D2084	Decizia De Punere În Aplicare (UE) 2019/2084 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic A2704-12 (ACS-GM005-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
319	32019D2085	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2085 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, sunt compuse sau fabricate din porumb modificat genetic MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 și din subcombinațiile MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 și NK603 × DAS-40278-9, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
320	32019D2086	Decizia de Punere în Aplicare (UE) 2019/2086 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două, trei sau patru dintre evenimentele de transformare MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 și DAS-40278-9 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
321	32019D2087	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2087 a Comisiei din 28 noiembrie 2019 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două, trei, patru sau cinci dintre evenimentele de transformare Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 și GA21 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
322	32020D1360	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1360 a Comisiei din 28 septembrie 2020 de autorizare a introducerii pe piață a unor produse care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
323	32021D0060	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/60 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două sau trei dintre evenimentele de transformare MON 87427, MON 89034, MIR162 și NK603 și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/1111 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
324	32021D0061	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/61 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două, trei sau patru dintre evenimentele de transformare MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 și NK603 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
325	32021D0062	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/62 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MIR604 (SYN-IR604-5) în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
326	32021D0063	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/63 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 89034 (MON-89034-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
327	32021D0064	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/64 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic SYHT0H2 (SYN-000H2-5), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
328	32021D09065	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/65 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 și din porumb modificat genetic obținut din combinarea a două sau trei dintre evenimentele de transformare MON 87427, MON 89034, MIR162 și MON 87411 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
329	32021D09066	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/66 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a unor produse care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
330	32021D09067	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/67 a Comisiei din 22 ianuarie 2021 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 88017 (MON-88017-3), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
331	32021D1385	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1385 a Comisiei din 17 august 2021 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a fungeilor și a produselor, altele decât produsele alimentare și fungele, care conțin sau constau în rapți modificată genetic GT73 (MON-00073-7), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
332	32021D1386	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1386 a Comisiei din 17 august 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic DAS-81419-2, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
333	32023D1208	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1208 a Comisiei din 21 iunie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 95379, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
334	32023D1209	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1209 a Comisiei din 21 iunie 2023 privind autorizarea introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumbul modificat genetic DP4114 x MON89034 x MON87411 x DAS-40278-9 și subcombinațiile sale DAS-40278-9 x DP4114 x MON 87411, MON 89034 x DP4114 x MON 87411, MON 89034 x DAS-40278-9 x DP4114, DP4114 x MON 87411, DAS-40278-9 x MON 87411, DAS-40278-9 x DP4114, MON 89034 x DP4114, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
335	32023D2133	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2133 a Comisiei din 13 octombrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 89034 × 1507 × MIR162 × NK603 × DAS-40278-9 și din nouă subcombinații, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
336	32023D1210	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1210 a Comisiei din 21 iunie 2023 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau din sau sunt fabricate din bumbacul modificat genetic 281-24-236 × 3006-210-23 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
337	32023D1211	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1211 a Comisiei din 21 iunie 2023 privind reînnoirea autorizărilor de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87429, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
338	32024D1207	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1207 a Comisiei din 21 iunie 2023 privind reînnoirea autorizărilor de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87701 × MON 89788 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
339	32024D1213	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1213 a Comisiei din 21 iunie 2023 de reînnoire a autorizărilor de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic 40-3-2 (MON-04032-6), în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
340	32023D2134	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2134 a Comisiei din 13 octombrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MON 87419, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
341	32023D1212	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1212 a Comisiei din 21 iunie 2023 de reînnoire a autorizărilor de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic MON 87701, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
342	32023D2132	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2132 a Comisiei din 13 octombrie 2023 de autorizare a introducerii pe piață a produselor conținând, constând în sau fiind produse din porumb modificat genetic GA21 × T25 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
343	32024D0389	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/389 a Comisiei din 26 ianuarie 2024 de reînnoire a autorizărilor de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din rapiță modificată genetic Ms8, Rf3 și Ms8 × Rf3, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
344	32024D0391	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/391 a Comisiei din 26 ianuarie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic Bt11 × MIR162 × MIR604 × MON 89034 × 5307 × GA21 și din treizeci de subcombinații, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
345	32024D1822	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1822 a Comisiei din 2 iulie 2024 de autorizare a introducerii de piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumbul modificat genetic DP915635 în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
346	32024D1826	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1826 a Comisiei din 2 iulie 2024 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic DP23211, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
347	32024D1828	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1828 a Comisiei din 2 iulie 2024 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a furajelor care conțin, constau în sau sunt fabricate din produse alimentare și furaje fabricate din porumb modificat genetic MON 810 în tencuiel Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 a Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2017/1207 a Comisiei	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
348	32002D0813	Decizia Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2001/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a rezumatului notificării privind diseminarea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic, în alte scopuri decât introducerea pe piață	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
349	32023D2143	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2143 a Comisiei din 13 octombrie 2023 de reînnoire a autorizației de introducere pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din porumb modificat genetic MIR162 în tencuiel Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Deciziilor de punere în aplicare (UE) 2016/1685, (UE) 2019/1305 și (UE) 2019/2087 ale Comisiei în ceea ce privește materialele de referință	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
350	32021D1382	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1387 a Comisiei din 17 august 2021 de autorizare a introducerii pe piață a produselor care conțin, constau în sau sunt fabricate din soia modificată genetic DAS-81419-2 × DAS-44406-6 în tencuiel Regulamentului (CE) nr. 1829/2003 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 176 (anexa XVII-C)	RE 2024		119	Ordin MAIA cu privire la introducerea pe piață și retragerea de pe piață a OMG	Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, AM – Agenția de Mediu	Mai	2026				
351	31992J.0090	Directiva 92/90/CEE a Comisiei din 3 noiembrie 1992 de stabilire a anumitor obligații pentru producătorii și importatorii de plante, de produse vegetale sau de alte obiecte, precum și a modalității de înregistrare a acestora		RE 2024		120	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	73.54	73.54		
352	31993L.0050	Directiva 93/50/CEE a Comisiei din 24 iunie 1993 de precizare a anumitor plante care nu sunt incluse în anexa V, partea A la Directiva 77/93/CEE a Consiliului, ai căror producători sau ale căror antrepozite sau centre de expediție din zonele de producție se înscriu într-un registru oficial		RE 2024		120	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025				
353	31993L.0051	Directiva 93/51/CEE a Comisiei din 24 iunie 1993 de stabilire a normelor de circulație a anumitor plante, produse vegetale sau a altor obiecte printre-o zonă protejată și de circulație a acestor plante, produse vegetale sau alte obiecte care își au originea sau care circulă în cadrul unei zone protejate		RE 2024		120	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025				
354	32019R0829	Regulamentul delegat (UE) 2019/829 al Comisiei din 14 martie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de autorizare a statelor membre să prevadă derogări temporare în scopuri de testare oficială, științifice sau educaționale, pentru teste, selecții de soiuri sau reproducere	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		120	Proiect de Lege privind modificarea Legii nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025				
355	32023R1032	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1032 al Comisiei din 25 mai 2023 de stabilire a unor măsuri de prevenire a introducerii și răspândirii pe teritoriul Uniunii a virusului ToBRFV (Tomato Brown Rugose Fruit Virus) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1191	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		121	Proiect de hotărâre de Guvern de modificarea Hotărârii Guvernului nr. 71/2025 cu privire la stabilirea unor măsuri de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	50.00	50.00		
356	32024R2013	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2013 al Comisiei din 23 iulie 2024 privind măsurile de prevenire a stabilirii și răspândirii pe teritoriul Uniunii și de eradicare a Pomaceo (Perry) și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare 2012/697/UE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	189.09	189.09		
357	32022R1372	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1372 al Comisiei din 5 august 2022 privind măsurile temporare de prevenire a introducerii, circulației, răspândirii, multiplicării și eliberării Meloidogyne graminicola (Golden & Birchfield) pe teritoriul Uniunii	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
358	32013D0780	2013/780/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 18 decembrie 2013 de prevedere a unei derogări de la articolul 13 alineatul (1) punctul (ii) din Directiva 2000/29/CE a Consiliului în ceea ce privește lemnul tăiat decojit de Quercus L., Platanus L. și Acer saccharum Marsh. provenind din Statele Unite ale Americii [notificată cu numărul C(2013) 9166]	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
359	32015D0893	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/893 a Comisiei din 9 iunie 2015 privind măsurile pentru prevenirea introducerii și răspândirii în Uniune a Anoplophora glabripennis (Motschulsky)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
360	32019D2032	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2032 a Comisiei din 26 noiembrie 2019 de stabilire a măsurilor de prevenire a introducerii și a răspândirii în Uniune a Fusarium circinatum Nirenberg & O'Donnell (denumită anterior Gibberella circinata) și de abrogare a Deciziei 2007/433/CE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
361	32022R1927	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1927 al Comisiei din 11 octombrie 2022 de stabilire a unor măsuri vizând izolarea prezenței Aleurocanthus spiniferus (Quaintance) la anumite zone demarcate	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
362	32022R2095	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2095 al Comisiei din 28 octombrie 2022 de stabilire a unor măsuri de prevenire a introducerii, instalării și răspândirii pe teritoriul Uniunii a Anoplophora chinensis (Forster) și de abrogare a Deciziei 2012/138/UE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
363	32014H0063	2014/63/UE: Recomandarea Comisiei din 6 februarie 2014 privind măsurile pentru controlul Diabrotica virgifera virgifera Le Conte în regiuni ale Uniunii în care se confirmă prezența sa	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		122	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
364	32017D2374	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2374 a Comisiei din 15 decembrie 2017 de stabilire a condițiilor pentru circulația, depozitarea și prelucrarea anumitor fructe și a hibridilor lor, originare din țări terțe, în vederea împiedicării introducerii în Uniune a anumitor organisme dăunătoare		RE 2024		123	Proiect de hotărâre de Guvern de stabilire a condițiilor pentru circulația, depozitarea și prelucrarea anumitor fructe și a hibridizilor lor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	66.86	66.86		
365	32018R0631	Regulamentul delegat (UE) 2018/631 al Comisiei din 7 februarie 2018 de completare a Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea de laboratoare de referință ale Uniunii Europene pentru organismele dăunătoare plantelor	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		124	Proiect de hotărâre de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Institutiei Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	117.29	117.29		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
366	32019R0530	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/530 al Comisiei din 27 martie 2019 de desemnare a laboratoarelor de referință ale Uniunii Europene pentru organismele dăunătoare plantelor cu privire la insecte și acarieni, nematozi, bacterii, ciuperci și mană, virusuri, viroizi și fitoplasme	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		124	Proiect de hotărâre de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 524/2024 cu privire la organizarea și funcționarea Institutției Publice Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
367	32018R2018	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2018 al Comisiei din 18 decembrie 2018 de stabilire a normelor specifice privind procedura care trebuie urmată pentru efectuarea evaluării riscurilor prezentate de plante, produse vegetale și alte obiecte cu risc ridicat în sensul articolului 42 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		125	Proiect de Hotărâre a Guvernului de modificarea a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 (de stabilire a unei liste provizorii cu plante, produse vegetale sau alte obiecte cu risc ridicat) (după modificarea Legii nr. 422/2023)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	117.29	117.29		
368	32023R1310	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1310 al Comisiei din 27 iunie 2023 de stabilire a unei derogări de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește introducerea în Uniune a plantelor cu creștere inhibată natural sau artificial destinate plantării de Chamaecyparis Spach, Juniperus L. și de anumite soiuri de Pinus L., origine din Republica Coreea	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		125	Proiect Hotărâre de Guvern de modificarea a HG nr. 679/2024 (de stabilire a unei liste provizorii cu plante, produse vegetale sau alte obiecte cu risc ridicat) (după modificarea Legii nr. 422/2023)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
369	32020R1770	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1770 al Comisiei din 26 noiembrie 2020 privind tipurile și speciile de plante destinate plantării care nu sunt scutite de cerința privind codul de trasaabilitate pentru pașapoartele fitosanitare în temeiul Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 92/105/CEE a Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		125	Proiect Hotărâre de Guvern de modificarea a Hotărârii Guvernului nr. 679/2024 (de stabilire a unei liste provizorii cu plante, produse vegetale sau alte obiecte cu risc ridicat) (după modificarea Legii nr. 422/2023)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
370	32020R1217	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1217 al Comisiei din 25 august 2020 privind o derogare de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește introducerea în Uniune a plantelor cu creștere inhibată natural sau artificial destinate plantării de Chamaecyparis Spach, Juniperus L. și de anumite soiuri de Pinus L., origine din Japonia, și de abrogare a Deciziei 2002/887/CE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		125	Proiect Hotărâre de Guvern de modificarea a HG nr. 679/2024 (de stabilire a unei liste provizorii cu plante, produse vegetale sau alte obiecte cu risc ridicat) (după modificarea Legii nr. 422/2023)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025				
371	32019R2148	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2148 al Comisiei din 13 decembrie 2019 privind normele specifice referitoare la eliberarea plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte din stațiile de carantină și instalațiile de izolare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		126	Ordin ANSA - cu privire la normele specifice referitoare la eliberarea plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte din stațiile de carantină și instalațiile de izolare	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor		Decembrie	2026	100.00	100.00		
372	32020R0178	Regulamentul de Punere în Aplicare (UE) 2020/178 al Comisiei din 31 ianuarie 2020 referitor la furnizarea de informații pasagerilor dinările terțe și clienților serviciilor poștale și ai anumitor operatori profesioniști privind interdicțiile privind introducerea pe teritoriul Uniunii a plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		127	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a instrucțiunilor cu privire la furnizarea de informații pasagerilor și clienților serviciilor poștale și ai anumitor operatori profesioniști privind interdicțiile de introducere a produselor vegetale și a altor obiecte	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	66.86	66.86		
373	32022R1192	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1192 al Comisiei din 11 iulie 2022 de instituire a unor măsuri de eradicare și prevenire a răspândirii Globodera pallida (Stone) Behrens și Globodera rostochiensis (Wollenweber) Behrens	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specifice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026	117.29	117.29		
374	32022R1193	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1193 al Comisiei din 11 iulie 2022 de stabilire a unor măsuri de eradicare și prevenire a răspândirii Ralstonia solanacearum (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996 emend. Safni et al. 2014	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specifice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				
375	32022R1194	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1194 al Comisiei din 11 iulie 2022 de stabilire a unor măsuri de eradicare și prevenire a răspândirii Clavibacter sepedonicus (Spieckermann & Kotthoff 1914) Nouiou et al. 2018	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specifice	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
376	32022R1195	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1195 al Comisiei din 11 iulie 2022 de instituire a unor măsuri de eradicare și de prevenire a răspândirii Synchytrium endobioticum (Schilbersky) Percival	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare			2026				
377	32022R1629	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1629 al Comisiei din 21 septembrie 2022 de stabilire a unor măsuri de izolare a Ceratocystis platani (J.M. Walter) Engelb. & T.C. Harr. în anumite zone demarcate	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				
378	32022R1630	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1630 al Comisiei din 21 septembrie 2022 de stabilire a unor măsuri pentru izolarea flusplasmiei Grapevine flavescentiae dorée în anumite zone delimitate	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				
379	32022R1659	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1659 al Comisiei din 27 septembrie 2022 privind cerințele echivalente pentru introducerea în Uniune a fructelor de Citrus sinensis Pers., origine din Israel, având în vedere riscurile prezentate de Thaumatothibia leucotreta	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				
380	32023R1134	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1134 al Comisiei din 8 iunie 2023 de stabilire a unor măsuri de prevenire a introducerii, instalării și răspândirii pe teritoriul Uniunii a Spodoptera frugiperda (Smith), de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2072 și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/638	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		128	Proiect Hotărâre de Guvern de aprobare a măsurilor de eradicare și prevenire a răspândirii a organismelor dăunătoare specificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Octombrie	2026				
381	32022R2404	Regulamentul delegat (UE) 2022/2404 al Comisiei din 14 septembrie 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor norme detaliate pentru anchetele privind organismele dăunătoare de carantină pentru zone protejate și de abrogare a Directivei 92/70/CEE a Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		129	Proiect Hotărâre de Guvern privind stabilirea unor norme detaliate pentru anchetele privind organismele dăunătoare de carantină pentru zone protejate	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	66.86	66.86		
382	32024R0288	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/288 al Comisiei din 18 ianuarie 2024 privind frecvența controalelor asupra materialelor de ambalaj din lemn care transportă, protejează sau sprijină anumite măruri din anumite țări terțe	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		130	Proiect Hotărâre de Guvern de stabilire a frecvenței controalelor asupra materialelor de ambalaj din lemn care transportă, protejează sau sprijină anumite măruri	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	66.86	66.86		
383	31989I.0014	Directiva 89/14 Comisiei din 15 decembrie 1988 de stabilire a grupelor soiurilor de sfeclă pentru petiol și frunze și sfeclă roșie care fac obiectul condițiilor de izolare a culturilor prevăzute în anexa II a Directivei 70/458/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de legume				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	66.86	66.68		
384	31993L.0061	Directiva 93/61/CEE a Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească răsadurile de legume și materialele de înmulțire ale legumelor, altele decât semințele, în conformitate cu Directiva 92/33/CEE a Consiliului				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
385	31993L.0062	Directiva 93/62/CEE a Comisiei din 5 iulie 1993 de instituire a măsurilor de aplicare privind supravegherea și controlul furnizorilor și unităților în cadrul Directivei 92/33/CEE a Consiliului privind comercializarea răsadurilor de legume și a materialului săditor de legume altul decât semințele				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
386	02009L0145-20130828	Directiva 2009/145/CE a Comisiei din 26 noiembrie 2009 de prevedere a anumitor derogări, pentru acceptarea raselor și soiurilor de legume care au fost cultivate în mod tradițional în anumite localități și regiuni și sunt amenințate de eroziune genetică și a soiurilor de legume fără valoare intrinsecă pentru producția comercială, dar dezvoltate pentru cultivarea în condiții speciale și pentru comercializarea acelor soiuri și soiuri specifice				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				
387	02003L0091-20240101	Directiva 2003/91/CE a Comisiei din 6 octombrie 2003 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare în sensul articolului 7 din Directiva 2002/55/CE a Consiliului în ceea ce privește caracteristicile care trebuie acoperite cel puțin de examinare și condițiile minime pentru examinarea anumitor soiuri de specii de legume				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				
388	32019L0114	Directiva de punere în aplicare (UE) 2019/114 a Comisiei din 24 ianuarie 2019 de modificare a Directivelor 2003/90/CE și 2003/91/CE de stabilire a măsurilor de punere în aplicare în sensul articolului 7 din Directiva 2002/53/CE a Consiliului și al articolului 7 din Directiva 2002/53/CE a Consiliului în ceea ce privește caracteristicile și, respectiv, examinarea minimă, în ceea ce privește condiții minime pentru examinarea anumitor soiuri de specii de plante agricole și specii de legume				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				
389	32019L.0990	Directiva de punere în aplicare (UE) 2019/990 a Comisiei din 17 iunie 2019 de modificare a listei de genuri și specii de la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/55/CE a Consiliului, în anexa II la Directiva 2008/72/CE a Consiliului și în anexa la Directiva 93/61/CEE a Comisiei cu relevanță.				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
390	32011D0180	Decizia Comisiei din 23 martie 2011 de punere în aplicare a Directivei 2002/55/CE a Consiliului în ceea ce privește condițiile în care poate fi autorizată introducerea pe piață a pachetelor mici de amestecuri de semințe standard din diferite soiuri de legume aparținând aceleiași specii				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				
391	32021L0971	Directiva de punere în aplicare (UE) 2021/971 a Comisiei din 16 iunie 2021 de modificare a anexei I la Directiva 66/401/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante furajere, a anexei I la Directiva 66/402/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de cereale, a anexei I la Directiva 2002/54/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de sfeclă, a anexei I la Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de legume și a anexei I la Directiva 2002/57/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, în ceea ce privește utilizarea tehnicilor biochimice și moleculare				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2026				
392	32021L0905	Directiva de punere în aplicare (UE) 2022/905 a Comisiei din 9 iunie 2022 de modificare a Directivei 2003/90/CE și 2003/91/CE în ceea ce privește protocolarele de examinare a anumitor soiuri de specii de plante agricole și de specii de legume				131	Proiect Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 713/2013 pentru aprobarea Cerințelor privind producerea și comercializarea semințelor de legume, răsadurilor și a materialului săditor legumicol	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
393	32004D0842	Decizia 2004/842/EC Comisiei din 1 decembrie 2004 privind modalitățile de aplicare conform cărora statele membre pot autoriza comercializarea semințelor aparținând unor soiuri pentru care s-a depus o cerere de înscriere în catalogul național al soiurilor de plante agricole și de specii de legume. Text cu relevanță pentru SEE				132	Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modalitățile de comercializarea semințelor aparținând unor soiuri pentru care s-a depus o cerere de înscriere în catalogul național al soiurilor de plante agricole și de specii de legume	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	66.86	66.86		
394	32021R0384	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/384 al Comisiei din 3 martie 2021 privind eligibilitatea denumirilor soiurilor de plante agricole și de legume și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2009 (Text cu relevanță pentru SEE)				133	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	51.28	51.28		
395	32021R1873	Regulamentul (UE) 2021/1873 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2021 privind prelungirea duratei protecției comunitare a soiurilor de plante pentru soiurile speciei Asparagus officinalis L. și ale grupurilor de specii plante cu bulbi, plante lemnoase cu fructe mici și plante lemnoase ornamentale				133	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 39/2008 privind protecția soiurilor de plante	Lege adoptată	AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iunie	2026				
396	32004L0029	Directiva 2004/29/CE a Comisiei din 4 martie 2004 privind stabilirea caracteristicilor și a condițiilor minime pentru inspecția soiurilor de viță de vie				134	Regulamentul privind producerea, controlul calității, certificarea și comercializarea materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie, aprobat prin HG nr. 432/2024	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	51.28	51.28		
397	31968L0193	Directiva Consiliului 68/193 din 9 aprilie 1968 privind comercializarea materialului pentru înmulțirea vegetativă a viței de vie				134	Regulamentul privind producerea, controlul calității, certificarea și comercializarea materialului de înmulțire vegetativă a viței-de-vie, aprobat prin HG nr. 432/2024	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2025				
398	32003D0017	Decizia 2003/17 Consiliului din 16 decembrie 2002 privind echivalența inspecțiilor în câmp la culturile producătoare de semințe, efectuate în țări terțe și echivalența semințelor produse în țări terțe Text cu relevanță pentru SEE				135	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 68/2013 despre semințe	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Aprilie	2025	62.80	62.80		
399	005D0834-202101	Decizia Consiliului din 8 noiembrie 2005 privind echivalența controalelor selecțiilor conservative realizate în anumite țări terțe și de modificare a Deciziei 2003/17/CE (2005/834/CE)	AA			135	Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 68/2013 despre semințe	lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Aprilie	2025				
400	32014L0020	Directiva de punere în aplicare 2014/20/UE a Comisiei din 6 februarie 2014 privind definirea claselor de cartofi de sămânță de bază și certificați de la nivelul Uniunii, precum și a condițiilor și denumirilor aplicabile acestor clase Text cu relevanță pentru SEE				136	Hotărâre de Guvern nr. 189/2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofi de sămânță	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	66.87	66.87		
401	32014L0021	Directiva de punere în aplicare 2014/21/UE a Comisiei din 6 februarie 2014 de definire a condițiilor minime și a claselor Uniunii pentru cartofii de sămânță de prebază Text cu relevanță pentru SEE				136	Hotărâre de Guvern nr. 189/2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofii de sămânță	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026				
402	000210056-202401	Directiva 2002/56/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind comercializarea cartofilor de sămânță				136	Hotărâre de Guvern nr. 189/2010 cu privire la aprobarea Cerințelor minime de comercializare pentru cartofii de sămânță	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Iunie	2026				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
417	32018L1027	Directiva de punere în aplicare (UE) 2018/1027 a Comisiei din 19 iulie 2018 de modificare a Directivei 66/402/CEE a Consiliului în ceea ce privește distanțele de izolare pentru Sorghum spp.				137	Proiect de modificare a Hotărârii de Guvern 600/2014 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de culturi cerealiere ploioase	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026				
418	32015L1955	Directiva de punere în aplicare (UE) 2015/1955 a Comisiei din 29 octombrie 2015 de modificare a anexelor I și II la Directiva 66/402/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de cereale				137	Proiect de modificare a Hotărârii de Guvern 600/2014 pentru aprobarea Cerințelor privind calitatea și comercializarea semințelor de culturi cerealiere ploioase	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2026				
419	32021L0971	Directiva de punere în aplicare (UE) 2021/971 a Comisiei din 16 iunie 2021 de modificare a anexei I la Directiva 66/401/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante furajere; a anexei I la Directiva 66/402/CEE a Consiliului privind comercializarea semințelor de cereale; a anexei I la Directiva 2002/54/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de sfeclă; a anexei I la Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de legume și a anexei I la Directiva 2002/57/CE a Consiliului privind comercializarea semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre, în ceea ce privește utilizarea tehnicilor biochimice și moleculare				138	Hotărâre de Guvern nr. 1211/2008 cu privire la aprobarea Cerințelor "Material semincer pentru porumb și sorg"	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	66.87	66.87		
420	32021L1927	Directiva de punere în aplicare (UE) 2021/1927 a Comisiei din 5 noiembrie 2021 de modificare a anexelor I și II la Directiva 66/402/CEE a Consiliului în ceea ce privește semințele de hibrizi de grâu produse prin sterilitate masculină citoplasmatică (Text cu relevanță pentru SEE)				138	Hotărâre de Guvern nr. 1211/2008 cu privire la aprobarea Cerințelor "Material semincer pentru porumb și sorg"	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025				
421	01966L0402	Directiva Consiliului din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale (66/402/CEE)	AA			138	Hotărâre de Guvern nr. 1211/2008 cu privire la aprobarea Cerințelor "Material semincer pentru porumb și sorg"	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025				
422	32010L0060	Directiva 2010/60/UE a Comisiei din 30 august 2010 de stabilire a anumitor derogări pentru comercializarea anemeturilor de semințe de plante furajere destinate a fi utilizate pentru protecția mediului natural				139	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2025	57.20	57.20		
423	32003L0090	Directiva 2003/90/CE a Comisiei din 6 octombrie 2003 de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a articolului 7 din Directiva 2002/53/CE a Consiliului în ceea ce privește caracteristicile minime de analiză și condițiile minime de verificare a anumitor soiuri de specii de plante agricoleText cu relevanță pentru SEE				139	Proiect de Hotărâre de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025				
424	32006L0127	Directiva 2006/127/CE a Comisiei din 7 decembrie 2006 de modificare a Directivei 2003/91/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a dispozițiilor articolului 7 din Directiva 2002/55/CE a Consiliului privind numărul minim de caracteristici care trebuie examinate și condițiile minime necesare pentru examinarea anumitor soiuri de legumeText cu relevanță pentru SEE				139	Hotărâre de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025				
425	2002L0053-200404	Directiva 2002/53/CE a Consiliului din 13 iunie 2002 privind Catalogul comun al soiurilor de plante agricole	AA			139	Hotărâre de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025				
426	2008/90/CE	DECIZIA DE PUNEREA ÎN APLICARE (UE) 2019/120 A COMISIEI din 24 ianuarie 2019 de modificare a Directivei 2008/90/CE a Consiliului în ceea ce privește extinderea derogării referitoare la condițiile de import pentru materialul de înmulțire a plantelor fructifere și plantele fructifere destinate producției de fructe din țări terțe				139	Hotărâre de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
427	32019J1813	Directiva de punere în aplicare (UE) 2019/1813 a Comisiei din 29 octombrie 2019 de modificare a Directivei de punere în aplicare 2014/96/UE privind cerințele referitoare la etichetarea, sigilarea și ambalarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2008/90/CE a Consiliului în ceea ce privește culoarea etichetei pentru categoriile certificate de material de înmulțire și plantare fructifer și conținutul documentului furnizorului				139	Hotărâre de Guvern nr. 43/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea și admiterea soiurilor în Catalogul soiurilor de plante	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Iunie	2025				
428	32006R0217	Regulamentul (CE) nr. 217/2006 al Comisiei din 8 februarie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 66/401/CEE, 66/402/CEE, 2002/54/CE, 2002/55/CE și 2002/57/CE ale Consiliului în ceea ce privește autorizația acordată statelor membre de a permite comercializarea temporară a semințelor care nu îndeplinesc cerințele referitoare la facultatea germinativă minimăText cu relevanță pentru SEE				140	Proiect Hotărâre de Guvern privind comercializarea temporară a semințelor care nu îndeplinesc cerințele referitoare la facultatea germinativă minimă	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iunie	2025	57.20	57.20		
429	31994D0643	Decizia Comisiei din 12 septembrie 1994 privind retragerea omologărilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin alchalină ca substanță activă	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025	189.09	189.09		
430	31995D0276	Decizia Comisiei din 13 iulie 1995 privind retragerea omologărilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin ferbam sau azinfos-etil ca substanțe active	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
431	31996D0586	Decizia Comisiei din 9 aprilie 1996 privind retragerea omologărilor acordate pentru produsele fitofarmaceutice care conțin profam ca substanță activă	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
432	31998D0269	Decizia Comisiei din 7 aprilie 1998 privind retragerea omologării pentru produsele fitosanitare care conțin dinotef care ca substanță activăText cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
433	31998D0270	Decizia Comisiei din 7 aprilie 1998 privind retragerea omologărilor pentru produsele fitosanitare care conțin fenvalerat ca substanță activăText cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
434	31999D0164	Decizia Comisiei din 17 februarie 1999 privind neincluderea DNOC ca substanță activă în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată sub numărul C(1999) 332] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
435	32000D0233	Decizia Comisiei din 9 martie 2000 privind neincluderea pirazofosului ca substanță activă în anexa I la Directiva 91/414/CEE și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată sub numărul C(2000) 655] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
436	32000D0234	Decizia 2000/234/EC Comisiei din 9 martie 2000 privind neincluderea monofluralorului ca substanță activă în anexa I la Directiva 91/414/CEE și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată sub numărul C(2000) 656] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
437	32000D0626	Decizia Comisiei din 13 octombrie 2000 privind neincluderea clozolinatului ca substanță activă în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2000) 3907] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
438	32000D0725	Decizia 2000/725/EC Comisiei din 20 noiembrie 2000 privind neînscriserea tecnazenului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2000) 3354] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
439	32000D0801	Decizia 2000/801/EC Comisiei din 20 decembrie 2000 privind neincluderea lindanului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2000) 4014] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
440	32000D0816	Decizia 2000/816/EC Comisiei din 27 decembrie 2000 privind neînscriserea chintozenului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2000) 4136] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
441	32000D0817	Decizia 2000/817/EC Comisiei din 27 decembrie 2000 privind neînscriserea permetrinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor eliberate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2000) 4140] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
442	32001D0245	Decizia 2001/245/EC Comisiei din 22 martie 2001 privind neincluderea substanței zinei în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2001) 749] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
443	32001D0520	Decizia 2001/520/EC Comisiei din 9 iulie 2001 privind neincluderea paratolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [Notificată cu numărul C(2001) 1772] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
444	32001D0697	Decizia 2001/697/EC Comisiei din 5 septembrie 2001 privind neincluderea substanței clorfenur în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2001) 2617] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
445	32001D0861	Decizia 2001/861/EC Comisiei din 27 noiembrie 2001 privind recunoașterea în principiu a finalizării dosarului prezentate pentru o examinare detaliată în vederea posibilei includeri a substanțelor laminari și novaluron în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare [notificată cu nr. C(2001) 3761]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
446	32002D0305	Decizia 2002/305/EC Comisiei din 19 aprilie 2002 de recunoaștere, în principiu, a conformității dosarului transmise pentru examinare detaliată în vederea înscrierii eventuale a substanței clotianidină și Pseudonyma flocculosa în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare [notificată cu numărul C(2002) 1434]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
447	32002D0478	Decizia Comisiei din 20 iunie 2002 privind refuzul de a înscrie acetulul de fenilă în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate produselor fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2002) 2199]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
448	32002D0479	Decizia 2002/479/EC Comisiei din 20 iunie 2002 privind refuzul de a înscrie hidroculul de fenilă în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate produselor fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2002) 2207]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
449	32002D0928	Decizia 2002/928/EC Comisiei din 26 noiembrie 2002 privind neincluderea benomilului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea omologărilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2002) 4534]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
450	32002D0949	Decizia 2002/949/EC Comisiei din 4 decembrie 2002 privind neînscriserea substanței azafenidul în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2002) 4781]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
451	32003D0166	Decizia Comisiei din 10 martie 2003 privind neînscriserea metilului pirazin în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2003) 724]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
452	32003D0199	Decizia Consiliului din 18 martie 2003 privind neînscriserea aldicarbului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
453	32003D0219	Decizia Comisiei din 25 martie 2003 privind neînscriserea acetafului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2003) 868]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
454	32004D0129	Decizia 2004/129/EC Comisiei din 30 ianuarie 2004 privind neincluderea anumitor substanțe active din anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului, precum și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C(2004) 152]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
455	32004D0140	Decizia 2004/140/EC Comisiei din 11 februarie 2004 privind neincluderea fenionului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2004) 313]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
456	32004D0141	Decizia 2004/141/EC Comisiei din 12 februarie 2004 privind neincluderea amitrazului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2004) 332]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
457	32004D0247	Decizia 2004/247/EC Comisiei din 10 martie 2004 privind neincluderea simazinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2004) 727]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
458	32004D0248	Decizia 2004/248/EC Comisiei din 10 martie 2004 privind neincluderea atrazinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2004) 731]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
459	32004D0401	Decizia 2004/401/EC Comisiei din 26 aprilie 2004 privind neincluderea metflutidului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2004) 1513]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
460	32005D0303	Decizia 2005/303/CE a Comisiei din 31 martie 2005 privind neincluderea substanțelor acid cresilic, diclorofen, imazameturbenz, kasugamicin și polioxin în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului, precum și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C (2005) 975]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
461	32005D0487	Decizia 2005/487/EC a Comisiei din 4 iulie 2005 privind neincluderea triazamatului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2005) 1960]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
462	32005D0788	Decizia 2005/788/CE a Comisiei din 11 noiembrie 2005 privind neînscriserea substanței naled în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2005) 4351]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
463	32005D0864	Decizia Comisiei din 2 decembrie 2005 privind neînscriserea substanței endosulfan în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2005) 4611]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
464	32006D0302	Decizia 2006/302/EC Comisiei din 25 aprilie 2006 privind neînscriserea substanței metabenziazuron în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2006) 1653]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
465	32006D0792	Decizia Comisiei din 22 noiembrie 2006 privind neînscriserea sulfamantului de amoniu, hexaconazolului, tetratocarbonatului de sodiu și 8-hidroxi-chinolinei în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate produselor fitosanitare care conțin aceste substanțe active [notificată cu numărul C(2006) 5535]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
466	32006D0966	Decizia 2006/966/EC a Comisiei din 18 decembrie 2006 privind neînscriserea alaclorului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor acordate pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță activă [notificată cu numărul C(2006) 6567]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
467	32006D1009	Decizia 2006/1009/EC Comisiei din 22 decembrie 2006 privind neîncluderea dimetenamidului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin substanța respectivă [notificată cu numărul C(2006) 6895]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
468	32006D1010	Decizia Comisiei din 22 decembrie 2006 privind neîncluderea foslosolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin substanța respectivă [notificată cu numărul C(2006) 6897]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
469	32007D0322	2007/322/CE: Decizia Comisiei din 4 mai 2007 de stabilire a măsurilor de protecție privind utilizările produselor de protecție a plantelor care conțin tolfenamid și cauzează contaminarea apei potabile [notificată cu numărul C(2007) 1865]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
470	32007D0355	2007/355/CE: Decizia Comisiei din 21 mai 2007 privind neîncluderea carbarilului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2007) 2093]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
471	32007D0356	2007/356/CE: Decizia Comisiei din 21 mai 2007 privind neîncluderea tricloforomului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2096]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
472	32007D0379	2007/379/CE: Decizia Comisiei din 25 mai 2007 privind neîncluderea fenitrothionului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2007) 2164]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
473	32007D0387	2007/387/CE: Decizia Comisiei din 6 iunie 2007 privind neîncluderea dichlorvosului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2338]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
474	32007D0389	2007/389/CE: Decizia Comisiei din 6 iunie 2007 privind neîncluderea malathionului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2007) 2337]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
475	32007D0392	2007/392/CE: Decizia Comisiei din 21 mai 2007 privind neîncluderea oxidemeton-metilului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2098]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
476	32007D0393	2007/393/CE: Decizia Comisiei din 6 iunie 2007 de neîncludere a diazinonului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2339]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
477	32007D0415	2007/415/CE: Decizia Comisiei din 13 iunie 2007 de neîncludere a carbofosulfamului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2463]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
478	32007D0416	2007/416/CE: Decizia Comisiei din 13 iunie 2007 privind neîncluderea carbofuranului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2467]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
479	32007D0417	2007/417/CE: Decizia Comisiei din 13 iunie 2007 de neîncludere a diuronului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2468]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
480	32007D0428	2007/428/CE: Decizia Comisiei din 18 iunie 2007 privind neîncluderea cadusofosului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2007) 2511]Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
481	32007D0437	2007/437/CE: Decizia Comisiei din 19 iunie 2007 de neincludere a balediopoliului-R în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2007) 2548] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
482	32007D0442	2007/442/CE: Decizia Comisiei din 21 iunie 2007 de neincludere a unor substanțe active în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizației pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C (2007) 2576] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
483	32007D0553	2007/553/CE: Decizia Comisiei din 2 august 2007 de neincludere a dihidrogenului sulfat de monocarbamid și a dimetilpinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragere a autorizațiilor pentru produsele fitosanitare care conțin aceste substanțe active [notificată cu numărul C(2007) 3646] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
484	32007D0615	2007/615/CE: Decizia Comisiei din 20 septembrie 2007 privind neincluderea benfurcarbubului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de uz fitosanitar care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2007) 4285] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
485	32007D0628	2007/628/CE: Decizia Comisiei din 19 septembrie 2007 privind neincluderea metomilului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor conținând această substanță [notificată cu numărul C(2007) 4258] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
486	32008D0296	2008/296/CE: Decizia Comisiei din 4 aprilie 2008 de neincludere a substanțelor azocietolin, cheaxatin și tidiazuron în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de retragere a autorizației pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe active [notificată cu numărul C(2008) 1187] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
487	32008D0317	2008/317/CE: Decizia Comisiei din 10 aprilie 2008 privind neincluderea rotenonei, a extractului de Equisetum și a clordifratului de chinină în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C(2008) 1293] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
488	32008D0656	2008/656/CE: Decizia Comisiei din 28 iulie 2008 privind admisibilitatea notificărilor referitoare la reînnoirea includerii în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului a substanțelor active azimsulfuron, azoxistrobin, fluroxypyr, imazalil, kresoxim-metil, prohexadion-calcu și spiroxamină și la stabilirea listei notificărilor vizate [notificată cu numărul C(2008) 3855] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
489	32008D0745	2008/745/CE: Decizia Comisiei din 18 septembrie 2008 privind neincluderea cianamidinei în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin substanța respectivă [notificată cu numărul C (2008) 5087] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
490	32008D0748	2008/748/CE: Decizia Comisiei din 30 septembrie 2008 privind neincluderea trifluralolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 5075] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
491	32008D0764	2008/764/CE: Decizia Comisiei din 30 septembrie 2008 privind neincluderea dicofolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 5105] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
492	32008D0768(01)	2008/768/CE: Decizia Comisiei din 30 septembrie 2008 privind neincluderea Beauveria brongniartii și a permanganatului de potasiu în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C(2008) 5106] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
493	32008D0770	2008/770/CE: Decizia Comisiei din 30 septembrie 2008 privind neincluderea triciclazolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 5108] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
494	32008D0771	2008/771/CE: Decizia Comisiei din 30 septembrie 2008 privind neincluderea buprofezinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 5109] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
495	32008D0819	2008/819/CE: Decizia Comisiei din 20 octombrie 2008 privind neincluderea butralinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 6066] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
496	32008D0832	2008/832/CE: Decizia Comisiei din 3 noiembrie 2008 privind neincluderea bromuconazolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 6290] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
497	32008D0865	2008/865/CE: Decizia Comisiei din 10 noiembrie 2008 privind neincluderea clorantului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 6587] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
498	32008D0902	2008/902/CE: Decizia Comisiei din 1 noiembrie 2008 privind neincluderea napropamidului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 6281] ((Text cu relevanță pentru SEE))	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
499	32008D0924	2008/924/CE: Decizia Comisiei din 5 decembrie 2008 privind neincluderea anumitor substanțe active în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului, precum și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C(2008) 7637] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
500	32008D0932	2008/937/CE: Decizia Comisiei din 5 decembrie 2008 privind neincluderea acidului sulfuric în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 7612] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
501	32008D0941	2008/941/CE: Decizia Comisiei din 8 decembrie 2008 privind neincluderea anumitor substanțe active în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe [notificată cu numărul C(2008) 7803] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
502	32008D0943	2008/943/CE: Decizia Comisiei din 12 decembrie 2008 privind neincluderea uleiului Dippel în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 8083] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
503	32008D0967	2008/967/CE: Decizia Comisiei din 12 decembrie 2008 privind neincluderea monoxidului de carbon în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2008) 8077] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
504	32008D0986	2008/986/CE: Decizia Comisiei din 15 decembrie 2008 privind neincluderea antrachinonei în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 8133] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
505	32009D0009	2009/9/CE: Decizia Comisiei din 8 decembrie 2008 privind neincluderea nicotinei în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2008) 7714] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
506	32009D0241	2009/241/CE: Decizia Comisiei din 16 martie 2009 privind neincluderea trifluramonului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2009) 1681] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
507	32009D0616	2009/616/CE: Decizia Comisiei din 17 august 2009 privind neincluderea uleiului de petrol CAS 92062-35-6 în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2009) 6303] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
508	32009D0617	2009/617/CE: Decizia Comisiei din 17 august 2009 privind neincluderea uleiului de parafină CAS 64742-54-7 în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2009) 6305] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
509	32009D0715	2009/715/CE: Decizia Comisiei din 23 septembrie 2009 privind neincluderea substanței clorid-dimetil în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C(2009) 6431] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
510	32009D0860	2009/860/CE: Decizia Comisiei din 30 noiembrie 2009 privind neincluderea triazoxidului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2009) 9271] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
511	32009D0887	2009/887/CE: Decizia Comisiei din 30 noiembrie 2009 privind neincluderea bifentrinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și retragerea autorizațiilor pentru produsele de protecție a plantelor care conțin această substanță [notificată cu numărul C (2009) 9196] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
512	32010D0355	2010/355/CE: Decizia Comisiei din 25 iunie 2010 privind neincluderea trifluralinului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2010) 4190] (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
513	32010R1141	Regulamentul (UE) nr. 1141/2010 al Comisiei din 7 decembrie 2010 de stabilire a procedurii de reînoire a includerii unui al doilea grup de substanțe active în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului și de stabilire a listei substanțelor în cauză Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
514	32011D0036	2011/36/UE: Decizia Comisiei din 20 ianuarie 2011 privind neincluderea substanței 1,3-dicloropropenă în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 119] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
515	32011D0120	2011/120/UE: Decizia Comisiei din 21 februarie 2011 privind neincluderea bromurii de metil în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 950] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
516	32011D0123	2011/123/UE: Decizia Comisiei din 23 februarie 2011 privind recunoașterea, în principiu, a integralității dosarului prezentat pentru examinarea detaliată în vederea posibilei includeri a sedaxan și a Bacillus firmus I-1582 în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 989] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
517	32011D0124	2011/124/UE: Decizia Comisiei din 23 februarie 2011 de recunoașterea, în principiu, a integralității dosarului prezentat pentru examinarea detaliată în vederea posibilei includeri a substanței etamsulfuron în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 991] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
518	32011D0234	2011/234/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 11 aprilie 2011 privind neincluderea diclofenolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 2437] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
519	32011D0253	2011/253/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 26 aprilie 2011 privind recunoașterea, în principiu, a integralității dosarului prezentat pentru examinare detaliată în vederea posibilei includeri a substanțelor metobromuron, S-acid abscisic, Bacillus amyloliquefaciens subsp. plantarum D747, Bacillus pumilus QST 2808 și Streptomyces lydicus WYEC 108 în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 2675] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
520	32011D0266	2011/266/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 2 mai 2011 privind recunoașterea, în principiu, a integralității dosarului prezentat pentru examinare detaliată în vederea posibilei includeri a beta-cipermetrinului, eugenolului, geraniolului și timolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 2776] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
521	32011D0328	2011/328/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 1 iunie 2011 privind neincluderea flupirimidolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 3733] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
522	32011D0329	2011/329/UE: Decizia de punere în aplicare a Comisiei din 1 iunie 2011 privind neincluderea clorantolului în anexa I la Directiva 91/414/CEE a Consiliului [notificată cu numărul C(2011) 3731] Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
523	32011R0188	Regulamentul (UE) nr. 188/2011 al Comisiei din 25 februarie 2011 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Directivei 91/414/CEE a Consiliului în ceea ce privește procedura de evaluare a substanțelor active care nu existau pe piață la doi ani de la data notificării directivei menționate Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
524	32011R0540	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active autorizate Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
525	32011R0541	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 541/2011 al Comisiei din 1 iunie 2011 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active aprobate Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
526	32011R0702	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 702/2011 al Comisiei din 20 iulie 2011 de autorizare a substanței active probexadion, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
527	32011R0703	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 703/2011 al Comisiei din 20 iulie 2011 de aprobare a substanței active azoxystrobin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
528	32011R0704	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 704/2011 al Comisiei din 20 iulie 2011 de aprobare a substanței active azimsulfuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
529	32011R0705	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 705/2011 al Comisiei din 20 iulie 2011 de autorizare a substanței active imazalil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
530	32011R0706	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 706/2011 al Comisiei din 20 iulie 2011 de aprobare a substanței active proflumid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
531	32011R0736	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 736/2011 al Comisiei din 26 iulie 2011 de aprobare a substanței active fluroxipir, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
532	32011R0740	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 740/2011 al Comisiei din 27 iulie 2011 de aprobare a substanței active bispirbax, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
533	32011R0786	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 786/2011 al Comisiei din 5 august 2011 de aprobare a substanței active 1-naftlacetaimidă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/941/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
534	32011R0787	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 787/2011 al Comisiei din 5 august 2011 de aprobare a substanței active acid 1-naftilacetic, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
535	32011R0788	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 788/2011 al Comisiei din 5 august 2011 de aprobare a substanței active fluzazifop-P, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
536	32011R0797	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 797/2011 al Comisiei din 9 august 2011 de aprobare a substanței active spiroxamină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
537	32011R0798	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 798/2011 al Comisiei din 9 august 2011 de aprobare a substanței active oxifluorfen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
538	32011R0809	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 800/2011 al Comisiei din 9 august 2011 de aprobare a substanței active telturin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
539	32011R0806	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 806/2011 al Comisiei din 10 august 2011 de aprobare a substanței active fluguinconazol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
540	32011R0807	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 807/2011 al Comisiei din 10 august 2011 de aprobare a substanței active triazoxid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
541	32011R0810	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 810/2011 al Comisiei din 11 august 2011 de aprobare a substanței active kresoxim-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
542	32011R0942	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 942/2011 al Comisiei din 22 septembrie 2011 privind neaprobarea substanței active flufenoxuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
543	32011R0943	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 943/2011 al Comisiei din 22 septembrie 2011 privind neaprobarea substanței active propagat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
544	32011R0974	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 974/2011 al Comisiei din 29 septembrie 2011 de aprobare a substanței active acrinatrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
545	32011R0993	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 993/2011 al Comisiei din 6 octombrie 2011 de aprobare a substanței active 8-hidroxicinolină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
546	32011R1022	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1022/2011 al Comisiei din 14 octombrie 2011 privind neaprobarea aprobiți substanței active ciclanilidă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
547	32011R1045	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1045/2011 al Comisiei din 19 octombrie 2011 privind neaprobarea substanței active asulam, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
548	32011R1078	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1078/2011 al Comisiei din 25 octombrie 2011 privind neaprobarea substanței active propamit, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
549	32011R1127	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1127/2011 al Comisiei din 7 noiembrie 2011 privind neaprobarea substanței active acid 2-naftiloxiacetic, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
550	32011R1134	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1134/2011 al Comisiei din 9 noiembrie 2011 privind nereînnoirea aprobării substanței active cinidon-etil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
551	32011R1143	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1143/2011 al Comisiei din 10 noiembrie 2011 de aprobare a substanței active prochloraz, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
552	32011R1372	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1372/2011 al Comisiei din 21 decembrie 2011 privind neautorizarea substanței active acetolol în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a Deciziei 2008/934/CE a Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
553	32011R1381	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1381/2011 al Comisiei din 22 decembrie 2011 privind neautorizarea substanței active cloproctenil în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a Deciziei 2008/934/CE Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
554	32012R0359	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 359/2012 al Comisiei din 25 aprilie 2012 de autorizare a substanței active metam, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
555	32012R0578	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 578/2012 al Comisiei din 29 iunie 2012 privind neaprobarea substanței active difenilamină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
556	32012R0582	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 582/2012 al Comisiei din 2 iulie 2012 de autorizare a substanței active bifentrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
557	32012R0589	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 589/2012 al Comisiei din 4 iulie 2012 de autorizare a substanței active flusaproxad, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
558	32012R0593	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 595/2012 al Comisiei din 5 iulie 2012 de autorizare a substanței active fenpyrazamină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
559	32012R0746	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 746/2012 al Comisiei din 16 august 2012 de autorizare a substanței active Adoxophyes orana granulovirus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
560	32012R0823	Regulamentul (UE) nr. 823/2012 al Comisiei din 14 septembrie 2012 de derogare de la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește datele de expirare a aprobării substanțelor active 2,4-DB, acid benzoic, betu-cliflutrin, carfentrazon etil, Coniothyrium minitans tulpinus CON/M/91-08 (DSM 9660), clazofamid, ciflutrin, delfametrin, p-dimetenamidă, etofumesat, etoxisulfuron, fenamidon, flazasulfuron, flufenacet, flurtamon, foramsulfuron, fostiazat, imazamox, iodosulfuron, iprodion, izoxafentol, linuron, hidrazida maleică, mecoprop, mecoprop-p, mecosulfuron, mesotrion, oxadiargil, oxasulfuron, pendimetalin, picoxistrobină, propiconazol, propineb, propoxycarbazon, propizamidă, piraclostrobin, siltolam, trifloxistrobin, warfarină și zoxanild Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
561	32012R1043	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1043/2012 al Comisiei din 8 noiembrie 2012 de autorizare a substanței active fosfan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
562	32012R1237	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1237/2012 al Comisiei din 19 decembrie 2012 de autorizare a substanței active Vinul mozaicului galben al dovleceului – tulpina cu virulență mică, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
563	32012R1238	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1238/2012 al Comisiei din 19 decembrie 2012 de autorizare a substanței active Trichodema asperellum (tulpina T34), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
564	32013R0017	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 17/2013 al Comisiei din 14 ianuarie 2013 de autorizare a substanței active Trichodema atroviride tulpina I-1237, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
565	32013R0022	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 22/2013 al Comisiei din 15 ianuarie 2013 de autorizare a substanței active cilmetofen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
566	32013R0188	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 188/2013 al Comisiei din 5 martie 2013 de autorizare a substanței active mandipropamid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
567	32013R0200	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 200/2013 al Comisiei din 8 martie 2013 de autorizare a substanței active ametotradin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
568	32013R0359	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 350/2013 al Comisiei din 17 aprilie 2013 de autorizare a substanței active bixafen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
569	32013R0355	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 355/2013 al Comisiei din 18 aprilie 2013 de autorizare a substanței active malotextrină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
570	32013R0356	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 356/2013 al Comisiei din 18 aprilie 2013 de autorizare a substanței active halosulfuron-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
571	32013R0366	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 366/2013 al Comisiei din 22 aprilie 2013 de aprobare a substanței active Bacillus firmus I-1582, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
572	32013R0367	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 367/2013 al Comisiei din 22 aprilie 2013 de autorizare a substanței active Spodoptera littoralis nucleopolyhedrovirus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
573	32013R0368	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 368/2013 al Comisiei din 22 aprilie 2013 de autorizare a substanței active Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
574	32013R0369	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 369/2013 al Comisiei din 22 aprilie 2013 de autorizare a substanței active fosfonati de potasiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
575	32013R0373	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 373/2013 al Comisiei din 23 aprilie 2013 de autorizare a substanței active Candida oleophila tulpina O, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
576	32013R0375	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 375/2013 al Comisiei din 23 aprilie 2013 de aprobare a substanței active spiroimsectin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
577	32013R0378	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 378/2013 al Comisiei din 24 aprilie 2013 de autorizare a substanței active Paecilomyces fumosoroseus tulpina FE 9901, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
578	32013R0546	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 546/2013 al Comisiei din 14 iunie 2013 de aprobare a substanței active eugenol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
579	32013R0568	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 568/2013 al Comisiei din 18 iunie 2013 de aprobare a substanței active timol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
580	32013R0570	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 570/2013 al Comisiei din 17 iunie 2013 de autorizare a substanței active geraniol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
581	32013R0767	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 767/2013 al Comisiei din 8 august 2013 de revocare a autorizației acordate pentru substanța activă biteranol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
582	32013R0802	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 802/2013 al Comisiei din 22 august 2013 de aprobare a substanței active fluopirax, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
583	32013R0826	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 826/2013 al Comisiei din 29 august 2013 de autorizare a substanței active sedaxan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
584	32013R0827	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 827/2013 al Comisiei din 29 august 2013 de autorizare a substanței active Eurobasidium pullulans (tulpinile DSM 14940 și DSM 14941), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
585	32013R0828	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 828/2013 al Comisiei din 29 august 2013 de aprobare a substanței active emamectin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
586	32013R0829	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 829/2013 al Comisiei din 29 august 2013 de aprobare a substanței active Pseudomonas sp. tulpina DSMZ 13134, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
587	32013R0832	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 832/2013 al Comisiei din 30 august 2013 de autorizare a substanței active foslon de diodiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
588	32013R0833	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 833/2013 al Comisiei din 30 august 2013 de autorizare a substanței active piriflofenol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
589	32013R1031	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1031/2013 al Comisiei din 24 octombrie 2013 de autorizare a substanței active penflufen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
590	32013R1165	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1165/2013 al Comisiei din 18 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active alei de portocale, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
591	32013R1175	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1175/2013 al Comisiei din 20 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active benalaxil-M, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
592	32013R1176	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1176/2013 al Comisiei din 20 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active piroxolam, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
593	32013R1177	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1177/2013 al Comisiei din 20 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active spiroterantrat în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
594	32013R1187	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1187/2013 al Comisiei din 21 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active pentiopirad, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
595	32013R1192	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1192/2013 al Comisiei din 22 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active tembortriol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
596	32013R1195	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1195/2013 al Comisiei din 22 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active tiousofalf de sodiu și argint, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
597	32013R1199	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1199/2013 al Comisiei din 25 noiembrie 2013 de autorizare a substanțelor active clorantraniliprol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
598	32014R0108	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 108/2014 al Comisiei din 5 februarie 2014 privind neaprobarea substanțelor active tiocianat de potasiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
599	32014R0116	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 116/2014 al Comisiei din 6 februarie 2014 privind neaprobarea substanțelor active iodură de potasiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
600	32014R0140	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 140/2014 al Comisiei din 13 februarie 2014 de autorizare a substanțelor active spiroterantrat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
601	32014R0143	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 143/2014 al Comisiei din 14 februarie 2014 de autorizare a substanțelor active piridilal, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
602	32014R0144	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 144/2014 al Comisiei din 14 februarie 2014 de autorizare a substanțelor active valifenalat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
603	32014R0145	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 145/2014 al Comisiei din 14 februarie 2014 de autorizare a substanțelor active tencarbazon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
604	32014R0149	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 149/2014 al Comisiei din 17 februarie 2014 de autorizare a substanței active acid L-ascorbic, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
605	32014R0151	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 151/2014 al Comisiei din 18 februarie 2014 de autorizare a substanței active S-acid abscisic, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
606	32014R0192	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 192/2014 al Comisiei din 27 februarie 2014 de autorizare a substanței active 1,4-dimetilnaftalen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
607	32014R0193	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 193/2014 al Comisiei din 27 februarie 2014 de autorizare a substanței active anisulbrom, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
608	32014R0462	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 462/2014 al Comisiei din 5 mai 2014 de autorizare a substanței de bază Equisetum arvense L., în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
609	32014R0485	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 485/2014 al Comisiei din 12 mai 2014 de aprobare a substanței active Bacillus pumilus QST 2086, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
610	32014R0486	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 486/2014 al Comisiei din 12 mai 2014 de revocare a autorizației acordate pentru substanța activă oxid de fenbutatin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
611	32014R0496	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 496/2014 al Comisiei din 14 mai 2014 de autorizare a substanței active acequinol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
612	32014R0563	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 563/2014 al Comisiei din 23 mai 2014 de autorizare a substanței active clorhidrat de chitosan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
613	32014R0632	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 632/2014 al Comisiei din 13 mai 2014 de autorizare a substanței active flubendiamidă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
614	32014R0890	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 890/2014 al Comisiei din 14 august 2014 de autorizare a substanței active metobromoran, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
615	32014R0891	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 891/2014 al Comisiei din 14 august 2014 de aprobare a substanței active aminopiralină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
616	32014R0916	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 916/2014 al Comisiei din 22 august 2014 de aprobare a substanței de bază zaharoză, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
617	32014R0912	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 917/2014 al Comisiei din 22 august 2014 de aprobare a substanței active Streptomyces lydicus tulpina WYEC 108, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
618	32014R1330	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1330/2014 al Comisiei din 15 decembrie 2014 de aprobare a substanțelor active neplidinoace, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
619	32014R1334	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1334/2014 al Comisiei din 16 decembrie 2014 de aprobare a substanțelor active gama-chalotrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și de acordare a permisiunii statelor membre să extindă autorizațiile provizorii pentru substanța activă respectivă Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
620	32015R0051	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/51 al Comisiei din 14 ianuarie 2015 de aprobare a substanțelor active cromafenozidă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și de acordare a permisiunii statelor membre să prelungească autorizațiile provizorii pentru substanța activă respectivă Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
621	32015R0306	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/306 al Comisiei din 26 februarie 2015 de reînnoire a aprobării substanțelor active Isaria fumosorosea tulpina Apopka 97, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
622	32015R0543	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/543 al Comisiei din 1 aprilie 2015 de aprobare a substanțelor active COS-OGA, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
623	32015R0553	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/553 al Comisiei din 7 aprilie 2015 de aprobare a substanțelor active cerevisan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
624	32015R0707	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/707 al Comisiei din 30 aprilie 2015 privind neautorizarea extracției de rădăcină de Rheum officinale ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
625	32015R0762	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/762 al Comisiei din 12 mai 2015 de aprobare a substanțelor de bază hidroxid de calciu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
626	32015R1107	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1107 al Comisiei din 8 iulie 2015 de aprobare a Salix spp. cortex ca substanță de bază, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
627	32015R1108	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1108 al Comisiei din 8 iulie 2015 de aprobare a otetului ca substanță de bază, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
628	32015R1115	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1115 al Comisiei din 9 iulie 2015 de reînnoire a aprobării substanțelor active piridat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
629	32015R1116	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1116 al Comisiei din 9 iulie 2015 de autorizare a substanțelor de bază lecitine, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
630	32015R1154	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1154 al Comisiei din 14 iulie 2015 de reînnoire a aprobării substanțelor active sulfosulfuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
631	32015R1165	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1165 al Comisiei din 15 iulie 2015 de aprobare a substanței active hulauxifen-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
632	32015R1166	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1166 al Comisiei din 15 iulie 2015 de reînnoire a aprobării substanței active fosfat feric, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
633	32015R1176	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1176 al Comisiei din 17 iulie 2015 de autorizare a substanței active virusul mozaic pepino, tulpina CH2, izolat 1906, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
634	32015R1191	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1191 al Comisiei din 20 iulie 2015 de aprobare a substanței active amestec de terpenoide QRD 466", în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
635	32015R1192	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1192 al Comisiei din 20 iulie 2015 de aprobare a substanței active, amestec de terpenoide QRD 466", în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
636	32015R1201	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1201 al Comisiei din 22 iulie 2015 de reînnoire a aprobării substanței active fenhexamid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
637	32015R1295	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1295 al Comisiei din 27 iulie 2015 de aprobare a substanței active sulfoxalor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
638	32015R1392	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1392 al Comisiei din 13 august 2015 de aprobare a substanței de bază fructoză, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
639	32015R1397	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1397 al Comisiei din 14 august 2015 de reînnoire a aprobării substanței active florasulam, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
640	32015R2033	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2033 al Comisiei din 13 noiembrie 2015 de reînnoire a aprobării substanței active 2,4-D în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
641	32015R2046	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2046 al Comisiei din 16 noiembrie 2015 privind neaprobarea Artemisia absinthium L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
642	32015R2047	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2047 al Comisiei din 16 noiembrie 2015 de reînnoire a aprobării substanței active esfenvalerat, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
643	32015R2069	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2069 al Comisiei din 17 noiembrie 2015 de autorizare a substanței de bază bicarbonat de sodiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
644	32015R2082	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2082 al Comisiei din 18 noiembrie 2015 privind neaprobarea Axtium lappi L. (pitirile-aciene) ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
645	32015R2083	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2083 al Comisiei din 18 noiembrie 2015 privind neaprobarea Tanacetum vulgare L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
646	32015R2084	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2084 al Comisiei din 18 noiembrie 2015 de aprobare a substanței active flupiradifuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
647	32015R2085	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2085 al Comisiei din 18 noiembrie 2015 de aprobare a substanței active mandestrobin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
648	32015R2105	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2105 al Comisiei din 20 noiembrie 2015 de aprobare a substanței active flumetralin ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
649	32015R2198	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2198 al Comisiei din 27 noiembrie 2015 de aprobare a substanței active resacalure, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
650	32016R0138	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/138 al Comisiei din 2 februarie 2016 privind neaprobarea substanței active 3-decen-2-onă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
651	32016R0139	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/139 al Comisiei din 2 februarie 2016 de reînnoire a aprobării substanței active metisulfuron-metil, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
652	32016R0146	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/146 al Comisiei din 4 februarie 2016 de reînnoire a aprobării substanței active lambdă-chalotrin, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
653	32016R0147	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/147 al Comisiei din 4 februarie 2016 de reînnoire a aprobării substanței active iprovalicarb, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
654	32016R0177	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/177 al Comisiei din 10 februarie 2016 de aprobare a substanței active benzovindiflupir, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
655	32016R0182	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/182 al Comisiei din 11 februarie 2016 de reînnoire a aprobării substanței active piraflofen-entl, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
656	32016R0270	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/370 al Comisiei din 15 martie 2016 de aprobare a substanței active pinoxaden, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și de acordare a permisiunilor statelor membre să prelungească autorizațiile provizorii pentru substanța activă respectivă (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
657	32016R0389	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/389 al Comisiei din 17 martie 2016 de reînnoire a aprobării substanței active acibenzolar-S-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
658	32016R0548	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/548 al Comisiei din 8 aprilie 2016 de aprobare a substanței de bază diamoniu fosfat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
659	32016R0560	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/560 al Comisiei din 11 aprilie 2016 de aprobare a substanței de bază zer, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
660	32016R0636	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/636 al Comisiei din 22 aprilie 2016 de retragere a aprobării substanței active Z,Z,Z-Z-7,13,16,19-izobutirat de decosatetraen-1-il, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
661	32016R0638	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/638 al Comisiei din 22 aprilie 2016 de retragere a aprobării substanței active acetat de Z-13-hexadecen-11-in-1-il, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
662	32016R0864	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/864 al Comisiei din 31 mai 2016 privind nerecunoașterea aprobării substanței active triasulfuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
663	32016R0871	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/871 al Comisiei din 1 iunie 2016 privind nerecunoașterea aprobării substanței active amirrol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
664	32016R0872	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/872 al Comisiei din 1 iunie 2016 privind nerecunoașterea aprobării substanței active isoproturon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
665	32016R0951	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/951 al Comisiei din 15 iunie 2016 de aprobare a substanței active cu risc redus Trichoderma atroviride tulpina SC1, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
666	32016R0952	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/952 al Comisiei din 15 iunie 2016 de aprobare a substanței active cu risc redus Saccharomyces cerevisiae tulpina LAS02, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
667	32016R1414	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1414 al Comisiei din 24 august 2016 de aprobare a substanței active ciantraniliprol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
668	32016R1423	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1423 al Comisiei din 25 august 2016 de reînnoire a aprobării substanței active picolinafen în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
669	32016R1424	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1424 al Comisiei din 25 august 2016 de reînnoire a aprobării substanței active tifenulfuron-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
670	32016R1425	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1425 al Comisiei din 25 august 2016 de aprobare a substanței active isofetamid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
671	32016R1426	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1426 al Comisiei din 25 august 2016 de reînnoire a aprobării substanței active etofumesat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
672	32016R1429	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1429 al Comisiei din 26 august 2016 de aprobare a substanței active Bacillus amyloliquefaciens tulpina MBI 600, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
673	32016R1826	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1826 al Comisiei din 14 octombrie 2016 privind neaprobarea substanței active triclazol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
674	32016R1978	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1978 al Comisiei din 11 noiembrie 2016 de aprobare a substanței de bază ulei de floarea-soarelui, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
675	32017R0157	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/157 al Comisiei din 30 ianuarie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active tiabendazol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
676	32017R0239	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/239 al Comisiei din 10 februarie 2017 de aprobare a substanței active oxatiapropilin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
677	32017R0246	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/240 al Comisiei din 10 februarie 2017 privind neaprobarea uleiului esențial de Satureja montana L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
678	32017R0241	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/241 al Comisiei din 10 februarie 2017 privind neaprobarea uleiului esențial de Origanum vulgare L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
679	32017R0244	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/244 al Comisiei din 10 februarie 2017 privind nereînnoirea aprobării substanței active linuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
680	32017R0357	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/357 al Comisiei din 28 februarie 2017 privind neaprobarea substanței active ciclaniliprol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
681	32017R0358	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/358 al Comisiei din 28 februarie 2017 de confirmare a condițiilor de aprobare a substanței active acrinatrin, astfel cum se prevede în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
682	32017R0375	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/375 al Comisiei din 2 martie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active prosulfuron, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
683	32017R0377	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/377 al Comisiei din 3 martie 2017 privind neaprobarea substanței active Pseudozyma flocculosa tulpina ATCC 64874, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
684	32017R0406	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/406 al Comisiei din 8 martie 2017 de aprobare a substanței active cu risc redus virusul mozaic pepino, izolatul atenuat VX1, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
685	32017R0407	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/407 al Comisiei din 8 martie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active idosulfuron în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
686	32017R0408	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/408 al Comisiei din 8 martie 2017 de aprobare a substanței active cu risc redus virusul mozaic pepino, izolat cu virulență ușoară VCI, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
687	32017R0409	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/409 al Comisiei din 8 martie 2017 de aprobare a substanței de bază peroxid de hidrogen, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
688	32017R0419	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/419 al Comisiei din 9 martie 2017 de aprobare a substanței de bază Urtica spp., în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
689	32017R0428	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/428 al Comisiei din 10 martie 2017 de aprobare a substanței de bază cărbune argilos, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
690	32017R0725	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/725 al Comisiei din 24 aprilie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active mezonon în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
691	32017R0753	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/753 al Comisiei din 28 aprilie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active cihalofop-butil în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
692	32017R0755	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/755 al Comisiei din 28 aprilie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active mezosulfuron în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
693	32017R0781	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/781 al Comisiei din 5 mai 2017 de retragere a autorizației acordate pentru substanța activă metil-nonil-etoxil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
694	32017R0805	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/805 al Comisiei din 11 mai 2017 de reînnoire a aprobării substanței active flazasulfuron în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
695	32017R0806	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/806 al Comisiei din 11 mai 2017 de aprobare a substanței active cu risc mic Bacillus amyloliquefaciens tulpina FZB24, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
696	32017R0831	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/831 al Comisiei din 16 mai 2017 de aprobare a substanței active Beauveria bassiana tulpina 147, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
697	32017R0840	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/840 al Comisiei din 17 mai 2017 privind neaprobarea substanței active ortosulfamuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
698	32017R0841	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/841 al Comisiei din 17 mai 2017 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (CE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de autorizare a substanțelor active alfa-cipermetrin, Ampelomyces quisqualis tulpina: aq 10, benalaxil, bentazon, bifezanat, bromoxnil, carfentrazon etil, clorproflum, ciazofamid, desmedifam, diquat, DPX KE 459 (flupirsulfuron-metil), etoxazol, famoxadon, fenamidon, flumioxazin, foramsulfuron, Gliocladium catenulatum tulpina: j1446, imazamox, imazosulfuron, izoxaflutol, laminarină, metalaxil-M, metoxifenozolid, multibencetină, oxasulfuron, fenmedifam, pendimetalin, pinetozin, S-metolacloz și trifloxistrobin (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
699	32017R0842	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/842 al Comisiei din 17 mai 2017 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus Coniothyrium minitans tulpina CON/M91-08, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
700	32017R0843	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/843 al Comisiei din 17 mai 2017 de aprobare a substanței active Beauveria bassiana tulpina NPP11B005, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
701	32017R1113	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1113 al Comisiei din 22 iunie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active acid benzoic în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
702	32017R1114	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1114 al Comisiei din 22 iunie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active pendimetalin, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
703	32017R1115	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1115 al Comisiei din 22 iunie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active propoxycarbazon în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
704	32017R1125	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1125 al Comisiei din 22 iunie 2017 de retragere a autorizației acordate pentru substanța activă insectifug după mros de origine animală sau vegetală/smoală de ulei de tal în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
705	32017R1186	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1186 al Comisiei din 3 iulie 2017 de retragere a autorizației acordate pentru substanța activă insectifug după mros de origine animală sau vegetală/ulei brut de tal în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
706	32017R1455	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1455 al Comisiei din 10 august 2017 privind nerecunoașterea aprobării substanței active picoxistrobină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
707	32017R1491	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1491 al Comisiei din 21 august 2017 de reînnoire a aprobării substanței active 2,4-DB în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
708	32017R1496	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1496 al Comisiei din 23 august 2017 privind nerecunoașterea aprobării substanței active DPX KE 459 (flupirsulfuron-metil), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
709	32017R1506	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1506 al Comisiei din 28 august 2017 de reînnoire a aprobării substanței active hidrazidă maleică în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
710	32017R1526	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1526 al Comisiei din 6 septembrie 2017 privind neaprobarea substanței active beta-cipermetrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
711	32017R1529	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1529 al Comisiei din 7 septembrie 2017 de aprobare a substanței de bază clorură de sodiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
712	32017R1531	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1531 al Comisiei din 7 septembrie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active imazamom, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
713	32017R2057	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2057 al Comisiei din 10 noiembrie 2017 privind neaprobarea Achillea millefolium L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
714	32017R2066	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2066 al Comisiei din 13 noiembrie 2017 privind aprobarea pudrei din semințe de muștar ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
715	32017R2067	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2067 al Comisiei din 13 noiembrie 2017 privind neaprobarea extractului de ardei roșu (capsantină, capso Rubin E 160c) ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
716	32017R2068	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2068 al Comisiei din 13 noiembrie 2017 privind neaprobarea sorbatului de potasiu ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
717	32017R2090	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2090 al Comisiei din 14 noiembrie 2017 privind aprobarea berii ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
718	32017R2091	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2091 al Comisiei din 14 noiembrie 2017 privind nereînnoirea aprobării substanței active iprodion, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
719	32017R2324	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2324 al Comisiei din 12 decembrie 2017 de reînnoire a aprobării substanței active glifosat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
720	32018R0112	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/112 al Comisiei din 24 ianuarie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic laminarin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
721	32018R0113	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/113 al Comisiei din 24 ianuarie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active acetamiprid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
722	32018R0296	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/296 al Comisiei din 27 februarie 2018 privind neaprobarea substanței active extract de Reynoutria sachalinensis, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
723	32018R0309	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/309 al Comisiei din 1 martie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active propineb, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
724	32018R0660	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/660 al Comisiei din 26 aprilie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active bentazon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
725	32018R0679	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/679 al Comisiei din 3 mai 2018 de reînnoire a aprobării substanței active forchlorfenuron în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
726	32018R0691	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/691 al Comisiei din 7 mai 2018 de aprobare a substanței de bază Tale E553B, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
727	32018R0692	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/692 al Comisiei din 7 mai 2018 de reînnoire a aprobării substanței active xoxamid în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
728	32018R0710	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/710 al Comisiei din 14 mai 2018 de reînnoire a aprobării substanței active siliofam în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
729	32018R0755	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/755 al Comisiei din 23 mai 2018 de reînnoire a aprobării substanței active propinzamid, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
730	32018R1019	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1019 al Comisiei din 18 iulie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active oxasulfuron, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
731	32018R1042	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1042 al Comisiei din 24 iulie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active fenamidon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
732	32018R1060	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1060 al Comisiei din 26 iulie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active trifloxistrobin în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
733	32018R1061	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1061 al Comisiei din 26 iulie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active carfentrazonetil în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
734	32018R1075	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1075 al Comisiei din 27 iulie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active quiquisualis tulpina AQ10, ca substanță activă cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
735	32018R1264	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1264 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active petoxamid în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
736	32018R1265	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1265 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de aprobare a substanței active fenpicoxamid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
737	32018R1278	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1278 al Comisiei din 21 septembrie 2018 de aprobare a substanței active cu risc redus Pasteria nishizawae Pn1, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
738	32018R1294	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1294 al Comisiei din 26 septembrie 2018 privind neaprobarea gudronului de pin de Landes ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
739	32018R1295	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1295 al Comisiei din 26 septembrie 2018 de aprobare a substanței de bază ulei de ceapă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
740	32018R1500	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1500 al Comisiei din 9 octombrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active tiram, precum și de interdicție a utilizării și a vânzării semințelor tratate cu produse de protecție a plantelor care conțin tiram, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
741	32018R1501	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1501 al Comisiei din 9 octombrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active pimetrozină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
742	32018R1532	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1532 al Comisiei din 12 octombrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active diquat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
743	32018R1865	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1865 al Comisiei din 28 noiembrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active propiconazol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
744	32018R1912	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1913 al Comisiei din 6 decembrie 2018 de reînnoire a aprobării substanței active tribenuron în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
745	32018R1914	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1914 al Comisiei din 6 decembrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active quinocef, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
746	32018R1915	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1915 al Comisiei din 6 decembrie 2018 de aprobare a substanței active Metschnikowia fructicola tulpina NRRL Y-27328 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
747	32018R1917	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1917 al Comisiei din 6 decembrie 2018 privind nereînnoirea aprobării substanței active flutamon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
748	32018R1981	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1981 al Comisiei din 13 decembrie 2018 de reînnoire a aprobării substanțelor active compusi de cupru, ca substanțe susceptibile de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
749	32019R0139	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/139 al Comisiei din 29 ianuarie 2019 de aprobare a substanței active Beauveria bassiana tulpina IMI389521, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
750	32019R0147	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/147 al Comisiei din 30 ianuarie 2019 de aprobare a substanței active Beauveria bassiana tulpina PPRI 5339, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
751	32019R0148	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/148 al Comisiei din 30 ianuarie 2019 privind neaprobarea substanței active propamil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
752	32019R0151	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/151 al Comisiei din 30 ianuarie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active Clonostachys rosea tulpina J1446, cu substanță activă cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
753	32019R0158	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/158 al Comisiei din 31 ianuarie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active metoxifenozid, cu substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
754	32019R0332	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/337 al Comisiei din 27 februarie 2019 de aprobare a substanței active mefenitruflucanazol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
755	32019R0344	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/344 al Comisiei din 28 februarie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active etopofos, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
756	32019R0481	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/481 al Comisiei din 22 martie 2019 de aprobare a substanței active flutamil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
757	32019R0676	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/676 al Comisiei din 29 aprilie 2019 de aprobare a substanței active ABE-TT 56 (componente de lizat ale Saccharomyces cerevisiae tulpina DDSF623), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
758	32019R0677	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/677 al Comisiei din 29 aprilie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active clorotolul, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
759	32019R0706	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/706 al Comisiei din 7 mai 2019 de reînnoire a aprobării substanței active carvon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
760	32019R0712	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/717 al Comisiei din 8 mai 2019 de reînnoire a aprobării substanței active izoxualtuf, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
761	32019R0989	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/989 al Comisiei din 17 iunie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active cloroprofan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
762	32019R1085	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1085 al Comisiei din 25 iunie 2019 privind reînnoirea aprobării substanței active 1-metilciclopropenă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, modificarea anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și modificarea anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/408 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
763	32019R1099	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1090 al Comisiei din 26 iunie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active dimetoeat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
764	32019R1100	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1100 al Comisiei din 27 iunie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active desmedifam, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
765	32019R1101	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1101 al Comisiei din 27 iunie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active tolclofos-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
766	32019R1137	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1137 al Comisiei din 3 iulie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active p-dimetenamidă în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
767	32019R1138	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1138 al Comisiei din 3 iulie 2019 de aprobare a substanței active florpiraxifen-benzil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
768	32019R1605	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1605 al Comisiei din 27 septembrie 2019 de aprobare a substanței active cu risc redus Bacillus subtilis tulpina IAB/BS03, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
769	32019R1606	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1606 al Comisiei din 27 septembrie 2019 privind nereînnoirea aprobării substanței active metiocarb, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
770	32019R1672	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1675 al Comisiei din 4 octombrie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active Verticillium albo-atrum tulpina WCS850, ca substanță cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
771	32019R1690	Regulamentul De Punere În Aplicare (UE)2019/1690 al Comisiei din 9 octombrie 2019 de reînnoire a aprobării substanței active alfa-cipermetrin, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
772	32020R0017	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/17 al Comisiei din 10 ianuarie 2020 privind nereînnoirea aprobării substanței active clorpirifos-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
773	32020R0018	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/18 al Comisiei din 10 ianuarie 2020 privind nereînnoirea aprobării substanței active clorpirifos, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
774	32020R0023	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/23 al Comisiei din 13 ianuarie 2020 privind nereînnoirea aprobării substanței active iacloprid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
775	32020R0029	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/29 al Comisiei din 14 ianuarie 2020 privind neaprobarea taninurilor din coarde de Vitis vinifera ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE.)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
776	32020R0616	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/616 al Comisiei din 5 mai 2020 de reînnoire a aprobării substanței active forumulfum în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
777	32020R0617	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/617 al Comisiei din 5 mai 2020 privind reînnoirea aprobării substanței active metalaxil-M, precum și de restricționare a utilizării semințelor tratate cu produse de protecție a plantelor care conțin această substanță, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
778	32020R0642	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/642 al Comisiei din 12 mai 2020 de aprobare a substanței de bază L-cisteină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
779	32020R0643	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/643 al Comisiei din 12 mai 2020 privind neaprobarea ridicării de Saponaria officinalis L. ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
780	32020R0646	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/646 al Comisiei din 13 mai 2020 de aprobare a substanței active senecioi de lavanduli, ca substanță cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
781	32020R0892	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/892 al Comisiei din 29 iunie 2020 privind nerecunoașterea substanței active beta-ciflutrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
782	32020R0968	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/968 al Comisiei din 3 iulie 2020 de reînnoire a aprobării substanței active piriproxifen în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
783	32020R1002	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1003 al Comisiei din 9 iulie 2020 de reînnoire a aprobării substanțelor active reprezentate de tulpinile VRA 1835, VRA 1984 și FOC PG 410.3 ale Phlebiopsis gigante ca substanțe cu risc mic, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
784	32020R1004	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1004 al Comisiei din 9 iulie 2020 de aprobare a substanței de bază lapte de vaci în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
785	32020R1018	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1018 al Comisiei din 13 iulie 2020 de aprobare a pirofosfatului feric ca substanță activă cu risc redus în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
786	32020R1246	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1246 al Comisiei din 2 septembrie 2020 privind nerecunoașterea aprobării substanței active fenamifos, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și modificarea anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
787	32020R1263	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1263 al Comisiei din 10 septembrie 2020 de aprobare a substanței active bicarbonat de sodiu ca substanță cu risc mic în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
788	32020R1276	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1276 al Comisiei din 11 septembrie 2020 privind nerecunoașterea aprobării substanței active bromoxinil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
789	32020R1280	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1280 al Comisiei din 14 septembrie 2020 privind nerecunoașterea aprobării substanței active benalaxil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
790	32020R1281	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1281 al Comisiei din 14 septembrie 2020 privind neaprobarea substanței active etamsulfuron-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
791	32020R1498	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1498 al Comisiei din 15 octombrie 2020 privind nerecunoașterea aprobării substanței active tofanat-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
792	32020R1740	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1740 al Comisiei din 20 noiembrie 2020 de stabilire a dispozițiilor necesare pentru punerea în aplicare a procedurii de reînnoire pentru substanțele active, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 844/2012 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
793	32021R0072	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/79 al Comisiei din 27 ianuarie 2021 privind neaprobarea substanței active topramezon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
794	32021R0080	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/80 al Comisiei din 27 ianuarie 2021 privind neaprobarea dioxidului de carbon ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
795	32021R0081	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/81 al Comisiei din 27 ianuarie 2021 de aprobare a extractului din bulb de Allium cepa L. ca substanță de bază, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
796	32021R0129	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/129 al Comisiei din 3 februarie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active extract de usturoi, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
797	32021R0134	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/134 al Comisiei din 4 februarie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus Akanthomyces muscarius tulpina Ve6 (anterior Lecanicillium muscarium tulpina Ve6), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
798	32021R0413	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/413 al Comisiei din 8 martie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus fână de șingie, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
799	32021R0427	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/427 al Comisiei din 10 martie 2021 de aprobare a substanței active 24-epibrasinodiol ca substanță cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
800	32021R0464	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/464 al Comisiei din 17 martie 2021 privind neaprobarea extractului de ardei iute cayenne Capsicum annuum L. var. annuum, din grupul Longum, ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
801	32021R0567	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/567 al Comisiei din 6 aprilie 2021 de aprobare a substanței active cu risc redus extract apos din semințe germinate de Lupinus albus dulce în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
802	32021R0795	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/795 al Comisiei din 17 mai 2021 de retragere a aprobării acordate pentru substanța activă alfa-cipermetrin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
803	32021R0809	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/809 al Comisiei din 20 mai 2021 privind neaprobarea extractului fermentat din frunze de Symphytum officinale L. (comfrey) ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
804	32021R0843	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/843 al Comisiei din 26 mai 2021 de reînnoire a aprobării substanței active azoxamid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aproarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
805	32021R0853	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/853 al Comisiei din 27 mai 2021 de reînnoire a aprobării substanței active Streptomyces tulpina K61, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
806	32021R0917	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/917 al Comisiei din 7 iunie 2021 de aprobare a substanțelor active cu risc redus virusul mozaic pepino, tulpina europeană (EU), izolat cu virulență ușoară Abp1 și virusul mozaic pepino, tulpina CH2, izolat cu virulență ușoară Abp2 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
807	32021R1191	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1191 al Comisiei din 19 iulie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active clopiralid, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
808	32021R1379	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1379 al Comisiei din 19 august 2021 privind nereînnoirea aprobării substanței active famoxadon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
809	32021R1446	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1446 al Comisiei din 3 septembrie 2021 de rectificare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 și (UE) nr. 563/2014 în ceea ce privește numărul CAS al substanței de bază clorhidrat de chitosan (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
810	32021R1448	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1448 al Comisiei din 3 septembrie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus carbonat de calciu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
811	32021R1451	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1451 al Comisiei din 3 septembrie 2021 privind neaprobarea sulfurii de dimetil ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
812	32021R1452	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1452 al Comisiei din 3 septembrie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active hidrogenocarbonat de potasiu ca substanță cu risc redus, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
813	32021R1455	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1455 al Comisiei din 6 septembrie 2021 de aprobare a substanței active cu risc redus Bacillus amyloliquefaciens tulpina AH2, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
814	32021R2049	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2049 al Comisiei din 24 noiembrie 2021 de reînnoire a aprobării substanței active cipermetrin, ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aproarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
815	32021R2081	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2081 al Comisiei din 26 noiembrie 2021 privind nereînnoirea aprobării substanței active indoxacarb, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
816	32022R0004	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/4 al Comisiei din 4 ianuarie 2022 de aprobare a substanței active <i>Purpureocillium lilacinum</i> tulpina PL11 ca substanță cu risc mic în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
817	32022R0019	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/19 al Comisiei din 7 ianuarie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active <i>Purpureocillium lilacinum</i> tulpina 251 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, precum și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
818	32022R0043	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/43 al Comisiei din 13 ianuarie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active flumioxazin în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexelor la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/408 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
819	32022R0094	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/94 al Comisiei din 24 ianuarie 2022 privind nereînnoirea aprobării substanței active fosmet, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
820	32022R0159	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/159 al Comisiei din 4 februarie 2022 de aprobare a substanței active cu risc redus <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> tulpina IT-45, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
821	32022R0378	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/378 al Comisiei din 4 martie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active abamectina, <i>Bacillus subtilis</i> (Cohn 1872) tulpina QST 713, <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Aizawai</i> tulpinile ABTS-1857 și GC-91, <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Israelensis</i> (serotipul H-14) tulpina AM65-52, <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>Kurstaki</i> tulpinile ABTS 151, PB 54, SA 11, SA12 și EG 2348, <i>Beauveria bassiana</i> tulpinile ATCC 74040 și GHA, clodinafop, <i>Cydia pomonella</i> Granulovirus (CpGV), ciprodinil, diclorprop-P, fenproximat, fosetil, malation, mepanipirim, metconazol, metfenfeno, pirimicarb, <i>Pseudomonas chlororaphis</i> tulpina MA342, pirimintanil, <i>Pythium oligandrum</i> M1, rimsulfuron, spinosad, <i>Trichoderma asperellum</i> (anterior <i>T. harzianum</i>) tulpinile ICC012, T25 și TV1, <i>Trichoderma atroviride</i> (anterior <i>T. harzianum</i>) tulpina T11, <i>Trichoderma gamsii</i> (anterior <i>T. viride</i>) tulpina ICC080, <i>Trichoderma harzianum</i> tulpinile T-22 și ITEM 908, triolopir, trinexapac, triticonazol și ziram (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
822	32022R0383	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/383 al Comisiei din 4 martie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus <i>Metarhizium brunescum</i> tulpina Ma 43 (anterior <i>Metarhizium anisopliae</i> var. <i>anisopliae</i> tulpina BIPESCO 5/F52), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
823	32022R0437	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/437 al Comisiei din 16 martie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active dioxid de carbon, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
824	32022R0456	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/456 al Comisiei din 21 martie 2022 de aprobare a substanței de bază chitosan în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
825	32022R0489	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/489 al Comisiei din 25 martie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește perioadele de aprobare a substanțelor active flubendiamida, acid L-ascorbic, spinetoram și spirotetramat (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
826	32022R0496	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/496 al Comisiei din 28 martie 2022 de aprobare a substanței active cu risc redus virusul poliedrozei nucleare <i>Spodoptera exigua</i> multicapsid (SeMNVP), izolatul BV-0004 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
827	32022R0501	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/501 al Comisiei din 25 martie 2022 de aprobare a substanțelor active bioactivele basianina tulpina 203 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
828	32022R0686	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/686 al Comisiei din 28 aprilie 2022 de modificare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2015/1295 și (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de aprobare a substanțelor active sulfonamidelor (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
829	32022R0698	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/698 al Comisiei din 3 mai 2022 de reînnoire a aprobării substanțelor active bioactivele, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
830	32022R0708	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/708 al Comisiei din 5 mai 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active ester metilic al acidului 2,5-diclorobenzoic, acid acetic, acetonfen, sulfat de amoniu și aluminii, fosfor de aluminii, silicat de aluminii, beflubutamid, bentavalicarb, boscalid, carbură de calciu, captan, cimoxanil, dimetomorf, dodemorf, etefon, etilenă, extract de arbore de caei, reziduuri de la distilarea grăsimilor, acizi grași C7-C20, fluoxastrobin, flurocloridol, folpet, formentat, acid giberelic, gibereline, proteine hidrolizate, sulfat de fier, fosfor de magneziu, metan, metamitron, metazachlor, metribuzin, milbectectină, fenmediflupir, pirimifos-metil, uleiuri vegetale/ulei de cuișoare, uleiuri vegetale/ulei de rapiță, uleiuri vegetale/ulei de mazăre verde, propamocarb, proquinazid, protoconazol, picrotin, nisip de cuarț, ulei de pește, insectifig după miros de origine animală sau vegetală/grăsimi de osie, S-metolachlor, feromoni de lepidoptere cu catenă liniară, sulcotrion, tebuconazol și uree (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
831	32022R0740	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/740 al Comisiei din 13 mai 2022 privind neaprobarea substanțelor active 1,3-dicloropropenă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
832	32022R0751	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/751 al Comisiei din 16 mai 2022 privind neaprobarea substanțelor active cloropiricidă, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
833	32022R0782	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/782 al Comisiei din 18 mai 2022 privind retragerea aprobării substanțelor active izopirazam în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, modificarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și abrogarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1037/2012 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
834	32022R0800	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/800 al Comisiei din 20 mai 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de aprobare a substanțelor active denumite uleiuri parafinice Nr. CAS 64742-46-7, Nr. CAS 72623-86-0 și Nr. CAS 97862-82-3 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
835	32022R0801	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/801 al Comisiei din 20 mai 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în vederea actualizării listei substanțelor active aprobate sau considerate a fi fost aprobate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
836	32022R0808	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/808 al Comisiei din 23 mai 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește perioada de aprobare a substanțelor active bispiribac (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
837	32022R0814	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/814 al Comisiei din 20 mai 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanțelor active heptamaloiloglican (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
838	32022R1251	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1251 al Comisiei din 19 iulie 2022 de reînnoire a aprobării substanțelor active feromoni de lepidoptere cu catenă liniară (acetat) ca substanțe active cu risc redus și feromoni de lepidoptere cu catenă liniară (aldehide și alcooli), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
839	32022R1441	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1441 al Comisiei din 31 august 2022 privind neaprobarea propionatului de calciu ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
840	32022R1444	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1444 al Comisiei din 31 august 2022 privind neaprobarea adpunului negru E470a ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
841	32022R1468	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1468 al Comisiei din 5 septembrie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de aprobare a substanței active peniflufen și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/185 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
842	32022R1474	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1474 al Comisiei din 6 septembrie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic ghoisone de oase în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
843	32022R1480	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1480 al Comisiei din 7 septembrie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanțelor active 2-fenilfenol (inclusiv sărurile sale, de exemplu sarea de sodiu), 8-hidroxicichinolină, amidosulfuron, bensulfuron, bifentox, clomequat, clorotoluron, clofentetrin, clomazon, daminozid, deltametrin, dicamba, difenconazol, diflufenican, dimetaclor, esfenvalerat, etofenprox, fenoxaprop-P, fenpropiid, fenprazamină, fludoxonil, flufenacet, flumetralin, fosfiazat, fenecil, MCPA, MCPB, nicosulfuron, uleiuri parafinice, ulei de parafină, penconazol, picloram, prohexadion, propaquizafop, prosulfocarb, quizalofop-P-etil, quizalofop-P-tefluri, 5-nitroguaiacolat de sodiu, o-nitrofenolat de sodiu, p-nitrofenolat de sodiu, sulf, tebufenpind, tetracconazol, triat, triflursulfuron și tritosulfuron (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
844	32022R2305	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2305 al Comisiei din 24 noiembrie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic ulei de pește în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
845	32022R2314	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2314 al Comisiei din 25 noiembrie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active Pythium oligandrum tulpina M1, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
846	32022R2315	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2315 al Comisiei din 25 noiembrie 2022 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic heptamalicilglician în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (ue) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
847	32022R2364	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2364 al Comisiei din 2 decembrie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanței active glifosat (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
848	32023R0114	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/114 al Comisiei din 16 ianuarie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active benzoindiflupir, buprofezin, ciftufenamid, fluzizanm, flutolanil, lambda-chalotrin, mecoprop-P, mepiquat, metiram, metsulfuron-metil, fosfan și piraclostrobin (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
849	32023R0115	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/115 al Comisiei din 16 ianuarie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanței active dimoxistrobin (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
850	32023R0116	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/116 al Comisiei din 16 ianuarie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadei de aprobare a substanței active oxamfil (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
851	32023R0149	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/149 al Comisiei din 20 ianuarie 2023 privind nereînnoirea aprobării substanței active bentfluralin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
852	32023R0199	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/199 al Comisiei din 30 ianuarie 2023 de aprobare a substanței active cu risc mic Trichoderma atroviride AT10, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
853	32023R0200	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/200 al Comisiei din 30 ianuarie 2023 privind neaprobarea uleiului esențial de lămâie (ulei esențial de Citrus limon) ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
854	32023R0216	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/216 al Comisiei din 1 februarie 2023 de aprobare a substanței active cu risc mic Trichoderma atroviride AGR2, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
855	32023R0223	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/223 al Comisiei din 27 ianuarie 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Pseudomonas chlororaphis tulpina MA 342, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
856	32023R0515	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/515 al Comisiei din 8 martie 2023 de reînnoire a aprobării substanței active abamectin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
857	32023R0689	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/689 al Comisiei din 20 martie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește extinderea perioadelor de aprobare a substanțelor active Bacillus subtilis (Cohn 1872) tulpina QST 713, Bacillus thuringiensis subsp. Aizawai tulpinile ABTS-1857 și GC-91, Bacillus thuringiensis subsp. israelensis (serotipul H-14) tulpina AM65-52, Bacillus thuringiensis subsp. Kurstaki tulpinile ABTS 351, PB 54, SA 11, SA12 și EG 2348, Beauveria bassiana tulpinile ATCC 74040 și GHA, clodinafop, Cydia pomonella Granulovirus (PcGV), ciprodimil, diclorprop-P, fenproximaf, fosetil, mulation, nepanupirina, metconazol, metrafenon, pirimicarb, piridaben, pirimetanil, rimsulfuron, spinosad, Trichoderma asperellum (anterior T. harzianum) tulpinile ICC012, T25 și TV1, Trichoderma atroviride (anterior T. harzianum) tulpina T11, Trichoderma gamsii (anterior T. viride) tulpina CC080, Trichoderma harzianum tulpinile T-22 și ITEM 908, triclopir, trinexapac, triticonazol și ziram (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
858	32023R0741	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/741 al Comisiei din 5 aprilie 2023 privind nereînnoirea aprobării substanței active oxamil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
859	32023R0918	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/918 al Comisiei din 4 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active aclofen, ametotradin, beflubutamid, bentiavalicarb, boscalid, captan, cletodim, ciclosidim, ciflumetofen, dazomet, diclofop, dimetomorf, etefon, fenazaquin, fluopicolid, fluoxastrobin, flurocloridona, folpet, formatan, Helicoverpa armigera nucleopolyhedrovirus, linexazol, acid indolilbutiric, mandipropamid, metalaxil, metaldhidă, metan, metazacloz, metribuzin, milbemectin, paclobutrazol, penoxsulam, fenmedifam, pirimifos-metil, propamocarb, proquinazid, protoconazol, S-metolacloz, virusul poliedrozei nucleare Spodoptera littoralis, Trichoderma asperellum tulpina T34 și Trichoderma atroviride tulpina I-1237 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
860	32023R0932	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/932 al Comisiei din 8 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește perioada de aprobare a substanței active pindali (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
861	32023R0939	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/939 al Comisiei din 10 mai 2023 de retragere a aprobării substanței active iponazol în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 571/2014 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
862	32023R0962	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/962 al Comisiei din 15 mai 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1448 în ceea ce privește condițiile de aprobare a substanței active cu risc redus carbonat de calciu (calcar) și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
863	32023R0998	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/998 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki ABTS-351, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
864	32023R0999	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/999 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. israelensis tulpina AM65-52 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
865	32023R1000	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1000 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. aizawai-GC-91, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
866	32023R1001	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1001 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus amyloliquefaciens tulpina QST 713, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
867	32023R1002	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1002 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. aizawai tulpina ABTS-1857, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
868	32023R1003	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1003 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki EG2348, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
869	32023R1004	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1004 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki SA-11, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
870	32023R1005	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1005 al Comisiei din 23 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki SA-12, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
871	32023R1021	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1021 al Comisiei din 24 mai 2023 de reînnoire a aprobării substanței active Bacillus thuringiensis subsp. kurstaki PB 54, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
872	32023R1436	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1436 al Comisiei din 10 iulie 2023 privind nereînnoirea aprobării substanței active dimoxistrobin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și modificarea Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 și (UE) 2015/408 ale Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
873	32023R1446	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1446 al Comisiei din 12 iulie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active ester metilic al acidului 2,5-diclorobenzoic, acid acetic, sulfat de aluminiu și amoniu, fosforă de aluminiu, silicat de aluminiu, carboni de calciu, cinoxanți, dodemorf, etifenă, extract de arbore de ceai, reziduuri de la distilarea grăsimilor, acizi grași C7-C20, flonicamid (IKI-220), acid giberelic, gibereline, halosulfuron-metil, proteine hidrolizate, sulfat de fier, fosforă de magneziu, maltoextrină, metantrion, uleiuri vegetale/ulei de cuscute, uleiuri vegetale/ulei de rapiță, uleiuri vegetale/ulei de mazăre verde, pîrîcine, sulcotrion, tebuconazol și uree (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
874	32023R1447	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1447 al Comisiei din 12 iulie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește perioadele de aprobare a substanțelor active Bacillus pumilus QST 2808 și penflufen (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
875	32023R1488	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1488 al Comisiei din 6 iulie 2023 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic nisip de cuarț, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
876	32023R1755	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1755 al Comisiei din 11 septembrie 2023 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic reziduuri de la distilarea grăsimilor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
877	32023R1756	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1756 al Comisiei din 11 septembrie 2023 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc mic gramuliovinsul Cydia pomonella (CPGV), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
878	32023R1757	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1757 al Comisiei din 11 septembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active bensulfuron, clomequat, clorotoluron, clomazon, daminozid, deltametrin, eugenol, fludioxonil, flufenacet, flumetralin, fosiazat, geminol, MCPA, MCPB, propaquizafop, prosulfocarb, quizalofop-P-etil, quizalofop-P-tefuriil, 5-nitroguaiacolat de sodiu, o-nitrofenolat de sodiu, p-nitrofenolat de sodiu, fluorură de sulfură, tebufenpinad, timol și trisulfuron (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
879	32023R2455	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2455 al Comisiei din 7 noiembrie 2023 privind nerecunoașterea aprobării substanței active metiram, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
880	32023R2456	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2456 al Comisiei din 7 noiembrie 2023 privind nerecunoașterea aprobării substanței active clofentezin, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
881	32023R2513	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2513 al Comisiei din 16 noiembrie 2023 privind nerecunoașterea aprobării substanței active triflusufluron-metil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
882	32023R2589	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2589 al Comisiei din 21 noiembrie 2023 de reținere a aprobării substanței active sulfat de anotinu și aluminu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
883	32023R2591	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2591 al Comisiei din 21 noiembrie 2023 de reținere a aprobării substanței active, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
884	32023R2492	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2492 al Comisiei din 21 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active 1-naftilacetamidă, acid 1-naftilacetic, 2-fenilfenol (inclusiv sărurile sale cum ar fi sarea de sodiu), 8-hidroxichinolină, amidosulfuron, bifenox, dicamba, difenconazol, diflufenican, dimetacolor, esfenvalerat, etofenprox, fenoxaprop-P, fenpropidin, fenpirazamină, fluazifop-P, lenacil, napropamid, nicosulfuron, uleiuri parafinice, ulei de parafină, penconazol, picloram, prohexadion, spiroxamină, sulf, tetracanzol și trialat	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
885	32023R2657	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2657 al Comisiei din 6 noiembrie 2023 privind nerecunoașterea aprobării substanței active bentazavalcarb, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
886	32023R2660	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2660 al Comisiei din 28 noiembrie 2023 de reținere a aprobării substanței active glifosat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
887	32024R0020	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/20 al Comisiei din 12 decembrie 2023 privind nerecunoașterea aprobării substanței active S-metolactol, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
888	32024R0324	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/324 al Comisiei din 19 ianuarie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active benzoinditlupir, bromconazol, buprofezin, ciflutenamid, fluzinam, fluopirar, flutolul, lumbda-chalotrin, mecoprop-P, nepiquat, metsulfuron-metil, fosfan și piraclostrobin	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
889	32024R0425	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/425 al Comisiei din 2 februarie 2024 privind neaprobarea substanței active asulan-sodiu, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
890	32024R0835	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/835 al Comisiei din 12 martie 2024 de reținere a aprobării substanței active trinexapac, sub formă de trinexapac-etil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
891	32024R0836	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/836 al Comisiei din 12 martie 2024 de aprobare a substanței de bază hidroxid de magneziu E528, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
892	32024R0839	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/839 al Comisiei din 8 martie 2024 de reținere a aprobării substanței active cu risc mic uree, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
893	32024R1206	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1206 al Comisiei din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active 1-decanol, 6-benziladenină, sulfat de aluminiu, azadiractină, bupirimat, ditanon, dodină, fluometuron, hexitazon, isoxaben, polsulfura de calciu, ulei de portocale, prosulfuron, chimerae, sintonfen, tiosulfat de sodiu și argint, tauflavalinat, tebufenozid, tembotrionă și fosfuri de zinc	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				
894	32024R1207	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1207 al Comisiei din 29 aprilie 2024 privind nerecunoașterea aprobării substanței active dimetomorf, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025				

NR. DO	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR DO	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUT CO-RESPONSABILĂ	LUĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
895	32024R1217	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1217 al Comisiei din 29 aprilie 2024 privind nerecunoașterea aprobării substanței active nepanipirină, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
896	32024R1260	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1280 al Comisiei din 30 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește perioadele de aprobare a substanțelor active dodemorf, esteri metilici ai acizilor grași C8-C10, acid lauric, octanoat de metil, decaonat de metil, acid oleic și Trichoderma atroviride (anterior T. harzianum) tulpina IMI 206040	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
897	32024R1487	Regulamentul (UE) 2024/1487 al Comisiei din 29 mai 2024 de definire a cerințelor în materie de date pentru aprobarea agenților fitoprotectori și a agenților sinergici și de stabilire a unui program de lucru pentru revizuirea treptată a agenților fitoprotectori și a agenților sinergici existenți pe piață, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
898	32024R1606	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1696 al Comisiei din 19 iunie 2024 de retragere a aprobării substanței active acbenzolar-S-metil în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2016/389 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
899	32024R1718	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1718 al Comisiei din 19 iunie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/617 și (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de aprobare a substanței active metalaxil-M	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
900	32024R1749	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1749 al Comisiei din 24 iunie 2024 de reînnoire a aprobării substanței active metconazol ca substanță susceptibilă de înlocuire, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
901	32024R1768	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1768 al Comisiei din 26 iunie 2024 de aprobare a substanței active Onchocytis viciifolia (sparceta), în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
902	32024R1892	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1892 al Comisiei din 10 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în vederea prelungirii perioadelor de aprobare ale substanțelor active amisuibrom, acid S-abscisic, tiencarbozon și valifenalat	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
903	32024R2186	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2186 al Comisiei din 3 septembrie 2024 de reînnoire a aprobării substanței active captan, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
904	32024R2197	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2197 al Comisiei din 4 septembrie 2024 privind neaprobarea pudrei de coji de ouă ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
905	32024R2198	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2198 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de reînnoire a aprobării substanței active folpet, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
906	32024R2221	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2221 al Comisiei din 6 septembrie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active acequinolil, silicat de aluminiu, emamectin, acizi grași C7-C20, pendimetalin, uleiuri vegetale/ulei de rapiță și triclopir	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
907	32024R2390	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2390 al Comisiei din 6 septembrie 2024 de reînnoire a aprobării substanței active metalefonil, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
908	32024R0821	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/821 al Comisiei din 8 martie 2024 de reînnoire a aprobării substanței active cu risc redus proteine hidrolizate, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
909	32020R0640	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/640 al Comisiei din 12 mai 2020 privind neaprobarea extracelui de propolis ca substanță de bază în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				
910	52022P0363	Rezoluția Parlamentului European din 18 octombrie 2022 referitoare la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1480 al Comisiei din 7 septembrie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește prelungirea perioadelor de aprobare a substanțelor active 2-fenil-fenol (inclusiv sărurile sale, cum ar fi sarea de sodiu), 8-hidroxichinolină, amidosulfuron, bensulfuron, bifenox, clomequat, clorotoluron, clofentezin,	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		141	Ordin MAIA privind aprobarea listei substanțelor active	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	*CNSAPSA - Central National Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor*	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
911	32021R1355	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1355 al Comisiei din 12 august 2021 privind programul Național de monitorizare și controlare privind reziduurile de pesticide care urmează să fie stabilite de statele membre (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		142	Ordin ANSA cu privire la executarea Programului Național de monitorizare și supraveghere a calității produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților	Ordin emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2027	28.00	28.00		
912	32011R0546	Regulamentul (UE) nr. 546/2011 al Comisiei din 10 iunie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește principiile uniforme de evaluare și autorizare a produselor de protecție a plantelor Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026	189.09	189.09		
913	32011R0542	Regulamentul (UE) nr. 547/2011 al Comisiei din 8 iunie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de etichetare pentru produsele de protecție a plantelor Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
914	32013R0283	Regulamentul (UE) nr. 283/2013 al Comisiei din 1 martie 2013 de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile produselor de protecție a plantelor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
915	32013R0284	Regulamentul (UE) nr. 284/2013 al Comisiei din 1 martie 2013 de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile produselor de protecție a plantelor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
916	32022R1439	Regulamentul (UE) 2022/1439 al Comisiei din 31 august 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 283/2013 în ceea ce privește informațiile care trebuie furnizate pentru substanțe active și cerințele specifice în materie de date aplicabile microorganismelor (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
917	32022R1440	Regulamentul (UE) 2022/1440 al Comisiei din 31 august 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 284/2013 în ceea ce privește informațiile care trebuie furnizate pentru produsele de protecție a plantelor și cerințele specifice în materie de date pentru produsele de protecție a plantelor care conțin microorganisme (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
918	32022R1441	Regulamentul (UE) 2022/1441 al Comisiei din 31 august 2022 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 546/2011 în ceea ce privește principiile uniforme specifice de evaluare și autorizare a produselor de protecție a plantelor care conțin microorganisme (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
919	32022R1438	Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește criteriile specifice de aprobare a substanțelor active conținând microorganisme (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	[UE] Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
920	32021R0428	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/428 al Comisiei din 10 martie 2021 de adoptare a unor formate standardizate de prezentare a datelor pentru depunerea cererilor de aprobare sau de modificare a condițiilor de aprobare a substanțelor active, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		143	Proiect de Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a prevederilor Legii nr. 403/2023 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de modificare a unor acte normative	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Noiembrie	2026				
921	32009R1185	Regulamentul (CE) nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind statistice referitoare la pesticide (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		144	Proiect de hotărâre a Guvernului privind statistice de produse fitosanitare	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	BNS – Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Septembrie	2025	66.86	66.86		
922	32024D0373	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/373 a Comisiei din 24 ianuarie 2024 privind standarde armonizate pentru inspecția echipamentelor de aplicare a pesticidelor în uz, elaborate în sprijinul Directivei 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		145	[UE] Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	129.02	129.02		
923	32019L0782	<u>Directiva (UE) 2019/782 a Comisiei din 15 mai 2019 de modificare a Directivei 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea indicatorilor de risc armonizați (Text cu relevanță pentru SEE.)</u>	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		145	Proiect de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026				
924	32023R0564	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/564 al Comisiei din 10 martie 2023 privind conținutul și formatul evidențelor produselor de protecție a plantelor păstrate de utilizatori profesioniști în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		146	Proiect de Hotărâre de Guvern privind conținutul și formatul evidențelor produselor de protecție a plantelor păstrate de utilizatori profesioniști	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Mai	2025	66.86	66.86		
925	32023R0574	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/574 al Comisiei din 13 martie 2023 de stabilire a normelor detaliate pentru identificarea coformulanților inacceptabili în compoziția produselor de protecție a plantelor în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		147	Proiect de hotărâre a Guvernului privind Regulamentul de stabilire a normelor detaliate pentru identificarea coformulanților inacceptabili	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	"CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor"	Iunie	2026	66.86	66.86		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
926	32017R2065	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2065 al Comisiei din 13 noiembrie 2017 de confirmare a condițiilor de aprobare a substanțelor active 8-hidroxichinolinelor, astfel cum se prevede în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/408 în ceea ce privește includerea substanțelor active 8-hidroxichinolinelor în lista substanțelor susceptibile de înlocuire (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		148	Ordin MAIA privind lista substanțelor susceptibile de înlocuire	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025	33.43	33.43		
927	32015R0408	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/408 al Comisiei din 11 martie 2015 privind punerea în aplicare a articolului 80 alineatul (7) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și privind stabilirea unei liste a substanțelor susceptibile de înlocuire Text cu relevanță pentru SEE	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		148	Ordin MAIA privind lista substanțelor susceptibile de înlocuire	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025				
928	32022R1252	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1252 al Comisiei din 19 iulie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/408 în vederea actualizării listei substanțelor susceptibile de înlocuire (Text cu relevanță pentru SEE)	Capitolul IV articolul 181 aliniatul (1)	RE 2024		148	Ordin MAIA privind lista substanțelor susceptibile de înlocuire	Ordin emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025				
929	32024R0246	Regulamentul (UE) 2024/246 al Comisiei din 16 ianuarie 2024 de modificare a anexei IV la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește Pythium oligandrum tulpina M1, Trichoderma atroviride tulpina AGR2 și Trichoderma atroviride tulpina AT10		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025	66.80	66.80		
930	32024R0331	Regulamentul (UE) 2024/331 al Comisiei din 19 ianuarie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru oxamil din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
931	32024R0341	Regulamentul (UE) 2024/341 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru dietofencarb, fenoxicarb, flutriafol și penicuron din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
932	32024R0342	Regulamentul (UE) 2024/342 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri aplicabile substanțelor ciflumetofen, oxatiapirrolin și piraclostrobin din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
933	32024R0344	Regulamentul (UE) 2024/344 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare și rectificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de mandipropamid din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
934	32024R0345	Regulamentul (UE) 2024/345 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare a anexelor II, III și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru desmedifan, etridiazol, flutramon, profenofos, difenacum și permanganat de potasiu din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
935	32024R0347	Regulamentul (UE) 2024/347 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru fipronil din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
936	32024R0352	Regulamentul (UE) 2024/352 al Comisiei din 22 ianuarie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru acetat de (Z)-13-hexadecen-11-in-1-il, (Z,Z,Z,Z)-7,13,16,19-izobutirat de docosaterpen-1-il, acrintriu, azimulfurion, famoxadon, proclozox și hipoclorit de sodiu din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
937	32024R0376	Regulamentul (UE) 2024/376 al Comisiei din 24 ianuarie 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de indoxacarb din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
938	32024R0398	Regulamentul (UE) 2024/398 al Comisiei din 29 ianuarie 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de haloxifop din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
939	32024R0451	Regulamentul (UE) 2024/451 al Comisiei din 5 februarie 2024 de modificare a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de nicotină din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
940	32024R0891	Regulamentul (UE) 2024/891 al Comisiei din 22 martie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de bifenazat din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
941	32024R0989	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/989 al Comisiei din 2 aprilie 2024 privind un program de control multianual coordonat al Uniunii pentru 2025, 2026 și 2027 privind asigurarea respectării limitelor maxime de reziduuri de pesticide și evaluarea expunerii consumatorilor la reziduurile de pesticide din și de pe alimentele de origine vegetală și animală și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/731		RE 2024		111	Ordin ANSA cu privire la aprobarea programelor de monitorizare și supraveghere a produselor alimentare pe întreg lanț alimentar, inclusiv supravegherea siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și nonanimală, protecția consumatorilor în domeniul alimentar, sănătatea plantelor, controlul semințelor și a materialului săditor, monitorizarea și supravegherea calității produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, testarea medicamentelor de uz veterinar și producția de hrană pentru animale, atât de origine autohtonă	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2027				
942	32024R1076	Regulamentul (UE) 2024/1076 al Comisiei din 15 aprilie 2024 de modificare a anexelor II și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de bispiribas, metosulam, orizalin, oxasulfuron și triazoxid din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
943	32024R1077	Regulamentul (UE) 2024/1077 al Comisiei din 15 aprilie 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduuri pentru 2,4-DB, iodosulfuron-metil, mesotrion și pirafufen-etil din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
944	32024R1078	Regulamentul (UE) 2024/1078 al Comisiei din 15 aprilie 2024 de modificare a anexei II și IV la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de azoxistrobin, flonicamid, isofetamid, mefen trifluconazol, metazacolor, pirimetanil și nisip de cuarț din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
945	32024R1314	Regulamentul (UE) 2024/1314 al Comisiei din 15 mai 2024 de modificare a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de ditianon din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduuri de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană de origine vegetală și animală pentru animale.	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
946	32024R1318	Regulamentul (UE) 2024/1318 al Comisiei din 15 mai 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de protoconazol din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduu de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
947	32024R1342	Regulamentul (UE) 2024/1342 al Comisiei din 21 mai 2024 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de deltametrin, metalaxil, tiabendazol și trifloxistrobin din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduu de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordinul MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
948	32024R1355	Regulamentul (UE) 2024/1355 al Comisiei din 21 mai 2024 de modificare a anexelor II, III și V la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime de reziduu pentru benzoindiflupir, clevantraniliprol, enamectin, quinclozac, sipronesifen și triflumuron din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduu de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
949	32024R1439	Regulamentul (UE) 2024/1439 al Comisiei din 24 mai 2024 de modificare a anexelor II și III la Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește limitele maxime pentru reziduurile de fenazaquin, nepiquat și propamocarb din sau de pe anumite produse		RE 2024		149	Proiect de modificare a Ordinului privind aprobarea listei produselor alimentare, substanțelor active și limitelor maxime de reziduu de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrană	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Mai	2025				
950	32012R0528	Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Actul UE care este prevăzut expres în anexele sau textul AA(ANEXA XXVI)	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern aprobată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025	189.00	189.00		
951	32013R0354	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 354/2013 al Comisiei din 18 aprilie 2013 privind modificări ale produselor biocide autorizate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025				
952	32014R1062	Regulamentul delegat (UE) nr. 1062/2014 al Comisiei din 4 august 2014 privind programul de lucru pentru examinarea sistematică a tuturor substanțelor active existente conținute de produse biocide, menționat în Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025				
953	32014R0088	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 88/2014 al Comisiei din 31 ianuarie 2014 de specificare a unei proceduri de modificare a anexei I la Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	-	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025				
954	32017R2100	Regulamentul delegat (UE) 2017/2100 din 4 septembrie 2017 care stabilește criteriile științifice pentru determinarea proprietăților care perturbă sistemul endocrin	-	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025				
955	32013R0414	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 414/2013 al Comisiei din 6 mai 2013 privind precizarea procedurii de autorizare a acelorasi produse biocide, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului Text cu relevanță pentru SEE	-	RE 2024		150	Proiect de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025				
956	32016D1174	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1174 a Comisiei din 15 iulie 2016 privind termenii și condițiile autorizăției unui produs biocid care conține difenacum, transmise de Spania în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	69.00	69.00		
957	32015D1751	Decizia de punere în aplicare (UE) 2015/1751 a Comisiei din 29 septembrie 2015 privind clauzele și condițiile autorizăției unui produs biocid care conține benazodanil, transmise de Regatul Unit în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
958	32016D1175	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1175 a Comisiei din 15 iulie 2016 privind clauzele și condițiile autorizăției unui produs biocid care conține spinosad, transmise de Regatul Unit în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului	-	RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
959	32018D1477	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1477 a Comisiei din 2 octombrie 2018 privind termenele și condițiile autorizărilor produselor biocide care conțin etil butil acetil amino propionat, transmise de Belgia în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
960	32019R0637	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/637 al Comisiei din 23 aprilie 2019 de aprobare a colecalciferolului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis		ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
961	32019R0403	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/403 al Comisiei din 13 martie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Deosan Activate BPF based on Iodine”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis		ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
962	32019D0641	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/641 a Comisiei din 17 aprilie 2019 privind termenele și condițiile autorizăției unei familii de produse biocide care conțin 1R-trans-fenotrină, transmise de Irlanda în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
963	32019R0423	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/423 al Comisiei din 13 martie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Test disinfectants biocidal product family of Novadan”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
964	32020R0202	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/202 al Comisiei din 4 octombrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Iodine Test Dip Products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
965	32019D1030	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1030 a Comisiei din 21 iunie 2019 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței indoxacarb destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
966	32019D0994	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/994 a Comisiei din 17 iunie 2019 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței etofenprox destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
967	32019D1942	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1942 a Comisiei din 22 noiembrie 2019 de neaprobare a carbendazimului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 9		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
968	32019R2029	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2029 al Comisiei din 29 noiembrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru produsul biocid unic denumit CVAS Disinfectant product based on Propan-2-ol		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
969	32019R2076	Regulamentul de Punere în Aplicare (UE) 2019/2076 al Comisiei din 29 noiembrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide Contec IPA Product Family		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
970	32019R2030	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2030 al Comisiei din 29 noiembrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Pal IPA Product Family		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
971	32019R1794	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1794 al Comisiei din 22 octombrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Boumatic Iodine product family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
972	32019R1844	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1844 al Comisiei din 22 octombrie 2019 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide BPF_Iodine_VET		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
973	32018D1623	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1623 a Comisiei din 29 octombrie 2018 în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește fânțarii infectați pe cale naturală cu Wolbachia și utilizați în scopuri de control al vectorilor		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
974	32014R0492	Regulamentul delegat (UE) nr. 492/2014 al Comisiei din 7 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind reînnoirea autorizațiilor pentru produsele biocide care fac obiectul recunoașterii reciproce		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
975	32019D1951	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1951 a Comisiei din 25 noiembrie 2019 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței tebuconazol destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
976	32020D0027	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/27 a Comisiei din 13 ianuarie 2020 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței propiconazol destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
977	32019D1950	Decizia De Punere În Aplicare (UE) 2019/1950 a Comisiei din 25 noiembrie 2019 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței K-HDO destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
978	32017R1378	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1378 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării substanței cumatecrali ca substanță activă care poate fi utilizată în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
979	32017D1532	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1532 a Comisiei din 7 septembrie 2017 continuând răspunsurile la întrebările referitoare la evaluarea comparativă a rodenticidelor antiscogulante în conformitate cu articolul 23 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
980	32013R0564	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 564/2013 al Comisiei din 18 iunie 2013 cu privire la taxele plătite Agenției Europene pentru Produse Chimice în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață și utilizarea produselor biocide		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
981	32020R0572	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/579 al Comisiei din 27 aprilie 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „HYPRED's octanoic acid based products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
982	32020R0580	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/580 al Comisiei din 27 aprilie 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „SOPURCLEAN”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
983	32020R0704	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/704 al Comisiei din 26 mai 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „INSECTICIDES FOR HOME USE” (insecticide pentru uz casnic)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
984	32020D1036	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1036 a Comisiei din 15 iulie 2020 privind neaprobarea anumitor substanțe active din produsele biocide în temeiul Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
985	32019D1962	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1969 a Comisiei din 26 noiembrie 2019 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței IPBC destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
986	32019D1973	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1973 a Comisiei din 27 noiembrie 2019 de neaprobare a zeolitului de argint și de cupru ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2 și 7		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
987	32019D1960	Decizia de Punere În Aplicare (UE) 2019/1960 a Comisiei din 26 noiembrie 2019 de neaprobare a zeolitului de argint ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 2 și 7		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
988	32019D1952	Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1959 a Comisiei din 26 noiembrie 2019 de neaprobare a fosfatului de argint, de sodiu, de hidrogen, de zirconiu ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2 și 7		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
989	32018D1985	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1985 a Comisiei din 13 decembrie 2018 de neaprobare a Willaertia magna c2c maly ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 11		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
990	32018R1853	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1853 al Comisiei din 27 noiembrie 2018 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Teat disinfectants biocidal product family of CVAS”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
991	32018D1479	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1479 a Comisiei din 3 octombrie 2018 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fluorur de sulfură destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
992	32018D1305	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1305 a Comisiei din 26 septembrie 2018 privind termenele și condițiile autorizăției unei familii de produse biocide care conțin deltametrin, transmise de Suedia în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
993	32018D1297	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1297 a Comisiei din 25 septembrie 2018 privind o derogare de la recunoașterea reciprocă a autorizației produselor biocide care conțin cresoot de către Franța în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
994	32018R1292	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1292 al Comisiei din 25 septembrie 2018 de aprobare a cifenotrinului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
995	32018R1288	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1288 al Comisiei din 24 septembrie 2018 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Prodhynel's iodine based products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
996	32018R1287	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1287 al Comisiei din 24 septembrie 2018 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Quat-chem's iodine based products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
997	32018R1261	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1261 al Comisiei din 20 septembrie 2018 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Hypred's iodine based products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
998	32018R1258	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1258 al Comisiei din 18 septembrie 2018 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Ecolab Iodine PT3 Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
999	32018D1251	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1251 a Comisiei din 18 septembrie 2018 de neaprobare a empenetrinului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1000	32018R1131	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1131 al Comisiei din 13 august 2018 de aprobare a penflufenului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1001	32018R1129	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1129 al Comisiei din 13 august 2018 de aprobare a cipermetrinului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1002	32018R1130	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1130 al Comisiei din 13 august 2018 de aprobare a cipermetrinului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1003	32018R0613	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/613 al Comisiei din 20 aprilie 2018 de neaprobare a PHMB (1415; 4-7) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 1, 2 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1004	32018D0619	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/619 a Comisiei din 20 aprilie 2018 de neaprobare a PHMB (1415; 4-7) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 1, 5 și 6		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1005	32018D0622	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/622 a Comisiei din 20 aprilie 2018 de neaprobare a clorofenului ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 3		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1006	32018R0614	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/614 al Comisiei din 20 aprilie 2018 de aprobare a azoxistrobinului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 7, 9 și 10		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1007	32017D2334	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/2334 a Comisiei din 14 decembrie 2017 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței crozot destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1008	32017R2327	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2327 al Comisiei din 14 decembrie 2017 de aprobare a utilizării substanței 2-metil-1,2-benzotiazol-3(2H)-onă ca substanță activă destinată utilizării în produse biocide din tipul de produs 6R		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1009	32017R2326	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2326 al Comisiei din 14 decembrie 2017 de aprobare a impropirimului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1010	32017R2001	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2001 al Comisiei din 8 noiembrie 2017 de aprobare a propun-1-olului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 1, 2 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1011	32017R2003	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2003 al Comisiei din 8 noiembrie 2017 de aprobare a fludoxonilului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 7, 9 și 10		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1012	32017R2005	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2005 al Comisiei din 8 noiembrie 2017 de aprobare a extractului de mugosa, ulei presat la rece din semințe decorticate de Azadirachta indica extras cu dioxid de carbon supercritic, ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 19		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1013	32017R2002	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2002 al Comisiei din 8 noiembrie 2017 de aprobare a acidului lactic L(+) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2, 3 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1014	32017R2004	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/2004 al Comisiei din 8 noiembrie 2017 de aprobare a 2-metilozolozol-3(2H)-onei ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 12		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1015	32017R1383	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1383 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării substanței floumafen ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1016	32017R1377	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1377 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării clorofacinonei ca substanță activă care poate fi utilizată în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1017	32017R1382	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1382 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării difeniconi ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1018	32017R1380	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1380 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării bromadiolonei ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1019	32017R1381	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1381 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării substanței brodificum ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1020	32017R1379	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1379 al Comisiei din 25 iulie 2017 de reînnoire a aprobării substanței difenacum ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1021	32017D1282	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1282 a Comisiei din 14 iulie 2017 de neaprobare a utilizării substanței 2-metil-1,2-benzisotiazol-3 (2H)-onă ca substanță activă destinată utilizării în produse biocide din tipul de produs 13		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1022	32017R1275	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1275 al Comisiei din 14 iulie 2017 de aprobare a clorului activ eliberat din clor ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2 și 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1023	32017R1276	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1276 al Comisiei din 14 iulie 2017 de aprobare a acidului peracetic obținut din tetraacetiltetradiamină și percarbonat de sodiu ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2, 3 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1024	32017R1273	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1273 al Comisiei din 14 iulie 2017 de aprobare a clorului activ eliberat din hipoclorit de sodiu ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 1, 2, 3, 4 și 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1025	32017R1274	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1274 al Comisiei din 14 iulie 2017 de aprobare a clorului activ eliberat din hipoclorit de calciu ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2, 3, 4 și 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1026	32017R1278	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1278 al Comisiei din 14 iulie 2017 de aprobare a 2-metiltioziazol-3(2H)-onei ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 11		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1027	32017D0810	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/810 a Comisiei din 10 mai 2017 privind o derogare de la recunoașterea reciprocă a autorizației pentru un produs biocid care conține acid boric de către Franța în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1028	32017D0802	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/802 a Comisiei din 10 mai 2017 de neaprobare a PHMB (1600; 1.8) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide pentru tipul de produs 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1029	32017R0794	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/794 al Comisiei din 10 mai 2017 de aprobare a dioxidului de siliciu Kiesegelur ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1030	32017R0796	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/796 al Comisiei din 10 mai 2017 de aprobare a diclofluanidului ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 21		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1031	32017R0795	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/795 al Comisiei din 10 mai 2017 de aprobare a dioxidului de siliciu sintetic amorf, pirogen, sub formă nano, supus unui tratament de suprafață ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1032	32017D0721	Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/721 a Comisiei din 20 aprilie 2017 privind prelungirea măsuri laute de Suedia referitoare la punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid VectoBac 12AS în conformitate cu articolul 55 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1033	32016D2318	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/2318 a Comisiei din 16 decembrie 2016 privind o derogare de la recunoașterea reciprocă a autorizațiilor produselor biocide care conțin brodifacum de către Spania în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1034	32016R2288	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2288 al Comisiei din 16 decembrie 2016 de aprobare a piperonil butoxidului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1035	32016R2290	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2290 al Comisiei din 16 decembrie 2016 de aprobare a acidului peracetic ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 11 și 12		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1036	32016R2289	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2289 al Comisiei din 16 decembrie 2016 de aprobare a epiloon-momfluorotrinului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1037	32016R2291	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2291 al Comisiei din 16 decembrie 2016 de aprobare a acidului lactic L(+) ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 1		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1038	32016D1950	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1950 a Comisiei din 4 noiembrie 2016 privind neaprobarea anumitor substanțe active biocide în temeiul Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1039	32016D1943	Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1943 a Comisiei din 4 noiembrie 2016 în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului, privind utilizarea uleiului de parafină pentru acoperirea oulilor în vederea controlării dimensiunii populației păsărilor cuibritoare		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1040	32016R1935	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1935 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a hidroxidului de calciu (var stins) ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2 și 3		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1041	32016R1938	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1938 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a acidului citric ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 2		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1042	32016R1931	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1931 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a clorocrozolului ca substanță activă existentă, destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 13		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1043	32016R1937	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1937 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a ciftiridinului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1044	32016R1933	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1933 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a tetrahidroxidului de calciu și magnezitu (var dolomitice hidratat) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2 și 3		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1045	32016R1930	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1930 al Comisiei din 4 noiembrie 2016 de aprobare a utilizării substanței clorocrezol ca substanță activă existentă în produsele biocide din tipurile de produse 1, 2, 3, 6 și 9		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1046	32020R1086	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1086 al Comisiei din 23 iulie 2020 de aprobare a substanței icaridin ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 19		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1047	32020D1037	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1037 a Comisiei din 15 iulie 2020 de amânare a datei de expirare a aprobării a acroleinei destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 12		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1048	32020R1147	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1147 al Comisiei din 31 iulie 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „ClearKlens product based on IPA”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1049	32021R0348	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/348 al Comisiei din 25 februarie 2021 de aprobare a carbenazimului ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 7 și 10		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1050	32020R1763	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1763 al Comisiei din 25 noiembrie 2020 de aprobare a formaldehidei ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2 și 3		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1051	2020R1425	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1425 al Comisiei din 8 octombrie 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „PeridoxRTU Product Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1052	32020R1991	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1991 al Comisiei din 27 noiembrie 2020 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „perform-IPA”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1053	32020D2124	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/2124 a Comisiei din 9 decembrie 2020 privind neacordarea unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Contec Hydrogen Peroxide”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1054	32020R1771	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1771 al Comisiei din 26 noiembrie 2020 de aprobare a masei de reacție a acidului peracetic (PAA) și a acidului peroxioctanoic (POOA) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 2, 3 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1055	32020D1765	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1765 a Comisiei din 25 noiembrie 2020 de neaprobare a substanței clorofen ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 2		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1056	32021D0098	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/98 a Comisiei din 28 ianuarie 2021 de neaprobare a substanței esbiotin ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1057	32021R0345	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/345 al Comisiei din 25 februarie 2021 de aprobare a clorului activ generat din clorură de sodiu prin electroliză ca substanță activă pentru utilizare în produse biocide aparținând tipurilor de produs 2, 3, 4 și 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1058	32021R0347	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/347 al Comisiei din 25 februarie 2021 de aprobare a clorului activ eliberat din acid hipocloros ca substanță activă pentru utilizare în produse biocide aparținând tipurilor de produs 2, 3, 4 și 5		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1059	32021R0364	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/364 al Comisiei din 26 februarie 2021 de aprobare a clorului activ eliberat din clorură de sodiu prin electroliză ca substanță activă pentru utilizare în produse biocide aparținând tipului de produs 1		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1060	32021R0365	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/365 al Comisiei din 26 februarie 2021 de aprobare a clorului activ eliberat din acidul hipocloros ca substanță activă pentru utilizare în produse biocide aparținând tipului de produs 1		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1061	32021R0552	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/552 al Comisiei din 30 martie 2021 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „DEC-AHOL® Product Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1062	32022R1421	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1423 al Comisiei din 22 iulie 2022 de acordare a unei autorizații din partea Uniunii pentru familia de produse biocide „Hydrogen Peroxide Family 1”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1063	32021R0268	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/368 al Comisiei din 1 martie 2021 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Aero-Sense Aircraft Insecticide ASD”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1064	32023D0686	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/686 a Comisiei din 24 martie 2023 privind neacordarea unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Insecticide Textile Contact”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1065	32021D0103	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/103 a Comisiei din 29 ianuarie 2021 de neaprobare a dioxidului de carbon ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8 (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1066	32022D1494	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1494 a Comisiei din 7 septembrie 2022 privind obiecțiile nesolucionate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Mouskito Spray în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1067	32022D1515	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1515 a Comisiei din 8 septembrie 2022 privind obiecțiile nesolucionate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Mouskito Junior Lotion în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1068	32021D1266	Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/1807 a Comisiei din 27 noiembrie 2020 privind obiecțiile nesolucionate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Teknol Aqua 1411-01 în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1069	32021R1044	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1044 al Comisiei din 22 iunie 2021 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Pesguard® Gel”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1070	32021D0354	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/354 a Comisiei din 25 februarie 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței propionazol destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8 (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1071	32021D0333	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/333 a Comisiei din 24 februarie 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării alfa-cloralozi destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 14		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1072	32021D0327	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/327 a Comisiei din 23 februarie 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării metoflutrimalui destinat utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1073	32021R1045	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1045 al Comisiei din 24 iunie 2021 de aprobare a clorurii de didecilmetilamoniu ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 3 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1074	32021R1063	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1063 al Comisiei din 28 iunie 2021 de aprobare a clorurii de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 3 și 4		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1075	32023R0753	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/753 al Comisiei din 12 aprilie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „C(M)IT/MIT formulations”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1076	32022R1434	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1434 al Comisiei din 22 iulie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „CMIT-MIT Aqueous 1.5-15” (insecticide pentru uz casnic)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1077	32022D0323	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/323 a Comisiei din 22 februarie 2022 privind obiecțiile nesolucionate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Sojet în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1078	32022D0866	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/866 a Comisiei din 25 mai 2022 privind obiecțiile nesolționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Primer PIP în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1079	32022D0835	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/835 a Comisiei din 25 mai 2022 privind obiecțiile nesolționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Primer Stain TIP în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1080	32021D1283	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1283 a Comisiei din 2 august 2021 privind neaprobarea anumitor substanțe active din produsele biocide în temeiul Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1081	32021D0713	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/713 a Comisiei din 29 aprilie 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fluorurii de sulfuri destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 8 și 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1082	32021D1248	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2148 a Comisiei din 3 decembrie 2021 privind obiecțiile nesolționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției familiei de produse biocide Oxybio în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1083	32021D2149	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2149 a Comisiei din 3 decembrie 2021 privind obiecțiile nesolționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției provizorii a unui produs biocid care conține 5-cloro-2-metil-2H-izotiazol-3-onă (C(M)IT) transmise de Franța în conformitate cu articolul 36 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1084	32021D1286	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1286 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței dinotefuran destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1085	32021D1289	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1289 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței dazomet destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1086	32021D1287	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1287 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței indoxacarb destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025				
1087	32021D1285	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1285 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fosfit de magneziu destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1088	32021D1284	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1284 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fosfidă de aluminiu destinate utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 14 și 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1089	2022D0874	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/874 a Comisiei din 1 iunie 2022 privind termenele și condițiile autorizăției unui produs biocid care conține N-(triclorometilino)hialinamidă (Folpet), transmise de Țările-de Jos în conformitate cu articolul 36 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1090	32021D1288	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1288 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței acid boric destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1091	32021D1299	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1290 a Comisiei din 2 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței tetraaborat de disodiu destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1092	32021D1299	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1299 a Comisiei din 4 august 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării hexafluorurului destinat utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1093	32022D0835	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/835 a Comisiei din 25 mai 2022 privind obiectiile nesolucționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Primer Stain TIP în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1094	32022D0373	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/323 a Comisiei din 22 februarie 2022 privind obiectiile nesolucționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Sojet în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1095	32022D0146	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/146 a Comisiei din 1 februarie 2022 de stabilire, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului, a faptului dacă un produs care conține clorură de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu este un produs biocid		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1096	32021D2174	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2174 a Comisiei din 3 decembrie 2021 privind obiectiile nesolucționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției produsului biocid Konsevan P40 în conformitate cu articolul 36 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1097	32021D2146	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2146 a Comisiei din 3 decembrie 2021 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței N,N-dietil-m-toluamidă destinate utilizării în produsele biocide din tipul de produs 19		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1098	32022R0527	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/527 al Comisiei din 1 aprilie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „ARIEL chlorine Professional System 5 chlorine bleach for white wash”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1099	32022R2048	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2048 al Comisiei din 24 octombrie 2022 de aprobare a acidului L-(+)-lactic ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 6 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1100	32022D1006	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1006 a Comisiei din 24 iunie 2022 privind obiectiile nesolucționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției familiei de produse biocide Alphachloralose Pasta, transmise de Franța și Suedia în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1101	32022D1388	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1388 a Comisiei din 23 iunie 2022 privind obiectiile nesolucționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției produsului biocid Pat Applit Sourceide Canaden Foudroyant, transmise de Franța și Suedia în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1102	32022D1005	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1005 a Comisiei din 23 iunie 2022 privind obiectiile nesoluționate referitoare la termenele și condițiile autorizății familiei de produse biocide Alphachloralose Grain, transmise de Franța și Suedia în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1103	32021D2184	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2184 a Comisiei din 6 decembrie 2021 privind prelungirea măsurilor luate de Consiliul executiv pentru sănătate și securitate (Health and Safety Executive) din Regatul Unit prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea a cinci produse biocide pentru dezinfecția mâinilor în conformitate cu articolul 55 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1104	32022D0137	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/137 a Comisiei din 28 ianuarie 2022 privind prelungirea măsurii luate de Consiliul executiv pentru sănătate și securitate (Health and Safety Executive) din Regatul Unit, prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Mydis, în conformitate cu articolul 55 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1105	32022R0964	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/964 al Comisiei din 10 iunie 2022 de acordare a unei autorizări din partea Uniunii pentru familia de produse biocide „SOPUROXID”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1106	32022D0986	Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/2166 a Comisiei din 3 decembrie 2021 de neaprobare a substanței N-(4-aminopropil)-N-dodecilpropan-1,3-diamină ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1107	32022D0155	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/155 a Comisiei din 31 ianuarie 2022 privind prelungirea măsurii luate de Consiliul executiv pentru sănătate și securitate (Health and Safety Executive) din Regatul Unit, prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid „Clainsept + Skin Disinfectant”, în conformitate cu articolul 55 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1108	32022R2108	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2108 al Comisiei din 3 noiembrie 2022 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru produsul biocid unic „Ecolab UA Lactic acid single product dossier”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1109	32022D1497	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1497 a Comisiei din 8 septembrie 2022 de stabilire, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului, a faptului dacă un produs care conține „oleoasăină de Capsicum presată” este un produs biocid		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1110	32022R2185	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1185 al Comisiei din 8 iulie 2022 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Contec Hydrogen Peroxide Biocidal Product Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1111	32022R1391	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1391 al Comisiei din 26 iulie 2022 de acordare a unei autorizări a Uniunii pentru familia de produse biocide „Lactic acid based products — CID Lines NV”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1112	32022R1950	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1950 al Comisiei din 14 octombrie 2022 de reinnoire a aprobării creozotului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 8, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1113	32022D1489	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1489 a Comisiei din 7 septembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței spinosad pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1114	32022D1495	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1495 a Comisiei din 8 septembrie 2022 de anulare a datei de expirare a aprobării medetomidinei pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 21 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1115	32022R2330	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2330 al Comisiei din 28 noiembrie 2022 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Christiansen LD Bednet” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1116	32023R2649	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2649 al Comisiei din 28 noiembrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Hokoes”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1117	32023R0364	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/364 al Comisiei din 16 februarie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „IPA Family 1” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1118	32022R2253	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2253 al Comisiei din 14 noiembrie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Colgate-Palmolive Lactic acid PT 2”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1119	32022R2127	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2127 al Comisiei din 4 noiembrie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Ecolab V/A RPP 1-Propanol” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1120	32022D2054	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2054 a Comisiei din 21 octombrie 2022 privind obiecțiunile nesoluționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid Preventol A 12 TK 50 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1121	32023R0402	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/402 al Comisiei din 22 februarie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „CMIT/MIT SOLVENT BASED” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1122	32022R1226	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1226 al Comisiei din 14 iulie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Bioquell HPV-AQ”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1123	32022R1282	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1282 al Comisiei din 8 iulie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Knieler & Team Propanol Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1124	32022R2252	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2252 al Comisiei din 11 noiembrie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Brenntag GmbH Propan-2-ol Product Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1125	32022R1232	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1232 al Comisiei din 13 iulie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „INTEROX Biocidal Product Family 1”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1126	32022R1186	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1186 al Comisiei din 8 iulie 2022 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „L-R Propanol PT1 Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1127	32022R1992	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1992 al Comisiei din 20 octombrie 2022 Tanacetum cinerifolium ca substanță activă în vederea utilizării în produse biocide aparținând tipului de produs 19, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1128	32022D1484	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1484 a Comisiei din 7 septembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței carbonat de didecil-dimetil-amoniu pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1129	32022D2005	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2005 a Comisiei din 21 octombrie 2022 de neaprobare a ditocianatului de metilen ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 12 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1130	32022R1990	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1990 al Comisiei din 20 octombrie 2022 de anulare a aprobării substanței tolfilfauid ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produse 7 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1131	32022R1991	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1991 al Comisiei din 20 octombrie 2022 De aprobare a clorurii de didecildimetilamoniu ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produs 1 și 2, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1132	32022R1993	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1993 al Comisiei din 20 octombrie 2022 de aprobare a extractului de Chrysanthemum cinerariifolium din flori deschise și mature de Tanacetum cinerariifolium obținut cu dioxid de carbon supercritic ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 19, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1133	32022D1485	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1485 a Comisiei din 7 septembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței IPBC în vederea utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1134	32022D1487	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1487 a Comisiei din 7 septembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței etofenprox pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1135	32022D1496	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1496 a Comisiei din 8 septembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței tebuconazol pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1136	32022D1488	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/1488 a Comisiei din 7 septembrie 2022 de amânare a datei expirării aprobării substanței K-HDO pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1137	32022D2325	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2325 a Comisiei din 24 noiembrie 2022 de neaprobare a substanței 1,2-benzisotiazol-3(2H)-oă (BIT) ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 10 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1138	32022D2327	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2327 a Comisiei din 24 noiembrie 2022 de neaprobare a cloraminei B ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2, 3, 4 și 5, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1139	32022D2570	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2570 a Comisiei din 24 noiembrie 2022 de neaprobare a azotatului de argint ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 7 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1140	32022D2326	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2326 a Comisiei din 24 noiembrie 2022 de neaprobare a substanței epialon-metolflorin ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 19 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1141	32022R2405	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2405 al Comisiei din 7 decembrie 2022 de rectificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1044 în ceea ce privește perioada de valabilitate a autorizației Uniunii pentru produsul biocid unic „Pesguard® Gel”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie					
1142	32023R0754	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/754 al Comisiei din 12 aprilie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Arche Chlorine”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1143	32023R0708	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/708 al Comisiei din 20 martie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii vizând familia de produse biocide „HYPO-CHLOR Product Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1144	32023D0459	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/459 a Comisiei din 2 martie 2023 de neaprobare a substanței 2,2-dibromo-2-cianoacetamidă (DBNPA) ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1145	32023D1092	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1092 a Comisiei din 5 iunie 2023 de neaprobare a cianamidelor ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 3 și 18, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1146	32023R1041	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1041 al Comisiei din 24 mai 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid „TWP 094” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1147	32023R1200	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1200 al Comisiei din 21 iunie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii vizând familia de produse biocide „Airedale PAA product family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1148	32023R1311	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1311 al Comisiei din 27 iunie 2023 De acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „CVAS Biocidal Product Family based on L-(+) Lactic Acid”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1149	32023D0548	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/548 a Comisiei din 6 martie 2023 de neacordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „UL Hydrogen Peroxide Family 1” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1150	32023R2703	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2703 al Comisiei din 4 decembrie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „EuLA oxo-lime 23” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1151	32023R1758	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1758 al Comisiei din 11 septembrie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru familia de produse biocide „SALVECO SALVESAFE PRODUCTS” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1152	32023R2183	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2183 al Comisiei din 18 octombrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii vizând familia de produse biocide „Evoanik's Hydrogen Peroxide Product Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1153	32023R2701	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2701 al Comisiei din 4 decembrie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „EuLA Hydra-lime 23” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1154	32023D0458	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/458 a Comisiei din 1 martie 2023 privind neaprobarea anumitor substanțe active pentru utilizare în produsele biocide în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1155	32023D1084	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1084 a Comisiei din 1 iunie 2023 privind obiectele nesoluționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul biocid A-Quasor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1156	32022D2378	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2378 a Comisiei din 2 decembrie 2022 privind prelungirea măsurii luate de Consiliul executiv pentru sănătate și securitate (Health and Safety Executive) din Regatul Unit, prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Biohor JF, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1157	32022D2386	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2386 a Comisiei din 5 decembrie 2022 privind prelungirea măsurilor de autorizare a punerii la dispoziție pe piață și a utilizării produsului biocid Biohor JF, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului [notificat cu numărul C(2022) 8673] (Numai textele în limbile engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, maghiară, malteză, spaniolă și suedeză sunt autentice)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1158	32023D0470	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/470 a Comisiei din 2 martie 2023 de neaprobare a substanței d-Alerin ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1159	32023R0680	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/680 al Comisiei din 23 martie 2023 de aprobare a clorurii de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu [ADBAAC/BKC (C12-C16)] ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 1, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1160	32023D0460	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/460 a Comisiei din 2 martie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței imidacloprid pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1161	32023D1155	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1155 a Comisiei din 9 iunie 2023 privind obiectele nesoluționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției produsului biocid Rapid Pro, transmis de Franța în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului [notificat cu numărul C (2023) 3666] (Text cu relevanță pentru SEE)		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1162	32023D0471	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/471 a Comisiei din 2 martie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței 4,5-dicloro-2-oetil-2H-izotiazol-3-onă pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1163	32023R1078	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1078 al Comisiei din 2 iunie 2023 de aprobare a otonului generat din oxigen ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produse 2, 4, 5 și 11, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1164	32023R1079	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1079 al Comisiei din 2 iunie 2023 privind aprobarea substanței active acetat de (13Z)-hexadec-13-en-11-in-1-il în produsele biocide aparținând tipului de produs 19 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1165	32023R1106	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1106 al Comisiei din 6 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Manorapid express GEL” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1166	32023R1421	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1421 al Comisiei din 6 iulie 2023 de aprobare a dioxidului de sulf eliberat din metabisulfitul de sodiu ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 9 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1167	32023D1085	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1085 a Comisiei din 2 iunie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării Bacillus thuringiensis subspecia israelensis serotipul H14 tulpina AM65-52, destinat utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1168	32024D0816	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/816 a Comisiei din 5 martie 2024 conținând răspunsurile la întrebările referitoare la a doua evaluare comparativă a produselor biocide rodenticide anticoagulante în conformitate cu articolul 23 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1169	32023D2630	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2630 a Comisiei din 27 noiembrie 2023 privind obiecțiile nesoluționate referitoare la condițiile de acordare a unei autorizații pentru produsul Procalx în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1170	32023D2648	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2648 a Comisiei din 27 noiembrie 2023 de neaprobare a zeolitului de argint ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1171	32023D2377	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2377 a Comisiei din 28 septembrie 2023 de neaprobare a zeolitului de argint și de cupru ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1172	32023D2052	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2052 a Comisiei din 25 septembrie 2023 de neaprobare a fosfatului de argint, de sodiu, de hidrogen, de zirconiu ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1173	32023D2622	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2622 a Comisiei din 24 noiembrie 2023 de neaprobare a zeolitului de argint și de zinc ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1174	32023D1432	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1432 a Comisiei din 7 iulie 2023 privind prelungirea măsurii luate de Oficiul Federal pentru Produse Chimice din Germania, prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Biobor JF, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1175	32023D2386	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2386 a Comisiei din 29 septembrie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței hidroxid de cupru pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1176	32023D2100	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2100 a Comisiei din 28 septembrie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării oxidului de cupru (II) pentru a fi utilizat în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1177	32023R2087	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2087 al Comisiei din 28 septembrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Lysoform IPA Surface” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1178	32024R0267	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/267 al Comisiei din 17 ianuarie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „DEC-SPORE 300 Plus” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1179	32023R2620	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2620 al Comisiei din 24 noiembrie 2023 de aprobare a dioxidului de sulf sintetizat prin arderea sulfului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 4 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1180	32023D2478	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2378 a Comisiei din 28 septembrie 2023 de anulare a datei de expirare a aprobării substanței alfa-chloraloză pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 14 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1181	32023R2643	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2643 al Comisiei din 27 noiembrie 2023 de aprobare a acidului formic ca substanță activă existentă destinată utilizării în produse biocide din tipurile de produs 2, 3, 4 și 5, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1182	32023R1143	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1143 al Comisiei din 9 iunie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Chemisept IPA-N” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1183	32023R1144	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1144 al Comisiei din 9 iunie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Bacticide IPA-N” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1184	32023R1109	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1109 al Comisiei din 6 iunie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „APESIN Spray”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1185	32023R1120	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1120 al Comisiei din 7 mai 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „APESIN Handaktiv”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1186	32023R1091	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1091 al Comisiei din 5 iunie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „APESIN alcogel” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1187	32023R1107	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1107 al Comisiei din 6 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Manorapid express” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1188	32023R1105	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1105 al Comisiei din 6 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Superfidec express WIPES” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1189	32023R1133	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1133 al Comisiei din 8 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Superfidec express” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1190	32023R1108	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1108 al Comisiei din 6 iunie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „OP Plus” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1191	32023R1073	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1073 al Comisiei din 1 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Spray On wipes” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1192	32023R1161	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1161 al Comisiei din 2 iunie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Spray On” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1193	32023R1429	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1429 al Comisiei din 7 iulie 2023 de aprobare a extractelor de Chrysanthemum cinerariifolium din flori deschise și mature de Tanacetum cinerariifolium obținut cu dioxid de carbon supercritic ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 18, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1194	32023R1530	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1530 al Comisiei din 6 iulie 2023 de aprobare a extractului de Chrysanthemum cinerariifolium obținut cu solvenți de hidrocarburi din flori deschise și mature de Tanacetum cinerariifolium ca substanță activă în vederea utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1195	32023D1088	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1088 a Comisiei din 2 iunie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței deltametrin pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1196	32023D1087	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1087 a Comisiei din 2 iunie 2023 de amânare a datei expirării aprobării substanței lambda-chalorin destinată utilizării în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1197	32023D0682	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/687 a Comisiei din 24 martie 2023 privind prelungirea măsurii luate de Ministerul Infrastructurii și Gospodăririi Apelor din Țările de Jos, prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Biober JF, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1198	32023D1424	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/1424 a Comisiei din 5 iulie 2023 privind nerecunoașterea aprobării acroleinei pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 12 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1199	32023R1764	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1764 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Oxy Pharm H2O2” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1200	32023R2200	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2200 al Comisiei din 19 octombrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „JCI Disinfecting Toilet Bowl Cleaner” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1201	32023R1454	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1454 al Comisiei din 13 iulie 2023 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „WESSOCLEAN GOLD LINE” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1202	32023R1763	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1763 al Comisiei din 12 septembrie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru familia de produse biocide „Lactic acid Family – Quatchem” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1203	32023D2380	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2380 a Comisiei din 28 septembrie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței carbonat bazic de cupru pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 9 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1204	32023R2089	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2089 al Comisiei din 28 septembrie 2023 de aprobare a masei de reacție a propionatului de N, N-didecil-N- (2-hidroxiethyl) -N-metilamoniu, a propionatului de N, N-didecil-N- (2-(2-hidroxiethoxy) ethyl) -N-metilamoniu, și a propionatului de N, N-didecil-N- (2-(2-(2-hidroxiethoxy) ethoxy) ethyl) -N-metilamoniu ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipurile de produs 2 și 4, în conformitate cu Regulamentul		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1205	32023R2088	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2088 al Comisiei din 28 septembrie 2023 de aprobare a masei de reacție a propionatului de N, N-didecil-N- (2-hidroxietyl) -N-metlamoniu, a propionatului de N, N-didecil-N- (2-(2-hidroxiecto) etil) -N-metlamoniu și a propionatului de N, N-didecil-N- (2-(2-(2-hidroxiecto) etox) etil)-N-metlamoniu ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 8, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1206	32024D2298	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2298 a Comisiei din 23 noiembrie 2022 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței propiconazol pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1207	32023R2596	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2596 al Comisiei din 21 noiembrie 2023 de reînnoire a aprobării propiconazolului ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 8, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1208	32023R2704	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2704 al Comisiei din 28 noiembrie 2023 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „GHC Chlor”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1209	32023D2385	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2385 a Comisiei din 29 septembrie 2023 privind excluderea măsurii luate de Ministerul Sănătății din Italia prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Biobor JF, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1210	32024R0893	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/893 al Comisiei din 22 martie 2024 de aprobare a sucului de usturoi tratat termic ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de 19 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1211	32023D2619	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2619 a Comisiei din 24 noiembrie 2023 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței acid clorhidric pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 2 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1212	32024R0235	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/235 al Comisiei din 15 ianuarie 2024 de aprobare a clorurii de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu (ADBAC/BKC (C12-C16)) ca substanță activă destinată utilizării în produsele biocide din tipul de produs 2, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1213	32024R0247	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/247 al Comisiei din 16 ianuarie 2024 de aprobare a substanței diperoxomonosulfat di (sulfat) de trihidrogen și pentapotasu ca substanță activă existentă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor 2, 3, 4 și 5 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1214	32024D0241	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/241 a Comisiei din 15 ianuarie 2024 de neaprobare a Willaertia magna c2c malyk ca substanță destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produse 11 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1215	32024D1286	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1286 a Comisiei din 8 mai 2024 privind obiectele nesolționate referitoare la termenele și condițiile autorizăției familiei de produse biocide BOMBEX® PEBBYS® CS, formulate în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1216	32024D0208	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/208 a Comisiei din 10 ianuarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței tetraborat de dinodiu destinate utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1217	32024D0222	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/222 a Comisiei din 12 ianuarie 2024 de aminaare a datei de expirare a aprobării substanței acid boric pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1218	32024R1767	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1767 al Comisiei din 26 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Sure Lactic Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1219	32024D0731	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/731 a Comisiei din 28 februarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței indoxacarb pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1220	32024D0733	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/733 a Comisiei din 28 februarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării colecalciferolului pentru a fi utilizat în produse biocide aparținând tipului de produs 14 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1221	32023R4727	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2727 al Comisiei din 30 noiembrie 2023 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „PPC Chlorine liquid”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1222	32024R0772	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/772 al Comisiei din 4 martie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „AEROCLEAN”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1223	32023D2672	Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2672 a Comisiei din 27 noiembrie 2023 privind obiectele nesoluționate referitoare la termenele și condițiile de autorizare a familiei de produse biocide „INTEROX Biocidal Product Family 2”, formulate în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1224	32024D1305	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1305 a Comisiei din 8 mai 2024 privind obiectele nesoluționate referitoare la condițiile de acordare a unei reînnoiri a autorizației pentru produsul biocid Elector în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1225	32024D0732	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/732 a Comisiei din 28 februarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fosforă de aluminiu, destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 14 și 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1226	32024D0787	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/787 a Comisiei din 28 februarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței fosforă de magneziu destinate utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1227	32024D0888	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/888 a Comisiei din 22 martie 2024 privind neaprobarea anumitor substanțe active pentru utilizare în produsele biocide în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1228	32024R1707	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1707 al Comisiei din 19 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „STERI-PEROX” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1229	32024D0734	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/734 a Comisiei din 27 februarie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanțelor brodifacum, bromadiolon, clorofacinonă, cumateptali, difenacum, difetalomă și flocumafen pentru a fi utilizate în produse biocide aparținând tipului de produs 14 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1230	32024R1478	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1478 al Comisiei din 29 mai 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk QL 0-0,1” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1231	32024R1481	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1481 al Comisiei din 29 mai 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk QL 0-2” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1232	32024R1482	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1482 al Comisiei din 29 mai 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk CL 90-Q” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1233	32024R1672	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1672 al Comisiei din 13 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk QL 90” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1234	32024R1674	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1674 al Comisiei din 13 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „SANICALCO Q” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1235	32024R1491	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1491 al Comisiei din 29 mai 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „CaO PT02-PT03” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1236	32024R1486	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1486 al Comisiei din 29 mai 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „CaO PT02” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1237	32024R1302	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1302 al Comisiei din 14 mai 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „CaO PT03”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1238	32024D1283	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1283 a Comisiei din 13 mai 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței cis-Triclos-9-enă destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 19 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1239	32024D1278	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1278 a Comisiei din 8 mai 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței acid cianhidric destinate utilizării în produse biocide aparținând tipurilor de produse 8, 14 și 18, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1240	32024R1653	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1653 al Comisiei din 4 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Thonhauser PAA” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1241	32024D1285	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1285 a Comisiei din 13 mai 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței hexaflumuron destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1242	32024R1541	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1541 al Comisiei din 3 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Sanoserv H2O2” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1243	32024R1710	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1710 al Comisiei din 19 iunie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Saniswiss H2O2 ” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1244	32024D1284	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1284 a Comisiei din 13 mai 2024 privind prelungirea măsurii luate de Agenția de Mediu din Luxemburg prin care se autorizează punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produsului biocid Raidox 35 %, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1245	32024R1885	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1885 al Comisiei din 9 iulie 2024 de anulare a autorizației Uniunii pentru familia de produse biocide „Lyso IPA Surface Disinfection” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/978 al Comisiei		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1246	32023R0825	Regulamentul delegat (UE) 2022/825 al Comisiei din 17 martie 2022 de modificare a anexei II la Regulamentul delegat (UE) nr. 1062/2014 privind programul de lucru pentru examinarea sistematică a tuturor substanțelor active existente conținute de produsele biocide, menționat în Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1247	32023R2747	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2747 al Comisiei din 8 decembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/1391 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru familia de produse biocide „Lactic acid based products – CID Lines NV” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1248	32023R2384	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2384 al Comisiei din 29 septembrie 2023 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/1287 pentru a aduce o modificare administrativă autorizației Uniunii pentru familia de produse biocide „Quat-Chem’s iodine based products”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1249	32024R2405	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2405 al Comisiei din 12 septembrie 2024 de anulare a autorizației Uniunii pentru produsul biocid unic „SchwabEX-Guard” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/114 al Comisiei		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1250	32024R2188	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2188 al Comisiei din 3 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Kersia’s Lactic acid based products” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1251	32024R2205	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2205 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii vizând familia de produse biocide „SICO Biocidal Product Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1252	32024R2175	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2175 al Comisiei din 3 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii vizând familia de produse biocide „Contec Calcium Hypochlorite Product Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1253	32024R2189	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2189 al Comisiei din 3 septembrie 2024 privind acordarea unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „ClearKlens wipes based on IPA” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1254	32024R1290	Regulamentul delegat (UE) 2024/1290 al Comisiei din 29 februarie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în vederea includerii azotului generat din aerul ambiental ca substanță activă în anexa I la regulamentul respectiv		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1255	32024R2432	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2432 al Comisiei din 16 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru familia de produse biocide „Diversey Hydrogen Peroxide Product Family” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1256	32024R2430	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2430 al Comisiei din 16 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „EuLA Ca(OH)2 template” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1257	32024R2426	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2426 al Comisiei din 16 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk SL” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1258	32024R2424	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2424 al Comisiei din 13 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „SANICALCO S” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1259	32024R2422	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2422 al Comisiei din 13 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Ca(OH)2 PT03”, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1260	32024R2423	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2423 al Comisiei din 13 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Ca(OH)2 PT02” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1261	32024R2409	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2409 al Comisiei din 13 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Hydroflex IPA 70 Biocide” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1262	32024R2404	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2404 al Comisiei din 12 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk SL 90” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1263	32024R2400	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2400 al Comisiei din 12 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații a Uniunii pentru produsul biocid unic „Nordkalk Filtra G” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1264	32024R2419	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2419 al Comisiei din 13 septembrie 2024 de acordare a unei autorizații la nivelul Uniunii pentru produsul biocid unic „Soft Care Med H5” în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1265	32024R1398	Regulamentul delegat (UE) 2024/1398 al Comisiei din 14 martie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește o nouă prelungire a duratei programului de lucru pentru examinarea sistematică a tuturor substanțelor active biocide existente		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1266	32024D2402	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2402 a Comisiei din 12 septembrie 2024 privind nerenunțarea aprobării fluorurii de sulfuri, destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 8 și 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1267	32024D2460	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2460 a Comisiei din 16 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței metoflutrin destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1268	32024D2410	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2410 a Comisiei din 13 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței dinotefuran destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1269	32024D2421	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2421 a Comisiei din 13 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței formaldehidă, destinată utilizării în produsele biocide aparținând tipurilor de produse 2 și 3 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1270	32024D2416	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2416 a Comisiei din 13 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței pirproxifen pentru a fi utilizată în produse biocide aparținând tipului de produs 18 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1271	32024D2412	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2412 a Comisiei din 13 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței clorură de alchil (C12-16) dimetilbenzil amoniu destinate utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1272	32024D2411	Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/2411 a Comisiei din 13 septembrie 2024 de amânare a datei de expirare a aprobării substanței clorură de didectimetilamoniu destinate utilizării în produsele biocide aparținând tipului de produs 8 în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1273	32024R2194	REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2024/2194 AL COMISIEI din 4 septembrie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1991 în ceea ce privește modificările administrative și modificările minore aduse autorizației Uniunii pentru familia de produse biocide „perform-IPA”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1274	32024R2209	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2194 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/1423 în ceea ce privește modificările administrative și modificările minore aduse autorizației Uniunii pentru familia de produse biocide „Hydrogen Peroxide Family 1”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1275	32024R1752	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1752 al Comisiei din 24 iunie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/552 în ceea ce privește modificările administrative și modificările minore aduse autorizației Uniunii pentru familia de produse biocide „DEC-AHOL® Product Family”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1276	32024R1992	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2199 al Comisiei din 4 septembrie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1044 în ceea ce privește modificările administrative și minore aduse autorizației Uniunii pentru produsul biocid unic „Pesguard® GeT”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1277	32024R1990	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1990 al Comisiei din 22 iulie 2024 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/1763 în ceea ce privește o modificare administrativă a autorizației acordate la nivelul Uniunii familiei de produse biocide „Lactic acid Family – Quatchem”		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1278	32018D1622	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1622 a Comisiei din 29 octombrie 2018 privind neaprobarea anumitor substanțe active din produse biocide în temeiul Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului		RE 2024		151	Elaborarea ordinului cu privire la aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid.	Ordin MS emis	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025				
1279	32019R0268	Regulamentul (UE) 2019/268 al Comisiei din 15 februarie 2019 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 2002/2010, (UE) nr. 517/2011, (UE) nr. 200/2012 și (UE) nr. 1190/2012 în ceea ce privește anumite metode de testare și prelevare de probe pentru Salmonella la păsările de curte.				152	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189.08			189.08
1280	02012R1190-20190310	Regulamentul (UE) nr. 1190/2012 al Comisiei din 12 decembrie 2012 privind un obiectiv al Uniunii pentru reducerea prezenței Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium în efectivele de curcani, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului				152	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
1281	32003R2160	Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici de origine alimentară				152	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
1282	32011R0517	Regulamentul (UE) nr. 517/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește un obiectiv al Uniunii de reducere a prevalenței anumitor serotipuri de Salmonella la găinile ouătoare de Gallus gallus și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 și a Regulamentului (UE) nr. 200/2012 al Comisiei				152	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitare-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026				
1283	02009R0152-20240404	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/771 al Comisiei din 29 februarie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 152/2009 de stabilire a metodelor de eșantionare și analiză pentru controlul oficial al furajelor				153	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 686/2012 cu privire la aprobarea unor metode de analiză pentru controlul nutrețurilor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	189.08			189.08
1284	32018R1629	Regulamentul delegat (UE) 2018/1629 al Comisiei din 25 iulie 2018 de modificare a listei bolilor prevăzute în anexa II la Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor				154	Elaborarea Ordinului ANSA privind bolile transmisibile ale animalelor	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	28.00			28.00
1285	32009L0032	Directiva 2009/32/CE A Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de apropiere a legislațiilor statelor membre privind solvenții de extracție utilizați la fabricarea produselor alimentare și a ingredientelor alimentare		RE 2024		155	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 671/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind solvenții de extracție utilizați la fabricarea produselor alimentare și a ingredientelor alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2026	117.29			117.29
1286	32006R2023	Regulamentul (CE) nr. 2023/2006 al Comisiei din 22 decembrie 2006 privind buna practică de fabricație a materialelor și a obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare		RE 2024		156	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 594/2014 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind buna practică de fabricație a materialelor și a obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Noiembrie	2026	117.29			117.29
1287	32016H1110	Recomandarea (UE) 2016/1110 a Comisiei din 28 iunie 2016 privind monitorizarea prezenței nichelului în furaje				157	Ghidul practic privind monitorizarea prezenței nichelului în furaje	Ghid emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	28.00			28.00

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR D/O	ACȚIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 12: SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE																
1288	32022H0523(01)	Recomandarea Comisiei 2022/C 206/01 din 20 mai 2022 privind monitorizarea prezenței arsenicului anorganic în furaje				157	Ghidul practic privind monitorizarea prezenței arsenicului anorganic în furaje	Ghid emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026				
1289	32006R1925	Regulamentul (CE) nr. 1925/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare		RE 2024		158	Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 899/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produsele alimentare	Hotărâre de Guvern adoptată	MS – Ministerul Sănătății	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	iunie	2026	117.29			117.29
1290	02003L0099-20130701	Directiva nr. 2003/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici, de modificare a Deciziei 90/424/CEE a Consiliului și de abrogare a Directivei 92/117/CEE a Consiliului				159	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 264/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici.	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.80			66.80
1291	01999L0002-20081211	Directive 1999/2/EC of the European Parliament and of the Council of 22 February 1999 on the approximation of the laws of the Member States concerning foods and food ingredients treated with ionising radiation				160	Aprobarea Ordinului ANSA privind alimentele și ingredientele alimentare tratate cu radiații ionizante	Ordin aprobat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	28.00			28.00
1292	02021R0808-20240820	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/808 al Comisiei din 22 martie 2021 privind performanța metodelor analitice pentru reziduurile de substanțe farmacologice active utilizate la animalele de la care se obțin produse alimentare și privind interpretarea rezultatelor, precum și privind metodele care trebuie utilizate pentru prelevarea de probe și de abrogare a Deciziilor 2002/657/CE și 98/179/CE				161	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii de Guvern nr. 721/2023 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind metodele analitice pentru reziduurile de substanțe farmacologice active utilizate la animalele de la care se obțin produse alimentare și privind interpretarea rezultatelor	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	66.80			66.80
1293	01996L0022-20081218	Directiva 96/22/CE a Consiliului din 29 aprilie 1996 privind interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal sau tireostatic și a substanțelor β-agoniste în creșterea animalelor și de abrogare a Directivelor 81/602/CEE, 88/146/CEE și 88/299/CEE				162	Aprobarea Ordinului ANSA privind interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal sau tireostatic și a substanțelor β-agoniste în creșterea animalelor	Ordin aprobat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2026	28.00			28.00
1294	02002R0178-20240701	Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare				163	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	117.00			117.00

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTH CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 13: PESCUIT																
1	32014H0117	2014/117/UE: Recomandarea Comisiei din 3 martie 2014 privind instituirea și punerea în aplicare a planurilor de producție și de comercializare în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură				1	Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători/organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025	189.1	189.1		
2	32013R1418	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1418/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 în ceea ce privește planurile de producție și de comercializare prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură				1	Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători / organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025				
3	32013R1419	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1419/2013 al Comisiei din 17 decembrie 2013 privind recunoașterea organizațiilor de producători și a organizațiilor interprofesionale, extinderea normelor organizațiilor de producători și ale organizațiilor interprofesionale și publicarea prețurilor de declansare, așa cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură				1	Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a organizațiilor de producători/organizațiilor interprofesionale din sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Mai	2025				
4	32009R1224	Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 847/96, (CE) nr. 2371/2002, (CE) nr. 811/2004, (CE) nr. 768/2005, (CE) nr. 2115/2005, (CE) nr. 2166/2005, (CE) nr. 388/2006, (CE) nr. 509/2007, (CE) nr. 676/2007, (CE) nr. 1098/2007, (CE) nr. 1300/2008, (CE) nr. 1342/2008 și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1627/94 și (CE) nr. 1966/2006				2	Hotărâre de Guvern privind instituirea unui sistem de control pentru produsele pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	189.1	189.1		
5	32023R2842	Regulamentul (UE) 2023/2842 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 noiembrie 2023 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1967/2006 și (CE) nr. 1005/2008 ale Consiliului și a Regulamentelor (UE) 2016/1139, (UE) 2017/2403 și (UE) 2019/473 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește controlul pescuitului				2	Hotărâre de Guvern privind instituirea unui sistem de control pentru produsele pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026				
6	32011R0404	Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului				2	Hotărâre de Guvern privind instituirea unui sistem de control pentru produsele pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026				
7	02018D1986	Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1986 a Comisiei din 13 decembrie 2018 de stabilire a unor programe specifice de control și inspecție pentru anumite zone de pescuit și de abrogare a Deciziilor de punere în aplicare 2012/807/UE, 2013/328/UE, 2013/305/UE și 2014/156/UE		RE 2026		2	Hotărâre de Guvern privind instituirea unui sistem de control pentru produsele pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026				
8	32008R1005	Regulamentul (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului din 29 septembrie 2008 de instituire a unui sistem comunitar de prevenire, descurajare și eliminare a pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (Regulamentul INN)	AA	RE 2023		3	Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	189.1	189.1		
9	32009R1010	Regulamentul (CE) nr. 1010/2009 al Comisiei din 22 octombrie 2009 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1005/2008	AA	RE 2024		3	Hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025				
10	32017R1004	Regulamentul (UE) 2017/1004 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind instituirea unui cadru al Uniunii pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului și de sprijin pentru consultanță științifică privind politica comună în domeniul pescuitului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 199/2008 al Consiliului	AA	RE 2024		4	Proiect de Hotărâre de Guvern privind colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2025	189.1	189.1		
11	32021D1167	Decizia delegată (UE) 2021/1167 a Comisiei din 27 aprilie 2021 de stabilire a programului multianual al Uniunii pentru colectarea și gestionare a datelor biologice de mediu, tehnice și socioeconomice în sectoarele pescuitului și acvaculturii începând cu 2022	AA	RE 2024		4	Proiect de Hotărâre de Guvern privind colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2025				
12	32022D0039	Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/39 a Comisiei din 12 ianuarie 2022 de stabilire a normelor privind formatul și calendarele de prezentare a programelor naționale de activitate și a rapoartelor anuale privind colectarea de date din sectoarele pescuitului și acvaculturii și de abrogare a Deciziilor de punere în aplicare (UE) 2016/1701 și (UE) 2018/1283	AA	RE 2024		4	Proiect de Hotărâre de Guvern privind colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2025				
13	32021R1139	Regulamentul (UE) 2021/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și Acvacultură și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1004				5	Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind Fondul pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	August	2025	189.1	189.1		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTH CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 13: PESCUIT																
14	32021R1139					6	Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului Strategie a Sectorului de Acvacultură din Republica Moldova, anii 2025 -2030	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Decembrie	2025	117.3	117.3		
15	32014R0717	Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii				7	Hotărâre de Guvern privind acordarea ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025	189.1	189.1		
16	32022R2473	Regulamentul (UE) 2022/2473 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene				7	Hotărâre de Guvern privind acordarea ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Noiembrie	2025				
17	32007R0708	Regulamentul (CE) nr. 708/2007 al Consiliului din 11 iunie 2007 privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local				8	Hotărâre de Guvern privind utilizarea în acvacultură a speciilor absente la nivel local (neinițiat)	Hotărâre de Guvern adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Septembrie	2026	66.8	66.8		

NR. D/O	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUTII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE																
CAPITOLUL 22: POLITICA REGIONALĂ ȘI COORDONAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE																
1	32021R1060	Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize		RE 2023, RE 2024		1	Proiect de lege privind Conceptul privind cadrul instituțional și mecanismul de gestionare indirectă a fondurilor structurale	Lege adoptată	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	CS – Cancelaria de Stat, MF – Ministerul Finanțelor, IF – Inspekția Financiară	August	2025	207.99		207.99	
	32021R1060		AA (pct. 3, Cap. IV, pct.13)		GP - Planul de creștere economică	2	Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală	Lege adoptată	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Iulie	2025	129	129		
2	32021R1059	Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă				3	Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 576/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la implementarea programelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională finanțate de Uniunea Europeană	Hotărâre de Guvern adoptată	CS – Cancelaria de Stat	MF – Ministerul Finanțelor	Mai	2025	14.455		14.455	

NR. D/O	ACTIUNE	REFERINȚĂ LA ACTIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ													
1	Elaborarea și aprobarea conceptului tehnic al Rețelei de Informații Contabile Agricole (RICA)	32009R1217		RE 2024		Ordin MAIA emis	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	August	2026	4100			4100
2	Dezvoltarea sistemului informațional electronic Registrul Național al Agriculturii Ecologice	32019R0723 32018R0848 32021R2305 32020R2146		RE 2023		Sistem Informațional funcțional	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2027	4600			4600
3	Modernizarea sistemului informațional Moldova LEADER IT Soft (MLIS), în scopul completării sistemului cu noi funcționalități	1	AA, pct. 3, Cap. IV, pct.13		GP - Planul de creștere economică	Sistem informațional dezvoltat Modernizarea funcționalităților existente	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iunie	2026	250			250
4	Dezvoltarea platformei digitale de evidență și trasabilitate în sectorul vitivinicol	32; 33				Platforma digitală de evidență și trasabilitate în sectorul vitivinicol completat și funcțional	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2027	3500			3500
5	Dezvoltarea platformei de depunere on-line a cererilor de subvenționare	11			GP - Planul de creștere economică	Platforma de depunere a cererilor de finanțare online funcțională	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Decembrie	2027	585.2		585.2	
6	Dotarea angajaților implicați în verificarea pe teren cu echipament specializat	11,12			GP - Planul de creștere economică	13 seturi de echipament specializat achiziționat	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Decembrie	2025	780			780
7	Elaborarea studiului de fezabilitatea a noii clădiri a Agenției	11				Studiu realizat	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Decembrie	2025	400			400
8	Elaborarea proiectului tehnic pentru repararea capitală a noului sediu a Agenției	11				Proiect tehnic elaborat	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Decembrie	2026	1000			1000
9	Elaborarea și dezvoltarea sistemului informatic de eliberare a certificatului de conformitate al calității fructelor și legumelor proaspete	31				Sistem informațional funcțional	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	3000			3000
10	Ordin ANSA cu privire la aprobarea Procedurii specifice comercializare a fructelor și legumelor „Evaluarea conformității fructelor și legumelor proaspete”	31				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	30			30
11	Ordinul ANSA cu privire la aprobarea Ghidului privind etichetarea uleiului de masline	32022R2104				Ghid elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	30			30
12	Ordin cu privire la aprobarea Ghidului privind etichetarea gemurilor, jeleurilor și marmeladelor de fructe și piureul de castane îndulcit destinate alimentației umane	35				Ghid elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	30			30
13	Elaborarea și dezvoltarea sistemului informatic de depunere a Declarațiilor de fabricare și de circulație a alcoolului etilic, a distilatelor de origine agricolă și a producției alcoolice	32019R0787				Sistem informațional funcțional	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	3000			3000
14	Inițierea Agenției Naționale pentru Gestionarea Intervențiilor de Piață și Promovare	41	AA			Instituție fondată și funcțională	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	August	2026-2027	234			234
15	Implementarea Sistemului Integrat de Administrare și Control (SIAC)	32009R1217 1,8,9,10,11		RE 2023, RE 2024	GP - Planul de creștere economică	- Registru digital național al fermierilor instituit și operațional; - Stabilirea Sistemului de identificare a parcelelor agricole LPIS funcțional; Sistem IACS dezvoltat și operaționalizat până în anul 2026	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Decembrie	2027-2028	170000			170000

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL II: AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ													
16	Dezvoltarea platformei și instrumentelor digitale pentru facilitarea serviciilor de consultanță, transfer de cunoștințe, inovare și formare pentru fermieri (AKIS)	4			GP - Planul de creștere economică	Platforma digitală (AKIS) pentru serviciile de consultanță agricolă și rurală creată până la 31.12.2026; Minimum un program de formare profesională a fermierilor elaborat până la 31.12.2026; 300 fermieri instruiți până la 31.12.2026; Ghid de utilizarea a platformei digitale elaborat până la 31.12.26; 30 % accesul îmbunătățit al fermierilor la servicii de formare profesională până la 31.12.2027. Creșterea ratei de participare a fermierilor la activități de formare și consultanță prin canale digitale (10 %), 31.12.2027	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Septembrie	2026	4000			4000
17	Instruirea personalului Centrului de Consiliere Agricolă privind gestionarea platformei digitale	4				Plan de instruire elaborat Nr. de instruiți desfășurate-4 Nr. de colaboratori instruiți-11	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iunie	2026-2027	1400			1400
18	Organizarea campaniei de mediatizare și ghidare pentru utilizare a platformei de către fermieri	4				Nr. de campanii organizate-minim 9; Nr. de fermieri participanți-minim 500;	CCAR - Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală	Iunie	2026-2027	200			200
19	Dotarea laboratorului de testare a băuturilor spirituoase din cadrul Instituției Publice Centru Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor cu utilajul necesar pentru implementarea noilor metode de testare a băuturilor spirituoase	36				Laborator modernizat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026-2027	2250			2250

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
1	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea Planului de instruire a inspectorilor	8,20,21,29,120,121,130,131 CAPITOL 11: 25,26,27,31,33,35,36,37,39,4 3,44				Ordin emis Numărul instruirilor organizate	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	28.00	28.00		
2	Elaborarea Ordinului privind aplicarea anumitor norme de prevenire și control al bolilor în cazul categoriilor de boli listate și de stabilire a unei liste a speciilor și a grupurilor de specii care prezintă un risc considerabil de răspândire a bolilor listate respective	1				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2027	28.00	28.00	-	
3	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea procedurii specifice privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale	2				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	58.00	58.00	-	
4	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea programelor cofinanțate pe Rabie, Pesta Porcina Africană și Influența Aviară	3				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	50.00	50.00		
5	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală, precum și la sistemul computerizat de informare	4				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	50.00	50.00		
6	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la bolile listate care fac obiectul programelor de supraveghere, domeniul de aplicare geografic al acestor programe și bolile listate pentru care se poate stabili statutul de indemn de boală al compartimentelor	5				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
7	Elaborarea Ordinului ANSA privind modificarea Ordinului privind procedura de înregistrare a medicamentelor de uz veterinar	6				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	28.00	28.00		
8	Elaborarea Ordinului cu privire la normele de aprobare și recunoaștere a statutului de indemn de boală al compartimentelor care dețin animale terestre	7				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Aprilie	2026	28.00	28.00		
9	Elaborarea Ordinului cu privire la aprobarea Regulamentului de audit și încheiere a acordului de echivalență actualizat	9				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
10	Extinderea Sistemul Automatizat Informațional - Registrul de Stat al Animalelor					Sistem Informațional dat în exploatare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	500.00	500.00		
11	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii specifice cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind unitățile care dețin animale terestre și incubatoare și trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubaj	10				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	58.00	58.00		
12	Actualizarea listelor de verificare pe domeniul acvaculturii	11				Actualizarea listelor de verificare pe domeniul acvaculturii	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	28.00	28.00		
13	Actualizarea listelor de verificare privind transportul animalelor acvatice	12				Actualizarea listelor de verificare privind transportul animalelor acvatice	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2027	28.00	28.00		
14	Actualizarea listelor de verificare privind unitățile de material germinativ	13				Actualizarea listelor de verificare privind unitățile de material germinativ	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	28.00	28.00		
15	Elaborarea Ordinului cu privire la aprobarea unităților de material germinativ și trasabilitatea materialului germinativ provenit de la bovine, porcine, ovine, caprine și ecvine	14				Elaborarea listelor de verificare pentru autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	28.00	28.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
16	Elaborarea listelor de verificare pentru autorizarea unităților de material germinativ și cerințele de trasabilitate și de sănătate animală pentru circulația în interiorul Uniunii a materialului germinativ provenit de la anumite animale terestre deținute	15				Nr. de liste elaborate și expediate la MAIA	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	28.00	28.00		
17	Elaborarea Ordinului cu privire la cerințele de sănătate animală, de certificare și de notificare privind circulația în interiorul Republicii Moldova a produselor de origine animală provenite de la animale terestre	16				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	28.00	28.00		
18	Elaborarea, aprobarea și implementarea Ordinului cu privire la modelele de certificate de sănătate animală, modelele de certificate oficiale și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de anumite categorii de animale și mărfuri, certificarea oficială privind astfel de certificate	17				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	56.00	56.00		
19	Elaborarea Ordinului cu privire la modelele de certificate de sănătate animală pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de animale acvatice și de anumite produse de origine animală derivate din animale acvatice, certificarea oficială privind astfel de certificate	18				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
20	Elaborarea Ordinului cu privire la modelele de certificate de sănătate animală și modelele de certificate de sănătate animală/oficiale pentru intrarea în Republica Moldova, a transporturilor de anumite categorii de animale terestre și de material germinativ provenit de la acestea, certificarea oficială privind astfel de certificate	19				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
21	Monitorizarea platformelor de depozitare și fermentare a resturilor organice de origine animală, cu utilizarea ulterioară ca îngrășământ organic și ameliorant a solurilor	21				Monitorizarea platformelor de depozitare și fermentare a resturilor organice de origine animală, cu utilizarea ulterioară ca îngrășământ organic și ameliorant a solurilor	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	30.00	30.00		
22	Elaborarea Ordinului cu privire la stabilirea statutului privind Encefalopatiei spongiformă bovină (ESB) al țărilor terțe sau al uneia dintre regiunile acestora în funcție de riscul de contaminare cu ESB	22				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2026	28.00	28.00		
23	Elaborarea Ordinului pentru aprobarea programelor de ameliorare și gestionarea registrelor genealogice și zootehnice					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	30.00	30.00		
24	Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție, hibrizi și material germinativ					Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție, hibrizi și material germinativ	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	30.00	30.00		
25	Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție de rasă pură					Monitorizare a certificatelor zootehnice pentru comerțul cu animale de reproducție de rasă pură	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	30.00	30.00		
26	Elaborarea Ordinului privind schimburile de cai pentru concursuri și stabilirea condițiilor de participare la aceste concursuri					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	28.00	28.00		
27	Elaborarea Ordinului privind colectarea de date privind competițiile pentru ecvidee					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	28.00	28.00		
28	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea listei țărilor pentru care se aplica derogările de la regulile competițiilor	24				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Februarie	2026	37.00	37.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
29	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea programelor de monitorizare și supraveghere a produselor alimentare pe întreg lanț alimentar, inclusiv supravegherea siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și nonanimală, protecția consumatorilor în domeniul alimentar, sănătatea plantelor, controlul semințelor și a materialului săditor, monitorizarea și supravegherea calității produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, testarea medicamentelor de uz veterinar și producția de hrană pentru animale, atât de origine autohtonă	28,29,33,34,35,67,69,82,83,86,93,95, 101,102,103,104,105,106,107,108,109,110,111,112,114,115,116,118,120,121, 122, 123, 125,128,130,131,143, 152 CAPITOL 11: 25,31,32,33,35,37,39,42, 44			GP - Planul de creștere economică	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	100.00	100.00		
30	Elaborarea Raportului anual pentru implementarea programelor de monitorizare și supraveghere a produselor alimentare pe întreg lanț alimentar, inclusiv supravegherea siguranței și calității produselor alimentare de origine animală și nonanimală, protecția consumatorilor în domeniul alimentar, sănătatea plantelor, controlul semințelor și a materialului săditor, monitorizarea și supravegherea calității produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, testarea medicamentelor de uz veterinar și producția de hrană pentru animale, atât de origine autohtonă	28,29,33,34,35,67,69,82,83,86,93,95, 101,102,103,104,105,106,107,108,109,110,111,112,114,115,116,118,120,121, 122, 123, 125,128,130,131,143, 152 CAPITOL 11: 25,31,32,33,35,37,39,42,44				Raport elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2025-2027	100.00	100.00		
31	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea Planului anual al controalelor de stat asupra activității de întreprinzător	84, 86, 92,122,149 CAPITOL 11: 26,27,31,35,36,39 CAPITOL 13: 1,2,3				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	100.00	100.00		
32	Elaborarea Raportului anual pentru implementarea Planului anual al controalelor de stat asupra activității de întreprinzător	84, 86, 92,122,149 CAPITOL 11: 26,27,31,35,36,39 CAPITOL 13: 1,2,3				Raport elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2025-2027	100.00	100.00		
33	Desemnarea laboratoarelor care pot efectua analiza probelor prelevate în cadrul controlului oficial privind sănătatea animalelor, plantelor siguranța alimentelor de origine animală și nonanimală și a hranei pentru animale pentru perioada 2025-2027					Desemnarea laboratoarelor care pot efectua analiza probelor prelevate în cadrul controlului oficial privind sănătatea animalelor, plantelor siguranța alimentelor de origine animală și nonanimală și a hranei pentru animale pentru perioada 2025-2027	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	50.00	50.00		
34	Ordin ANSA cu privire la normele specifice pentru efectuarea controalelor oficiale vizând producția de carne și zonele de producție și de relocare a moluștelor bivalve vii	26				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
35	Elaborarea Ordinului ANSA privind modificarea procedurii privind modul de examinare a cazurilor de suspjecție sau confirmate de utilizare a sau reziduurilor substanțelor farmacologice active autorizate sau interzise sau neautorizate	27			GP - Planul de creștere economică	Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	58.00	58.00		
36	Elaborarea Ordinului ANSA privind modificarea procedurii specifice de prelevare a probelor de hrana pentru animale	28				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	50.00	50.00		
37	Elaborarea Ordinului cu privire la normele pentru efectuarea controalelor oficiale în vederea verificării respectării cerințelor privind bunăstarea animalelor pentru transportul cu nave destinate transportului de animale vii	31				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	28.00	28.00		
38	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea Procedurii specifice de emitere a Pașapoartelor fitosanitare	32				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	58.00	58.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
39	Elaborarea Ordinului ANSA privind cazurile și condițiile în care se pot desemna drept laboratoare oficiale laboratoarele care nu îndeplinesc condițiile privind toate metodele pe care acestea le utilizează pentru controalele oficiale sau alte activități oficiale	36				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	20.00	20.00		
40	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea Procedurii de stabilire a metodelor de esanționare și de analiză pentru controlul substanțelor perfluorochilate din anumite produse alimentare	37				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2027	58.00	58.00		
41	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA privind aprobarea Procedurii specifice privind prelevarea eșantioanelor de produse alimentare pentru determinarea conținutului de micotoxine	38				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	58.00	58.00		
42	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA privind aprobarea Procedurii specifice privind prelevarea eșantioanelor de produse alimentare pentru controlul nivelurilor de toxine vegetale din produsele alimentare	38				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	58.00	58.00		
43	Elaborarea Ordinului ANSA privind actualizare procedurii de desemnare a laboratoarelor	39				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	50.00	50.00		
44	Elaborarea Ordinului ANSA de desemnare a punctelor de inspecție					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
45	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA Cu privire la stabilirea unor norme privind cerințele specifice de formare pentru personalul care efectuează anumite controale fizice la posturile de inspecție la frontieră	40				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	28.00	28.00		
46	Elaborarea Ordinului cu privire la aprobarea procedurii specifice în ceea ce privește normele privind controalele oficiale specifice efectuate asupra transporturilor de anumite animale și bunuri	42				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	28.00	28.00		
47	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la anumite categorii de animale și de mărfuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră	43				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2025	28.00	28.00		
48	Elaborare Ordin ANSA privind stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	28.00	28.00		
49	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii pentru cazurile și condițiile în care se pot efectua controale de identitate și controale fizice vizând anumite mărfuri la punctele de control și în care se pot efectua controale documentare la distanță de posturile de inspecție la frontieră	44				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2027	58.00	58.00		
50	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea procedurii de control privind respectarea cerințelor fitosanitare a ambalajelor din lemn utilizate în comerțul internațional	45, 131				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2027	58.00	58.00		
51	Elaborarea Ordinului ANSA privind stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră	46				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2025	28.00	28.00		
52	Elaborarea Ordinului ANSA privind stabilirea listei de anumite categorii de bunuri exceptate de la efectuarea controalelor oficiale la posturile de control la frontieră	47				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2025	28.00	28.00		
53	Elaborarea Ordinului cu privire la cerințele pentru intrarea în Republica Moldova a transporturilor de animale de la care se obțin produse alimentare și de anumite mărfuri destinate consumului uman	48				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	28.00	28.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
54	Elaborarea Ordinului ANSA privind demararea procedurii de verificare a tarilor cu care au statut de exportatori în RM de animale vii și produse de origine animală	49				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
55	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la stabilirea cazurilor și condițiilor în care autoritățile competente pot solicita operatorilor să notifice sosirea anumitor bunuri	50				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
56	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea proceduri privind cazurile și condițiile în care produsele ecologice și produsele în conversie sunt scutite de controale oficiale la PIF					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
57	Elaborare ordinului ANSA privind stabilirea unor norme detaliate referitoare la cerințele minime privind posturile de control și posturile de control la frontieră					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	20.00	20.00		
58	Dezvoltarea sistemului integrat e-ANSA	51				Sistem funcțional	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	325.00	325.00		
59	Elaborarea Ordinului ANSA privind intensificarea temporară a controalelor oficiale și măsurile de urgență	52				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	20.00	20.00		
60	Elaborarea Ordinului ANSA privind intensificarea controalelor asupra produselor de origine animală, asupra materialelor germinative, precum și asupra subproduselor de origine animală și produselor compuse	53				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	28.00	28.00		
61	Elaborarea Ordinului ANSA privind stabilirea a unor norme pentru aplicarea uniformă a frecvenței în ceea ce privește controalele de identitate și fizice asupra anumitor transporturi de animale și bunuri	54				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	28.00	28.00		
62	Elaborarea Ordinului ANSA privind operațiunile care trebuie efectuate în timpul și în urma controalelor documentare, de identitate și fizice asupra animalelor și bunurilor care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de inspecție la frontieră	55				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
63	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea modelului de certificat oficial la exportul produselor alimentare și al hranei pentru animale originare din țările terțe în urma accidentului produs la centrala nucleară de la Cernobil	56				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	28.00	28.00		
64	Elaborarea Ordinului privind importurile de moluște bivalve, echinoderme, tunicate și gasteropode marine vii, refrigerate, congelate sau prelucrate, destinate consumului uman, din Statele Unite ale Americii	57				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
65	Elaborarea Ordinului stabilire a listelor cu țările terțe sau regiunile din acestea autorizate pentru introducerea în Republica Moldova a anumitor animale și mărfuri destinate consumului uman	58				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025	28.00	28.00		
66	Elaborarea Ordinului ANSA privind listele cu animalele, produsele de origine animală, materialul germinativ, subprodusele de origine animală și produsele derivate, produsele compuse și fânul și paie care fac obiectul controalelor oficiale la posturile de control la frontieră	59				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	28.00	28.00		
67	Elaborarea Ordinului ANSA privind menținerea măsurilor de protecție privind importurile de moluște bivalve din Turcia destinate consumului uman	60				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
68	Elaborarea, aprobarea Ordinului privind măsurile de urgență pentru prevenirea introducerii în RM a febrei aftoase prin transporturile de fân și de paie provenite din țări sau din teritorii terțe	61				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2026	28.00	28.00		
69	Elaborarea Ordinului ANSA cerințele pentru introducerea pe teritoriul Moldovei a buștenilor de stejar cu scoarță originari din Statele Unite	62				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2027	28.00	28.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
70	Elaborarea Ordinului ANSA privind introducerea pe teritoriul Moldovei a tuberculelor de Solanum tuberosum L. alții decât cei destinați plantării, originari din anumite regiuni din Liban	63				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Mai	2027	28.00	28.00		
71	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la Modificarea Ordinului nr. 57/2023	64				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	28.00	28.00		
72	Elaborarea ordinului ANSA privind aprobarea modelului de certificat general pentru intrarea în Irlanda de Nord din alte părți ale Regatului Unit a transporturilor de anumite mărfuri cu amănuntul	65				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	20.00	20.00		
73	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA privind aprobarea Procedurii specifice privind controlul oficial al nivelurilor de nitrați din anumite produse alimentare	66				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	58.00	58.00		
74	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA privind aprobarea Procedurii specifice pentru controlul nivelurilor de oligoelemente și de contaminanți rezultați în urma prelucrării din produse alimentare					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	58.00	58.00		
75	Elaborarea Ordinului directorului general ANSA privind aprobarea Procedurii specifice pentru controlul nivelurilor de oligoelemente și de contaminanți rezultați în urma prelucrării din produse alimentare	70				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	28.00	28.00		
76	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea modelului de certificat sanitar-veterinar pentru importul produselor din Nouă Zelandă	71				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	28.00	28.00		
77	Elaborarea Ordinului privind aprobarea procedurii privind prezența de Trichinella în carne	72				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2027	58.00	58.00		
78	Elaborarea Ordinului ANSA privind anumite măsuri de protecție în ceea ce privește carnea de pasăre și anumite produse pescărești și de acvacultură destinate consumului uman și importate din Thailanda	73				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
79	Elaborarea Ordinului ANSA privind anumite măsuri de protecție referitoare la unele produse de origine animală destinate alimentației animalelor și importate din Ucraina	74				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
80	Elaborarea Ordinului ANSA privind anumite măsuri de protecție cu privire la produsele de origine animală importate din China	75				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
81	Elaborarea Ordinului ANSA privind condițiile speciale care reglementează carnea și produsele din carne de ecvid ecvid importate din Mexic și destinate consumului uman	76				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
82	Ordin ANSA cu privire la anumite măsuri de protecție referitoare la prezența gripei aviare înalt patogen în Israel	77				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
83	Ordin ANSA cu privire la funcționarea metodelor de analiză și interpretarea rezultatelor de laborator	78				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	28.00	28.00		
84	Elaborarea unui Ghid în vederea elaborării, Implementării Planului de Autocontrol al Operatorilor din Domeniul Siguranței Alimentare de Origine Animală	79				Ghid elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2026	100.00	100.00		
85	Elaborarea ordinului ANSA privind înregistrarea unităților care produc lăstari (germeni)					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	50.00	50.00		
86	Elaborarea Ordinului ANSA privind elaborarea, implementarea și verificarea planului de autocontrol al operatorilor din domeniul siguranței produselor alimentare	80				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2027	20.00	20.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
87	Elaborarea Ordinului cu privire la modificarea procedurii certificării cărnii și ouălor de pasare destinate exportului în Uniunea Europeană	81				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	20.00	20.00		
88	Înregistrarea unităților producătoare de germeni și de material semincer					Nr. de unități înregistrate	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	20.00	20.00		
89	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea Procedurii privind trasabilitatea produselor alimentare					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2025	58.00	58.00		
90	Înregistrarea unităților producătoare de produse alimentare tratate cu radiații ionizante					Înregistrarea unităților producătoare de produse alimentare tratate cu radiații ionizante	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2026	30.00	30.00		
91	Elaborarea Ordinului ANSA privind Descrierea măsurilor suplimentare de control și evidență a antimicrobienilor și vaccinurilor utilizate ca măsură de control în efectivele de păsări de curte					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	20.00	20.00		
92	Elaborarea Ordinului privind Programul național de control al salmonelei la efectivele reproducătoare adulte din specia Gallus gallus					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	20.00	20.00		
93	Elaborarea Ordinului privind Programul național de control al salmonelei la găini ouătoare					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2025	20.00	20.00		
94	Elaborare, aprobarea și implementarea Ordinului privind Programul național de control al salmonelei la pui de carne					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	28.00	28.00		
95	Elaborarea Ordinului ANSA privind reevaluarea autorizațiilor emise anterior unităților care produc furaje medicamentate	82				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Aprilie	2027	28.00	28.00		
96	Avizarea sanitară alimentelor destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, a alimentelor destinate unor scopuri medicale speciale și a înlocuitorilor unei diete totale pentru controlul greutateii;	86	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2023		Nr. de avize sanitare eliberate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	133. 6	133. 6		
97	Avizarea sanitară a surselor de apă minerală naturală		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a surselor de apă minerală naturală	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	66. 8	66. 8		
98	Avizarea sanitară a apelor minerale îmbuteliate		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a surselor de apă minerală naturală	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	240. 6	240. 6		
99	Înregistrarea de stat a suplimentelor alimentare, altele decât cele care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a apelor minerale îmbuteliate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	16 200.0	16 200.0		
100	Notificarea suplimentelor alimentare care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale Actualizarea Registrului de stat al suplimentelor alimentare		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Înregistrarea de stat a suplimentelor alimentare, altele decât cele care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	540.00	540.00		
101	Notificarea produselor alimentare la care s-au adăugat vitamine, minerale, precum și anumite substanțe de alt tip; Elaborarea și plasarea pe pagina web a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică a listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare;		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Notificarea suplimentelor alimentare care conțin exclusiv vitamine și/sau minerale. Actualizarea Registrului de stat al suplimentelor alimentare	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	5.40	5.40		
102	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii/listei de verificare privind respectarea cerințelor de bunăstare	87, 88, 90				Notificarea produselor alimentare la care s-au adăugat vitamine, minerale, precum și anumite substanțe de alt tip; Elaborarea și plasarea pe pagina web a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică a listei vitaminelor și mineralelor, precum și a anumitor substanțe de alt tip care se adaugă în produsele alimentare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	50.00	50.00		
103	Elaborarea ordinului privind aprobarea procedurii ANSA cu privire la Atribuirea codului numeric unității de creștere a găinilor ouătoare					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	20.00	20.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
104	Desemnarea punctelor la frontieră de control a importurilor de animale vii	89				Nr. posturilor de inspecție la frontieră desemnate și logistică asigurată pentru facilitarea controalelor necesare	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Martie	2026	100.00	100.00		
105	Elaborarea ordinului ANSA privind interzicere a introducerii pe piață Republicii Moldova sau a exportului de blănuri de pisică și de câine și de produse care conțin asemenea blănuri	91				Desemnarea punctelor la frontieră de control a importurilor de animale vii	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		
106	Avizarea sanitară a materialelor și obiectelor din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare	92	AA (Anexa XXIV-B)			Nr. de avize sanitare eliberate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	3 342.0	3 342.0		
107	Supravegherea privind comercializarea materialelor și obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare	92	AA (Anexa XXIV-B)			Avizarea sanitară a materialelor și obiectelor din plastic destinate să vină în contact cu produsele alimentare	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	100.00	100.00		
108	Avizarea sanitară a procesului de reciclare Actualizarea Registrului privind procesele de reciclare avizate	94	AA (Anexa XXIV-B)			Supravegherea privind comercializarea materialelor și obiectelor destinate să vină în contact cu produsele alimentare	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	130.00	130.00		
109	Elaborarea planului de măsuri pentru implementarea Hotărârii de Guvern	94	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2023		Avizarea sanitară a procesului de reciclare Actualizarea Registrului privind procesele de reciclare avizate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2026	69.00	69.00		
110	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii de Notificare alimentelor noi	100,101	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	58.00	58.00		
111	Avizarea sanitară a obiectelor care vin în contact cu produsele alimentare		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a obiectelor care vin în contact cu produsele alimentare	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	4 010.0	4 010.0		
112	Avizarea sanitară a materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a materialele și obiectele care conțin monomerul clorură de vinil	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	237.30	237.30		
113	Avizarea sanitară a tefinele și suzele fabricate din elastomeri sau cauciuc		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a tefinele și suzele fabricate din elastomeri sau cauciuc	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	66. 8	66. 8		
114	Avizarea sanitară a materialelor și obiectele active și inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Avizarea sanitară a materialelor și obiectele active și inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	33.40	33.40		
115	Notificarea loturilor de articole din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din China și Hong Kong		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Notificarea loturilor de articole din material plastic pe bază de poliamidă și melamină originare sau expediate din China și Hong Kong	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	36.00	36.00		
116	Asigurarea laboratorului cu consumabile privind determinarea melaminei și aminelor primare		AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Laborator dotat cu consumabile	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	400.00	400.00		
117	Elaborarea și aprobarea metodelor de analiză necesare pentru verificarea conformității cu criteriile de puritate generale și specifice		AA (Anexa XXIV-B)			Metodele de analiză aprobate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	200.00	200.00		
118	Elaborarea Ordinului ANSA privind interzicerea importului în Republica Moldova a substanțelor a căror utilizare în produsele alimentare este interzisă, supusă restricțiilor sau se află sub control					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	28.00	28.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
119	Elaborarea ordinului ANSA/Ghid privind efectuarea anchetelor pentru organismele dăunătoare plantelor	115				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	100.00	100.00		
120	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea recomandărilor prevenirea și reducerea contaminării cu patulină în sucul de mere și în ingredientele de suc de mere din alte băuturi	116				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2027	50.00	50.00		
121	Elaborarea Ordinului privind modul deținerii Registrului de stat al produselor alimentare și hrana pentru animale modificate genetic înregistrate sau autorizate	118				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2027	58.00	58.00		
122	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii prelevarea esanțioanelor de produse modificate genetic	118				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2027	30.00	30.00		
123	Elaborarea Ordinului ANSA privind actualizarea procedurii specifice: Înregistrarea și supravegherea operatorului din domeniul fitosanitar	120				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	80.00	80.00		
124	Elaborarea Ordinului ANSA privind actualizarea procedurii specifice: Stabilirea și/sau menținerea statutului pentru locul și/sau zonei de producere liber de organisme dăunătoare plantelor, cu stabilirea normelor de circulație a anumitor plante, produse vegetale, sau a altor obiecte printr-o zonă protejată și de circulație a acestora, care își au originea sau care circulă în cadrul unei zone protejate	120				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	80.00	80.00		
125	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la stabilirea unor măsuri temporare de prevenire a introducerii pe teritoriul Republicii Moldova a organismelor dăunătoare	121				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	20.00	20.00		
126	Elaborarea ordinului privind aprobarea planului de urgență pe organisme dăunătoare prioritare	122				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	20.00	20.00		
127	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii specifice: Elaborarea pașaportului fitosanitar, pașaport fitosanitar de înlocuire					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	58.00	58.00		
128	Elaborarea ordinului ANSA/Ghid privind efectuarea anchetelor pentru organismele dăunătoare plantelor	121, 122, 125, 130, CAPITOL 11: 32				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	100.00	100.00		
129	Elaborarea dosarului tehnic pentru evaluarea riscului plantei, produsului vegetal, sau alt obiect	125				Elaborarea dosarului tehnic pentru evaluarea riscului plantei, produsului vegetal, sau alt obiect	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2026	40.00	40.00		
130	Elaborarea ordinului ANSA cu privire la modificarea procedurii specifice: Certificarea produselor de origine vegetală pentru export/reexport					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	58.00	58.00		
131	Elaborarea ordinului ANSA privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de autorizare de derogări temporare în scopuri de testare oficială, științifice sau educaționale, pentru teste, selecții de soiuri sau reproducere	120				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Februarie	2026	80.00	80.00		
132	Ordin ANSA privind stabilirea a măsurilor de prevenire a introducerii și răspândirii pe teritoriul Republicii Moldova a virusului ToBRFV (Tomato Brown Rugose Fruit Virus)	121				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iulie	2026	58.00	58.00		
133	Elaborarea ordinului ANSA privind stabilirea unor măsuri temporare privind fructele specificate originare din Argentina, Brazilia, Africa de Sud, Uruguay și Zimbabwe pentru a preveni introducerea și răspândirea în R Moldova a organismului dăunător Phylosticta citricarpa	121				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	August	2026	70.00	70.00		
134	Elaborarea ordinului ANSA privind modificarea procedurii specifice: Supravegherea și prevenirea răspândirii organismului de importanță fitosanitară Diabrotica virgifera Le Conte	122				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	70.00	70.00		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂR II	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
135	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la aprobarea procedurii de prelevare a probelor vegetale și a altor bunuri conexe					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	58.00	58.00		
136	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la normele specifice referitoare la eliberarea plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte din stațiile de carantină și instalațiile de izolare	126				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	100.00	100.00		
137	Elaborarea ordinului directorului general ANSA privind aprobarea procedurii cu privire la informarea pasagerilor, clienților servicii poștale și al anunilor operatori profesioniști privind interdicția de a introduce produsele vegetale și al altor bunuri	127				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	70.00	70.00		
138	Elaborarea rapoartelor anuale privind rezultatele anchetelor					Nr. anchetelor Nr. rapoartelor acumulate	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025-2027	30.00	30.00		
139	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii privind stabilire a unor norme pentru aplicarea uniformă a ratelor frecvenței controalelor de identitate și fizice care vizează transporturile de plante, de produse vegetale și de alte mărfuri care intră în Republica Moldova	129				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Ianuarie	2026	58.00	58.00		
140	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii Specifice privind eliberarea certificatului de calitate a semințelor	131,135, 137				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	58.00	58.00		
141	Elaborarea Ordinului ANSA privind inspecție în câmp la semințele de culturi cerealiere					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2025	20.00	20.00		
142	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobarea procedurii Specifice privind certificarea materialului săditor fructifer					Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2025	20.00	20.00		
143	Elaborarea Ordinului ANSA privind crearea comisii de luare a deciziei de includere a soiurilor noi	132, 137, 139				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Octombrie	2025	20.00	20.00		
144	Elaborarea Ordinului ANSA cu privire la actualizarea Procedurii Specifice privind certificarea materialului săditor viticol	134 CAPITOL 11: 32				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Februarie	2026	50.00	50.00		
145	Actualizarea Procedurii Specifice privind certificarea răsadurilor de legume	131				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2027	25.00	25.00		
146	Elaborarea Ordinului ANSA privind aprobare procedurii privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspândirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare	135				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Februarie	2025	20.00	20.00		
147	Elaborarea Ordinului ANSA privind actualizarea Procedurii specifice privind Inspecția în câmp în sectoarele de producere a semințelor și emiterea Documentului	135				Ordin ANSA emis	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Februarie	2025	58.00	58.00		
148	Identificarea și stabilirea stației de carantină pentru izolarea organismelor dăunătoare plantelor					Stație funcțională	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Septembrie	2027	500.00	500.00		
149	Revizuirea și actualizarea "Registrului de stat al produselor de uz fitosanitar și fertilizanților"					Registrului de stat al produselor de uz fitosanitar și fertilizanților - actualizat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026	30.00	30.00		
150	Instruirea specialiștilor implicați în evaluarea și formarea dosarelor pentru autorizarea produse de protecția plantelor	141, 143				Instruirea specialiștilor implicați în evaluarea și formarea dosarelor pentru autorizarea produse de protecția plantelor	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	965.50			965.50
151	Dezvoltarea capacităților instituționale pentru evaluarea produselor de protecția plantelor	141, 143				Dezvoltarea capacităților instituționale pentru evaluarea produselor de protecția plantelor	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026	965.50			965.50
152	Ajustarea registrului produselor fitosanitare	141, 143				Registru ajustat/dezvoltat cu data expirării autorizației/ certificatului de omologare	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Septembrie	2025	482.75			482.75

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5. RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 12 - SIGURANȚA ALIMENTARĂ, POLITICI SANITARE ȘI FITOSANITARE													
153	Elaborarea procedurilor de evaluare	141, 143, 143				Procedura elaborată	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026-2027	965.50			965.50
154	Instruirea personalului pentru evaluarea dosarelor de aprobare a substanțelor active	141, 143, 144				Nr. personalului instruit	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Decembrie	2026-2027	965.50			965.50
155	Aprobarea Monografiei BBCH Etapele de creștere și dezvoltarea a plantelor mono- și di-cotilidonate	141, 143, 145				Monografie aprobată	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Mai	2026	0.00			
156	Aprobarea standardelor EPPO de evaluarea eficacității a produselor fitosanitare	141, 143, 146				Standarde aprobate	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Februarie	2026	0.00			
157	Asigurarea laboratorului național de referință cu dotări tehnice necesare efectuării testelor privind determinarea substanțelor noi atât pentru programele de reziduuri cît și pentru programele de calitate a pesticidelor și fertilizanților	141, 143, 147			GP - Planul de creștere economică	Nr. de substanțe active testate	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026-2027	28975.65			28.975.65
158	Elaborarea Registrului de evidență electronică a produselor fitosanitare utilizate	146				Registru elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Noiembrie	2027	200.00	200.00		
159	Instruirea personalului cu privire la criteriile de evaluare a coformulanților inacceptabili în produse fitosanitare	147				Nr. personalului instruit	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Octombrie	2026	965.50			965.50
160	Instruirea personalului pentru evaluarea dosarelor de aprobare a substanțelor active susceptibile de înlocuire	148				Nr. personalului instruit	CNSAPSA - Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor	Septembrie	2026-2027	965.50			965.50
161	Instruirea personalului de verificare și inspectare a echipamentelor destinate la utilizarea produselor fitosanitare	143				Nr. personalului instruit	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică	Decembrie	2025	75.27			75.27
162	Dotarea tehnică cu echipament de inspecție și verificare a echipamentelor utilizate pentru produse de protecția plantelor	143				Echipament funcțional	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică	Decembrie	2026-2027	8685			8685
163	Elaborarea Registrului de evidență a verificărilor tehnice a echipamentelor pentru aplicare a produselor fitosanitare în scop profesionist	143				Registru electronic elaborat; Alocarea de spațiu virtual pe platforma guvernamentală.	ISST INTEHAGRO - Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică	Decembrie	2026-2027	200.00			200.00
164	Elaborarea procedurilor de autorizare simplificată, modificarea a produselor biocide și articolelor tratate cu produsele biocide	150	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Procedura simplificata de autorizare elaborată.	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025	150.00	150.00		
165	Înregistrarea de stat a produselor biocide	150	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Nr. de certificate eliberate	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Decembrie	2025-2027	1470	1470		
166	Stabilirea unor norme clare pentru plasarea pe piață și supravegherea produselor biocide, precum și pentru utilizarea corectă a acestora după plasarea pe piață	150	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Supravegherea produselor plasate pe piața și asigurarea utilizării corecte	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Iunie	2025	150.00	150.00		
167	Elaborarea ordinului privind aprobarea Listei substanțelor active/tipurilor de produs aprobate pentru utilizarea ca produs biocid	151	AA (Anexa XXIV-B)	RE 2024		Înregistrarea de stat a produselor biocide	ANSP - Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Septembrie	2025	69.00	69.00		
168	Planului de dezvoltare a laboratoarelor din cadrul I.P. CNSAPSA, inclusiv extinderea domeniului de acreditare, validarea metodelor, planul de formare a angajaților, planul financiar					Elaborarea și aprobarea Planului de dezvoltare a laboratoarelor din cadrul I.P. CNSAPSA	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Iunie	2026	120.00	120.00		
169	Dezvoltarea sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național „Rapid Alert System for Food and Feed” (RASFF)					Regulament tehnice elaborate pentru RASFF la nivel național; Sistem informațional elaborat	ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Decembrie	2027	6000	6000		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXAA	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 13: PESCUIT													
1	Instituirea serviciului pentru administrarea Fondului pentru dezvoltarea sectorului acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură în cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	5				Serviciu instituit	AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Septembrie	2026	1100	1100		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE NATURALE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
CAPITOLUL 22: POLITICA REGIONALĂ ȘI COORDONAREA INSTRUMENTELOR STRUCTURALE													
1	Creșterea capacității administrative privind implementarea procedurilor pe Programele Interreg: România - Republica Moldova 2021-2027, Bazinul Mării Negre 2021-2027, Regiunea Dunărea 2021-2027, Interreg Europe 2021-2027, Urbact 2021-2027			RE 2024		Nr. de instruiți oganizate Nr. de persoane instruite	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	500		500	
2	Asigurarea realizării recomandărilor Curții de Conturi urmare auditului de sistem preventiv pe Programele Interreg din anul 2024			RE 2024		% de recomandări implementate Nr. procedurilor elaborate și aprobate	CS – Cancelaria de Stat	Iunie	2025	100	100		
3	Asigurarea angajării/contractării fondurilor disponibile pentru perioada 2021-2027 în cadrul Programelor Interreg pe teritoriul Republicii Moldova			RE 2024		Nr. de contracte semnate Pondere fondurilor angajate Nr. de proiecte în implementare	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2025	100	100		
4	Consolidarea capacităților autorităților publice locale în domeniul implementării, monitorizării și evaluării proiectelor în baza Conceptului pentru consolidarea capacităților autorităților publice locale în domeniul implementării, monitorizării și evaluării proiectelor	1		RE 2023, RE 2024		Nr. de instruiți desfășurate Nr. persoane instruite	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Decembrie	2025	2000		2000	
5	Consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională și locală	1		RE 2023, RE 2024		Nr. sesiunilor desfășurate Nr. persoane instruite	MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Iunie	2025	2000		2000	
6	Elaborarea proiectului de ordin al ministrului cu privire la aprobarea structurii strategiei de dezvoltare locală	2			GP - Planul de creștere economică	Ordin aprobat	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Iulie	2025	70.3	70.3		
7	Elaborarea proiectului de ordin al ministrului cu privire la instituirea Comisiei de selectare a strategiilor de dezvoltare locală și aprobarea Regulamentului de funcționare a acesteia	2			GP - Planul de creștere economică	Ordin aprobat	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Octombrie	2025	70.3	70.3		
8	Elaborarea proiectului de ordin al ministrului cu privire la aprobarea Regulamentului privind selectarea strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare din FNDAMR	2			GP - Planul de creștere economică	Ordin aprobat	MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Octombrie	2025	70.3	70.3		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	NEACOPERITE(mii lei)
CLUSTER 5: RESURSE, AGRICULTURĂ ȘI COEZIUNE													
Capitolul 33: PREVEDERI FINANCIARE ȘI BUGETARE													
1	Instituționalizarea Comitetului de coordonare pentru punerea în aplicare a proceselor administrative pentru sistemul de resurse proprii			RE 2023, RE 2024		Ordin Ministerului Finanțelor cu privire la instituționalizarea Comitetului de Coordonare emis	MF – Ministerul Finanțelor	Iulie	2025	2.2	2.2		
2	Aprobarea Regulamentului de activitate a Comitetul de coordonare pentru punerea în aplicare a proceselor administrative pentru sistemul de resurse proprii			RE 2024		Ordin Ministerului Finanțelor cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate al Comitetului de Coordonare emis	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	20.35	20.35		
3	Consolidarea capacităților privind sistemul de resurse proprii al UE și aspectele aferente fraudei			RE 2023, RE 2024		Număr de Instruiri organizate/demarate Număr de persoane instruite	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025-2027	87.6	87.6		
4	Implementarea unui proiect de asistență tehnică de tip Twinning privind „resursele proprii”			RE 2023		Proiect Twinning negociat și lansat	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025-2026	30150.0		30150.0	

CLUSTER VI – „RELAȚII EXTERNE”

CAPITOLUL 30: „RELAȚII EXTERNE”

Introducere

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova se află la un nivel moderat de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 30 „Relații externe”, înregistrând unele progrese în implementarea acțiunilor.

Tabelul 1 Nivelul de aliniere a actelor UE pentru Capitolul 30 (Nr. Celex)

32021R0821	32019R0452	31996R1257	32019R0125
32013L0034	32024R3015	02011R1233-20231231	31998L0029
31984L0568	31982D0854	32006D0789	32024L1760
32002R2368	32014R0912		

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Capitolul 30, în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, se concentrează asupra „Relațiilor externe”, acoperind o serie de domenii esențiale, precum politica comercială comună, acordurile bilaterale cu țările terțe, cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară.

Aceste domenii sunt reglementate în principal de legislația europeană direct aplicabilă, dar și de acte normative specifice, incluzând reglementările privind creditele de export, controlul comerțului cu mărfuri strategice, comerțul cu produse care ar putea fi utilizate pentru aplicarea pedepsei capitale, torturii și altor tratamente inumane sau degradante, comerțul cu diamante brute, precum și cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară destinată țărilor non-UE. Toate aceste reglementări necesită transpunerea în legislația națională a Republicii Moldova pentru a asigura conformitatea cu standardele Uniunii Europene.

În perioada după finalizarea negocierilor, dar până la aderare, autoritățile Republicii Moldova vor trebui să implementeze o serie de măsuri pentru a asigura conformitatea cu *acquis-ul UE*, inclusiv adaptarea instituțiilor competente și a infrastructurii necesare. Printre principalele provocări care ar putea apărea în această etapă se numără complexitatea adaptării legislației naționale la reglementările europene, în special în domenii aplicării măsurilor de combatere a comerțului cu produse care pot fi utilizate în tortură sau tratamente inumane. De asemenea, integrarea și monitorizarea respectării standardelor Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare poate implica ajustări semnificative ale cadrelor instituționale și ale resurselor financiare.

30.1 Prezentarea generală a situației

Capitolul 30 „Relații externe” al procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană este structurat în patru subcapitole, fiecare abordând domenii esențiale ale politicii externe a Uniunii. Primul subcapitol se referă la *politica comercială comună*, care include mai multe componente importante, cum ar fi cadrul multilateral al politicii comerciale comune, reglementat de Organizația Mondială a Comerțului, precum și cadrul regional și bilateral al acestei politici. De asemenea, sunt incluse regimurile preferențiale de comerț ale Uniunii Europene, regulile comerciale specifice și instrumentele de apărare comercială. Al doilea subcapitol tratează *instrumentele de politică externă*, fiind incluse procese internaționale relevante, precum procesul Kimberley, dar și reglementări esențiale, cum ar fi reglementarea comerțului cu produse care pot fi utilizate în tortură sau tratamente inumane. În al treilea subcapitol, se detaliază *politica de acțiune externă* a Uniunii Europene, care include, printre altele, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, ce stabilește obiective globale pentru eliminarea sărăciei, protejarea planetei și asigurarea prosperității pentru toți.

De asemenea, sunt abordate aspecte ale Politicii de Vecinătate a Uniunii Europene, care reglementează relațiile cu țările din proximitatea UE. Acesta include măsuri de cooperare economică și politică, dar și de stabilizare a regiunii. În acest subcapitol se pune accent și pe integrarea acestor politici externe în contextul extinderii și al consolidării relațiilor cu vecinii Uniunii. Al patrulea subcapitol este dedicat *politicii umanitare* a Uniunii Europene, care vizează furnizarea de ajutor umanitar în zonele afectate de conflicte, dezastre naturale sau crize de migrație, asigurându-se că ajutorul ajunge acolo unde este cel mai necesar. Această politică subliniază importanța cooperării internaționale în gestionarea crizelor umanitare și sprijinirea țărilor vulnerabile, reflectând angajamentul Uniunii Europene față de drepturile omului și ajutorul umanitar.

Fiecare dintre aceste subcapitole este esențial pentru integrarea completă a Republicii Moldova în structurile și normele Uniunii Europene, având un impact direct asupra modului în care țara va gestiona relațiile externe și va implementa politicile comune ale Uniunii.

Republica Moldova își propune să adopte o abordare echilibrată în relațiile sale externe, bazată pe respect reciproc și pe principiul cooperării, recunoscând importanța menținerii unui echilibru strategic cu partenerii externi. Aceasta vizează promovarea stabilității și prosperității, contribuind astfel la avansarea intereselor naționale pe scena globală.

În acest context, țara noastră acordă o atenție deosebită alinierii progresive a politicilor interne față de cele ale țărilor terțe și față de pozițiile sale în organizațiile internaționale, cu un accent special pe cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Astfel, politica comercială a Republicii Moldova se aliniază cu standardele Uniunii Europene, în scopul de a sprijini integrarea economică mai strânsă în piața europeană.

De la aderarea sa la OMC în 2001, Republica Moldova a demonstrat un angajament constant față de reglementările și normele comerțului internațional, participând activ în sistemul multilateral de comerț și promovând practici comerciale libere și corecte. Un exemplu semnificativ al acestui angajament este semnarea și ratificarea Acordului privind Facilitarea Comerțului (TFA) în 2016, precum și a Acordului

privind Achizițiile Guvernamentale (GPA), care subliniază preocuparea țării pentru o integrare economică mai profundă inclusiv cu Uniunea Europeană.

În acest sens, politica comercială a Republicii Moldova respectă toate principiile și reglementările OMC, precum și dispozițiile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Politicile comerciale ale țării facilitează integrarea sa economică cu Uniunea Europeană, iar Republica Moldova va continua să urmeze linia UE în toate negocierile din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

Suplimentar, de relatat este faptul că Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în politica sa comercială bilaterală, finalizând negocierile pentru mai multe Acorduri de Liber Schimb (ALS) cu state și regiunile majore, inclusiv cu Asociația Europeană a Liberului Schimb (EFTA), și încheind tratate bilaterale pentru protejarea investițiilor. Astfel, țara dispune de 16 ALS active cu 49 de parteneri comerciali, iar aproximativ 90% din exporturile sale sunt direcționate către aceste destinații. În paralel, 82% din importuri provin din țările partenere în ALS. În ceea ce privește protejarea investițiilor, Republica Moldova are în vigoare 43 de tratate bilaterale de protejare reciprocă a investițiilor, inclusiv cu 19 state membre ale Uniunii Europene.

Aceste progrese reflectă angajamentul ferm al Republicii Moldova față de reglementările internaționale și promovează integrarea țării în economia globală, în conformitate cu principiile Uniunii Europene. De asemenea, Republica Moldova pune un accent deosebit pe alinierea legislației și practicilor interne la reglementările europene. În acest sens, țara este angajată activ în procesul de armonizare a legislației naționale cu *acquis-ul UE*, ceea ce presupune și dezvoltarea structurilor administrative și a capacităților instituționale necesare.

În paralel, Republica Moldova are obligația de a-și alinia treptat politicile față de țările terțe și pozițiile sale în cadrul organizațiilor internaționale la politicile și pozițiile adoptate de Uniunea Europeană, consolidându-și astfel integrarea în piața globală și promovând stabilitatea și securitatea economică pe termen lung.

30.1.1 Cadrul legislativ

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova se află la nivel moderat de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 30. Pe parcursul ultimului an, recomandările au fost parțial implementate și rămân astfel valabile pentru următoarea perioadă, înregistrând unele progrese în implementarea acțiunilor din Capitolul 30.

Comisia Europeană a formulat două recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în domeniul relațiilor externe, în special:

- finalizarea lucrărilor de aliniere a legislației naționale privind controalele la export pentru articole cu dublă utilizare la *acquis-ul UE*;
- consolidarea capacității unui nou departament de cooperare pentru dezvoltare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și avansarea lucrărilor privind cadrul legal privind cooperarea internațională, dezvoltarea și ajutorul umanitar pentru țările non-UE, aliniat la politicile și principiile UE.

În ceea ce privește alinierea legislației naționale la *acquis-ul UE* pe partea controlului la export pentru articole cu dublă utilizare, Republica Moldova a adoptat Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice în iulie 2024, care a intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2025, oferind o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare.

Totodată, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a aprobat Hotărârea de Guvern nr. 25/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova, care la fel asigură transpunerea Regulamentului vizat în partea netranspusă de Legea nr. 213/2024.

În prezent, Republica Moldova nu dispune de un cadru legislativ specific în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare, acest aspect fiind o noutate în structura legislativă și administrativă a țării. De asemenea, în ceea ce privește asistența umanitară, legislația națională reglementează doar parțial acest domeniu, acoperind în principal situațiile de criză și ajutorul umanitar ad-hoc acordat pe baza deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale sau ale Prim-ministrului.

La nivel european, legislația relevantă pentru acest domeniu este reprezentată de acte juridice, precum Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului privind ajutorul umanitar, și alte documente cadru care stabilesc standardele și principiile de furnizare a asistenței pentru dezvoltare și ajutor umanitar. Aceste reglementări nu au fost încă transpuse în legislația națională, ceea ce constituie o prioritate pentru alinierea Republicii Moldova la *acquis-ul UE*.

Aspectele care lipsesc în acest moment includ:

- Un cadru legal complet pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare, care să definească obiectivele, prioritățile geografice și tematice, precum și mecanismele de implementare și monitorizare;
- Un sistem normativ care să reglementeze în mod clar furnizarea asistenței pentru dezvoltare și ajutorului umanitar în conformitate cu standardele europene și internaționale;
- Reguli pentru coordonarea interinstituțională și alocarea responsabilităților între instituțiile implicate;
- Mecanisme pentru raportarea și monitorizarea contribuțiilor financiare și a impactului asistenței furnizate.

În cadrul procesului de screening și al elaborării Programului Național de Aderare la UE (PNA), au fost definite acțiuni concrete pentru a crea și implementa cadrul legislativ necesar, începând cu adoptarea Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, planificată pentru luna iunie 2025. În plus, se are în vedere adoptarea unei Hotărâri de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților în acest domeniu, cu termen de implementare până la mijlocul anului 2026.

30.1.1.1 Credite la export

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, Republica Moldova are ca prioritate adoptarea și reglementărilor în domeniul creditelor la export, pentru a susține exportatorii, în special IMM-urile și pentru a facilita integrarea economică în spațiul european. Cadrul legislativ relevant cuprinde reglementările europene care au fost prezentate Republicii Moldova în timpul procesului de screening și care trebuie transpuse în legislația națională. Aceste acte sunt esențiale pentru implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere/ Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC / DCFTA). În domeniul exporturilor, în special ce vizează creditele la export, este recunoscută importanța alinierii politicilor Republicii Moldova la actele Uniunii Europene, care necesită transpunerea în legislația națională. Această aliniere nu reprezintă doar un exercițiu reglementar, ci o decizie strategică de a armoniza practicile naționale cu standardele UE, asigurând un flux mai lin de bunuri și servicii între piețe.

30.1.1.2 Comerțul privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este esențial ca Republica Moldova să adopte inclusiv reglementări clare în domeniul comerțului cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru aplicarea pedepsei capitale, torturii și altor tratamente inumane sau degradante reglementate de Regulamentul (UE) nr. 2019/125. Aceasta nu doar că ar contribui la consolidarea respectării drepturilor fundamentale ale omului, dar ar sprijini și angajamentele internaționale ale țării în ceea ce privește prevenirea abuzurilor și protejarea demnității umane.

30.1.1.5 Comerțul cu diamante brute - procesul Kimberley

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este important ca Republica Moldova să adopte reglementări stricte în domeniul comerțului cu diamante brute reglementat de Regulamentul (CE) nr. 2368/2002 , pentru a preveni riscul finanțării conflictelor armate și al încălcării drepturilor omului. Implementarea unui sistem transparent de reglementare, conform standardelor implementate de Procesul Kimberley.

30.1.1.6 Diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este esențial ca Republica Moldova să adopte și reglementări privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, pentru a asigura o dezvoltare economică responsabilă și sustenabilă. Implementarea unor norme clare și transparente în acest domeniu va stimula respectarea drepturilor lucrătorilor, protecția mediului și bună guvernare corporativă, aspecte fundamentale pentru atragerea investițiilor și integrarea în lanțurile de valoare globale.

30.1.2 Capacități administrative

Capitolul 30 „Relații externe” este gestionat de un grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și al altor autorități relevante, care coordonează procesul de aliniere a legislației naționale la *acquis-ul UE*.

Grupul de lucru este condus de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, iar autoritățile implicate sunt responsabile pentru elaborarea și implementarea legislației, precum și pentru coordonarea activităților prevăzute în cadrul Programului Național de Aderare.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este instituția cheie responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul creditelor de export, diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, investițiilor străine directe, comercializare cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, precum și comerțul internațional cu diamante brute.

În acest sens, subdiviziunea relevantă din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în domeniul politicii creditelor de export și a diligenței necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor este Direcția politici de dezvoltare a antreprenorialului subordonat unui secretar de stat responsabil de domeniul reglementării și dezvoltării mediului de afaceri. La momentul actual, Direcția politici de dezvoltare a antreprenorialului dispune de 6 (șase) persoane angajate.

De domeniul investițiilor străine directe este responsabilă Direcția politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială cu un număr de 6 (șase) persoane angajate subordonată unui secretar de stat responsabil de domeniul atragerii investițiilor și administrării proprietății publice.

Totodată, Direcția cooperare economică internațională cu un număr de 7 (șapte) persoane angajate subordonată secretarului de stat responsabil de domeniul cooperare economică internațională și domeniul infrastructură calității, este responsabilă de politica în domeniul comerțului cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, precum și comerțul internațional cu diamante brute.

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Afacerilor Externe este instituția cheie responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare (CID) și asistenței umanitare (AU). În acest sens, structura relevantă din cadrul MAE este „Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, care funcționează în cadrul Direcției cooperare cu Uniunea Europeană. Secția este subordonată unui secretar de stat, responsabil de domeniul CID și AU, și are atribuții legate de elaborarea legislației naționale și a cadrului strategic în conformitate cu *acquis-ul UE*.

La momentul actual, Secția dispune de patru state de personal, fiind ocupate două funcții. Șeful Secției are responsabilități extinse, incluzând coordonarea procesului de elaborare a cadrului normativ, analiza bunelor practici internaționale, coordonarea interinstituțională și monitorizarea progresului în domeniu.

În ceea ce privește implementarea practică a acțiunilor de asistență umanitară, competențele operative sunt atribuite Ministerului Afacerilor Interne (MAI). MAI este responsabil pentru organizarea și desfășurarea acțiunilor de acordare a ajutorului umanitar ad-hoc, gestionând intervențiile de urgență prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) și al Agenției Rezerve

Materiale. Aceste structuri asigură mobilizarea resurselor necesare și implementarea efectivă a deciziilor privind sprijinul umanitar.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Sarcinile de bază ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în vederea elaborării și promovării politicii de stat în domeniul raporturilor de muncă și dialog social, sunt realizate prin intermediul Direcției Politici în domeniul Raporturilor de Muncă și Dialog Social cu un număr de 6 (șase) persoane, ocupate în prezent de către 4 (patru) angajați și are în obligațiile sale elaborarea și promovarea documentelor de politici, proiectelor de acte normative în domeniile de activitate ale Direcției, în colaborare cu reprezentanții partenerilor sociali (organizațiilor sindicale și patronale), precum și partenerilor de dezvoltare, cu Organizația Internațională a Muncii și societatea civilă, monitorizarea implementării calitative a politicilor publice și actelor normative, precum și a tratatelor internaționale la care Republicii Moldova este parte în domeniile de activitate ale Direcției, inclusiv în colaborare cu reprezentanții partenerilor sociali (organizațiilor sindicale și patronale) și societatea civilă; prezentarea propunerilor de îmbunătățire a legislației la standardele internaționale, precum și de armonizare a prevederilor cadrului normativ la directivele UE în corespundere cu Agenda de Asociere RM-UE în domeniile de activitate ale Direcției; examinarea și avizarea proiectelor de acte normative elaborate de alte autorități ale administrației publice și remise în adresa Ministerului Muncii și Protecției Sociale conexe domeniilor de activitate ale Direcției.

Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) este autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care are ca funcții de bază exercitarea controlului de stat asupra respectării actelor normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și în domeniul migrației de muncă, etc. ISM efectuează și controlul asupra activității agențiilor private sau a intermediarilor nelicențiați în ceea ce ține de respectarea dispozițiilor actelor normative cu referire la aspecte de licențiere, respectarea procedurii de intermediere a muncii în străinătate, contractele individuale de muncă, prestări servicii și contractele asimilate încheiate între lucrătorul emigrant, etc.

ISM participă la elaborarea actelor normative, metodologiilor, instrucțiunilor, ghidurilor, recomandărilor metodice cu privire la aplicarea prevederilor actelor normative referitoare la raporturile de muncă, securitatea și sănătatea în muncă, pe care le aprobă Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar după necesitate, prezintă Ministerului Muncii și Protecției Sociale propuneri de modificare a actelor normative în domeniul raporturilor de muncă și al securității și sănătății în muncă.

Personalul Inspectoratului de Stat al Muncii este compus din 69 angajați din 83 planificați dintre care fac parte angajații din cadrul Sediului principal și Inspectorii.

30.2. Planuri de viitor

30.2.1 Planuri legislative

30.2.1.1 Credite la export

Republica Moldova își propune să alinieze cadrul legislativ și instituțional în domeniul creditelor la export la cerințele Uniunii Europene, consolidând sprijinul pentru IMM-urile exportatoare. Ministerul

Dezvoltării Economice și Digitalizării va transpune cadrul normativ relevant, incluzând următoarele acte europene:

1. *Regulamentul (UE) nr. 1233/2011* al Parlamentului European și al Consiliului privind aplicarea orientărilor în domeniul creditelor la export susținute oficial;
2. *Directiva 98/29/CE a Consiliului* privind armonizarea dispozițiilor referitoare la asigurarea creditelor la export pentru operațiuni cu acoperire pe termen mediu și lung;
3. *Directiva 84/568/CEE a Consiliului* privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export din statele membre;
4. *Decizia 82/854/CEE a Consiliului* privind regimul aplicabil garanțiilor și finanțărilor la export pentru subcontracte internaționale;
5. *Decizia 2006/789/CE a Consiliului* privind procedurile de consultare și informare în domeniile creditelor și garanțiilor financiare.

Aceste acte vor fi transpuse în legislația națională până în iunie 2026, stabilind un cadru legal pentru sprijinirea exporturilor. În paralel, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), preconizează elaborarea un concept cuprinzător al instrumentului de suport destinat exportatorilor. Instrumentul de sprijin pentru exportatori va fi dezvoltat în baza unei analize detaliate a contextului economic actual și a necesităților IMM-urilor, ținând cont de bunele practici din alte state membre UE. Deși specificul exact al instrumentului nu este încă definit, acesta va include mecanisme financiare și operaționale care ar putea cuprinde:

- *Garanții financiare*: Protecție împotriva riscurilor comerciale și politice asociate exporturilor, în conformitate cu orientările OCDE;
- *Asigurări pentru credite la export*: Acoperirea riscurilor de neplata pentru exportatorii moldoveni;
- *Subvenții sau compensări de dobândă*: Reducerea costurilor financiare pentru exportatori;
- *Instrumente mixte*: Combinarea mai multor forme de sprijin pentru a răspunde nevoilor IMM-urilor;
- *Servicii de consultanță și asistență tehnică*: Sprijin non-financiar pentru îmbunătățirea capacităților exportatorilor.

Conceptul va descrie în detaliu formele de suport relevante, posibilele combinații, costurile, domeniul de intervenție și instituțiile responsabile. Procesul de elaborare va include consultări extinse cu sectorul privat, partenerii de dezvoltare și autoritățile publice pentru a asigura relevanța și eficacitatea intervențiilor.

Până în decembrie 2026, acest instrument va fi pregătit pentru implementare, contribuind la reducerea barierei financiare pentru IMM-uri, creșterea competitivității economice și promovarea integrării economice europene a Republicii Moldova. Acest efort face parte din angajamentul strategic mai larg al țării de a sprijini exportatorii și de a stimula creșterea economică sustenabilă.

30.2.1.2 Ajutor umanitar

Pentru asigurarea transpunerii integrale a acquis-ului Uniunii Europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare până la 31 decembrie 2026, Republica Moldova va implementa o abordare etapizată, concentrată pe elaborarea și adoptarea cadrului legislativ necesar și consolidarea mecanismelor instituționale aferente.

Obiectivul principal este stabilirea unui cadru legal cuprinzător pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care să alinieze Republica Moldova la standardele și principiile Uniunii Europene. Acest cadru legislativ va asigura claritatea competențelor instituționale, eficiența implementării măsurilor și respectarea obligațiilor internaționale asumate.

Actele UE relevante pentru armonizare: Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului privind ajutorul umanitar.

Acțiunile planificate răspund direct recomandărilor din Avizul Comisiei Europene și din rapoartele anuale privind Republica Moldova. Recomandările relevante includ:

Pentru 2023: Stabilirea cadrului legal privind cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară către țările non-UE, aliniat politicilor și principiilor UE.

Pentru 2024: Consolidarea capacităților instituționale ale noului departament de cooperare pentru dezvoltare din cadrul MAE și avansarea elaborării cadrului legal.

Transpunerea cadrului normativ va fi realizată în etape:

- Până în iunie 2025: adoptarea Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară. Acest act legislativ va stabili baza legală pentru gestionarea domeniului, clarificând competențele și responsabilitățile instituțiilor implicate.
- Până în iulie 2026: adoptarea Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară. Regulamentul va detalia procedurile de implementare, monitorizare și raportare.

În acest sens a fost emis Ordinul Viceprim-ministrului, Ministrului Afacerilor Externe, cu privire la crearea grupului de lucru pentru elaborarea cadrului normativ național în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistență umanitară din 18 decembrie 2024. Din Grupul de Lucru fac parte reprezentanții MAE, MAI, MMPS, MF și SV, MDED și ODA, MIDR, MEC, MAIA, CdS și BIE, AGEPI, CALM.

Justificarea etapizării rezidă în complexitatea procesului de transpunere și necesitatea creării și consolidării capacităților administrative înainte de implementarea efectivă a actelor normative.

Alte măsuri strategice constau în adoptarea unui program strategic multianual și a unor planuri anuale de acțiune în domeniul cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare, care să sprijine implementarea legislației europene și să contribuie la tranziția Republicii Moldova spre statutul de furnizor de asistență.

30.2.1.3 Comerțul privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante

În domeniul comerțului privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în legislația națională urmează a fi transpus actul UE relevant în acest domeniu – Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului în primul trimestru al anului 2025.

Legea de transpunere, care va fi elaborată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în cumul cu alte autorități de resort, va reglementa obligațiile internaționale ale Republicii Moldova referitoare la protecția drepturilor omului și va permite o armonizare suplimentară a legislației naționale cu Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului în primul trimestru al anului 2025.

30.2.1.4 Munca forțată

Comunitatea internațională s-a angajat să elimine munca forțată până în 2030 (obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 8.7 al Organizației Națiunilor Unite). Cu toate acestea, ea este în continuare utilizată pe scară largă. Organizația Internațională a Muncii (OIM) a estimat că, la nivel mondial, numărul persoanelor care prestează muncă forțată este de 27,6 milioane. Prin urmare a fost elaborat Regulamentul (UE) 2024/3015 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind interzicerea pe piața Uniunii a produselor realizate utilizând muncă forțată și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 (Text cu relevanță pentru SEE) ([link](#)) care are ca obiectiv interdicția ca operatorii economici să introducă și să pună la dispoziție pe piața Uniunii sau să exporte de pe piața Uniunii produse realizate utilizând muncă forțată, în scopul îmbunătățirii funcționării pieței interne, contribuind în același timp la combaterea muncii forțate. Interdicția se va aplica deopotrivă produselor fabricate pentru uz intern, celor destinate exportului și celor importate.

Regulamentul (UE) 2024/3015 este complementar altor acte legislative ale UE, cum ar fi: Directiva 2013/34/UE care impune statelor membre să asigure că anumiți operatori economici publică anual declarații nefinanciare în care raportează impactul activității lor în ceea ce privește aspecte de mediu, sociale și de personal și respectarea drepturilor omului, inclusiv cu privire la munca forțată, combaterea corupției și a dării sau luării de mită. Prin urmare Republica Moldova a transpus parțial această Directivă prin Legea nr. 287/2017 privind contabilitatea și raportarea financiară, care prevede obligația prezentării de entitatea de interes public, în raportul conducerii a unei declarații nefinanciare care include informații privind aspectele de mediu, cele sociale și de personal, privind respectarea drepturilor omului și combaterea corupției și cuprinde, prin prisma acestora:

- a) descrierea succintă a modelului de afaceri al entității;
- b) descrierea politicilor adoptate și a procedurilor aplicate, precum și rezultatele obținute de entitate;
- c) principalele riscuri și modul în care acestea sunt gestionate.

Totodată, dacă entitatea nu aplică politici privind aspectele de mediu, cele sociale și de personal, privind respectarea drepturilor omului și combaterea corupției, declarația nefinanciară oferă o explicație clară și motivată în acest sens. Pe de altă parte înțelegem că Directiva (UE) 2022/2464 în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi introduce unele cerințe detaliate de raportare pentru întreprinderile care intră sub incidența directivei respective în ceea ce privește respectarea drepturilor

omului, inclusiv în lanțurile de aprovizionare globale. Informațiile pe care întreprinderile le prezintă cu privire la drepturile omului ar trebui să includă, după caz, informații cu privire la munca forțată în lanțurile lor valorice. Această Directivă nu a fost încă transpusă de către Republica Moldova.

Cu referire la cadrul normativ în ceea ce privește munca forțată este important de menționat că în Republica Moldova libertatea muncii este garantată de Constituție. Fiecare persoană este liberă să-și aleagă locul de muncă, profesia, meseria sau activitatea. Nimeni, de-a lungul vieții, nu poate fi obligat să muncească sau să nu lucreze într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi el. Munca forțată sau obligatorie este interzisă de Constituție și Codul Muncii iar angajarea forțată a copiilor sub orice formă este interzisă și se pedepsește conform legii (Legea 370/2023). Supunerea la sclavie, traficul de adulți sau traficul de copii sunt considerate crime împotriva umanității conform Codului penal iar abuzul asupra unei persoane pentru a obține un profit este considerat o exploatare prin muncă în temeiul Legii 241/2005. Potrivit Codului penal, obținerea de muncă de la o persoană împotriva voinței acesteia prin constrângere sau înșelăciune, atunci când astfel de acțiuni nu constituie trafic de persoane sau trafic de copii, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani. În 2023 au intrat în vigoare noi prevederi potrivit cărora, folosirea de produse sau servicii de la o persoană despre care se știe că este victimă a traficului de persoane sau de copii, atunci când fapta nu se califică drept trafic, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani și cu amendă de la 2.000 la 4.000 de unități convenționale, împreună cu restricții privind anumite activități pentru persoane juridice (art. 165¹).

Potrivit Codului muncii la munca forțată (obligatorie) se atribuie:

- Încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia;
- Cerința angajatorului față de salariat de a-și îndeplini obligațiile de muncă în lipsa unor sisteme de protecție colectivă sau individuală ori în cazul în care îndeplinirea lucrării cerute poate pune în pericol viața sau sănătatea salariatului.

Potrivit Raportului de activitate pentru anul 2023 ([link](#)), Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) cu subdiviziunile sale teritoriale, în anul 2023 a realizat 1.821 controale privind respectarea legislației și ale altor acte normative în domeniul muncii, din care 456 în domeniul raporturilor de muncă, 20 în domeniul securității și sănătății în muncă și 1.339 complexe (ambele domenii), 6 în domeniul migrației în muncă. Au fost întreprinse controale la unități cu un număr de 78.312 salariați, din care 44.947 femei, persoane cu dizabilități 961 și 45 minori. În sectorul public au fost efectuate 777 controale și în sectorul real – 1.044 controale. Din numărul total de controale: 967 constituie controale planificate, 853 controale inopinate. Urmare a acțiunilor inspectorilor de muncă, de către angajatori au fost achitate plăți salariale restante în sumă de 3.843.939.67 lei.

Prin prisma criteriilor de licențiere stabilite la art. 58 din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, pe parcursul anului 2021 au fost efectuate 55 de verificări la întreprinderi care au solicitat de la Agenția Servicii Publice perfectarea licenței pentru activitatea legată de plasarea cetățenilor Republicii Moldova în câmpul muncii în străinătate. Controlul și monitorizarea activității agențiilor private și a intermediarilor nelicențiați se realizează de către Inspectoratul de Stat al Muncii, cu participarea Centrului pentru combaterea traficului de persoane, a organului de licențiere și a Agenției Naționale a Ocupării Forței de Muncă (Legea nr. 105/2018). ISM

este împuternicit să efectueze controlul de stat asupra activității legate de plasarea cetățenilor Republicii Moldova pe piața muncii din străinătate prin inspecții planificate și inopinate.

Pe parcursul anului 2023, în adresa Inspectoratului de Stat al Muncii au parvenit 55 demersuri de la Agenția Servicii Publice cu privire la verificarea corespunderii condițiilor de licențiere stabilite în condițiile prevăzute în art. 58 din Legea nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, iar ulterior a fost verificată întrunirea condițiilor de licențiere a acestora.

În cadrul campaniei care vizează munca nedeclarată, inspectorii au identificat 18 încălcări ale legislației muncii în raport cu persoanele sub 18 ani. În 14 cazuri, minorii au lucrat declarați.

- 14 minori lucrau în comerțul cu amănuntul (restaurante, farmacie, alimentație);
- 2 minori lucrau în construcții;
- 2 minori erau antrenați în activități de tabără de vară.

Pentru termen mediu, ISM și-a trasat sarcini armonizate cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, Obiectivul specific 1.3. Ameliorarea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale inclusiv prin sensibilizarea asupra eradicării muncii forțate, a traficului de ființe umane și a muncii copiilor; protecția drepturilor la muncă și promovarea unor medii de lucru sigure pentru toți angajații.

Potrivit Raportului național privind implementarea politicii de prevenire și combatere a traficului de persoane pentru anul 2023 ([link](#)), pe parcursul anului 2023, în cadrul cauzelor penale instrumentate pe infracțiuni de trafic de ființe umane (art. 165 Cod Penal) și trafic de copii (art. 206 Cod Penal), au fost identificate – 169 victime, dintre care: 144 victime adulte (16 femei/128 bărbați), 25 victime copii (19 fete/6 băieți). Totodată, 84 victime adulte (78 bărbați/6 femei) au fost supuse exploatării prin muncă (comparativ cu 82 victime identificate în anul 2022), dintre care 53 victime sunt cetățeni din alte țări: 42 din Bangladesh și 11 din India. Pe de altă parte, numărul cauzelor penale pe infracțiuni de organizare a migrației ilegale a crescut cu peste 46 % în 2023, precum și o creștere semnificativă au avut și infracțiunile de muncă forțată (art.168 din Codul penal). Principala formă de exploatare a victimelor adulte se menține ca și în anii precedenți exploatarea prin muncă, iar locul exploatării este traficul extern.

Prin urmare la transpunerea prevederilor Regulamentului UE menționat mai sus va fi necesară ajustarea prevederilor legislației muncii pentru reglementarea cazurilor suplimentare atribuite muncii forțate, luând în considerare și îndrumările Comisiei pentru operatorii economici și pentru autoritățile competente cu care colaborează astfel încât noul Regulament să poată fi pus în aplicare. Transpunerea Regulamentului UE necesită coordonarea cu mai multe autorități care urmează să implementeze prevederile acestuia inclusiv identificarea la nivel național a autorității competente.

Potrivit Regulamentului (UE) 2024/3015, statele membre se asigură că autoritățile lor competente se coordonează îndeaproape și fac schimb de informații cu autoritățile naționale relevante, cum ar fi autoritățile naționale de inspecție a muncii și autoritățile judiciare și de aplicare a legii, inclusiv cu autoritățile responsabile pentru combaterea traficului de persoane, precum și cu autoritățile desemnate de statele membre în temeiul Directivei (UE) 2019/1937 ([link](#)). Cooperarea între autorități și schimbul de informații privind riscurile, necesare pentru îndeplinirea funcțiilor care le revin în temeiul acestuia,

inclusiv prin mijloace electronice, se realizează în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 952/2013 ([link](#)): (a) între autoritățile vamale; (b) între autoritățile competente și autoritățile vamale.

De asemenea este necesar de menționat că transpunerea Regulamentului 2024/3015 presupune colectarea, prelucrarea și stocarea informațiilor, într-o formă structurată, cu privire la aspecte legate de investigații, procesul decizional și asigurarea respectării interdicției privind produsele realizate utilizând muncă forțată și că autoritățile competente ar trebui să utilizeze Sistemul de informații și comunicare pentru supravegherea pieței menționat la articolul 34 din Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului, în conformitate cu actul de punere în aplicare al Comisiei (ICSMS).

Comisia, autoritățile competente și autoritățile vamale ar trebui să aibă acces la sistemul respectiv pentru a-și îndeplini sarcinile care le revin în temeiul Regulamentului 2024/3015 sau să utilizeze alte sisteme de comunicare existente pentru a comunica cu alte autorități din propriul stat membru, atât timp cât acest lucru nu afectează obligația de a utiliza ICSMS în scopul punerii în aplicare a Regulamentului. Prin urmare la transpunerea Regulamentului este necesar de considerat posibile dezvoltări pe partea de tehnologii informaționale și interoperabilitate.

30.2.2 Implementarea *acquis*-ului și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea efectivă a *acquis*-ului UE în domeniul ajutorului umanitar, Republica Moldova va întreprinde următoarele acțiuni:

- Elaborarea și implementarea unui sistem național de gestionare și raportare a datelor privind Asistența Oficială pentru Dezvoltare (ODA). Acest sistem va fi operațional până în decembrie 2026, facilitând raportarea transparentă și conformă cu standardele OECD-DAC;
- Formarea personalului implicat în gestionarea și implementarea cadrului normativ în domeniul CID și AU, prin programe de instruire susținute de parteneri internaționali;
- Identificarea și mobilizarea resurselor financiare necesare pentru implementarea acțiunilor planificate, inclusiv asigurarea finanțării prin bugetul de stat și sprijin extern.

30.3 Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Pentru transpunerea *acquis*-ului UE în domeniile gestionate de MDDE, estimările preliminare evidențiază necesitățile financiare pentru elaborarea cadrului normativ și implementarea instrumentelor operaționale.

Costurile pentru elaborarea actului normativ privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante include 43 mii lei, precum și 43 mii lei pentru elaborarea actului normativ de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru *Procesul Kimberley* privind comerțul internațional cu diamante brute. Pentru transpunerea *acquis*-ului Uniunii Europene în domeniul creditelor la export, au fost estimate costuri de circa 208 mii lei pentru elaborarea cadrului normativ, precum și circa 208 mii lei pentru elaborarea cadrului normativ privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor.

Pentru transpunerea acquis-ului UE în domeniul investițiilor străine directe a fost estimat un cost de aproximativ 796 mii de lei, iar pentru crearea platformei informaționale necesare înregistrării proiectelor investiționale de importanță pentru securitatea statului o sumă de 386.8 mii lei.

Pentru transpunerea acquis-ului Uniunii Europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, estimările preliminare ale MAE evidențiază necesitățile financiare pentru elaborarea cadrului normativ, consolidarea capacităților administrative și implementarea instrumentelor operaționale.

Costurile pentru elaborarea cadrului normativ includ 75,9 mii lei pentru adoptarea Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, precum și 69 mii lei pentru elaborarea Hotărârii de Guvern privind Regulamentul cu privire la mecanismul de realizare a activităților în acest domeniu. Ambele sume vor fi acoperite integral din surse proprii, fiind incluse în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu.

Un element esențial al implementării îl constituie dezvoltarea unui sistem informațional național pentru colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind Asistența Oficială pentru Dezvoltare. Costurile pentru acest sistem rămân, deocamdată, nedeterminate, însă finanțarea se estimează a fi asigurată printr-o combinație de resurse bugetare și sprijin extern.

Costul pentru elaborarea Proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (în ceea ce privește interzicerea produselor realizate utilizând muncă forțată, controlul de stat, supravegherea pieței privind siguranța și conformitatea produselor, etc.) prin care urmează a fi transpus Regulamentul (UE) 2024/3015 include 129 mii lei însă acesta ar putea suporta unele ajustări în dependență de complexitatea exercițiului pentru elaborarea și adoptarea legii luând în considerare și îndrumările Comisiei Europene.

CLUSTER VI – „RELAȚII EXTERNE”

Capitolul 31: „POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE”

Introducere

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova se află între un nivel moderat și nivel bun de pregătire în domeniul în domeniul politicii externe, de securitate și apărare. Rata de aliniere a Republicii Moldova la politica externă și de securitate comună (PESC) a UE a crescut semnificativ, incluzând peste jumătate din noile măsuri restrictive (sancțiuni) ale UE împotriva Federației Ruse în cursul anului 2024. Moldova și-a sporit participarea la misiunile și operațiunile UE de gestionare a crizelor în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC). Totodată, în luna mai 2024, Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat Parteneriatul de securitate și apărare cu UE.

Tabelul 1 Nivelul de aliniere a actelor UE pentru Capitolul 31 (Nr. Celex)

32008E0944	32013D0488
32015D0443	32015D0444

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Capitolul 31 “Politica externă, de securitate și apărare” reglementează Politica Externă și de Securitate Comună (PESC) a Uniunii Europene, inclusiv Politica de Securitate și Apărare Comună (PSAC). Legislația UE în acest domeniu cuprinde deciziile și regulamentele Consiliului UE în domeniul PESC/PSAC, declarațiile și documentele politice, precum și actele juridice adoptate înainte de Tratatul de la Lisabona (2009), care sunt încă în vigoare, cum ar fi acțiuni comune, poziții comune și acorduri.

Tematicile acoperite de Capitolul 31 sunt: (1) măsurile restrictive internaționale, (2) dialogul politic cu state terțe, (3) participarea în cadrul organizațiilor internaționale, (4) prevenirea conflictelor, (5) neproliferarea armelor de distrugere în masă și controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor, (6) combaterea terorismului, (7) schimbul cu informații clasificate, (8) contracararea amenințărilor hibride, (9) participarea în misiunile PSAC ale UE și cooperarea în domeniul apărării.

Prin prisma Capitolului 31, statele membre ale UE, inclusiv Republica Moldova din momentul aderării la UE, trebuie să poată participa pe deplin la activitățile din cadrul PESC/PSAC, să contribuie la acțiunile UE în domeniul securității și apărării, să susțină pozițiile și declarațiile UE în domeniul PESC și să pună în aplicare măsurile restrictive internaționale adoptate de UE.

Autoritățile naționale implicate în gestionarea domeniilor reglementate de Capitolul 31

Aspectele reglementate de Capitolul 31 sunt gestionate de Grupul de lucru pentru negocierile de aderare a Republicii Moldova la UE pentru Capitolul 31 (GL31), condus de către Ministerul Afacerilor Externe. Autoritățile implicate în activitatea Grupului sunt: Ministerul Apărării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Aparatul Președintelui

Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Servicii Publice și alte instituții relevante.

31.1 Prezentarea generală a situației

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2024, Republica Moldova se află între nivelul moderat și nivelul bun de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 31. Pe parcursul ultimului an, au fost înregistrate progrese bune în acest domeniu. Pentru anul următor, Comisia Europeană a formulat două recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în domeniul reglementat de Capitolul 31:

- Creșterea în continuare a ratei de aliniere la declarațiile și măsurile restrictive ale UE, asigurarea implementării măsurilor restrictive ale UE la care Republica Moldova s-a aliniat și continuarea bunei cooperări în ceea ce privește prevenirea eludării măsurilor restrictive împotriva Federației Ruse și Republicii Belarus;
- Continuarea eforturilor de consolidare a rezilienței la amenințările hibride, în special prin implementarea recomandărilor UE formulate în baza chestionarului privind riscurile hibride.

Cooperarea Republicii Moldova cu UE în domeniul PESC/PSAC s-a intensificat în ultimii ani. În luna mai 2024, Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat Parteneriatul de securitate și apărare cu UE. De două ori pe an, Republica Moldova participă la reuniunile Dialogului de securitate și apărare cu UE, precum și la reuniunile Dialogului la nivel înalt în domeniul politic și de securitate. În cadrul forurilor multilaterale, Republica Moldova se aliniază la majoritatea inițiativelor internaționale și ale UE în sprijinul Ucrainei, inclusiv prin sprijinirea rezoluțiilor relevante ale Adunării Generale a ONU, ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului și ale Consiliului Europei.

31.1.1 Cadrul legislativ^[1]

Politicile în domeniul securității și apărării sunt reglementate la nivel național de documente strategice, precum este Strategia Securității Naționale, aprobată în luna decembrie 2023 prin Hotărârea Parlamentului nr. [391/2023](#). Strategia securității naționale urmărește alinierea graduală a Republicii Moldova la prevederile „*Busolei strategice pentru consolidarea securității și apărării UE în următorul deceniu*”. În luna decembrie 2024, Parlamentul a aprobat Strategia Națională de Apărare, unul din principalele obiective setate în Strategie fiind integrarea Republicii Moldova în arhitectura de securitate și apărare a UE.

Măsurile restrictive internaționale

Mecanismul de aliniere și implementare a măsurilor restrictive este reglementat de Legea nr. [25/2016](#) privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, iar mecanismul de supraveghere a punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale este stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. [93/2024](#). În ultimii ani, rata de aliniere a Republicii Moldova la declarațiile și măsurile restrictive ale UE a crescut semnificativ – de la 64% în anul 2022 la 89% în anul 2023 și 92% în anul 2024 (ianuarie – noiembrie).

¹ Reieșind din conținutul Capitolului 31, prezentat de UE la screening explicativ, majoritatea actelor nu vor necesita să fie transpuse în legislația națională. Pentru evaluarea nivelului de pregătire pe Capitolul 31, UE acordă atenția specială modului în care Republica Moldova cooperează cu UE în domeniul PESC/PSAC.

În total, Republica Moldova s-a aliniat la 37 din 41 regimuri de măsuri restrictive la care UE a expediat invitații de aliniere, inclusiv la 5 din 6 regimuri de măsuri restrictive împotriva Federației Ruse, care au fost instituite de UE.

Cooperarea în domeniul apărării

Participarea Republicii Moldova la misiunile internaționale de gestionare a crizelor este reglementată de Legea nr. [219/2015](#) privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale. Republica Moldova contribuie la menținerea păcii, securității și stabilității internaționale prin participarea la misiunile internaționale de gestionare a crizelor, inclusiv la:

- Misiunile PSAC ale UE – EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina și EUTM Somalia;
- Misiunea ONU Integrată Multidimensională de Stabilizare în Republica Centrafricană (MINUSCA);
- Misiunea Interimară ONU de Administrare în Kosovo (UNMIK);
- Misiunea Forței interimare a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL), începând cu anul 2021;
- Misiunea KFOR în Kosovo, începând cu anul 2014;
- Misiunea ONU în Sudanul de Sud (UNMISS), la care participă militarii și, în premieră, din 2023 polițiștii moldoveni;

De asemenea, un militar este detașat în cadrul Oficiului pentru Operațiuni Militare al Departamentului ONU pentru Operațiunile de Menținere a Păcii.

Cooperarea Republicii Moldova cu UE în domeniul apărării s-a intensificat semnificativ în ultimii ani, în special prin intermediul Instrumentului European pentru Pace (EPF). Pentru perioada 2021 – 2024, volumul total al asistenței EPF aprobate pentru Republica Moldova a crescut până la 137 milioane de euro, scopul fiind asigurarea Armatei Naționale cu echipament medical, de geniu, logistic, comunicații tactice, supraveghere și apărare aeriană, comandă și control, mobilitate și apărare cibernetică.

Schimbul cu informații clasificate

La nivel național, cadrul juridic de protecție a secretului de stat este stabilit de Legea nr. [245/2008](#) cu privire la secretul de stat. În anul 2017, Republica Moldova a semnat Acordul cu UE privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate (*ratificat prin Legea nr. [226/2017](#) și intrat în vigoare din 1 ianuarie 2018*). Acordul facilitează avansarea dialogului Republicii Moldova cu UE în domeniul PSAC pe diferite segmente.

Contracararea amenințărilor hibride

În domeniul contracarării amenințărilor hibride, Republica Moldova continuă să implementeze recomandările UE formulate în anul 2023 în baza chestionarului privind riscurile hibride. În acest sens, autoritățile naționale cooperează activ cu Misiunea de Parteneriat a UE în Republica Moldova (EUPM) și alți parteneri internaționali. Au fost create instituțiile cu competențe specifice în domeniul contracarării amenințărilor hibride, în special Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (Legea nr. [242/2023](#)) și Agenția pentru Securitate Cibernetică (Hotărârea de Guvern nr. [1028/2023](#)).

31.1.2 Capacități administrative

Măsurile restrictive internaționale

Procesele de consultare și adoptare a deciziilor de aliniere la măsurile restrictive ale UE^[2] sunt gestionate de Secția dialog politic cu UE din cadrul Direcției cooperare cu UE a Ministerului Afacerilor Externe. În prezent, 4 angajați asigură funcționalitatea acestor procese.

Cadrul de consultare pentru implementarea măsurilor restrictive internaționale este asigurat de Consiliul interinstituțional de supervizare (CIS). Lucrările de secretariat ale CIS sunt asigurate de Direcția pentru relații cu Parlamentul și coordonare interinstituțională a Cancelariei de Stat. În prezent, această subdiviziune nu are o unitate dedicată care să se ocupe exclusiv de acest domeniu. Funcțiile necesare pentru asigurarea secretariatului CIS sunt, în prezent, îndeplinite de către șeful și șeful adjunct al subdiviziunii.

Cooperarea în domeniul apărării

La nivelul Ministerului Apărării, executarea și coordonarea proceselor aferente PESCE/PSAC sunt descentralizate. Mai multe entități în cadrul Ministerului Apărării și Marelui Stat Major (Direcții/Secții, personal nominalizat) sunt implicate în mod complementar în realizarea mai multor sarcini aferente domeniului PESCE/PSAC. În cadrul GL31 activează 6 reprezentanți ai instituției, asistați de mai mult de 10 persoane din Ministerul Apărării și până la 50% din personal al Marelui Stat Major.

Schimbul cu informații clasificate

Informația privind capacitățile și resursele Serviciului de Informații și Securitate (umane și de altă natură), implicate/utilizate în realizarea sarcinilor instituționale pe segmentul de referință, sunt protejate de legislația națională privind secretul de stat^[3].

Contracararea amenințărilor hibride

Printre autorități naționale implicate în contracararea amenințărilor hibride pot fi evidențiate Serviciul de Informații și Securitate, Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și Agenția pentru Securitate Cibernetică:

- Informația privind capacitățile și resursele Serviciului de Informații și Securitate (umane și de altă natură), implicate/utilizate în realizarea sarcinilor instituționale pe segmentul de referință, sunt protejate de legislația națională privind secretul de stat.
- Creat în anul 2023, Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării are misiunea de a consolida și îmbunătăți eforturile interinstituționale în lupta împotriva dezinformării și manipulării informației și de a construi o reziliență informațională robustă la nivelul societății. Fiind o instituție în proces de operaționalizare, Centrul realizează activitățile precum analiză și cercetări calitative, dezvoltarea capacităților pentru specialiști din instituțiile statului, elaborarea și pilotarea instrumentelor pentru contracararea acțiunilor de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine ș.a. La momentul actual Centrul este operaționalizat în proporție de 50% (12 din 24 unități de personal), cu

² În conformitate cu alin. (2) al art. 10 din Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

³ Art. 12 alin. (2) din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

personal angajat și implicat în procesul de instruire. 2 angajați ai Centrului sunt implicați în procesul de aplicare a *acquis-ului UE*.

- Agenția pentru Securitate Cibernetică este în proces de operaționalizare, la moment fiind acoperite 20 din 45 unități de personal.

31.2 Planuri pentru viitor

31.2.1 Planuri legislative

Măsurile restrictive internaționale

În domeniul alinierii la declarațiile și măsurile restrictive internaționale ale UE, Republica Moldova va continua să depună eforturi în vederea creșterii treptate a ratei de aliniere până la nivelul de 100% către momentul aderării la UE.

Pentru asigurarea implementării măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi adoptate treptat deciziile CIS privind punerea în aplicare a tuturor deciziilor ale Consiliului UE privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat.

De asemenea, urmează a fi adoptate Hotărârile de Guvern necesare pentru crearea sistemului informațional automatizat „Registrul măsurilor restrictive internaționale”, în vederea digitalizării proceselor aferente monitorizării măsurilor restrictive internaționale aplicate de Republica Moldova. Acest sistem va permite ținerea evidenței centralizate în format online a măsurilor restrictive internaționale, precum și gestionarea eficientă a Listei naționale a subiecților restricțiilor, cu acces diferențiat pentru autoritățile cu competențe în domeniu și pentru cetățeni/persoane interesate.

Schimbul cu informații clasificate

În domeniul schimbului cu informații clasificate, în legislația națională urmează a fi transpuse actele UE relevante în acest domeniu – Decizia Consiliului UE 2013/488, Decizia Comisiei Europene 2015/444 și Decizia Comisiei Europene 2015/443.

31.2.2 Implementarea *acquis-ului* și consolidarea capacităților administrative

Măsurile restrictive internaționale

În domeniul măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi consolidate capacitățile administrative ale subdiviziunii Cancelariei de Stat, care asigură lucrările de secretariat ale CIS. În vederea supravegherii procesului de aliniere și implementare a măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi elaborate rapoartele anuale specializate. Totodată, se vor întreprinde măsuri pentru operaționalizarea și asigurarea funcționalității sistemului informațional automatizat „Registrul măsurilor restrictive internaționale”.

Schimbul cu informații clasificate

Pentru asigurarea implementării Deciziei Consiliului UE 2013/488, Deciziei Comisiei Europene 2015/444 și Deciziei Comisiei Europene 2015/443 în urma transpunerii, urmează a fi întreprinse acțiuni de consolidare a capacităților Serviciului de Informații și Securitate, inclusiv prin achiziționarea echipamentelor pentru optimizarea sistemului național de schimb și protecție a informațiilor clasificate.

Contracararea amenințărilor hibride

În domeniul contracarării amenințărilor hibride, Republica Moldova va continua să implementeze recomandările UE formulate în baza chestionarului privind riscurile hibride. În mod special, urmează a fi consolidate în continuare capacitățile administrative ale Agenției pentru Securitate Cibernetică și ale Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării. Acțiunile necesare pentru consolidarea capacităților în domeniul securității cibernetice, inclusiv în contextul amenințărilor hibride, sunt prezentate în Capitolul 10 „Societate Informațională și Mass-Media”.

Cooperarea în domeniul apărării

Republica Moldova va continua cooperarea cu Uniunea Europeană în domeniul apărării, în special prin intermediul Instrumentului European pentru Pace (EPF) și prin participarea la misiunile PSAC ale UE. Ținând cont de creșterea numărului de inițiative ale UE în domeniul PSAC, va putea fi necesară întreprinderea în viitor a acțiunilor de consolidare a capacităților administrative ale Ministerului Apărării.

31.3 Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru implementarea acțiunilor incluse în Anexa A și B constituie 3 297 mii lei.

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUTIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE																
CAPITOLUL 30: RELAȚII EXTERNE																
1	31996R1257	Regulamentul (CE) 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar		RE 2023, RE 2024		1	Proiect de Lege privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară	Lege adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CS – Cancelaria de Stat, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Iunie	2025	75.90	75.90		
	31996R1257			RE 2023, RE 2024		2	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară	Hotărâre de Guvern adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CS – Cancelaria de Stat, MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, MF – Ministerul Finanțelor, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, MEC – Ministerul Educației și Cercetării, MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Iulie	2026	69.00	69.00		
2	32019R0125	Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedepsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante		RE 2023, RE 2024		3	Proiect Hotărâre de Guvern privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedepsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ASP – Agenția Servicii Publice	Mai	2025	43.00	43.00		
3	32019R0452	Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune.			PAR	4	Proiect Hotărâre de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 585/2016 cu privire la Consiliul pentru promovarea proiectelor investitoriale de importanță națională	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CS – Cancelaria de Stat, SIS – Serviciul Informații și Securitate	Iulie	2025	189.10	15.62		173.5
4	32014R0912	Regulamentul (UE) 2014/912 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 de instituire a unui cadru pentru gestionarea răspunderii financiare legate de instanțele de soluționare a litigiilor între investitori și stat, stabilite prin acordurile internaționale la care Uniunea Europeană este parte			PAR	5	Proiect de Lege privind gestionarea răspunderii financiare legate de instanțele de soluționare a litigiilor între investitori și stat, stabilite prin acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	CS – Cancelaria de Stat, MJ – Ministerul Justiției, MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2025	208.00	50.64		157.4
5	02011R1233-20231231	Regulamentul (UE) 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE		RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor	Iulie	2026	207.90	0.00		207.90
6	31998L0029	Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung		RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor						
7	31984L0568	Directiva Consiliului 84/568/CEE din 27 noiembrie 1984 privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export		RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor						
8	31982D0854	Decizia Consiliului din 10 decembrie 1982 privind regimul aplicabil în domeniile garanțiilor și finanțărilor la export, anumitor subcontracte care provin din alte state membre sau din țări care nu sunt membre ale Comunităților Europene (82/854/CEE)		RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor						
9	32006D0789	Decizia Consiliului din 13 noiembrie 2006 privind procedurile de consultare și de informare în domeniile asigurării creditului, al garanțiilor și al creditelor financiare (2006/789/CE)		RE 2023		6	Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor						
10	32024L1760	Directiva (UE) 2024/1760 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și a Regulamentului (UE) 2023/2859				7	Proiect de Lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor	Lege adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MM – Ministerul Mediului, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Decembrie	2026	208.00	208.00		
11	32002R2368	Regulamentul (CE) 2368/2002 al Consiliului din 20 decembrie 2002 de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru Procesul Kimberley privind comerțul internațional cu diamante brute				8	Proiect Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru Procesul Kimberley privind comerțul internațional cu diamante brute	Hotărâre de Guvern adoptată	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	MF – Ministerul Finanțelor	Decembrie	2026	43.00	43.00		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILE	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE																
CAPITOLUL 31: POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE																
1	32013D0488	Decizia Consiliului 2013/488/UE din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate				1	Proiect de Lege privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	207	207		
2	32015D0444	Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei din 13 martie 2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate				1	Proiect de Lege privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026				
3	32015D0443	Decizia (UE, Euratom) 2015/443 a Comisiei din 13 martie 2015 privind securitatea în cadrul Comisiei				2	Proiect de Lege privind securitatea entităților publice ale Republicii Moldova	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2026	207	207		
4						3	Proiect de Lege privind modificarea actelor normative ce vizează informațiile clasificate	Lege adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	207	207		
5						4	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului ce vizează informațiile clasificate	Hotărâre de Guvern adoptată	MJ – Ministerul Justiției	SIS – Serviciul Informații și Securitate	Decembrie	2027	189	189		
6				RE 2024		5	Decizii ale Consiliului interinstituțional de supervizare privind punerea în aplicare a măsurilor restrictive internaționale ale Uniunii Europene	Decizii aprobate	CS – Cancelaria de Stat		Decembrie	2025-2027	189	189		
7				RE 2024		6	Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului interinstituțional de supervizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93/2024, în vederea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii nr. 25/2016, ca urmare a modificării acesteia prin Legea nr. 116/2024, și în vederea perfecționării mecanismului de supraveghere a punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale	Hotărâre de Guvern adoptată	CS – Cancelaria de Stat		Mai	2025	189	189		
8				RE 2024		7	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Automatizat " Registrul măsurilor restrictive internaționale"	Hotărâre de Guvern adoptată	CS – Cancelaria de Stat		Septembrie	2026	228	228		
9				RE 2024		8	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale"	Hotărâre de Guvern adoptată	CS – Cancelaria de Stat		Decembrie	2026	228	228		
10						9	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Strategiei militare	Hotărâre de Guvern adoptată	MA – Ministerul Apărării		Iunie	2025	189	189		
11						10	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei militare	Hotărâre de Guvern adoptată	MA – Ministerul Apărării		Aprilie	2026	260	260		

	CELEX	DENUMIRE ACT UE	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	NR. D/O	ACTIUNE NORMATIVĂ	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	INSTITUȚII CO-RESPONSABILE	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE																
CAPITOLUL 31: POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE																
12						11	Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de reducere a riscurilor provenite de la amenințările chimice, biologice, radiologice și nucleare pentru anii 2025-2029	Hotărâre de Guvern adoptată	MM – Ministerul Mediului	ANRANR - Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	Mai	2025	250	250		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE
CLUSTER 6: RELATII EXTERNE													
CAPITOLUL 30: RELATII EXTERNE													
1	Fortificarea capacităților instituționale ale Ministerului Afacerilor Externe prin transformarea Serviciului cooperare internațională pentru dezvoltare cu 2 state de personal în Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, cu 4 state de personal	1	-	RE 2023, RE 2024		Hotărâre adoptată	MAE – Ministerul Afacerilor Externe	Mai	2025	465	465		
2	Crearea platformei informaționale necesare înregistrării proiectelor investiționale de importanță pentru securitatea statului	3	-	RE 2023, RE 2024	PAR	Instrument privind schimbul de date dezvoltat și acces valabil pentru investitori și instituțiile statului	MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Septembrie	2025	386.8	ND		

NR. D/O	ACȚIUNE	REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A	ACORD DE ASOCIERE	RAPORT EXTINDERE	FOAIE DE PARCURS	INDICATOR DE MONITORIZARE	INSTITUȚIA RESPONSABILĂ	LUNĂ	ANUL IMPLEMENTĂRII	COSTURI ESTIMATIVE (mii lei)	ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei)	ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ	COSTURI NEACOPERITE (mii lei)
CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE													
CAPITOLUL 31: POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE													
Măsurile restrictive internaționale													
1	Consolidarea efectivului de personal al subdiviziunii responsabile pentru asigurarea secretariatului Consiliului interinstituțional de supervizare (CIS), în conformitate cu prevederile Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale și a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului interinstituțional de supervizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 93/2024	5, 6		RE 2024		Completarea statelor de personal a subdiviziunii responsabile (DRPCI) cu 1 unitate în anul 2025	CS – Cancelaria de Stat	Mai	2025	184	184		
2	Mărirea ratei regimurilor instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat, implementate prin deciziile Consiliului Interinstituțional de Supervizare (CIS)	5		RE 2024		Către anul 2027 - 100% de regimuri instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat, puse în aplicare anual prin deciziile Consiliului interinstituțional de supervizare	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	189	189		
3	Supravegherea procesului de aliniere și implementare a măsurilor restrictive internaționale în Republica Moldova prin elaborarea rapoartelor anuale	6		RE 2024		Raport/rapoarte privind măsurile adoptate de RM în vederea punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale, elaborate	CS – Cancelaria de Stat		2025-2027	126	126		
4	Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale", care va permite digitalizarea procesului de evidență centralizată și generalizată a subiecților restricțiilor internaționale (lista națională) și a tuturor măsurilor restrictive internaționale aplicate de Republica Moldova	7		RE 2024		Sistemul Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale" dezvoltat	CS – Cancelaria de Stat	Septembrie	2026	1038	208		830 (urmează a fi acoperit din asistența externă)
5	Asigurarea implementării și funcționalității Sistemului Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale"	8		RE 2024		Sistemul Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale" funcțional	CS – Cancelaria de Stat	Decembrie	2026-2027	539	539		
6	Instituirea unui mecanism integrat de evaluare interinstituțională a riscurilor, care să includă analiza sistematică și periodică a amenințărilor hibride, în vederea fundamentării și elaborării planurilor și strategiilor naționale de gestionare a crizelor	9		RE 2024		Raportul final privind rezultatul analizei amenințărilor hibride la adresa securității naționale, prezentat Centrului de gestionare a crizelor	APRM - Aparatul Președintelui RM	Decembrie	2025				